بسم الله الرحمن الرحيم

فهرست‌نویسی پیش از انتشار کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه:	درایتی، مصطفی، ۱۳۳۴ - ، گردآورنده
عنوان و نام‌پدیدآور:	فهرستگان نسخه‌های‌خطی ایران (فنخا) / به کوشش مصطفی درایتی.
مشخصات نشر:	تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۰-
مشخصات ظاهری:	ج.؛۲۲/۵*۲۸/۵ س‌م.
فروست:	نسخه‌شناسی؛۱
شابک:	دوره: ۹۷۸-۹۶۴-۴۶۶-۲۷۱-۹ ؛ ج.۲۸: ۹۷۸-۹۶۴-۴۴۶-۲۹۹-۳
وضعیت‌فهرست‌نویسی:	فاپا
مندرجات:	ج.۲۸. مجادلة - مراتع.
موضوع:	نسخه‌های خطی -- ایران -- فهرستگان‌ها
شناسه افزوده:	سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران
رده‌بندی کنگره:	۱۳۹۰ ۳۶د۹الف/ Z۶۶۲۰
رده‌بندی دیویی:	۰۱۱/۳۱
شماره کتابشناسی ملی:	۲۵۹۶۷۰۸

فهرستگان

نسخه‌های خطی ایران (فنخا)

جلد بیست و هشت

مجادلة - مراتع

به کوشش:

مصطفی درایتی

نسخه‌شناسی/۱

فهرستگان نسخه‌های خطی ایران (فنخا)

مولف: مصطفی درایتی | Derayatimostafa@yahoo.com

ویراستار: دکتر مجتبی درایتی

چاپ اول: ۱۳۹۲

ناشر: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

مدیریت فنی و کامپیوتر: مهندس امین رشیدی، مهندس محبوبه درایتی

آماده سازی اطلاعات: علی علیزاده یزدی، حسین متدین طوسی

تقی چیت‌ساز، عباسعلی علیزاده یزدی

تایپ و تصحیح: سمیرا عابد پور، هدی محمدی، سارا محمدی، زری شفیعی

طرح روی جلد: برگرفته از جلد نسخه خطی کلیات سعدی دورهٔ صفوی

با شماره ثبت ۱۹۱۶۵ کتابخانه ملی

خوشنویسی روی جلد: مهدی فلاح

صفحه آرایی: مهندس محبوبه درایتی

ناظر چاپ: نصرت‌ا... امیر آبادی

چاپ و صحافی: قلم قم

نشانی: تهران بزرگراه شـهید حقانی (غرب به شرق)،
بعد از ایسـتگاه مترو، بلوار کتابخانه ملی
تلفن فروشگاه: ۸۱۶۲۳۳۰۱ - ۸۱۶۲۳۳۱۵ - ۸۸۹۴۱۹۴۶ دورنگار: ۸۸۹۴۷۴۹۶
وب‌گاه: www.nlai.ir | پست الکترونیک انتشارات: Publication@nlai.ir

الفهرس الموحّد

للمخطوطات الايرانية

ثمانية العشرين

مجادلة – مراتع

اعداد:

مصطفى الدرايتي

رموز و اختصارات

- **آتشی:** مجموعه آقای سید علی آتشی در یزد
- **آثار ملی:** کتابخانه آثار ملی کاشان
- **آغاز: برابر:** آغاز برابر نمونه کتاب
- **آغاز و انجام برابر:** آغاز و انجام برابر نمونه کتاب
- **احتمالاً غیر همانند:** در مورد نسخه‌های فاقد مؤلف به کاررفته است که نام مشترک دارند و ما به احتمال آنها را متفاوت می‌دانیم
- **احتمالاً همانند:** در مورد نسخه‌های فاقد مؤلف به کار رفته که نام مشترک دارند ولی ما احتمال می‌دهیم برخی از آنها یک اثر است ولی مطمئن نیستیم.
- **احتمالا بعضا همانند:** در مورد نسخه‌هایی به کار رفته که نام مؤلف آنها معلوم نیست ولی نام مشترک دارند و تعدادی نسخه به این نام معرفی شده است و برخی از آنها احتمال می‌رود یک کتاب باشند ولی مطمئن نیستیم
- **ادبیات: با نام شهر تهران:** کتابخانه دانشکده ادبیات دانشگاه تهران؛ با نام شهر مشهد: کتابخانه دانشکده ادبیات دانشگاه فردوسی مشهد؛ با نام شهر اصفهان: دانشکده ادبیات دانشگاه اصفهان.
- **اصغر زاده:** مجموعه اصغر زاده
- **الفبائی:** فهرست الفبائی نسخه‌های خطی کتابخانه آستان‌قدس رضوی.
-
- **الهیات:** با نام شهر تهران: کتابخانه دانشکده الهیات دانشگاه تهران؛ با نام شهر مشهد: دانشکده الهیات دانشگاه فردوسی مشهد.
- **امام جمعه:** کتابخانه امام جمعه زنجان
- **امام صادق:** مدرسه امام صادق چالوس و مدرسه امام صادق قزوین و کتابخانه مؤسسه امام صادق قم و کتابخانه حوزه علمیه امام صادق اردکان یزد. که هر کدام با قرینه نام شهر قبل از آن قابل تشخیص است.
- **امام عصر:** کتابخانه مدرسه امام عصر شیراز
- **امام هادی:** کتابخانه عمومی امام هادی در مشهد
- **امیر کبیر:** کتابخانه امیر کبیر در باغشاه فین
- **امیرالمؤمنین:** کتابخانه امیر المؤمنین بشرویه
- **انجام برابر:** انجام برابر نمونه کتاب.
- **اندازه:** اندازه صفحه.
- **اوراق عتیق:** مجموعه ای به همین نام که به کوشش محمد حسین حکیم از طریق کتابخانه مجلس شورای اسلامی منتشر شده است.
- **اهدائی ف:** فهرست نسخه‌های خطی اهدائی رهبری به آستان قدس رضوی، تالیف رضا استادی
- **اهدائی رهبر:** مجموعه فهارس نسخه های خطی اهدائی رهبری به آستان قدس رضوی که چندین جلد آن منتشر شده است.
- **بی‌تا:** بدون تاریخ کتابت.
- **بی‌کا:** بدون کاتب.
- **پ:** پشت

- **تا:** تاریخ کتابت.
- **جا:** محل کتابت.
- **چهل ستون:** مدرسه چهل ستون تهران
- **حجتیه:** کتابخانه مدرسه حجتیه
- **حججی:** کتابخانه آیة الله حججی نجف آباد
- **حقوق:** دانشکده حقوق دانشگاه تهران
- **حوزه علمیه:** حوزه علمیه آشتیان
- **خاتم الانبیاء:** کتابخانه مدرسه خاتم الانبیاء (صدر) بابل
- **دائرة المعارف:** کتابخانه مرکز دائرة المعارف بزرگ سلامی
- **دار الحدیث:** کتابخانه مرکز دار الحدیث در قم
- **دانشگاه:** کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران
- **د.ث:** به معنای دفتر ثبت کتابخانه مجلس شورای اسلامی است.
- **دهگان:** مجموعه ابراهیم دهگان اراک.
- **دیانی:** کتابخانه شیخ محمد علی دیانی بیرجند
- **ذکاء، یحیی:** مجموعه ذکاء یحیی
- **ر:** رو
- **رایانه:** رایانه کتابخانه ملی ایران و کتابخانه آستان قدس رضوی و در مواردی کتابخانه مسجد گوهرشاد. لازم به ذکر است که شماره بعد از آن در مورد کتابخانه ملی غیرقابل‌پیگیری است و منظور شماره صفحاتی است که متن پیاده شده فایل آن می‌باشد که در اختیار ماست و برای کنترل کار خود ما می‌باشد.
- **رضوی:** کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی
- **روضاتی:** مجموعه شخصی سید احمد روضاتی
- **سپهسالار:** کتابخانه مدرسه عالی شهید مطهری (سپهسالار)
- **سر یزدی:** کتابخانه مسجد حظیره (سر یزدی)
- **سعید نفیسی:** نسخه‌های خطی مرحوم سعید نفیسی
- **سم:** سانتیمتر
- **سناف:** فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مجلس سنا (که مجموعه آن به کتابخانه مجلس شورای اسلامی منتقل شده است.
- **سلطنتی:** کتابخانه کاخ گلستان (سلطنتی)
- **شاهچراغ:** کتابخانه آستانه حضرت شاهچراغ شیراز
- **شیخ علی حیدر:** مکتبه شیخ علی حیدر (مؤید)، این مجموعه شخصی که ظاهراً هنگام جنگ کویت توسط صاحب آن از کویت به ایران منتقل شده بود ابتدا در قم نگهداری می‌شد و بعد دچار مشکلاتی شد و معلوم نبود در چه محلی نگهداری می‌شود. آخرین اطلاع این است که این مجموعه به شهر مشهد و به آستان قدس رضوی انتقال یافته است و ضمن مجموعه اهدائی رهبری نگهداری می شود.
- **ص:** صفحه
- **صادقیه:** کتابخانه مدرسه فتحعلی بیگ (صادقیه) دامغان
- **طبسی:** کتابخانه طبسی حائری در قم
- **عبدالعظیم:** آستان مقدس حضرت عبدالعظیم در شهر ری

- **عکسی:** این تعبیر در دو جا به کار رفته است: یکی در کنار شماره برخی از نسخه‌ها که به معنای آن است که نسخه، عکسی است و باید برای یافتن نسخه در کتابخانه معرفی شده، به عکسی بودن توجه شود؛ و دوم در معرفی مأخذ است که منظور فهرست عکسی آن کتابخانه می‌باشد.
- **علامه طباطبائی:** کتابخانه علامه طباطبائی شیراز که نام شیراز در قبل از آن آمده است.
- **علامه طباطبائی:** مکتبه علامه طباطبائی قم که نام شهر قم در قبل از آن آمده است.
- **علوم پزشکی:** کتابخانه دانشگاه علوم پزشکی تهران
- **عمومی ساری:** کتابخانه عمومی ساری
- **عمومی:** با کلمه قبل سمنان: کتابخانه عمومی سمنان
- **عمومی:** با کلمه قبل مراغه: کتابخانه عمومی مراغه
- **غیر همانند:** در مورد نسخه‌هایی که نام آنها یکی است ولی نسخه‌ها متفاوت است و به دلیل صرفه‌جویی و جلوگیری از تکرار، نام مکرر آنها حذف شده است.
- **ف:** این رمز در مورد مأخذ به کار رفته است و هنگامی که برای یک کتابخانه فهرستی به نام همان کتابخانه به صورت مستقل منتشر شده باشد، نام مأخذ آن با رمز «ف:» به معنای فهرست، به کار رفته است و اگر نام مأخذ با نام کتابخانه متفاوت باشد، نام مأخذ ذکر شده است.
- **فاضل:** کتابخانه آیة‌الله فاضل خوانساری
- **فاضل قائینی:** کتابخانه فاضل قائینی قم
- **فرهاد معتمد:** مجموعه فرهاد معتمد
- **فرهنگ و هنر:** کتابخانه فرهنگ و هنر مشهد
- **فرهنگ و ارشاد:** کتابخانه فرهنگ و ارشاد اسلامی کاشان
- **فیاض:** مجموعه دکتر علی اکبر فیاض
- **فیضیه:** کتابخانه مدرسه فیضیه قم
- **فیلمها:** فهرست فیلم‌های کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران
- **قاضی طباطبائی:** مجموعه محمد علی قاضی طباطبائی تبریز
- **قمر بنی هاشم:** کتابخانه قمر بنی هاشم دامغان
- **کا:** کاتب
- **کاتب = مؤلف:** نسخه به خط مؤلف است.
- **کاظمینی:** کتابخانه میرزا محمد کاظمینی
- **گ:** برگ.
- **گلپایگانی:** کتابخانه عمومی حضرت آیة الله العظمی گلپایگانی.
- **گوهرشاد:** کتابخانه مسجد جامع گوهرشاد.
- **مجلس:** کتابخانه، موزه و مرکزاسناد مجلس شورای اسلامی
- **محدث ارموی مخ:** فهرست مجموعه نسخه‌های خطی محدث ارموی، مخطوط
- **محمد هلال:** کتابخانه امامزاده محمد هلال آران کاشان، مخطوط.
- **مختصر ف:** فهرست مختصر نسخه‌های خطی مجلس شورای اسلامی که در سال ۱۳۸۷ منتشر شده است.
- **مخ:** به معنای مخطوط بودن فهرست می‌باشد.
- **مدارک فرهنگی:** سازمان مدارک فرهنگی انقلاب

- **مدرسه غرب:** کتابخانه مدرسه غرب همدان
- **مدرسی:** کتابخانه سید محمد مدرسی در یزد
- **مرعشی:** کتابخانه عمومی آیة الله العظمی مرعشی نجفی
- **مرکز احیاء:** مرکز احیاء میراث اسلامی، قم.
- **مرکز مطالعات:** کتابخانه پژوهشگاه علوم و تحقیقات اسلامی قم
- **مروی:** کتابخانه مدرسه مروی تهران
- **مسجد اعظم:** کتابخانه مسجد اعظم قم
- **مطالعات فرهنگی:** کتابخانه (پژوهشگاه) مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی
- **معصومیه:** آستان مقدسه حضرت معصومه علیها سلام
- **مفتاح:** مجموعه محمد حسین مفتاح
- **ملک:** کتابخانه ملک
- **ملی:** با نام قبلی تهران: کتابخانه ملی ایران؛ با نام قبلی شیراز: کتابخانه ملی شیراز؛ با نام قبلی تبریز: کتابخانه ملی تبریز.
- **مهدوی:** مجموعه دکتر اصغر مهدوی
- **موزه ملی:** کتابخانه موزه ملی ایران (موزه ایران باستان)
- **مؤسسه آیة الله بروجردی:** مؤسسه حضرت آیة الله العظمی بروجردی.
- **مولوی:** عبد المجید مولوی (قسمتی از این مجموعه به کتابخانه دانشکده الهیات دانشگاه فردسی مشهد منتقل شده است.)
- **مینوی:** مجتبی مینوی
- **نجومی:** مجموعه سید مرتضی نجومی
- **نسخه پژوهی:** مجموعه‌ای با همین عنوان که چند شماره از آن از طرف کتابخانه مجلس شورای اسلامی و به کوشش ابوالفضل حافظیان منتشر شده است.
- **نشریه:** نشریه کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران
- **نک:** این علامت به معنای «نگاه کنید» می‌باشد و در موارد ارجاع به کار رفته است. ارجاع دو گونه است: گاهی عنوان ارجاع داده شده کلاً در جای دیگری که راهنمائی شده، ثبت شده است و گاهی قسمتی از عنوان ارجاعی در محل دیگری ثبت شده است که در واقع به معنای «نیز نگاه کنید» می‌باشد.
- **نواب:** کتابخانه مدرسه نواب مشهد
- **نمازی:** کتابخانه مدرسه نمازی خوی
- **نوربخش:** کتابخانه نوربخش (خانقاه نعمت اللهی تهران)
- **وابسته به:** این اصطلاح در جایی به کار رفته که کتاب معرفی شده به اثری دیگر وابسته است و بیشتر در مورد شرح‌ها، حاشیه‌ها، تعلیقه‌ها، منتخب‌ها، مختصرها، گزیده‌ها، و ترجمه‌ها به کار رفته است و نام کامل اثر اصلی، همراه با نام مؤلف آن معرفی شده است و در صورت نیاز می‌توانید به اثر اصلی مراجعه کنید.
- **وزیری:** کتابخانه وزیری یزد
- **همانند:** این کلمه در جایی به کار رفته، که اثر معرفی شده فاقد نام مؤلف است و چند نسخه از آن در کشور وجود دارد و به معنای آن است که نسخه‌ها یک اثر است.

آوانگاری و اختصارات

در آوانگاری عناوین کتاب‌ها چند نکته هست که باید یادآوری شود:

۱- در آوانگاری فقط حروفی که تلفظ می‌شوند، ضبط می‌گردند. مثال: آداب الشریعه = ādāb-oš šarī'a

۲- عنوان کتاب‌های فارسی با تلفظ فارسی و عنوان کتاب‌های عربی با تلفظ عربی آوانگاری شده‌اند.
مثال: آداب صوفیه =ādāb-e sūfīye
آداب الصوفیه =ādāb-uṣ ṣūfīya

۳- کلمات و ترکیباتی که از زبان‌های دیگر (از جمله عربی) به فارسی وارد گردیده، با تلفظ متداول در فارسی ضبط شده است.
مثال: اسطرلاب = ostorlāb
ابواب الجنان =abvāb-ol jenān

۴- چون در آوانگاری مقصود فقط نشان دادن تلفظ کلمات است، حروف اول عناوین مانند دیگر حروف کوچک نوشته شده است.

۵- برای آوانگاری کلماتی که بارها تکرار شده‌اند، از اختصار استفاده شده است.

ترجمه	tarjuma(t) / tarjome	t.
دیوان	dīvān / dīwān	d.
رساله	risāla(t) / resāle	r.
شرح	šarh / šarḥ	š.
کتاب	ketāb / kitāb	k.
منتخب	montaxab / muntaxab	mn.
منظومه	manẓūma(t) / manzūme	mnz.
مختصر	moxtasar / muxtaṣar	mx.

الف - آوانگاری کلمات و ترکیبات فارسی:

۱. مصوت‌ها:

اَ	در کلمه	زَن	a
اِ	در کلمه	دل	e
اُ	در کلمه	گُم	o
آ	در کلمه	راه	ā
او	در کلمه	سود	ū
ای	در کلمه	بیرون	ī

۲. صامت‌ها:

ء، همزه	'
ب	b
پ	p
ت،ط	t
ث، س، ص	s
ج	j
چ	č
ح، ه	h
خ	x
د	d
ذ، ز، ض، ظ	z
ر	r
ژ	ž
ش	š
ع	'
غ، ق	q
ف	f
ک	k
گ	g
ل	l
م	m
ن	n
و	v
ی	y

ب - آوانگاری کلمات و ترکیبات عربی:

۱. مصوت‌ها:

فتحه	a
کسره	i
ضمه	u
آ	ā
او	ū
ای	ī

۲. صامت‌ها:

همزه	‛
ب	b
ت	t
ث	ṯ
ج	j
ح	ḥ
خ	x
د	d
ذ	ḏ
ر	r
ز	z
س	s
ش	š
ص	ṣ

ض	ḍ
ط	ṭ
ظ	ẓ
ع	’
غ	ġ
ف	f
ق	q
ك	k
ل	l
م	m
ن	n
ه	h
و	w
ی	y

مجادلة

● **مجادلة ابلیس مع النبی (فصل فی)** / تاریخ پیامبر اکرم (ص) / عربی
mujādilat-u iblīs ma‘-an nabī (faṣl-un fī)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۸/۱۸
بی کا، تا: قرن ۹ [ف: ۵-۶۱]

● **مجادلة الحکیمین الکیمیایی و النظری** / فلسفه / عربی
mujādilat-ul ḥakīmayn-al kīmyāyī wa-n naẓarī
عبداللطیف بغدادی، عبداللطیف بن یوسف، ۵۵۷ – ۶۲۹ قمری
‘abd-ol-latīf-e baqdādī,‘abd-ol-latīf ebn-e yūsof (1163 - 1232)
در آن از ابن سینا و غزالی یاد شده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۴/۷-ف
نسخه اصل: حسین چلبی ش ۸۲۳؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۶۲۲ق؛ ۲۴گ (۱۰۲-۱۲۵)، ۱۷سطر [فیلمها ف: ۱-۴۵۸]

● **مجادله عقل و عشق = رساله امهال العشاق** / عرفان و تصوف - فارسی
mojādele-ye ‘aql va ‘ešq = r.-ye emhāl-ol ‘oššāq
از ناشناس. نثر و نظم عرفانی ست در مناظره عقل و عشق. در ۲ «باب» و نیز «حکایت» آمیخته با نثر و نظم عرفانی و ادبی و معنوی.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۵۲/۲
آغاز: حمد و سپاس بیرون از وهم و قیاس خداوندی را جل شأنه سزاست که به فحوای یحبونهم کحب الله عشق را صفت دیوانگی داد و عقل را سمت فرزانگی؛ **انجام:** چاره جز پیرهن دریدن نیست، چشم در عهده گرفت فراخور بینش در نظاره معشوق کوشد لاجرم کوس تنهایی.
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۱گ (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۲۹۱]

● **مجاری المرام فی شرح بدایة الاحکام** / فقه / عربی
majārī-yul marām fī š.-i bidāya-til aḥkām
وابسته به: بدایة الهدایة؛ حر عاملی، محمد بن حسن (۱۰۳۳-۱۱۰۴)
شرح بدایة الاحکام شیخ حر عاملی است، نگارنده آن که محمد باقر نام داشته شناخته نشد. از میر دامادو آقا محمد باقر بهبهانی به عنوان «السمی» و در بحث جزئیت شهادت به ولایت در اذان واقامه از حجة الاسلام شفتی به عنوان «بعض مشایخنا» یاد می‌کند.

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۲۸۲
آغاز: کتاب الصلوة و هی امامن الصلوة بمعنی الدعاء؛ **انجام:** فصل فی الرکوع و هو الخامس من افعال الصلوة ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ گویا نسخه اصل باشد؛ با یادداشت: امانت آخوند ملا محمد باقر گلپایگانی؛ ۱۵۲گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱-۲۲۶]

● **مجادلة النفس** / اخلاق / فارسی
mojādelat-on nafs
نوری، علی، ق۱۳ قمری
nūrī,‘alī (- 19c)
رساله‌ای کوتاه در مواعظ وپندهای اخلاقی وجدال ومناظره با نفس اماره درباره آینده انسان وشقاوت وسعادت او که با

عناوینی چون «ای نفس – ای نفس» نگاشته شده است.مؤلف آن شیخ علی نوری (زنده در ۱۲۶۹ق) است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۵۶/۱

آغاز:الحمدلله القاهر فوق عباده والفاتر ذوات الاشیاء بلاعناده ونور بنوره عقول النوریه المدبر لصور اجسام السفلیة والعلویة والصلوة علی انبیاء المرسلین؛ **انجام:**تمام شد درایام ماتم سرخیل نیازمندان ... ولاتفرق بینی وبینهم طرفة عین فی الدنیا و آخرة ... بحق محمد وعلی وفاطمه والحسن والحسین الائمة من ذریة الحسین علیه السلام.

خط: نستعلیق، کاتب = شاید مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۴۲گ، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف مخ: ۴-۱۶۸۹]

● مجازات الآثار النبویة / ادبیات / عربی

majāzāt-ul āṯār-in nabawīyya

شریف الرضی، محمد بن حسین، ۳۵۹ - ۴۰۶ قمری

šarīf-or-razī, mohammad ebn-e hoseyn (971 - 1016)

تعداد ۳۶۱ جمله از جملات و الفاظ مجازی که در احادیث پیامبر (ص) آمده یا در آنها استعاره به کار برده شده به اختصار و به روش «مجازات القرآن» مؤلف شرح شده است. به گفته سید عبدالعزیز طباطبائی این کتاب در هنگام اشتغال شریف رضی به تدوین نهج البلاغه (که در سال ۴۰۰ق به انجام رسیده) نگاشته شده، زیرا در نهج البلاغه به کتاب حاضر و بالعکس ارجاع داده است.

آغاز:أما بعد حمد الله سبحانه بمحامده التی یستحقها و اختصاص نبیه محمد و آله الطاهرین بالصلوات التی هم أهلها ...

انجام:فان النعمة تبنی علی قواعد الشکر لها و ترفع علی دعائم المعرفة بقدرها و ما توفیقنا الا بالله علیه نتوکل و الیه انیب.

چاپ: قاهره، محقق: محمود مصطفی، مطبعة مصطفی البابی الحلبی، ۳۴۰ص، ۱۳۵۶ق و در سال ۱۳۲۸ ق چاپ شده است.

[الذریعه ۳۵۱/۲۲؛ مکتبة امیرالمومنین ۲۱۰/۴؛ معجم المطبوعات ۱۱۲۳/۱؛ الاعلام زرکلی ۹۹/۶]

شرح و حواشی:

۱- مجازات الآثار النبویة (منتخب)؛ حر عاملی، محمد بن حسن (۱۰۳۳-۱۱۰۴)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۴۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**و قد خرجنا فی صدر هذا الکتاب من عهدة التکفل

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: عبدالله بن ابراهیم نجفی به تاریخ ۱۱۳۲ در اصفهان؛ جلد: تیماج، ۱۳۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۵-۲۲۵]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۶۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۱۱۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف: ۵-۷۸]

۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۷/۲

انجام:و جاء عن ابن عباس انه قال من کرامات الله سبحانه لنبینا (ع) انه اقسم فی القرآن بحیاته ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ واقف: علی تاجر خوئی؛ جلد: تیماج، ۱۱۳گ (۲۰۶پ-۳۱۸پ)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲-۴۹۲]

۴. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [تراثنا: س۱۸ش۱و۲-۲۲۸]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۴۵/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۱ ربیع الاول ۱۰۲۰ق، جا: اصفهان؛ جلد: میشن قرمز، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۰/۴سم [ف: ۶-۴۸۱]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۷۸ ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن ابی الحسن، تا: ۱۰۹۹ق، به درخواست محمد علم الهدی فرزند فیض کاشانی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۳۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲۴/۲-۲۱]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۰۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: رازی، جعفر بن الغازی، تا: شنبه ۸ محرم۱۰۹۹ق؛ مصحح؛ مهر: «عبده محمد» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۷۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳-۲۲۷]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۰۳

خط: نستعلیق، کا: رازی، جعفر بن الغازی، تا: ۱۲ صفر۱۰۹۹ق؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۷۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۲×۱۸/۴سم [ف: ۱-۴۶۶]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۲۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: محمد معصوم حسینی «صراط علی حق نمسکه»؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: میشن، ۱۲۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۳۷]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۹۷

همان نسخه بالا [مؤید: ۱-۲۶۳]

۱۰. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۴۳۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۷۱گ (۱پ-۱۷۱ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲-۲۷۴]

● مجازات الآثار النبویة (منتخب) / حدیث / عربی

majāzāt-ul āṯār-in nabawīyya (mn.)

حر عاملی، محمد بن حسن، ۱۰۳۳ - ۱۱۰۴ قمری

horr-e ʻāmelī, mohammad ebn-e hasan (1624 - 1693)
وابسته به: مجازات الآثار النبوية؛ شریف الرضی، محمد بن حسین (۳۵۹–۴۰۶)

تلخیص و انتخاب شیخ حر عاملی، از کتاب «مجازات النبویه»، تألیف شریف رضی. کتاب، خلاصه و حاوی متن احادیث مندرج در آن کتاب است با اسقاط قسمت مهمی از توضیحات شریف رضی.

آغاز:من کتاب المجازات النبویه و الاثار المحمدیه تألیف السید الرضی ابی الحسین محمد بن الحسین الموسوی و قد افردت ما اورده من کلام رسول الله و حذفت ما ذکره من شرحه

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**طلبا للاختصار و الکتاب کبیر
خط: نسخ، کا: قاسم، تا: سلخ رمضان۱۰۸۸ق؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ ۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۵–۳۱۲]

← المجازات النبوية ⟵ مجازات الآثار النبوية

● **مجاز الفرسان الی مجاز القرآن** / علوم قرآن / عربی
majāz-ul fursān ilā majāz-il qur’ān

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ – ۹۱۱ قمری
soyūtī, ʻabd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

وی این کتاب را از «الاشارة الی الایجاز فی بعض انواع المجاز» نوشته ابومحمد عزالدین عبدالعزیز بن عبدالسلام بن ابی القاسم بن حسن سلمی معروف به ابن عبد السلام (–۶۶۶ق) که در شناخت حقیقت و مجاز قرآن است انتخاب و خلاصه نموده است. باید بگوییم با فحصی که به عمل آمد در مآخذ چنین تألیفی برای سیوطی ندیدیم بلکه به استناد به یادداشت پشت ورق اول نگاشتیم که در آن چنین نوشته‌اند:«مجاز القرآن لابن عبدالسلام عبدالعزیز سلطان العلماء المصری الشافعی الدمشقی المتوفی سنة ستین و ستمائة اختصره جلال الدین السیوطی و سماه مجاز الفرسان الی مجاز القرآن ذا فی کشف الظنون عن اسامی الکتب و الفنون». چنانکه اشاره شد ابن عبدالسلام «الاشارة الی الایجاز» دارد نه مجاز القرآن، ضمناً در کشف الظنون که به آن ارجاع داده شده این دو عنوان (مجاز الفرسان و مجاز القرآن) برای هر دو مؤلف یاد شده مذکور نیست. برای آشنایی با این اثر به یک مورد از مباحث آن اشاره می‌شود:«الباب الثالث نسبة الفعل الی سبب سببه و ذلک فی قوله تعالی و منهم من یقول ائذن لی و لاتفتنی نسب الفتنة الی الرسول صلی الله علیه و سلم لأنه اذا امره بالخروج کان ذلک سببا فی خروجه و کان خروجه سببا لرؤیته بنات الاصغر و کان رؤیته لهن سببا لاقتنانه بهن و یتفرع من ذلک فصول الفصل الأول فی نسبة الفعل الی الآمر به. الفصل الثانی نسبة الفعل الی الاذن فیه. الفصل الثالث فی نسبة الفعل الی الکل لأن البعض فعله ...».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۷۹

آغاز:بسملة، اعوذ بالله من الشیطان الرجیم أی من وسواس الشیطان او من شر الشیطان لقوله تعالی من شر الوسواس الخناس او من همز الشیطان الرجیم لقوله و قل رب اعوذ من همزات الشیطان او من نزغ الشیطان لقوله و اما ینزعنک من الشیطان نزغ قوله تعالی لا ریب فیه أی لاتشکوا فی انزاله او لاسبب ریب فیه کالتناقض و الاختلاف اولا فیه عند المؤمنین تعبیرا بالعام عن الخاص؛ **انجام:**و کذلک ابتلائه بالحسنات و السیئات و فتنته بالخیر و الشر و کذلک باقی مایرد ... القبیل و الله اعلم و صلی الله علی سیدنا محمد و آله ... العلی العظیم.[قد تم مجاز القرآن بعون الله الرحمن]
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: کشمیری، جلد: مقوا، ۱۴۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن–۲۴۱] و [ف: ۲۲–۳۷۵]

● **المجاز فی الاعراب** / نحو / عربی
al-majāz fi-l iʻrāb

دارندی، محمد بن عمر، – ۱۱۵۲ قمری
dārandī,mohammad ebn-e ʻomar (- 1740)

رساله‌ای در بیان مجاز در اعراب که به تحقیق آیه شریفه «لیس کمثله شیء» پرداخته و در بیان مطالب، از نظریات نحویین، از جمله ابوحیان، سود جسته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۳۸/۸

آغاز:بیان المجاز فی الاعراب، و تحقیق لیس کمثله شیء فصل: اعلم ان الکلمة کما توصف بالمجاز لنقلها عن معناها الاصلی، کذلک توصف به ایضا، لنقلها عن اعرابها الاصلی الی غیره؛ **انجام:**و المراد نفی مثله تعالی اذ لو کان له مثل، لکان هو تعالی مثله انتهی، و هذا بیان طریق الکنایة بوجه آخر، غیر ما ذکره صاحب الکشاف تمت.
خط: نسخ، کا: اسماعیل حلبی، تا: نیمه دومقرن۱۲؛ ۵۴گ (۹پ–۶۲ر)، ۲۷سطر، اندازه: ۷×۱۶سم [ف: ۳۷–۷۷]

● **المجاز و الاستعارة = رساله استعارات** / معانی بیان / عربی
al-majāz wa-l istiʻāra = r.-ye istiʻārāt

زمخشری، محمود بن عمر، ۴۶۷ – ۵۳۸ قمری
zamaxšarī, mahmūd ebn-e ʻomar (1075 - 1144)

این رساله چنان که در آخر برخی از نسخه‌ها نگاشته شده تألیف جارالله زمخشری است و در هیچ یک از مآخذ تألیف رساله‌ای در این موضوع صریحاً به ایشان نسبت داده نشده ولی هیچکس تمام مؤلفات وی را نام نبرده و عموماً پس از نام برخی از آنها

گویند:«و غیر ذلک». مشتمل است بر دو «باب»:۱. بیان انواع مرسل شامل سیزده نوع؛ ۲. تحقیق انواع استعارات مشتمل بر چهارده نوع.

آغاز:بعد حمدالله علی آلائه و الصلوة و السلم علی خیر خلقه محمد و آله خیر آل ما ظهر لامع آل و خطر معنی ببال الحقیقة ان یثبت لفظ فیما وضع له بعرف کائن من کان و المجازان یتعدی اللفظ عن موضعة فی ذلک العرف کما فی عرف اللغة الاسد حقیقة للسبع مجاز للرجل الشجاع و فی عرف الشرع الصلاة حقیقة للعبادة مجار للدعاء ...

انجام:کان السؤال بکلمة ما عن تعیین ذات الباری فعدل عن تشخیص الذات و اجاب بصفة یدل علیها و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.

چاپ: گنجینه بهارستان، الادب العربی۱، مسلسل ۴، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۱ش، با تصحیح بشیر جزایری

۱. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه:۶۴/۶

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ کا: شاهمیر بن زین العابدین حسنی، تا: ۱۵ رجب۱۰۰۹ق؛ جلد: مقوایی، ۶گ (۶۰پ-۶۵پ)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: -۶۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۵۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲ رجب۱۰۷۷ق؛ واقف: رضا نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: تیماج، ۲گ، سطور مورب، اندازه: ۱۳×۲۶سم [ف: ۲۵-۱۱۵]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۴۲۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۱۰ق؛ جلد: مقوا، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۲-۳۸۵]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۶۰/۲

آغاز:برابر

نسخه اصل:کتابخانه مدرسه صدر (خاتم الانبیاء)-بابل ۱۶۵؛ خط: نستعلیق،کا:اشرفی،عبدالله بن محمد، تا: ۱۲۳۵ق [عکسی ف: ۴-۸۵]

۵. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۷۰۸/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ ۳گ (۳۶پ-۳۸ر)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲-۴۸۸]

۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۹۶۸

آغاز:برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ [ف: ۲-۴۱۵]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳۷/۹

آغاز:برابر

نسخه اصل: کتابخانه مجلس شورای اسلامی - تهران ۱۸۰۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ص (۸۴-۸۶) [عکسی ف: ۶-۴۰۰]

● المجاز و اقسامه / معانی بیان / عربی

al-majāz wa aqsām-u-h

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۷/۴-۶۱۹۰

مترجمه من الرسالة الفارسیة التی الفها عصام الدین الاسفراینی. در یک مقدمه و چند ساقة؛ خط: نسخ، کا: محمد، تا: دوشنبه ۱۸ جمادی الثانی۱۲۲۳ق، برای شیخ عبدالرحمن؛ تملک: شیخ محمد وحیدی خورکامی رشتی با مهر: «محمد بن احمد»؛ جلد: مقوا، ۴۴گ، ۱۵سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: -۱۶۱]

● المجاز و تحقیق لیس کمثله شیء (رسالة فی بیان) / بلاغت / عربی

al-majāz wa taḥqīq-i lays-a ka-miṯl-i-hī šay’ (r.-un fī bayān-il)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۴۲/۱۷

بی‌کا، بی‌تا [میراث شهاب: س۹ش۲-۳۳]

● مجال المجالی فی شرح مجالی الانوار / کلام و اعتقادات / عربی

majāl-il majālī fī š.-i majāli-l anwār

اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ - ۱۲۳۲ ؟ قمری

axbārī, mohammad ebn-e ‘abd-on-nabī (1765 - 1817)

وابسته به: مجالی الانوار؛ اخباری، محمد بن عبدالنبی (۱۱۷۸-۱۲۳۲)

اهداء به: فتحعلیشاه قاجار

تاریخ تألیف:۱۲۲۱ق؛ محل تالیف: اصفهان

شرحی است با عنوان «قال، اقول» بر متن موجز «مجالی الانوار» در مبدأ و معادکه رد بر مطالب ملاعلی نوری است. متن را ملقب داشته به «تحفة العلویة» و شرح را به «معترک العقول».

آغاز:بسمله. الحمدلله و سلم علی عباده الذین اصطفی. اما بعد فقد تشرفت ابکار افکاری بخلع الانظار العلویة العلیا ... قال الحقیر ابو احمد ...

[الذریعه ۱۹/۳۷۳]

شرح و حواشی:

۱- آیینه شاهی = مرآت آگاهی = ترجمه مجالی المجالی؛ طبسی خراسانی، محمد ابراهیم بن محمد علی(-۱۳)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۱۵/۶

آغاز:بسمله، و به نستعین اقول عند اصحاب التعریف للبسمله فی التطبیق سر لطیف فمن اوجه الباء المستتر بها الالف الاسمی لامتناع

ظهوره؛ **انجام:**و قد طلع الفجر لذی عینین هذا آخر مجالی المجالی ... علی ید مصنفها الجانی محمد بن عبدالنبی الصانع النیشابوری افاض الیه علیه من شآبیب جوده البحرانی ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: میشن، ۱۵گ (۸۱پ-۹۵پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۱۱۴]

۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۹۳/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**الاحد فی الخلق والامر «الا له الخلق و الامر فتبارک الله رب العالمین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۳۵ص (۴۴-۷۸)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲-۲۴۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۳۱/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۱ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳گ (۲۸پ- ۴۰ ر)، ۱۹-۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۲/۳سم [ف: ۴۱-۱۸۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۹۶/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و هذا هو الامر بین الامرین و قد طلع الفجر لذی عینین ... قال قد تمت ... احمد بن علی محمد ...
کا: رشتی، احمد بن علی محمد، تا: ۱۲۲۹ق؛ ۴۳گ (۱پ-۴۳پ)، ۶سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۱۱-۳۰۷]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۳۲۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**کشف سبحات الجلال فی جلابیب الجمال و الله ولی التوفیق.
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد حسین بن علینقی بن محمد رضا همدانی (از اعلام خاندان کوثر)، تا: پنج‌شنبه ۳ صفر۱۳۰۰ق؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ جلد: مقوا، ۲۶گ، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۱-۲۹۱]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۲۷۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**فی دار السلطنه اصفهان فی شده ابتلاء و امتحان و الله المستعان.
خط: نسخ، کا: صدرالمتالهین لاهیجانی، محمد بن محمد، تا: ۱۳۳۱ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج [رایانه]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۷۳۰

آغاز:پس از تسمیه: اقول عند اصحاب التعریف للبسملة سر لطیف؛ **انجام:**و قد طلع الفجر لذی عینین.
بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه شماره ۲۷۰ خصوصی اصول فقه است [ف: ۱۱-۲۹۲]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۲۹۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**و الله ولی التوفیق و الهادی سواء الطریق.
خط: نستعلیق شکسته، کا: صدرالمتالهین لاهیجانی، محمد بن محمد، بی‌تا؛ جلد: تیماج [رایانه]

۹. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۳۹/۱

خط: تحریری، کا: محمد ابراهیم بن محمد علی طبسی خراسانی شاگرد میرزا محمد اخباری، بی‌تا [ف: -۱۱۳]

← مجالس ﴿ مجلس مکتوب خوارزم

● **المجالس = الفصول** / تفسیر / عربی - فارسی

al-majālis = al-fuṣūl

ابوزرعه، عبدالوهاب بن محمد، - ۴۱۵ قمری

abūzūr‘a,‘abd-ol-vahhāb ebn-e mohammad (- 1025)

تفسیری است با کلمات و اشعار فارسی.مؤلف بعد از هر مجلس آیه را می‌آورد و شماره آیه و نام سوره را معین می‌کند و شرحی مختصر درباره آیه می‌دهد. مؤلف در هر مجلس با عنوان‌های زیر به بحث در مورد آیه مورد نظر می‌پردازد:۱) قوله تعالی (آیات قرآن)، ۲) فصل البساط (تفسیر مبسوط و وجوه احتمالات)، ۳) فصل الاخبار و الحکایات (اخبار با سند و حکایات)، ۴) فصل الوجوه و النظائر (معانی مختلف لغوی و نظائر آیه)، ۵) فصل النکت و الاشارات (تفسیر عرفانی)، ۶)فصل الاحکام و الحقائق (تفسیر آیات)، ۷) فصل التبکیة (گریز مانند است). شماره آیات را خود مفسر معین می‌کند و خود او در هر مجلس می‌گوید که از آغاز سوره تا این آیه چند آیت است.

فهرست مجالس جلد اول:۱. ولما جاء موسی لمیقاتنا (اعراف ۱۴۳)؛ ۲. و اذ اخذ ربک من بنی آدم (اعراف ۱۲۱)، دنباله فصل الاحکام و الحقایق این مجلس و فصل‌های دیگر آن و تا آغاز فصل الاخبار و الحکایات مجلس سوم (میان برگ‌های ۹ و۱۰) افتاده است؛ ۳. خذالعفو (اعراف ۱۹۹)؛ ۴. یا ایها الذی آمنوا ان کثیرا من الاحبار والرهبان (برائة ۳۴)؛ ۵. ان عدة الشهور عندالله (برائة ۳۶)؛ ۶. و آخرون اعترفوا (برائة ۱۰۳)؛ ۷. ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم (برائة ۱۱۱)؛ ۸. و بشر الذین آمنوا ان لهم قدم صدق عند ربهم (یونس ۲)؛ ۹. انما مثل الحیوة الدنیا (یونس ۲۳)؛ ۱۰. و الله یدعوا الی دار السلام (یونس ۲۴)؛ ۱۱. قل بفضل الله و برحمته (یونس ۵۷)؛ ۱۲. و ما من دابة فی الارض الاعلی الله رزقها (هود ۵)؛ ۱۳. لقد کان فی یوسف و اخوته (یوسف ۶)؛ ۱۴. و لقد همت و هم بها (یوسف ۲۳)؛ ۱۵. انزل من السماء ماء فسالت اودیة (رعد ۱۶)؛ ۱۶. الذین آمنوا و تطمئن قلوبهم بذکر الله (رعد ۲۷)؛ ۱۷. یمحو الله ما یشاء و یثبت (رعد ۳۸)؛ ۱۸. الم ترکیف ضرب الله مثلا (ابراهیم ۲۴)؛ ۱۹. یثبت الله الذین آمنوا بالقول الثابت (ابراهیم ۲۶)؛ ۲۰. و لاتحسبن الله فافلا (ابراهیم ۴۱)؛ ۲۱. یوم تبدل الارض غیر الارض (ابراهیم ۴۷)؛ ۲۲. و ان جهنم لموعدهم اجمعین (الحجر ۲۲)؛ ۲۳. نبیء عبادی انی انا الغفور الرحیم (حجر ۴۸)؛ ۲۴.و ان تعدوا نعمة الله لاتحصوها (نحل ۱۷)؛ ۲۵. و اوحی ربک الی النحل (نحل ۶۷)؛ ۲۶.ان الله یامر بالعدل و الاحسان (نحل ۸۹)؛ ۲۷. و اوفوا بعهدالله اذا عاهدتم (نحل ۹۰)؛ ۲۸. سبحان الذی اسری بعبده لیلا (بنی اسرائیل ۱)؛ ۲۹. دنباله فصل النکت و الاشارات مجلس پیش و همه این مجلس به جز دو سطری از فصل تبکیه افتاده است؛ ۳۰. وقضی ربک ان لاتعبدو الا الله (بنی اسرائیل ۲۲)؛ ۳۱. یوم ندعوا

کل اناس بامامهم (بنی اسرائیل ۷۰)؛ ۳۲. و من اللیل فتهجد به نافلة لك (بنی اسرائیل ۷۸)؛ ۳۳. و ننزل من القران ما هو شفاء و رحمة (بنی اسرائیل ۸۱)؛ ۳۴. ام حسبت ان اصحاب الکهف و الرقیم (کهف ۸)؛ ۳۵. و اصبر نفسک مع الذین یدعون ربهم (کهف ۲۷)؛ ۳۶. المال و البنون زینة الحیوة الدنیا (کهف ۴۵).

آنچه درباره مؤلف از مطاوی کتاب به دست می‌آید این است که او را دو تألیف دیگر است به نام‌های «کتاب الاستغناء» و «کتاب السئوالات» که تفصیل برخی از مطالب این کتاب را به آن دو کتاب ارجاع داده است.در طی این کتاب استشهاد و تمثل به گفتارهای منثور و منظوم فارسی شده است و این می‌رساند که مؤلف از مردمان فارسی‌زبان است. در فروع دین پیرو طریقه اهل سنت و جماعت است و در عین حال احادیثی از امیر مؤمنان و امام صادق و ثامن الحجج الاطهار (علیهم الصلوة و السلام) نقل و تمسک کرده است.در مجلس ۱۸ فصل النکت و الاشارات دارد: «استاد اسحق».در مجلس ۳۱ فصل النکت و الاشارات:«الامام ابی عبدالله، شیخنا ابا عبدالله رحمه الله» و «یادوست». در مجلس ۱۳ فصل التبکیة دارد:«ابوعبدالله»، در مجلس ۱۹ فصل النکت و الاشارات:«شاذباش، نوش خور». در آغاز پاره‌ای از مجالس مانند ۳۱ دارد:«اعلم ایدك الله» یا «اعلم» ولی در مجلس ۱۸ مجالس دیگر دارد: «قال رحمه الله اعلم». در آغاز مجلس ۳۰ آمده: «قال الاستاد الامام رحمه الله اعلم». در آغاز مجلس‌های ۳۳ و ۳۴و ۳۵ و ۳۶ دارد:«قال الاستاذ عبدالوهاب رضی الله عنه (رحمه الله) اعلم». مرحوم دانش پژوه این اثر را از ابوزرعه، عبدالوهاب بن محمد دانسته‌اند و فهرست‌نگاران دیگر در این عقیده با وی همراه نیستند. مهدی ولائی انتساب آن به ابوزرعه را واهی می داند و احتمال می‌دهد که عبدالوهاب مذکور همان عبدالوهاب بن محمد شیرازی مدرس نظامیه باشد که در «میزان الاعتدال»(ج ۲ ص ۱۶۲) مذکور است. علی صدرائی خویی آن را از ابن محب، فضل بن عبدالله (-۴۷۳ق) می‌داند و احتمال می‌دهد که عبدالوهاب مذکور عبدالوهاب بن محمد بن محمد بن عمر بن محمد بن رامین بغدادی باشد که در سال ۳۹۸ق در قید حیات بوده است. این احتمال وجود دارد که نسخه‌های موجود تحریرهای مختلف از افراد مختلف از گفته‌های استادی واحد که همان عبدالوهاب بن محمد بوده است باشد. برای نسخه‌ای دیگر از آن با انتساب به ابن محب در ادامه همین مجلد بنگرید به «المجالس السنیة».

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۷۹۶

آغاز:قوله تبارك و تعالی و هزی الیك بجذع النخلة تساقط علیك رطبا جنیا قال الاستاد الامام ابو حنیفه عبدالوهاب بن محمد رحمه الله هذه الایة فی سورة مریم و هی مکیة و هی ثمان و تسعون آیه و من اول السوره الی ههنی اربع و عشرون آیه و فی الخبر؛ **انجام:**و قریء کفاً ای مثلا و هذه السوره رد علی المشرکین و خاصه علی الدورانیه من المجوس فانهم یقولون بیزدان و آهرمن اثنان بدوران الکبیر فکانا من بطن واحد فشق آهر من بطن امه و خرج قبله لیغلبه فالان یزدان فی حربه و اذا غلبه تخلص الملك لنا کذب اعداء الله و لعنهم تعالی فی الدارین ... و الحمدلله الذی جعلنا من المؤمنین الموحدین و شرفنا باتباع نبیه محمد ...

جزء دوم، از سوره مریم تا آخر کتاب، تذکر: در فهرست با عنوان «تفسیر ...» و با مؤلف ناشناس آمده است و فهرست‌نگار انتساب آن را به ابوزرعه واهی می‌داند؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخرقرن۷؛ واقف: فاضلخان؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۸۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۱ - ۵۵۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۸۸ و ۶۹۴۲-عکس

آغاز: عن ابی عباس فی قوله تعالی و لما جاء موسی لمیقاتنا ... فصل البساط، اعلم ان الله تعالی اجاب الانبیاء فی سئوالاتهم و لم یجب اربعة منهم فی اربعة اسئولة؛ **انجام:**اما فصل التبکیة فیاویك من یفوته الباقیة الصالحة و لایبقی له الدنیا الفانیة فهو ممن خسر الدنیا و الاخرة و قال یحیی هب الله عفی عن المسیئین الیس قد فاتهم ثواب المحسنین ثم قال علی کل حال فوت الجنان اهون من مقاسات النیران نعوذ بالله منها و نسأله النجاة منها آخر المجلد و الحمدلله رب العالمین و السلام علی نبیه محمد و آله اجمعین.

ربع دوم است و بیش از ۳۶ مجلس دارد، از اعراف تا کهف؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ با نشانه بلاغ، با بلاغ قرائت و سماع مصنف ؟! تملك: مظفر بن ابی اسحق عمر؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۰۷گ، ۲۲سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۸-۴۹۱] و [فیلمها ف: ۳-۲۶۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۵۶

آغاز: اموال فتمنوها فنبههم الله بما عندهم من القرآن و الاسلام و قیل فضل الله علی بن ابی طالب و رحمة الله محمد صلی الله علیهما و هذه الآیة مکیة؛ **انجام:**و مدخله النور و مخرجه النور و قال اللهم اجعل فی قلبی نوراً و من فوقی نوراً و من عینی نوراً و من یمینی نوراً و عن یساری نوراً و امامی نوراً و خلفی نوراً.

تذکر: در فهرست مؤلف ناشناس آمده است، اندکی از مجلس ۶۰ را دارد و می‌رسد به مجلس ۹۸. توضیحاتی که مؤلف در نسخه حاضر آورده کوتاه‌تر از توضیحات سایر نسخ می‌باشد، از مواضع مختلف نسخه، شیعه بودن مؤلف مشهور است، مثلاً در ذیل آیه «الیوم اکملت لکم دینکم» شرح مبسوطی پیرامون آیه و شأن نزول آن می‌دهد و حدیث غدیر را ذکر می‌کند که در سایر نسخه ها به چشم نمی خورد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ عنوان فصول این نسخه با نسخه ۱۲۰۱۳ یکی است الا اینکه آن نسخه به فارسی نگاشته شده و نسخه حاضر به عربی می‌باشد. اوراق نسخه حاضر جابجا شده و ترتیب مجالس آن نیز به هم ریخته است؛ جلد: تیماج، ۳۴۳گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۳۵-۱۵۸]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷

آغاز:قوله تبارک و تعالی و هزی الیک بجذع النخلة تساقط علیک رطبا جنیا ... ابوحنیفه عبدالوهاب ابن محمد رحمه الله هذه الآیة فی سورة مریم و هی مکیة؛ **انجام:** کذب اعداء الله لعنهم الله فی الدارین و الحمد لله الذی جعلنا من الموقنین الموحدین و شرفنا باتباع نبیه محمد سید المرسلین

تذکر: در فهرست با عنوان «الفصول» و با مؤلف ناشناس آمده است، جلد دوم، از سوره مریم تا سوره توحید؛ خط: نسخ، کا: محمد مهدی، تا: ۱۳۰۳ق، جا: مشهد رضوی، به دستور آصف الدوله؛ در صفحه عنوان آمده است: «فصول عبدالوهاب حنفی جزو ثانی»؛ ۲۶۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۲ - ۳۱]

● **مجالس** / عرفان و تصوف / فارسی

majāles

سیف الدین باخرزی، سعید بن مطهر، ۵۸۶ - ۶۵۹ ؟ قمری

sayf-od-dīn bāxarzī,sa‘īd ebn-e motahhar (1191 - 1262)

از مجالس او دستنویس کاملی در دست نیست و این نسخه هم تنها یک مجلس آن را دارد.

[فهرستواره منزوی ۳۹۷/۷(با نام رساله عرفانی)]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۹۱/۳

آغاز:بسمله. قوله تعالی و اشرقت الارض بنور ربها ووضع الکتاب یا ربنا هون علینا شدائد. اشغلنا بک عمن سواک ... دو چراغ بود بر روی تو باز گرفته فرشی بسیط گستردند؛ **انجام:**چون به خاک دفت کردند او به آن گورستان در آمد و فریاد می‌زد. شعر: ارادو لیخفوا قبرها عن محبها ×× و طیب تراب القبر علی القبر. رفتیم شب به خیر باد. و الحمد و الله (کذا) رب العالمین و الصلوة علی رسوله محمد و آله اجمعین، تم مجلس من مجالس شیخ الاسلام قطب الانام سیف الملة و الدین الباخرزی تعمد (کذا، تغمد) الله برضوانه و السلام

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۸ص (۳۴۶-۳۵۳)، ۱۵-۱۷سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲/۴سم [ف: ۲۹/۱-۲۴۷]

● **المجالس** / مقتل، تاریخ معصومین / عربی

al-majālis

بلادی بحرانی، یوسف بن حسن، ق۱۱ قمری

belādī bahrānī,yūsof ebn-e hasan (- 17c)

سی دو مجلس است در عزای حضرت سید الشهداء (ع)، شبیه «المنتخب فی المراثی» فخرالدین طریحی، که مؤلف انشاء نموده و در خاتمه کتاب نیز قصایدی از شعرای مختلف در رثای آن حضرت آورده است.مؤلف برای هر مجلس خطبه جداگانه‌ای ایراد نموده است. در آن آمده:«روی المصنف رحمه الله تعالی انه قال حکی والدی فی سنة العشرین بعد الالف ان سبب تألیفی بنثر و نظم لم اخص به شخصا من الانام الا اهل البیت».در عطف نسخه نام کتاب «الفوادح الحسینیة» تألیف شیخ حسین الدرازی آل عصفور بحرانی (۱۲۱۶ق) ذکر شده که اشتباه است.شعرایی که در پایان کتاب قصایدی از آنها نقل شده عبارتند از:شیخ سیف، شیخ سبیعی، شیخ خلیعی، سید شریف کاظمی، شیخ عبدالرضا خلیفه کاظمی (۱۱۲۰ق)، شیخ ابن حماد، عبدالائمه، شیخ مفلح، شیخ محمد بن نقیح ابی فراس.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹۹۵

آغاز:لو تصور المحب لآل الرسول ما لاقوا من الخطب المهول لاختار الموت و الفناء علی الحیوة و البقاء کیف لا و الحسین علیه السلام مجدل علی الرمال؛ **انجام:**یا سادتی یا حماتی یا رجاء املی ×× یوم القیمة ارجو قرة العینی / صلی الاله علیکم کلما صفقت ×× حمام ایک و غنت فوق غضینی

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۸۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۶-۴۸۲]

● **مجالس** / گوناگون / فارسی

majāles

بهبهانی، مرتضی بن عبدالمحمد، ق۱۱ قمری

behbahānī,morteză ebn-e ‘abd-ol-mohammad (- 17c)

سی و دو «مجلس» متنوع و اخلاقی است با ذکر حکایات بسیار و شواهدی از آیات و اخبار، ساخته شده برای واعظان و اهل منبر. مجالس با آیه‌ای از قرآن کریم شروع شده و به مصائب حضرت سید الشهداء علیه السلام ختم می‌گردد.

آغاز:مجلس اول بسم الله الرحمن الرحیم الحمدلله الذی جعل ذکره شرفاً للذاکرین و شکره فوزاً للشاکرین و امر عباده المؤمنین باعراضهم عما سواه.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۷۴

آغاز:برابر

نسخه اصلی: کتابخانه‌ای شخصی -کرمانشاه؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: سلخ ذیقعده۱۰۲۴ق(احتمالاً ۱۳۴۴ صحیح می‌باشد و گویا مؤلف نوه وحید بهبهانی است)؛ ۱۷۳ص [عکسی ف: ۱-۴۳۲]

● **مجالس** / تاریخ معصومین / فارسی

majāles

یزدی، حسن بن محمد علی، - ۱۲۴۲ قمری

yazdī, hasan ebn-e mohammad ‘alī (- 1827)

چند مجلس درذکر غزوات وفضائل ائمه طاهرین علیهم السلام

است که به جهت بعضی از اجله ذاکرین گردآورده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۷۸۷/۵

آغاز:الحمدلله رب العالمین وصلی الله علی اشرف الخلائق اجمعین محمد وآله الطاهرین و لعنة الله علی اعدائهم اجمعین وبعدبدان که این چند مجلس شریف است درغزوات وفضائل ائمه طاهرین علیهم السلام؛ **انجام:**ناگاه چهار پسر حاضر شدند چون سرور عنا وبراوسلام کردند او درجواب ایشان فرمود سلام علیکم طبتم فادخلوها خالدین پس رو به ایشان کرد وگفت یا ابت استأجره ان خیر

تا مجلس ششم را در بردارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ فوائدی درذکر خانه نشینی مولا امیرالمومنین علیه السلام، طریقه ختم «یا ایها المزمل»؛ جلد: مقوا، ۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۴-۱۶۹۰]

● **مجالس** / حدیث / فارسی

majāles

جیلانی، محمد رفیع بن رفیع، - ۱۲۴۵ ؟ قمری

jīlānī,mohammad rafī‘ ebn-e rafī‘ (- 1830)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۱۶۱

آغاز: جمارة کشان دیار فراق و محمل کشان سفر اشتیاق ... روایت کردند که چون اهل بیت حسین؛ **انجام:** صدای العطش دخترانش را شنید و خواهرانش را در تشنگی و التهاب ندید ...

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن محمدعلی، تا: ۱۲۵۷ق؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

● **مجالس** / کلام و اعتقادات / عربی

majāles

رشتی، کاظم بن قاسم، ۱۲۱۲ - ۱۲۵۹ قمری

raštī, kāzem ebn-e qāsem (1798 - 1843)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۸۹۶

آغاز:بسمله. قال الله تعالی ان اول بیت وضع؛ **انجام:**شیعتهم التابعین ابدالابدین وقوع الفراغ ... اثنین و سبعین و ماتین بعد الالف.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ جلد: تیماج [الفبائی: -۴۹۳]

● **المجالس = انیس الواعظین** / مواعظ / عربی - فارسی

al-majālis = anīs-ul wā‘iẓīn

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad ja‘far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

مجالسی است مرتب شده گویا برای اهل منبر و وعاظ، در امور اخلاقی و اعتقادات دینی و تفسیر بعضی از آیات و شرح احادیث و اشاره به مصائب اهل بیت علیهم السلام و واقعه کربلا، و هر مجلس دارای یک «مقدمه» و پنج «باب» و یک «خاتمه» است.

آغاز:الحمدلله الذی ألبسنا بجوده لباس الوجود فأخرجنا عن کتم الاعدام و أعطانا من فضله مشاعر الحواس

انجام:و کذا سائر الجوارح و الجوانح علی وفق الشریعة

[الذریعه ۴۶۸/۲؛ ریحانة الادب ۳۱۸/۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۵۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: آقا بابا شهمیرزادی، تا: ۱۲۵۷ق؛ مصحح؛ مهر: «محمد رضا بن علی بن محمد جعفر» (بیضوی)؛ ۱۲۷گ (۱پ-۱۲۷ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۰-۲۴۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۱۸۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق [رایانه]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۰۶/۲

خط: نسخ، کا: محمد بن ملک محمد زرندی، تا: دوشنبه غره رمضان۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۱۵گ (۱۷پ-۱۳۱پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲۲-۶]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۲۰/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**فاذا فعلوا کانوا مع الفعل مستطیل مستطیعین عرض کرد اشهد انه الحق و انکم اهل بیت النبوة و الرسالة.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال۱۳۱۰ق؛ جلد: مقوایی، ۸۵گ (۱پ-۵۸پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۴۱-۲۹]

۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۵۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**المجلس الثلاثون فی نبذ آخر ممامر، مقدمة: قال الله تعالی بسم الله الرحمن الرحیم و العصر ...

در ۳۰ مجلس؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱-۲۵]

● **مجالس** / حدیث، اخلاق / فارسی

majāles

نهاوندی، محمد بن محمد حسین، - ۱۲۷۰ قمری

nahāvandī,mohammad ebn-e mohammad hoseyn (- 1854)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۰۳۸

آغاز:بسمله، حمدله ... و بعد فقد قال الحکیم فی محکم کتابه؛ **انجام:** به کنار فلان رود غریق عشق و عرفان ...

بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا [رایانه]

● **مجالس** / حدیث / فارسی

majāles

یوسف بن محمد باقر

yūsof ebn-e mohammad bāqer

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۴۳

آغاز: چون نشنید بشگفت آمده بروی من خندید دستی برپشت من زد؛ **انجام:** رطبی چند مالیده بحضرت داده عادل فرموده این ...

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۳ق؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ جلد: تیماج [رایانه]

● **مجالس** / مقتل / ترکی

majāles

سرابی، آقا بن محمد جعفر، - ۱۲۸۳ قمری

sarābī,āqā ben mohammad ja‘far (- 1867)

مجموعه‌ای شامل مجالس مقتل و مرثیه‌سرایی و شعر که از جمله آنها مجلس وفات حضرت فاطمه (س) اتمام حجت حضرت عباس اهل کوفه را، مجلس شب عاشورا، مجلس حضرت عباس، اسیر بردن اهل بیت را به کوفه و ... می‌باشد. احتمال می‌رود کاتب رساله مؤلف و سراینده اشعار باشد.

چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۲۹

آغاز: الباکون فی الدنیا خمسة امام جعفر صادق (ع) روایت دور که دنیا ده بش کسنه چوخ آغلادی که اولارون گوزاینون یاشی چشمه کیمی روان اولدی؛ **انجام:** بوتابدی اوغلنی کیم شاد خرم و خندان ×× او تابدی اوغلنی اوز قانه اولوب غلطان / بو تابدی اوغلنی جسمنده یوخدو آزاری ×× او تابدی اوغلنی یوزقون اولویدی گلزاری

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۸۳ق؛ ۱۴۵گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: -۱۳۸]

● **مجالس** / فضایل و مناقب / فارسی

majāles

حسینی، حسین بن حیدر، ق۱۳ قمری

hoseynī,hoseyn ebn-e heydar (- 19c)

مجالس برای روضه‌خوانی (رساله در معراج حضرت پیغمبر خاتم (ص) و غیره)، مشتمل بر سی «مجلس»

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۶۷/۲

آغاز: بسمله سبحان الذی اسری ... در تفسیر صافی از علی بن ابراهیم؛ **انجام:** وقتیکه دید عمر سعد از دی برسینه قاسم نشسته اناالله و انا الیه راجعون

خط: نسخ، کا: حسینی، حسین بن حیدر، تا: ۱۲۹۰ق؛ جلد: تیماج، ۴۷ص (۱۲۸-۱۷۴)، ۱۸سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵-۱۵۹۳]

● **مجالس** / متفرقه / عربی و فارسی

majāles

خطیب دامغانی، مصطفی، ق۱۳ قمری

xatīb-e dāmqānī,mostafā (- 19c)

مجالس متفرقه‌ای است مشتمل بر روایاتی در فضیلت رمضان، برشمردن گناهان، عدم رغبت به دنیا، فضیلت علی علیه السلام، صلاة عیدین و خطبه‌های آن، تجارت، صبر، عدل و اقسام آن و عادل، امر به معروف و نهی از منکر و شرایط آن، چند موعظه و نصیحت متفرقه.

دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۲۴۴

آغاز: فقد سبنی لانک منی کنفسی روحک من روحی وطینتک من طینتی ان الله تبارک خلقنی و ایاک واصطفانی و ایاک؛ **انجام:** ثم قال من قتلک فقد قتلنی و من أبغضک فقد أبغضنی و من سبک ...

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: دهه اول شوال۱۲۸۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛جلد: تیماج،۵۴گ،اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم[ف مخ: -۱۷۱]

● **مجالس** / گوناگون / فارسی

majāles

رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع، ۱۲۱۵ق۱۳ قمری

raštī esfahānī, mohsen ebn-e mohammad rafī‘ (1801 - 19c)

[الذریعة ۹۰/۲۵ و ۱۰۷/۸ و ۱۶۴/۱۸؛ تذکرة القبور ۳۴۱؛ معجم التراث الکلامی ۲۱۶/۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۶۱/۴

آغاز: نحمدک اللهم یا صاحب الملک و الملکوت و نشکرک اللهم یا مالک العظمة و الجبروت ... معترضه سنج مجالس اهل نقل و خبر؛ **انجام:** خود را با نهایت پریشان حالی ببالین عمار رسانید بعد از گریه بسیار ...

مجالسی است در موعظه و مناقب اهل بیت پیامبر اسلام (ص)، این نسخه ، شامل ۳ مجلس می‌باشد؛ کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان«ح» و غیر آن؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۰گ (۱۱۵-۱۲۴)، ۱۱-۱۲سطر(۱۰×۱۳)، اندازه:

۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۳۴-۷۵۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۶۴/۴

آغاز:در تذکرة الاعجاز مرحوم آخوند ملا کاظم هزار جریبی (ره) در اعجاز حضرت سید الساجدین (ع) از عبدالله بن سلیمان حضرمی در خبری طولانی مرویست که؛ **انجام:**و مکه از شرف بر عرش برتری گزید و اکابر عرب ...

مجالسی است در مورد جنگ احد و مطالبی دیگر؛ کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان «ح»؛ جلد: مقوایی، ۸گ (۱۴۱-۱۴۸)، ۱۶-۱۹سطر(۱۲×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳۴-۷۶۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۷۰

آغاز:مجلس اول در ذکر مکاسب حرام و مکروه، فتعه فوربک لنسألنهم اجمعین روز قیامت پروردگار عالم امر می‌فرماید جمیع مردم را در موقف حساب حاضر می‌نمایند؛ **انجام:**عنکبوت از طبع عنقا داشتی از لعابی خیمه کی افراشتی

مجالسی است در فقه، حدیث، تاریخ، حکایات، اشعار و مطالبی دیگر؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۱۷گ، ۱۵-۱۶سطر(۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۴-۷۷۲]

● **مجالس** / مواعظ / فارسی

majāles

شریف حسینی، محمد رحیم، ق۱۳ قمری

šarīf hoseynī,mohammad rahīm (- 19c)

هشت مجلس است درپند واندرز که به جهت اهل منبر وواعظان تنظیم شده ودرهر مجلس آیه‌ای عنوان شده ودرمطالب به روایات واشعار بسیار استشهاد می‌شود ودرپایان ذکر مصیبت حضرت سید الشهدا علیه السلام می‌نماید.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۴۷/۲-۱۸/۶۷

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... خداوند عالم درکلام محکم خود می‌فرماید یاایها الذین آمنوا اتقوالله حق تقاته؛ **انجام:**وتعلیم می‌کنند بزیردستان خود ازمؤمنان و صلحا و عباد وزها د ومعلم کل آنها حضرت سیدالشهدا ست

خط: نستعلیق، کا: سید عبدالحسین، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۶-۳۵۱۶]

● **مجالس** / گوناگون / فارسی

majāles

شریف یزدی، محمد جعفر بن محمد باقر، ق۱۳ قمری

šarīf yazdī,mohammad ja‘far ebn-e mohammad bāqer (- 19c)

چند مجلس است تنظیم شده برای واعظان و منبریان.

یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۴۹/۵

آغاز:الحمدلله الذی هدانا سبیل الرشاد ... آنی نیست که شخص خالی از خطر بوده باشد به حکم فلک کج رفتار خلاف مراد حاصل

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۳ق، جا: یزد؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: -۳۴]

● **مجالس** / اخلاق / عربی

majāles

قمی، هدایت الله بن رضا، ق۱۳ قمری

qomī,hedāyat-ol-lāh ebn-e rezā (- 19c)

[فهرستواره منزوی ۵۹۱/۶]

قم؛ لاجوردی، سید مهدی؛ شماره نسخه:۵

بی‌کا، بی‌تا [چند نسخه-ف: -۱۰۵]

● **مجالس** / گوناگون / فارسی

majāles

کرمانشاهی، محمد بن عاشور، ق۱۳ قمری

kermānšāhī, mohammad ebn-e ‘āšūr (- 19c)

مجالس پراکنده‌ای است در مواعظ و معارف دینی. در آغاز هر مجلس، آیه‌ای مناسب هر موضوع آورده، سپس به روایات، حکایات و مسائل گوناگون پرداخته و سرانجام، هر مجلس را با ذکر مصائب اهل بیت پیامبر علیهم السلام به پایان برده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۷۱۳

آغاز:قال الله تعالی ان عدة الشهورعندالله اثنی عشر شهرا فی کتاب الله. ظاهر معنی آنکه بدرستیکه عدد ماهها در نزد خداوند دوازده است؛ **انجام:**و حضرت سید الساجدین نظر میکرد. الا لعنة الله علی القوم الظالمین

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: اواخر قرن ۱۲ یا اوایلقرن۱۳؛ محشی؛ جلد: مشمع، ۶۳گ، ۱۶-۱۸سطر(۸×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۴۰-۲۹]

● **مجالس** / تاریخ / فارسی

majāles

مولانا عمرانی

mowlānā ‘emrānī

مجالسی است درتاریخ امام حسین (ع) و وقایع بعد از آن و قیام مختار ثقفی، مؤلف دراواخر نسخه در حدود بیست برگ مراثی منظوم از وصال، جودی خراسانی، سیدنیاز، ملا محمد خطا، خاکی، درج نموده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۸۵۰-۱۵/۹۰

آغاز:بسمله. از علامه مجلسی در روایت معتبره مروی است که مسلم درصحرای کربلاء سه پسر داشت. عبدالله و محمدوابراهیم؛

انجام:بعد ازآنکه دزدیدی از آن بخواه نمی آورد او را ... اما توقع دارم که در آن مجلس ماه حاضر سازی تمت دیگر

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۱۶-۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۱۶]

● **مجالس** / تاریخ / فارسی

majāles

شوشتری، جعفر بن حسین، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۳ قمری

šoštarī,ja'far ebn-e hoseyn (1815 - 1886)

تاریخ تألیف:۱۳۰۱ق

مجالسی است متفرقه که در ایام ماه مبارک رمضان افاضه نموده است.

[فهرستواره منزوی ۵۰۷/۹]

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۴۵

آغاز:تبارك الله التوحید بالعظمة و الجلال و التفرد ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۹۰گ، اندازه: ۱۵×۲۰/۳سم [ف: ۱-۳۶]

● **مجالس** / متفرقه / فارسی

majāles

شوشتری، جعفر بن حسین، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۳ قمری

šoštarī,ja'far ebn-e hoseyn (1815 - 1886)

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۰۱/۱

مجالس دهه عاشورا؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوایی، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱-۱۵۰]

● **المجالس** / متفرقه / عربی

al-majālis

حسینی میبدی، علی بن محمد علی، - ۱۳۱۳ قمری

hoseynī meybodī, 'alī ebn-e mohammad 'alī (- 1896)

مجالسی است که بیشتر برای سخنرانی در روزهای ماه مبارک رمضان تنظیم شده، آیه‌ای از قرآن کریم عنوان شده و تفسیر می‌شود با نقل احادیث و روایت‌های مناسب موضوع در آن مجلس و در پایان اشاره می‌شود به واقعه کربلا و مصائب حضرت امام حسین علیه السلام. پس از این رساله اشعاری متفرقه فارسی و تفسیر آیاتی چند و شرح بعضی از روایات در مجموعه افزوده شده است.

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۴/۳

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۶۸ص (۷۱-۳۳۸)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۱-۲۰]

کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۴/۳مشهد

همان نسخه بالا [ف: -۱۳۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۳۸/۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶-۱۸۱]

● **مجالس** / متفرقه / فارسی

majāles

فشارکی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۵۲ - ۱۳۱۴ قمری

fešārakī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja'far (1837 - 1897)

مجالسی است در آداب اسلامی و فضائل و رذایل اخلاقی و واجبات اعتقادی ساخته شده برای واعظان و اهل منبر، و در هر مجلس به آیه‌ای شروع شده و به ذکر مصائب ائمه علیهم السلام ختم می‌گردد.نام فشارکی درصفحه ۳۶۵ این مجموعه آمده و نمی‌دانیم که همه این مجالس از او است یا از دیگران نیز می‌باشد.

[فهرستواره منزوی ۵۹۱/۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۷۵

آغاز:المجلس الأول در ذکر علت حرکت حضرت حسین از مدینه بعراق قل لو کنتم فی ببو تکم لبرز الذین کتب علیهم القتل الی مضاجعهم

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۱۵گ، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۱۸-۱۵۲]

● **مجالس** / متفرقه / فارسی

majāles

روضه خوان، محمد ابراهیم

rowze-xān, mohammad ebrāhīm

مجالس پراکنده‌ای است در وقایع کربلا و برخی یادداشت‌های تاریخی و اشعاری با تخلص فیاض، ذاکر.

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۹۶

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۹-۱۳۲۱ق، جا: اندوار، جهت صدرالذاکرین میرزا ابراهیم؛ ۴۲گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲-۳۸۷]

● **مجالس** / مواعظ / فارسی

majāles

کرمانی، محمد بن محمد کریم، ۱۲۶۳ - ۱۳۲۴ قمری
kermānī, mohammad ebn-e mohammad karīm (1847 - 1906)

تاریخ تألیف:۱۳۰۲ق
هفتاد منبر از اوست که در سال ۱۳۰۲ در ماه رمضان و جز آن ایراد شده است.
[فهرست کتب مشایخ ۵۷/۱و ۳۳۹/۲ به بعد؛ فهرستواره منزوی ۸۲۰/۸]

قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم
آغاز:موعظه روز جمعه دوم شهر جمادی الثانیه - دیروز عرض کردم که خداوند ...
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۴؛ ۴۱۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم
[صد و شصت نسخه: -۵۰]

● **المجالس** / مواعظ / فارسی
al-majālis
نهاوندی، علی اکبر، ۱۲۴۰ - ۱۳۲۸ قمری
nahāvandī,ʻalī akbar (1825 - 1910)
مجموعه‌ای است از منابر و مواعظ در ۵۴ «مجلس» درموضوعات اعتقادی و عبادی است ودرآخر به مصائب خاندان نبوت صلوات الله علیهم اجمعین پرداخته است. مؤلف دراین کتاب از بسیاری از کتب چون انوار نعمانیه، بحار، کافی وجزآن نقل می‌کند ودربعضی موارد ادامه مجالس را به کتابانوار المجالس حسین بن عبدالله شهرابی ارجاع می‌دهد. احتمالاً این کتاب برای آموزش منبر نوشته شده است.
آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم قل یا ایها الکافرون لا اعبد ما تعبدون ولا انتم عابدون ما اعبد ولا انا عابد ما عبدتم ولا انتم عابدون ما اعبد لکم دینکم ولی دین
[فهرستواره منزوی ۵۹۱/۶]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۲۸/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**ازاین بیانات ثابت شد که سعادات ومتاع دنیویه وخیرات آن موصوف است به این عیوب عظیمه و نقصانات کامله وسعادات آخرت مبرء است ازآنها
خط: نستعلیق، بی کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجالس تا سی ویک مجلس شماره شده است؛ مهر: «هو العلی الاکبر» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۲۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف مخ: ۴-۱۶۹۰]

● **مجالس** / اخلاق / فارسی
majāles
بهاری همدانی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۷۷ - ۱۳۳۳ قمری
bahārī hamadānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad jaʻfar (1861 - 1915)
تاریخ تألیف:۱۲۹۷ق؛ محل تألیف: همدان (مسجد میرزا تقی)
سی مجلس استدرتفسیر بعضی آیات و بیان آداب اسلامی و اخلاق فاضله مؤمنین و مواعظ و ارشاداتی که بهاری شب‌های ماه رمضان سال ۱۲۹۷ در مسجد معروف به مسجد میرزا تقی در همدان، برای مستمعین خود سخن می‌گفته و شخصی از مریدانش سخنان او را در این کتاب تدوین کرده است. در آغاز تمام این مجالس آیه مبارکه «الله نور السماوات و الأرض»(النور: ۳۵) عنوان شده پس از آن با تفصیل دباره این آیه ومواعظ دینی سخن رفته است.
آغاز:الحمد لله رب العالمین ... اما بعد این اجزاء مواعظ سر کار بندگان اجل اکرم اعظم افخم باقر علوم ائمه طاهرین.
[فهرستواره منزوی ۵۹۰/۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۰۰
آغاز:برابر؛ **انجام:**وشبه اندازگان در آنها را به لعنت ابدی لعنت کند، آمین یا رب العالمین ...
خط: نستعلیق خوش، کا: ابراهیم بن علی اصغر، تا: ۱۹ ربیع الثانی۱۲۹۸ق؛ با یادداشتی به تاریخ نوزدهم ربیع الاول ۱۲۵۷؛ جلد: تیماج، ۳۷۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۲۴-۳۳۰]

● **مجالس** / تاریخ معصومین / فارسی
majāles
عنقا طالقانی، ابوالفضل بن علی، ۱۲۶۶ - ۱۳۳۳ قمری
ʻanqā tāleqānī, ab-ol-fazl ebn-e ʻalī (1850 - 1915)
مجالسی است مذهبی در زندگی و مصائب اهل بیت - علیهم السلام - و ذکر مصیبت امام حسین - علیه السلام - به نثر و نظم. از کتب امالی و عیون و اسرار الشهادة فاضل دربندی نقل کرده است. ابوالفضل طالقانی این کتاب را برای شیخ مهدی گردآوری و تحریر کرده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۲۲۰
آغاز:که در پای محبت را ... قضا را صید در کار است / بگفتا قاسم عباس ... جعفری دارم ... که نیکوتر از ایشان صید می‌خواهم / بگفتا هجده ساله علی اکبر دارم؛ **انجام:**یزید از شورش و از گریه و زاری مردم شام ترسید از روی غضب بانک بر موذن زد که اقامه بگو خود شبی بنماز ایستاد مشغول به نماز شد ... یعنی طلب مغفرت برای خود و والدینم نماید.
در مراثی این نسخه تخلص شاعر نیامده است؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجموعه بخش‌های پراکنده‌ای از کتب مختلف با قطع‌های متفاوت است که در یک پاکت کنار هم گذاشته شده است، یک صفحه مراثی و ذکر مصیبت در پایان نسخه، افتادگی بعضی اوراق؛ ۴۳گ، ۱۰-

۲۰سطر(۹/۵×۱۷/۵و ۱۱/۵×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [رایانه]

● **مجالس** / متفرقه / فارسی

majāles

کاشانی، محمد ابراهیم بن محمد، - ۱۳۳۹ قمری

kāšānī, mohammad ebrāhīm ebn-e mohammad (- 1921)

مجالسی است در مسائل گوناگون که برای شب‌های ماه مبارک رمضان نگاشته شده، در آغاز هر مجلس، آیه‌ای مناسب هر موضوع آورده، سپس به روایات و حکایات و مسائل گوناگون می‌پردازد و سرانجام، هر مجلسی را با ذکر مصائب اهل بیت پیامبر علیهم السلام به پایان می‌برد.

[معادن الحکمة، چاپ جامعه مدرسین حوزه علمیه قم ۶۰/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۲۴/۷

آغاز:قال الله تبارک و تعالی، مرج البحرین یلتقیان ... ترجمه آیه شریفه بحسب ظاهر و باطن و تفسیر و تأویل چند قسم ذکر کرده‌اند؛ **انجام:**ثالثاً چرا قنداقه او را از خاک بیرون آوردند و سر او را جدا کردند الا لعنة الله علی القوم الظالمین

این نسخه دارای ۸ مجلس است؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۳ق؛ ۹گ (۵۷-۶۵)، ۱۹-۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳۴-۳۱۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۲۴/۵

آغاز:المجلس الاول، قال الله تبارک و تعالی فی محکم کتابه الکریم افحسبتم انما خلقناکم عبثاً ... ترجمه آیه شریفه این است که آیا گمان نمودید شما پسران آدم؛ **انجام:**و بدست سئول مینماید و پس رکوع میرود و بپا میایستد

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: اوایل قرن ۱۴؛ محشی؛ ۲گ (۳۱-۳۲)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۴-۳۱۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۲۲

آغاز:... بعد از غذا که دست میشوید دست را بر ابروها کشد، مفضل بن عمر شکایت نمود ... مجلس چهارم ... قال الله تعالی فی سورة البقرة و استعینوا بالصبر و الصلاة ... ترجمه ظاهر آیه آنکه؛ **انجام:**مجلس ۲۹ در نماز است ... قال الله تعالی اقم الصلوة ... ترجمه ظاهر آیه شریفه ... در کتب فقهیه عنوان دارد خیلی ...

این نسخه از مجلس چهارم، آغاز و تا پایان مجلس ۲۹ به انجام می‌رسد؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: اوائل قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۸۶گ، ۱۷-۱۹سطر(۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۳۴-۳۱۰]

● **المجالس** / حدیث / عربی

al-majālis

حاتم بن سلیمان

hātam ebn-e soleymān

مجالسی است در فضائل و مناقب حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام و قضایا و جنگ‌های آنحضرت و پند و اندرزهایی که از آن جناب روایت شده است. در هر مجلس خطبه‌ای انشاء شده و احادیثی ذکر می‌کند و ترغیب به متابعت ائمه می‌نماید. در فهرست مجدوع (ص ۶۸) مجموع این مجالس را هفتاد و هفت مجلس دانسته و می‌گوید پنجاه و دو مجلس از آنها در دست هست. (سید احمد اشکوری)

[فهرست مجدوع ۶۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۳۲

آغاز:الحمدلله موجد الوجود من عدم غیر موجود و المقیم للاعلام و الحدود تفضلا و تطولا و انعاماً

دارای مجلس هفتاد و هفت تا مجلس یکصد و بیست و هشت می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: موسی جی بن ملا محمد علی بن ملا راج بهائی، تا: ۹محرم۱۳۳۹ق، جا: بندر سورت مدرسه محمدیه، به جهت داعی ابی محمد طاهر سیف الدین؛ جلد: مقوایی، ۴۸۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۰-۳۱۴]

● **مجالس** / مواعظ / فارسی

majāles

ادیب کرمانی، قاسم بن زین العابدین، ۱۲۷۵ - ۱۳۴۷ قمری

adīb-e kermānī, qāsem ebn-e zayn-ol-ʻābedīn (1859 - 1929)

ده مجلسی که یکی ازبزرگان دردیوانخانه قریه لنکر درماه محرم و صفر درمنبر بیان نموده، در رساله حاضر توسط ابوالقاسم خان تحریر وتنظیم شده است. اولین مجلس درشب دوشنبه ۸ محرم ۱۳۰۵ و آخرین آنها درروزجمعه دهم صفر ۱۳۰۵ق برگزار شده است.

آغاز:الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد وآله الطاهرین و لعنة الله علی اعدائهم و غاصبی حقوقهم ... ومنکری فضائلهم من الجن و الانس.

انجام:ان شاء الله خود آن بزرگوار به شما خیر عنایت بکند و صلی الله علی محمدوآله الطاهرین تمام شد این مواعظ ... و عمل کنندگان به خصوص... گریه کنندگان دارم ان شاءالله فراموشم نمی‌فرمایند.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۶۱۸-۱۴/۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد باقرشیرازی، تا: یک‌شنبه ۱۹ جمادی الثانی۱۳۰۵ق، جا: لنگر؛ مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۱۲۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۶-۳۵۱۵]

● **مجالس = مواعظ** / مواعظ / عربی، فارسی
majāles = mavā‘ez
حسینی هزاوه، محمد، - ۱۳۵۲ قمری
hoseynī hazāve, mohammad (- 1934)
مجموعه‌ای است از مواعظ و خطابه‌ها که معمولاً با آیه‌ای از قرآن کریم آغاز و با مصیبت سیدالشهداء علیه السلام ختم می‌گرددو هیچگونه تبویب و عنوان بندیدر آن دیده نمی‌شود.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۶۰
آغاز: ... و یسئلونک عن ذوالقرنین قل سأتلوا علیکم منه ذکراً انا مکنا له فی الارض ... فی الکافی فی قوله سبباً عن القمی عن امیرالمومنین ای دلیلاً؛ **انجام:**فوالله ما قربنی زوجی منذ کذا و کذا فانه قد ترهب و لبس المسوخ و زهد فی الدنیا فلما دخل رسول الله اخبرته عایشه بذلک ...
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: حدودقرن۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با نشان «محمد الحسینی»، در برگ آغازین آمده که نسخه دیگری از روی این نسخه استنساخ شده، در آغاز نسخه برگی در ترجمه مؤلف به قلم حسین بن محمدتقی عندلیب زاده به سال ۱۳۷۵ق که گزیده آن چنین است: مؤلف از سادات قائم مقامی است که بیشتر تحصیلات خود را در شهر اراک نزد مرحوم آیت الله حاج آقا محسن عراقی و مرحوم آیت الله العظمی شیخ عبدالکریم حائری گذرانده و برای درک فلسفه و عرفان به عراق و بعضی نقاط ایران سفر نموده است و در سال ۱۳۳۲ق در همدان ساکن شد و در آنجا به تبلیغ و ارشاد مؤمنین مشغول گردید و در همان شهر درگذشت و در قبرستان غربی به خاک سپرده شد، مؤلف شرحی نیز بر زیارت جامعه کبیره نگاشته است؛ جلد: چرم، ۲۷۲گ، ۱۸-۲۰ سطر(۱۱/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۴۱-۳۰۲]

● **مجالس** / متفرقه / فارسی
majāles
اصفهانی خاتون آبادی، محمود بن حسن
esfahānī xātūn-ābādī,mahmūd ebn-e hasan
مجالس متفرقه‌ای است در فوائد ماه رمضان و توسل به اهل بیت که مؤلف در ماه مبارک رمضان آنها را ایراد کرده و در سی و پنج مجلس گردآورده و در آن از کتب مقاتل مانند مقتل بهار و مهیج الاحزان وابی مخنف و لهوف استفاده کرده است.

اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۲۷
آغاز:بنا بر خواهش بعضی از اخوان کرام این بنده عاصی ... به عرض برادران دینی می‌رساند که چون اعظم و عمده اسباب نجات توسل به خانواده رسالت و طهارت
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۱۳ ربیع الثانی۱۳۵۲ق؛ ۲۳۷گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱-۱۱۵]

● **مجالس** / گوناگون / فارسی
majāles
قمی زیوانی، حبیب الله بن زین العابدین، ۱۲۸۹ - ۱۳۵۹ قمری
qomī zīvānī,habīb-ol-lāh ebn-e zayn-ol-‘ābedīn (1872 - 1940)
تاریخ تألیف: سلخ رمضان ۱۳۲۶ق
مطالب منبری مؤلف و حاوی مطالب متنوعه است که ضمن ۴۱ مجلس به رشته تحریر آورده است. تاریخ ختم تحریر ۳۲ مجلس آن، در سلخ رمضان ۱۳۲۶ بوده و ۹ مجلس دیگر نیز بر آن افزوده است و می‌نماید که ناتمام گذاشته است.
آغاز:المجلس الاول فی النفس و الروح - نهج الحمدلله الذی جعل الحمد مفتاحا لذکره
انجام:و نعلین او را اسود بن خالد برداشت
[فهرستواره منزوی ۱۷۵۳/۳ و ۵۹۰/۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۷۶۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مسوده اصلی است؛ واقف: حاج محمد حسین ساده آهن فروش، ۷ تیر ۱۳۲۶؛ جلد: مقوا، ۱۲۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۵-۲۷۱]

● **مجالس** / گوناگون / فارسی
majāles
ادیب کاشانی، محمد جعفر بن محمد مهدی، - ۱۳۶۳ قمری
adīb kāšānī,mohammad ja‘far ebn-e mohammad mahdī (- 1944)

۱. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:۶۶
مجالس متفرقه‌ای استدر موضوعات گوناگون با استفاده از کتب تاریخی و مقاتل و جز آن، و بیشتر در وقایع جانسوز کربلا با اشاره به اشعاری مناسب موضوع، و مختصری از کتاب «گوهر شب چراغ» ملا محمد حسین نائینی، مختصری از کتاب «جواهر مکنونه» مصطفی بن محمد خوئی ...؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوایی، ۶۵گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: -۵۸]
۲. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:۴۸
مشتمل بر مجالس متفرقه‌ای در موضوعات پراکنده که مؤلف به سال ۱۳۳۶ در ورامین و نراق از منبر برخی از وعاظ با اشاره به نام آنان استفاده کرده و با مجالسی که خود با استفاده از کتاب‌های

متفرقه نگاشته است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح توسط مؤلف؛ ۶۶گ، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: -۴۶]

۳. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:۴۶

مشتمل بر مجالس متفرقه‌ای در تاریخ کربلا و مصائب اهل بیت علیهم‌السلام که مؤلف به سال ۱۳۳۲ در نجف اشرف از منبر برخی از وعاظ در نجف اشرف - با اشاره به نام آنان - استفاده بر ده یا مجالسی که خود با استفاده از کتب نگاشته است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۴۵گ، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: -۴۵]

● **المجالس** / گوناگون / فارسی

al-majālis

آل آقا کرمانشاهی، مرتضی بن آقا عبدالمحمد، ق۱۳۶۳ قمری

āl-e āqā kermānšāhī,morteżā ebn-e āqā ‘abd-ol-mohammad

۳۲ «مجلس» درمواعظ و تاریخ و زندگی معصومین علیهم السلام، که برای منبریان تنظیم شده است.

آغاز:الحمد لله الذی جعل ذکره شرفا للذاکرین ... و بعد بیان اجمالی تحت اللفظی آیه مبارکه معلوم است.

[فهرستواره منزوی ۵۹۱/۶]

کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز:برابر

کاتب = مؤلف، بی‌تا [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۴۸]

● **مجالس** / گوناگون / فارسی

majāles

شریعتمدار ساوجی، محمد حسین، - ۱۳۷۱ شمسی

šarī‘atmadār-e sāvajī, mohammad hoseyn (- 1992)

دفتری است نامبوب حاوی مسایلی در آداب، عبادات، تفسیر، احادیث، مراثی و مصائب حضرت اباعبدالله الحسین (ع) برگرفته از کتاب‌های:معراج السعادة، ابواب الجنان، بحار، لؤلؤ المرجان و تفسیر رازی.

ساوه؛ کتابخانه هاشمی نژاد؛ شماره نسخه:۹۲/۱

آغاز:آه ازین بازار ... گوهر ناشناس ×× بارها خر مهره را با در برابر کرده اند؛ **انجام:**سنگ ها را به صورت تیر و مانند پر به بدنشان جای کرد

خط: نسخ و تحریری، کا: محمد حسین شریعتمدار ساوجی، تا: ربیع الثانی۱۳۴۰ق؛ مهر: «الراجی محمد حسین الشریف» (بیضوی)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین»(بیضوی)؛ اهدایی: شریعتمدار ساوجی؛ جلد: تیماج، ۳۳۹گ (۱ر-۳۳۹پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [اوراق عتیق: ۲-۵۰۱]

● **مجالس = احوالات پیامبر، ائمه (ع) و مطالب دیگر** / متفرقه / فارسی

majāles = ahvālāt-e payāmbar,a’emmeva matāleb-e dīgar

رمزی، علی اکبر بن حسین، - ۱۳۸۰ قمری

ramzī,‘alī akbar ebn-e hoseyn (- 1961)

مجموعه‌ای از مجالس است در احوالات حضرت خاتم انبیاء، علی مرتضی، فاطمه زهرا (ع) و مطالب پراکنده دیگر که از کتاب‌های معتبری چون «خصال» شیخ صدوق، «مدینة المعاجز»، «حیاة القلوب»، «روضة الواعظین»، «ناسخ التواریخ» و غیر آن، گرد آوری شده است.ممکن است این کتاب یکی از جلدهای کشکول ۱۳ جلدی مؤلف باشد که دو جلد آن را با عنوان «رنگارنگ» در سال‌های ۱۳۷۰ و ۱۳۸۰ق در تبریز به چاپ رسانده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۷۱

آغاز:الحمد لله رب العالمین والصلوة و السلام ... و بعد، چنین گوید تراب اقدام ... که این مختصر مجموعه ای است در احوالات حضرت خاتم انبیاء و علی مرتضی و فاطمه زهرا و برخی از تولد و سایر حالات آن بزرگواران و مجملی از کیفیات متفرقه از کتب معتبره جمع آوری نموده؛ **انجام:**شما را بخدا حسینی که این شرافت داشت روا بود که بجهة کشتن این حسین اهل کوفه و شام فخر نمایند الخ الا لعنة الله علی القوم الظالمین.

خط: شکسته نستعلیق، کا: مؤلف، تا: ۲۳ شوال ۱۳۱۳ق؛ مصحح، محشی از خود مؤلف با نشان «حرره علی اکبر»؛ جلد: تیماج، ۱۰۹گ، ۱۶سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳۸-۵۱۵]

● **مجالس** / تاریخ معصومین / فارسی

majāles

بادکوبی، لطف الله، ق۱۴ قمری

Bādkūbī,lotf-o-llāh (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۶ ربیع الاول ۱۳۳۰ق

یازده مجلس می‌باشددر بیان مصائب حضرات معصومین علیهم السلام با اشعاری فارسی مناسب موضوعات در هر یک از مجالس، تنظیم شده برای واعظان و اهل منبر.

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲۲۷

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... جوهری، بر خوان غم چو عالمیان را صلا زدند

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۶۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱-۱۷۹]

● **مجالس** / تاریخ معصومین / فارسی

majāles

بزاز خویی، علی بن قاسم، ق۱۴ قمری

bazzāz-e xū'ī,'alī ebn-e qāsem (- 20c)

مجالسی است درتاریخ ائمه (ع)، شامل حالات حضرت پیامبر (ص)، حضرت علی (ع) وامام حسین با تفصیلی درزندگانی وتاریخ آنها به صورت منبر.

تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه:۵۷

آغاز:بسمله هذا کتاب احوالات حمل واحوالات حضین با مصیبت جناب سید الشهداء روزی حضرت رسول درخانه ام السلمه بود فرمود؛ **انجام:**گهی بگیریه سرخویش را زدی بزمین ×× چو آن کسی که ستم پیشه را کند نفرین

کا: عظیم راثی خویی، تا: رمضان۱۳۲۰ق، جا: پیر موسی؛ ۱۷۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۹۸]

● **مجالس** / دعا / فارسی

majāles

تهرانی، علی بن عبدالرسول، ق۱۴ قمری

Tehrānī,'alī ebn-e 'abd-or-rasūl (- 20c)

به دستور: میر سید زین العابدین داماد ناصرالدین شاه و امام جمعه تهران

کتاب مشتمل است بر بیان اعمال و فضائل لیالی قدر در دو بخش متمایز:بخش ۱. در سه مجلس: ۱) درنصوص وارده در فضیلت دعاء و قضاء حوائج و حصول مطالب، ۲) در تقریر شبهه مغایرت دعاء باقضاء و قدر الهی و تفسیر و تأویل روایات وارده در این موضوع، ۳) در شرایط استجابت دعاء؛ بخش ۲. در سه مجلس: ۱) بیان اقوال در مصداق شب قدر، ۲) در کیفیت نزول قران در شب قدر، ۳) تتمه کیفیت نزول قران.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۹۶۲

آغاز:الحمدلله الذی علا بحوله و دنی بطوله مانع کل غنیمة؛ **انجام:**بعد از ملاحظه جمیع این اخبار اطمینان تامی حاصل میشود بر اینکه لیلة القدر شب بیست و سیم است.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: پنج شنبه ۱۶ رمضان۱۳۱۷ق، جا: تهران؛ مجدول، دارای سرلوح؛ جلد: تیماج، ۴۰گ، ۱۰سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۱۵-۴۲۱]

● **مجالس** / گوناگون / فارسی

majāles

جزی، محمد حسین بن محمد کریم، ق۱۴ قمری

jazī,mohammad hoseyn ebn-e mohammad karīm (-20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۳۴ تا ۱۳۳۵ق؛ محل تألیف: اصفهان قریه جز برخوار

مجالس مرتبی است برای اهل منبر و واعظان که در آنها وظایف اخلاقی و مختصری از زندگانی حضرت پیامبر اکرم و ائمه علیهم السلام و مخصوصاً واقعه کربلا و شهادت امام حسین علیه السلام تشریح شده است.بیشتر مجالس به آیه‌ای شروع شده و درباره آن سخن گفته و به ذکر واقعه کربلا منتهی می‌شود.

آغاز:همین وقت شب بود با جمع اصحاب و اخوان و ابناء نماز مغرب و عشاء خواند خیمه خلوتی بر پا کرد.

[فهرستواره منزوی ۶/۵۹۰]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۱۳

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۳۴-۱۳۳۵؛ جلد: مقوایی، ۳۸۶گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۵-۱۱۴]

● **مجالس** / مواعظ / فارسی

majāles

حسین آبادی اصفهانی، محمد علی بن محمد حسین، قرن ۱۴ قمری

hoseyn-ābādī esfahānī, mohammad 'alī ebn-e mohammad hoseyn (-20c)

تاریخ تألیف: ۱۰ رجب ۱۳۰۴ق

نود و دو مجلس است در مواعظ و نصایح و پند و اندرز برگرفته از آیات و احادیث و وقایع تاریخی و مخصوصاً واقعه کربلا و شهادت حضرت امام حسین (ع) و اصحاب و یاران آن حضرت، ساخته شده برای واعظان و اهل منبر.مجلس پنجاهم به بعد مجالسی است که محمد باقر سبزواری به نام «جواهر البکاء فی مصیبة من هو جوهر وجود البقاء فی عالم الأرض و السماء» ساخته است، مشتمل بر یک «مقدمه» و چهل «باب» و یک «خاتمه»؛ هر کدام به جای یک مجلس.

اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۱۰۱

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ تملکی پاک شده به تاریخ ۱۳۰۲ق(؟)؛ مهر: «و رفعناه مکانا علیا» (مربع)؛ جلد: مقوایی، ۲۵۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [اوراق عتیق: ۲-۳۳۲]

● **مجالس** / مواعظ / فارسی

majāles

حسینی، علی اکبر بن محمد رضا، ق۱۴ قمری

hoseynī,'alī akbar ebn-e mohammad rezā (- 20c)

مجالس وعظ و امثال و حکم است که از کتب حدیث، تاریخ، تفسیر، عرفان و اشعار گرد آوری شده و ظاهراً جزء محفوظات مؤلف بوده است.

آغاز:الحمدلله المنزه عن شوائب الكثرة و مؤلفات العدد و شهد به قل هو الله أحد المستغنی عن المعاون و المصاحب
[فهرستواره منزوی ۵۹۰/۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۸۹/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**ترسم آندم که علی اکبرم افتد بر خاك ×× آیی از خیمه برون جامه به تن پاره کنی / ترسم آندم که لب تشنه برد شمر سرم ×× نتوان چاره درد دل بی چاره کنی
بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ محشی؛ ۱۶۳گ (۱-۱۶۳)، ۱۸سطر، اندازه: ۶/۵×۱۲/۵سم [ف: ۲۹-۱۱۶]

● **مجالس** / گوناگون / فارسی

majāles

خفری، نعمت الله، ق۱۴ قمری

xafrī,ne‘mat-ol-lāh (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۳۴ق؛ محب تالیف: نراق
مجموعه مجالس پراکنده‌ای است که از منبر به سال ۱۳۳۴ در نراق توسط کاتب جمع‌آوری و در کتاب حاضر گرد آمده است، بیشتر این مجالس در وقایع عاشورا می‌باشد و از کتاب‌هایی چون حقائق الاسرار فی ترجمة بحارالانوار و ناسخ التواریخ و حقائق الانس و تحفة الحسینیةو تذکرة الذاکرین و عنوان الکلام استفاده کرده و رساله منهج الرشاد به خط علی بن میرزا محمد جعفر کاشانی متخلص به ادیب الشعراء نیز در آن آمده است.

کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:۱۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ چند برگ اول اشعاری فارسی با تخلص مبکی به سال ۱۳۳۴ آمده؛ جلد: مقوایی، ۲۳۲گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: -۱۵]

● **مجالس** / تاریخ معصومین / فارسی

majāles

روضه خوان، ملاتقی، ق۱۴ قمری

rowze xān,mollā-taqī (- 20c)

ده مجلس است در احوال حضرت امام حسین علیه السلام و واقعه کربلا تا اسارت اهل بیت به شام، برگرفته شده از چند کتاب تاریخی و بعضی احادیث با اشعار و مراثی فارسی مناسب مطالب و تنظیم شده برای منبریان.

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۳۱۱

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۳۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۲-۴۱]

● **مجالس** / گوناگون / فارسی

majāles

روضه‌خوان شیرازی، عبدالحسین بن مهدی، ق۱۴ قمری

rowze-xān-e šīrāzī,‘abd-ol-hoseyn ebn-e mahdī (- 20c)

مؤلف سابقاً کتابی به نام «تحفة الذاکرین» در احوالات پیامبر اکرم (ص) تألیف نموده و در کتاب حاضر به شرح حال برخی از اصحاب آن حضرت و برخی دیگر از انبیای الهی پرداخته است.

یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۴۰۰

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چند گوید این بنده عاصی و خاطی تبه روزگار و این مجرم معصیت کار و این عبد فقیر خسران کار
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن۱۳ یا ۱۴؛ یا یادداشتی از فرزند مؤلف سید ابوالقاسم در چگونگی ترتیب کتاب؛ جلد: گالینگور، ۱۵۵گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۹۶]

● **مجالس** / گوناگون / فارسی

majāles

شریعتمدار، حسین بن محمد علی، ق۱۴ قمری

šarī‘atmadār,hoseyn ebn-e mohammad ‘alī (- 20c)

۱. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۴۹

مجالسی است مرتب از برای واعظان و سخنگویان، در آغاز هر مجلس آیتی یا آیاتی از قرآن کریم عنوان شده و به مناسبت آنها مطالبی می‌آورد، و در پایان اشاره ای به واقعه کربلا و شهادت امام حسین علیه السلام می‌شود، شب شنبه ۲۰ ربیع الثانی ۱۳۶۰ به تحریر این مجالس شروع شده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۲۵۴گ، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱-۶۶]

کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۴۹ مشهد

همان نسخه بالا [ف: -۱۷۸]

۲. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۲۹مشهد

این مجالس با آیتی از قرآن کریم شروع می‌شوند و بیشتر مطالب آن بیان مواعظ و آداب و اخلاق اسلامی می‌باشد با نقل اشعاری مناسب مطالب،تنظیم شده برای واعظان و اهل منبر؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۲۴۳گ، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: -۱۶۵]

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲۹

همان نسخه بالا [ف: ۱-۵۴]

۳. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۸مشهد

خط: نستعلیق، کا: عیسی سماك، تا: ۱۷ جمادی الثانی ۱۳۶۰ق؛ ۳۱۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: -۱۵۹]

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۱۸

همان نسخه بالا [ف: ۱-۴۸]

۴. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۴۸

آغاز:قال الله تبارک و تعالی فوجدا عبداً من عبادنا ... خدمت دوستان عزیز و رفقای باتمیز مخفی و مستور نماند

خط: نستعلیق، کا: عیسی سماک، بی‌تا، مجالس اواخر به خط مؤلف است؛ ۴۹۱گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱-۶۵]

کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۴۸مشهد

همان نسخه بالا [ف: -۱۷۷]

● **مجالس** / مواعظ / عربی و فارسی

majāles

عندلیب السادات، حسین بن عبدالله، ق۱۴ قمری

'andalīb-os-sādāt, hoseyn ebn-e 'abd-ol-lāh (- 20c)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۹۴۲

یادداشت‌های منبری است، گردآوری در قرن ۱۳؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر ف: -۷۱۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۹۰۶

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴ [مختصر ف: -۷۱۸]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۰۳

آغاز:ایها الغافل بدنیاه اشتغل ... فرمایش فرمودند بزرگان دین و راهنمایان شریعت خیر المرسلین لکل شئ ربیع و ربیع القرآن شهر رمضان

یکصد و چهارده مجلس است در پند و موعظه و آداب اسلامی و در پایان هر یک از مجالس ذکر مصائب حضرت امام حسین علیه السلام آمده است، تنظیم شده برای واعظان و منبریان که مؤلف در این سلک بوده با نگارشی ادیبانه و تضمین اشعاری به فارسی و عربی؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۲۹ق؛ جلد: تیماج، ۳۷۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵-۲۲۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۹۴

آغاز:قال لی قل لعلی مدحه ×× ذکره یخمد ناراً موصدة / قلت لا اقدر فی مدح امری ×× ظل ذو اللب الی أن اعبده؛ **انجام:**غل جامعه به گردن فرزندش سید الساجدین بگذارند، و السلام

چند مجلس وعظ مشتمل بر مطالب دینی و تاریخی و حکایات، مشحون از آیات و روایات؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۱۲۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۱سم [ف: ۴۱-۲۶۳]

● **مجالس** / گوناگون / فارسی

majāles

گلپایگانی، محمد جواد بن محمد رضا، ق۱۴ قمری

golpāygānī,mohammad javād ebn-e mohammad rezā (-20c)

۱. گلپایگان؛ مسجد جامع گلپایگان؛ شماره نسخه:۲۰

آغاز:قال الله تعالی ثم لتسألن یومئذ عن النعیم پس هر آینه پرسیده شوید در آن روز به وقت محاسبه از نعمتهائی که بدان مشغول شوید؛ **انجام:**و لهذا قال ابوجعفر ان أداء الصلاة و الزکاة و الصوم و الحج من الامانة

مشتمل بر مجالسی با این عناوین: ثواب آیة الکرسی، خلقت اعضای انسان و فضیلت هر یک، بدعتهای خلیفه اول، ابلیس، مستی و انواع آن، فضیلت ادب، اخوت، زنا، قمار، نقاشی، تکبر، فحش، ثواب زیارت، شفاعت، میزان، بعثت، احکام میت، انواع بادها، محشر، روح، شب قدر، حجر الاسود، برف و تگرگ، و خواص آن، قیامت، بهشت، شهادت اعضا در قیامت و ...؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۲۱۲گ، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۲۰۰]

۲. گلپایگان؛ مسجد جامع گلپایگان؛ شماره نسخه:۱۸

آغاز:قال الله تعالی قل اللهم مالك الملك الآیه بگو ای محمد با خدایا ای خداوند پادشاهی و متصرف در هر ملکی که ملك دنیا و آخرت است؛ **انجام:**هر که بعد از نماز عصر ده مرتبه سوره قدر را بخواند مثل ثواب اعمال صدیق در آن روز به او کرامت فرمایند

مشتمل بر مجالسی بدین عناوین: قساوت قلب، مواعظ، مذمت دنیا، زهد، ثواب کلمه توحید، آداب اکل، مذمت دروغ، فضیلت شب و روز جمعه و اعمال آن، ترحم بر اموات، فضیلت قرآن و تلاوت آن، آداب آشامیدن آب، مواعظ شیخ جعفر شوشتری که مؤلف آن را در شعبان ۱۳۲۳ جمع‌آوری نموده است، معرفت خداوند و ... ؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۱۸۵گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۱۹۸]

۳. گلپایگان؛ مسجد جامع گلپایگان؛ شماره نسخه:۱۹

آغاز:قال الله تعالی و الفجر و لیال عشر قسم به اول صبح اولی که مانندعمود از افق ظاهر می‌شود و راست می‌ایستد؛ **انجام:**پس آن بزرگوار شفاعت می‌کند، اولاد امجادش از ائمه طاهرین شفاعت می‌کنند، دختر مکرمه اش بتول عذراء شفاعت می‌کند

مشتمل بر مجالسی با این عناوین: فضیلت صلوات، فضیلت سادات و احسان به آنها، ثواب زیارت، فضیلت علم و علما، فضیلت شیعه، مذمت زنان، فضائل علی اکبر، ترحم بر اموات، حق همسایه، انفاق به حیوانات، انفاق و صدقه و ثواب آنها، فضیلت روزه، خلقت انسان، فضیلت اماکن مقدسه، برخی فضائل امیر مؤمنان، توبه و شرایط آن، طول امل، موت، اشعاری در مصیبت اهل بیت ازمیرزا مهدی آقا زاده متخلص به شوقی و اشعاری از ملا محمد جواد صافی گلپایگانی نیز آورده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳جمادی الثانی۱۳۲۹ق؛ ۲۶۹گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۱۹۹]

۴. گلپایگان؛ مسجد جامع گلپایگان؛ شماره نسخه:۵

آغاز:الحمدلله الذی فضل شهر رمضان علی سائر الشهور و تفضیلاً

و نور بضيائه صفحات وجوده الايام و الليالى تجميلاً؛ **انجام:**و لا تنال نيلک و مقصودک و قد فعلت أمراً يبقى عاره عليک أبد الدهر
مشتمل بر مجالسی با این عناوین: فضیلت ماه مبارک رمضان و درجات صوم، ثواب نماز، اقسام النوم، وصف الجنة و النار، ثواب تلاوة القرآن، سؤال قبر و اسباب عذاب قبر، ذکر و فضیلت آن، فضیلت کلمه توحید، استغفار و توبه، مذمت ظلم، رعایت یتیم، عجائب حیوانات، توکل، احسان، زینت ظاهری و باطنی، زهد، عفت، تقوی، عفو، خوف، کیفیت وضو، انفاق، محبت الدنیا و اقسام آن، اخلاق، غیرت، شرب خمر، جهاد با نفس، مذمت کبر، نماز جماعت، صفت زهد و زاهد، عبادت جن و انس، فضیلت مکه و حرم، شنایع اعمال بنی امیه، زیارت امام حسین و فضیلت آن، احسان به والدین، فضیلت علم، عقاب تارک زکات، حق جار و همسایه، دلبستگی به خداوند، احسان به سادات، ثواب حج، امر به معروف و نهی از منکر، همنشین، فضیلت نماز شب، فضیلت نیمه شعبان و ...؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن۱۳و۱۴؛ ۲۰۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۱۸۹]

۵. گلپایگان؛ مسجد جامع گلپایگان؛ شماره نسخه:۱۶

آغاز: بازگو ای باز پر افروخته ×× باشه و با ساعدش آمیخته؛ **انجام:**نسبت به لاحق خود سابق است و نسبت به سابق خود مسبوق است و اولی اطلاق است
مجالس مختلفی است مشتمل بر مباحث ذیل: خلقت طیور و اقسام آنها، عالم ذر، خلقت انسان و خصوصیات اخلاقی وی و فوائد هر یک از اعضای بدن، غضب فدک، خواب و تعبیر آن، فضیلت انسان، امتحان، دعبل، فرزدق، قتل و احکام آن، سوء خاتمه، رزق، لذات دنیا، روح، بر ونیکی، قرعه، جود و سخا و بخل، میهمانی، فقر، کسب و تجارت، صبر، مزاح، معراج، طفلان مسلم، فرنگی مآبی، جهنم، وصیت فاطمه زهرا سلام الله علیها، فضائل امیر مؤمنان، مواعظ امام زین العابدین، فضیلت نهم ربیع الاول، آیه نور، فضیلت سید الشهداء، عروسی خدیجه و فاطمه سلام الله علیها و ...؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن۱۳و۱۴؛ ۳۴۷گ، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۱۹۷]

۶. گلپایگان؛ مسجد جامع گلپایگان؛ شماره نسخه:۱۷

آغاز:در منهج الصادقین نقل کرده است نعمان بن منذر پادشاه عرب روزی با عدی بن زید به تماشا بیرون رفتند؛ **انجام:**جانم به فدای احسانات این بزرگوار که روز عاشوراچقدر در حق اصحاب و جوانان احسان فرمود
مشتمل بر چهل مجلس با این عناوین: فضیلت ماه رمضان و روزه، رضای الهی، عقل و فضیلت آن، فاعل مختار، رأفت خداوند، معنی ایمان، استغفار، ذکر خدا، حکمت الهی و عظمت عرش، فضیلت سلام، توکل، نبوت عامه، اصول دین، قدرت الهی، اقاله، مرض و ابتلاء، فضیلت سحر، فضیلت شب قدر، بداء، معنی ولایت، عالم کبیر و صغیر، اعمال حسنه و سیئه، حب و بغض فی الله و تبرا و تبری، اسباب مغفرت، بدل اعمال، طهارت قلب، وداع رمضان و اعمال شب و روز عید فطر، اعیاد مسلمین، ثواب اعمال روز عاشورا و ... این کتاب مختصری از «عنوان الکلام» مرحوم ملا محمد باقر فشارکی است که در روز ۲۷ رجب ۱۳۲۳ مؤلف از اختصار آن فارغ شده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۲۵۷گ، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف:۱۹۷]

● **مجالس** / مواعظ / فارسی

majāles

محقق بایکلی، محمد علی، ق۱۴ قمری

mohaqqeq bāykelī,mohammad ‘alī (- 20c)

مجالسی است دراخلاق و پند و اندرز و اعتقادات و احادیث که مؤلف ازکتاب‌های حدیثی مانند کتاب‌های علامه مجلسی، سراج القلوب، روض الجنان و مکارم الاخلاق انتخاب و نقل نموده است. او اسامی مآخذ خود را درصفحه اول نسخه ذکر نموده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۸۶-۱۲/۱۷۶

آغاز:از امیرالمؤمنین (ع) روایت شده که خدا نورپیغمبر (ص) را خلق کرد پیش از عمرشو کرسی ولوح وقلم وزمینهاو آسمانها وبهشت و دوزخ بچهار صد وبیست وچهارسال؛ **انجام:**و انزل الزبور لثمان عند خلون من شهر رمضان و انزل القرآن فی ثلاث و عشرین شهررمضان. عن ابی عبدالله (ع) لاتفق عمل بالقرآن.
خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۲۳۹گ، ۳۰-۳۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶-۳۵۱۷]

● **مجالس** / تاریخ / فارسی

majāles

محمد باقر بن محمد جعفر، ق۱۴ قمری

mohammad bāqer ebn-e mohammad ja‘far (- 20c)

مجالسی است در داستان انبیا و پیامبر گرامی اسلام و ائمه علیهم السلام برگرفته از کتاب حیات القلوب مرحوم مجلسی، در آغاز قصص متفرقه‌ای آورده و سپس ۴۶ مجلس و در پایان ۱۰ مجلس آورده که در ذهن داشته هر سال دهه محرم ده مجلس برای استفاده واعظان بنگارد که نسخه حاضر مربوط به دهه محرم ۱۲۸۳ق می‌باشد.

یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۴۴۱

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۸۳ق؛ ۱۲۷گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲-۱۲۶]

● **مجالس** / اخلاق / فارسی

majāles

محمد علی بن عبدالحمید، ق۱۴ قمری

mohammad ‘alī ebn-e ‘abd-ol-hamīd (- 20c)

مطالبی است در پند و اندرز که مؤلف به درخواست دوستانش از کتاب‌های شیعیان جمع‌آوری و در بیست و نه مجلس تنظیم نموده است. او در پایان هر مجلس شمه‌ای از مصائب حضرت سید الشهداء (ع) را بازگو می‌کند.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۷۸

آغاز:نحمدک اللهم یا سمیع الدعاء و نصلی و نسلم علی نبیک ... و بعد اقل الواعظین و الذاکرین محمد علی ... المجلس الاول بسم الله الرحمن الرحیم فی المنهج از حضرت رسول (ص) روایت است که فرمود؛ **انجام:**اصحاب امام (ع) همین که زهیر را گرفتار اشرار دیدند به کمک درآمدند خود را به زهیر رساندند او را به همان حالت به لشکرگاه آوردند ولی نیم جانی در بدن زهیر بود.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۸۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۳۸-۱۰۰]

● **المجالس** / متفرقه / فارسی

al-majālis

نیری نحوی، احمد شریف

nayyerī nahvī,ahmad šarīf

مجالس مختلفی است دربعضی حالات پیامبر و اهل بیت علیهم السلام خصوصاً وقایع کربلا وخانواده آن حضرت.

قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۲۱

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۵۳گ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۱۰۶]

● **مجالس** / حدیث / فارسی

majāles

ابراهیم آبادی، علی

ebrāhīm-ābādī,‘alī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۴۱

آغاز: نقاب سکینه خاتون می‌فرماید روز نهم محرم آب در خیمه ها تمام شد از برای جرعه آبی روح ما پرواز می‌کرد؛ **انجام:** محمد بن مسلم فرمود که برسر مردار نشستن بهتر است که قاری بر در خانه ظلم ...

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

● **مجالس** /تاریخ معصومین / اردو

majāles

مجالس مختلفی در تاریخ و مصایب ائمه اطهار است که بخش بخش برای ایراد بر منبر نوشته شده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۱۱۰

آغاز:مین علامه مجلسی اعلی الله مقامه کی اس حدیث سی اس کو شروع کرتاهون؛ **انجام:**مین انشاالله اگی چلکرا ... اور باعث کرو نگاه که هم واقعه ... تو غالبا ...

خط: تحریری بدخط وناخوانا، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ابتدای نسخه نام آن را «واقعات ما بعد وفات حضرت سرور کاینات» نوشته‌اند؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۳گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۸سم [اهدائی رهبر: ۸-۳۰۰]

● **مجالس** / تاریخ معصومین / ترکی

majāles

۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۵/۱

آغاز:ثواب بی نهایت در اول جمله دن روایت در که حضرت امام جعفر صادق (ع) ... اول ملائک لرکوکرن پره نازل اولور

۲۲مجلس است در تاریخ آل عبا(ع) و وقایع کربلا و مصائب آن حضرات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۱۵ق؛ جلد: تیماج، ۵۹گ (۱ر-۵۹پ)، اندازه: ۱۵/۵×۱۹سم [ف: ۲-۴۱۷]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۴۰۵-۵۷/۷۵

آغاز:مدهو شلری دور زیرا که حضرت ایزد متعال و پادشاه ذوالجلال جل جلاله و عظم شأنه کتاب کریم

از اوایل مجلس اول تا آخر کتاب (آخر مجلس چهل و دوم)، مجالسی است در مراثی و مصائب امام حسین که مؤلف برای منبرهای خود در چهل و دو مجلس نگاشته است، او در این کتاب واقعه جانگداز کربلا را از آغاز تا ورود اهل بیت به مدینه، ذکر کرده است؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالکریم بن ملانوروز علی خوئی، تا: ۱۲۰۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۳۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۱۹]

● **مجالس** /گوناگون / عربی

majāles

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۵۸

مؤلف مجهول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ قطع: رحلی [میراث شهاب: س۹ش۲-۲۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۲۱۷

خط: نسخ، کا: درویش جاجرمی، تا: ۱۱۱۵ق [الفبائی: -۴۹۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۰۷/۱

آغاز:الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی سیدنا محمد و آله و ... المجلس الأول فی قوله تعالی: «یا ایها الناس اعبدوا ربکم

الذی خلقکم و الذین من قبلکم لعلکم تتقون»؛ **انجام:**و هی کلمة التوحید بها النجاة عن الجحیم و الدرکات و بها الوصول الی الجنة و الدرجات.

رساله‌ای است در تفسیر آیات قرآن کریم با احادیث که به صورت «مجلس، مجلس» در ۱۷۲ مجلس آمده است، ترتیب مجالس به ترتیب سور قرآنی است و مؤلف دارای ذوق عرفانی بوده و از اشعار فارسی در بیان مطالب، سود جسته است، نام این کتاب و نام مؤلف را در جایی نیافتیم؛ خط: نستعلیق، کا: سید علی فرزند سید محمد، تا: دوشنبه اوایل صفر ۱۱۶۵ق، جا: سنکلر استان آیدین ترکیه؛ مصحح، محشی، مجدول؛ ۲۸۷گ (۱-۲۸۷)، ۲۱سطر، اندازه: ۹/۵×۱۲/۵سم [ف: ۳۰-۲۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۹۸

آغاز:فی سورة البقرة فی قوله تع «یا ایها الناس اعبدوا ربکم الذی خلقکم و الذین من قبلکم لعلکم تتقون» الایة روی البخاری و مسلم عن معاذ رض؛ **انجام:**ایحب احدکم ان یاکل لحم اخیه ... و عن میمون بن سبا بینا انا نائم اذا ... زنجی و قائل یقول: کل، قلت یا عبدالله و لم ...

کتابی است افزون بر ۲۰۰ مجلس که هر مجلس با یک آیه از قرآن کریم به ترتیب سور قرآنی آغاز و پیرامون آن احادیث و حکایات و گاهی اشعار فارسی از سعدی و ملای رومی نطرح گردیده است مؤلف از کتاب‌هایی چون «جامع الصغیر»، «مسکوةالمصابیح»، «تفسیر منادی»، «روضة المتقین»، «روض الریاحین»، «شرح اسماء الحسنی قشیری»، «شرح صدور سیوطی» نقل نموده است، نسخه موجود دارای ۱۷۰ مجلس می‌باشد که در آن آیاتی از سوره بقره تا سوره حجرات به عنوان آغاز بحث انتخاب گردیده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ دارای یک سرلوح مذهب، مجدول، مصحح، محشی؛ ۲۵۸گ، ۲۳سطر(۸×۱۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۳۵-۷۷۵]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۹۹۰

آغاز:بسم الله تعالی شأنه العزیز ان الله یأمر بالعدل و الاحسان ... و انما جمع بین الاوصاف الثلاثة فی النهی مع ان الکل منکر فاحش؛ **انجام:**کما افرد جبرئیل و میکائیل من الملائکه و قال من کان عدوا لله و ملائکته و رسله و جبرئیل و میکائیل

مجالس مختلفی است که به مناسبت‌های مختلف به کار اهل وعظ و منبر آید با این عناوین: امر به معروف و نهی از منکر، فی الیتیم و بکائه و الاحسان الیه، الانفاق و الاحسان، التوبة، قضا، حوائج المؤمن، الخشیة من الله تعالی، محاسبة النفس، حقیقة الدنیا و ماهیتها و ذمها، احسن الاوصاف، برالوالدین، الصلاة، ذم الکبر، حب الله و رسوله، معنی العصمة، القلب و اقسامها، تفسیر الروح من امر ربی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج، ۱۳۲گ، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۰۹]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۱۰

آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم الباء للاستعانة أو المصاحبة یدل علی الأول قوله کما فی التوحید و تفسیر الامام یقول: بسم الله أی أستعین علی أموری کلها بالله الذی لاتحق العبادة الا له؛ **انجام:**روی عن العالم أنه قال اعمل لدنیاک کأنک تیش أبداً، و اعمل لآخرتک کأنک تموت غداً.

مجالسی اخلاقی، اعتقادی و تفسیری با عناوین «مجلس، مجلس» است که در آغاز آیاتی از قرآن کریم را می‌آورد، آنگاه دربارهآن با استفاده از روایات به تفصیل بحث می‌کند؛ خط: نسخ و نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، محشی؛ ۲۳۸گ، ۲۱و۲۲سطر(۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۰-۳۵۵]

۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۵۴/۱

گفتارهایی است در روایات و احادیث و مواعظ که گویا از آن واعظی بوده است، به صورت مجلس مجلس؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و۱۴؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: مقوا، ۱۲گ (۱-۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۳-۱۶۰۵]

۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۳۹۶

شامل احوالات حضرت رسول اکرم (ص) و ائمه اطهار علیهم السلام و فضائل و مصائب ایشان. مطالب تحت عنوان «المجلس» آمده، مثلا المجلس فی مقاتلة الحسین (ع) و وقوعه فی الارض و ...؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۰ سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۰/۵×۲۱سم [ف: ۲-۲۴۲]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۱۵

آغاز:بسم الله و الحمدلله و الصلاة علی رسول الله المجلس الاول فی فضل العلم قیله تعالی و لا تعجل بالقرآن؛ **انجام:**آداب الذکر قال الفقیه رضی عنه اول ...

در آداب و اخلاق اسلامی در ده رکن و هر رکن دارای ده مجلس که مجموعاً ۱۰۰ مجلس می‌شود، در هر مجلس به آیه‌هایی مناسب موضوع شروع شده و احادیثی از طریق اهل سنت نقل کرده و گاهی مطالبی برای توضیح مقصود می‌آورد، و نام کتاب و مشخصات آن معلوم نشد که چیست، فهرست ارکان چنین است: ۱. فیما یتعلق بتذهیب الواعظ، ۲. اقسام دلائل الربوبیة، ۳. دلائل النبوة، ۴. أقسام العبادات، ۵. اقسام المعرفة، ۶. المعاملات، ۷. أقسام المحبة، ۱۰. أقسام مراعاة الحقوق؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: محمد بن مکی بن محمد بن شمس الدین بن الحسن بن زین الدین بن خیر الدین بن علی بن علی بن احمد بن محمد بن ضیاءالدین بن محمد بن مکی ابن احمد بن حامد بن طی اسدی قرشی حارثی همدانی خرجی عاملی حانینی جزینی به تاریخ ۱۱۶۵؛ جلد: تیماج، ۲۸۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۹-۳۱۲]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۸۹

آغاز:ابوتمام و ذوالنقص فی الدنیا بذی الفضل مولع؛ **انجام:**و اکلهم ما تجنیه الصواب تمت المجلده الثانیه و حسبنا الله و نعم الحسیب

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: میشن [الفبائی: -۴۹۴]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۴۲

آغاز:الشهادتین فقد ... ماله و دعه الاه بحقها و حسابه علی الله عز و جلد و الاقرار بلمسائله فی اقبر حق یدفن المیت و بمنکر و نکیر؛ **انجام:**فاقرت بالعجز والتقصیر و کیف توصف او ینعت بکهنه و یفهم شی من امره او یوجد من یقوم مقامه و یغنی غناه ...

در این اثر بعضی از مسائل مذهبی با استفاده از احادیث و روایات شیعه در چند مجلس به تحریر در آمده که نسخه حاضر به علتافتادگی از آغاز و انجام از اوایل تا اواسط مجلس نود و سوم تا اواسط مجلس نود و هفتم را در دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۱گ (۱پ-۱۱)، ۲۳سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۳سم [رایانه]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۰۸۲

آغاز: الزهرا تطلب ارثها فتقاعدوا عنها بکل مضیق ... ؛ **انجام:** و لاتقته من البکاء و النحبی و کلما نظرات الی علی بن الحسین (ع) ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

● **مجالس** / اخلاق / عربی، فارسی

majāles

۱. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۶۹

ثبت یک منبر وعظ سوگواری همراه با دو حدیث عربی به نقل از معالم الزلفی سید هاشم بحرانی؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابوالقاسم روضه خوان ابن حاجی میرزا محمد حسین بن میرزای مهدی الطبیب بن طوبی مکان حاجی میرزا آقاسی بن خلد مقام حاجی میرزا مومن، تا: ۲۲ شعبان۱۳۱۴ق؛ پیوسته به نسخه‌ای چاپی از تذکرة الائمة لاهیجی؛ ۱۴گ، قطع: ربعی [چند نسخه-ف: -۸]

۲. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه:۲۷

یادداشت‌های متفرقه حدیثی، تفسیری، روایی، داستانی، مصیبت و شعر است که برای منبر جمع شده و بدون هیچ ترتیبی نوشته شده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۱۰۳گ [ف: -۳۲]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۰۱-۲۱/۱۲۱

آغاز:فی البحار عن زین العابدین علیه السلام قال ضمنی والدی علیه السلام الی صدره یوم قتل و الدماء تعلی و هو یقول؛ **انجام:**اگر دنیا نباشد درد منديم ×× وگر باشد به مهرش پای بندیم / بلایی زین درون آشوب تر نیست ××که رنج خاطر است ازهست ونیست

مجالسی است به صورت منبر درپند واندرز واخلاق واعتقادات و تاریخ ائمه، از آن یکی از واعظان قرنچهاردهم هجری؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۱گ، ۱۸-۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۶-۳۵۲۰]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۸۷-۲۵/۷۷

آغاز:بسمله الحمدلله الذی نور قلوب الافراد البشریه بالانوار المعارف الربوبیه بحسب الفطره الاصلیة؛ **انجام:**فرموده انا وعلی ابوا هذه الامة حال عملی که باعث رضایت ابوین روحانی وجسمانی باشد گریه بر حضرت سید الشهداء است التماس دعا دارد

یادداشت‌های پراکندای است از آن یکی از منبریان که درآن مطالبی درکلام واعتقادات ومواعظ یادداشت نموده است؛ خط: شکسته نستعلیق، تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا، ۲۸گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۱۹]

● **مجالس** / متفرقه / فارسی

majāles

ناشناخته:

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۸۹/۲

مجالس در موعظه؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حاجی ملا حسین، تا: دوشنبه ۱۲ ربیع الاول۱۰۳۳ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲-۷۳۵]

۲. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۹۳

مجالس متفرقه ای است در تاریخ زندگانی و فضائل و مناقب چهارده معصوم بدون ترتیب خاصی، خصوصا وقایع کربلا را با تفصیل بیشتری آورده است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ ۱۵۹گ، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲-۴۰]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۷۰۳

آغاز:بسم الله خیرالاسماء در تحفة المجالس مسطور است که روزی خاتم الانبیاء در مسجد الحرام نشسته پشت بدیوار کعبه داده بود؛ **انجام:**مرا بخیمه مبر تا که حالتی دارم ×× چرا ز روی سکینه خجالتی دارم

مجهول المؤلف مشتمل است بر چهل مجلس در بیان حالات نبی اکرم و اعمام و زوجات و اولاد و غزوات آنحضرت، فضائل حضرت علی (ع) و ماجرای مباهله، مؤلف مجالس را با «بسم الله خیرالاسماء» آغاز و با ذکر مصیبت ختم می‌نماید؛ خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ ۷۷گ، اندازه: ۱۷/۲×۲۱سم [ف: ۱۴-۴۶۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۲۴

آغاز:... الی حرم رسول الله گفت ابن سهل بگو به آن ملعونی کهای سر مقدس را بر نیزه نموده ... بسم الله الرحمن الرحیم قال الله تبارک و تعالی فی محکم کتابه و مبرم خطا به و یومئذ یفرح المؤمنون بنصرالله ینصر من یشاء، از حضرت صادق (ع) مرویست؛ **انجام:**خدیجه عرض کرد پدر و مادرم فدای تو باد چرا نمی‌گذاری خونمها بر زمین بریزد فرمود می‌ترسم غضب خدا بر اهل ... .

مجالسی متنوع است که مؤلف در منبرهای خود بیان نموده است،

نخست، آیه یا حدیثی را ذکر کرده و پیرامون آن بحث نموده، سپس چند کلامی ذکر مصیبت ابا عبدالله الحسین (ع)؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۷۱۱گ، ۱۵سطر(۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۹×۲۳سم [ف: ۳۸-۶۱]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۳۲-۵۶/۸۲

آغاز:بسمله و به نستعین المجلس الاربعون فی بیان المساجد الممدوحة و قد قال تعالی ان اول بیت وضع للناس

جلد دوم از مجلس ۴۰تا ۷۱ (جلد اول این کتاب در شماره ۸۲۳۱-۸۱/۵۶ معرفی گردیده)؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۴ ذیقعده۱۲۰۵ق؛ ۸۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۱۵]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۳۱-۵۶/۸۱

آغاز:بسمله المجلس الثانی ایضا فی بیان العلم، الحمدلله الذی الهمنا حقایق المعانی و البیان و علمنا حقیقة الایمان

مؤلف که از دانشمندان شیعی مذهب اواخر قرن دوازدهم و اوایل قرن سیزدهم بوده، کتاب حاضر را در هفتاد و یک مجلس درپند و اندرز و موعظه، تألیف نموده است. او از کتاب‌های: تذکرة الانساب، من لایحضره الفقیه، بحارالانوار، تفسیر البرهان، تفسیر امام حسن عسکری (ع)، احیاء العلوم غزالی، درة الواعظین، روضة الواعظین، نوا درالعلوم، روضة الانوار، عوالم، مصابیح القلوب، خلاصة الاخبار، مجمع البحرین، ریاض الجنان، مفردات راغب اصفهانی و خصال شیخ صدوق مطالبی را نقل می‌کند، فهرست عنوان مجالس کتاب چنین است: مجلس ۱. نسخه حاضر مجلس اول راندارد، مجلس۲-۹. فی العلم، مجلس ۱۰-۱۲. فی الاذان، مجلس ۱۳. فی بیان المؤذن و احوال بلال، مجلس ۱۴ - ۱۵. فی بیان الکعبه، مجلس ۱۶. فی ذکر المساجد و تعمیرها، مجلس ۱۷-۱۹. فی بیان الصلاةمجلس، ۶۱-۶۳. فی بیان النیمة، مجلس ۶۴-۶۶. فی بیان ذم الغضب، مجلس ۶۷-۷۱. فی الحسد، این کتاب در دو جلد صحافی شده که جلد اول آن (نسخه حاضر) از مجلس دوم تا مجلس چهارم را شامل است، جلد دوماز مجلس چهل و یکم تا مجلس هفتاد و یکم را شامل است، از اول مجلس دوم تا آخر مجلس سیو نهم (جلد دو) آن در شماره ۸۲۳۲-۸۲/۵۶ معرفی شده؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه ۲۴ صفر۱۲۲۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۶۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۶-۳۵۲۱]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۳۳۹-۲۲/۵۹

آغاز:مطالب نفیسه وطرائف شریفه واخبار جیده ومقدمات مفیده یحسن لمن اراد الابکاء؛ **انجام:**ماضر شمس الضحی فی الافق طالعة ×× ان لایری ضونها من لیس ذابصر / ورب کلام طار فوق مسامعی ×× کما طار فی لوح الهواء ذباب

رساله مفصلی است شامل سی وهفت مجلس به صورت منبر دروقایع عاشورا ومصائب جانگداز حضرت سید الشهداء (ع) مؤلف قبل از مجالس پنجاه مقدمه کوتاه درفضیلت تعزیه وعزاداری آورده است؛ خط: شکسته نستعلیق، تحریری، کاتب = مؤلف،تا:قرن۱۴؛ ۸۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۱۴]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۷۲/۱

مجموعه مطالبی که برای منبر آماده کرده برای ماه مبارک رمضان، در هر مجلس مطلب با یک آیه شروع شده و حول آن صحبت شده است، در مجلس اول از آیه «یا ایها الذین آمنوا کتب علیکم الصیام» شروع کرده است، ۳۶ مجلس است؛ خط: نستعلیق مایل به نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۲۴۴گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۵۱-۱۸۹]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۸۶۱-۲۴/۱۶۱

آغاز:درتوحید قال الله تعالی ان فی خلق السماوات والارض و اختلاف اللیل وانهارلایات لاولی الالباب؛ **انجام:**بدن پاره پاره حسین را درگودال قتلگاه گذاردند موقعیکه اسرا را خواستند ازکربلا خارج کنند بقتلگاه آوردند الخ.

چند مجلس است به سبک منبری که مؤلف منبری که مؤلف ازکتاب‌های مخزن الفرائد و تحفه امامیه وعقاید الایمان وانوار المجالس نقل نموده است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۱۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۶-۳۵۱۴]

۱۰. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۴۵۸

مجالسی است به ترتیب ماههای سال قمری که در آن به وقایع مهم تاریخ ائمه معصومین علیهم السلام در هر ماه اشاره نموده است و در آغاز و انجام اوراقی الصاقی در مجالس متفرقه آمده که به خط دیگری است، مؤلف از واعظان مشهد مقدس بوده و در برخی اوراق به تاریخ مجالس خود و مکان آنها اشاره نموده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۲۴۸گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۳سم [ف: ۲-۱۴۱]

۱۱. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۴۷۱

مجالس متفرقه‌ای است در تاریخ انبیای الهی و پیامبر اکرم و ائمه معصومین علیهم السلام برگرفته از کتاب حیات القلوب مرحوم مجلسی؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۳۵۰گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲-۱۶۰]

۱۲. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:۵۵

مجالس متفرقه‌ای است در مناقب و فضائل و مصیبت‌های چهارده معصوم علیهم السلام خصوصاً وقایع کربلا، و در پایان استفتائات متفرقه‌ای از شیخ فتح الله شیخ الشریعه اصفهانی با جواب آنها به خط مرحوم شیخ آمده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۱۳۱گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: -۵۱]

۱۳. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:۵۸

مجالس متفرقه‌ای است در فضائل و مناقب و معجزات امام رضا علیه السلام و پاره‌ای از مصائب امام حسین و اهل بیت و اصحاب ایشان علیهم السلام؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۱۶۰گ، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: -۵۳]

۱۴. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۱۰۷

آغاز:الحمدلله الذی جعل محبته فی قلوب اولیائه حتی خلعوا اثواب البقاء و فرعوا ابواب اللقاء؛ **انجام:**عرض کرد یابن رسول الله دوست دارم که پیش از وداع جان نماز ظهر را بگذاریم الی آخر چنانچه گذشت.
نزدیک ۲۰ مجلس است در فضائل و مناقب اهل بیت علیهم السلام با استفاده از کتب این فن برای اهل وعظ؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۵۸گ، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف مخ: -۱۷۲]

۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۰۹۴-۱۱/۱۹۴

آغاز:جبرئیل برخاتم انبیاء (ص) نازل شده است و از حضرت رسالت پناه به امیرالمؤمنین رسیده ومماثل آن دربلاغت وتقدیس وتنزیه باری عزاسمه دعایی نیافته‌اند و دروجه تسمیه این دعا به حرز یمانی سیفی؛ **انجام:**طپانچه برصورت حضرت امام حسین (ع) زدند ریسمان چنان به گردن ایشان افکندند وایشان را با پای برهنه به روی خارها دوانیدند وایشان را از آب و نان منع می‌کردند.
مجالسی که یکی از وعاظ به صورت منبری درموضوعات گوناگون اغلب درامامت واثبات حقانیت مذهب اثنی عشری، تحریر نموده است، بحث‌ها وتوضیحاتی که مؤلف بعد از نقل اخبار و آیات می‌دهد عالمانه وتحقیقی است؛ خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: اواخر قرن۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۴۷گ، ۱۸-۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶-۳۵۱۳]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۸۳

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... الر تلک آیات الکتاب المبین ... این سوره مبارکه مشهور است به سوره یوسف
مطالبی دینی و مذهبی و پاره‌ای از دستورات اخلاقی است که مؤلف آنها را در سخنرانی‌های خود یاد آور شدهو در این مجموعه بیشتر به صورت مجالسی که به آیه‌ای از قرآن شروع می‌شود، نگاشته است، این سخنرانی‌ها در سال‌های ۱۳۰۰-۱۳۰۶ ایراد شده و در آغاز بعضی از صفحه‌ها به جای ایراد آنها نیز تصریح شده و دارای خطبه مخصوص می‌باشد؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۲۶۸گ، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۷-۷۶]

۱۷. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۰

آغاز:از حضرت صادق روایت کرده است که گروهی از اشراف یمن به خدمت رسول آمدند
مجالس متفرقه‌ای است در تاریخ زندگانی ائمه و مسائل مختلف تاریخی و فقهی و غیره که مؤلف در بین سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۴۰۰ آنها را نگاشته و در آغاز هر مجلس تاریخ نگارش آنرا آورده و در پایان هر مطلب اشاره به مصادر خود نموده است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۲۹۱گ، اندازه: ۱۷×۲۰سم [ف: ۱-۵۲]

۱۸. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۲۱۲

آغاز:اول چیزی که از منبع فیض الوهیت جاری شد در زمین کاینات و این موجودات سر از قبرستان عدم برداشته حافظه بود
مجالس متفرقه ای است که مؤلف به مناسبتهای مختلف ظاهراً برای منبر نگاشته است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۹۱گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۸۴]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۰۶

آغاز:الحمدلله الذی انعم علینا بالنعم الجلیلة و اکرمنا بالکرامة الجلیة الجمیلة و ... قال الله تبارک و تعالی فی کتابه المتین و خطابه المستبین اغوذ بالله؛ **انجام:**ماها را بیک ریسمان بسته بودند هر یک که از راه رفتن کوتاهی می‌کردیم ... عرض کنم در شام بر امام از شماتت ... جاری گشت.
مجالسی است در وعظ و پند و اندرز که مؤلف از سخن‌رانی‌های منبری خود در ماه رمضان و محرم، تحریر و تنظیم نموده است، مجموع مجالس سی عدد است و مؤلف برای هر مجلس خطبه جداگانه‌ای ایراد نموده و در اغلب مجالس از کتاب «ابواب الجنان» ملا رفیع واعظ قزوینی مطالبی را نقل نموده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ در حاشیه برگ ۱۰۳ نوشته‌ای از مؤلف به تاریخ سه‌شنبه ۹ شوال ۱۲۹۲؛ جلد: تیماج، ۲۱۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۳۸-۱۸]

۲۰. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

مجالسی است که برای خطباء و وعاظ تنظیم شده، هر مجلس با آیه‌ای از قرآن آغاز می‌شود و مباحث متناسب با آن نقل می‌شود و اکثر مباحث آن اعتقادی است؛ کاتب = مؤلف، بی‌تا [ف: -۲۹]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۷۰/۴

آغاز: ... تنبیه آخر الزمان در نشانهای آخر الزمان و علامات آن و بیرون آمدن دجال؛ **انجام:**و واجب بود بر خدای تعالی که او را خشنود گرداند روز قیامت و بر انگیزد او را روز قیامت ...
مجالسی است در علائم آخر الزمان و خروج دجال و فرود آمدن حضرت عیسی علیه السلام و خروج یأجوج و مأجوج، همراه با آیات و تفسیر آنها و حکایات و مطالب متفرقه دیگر؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۴۰گ (۹۳-۱۳۲)، ۱۴سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۲۹-۲۶۸]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۶۰۷

آغاز:بسمله، ثنا و ستایش مرخدای راست که از برای هر بلا جزائی و از برای هر عنا عطائی مقرر و مقدر فرموده است؛ **انجام:**این چه جور فاحش است ای کوفیان شوم روی ×× وین چه ظلم ظاهر است ای شامیان بیحیا
مشمل بر ۲۰ مجلس در رحلت حضرت پیامبر (ص) و شهادت فاطمه زهرا، امیر مومنان حضرت امام حسن و وقایع کربلا است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن طیب علی، تا: ذیقعده۱۱۱۱ق؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۷×۲۰سم [ف: ۲۶-۴۹۱]

۲۳. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۲۲۰

آغاز:از ام ایمن روایت شده که گفت روزی از روزها رفتم

بخدمت سیدی زمان خود فاطمه زهرا؛ **انجام:**و چون داخل بهشت شوید اهل بهشت یکدیگر را بشارت دهند.
مجالس متفرقه ای است در وقایع کربلا و کیفیت شهادت بعضی از یاران امام حسین و بعضی اهل بیت وی علیهم السلام و ...؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۲۲گ، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف مخ: -۱۷۰]

۲۴. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۲۶۱

آغاز:وقت آن شد که آفتاب آنجناب را بی یار کردند و کودکان آنجناب بی پدر شوند؛ **انجام:**که ناگاه دیدش برجوانی افتاد که نور امامت از جبینش می‌تابید و شبه تر ... .
مجالس و فصولی است در حالات ائمه علیهم السلام از فاطمه زهرا تا امام سجاد علیهم السلام را داراست و در ابتدای هر فصل و مجلس خطبه مختصری آورده و از تحفة المجالس و قصص و مصابیح القلوب و راحة الارواح و حدیقة الشیعه بسیار نقل می‌کند؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۲۰گ، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف مخ: -۱۷۱]

۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۱۳۶/۳-۲۱/۵۶

آغاز:چون بنای ایجاد عالم وظهور بنی آدم به واسطه عشق ومحبت است که اگر بواسطه محبت نبود خلاق عالم ومصور بنی آدم این عالم را خلق نمی‌نمود وانسان را از کتم عدم؛ **انجام:**وشبهای جمعه وروزهای جمعه با همان قالب مثال می‌آیند برسر دیوار خانه‌های خویش
مجالس متفرقه‌ای است به صورت منبری که درتاریخ ائمه وموعظه وپند واندرز تحریر شده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۹۲گ، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۶-۳۵۱۳]

۲۶. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۱۴/۳

آغاز:سپاس بی قیاس مرخالقی را سزاست که هلال محرم را کلید نوحه و ماتم ساخت و به صیقل اشک خونین دلهای خاکسترنشین را از زنگ معاصی پرداخت
مجالس متفرقه‌ای است در تاریخ ائمه خصوصا امام حسین و وقایع کربلا و برخی از مباحث اخلاقی و در آغاز هر مجلس خطبه‌ای آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۲۴گ (۴۱ر-۱۶۴پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱-۲۰۸]

۲۷. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۱۲۴

آغاز:مشرکان لعنهم الله در همان غزوه احد آه پیشانی نورانی جناب رسول الله را بسنگ جفا خستند؛ **انجام:**اذا جمعتنا یا جریر المجامع، موالی لااحصی ثنائکم
مجالسی است تنظیم شده برای اهل منبر که در آغاز هر مجلس خطبه ای عربی آمده، نسخه حاضر از اواسط مجلس اول تا اواخر مجلس شانزدهم در فریادرسی چهارده معصوم را داراست؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۹۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۱۶]

۲۸. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۲۰۰/۲

آغاز:عن معاویة بن وهب قال استأذنت علی ابی عبدالله فقیل لی ادخل فدخلت فوجدته فی مصلاه فی بیته فجلست حتی قضی صلاته
مجالس ذکر مصیبت متفرقه‌ای است که کاتب جمع‌آوری نموده بدون ترتیب خاصی و به سال ۱۲۷۰ مشغول بدان بوده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۸۴گ (۱۳۶ر-۲۱۹ر)، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۱-۱۷۵]

۲۹. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۲۱۰

ده مجلس مختصر است در وفات پیامبر، فاطمه زهرا، امیرالمومنین، مسلم بن عقیل و فرزندان وی، حر، قاسم بن الحسن، عباس، علی اکبر و علی اصغر، امام حسین علیهم السلام؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۸۳]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۳۰

آغاز:محرک افالک وموجد آب و خاک وذات مستجمع الصفات ملک محمودی را ستایم که نور پاک و نیر تابناک مهین سلاله دودمان آباء علوی؛ **انجام:**العلم خیر من المال لان العلم یحرسک و انت تحرس المال
مجالسی است که از خطابه‌های منبری مؤلف تحریر شده است، نثر آن خطابی و در حد متوسط است، او برای هر موضوع مجلسی را اختصاص داده و خطبه‌ای به فارسی ایراد کرده است، موضوعات آن عبارتنداز: خدیجه خاتون (ع)، تولد حضرت فاطمه(ع)، عروسی حضرت فاطمه(ع)، مهمانی ابوبکر، عروسی رفتن حضرت فاطمه(ع)، غدیر، تولد حضرت پیامبر(ص)، تولد حضرت امیر المؤمنین علی (ع)، حضرت قائم (عج)، حضرت امام محمدباقر(ع)، تولد حضرت موسی ابن جعفر (ع)، تولد حضرت امام رضا (ع)، تولد حضرت امام محمد تقی (ع)، تولد حضرت قائم (عج)، ابوجهل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: گالینگور، ۱۴۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱سم [ف: ۳۷-۲۵۸]

۳۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۵

آغاز:مختلف بود بعضی اسرار را فرمایش می‌داشتند و بهبعضی نمی‌فرمودند و همچنین بعضی را فقه تعلیم می‌کردند و بعضی را کلام؛ **انجام:**و خیرات را از برا او می‌خواهی همچنین معنی دوستی خداند این است که بدی ها را از او دفع ...
مجالس است که در فضیلت ماه مبارک رمضان نگاشته شده و در آن اشاره به برخی از اسرار این ماه و شرح مختصری از دعاهای وارده در آن و در پایان گریزی به مصائب کربلا دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۲۰۱گ، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۱-۶۱]

۳۲. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:۱۳۱

آغاز:هست مروی که شهنشاه عرب ×× گشت چون وارد میدان ز غضب؛ **انجام:**گشت رضوانی از این غم شب و روز ×× در شبستان عزا شمع فروز

از ملانقی. دو مجلس مختصر است در شهادت حضرت علی اکبر علیه السلام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، ظاهراً به خط مؤلف؛ ۶گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: -۱۱۱]

۳۳. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۱۷

آغاز:ای که غزال حرم کار زار نوت تست ×× مرا دو دست شد از کار وقت همت تست

پنجاه مجلس است در تاریخ چهارده معصوم علیهم السلام که بیشترین اشعار کتاب حاضر از مرحوم وصال می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۳۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۱-۱۷۵]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۶۸

آغاز:بسمله، ذکر احوال قیامت و احوال و فرغ آنروز ... یا ایها الناس ای مردم خطاب با عامه مکلفان است؛ **انجام:**و آنها که در آینه مروت فر داند ×× کم بستانند در عوض بیش دهند

مجموعه مجالسی است در مسائل اعتقادی و اخلاقی در ذکر احوال قیامت، و ذکر فضل ساعیان به اعمال خیر، در فرایض و احکام و معتقدات اهل سنت و جماعت (۵۹ فریضه)، در ذکر معجزات حضرت رسول (ص) و فضایل دیگر انبیاء (ع) و ائمه معصومین (ع) وغیره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۳؛ مجدول؛ ۵۶۸ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸/۸×۳۰سم [ف: ۴۵-۵۴]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۹۵

آغاز:یکوقتی از اوقات سید و سرور عالم و فخر بنی آدم خلاصه موجودات سید کائنات؛ **انجام:**لشکر بسیاری بر داشتم و روانه کربلا شدم.

حدود پانزده مجلس کوتاه است جهت استفاده اهل منبر و وعاظ، مشتمل بر مناقب ائمه طاهرین علیهم السلام به ویژه حضرت امام حسین علیه السلام، مؤلف که از دانشمندان قرن ۱۳ ق می‌باشد، از اشعار حافظ و محتشم کاشانی در این اثر سود جسته است؛ خط: نسخ و شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، کاتب احتمالاً مؤلف؛ جلد: تیماج، ۱۱۰گ، ۱۰سطر(۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۹-۱۲۳]

۳۶. اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه:۹

آغاز:... ذکر مسیب به قعقعاع خزاعی علیه الرحمة اما در اخبار آورده‌اند که حضرت مسیب بن قعقاع خزاعی علیه الرحمة را سه فرزند بود؛ **انجام:**اولاد کثیر معلم رحمه الله چهارده سال خدمت حضرت امام حسن (ع) کرده بود ... اما فرزندان جعفر بن عبدالله بن کثیر شمس الدین و رکن الدین.

مجالس در انساب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۹گ، ۱۹سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: -۸۵]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۸۵

مجالس روضه مشتمل بر تحقیق در چند حدیث؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [د.ث. مجلس]

۳۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۸۴۹

آغاز:بمدینه برگشتند درخانهای مسلمین صدای نوحه زنان بلند گردید که بر کشتگان خود نوحه می‌کردند چون حمزه غریب بود وکسی نبود او را که عزایش را بر پا نماید؛ **انجام:**وآثار سرور و خوشحالی بر رویش ظاهر می‌باشد الخلق فی الفزع وهم آمنون والخلق یعرضون وهم

مجالس روضه‌خوانی چند مجلس منبری است که در نسخه حاضر از مجلس اول تا مجلس ششم از آن موجود است وهر مجلس با خطبه‌ای به عربی شروع می‌شود وترجمه فارسی خطبه به خط نستعلیق شنگرف زیرنویس شده، پس از آن آیه‌ای را مطرح می‌کند وبامقدمه‌ای مختصر به تاریخ نهضت عاشورا و بیان مصائب حضرت سید الشهداء و یاران آن حضرت می‌پردازد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۲۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف مخ: ۱-۴۱۵]

۳۹. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۳۹۹

آغاز:از بهشت راضی نشود به چیزی از برای او وبالجمله ثواب مصیبت رسید عظیم ومزد ایشان جلیل است. پس اگر امید ثواب از خدا داری در بلیه؛ **انجام:**بروایتی سه روز ماندند واما جابر بن عبدالله وهمراهان از بنی هاشم وغیر ایشان همینکه وارد آن زمین شدند

مجالس منبری متعددی است که درآغاز آیه یا روایتی را مطرح نموده وپیرامون آن مطالبی را بیان می‌کند و اغلب بخش‌های مجالس به ذکر تاریخ ائمه اطهار (ع) خصوصاً حضرت سید الشهداء علیه السلام وبیان مصائب آن حضرت اختصاص یافته است؛ خط: عبارات عربی نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۲۴۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱-۴۱۶]

۴۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۳۹/۱

آغاز: بدان ای برادر من که عباداتی که تعلق به نفس و بدن دارد، اصول آن پنج است؛ **انجام:**با این حالت فرمود، ای عمر نمی‌گذارم پسر عمم را.

از ناشناس، با یادداشت‌هایی از زایش فرزندانش سید مرتضی در ۱۵ شعبان ۱۲۸۳ق و سید احمد در ۱۰ رمضان ۱۲۸۶ق (گ ۱۳ر) که روزگار نگارنده را می‌رساند، مجلس‌هایی است بی شماره، که با خطبه‌ای به عربی آغاز می‌شود، به تفسیر آیت‌ها و حدیث‌ها در جهت پرورش اخلاق دینی می‌پردازد، و به سوگواری می‌انجامد، چند جا از «تورات» با حروف عبری نقل کرده است؛ خط: نستعلیق شکسته تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۸۳گ (۳ر-۲۴۵ پ و ۲۵۳ر-۲۹۲) [ف: ۲-۲۲۲]

۴۱. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۲۳

مطالب سخنرانی‌های آیینی، و ظاهراً به خامه شیخ محمد محدث خراسانی در قرن ۱۳ نگارش یافته است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [اوراق عتیق: ۱-۲۵۱]

۴۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۱۳/۲

آغاز:اللهم انی احمدک حمداً یقل فی انتشاره حمد کل حامد ... حمد نخستین و نخستین حمدی که آرایش جمال؛ **انجام:**شب قتل است و خواهد خون فشاند جوهری ازدل ×× ولکن خامه اش چون نشتر فصاد می‌لرزد
۳ مجلس است در مسائل اعتقادی و معارف اسلامی و مجلسی در مصائب حضرت امام حسین بن علی، به قرینه رساله قبلی مجموعه، ممکن است مؤلف این مجالس نیز محمد واعظ بن محمد تقی قاینی باشد، اگر اشعار پایانی این مجالس از مؤلف باشد، می‌بایست مؤلف آن جوهری باشد: «شب قتل است و خواهد خون فشاند جوهری از دل»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۹گ(۹۶-۱۰۴)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۳۸-۳۴]

۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۳۵۲

آغاز:بسمله. الحمدلله الذی خلق الجن و البشر و مقدار القضاء و القدر منزل الآیات و السور الذی؛ **انجام:**زید گریان از مجلس بیرون رفت لا حول و لاقوة الا بالله العلی العظیم و سیعلم الذین ظلموا ای منقلب ینقلبون
مؤلف شناخته نشد، اما از علمای امامیه می‌باشد؛ خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۴۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۳۹]

۴۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۲۵/۱

آغاز: به بینند و اینجا با تن تو مصافحه کنند و نگاه به تن تو کنند گرد تن تو بگردند و رو به تن تو بکنند؛ **انجام:** و لغو و عبث آفریده یا منظوری داشته و غرضی بر اینها تعلق گرفته اگر می‌گویی به لغو و عبث آفریده و منظوری.
موجودی حاوی ۱۸ مجلس پیرامون آیه شریفه «ما خلقت الجن و الانس» و ۹ مجلس درباره کریمه «الله نور السموات والارض» است. که به صورت وعظ و خطابه برای منبر تهیه شده به صورتی که یک واعظ بر منبر برای مخاطبان سخنرانی می‌کند و توجه شنوندگان را به صحبتهای شبهای گذشته معطوف می‌دارد. در پایان نیز گریزی هم به واقعه جانگداز کربلا می‌زند. کتاب بسیار مفید و سودمند است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۵-۳۱۱]

۴۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۴۱۹

آغاز:موجود پس از چهار سطر: چون اسماعیل را با آن افروختگی دید مهر پدری صید دلش را در کمند گیسوی اسماعیل کشیده از تغییر حال ابراهیم دست امتحان حضرت؛ **انجام:** مروی است که روزی اسماعیل ذبیح الله از شکارگاه باز گشته و رویش از ترکتاز نخجیرگاه.
مشتمل است بر شهادت و مصائب پنج تن آل عبا به ویژه واقعه کربلا از آغاز تا انجام با عناوین مجلس و مقدمه، مؤلف که طبع شعری داشته از سروده‌های خود و از دیگر شعرای فارسی زبان فراوان آورده است و از کتب راحة الارواح و مونس الاشباه، تحفة المجالس، حدیقة الشیعه، کفایة المؤمنین و غیره نقل نموده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۰۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۹/۵سم [ف: ۵-۷۴۶]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۰۵۶

آغاز:بسمله، مجلس اول در فضیلت موعظه از اول؛ **انجام:**و پیشوای اهل یزدان شدند تمه.
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا [رایانه]

۴۷. بیدگل؛ مجتهد الزمان بیدگلی؛ شماره نسخه:۳۳

آغاز:بانوی محترمی عارضش از فرط ضیا ×× نور تابنده عیان داشت چو خورشید سما / کرده در بر سیه و داشت بپا رسم عزا ×× قامت سرو وی از بار الم گشته دو تا
در این جنگ بیشتر شهدای کربلا پرداخته شده و تاریخ شهادت و وقایع جانسوز آنها به نقل از برخی کتابهای تاریخی و روایی نقل شده اشعاری مناسب با آنها مذکور است؛ خط: نسخ و نستعلیق مختلف، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۱۰گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: -۵۲]

۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۵۴۹

آغاز: و سکر القدرة و سکر المدح و سکر الشباب فان لکل ذلک ریاحا خبیثة تسلب؛ **انجام:** نعمتهای مرا برای ایشان نقل کن ای موسی اگر یک گریخته بسوی من برگردانی ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج [رایانه]

۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۰۲۰

آغاز:بسمله، نحمدک یا من اعظم؛ **انجام:**و بعضی بیست و دویم ... گفته اند ولادت حضرت امام محمد باقر.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج [رایانه]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۹۸۸

آغاز:ذکر احوال جناب موسی ابن عمران و فرعون مشتمل بر شانزده مجلس. اللهم وفقنی. در زمان فرعون منجمین که در آن عصر بودند باو خبر دادند که یک طفلی بوجود می‌آید که ادعای نبوت مکی کند؛ **انجام:**و آن انگشتر از طوق بن کنانه بود که پیغمبر بامیرالمؤمنین بخشید. و عمر ... می‌گوید و الله لقد تصدقت باربعین خاتماً و انا راکع لینزل فی ما نزل فی علی بن ابیطالب فما نزل.
مجموعه‌ای است شامل مجالسی که با ذکر احوال حضرت موسی (ع) شروع و به وقایع شهادت حضرت امام حسین (ع) ختم می‌شود، در عنوان داستان حضرت موسی نوشته شده شانزده مجلس اما در متن چهارده مجلس آمده و سپس به دوران اسلام و داستان اباعبدالله الحسین (ع) می‌پردازد، و پس از چند مجلس مستقل که به ماجرای کربلا اختصاص می‌یابد مجدداً در پایان داستان حضرت موسی ادامه می‌یابد، مؤلف این اثر شناخته نشد، اما غیر از موسی نامه یا تاریخ موسی اثر معین الدین محمد امین مسکین فراهی هروی (درگذشته ۹۰۷) است، از سبک نگارش آن

پیداست که یا برای استفاده در مجالس وعظ نگاشته شده یا متن پیاده شده مجالس وعظ است، چون عبارات و جملات آن حال و هوای محاوره‌ای دارد و از جهت ساختار دستوری شکل معمول متون مکتوب در آن دیده نمی‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: چرم، ۱۵۵گ، ۱۵ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۴۷/۱-۱۰۹]

۵۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۴۹

کتاب در بیان تاریخ معصومین (ع) است وبه صورت «مجلس - مجلس» تنظیم شده است، مؤلف در ابتدا احکامی از فروعات دینی را آورده ودر ۱۸فصل تدوین نموده است، اشعاری به زبان ترکی در لابه‌لای مطالب آورده است؛ خط: نسخ، کا: جعفر بن غلامحسین، تا: ۱۸ رمضان۱۲۳۸ق، جا: شیراز؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: مشهدی محمد خان، رمضان ۱۲۹۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۹۷گ، ۱۹سطر [ف: ۱-۲۲۱]

۵۲. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۳۶

آغاز:مجلس پنجم در بیان شمه‌ای از اخبار ولادت کثیر السعادت جناب سید الشهداء و شر ذمه ای از مکارم اخلاق آن سلطان آفاق در بیان واقعه کربلا و شهادت اصحاب و اهل بیت امام حسین، مشتمل بر ده مجلس و هر یک در چندین مجمع که نسخه حاضر از آغاز مجلس پنجم تا پایان کتاب را داراست؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حسن خراسانی، تا: ۱۲۳۸ق، جا: دکن؛ جلد: تیماج، ۱۴۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۲۲۳]

۵۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۰۴

آغاز:فصل اول در بیان بعضی از مناقب و فضایل و بیان برخی از کیفیت ضربت خوردن آن حضرت است؛ **انجام:**چنانچه سابقاً نیز مذکور شد فاناالله و اناالیه راجعون لعنة الله علی قوم الظالمین. پایان نسخه: تمام شدن کتابدر یوم دوشنبه بیستم شهر شوال المکرم سنه ۱۲۳۸ یا علی

مجالس در مصیبت، آنچه از باقی مانده بر می‌آید این کتاب شرح حال و مصائب خانان نبوت و رسالت که بشکل موعظه و ذکر مصیبت برای اهل منبر تدوین یافته؛ خط: نسخ بدخط، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۰ شوال۱۲۳۸ق؛ ۲۴۲گ، ۱۵ سطر(۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳-۷]

۵۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۸۲۱

آغاز:شکار به چه آید و این مادر را تو بکجا بری حمزه از سخن آن کنیزک متغیر شد و به خوانه آمد؛ **انجام:**لعنة الله علیه و علی ظاملی آل محمد و عذبهم عذابا الیما انک انتالملک الوهاب.

مقتلی است به شیوه اهل منبر به نثر ونظم، در بیست مجلس که با ذکر مصیبت رحلت رسول الله شروع شده و مجلس بیستم در ذکر مصائب امام هشتم (ع) ختم می‌شود؛ خط: نستعلیق، کا: صفر علی بن زایر المعصومین کربلائی، تا: پنج‌شنبه ۷ ربیع الثانی۱۲۴۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۰۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲-۹۸]

۵۵. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۹

آغاز:که هر که از دیده او یک قطره اشک بیرون آید برای خونی که از ماریخته شده یا حقی که از ماظلمکرده اند حق تعالی او را در بهشت ابد الاباد جا دهد

مجالس متفرقه‌ای است در مصائب ائمه با آوردن اشعاری مناسب مطلب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دهه اول جمادی الثانی۱۲۵۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۶۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱-۴۱]

۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۹۵-۵۳/۱۰۵

آغاز:دشمن دوست، باوضاع چنین رفتن مرا دوست، رسول خدا چون این سخن از فرزند دلبند شنید فرمود: ای نور دیده بدان و آگاه باش؛ **انجام:** چون از خواب بیدار شد برادران را طلبیده وصیتی فرمود و یهودان ولیعهد خود ساخته و فرزندان را بدو سپرد و بعد از سه روز بروضه وصال انتقال یافت. انا لله و انا الیه راجعون

مجالسی است در مراثی چهارده معصوم خصوصاً وفات حضرت پیامبر (ص) و شهادت امام حسین (ع)، مؤلف در اثناابیاتی به نظم می‌آورد که معلوم نیست از خودش می‌سراید یا از دیگران است، در آن از زینة المجالس مطلبی را نقل کرده است، عنوان مطالب آن «مجلس، مجلس» و هر مجلس چند برگ بیشتر ادامه نمی‌یابد؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۹۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۶-۳۵۱۸]

۵۷. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۵۴

آغاز:بسمله نحمدک یا من اجل مصیبتنا؛ **انجام:**کردند بس به نیزه سری کافتاب از شرم او نفهت.

گفتارهایدینی، مطالب تحت عنوان «مجلس» آمده است. مجلس پنجم در نامه نوشتن یزید علیه اللعنه به ولید و بیعت طلبیدن از امام حسین (ع) ... مجلس سیزدهم ورود اام حسین به زمین کربلا. این نسخه از مجلس پنجم تا دوازدهم به علاوه یک مجلس دیگر را دارد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن ملا درویش علی، تا: جمادی الاول۱۲۶۰ق؛ مجدول؛ واقف: یوسف بن محمد حسین سید محله، ۱۲۶۰ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: -۴۳]

۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۶۶-۱۹/۹۶

آغاز:بسمله یاایها الذین آمنوا تقوالله حق تقاته خلاق عالم و مصور بنی آدم دررقم مبارک شیم خود می‌فرماید ای کسانی که ایمان به خدا ورسول آورده‌اید بترسید ازخدا؛ **انجام:**همین نه درشب آنروز مه خسوف نمود ×× که آفتاب جهان تاب هم کسوف نمود.

چند مجلس است که به جهت اهل منبر وسخن گویان تنظیم شده، درآغاز هرمجلس آیه‌ای از قرآن کریم آمده وآنرا تفسیر نموده و درپایان مصیبت ائمه علیهم السلام را ذکر می‌کند، دراین مجلس‌ها بیشتر به امور اخلاقی وتاریخ معصومین پرداخته و ضمن مطالب، اشعار مناسب نیز نقل می‌شود و غره جمادی الثانی ۱۲۶۶ به پایان رسیده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: غره جمادی الثانی۱۲۶۶ق؛ مصحح، مطالبی به آن افزوده شده به خط جلال

حسینی توسیرکانی به تاریخ ۱۲۸۰؛ جلد: تیماج، ۱۴۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۱۸]

۵۹. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۲۶/۱

آغاز:بسمله حمدله ... اما بعد این چند مجلس دربیان تجارت رفتن پیغمبر خدا وعروسی آنحضرت است چنانست که قطب راوندی وابن شهر آشوب؛ **انجام:**احدی را دوست تر ازعلی بن ابی طالب نمیداری با این سید تکلم نمودم بلغت علی بن ابی طالب ع تا موجب زیادتی محبت تو واقع هموم وغموم توشده یا نه

۸ مجلس است دراحوالات پیامبر (ص) از آغاز آشنایی با جناب خدیجه تا وفات حضرت خدیجه شامل: مجلس ۱.بیان فرستادن حضرت خدیجه رسول (ص) را به تجارت شام، ۲. دربیرون رفتن رسول (ص) ازمکه به سوی شام، ۳. وارد شدن پیغمبر به شام، ۴. درمراجعت ازشام به سوی مکه، ۵. آمدن حضرت رسول (ص) به نزد خدیجه، ۶. دربیان عروسی حضرت خدیجه، ۷. دربیان تهیه نمودن اوضاع واسباب مجلس عروسی، ۸. فضایل ومناقب و حضرات حضرت خدیجه، ۹. دربیان وفات حضرت خدیجه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۲۸ ذیقعده۱۲۷۷ق؛ جلد: تیماج، ۶۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۱-۴۱۵]

۶۰. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۶۸

از مجلس چهارم در یاد کرد اوصاف بهشت شروع می‌شود؛ کا: حسین بن ابراهیم موسوی، تا: ۱۲۸۴ق؛ افتادگی: آغاز [اوراق عتیق: ۱-۲۵۱]

۶۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۳/۲

مجالس روضه خوانی؛ خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن میرزا احمد عقدایی،تا:سه‌شنبه۲۵شعبان۱۲۹۷ق؛کاغذ:سپاهانی [نشریه: ۱۱-۹۲۷]

۶۲. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۲۴۱

آغاز:ان اعرابیاً جاء الی الحسین بن علی فقال یابن رسول الله قد ضمنت دیة کاملة و عجزت عن أدائه؛ **انجام:**مثل رتبت و قرابت امیرالمؤمنین علیه السلام و حق با تو می‌بود هم چنانکه با اوست ...

مجالس مختلفی است در شهادت فرزندان مسلم، حکایت نمرود و ابراهیم، هجرت پیامبر، حکایت عزیز و عزیر، حکایت ضعیفه علویه، حکایت زکریا، تولد امیرالمؤمنین علیه السلام، هجرت امام حسین علیه اسلام از مدینه، خواب دیدن بخت النصر، حکایت مختار، حکایت سلیمان، حمزه سیدالشهداء، حضرت یوسف، حکایت ابوتمامه، حکایت علامه حلی، حکایت میثم تمار، وداع امام حسین علیه السلام و ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ ۸۱گ، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف مخ: -۱۷۱]

۶۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۶۹-۱۲/۵۹

آغاز: بشنوید این قصه جانکاه را ×× قصه شیر وکنیز شاه را / خواست ابن سعد با خیل سپاه ×× اسب کین تازد به سوی قتلگاه؛ **انجام:**منهال می‌گوید نظر کردم به گردن آن حضرت دیدم غل گردن مبارک او را مجروح کرده بود وخون ازگردن مبارک آن حضرت جاری بود.

مجالسی است پراکنده به نثر ونظم درمراثی حضرت سیدالشهداء که کاتب برای منبرهای خود تحریر نموده است؛ خط: نسخ، شکسته، تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، جلد: مقوای، ۳۱۱گ، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۶-۳۵۱۸]

۶۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۸۸-۲۵/۷۸

آغاز:بسمله احادیث واخبار واشعار عربی محفوظه آیه شریفه ان هذا لهو البلاء العظیم و فدیناه بذبح عظیم؛ **انجام:**لایوم کیوم الحسین (ع) همچو دل بر خونی کی روا بود که تیر سه شعبه زهر آلود باو برسد

یادداشت‌های پراکنده یکی ازمنبریان است که درآن مطالبی را به صورت پراکنده ازآیات وروایات وتاریخ ائمه (ع) تحریر نموده است؛ خط: نسخ و تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۳۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۲۱]

۶۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۰۶۴-۲۵/۱۵۴

آغاز: بسمله گوسفندان حواست را بران ×× در چرا از اخراج المرعی چران / تا در آنجا سنبل ریحان چرند ×× تا بگلزار حقایق پی برند؛ **انجام:**یهودی گوید من از دیدن این احوال غش کردم ... حضرت زین العابدین را به آنها معرفی کنند حضرت همه را معرفی فرمود ویهودی مسلمان شد الالعنة الله علی القوم الظالمین

یادداشت‌های پراکنده واعظی است شامل اشعار عربی وفارسی ومطالبی از آیات وروایات وتاریخ ائمه؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۴۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۱۵]

۶۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۰۰۰-۳۰/۷۰

آغاز:کمالات پیغمبر برای خلق درعرصه امکان آشکار شد بطوریکه ... بسمله الله نورالسموات والارض الخ درتفسیر این آیه شریفه سخن دراین فقره بود که متفرع یهدی الله لنوره من یشاء؛ **انجام:**تقیلت افعال الربوبیة التی عذرت بها ... سعی کنی و مشغول عبادت بشوی از روی خلوص واز روی ذوق وشوق وصلی الله علی محمد وآله الطاهرین

مجالس ومنابر یکی از علماء است که درنسخه حاضر پاکنویس شده است، نسخه حاضر دارای چهار مجلس است که مجلس اول ناقص بوده است، مؤلف دراین مجالس به تفسیر آیه شریفه نور(الله نورالسموات والارض ...) پرداخته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی، ۱۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۶-۳۵۱۴]

۶۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۶۴۰-۱۴/۹۰

آغاز:یگانه بیچون جلت عظمته درسوره منافقون فرمود که یا ایها الذین آمنوا لاتلهکم اموالکم ولا اولادکم ... حاصل مضمون کلام معجز نظام این است که ای آن کسانی که ایمان آورده اید؛ **انجام:**چنانچه درحدیث جواد وارد است که لایزوره الا الخواص من الشیعة ودرزیارت جوادیه مسطور است که السلام علی من جعل الله امامة ممیزه بین الفریقین

مجالسی است کوتاه (۸۴مجلس) درپند واندرز و تاریخ ائمه که

به صورت منبر تحریر شده است، مؤلف درآغاز هر مجلس مآخذ نقل خودرا ذکر نموده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۱۷۸گ، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۶-۳۵۲۰]

۶۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۳۷

آغاز:المستعان وسرور متضمن است دو فرح را دراشعاری است که ساغر اصفهانی به نظم درآورده است این است ابرآذاری سوی بستان ولالستان چمید باد نوروزی به روی لاله وریحان دمید؛ **انجام:**به درستی وتحقیق که خدا وملائکه صلوات فرستند برمحمد وآل محمد ای آنچنان کسانی که ایمان به خدا ورسول آورده‌اید صلوات بفرستید برمحمد وآل او وتسلیم کنید امر را تسلیم کردنی. معجزه

۲۰۰ مجلس کوتاه درباره سید الشهداء علیه السلام وقیام مختار وذکر کراماتی ازائمه اطهار علیه السلام است، مطالبی ازکتاب روضة الصفا، جلاء العیون مجلسی، اکسیر العبادات فاضل دربندی (وفات: ۱۲۸۵هـ) نقل کرده است وهر مجلس با آیه مبارکه «ان الله ملائکته یصلون علی النبی ...» شروع شده است وازقیام مختار ودفاع از ایشان مطالب زیادی آورده است. دراول کتاب اشعاری از ساغر اصفهانی آورده است؛ خط: نسخ، کا: ابوطالب بن استاد رضا، تا: ۱۷ جمادی الثانی۱۳۰۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۴۰۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف مخ: ۴-۱۶۹۱]

۶۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۷۵

آغاز:بسمله مجلس اول باید ذکر بشود و آن مطالب چندی اول صفحات شخص موعظه کن

از آن روضه خوانی بوده است شامل نوزده مجلس، مجلس اول در ذکر مطالب چند، اول صفحات شخص موعظه کننده ... مجلس نوزدهم مناسب با روز بیست و هشت صفر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲ سطر (۹/۵×۱۶) [ف: ۲-۶۸۱]

۷۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۷۴۳

آغاز:بسمله هذه فهرست ما فی هذا الکتاب من المجالس مجلس اول در معرفت حق تعالی و اثبات او و ... وفات رسول اکرم (ص)

گفتاری است در روضه‌خوانی شامل بیست و پنج مجلس که این نسخه تا مجلس هشتم را بیش ندارد در ۲ صفحه اول جدول اسماء پیغمبر و اولادش هست و فهرست کتاب در سه برگ نخستین آمده است و پس از آن فصلی در شرائط اتعاظ و واعظ دارد، گردآورنده این مجالس گویا یکی از وعاظ قرن ۱۳ یا اوایل قرن ۱۴ق، بوده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا، ۶۸گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف: ۳-۱۰۰۱]

۷۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۴۸

آغاز:شکر و سپاس محبوبی را که سینهای محبان را صدف گوهر عرفان ساخت و قلوب عارفان را زورق دریای ایقان؛ **انجام:**در ریاض الکونین از تفسیر امام از رسول خدا مرویست که فرمود یا علی حق تعالی میداند ...

کتاب حاضر بخشی از مجموعه مجالس فارسی است که دارای نثر روان، ادیبانه و سر شار از اشعار فارسی روان می‌باشد، نام کتبی که از آنها نقل کرده در کتاب ذکر شده است. از مؤلف کتاب، نشانی به دست نیامد، ولی قدر مسلم این است که وی در عهد قاجار می‌زیسته است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: مشمعی، ۲۳۰گ، ۱۴سطر (۱۱×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۸-۵۸۶]

۷۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۸۲

آغاز:قال الله تبارک و تعالی فی محکم کتابه الکریم تلک الدار الاخرة تجعلها ... بدانکه خبیث ترین صفات و خبیث ترین معاصی و سیئات

در این نسخه یازده مجلس آمده است، آغاز این مجالس به آیه‌ای از قرآن کریم شروع شده و در موضوعات دینی و اخلاقی به موعظه و پند و اندرز می‌پردازد و شواهدی مناسب مطالب از احادیث اهل بیت علیهم السلام می‌آورد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱۱۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱-۳۸۴]

۷۳. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۴۱۸

آیات و روایاتی را در آغاز هر مجلس آورده و درباره آن بحث کرده است و ظاهراً آماده شده برای منبر خطابه و وعظ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوایی، ۸۹گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲-۱۰۸]

۷۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۲۶

آغاز:اما المقدمة فی [کذا] التسمیة و ابجد و حروف المعجم و فضیلة بسم الله الرحمن الرحیم، رب وفقنی للاتمام

نسخه اصل: کتابخانه جواد مهدی پور-ایران. مجالسی است به سبک مجالس اهل منبر با ذکر مطالب تاریخی، تفسیری، اخلاقی و احادیث اهل بیت (ع) و مصیبت‌های وارده بر آنان، با مقدمه‌ای درباره تسمیه، حروف ابجد و حروف معجم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ شاید به خط مؤلف باشد؛ ۹۴۸ص [عکسی ف: ۲-۲۵۰]

۷۵. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:۱۱۳

آغاز:من مات و لم یعرف امام زمانه مات میتة الجاهلیة، حدیث شریف نبوی و به حد تواتر و اجماعی و اتفاقی علمای شیعه و سنی و اهل خبر است

مجالس متفرقه‌ای است بیشتر درباره امام زمان عجل الله تعالی فرجه که در آغاز به نام «رساله قائمیه» نامیده شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ ۳۲گ، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: -۹۹]

۷۶. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۵۲

مجالس متفرقه‌ای است در قصص برخی از انبیاء و مطالب اخلاقی و فضائل و مناقب و مراثی اهل بیت علیهم السلام؛ خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۲۴۳گ، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱-۴۷]

۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۳۸/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۲۶ص (۱۰– ۳۵) [مختصر ف: –۷۱۷]

۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۷۰/۲

یوسف و زلیخا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۲۰ص (۷۲–۹۱) [مختصر ف: –۷۱۷]

۷۹. قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۹۵

آغاز:... خود را هلاک می‌کردند بخصوص عمه ام زینب که می‌آمد بر سر شط فرات می‌ایستاد به حسرت

مطالب متفرقه ای است که بیشتر به صورت مجالس منبر و وعظ بوده و مشتمل بر احادیث، اخبار، مصائباهل بیت علیهم السلام، حکایات فراوان و اشعار می‌باشد، اواخر نسخه بیشتر در اشعار متفرقه و نوحه است، برخی از نوحه‌ها سروده «خاموش» می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۹۷گ، اندازه: ۲۱×۱۱سم [ف: –۷۷]

۸۰. قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه:۱۳۴/۱

آغاز:... جوان چون ببالین سرور شهیدان آمد آنمظلوم غریب را دید ... لمؤلفه: چه دید حالت زارش جوان نصرانی ×× بگریه گفت امانست از این مسلمانان؛ **انجام:**که متکای تو ریگ است بسترت ریگ است ... .

بعضی از عناوین موجود در نسخه: مشعله دویم بنا بروایتی که قاتل آن حضرت سرخیل ارباب و لاٰعنی مظلوم کربلا شمر حرام زاده بود، مجلس چهاردهم: در بیان ذکر بعضی خوارق عاداتی که بعد از شهادت امام تشنه لبان در جهان نمودار گردید و علت حوادث آنها بر سبیل اجمال، مجلس شانزدهم: در کیفیت احوال ذوالجناح بعد از شهادت شهسوار عرصه فلاح و خاتمه کار آن سمند باد رفتار؛ خط: نستعلیق مایل به نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن۱۳ یا اوایل قرن۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۷۱گ (۱ر–۷۱پ)، ۱۳–۱۶ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: –۱۰۲]

۸۱. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:۹۰

مجالس متفرقه‌ای است که به سال ۱۳۲۳ توسط یکی از علماء بر فراز منبر ایراد شده و در کتاب حاضر گردآوری شده و در آغاز هر مجلس آیه‌ای از قران کریم یا حدیثی آمده سپس به شرح و بسط آن پرداخته و در پایان هر مجلس متذکر مصائب امام حسین شده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۸۵گ، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: –۷۱]

۸۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۴۸۵

مجالس مختلفی است در موضوعات زیر: ۱. مصیبت سر امام حسین علیه السلام، ۲. شجاعت حسین علیه السلام، ۳. تولد امام رضا علیه السلام، ۴. محبت امام موسی به امام رضا علیهما السلام، ۵. بردن هارون امام را به بصره، ۶. ذکر احوال امام رضا علیه السلام، ۷. در علم آن حضرت، ۸ مراجعت حضرت از بصره به مدینه، ۹. برخی از مکارم اخلاق آن حضرت، ۱۰. سبب بردن آن حضرت به خراسان، ۱۱. فرستادن مأمون از خراسان به طلب آن حضرت، ۱۲. در کرامات واقعه بین راه خراسان، ۱۳. حرکت امام علیه السلام از نیشابور به طرف مرو، ۱۴. در تفویض ولایتعهدی به امام، ۱۵. در وقایع بعد از ولایتعهدی امام علیه السلام، ۱۶. در امتحانات مأمون از آن حضرت، ۱۷. ذر ذکر احتجاجات مأمون با مخالفان برای تقرب به امام علیه السلام، ۱۸. مناظره مأمون با اهل نظر، ۱۹. اسباب عداوت مأمون با آن حضرت، ۲۰. در مناظره سلیمان مروزی با آن حضرت، ۲۱. قصه حمید بن مهران، ۲۲. قضیه یاسر خادم، ۲۳.قصه اباصلت و قضیه شهادت آن حضرت، ۲۴. قصه اباصلت و قضیه شهادت آن حضرت، ۲۵. قضایای جنگ صفین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۳۶گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲–۱۳۴]

۸۳. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۴۸۹

چهارده مجلس است در واقعه کربلا از حین خروج امام حسین علیه السلام از مکه تا ورود اهل بیت علیهم السلام به مدینه طیبه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ مهر: «محمد مهدی» (بیضوی)؛ ۱۸۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۹×۲۳/۵سم [ف: ۲–۱۳۸]

۸۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۰۱

آغاز:ای بخون غرقه ز غم خون بین دل ما را ×× سوی ما بین که بسوی تو ببینیم خد[ا] را؛ **انجام:**آن حضرت را از مادرش پنهان نمود هنگام عصر از آن بزرگوار خبری نشد و از ...

نسخه‌ای است شامل احادیث گاهی غیر مستند. مجلس پنجم، نقل است که در زمان بنی اسرائیل مردی بود زارع ... مجلس بیست و هشتم نقل است از وهب بن امیه که در زمان بنی اسرائیل ... مجلس دوازدهم نقل است که در قوم بنی اسرائیل مردی بود ...؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ مهر: «فاطمه ... شرف»(بیضوی)، «محمد علی»(بیضوی)، مهر تصویر ناصرالدین شاه «ابراهیم»(بیضوی)؛ ۱۶گ، ۱۹سطر(۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۹–۱۳۸]

۸۵. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۱۰۱

آغاز:الحمد لله الذی جعل محبته فی قلوب اولیائه ... ای داد از مصیبتی که واقع شد در عاشورا ...

در حدود ۱۵ مجلس می‌باشد، در ابتداء هر مجلس خطبه عربی آمده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱۸۸گ، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۱–۸۳]

۸۶. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۱۰۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۳۵۲گ، اندازه: ۲۱×۳۱/۵سم [ف: ۱–۸۳]

۸۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۸۳

آغاز: بجان خود قبول می‌کردند و روایت شده است که چون از کافران ملاحظه نمودند سعید در پیش روی حضرت ایستاده است و خود را هدف آن حضرت نموده است شروع نمودند به تیر انداختن؛ **انجام:** زید می‌گوید پس من اعانت نمودم او را بر غسل کردن.

ظاهراً از محسن بن اشرف زاده سبزواری (۱۴ق) است، در وقایع و

حادثه غمبار کربلای حسینی علیه السلامکه روایات آن از کتب معتبر شیعه گردآوری شده و در چندین مجلس تنظیم گردیده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: محسن اشرف زاده، ۱۳۵۱؛ ۴۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۲۱/۵×۱۷سم [ف: ۵-۶۵۳]

۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۶۵۶

آغاز: و به او هیچ احتیاج ندارد با اینکه خداوندی؛ **انجام:** و شر ایشان اصلا به خلق نمی‌رسد از آنجمله کرام الکاتبین که خیرخواه.

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۵۸۸

آغاز: چنین برو زینب که عصر آمد پیش؛ **انجام:** ورث النبی الهاشمی المصطفی من اشرف الاعراب من عرفان ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۹۰. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۱۳۷

آغاز:یا ایها الذین آمنوا کتب علیکم الصیام خداوند عالم در مقام اظهار رحمت بالنسبه به عباد و بندگان خودش می‌فرماید

مجالسی است که میرزا محمد همدانی در مسجد شاه و مسجد شیخ لطف الله اصفهان ایراد می‌کرده و کاتبی در این دفتر نگاشته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، به خط گردآورنده؛ ۹۴گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [اوراق عتیق: ۲-۳۳۳]

۹۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۵

در چند مجلس مشتمل بر مباحثی چون: محاربه‌های حضرت امیرالمؤمنین (ع)، چند آیه و تفسیر آن در شأن علی (ع)، در فضیلت علم و علماء، در فضایل فاطمه زهراء (س)، در واقعه جنگ نهروان و صفین، در شرافت مکه، در شهادت مسلم و دیگر شهدای کربلا، در مناقب و شهادت امام حسین (ع) در ثواب زیارت حضرت رضا، در شهادت موسی بن جعفر (ع) در حدیث کسا و غیره؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳-۱۴؛ یادداشت وفات ابوی سید محسن شمس الواعظین ۱۰ ذیقعده ۱۳۶۴ق (۱۳۲۴ش)؛ ۵۰۰ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۴۰/۳-۲۵۰]

۹۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۸۶۵-۲۴/۱۶۵

آغاز:حضرت پیامبر فرمودند که نگفتم من ... افضل باشد از کلمه لا اله الا الله وفرمودند که درمیزان عمل؛ **انجام:**فرمود زنان را درغرفها جای ندهید وخط ... را به ایشان یاد ندهید وبه پرهیزید از مواضع تهمت.

مجالسی است که یکی از منبریان قرن چهاردهم ازکتاب‌های مختلف انتخاب وبرای منبرهای خود دراین مجموعه به صورت پراکنده و یادداشت نموده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۳۰۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۰۰گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶-۳۵۲۹]

۹۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۶۷

آغاز:اولادی و اهلی فی هذه الایام نفقد در این روزها مرا نخواهید دید

نسخه اصل: کتابخانه سید عز الدین حسینی -زنجان. چهل مجلس است در شرح دعاهای کوتاه سی روز ماه مبارک رمضان که سی مجلس شده به اضافه چند مجلس به مناسبت شبهای قدر و چهار مجلس در پایان کتاب برای موعظه سحر شب عید فطر و روز آن و شب نیمه شعبان و روز عاشورا، در این مجالس از آیات و احادیث بهره برده شده است و در پایان هر مجلس اشاره به مصیبت حضرت سید الشهدا علیه السلام می‌شوددر این نسخه ناتمام مجلس نوزدهم تا چهلم و بعضی از مجالس وسط نوشته نشده است، و احتمالا از مجالس مواعظ شیخیه باشد؛ خط: نسخ، کا: اسدالله بن علی محمد، تا: دوشنبه ۲۶ رجب۱۳۰۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۱۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱-۳۶۶]

۹۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۸۵

آغاز:بسمله، فی النصیحة. قال الله سبحانه السابقون السابقون اولئک المقربون ای الذین سبقوا الی الجنة بغیر حساب کما ورد عن الصادق علیه السلم ان السابقون هم رسل الله؛ **انجام:**فکانما قرء تمام القرآن و هذا الرجل ساکن فی المغرب و اسم بلده طنجه.

کاتب افزوده «قد تمت هذه المجموعه بید اقل العباد عملا و اکثرهم جرماً علی بن الحسین بن زین العابدین لسیدی و مولای الجناب المستطاب شریعتمداری ملاذ الانام آقای شیخ الاسلام مد ظله العالی اللهم اغفرلی و لوالدی و لجمیع المومنین التماس دعا دارم در همه اوقات فی سبت دوم شهر جمادی الاخر من شهور سنه ۱۳۱۰

از شیخ الاسلام (زنده در ۱۳۱۰)، کاتب در پایان نسخه از مؤلف چنین یاد کرده: «شریعتمداری ملاذ الاسلام آقای شیخ الاسلام مد ظله العالی»، این کتاب در مواعظ و روایات و تواریخ مختلف و غزوات و دارای ۶۱ مجلس است که برای اهل منبر نوشته شده؛ خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کا: علی بن الحسین ابن زین العابدین، تا: ۱۳۱۰ق؛ جلد: تیماج، ۷۹۵ص، ۱۷-۱۶سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۱۴۴۴]

۹۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۹

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... افحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لاترجعون ... آیه شریفه اولی اینست که

مجالس چندی است تنظیم شده از برای واعظان و اهل منبر مشتمل بر اصول دین و اعتقادات حقه شیعه امامیه در هر مجلس آیتی عنوان شده و پیرامون بخشی اعتقادی بحث نموده با ذکر شواهدی از احادیث اهل بیت علیهم السلام و داستان‌های تاریخی و در پایان اشاره به مصائب حضرت امام حسین علیه السلام، نسخه حاضر بیش از پنجاه مجلس می‌باشد مشتمل بر مباحث توحید ونبوت؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابوالقاسم حسینی، تا: ۵ ربیع الاول ۱۳۲۷ق؛ جلد: مقوایی، ۲۰۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۱-۵۹]

۹۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۰۴/۲

آغاز:در صوم، الحمدلله الاول بلا اول کان قبله و الآخر بلا یکون بعده الذی قصرت عن رؤیته ابصار الناظرین ... و بعد، فقد قال الله تبارك و تعالی فی کتابه الکریم کتب علیکم الصیام؛ **انجام:**بر ما ملك الموت نازل شد ...

حدود ۴ مجلس (که مجلس چهارم ناقص و مختصر می‌باشد) در مواعظ ماه مبارك رمضان. این مجالس ممکن است از محمد تقی بن محمد حسین کاشانی تهرانی (درگذشته: ۱۳۲۱ق) یا شیخ محمد علی تلواسکانی «تروسکانی» (درگذشته: پس از ۱۳۳۳ق) باشد؛ خط: نستعلیق، کا: شیخ محمد علی تلواسکانی، تا: حدود ۱۳۳۳ق؛ محشی؛ ۹گ (۱۸۰–۱۸۸)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳۸–۱۶]

۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۰۵۰

آغاز: حکایت آدمی خواهر امام حسین (ع) ... حر بن قیس او را به پیش امام (ع) چشهایش؛ **انجام:** بل کان جدیرا فیا عجبا عجبا یعنی ای کاش علی مرده بود ...

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد مهدی، تا: ۱۳۳۳ق؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۹۸. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۰

آغاز:المستعان وسرور متضمن است دو فرح را دراشعاری است که ساغر اصفهانی به نظم درآورده است این است ابرآذاری سوی بستان ولالستان چمید باد نوروزی به روی لاله وریحان دمید؛ **انجام:**به درستی وتحقیق که خدا وملائکه صلوات فرستند برمحمد وآل محمد ای آنچنان کسانی که ایمان به خدا ورسول آورده‌اید صلوات بفرستید برمحمد وآل او وتسلیم کنید امر را تسلیم کردنی. معجزه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۵؛ افتادگی: آغاز؛ ۷۲گ، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۱–۴۱]

۹۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۱۶–۵۵/۸۶

آغاز:فرمود صحیفة المومن حب علی بن ابی طالب.سر دفتر نامه اعمال مومن، محبت امیر علیه السلام است

مجالس متفرقه‌ای است در فضایل ومناقب ائمه (ع) که مؤلف از مآخذ متفرقه بدون ذکر نام آن گردآوری نموده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ تملك: شیخ محمد صالح کمیلی نزیل سامرا در روز چهارشنبه ۲۰ محرم ۱۳۷۴؛ ۲۷۰گ، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۶–۳۵۱۲]

۱۰۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۷۶–۵۳/۸۶

آغاز:سید انبیاء به آنکه بهشت و دوزخ حق است و در قیامة و معاد شکی نیست. یا علی منم دختر محمد(ص) که خدا به تو تزویج نموده

مجالسی است به صورت منبر که برای ماتم و مراثی چهارده معصوم خصوصاً سید الشهداء (ع) تنظیم شده است، در نسخه حاضر نه مجلس اول کتاب موجود است و در آغاز هر مجلس، مؤلف خطبه‌ای انشا نموده است؛خط:نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۷۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:۶–۳۵۱۷]

۱۰۱. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۱۱

آغاز: ... به فریاد وی نمی‌رسید پس گفت واویلاه چه باید کشید ما را از آل بوسفیان آنکه روی سوی حسین کرد گفت یا اباعبدالله به درستی که به پدرت رسید از آل بوسفیان؛ **انجام:**ای موسی کجا میدوی من نمی‌دوم مرا می‌دوانند پس آنکه ... طور سینا معروف کرخی را حکایت کنند که شبی در زمستان سرد از مسجد باز آمد باران می‌بارید وخانه ...

مجموعه چند مجلس که با عنوان «فصل– فصل» با ذکر روایتی از معصومین به وعظ وپند پرداخته و به داستان‌ها و حکایات شیرین استناد جسته شده است، تا اواسط فصل پنجاهم ادامه یافته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا سیاه، ۱۳۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف مخ]

۱۰۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۸۷۰–۱۵/۱۱۰

آغاز:خبر فرمود جوانان جمع شدند ... حضرت یك عمه پیری داشت خواهر امیر المؤمنین از پیغمبر و امیر شنیده بود که حسین سفر عراق میرود؛ **انجام:**خطاب رسید این همه به تو التماس کرد چرا او را اجابت نکردی اگر یك مرتبه از ما سؤال می‌کرد اورا نجات می‌دادیم

مجالسی است درتاریخ ائمه (ع) وموعظه که به صورت منبر تنظیم شده است، دراین نسخه مجالس تا پنجاه و دو مجلس شماره‌گذاری و دراواخر نسخه مجالس شماره ندارد، مؤلف درهر مجلس درآغاز آیه‌ای می‌آورد وپس از آن مطالبی درپند واندرز وتاریخ ائمه می‌آورد؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ ۱۸۸گ، ۱۸–۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۶–۳۵۱۶]

۱۰۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۷۰

آغاز:درکتاب مروج الذهب نقل شده که دولت بنی امیه تا وقتی که به سفاح بیعت نمودند هزار ماه طول کشید وایشان چهارده نفر بودند اول از این ملاعین؛ **انجام:**بابا من هم رفتم خداحافظ حضرت به تعجیل امد بلکه اورا زنده به بیند ندید فشهق شهقة وفارق الدنیا نعره زد ومرد نه برای نوجوانی که بود نه از سوزش زخمها بودبلکه برای این بود ای وای من رفتم پدرم غریب وتنها ماند

مجموعه ای از مجالس ومنابر که تا شماره بیست وسوم نمره را دارد وبقیه بدون آن است مؤلف ازکتب مختلف همچون بحار، سرور الشیعة، مروج الذهب ازفاضل برغانی ودیگران نقل کرده است ومایه بیشتر مجالس درذکر فضائل اهل بیت علیهم السلام است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۹۸گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۴–۱۶۹۱]

۱۰۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۹۶/۲

آغاز:قسم سیم از اقسام ثلاثه موعود دربیان مصائب حسین علیه السلام است که مصیبت او اعظم مصیبات وکشته شده است با

جگر تشنه درکنار آب فرات واین خشك لب درعلو منصب؛ **انجام:**پس هلال به اصحاب خود گفت زود آب بردارید وعمر به اصحاب خودگفت که مگذارید درمحاربه واقع گردید لکن اصحاب حضرت مشکها را آب پر کردند ودرخدمت حضرت عباس بوده مراجعت نمودند وآسیبی به ایشان نرسید وازاین
مجموعه ده مجلس روضه وذکر مصیبت اهل بیت علیهم الصلاة والسلام از آغاز حرکت ایشان به سوی کربلا تا ورود به شام می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف مخ: ۴-۱۶۹۲]

۱۰۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۹۰۹

آغاز:مجلس اول است که قبول کند خدا مجلس شب عاشورا است: آقایان نوشته‌اند درچند جا دختر علی گریه شدیدی کرد به نوعی که افتاد غش کرد ازجمله جاهائی که زینب گریه کرد شب عاشورا بود؛ **انجام:**به خاطر بیاوریم آن وقتی که مظلوم کربلا فرزند فاطمه غریب [...] درصحرای کربلا مانده حضرت تکیه بر نیزه غریبی خود داده
۲۹ مجلس درذکر مناقب ومصائب خاندان طهارت وابا عبدالله الحسین علیهم الصلاة والسلام است، ازاشعار فارسی بسیار استفاده کرده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۳۷گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۴-۱۶۹۲]

۱۰۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۹۸۲

آغاز:درزمان جاهلیت عادة زنان بوده است که پای خود را برزمین می‌زده‌اند تا آواز از خلخال ایشان بلند شودحق تعالی ازاین عادت ناپسند زنان مؤمنه را نهی کرده است؛ **انجام:**ای عذا فربه این هفتصد دینار متاعی خریده برای من تجارت کن وآگاه باش که من براین امر حریص نیستم یعنی داعی براین تجارة مرا نه حرص واز روی دوستی مال است لیکن دوست می‌دارم که خدای تعالی مرا بیند که متعرض
مجالسی است هرکدام درچند فصل درذکر صفات ممدوحه ومذمومه با استفاده فراوان از احادیث اهل بیت پیامبر صلوات الله علیهم اجمعین واشعاری از خود مؤلف ودیگران؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ جلد: تیماج، ۸۳گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف مخ: ۴-۱۶۹۲]

۱۰۷. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۹۸

کتابی در مصائب اهلبیت (ع) در دو باب و هر باب در پنج مجلس، فهرست آن چنین است: باب ۱. احوالات حضرت پیامبر (ص) در پنج مجلس: ۱) مصائب ولادت، ۲) مصائب از ولد، ۳) مصائب از نبوت، ۴) مصائب از وصیت محمد (ص)، ۵) مصائب شهادت محمد (ص)، باب ۲. فاطمه (ع) در پنج مجلس: ۱) مصائب ولادت، ۲) مصائب از ولد، ۳) مصائب جلالت، ۴) مصائب وصیت، ۵) در مصائب از شهادت فاطمه (ع)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوایی، ۱۹۲گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: -۷۳]

۱۰۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۹۴۲

آغاز:بسمله ای شربت درد تو دوای دل ما ×× آشوب بلای تو عطای دل ما ... حضرت صبور بی ملال و شکور بیزوال عمت عطیاته و طابت بلیاته
گفتاری است در تعزیه و روضه‌خوانی شامل ده مجلس: ۱. در بعض ابتلای حضرت یوسف (ع)، ۲. در وفات حضرت خاتم الانبیاء، ۳. در وفات حضرت فاطمه (س)، ۴. در بعضی از اخبار حضرت امیرالمؤمنین (ع)، ۵. در وفات حضرت امام حسن، ۶. در بیان ولادت امام حسین (ع) و شهید شدن مسلم، ۷. در باب شهادت فرزندان مسلم بن عقیل، ۸. در بعضی حالاتیکه بعد از شهادت امام حسین علیه السلام واقع شده، ۹. در محاربه لشکر امام حسین از حر، ۱۰. در محاربه نمودن قاسم و شهادت او و محاربه امام حسین و شهادت او. تاریخ فراغت از تألیف روز جمعه ۸ صفر ۱۰۸۹ق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۲ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۲-۵۲۱]

۱۰۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۴۳/۱-۵۶/۹۳

آغاز:بسمله بعد از حمد و ستایش قادر متعال و پس از پرستش و ثنای حی لایزال جواهر نقود نا معدود
مجالس کوتاهی است به صورت ادبی و نظم و نثر در مراثی جانگذار امام حسین (ع) مؤلف در آغاز دو مجلس خطبه ادبی با انشای بلیغ می‌آورد و پس از آن به صورت کوتاه در هر مجلس بخشی از حوادث کربلا را به صورت روضه و مرثیه ذکر می‌کند. او در اثنا اشعاری به پارسی می‌آورد که معلوم نیست سروده خود اوست یا از دیگری است؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۱گ (۱-۳۱)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۱۹]

۱۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۳۷/۲-۵۷/۲۰۷

آغاز:ان اول بیت وضع للناس للذی ببکة مبارکا و هدی للعالمین ... فی الفقیه و العیاشی عن الباقر علیه السلام قال: لما أراد الله ان یخلق الارض
مجالس متفرقه‌ای است به طریق منبر که به منظور موعظه و پند و اندرز تحریر شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۹گ (۴۷-۹۵)، ۲۰-۲۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۶-۳۵۲۲]

۱۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۵۷

آغاز:سورة التوبة قو.له تعالی ان عدعة الشهور ... ان حرف من حروف المشبهة عدة مصدر بمعنی المعدودة
هشتاد مجلس است تنظیم شده برای وعاظ و سخنگویان، در آغاز هر مجلس آیه‌ای عنوان شده پس از آن تفسیر و تأویل آن آیه و مطالب و احادیث مربوط به موضوعی از موضوعات اخلاقی مناسب آیه آورده شده و در پایان اشاره به مصائب اهل بیت علیهم السلام و واقعه کربلا می‌شود؛ خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۲۴-۳۰۰]

۱۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۴۹

مجالس چندی است در تفسیر بعضی آیات قرآن کریم و مواعظ

و بیان آداب دینی، تنظیم شده برای واعظان و اهل منبر، گویا از اوایل قرن چهاردهم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۳۹گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۶۱]

۱۱۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۹۳

آغاز: ... در کتاب مجلسی رحمه الله می‌فرماید: یکسال گرانی قحط وغلا شد، مردم می‌آمدند کوفه وگندم می‌خریدند ومی‌بردند ...

خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۷۱گ، ۱۹سطر [ف: ۱-۲۲۰]

۱۱۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۰۹

مقدمه و چهار مجلس از کل رادربردارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تاریخ ۱۲۸۵ ق روی برگ اول؛ جلد: تیماج، ۱۲۴گ، ۱۶سطر [ف: ۱-۲۲۱]

۱۱۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۸۰

آغاز:شهادت امام حسین علیه السلام بود، پس این شهادت از صدها سال در مشیت ایزدی قرار گرفته بود؛ **انجام:**و خیمه هایم را آتش زده، عیالم را اسیر نمودند، شهر بشهر گردانیدند، سرمرا در مجلس شراب ... الا لعنته الله.

مطالب متفرقه منبری و بعضا سست و ضعیف در ۸۷ مجلس که پس از چند برگ مجلس اول تا سی مجلس پس از آن به مجلس اول آغاز تا ۵۷ مجلس، اشعاری نیز به مناسبت می‌آورد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: شمیز، ۲۲۲گ، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف: ۱-۱۹۹]

۱۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۶-ف

نسخه اصل: نافذ پاشا ش ۱۱۸۵. در سیرت پیامبر و جنگ‌های او و یارانش و زنان و دختران او و افسون‌ها و دعاها و پزشکی و دیگر موضوع‌های اعتقادی به فارسی در سی و یک باب است و باب ۳۱ در بیماری پیامبر است و پایان زندگی او، روایت کننده در «مجلس در قصه رسول»، باب ۱«در آفریدن نور محمد پیش از همه چیز» ابوبکر محمد بن عبدالرحمن است از پدرش از علی بن احمد از محمد بن الحسین از ابواحمد عبدالله عدنان قرمسی از شیخ ابراهیم بن شیبان بن حنظله؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱۸گ، ۱۵سطر [فیلمها ف: ۱-۱۷۹]

۱۱۷. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۳۳۲

مجالسی تنظیم شده برای واعظان و اهل منبر، با عباراتی نسبتاً نیکو و مشتمل بر تواریخ و مصایب حضرات معصومین علیهم السلام مخصوصاً داستان شهادت حضرت امام حسین علیه السلام و رویدادهای کربلا و اشعار مناسب وقایع؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ ۲۱۵گ، اندازه: ۱۰×۲۰/۵سم [ف: ۲-۵۲]

۱۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۷

آغاز:بسمله، وقف سرکار ... اما راویان اخبار جگر سوز؛ **انجام:**که کسی او را ندید قالو انا لله و انا الیه راجعون.

خط: نستعلیق، کا: مظفرعلی، بی‌تا، به نام: میرزا رجب علی؛ جلد: تیماج [الفبائی: -۴۹۳]

۱۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۸۳۶

آغاز:بسمله. الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:**آه از دل امام حسین که چهار حمال پیدا شد.

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن [الفبائی: -۴۹۳]

۱۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۸۶۳

آغاز:بسمله ... در جلد عاشر از بحار نقل می‌کند؛ **انجام:**انا لله و انا الیه راجعون.

خط: نستعلیق، کا: زین الدین واعظ، بی‌تا؛ واقف: محمد ایرانی، ۱۳۵۰؛ جلد: تیماج [الفبائی: -۴۹۳]

۱۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۶۸

آغاز:در تعزیه شاه شهیدان نفس؛ **انجام:**لعنه الله علی القوم الظالمین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [الفبائی: -۴۳۹]

۱۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۸۱۹

آغاز:بسمله قال النبی (ص) من ارادان؛ **انجام:**و نحن فلیس لعلمیه غیرنا

خط: مختلف، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: کالینگور [الفبائی: -۴۹۳]

۱۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۳۶۹

آغاز: دریا مشغول گشته در قطع وادی علایق؛ **انجام:** گفت چه حق گفت.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ جلد: تیماج [الفبائی: -۴۹۴]

۱۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۱۹

آغاز:مجلس در نعیم ثم لتسئلن یومئذ عن النعیم یعنی سؤال کرده می‌شوید در روز قیامت از نعمتها که بان منتعم بودید؛ **انجام:**و روز جمعه خروج نمودند و خطیب را به دست آورده بقتل رسانیدند و داروغه را به دست آوردند الا لغته الله علی القومالظالمین ...

مجالسی است مذهبی، اخلاقی که با استفاده از آیات قرآنی، روایات و کتب معتبر شیعه بدون ترتیب خاصی نوشته شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۲۷۰گ، ۱۴-۱۸سطر (۱۰-۱۱×۱۵-۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۰/۸سم [رایانه]

۱۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۲۴۷

آغاز:مجلس حضرت ابوالفضل العباس؛ **انجام:**فقال علی (ع) اذا و الله فزنا و سعدنا و کذلك شیعتنا فازوا و سعدوا فی الدنیا و الاخره تمام شد

مجالس و خطبه‌هایی است در موضوعاتی مانند فضائل حضرت ابوالفضل العباس، ولایت حضرت علی (ع) معراج پیامبر (ص) و حدیث کساء، که با استفاده از روایات شیعه و با نثری آمیخته به شعر بیان شده است؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۶گ (۳۷پ-۴۲)، ۱۸ سطر(۱۵×۲۰)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۲سم [رایانه]

۱۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۰۷۲
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از پوراندخت اربابی [رایانه]
۱۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۰۷۳
جزوه سیزدهم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از پوراندخت اربابی [رایانه]
۱۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۴۹۲
مجموعه مجالس؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از جعفر محسنی [رایانه]
۱۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۲۲۰
آغاز:کجا دیدی غریب را ز دیگر / چه زین العابدین در زیر زنجیر / ندیده هیچ کس اندر زمانه / ... تب را ز ضرب تازیانه؛ **انجام:**شیخ فخرالدین از امام زین العابدین روایت می‌کند که فرمود در وقتی که ما را بنزد یزید بردند تمام ما را بریسمانی بسته بودند ... از جفاهای تو ستمی بیند ...
مجالسی است به نثر و نظم در فضایل و مصائب اهل بیت و ذکر مصیبت امام حسین - علیهم السلام - و روز محشر و قیامت بهنقل از انوار الشهاده، لسان الذاکرین، جلاء العیون، مخزن البکاء، مجمع البکاء، ریاض المومنین، ریاض الاحزان، حزن الایمان، مناقب، منتخب، احتجاج، امالی و هر روایت سید بن طاوس، شیخ مفید، شیخ صدوق، مجلسی، فاضل مؤتمن، جامی، محمدب ن ابی طالب موسوی، شیخ طریحی، قطب راوندی، عبدالله قزوینی و دیگران. نسخه به قطع بیاضی است و به دفتر یادداشت اهل منبر شبیه است؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۸۲گ، ۱۱-۱۷سطر (۹×۱۳/۵ و ۱۰/۲×۱۶/۵)، اندازه: ۱۰/۳×۱۷/۳سم [رایانه]
۱۳۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۴۲۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۱۶ سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۴-۲۰۰۸]
۱۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۶۲
آغاز:و اما سخن چینی و به هم انداختن یاران و برادران دینی در کوره طبایع مفسدان؛ **انجام:**حاصل معنی آنکه به درستی که خدای تعالی هر آئینه عذاب می‌کند جعلی را در سوراخش باین طریق که باران نمی‌باراند ...
کتابی است در مباحث اخلاقی که با استفاده از آیات قرآن و احادیث در چند مجلس تدوین شده که به علت افتادگی از آغاز و انجام و خالی بودن جای سر فصل‌ها تعداد آنها معلوم نشد و تنها مجالسی که ذکر شده، مجلس هشتم در مذمت صفت کبر و خودپسندی، و مجلس نهم در مذمت صفت و یا وسعت می‌باشد، مؤلف در این اثر از اشعار خود و شعرای معروف مثل سعدی نیز استفاده کرده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۹۷گ، ۱۹ سطر(۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۳/۱×۲۲/۸سم [رایانه]
۱۳۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۸۶
آغاز:بسمله، در احوال خیر مآل سید الوصیین امیرالمؤمنین علی (ع)
مجالس در فضائل و شهادت حضرت علی (ع) ۱۰۷مجلس در فضائل و ۲۸ مجلس در کیفیت شهادت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹۰گ، ۱۹سطر(۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵-۱۵۶۳]
۱۳۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۲۹-۵۸/۱۷۹
آغاز:قال امیرالمؤمنین علیه السلام الزهد فی الدنیا ثلاثة حرف زهد سه حروف است زفاما الزاء ترک الزینة
بیاضی است از قرن چهاردهم هجری شامل مطالبی در مراثی امام حسین علیه السلام، که برای استفاده در منبر ومجالس ذکر تنظیم شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۱۱گ، ۲۰-۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۶-۳۵۳۰]
۱۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۷۱۹
به شیوه ویژه؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]
۱۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۸۵۸
مجالس شهر رمضان؛ کا: شوشتری، بی‌تا؛ خریداری از جواد مخصوص [رایانه]
۱۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱۷۱
آغاز:از جابر انصاری روایت است که حضرت رسول خدا (ص) فرمود که من شبیه ترین مردم بحضرت ادم ع و حضرت ابراهیم ع شبیه ترین مردم بمن در خلقت و خلق؛ **انجام:**مثل روز اول گشته قصاب بهوش آمد دید سرش بر زانوی آقایش علی گذارده است.
مطالبی است مجالس گونه در سرگذشت آدم و حوا و نیاکان پیامبر (ص) و بعضی وقایع زمان ایشان و بخشی از داستان حضرت یوسف (ع) تا به زندان افتادن وی، عنوان مجلس ندارد و هر بخش مستقل شماره گذاری شده است، ولی به همان صورت کتب مجالس، هر بخش با ذکر مصیبت امام سحین علیه السلام و در یک جا شهادت امام رضا (ع) (برگ ۱۴) و ربط وقایع کربلا به داستان‌ها پایان می‌یابد، در ادامه داستان‌هایی به نقل از آخوند نراقی (شاید مهدی بن ابی ذر نراقی صاحب مهیج الاحزان) در خصوصیات حضرت علی و کودکی امام حسین (ع) می‌پردازد، بخش عمده‌ای از کتاب در داستان حضرت یوسف (ع) و ذکر آیات قرآن مربوط به این داستان و ترجمه و نقل مفهوم این آیات است. در (برگ ۴۵) به انتقاد از عبدالرحمان جامی و داستان یوسف و زلیخای وی می‌پردازد و برداشت جامی از این داستان را شدیداً رد می‌کند، در این کتاب از «جلاء العیون» آخوند مجلسی (برگ ۷پ) و «انوار» ابوالحسن بکری (برگ ۸) و شیخ طوسی (برگ ۹پ) سخن به میان آمده است، اشعاری از مؤلف و دیگران دارد. بعضی از نقلهای آن اغراق‌آمیز است، با بخش‌هایی از هیچیک از کتاب‌های «یوسفیه» میرزا هادی نائینی و «محرق القلوب» ملا مهدی نراقی و «مفجعه» محمد علی مجتهد ساروی مازندرانی و بعضی دیگر از مقاتل مطابقت نمی‌کرد؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵۵گ، ۱۳-۲۱ سطر (۹/۵×۱۵/۵ و ۱۱×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [رایانه]
۱۳۷. مشهد؛ اصغر زاده؛ شماره نسخه:۴۵
اشعاری است در مرثیه از کاتب؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۷۷۰]

۱۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۰۶۳
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از پوراندخت اربابی [رایانه]
۱۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۸۹/۱
آغاز:پس قاسم پسر امام حسن علیه السلام که چهره مبارکش مانند آفتاب تابان می‌درخشید هنوز به حد بلوغ نرسیده بود نزد عم بزرگوار خود آمده رخصت جهاد طلبید؛ **انجام:**و هفده نفر از اولاد و اولاد فاطمه کشته خواهد شد و این در زمین و در آسمان معروف است ...
مجالس پراکنده‌ای است در وقایع کربلا و مصایب اهل بیت با استفاده از کتاب‌های مقتل و برخی از اشعار فارسی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۷۴گ (۱ر–۱۰۵پ،۱۲۴ر–۱۹۲پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۸–۲۶۴]
۱۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۵۲۴
آغاز: عبادات اصنام او در قرآن؛ **انجام:** بیحیا در راه ما آوردند.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]
۱۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۰۸۹
آغاز: فقال اعرفک اولک نطفة قذرة و اخری جیفة مدبرة و انت بین ذلک تحمل الغدرة؛ **انجام:** بدیدن زینب بیامدندو تسلیت جوان خاتون می‌گفتند و بلباس او نظر می‌کردند بنای گریه ...
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]
۱۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۵۳۹
آغاز: گریانیدن و گریستن بر ... ای برادران بدانید که کربلا؛ **انجام:** فریاد یا جداه بر آوردند که یا محمداه.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]
۱۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۰۹۳
آغاز:بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام حبیبه و مظهر لطفه ... در احادیث متواتره از طرق خاصه و عامه؛ **انجام:** چرا رنگ مبارکت زرد شده حضرت فرمودند خواهر نوجوانم علی را کشتند.
شرح حال حضرت خدیجه؛ خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [رایانه]
۱۴۴. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۱۵۹
آغاز:قال الله تعالی فی محکم کتابه بسم الله الرحمن الرحیم قد افلح المومنین الذین هم فی صلاتهم خاشعون، ترجمه ظاهرا آیه شریفه آن است؛ **انجام:**فرمود که آیا به کسی دست وصال دادی و هیچکس را در بغل ناز گرفتی عرض.
در هر یک از این مجلس‌ها آیتی عنوان شده و نگارنده به تفسیر و شرح و توضیح آن پرداخته است، با استفاده از احادیث و روایات نقل شده از حضرات معصومین (ع) مفید برای خطبا و واعظان؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [اوراق عتیق: ۲–۳۳۳]

● **مجالس** / گوناگون / فارسی و ترکی

majāles
شامل مراثی و ذکر مصائب واقعه کربلا و خاندان عصمت و طهارت برگرفته از انوار المجالس و منتخب البکاء، اشعاری نیز از سروده‌های محتشم و دیگران به صورت واقعه و پیش واقعه نگاشته شده است.برخی عناوین مرثیه‌ها به شرح زیر است:مرثیه و ذکر مصیبت پیامبر، حضرت علی و امام حسین، مرثیه در قبض روح پیامبر، مسجد بردن امیر مؤمنان با سر برهنه، شرح واقعه کربلا، در مصائب حضرت زینب، ورود اهل بیت در اربعین به کربلا، وصیت حضرت فاطمه، در منقبت امیر مومنان و ... .

سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه:۱۰۹
خط: نسخ و نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۳۳۲ق؛ ۲۲۲گ، ۱۸–۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [اوراق عتیق: ۲–۴۰۷]

● **مجالس (مجموعه)** / گوناگون / فارسی

majāles (majmū‘e)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۴۹۲
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد جعفر قد بیگی [رایانه]

● **مجالس الابرار** / مواعظ / فارسی

majāles-ol abrār

خراسانی، محمد جواد بن محمد رضا، – ۱۳۵۲ قمری
xorāsānī,mohammad javād ebn-e mohammad rezā (- 1934)

مجالسی است ترتیب داده شده برای واعظان و منبریان، تألیف شده به درخواست بعضی از دوستان و در اوایل جمادی الأول ۱۳۱۶ بدان شروع شده و در ماه ذیحجه ۱۳۴۸ پایان یافته است. در آغاز مجلس‌ها آیه‌ای عنوان می‌شود و به مناسبت آن مواعظ و نصایح با شواهدی از احادیث و روایات با عبارتهای عربی آنها آمده و مجموعاً چهل (یا چهل و چهار) مجلس است.
آغاز:الحمدلله الذی توحد بالوحدانیة و تفرد بالالهیة و فطر العباد علی معرفته، و أکل اللسان عن صفته، و حجب الأبصار عن رؤیته ... و بعد چون این احقر عباد

۱. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز:برابر
کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۸ق؛ مصحح به خط مؤلف و در حواشی بر آن افزوده است [تراثنا: س۱۸ش۱و۲–۲۲۸]
۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۵۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**و حرام می‌طلبیدند علمای ایشان را از کسانی که روایت نمایند از برای ایشان در مدح آن و راویان بسیار بودند بجهت صله و عطایای ایشان.

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ دارای افزودگی‌های بسیار؛ جلد: تیماج، ۲۳۸گ، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۵-۶۴]

● **مجالس الابرار لتلذذ الاخیار** / کلام و اعتقادات

majālis-ul abrār li-talaḏḏuḏ-il axyār

در شانزده مجلس و یک خاتمه در اصول عقاید و اخلاق مذهبی شیعی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۰۲/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۲۸ جمادی الثانی۱۲۶۶ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۹گ(۸۳ر-۹۱پ)، ۲۲ سطر(۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۳-۳۱۸۰]

● **مجالس الاحزان** / تاریخ معصومین / عربی

majālis-ul aḥzān

حسینی واسطی، امداد علی بن احمد علی، ق۱۳ قمری

hoseynī vāsetī,emdād ʻalī ebn-e ahmad ʻalī (- 19c)

یکصد مجلس است در مصائب معصومین علیهم السلام و پاره‌ای از فضائل آنحضرت، تنظیم شده برای واعظان و اهل منبر که پس از کتاب دیگرش روضة المصائب تألیف شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۰۶

آغاز:الحمدلله الذی هدانا الی دینه الذی شیده بالبراهین و جعلنا من المقتفین بآثار سید المرسلین؛ **انجام:**والاخبار فی هذا المعنی کثیرة لا نطول بذکر ها الکتاب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف؛ مجدول، دارای سر لوح؛ ۴۳۳گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۷-۲۶۴]

● **مجالس الاحزان** / تاریخ معصومین / عربی

majālis-ul aḥzān

تاریخ تألیف: ۱۲ ذیحجه ۱۲۸۲ق

پنجاه مجلس است در سیره حضرت امام حسین علیه السلام و داستان شهادت آنحضرت در کربلا و مقدمات آن و اسارت اهل بیت به کوفه و شام. با قصاید و اشعار مناسب موضوعات تنظیم شده برای خطبا و اهل منبر و دوازدهم ماه ذیحجه ۱۲۸۲ به پایان رسیده است. این کتاب «مجالس الاحزان» اردبیلی مذکور در الذریعه (۳۵۷/۱۹) و «مجالس الاحزان» واسطی مذکور در التراث العربی (۴۳۶/۴) نیست و نام مؤلف در مقدمه و پایان کتاب پاک شده و نام کتاب را چنانچه ذکر شد سقازاده واعظ تبریزی بدان داده است.

آغاز:نحمدك اللهم یا من لا یحتجب عن خلقه الا ان تحجبهم الامال و لا یباعد متیمیه عن دار الوصال و اسفر لهائمیه عن انوار الجمال خماره

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۱۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و اسأل الله ان یغفر لی ولو الدی و من ساعدنی علی تحریر لغاته و للمومنین و المومنات ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف؛ پشت برگ اول حاج سقازاده واعظ تبریزی کتاب را در ۲۳ جمادی الاول ۱۳۷۳ به حاج سید محمد باقر (کشفی) بروجردی تهرانی اهداء کرده؛ جلد: تیماج، ۱۶۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۲-۱۸]

● **مجالس الاحزان فی مراثی الغریب العطشان** / تاریخ معصومین / عربی

majālis-ul aḥzān fī marāṯi-l ġarīb-il ʻaṭšān

معلم نارونی، عبدالرضا بن علی، - ۱۳

moʻallem-e nārvanī,ʻabd-or-rezā ben ʻalī (- 13)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۱۶

آغاز:... صلوتهم المختون علیها سنة و نفلاً اؤلفهم کتاباً مشتملاً علی ثلاثین مجلساً مرتباً مرتلا لیقری فی کل لیلة من الشهر مجلساً منسوباً لتلک اللیلة أولاً فأولاً الی أن یکون الشهر مکملاً ... المجلس الاول فی اللیلة الأولی من کل شهر من شهور السنین إعلموا عبادالله؛ **انجام:**و نسأل الله سبحانه أن یتضمنه فی سلک القبول و نیل المطلوب و یجعل فیه الوقایة من موبقات الذنوب و نشکره جل شأنه علی ما وفقنا له من تألیف هذا المکتوب ...

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۶ ذیحجه۱۲۹۴ق؛ جلد: تیماج مذهب،۱۷۶گ،۱۵سطر(۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۹-۱۸۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۱

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۹۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: وزیری [میراث شهاب: س۸ش۲-۲۰]

● **مجالس الاخوان فی مراثی الغریب العطشان** / حدیث / عربی

majālis-ul ixawān fī marāṯi-l ġarīb-il ʻaṭšān

آل عصفور، حسین بن محمد، ۱۱۴۷ - ۱۲۱۶ قمری

āl-e ʻosfūr, hoseyn ebn-e mohammad (1735 - 1802)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۸۱۷

آغاز: عملا و شغلا فکانو یستوعیهم ایام شهور هم؛ **انجام:** اخواننا المومنون و یجعل فیه الذخیره و المرغوب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

● **مجالس امام رضا = شرح عاشورا** /تاریخ معصومین/ فارسی

majāles-e emām rezā = š.-e ʻāšūrā

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۷۳۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

● **مجالس الامامیة** / کلام و اعتقادات / فارسی

majāles-ol emāmīye

شوشتری، عبدالرشید بن نورالدین، ق۱۱ قمری

šoštarī,‘abd-or-rašīd ebn-e nūr-od-dīn (- 17c)

اعتقادات شیعه امامیه را در اصول و فروع چنانکه از آیات و احادیث استفاده می‌شود در یک «مقدمه» و دوازده «مجلس» و یک «خاتمه» گرد آورده است. در مطالب و مباحث این کتاب بنا به تصریح خود مؤلف از ادله عقلی استفاده نشده است مگر دلیلی که موافق با آیات و احادیث باشد، زیرا بنا به رأی وی دلیل عقلی به تنهایی حجیت ندارد و در امور اعتقادی بدان نمی‌توان تکیه و استدلال نمود.کتاب دارای مجلدات زیادی می‌باشد، با مباحث بسیار مفصل و طولانی.

آغاز:حمد و ستایش سزاوار معبودیست که جمیع موجوداترا بقدرت خود اختراع کرد نه از چیزی یعنی ایجادی از روی انشاء

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۶۱/۱۱

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن سعدی گیلانی، تا: قرن ۱۱؛ مهر: «عبده محمد رضا بن ذبیح الله الحسینی» (چهار گوش)؛ جلد: تیماج، ۱۲۸گ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵۱-۹۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**باب دویم از اعتقادیاتست در معرفت نبی معین و نسئل الله التوفیق بجاه محمد و آله الطیبین ...

جلد اول کتاب است که دارای مقدمه در لزوم رجوع به آیات و احادیث و مقداری از مجلس اول در معرفت صانع و صفات ثبوتیه و سلبیه و نفی جبر و تفویض، میباشد؛ خط: نسخ، کا: حسن بن محمد طاهر حسینی، تا: جمادی الثانی۱۰۷۵ق، حسب فرموده حاجی نشاط؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۳۴گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۳-۲۷۸]

● **مجالس الایام** / گوناگون / عربی

majālis-ul ayyām

هفت مجلس به نام روزهای هفته و در آغاز هر مجلس آیه و روایتی مناسب آن روز آورده پس از آن فوائدی مختلف از حدیث و تاریخ مذهبی و شعر به عنوان «بساط المجلس» می‌آورد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۸۹/۱

آغاز:فرسخ لاهل فارس و ألف فرسخ للعرب و ألف فرسخ لاهل الترس و الصین و الخامس خلق البحار سبعة؛ **انجام:**فأعطیت الجمعة و الجنة لامتک و رضای مع الجمعة و الجنة هدیة لهم.

چون آغاز نسخه افتاده نام کتاب و مؤلف معلوم نشد؛ خط: نستعلیق معرب، کا: امیر بن اوغل بیک بن سیدی، تا: ۲۳ رمضان۸۶۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۷۰گ (۲ر-۷۱پ)، اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [ف: ۱۱-۱۰۵]

● **مجالس باقریه** / گوناگون / اردو

majāles-e bāqerīye

رضوی کشمیری، محمد باقر بن محمد، ۱۲۸۶ – ۱۳۴۶ قمری

razavī kešmīrī, mohammad bāqer ebn-e mohammad (1870 - 1928)

مشتمل بر چندین مجلس در وعظ و بیان فضائل و مناقب اهل بیت (ع) و شرح اصول عقائد و اثبات امامت می‌باشد که از روز غدیر ۱۳۴۱تا رمضان ۱۳۴۵ق ایراد نموده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۱۰۵

آغاز:بسمله. الحمدلله الذی خلق السموات و الارض و جعل الظلمات و النور ثم الذین کفروا بربهم یعدلون؛ **انجام:**و المسئلة محتاج الی بسط فی الکلام لا یسعه المقام و العلم عندالله و اولیائه الکرام و ما اوتیتم من العلم الا قلیلاً

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا، اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج دارچینی، ۱۹۰گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۴۰]

● **مجالس البکا** / تاریخ معصومین / عربی و فارسی

majāles-ol bokā

رساله مفصلی است درتاریخ ومصائب امام حسین (ع). مؤلف بنا داشته پنج جلد درباره این موضوع بنگارد (جلد ۱. فی وجوب المحبة وفضایل الحسین (ع)، ۲. مساواته مع الانبیاء والکعبة والقرآن، ۳. فضل تربت کربلا وبکاء، ۴. فی موعظه الاصحاب لاهل الکوفه الی قتله، ۵. فی دمی الشهداء الی ورود المدینة) ونسخه حاضر مسوده مجلد اول کتاب شامل وجوب محبة وفضل امام حسین (ع) که ناتمام مانده وبرگ‌های بین بخش‌های آن سفید مانده است. مطالبی که مؤلف دراین جلد آورده، عنوان‌هایش چنین: فی علة ابتلاء الاولیاء، فی علل شهادته فی الباطن، فی الایات المؤلة بشهادته علیه السلام، فی فواید وجود شهادته للعباد، فی اخبار الانبیاء بلعن قتلته، فی لزوم البکاء علی الحسین (ع)، فی فضل العین والدمعة للبکاء علیه (ع)، فی بکاء ماسوی الله اخبار از عزادرای، فی لزوم العزاء، آداب عزادار، ثمرات دنیوی عزا، فی لزوم الزیارة، فی اخذ الاجرة للعزاء، فی الغناء فی المرثیة، فی ثمرات الاخرویة للزیارة الحسین (ع) فی شرایط قبول الزیارة، فی فضل الزائرین وفی فضل کربلا.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۳۷۲-۲۲/۹۲
آغاز:ومنها ما فی الامالی والمجالس عن الحسین بن علی قال ما من عبدقطرت عیناه فینا قطرة أو دمعت عیناه فینا دمعة الا بواه الله بها فی الجنة حقباً فی الصافی عن الکافی؛ **انجام:**قال الشیخ البهائی رحمه الله فی الجلد الاول من کتاب الکشکول ... ممن خالفهم وفیه البرکة وذکر سید ره انها انما صارت حلا لابعد الصدقة لانهم لم یفوا بالشرط
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۱۹۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۶-۳۵۲۲]

● مجالس پنجگانه / ادبیات / فارسی

majāles-e panjgāne

سعدی، مصلح بن عبدالله، - ۶۹۱ ؟ قمری

sa‘dī, mosleh ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 1293)

چاپ: تهران، سنگی، ۱۳۲۲، رحلی، ۱۱ص

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۸۲/۲
آغاز:در خبر است از آن مقتدای لشکر حقیقت و از آن پیشوای زمره طریقت و از آن نگین خاتم جلال و از آن جوهر عنصر کمال؛ **انجام:**ما که خداوندیم به سرمه سعادت اقبالت مکتحل کنیم و بصر بصیرتت برگشاییم قال الله تعالی فکشفنا عنك غطائك فبصرك الیوم حدید. تم المجلس الثانی
بخشی از مجلس اول و دوم است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۸گ (۵ر-۱۲پ)، اندازه: ۱۳×۲۲/۲سم [ف: ۱/۲۹-۵۴۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۹۶/۲
آغاز:صاحبقران خواجه زمان نیکو سیرت و صورت دوران شمس الدنیا و الدین صاحب دیوان ماضی علیه الرحمة مکتوبی به خدمت شیخ العارف؛ **انجام:**بعضی را در وجه عمارت رباط که در قلعه قهندز است صرف کرد و بعضی را به جهت سفره آینده و رونده نهاد. تمت الرسالة
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، مذهب؛ جلد: مذهب، ۹گ (۲ر-۱۰پ)، اندازه: ۱۶×۲۸/۵سم [ف: ۲۰-۴۷۱]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۷/۲-عکسی
آغاز:آغاز مجلس ۱: الحمدلله خالق الوجود من العدم؛ آغاز مجلس۲: قال الله تعالی یا ایها الذین آمنوا اتقوا بالله؛ آغاز مجلس ۳: بسمله. در خبر است که خواجه عالم (ص) می‌فرماید؛ آغاز مجلس ۴: بسمله. نام خداوندی است تا او بخواهد پرده گل نشکفاند
اصل نسخه: گنج بخش، ش ۷۵۳ (تسبیحی، گنج ۵۰۳/۳)؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱گ(۱۳-۳۳) [عکسی ف: ۲-۲۴۰]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۷۱/۱
آغاز:بسمله، شکر و سپاس معبودیرا جلت قدرته که آفریننده مخلوقات عالم است و روزی دهنده؛ **انجام:**بوعده آن استوار دان جوانمرد اگر مؤمنی طاعت پیشه دار که بهشت خرم ...
درین نسخه دیباچه و از مجالس پنجگانه سعدی دو مجلس آمده؛ خط: نسخ و نستعلیق خوش و استادانه، کا: احمد بن وصال، بی‌تا، جا: شیراز؛ جلد: پارچه آبی، ۱۲گ، ۲۳ سطر(۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۳-۳۳۴]

● المجالسة و جواهر العلم / حدیث / عربی

al-mujālisa wa jawāhir-ul ‘ilm

مالکی، احمد بن مروان، ۲۱۴ - ۲۹۸ ؟ قمری

mālekī,ahmad ebn-e marvān (830 - 911)

احادیثی است متفرقه در ابواب مختلف فقه یا تفسیر و اخلاق و نوادر حکم و اشعار با ذکر سندهای آن.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۰۸/۵
آغاز:انا ابو محمد عبدالله بن محمد الاصفهانی المعروف بعبدان الجوالیقی قال اخبرنا ابو محمد الحسن بن اسماعیل
کتابخانه دارالکتب الظاهریة (مدرسه عمریه)-دمشق ۳۷۷۰. جزء بیست و ششم آن -آخرین جزء- می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷، ۲۲گ (۱۵۶-۱۷۷) [عکسی ف: ۲-۲۰۶]

● مجالس تعزیه خوانی / مراثی / فارسی

majāles-e ta‘zīye xānī

رجایی زفره ای، محمد حسن، ۱۳۱۰ شمسی

rajāyī zefre-ī, mohammad hasan (1931 -)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۲۸۶
آغاز:یا رب فلك عنان سلیمان کربلا ×× آخر کشید سوی بیابان کربلا؛ **انجام:**مرا خرید و نمود او ز مرحمت آزاد ×× مرا بگفت خدایت جزای خیر دهاد
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۸ فروردین ۱۳۷۸ش= ۲۰ ذیحجه ۱۴۱۹ق؛ ۲۸۴ص، ۱۴-۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۶/۵سم [ف: ۴۵-۱۳۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۲۸۷
آغاز:یا حسین نور دیده زهرا ×× نوگل بوستان شیر خدا؛ **انجام:**تا زنده ام این ورد مرا باشد یاد ×× بر دشمن مرتضی علی لعنت باد
ادامه شماره قبلی (۱۶۲۸۶) است: شامل: مجلس طفلان زینب، مجلس متوکل عباسی، مجلس ولادت قمر بنی هاشم، شبیه درویش بیابانی و حضرت موسی، مجلس شهادت طفلان مسلم، مجلس شهادت ۷۲ تن در روز عاشورا، مجلس بارگاه یزید، مجلس شهادت طفلان زینب، مجلس شهادت عابس و شوذب و ... است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۷۶ش؛ جلد:

گالینگور قهوه‌ای، ۳۱۴ص، ۱۴–۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۷سم [ف: ۴۵–۱۳۵]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۰۰۲

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ربیع الاول ۱۴۲۰ق، جا: آبادی زفره بخش کوهپایه اصفهان؛ اهدایی: رجایی زفره‌ای، اردیبهشت ۱۳۷۹؛ ۲۹۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۲×۳۳/۵سم [ف: ۲۰–۵۷۲]

● **مجالس حسینی** / حدیث / اردو

majāles-e hoseynī

نقوی، علی حسین

naqavī, ʻalī hoseyn

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۸۰۶

آغاز:بسمله، قال الله تبارک و تعالی ... خداوند عالم قرآن مجید ... حمید بنی ارشاد؛ **انجام:**کی لب و دندان تک یزید کی چوب خیزران قدر گر نیکو ... ادرکنی لگا الخ.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا [ف: ۴–۱۳۰۵]

● **المجالس الحسینیة** / متفرقه / فارسی

majāles-ol hoseynīye

دیزجی زنجانی، اسمعیل بن ابراهیم، ۱۳۰۹ – ۱۳۷۸ قمری

dīzajī zanjānī, esmāʻīl ebn-e ebrāhīm (1892 - 1959)

[فهرستواره منزوی ۵۹۰/۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۵۲

مجالسی است تنظیم شده برای واعظان و اهل منبر، مشتمل بر مطالب تفسیری و تاریخی و اخلاقی با اشاره به مصائب حضرت امام حسین علیه السلام، و برای دهه‌های اول ماه محرم در سال‌های مختلف تنظیم شده است، این نوشته به صورت پیش‌نویس می‌باشد و احتیاج به ترتیب دارد؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا، جلد: مقوایی، ۱۷۲گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۶–۱۱۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۵۳

در نیمه دوم این مجلد تفصیلاتی راجع به علی محمد باب و روش اعتقادی و تاریخی با بیان آمده است سودمند؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۲۰۹گ، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲۶–۱۱۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۴۰/۳

آغاز:الحمدلله الذی دل علی وجوب وجوده افتقار الممکنات ... باید بسیار گریه نمایند و کم بخندند

مجالسی است ترتیب داده شده از برای وعاظ و اهل منبر مشتمل بر مواعظ و دعوت به آداب اسلامی که در آیات و احادیث آمده و در پایان هر مجلس ذکر مصیبت حضرت امام حسین علیه السلام می‌شود؛ خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن ابراهیم دیزجی، تا: محرم۱۳۳۲ق؛۵۷گ(۷۰ر–۱۲۶ر)،اندازه:۱۲×۱۸سم [ف: ۲۶–۱۰۳]

● **مجالس حسینیه** / تاریخ معصومین / فارسی

majāles-e hoseynīye

غیر همانند:

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۵۹

آغاز:... ازحضرت امام رضا علیه التحیة والثناء روایت است درحدیث طویلی که میفرماید نحن نور لمن یتبعنا وهدی لمن اهتدی بناو من لم یکن منا فلیس من الاسلام فی شیء مائیم نورو روشنی دهنده؛ **انجام:**فریاد زد که با عماه ادرکنی که چون آوازش بگوش سید الشهداء رسید مانند عقاب پرواز کرد تا بر سراو ومثل شیر خشمناک برآن قوم بی باک حمله کرد شمشیری حواله قاتل او کرد ...

رساله‌ای متوسط درمصائب ومناقب امام حسین (ع) وحوادث هولناک کربلا که به صورت «مجلس – مجلس» تنظیم ودرابتدای هر مجلس خطبه مستقلی آورده شده است، عنوان یکی از مجالس عبارتست از: مجلس چهارم، دربیان وقایع جانسوز وحکایات غم اندوز شب عاشوراء، نسخه ازمیانه مجلس دوم تا اواسط مجلس یازدهم ادامه یافته است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۲۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۴–۱۶۹۳]

۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۵۰

آغاز:الحمدلله الذی ذل له رقاب الاکابرة، و خضع له قلوب القیاصره؛ **انجام:**آن را فلک از شعف ثنا خوان ×× این نه فلک از غمش در افغان / آن کز طبقات چرخ بسترد ×× این سر به محیط غم فرو برد

بیست و هشت مجلس است در عزاداری حضرت ابی‌عبدالله علیه السلام که درآغاز خطبه‌ای به عربی و سپس ترجمه آن به فارسی و بعد از آن بیان مصیبت به نثر آمیخته به نظم از خود و دیگران می‌آورد، در بیشتر مجالس مقایسه‌ای ظریف بین معراج رسول خدا (ص) و معراج حضرت سید الشهدا علیهم السلام در کربلا به عمل آمده است در هر مجلس خطبه‌ای جداگانه دارد؛ خط: نسخ، کا: سید باقر بن عبدالمجید موسوی، تا: ۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۵۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱–۲۵۳]

● **المجالس الحیدریة فی التعزیة الحسینیة** / تاریخ معصومین / عربی

al-majālis-ul ḥiydarīyyi fi-t taʻzīyat-il ḥusaynīyya

حسنی کاظمی، حیدر بن ابراهیم، ۱۲۰۵ – ۱۲۶۵ قمری

hasanī kāzemī, heydar ebn-e ebrāhīm (1791 - 1849)

تاریخ تألیف: ۱۲۵۷–۱۲۶۰ق

سی مجلس است در واقعه کربلا و داستان خونین امام حسین

علیه السلام با قصائد و اشعاری که بدین مناسبت سروده شده است، مؤلف درسال ۱۲۵۷ بدین کتاب شروع نموده وخواسته که تاریخ صحیح و روایات و اشعار مهم را گردآورده تا عوام حقیقت را فهمیده و از پیرایه‌های دروغین بپرهیزند. گویا مؤلف همین سی مجلس را که جلد اول کتاب است نگاشته واین جلد را آخر محرم ۱۲۶۰ق به پایان رسانیده است.
[الذریعة ۳۵۹/۱۹]

۱. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره
کاتب = مؤلف، بی‌تا [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱–۲۴۸]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۱۳/۱
آغاز:الحمد لمن جعل الدنیا جنة لاعدائه وسجناً ومحنة لاولیائه لیبلوهم فیها بالاکتساب و یجازیهم بالجزیل من الثواب و العقاب؛
انجام:صلاة الخلق و الخلاق تتری ×× علیکم بالصباح و بالمساء / ولعنته علی قوم أبا حوا ×× دمائکم بظلم و افتراء
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۹گ (۱ر–۳۹پ)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۳–۱۲۰۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۲۴
آغاز:الحمدلله الذی جعل الدنیا سجناً لاولیائه و أحبائه و جنة لاعدائه و خصمائه و الصلاة و السلام علی محمد الصادق الامین
خط: نسخ معرب، کا: حسن بن یوسف زبیبی، تا: ۷ ربیع الثانی ۱۲۶۰ق؛ چند یادداشت به تاریخ‌های ۱۲۶۰–۱۳۵۶ که بعضی از آنها به خط شیخ عبدالحسین مبارک می‌باشد؛ جلد: تیماج، ۲۱۸گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۵–۱۲۱]

۴. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۴۳
تا پایان مجلس سی ام از مجلد اول است؛ خط: نسخ، کا: سید احمد بن امیر عبدالعظیم موسوی خوانساری، تا: ۷ شعبان۱۲۹۵ق، جا: باغ ظهیر الدولة؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ، در چند برگ آخر قصیده‌ای از «شیخ صالح کواز حلی» آمده، با چند یادداشت که یکی از آنها از «علی اکبر ابرقوی خوانساری» است در سال ۱۲۵۹؛ جلد: تیماج، ۱۱۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱–۳۵]

● مجالس خمسه / ادبیات / فارسی

majāles-e xamse

در ادب و حکایات است.
آغاز:الحمدلله الذی خلق الوجود فبدت علی صفحاته انوار ... در خبر است از آن مقتدای زمره حقیقت و از آن پیشوای لشکر طریقت ...
[فهرستواره منزوی ۸۲۰/۸]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۸۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**تمت المجالس الخمسة ... و آله اجمعین. به جهت مطالعه عالی جاه ... علی خان والی یزد به اتمام رسانید. در حقیقت تمام آنگه شود که در نظر خورشید اثر سرکار نظام الدوله و صاحب اختیار مملکت فارس ... به جلوه در آید.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم؛ جلد: میشن، ۴۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۸سم [ف: ۴–۷۲۶]

● مجالس در تفسیر سوره حمد و آیاتی از سوره بقره

/ عرفان و تصوف، تفسیر / فارسی

majāles dar tafsīr-e sūre-ye hamd va āyātī az sūre-ye baqare

مجالسی عرفانی است با نثری مسجع در تفسیر سوره حمد و آیاتی از اوایل سوره بقره. حدود ۲۶ «مجلس» است و برخی از آنها نامرتب می‌باشد. هر مجلس دارای خطبه است. در آغاز هر مجلس، آیه‌ای آورده، سپس حدیثی، آنگاه وارد بحث شده است. وی این مجالس را در ماه مبارک رمضان برای مستمعین بیان می‌کرده، بیشتر احادیث آن از اهل سنت است. در پایان برخی از مجالس آن چنین نوشته شده:«تم المجلس الاول، تم المجلس الثالث، تم المجلس الرابع و تم المجلس العاشر». از شبلی، ابوالقاسم قشیری، عطار نیشابوری، سعدی شیرازی، غزالی، فخر رازی، زمخشری، بیضاوی و دیگران نقل کرده است. با توجه به اشعاری که از خواجه حافظ شیرازی (– ۷۹۱ق)آورده، می‌توانیم بگوییم که وی پس از حافظ می‌زیسته است. جد وی نظام الدین احمد بودهو «نظام» تخلص می‌کرده است. وی از جدش بسیار یاد کرده و اشعار بسیاری از او را آورده:در برگ اول آمده:«اما بعد، فقد حدثنی جدی و مولای فی دینی و دنیای استاد المحدثین ... نظام العالمین سمی حبیب الله رب العالمین اعلی الله تعالی درجته فیاعلی علیین باسناده العالی علی التعاقب و التوالی الی ابن عمر رضی الله عنهما ... »؛ در برگ ۱۷: »اما بعد، فقد حدثنی قطب ائمة العرفان مقتدی اهل الایمان سمی حبیب الله الکریم الدیان ...»؛ در برگ ۲۶:«اما بعد، فقد حدثنی سیدی و سندی ... سمی حبیب الله الملک الصمد نظام الحقیقة والشریعة و التقوی والدین احمد اعلی الله درجته ...»؛ در برگ ۵۵:«کما قاله الحضرة المقدسة الاحمدیة قدس الله روحه:خیز تا برگ طریق عالم عقبی کنیم ×× ساز زاد و مرکبی از طاعت و تقوی کنیم ... / آستین بر دامن هستی گر افشانی نظام ×× ما کنار و جیبت از فیض بقا دریا کنیم»؛ در برگ ۵۶:«که حضرت مقدسه نظامیه فرموده:اگر ما راست زین سان شرمساری ×× بود فردا فراوان شرمساری ... / نظاما آه از آن ساعت که یابد ×× گدا در نزد سلطان شرمساری»؛ در برگ ۷۵: «حضرت مقدسه احمدیه چنین فرماید:بخرقه کار میسر نمی‌شود درویش ×× که اشک سرخ و رخ زرد باید و دل ریش ... / بگو نظام که تا کی بخلق مشغولی ×× خدایرا طلب و خلق را مجو زین بیش ...»؛ در برگ ۳۹ چنین آمده:«به حق جد نظام ای کریم در

گذران ×× گناه خلق جهان آنچه باشد از کم و بیش». شاید از این بیت اخیر بتوان استفاده کرد که تخلص خودش نیز نظام بوده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۵۹

آغاز:ان اوثق ما یقوم به الارواح حمد من مدحه مفتاح الفلاح ... اما بعد، فقد حدثنی جدی و مولای فی دینی ودنیای استاد المحدثین ... باسناده العالی علی التعاقبو التوالی الی ابن [عمر] رضی الله عنهما انه قال سمعت رسول الله صلی الله علیه و سلم ... بیائید تا از نزدیک و دور مجل اهل حضور بیاد غفور شکور پر از نور کنیم؛ **انجام:**برقع بگشا ای مه بردار حجاب از ره چون قلب نظام ای شه عالم همه یغما کن ... الی بر همه خلق آگاهی و قادری بر هر چه می‌خواهی بلطف کامل ... اخلاق ... گردان ... یا اله العالمین ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۹ یا اوایلقرن۱۰؛ مصحح، محشی، مقابله شده با نشان «بلغ»؛ مهر: «عبده الراجی محمد علی»(بیضی)، «... محمد ... علی ... موسی ...»(دایره)؛ تملک: ابن حبیب الله بن احمد بن اسحاق بن ابراهیم؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۲۲۴گ، ۱۵-۱۴سطر(۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ۳۸-۷۴۲]

● **مجالس ده گانه** / کلام و اعتقادات / فارسی

majāles-e dah-gāne

تاریخ تألیف: آغاز: شنبه ۲۱ محرم ۱۲۸۶ق

ده مجلس وعظ و در آخر روضه، تفسیر آیه «ما خلقت الجن و الانس الا لیعبدون ما ارید منهم من رزق و ما ارید ان یطعمون ان الله هو الرزاق ذو القوة المتین» است.روی برگ الصاقی آمده:مجالس حاج محمد کریم خان.

[الذریعة ۳۵۵/۱۹، فهرستواره منزوی ۵۲۳/۷ و ۵۰۷/۹]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۶۹/۲

نسخه نادر و چاپ نشده؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: علی اکبر یزدی، تا: ۲۲ محرم۱۲۸۸ق، دارای نشانی «بلغ قبالا»؛ مهر: «مهدی شریعتمدار» (بیضوی)، «یا اباالقاسم»(چهارگوش کوچک)؛ جلد: تیماج، ۱۷۳گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۵۱-۱۸۸]

● **مجالس الذاکرین** / متفرقه / فارسی

majāles-oz zākerīn

یکصد و پنجاه و سه مجلس است در مواعظ و آداب اسلامی و فضائل و مصائب ائمه معصومین علیهم السلام، که برای واعظان تنظیم شده ونامی که گفته شد شخصی برای مجموعه نهاده است.

آغاز:الحمد لله الذی اعظم مصیبتنا اول قتیل من نسل خیر سلیل ... آنها که بسر طلب کعبه دویدند ×× چون عاقبة الامر بمقصود رسیدند

[فهرستواره منزوی ۵۹۲/۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۰۳

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: با تاریخ ۱۳۱۷ق؛ نسخه درهم، روی برگ اول یادداشتی از مؤلف به تاریخ جمعه ۲۱ رجب ۱۳۱۷ ؛ جلد: تیماج، ۲۵۸گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۱سم [ف: ۱۷-۲۶۲]

● **مجالس الذکر** / متفرقه / عربی

majālis-uḏḏikr

خوانساری، کمال الدین، ق۱۴ قمری

xānsārī,kamāl-od-dīn (- 20c)

تاریخ تألیف: آغاز: سه‌شنبه ۲۵ ذیقعده ۱۳۴۸ق

رساله‌ای است مختصر در بیان معنی لغوی وشرعی ذکر وموارد استعمال حقیقی ومجازی آن درکتاب وسنت وبیان اقسام آن از قلبی ولسانی وبیان ذکر مشروع وکیفیت وکمیت وخواص وثواب آن واذکار وارده که به دستور بزرگی این رساله به صورت «مجلس - مجلس» نگاشته است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۳۵/۱-۳۹/۱۱۵

آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین الذی اسمه دواء وذکره شفاء والصلوة ... المجلس الاول قال الله تبارک وتعالی فی کتابه العزیز اعوذبالله من الشیطان الرجیم واذکر ربک فی نفسک؛ **انجام:**فی سورة الجز فلایظهر علی غیبه احداً الا من ارتضی من رسول فانه مجلس اول تا هفتم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۸ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوا، ۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۲۳]

● **مجالس روضه‌خوانی و موعظه** / گوناگون / فارسی و ترکی

majāles-e rowze-xānī va mo‘eze

مجالسی است به سبک اهل منبر در وعظ و خطابه نسبت به امور دینی و اخلاقی و اعتقادی و احوالات قیامت، هر مجلس با فرازهایی در مراثی شهدای کربلا و مصائب اهل بیت علیه السلام نظما و نثرا.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۰۲

آغاز:مترجم صحف داستان آل خلیل ×× مورخ قصص فخر آل اسرائیل / ترانه ساز قوانین نغمه داود ×× مقام خوان زبور و مکلمین وجود؛ **انجام:**سن خطاب بتوشور من ربودم کیت سنده کور جبرئیل ...

در فهرست مختصر «یادداشتهای متفرقه» آمده؛ خط: نسخ و

نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ ۸۳گ، ۱۹سطر راسته یا چلیپا، اندازه: ۱۱/۸×۲۲/۴سم [ف: ۴۳-۱۸۳]

● **المجالس السبع بین الشیخ و العامری** / فلسفه / عربی

al-majālis-us sab‘ bayn-aš šayx-i wa-l ‘āmirī

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ – ۴۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ‘abd-ol-lāh (981 - 1038)

گزارش هفت مجالس سؤال وجواب بین شیخ الرئیس وعامری است که مجموعاً شامل ۴۲ پرسش وپاسخ فلسفی است.

آغاز:بسمله المجلس الاول قال السایل ما السبب فیه ایجاد الموجد المحض للخلیفه یقال المجیب ان ظهور الشیء للشیء اما ان یکون بنفسه کالاشیاء المحسوسة التی ... قال السایل فاذا کان لایزال مختاراً ...

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۷۹/۶-۳۵/۵۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**ولما انتهی الکلامالی هذه الجملة امسک السائل عن ... واتفق الشیخ ای علی بن سینا بعد ذلک حرکة فلم یجتمعا والحمدلله رب العالمین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج، ۱۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۶-۳۵۲۳]

۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۶۰/۱۰

خط: نسخ، کا: اسدالله بن ظهیرالدین علی دوانی، تا: قرن ۱۱ [ف: -۳۵۸]

۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۱۸۷/۳۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**بل لیس للموجودات فوقها حالة موهومه و لما انتهی الکلام الی هذه الجملة امسک السائل عن المسئلة و تواعد لعقد مجلس یتلی فیه الکتب المنزله و متاول و افترقا و اتفق للشیخ ابی علی بن سینا حرکة بعد ذلک ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ یا ۱۱؛ با سر لوح‌های زرین؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۲گ (۱۶۴پ-۱۷۵پ)، ۲۴ سطر(۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [رشت و همدان: ف: -۱۴۷۱]

● **المجالس السبعة** / متفرقه / فارسی

al-majāles-os sab‘a

هفت مجلس است که مؤلف ابتدا خطبه ای عربی آورده و سپس مناجاتی و بعد مطالبی متفرقه را با استناد به آیات و روایات و اشعار با بیانی زیبا نگاشته است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۰۴/۴

آغاز:الحمدلله صانع العالم بغیر آلة العالم بکل فطرة وقالة و حالة المنزه عن کل صفة یتطرق الیها جواز و استحالة الملک

نسخه اصل:کتابخانه مولانا،قوفیه- ترکیه ۷۹.خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه اوائل ربیع الثانی۷۵۳ق؛۳۶ص(۱۸۳-۲۱۸)[عکسی ف: ۴-۸]

● **المجالس السبعة عشر** / تفسیر / عربی

al-majālis-us sab‘a-tu ‘ašar

در هر مجلسی یک آیه تفسیر شده و حکایتی دنبال آن هست.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۱۹

آغاز:(در دیباچه افتاده) الفصل الاول فی قوله تعالی وقضی ربک الا تعبدوا الا ایاه و بالوالدین احسانا ... المجلس الثانی فی قوله تعالی لهم البشری فی الحیاة الدنیا و الاخرة و فی آخره حکایة القاضی و اخیه ... المجلس السابع عشر فی قوله تعالی و قضی ربک الا تعبدوا الا ایاه و بالوالدین احسانا؛ **انجام:**فجئنا به رحب لکل مؤمل ×× و هو الا له الواحد القهارتمت المجالس السبعة عشر.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۸ ربیع الاول۱۰۵۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: میشن، ۲۲۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۰/۹سم [ف: ۱-۴۶۶]

● **مجالس سخنرانی آیة الله خالصی** / اخلاق / فارسی

majāles-e soxanrānī-ye āyat-ol-lāh xālesī

چند سخنرانی از آیت الله خالصی که درمنزل آقای طهرانیان ایراد فرموده‌اند.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۶۳

آغاز:یا ایها الذین آمنوا ... این سوره مبارکه درمدینه نازل شد آیات آن؛ **انجام:**با آن اعمال تابع قرآنیم ؟ حضرت رسول فرمود «شیبتنی»، پیرکرد این سوره مرا.

خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۳۲۳ق؛ جلد: مقوا، ۲۱گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف مخ: ۴-۱۶۹۳]

● **المجالس السنیة** / تفسیر / فارسی

al-majāles-os sanīya

ابن محب، فضل بن عبدالله، – ۴۷۳ قمری

ebn-e moheb,fazl ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 1081)

تفسیری است عرفانی که در آن برخی از آیات به ترتیب قرآن کریم و هر آیه تحت عنوان یک مجلس تفسیر شده است. هر مجلس شامل چند بخش است با این عناوین:ترتیب المجلس، الاخبار و الآثار، النکت و الاشارات، العددیات و النیاحات. این تفسیر بر اساس اسلوب خاصی تألیف شده که در قرن پنجم رواج داشته است. چند تفسیر دیگر از همان قرن با این اسلوب شناسایی شده‌اند که ترتیب مجالس و بخش‌های هر مجلس در آنها شباهت زیادی به کتاب حاضر دارد. نسخه‌های دیگر این اثر با عنوان «المجالس = الفصول» با انتساب به ابوزرعه در ابتدای همین مجلد معرفی شده‌اند.

بررسی نسخه‌هایی که از این سبک تفسیری تا به حال به دست آمده نشان می‌دهد که در قرن پنجم این اسلوب تفسیری رواج

داشته، به طوری که شاگردان این مکتب نسخه‌های موجود را به فارسی و عربی و با اختلاف مذاهب از استاد این فن یادداشت و تحریر نموده‌اند. این‌که استاد این فن چه شخصی بوده نیاز به تحقیق و تفحص و بررسی هر چهار نسخه دارد، اما آنچه تا به حال در این مورد اظهار نظر شده این سبک تفسیری را به ابوزرعه عبدالوهاب بن محمد بن ایوب اردبیلی (۴۱۵ ق) نسبت داده اند؛ ولی به نظر شخصی که در این نسخه‌ها از وی با نام «عبدالوهاب» یاد شده، عبدالوهاب بن محمد بن عمر بن محمد بن رامین بغدادی است که در سال ۳۹۸ ق در قید حیات بوده و در همین نسخه‌ها از کتاب «الاستغناء فی تفسیر القرآن» وی یاد شده است. همچنین وی را کتاب دیگری به نام «فصول فی الاصول» است که گویا منشأ و اصل این نسخه‌ها می‌باشد. در نسخه حاضر آمده است: «سمعت الاستاد ابامعشر همدانی»، «سمعت اباعبدالله دامغانی»، «اخبارنا به الحاکم ابوعبدالله محمد بن عبدالله الحافظ»، «صاحب الکتاب القسم الفضل بن محب».

فهرست مجالس موجود در نسخه حاضر و آیات تفسیر شده در آن چنین است: مجلس ۱. (فی التوحید): فی قوله تعالی: الله لا اله الا هو الحی القیوم؛ ۲. (فی الاولیاء): فی قوله تعالی: الله ولی الذین آمنوا یخرجهم من الظلمات الی النور؛ ۳. (فی التقوی): فی قوله تعالی: و اتقوا یوماً ترجعون فیه الی الله؛ ۴. (فی المعراج): فی قوله تعالی: آمن الرسول بما انزل الیه؛ ۵. (فی التوحید): فی قوله تعالی: شهد الله انه لا اله الا هو؛ ۶. (فی المالکیة): فی قوله تعالی: قل اللهم مالک الملک؛ ۷. (فی هذه الامة): فی قوله تعالی: کنتم خیر امه؛ ۸ (فی المغفرة): فی قوله تعالی: و سارعوا الی مغفرة من ربکم؛ ۹. (فی الموت): فی قوله: کل نفس ذائقة الموت؛ ۱۰. (فی الکبائر): فی قوله تعالی: ان تجتنبوا کبائر ما تنهون عنه نکفر عنکم سیئاتکم؛ ۱۱.(فی الزوجین): فی قوله تعالی: الرجال قوامون علی النساء بما فضل الله بعضهم علی بعض؛ ۱۲. (فی الوالدین): فی قوله تعالی: و اعبدوا اله و لاتشرکوا به شیئاً؛ ۱۳. (فی الالقاب): فی قوله تعالی: و من احسن دینا ممن اسلم وجهه لله؛ ۱۴. (فی العرفات): فی قوله تعالی: الیوم اکملت لکم دینکم و اتممت علیکم نعمتی و رضیت؛ ۱۵. (فی الطهارة): فی قوله تعالی: یا ایها الذین آمنوا اذا قمتم الی الصلوة؛ ۱۶. (فی البکاء): فی قوله تعالی: و اذا سمعوا ما انزل الی الرسول تری اعینهم تفیض من الدمع؛ ۱۷. (فی الشرب): فی قوله تعالی: انما الخمر و المیسر و الآنصاب و الازلام رجس؛ ۱۸. (فی السلام): فی قوله تعالی: و اذا جاءک یؤمنون بآیاتنا؛ ۱۹. (فی الغیب): فی قوله تعالی: و عنده مفاتح الغیب لایعلمها؛ ۲۰. (فی الرحمة): فی قوله تعالی: ان رحمة الله قریب من المحسنین؛ ۲۱. (فی الرؤیة): فی قوله تعالی: و لما جاء موسی لمیقاتنا؛ ۲۲. (فی المیثاق): فی قوله تعالی: و اذ اخذ ربک من بنی آدم من ظهورهم ذریتهم؛ ۲۳. (فی الدنیا): فی قوله تعالی: انما مثل الحیوة الدنیا کماء انزلناه من السماء؛ ۲۴. (فی دار السلام): فی قوله تعالی: و الله یدعو الی دار السلام؛ ۲۵. (فی الفرح): فی قوله تعالی: قل بفضل الله و برحمته؛ ۲۶. (فی الرزق): فی قوله تعالی: و ما من دابة فی الأرض الا علی الله رزقها؛ ۲۷. (فی العاقبة): فی قوله تعالی: لقد کان فی یوسف و اخوته آیات للسائلین؛ ۲۸. (فی التشبیه): فی قوله تعالی: الم ترکیف ضرب الله مثلاً کلمة طیبة کشجرة طیبة؛ ۲۹. (فی الظلم): فی قوله تعالی: و لا تحسبن الله غافلاً عما یعمل الظالمون؛ ۳۰. (فی العذاب): فی قوله تعالی: و ان جهنم لموعدهم اجمعین؛ ۳۱. (فی الرجاء): فی قوله تعالی: نبیء عبادی انی انا الغفور الرحیم؛ ۳۲. فی قوله تعالی: اوحی ربک الی النحل؛ ۳۳. فی قوله تعالی: و قضی ربک الا تعبدوا الا ایاه؛ ۳۴. فی قوله تعالی: و من اللیل فتهجد به نافله لک؛ ۳۵. فی قوله تعالی: ام حسبت ان اصحاب الکهف و الرقیم کانوا من آیاتنا عجبا؛ ۳۶. فی قوله تعالی: و اصبر نفسک مع الذین یدعون ربهم بالغداة؛ ۳۷. فی قوله تعالی: المال و البنون زینة الحیوة الدنیا و الباقیات الصالحات؛ ۳۸. فی قوله تعالی: و هزی الیک بجذع النخلة؛ ۳۹. فی قوله تعالی: و نضع الموازین القسط لیوم القیمة؛ ۴۰. فی قوله تعالی: و ذا النون اذ ذهب مغاضبا؛ ۴۱. فی قوله تعالی: و ایوب اذ نادی ربه انی مسنی الضر؛ ۴۲. فی قوله تعالی: و اذن فی الناس بالحج یاتوک رجالاً؛ ۴۳. فی قوله تعالی: و لقد خلقنا الإنسان من سلالة من طین؛ ۴۴. فی قوله تعالی: افمن شرح الله صدره للإسلام فهو علی نور من ربه. (علی صدرائی خوئی)

[هدیة العارفین ۶۳۷/۱ که تاریخ وفات مؤلف را ۴۳۰ ق ذکر نموده است؛ معجم المؤلفین، کحاله چاپ جدید ۳۴۶/۲]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۰۱۳/۱

آغاز: بوده مردی اندر عرب وی را کعب گفتندی جوان مرد بود اندر قبیله وی آب نبود شبانگاه سنگی اندر آب نهاده بوده بنشان سنگی چندانک آن بودی آب به هر کس همی دادی یکی وی خوردی یک شب آب قسمت همی کرد مردی مرادی اندر وی نگریست وی غلام را گفت اعطی اخاک المرادی تنبیه است همچنین همی بود جان بداد؛ **انجام:** فلما سمع ذلک صالح منهم تحیر فنرل جبرئیل علیه السلام و قال الله یقرئک السلام و یقول لک لماذا تحیرت فانی علمت فی علم غیبی ان هذا القوم یطلبون منک هذه الآیه فخلقت فی هذه الصخرة ناقة علی ما وصفوا قبل ان خلقهم باربعین الف سنة.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ در نسخه آمده: «اخبارنا به الحاکم ابو عبدالله محمد بن عبدالله الحافظ»، «صاحب الکتاب القسم الفضل بن محب»؛ جلد: مقوا، ۳۰۳ص (۱-۳۰۳)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳۵-۲۹]

● **المجالس السنية فی شرح الاربعین النووية** / شرح حدیث / عربی

al-majālis-us sanīyya fī š.-il arba‘īn-in nawawīyya

فشنی، احمد بن حجازی، - ۹۷۸ ؟ قمری
fašnī,ahmad ebn-e hejāzī (- 1571)
وابسته به: الاربعون حديثاً = الاربعين النبوية = كتاب الأربعين؛ نووی، یحیی بن شرف (۶۳۱-۶۷۶)
تاریخ تألیف: ۱۰ محرم ۹۷۲ق
شرحی است بر «الاربعین حدیثا» محیی الدین بن شرف نووی. شرح هر حدیث به شکل مجلسی مشتمل که دارای خطبه ونکته‌ها و حکایات است تنظیم شده که به کار خطباء و واعظین آید.
آغاز:الحمدلله الذی وفقنا لاداء أفضل الطاعات و أوفقنا علی كيفية اكتساب أكمل السعادات.
چاپ: مصر، ۲۸۰ص، ۱۲۷۸ق؛ بولاق، ۱۲۹۲ق، مطبوعات محمدالمصطفی، ۱۶۰ص، ۱۲۹۹ق.
[ایضاح المکنون ۱:۵۶]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳۱/۹۷
بخشی از مجالس السنية؛ خط: نسخ، کا: عبدالقادر کوی، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن مذهب، ۱ص (۱۹۱ر)، ابعاد متن: ۱۰/۵×۲۳، اندازه: ۱۳×۲۷/۷سم [ف: ۲۹/۱-۳۷۶]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۲۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم تسليماً كثيراً دائماً الی یوم الدین آمین.
خط: نستعلیق، کا: اسحاق بن مصطفی، تا: ۱۲۱۱ق؛ جلد: مقوایی، ۱۲۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۱۱-۱۴۶]
۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۹۳-۳۹/۱۷۳
آغاز:لكن ای سترت ذنوبك فلا اظهر ها بالعقاب عليها قوله ما كان شك ای من الذنوب ... خاتمة المجلس فی التوبة قال الله تعالی يا ايها الذين آمنوا توبو ا الی الله؛ **انجام:**و مدوا انامل الرجا الی بابه فانه رحیم وقولوا سبحان الله و بحمده سبحان الله العظیم ... و الحمدلله رب العالمین ... و سلم تسليماً كثيراً
بخشی از انتهای کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۶-۳۵۲۳]

● مجالس الشهادة / مقتل / عربی

majālis-uš šahāda

عبدالستار بن عبدالغفار، ق۱۳ قمری
'abd-os-sattār ebn-e 'abd-ol-qaffār (- 19c)
مقتل مختصری است که مؤلف بدون ذکر مآخذ، در حالات حضرت سیدالشهداء از هنگام حرکت از مدینه تا هنگام شهادت و ورود اسرا به شام و مدینه نگاشته است.

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۶۵/۳
آغاز:الحمدلله الذی جعل قتل الانسان فی سبیله سبيلاً الی رضاه و حیوة فی دار الحیوان التی الیها منتهاه کما قال سبحانه و لاتحسبن؛ **انجام:**فترکنا ذکر کثیر من الاحوال للاختصار فی المقال و نسئل الناظرین السامعین الدعاء للاخرة و الاولی و صلی الله علی محمد و آله الطیبین الطاهرین
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: شوال۱۲۷۶ق؛ مجدول؛ مهر: «علی بن احمد حسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۶گ (۵۴ر-۶۹پ)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱-۲۳۵]

● مجالس الشهداء فی ذکر مصائب آل عبا / تاریخ معصومین / فارسی

majāles-oš šohadā' fī zekr-e masā'eb-e āl-e 'abā

زنگنه، علی بن عبد الباقی، ق۱۳ قمری
zangane,'alī ebn-e 'abde bāqī (- 19c)
وابسته به: جلاء العیون؛ مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی (۱۰۳۷-۱۱۱۰)
منتخبی است از جلاء العیون که مؤلف در بیست مجلس تنظیم و تحریر نموده است و در آنها تاریخ زندگانی و مصایب پنج تن آل عبا را به جهت دهه عاشورا، بیان می‌کند.
آغاز:الحمدلله الذی جعل جلاء عیون المؤمنین بمتابعة محمد خاتم النبیین ... زیب مجالس شهدای عالی مقام.
[الذریعة ۳۶۱/۱۹ ش ۱۶۱۱؛ فهرستواره منزوی ۱۷۵۴/۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۱۲۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر ف: -۷۱۸]
۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۷۱/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳-۱۲۷]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۴۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**و مردم بر آن سنگ می‌زدند تا بنزد ابن زیاد آوردند، ذلك خزی فی الدنیا و له فی الاخرة عذاب أليم.
خط: نسخ، کا: ملا حسین روضه خان مشهور به قاری حافظ، تا: ۱۲۲۳ق؛ ۱۷۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۱۱-۱۶۲]
۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۱۴۴-۲۱/۶۴
آغاز:که شرف دعوت فزون تر تشریف جامه بلا را برقامت ایشان موزون‌تر ... وبعد چون کتاب مستطاب کثیرا الثواب سراسر صواب فالی از ریب وارتیاب جلاء العیون؛ **انجام:**و می‌گفت چگونه آب بیاشامم که فرزند رسول خدا تشنه کشته شد ... وبه این حالت بود تا به ملاقات پدران بزرگوار خودرسید واز محنت دنیای دون فارغ گردید تمت
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۶صفر۱۲۳۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۱۵۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۶-۳۵۲۴]

● مجالس الشهداء فی مقاتل السعداء = مختصر جلاء

العیون= ضیاء الجلاء / تاریخ معصومین / فارسی
majāles-oš šohadā’ fī moqātel-es so‘adā’ = moxtasar-e jalā’-ol ‘oyūn= zīyā’-ol jalā’

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ قمری

majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī (1628 - 1699)

وابسته به: جلاء العیون؛ مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی (۱۱۱۰-۱۰۳۷)

اهدا به: شاه سلطان حسین صفوی

آنرا در یک «مقدمه» و ده «مجلس» و «خاتمه» ساخته است.

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۴۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: تیماج، ۸۱گ، ۱۹سطر(۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳-۱۱۰۳]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۸۴۹/۲

آغاز:بسمله الحمدلله علی السراء و الضراء و نشکره علی الشدة و الرخاء ... اما بعد چنین گوید ... که این مختصریست از کتاب مستطاب جلاء العیون تألیف عم محقق مدقق علامه ام آخوند مولانا محمد باقر مجلسی ...

خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع بن میرزا شاه حسینی عریضی سلامی، تا: ۳ شعبان ۱۲۱۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۳ سطر (۱۴/۵×۲۴/۵)، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۳-۹۵۷]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۱۹

آغاز:بسمله، ضیاء و جلاء عیون اعیان ... نظر کردن در عطوفت خداوند عالمیان است؛ **انجام:**حق تعالی مخصوص میگرداند دوستان خود را بمصیبها برای

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۸۵گ، ۱۷سطر(۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [ف: ۵-۱۷۶۲]

● مجالس شیخیه / کلام و اعتقادات / فارسی

majāles-e šeyxīye

مجالس متعددی است که با عنوان «درس، درس» وبرای هر درس شماره‌ای در نظر گرفته شده، مشتمل است بر سخنرانی‌های یکی از بزرگان شیخیه که درسال‌های ۱۳۰۰-۱۳۱۴ق در جاهای مختلف خصوصاً درکرمان وقریه لنکر ایراد نموده، ودر ابتدای هر سخنرانی تاریخ روز ومحل سخنرانی درج شده است. احتمالاً تقریرات مطالب کریم خان کرمانی است.

آغاز:بسمله قال روضا فداه ولاحول ولاقوة الا بالله العلی العظیم ... فصل فی عمله سبحانه وهو مسئلة عویصته طال ما یتکلم فیها ذووا علوم غریره از جمله امور بدیهیه که به ضرورت اسلام و مسلمین **انجام:**می‌فرماید که دیگر حالا عبارت نظرم نیست آن شیئی است یعنی دراینجا شیئی است ودرآنجا مثلاً ممتنع است وهکذا او هکذا وصلی الله علی محمد وآله الطیبین الطاهرین.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲۲۱-۳۷/۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۴ ذیقعده۱۳۱۴ق؛ مصحح، با نسخه اصل مقابله شده؛ تملک: محمد باقر حسینی تبریزی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۰گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۶-۳۵۳۰]

● مجالس طریق الحق و الدین لطالبه و سالکه المؤمنین / گوناگون / فارسی

majāles-e tarīq-ol haqq va-d dīn le-tāleb-eh va sālek-eh-el mo’menīn

کابلی، کلب علی بن نوروز علی، ق۱۴ قمری

kābolī,kalb ‘alī ebn-e nowrūz ‘alī (- 20c)

جزء اول مشتمل بر سی و پنج «مجلس» درباره اصول دین و مواعظ و نصایح و جزء دوم در هفت «شعبه» شامل فروع دین و اخلاق است با این عناوین:شعبه ۱. امر به معروف و نهی از منکر؛ ۲. اخلاق؛ ۳. عدالت؛ ۴. علم عقلی و هادی و شرعی؛ ۵. تقلید در فروع دین؛ ۶. مذمت جهل و علاج ترک آن؛ ۷. آداب توبه از معاصی و تدارک آنها. مؤلف همه مطالب آنرا از سخنان و مواعظ سید محمد طباطبائی مجاهد ملقب به مقیم الدین استفاده نموده و درحیات معظم له نگاشته است.

آغاز:بسمله. الحمدلله الذی جعلنا من امة اشرف خلقه و افضل بریته محمد خاتم النبیین ... اما بعد قاصر از نیل معانی و مفاخر تراب اقدام ارباب یقین و خادم آستانه خامس ائمه طاهرین.

[فهرستواره منزوی ۴۱۵/۹ و ۵۰۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۶۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**و بعمل خیر هدایت فرماید بمحمد و آله الطاهرین آنچه از تقریرات علامی فهامی مجتهد العصر و الزمانی آقا سید محمد سلمه الله تعالی من الافات و الاهات مرقوم شده بود باتمام رسید.

خط: نسخ، کا: علی اصغر ولد علی اکبر، تا: قرن ۱۳؛ جلد: گالینگور، ۵۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۳۱-۸۲]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۵۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**و قبول کردم شفاعت ترا در ایشان و گواهی داشتم ترا بر این پس حضرت ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۳۱گ، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۳-۳۹۸]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۳۳۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**انا هدیناه السبیل اما شاکراً و اما کفوراً.

ج۱؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن محمد حسینی، تا: ۶ذیقعده ۱۲۳۵ق، جا: کربلا؛ جلد: تیماج، ۱۵۳گ، ۲۰سطر، اندازه:

۱۴/۵×۲۰/۷سم [ف: ۱۴-۴۶۶]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۵۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**انا هدیناه السبیل اما شاکراً و اما کفوراً.

خط: نسخ، کا: قاسم بن مصطفی ایروانی، تا: شنبه ۳ جمادی الثانی۱۲۳۷ق؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد:میشن،۱۴۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۳×۱۹/۹سم [ف: ۱۴-۴۶۷]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۱۱۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**و اصول دین باید که بعقل و دلیل و برهان از روی بصیرة و یقین دانسته شود بر همه خلق واجبست معرفة.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ یا۱۴؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۹۴ص، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۴۷/۲-۲۰]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۳۸

آغاز:برابر

قطعه‌ای از آغاز آن است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ یادداشتی به تاریخ رجب ۱۲۱۱؛ مهر: «عبده اسماعیل» (بیضوی)، «اللهم صل علی محمد و آل محمد» (مربع)؛ جلد: مقوایی، ۱۲۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۲-۱۱۶]

۷. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۷۵/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**تمام شد این کتاب مجالس الطریق الحق موعظه جناب ... سید محمد ولد ... میر سید علی طباطبائی ... کتبه ... ملاعلی اکبر قاینی روضه خوان ولد آقا محمد.

خط: نسخ، کا: ملاعلی اکبر قاینی ولد آقا محمد، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۸۹گ، مختلف السطر با حواشی (۱۴×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۲-۲۲۱]

● **مجالس العشاق** / عرفان و تصوف، تراجم / فارسی

majāles-ol ʻoššāq

گازرگاهی، کمال الدین حسین، ق۱۰ قمری

gāzorgāhī,kamāl-od-dīn hoseyn (- 16c)

اهدا به: سلطان حسین میرزا بایقرا (۸۴۲-۹۱۱ق)

تاریخ تألیف:۹۰۸ق

هفتاد و هفت«مجلس» است که به نادرست به سلطان حسین میرزا نسبت داده شده؛ در شرح حال و مراتب عرفانی و عشق به حضرت حق، هفتاد و شش تن از عرفای بزرگ و صوفیان مشهور، با انشائی ادبی ممتاز به نثر و نظم، که از حضرت صادق علیه السلام شروع شده و به امیر کمال الدین حسین فنائی پایان می‌یابد.فهرست مجالس: ۱. صادق (ع)؛ ۲. ذوالنون مصری؛ ۳. ابراهیم ادهم؛ ۴. سلطان بایزید بسطامی؛ ۵. حسین بن منصور حلاج؛ ۶. شیخ ابوالحسن خرقانی؛ ۷. ابو سعید ابو الخیر؛ ۸ خواجه عبدالله انصاری؛ ۹. امام احمد غزالی؛ ۱۰. حکیم سنائی؛ ۱۱. عین القضاة؛ ۱۲. احمد زنده پیل جام؛ ۱۳. اوحد الدین کرمانی؛ ۱۴. شیخ اوحدی؛ ۱۵. شیخ شهاب مقتول؛ ۱۶. سعد الدین حموی؛ ۱۷. شیخ روزبهان؛ ۱۸. شیخ مجد الدین بغدادی؛ ۱۹. شیخ نجم الدین کبری؛ ۲۰. شیخ صنعان؛ ۲۱. خواجه حسن عارف؛ ۲۲. شیخ فریدالدین عطار؛ ۲۳. ابن فارض؛ ۲۴. محیی الدین اعرابی؛ ۲۵. شمس تبریزی؛ ۲۶. شیخ نجم الدین رازی؛ ۲۷. سیف الدین باخرزی؛ ۲۸. شیخ عزیز نسفی؛ ۲۹. جلال الدین محمد رومی؛ ۳۰. فخر الدین عراقی؛ ۳۱. شیخ سعدی شیرازی؛ ۳۲. امیر سید حسینی؛ ۳۳. شیخ محمود شبستری؛ ۳۴. امیر خسرو دهلوی؛ ۳۵. حسین اخلاطی؛ ۳۶. امیر سید علی همدانی؛ ۳۷. خواجه بهاء الدین نقشبند؛ ۳۸. پهلوان محمود پریار؛ ۳۹. مولانا لطف الله نیشابوری؛ ۴۰. خواجه حافظ شیرازی؛ ۴۱. سعد الدین تفتازانی؛ ۴۲. امیر سید شریف جرجانی؛ ۴۳. شیخ مغربی (محمد شیرین)؛ ۴۴. کمال خجندی؛ ۴۵. امیر علی مختوم؛ ۴۶. خواجه ابوالوفا؛ ۴۷. قاسم الانوار تبریزی؛ ۴۸. سید عماد نسیمی؛ ۴۹. حسین خوارزمی؛ ۵۰. شرف الدین علی یزدی؛ ۵۱. سید حکیمی طبسی؛ ۵۲. شیخ داده ظفر؛ ۵۳. شیخ شادکانی؛ ۵۴. خواجه عبدالله مروارید؛ ۵۵. عبدالرحمن جامی؛ ۵۶. حضرت سلیمان نبی؛ ۵۷. اسکندر مقدونی؛ ۵۸. فرهاد؛ ۵۹. مجنون قیس عامری؛ ۶۰. خسروپرویز؛ ۶۱. محمود بن سبکتکین؛ ۶۲. جلال الدین ملکشاه؛ ۶۳. محمد بن ملکشاه؛ ۶۴. امیر سید اسماعیل گیلکی؛ ۶۵. سلطان مسعود سلجوقی؛ ۶۶. سلطان سنجر؛ ۶۷. ابوالفتح ابراهیم سلطان؛ ۶۸. بابر بن بایسنغر؛ ۶۹. سر بداغ بن جهانشاه؛ ۷۰. سلطان یعقوب؛ ۷۱. ابوالنجیب خرازی؛ ۷۲. بی سروپا؛ ۷۳. شیخ آذری؛ ۷۴. جهانشاه میرزا؛ ۷۵. امیر علیشیر نوایی؛ ۷۶. امیر کمال الدین حسینی فنایی (زنده در ۸۷۴)؛ ۷۷. مؤلف کتاب.

آغاز:بسمله ای جمیلی که اشعه آفتاب حسنت هر جا چراغی را افروخت ز آتش عشقش خان و مان ها سوخت ...

انجام:بر قامت هر کسی بریدم جامه ×× در نهصد و هشت شد روانم خامه

چاپ: با تصحیح غلامحسین مجد طباطبایی، تهران، ۱۳۷۴ش

[الذریعة ۳۶۲/۱۹؛ فهرست فارسی مشار ۴۵۲۳/۴؛ فهرستواره منزوی ۲۲۶۰/۳-۲۲۶۱؛ دانشنامه ادب فارسی افغانستان (ص ۷۸۰) مقاله تحلیلی بر کتاب مجالس العشاق / علرضا ذکاوتی قراگزلو (تحقیقات اسلامی سال ۶ ش ۱ و ۲ص ۲۲۱-۲۳۱)؛ تاریخ تذکره‌های فارسی ۷۵۷/۲-۷۵۹؛ مشترک پاکستان ۸۳۵/۱۱-۸۳۶و ۱۱۹/۱۴-۱۲۰؛ تاریخه نظم و نثر در ایران ۲۵۵/۱و ۲۸۴و ۳۳۱-۳۳۲؛ دنا ۲۴/۹-۲۵ (دو عنوان یکی منسوب به حسین بایقرا و دیگری گازر گاهی)؛ دانشنامه ادب فارسی ۳۵۴/۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۱۷۹

آغاز:گفت دلدار در آیینه رخساره من؛ **انجام:**از صدای سخن عشق ندیدم خوشتر ×× یادگاری که در این گنبد دوار بماند

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ؟۸۸۱ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۸ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۳×۲۰سم [ف: ۵۰-۴۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۷۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۰۰ص، ۲۰سطر، اندازه: ۹×۲۵سم [ف: ۱۷-۱۲۱]

۳. همدان؛ برنا، قاسم؛ شماره نسخه:۳۴

از مجلس چهاردهم مطیع جمال احدی شیخ اوحدی آغاز و می‌رسد به مجلس هفتاد و هفتم سوخته در دو بلا سلطان حسین میرزا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام[نشریه: ۵-۳۷۶]

۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۹۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱ [نشریه: ۲-۹۴]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۴-عکسی

آغاز:وقتی از اوقات در آن آتش عشق و محبت؛ **انجام:**سلطان حسین بهادرخان انار الله برهانه علی من کل یوم تلاق. تمت ...

اصل نسخه: گنج بخش، ش ۷۳۰ (گنج ۲۱۳۶/۴). در ۲ مجلد؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۹۱گ، ۱۴سطر [عکسی ف: ۲-۲۴۰]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۰۸۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**هر چند این سخن از آن سخنان دردناکتر نیست فاما چندان باک نیست پیراهن اعتذار دوزیم آخر فانوس دل از مهر فروزیم آخر چون شمع بسر کشیم خاکستر دل در عشق تو چندان که بسوزیم آخر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۶۱ق؛ مصحح، با بلاغ مقابله؛ یادداشت ابتیاع کتاب از محمد شریف متخلص به کاولا با امضای علی بن محمد معروف به شهاب الدین؛ مهر: «الراجی الی الغنی شهاب الدین علی»، «عبده عبدالعلی»؛ کاغذ: بخارایی، جلد: مقوایی، ۱۶۶گ، ۱۷سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [رایانه]

۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: دوست محمد کاتب، تا: ربیع الثانی۹۷۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۰۲گ، ۱۲ سطر (۱۲×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۳سم [ف: ۵-۵۰۴]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۲۲

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن درویش علی، تا: ۹۸۹ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۵۰۰ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۷-۳۰۸]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷/۲ سرود

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام [نشریه: ۱۳-۴۳۸]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۶۲۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**پیراهن اعتذار دوزیم آخر ×× فانوس دل از مهر سوزیم آخر / چون شمع بسر کنیم خاکستر دل ×× در عشق تو چندان که بسوزیم آخر

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۰۱۶ق؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین؛ مهر: «الله محمد علی»، «الواثق بالله المعبود عبده محمود»، «عبده احمد»، «رجب علی ...»؛ وقف‌نامه کتاب به تاریخ جمعه ۱۹ رمضان ۱۰۸۶ در بغداد؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲۲-۱۹۳]

۱۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۳۷۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**خطا و سهو بر یزدان روا نیست و اختم لنا بالسعادة و السلامة

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۹ ربیع الاول۱۰۱۷ق؛ نوشته‌ای در کهکیلویه به تاریخ ۱۰۴۶؛ مهر: «العبد المذنب علینقی الحسینی ۱۲۱۷» (مربع)، عبدالصمد بن مؤید الدوله قاجاری «عبدالصمد» (بیضوی)؛ ۱۲۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [مؤید: ۳-۳۰۹]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۳۶/۳

آغاز:مجلس ۶، خورشید منظر ماه پیکر خسرو شاه این قیصر شاه زاده ای بود در حسن و جمال رشک خسرو خاوری یگانه زمان و نادره دوران؛ **انجام:**و در بوستان عشق بازان منور گردانید. حضرت سید در تاریخ هفتصد و نود و هفت از عالم رفته و قبرش در شیراز است

گزیده‌ای از چند مجلس کتاب است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: باتاریخ۱۰۳۳ق؛ جلد: مقوا، ۴۸ص (۱۷۵-۲۲۲)، اندازه: ۱۱×۳۲/۵سم [ف: ۲۹/۱-۷۸]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد رفیع سید اشرفبری، تا: ذیقعده۱۰۷۸ق؛ مجدول، دارای سرلوح مذهب؛ جلد: تیماج، ۲۲۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۳۱-۹۳]

۱۴. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۴۳۱

آغاز: نمی‌داشت علم حسن را دایم می‌افراشت چون تبسم حسن بدید شوری در وی افتاد و مضطرب گردید؛ **انجام:**و دل ضعیف شده که هر قصه نهانی و هر غصه جانی که در سراپرده دل و سویدای او بود از ظاهر خلد همچون ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۱ یا ۱۲؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۱۸۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲-۱۱۷]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۹۲

آغاز:این نسخه که در جهان بخوبی طاقست ×× نامش خواهی مجالس العشاقست؛ **انجام:**چون شمع بسر کنم خاکستر دل ×× در عشق تو چندانکه بسوزیم آخر.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۲؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۳۳گ، ۱۴سطر(۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲-۳۱۸]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۴۴۰

آغاز:بسمله، و بخامه تزیین و تحبیر چهره این سخن گوی مصور بنگاشت؛ **انجام:**چون شمع بسر کنم خاکستر دل ×× در عشق تو چندانکه بسوزیم آخر.

خط: نستعلیق، کا: عبدالکریم، تا: ۱۲۰۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۷×۲۰/۷سم [ف: ۱۷-۳۹۸]

۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۲۱/۱-۱۲/۱۱۱
آغاز:مجموع درصحیفه انسان جامع است پس درهر مظهری که هست از روی حسن عشقش نمی‌گذارد که روی پوش شود از آن دوست که عاشق آن است که با معشوق هم آغوش شود؛ **انجام:**چون آن جوان دید که حال او به او رسید به نظاره او بیرون آمد و ازغم او هزار بار درخاک وخون.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۴گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۲۴]

۱۸. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۱۴ فرخ
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نبشته شده: از مال حسنه علی بن حاجی عمربیك ابن مرحوم محمود پاشا، یادداشت مورخه ۲۱ صفر ۱۲۵۱ درمحله سلیمانیه اسلامبول، در حاشیه صفحه ۱۲۲ از قصبه سبانچه در ص ۱۲۴ در بلده ازمیت، در ص ۱۶۴ برای پرتوی افندی مرقوم شده در ص ۱۷۷ درقصبه استانس، در ص ۱۸۶ در قصبه کیوه درسی فرسخی دارالسلطنه قسطنیه، در ص ۱۹۵ در هنگامی که متوجه دولت علیه عثمانیه می‌بودیم در بلده انکوریه در دست حقیر فقیر علی بن عمر بك بن مرحوم محمود پاشان شهرزور تحریر شده، در ص ۲۲۳ در قصبه بیك زاری تحریر شده، در ص ۲۳۲ در قصبه تربه لی مرقوم شده، در ص ۲۹۷ در قصبه دراقلی من محال بروسه در سی و شش فرسخی اسلامبول قلمی شده؛ جلد: تیماج، ۲۳۴گ، ۱۷ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف:۱۵۴]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۰۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان ۱۲۵۸ق؛ تملك: محمود خان معتمد السلطان در ۱۳۲۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۲گ، ۱۶سطر (۸/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [ف: ۱۱-۲۲۸۶]

۲۰. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۹۵
آغاز:بسمله. و به نستعین: آنجا که ز هر دو کون آثار نبود ×× بر لوح وجود نقش اغیار نبود / معشوقه و عشق ما بهم می‌بودیم ×× در گوشه خلوتی که دیار نبود؛ **انجام:**و در محاذات روی او موضعی پسند کرد آنرا با رشتهای جان پیوند نمود منه بدا و الیه یعود و المستعار مردود خاتمه این حدیث قدسی منزلت قدوسی مرتبت اذامات ابن آدم انقطع عمله الاعن ثلث ...
خط: نستعلیق شکسته، کا: داوود بن احمد حسینی حسنی، تا: ۱۲۸۳ق؛ جلد: چرمی، ۱۵۹ص(۵+۱۵۴)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۳-۱۲۲۰]

۲۱. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۳۹۸۵
خط: نستعلیق، کا: ابراهیم مشتری طوسی، تا: شوال۱۲۹۳ق؛ جلد: میشن، ۷۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲/۶×۱۹/۵سم [ف: ۴-۷۲۶]

۲۲. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۴۶/۲
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین گرگانی، تا: ۱۳۰۰-۱۳۰۱ق؛ ۵۶ص (۳۰-۸۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: -۱۰۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۰۶/۲
آغاز:برابر
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶-۳۵۴]

۲۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۰۶ حکمت
خط: نستعلیق، کا: فاضل زاده انواری شیرازی، غلامرضا، تا: ۷ربیع الاول ۱۳۶۰ق؛ از روی نسخه ش ۲۷۱۵ سپهسالار مورخ ربیع الثانی ۹۷۲ نوشته دوست محمد؛ ۲۹۰ص، قطع: ربعی [ف: ۲-۳۴]

۲۴. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۵۷۹ت
آغاز: نخواهم که به بینی که چسان ×× بوی جگر سوخته می‌آید از آن. آنچه از پریشانی حال خود باز نمودم و به اظهار آن زبان می‌گشودم عنوان طومار بلای نور دیده من داند که از محنت و مشقت و ابتلای من و آنچه در تحت عنوان اندراج یافته و در ضمن آن اندماج پذیرفته ... گر شرح دل سوخته تو کنم؛ **انجام:**در سماع دل چو فتح الباب شد ××از دعای شیخ آتش آب شد / گشت از دود درون شیخ و شاب ×× همچو باران آب در چشم سحاب. گریه میکرد ابر و میخند دید گشت
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۴۶۶ص، ۱۵سطر(۶×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۶۲]

۲۵. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۵۵۸
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: -۱۲۷۰]

۲۶. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۸۰
آغاز: ... بیك منزل کنعان رسید چون از در شهر در آمد خبر یعقوب شنید؛ **انجام:**مجلس هفتاد و هفتم محرر این غمهای کهن و مصور این سرهای سخن کوهکن کوههای ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: هندی، جلد: چرمی، ۱۸۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳-۱۲۱۹]

۲۷. رشت؛ شاد قزوینی؛ شماره نسخه:۹
مجلس ۴۷ تا ۵۷ را دارد در سرگذشت خواجه ابوالوفا و مجلس ۵۸ در احوال ذوالقرنین و مجلس ۵۳ درباره شیخ داده ظفر و پنجاه و چهار مولانا محمد تبادکانی، اوراق پراکنده ای است؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵-۳۹۵]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۱
آغاز:کمال حیوان انسان که اوست اصل نوید
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام (چند صفحه از مقدمه و خاتمه نسخه افتاده)؛ ۲۰۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۲-۴۲۵]

۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۵/۵-ف
نسخه اصل: بادلیان ۳۴۵ الیوت (۳۴۰)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳سطر [فیلمها ف: ۱-۵۴۶]

۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۰۹/۳-عکس
نسخه اصل: کیمبریج، برون (۱۱)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۲۲۱]

۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۰۱۱

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از بیژن پاینده آزاد؛ اندازه: ۹/۸×۱۸سم [رایانه]

● **مجالس العشاق** / تراجم / فارسی

majāles-ol ʻoššāq

دونامه احمد جام به سنجر، رساله جوکی که ابوالفضل هندی به فرموده اکبر پادشاه نوشته است، بندی از درة التاج لغرة الدباج، داستانی از شقیق بلخی، نامه عرفی به ظهوری برای شال کشمیری، نامه شاه سلیم به شاه عباس و پاسخ آن به قلم میرزا ابوالحسن منشی، نامه ابوالفتح گیلانی به خواجه حسین ثنائی، بندی از خواجه نظام الملک، بندی از وصاف، سه حکایت، نامه قاضی میر حسین سعیدی به قاضی نور، پاسخ غزالی به خواجه نظام الملک درباره تدریس بغداد، بندی از وصاف، بندی عرفانی از امیر سید علی همدانی به فارسی، نامه محمد حسین بیک تبرزی به برادر خود محمد قاسم، نامه محمدجویی به ملک شمس الدین کرت و پاسخ آن، چند بندی از وصاف، بندی از تاریخ جلالی از اسباب خسرو ساسانی، بندی از فرج بعد از شدت و تذکرة الشعراء، انشاء خواجه فریدون عکاشه صاحب دیوان انشاء.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۱۹/۲۰

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۲گ (۱۰۰ر-۱۱۱پ)، ۲۰سطر(۷×۹) [ف: ۱۷-۱۵۳]

● **مجالس عشره** / اخلاق / فارسی

majāles-e ʻašare

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۳۱۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۶ق [الفبائی: -۴۹۴]

● **مجالس علاء الدوله سمنانی** / عرفان و تصوف / فارسی

majāles-e ʻalāʼ-od dowle semnānī

سیستانی، امیر اقبال بن سابق، ق۸ قمری

sīstānī,amīr eqbāl ebn-e sābeq (- 14c)

مقالات علاء الدوله سمنانی گرد آوری جلال الدین امیر اقبال بن سابق سیستانی. چهل مجلس است و مجلس اول روز عید فطر سال ۷۲۱. در آغاز هر مجلس تاریخ و گاه مکان مجلس گویی ذکر گردیده است.

در آغاز کتاب (پس از خطبه) چنین آمده:«بدان ای طالب حق مبین که این نسخه را تألیف کرد برادر دینی و محبوب یقینی امیر الفقراء و فقیر الامراء جلال الدین امیر اقبال بن سابق سجستانی - به وقتی که در مجلس انس و حضرت قدس - مخدوم شیوخ الاسلام - علاء الدوله السمنانی قدس الله سره - مواعظ و فوائدی که بر لفظ مبارکش می‌رود استماع می‌کرده نباید که به مرور روزگار بر خواطرش فراموش شود همچنان که بر این ضعیف همان فوائد بعضی فراموش شده است تا چون به قید کتابت مقید شود از آن امن تواند بود - قال المؤلف رحمه الله فوائدی که بر لفظ مبارک مخدوم حقیقی ... می‌رفت گاه بود که به سبب غفلت من بر خاطر مرتب یاد نمی‌ماند الحق هر یک گوهری قیمتی بودکه از موج بحر الهی به کنار می‌افتاد این ضعیف را دریغ نمود محافظت آن ناکرده و آن را مهمل گذاشتن چه مدتی تقصیر کرده و بسیار فوائد از دست رفت تا روز عید فطر که بندگی [را] اندیشه افتاد که هیچ به از آن نباشد که این فوائد را در قید کتابت آورد و من بعد آنچه از لفظ مبارک بندگی مخدوم ... استماع افتد بنویسد و آنچه از گذشته‌ها یاد آید نیز بنویسد که هر گاه مطالعه افتد هر سخن نبوی مذک باشد ودر راه دین ممد گردد». این کتاب مجالس دارای خصائص لغوی و اصطلاحای و فوائد تاریخی است و در آن از روابط با ارغون خان و حسن چوپان و نیز از احمد غزالی و از جلال الدین سمنانی (عم علاء الدوله) و از کتاب معارف و عروه (از تألیفات سمنانی) یاد شده است.

اینک فهرست مجلس‌ها:۱. سنه اربع و عشرین و سبعمایه فرمود در اثناء تلاوت قرآن در خاطر افتاد که حق جل اسمه هر شبی هر یکی از نبی و آل و اصحاب او یاد کرده است؛ ۲. روز دوشنبه در باغ صوفیا باد نشسته در حال که با اخی محمد دهستانی عتاب همی فرود که مردم از چهار طبه بیرون نیستند؛ ۳. درویشان پنبه پیرو (بیرو کردن؛ زدن پنبه) می‌کردند بندگی مخدوم نیز موافقت می‌کرد و فرمود رسول (ص) هرگز بیکار نبود؛ ۴. فرمود بسیار کس باشند که معنی کلمه لا اله الا الله ندانند و دروی خواهند کتاب‌ها تصنیف کنند؛ ۵. فرمود قرآن می‌خواندم به این آیه رسیدم ...؛ ۶. می‌فرمود مرا در سلوک معلوم [شد] که هر که در جهان چیزی می‌پرستد او صفتی از صفات حق می‌پرستد؛ ۷. همان سخن را مکرر فرمود که در مجلس پنجم؛ ۸. فرمود امروز هر چند غائب می‌شدم مرا معنی بر سر این بیت باز می‌آورد؛ ۹. فرمود اگر می‌خواهم آنچه مرا معلوم می‌شود کشف کنم از این می‌اندیشم؛ ۱۰. فرمود در معارف که نوشته‌ام ترا هیچ سخنی می‌آید و شبهه‌ای زحمت می‌دهد گفتم نه؛ ۱۱. فرمود عجب حالست این مردمان از خود و ازعالم سخت بی خبرند؛ ۱۲. بر سر کار خانه بود که دو شاب می‌پختند - این حقیقت را فرمود؛ ۱۳. شبی شیخ دام ظله اصحاب را جمع کردکه درویشی همین روز واقعه‌ای دید؛ ۱۴. از درویشی پرسید که چه واقعه گفته‌ای؛ ۱۵. در حمام اتفاق افتاد که اخی عبدالله حشتی از اردو سید بود با او حکایت می‌فرمود که دیدن حسن چوپان به چه سبب اتفاق افتاد؛ ۱۶. شب اول اربعین موسی بود اخی علی را و بیچاره را طلب کرد؛ ۱۷. این

بیچاره را فرمود که چه واقعه دیده ای بگوی؛ ۱۸. اخی علی مصری را پیش خود نشانده بود - بدایت حال خود را چنان که در عروه است به او تقریر می‌کرد دراثنا فرمود که روزی شخصی بر من اعتراض کرد که علاء الدین هند و مرد طالم است وعوان و تو او را ارشاد می‌کنی؛ ۱۹. اخی علی مصری مرا فرمد درویشان که مصاحب تو آمده‌اند تو می‌پرس - و این اخی علی شیخی بود در ملک شام و روم مشار الیه؛ ۲۰. فرمود مردمان از این چند طبقه خالی نیستند؛ ۲۱. آن بود که امیر چوپان به مازندران می‌رفت چون به صوفیاباد رسید به او گفتند شیخ اینجاست؛ ۲۲. اخی علی مصری می‌گفت که پیغمبران بنی اسرائیل بعضی بوده‌اند که رکاب پادشاهان می‌گرفته‌اند - اگر مخدوم شیخ رفتی چهت مسلمانان بد نبودی؛ ۲۳. می‌فرمود که سخن‌های ما را پیش امیر چوپان گفته‌اند و توجه ما را به حرب کفار شینده گفته است که مصطفی گفته الصلح خیر؛ ۲۴. در واقعات درویشان سخنی می‌رفت فرمود نوشتن واقعاً نزدیک من مستنکر است؛ ۲۵. فرمود عجب حالی است این حال پادشاهان که چگونه به هیچ می‌ناید؛ ۲۶. چون این ضعیف پرسید مخدوم دام ظله این فایده فرموده بود - از تقریر اخی علی سیستانی نوشته شده (این مجلس در باب صفات ذات خداست)؛ ۲۷. فرمود درویشان که به کاری مشغولند باید هیچ بطالی را راه ندهند(در این مجلس از استاد خویش مولانا جمال الدین که صاحب تصانیف بسیار و شاگرد سید اخفش بود سخن می‌گوید)؛ ۲۸. درویشی پرسید این که محیی الدین حق را وجود مطلق گفته معاقب بود در قیامت یا نه؛ ۲۹. فرمود درویش می‌باید فائده‌جو باشد؛ ۳۰. حکایت کاریز می‌فرمود عملی نیک است چه آبی در زیر زمین به سعی کسی به روی زمین افتد - و از این کاریز صوفیاباد درافتاد (تاریخچه حفر قناتی است با همت علاء الدوله سمنانی ۱۱۸)؛ ۳۱. سخن می‌فرمود در حصر ممکنات و جوهر مفارق - که حکما چگونه اثبات کرده‌اند؛ ۳۲. روزی میفرمود که درویشان باید که زود - به سخنان رنگین - فریفته نشوند - فرمود در آن وقت که ارغون این ضعیف را از راه بغداد بازگردانید به جبر به اردو برد - عم من جلال الدین سمنانی وزیر بود و خال من سیاین قاضی ممالک و ندیم. در این مجلس ازاستاد خود شیخ عفیف الدین و از حاجی آملی یاد می‌کند؛ ۳۳. بیچارگان را طلب داشت یعنی اخلی علی رومی و اخی علی سیستانی و کات ضعیف اقبال بن سابق سیستانی شب نوزدهم ذی الحجه فرمود توجه مردانه می‌باشد کرد؛ ۳۴. فرمود درویشان باید بدانند که آخرت جان دنیاست؛ ۳۵. در حمام این ضعیف از لطیفه انسانیت سؤال کرد؛ ۳۶. فرمود جمله انبیا که آمده‌اند از بهر آن آمده‌اند تا چشم خلق بگشایند؛ ۳۷. فرمود شما را طلبیده‌ام تا واقعه علی را بشنوید که دوش دیده است؛ ۳۸. فرمود امروز که قرآن می‌خواندم در خاطر من آمده که درویشان را بطلبم بگویم البته قرآن بسیار خوانند؛ ۳۹. فرمود که درویشان بیستم ماهوقت خلوت خواهد بود اما نگاشته داشتن شرائط خلوت راجد بلیغ می‌باید؛ ۴۰. فرمود که مقصود از نوشتن فلاح بیشتر بود.

چهار نسخه دیگر از این اثر پیشتر در فنخا (ج۱۱: ص ۲۹۲) با عنوان «چهل مجلس = اقبالیه» و با انتساب به علاءالدوله سمنانی معرفی شده است.

چاپ: به‌کوشش و پیشگفتار نجیب مایل هروی، تهران، ۱۳۶۶ش

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۰۰

آغاز:الحمدلله رب العالمین - اما بعدبدان ای طالب حق مبین - که این نسخه را تألیف کرد برادر دینی؛ **انجام:** شنیده‌ام که وقتی در ری دو گروه شدند حنفیان و شافعیان تعصب مذهب میان ایشان جنگ افتاد و همچنان که تا شصت هزار مرد به شومی آن کشته آمدند - و فساد ظاهرا در آن وقت که پادشاه خربنده را فضی شد حکم کرد که نام خلفای اربعه نگویند و نام دوازده امام بگویند چون ایلچی به اصفهان رفت تا این حکم برساند آنجا شیخی بود دانشمند اهل و من ما اوینک بود میاو فتنه آغاز کرد تا ایلچی را بر نجانید و ترک ذکر صحابه کردند تا کار به جایی رسید که او را به گناهکاری به اردو می‌بردند و بیم کشتن و زیان به خلق اصفهان رسید روزی او را بدیدم و گفتم تو مرد عاقل چرا چنین کردی آخر نمیدانی که ابوبکر بعد از رسول (ص) خطبه گفت و نام کسی نبرد - و بعد از او معاویه و بنی امیه هیچ کسی نام خلفا نگفتند چون نوبت به عباسیان رسید.

خط:نستعلیق،کا:جلال الدین،تا:۱۲۷۲ق،جا:اصفهاندر عمارت آینه خانه شاه طهماسبی؛ظاهراً بیش از این در دست کاتب نبوده است؛ جلد: تیماج، ۱۶۲ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۰-۲۲۲۰]

● مجالس فی التصوف / عرفان و تصوف / عربی

majālis-un fi-t taṣawwuf

رشت؛ شاد قزوینی؛ شماره نسخه:۱۱/۹

با عنوان المجلس الاربعون فی غرایب و فواید و نوادر و رقایق؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵-۳۹۵]

● المجالس فی التفسیر / تفسیر / عربی

al-majālis fi-t tafsīr

سی مجلس است که درهر مجلس چند آیه ازآیات قرآن کریم درمقدمه ذکر می‌شود وسپس به تفسیر آن می‌پردازد. نویسنده باید از علمای شیعه قرن سیزدهم باشد و ازروایات اهل بیت استفاده می‌کند. نسخه حاضر از مجلس ۱۸ تا مجلس سی ام را دربردارد، درمجلس هجدهم آیات اول سوره مؤمنون ودرمجلس سی ام سوره مبارکه «والعصر» تفسیر شده است ودرمجالس دیگر آیاتی را از قرآن انتخاب وتفسیر نموده است.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۷۸۳

آغاز:المجلس الثانی عشر فی نبذ آخر مما مر مقدمة قال الله تعالی بسم الله الرحمن الرحیم قد افلح المؤمنون الذین هم فی صلوتهم خاشعون ... یرثون الفردوس هم فیها خالدون والمعنی ظاهراً قد فاز بثواب الله الذین صدقوا بالله؛ **انجام:**وصرف ما انعم الله تعالی فیما خلق لاجله کصرف اللسان فی الذکر ونحوه وکذا سائر الاعضاء والجوارح والجوانح علی وفق الشریعة، تمت.

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۹ق؛ مصحح، با خط‌خوردگی؛ جلد: مقوا، ۱۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف مخ: ۱-۴۱۷]

● **مجالس فی التفسیر** / تفسیر / عربی

majālis-un fi-t tafsīr

یک صد و بیست و نه مجلس است در تفسیر آیه‌های مختلف و بعضی از سوره‌های کوتاه. این تفسیر بیشتر گفته‌های تفاسیر دیگر را آورده و از سوره فاتحه شروع نموده و تا چند آیه از سوره بقره را به ترتیب تفسیر کرده پس از آن آیه‌ها و سوره‌های مختلف را تفسیر می‌کند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۳/۱

آغاز:سورة الفاتحة؛ سمیت بها لان القرآن افتتح بها لکونها أول سورة نزلت بکمالها علی أکثر الاقوال؛ **انجام:**فیلزم للعاقل أن یتخلق بأخلاقهم کی یکون فی الجنة معهم و یحصل الکل بترک الدنیا.

خط: نستعلیق نازیبا، کا: عبدالقادر معروف به موسی افندی زاده، تا: ۲۰ جمادی الاول۱۱۱۵ق، هنگامی که در اسکوب قاضی بوده؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۱۴گ (۲پ-۱۱۵ر)، ۲۹سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۱-۲۵۰]

● **المجالس فی المناقب و المصائب** / فضایل و مناقب/ عربی

al-majālis fi-l manāqib wa-l maṣā’ib

۳۵ مجلس است که هر مجلس با اشعار عربی درمراثی آغاز ودرادامه حدیثی درفضایل یا مصایب اهل بیت علیهم السلاممی‌آورد ودرآخر هر مجلس بخشی از حوادث کربلا را نقل می‌کند.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۳۵۰

آغاز:بسمله یا صاحب العصر ادرکنا نلبس لنا ×× ورد هنی ولاعیش به رغد / طالب علینا لیالی الانتظار فهل×× یابن الزکی للیل لانتظار غد؛ **انجام:**ولا طالب حاجته الا وقضی ان شاء الله حاجته فقال علی (ع)وکذلک شیعتنا ... وسعدوا فی الدنیا والاخرة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا، ۶۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف مخ: ۱-۴۱۶]

● **مجالس فی المواعظ** / اخلاق / عربی

majālis-un fi-l mawā‘iẓ

مجالس متعددی است که در آغاز هر یک آیه‌ای از قرآن مطرح می‌شود. سپس درباره آن آیه مطالبی به نثر و نظم و از روایات و حکایات نقل می‌شود. از نویسنده‌ای سنی که گاهی از امامان شیعه اخباری روایت می‌کند.فهرست مجالس موجود در نسخه (به ترتیب موجود فعلی): المجلس السادس: فی قوله تعالی «یوم تجد کل نفس ما عملت من خیر محضرا»؛ المجلس السادس (؟). فی قوله تعالی «فاما من اوتی کتابه بیمینه»؛ مجلس: فی قوله تعالی:«و وضع الکتاب الآیه ...»؛ المجلس السابع: فی قوله تعالی «تلک الدار الآخرة نجعلها للذین لایریدون علواً فی الارض»؛ المجلس الرابع: فی قوله تعالی «و علی الاعراف رجال یعرفون کلاً بسیماهم»؛ المجلس الخامس: فی قوله تعالی «یوم تأتی کل نفس تجادل عن نفسها؛ المجلس الخامس (؟): فی قوله تعالی «یوم تجد کل نفس ما عملت من خیر محضرا»؛ المجلس الثامن: فی قوله تعالی «کل نفس ذائقة الموت»؛ المجلس الثامن (؟): فی موت الانبیاء و هو قوله تعالی «کل نفس ذائقة الموت»؛ مجلس: فی فضل صیام شهر رمضان، قال الله تعالی «کتب علیکم الصیام کما کتب علی الذین من قبلکم»؛ مجلس: فی تحریم الخمر و ما جاء فیه؛ مجلس: فی یوم عاشورا و ما جاء فی صومه من الفضل العظیم (در اینجا به نقل از کتاب التعازی و العزاء مطالبی را درباره شهادت امام حسین (ع) می‌آورد)؛ مجلس: فی قوله تعالی «الله نور السموات و الأرض الی آخر الآیة»؛ مجلس: فی قوله تعالی «ان الله و ملائکته یصلون علی النبی الی آخر الآیة»

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۱۰

آغاز:لنفسک یا مغرور و قد ترادفت علیک الهموم و الکروب و احاطت بکر الاهوال و الخطوب و ظهرت القبایح و الذنوب. شعرا: قد سودت وجهی المعاصی ×× و اثقلت ظهری الذنوب؛ **انجام:**و الروح فیک ودیعه ودعتها ×× ستردها بالرغم منک و تسلب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: صدرالافاضل لطفعلی دانش و حواشی بر آن؛ یادداشت دیگری بدین مضمون «این مجموعه از مواهب جناب اجل آقا میرزا محمود وزیر گرگانی است ظاهراً جامع آن سنی باشد بیانات مزخرف زیاد است. حاجی ملاباقر، ماه صفر الحسینی ۱۳۰۹هجری»؛ جلد: تیماج، ۱۸۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴۴-۱۲۷]

● **مجالس فی الوعظ** / اخلاق، مواعظ / عرفی و فارسی

majāles fe-l va‘z

بیست و پنج مجلس در موعظه و در آن مطالب تاریخی و داستان

آمده است. از مطالب آن به نظر می‌رسد که مؤلف از اهل جزائر و ساکن شیراز بوده و در ۱۲۴۵ق زنده بوده است. نسخه در مجلس ۲۵ ناقص مانده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۹۸۳

آغاز:بسمله.المجلس الاول فی النمامة «الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین»؛ **انجام:**فان لکل شیء مدة و اجلاً

مؤلف در برگ۲۵پ در ادامه شواهد زلزله در بلاد ایران آورده که «در ۱۰۸۰ق» در مشهد طوس زلزله عظیمی رخ نمود که چند هزار نفوس بمردند و حتی قبه مبارکه آسیب دید و زلزله۱۰۸۹قدر طبرستان و شوال۱۲۴۵در بلاد شیراز(محل اقامت مؤلف)وکازرون ۱۲۴۵ق در تهران زلزله‌هایی به وقوع پیوسته است؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ ۷۸گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۱۸]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۲۰/۱

آغاز:المجلس الاول فی النمامة. الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین؛ **انجام:**المجلس الخامس و العشرون ایضا فی العجب و بعض النصائح. بسم الله الرحمان الرحیم ...

همان نسخه بالا؛ ۵۵گ (۳ر-۵۷پ) [مؤید: ۲-۲۰۷]

● **مجالس ماه رمضان** / اخلاق / فارسی

majāles-e māh-e ramazān

همدانی شیخی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۳۹ - ۱۳۱۹ قمری

hamadānī šayxī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja‘far (1824 - 1902)

تاریخ تألیف: رمضان ۱۲۹۱ق؛ محل تألیف: همدان

بیست و هشت سخنرانی است که در ماه مبارک رمضان ۱۲۹۱ در همدان ایراد شده و گردآورنده آنها را پای منبر می‌نوشته است. همه این مجالس به آیه «الله نور السماوات و الارض» (سوره نور: ۳۵) شروع شده و بسیار ساده و همان طور که سخنگو می‌گفته نگاشته شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۳۹

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... و بعد این مواعظ آقای میرزا محمد باقر روحی فداه است؛ **انجام:**و آن علی عظیم را بخوانند دیگر خسته شده ام و حال هم ندارم و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.

خط: نسخ و نستعلیق زیبا، کا: ابراهیم بن علی اصغر(شاید گردآورنده باشد)، تا: ۱۴ جمادی الثانی۱۲۹۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۴۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۲-۳۴]

● **مجالس ماه رمضان** = **مجالس موعظه** / اخلاق / فارسی

majāles-e māh-e ramazān = majāles-e mo‘eze

دهاقانی، جعفر بن کریم، ق۱۴ قمری

dehāqānī, ja‘far ebn-e karīm (- 20c)

تاریخ تألیف: رمضان ۱۳۰۱ق؛ محل تألیف: همدان

نویسنده کتاب در ماه رمضان سال ۱۳۰۱ق در همدان منبرهای حاج میرزا باقر را در همان پای منبر نوشته است، و آنها را بصورت این کتاب درآورده است.

آغاز:بسمله. الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله اجمعین و لعنة الله علی اعدائهم اعداء الدین و بعد از جمله نعم ابتدائیه و تفضلات نامتناهیه خداوند منان بر این عاصی تبه روزگار

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۹۲۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**و هر چه ایشان بخواهند بواسطه خدا می‌کنند و لا حول و لاقوة الا بالله العلی العظیم و صلی الله علی محمد وآله الطاهرین

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: رمضان۱۳۰۱ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۷۱گ، ۱۷ و ۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۳۸]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۹۸

همان نسخه بالا [مؤید: ۳-۴۰۰]

● **مجالس متعلق به آیات و اذکار** / تفسیر / عربی، فارسی

majāles-e mota‘alleq be āyāt va azkār

رساله‌ای است مشتمل بر چهار مجلس که در آن مؤلف با استفاده از روایات به تفسیر و توضیح و بیان خواص بعضی از آیات و اذکار پرداخته است. برگی از آغاز این رساله افتاده و در پایان نیز با شعری از سنایی ختم می‌شود. این رساله به زبان عربی آمیخته به فارسی نوشته شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۷۴/۱

آغاز:ما یواخذ من ذلک یولج اللیل فی النهار و یولج النهار فی اللیل و هو القدیر العلیم؛ **انجام:**داروی درد عصیان از هر دری که جویم×× چیزی دگر نیابم جز ربنا ظلمنا

کا: محمد بن قوام الدین بیدگلی، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۳۸ص (۳-۴۰)، ۱۴سطر(۷×۱۰/۵)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۴-۸۳]

● **مجالس المتقین** / گوناگون / فارسی

majāles-ol mottaqīn

برغانی، محمد تقی بن محمد، ۱۱۸۴ - ۱۲۶۴ قمری

baraqānī, mohammad taqī ebn-e mohammad (1771-1848)

تاریخ تألیف:پنج‌شنبه ۱۷ جمادی الثانی ۱۲۶۰ق
۵۰ مجلس مفصل درمعارف اسلامی و مسائل اخلاقی است که برای مجالس وعظ وارشاد درماه مبارک رمضان تنظیم شده است.مؤلف همان طور که دراول کتاب تصریح کرده سال شروع به تألیف این کتاب ۱۲۵۸ق بوده است. درمجلس ۲۷ متمایل به جواز غنادر مراثی شده با بعضی از مراتب آن به خاطر رؤیایی که دراین رابطه دیده است هرچند مسلک ایشان عدم حجیت رؤیاست.درسرآغاز آن، از محمد شاه قاجار تجلیل نموده است.

آغاز:بسمله. حمدله و صلات اما بعد چنین گوید خادم الشریعة المطهرة محمد تقی بن ... المجلس الاول من شهر رمضان وجوه محتمله و اشارات لطیفه مستفاده ...

انجام:دندان مبارک او را اذیت نماید بحدی که شکست حاصل شود تا آخر حکایت الا لعنة الله علی القوم الظالمین.

چاپ: مشار فارسی، ج۴، ص۴۵۲۳ (۹ چاپ)؛ تهران، سنگی، ۱۳۱۶ق، رحلی، ۳۱۰ص؛ ایران، سنگی، ۱۲۸۴، رحلی، ۳۱۹ص
[الذریعة ۳۶۴/۱۹ و ۲۶۴/۱۹؛ نسخه‌های منزوی ۴۵۲۸/۶؛ مشترک پاکستان، ۱۷۷۶/۱۲؛ فهرستواره منزوی ۱۸۵۴/۳ و ۵۹۳/۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۶۰
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ از مجلس دوم تا دوازدهم برگ‌ها جابه جا شده، مجدول، مصحح؛ قطع: رحلی [میراث شهاب: س۸ش۲-۱۹]

۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۷۰/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**جد والا مقدار لباس ما را به غارت بردند و ما برهنه در نظر مردم می‌باشیم.
۱۴ مجلس از ۵۰ مجلس؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تا صفحه ۵۲۰؛ تاریخ وقف: ۱۲۶۳ [ف: ۲-۱۸۶]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۸۰۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷ رجب ۱۲۶۲ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۴۵۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۴۰]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۵۰
همان نسخه بالا [مؤید: ۳-۲۱۰]

۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۹
آغاز:الحمدلله رب العالمین ... بعد آنکه به تأییدات الهیه فارغ شدیم از تألیف جلدین عیون الاصل وبیست چهار مجلد منهج الاجتهاد درفقه استدلالی وشرح شرایع الاسلام؛ **انجام:**برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰ ذیقعده۱۲۶۳ق؛ واقف: آقا محمد صادق تاجر قزوینی سال ۱۲۶۴ با مهر«محمد صادق» (بیضی)؛ واقف: محمد صادق، ۱۲۶۴؛ جلد: گالینگور، ۲۶۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف مخ: ۴-۱۶۹۴]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۰۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: حسن حسینی قزوینی، تا: رجب۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۳۷۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۱۱-۲۹۴]

۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۵ محرم۱۲۶۴ق؛ محشی با امضاء: «منه دام ظله العالی»؛ واقف: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۳۲۱گ، ۲۳ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۱-۷۷]

۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۷۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**گاهی در مجلس ابن زیاد در کوفه در زیر پای آن لعین وگاهی در مجلس یزید ...
خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن محمد حسین، تا: ۱۲۶۵ق؛ مجدول؛ اهدایی: زین العابدین خمسه‌ای؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۷۷گ، ۲۳سطر(۱۴×۲۶)، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف: ۲-۴۸۴]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۲۹/۱
خط: نسخ، کا: مرتضی قلی بن محمد نصیر سلیمان بن محمد بن سلیمان بن محمد حسین بهشتی، تا: جمعه ۱۶ رمضان۱۲۶۶ق؛ ۲۰۶گ (۱پ-۲۰۶پ)، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۲۰-۱۰۲]

۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۹۶
آغاز:آغاز مجلس ۳۰: بسمله. قال الله تعالی: قد افلح من تزکی؛ **انجام:**برابر
نخست فهرست ۵۰ مجلس است، سپس از مجلس ۳۰ تا پایان کتاب، در جنگ؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ ۱۰۰گ (۷۴ر-۱۷۳ر) [ف: ۱-۲۲۱]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۴۴۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: طهماسبقلی، تا: یک‌شنبه ۲۶ شعبان۱۲۷۱ق؛ مصحح، مجدول؛ مهر: «المذنب عبدالحمید» (بیضی)؛ واقف: عبدالحمید قشلاقی، ۱۲۷۲ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۲۴گ، ۱۹ سطر(۱۴×۲۲)، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [ف: ۴۱-۶۰۷]

۱۱. همدان؛ فروزان مهر؛ شماره نسخه:۱۱
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، کا: حسین بن فتح الله دستگردی، تا: چهارشنبه ۱۲ صفر۱۲۸۴ق؛ محشی، یادداشت تاریخ خرید قالی و رهن آن در ۱۳۲۴ توسط «آقای سید اسمعیل ساکن دستجرد» و «ناخوشی ... کربلایی علی» در ربیع الاول ۱۳۲۰؛ اندازه: ۱۸×۲۲سم [رشت و همدان: ف: -۱۷۰۶]

۱۲. تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه:۲-۴
کا: میرزا محمد حسین ولد اسکندر بیک سمرقندی، تا: ۱۲۹۴ق؛ با امضاء و مهر سید رضا نصرالله زاده، احتمالاً مالک اولیه کتاب است؛ ۱۸ برگ اول کتاب شامل فهرست ۵۰ مجلس مندرجات آن است که به تصریح کاتب «حسب الفرمایش جناب سیادت پناه آخوند ملامیر اسدالله» تهیه گردیده؛ جلد: تیماج مذهب، اندازه:

۲۳×۳۰سم [ف: -۷۷]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۱۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب [رایانه]

۱۴. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۲۰/۲

آغاز:در تفسیر سوره یوسف وارد شده که یلقونس غلامی بود سیاه بدخوی و غلیظ القلب بعد از آنکه یوسف را غل در گردن و زنجیر در پاها؛ **انجام:**تا تو به جهت ولایت و دوستی ایشان اشک نمکین از چشم خود جاری نمایی انگاه قابل مهمانخانه جنت شوی، ان شاء الله تعالی.

مجلس مربوط به داستان حضرت یوسف می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: -۲۲۷]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۹۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با نشانی امانت از آقا سید محمد ابراهیم بتاریخ ۲۵ جمادی الثانی ۱۳۱۵؛ جلد: تیماج، ۱۳۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۴-۳۲۹]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۶۲

انجام:مگر آنکه بی اختیار از جا کنده و دل از دست داده ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۱۴گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۲۶-۴۶]

۱۷. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه:۲۴

خط: نسخ مغلوط، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۲۵۷گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: -۲۱]

● مجالس المتقین (منتخب) / گوناگون / فارسی

majāles-ol mottaqīn (mn.)

برغانی، محمد تقی بن محمد، ۱۱۸۴ - ۱۲۶۴ قمری

baraqānī, mohammad taqī ebn-e mohammad (1771 - 1848)

روایاتی مختلفه به نقل از مجالس المتقین در باب حضرت موسی، یوسف، مراتب کرم امام حسین، نور محمد و ... .

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۷۹/۸

آغاز:فی المجالس المتقین وارد شده که در زمان حضرت موسی علی نبیا و آله و علیه السلام جوان فاسقی در بنی اسرائیل بود که خلق از فسق و فجور او به تنگ آمده و ...؛ **انجام:**وانگهی محبوب را در پرده نگاه می‌دارند لیاتنی تحت ثیاب لایعرفه غیری عن کتاب مختصر.

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۸گ (۷۷ر-۸۴پ)، ۱۷-۲۱سطر (۱۰/۵-۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹-۶۵۱]

● مجالس المحدثین فی اصول الدین / کلام و اعتقادات / فارسی

majāles-ol mohaddesīn fī osūl-ed dīn

تبریزی خیابانی، علی بن عبدالعظیم، ۱۲۸۱ - ۱۳۶۶ قمری

tabrīzī xīyābānī, ʻalī ebn-e ʻabd-ol-ʻazīm (1865 - 1947)

در این مجالس اصول اعتقادی با ذکر شواهد از آیات و روایات و اشعار تشریح شده و در پایان هر مجلس اشاره به مصیبت امام حسین علیه السلام نیز می‌شود.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۰۱/۱

آغاز:الحمد لله و کفی ... این وجیزه مجالس متعدده ایست در اصول دین که برای تذکر خود و اخوان محدثین

در این نسخه نه مجلس آمده و تا بحث امامت می‌باشد؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴۷گ(۱پ-۴۷ر)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۱۲-۷۷]

● مجالس المحدثین فی عقائد المؤمنین / گوناگون / فارسی

majāles-ol mohaddesīn fī ʻaqā’ed-el mo’menīn

تبریزی خیابانی، علی بن عبدالعظیم، ۱۲۸۱ - ۱۳۶۶ قمری

tabrīzī xīyābānī, ʻalī ebn-e ʻabd-ol-ʻazīm (1865 - 1947)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۹۷/۲

آغاز:الحمد لله و کفی ... مجلس اول تمثیل کشتی نوح و باب حطه بنی اسرائیل، آیات سوره الاعراف لقد ارسلنا نوحاً الی قومه پنجاه و یک مجلس کوتاه است در داستان بعضی از پیمبران و فضایل امامان با اشاره در آخر هر مجلس به مصائب حضرت سید الشهدا علیه السلام؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۷۳گ (۱۳۱پ-۲۰۳ر)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۲-۷۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۹۱/۱

آغاز:الحمد لله المتوحد بالسلطان و الربوبية و المتفرد بالبقاء و القدرة لم تحوه الكمية ... و بعد چنین گوید این بنده مذنب

اصول دین و اعتقادات امامیه را برای اهل منبر و واعظان در مجالسی ترتیب داده و در پایان هر مجلسی به مصائب حضرت امام حسین علیه السلام اشاره می‌شود، در این نسخه آغاز کتاب و شش مجلس از آن در توحید آمده است؛ کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۱پ-۲۲ر)، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۱۲-۷۰]

● مجالس مراثی و مواعظ / مواعظ / فارسی

majāles-e marāsī va mavāʻez

رساله مفصلی است درمجالس متعدد مشتمل بر تاریخ ائمه، خصوصاً وقایع کربلا، داستان‌هایی از زندگی ائمه ومواعظ و پند واندرز، نویسنده آن از منبریان قرن چهاردهم بوده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۳۰۴-۱۷/۸۴

آغاز:علی بن یقطین یکی از وزرای بزرگ هارون بود ولی درباطن شیعه بود یکی ازمحبان و دوستان موسی بن جعفر بود تمام کارهایش به نظر امام بود به فرمایش موسی بن جعفر بود؛ **انجام:**ازبرکت قدوم این پسر و پدر است همه آمدند خدمت تمنا کردند که شما دراین شهر بمانید ماخرج شمارا و عایله را می‌دهیم که ما از این زلزله دراذیتیم ازقدوم مبارک شما

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا آبی، ۵۹۰گ، ۱۶-۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۳۱]

● **مجالس المصائب** / تاریخ معصومین / فارسی

majāles-ol masā'eb

عبدالله بن نورالله، ق۱۱ قمری

'abd-ol-lāh ebn-e nūr-ol-lāh (- 17c)

در مناقب و مصائب ائمه معصومین علیهم السلام، مشتمل بر چند جلد مفصل که نسخه حاضر مجلد چهارم و درفضائل مولای متقیان امیر مؤمنان علی علیه السلام می‌باشد. این نسخه از مجلس سوم شروع شده و دارای ۲۴ مقاله می‌باشد و درعصر روز پنج‌شنبه چهارم رمضان ۱۰۹۹ تألیف آن پایان یافته است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۵۱

آغاز:الحمدلله الذی علمنا حمده فی فاتحة کتابه لنکون بعد توحیده له من الحامدین رب العالمین الذی ربانا بالشهادة علی رسالة رسوله محمد المصطفی؛ **انجام:**علی منازل الابرار مع محمد وعلی وآلهما الائمة الاطهار وبحقک علیهم وحقهم علیک یا ملک الغفار.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۴ رمضان۱۰۹۹ق؛ مصحح، با خط خوردگی واضافات؛ جلد: مقوایی، ۱۹۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۴سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۰]

● **مجالس مصائب** / تاریخ معصومین / فارسی

majāles-e masā'eb

کتابی مفصل در مصائب وشهادت حضرات معصومین (ع) ویاران واصحاب آن بزرگواران که در چهار مقدمه وچندین مجلس تنظیم شده ودرابتدای هر مجلس خطبه‌ای مفصل آمده است: مجلس ۱. دروفات رسول اکرم (ص)؛ مجلس ۲. دروفات حضرت فاطمه (س)؛ مجلس ۵. درشهادت امام حسین (ع)؛ مجلس ۹ درشهادت حربن یزید ریاحی؛ مجلس ۱۴. درشهادت سید الشهداء؛ مجلس ۱۵. درحوادث پس از شهادت امام حسین.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۵۰۶

آغاز: ... مقدمه دوم؛ آنکه مشیت الهی وحکمت ازلیه وارتباط مسببات اسباب مقتضی آنست که برعملی از اعمال ثمری مترتب شود اگر عمل نیک باشد برآن اثر نیک مترتب می‌شود؛ **انجام:**ینادی نحن بناتک سبایا واولادک فی ایدی الظالمین وما دختران توایم که ما را با سیری می‌برند وفرزندان توایم که در دست ظالمین گرفتار شده ایم وما را به بندگی گرفته ...

در نسخه دومقدمه از ابتدا افتاده وازانتها تا اواخر مجلس پانزدهم را دربردارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۰۹گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف مخ: ۴-۱۶۹۵]

● **مجالس مصیبت** / تاریخ معصومین / فارسی

majāles-e mosībat

محزون، محمد معصوم بن علیقلی، ق۱۳ قمری

mahzūn,mohammad ma'sūm ebn-e 'alīqolī (- 19c)

مقتل‌مانند است به نثر و نظم با عنوان‌های «مجلس» از میرزا بزرگ محمد معصوم محزون قزوینی، پسر علی مستوفی، پسر میرزا معصوم مستوفی روزگار نادر و عامل قزوین، پسر میرزا طاهر وحید وزیر و صدر اعظم شاه سلطان حسین صفوی در ۱۱۰۱، پسر میرزا فتح علی حکمران و با ریاست عامه، پسر ملا خالد از بزرگان قزوین و قاضی القضاة آنجا (به‌گواهی نسب نامه پایان نسخه). ولی پدر میرزا طاهر را میرزا حسین خان یاد کرده‌اند، شاید هم این نسب‌نامه ساختگی و از قرن سیزدهم باشد.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۲۲/۴۱

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۷ق؛ اندازه: ۱۵/۳×۲۱سم [ف: ۸-۳۷۰]

● **المجالس المعادیة فی تفسیر الایات القرآنیة** / تفسیر / فارسی

al-majāles-ol ma'ādīya fī tafsīr-el āyāt-el qorānīyya

حائری سنقری، محمد علی بن حسن علی، - ۱۳۷۸ قمری

hā'erī sonqorī, mohammad 'alī ebn-e hasan 'alī (-1959)

۴۰ «مجلس» است در تفسیر آیات راجع به معاد ومراد از معاد، حشر عظمی وقیامت کبراست؛ چرا که درباره قیامت صغری ورجعت، مؤلف کتابی دیگر نگاشته به نام«آیات الحجة والرجعة الغرا». در هر مجلس آیه خاصی را عنوان بحث قرار می‌دهد.

[الذریعة ۳۶۶/۱۹]

۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۳۵

آغاز:بسمله الحمدلله الذی لم یهمل العباد واوضح سبل الرشاد فندبهم الی التکلیف والسداد فبعث ونشر وانذر وبشر ... وبعد ازآنجائیکه تصدیق بمعاد ازاهم معارف واتم مقاصد؛

انجام: فذوقوا بما کسبت ایدیکم ومالله بظلام للعبید الی هنا تم الامالی والمجالس المعادیة منآیات القرآن المجید

جلد اول؛ خط: نستعلیق و آیات شریفه نسخ، کاتب = مؤلف، تا: رمضان ۱۳۳۷ تا ۱۳۳۹ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوا، ۳۰۹گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱–۴۱۸]

۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۸۱۵

آغاز: فهرست الملجد الثانی والنصف الاخر من تفسیر الایات المعادیة من القرآن العظیم المجلس الاولی الکهف وکذلک بعثناهم لیتسائلوا بینهم الی قوله ثلثماه سنین ... المجلس الاول بسمله قال الله تعالی فی سورة الکهف؛ **انجام:** قاصر گویدحال امروزه مردم این زمان مبین است

جلد دوم شامل ۱۱ مجلس؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح توسط مؤلف؛ جلد: تیماج، ۳۴۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف مخ: ۱–۴۱۸]

● مجالس المعصومین (ع) / تاریخ / فارسی

majāles-ol ma‘sūmīn

کتابی درتاریخ ائمه اطهار و مقتل و وفیات ایشان است. این کتاب «مجلس – مجلس» می‌باشد. عناوین برخی مجالس آن چنین است: مجلس اول دربیان وفات سید کاینات و اشرف موجودات محمد بن عبدالله (ص)؛ مجلس بیست و سیم در ذکر شهادت پاره تن مصطفی و ثامن ائمه هدی حضرت امام رضا علیه السلام.

بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۲۲

آغاز: بیحد و احصی بر جبهه دلها وجان منهید پس به چشم بصیرت نظر کن و نیک تأمل نمای که اگر بقدر امکان مشغول گریه و زاری شوی؛ **انجام:** به مسند نشینان صدق و صفا که راه رضای تو پیموده ... دمی از عبادت نیاسوده اند بخورشید اوج رسالت نبی بمهر سپهر ولایت علی الهی ...

از اوایل تا اواخر مجلس بیست و سیم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۲۸۵گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف مخ]

● مجالس مفجعة للعزاء علی العترة النجباء سیما الشهداء بطف کربلاء / تاریخ معصومین / عربی

majālis-un mufja‘a li-l-‘azā’ ‘ala-l ‘itrat-in nujabā’ sīyyama-š šuhadā’ bi-ṭaff-i karbalā’

نقوی لکهنوی، حسین بن دلدار علی، ۱۲۱۱ – ۱۲۷۳ قمری

naqavī lakhanū’ī,hoseyn ebn-e deldār ‘alī (1797 - 1857)

در احوال حضرت سید الشهداء علیه السلام و واقعه کربلا و شهادت آنحضرت و اولاد و اصحاب وی، با نثری زیبا، در دو مجلد و دارای ده «مقدمه»: ۱. فی عظم المصیبة؛ ۲. فی اخباره تعالی و اولیائه بها قبل وقوعها؛ ۳. فی فضل البکاء؛ ۴. فی اجتناب الکذب فیها؛ ۵. فی الاحتراز عن الغنا؛ ۶. فی تحقیق ما یجوز من مراسم العزاء و ما لایجوز؛ ۷. فی فضیلة عاشوراء و المبالغة فی لعن قاتلیه؛ ۸. فی بیان الامساک إلی العصر فی یوم عاشوراء؛ ۹. فی مهام الزیارة و شرحها؛ ۱۰. فی بقیة اعمال لیلة عاشورا.

آغاز: نحمده علی السراء و الضراء و نشکره علی الشدة و الرخاء جعلنا الله من الصابرین عند البأساء.

[الذریعه۱۹/۳۶۷؛ فهرستواره منزوی ۱۸۵۴/۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۸

آغاز: برابر

نسخه اصلی: کتابخانه فاضل خوانساری –خوانسار۱۰۴. مجلد اول کتاب و مشتمل بر مقدمات ده‌گانه است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، با نشان بلاغ؛ ۷۳۲ص [عکسی ف: ۱–۴۲۶]

● مجالس مقتل / تاریخ معصومین / فارسی

majāles-e maqtal

مجالسی درمقتل وعزاداری مانند روضه الشهدای کاشفی. این مقتل درهفت مجلس برگزار شده با این عنوان‌ها: ۱.دروفات حضرت پیامبر (ص)؛ ۲. دروفات سیدة النساء فاطمه الزهراء علیها افضل الصلوة والثناء؛ ۳. درشهادت اسدالله الغالب امیرالمومنین علی بن ابی طالب کرم الله وجهه؛ ۴. دروفات حضرت امام حسین رضی الله عنه؛ ۵. درارسال مسلم به کوفه وشهادت او؛ ۶. درواقعه شهادات فرزندان مسلم بن عقیل؛ ۷. در توجه نمودن حضرت امام حسین علیه السلام به کوفه ورسیدن به دشت کربلا و شهادت یافتن از اعدا. مؤلف گویا از اهل سنت بوده و اغلب مطالبش را بدون سند با عنوان «روایان اخبار» ذکر نموده و دربرخی موارد ازمصادر نام برده مانند:فصل الخطاب، سید اسماعیل خوارزمی، روضة الاسلام قاضی سعد الدین، مقتل نور الائمه. مؤلف دراثنا اشعاری به فارسی می‌آورد ومعین نمی‌کند از کیست اما در دومورد یکیپایان مجلس دوم، وفات‌نامه حضرت زهرا (ع) که حدودسه برگ نسخه است به نظم آورده که در پایان تخلص جامی را دارد و درپایان کتاب نیز دوازده بند محتشم را ذکر نموده است. گویا این جامی غیر از عبدالرحمان جامی است و شاید مؤلف همین کتاب است. مؤلف درآغازهرمجلس خطبه‌ای به فارسی درحمد وثنا و نیایش ایراد نموده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۲۵-۱۴/۱۷۵

آغاز: قرآن واهل بیت خود بدانید واحتیاط کنید که بعد از من با آن دوامر چه خواهید کرد واز سبب تعظیم آن دوامر عظیم ازمن

جدا نشوید تا درلب حوض کوثر به من رسید بزرگی؛ **انجام:**امروز حدیث کربلا خواهم کرد ×× یاد دل ودین مصطفی خواهم کرد / من مدح حسین و مصطفی مرتضی خواهم کرد ×× فریاد زجور کربلا خواهم کرد. تمت ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ صفر۱۱۴۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۵۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۶–۳۵۳۱]

● **مجالس الملوک** / تاریخ ایران / فارسی
majāles-ol molūk
بافقی، محمد مفید بن محمود، ق۱۱ قمری
bāfqī,mohammad mofīd ebn-e mahmūd (- 17c)
تاریخ کوتاه سالیانه ایران است به شیوه سیاق، از پیشدادیان تا آغاز پادشاهی شاه عباس دوم ۱۰۴۹ق، در نسخه سالار جنگ تا شاه صفی (۱۰۳۸–۱۰۵۲) و در نسخه آستان قدس تا پایان کار شاه عباس یکم (۸۸۹–۱۰۳۸) را دارد.
[فهرستواره منزوی ۱۰۶۷/۲]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۱۶۶
آغاز:التاریخ پادشاهان عجم که در ملک ایران سلطنت کرده اند، بخاطر سرگردان وادی نامرادی... که احوال پادشاهانی که در مملکت ایران علم نصرت و کشورستانی و لوای حشمت و کامرانی... از آثار خیر و اختر اعات خالی از شرکت غیر در جهان چه یادگار بگذاشته‌اند. و هر یک چند سال برمسند اقبال متمکن بوده بطریق سیاق مسود اوراق نماید تا بر خوانندگان احوال هر یک معلوم و موسوم به مجالس الملوک... از ابتدای سلطنت کیومرث ... الی یومنا هذا که ابتدای جلوس میمنت مأنوس ... شاه عباس ثانی بهادرخان... ملکه و سلطانه و افاض علی العالمین بره و عدل و احسانه که دولتش بدولت حضرت صاحب العصر و الزمان متصل شود بحق محمد و آله؛ **انجام:**در شب پنج‌شنبه ۲۴ جمادی الاول هنگام طلوع صبح مرغ روحش بریاض رضوان خرامید» و بعد ازین دو صفحه اسامی امرا و وزرا و صدور زمان شاه عباس ماضی است، با ارقام بطریق سیاق.
نسخه ما تا پایان کار شاه عباس اول و ذکر امر او صدور او بیشتر ندارد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه دومقرن۱۱؛ افتادگی: انجام؛ واقف: حاج شیخ محمود حلبی واعظ؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوایی، ۳۷گ، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۷–۱۵۵]

● **مجالس مناظره = گفتار نجفی** / کلام و اعتقادات / فارسی
majāles-e monāzere = goftār-e najafī
علم الهدی، علی اکبر، ق۱۴ قمری
‘alam-ol hodā,‘alī akbar (- 20c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۱۰۱
آغاز:مجلس اول مکالمه از گفتار نجفی محکومیت سنی از راه دانستن؛ **انجام:**و من الناس من یشتری نفسه ابتغاء ... و الله رئوف بالعباد
خط: نستعلیق و شکسته، کا: شاکری، رمضانعلی، بی‌تا [رایانه]

● **مجالس منبر** / اخلاق / فارسی
majāles-e manbar
عندلیب السادات، حسین بن عبدالله، ق۱۴ قمری
‘andalīb-os-sādāt, hoseyn ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 20c)
تاریخ تألیف: سه‌شنبه ۵ جمادی الثانی ۱۳۰۷ق
مجلسی است چند به سبک اهل منبر، که با مجلس مناسب عید نوروز شروع شده و در پایان هر مجلس مصیبتی ذکر کرده است. بعض مجالس در شب سه‌شنبه ۵ جمادی الثانی ۱۳۰۷ق نگاشته شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۷۴
آغاز:مجلس عید نوروز، ساقی چه بهار آمد بگذشت زمستان ××مضمر منما مشعله باده زمستان
خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۷ق؛ مهر: «حسین بن عبدالله الموسوی»؛ در برگ ۴۷پ ۲۷ ذیقعده ۱۳۰۷ می‌گوید: «کاتب حسین بن عبدالله الموسوی والد حسن الموسوی» اما (۷پ) در جمادی الآخر ۱۳۰۸ نگاشته شده؛ جلد: تیماج، ۷۳گ، ۱۲–۱۴سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۱/۵سم [ف: ۴۱–۲۵۳]

● **مجالس منبر = مقتل** / مواعظ / فارسی
majāles-e manbar = maqtal

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۵۹
تألیف قرن ۱۳، ۴۸ مجلس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر ف: –۷۱۷]

● **مجالس منبر** / مواعظ / فارسی
majāles-e manbar

غیر همانند:
۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۵۸
آغاز:باید دانست که قرآن از برای او ظاهری است و باطنی و از برای ظاهر او ظاهری است؛ **انجام:**جواب می‌گوئیم که حکایت کرده اند بعضی از ثقات که مردی از ابن جوزی سؤال.
از: یکی از وعاظ قرن چهاردهم هجری مجموعه ای است از مطالب و رسائل متفرقه غالباً ناتمام که با محوریت تناسب برای وعاظ و اهل منبر گرد آوری شده است. مطالب به ترتیب از قرار ذیل است: ۱. ظاهر و باطن قرآن؛ و مقتل حضرت اباالفضل العباس علیه السلام، ۲. ترجمة الاسماء فی مصیبة خامس آل العباء

از: محمد بن نظام الدین فقط بخشی از حرف الف، ۳. السامی فی ترجمة الاسامی دراسماء و شرح حال مختصر کسانی که با حضرت سید الشهداء امام حسین علیه السلام در سفر عراق بودند و ناقص مانده است، ۴. شرح حال ام البنین، ۵. واقعه کربلا- مطالب ادبی عرفانی و اشعار، ۶. تعریف اژدها و عجوزه، ۷. خطبه‌های ادبی به زبان فارسی، مناسب با آغاز کتاب‌های تاریخی و مقتل سید الشهداء علیه السلام، ۸ دسیسه کشتن امیرالمؤمنین حیدر کرار علیه السلام به دستیاری خالد بن الوالید، ۹. مجالس منبر؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۰۱گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۳سم [ف: ۴۱-۲۴۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۵۹

آغاز: ... خاک بی سامانی بر سر، محمود غزنوی را دود از دودمان بر آمد طغرای سلجوقی را طغرای سلطنت سر آمد؛ **انجام:**بسیار مردم را بر و ساده خود جا می‌داد و اصحاب را بکنیه خطاب ...

مجالس روضه‌خوانی مشتمل بر مطالب تاریخی، اخلاقی، قصص و مراثی و اشعار، در نسخه حاضر ۴۸ مجلس آمده که بعضی از آنها تاریخ سال ۱۲۸۴ و ۱۲۸۵ را دارد، مجلس اول در نصایح و احوال پرسی خدا از انبیاء و مجلس ۴۸ در فضائل و صفات حسنه پیغمبر صلی الله علیه و آله می‌باشد. بعضی از مجالس در نسخه حاضر جابجا شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۲۱۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷/۲×۲۲سم [ف: ۴۱-۲۴۷]

● **مجالس منبری** / مواعظ / فارسی

majāles-e menbarī

حجت اصفهانی، ناصر الدین، ۱۲۵۵ - ۱۳۱۱ شمسی

hojjat-e esfahānī,nāser-od-dīn (1876 - 1932)

پیش‌نویس مطالبی است که برای منبرهای خود در مجالس روضه‌خوانی آماده کرده است. تاریخ برخی از این مجالس سال‌های ۱۳۵۱ و ۱۳۵۳ق در نسخه درج شده است. در این مجالس مباحثی در تفسیر سوره‌های قدر، و الضحی، حشر، انا فتحنا و ... مطرح شده و از اشعار مثنوی مولانا و غزلیات حافظ استفاده شده است.

نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۸۵

آغاز:بسمله. نکات منبر شیخ قمی بطور فهرست. اشعار مولوی، چند صورت آخرای صورت پرست، مطالعه شما همه در کتاب بدن است در کتاب روح نظری بفرمایید و زنو انفسکم قبل ان توزنوا؛ **انجام:**محسوب است نه بخدا بلکه تلخ محسوب می‌گردد

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۵۳ق؛ صفحات نسخه در هم و برهم است؛ جلد: گالینگور، ۱۳۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: -۱۳۴]

● **مجالس منبری** / مواعظ / فارسی

majāles-e menbarī

حسینی، علی بن فاضل، ق۱۴ قمری

hoseynī,ʻalī ebn-e fāzel (- 20c)

مجموعه‌ای است ازمطالبی که برای منبر تهیه شده، درابتدا آیه‌ای را می‌آورد وآنرا شرح و تفسیر می‌نماید وموعظه‌هایی را مطرح می‌کند، پس ازآن بخش‌هایی از قصص انبیاء وتاریخ پیامبر اکرم (ص) که ازحیات القلوب علامه مجلسی نقل می‌نماید. گویا نویسنده این مجموعه سید علی حسینی است.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۳۹۵

آغاز:بسمله در ... حب دنیا اعوذ بالله من الشیطان الرجیم یا ایها الذین امنوا لا تحرموا طیبات ما احل الله لکم ... خلاصه آنکه ای مؤمنان حرام مگر دانید خود را؛ **انجام:**واما کیفیت ولادت آن حضرت ومعجزاتی که درآن وقت ظاهر شد درابواب احوال ومعجزات آن حضرت بیان خواهد شد انشاء الله تعالی بنویسم.

خط: نستعلیق، کا: سید علی بن فاضل حسینی، تا: دوشنبه ۱۰ رجب۱۳۰۴ق، جا: بهار همدان؛ جلد: تیماج، ۱۱۶گ، ۲۲و۳۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف مخ: ۱-۴۱۹]

● **مجالس منبری** / گوناگون / عربی و فارسی

majāles-e menbarī

مجالسی است که مؤلف برای روضه‌خوانی ومنبر آماده کرده به نظم ونثر، عربی وفارسی، شامل آیات وروایات با شرح وتوضیح وذکر مصائب سید الشهداء (ع) وائمه اطهار وخطبه‌هایی که دراول منبر خوانده می‌شود با استفاده از اشعار فارسی وعربی. این نسخه پیش‌نویس مؤلف بوده وترتیب ونظم خاصی ندارد، مؤلف باید از قرن ۱۳ هجری باشد.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۶۰-۱۰/۱۷۰

آغاز:بسمله اللهم لک الحمد علی ما نقیت من الشرک قلبی ولک الحمد علی بسط لسانی افبلسانی هذا الکال اشکرک ام بغایة جهدی فی عملی ارضیک؛ **انجام:**تا آنکه سیلی برصورت زد لطمت وجهها واهوت الی حبیبها فشقه وخرت مغشة علیها

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، با خط خوردگی؛ ۲۵۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۶-۳۵۳۳]

● **مجالس منبری** / مواعظ / فارسی

majāles-e menbarī

۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۹۸

آغاز:بسمله باید اولابیان نمائیم که واعظ چه کسی است ومعنی موعظه چه چیز است موعظه معنی آن پند کردن است وازخواب

غفلت بیدارکردن است؛ **انجام:**مبادا العیاذ بالله حال تو مثل حال گوش کنندگان موعظه فرزند رسول خدا باشد البته بیدار باش هوشیار باش درطریق آمدن به خانه خدا، بسمله الحمدلله الذی ... علی نحو الکمال خلق الانسان

مجالس منبری است شامل مجلس‌های متعدد که هر مجلس با خطبه‌ای آغاز شده ونوع مجالس شامل مواعظ ونصایح وبیان مناقب ومصائب ائمه اطهار علیهم السلام است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «پیر و دین محمد تقی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۹۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: ۱-۴۱۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۵۸

آغاز:محمد شافع است قسیم دوزخ و جنت ×× حبیب حضرت عزت شه دین خسرو والا

گردآوری در قرن ۱۳، مطالبی است که یکی از اهل منبر جمع کرده بیشتر در حکایات تاریخی که دارای پیام برای مسلمانان است با استناد به آیات و روایات و اشعار فارسی و عربی، از جمله رؤوس مطالب این کتاب است: تولد حضرت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، آوردن عبدالمطلب عقاب را، مجلس موسی بن جعفر علیه السلام، منبر رفتن ابن زیاد، حکایت مرد فاسق، بنای بقعه اما رضا علیه السلام، کور شدن مرد بصری، مهمان نمودن فضه پیغمر (ص)را، معراج، ظهور حضرت قائم (عج)، مجلس میثم تمار، حکایت ناقه پیغمر (ص)، حکایت زن پیر زمان متوکل، مصیبت‌های یاران سید الشهداء و بنی هاشم در کربلای معلی؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۱۴۲گ، ۱۷- ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۶سم [ف: ۴۳-۱۰۳]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۷۸-۳۸/۱۹۸

آغاز:سمیع است همان سمیع بکلش بصیر است و او می‌داند که سمع خلق چه جور سمعی است روحی می‌خواهد؛ **انجام:**دوازده تا وهفتاد تا هستند هی می‌میرند از آن هفتادتا واز علما ... پس است وصلی الله علی محمد آله الطیبین الطاهرین.

چند مجلس منبری است شامل مواعظ ومطالب اعتقادی، درآغاز یکی از مجالس آمده است: درس چهارشنبه ۲۵شعبان ۱۲۹۶؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۵۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶-۳۵۳۳]

۴. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۱۴۸

آغاز:ای غلام بخدا قسم بان قدر اختیار نداری که شب و روز هر دو را بخوابی شب تو از تو است و روز تو از ما؛ **انجام:**با سایر سرها به بدنها ملحق نمود، الا لعنة الله علی القوم الظالمین.

مجالس منبری است که نوعاً آمیخته است با تفسیر آیه‌ای از قرآن و بیان چند روایت و حکایت و در پایان ذکر مصائب اهل بیت (ع) می‌آید؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۴۶گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: -۲۱۸]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۰۴-۱۰/۱۱۴

آغاز:خداوند است چنانچه فقره دعای کمیل اشاره بآنست که اللهم انی اسألك برحمتك التی وسعت کل شی چنانچه بعضی ازمحققین علماء گفته و روایت شده که امت مرحومه درقیامت؛ **انجام:**سلام الله علی الحسین واصحابه ولعنة الله علی قاتل الحسین ... ختم نمودم این کتاب را وامید شفاعت دارم ازجناب ختمی مآب ... وقد فرغت من تسویدها عصر یوم الثلثا ثانی والعشرون من شهر ربیع المولود من شهورسنه ۱۲۹۳

مجالس متعددی است هر مجلس را با آیه‌ای ازقرآن کریم شروع نموده و درذیل آن بیاناتی به نقل ازتفاسیر شیعی همچون «الصافی» فیض می‌آورد و اخبار وروایات مناسب با آنرا مطرح نموده و درپایان ذکری از مصائب معصومین (ع) خصوصاً حضرت سید الشهدا (ع) به میان می‌آورد. تألیف این کتاب در روز سه‌شنبه ۲۲ ربیع الاول ۱۲۹۳ به پایان رسیده؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن ملا عبدالله بیرجندی، تا: ۱۲۹۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۱۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۳۲]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۹۸-۳۱/۷۸

آغاز:العطش قد قتلنی وثقل الحدید اجحدنی. بابا تشنگی مرا کشت وسنگینی امان مرا به تعب انداخته اورا در بغل گرفت؛ **انجام:**لبها را گذاشت به آن حلقوم بریده برادر وبوسید آن رگهای گلوی بریده را. الا لعنة الله علی القوم الظالمین

مجالسی است دربیان تاریخ، فضایل ومصایب معصومین (ع)خصوصاً بیان مصایب حضرت سید الشهداء واصحاب آن حضرت درعاشورا، با استفاده از روایات واشعار فارسی؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۳۳۷گ، ۱۶- ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶-۳۵۳۵]

۷. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۸۳/۱

آغاز:شقیق بلخی می‌گوید سالی ازسالها بعزم زیارت بیت الله بمکه معظمه مشرف می‌شدم؛ **انجام:**ویک مسلمانی نبود که بگوید ای مردم مگر نه این عزیز فاطمه زهرا است چرا او را به خاکش نمی‌سپارید

چند مجلس منبری است شامل احادیث وفضایل ومناقب ومصائب اهل بیت علیهم السلام با ذکر اشعار مناسب با هر مجلس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۴۳گ، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف مخ: ۱-۴۲۰]

۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۳۹۶

آغاز:رسولخدا فرمودند که خداوند خلق نفرموده است چیزی را مگر آنکه از برای او سیدی قرار داد چنان چه سید ماهها ماه رمضان است؛ **انجام:**خرابه منزل داده نه شمعی نهچراغی ونه فرشی نه ابی نه نانی درشام خرابه چه زینب نزول کرد ...

مجالس منبری است شامل مجلس‌ها ویادداشت‌های پراکنده که در هر مجلس آیات وروایاتی را مطرح نموده ومطالب تاریخی را آورده ودرپایان از مصایب ائمه اطهار ذکری به میان می‌آورد واز اشعار مناسب فارسی وعربی استفاده می‌کند، از جمله قصیده‌ها

علی بشر کیف بشر ملامهر علی خویی با ترجمه منظوم فارسی آنرا آورده است از کتب علامه مجلسی وروضة الصفا ومجمع النورین نقل نموده است ودرمیان نسخه حکایتی را نقل می‌کند از شیخ محمد طهرانی به تاریخ ۱۳۰۹ ویادداشتی به تاریخ ۱۳۳۸ درنسخه موجود است درجایی از نسخه اشعاری آورده با عنوان: گفته اقل الزائرین شیخ حسین فی شهر رجب ۱۳۰۷؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۱۱۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف مخ: ۱-۴۲۰]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۸

مجموعه‌ای است جدید و یقیناً از قرن چهاردهم (چون از ناسخ التواریخ نقل می‌کند) شامل حکایات، روایات و اشعاری که یکی از اهالی منبر برای نقل گردآوری کرده است، بدون ترتیب و دسته‌بندی خاصی، روش بسیاری حکایات چنین است که به ماجرای کربلا گریز زده شود، در پایان هر مجلس جمله «الا لعنة الله علی قوم الظالمین» و «انا اله و انا الیه راجعون» دیده می‌شود، برخی مجالس در موضوع خاصی است مانند «تولد امام عصر» و یا «حدیث معراج»، نام برخی کتاب‌های استفاده شده در یک بررسی گذرا چنین است: اکلیل المصائب، اسرار الشهاده از علامه دربندی، بهار الانوار [با همین املاء مکرر]، خصال و امالی صدوق، کشف الغمة، کتاب ستین جامع اللطائف، جامع الاسرار، مناقب مرتضوی، کتاب اثنا عشریه، ناسخ التواریخ، مصباح الانوار، عیون اخبار الرضا، ملهوف، ارشاد، مدینة المعاجز، انوار النعمانیة، و منتخب الطریحی. در حواشی نیز به همان خط اشعاری اغلب در مرثیه شهدای کربلا هست که برخی نام شاعر دارد مانند: وصال شیرازی، خیالی و قاآنی (رسم عاشق نیست با یکدل دو دلبر داشتن ...)؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۲۰۷گ، اندازه: ۱۶/۸×۲۱/۱سم [ف: ۲۷/۱-۴۲۹]

۱۰. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۳۲

آغاز:بسمله الشیخ الادیب ابوبکر بن محمد بن عبدالله بن عبد العزیز لما رجع امیرالمؤمنین ... بعد از اینکه حضرت امیر (ع) از جنگ جمل مراجعت بکوفه نمود معاویه؛ **انجام:**من قوله تعالی وما ارسناک [الا] رحمة للعالمین

مجالس منبری متعددی است شامل حکایات تاریخی از قصص انبیاء (ع) واحوالات معصومین (ع) خصوصاً داستان نهضت امام حسین (ع)، درپایان مجالس ذکر مصائب سید الشهداء شده واشعار فارسی وعربی مناسب را آورده است؛ خط: نسخ، کا: علینقی طبسی حائری، تا: ۳ رمضان۱۳۵۷ق؛ جلد: مقوا، ۲۷۱گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۱-۴۱۸]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۵۸/۱-۳۹/۱۳۸

آغاز:لیله بیست وچهارم شهر ذی حجه ۱۳۶۹ بسمله حمدله وصلی الله علی محمدوآله الطاهرین و لا حول و لا قوة الابالله العلی العظیم السلام علیکم یا اهل بیت النبوة سلام از سلم وتسلیم بمعنی امان است چنانچه رسم عرب است؛ **انجام:**آن حضرت بواسطه معصیت مردم بود قوم موسی درخدمت آن عالم شبی نشسته دعا کردند کم کم نزدیک شد درالزام الناصب است ... التکلم فی آلایة الشریفة التجارة ...

یادداشت‌هایی است که یکی از منبریان برای مجالس خود بین سال‌های ۱۳۶۹ تا ۱۳۷۲ق آماده نموده و مواعظی است با استفاده ازآیات و روایات شیعی؛ خط: نستعلیق، کاتب= مؤلف، تا: ۱۳۷۲ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۳۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۳۳]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۲۰-۳۳/۱۷۰

آغاز:بسمله دراینجا ناگزیریم ازتذکربنکته سودمندی که بی توجهی به آن بیشتر افراد مسلمین را بزحمت انداخته؛ **انجام:**سپاس خدا را که موفق باتمام این مختصر نمود و التماس عفوازلغزش وخطا درکلمات خوانندگان راکه به نیکی خویش ما را عفو دعا فرمایند بیستم ماه ذی قعده الحرام سال هزار وسیصدو هشتاد ویک هجری قمری علی هاجرها السلام

نوشته مختصری است با استفاده ازآیات و روایاتی شیعی دربیان اعتبار ولایت دراطاعت وشرایط قبول عمل وبحث‌های گوناگونی درباره تقوا وحقیقتواهمیت آن از دیدگاه قرآن وآثار تقوی، مؤلف این نوشته را در۲۰ ذیقعده ۱۳۸۱ به پایان رسانده این رساله را از حسن فرید گلپایگانی دانسته‌اند، دلیلی بر این انتساب نیافتم؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۰ ذیقعده۱۳۸۱ق؛ ۱۹گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۶-۳۵۳۴]

۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۴۴/۱-۳۹/۱۲۴

آغاز:که درخدمت پادشاه وسلطان عظیم الشأن باکمال جلال وجبروت ایستاده باشند ومشغول درخدمت وصنعت جنگ وجدال؛ **انجام:**وتعلیم می‌کنند به زیردستان خود از مؤمنان وصلحا وعباد وزهاد ومعلم کل آنها ایشان حضرت سید الشهداء صلوات الله علیه و آله.

هشت مجلس ازمجالس روضه‌خوانی عالمی است که هر مجلس با خطبه مختصری شروع می‌شود وشامل مواعظ با استفاده از آیات وروایات است و درپایان هرمجلس ذکری ازمصائب اهل بیت (ع) خصوصاً حضرت سید الشهداء می‌نماید؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۹گ، ۱۵سطر [ف: ۶-۳۵۳۴]

۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۴۳/۳-۳۳/۹۳

آغاز:بسمله الحمدلله الذی عظم شعائر الاسلام واکرمنا بالارشاد الی الحل والحرام وتفضل علینا بالرکون الی الرکن والمقام ... فقد قال الله تبارک وتعالی فی کتابه العزیز لاتقتلوا الصید وانتم حرم؛ **انجام:**هم گریستند لیکن که بر سیدالشهدا کردند که بجای آل محمد مصیبتش عظیم تر بود از ظلم

مجالس منبری است که در هر مجلس آیه‌ای را مورد بحث قرار می‌دهد و درضمن به بیان فضایل اهل بیت ومصایب سیدالشهداء علیه السلام می‌پردازد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد:تیماج مذهب،۳۸گ،۱۴سطر،اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۳۴]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۱۱

آغاز:بسمله، الحمدلله و الصلوة علی نبیه محمد المشتق اسمه من اسمه المحمود ... چنین گوید این فقیر بی بضاعت و متمسک باحادیث اهلبیت رسالت؛ **انجام:**این سنت و طریقه در مدینه جاریست در عزا و عروسی و من خواندم.

در مکارم و ذمایم اخلاقی با استناد به احادیث و آیات، و ذکر برخی وقایع و روایات مناسب هر مقال و در آن، از کتاب‌هایی چون مفاتیح الجنان و باقیات و الصالحات شیخ عباس قمی نقل قول کرده است؛ خط: نستعلیق، کا: ظاهراً مؤلف، بی‌تا؛ بسیار فشرده نگاشته شده؛ جلد: مقوایی، ۶۴۸ص، ۴۱سطر، اندازه: ۱۱/۷×۱۷/۲سم [ف: ۴۵-۱۴۹]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۶ معزی

آغاز:بسمله. الحمدلله اهل الحمد و الثناء ... اما بعد، قال سبحانه: «و اذ قال ربک للملائکه انی جاعل فی الارض خلیفه» ... حسب حضرت باری نسبت به بندگان ذکر شد حالا عرض می‌شود که؛ **انجام:**و لا ینجیه من عقابنا ندم علی حوبة و الله یلمهکم الرشد و یلطف لکم فی التوفیق برحمته.

شش مجلس در مواعظ است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳گ، ابعاد متن: ۱۶×۲۴، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۹-۲۳۷]

● **مجالس المنتخبین و تذکرة العارفین = الامالی (ترجمه)** / حدیث / فارسی

majāles-ol montaxabīn va tazkerat-ol ʻārefīn = al-amālī (t.)

خراسانی، محسن بن محمد مهدی، ق۱۲ قمری

xorāsānī,mohsen ebn-e mohammad mahdī (- 18c)

وابسته به: الامالی = المجالس = امالی صدوق = عرض المجالس؛ شیخ صدوق، محمد بن علی (۳۱۱-۳۸۱)

تاریخ تألیف:۱۱۹۷ق

ترجمه‌ای است از کتاب «الامالی» شیخ صدوق؛ او قبل از این ترجمه‌کتاب ورام بن ابی فراس را نیز به فارسی برگردانده است.

آغاز:الحمد لله رب العالمین و العاقبة للمتقین و النار للجاحدین المکذبین ... اما بعد چنین گوید ... که چون این واعظ بی کردار ضایع کار در صفحه روزگار ...

انجام:به صدقه دادن و سخی بودن و حسن خلق داشتن و شر خود از بندگان خدا باز داشتن

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۹۷۵

آغاز:الحمد لله رب العالمین و العاقبة للمتقین و النار للجاحدین المکذبین ... اما بعد چنین گوید ... که چون این واعظ بی کردار ضایع کار در صفحه روزگار؛ **انجام:**به صدقه دادن و سخی بودن و حسن خلق داشتن و شر خود از بندگان خدا باز داشتن

خط: نسخ، کا: عبدالجواد نیشابوری، تا: شوال ۱۳۴۷ق، جا: مشهد رضوی مدرسه دودر، بخش دوم محمد موسوی، شعبان ۱۳۰۸؛ مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج، مصحح؛ جلد: مذهب، ۲۱۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۳۷-۵۶۹]

● **مجالس المواعظ** / مواعظ / عربی

majālis-ul mawāʻiẓ

هروی، محمد تقی بن حسینعلی، ۱۲۱۷ - ۱۲۹۹ قمری

heravī, mohammad taqī ebn-e hoseyn-ʻalī (1803- 1882)

نام نگارنده در نسخه نیامده است. بایستی از ملا محمد تقی بن حسینعلی هروی اصفهانی باشد. کتابی است که به ترتیب «مجلس» نگاشته شده است و مجلس‌ها در عقاید و مواعظ است که به سوگواری پایان می‌یابد.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۶۵/۱

آغاز:حمدله. و السلام علی عباده الذین اصطفی. فیقول [...] هذه نبذة من آیات الکتاب المبین و اخبار الائمة المعصومین (ع). عقبتها بجملة مما ارجو ... و قد جعلتها فی مجالس. المجلس الاول. قال الله تعالی فی سورة البقرة یا الذین آمنوا کتب علیکم الصیام؛ **انجام:**و هذا آخر المجالس التی وفقنا الله تعالی لجمع جملة من الآیات و الاخبار فیها ... و آله الذین هم امناء الرب الجلیل (ص) الی یوم الدین.

خط:نسخ پخته،بی‌کا، تا: ۱۲۸۳ق؛ ۱۹گ (۱ر-۱۹پ) [ف: ۳-۲۹۱]

● **مجالس المواعظ = فوائد المشاهد** / مواعظ / فارسی

majāles-ol mavāʻez = favā’ed-ol mašāhed

شوشتری، جعفر بن حسین، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۳ قمری

šoštarī,jaʻfar ebn-e hoseyn (1815 - 1886)

مجلس‌های وعظ اوست که ملا محمدبن علی اشرف طالقانی گردآوری و آن را تهذیب و مرتب نموده است، در روضه‌خوانی، و در چهارده مجلس.

آغاز:مجلس اول. بسمله. اللهم انی امجدك و لاغاية لمجدك لااحصی ثناءاً علیك أنت كما اثنیت علی نفسك ... اما بعد امروز که اینجا نشسته اید هر کس ملاحظه حال دل خود کند اگر می‌بینی

انجام:بعد از این دفن ظاهری امید آن هست که در دل خود دفن نموده و به سبب آن از فیوضات وی بی بهره نباشیم والسلام علیه وعلی آبائه الطاهرین وابنائه الطیبین ورحمة الله وبرکاته

چاپ: مشار ۴۵۲۴/۴ (۹ چاپ)؛ مشار فارسی، صص۳۷۹۶-۳۷۹۷، ایران، سنگی، ۱۳۱۸ق، وزیری؛ ۱۳۱۹ق، وزیری کوچک، ۱۵۸+۱+۲۳+۱ص

[فهرستواره منزوی ۱۷۵۴/۳ و ۵۴۸/۶ و ۵۹۱ که از سید جعفر بن عبدالصمد جزایری شوشتری دانسته؛ الذریعة ۳۵۹/۱۶؛ نسخه‌های منزوی ۱۶۵۵/۲؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۵۱۸/۲]

۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۵۹۱

از اوایل مجلس دوم تا اواخر مجلس دهم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ جلد: تیماج، ۱۰۱گ، ۲۰ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳-۷۶۸]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲/۱۷۸۸-۱۰/۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۶۵گ، ۱۸-۲۰سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۶-۳۵۲۷]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۳۴۶

آغاز: به مخلوقان طمع دارند گویند اگر در مسجد؛ **انجام:** و مادر من گفت چه قلم کنم گفت.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

● **مجالس المواعظ** / مواعظ / فارسی

majālis-ul mawā‘iẓ

همدانی، حسین بن محمد حسن، ق۱۴ قمری

hamadānī, hoseyn ebn-e mohammad hasan (- 20c)

مجالسی است به صورت منبر درپند واندرز وموعظه وتاریخ ائمه (ع). مؤلف در اثنا داستان‌ها و مطالب کوتاهی از معاصرین خود از جمله امیر کبیر ذکر نموده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۲۷۷-۱۷/۵۷

آغاز: الحمدلله رب العالمین الی آخر ... بدانکه درحدیث وارد است که حضرت جل وعلا خطاب فرمود به عقل که ادبر یعنی منزل بنما درعالم خود درمقام عالی؛ **انجام:** یک دفعه حضرت دیدند نود وپنج ... در دو فرسخی این مکان آن جناب تنها ماند فرمودند مردم

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ ۱۰۴گ، ۲۱-۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۶-۳۵۲۷]

● **مجالس مواعظ** / مواعظ / فارسی

majāles-e mavā‘ez

غیر همانند:

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۴۵۲-۲۲/۱۷۲

آغاز: حالات خاتم انبیا اسم مبارکش محمد احمد محمودطه ویس شمس ونجم هکذا و مشهور یک هراز اسم دارد ولیکن محقق دویستشصت اسم است مصرحه درقرآن ۵۳اسم است؛ **انجام:** می‌فرماید اول ما خلق الله نوری بعضی جاها می‌فرماید القلم ویا عرش ویا الماء و اللوح تمام موارد محمد و آل اواست واینها وجود مقید می‌باشند.

جنگی است شامل یادداشت‌های منبری یکی ازواعظان شیعی سده چهاردهم هجری که درآن مطالبی درپندواندرز، اخلاق، اعتقادات، اصول دین، حکایات و ... به صورت پراکنده تحریر نموده؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، جلد: مقوای اسلیمی، ۳۶۱گ، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۶-۳۵۳۵]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۱۴۳-۲۱/۶۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین خالق الخلایق اجمعین والصلاة والسلام علی السلطان الانبیاء و المرسلین وعلی صهره و اولاده الطیبین الطاهرین؛ **انجام:** صالح بن وهب مزنی نیزه برپهلوی آن حضرت زد که بررودرافتاد درآن حال زینب خاتون ازخیمه بیرون دوید وفریاد وا اخاه و اسیداه برآورد.

حدود شصت مجلس است که مؤلف از منبرهای خود تحریر نموده است، این مجالس درپندواندرز و تاریخ ائمه ومطالب اعتقادی است؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: حسن روضه خوان، تا: ۱۳۲۴ق؛ ۱۷۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۳۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۹۵-ف

بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۱۹۸]

● **مجالس الموحدین** / گوناگون / فارسی

majāles-ol movahhedīn

تربتی، محمد تقی بن علی نقی، - ۱۳۳۰ قمری

torbatī,mohammad taqī ebn-e ‘alī naqī (- 1912)

کتاب مفصلی است درچند جلد وهر جلد شامل مجالس متعدد؛ جلد اول کتاب است شامل ۱۳۰ مجلس است وجلد دوم شامل ۱۷۳ مجلس (این دو جلد مربوط به توحید ونبوت وامامت است) وترتیب جلد سوم بصورت مجالس نیست بلکه شامل مقدمات وبیانات وخاتمه دراثبات معاد جسمانی است وجلدی هم دراخلاق است. مؤلف درکل این مجلدات به سوره فاتحه وتفسیر آن توجه خاصی داشته واصول دین را از دل این سوره می‌خواهد به دست آورد. تاریخ تألیف جلد اول دوشنبه ۴ جمادی الاول ۱۳۲۲قو تاریخ تألیف جلد دوم ۲۷ ربیع الثانی ۱۳۲۵ق است.

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۲۰-۳۳/۷۰

آغاز: بسمله الحمدلله الذی شرح صدورنا للاسلام وتفضل علینا بحسن الاعلام و نور قلوبنا بمعرفته و ثبتنا علی الایمان ... و بعد شکر و سپاس فزون از حد و قیاس یزدانی؛ **انجام:** درهرچیزی نیت حاصله حتی درخوابیدن و خوردن اللهم اجعل نیاتنا صالحة و اعمالنا مقبولة و ارزقنا حسن الخاتمة

جلددیگری از کتاب مجالس الموحدین است شامل مقدمه وپنج مقصد وخاتمه در علم اخلاق ودرمان امراض نفسانی؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: چهارشنبه ۲۳رجب۱۳۱۹ق؛ مصحح؛ ۱۸۶گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۶-۳۵۲۹]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۱۸-۳۳/۶۸

آغاز: بسمله. بحمدالله الذی بلا اول کان قبله والاخر بلا آخر یکون بعده الذی قصرت عن رؤیته ابصار الناظرین؛ **انجام:** ومع موالید

بعدلك ولاتعامل معهم بفضلك یا احکم الحاکمین. هذا تمام الکلام فی المجلد الاول من مجالس الموحدین ویتلوه الکلام فی المجلد الثانی فی امامة سایر الائمة والمعاد وتتمیم تفسیر السورة المبارکة الفاتحة انشاء الله وقد وقع الفراغ لمؤلفه ... محمد تقی بن علینقی المدعو بالامیر شجیع الملک ... جمادی الاولی ۱۳۲۲

جلد ۱ (شامل ۱۳۰ مجلس)؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: دوشنبه ۴ جمادی الاول۱۳۲۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج ، ۲۲۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۶-۳۵۲۸]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۱۹-۳۳/۶۹

آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین مالك یوم الدین وصلی الله علی محمد وآله الطاهرین ... چون ختم مجلد اول از مجالس الموحدین رابه اثبات خلافت بلافصل ... این مجلد که مجلد ثانی از ... امامت امام ثانی وسبط اول؛ **انجام:**وطلب مغفرت از برای بنده واترك نکنند ... قدوقع الفراغ لمؤلف ... محمد تقی التربتی ابن الحاج علینقی المدعو بالامیر شجیع الملك ... بیست وهفتم شهرربیع الثانی من شهور ۱۳۲۵ ... فی المدینة الرضویة

جلد ۲ (۱۷۳ مجلس)؛ خط: شکسته، نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۷ربیع الثانی۱۳۲۵ق؛ مصحح؛ درپایان قصیده‌ای درمدیحه آورده؛ ۳۱۰گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۶-۳۵۲۹]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۱۷-۳۳/۶۷

آغاز:بسمله الحمدلله رب الاخرة والاولی ومبدء الوجود والمثل الاعلی والصلوة علی غایة الارض والسماء واقرب الخلق الی الله ... چنین گوید: محمد تقی بن الحاج علینقی القرائی ... که درمقدمه کتاب درمجلد امامت تعرض نمودیم ... وغرض از نگارش این مجلد ذکر ادله وبراهین منتجه یقین بمعاد جسمانی است ... مقدمه اولی این است که جمعی از معاشر حکماء؛ **انجام:**یعنی محمد وآل بیت او صلوات الله وسلامه علیهم اجمعین درآخرت مجاورت قصور ایشان قرار دهد. رحم الله من قال آمین

جلد ۳؛ خط: نستعلیق، کاتب =مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۱۲۷گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۶-۳۵۲۸]

● **مجالس الموحدین فی اصول الدین** / کلام و اعتقادات / عربی

majālis-ul muwaḥḥidīn fī usūl-id dīn

ساروی مازندرانی، محمد مهدی بن محمد جعفر، ق۱۳ قمری

sāravī māzandarānī,mohammad mahdī ebn-e mohammad ja‘far (- 19c)

تاریخ تألیف: غدیر ۱۲۸۰ق؛ محل تألیف: ساری

مختصری است در اصول دین با استفاده از کتاب و سنت و ادله عقل، با تفصیل بیشتر در مباحث امامت، در شش «مجلس»: ۱. معرفة الله تعالی؛ ۲. التوحید؛ ۳. العدل؛ ۴. النبوة؛ ۵. الامامة؛ ۶. المعاد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۲۰/۲

آغاز:الحمدلله الذی تسربل باللاهوتیة الازلیة و تفرد بالعظمة الجبروتیة و تردی بالوحدانیة السرمدیة؛ **انجام:**قد فرغنا من تألیف مجالس الموحدین فی أحکام اصول الدین من شریفة سید المرسلین بحمدالله الملك الحق المبین ...

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۲۲۲ر-۲۴۳پ)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۹-۳۱۷]

← مجالس موعظه ≻ مجالس ماه رمضان

● **مجالس الموعظة** / حدیث / فارسی

majāles-ol maw‘eza

روایات وحکایاتی است درباره معارف اسلامی ومسائل اخلاقی.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۷۳

آغاز:دراخبار آمده که لقمان حکیم رحمة الله علیه پسر خود را بدین کلمات مقبول نصیحت کرده هرکه این را یاد گیرد و عمل کند ازخردمندان گردد؛ **انجام:**من ان یاخذ مریض شیئا من الفاکهة وسیعلم الإیة انتهی ما اردناه فی المقام والحمدلله المنعام.

خط: نستعلیق و تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۲۵گ، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف مخ: ۴-۱۶۹۵]

● **مجالس المؤمنین** / رجال، تراجم / فارسی

majāles-ol mo’menīn

شوشتری، نورالله بن شرف الدین، ۹۵۶ - ۱۰۱۹ قمری

šūštarī, nūr-ol-lāh ebn-e šaraf-od-dīn (1550 - 1611)

تاریخ تألیف:پنج‌شنبه ۲۳ذیقعده ۱۰۱۰ ق؛ محل تألیف: لاهور

یکی از کتاب‌های پرمطلب و ساده فارسی است که در روزگار صفوی نگاشته شده است. این کتاب که برای ترویج مذهب شیعه ساخته شده تاریخ و جغرافیای ادبی و سیاسی خاورمیانه را تا پیش از دولت صفوی در بردارد.مؤلف کتاب خود را بر یک پیشگفتار و دوازده «مجلس» و پایان نامه تنظیم کرده است:۱. در ذکر بعضی از اماکن لطیفه؛ ۲. بیان حال طایفه چند که به تشیع مشهور و در سلك اهل ایمان مذکورند؛ ۳. در ذکر اکابر شیعه؛ ۴. در ذکر اکابر دین و افاضل مؤمنین؛ ۵.ذکر بعضی از اکابر متکلمین و افاضل مفسرین و محدثین؛ ۶. در ذکر جمعی از صوفیه صافی طویه؛ ۷.ذکر مشاهیر حکمای اسلام؛ ۸. ذکر ملوك نامدار؛ ۹. ذکر امرای نامدار و سپهسالاران عالی تبار؛ ۱۰.ذکر وزرای عظام؛ ۱۱. ذکر شعرای عرب؛ ۱۲. ذکر شعرای عجم.

آغاز:بسمله، نفحات دلگشای حمد و رشحات جانفزای ثنا که از مهب شمال اعتقاد و مصب زلال انقیاد چمن سپهر اخضر.

انجام:و طبع لطیف ناظران را از مطالعه آن ملالت نیفزاید بتوفیق

الله ...

چاپ: مشار فارسی ۴۵۲۳/۴ (۵ چاپ)؛ دارالحکومه بمبئی، سنگی، ۱۲۸۷ق، رحلی (مطارح الانظار: صص۳۳-۷۹ و ۱۸۸-۱۹۲)؛ دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۲۶۸ق، رحلی

[فهرستوارهمنزوی ۲۲۶۱/۳؛ مصفی المقال ۴۸۵؛ الذریعه ۳۷۰/۱۹ و ۳۷۱، کشف الحجب -۴۸۷؛ مشترک پاکستان، ۸۷۲/۱۱و ۲۳۱۵/۱۲؛ دنا ۲۷/۹-۳۳]

شرح و حواشی:

۱- محفل فردوس = تذکره محفل فردوس؛ شوشتری، علاء الملک بن نورالله (-۱۱)

۲- مجالس المؤمنین (منتخب)؛ ذوالقدر، خلیل (-۱۱)

۳- محافل المؤمنین؛ حسینی عاملی، محمد شفیع بن محمد (-۱۲)

۴- مجالس المؤمنین (منتخب)؛ خادم حسینی، عبدالملک (-۱۲)

۵- ملخص مجالس المؤمنین

۱. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۰۱

خط: نستعلیق، کا: محسن باغ آسیایی گنابادی، تا: ۱ ربیع الثانی۹۷۱ق، این تاریخ نباید درست باشد و در نسخه هم که بریدگی و سایدگی دارد به‌خوبی خوانده نمی‌شود؛ با تاریخ تولد ۱۱۹۸؛ تملک: جعفر قلی بن عباسقلی معین الوزارة در محرم۱۳۰۲؛ جلد: تیماج، قطع: رحلی [نشریه: ۳-۳۹۹]

۲. کاشان؛ امامت، عزیز الله؛ شماره نسخه:۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: معروف بن کتاب الله، تا: ۱۴ صفر۱۰۰۴ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «کمال الدین خان» (بیضوی)، «ابوالقاسم الحسینی»؛ جلد: تیماج، ۲۸۷گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف:]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۹۷

خط: نسخ، کا: حبیب الله بن نورالله شوشتری، تا: ۱۰۱۰ق، جا: دارالخلافه؛ مصحح، محشی؛ با رباعی از محمد رحیم بن میرزا سید مرتضی حسینی که در جمادی الثانی ۱۱۶۵ نوشته شده؛ جلد: تیماج، ۷۰۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۲۶-۱۹۱]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۹۹

خط: نسخ، کا: حمدانی، حسن، تا: ۱۰۲۱ق؛ مجدول، با پیکره‌های جانوران و مردمی نگار شده، باسرلوح؛ با خط و مهر مورخ ۱۱۵۰ محمد شاه هندی و او نسخه را در ۱۱۶۱ به فرزند خود محمد باقر بخشیده و خط و مهر پسرش محمد باقر هم؛ تملک: ابوالقاسم حسینی که در کلکته از آقا محمد باقر صاحب تاجر شیرازی در شوال ۱۲۶۲ خریده؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج مذهب، ۶۰۵گ، ۲۵سطر(۱۱/۵×۲۳)، اندازه: ۲۲×۲۴سم [ف: ۸-۵۰۸]

۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۸۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صالح بن کمال الدین حسین حسینی مشهدی، تا: ۲ ذیحجه۱۰۲۲ق؛ مجدول، با یک سرلوح مذهب؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، «گل گلشن انبیاء احمد است»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرم مذهب، ۹۴۲ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰/۸×۳۱سم [ف: ۵-۶۷۳]

۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۸۴۶

آغاز:برابر؛ **انجام:** خاتمه در وصایای مؤلف با ناظران نکته‌دان سخن طراز که این مجالس را بشرف مطالعه خود نوازند و نظر اعتبار و امتیاز در نظم و ترتیب او اندازند ... حمل بر جهل و قصور این فقیر معترف بتقصیر ننمایند که مقصود از این تالیف تقرب بحضرت پروردگار و رسول مختار و ائمه اطهار و معانی آن بفهم سایر مستحقان روزگار است نه اظهار فضیلت و فصاحت گفتار ... اگر احیانا اطلاع احوال بعضی از ایشان که در دیار اغیار واقع شوند و آزاری رسانند و تعرض بمزارات اسلاف ایشان نمایند و آنکه چون بعد از اتمام هفت (نسخه در این موضع ناتمام مانده است.)

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۲۷ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، با دو سرلوح مذهب؛ تملک: ابن سید جمال الدین طباطبائی در ۱۰۲۷ق، عز الممالک معین الدین در ۱۰۸۴ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مذهب، ۱۰۶۱ص، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۷-۶۳۳]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۸۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**فی سلک شهور سنه ثمان و تسعین (یک کلمه افتاده) بلده لاهور صینت عن آفات الدهور.

خط: نسخ، کا: امین الدین محمد الشریف بن روز بهان، تا: ۱۰۲۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۱۵گ، ۳۰سطر(۱۰/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۵-۶۵۷]

۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۶۰۳/۱

کا: علاء الملک پسر قاضی نور الله، تا: ۱۰۳۵/۵/۴ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۶۷۶گ (۱-۶۷۶)، ۲۳سطر (۸/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: ۴-۱۳۶۰]

یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۱۶۵/۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۴-۴۰۴]

۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۸۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ابن نصیر خضرکی، تا: ۱۰۳۶ق؛ مجدول، مذهب، با سه سرلوح مرصع منقش؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن مذهب، ۱۱۵۴ص، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۰/۳×۲۹/۷سم [ف: ۵-۶۷۹]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: بایزید بن کمال، تا: ۱۰۴۰ق؛ مجدول؛ مهر: ناصرالدین شاه؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: ساغری، ۵۶۲گ، ۲۳سطر(۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۴-۲۱۱]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۷۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، کا: محمد یوسف بن عبدالخالق ... مشهدی،

تا: ۱۰۴۱ق؛ مصحح، محشی، نیز چهار برگ حاشیه الحاقی آغاز نسخه در رابطه با فاتحه کتاب، لازم به ذکر است که در چهار برگ پیش از آغاز نسخه، متنی الحاقی از قول مؤلف آورده شده مبنی بر اینکه «این تراب اقدام مومنان در فاتحه کتاب مجالس المومنین تشبیه اقوال بعضی از شیاطین امت سید المرسلین را به شبهات ابلیس لعین مذکور ساخته و جهت رعایت معانقه اجزای اصلیه کلام حواله شعور به شبهات مذکوره و جواب آن را به کتب جمهور مناسب شناخته بود» چون مطلب به نظر یکی از اخوان عالیشان رسید «استدعا نمود که به نوشتن تفصیل شبهات مذکوره و جواب آن گراید و به حاشیه کتاب الحاق نماید» تا خوانندگان برای اطلاع از آنها نیازی به منابع دیگر نداشته باشند، این متن الحاقی در بعضی از نسخه‌های خطی موجود می‌باشد؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۳۸۵گ، ۲۷سطر (۱۴/۵×۲۶/۵)، اندازه: ۲۵×۳۷/۸سم [رایانه]

۱۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۸۴ حکمت

خط: نستعلیق، کا: اوجانی شیرازی، غیب الله بن رضا قلی، تا: ذیقعده۱۰۴۱ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، قطع: رحلی [ف: ۲-۳۴]

۱۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۱۶/۱

کا: محمد مؤمن بن محمد رضای حسینی رضوی خازن کتب رضوی، تا: رجب۱۰۴۲ق؛ قطع: رحلی [نشریه: ۷-۲۴۵]

۱۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۲۵

خط: نستعلیق، کا: شیرازی، ابوالحسن بن عبدالله، تا: ۱۵ ربیع الاول۱۰۴۲ق؛ مصحح، دارای یک سرلوح مرصع، مجدول؛ یادداشتی به خط معتمد الدوله که آن را به آقای عبدی بخشیده، یادداشت دیگری بخط عبدالعلی نعمة اللهی متخلص به عبدی احتشام الملک با مهر مورخ ۱۲۹۹؛ تملک: فرهاد میرزا مورخ ۲۷ رجب ۱۲۹۹؛ جلد: تیماج، ۳۷۹گ، ۲۷ سطر(۸/۵×۱۷)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۱-۲۴۷]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۴۲۵

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۵۷]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۶ رمضان۱۰۴۴ق؛ مجدول، با سرلوح؛ مهر: «عبده آقا خان بن اسدالله» (بیضی)؛ در چند جا خط زیبای نستعلیق ناصر خطاطان تبریزی به تاریخ ۲۶ مرداد ۱۳۰۶؛ جلد: تیماج، ۷۱۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۷-۴]

۱۶. کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۲

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۱۰۴۵ق، در تاریخ دست برده شده؛ ۴۷۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۸/۵سم [ف: -۱۴]

۱۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۴۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲ رجب۱۰۴۶ق، جا: شوشتر؛ مصحح، بانشانی بلاغ، محشی از مؤلف، یادداشتی از علی نقی بن حاج محمد قزوینی به تاریخ ۱۳جمادی الاول ۱۲۶۱ در اصفهان؛ تملک: عبدالحسین بن حاج نقی تاجر قزوینی به تاریخ شنبه ۲ شعبان ۱۳۰۵؛ جلد: تیماج، ۴۴۸گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۴-۲۷۶]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۵۴۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۰۴۶ق، به فرموده جلال حسینی؛ مجدول؛ جلد: تیماج، مذهب، ۳۰۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۲۶-۴۵]

۱۹. همدان؛ اعتماد الدوله؛ شماره نسخه:۵۷

کا: خیرالله شوشتری، تا: ۱۰۴۶ق [نشریه: ۵-۳۴۵]

۲۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۶

کا: محمد زکی بن مومن، تا: چهارشنبه ۲۷ رمضان۱۰۴۸ق؛ قطع: رحلی [ف: -۲۱۳]

۲۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۶۸ - ب

خط: نسخ، کا: مجدالدین خیرالله بن علی شاه کاغذی شوشتری، تا: ۱۰۴۸/۹/۱۶ق، جا: شوشتر؛ محشی با نشان «منه ره»، از روی نسخه نوشته شده از روی نسخه مؤلف که چندان بی غلط هم نبود؛ واقف: مهد علیا، پنج‌شنبه ۱۸ ربیع الاول ۱۲۷۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۴۴گ، ۲۸سطر(۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: -۱۸۲]

۲۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۱۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۰ق؛ با سرلوح؛ تملک: محمد بن عمادالدین محمد بن محمد میرک در جمادی الاول ۱۱۰۴؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۰۹گ، ۲۵ سطر (۱۴×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۵-۵۰۴]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۵۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد یوسف بن نورالله حسینی مرعشی شوشتری، تا: ۱۰۵۱ق، جا: حیدرآباد کلکنده؛ تملک: مسیح بن احمد رضوی در ذیحجه ۱۳۲۹؛ جلد: میشن مذهب، ۶۸۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۲۷-۲۳۸]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۶۳

از مجلس سوم تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: منوچهر بن مقصود بیک، تا: ۱۹ ربیع الثانی۱۰۵۲ق؛ مجدول، مصحح، دارای سرلوح؛ ۳۰۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶/۵سم [ف: ۲۷-۱۹۰]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۵

خط: نسخ، کا: منوچهر کاتب پسر شادروان مقصود کمره ئی، تا: شعبان ۱۰۵۲ق؛ با ۱۳ سرلوح، محشی با امضای «منه» و «۱۲»، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مذهب، ۵۵۹گ، ۲۵سطر(۹/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۲-۶۴۷]

۲۶. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۲۶۲۷

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد مومن بن مظفر سمرقندی نیشابوری، تا: ۱۰۵۳ق؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: -۱۲۷۰]

۲۷. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۷۶ فرخ

خط: نسخ، کا: حاجی محمد بن نورالدین محمد دشت بیاضی، تا: اواخر ذیقعده۱۰۵۳ق؛ دارای یک سرلوح، مذهب، صفحات مجدول؛ مهر: «محمدصادق بن ابوالقاسم»؛ کاغذ ترمه؛ ۵۲۸گ، ۲۶ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: -۱۵۵]

۲۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۸۴۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**یک رساله در اخلاق و یک رساله در احوال حکما مسمی بخلاصة الحیوة و آن تمام نشده دیگر رساله در اسرار حروف و رموز اعداد که طبق کتاب مفاحص واقع است و از دلائل حسن عقیده او آنکه آخ بحسن خاتمه نیز فایز گردید در شهور سنه (در این موضع بیاض است) در دار الخلافه لاهور بدرجه شهادت رسیده و در خطیره مرحوم میر حبیب الله مدفون گردید رحمه الله تعالی و حشره فی زمرة الائمه الطاهرین صلوات الله علیهم اجمعین تمت قد فرغه من تحریر هذا الکتاب فی ۲۲ شهر شوال سنه ۱۰۵۳ بید احقر عبادالله منوچهر ابن مقصود بیک.

از مجلس اول تا مجلس پنجم؛ خط: نسخ و ثلث، کا: منوچهر بن مقصود بیک، تا: ۲۲ شوال۱۰۵۳ق؛ مجدول، با سرلوح مذهب بسیار خوب، با چهار کتیبه مذهب مرصع؛ در سال ۱۱۹۰ هجری از میرزا محمد رفیع مهابادی ابتیاع شده؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار، «حسین ابن هدایت - مشیر السلطنه- محمد رضا الحسینی»؛ جلد: چرم مذهب، ۵۱۰ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۸/۸سم [ف: ۷-۶۳۹]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۱۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۴ق؛ جلد: تیماج [الفبائی: -۴۹۴]

۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۶۲

خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن نورالله نوری، تا: صفر ۱۰۵۵ق، جا: دشت نور، در خانه آقا محمد نمدساب پسر آقا یعقوب ایشک آقاسی حرم برای حاجی آقا رضا پسر آقا اسماعیل نوری؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۱۶۷گ (۳-۱۱۶۹)، ۱۵سطر(۹×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۱۷-۲۱۵]

۳۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۰۰ ـ ب

خط: نستعلیق، کا: عبدالله کمال پسر روح الله، تا: ۱۲رمضان ۱۰۵۵ق؛ مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۶۲۱گ، ۱۵سطر(۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۱-۴۱۲]

۳۲. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۴ شعبان۱۰۵۶ق؛ محشی با نشان «منه رحمه الله»؛ آغاز کتاب در خطبه افتاده؛ جلد: تیماج، قطع: رحلی [نشریه: ۷-۵۴۹]

۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۱۱

خط: نستعلیق، کا: کاتب خاتون آبادی، محمد حسین بن محمد تقی، تا: سه‌شنبه ۲۴ محرم۱۰۵۶ق؛ با سرلوح، مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۲۵گ، ۲۴سطر(۱۲×۲۴)، اندازه: ۱۵×سم [ف: ۱۷-۱۵۰]

۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۵۲۴

آغاز:خسران مال اشباه و امثال او نسبت بال عدیم المثال رسول متعال رسول متعال پس اگر نزول بعضی از آیات قرآنی و کلمات شریفه فرقانی؛ **انجام:**برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۴ شعبان۱۰۵۶ق؛ افتادگی: آغاز(بخشی از دیباچه افتاده)؛ محشی؛ تملک: آقا محمد علی ولد آقا زین العابدین؛ یادداشت هدیه میرزا محمد فسائی به ابوالحسن مشهور به آقا میر در ذیحجه ۱۲۷۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱۵گ، ۲۹سطر (۱۶×۲۹)، اندازه: ۲۳/۵×۳۸/۵سم [ف: ۱۹-۷۱۴]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: خیرالله بن علیشاه کاغذی شوشتری، تا: شوال۱۰۵۷ق؛ با یک واسطه از خط مؤلف نقل کرده، مصحح، باسرلوح مذهب، مجدول، مقابله شده با نسخه اصل؛ مهر: «و اذکر فی الکتاب اسمعیل» (مربع)؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۴۰گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۲۷/۲-۵۹]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۰۰۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۶ شعبان۱۰۵۷ق [مختصر ف: -۷۱۸]

۳۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۴۰ ـ ب

خط: نسخ، کا: حسینی خوراسکانی اصفهانی، شکرالله بن محمد، تا: چهارشنبه ۲۸شعبان ۱۰۵۷ق؛ محشیاز زین العابدین کاظمی و قزوینی است؛ مهر: «عبده محمد مهدی ۱۱۸»؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۴۹گ، ۲۴سطر(۱۵/۵×۲۷)، اندازه: ۲۵×۳۹سم [ف: ۱-۴۱۲]

۳۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۴۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**بتوفیق نصیر الناصرین و استغاثه اشرف المرسلین و از برکات ارواح ائمه طاهرین صلوات الله و سلامه علیه و علیهم اجمعین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۶ ذیحجه۱۰۵۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۷۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳-۱۶۷]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۶

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۸ق؛ دارای سر لوح، مجدول؛ ۶۰۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۸سم [ف: ۲-۳۲۶]

۴۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۳۷-عکسی

آغاز:برابر

در ۲ مجلد؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۲۳ محرم۱۰۵۸ق؛ باسرلوح بسیار زیبا، مجدول؛ ۲۵سطر(۱۱/۵×۲۳/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۴۱]

۴۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۶۶

آغاز:و من انکر واحداً منهم فقد انکرنی بهم یمسک الله السماء أن یقع علی الارض

خط: نستعلیق، کا: عبدالرضا بن ... بن نصر الله قاضی شوشتری، تا: جمعه۱۷شعبان۱۰۵۹ق؛افتادگی:آغاز؛در نسخه تاریخ شروع تألیف در مفتتح رجب ۹۹۸ در لاهور و تاریخ اتمام آن روز پنج‌شنبه ۲۳ ذیقعده (۱۰۱۰) به نقل از خط مؤلف آمده؛ مجدول، مصحح،

محشی با عناوین «منه بخطه»، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج، ۴۲۹گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۱]

۴۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۱۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**تا چنانکه در اکثر کتب تواریخ و سیر بنظر میرسد بتعاقب نقل و مرور روزگار نسخهای سقیم خاطر آزار بر وی کار نیاید ...

خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم بن عزیزالله جزفادقانی، تا: ۱۰۵۹ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول و مذهب، با سرلوحی زیبا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۴۱۳گ، ۲۵سطر [ف: ۳-۱۲۲۰]

۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد رضا بن شمس الدین بحرآبادی، تا: ۱ جمادی الثانی۱۰۶۱ق؛ مذیل است به پاسخ شبهات شیطان و رد جواب‌های فخرالدین رازی در سه صفحه، مصحح، مقابله شدهتوسط جعفر بن محمد بن محمود سبزواری در چهارشنبه نوزدهم شوال ۱۰۶۱، محشی؛ تملک: جعفر بن محمد بن محمود شیعی سبزواری؛ جلد: میشن، ۳۹۴گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۵×۳۹/۵سم [ف: ۲۷-۲۳۶]

۴۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسینی التادرانی، تا: ۱۰۶۲ق؛ مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۴۷۷گ، ۲۵سطر(۱۱/۵×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۶/۵سم [ف: ۴-۸۳]

۴۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۱۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پایان رجب۱۰۶۲ق؛ مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن مذهب، ۴۶۵گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۹/۹سم [ف: ۴-۷۲۷]

۴۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۹

آغاز:کرام آن است که بروجهی که درمقدمات این کتاب اشارتی به آن واقع شده تحصیل یقین به مطالب حقیقیه که حکمت عبارت ازآن است یا به نظر واستدلال حاصل می‌شود؛ **انجام:**برابر

مجلس ششم تا پایان کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم ۱۰۶۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور، ۴۵۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف مخ: ۴-۱۶۹۳]

۴۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۷۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**بتوفیق خیر الناصرین و استعانة اشرف المرسلین و از برکات ارواح ائمه طاهرین صلوات الله سلامه علیه و علیهم اجمعین

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن فتح الدین شوشتری، تا: ۱۰۶۳ق؛ مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مذهب، ۴۷۶گ، ۲۵ سطر(۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲-۵۲۵]

۴۸. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۲۰

آغاز:برابر**انجام:**چنانچه در اکثر تاریخ و سیر به نظر میرسد بتعاقب ... تمام شد کتاب مجالس المؤمنین.

خط: نسخ خوش، کا: محمد امین تستری، تا: پنج‌شنبه ۲۸ صفر۱۰۶۳ق؛ مجدول؛ مهر: محمدرضا حسینی؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۷۰ص، ۲۵ سطر(۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: -۱۵۸]

۴۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲۳۴-۳۷/۲۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**وسیعلم الذین ظلموا الی منقلب ینقلبون تمام شد کتاب مجالس المؤمنین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۵رمضان۱۰۶۴ق؛ مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج مذهب، مصحح، با نسخه اصل خود مؤلف مقابله شده، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۸۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۶-۳۵۲۶]

۵۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۸۱

خط: نستعلیق خوب، کا: محمد زمان بن سید مراد حسینی مشهدی، تا: ۱۰جمادی الاول۱۰۶۵ق؛ مجدول، دارای دوازده سرلوح آب و رنگ هندی؛ جلد: تیماج، ۲۹۲گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۶/۵سم [ف: ۴-۴۳۵]

۵۱. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۱۸۱

از آغاز کتاب تا پایان مجلس پنجم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۵جمادی الثانی۱۰۶۵ق؛ ۲۹۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۱-۱۶۲]

۵۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۵۰

آغاز:بسمله، در ذکر مشاهیر حکماء اسلام و متکلمان اعلام که اکثر ایشان عالم بفروع و اصول شریعة حضرت؛ **انجام:** برابر

از مجلس هفتم تا مجلس دوازدهم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۲۲۶گ، ۲۴سطر(۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۹/۵سم [ف: ۵-۴۹]

۵۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۸۷۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**مولانا لسانی شیرازی در اصل شیرازیست اما اکثر اوقات در بغداد و تبریز بسر میبرد ... وفات مولانا لسانی در سنه اربعین و تسعمائه بوده و در سرخاب تبریز مدفون گردید رحمت الله علیه ... قد وقع الفراغ من اتمامه مؤلفه فی یوم الخمیس الثالث و العشرین شهر ذی القعده سنه عشرة و الف و کان افتتاحه فی شهر محرم الحرام سنه خمسة و ستین و الف من الهجرة النبویه ... کتبه العبد الحقیر عین علی التبریزی غفرالله ذنوبه و ستر عیوبه ...

خط: نسخ خوب و موزون، کا: عین علی تبریزی، تا: ۱۰۶۵ق؛ مجدول، بایک کتیبه مذهب منقش، با یک سرلوح؛ مهر: ناصرالدینشاه قاجار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج لاکی، ۹۸۶ص، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۳×۳۶/۲سم [ف: ۵-۶۶۸]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۳۴

آغاز:هو ثقتی مجلس ششم در ذکر جمعی از صوفیان صافی طویة که نزد سالکان مسالک طریقت و مؤسسان شریعت و حقیقت؛ **انجام:**برابر

از مجلس ششم تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد حکیم بن

محمد معصوم رضوی دلیجانی، تا: رمضان ۱۰۶۶ق؛ مجدول؛ مهر: محمد صادق بن میرزا بزرگ مستوفی تبریزی «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد صادق»؛ واقف: خان بابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۵گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۹/۵سم [ف: ۲۷-۲۳۴]

۵۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۱۷

خط: نستعلیق ریز و خوش، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۶ رمضان۱۰۶۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ با یادداشت اینکه شانزده جزوه و نیم این کتاب را حسین حسینی دزفولی، محمد باقر نوشته؛ کاغذ: ترمه، ۳۱۳گ، ۲۸سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۷/۵×۲۹/۵سم [ف: ۳-۲۹۱]

۵۶. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۱۲۶

خط: نسخ، کا: عبدالقادر بن شاه حسین، تا: شوال۱۰۶۸ق؛ ۵۷۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۳۲/۵سم [ف: -۱۰۴]

۵۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۳

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن آقا جان میر شکار، تا: شنبه پایان ذیحجه۱۰۶۸ق؛ تملک: فاضل تونی؛ مهر: عبده هادی الحسینی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۴۹۸گ، ۲۶سطر(۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [ف: -۱۲۳]

۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۴۲

خط: نسخ، کا: نجم الدین بن سید محمود بن سید قطب الدین شوشتری، تا: سه‌شنبه ۷ محرم۱۰۶۸ق؛ مجدول، با سرلوح مزدوج؛ تملک: یوسف بن یحیی بن نوروز روضه خوان؛ جلد: تیماج، ۳۱۷گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۳×۳۶/۵سم [ف: ۲۶-۳۲۴]

۵۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲۱۳-۳۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد علی طبسی گیلکی، تا: ۹شوال۱۰۶۸ق؛ مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج مذهب مرصع، مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۴۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۵×۳۹سم [ف: ۶-۳۵۲۶]

۶۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۸۷۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**چون بعد از اتمام هفت نسخه از این مجالس در مقابله آنها با اصل مسوده آن و این فقیر مستهام باشاعه آن اقدام نموده بنابراین مأمول از الطاف خان اکرام که از آن نسخه نقل بردارند آنکه همت بر تصحیح و مقابله و منقول عنه گمارند تا چنانچه در اکثر کتب تاریخ و سیر بنظر میرسد بتعاقب نقل و مرور روزگار نسخهای سقیم خاطر آزار بروی کار نیاید و طبع لطیف ناظران را از مناظره و مطالعه آن ملالت نیفزاید و الله اعلم بالصواب قد فرغ من تحریر هذا الکتاب المستطاب فی ثمان و عشرین من شهر ذیحجة الحرام سنه ثمان و ستین بعد الالف من الهجرة النبویه المصطفویه علی ید العبد الضعیف النحیف المذنب الراجی المحتاج الی ربه الغنی ابن سید مراد محمد زمان الکاتب الحسینی المشهدی غفر ذنوبهما و ستر عیوبهما. هر که خواند دعا طمع دارم - چونکه من بنده گنه کارم ... پایان: مولانا لسانی شیرازی در اصل شیرازیست اما اکثر اوقات در بغداد و تبریز بسر میبرد ... وفات مولانا لسانی در سنه اربعین و تسعمائه بوده و در سرخاب تبریز مدفون گردید رحمت الله علیه ... قد وقع الفراغ من اتمامه مؤلفه فی یوم الخمیس الثالث و العشرین شهر ذی القعده سنه عشرة و الف و کان افتتاحه فی شهر محرم الحرام سنه خمسة و ستین و الف من الهجرة النبویه ... کتبه العبد الحقیر عین علی التبریزی غفرالله ذنوبه و ستر عیوبه ... ..

خط: نستعلیق، کا: محمد زمان کاتب حسینی مشهدی ابن سید مراد، تا: ۱۰۶۸ق؛ مجدول، یازده سرلوح مذهب، مذهب؛ تملک: فرهاد میرزا؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: چرم مذهب، ۷۸۸ص، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۷سم [ف: ۵-۶۷۱]

۶۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۸۵

انجام:برابر

خط: نستعلیق، کا: جنابدی، محمد زمان، تا: ۲۵ صفر۱۰۶۹ق [ف: ۳-۲۴]

۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ ممتاز، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ دارای سرلوح عالی مذهب، مجدول؛ مهر: فرهاد میرزا؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: ساغری مذهب، ۳۹۰گ، اندازه: ۲۵×۳۹سم [ف: ۹-۵۵]

۶۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۰۰

خط: نسخ، کا: صدر الدین محمد بن ملا حسین سالکدهی، تا: ربیع الثانی۱۰۶۹ق؛ مجدول؛ تملک: قطب الدین محمدبن شیخ علی شریف لاهیجی؛ جلد: تیماج سبز، ۵۳۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۱سم [ف: ۲۷-۴۰۵]

۶۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۲/۲-۲/۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: س ع د ی ت ب ر ی ز ی = سعدی تبریزی، تا: ۲۲ربیع الثانی۱۰۷۰ق، جا: حیدرآباد؛ مجدول؛ ۴۴۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۶-۳۵۲۵]

۶۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۵۵-۵۶/۵

آغاز:برابر

از اول تا آخر کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: جاگیر ابن حاجی خضر شوشتری ، تا: ذیحجه۱۰۷۰ق، برای مستوفی الملکی میرزا محمد بن محمد نصیر بن حاجی شکر اصفهانی؛ مجدول، با سرلوح؛ ۲۷۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۸سم [ف: ۶-۳۵۲۶]

۶۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۱۶۵

خط: نستعلیق، کا: محمد مؤمن بن حاجی حسین علی خواجه، تا: ۵ صفر۱۰۷۱ق؛ کاغذ: هندی [نشریه: ۲-۹۴]

۶۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲۱۴-۳۷/۴

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق،کا:حسین جلیل،تا:۲۱رمضان۱۰۷۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۳×۳۸سم [ف: ۶-۳۵۲۶]

۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۶۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: جعفر بن میرزا بیگ، تا: جمعه ۱۸ رمضان۱۰۷۳ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول، محشی به لفظ «منه ره»؛ واقف: حسن فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ جلد: میشن مذهب، ۳۸۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۲×۳۷/۵سم [ف: ۲۷-۲۳۷]

۶۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۳۶

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن آقا جان میرشکار، تا: یکشنبه ۱۴ جمادی الثانی۱۰۷۴ق؛ مجدول، دارای سرلوح؛ جلد: تیماج، ۳۳۴گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۹سم [ف: ۱۱-۳۲۸]

۷۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ملا محبعلی بن حاجی یوسف شیرازی، تا: ۱۰۷۵ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مذهب، ۵۳۷گ، ۲۵سطر(۹/۵×۲۱)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۴-۲۱۵]

۷۱. تهران؛ موزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب۱۰۷۶ق؛ مصحح؛ مهر بیضوی بزرگ مربوط به مقبره سعادتیه و نوریه و نیز وقف نامه نسخه بر مقبره سعادت علیشاه و نورعلیشاه از اسماعیل موسوی دزفولی که تولیت آن را به فاتح علیشاه سپرده؛ واقف: اسماعیل موسوی دزفولی؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۴۷گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۸/۵سم [حوزه و موزه عبدالعظیم: ف: -۱۳۵]

۷۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۴۴۵

آغاز:افتاده: در انکار این که حضرت امیر ساقی از حوض است کسی از مخالفان خوض ننموده؛ **انجام:**و لاخرام بدان سرو بوستانرضا ×× شهید دانه انگور در طوس منازل

پایان مجلس پنجم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۶ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی از عبدالحسین گروسی؛ تملک: میر علی بن سید هاشم بن میرزا محمد بیرجندی در ۱۲۳۶ق؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی، ۱۳۳۹/۱۱/۴؛ جلد: مقوا، ۳۰۰گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۴۸۹]

۷۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳

خط: نستعلیق، کا: حاجی امرالله بن حبیب الله گلپایگانی، تا: دوشنبه ۱۵ جمادی الثانی۱۰۷۷ق؛ درآخرنسخهرساله در شبهات ابلیس و جواب آن از همین مؤلف درپنج صفحه به همان خط آمده، مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۸۴گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۲۵×۴۰سم [ف: ۱-۲]

۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۰۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۳ ربیع الاول۱۰۷۷ق؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۶سطر(۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۸×۳۰/۵سم [ف: ۱۱-۲۱۹]

۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۹

خط: نستعلیق، کا: شیخ مربی آخوند، تا: ۲۴ جمادی الاول ۱۰۸۱ق، جا: توس؛ مجدول؛ مهر: محمد حسین و امیر حسین در ۱۳۳۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۷۳۲گ، ۲۱سطر(۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [سنا: ف: ۱-۲۶۶]

۷۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۰۰۷

خط: نسخ زیبا، کا: محمد طاهر بن آقا جان امیر شکار، تا: پنج‌شنبه سلخ ذیقعده۱۰۸۱ق؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین؛ تملک: حاجی اقبال به تاریخ ۲۶ ذیحجه ۱۰۸۳؛ مهر: «عبده علی اکبر الحسینی»(بیضوی)؛ جلد: مقوایی، ۲۵۹گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۳×۴۱سم [ف: ۱۶-۸]

۷۷. شیراز؛ سیفی؛ شماره نسخه:۵

قصیده عامر بن عامر مصری که یک بند آن در چاپی آمده است در این نسخه شش بند آن دیده می‌شود؛ کا: محمد طاهر بن آقاخان میرشکار، تا: پنج‌شنبه پایان ذیقعده۱۰۸۱ق؛ از روی اصل به دو واسطه، با تملک ۱۰۸۳، نسخه آقای فالی [نشریه: ۵-۲۹۵]

۷۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۸۷۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد سعید لاهیجانی، تا: سه‌شنبه ۲۸ ربیع الاول۱۰۸۲ق؛ مجدول، با یک سرلوح مرصع مذهب؛ نسخه را جهت کتابخانه میرزا محمد هاشما وزیر گیلان استنساخ و کتابت نموده؛ با نوشته‌ای بدین عنوان «بتاریخ بیست و هفتم شهر رمضان مبارک سنه ۱۱۷۰ در بلده ساری ابتیاع شد العبد الحقیر محمد نصیر غفر عنهما»، نوشته دیگری به خط ناصرالدین شاه قاجار بدین مضمون «این کتاب را روز شنبه ۱۲ شهر جمادی الثانی سنه ۱۳۰۵ هجری از آقا سیدرضا خواجه زینت السلطنة به چهل تومان ابتیاع فرمودیم نیکوزئیل در تالار برلیان شهر طهران»؛ مهر: «علی اکبر بن الحسینی»، «اعتماد حضور»، «محمد علی»؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: چرم مذهب، ۱۲۴۸ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۳/۵×۳۶/۵سم [ف: ۵-۶۷۵]

۷۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۴۸۶

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: محمد صالح بن محمد یوسف شوشتری، تا: ۲۳ ذیحجه۱۰۸۲ق؛ مهر: «یا کبیر المتعال»؛ اهدایی: شیخ مهدی مجلسی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۸۳گ، ۲۹سطر (۱۰/۵×۲۱)، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۳-۹۷۲]

۸۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۷۵ مشیر

کامل؛ کا: محمد طاهر بن آقا جان امیر شکار شوشتری، تا: شنبه ۱۱ ربیع الاول۱۰۸۲ق، از روی خط خود شوشتری با دو واسطه، مجدول؛ واقف: مشیر السلطنه، ۱۳۱۹؛ کاغذ: سپاهانی، ۴۷۷گ، ۲۷ سطر(۱۰/۵×۲۲)، اندازه: ۱۷×۳۱سم [ف: ۵-۵۰۴]

۸۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۳۵۶

کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۵۰۰گ، ۲۳ سطر (۱۳/۵×۲۴)، اندازه: ۲۴×۳۵/۵سم [ف: ۵-۵۰۵]

۸۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۰
بی‌کا، تا: ۱۰۹۰ق؛ مجدول؛ قطع: رحلی [ف: -۲۱۴]
۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۳۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۴ ذیقعده۱۰۹۱ق؛ مجدول مذهب، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج شمسه، ۵۹۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲۵-۲۳۸]
۸۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۸۴۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: ۲۲ شوال۱۰۹۳ق؛ مجدول، با یک سرلوح مذهب سبک کار هرات؛ کاغذ: ترمه، جلد: چرم مذهب، ۸۹۸ص، ۲۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۳۱/۸سم [ف: ۷-۶۳۷]
۸۵. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه:بدون شماره
خط: نستعلیق، کا: هادی بن مهدی، تا: جمادی الثانی۱۰۹۶ق؛ جلد: تیماج مذهب، رحلی [نشریه: ۷-۵۴۹]
۸۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۸۷
خط: نسخ، کا: رضوی دلیجانی، محمد رضا بن محمد محسن، تا: پنج‌شنبه۷جمادی الاول۱۰۹۶ق؛ مهر: «محمد باقر الحسینی» (بیضی)؛ ۴۶۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۲۶-۶۰]
۸۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۵۲۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**(کلماتی از ابتدا و انتهای سطور صفحه آخر افتاده است و تنها برخی کلمات وسط سطور باقیمانده) خدای تعالی فرمود که اگر ترا قدرت بر منع ... توبه باشد قدرت بر منع من از غفران و آمرزش ایشان نباشد ... غفرالله لنا و لجمیع المؤمنین و المؤمنات بحق الحق و نبی المطلق و آلهما و اولادهما الطیبین الطاهرین المعصومین.
خط: عبارات عربی نسخ و نستعلیق، کا: هادی بن مهدی، تا: جمادی الثانی۱۰۹۶ق؛ کاغذ: سپاهانی ، جلد: تیماج، ۴۸۷گ، ۲۷سطر (۱۲×۲۹)، اندازه: ۲۱×۳۸سم [ف: ۱۹-۷۱۲]
۸۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۱۰
آغاز:برابر؛ **انجام:**آموزش ایشان نخواهی دانست غفرالله لنا و لجمیع المومنین و المومنات بحق الحق و اهله
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۸ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۱گ، ۲۱سطر(۱۳×۲۱/۵)، اندازه: ۲۳/۵×۳۵سم [ف: ۴-۱۷۹]
۸۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۳۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح؛ جلد: روغنی [نشریه: ۷-۲۱۹]
۹۰. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۹۱۲
آغاز:از ابی البدیهه از کلام عرب یا نظم و یا نثر ذکر مینمود ایضا آورده که ابوعلی فارسی رحمة الله علیه از مشاهیر ائمه نحو است؛ **انجام:**یکی برزیگری نالان در این دشت ×× به آب دیدگانش لاله می‌کشت / همی کشت همی نالید می‌گفت ×× که باید کشت و هشت و رفت از این دشت. در عصر جمعه بیست و یکم شهر جمادی اولی چشم از بدی خط بپوشید - محمد مهدی
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۴۷۶ص، ۲۴سطر (۱۲×۲۳)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: -۴۸]
۹۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۸۵۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۶]
۹۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۸۵۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اندازه: ۱۸×۳۱سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۶]
۹۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۳۷۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ اندازه: ۱۹/۵×۳۴سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۶]
۹۴. شیراز؛ موزه پارس؛ شماره نسخه:بدون شماره
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۲۸۶گ، اندازه: ۱۹×۲۹سم [نسخه پژوهی: ۱-۵۷]
۹۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۵۹۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اندازه: ۱۸×۲۸سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۶]
۹۶. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۵۹۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح، مذهب، مجدول؛ مهر: «عبدالنبی ۱۰۸۶» (بیضوی کوچک)؛ واقف: عبدالنبی، عبدالنبی ۱۰۸۶؛ ۵۱۱گ، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۳-۷۶]
۹۷. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۱۱۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۲-۹۴]
۹۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۶۵۴
آغاز:بمبایعت ومتابعت ایشان علم معادات اهل البیت درمیدان معاندت و ممارات برافراشتند همچون باقی صحابه که چون خلافت بحضرت امیررسید جمهور ایشان؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول مذهب، مصحح، محشی؛ ۵۱۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف مخ: ۱-۴۱۷]
۹۹. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۱۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**چنانکه در اکثر کتب تاریخ و سیر به نظر می‌رسد بتعاقت نقل و مرور روزگار ... و از برکات ارواح ائمه طاهرین صلوات الله و سلامه علیه و علیهم اجمعین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۴۷۳گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [میراث اسلامی: دفتر نهم-۸۱]
۱۰۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۹۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه بخارایی، جلد: میشن سیاه، ۳۰۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۹×۲۶/۶سم [ف: ۴-۷۲۶]
۱۰۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۲۳۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: میشن، ۳۹۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹/۷×۲۹/۶سم [ف: ۴-۷۲۷]

۱۰۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۶۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: میشن، ۳۱۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۷/۳سم [ف: ۴-۷۲۷]

۱۰۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۹۰
از عرفاء تا فردوسی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۵۲۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۶×۲۱/۸سم [ف: ۴-۷۲۷]

۱۰۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۱۲-۱۲/۲
آغاز:پناه ص دست داد وگفته که این خثیمه روایت نمود که او نود سال عمر داشت پس از ایام حیات حضرت نبوی ص هجده سال ادراک نموده باشد؛ **انجام:**اعد ذکر نعمان لنا أن ذکره ×× هو المسک ما کررته یتضرع
از شرح حال صوفیه تا آخر کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۴۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۶-۳۵۲۷]

۱۰۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۲۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۳۱۲گ، ۲۵ سطر (۹/۵×۲۱)، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۱-۲۴۸]

۱۰۶. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه:۱۰۳
خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، دارای سرلوح‌های دقیق، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج، ۵۸۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۸سم [ف: -۸۴]

۱۰۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۷
از آغاز تا اندکی از خاتمه در وصایای مؤلف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «منه رحمه الله»؛ در حاشیه برگ ۳ یادداشتی از محمد بن یاور فوج قزوین در ۱۹ رمضان ۱۳۲۵ در اینکه شاه اسماعیل صفوی مذهب شیعه را رایج نموده است و اینکه او مؤید و عارف بوده؛ کاغذ: سپاهانی، ۴۷۵گ، ۲۷سطر(۱۰×۲۳/۵)، اندازه: ۱۸×۳۳/۵سم [ف: -۱۲۳]

۱۰۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳۰۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**و تعرضی بمزارات اسلاف ایشان
خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن۱۱؛ دارای دو سرلوح مذهب، مصحح، مجدول، یادداشت‌های پراکنده از جمله این بیت شعر: «نویسم بر در و دیوار خانه ×× نماند از من مسکین نشانیه. خلف شاهزاده یحیی میرزا ۱۳۲۲»، یادداشتی از محمد هادی در قرائت این نسخه به تاریخ ۲۶ رمضان ۱۲۴۴ق؛ تملک: محمد حسین جراح؛ جلد: تیماج، ۴۷۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷/۵×۳۰سم [ف: ۲۷/۲-۵۸]

۱۰۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۱۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**خاتمه در وصایای مألوف با ناظران نکته طراز که این مجالس ... دیگر آنکه چون بعضی ازین مجالس در ایام فراغ ... و اشتغال بصحبت ارباب جاه و جلال و خوف.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «منه»؛ مذهب، با سرلوح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۰۳۸ص، ۲۴سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱۰-۴۶۳]

۱۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۰۵-فیروز
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مرصع و مذهب، مجدول، محشی از مؤلف، ناصرالدوله در یادداشت خویش آورده: «در سنه ۱۳۳۹ متعلق به این عبد عاصی گردید تا بعد به که تعلق گیرد سلطان عبد المجید میرزا ناصرالدوله ابن ناصر الدوله فرمان فرما ابن فیروز میرزا فرمان فرما ابن عباس میرزا»؛ کاغذ: هندی، جلد: ساغری مذهب،۱۳۲۳گ،۲۱سطر،اندازه:۱۶/۵×۲۷سم[ف:۲۱-۱۷۴]

۱۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۹-فیروز
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا اوائل قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۹۲۲ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۲۱-۱۷۵]

۱۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵ خوئی
آغاز:آغاز فهرست: این کتاب لطافت قرین ... بمجالس المؤمنین ... مجلس اول در ذکر بعضی از اماکن لطیفه؛ **انجام:**برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای پنج سرلوح و کتیبه مذهب، مجدول؛ مهر: «معصوم بن جعفر» (بیضی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۳۲ص، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۷-۲۵۷]

۱۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۲۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰و ۱۱؛ «به گواهی شادروان بیانی، یکی از هفت نسخه اصلی خود قاضی است»؛ جلد: تیماج مذهب، ۶۷۵گ، ۲۳سطر(۹×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [سنا: ف: ۱-۱۰۳]

۱۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۵۲/۱
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، کا: میر حبیب اله ولد میرزا هدایة الله شیرازی، تا: قرن ۱۱، برای سید علیخان مدنی؛ محشی؛ تملک: میر محمد علی خان امین دیوان لاهیجانی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۹۸۴ص (۱۴پ-۹۹۷)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۱۷-۱۰۶]

۱۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۲۷۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**نهادند سر بر سر دوش شاه ×× ندانم چه گفتند در گوش شاه
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با یک سرلوح، مجدول؛ واقف: نایینی؛ جلد: تیماج، ۳۶۶گ، ۲۷سطر(۱۳/۲×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۲/۵سم [ف: ۷-۱۵۶]

۱۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۰۴۴
آغاز: گفته که لو نشاء لارینا کهم فلعرفتهم بسیماهم و لتعرفنهم فی لحن القول و آن حضرت را به این آیات راه نموده؛ **انجام:**ظاهر نیز بود و ابواب مشکلات مسائل به مفتاح کشف بیان می‌گشود رقعه نویسند و استکتاب
قطعه‌ای از کتاب است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ مذیل است به فهرست تصانیف مولوی سید محمد قلیخان بهادر مد ظله در یک برگ؛ اهدایی: رهبری،

فروردین ۱۳۷۲؛ جلد: مقوا، ۶۳گ (۱۳۳ر-۱۹۵پ)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۸-۳۰۰]

۱۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۹۶۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**اما چون نظر به ذات حق تعالی می‌کنم همه در تصرف امر و قدرت یک ذات مشاهده می‌کنم و درین جا وحدت روی نماید ان شاء الله تعالی، تمت الکتاب بعون الملک الوهاب فی قریة المروست (کذا).

خط: نستعلیق خوش، کا: محمد مفید بن عبدالرحمان اناری، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح مزدوج مذهب، مجدول؛ جلد: ساغری مذهب، ۳۷۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۳/۹×۳۵/۷سم [ف: ۲۷-۲۳۳]

۱۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۹۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۱؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۶۴۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸/۸×۲۸/۶سم [ف: ۲۷-۲۳۴]

۱۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح مزدوج مذهب، مجدول؛ واقف: سید جلال الدین تهرانی، مرداد ۱۳۶۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۴۶گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۴/۲×۳۸سم [ف: ۲۷-۲۳۵]

۱۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۹۰۴۳

آغاز: طیب الله مشهده از اکابر مجتهدان شیعه امامیه و مشاهیر ایشانست؛ **انجام:** و ابواب مشکلات مسایل بمفتاح کشف و بیان می‌گشود رقعه نویسند و استکتاب.

بخشی از آن است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ جلد: مقوا، ۶۵گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۷/۵سم [ف: ۲۷-۲۳۶]

۱۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۴۳۴

آغاز:درة التاج سربلندی بساخته سرافکنده دست رد و پایمال عذاب مؤبدست؛ **انجام:**برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ محشی به لفظ «منه رحمه الله بخطه»؛ جلد: میشن، ۴۵۵گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۴×۳۰سم [ف: ۲۷-۲۳۷]

۱۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۵۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۴۲گ، ۲۹سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۸-۲۸۹]

۱۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۱۸

تا سرگذشت ابن فهد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، محشی؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۵۵گ، ۲۶سطر(۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱۷-۲۰۳]

۱۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۱۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۹۲گ، ۲۶سطر(۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱۷-۲۰۳]

۱۲۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ روشن، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: «قال انی عبدالله آتانی الکتاب» (چهارگوش)، «... فتح الله» (بیضوی)، «المتوکل علی الله عبده فتح الله» (بیضوی)، «فتح الله ۱۸۹۰»؛ جلد: مقوا، ۴۳۳گ، ۲۳و ۲۴سطر(۱۵/۵×۲۴/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۳/۵سم [ف: ۱-۲۲۱]

۱۲۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۶۵

آغاز: برابر

خط: نستعلیق ریز و خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با یادداشت ۱۰۴۹ق، با افزوده‌هایی بر نسخه چاپی؛ جلد: تیماج، ۵۰۲گ، ۱۵+۳۳سطر (۹/۵×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۹سم [ف: ۲-۲۲۲]

۱۲۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۶۶۲

از مجلس ششم به بعد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۰ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ اندازه: ۱۹×۳۳سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۶]

۱۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۲؛ مجدول؛ مهر: ناصرالدین شاه؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مذهب، ۵۳۶گ، ۲۶سطر(۱۰/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف: ۴-۱۸۳]

۱۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۳۲

آغاز:بند طامات بر پای او نهد و پر و بال قابلیتش را بر کنند؛ **انجام:**قبله ارباب صدق حلقه ابواب او دیده اهل ...

بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۲؛ جلد: پارچه، ۲۷۲گ، ۲۱سطر (۱۱×۲۱/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۶-۴۰]

۱۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۴۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**عزت و صلاحیت دستگاه خواجه غضنفر فروقی است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۲؛ جلد: تیماج، مذهب، ۳۴۹گ، ۲۷ سطر(۱۶×۲۹)، اندازه: ۱۳×۳۷سم [ف: ۵-۴۶۶]

۱۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۵۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۲؛ مهر: ناصرالدین شاه؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۹۳گ، ۳۱سطر(۱۱×۲۲)، اندازه: ۱۸/۵×۳۳سم [ف: ۴-۳۱۸]

۱۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۴۹

آغاز:برابر ثنا؛ **انجام:**تمام دفتر دیوان م بمدح علی×× مزین است نه از مدح بر حرون شموس

حاوی دوازده مجلس از کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۲؛ با سرلوح مذهب، مجدول مذهب؛ تملک: محمد صادق بن حاجی محمد کاظم طهرانی در جمادی الاول ۱۱۹۲؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۲۹۴گ، ۲۶سطر(۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۹/۵سم [ف: ۵-۴۹]

۱۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۸۴۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۷۳۷گ، ابعاد

متن: ۹×۲۰، اندازه: ۱۳/۵×۱۷سم [ف: ۱۶-۷۱۸]

۱۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۵۵۰

آغاز:با اهل خلاف طریق مناظره و جدال می‌پیمود تا آنکه بر وجهی که بعد از این مذکور خواهد شد در زمان میرزا اسپند ترکمان که والی عراق عرب بود متصدی اثبات مذهب خود وابطال مذهب خلاف شده؛ **انجام:**برابر

از نیمه مجلس پنجم و چهار مجلس پیش از آن دارای افتادگی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ مهر: «هدیه دکتر مهدی آذر به کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه تهران آذر ۱۳۶۹ق»؛ جلد: تیماج، ۲۷۶گ، ۲۵سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱۹-۷۵۵]

۱۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۶۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در پایان نسخه ما پاسخ به شبهات ابلیس هست، صفحه آخر در ۱۲۲۶ کامل شده، مجدول، با دو سرلوح؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۵۷گ، ۲۳سطر(۱۰/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۹-۱۲۰۱]

۱۳۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۰۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: «عز من قنع وذل من طمع عبده مفید الحسینی» (مربع)؛ تاریخ وقف: جمادی الاول ۱۱۵۶؛ جلد: تیماج، ۳۵۱گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲۷-۲۲۵]

۱۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۳۱

آغاز و انجام: برابر؛ پس ابلیس گفت که منع ایشان از توبه خواهم کرد خدای تعالی فرمود که اگر ترا قدرت بر منع ایشان از توبه باشد قدرت بر منع از غفران و آمرزش ایشان نخواهی داشت غفرالله لنا و لجمیع المومنین و المومنات بحق الحق و اهله

از ابتدای این نسخه تا صفحه ۹۷۳ کتاب مجالس المومنین آمده است و از صفحه ۹۷۴ تا ۹۸۱ خاتمه‌ای است که «تراب اقدام مومنان» (=قاضی نوالله شوشتری) می‌گوید «فاتحه کتاب مجالس المومنین تشبیه اقوال بعضی از شیاطین امت سید المرسلین را بشبهات ابلیس لعین مذکور ساخته و جهت رعایت معانقه اجزای اصلیه کلام حواله شعور بر شبهات مذکور و جواب آنرا بکتب جمهور مناسب شناخته بود» بعد باز او می‌گوید چون مطلب به بعضی از اخوان عالیشان رسید «استدعا نموده که بنوشتن تفصیل بشهات مذکوره و جواب آن گراید و بحاشیه کتاب الحاق نماید» لذا شبهات مذکور نوشته شد و در خاتمه کتاب آمد باشد تا صاحب نظران و خوانندگان برای اطلاع بآنها بجای دیگر نظر نیفکند؛ خط: نستعلیق، کا: عبادالله حیدر اصفهانی، تا: قرن ۱۲؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: تیماج، مذهب، ۴۹۱گ، ۲۱سطر(۱۳×۲۷)، اندازه: ۲۰×۳۷سم [ف: ۶-۳۳۹]

۱۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۵۴

آغاز:در ذکر جمعی از صوفیه صافی طویه که نزد سالکان مسالک طریقه؛ **انجام:**آنچه سید اجل مقتدی مرتضی علم الهدی قدس سره در کتاب ... از اعیان شیعه نقل نموده که گفت یا زیدبن علی علیه السلام در واسط ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوایی، ۱۱۸گ، ۲۵ سطر(۸×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۸/۵سم [ف: ۲-۴۹۲]

۱۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۴۴۵

آغاز:... آن است که چون عالم مقر طوایف امم و محل اجتماع بنی آدم و مکان تحاسد و تنازع ایشان در هر بیش و کم است؛ **انجام:** الشیخ الکامل المکمل کمیل بن زیاد النخعی قدس سره از کمل موحدین و صاحب سر امیرالمومنین علیه السلام بوده ... و برو جواهر اسرار فشاندی و آورده اند که.

نیمه اول کتاب، از اوایل فاتحه تا بخشی از مجلس ششم (شرح حال کمیل بن زیاد نخعی) است؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: کشمیری، ۲۶۲گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۸-۳۰۲] و [ف: ۲۷-۲۳۵]

۱۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۱۳

آغاز: آورده‌اند که روزی آن حضرت بر شتری نشسته کمیل را از عقب خود سوار کرده بود و در آن اثنا کمیل مبادرت نموده سؤال نمود که یا امیرالمؤمنین ما الحقیقة؛ **انجام:**برابر

نیمه دوم کتاب و ادامه نسخه شماره ۲۴۴۴۵ است، از اوایل مجلس ششم (ترجمه کمیل بن زیاد نخعی رحمه الله) تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ صفحات مجدول؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ کاغذ: کشمیری، جلد: مشمع، ۳۱۰گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۸-۳۰۲] و [ف: ۲۷-۲۳۴]

۱۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۹۰۸

آغاز:نفبرابر؛ **انجام:**در دار الخلافه لاهور به درجه شهادت رسید و در حظیره میر حبیب الله مدفون گردید

از آغاز تا پایان مجلس پنجم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ یادداشت خریداری از قضا حسین بن حیدر حسین در یکشنبه ۱۵ محرم ۱۲۲۸ق؛ وقفنامه نسخه از قضا حسین؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج مذهب، ۳۰۲گ (۱پ-۳۰۲پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۷×۳۹سم [اهدائی رهبر: ۸-۳۰۲]

۱۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۲۷۰

آغاز:در ذکر جمعی از صوفیه صافی طویه؛ **انجام:**برابر

از مجلس ششم تا مجلس داوزدهم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ هر مجلس دارای سرلوحی زیباست؛ واقف: نایینی؛ جلد: چرمی، ۳۳۹گ، ۲۱سطر(۱۱/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۲۲×۳۵/۳سم [ف: ۷-۱۶۰]

۱۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۲۷۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**قدرت بر منع من از غفران و آمرزش ایشان نخواهی داشت.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: نایینی؛ جلد: چرمی، ۴۵۴گ، ۲۹سطر(۹/۵×۲۰)، اندازه: ۱۶×۲۹/۵سم [ف: ۷-۱۶۰]

۱۴۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۲۵۷گ، ۲۵سطر(۱۳/۵×۲۷)، اندازه: ۲۰/۵×۳۵سم [ف: -۱۲۳]

۱۴۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۸۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**مولانا اهلی شیرازی مولانا لسانی علیه رحمه خاتمه در وصایای مؤلف با ناظران این کتاب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۲۷۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۰]

۱۴۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۳۵۷

نیمه نخستین است و تا سرگذشت کمال الدین حسین خوارزمی را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۵۰گ، ۲۶ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۵-۵۰۵]

۱۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۴۱۱

آغاز:بر آنچه امامیه بر آن رفته اند که خلفاء و ائمه بعد از حضرت پیغمبر صلوات الله علیه و آله و سلم دوازده اند؛ **انجام:**اقبال جهان مرا جوی نیست قبول ×× مقبول محمد و علی ساز مرا در کرسن در شهرو سنه اثنی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱ و اوایل قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ مجدول؛ جلد: گالینگور، ۵۴۱گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۲۷-۲۳۸]

۱۴۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۸۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشانه «منه»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مذهب، ۵۴۶گ، ۲۹ سطر(۹×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۵-۵۰۵]

۱۴۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۸۶

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مذهب، با سرلوح؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مذهب، ۲۹۵گ، ۱۵ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۵-۵۰۵]

۱۵۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۶

جلد اول؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ بخش نخست است از شماره ۲۲۰؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۱۸۰گ، ۲۱ سطر (۵/۹×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱-۱۹۴]

۱۵۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۰

آغاز:و بعد از لحظه سربرداشته بجانب من ملتفت شد و گفت که توئی هشام بن الحکم ...

از احوالات هشام بن حکم تا اوایل مجلس هشتم؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغازوانجام؛ محشی با امضاء «منه نورالله مرقده»، مصحح؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: هندی، ۳۷۷گ، ۲۱ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱-۱۹۰]

۱۵۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۴۰

جلد ۳، قسمت آخر از دو نسخه ۲۲۰ و ۲۲۶ همین کتابخانه؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۲۱۹گ، ۲۱ سطر (۹×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱-۲۰۹]

۱۵۳. دزفول؛ نبوی، سید محمد؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز [ف: -۱۹]

۱۵۴. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۲۳

آغاز:فهرست کتاب مستطاب لطافت قرین که موسومست به مجالس المؤمنین؛ **انجام:**احمد بن نصر الدنبلی السیدی السندی ... رساله ای ست در تحقیق تریاق فاروق که در آنجا مبحث مزاج و بسیاری.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج، مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۲-۴۹۰]

۱۵۵. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۵۹۶

از مجلس ششم به بعد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ ۳۰۹گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۷سم [ف: ۳-۷۶]

۱۵۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۲

جلد اول و دوم؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۵۲۷گ، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۵۳۰]

۱۵۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۳۶

خط: نستعلیق، کا: بهاءالدین بن حاجی محمد بوانی، تا: ربیع الثانی۱۱۰۲ق؛ مجدول، با سرلوح؛ با یادداشت عباس قلی در کردستان در جمعه ۲۹ رجب ۱۲۸۳؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن، ۳۶۵گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۸/۹×۳۰/۶سم [ف: ۴-۷۲۷]

۱۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۳/۱۲۱

آغاز و انجام: برابر

شامل دیباچه و فاتحه و خاتمه کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج مذهب، ۳گ (۳۰۲پ-۳۰۴پ حاشیه) [ف: ۲۹/۱-۱۵۰]

۱۵۹. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۲۱

آغاز:مجلس هفتم در ذکر مشاهیر حکمای اسلام و متکلمین اعلام که اکثر ایشان عالم به فروغ و اصول شریعت

شامل: مجلس هفتم تا آخر کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۵۵ق؛ افتادگی: وسط؛ مصحح؛ یادداشتی از محمد حسین مشهور به حسین جان ولد محمد نصرت؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷×۳۱سم [ف: ۲-۴۹۰]

۱۶۰. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۹۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۱۷۸ص، ۲۳سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: -۴۸]

۱۶۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۱۱۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: روغنی [نشریه: ۲-۹۴]

۱۶۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف:

حاج سید سعید؛ جلد: مقوا، ۲۵۰گ، ۲۳ سطر (۱۴/۵×۲۴/۵)، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۱-۵۹]

۱۶۳. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۱۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶۲۸گ، ۲۳ سطر (۱۹×۳۴) [ف: -۱۷]

۱۶۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۵۸

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۴۲۲گ، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱۶-۶۹۱]

۱۶۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۱۸

آغاز:... و غیر آن هر چه بود بتاراج بردند و بعد از آن رأی بسا سیری وقریش بن بدران بر آن قرار گرفت؛ **انجام:**و قصاید او در میان اهل روزگار در اشتهار کالشمس فی نصف النهار است و از آنجمله یک قصیده در ... .

بخشی از مجلس نهم در آغاز و بخشی از مجلس هشتم در انجام آن آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی، مجدول؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲۷۲گ، ۲۲-۲۵سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۳۸-۵۴]

۱۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۷۷۳

آغاز:هو ثقتی مجلس ششم در ذکر جمعی از صوفیان صافی طویة که نزد سالکان مسالک طریقت و مؤسسان شریعت و حقیقت؛ **انجام:**برابر

از مجلس ششم تا پایان کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ظاهراً از نسخه مؤلف مکتوب در پنج‌شنبه ۲۳ ذیقعده ۱۰۱۰ استنساخ گردیده؛ واگذاری اولاد مرحوم فیض کاشانی در دی ۱۳۷۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۶گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹×۲۷/۵سم [ف: ۲۷-۲۳۹]

۱۶۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۵۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**که نفس نفیس او در زمان خلافت عمر بن خطاب ...

جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، مذهب، ۹۸گ، ۲۰سطر (۱۴×۲۴/۵)، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۵-۳۷۱]

۱۶۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**سر زدم از خواب صبحی کز نسیم عنبرین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۴۱۳گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۷سم [ف: ۴-۷۰]

۱۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۷-فیروز

بخشی از مجالس المومنین؛ خط: نستعلیق، کا: محمد محسن کاشانی، تا: ۱۲۳۰ق؛ جلد: تیماج قرمز مذهب، ۶۳۴ص، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۲۱-۱۷۵]

۱۷۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۸-۴/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوالحسن بن ابوالقاسم، تا: ۱۲۳۳ق؛ مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج مذهب؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۱۹گ، ۳۲سطر، اندازه: ۱۹×۳۱/۵سم [ف: ۶-۳۵۲۶]

۱۷۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۴۱-۵۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۳۵ق؛ تملک: عباسقلی بن محمد تقی سپهر کاشانی در ۸ شوال ۱۳۰۳؛ ۵۱۱گ، ۲۱سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۲۲×۳۸سم [ف: ۶-۳۵۲۶]

۱۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۵۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حیدرعلی، تا: ۲۳ ربیع الثانی۱۲۳۶ق، جا: اکبر آباد؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۸۱؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج مذهب، ۳۱۶گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۸-۳۰۳] و [ف: ۲۷-۲۳۹]

۱۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۷۱/۹

آغاز:فی مجالس المؤمنین من تاریخ ابن هلال ان امیرالمؤمنین لما رجع من حرب الجمل کتب الیه المعاویة؛ **انجام:**و اذا رضعت امراة مملوکها انعتق و حرم علیها بیعه.

بخش کوتاهی از آن است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن محمد علی مازندرانی بارفروشی، تا: با تاریخ۱۲۵۳ق؛ ۴ص(۲۰۸-۲۱۱)، اندازه: ۱۹/۳×۲۲/۸سم [ف: ۲۹/۱-۱۹۵]

۱۷۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۳۴

از مجلس ششم تا آخر کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۲۵ ذیقعده۱۲۵۷ق؛ ۲۸۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲-۹۱]

۱۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۳۹۰

آغاز:مجلس هفتم. مشاهیر حکمای اسلام و متکلمین اعلام که اکثر ایشان عالم به فروع و اصول شریعت حضرت رسول؛ **انجام:**برابر

نیمه دوم کتاب (از مجلس هفتم تا پایان)؛ خط: نسخ خوش، کا: میرزا بیدوازی بن موسی الرضا، تا: صفر۱۲۷۶ق، حسب خواهش و فرمایش حسن خان نجفعلی آقا که از اموات زعفرانلو بدو مفوض شده بود؛ مجدول؛ چند یادداشت یادگاری از محمد حسن اخوان طبسی در ۱۳۲۹ش و عبدالحسین اخوان طبسی در ۱۳۲۵ش؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۸-۳۰۳]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۳۸

همان نسخه بالا [مؤید: ۳-۲۰۱]

۱۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۳۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**دیگر آنکه چون بعد از اتمام هفت نسخه از این مجالس در مقابله آنها با اصل مسوده آن این فقیر مستهام به اشاعه آن اقدام نموده بنابراین مأمول از الطاف اخوان کرام که از آن نسخ نقل بردارند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۸۹ق؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج، ۴۶۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۱/۵سم [ف: ۲۵-۲۳۱]

۱۷۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۳۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای یک سرلوح، مجدول؛ ۵۹۵گ، ۲۱ سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۱-۲۴۷]

۱۷۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۰۴۸-۳۶/۴۸

آغاز:درذکر جمعی از صوفیه صافی طویه که نزد سالکان مسالک طریقه و مؤسسان قواعد شریعت وحقیقت؛ **انجام:**برابر

از ابتدای مجلس ششم تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با چندین سرلوح وکتیبه، مصحح، محشی با نشان «منه رحمه الله»؛ تملک محمدحسن خوراسکانی در ۱۲۰۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۶-۳۵۲۶]

۱۷۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۳۵۸

نیمه دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۵۱گ، ۲۶ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۵-۵۰۵]

۱۸۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۴۴۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: میشن، ۷۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [ف: ۴-۷۲۶]

۱۸۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۱۷گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱-۳۹۸]

۱۸۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۶

خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد حکیم، بی‌تا؛ مجدول، مصحح؛ تملک: محمد باقر ذوالریاستین معطر علی نعمت اللهی به تاریخ ربیع الاول ۱۳۵۷؛ جلد: تیماج، ۵۷۴گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۳-۲۸۷]

۱۸۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۵۷۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح، محشی، دارای سرلوح رنگین؛ روی برگ اول آمده که به تاریخ رمضان ۱۲۲۵ به کتابخانه نواب اشرف منتقل شده، میرزا آقاخان نوری کتاب را به تاریخ ربیع الثانی ۱۲۷۹ به فرزندش حسینقلی خان بخشیده و فرزند این موضوع را به تاریخ شوال ۱۲۸۷ نیز نوشته؛ جلد: تیماج، ۶۴۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۹-۳۶۳]

۱۸۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۹۵۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۱۸۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۴۸۱

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی یسمعی؛ اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [رایانه]

۱۸۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۴۹۴

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۴/۵×۳۸/۱سم [رایانه]

۱۸۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱۵۸

آغاز:در ذکر بعضی از اماکن لطیفه و مواطن شریفه که آنرا با ائمه طاهرین و شیعه با اخلاص ایشان اختصاص خاص حاصلست؛ **انجام:**و همواره مستجمع کرام اخلاص از عدالت و شجاعت و سخاوت و تقوی عفت و مروت بود و در شهور سنه اثنی و خمسین و تسعنائه توجه بجانب عقبی نمود و الحمدلله اولا و اخرا و ظاهرا و باطنا برحمتک یا ارحم الراحمین تمته الکتاب بعون الملک الوهاب.

فاقد دیباچه و از ابتدای مجلس اول تا پایان مجلس هفتماست؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۶۲گ، ۲۵سطر (۱۰×۱۹/۵)، اندازه: ۱۷/۳×۲۸/۵سم [رایانه]

۱۸۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۸۹۴

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۶/۲×۲۷/۵سم [رایانه]

۱۸۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۷۱۶

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۵۷۲گ، اندازه: ۱۸/۶×۳۰/۳سم [رایانه]

۱۹۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۰۶

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ مجدول، مصحح، دارای سرلوح رنگین، مذهب؛ جلد: تیماج، ۴۵۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۷/۵سم [ف: ۲۱-۱۷۸]

۱۹۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۰۵

خط: نستعلیق زیبا، کا: خاتون آبادی، محمد حسین بن محمد تقی، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ مجدول، دارای سرلوح؛ مهر: «عبدالعلی» (بیضوی)، «ناظر دیوان»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۶۳۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۲۱-۱۷۷]

۱۹۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۹۳-ف

نسخه اصل: بادلیانOuseley 366 (اته ۳۶۷)؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر پسر لطف الله علی آبادی همایجونی فارسی، بی‌تا؛ تملک: محمد باقر حاجی عبدالرضا که از بازماندگان ملاخدادا رواقی در ۱۱۷۷ خریده. [فیلمها ف: ۳-۱۴]

۱۹۳. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۷۹۴م

خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: چرمی، ۴۴۳ص، ۲۷ سطر(۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۶۲]

۱۹۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۳۸-عکسی

مجلد دوم (ص ۵۵۱-۱۱۰۵)، سپس «شبهات ابلیس» (ص ۱۱۰۶-۱۱۱۲)؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا [عکسی ف: ۱-۳۴۱]

۱۹۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۱۶

آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم. این کتاب لطافت قرین که موسوم است به مجالس المؤمنین مرتب بردوازده مجلس اول درذکر بعضی از اماکن لطیفه ومواطن شریفه؛ **انجام:**علمای ایشان آن را در دفاتر ثبت می‌نمایند لیکن نه ازسرمحبت وداد وخلوص اعتقاد به تسخیر وتفسیر الهی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور، ۴۸۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف مخ: ۴-۱۶۹۴]

۱۹۶. فردوس؛ مکتب مفید؛ شماره نسخه:۴

آغاز:در آنوقت اسماءزوجه رسول خدا را طلبیده فرمود که ای اسما وقت آنشد که دنیای فانی را وداع کرد بخدمت پدرم شتابم حسینن از استماع این کلام بگریه درآمدند جناب فاطمه؛ **انجام:**گفت ای فرزند دیگر وصیتی داری اسمعیل گفت ای پدر بغیر از قربان شدن دیگر حرفی ندارم وله گلویم تشنه این آب باشد - کجا لب تشنگان را تاب باشد مرویست

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: پلاستیک، ۱۶۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف مخ]

۱۹۷. سمنان؛ مدرسه صادقیه؛ شماره نسخه:۴۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**به اشاعه آن اقدام نموده بنابراین مأمول از الطاف اخوان کرام که ازآن نسخ نقل بردارند.

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ یادداشتی از علامه سمنانی (=شیخ محمد صالح علامه مازندرانی)؛ جلد: گالینگور، ۲۸۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف مخ]

۱۹۸. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۹۰

آغاز: ... ابن الحسین از خدای تعالی چند چیز طلبید که آنها بر دست من بوقوع آمد؛ **انجام:**مختار گفت ای منهال تو خود مرا خبر دادی که علی بن حسین ...

از اواسط مجلس هشتم از دوازده مجلس مجالس المؤمنین مطلب می‌آورد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغازوانجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۵۶۰ص، ۲۶ سطر(۹×۲۰)، اندازه: ۱۳/۵×۲۵سم [ف: -۱۲۷]

۱۹۹. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [نشریه: ۱۱-۹۱۴]

۲۰۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵

جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: دکتر قاسم معتمدی، ۱۳۵۰؛ جلد: تیماج، ۲۲۱گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴/۵سم [ف: ۱-۷۶]

۲۰۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۶۴۱

آغاز:مجلس ششم از کتاب مجالس المومنین - در ذکر جمعی از صوفیان صافی که نزد سالکان مسالک طریقت و موسسان قواعد شریفه و حقیقت مقصود از ایجاد عالم و اختراع بنی آدم بعد از ایجاد جواهر زواهر ابنیا و ائمه هدی (ع) ... وجود فایض الجود این طریقه اکرام و اصفیای عظام ... بین الانام است؛ **انجام:**برابر

از مجلس ششم تا مجلس دوازدهم؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با یادداشتی بدین شرح: «هذا مما انعم الله علی. حرره العبد الحقیر محمد مهدی ابن محمد نصیر عفی عنهما. سجع مهر میرزا مهدی استرآبادی»، مجدول، با سرلوح بسیار خوب، مذهب؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مذهب، ۶۶۲ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [ف: ۷-۸۴۸]

۲۰۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۷۸۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**و این مقصود از مجموع مجالس دوازده گانه حاصل میشود مأمول از فضلای دهر و ناسخان عصر آنکه طریق افراد بعضی از مجالس آنرا مسدود سازند و خلل در صورت منضوره و معنی ... ناتمام مانده است.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، با یک سرلوح مذهب، مذهب؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۶۰۵ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۹/۹×۳۳/۵سم [ف: ۵-۶۸۱]

● مجالس المؤمنین (منتخب) / تاریخ / فارسی

majāles-ol mo’menīn (mn.)

ذوالقدر، خلیل، ق۱۱ قمری

zo-l-qadr, xalīl (- 17c)

وابسته به: مجالس المؤمنین؛ شوشتری، نورالله بن شرف الدین (۹۵۶-۱۰۱۹)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۸/۴

آغاز:نفحات دلگشای حمد و ثنا که از مهب شمال اعتقاد و مصب زلال انقیاد چمن سپهر اخضر و انجمن انجم ازهر؛ **انجام:**مولانا در کبر سن در سنه اثنی و اربعین و تسعمائه در شیراز وفات کرد و مدفنش در حافظیه در جوار خواجه حافظ شیرازی است.

گزیده‌ای از کتاب است؛ خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: با تاریخ۱۰۳۵ق؛ جا: احمد آباد گجرات؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۶۱گ(۲پ-۶۲ر)، اندازه: ۱۴/۴×۲۶/۴سم [ف: ۲۹/۱-۴۳۸]

● مجالس المؤمنین (منتخب) / تراجم / فارسی

majāles-ol mo’menīn (mn.)

خادم حسینی، عبدالملک، ق۱۲ قمری

xādem hoseynī,‘abd-ol-malek (- 18c)

وابسته به: مجالس المؤمنین؛ شوشتری، نورالله بن شرف الدین (۹۵۶-۱۰۱۹)

اهداء به: شاه سلطانحسین صفوی و محمد قلیخان قورچی باشی

تاریخ تألیف: ۱۱۲۸ق

گزیده‌ای است در شش هزار بیت از مجالس المؤمنین شوشتری که در پنجاه هزار بیت است در یک «فاتحه» و دوازده«مجلس». در پایان همه پاسخ شبهات ابلیس هست و پیش از آن سفارش‌های خود شوشتری است درباره این کتاب.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۵۴

آغاز:بسمله. و به نستعین. پیرایه انتخاب درر معانی و گوهر بیان که منتخب نقد گرانمایه روانست نثار محفل ثنای واهبی باد ... اما بعد ... عبدالملک الخادم الحسینی مشهود میدارد؛ **انجام:**و آمرزش ایشان نخواهی داشت.

خط: نستعلیق، کا: حسینی، محمد بن میربابا، تا: ۱۴ محرم۱۲۳۲ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۴گ، ۱۵سطر(۷×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۶سم

[ف: ۱۲-۲۸۳۲]

● **المجالس المؤیدیة** / کلام و اعتقادات / عربی

al-majālis-ul mu'ayyidīya

شیرازی، هبة الله بن موسی، - ۴۷۰ قمری

Šīrāzī,hebat-ol-lāh ebn-e mūsā (- 1078)

هشت صد مجلس است به صورت پند و اندرز که مؤلف در هر روز پنج‌شنبه در محضر امام وقت بدانها سخنرانی می‌کرده و بدین راه برای مذهب باطنی اسماعیلی تبلیغ می‌نموده است. هر کدام از این مجالس با خطبه‌ای جداگانه شروع شده، و این نسخه دارای صد مجلس اول می‌باشد.روز پنج‌شنبه سیزدهم ذیقعده ۴۴۹قاین سخنرانی‌ها شروع شده و تا هشتصد هفته ادامه داشته است.

چاپ: بیروت، محقق: محمد کامل حسین، دار الکاتب المصری، ۳۷۲ص، ۱۹۴۹م.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۱۴

آغاز:الحمدلله الذی نظم بین الانسان و البهائم أن خلقهما من طین ثم جعل نسلهما من ماء مهین؛ **انجام:**و علی الائمة من ذریته أولیاء الذین الازکیاء الهادین و سلم تسلیماً حسبنا الله و نعم الوکیل.

خط: نسخ، کا: سلیمان بن غلامحسین بن عبدالکریم بن سلیمانجی، تا: چهارشنبه ۱۶ رجب۱۲۵۲ق، در عصر طیب زین الهدی والدین بن جیونجی در پالن پور؛ مصحح؛ مهر: کاتب «انه من سلیمان و انه بسم الله الرحمن الرحیم» (دایره)؛ جلد: تیماج، ۳۸۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۶-۲۹۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۱۵

این نسخه مشتمل بر مجلس صدو یکم تا دویستم می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: یوسف (عبد حدود الدین) بن ابراهیم جی بن هبة الجرفی، تا: چهارشنبه ۶ جمادی الثانی۱۳۰۳ق، در عصر حسام الدین عبدالحسین در پرتابگر؛ جلد: تیماج، ۳۸۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۶-۲۹۶]

● **مجالس النفائس** / تراجم / ترکی

majāles-on nafā'es

امیر علیشیر نوائی، علیشیر بن کیچکنه، ۸۴۴ - ۹۰۶ ؟ قمری

amīr 'alī-šīr-e navā'ī, 'alī-šīr ebn-e kīčakne (1441-1501)

تاریخ تألیف:۸۹۶ق؛ محل تالیف: ترکستان

به ترکی جغتایی در هشت «مجلس» ساخته است.تذکره شعرای معاصر مؤلف که دوبار به زبان فارسی ترجمه شده است، بار اول توسط سلطان محمد فخرس هراتی موسوم به «لطایف نامه» که به نام شاه اسماعیل بن سلطان حیدر موسس و بنیان‌گذار سلسله صفویه ترجمه کرده و ترتیب داده است و بار دوم توسط حکیم شاه محمد قزوینیموسوم به «هشت بهشت» به نام رقیب سرسخت شاه اسماعیل (سلطان سلیم خان بن سلطان بایزید خان).جالب توجه این است که هر دو مترجم به دست‌آویز این‌که این کتاب نفیس در حجاب زبان ترکی بود و بیشتر مردم ترک‌زبان آسیای صغیر و ایران از فهم مطالب آن عاجز بودند اقدام به ترجمه کتاب نموده‌اند. دو ترجمه دیگر هم دارد: یکی از شاه علی بن عبدالعالی در زمان سلطان دین محمد بن جانی بیک فرمانروای خراسان، دومی از عبدالباقی شریف رضوی به درخواست غلام غوث خان نواب گرنتیک.

آغاز:یوز حمدانکا کیم یساب جهان بستانی ×× آیلاب یوز و زلف دین گل و ریحانی / قیلدی یا ساغاج بو باغ روح افزایی ×× نظم اهلین اینک بلبل خوش الحانیو درود نامعدود اول خلاصه معد و موجود فه کیم ...

انجام:کوکب عرصه سی بزمگاه اولسون یارب ×× کون شمسه سی چتر جاهی اولسون یارب / کوکب عددی سیاهی اولسون یارب ×× پیر ایشیدا حق پناهی اولسون یارب

[مشار ۱۳۷۸؛ تاریخه تذکره‌های فارسی ۱۱۸/۲-۱۲۸؛ الذریعه ۳۷۲/۱۹؛ کشف الظنون ۱۵۹۱/۲]

شرح و حواشی:

۱- مجالس النفائس (ترجمه)؛ قزوینی، محمد بن مبارک (-۹۶۶)

۲- بقیة النقیة؛ شیخ زاده فایض نیمردانی (-۱۰)

۳- لطایف نامه = ترجمه مجالس النفایس؛ فخری هروی، محمد بن امیر (۹۰۳-۱۰)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۷۰۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ با پیشانی زرین؛ ۱۰۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۶×۱۷/۵سم [ف: ۱-۶۲۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۴۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**گل نیتا باغریمدا هجران خاری دور.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ جمادی الثانی۹۳۴ق، جا: قسطنطنیه؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج [ف: ۱۲-۲۱۶]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۲۹ و ۲۶۵۲-ف

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: میر علی، تا: ۱۵ محرم۹۶۵ق؛ میان برگهای ۱و ۲ افتاده و دنباله دیباچه و مجلس ۱-۲ و آغاز مجلس ۳ در نسخه نیست، نسخه از سرگذشت سید قطب (ش ۱۴۶ لطائف نامه و ش ۱۴۳ ترجمه قزوینی) آغاز میشود و سیزده شاعر مجلس سوم را هم ندارد؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۴۹گ، ۱۴سطر(۷×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۰-۱۹۶۹] و [فیلمها ف: ۱-۱۸۰]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۱۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ملک محمد، تا: ۹۸۵ق؛ جلد: تیماج

[الفبائی:۴۹۴]

۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۱۷ حکمت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳ جمادی الاول۹۹۷ق؛ جلد: مقوا، قطع: ربعی [ف: ۲-۳۴]

۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۲۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد زمان بن حسین خاتون آبادی، تا: یک‌شنبه ۱۶ ذیحجه ۱۰۳۰ق؛ مجدول؛ ۱۷۳ص(۱-۱۷۳)، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۵-۵۰۶]

۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر ۱۰۵۱ق، به دستور ذال بیک شاملو؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه حنایی، ۷۲گ، ۱۵سطر [ف: ۵-۵۰۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۳۰/۲-عکس

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۲۶۲]

۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۸۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق بسیار خوب، کا: میر علی، تا: ۲۵ ذیحجه۱۰۸۱ق، جهت کتابخانه نواب مستطاب خورشید انتساب امیر الامر الی خانی عظیم الشانی پرورده خاندان شاهی صفی قلیخان؛ مجدول، با یک سرلوح مذهب مرصع کار هرات؛ در سال ۱۰۸۶ق از اموال کتابخاه صفی قلیخان بیگلر بیگی حاك سابق ایروان بوده که به تاریخ دوازدهم شهر جمادی الاول ۱۱۰۵ داخل کتابخانه صفویه شده و به حسین خان صاحب جمع کتابخانه تحویل شده است؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرم، ۳۱۸ص، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۷-۶۴۳]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۹۹۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**و اپر مطلع کنم طوریدا مرثیه.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۳۴ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۲۹-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیاOr. 403؛ بی‌کا، تا: ۱۶ صفر۱۲۳۲ق [فیلمها ف: ۳-۱۹]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۲۴/۴

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴۱گ (۲۳ر-۶۳پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۷-۲۶]

۱۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۸۲/۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ابریشمی و ترمه، جلد: چرمی منقش، ۲۸گ، اندازه: ۲۳/۵×۳۴سم [ف: ۳-۱۱۱۱]

۱۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۷۷۰/۱۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب مرصع ممتاز به سبک کار هرات، باسرلوح مرصع مذهب ممتاز؛ تملک: سلیمان بن محمد خان قاجار؛ کاغذ: عادلشاهی، جلد: چرم مذهب، ۲۷سطر، اندازه: ۲۴×۳۵سم [ف: ۳-۹۰]

← مجالس النفائس (ترجمه) ⋟ مجالس النفائس (ترجمه)

● مجالس النفائس (ترجمه) / تراجم / فارسی

majāles-on nafā’es (t.)

قزوینی، محمد بن مبارک، - ۹۶۶ قمری

qazvīnī,mohammad ebn-e mobārak (- 1559)

وابسته به: مجالس النفائس؛ امیر علیشیر نوائی، علیشیر بن کیچکنه (۸۴۴-۹۰۶)

اهدا به: سلطان سلیم خان پسر بایزید عثمانی[به نام ابوالغازی شاه سلطان حسین]

تاریخ تألیف: ۹۲۷ -۹۲۹ق؛ محل تألیف: اسلامبول

دومین ترجمه این متن است، در هشت «بهشت» که فصلی بر متن افزوده «بهشت هشتم» نامیده است. این بخش دارای دو «روضه» است: ۱. شعرای ماضی پیش از روزگار سلطان سلیم خان، ۲. در ذکر سلطان پیشگفته و سرایندگان درباره او. این روضه مهمترین بخش این کتاب است با مطالب تازه. و در متن نیز افزودگی‌هایی از مترجم هست. (احمد منزوی)

[فهرستواره منزوی ۱۸۹۴/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۲۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام(آغاز افتاده از ش ۵۱۰ تا ۵۱۹ از ص ۵۸ تا ۲۲۱)؛ کاغذ: سپاهانی، ۹۵گ، ۱۹سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶-۲۸۵]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۵ حکمت

چهار جلد عکس، نسخه اصل: ش ۳۸۷۷ کتابخانه اسعد افندی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۲-۸]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۱۶/۲۹-ف

نسخه اصل: آغاز و انجام چند نسخه از کتابخانه‌های یوگسلاوی؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۶۳۸]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۰۸۸

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخ ماشینی در ۳۸۸ ص یک رو، با مقدمه‌ای به نستعلیق سعید نفیسی دردی ۱۳۲۱، با تصحیح خود نفیسی؛ ۳۸۸گ، ۱۵سطر(۱۰/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۷-۲۸۹]

● مجالس الواعظین / متفرقه / فارسی

majāles-ol vā‘ezīn

شریعتی، احمد

šarī‘atī,ahmad

مجالس متفرقه‌ای است که مؤلف از منبرهای حاج سید یحیی

یزدی گردآورده، و در پایان اشعار متفرقه‌ای در وقایع کربلا و مناسبت‌های مختلف گرد آورده است.
آغاز:الحمدلله رب العالمین ... اما بعد این چند مجلس که در این کتاب تحریر می‌شود به ید اقل الطلبه.

اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۵۶
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۱۳۹گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۲۵۱]

● **مجالس الواعظین** / گوناگون / فارسی
majāles-ol vā'ezīn
هفت «مجلس» مفصل است در اعتقادات و تاریخ و تفسیر و جز اینها که به جهت اهل منبر تنظیم شده، و هر مجلس دارای خطبه جداگانه و آیه‌ای از قرآن و مطالب متنوع و در آخر آن گوشه‌ای از داستان کربلا و شهادت حضرت امام حسین علیه السلام می‌باشد.
آغاز:الحمدلله قاهر السلطان و باهر البرهان الذی لا یشغله شأن عن شان أخرج ثوابت الاعیان

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**و هیچکس بمرتبه او سلفاً نرسیده و خلفاً هم نخواهد رسید از این جهت مصیبت آن جناب را مؤخر ساختیم
خط: نسخ، کاتب = مؤلف (شاید)، بی‌تا؛ افتادگی: وسط؛ تملک: ضیاء الواعظین تهرانی به تاریخ دوشنبه ۳ ربیع الثانی ۱۲۵۲؛ جلد: تیماج، ۱۰۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۴-۱۷]

● **مجالس وافیه در مقاصد مهمه** / کلام و اعتقادات/ فارسی
majāles-e vāfīye dar maqāsed-e mohemme
تبریزی خیابانی، علی بن عبدالعظیم، ۱۲۸۱ - ۱۳۶۶ قمری
tabrīzī xīyābānī, 'alī ebn-e 'abd-ol-'azīm (1865 - 1947)
سی مجلس است در اصول دین و اثبات عقاید شیعه، با مطالبی مختلف و برای واعظان و سخن‌گویان. این مجلس‌ها تا بحث امامت را دارد و گویا ناتمام مانده که بحث معاد را ندارد.در پایان هر مجلسی اشاره به مصیبت امام حسین علیه السلام و واقعه کربلا می‌نماید. ظاهراً دو تحریر دارد.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۰۰/۱
آغاز:الحمد لله و کفی ... این وجیزه ایست محتوی بر مجالس مختصره در مقاصد مهمه رجاء واثق آنکه خداوند ملک علام
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴۶گ (۴پ-۴۹پ)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۲-۷۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۹۲
آغاز:الحمد لله و کفی ... این وجیزه ایست محتوی بر مجالس وافیه در مقاصد مهمه که از برای تذکر خود و اخوان مؤمنین مرتب میشود
در این نسخه مقدمه کتاب که دارای چهار فصل است و سه مجلس از آن آمده؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور، ۸گ، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [ف: ۱۲-۷۱]

● **مجالس و سخنرانی‌های چهار سوقی** / اخلاق / فارسی
majāles va soxanrānī-hā-ye čahār-sūqī
خوانساری ، محمد هاشم بن زین العابدین، ۱۲۳۵ - ۱۳۱۸ قمری
xānsārī,mohammad hāšem ebn-e zeyn-ol-'ābedīn (1820 - 1901)
شامل سخنرانی‌هایی است که درسال‌های ۱۳۱۵-۱۳۱۷ق درماه مبارک رمضان ایراد کرده‌اند.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۸۰۹
آغاز:مجلس اول سید الایام یوم الجمعه وسید اللیالی لیلة القدر اولیلة الجمعة وسید الشهور شهر رمضان هرشیئی از اشیاء وهر موجودی ازموجودات از قبیل افلاک و ارایض؛ **انجام:**وقتی حضرت ایستاده بودند یزید گفت پدر توعاق من شد کشته شد به جهت این که مخالفت مرا کرد حضرت جواب او را دادند گفت ملعونی جلاد بیا این بیمار را به قتل برسان عیال اطراف او را گرفتند که ما دیگر پرستار نداریم
خط: نستعلیق، کا: محمد بن عباس حسینی، بی‌تا؛ واقف: محمد مقدس اصفهانی؛ جلد: گالینگور، ۱۷۶گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ: ۴-۱۶۹۵]

● **مجالس وعظ** / مواعظ / فارسی
majāles-e va'z
کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری
kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810-1871)
نسخه‌ها یکی نیستند.
[الذریعة ۳۵۵/۱۹؛ فهرستواره منزوی ۵۲۳/۷ و ۵۰۷/۹]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۳۱
آغاز:قال الله تبارک و تعالی و لله الاسماء الحسنی فادعوه بهاء حق سبحانه و تعالی می‌فرماید که حضرت ما را نامهای نیکوست پس خدایرا بر آن نامها بخوانید؛ **انجام:**فخر و مباهات میگردانی بخوان فتح نامه را و ختم کن الا لعنة الله علی القوم الظالمین یا حسین مظلوم ادرکنی.

سی مجلس است که در اول هر کدام آیه‌ای از قرآن می‌آورد و سپس با آیات و روایات آن را شرح می‌کند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۱گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۴۴-۱۳۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۳۸/۲

آغاز:بر بنده خود تا این که پیغمبر باشد از برای اهل هزار هزار عالم مجملاً رسد و این بیان نیستم پس می‌گوئیم آن بزرگواران دعوت می‌کردند در هر عالمی؛ **انجام:**آب جمیع روی زمین را فرا می‌گیرد و بدنها در قبرها می‌روید و هر روحی از صور بیرون می‌آید و داخل بدن خود می‌شود

متن مجالس هفتگی وعظ و روضه‌خوانی است که در کرمان ایراد شده [در برگ ۵ ر از میدان گنجعلی خان نام برده] موضوع بیشتر جلسات روضه سید الشهداء است ولی اواخر آن به رجعت می‌رسد چنان که خود کرمانی گفته است: «انشاء الله این دو سه روز آخر کیفیت رجعت را به تفصیل عرض می‌کنم چون هر سال ماه مبارک رمضان قاعده آن بود که کیفیت رجعت را عرض می‌کردم و امسال در مبارک عرض نشد»، آغاز نسخه و برگ‌هایی از وسط آن افتاده (بین ۱۰۱ و ۱۰۲ و همچنین ۱۰۷ و ۱۰۸) و بدین دلیل دقیقاً مشخص نیست نسخه چند مجلس بوده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغازو وسط؛ جلد: گالینگور، ۹۴گ (۳۲ر-۱۲۵پ)، ۱۸-۱۷سطر (۸-۹/۵×۱۵ - ۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰-۲۶۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۲۰۵

آغاز: ... جمال و جلال و واثقین و جالسین محفل انس پس روا می‌پسندد با او می‌گویند و از او میشنوند؛ **انجام:**الله الذی زرقکم ثم یمیتکم ... یعنی خدا کسی است که شما را خلق کرده و رزق داده و می‌میراند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۳۰۵ص، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴۵-۸۰]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۹۳۰-۳۵/۱۱۰

آغاز:بسمله حمدله وصلی الله علی سیدنا ... وبعد خداوند عالم درکتاب محکم خود می‌فرماید ان اول بیت وضع للناس للذی ببکة مبارکا وهدی للعالمین ... اگر چه ظاهر این آیه شریفه در صفت خانه کعبه است؛ **انجام:**وصلی الله ملیک العرش والغرش والسماء علی آل خیر المرسلین برحمة تمام شد مجالس روضه وموعظه ...

مجالس متعددی است درمواعظ و مراثی و مصائب اهل بیت علیهم السلام درابتدای تمامی این مجالس آیه شریفه «ان اول بیت وضع للناس للذی ببکة مبارکاً ...» را مطرح نموده و جملاتی درشرح و تفسیر آن بیان می‌کند و درپایان گوشه‌ایاز مصائب ائمه اطهار (ع) را می‌آورد، درپایان کاتب می‌نویسد: «تمام شد مجالس روضه وموعظه حاج محمد کریم خان ادام الله ... درهنگامی که درسال ۱۲۷۸ق ذکر مصیبت می‌فرمودند یکی از برادران ایمانی اعنی آخوند ملاجعفر الاصفهانی می‌نوشتند، نسخه بدست این بنده افتاد و به جهت سرور مکرم حاج ابوالقاسم تاجر نراقی سمت تحریر یافت»؛ خط: نستعلیق، کا: محمدرضا بن محمد صادق یزدی کرمانی، تا: شوال۱۲۸۵ق؛ مجدول؛ تملک: ابوالقاسم بن محمدرضا یزدی؛ جلد: تیماج، ۵۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۴۰]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۸۳

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... اگر چه ظاهر این آیه شریفه در صفت خانه کعبه است و در شرح خانه کعبه است

ده سخنرانی است که حاج کریم خان در دهه عاشور درباره تفسیر آیه «ان اول بیت وضع للناس للذی ببکة» [سوره آل عمران: ۹۶] داشته و درباره پاره‌ای از امور اعتقادی و اخلاقی به روش خاص خود بحث کرده و مصائب حضرت امام حسین علیه السلام را تذکر داده است، این سخنرانی‌ها را بعضی از شاگردانش نوشته و در این مجموعه تدوین کرده است؛ خط: نستعلیق، کا: منصور برج آبادی، تا: ۱۶ جمادی الاول۱۳۷۸ق؛ پس از کتاب اشعاری ترکی از حاج شیخ حسن و یک سخنرانی از کرمانی و یک ترجیع‌بند از یوسف صدیق که وی برای دوستش مشهدی محمد علی عطوفی به تاریخ ۱۲۳۸ش به خط خود نوشته، افزوده شده؛ جلد: مقوایی، ۱۲۴گ، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲۵-۱۲۰]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۷۳

آغاز:الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطیبین و شیعتهم الانجبین ... و بعد چون این ناچیز از فضل و کرم خدا و لطف و مرحمت رسول خدا؛ **انجام:**نسخه: باز مراتب معرفت را عرض کنم تا بدانی و با بصیرت شوی از دور که تو شخصی را می‌بینی ... و از اهل مکه است و اسمش را هم می‌دانی که کیست و چیست.

بیست و پنج مجلس است که مؤلف از مجالس وعظ خود که در رمضان ۱۲۸۶ق برگزار نموده جمع آوری و تحریر کرده است، در الذریعة (۱۹: ۲۵۵، ش ۱۵۸۴) رساله‌ای به عنوان المجالس ترتیب یافته از مباحثات مؤلف در ایام مسافرتش به تهران معرفی شده که غیر از رساله حاضر است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی:انجام (از آخر مجلس بیست و پنجم افتادگی دارد)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳۸-۹۶]

۷. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۷۱۱

آغاز:بسمله، الحمدلله رب العالمین ... از باب مقدمه بایست فی الجمله قدری از ابیاتی که متعلق است به نوع عمل کردن خلق و اجتماع و افترقا ایشان سیما در این ماه مبارک رمضان عرض کنم؛ **انجام:**تو در این تفکر بکن تا آن که عاقبت من و تو بخیر بشود ... یک موعظه دیگر فرمودند و لکن درست ضبط نشد از این جهة بهمین جا ختم شد تحت ... علی ید ... ابن محمد ابراهیم محمد اسماعیل اصفهانی ... سنه ۱۲۹۸

۳۰ مجلس وعظ است که در ماه رمضان ۱۲۹۷ق برگزار شده و

ظاهراً از حاج محمد خان کرمانی است؛ خط: نسخ، کا: محمد اسماعیل بن محمد ابراهیم اصفهانی، تا: ۱۲۹۸ق؛ بایادداشتی: «این کتاب موعظه مرحوم اقا از حضرت مستطاب شریعتمدار ... آقا میرزا سید محمد نزد این اقل العباد سید محمد عاریت است»؛ جلد: تیماج، ۲۵۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [نشریه: ۱۳-۸۴]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۱۷۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب۱۳۰۷ق [مختصر ف: -۷۱۸]

● مجالس وعظ = تفسیر آیة النور / تفسیر / فارسی

majāles-e va‘z = tafsīr-e āya-ton nūr

؟ همدانی شیخی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۳۹ - ۱۳۱۹ قمری

hamadānī šayxī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja‘far (1824 - 1902)

همدانی مجالس وعظ بسیاری داشته که در چند جلد تحریر شده است.

۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۹۲

شامل: ۱۵مجلس از روز یک‌شنبه ۲۵ربیع الاول ۱۳۰۰ تا روز یک‌شنبه ۱۷ربیع الثانی همان سال؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۲۴۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲-۴۹۲]

۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۴۹۷

آغاز:حمدله. و صلی الله علی محمد و آله ... و بعد این مواعظ سرکار آقای آقا محمد باقر روحی لموالیه الفدا است که در سنه ۱۲۹۲ هجری ... خداوند عالم در کتاب مبارک خود می‌فرماید الله نور السموات و الارض؛ **انجام:**مثل کف دست شما است در پیش شما و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین تمام شد این سی مجلس بیاری خدا و بنصرت محمد و محمد ... حامدا مصلیا مستغفرا، تمت.

سی مجلس از مجالس وعظ محمد باقر همدانی شیخی است که در ماه رمضان ۱۲۹۲ در همدان ایراد کرده است و یکی از مریدان وی آن را ثبت و ضبط کرده است. در تمامی این سی مجلس بحث درباره آیه مبارکه الله نور السماوات و الارض ... است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ تملک: رحیم پذیرنده در ۱۳۱۵/۴/۱۵؛ جلد: تیماج، ۴۹۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲-۴۹۱]

۳. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۴۹۸

آغاز:الحمد لله و صلاة علی من اصطفی ... اینها درسهای بعد از ایام روضه خوانی ... موعظه اول شنبه ۱۷ محرم الحرام ۱۳۰۴ ... قال اعلی الله مقامه و رفع فی الخلد مقامه فالتجلی الأول للاطلاق هو العرش؛ **انجام:**آشکار است دینش سمحه سهله است و صلی الله علی محمد و آله ... درس دوشنبه ۵شهر صفر المظفر ۱۳۰۴ ...

مجالس از تاریخ شنبه ۱۷ محرم ۱۳۰۴ تا یکشنبه صفر ۱۳۰۴ تقریر عقاید شیخیهو نظرات شیخ احمد احسایی؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوا، ۲۴۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۲-۴۹۱]

۴. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۴۹۹

مجالس از روز دوشنبه ۵ربیع الثانی ۱۳۰۳ تا روز یک‌شنبه ۲جمادی الاول ۱۳۰۳؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۷۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲-۴۹۱]

۵. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۸۷

آغاز:درس سه‌شنبه ۲۳شهر شعبان المعظم سنه ۱۲۹۶ بسمله و صلی الله ... قال اعلی الله مقامه و رفع فی الخلد فی الخلد اعلامه فلما أنزل العقل الکل بامتثال أمر؛ **انجام:**و از علما می‌آیند جاش می‌نشینند دیگر بس است و صلی الله علی محمد و آله الطیبین الطاهرین ...

دو مجلس که اولین آن به تاریخ سه‌شنبه ۲۳شعبان ۱۲۹۶ بوده و موضوع بحث راجع به رکن رابع است، مجلس اول از انتها و مجلس دوم از ابتدا افتادگی دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳و۱۴؛ افتادگی: آغازوانجام؛ مصحح؛ جلد: مقوا، ۴۵گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲-۴۹۲]

● مجالس وعظ / مواعظ / فارسی

majāles-e va‘z

درچه‌ای، جعفر، ق۱۴ قمری

dorče’ī,ja‘far (- 20c)

مجالسی دروعظ که مؤلف از منبرهای خود تحریر نموده، مطالب این مجالس درتاریخ ائمه وپند واندرز واصول اعتقادات و داستان‌های تاریخی است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۱۴۱-۲۱/۶۱

آغاز:شبی بردشتی از آفتاب روشن تر سهیل وپروین تابنده آیند این منظر شبی به عادت روز شباب عیش انگیز شبی بصیرت صبح وحلال جان پرور؛ **انجام:**در آن وقت شخص به خدمت پیغمبر صلی الله علیه وآله عرض کرد که در را به یک طرف نهادن یک طرف دیگر آن را به دست گرفتن واین همه لشکر را عبور دادن امر عجیبی وفعل غریبی است

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۳۰۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۴۴]

● مجالس وعظ / مواعظ / فارسی

majāles-e va‘z

طباطبائی، محمد علی بن نصرالله، ق۱۴ قمری

tabātabā’ī,mohammad ‘alī ebn-e nasr-ol-lāh (- 20c)

جنگ مفصلی است از آن یکی ازمنبریان که در آن مسوده منبرهای خود راشامل پند واندرز وحکایات، به صورت پراکنده

جمع‌آوری نموده است. نویسنده از دانشمندان قرن چهاردهم هجری وشیعی است وپدرش میرزا نصر الله در ۶ربیع الاول ۱۳۵۲ق وفات نموده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۳۸۴-۲۲/۱۰۴

آغاز:خود و آنها امتناع نمایند کما قال تعالی ونادی اصحاب النار اصحاب الجنة ان افیضوا ... یعنی آواز دهند دوزخیان بهشتیان را وتوقع کنند از ایشان که بریزید بر ما از آب بهشت که تشنگی ما؛ **انجام:**مؤلف گوید که کعب الاحبار این عجب را در شام دید ا ززنده ای که چند عضوی از اعضای او نابود شده بود ومتنبه شد ... اما عجایبی که دید اول آنکه

خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۳۱۶-۱۳۴۹ق؛ جلد: مقوای مشکی، ۳۱۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۶-۳۵۴۱]

● **مجالس وعظ** / گوناگون / عربی

majāles-e va‘z

غیر همانند:

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۱۷

آغاز:قال الله تعالی فی سورة البقوة الذین یومنون بالغیب و یقیمون الصلوة؛ **انجام:**ذلک خرج علیهم مصتا بسیفه فی السکتة.

این نسخه که برای وعاظ ترتیب داده شده و در آن مجالس چند از مسائل وعظ و تذکیر آمده سرفصل‌ها به صورت مجلس فی ذکر ... ترتیب یافته شده است و در این مجالس مسئل اخلاقی و اجتماعی و دینی آمده‌اند. به ظاهر قسمت اول و آخر نسخه افتاده و سر آغاز با مجلس فی ذکر فضائل الصلوة می‌باشد. از صفحه ۳۲۱ تا آخر پاره ای از مسائل دینی و کلامی طرح می‌شود؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، ۳۳۹گ، ۱۸ سطر(۶×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۱۰-۴۰۰]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۱۳۹-۲۱/۵۹

آغاز:قال النبی (ص) ان الدین عند الله الاسلام دینپسندیده که الله رابندگی به آن بورزند وبرحکم آن وی را پرستند و رضای وی به آن جویند؛ **انجام:**آمنه من الزوال فالیه الاشارة بقوله و ماهم منها بمخرجین فهذا ترتیب حسن مشتمل علی القیود الاربعة المعتبرة فی هیئة الثواب

رساله مفصلی است شامل مجالس دراخلاق و آداب و سنن، مؤلف اغلب در هربخش احادیث را ازمآخذ شیعی متناسب با موضوع آن مجلس آورده و شرح و توضیحی نداده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: روغنی اسلیمی، ۳۰۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۶-۳۵۴۰]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۳۴۸-۲۲/۶۸

آغاز:بسمله وبه نستعین قوله تعالی، ان أول بیت وضع للناس للذی ببکة مبارکاً وهدی للعالمین؛ **انجام:**سلام من بکلثوم وربابت ×× سلامم باد بر آن صبر وتابت / سلام من بزین العابدینت ×× سلامم باد بر آن قلب حزینت

جنگی است از آن یکی از واعظان وخطیبان شیعی سده چهاردهم هجری که در آن مطالبی در پند واندرز واخلاق واعتقادات به نظم ونثر، به صورت پراکنده تحریر نموده است. در صفحه اول نام کتاب ذخیرة الدارین فیما یتعلق بالحسین تألیف سید عبدالمجید ذکر شده که گویا نام مؤلف این جنگ است وبنا داشته این رساله را در تاریخ امام حسین (ع) تألیف نماید، در این جنگ تاریخ تولد ووفات حضرت معصومه (ع) به نقل از کتاب نور الافاق شاه عبدالعظیمی وداستانی از ملا محمد علی بن ملا مظفر نقل شده است؛ خط: نستعلیق، کا: به خط گرد آورنده جنگ، تا: قرن ۱۴؛ ۲۱۰گ، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۶-۳۵۳۹]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۸۳-۲۰/۱۰۳

آغاز:فی الخلود: وما نؤخره الا الاجل معدود یوم لاتکلمنفس الاباذنه فمنهم شقی وسعید فاما الذین شقوا؛ **انجام:**عن عبدالسلام بن صالح الهروی قال سمعت الرضا یقول والله ما منا الامقتول شهید... وحشر فی زمرتناوجعل فی الدرجات العلی فی الجنة رفیقنا.

مجالس منبری مفصلی است در وعظ و تاریخ معصومین با استناد به آیات و روایات و نقل از کتاب‌های مختلف، از آن یکی از واعظان قرن سیزدهم، مطالب کتاب پراکنده و فاقد فصول و ابواب است؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۷۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۶-۳۵۴۴]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۴۹-۲۱/۱۶۹

آغاز:الحمدلله الذی جعلنا من امه نقطة الوجود الواصل الی مقام الغیب والشهود ومنبع فضلالکرم والجود محمد و الاحمد محمود؛ **انجام:**امام محمد باقر فرمود با چهار حربه جنگ نمودند با جدم بعضی با شمشیر بعضی بانیزه بعضی با تیر آنها که هیچ نداشتند سنگ بربدن شریف آن حضرت می‌زدند.

یادداشت‌های منبری مؤلف است درپند واندرز و مصائب اهل بیت (ع)؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۱۴۹گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۱۷سم [ف: ۶-۳۵۴۳]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۴۴-۲۹/۸۴

آغاز:بسمله چون احوال خدام حضرت فاطمه سلام الله علیها ذکر می‌شد واحوال فضه به تفصیل ذکر شد مناسب است که بعضی دیگر ازخدام ایشان ذکر شود؛ **انجام:**ودیگر آنکه توبه کند ازگناهان توبه خالص ورد مظالم بدهد وقطع کند علایق دنیوی را از دل و وصیت نامه بنویسد ...

چند مجلس از مجالسی وعظ یکی از واعظان است که در آن به صورت منبر مطالب دینی را با استناد به احادیث وآیات بیان نموده است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۴۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۶-۳۵۳۷]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۳۸-۲۹/۱۷۸

آغاز:پیغمبر اکرم می‌فرماید اتقوالله وصونوا دینکم بالورع مردم بترسید از حق تعالی وحفظ کنیددین خود را به ورع وپرهیزکاری وباز فرمود علیکم بالورع؛ **انجام:**مجلس بیست ویکم در فضیلت توکل برخدا قال الله تعالی وعلی الله توکلوا ان کنتم مؤمنین پیغمبر خدا (ص) فرمود هرکه به خدا امورات خویش را واگذار کند ... اتمام حجت سید الشهداء اثر نبخشید تمام در اثر لقمه حرام بود.
مجالسی است در وعظ که یکی از منبریان، منبرهای خود را درآن تحریر نموده است. درنسخه حاضر بیست ویک مجلس کوتاه از این مجالس تحریرشده است؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن۱۴؛جلد:مقوا،۴۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶-۳۵۴۳]

۸. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۲۷-۲۰/۴۷**

آغاز:و اگر کسی از تو پرسید که حق با کیست بگو شافعی یعنی شفاعت کننده و یا مالکی یعنی مالك دین حق و یا حنفی ... اما مگو حنبلی زیرا که درنزد همه ملاهت مکروه است؛ **انجام:**فاما الذین شقوا ففی النار لهم فیها زفیر وشهیق خالدین فیها ... حضرت صادق فرمود مراد از آتش آتش دنیاست و مراد از الذین سعد ففی الجنة خالدین فیها مراد بهشت دنیاست
۹۶ «مجلس» وعظ است به صورت منبری که مؤلف از کتاب‌ها ومجالس منبریان مشهور تحریر نموده است. بدین ترتیب: سی مجلس از مجالس ماه رمضان شیخ جعفری شوشتری در نجف از مجلس ۴به بعد رساله حاضر ۳۶ مجلس از عنوان الکلام فشارکی درتفسیر و شرح دعاهای ماه رمضان، چند مجلس از مجالس دهه عاشورای حاج شیخ جعفر شوشتری و باقی را از چند کتاب دیگر تحریر نموده که نامش را ذکر نکرده است؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا، ۳۶۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۶-۳۵۴۱]

۹. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۹۴۰**

مجموعه مجالس منبری است در قرن ۱۳؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا [مختصر ف: -۷۱۹]

۱۰. **مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۶۷**

آغاز:الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا و نبینا محمد و آله الطیبین؛ **انجام:**و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین و لعنة الله علی اعدائهم أجمعین
سی جلسه وعظ در ماه مبارك رمضان ۱۲۹۵ را به صورت کتابی درآورده است، در اول نسخه نام کتاب را «روضه صباح» نوشته است، ولی در متن دلیلی بر صحت آن یافت نشد؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۹۷گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [مؤید: ۳-۷۳]

۱۱. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۰۰-۲۵/۱۹۰**

آغاز:مروی است که بعد ازآنکه بامر عمر ملعون در بر پهلوی حضرت فاطمه زهرا (ع) زدند وپهلوی آنرا شکستند؛ **انجام:**وآن دردمندان مشتاق ومحبوسان زاویه فراق که پیوسته در این خیال بوده‌اند مغفور ومشکور گردند خطاب عزت در رسد که همه را به دولت مغفرت وسعادت کرمت مخصوص گردانیدم.
مطالبی است درپند و اندرز و موعظه ازمؤلف از مصادر شیعی خصوصاً مآخذ حدیثی نقل و به فارسی ترجمه و به سبك منبری توضیحاتی آورده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۷۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۳۸]

۱۲. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۰۳-۲۵/۱۹۳**

آغاز:بسمله شیخ ابوالقاسم قشیری روایت می‌کند که سالی از سالها به زیارت خانه خدا می‌رفتم بواسطه شغلی؛ **انجام:**که مبادا آفتاب برصورتش بتابد خبر نداست که روز عاشورا گلوی مبارك ایشان بریده خواهد شد. الی آخره.
بیاضی است متعلق به یکی از واعظان و منبریان که در آن مجالسی دراخلاق اصول اعتقادات و تاریخ ائمه (ع) تحریر نموده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۰۱گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶-۳۵۴۴]

۱۳. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۳۸۳-۲۲/۱۰۳**

آغاز:قال الله تعالی فی سورة النجم ثم دنی فتدلی فکان قاب قوسین او ادنی ... آیه شریفه دراین مقام دربیان اثبات نبوت وحکایات وقایع معراج رسول الله (ص) می‌باشد؛ **انجام:**گفت مگر چه شد گفت بیرون نیامدیم از کربلا مگر آنکه دیدیم سر بریده ابی عبدالله بالای نیزه
جنگ مفصلی است درپند و اندرز و موعظه، مؤلف که یکی از وعاظ و منبریان بوده، مطالب مفصلی را از تفاسیر و کتاب‌های روایتی به نظم و نثر دراین جنگبدون نظم و ترتیبی جمع‌آوری نموده است، اغلب اشعار نقل شده دراین جنگ از مثنوی مولوی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۰گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۶-۳۵۳۸]

۱۴. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۱۵۸/۲-۲۱/۷۸**

آغاز:وبه نستعین فی الغیبة قال الله تبارك وتعالی فی سورة الحجر [ات] یا ایها الذین آمنوا اجتنبوا ... فکرهتموه واتقوا الله واز جمله آفتهای زبان وبه مهلکه عظیم انداختن صاحب خود؛ **انجام:**رضوی فی دلاکم صادق ×× وبکم یرجو الامانی غدا / ماله ملجأ ولامنجی سوی ×× حبکم یا آل طه الانجباء
مجالسی در وعظ که مؤلف برای استفاده منبرهای خود از کتاب‌های مختلف بدون ترتیب فصول و ابوابی تحریر نموده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۴۱]

۱۵. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۹۵۰**

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر ف: -۷۱۹]

۱۶. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۶**

آغاز:بسمله، منقول از زینب بنت علی بن ابیطالب تمنی الموت من الله تعالی خمس مرات ...
جنگ‌واره‌ای است مدون از مسائل اخلاقی ظاهراً جهت خطابه منبری به سلیقه تدوین‌گر آن جمع آمده و عمدتاً از مباحث ایمان

و اعتقادات و محسنات اخلاقی و دیگر موضوعات مناسب مجلس وعظ و منبر بحث می‌کند، آمیخته به احادیث و روایات و اخبار و حکایات مربوط و تا مجلس بیست و نهم پیش رفته است، اما مجالس عنوان‌بندی خاصی ندارند؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۰۸ق؛ ۲۱۰ص، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۴۰/۳-۶۱]

۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۸۷۳/۲-۲۴/۱۷۳

آغاز:بسمله درمجمع البیان حکایت کرده که ابرهه که از جانب پادشاه یمن یعنی حبشه یعنی نجاشی بحکومت یمن سرافراز بود؛ **انجام:**وعلی بابها یعنی منم شهرستان علم وعلی است دران یعنی هر که خواهد واصل علم شود اول باید دوستی ما را اختیار کند که سرافراز دنیا وآخرت گردد تمت

مجالسی است پراکنده درتفسیر برخی آیات و داستان پیامبران و برخی وقایع صدرالاسلام که یکی از منبریان به سبک منبر تحریر نموده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۲ ذیحجه ۱۲۷۰ق؛ جلد: تیماج، ۸۹گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۶-۳۵۴۲]

۱۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۵۶۵-۲۷/۲۳۵

آغاز:ده امان از عروس کربلا ... اه اه امان قاسم نقاب از صورت عروس برداشت؛ **انجام:**حضرت امیر عرض کردند یا رسول الله حسین مرا به چه جهت شهید می‌نمایند حضرت رسول فرمودند

یادداشت‌های یکی از منبریان است که درآن مطالبی درپند واندرز وتاریخ ائمه (ع) به صورت مراثی، درج نموده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۱۱۴گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶-۳۵۴۲]

۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۷۱-۲۹/۱۱۱

آغاز:الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا و مولانا محمد و آله الطیبین الطاهرین و لعنة الله علی اعدائهم و غاصبی حقوقهم و منکری فضائهلم ... خداوند عالم جل شأنه در کتاب مبارک خود میفرماید؛ **انجام:**و این آدم در آخر آن آدمهاست و جمیع این هزار هزار عالم و هزار هزار آدم را خداوند از شعاع ...

مجالسی است درپند واندرز به سبک منبری که یکی از واعظان شیعی سده چهاردهم هجری درآن چند منبر خود را تحریر نموده است؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۳۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۴۳]

۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۰۳۸-۲۵/۱۲۸

آغاز:آنچه دراین اوراق حقیر می‌نویسم ازکتاب ریاض القدس است صاحب کتاب انیس العهد علماء انسابدر این؛ **انجام:**کشندگان پسر پیغمبر را یاد کن هم لعین وحوش الارض وطیور السماء وحیتان البحار الخ ...

رساله مفصلی است در پندو اندرز وداستان و تاریخ که یکی از منبریان به صورت منبری تحریر نموده است مؤلف اغلب به آیات و روایات و تاریخ ائمه استناد و استشهاد نموده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۲۶۵گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۶-۳۵۳۹]

۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹۷۳-۲۰/۹۳

آغاز:بیاوریم بگوئیم خاکستر گرم ناب داری رهروی درخاکستر گرم بمانی تا آمد با حمام گرمی ناب؛ **انجام:**پیغمبر خدا (ص) فرمود که آدم نام من و علی وفاطمه و حسن وحسین را شفیع خود ساخت حق تعالی توبه اورا قبول کرد ... ابلیس را با آدم وحوا بر زمین فرستاد چنانچه فرمود قلنا اهبطوا تا آخر تمت

مجالسی است که یکی از منبریان قرن چهاردهم هجری، درآن منبرهای خود را که درماه رمضان ودهه عاشورا ایراد نموده، تحریر کرده است. مباحث این مجالس درموعظه و پند و اندرز با استناد به آیات و روایات وتاریخ ائمه (ع) خصوصاً حضرت سید الشهداء است، مؤلف درسال ۱۳۰۹ درقید حیات بوده است؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۴۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۶-۳۵۳۹]

۲۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۲۳/۱

آغاز:سبحانک اللهم یا مالک الملک یا قادر یا منان یا قدیم الفضل و الاحسان یا متفرد ... و بعد بدان ای سالک حقیقت و طالب معرفت حق و حق معرفت و امیدوار فیوضات؛ **انجام:**این صفت ما به توسل بشود و آن گریه بر حسین مظلومست الا لعنة الله علی القوم الظالمین.

۲۱ «مجلس» سخنرانی است که در ماه رمضان ایراد شده و بیشتر مطالب آن درباره مواعظ و بیان فضایل ماه رمضان و روزه است و در پایان هر مجلسی مصائب اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام بیان می‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۶۹گ (۲پ-۷۰پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۴۹۳]

۲۳. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۲۳/۵

آغاز:المجلس الأول موعظه غره صفر یا ایها الناس یا معشر العباد ارحمو نفوسکم رحم کنید بر نفسهای خودتان؛ **انجام:**المجلس التاسع عشر هل اتی علی الانسان حین من الدهر ... بجدل ابن سلیم آمد هم انگشت. هم انگشتر داد الالعنة الله علی القوم الظالمین.

۱۹مجلس سخنرانی است مشتمل بر مواعظ و نصایح و مصایب اهل بیت علیهم السلام، مجلس اول آن مربوط به غره صفر و مجلس نوزدهم در روز مباهله ایراد شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۲۴گ (۱۰۴ر-۱۲۷پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۴۹۳]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۴۳

آغاز:بسمله. ترجمه ظاهر آیه کریمه که میفرماید و لاتنفع الشفاعة عنده اینست یعنی نفع نمیکند شفاعت در نزد خداوند عالم؛ **انجام:**در طفولیت سید الشهداء با آن حضرت سلوک میکرد با احدی از اولادشان اینقسم سلوک اگر چه امام حسن هم شریک با سید الشهداء بود و در سلوک.

کتابچه‌ای دارای سه مجلس وعظ و روضه‌خوانی است که در روزهای ۱۲ تا ۲۱ صفر ۱۳۱۹ در مدرسه ابراهیمیه کرمان انجام و به‌وسیله عبدالعلی خان تحریر شده است در کنار آخرین سطور

مجلس اول نوشته «چون در این موعظه نواب مستطاب آقازاده معظم بن عبدالعلیخان حاضر نبودند از این موعظه بیش از این تصحیح نشد»؛ خط: نستعلیق شکسته تحریری، بی‌کا، تا: ۱۳۱۹ق؛ جلد:گالینگور،۵۲ص،۱۹سطر،اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۱۰-۱۵۰۵]

۲۵. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۷۱۸

آغاز:در سال ششم هجرت حضرت رسول نامها به سلاطین اطراف جهان بفرستاد و ایشان را به اسلام دعوت نمود از جمله نامه به خسرو پرویز؛ **انجام:**تا زمانی که عبدالرحمن بن ملجم مرادی با شمشیر در محراب فرق را شکافت بخواند الخ.

یادداشت‌های مربوط به جلسات یکی از وعاظ است که در آن درباره مسائل مذهبی و تاریخ پیامبر اکرم (ص) و امامان علیهم اسلام و ذکر مصائب ایشان گفتگو می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲-۴۹۲]

۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۰۸

آغاز:حدیث پیغمبر باباذر حاسب نفسک قبل ان تحاسبک فهو؛ **انجام:**سر بالا میکرد میسوخته بهمان حال درک داخل شد از جمله کسان ساربان بار دهایش زند رویش سیاه گریز از جمله مرد که آهن ...

مجموعه‌ای از اخبار و حکایات نقل شده از کتب مختلف و مجالس وعظ و مصیبت پیامبر اکرم، حضرت علی (ع) و ائمه علیه السلام که برای اهل منبر نوشته شده است؛ خط: نستعلیق بد، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «علی ۱۱۳۷» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۱۶گ، ۱۸-۲۰ سطر (۱۲×۱۶/۵و۱۲/۵×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [رایانه]

۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۲۲۰

آغاز:مات من مات و لم یعرف امام زمانه مات میتة الجاهلیة کسی که بمیرد امام زمان خود نشناسد مرده است بمردن زمان جاهلیت و آن زمان؛ **انجام:**پس آن دو گریستند تا ملک خدایی رسید قال الصادق هفتاد سال ...

ظاهراً دفترچه واعظی است که ضمن بیان مطالبی در مسائل روز حشر و قیامت و سرگذشت و مصائب اهل بیت علیهم السلام و بیان بعضی مناجات و ادعیه به ذکر مراثی و اشعار و نوحه‌های امام حسین علیه السلام - و یاران و خاندانش می‌پردازد و از فخرالدین در «المنتخب» و نظام استرآبادی و مداینی و شیخ مفید و سید بن طاوس و دیگران نقل هایی دارد؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۸۱گ، مختلف السطر (۷×۱۲ و ۸×۱۳)، اندازه: ۸/۵×۱۴/۲سم [رایانه]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۴۵۷

آغاز:بسمله، این تبه ر.زگار راجی رحمت پروردگار از تصریح و تلویح و اشارات کلمات ائمه اخیار چنان استنباط؛ **انجام:** ابوالقاسم قشیری نقل می‌فرماید که بنای حضرت فضه خاتون بر دین بوده است.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: محمد باقر سروقد رضوی [رایانه]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۷۳۳

آغاز:بسمله، اما بعد تا ... تبارک و تعالی فانما یسرناه بلسانک لتبشر به المتقین و تنذر به قوما لدا معنی ظاهر؛ **انجام:** از محمد خنفیة تبعت خواست مصعب و عبدالله و عبدالملک ...

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [رایانه]

● مجالس وعظ و خطابه / مواعظ / عربی و فارسی

majāles-e vaʻz va xetābe

حسینی، محمد بن جواد، ق۱۴ قمری

hoseynī,mohammad ebn-e javād (- 20c)

مجالسی متفرقه منبری است که واعظی به صورت نامنظم وپراکنده دراین نسخه تحریر نموده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۱۴۶-۲۱/۶۶

آغاز:میراث از ستم همه ظلم وستم رسید ×× وان را نموده امت گمراه او لواء ... مروی است که چون حق تعالی نور سید انبیاء را خلق فرمود از نور اوجوهری آفرید؛ **انجام:**آقای من مولای حضرت عباس نشان دارد دودست ندارد می‌گوید سواری است گریه کنان گفت من ندارم دست دو دست ... که ظهر روز عاشورا

خط: شکسته، تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۱۲گ، ۱۰-۱۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۴۵]

● مجالس وعظ و روضه خوانی / مواعظ، مراثی / فارسی

majāles-e vaʻz va rowze-xānī

مجموعه‌ای است از مجالس تعزیه‌خوانی و موعظه و عمدتاً در روضه و مرثیه شهیدان کربلا که مجلس به مجلس مرتب شده، بدون عنوان خاصی، مناسب منبر و مجالس تعزیه و وعظ و هر مجلس با بسم الله و تحمیدیه‌ای به عربی شروع می‌شود.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۶

آغاز:بسمله، نحمد یا من اجل رزیتنا برزیة سبط الرسول و قرة عین البتول الذبیح ... ای شیعیان بشتابید تا گریه کنیم برحسین؛ **انجام:**از این رو بران رو میانداختن و گاهی بر سر نیزه بلند میساختن لهفی لالک یا رسول.

خط: عبارات عربی نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۵۶ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۴۰/۳-۲۰۷]

← المجالس الوعظیه ≻ المجالس

● مجالس و مراثی / تاریخ معصومین / فارسی

majāles va marāsī

مجموعه مطالبی است جمع‌شده برای اهل منبر و موعظه، شامل

آیات، روایات، اشعار با استفاده‌های منبری از آن، و چیده شده به سبک واعظان و خطیبان.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۷۳

آغاز: ... مرتبه جلال اسمش را میبری آیا جد توست یا جد من؟ اگر گمان کنی جد توست؛ **انجام:**جهان را چون کند جاهل مسخر ×× همان در پرده به خورشید خاور

خط: نستعلیق و آیات شریفه نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۱۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۰/۹سم [ف: ۴۱-۲۵۲]

● المجالس و المسایرات و المواقف و التوقیعات /-

عربی

al-majālis wa-l musāyirāt wa-l mawāqif wa-t tawqī'āt

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۲۸-ف و ۳۱۲۹-ف

نسخه اصل: کتابخانه انجمن اسماعیلی بمبئی. ج ۱؛ خط: نسخ، کا: طاهر بن الحمد المقدس میان صاحب محمد علی، تا: دوشنبه ۲۵ ربیع الاول۱۳۸۴ق [فیلمها ف: ۲-۸۲]

● مجالس و منابر / مواعظ / فارسی

majāles va manāber

رفسنجانی، محمد علی بن زین العابدین، ق۱۳ قمری

fafsanjānī,mohammad 'alī ebn-e zeyn-ol-'ābedīn (- 19c)

تاریخ تألیف:۱۲۶۴ق

جامع کتاب می‌گوید چون به سال ۱۲۶۴ لوای غزای سید الشهدا برافراشته شد و سرکار آقا اطال الله بقاه در ماه محرم منبر می‌رفت، یکی از برادران دینی که از فیض حضور در مجلس محروم بود دستور داد که من مطالب منبر را یادداشت نمایم. این کتاب حاصل منبرهای عالمی است که جامع کتاب از وی به عظمت یاد می‌کند.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۱/۴-۳/۷۱

آغاز:بسمله اللهم لک الحمد حمد الشاکرین لک علی مصابهم، چنین گوید مسکین جانی محمد علی بن زین العابدین الرفسنجانی که چون در ایامی که؛ **انجام:**و ما راز مخالفان برآورم و آن غریب فرمود که اگر البته عازم سفر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۶۵گ (۱۰۷پ-۱۷۱پ)، ۱۹سطر [ف: ۶-۳۵۳۶]

● المجالس و المنابر / مواعظ / فارسی

al-majāles va-l manāber

همدانی، حسین بن محمد حسن، ق۱۴ قمری

hamadānī, hoseyn ebn-e mohammad hasan (- 20c)

مجموعه مجالس ومنابر مؤلف است که به خط خود آنها را تحریر نموده که درآن اصلاحات واضافات مؤلف مشاهده می‌شود. این مجالس مشتمل بر مسائل مختلف درموعظهومطالب اخلاقی و ... وعمده آن رامصائب اهل بیت عصمت وطهارت بالاخص مصائب سیدالشهداء علیه السلام تشکیل می‌دهد.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۹۲-۷/۹۲

آغاز:بسمله حمدله والعاقبة للمتقین والصلوة والسلام علی خیر خلقه وأشرف بریته محمد (ص) وآله الطیبین سیما بن عمه المصطفی بالولایة والمخصوص بالوصایة؛ **انجام:**که عدل عصر ما هر آن ×× بدتر است از ظلم زمان سابق

خط: نستعلیق، کا: خط مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ قسمتی از نسخه درحاشیه تصحیح وتحریر شده؛ جلد: مقواقهوه‌ای، ۳۱۲گ، ۲۴-۲۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۶-۳۵۳۶]

● مجالس و منابر / مواعظ / فارسی

majāles va manāber

غیر همانند:

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۸۶۷

آغاز:الحمدلله فضل انبیائه واولیاءه باعظم البلاء واصفیائه باجل الابتلاء ورفع درجاتهم علی حسب عظم مصائبهم وازدیاد نوائبهم والشکر لله الذی وکل؛ **انجام:**اما عروس قاسم با جامه سیاه وخزین محنت وآه همراه مادر قاسم برسرنعش آمد درجلوه ثانی همراه خدیجه زنان بنی هاشم با جامه‌های رنگین وگوهرهای ثمین پیش پادشاه دنیا ودین آمد اما عروس قاسم

شش مجلس مجموعه‌ای از مجالس وعظ وذکر مصیبت خاندان عصمت وطهارت علیهم الصلاة والسلام است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور، ۴۰گ، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۴-۱۶۹۶]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۷۰

آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم ... ازابن نباته روایت شده است قال خرج علینا امیرالمؤمنین ذات یوم ویده فی ید ولده الحسن وهو یقول خرج علینا رسول الله ذات یوم ویدی فی یده هکذا وهو یقول؛ **انجام:**فرمود آگاه باشید به خدا قسم کشته می‌شوم من ودو پسرمن حسن وحسین والبته خداوند مبعوث گرداند مردی را از اولاد من درآخر الزمان تا مطالبه خون ما بنماید ...

سخنرانی‌هایی تحت عناوین «مجلس، مجلس» درباره مسائل اخلاقی وفضائل اهل بیت علیهم السلام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف مخ: ۴-۱۶۹۶]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۰۰

آغاز:شیخ طوسی به سندهای معتبر روایت کرده است که چون حضرت رسول صلی الله علیه وآله وارد مدینه گردید دربیرون مدینه؛ **انجام:**وهفتاد ودو نفر که درخدمتش شهید شدند فیا لک عندها من کرة زهراء ورجعة پس بیرون می‌آید صدیق ...
مطالب اخلاقی وتاریخی را به نظم ونثر آورده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۵۹گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۴-۱۶۹۷]

۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۳۰

آغاز:در هفته‌های گذشته درشرح آیه مبارکه سخن دربیان مجاهده بود خلاصه عرض ما این شد که؛ **انجام:**وخود را هدف تیر طعنه‌های غلط اوهام می‌کنم محض اطاعت قول باری تعالی که می‌فرماید فاصدع بما تؤمر واعرض عن المشرکین انا کفیناک المستهزئین. می گویم.
مجموعه‌ای از مجالس ومواعظ است وابتدای هر مجلس آیه یا روایتی از اهل بیت علیهم السلام آورده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۲۵گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ: ۴-۱۶۹۷]

● المجالس و المناظرات / کلام و اعتقادات / عربی

al-majālis-ul wa-l munāẓirāt

طبری، احمد بن موسی، - ۳۴۰ قمری

tabarī,ahmad ebn-e mūsā (- 952)

مجالسی است در اصول دین بنا بر مذهب امام هادی حسین بن یحیی که درآن مقداری از مناظرات وی با دیگر مذاهب و ملل را متذکر شده و بیشتر درباره اعتقادات زیدیه بحث نموده است. [مؤلفات الزیدیة ۴۲۱/۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۲۴/۲

آغاز:مجلس قال احمد بن موسی الطبری: جری بینی و بین رجل من أهل صنعا کلام و هو رجل مقرئ یقال له میمون
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان -رم ۱۱۵۵؛ خط: نسخ نازیبا، کا: محمد بن عبدالله بن حسین، تا: با تاریخ۱۰۴۵ق، برای شمس الدین احمد بن صلاح قشوی؛ در ابتدای رسالات نام آن ومؤلف آمده؛ ۲۲ص (۵۰-۷۱) [عکسی ف: ۵-۳۷۷]

● المجالس و المواعظ / اخلاق / فارسی

al-majāles va-l mavā‘ez

استاجی، محمد بن حسین، ق۷ قمری

estājī,mohammad ebn-e hoseyn (- 13c)

مؤلف در سال ۶۲۶ به بخارا رفته و نزد دانشمندان آنجا مجلس وعظ و اندرز داشته و به درخواست استادان آن شهر این مجالس را در ده تذکر تألیف کرده است. در این متن که به فارسی شیوا با شعرهای فارسی و مذهبی نگاشته شده، از شاه مردان علی و شاه مفسران عالم علی بن ابی طالب (ع)، ابوتراب نخشبی، با یزید بسطامی، شهاب الدین سمعانی، حدادی بخاری، حدادی عزیزی و جز آنها نام برده شده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۶۳

آغاز:الحمد لله الذی اکرم عباده باشرف عطائه و ایدهم باکرم نعمائه و سخر لهم ... چنین گوید ... که در شهور سنه ست و عشرین و ستمایه
نسخه اصلی: کتابخانه توبینگن ـ برلین ۳۶۶۶ کتب شرقی؛ خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ نسخه کهن، عنوان‌های مجلس یکم و چهارم در آن دیده می‌شود؛ ۲۱۵ص [عکسی ف: ۳-۴۴۸]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۴۹بخش۲

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [ف: -۷۵]

● مجالس و مواعظ / مواعظ / عربی

majāles va mavā‘ez

مجتهد کرمانشاهی، محمد هادی بن عبدالرحیم، ۱۲۵۰ - ۱۳۳۶ قمری

mojtahed-e kermānšāhī,mohammad hādī ebn-e ‘abd-or-rahīm (1835 - 1918)

شامل سلسه مواعظ مؤلف است که در مجالس مختلف از ۱۳۲۴تا۱۳۴۹ق ایراد داشته است.

کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۴

آغاز:بسمله اما بعد فهذه اشارات الی ما قررته فی شهر رمضان المبارک من سنه اربعه و ثلاثین و ثلاثمائه بعد الالف؛ **انجام:**و تشخیصها لهما سلام الله علیهما من بین جمع کثیر من الصحابة فراجع و تبصر
خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۳۲۱گ، اندازه: ۱۳/۵و۱۹/۵و ۱۷×۲۲ [ف: -۲۲۰]

● المجالس و المواعظ / مواعظ / فارسی

al-majāles va-l mavā‘ez

عبدالعلی خان، ق۱۴ قمری

‘abd-ol-‘alī xān (- 20c)

مجالس خطابه و وعظی است که مؤلف در روزهای مختلف در کرمان ایراد نموده است، در ماه‌ها و روزهای مختلف سال ۱۳۱۵ق.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۹۹۸

آغاز:موعظه یوم دوشنبه ۲۹ شهر رمضان المبارک ۱۳۱۵ ... الحمدلله رب العالمین ... دیروز در معرفت خداوند عالم جل شأنه بید نهائی عرض کردم؛ **انجام:**انوار بر قبر مطهر شیخ مرحوم و

سید مرحوم و مرحوم آقا بباران درجات ایشانرا عالی کن و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین
خط: نستعلیق، کا: محمد کاظم بن محمد حسن شیخ، تا: قرن ۱۳؛ در ابتدای هر مجلس زمان و مکان ایراد آن آمده؛ جلد: تیماج، ۱۱۶گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۱]

● **مجالس و مواعظ** / مواعظ، اخلاق / فارسی

majāles va mavā'ez

اشرف زاده، محسن بن ابی القاسم، ق۱۴ شمسی

ašraf-zāde, mohsen ebn-e abe-l-qāsem (- 20c)

مطالبی در وعظ و خطابه شامل اعتقادات، تاریخ، پند و اندرز و نصایح در قالب چند مجلس و منبر است. تفسیر صحیح آیات و روایات و استناد به اقوال حکما و دانشمندان حاکی از قدرت علمی مؤلف می‌باشد.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۲۱

آغاز:بسمله، الذین اذا اصابتهم مصیبة ای نالهم نکبة فی النفس او المال؛ **انجام:** ای معلم بجز از دلبری و دلشکنی ×× از دبستان چه هنر این پسر آورده برون.
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۵۱ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: محسن بن ابی القاسم اشرف زاده، ۱۳۵۱؛ جلد: میشن، ۱۰۳گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵-۵۹۴]

● **مجالس و مواعظ** / مواعظ / فارسی

majāles va mavā'ez

غیر همانند:

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۷۸

آغاز: اما بعد فقدقال الله تبارک وتعالی فی محکم کتابه الکریم ... اقم الصلوة طرفی النهار و زلفا من اللیل؛ **انجام:** اما اگر صاحبدولتی را مدد توفیق رفیق روزگار.
مشتمل برآیات و روایات در بیان فضیلت نماز، روزه، اعجاز قرآن و تلاوت آن، عقل و آفرینش آن، شهادت حمزه و جعفر(ع) پند و اندرز، شمار گناهان کبیره، فضیلت نبی اکرم و علی علیهما الصلوةو ... طی چند مجلس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: مذهب، ۷۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۳سم [ف: ۱۴-۴۶۷]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۳۲-۱۴/۱۸۲

آغاز:یا ایها الذین آمنوا کتب علیکم الصیام کما کتب علی الذین من قلبکم علما متکلمین و حضرات اصولیین درمباحث ادله عقلیه ذکر کرده اند که تکلیفاتی که خداوند حکیم امر کرده؛ **انجام:**وقطعوا بسیوفهم اربا اربا چون که روح به گلویش رسید فجاء الحسین حتی وقف علیه ... فاذا نطقت فانت اول منطقی واذا سکت فانت فی مضماری الی آخره
ازانجام ناتمام مانده مجالسی است به صورت منبری درپندواندرز وموعظه، درهر مجلس بعد از بسمله، مؤلف آیه‌ای آورده وپس از آن به شرح وتوضیح آن پرداخته است. اغلب مباحث این مجالس درتقوا ومعاد است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۳۵گ، ۱۹-۲۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۶-۳۵۳۷]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۱۱

آغاز:دوست داشتند و والی کردند ومسلط کردند ومن اراده کردم که اورا از حکومت کوفه عزل نمایم مالک اشتر التماس کرد که او را برقرار به کنار من چند روزی به جهت او صبرکردم؛ **انجام:**چنانچه از اخبار طینت وغیرآن به دست می‌آید ورفع ان اختلاف ذاتی به اتحاد عارضی نخواهد شد اهل نارو خلد رابین هم وکان درمیانشان برزخ لایبغیان اهل نار واهل نور آمیخته درمیانشان ... که گردی متنبه
مجموعه‌ای است از حکایات راجع به امیر المؤمنین علیه السلام که مؤلف ازکتب مختلف من جمله حبیب السیر، کشف الغمة وسرور المؤمنین ونیز ازشیخ مفید ره نقل کرده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۲۷۹ق، جا: رشت؛ افتادگی: آغاز؛ احتمالاً این نسخه جلد دوم از شماره «۴۱۰» کتابخانه مسجد اعظم قم است؛جلد:تیماج، ۱۵۶گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ: ۴-۱۶۹۸]

۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۰۸۷

آغاز:الحمدلله الذی انعم علینا بالنعم الجلیلة واکرمنا بالکرامة الجلیلة الجمیلة وفضلنا من بین الامم الماضیة والقرون الخالیة بالفضائل المشهورة ... وبعد فقد قال الله تبارک و تعالی فی کتابه المبین وخطابه المستبین؛ **انجام:**اللهم الا ان یقال [...] دختر امیر المؤمنین آن شب تاریک چراغ وروشنایی نداشته که بداند این دختر مرده یا زنده اه اه ازغربت وبی کسی ایشان که دیگر قلم بیش ازاین قوه جسارت نیست.
سی مجلس ویژه ماه مبارک رمضان است که با استفاده ازآیات وروایات وحکایت آموزنده جمع آوری شده که دردوجلد است که این نسخه جلد اول آن است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۱ق؛ جلد: تیماج، ۳۰۱گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف مخ: ۴-۱۶۹۸]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۲۴

آغاز:مجلس اول در فضیلت بسم الله الرحمن الرحیم، مجلسی مرحوم در منتخب الزیارة نوشته است علائم المؤمن خمس؛ **انجام:**تولد حضرت امام زمان عجل الله فرجه در شب جمعه پانزدهم شهر شعبان بوده و تولد پیغمبر خدا شب جمعه بوده.
رساله‌ای حاوی مباحثی در موضوعات اخلاقی است که به صورت مجالس و مواعظ نگاشته شده است، این مجموعه در برگ آغازین نسخه، به «سید کاظم رشتی» نسبت داده شده که قطعاً نادرست است و محتوای این مجموعه هیچگونه همخوانی با آثار «سید» ندارد و قابل توجه است که در این نسخه، از کتاب چاپی که (۵۰) سال پس از فوت «سید کاظم رشتی» به چاپ

رسیده است، مطلب نقل می‌شود؛ بی‌کا، تا: ۲۳ شوال۱۳۵۲ق؛ ۲۳۷گ، ۱۷سطر(۸×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳۰-۳۷۷]

۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۱۰

آغاز:اللهم انی اسئلک الامن والایمان بک والتصدیق بنبیک والعافیه من جمیع البلاء والشکر علی العافیه والغنی عن اشرار الناس یا ارحم الراحمین؛ **انجام:**پیش آمد وزمین ادب بوسید [...] عرض اقدس رسانید که یاعلی من می‌روم واین قران را می‌برم وایشان را به سوی اسلام می‌خوانم شاید ازفتنه وفساد دست بردارند وبه اسلام درآیند حضرت فرمود ای جوان بدان

مجموعه‌ای است از حکایات وداستان‌هایی که باعنوان «حدیث» نقل شده است دراحوال ائمه هدی علیهم الصلاة والسلام که درآن از اشعار فارسی نیز استفاده کرده است از کتب زیادی من جمله کاشف الحق، سرور الشیعة و ... نقل کرده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ احتمالاً جلد اول شماره ۴۱۱ است؛ جلد: گالینگور، ۱۸۸گ، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف مخ: ۴-۱۶۹۷]

● **مجالس الهدی لارباب التقی** / کلام و اعتقادات / فارسی

majāles-ol hodā le-arbāb-et toqā

حسینی تبریزی، محسن بن غفار، - ۱۳۹۲ قمری

hoseynī tabrīzī,mohsen ebn-e qaffār (- 1972)

تاریخ تألیف:۱۳۹۲ق

رساله‌ای است در مواعظ و معارف که به صورت «مجلس، مجلس» نگارش یافته است.

چاپ: بخشی از این کتاب در زمان حیات مؤلف، چاپ و منتشر شده است.

[معجم مؤلفی الشیعة، ص ۱۷۸؛ فهرستواره منزوی ۵۰۹/۹]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۳۵

آغاز:الحمدلله الذی اشرق القلوب بانوار معرفته و انار البصائر باضواء هدایته؛ **انجام:**و یلهم قد جرجوا قلب رسول الثقلین فالعنوهم ما استطعتم شیعتی فی کل حین

جلد ۲، از مجلس «۶۱ تا ۱۰۶» است؛ خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، محشی به خط مؤلف؛۱۰۵گ،۲۳سطر(۱۲×۱۷)،اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲۸-۶۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۳۴

آغاز:الحمدلله علی آلائه و الشکر علی نعمائه ... مجلس اول در عقل است الحمدلله الذی وهب العقل؛ **انجام:**هرگز نمیرد ان که دلش زنده شد به عشق ×× ثبت است بر جریده عالم دوام ما

جلد ۱؛ خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ذیقعده۱۳۵۹ق؛ مصحح، محشی به خط مؤلف؛ ۱۵۱گ، ۲۲سطر(۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۸-۵۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۳۶

آغاز:الحمدلله علی الائه و الشکر علی نعمائه ... مجلس اول در عقل است، الحمد لله الذی وهب العقل؛ **انجام:**رسولی از جانب خود با آیات و بینات ملتفت با اخلاق حسنه و خوارق عادات و معاجز ارسال فرموده و کتب بر علوم و معارف و آداب سنن فرستاده

جلد ۱، از مجلس اول تا سی و هفتم است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی بن حسن، ینگجه‌ای، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، از روی نسخه اصل استنتاج شده؛ کاغذ: شطرنجی، جلد: تیماج سبز، ۱۳۵گ، ۱۸سطر(۱۱×۱۵/۵)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲۸-۶۱]

● **المجالی الالهیة** / عرفان و تصوف / عربی

al-majāli-l elāhīya

درباره مسأله معروف به «الحضرات الخمس» (نشئات پنج‌گانه عرفانی) که مؤلف پس از هجرت به هند و سکونت در شهر «هوکلی» از شهرهای بنگانه، نگاشته و در آن رعایت اختصار نموده و از گفته‌های اهل استدلال و قیل و قال پرهیز نموده است.این کتاب بر پایه اصول تصوف به روش شیعی تألیف شده و به بعضی از آیات واخبار و گفته‌های ابن العربی و فیض کاشانی و جز اینان استشهاد می‌نماید، و دارای یک مقدمه و پنج مجلیو یک خاتمه می‌باشد بدین تفصیل: المقدمه: فی حصر مراتب الوجود؛ مجلی ۱.النشأة الغیبیة؛ ۲. بیان نشأة الارواح و العقول؛ ۳. بیان مرتبة النفوس و المثال؛ ۴. بیان مرتبة الشهادة؛ ۵. بیان مرتبة الانسان الکامل؛ الخاتمة: فی وصایا المؤلف.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۵۶

آغاز:حامدا لک یا من جعل جنان عارفیه مجالی الهیته و جعل وجود کل تلید و تارف سوی مهیبه؛ **انجام:**و خذ باعتدال من لطائف ذوقها ×× و ان کنت ذا بذاتک فامقت

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: اواخر رجب۱۲۹۲ق؛ جلد: مقوایی، ۸۶گ، ۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۱۷-۵۷]

● **مجالی الانوار** / کلام و اعتقادات / عربی

majāli-l anwār

اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ - ۱۲۳۲ ؟ قمری

axbārī, mohammad ebn-e ‘abd-on-nabī (1765 - 1817)

رساله‌ای است مختصر، مشتمل بر سوانح و واردات (الهامات) مصنف، درباره مبدأ و معاد و نکات مهمی مربوط به سیر و سلوک متضمن ۱۲ تجلی. در تجلی دوازدهم چنین می‌گوید: «معرفة الکامل یوجب حبه و حبه یوجب طلبه و طلبه یوجب الاتصال و هو یوجب الوصول و هو یوجب الاضمحلال و الفناء و هو یوجب البقاء و هی السرمدیة الکبری».به طوری‌که نوشته ذیل نسخه نشان می‌دهد در زاویه حضرت عبدالعظیم این تألیف را انجام داده است.

شرح و حواشی:

۱– مجال المجالی فی شرح مجالی الانوار؛ اخباری، محمد بن عبدالنبی (۱۱۷۸–۱۲۳۲)
۲– آیینه شاهی = مرآت آگاهی = ترجمه مجالی المجالی؛ طبسی خراسانی، محمد ابراهیم بن محمد علی(–۱۳)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۱
آغاز:الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی اما بعد فهذه وجیزة عزیزه؛ **انجام:**فی الزاویة المقدسه العبد العظیمیه حامدا مصلیا مستغفرا.
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۴–۲۰۵]

● **مجالی الهدایة** / کلام و اعتقادات / عربی
majāli-l hidāya
تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ – ۱۳۰۲ قمری
tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)
تاریخ تألیف:پنج‌شنبه ۱۷ ذیقعده ۱۲۸۹ق
متن و شرح از میرزا محمد تنکابنی.متن کتاب منظومه به بحر رجز در امامت شامل هزار بیت است که در ربیع الثانی ۱۲۷۵ سروده است و دو نوبت آنرا شرح نموده است. نوبتی به فارسی موسوم به «ذخائر»، دومی این شرح عربی است که در مدت نه ماه و نیم نگاشته است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۱۵۷
آغاز:نحمدک یا من جعل لؤالی فی آل الرسول و حصر فیهم مجالی الهدایة و الوصول؛ **انجام:**و لو قلنا بکون کل مصرع بیتان فابیاتها الفان.
خط: نستعلیق و شکسته، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۲۲گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۱–۲۹۲]

● **مجامع الآمال در جواب سؤال و حل اشکال** / اخلاق / فارسی
majāme‘-ol āmāl dar javāb-e so’āl va hall-e aškāl
کرمانشاهی، محمد مهدی بن محمد محسن، – ۱۳۴۶ قمری
kermānšāhī, mohammad mahdī ebn-e mohammad mohsen (- 1928)
رساله‌ای در فضل علم و آنچه از اخلاق مرضیه و آداب دینیه و اعمال مستحسنه که برای علماء و متعلمین لازم است.

کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱
آغاز:الحمدلله الذی لایرد سائله الابجواب نافع و الصلاة علی من أرسله بتبیان ساطع ببرهان قاطع
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [تراثنا: س۲ش۴–۶۳]

● **مجامع الآمال فی أحوال المبدأ و المآل** / کلام و اعتقادات / عربی
majāmi‘-ul āmāl fī aḥwāl-il mabda’ wa-l ma’āl
کرمانشاهی، محمد مهدی بن محمد محسن، – ۱۳۴۶ قمری
kermānšāhī,mohammad mahdī ebn-e mohammad mohsen (- 1928)
مباحث مفصلی در اصول دین در «باب»ها و هر بابی دارای چند فصل. نسخه حاضر تا مباحث امامت را در بردارد و کتابتش به انتها نرسیده است.

کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز:الحمدلله الأول بلا أول منه یبتدأ، و الآخر بلا آخر الیه ینتهی، و الظاهر بلا ظهور سبقه احتجاب
کاتب = مؤلف، بی‌تا [تراثنا: س۲ش۴–۳۹]

● **مجامع الحقایق** / اصول فقه / عربی
majāmi‘-ul ḥaqāyiq
مؤلف می‌گوید این کتاب را در قواعد و فوائد اصول پرداختم و غرض من در این نگارش برآوردن خواهش پاره‌ای از اخوان دینی است در یک «مقدمه» و دو «باب»: مقدمه: فی ماهیه علم الاصول و موضوعه و غایته؛ باب۱. فی الادله و فیه اربعه ارکان؛ باب ۲. فی الاحکام فیبحث فیها من الحکم و الحاکم و المحکوم به و المحکوم علیه. از آنجا که در متن بحث از قیاس پیش می‌آید کتاب حاوی مباحث مهم اصول است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۲/۲
آغاز:بسمله، الحمد لله رب العالمین و الصلوه و السلام علی رسوله و آله و صحبه اجمعین و بعد فهذه مجامع الحقایق؛ **انجام:**یلزم مراعات الشرط بقدر الامکان الیمین ابدا یکون علی النفی.
خط: نسخ، کا: محمد امین ابن اسماعیل بن عبد الغفور اللبیب، تا: ۱۱۹۸ق؛ ۷۹ص (۹۳–۱۷۱)، ۱۹ سطر(۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۷–۲۶۰]

● **المجامع الصفویة و المراهص العلویة** / عرفان و تصوف / فارسی
al-majāme‘-os safavīyya va-l marāhes-ol ‘alavīye
دستغیب، محمد صالح بن مسعود، ق۱۱ قمری
dastqeyb,mohammad sāleh ebn-e mas‘ūd (- 17c)
اهدا به: شاه صفی (۱۰۳۸–۱۰۵۲ق)
از محمد صالح دست غیب پسر عضد الدین مسعود پسر مسعود شیرازی. در الذریعة از محمد صالح زرکش شیرازی اصفهانی شاعر معاصر شاه صفی یاد شده است (۵۸۸/۹).

آغاز:بدان ای عزیز ایدک الله که حضرت واجب الوجود عالمی خلق کرده مملو از بدایع فطرت ... مصدر است به المجامع الصفوية و المراهص العلوية ... ابوالمظفر سلطان شاه صفی الصفوی ...

[فهرستواره منزوی ۸۲۲/۸]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۸۰۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**و الله الموفق و المعين ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با یادداشت جمادی الثانی ۱۱۰۵ و ۱۱۱۰ و ۱۱۲۶، ۱۱۶۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: روغنی پشت گل نرگس، ۲۳۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۴-۷۲۷]

● **مجامع القدسية** / چند دانشی / عربی و فارسی

majāme‘-ol qodsīye

ایروانی، محمد مسلم بن عباس، ق۱۴ قمری

īravānī,mohammad moslem ebn-e ‘abbās (- 20c)

یادداشت‌های پراکنده مؤلف است که در دفتری جمع شده:«این مسافر طریق پر محنت بی‌بضاعتی در عنفوان شباب و ایایم جوانی نقد ناقده عمر و سرمایه سعادت زندگانی را در بلاد غربت و دیار دوری و مهاجرت مدتی صرف علوم رسمیه و فنون متداوله نموده اندک سوادی ... حاصل و مانند بی‌حاصلان دیار پریشانی در هر زمین خوشه چین زرع مقالات و دریوزه گرد خرمن افاده ارباب دانش و کمالات گشته لآلی هر جنس کلام و درر هر نوع کلماتی که از نثر و نظم و از هر فن و علم از اصداف افواه اهل فضل و کتب و صحایف معتبره و یا از خزانه خیال و افکار خود به دست می‌آمد به جهت این که از کف حفظ و کفایت اندیشه بیرون نرفته ... بر اوراق متفرقه ثبت نموده نگاه می‌داشت تا این که رفته رفته رقعات کثیره گرد آمده کنج گوشه‌نشینی از آنها پر و درج درج اندیشه کاری از فراهم آمدن آنها پر در گردید. جمعی از اهل دانش و خرد که خریدار غایب غرایب و جویای اجناس نفایس عجایب بودند بعد از مشاهده شواهد آنها ازین بی مقدار خواهشمند حصول این معنی گردیدند که این اوراق پریشان را ... در دفتری مضبوط و جمع و در صحیفه ای تألیف و ثبت و تحریر نماید که به سبب تفرق از میان نرفته ... شروع به جمع و تألیف کرده به طریقی که آن چه به تلاحق افکار به مرور ایام سانح و به ملاحظه انظار در بقایای عمر حاصل شود به آن ملحق و منضم گردد و به ملاحظه صورت وجه تسمیه و مناسبت مسمی به مجامع القدسية ساخته». در آغاز هر عنوان، موضوع آن با شنگرف یا مشکی نوشته شده و در پایان هم به مأخذش اشاره شده است. در مواردی که مطلب زائیده فکر خود مؤلف بوده با امضای او مشخص شده است:»ق» و «قدسی عفی الله عنه» و «من تصفحات القدسی عفی الله عنه». فائده‌ها به ترتیب الفبا مرتب شده‌اند و این ترتیب تا برگ ۸۳ رعایت شده، اما دو برگ آخر آن بدون نظم است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۱۴۱

آغاز:احق شهادة صدرت عن عدلی القلب و اللسان و اصدق کلمة خرجت من افوه ذوی النطق و البيان ... اما بعد تهی دست بازار درک و دقیقه دانی محمد مسلم قدسی بن عباس الایروانی معروض رای انور؛ **انجام:**ای آمده در طریق بینش احول ×× پیموده ز راه فلسفه کوه و کتل / قرآن که تمام وصف حیدر باشد ×× وصف از موصوف از کجا شد افضل

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، محشیبا علامت «ق» یا «قدسی»، در صفحه عنوان کسی نوشته کتاب تصنیف میرزا مسلم مرحوم ایروانی پدر حاجی میرزا آقاسی مرحوم و خط کتاب هم خط خود مصنف است؛ مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ جلد: تیماج، ۸۵گ، ۲۹سطر(۱۷×۲۶/۵)، اندازه: ۲۲/۹×۳۲/۸سم [ف: ۲۹/۲-۸۰۱]

● **مجاوبات منظوم امیرالمؤمنین (ع) و معاویه** / شعر / عربی

mojāvebāt-e manzūm-e amīr-al-mo’menīn va mo‘āvīye

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۲۱۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۴۶۰) [مختصر ف: -۷۲۰]

● **مجاهدات** = **مجاهدت** / کلام و اعتقادات / فارسی

mojāhedāt = mojāhedat

بهاری همدانی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۷۷ - ۱۳۳۳ قمری

bahārī hamadānī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja‘far (1861 - 1915)

تاریخ تألیف: ۱۵ رمضان ۱۳۳۰ق

رساله‌ای است مختصر، در تحصیل طریق حق و پاسخ کتاب اظهار الحق(گویا تألیف رحمة الله بن خلیل الرحمن هندی دهلوی متوفی به سال ۱۳۰۶ق) دارای ۴۶ ماده. نام کتاب درالذریعة «مجاهدت» آمده است.

[الذریعه ۳۷۶/۱۹؛ اظهار الحق: چاپ مصر، ۱۳۱۷ق]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۳۰۸/۱

آغاز:چون مردمان عالم مختلف گردیده هر فرقه طریقه اختیار نموده و آنرا دین خود قرار داده؛ **انجام:**شنیده نیست بلی گاهی می‌شود که تأویل باشد

خط:شکسته نستعلیق،کاتب=مؤلف،تا:۱۵رمضان۱۳۳۰ق؛ مصحح، محشی؛ ۱۶گ (۱-۱۶)، ۱۵سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۳۱-۱۷۹]

↜ مجاهدت ⟵ مجاهدات

● **المجاهدة لمن یرید حرث الاخرة** / عرفان و تصوف / عربی

al-mujāhida li-man yurīdu ḥarṯ-al āxira

رساله‌ای است صوفیانه درباره کوشش‌ها و مجاهدات واخلاق و ریاضات.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۱۹

آغاز:بسمله.و به ثقتی و رجائی الحمد لله علی کل حال ... فاصغ لکلامی ایهاالمصدق لی فی القال و الحال فانه ما نال من نال من السعادة فی بلوغ الآمال الا بالتذلل و تلقی العلم و العمل عن خیار الرجال؛ **انجام:**و اتباعهم عدد انفاس الخلائق اجمعین و الحمد لله رب العالمین

خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد هندی، تا: ذیقعده۱۲۱۲ق؛ ۵۰گ، ۲۶سطر(۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۰-۱۵۹۵]

● **المجتبی فی انواع من العلوم** /- عربی

al-mujtabā fī anwā'-in min-al 'ulūm

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۹۵

تألیف ابن الجوزی (چلبی)؛ خط: نسخ، کا: احمد بن حسین بن حسن شافعی، تا: شعبان۶۸۲ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۵۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۷×۱۶/۲سم [ف: ۱-۴۶۷]

● **المجتبی من السنن الکبری** / حدیث / عربی

al-mujtabā min-as sunan-il kubrā

نسائی، احمد بن علی، ۲۱۵ – ۳۰۳ قمری

nesā'ī, ahmad ebn-e 'alī (831 - 916)

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۵۷

آغاز:بسمله. قال الشیخ الامام العالم الربانی الرحلة الحافظ الحجة الصمدانی ابوعبدالرحمان احمد بن شعیب بن علی بن بحر النسائی. تأویل قوله عزوجل. اذ اقمتم الی الصلاة فاغسلوا وجهکم و ایدیکم الی المرافق. اخبرنا فتیبه بن سعید، قال حدثنا سفیان عن الزهری؛ **انجام:**لایشرب الا الماء و اللبن. آخر کتاب الاشربة و هو آخر کتاب المجتبی من النسائی. حمدله. صلاة. و رضی الله عن کل الصحابة اجمعین و عن التابعین لهم باحسان الی یوم الدین.

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰۵۶ق، جا: دارالخلافه جهان آباد؛ مجدول، با اجازه روایت این کتاب از شاه عبدالعزیز دهلوی به محمد اسحاق (ص)، از «باب السواک» (مسواک) تا پایان «کتاب الاشربة»؛ مهر: «انی عبدالله ۱۲» (چهارگوش)؛ کاغذ: هندی، ۶۷۰ص، ۱۴سطر (۱۶×۲۶)، اندازه: ۲۲×۳۱/۵سم [ف: ۳-۱۷۵]

● **مجتمع الاقوال فی علمی الابنیة و الاحوال** / نحو / عربی

mujtama'-ul aqwāl fī 'ilmay-il abnīya wa-l aḥwāl

کتابی است مهم در علم نحو که به تصریح مؤلف از بیش از ۱۲۰ متن معتبر بدون واسطه نقل کرده و آن را به منزله شرحی بر کتاب موجز خود به نام «المستطاب» قرار داده است، ولی پس از نقل مطالب مفصل در این کتاب، آنچه را که در مستطاب نقل کرده بود با عنوان «قلت فی المستطاب» می‌آورد. مشتمل بر یک مقدمه و سه نوع، و با عناوین «درة، زمردة، یاقوتة، فائدة، العقد، السمط». وی در مقدمه به پاره‌ای از منابع اشاره کرده است. اساس این کتاب بررسی و نقل اقوال عالمان نحوی است.

بیدگل؛ مجتهد الزمان بیدگلی؛ شماره نسخه:۱۳

آغاز: ... الیه رحال الرجال و تعنوله فحول الرجال علی بعد المجال غیثاً هامیاً و بحراً طامیاً؛ **انجام:**اختار رب اللباب ثانیها و ابن مالک فی التسهیل ثالثها و فی شرحه رابعها و الرضی نقلاً عن سیبویه خامسها و ربما عزی الثالث و اتی سیبویه دون الخامس.

از اول مباحث علم نحو تا مبحث استغاثهو مجلد اول (نیمه اول) آن می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با یادداشتی از «بن الحسینی محمد حسین» که کتاب را در ماه ذیحجه ۱۱۲۵ خریده؛ جلد: تیماج، ۶۴۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: -۲۱]

● **المجتنی من الدعاء المجتبی** / دعا / عربی

al-mujtanā min-ad du'ā'-il mujtabā

ابن طاوس، علی بن موسی، ۵۸۹ – ۶۶۴ قمری

ebn-e tāvūs, 'alī ebn-e mūsā (1194 - 1266)

ادعیه لطیفه و مهمات شریفه‌ای که مؤلف آن را در کتب دیگر یافته جمع‌آوری نموده است.مطالب آغازین کتاب از جزء چهارم کتاب «دفع الهموم و الاحزان و قمع الغموم و الاشجان» از داود بن احمد نعمانی نقل شده و بخش‌های دیگر کتاب از کتب مختلف ذیل نقل شده است: برخی از کتاب‌های سیر الائمه، «تاریخ» محمد بن موسی بن خوارزمی، کتاب «المستغیثین» از حلف بن عبد الملک بن مسعود، کتاب الدعا از حسین بن سعد، کتاب العبر از عبد الله بن محمد بن علی، تذییل محمد بن نجار بر تاریخ الخطیب، تاریخ ابن اثیر، کنوز النجاح طبرسی، کتاب «الادعیه المرویة من الحضرة النبویة» از ابوسعد بن کریم بن محمد سمعانی، کتاب «الوسائل الی المسائل» از معین احمد بن علی بن احمد بن حسین، تاریخ ابن ساعی. کتاب مشتمل است بر چهارده «فصل».مؤلف در مقدمه آورده است:«فانی وجدت دعوات لطیفه و مهمات شریفة ... و جعلت اولها ما نقلته من الجزء الرابع من کتاب دفع الهموم و الاحزان و قمع الغموم و الاشجان تالیف احمد بن داود النعمانی» و نیز درباره سند آخرین

دعاء چنین آورده است:«فی دعاء مجرب فی سعة الرزق رایناه فی تاریخ الفاضل الاوحد فی علومه علی بن انجب المعروف بابن الساعی فیما یختص بسنة احدی و عشرین و ستمائه».
آغاز: یقول مولانا السعید المرحوم شرف آل الرسول ... و بعد فانی وجدت دعوات لطیفة و مهمات شریفة ... و جعلت اولها ما نقلت من الجزء الرابع ...
انجام: صل علی محمد وآل محمد واعننی بجلالك عن حرامك وبفضلك عمن سواك یاحی یا قیوم.
چاپ: مشار عربی، ص۷۸۷؛ هند، بمبئی، مطبع گلزار حسنی، ۱۳۱۷ق، سنگی، رقعی کوچک، ۷۲ص؛ ایران، تهران، وزیری بزرگ، ۱۰+۴۰ص
[الذریعة ۱/۲۰؛ منزوی ۱۹۴/۱ مکتبة امیر المومنین ۲۱۱/۴؛ دنا ۹: ۳۹-۳۷ (۶۰ نسخه)]

شرح و حواشی:
۱- المجتنی من الدعاء المجتبی (ترجمه)؛ محمد قاسم
۲- ترتیب المجتنی من الدعاء المجتبی
۳- المجتنی من الدعاء المجتبی (ترجمه)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۰۴/۲
خط: نسخ، کا: بصری، حسین بن عمار، تا: ۶۶۲ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۳گ (۳۱۲پ-۳۳۴پ)، ۱۷سطر(۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۸-۶۲۷]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۶۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حسین بن محمد بن حمود، تا: محرم۹۳۱ق؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲۰گ (۱۹۳-۲۱۲)، ۲۰سطر(۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲۸-۶۰۰]
۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۰۷/۴ و ۲۱۹۱/۴ عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم اوالی بحرانی، تا: ۱۷ ربیع الثانی۹۵۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۸گ (۸۰پ-۹۷ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۲] و [عکسی ف: ۶-۲۳۹]
۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۳۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: امیر، تا: ۹۶۳ق، جا: یزد؛ مصحح؛ تملك: مجتبی بن محمد باقرموسوی در سال ۱۳۱۵؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۴۵گ، ۱۱ سطر(۶/۵×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۱۲-۴۲۷]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی کا، تا: ۹۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۸گ (۱پ-۱۸پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۴۴]
۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۹۱۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حسین بن محمد بن حسن جویانی[عاملی]، تا: ۹۸۲ق؛ مصحح؛ مقابله شده با عبارت «تمت المقابلة بحسب الجهد و الطاقة انتهاوها فی لیلةیوم الخمیس سابع شهر ربیع الثانی ۱۰۳۷ من الهجرة حرره محمد»، مجدول؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲۰گ (۱۸۱پ-۲۰۰ر)، ۱۹سطر(۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [ف: ۳۵-۳۰۵]
۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۸۱/۲-عکسی
آغاز: برابر؛ **انجام:** فقال رسول الله
خط: نسخ پخته، کا: احمد بن احمد بن احمد، تا: جمادی الاول ۹۹۲ق؛ افتادگی: انجام؛ ۴۱ص (۴۳۶-۴۷۶) [عکسی ف: ۱-۳۴۱]
۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۹۸/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** یا لا اله الا انت لیس کمثلك شی و انت علی کل شیء قدیر و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم، فصل، فیما نذکره من الدعاء المعروف
خط: نسخ، کا: علی بن علی شقطی حسینی، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: مقوایی، ۸گ (۱۲۳-۱۳۰)، ۲۵-۲۶سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۳۱-۵۴۰]
۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۸۶/۲-عکسی
آغاز: برابر؛ **انجام:** و من کتاب نثر اللالی جمع السعید علی بن ... فارحمنی رحمة تغننی بها عن رحمة من سواك ...
بی کا، تا: ۱۰۰۵ق؛ افتادگی: انجام؛ ۴۳ص (۴۴۶-۴۸۸) [عکسی ف: ۱-۳۴۲]
۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۷۹/۲
آغاز و انجام: برابر
کا: محمد مؤمن بن محبعلی صحاف سمنانی، تا: ۱۲محرم۱۰۳۷ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۹گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۵-۵۱۵]
۱۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۹/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: ثلث، کا: ابو مسلم بن محمد علی جشوقانی، تا: ۱۰۴۰ق؛ از موقوفات رمضانیه ۱۲۳۰ق؛ مهر: واقف «یا علی یا ابراهیم» (مربع)؛ واقف: ابراهیم بن فتح الله خوئی، ۱۱۹۹؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: -۲۴]
۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۴۲۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن امیر سلطان حسینی، تا: ۱۰۵۲ق، اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۴؛ جلد: میشن، ۲۲گ، ۱۹سطر [رایانه]
۱۳. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۵۱۶/۲
خط: نسخ، بی کا، تا: جمادی الثانی۱۰۵۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۶گ (۳۲۰پ-۳۴۵پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲-۳۲۹]
۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۳۰/۲
خط: نسخ، کا: محمد یوسف بن محمد قاسم نجفی نطنزی، تا:

ربیع الاول۱۰۵۹ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱۵-۵۱۶]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۰/۲

خط: نسخ زیبا، کا: ولی بن حافظ مرتضی قلی خان، تا: ۱۰۵۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۸گ (۱۸۰پ-۱۹۷پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲-۱۶۱]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۳۱۱۸

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۶۲ق [الفبائی: -۴۹۴]

۱۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲/۱۶/۴-۵۹۸۲

خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن حاجی محمد معلم شهمیرزادی، تا: ۱۰۶۸؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۷سطر، قطع: رحلی [آستانه قم: -۱۸۹]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۴۸۱/۲

خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: رضی الدین محمد بن محمد امین ابن اسماعیل اصفهانی، تا: ۱۰۷۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۹گ (۱۸۷پ-۲۰۵پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۹-۲۷۷]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۹۸/۱

خط: نسخ معرب، بی کا، تا: ۲۰ محرم۱۰۷۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۴گ (۹پ-۳۲پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۲-۸۶]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: جمعه ۱۴ ربیع الاول۱۰۸۱ق؛ مصحح، مقابله شده؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۳گ، ۲۵ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [ف: ۱-۱۹۴]

۲۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۶۲/۱

خط: نسخ، کا: سمنانی، محمد حسن بن محمد علی، تا: یک‌شنبه دهه اول جمادی الثانی۱۰۸۵ق؛ جلد: تیماج، ۵۹گ (۲پ-۶۰ر)، ۹سطر(۵×۹/۵)، اندازه: ۸/۵×۱۶سم [ف: -۳۲۹]

۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: محمد بن محمد عیسی حسینی مرعشی، تا: ۱۰۹۳ق؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج، ۳۳ص (۲۹۹-۳۳۱)، ۲۱ سطر(۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۷-۲۲۸]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۰۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: با تاریخ ۱۰۹۸ق؛ نسخه به سال ۱۰۹۸ با نسخه معتبره مقابله شده، دارای سرلوح مذهب، مجدول؛ واقف: نائینی؛ ۵۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۶-۲۷۶]

۲۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۲۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح؛ ۵۵ص (۵۱۳-۵۶۷) [ف: ۲-۲۲۳]

۲۵. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۲۸/۲

انجام:خشیت ان یمسحنی الله بعدهافیض الرمان وتمهید اسباح البحار ودعاسمعته ...

خط: نسخ زیبا، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۲۷گ (۲۷۸پ-۳۰۴پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: -۲۸]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۷۷/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ مهر: «جواد بن هادی الحسینی» (بیضوی)؛ کاغذ: شرقی، ۱۷گ (۶۳-۷۹)، اندازه: ۷×۱۹سم [ف: ۳۲-۱۹۹]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۶۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲۶۲ق؛ جلد: مقوا، ۳۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۴/۷سم [ف: ۱۵-۴۲۲]

۲۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۶۵/۲

خط: نستعلیق، کا: مرتضی بن محمد حسینی مازندرانی ساروی، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ ۱۶گ (۱۹۴پ-۲۰۹ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۲]

۲۹. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۴۴۰/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و ارضی لک سخطاً ابداً اللهم من صلیت علیه

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ تنها مقدمه کتاب را دارد؛ ۶ص (۱۸-۲۳)، ۱۴سطر [ف: -۲۷۲]

۳۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۲/۲

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ در ۸ ربیع الاول ۱۱۱۲ توسط صدرالدین حسینی(سید علی خان مدنی) مقابله شده؛ جلد: ساغری مذهب، ۲۱سطر، اندازه: ۹×۱۵/۵سم [ف: ۵-۴]

۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۲۴/۲

خط: نسخ، کا: کاتب شیرازی، محمد زمان بن محمد شفیع، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۴۱گ (۲۸پ-۲۶۸ر)، ۱۷سطر(۸×۱۶)، قطع: ربعی [ف: ۱۷-۲۲۹]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۵۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شاه عطاء الله حسینی، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی، با نشان «بلغ» و «بلغ مقابلة من اصل النسخة ...» مقابله شده؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۳۱گ (۳۰۵-۳۳۵)، ۱۵سطر(۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۳۸-۷۴۱]

۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۱۹

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوایی، ۲۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۶-۲۳۳]

۳۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۱-۵/۱۰۱

آغاز:بسمله وفق اللهم لاکماله بمحمد وآله الکرام وآله یقول مولانا السعید المرحوم ... وبعد فانی وجدت دعوات لطیفه ومهمات شریفة وقدسمیتها بالمجتنی من الدعاء المجتبی؛ **انجام:**الذی هو للحق أمین وللخلق أمان. ناظم مناظم السرو العلن

ابی القاسم محمد بن الحسن علیه السلام. تم بالخیر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۰گ، ۱۵-۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۶-۳۵۴۵]

۳۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۱۴۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ متوسط، کا: آقا محمد شفیع، تا: ۱۱۰۳ق؛ مصحح، مقابله شده، مجدول مذهب؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: خان بالغ، ۲۸ص، ۱۷سطر [ف: ۱-۶۵]

۳۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۷۰۶/۱

کا: محمد علی بن حسین اصفهانی کرمانشاهی، تا: شعبان۱۳۰۲-۱۱۰۳ق، جا: تهران، کاتب ساکن مدرسه سپهسالار محمد شاهی قاجار؛ جلد: تیماج، ۳۷گ(۱پ-۳۷پ)، ۱۴ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵-۵۰۶]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۱۹۵۰

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ عالی، بی‌کا، تا: ۱۱۱۰ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ جلد: میشن مذهب، ۴۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۶-۳۷۵]

۳۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۳۱-۵۸/۱۸۱

آغاز:برابر
خط: نسخ، کا: علی بن عبدالله حسینی حائری، تا: ربیع الثانی۱۱۱۲ق؛ ۶۳گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۶-۳۵۴۶]

۳۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۱۶۲

آغاز:بسمله احمدالله جل جلاله بحسب ما یهدینی الیه و یقوینی علیه؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ خوب، کا: محمد محسن بیرجندی، تا: ۱۱۱۴ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۱ص، ۱۶سطر [ف: ۱-۶۴]

۴۰. اصفهان؛ ابوالبرکات، رضا؛ شماره نسخه:۲۰/۲

انجام:فصل فی دعاء مجرب فی سعة الرزق رأیناه فی تاریخ الفاضل الاوحد فی علومه علی بن انجب المعروف بابن الساعی.
خط: نسخ زیبا، کا: عبدالائمة بن عبدالحسین نجفی خادم، تا: ۱۱۱۵ق؛ افتادگی: انجام؛ ۳۰گ (۲۹۹پ-۳۲۸پ)، ۱۵سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: -۲۷]

۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۰۹/۲

خط: نسخ، کا: عبدالله بن سراج الدین شوشتری، تا: دوشنبه ۳ شعبان۱۱۱۹ق؛ جلد: روغنی مذهب، ۳۴گ (۳۶۶پ-۳۹۹ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱۱-۲۱۰]

۴۲. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۸۳/۲

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۱۲۶ق؛ ۲۶گ (۲۶۹پ-۲۹۴پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: -۴۷]

۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۴۲/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: میرزا احمد نیریزی، تا: ۱۱۴۱ق، جا: اصفهان؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مذهب، ۷۵ص (۷۱۹-۷۹۳)،۱۲سطر(۱۲×۲۱/۵)،اندازه:۱۸/۵×۳۰/۵سم[ف:۸-۴۳۸]

۴۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۸۶/۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۱ جمادی الاول۱۱۴۷ق؛ ۲۰گ (۱۹۶پ-۲۱۵ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۱-۳۸۹]

۴۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۳۵۴/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**ولا عن سیئة یخافونها محیصا ابتدرونی بسوء المطالبة و ضیق المحاکمة فعلی الفقیر المحتاج ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۱گ (۱۳۷پ-۱۴۷پ)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۲]

۴۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۸۹/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶ رجب۱۲۲۰ق؛ جلد: روغنی، ۱۹ص (۷۴-۹۲)، ۲۴سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۸-۷۲]

۴۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۸۳/۲

کا: محمد علی بن استاد محمود، تا: ۱۲۵۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۵ص (۱۴۶-۱۶۰)، ۲۳سطر(۱۱×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵-۱۸۳۲]

۴۸. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۱۵۳/۲

آغاز و انجام: برابر
خط:نسخ،کا: حمزه بشرویگی، تا: ۱۵ جمادی الثانی۱۲۶۳ق؛ جلد: مقوا، ۳۲گ (۱۷۱ر-۲۰۲ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

۴۹. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۳۳/۲

آغاز و انجام: برابر
کا: محمد نبی بن عبدالعلی نوری دینائی اوزودی، تا: ۱۲۶۴ق، جا: تهران زاویه مدرسه ارگ؛ جلد: تیماج، ۱۹۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: -۲۴۶]

۵۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۸۲/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۶۹ق؛ جلد: تیماج، ۳۰ص (۲۹۸-۳۲۷)، ۲۱ سطر(۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶-۱۲۲]

۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۳/۲-۲/۱۹۳

آغاز و انجام: برابر
کا: علی اصغر، تا: جمادی الاول۱۲۷۸ق؛ ۳۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۶-۳۵۴۶]

۵۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۳۱/۱

خط: نسخ، کا: علی اکبر بن عبدالوهاب، تا: جمعه ۲۹ ذیحجه۱۲۸۹ق؛ جلد: تیماج، ۵۳ص (۲-۵۴)، ۱۱سطر(۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸-۲۱۴]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۹۲۵

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: حسن بن محمد باقر اصفهانی، تا: قرن ۱۴؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت۱۳۸۶؛ جلد: میشن، ۲۱گ، ۲۱سطر،

اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۶-۳۷۶]
۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۰۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطاهرین.
خط: نسخ، کا: محمد حسن بن محمد علی سمنانی، تا: ۲۰ شعبان۱۳۰۰ق؛ این نسخه اندکی تخالف دارد؛ واقف: نائینی؛ ۱۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۶-۲۷۶]
۵۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۸۳/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: میشن، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۱/۱سم [ف: ۷-۲۳۰]
۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۱۴۰/۲-۳۶/۱۴۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد حسن بن محمد علی عرب عامری سمنانی، تا: روز عرفه۱۳۰۴ق، مجدول؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۴۶]
۵۷. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۶۸
خط: نسخ معرب، کا: محمد بن محمد حسین بن عبدالغنی اردکانی، تا: سه‌شنبه ۱۳ ذیقعده۱۳۱۵ق؛ اهدایی: حاج محمد نصیری؛ ۵۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲-۱۶]
۵۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۶۹/۲
خط: نسخ، کا: حسین بن غلامحسین بن علی بن محمد رضا قمی، تا: شوال۱۳۷۰ق، به جهت حضرت آیة الله مرعشی؛ جلد: تیماج، ۳۵گ (۳۹پ-۷۳ر)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲-۲۶۴]
۵۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۹۱۲
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]
۶۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۳۷۲/۲
آغاز:بسمله، یقول ... علی بن موسی بن جعفر بن محمد بن محمد الطاوس العلوی الفاطمی ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۴۵گ (۸-۵۲)، ۱۴سطر(۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۵سم [ف: ۳-۹۴۱]
۶۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۳۵۳/۲
آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۹ سطر (۹/۵×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۲-۴۲۱]
۶۲. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۸۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج عنابی، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۳)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: -۶۹]
۶۳. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:۲مجموعه بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح[دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۵۳]

● **المجتنی من الدعاء المجتبی (ترجمه)** / دعا / فارسی
al-mojtanā men-ad do‘ā’-el mojtabā (t.)
محمد قاسم
mohammad qāsem
وابسته به: المجتنی من الدعاء المجتبی؛ ابن طاوس، علی بن موسی (۵۸۹-۶۶۴ق)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره
خط: نسخ ممتاز، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ احتمالاً نسخه اصل که مؤلف برای پیشکش به شاه آماده کرده؛ نسخه بسیار نفیس و هنری، زیرنویس دعاها به فارسی؛ مجدول، دارای یک سرلوح بسیار زیبا و پرکار [میراث شهاب: س۷ش۱-۲-۲۲]

● **المجتنی من الدعاء المجتبی (ترجمه)** / دعا / فارسی
al-mojtanā men-ad do‘ā’-el mojtabā (t.)
وابسته به: المجتنی من الدعاء المجتبی؛ ابن طاوس، علی بن موسی (۵۸۹-۶۶۴ق)

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۴/۱
آغاز:بسمله. الحمدلله رب العالمین ... اما بعد بدانکه این رساله مسمی به المجتنی من ادعیة المجتبی است یعنی برچیده شده از دعای برگزیده شده منتخب از مؤلفات شیخ سعید ... و شرح و خواص آن بفارسی ترجمه شد که نفع آن عام باشد ... صاحب ثروت و مالداری و مجمل گفته که سئوال کردم او را از دعایش پس گفت اللهم یا سبب من لا سبب له ... و بفضلک عمن سواک یا حی یا قیوم
گزیده‌ایست از کتاب ابن طاوس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۳۰گ (۲پ-۳۱پ)، ۱۸سطر(۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: -۱۷۸]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۰۲/۱
آغاز:چنین گوید مولی سید عالم زاهد بارع عابد و رع سلیل الرسول قرة عین البتول جمال العارفین رکن الاسلام و المسلمین رضی الملة و الدین ذی الحسبین؛ **انجام:**و لیک من ایمن نیستم از آنکه در آید در داد ستاندن من تباهی و رخنه در افزودنی و کمی مترجم، مطالب کتاب را ترجمه نموده و دعاها را نیز با ترجمه زیرنویس آورده؛ خط: نسخ زیبا، کا: محمد قاسم، تا: ۱۱۲۰ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، دارای سرلوح زیبا، مذهب؛ به نظر می‌رسد نسخه اصل باشد، و آماده نموده‌اند که به صاحب مقامی هدیه نمایند. از لحاظ نگارش یقیناً از سوی یک خوشنویس معروف و نامدار کتابت شده؛ کاغذ: شرقی، ۱۰گ (۱-۱۰)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۲×۲۲/۵سم [ف: ۳۱-۳۵۷]

● **المجتهد و المقلد** / فقه / فارسی
al-mojtahed va-l moqalled

در احکام مجتهد و مقلد، تألیف شده به درخواست برخی در یک «مقدمه» و چند «مطلب».

گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۵/۲

آغاز:الحمدلله الذی جعلنا من عباده المؤمنین من المطیعین له و لرسوله و الائمة المعصومین و الصلاة علی خیر العباد محمد خاتم النبیین؛ **انجام:**و حمل فاسد و اسناد باطل و غلط باشد و هر چند مطابق واقع باشد پس این حکم

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۴گ (۱۹پ-۳۲پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۱۰۷]

● مجد البیان / تفسیر / عربی

majd-ul bayān

کاظمی نجفی، محمد حسین بن هاشم، ۱۲۲۴ - ۱۳۰۸ قمری

kāzemī najafī,mohammad hoseyn ebn-e hāšem (1809 - 1891)

تفسیری است جامع نسبتاً مفصل و گسترده، با بحث‌هایی در مسائل دینی و فلسفی و طبیعی و ادبی و تاریخی مناسب آیاتی که تفسیر می‌شوند، تا آیه «الذین جعل لکم الارض فراشا» (سوره بقره:۲۲).این تفسیر دارای دوازده مقدمه مهم است در فضل قرآن کریم و تاریخ و چگونگی نزول آیات آن و آداب تلاوت و بحث‌هایی بدین گونه.نام مجد البیان در چاپ اخیر بر کتاب نهاده شده و در اصل نام خاصی نداشته است.

اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۱۷۹

آغاز:الحمد لله الذی انزل علی عبده الکتاب نورا لاتطفا مصابیحه و سراجا لا یخبا توقده و بحرا لا یدرک قعره و منهاجا لایضل نهجه

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با تصحیح و اضافات وی؛ جلد: تیماج، ۱۴۱گ، اندازه: ۱۸×۲۲سم [اوراق عتیق: ۲-۳۳۳]

● مجدد رأس کل مائة / شرح حدیث / عربی

mujaddid-u ra’s-i kull-i mi’a

رساله‌ای است درباره این حدیث که «بر سر هر سده مردی بر خیزد ... ».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۲۸/۶

آغاز:و بعد فالحمد لولی الحمد و الصلوة علی من بیده لواء الحمد قال رسول ص ... یبعث لهذه الامة علی راس کل مایه من یجدد لها ... اذکر فی هذه الروحة الرحسنة و الروضة القدسیة؛ **انجام:**قال علیه السلام بعثنی الله بین یدی قیام الساعة بالسیف و جعل رزقی تحت ظل رمسی

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۷ص (۷۳-۷۹)، ۱۷سطر، قطع: خشتی، اندازه: ۱۵×۲۰/۸سم [ف: ۹-۶۴]

● مجدد الدین فی رأس کل مائة (ارجوزة) / شعر / عربی

mujaddid-ud dīn fī ra’s-i kull-i mi’a (urjūza)

سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری

soyūtī, ‘abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)

ارجوزه‌ای است که ناظم در آن اسامی افرادی را که به اعتقاد وی مجدد دین در هر قرن بوده‌اند آورده است وشامل قرن اول تا هشتم می‌باشد. از ابیات آخر ارجوزه معلوم می‌شود که ناظم امیدوار بوده که خودش مجدد دین در قرن نهم باشد. این ارجوزه دارای ۲۱ بیت است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۳۰۲/۷-۳۰/۱۸۲

آغاز:الحمد لله العظیم المنة ×× المانح الفضل لاهل السنة / ثم الصلوة والسلام نلتمس ×× علی نبی دینه لایندرس؛ **انجام:**وهذه التاسعة المأین قد ×× اتت ولما یخلف الهادی وعد / وقد رجوت اننی المجدد ×× فیما بفضل الله لیس یجحد / وقد آخر المأین فیها یأتی ×× عیسی نبی الله ذوالإیات / یجدد الدین لهذی الامة ×× وفی الصلوة بعضنا قدامه

از اول تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱-۲۹۸]

● مجدد رزایا النبی و الآل / تاریخ معصومین / عربی

mujaddid-u razāya-n nabī wa-l āl

آل عصفور، حسین بن محمد، ۱۱۴۷ - ۱۲۱۶ قمری

āl-e ‘osfūr, hoseyn ebn-e mohammad (1735 - 1802)

تاریخ تألیف:۱۲۵۷ق

مقتل مفصلی است دردو جلد که تحت عناوین «رزیة، رزیة» آمده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۷۸

آغاز:کتاب الخمسین من مؤلفات والده العلامة الفهامة خاتمة المحققین ... فقابلت حکمه المطاع فی بادی الرای بالامتثال والاطاعة وامتثلت امره العالی بحد القوة والاستطاعة؛ **انجام:**وجف اللسان عن الاملاء حذرا من الاطالة والاکثار والله نسئل الاتمام جزئه الثانی علی احسن الانماط والمعانی انه کریم منان ودعائه العفو و الاحسان. دعای فرج الهی عظم البلاء ...

جلد اول (شامل ۳۵ رزیه)؛ خط: نسخ جلی، کا: ابن محمد بن احمد بن حسن بن ابراهیم، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف مخ: ۴-۱۶۹۹]

● المجدی فی نسب العلویین (فی انساب الطالبین) /

انساب / عربی
al-majdī fī nasab-il ʻalawīyīn (fī ansāb-iṭṭālibīn)
ابن صوفی، علی بن محمد، – ۴۲۵ ؟ قمری
ebn-e sūfī,ʻalī ebn-e mohammad (- 1035)
اهدا به: مجد الدوله أبو الحسن احمد نقیب
یکی از متون قدیمی در نسب پیامبر اکرم (ص)، و طالبیان جمیعاً، مؤلف، کتاب در زمان فاطمیان تألیف شده است. در چند «اصل» و هر اصل دارای چند «باب» و هر باب در چند «فصل» و هر فصل در چند «فرع».
آغاز:الحمدلله الذی هدانا لطاعته، و اخصنا من بریته، و اصطفانا بامامته و جعل منا خاتم النبیین و الائمة المعصومین و هو الوفی بما وعد ... ... قال علی بن محمد بن علی العلوی ابن الصوفی العمری لما سافرت الی ارض مصر ... متعرضا لمواسات احم السلاطین منی قربی و هم الامام المستنصر بن الظاهر بن الحاکم
چاپ:این کتاب در (۱۴۰۹هـ) توسط کتابخانه مرعشی، چاپ شده است.
[التاریخ و التراجم ص ۴۸؛ جامع الانساب ص ۷۵؛ مصفی المقال ۱۷۱؛ معجم المؤلفین ۲۲۱/۷؛ ریحانة الادب ۵۵/۶؛ الذریعه ۲/۲۰]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۷۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**و منهم عبدالله بن یوسف بن عبدالله.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: میشن، ۸۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۱×۲۴/۴سم [ف: ۱-۴۶۷]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۷۹
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳-۳۵۹]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۴عکسی
خط: نسخ، کا: مرتضی قلی بن محمد یوسف افشار، تا: پنج‌شنبه۲ صفر۱۱۰۶ق؛ مصحح، محشی با نشان«هـو کمال»؛ ۱۵۳گ، ۱۹سطر [عکسی ف: ۲-۲۴۳]
۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی [نشریه: ۱۱-۹۱۴]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۵۳-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۷۱]
۴. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۸۸
خط: نسخ، کا: اسدالله بن ابو القاسم جابری انصاری، تا: ۳ ذیحجه۱۳۰۱ق؛ واقف: الفت؛ ۹۶گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲-۵۹۹]
اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۷
همان نسخه بالا[نشریه: ۵-۳۰۱]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۳۳عکسی
آغاز:برابر؛ **انجام:**و من ولده مطهر ابن احمد ابن الحسن ابن علی ابن محمد ابن علی ابن اسمعیل المنقذی یعرف بابن بنت القلندر الهاشمی، مطهر هذا صحیح النسب.
نسخه اصل: حاج میر سید احمد روضاتی اصفهانی؛ خط: نسخ، کا: شیخ اسدالله بن ابو القاسم جابری انصاری دزفولی، تا: ۱۳۱۶ق؛ افتادگی: انجام؛ ظاهراً از روی نسخه سید عبدالکریم بن طاووس، قبل از کتاب مالک نسخه مختصری درباره آن و مؤلف نوشته، مصحح؛ ۹۰گ [عکسی ف: ۲-۲۱۷]

● **المجربات** / طب / عربی
al-mujarrabāt
زهرالایادی، زهر بن عبدالملک، – ۵۲۵ قمری
zahr-ol-ayādī,zahr ebn-e ʻabd-ol-malek (- 1132)
رساله مفصل و نفیسی است مشتمل بر بیان خواص و آثار بدن انسان و اقسام حیوانات و پاره‌ای از موجودات. هر یک از این موضوعات که به تجربه منشأ آثار و خواص می‌باشند به ترتیب حروف الفباء عنوان گردیده و منتخبی از آثار و خواص مربوطه به آن موضوع بیان شده است. قبل از شروع در اصل مطلب فهرست اسماء اشخاصی که در کتاب برمز نامبرده شده‌اند آورده شده است. در سی«باب»:۱.امراض سر و علاج آن؛ ۲. امراض و ادویه دماغ؛ ۳. امراض و ادویه مفیده و اشیاء مضره چشم؛ ۴. امراض و داروهای گوش؛ ۵. امراض و نارسایی‌های بینی؛ ۶. امراض دهان و دندان و زبان و حلق و گلو و داروهای آن؛ ۷. امراض سینه و ریه و داروها؛ ۸ امراض قلب و کبد و طال و داروها؛ ۹. امراض معده و امعاء و بطن و قولنجات و امقاص و دیدان و داروها؛ ۱۰. امراض کلیه و مثانه و سنگ و داروها؛ ۱۱. امراض مقعد و خروج آن و بواسیر و مداواة؛ ۱۲. امراضعصب و مذاکر و باه و معالجات؛ ۱۳. امراض فخذین و ورکین و پشت و ساق‌ها و معالجات؛ ۱۴. امراض عارض بر سطح جسم از برص و بهق و کلف و معالجات؛ ۱۵. امراضی که در عمق بدن است چون جذام و اکمه و آبله و دیگران و داروها؛ ۱۶. معالجه امراض زنان؛ ۱۷. مداواة تب‌ها؛ ۱۸. جرح‌ها و شکستگی‌ها؛ ۱۹. مارگزیدگی‌ها و نیش‌زدگی‌های عقرب و امثال آن و مداواة؛ ۲۰. صفات حیوان و احوال آنها و مضار و منافع آنها؛ ۲۱. در مگس و پشه و ملخ و موش راندنها و طرز مبارزه با آنها؛ ۲۲. طلسمات؛ ۲۳. تهیج و محبة و قبول و تألیفات؛ ۲۴. خواص احجار و الوان؛ ۲۵. در اشجار و طرز استفاده از آنها در طب؛ ۲۶. سمومات و ادویه قتاله و ترکیب؛ ۲۷. معنی شراب و سایر مسکرات و خواص و مضار آنها؛ ۲۸. ذکر آنچه در این کتاب آمده است؛ ۲۹. خواص نیزنجات و نوامیس؛ ۳۰. در آنچه بغض و فرقة و محبت بین دو دوست می‌افکند.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۰/۲
آغاز:بسمله و به نستعین، الحمد لله الموجد للموجودات من العدم و مبدع المبدعات بلا؛ **انجام:**ثم اخرجه یجد نبیذا طیبامسکرا.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: چرمی، ۲۰ص(۳۹-۵۸)،

۲۳ سطر(۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱۰-۴۰۴]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۸
آغاز:جمع للفوائد المنتخبة الصحیحه من الخواص المجربه قد الفه الوزیر الحکیم ابوالعلاء ابن؛ **انجام:**حرف الباء یبروح هو شکل علی هیئت الانسان فی بلاد الترک یکون تحت الارض و لایقلعه الا الکلب و ربما مات وقت قلعه.
بی‌کا، بی‌تا [ف: ۴-۲۶۲]

● **مجربات** / علوم غریبه / عربی
mojarrabāt
سنوسی، محمد بن یوسف، ۸۳۲ - ۸۹۵ قمری
sanūsī, mohammad ebn-e yūsof (1429 - 1490)
در دعا و تعویذ و علم حروف است.
آغاز:بسمله. صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم تسلیما، قال الشیخ الامام العلامة ... محمد بن یوسف السنوسی الحسنی الحمدلله و السلام علی سیدنا ... اعلم انی اذکر لک فی هذه الاوراق من الفوائد الشریفة و الذخائر النفیسة التی هی مجربة صحیحة
چاپ: بولاق، ۱۲۷۹ق؛ مصر، ۱۳۱۶ق.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۴۸۹/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**الذی قال توسلوا بجاهی فان جاهی عندالله عظیم، صلی الله علیه و ... رب العالمین
خط: نسخ، کا: عالم کشمیری، تا: ۱۱۳۹ق؛ مقابله شده، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوایی، ۲۴ص (۱۸۰-۲۰۳)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۱۶-۳۸۷]
۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۶۸۶/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**و آخر دعوانا ان الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله و صحبه اجمعین تمت الرسالة المیمونة بحمدالله و عونه ...
خط: نسخ، کا: حسن بن محمد رضا، تا: ۱۲۹۷ق؛ جلد: تیماج، ۱ص (۱۳؟)، ۳۱سطر(۹×۱۵)، اندازه: ۱۹×۲۲سم [ف: ۳-۱۰۲۰]

● **مجربات** / طب / فارسی
mojarrabāt
عماد الدین شیرازی، محمود بن مسعود، - ۹۸۴ ؟ قمری
ʻemād-od-dīn-e šīrāzī, mahmūd ebn-e masʻūd (- 1577)
رساله‌ای است در طب، از پزشک شاه اسماعیل و شاه طهماسب صفوی، مؤلف نتیجه مطالعات خود از کتاب‌های حکما و پزشکان پیشین را در دوازده «باب» برای استفاده عموم در این اثر آوردهاست.
آغاز:اما بعد بر ضمایر کیمیا مآثر ارباب دین و دولت و اصحاب ملک و ملت مخفی نماند که این فقیر حقیر مدت مدید و عهد بعید شد که در طلب علوم حکمت سرگشته آفاق ...
انجام:نویسند و بشوید و بخورد در حال شفاء یابد ان شاء الله تعالی
[فهرستواره منزوی ۳۶۷۴/۵]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۰۵۹/۳
آغاز:برابر**انجام:**بل اقل منها مجرب مستغن عن الشرح و البیان.
نسخه فاقد ابواب است. این نسخه، تنها شامل چند برگ آغازین بوده و احتمال دارد ۲ برگ پایانی جزء کتاب نباشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۱؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۵گ (۳۷-۴۱)، ۲۱-۲۳سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۴۰-۶۳۱]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۵۵/۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**هر که تخم کاسنی بکوبد و با گلاب بر پیشانی طلا کند درد سر و نیم سر را دفع کند مجرب و آزموده
در فهرست ناشناس و به احتمال از نظام الدین احمد گیلانی دانسته ولی سرآغاز آن با مجربات منسوب به عماد الدین شیرازی هماهنگ است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۳گ (۲۹۷ر-۲۹۹پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۲۰-۲۳۹]
۳. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۸۶/۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق،بی‌کا، تا: ۱۱۱۷ق؛ ۱۳ص (۵۳۰-۵۴۲)[نشریه: ۳-۳۶۰]
۴. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۷۹/۱
آغاز و انجام: برابر
در فهرست با عنوان رساله در طب و ناشناس آمده، ولی آغاز آن با رساله «مجربات» عماد الدین شیرازی هماهنگ است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۴ص (۱-۱۴)، ۱۱ سطر (۶/۵×۷)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [نشریه: ۳-۳۵۶]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۳۶/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**اگر آب برگ چغندر در خمر ریزند، بعد از دو ساعت سرکه شود و اگر بر سرکه ریزند بعد از چهار ساعت خمر گردد ...
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛۲گ (۲پ-۳ر)، ۲۶سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳۹-۲۲۵]

● **مجربات** / طب / عربی
mojarrabāt
انطاکی، داود بن عمر، ۹۵۰ - ۱۰۰۸ قمری
antākī,dāvūd ebn-e ʻomar (1544 - 1600)
این رساله مجربات را برای امیر درویش و به نام سلطان مراد در چند «فصل» نگاشته است.
آغاز:بسمله. و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و سلم باسم اللهم نطلب النجاة و الشفا و باشارات ذکرک و صمدک نسأل الارشاد

الی قانون الصحة و الدواء من الادواء
انجام:فهذا ما حضرنا من مجرباتنا و فیه کفایة للمقتصر و من اراد التطویل و استقصاء الخواص فعلیه بکتبنا المطولةالیه ینفع بها من تلقاها بالقبول و یحسن مقاصدنا و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۲۳/۲
آغاز و انجام: برابر.
خط: نسخ، کا: صالح بن ابراهیم نوسی شیبی شافعی، تا: ۱۰۶۰ق؛ ۵گ (۳۹۹پ-۴۰۳پ) [ف: ۶-۲۴۵۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴۰۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر؛ انجام متن الحاقی: « ... خصوصاً بادنجان و سیر و پیاز و باقله و ماست بخصوص ترشی اجتناب نماید»
خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۲؛ جلد: چرم، ۴۶ص، ۱۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۴۵-۲۱۵]

● **مجربات** / طب / فارسی

mojarrabāt

حسینی مرعشی، محمد ضیاءالدین، ق۱۱ قمری

hoseynī mar'ašī,mohammad zīyā-od-dīn (- 17c)

رساله‌ای طبی است که عناوین بیماری‌ها را بیان نموده، سپس به درمان آنها پرداخته است.
[الذریعة: ۳/۱۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۳۵/۱
آغاز:الصداع الحار السازج: علامت آن با تقدم اسباب یا وجود اسباب مسخنه کردم بودن جلد سر و معتدل بودن بول و براز و خشکی آب دهند و خفت سر؛ **انجام:**جهت جراحت بینی و چرک آن بود بود په خشک را نرم سائیده با شراب استنشاق کنند و جهت پاک کردن چرک قدری انزروت اضافه کنند.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ محشی، دست نوشته ضیاء الدین الحسینی المرعشی من علماء القرن الحادی عشر» در برگ نخست آمده؛ ۱۴۶گ (۱پ-۱۴۶پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۶/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۲-۸۱۲]

● **مجربات** / طب / فارسی

mojarrabāt

ابن شریف، محمود

ebn-e šarīf ‹mahmūd

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۳۱۷
آغاز:بسمله، نقل من خط المرحوم المبرور مؤلف هذه الرساله طالب و جعل الجنة ... و حشره مع امیر المومنین(ع)؛ **انجام:** از هر یک دو مثقال زعفران دو دانک طلاهای که برگزیدکی ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۹۱ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا [رایانه]

● **مجربات** / طب / فارسی

mojarrabāt

؟ شریف، محمد مهدی بن علی نقی، ق۱۲ قمری

Šarīf,mohammad mahdī ebn-e 'alī naqī (- 18c)

در معالجه بعضی امراض که اکثر آنرا از اسرار نوشته‌اند. فوایدی در مرکبات ادویه است.
[فهرستواره منزوی ۳۶۷۴/۵]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۷۰۱/۲
آغاز:لحرق النار زرده تخم مرغ بر کرباس آب ندیده؛ **انجام:**طلاهائی که بر گزندگی حیوانات
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۴ شوال۱۱۸۸ق، جا: یزد؛ جلد: مقوا، ۴۰گ، ۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۹-۲۵۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۵۷/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۵گ (۲۰۵-۲۰۹)، ۱۷ سطر(۶×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۶-۵۷۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۵۷/۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۹گ (۲۲۰-۲۲۸)، ۱۷سطر(۶×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۶-۵۷۷]

● **مجربات** / طب / فارسی

mojarrabāt

پانی پتی، عبدالله صاحب

pānī patī, 'abd-ol-lāh sāheb

رساله‌ای است در بیان بیماری‌ها، علامات و کیفیت درمان آنها بر اساس مجربات مؤلف.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۰۰۲۳
آغاز:علاج سنگ مثانه اینکه در مثانه سنگی واقع شود و هنگام بول گریه کرد؛ **انجام:**و هر چه می‌خورند پس انداخته شیره بادیان و اصل السوس با کلقند ... نشده فقط تمام شد کتاب از مجربات حکیم عبدالله صاحب پانی پتی.
خط: نستعلیق، کا: سید غلامرضا بن غالب علی ساکن قصبه نانوته ضلع سهارنپور، تا: ۱۲۵۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: میشن مذهب، ۷گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۳۸۶]

● **مجربات** / طب / فارسی

mojarrabāt

؟ لقمان

loqmān

منسوب به لقمان حکیم، که برای پادشاه ایران نگاشته است. مجرباتی است، که با نام بالا آغاز شده، با سربندهای فصل و باب، بی‌بخش‌بندی موجهی.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۷۶/۴

آغاز: بسمله. رساله لقمان حکیم ... آورده اند که پادشاه عجم مرحوم عن الجبار لقمان حکیم را رقعه فرستاد، که چند روز است که مرا خواب نمی‌آید بر چشم؛ **انجام:** حب سلاطین ... حب کند، تمام.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق؛ افتادگی: انجام؛ ۴۲گ (۸۰پ-۱۲۱پ) [ف: ۲-۱۲۳]

● **مجربات** / طب / فارسی

mojarrabāt

حسینی شیرازی، محمد علی، قرن ۱۳ قمری

hoseynī šīrāzī,mohammad ‘alī (19c)

از این مجموعه مجربات به دست می‌آید که پدر و نیایش نیز پزشک بوده‌اند. یکجا تاریخ نسخه‌ای را دهه دوم جمادی الثانی ۱۲۸۰ق در تهران یاد می‌کند. بی‌دیباچه و بخش‌بندی نشده، نسخه‌های پزشکی از خود او و پدرشو نیایش که از آنان نام نمی‌برد و پزشکان دیگر با نام.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۴۵/۲

خط: نستعلیق تحریری و شکسته، بی‌کا، تا: دهه دوم جمادی الثانی ۱۲۸۰ق، ۲۳گ (۴۹ر-۷۱ر) [ف: ۳-۲۹۲]

● **مجربات** / طب / فارسی

mojarrabāt

واجد علیخان، محمد، ق۱۴ قمری

vājed ‘alī-xān,mohammad (- 20c)

رساله مفصلی است درپزشکی و درمان بیماری‌ها که مؤلف ازکتاب‌های مختلف این فن انتخاب و دریک «مقدمه» و دوازده «باب» و یک «خاتمه» تنظیم نموده است.

[نسخه‌های منزوی ۵۹۳/۱]

۱. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۹۰

اصل و یاد داشت مانند؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۶ق؛ ۵۱۰ص، ۱۵-۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۱سم [نشریه: ۳-]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۹۶۰-۱۵/۲۰۰

آغاز: شکر بی حد وقیاس حکیمی را سزا جلت عظمته که تمام حل وعقدکائنات درقبضه کن فیکون اوست ورشته صحت و مرض موجودات؛ **انجام:** وفقیر با قراص ولبن اتان معالجه کرده واین معالجه قبل از مداوای سید مذکور بود والسلام علی من اتبع الهدی.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۲ رجب۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶-۳۵۴۶]

● **مجربات** / طب / فارسی

mojarrabāt

حریر، محمد تقی

harīr,mohammad taqī

در بیان بیماری‌ها و علامات آنها و کیفیت دفع امراض مختلف بر اساس مجربات خود او که آنرا به‌جهت فرزند و تلمیذ خاص خود امان الله تألیف نموده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۸۹۳

آغاز: بسمله حمد و ثنای بیشمار مرافریدگاری را که بیک امر کن عالم علوی و سفلی را موجود گردانید؛ **انجام:** آب آمیخته بنوشند پرهیز ندارد.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ واقف: حاج محمد ایرانی مجرد، بهمن ۱۳۵۰؛ جلد: تیماج، ۱۳۲گ، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۹-۵۰۸]

● **مجربات** / طب / فارسی

mojarrabāt

ملا قطب آدم

mollā qotb ādam

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۳۴۵

آغاز: و بر خرقه طلا کنند بر کرده؛ **انجام:** گوشت مرغ با روغن بادام آمیخته.تمت.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج [رایانه]

● **مجربات** = **کشتجات** / طب / اردو

mojarrabāt = keštjāt

رساله‌ای است مشتمل بر چند نسخه مجرب مثل کشته سیماب مرکب، کشته طبقی، کشته شنگرف عجیب، کشته مس عجیب، مسهل برای اطفال، نسخه برای هر مرض طفلان، کشته هرطال طبقی یعنی زرنیخ، روغن سم الفار، نسخه اکسیر جسم، تریاق سم الفار نوامبر ۱۹۱۷م، تریاق افیون و مار و سگ دیوانه و نسخه ای عجیب از عبدالشکور صاحب به نقل از بیاض عبدالرحمن صاحب، کشته قلعب، کشته مروارید، روعن کبریت و برخی نیز از سید محمد گیسو دراز.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۸۳۶

آغاز:سیماب مرکب عجیب آزموده؛ **انجام:**همراه جفرات ترش سه وقت بدهند
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ ۲۹گ، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۳۸۸]

● **مجربات** / طب / فارسی

mojarrabāt

غیر همانند:

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۲۲/۵

آغاز: ... سوخته برنج با ماست چکیده بجهت ناسور مفید بود، آزموده است، از برای ناسور بیست ساله نافع است؛ **انجام:**این عمل بکنند که آزموده و مجرب است و الله اعلم بالصواب
با عنوان‌های «باب، باب»، بی خطبه و دیباچه؛ کا: عماد، تا: ۱۰۶۸ق؛ جلد: میشن، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۶-۳۳]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۶/۱

آغاز:بسمله. دوای چشم مجرب مالیاخان ...
ناشناخته، نامبوب، نسخه‌ها یکی نیستند؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۷گ (۱پ-۱۵ر، ۳۴ر-۳۵پ) [ف: ۱-۲۲۱]

۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۳۳۶/۲

در ذکر بعضی ادویه مرکبه متفرقه که جمع شده از کتب معتبره که مجرب است، معجون چینی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۷-۲۳۳]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۲

آغاز:ثبوت کاغذ. اول کاغذ چاپ شده، در شش آب خالص بشوید ...
ناشناخته، نامبوب؛ خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵۰گ، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۱-۲۲۱]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۲۲

آغاز:هو الشافی. بسمله. نسخه دستور العمل سرکار حکیم باشی دام عزه. برای معالجه ناخوشی سنف لبس (؟) ...
ناشناخته. بخش بندی نشده؛ خط: شکسته تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ ۱۲گ، سطور چلیپا و راسته (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲-۲۲۳]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۴۷۸

آغاز:بسمله. باب الادوبات برای درد گوش اسی (کذا) را در شیر عورت نگاهدارد وقتی که لعاب بگذارد؛ **انجام:**خرفه مقسر [مقشر] تخم کاسنی طباشیر نقری قید سیاه کافور به دستور معجون سازند فقط دو توله نیم توله دو چند ...
رساله‌ای است مختصر در بیان انواع داروها و چندین نسخه برای درمان برخی از بیماریهای شایع؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مذیل است به ۱۴ برگ در «اشعار محتشم: دیوان محتشم» (محمد محتشم بخت) به زبان اردو در قالب قصیده و غزل و با تخلص «محتشم» که به درخواست «سید نجف علیخان بهادر» سروده و تحریر کرده است؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۸۱؛ جلد: گالینگور، ۵گ، اندازه: ۱۵×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۹-۳۸۹]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۷۸۱

آغاز:بسمله، برای دفع سلسل بول و جریان منی مفید است؛ **انجام:**درد بواسیر را که سبب خون معتاد بود.
رساله‌ای است مختصر مشتمل بر نسخه جاتی چند (ظاهرا) از حکمای هند؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۲۲گ، اندازه: ۱۹×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۹-۳۸۸]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۰۵۳

آغاز:طریق خوردن شیریز هر روز مقدار یکصدو هشتاد مثقال شیریز سرخ جوان؛ **انجام:**هر روز طرف عصر دو مثقال شربت خشخاش بخورند نافع بود
رساله ای است مختصر و تجربی مشتمل بر نسخه جات متفرقه مؤلف با عناوین «طریق خوردن ...»؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصدر است به ذکری منقول از میر محمدباقر داماد (با یک واسطه) که برای حفظ سلامتی به حاجی محمد یوسف همدانی و اولاد او داده شده، دارای سرلوح و کتیبه، مجدول؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۶گ، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۹-۳۸۷]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۳۸۳

آغاز:شیاف که جمیع امراض رحم را نافع نسخه بنفشه عناب؛ **انجام:**مار گزیده شفا کلی یابد و طلا کردن کهتله به عض کلب نفع عظیم بخشد
مجموعه‌ای است حاوی چندین نسخه برای درمان بیماری‌های رحم، سر، دندان، فالج و لقوه، چشم، گوش، بینی، گلو و دهان، پستان، استفا، طحال، اسهال، سوزاک، امراض خاص مردان، معده، طریق کشتن جسد، ادویه، طلا، ضمادات، امراض خاص زنان، اورام خصیه، خنازیر، جذام، آتشک، جرب، فصل در نولول، عرق مدنی، لذع حیوانات، داء الثعلب؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۶گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۳۹۰]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳۰۱/۱

آغاز:جهت درد دندان که باد نزله باشد تریاک، هسته آلوبالو، هسته گیلاس، چدرداء با سنگ مرده سنگ بسانید و بمالند و غذا نان پنیر و شب آب نخود آب و حب نزله بخورند؛ **انجام:**عصرها گل قند آفتابی با سنکنجبین بخورند غذای روز آب انار شیرین با گلاب و نبات یا نان و سرکه و قند و شب نخود آب سکنجبین باید بخورد.
رساله کوتاهی است مشتمل بر نسخه‌های پزشکی که در آن نظم و ترتیب خاصی مشاهده نمی‌شود در برگ۲پ از آقا محمدجعفر نام برده و در برگ۳ر از حکیم سلمان و در برگ۶پ از آقا کوچیک، در برگ۱۵ر ملا محمد و در برگ ۱۷ر نسخه

میرزاجان طبیب؟ را آورده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۳؛ ۱۷گ (۱پ–۱۷ر)، ۱۷ سطر(۹×۱۵) [ف: ۴۱-۳۷۳]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۷۰۳

آغاز:فرو افتد و منفعت این تعبیر آن است که چیزی از این برنجهد؛ **انجام:**در اندک زمان بیهوش شود و از پریدن باز ماند نسخه چند که مجرب بود و بکار می‌بایستند نوشته شد

کتابی است حاوی نسخه‌ها و دستورالعمل‌های مؤلف برای بیماری‌های گوناگون بدن از سر تا پا که در چندین باب و فصل (بدون شماره) مرتب شده، نسخه حاضر ناقص الاول و موجودی آن شامل روش کشتن و خوردن سیماب و شنگرف و طبق و افیون و گوگرد و سپس ابواب کتاب از «باب اندر امراض سر فصل در صداع» تا مداوای سموم مشروبه و فصل در مسمنات و مهزلات و تدبیر گشادن الحان و صید کردن زاغان است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد جواد بن الله بخش، تا: ۱۹ محرم۱۲۱۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: کشمیری، ۱۸۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۳۸۷]

۱۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۸۱/۳

رساله در متفرقات مجربات از قسم معالجات و تراکیب مفرحات و معاجین و حبوب و اشربه و غیرها منقول از کتب اطبا؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالصمد بن ملا قاسم، تا: در صفر۱۲۳۲ق؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۴۵ص (۳۲۴-۳۶۸)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۵-۱۷۹۴]

۱۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۹۴/۲

آغاز:رساله مجربات صفت قرص رادع جهت دردسر زعفران مرمکی افیون

خط: نسخ، کا: ابو الحسن بن علیرضا، تا: ۱۲۶۷ق؛ اهدایی: صنف خباز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶گ (۱۳۳-۱۴۸)، ۱۴سطر(۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴-۱۱۶۳] و [نشریه: ۴-۳۹۵]

۱۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۱۱

آغاز:المعجون الاکسیر ... باب مجربات. اگر سر کین آهو را بسایند ...

نگارنده از حکیمان روزگار قاجار بوده است و در نسخه یک جا اشاره به «والد حکیم محمد باقر قمی» دارد (گ ۶۹پ)، نسخه‌هایی ست بخش‌بندی نشده از آن میان «باهنامه» (گ ۵۹ر-۶۹ر)؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ جلد: گالینگور، ۱۰۱گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۲۹۲]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۵۱/۳

از الحاوی محمد بن زکریاء رازی همانکه نجم آبادی چاپ کرده؛ بی‌کا، تا: پنج‌شنبه پایان ربیع الاول۱۳۱۱ق؛ ۱۴۳ص(۵۸-۲۰۰)، ۱۴سطر(۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۱۷-۱۷]

۱۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۸۸۰/۴

آغاز:رساله در مجربات در معالجه بعضی امراض نسخه شربت بزودی بارده از مخترعات حکیم اشرف بجهة حمیات حاره عنفیه و انواع حرارت کبد نافع و مجربست

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۸گ (۱۶۵-۱۷۲)، ۱۹-۲۱ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۲۹۲]

● مجربات الاطباء / طب / عربی

mujarrabāt-ul aṭibbā’

بخش آغازین رساله‌ای است که درباره ادویه ترکیبی و مجربات پزشکان ماهر، می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۲۲/۲

آغاز:الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله و بعد فهذه فواید غریبه منقولة من الکتب المعتبرة و مما جربه مذاق الأطباء المهرة و من الله استمه التوفیق؛ **انجام:**و تؤخذ الأدویة المسهلة فتقطر کذلک و یؤخد عرق المنفجات و المسهلات ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مطالبی قبل از نسخه و بعد از آن آمده که احتمالاً بخشی از رساله ای طبی بوده؛ ۲گ (۷-۸)، ۱۵سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۳۶۵-۱۸۶]

● مجربات اکبری / طب / فارسی

mojarrabāt-e akbarī

شاه ارزانی، محمد اکبر بن محمد، - ۱۱۳۴ قمری

šāh arzānī,mohammad akbar ebn-e mohammad (- 1722)

مختصری است در فواید و دستورهای پزشکی که مؤلف از نگارش‌های مفصل خود در این نسخه انتخاب نموده تا کار برای مراجعه‌کنندگان آسان باشد. دریک «مقدمه» وچند «باب» و «فصل»: باب ۱. در امراض سر: فصل ۱) صداع، ۲) ضعف دماغ، ۳) قروح، ۴) صرع و ام الصبیان، ۵) تدبیر سهر، ۶) دوران سر؛ ۲. امراض بینی، فصل در رعاف؛ ۳. عیون در فصل هایی؛ ۴. زبان و لب و دندان و اورام در فصل‌هایی؛ ۵. گردن، خنازیر؛ ۶. گوش؛ ۸ ادویه؛ ۹. سینه و شش‌ها، در فصل‌هایی؛ ۱۰.جگر و طحال و پشت و اضلاع در فصل‌هایی؛ ۱۱. پشت؛ ۱۲. امراض بادی در فصل‌هایی؛ ۱۳. برص؛ ۲۵. رنگ‌ها، ازاله خطوط، نقش کردن بر سنگ، شکار.

آغاز:بسمله الحمدلله الذی هدانا الی الصراط المستقیم، و الصلوة علی محمد الذی وصف بانک العلی ... اما بعد احقر العباد محمد اکبر بن حاجی میر محمد مقیم معروض می‌دارد که ترکیبی چند که از اهل تجربه اصغا نموده ...

انجام:در آرد آمیخته بخواند ظاهرا مجربست.

چاپ: هند، لکنو، نول کشور پریس، شرح لغات و اصطلاحات با شماره‌های شاخص در ذیل تمام صفحه ها به زبان فارسی؛ به اهتمام کیسری داس سلیه سپرنتندت؛ چند بار چاپ شده است

[نسخه‌هایمنزوی ۵۹۴/۱؛ فهرستواره منزوی ۳۶۷۵/۵؛ دنا ۹: ۴۱ (۱۰ نسخه)]

شرح و حواشی:
۱– مجربات اکملی و مجربات اکبری؛ میرمقیم، محمد اصغر
۲– مجربات اکبری (تتمه منتخب) = تتمه انتخاب مجربات اکبری
۳– مجربات اکبری (منتخب)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۸۹/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**بیان رجال الغیب ... این علامت مغرب است تحقیق بدانکه رجال الغیب در ۴ تاریخ در جنوب ...
در صفحه عنوان آمده: الجزء الاول من مجربات اکبری؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۷۲گ (۱پ– ۷۲پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶/۳×۲۴/۱سم [ف: ۷–۳۳۳]

۲. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۳۵۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**و اندک اندک با قطعات وی فرو برند قی و تهوع ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۵۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۲–۶۳]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۴۱۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**در چراگاه آن گندم مذکور بیاسند ... کلنگ‌ها سست کردند و از پریدن باز ماند و بیهوش شوند
خط: نستعلیق، کا: نوروز، تا: یک‌شنبه ۱۹ ذیقعده۱۱۶۵ق؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: میشن، ۸۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۷سم [اهدائی رهبر: ۹–۳۹۰]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۹۲/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۵۷گ (۵۲–۲۰۸)، ۱۴سطر(۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۱۶–۵۹۱]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۶۲
ناقص؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳ [د.ث. مجلس]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۶۲۶
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [د.ث. مجلس]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۴۰
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، با سرلوح رنگین به سبک کشمیر؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۰–۳۵۶]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۲۲۷ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج، ۱۶۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۹–۵۰۹]

۹. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۲۶
خط: نستعلیق، کا: رضی برقاوی، تا: ۱۱ رمضان۱۲۳۶ق؛ جلد: مقوایی، ۹۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: –۲۰]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۵۰–۸/۶۰
آغاز:برابر؛ **انجام:**چون دود این به مشام مرغان رسد همه آن ها بیهوش شوند تمام شد نسخه مجربات اکبری تصنیف شاه ارزانی قدس الله سره
از اول تا آخر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «علی مظفر خان فدوی پادشاه غازی محمد شاه»(مدور بزرگ)؛ جلد: مقوا، ۱۶۷گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۶–۳۵۴۷]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۳۹/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**اگر چرچره در باب زهر گژدم اثر تمام دارد بیخ با برگ او خائیدن فرمایند که بمجرد ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۷۸گ(۶۳پ–۱۴۰)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۹–۳۴۴]

● مجربات اکبری (منتخب) / طب / فارسی

mojarrabāt-e akbarī (mn.)

وابسته به: مجربات اکبری؛ شاه ارزانی، محمد اکبر بن محمد (–۱۱۳۴)

کتابی است در ترکیب درمان برخی بیماری‌هایی که از «مجربات اکبری» محمد اکبر ارزانی انتخاب و همانند آن در بیست و هفت باب مرتب شده، اما ترتیب و عناوین ابواب کاملاً با آن مغایر است: ۱. در ترکیب معالجات تب و لرز؛ ۲. در ترکیب معالجات درد سر و دوران سر؛ ۳. ترکیب معالجات سرفه و ضیق النفس؛ ۴. روشنی چشم و دیگر امراض چشم؛ ۵. درد دندان و کری گوش؛ ۶. بواسیر خونی؛ ۷. سنگرهتی و جریان شکم؛ ۸. امراض بادی؛ ۹. باد کوله و سپرز (تاپ تلی)؛ ۱۰. صرع و سنگ مثانه؛ ۱۱. بستگی بول و سلل آن؛ ۱۲. دفع استسقاء و آماس اعضاء؛ ۱۳. ترکیب معالجات لیپ حلق زده؛ ۱۴. ترکیب معالجات لذتی؛ ۱۵. قوه باه و امساک؛ ۱۶. دفع بند گشاد و پرمیو؛ ۱۷. سرعة الساعی عالم نثاست (کذا)؛ ۱۸. مقر حمل و اسقاط حمل؛ ۱۹. ترکیب معالجات امراض مختلفه؛ ۲۰. ترکیب معالجات قی و هوک و غشیان و هیضه و قورم؛ ۲۱. دفع آتشک و سوزاک؛ ۲۲. دفع برص و چهامجی (کذا)؛ ۲۳. دفع قوه ... داد و خارش؛ ۲۴. ترکیب ساختن فلزات؛ ۲۵. ترکیب معالجات مرهم جراحت؛ ۲۶. دفع سم و زهر گرم چون مار و گژدم؛ ۲۷. ترکیب صید پرندگان.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۸۷۱
آغاز:انتخاب مجربات اکثری کتب حکمت تصنیف محمداکبر بن حاجی میرمقیم موجب تحریر این رساله بدین مضمون بشرح و قلم می‌رود اکثر ترکیبات که از اهل تجربه اصغا همی گریده و بگوش می‌رسیده آن همه را فراهم آورده ... بیست و هفت باب ترتیب داد؛ **انجام:**باب ۲۶ ... ادویه در باب دفع زهر ... پوست درخت میم و پوست چندن و ...
تا اواخر باب ۲۶ است و از اواسط باب ۱۲ تا اواخر باب ۱۶ (برگ

۲۱تا۳۶: طبق شماره‌گذاری کاتب) نیز افتادگی دارد؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: حسینی خوانساری، مصطفی بن احمد، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: وسط وانجام؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۶۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۳۹۳]

● **مجربات اکبری (تتمه منتخب) = تتمه انتخاب مجربات اکبری** / طب / فارسی

mojarrabāt-e akbarī (tatemme-ye montaxab) = tatemme-ye entexāb-e mojarrabāt-e akbarī

وابسته به: مجربات اکبری؛ شاه ارزانی، محمد اکبر بن محمد (-۱۱۳۴)

کتابی است در ترکیب درمان برخی بیماری‌ها در بیست و نه«باب» که با توجه به عناوین ابواب احتمالاً تتمه و تکلمه «منتخب مجربات اکبری» (نسخه ۲۰۸۷۱ آستان قدس) باشد که وجود هر دو کتاب در یک مجموعه مؤید آن است. برای بیماری‌های مذکور در هر باب نسخه‌هایی تجویز شده که در «مجربات اکبری» و منتخب آن دیده نمی‌شود، پس ممکن است نسخه‌های تجویزی خود مؤلف باشد و یا این‌که از یک یا چند کتاب دیکر انتخاب شده باشد.ابواب کتاب حاضر عبارتند از: [باب اول افتاده؛ ۲. در دانستن عوارض بیمار به وسیله بول و رنگ آن]؛ ۳. در ترکیب معالجات تب؛ ۴. دردسر و دوران سر؛ ۵. سرفه؛ ۶. روشنی چشم و دیگر امراض چشم؛ ۷. در ترکیب معالجات امراض گوش؛ ۸ بواسیر خونی؛ ۹. سنکرهتی و جریانی شکم؛ ۱۰. رفع قبض و باد کوله؛ ۱۱. ضیق النفس و سنگ مثانه؛ ۱۲. ترکیب معالجات دفع چهی و وق (روک)؛ ۱۳. دفع استسقاء و آماس اعضاء [باب ۱۴ تا ۱۶ افتاده]؛ ۱۷. ترکیب معجونات افلاطونی در رفع هفت مرض (باد فالج، عرق النساء، کم شهوتی، باد قولنج، درد چشم، بواسیر و ...)؛ ۱۸. دفع بند گشاد و پرمیو؛ ۱۹. پریوت و سرعة السالی (انسالی)؛ ۲۰. معالجات ماندن حمل و اسقاط آن؛ ۲۱. جهوله و دیگر امراض؛ ۲۲. قی هزلی (؟) یا واک؛ ۲۳-۲۳. دفع آتشک؛ ۲۴. دفع برص و جذام؛ ۲۵. دفع داد و بهق؛ ۲۶. معالجات تیغ و سردگونی (جراحات)؛ ۲۷. معالجات زهرمار و کژدم؛ ۲۸. کشتن و ساختن فلزات؛ ۲۹. ترکیب صید پرندگان و غیره.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۱۹۶۶

آغاز:مریض را در کاسه روئین روشن بگیرد یا در شیشه بعد بر آن یک حرکت و جنبش داده بر زمین اندازد و رنگ را به بیند؛ **انجام:**یکدرم کشته سیماب را ثابت و قائم النار و بر تابد بعد از آن در بوته کرده در آتش بدمد و به امیر دو عمل سازد (کذا)

از اوایل باب دوم به بعد است و از اواخر باب ۱۳ تا باب ۱۶ (برگ ۲۰ تا ۲۸: طبق شماره گذاری اولیه) نیز افتادگی دارد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۵۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۳۹۱]

● **مجربات پزشکی** / طب / فارسی

mojarrabāt-e pezeškī

محمد ابراهیم، ق۱۴ قمری

mohammad ebrāhīm (- 20c)

تاریخ تألیف:۱۳۳۱ق

برخی از نسخه‌های پزشکی که به تجربه رسیده است را از کتابهای طبی جهت فرزندش گرد آورده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۶۷/۶

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... اما بعد بدانکه این رساله حکمت از جمیع کتابهای بزرگ طب استخراج شده و منتخب شده و به تجربه رسیده؛ **انجام:**رفع بثورات سوداء آب سدر بشوید بعد یا روغن خاکستری یا وازلین بمالد نافع است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در ۱۵ برگ پایانی چندین نسخه پزشکی به نقل از اهل بیت و برخی از خواص چهل اسم اعظم- تا اسم سیزدهم- و چند صورت اجاره نامه و وصیت نامه و قباله نکاح و وکالت نامه آمده؛ جلد: تیماج مذهب، ۵گ (۱۴۰ر-۱۴۴پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۰-۳۷۳]

● **مجربات تحفه** / طب / فارسی

mojarrabāt-e tohfe

وابسته به: تحفه حکیم مؤمن؛ حکیم مؤمن، محمد مؤمن بن محمد زمان (قرن ۱۱)

اهدا به: ابو الفتح احمد خان اردلان

مفردات دارویی است به ترتیب الفباء مستخرج از تحفه حکیم مؤمن.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۱/۵۲-فیروز

آغاز:بسمله. ریاحین خطوطی که دیباچه تحریر بیاض عذار عذراوشان حجله نشین عالم ملکوت ... و بعد چون تعلیم و تدوین علم طب ابدان از سنن ... و همیشه منظور نظر ... بندگان عالیجاه ... لهذا به نوشتن مجربات کتاب تحفة المومنین امر فرمود حرف الالف آمر ایلال؛ **انجام:**هندبا به فارسی کاسنی نامند ... خصوصا که با روغن بنفشه باشد تم بالیمن و السعاده علی ید الداعی ... حسن بن المرحوم ملا احمد بن ملا محمد حسینی الاردلانی السنندجی ... سنة ۱۲۰۱.

کا: حسن بن احمد بن محمد حسینی اردلانی سنندجی، تا: ۱۲۰۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۲ص (۱۴۴۶-۱۴۵۷)، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۲۱-۲۸۴]

● **المجربات (ترجمه)** / طب / فارسی

al-mojarrabāt (t.)

تاریخ تألیف: ۱۲۷۷ و ۱۲۷۸ق

ترجمه‌ای است روان از «مجربات» تألیف «[محمد] عبدالعزیز بن احمد ملتانی» در علاج امراض، با عناوین «از مجرب است» که در آن به مجربان انطاکی (به کرات) و ابن سینا و ارسطو و جالینوس و رازی و دیگران نیز استناد شده است، شامل امراض سر، چشم، گوش، بینی، زبان، دندان‌ها و لثه، لب، سینه، قلب، ثدی، معده، کبد، طحال، امعاء (روده‌ها)، کلیه و مثانه، مقعد، اعضاء، تناسل، رحم، کمر و اطراف، حمیات، ... جذام و جدری، ... فساد لون، برص، ... امراض شعر (مو)، اظفار، ... سموم، حیات، ... ارضه، کلب، العینو الجن (چشم بد و آسیب جنی) و خاتمه. ملتانی (بنا بر خاتمه) تألیف کتاب را در ذیقعده ۱۲۲۸ق در ده بیربهار (پرهاور) از توابع اوده ملتان به انجام رسانده و سیف الدین آن را در سال ۱۲۷۷ق (۱۸۶۱م) و ۱۲۷۸ق به درخواست قره باصره سلطنت و شهریاری (؟) به فارسی ترجمه کرده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۵۳۴

آغاز:(بسمله.) علاج آن اولا سر بتراشند و پاره نمد گرم کنند ... و ملیخولیا را انواع است بحسب عوارض؛ **انجام:**خاتمه می‌گوید عبدالعزیز بن احمد بیامرزد ایشان را خدای تعالی ... او را میپرستیم و باو یاری می‌جوئیم ... ترجمه این کتاب را بفرموده و خواهش قره باصره سلطنت و شهریاری غره ناصیه ... در سنه یکهزار و دو صد و هفتاد و هفت هجری مطابق سنه ... عیسوی سودا کرده و بیاض آورده بودم چون دو جزء آخر هنوز بیاض نشده بود که تعطیلی در میان افتاد آخرا در سنه ۱۲۷۸ هجری این دو جزء را باتمام رسانیدیم و الله الموفق و المعین و چون این کار بی واقفیت قواعد همه علوم ممکن نیست هر که ندارد دست بر هر خم نگذارد و چون فقیر حتی الوسع و الامکان هم بر درستی ترجمه عربی و هم بر رضاحت عبارت فارسی نظر داشتم انصاف دهند

از اوایل امراض سر (مالیخولیا، قطرب، ماینا و عشق) تا پایان کتاب است؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۷۷و۱۲۷۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۱۲۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۲۷/۴×۱۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۳۹۴]

● **مجربات جعفری** / طب / اردو

mojarrabāt-e ja‘farī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۴۱۳

آغاز:ذره بی مقدار نه چندان علم رکهتای اور نه غم دنیوی سی فراغ؛ **انجام:**یعنی گودانکا لکر چند روز مالش کری

از برگ دوم کتاب است؛ خط: نستعلیق، کا: سید حسین شاه بن محمدشاه، تا: ۵ شعبان۱۳۰۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [اهدائی رهبر: ۹-۳۹۶]

● **مجربات حکمای هندوستان** / طب / فارسی

mojarrabāt-e hokamā-ye hendūstān

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۴۵/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۱۱۹پ-۱۳۰ر)، ۲۳سطر(۱۲×۲۳)، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱۷-۴۹۴]

● **مجربات حکیم عمادالدین** / طب / عربی

mojarrabāt-e hakīm ‘emād-od-dīn

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۷۶/۲۹

در تقویت قوه باه و آثار بذر کرفس؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، ۱ص (۱۲۷پ)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۶-۵۸]

● **مجربات حکیم کاظلانی** / طب / فارسی

mojarrabāt-e hakīm kāzelānī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۹۲۵/۷

مجربات حکیم کاظلانی طبیب انگلیسی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱گ (۲۳۲) [مختصر ف: -۷۲۰]

● **مجربات الخواص** / طب / عربی

mujarrabāt-ul xawāṣ

ابوالعلاء بن زبیر

ab-ol-a‘lā ebn-e zobayr

به ترتیب تهجی از «انسان» تا «یمامة البحر» با نشانه‌های اختصاری نام حکماء و اطباء که رمز آنها در آغاز هست، و چنین است نام آنها:کیماس، هرمس، ارسطاطالیس، مهر اریس، فیثاغورس، افلیمون، الطبری، یوحنا بن، سرابیون، مریاطوس، ایدرواش، یمقایوش، یحیی بن ماسویه، رهما طوس، جالینوس، اسفردونس، و دونس، صاحب الفلاحة، الفارسیة، صاحب الفلاحة الهندیة، سقراطس، و جان، طیمارس سوس، سفردرو، بهادوس، دیوسورس، کسیوف، سطولوس.

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۷۰۰/۴

آغاز:بسمله، انسان شعر الانسان اذا نجز به شیئی صفره؛ **انجام:**مدر البول و محرک الطمث ...

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی

مذهب، ۹۴گ (۶۴-۱۵۷)، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۴-۱۳۹۵] و [نشریه: ۴-۴۰۵]

● **مجربات در رمل** / رمل

mojarrabāt dar raml

معین الدین، ق۹ قمری

mo‘īn-od-dīn (- 15c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۸۱/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۹ص (۳۶۷-۳۹۵)، ۱۹سطر [سنا: ف: ۲-۱۶۱]

● **مجربات در رمل** / رمل / فارسی

mojarrabāt dar raml

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۳۰/۳

آغاز:بسمله حمدله ... اما بعد بدانکه این رساله ایست فراهم آورده شده از کلام قدماء و متاخرین و مجربات هر قوم را در این جدول نهاده شده از برای سهولت عمل رمال

با عنوان فصل و قاعده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا. [نشریه: ۷-۲۳۹]

● **مجربات شفا** / طب / فارسی و عربی

mojarrabāt-e šefā

در معالجات امراض است و مانند شرحی است آمیخته و مزجی به فارسی بر الاسباب و العلامات با عنوان‌های عربی و در آخر اندکی از مفردات و مرکبات است و این نام در آغاز نسخه با خط دیگری بدان داده شده است.

[فهرستواره منزوی ۳۶۷۹/۵]

تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۵۷/۱

آغاز:الصداع الحار السادج علامت آن، تقدم اسباب؛ **انجام:**قدری انزروت اضافه کنند. تمام سنه ۱۲۴۹ تمت الکتاب بعون الله الملک الوهاب علی ید الحقیر قلیل الطاعة کثیر العصیا.

خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۴۹ق، ۱۸۹ص (۱-۱۸۹)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [نشریه: ۳-۳۴۲]

● **مجربات شیخ محمد علی** / دعا / فارسی

mojarrabāt-e šeyx mohammad ‘alī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۴/۱۷-طباطبائی

چند فقره یادداشت است به نقل از تجارب شیخ محمد علی در این جنگ ادعیه و ختمهای مجرب از او بسیار نقل شده است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳گ (۱۴۱-۱۴۳) [ف: ۲۳-۶۹۷]

● **مجربات طب** / طب / فارسی

mojarrabāt-e teb

طبیب، محمد سعید، ق۱۱ قمری

tabīb, mohammad sa‘īd (- 17c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۲۳

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **مجربات طب** / طب / فارسی

mojarrabāt-e teb

تبریزی، محمد کاظم، ق۱۲ قمری

tabrīzī,mohammad kāzem (- 18c)

مجموعه طب عمومی سنتی است در یک «مقدمه» و بیست و هفت«باب» که این جلد شامل بیست و یک باب است و بقیه ساقط گردیده است به ترتیب: ۱. امراض سر از آن جمله صداع و شقیقه؛ ۲.امراض چشم از آن جمله ضعف بصر؛ ۳. امراض گوش از آن جمله وجع أذن است؛ ۴. علاج بینی در امراض انف از آن جمله خیشم است؛ ۵. امراض دهان از آن جمله قلاع است؛ ۶. امراض لسان و شفه و لثه از آن جمله ورم لسان است؛ ۷. امراض اسنان از آن جمله وجع اسنان است؛ ۸. امراض حلق از آن جمله خناق است؛ ۹. امراض صدر از آن جمله سعال؛ ۱۰. امراض قلب ثدی از آن جمله سوء المزاج قلب؛ ۱۱. امراض معده از آن جمله سوء المزاج معده؛ ۱۲. امراض کبد از آن جمله سوء المزاج کبد؛ ۱۳. امراض طحال از آن جمله سوء المزاج طحال؛ ۱۴. امراض امعا از آن جمله قولنج؛ ۱۵. امراض اعضای شامل از آن جمله سوء المزاج؛ ۱۶. امراض اعضای شامل از آن جمله اورام انثیین؛ ۱۷. امراض رحم از آن جمله اورام رحم؛ ۱۸.امراض مقعد از آن جمله بواسیر؛ ۱۹. پشت از آن جمله حدبه و قعس و إلتواء؛ ۲۰. امراض نقرس و مفاصل و عرق النسا و امثال آن از آن جمله داء الفیل؛ ۲۱. حمیات از آن جمله حمای یوم است.شایان ذکر است که نسخه یاد شده در الذریعة و فهرست نسخه‌های خطی فارسی به علت اختلاف زیاد در تعداد ابواب، مشخص نیست که همین نسخه باشد و نیاز به بررسی بیشتر دارد؛ در الذریعة، نام این کتاب به نام مجربات از محمد کاظم طبیب تبریزی در ۱۷ باب آورده شده است.(سید محمود مرعشی)

آغاز:بسمله. حمدله. والصلوة والسلام علی محمد سید المرسلین و آله اجمعین اما بعد این مختصریست در علم طب که اقل عباد الله محمد کاظم تبریزی که از کتب حکماء متقدمین آزموده ... اما مقدمه در چند مطلب است مطلب اول در معرفت نبض بدانکه نبض را دقایق بسیار است.

انجام:و چون قوت گیرند هر ماهی زبان ندارد و به تدریج در غذاهای غلیظ تصرف کنند و الله اعلم بالصواب

[الذریعة ۳/۲۰؛ فهرستواره منزوی ۳۶۷۳/۵]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۵۰/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**ضیق نفس و حمره و غلظ قاروره و عظیم و سرعت و امتلاء نبض بود و با این تب قشعریزه نباشد و اشتداد ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب؛ ۱۰۶گ (۲۵–۱۳۰)، ۱۳سطر(۶×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۲۹–۵۳۷]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۳۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**قدری سائیده بر چشم کند مجربست (؟).
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳ محرم۱۲۵۳ق؛ جلد: تیماج، ۷۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۴–۴۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۰عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴–۴۶۰]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۲۵۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**و چون قوت گیرند هر ماهی زبان ندارد و به تدریج در غذاهای غلیظ تصرف کنند و الله اعلم بالصواب
خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۲۵ صفر۱۲۸۵ق؛ ۱۰۶گ (۱۱۱–۲۱۶)، ابعاد متن: ۱۱–۱۱/۵×۱۶–۱۷/۵، اندازه: ۱۷×۲۱سم [رایانه]

۴. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۵۹/۱
بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۷۶ص (۲۰–۹۵) [نشریه: ۳–۳۴۲]

۵. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۱۸۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۸گ، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: -۹۶]

● مجربات طب / طب / فارسی

mojarrabāt-e teb

۱. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۶۳/۶
از حکمای سلف است به فارسی و تازه؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ ۱۱ص (۲۵۰–۲۶۰)[نشریه: ۳–۳۴۵]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۳/۲-۱/۱۱۳
آغاز:بسمله. بعضی امراض که اکثر آن را اسرار نوشته‌اند. نسخه شربت ... بارد از مخترعات حکیم اشرف به جهت حمیات حاره عنفه وانواع حرارت کبد نافع و؛ **انجام:**واقسام دیگر که علاج آنها مذکور شدکثیرالوقوع بود واقسام نادر الوقوع هر گاه واقع شود به رجوع طبیب حاذق علاج نماید. تمت بعون الله.
مطالب پراکنده پزشکی است شامل نسخه‌های دارویی برای معالجه امراض مختلف وطریق استفاده ازآنها برگرفته از کتب طبیبان ازجمله مطالب محمد مهدی بن علی نقی شریف مؤلف زاد المسافرین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق؛ مصحح؛ ۱۸گ، ۱۸سطر [ف: ۴–۲۱۱۴]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۰۷۲/۲-۳۶/۷۲
آغاز:گفته لقمان چوب معجون چینی جهت قوت وهاضمه وخاصیت بسیار دارد از؛ **انجام:**با گلاب میل نماید قدر شربت به حسب ذوق وقوت مزاج از دومثقال است تا چهار پنج مثقال این بود آخر تمامی قول وکلام واختتام همگی مقصد ومرام که درمقدمه ومقالات وابواب وفصول این کتاب بیان نموده الحمد لرب الارباب ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲محرم۱۲۵۹ق، جا: زرئه؛ جلد: تیماج، ۴۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۶–۳۵۴۷]

۴. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۸۱/۳
آغاز:دواهایی که به جهت درد چشم و غیره مجربست از آن جمله غباری که کهنه شده باشد؛ **انجام:**مثانه بسیار خوب است و از مجربات شمرده اند بقدر دو مثقال ... حرره ... محمد حسین ابن علیمراد کرهرودی سلطان آبادی المسکن ... حسب الخواهش ... مشهدی غلام علی و ملا عبدالله خونساری الاصل سلطان آبادی المسکن ۱۲۹۱
گفتار مختصری است در معالجه درد چشم، گویا بخشی از یک کتاب طبی است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسین ابن علیمراد کرهرودی سلطان آبادی، تا: ۱۲۹۱ق، به خواهش مشهدی غلام علی و ملا عبدالله خوانساری الاصل سلطان آبادی مسکن؛ کاغذ: شیری، ۶گ (۲۷۹ر–۲۸۴پ)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱–۲۴۱]

۵. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه:۴۶/۳
از کتاب اسرار و در حاشیه فواید پزشکی و نسخه جات طبی از جمله کحل‌های منسوب به ائمه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن علی اصغر، بی‌تا؛ جلد: مقوای سفید، ۱۲گ (۸۴پ–۹۵ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: -۸۲]

۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۰۷
آغاز:بگذر ز علم رسمی که تمام قیل و قال است ×× تو آدرس عشق ای دل که تمام وجد حال است ... قاعده حاجی میرزا باقر که از حاجی میرزا شفیع ترک بربری که ان در مکه اخذ نموده بود؛ **انجام:**و هکذا الی هفت دفعه به این طریق بکنند که نمک دهن خواهد شد و این دهن ملح شمس را محلول خواهد کرد.
رساله حاوی برخی از مجربات طبی به نقل از مجربان در موضوعات مختلف از جمله داروهای فرنگی و ساخت آن و اندکی نیز در کیمیا است قبل از آن چهار برگ ابیات فارسی از جامی وغیره، اوراقی پراکنده در مصیبت حضرت اباعبدالله و یاران آن حضرت می‌باشد و پس از آن نیز در خواص و ساخت داروها است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ ۱۷۸گ، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۵–۲۲۴]

● مجربات الطلیطلی = الوساد الکبیر / طب / عربی

mujarrabāt-uṭṭalīṭalī = al-wasād-ul kabīr

طلیطلی، عبدالرحمن بن محمد، – ۴۶۷ قمری

talītalī, ‘abd-or-rahmān ebn-e mohammad (- 1075)

آنچه را مؤلف در مدت زندگانی به تجربه ثابت کرده و در

درمان بیماری‌ها ـ از سر تا به قدم ـ استفاده می‌نموده، در کتاب حاضر فراهم آورده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۹۲

آغاز:الشعر الادویة المنبةتة الشعر دواء البرسیاوشان له قوة تنبت الشعر داء الثعلب آخر قشر القصب اذا احرق و تضمد به مع الخل ابرأ داء الثعلب؛ **انجام:**و اللحم الزائد اذا عجن بالخل و طلی علیها مرة مرارة ... یقلع اللحم الزائد الذی یقال له.

خط: نسخ هندوستان، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۲/۵سم [ف: ۲۰-۳۲۵]

● مجربات فرنگی / طب / فارسی

mojarrabāt-e farangī

غیر همانند:

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۳۶/۲

آغاز:حمد بی حد شافی مطلق المنعم لحیاة النفوس و صحة الاجسام ... نسخه‌های فرنگی را به عبارت فارسی ترجمه نموده و نامش مجربات فرنگی نهاده

نسخه اصل: کتابخانه دانشگاه کراچی - پاکستان.نسخه‌های فرنگی را به فارسی ترجمه نموده تا بهره آن بیشتر گردد، مشتمل بر چندین باب هر یک در فصولی چند؛ خط: نستعلیق، کا: لاله تلو کنچند کابیته، تا: ۱۲۵۶ق؛ ۲۶۱ص (۲۱۷-۴۷۷) [عکسی ف: ۶-۵۸]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۸۰۳

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۴/۷×۲۴سم [رایانه]

● مجربات مرجان شاه / کیمیا / فارسی

mojarrabāt-e marjān šāh

نجوکی، مرجان شاه، ق۱۳ قمری

najūkī,marjān šāh (- 19c)

[فهرستواره منزوی ۳۹۸۰/۵]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۸۲/۲

آغاز:بدان بیست عمل از مجربات مذکور نمودم، بدان هر عمل روح و نفس و جسد باید باشد؛ **انجام:**مس طرح کنند قمری شود

خط: شکسته نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۳گ (۲۲ر-۲۴پ)، اندازه: ۱۳/۶×۲۱/۱سم [ف: ۷-۲۳]

● المجربات من الاحکام النجومیة و القواعد الطبیة = ارجوزة فی الطب = ارجوزة فی الخواص / طب، شعر، اختربینی / عربی

al-mujarrabāt min-al aḥkām-in nujūmīya wa-l qawā‘id-iṭṭibbīya = urjūzat-un fi-ṭṭibb = urjūzat-un fi-l xawāṣ

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ‘abd-ol-lāh (981 - 1038)

منظومه معروفی است به عربی در مسائل پزشکی که ابن سینا برای یکی از حاکمان عصر خود ـ که از وی با عبارت «حضرة سیدنا الفقیه الاجل القاضی السنی المحل» یاد کرده ـ سروده است. عنوان بخشی از موضوعات این ارجوزه چنین است: مقدمه در دو صفحه درباره وزن این ارجوزه و مشخصات عروضی آن، مشخص نیست این مقدمه از ابن سیناست یا از دیگری؛ مقدمه ابن سینا در دو صفحه به نثر که در آن درباره سبب سرودن این ارجوزه و کسی که این ارجوزه را برای وی تقدیم نموده، بحث کرده است؛ مقدمه منظوم در نعت باری تعالی و مدح حضرت پیامبر (ص)؛ ذکر حد الطب؛ ذکر الامور الطبیعیة؛ ذکر امزجة الزمنة؛ ذکر امور ضروریة؛ ذکر امور الخارجة؛ ذکر نبض السن و الفصل و البلد و المزاج و السحنة والذکورة و الانوثة؛ الجزء الثانی من الارجوزة و هو العملی. (علی صدرائی خوئی)

آغاز:بدأت باسم الله فی نظم حسن ×× اذکر ما جربته طول الزمن / ما هو بالطبع و بالخواص ×× لکل عامی و کل خاص

[مخطوطات الطب الاسلامی ۵۷؛ الذریعة ۴۹۵/۱؛ الاوقاف العامة موصل ۲۴۱/۲ ؛ مهدوی، مصنفات۲۶؛ فهرستواره منزوی ۳۹۹۶/۵همانجا، ۳۶۵۶«طب منظوم؛ ارجوزه»؛ دنا ۹: ۴۳-۴۲ (۱۸ نسخه)]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۹۰/۳۳-ف و ۲۲۶۴/۳۱-ف

آغاز: اسمع جمیع وصیتی و اعمل بها ×× فالطب مجموع نبض کلامی؛ **انجام:**فالعقد تبدیل المزاج و حله ×× یشف المریض به و بالاوهام

نسخه اصل: ایاصوفیا ۴۸۴۹؛ در حفظ صحت. قطعه‌ای ست در ۱۵ بیت، بی‌کا، تا: ۶۹۷ق؛ مقابله شده؛ ۱ص (۱۴۲ر) [فیلمها ف:۱-۵۷۷ و ۶۶۳]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۳۷/۳۱-عکسی

اصل نسخه: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۱۷]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۴۳/۵

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۶۱ق؛ جلد: تیماج، ۵گ، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۱-۴۹۸]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۴۴۳/۳

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۶۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۴۹/۴۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**من حیة او عقرب ذعور ×× و هکذا من اشقر الزنبور / هذا الذی جربته فی عمری ×× نظمته للمقتضی لانری / الحمدلله علی انعامه ×× ثم صلوة الله مع سلامه / علی النبی المصطفی المختار ××و آله الاکارم الاخیار

خط: تعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۹۶۲ق؛ تملک: مصطفی بن عبدالله در ۹۶۲، خلیفه سلطاندر ۱۰۴۱، محمد طاهر پزشک تفرشی در

۱۱۳۵، محمد ابراهیم قزوینی در ۲ ذیقعده ۱۲۴۵؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲گ (۳۱۴ر-۳۱۵ر)، ۳۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۶-۲۴۱۹]

۴. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۱۶/۲

کا: محمد ناصر ... شامی دمشقی، تا: ۹۶۶ق؛ ۶۸گ (۷پ-۷۴ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱-۹۵]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۰۵۹/۸

آغاز: ... هذا اذا دبر بالاتقان ×× بالحضن و الترویق فی الاوان؛ **انجام:**هذا الذی جربته فی عمری ×× نضمته للمقتفین اثری / و الحمدالله علی التمام و غفرالله تعالی و عفی ×× عنا و عن آیاتنا و قد کفی

شامل ۸۰ بیت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: مرحوم [حجة الاسلام] فقیه نیشابوری، رجب ۱۳۹۴؛ ۳گ (۷۸-۸۰)، ۲۰سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۴۰-۶۳۶]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۱۲۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**هذا الذی جربته فی عمری ×× نظمته للمتقین اثری / و صلاة الله ذی الجلال ×× علی النبی المصطفی و الآل / و صحبه و التابعین اثرا ×× ما جاء قطر و اجاد زهرا

در ۱۱۴ بیت است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲گ (۳۲۵پ-۳۲۶پ)، ۲۵سطر(۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴-۱۱۲]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۴۳/۷

کا: عبدالله بن عنایت الله، تا: قرن ۱۲؛ ۳ص (۸۰-۸۲)، سطور چلیپا (۸×۱۵)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۴-۳۵۷۸]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۵۷/۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**و صلوات الله ذی الجلال ×× علی النبی المصطفی و الآل.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: شرقی، ۲گ (۱۰۳-۱۰۴)، ۲۸سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳۲-۱۵۵]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۷۹۹/۲

آغاز:برابر

تذکر: درفهرست با عنوان ارجوزه مجربات یدون نام مؤلف آمده است که به قرینه آغاز نسخه کامل شد؛ خط: نسخ، کا: درویش علی بن شمس الدین، تا: پنج‌شنبه ۲۴ رمضان۱۱۱۰ق؛ جلد: تیماج، ۳ص، ۳۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۱۹-۶۰۲]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۶۰۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**و حافظا علی هذا الدواود اوم

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج [رایانه]

۱۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۵۷۵/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**عنداجتماع النیرین قبلی ×× وبالبراز فاتخذه اصلا / وکل هذا شاع فی التجارب ×× والسیر فیه اعجب العجائب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف مخ: ۱-۱۲۶]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۵/۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**و غفرالله تعالی و عفی ×× عنا و عن آبائنا و قد کفی

بی‌کا، تا: ۱۲۱۱ق؛ جلد: پارچه، ۱۰ص (۳۲-۴۱)، قطع: رقعی [ف: ۹-۴۵۱]

۱۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۹۸۰/۲

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ جلد: چرم، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۷-۶۴۶]

۱۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۳۸/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و غفر الله لنا و قد عفی ×× عناوعن آبائنا و قد کفی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۵گ (۱-۵)، ۱۵سطر (۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۱۴۱۸]

۱۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۷۶۰/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**والحمدلله علی الاتمام ×× حمداً کثیراً عدد الایام / وصلوات الله ذی الجلال ×× علی النبی المصطفی وآلال.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۲ق، جا: تهران؛ ۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۱-۱۲۶]

۱۶. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۹۲/۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**و آله العصابة الزکیة ×× الانجمالطاهرة الذریه / و صحبه و التابعین اثرا ×× ما جاء قطر و اجاد دهرا

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵گ (۱۴۵ر-۱۴۹ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱-۱۱۴]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۲۵/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**اذا سق المسوم منها حبة ×× نجی من السم بتلک الشربة / و ان سقی منها صحیح ماتا ×× فی وقته و فارق الحیاتا

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳گ (۳۶پ-۳۸پ)، ۱۴سطر [ف: ۳۶-۴۸]

۱۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۳۱/۲

ده بیت؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۲۲سطر [ف: ۵-۳۷۵]

● مجربات نامی / طب / فارسی

mojarrabāt-e nāmī

ترمذی سمرقندی، محمد معصوم، ۹۴۴ - ۱۰۱۹ قمری
termezī samarqandī,mohammad ma‘sūm (1538-1611)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۰۱۴/۲

بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق [نشریه: ۱۳-۳۵۵]

● مجربات و مرکبات / طب / فارسی

mojarrabāt va morakkabāt

در این رساله آمده: «حبی که میرزا احمد طبیب ... از مخترعات حاجی محمد حسین جراح حکیم مسیحا گیلانی». چنین

می‌نمایاند که این رساله برگرفته‌ای است از کتاب اسرار الاطباء نظام الدین احمد گیلانی شاگرد میرداماد متوفی ۱۰۵۹ق.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۸۰/۲

آغاز:بسمله رساله مجربات در معالجه بعض امراض که اکثرا آنرا از اسرار نوشته اند نقل من حفظ المرحوم المبرور مؤلف هذه الرساله طاب ثراه و جعل الجنة مثواه و حشره مع امیرالمؤمنین (ع) لحرق النار زرده تخم مرغ بر کرباس آب ندیده نیل رنگ؛ **انجام:**روغن گل سرخ مجرب و نافعست تمت المجربات و المرکبات.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۹گ (۱۵۶-۱۶۴)، ۱۹-۲۱ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۲۹۱]

● **مجرباتی چند در مدت سیاحت** /طب /فارسی

mojarrabātī čand dar moddat-e sīyāhat

مجرباتی چند در مدت سیاحت با قواعدی که آقا حسن علی و میرزا ولی شیرازی به یادگار گرفته است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۵۵۸/۲

خط: نستعلیق، کا: شیرازی کرمانشاهی، محمد محسن بن محمد علی، تا: ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج، ۵گ (۸ر-۱۲پ)، ۲۶سطر (۱۴/۵×۲۴/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۷-۴۰۵]

● **مجرب التداوی** / طب / عربی

mujarrab-ut tadāwī

غلام مصطفی

qolām mostafā

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۱۶۸

بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق؛ خریداری از رضا شیخان [رایانه]

● **مجرب الشفاء** / طب / فارسی

mojarrab-oš šefā'

ترجمه‌ای است به فارسی از تألیف احمد ملتانی که در ۱۰۴۶ یا ۱۰۶۴ق به زبان هندی نوشته شده است. این کتاب در درمان انواع بیماری‌ها مشتمل بر چهل و دو «باب» است: ۱. شناختن زحمت از بول؛ ۲. رفع درد سرما؛ ۳. سرسام و برسام یعنی کپال حوری؛ ... ۲۱. دفع غلوله شکم؛ ... ۴۱. ترکیبات کشتن آهن و سیماب؛ ۴۲. منافع متفرقات.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۷۷۷

آغاز:بسمله. حمد بی حد و ثناء بی عد مر خالقی را که داروی دفع همه دردها را بیافزاید ... اما بدانکه این طب از تألیف ضعیف نحیف احمد بن محمود ملتانی ساکن گجرات؛ **انجام:**دوازده روز روزه بدارد و عدد اسم یا لطیف صد و بیست و نه است حزب صد و بیست و نه درصد بیست و نه شانزده هزار ... و دوازده روز حزب یک

از ابتدا تا اواخر باب ۴۲ است و از اواخر باب ۴۱ و اوایل باب ۴۲ نیز افتادگی دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۳۹۷]

● **المجربین العالمین (کتاب)** / فلسفه / عربی

al-mujarrabīn-al 'ālimīn (k.)

شاید از نویسنده نسخه، محمد تقی نصیری طوسی باشد. نام کامل بر فراز نسخه چنین آمده است: «کتاب المجربین العالمین بالناموس الاصغر علی المنهج الصحیح او الفاسد و اعظمهم الملوک عادلین او ظالمین. مومنین او فاسقین، مسلمین او کافرین».

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۷۷/۱۰-عکسی

آغاز:حمدله. صلاة. عاقبة. و بعد، اعلم ایها الاخ فان فی الشریعات الامریه بعد الناموس الاصغر الحکمی و هو علم عملی فی تعدیل الذات؛ **انجام:**امور خفیة من العقل و لابد من التجربة و الملوک هم المجربون.

اصل نسخه: حقوق، ش ۱۱۱ب [در فهرست نیامده].بخشی از مجموعه‌ای که نویسنده از رساله‌های مستقل و گزیده هایی از خود ساخته و «ناموس اکبر» خوانده است؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد تقی بن عبدالحسین نصیری طوسی، تا: ۱۰۷۰-۱۰۷۴ق، جا: اصفهان؛ ۲گ (۱۶۲-۱۶۳) [عکسی ف: ۲-۲۴۰]

● **المجرة فی الهواء او السماء** / هیئت / عربی

al-majarra fi-l hawā' aw-is samā'

ابن هیثم، حسن بن حسن، ۳۵۴ - ۴۳۰ قمری

ebn-e heysam, hasan ebn-e hasan (966 - 1039)

پاسخی است که ابن هیثم در باره کهکشان داده است

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۸۶/۱۰-ف

نسخه اصل: لیدنOr. Cod. 184(ش ۱۰۶۵)؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۵۱۵ق [فیلمها ف: ۱-۶۲۶]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۵/۹ ـ ج

آغاز:بسمله.عونک یا لطیف وسالت ایدک الله عن المجرة هل هی فی الهواء اوفی جسم السماء جواب الشیخ ابی علی الحسن بن حسین بن الهیثم قدس الله روحه العزیز عن ذلک قال: هو انها فی جسم السماء و بعد ها عن سطح الارض بعد متفاوت النسبة الی نصف الارض و اعلی من فلک القمر علوا متفاوتا؛ **انجام:**و فی

موضع متفاوت العبد عن سطح الارض و ذلک ما اردنا ان نبن.تم ولواهب العقل الحمد بلا نهایة
بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۳۷پ-۳۸ر) [ف: ۱-۴۱۳]

● مجردات / فلسفه / عربی و فارسی

mojarradāt

جرجانی، علی بن محمد، ۷۴۰ - ۸۱۶ قمری

jorjānī,ʻalī ebn-e mohammad (1340 - 1414)

در مباحث مجردات فلسفی و مفارقات حکمت و نظر انبیاء در این مسائل است. در هفت «مبحث»:۱. تحقیقمعنی مفارقه؛ ۲. عقول؛ ۳. نفوس فلکیه؛ ۴. تجرد نفوس ناطقه؛ ۵. حدوت نفس؛ ۶. کیفیت تعلق نفس به بدن؛ ۷. بیان بقاء نفس ناطقه.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۸۲/۶

آغاز:بسمله و به الاستعانة فی التتمیم یا موجد ... و بعد فهذه مباحث شریفه مشتمله علی مباحث المجردات استنبطناها من فوائد الانبیاء؛ **انجام:**و الشهداء و العالمین ... برحمتک یا ارحم الراحمین.

خط: نسخ، کا: محمد سراج، تا: ۱۱۰۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۴ص، ۲۶ سطر(۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲-۸۲]

● مجردات الحسابیة /ریاضیات

mujarradāt-ul ḥisābīyya

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۷۱۴

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از میردادخان [رایانه]

● المجرد فی غریب الحدیث / حدیث / عربی

al-mujarrad fī ġarīb-il ḥadīṯ

عبداللطیف بغدادی، عبداللطیف بن یوسف، ۵۵۷ - ۶۲۹ قمری

ʻabd-ol-latīf-e baqdādī,ʻabd-ol-latīf ebn-e yūsof (1163 - 1232)

مؤلف، قبلاً کتاب مفصلی در تفسیر غریب الحدیث به ترتیب حروف معجم نوشته است، سپس به درخواست بعضی از فضلاء، کلمات لغویه را از احادیث تجرید نموده و در کتابی مستقل به ترتیب حروف معجم مرتب کرده و به‌نحو اختصار بتفسیر همان کلمات پرداخته است.روی صفحه عنوان، آمده: که کتاب، به روایت «الحافظ مجد الدین أبی الخیر عبدالصمد بن أحمد بن أبی الحسن القطفتی»ازمؤلف می‌باشد. (محمد علی حائری)

چاپ: در مجله المورد البغدادیة، محقق: فاطمة حمزة الراضی، جلد۸ عدد۲، ص۱۲۱-۱۳۶، ۱۳۹۸ق.

[کشف الظنون ۱۵۹۳/۲؛ بروکلمان، ذیل ۸۸۱/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶عکسی

آغاز:قرات علی ... موفق الدین ابی محمد عبد اللطیف بن یوسف بن محمد بن علی البغدادی بالقاهره؛ **انجام:**و الا یهم الشجاع، و الا یهم الجنون، تم کتاب المجرد ...

نسخه اصل: عاشر افندی، منتقله به سلیمانیه - استانبول ش ۷۴؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح، در پایان کتاب تاریخ ربیع الاخر ۵۹۱ آمده که شاید تاریخ فراغت از تالیف باشد، با سماعی است که در حضور مؤلف انجام شده؛ ۲۱۰گ، ۱۵سطر [عکسی ف: ۱-۱۳۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۰عکسی

آغاز:الحمدلله ذی الأید و الایداء ... و بعد: فانی لما انتهیت کتابی فی تفسیر غریب الحدیث؛ **انجام:**تم کتاب المجرد للغة الحدیث بعون الله، و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سید المرسلین محمد النبی الامی و علی اله ...

نسخه اصل: بغدادلی وهبی منتقله بسلیمانیه - استانبول، ش ۱۹۴۳(چچن، نوادر المخطوطات العربیه فی ترکیا ۲۰۵/۲)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه۸۳۴ق، مصحح، محشی، با نشانه مقابله؛ ۱۳۳گ، ۱۷سطر [عکسی ف: ۲-۷۸]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۹۳-عکسی

آغاز:الحمدلله ذی الابد و الابداء و الاعادة و الابداء و الصلاة ... و بعد، فانی لما انهیت کتابی فی تفسیر غریب الحدیث، و کان کتابی فی غایة الایجاز فی مثله؛ **انجام:**و الایهم الشجاع، و الایهم الجنون. تم کتاب المجرد للغة الحدیث. و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا ...

خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ در صفحه عنوان یک ابروی هنری که نام کتاب را «کتاب المرجد فی غاریب الحدیث تصنیف عبداللطیف بن یوسف بن محمد بن علی البغدادی رح» دارد؛ ۳۰۲ص،۱۷سطر(۱۲/۵×۲۱)،اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۴۲]

← المجرد للغة الحدیث ⩾ المجرد فی غریب الحدیث

● المجرد من تهذیب الکمال / رجال / عربی

al-mujarrad min tahḏīb-il kamāl

ذهبی، محمد بن احمد، ۶۷۳ - ۷۴۸ قمری

zahabī, mohammad ebn-e ahmad (1275 - 1348)

وابسته به: تهذیب الکمال فی اسماء الرجال؛ حافظ مزی، یوسف بن عبدالرحمن (۶۵۴-۷۴۲)

«الکمال فی معرفة الرجال» از تقی الدین عبدالغنی بن عبدالواحد مقدسی جماعیلی (- ۶۰۰ق) درباره احوال رجال صحاح شش‌گانه اهل سنت و عده ای از ثقات متقدم است. این کتاب اصلی برای کتاب‌های بسیار قرار گرفته که در کشف الظنون (ج۲، ص ۱۵۹) نام آن‌ها درج شده است؛ از جمله جمال الدین یوسف بن زکی مزی آن را تهذیب نموده و «تهذیب الکمال»

نامیده است. این کتاب نیز اصلی برای تألیفات بسیار دیگر شده: از جمله شمس الدین محمد ذهبی چهار اثر متأثر از کتاب مذکور نگاشته است: ۱. تذهیب التهذیب؛ ۲. الکاشف فی معرفة من له روایة فی الکتب السنة؛ ۳. المقتضب من تهذیب الکمال؛ ۴. المجرد من تهذیب الکمال. کتاب حاضر را سبکی در الطبقات (ج۹، ص ۱۰۵) و حاجی خلیفه در کشف الظنون (ج۲، ص ۱۵۹۳) با عنوان «المجرد فی رجال الکتب الستة» یاد کرده‌اند. ذهبی در این کتاب، رجال کتب صحاح سته را در ده طبقه و در هر طبقه به ترتیب حروف الفبا آورده است. طبقات ده‌گانه عبارتند از: ۱. صحابه، ۲. قدماء التابعین، ۳. التابعین الذین تأخروا و متوسطوهم، ۴. عصر الزهری، ۵. طبقه الاعمش و ابی حنیفه و ابن عون، ۶. طبقة الثوری و مالک، ۷. طبقة سفیان بی عیینه، ۸. طبقة الشافعی و عبدالرزاق و اقرانهما، ۹. طبقه احمد بن حنبل و علی بن مدینی، ۱۰. طبقة البخاری و صغار شیوخ الائمة.(ابوالفضل حافظیان)

[کشف الظنون،ج۲، ص ۱۵۰۹ و ۱۵۹۳؛ هدیة العارفین، ج۲، ص ۱۵۴؛ مقدمه دکتر بشار عواد، معروف به «تهذیب الکمال» ص ۵۳-۵۶؛ نجم عبدالرحمن خلف، استدراکات علی تاریخ التراث العربی لفؤاد سزگین فی علم الحدیث، ص ۴۲۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۷عکسی و ۱۵۱۲عکسی

آغاز:الحمدلله المتفرد بالبقاء المستقل بالعطاء المتطول بالنعماء المتفضل برحمته علی من اتقاه حق الاتقاء ... اما بعد فانی طالعت کتاب تهذیب الکمال فی اسماء الرجال و هم رجال الکتب الستة و ما انضم الیها؛ **انجام:**آخر طبقة البخاری و باقی شیوخ الائمة الحمدلله وحده فرغ منه محمد بن احمد الذهبی فی سنة خمس عشرة و سبعمائة

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان، رم، ایتالیا شماره ۱۰۳۲؛ خط: نسخ، کا: احتمالاً مؤلف، تا: ۷۱۵ق؛ مصحح، با خطخوردگی، با یادداشت یکی از شاگردان مؤلف: «تناولت هذا المصنف من مصنفة الحافظ العلامة شیخ المحدثین ابی عبدالله الذهبی وصح فی سادس و عشرین المحرم سنة خمس و اربعین و سبع مائة و کتب عبدالوهاب بن علاالشبلی (؟) الشافعی ...»؛ ۱۳۴ص، ۲۷سطر [عکسی ف: ۳-۴۴ و ۴- ۴۲۰]

● **المجروحین من المحدثین = معرفة المجروحین و الضعفاء من المحدثین** / رجال / عربی

al-majrūḥīn min-al muḥaddiṯīn = ma‘rifat-ul majrūḥīn wa-ḍḍu‘afā’ min-al muḥaddiṯīn

ابن حبان، محمد بن حبان، ۲۷۴؟ - ۳۵۴ قمری

ebn-e hebbān,mohammad ebn-e hebbān (888 - 966)

چون شناخت آثار و اخبار صحیحه ازسقیمه را مؤلف مهم دانسته، لذا به بررسی ضعفاء محدثین و دلیل بر ضعف آنان مبادرت کرده، به ترتیب حروف الفبا در ۲۸ «باب»، و در آخر باب الکنی را به آن افزوده و در ابتداء نیز فوائدی را مفصلاً درباره موضوع متذکر شده است.

آغاز:الحمدلله الواحد الأحد المحمود الصمد الذی لا یغنیه تکرار دور الأحوال و انواع التغییر و الانتقال و هو خالق الخلایق و منشیهم.

چاپ: به‌کوشش محمود ابراهیم زاید، حلب، ۱۳۹۶ق، در ۳ جلد

[هدیة العارفین ۴۴/۲-۴۵؛ تاریخ نگارش‌های عربی۲۸۳/۱؛ دلیل مؤلفات الحدیث الشریف المطبوعة۲۰۲/۱-۲۰۳؛ الفهرس الشامل، الحدیث النبوی و علومه و رجاله ۱۵۴۰/۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۳۰عکسی

آغاز:برابر

نسخه اصل: کتابخانه احمد ثالث -ترکیه ۴۹۶؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶ یا ۷؛ مصحح، محشی، مقابله شده با نسخه‌ای از اصل کتاب که در دار الحدیث نوریه دمشق موجود بوده از «عبدالله بن مروان شافعی»؛ مهر: «الحمدلله الذی هدانا لهذا و ما کنا لنهتدی لو لا ان هدانا الله» (دایره)؛ تملک: عبدالرحمن القلقشندی در ۸۹۲ ؛ واقف: سلطان محمود خان غازی؛ ۵۲۴ص [عکسی ف: ۵-۱۸۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۶۷ عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [میراث شهاب: س۱۷ش۳و۴-۳۰۶]

● **مجری الدموع** / تاریخ / فارسی

majra-do domū‘

حسنی حسینی، احمد بن عبدالباقی، ق۱۳ قمری

hasanī hoseynī,ahmad ebn-e ‘abd-ol-bāqī (- 19c)

اهدا به:میرزا سید محمد امام جمعه اصفهان ملقب به سلطان العلماء

مجالسی است مرتب درمصائب وحالات حضرت سید الشهدا ء علیه السلام که مؤلف بنا به گفته‌اش از کتاب‌های معتبر آنها را گردآورده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۶۶-۱۸/۸۶

آغاز:الحمدلله الذی أوحی الی عبده ما أوحی فأسری به لیلاً من المسجد الحرام الی المسجد الاقصی ... چنین گوید اقل السادات والطلبته بل لا شیء فی الحقیقة احمد بن عبدالباقی؛ **انجام:**آنچه کردند حکایت هلال بن نافع بعد ازاین بتفصیل ذکر شود انسب است ألالعنته الله علی القوم الظالمین

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱۱۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۴۸]

● **المجسطی** / هیئت / عربی

al-majasṭī

؟ بطلمیوس، کلاودیوس، ش، ۱۰۰؟ - ۱۷۸ میلادی
batlamīūs,kelāvdīūs,š (100 - 178)
ترجمه عربی کهن مجسطی بطلمیوس قلوذی است در سیزده مقاله.
شرح و حواشی:
۱- المجسطی (مختصر) = ملخص المجسطی؛ خوارزمی، محمد بن احمد (-۳۸۷)
۲- شرح المجسطی؛ فارابی، محمد بن محمد (۲۶۰-۳۳۹)
۳- المجسطی (مختصر)؛ ابن سینا، حسین بن عبدالله (۳۷۰-۴۲۸)
۴- حل شکوک کتاب المجسطی و جوابات المسائل المشکوک فیها؛ ابن هیثم، حسن بن حسن (۳۵۴-۴۳۰)
۵- ملخص المجسطی؛ ابوریحان بیرونی، محمد بن احمد (۳۶۲-۴۴۰)
۶- سبب الخطاء و التصحیف العارضین فی جداول المقالتین السابعة و الثامنة من کتاب المجسطی و تصحیح ما امکن تصحیحه = کلام السری فی الثوابت ابن صلاح، احمد بن محمد (-۵۴۸)
۷- مقدمة فی تتمیم برهان الشکل الرابع من المجسطی؛ عرضی، مؤید الدین بن برمک (-۶۶۴)
۸- مقدمة فی تصحیح برهان المجسطی؛ عرضی، مؤید الدین بن برمک (-۶۶۴)
۹- تحریر المجسطی = تحریر مجسطی؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)
۱۰- شرح تحریر المجسطی؛ سمرقندی، محمد بن اشرف (-۷)
۱۱- تفسیر التحریر = شرح تحریر مجسطی؛ نظام الاعرج، حسن بن محمد (-۷۲۸)
۱۲- شرح تحریر المجسطی؛ بیرجندی، عبدالعلی بن محمد (-۹۳۴)
۱۳- تکملة المجسطی؛ دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد (-۹۴۸)
۱۴- شرح تحریر المجسطی؛ گیلانی، صدرالدین علی بن محمد (-۱۰۱۸)
۱۵- تفسیر مختصر مجسطی؛ قاینی، کافی بن محتشم (-۱۱)
۱۶- حاشیة المجسطی؛ میرزا کافی قاینی
۱۷- حاشیة تحریر المجسطی
۱۸- شرح المجسطی(۵عنوان)
۱۹- شکل الزهرة
۲۰- المجسطی (مختصر)
۲۱- مقدمة تابعة فی تصحیح برهان الشکل الرابع من تاسعة بالمجسطی
۲۲- ملتقطات من کتب المجسطی

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۹۴
آغاز:(آغاز در نسخه ما افتاده و پس از چند سطر چنین است:) فی ان الارض بکل اجزائها کریة عند الحس بالقیاس الی الکل و یستبین لنا ان الارض بکل اجزائه کریة الشکل فی الحس(برابر با فصل چهارم مقاله نخستین تحریر مجسطی طوسی)؛ **انجام:**فقد یلیق و یحسن ان ... نجعل هذا آخر الکتاب انش تم القول الثالث من کتاب بطلمیوس القلوذی فی التعالیم و هو المعروف بالمجسطی و بتمامه تم جمیع الدیوان و الحمدلله علی عونه ... و صلی الله علی جمیع النبیین عامة و علی محمد خاصة و سلم تسلیماً و کان فراغی من نسخه آخر لیلة من ربیع الاخر قبل انتصاف اللیل بنحو ساعة من سنة ثمانین و اربعمائة.
مقاله ۱ تا ۱۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۴۸۰ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۸۶گ، ۳۵سطر(۱۵×۲۴)، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۵-۵۰۶]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۰۰-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۱۹۶]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۱
آغاز:کتاب المجسطی ینبغی ان یبتدی به فی هذاالکتاب ذکر حال؛ **انجام:**الباب الثامن و التسعین فی المسائل الی ... الابعاد الجزئیة الکائنة ... و بهذا لوجه ... و لاجمیع البروج ... الکتاب بحمدالله و منه.
خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۶ و ۷؛ جلد: مقوایی، ۱۵۷گ، ۲۵سطر (۱۳/۵×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [سنا: ف: ۲-۱۷۵]
۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۴۹۸/۲
آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین ... کتاب الاکثروذوسیوس و هو ثلاث مقالات و تسعة و خمسون شکلا و فی بعض النسخ بنقصان شکل فی العدد و قد امر بنقله من الیونانیة الی العربیة ابوالعباس احمد بن المعتصم بالله و تولی نقله قسطا بن لوقاء بعلبکی الی شکل الخامس من المقالة الثالثة ثم تولی نقل باقیه غیره و اصلحه ثابت قرة الحرانی ...
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: رجب۱۱۱۲ق؛ محشی؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۵۰]

● **المجسطی (مختصر) = ملخص المجسطی** / هیئت/ عربی
al-majasṭī (mx.) = mulaxxaṣ-ul majasṭī
خوارزمی، محمد بن احمد، - ۳۸۷ قمری
xārazmī,mohammad ebn-e ahmad (- 998)
وابسته به: المجسطی؛ بطلمیوس، کلاودیوس، ش (۱۰۰-۱۷۸م)
گزیده از ابوعبدالله محمد بن احمد سعیدی خوارزمی.با سربندهای «مقاله»:۱. الحکمة ینقسم الی الجزء العملی؛ ۲. الارض ینقسم بمعدل النهار واحدی دوایر المیول باربعة اقسام؛ ۳. فی زمان سنة الشمس؛ ۴. قد یعرض القمر بسبب قربة من مرکز الارض اختلاف منظر محسوس ...؛ ۱۳. فی الاصول التی منها یعلم عروض المتحیرة. (احمد منزوی)
آغاز:حمدله. صلاة. قال ابو عبدالله محمد بن احمد الخازمی (چنین) ره. و بعد، فان کتاب المجسطی لبطلمیوس، الذی هو عمدة النوع التعلیمی و قانون تحقیق الارصاد و لما کان منفق

العبارة مع الاسهاب، رایت اختصرة ینصل الفاظة ... و اسقاط الاشکال المکررة و القاء الجداول ...

[الذریعه ۲۰۶/۲۰ «مختصر المجسطی» از خازمی]

شرح و حواشی:

۱- تفسیر مختصر مجسطی؛ قاینی، کافی بن محتشم (-۱۱)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۳۸۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**فیها کما تقدم فی الکواکب الثابته، تم اختصار کتاب المجسطی لمحمد بن احمد السعیدی الخازمی، تم فی عصر یوم الاربعا سابع والعشرین شهر جمادی الاول سنة احدی و اربعین و الف من الهجرة النبویة الفقیر المشتهر ببرهان المنجمین محمد حسین التبریزی فی المشهد المقدس الرضویة علیه افضل الثناء والتحیة

خط: نستعلیق تحریری، کا: تبریزی برهان المنجمین، محمد حسین، تا: ۱۰۴۱ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: مقوایی، ۱۲گ، ۲۶-۲۷ سطرچلیایی(۱۱/۲×۱۹)، اندازه: ۱۶/۸×۲۵/۲سم [ف: ۸-۴۲۶]

۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۸۲/۱

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن ولی محمد طبیب مشهدی، تا: ۱۳۰۹ق؛ کاغذ: ترمه، ۲۳ص (۲-۲۴)[نشریه: ۲-۱۰۶]

● المجسطی (مختصر) / هیأت / عربی

al-majasṭī (mx.)

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ‘abd-ol-lāh (981 - 1038)

وابسته به: المجسطی؛ بطلمیوس، کلاودیوس، ش (۱۰۰-۱۷۸م)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۱۸/۲

آغاز:بسمله، و قدحان لنا ان نورد جوامع کتاب بطلمیوس الکبیر المعمول فی المجسطی و علم الهیئة؛ **انجام:**نرجو ان تبلغ فی استقصائه مالم تبلغ قبلنا

خط: نسخ، کا: فضل الله بن حسن نایینی، تا: ۱۰۸۲ق؛ جدول به تحریر و زر ولاجورد. جای عناوین و اشکال بیاض؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: چرمی، ۱۴۸ص (۷۴-۲۲۱)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۷×۳۵سم [ف: ۸-۳۵۰]

● المجسطی (مختصر) / هیئت / عربی

al-majasṭī (mx.)

وابسته به: المجسطی بطلمیوس، کلاودیوس، ش (۱۰۰-۱۷۸م)

اهدا به: کاتبی قزوینی

تاریخ تألیف: حدود ۶۰۰ق

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۱۹۵

در ۱۲ مقاله؛ خط: نسخ، کا: علی بن سعد بن علی تفلیسی، تا: ۷۰۳ق؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۱۰ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۹-۱۸۳]

● مجلاة الفؤاد فی تعداد ما یراد من الخصال و یذاد / اخلاق / فارسی

mejlāt-ol fo’ād fī te‘dād-e mā yorād men-al xesāl va yozād

علم الهدی، محمد بن محسن، ۱۰۳۹ - ۱۱۱۵ قمری

‘alam-ol-hodā, mohammad ebn-e mohsen (1630 - 1704)

مؤلف، کتابی به نام «منحة الابرار» نگاشته بود در اصول دین و اصول اخلاقی و احکام نماز و روزه، و بر آن شد که بخش اخلاقی آن را در تحریری دیگر جدا سازد. این کتاب با انشائی ادیبانه در سه «مقاله» دارای فصول نگاشته شده است: مقاله ۱. در تفصیل خصال بر سبیل اجمال؛ مقاله ۲. در ارکان مکارم و فضایل؛ مقاله ۳. بیان دعائم ذمایم و رذایل.

آغاز:سپاس حق شناس و ستایش نیایش اساس نیازمند قبول درگاه خداوند بی مانند است.

انجام:و قران در میزان اعتبارگران مقدار شمارند، و ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء و الله ذوالفضل العظیم ...

[فهرستواره منزوی ۵۹۴/۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۲۱

آغاز:سپاس حق شناس و ستایش نیایش اساس نیازمند قبول درگاه خداوند بی مانند است؛ **انجام:**و قران در میزان اعتبارگران مقدار شمارند، و ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء و الله ذوالفضل العظیم ...

خط: نسخ، کا: علم الهدی، محمد بن محسن، بی‌تا؛ مصحح؛ مهر: «... ابو تراب» (بیضوی)، «جمال الدین اسحاق» (بیضوی)؛ واقف: سلیمان بن نصیر الدین بن علم الهدی (نوه مؤلف)؛ جلد: تیماج، ۹۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۵-۲۰۸]

● مجلاة المشاعر / فلسفه / عربی

mijlāt-ul mašā‘ir

شهدادی، محمد بن ابی الحسن، - ۱۲۷۸ قمری

šahdādī, mohammad ebn-e ab-el-hasan (- 1862)

وابسته به: المشاعر؛ صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم (۹۷۹-۱۰۵۰)

شرحی است مزجی بر کتاب مشاعر ملاصدرا.

آغاز:بسمله الحمدلله الذی جعل الحکمة مفتاحاً للنجات فمن یؤتی الحکمة، فقد اوتی خیراً کثیراً ... اما بعد فیقول المفتاق الی الله الغنی ... ان هذه تعلیقة علی المشاعر حررتها حین قرائتی ایاه تذکرة لنفسی و تبصرة للمحصلین من الاکابر و سمیته بمجلاة المشاعر و علیه التوکل فی الاعلان و السرایر المشعر الاول فی

بیان أنه ای الوجود نفسه او مفهومه غنی عن التعریف اما بحسب المفهوم ...
انجام:الذی هو المفیض للوجود و هو الاول و الآخر هذه التعلیقة الموسومه ... علیه الف الف الثنا و التحیة.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۴۷۵

آغاز:بسمله الحمدلله الذی جعل الحکمة مفتاحاً للنجات فمن یؤتی الحکمة، فقد اوتی خیراً کثیراً ... اما بعد فیقول المفتاق الی الله الغنی ... ان هذه تعلیقة علی المشاعر حررتها حین قرائتی ایاه تذکرة لنفسی و تبصرة للمحصلین من الاکابر و سمیته بمجلاة المشاعر و علیه التوکل فی الاعلان و السرایر المشعر الاول فی بیان أنه ای الوجود نفسه او مفهومه غنی عن التعریف اما بحسب المفهوم؛ **انجام:**الذی هو المفیض للوجود و هو الاول و الآخر هذه التعلیقة الموسومه ... علیه الف الف الثنا و التحیة.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۹ ذیحجه۱۲۴۴ق؛ مصحح؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: مقوا با روکش مشمع، ۶۰گ، ۲۲ سطر (۱۲×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲-۵۸۱]

● **مجلس** / عرفان و تصوف / عربی

majles

سهروردی، عمر بن محمد، ۵۴۲ - ۶۲۲ ؟ قمری

sohravardī, ‘omar ebn-e mohammad (1148 - 1226)

تاریخ تألیف: ذیقعده ۶۰۱ق؛ محل تألیف: غزنه
از املاء ابی النجیب سهروردی به روایت از مفتی الشرق مجدالدین مرتضی امیرالمومنین ابوعلی یحیی واسطی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۴۷۸/۱۴-ف

نسخه اصل: کتابخانه توبینگن90 MaVI؛ بی‌کا، تا: قرن ۸ [فیلمها ف: ۳-۱۵۸]

● **مجلس** / گوناگون / عربی

majles

غیر همانند:

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۵۷

مجموعه مطالب شامل احادیث و تفسیر قرآن تحت عنوان «مجلس» که ظاهراً برای سخنرانی جمع‌آوری شده است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رحلی [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۱۶]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۱۱۳

بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق؛ خریداری از پوراندخت اربابی [رایانه]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۰۰۹

تعداد ۸۵ قطعه اسناد، حاوی صورت جمع و خرج مناطق مختلف آذربایجان، مالیات دیوانی دهات مختلف، براوت مخارج هذه السنه پیچی ئیل حشمت دیوان، در سال ۱۳۲۶ق است که به خط سیاق نگاشته شده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ [ف: ۳۳/۲-۲۶]

● **مجلس آرا** / تاریخ معصومین / فارسی

majles-ārā

رازی، محمد مقیم، ق۱۲ قمری

rāzī,mohammad moqīm (- 18c)

از روی «حبیب السیر» و «مصابیح القلوب» و «راحة الارواح» و «شهاب الاخبار» و «حقوق الاخوان» و «روضة الاحباب» و «قصص الانبیاء» و «اخلاق محسنی»، در ۵۰ «باب» و ۱ «خاتمه»، در اخبار و حکایات دینی و معجزات، آخرین در ۱۱ فصل.
آغاز:آنجا که کمال کبریای تو بود×× عالم نمی‌از بحر عطای تو بود

[الذریعة ۱۱/۲۰؛ فهرستواره منزوی ۵۹۴/۶]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۲۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**گرفتار گردد.
خط: نستعلیق، کا: علی یاورخان، تا: محرم۱۲۴۲ق؛ کاغذ: ترمه هندی، جلد: میشن، ۴۵۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۴/۶سم [ف: ۴-۷۲۸]

● **مجلس آرا** / اخلاق / فارسی

majles-ārā

شیرازی، محمد محسن، ق۱۲ قمری

Šīrāzī,mohammad mohsen (- 18c)

اهدا به: شاه سلیمان صفوی و امام وردی بیکفرمانروای شیراز
داستان‌های بنی اسرائیل را که علی بن مبقری گردآورده بود و درهریک رمزی اخلاقی نهفته است طی چهل «مجلس» ترجمه و گزارش کرده و درآغاز هر مجلس، حدیثی آورده که موضوع چهل حدیث شامل وی گردد: ۱. در ابتلا و ملکه مروت؛ ۲. در خیریت مصلحت؛ ۳. در بیان صبر و قضا؛ مجلس ۴. در بیان تصدق که دفع قضایا و بلایای عظیمه می‌کند؛ ۵. در بیان آنکه تصدق و عطیه موجب زیادتی مال می‌گردد؛ ۶. در بیان فایده قناعت و توکل؛ ۷. در بیان حرص که موجب خسران دنیا و آخرت است؛ ۸ در بیان آنکه ترک معصیت از خوف الهی موجب دخول جنت است؛ ۹. در بیان آنکه دعا از روی یقین به اجابت می‌رسد؛ ۱۰. در بیان [آنکه] اقرار به ذنب باعث قبول عبادت است؛ ۱۱. در بیان آنکه با فاسق در ساختن موجب عذاب الیم است؛ ۱۲. در بیان آنکه توبه از روی اخلاص موجب خلاصی از بلیات است؛ ۱۳. در بیان آنکه عمل قلیل از روی [یقین و اخلاص قبول حق می‌گردد و موجب قرب] و اجابت دعوات می‌شود؛ ۱۴. در بیان [آنکه] کوتاهی امل و آرزو موجب ثواب عظیم است؛ ۱۵. در بیان [آنکه] ورع و خوف الهی موجب

دخول رد نار است؛ ۱۶. در بیان آنکه جمع کردن مال موجب و بال و ناامیدی است؛ ۱۷. در بیان آنکه نیکویی با والدین ثمره آن دخول جنت است؛ ۱۸. در بیان آنکه محبت با حق تعالی باعث دخول بهشت است؛ ۱۹. در بیان آنکه قصد صحیح در اعمال و نیت خالص موجب استخلاص از بلیات است؛ ۲۰. در بیان آنکه زکوة موجب زیادتی برکت در مال است؛ ۲۱. در بیان آنکه منع زکوة موجب خسران آخرت است؛ ۲۲. در بیان آنکه بنده به سبب افعال حسنه و صلاح به هدایت الهی می‌رسد و به سبب اعمال سیه در ضلالت می‌ماند؛ ۲۳. در بیان آنکه حق تعالی در قیامت به تفضل عمل می‌فرماید؛ ۲۴. در بیان آنکه ظلم بر مظلوم موجب خسران آخرت است؛ ۲۵. در بیان آنکه اعمال در دنیا مجسم می‌شود؛ ۲۶. در بیان آنکه خیانت حق شوهر و تهمت گفتن موجب دخول در نار است؛ ۲۷. در بیان آنکه احیاء اموات در دنیا دلیل رجعت است؛ ۲۸. در بیان آنکه رد سائل نمودن موجب سلب نعمت و پریشانی است؛ ۲۹. در بیان آنکه رحم بر حیوانات موجب ثواب آخرت و نعمت دنیا می‌شود؛ ۳۰. در بیان آنکه اجرای شرع پیغمبران بر حیوانات می‌شود؛ ۳۱. در بیان آنکه تهمت در حق شخصی موجب رسوایی و عقاب آخرت است؛ ۳۲. در بیان استدراج؛ ۳۳. در بیان آنکه عبادت از روی اخلاص موجب رفع عذاب می‌گردد؛ ۳۴. در بیان آنکه پیروی ناموس مردم موجب رسوایی دنیا و عذاب آخرت است؛ ۳۵. در بیان آنکه شخص به سبب صلاح مستحق بهشت می‌شود و به سبب کفر و ضلالت به جهنم می‌رسد؛ ۳۶. در بیان آنکه ایمان از روی یقین سبب هدایت جمعی می‌شود؛ ۳۷. در یقین و اطمینان؛ ۳۸. در بیان اثبات حشر و نشر؛ ۳۹. در بیان آنکه بعدد هر عسری یسری است؛ ۴۰. در بیان [آنکه] اعتقاد در توحید و عبادت از روی یقین موجب کرامت می‌گردد.

آغاز:بسمله. حمد بیحد و مدح بی عدد مبدعی را سزاست که عقول مجرده و نفوس قدسیه را واسطه در ایجاد عالم ساخت و اغراض متنوعه عالم کون و فساد را پرداخت.

انجام:همین قدر اکتفا نمود امید که خواننده وشنونده ازاین احادیث منتفع گردند وبه اعمال آن پردازند وبه ثواب اخروی رسند.

[الذریعة ۱۱/۲۰؛ نسخه‌های منزوی ۱۶۷۸/۲؛ فهرستواره منزوی ۵۹۴/۶]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: دیلمانی، جعفر بن حسین، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوای زرد، ۱۸۶گ، ۱۸سطر(۱۱×۲۴)، اندازه: ۱۸×۳۴سم [ف: ۱۲-۲۶۵۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۲۴ محرم۱۲۰۴ق؛ مجدول؛ تملک: میرزا ربیع عطار لنگرودی؛ جلد: تیماج، ۲۰۲گ، ۱۷سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۸/۵سم [ف: ۹-۱۳۰۸]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۳۰

خط: نستعلیق، کا: صفر علی بن حسینعلی شلمانی، تا: شنبه ۵ رجب۱۲۴۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۸۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۶-۱۹۶]

۴. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۳۲۳

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالعلی، تا: چهارشنبه ۲۵ربیع الاول۱۲۴۳ق، جا: قاضی محله؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۵۶گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۵/۵سم [ف: ۲-۳۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۵۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳-۴۱]

۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: جوانمرد بن ابراهیم خوئینی، تا: پنج‌شنبه ۱۸ شعبان۱۲۵۷ق؛ مهر: «محمد رضا»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: ۴-۱۶۹۹]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۰۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد نصیر بن شیخ ابراهیم بن شیخ بهاء الدین جبل عاملی شالی المسکن، تا: دوشنبه ۱۸ جمادی الثانی۱۲۶۸ق، به جهت آقا سید علی مشهور به میرزا بزرگ؛ جلد: تیماج، ۱۰۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۱۶-۱۶]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۳۸۱ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **مجلس آرا** / عرفان و تصوف / عربی

majles-ārā

رافع، محب علی

rāfe‘, moheb ‘alī

داستانی است مفصل و خیالی که به صورت ادبی زیبا به تحریر درآمده است؛ موضوع داستان پادشاهی است به نام کامکار از کشمیر، دارای زنی به نام گلچهره و پسری به نام جهانبخش و ...؛ این کتاب غیر از دوکتابی است که به همین عنوان درالذریعه ذکر شده‌اند.

آغاز:بعد از حمد قادر مختار و نعت سید ابرار ومنقبت حیدر کرار صلوات الله علیه و علی آله اجمعین چنین گوید.

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۳۱۰

آغاز:برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۹شعبان۱۲۲۹ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: حسن صدرزاده خویی، ۱۳۴۷ش؛ جلد: مقوایی، ۲۹۲ص،

۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: -۱۵۲]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۵۴
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۵۰]

● **مجلس افروز** / شعر / فارسی

majles-afrūz

ابن یمین، محمود بن یمین الدین، ۶۸۵؟ - ۷۶۹ ؟ قمری
ebn-e yamīn, mahmūd ebn-e yamīn-od-dīn (1287-1368)

تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۵۳۴/۵
آغاز:پیش از آن دم که بود کون و مکان ×× بود آن گنج گرانمایه نهان؛ **انجام:**ای یار که رخسار تو آینه ماست ×× ما شاهد و دیدار تو آئینه ماست / آن جامه شاهی که باطلس ندهم ×× در صومعه این خرقه پشمینه ماست
خط: نسخ خفی، کا: محمد غنی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: بغدادی، جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۱۳/۴×۲۴/۸سم [ف: ۴-۱۱۳۳]

● **مجلس افروز** / شعر / فارسی

majles-afrūz

نصرآبادی کاشانی، فضلعلی، ق۱۳ قمری
nasrābādī kāšānī,fazl-‘alī (- 19c)

مثنوی است درپند واندرز در ۳۳ باب، وهر باب (از دوم به بعد) شامل یک حکایت اخلاقی است. در سبب تألیف کتاب گوید که من ده فرزند از اناث و ذکور داشتم نه نفرشان درگذشتند و تنها یک پسر برایم باقی ماند که با کمال و سخن‌سنج و دانا بود و در روزگار پیری به او دلخوش بودم، ناگهان دست اجل آن یک پسر را هم از من جدا کرد.در این سوز و گداز که از داغ آخرین فرزندم داشتم، عزیزی از فقهای عصرکه نامش محمد است مرا به سرودن این منظومه تشویق و ترغیب کرد. مؤلف از این‌که در هشتاد سالگی و باچنان وضع و حالی به نظم و مثنوی مجلس افروز پرداخته، ازسستی ابیات آن پوزش خواسته است.
آغاز:۱: بنام خداوند گیتی فروز ×× که روز آورد شب، شب آرد به روز / کشد نیل برطاق ابروی شب ×× زند شانه بر عنبرین موی شب
۲: ستایش کنم حی نادیده را ××که آدم کند آب گندیده را
انجام:الهی بر آید از آن دوده دود ××که نام محمد برد بی درود
چاپ: تهران، نبیذ کهن، ۱۳۴۷ش، صص ۵۲-۵۳، منتخبی از آن
[الذریعة ۲۸۱/۱۹؛ نسخه‌های منزوی ۳۱۶۵/۴؛ فهرستواره منزوی ۱۷۵۵/۳]

۱. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره
آغاز:برابر ۱؛ **انجام:**برابر
خط: نستعلیق ناخوش، کا: محمد صادق بن محمد باقر قمی، تا: ۱۲۳۶ق، کاتب قمی ساکن قریه مشهد باریکرسف؛ اندازه: ۱۷×۲۱سم [نشریه: ۷-۷۴۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۱۲۶
آغاز:برابر ۲؛ **انجام:**برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲ رمضان ۱۲۴۰ق؛ واقف: محمود فرخ، اسفند ۱۳۲۷؛ جلد: تیماج، ۱۹۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۷-۷۲۱]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۹۱۱
آغاز:... میروم بر سرد استان اگر چه نباشد واصح آن؛ **انجام:**برابر
خط: نستعلیق، کا: نصرآبادی، محمد علی، تا: ۱۲۴۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا [رایانه]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۰۰
آغاز:برابر ۱؛ **انجام:**برابر
خط: نستعلیق، کا: حسین بن حاجی ممد مسکنانی، تا: جمادی الثانی۱۲۵۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۴۲گ، ۲۱سطر(۶×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۰-۱۷۴۷]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۴۱-۱۸/۶۱
آغاز:برابر ۱؛ **انجام:**بحق تقی سرور اتقیاء ×× بحق نقی شاه ارض وسماء
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۷۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۶-۳۵۴۸]

۶. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:۴
آغاز:برابر ۱؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۵×۲۱سم [نشریه: ۱۱-۹۵۱]

● **مجلس افروز** / عرفان و تصوف / فارسی

majles-afrūz

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۰۶/۵
آغاز:بسمله. قومی را اندیشه بخود رسید گمان بردند که رسید؛ **انجام:**نام این نسخه مجلس افروز است.
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۸۵گ (۲۱۵ر-۲۹۹ر)، ۱۳سطر چلیپایی، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱۵-۴۱۵۱]

● **مجلس افروز** / شعر / فارسی

majles-afrūz

سه کتاب به این نام اول به ابن یمین، دوم عبدالرحمان فرزند میرزا پادشاه خطلانی، سوم به نام ملافضلعلی نصرآبادی کاشانی نسبت داده شده است. اما این نسخه جز آنهاست.

تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۳۴/۱
آغاز: بسم ... زکان صفاتش نداری خبر ×× مجال سخن نیست در

این رهگذر؛ **انجام:**وزان سوی سلمی چه تابنده مهر ×× شده محو آن نور از ماه مهر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوایی، ۱۰گ (۱-۱۰ر)، ۱۵سطر(۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: -۳۰]

● **مجلس امجدی** / عروض و قافیه / فارسی
majles-e amjadī

شهرت، علی بن یاربیک، ق۱۳ قمری
Šohrat,ʻalī ebn-e yārbeyk (- 19c)

اهداء به:سید امجد علی خان
تاریخ تألیف:۱۲۳۷ق
افتخارالدین علی شهرت پسر یار بیک خان میرزا پیارن برادر شجاع الملک حسام الدوله محمد علی وردی خان بهادر مهابت جنگ که در ۱۰جمادی ۱۲۳۴ (۲۳ پهاکن ۱۲۲۵بنکله -۴ مارچ ۱۸۱۹) از کلکته به حیدرآباد رفته بود و نسخه‌ای به نام بحرین در عروض و قافیه دارد و به فرموده سید امجد علی خان این رساله را در عروض و قافیه ساخته و در آن به شعر هندی و ریخته هم نگریسته است. تاریخ تألیف آن چنان‌که میر حسین علی جعفری در پایان نسخه ما نوشته است ۱۲۳۷ است؛ در یک «مقدمه» و دو «مجلس» و یک «خاتمه»:مقدمه در تاریخ شعر فارسی و ریخته و تعریف عروض و وزن و قافیه؛ مجلس ۱. در بیان عروض و آن محتوی است بر هفت اختلاط؛ مجلس ۲. در بیان قوافی و آن مشتمل است به ده ذکر؛ خاتمه در اشعار عربی.
[نسخه‌های منزوی ۲۱۷۳؛ گنج‌بخش منزوی ۱۵۴۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱۰۸
آغاز:بسمله، الحمدلله الذی هدانا ... عاداه. اما بعد بر خاطر وقاد ارباب دانش و ضمیر نقاد اصحاب بینش که سواد سخن سرمه حق بین آنهاست؛ **انجام:**فلان، ندمت علی سکوتک مرة، فلتندمن علی الکلام مرارا، تاریخ تالیف این کتاب میر حسین علی متخلص به جعفر ساکن حیدرآباد چنین فرموده، قلعه: شده تالیف اولا بحرین-مجلس امجدی رقم من بعد - جعفری گفت سال تاریخش - مجلس امجدی ز شهرت سعد -۱۲۳۷ تمام شد
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «شهرت ۱۲۳۰، افتخارالدین علی ... افتخارالدین علی خان منصف ۱۲۳۰»؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوایی پارچه‌ای، ۹۹گ، ۱۵سطر (۱۲/۵×۲۳/۵)، اندازه: ۲۳×۳۲سم [ف: ۱۷-۳۲]

● **مجلسان حدیثیان** / حدیث / عربی
majlisān ḥadīṯīyān

ابن قدامه، عبدالله بن احمد، ۵۴۱ - ۶۲۰ قمری
ebn-e qodāma, ʻabd-ol-lāh ebn-e ahmad (1147 - 1224)

دو مجلس روایی است به نقل از ابوالحسین علی بن محمد بن عبدالله ابن بشران (-۴۱۶ق)و ابوالفتح محمد بن احمد بن ابی الفوارس به طور مسند و در پایان به جرح و تعدیل راویان آن پرداخته است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۷۶/۸
آغاز:آخبرنا الشیخ الامام ابومحمد ... انی لأعلم اذا کنت عنی راضیة و اذا کنت علی غضبی
نسخه اصل: کتابخانه دارالکتب الظاهریه (مدرسه عمریه) - دمشق ۳۷۴۴؛خط:نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ دارای سماع و یا صورت سماع و قرائت یا سماع‌های متعدد؛۱۱ص(۱۵۰-۱۶۰)[عکسی ف: ۳-۳۴۸]

● **مجلس تماشاخانه** /- فارسی
majles-e tamāšāxāne

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۶۳۵
بی‌کا، تا: ۱۳۱۸ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۶/۲×۲۳/۱سم [رایانه]

● **مجلس تنظیمات** / قانون / فارسی
majles-e tanzīmāt

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۳۴
آغاز:مجلس تنظیمات در شرح اداره اختیاری و ادامه قانونی. بسمله. در باب انتظام لشکر و مجلس تنظیمات فرمایش رفته بود؛ **انجام:**شاهنشاهی هرگز خارج نخواهد بود تمام شد بتاریخ یوم پنج‌شنبه ۸ شهر جمادی الاولی.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۸ق، از منشی میرزا محمد حسین سپهسالار؛ جلد: تیماج [رایانه]

● **المجلس الثانی من خطبة العید الکبیر** /- عربی
al-majlis-uṯṯānī min xuṭbat-il ʻīd-il kabīr

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۹/۷
آغاز:الله اکبر الله اکبر الله اکبر کبیرا و سبحن الله بکرة و اصیلا عبادالله اعلموا رحمکم الله ان یومکم الکریم
نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال، مادرید اسپانیا، شماره ۱۶۵۶؛ خط: مغربی، کا: عبیدالله محمد بن محمد بن علی البکری، تا: با تاریخ۱۰۰۶ق؛ ۲ص (۵۱-۵۲) [عکسی ف: ۳-۴۰۳]

● **مجلس حفظ الصحة دولت علیه ایران** / اسناد / فارسی
majles-e hefz-os sehhe-ye dowlat-e ʻellīye-ye īrān

صورت مجلس ۱۳۳۴ از دکتر امیرخان، بودجه مخارج تخمینی برای سال مالی ۱۳۲۸، با پاره‌هایی از روزنامه‌های مانند شق و

شفق و جز اینها.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۳۵-ف
بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۵]

● مجلس در تحریص بر اداء حقوق مالیه / متفرقه / فارسی

majles dar tahrīs bar adā’-e hoqūq-e mālīye

شوشتری، جعفر بن حسین، ۱۲۳۰ – ۱۳۰۳ قمری
šoštarī,ja‘far ebn-e hoseyn (1815 - 1886)

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۰۱/۲
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوایی، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱-۱۵۰]

● مجلس فی قوله تعالی «لقد جائکم رسول من انفسکم» / تفسیر / عربی

majlis-un fī qawl-i-hī ta‘ālā «laqad jā’a-kum rasūl-un min anfus-i-kum»

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۸/۱۱
بی‌کا، تا: قرن ۹ [ف: ۵-۶۱]

● مجلس مکتوب خوارزم / اخلاق / فارسی

majles-e maktūb-e xārazm

شهرستانی، محمد بن عبدالکریم، ۴۷۹؟ – ۵۴۸ ؟ قمری
šahrestānī,mohammad ebn-e ‘abd-ol-karīm (1087-1154)

گفتاری فلسفی عرفانی است از تاج الدین شهرستانی صاحب ملل و نحلل که در بین مطالب از آیات و روایات بسیار بهره جسته است.
آغاز: ایزد را تعالی خلق است و امر الا له الخلق و الامر له الخلق ملکا و الامر ملکا امر او مصدر خلق اوست خلق او مظهر امر او خلق او نبود بامر او در وجود آمد امر او نبود بخلقاو در ظهور آمد
چاپ: به وسیله استاد «جلالی نائینی» به چاپ رسیده است.
[فهرست کتابهای چاپی فارسی: ۴۵۲۸؛ فهرستواره منزوی ۲۲۷/۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۶۸/۱
آغاز: خلق و تسویه در خلق شخص انسانی، تقدیر و هدایت در تقدیر نفس روحانی در همه کتابهای گذشته تقریر خلق و أمر آمده؛ **انجام:** یکی کنج ایستاده یکیکنج روان هما امامان قاما او قعدا و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.
خط: شکسته نستعلیق، کا: قطب الدین شیرازی، محمود بن مسعود، تا: ۶۸۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۱۹گ (۴ر-۲۲ر)، ۲۵سطر، اندازه: ۵×۱۳/۵سم [ف: ۳۲-۶۳۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۹۳/۲
آغاز: ایزد را تعالی خلق است و امر الا له الخلق و الامر له الخلق ملکا و الامر ملکا امر او مصدر خلق اوست خلق او مظهر امر او خلق او نبود بامر او در وجود آمد امر او نبود بخلقاو در ظهور آمد؛
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۰ق؛ ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲-۳۵۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۷/۱
آغاز: فرمان امر او و الدهر کل الزمان و العرش کل المکان؛ **انجام:** هما امامان قاما او قعدا و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ از روی نسخه به خط قطب الدین شیرازی و او نیز با یک واسطه از نسخه خط مؤلف نگاشته، مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۵ص (۱-۳۵)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳۲-۱۴۳]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۳/۲۴-ف
نسخه اصل: بغداد لی وهبی ش ۲۰۲۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۱۳۳پ-۱۳۵ر) [فیلمها ف: ۱-۵۱۸]

● مجلس مناظره درباره تأسیس بانک ملی در ایران / متفرقه / فارسی

majles-e monāzere darbāre-ye ta’sīs-e bānk-e mellī dar īrān

ملکم، ۱۲۴۹ – ۱۳۲۶ قمری
malkam (1834 - 1908)

گفتار در این رساله از زبان اشخاص و مقاماتی است که نام و القاب آنان یاد شده اند. او رساله‌ای دیگر نیز با نام تأسیس بانک دارد.
چاپ: ایران، تهران، نشر نی، ۱۳۸۱ شمسی، حجت الله اصیل، ۱ [مجموعه آثار ملکم چاپ استاد محیط طباطبائی و کلیات ملکم چاپ هاشم ربیع]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۹/۴-طباطبائی
آغاز: بسمله اعلی حضرت شاهنشاهی ... مقصود از زحمت ... این است که همیشه خاطر مبارک به ترقی و مزید شوکت این دولت متوجه بوده ... وزیر امور خارجه (میرزا سعید خان مؤتمن الملک) قربانت شوم خصور سر کار بهیچ وجه مانع آزادی نمیشود؛ **انجام:** این رفتار را نشنیده بودیم دولت با احدی از بزرگان کرده باشد.
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۲ص (۱۷۰-۱۸۱)، اندازه:

۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۳-۳۴۱]

● **مجلس موعظه** / فضایل و مناقب / عربی

majles-e mo‘eze

موسوی شیرازی، مهدی بن اسماعیل، ق۱۳ قمری

mūsavī šīrāzī,mahdī ben esmā‘īl (- 19c)

درمواعظ و مناقب و توصیه به تمسک به دامان اهل بیت علیهم السلام است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۱۱/۳

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... چنین گوید ... ای اولاد و امجاد و احباب تا بتوانید؛ **انجام:**و چون آنحضرت داخل حجره شد عایشه سوزن را پیدا نمود

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: ۱۲۸۵ق؛ جلد: چرم، ۲۶گ (۲۰۴-۲۲۹)، ۱۷سطر(۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۳۶-۳۶۶]

● **مجلس نصرانی** / شعر / فارسی

majles-e nasrānī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۹۱/۲

منقول از مقتل جوهری؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵ص (۲۴۳- ۲۴۷) [مختصر ف: -۷۲۰]

● **مجلس وعظ شیخ سیف الدین** /- عربی

majles-e va‘z-e šeyx sayf-od-dīn

چاپ: به کوشش محمد دامادی، یغما، ۲۵ (۱۳۵۱): ۲۲۸-۲۳۱.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۱/۳-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۱۹؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۴۱۶]

● **المجلسیة** / اخلاق / عربی

al-majlisīyya

حسینی میبدی، علی بن محمد علی، - ۱۳۱۳ قمری

hoseynī meybodī, ‘alī ebn-e mohammad ‘alī (- 1896)

تاریخ تألیف: ۲۶ صفر ۱۲۹۷ق؛ محل تألیف: کرمانشاه

در معنی مجلس و آداب نشست در مجلس و معاشرت با مجلسیان و چگونگی ورود و خروج از آن و پاره‌ای از احکام متعلق به آن با بحث‌های اصولی و فقهی و اخلاقی مربوط به آن و بهره‌گیری از احادیث و روایات اهل بیت علیهم السلام مناسب مطالب کتاب، در یک «مقدمه» و پنج «باب» و یک «خاتمه»: المقدمة: فی بیان معنی المجلس و ما یتعلق به؛ باب ۱. السبب الداعی لعقد المجلس؛ ۲. حکم الحضور؛ ۳. کیفیة المجلس؛ ۴. فی أحکام الورود و الجلوس الی وقت القیام؛ ۵. بیان الأمور المتعقبه عن المجلس الملحوظة بالنسبة الیه؛ الخاتمة: فی أن آداب المجلس لا تختص بفئة معینة.

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... هذه رسالة فی تحقیق المطالب المتعلقة بالمجلس فاسمها المجلسیة

انجام:و لایغرنک العنوان و حسن الأرکان ولین اللسان فان الانسان اعجوبة عالم الامکان

۱. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۳۶ص (۳-۳۸)، اندازه: ۱۷×۳۲/۵سم [ف: ۱-۹]

کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:مشهد ۲/۱

همان نسخه بالا [ف: -۱۱۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۳۲/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶-۱۵۷]

۲. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۵/۴مشهد

آغاز: برابر

کا: عبدالکریم بن محمد اسماعیل بروجردی، بی‌تا؛ ۶۵ص (۱۵۴-۲۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: -۱۳۳]

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۵/۴

همان نسخه بالا [ف: ۱-۲۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۳۷/۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶-۱۷۷]

● **مجل العسیر فی اقسام و علل البواسیر** / طب / عربی

majl-ul ‘asīr fī aqsām wa ‘ilal-il bawāsīr

شیرازی طبیب، محمد بن غیاث الدین، ق۱۱ قمری

šīrāzī-ye tabīb, mohammad ebn-e qīyās-od-dīn (- 17c)

اهداء به: ابوعون ادریس بن حسن ابن ابونمی ثانی قتادی حسنی امیر مکه(۹۷۴-۱۰۱۱-۱۰۳۴ق)

تاریخ تألیف:بین ۱۰۱۱-۱۰۳۵ق (ایام عمارت ادریس)

رساله‌ای است در علل بواسیر و راه‌های درمان آن؛ مشتمل بر سه «فصل» و یک «خاتمه»: فصل ۱. ماهیة العلل و اقسامها و اسبابها و علامتها؛ ۲. فی القوانین التی یجب ان یراعیها اصحاب هذه العلل من جهة الاغذیة و غیرها؛ ۳. فی علاج هذه العلل بالادویة المرکبة من المعاجین و الاشربة و الضمادات؛ الخاتمة فی الادویة المفردة النافعة لهذه العلل (اسماء ادویه به ترتیب حروف هجاست).

آغاز:بسمله.الحمد لله حمدا کثیرا لایعد و لا یحصی ... فیقول ... محمد بن غیاث الدین الشیرازی الطبیب ... هذا رسالة محتویة علی مباحث بما یتعلق بالعلل المعروفة بالبواسیر

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۳۲۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و یشرب علیه ماء الکرات قدر فنجان فیبرا ان شاء الله

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۳۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۹-۴۰۲]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۴۳/۱

همان نسخه بالا [مؤید: ۱-]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۳۶/۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**وجعل علی البواسر فتح الفواه عروقها و سکن الوجع

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۶ص(۱۱۲-۱۴۷) [ف: ۱۰-۱۶۷۸]

● **مجلل الانوار** / ادبیات / فارسی

mojallel-ol anvār

مجدالاشراف، محمد بن ابوالقاسم، ۱۲۴۶؟-۱۳۳۱؟قمری

majd-ol-ašrāf, mohammad ebn-e ab-ol-qāsem (1831 - 1913)

[فهرستواره منزوی ۸۲۲/۸]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۱۸

آغاز:قول حضرت حجه الله؛ **انجام:**آفاقی هم صورت سلسله الذهب است.

خط: شکسته تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [الفبائی: -۴۹۵]

● **مجله تیره** / حکومت و سیاست / فارسی

majalle-ye tīre

اثری سیاسی و ترسیم عبرت آمیز اوضاع ایران در بحبوحه انحطاط دوره قاجار حوالی سال‌های ۱۳۳۴ق است که با استناد به اتفاقات آن دوره و مشاهدات نویسنده تنظیم شده است. نویسنده مخالف تبدیل رژیم سلطنتی به مشروطه بوده و نفوذ تمدن غرب و دور افتادن از احکام شریعت را در این امر بسیار مؤثر می‌شمارد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۲۵۸

آغاز:سهو اول-خبط در موضوع-آب شدن برف در آفتاب اولین بهانه و بزرگترین مدرکی که ایرانیان را آلت اجرای مقاصد اجانب در تغییر رژیم قدیم و مطالبه مشروطیت (عجیب القوانین) نمود؛ **انجام:**سیل بنیان کم را مشاهده نمی‌کنی که دهان خود را بطرف لانه و آشیانه تو باز نموده است ...

خط: شکسته نستعلیق، کا: مؤلف، تا: حدود۱۳۳۴-۱۳۳۵ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور، ۳۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲/۳۳-۵۴]

● **مجله معاهدات جدیده** / اسناد / فارسی و ترکی

majalle-ye mo‘āhedāt-e jadīde

شامل چهارده فقره صورت معاهدات چاپی و خطی به این شرح: ۱. صورت مصالحه‌نامه منعقده ما بین دولت عثمانی و کاترین ثانی در ۱۴ برگ به سال ۱۱۸۸ق برابر ۱۷۷۴ میلادی با آغاز:«فیما بین دولتین قبل ازین مصالحه هر دعوا و عناد و خسارت و خرابی ملکیه و آلات و ادوات حربیه که از طرفین بیکدیگر وارد آورده باشند نسیان ابدی و فراموش سرمدی کرده‌اند ...»؛ ۲. وصیت نامه پطر کبیر امپراطور روسیه در ۱۴ برگ با آغاز:«پس از حمد بی پایان ... جمله اولاد و جانشینان خود را از وصیت مندرجه ذیل مطلع می‌گردانم ...»؛ ۳. ترجمه سواد کاغذ ناپلئون سوم امپراطور فرانسه به امپراطور روس در چهار برگ با آغاز:«اعلیحضرت معارضه‌ای که فیما بین آن اعلیحضرت و باب همایون عثمانیه ظاهر شده به مقامی رسیده است که گویا لازم می‌بینم خود بلاواسطه امری را که دولت فرانسه در این گفتگو و مکابره اختیار کرده است اظهار کنم ...»؛ ۴. سواد معاهده صلحیه و سایر مواد متعلقه و منضمه فیما بین دول اروپ با دولت عثمانی در هفت برگ با آغاز: «ترجمه اوامر علیه ... اخبار وقوع صلح بر وفق حقوق و منافع عثمانیه ...»؛ ۵. مصالحه نامه چاپی در شانزده برگ با آغاز:«سلطنت سنیه ایله اوستریا و فرانسه و انگلتره و پروسیا و روسیه و ساردنیا دو لتلری بیننده عقد اولنان معاهده عمومیه ...»؛ ۶. عهدنامه دولت چین و انگلیس ترجمه میرزا رضا مهندسباشی تبریزی از انگلیسی در هشت برگ با آغاز:«مواد عهدنامه جدیده دولت انگلیس و چین موافق روزنامه‌های لندن ... فصل اول تصدیق بر استقراری عهد نامجات ...»؛ ۷. ترجمه قرارنامه منعقده فمیا بین خبران کوخان حاکم ترکستان و خان خیوق در سه برگ با آغاز :«فصل اول سید محمد رحیم بهادرخان خود را نوکر صادق امپراطور کل ممالک روسیه دانسته من بعد نه حق داشتن مراوده دوستانه باقرال و خوانین همسایه و نه حق بستن قرارنامه تجارتی و یا سایر قرارنامها خواهد داشت ...»؛ ۸. ترجمه قرارنامه در باب حقوق قونسلها فیما بین دولتین روس و فرانسه در شش برگ با آغاز:«فصل اول: هر یک از دولتین علیین متعاهدتین حق دارند که در مملکت یکدیگر اگر چه در متصرفات آمریکا و کولونی هم باشد در بنادر و محل تجارتها جنرال قونسول و قونسول دویس قونسول و یا وکیل قونسول نگاهدارند ...»؛ ۹. مجله معاهدات چاپی در ۹۴ صفحه با آغاز:«برلین عهدنامه سی. ذات شوکتسمات حضرت پادشاهی وحشمتلو آلمانیا امپراطوری ...»؛ ۱۰. روزنامه اختر مورخ چهارشنبه ۲۳ رجب سنه ۱۲۹۵ و اوراقی دیگر در روزنامه اختر (چاپی)؛ ۱۱. ترجمه عهدنامه روس و عثمانی بعد از جنگ فوریه ۱۸۷۹ در دو برگ. چون اعلیحضرت شوکتماب پادشاهی و اعلیحضرت امپراطور روس خواستند آنچه از احکام مقدمات صلحیه (ایاستفانوس) واگذار باتفاق قرارداد

مستقیمانه دولتین شده بودبیک معاهده قطعه مربوط ساخته برقراری صلح و مسالمت را رسماً تأیید نمایند ...؛ ۱۲. قانون اساسی ترکیه، چاپی در چهارده برگ در عهد سلطان عبدالحمید ...؛ ۱۳. ترجمه دستورالعمل دولت امپراطوری روس در عهد الکساندر ثانی امپراطور پنجاه و سیم روس دایر به مجاز بودن ترک تبعیت بعضی رعایا و قبول نمودن خارجی‌های مقیم روسیه به رعیتی آندولت در چهار برگ.

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۷۰

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی، ۱۴۷گ، ۱۸-۱۴سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۱/۵سم [ف: ۳-۱۲۲۲]

● **المجلی** / ریاضیات / فارسی

al-majlā

قطعه‌ای از کتابی در نجوم. عنوان‌ها عبارت است از: المجلی الثانی وفیه صور، هر صور دارای چند جلوه: الصورة الثانی فی الادوار، الصورة الثالثه فی القرانات، الصورة الرابعه در طالع.

آغاز: المجلی الثانی وفیه صور الصورة الاولی جلوه درمجلی اولی به وضوح پیوسته که بروج دوازده است وسیارات هفت وثوابت بسیار وهر برجی منقسم است به سی درجه وهر درجه به شصت دقیقه

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۲۴۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** بازی نقل می‌شود و ابتدا از قوس تم بعون الله

خط: نستعلیق، کا: اسلام بن هدایت الله لاهیجی (کذا)، تا: ۱۰۳۶ق [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۰۲۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** این ساعات و دقایق از جدول طالع گرد شد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۶۳/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم الصورة الرابعه من المجلی الثانی

قسمتی از کتابی در فلکیات، صفحه ۲۶۷ ذکر بعضی از ارصاد قدیمه و جدیده است و صفحه ۲۶۹ طریق عمل به جدول تسهیل معرفة طالع اوقات، و صفحات ۲۶۵و۲۶۶و۲۶۸و ۲۷۰ بیاض است، عبارت مندرج در صفحه ۲۶۷ که یادداشتی است تاریخی و مختصر و مفید ذیلا نقل می‌شود: «رصدی که در قدیم اعتماد بر آن بیشتر بوده رصد ابرخس بوده، که پیش از رصد مراغه بوده به یکهزار و چهارصد و اند سال، و بعد از ان رصد بطلمیوس به اسکندریه بدویست و هشتاد و پنج سال بوده است بعد از ابرخس، و بعد از ایشان رصد مأمون خلیفه بوده است. به بغداد که ازان وقت تا آغاز رصد مراغه چهارصد و اند سال بوده است. و رصد بتانی بعد ازان بوده است بحدود شام، و در مصر رصد حاکمی بوده است، و در بغداد رصد ابن الاعلم، و از همه موافق تر رصد حاکمی و رصد ابن الاعلم است که نزدیکترست، و از تاریخ آن دو رصد تا تاریخ رصد مراغه دویست و پنجاه سال باشد و مبداء عمارت رصد مراغه روز سه شنبه چهارم جمادی الاولی سنه ۶۵۷ هجری بوده، و ترویج یافتن آن و جمع شدن اکابر دران رصد خانه و حکیمانی که رصد میدانستند مولانا فخرالدین مراغی که به موصل بود و مؤید الدین عرضی که به دمشق بود، و فخرالدین اخلاطی که به تفلیس بود، و نجم الدین دبیران که به قزوین بود و غیرهم، و تعیین شدن رصد خانه و تمام شدن آلتهای رصدی از تاریخ سنه ۶۶۰ هجریه بوده، و تمام شدن رصد و ثبت کردن معلومات رصد که آنرا زیج خوانند، در تاریخ سنه ۶۷۲ هجری بوده، و تاریخ گورکانی که از رصد سمرقند درست شده در سنه ۸۴۱ هجری بوده، به اعانت و امداد حضرت مولانا صلاح الدین موسی مشهور به قاضی زاده رومی و حضرت مولانا غیاث الدین جمشید کاشی، و مولانا علی قوشچی، و الحمدلله الملک الجلی»؛

خط: نستعلیق تحریری، کا: اسلام ولد هدایت لاهیجی، تا: پنج‌شنبه۸ ذیقعده۱۰۳۶ق؛ عناوین و اشکال به شنگرف؛ واقف: حاج وزیر وظایف،۱۳۰۹ش؛کاغذ:اصفهانی ، جلد: چرمی، ۲۴ص (۲۷۱-۲۹۴)، ۲۴ سطر (۴/۵×۱۵)، اندازه: ۹/۵×۲۱سم [ف: ۸-۳۳۱]

۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۳۵/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** جلوه درین مثلثه قران واقع شود بعد ازآن به مثلثه ناری منتقل می‌شود ابتدا از قوس تم الصورة الرابعة من المجلی الثانی بعون الله تعالی.

فقط «المجلی الثانی» را دربردارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۷ق؛ ۱۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۲۹/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و در این مثلثه نه قران واقع شود بعد از آن بمثلث ناری ناری منتقل میشود ابتدا از قوس. تم الصورة الرابعة من المجلسی الثانی سنة ۱۲۸۳ فی مشهد الرضا.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۳ق؛ جلد: تیماج زرد، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۳-۲۴۶]

۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۱۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بعد از آن بمثله ناری منتقل می‌شود ابتدا از قوس تم الصور الرابعه من المجلی الثانی

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ اصفهانی؛ جلد: تیماج، ۱۸ سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۱-۳۴۴]

● **مجلی البصائر** / فضایل و مناقب / فارسی

mojalli-l basā’er

ترجمه روایات واحادیثی است در معجزات و خوارق عادات حضرات معصومین علیهم السلام، که جلادهنده‌دیدگان دوستان آن حضرات می‌باشد.

قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۰۵/۲

آغاز:حمد و ستایش بیحد مرصانعی را که به انزال کتب وارسال رسل ابواب هدایت و ارشاد به روی کافه عباد گشوده؛ **انجام:**باید در همه حال خدا را فراموش نکند و همه دم در ذکر خدا باشد چرا که در جمیع کارها خدا حاضر است
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ یادداشتی از میریوسف بن میرکاظم قاری به تاریخ ۱۳۳۶؛ جلد: مقوایی، ۱۵۴گ (۱۰۳پ-۲۵۶پ)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: -۸۲]

● **مجلی الشرعة فی مسئلة التضیق و التوسعة** / فقه / عربی
mujalli-š šir‘a fī mas’alat-it taḏayyuq wa-t tawsi‘a
خوئینی، احمد بن مصطفی، ۱۲۴۷ - ۱۳۰۷ قمری
xū’īnī,ahmad ebn-e mostafā (1832 - 1890)
تاریخ تألیف: دهه اول رمضان ۱۲۷۱ق
رساله‌ای استدلالی و بسیار مفصل با ذکر اقوال فقهاء، در مسأله تضییق و توسعه در عبادات؛ در یک «مقدمه» و سه «فصل» و یک «خاتمه»: المقدمة: فی الاشارة الی مواضع الخلاف و الاشکال فی الباب؛ فصل ۱. الاشارة الی القائلین بالمضایقة؛ ۲. الاشارة الی التفاصیل المذکورة فی المسألة؛ ۳. حجج القائلین بالمواسعة المطلقة؛ الخاتمة: فی نقل قول بعض الاجلة و الجواب عنه
آغاز:بسمله. الحمدلله رب الارضین والسموات ... و بعد فیقول المسجون بسجن الدنیا الدنیة المغروق فی بحار المعاصی الجلیة و الخفیة احمد بن مصطفی المسقوط فی الخمسة السلطانیة ...

۱. قم؛ لاجوردی، سید مهدی؛ شماره نسخه:۳۴
آغاز:برابر
در مقدمه و ۳ فصل و خاتمه؛ کاتب = مؤلف، تا: رمضان ۱۲۷۱ق؛ با اصطلاحات و خط خوردگی‌ها [چند نسخه-ف: -۱۱۳]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۷۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**النبی المرسل الی کافة الانس و الجان صلی الله علیه و آله الذین هم منبع التبیان و البیان
خط: نسخ، کا: سید احمد، تا: دهه اول ماه رمضان۱۳۰۰ق؛ مصحح؛ ۱۵۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۶۹]

● **المجلی لمرآة المنجی = مجلی مرآت المنجی = جمع الجمع و جامع الجمیع فی الکلامین و الحکمتین و التصوف** / کلام و اعتقادات، فلسفه، عرفان و تصوف / عربی
al-mujallī li-mir’āt-il munjī = mujallī-yu mir’āt-il munjī = jam‘-ul jam‘ wa jāmi‘-ul jamī‘ fi-l kalāmayn wa-l ḥikmatayn wa-t taṣawwuf
ابن ابی جمهور، محمد بن علی، ۸۳۸؟ - ۹۰۶ ؟ قمری
ebn-e abī-jomhūr, mohammad ebn-e ‘alī (1435 - 1501)
وابسته به: مسالک الافهام فی علم الکلام؛ ابن ابی جمهور، محمد بن علی (۸۳۸-۹۰۶)

تاریخ تألیف: ۱۶ صفر ۸۹۶ق؛ محل تألیف: مشهد رضوی
شرح و اضافاتی است بر رساله مسلک الافهام و هم بر حاشیه آن موسوم به «النور المنجی من الظلام» که مجموعاً دوره جامعی است در عقاید و حاوی آراء متکلمین و حکماء و صوفیه است. ختم تدوین و تألیف کتاب در جمادی الثانی ۸۹۵ در شهرستان نجف بوده و در ۱۶ صفر ۸۹۶ در مشهد رضوی مبیضه و پاکنویس شده است. (مهدی ولایی)
نویسنده می‌گوید چون به سلک طلاب کشیده شدم هم خود را به فراگیری علم کلام کردم و آنقدر در آن کوشیدم تا سرآمد همگنان شدم و بعد به نوشتن کتب چند در این زمینه پرداختم و در آخر کتابی به نام «مسالک الافهام فی علم الکلام» نگاشتم که مورد طبع طالبان علم کلام افتاد و از آنجا که اقبال مردمانرا به آن دیدم بر مواضع چندی از آن حاشیه زدم و آن حواشی را «النور المنجی من الظلام حاشیه مسالک الافهام» نام نهادم و چون به عراق آمدم و رو آوری مردمانرا به آن کتاب بسیار دیدم چه آن کتاب حاوی نخبه عقاید معتزلی و اشعری و صوفی بود با بیان عقاید مخالفان در هر مبحث. لذا برای گشایش کار طلاب بر آن شدم که خفایای آنرا باز گشایم. پس این شرح را به نگارش آوردم و آنرا مجلی مراة المنجی نام نهادم. هر کجا کلمه «قوله» آمد عبارت بعد از آن عبارت کتاب مسلک الافهام است و هر جا کلمه «قال» آمد عبارت بعد از آن عبارت کتاب «النور المنجی من الظلام» و هر کجا که کلمه «اقول» آمد عبارت این قسم زائد است. (عبدالله انوار)
در حقیقت در این کتاب، او بین کلام و حکمت را بر مذاق متصوفه و عرفا جمع کرده است.
آغاز:اللهم یا ذا المن الجسیم و الطول العظیم و الشأن القویم و الامر الحکیم النافذ المقیم یا مفیض الحیاة الحقیقة و واهب الانوار العقلیة ...
چاپ: مشار عربی، صص۷۸۷-۷۸۸؛ تهران، ۱۳۲۹ق، سنگی، به اهتمام شیخ احمد شیرازی؛ تهران، در ۱۳۲۴ق، سنگی، با «اسرار الحج» وی
[کشف الحجب:۴۸۸؛ بروکلمان، ذیل ۲۷۲/۲؛ ریحانة الأدب ۳۳۲/۷؛ الذریعه ۱۳/۲۰: به تفصیل؛ مکتبة امیرالمومنین ۲۱۲/۴؛ دنا ۵۲/۹-۵۳ (۶۵ نسخه)]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۶۳عکسی
آغاز:برابر؛ **انجام:**اللهم اغفر لنا ذنوبنا و کفر عنا سیئاتنا و توفنا مع الابرار، و کان الفراغ من کتابة هذه المبیضه ... و سلم تسلیماً کثیراً.
نسخه اصل: چستربیتی ش ۳۸۱۰(اربری، فهرست خطی عربی ۱۸/۴)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸ ربیع الثانی۸۹۶ق؛ از روی نسخه خط مصنف، احتمالاً چند برگ اول به خط مؤلف باشد، مصحح، با نشانه بلاغ، در پایان انهاء و اجازه‌ای است به خط مؤلف به تاریخ ۲۴ ربیع الثانی ۸۹۶ق برای شمس الدین محمد بن صالح معروف به غروی، همچنین اجازه دیگری است در دو برگ برای

همین شخص به تاریخ اول جمادی الاول ۸۹۶ق در مشهد مقدس رضوی؛ تملک: محمد باقر بن محمد تقی اصفهانی (الفت) به تاریخ محرم ۱۳۲۵، شیخ محمد حسین کاشف الغطاء به تاریخ رجب ۱۳۲۶ق؛ ۳۴۸گ، ۲۵سطر [عکسی ف: ۲-۱۴۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۸۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و دفعت عنه مکاره الاولی و العقبی انک بالاجابة جدیر و علی کل شیء قدیر اللهم اغفرلنا ذنوبنا

خط: نستعلیق، کا: قاسم طبسی، تا: ربیع الاول۹۶۴ق، جا: تینک هند؛ تملک: حسن بن غفار، عبدالله بن الحسین مدرس حسینی؛ جلد: تیماج، ۲۹۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۸سم [ف: ۲۱-۱۶۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۴۷

خط: نستعلیق شکسته خوش، بی کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ مصحح، دارای علامت بلاغ؛ تقریظی از محمد هاشم الموسوی به تاریخ ۱۱۳۲ق؛ قطع: وزیری کوچک [میراث شهاب: س۸ش۲-۲۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۳ ط

آغاز:برابر؛ **انجام:**و کلهم اخوان الحقیقة و ابناء الطریقة حجبوا برویة انفسهم و هذه ایناتهم.

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ بر پشت جلد، این یادداشت دیده می‌شود: «تاریخ قتل نادر، شب سه شنبه یازدهم شهر جمادی الثانیة من سنة ۱۱۶۰ جعل الله تعالی عواقب الامور بخیر بنگر جانب گلزار و بگو ذوق کنان ×× بهر تاریخ وفاتش شده نادر مقتول؛ کاغذ: ترکی بغدادی، جلد: تیماج، ۱۶۲گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۴/۲-۶۰]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۶۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**و توفنا مع الابرار ... انه سمیع الدعاء و قریب مجیب. حمدله ... اختم بالخیر و الحسنی.

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱، محشی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۶۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹/۶×۲۵/۸سم [ف: ۱-۴۶۸]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۹۵۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**و توفنا مع الابرار و کان الفراغ من کتابة هذه ...

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج [رایانه]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۰۲

آغاز:فی الفعاله مستندا الی ان الفاعل (برگ ۲ر)؛ **انجام:**قد اشار الشیخ ابن الاعرابی الی المراتب الثلاث الله الرب

خط: نسخ تحریری، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغازو وسط و انجام؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا، ۱۰۸گ، ۲۱-۳۲سطر(۱۱-۱۲×۲۰-۲۱)، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۱۷-۲۹۶]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۹۷

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ انجام در «الوصیة الخامسة» افتاده، وقف محمد علی بن غلام علی طبیب با تولیت برادرش محمد قاسم پس از خود او؛ واقف: محمد علی بن غلام علی طبیب؛ کاغذ: سپاهانی، ۴۷۹گ، ۱۷سطر(۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [ف: ۱۶-۵۰۶]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۲۳

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۳۷گ، ۱۸سطر(۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۸-۲۶۰]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۱۸

خط:نسخ،بی کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۵۴گ، ۲۲سطر(۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱۷-۱۷۸]

۱۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۵۹

آغاز:برابر

کامل؛خط: نستعلیق، کا: سلطان بن محمود گنابادی، تا: چهارشنبه ۱۷ محرم۱۰۰۹ق؛ مهر کتابخانه مجد الدین؛ تملک: درویش مهدی بن حاجی بخشی بن حاجی احمد بن حاجی بخشی؛ جلد: تیماج، ۲۵ سطر (۸×۱۹)، اندازه: ۱۳×۱۴/۵سم [ف: ۱-۲۲۴]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۹۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**و علی کل شی قدیر ... یا رب اختم بالخیر.

خط: نیم شکسته هندی، بی کا، تا: ۱۰۵۶ق [رایانه]

۱۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۴۹

بی کا، تا: ۱۰۵۹ق؛ با نسخه شیخ العارفین السالکین الواصلین شیخ مومن مقابله شده؛ تملک: مولانا حکیم عبدالوحید؛ قطع: وزیری [ف: -۲۱۴]

۱۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۷۷

خط: نستعلیق، کا: شهمیرزادی، محمد بن حسین، تا: میانه‌های جمادی الثانی۱۰۶۵ق؛ مقابله شده محمد مهدی بن محمد امین در روز پنج‌شنبه ۱۳ جمادی الثانی ۱۰۶۷ [ف: ۳-۱۰۴]

۱۵. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۰۴

خط: نسخ، کا: محمد هرمز گلپایگانی (جربادقانی)، تا: چهارشنبه ۲۰ محرم۱۰۷۰ق [نشریه: ۲-۱۶۹]

۱۶. یزد؛ محمود آبادی، میرزا حسن؛ شماره نسخه:۲۶

خط: نستعلیق، کا: ابراهیم بن نصیرالدین رضوی، تا: ۱۰۷۳ق؛ قطع: وزیری [نشریه: ۴-۴۵۴]

۱۷. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۱۱ فیاض

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۹ جمادی الثانی۱۰۷۸ق؛ مهر: علی اکبر و الله اکبر؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۵ سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: -۱۵۶]

تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۱۴۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۷-۶۹۹]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۲۲۳

آغاز:بسمله القسم الثانی فی الافعال و هی العوارض؛ **انجام:**انک بالاجابه جدیر و علی کل شی قدیر

قسم۲-شرح مسالک الافهام؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۹۵ق [رایانه]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۳۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**بتایید الله الملک المنان تقدست اسمائه و جل ثنائه

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

۲۰. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه:۲۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**فکان والی جور و نائب ظلم و بخل لایلومن الانفسه و الله اعلم بحقایق الامور و عواقب الاحوال

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ ۲۶۸گ، ۲۴سطر(۱۰/۵×۱۸)، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: -۴۴]

۲۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۲۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مجدول؛ تملک: فرهاد میرزا مورخ ربیع الاول ۱۳۰۴، نیز یادداشتی به خط عبدی نعمت اللهی احتشام الملك مورخ صفر ۱۳۰۵ که معتمدالدوله آن را به او بخشیده؛ جلد: تیماج، ۲۵۴گ، ۲۷ سطر(۹×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۱-۲۴۸]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۹۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مجدول؛ تملک: لطف علی توشمال باشی پسر نجف قلی بیکای ناظر در جمادی ۱۰۸۸، لطف علی، محمد باقر بن محمد حسن شریف؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۴۹۹گ، ۲۱سطر(۹×۲۱)، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۱۶-۷۵۸]

۲۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۵۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا ۱۲؛ مصحح، محشی؛ تملک: اسماعیل بن حاج محمد ملك یزدی عقدائی، ابوالقاسم بن علی؛ مهر: «عبده الراجی محمد حسن» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۴۰۶گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۳]

۲۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: یعقوب بن مقیم درزی بارفروشی مازندرانی، ۱۲۵۴؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۰۴گ، ۲۳سطر(۸×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۵/۵سم [ف: -۶۵۲]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۴۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**تختم الختم بدعاء شریف نقلیه عن مشایخ ... اللهم رب السموات الارفعه و رب الارضین الممرعة رب محمد و الثلاثة المحامید معه ... الحمد لله رب العالمین و الصلوة علی محمد خاتم النبیین و آله ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۱۲ق؛ مصحح؛ تملک: محمد رضا بن محمد صفی حسینی؛ مهر: «ابوالقاسم الرضوی۱۱۱۲»، «محمد ابراهیم الحسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۶۸گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۳۷-۴۱۴]

۲۶. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۵۴۸۸

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن حسن طالقانی، تا: ۱۲ جمادی الثانی۱۱۱۷ق؛ مجدول؛ مهر: محمد کاظم بن عبدالواسع موسوی مورخ ۱۲۴۱ (بیضوی)؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۵۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۳/۴×۲۶/۴سم [ف: ۱-۴۶۸]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۳۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**و دفعت عنه مکاره الاولی و العقبی انک بالاجابة جدیر و علی کل شیء قدیر اللهم اغفرلنا ذنوبنا ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه۴ جمادی الثانی۱۱۲۲ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج، ۳۰۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۵-۱۲۳]

۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۳۱۸-۳۷/۱۰۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**وصحبة الکرام البررة المنتجبین وسلم تسلیماً یا رب اختم بالخیر والحسنی

از اول تا آخر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۲۵ق؛ مصحح، محشی به امضاء «منه»، مهر مربعی با تاریخ ساخت ۱۱۲۵ق؛ جلد: تیماج، ۴۹۴گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۶-۳۵۵۰]

۲۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۵۱

آغاز:برابر

خط: نسخ جلی، کا: عبدالرزاق بن اسماعیل حسینی حسنی سمنانی،تا:۱۱۵۸ق؛در سال۱۲۹۷ق از ورثه طهماسب میرزای مؤید الدوله ابتیاع شده و وارد کتابخانه گشته؛ کاغذ: اصفهانی شده، جلد: تیماج، ۶۹۳ص، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۷-۸۵]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۳ ط

آغاز:برابر؛ **انجام:**و کانت المقدمة الثالثة من قدماتی الیه و الزیارة الثالثة من بلاده معولاً فی عفو الذنوب غفرالله له ذنوبه و ستر عیوبه ... و الصلوة علی محمد خاتم النبیین و آله المعصومین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ منقول از نسخه مؤلف است که در ۸۹۶هـ در مشهد الرضا (ع) آن را کتابت کرده؛ جلد: تیماج، ۲۳۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۴/۲-۱۲۷]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶ خوئی

آغاز:برابر؛ **انجام:**و سلم تسلیماً یا رب.

خط: نسخ، کا: ملا آقا کوچك، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۷۱ص، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۷-۲۵۸]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳۷۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**اللهم اغفرلنا ذنوبنا عنا مسئاتنا و توفنا مع الابرار

خط: نسخ، کا: محمد علی بن کربلائی قوچ محمد یگانی کهریزی، تا: رمضان۱۲۰۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۷گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۷/۲-۸۴]

۳۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشانه «ج، ق، منه»؛ جلد: تیماج، ۱۸۹گ، ۲۲ سطر (۱۳/۵×۲۴)، اندازه: ۱۲/۵×۳۴/۵سم [ف: -۶۵۲]

۳۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۵۶۰/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۰۱گ (۲۰۷پ-۳۰۷پ) [ف: ۵-۵۰۸]

۳۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با امضاء لطفعلی، مورخ ۱۳۴۹ق؛ مهر: کتابخانه - مجد الدین؛ جلد: مقوا با روکش مشمع، ۲۸۹گ، ۲۵ سطر (۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱-۵۰]

۳۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۵۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳ [ف: ۳-۱۰۴]

۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۹۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**و القلب السلیم الکریم فاضل المتورع المقدس محمد ابراهیم الطبسی غفرالله لهما ذنوبهما
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد ظاهر میدانی، تا: محتملاًقرن۱۳؛ از روی نسخه انتساخ شده که محمد ابراهیم طبسی در ۱۲۳۰ق در اصفهان کتابت کرده؛ جلد: تیماج، ۳۷۹گ، ۲۳سطر(۸/۸×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۰۰]

۳۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۸۷ ـ ب
خط: نسخ، کا: محمد شریف بن رضاخان هرازیپی، تا: ۱۲رمضان ۱۲۴(=۱۲۰۴)ق؛ جلد: تیماج، ۲۹۸گ، ۱۶سطر(۱۰×۲۰/۵)، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۱-۴۱۳]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۲۷۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**محمد شزیف الخلخالی عفی الله عنهما فی بلده قزوین
خط: نستعلیق، کا: عقیل بن محمد شریف خلخالی، تا: ۱۲۰۹ق، جا: قزوین [رایانه]

۴۰. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۳۰/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**واجعلنا ممن ختمت له بالحسنی و دفعت علیه مکاره الاولی انک بالاجابة جدیر و علی کل شیء قدیر
کامل؛ خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: ۶ رمضان۱۲۲۱ق؛ جلد: مقوا، ۲۶۹گ (۱–پ۲۶۹پ)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۲۴۵]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۵۷/۸
آغاز:برابر؛ **انجام:**ما امکن الانفصال من اعادة و لولا الاتصال الجوهری الذی
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۲۱ق؛ افتادگی: انجام؛ ۶۴ص (۱۲۷–۱۹۰)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۲سم [ف: ۴۳-۲۲۲]

۴۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۱۴۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**واجعلنا ممن ختمت له بالحسنی ودفعت علیه مکاره الاولی انک بالاجابة جدیرو علی کل شیء قدیر.
خط: نسخ، کا: محمد بن محمد علی آقا جانی، تا: محرم۱۲۲۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۲۹گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۱]

۴۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۱۵۷
آغاز: ... المدینة علم الحقیقة ان الناقص المشتمل علی الانحراف علی الصراط المستقیم لایصح ان یکون ... اقول ما ذکره من هذه المباحث ظاهرة الاسرار؛ **انجام:**اللهم رب السموات الارفعة و رب الارضین ... و کان الفراق من کتابة هذه المصیبة ... و تجاوز عنه و عن والدیه و عن جمیع اخوانه المومنین انه سمیع الدعاء قریب مجیب و الحمدلله رب العالمین ... یا کریم یا کریم ...
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن حاج بابا سمنانی، تا: ۱۲۳۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»، با نشان «بلغ قبالاً» مقابله شده؛ مهر: «عبده الراجی محمد حسین ۱۲۲۹» (بیضوی)؛ جلد: چرم، ۱۵۰گ، ۲۱ سطر(۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۴۱-۱۰۵]

۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۷۸۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**و عدد انقباء من بنی اسرائیل ... سنه ۱۲۳۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق؛ تملک: سیدمرتضی [رایانه]

۴۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**و دفعت عنه مکاره الاولی و العقبی انک بالاجابة جدیر و علی کل شیء قدیر بالنبی و اله
خط: نسخ، کا: غفاربن محمد عظیم خویی، میرزا ابوالقاسم وزیر، تا: ۱۲۳۳ق، جا: مدرسه آقا ابراهیم؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱۴گ، ۲۵سطر(۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۱۹×۳۱/۵سم [ف: ۸-۱۴۳]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۱۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**و دفعت عنه مکاره الاولی و العقب انک بالاجابة جدیر و علی کل شیء قدیر.
خط: نسخ، کا: ابوالحسن بن محمدباقر، تا: ۱۶ جمادی الثانی۱۲۳۳ق؛ ۳۵۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳۳/۱-۶۸]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۲۵
خط: نسخ، کا: قاینی، محمد محسن بن محمد علی، تا: ۱۲۳۷ق [الفبائی: -۴۹۵]

۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۵۲۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**و سلم تسلیما یا رب اختم بالخیر و الحسنی یا کریم.
خط: نسخ خوش، کا: قاینی، محمد محسن بن محمد علی، تا: چهارشنبه ۱۰ ذیحجه۱۲۳۷ق؛ مجدول، دارای سرلوح؛ واقف: فرید محسنی؛ جلد: مقوا روغنی به خامه نقاش عبدالمجید که در ۱۲۴۸ق برای محمد قاسم خان ساخته، ۳۹۶گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴×۳۴/۵سم [ف: ۱۱-۳۷۴]

۴۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۲۲۴-عکسی
آغاز:برابر؛ **انجام:**فی ظلام لحدی. و قد فرغت من تسویده فی اواخر شهر جمادی الاخری سنة خمس و تسعین و ثمانمایة بالمشهد العلوی الغروی ... و ابتدات بتبییضه و تهذیبه و تنقیحه و ترتیبه فی ذلک المشهد الغروی و المقام العلوی و کان بالطالع القوی الاسعد و بالحظ الوافی الجود اتمامه بالمشهد الرضوی فکان ابتدائه بالمشهد علی و ختامه. بمشهد علی ... و دفعت عنه مکاره الاولی و العقبی. انک بالاجابة جدیر و علی کل شیئ قدیر. اللهم اغفرلنا ذنوبنا ...
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۴ شعبان۱۲۳۸ق؛ ۴۷۵ص، ۲۲سطر(۱۵×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۴۲]

۵۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۵۰
خط: نسخ، کا: محمد بن محمد رحیم گونابادی، تا: ۲۴ جمادی الاول ۱۲۳۸ق؛ جلد: میشن، ۳۳۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۱/۷سم [ف: ۱-۴۶۸]

۵۱. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۲۴
خط: نسخ، کا: محمد رضا، تا: چهارشنبه ۱۵ ذیحجه ۱۲۳۹ق، به خواهش پسرش؛تملك: محمد تقی بن میرزا محمد بن میرزا حسن کرمانی؛۳۰۴گ، ۱۸سطر(۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۸۴]
۵۲. قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه غره شعبان۱۲۴۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۲گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: -۱۷]
۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۴۵
خط: نسخ، کا: ابوالحسن بن ملا ابوالقاسم مشهور به آقا بابا، تا: ۱۲۵۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۶۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۳۵۰]
۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۳۲/۱
خط: نسخ، کا: محمد حسن جاپلاقی، تا: جمادی۱۲۶۱ق؛ تملك: ابوالحسن بن محمود در ۱۳۲۳ق با مهر: «یا اباالحسن»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۸۳گ (۲ر-۱۸۴ر)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۴۴-۲۰۷]
۵۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۲۳-۷/۲۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**واعلم بان المرألو بلغ المدی فی العلم مات وهو مقصر وکل میسر لما خلق له ... انه سمیع الدعاء قریب مجیب والحمدلله رب العالمین ... وسلم تسلیماً یارب اختم بالخیر والحسن یا کریم
خط: نستعلیق، کا: محمدحسین بن محمدکاظم، تا: ۱۲۶۲ق، جا: قزوین؛ دارای علامات بلاغ، مصحح، محشی با نشان«منه رحمه الله»؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۶-۳۵۴۹]
۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۳۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**و اجعلنا ممن ختمت له بالحسنی ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ مصحح؛ تملك: علی مدرس؛ مهر: «هو العلی» (بیضوی)، «حسن بن علی الحکیم»؛ جلد: تیماج، ۲۷۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۳۲-۳۳۰]
۵۷. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۱۳۸
خط:نسخ،بی‌کا،تا:۱۲۶۷ق؛قطع:خشتی [رشت و همدان: ف: -۱۶۱۶]
۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۵۴
خط: نسخ، کا: محمد حسین معروف به کربلائی آقا کوچك بن عبدالمجید قزوینی، تا: ۱۲۷۲ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۸گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۲/۸سم [ف: ۴۱-۲۴۵]
۵۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۱۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**ودفعت عنه مکاره الاولی و العقبی انك بالاجابة جدیر وعلی کل شیء قدیر اللهم اغفرلنا ذنوبنا و کفرعنا سیئاتنا ...
خط: نسخ، کا: محمد رضا بن ملا عبدالله آرانی، تا: پنج‌شنبه ۲۵صفر۱۲۷۴ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۹۲گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۳]
۶۰. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۶۳/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۶ق، جا: اصفهان[نشریه: ۲-۱۱۸]
۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۷۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**و کفر عنا سیئاتنا و توفنا مع الابرار
خط: نسخ، کا: ابو تراب موسوی، تا: ۱۳۲۰ق، جا: مشهد رضوی؛ واقف: نائینی؛ ۲۸۵گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۴-۲۳۷]
۶۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۳۶
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]
۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۶
آغاز:بسمله. قوله: فصل و لما کان النبی لایجب بقاؤه ببقاء التکلیف و اشتدت الحاجة الی الحکم الجاسم؛ **انجام:**و لبعض علماء الامامیه فی هذا المعنی کتاب مفرد سماه بکتاب الرجعة. قوله. و اعادة الاجسام بعد التفرق او بعد العدم.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: آقا زین العابدین، ۱۱۶۶؛ جلد: پارچه، ۱۱۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱-۲۰۰]
مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۶۸۵ عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [ف: ۳-۱۳۳۱]
۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۴۴
آغاز:برابر؛ **انجام:** لکان ذلك الاتم و الاکمل ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [رایانه]
۶۵. مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۴۲۷
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج، قطع: وزیری [نشریه: ۵-۵۷]
۶۶. اراك؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۶
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۲۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱-۳۰]
۶۷. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۱۸۶
خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۳]
۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۳۵۵ ض
التقاط و انتخاب؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]
۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۹۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**و کان یومئذ مجاور المشهد الامام علی بن موسی الرضا و کانت المقدمة الثالثة من قدماتی الیه و الزیارة الثالثه من بلاده معولا فی الذنوب علیه.
خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ با نسخه اصل که به خط مؤلف است مقابله و تصحیح شده؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج، ۴۲۷ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۴-۱۴۰]
۷۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۸۵-۵۸/۳۵
آغاز:و قالوا ان الولایة لایصح تفویضها الی الخلق اما اولا فلعدم الدلیل علی ذلك عقلا و نقلا؛
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۲۲۰گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۶-۳۵۵۰]
۷۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۶۸/۹-۹/۲۱۸

آغاز:من ا لکتاب المسمی بمجلی مرآت المنجی للمحقق المتأله محمدبن علی بن ابی جمهور الحساوی قوله بسم الله الرحمن الرحیم اقول اعلم ان الباء هی المرتبة الاولی من العالم المعبر عنها بالعقل الاول؛ **انجام:**العقل الاول الاجمالی وفی هذا الباب اسرار والبحاث لایجوز کشفها اکثر من هذا لان سر القدر منهی عن کشفه عند غیر اهله والله اعلم

منتخبی ازکتاب است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشان«منه رحمه الله»؛ جلد: تیماج، ۳۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۶-۳۵۵۰]

۷۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۷۹۳

آغاز:لتنزه افعاله عن الاغراض المستلزمة للاستکمال اولاظهار الکمال وکان فی العالم العقلی ... قوله والصلوة علی الغایة والمقصود محمد منبع الوجود ... قال یریدان العلة الغائیة للافاضة ... اقول لقائل ان یقول انکم قد منعتم الاغراض بالنسبة الی افعال الجواد؛ **انجام:**ومن قواد حه انه حمی المراعی علی الناس ومنعهم من السوم فیها الا با لثمن فکان یبیعها علی المسلمین فیرعون فیها مواشیهم ویسلمون له الثمن کما رواه الثقات ومعلوم ان المتقدمین علیه لم یفعلا ذلک

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ مصحح، محشی با نشان«منه رحمه الله» و «نوری»؛ جلد: مقوا، ۱۷۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [ف مخ: ۱-۴۲۱]

۷۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۰۷۱

آغاز:لا یعلمها اقتضت الاستتار فیدوم حتی تزول ومن استبعد بقاؤه هذه المدة الطویلة فقد ابعدوا حال محصوله فی غیره فیه اولی فکیف یستبعد فیه؛ **انجام:**فیورثون الاخوة مع الواحدة النصف ومع الاثنین الثلث وکذا الکلام فی الاعمام مع الاخت والاختین ویحتجون علیه بفعل عمر ذلک فانه هو ابدع هذه البدعة وجعلها سنه خلافا علی آل الرسول ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۵۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۱]

← مجلی مرآت المنجی ⊳ المجلی لمرآة المنجی

● **مجمره** / ادبیات / فارسی

mejmara

شرر بیگدلی، حسینعلی بن لطفعلی، - ۱۲۴۸ قمری

šarar-e bīgdelī, hoseyn-ʻalī ebn-e lotf-ʻalī (- 1833)

سفینه‌ای است ازنظم و نثر که در اصل حسین علی بیگ شرر پسر آذر بیگدلی ترتیب داده بوده و بعداً اوراق مشوش آن باقسمتی درهم از تذکره اسحق بیگ عذری بیگدلی به دست کاتب ناممیزی افتاده و همه را به دنبال هم رونویس کرده و اکنون قسمتی بی‌سروته از دیباچه‌ای که شرر بیگدلی بر مجمره نوشته بوده در آغازبخش آخر این سفینه که مشتمل است بر حکایات و روایات منثور، در صدریک داستان ناقص الاول عشقی نوشته شده است. مندرجات سفینه عبارت است از: قسمتی از ساقی نامه حافظ، قسمتی از مثنوی لیلی و مجنون، قسمتی از ساقی‌نامه امیدی، مخمس عراقی، چند ترکیب‌بند در مرثیه شهدای کربلا از محتشم کاشی، مینای افشار، صباحی بیدگلی، طوفان هزار جریبی، و رساله تحفةالملوک، ظفرنامه بوزرجمهر، حکایات، ترجیع‌بند حافظ و محوی و جامی و جنابی و مشتاق و فغانی، و ابوتراب شاملو و قسمتی از تذکره اسحق، غزلیاتی از عصمت بخاری، طالب آملی، صیدی تهرانی، محتشم کاشی، طرزی افشار، وحشی بافقی، فغانی شیرازی، نوری اصفهانی، مرشد بروجردی، طالع سبزواری، صایب تبریزی، خالص، نظیری، خادم، جناب، صادق، شاکر، دانش، خسرو لایقی، کاشفی، فتاح، صالح، رفیق، حسرت، سعدی، حافظ، جامی، مشتاق، عاشق، ابن حسام، مهدی بیگ، هلالی، و ترکیب بند وحشی بافقی و طالب آملی و ظهوری ترشیزی وحکیم شفایی و مسمط وحشی، و مقداری رباعیات که نام گویندگان آنها ذکر نشده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۳۵۷

آغاز:مغنی بساز این نو آیین سرود ×× بگو با حریفان بآواز رود؛ **انجام:**هر عیب که بینی تو باصطلاح آور ×× بر عیب نظر مکن که بی عیب خداست

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه دوم قرن۱۳؛ در متن و هامش؛ واقف: یار محمد افشار؛ جلد: تیماج، ۱۰۷گ، اندازه: ۲۱/۵×۳۴/۷سم [ف: ۷-۷۲۱]

● **مجمره** / طبیعیات / فارسی

mejmara

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری

kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

تاریخ تألیف: ۷ رمضان ۱۲۷۲ق

رساله‌ای کوتاه درباره عطریات و انواع واقسام آنها؛ در یک «مقدمه» و هفت «باب» و یک «خاتمه»: مقدمه در ذکر اخبار در فضل طیب‌ها؛ فصل در بعضی کلیات درخصوص اطیات؛ باب ۱. در ذکر غالی‌ها (نوعی عطر)؛ ۲. در اطیابی که به‌عنوان ارکجه مذکور شده است؛ ۳. عبیرها؛ ۴. در عطرهاست که مراد روغن‌هایی مصعده از عقاقیر عطره باشد؛ ۵. بخورات؛ ۶. شمامات؛ ۷. در عطریات متفرقه.

آغاز:بسمله، الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا ... چنین گوید بنده اثیم کریم بن ابراهیم که چون تطبیب سنت انبیاء و مرسلین و طریقه اولیاء و صالحین است و غذای روح است

انجام:مثقال صیرفی بیست و چهار نخود است درهم چهل و

هشت حبه است. مثقال طبی یک درهم و سه ربع درهم است و به همین قدر در این کتاب اکتفا می‌شود تمام شد بر دست مؤلفش کریم بن ابراهیم در شب هفتم ماه مبارک رمضان از سنه هزار و دویست و هفتاد و دو هجری حامدا مصلیا مستغفرا
[نسخه‌های منزوی ۴۵۱/۱؛ فهرست کتب مشایخ ۷۱/۲ و ۲۳۸؛ الذریعه ۱۴:۲۰]

۱. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه: ۲۲۰
آغاز: ... حضرت رسول (ص) فرمودند بر شما باد بروغن بنفشه زیرا که او را فضیلتی است بر روغنها مثل فضل من بر سایر خلق ... فصل در بعضی کلیات در خصوص اطیاب بدانکه بوی خوش در؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی تا؛ افتادگی: آغاز؛ یک عکس از نحوه عطیرگیری از دیگ‌ها و ظرفها ترسیم شده؛ جلد: گالینگور سبز، ۴۵گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: -۱۳۱]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۳۸۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۰ق؛ جلد: رویه میشن، ۲۲گ (۲پ-۲۳ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۹/۸×۱۷سم [ف: ۷-۳۷۹]
۳. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه: ۳۲/۱۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: علی اکبر بن محمد صادق، تا: ۶ شوال ۱۲۷۶ق؛ جا: تبریز؛ ۱۷گ (۱۵۹پ-۱۷۵پ)، ۱۹سطر [ف: -۲۸۶]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض۱۰۷۲۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: سید ابوالقاسم، تا: ۱۲۸۳ق؛ واقف: محمد ایرانی، ۱۳۵۰؛ جلد: مقوا [الفبائی: -۴۹۵]
۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۵۷۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ضیاء الاطباء علی اصغر بن علی اکبرمستوفی تهرانی، تا: ۱۵ربیع الاول۱۳۱۹ق؛ مهر: شعاع مورخ ۱۳۱۵؛ جلد: مقوا، ۳۱گ، ۱۷سطر(۶×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۲-۲۵۸۷]

● **مجمع الآراء** / فقه / عربی

majma‘-ul ārā’

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad ja‘far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

وابسته به: الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)
حاشیه مختصر استدلالی است بر کتاب «الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیه» شهید ثانی که بیشتر به حل غوامض و بیان رموز عنایت دارد.

آغاز: الحمدلله الشارح لریاض الصدور بلمعة منورة من لوامع النور و الصلاة و السلام علی نبیه المحبور ...

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۰۸۲/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و کأنه اکتفی بالسابق عن ذکرها ثانیاً ...
خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج، ۲۸گ (۱۳۵پ-۱۶۲پ)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۸-۳۰۷]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۶۵۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و کانه اکتفی بالسابق عن ذکره ثانیا.
مشتمل بر بحث طهارت و وضو؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: شکر الله فقیه نیا، آذر ۱۳۷۵؛ جلد: تیماج، ۵۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۴۱۹]

● **مجمع الآیات** / علوم قرآن / عربی

majma‘-ul āyāt

حسینی تبریزی، محمد بن مهدی، - ۱۲۶۴ قمری

hoseynī tabrīzī,mohammad ebn-e mahdī (- 1848)

مشتمل است بر «مقدمه» و هشت «باب» و و «خاتمه»: باب ۱. بیان ترتیب السور نزولا و اسمائها اختلافا و افتتاحها و اختتامها و السور التی فیها الناسخ و المنسوخ و التی لیس فیها؛ ۲. بیان اعداد الآیات و الکلمات و الحروف و الأدوات فی القرآن مع جداولها و السور التی لیست فیها جلالة و بیان الانصاف فی القرآن؛ ۳. بیان احوال القراء و رموزهم و سند المؤلف و الفرق بین الضاد و الظاء؛ ۴. بیان الترتیل و التجوید و الاستعاذة و البسملة و مخارج الحروف و صفاتها و بیان التنوین و النون و المیم و الوقوف؛ ۵. بیان الکلمات التی کثر تکرارها فی القرآن و بیان القراآت المختلفة بین القراء و الرواة و الأصحاب و اهل البیت علیهم السلام؛ ۶. بیان المتشابهات التی تکررت فی القرآن لفظا و وقع فی بعضها زیادة او نقصان او تأخیر او ابدال؛ ۷. بیان الألفاظ المعربة و المختلفة و الأفراد و الجموع و الاثنان و بیان الألفاظ التی تستعمل المعان متعددة فی القرآن؛ باب ۸ و خاتمه ساقط است.

مؤلف در مقدمه می‌گوید: بسیاری از افراد نیاز به پیدا کردن آیه یا کلمه یا حرفی از قرآن کریم دارند و با تلاش و رنج فراوان هم نمی‌توانند به خواسته خویش دست یابند بدین جهت تصمیم گرفتم این کتاب را به مانند کتب لغت به ترتیب حروف اول و دوم و سوم از ابتدای قرآن تا انتهای آن به رشته تحریر درآورم تا جویندگان در اسرع وقت به هدف خود نائل شوند. وی در خطبه اسامی تمامی سوره‌ها را به عنوان براعت استهلال آورده است. کتابی است بسیار مفید و سودمند که مؤلف علاوه بر مطالب مزبور به بررسی معانی کلمات، اعراب و غیره نیز عنایت کرده است چنانکه خود می‌گوید: «اردت أن اؤلف تالیفا لطیفا و تصنیفا ظریفا یشتمل علی تهذیب مراتب الآیات و الکلمات و الحروف

و تهذیب غرائب الألفاظ و اللغات و الوقوف و توضیح روابط الأدوات و الصفات و الظروف و تنقیح ضوابط الأصحاب و النحاة و الکهوف».
برای آشنایی بیشتر به چند مورد از مطالب کتاب اشاره می‌شود:«سواء» بمعنی مستوی و سواء و بمعنی الوسط نحو فی سواء الجحیم و بمعنی التمام نحو فی اربعة ایام سواء «لعل» و هو الترجی فی المحبوب نحو لعلکم و الاشفاق فی المکروه و نحو لعل الساعة. سورة النساء: محصنات غیر مسافحات و لامتخذات اخدان و فی المائدة محصنین غیر مسافحین و لامتخذی اخدان.
و اما وجوه مخاطبات القرآن اعلم ان الخطاب فی القرآن علی احدی و عشرین وجها:۱) الخطاب العام: کقوله تعالی الذی خلقکم، ۲) الخطاب الخاص: کقوله تعالی یا ایها الرسول بلغ، ۳) الخطاب العام و المراد به الخصوص: کقوله تعالی یا ایها الناس اتقوا ربکم لم یدخل فیه الأطفال و المجانین، ۴) الخطاب الخاص و المراد به العموم: کقوله تعالی یا ایها النبی اذا طلقتم النساء افتتح الخطاب بالنبی و المراد سائر من یملك الطلاق، ۵) خطاب الجنس: کقوله یا ایها الناس، ۶) خطاب النوع: کقوله یا بنی اسرائیل، ۷) خطاب العین: کقوله یا آدم اسکن و یا نوح اهبط ونحوه، ۸) خطاب المدح: نحو یا ایها الذین آمنوا فانه فی التورية یا ایها المسکین، ۹) خطاب الذم، ۱۰) خطاب الکرامة، ۱۱) خطاب التهکم، ۱۲) خطاب الجمع بلفظ الواحد، ۱۳) خطاب الواحد بلفظ الجمع، ۱۴، خطاب التحبب، ۱۵) خطاب الاثنین بلفظ الواحد، ۱۶) خطاب العین و المراد به الغیر، ۱۷) خطاب الشخص ثم العدول الی غیره، ۱۸) خطاب الجمادات خطاب من یعقل، ۱۹) خطاب التحنن و الاستعطاف نحو یا عبادی الذین اسرفوا الآیة، ۲۰) خطاب التعجیز: نحو فأتوا بسورة، ۲۱) التشریف. (به دلیل اختصار از ذکر مثال خودداری شد)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۲۱

آغاز:بسملة، الحمدلله الذی شرف النبی العربی بالسبع المثانی و خواتیم البقرة و اصطفی علی العالمین آدم و نوحا و آل ابراهیم و آل عمران و فضلهم علی الرجال و النساء بما وهب لهم من مائدة الانعام باعراف الفضل؛ **انجام:** اخرج ابی حاتم من طریق عکرمة عن ابن عباس قال کل ما فی القرآن الیم فهو موجع و قتل فهو لعن و الرجز بمعنی العذاب و التسبیح یعنی به الصلاة.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: کاظم مدیر شانه‌چی، آبان ۱۳۶۲؛ گالینگور، ۲۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۷/۸سم [ف: ۲۲-۳۷۷]

● **مجمع الآیات** / کیمیا / فارسی

majma‘-ul āyāt

سید قاسم مجتهد

seyyed qāsem-e mojtahed

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۸۹/۱۶

خط: نستعلیق هندی، کا: حاجی میان، ابوالشرف سید عیسی، تا: ۲۵ ذیقعده۱۳۴۳ق، جا: حیدرآباد دکن؛ کاغذ: هندی، ۲۱سطر (۱۶×۲۶)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱۶-۶۹۹]

← مجمع الابرار و تذکرة الاخیار ⟵ مجمع الاسرار و تذکرة الاخیار

● **مجمع الابکار** / شعر / فارسی

majma‘-ol abkār

عرفی شیرازی، محمد بن علی، ۹۶۳؟ - ۹۹۹ قمری

‘orfī šīrāzī, mohammad ebn-e ‘alī (1556 - 1591)

مثنوی اخلاقی و در پیروی از مخزن الاسرار نظامی گنجوی سروده و قریب ۵۶۰۰ بیت است.
آغاز:بسمله.بسم الله الرحمن الرحیم ×× موج نخست است ز بحر قدیم / تا برم این تحفه به تکمیل عرش ×× زو کنم آرایش قندیل فرش
چاپ: هند، کانبور، نول کشور، ۱۹۱۵ میلادی، به اهتمام: منشی پراگ نراین صاحب بهارگو
[انستیتوی تاجیکستان ۲۹۹/۱ و ۲۷۰/۳]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۶۸/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**عرفی از این می‌قدحی نوش کن ×× وز غم جز دوست فراموش کن / ریش فزون و غم بیهوده چند ×× کم ز زن خود نتوان بود و چند
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۵۸ق؛ در «کلیات» او، با سرلوح زرین. نسخه حدود ۱۳۷۷ بیت است، سپس «ترجیع‌بند» که بایستی جدا باشد؛ ۴۲گ (۸۶پ-۱۲۷پ) [ف: ۳-۲۹۲]

● **مجمع الاحادیث** / شرح حدیث / فارسی

majma‘-ol ahādīs

سلطان خانم، ق۱۳ قمری

soltān xānom (- 19c)

اهدا به: ناصرالدین شاه قاجار
تاریخ تألیف: ۲۴ ذیحجه ۱۲۹۳ق
سلطان خانم دختر آزاد خان نایب چاپارخانه یزد و کرمان به صورت سؤال و جواب احادیث غامضه و بعضی از مسائل دینی را در این رساله طرح می‌کند و جواب می‌دهد.
آغاز:بسمله، ای خدای بخشنده و پاینده با کدام زبان شکر تو گویم و پذیرای سپاس تو گردم که با بضاعت مزجات و استطاعت اندک ...
انجام:اللهم اغفر للمؤمنین و المؤمنات و لوالدی بحق محمد و اله الامجاد اللهم وفقنی بالاتمام بالبنی و اله الکرام

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۳
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۴ ذیحجه۱۲۹۳ق، جا: تهران (شاید)؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۶۹گ، ۱۱ سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱-۳۳۴]

● **مجمع الاحادیث** / حدیث / عربی

majma‘-ul aḥādīṯ

حجت کوه کمری، محمد بن علی، ۱۳۱۰ - ۱۳۷۲ قمری

hojjat-e kūh-kamarī, mohammad ebn-e ‘alī (1893-1953)

احادیث فقهی است به ترتیب کتب فقه که مؤلف نیت داشته موسوعه مفصلی برای احادیث فقهی جمع‌آوری کند ولی این عمل ناتمام مانده و فقط عناوین ابواب را در صفحاتی سفید و چند حدیث قلیل و یا اصلاً حدیثی نوشته نشده است و ظاهراًمؤلف نظر به جمع‌آوری مستدرکی بر کتاب مستدرک الوسائل میرزا حسین نوری داشته است، عناوین کتب وابواب:۱. آداب التجارة؛ ۲. تجارت؛ ۳. کتاب العشرة؛ ۴. کتاب الصدقة؛ ۵.کتاب البیع؛ ۶. کتاب النکاح واحکام الاولاد؛ ۷. قواطع الصلاة وکیفیة صلاة العبد؛ ۸ کتاب افعال الصلاة؛ ۹. آداب اللباس والحمام والمسافرة؛ ۱۰. تعقیب ودعاء؛ ۱۱. مولد النبی صلی الله علیه وآله؛ ۱۲. کتاب الجهاد؛ ۱۳. کتاب المواقیت؛ ۱۴. کتاب الزکاة؛ ۱۵. کتاب الاطعمة والاشربة؛ ۱۶. کتاب العلم والجهل؛ ۱۷. کتاب الوقوف والصدقات؛ ۱۸. کتاب اللعان؛ ۱۹. کتاب نکاح؛ ۲۰.کتاب المیراث والدیات؛ ۲۱. متفرقات شامل بعضی از مباحث اصولی، عقلی، تاریخی و ... .
[مفاخر آذربایجان ۳۱۵/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۷۱
آغاز:المقصد الثانی فی التحلیل، باب جواز تحلیل الرجل جاریته لأخیه فیحل له و طئها بملك المنفعة؛ **انجام:**باب أن التمکین [المکین] إذا اتفقا علی الفریق لم یجز إلا مع اجتماع شرائط الطلاق نکاح و طلاق؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوایی، ۸۹گ، اندازه: ۲۱/۵×۳۵سم [ف: ۳۱-۶۵۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۴۱
آغاز:باب أن القرآن مخلوق، الأمالی و التوحید فی ... قال: قلت للرضا علیه السلام أخبرنی عن القرآن أخالق او مخلوق؟ فقال: لیس بخالق و لکنه کلام الله عزوجل؛ **انجام:**أمالی الشیخ، عن ابی الغاضائری عن ... التلعکبری عن محمد بن همام عن عبدالله بن جعفر الحمیری عن الطیالسی عن رزق الملقانی عن أبی عبدالله علیه السلم قال: تجنبوا الفتنة ففیها هلاك الجبابرة و طهارة الآرض من الفسقة ...
بخش اندکی از احادیث می‌باشد که از باب «أن القرآن مخلوق» آغاز و در باب «کراهة أن یقال فی الدعاء: أعوذ منك من الفتنة ...» پایان پذیرفته؛ خط: نسخ شکسته ونستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، محشی؛ جلد: کاغذی، ۱۸۶گ، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۳۶-۵۴۷]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۷۳
کاتب = مؤلف، بی‌تا [میراث شهاب: س ۱۰ش۱-۲-۲۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۴۳
کتاب مکارم الاخلاق و مساویها؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ صفحه‌ها نامرتب و کم و زیاد شده؛ ۲۷۸گ، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۸-۱۳۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۴۴
قطعه‌ای از کتاب صلاة و از «باب عدم جواز الصلاة فی الطین» تا «باب استحباب رفع الصوت فی الاذان»؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ صفحه ها نامرتب و کم و زیاد شده؛ ۱۸۴گ، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۸-۱۳۹]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۴۵
کتاب صوم؛خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ صفحه‌ها نامرتب و کم و زیاد شده؛ ۲۳۸گ، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۸-۱۴۰]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۴۶
کتاب نکاح؛خط:نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ صفحه‌ها نامرتب و کم و زیاد شده؛ ۲۹۸گ، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۸-۱۴۰]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۶۵
ابواب الکفر و الایمان؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۵۱گ، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۱۳-۲۶۰]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۶۶
ابواب مقدمات العبادات است؛خط:نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۲۸۷گ، اندازه: ۳۵×۲۲سم [ف: ۱۳-۲۶۱]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۶۷
قطعه‌ای از کتاب صلاة است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ ۲۵۰گ، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۱۳-۲۶۱]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۰۶۸
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۲۸۸گ، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۱۳-۲۶۱]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۹۰
مشتمل بر ابوابی است در احادیثی که می‌توان قواعد کلی فقهی از آنها استفاده کرد و در جایی این احادیث گرد نیامده است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۷۰گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲۵-۲۵۴]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۲۲
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱۹۷گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۱-۲۸۶]

۱۴. قم؛ حجت کوهکمری؛ شماره نسخه:۴۱

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا [ف: -۴۱]

● **مجمع الاحادیث** / حدیث / عربی

majma'-ul aḥādīṯ

شاه چراغی، طاهر بن حسن، - ۱۳۹۷ قمری

šāh-čerāqī,tāher ebn-e hasan (- 1977)

روایاتی است متفرقه برگرفته از کتب روایی که از باب الواحد تا باب الاثنی عشر را داراست.

۱. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۱۶۱

آغاز:من لایحضره الفقیه بالاسناد عن امیرالمؤمنین علیه السلام قال هبط جبرئیل علیه السلام؛ **انجام:**و یزید فی الحفظ و یضاعف الحسنات و تفرح به الملائکة

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱۰۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف مخ: -۱۷۲]

۲. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۱۵۶

آغاز:فیما روی عن ابی عبدالله الحسین من مواعظه علیه السلام قال علیه السلام فی الامر بالمعروف؛ **انجام:**و یمسح علیها جمیعاً معاً فان بداء باحدایهما قبل الاخری فلا یبدأ الایالیمین

از حروف الف کلمات امام حسین علیه السلام؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۴۰۰گ، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف مخ: -۱۷۲]

● **مجمع الاحادیث** / داستان / عربی

majma'-ul aḥādīṯ

غیر همانند:

۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۸۴۱

آغاز:فهذا الکتاب مجمع الاحادیث منهم خبر ... هذا خبر الخطار مع المقداد ماجر الهما من الحادیث بسمله و روت اهل السیر فی احادیثهم وما یقولون فی اخبارهم والکل منهم یذکر ویقول بما علم من اخبار البشیر؛ **انجام:**بارغد عیشة ونعمة هنیئة وهذا من انتهاء من حکایة العنقا بنت الملک بهرام جور وتحفة الصدور والامیر محمد مع الملکات الثلاثة وهی حکایة لطیفة عجیبة والحمدلله المنان من الزیادة والنقصان انه غفوراً منان والحمدلله رب العالمین

مجموعه‌ای از داستان‌های تاریخی است از صدراسلام وغیر آن وهمچنین حکایات سلاطین، ازجمله: خبر خطار مع المقداد، خبر غروه میمون عمر بن امیه ضمری، مسائل رهبان مع النبی (ص)، قصه طوق بن صباح مع امیرالمؤمنین عمر، قصه کباس مع امیرالمؤمنین مع عمر، قصه ملک غیضان مع النبی (ص) والامام (ع) وقصه توددالجاریة مع هارون الرشید، مناجات موسی النبی (ع)، حکایة الجمجمة التی انقطت لعیسی (ع)، قصة حجاج بن یوسف ثقفی مع الامام (ع)، حکایت تدل علی فضایل امیر المؤمنین (ع)، حکایت وفات سلمان فارسی رض، حکایت فضل بن یحیی، حکایت هام بن هیم مع رسول الله (ص) وعلی (ع)، وحکایات دیگر ازجمله حکایت از بکیه سلمه وسلیم؛ خط: نسخ، کا: بشیر بن قمبر، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا، ۱۷۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۰×۳۲/۵سم [ف مخ: ۱-۴۲۱]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۱۶/۷-۵۹/۱۳۶

آغاز:بسمله قال النبی اربعة جوهر بنی آدم یزیلها اربعة اشیاء الجواهر العقل والدین والحیاء والعمل الصالح

احادیث نبوی و علوی است که مؤلف از مصادر بدون نام آنها و حذف سند نقل کرده و در اندک مواردی توضیحی به فارسی آورده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۹گ (۱۳۴-۱۶۲)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۶-۳۵۵۰]

۳. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۶۴

آغاز:ما اعددت لها کثیر عمل الا انی احب الله و رسوله و اهل بیت رسوله فقال رسول الله؛ **انجام:**ما نقل ان الامیر باولف کان له و لد و کان جالسا فی حجرة مع جماعة و ابوه یسمع کلامهم فحافوا فی شان علی ابن ابیطالب.

موضوع کتاب ذکر احادیث و روایاتی است مبنی بر انتخاب خلیفه بعد از پیغمبر و ثبوت بطلان تصمیم اجتماع سقیفه بنی ساعده و خلافت ابو بکر و عمرو اثبات حقانیت خلافت حضرت امیر و صفات آن بزرگوار؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۳۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۲-۳۴۸]

۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۹۴

آغاز: ... امیرالمومنین وائمة المعصومین ع از کتب معتبره ومنتخب ومستنبط و مستخرج نموده‌اند احادیثی را که در این کتب تالیف شده مجموعه‌ای که مسماست به مجمع الاحادیث شرحی از شروحات ...

کامل است، مجموعه احادیث از پیامبراکرم (ص) وائمه معصومین (ع) که بدون نظم خاصی آورده شده‌اند؛ خط: نسخ، کا: جبار بن زین العابدین روضه خوان، تا: ۱۲۹۹؛ جلد: تیماج، ۶۱گ، ۱۲سطر [ف: ۱-۲۲۱]

● **مجمع الاحباب و تذکرة اولی الالباب** / تراجم / عربی

majma'-ul aḥbāb wa taḏkirat-u uli-l albāb

واسطی، محمد بن حسن، ۷۱۷ - ۷۷۶ قمری

vāsetī,mohammad ebn-e hasan (1318 - 1375)

مؤلف، بعد از دیدن «حلیة الاولیاء» ابونعیم اصفهانی، و مختصر آن «صفوة الصفوة» تألیف عبد الرحمن بن علی جوزی، این کتاب را در شرح حال اولیاء وعرفا با استفاده از «حلیة الاولیاء» و «صفوة الصفوة» واضافه ملاحظاتی که بر آن دو کتاب داشته تألیف نموده است.

چاپ: السعودی، دار المنهاج للنشر و التوزیع، تصحیح عبدالله حمیدان و محمد الخضر و محمد زکریا المقداد، ۱۴۳۰ق، الطبعة الثانیة، المجلدات ۳؛

[کشف الظنون ۱۵۹۶/۲؛ زرکلی اعلام ۳۱۹/۶؛ بروکلمان ذیل ۳۰/۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۲۰عکسی

نسخه اصل:سلطان احمد سوم-استانبول،شA۳۰۲۷(فهرست عربی طوپ قاپی ۵۵۳/۳). مشتمل است بر جزء اول کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۹؛ ۲۲۵گ، ۲۹سطر [عکسی ف: ۲-۱۰۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۶عکسی

آغاز:و منهم امامنا الامام الشافعی رضی الله عنه، قال شیخ الاسلام النووی؛ **انجام:**کان مسرتی و سبب استراحة قلبی و الله اعلم، و الحمدلله وحده ... و حسبنا الله و نعم الوکیل.

نسخه اصل: روان، طوپ قاپی، ش ۱۵۵۶. قطعه‌ای از این کتاب است و از شرح حال امام شافعی شروع و در آخر شرح حال سری سقطی ختم می‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، قبل از نسخه، احمد بن علی بن عمر مالکی به خط خود نوشته است که کتاب را در ۱۴ ذیحجه ۸۶۹ق مطالعه نموده؛ ۱۸۲گ، ۲۵سطر [عکسی ف: ۲-۵۹]

۳. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۰۸۲-عکسی

آغاز:کتاب: قال الفقیر الی الله محمد بن الحسن بن عبد الله الحسینی الشافعی ... فانی لما وقفت علی کتاب حلیة الاولیاء و طبقة الاصفیاء ... احببت ان اجمع کتابا یکون لمحاسنها حاویا و لما سوی ذلك طاویا؛ **انجام:**قسمت اول: فیقول الله عز و جل ان عبدی له عندی عهد عهده فی الدنیا و انا احق من وفا بعهده ادخلوه الجنة، غریب من حدیث الاعمش و الله سبحانه و تعالی اعم انتهی. و منهم الامام.

نسخه اصل: کتابخانه سالار جنگ -حیدر آباد دکن - ش ۲۳۵۱.قسمت اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷ رجب۱۰۹۹ق، مصحح؛ اهدایی: حاج محمد کلاهی؛ جلد: گالینگور آبی، ۱۳۸گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۲-۳۱۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۴عکسی

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [عکسی ف: ۱-۲۸۷]

تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۴۱عکسی

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [جنگ: ۱-۴۶۴]

۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۰۸۳-عکسی

آغاز:مجمع بن ضمغان التیمی رضی الله عنه قال الحافظ رضی الله عنه قال ابوبکر بن عباس: هل رایت؛ **انجام:**و ختم الکتاب بما بدانا به اولا و هو حمد الله عدد خلقه ذی الجلال و الاکرام.

نسخه اصل: کتابخانه سالار جنگ - حیدر آباد دکن - ش ۲۳۵۱. قسمت دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷ رجب۱۰۹۹ق؛ مصحح؛ اهدایی: حاج محمد کلاهی؛ جلد: گالینگور، ۲۱۸گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۲-۳۱۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۵عکسی

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [عکسی ف: ۱-۲۸۸]

تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۱۰۶عکسی

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [جنگ: ۱-۴۶۴]

● مجمع الاحکام / هیئت / فارسی

majma‘-ol ahkām

مسعودی غزنوی، محمد بن مسعود، ق۶ قمری

mas‘ūdī qaznavī, mohammad ebn-e mas‘ūd (- 12c)

اهدا به: ابوالمظفر مسعود بن فتح قراخان یزدجرد

تاریخ تألیف: آغاز سال ۵۳۱ق

در شش «مقاله»: ۱. در معرفت اصول این علم، در چهل فصل؛ ۲. در احکام طالع سال عالم و احوال نیکی و بدی سال و عوارضات که حادث شود، در شش فصل؛ ۳. احکام قرانات و اتصالات کواکب، در سی و سه فصل؛ ۴. احکام طالع هر شخصی که در وجود آمد و بدی و نیکی و احوال او، در شانزده فصل.

[الذریعه ۲۹۸۹/۵؛ استوری ۵۱/۲؛ نسخه‌های منزوی ص ۲۳۸؛ فهرستواره منزوی ۳۰۳۵/۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۵۵/۲

انجام:اینست تمامت آنچه خواستیم که در این باب از سخن متقدمان انتخاب کنیم و به سپری شدن این فصل این کتاب دوم سپری شد بحمد الله و توفیقه و الصلوة علی نبیه محمد و آله اجمعین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ ۴۲گ (۲۸پ-۶۹ر)، ۲۳ سطر(۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶-۱۰۸]

● مجمع الاحکام = جامع الاحکام فی شرح شرایع الاسلام / فقه / عربی

majma‘-ul aḥkām = jāmi‘-ul aḥkām fī š.-i šarāyi‘-il islām

اعرجی، محسن بن حسن، ۱۱۳۰ - ۱۲۲۷ قمری

a‘rajī, mohsen ebn-e hasan (1718 - 1812)

وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن۱۳، عصر مؤلف؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۷ش۱-۲-۳۲]

● مجمع الاحکام / فقه / عربی

majma‘-ul aḥkām

رساله‌ای است در بیان احکام برخی از مسائل فقهی همچون احکام المرأة، احکام الصبیان، ... الاحکام التی تتعلق بالسلطان، احکام مسائل مبنیة علی الغلط.احکام رساله به روایت ابوالعباس از ابوالحسن بن سراقة شافعی (-۴۱۰ق) بوده و در برخی از

مسائل به فتاوای ابوحنیفه و محمد و ابویوسف اشاره شده است.این رساله، جدای از رساله «مجمع الاحکام» تألیف مصطفی بن ادریس برسوی به سال ۹۴۴ بوده که در کشف الظنون (۲: ۱۵۹۶) معرفی شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۸۲/۲

آغاز:قال ابو العباس سمعت الشیخ ابالحسن بن سراقة یقول المرأة اذا رأت دم الحیض تعلق به احکام و هی تحریم الصلوة و الصوم و الوطی و قرائة القرآن؛ **انجام:**نعم اوقات جوازا و یحصها اداء یعنی جمیع الاوقات و یکره ادائها فی خمسة ایام و صوم التطوع لایکره فی جمیع الاوقات الا فی خمسة ایام

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۷۶گ (۲۶-۱۰۱پ)، ابعاد متن: ۴×۱۰، اندازه: ۸/۵×۱۴/۵سم [ف: ۱۳-۱۱۰]

● **مجمع الاحکام فی شرح شرایع الاسلام = جامع الاحکام** / فقه / عربی

majma‘-ul aḥkām fī š.-i šarāyi‘-il islām = jāmi‘-ul aḥkām

حسینی، علی محمد بن علی، ق۱۳ قمری

hoseynī,‘alī mohammad ebn-e ‘alī (- 19c)

وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

شرحی است مزجی و مفصل بر کتاب شرایع الاسلام محقق حلی. در چهار«بخش» بدین ترتیب: جزء ۱. عبادات، در ده مجلد؛ ۲. عقود، در پانزده مجلد؛ ۳. ایقاعات، در ۱۱ مجلد؛ ۴. احکام، در ۱۲ مجلد. نامی از این کتاب در الذریعة نیامده است.

[تراجم الرجال ۴۱۱/۱]

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۵۰

آغاز:بسمله، الحمدلله الذی اثبت صور الاشیاء علی وجه کلی فی الکتاب المکنون؛ **انجام:** کل مالا یؤکل لحمه مع ان فیه خلوها عن شبهة الخلاف لان خلاف الشیخ فی الوزغ لیس خاصاً بالموت ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: مؤلف«سید علی محمد بن علی الحسینی»؛ جلد: تیماج، ۲۱۸گ، ۳۵سطر(۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۱۸۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۷۶

آغاز:الفصل الثانی فی عقد البیع و شروطه و آدابه ... الاجماع منعقد بین المسلمین کافة فی جواز البیع و مشروعیته مع ان الحکمة تقتضیه؛ **انجام:**و فاقاً لجماعة تنزیلاً للمنهی عنه فی الموثق المزبور علیها لکن فیه انه لاقرینة علی ذلک اللهم الا ان یدعی ... » نوشته نیست

بخشی از جزء دوم است در عقود و از الفصل الثانی فی عقد البیع آغاز و تا بخشی از مسائل تملک عبد و امه به انجام می‌رسد و از پایان نانوشته و ناقص است؛ خط: نسخ زیبا، کا: ظاهراً به خط علی فرزند مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، مقابله شده با نشان «بلغ»، یادداشت محمد طباطبایی و یادداشت فرزند مؤلف در برگ آغازین نسخه با این عبارت: «امانت سرکار شریعتمدار قدوة المحققان ... المجتهدین وحید زمانه (لابی) آقا سید علی محمد دام ظله العالی و ادام الله ایام افاضته» و تقریظی ناشناخته بر این کتاب در پایان نسخه؛ جلد: تیماج، ۳۵۹گ، ۲۵سطر(۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۴-۷۸۸]

● **مجمع الاحکام فی معرفة مسائل الحلال و الحرام** / شرح حدیث / عربی

majma‘-ul aḥkām fī ma‘rifat-i masā’il-il ḥalāl wa-l ḥarām

مقابی بحرانی، محمد بن علی، ق۱۲ قمری

maqābī bahrānī,mohammad ebn-e ‘alī (- 18c)

وابسته به: تفصیل وسائل الشیعة الی تحصیل مسائل الشریعة = وسائل الشیعة؛ حر عاملی، محمد بن حسن (۱۰۳۳-۱۱۰۴)

شرح مبسوط و مفصلی است به عنوان «اقول» بر وسائل الشیعه تألیف مشهور شیخ حر عاملی که در سه جلد بدین شرح تنظیم گردیده است:۱. اصول؛ ۲. طهارت؛ ۳. صلوة. نکته قابل ذکر این است که: شارح از شرح مکروهات و مستحبات خودداری کرده و به توضیح آنها نپرداخته است.

[الذریعة ۱۵/۲۰]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۳۳

آغاز: باکثر من الخبر الاول و بقی الکتاب فی ایدیهم فقط؛ **انجام:**التی حدثت له فیها الغفلة و تجاوز عنها هو الرابع و الثلثون.

شامل مباحث صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۲۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹/۷×۲۹/۵سم [ف: ۱۴-۴۶۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۸۲

جلد سوم، مشتمل بر کتاب صلاة؛ خط: نسخ، کا: راشد بن عبدالله منوی بحرانی، تا: ۸ شوال۱۱۶۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۹۸گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۸-۱۵۹]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۳۳-۳۱/۱۳

آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلاة و السلام علی اشرف الانبیاء و المرسلین ... کتاب مجمع الاحکام فی معرفة الحلال و الحرام ... و فیه مقالات فی اعداد الصلوات و ما یناسبها؛ **انجام:**و البروز الی الصحرا ولنبرز القلم عن الاجرا و الحمدلله رب العالمین و قد وقع الفراغ من تألیف الجزء الثانی ... و یتلوه انشاءالله الجزء الثالث من قواطع الصلاة و الحمدلله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً فی السر و العلانیة و صلی الله علی محمد و آله.

کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰رجب۱۱۶۹ق؛ جلد: مقوا،

۲۴۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۶-۳۵۵۰]

● **مجمع الاخبار** / حدیث / عربی

majma'-ul axbār

بسطامی، عبدالقادر بن محمد مهدی، ق۱۲ قمری

bastāmī,'abd-ol-qāder ebn-e mohammad mahdī (- 18c)

مؤلف کتاب مفصلی در سه مجمع در اصول واعتقادات و عبادات و عقود پرداخته که نسخه حاضر مشتمل برمجمع دوم در عبادات و مشتمل برهفت «کتاب» (طهارت، صلاة، الصوم و الاعتکاف، زکاة، خمس، حج و جهاد) می‌باشد که در آن از کتاب‌های مدارک الاحکام و مفاتیح الشرایع و نخبه مرحوم فیض استفاده کردهو در ضمن هرباب ابتداء آیات وارده در آن مبحث و سپس روایات راذکر کرده و درحاشیه بیان مرحوم فیض درواقی راآورده و در پایان هرکتاب ادله احکام رابه نقل ازنخبه فیض اضافه نموده است. مؤلف در پایان کتاب حج چهل حدیث از مدارک درباره حج انتخاب نموده و اشاره نموده که چندین چهل حدیث منتخب از کتب روایی جمع‌آوری کرده وآنها رادر کتابی به نام «أنیس السالکین» گردآورده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۱۹۰

آغاز:الحمدلله الذی عرفنی نفسه و لم یترکنی عمیان القلب ... کتاب الطهارة و التزین وهو المجمع الثانی من اجزاء کتاب المجمع الاخبار تألیف ابن محمد مهدی؛ **انجام:**اذا لم یمکن التخلص من ذلک مالم یکن قتلاً لغیر مستحق و علیه نتبع الحق ما أمکن، قد فرغت من تألیف المجمع الثانی ...

جلد دوم؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ مصحح توسط مؤلف، محشی تصحیح؛ مهر: «عبده محمد بن یعقوب حسینی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۷۱گ، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۳]

● **مجمع الاخبار** / تاریخ هند / فارسی

majma'-ul axbār

هرسکه رای بن جیون داس، قرن ۱۳ قمری

harsekeh ray ebn-e jīyūn dās (19c)

تاریخ عمومی است از آغاز تا سال ۱۲۲۰ق، در ۸ کتاب: ۱. آداب و عقاید کهن هند؛ ۲. ایران باستان؛ ۳. تاریخ اسلام؛ ۴. پادشاهان یمن و ایران و توران؛ ۶. فرمانروایان مسلمان در هند؛ ۷. سلسله‌های محلی هند؛ ۸. گزارشی از اروپا و آمریکا. (احمد منزوی)

آغاز:ناصیه فرسای قلم تر زبان منشیان فصاحت بیان ...

[فهرستواره منزوی ۶۴۵/۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۵۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: گالینگور، ۳۰۳گ، ۱۵ سطر(۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۶-۸۳]

● **مجمع الاخبار** / حدیث / عربی

majma'-ul axbār

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۹۷۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

● **مجمع الاخبار فی فضائل الائمة الاطهار** / فضایل و مناقب / فارسی

majma'-ol axbār fī fazā'el-el a'emmat-el athār

موسوی قراچه داغی، موسی بن قاسم، ق۱۴ قمری

mūsavī qarāče-dāqī,mūsā ebn-e qāsem (- 20c)

کتاب در فضائل اهل بیت است و به گونه مجالس نگارش یافته و مشتمل بر چند «فصل» و چند «باب» می‌باشد و هر مجلس موضوع خاصی دارد، شرح حال مؤلف را نیافتیم.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۲۰

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چنین گوید العبد المذنب ... که دنیا را محل فنا دیدم؛ **انجام:**که آنحضرت فرموده بود باو فرمود پس آن شقی اصلا سخن نگفت و آن گرفت و آشامید

خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: چهارشنبه ۲۸ ربیع الثانی۱۳۲۲ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ جلد: چرم، ۱۸۵گ، ۱۹سطر(۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۸-۱۸۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۱۹

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... اما بعد این تحفه ایست محقر برای روز معاد؛ **انجام:**جناب بار همایون نجیما برگشت حضرت بمیدان رفت و در مقابل لشکر وجز خواند

خط: شکسته نستعلیق تحریری و نسخ، کاتب = مؤلف، تا: سه‌شنبه ۱۵ ذیحجه ۱۳۳۰ق؛ مصحح، محشی، با قلم‌خوردگی؛ جلد: چرم، ۲۰۹گ، ۱۷سطر(۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۸-۱۸۵]

← مجمع الاخبار و تذکرة الاخیار ⟵ مجمع الاسرار و تذکرة الاخیار

● **مجمع الادب فی مسک الصلاح** / حدیث / فارسی

majma'-ol adab fī mesk-es salāh

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۴۳۱

آغاز: پس دیگر التزام استرفاعا بدعا و سوال و تضرع و ابتهال و اجبست و همین است؛ **انجام:** و بگوید که مرا وصف کردی برای مردم و دلالت فرمودی و نام ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام [رایانه]

● **مجمع الادوار** / موسیقی / فارسی

majma‘-ol advār

هدایت، مهدیقلی، ۱۲۴۲ - ۱۳۳۴ قمری

hedāyat,mahdī-qolī (1827 - 1916)

این کتاب را از روی ادوار ارموی و شرح آن از مراغی و مقاصد الالحان و درة التاج ساخته و موسیقی ایرانی را با روش نوین موسیقی اروپائی سازش داده است.

چاپ: در۱۳۱۷ قمری چاپ شده

۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۲۰/۱ - ج

مانند «نوبت اولی-احوال النغم» چاپی است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ یادداشت با تاریخ ۱۹۱۸؛ جلد: مقوا، ۱۴۷گ، ۱۸سطر(۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: -۱۸۳]

۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۲۰/۲ - ج

مانند «نوبت دوم -تالیف النغم» چاپی است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ در عنوان دارد «مجمع الادوار تحقیق الالحان- جواهر الالحان»، سرگذشت مظفر علی شاه کرمانی در آغاز هست؛ ۱۴۸گ، ۱۶سطر(۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف:۱۸۳]

● **مجمع الادویة ناصری** / طب / فارسی

majma‘-ol advīye-ye nāserī

بهرامی، علیرضا، ق۱۴ قمری

bahrāmī,‘alī-rezā (- 20c)

تاریخ تألیف: گویا ۱۳۰۹ق

ترجمه مهذب السلطنة علی رضا خان پزشک بیمارستان دولتی.

پس از مقدمه ۲۹ «باب»

چاپ: تهران، ۱۳۰۹ق، سنگی، ۱۵۶ص

[فهرستواره منزوی ۳۶۸۴/۵]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۵۷

خط: نسخ مغلوط، کا: عبدالحسین بن محمد حسن دزفولی، تا: ۲۳ جمادی الاول۱۳۳۴ق؛ جلد: تیماج، ۸۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۲۰-۳۶۵]

● **مجمع الادیان** / کلام و اعتقادات / فارسی

majma‘-ol adyān

مشک آبادی، محمد حسن بن ابراهیم، ۱۲۷۳ - ۱۳۶۳ قمری

mošk-ābādī, mohammad hasan ebn-e ebrāhīm (1857 - 1944)

تاریخ تألیف: ۱۳ رجب ۱۳۴۷ق

گفتگویی است درباره امور مذهبی و اعتقادی بین پدری و فرزندش به روش پرسش و پاسخ، که مؤلف هنگامی که به سال ۱۳۴۶ از حج و سیاحت در آفاق برگشت و ملل و مذاهب مختلف را مشاهده کرد، به رشته تألیف کشیده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۰۵

آغاز: الحمدلله الواحد الاحد الذی لم یلد و لم یولد ... و بعد این بنده ضعیف طاغی و این مجرم رو سیاه باغی؛ **انجام:** فانه جند عظیم من جنود ابلیس و السلام، این خطبه شریفه محض تیمن و تبرک باختتام کتاب نوشتم

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۳۲گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۸-۳۲۸]

← مجمع الاستار ← مجمع الاسرار

● **مجمع الاسرار = مجمع الاستار** / عرفان و تصوف / فارسی

majma‘-ol asrār = majma‘-ol astār

نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ - ۸۳۴ قمری

ne‘mat-ol-lāh-e valī, ne‘mat-ol-lāh ebn-e ‘abd-ol-lāh (1330 - 1431)

گفتاریست عرفانی، با عنوان: «سر، سر» و به نظم و نثر، در چهارده «سر» و یک «خاتمه»: ۱. غیبت هویت؛ ۲. مبدأ تعین؛ ۳. وجود تعینات خلقیه؛ ۴. عالم اجسام متناهی و معقولات نامتناهی؛ ۵. عوالم روحانیات؛ ۶. روح انسانی جوهری است روحانی؛ ۷. شأن بصر رؤیت است؛ ۸. نفس به مثل فرزندعقل است؛ ۹. ماده جسمانی؛ ۱۰. جامع مطلق انسان را از عالم جمع فرمود؛ ۱۱. هلم مبدأ و معاد خلاثه و لب حکمت است؛ ۱۲. مبدأ و معید؛ ۱۳. اول ما خلق الله؛ ۱۴. معرفت حقیقت اسم باعث؛ خاتمه: روح اشرف از جوهر بدن است. در پایان آمده: «مجمع اسرار نامش کردم ×× بی‌تکلف خوش تمامش کردم».

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام ... رباعی: از مبدأ و از معاد بشنو خبری ×× کز مبدی و از معید یابی اثری

انجام: این مطالبه ثلاثه است، و بالله التوفیق. بیت: گر مبدأ و گر معاد را دریابی ×× موجی و حباب و قطره ای دریابی / «مجمع الاسرار» نامش کرده ام ××بی تکلف خوش تمامش کرده ام

چاپ: این رساله چاپ شده است.

[فهرستواره منزوی ۲۶۶/۷ با عنوان جمع الاستار و ۸۲۳/۸ با عنوان «مجمع اسرار»]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۹۸/۳۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: شیخ السلام بن حسین بن علی کاتب، تا: غره ذیحجه ۸۶۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: کاغذ سبز منقش، ۷گ (۱۸۹ر-

۱۹۵پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۳/۶سم [ف: ۸-۲۷۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۲/۱۴

خط: نستعلیق، کا: محمد مظفر بن محمد حکیم، تا: ۱۰۶۶ق؛ ۳۳سطر (۹×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [سنا: ف: ۱-۲۰۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۲/۶۷

خط: نستعلیق، کا: محمد مظفر بن محمد حکیم، تا: رجب۱۰۸۴ق؛ ۳۳سطر(۹×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [سنا: ف: ۱-۲۱۱]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۳/۴-عکسی

آغاز:برابر**انجام:**استتار حیات[را] انده اند و خفای آن فوت. فمنه بداء و الیه یعود. تمت.

نسخه اصل: ملی، ۱۲۰۲/۱(ملی، ۲۳۴/۳) [در فهرست کتابخانه ملی این رساله به درستی شناسایی نشده]؛ خط: نستعلیق پخته، بی کا، تا: ۱۰۹۹ق؛ ۸گ(۱۳ر-۲۰ر) [عکسی ف: ۲-۲۴۱]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۶۲/۳۳

خط: نستعلیق، کا: میرغلام محی الدین، تا: ۱۱۰۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۵گ (۲۱۶-۲۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۴-۶۷۴]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۴۸۴/۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۳؛ مجدول؛ ۷گ (۱۴۴پ-۱۵۰ر)، ۱۴ سطر(۸×۱۴) [ف: ۴۱-۶۸۹]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۰۷/۳۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد ابن فاضل سبزواری، تا: ۱۲۲۲ق، حسب فرموده محمد حسن خان خلف مرحوم فتحعلی خان بختیاری؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۱گ، ۲۳ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۵۱-۶۳]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۶۴/۶۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ ۲ص (۸۹۲-۸۹۳)، ۱۷سطر، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۳-۵۲۲]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۸۴/۲۱

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن میرزا عزیز تفرشی، تا: ۱۲۵۸ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۷گ (۱۵۳پ-۱۵۹پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۴-۶۷۰]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۹/۱۴

آغاز: برابر

خط: نسخ ریز، کا: عباس بن حاجی محمد شیرازی الاصل همدانی المسکن، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۵ص (۱۸۵- ۱۸۹)، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [ف: ۳۲-۱۴۸]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۳۰/۱۶

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: عباس بن محمد شیرازی همدانی، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۲گ (۱۷۲-۱۷۳)، ۲۹سطر، اندازه: ۲۸/۵×۴۰سم [الفبائی: -۱۶۸]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۰/۱۶ عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [ف: ۳-۱۳۰۵]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۰/۶۹ عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [ف: ۳-۱۳۱۳]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۹/۶۷

در فهرست «مجمع الاستار»؛ خط: نسخ ریز، کا: عباس بن حاجی محمد شیرازی الاصل همدانی المسکن، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۴ص (۳۳۲ - ۳۳۵)، ۲۹سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [ف: ۳۲-۱۵۰]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۶۷/۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ مجدول؛ ۵ص (۷۴-۷۸)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۰-۵۸۹]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۶۷/۶۶

آغاز و انجام: برابر

این رساله عیناً همان رساله شماره ۳۰۶۷/۱۴ مجلس است که با نام مجمع الاسرار یاد شده است، کاتب گویا متوجه یکی بودن این دو نشده، بار دوم آنرا با نام «مجمع الاستار» نوشته و عنوان‌های آن به جای «سر» «ستر» است، با این تفاوت که برای هر یک از «ستر»ها شماره گذارده که مجموعا ۱۳ ستر و یک خاتمه دارد؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ مجدول؛ ۵ص (۲۳۲-۲۳۶)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۰-۶۰۳]

۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۱۸/۲۱

خط: نسخ، کا: سید محمد باقر گلپایگانی، تا: ۱۲۹۸ق؛ جلد: مقوا، ۷ص (۱۴۲-۱۴۸)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶/۷×۲۱/۶سم [ف: ۵-۵۳]

۱۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۶۷/۹ حکمت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴، جلد: مقوا [ف: ۲-۵۸]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۳۱/۳۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ جلد: تیماج، ۹ص(۳۲۸-۳۳۶) [ف: ۱۰-۱۶۷۳]

۱۸. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۹/۲

آغاز و انجام: برابر

کاتب: سید حسین تفرشی، تا: دوشنبه ۱۳جمادی الثانی ۱۳۵۵ق، حسب خواهش مرحوم ذوالریاستین؛ جلد: تیماج، ۱۶ص (۵۲-۶۷)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱-۸۸]

۱۹. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۹/۱۰

آغاز و انجام: برابر

کا: سید حسین تفرشی، تا: دوشنبه ۱۳جمادی الثانی ۱۳۵۵ق، حسب خواهش مرحوم ذوالریاستین؛ جلد: تیماج، ۱۴ص (۲۱۸-۲۳۱)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱-۹۱]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۱۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵گ (۲پ-۶ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳۳/۱-۶۷]

● **مجمع الاسرار** / انساب / فارسی

majma‘-ol asrār

حسینی قادری، بهادر شاه بن میر شاه، - ۱۲۷۴ قمری

hoseynī qāderī,bahādor šāh ebn-e mīr šāh (- 1858)

تاریخ تألیف:۱۲۲۹ق

با عناوین «فصل»: طریقه پیران قادری، تلقین سالکان به اسم ذات، پاس انفاس، شجره‌های پیران قادری و چشتی و نقشبندی، نسبنامه پدر نگارنده، اذکار و اشغال و وظایف شطاری و قادری، معمولات بزرگان قادری ... در آن از حضرت نوشه گنج بخش (-۱۰۶۴ق) و از گروه نوشاهیان نیز سخن رفته است:«مجمع اسرار پر انوار را ×× ختم کردم در ثنای محی دین/ از سنه هجری گذشته یکهزار ×× دو صد و نه بیست خوان از سر یقین».(احمد منزوی)

آغاز:بسمله. رب یسر و تمم بالخیر الحمد الله الذی خلق السموات و الارض ... بر ضمیر روشن دلان پوشیده نماند که این مسکین خوشه چین ...

انجام:و طالبان و سالکان قادریه را ... ارشاد شد.

[فهرستواره منزوی ۸۲۲/۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۱۸

آغاز و انجام: برابر؛ (سپس نظم فارسی است که در آن از مشایخ نام برده شده است در ۲ ص)

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۸۱گ، ۱۵سطر(۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۱۶-۷۵]

● **مجمع الاسرار** /عرفان و تصوف /فارسی

majma‘-ol asrār

نعمة اللهی، مظفر علیشاه

ne‘mat-ol-lāhī,mozaffar ‘alī-šāh

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۸۳/۷

خط: نستعلیق، کا: عارف علیشاه، محمد بن علی اکبر، تا: یک‌شنبه ۲۴ رمضان؛ میگوید که نام شریعت من محمد بن حاجی اکبر تفرشی طرخورانی است؛ جلد: تیماج، ۹۴گ (۳۰۲ر-۳۹۵پ)، ۱۵سطر، قطع: ربعی [ف: ۱۷-۲۴۳]

● **مجمع الاسرار** / عرفان و تصوف / فارسی

majma‘-ol asrār

ناشناخته:

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۶۷/۶ حکمت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، قطع: ربعی [ف: ۲-۴۸]

۲. اراک؛ بیات، عبدالحسین؛ شماره نسخه:۷۶/۱

در ذکر عبارات و اصطلاحات عرفاء؛ خط: نستعلیق، کا: امیر الشعراء رضا قلی خان هدایت صاحب مجمع الفصحاء و غیره، تا: ۱۲۳۹ق، جا: شیراز؛ جلد: تیماج، ۱۶سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۴سم [نشریه: ۶-۱۰۷]

● **مجمع الأسرار** / علوم غریبه / فارسی

majma‘-ol asrār

رساله‌ای است در علم جفر که مؤلف ناشناخته آن، قواعد و ضوابط آن علم را از پدر خویش اخذ نموده و به مقتضای طبع خود و مشتاقان این فن گرد آورده است. طبق عبارات برگ ۳ رساله، مؤلف در سال ۱۲۳۹ق زنده بوده است. این رساله در یک «مقدمه» و پنج «باب» و یک «خاتمه» است: باب ۱.بیان طبایع حروف البروج، فصل ۱) ...، ۲) در دانستن طالع وقت و اوتاد، ۳) بیان درجه آفتاب، ۴) بیان جدول ساعات، ۵) بیان غالب و مغلوب؛ باب ۲. بیان حروف صوامت و نواطق: فصل ۱) حروف منقوطه و غیر منقوطه و خاصیت آنها، ۲) بیان زبر و بینه، ۳) بیان قوی، ۴) بیان نسبت ترفع و تنزل و تواخی، ۵) بیان ترفع ازواجی و تنزل آنها؛ باب ۳. بیان طرح و انساب و احکام استخراج: فصل ۱) بیان طرح، ۲) بیان انساب حروف (دارای نه نوع)، ۳) بیان احکام و برآوردن جواب از تکسیر، ۴) بیان تحقق و تخلف، ۵) بیان بعضی از قواعد شرح مفاحص؛ باب ۴. بیان بعضی از مشکلات مرصد اسنی و استخراج آن: فصل ۱) [بیان استخراج اسماء که بذهن مؤلف رسیده است]، ۲) بیان استخراج مرصد اسنی، ۳) بیان دائرة الماء که منصوب به مرصد اسنی است، ۴) بیان استخراج که مرصد اسنی که در مرصد اسنی مندرج است، ۵)بیان شواهد؛ باب ۵. بیان بعضی فوائد جفر جامع: فصل ۱) بیان فوائد جفر جامع، ۲) بیان قواعد ارقام صفحات جعفر جامع، ۳) بیان حروف امحال، ۴) بیان مثالها استخراج جفر جامع (دارای شانزده نوع). عناوین مقدمه، باب اول و فصل اول آن و بقیه فصول باب پنجم و خاتمه از نسخه ساقط شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۶۲/۱

آغاز: ... بدانکه بیست و هشت حروف را به چهار عنصر قسمت کرده اند و هر یک عنصر را قسمت مساوی داده اند ... فصل دوم در دانستن طالع وقت.؛ **انجام:**فصل چهارم در بیان مثالها استخراج جفر جامع ... هر دو نوع مستحسن و معمول اند والله عالم بالصواب؛ نوع چهارم ...

خط: نستعلیق تحریری، کا: تاج الدین احمد فرزند مسیح، تا: ۱۳۲۰ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»، مجدول؛ ۲۶گ (۱-۲۶)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳۰-۲۶۱]

● **مجمع الاسرار و تذکرة الاخیار** / جغرافیا / فارسی

majma‘-ol asrār va tazkerat-ol axyār

داعی دزفولی، عبدالله بن محمد باقر، ۱۱۵۸ – ۱۲۵۶ ؟ قمری

dā‘ī dezfūlī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad bāqer (1745 - 1840)

اهدا به: محمد حسین میرزا حشمت الدوله پسر فتح علی شاه
تاریخ تألیف:۱۲۴۶ق
در تاریخ بقاع دزفول، در دو «فصل» و یک «خاتمه»:۱. در مزارات امام زادگان دزفول؛ ۲. مزارات مشایخ و امام زادگان خارج از دزفول
آغاز:بسمله. حمدی بی عد و حد و ثنای لایحصی و لایعد، شایسته درگاه شاهنشاهی است جل آلائه ... اما بعد بر ضمایر آفتاب مآثر ... پوشیده نماند که چون در این اوان سعادت فیروزی نشان مطابق یکهزار و دویست و چهل و شش ...
انجام:بتاج العارفین که در دو فرسخ ولایت نزدیک و قریب بعلی بن الحسین مذکور واقع شده. والله اعلم بحقیقة حاله و احواله.
چاپ: در دزفول نزدیک به سال ۱۳۶۸ چاپ شده
[الذریعه ۱۵:۲۰؛ فهرستواره منزوی ۲۲۶۳/۳]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۲۰۸/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۳۰۶ق؛ جلد: میشن، ۳۶گ (۱پ–۳۶ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۹–۲۶۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۹۶/۱–ف
نسخه اصل: دانشگاه لس آنجلس ش M1182؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳–۱۳۳]

● **مجمع الاشتات** / بهائیت / فارسی و عربی

majma‘-ol aštāt

صبح ازل، یحیی، ۱۲۴۶ – ۱۳۳۰ قمری

sobh-e azal, yahyā (1831 - 1912)

در سطور ابتدایی خطبه کتاب آمده است:«اما بعد فیقول العبد المفتقر الی الله الحی القدوس و الجانی الفانی المسجون فی الماغوس بانه لما سئلنی الافندی الافخم فی ذلک المرام و الذات الافهم الاکرام فی هذا المقام لذا اجبته بما یرشح منی من ظهورات علم اللاهوتیه و تجلیات حکمة الجبروتیة و ما شاء الله».
در ابتدای نسخه این یادداشت آمده است:«از آثار حضرت ثمره صبح ازل است که به خط مرحوم شیخ احمد روحی داماد ایشان در قبرس یا اسلامبول نوشته شده. ۶ صفحه در متن این کتاب خط مرحوم میرزا آقا خان کرمانی داماد دیگر آن حضرت است. علی روحی در تاریخ ۱۳۴۹/۲/۹ جلد شد، نمره ۲۹».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۴۰
آغاز:الحمدلله الملک القدوس السبوح الحی القیوم المتعالی عن الامکنة و الحدود و الممتنع عن النفی و الثبوت و الوجود و الفقود؛
انجام:معانی مختلفه می‌نمایند مخصوص به طریق آیات قدوسیه سؤال نموده اند قوة تحمیل در همگی نیست با آن که چیزی نیست والسلام علیکم و رحمة الله و برکاته
بعد از آن نوشته‌اند: «ثلث آخر این کتاب از تحریراتی است که به جهت اغصان در جواب هر کسی مرقوم فرموده اند دانسته باشند»؛
خط: نستعلیق، کا: شیخ احمد روحی، تا: قرن ۱۴؛ شیخ احمد روحی و صفحات ۱۲۰–۱۲۵ به خط میرزا آقا خان کرمانی (بنا بر نوشته علی روحی در ابتدای نسخه و برگ ۱۲۰ر)؛ جلد: چرمی، ۲۰۱گ، ۱۲سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۲۰–۲۶۴]

● **مجمع الاشعار** / ادبیات / فارسی

majma‘-ol aš‘ār

مؤذن باشی، غلامحسین، ۱۳ق۱۴ قمری

mo’azzen bāšī,qolām-hoseyn (19c - 20c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۲۸۲
آغاز:تاریخ کتاب، کلک گوهربار طوسی بهر تاریخش نوشت مجمع الاشعار؛ **انجام:**این بسکه گران بود نه جنبید ز جای و ان بسکه سبک بود به بهر افلاک رسید
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۷ق [رایانه]

● **مجمع الاصناف** / شعر – فارسی

majma‘-ol asnāf

بختیاری، میرزا عباس خان، ق۱۴ قمری

baxtīyārī,mīrzā ‘abbās xān (- 20c)

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۴۲/۹
خط: نستعلیق، کا: حاج سید احمد لاهیجانی، تا: سه‌شنبه ۲۷ صفر۱۳۱۲ق، جا: همدان؛ جلد: تیماج، ۱۷سطر(۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: –۳۲۲]

● **مجمع الاصناف** / متفرقه

majma‘-ol asnāf

جهرم؛ کریم اشراق؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵–۶۱۰]

● **مجمع الاصناف** / متفرقه / فارسی

majma‘-ol asnāf

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۱۳-ف
نسخه اصل: کتابخانه نفیسی ش ۶۲۰. در وصف پیشه‌وران به نظم مانند دیوان شماره ۴۳۴۴ و صنایع البدایع سیفی بخاری شماره ۴۵۸۵ دانشگاه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب۱۲۸۳ق [فیلمها ف: ۱-۱۸۰]

● **مجمع الاصول** / کلام و اعتقادات / فارسی
majma'-ol osūl
قزوینی، علی بن محمد، ۱۲۰۹ - ۱۲۹۰ ؟ قمری
qazvīnī,'alī ebn-e mohammad (1795 - 1873)
رساله کوتاهی است دراصول دین شامل پنج «اصل».
آغاز:الحمدلله الذی خلق ما عبدبه الرحمن واکتسب به الجنان ومن به علی عباده من بنی نوع الانسان ... وبعد بر ضمائر منوره ارباب دانش
انجام:ودلیل دیگر هم دارد گنجایش ذکر ندارد زیرا که وضع مختصر به جهة عوام بود لهذا باختصار مرقوم گشت والله المنة ... والصلاة والسلام
[نسخه‌های منزوی ۹۸۶/۱]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۹۸/۶-۱۲/۱۸۸
آغاز:الحمدلله الذی خلق ما عبدبه الرحمن واکتسب به الجنان ومن به علی عباده من بنی نوع الانسان ... وبعد بر ضمائر منوره ارباب دانش؛ **انجام:**ودلیل دیگر هم دارد گنجایش ذکر ندارد زیرا که وضع مختصر به جهة عوام بود لهذا باختصار مرقوم گشت والله المنة ... والصلاة والسلام
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶-۳۵۵۱]

● **مجمع الاصول** / اصول فقه / عربی
majma'-ul uṣūl
مازندرانی، محمد باقر بن محمد علی، ق۱۴ قمری
māzandarānī,mohammad bāqer ebn-e mohammad 'alī (- 20c)
درس‌های استاد را در این کتاب تقریر نموده است.فهرست اصل‌های آن:اصل فی وجوب ما لایتم الواجب الا به (۱پ-۵۷ر به خط اسدالله بن آقا نصرالله در دهه سوم جمادی دوم ۱۳۰۵)؛ اصل فی اقتضاء الامر النهی عن ضده (۵۸ر-۹۴پ به خط همو در نجف در دهه اول ربیع الاول ۱۳۱۶)؛ اصل فی اقتضاء الامر الاجزاء (۹۵پ-۲۲ر از همو در همانجا و در همانسال)؛ اصل فی اجتماع الامر و النهی (۱۲۴ر-۱۴۲ر به همانخط و دو صفحه سفید است و گویا کم دارد)؛ اصل فی تداخل الاسباب و المسببات (۱۴۳پ-۱۵۴پ)؛ اصل فی عدم معذورية جاهل الحکم (۱۵۵پ-۱۶۵پ در ایندو همان خط و چند صفحه سفید است و گویا کم دارد)؛ اصل فی التعادل و التراجیح (۱۷۵پ-۲۳۳پ همان‌گونه خط در دهه سوم رمضان ۱۳۱۴).

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۸
آغاز:بسمله. اللهم انی احمدک علی ما الهمتنی سبل السعادة ... فیقول ... محمد باقر ابن محمد علی المازندرانی ... فی ایام توقفی فی الارض الغری حین حضرت فی مجلس درس بعض اساطین العلما مدالله اطناب ظلاله ... اردت ان اکتب کلما سمعت منه من مسائل علم الاصول ... و سمیته بمجمع الاصول؛ **انجام:**و یشهد بذلک ما قال العضدی فی تعریف الاستصحاب حیث قال ان الحکم الفلانی قد کان و لم یظن عدمه و کلما کان کمک فهو مظنون البقاء هذا تمام الکلام فی بیان تعادل (؟) و التراجیح (حرره الاحقر اسدالله ابن نصرالله المازندرانی العشتر مستاقی (؟) حشر هما الله بفضله مع من یتولیهما من الائمة المعصومین صلوات الله علیهم اجمعین تحریرا فی العشر الثالث رمضان المبارک ۱۳۱۴).
خط: نستعلیق، کا: اسدالله بن نصرالله مازندرانی، تا: دهه سوم رمضان۱۳۱۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۳گ، ۱۵سطر(۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۵-۱۷۲۰]

● **مجمع الاصول** / رمل / فارسی
majma'-ol osūl
در رمل و حروف و اعداد.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۰۶
آغاز:بدانکه استخراج اسامی بر چند نوع است؛ **انجام:**ابتدای این کار نیکو باشد و الله اعلم
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۱۱۰گ، ۳سطر(۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۹-۹۴۲]

● **مجمع الاصول فی حاشیة مبادیء الوصول** / اصول فقه / عربی
majma'-ul uṣūl fī ḥāšīyat-u mabādi'-il wuṣūl
حاشیه مفصلی است به عنوان «قوله، اقول» بر مبادیء الوصول فی علم الاصول علامه حلی، در این حاشیه بحث‌های فراوانی به‌طور پرسش و پاسخ آورده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۱
آغاز:الحمدلله الذی جعل محمد بن عبدالله صلوات الله و سلامه علیه رسولا بالحق و جعل ابن عمه خلیفته بلا فصل؛ **انجام:**و ذهب الشافعی الی انه یحمل المطلق علی المقید حینئذ و لکنه سخیف
تا بحث مطلق و مقید را دارد و جلد اول کتاب است؛ خط: نسخ نازیبا، کاتب = مؤلف، تا: ۲۵ جمادی الاول۱۲۴۱ق؛ پس از صفحه خطبه افتاده دارد؛ با خط‌خوردگی، مصحح؛ ۱۷۴گ،

۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲-۲۴۰]

● **مجمع الافکار** / ادبیات / فارسی

majma‘-ol afkār

حکیم هندی، محمد، ق۱۱ قمری

hakīm hendī,mohammad (- 17c)

منشآت و قطعات ادبی است از ادیبان و نویسندگان معاصر مؤلف در هند در قرن یازدهم هجری قمری، با دیباچه ای به نثر: فهرست مطالب آن: ۱. دیباچه مجمع الافکار، آغاز:«این نسخه که همچو گل ورق بر ورق است ×× از رشک صفای گل عرق بر عرق است. بر صفحه ضمیر منیر مستفیدان»؛ ۲. رقعه میرزا جلال الدین محمد طباطبایی؛ ۳. دیباچه ریاض الانشاء؛ ۴. منشآت جلالا؛ اسیر شهرستانی، جلال بن مؤمن؛ ۵. دیباچه سواد اعظم ملا میرزا عنایت الله گنبو؛ ۶. دیباچه دیوان نواب حکیم عبدالحاذق؛ ۷. خطبه شیخ محسن فانی بر مثنوی ملا شاه؛ ۸ دیباچه مثنوی ظفرخان از میر باقر؛ ۹. دیباچه دیوان نصیرای همدانی؛ ۱۰.دیباچه مرقع نصیرای همدانی؛ ۱۱.دیباچه بیاض نصیرای همدانی؛ ۱۲. دیباچه مفتاح الحدود در طب از میرزا امان الله؛ ۱۳. دیباچه مرآت الجواهر از همو؛ ۱۴. دیباچه مثنوی زلالی؛ ۱۵. دیباچه سبعه سیاره زلالی؛ ۱۶. دیباچه ساقی نامه؛ ۱۷. دیباچه بیاض شیخ فیضی؛ ۱۸. دیباچه بیاض صائب تبریزی؛ ۱۹. دیباچه بیاض نواب سعید خان از روشن ضمیر؛ ۲۰. دیباچه بیاض میان محمد نعیم از میان نورالله؛ ۲۱. دیباچه تباشیر الصبح دیوان فیضی؛ ۲۲. دیباچه جنگ المهمات از میان محمد نورالله سلمه الله؛ ۲۳. دیباچه نورس مولانا ظهوری؛ ۲۴. دیباچه خوان خلیل ظهوری؛ ۲۵. دیباچه گلزار ابراهیم ظهوری؛ ۲۶. دیباچه گلزار ابراهیم ظهوری؛ ۲۷. دیباچه شاه جهان نامه از شیخ حمید؛ ۲۸. دیباچه پادشاه نامه از میرزا جلالا؛ ۲۹. بعض دیباچه شاه جهان نامه از میرزا جهان؛ ۳۰. دیباچه جلد دوم پادشاه نامه؛ ۳۱. دیباچه جلد دوم شاه جهان نامه از محمد صالح گنبو؛ ۳۲. دیباچه دیوان میر معین الدین غازی از محمد صالح؛ ۳۳. دیباچه مولانا عرفی شیرازی؛ ۳۴. دیباچه بهار سخن محمد صالح گنبو از ملا منیر؛ ۳۵. دیباچه بهار دانش؛ ۳۶. دیباچه رقعات عنایت الله؛ ۳۷. دیباچه دیوان ابوالفیض متخلص به فیض؛ ۳۸. دیباچه شرح ملا منیر بر قصاید عرفی از محمد صالح؛ ۳۹. دیباچه بیاض گلدسته؛ ۴۰. تمهید دیباچه دیوان نواب ظفرخان از میرزا جلالا؛ ۴۱- دیباچه دیوان ظفرخان از میرزا جلالا؛ ۴۲. دیباچه تحفة العراقین از میرزا جلالا؛ ۴۳. دیباچه گلشن عنایت از مولانا منیر؛ ۴۴. دیباچه مجموعه مثنویات مولانا منیر؛ ۴۵. دیباچه کلیات اول منیر؛ ۴۶. دیباچه توحید مولانا سند از مولانا منیر؛ ۴۷. دیباچه شاه حال مولانا منیر؛ ۴۸- دیباچه گلدسته؛ ۴۹. دیباچه دستنبو؛ ۵۰. دیباچه نوباد؛ ۵۱. دیباچه هفت اختر؛ ۵۲. دعای شمع و چراغ از منیر؛ ۵۳. تربیت المعمور من کلام معمورخان متخلص به جم؛ ۵۴. بخشی از منشآت علی رضا تجلی؛ ۵۵. نظم و نثر محمد علی ماهر مسمی به گل اورنگ؛ ۵۶. نعت حبیب الخلایق حضرت پیامبر (ص)؛ ۵۷. مدح شاه جهان از کارستان ملا منیر؛ ۵۸. ستایش عالم گیر پادشاه؛ ۵۹. تعریف خط مشق؛ ۶۰. تعریف بزم مقام شناسی؛ ۶۱. تعریف رزم فوج؛ ۶۲. ستایش فیل؛ ۶۳. رقعه محمد صالح گنبو در ستایش اسپان تازی؛ ۶۴. رقعه مولانا فیروز در ستایش صاحب فیض نژاد؛ ۶۵. مکتوب همت خان به اشرف خان؛ ۶۶. مکتوب قطب الدین سلطان پوری به خان ابراهیم خان؛ ۶۷. رقعه میرزا جلالا در تعریف اسپک دلبادل؛ ۶۸. عرضه داشت سعدالله خان به جناب خلافت؛ ۶۹. رقعه محمد صالح گنبو در ولادت سلطان معزالدین؛ ۷۰. رقعه‌ای که قابل خان به شیخ میر نوشته؛ ۷۱. رقعه‌ای که خانخانان به خواجه ابوالحسن نوشته؛ ۷۲. رقعه امیر خان به جعفر خان؛ ۷۳. رقعه حقیقت خان مرحوم به میر محمد اصفهانی دیوان مرادبخش؛ ۷۴. رقعه میر حسین بن طالب خان و جواب طالب خان؛ ۷۵. منشآت معتمد خان؛ ۷۶. رقعه سزاوار خان به میرزا محمد رضا؛ ۷۷. منشآت همت خان؛ ۷۸. رقعه محسن فانی؛ ۷۹. دو رقعه از سعدالله خان؛ ۸۰. رقعه نواب خان به ملا حیاتی گیلانی و جواب ملا حیاتی؛ ۸۱. رقعاتی از نواب جعفر خان و عنایت خان و آصف خان؛ ۸۲.رقعه خانخانان به ملا مرشد؛ ۸۳. رقعه‌ای که سعدالله خان به مولوی عبدالحکیم سیالکوتی نوشته؛ ۸۴. رقعه‌ای که میرزا ابوسعید به میرزا جلال نوشته؛ ۸۵. جواب میرزا جلالا به ابو سعید؛ ۸۶. رقعه‌ای که بی بدل خان به ملا منیر نوشته؛ ۸۷. رقعه‌ای که میر محمد مؤمن به منیر نوشته؛ ۸۸. رقعه‌ای که میرزا اشرف به ملا گدا علی منشی نوشته؛ ۸۹. رقعه‌ای که نواب مکرم خان به شیخ برهان نوشته؛ ۹۰. رقعه‌ای که شیخ مذکور به نواب معزی الیه نوشته؛ ۹۱. رقعه‌ای که حکیم سرمد به داراشکوه نوشته؛ ۹۲. رقعه داراشکوه؛ ۹۳. رقعه نظام حصاری در تهنیت داخل شدن پادشاه زاده محمد اعظم به بنگاله در ۱۰۸۹؛ ۹۴. التماس دانه آسیای آسمان؛ ۹۵. مکتوبی بی نقطه از میرزا کاظم منشی؛ ۹۶. مسوده سید محمود بن سید محمد کردی شافعی؛ ۹۷. مکتوب عابدخان صدرالصدور به جناب حاجی ابوالقاسم مرحوم؛ ۹۸. رقعه بی‌نقطه میرزا عبدالقادر بیدل؛ ۹۹. منشآت میرزا جلالا؛ اسیر شهرستانی، جلال بن مؤمن؛ ۱۰۰. رقعه‌ای که طالب کلیم به نواب ظفرخان نوشته؛ ۱۰۱. رقعه میر علی شیر به سلطان حسین میرزا؛ ۱۰۲. رقعه‌ای که قاضی محمد قایم به نواب اسلام خان نوشته؛ ۱۰۳. رقعه‌ای که میر قاسم کاهی به فریدخان نوشته؛ ۱۰۴. رقعه‌ای که ملا محمد صوفی به آصف جاهی نوشته و جواب وی؛ ۱۰۵. رقعه‌ای که قاضی نورالله به شیخ ابوالفضل در شکار نوشته؛ ۱۰۶. منشآت خواجه محمد هاشم، شامل: نامه به خدام بخشی الملکی، دو رقعه به قاضی عارف، رقعه به ملا محمد یوسف صدر، رقعه به محمد قاسم حکاک، رقعه به ملا محمد مراد خوشنویس؛ ۱۰۷. رقعه شریف سرمدی به حکیم

ابوالفتح؛ ۱۰۸. رقعه ملا محمد صالح به نواب جعفر خان؛ ۱۰۹. مکتوب عبدالحمید منشی به آصف جاهی؛ ۱۱۰. مکتوب منشی مذکور به نواب سعدالله خان؛ ۱۱۱.منشآت حکیم عبدالحاذق، شامل رقعه به: نواب جعفر خان، قاسم خان، اسلام خان، خانخانان، خان زمان؛ ۱۱۲. منشآت عرفی، شامل رقعه به: نواب خانخانان، آصف خان، نواب حکیم ابوالفتح گیلانی، خان خانان؛ ۱۱۳. رقعه‌ای که ملا منیر به اعتقادخان نوشته؛ ۱۱۴. رقعه‌ای که ملا منیر به سیف خان نوشته؛ ۱۱۵. رقعه‌ای که ملا حیاتی گیلانی به نواب رستم خان نوشته؛ ۱۱۶. رقعه‌ای که میرزا صادق دست غیب به صفی قلی خان نوشته؛ ۱۱۷. رقعه‌ای که ملا پناهی به شاه غریب میرزا نوشته؛ ۱۱۸. منشآت میرزا محمد رضا، شامل رقعه به: نواب اعتقادخان، قاضی افضل و جواب قاضی، میرزا عبد معبود، نواب ایرج خان، میرزا محمد شریف، ملا یعقوب؛ ۱۱۹. رقعه ملا ظهوری به حکیم آتشی و جواب وی؛ ۱۲۰. رقعه‌ای که ملا محمد طاهر غنی نوشته؛ ۱۲۱. رقعه‌ای از اکابران دکن که به شیخ فیضی نوشته؛ ۱۲۲. رقعه محمد امین مستغنی پامیری؛ ۱۲۳. رقعه‌ای که میرزا جلالا در جواب تبریزی نوشته؛ ۱۲۴. رقعه‌ای که میرزا جلالا در جواب مراسله سید صفی الدین نوشته؛ ۱۲۵. رقعه‌ای که میرزا جلالا به میرزا مراد نوشته؛ ۱۲۶. نامه میرزا کاظم به حضرت شیخ محمد اشرف؛ ۱۲۷. رقعه‌ای که خواجه محمد هاشم به ملا شاه نوشته؛ ۱۲۸. رقعه بن نقطه که میان محمد باقر نوشته؛ ۱۲۹. استفسار کیفیت بعضی مقدمات حیرت‌انگیز از ابوالفتح ملتانی و جواب میرابوالفتح؛ ۱۳۰. شرح رساله عجیبه در تصوف؛ حسینی بلگرامی، ابراهیم؛ ۱۳۱. رقعه میر باقر علوی که در جواب رقعه جلالا نوشته؛ ۱۳۲. منشآت میرزا جلالا؛ اسیر شهرستانی، جلال بن مؤمن؛ ۱۳۳. رقعه‌ای که میرزا حسین فیاض نوشته؛ ۱۳۴. رقعه‌ای که میرالهی به منیر نوشته؛ ۱۳۵. رقعه‌ای که شاه صالی شیرازی به منیر نوشته؛ ۱۳۶. رقعه‌ای که چندربهان برهمن به منیر نوشته؛ ۱۳۷. رقعه‌ای که عنایت الله گنبو به منیر نوشته؛ ۱۳۸. رقعه‌ای که میرالهی به مولانا دانا نوشته؛ ۱۳۹. رقعه‌ای که شیخ عبدالصمد به شیخ محمود نوشته؛ ۱۴۰. رقعه‌ای که ملا رونقی در طلب تحریر اقلیدس نوشته؛ ۱۴۱. رقعه‌ای که ملا مذکور به نادرالزمان مصور در طلب شبیه (عکس) مطلوب نوشته؛ ۱۴۲. منشآت چندربهان؛ ۱۴۳. منشآت میرزا جلالا؛ اسیر شهرستانی، جلال بن مؤمن؛ ۱۴۴. منشآت ملا طغرا؛ طغرای مشهدی؛ ۱۴۵. منشآت میر باقر علوی، شامل رقعه‌ای به:میرزا صائب، به عزیزی در طلب کشتی، به فخرا درویش؛ ۱۴۶. مکتوب فخرا درویش در طلب حلوا؛ ۱۴۷. رقعه نصیرای همدانی؛ ۱۴۸. رقعه‌ای که میرزا محمد منشی به طالب کلیم نوشته و جواب کلیم؛ ۱۴۹. رقعه‌ای که طالب کلیم به میرزا امینا نوشته؛ ۱۵۰. رقعه‌ای که طالب کلیم به میرزا رستم نوشته؛ ۱۵۱. رقعه‌ای که ملا حیدر خصالی از زبان میرزا رستم به کلیم نوشته؛ ۱۵۲. رقعه‌ای که قاضی نورالله به حکیم حاذق نوشته؛

۱۵۳. رقعه‌ای که ملا رشیدا به میرزا جلالا نوشته؛ ۱۵۴. رقعه‌ای که عرفی به شیخ فیضی نوشته؛ ۱۵۵. رقعه‌ای که حکیم عبدالحاذق به عبدالعزیز جونپوری نوشته؛ ۱۵۶. رقعه‌ای که عرفی به ظهوری نوشته؛ ۱۵۷. رقعه‌ای که ظهوری به شیخ فیضی نوشته؛ ۱۵۸. رقعه‌ای که مظفر حسین به طالب کلیم نوشته و جواب کلیم؛ ۱۵۹. منشآت حکیم عبدالحاذق، شامل رقعه‌ای به: ملا عبداللطیف، ملا یوسف قراباغی، میرالهی، میرزا ابوالوفا، کلیم فتح الله، حکیم تقی پسر حکیم ارسطو، استاد قاضی نورالله و دو رقعه به شیخ احمد؛ ۱۶۰. رقعه‌ای که به میرزا یادگار حسین نوشته؛ ۱۶۱. رقعه‌ای که میرزا یادگار حسین به عزیزی نوشته؛ ۱۶۲. رقعه‌ای که قاضی افضل به عزیزی نوشته؛ ۱۶۳. رقعه‌ای حکیم همام به فیضی نوشته؛ ۱۶۴. رقعه‌ای که شیخ مبارک به فیضی نوشته؛ ۱۶۵. رقعه‌ای که ملا محمد امین به شیخ محمد صالح گنبو نوشته؛ ۱۶۶. رقعه‌ای که عبدالحمید منشی به عزیزی نوشته؛ ۱۶۷. رقعه‌ای که میان محمد نورالله به عزیزی نوشته؛ ۱۶۸. رقعه‌ای که ملا منیر به عزیزی نوشته؛ ۱۶۹. رقعه‌ای که ملا عبداللطیف به شکرخانی نوشته؛ ۱۷۰. رقعه مولانا منیری؛ ۱۷۱. منشآت محمد صالح گنبو؛ ۱۷۲. رقعه محمد صالح گنبو به مولانا ابوتراب؛ ۱۷۳. رقعه‌ای که ملا منیر در شکوه از کاتب غلط نویس نوشته؛ ۱۷۴. رقعه‌ای که ملا منیر به دهلوی نوشته؛ ۱۷۵. رقعه شیخ محمد صالح گنبو؛ ۱۷۶. رقعه‌ای که محمد صالح در سفارش کاتب نوشته؛ ۱۷۷. رقعه‌ای که نصیرای همدنی به یکی از اطباء نوشته؛ ۱۷۸. رقعه‌ای که میرزا نعمت خان عالی به عزیزی نوشته؛ ۱۷۹. خیال پلا از میرزا ایراد بخش رسا؛ ۱۸۰. رقعه میرزا طغراء؛ ۱۸۱. رقعه‌ای که حکیم حاذق برای مبارک باد عید به خانخانان نوشته؛ ۱۸۲. رقعه‌ای که میرزا جلالا در تهنیت قدوم به نواب افضل خان نوشته؛ ۱۸۳. رقعه‌ای که عنایت الله گنبو در تهنیت قدم شاه باقر نوشته؛ ۱۸۴. رقعه مولانا منیر در تهنیت نوروز؛ ۱۸۵. مبارک باد جشن وزن از نواب سعدالله خان مغفور؛ ۱۸۶. منشآت محمد صالح، شامل: رقعه‌ای در تهنیت عید نوروز به عالم افروز شاه، رقعه‌ای به مراسم تهنیت و مبارک باد ورود سعدالله خان در مبارک باد وزارت؛ ۱۸۷. رقعه محمد مراد در نوروزی؛ ۱۸۸. عیار الحبیب؛ مجرد، محب علی؛ ۱۸۹. دیباچه کارنامه مولانا منیر؛ ۱۹۰. اشعاری از: عرفی، طالب، زلالی، ظهوری؛ ۱۹۱. مناظرات منیر؛ منیر لاهوری، ابوالبرکات؛ ۱۹۲. نکات فصاحت سمات؛ منیر لاهوری، ابوالبرکات؛ ۱۹۳. رقعه‌ای که عزیزی به شیخ ناصر علی نوشته و جواب وی؛ ۱۹۴. رقعه ملا طغراء به مسیح الزمان در طلب سرکه؛ ۱۹۵. رقعه شیخ محمد صالح گنبو؛ ۱۹۶. نامه عبدالله قطب محیی؛ ۱۹۷. مطلبی از ملا جلال دوانی به فارسی؛ ۱۹۸. رقعه‌ای که سید شریف جرجانی به سید علی همدانی نوشته؛ ۱۹۹. مطلبی از نواب خانخانان مرحوم؛ ۲۰۰. رقعه‌ای از منیر؛ ۲۰۱. مطلبی از محمد صالح گنبو؛ ۲۰۲. حکایتی از طبع معتمدخان؛ ۲۰۳. منشآت میرزا جلالا؛

۲۰۴. از بدائع افکار میرزا نورالله؛ ۲۰۵. رقعه از محمد صادق مرحوم؛ ۲۰۶. دیباچه به نثر از مؤلفی ناشناس، آغاز:«تا کاتب دبستان صنع رقم قدرتی به جلوه آورد»؛ ۲۰۷. سرمه اعتبار؛ بیدل دهلوی، عبدالقادر بن عبدالخالق؛ ۲۰۸. بهاریه؛ بیدل دهلوی، عبدالقادر بن عبدالخالق؛ ۲۰۹. رقعه بیدل به عبدالصمد متخلص به سخن؛ ۲۱۰. از منشآت ظهیرای تفرشی؛ ۲۱۱. از منشآت طغرا؛ ۲۱۲. رقعه منعم خان؛ ۲۱۳- صفت فواکه؛ ۲۱۴. صفت نهر؛ ۲۱۵. وجه تسمیه باغ و نهر؛ ۲۱۶.تاریخ انجام کارنامه ماهر؛ ۲۱۷. تعریف شاه جهان آباد، آغاز:«اکنون که انجمن افروز خرگاه اطلس فیروزگون»؛ ۲۱۸. تعریف اکبرآباد؛ ۲۱۹. وصف لاهور، آغاز:«اکنون که جاوید بهار سخن گل‌های معانی را رنگ و بو می‌بخشد»؛ ۲۲۰.منشآت میرزا محمد رضا، شامل رقعه به: حاجی محمد حسین در تهنیت انتساب به قضاوت، نواب سیف خان و ملا عبدالنبی؛ ۲۲۱. تعریف کشمیر = وصف کشمیر؛ طغرای مشهدی؛ ۲۲۲. رقعه ملا طغرا که به عزیزی نوشته، متضمن تعداد اشجار به اسامی خواتین؛ ۲۲۳. تعریف چراغان از شیخ عبدالله؛ ۲۲۴. رقعه سواد بهار به عبداللطیف خان موسوی متخلص به تنها؛ ۲۲۵. رقعه‌ای که خان موسوی در جواب ابراهیم خان نوشته؛ ۲۲۶. تعریف کشمیر از میرزا جلالا؛ ۲۲۷. تعریف چشمه ساردیرناک کشمیر از میرزا جلالا؛ ۲۲۸.تعریف کشمیر از قاضی زاهد؛ ۲۲۹. رقعه‌ای که ملا طغرا در مذمت سرمای کشمیر به قاضی زاهد نوشته؛ ۲۳۰. رقعه‌ای که طغرا در هجو گل حیدر نام کشمیری به قاضی قندهار نوشته؛ ۲۳۱. رقعه میرزا جلالا در ستایش قلعه کانگره؛ ۲۳۲. رقعه‌ای در ستایش مسجد جامع دارالخلافه شاه جهان آباد که به فرمان شهاب الدین محمد صاحب قران در ۱۰۶۷ ساخته شده؛ ۲۳۳. تاریخ کتابه مسجد مستقر دارالخلافه اکبرآباد؛ ۲۳۴. ستایش باغ؛ ۲۳۵. ستایش باغ سیف خان از مولانا منیر؛ ۲۳۶. قطعه ادبی به نثر؛ ۲۳۷. رقعه عزیزی متضمن تکلیف سیرباغ؛ ۲۳۸. شوقیه از محمد حبیب اصفهانی؛ ۲۳۹. رقعه در طلب آب حیات و چند رقعه دیگر؛ ۲۴۰. مکتوب شیخ قطب الدین سلطان پوری؛ ۲۴۱. منشآت محمد حکیم (مؤلف کتاب حاضر)، شامل رقعه‌ای که به التماس محمد عابد مفتی به صدر الصدور نوشته است و رقعه‌ای که در خدمت حاجی عبدالنبی نوشته است؛ ۲۴۲. نقل مسوده میر شاه عالمی ملتانی که به قاضی محمد اکرم نوشته؛ ۲۴۳. مکتوب میرزا بیدل در تعزیت میر نورالله؛ ۲۴۴. خاتمه دیوان حکیم حاذق؛ ۲۴۵. خاتمه سواد اعظم مولانا منیر؛ ۲۴۶. خاتمه تفسیر حسینی؛ ۲۴۷. خاتمه گلستان شیخ شیرازی؛ ۲۴۸. چند نسخه پزشکی؛ ۲۴۹. تاریخ وفات و تولد شاهان هند از فوت همایون (۹۶۳) تا فوت اورنگ زیب (۱۰۲۷).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۹

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح مزدوج مذهب؛ مهر: «حسین خان بهادر ناصر جنگ خادم نظام الملک منیرالدوله ۱۲۲۷» (مربع) و نوشته‌ای مبنی بر این که این نسخه هنگام فتح قلعه کانگرا از کتابخانه علی مظفرخان سبط اوسط علی مردانخان خان بهادر از ملا زمان خریداری شده؛ جلد: پارچه، ۳۶۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۸-۲۹۰]

● مجمع الاقوال / گوناگون / عربی

majma'-ul aqwāl

احادیثی است به روایت از ائمه معصومین علیهم السلام و دعاها و حرزها و فوائدی متفرقه که بدون نظم و ترتیبی خاص جمع‌آوری شده است.

کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:۱مجموعه بدون شماره

آغاز:هذه مجموعة جامعة لبعض الاخبار الشريفة و الاقاويل اللطيفة ... ابی رحمه الله تعالی قال سعد بن عبدالله

کا: ابو طالب بن نور الدین محمد حسینی، تا: ربیع الاول۱۰۸۲ق؛ ۱۱۹ص (۲-۱۲۰)[دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۶۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۵۱/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵-۹۳]

← مجمع الاقوال فی الحکم و الامثال > مجمل الاقوال فی الحکم و الامثال

● مجمع الألطاف فی الجمع بین لطایف البسیط و الکشاف / تفسیر / عربی

majma'-ul alṭāf fi-l jam' bayn-a laṭāyif-il basīṭ wa-l kaššāf

تبریزی، احمد بن عبداللطیف

tabrīzī,ahmad ebn-e 'abd-ol-latīf

در مقدمه مفصلش چنین می‌گوید: به تفاسیر موجود و مبسوط مراجعه کردم که برخی از ایجاز، نارسا و بعضی از بسط کلام، دست‌نایافتنی و غیرقابل‌حمل در سفر بودند از اینروی مشتاقان را به معانی و لطایف قرآنی هدایت نمی‌کردند و این جانب به هدف معرفت نکات کلام الهی به مطالعه تفاسیر پرداختم و نوشته‌های متأخرین نظرم را بیشتر جلب کردند چرا که آنها علاوه بر دارا بودن مطالب پیشینیان حاوی فواید بسیار بودند که در کتب متقدمین از آنها خبری نبود و چون خواستم گردآورده‌هایم جامع معانی و مشکلات اعراب قرآنی باشند از میان تفاسیر هیچ کتابی را به جامعیت دو تفسیر ارزنده «الکشاف» زمخشری و «البسیط» واحدی نیافتم بدین جهت از این دو بهره‌ها بردم و از تفسیر ثعلبی و فخر رازی نیز در برخی موارد استفاده کردم ولی چون تفسیر ثعلبی در جامعیت آنها نبود و نوشته فخر رازی هم با آن دلایل استوارش حاوی حقایق عقلی و مناهج

اعتقادی بود که خود علمی مستقل و احیاناً خارج از تفسیر است کمتر مورد استفاد قرار گرفت.
مؤلف گرچه احترام فوق العاده‌ای برای زمخشری قائل بوده اما در موارد زیادی اشکالاتی بر او وارد کرده و احیاناً در مورد او واژه تعصب به کار برده است:«و لما کان میلی ان یکون ما اجمعه جامعا للطایف المعانی و مشکلات الاعراب ... فلم اجد اجمع لهما من الکشاف لامام دهره و وحید عصره الاستاذ الکامل شیخ العرب و العجم جارالله العلامة ابی القاسم محمود بن عمر الزمخشری تجاوز الله عنه و خصه بلطف فضله ... و الذی اخص هذا المختصر بما اورد من تلقاء نفسی کلمات اوردتها علی صاحب الکشاف عند تعصبه لمذهب الاعتزال و الاشتغال بما لایعینه من تخصیص مذهب السنة بالابطال ...».
برخی از عناوین آن:فصل: الرد علی القدریة، فصل: فی فضل القرآن و فضل حملة القرآن و شرف علم التفسیر، فصل: فی شرح الآلات التی لابد منها العلم التفسیر، فصل: فیما ینطوی علیه القرآن من انواع الکلام، فصل: فی الفرق بین التفسیر و التأویل، فصل: اختلف العلماء فی انه هل یجوز ان یشتمل القرآن علی ما یستأثر الله تعالی بعلمه و تأویله لایعلمه غیره ام لا، فصل: فی اعجاز القرآن، فصل: فی معنی قول النبی (ص) انزل القرآن علی سبعة احرف، فصل: فی جمع القرآن، فصل: نقلناه من کتاب عیون التفاسیر القراء من الصحابة سبعة عثمان بن عفان و علی بن ابی طالب و ابی بن کعب و عبدالله بن مسعود و عبدالله بن عباس و زید بن ثابت و ابوهریره رضی الله عنهم کلهم اخذوا القرآن علی النبی صلی الله علیه و سلم و اقرأهم ابی بن کعب، فصل: فی ماهیة السحر، فصل: فی حقیقة النسخ و اثباته علی منکریه، فصل: فی الفرق بین الأم العاطفة و ام المنقطعة.
شیوه مؤلف این است که: ابتدا بخشی از آیات را ذکر و پس از تفسیر و توضیح آیات و لغات بیشتر از همه به گفته زمخشری و واحدی استدلال می‌کند و می‌گوید:«قال فی الکشاف و قال فی البسیط»، بعد از نقل گفته‌های آنان به بحث و تحقیق پرداخته و در رد یا تایید نظر خویش را بیان نموده است. در نسخه به نام مؤلف و عنوان کتاب تصریح نشده است. ولی در یادداشت ظهر ورق اول آمده:«المجلد الأول من کتاب مجمع الألطاف ... مما الفه الصدر الام ... ابوالفضایل احمد ... تبریزی ... و افاض علیه سجال الرحمة و الرضوان». نامبرده درباره ابزار علم تفسیر چنین می‌گوید:«وقد اشار الشیخ ابوالقاسم الراغب رحمه الله فی تفسیره الی مجامع العلوم التی تحتاج الیها علم التفسیر و ذکره علی وجه حسن مضبوط و نحن ننقل کلامه علی سبیل الاختصار قال یحتاج علم التفسیر الی عشرة امور معرفة الألفاظ و هی علم اللغة و مناسبة بعض الألفاظ لبعض و هو الاشتقاق و معرفة احکام ما تعرض للالفاظ من الابنیة و التصاریف. و الاعراب و هو علم التصریف و النحو. و علم ما یتعلق بذات التنزیل و هو معرفة القرآت و ما یتعلق باسباب النزول ... والعلم بالسنن المنقولة عن النبی صلی الله علیه و سلم و الآثار المرویة ... و معرفة الناسخ و المنسوخ و المعموم و الخصوص و الاجماع و الاختلاف و المجمل و المبین و القیاسات الشرعیة و مجاریها و هو علم اصول الفقه و علم احکام الدین و آدابه و آداب السیاسات الثلاث التی هی سیاسة النفس و الأقارب و الرعیة مع التمسک بالعدالة فیها و هو علم الفقه و معرفة الادلة العقلیة البرهانیة و الفرق بین المعقولات و المظنونات و هو علم الکلام و علم الموهبة ... فهذه هی العلوم المعتبرة فی المفسر المشروطة له حتی یتمکن للتصدی للبیان فیها».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۴۸۸
آغاز:بسملة، الحمدلله العلی العظیم الجواد الکریم الغفور الرحیم العلیم الحکیم باعث الأموات و سامع الاصوات و جامع الاشتات و محیی الرمیم الرفات ... و بعد فان الله تعالی امطر من سحاب جوده جود المعارف بما من به علی عباده من عوارف العواطف؛ **انجام:**رابطوا أی اقیموا علی جهاد عدوکم بالحرب و الحجة و اصل الربا عند اهل اللغة من مرابطة الخیل و هو ان یناطها بازاء العدو فی بعض الثغور ثم سمی المقام بالثغور رباطا لوجود هذا المعنی ثم استعیر هذا اللفظ لمعنی الدوام و الثبات اخذا من دوام.
از ابتدای مقدمه تا پایان سوره مبارکه آل عمران؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ به‌وسیله نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل متحد در آذر ۱۳۷۵ به کتابخانه تحویل گردیده؛ واقف: جعفر شریف زاده، آذر ۱۳۷۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۲۲-۳۸۰]

● **مجمع الامثال** / لغت / عربی

majma'-ul amṯāl

میدانی، احمد بن محمد، - ۵۱۸ قمری

meydānī,ahmad ebn-e mohammad (- 1125)

به‌درخواست:ابو علی محمد بن ارسلان
امثال عرب را به ترتیب حروف از پنجاه کتاب ادبی گرد آورده و لغات و عبارت‌هایی را که احتیاج به شرح و توضیحی داشته توضیح داده است، در پایان هر باب امثال مولدین را نیز گرد آورده و باب بیست و نهم کتاب را به نام روزهای تاریخی عرب و باب سی ام را به گفتارهای کوتاه حضرت پیامبر اکرم (ص) و خلفاء راشدین اختصاص داده است. مجمع الامثال یکی از بهترین کتب در باب امثله عربی است و مشتمل بر شش هزار و اندی مثال می‌باشد.
آغاز:ان احسن ما یوشح به صدر الکلام و اجمل ما یفضل به عقد النظام حمد ذی الجلال و الاکرام و الافضال و الانعام
چاپ: معجم المطبوعات ۱۸۲۵/۲؛ مشار عربی، ص۷۸۸؛ دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۲۹۰ق، رحلی، ۷۸۱ص

[کشف الظنون ۱۵۹۷/۲؛ هدیة العارفین ۸۲/۱؛ اعلام زرکلی ۲۱۴/۱؛ الذریعه ۱۸/۲۰؛ دنا ۹/۵۸-۵۹؛ معجم التاریخ التراث الاسلامی ۴۱۰/۱]

شروح و حواشی:

۱- فرائد الخرائد و جواهر القلائد؛ ابی یعقوب خوئی، یوسف بن طاهر (۴۴۰-۵۳۵)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۵۱

خط:نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مذهب، ۳۱۲گ، ۲۲ سطر(۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۶-۵۷۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۳۹

آغاز:حفت بالمکارة لا بالمکاره و روضة خصت بالمجد الزاهر لا بالازاهر؛ **انجام:**نقت ضفادع بطنه یضرب لمن جاع، و مثله صاحت عصافیر بطنه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۳۱۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۱۹سم [ف: ۱۱-۱۵۷]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۳۱۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹؛ آغاز باب یکم این نسخه که اصل کتاب میدانی است نه پرداخته کرمانی در ص ۵۸ چاپ تهران دیده می‌شود و انجام آن در ص ۷۷۲ این چاپ آمده است دیباچه کرمانی را که در ص ۸ چاپی دیده می‌شود هم ندارد؛ تملک: درویش کرمانی؛ واقف: شیخ بهایی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مذهب، ۲۵۲گ، ۲۳ سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [ف: ۵-۵۰۸]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۴۲

آغاز:برابر

از آغاز تا باب الضاد (ص ۷۵ چاپ بولاق)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹؛ تملک: محمد بن الحسن بن ابی بکر بن الحسن صد عمری ادیب در ۷۹۴، قطب الدین محمود بن مسعود بن محمود شیرازی، محمد بن منصور بن محمد حسنی حسینی شیرازی، مسعود بن افضل بن روح الله واعظ، خلیل بن محمد بن خلیل لفظی آملی،احمد یزدی،معز الدین؛کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۶۵گ، ۱۷سطر(۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۷-۱۳۶]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۸

آغاز: ... تجدریحا طیبا ... و اما ان تحد مندریحا؛ **انجام:**لو وضع الصدق علی جرح بری و الصبرمفتاح الفرج تم بعون الله.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۶۹گ، ۲۷ سطر(۹×۱۶/۵)، اندازه: ۱۲×۲۲/۵سم [ف: ۷-۲۹۰]

۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۰۳۱

آغاز:و شایت - اشد قویس سهما یقال بذا فی موضع التفصیل؛

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲ محرم۹۸۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۱۷۷گ، ۲۳سطر(۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۵-۱۵۱۰]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۷۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**یوم ذی ذرایع ... علی بنی سعد و زرقة قیس بن عاص ... یوم الفرعاء هی بقعة فیها رکایا ... ناتمام.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مطالبی به خط مرحوم علامه مولی محمد باقر مجلسی در حاشیه برگ ۲۴۶آمده؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۳۷۲گ، ۱۹سطر(۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹×۲۶/۵سم [ف: ۳۷-۵۰۳]

۸. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره

کامل؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱[نشریه: ۷-۵۳۸]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷۱/۱

خط: نسخ معرب، کا: پیر علی بن جمال الدین، تا: شنبه ۱۵ جمادی الثانی ۱۰۲۱ق؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۴۳۵ص (۱-۴۳۵)، ۲۱سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [سنا: ف: ۲-۸۰]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۳۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**اضرب البریء حتی یعرف السقیم الضرب فی الجناح و السبت فی الریاح ضحک الافاعی فی جراب النوره. تم باب الضاد.

خط:نسخ،بی‌کا،تا:۱۰۳۰ق؛مجدول؛واقف:خان بابا مشار، ۱۳۶۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۱۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۹-۲۴۴]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۴۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**قال بعض السلف: الایادی ثلاث ید بیضاء و هی الابتداء و ید خضراء و هی المکافات ... و مصرفه ما لم یکن بما قد کان ...

در دو جزء است وسی باب که جزء اول آن از حرف همزه شروع و به حرف ظ ختم و جزء دوم از ع شروع شده و به حرف ی ختم می‌شود، حرف الف باء در بیست و هفت باب و باب ۲۹ عنوان «فی اسماء ایام العرب» است و در باب ۳۰ قسمتی از کلمات پیغمبر را آورده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۴۴ق؛ دارای دو سرلوح، مجدول؛ تملک: محمد مومن بن محمد هاشم حسینی به تاریخ ۱۰۴۴ق، محمد محسن القریشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۴۱۰گ، ۲۷سطر (۶/۵×۱۶) [ف: ۱۵-۹]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۷۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**تمت الکتاب مجمع الامثال بعون الله و توفیقه امین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۴۰۲گ، ۱۵سطر(۸/۵×۱۹)، اندازه: ۱۴/۵×۲۶سم [ف: ۸-۴۶۵]

۱۳. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۰

آغاز:مسلوکا حیث قال عز من قائل ضرب الله مثلا عبدا مملوکا و قال ضرب الله مثلا کلمة طیبة یعنی کلمة التوحید

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: ۱۱محرم۱۰۸۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۷۹گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: -۳۱]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و معرفه ما لم یکن بما قد کان

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۹۶ق؛ جلد: تیماج، ۳۶۴گ، ۱۹ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۷-۳۰۷]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳۴۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**الانقیاد لاوامر الهمم المنیفة من نتایج الاخلاق الشریفه

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۲۸ ربیع الثانی۱۰۹۹ق؛ مصحح، مجدول؛ تملک: فرهاد میرزا به تاریخ ۱۴ جمادلی الاول ۱۳۰۲ق؛ یادداشت اسحاق بن احمد نیریزی ملقب شمس المعالی در ۱۲۷۴ق درباره خط این نسخه؛ جلد: تیماج، ۳۷۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۸/۵سم [ف: ۲/۲۷-۷۳]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۹۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**ثمرة الادب العقل الراجح و ثمرة العلم العمل الصالح، جهد العقل خیر من عذر المخل، الانقیاد لاوامر الهمم المنیفة من نتایج الاخلاق الشریفة.

خط: نسخ، کا: علی بن محمد حمون حنفی، تا: ۲۰ جمادی الثانی۱۱۰۰ق؛ مجدول، با سرلوح مرصع مذهب؛ تملک: فرهاد میرزا مورخ صفر ۱۲۶۰؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸۶گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۲۵-۱۹۵]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۵

آغاز:برابر**انجام:**جهد المقل خیز من عذر المخل. الانقیاد لا وامرالهم. المنیفه من نتایج اخلاق الشریعه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۳۲۷گ، ۲۳ سطر(۸/۵×۱۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۵/۵سم [ف: ۷-۳۶۹]

۱۸. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۷۵۷

خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه [نشریه: ۲-۱۶۹]

۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۸۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: استانبولی، جلد: رویه پارچه، ۳۸۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۴/۲سم [ف: ۱-۴۶۸]

۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۳۲

ج ۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۳ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۳۶گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸/۳×۲۴/۷سم [ف: ۱-۴۶۸]

۲۱. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:د-۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**ظلم الارقاب اشد مضقا من وقع السیف تم الجزء الاول من الکتاب و یتلوه الجزء الثانی.

جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۵ق؛ محشیبه امضای «ص»، با عبارت«بلغ القبال من نسخه لانحلو من اعتماد فی یوم الثالث عشر من شهر صفر المظفر من شهور سنه ۱۱۶۰ فی دارالسلطنه اصفهان صین من الحدثان»؛ اهدایی: محمد و حسینعلی الهی؛ جلد: مقوای ساغری، ۲۳۰ص، ۲۷سطر(۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: -۹۴]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۰۴

خط: نسخ، کا: عمر بن علی القرانلقی، تا: ۱۱۶۶ق؛ مجدول، مصحح توسط محمد امین به حافظ مصطفی به سال ۱۱۶۶، با سرلوح رنگین زیبا؛ جلد: تیماج، ۲۷۷گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۷/۵سم [ف: ۲۱-۱۷۷]

۲۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۸۲

از باب سابع عشر فیما اوله الظاء تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، مجدول، مقابله شده؛ تملک: ضیاء الدین دری با تاریخ ۱۳۳۵؛ جلد: تیماج، ۳۱۲گ، ۱۵ سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: -۶۵۲]

۲۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۳۱۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دیباچه کرمانی را ندارد و چهار صفحه افزوده درآن چاپ در این نسخه نیست؛ جلد: تیماج زرد، ۴۰۵گ، ۱۶ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵-۵۰۸]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۵۷/۱

دیباچه مجمع الامثال است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۴ص (۲-۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۸سم [ف: ۷-۸۱۶]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۰۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**ان لم یضعها قریع الشعر حسان.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: چرمی، ۳۸۰گ، ۲۱سطر(۱۰/۲×۱۸)، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [ف: ۷-۷۲۶]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۷۵/۱۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**الانقیاد لاوامر الهمم المنیقة من نتایج الاخلاق الشرعیة لو وضع الصدق علی جرح بریء و الصبر متاح الفرج.

کامل؛ خط: نستعلیق، کا: مهر علی، تا: باتاریخ۱۲۲۴ق، جا: مراغه؛ جلد: میشن، ۱۲۰گ (۵۰۵پ- ۶۲۴ر)، سطور چلیپایی(۱۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰/۶×۳۱/۳سم [ف: ۲۹/۲-۷۰۷]

۲۸. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۶۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸ ربیع الثانی۱۲۳۷ق؛ با علامت بلاغ؛ جلد: چرم، ۲۹۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [مؤید: ۲-۲۳۳]

۲۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۳۱۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ این نسخه تحریر و دست برده نجم کرمانی و درست مانند چاپ تهران است، در پایان قصیده نونیه ابوالفتح بستی است بروایت ابو عبیدالله حسن بن عباس بن علی رستمی به سماع از عبدالرحیم بن احمد بن اخوة بغدادی در رجب ۵۴۷ و از محمد بن ابوالتمر بن محمد سبط صالحانی و احمد بن بصر بکرجه و ابو رشید بن حامد بن علی کوزویه منسر و ابو زید محمد بن حسین معدل لکزی بروایت انشادی از ابوالمحاسن عبدالواحد بن اسماعیل بن احمد رویانی صاحب البحر به سماع در محرم ۴۹۸ از ابو عثمان اسماعیل بن عبدالرحمن صلوتی به انشاد ابوالفتح بستی؛ جلد: تیماج زرد، ۳۵۹گ، ۲۱ سطر (۱۱×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۵-۵۰۹]

۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۴۶۵

بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق؛ اهدایی: مهدی سراج انصاری، ۱۳۸۷ [رایانه]

۳۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۴۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**الانقیاد لاوامر الهمم المنیفة من نتایج الاخلاق

الشریفة ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق؛ مهر: «مهدی بن علی الحسینی»، «محمد مهدی طباطبائی»؛ جلد: چرمی، ۳۳۶گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶/۵سم [ف: ۳-۱۲۲۴]

۳۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۳۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**قال: الاصابة بالظنون و معرفة ما لم یکن بما قد کان
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ جلد: چرم، ۲۵۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [مؤید: ۱-۲۱۶]

۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۹
آغاز:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق، مذهب و مجدول؛ جلد: ساغری مذهب، ۲۴۶گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۲-۱۷۳]

۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۵۳
آغاز: من الارم و هو الاکل و قال بذی فرقین یوم بنوحبیب بیوتهم علینا؛ **انجام:**بالظنون و معرفه ما لم یکن بما کان تم الکتاب بحمدالله تعالی
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: ساغری، مذهب، ۴۰۸گ، ۲۲سطر(۹/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۸-۴۸]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۸۷/۱
خط: نسخ، کا: عبدالله بن ابراهیم تبریزی، تا: اوایلقرن۱۴؛ جلد: تیماج، ۱۵۶گ (۱پ-۱۵۶ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۳-۳۹۱]

۳۶. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۲۱/۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۷۷گ (۲۶۲ر-۴۳۸پ)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: -۸۸]

۳۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۴۳۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**ظریف فی جیبة غدد اذا تکلف ما لا یلیق به اظلم الارقاب أشد مصنف وقع السیف ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۶۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۴]

۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۴۱
ج ۲؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۳۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۲۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**لانقیاد لاوامر الهمم المنیفة من نتایج الاخلاق الشریفة لو وضع الصدق علی جرح برئ و الصبر مفتاح الفرج تم بعون الله
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: شیخ محمد تقوی مراغه‌ای، ۱۳۴۵ش؛ جلد: تیماج، ۲۲۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱-۱۰۵]

● مجمع الامثال / ادبیات / عربی

majma‘-ul amṯāl

ایجی، محمد بن عبدالرحمن، ۸۳۲ - ۹۰۶ قمری

ījī,mohammad ebn-e ‘abd-or-rahmān (1429 - 1501)

مجموعه‌ای است کوتاه در امثال موزون عربی برگرفته از کلام ادیبان و بزرگان.

[هدیة العارفین: ۲۲۳/۲؛ ریحانة الادب: ۲۱۰/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۳۸/۱
آغاز:هذا مجمع الامثال و ما یحذو حذوه من کلام الامثال صدر یقینه اثلج و سهم احتجاجه افلج من سهم فالج فائز؛ **انجام:**اشدد حیازیک للموت فان الموت لا قیک و لابد من الموت احل بوادیک.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن۹؛ مصحح، محشی، ۶ برگ مطالبی ازتاریخ عماد الدین ابن کثیر درباره حضرت امام حسین مطالبی از قاضی حسین در افضلیت حضرت فاطمه مطلبی در مورد زمین ... و غیر آنها به خط همان ایجی؛ کاغذ: شرقی، ۴گ (۱-۴)، ۲۱سطر، اندازه: ۶×۱۳سم [ف: ۳۲-۳۷۸]

● مجمع الامثال ۱ / ادبیات / فارسی

majma‘-ol amsāl

چند «باب» است در ذکر مثال‌های فارسی به ترتیب الفبا؛ از حرف الف آغاز و به حرف ی پایان می‌یابد.
آغاز:الف آلوچو بالو نکرد رنگ بر آرد - آواز دهل شنیدن از دور خوش است - از کوزه همان برون تراود که دروست

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۳۸/۱۲۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**یک انار و صد بیمار - یکی و جنازه - یک شکم و دومنت - یار باقی صحبت
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ(۴۷۹) [ف: ۱۵-۱۹۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۴۱/۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**یاران برادران مرا یاد کنید ×× تابوت مرا از چوب شمشاد کنید
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۷۰ر-۸۱پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۳۰-۲۰۷]

● مجمع الانساب فی التواریخ = جامع الانساب / تاریخ جهان / فارسی

majma‘-ol ansāb fe-t tavārīx = jāme‘-ol ansāb

شبانکاره ای، محمد بن علی، ۶۹۷؟ - ۷۳۸ قمری

šabānkāre’ī,mohammad ebn-e ‘alī (1298 - 1338)

اهدا به: اولجایتو سلطان محمد بن ارغون
تاریخ تألیف: ۷۳۳- ۷۳۶ق
تاریخ عمومی و جغرافیای طبیعی جهان است از آغاز آفرینش

تا سیرت پیامبر و می‌رسد به تاریخ امیر لطف الله امیر مسعود که در ۷۵۹ عزل شده است. نخست در ۷۳۳ق به نگارش تاریخ عمومی پرداخت و در ۷۳۶ ق به انجام رسانید. ولی نسخه آن در تاراج محله ربع رشیدی در تبریز از میان رفت. سپس بار دیگر کتاب خود را از نو نوشت و مجمع الانساب نامید. تاریخ نگارش آن یک جور نیست و به گفته برگل میان ۲۲ جمادی الاول ۷۳۸ق و پایان ذیحجه ۷۳۸ق بدان می‌پرداخته است و صفا (۱۲۷۰/۳) تاریخ انجام را ۷۴۳ق آورده است.از آفرینش جهان و بیان عقول و نفوس و اعراض و جواهر و افلاک و عناصر و معادن و نباتات و جانوران و آفرینش آدم آغاز می‌شود، سپس تاریخ پادشاهان. با دو «مقدمه» و سپس دو «گفتار»: آفرینش جهان، هفت اقلیم آغاز می‌شود، سپس دو «قسم» در تاریخ. ولی نسخه کراچی با سربندهای «فصل» است: فصل ۱. عقل و نفس، ۲. ظهور افلاک، ۳. بروج و کواکب سبعه، ۴. طبایع و عناصر اربعه ...، ۸. کیفیت عناصر اربعه، و از این به پس سربندها در نسخه کراچی مشخص نیست اما درباره اقوام و قبایل اقالیم هفت‌گانه و تاریخ عالم و پادشاهان و امیران است.(احمد منزوی)

آغاز:الحمدلله الذی جعل الحمد مفتاحا لذکره و سببا لمزید من فضله و دلیل علی آلائه و سبیلا الی نعمائه، بیت: ستایش کنم ایزد پاک را - که گویا و بینا کند خاک را ...

دیباچه دوم: حمد و ثنای که اوراق اشجار و اقطار امطار با شمار آن بی مقدار نماید ...

[الذریعة ۱۹/۲۰؛ فهرستواره منزوی ۶۴۵/۱-۶۴۶؛ برگل ۴۹۱/۲-۴۹۴؛ نسخه‌های منزوی ۴۱۸۹/۶]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۸۱

آغاز:آن مصدر را افلاک و این منشأ املاک یکی مصعد بخار؛ **انجام:**ولی عهد پدر شد و چون درجه شهادت یافت مملکت به برادرش

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغازوانجام؛ آغاز در دیباچه و انجام و اتابکان لرستان افتاده؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۳۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۶سم [ف: ۴-۷۲۹]

۲. تبریز؛ نخجوانی، حسین؛ شماره نسخه:۴۴

بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [نشریه: ۴-۳۴۰]

۳. تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۱۳۳عکسی

بی‌کا، تا: ۱۰۰۸ق؛ ۱۱۲گ [جنگ: ۱-۴۶۴]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۳-ف

نسخه اصل: ینی جامع سلیمانیه ش ۹۰۹؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱سطر [فیلمها ف: ۱-۱۸۰]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۱-ف

نسخه اصل: پاریس S. P. 1278؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳۱۵گ، ۲۲سطر [فیلمها ف: ۱-۱۸۰]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۷۸-ف و ۲۳۷۳-ف

نسخه اصل:دیوان هند ش۲۳۸اته۲۱؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۱۸۰]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۶۸-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Add. 16696؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳۵گ، ۱۹سطر [فیلمها ف: ۱-۱۸۰]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۲۵

آغاز:برابر؛ **انجام:** و امیر اتابک قشچی و مولانا شمس الدین پیش امیر پیر حسین به شیراز رفتند و امیر مبارز الدین محمد مظفر را در کرمان گذاشتند اخی شجاع خراسانی قلعه یم و ولایت اربعه را در وقت امیر ابو مسلم او ضبط می‌کرد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۲۶۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۸-۴۵۴]

● مجمع الانشاء = جامعه مراسلات اولوا الالباب /

ادبیات / فارسی

majma‘-ol enšā’ = jāme‘e-ye morāselāt-e olol-ol-albāb

ایواغلی، حیدر بن ابوالقاسم، ق۱۱ قمری

īvāqlī,heydar ebn-e ab-ol-qāsem (- 17c)

به نام شاه صفی (۱۰۳۸-۱۰۵۲) آغاز و در زمان شاه عباس دوم (۱۰۵۲-۱۰۷۷) به پایان برده است.

در دو جزء است:۱. منشآت ازمنه سالفه از زمان سلاطین سلجوقیه تا صفویه دارای چهل و شش نامه؛ ۲. در مکاتبات و مراسلات صفویه تا عصر شاه سلطان حسین پسر شاه صفی در هفت «فصل»:۱) مکاتبات و مراسلات شاه اسماعیل هفت نامه، ۲) شاه طهماسب شصت و یک نامه، ۳) شاه اسماعیل میرزا هشت نامه، ۴) شاه سلطان محمد سه نامه، ۵) شاه عباس یکصد و شصت و چهار نامه، ۶) شاه صفی شصت و شش نامه، ۷) نواب کامیاب سپهر رکاب مالک رقاب اشرف اقدس شش نامه؛ خاتمه در منشآت اصحاب دانش و فضل در این دو عصر.

آغاز:بسمله و به ثقتی. اگر چه فاتحة الکتاب خطاب جز الحمد حمد حضرت احدیت نتواند بود

۱. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه:۱۲۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ آخرین عنوان در نسخه: «اخلاص نامه سردار مذکور که بعد از فوت سلطان مراد به خدمت اشرف نوشته مصحوب مشار الیه»، در آغاز عنوان «سواد کتابتی که سلطان سلیمان پادشاه روم مصحوب سنان بیک بدرگاه ملک بارگاه شاه طهماسب علیه الرحمة و الرضوان فرستاده و در باب آمدن سلطان بایزید که او را پیش خود نگاه داشته نگذارند که به طرفی دیگر برود» دیده می‌شود؛ قطع: رحلی [نشریه: ۵-۶۳۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۲۳-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۱۰۲]

۲. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۹

آغاز: برابر؛ **انجام:**که مهما امکن فیصل پذیر شود. تحریرا فی بلدة اصفهان ... فی سنة ۱۰۹۶ والسلام

خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا، تا: ۱۰۹۶ق، جا: اصفهان [نشریه: ۲-۴۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۲۲-ف و ۳۵۵۸-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۱۸۱ و ۲-۱۸۲]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۷۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و حاکم خاف (= خواف) وتر شیروزاه و محولات در محال سرای فریاد خورد که پنج فرسنگی مشهد است مهمانی نماید.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۲۸۵گ، ۲۵ سطر(۱۳×۲۴/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۲سم [ف: ۳-۸۹]

● **مجمع الانشاء** / ادبیات، نامه‌نگاری / فارسی

majma‘-ol enšā’

بنی اسرائیلی، محمد امین، ق۱۲ قمری

banī esrā’īlī,mohammad amīn (- 18c)

تاریخ تألیف: ۱۱۳۸ق

رساله مفصلی است درنثرهای ادبی که مؤلف درسی «فصل» به صورت موضوعی تنظیم ودرماده تاریخ آن چنین سروده است:«عقل انشاء نمود تاریخش ×× سلک جید جواهر منثور».

چاپ: درهند، لکهنو چاپخانه نولکشور به چاپ رسیده

[نسخه‌های منزوی ۲۱۱۷/۳؛ فهرست کتابهای فارسی چاپ سنگی و ... گنج بخش ۵۳۹/۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۱۸۹

آغاز:داراد رقعه میرزا طاهر وحید علیه الرحمه تبارك الله این چه لعبت موزون است و پیکر همایون؛ **انجام:**و در مقام شکر نعمت غیر مترقب تر زبان و عذب و البیان شده از منعم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲ یا ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: پارچه‌ای، ۱۳۰ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۴۷/۲-۶۳]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۳۷۳-۱۳/۵۳

آغاز:بسمله منشا نشو ونما نهال انشا انشا ی ثنای انشا طراز بی همتاست که چمن چمن نهال رنگین ثمر سخن درگلزمین طبایع نادره ... به آبیاری ابر فیض ش صاحب هزاران نشو ونما گردید؛ **انجام:**الله تعالی به مراتب اعلی رساناد ویاد دوستان را سخ الوداد از ضمیر خلت تصویر آن یگانه کارخانه تقدیر فراموش نگرداناد.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۵۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۵۱]

● **مجمع الانشاء** / ادبیات /فارسی

majma‘-ol enšā’

همدانی، محمد علی

hamadānī ‹mohammad ‘alī

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۹۸۰

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: چهارشنبه ۳ رمضان۱۳۳۴ق؛ اندازه: ۱۴×۲۱سم [رشت و همدان: ف: -۱۶۰۳]

● **مجمع الانشاء** / ادبیات / فارسی

majma‘-ol enšā’

؟ عبدالقادر

‘abd-ol-qāder

تاریخ تألیف: شاید ۱۲۵۳ق

نویسنده می‌گوید مدتی در خدمت دکهنی سرگرم استفاضه بودم و بعد از مرگ او قصد عزیمت از آن دیار کردم ولی به خدمت بزرگ دیگری رسیدم که او در فیض‌رسانی کمتر از نخستین نبود از بازگشت فسخ عزیمت کردم و در سلك خدمت او منسلك شدم از آنجا که او را شایق کلمات منثور بیش از جواهر منظوم یافتم از جهت او دست به جمع‌آوری این مجمع الانشاء زدم که «ناسخ جمیع نسخ انشاء» گذشته است و آنرا در سی «فصل» به شرح زیر آوردم:۱. تمجید توحید قادر وحید؛ ۲. مناجات؛ ۳. نعت پیغمبر؛ ۴. سواد عنوان بیاض؛ ۵. رقائم نصایح شمائم؛ ۶. خطوط و فرامین سلطان‌ها؛ ۷. در مراسم تهنیت؛ ۸. گزارش سفارش؛ ۹. در استدعای اشیاء متنوعه؛ ۱۰. در شکر عطاء؛ ۱۱. سپاس وصول رسل رسائل؛ ۱۲. در شدائد اشتیاق؛ ۱۳. در اسلوب طلب احباب محبوب را؛ ۱۴. جواب طلب احباب؛ ۱۵. تمنای طلب؛ ۱۶. ذریعه ملازمت؛ ۱۷. عذرخواهی نارسایی؛ ۱۸. شکایت نارسائی صحائف؛ ۱۹. جواب شکوه نارسائی صحائف؛ ۲۰. سوال و جواب احباب از هر باب؛ ۲۱. اجوبه موجه؛ ۲۲. ارسال تحف و هدایا؛ ۲۳. عبادت عباد؛ ۲۴. در لوازم تعزیت؛ ۲۵. شکوه ارباب سخن از هر فن؛ ۲۶. صحائف پر طرائف؛ ۲۷. مناظرات؛ ۲۸. در بدایع پر صنایع؛ ۲۹. استغفار خطایا؛ ۳۰. غمخواری و غمگساری.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۷۴

آغاز:بسمله منشاء نشو و نمای نهال نشای انشاء ثنای ... ؛ **انجام:**پایان: کارخانه تقدیر فراموش نگرداناد

خط: نستعلیق، کا: عبدالقادر، تا: ۱۲۵۳ق؛ کاغذ: هندی، ۲۷۴گ، ۱۴سطر(۱۲/۵×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۶-۵۵۰]

● **مجمع الانشاء** / ادبیات / فارسی

majma‘-ol enšā’

وردی، قربانعلی

vardī,qorbān-‘alī

ازقربان علی وردی از دودمان سعیدیه.در پنج «باب» هر یک

چند «فصل»:۱. نامه‌جات و فرامین؛ ۲. مراسلات؛ ۳. احکام شرعی؛ ۴. خطوط دفتری؛ ۵. سایر خطوط از هندسه و رقوم و سنوات ترکی و بیارات و فلوس و کواکب و بروج.

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۸۶

آغاز:حمد بی حد و ثنای بی عدد سزاوار پادشاهی است

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در پایان قصیده‌ای است در ستایش پادشاه قاجار، ناتمام [نشریه: ۷-۲۱۹]

● **مجمع الانشاء** / ادبیات / فارسی

majma‘-ol enšā’

ناشناخته:

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۲۹

آغاز:ای کرده ... ترکیب بشر؛ **انجام:**ز انشاء تو نقش بسته اجسام و صور.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: گالینگور [رایانه]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۷۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه عصر کرمان [رایانه]

● **مجمع الانشاء قاسمی** / ادبیات / فارسی

majma‘-ol enšā’-e qāsemī

رشتی، محمد قاسم بن محمد نصیر، ق۱۱ قمری

raštī,mohammad qāsem ebn-e mohammad nasīr (-17c)

منشآت و نامه‌های درباری و دیوان صفوی است در هفت «باب» و یک «خاتمه»، هر بابی چند فصل و هر فصلی چند باب است و قسم و کتابت و رقعه و عریضه و رقیمه، به نامه حاتم بیگ پسر نظام الملک ساخته شده است.

[نسخه‌های منزوی ۲۱۱۷]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۹۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۰۱گ، ۱۹ سطر(۸×۱۸)، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۱۶-۲۱۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۴۶-ف و ۲۸۱۵-ف

نسخه اصل: کتابخانه سعید نفیسی ش ۶۹۴؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [فیلمها ف: ۱-۱۸۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۸۵

آغاز:نقاوه خوانین نامدار سلاله امرای عالیمقدار حمیده اطوار خجسته آثار خلد ظلال جلاله العالی می‌گرداند که همواره خواهان ازدیاد عمر و دولت و افزونی جاه و حشمت؛ **انجام:**به خزانه حفظ اندازد چون روح نظاره قلعه دماغ نمود کارکنان را استمالت داده رغبت افزود به شهر جگر گذر افکند شهری ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ ۴۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۲۸-۱۳۸]

● **مجمع الانشاء و مخزن الصلح نامچه و قبوضات** / ادبیات / فارسی

majma‘-ol enšā’ va maxzan-os-solh-nāmče va qobūzāt

تألیف قرن ۱۳ق. شامل نمونه نامه‌هایی که به دوستان و بزرگان نویسند و جواب نامه، طریقه قباله عقد نکاح، طریقه خواندن صیغه عقود نکاح، طریقه قباله بیع الشری، خواندن صیغه بیع، قباله بیع الشری، طریقه بیع الشرط، طریقه لزوم، طریقه مصالحه نامچه زن و مرد، حجة نامچه مرهون، طریقه اجازه‌نامچه، آزادنامه، طریقه استشهاد، اجاره‌نامه، شراکت نامچه، وکالت نامچه، طریقه توبه نامچه، وصیت‌نامچه.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۴۸۹

آغاز:بسمله چون چندی می‌گذرد که از طرف قرین الشرف حضرت عالی اطلاع درستی؛ **انجام:** و بیشتر معاونت و مظاهرت فضل و مرتبت ارشاد و هدایت و تحیت.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۹ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۴-۲۰۵۷]

● **مجمع الانصاف** = **شهر آشوب** / شعر / فارسی

majma‘-ol ensāf = šahr-āšūb

لسانی شیرازی، عبدالله بن محمد، - ۹۴۰ قمری

lesānī šīrāzī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad (- 1534)

رباعیاتی است باعناوین منظوم در تعریف و توصیف ارباب حرفه و صنعت باذکر آلات وافراز و آداب و رسوم ایشان.

آغاز:آن بکر که چهار گوهر صاف دروست ×× بکریست که حسن قاف تا قاف دروست / در زیور اسم مجمع الاصناف است ××زانروی که جمعیت اصناف دروست

[الذریعه ۹۵۲/۹ و ۱۷/۲۰؛ فرهنگ سخنوران ۵۰۱؛ شهر آشوب در شعر فارسی ص ۳۳ و ۶۴ و ۹۶-۲۶۲؛ نسخه‌های منزوی ۲۱۶۷]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۸۰۰

آغاز: تبریز که هست رشک بتخانه چین ×× تا برد بخوبی سبق از خلد برین / هرصبح ستاره ها چو برگ از سر شاخ ×× آیند زآسمان بگلگشت زمین؛ **انجام:**یارب تو بزرگی بگدا خرده مگیر ××بر نقش رقمهای خطا خرده مگیر/ گربد کردیم و ناصوابی گفتیم ×× بر گفته ناصواب ما خرده مگیر. در ین شهر آشوب عنوان هر فصلی بصورت یک بیت مثنوی است و ابیات مزبور از آغاز تاانجام دروزن متحدند، نظیر این بیت که در خاتمه کتاب آمده است: بمناجات کنم ختم کلام ×× تا شود مجمع اصناف تمام

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷ شعبان۱۰۲۵ق؛ افتادگی: آغاز ووسط؛

مجمع الاصناف یا شهر آشوب برابر نسخه موجود است، شامل چهارصد رباعی است در وصف: تبریز، سید، ملا، شاعر، کاتب، زاهد، حافظ یاقاری، مؤذن، منجم، رمال، طبیب، عطار، قناد، جراح، کحال، نقاش، مذهب، مجلد، تاج دوز، سمسار، بزاز، خیاط، پوستین دوز، مشک فروش، ابریشمی (=علاقه بند)، تکمه بند، شعرباف، زرگر، صراف، زرکش (=گلابتون دوز)، زرکوب، زرنشان، کوفت گر، خیام، شمشیرگر، کاردگر، کمانگر، تیرگر، پیکان گر، زره گر، سپردوز، ترکش دوز، سراج کله‌دوز، اتوکش، حلاج نمدمال، مسگر، آهنگر، آیینه گر، نعلبند، خراط، صباغ، دقاق، شماع، حلوایی، فقاعی، کله پز، کبابی، بقال، سبزی فروش، علاف، کوزه‌گر، کاسه‌گر، شیشه‌گر، میفروش، معجونی، قلندر، کشتی‌گیر، گرگ‌گیر، زورگر، شاطر، قصه‌خوان، طبال، قوال، حمامی، دلاک، فوطه‌دار، کبوترباز، مقمر، اعداء، و در نسخه دیگر این کتابخانه که خلاصه‌ای از آن است و فقط عنوان شهر آشوب دارد آغاز نسخه درتوحید است و نعت نبی و منقبت ولی و تعریف عشق، و اضافاتی به شرح ذیل دارد: ترک، رشته تاب، تکمه‌ساز، سوزنگر، خرده‌فروش، کاغذگر، شانه‌فروش، کفشگر، گلکار(=بنا)، جام ریز، قلاب دوز، قصاب، خباز، میوه فروش، سر تراش، کبوتر باز، مغنی، خواننده. متأسفانه اضافات مزبور افتادگی‌های نسخه مورد بحث را پر نمی‌کند، چه که لسانی برای هرصنفی پنج رباعی التزام کرده بوده، و نسخه ثانی درباب هر صنفی یکی دورباعی بیشتر ندارد، و جمعاً یکصدو هفده رباعی است بدون عناوین منظوم؛ واقف: نائینی؛ جلد: پارچه‌ای، ۵۰گ، ۱۲سطر(۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۷-۷۲۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۵۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**امید که این نامه بیاری برسد ×× این راز درون براز داری برسد / این عقد گهر که تحفه بحر دلست ×× مردانه بگوش شهر یاری برسد

یک‌صد و هفده رباعی است از کتاب شهر آشوب موسوم به مجمع الاصناف در وصف ارباب حرف، به شیوه مهستی گنجوی و امیر خسرو دهلوی؛ کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ جلد: چرمی، ۸ص (۸۴۱-۸۴۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷-۵۹۶]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۱۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**یارب تو بزرگی بگدا خرده مگیر ×× بر نقش رقمهای خطا خرده مگیر / گربد کردیم و ناصوابی گفتیم ×× بر گفته ناصواب ما خرده مگیر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب۱۲۸۳ق؛ جلد: مقوا، ۳۸گ، ۲۰سطر(۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۶-۲۰۱]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۸۳/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**یا رب تو بزرگی به گدا خرده مگیر ×× بر نقش رقمهای خطا خرده مگیر / گر بد کردیم و ناصوابی گفتیم ×× بر گفته ناصواب ما خرده مگیر

کامل؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰ ذیحجه۱۲۹۹ق؛ یادداشت کتابخانه محمد کریم اشراق جهرم ۱۳۵۵؛ ۵۱گ (۱پ-۵۱پ)، ۱۴سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۲۰-۱۸۳]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۰۶/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**گربد کردیم و ناصوابی گفتیم ×× بر گفته ناصواب ما خرده مگیر

در فهرست ناشناس. در آغاز کتاب نوشته شده «دیوان فسائی نسائی یا کسائی نسائی» و از مطاوی آن هم نام شاعر به دست نیامد حاوی رباعیاتی است که هر رباعی یکی از اصناف و صنعت‌های زمان شاعر را بیان می‌دارد؛ خط: نستعلیق، کا: حسین، تا: محتملاً ۹۴۲-۹۹۹ق، جا: قم؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۴۲ص (۱-۴۲)، ۱۴سطر(۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۵-۵۲۹]

● **مجمع انصاف** / تاریخ / فارسی

majma‘-e ansāf

شریف کاشانی، محمد مهدی، ق۱۴ قمری

šarīf-e kāšānī,mohammad mahdī (- 20c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۴۰

آغاز:بسمله، اگر چه بملاحظه یاس از نتیجه ما برخود قسم کرده بودیم؛ **انجام:**پیش بینان قبل از وقوع می‌دانسته اند بتاریخ هشتم صفر المظفر ۱۳۳۰انصاف

خط: شکسته، کا: مهدی، تا: ۱۳۳۰ق [الفبائی: -۴۹۵]

● **مجمع الأنوار = تعبیر الرؤیا و المنامات** / خوابگزاری / عربی

majma‘-ul anwār = ta‘bīr-ur ru’yā wa-l manāmāt

ابن سیرین، محمد بن سیرین، ۳۳ - ۱۱۰ قمری

ebn-e sīrīn,mohammad ebn-e sīrīn (654 - 729)

رساله‌ای در علم اسرار و تعبیر خواب معروف به اسم«تعبیر الرؤیا و المنامات».

[الذریعه ۲۰۸/۴ و ۲۰/۲۰]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴۳۳

آغاز:قال: قال: أخبرنی عن الأحکام کیف یراها الانسان النائم و هو ذاهب العقل؛ **انجام:**و ان کان کدراً کان الماء خوف علیه و شراً له فلیحذر و لیتق الله تعالی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۶ رجب۱۰۷۲ق؛ ۸۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [مؤید: ۱-۳۵۰]

● **مجمع الانوار** / اصول فقه / عربی

majma‘-ul anwār

رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع، ۱۲۱۵-قرن ۱۳ قمری

raštī esfahānī, mohsen ebn-e mohammad rafī‘ (1801 - 19c)

در این ارجوزه قواعد اصول فقه را با تفصیل در چند نور گزارش کرده و مخصوصاً آراء دو استادش شیخ محمد حسین و سید ابوتراب خوانساری را در مد نظر می‌گیرد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۰۳/۳

آغاز:من بعد حمد خالق الأنام ×× مصلیاً لسید الکرام / حبیبنا محمد و آله ×× ذی شرف و اشرف نواله

مقداری از آغاز ارجوزه آمده؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱۵گ (۹۹پ-۱۱۳پ)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱۸-۱۷۵]

● **مجمع الانوار** / هیئت / عربی

majma‘-ul anwār

محمد کاظم بن محمد صادق، ق۱۳ قمری

mohammad kāzem ebn-e mohammad sādeq (- 19c)

در دیباچه می‌گوید من شرح بیست باب را خواندم و وجه تسمیه منازل قمر را در آن دیدم و در هیچ کتابی وجه تسمیه سبعه سیاره را ندیدم و اینک آن را در اینجا می‌آورم.

آغاز:بسمله. و الاستیفاق من الله العزیز العلیم. احمد الله حمد الشاکرین ... و بعد فیقول ... محمد کاظم ابن الحاج محمد صادق انی قرأت بعض کتب التقویم.

انجام:و لذلک سمی الشیطان بالخناس. تمت کتابته مع تصنیفه تماماً فی لیلة الاربعا لخمس خلون من شوال من شهور سنة اربع و عشرین و ماتین بعد الف من الهجرة علی ید مؤلفه الفقیر محمد کاظم غفرالله له و لوالدیه.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۶۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: اصفهانی، محمد کاظم بن محمد صادق، تا: ۱۰ جمادی الثانی۱۲۲۳ق؛ جلد: مقوایی، ۲گ (۴۳پ-۴۴ر)، ۱۶سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۸-۲۲۹]

● **مجمع الانوار** / شعر / فارسی

majma‘-ul anwār

ظهیرالدوله، علی بن محمد ناصر، ۱۲۸۱ - ۱۳۴۲ قمری

zahīr-od-dowle,‘alī ebn-e mohammad nāser (1865-1924)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۰۲۲

بی کا، تا: ۱۳۲۴ق [نشریه: ۱۳-۳۵۵]

● **مجمع الانوار** / تفسیر / عربی

majma‘-ul anwār

در تفسیر قرآن، تألیف میان سال‌های ۱۰۷۵ (تاریخ تألیف الصافی) و ۱۱۶۸ (تاریخ تحریر اصل) و در آن از مجمع البیان و الصافی و تفسیر الجلالین بهره برده شده و از برخی روایت‌های شیعی و از روی قرائت حفص به روایت عاصم.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۲۸

آغاز:بسمله. الحمدلله الذی انزل کتاباً عجزت عن الاتیان باقصر سورة من مثله السنة البلغاء؛ **انجام:**الذی یوسوس فی صدور الناس من الجنة و الناس بیان الذی یوسوس فان الشیطان ... کما قال الله تعالی شیاطین الانس و الجن. تمت علی ید اقل الطلبه محمد بن زین الدین الحسنی فی ربیع الثانی ۱۱۶۸

خط: نسخ، کا: عبرت نائینی، محمد علی، تا: ۴ ربیع الثانی۱۳۴۷ق؛ از روی نسخه محمد بن زین الدین الحسنی به تاریخ ۱۱۶۸، یادداشتی حاکی از استنساخ این جلد از روی نسخه اصلی از محمد علی بن عبدالخالق النائینی المصاحبی متخلص به عبرت، به تاریخ هشتم ربیع الثانی ۱۳۴۷ که به درخواست سید نصرالله تقوی صورت گرفته؛ جلد: تیماج، ۲۳سطر(۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۱-۲۴۶]

● **مجمع الانوار فی ترجمة عیون الاخبار الرضا علیه السلام** / حدیث / فارسی

majma‘-ol anvār fī t.-e ‘oyūn-ol axbār-er rezā ‘alayh-es-salām

اصفهانی، احمد بن ابی تراب، ق۱۴ قمری

esfahānī,ahmad ebn-e abī torāb (- 20c)

وابسته به: عیون اخبار الرضا؛ شیخ صدوق، محمد بن علی (۳۱۱-۳۸۱)

اهدا به: ناصر الدین شاه قاجار (۱۲۶۴-۱۳۱۳ق)

ترجمه سلیس و روانی است از عیون الاخبار الرضا علیه السلام که در زمان ناصر الدین شاه نوشته شده است. مؤلف این کتاب را به‌درخواست میرزا صادق بن میرزا علی اکبر از سلسله اشتهاردیه، نوشته است.

آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم. الحمدلله الذی بعث الانبیاء مبشرین ومنذرین ونصب الاوصیاء تکمیلاًللدین و دفعاً عنه وجعل محبتهم ومودتهم والاقرار بهم لازمة علی اهل السموات والارضین ...

[فهرستواره منزوی ۱۷۵۵/۳]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**درسجده است می‌فرماید خدای تعالی به ملائکه: نظر کنید به سوی بنده من که روح او را قبض نموده‌ام

واودرطاعت من است وایضاً روایت.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ درمتن کتاب، کتاب به نام «شمس العیون» آمده، گویا خود مؤلف آن را خط زده ونام کتاب راعوض کرده ودرحاشیه نسخه آن را «مجمع الانوارفی ترجمة عیون الاخبار» نوشته؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۰گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۱]

● مجمع الانوار و قوامع الکفار / شعر، تفسیر / فارسی

majma‘-ol anvār va qavāme‘-ol koffār

شورکی میبدی، حسین بن محمد، ق۱۴ قمری

šūrakī meybodī,hoseyn ebn-e mohammad (- 20c)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۳۸

آغاز:بسمله، حمد من مختص آن خالق بود ×× شکر من مخصوص آن خالق بود؛ **انجام:**آن غمام آن غبابه آن مظل ×× آن بود کافی بر هر تحت ظل
تفسیر سوره بقره؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۳۳۷ق؛ اهدایی: محمود مجد اردکانی؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: مقوایی با پارچه مشکی، ۲۰۲گ، ۱۹سطر(۱۲/۵×۲۷)، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۱-۲۳۸]

● مجمع الانوار و مخزن الاسرار / کلام و اعتقادات

majma‘-ol anvār va maxzan-ol asrār

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۱

در امامت و ولایت، جزو ششم از فصل چهارم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۱۱-۹۱۴]

● المجمع الاول فی علم الصرف / صرف/ عربی

al-majma‘-ul awwal fī ‘ilm-iṣṣarf

وابسته به: الشافیة فی الصرف؛ ابن حاجب، عثمان بن عمر (۵۷۰-۶۴۶ق)
تاریخ تألیف: چهارشنبه سلخ ذیحجه ۱۱۳۰ق؛ محل تألیف: اصفهان، مدرسه مقرب الخاقان آقا کمال
شرحی است بر شافیه ابن حاجب که مشتمل بر مقدمه و فصول خاتمه است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۵۴/۱

نسخه اصل: کتابخانه مدرسه امام صادق (ع) (نوربخش) ـبروجرد ۴۰؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۴۲ص (۲-۴۳) [عکسی ف: ۳-۱۷۹]

● مجمع الباقی ۱ / داستان / فارسی

majma‘-ol bāqī

کتابی است در بیان حکایت‌های طرب‌انگیز و روایت‌های فرح‌آمیز در پنج فصل هریک ۳۵ حکایت در نقل قصص و حکایات.
آغاز:حمد و سپاس مر خداوندی را سزاست که لطف عمیمش شامل بندگان سراپا عصیان و فیض قدیمش ... اما بعد چون بعضی از مردمان را به اقتضای زمان میل بمزاج ...
[فهرستواره منزوی ۴۶۸/۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۸۹۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**ای پدر از قرار تقریر این پسر چنان معلوم است که این شخص را به خانه ما میآورند زیرا که در این شهر بجز خانه ما خانه دیگر به این صفت موصوف نیست.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۱۰ص، ۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۳سم [ف: ۱۰-۲۸۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۰۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**و طفل خود را حرام زاده دانی.
خط: نستعلیق، کا: اسدالله تهرانی، تا: شنبه ۱۱ محرم۱۳۲۳ق؛ ۱۱۸گ، ۹سطر، اندازه: ۱۰/۷×۱۶/۵سم [ف: ۴-۷۲۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۲۰

آغاز:برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۹۸گ، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۱۸-۱۷]

← مجمع البحار ⟵ مجمع بحار الانوار فی غرائب التنزیل و لطائف الاخبار

● مجمع بحار الانوار فی غرائب التنزیل و لطائف الاخبار = مجمع البحار / لغت / عربی

majma‘-u biḥār-il anwār fī ġarā’ib-it tanzīl wa laṭā’if-il axbār = majma‘-ul biḥār

فتنی، محمد طاهر بن علی، ۹۱۰ - ۹۸۶ قمری

fottanī,mohammad tāher ebn-e ‘alī (1505 - 1579)

تاریخ تألیف: رمضان ۹۷۶ق؛ محل تألیف: گجرات
شرح لغات مشکله صحیح مسلم و صحیح بخاری و جامع الاصول و قرآن مجید و همچنین شرح مشکلات معنوی آنها است به ترتیب حروف الفبا. این کتاب در سه جلد است.
آغاز:بسمله. حمدله اما بعد فان علم الحدیث لایخفی آثاره
چاپ: لکناو، جزء۲، ۱۲۴۸ق؛ جزء۴، ۱۲۸۴و۱۳۱۴ق.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۹۱

آغاز:جزء سوم: بسمله، الحمدلله الذی هدانا و ماکنا لنهتدی لولا ان هدانا الله ... و بعد فهذا ثلث ثالث من مجمع بحار الانوار فی

غرایب التنزیل و لطایف الاخبار؛ تکمله: بسمله ... فنقول بعد حمد الله تعالی علی دوام نعمائه و تواتر آلائه؛ **انجام:**والله المیسر لکل عسیر و هوالموفق للسدید.

و ابن الانباری الامام ابوبکر محمد بن القاسم بن محمد صاحب تصانیف کثیرة روی عنه الدار قطنی و غیره کان دینا من اهل السنة و کان یحفظ عشرین و مایة تفسیر باسانیدها و املی غریب الحدیث و کان خمس و اربعین الفاورقه، ولد سنة احدی و سبعین و مایتین و مات سنة ثمان و عشرین و ثلثمایة.

جزء سوم کتاب است (از حرف الغین باب الباء الی آخر) با ذیل آن؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: حدود اواخرقرن۱۱؛ کاغذ: ترمه حنایی، جلد: چرمی، ۴۱۵گ، ۲۳سطر(۱۶/۲×۹/۶)، اندازه: ۱۷/۷×۲۶سم [ف: ۱۳-۹۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۹۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و رجاء الغیث معظمه و کذا رحا العرب تم

ج۱، جلد اول کتاب از باب الهمزة مع الباء تا باب الراء مع الحاء؛ خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۲؛اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۲؛ ۲۵۵گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۴۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۲۵

آغاز:بسمله.الحمدلله الذی هدانا لهذا و ما کنا لنهتدی لولا ان هدینا اله ... و بعد فهذا ثلث ثالث من مجمع بحار الانوار فی غرایب التنزیل و لطایف الاخبار؛ **انجام:**و کان خمساً و اربعین الفاًو ...، ولد سنة احدی و سبعین و مأتین و مات سنة ثمان و عشرین و ثلثمایة (المنة الله الذی وفقنی باتمام تحریر هذا الکتاب الشریف فی یوم (خوانده نشد) من سبعة عشر من شهر شعبان ثلاث و مایة و الف.)

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۷شعبان۱۱۰۳ق؛ می‌نویسد: «و سیلحق الکتاب خاتمة نذکر فیه کلیات الضبط من المعنی و بعض فوائد علم الحدیث و تواریخ السادات و ما یلائم ذلک. ثم اذا ما یسر الله اتمام العهد لهذا الکتاب نستانف القصد بذکر مانجد ها غیر الغرایب فی الاخباران ساعدنی التوفیق ... محمد بن طاهر بن علی الفتنی ... الحنفی مذهباً»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱سطر(۹/۵×۱۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۱۳-۱۰۷]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۸۳

آغاز:الحمدلله الذی هدانا لهذا ... أما بعد فان علم الحدیث لایخفی آثاره فالصبح لاتنکر أنواره فان فوائده و مزایاه بحار لاساحل لها؛ **انجام:**تم بحمدلله و حسن توفیقه السفر الثانی من مجمع بحار الانوار فی غرائب التنزیل و لطائف الاخبار ...

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم کاوس، تا: ۵ ربیع الاول۱۱۲۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۰۳گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۵-۲۶۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۵

آغاز:الحمدلله الذی هدانا لهذا و ما کنا لنهتدی لولا ان هدینا الله؛ **انجام:**و رحاء الغیب معظمه و کذا رحاء العرب.

جلد از اول آن است، شامل «حرف الالف» تا «باب الراء مع الحاء» به ضمیمه یک مقدمه مشتمل بر توضیح درباره ترتیب و فهرست کامل ابواب کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۷۸ص، ۳۳سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۴-۲۹۳]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۶

آغاز:پس از خطبه: باب الراء مع الخاء المعجمه یأتی زمان افضلهم رخاخاً اقصدهم عیشا؛ **انجام:**و یتلوه فی الثالث حرف الغین المعجمه ختمه بالخیر و حسن العاقبه مع الخاتمه.

جلد دوم، از حرف (راء با خاء تا حرف عین با یاء)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد:تیماج مشکی،۲۶۴ص،۳۳سطر،اندازه:۱۷×۳۱سم [ف: ۴-۲۹۴]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۷

آغاز:پس از خطبه: فهذا ثلث ثالث من مجمع بحار الانوار؛ **انجام:**و هو الموفق للشدید فنقول حرف الالف مع الباء.

جلد سوم شامل (حرف غین تا آخر) به ضمیمه یک خاتمه متضمن فوائد و نکاتی مربوط به موضوع کتاب؛ بی‌کا، بی‌تا؛ به‌طوری که در آخرین صفحه نسخه نوشته شده، مؤلف هنگام تألیف مجمع بحار الانوار آثار و اخبار دیگری متناسب با موضوع کتاب به دست آورده و تصمیم گرفته است که آنها را مستدرک کتاب قرار دهد و از نو تألیفی به همین ترتیب شروع کند، عنوان باب اول آن را نیز که باب الالف مع الباء است ذکر کرده ولی دیگر چیزی ننوشته است؛ جلد: تیماجی مشکی، ۱۲۱۶ص، ۳۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۴-۲۹۴]

● مجمع البحار فی شرح بحر الاسرار / عرفان و تصوف، تفسیر / فارسی

majma‘-ol behār fī š.-e bahr-ol asrār

مظفر علیشاه کرمانی، محمد تقی بن محمد کاظم، ۱۱۵۰ - ۱۲۱۵ قمری

mozaffar-‘alī-šāh-e kermānī, mohammad taqī ebn-e mohammad kāzem (1738 - 1801)

وابسته به: بحر الاسرار = سبع المثانی؛ مظفر علیشاه کرمانی، محمد تقی بن محمد کاظم (۱۱۵۰-۱۲۱۵)

تاریخ تألیف: یک‌شنبه ۱۵ رجب ۱۲۰۸ق

در دیباچه می‌نویسد: چون تفسیر سوره فاتحه را در مثنوی «بحر الاسرار» به نظم آورده بودم، اکنون مکرراً همان را به نثر در این رساله و به نام «مجمع البحار» در یک «مقدمه» و دو «مقصد» و یک «خاتمه» می‌آورم.برای اینکه فایده‌اش عام‌تر گرددباحذف زواید و مطالب غیر ضروریه؛ مقصد ۱. در بیان کیفیت انشعاب بحور ده‌گانه؛ ۲. در تقسیم بحر الاکوان کرة اخری بسوی بحر کون تفصیلی و کون اجمالی و بیان کیفیت انشعاب بحور شش گانه اکوانی الخ، خاتمه در شرح حدیث انا النقطة تحت الباء.

آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین الرحمن الرحیم مالک یوم الدین والصلوة علی من اتاه الله سبعا من المثانی و القرآن العظیم و

علی ... اما بعد چنین گوید بنده آستان فقراء الهی مظفر علی نعمة اللهی اراه الله حقایق الاشیاء کما هی ...
انجام:غیر المغضوب علیهم و لاالضالین و الحمدلله رب العالمین و به نستعین ... و الحمدلله و لا و آخرا و ظاهرا و باطنا یا علی وفقنی
چاپ: تهران، ۱۳۴۴ش، با تصحیح دکتر نوربخش؛ ایران، سنگی، ۱۳۳۳، جیبی، ۲۷۷ص
[الذریعة ۲۱/۲۰؛ نسخه‌های منزوی ۱۳۶۲/۲ و۵۹/۱ و۵۸/۱؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۶۱۳/۲؛ فهرستواره منزوی ۸۲۴/۸]

۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۷۰۸
آغاز:باز اعیان ظل اسماء حقند ×× باز اسماء ظل ذات مطلقند / ذات او در اسم پیدا امده ×× اسم در اعیان هویدا امده؛ **انجام:**از تالیف کتاب مسمی به مجمع البحار منثور منظوم مسمی بحر الاسرار ... و الحمدلله رب العالمین قد فرغ من تسویده و تحریره و تالیفه و تسطیره محمد تقی بن محمد کاظم طبیب ملقب به مظفر علی نعمت اللهی. در کنار صفحه آمده «فی لیلة خامس عشر من شهر رجب من شهور سنه ثمان و ماتین بعد الالف»
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۰۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۳۸گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [نشریه: ۱۳-۸۲]
۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۸۶/۳ حکمت
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۷۷ص [ف: ۲-۵۸]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۵۰۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استنساخ شده از دستخط مؤلف؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج، ۷۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۲-۳۸۳]
۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۲۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: شیخ علی در ۱۳۴۱؛ ۸۶گ، ۱۵سطر(۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۹-۸۹۷]
۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۲۲۸
آغاز:برابر؛ **انجام:**مگر مفهوم ذات و وجود مطلق تعالی شأنه و السلم
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۶۹گ، ۱۱ سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۵-۵۰۹]
۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۸۳/۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**ولوالدیه و لذوی حقوقه فی لیلة الثلثاء العشرین من شهر محرم الحرام من شهور سنة اربعین و ماتین بعد الالف من الهجرة النبویه المصطفویه علی هاجر ها الف صلوة و سلام و تحیة
خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد حسین بن اسماعیل بن حسین تفرشی، تا: ۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۸ص (۲۸۷-۴۵۴)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۹-۲۸۲]
۷. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۵۲/۱
خط: نستعلیق روشن، بی‌کا، تا: ۱۲۴۸ق؛ جلد: مقوا، ۱۲۸گ (۱-۱۲۸)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۲۶/۹سم [نشریه: ۱۳-۲۱۸]
۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۰۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۴۱ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۰-۱۹۲۵]
۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۱۹۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد بن علی اصغر جرفادقانی، تا: صفر۱۲۵۴ق؛ در برگ ۱۸۲ این مجموعه، یک رساله کوتاه در «شرف و کمال انسان» از کاتب که در ۲۸ صفر ۱۲۵۵ تألیف و کتابت کرده، رساله کوتاه دیگری نیز در همین موضوع «شرف و کمال انسان» از جرفادقانی در همین مجموعه (برگ ۱۳۰) آمده که در ۲۲ شعبان ۱۲۵۴ نگاشته و همو آن را در ۱۵ بیت به نظم کشیده؛ اهدایی: رهبری، شهریور ۱۳۸۷؛ جلد: تیماج، ۲۲گ، ۲۳-۲۷سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۸سم [اهدائی رهبر: ۵-۱۷۲]
۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۰۳/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۵ جمادی الاول۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج، ۶۱گ (۲پ-۶۲پ)، ۱۷سطر (۹/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۵-۴۱۴۹]
۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۳۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۷ جمادی الاول۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۱گ، ۱۲سطر(۷×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۶-۵۰]
۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۱۶/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: علی نقی خراسانی جنابدی بیدختی، تا: سلخ ربیع الاول۱۲۶۱ق، به دستور سرکار محمد علی خان؛ جلد: تیماج، ۸۲گ (۱پ-۸۲پ)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱۷-۲۳]
۱۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۱۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**قد فرغ من تسویده ... و تألیفه محمد بن محمد کاظم الطبیب الملقب بمظفر علی نعمة اللهی فی لیلة الاحد خامس عشر رجب من شهور سنه ۱۲۰۸ ثمان و مائتین بعد الالف من للهجرة ... ظاهراً و باطناً.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۲۶۲ق؛ ۹۱گ، ۱۵ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۵-۵۰۹]
۱۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۷۱۸/۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق، تراب آستان فقرای الهی محمد رضا تفرشی [ف: -۱۲۵]
۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۲/۵ط
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: علی اکبر بن حاج محمد علی، تا: ۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج، ۳۰۴ص (۱۱۷-۴۲۰)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۲۱/۵سم

[ف: ۳/۲۴-۹۶]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۷۴

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ شعبان۱۲۶۸ق، جا: تهران؛ واقف: نائینی؛ ۸۰گ، ۱۶۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۴-۴۵۰]

۱۷. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۷

خط: نسخ، کا: جعفر بن محمد حسین کاشی، تا: ۶ ربیع الثانی۱۲۶۸ق؛ تملک: ظهور علی عبدی نعمة اللهی قاجار؛ مهر: معتمدالدوله عبدالعلی میرزا فرزند دوم فرهاد میرزای معتمد الدوله؛ ۱۵سطر(۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [نشریه: ۳-۲۱۳]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۱۸/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ ذیقعده ۱۲۷۰ق؛ جلد: تیماج، ۴۳گ (۱۴۷پ-۱۸۹ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۵-۱۴۶]

۱۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۷۹

خط: نستعلیق، کا: محمد بن ابی الحسن بن حسن، تا: پنج‌شنبه ۶ ذیحجه۱۲۷۵ق؛ تملک: فاضل تونی؛ جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۱۲سطر(۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: -۱۲۳]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۵۵۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**و الحمدلله رب العالمین ... آلاف الثناء و التحیه.

خط: شکسته نستعلیق، کا: غلام حسین یزدی، تا: ۱۲۷۸ق؛ جلد: میشن [الفبائی: -۴۹۵]

۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۹۵-۵۴/۸۵

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲ ذیقعده ۱۲۸۰ق؛ ۹۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۵۲]

۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۶۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن خواجه ربیع، تا: غره جمادی الثانی۱۲۸۴ق؛ جلد: میشن، ۱۱۹گ (۱پ-۱۱۹ر)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۶سم [ف: ۸-۳۹۴]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۶۵/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج، ۶۱گ (۱۹۴پ-۲۵۴پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۳۰-۹۳]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۰۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۸ جمادی الاول۱۲۸۷ق؛ مهر: حسین حسینی نعمة اللهی ملقب به شمس العرفاء «شمس العرفاء» (بیضوی)؛ ۱۹۴گ، ۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۲۴-۱۸۲]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۴۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، کا: محمد علی بن محمد اردکانی یزدی، تا: ۳ صفر۱۲۸۸ق، جا: کرمان؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۱۰۴گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۵-۱۷۳]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۶۵

همان نسخه بالا [مؤید: ۳-۳۷۷]

۲۶. تهران؛ موزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۸/۱۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**او بوسع خویش کار خویش کرد ×× من توانم مکرمت زو بیش کرد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸ رجب ۱۲۹۰ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۱گ (۴۰ر-۱۲۰پ)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [حوزه و موزه عبدالعظیم: ف: -۱۳۶]

۲۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۰۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۴ ربیع الاول۱۲۹۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۵گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۲]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۴۸/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و دالند بر بحر العدل کدلالة النوع علی الفصل الممیز و این هر سه قسم دلالت ... است.

بی‌کا، تا: ۱۲ صفر۱۲۹۳ق؛ جلد: تیماج، ۵۳ص (۱۰۲-۱۵۴)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵۰-۸۲]

۲۹. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

خط: نستعلیق، کا: محمد فرزند مرحوم حاج ملا احمد قراچه داغی، تا: ۱۹ شعبان۱۲۹۴ق؛ ۵۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [صد و شصت نسخه: -۵۱]

۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۹۴/۴

خط: نستعلیق، کا: نصرالله بن احمد نراقی، تا: ۱۲۹۴ق، جا: تهران؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۴۸ص (۱۱۸-۱۶۵)، ۱۶سطر(۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۲-۲۸۸۰]

۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۳۶

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ ۸گ، ۱۷سطر(۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۳-۳۱۱۱]

۳۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۹۸ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲-۱۸۷]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۹۰۵

آغاز: توجه می‌توانند مقام سلطانی بکسی عطا کنند؛ **انجام:**یعنی راه مغضوب علیهم و راه ضالین که ترجمه آن در سابق مذکور شد.

خط: نستعلیق، کا: عبدالعلی، تا: حدودقرن۱۴؛ افتادگی: آغاز؛ این نسخه اندک اختلاف دارد؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ جلد: تیماج، ۸۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۱-۶۶۱]

۳۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۳۷

خط: نستعلیق، کا: علی بن حاج میرزا محمود نظام العلماء، تا: سه‌شنبه ۶ صفر۱۳۰۳ق، برای میر آقا خان فرزند مؤتمن السلطان محمد تقی خان سرتیب؛ مجدول؛ تملک: فاضل تونی؛ ۱۱۰گ،

۱۴سطر(۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۶/۵سم [ف: -۱۲۳]

۳۵. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۴۶/۱

کا: محمد حسن کرمانی خلف آخوند ملا یوسف علی، تا: شنبه ۳ ربیع الاول۱۳۲۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۳گ (۲پ-۱۷۴ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱-۱۹۰]

۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۱۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: جربادقانی، محمد جواد بن رضا، تا: جمادی الاول ۱۳۲۹ق؛ جلد: تیماج، ۴۶گ (۲ر-۴۷ر)، ۱۹سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۸-۶۳۰]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۳۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ متوسط، کا: مهدی، تا: دوشنبه ۱۷ جمادی الثانی۱۳۹۰ق؛ مجدول، دارای سرلوح؛ جلد: تیماج، ۱۳۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۱-۶۶۰]

۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۵۲/۱

خط:نستعلیق،بی کا،بی تا؛قطع:جانمازی [میراث شهاب: س۹ش۲-۲۹]

۳۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۴۳۸/۱-۵۷/۱۰۸

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ ۷۱گ (۱-۷۱)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۵۲]

۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۹/۳-۵/۷۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**از خطرات راه امین نتواند بود ومجذوب فقط نیز ناتمام است چرا که

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: وسط وانجام؛ جلد: تیماج، ۴۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۶-۳۵۵۳]

۴۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۵۶/۲-۲۳/۱۷۶

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته، تحریری، کا: علی اکبر، بی تا، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج، ۸۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶-۳۵۵۲]

۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۵۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج [الفبائی: -۴۹۵]

۴۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۷۷۵

خط: نسخ، کا: ابو الحسن، بی تا؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: -۱۲۷۰]

۴۴. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۶۵۰/۴

بخشی است از آن؛ خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: -۱۵۲۰]

۴۵. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۲۱۶

خط: شکسته نستعلیق، بی کا، بی تا؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: -۱۲۷۰]

۴۶. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۸۰

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... به نظم مثنوی مسمی به بحر الاسرار؛ **انجام:**برابر

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ مصحح، مقابله شده در ۱۲۶۴ق، با بلاغ؛ ۲۲۲ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲-۲۵]

۴۷. قم؛ شریعتی، محمد حسین (کتابخانه)؛ شماره نسخه:۸

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج، ۸۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: -۴۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۳

آغاز:برابر

نسخه اصل: همان نسخه بالا؛ ۱۷۵ص [عکسی ف: ۱-۳۴۷]

۴۸. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۵۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**از تحمل ریاضات شاقه و تورع من عندی بخواهش نفس بلی تاکسی بخدمت نرسیده تورع و تقوی.

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ برگ‌های آن نامرتب صحافی شده؛ جلد: مقوا، ۵۷گ، ۱۹سطر (۶/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۲-۲۸۵]

● مجمع البحر / طب / فارسی

majma‘-ol bahr

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۶۷۹ ض

بی کا، بی تا [د.ث. مجلس]

● مجمع البحرین / عرفان و تصوف / فارسی

majma‘-ol bahrayn

عراقی، ابراهیم بن بزرگمهر، ۶۱۰ - ۶۸۸ ؟ قمری

‘erāqī, ebrāhīm ebn-e bozorgmehr (1214 - 1290)

فخرالدین ابراهیم عراقی چنان که در فهرست آمده است و گویا از دیدن نام علی عراقی که در پایان آمده است گمان برده‌اند که نامش علی است، نام کتاب در دیباچه و پایان آن هست، متن عرفانی است به نثر فارسی با نظم.

آغاز:حمد بی حد و شکر بی عدد پروردگاری را که راجل و علا که جام جان سرمستان است را به شراب عرفان و ایقان مالامال گردانید

انجام:ان ربی علی صراط مستقیم

[فهرستواره منزوی ۸۲۵/۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۵۹-ف

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: بنیاد خاورشناسی لنینگرادA736. در سایه شرف الدین علی از علی عراقی (ص ۵۰۳ فهرست)؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۶ ذیقعده ۸۹۰ق؛ ۳۲گ (۱۷۰پ-۲۰۱پ) [فیلمها ف: ۳-۹]

● **مجمع البحرین** /عرفان و تصوف / فارسی
majma'-ol bahrayn

ابرقوهی، ابراهیم، ق۸ قمری
abarqūhī,ebrāhīm (- 14c)

تاریخ تألیف: دوشنبه ۱۳ ربیع الاول ۷۱۸ق
شمس الدین ابراهیم محتسب ابرقوه که در سال ۷۱۱ ناگزیر در سفر می‌گذرانده و به مشهد امام زین العابدین و برادر مالک اشتر پناه برده سپس به خانقاه شیخ الوری صدرالدین به وظایف اربعین پرداخته و پس از آن این کتاب را ساخته است. ماخذ او در آن کیمیای سعادت است و فتوحات مکیه و عوارف المعارف است. در آن یک فاتحه است در آفرینش؛ سپس هفت «قسم» هر یک در پنج «باب»:۱. وجود خلیفه در پنج باب: خلیفه، روح که خلیفه است، نام خلیفه یا پادشاه بدن، خصایص آن، مراتب آن؛ ۲. مدینه و مساکن در پنج باب: مدینه جسم، منازع و مکیده خلیفه در تسخیر نفس، جنگ هوا و عقل، سیاست ملکی و آداب ملوک، دستور و قانون تدبیر ملک و سلطنت؛ ۳. مستحق خلافت در پنج باب: چهار مستحق خلافت، عدل، وزیر، فراست، کاتب و کتابت و مکتوبات؛ ۴. قضا و قدر و عمال مملکت و خراج و رسل و جنود و قواد در پنج باب: قضا و قدر عمال مملکت و اصحاب جنایات، رفع جنایت و خراج به خلیفه یا رئیس اعظم، رسولان و پیکان، سیاست لشگر و لشگرکشان؛ ۵. تدبیر حرب و تدبیر جیوش در پنج باب: تدبیر حروب و تدبیر جیوش، دلایل غلبه بر اعداء و قواعد توحید و مقامات سالکان، اغذیه روحانی، خواب و بیداری و حیات و حیات و بعث و قیامت و بهشت و دوزخ و نعیم و عذاب، اسرار و خواص انسان و احوال و مقامات؛ ۶. در سلوک در پنج باب: آداب و سیر اهل تصوف، آداب خلوت، سالک و راه و منازل و مقصد سالک، علم و معرفت به طریق عکس چگونه سالک را حاصل می‌شود؛ ۷. سماع و معراج و نماز و مصطلحات صوفیان و نصیحت‌های مسترشدان در پنج باب: حرکات سماع از زفره و صیحه و وحیه و صعقه و دور، عروج و انواع معارج، نماز، مصطلحات صوفیه، وصیتها، مؤلف میخواهد که امور سیاسی و اداری را با عرفان تطبیق دهد و عرفان را به ساخت سیاست متداول درآورد. کتابی است بسیار سودمند و خوب و باید چاپ شود.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۹۵/۲-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا ش23580 .Add؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۶۰۷]

● **مجمع البحرین = ناظر و منظور** / شعر / فارسی
majma'-ol bahrayn = nāzer va manzūr

کاتبی ترشیزی، محمد بن عبدالله، - ۸۳۸ ؟ قمری
kātebī toršīzī, mohammad ebn-e 'abd-ol-lāh (- 1435)

داستانی به نظم کشیده شده که خلاصه آن چنین است: از خاقام چین پسری پا به عرصه وجود می‌نهد که منظورش می‌نامند. روزی منظور با لشکری آراسته به قصد شکار به دشت می‌رود. اسب وی بر سر کوه، آهویی می‌بیند و رو به سوی او می‌تازد. آهو می‌گریزد و منظور در پی وی می‌گردد اورا نمی‌یابد و به سوی لشکر خود برمی‌گردد و در راه مرکبی از دور می‌بیند اسب خود را می‌راند و خود را به مرکب و سوار می‌رساند. سوار، ناظر، پادشاه سرزمین عراق است که با خیل و حشم به شکار می‌آید و گرفتار سیل و باران و صاعقه می‌شود. او از لشکر تنها می‌ماند و شب در غاری پناه می‌جوید. روز از غار بیرون می‌آید و به صحرا می‌آید و منزلی افراشته می‌بیند. در آن منزل صومعه عابد را می‌بیند و همانجا می‌ماند و قصه‌اش را به عابد می‌گوید. عابد، اورا تسلی می‌دهد و می‌خواباند. ناظر در خواب، گلشن آراسته‌ای همچون ارم می‌بیند که بر لب جویش شاهی سریر زده است. ناظر، عاشق طلعت گلگون و قامت موزون او می‌شود. سپس خواب خود را به عابد می‌گوید و عابد تعبیر می‌کند که گلشن که دیدی، چین است و آن شه شکر لب، فغفور چین، و منظور نام است، باید منظور خود را در آن سرزمین جوئی. ناظر، پا به راه طلب می‌نهد و منظور را می‌جوید و اتفاقا همدیگر را دیدار می‌کنند. ناظر در آن دیدار بدون این که منظور را بشناسد، قصه‌اش را روایت می‌کند و منظور به او می‌گوید که به منظور خود رسیدی و آسوده خواهی شد و دنباله داستان ... . صورت داستان ناظر و منظور، تعلقات بی‌شائبه دو شخصیت انسانی به همدیگر است و درونمایه حکمی و عرفانی دارد که کاتبی در پایان مثنوی بدان اشارت دارد. در واقع این منظومه نمادین است و مفاهیم رمزی و تمثیلی دارد. ناظر «تن» است و منظور «جان». خطه چین «منزل ایجاد»، خاقان «عقل»، لشکر «حواس». عابد «عشق حق». بدین ترتیب داستان ناظر و منظور در تعبیر کاتبی، قصه جان و تن و دل است و توقع او از خواننده این است که معنی داستان را دریابد.

آغاز:بسمله. مدام از حضرت مبلغ الام و متکلم بر دوام تعالی شانه جواهر زواهر صلوات و یواقیت مواقیت تحیات ... حمد او همچنین توان گفتن- بیت: بعد از آن بر آل و بر اصحاب او - بر هواداران و بر احباب او/ بر روانشان باد تا روز قیام - از همه عالم تحیت و السلام/ چنین گوید منتظم این کتاب ... محمد بن عبدالله النیسابوری المعروف بکاتبی ... در توحید باری عز اسمه: ای شده از قدرت تو ما و طین - لوحه دیباچه دنیا و دین/ دیده جان روشن از انوار تست - مخزن دل گلشن از اسرار تست ...

انجام:بیت وی از نام تو معمور باد - نامش از انعام تو مشهور باد.

چاپ: ضمن گنجینه بهارستان، ادبیات فارسی-۲ (شعر)، مسلسل ۹، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، بهار ۱۳۸۴ش، با تصحیح بهروز ایمانی

۱. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۴۹/۳

خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: ۸۹۰ق [نشریه: ۱-۱۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۴۶۶۷

بی‌کا، تا: قرن ۹ [د.ث. مجلس]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۱۵/۲

آغاز: ای شده از قدرت تو ما وطین ×× لوحه دیباچه دنیا و دین؛ **انجام:**نیست به از صنعت تقوی شعار ×× صورت او غایت معنی شمار

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷۹گ (۸۵-۱۶۳)، ۱۵سطر، اندازه: ۶×۱۲سم [ف: ۸-۳۵۶]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۶۷

آغاز:پیکر مهجور تو بیمار هجر ×× در خور رنجور تو تیمار اجر؛ **انجام:**برابر

مثنوی است در دو بحر، در داستان عشق ناظر با منظور در ۱۵۰ بیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج نارنجی، ۲۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۰-۴۳]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۰۳/۱

در نصیحت فرزند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن سیاه، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۸-۱۵۹]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۴/۱

خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۴۵ص (۱-۴۵)،۱۶سطرچهارستونی(۳×۲۰)،اندازه:۱۳×۲۵سم[سنا: ف: ۱-۱۵۲]

۷. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۲۲۷بخش۳

نسخه اصل: اونیورسیته F 1322؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۵گ (۲۱۲پ-۲۴۶ر)[ف: -۱۲۷]

۸. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۲۰۹بخش۳

نسخه اصل: فاتح ۳۸۳۶؛ بی‌کا، بی‌تا؛ برگهای ۲۰۸ تا ۲۴۹ با چهار صفحه مقدمه منثور در فهرست آتش و فیلم‌های دانشگاه از این نسخه یاد نشده است [ف: -۱۲۵]

۹. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۲۱۰بخش۳

نسخه اصل: لاله لی اسماعیل، ۵۳۴؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۱گ (۱۶۸ر-۱۹۸ر)[ف: -۱۲۵]

۱۰. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۲۱۱بخش۳

نسخه اصل: ایاصوفیا ۴۲۲۰؛ خط: نستعلیق راسته و چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ با همان گونه مقدمه منثور؛ ۲۸گ (۱۹۱پ-۲۱۸ر) [ف: ۱۲۵]

۱۱. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۲۱۲بخش۳

نسخه اصل:فاتح۳۸۶۴؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۲گ (۲۰۸-۲۴۹)[ف: -۱۲۵]

۱۲. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۲۱۳بخش۳

نسخه اصل: اونیورسیته ۴۸۳ف. در فهرست آتش ش ۵۱۹ و ۵۲۰ دو نسخه یاد شده: اونیور سیته ۵۰۴/۳ و ۳۲۲/۳ و این یکی را نمی‌دانم کدام است؛بی‌کا،بی‌تا؛۴۶گ (۴۳۷پ-۴۸۲ر)[ف: -۱۲۵]

● **مجمع البحرین** / شعر - فارسی

majma‘-ol bahrayn

اسیری، ق ۱۰ قمری

asīrī (- 16c)

تاریخ تألیف:۹۱۳ق

از شاعری متخلص به اسیری که در اواخر قرن ۹ و اوایل قرن ۱۰ می‌زیسته و معاصر شاه اسمعیل صفوی بوده است. این نسخه مشتمل است بر ۱۱۴۰۰ بیت مثنوی درباره تاریخ زندگی حضرت پیغمبر (ص) و جنگ‌های او تا رحلت آنحضرت و فتوحات حضرت امیرالمؤمنین (ع).

آغاز:بنام خداییست فتح کلام ×× که شد رحمتش عام بر خاص و عام

انجام:عجب نیست ای داور این داوری ××که آخر مآلش بخیر آوری

[فهرستواره منزوی ۱۷۵۶/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۵۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، با سرلوح؛ تملک: محمد باقر به تاریخ ۱۲۳۱؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن، ۲۷۴ص، ۲۱سطر(۱۱×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۸-۳۹۷]

● **مجمع البحرین** / شعر / فارسی

majma‘-ol bahrayn

شفایی اصفهانی، حسن بن محمد حسین، ۹۶۶ - ۱۰۳۷ قمری

šafā’ī esfahānī, hasan ebn-e mohammad hoseyn (1559 - 1628)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۸۴/۲

آغاز:آنیم که چهار عنصر ما ×× عشق است و جنون، خیال و سودا؛ **انجام:**چون جام اجل تو هم بنوشی ×× از پرده تن کفن بپوشی

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای دو سرلوح مذهب، مجدول مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: مذهب، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶/۴×۲۶/۴سم [ف: ۸-۳۰]

● **مجمع البحرین** / عرفان و تصوف / فارسی

majma‘-ol bahrayn

داراشکوه بابری، شاهزاده هند، ۱۰۲۴ - ۱۰۶۹ قمری

dārā-šokūh-e bāberī, šāhzāde-ye hend (1615 - 1659)

تاریخ تألیف:۱۰۶۵ق

رساله کوتاهی است درحقیقت تصوف و سخنانی که طالبان حق

را ناگزیر و سودمند است. مؤلف آن را درچهل و دو سالگی خود تألیف نموده است. در دیباچه می‌گوید: با بعضی از کمالان ایشان ... مکرر صحبتها داشته جز اختلاف لفظی ندید. بدین جهت سخنان فریقین را به هم تطبیق داد «مجمع البحرین» نامید ... این را موافق کشف و ذوق خود، برای اهل بیت خود نوشته‌ام و مرا با عوام کاری نیست. درباره: عناصر، حواس خمس، اذکار، پاس انفاس، صفات باری، روح، بادها، عوالم اربعه، نورالهی، رؤیت الهی، اسماء الله، عالم ارواح، الوهیت، نبوت و ولایت، جهات، آسمان و زمین، عالم برزخ، رستاخیز، و ... بحث می‌کند.
آغاز:بسمله به نام آنکه او نامی ندارد × به هر نامی که خوانی سر بر آرد.حمد موفور پروردگار را که دو زلف کفر و اسلام را ... بر چهره خویش ظاهر گردانید ...
انجام:محمد و آله و اصحابه اجمعینالحمد لله و المنة که توفیق اتمام این رساله مجمع البحرین یافته در سال یک هزار و ... که چهل و دو از سنین عمر این فقیر بی اندوه محمد دارا شکوه بود. تمت بالخیر
چاپ: تهران، ۱۳۳۵ش، به کوشش محمد رضا جلالی نائینی.
[چاپ سنگی گنج بخش ۱۴۳/۱؛ فهرستواره منزوی ۸۲۵/۸]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۳۶/۱۳-ف و ۱۳۳۸/۱۳-ف
نسخه اصل: بادلیانAdd. 69 اوزلی (ش ۱۲۴۱)؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۰۰ق [فیلمها ف: ۱-۵۸۳]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۵۶/۱
آغاز:برابر**انجام:**بدرستی که روزی است نزد پروردگار تو مانند هزار سالی ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۱ رجب۱۲۱۷ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۸ص (۱-۳۸)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳۲-۳۳۹]
۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۹۱۱/۲-۱۵/۱۵۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: غلام محی الدین آستانه بوس میرزائی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۱۹گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۵۳]
۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۵۵/۴۶
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج مذهب، ۲۵سطر(۱۶×۲۸)، اندازه: ۲۱×۳۶سم [ف: ۱۶-۶۹۱]

● مجمع البحرین (مختصر) / عرفان و تصوف / فارسی
majma‘-ol bahrayn (mx.)
وابسته به: مجمع البحرین؛ داراشکوه بابری، شاهزاده هند (۱۰۲۴-۱۰۶۹ق)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۵۷/۹۲
آغاز:حمد موفوریگانه ای را که دوزلف کفر و اسلام را که نقطه مقابل هم اند بر چهره زیبای؛ **انجام:**آنچه آغاز ندارد نپذیرد انجام ...
خط: شکسته نستعلیق، کا: حاج محمد زمان بن کلبعلی متطبب خراسانی، تا: ۱۲۵۶ق؛ کاغذ: قورخانه، جلد: میشن، ۳گ (۱۲۷پ-۱۲۹پ)، اندازه: ۱۹×۲۳/۵سم [ف: ۷-۱۹۰]

● مجمع البحرین = مجمع البیان / تفسیر / عربی
majma‘-ul baḥrayn = majma‘-ul bayān
شریف قزوینی، محمد یوسف بن حسینخان، قرن ۱۱ قمری
šarīf-e qazvīnī, mohammad yūsof ebn-e hoseyn-xān (- 17c)

تاریخ تألیف:۱۰۸۲ق
تفسیری استدرحدود ۶۳۰۰۰ بیت کتابت و مشتمل بر تفسیر تمام قرآن می‌باشد. پیش از شروع به تفسیر سوره مبارکه حمد فصلی درفضیلت قرآن و اهل قرآن از اخبار اهل بیت عصمت و طهارت نقل کرده، طرز انشای کتاب هم خیلی خوب و درکمال اختصار وایجاز ودرعین حال مفید می‌باشد. چنان که خود درمقدمه گفته‌اند این کتاب خلاصه کتاب مجمع البیان، وجوامع الجامع، حضرت شیخ طبرسی است و به همین مناسبت آن را مجمع البحرین نامیده‌اند.
آغاز:بسمله نحمدک اللهم یا من انزلت علی عبدک الکتاب ولم تجعل له عوجا ...
انجام:فیوید الله المؤمن بالملک وهو قوله سبحانه وایدهم بروح منه. الحمدلله الذی وفقنی توفیقة حصول الاتمام ... واجعلنی من احبتهم وشیعتهم واحشرنی فی زمرتهم بحرمتک وحرمتهم انک جواد کریم رؤف رحیم تم

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۵۵
آغاز و انجام: برابر
تمام تفسیر؛ خط: نسخ خوب، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ دارای دو سرلوح خوب، مجدول؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: چرمی، ۵۳۹ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۳۰/۵سم [ف: ۱-۱۶۷]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۴۱۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**الا تیقظ فی الساعة التی یریدها الحمدلله علی اسباغ نعمه فی اتمام المجلد الاول من تفسیری الموسوم بمجمع البیان و السلام علی من اتبع الهدی.
ج۱، از اول کتاب تا آخر تفسیر سوره کهف؛ خط: نسخ خوش، کا: نائینی، محمد امین، تا: ۱۰۸۳ق؛ مجدول، دارای سرلوح؛ جلد: تیماج، ۲۵۴گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۱-۶۷۰]

● مجمع البحرین / لغت / عربی
majma‘-ul baḥrayn

طریح نجفی، عبدالوهاب بن محمد علی، ق۱۱ قمری
torayh-e najafī, ‘abd-ol-vahhāb ebn-e mohammad ‘alī (- 17c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۸ ط
خط: نسخ، کا: احمد بن شیخ محمد، تا: ۱۱۰۵ق [مختصر ف:۷۲۱]

● **مجمع البحرین** / شعر / فارسی
majma‘-ol bahrayn
ظهیر کرمانی، ق۱۲ قمری
zahīr-e kermānī (- 18c)

تاریخ تألیف:۱۱۶۲ق
داستان منظوم مدومالت و منوهر است، که یکی از افسانه‌های پنج‌گانه و مشهور هندی است، و ظهیر کرمانی آنرا از روایت میر عسکری عاقلخان رازی (- ۱۱۰۸ق) که آن نیز منظوم و موسوم است به مهرو ماه به نظم آورده، چون در بحور مختلف مثنوی سروده است، نام آنرا مجمع البحرین نهاده است.
آغاز:ازین منزل سخن را بر کجایی ×× که باشد زین حکایت ابتدایی / چنین آغاز کرد آن عسکری نام ××که در هندست او را جاو آرام ...
انجام:چون بهر بحری لالی سفته ام ×× مجمع البحرین نامش گفته ام / گر گل و خارم زبستان خودم ×× عندلیبی در گلستان خودم
[نسخه‌های منزوی ۳۱۶۸؛ الذریعه ۲۸۳/۱۹]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۲۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**دل می‌برند قزوینیان شکر لبند تبریزیان ×× خوبند اصفهانیان من بنده شیراز را / شیراز پر غوغا شود شکر لبی پیدا شود ×× ترسم که آشوب لبش بر هم زند بغداد را
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۹رمضان ۱۱۷۲ق؛ جلد: تیماج، مجدول، ۱۴۴گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۳۷-۳۱]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۲۷
آغاز:شکرلله که خامه آگاه ×× کرد طغرا بنام بسم الله؛
انجام:هزاران درود هزاران هزار ××ز ما باد صاحب ذوالفقار
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۸۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۴۴-۱۳۷]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۷
خط: نستعلیق، کا: علی طباطبائی، تا: ۵ رمضان۱۲۸۲ق، جا: نائین؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۴گ، ۱۸سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [سنا: ف: ۲-۲۵۷]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۴۶
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا رضاخان قاضی نور نایینی، تا: ۸ جمادی الاول۱۳۰۸ق؛ کاتب این منظومه را از ظهیر فاریابی دانسته؛ واقف: نائینی؛ جلد: تیماج گلی، ۱۱۷گ، ۱۲سطر(۷×۱۲)، اندازه: ۱۱/۲×۱۷/۸سم [ف: ۷-۷۲۷]
۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۹۴۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: حیدرعلی طباطبائی قاضی نوری نایینی، تا: ۲۶ صفر۱۳۱۹ق؛ واقف: نایینی؛ جلد: تیماج، ۱۲۱گ، ۱۷سطر (۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۷×۲۲سم [ف: ۷-۷۲۶]

● **مجمع البحرین** / عرفان و تصوف / فارسی
majma‘-ol bahrayn
چشتی، رکن الدین بن عبدالقدوس
Čaštī,rokn-od-dīn ebn-e ‘abd-ol-qoddūs
رساله‌ای است در ترجمه بخشی از «مجمع البحرین».

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۹۶/۶
آغاز:بسمله. بعد حمد محمدی که از ابتداء ظهور موجودات تا انتقاش دایره تجلیات کمالیات اوست ... میگوید ذره ای اسیر هوای ... رکن الدین عبدالقدوس الحنفی الچشتی ... که خدمت اخوی ... شیخ ابن قضالی مروزی؛ **انجام:**و الله ذوالفضل العظیم. تمام شد رساله مجمع البحرین بفضل الهی و بکرم رسالت پناهی فی ماه ذیحجة الحرام ۱۲۲۰.
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۲۲۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۴گ (۸۸پ-۹۱پ)، اندازه: ۱۵/۶×۱۵/۸سم [ف: ۸-۵۳]

● **مجمع البحرین** / رمل / فارسی
majma‘-ol bahrayn
اشکوری کاکرودی، محمد بن علی اکبر، ق۱۳ قمری
eškavarī kakrūdī,mohammad ebn-e ‘alī akbar (- 19c)
تجربه‌های مؤلف در قواعد علم رمل است که بنا به گفته وی، طی سی سال به دست آورده و در این مجموعه ضمن دو «بحر» دارای فصول نگارش داده تا فرزندانش عبد الباقی و عبد الصمد و عبد الله و سایر مسلمانان از آنها استفاده کنند.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۲۴/۴
آغاز:حمد اکمل و شکر اعمل بعدد فراوان رمل سزاوار و لایق احدیت که بواسطه ظهور خود طریق که مبدأ عالم غیب و شهادت است؛ **انجام:**قول دیگر گفته که اگر ... در صورت باشد و ۲ داخل باشد بدست آید
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۵گ (۸۹پ-۱۱۳ر)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۴-۱۵۲]

● **مجمع البحرین** / کیمیا / فارسی

majma‘-ol bahrayn

حقانی، خیرالله

hagqānī,xeyr-ol-lāh

در دستورهای کیمیاگری؛ در سی و سه «باب»: ۱. در تنقیه اجساد، پنج فصل؛ ۲. در تنقیه و تصعید سیماب، هشت فصل؛ ۳. در حل طیار با تیزاب‌های تند، دوازده فصل؛ ۴. در تدابیر اجساد و احجار و ارواح، هفده فصل؛ ۵. در عمل کبریت و تدبیر آن، دوازده فصل؛ ۶. در تدابیر عقاب و حل آتشی، نه فصل؛ ۷. در تدابیر تقطیر آبها، پنج فصل؛ ۸ در تدبیر حل اجساد در آبها؛ ۹. در تدابیر اوزان و مزاج، نوزده فصل؛ ۱۰. در تدابیر محل‌ها و بورها، هشت فصل؛ ۱۱. در تصعید ارواح و انفاس و املاح، چهار فصل؛ ۱۲. در اکسیر ساختن املاح، سه فصل؛ ۱۳. در قیام املاح و اکسیر ساختن آن، سه فصل؛ ۱۴. در حل و تقطیر ملح‌ها و زاج‌ها، چهار فصل؛ ۱۵. در تدبیر حل کامل، سه فصل؛ ۱۶. در حل سیماب و قایم شدن آن، پنج فصل؛ ۱۷. در تدابیر قیام ملح و حل و تفطیر آنها، پنج فصل؛ ۱۸. در تدابیر انواع میاه، ده فصل؛ ۱۹. در تقطیر املاح به میاه، شش فصل؛ ۲۰. در تدابیر ماء المغربی و بیاض البیض، چهار فصل؛ ۲۱. در حل و تقطیر طیار، سی فصل؛ ۲۲. در حل و تقطیر عقاب با بیاض البیض، هفده فصل؛ ۲۳. در حل عقاب با بیاض البیض و صفرة البیض، پنج فصل؛ ۲۴. در عمل اکسیر و مزاج، هشت فصل؛ ۲۵. در تدبیر ماء الاصول و ماء المشرقی، چهل و یک فصل؛ ۲۶. در تدابیر اکسیر اعظم، هفت فصل؛ ۲۷. در عمل کبریت، دو فصل؛ ۲۸. در تدبیر عمل رغوة، چهار فصل؛ ۲۹. در تدابیر حجر جمادی، سه فصل؛ ۳۰. در تدابیر احجار حیوانی، چهارده فصل؛ ۳۱. در تدابیر احجار حیوانی و نباتی، سه فصل؛ ۳۲. در ساختن اکسیر از سمها، شانزده فصل؛ ۳۳. در عملهای متفرقه.

آغاز:حمد و ثنای هر گونه مر آن حکیم مطلق بر حق را سزاوار است که حکمت بالغه او جز کل ایجاد عالم

انجام:و چون ملحها سیاه شوند دیگر باره عمل را تکرار نمایند تا کبریت حل شده بماند.

[الذریعه ۲۲/۲۰؛ فهرستواره منزوی ۳۹۸۰/۵]

۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۸۹/۴

آغاز:میدهید مفرداً شش دنیا گداخته بشش نوبت مذکور (بعد از سه برگ) این رساله مسمی مجمع البحرین است مشتمل بر سی و سه باب ...

از آغاز چند سطر ننوشته و تا اوایل باب سی و یکم را دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۱ص، اندازه: ۱۸/۵×۲۳سم [ف: ۲-۹۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۰۷۲۵

آغاز:ریوند عشرة ... اصل الهند باء؛ **انجام:**برابر

در رایانه به نام «فوائد متفرقه» آمده؛ خط: نستعلیق، کا: اسماعیل علوی، تا: ۱۲۶۱ق [الفبائی: -۴۹۶]

۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۶۶

آغاز:باب سیم در بیان صاف کردن و تصعید کردن اویدهات و غیره یعنی سیماب و کندهک و هژتال و نمک و سنگ؛ **انجام:**برابر

نسخه حاضر باب اول و دوم را ندارد؛ خط: نستعلیق، کا: سید ولی فرزند سید علی قادری، تا: ۲۹ محرم۱۳۲۰؟ق، جا: حیدرآباد؛ حسب فرمایش ... محمد علی خان بهادر قلمی، کتابت حواله محمد شریف داروغه کتابخانه شد؛ جلد: گالینگور، ۱۳۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۱-۱۸۴]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۹۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [رایانه]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: زین العابدین، بی‌تا، جا: لکهنو، به درخواست درویش محمد صادق اصفهانی؛ جلد: تیماج، ۸۸گ (۱پ-۸۸ر)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۱-۳۲۹]

● مجمع البحرین /-

majma‘-ol bahrayn

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۷۴۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۰۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۱۸۰

بی‌کا، بی‌تا؛ مجموعه آقا رفیع قزوینی استاد اخلاق و فلسفه امام خمینی؛ خریداری از منصوره تألهی معین الدین [رایانه]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۴۶

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۱۳۴

بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

● مجمع البحرین / گوناگون / فارسی و عربی

majma‘-ol bahrayn

در این جنگ بسیار مهم که در دو جلد بزرگ گرد آمده، منشآت و اشعار گوناگون فارسی و عربی و مطالب مفید دینی و تاریخی و احادیث و روایات اخلاقی و فضایل و مناقب معصومین علیهم السلام، بدون ترتیب وتنظیم خاصی انتخاب شده و چند رساله و کتاب مخصوصاً در جلد دوم آمده که بیشتر آنها کم‌نسخه می‌باشند. بیشتر این مجموعه به خط گردآورنده وبعضی مطالب ورساله‌ها به خطوط دیگران است

که به ترتیب ذکر می‌شود. گویا مؤلف می‌خواسته که این مجموعه دارای فصول مرتب باشد و در برگ‌های ۲۰–۲۳ فهرستی بدین منظور تهیه کرده و صفحاتی از این فصل‌ها که مجموعاً در هم ریخته است. نام نثرنگاران این جنگ: ملا محمد شریف، شیخ فیضی، مولانا خلیل و قاری جامی، ملا محمد تقی دولت آبادی، حکیم ابوالفتح لاهیجی، حکیم ابوالفتح، دوانی، مولانا احسنی لاهجی، مولانا ظهوری خراسانی، حکیم خاقانی، نصیرا محمدا (محمد نصیر) کوهدمی، وصاف الحضره، یوسف بن محمد جامی حسین واعظ کاشفی، خان احمد والی لاهجان، خواجه نظام الملک، خواجه رشید میر غیاث الدین منصور دشکی، امیر منصور، عبدالرزاق سمرقندی، خواجه محمود بهشتی، قاضی محسن، محمد صفی. نام شاعران: آقا محمد رفیع متخلص به جمامع، خواجه حسین ثنائی، ملا نجاتی لنگرودی، ملک الکلام امامی هروی، عطار، سنائی، کمال اسماعیل اسدی، ابوسعید ابوالخیر، نظامی، جامی، نجیب جربادقانی، مکتبی شیرازی سعید شیرازی، ابوالحسین خرقانی، خیام، انوری، فرخی، عنصری، فلکی، سید عضد یزدی، جمال الدین عبدالرزاق، هاتفی، حافظ شیرازی، ابن یمین، حکیم عبدالواحد لاهیجانی، میرزا ابراهیم آرتیمانی، ملا حاجب خراسانی، مولانا حسن کاشی، مولانا شانی تکلو، مولانا نظام استرآبادی، خواجوی کرمانی، حیرتی فردوسی، طالب آملی، قوامی، غزالی، نسیمی، خواجه نصیر طوسی، مولانا محمد عصار، مولانا ولی، بهاء الدین بر ندق، سراج قمری، بابا فغانی، نورالدین محمد لاهیجی، ظهوری، ضیائی نیشابوری، عبد الواسع، صائب، باقر خراسانی، اخسیکتی، رضی نیشابوری، ازرقی، ابوالفرج، سلمان ساوجی، مرزبان، معزی، معین صفار، ناصر خسرو، بوذرجمهر حکیم میر جعفر کاشی، سحابی نجفی، فضولی بغدادی، شیخ محمود خبیری، شاه علی، مولانا وحشی، حاج محمد رضا خراسانی، رشید الدین وطواط، میرزا ملک مشرفی، سوزنی، رشیدی، مجد همکر، هلالی، خسرو دهلوی، جار الله زمخشری خواجه عماد، مولانا حمد الله، ابوطاهر شیروانی، حکیم زلالی، ملا محمد جان قدسی، شیدا، مولانا نادم، حکیم طفیلی گیلانی، عرفی شیرازی، خان احمد گیلانی، محتشم کاشانی، محمد تقی بیک شاملو، شاه قاسم انوار، میر أبو الحسن فراهانی، میر سنجر کاشی، واصب قندهاری، طالب کلیم، همام الدین، رفیع لبنانی، طرزی، شمس الدین جوادی، سید جلال، فاطم خراسانیه، میرزا قلی میلی، همام الدین، میر برهان، غفوری، انیسی شاملو، فخمر کورکانی، صانع رازی زلالی خوانساری، میرزا نوری شولستانی. رساله‌هایمستقل موجود در این دو جلد به صورت جداگانه در فنخا معرفی شده‌اند.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۳۵

جلد اول؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۸ ربیع الاول ۱۰۵۶ق؛ اینمجموعه به خط گردآورنده می‌باشد جز چند برگ متفرق که به خط باقر و به تاریخ نهم صفر ۱۱۹۷ می‌باشد؛ جلد: تیماج، ۳۱۱گ، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [ف: ۲۰–۲۵۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۳۶

جلد دوم؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۳۶۹گ، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۲۰–۲۶۵]

● **مجمع البحرین** / لغت / فارسی، عربی، ترکی

majma‘-ol bahrayn

فرهنگ عربی به فارسی و ترکی.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۰

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ترجمه‌ها زیر کلمات به نستعلیق ترکی؛ جلد: میشن، ۱۹۰گ، ۹سطر، اندازه: ۱۸/۴×۲۶/۵سم [ف: ۱–۴۶۸]

● **مجمع البحرین فی احوال مولانا الحسین (ع)** / تاریخ معصومین / عربی

majma‘-ul baḥrayn fī aḥwāl-i mawlā-nā ḥusayn

محمد علی بن علیشاه

mohammad ‘alī ebn-e ‘alīšāh

تاریخ مفصل زندگانی و مصایب جان‌گداز سید الشهدا امام حسین علیه السلام است که مؤلف از کتاب‌های بحارالانوار، منتخب طریحی، کتب اربعه، کامل الزیارات، مثیر الاحزان، امالی صدوق، کمال الدین، خرایج، ارشاد مفید و اللهوف ابن طاووس جمع‌آوری نموده و در یک «مقدمه» و ده «مجلس» (هر مجلس شامل مقدمه و مطلبی و خاتمه‌ای) تنظیم نموده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۴۲

آغاز:الحمدلله الذی رفع درجات الشهداء الی اعلی منازل الدرجات و اعطاهم ... اما بعد فیقول الراجی عفو ربه الغنی ... لما سنح بخاطری الفاتر ان استخرج؛ **انجام:**اللهم ولیک الحجة فاحفظه من بین یدیه و من خلفه و عن ... و اره فیهم ما تحبه و تقر عینه و اشف به صدورنا صدور قوم مؤمنین تمت المرثیة الموسومة ...

خط: نسخ، کا: تیمور بن عبدالله کلیائی ساکن در محله حندقبار، تا: ۱۴ جمادی الثانی۱۲۳۱ق؛ مصحح، مقابله شده، محشی به امضاء «منه» و «ق»، با نوشته‌ای در مورد کتاب از میرزا حسین صدرالعلماء بن میرزا علی اکبر صدرالعلماء بن الحاج شیخ حسین بن الحاج ملا محمد صالح به تاریخ ۱۰ محرم ۱۳۳۹؛ جلد: تیماج، ۲۸۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۳۸–۴۷۲]

● **مجمع (منهج) البحرین فی تطبیق العالمین** / فلسفه /

عربی
majma‘-ul (minhaj-ul) baḥrayn fī taṭbīq-il ‘ālamayn
لاهیجی، حسن بن عبدالرزاق، ۱۰۴۵ – ۱۱۲۱ قمری
lāhījī, hasan ebn-e ‘abd-or-razzāq (1636 - 1710)
تاریخ تألیف: جمادی الثانی ۱۰۷۰ق
رساله کوتاهی است در تطبیق عالم انسانی با عالم کبیر. این رساله را لاهیجی در جوانی خود و پنجاه سال قبل از وفات خویش نگاشته است. این رساله در دو «بحر» و یک «خاتمه» و هر بحر در چند «قطره» و «لؤلؤ» سامان یافته که عبارت است از: بحر ۱. العالم الکبیر، شامل چهل قطره و سی و یک لؤلؤ؛ بحر ۲. العالم الصغیر، شامل یازده قطره و چهارده لؤلؤ؛ خاتمه: شامل سه قطره و هفت لؤلؤ.
آغاز: بسمله الحمدلله مدی بهائه و آلائه و الصلاة علی خیر خلقه و اصفیائه و علی صفوة خلفائه و اولیائه. اما بعد فقد سألنی ایها المخدوم المحمود ... ان احرر حاشیة عالم الوجود سلسلة الجسمیة و النفسیةو العقلیة ...
انجام: ... کنایة عن القطرة التاسعة و اللولؤة الثامنة و العشرین من البحر الاول و اللؤلؤة السابقة من البحر الذی نحن فیهو هکذا
چاپ: میراث بهارستان، دفتر دوم، با تصحیح علی صدرائی خوئی، ۱۳۸۸ش، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ص۵۷۹ – ۶۰۱

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۵۲/۲
آغاز و انجام: برابر
بی کا، تا: قرن ۱۱؛ اندازه: ۱۲/۷×۱۹/۸سم [ف: ۷–۴۵۲]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۸۵/۵
کا: محمد بن صفی الدین سید محمد حسینی، تا: پایان محرم۱۱۰۴ق؛ ۲۹ص (۴۶–۷۴)، اندازه: ۹×۱۵سم [سنا: ف: ۱–۱۴۴]

● **مجمع البحرین فی مناقب السبطین الحسن الحسین** / فضایل و مناقب / عربی
majma‘-ul baḥrayn fī manāqib-is sibṭayn al-ḥasan al-ḥusayn

حسینی رضوی، ولی الله بن نعمت الله، ق۱۰ قمری
hoseynī razavī,valī-ol-lāh ebn-e ne‘mat-ol-lāh (- 16c)
این کتاب در بیست و پنج«باب» است و خبرهایی از کتاب‌های سنی و شیعی در مناقب امام حسن و امام حسین آورده است. او «کنز المطالب فی فضائل علی بن ابی طالب» و «منهاج الحق و الیقین فی تفضیل علی امیرالمؤمنین علی سائر الانبیاء و المرسلین» و «درر المطالب و غرر المناقب فی فضائل علی بن ابی طالب» و «افراد السرائر و مصباح الزائر» به فارسی و کوچک در سرگذشت امامان و زیارت‌های آنها دارد و در منهاج خبرهای سنی و شیعی آورده مانند دیگر کتاب‌های خود و گویا همان باشد که به درخواست مولانا خواجه علی آملی نوشته است.
آغاز:بسمله و به نستعین الحمدلله المتفضل المنان المتطول الحنان الذی خلق الانسان و علمه البیان و من علیه بالایمان ... فیقول الحقیر ... ولی بن نعمة الله الحسینی الرضوی قد کان فی قصدی دائما ان اجمع شیئا فی غرر مناقب الامامین الهمامین ... و سمیته «مجمع البحرین فی مناقب السبطین الحسن و الحسین».
انجام:الباب الخامس و العشرون فی ذکر فضل کربلاء و الشفا بتربتها. فی کمال الزیارات عن ابی سعید عن بعض رجاله عن ابی الجارود ... ذکر الشفاء فی تربته من کمال الزیارات عن ابی یعقوب قال قلت لابی عبدالله یأخذ الانسان من طین قبر الحسین ینتفع به ... فقال اشتر به عسلا و زعفرانا و خذ من طین قبر الحسینع و اعجنه بماء السماء و اجعل فیه من العسل و الزعفران و فرقه علی الشیعه لیتداووابه مرضاهم.
چاپ: میراث حدیث شیعه، دفتر چهارم، قم، مؤسسه فرهنگی دارالحدیث، ۱۳۷۸ش، ص ۲۵۱ – ۴۳۶، تحقیق قاسم جعفری، از روی نسخه دانشگاه تهران

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ از فصل‌های ۶ و ۱۷ این کتاب مکرر است؛ جلد: تیماج، ۸۱گ، ۱۹سطر(۷×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۵–۱۵۱۷]

● **مجمع البحرین و مطلع البدرین** / علوم قرآن / عربی
majma‘-ul baḥrayn wa maṭla‘-ul badrayn
سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ – ۹۱۱ قمری
soyūtī, ‘abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)
۸۰ نوع از علوم قرآن را با روشی نسبتاً مفصل بیان کرده است ودر هر نوع جامع مطالب آن نوع و کتاب‌هایی که در آن فن تألیف شده آورده است. این کتاب مقدمه مانندی است برای تفسیر بزرگ و مفصلش «تحریر الروایة و تقریر الدرایة».
آغاز:الحمدلله الذی انزل علی عبده الکتاب تبصرة الاولی الاباب واودعه من فنون العلوم و الحکم العجب العجاب
[معجم المؤلفین ۱۲۸/۵؛ دار صدام ص۲۴۵و ۲۴۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۰۹/۱۱
آغاز:برابر
فقط جند برگ آغاز آن مانده؛ خط: نسخ، کا: عبد الباقی بن فضل الله، تا: ۱۱۰۴ق؛ محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۵گ (۱۵۶پ–۱۷۰ر)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۷–۱۵]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۱۵۱/۳
خط: متن نسخ، ترجمه نستعلیق، کا: محمد بن حیدر، تا: شوال۱۲۷۷ق؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۴ص (۳۹–۵۲)، اندازه:

۱۳/۵×۲۰/۷سم [ف: ۱۷-۴۵۷]

● **مجمع البحرین و مطلع النیرین** / لغت / عربی
majma‘-ul baḥrayn wa maṭla‘-ul nayyirayn
طریحی، فخرالدین بن محمد، ۹۷۹ - ۱۰۸۷ ؟ قمری
torayhī, faxr-od-dīn ebn-e mohammad (1572 - 1677)
تاریخ تألیف: سه‌شنبه ۶ رجب ۱۰۷۹ق
فرهنگ عربی به عربی است و مشتمل بر لغات غریب قرآن و لغات غریب احادیث امامیه که صحیح و معمول می‌باشد گرچه شامل تمام احادیث غریب نمی‌باشد. که به ترتیب حروف آخر کلمه از بیست و هشت «کتاب» تشکیل شده و هر کتاب نیز شامل چندین «باب» می‌باشد. مؤلف در تألیف این فرهنگ از کتاب‌های الصحاح، القاموس، النهایه، المجمل، المعرب و ... استفاده کرده و مطالب متفرق و مفید دیگری نیز بدان افزوده است.مؤلف در مقدمه آن می‌گوید: چون توفیق بر تشرف ومجاورت مکه معظمه و مشهد مقدس حضرت رضا علیه آلاف التحیة والثناء یافتم کتاب‌های بسیار در لغات غریب قرآن کریم واحادیث غیرامامیه یافتم ودیدم لغتی که مشتمل بر لغات غریبه احادیث امامیه باشد تألیف نگردیده برآن شدم دراین موضوع تألیفی نمایم برای آنکه فائده آن اتم باشد لغات غریب القرآن را هم به آن اضافه نموده و آن را «مجمع البحرین و مطلع النیرین» نامیدم و ترتیب آن را موافق صحاح جوهری که بهترین طریقه در تنظیم لغت می‌باشد مبتنی بر آخر حروف ساختم والف وهمزه را برای آن که استفاده ازآن آسان باشد یک باب قرار دادم.
آغاز:بسمله الحمد لمن خلق الانسان و علمه البیان والتبیان و اوضح له الهدی والایمان والصلوة علی من خص بالفرقان و الآثار المحمودة ... المطهرین عن الرجس بنص الفرقان فلما کان العلم باللغة ...
انجام:باب ما اوله الهاء هیه هیهات کلمه تبعید و التاء مفتوحه مثل کیف قال الجوهری و ناس یکسرونها علی کل حال بمنزله نون التثنیه و قد تبدل الهاء الهمزه فیقال ایهات مثل هراق و اداق ...
چاپ: مشار عربی، صص۷۸۸-۷۸۹؛ این کتاب مکرر در ایران چاپ شده است؛ تهران، سنگی، ۱۲۹۳ق، رحلی، ۵۰۳ص (صص ۱-۵۰۳)؛ ۱۲۷۲ق؛ ۱۲۹۴ق، ۵۸۰+۱ص؛ ۱۲۸۶ق، ۵۴۴ص
[الذریعة ۲۲/۲۰ و ۲۳؛ دنا ۶۶/۹-۷۲ (۲۰۱ نسخه)؛ أعیان الشیعة ۳۹۴/۸؛ أمل الآمل ۲۱۴/۲؛ ریحانة الأدب ۵۳/۴؛ روضات الجنات ۳۴۹/۵؛ ماضی النجف و حاضرها ۴۵۴/۲؛ مجمع البحرین ج۱؛ منشورات المکتبة المرتضویة، طهران: الطبعة المحققة الثانیة ۱۳۹۵ق، مراقد المعارف حرزالدین ۴۱۷/۱؛ هدیة العارین ۴۳۲/۱؛ کشف الحجب ۴۸۸؛ اوقاف بغداد ۳۱؛ معجم المطبوعات ۱۸۴۵؛ مکتبة امیرالمومنین ۲۱۵/۴؛ الاوقاف العامة بغداد ۱۴۴/۱]
شرح و حواشی:
۱- ضیاء الثقلین و مطلع النیرین = مطلع النیرین؛ شبر، عبدالله بن محمد رضا (۱۱۸۸-۱۲۴۲)
۲- مجمع البحرین (مختصر)

۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۳۷۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**ثم تم هذا الکتاب بعون الله و حسن توفیقه علی ید مؤلفه النجفی فی الیوم الثلثاء سادس شهر رجب سنه تسعه و سبعین بعد الالفو قد فرغ من تسوید هذه النسخه الشریفه فی یوم الاحد ثامن عشرشهر رجب المرجب سنه سابع و خمسون و مأتین بعد الالف من الهجرة
خط: نسخ خفی خوش، کاتب = مؤلف، تا: یک‌شنبه ۱۸رجب ۱۰۷۹ق؛ مجدول، مذهب، با سرلوح؛ مهر: «مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - محمد رضا الحسینی»؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مذهب، ۷۱۵ص، ۳۲سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱-۸۷۴]
۲. تهران؛ حوزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۰
آغاز:للضابط علی و ینکشف ... وضعت هذا الکتاب وضعاً یستفید منه قاری کل؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۹۸گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [حوزه و موزه عبدالعظیم: ف: -۶۱]
۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۰۷۳
خط:نسخ، کا: محمد بن علی بن بهاء الدین طریحی نجفی، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «منه»، یک حاشیه اول جزء سوم به خط محمد رفیع بن مومن جیلانی؛اندازه: ۲۳/۵×۳۵/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۱۶]
۴. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۴۲۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**و فیه قلة العیال احد الیسارین و هو ظاهر تم المجلد الاول
از اول تا آخر جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ واقف: عبدالاحد کرمانشاهی، رمضان ۱۲۴۰؛ جلد: تیماج، ۲۳۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۳×۳۵/۵سم [ف: -۲۲۱]
۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۷۰
آغاز: احد رساتیق المدائن و یحتمل الراء المهمله و قد یعلق؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: زمان مؤلفقرن۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «عبد الوهاب»؛ اهدایی: شیخ محمد جواد علمیه؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۴۲گ، ۲۵سطر(۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۱-۴۱۵]
۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۴۳
آغاز:بسمله. کتاب الزاء باب ما اوله الالف ارز فی حدیث العلم؛ **انجام:**و غیر منون و کذا ذفری تمت الجزء الثانی من مجمع البحرین و مطلع النیرین.
جزء ۳ و ۴ از حرف ز تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج [رایانه]
۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۱۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**تم الجزء الثانی، هو نهایه المجلد الاول ... انشاء

الله تعالی.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج [رایانه]
۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۲۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد اسحق بن محمد یوسف بهرامجردی، تا: ۱۰۱۳ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۸۳۵گ، ۳۰سطر(۱۲×۲۴)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۹-۱۲۰]
۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۴۹
خط: نسخ، کا: محمد تقی بن عیسی، تا: ۲۰ جمادی الثانی۱۰۲۳ق؛ مجدول، مصحح، محشی، با علامت بلاغ، دارای سرلوح رنگین؛ تملک: علی رضا بن زین العابدین؛ مهر: «المتوکل علی الله عبده طهماسب» (بیضی)، «عبده فتحعلی بن ابراهیم» (بیضی)، «ز بعد محمد علی اکبر است» (مربع)؛ جلد: مذهب، ۳۰۵گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۴/۵سم [ف: ۱۱-۳۳۶]
۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۷ خوئی
آغاز:(بسمله) ... اما بعد فلما کان العلم باللغة العربية من اوجب الواجبات؛ **انجام:**فان غالب الشافعية اشاعرة و الغالب فی الحنفية معتزلة.
خط: نسخ، کا: علی رضا بن علی زین العابدین بن محمد قاسم بن یوسف بن موسی بن محیی الدین جیرانی، تا: دوشنبه ۶ ربیع الاول۱۰۷۰ق، جا: مشهد رضوی؛ از متفرقه‌هایی که در پایان بیشتر نسخه‌ها ذکر شده از این نسخه افتاده است؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۳۴ص، ۲۸سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۷-۲۵۹]
۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۷۱/۱
آغاز:اسهل ... و سمیته بمجمع البحرین ... کتاب الالف باب الالف؛ **انجام:**فتقول: صفی لی فی فمی فلما تضعه فی فمها یصبردما.
بخشی از آن است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۵گ (۱ر-۳۵پ)، ۲۱سطر(۱۲×۲۳)، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱۲-۱۴۴]
۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۸
خط: نسخ، کا: حسین بن علی تاج الدین نجفی، تا: پنج‌شنبه غره صفر۱۰۸۹ق؛ مصحح، محشی، پشت برگی قبل از کتاب محمد بن فخرالدین طریحی نجفی یادداشتی نوشته، در پایان کتاب قبل از فوائد، محمد یوسف بن محمد قاسم بن ملک محمد نطنزی ساکن غری (نجف اشرف) نوشته که کتاب را در سی و نه روز مقابله نموده و به تاریخ یک‌شنبه ۲۸ شعبان ۱۰۸۹ به پایان رسیده؛ مهر: «و رفعناه مکانا علیاً» (مربع)؛ واقف: شیخ صفی الدین طریحی نجفی (فرزند مؤلف)؛ جلد: تیماج، ۳۹۰گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۳-۱۷۱]
۱۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۴۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**(ج۱): و فیه قلة العیال، احدا لیسارین، و هو ظاهر. تم الجزء الثانی و هو نهاية المجلد الاول من مجمع البحرین و یتلوه الجزء الثالث و الرابع فی المجلد الثانی ...
مجلد یکم در ۲ جزء؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد بن محمد، تا: سه‌شنبه ۱۶ محرم۱۰۹۰ق، مقابله شده با نسخه‌ای که از روی خط نگارنده نوشته و مقابله شده بود، با یادداشتی به نقل از خط نگارنده که تاریخ انجام را سه‌شنبه ۶ (نه ۱۶) رجب ۱۰۷۹ یاد کرده؛ تملک: ابن محمد حسین الامامی ابوالقاسم؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین ابن محمد حسین ابوالقاسم ۱۲۳» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج، ۳۶۸گ، ۲۳سطر (۱۰/۵×۲۱)، اندازه: ۱۹/۵×۲۸سم [ف: ۳-۲۹۴]
۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۲۸
آغاز:برابر
خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن محمد حسین کاتب شریف، تا: ۱۰۹۱ق؛ جلد: مشمع [رایانه]
۱۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۳۷۲
خط: تحریری، کا: محمد بن سیف الجلیحی اصلا والحوازری مولداً و منشئا و فی الرماحیظ مسکنا و موطنا و نیمه دوم تحریر ابوذر بن علی، تا: دوشنبه ۱۰ صفر۱۰۹۳ق؛ محشی از فرزند مؤلف در نیمه اول؛ ۵۶۰گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱-۲۲۷]
۱۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۰۸
آغاز:برابر**انجام:**فقد یکون للالحاق نحو معزی بالتنوین و قد یکون للتأنیث کالدقلی و الشعری و قد یکون الالف ذاوجهین الالحاق و التأنیث کتتری منوناً و غیر منون و کذا زفدی. تم.
خط: نسخ، کا: جلال الدین بن محمد علی، تا: ۲۳شوال۱۰۹۵ق؛ محشی؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۳۶۷گ، ۳۱سطر(۱۳/۵×۲۴)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱-۲۲۷]
۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۶
خط: نسخ، کا: طعمه بن سید علی، تا: صفر۱۰۹۵ق، (موسوی کربلائی بنا به نوشته حضرت آیت الله مرعشی)؛ مصحح، محشی از فرزند مؤلف شیخ صفی الدین طریحی؛ جلد: مذهب، ۳۷۴گ، ۳۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۳-۲۷۹]
۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۸۹۷
آغاز:برابر؛ آغاز: فائدة مما یفرق بین القرآن و الحدیث القدسی ان القرآن مختص بالسماع من الروح الامین و الحدیث القدسی؛ **انجام:**برابر؛ انجام: و قد یکون الالف ذا وجهین [الالحاق] و التأنیث کنتری منونا و غیر منون و کذا ذفری.
کامل؛ خط: نسخ، کا: یوسف بنمحرق شاهقلی افشار، تا: غدیر سه‌شنبه ۱۸ ذیحجه۱۰۹۶ق؛ محشی به امضای «منه رحمه الله تعالی»؛ تملک: صدر تویسرکانی در ۱۷ رمضان سال ... ۱۲؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۹۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۶سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۷۹]
۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۰
خط: نسخ زیبا، کا: شکر الله بن محمد حسینی خوراستگانی، تا: شنبه دهه اول ربیع الثانی۱۰۹۷ق؛ مجدول، مصحح، محشی، با

اجازه‌ای که فرزند مؤلف صفی الدین طریحی برای صاحب کتاب به تاریخ ۱۰۹۸ نوشته؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد رفیع»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۴۱۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف: ۳-۳۵۰]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۰۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**منونا و غیر منون و کذا ... ۱۰۹۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۷ق؛ مصحح، مقابله شده توسط عبدالائمة بن قاسم نجفی غطاوی از روی نسخه دستنویس شیخ صفی الدین فرزند مؤلف درتاریخ ۱۱۰۹ق؛ جلد: چرمی، ۳۴۹گ، ۳۴سطر (۱۴/۵×۲۵/۵)، اندازه: ۲۴/۳×۳۷/۱سم [ف: ۱۳-۹۶]

۲۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**الألف ذا وجهین التذکیر و التأنیث کتتری منوناً و غیر منونو کذا دثری.

خط: نسخ، کا: شاهقلی بن محمد یوسف الأفشار، تا: غدیر سه‌شنبه ۱۸ ذیحجه۱۰۹۷ق؛ محشی؛ جلد: چرم مذهب، ۴۶۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۳×۳۷سم [مؤید: ۱-۱۱۴]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۵۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**احد الیسارین و هو ظاهر تم المجلد الاول ... سنه ۹۸ بعد الالف.

جزء ۱؛ خط: نسخ، کا: جابر بن طعمه ابن طعمه جبیلی، تا: ۱۰۹۸ق؛ جلد: مقوا [رایانه]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۶۰

خط: نسخ، کا: افشار، مرتضی قلی بن محمد یوسف، تا: جمعه ۱۰۹۸/۲/۲۵ق؛ مجدول، محشی با نشانه «منه»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۹۱گ، ۲۹سطر(۱۲×۲۳)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [ف: ۸-۱۱۶]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۴۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محم علی بن محمد باقر منبودان اردبیلی، تا: ۱۰۹۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۴۹ص (۲-۴۵۰)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۹-۹۰]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۲۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**و قد یکون الالف ذا وجهین الالحاق و التأنیث کتتری منوناً و غیر منون و کذا ذفری.

خط: نسخ زیبا معرب، کا: محمد علی بن ملا محمد باقر اردبیلی، تا: چهارشنبه ۱۲ محرم۱۰۹۹ق؛ مهر: «شهاب»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۵۴۶گ، ۲۷سطر، اندازه: ۸×۲۶سم [ف: ۳-۲۱]

۲۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۵۵

آغاز:کتاب الزای باب ما اوله الالف أرز فی الحدیث العلم بارز کما تارز الحبة فی حجرها؛ **انجام:**قال الفخر الرازی فی تفسیره هذا ملخص کلام الغزالی بعد حذف التطویلات منه

از حرف زاء تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۱۰۰ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد بن احمد در محرم ۱۳۰۵ با مهر «الراجی الی الله محمد» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۴۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۵]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود اوایلقرن۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرمی مذهب، ۴۴۶گ، ۳۴سطر (۱۳×۲۵/۲)، اندازه: ۱۲/۵×۴۳/۹سم [ف: ۱۳-۹۵]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۶۶

آغاز:الهمزة و الالف با با واحدا لیکون التناول اسهل و الانتشار اقل ... و سمیته بمجمع البحرین و بمطلع النیرین (کذا) کتاب الالف باب الالف المفردة؛ **انجام:**غررقوله تعالی ما غرک بربک ... و سمی الشیطان غرور الانه یحمل الانسان علی مجابه و وراء ذلک ما یسوؤه قال.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ فاقد خطبه و دیباچه؛ واقف: فاضلخان؛ جلد: تیماج، ۲۹۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۳-۱۹۳]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۲۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**بعد حذف التطویلات منه و الحمدلله رب العالمین تم الکتاب بعون الملک الوهاب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج [رایانه]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۸۵۲

آغاز: حتاء حتات ... حتا قتلت هدبه و کففته؛ **انجام:** یقول هاهیت بالابل ... للتقریب ... اضرب احدها.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز وانجام [رایانه]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۸۴۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**تم الجزء الثانی و هو نهایه المجلد الاول ... انشاء الله تم.

خط: نسخ، کا: درویش بن محمد، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج [رایانه]

۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۳۷

خط: نسخ، کا: تالارپیی بارفروشی، محمد بن ابوالقاسم، تا: قرن ۱۲؛ واقف: محمد علی بن محمد علی پیشنماز، ۱۲۲۵؛ ۴۴۷گ، ۲۰سطر(۱۲/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۱۸×۲۰/۵سم [ف: ۸-۲۶۷]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۹۸

آغاز:بمسلة، فائدة: مما یفرق به بین القرآن و الحدیث القدسی ... فائدة: ما یجوز فیه الدال المهملة و الذال المعجمة ... فائدة: مما جاء مخفا و العامة تشدده الرباعیة؛ **انجام:**فائدة: قال الغزالی فی کتاب الاحیاء: القلب مثل ... فلا بدمن انتهاء الکل الی واجب الوجود. قال الفخر الرازی فی تفسیره هذا ملخص کلام الغزالی بعد حذف التطویلات منه و الحمدلله رب العالمین

شامل همه چهار بخش مجمع البحرین است و کامل می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۲؛ در انتهای نسخه، فوائدی دیده می‌شود که شامل مباحث ادبی و تفسیر قرآن است؛ واقف: میرزا محمد مهدی، ۱۱۱۵؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۴۱گ،

۳۰سطر(۱۵×۲۷/۵)، اندازه: ۲۳×۳۶/۵سم [ف: ۱۱-۲۸۲]

۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۵۵

آغاز:اما اوله الهمزه ابا قوله تعالی؛ **انجام:**وغیر منون و کذاذ فری

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۴۹گ، ۳۲ سطر(۱۴×۲۲)، اندازه: ۱۲/۵×۳۰سم [ف: ۱۰-۲۳۵]

۳۵. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، کا: علی اکبر سیاه کلاه، تا: قرن ۱۲؛ با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۹۸گ، ۲۸-۳۰سطر، اندازه: ۲۵×۳۵سم [ف: -۸۳]

۳۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۰۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: روغنی[نشریه: ۲-۱۶۹]

۳۷. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۳۴

از آغاز حرف الف تا پایان حرف راء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۸رجب۱۱۰۰ق؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: تیماج، ۲۳۵گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۳/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۵۴]

۳۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۶۰۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی از فرزند مؤلف؛ تملک: شیخ صالح بن سالم بن طوق منامی بحرانی، احمد بن شیخ صالح؛ اندازه: ۲۰×۳۰سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۶]

۳۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۶۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**و قد یکون الالف ذا وجهین الالحاق و التأنیث کنتری منونا و غیر منون و کذا ذفری

تا پایان حرف راء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، مصحح؛ جلد: گالینگور، ۳۴۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲-۱۹۹]

۴۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۵۳۸

آغاز: للتقریر و معناه حملک المخاطب علی الاقرار و الاعتراف؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «عز من قنع و ذل من طمع»؛ ۳۹۲گ، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف: ۳-۹۸۵]

۴۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۲۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**و الشاش بشینین معجمتین بلد بماوراء النهر من الانهر التی خرقها جبرئیل(ع)

از ابتدای کتاب تا ماده خضع؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۳۰۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف: ۲-۳۸۵]

۴۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۰

از باب الزاء ما اوله الف تاپایان کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۲۵ سطر (۱۳×۲۳) [ف: -۷۹۵]

۴۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۱۸/۱-۱۲/۸

آغاز:بسمله کتاب الزای باب ما اوله الالف ارز فی الحدیث العلم یارز کما تارز الحیة فی حجرها؛ **انجام:**برابر

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۲۳۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۶-۳۵۵۵]

۴۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۳۵۰-۵۷/۲۰

آغاز:بسمله، کتاب الزای باب ما اوله الالف: «ارز» فی الحدیث العلم یأرز کما تأرز الحیة فی حجرها ای ینضم

از اول کتاب الزای تا آخر کتاب؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ ۲۹۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱×۲۷سم [ف: ۶-۳۵۵۵]

۴۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴

جلد اول؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ در ۱۲۴۳ از اولاد سید عبدالله شبر خریداری شده؛ قطع: رحلی [ف: -۲۱۴]

۴۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۲۸گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱/۳×۳۰/۲سم [ف: ۱-۴۶۹]

۴۷. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۴۰۳

آغاز:کتاب الزای باب ما اوله الالف ارز فی الحدیث العلم یأرز؛ **انجام:**فیقال امهات مثل بهراف و اراف تم

از حرف ز تا آخر کتاب ه؛ خط: نسخ، کا: خلف بن عبدالحسن بارمانی، تا: جمعه ۲۲رمضان۱۱۰۱ق، جا: نجف اشرف؛ آخر نسخه ضمن ۶برگ فواید در تفاوت بین قرآن و حدیث قدسی و غیر آن به عربی، آغاز: «بسمله فایده ما یفرق بین القرآن و الحدیث القدسی»، انجام: «قال الفخر الرازی فی تفسیره هذا ملخص کلام الغزالی بعد حذف التطویل بلات منه»، مقابله شده؛ تملک: محمود بن محمد مقیم طبسی، محمد تقی بن محمد امین بروجردی، علی نقی بن علی اکبر تبریزی؛ واقف: عبدالاحد کرمانشاهی، ۱۲۴۰؛ جلد: تیماج، ۲۴۷گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۳۱/۵سم [ف: -۲۲۱]

۴۸. تهران؛ حوزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۸

انجام:و فیه قلة العیال أحد الیسارین و هو ظاهر، تم الجزو الثانی و هو نهایة المجلد الأول من کتاب مجمع البحرین

شامل: جلد اول، جزء اول و دوم؛ خط: نسخ زیبا، کا: محمد بن حاجی ملک حیدر هروی، تا: ۱۱۰۳ق؛ این نسخه برای فرزند مؤلف کتابت شده، مصحح، محشیه لفظ «منه ره» و «لولد المؤلف عفی عنهما» و «کشکول»؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۹۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [حوزه و موزه عبدالعظیم: ف: -۶۲]

۴۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۱-۳/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**ومنه الحدیث ان الکیس لدی الحق یسیر ان هین لین وفیه قلة العیال أحداً لیسارین وهو ظاهر

از کتاب الالف تا انتهای کتاب الراء جلد اول؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن حسن علی شولستانی، تا: چهارشنبه ۱۵ شوال۱۱۰۵ق؛ مصحح، محشی با امضای «لولد المؤلف» و «منه» و«مغنی»؛ ۲۷۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۶-۳۵۵۴]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۸-طباطبائی

آغاز:برابر**انجام:**و قد یکون للتأنیث ... قد یکون الالف ذا و جهین الالحاق و التأنیت کنتری منوناً و غیر منون و کذا ذفری

در پایان نسخه بخشی افزوده شده که مسائل متنوع ادبی را طی

چند فائده بیان کرده؛ خط: نسخ، کا: احمد بن شیخ محمد، تا: ۱۱۰۵ق، محشی با علامت «منه»، مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مذهب، ۵۶۲گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۲۴-۴۰۰]

۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۲۶۹

آغاز:بسمله، کتاب الزای باب ما اوله الالف ارز فی الحدیث العلم؛ **انجام:**و قد یکون الالف ذا و مهین الالحاق و التأنیث کتتری منوناً و غیر منون و کذا ذفری ثم.

از کتاب الزاء تا آخر را؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن شهریار قزوه جی، تا: جمادی الثانی۱۱۰۵ق؛ از روی نسخه‌ای که فرزند مؤلف آن را در روز چهارشنبه ۱۸ ربیع الاول ۱۰۸۷ق مقابله کرده بود؛ جلد:گالینگور، ۷۳۶ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: ۴۵-۱۲۶]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۶۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**احد الیسار و هو ظاهر ... بمحمد و اله الاطهار سنه ۱۱۰۶.

جلد اول است تاکلمه «یسیر» مختوم به عبارت: «و فیه قلة العیال، احد الیسار»؛ خط: نسخ، کا: محمد هادی حسینی تبریزی، تا: سه‌شنبه ۲۰ ذیحجه۱۱۰۶ق؛ واقف: قائم مقام التولیه، بهمن ۱۳۱۶؛ جلد: چرمی، ۳۵۹گ، ۲۱سطر (۱۱×۱۷/۲) [ف: ۱۳-۹۵]

۵۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۵۸۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**وقد یکون الالف ذاوجهین الالحاق والتأنیث کتتری منوناً وغیرمنون وکذا ذفری.

خط: نسخ، کا: محمدعلی بن مولانا محمد باقر اردبیلی، تا: ۹ رجب۱۱۰۶ق؛ مهر: «عبدالحمید»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۴۵۰گ، ۳۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۳]

۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۵۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**و التانیت کتتری منونا و غیر منون و کذا ذفری.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان۱۱۰۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج و گالینگور، ۴۹۴ص، ۳۳سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۵۰-۱۳۹]

۵۵. قائن؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه:۴

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن عزیز الله تونی، تا: ۱۴ ذیقعده ۱۱۰۷ق، جهت ملا محمد حسن صرام مشهدی؛ ۳۸۴گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۷/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۲۱۳]

۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۰۳۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و غیر منون و کذا ذی فری.

کامل، خط: نسخ، کا: ابراهیم بن اسمعیل کاتب بار فروش دهی، تا: محرم۱۱۰۷ق؛ مذیل است به چهار ورق فوائد متفرقه به زبان عربی که دراواخر بعضی از نسخ خطی و چاپی نیز موجود است و چنین شروع می‌شود: «بسمله، فائدة مما یفرق به بین القرآن و الحدیث القدسی» و به این عبارت خاتمه می‌یابد: «منونا و غیرمنون و کذا ذفری» (۲۸سال بعد از تاریخ تألیف کتاب)؛ واقف: فاضلخان؛ جلد: تیماج، ۴۰۱گ، ۳۳سطر(۱۴/۱×۲۵)، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۱۳-۱۹۲]

۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۶۲

آغاز:بسمله و به ثقتی کتاب الزای باب ما اوله الالف ارز فی الحدیث العلم؛ **انجام:**برابر

از کتاب الزاء باب ما اوله الالف: «ارز» تا پایان؛ خط: نسخ، کا: محمد هادی حسینی تبریزی، تا: چهارشنبه غره جمادی الثانی۱۱۰۸ق؛ در آخر ده صفحه و نیم فوایدی است ادبی و لغوی؛ واقف: قائم مقام التولیه، بهمن ۱۳۱۶؛ جلد: چرمی، ۳۱۲گ، ۲۱سطر(۱۱×۱۷/۲) [ف: ۱۳-۹۶]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۵۷

آغاز:بسمله. کتاب الزای باب ما اوله الالف ارز؛ **انجام:**برابر

از ابتدای کتاب الزای است تا آخر کتاب و مذیل است به پنج ورق فوائد متفرقه به زبان عربی؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: اوایل رمضان۱۱۰۸ق، جا: بارفروش ده؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ جلد: تیماج، ۲۸۷گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۱۳-۱۹۳]

۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۷۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**سته ماته و الثامن بعد الالف من الهجره النبویه المصطفویه.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۸ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۴۳۷

آغاز:المغرب و الغریب و شرح النهج؛ **انجام:**و یتلوه الجزء الثانی ... افضل الصلاة و التحیة.

ج۱؛ خط: نستعلیق، کا: ابراهیم بن احمد بن ابراهیم نجرانی، تا: ۱۱۰۸ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۹۹۹

آغاز: ... من حرف الهجاء کتابا و لکل کتاب ابوابا. باذلافیه جهدی / مغنیا فیه کدی / طالبا فیه رضی ربی انه ولیی و حسبی و سمیته مجمع البحرین و مطلع النیرین؛ **انجام:**و فیه قله العیال احد الیسارین و هو ظاهر.

خط: نسخ، کا: محمد بن جعفر علوی حسینی عاملی، تا: دوشنبه ۲۷ جمادی الثانی۱۱۱۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی از پسر مؤلف؛ ۶۴۲ص، ۲۱ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۶×۳۰سم [ف: ۴۷/۱-۱۱۷]

۶۲. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۲۷۴

خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن محمد حسین کاتب شریف سبزواری، تا: پنج‌شنبه۷ ذیحجه۱۱۱۱ق؛ واقف: یحیی؛ ۲۳سطر (۱۶×۲۶/۵)، اندازه: ۲۳×۳۷سم [تراثنا: س۶ش۳-۱۱۰]

۶۳. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: قاسم کرمانی، تا: جمادی الاول۱۱۱۵ق [ف: -۲۴]

۶۴. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۸۰

آغاز و انجام: برابر؛ – فصل اضافی – هذا ملخص کلام الغزالی بعد حذف التطویلات منه

خط: نستعلیق، کا: محمد تقی ابن محمد حسین سبزواری، تا: ۱۱۱۵ق، جا: مشهد رضوی؛ محشی؛ جلد: مقوا با پارچه، ۳۷۹گ،

۲۷سطر (۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۳۲سم [ف: ۱-۷۷]

۶۵. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۱۱۸

خط: نسخ، کا: شاه علی بن نصرالله حسینی، تا: ۱۸ ربیع الثانی۱۱۱۷ق، جا: پیشاور، هنگام جلوس «اورنگ زیب پادشاه عالمگیر در قصبه پیشاور»؛ مصحح، محشی از «مرتضی بن ابوطالب الحسینی»، «علم الیقین مولانا کاشی» و کتب لغت، با علامت بلاغ؛ تملک: احمد بن یونس حسینی عاملی در ۱۱۴۳، محمد علی بن حاج میرزا منی؛مهر: «عبده محمد علی» (مربع)؛ جلد: تیماج مذهب، ۶۱۸گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۸/۵سم [ف: ۱-۸۶]

۶۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۱۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد یوسف طباطبایی نائینی جشوفانی (از قرای قهپایه)، تا: ۱۱ صفر۱۱۱۸ق، جا: اصفهان مدرسه واقع درمحله شمس آباد عباس آباد؛ جلد: تیماج سیاه، ۳۲۵گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۳]

۶۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۷۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**ای هین لین و فیه قلة العیال احد الیسارین و هو ظاهر تم المجلد الاول یتلوه المجلد الثانی انشاءالله و الحمدلله رب العالمین.

نخستین جلد کتاب؛ خط: نسخ، کا: سید قاسم بن علی بن احمد سبزواری حسینی، تا: ۲۹ ذیقعده۱۱۲۰ق؛ مصحح، با نشان «بلغ» مقابله شده؛ مهر: مصحح «عبده الراجی محمدعلی الموسوی» (مربع)، کاتب «عبد آل محمد قاسم» (بیضوی)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۴۳۵گ، ۱۹ سطر(۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۴۱-۳۲۵]

۶۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش معرب، کا: ملا بابا ابن ملا یحیی ازجی، تا: ۱۱۲۰- ۱۱۲۳ق؛ مجدول، مصحح، محشی با امضاهای منه د ولد مؤلف، ۰/۵ مج، صحاح، کنز العرفان، بیضاوی و ...؛ مهر: «عبده الراجی جعفر بن محمد»، «سلطان العلما جعفر بن محمد»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۵۶۵گ، ۲۷و ۲۹سطر (۱۱/۳×۱۲)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱۴-۱۶۶]

۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۸۱۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**الاتجاب و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم ... قد ظفرتم.

جلد ۱ از الف تا ر؛ خط: نسخ، کا: محمد بن سعید بحرانی، تا: ۱۱۲۳ق [رایانه]

۷۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۷۷-عکسی

آغاز:کتاب الزای. باب ما اوله ارز. فی الحدیث؛ **انجام:**تم هذا الکتاب بعون الله و حسن توفیقه علی ید مؤلفه تراب اقدم المؤمنین فخرالدین ولد محمد علی طریح النجفی فی یوم الثلاثا سادس شهر رجب فی سنة تسعة و سبعین بعد الالف [۱۰۷۹] ...

جلددوم؛ خط: نسخ و ثلث، کا: محمد یونس بن آقا ملا، تا: محرم۱۱۲۳ق؛ ۳۹۳ص، ۲۹سطر(۱۴/۵×۲۴)، اندازه: ۲۱/۵×۳۳سم [عکسی ف: ۱-۳۴۲]

۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۶۱۷

آغاز: و بایمانهم و قوله یوم تشقق السماء بالغمام؛ **انجام:** اهل النار و اهل الغبن اهل النقص فی المعامله.

از حرف الف تا ن؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۱۲۶ق؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۸۵۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و اذاق حلاوه حبه علی الخلق بالتحقیق تم فی سنه ۱۱۲۶.

خط: نسخ، کا: محمد، تا: ۱۱۲۶ق؛ واقف: درة السلطنه کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ جلد: چرمی، ۴۶۴گ، ۲۶سطر(۱۴/۳×۲۴)، اندازه: ۲۳/۵×۳۶سم [ف: ۱۳-۹۷]

۷۳. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره

جلد اول و تا آخر حرف؛ کا: محمد نصیر پسر محمد یونس واعظ پسر حیدر علی واعظ همدانی، تا: ۶ محرم۱۱۲۷ق؛ از نسخه‌ای که به خط شیخ صفی الدین طریحی فرزند مؤلف بوده رونویس شد [نشریه: ۷-۵۱۸]

۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳۵۰/۱

آغاز:بسمله کتاب الزاء باب ما اوله الالف ازر فی الحدیث العلم یازر کما تازر الحیة؛ **انجام:** برابر

از کتاب الزاء باب ما اوله الالف آغاز شده؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن حاجی ابراهیم سبزواری عامری، تا: دوشنبه ۳ربیع الاول۱۱۲۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۷۷گ (۱پ-۲۷۷پ)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۲۷/۲-۷۴]

۷۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۲۶

کتاب القاف تا آخر کتاب الهاء، کتاب الراء تا کتاب الفاء؛ خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن ابوالقاسم قودجانی گلپایگانی، تا: ۱۱۲۹ق؛ بخش دوم و سوم کتاب در صحافی جابجا شده؛ داری سرلوح، مجدول، مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۳۹۳گ، ۲۴سطر(۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۱۳-۳۲۸]

۷۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۶۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: صلاح الدین بن شیخ امین الدین ... آل طریح نجفی، تا: دوشنبه ۲۰ جمادی الثانی۱۱۳۲ق، جا: قم؛ مهر: «عبده الراجی محمد حسین الشریف ...»(بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۴۹گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۲]

۷۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۴۳

خط: نسخ، کا: ابن طریح، صفی الدین بن فخرالدین، تا: چهارشنبه ۲۰جمادی الاول۱۱۳۳ق؛ محشی از پسر مؤلف صفی الدین واز صالح خلخالی پسر محمد سعید، در پایان فوایدی است؛ ۴۴۴گ،

۲۷سطر(۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱۰-۱۶۱۲]

۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۶۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ولی محمد خبوشانی، تا: ۱۷شعبان۱۱۳۵ق؛ واقف: علی اصغر بابکی، آبان ۱۳۵۰؛ جلد: تیماج، ۳۴۸گ، ۳۰سطر(۱۲/۲×۲۳/۲)، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۱۳-۹۷]

۷۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۴۸۳

کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۸ شوال۱۱۴۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۹۵گ، ۳۵ سطر (۱۷/۵×۲۹)، اندازه: ۲۵×۲۷سم [ف: ۵-۵۱۱]

۸۰. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۰۰

خط: نستعلیق، کا: محمد سپاهانی، تا: ۱۱۴۱ق؛ قطع: رحلی [نشریه: ۳-۵۷]

۸۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۲

جزء اول کتاب و جزء دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۴۲ق؛ مصحح، محشی، در برگ ۲ مطلبی از شاهزاده طهماسب میرزا ملقب به مؤید الدوله فقیه قاجار در دفع شدن «وبا» از مردم و به میمنت آن حدیث ولایت «ولایة علی ابن ابیطالب حصنی ...» به سال ۱۲۸۴، مطلبی از لطفعلی مبنی بر اینکه نام مؤلف مطابق با تصریح خود ایشان در آخر اجازه «فخرالدین بن محمد علی بن احمد» است و ذکر نام مؤلف در روضات به «فخرالدین بن محمد بن علی بن احمد» نادرست است، به سال ۱۳۳۷ به همراه مختصری در ترجمه حال مؤلف، در همین برگ قاعده استنباط مطالب کتاب توسط محمد علی حسینی؛ جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۲۰×۳۴ سم [ف: ۱۳-۴]

۸۲. شیراز؛ دستغیب، بدرالدین؛ شماره نسخه:بدون شماره

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن اسماعیل بن ابراهیم حسینی شیرازی، تا: صفر۱۱۵۳ق، به فرموده شیخ ابوهاشم (ابوقاسم)؛ مصحح [نسخه پژوهی: ۱-۶۱]

۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی، تا: ۱۱۵۷ق؛ مجدول، با سرلوح ممتاز مذهب؛ جلد: تیماج، ۷۰۰ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۴۰/۳-۲۵۹]

۸۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۴

آغاز:برابر

مشتمل برتمام کتاب با فوائد ملحقه به آن؛ خط: نسخ، کا: بهاء الدین بن علی نجفی شهیر به غطاوی، تا: ۱۱۶۰ق؛ مصحح، مقابله شده؛ سید عبدالله بن محمد رضا شبر (- ۱۲۴۲ق) شرحی به خط خویش مبنی بر این که این کتاب متعلق به شیخ احمد زین عاملی بوده و نزد ایشان عاریه است نوشته‌اند؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: میشن، ۳۱۸ص، ۳۴سطر، اندازه: ۳۴×۳۸سم [ف: ۲-۲۷۵]

۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۵۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**و غیر منون و کذا ذفری ... محمد علی بن حسن علی شولستانی.

خط: نسخ، کا: محمد علی شولستانی، تا: جمعه ۱۲ ربیع الثانی۱۱۶۶ق؛ مجدول؛ واقف: نایینی؛ جلد: تیماج، ۵۲۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹/۷×۳۱/۳سم [ف: ۱۳-۹۵]

۸۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۹

فوائد آخر کتاب را ندارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۸۰ق؛ تملك: محمد خلیل به تاریخ ۱۲۹۴، عبدالباقی بن علی نقی و میرزا لقمان، محمد طاهر رضوی در تبریز به تاریخ ۱۱۸۰ با مهر «محمد طاهر الرضوی» (مربع)، محمد سعید بن محمد باقر حسینی مشهدی به تاریخ ۱۱۲۴ نوشته که در زمان دولت محمد قلی خان بن محمد مؤمن خان این کتاب در دارالسلطنه هرات نوشته شده؛ مهر: «عبده حسین الموسوی» (بیضی)، «العبد حیدر الموسوی» (مربع)؛ اهدایی شیخ مهدی هادوی فرزند شیخ هادی بیرجندی به تاریخ ۱۵ جمادی الثانی ۱۳۸۸؛ جلد: تیماج، ۵۳۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۳×۳۷سم [ف: ۳-۴۹]

۸۷. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۲۷۵

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملك: عبدالغفور بن محمدرضا در ۱۱۹۸ق؛ واقف: محمدرضا نظیری؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۳سطر (۱۴×۲۹/۵)، قطع: رحلی [تراثنا: س۶ش۳-۱۱۰]

۸۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۶۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوتراب بن محمد رفیع طباطبایی نائینی، تا: ربیع الثانی۱۱۹۱ق؛ مصحح، محشی از لطف اللهو با امضای «منه»؛ ۲۵۲گ، ۳۴سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۳]

۸۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۴۸

خط: نستعلیق، کا: محسن بن عباس خوینی معروف به احمد، تا: چهارشنبه ۲۴ ذیحجه۱۱۹۵ق، جا: اردستان؛ مصحح، محشی از مؤلف و فرزندش شیخ صفی الدین طریحی و دیگران؛ جلد: تیماج، ۳۷۱گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف: ۱۱-۳۳۵]

۹۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۴۸۰

تا آخر حرف راء؛ خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن محمد زمان شهمیرزادی، تا: ۱۱۹۸ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۴ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۷×۳۱سم [ف: ۵-۵۱۰]

۹۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۸۱ مشیر

آغاز:برابر

شامل تمام کتاب (فوائد را ندارد)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: مشیرالسلطنه؛ جلد: تیماج، ۲۹۰ص، ۳۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۲۷۷]

۹۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۱۰/۶-۲۴/۱۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**سها: قوله تعالی والذین هم عن صلاتهم ساهون قیل السهو فی الشیء ترکه عن غیر علم ... وفی الحدیث وضع عن امتی السهو والخطأ والنیسان ای حکم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مذهب، ۴۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۶-۳۵۵۵]

۹۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵۵۹-۱۴/۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**کالماء فتغرقکم ولاشدیدة الصلابة فتمنعکم فی دورکم وابنیتکم وقبور موتاکم ولکن عزوجل فیها من المسافة ما تنتفعون به وتتماسکون وتتماسک علیها ابدانکم وبینانکم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۹۳گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۶-۳۵۵۵]

۹۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۶-۲/۶

آغاز:بسمله. کتاب الزای. باب ما أوله الالفارز. فی الحدیث العلم یأرز کما تأرز الحیة فی حجرها أی ینضم ویجمع بعضه الی بعض قال بعض الافاضل کأنه إشارة؛ **انجام:**فوائد: وقدیکون للتأنیث کالدفلی والشعری وقدیکون الالف ذاوجهین للالحاق والتأنیث کسکری منوناً وغیر منون وکذا ذفری

از کتاب الزای باب ما اوله الالف (ارز) تا آخر به انضمام فوائد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۲گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۶-۳۵۵۴]

۹۵. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه:۴

خط: نسخ، کا: اسماعیل به علی اکبر بن حاجی زین العابدین، تا: قرن ۱۳؛ واقف «نوری جهان خانم بنت آخوند ملا محمد باقر خراسانی و زوجه مرحوم میرزا ابوالقاسم، ۱۲۹۳؛ ۳۲۸گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۱۱۹]

۹۶. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۳/۲-۵۹۰۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۷۶گ، ۳۱سطر، قطع: رحلی [آستانه قم: -۱۶۱]

۹۷. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۰۱

جلد دوم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی از سید عزالدین حسینی؛ وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ واقف: سید عزالدین حسینی؛ جلد: مقوایی، ۲۱۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۳/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۶۸]

۹۸. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد شریف بن اسدالله حسینی مرعشی شوشتری، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «وزارت معارف و اوقاف.مدرسه متوسطه علوم دینی نواب، ۱۳۱۱» (بیضوی)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده عبدالکریم» (مربع مستطیل)، «شیخ الاسلام تهران» (چهارگوش)؛ واقف: دبیران نواب مشهد؛ جلد: تیماج، ۲۶سطر(۱۳/۵×۲۲) [ف: -۱۳۳]

۹۹. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۱۶

انجام:و فی روایة عبدالله بن سلام قال سألت رسول الله (ص) عن أول ملک یدخل فی القبر علی المیت قبل منکر و نکیر ...

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۲۲۱گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [ف: ۱-۲۲۵]

۱۰۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۶۸۵

از آغاز کتاب تا پایان جلد اول؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن محمد علی حسینی، تا: قرن ۱۳؛ ۲۷۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۲×۳۵/۵سم [ف: ۲-۵۰۳]

۱۰۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: فتحعلی بن حاج محمد صفی کزازی، تا: قرن ۱۳؛ مهر: کتاب خانه شیخ فضل الله نوری (مربع)؛ تملکی در ۱۲۵۱؛ واقف: محمود کاظم طباطبای، ۱۱/۹/۱۳۲۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۷۴گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۸/۵سم [ف: ۲-۴۹۴]

۱۰۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۴۸۲

تا پایان حرف راء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۲ و۱۳؛ ۲۸۲گ، ۲۵ سطر (۱۴×۲۲)، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف: ۵-۵۱۱]

۱۰۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۴۸۱

جلد دوم است از حرف زاء تا پایان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و۱۳؛ فوائد را ندارد و ناقص بوده و پس از این کامل شده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۹۵گ، ۲۶ سطر (۱۱×۲۳)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۵-۵۱۰]

۱۰۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۵۹

بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ قطع: رحلی [ف: -۲۱۵]

۱۰۵. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۴ - ب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۸گ، ۲۴سطر(۱۲/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: -۴۵۴]

۱۰۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۰۸۶

تمام کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۶]

۱۰۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۵۵

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: رحلی [ف: -۲۱۵]

۱۰۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۷۱۱

آغاز: و الالف و قد تکون منقلبة عن الواو؛ **انجام:**تم بعون الله تعالی جلد الثانی من مجمع البحرین.

ج۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۱۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۸۷۰

آغاز: و الباقی من صفاته تعالی و هو من لا ینتهی تقدیر وجوده؛ **انجام:** و هی للتعلیل و منها الم تر الی الملاء ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۱۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی، مجدول؛ تملک: مصطفی طباطبائی ۱۳۴۶، غلامرضا مولانا ۱۳۸۴، هادی بن الحسنی الحاتم ۱۳۸۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۴۹گ، ۳۰سطر(۱۲/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۲سم [ف: ۲۹-۶۹]

۱۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۴۵

آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۳؛ مصحح، مجدول، یادداشت به تاریخ جمادی الاول ۱۲۲۹؛ تملک: ... محمد رضا حسینی ۱۳۳۰؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۶۸گ، ۲۹سطر(۱۳/۵×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۳۰-۲۳۹]

۱۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۹۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۰۹گ، ۳۲ سطر(۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۶-۲۵۹]

۱۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴۸۲
آغاز:بسمله، کتاب الزاء فی الح العلم یأرز کما تأرز الحیة فی حجرها؛ **انجام:**برابر
از کتاب الزاء تا آخر؛ خط: نسخ، کا: علیمحمد ملقب به آقاجان ابن حاجی غلامعلی تبریزی کاشانی، تا: ۱۲۰۶ق؛ جلد: تیماج، ۳۶۴ص، ۳۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۴/۵سم [ف: ۴۵-۲۵۹]

۱۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۳۹
خط: نسخ، کا: محمد حکیم پسر محمد صادق، تا: یک‌شنبه ۵ ربیع الاول۱۲۰۹ق، جا: کشمیر؛ از روی نسخه مورخ روز ۲۳ شعبان از روی نسخه پسر طریحی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۵۵۱گ، ۳۵ سطر(۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۵×۲۸سم [ف: ۱۶-۲۴۵]

۱۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۷۱۰
آغاز:بسمله. کتاب الزای باب ... فی الحدیث العلم ... کما تارز الحیه فی حجرها؛ **انجام:**برابر
از اول کتاب الزاء؛ خط: نسخ، کا: ابوطالب بن هادی بیرجندی، تا: ۱۲۱۱ق [رایانه]

۱۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۵۶۵
بی‌کا، تا: ۱۲۱۱ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۲سم [رایانه]

۱۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۳۹
آغاز:بسمله و به ثقتی و رجائی، الحمد لمن خلق الانسان علمه البیان و التبیان؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ، کا: ابراهیم بن محمد باقر بن محمد حسین حسینی، تا: ۱۲۱۶ق، جا: قزوین؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۵۰گ، ۳۱سطر(۱۲/۵×۲۰)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۸-۴۳۵]

۱۱۸. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۸۶م
خط: نسخ، کا: احمد بن یحیی ابهری اصفهانی، تا: ۱۲۱۷ق؛ اندازه: ۲۰×۳۰سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۶۳]

۱۱۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۵
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن علیقلی مشهدی (خادم روضه رضویه)، تا: جمادی الثانی۱۲۱۷ق، به خاطر ملا محمد اسماعیل تربتی؛ واقف: حاج سید سعید؛ ۲۷۱گ، ۳۵-۳۹ سطر (۱۵×۲۶)، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۱-۲۲]

۱۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۱۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ تحریری، کا: زین العابدین موسوی بن ابی القاسم خوانساری(والد صاحب روضات الجنات)، تا: ۱۳ربیع الثانی۱۲۱۸ق؛ مصحح، محشی برخی از کاتب نسخه؛ جلد: تیماج، ۶۷۵ص، ۳۴سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [ف: ۵۰-۱۷۷]

۱۲۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۲۹
کتاب الزای تا پایان؛ خط: نسخ، کا: عبدالحسین بن احمد بن حسن جزائری، تا: ۱۲۲۰ق؛ ۱۵۰گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۲۹سم [ف: ۱-۲۲۷]

۱۲۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۳۴۹
جلد ۲؛ خط: نسخ، کا: اسدالله بن میر سید محمد حسینی رضوی همدانی، تا: یک‌شنبه ۱۲ جمادی الثانی۱۲۲۳ق؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۳]

۱۲۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷۸۵
آغاز:برابر**انجام:**الالف ذا وجهین الالحاق و التأنیث کتتری منوناً و غیر منون و کذا ذفری.
خط:نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۲۲۴ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۱گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۳۸۵]

۱۲۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۰
آغاز:سواء علیهم استغفرت لهم ام لم تستغفر لهم و للانکار الابطالی فتقتضی بطلان ما بعدها الخ
تمام کتاب (بدون فوائد)؛ خط: نسخ، کا: سید اسمعیل موسوی حسینی، تا: ۱۲۲۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۳۵۶ص، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲-۲۷۶]

۱۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۲۵۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۲۲۴ق؛ مصحح، محشی از مؤلف و با نشانی «زین العابدین الموسوی» و جز اینها؛ تملک: نواب سیف الدوله که شیخ علی رضا سمنانی بتاریخ اول ربیع الاول ۱۳۰۹ نوشته؛ جلد: تیماج، ۳۳۸گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱۹-۵۱]

۱۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۷۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**و قد تنون علی اللغات ثلث ... سنه ۱۲۲۴.
خط: نسخ، کا: مهدی نصرآبادی یزدی، تا: ۱۲۲۴ق؛ تملک: زین الدین جعفر زاهدی ۱۳۵۴ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۱۲۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۶
کا: احمد بن سید حسن موسوی، تا: ۱۲۲۶ق؛ مصحح، مقابله شده [ف: -۲۱۴]

۱۲۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۶۹
خط: نسخ، کا: محمد بن محمد علی موسوی حسینی، تا: جمعه ۲۱ رجب۱۲۲۷ق، جا: خوانسار؛ جلد: تیماج، ۳۲۲گ، ۳۵ سطر (۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۲۴۹]

۱۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۸۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**و کذا اذ فری و الحمد لله رب العالمین وصلی الله علی محمد و آله و سلم و تسلیما کثیرا.

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم قاینی، تا: ۱۲۲۷ق؛ جلد: مذهب، ۹۶۸گ، ۲۵ سطر(۱۴×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۰-۲۶۹]

۱۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**منوناً و غیرمنون و کذا و قری

خط: نسخ، کا: عبدالوهاب بن محمد امین بن عبدالوهاب بن حسین انصاری استرآبادی، تا: ۱۲۲۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: مذهب، ۳۶۰گ، ۳۱سطر(۱۵×۲۵/۵)، اندازه: ۲۳×۳۵/۵سم [ف: ۸-۱۶۸]

۱۳۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۹۵۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**حسب الفرمان واجب الاذعان عالی شأن ... امیرالامرائی میرزائی میرزا محمد ... علی یداقل الطلاب المحتاج ... محمد شریف الخوانساری و کان اوان اتمام کتابته اواسط شهر ربیع الاول من شهور احدی و ثلثین و ماتین بعد الف من الهجرة النبویه صلی الله علیه و اله

خط: نسخ متوسط خفی، کا: حسین بن محمد شریف خوانساری، تا: اواسط ربیع الاول۱۲۳۱ق، حسب فرمان میرزا محمد؛ مجدول، با سرلوح مذهب ممتاز، مذهب؛ مهر: «مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - محمد رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: ترمه، جلد: مذهب، ۷۴۸ص، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۱-۸۷۶]

۱۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۲۵۱

آغاز:پس از حمد خداوند زمین و آسمان ×× در لغت نظمی کنم همچو لالی عمان / از یک لفظی سه معنی خواه ای صاحب کمال ×× اولش را فتح و کسر و ضم بدین ترتیب دان؛ **انجام:**این چنین نظم بدیعی را کرد نظم ×× تا بود در روزگار از وی همی نام و نشان / هست در وادی عصیان تشنه بر آب مغفرن ×× از سیرابش الهی ای اله انس و جان

کامل؛ خط: نسخ، کا: محمدرضا بن محمد علی خوانساری، تا: یک‌شنبه ۲۷ ربیع الاول۱۲۳۲ق؛ مصحح؛ تملک: میرزا علی نقی، مصطفی صفایی خوانساری در محرم ۱۳۹۸ق با مهر «مصطفی الحسینی ۱۳۴۲» (بیضی)؛ مهر: «عبده بن نصر الله اسدالله القاسمی» (بیضی)، «سلام علی ابراهیم» (مربع)؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۲۲گ، ۳۴سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۸۰]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۸

همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۰۷]

۱۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۸ صفر۱۲۳۳ق؛ مجدول؛ مهر: کتابخانه راجه سید محمد مهدی ریاست سرپور؛ جلد: تیماج، ۴۹۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۳-۳۶]

۱۳۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۷۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**وای قلیل الوقت لان الدنیا مضمارة وهی قلیلة و شیء یسیر ای هین ومنه الحدیث ان الکیس لدی الحق یسیر ای هین لین وفیه قلة العیال احد الیسارین وهوظاهر تم المجلد الاول من کتاب مجمع البحرین ومطلع النیرین والحمد لله رب العالمین.

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: عبد الرزاق بن محمد باقر قزوینی، تا: ۱۱ رجب۱۲۳۳ق؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ؛ واقف: حاج ابراهیم، شعبان ۱۲۳۷؛ ۳۱۵گ، ۲۷سطر [ف: ۱-۲۲۲]

۱۳۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۲۱

آغاز:بسمله، کتاب الزای باب ما اوله الالف ارز فی الحدیث: العلم یارز کما تارز الحیة فی البحر ای تنضم وتجتمع بعضه الی بعض؛ **انجام:**هیهات کلمة تبعیدوالتاء مفتوحةمثل کیف قال الجوهری وناس یکسرونها علی کل حال بمنزلة نون التثنیة انتهی ... هذا ما کتبه المؤلف مد ظله ورفع فی درجات المقربین محله بمحمد الامین وآله.

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: عبد الکریم، تا: ۵ ربیع الثانی۱۲۳۳ق؛ مصحح، محشی؛ واقف: حاج علیرضا وحاج یوسف پسران حاج احمد بزاز قزوینی، شعبان ۱۲۳۷ق؛ جلد: مذهب، ۲۲۶گ، ۳۲سطر [ف: ۱-۲۲۳]

۱۳۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۵۱

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۸ محرم۱۲۳۴ق، اسماعیل بن محمد علی حسینی موسوی (پایان فوائد)؛ ۲۱۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۳×۳۶سم [ف: ۱-۱۱۰]

۱۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۹۴

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶ جمادی الاول۱۲۳۵ق، جا: کربلا؛ مصحح، با علامت بلاغ مقابله بدین مضمون «فرغ من تصحیحه و مقابلته بقدر الامکان یوم الخمیس السابعة عشر من الشهر الاکبر شهر الله ... سنه ۱۳۳۶» با مهر «سبحان العلی الاعلی ۱۲۳۴» (بیضی)، محشی به امضای «لطف» و «لولد المؤلف» و «منه»؛ مهرها: «توکل یا اباذر علی خالقک الاکبر» (بیضوی)، «عبده الراجی محمد مهدی» (بیضوی)، «عبده غلام حسین بن محمدرضا» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۳۰۱گ، ۳۴سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۴۴-۱۸۴]

۱۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۵۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**صنونا و غیر صنون و کذا ذفری تم.

خط: نسخ، کا: محمد بن حاج محمد علی، تا: ۲۳صفر۱۲۳۶ق، جا: تهران مدرسه محمدیه؛ مذیل به فوائد؛ محشی؛ اهدایی: جمال الدین نوری، مهر ۱۳۶۴؛ ابعاد متن: ۱۰/۵×۲۰/۲ [ف: ۱۳-۱۹۳]

۱۳۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۷۷

آغاز:خلع: قوله، تعالی: «فاخلع نعلیک» ای انزعهما من رجلیک؛ **انجام:**برابر

از ماده (خلع) تا انتها؛ خط: نسخ، کا: احمد بن شعبان، تا: شوال۱۲۳۹ ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۵۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۲-۳۸۵]

۱۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۹۵۰-۳۰/۲۰

آغاز و انجام: برابر

از اول تاآخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۵ربیع الاول۱۲۳۹ق؛ مجدول؛

۳۳۵گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۶-۳۵۵۴]

۱۴۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۷۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**باب ما اوله الهاهیه هیهات کلمة تبعید و التاء مفتوحة ...

با فوائد؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد، تا: ۱۲۴۰ق؛ ۳۹۱ص (۳+۳۸۸)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۳-۱۲۲۵]

۱۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۸۴/۱

خط: نسخ، کا: حاج محمد کاتب بن موسی رضا مؤذن تهرانی، تا: ۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۷۸۹ص (۱-۷۹۰)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۷/۵سم [ف: ۱۷-۲۱۸]

۱۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۶۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمدبن محمدخوانساری، تا: ۱۲۴۰ق؛ جلد: مذهب، ۵۷۸ص (۱-۵۷۸)، ۳۶ سطر(۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۰-۸۴]

۱۴۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۹

آغاز:برابر

ازاول تا آخر حرف راء؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی، تا: ۱۲۴۱ق؛ واقف: سپهسالار؛ ۱۹۴ص، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف: ۲-۲۷۶]

۱۴۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۰۵

آغاز:بسمله اما بعد فلما كان العلم باللغة العربية من الواجبات التعقلية لتوقف العلوم الدينيه ...

خط: نسخ، کا: نصیرالدین محمد بن ملامحسن بن میرزا ابوطالب، تا: ۲۰ صفر ۱۲۴۱-۱۶صفر۱۲۴۲ق؛ جزء اول و دوم و سوم از روی نسخه‌ای به خط محمد حسین بن محمدتقی در ربیع الثانی ۱۰۹۸ق تا یازدهم ربیع الاول ۱۰۹۹ق و جزء چهارم به خط سید سعید بن عبدالفتاح حسینی در سه‌شنبه ۲۲ محرم ۱۰۹۸ق نگاشته شده بوده؛ مجدول؛ مهر: «الراجی محمد حسین» (بیضوی)، حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۸۱۳گ، ۲۹سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۳-۱۲۲۵]

۱۴۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۳۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**فسوف يحاسب يسيرا يريد انه لايناقش فی الحساب و ما حط من الاوزار اما بالتوبة ... اليسارين وهو ظاهر تم المجلد الاول من كتاب مجمع.

خط: نسخ، کا: محمد علی محمد ابراهیم، تا: ۹ شعبان۱۲۴۴ق؛ اهدایی: شیخ محمد جواد علمیه؛ ۲۷۳گ، ۲۹سطر(۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف: ۲-۴۶۴]

۱۴۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۰۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**و آله الاكرمين تم هذا الكتاب بعون الله علی يد مؤلفه ... فخر الدين ولد محمد علی طريح فی ۶ رجب ۱۰۷۹ ... مسلما انتهی

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن حسن موسوی حسینی، تا: ۱۲۴۴ق؛ جلد: چرم، ۳۹۳گ، ۳۲سطر(۱۲/۶×۲۱/۷)، اندازه: ۲۰×۲۸/۶سم [ف: ۱۷-۱۵۲]

۱۴۸. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۷۷

خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد فصیح، تا: شنبه ۱۶ جمادی الاول۱۲۴۵ق؛ مجدول، مصحح، محشی با عبارت «منه ره»؛ تملک: شیخ علی بن ملا احمد؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱۱گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱-۲۶۰]

۱۴۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: محمد حسین بن احمد شهدادی، تا: ۱۲۴۶ق؛ با سرلوح، مجدول؛ ۳۲۳گ، ۳۲سطر(۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۹-۱۲۴]

۱۵۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۹

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن علی اکبر، تا: ۱۲۴۷ق؛ ۳۲۰گ، ۳۴سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۲۲۷]

۱۵۱. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نسخ، کا: تقی بن محمد علی حسینی، تا: رجب۱۲۴۸ق، مجدول؛ جلد: مذهب، قطع: رحلی [نشریه: ۷-۵۴۹]

۱۵۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۵۷۱-۱۴/۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: جعفر بن محمد، تا: چهارشنبه ۹ جمادی الاول۱۲۴۹ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸۹گ، ۳۵-۳۶سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۶-۳۵۵۴]

۱۵۳. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۱۷۶

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد علی نوری، تا: پنج‌شنبه ۱۶ شعبان ۱۲۵۰ق؛ جلد: تیماج، قطع: رحلی [نشریه: ۳-۵۷]

۱۵۴. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۹۶

آغازو انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: احمد بن محمد، تا: غره جمادی الثانی ۱۲۵۰ق؛ واقف: علیمردان خان تیموری نصرت الملک؛ جلد: تیماج، ۳۱۷گ، ۳۴سطر(۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: -۴۰۸]

مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۱۱۹

همان نسخه بالا [رشت و همدان: ف: -۱۷۶۱]

۱۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۲۸۰

آغاز:پس از حمد خداوند زمین و آسمان ×× در لغت نظمی کنم همچو لالی عمان / از یک لفظی سه معنی خواه ای صاحب کمال ×× اولش را فتح و کسر و ضم بدین ترتیب دان؛ **انجام:**این چنین نظم بدیعی را کرد نظم ×× تا بود در روزگار از وی همی نام و نشان / هست در وادی عصیان تشنه بر آب مغفرن ×× از سیرابش الهی ای اله انس و جان

کامل؛ خط: نسخ خوش، کا: علی میرزا مرحوم علی خان فتح آبادی، تا: ۱۲۵۰ق، حسب فرموده حاجی اکبر؛ مجدول، محشی؛ مهر: «اللاکبر ۱۲۴۰» (مربع)، «الله اکبر عبده ابوطالب ۱۲۴۹»؛

تملک: مصطفی صفایی خوانساری در ذیحجه ۱۴۰۰ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۴۹۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۸۰]

۱۵۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حاجی علی بن کربلائی علیرضا اورنقی گنجوی، تا: ۱۲۵۱ق؛ جلد: تیماج، ۳۱۰گ، ۳۲سطر(۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۸-۱۴۶]

۱۵۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۷۶-عکسی

آغاز:برابر؛ **انجام:**احد الیسارین و هو ظاهر. تم الجزء الثانی و هو نهایة المجلد الاول، و قد استکبه ...

مجلد یکم؛ خط: نسخ و ثلث، کا: ابوالقاسم بن کاظم موسوی حسینی زنجانی، تا: ۱۲۵۱ق، جا: اصفهان؛ با یادداشت فرزند نویسنده نسخه «ابوطالب محمد موسوی» که کتاب به ارث به وی رسیده، در ۱۲۹۲ق، مهر: «ابوالقاسم بن الکاظم الموسوی»، «وقف کتابخانه مرحوم آقای حاج عبدلارضا خان ابراهیمی اعلی الله مقامه»؛ واقف: حاج عبدالرضا خان ابراهیمی؛ ۴۱۰ص، ۲۹سطر(۱۲/۵×۲۳)، اندازه: ۲۱/۵×۳۳سم [عکسی ف: ۱-۳۴۲]

۱۵۸. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۶۶

آغاز:بسمله و به ثقتی. کتاب الباء باب ما اوله الالف اب؛ **انجام:**الیرقان مثل الارقان و هو آفة تصیب الزرع و داء تصیب الناس ... هذا نهایة الجزء الثالث ...

خاتمه ناقص بوده و تا آخر کتاب قاف را شامل است؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد صفی، تا: ۱۲۵۱ق؛ مهر: کتابخانه مرحوم محمد علی تربیت؛ جلد: چرمی، ۲۴۴گ، ۳۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳-۱۲۲۵]

۱۵۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، کا: علی اکبر بن محمد صادق، تا: غره ربیع الثانی۱۲۵۱ق؛ مهر: «عبده الراجی محمد جعفر»؛ واقف: آقا محمد جعفر بن حاجی بابا؛ جلد: مذهب، ۳۸۰گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۲-۳۸۶]

۱۶۰. شیراز؛ دستغیب، بدرالدین؛ شماره نسخه:بدون شماره

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن ابراهیم حسینی، تا: پنج‌شنبه ۱۱شوال۱۲۵۲ق، به فرموده شیخ ابوالقاسم شیخ الاسلام مملکت فارس؛ مصحح [نسخه پژوهی: ۱-۶۰]

۱۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۵۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد باقر اردبیلی، تا: ۱۲۵۲ق؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ جلد: میشن، ۴۰۳گ، ۲۵-۲۹سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۷سم [ف: ۱۳-۱۹۲]

۱۶۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۵۷

خط: نسخ، کا: علی اکبر بن محمد صادق خوانساری، تا: سه‌شنبه ۲۶ شوال۱۲۵۳ق؛ محشی از «محمد ناصر بن محمد حسین الملقب بناظم الشریعة» در سلخ شعبان ۱۳۰۱ که در بعضی صفحات دیگر نیز حاشیه از وی مکتوب است؛ مهر: «العبد الذلیل حسین بن اسمعیل» (مربع)؛ جلد: روغنی مذهب، ۳۴۳گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱-۴۵]

۱۶۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۳

آغاز:برابر

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۴ق؛ مجدول؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۳۴۳ص، ۲۰و۲۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۲۷۷]

۱۶۴. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۲۳

جلد دوم و از حرف الزاء تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن ملایار علی لنجانی اصفهانی، تا: چهارشنبه ۲۳ رمضان۱۲۵۴ق؛ ۱۷۷گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: -۲۳]

۱۶۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۰۴

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶ق؛ مجدول؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۲۶۲ص، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۲۷۷]

۱۶۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد علی، تا: ۱۲۵۶ق؛ با سرلوح و کتیبه‌ها، مجدول؛ جلد: مذهب، ۴۲۳گ، ۲۸ سطر(۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱۵-۵۱]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۷-۲۱۹]

۱۶۷. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۳۶

بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق [نشریه: ۵-۲۱۸]

۱۶۸. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:۶

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن فضل الله عقدائی یزدی، تا: رجب۱۲۵۷ق، جا: اصفهان قریه کوشک ماربین؛ واقف: شیخ محمد تقی عقدائی، ۱۳۵۰؛ ۳۴۹ص، ۳۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۱/۵سم [ف: -۹]

۱۶۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۶۰-۵۶/۱۰

آغاز:برابر

کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد الملقب بالباقر، مازندرانی، رشتی المسکن، تا: دوشنبه ۲۹ صفر۱۲۵۸ق، ۳۶۱گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف: ۶-۳۵۵۴]

۱۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۷۲۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**و التانیث کسکری منونا و غیر منون و کذا ذفری.

خط: نسخ زیبا، کا: محمد کاظم بن عبدالرؤف معروف به حاجی بابای شیرازی، تا: ۱۲۵۸ق؛ دارای دو سرلوح مذهب، مذهب، مجدول؛ ۸۸۸ص، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۱۷-۱۷۰]

۱۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۲۹
آغاز:بسمله. باب ما اوله الالف ... ارز فی الحدیث العام ارز کما ارز الحیة فی حجرها؛ **انجام:**برابر
خط: نسخ خوش، کا: آغ اولی، محمد حسین بن علی محمد، تا: ۱ رجب۱۲۵۹ق؛ حسب فرمایش ... حاجی محمد هاشم خان نوری؛ دارای یک سرلوح، مجدول؛ کاغذ: ترمه سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۲۹سطر(۱۳×۲۲)، اندازه: ۱۹/۵×۳۱سم [ف: ۱۴-۳۳۴]

۱۷۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۲۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**علی کل حال رفع فی درجات المقربین محله بمحمد الامین صلی الله علیه و آله الاکرمین تم الکتاب.
خط: نسخ، کا: محمد بن احمد، تا: ۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۹۹گ، ۳۴ سطر(۱۳×۲۱)، اندازه: ۱۲۰×۳۱سم [ف: ۱۰-۱۸۲]

۱۷۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۴
کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن هادی، تا: شنبه ۲۲ ربیع الاول۱۲۵۹ق؛ تملک: عبدالله قزوینی مورخ شوال ۱۳۶۰ق؛ ۳۵۴گ، ۳۴ سطر (۱۳×۲۱/۵)، اندازه: ۳۰×۳۰/۵سم [ف: ۱-۶۰]

۱۷۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۸
آغاز:برابر
تمام کتاب با فوائد آن؛ خط: نسخ، کا: سید اسمعیل موسوی حسینی، تا: ۱۲۵۹ق؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۳۹۸ص، ۳۱سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۵سم [ف: ۲-۲۷۷]

۱۷۵. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۹۳
خط: نسخ، کا: ابراهیم بن عبدالغفور یزدی، تا: محرم۱۲۵۹ق، جا: محمود آباد، جهت حاجی محمد حسین؛ ۴۲۸گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۱-۱۵۶]

۱۷۶. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:بدون شماره
از «کتاب الزاء الی آخر»؛ کا: علی محمدملقب به آقاجان، ابن حاجی غلامعلی تبریزی، کاشانی مسکن، تا: سلخ جمادی الثانی۱۲۶۰ق؛ جلد: مذهب، اندازه: ۲۳×۳۵/۵سم [نشریه: ۷-۷۴۴]

۱۷۷. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱۳۶
آغاز:أنت أم أم سالم و الهمزة أصل أدوات الاستفهام و لهذا اختصت باحکام احدها جواز حذفها سواء تقدمت علی ام
خط: نسخ، کا: محمد صادق بن عبدالفتاح (کاتب جلد اول) و محمد مهدی ازمنی استرآبادی (کاتب جلد دوم)، تا: ۱ ربیع الاول۱۲۶۰ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور، ۴۳۱گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: -۸۴]

۱۷۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹۶۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن جعفر بن علاء الدین حسینی واعظ یزدی، تا: دوشنبه ربیع الاول۱۲۶۰ق؛ درپایان فوائدی ادبیه؛ جلد: تیماج مذهب،۵۴۹گ،۲۴سطر،اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۳]

۱۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۶۱
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق،کا:غبار،تا:غره جمادی الثانی۱۲۶۰ق؛مجدول؛واقف: نایینی؛ ۳۲۹گ، ۳۳سطر، اندازه: ۱۳/۷×۲۲/۴سم [ف: ۱۳-۹۶]

۱۸۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۹۵۲
بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی؛ اندازه: ۱۹/۴×۲۵/۹سم [رایانه]

۱۸۱. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۳۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۷ ربیع الاول ۱۲۶۱ق؛ ۳۸۵گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: -۱۰۹]

۱۸۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۶۵۵
آغاز:کتاب الزای باب ما اوله الالف ازر فی الحدیث العلم یازر کما تازرالحیه فی جحرها ای ینضم ویجتمع بعضه الی بعض قال بعض الافاضل کانه اشارة الی ما وقع بعده صلی الله علیه وآله؛ **انجام:**برابر
کتاب «زاء» تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن حاجی محمد بافرانی نائینی، تا: پنج‌شنبهالثانی۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۱گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۴]

۱۸۳. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۶۰
خط: نسخ، کا: احمد بن محمد، بی‌تا، پنج‌شنبه ۴ رجب ۱۲۶۱ق؛ ۲۹۵گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۲-۹۷]

۱۸۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۳۵۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**منوناً و غیر منون و کذا ذقری تم الفوائد الملحقه بحمدالله تعالی.
خط: نسخ خوش، کا: اسماعیل بن عبدالله خوانساری، تا: شنبه ۲۲ شوال۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۹ سطر (۹/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۴-۱۹۵۰]

۱۸۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۲۷
خط: نسخ، کا: محمد باقر بن عبدالکریم دهدشتی، تا: ۱۲۶۱ق؛ با یادداشت رونوشت وقفنامه املاک میرزا منصور خان (شیراز) به خط و امضاء اسماعیل موسوی؛ ۴۰۰گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱-۲۲۷]

۱۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۳۳
خط: نسخ، کا: علی اکبر بن محمد صادق، تا: جمادی الثانی۱۲۶۱ق؛ مهر: «یا اباالحسن»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۴۰۴گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۴۴-۲۰۸]

۱۸۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۲۹
خط: نسخ، کا: احمد بن علی بن محمد صائب خراسانی، تا: ۱۲۶۲ق؛ مجدول، دارای سر لوح؛ مهر: «شفیع یحیی فی الاخرة محمد و العترة الطاهرة» (بیضی)؛ جلد: مذهب، ۳۷۲گ، ۳۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۲-۲۶]

۱۸۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷۷۶
هر دو جزء کتاب؛ خط: نسخ زیبا، کا: محمد علی بن زین العابدین خوانساری، تا: ۱۲۶۲ق؛ تملک: ابوالمجد طباطبایی به سال ۱۳۸۰ با مهر «ابوالمجد الطباطبایی» (بیضی)، سید ابراهیم میر

باقری حسینی شاهرودی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۲گ، ۳۲سطر(۱۳/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۱۶-۴۱۶]

۱۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ مجدول؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: چرمی، ۳۶۳گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۳-۹۴]

۱۹۰. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۱۶۴

خط: نسخ، کا: سید هاشم بن سید ابی القاسم رضوی موسوی، تا: ۱۲۶۳ق [چند نسخه-ف: -۳۳۶]

۱۹۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۲۴۰۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ اندازه: ۲۰/۵×۲۸/۵سم [ف: ۳-۷۶]

۱۹۲. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۸۶

از زاء تا یاء؛ خط: نسخ، کا: یوسف بن محمد قاضی، تا: پایان ربیع الاول۱۲۶۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، قطع: خشتی [نشریه:۳-۵۷]

۱۹۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۲۶۵ق؛ دارای سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: گالینگور، ۳۰۰گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۳]

۱۹۴. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۸۷

جلد دوم، از زاء تا یاء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ مجدول [نشریه: ۳-۵۷]

۱۹۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۹۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**و قد یکون الالف ذا و جهین الالحقاق و التانیث کنتری منونا و غیر منون و کذا ذفری.

خط: نسخ، کا: علی بن میرزا محمد، تا: ۱۲۷۰ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: مولانا محمد در سال ۱۳۰۱؛ مهر: ناصر الدین شاهی؛ ۳۹۴گ، ۳۲-۳۳ سطر(۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۲-۳۵۷]

۱۹۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۴۸۲

کا: عبدالله بن محمد اسماعیل، تا: ۱۲۷۵ق؛ خریداری از سید مرتضی علی حسینی [رایانه]

۱۹۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۲۶

آغاز:و المراد به هنا موضع بعرفة من ناحیة الشام قرب نمرة

حرف کاف تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: میرمحمد ربیع بن میرزا محمد محسن حسینی، تا: دوشنبه ۱۴ جمادی الاول۱۲۷۵ق، به‌جهت میرزا باقر؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۹۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۶-۳۰۵]

۱۹۸. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۷۶

ج ۱؛ خط: نسخ، کا: علی اصغر بن محمد علی سرخه‌ای، تا: ۸ صفر۱۲۷۶ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸سطر(۱۴/۵×۲۵)، اندازه: ۲۰×۲۳سم [نشریه: ۳-۲۱۶]

۱۹۹. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۷۷

ج ۲؛ خط: نسخ، کا: علی اصغر بن محمد علی سرخه‌ای، تا: ۱ ربیع الاول۱۲۷۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۷سطر(۱۵×۲۶)، اندازه: ۲۰×۳۴سم [نشریه: ۳-۲۱۶]

۲۰۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۰۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**فالالف للالحاق نحو رجل عزهاة وامراة سعلاة وقال فی ضیزی وحکی اصلها الضم وحکی تغلب عزهی بلاتاء فهو مخالف لقول سیبویه واذا کان غیر الاوجه المذکورة من الصفة والمصدر والجمع فقد تکون للالحاق نحو معزی بالتنوین وقد تکون للتانیث کالد فلی والشعری وقد تکون الالف ذا وجهین الالحاق والتأنیث

خط: تحریری، کا: ستار بن اسماعیل، تا: شوال۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۰۲گ، اندازه: ۲۳×۳۶سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۳]

۲۰۱. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۲۲

از حرف الف تا پایان حرف راء؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۲۸۷ق؛ ۳۱۸گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۱×۳۱/۵سم [ف: -۲۳]

۲۰۲. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۱۷/۱

بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۴؛ افتادگی: انجام؛ ۱۵گ (۱پ-۱۵پ)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۱۲۸]

۲۰۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۵۴۰

آغاز:برابر**انجام:**و قد یکون للتأنیث کالدفانی و الشعری و قد یکون الالف ذاوجهین الالحاق و التأنیث کنتری منویاً و غیر منون و کذا ذی فری تم و الحمدلله رب العالمین و الصلوه و السلام علی محمد و آله الطیبین و الطاهرین المعصومین الانجبین.

شامل حرف الف تا هـ؛ خط: نسخ خوش، کا: تقی بن محمد علی حسینی، تا: رجب ۱۳۰۴ق؛ مجدول، دارای یک سرلوح؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۹۳گ، ۲۹سطر (۱۱/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱۹-۷۳۷]

۲۰۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۴

خط: نسخ، کا: محمد حسن بن علی اکبر، تا: یک‌شنبه ۱۸ شعبان۱۳۳۹ق؛ مقابله شده؛ ۳۵ سطر (۱۱/۵×۲۱/۵) [ف: -۷۹۵]

۲۰۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۷

آغاز:برابر

تمام کتاب با قسمت فوائد آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ به سال ۱۲۴۰ مهر: «الواثق الراجی محمد رضا»؛ چند ورق اول مطالبی به خط مرحوم اعتضاد السلطنه وزیر بعضی را به عنوان «وزیر علوم» امضاء کرده؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: چرمی، ۳۷۰ص، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲-۲۷۶]

۲۰۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۹۱/۶

آغاز:برابر؛ **انجام:** فشبه کثرة ما یفوح من طیبه بالرش و فی کلام بعض الافاضل

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۰۰گ، ۳۴سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱-۲۱۰]

۲۰۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۵۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**قال سیبویه وهما صفتان اذ لایجی المصدر علی مفعول وقولهم دعه الی میسوره ومعسوره مأول والایسر تفیض الایمن والمیسرة خلاف المیمنة والیسار بالفتح خلاف الیمین ولاتقل یسار بالکسر وفی.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۰گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۳]
۲۰۸. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۳
از ابتدا تا «باب ما اوله الهاء هیه»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۴۳گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف مخ]
۲۰۹. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۲۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**هذا غریب فان غالب الشافعیه اشاعرة و الغالب فی الحنفیة معتزلة و الغالب فی المالکیة قدریة و الغالب فی الحنابلة
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۴۷۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف مخ]
۲۱۰. تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه:۳۲
آغاز:بخصمه ممکتوفا فقال عمراً تعترسه یقول تقمره من غیر حکم اوجب ... عترف فی الحدیث انه ذکر الخلفاء بعده؛ **انجام:**باب الواو مع التاء وترقوله تعالی والشفع والوتر قال ابن عباس ... وقیل الوتر هوالله تعالی والشفع جمیع
از حرف عین تا واو؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۱۲۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [اوراق عتیق: ۱-۹۲]
۲۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵-۱/۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**باب ما اوله الیاء، یسر ... تم المجلد الاول من کتاب مجمع البحرین ومطلع النیرین ویتلوه الجزو الثانی وهو نهایة ... الثالث والرابع فی المجلد الثانی
از اول تا آخر راء؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «عباسعلی» (بیضوی)، میرزا سیدمرتضی تفرشی القمی «مرتضی الحسینی»(بیضوی)، «کاظم بن مرتضی الحسینی»(مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۲۱گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۶-۳۵۵۴]
۲۱۲. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:د-۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**نحو قوله قع فاما ینقفنهم فی الحرب.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ اهدایی: محمد و حسینعلی الهی؛ جلد: مقوای چرمی، ۱۳۳۰ص، مختلف السطر(۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: -۹۵]
۲۱۳. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۱۴۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد حسین موسوی، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۶۶۰ص، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱-۱۶۸]
۲۱۴. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۵۳۸]
۲۱۵. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۶
آغاز:اخبار اجمالی بامور معلومة مضبوطة مأمون علیها من الغلط ... اجوازة تحرکت الوا و فتوهم انفتاح ما قبلها فانقلبت الفاً فالتقی ... فصارت اجازة و فی المحذوف من الالفین الزائدة و الاصلیة قولان؛ **انجام:**نحو معزی بالتنوین و قد یکون للتأنیث کالدفلی و الشوی و قد یکون الالف ذاوجهین الالحاق و التأنیث کتتری منونا و کذا ذفری و الحمدلله
جلد دوم کتاب و از واژه «جهز» تا واژه «صه»؛ خط: نسخ خوانا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ در پایان آن برگ آخر جلد اول الصاق گردیده که کاتب آن محمد صادق بن محمد و تاریخ کتابت چهارشنبه رمضان ۱۱۳۱ می‌باشد، مصحح؛ اهدایی: استاد سید محمد فرزان؛ جلد: تیماج، ۳۲۳گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۴۰]
۲۱۶. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱-ل/۲۷
آغاز:سبب العظم و صم لایبلغ الکسر - قال یعقوب قال الطای و جئة الجراد یدق؛ **انجام:**الا یا اسلمی یا دار می‌علی البلی ×× و لازال منهلابجر عایک القطر
خط: نسخ نزدیک به کوفی، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۳۶۳گ، ۳۱سطر(۹/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱-۳۰]
۲۱۷. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۲۷۶
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: میرزا بابا سبزواری، شوال ۱۲۹۳ق؛ ۲۶سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [تراثنا: س۶ش۳-۱۱۰]
۲۱۸. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۵۷۸
جلد ۱ و ۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۳]
۲۱۹. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۳۴۵
جلد ۱، تا پایان حرف الراء؛ خط: نسخ، کا: اسدالله همدانی، بی‌تا؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۳]
۲۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۰۵۱
از حرف سین تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ فواید آخر را ندارد؛ جلد: مقوایی، ۱۹۱گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۱×۲۹سم [ف: ۲۶-۴۰]
۲۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۵۲۸
آغاز:برابر؛ **انجام:** ای صیره وجیها قوله فلما توجه.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی [رایانه]
۲۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۴۰۷
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۲/۵×۳۴/۵سم [رایانه]
۲۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۲۵۰
بی‌کا، بی‌تا؛ مجموعه آقا رفیع قزوینی استاد اخلاق و فلسفه امام خمینی؛ خریداری از منصوره تالهی معین الدین [رایانه]
۲۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۲۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**الحمدلله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین و سلم تسلیما کثیرا.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [رایانه]

● **مجمع البحرین (مختصر)** / لغت / عربی
majma‘-ul baḥrayn (mx.)

وابسته به: مجمع البحرین و مطلع النیرین؛ طریحی، فخرالدین بن محمد (۹۷۹-۱۰۸۷)

مجمع البحرین شیخ فخرالدین طریحی را به روش خود مجمع به حسب حروف آخر کلمه اختصار نموده است. بیشتر آیات و روایات و بعضی از خصوصیات لغوی را حذف کرده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۶

آغاز:عراجین و کأنه من انعرج الشی ء انعطف، سمی بذلک لانعراجه و انعطافه و نونه زائدة؛ **انجام:**اذا لم تک الحاجات من همم الفتی××فلیس بمغن عنک عقد الذمائم

از حرف جیم تا حرف نون؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ سطرها چلیپا و مستقیم؛ تملک: مصطفی حسینی صفایی خونساری در قم به تاریخ رجب ۱۳۶۵؛ مهر: «مصطفی الحسینی»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۰۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲-۱۲۱]

● **مجمع البحرین و ملتقی النهرین** / فقه / عربی
majma‘-ul baḥrayn wa multaqa-n nahrayn

ابن ساعاتی، احمد بن علی بن ثغلب، - ۶۹۴ قمری
ebn-e sā‘atī,ahmad ebn-e ‘alī ebn-e saqlab (- 1295)

اهدا به: سید امیر شرف آل عباس ابوالقاسم عبدالله

تاریخ تألیف: رجب ۶۹۰ق؛ محل تألیف: بغداد

رساله مختصر و مهمی است در مسائل فقهی حنفی بسیار مورد نظر حنفیه، و جامع بین مختصر قدوری و منظومه نسفی با اشاره به اختلاف در مذاهب، و رموز مخصوص برای فقهاء.

آغاز:الحمدلله جاعل العلماء انجماً للاهتداء زاهرة و اعلاماً للاقتداء ظاهرة و حجة علی الحق قاطعة ...

انجام:تم قسم الباقی علی سهام من بقی منهم و الله اعلم بالصواب قال المصنف رحمه الله هذا آخر مجمع البحرین و ملتقی النیرین و قد اتیت به علی ما اسسته من تلک القواعد و اجتهدت فی التوفیق بین المسائل الشوارد و لم اترک من الکتابین الا مسائل یسیرة طرحتها عمدا و مسائل اخر غیرت صیغها قصدا اوزدت فیها قیدا ایثار للاصح من المذاهب و الاقوی و تحریا للاحتیاط فی الفتوی وانا ملتمس ممن ینقله ان لایهمل واجب الاعراب فان المتشابه فیه جمة و خصوصا فی جناساته الخطیة فان الاحتیاط فیها ختم والله هو المشکور علی افاضة نعمه و المسئول خاتمة السعادة بفضله و کرمه و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم تسلیما کثیرا.

[معجم المؤلفین ۴/۲؛ کشف الظنون ۱۵۹۹/۲-۱۶۰۰؛ تاریخ الادب العربی، بروکلمان ۳۵۸/۶؛ الاوقاف العامة بغداد ۵۲۸/۱؛ الاوقاف العامة موصل ۷۷/۴]

شرح و حواشی:

۱- شرح مجمع البحرین و ملتقی النهرین؛ ابن فرشته، عبداللطیف بن عبدالعزیز (-۸۰۱)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۳۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابو الرضا مظفر بن سید علی جوینی، تا: جمعه ۱۱ شعبان۷۲۴ق؛ از روی نسخه‌ای که از روی نسخه مؤلف تصحیح شده بود و مؤلف در پایان آن اجازه‌ای داده بود، توسط کاتب تصحیح و مقابله شده، و همچنین عبدالوهاب بن علی حنفی نسخه را با نسخه عماد الدین عبدالوهاب سیواسی و نجم الدین زکریا ارزنجانی مقابله نموده و این کار را به روز سه شنبه ۲۷ صفر ۷۵۲ به پایان برده؛ مهر: «عبدالرحمن» (هشت گوش)، «وقف ولی الدین پاشا» (مربع بزرگ)؛ واقف: ولی الدین پاشا؛ جلد: تیماج، ۱۸۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۰-۳۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۰

از طهارت تا فرایض؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۸ صفر ۷۳۲ق؛ محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۳۷گ، ۱۵سطر(۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [سنا: ف: ۱-۲۵۵]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۹ شعبان۷۴۳ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، مجدول، ۱۰۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۳۸-۳۴۱]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۴۵

آغاز:الذی طاف اقلها ... فصل فی الجنایات علی الاحرام اذا طیب المحرم عضوا یجب علیه دم؛ **انجام:**برابر

از میانه‌های حج تا فرایض؛ خط: نسخ، کا: عبدالمحسن بن بدیع الدین، تا: ۲۹ ذیقعده۷۴۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با رمز «هـ مصطفی»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۷۸گ، ۹سطر (۸×۱۱)، اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [ف: ۸-۵۶۲]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۲۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**و علیه السعایة فی نصفه و لها میراثها و مهرها و قالا نصف المیراث ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ و۹؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد بن ... دمشقی انصاری، ابراهیم بن شرف الدین الامام؛ مهر: «... الملک العلالم» (بیضی)؛ ۹۳گ، ۱۹سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۳۳-۶۱]

۶. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه:۱۷۶

خط: نسخ و نستعلیق، کا: خلیل ابن اولیا، تا: ۸۶۳ق [ف: -۵۹]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۳۸/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و نجعل ما تراه الحامل استحاضةً لا حیضاً و لو تحلل طهر فی الأربعین فهو نفاس و جعلا ...

کتاب طهارت می‌باشد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: سمرقندی، ۷گ (۳۲–۳۸)، ۱۵سطر، اندازه: ۷×۱۲/۵سم [ف: ۲۹–۲۰۷]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۰۶

آغاز و انجام: برابر

نام مؤلف در فهرست نیامده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۲؛ با شعر نظام الدین مدرسی در ستایش این کتاب؛ تملک: سید یحیی بن سید احمد آغا توپچی در ۱۲۴۹، حاجی علی مفتی در ۱۰۰۲؛ جلد: تیماج، ۱۹۳گ، ۱۱سطر [ف: ۱۱–۹؛ فهرست رایانه‌ای، ۸۹۶]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۷۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۲۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱۷–۳۳۷]

۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۳۲–۸/۴۲

آغاز:بسمله کتاب الوقف. الوقف جائز ولزومه بالقضاء او بعد الموت اذا علق به وقال هو لازم مطلقاً فیخرجه عن ملکه بالقول ... الوقف عند ابی حنیفه هو حبس العین علی ملک الواقف؛

انجام:یصر بمنزله الوقف علی مصالحه فیجوز وقال محمد یصح ویجعل الموجود منه امراً یصرف الثلث الی مصالح المسجد تصحیحاً لکلامه تم هذا آخر مجمع البحرین وملتقی النیرین وقداثبت به ... علی ماسبق به بیانه فی صدر الکتاب

جلد ۲ از کتاب الوقف تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ فهرست مطالب این جلد درآغاز نسخه درج شده با تاریخ ۱۲۳۱؛ جلد: تیماج، ۳۰۲گ، ۲۳–۲۹سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: ۵–۲۶۶۴]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱–۱/۳۱

آغاز:بسمله الحمدلله وسلام علی عباده الذین اصطفی. اما بعد فانه لما کان علم الفقه من أشرف ماینط به عزایم ذوی الهمم و؛

انجام:مقدار کفایته علی قدر حاله وانما لم یعین مقداراً معلوماً لاختلاف احوال الناس فی ذلک. والله اعلم. یلیه فی الجزء الثانی کتاب الوقف

جلد اول از کتاب الطهارة تا کتاب الهبة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نسخه کهنه است؛ مصحح؛ نسخه متعلق به کتابخانه ابوالفتح سلطان محمدخان است؛ جلد: تیماج، ۲۰۹گ، ۳۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۵–۲۶۶۳]

● مجمع البحرین و ملتقی النهرین / کلام و اعتقادات / فارسی

majma‘-ol bahrayn va moltaqa-n nahrayn

گیلانی، نظر علی بن محسن، – ۱۲۱۷ قمری

gīlānī, nazar ‘alī ebn-e mohsen (- 1803)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۶۵۲

آغاز:ثنا می‌کنم مبدع پاک را ××فروزنده اوج افلاک رااالحمدلله الواجب وجوده الباسط جوده ... اما بعد این چند کلمه کلماتی است بهم بافته و از مهر مرحمت مهر سپهر رسالت ترتیب یافته؛

انجام:و به هزار گونه درد در رسند و به وصل یاران دور افتاده آرزومند بوده سمند قلم او را پیش از این درمیدان تحریر مقاصد جولان غیر مقدور فالمأمور معذور.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ذیقعده۱۳۰۰ق؛ جلد: تیماج، ۴۵۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳۳/۱–۱۴۸]

● مجمع البحور / شعر / فارسی

majma‘-ol bohūr

جنگ شعرهای: عماد الدین غزنوی، خاقانی، نظامی، مسعود، کاتب، تاج الدین بخاری، شهاب الدین، سراجی، سعد کافی، خاقان، سید حسن غزنوی، رشید وطواط، ملک الشعراء، شهاب الدین مهمره، کمال الدین اسماعیل، عبدالرزاق، سید حسن غزنوی، خاقانی، مسعود سعد سلمان، سیفی نیشابوری، خاقانی، مسعود سعد سلمان، سیفی نیشابوری، خاقانی، انوری، معزی، سوزنی، خداوند زاده مهران، نظامی، افضل العصر سید حاجب، سنائی، عطار، استاد علی فتحی، ظهیر کاملی، شهاب الدین ادیب صابر، رشید وطواط، خاقانی، عمادی، تاج الدین بخاری، منوچهری، روحانی، عمدة الملک ملک الشعراء عمید لومکی، جلال قصاب، سید عزالدین علوی، اختیاری، یوسف سباغ، خاقانی، حکیم سوزنی، ادیب صابر، ظهیرالدین فاریابی، سید اشرف الدین حسن، نظامی، شهاب الدین مهمره، سید حسن غزنوی، شمس الدین طبسی، خاقانی، مسعود سعد سلمان، ناصرالدین خسرو، ادیب ظهیری، سید السادات و ملک الشعراء و الفضلاء عز علوی، ختم الشعراء شهاب الدین مهمره، مسمط منوچهری (صنعت تقسیم) عنصری، خواجه ادیب صابر، عبدالواسع، تقسیم مسلسل از مختاری، خواجه حکیم سوزنی، مسعود سعد سلمان، عسجدی، کمال، سلیمان، قاضی یحیی جیلانی، خواجه حافظ شیرازی، عراقی، غیاث، حسن، ناصر، شمس خسرو، امیر معزی، عبدالواسع، مسعود سعد سلمان، روحانی، نصیر ادیب، تاج الدین بخاری، سید غزنوی، عنصری، امیر معزی، کاتبی، وقوعی، طوسی، شامی، انوری، لطفی شیرازی، ضمیری اصفهانی، سلمان ساوجی، عجزی، پیامی، نظیره مولانا طرزی، حیرتی، عهدی، شیخ معزی، محتشم، امیر حسن دهلوی، کمال، انوری، شیخ کمال خجند، نیز انوری، میرشاهی، سلیمان، کمال اسمعیل، سلمان ساوجی، عادلی، بابا نقیبی، شرف الدین یزدی، لسانی، نیکی، ناصر، شریف، حسن، نظام، آصفی، نقیبی گیلک، ملک قمی، محتشم، وحشی، امیدی، شمس بغدادی، امیر خسرو، حسین قاضی مشهور به منطقی، لسانی، نظام، شمس بغدادی، آصفی، طرفی، کمال غیاث شیرازی، اوحدی، رشیدالدین وطواط، حسن، کاتبی، دشت

بیاضی، میلی، حیدر، ملک علی، فغانی، شیخ آذری، طرقی، حیاتی، اهلی، نرگسی، عهدی، بغدادی، کرمی بیک، فهمی کاشی، جمال صوفی، غزالی، عهدی، قانعی، آهی، میرهادی، طوسی، امیدی، گوهر، شیخ اوحد الدین کرمانی، جامی، هاتفی، مجیر بیلقانی، حسن دهلوی، ریاض، حیدر کلوخ، اهلی خراسانی، عبدالواسع جبلی، قلج ارسلان، مولاحسام الملة والدین، حیرتی، رشکی همدانی، سید محمد جامه باف، قاسم بیک حالتی، ابوبکر ازرقی، حالتی، ابوالفرج رونی، معین الدین، شهودی سبزواری، نگاهی، حزنی اصفهانی، رضائی کاشانی، پیامی، حیرتی، حیرانی قمی، آهی، صبوحی، سعید سعد، شرف، شرقی بغدادی، میر مهتری، میر صالح، میر جلالی مصور، شریف، نیکی.ماده تاریخ جلوس شاه اسماعیل در ۹۸۴ در ۳۱ بیت از محتشم و هجو فردوسی از محمود غزنوی جز آنچه که مشهور است در آن هست.

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۵۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ قطع: رحلی [نشریه: ۷-۲۱۹]

● **مجمع البدایع** / بلاغت / فارسی

majma‘-ol badāye‘

لاهوری، لطف الله بن احمد، ق۱۱ قمری

lāhūrī,lotf-ol-lāh ebn-e ahmad (- 17c)

این رساله را از رساله مجمع الصنایع نظام الدین احمد حسینی صدیقی در بدیع گرفته و مشتمل است بر یک «مقدمه» و ۲ «باب»: مقدمه در تقسیم کلام؛ باب ۱. در بدایع لفظی؛ باب ۲. در بدایع معنوی.مؤلف در این کتاب نام اشخاص و کتاب‌هایی را یاد می‌کند و نمونه‌هایی از اشعار خویش و دیگران را می‌آورد از آن جمله از شیخ فیضی و کتاب سواطع الالهام و مواد الکلام او و سحر حلال خویش که مشتمل بر نظم و نثر است و همچنین از صاحب استرآبادی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۱/۳-طباطبائی

آغاز:بسمله الحمد لله رب العالمین ... اما بعد می‌گوید فقیر لطف الله مهندس ابن استاد احمد معمار لاهوری که این رساله ایست مختصر در بدایع و صنایع موسوم به مجمع البدایع ماخوذ از مجموع (مجمع) الصنایع تالیف وزارت پناه ... شیخ نظام الدین احمد بن شیخ محمد سالح سلمه الله؛ **انجام:**راقم این رساله و محرر این شیرین مقاله روز اول ایاز خواسته بود ... و به همین مصرع این نامه را بلکه این کتاب را ختم نمود. تمت علی ید العاصی سید رضا حسین ذاکر.

خط: نستعلیق متوسط، کا: سید رضا حسین ذاکر، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۷گ (۵۹پ-۸۵ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۲۲-۱۶۷]

● **مجمع البراهین** / حدیث / فارسی

majma‘-ol barāhīn

عقیلی شیرازی، محمد حسین بن محمد هادی، ق۱۲ قمری

‘aqīlī šīrāzī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad hādī (- 18c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۵۸

آغاز:بسمله، الحمدلله رب العالمین الذی رفع درجه نبینا محمد علی درجات الاولین؛ **انجام:**و الصلوه و التحیه علی رسوله محمد و آله الطیبین الطاهرین و سلم تسلیما.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۹۶ق؛ جلد: مقوا [رایانه]

● **مجمع البکاء** / تاریخ معصومین / فارسی

majma‘-ol bokā’

شیرازی، محمد

šīrāzī, mohammad

در چهل مجلس در مقتل به فارسی.

[فهرستواره منزوی ۱۷۵۶/۳]

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:-۶۱۷۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۵۰گ، ۱۰سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: -۱۶۱]

● **مجمع البلاغة** / ادبیات / عربی

majma‘-ul balāġa

در مترادفات جمل فصیحه و کلمات بلیغه، نسخه مهم ادبی که مؤلفش معلوم نیست و در فهرست‌های نسخ عربی اسم آن دیده نشد، این کتاب که شاید نظیرش در کتابخانه دیگر موجود نباشد اساس و مبدأ مؤلفات ادبیه‌ای است که در این موضوع تدوین شده مانند «الالفاظ الکتابیة» تألیف عبدالرحمن بن عیسی بن حماد همدانی و کتاب «الالفاظ المترادفة» و «تهذیب الالفاظ» ابن سکیت و «فقه اللغة» ثعالبی و «نجعة الرائد فی المترادف و المتوارد» شیخ ابراهیم یازجی. متضمن شانزده حد: ۱. حد العقل وضده و ما یتعلق بهما؛ ۲. حدالنطق؛ ۳. حد الاسماء و الرفعة و الضعة و الاخلاق المحمودة و المذمومة؛ ۴. حد المال والرغبة فیه و عنه و ما یتعلق بذلک؛ ۵. حدالعطاء و الاستعطاء و ما یتعلق بهما؛ ۶. حد الحرب و اربابها و آلاتها و ما یقرب منها؛ ۷. حد المودة و انواعها و ما یضادها من ذلک؛ ۸. حد الحسن و القبح و الشباب و الشیب؛ ۹. حد القرابة و شرف الابوة و دناتها و الدعوة و احوالها؛ ۱۰. حد المطعوم و آلاته و اللهو و اللباس و الطیب و ما یتعلق به؛ ۱۱. حد النکاحالطلاق و ما یتعلق بهما؛ ۱۲. حدالمشی و المفاوز و نحوه؛ ۱۳. حدالتقوی و الزهد و الدین و الدهر و

تقلبه من الهم و الصبر و المرض و الموت؛ ۱۴. حد السماء و انوائها و النار و البناء؛ ۱۵. حد الحیوان؛ ۱۶. حد فنون مختلفة. جلد نخستین که شامل بیست و سه «قسم» است بدین گونه شروع می‌شود:«الاول حد العقل و ضدهله عقل وجول و معقول و حجی و نهی و حصاة و اصاة هو و عاء عقل غیر ذی سقط، له عقل راجح و لب ناجح، له عقل رصین و حلم رزین، تسریل النهی و ارتدی التقی، له من اللب وزیر رشید و ظهیر سعید، هو اعقل من ابن عباس و امجن من ابی نواس، هو فی فسحة من حجاه وسعة من نهاه، و ابعدهم مسافة غور عقل، بعید مسافة الرای، له من عقله رقیب علی شهوته یهدیه الی الهدی و یرده عن الردی غلب العقل علی صیغته و جری فی لبه روح الادب».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۰

آغاز:اولین صفحه دیباچه افتاده و صفحه دوم چنین ابتدا شده: فقر انتخبتها و ما انتهیت الیه من اعلام حبر اقتصبتها و جمعتها و ما وجدته فی کلام البلغاء من لفظ یعد فی السحر الحلال والعذب الزلال صممته الیه فعملت من ذلک کتاباً مبوباً سمیته مجمع البلاغة و متی عن یبت یزول حسنه اذا قطع سلکه ذکرته قرب فقرة لایروق منظرها الا منظومة؛ **انجام:**نجز کتاب مجمع البلاغة بحمدلله وعونه و صلواته علی سیدنا محمد و آله و رحم الله من دعا لکاتبه بالرحمة و المغفرة امین و رقع الفراغ منه فی ذی الحجة من سنة ۵۷۳ و لله الحمد ما اختلفت یمین و شمال و له الشکر ما هبت جنوب و شمال

خط: نسخ، بی کا، تا: ۵۷۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ نام مؤلف درفهرست ذکر نشده است؛۱۵۶گ،۱۹سطر،اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲-۱۷۴]

● **مجمع البلاغة** / کلام و اعتقادات / فارسی

majma‘-ol belāqat

محنت ساوجی، حسین، ق۱۳ قمری

mehnat-e sāvajī,hoseyn (- 19c)

تاریخ تألیف:۱۲۴۲ق

رساله‌ای کوتاه در امامت و مناقب ائمه و مثالب نواصب و دشمنان که دردیباچه آن از فتحعلی شاه قاجار و فریدون متوفی الممالک و شیخ احمد احسائی (با عنوان‌های بلند) و شیخ علی احسایی فرزندش یاد شده است. داستان‌هایی از ستمگری‌های عرب‌های بدون آن زمان در آن دیده می‌شود. در دیباچه فارسی نام کتاب و ناظم و گردآورنده یاد گردید. در پایان چند لغز است.

آغاز:بسمله الحمدللهالناظم لشریعة ا لدین بوجود العلماء الاخیار و الحافظ لملة الاسلام باهتمام فضلاء الامصار و الاعصار الکافل لامور البرایامن العبید و الاحرار و الموجد لما یحتاجون الیها من النعم الجلیة ...

انجام:طریق اقتصار و اختصار گزیده و در تفصیلش به اجمال کوشیده.

[فهرستواره منزوی ۵۱۰/۹]

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۲۵۶/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق عالی، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۲ق؛ مصحح، محشی ازمؤلف، نسخه حاضر مسوده مؤلف بوده وخطخوردگی دارد؛ ۳۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۴]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۸۸

خط: نستعلیق، کا: سید حسین بن حبیب الله حسینی ساوجی، تا: ۱۲۴۳ق، جا: کرمانشاه؛ مجدول، با سرلوحی با گل و بوته؛ جلد: مذهب، ۹۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵-۵۱۱]

← مجمع البیان ≻ مجمع البحرین

● **مجمع البیان فی تفسیر القرآن = مجمع البیان لعلوم القرآن** / تفسیر / عربی

majma‘-ul bayān fī tafsīr-il qur’ān = majma‘-ul bayān li-‘ulūm qur’ān

طبرسی، فضل بن حسن، ۴۶۸؟ - ۵۴۸ ؟ قمری

tabarsī,fazl ebn-e hasan (1076 - 1154)

تاریخ تألیف: سه‌شنبه ۶ رجب ۵۳۶ق

از تفسیرهای مهم ادبی و قدیم شیعه می‌باشد و از تأویل‌های متأخران کمتر در آن یافت می‌شود. از این روی در دوره صفویه و قاجاریه توجه لازم به آن نمی‌شده است و به عکس امروز که روش قدیم درعلوم مذهبی بیشتر مورد توجه واقع شده این کتاب و کتاب تبیان شیخ طوسی مانند بیشتر کتاب‌های دانشمندان پیشین مورد توجه شایان گردیده است.مصنف درمقدمه آن می‌گوید: درایام جوانی عشق مفرط و علاقه زیادی به مطالعه تفاسیر داشتم تفاسیری را که سابقین از علماء امامیه تألیف کرده‌اند هر یک را مختصر و وافی به اداء حق قرآن نیافته چرا که فقط به ذکر بعضی از اخبار در ذیل آیات پرداخته‌اند جز حضرت شیخ اجل سعید ابوجعفر محمد بن حسن طوسی قدس الله سره که کتاب تبیان را تألیف و آن را متضمن اسرار بدیعه معانی وتحقیقات شافیه درالفاظ قرآن قرار داد وقناعت به نقل مطالب بدون توضیح و تحقیق و بیان آنها ننموده ولی چون درمیان مطالبش غث وسمین را از یکدیگر جدا نکرده و در آنچه ذکر کرده‌اند صلاح را از فساد تمییز نداده والفاظی را در بعضی از موارد استعمال فرموده که وافی به مقصود نیست وگذشته از همه اینها آن را به ترتیب خوبی مرتب نساخته واز زوائد مبری ننموده از این جهت درنظر وقلوب اهل دانش ومعرفت جای خوبی پیدا نکرد لذا بر آن بودم که تفسیری تألیف نمایم که مشتمل بر خصوصیات ذیل باشد ولی حوادث روزگار وعوائق

پی در پی مرا از این باز می‌داشت تا اینک که سالم از شصت تجاوز کرده چون دیدم که حضرت سید اجل ... ابومنصور محمد بن یحیی بن عبدالله الحسین ... طالب چنین تفسیری هستند و مرا به تألیف آن وادار فرمودند بر خود لازم دانسته که اطاعت امر حضرت معظم له را نمایم با استعانت از خداوند تبارک وتعالی شروع به انجام خدمت و آرزوی دیرینه خود نموده وتفاسیر را جمع‌آوری کرده و این تفسیر را با مراجعه به آنها تألیف نمودم وبحمدالله مشتمل گردید بر تمام علوم قرآنی از قرائت واعراب ولغة وغوامض ومشکلات آن وبیان معانی وشأن نزول وبیان اخبار وارده در آیات به طرق شیعه امامیه وذکر قصص وحکایات آن و آثار وحدود و احکام حلال و حرام وطعن بر مخالفین وبیان آیاتی که شیعه امامیه به آنها بر صحت اعتقاد خود در فروع و اصول از معقول ومنقول استشهاد می‌کنند ولی با کمال اعتدال واختصار که حد وسط بین ایجاز واطناب است.

طرز این تفسیر آن است که در هر سوره پس از آن که مکی یا مدنی بودن آن را بیان و تعیین عده آیات آن را نمودند یک یا چند آیه آن را نقل و بدواً قرائت کلمات آن را درتحت عنوان «القرائة» بیان، پس از آن در تحت عنوان «الحجة» دلیل هر یک از قراء را بر قرائت خود ذکر کرده، پس از آن درتحت عنوان «اللغة» لغات مشکله آن را معنی نموده وپس از آن در تحت عنوان «الاعراب» مطالب نحوی وادبی آن را ذکر فرموده، پس از آن در تحت عنوان «المعنی» بیان مراد آیه و تأویلات آن وذکر قصص مذکوره در آن را می‌نماید و در ذیل بسیاری از آیات درتحت عنوان «النزول» شأن نزول آن را نیز ذکر کرده‌اند. دربعضی از موارد مناسبت پی در پی منظم کردن آیات را ذکر کرده‌اند. پس از آن آیه بعد از آن را نیز به همین نحو تفسیر وبیان می‌نمایند و خود مؤلف درتعریف آن می‌فرمایند: واین کتاب بحمدالله برای ادیب عمده وبرای نحوی عده وبرای قاری بصیره وبرای عابد ذخیره وبرای متکلم حجة وبرای محدث محجة وبرای فقیه دلالة وبرای واعظ آلة است. دراین کتاب بی‌شمار به اشعار فصیح عربی استشهاد شده و مشتمل بر ده جزء است.در اول کتاب هفت فن در موضوعات متعلق به تفسیر و مفسرین آورده است. سال اتمام تألیف این کتاب چنان که خود مؤلف در آخر بدان تصریح کرده‌اند سال ۵۳۶ در ماه ذیقعده بوده است.تفسیر شامل تمامقرآن استو در ده جزء نوشته شده:جزء ۱. حاوی سوره فاتحه و بقره؛ ۲. حاوی سوره ال عمران؛ ۳. حاوی سوره نساء و مائده؛ ۴. حاوی سوره‌های انعام، اعراف و انفال؛ ۵. حاوی سوره‌های توبه، یونس، هود و یوسف؛ ۶. از اول سوره رعد تا آخر سوره مریم؛ ۷. از اول سوره طه تا آخر سوره قصص؛ ۸. از اول سوره عنکبوت تا آخر سوره مومن؛ ۹. از اول سوره حم سجده تا آخر سوره صف؛ ۱۰. از اول سوره جمعه تا آخر قرآن.

آغاز:الحمد الله الذی ارتفعت عن مطارح الفکر جلالته و جلت عن مطامح الهم عزته ...

چاپ: مشار عربی، صص۷۸۹-۷۹۰؛ تبریز، سنگی، ۱۳۱۱ق، رحلی، ۶۱۶ص؛ (ج۲): دارالخلافه طهران، ۱۲۶۷ق؛ ۱۲۷۲ق، ۵۳۲ص؛ ۱۲۶۸ق؛ تهران، سنگی، ۱۳۱۳، ۶۳۵ص؛ (ج۲): دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۲۴۸، رحلی، ۵۳۳ص؛ طهران، سنگی، ۱۲۷۵، رحلی، [۵۵۶ص]؛ [تهران]، سنگی، ۱۳۱۲، رحلی، ۶۳۵ص

[الذریعة ۲۴/۲۰؛ دانشنامه قرآن وقرآن پژوهی ۷۵۱/۱؛ ریحانة الأدب ۳۷/۴ و ۳۹/۴؛ کشف الظنون ۱۶۰۲/۲؛ مکتبة امیرالمومنین ۲۱۶/۴-۲۱۹؛ الاوقاف العامة بغداد ۱۴۵/۱؛ الاوقاف العامة موصل ۲۸/۴؛ دنا ۷۳/۸- ۸۸ (۴۱۲ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- مجمع البیان (مختصر)؛ خواجگی شیرازی، محمد بن احمد (-۱۰)

۲- شرح شواهد مجمع البیان؛ شریف وحید، محمد حسین بن محمد طاهر(-۱۱)

۳- مجمع البیان (ترجمه)؛ یزدی، محمد تقی بن محمد مقیم (-۱۲)

۴- مفصل البیان فی علم القرآن؛ قزوینی، عبدالوهاب بن عبدالعلی (-۱۳۰۶)

۵- افضل التفاسیر؛ افضل الملک، غلامحسین بن مهدی (۱۲۷۹-۱۳۴۸)

۶- قراضة النضیر و خلاصة التفسیر

۷- مجمع البیان (ترجمه)

۸- مجمع البیان (منتخب)

۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱۳۶/۳-۵۹۵۴

از سورة الواقعه آغاز تا سورة ناس؛ خط: نسخ، کا: قطب الدین تاج الاسلام محمد بن حسین بن حسن کیدری بیهقی سبزواری، تا: پنج‌شنبه ۱۵ ذیقعده ۵۸۶ق؛ افتادگی: آغاز(اندکی پیش از تفسیر «احد»)؛ مقابله شده با اصل خط طبرسی در روز شنبه ۱۹ جمادی الثانی ۵۸۷، با رساله‌ای در پایان در تفسیر سورة التوحید به عربی گویا از خود کیدری، نسخه در ۲۳ جمادی الثانی ۵۹۴ برنصیرالدین (دام علوه) خوانده شده؛ تملک: میرزای قمی؛ واقف: میرزا ابوطالب؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۰۷گ، ۲۰سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: -۱۶۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۲۶۶

آغاز:سورة الرعد مکیة کلها عن ابن عباس و عطا و قال الکلبی و مقاتل مکیة الا آخر آیة منها نزلت فی عبدالله بن سلام

از سوره رعد تا آخر تفسیر؛ خط: نسخ معرب، کا: محمد بن ابی نصر بن محمد حافظ، تا: دوشنبه ۱۸ ربیع الثانی ۶۵۴ق؛ جلد: مذهب، ۳۲۰گ، ۳۸سطر، اندازه: ۳۲/۵×۳۴سم [ف: ۳۵-۲۶۰]

۳. یزد؛ محمود آبادی، میرزا حسن؛ شماره نسخه:۲۷

از سجده تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: یحیی بن حسین بن عشرة بحرانی، تا: آغاز محرم۶۵۶ق [نشریه: ۴-۴۵۴]

۴. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۴۸
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ ۲۲۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۱/۵×۱۴/۵سم [ف: -۴۱]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۵۸
از سوره طه است تا آیه «قل للمؤمنین یغضوا ...» (جزو۷)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۴۷گ، ۱۲سطر(۶×۱۱)، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۸-۵۷۳]

۶. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۹۲
از آیه ۱۸۳ سوره بقره تا آیه ۲۶۹ سوره بقره؛ خط: نسخ، کا: علی بن حسن بن احمد بن مظاهر حلی، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ ۱۰۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۲-۳۸]

۷. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۰۹
جزء پنجم کتاب؛ خط: نسخ، کا: علی بن حسن بن احمد بن مظاهر حلی، تا: قرن ۸؛ ۲۵۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۱-۹۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۶۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷-۷۳]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۲۳
آغاز:السبت، و روی عمر و بن زید عن أبی عبدالله، قال: [انی لارکب فی الحاجة] التی کفاها الله، ما أرکب فیها الا التماس؛ **انجام:**قال الباقر، معناه المعبود الذی أله الخلق عن درک ما هیته و الاحاطة بکفیته و تقول العرب: أله الرجل إذا تحیر فی الشیئ فلم یحط علماً و له إذا فزع ذلی شیء، قال: و الاحد الفرد المتفرد ...
جزء دهم تفسیر و از اواخر سوره جمعه تا تا اواخر سوره اخلاص؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه نخستقرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۲۴۱گ، ۲۱سطر(۱۱×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۳/۵سم [ف: ۳۳-۶۰]

۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۶۵
تفسیر سوره رعد تا آخر سوره مؤمن که آخر جزء هشتم از اجزاء ده گانه کتاب است؛ بی‌کا، تا: ظاهراً قرن ۸؛ افتادگی: آغاز (یک ورق افتاده)؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: چرمی، ۴۸۹ص، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۱-۱۷۱]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۷
آغاز: بسمله. قوله عزوجل. یا ایها الذین آمنوا کتب علیکم الصیام؛ **انجام:** و روی ان سعید بن جبیر و الضحاک اجتمعافی.
از آیه ۱۸۳ سوره بقره «یا ایهاالذین آمنوا کتب علیکم الصیام» یعنی آغاز جزء دوم تفسیر تا تفسیر آیه ۱۱۰ از سوره یوسف «حتی اذا استیأس الرسل ...» یعنی نزدیک به پایان جزء چهارم از آن؛ خط: نسخ، کا: حسن بن علی بن یوسف بن علوی اسدی، تا: قرن ۸ جا: مدرسه جسر حله معروف به صاحب الزمان؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۴۶گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۴×۳۲سم [ف: ۱-۵۴۸]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۳۱
از آغاز قران با پایان سوره بقره؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۴ رمضان۷۰۷ق؛ مصحح، برگ آخر را عبدالحسین بن شیخ سلطان حویزی به تاریخ ۱۱۴۷ در اصفهان نوشته؛ تملک: زین العابدین بن عنایت الله حسینی، محمد طاهر بن محمد ابراهیم همدانی، ابوالقاسم بن میرزا حسن؛ جلد: تیماج، ۱۷۴گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۳×۳۲سم [ف: ۹-۲۸]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۴
آغاز: ولکن الظالمین بآیات الله یجحدون، و لقد کذبت رسل من قبلک فصبروا علی ما کذبوا؛ **انجام:**و الامل فی أن یوفق لتشمیر الذیل و ادراع اللیل اقبالا علی اتمام بقیته و تهیئة اسباب تتمته.
از آیه «ولکن الظالمین بآیات الله یجحدون» [الانعام: ۳۳] تا آخر سوره یوسف؛ خط: نسخ معرب، کا: حسن شیعی سبزواری (شاگرد علامه حلی)، تا: اواخر جمادی الثانی۷۳۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ بعضی از لغات در حاشیه بفارسی ترجمه شده؛ جلد: مقوایی، ۱۸۸گ، ۴۰سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۱-۳۳۹]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۴۴
آغاز:و جعل الظلمات و النور یعنی اللیل و النهار ,عن السدی و جماعة من المفسرین، و قیل الجنة و النار عن قتادة و انما قدم ذکر الظلمات، لانه خلق الظلمة؛ **انجام:**یستثنی اصحاب الفرائض و العصبیة من بدایة و ذلک خلاف الظاهر، ان الله بکل شیء علیم، ظاهر المعنی و اکثر هذه السورة فی قصدة بدر.
جزء چهارم تفسیر و مشتمل بر تفسیر سوره انعام، اعراف و انفال می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن علی بن حسن طبرسی (یکی از نوادگان مؤلف)، تا: ۷۳۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ این نسخه در کتابخانه اخوان موسوی زنجانی میرزائی بوده؛ مهر: «بالله حسن طنی ۱۰۳۹»(بیضوی)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲۵۲گ، ۱۹سطر(۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۳۳-۴۶۲]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۲۲
آغاز:سورة السجدة، مکیة عدد آیاتها أربع و خمسون آیة کوفی، ثلاث حجازی، آیتان بصیری شامی، اختلافها آیتان حم کوفی، عاد و ثمود جازی کوفی؛ **انجام:**فآمنت طائفة من بنی اسرائیل بمحمد و کفرت طائفة به، فاصبحوا قاهرین لعدوهم بالحجة و القهر و القلبة، و بالله التوفیق، تم الجزء التاسع ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۴ شوال۷۳۷ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۲۴۳گ، ۲۱سطر(۱۱×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۳/۵سم [ف: ۳۳-۵۹]

۱۵. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۸۶
از آیه ۲۷ سوره روم تا پایان سوره غافر؛ خط: نسخ، کا: علی بن حسن بن احمد بن مظاهر، تا: ۷۳۷ق، جا: حله؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۰۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲-۳۳]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۷۴
از سوره عنکبوت تاسوره (ص)؛ خط: نسخ معرب نازیبا، کا: علی بن احمد بن یحیی بن علی مزیدی، تا: ۱۷ ربیع الاول۷۳۹ق؛ مصحح، با آثار بلاغ؛ تملک: محمد جواد به تاریخ ۱۲۳۸، یادگار

نجم خاتون به تاریخ ۱۲۳۸؛ عبدالله بن علی الحنفی کتاب را مطالعه نموده؛ جلد: تیماج، ۲۲۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۲-۷۹]

۱۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۹ ـ ب

از آیه «قالوا سبحانک لاعلم لنا الا ما علمتنا»تا آیه «یوم ینفع الصادقین صدقهم»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۵رمضان۷۸۶ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۹۷گ، ۳۳سطر (۱۵/۵×۲۴/۵)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱-۴۱۴]

۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۹۳

آغاز:متقارمه و من شدده فقال تسالون؛ **انجام:**یکون مقدوراً القوله تعالی خالق کل شیء عن ابی علی الجباسی.

از اوایل سوره نساء تا اواخر سوره مائده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمر قندی، جلد: مقوایی، ۲۵۵گ، ۲۱ سطر(۱۱/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۰-۳۷۴]

۱۹. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۴۹

انجام:علی هذه الاوصاف التی ذکرها هو الذی یحییکم و هو الذی یمیتکم فاولکم من تراب و آخرکم الی تراب.

از آغاز سوره عنکبوت تا اواسط سوره مؤمن؛ خط: نسخ نزدیک به نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۸ یا ۹؛ افتادگی: انجام؛ ۱۶۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۱۲۹]

۲۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۵۹

آغاز:برابر

تمام تفسیر قرآن کریم؛ بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۹؛ دارای یک سرلوح، مجدول؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: خان بالغ، جلد: تیماج، ۸۸۸ص، ۲۹سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۵/۵سم [ف: ۱-۱۶۹]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۴۵

آغاز:عند الجمیع قال ابن عباس الایة منها و هی قوله و اذا قیل؛ **انجام:**اذا اتاه ملکان فقعد احدهما عند رأسه و الآخر عند رجلیه فاخبراه بذالک و انه فی سر (سوره فلق)

سوره یس تا سوره الفلق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ دارای سرسوره، مجدول؛ مهر: «عبده الراجی محمد صادق»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مذهب، ۲۸۳گ، ۲۹سطر(۱۳/۵×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱۱-۴۷]

۲۲. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۶۹

آغاز:الحمدلله الذی ارتفعت عن معارج الفکر جلالته وجلت عن مطامح اللهم عزته و تعالت عن مشابهة الانام صفته؛ **انجام:**و علی مقدورات غیره بان یقدر علیهاو بمنع منها و یمکن منها و قیل معناه انه قادر علی کل شیء یصح ان یکون مقدورا له کقوله خالق کل شیء عن ابی علی الجبایی. تمت

جلد اول و جلد سوم از کتاب؛ خط: نسخ کهن، کا: محمد بن حسین عز استرآبادی، تا: صفر ۸۸۹ق؛ تملک: مرتضی بن احمد حسینی رشتی، عبدالمومن، ابوعلی ناصر الدین بن محمد بن محمد بن الشیخ عیسی کعبی فی النجد مسنا؛ جلد: تیماج، ۵۱۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: -۱۲۲]

۲۳. اصفهان؛ ابوالبرکات، رضا؛ شماره نسخه:۸

از ابتدای کتاب تا تفسیر سوره نساء؛ خط: نسخ نازیبا، کا: حسین بن حیدر،تا: قرن ۱۰؛ ۱۲۹گ، ۲۵سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف:۱۶]

۲۴. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۵۴۱۵

از ابتدای قرآن تا مقداری از آیه ۱۷۲ (لیس البران تولو ...) سوره بقره؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۶۸ص، ۲۲ سطر (۱۲/۵×۲۶)، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۱-۲۹۴]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸۱۵

آغاز:بسمله سورة الانعام و هی ... عن ابن عباس غیر ثلث آیات و ما قدر و الله حق قدرة الی آخر الثلث آیات؛ **انجام:**و تفصیل کلی شیء ای و بیان کل شیء یحتاج الیه من الحلال و الحرام شرایع الاسلام و هدی ای و دلالة و رحمة ای نعمة ینتفع بها المؤمنون علما و عملا لقوم یؤمنون انما خصهم بذلک لانهم المنتفعون به دون غرهم و بالله التوفیق و هو حسبی و نعم الوکیل تمت.

جزء ۲ (سوره انعام تا سوره یوسف)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ دارای سرلوح، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۸۵۰ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱۷-۲۳۶]

۲۶. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۷۴

آغاز:یلد و لم یولد و لم یکن له کفوا احدا و اساله باوضح بیان و افصح لسان علی نبیه و صفیه؛ **انجام:**کیف یواری ای یغطی و یستر سوأة اخیه ای عورة اخیه و قال الجبائی یرید جیفة اخیه لان کان ترکه

از آغاز فاتحة الکتاب تا اواخر سوره مائده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۶۸۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۱-۱۵۳]

۲۷. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲۰۳

سوره انبیاء تا سوره شعراء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۱۳۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۱-۱۵۹]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۳۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**و العصمة و حسبنا الله و نعم الوکیل و الحمد الله رب العالمین.

از آغاز قرآن کریم تا پایان سوره یوسف؛ خط: نسخ، کا: محمد فرزند جلال الدین محمود، حسینی کبریتی، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی؛ با این جمله: «کتاب عاریه است نزد حقیر محمد الموسوی از جناب شیخ الاسلام المسمی بحاجی میرزا علی اکبر سلمه الله تعالی البته بایست به ایشان برسد»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۴۱۴گ، ۳۹ سطر(۱۵/۵×۲۸)، اندازه: ۲۲/۵×۳۵سم [ف: ۲۹-۵۲۱]

۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۱۱۷

آغاز:برابر؛ **انجام:** قال من مات بغیر وصیة.

از اول کتاب تا اواسط تفسیر آیه ۱۷۶ سوره بقره؛ بی‌کا، تا: احتمالاًقرن ۱۰؛ ۲۰۲گ، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱۱-۶۶۳]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۷۷۵

آغاز:و معناه سنن الله هذه السنه فی الامم الماضیه کلها؛ **انجام:**انک ولی الانعام ذوالجلال و الاکرام حسبنا الله و نعم الوکیل و صلی الله علی محمد نبینا و آله اجمعین.
از اواخر تفسیر سوره مؤمن تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۰؛ مجدول؛ واقف: فاضلخان؛ جلد: تیماج، ۴۲۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۱۱-۶۶۹]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۷۷۴

انجام:التی قدخلت فی عباده نصب سنه علی المصدر.
از تفسیر سوره طه تا اواخر سوره مؤمن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۰؛ مجدول؛ واقف: فاضلخان؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۸۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۱-۶۶۸]

۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۰۶۰

آغاز:پس از بسمله و آیه: ثلث آیات کوفی ایتان فی الباقین القراة (کذ)؛ **انجام:**منهم علیه و للا اثر ... بحمد الله و توفیقه.
از تفسیر سوره اعراف تا آخر سوره مریم؛ خط: نسخ، کا: خواجه زین علی شهاب الدین لویری،تا:قرن۱۰،مجدول؛واقف: فاضلخان؛ جلد: تیماج، ۵۴۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱۱-۶۶۷]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۵۲

از ابتدای قرآن تا آخر سوره آل عمران؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً نیمه دوم قرن۱۰؛ یادداشت شهادتین سید مصطفی ابن سید علی به سال ۱۱۳۷؛ جلد: مقوایی، ۲۹۰گ، ۲۷سطر (۱۴×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۶-۹۳]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۶

آغاز:یقتضی الوجوب ظاهراً فهذا من کتاب الله؛ **انجام:**و للنساء نصیب مما اکتسبن و اسالوا الله من فضله.
از اول کتاب تا آیه ۳۱ سوره نسا؛ خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: قاضی نورالله شوشتری، شوال ۱۰۱۱؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مذهب، ۱۸۹گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۵×۳۶سم [ف: ۱-۵۴۸]

۳۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۳۷

آغاز:برابر؛ **انجام:** ومعناه یبین کل شی یحتاج الیه من امور الشرع فانه مامن شیئی یحتاج الخلق الیه من دینهم الا وهو.
خط: نسخ مایل به ثلث، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۰؛ افتادگی: انجام؛ محشی به نشانه‌های «ص» و «ق»؛ جلد: تیماج، ۱۴۴گ، ۲۳سطر(۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲-۴۶۴]

۳۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۹۷

تا آیه ۲۰۰ از سوره آل عمران؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن عبدالله بن فتح الله بن عبد الملک بن اسحق بن عبدالملک الواعظ، تا: دوشنبه ۸ جمادی الثانی۹۲۰ق؛ مصحح؛ مهر: شیخ فضل الله نوری (مربع بزرگ)؛ جلد: تیماج، ۲۶۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۹-۷۹]

۳۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۴۵

آغاز:بها المکافات فاولئک هم المضعفون ای فاهلها هم المضعفون یضاعف لهم الثواب و قیل المضعفون ذوو الاضعاف فی الحسنات؛ **انجام:**ما من مؤمن الا و لقلبه فی صدره اذنان، اذن ینفث فیها الملک و اذن ینفث فیها الموسواس الخناس فیؤید الله المؤمن بالملک و هو قول الله سبحانه و ایدهم بروح منه، اخر الکتاب و الحمد لله ...
از آیه ۴۱ سوره روم تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۴ محرم۹۴۳ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، و با عبارت «وقع الفراغ من مقابلته مع المنتسخ منه ضحوة یوم الخمیس الثامن عشر من شهر جمادی الأخری من سنة اربع واربعین و تسعمائة هجریة بعون الله و توفیقه و الحمد لله رب العالمین کثیراً و علی کل حال، حرره صاحب هذا الکتاب ... حسین بن محمد المدعو بشیخ ...» مقابله شده، بادستخط ملا صدرا شیرازی صدرالمتألهین با عبارت «الفقیر إلی الله الغنی محمد بن ابراهین المشتهر. بالصدر الشیرازی عفی عنه»؛ مهر: «العبد محمد العقیلی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۳۸۳گ، ۲۷سطر(۱۰/۵×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۳۳-۴۶۳]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۴۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**لانهم المتنافعون دون غیرهم
از اول قرآن تا آخر سوره مبارکه یوسف؛ خط: نستعلیق، کا: علی بن حسن کرمانی، تا: سلخ ربیع الاول۹۵۳ق؛ با سرلوح مذهب، مذهب، مجدول؛ واقف: نایینی؛ ۶۱۰گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۴-۴۵۱]

۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۶۳۰

از سوره طه تا سوره صف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۵۳- ۹۷۰ق؛ مصحح، با نشانی بلاغ؛ تملک: محمد موسوی زنجانی به تاریخ ۲۴ شوال ۱۳۴۳ با مهر «ابوالقاسم محمد الموسوی» (بیضوی) ؛ جلد: تیماج، ۴۷۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۷/۵سم [ف: ۲۲-۱۹۷]

۴۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۸۷-ف

نسخه اصل: نسخه آقای حاجی میرزا حسن محمود ابادی یزدی مدرس. از جزو نهم تا پایان قرآن: جزو دهم؛ کا: یحیی بن حسین بن عشرة بحرانی، تا: آغاز محرم۹۵۶ق؛ ۳۴۸گ [فیلمها ف: ۱-۳۷۴]

۴۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۴۷۱

جزء ۳ و ۴؛ خط: نسخ، کا: احمد بن عبدالحسین حلی، تا: دوشنبه ۲۷ جمادی الثانی۹۵۶ق، جا: کلکنده دکن؛ مصحح؛ اندازه: ۲۰×۳۸سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۷]

۴۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۹۹

آغاز:بسمله، سورة السجدة مکیة؛ **انجام:**انه ولی الانعام ذی الجلال والاکرام ... وصلی الله علی نبینا محمد وآله اجمعین وصحبه الاکرمین ...
خط: نسخ، کا: یحیی بن حسین بن عشیرة بحرانی، تا: محرم۹۵۶ق؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: تیماج، ۳۴۸گ، ۲۳سطر(۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۲-۵۰۴]

۴۳. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۱۳۱

آغاز:بسم ... الحمدلله ... سورة الرعد مکیة کلها عن ابن عباس و

عطا و قال الکلبی؛ **انجام:**اردنا اهلاکهم فحکم هولا و ... تمت المجلد السادسة ... ظاهرا و باطنا
از سوره رعد تا سوره مریم؛ خط: نسخ، کا: متطبب کرمانی، تا: محرم ۹۵۹ق؛ ۱۲۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۶سم [ف: -۱۰۲]

۴۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۹۳

خط: نسخ، کا: سیرجانی، عبدالاحد بن برهان الدین، تا: ۹۶۰ق [ف: ۳-۱۰۴]

۴۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۷۳

آغاز:عن العلم و اهله و قال الحسن لم یبعث نبیا من اهل البادیة و لا من اهل الجن و لا من النساء
نسخه اصل: کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی - قم ۳۱۹۰. از اوایل آیه ۱۱۰ سوره یوسف تا آخر تفسیر سوره مریم؛ خط: نسخ نازیبا، کا: عبدالله بن عبدالکریم، تا: ربیع الثانی۹۶۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با امضای بلاغ؛ ۲۱۲ص [عکسی ف: ۶-۲۱۶]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰

خط: نسخ، کا: کی قباد بن علی بحرآبادی، تا: ۹۶۴ و۹۶۳ق؛ مجدول، با سرلوح؛ مهر: نظر علی؛ جلد: گالینگور، ۲۴۳گ، ۳۸سطر (۱۶×۲۷)، اندازه: ۲۵×۳۶سم [سنا: ف: ۱-۲۸۷]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۹

آغاز:برابر؛ **انجام:** اعظم درجة عندالله من غیرهم من المؤمنین الذین.
از آغاز تفسیر تا اوایل سوره انعام؛ خط: نسخ، کا: نورالله بن غیاث الدین محمود میبدی، تا: جزء اول: جمادی الاول ۹۷۹ و جزء دوم: رجب ۹۶۰ و جزء سوم: ۹۶۳ق؛ مجدول؛ واقف: خواجه شیخ احمد تونی، آغاز قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۴۴۲گ، ۲۳-۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱-۵۵۰]

۴۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۹۱

آغاز:هذاالقرآن القرآن نصب لانه وصف لمعمول اوحینا وهو هذا اوبدل اوعطف؛ **انجام:**انک ولی الانعام ذوالجلال و الاکرام و حسبنا الله و نعم الوکیل و صلی الله علی نبینا ...
خط: نسخ، کا: کیقباد بن حاجی علی بحر آبادی جوینی کاتب عتبه رضویه، تا: ربیع الاول ۹۶۵ق، جهت تولیت آستان رضوی امیر اسدالله اصفهانی؛ مجدول، مصحح، مقابله شده، دارای سرلوح؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۶گ، ۳۹سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۷سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۶]

۴۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۷۷

آغاز: ... و اللیل اذا یسر و ذلک ما کنا نبغ لاتقول و اللیل اذا یغش ... (و الله جعل لکم مما خلق ظلالاً)؛ **انجام:**و اذن ینفث فیها الوسواس الخناس فیؤید الله المؤمن بالملک و هو قول الله سبحانه (و أیدهم بروح منه)؛ تم الجزء العاشر و الحمدلله أولاً و آخراً باطناً و ظاهراً.
نیمه دوم قرآن مجید از آیه ۸۱ سوره نحل تا پایان قرآن؛ خط: نسخ خوش، کا: غیاث الدین محمد فرزند محمد، عربشاهی حسینی، تا: شنبه ۱۶ محرم ۹۶۶ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان «لمحرره»؛ یادداشتی از حسین جعفری محصل مدرسه صمصامیه عراق [اراک] به تاریخ ۱۸ رجب ۱۳۵۶؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲۰۸گ، ۴۵سطر(۱۹×۲۹/۵)، اندازه: ۲۸×۴۰سم [ف: ۳۰-۲۹۷]

۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۴۸

آغاز:بعد از بسمله: سورة الرعد مکیة کلها عن ابن عباس؛ **انجام:**نبیک صلواتک علیه و آله یوم الزلفی انک ولی الانعام
از سوره رعد است تا آخر قرآن؛ خط: نستعلیق، کا: طالعی یزدی، تا: ۹۶۷ق، جا: احمد نگر؛ دارای پنج سرلوح، مجدول، مذهب؛ واقف: نایینی؛ ۵۶۱گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۴-۴۵۱]

۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۵۲۲-۲۳/۴۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**عن جمیع المناهی والزواجرو الائتمار بجمیع الاوامر ثم لتبع جمیع ذلک الفلاح والنجاح وبالله التوفیق وحسبنا الله ونعم الوکیل نعم المولی ونعم النصیر.
ازحمد تا آخر آل عمران؛ خط: نسخ، کا: امین الدین محمد بن حبیب الله سیفی، تا: ۹۶۷ق؛ تملک: محمد بن فضل الله عقدایی یزدی درسال ۱۱۵۶، محمد بن میر عبد الحسین حسینی در۱۱۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۲۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۶-۳۵۵۶]

۵۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۳۶

سوره مائده؛ بی کا، تا: ۹۶۸ق؛ قطع: رحلی [ف: -۲۱۵]

۵۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۹

آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم.سورة الجمعة مدنیة وهی احدی عشر آیة بالاجماع فضلها ابی بن کعب عن النبی صلی الله علیه وآله قال ومن قرأ سورة الجمعه اعطی عشر حسنات بعدد من اتی الجمعة وبعدد من لم یأتها؛ **انجام:**قال رسول الله صلی الله علیه وآله ما من مؤمن الا ولقلبه فی صدره اذنان، اذن ینفث فیها الملک واذن ینفث فیها الوسواس الخناس فیؤید الله المؤمن بالملک وهو قوله سبحانه وایدهم بروح منه.
از اول سوره جمعه تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: حسین بن سعد الدین محمد غفاری، تا: ۱۴ ذیقعده۹۷۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۲۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۶]

۵۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۴۰

آغاز:سورة یوسف علیه السلام مکیة، و قال المعدل عن ابن عباس غیر أربع آیات نزلت بالمدینة؛ **انجام:**قال رسول الله صلی الله علیه و آله: ما من مؤمن إلا و لقلبه فی صدره أذنان، أذن یبعث فیها الملک و أذن یبعث فیها الوسواس الخناس.
از آغاز سوره یوسف علیه السلام تا پایان قرآن کریم؛ خط: نسخ، کا: محمد فرزند جلال الدین محمود، حسینی کبریتی، تا: ۶ صفر۹۷۵ق؛ باقلم‌خوردگی، مصحح، با علامت بلاغ؛ تملک: محمد باقر بن محمد تقی الحسینی، ملک احمد بن جاشورا اورجانی، حسین بن ملک احمد بن محمد بن ملک احمد؛ مهر: «محمد ابراهیم»(مربع)، «نور الهدا» (بیضی)، «عبده محمد»(بیضی)،

«الملک الحق المبین ... عبده رستم» (بیضی) که خریداری نموده کتاب را «از قلندر بیک ولد ابدال بیک توکلی، حاکم سابق جام»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مذهب، ۳۸۱گ، ۳۹سطر(۱۵/۵×۲۷/۵)، اندازه: ۲۵×۳۶/۵سم [ف: ۲۹-۵۲۲]

۵۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۵۵

جزء یک تا شش؛ خط: نسخ، کا: محمد بن قوام الدین بن محمود بن قوام الدین بن محمود بغدادی لیثی غروی، تا: ربیع الثانی ۹۷۶ تا جمادی الاول ۹۷۸ق؛ ۵۰۰گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱-۲۲۷]

۵۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۵

آغاز:برابر**انجام:**فعرفوا عند ذلک انه قد جاء وقت حمل امرئته بیحیی فمکث ثلثة ایام لایقدر علی الکلام

پنج جزء از ده جزء تفسیر مجمع البیان و مقداری از جزء ششم آن که از اول قرآن کریم تا آیه ۹ از سوره مبارکه مریم (و قد بلغت من الکبر عتیاً) می‌باشد و در آخر هر جزئی تاریخ فراغت مؤلف، و سپس تاریخ فراغت نویسنده را از کتابت آن ثبت نموده؛ خط: نسخ، کا: حاج محمد بن حاج قوام الدین بن محمود بن قوام الدین بن محمود البغدادی اللیثی اصلا و الغروی منشأ و مولدا، تا: ۲۸ صفر ۹۷۷ق؛ جلد: میشن، ۱۰۰۰ص، ۳۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [فهرست عراقی: ۱-۷۷]

۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۵۴

آغاز:بسملة، سورة طه مکیة عدد آیها مائة و اربعون آیة شامی و خمس ثلاثون کوفی و اربع حجازی و اثنان بصری اختلافها احدی و عشرون آیة؛ **انجام:**فیؤید المؤمن بالملک و هو قوله سبحانه و ایدهم بروح منه آخر الکتاب تم الجزء العاشر ... و تقدر الفراغ منه یوم الخمیس منتصف ذی القعدة من سنة ست و ثلاثین و خمس مائة ... انک ولی الانعام ذو الجلال و الاکرام ... العلی العظیم.

سوره طه تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد بن قوام الدین بن محمود بن قوام الدین لیثی، تا: ۹۷۷-۹۷۸ق، کاتب جلد ۹ علی بن قوام الدین حلی لیثی در پنج‌شنبه هشتم جمادی الثانی ۹۷۷؛ مصحح، محشی؛ تملک: یونس بن حسن جزایری و دیگران؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۳۲۳گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۴۳] و [ف ۲۲-۳۸۸]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶

همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۰۷]

۵۸. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۳۰م

خط: نسخ، کا: علی بن حاج قوام الدین بن محمود عاقولی لیثی حلی، تا: ۹۷۹-۹۸۰ق؛ اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۶۳]

۵۹. تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه:۲۰۳۴۷

نسخه نیمه دوم؛ خط: نسخ، کا: زین العابدین بن امیر بن عماد، تا: یک‌شنبه نزدیک به پایان رجب۹۸۲ق، با سرلوح، مجدول؛ واقف: محمد طاهر بن محمد نصر اردبیلی، ۱۱۷۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۸۰ص، اندازه: ۲۴/۷×۳۶/۹سم [نشریه: ۲-۲۱۳]

۶۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۲۴۲

جلد اول و دوم؛ خط: نسخ، کا: علی بن ابراهیم بن عبدالله بن ثامر بحرانی،تا:چهارشنبه۲۲جمادی الاول۹۸۳ق؛افتادگی:آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۴۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [ف: ۲۶-۲۰۵]

۶۱. ساوه؛ کتابخانه هاشمی نژاد؛ شماره نسخه:۳۶

آغاز:سورة النساء و هی مدینة کلها و قیل انها مدینة؛ **انجام:**العرش المعظم الذی تعبد الله الملائکة.

خط: نسخ زیبا، کا: علی بن ابراهیم بن عبدالله بن ماهر بن علی بحرانی اوالی، تا: چهارشنبه ۱۷رمضان۹۸۳ق؛ افتادگی: انجام؛ با گواهی بلاغ حسین عاملی در آخر جز چهارم: «بلغ بخط مؤلفه قبالا الی هنا حسین العاملی»، محشی از صحاح و نهایه و ق، مجدول؛ جلد: تیماج، ۳۴۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [اوراق عتیق: ۲-۴۸۰]

۶۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۹۷

از آغاز تا پایان مجلد یکم؛ خط: نسخ، کا: سبزواری استرآبادی، علاء بن علاء حبیب، تا: دوشنبه ۷رجب ۹۸۴ق، جا: توس؛ محشی؛ تملک: محمد امین تبریزی، محمد سعید؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۵۳گ، ۲۵سطر(۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱۰-۱۶۴۶]

۶۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۰۸

از سورة الجمعة تا پایان تفسیر؛ خط: نسخ، کا: علی بن حسن بن نظام الدین بن عبدالعالی کرکی عاملی، تا: چهارشنبه ۲۴ شعبان۹۸۵ق؛ تملک: حسام الدین حسن خان در ۱۰۵۹، حسین بن معصوم در تهران در محرم ۱۲۵۱؛ مهر: محمد جعفر؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۲۳گ، ۱۴سطر(۸×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۷-۱۳۰]

۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۸

آغاز:سورة التوبه مدنیه کلها و قال یعقوب الا آیه و هی لقد جاء کم؛ **انجام:**لا یلتبس علیه شی. تم الجزو السابع ... حامداً و مصلیاً و مسلماً

از آغاز سوره توبه تا پایان سوره قصص؛ خط: نسخ، کا: علی بن حسن بن نظام الدین بن حسین بن عبدالعالی، تا: ۹۸۴-۹۸۵ق؛ از حسن بن قاسم حسینی عاملی در سال ۱۰۱۸ به شیراحمد تونی منتقل شده؛ واقف: خواجه شیخ احمد تونی؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۴۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱-۵۴۹]

۶۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۹

خط: نسخ، کا: نعمة الله حمرة العمیدی، تا: ۹۸۵ق، و مقداری از سوره انعام تا آخر سوره یوسف نوشته محمد امین بن محمد علی در ۱۰۵۴؛ اهدایی: اخوان مصلائی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۵۰۷گ، ۳۵سطر(۱۲/۵×۲۴)، اندازه: ۲۲×۳۸سم [ف: ۱-۱۵۲]

یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۱۳۵
همان نسخه بالا [نشریه: ۴-۳۹۴]

۶۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۴۱
از آغاز تا سوره مائده؛ خط: نسخ، کا: علی بن یونس حسینی، تا: چهارشنبه ۸ ذیقعده۹۸۶ق؛ جلد: گالینگور، ۲۲۴گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۵-۳۰۷]

۶۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۶۴
شامل دو جزء پنجم و ششم، شامل سوره های: توبه، یونس، هود، یوسف، رعد، ابراهیم، حجر و نحل تا آیه ۱۰۵ (۷ آیه از آخر سوره افتاده است)؛ خط: نسخ، کا: محمد بن نصرالله بن محمد بن محمد قاسم بن ناصربن سلامه ملقب به شویعری زبیدی حایری، تا: دوشنبه ۲ ربیع الاول۹۸۸ق؛ تملک: عبدالله بن صالح به تاریخ ۱۱۲۸؛ امضای عبدالکریم تبریزی؛ مهر: «عبده الراجی محمد صادق» با تاریخ ۱۲۳ شاید ۱۲۰۳ باشد؛ جلد: تیماج، ۱۵۷گ، ۳۱سطر(۱۴/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۱-۴۲۶]

۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۸۰
آغاز:الی من فعل الاحسان و لیس فیه انه لا تصل الی من جمع الاحسان و الاساة (کذا)؛ **انجام:**کما یقال انا اشکر فلا نا الجمیل ولایشکره علی افعاله ... ختم الله سبحانه سورة بنی اسرائیل بالتحمید و التوحید و ذکر القرآن و افتتح سورة الکهف ایضا بالتحمید و التوحید ... تلک الجنس بالجنس.
از آیه ۵۸ سوره اعراف تا پایان سوره «اسراء» و اول «کهف» است، ۵-۶؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن قوام الدین بن محمود بن قوام الدین حلی، تا: جمعه ۱۲ محرم۹۸۹ق؛ افتادگی: آغاز ووسط؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۳۱گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲۲-۳۹۶]

۶۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۵-۶/۵
آغاز:تنزل کل یوم منزلاً الی آخر المنازل فلا تجاوزه وترجع الی اول المنازل ... قوله تعالی وهو الذی مدالارض وجعل فیها رواسی؛ **انجام:**وجزیل الذخر والاجر اعتصاما ً بعروتک واغتناماً لشفاعة نبیک صلواتک علیه وآله اجمعین.
از «قوله تعالی وهو الذی مد الارض وجعل فیها رواسی وانهارا ومن کل الثمرا ت ...»تا آخر قرآن کریم؛ خط: نسخ، کا: محمد بن قوام الدین بن محمود لیثی، تا: رجب۹۹۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ تملک: حسن بن علی خادم جیلانی در۱۰۴۸؛ جلد: تیماج، ۴۴۱گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف: ۶-۳۵۵۹]

۷۰. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲-ت/۱۸
آغاز:ثم بعثناکم بعد موتکم لعلکم تشکرون؛ **انجام:**و عیسیلیس کذالک و لذالک لم یعلم ما ... الله بعلمه ثم قال حکایه عن عیسی
خط: شکسته نستعلیق بدخط، کا: ابو اللطیف - عبد الکریم شریف ابن ابراهیم، تا: ۹۹۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۳۹۳گ، ۲۷سطر(۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱-۲۲]

۷۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲۱۲-۳۷/۲
آغاز:بسمله سورة الرعد مکیة کلها عن ابن عباس وعطا وقال الکلبی ومقاتل مکیة لا آخر منها فی عبدالله بن سلام وقال؛ **انجام:**فیؤید الله المؤمن بالملک وهو قوله سبحانه وایدهم بروح منه. تم الکتاب مجمع البیان ... هو للمؤمنین مبشراً ونذیر وللکافرین مخبراً بالسعیر.
رعد تا ناس؛ خط: نسخ، کا: تاج الدین بن جلال الدین بن شریف حسینی نجفی، تا: جمعه ۲۶ شوال۹۹۳ق(نسخه جدیدتر به نظرمی‌رسد)؛ مجدول، مصحح؛ مهر: «المتوکل علی الله الهادی زینل الحسینی الاسترآبادی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱۶گ، ۳۷سطر، اندازه: ۲۳×۳۹سم [ف: ۶-۳۵۵۸]

۷۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۶۹-۲۴/۶۹
آغاز:بسمله وبه نستعین فی التتمیم سورة العنکبوت مکیة کلها فی قول عکرمة وعطا والکلبی ومدینة فی احد القولین عن ابن عباس وقتاده ومکیة الاعشرة آیات؛ **انجام:**وخسر هنالک الکافرون بدخول النار واستحقاق النعمة وفوت الثواب والجنة وبالله التوفیق وحسبنا الله ونعم الوکیل ونعم المولی ونعم النصیر تمت المجلد الثامنة من تفسیر ... المعصومین اجمعین والحمدلله رب العالمین
جزء هشتم از سوره عنکبوت تا مؤمن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوا، ۹۲گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۶-۳۵۵۷]

۷۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۵۷۱
انجام: و لقد علمنا الباقین عن مجاهد و الضحاک وقتادة ...
از سوره الرعد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوایی، ۱۹۱گ، ۲۰سطر(۱۱/۵×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۳-۹۹۲]

۷۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۵
آغاز:برابر؛ **انجام:** او لایرون انهم یفتنون فی کل عام مرة اومرتین ثم لا یتوبون و لا هم یذکرون ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۵۶۹گ، ۲۹سطر(۱۵×۲۸)، اندازه: ۲۳/۵×۳۸سم [ف: ۱-۱۵۰]

۷۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۵۷-۵۶/۷
آغاز:بالاجماع اختلافها ثلاث آیات الم کوفی و تقطعون السبیل حجازی مخلصین له الدین بصری شامی
از اول سوره مبارکه عنکبوت تا اواسط سوره شریفه فلق؛ خط: نسخ،کا:محمد بن علی بن احمد حسینی،تا:قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۷۷گ، ۳۳و۳۱سطر، اندازه: ۲۳×۳۸سم [ف: ۶-۳۵۶۰]

۷۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۸۲-۲۲/۲
آغاز:بسمله سوره مریم هی مکیة بالاجماع عدد آیها وهی ثمان وتسعون آیة عراقی شامی والمدنی الاول وتسع مکی والمدنی الاخیر. اختلافها ثلاث آیات؛ **انجام:**لااله الا هو ای لا معبود الاهو وحده لا شریک له کل شیء معالک الاوجهه ا ی کل شیء فان.
از سوره مرطم تا نیمه قصص؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور، ۱۶۰گ، ۲۴سطر، اندازه:

۱۷×۳۰سم [ف: ۶-۳۵۵۸]

۷۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۸۴۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۵۸۵گ، ۲۵ سطر(۱۰/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۳-۹۵۵]

۷۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۷

آغاز: اقرب الی المیت فی النسب کان اولی بالمیراث؛ **انجام:** وعدالله ای وعدالله ذلک لایخلف الله وعده بظهور الروم علی فارس ولکناکثر الناس ...

از سوره توبه تا سوره روم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۲۷۸گ، ۳۵سطر(۱۷×۲۷)، اندازه: ۲۶/۵×۴۰سم [ف: ۱-۱۵۱]

۷۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۸۰۴

جلد آخر آن است از اول سوره تبارک الذی بیده الملک تا اواخر سوره فلق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده، کاغذ اصفهانی، مهر: «بصیر الممالک»؛ ۱۵۳گ، ۲۹ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: ۳-۹۳۳]

۸۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۹۷۹۳

از آغاز تا سوره یونس، ناقص؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: محمود مشکات، ۳۸/۱۰/۲۹؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب،۴۶۲گ،۳۱سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۳۰×۳۱سم [ف: ۵-۵۱۲]

۸۱. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۲۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**الإخرة الجار والمجرور یتعلقما یتعلق به اللام فی قوله له وماله فی موضع خبر للمبتداء ...

از ابتداء تا آیه ۲۰۲ سوره بقره؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ واقف: زین العابدین بن نجم الدین، ۱۰۹۸؛ جلد: تیماج، ۲۵۴گ، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف مخ: -۱۷۳]

۸۲. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۷

آغاز:وتفرقت ما شئته ولم ینقدح زنده وامرأته فی الطلق فرأی ناراً من بعید کانت عندالله نوراً وعند موسی ناراً

ازآیه ۱۰ سوره طه تا پایان سوره مؤمن؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق بن عبدالله تونی، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۰۳گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۵×۳۸سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۱۲]

۸۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۹

از سوره اسراء تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۹۶گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۴/۸×۳۸سم [ف: ۱-۴۶۹]

۸۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۹۲۶

از سوره رعد تا پایان جلد ششم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، برگ پایانی به خط عبدالجواد بن عبدالرحیم باغبادارانی اصفهانی به روز عید غدیر ۱۳۱۳ بازنویسی شده؛ ۱۸۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۳-۶۸۹]

۸۵. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۰۲

از آغاز سوره طه تا پایان سوره فصلت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۹۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۳-۵۱۹]

۸۶. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۵

انجام:قال رسول الله (ص) لعلی قل اللهم اجعل لی عندک عهدا واجعل لی فی قلوب المومنین ودا فقالهما علی (ع) فنزلت

از آغاز سوره انعام تا اواسط سوره مریم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵۵گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۸/۵×۳۶سم [ف: -۱۱]

۸۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۵۹۹

انجام:و دخول الشبهة التی تغطی علی الحجة حتی لا یکون لها فی النفس منزلة و منها التقلید لمن ترک النظر فی الامور ...

از سوره طه تا اواخر سوره مؤمن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۴۷۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۲-۴۳۷]

۸۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۴۷۳

تصحیح شده. جزء اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۷]

۸۹. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۴۶۹

مریم تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۶]

۹۰. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۹۷م

جلد ۲؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ اندازه: ۲۳/۵×۳۵سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۶۳]

۹۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۷۲

آغاز: و سکون الحاء و تخفیف الراء و هو قراءة علی (ع) و ابن عباس؛ **انجام:** اما تسع قول الله: ادعونی استجب لکم الی آخر الآیة و قال هی.

از اواخر سوره طه تا اوایل سورة المومن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، دارای بلاغ؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۸۹گ، ۲۵سطر(۱۳×۱۸)، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: -۴۶۷]

۹۲. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۴۳

آغاز: و ابن زید و ثالثها انهما الرجلان؛ **انجام:** نحو ان الانسان لفی خسر او علی حد دخولهما فی العباس فلا یجوز.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ نسخه در رمضان ۱۱۲۱ق تصحیح و مقابله شده، این تفسیر با ۲۷۲ جلد کتاب دیگر توسط تقی بن محمد صادق موسوی وقف گردیده؛ واقف: تقی بن محمد صادق موسوی؛ جلد: تیماج، ۱۳۱گ، ۲۷سطر(۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: -۵۱۴]

۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۰۵۱

آغاز: قوم الی قوم و عسی موضوعة للشک و هی من الله تعالی تفید الوجوب؛ **انجام:** اقبل قبالة ای کفلت و تقبل فلان بالشئ اذا تکفل به قال الزجاج.

از اواسط سوره مائده تا اواخر سوره اسراء، ج۳-۶؛ خط: نسخ،

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ واقف: شیخ حسین اعلمی، مهر ۱۳۷۰؛ جلد: تیماج، ۴۰۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۲-۳۸۹]

۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۸۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**فمن الواجب علی المکلف ان یمتثل امره و نهیه و ثیق یوعده و عیده ... کانوا علی تلک الطریقة بعثا علی الاقتداء بهذا هم و حبا علیه فقال.

شامل اول مقدمه تا پایان سوره کهف و ابتدای مریم است، ج۱-۶؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج، ۶۱۴گ، ۳۷سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲۲-۳۸۸]

۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۵۱

آغاز:بسملة، سورة حم السجدة مکیة عدد آیها اربع و خمسون آیة کوفی؛ **انجام:**و هو قوله سبحانه و ایدهم بروح منه ... لشفاعة نبیک صلواتک علیه و آله یوم الزلفی انک ولی الانعام ذو الجلال و الاکرام و حسبنا الله و نعم الوکیل و صلی الله علی محمد و آله اجمعین الطیبین الطاهرین.

سوره فصلت تا پایان قرآن، ج۹-۱۰؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ واقف: جعفر زاهدی، ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸/۸×۲۵/۵سم [ف: ۲۲-۳۹۳]

۹۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۳۳

بخش اول تفسیر از فاتحة تا انفال، تا آیه ۷۵ از ۷۷ آیه انفال را دربردارد؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «ی»، «قوله»، «الحمد»، «اللغة»، «الاعراب»، «المعنی»؛ کاغذ: اصفهانی، ۴۲۱گ [ف: ۱۱-۶۱۸]

۹۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۵۷

آغاز:نسخه: واحدة قالها من فواق و قالوا ربنا عجل لنا ... قبل یوم الحساب؛ **انجام:**کعقال قل هل هی

از سوره «ص» تا سوره «الم نشرح لک»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۲۰۳گ، ۲۳سطر(۱۳×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۸-۲۵۷]

۹۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۲۱

آغاز:سوره مکیه عدد ایها مائه و اربعون ایة شامی و خمس و ثلثون کوفی؛ **انجام:**انک ولی الانعام ذو الجلال و الاکرام و حسبنا و نعم الوکیل و صلی الله علی نبینا محمد و آله اجمعین و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم.

از سوره طه تا آخر سوره ناس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۱۱گ، ۲۵سطر(۱۴×۲۵)، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۹-۲۰۷]

۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۴۹۶

آغاز:«بسمله. سورة التوبة و هی مدینة کلها و قال بعضهم خیر آیتین لقد جاءکم رسول من انفسکم»؛ **انجام:**«ان یتمثل امره و نهیه و یثق بوعده و یتقی وعیده و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین و الحمدلله رب العالمین».

از ابتدای سوره توبه تا پایان سوره کهف؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۲گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۶/۲×۳۴/۴سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۴۴]

۱۰۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۴۳۸

آغاز:بسمله. سورة الرعد مکیة کلها عن ابن عباس و عطا و قال الکلبی و مقاتل مکیة الا آخر آیة؛ **انجام:**انک ولی الانعام ذوالجلال و الاکرام حسبنا الله و نعم الوکیل ... اجمعین.

از سوره رعد تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مصحح، محشی؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: میشن، ۳۹۹گ، ۳۷سطر، اندازه: ۲۰/۷×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۴۵]

۱۰۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۳۵

آغاز:برابر**انجام:**و الفتنة الابتلاء و الامتحان یقال فتنت الذهب بالنار امتحنته و قلب فاتن أی مفتون قال الشاعر: رحیم ...

از آغاز تا آیه ۲۸ از سوره اعراف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده با عبارات «بلغ سماعاً أیده الله تعالی» و «بلغ قراءة أیده الله تعالی»، محشی؛ تملک: محمد محسن بن محمد باقر طباطبائی حسینی ۱۱۹۵، محمد باقر بن محمد علی، محمد بن علی گنجوی؛ مهر: «یا محمد ۱۲۲۹»(بیضوی)، «عبده محمد محسن الحسینی ۱۱۹۹» (بیضوی)؛ جلد: ساغری، ۳۵۹گ، ۲۹سطر(۱۳/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۹-۵۹]

۱۰۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۵۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**قال رسول الله ما من مؤمن الا و لقلبه فی صدره أنان، أذن ینفث فیها الملک و أذن ینفث فیها الوسواس الخناس فیؤید الله المؤمن بالمملک و هو قوله سبحانه و أیدهم بروح منه، تم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، مقابله شده، علامت «بلغ قبالاً» و با عبارت: «بلغ مقابلة و تصحیحاً من نسخ متعددة فی اوقات متبددة الا ما زاغ عنه البصر و حسر عنه النظر آخرها یوم السبت التاسع عشر من شهر رجب علی ید العبد الضعیف المحتاج الی رحمة ربه الغنی ناصر بن حسین بن ... بن محمد بن یاسین النجفی و ذلک برسم الأخ الصالح التقی السعید ملا محمد حسین بن المرحوم عبد النبی الدماوندی غفر الله لهم و لنا و لسائر المؤمنین ...»؛ مهر: «یا هادی المضلین» (مستطیل)، «عبده رضا قلی الحسینی»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۵۴۱گ، ۴۳سطر(۱۵×۲۶/۵)، اندازه: ۲۶×۳۹سم [ف: ۳۲-۶۲۱]

۱۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۳۶

آغاز:سورة مکیة عدد ایهامایة و اربعون آیة؛ **انجام:** دهر طویل دائم ممدود.

از تفسیر سوره طه تا اواخر تفسیر سوره واقعه؛ خط: نسخ، کا: بندار شهمیرزادی، محمد تقی بن علی، تا: قرن ۱۱؛ با کتابخانه

شیخ محمد صالح علامه حایری وارد کتابخانه آستان قدس شده؛ واقف: زبیده خاتون، رجب ۱۱۴۲؛ جلد: مقوا، ۳۲۰گ، ۳۴سطر، اندازه: ۲۳/۵×۳۷/۵سم [ف: ۱۱-۶۶۸]

۱۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۷۰

آغاز: لانه معالم الحلال و الحرام؛ **انجام:** الاعمام و نبو الاعمام.

از اوایل کتاب تا اواخر تفسیر آیه ۹۴ سوره نساء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۱؛ واقف: حاج میرزا محسن اشرف زاده سبزواری، تیر ۱۳۴۴؛ جلد: مقوا، ۱۸۷گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۱-۶۶۴]

۱۰۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۰/۱

از سوره یاسین تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: گویاقرن۱۱؛ ۲۶۲گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۴×۳۸سم [ف: ۳-۱]

۱۰۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۹۷

سوره نساء تا آخر سوره مائده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۱ سطر (۱۱/۵×۱۷/۵) [ف: -۷۹۵]

۱۰۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۲۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**وبیان کل شیء یحتاج الیه من الحلال والحرام وشرایع الاسلام وهدی ای ... ورحمة ای نعمة ینتفع بها المومنون علما وعملا لقوم یومنون انما خصهم بذلک لانهم المنتفعون به دون غیرهم وبالله التوفیق.

شامل پنج جلد از کتاب است وتا آخر سوره یوسف رادربردارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ واقف: محمد بن محمد زمان، یک‌شنبه ۲۴ شوال ۱۱۴۴۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۱۰گ، ۳۵سطر [ف: ۱-۲۲۴]

۱۰۸. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۴۶

جزء اول و دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳۴۱گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [ف: ۱-۱۲۶]

۱۰۹. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۰۲

جلد یکم تا سوم؛ خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۲-۱۶۹]

۱۱۰. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۹۲

از سورة الملک؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ قطع: وزیری [نشریه: ۵-۶۰۱]

۱۱۱. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۲۸

سوره انعام تا سوره یوسف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۸۳گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۱-۸۷]

۱۱۲. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۰۶

جزء اول تا سوم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴۰۱گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف: ۱-۱۲۶]

۱۱۳. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۱۳۵

خط: نسخ، کا: ابن سالک الدین محمد امین رکنابادی، تا: ۱۰۰۶ق؛ سه جلد؛ قطع: رحلی [نشریه: ۴-۳۹۴]

۱۱۴. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۶۹۴

از ابتدای قرآن تا آخر سوره آل عمران؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حسن اصفهانی، تا: جمادی الثانی۱۰۱۱ق؛ ۱۱۲۹ص، ۲۱ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۸۱×۲۵سم [ف: ۱-۲۹۴]

۱۱۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۰۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**وافتتح هذه السورة بذکر الانبیاء الذین کانوا علی تک الطریقة بعثا علی الاقتداء

از ابتدا تا سوره الکهف؛ خط: نسخ، کا: حافظ علی محمدبن جمال محمدبن حاجی حسین مدنی ساکن گجرات احمد آباد، تا: ۲۴ربیع الثانی۱۰۱۳ق، جا: حیدرآباد کلکتده؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۱۱گ، ۳۴سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۲-۳۵۶]

۱۱۶. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۶۹۶

از اوایل سوره رعد تا آخر سوره قصص؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمود کمال الدین واعظ فیروز آبادی، تا: ۱۰۱۶ق؛ ۶۷۶ص، ۲۳ سطر (۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱-۲۹۴]

۱۱۷. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۲۶۲

آغاز:لانه أخبر بأنهم لایؤمنون فکان کما أخبر ویدل ایضاً علی انه یجوز أن یخاطب الله بالعام؛ **انجام:**القدر الذی یقطع به ید السارق فقال أصحابنا یقطع فی ربع دینار فصاعداً وهو مذهب الشافعی والاوزاعی وأبی ...

از آیه ختم الله علی قلوبهم وعلی سمعهم سوره بقره تا آیه السارق والسارقة فاقطعوا أیدیهما سوره نساء؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی بن ابراهیم فارسانی بحرانی، تا: یک‌شنبه ۴ شعبان۱۰۱۸ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ ۳۹۷گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف مخ: -۱۷۳]

۱۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۲۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**و باسناده عن ابی حمزة الثمالی قال سمعت ابا عبدالله الصادق علیه السلام یقول نزلت المائدة کملا و نزل معها سبعون الف ملک.

از ابتدای مقدمه تا انتهای سوره نساء و آغاز مائدة. ج۱-۲؛ خط: نسخ، کا: حسین بن قاسم استرآبادی، تا: شوال۱۰۲۰ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۴۰۹گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۴۲] و [ف: ۲۲-۳۹۰]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۵۳

همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۰۷]

۱۱۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۵۹

آغاز:سورة السجدة مکیة عدد آیاتها اربع وخمسون آیة کوفی ثلاث حجازی اثنان بصری شامی. اختلافها آیتان حم کوفی، عاد وثمود حجازی کوفی. فضلها ابی بن کعب؛ **انجام:**ما من مومن الا ولقلبه فی صدره اذنان اذن ینفث فیها الملک واذن ینفث فیها الوسواس الخناس ... آخر الکتاب والحمدلله اولا واخرا ...

از سوره سجده تا آخر قرآن؛ خط: نستعلیق، کا: حسین بن سعد الدین محمد غفاری، تا: ۱۰۲۲ق؛ مهر: «علی نقی ابن محمد الحسینی ... » (بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۱گ،

۲۹و۳۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۶]

۱۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۶۸-فیروز

جلد ۱-۴؛ کا: اسماعیل خوانساری، تا: ۱۰۲۳ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۸۲۰ص، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۲۱-۱۷۶]

۱۲۱. قم؛ روحانی، مهدی؛ شماره نسخه:۲

جزء هشتم تا دهم؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۲۶ق، به دو خط قدیم تر و جدیدتر و تاریخ کتابت جزء نهم که تحریر آن جدیدتر است سه‌شنبه ۱۴ صفر ۱۰۲۶ می‌باشد؛ با این یادداشت از حاج میرزا محمد ارباب: «ثلث من مجمع البیان لامین الاسلام الطبرسی نسخة معتمدة استقذتها من افواه الارضة و الفار و انا الخادم الاثار اهل البیت و فقهائهم محمد القمی» [چند نسخه-ف: -۴۴۵]

۱۲۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۱۴۷

از آغاز جزء اول تا پایان جزء پنجم؛ خط: نسخ، کا: سلمان بن خلیفه جزائری، بی‌تا، ۱۲ شعبان ۱۰۳۲ق، جا: قاین قریه شیرخند؛ واقف: بهرام بیک، ۱۲۷۸؛ ۴۱۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۶/۵×۴۰سم [ف: ۱-۱۰۸]

۱۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۷۷۷

آغاز:سورة الانعام هی مکیة عن ابن عباس غیرست آیات؛ **انجام:**فی انه لا یبقی منهم عین و الاثر.

از تفسیر سوره انعام تا آخر سوره مریم؛ خط: نسخ، کا: اسحق بن محمد حکیم تونی، تا: چهارشنبه ۵ شعبان۱۰۲۸ق؛ واقف: فاضلخان؛ ۳۱۳گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۳×۳۸سم [ف: ۱۱-۶۶۶]

۱۲۴. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۱۴۶

از ابتداء قرآن تا آخر سوره نساء؛ خط: نسخ، کا: محمد بن شیخ محمد جزایری، تا: ۱۰۳۰-۱۰۳۱ق، جا: شیراز؛ مصحح؛ تملک: محمد بن حمدان جزایری؛ واقف: جابر بن علی، ۱۱۰۲؛ ۴۴۶گ، ۲۵سطر (۱۲/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۱-۸۴]

۱۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۲۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**و هو بدل من الواوکما ابدل من الواوفی تراث و تجاه ... قالوا

از سوره «فاتحه» تا آخر سوره «یوسف»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۲۹ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن مذهب، ۴۷۴گ، ۳۰سطر(۱۴×۲۴)، اندازه: ۲۵×۳۸/۵سم [ف: ۸-۱۸۳]

۱۲۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۶۶۷

از سوره جمعه تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان ۱۰۳۶ق؛ ۲۲۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۲-۴۹۱]

۱۲۷. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۱۲

آغاز:سره طه. فصلها ابی ابن کعب عن النبی (ص) قال من قرأها؛ **انجام:**و هو قوله سبحانه و ایدیهم بروح منه. حکایه خط المنصف رحمه الله الحمدلله ... و الحمدلله وحده.

از سوره طه تا آخر ؛ خط: نسخ، کا: اسحاق بن محمد، تا: جمادی الثانی۱۰۳۹ق؛ واقف: محمد مقیم شریف مدرس، ۱۱۸۲ق؛ ۳۹۲گ، ۳۰سطر(۱۶×۲۶/۵)، اندازه: ۲۳×۳۸سم [ف: -۴۱۹]

۱۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۸۵

آغاز:پس از بسمله و نام سوره: و عدد ایهاماته و اربعون آیة شامی؛ **انجام:**یوم الزلفی انک قادر علی ماتشاء و الحمدلله وحده.

از تفسیر سوره طه تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد امین بن شیخ محمد شهمرزادی، تا: ۲ ذیقعده۱۰۳۹ق؛ واقف: حسین کی استوان؛ ۴۶۹گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۳×۳۶سم [ف: ۱۱-۶۶۷]

۱۲۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۵۰

از اول کتاب تا پایان سوره یوسف؛ خط: نسخ، کا: نیمه اول آقا میر شریف بن میرزا علی جاسبی قمی، آخر جمادی الثانی ۱۰۳۸ در قم (پایان سوره نساء)، نیمه دوم حسن بن حسینعلی طالقانی، شعبان ۱۰۳۹ق؛ مصحح، با بلاغی که حسن بن محمد باقر الطبیب نوشته، و در پایان جزء سوم بلاغی است که حسن بن علی بن حسن به تاریخ چهارشنبه غره محرم ۱۱۷۷ نوشته، و در آخر کتاب بلاغی است به تاریخ ۲۰ رمضان ۱۰۴۹ و بلاغ دیگری است به تاریخ رمضان ۱۱۷۴ که ... بن حاجی محمد علی حکیم نوشته؛ تملک: محمد بن محمد باقر بن محمد؛ جلد: تیماج، ۵۸۸گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۴×۳۸سم [ف: ۳-۴۴]

۱۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۶۹۵

بی‌کا، تا: ۱۰۴۰ق؛ خریداری از توحید صفرپور قادی [رایانه]

۱۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۹۲-۸/۲

آغاز:بسمله رب یسر بالاتمام ... سورة الانعام هی مکیة عن ابن عباس غیرست آیات وما قدروا الله حق قدره الخ ثلاث آیات؛ **انجام:**قوله تعالی ... ان الذین آمنوا وعملوا الصالحات سیجعل لهم الرحمن وُداً ... فحکم هولاء حکم أولیائک فی انهم لایبقی منهم عین والأثر. تم الجزء السادس من کتاب مجمع البیان

از اول سوره انعام تا آخر جزء ششم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان ۱۰۴۱ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۱۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۵×۳۹سم [ف: ۶-۳۵۵۷]

۱۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۳۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**ان یکون مقدورا له لقوله خالق کل شئ عن ابی الجبایی.

از ابتدای مقدمه تا پایان سوره مائده، ج۱؛ خط: نسخ، کا: سلطان مراد بن محمد جعفر بجستانی، تا: چهارشنبه ۱۲ ذیحجه۱۰۴۲ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده در سه‌شنبه چهاردهم شوال ۱۱۰۸، محشی؛ جلد: میشن، ۳۱۵گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۶/۵×۳۹/۵سم [ف: ۲۲-۳۸۴]

مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۶۱

همان نسخه بالا [تراثنا: س۶ش۱-۸۹]

۱۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۳۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**و الخلاف بین الفقهاء فی هذه المسایل وقوعها مذکور فی کتب الفقه.

تفسیر سوره حمد و قسمتی از سوره بقره؛ خط: نسخ، آیات معرب، بی‌کا، تا: رمضان۱۰۴۴ق، جا: قاین؛ مهر: «المتوکل علی

الله سید محمد عبدالحسینی»؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۸۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۳۵-۵۲]

۱۳۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۸۴

پنج جزء اول کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن ابی الفتوح جلانابادی، تا: پنج‌شنبه اواسط دهه دوم محرم۱۰۴۴ق؛ مصحح، محشی؛ ۵۶۱گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۵×۳۹سم [ف: ۴-۴۴۱]

۱۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۳۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**لقوله خالق کل شیء عن ابی علی ...

از سوره فاتحه تا سوره مائده وبا مقدمه تفسیر؛ خط: نسخ، کا: سلطانمحمد تونی، تا: ۱۰۴۵ق، جا: رقه از توابع تون؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مذهب، ۳۴۹گ، ۲۰سطر(۱۴×۲۴)، اندازه: ۲۳×۳۶سم [ف: ۹-۱۲۳]

۱۳۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۲۹

آغاز:بسمله، سورة الرعد، مکیة کلها عن ابن عباس و عطا و قال الکلبی و المقاتل؛ **انجام:**استحقاق النعمة و فوات الثواب و الجنة تم الجزء الثانی بعون الله و توفیقه

از سوره الرعد تا سوره المؤمن؛ خط: نسخ، کا: محمد بن کلدیم قزوینی، تا: ۱۸رمضان۱۰۴۷ق؛ جلد: مقوا، ۴۳۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۲-۳۵۶]

۱۳۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۹

جزء هفتم تا دهم؛ کا: حکیم تونی، اسحق بن محمد، تا: ۱۰۴۷-۱۰۴۸ق؛ ۴۵۰گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۵×۴۰سم [ف: ۱-۲۲۷]

۱۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۶۶

نیمه اول تفسیر؛ خط: نسخ، کا: اسحاق بن محمد حکیم تونی، تا: شنبه ۴ رجب ۱۰۴۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، مقابله شده توسط علی اصغر بن محمد صالح قاری با مولانا عبد الاحد برای مولانا محمد صادق شریف در و روز دوشنبه شانزدهم ذیقعده ۱۰۸۸ به پایان برده؛ تملک: صدر الدین محمد رضوی، نشانی امانت جعفر بن خضر (کاشف الغطاء) با مهر «یا جعفر الصادق»(هشت گوشه)؛ جلد: تیماج، ۳۴۰گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۵×۳۹سم [ف: ۲۰-۲۹۶]

۱۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۷

از سوره طه تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: اسحاق بن محمد حکیم تونی، تا: دوشنبه ۱۲ ذیقعده۱۰۴۹ق؛ مصحح، با علامت‌های بلاغ، نسخه را سلیمان بن معصوم حسینی در شهر مقدس مقابله نموده است و تاریخ شروع در مقابله ۲۱ ربیع الاول ۱۰۵۷ می‌باشد؛ با اجازه‌ای که آیة الله مرعشی به جهت میرزا محمد علی شریف طهرانی به تاریخ شب پنج‌شنبه اوایل ذیحجه ۱۳۶۱ در حرم حضرت معصومه قم نوشته؛ تملک: شمس الدین محمد حسینی مرعشی حائری (جد حضرت آیة الله مرعشی نجفی) به تاریخ ۱۱۹۱ در کربلا؛ جلد: تیماج، ۴۱۹گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۴×۳۸/۵سم [ف: ۳-۴۲]

۱۴۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۷۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**یصح ان یکون مقدورا له لقوله خالق کل شیء عن ابی علی الجبائی تمت

سوره فاتحة الکتاب تا آخر المائده؛ خط: نسخ، کا: میرزا محمد بن کله دیم الجناز القزاونه(کذا)، تا: ۱۸محرم۱۰۴۹ق؛ مصحح، محشی؛ ۴۲۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۲-۳۵۶]

۱۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۲۴

از سوره انعام تا مریم می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: اسحاق بن محمد تونی خراسانی، تا: رجب۱۰۵۱ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده توسط سلیمان بن معصوم حسینی که به تاریخ هشتم رجب ۱۰۵۷ در این جلد شروع کرده؛ جلد: تیماج، ۳۱۱گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۴×۳۹سم [ف: ۲۰-۹۹]

۱۴۲. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۶۵

آغاز:بسمله سورة الانعام هی مکیة عن ابن عباس غیر ست آیات؛ **انجام:**و خسر هنالك الکافرون بدخول النار و استحقاق النقمةو فوات الثواب و الجنة. تم الجزء الثامن بعون الله و توفیقه.

از اول سوره انعام تا آیه ۷۸ سوره المومن (... و خسر هنالك المبطلون)؛ خط: نسخ، کا: سلطان مراد بجستانی، تا: یک‌شنبه ۶ محرم۱۰۵۲ق؛ دارای بلاغ، مقابله شد، محشی با نشان: المص، فی ق، من ص، ...؛ واقف: فخرالنساء خانم، ۱۱۲۰ق؛ جلد: تیماج، ۴۸۳گ، ۳۲سطر(۱۵×۲۷/۵)، اندازه: ۲۵×۴۰/۵سم [ف: -۴۶۳]

۱۴۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۶۹

آغاز: ... غیره أضله الله هو حبل الله المتین و هو الصراط المستقیم هو الذی من عمل به أجر؛ **انجام:**إنما خصصهم بذلک لأنهم المنتفعون به دون غیر هم

از آغاز سوره حمد تا پایان سوره یوسف علیه السلام؛ خط: نسخ، کا: ابوالفتح فرزند محمد، حسینی، تا: دهه اول ماه ربیع الاول۱۰۵۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۳۵۴گ، ۳۶سطر(۱۶×۲۸)، اندازه: ۲۵×۳۹سم [ف: ۲۹-۹۳]

۱۴۴. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۹۲

آغاز: فجمع کیده ای حیلته و مکره و ذلك جمعه السحرة؛ **انجام:**لشفاعة نبیك صلواتك علیه و آله یوم الزلفی انك ولی الانعام ذوالجلال و الاکرام و حسبناالله و نعم الوکیل و صلی الله علی محمد و آله اجمعین الطیبین.

از اوایل آیه ۶۳ سوره طه (فتولی فرعون فجمع کیده ثم اتی) تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۲۹۵گ، ۳۹سطر(۱۴/۵×۳۰)، اندازه: ۲۵×۳۹سم [ف: -۵۴۴]

۱۴۵. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۷۹

تا پایان جزو سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۶ جمادی الثانی۱۰۵۴ق؛ مقابله شده درپنج‌شنبه ۲۵ رمضان ۱۰۶۰، نویسانده محمد شریف بن محمد قایمی؛ قطع: رحلی [نشریه: ۷-۲۲۱]

۱۴۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۹۲

از ابتدای قرآن تا پایان سوره مائده؛ خط: نسخ زیبا، کا: ابراهیم

حسینی، تا: ۱۰۵۵ق؛ مقابله کننده و مصحح: محمد شریف بن محمد قائمی، نسخه به سال ۱۰۶۰ق با نسخه قرائت شده نزد نصرالدین تونی و در مشهد مقدس مقابله و در حواشی تصحیح شده، یادداشت مقابله نسخه توسط محمد شریف بن محمد قائمی ممهور به مهر ایشان «محمد شریف عبد رضا است»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۵۸۸گ، ۲۱سطر (۱۱/۵×۲۱)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۱۶-۱۶۱]

۱۴۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۳۲۵-۱۳/۵

آغاز:انه تزيين الصوت وتحريفه وهنا سياق الكلام فى التفسير والله سبحانه ولى التسهيل والتيسير وعليه التكلان فى كل الامور وهوحسبنا واليه المصير؛ **انجام:**فصارت طيرا باذن الله اى بامره وارادته لايفعل المسيح وتبرى الاكمه الى تصحح الاكمة الذى ...

ازاول تفسیر تا آیه يوم يجمع الله الرسل فيقول ماذا اجبتم قالوا لاعلم لنا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب۱۰۵۵ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۷۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۶-۳۵۶۰]

۱۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۸۱

آغاز:بسملة، سورة الأنعام هى مكية عن بن عباس غيرست آيات؛ **انجام:**فحكم هؤلاء الكفار حكم اولئك فى انه لا يبقى منهم عين و لا اثر و الحمد و الشكر و المنة لله رب العالمين.

از سوره انعام تا انتهای مریم، ج ۴-۶؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن زین العابدین بن نصیرالدین بن امیر حسینی مازندرانی، تا: سه‌شنبه ۶ ذیقعده۱۰۵۷ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با نسخه‌ای که نزد مولا نصرالدین تونی قرائت گردیدهمقابله شده؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، ۱۳۷۷؛ جلد: ساغری، ۵۶۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۲۲-۳۹۷]

۱۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۸۸۴

آغاز:بسمله سورة الرعدمكية كلها عن ابن عباس و عطاء و قال الكلينى و مقاتى مكية الاآخر آية منها نزلت؛ **انجام:**يقول لهم ربى اعلم بالصادق و الكاذب لا يلتبس عليه شى و الحمدلله رب العالمين

خط: نسخ و نستعلیق، کا: فصیح علوی، رضی الدین علی، تا: ۱۰۵۷ق [رایانه]

۱۵۰. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز:برابر

سوره الرعد تااواسط سوره المؤمن؛ کا: عناية الله بن محمد زمان، تا: ۱۰۵۷ق[تراثنا: س۱۳ش۴-۱۱۴]

۱۵۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳

از سوره رعد تا آخر قرآن؛ کا: ابوالفتح ابن حاجی محمد حسینی، تا: ۱۰۵۹ق؛ قطع: رحلی [ف: -۲۱۵]

۱۵۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۸۰

آغاز:بسم الله الرحمن الرحيم. سورة التوبه. و هى مدنيه كلها و قال بعضهم غير آيتين لقد جاءكم رسول من الفسكم الى آخر السورة؛ **انجام:**تم المجلدة السابعه من كتاب مجمع البيان فى علوم تفسير القرآن بحمدالله و حسن توفيقه فى ۱۸ شهر ذيقعده الحرام سنه ۱۰۵۹ كتبه الفقير الحقير محمد سعيد بن فخرالدين احمد شيرازى غفرالله له و لوالديه تمت

از سورة التوبه تا سورة القصص؛ خط: نسخ ممتاز، کا: محمد سعید بن فخرالدین احمد شیرازی، تا: ذیقعده ۱۰۵۹ق؛ کاغذ: خانبالغ، جلد:چرم مذهب،۵۵۸ص،۳۱سطر، اندازه: ۲۴×۴۰سم [ف: ۱-۲۰۰]

۱۵۳. شیراز؛ مدرسه حکیم؛ شماره نسخه:بدون شماره

سه جزء اول کتاب؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۷ذیحجه۱۰۵۹ق؛افتادگی: آغاز؛ اندازه: ۱۶×۴۰سم [نسخه پژوهی: ۱-۴۷]

۱۵۴. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۳۰

آغاز:بسمله سورة الانعام و هى مكية عن ابن عباس غيرست آيات و ما قدروالله؛ **انجام:**فى انهم لايبقى منهم عين و لا اثر. تم الجزء السادس من كتاب مجمع البيان ...

از اول سوره انعام تا آخر سوره مریم؛ خط: نسخ خوش، کا: حاجی محمد امین بن حاجی درویش محمد، تا: یک‌شنبه ۴ جمادی الاول۱۰۶۰ق؛ تملک: محمد رضی بن محمد شفیع؛ ۳۵۸گ، ۲۹سطر(۱۵×۲۷)، اندازه: ۲۴×۳۸/۵سم [ف: -۳۵۴]

۱۵۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۶۱

آغاز:بسم الله الرحمن الرحيم. و به نستعين. سورة العنكبوت مكيه - كلها فى قول عكرته و عطا و الكلبى و مدينه كلها فى احد القولين عن ابن عباس و قتاده و مكيه؛ **انجام:**قد فرغ فى تحرير هذا الكتاب المستطاب بعون الله ملك الوهاب فى منتصب شهر شعبان المعظم سنه ستين و الف على يداقل عباد الله الغنى محمد صالح بن جمال الدين محمد الخطيب. البدلية الشيرازى عفى عنهما بحق محمد و آله

از سوره عنکبوت الی آخر قرآن؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد صالح بن جمال الدین محمد خطیب، تا: ۱۰۶۰ق، جا: شیراز؛ از روی نسخه معتبری که به خط مصنف و مؤلف دانشمند آن بتاریخ ذیقعده ۵۳۶ق بوده کتابت نموده، مجدول، مذهب، با سرلوح مذهب؛ مهر: «مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: چرم مذهب، ۶۳۸ص، ۳۱سطر، اندازه: ۲۴/۴×۳۸/۷سم [ف: ۱-۲۰۴]

۱۵۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۸

آغاز:لم يلدو لم يولد و لم يكن له كفواً احد؛ **انجام:** قيل فى اللوح المحفوظ كما فى قوله «ما اصاب من مصيبة فى الارض و لا فى انفسكم الا فى كتاب من قبل ان نبرأها.

خط: نسخ، کا: محمد امین رکنابادی، تا: ۱۰۶۰ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۸۰گ، ۳۵سطر(۱۷×۲۶/۵)، اندازه: ۲۵×۴۰سم [ف: ۱-۱۵۱]

۱۵۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۶

آغاز:يعنى كفار مكة لا يعلمون صحة ما اخبرناه لجهلهم بالله

تعالی؛ **انجام:**و هو قوله سبحانه و ایدهم بروح منه، تم الجزء العاشر و هو آخر کتاب مجمع البیان
خط: نسخ، کا: محمد امین رکنابادی، تا: ۱۰۶۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۲۲۵گ، ۳۵سطر(۱۷×۲۷/۵)، اندازه: ۲۶/۵×۴۰سم [ف: ۱-۱۵۰]

۱۵۸. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۷۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**تم الجلد الرابع من تفسیر مجمع البیان فی علم القرآن بحمدالله و حسن توفیقه و صلی اله علی خیر خلقه محمد و آله الطیبین ...
از فاتحه الکتاب تا سوره انفال؛ خط: نسخ ممتاز، کا: ملک سعید بن محمود، تا: ۱۰۶۱ق؛ مجدول، مذهب، با سرلوح مذهب؛ مهر: «مشیر الممالک- حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: چرم مذهب، ۸۰۸ص، ۳۱سطر، اندازه: ۲۴×۳۹/۵سم [ف: ۱-۱۹۷]

۱۵۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۴

از آغاز تا سوره آل عمران با تاریخ تألیف روز سه‌شنبه ۶ رجب ۵۳۱؛ خط: نسخ، کا: هدایت حافظ شیرازی، تا: پنج‌شنبه۱۵ صفر۱۰۶۱ق؛ قطع: رحلی کوچک [نشریه: ۷-۲۲۰]

۱۶۰. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۴۴۲

آغاز:بسمله - رب یسر اتمامه یا کریم - سورة الرعد مکیه کلها عن ابن عباس؛ **انجام:**تم الجزء العاشر ... تقدیر الفراغ عنه ... سنة ست و ثلثین و خمسائة ... فرغ من تسویده بقلم ... ابن محمد امین عباسی ...
از سوره رعد تا سوره ناس؛ خط: نسخ، کا: عباس قلی ابن محمد امین، تا: ۱۰۶۱ق؛ مجدول، مذهب؛ جلد: تیماج، ۶۱۸گ، ۲۵سطر (۱۲/۵×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۶۸]

۱۶۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۱۴۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و اتقوا الله یتناول الانتهاء عن جمیع المناهی و الزواجیر و الائتمار بجمیع الاوامر ثم یتبع جمیع ذلک الفلاح و النجاح ...
جزء اول و دوم؛ خط: نسخ خوش، کا: هدایت حافظ شیرازی، تا: ۱۰۶۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با امضای سید مرتضی، دررالغرر، قاموس و ...؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۷۵گ، ۳۸و ۳۹سطر (۹/۶-۹/۸×۲۰/۶-۲۱)، اندازه: ۱۷/۳×۲۹سم [ف: ۱۸-۵۹]

۱۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۷۹

تفسیر سوره‌های توبه، یونس، هود، یوسف، رعد، ابراهیم، حجر و نحل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۲ق؛ مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج مرصع مذهب؛ جلد: تیماج، ۲۸۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۴/۵سم [ف: ۲۵-۱۸۲]

۱۶۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۴۵

از سوره نحل آیه ۱۰۱ تا پایان سوره کهف؛ خط: نسخ، کا: محمد بن نصرالله بن محمد بن قاسم بن ناصر بن سلامة حمیری شویعری حائری، تا: جمعه ۲۸ محرم۱۰۶۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۵۱گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۹-۳۸]

۱۶۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۵۰

آغاز:الشی حلا کقولک عز الشیء عزاً و ذلت الدابة ذلاً و لذلک استوی المذکر و المؤنث و الواحد و الجمع فی الوصف به قال سبحانه لاهن حل لهم و الذی حرم اسرائیل و هو یعقوب؛ **انجام:**یستثنی اصحاب الفرائض و العصبة من الآیة و ذلک خلاف الظاهر ان الله بکل شیء علیم ظاهر المعنی و اکثر هذه السورة فی قصة بدر تم المجلد الرابع
از آیه ۹۶ سوره آل عمران تا آخر سوره انفال؛ خط: نسخ، کا: صالح بن ابراهیم بن جریر بحرانی، تا: ربیع الثانی۱۰۶۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۱۴۱گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱-۱۲۴]

۱۶۵. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۴۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**لقوم یؤمنون، انما خصهم بذلک لانهم المنتفعون به دون غیرهم و بالله التوفیق و العصمة و هو حسبنا و نعم الوکیل و هذه هی المجلد ...
از آغاز تا آخر سوره یوسف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۴ق؛ مصحح، مقابله شده، محشی؛ مهر: «بنده شاه ولایت قنبر» (بیضوی)؛ واقف: قنبرعلی قاری، ۱۰۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۵۹۸گ، ۲۹سطر(۱۴/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۴×۳۸/۵سم [ف: -۱۳۹]

۱۶۶. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۶۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**تفسیرها لما ختم الله سورة براءة بذکر الرسول افتتح هذه السورة بذکر علیه السلام و ما انزل علیه من الفرقان ...
از آغاز کلام الله تا آخر سوره توبه و سطوری از آغاز سوره یونس؛ خط: نسخ، کا: خلیفه خان محمد بن آقا محمد گاوگانی، تا: ۱۰۶۴ق؛ جلد: چرمی، ۴۴۵گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۵×۳۹سم [ف: ۳-۱۲۲۶]

۱۶۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۶۲

آغاز:برابر
جلد اول؛ خط: نسخ متوسط؛ بی‌کا، تا: ۱۰۶۴ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: چرمی، ۶۸۰ص، ۳۴سطر، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف: ۱-۱۷۰]

۱۶۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۶۷-۵۱/۲۷

آغاز:سورة طه مکیة عدد آیها مائة و اربعون آیة شامی و خمس و ثلثون کوفی
از سوره طه تا پایان سوره زمر؛ خط: نسخ، کا: محمدامین بن درویش محمدحاجی، تا: ۲۰ رجب۱۰۶۵ق؛ ۳۷۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف: ۶-۳۵۵۸]

۱۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۸۲

آغاز:بسملة، سورة الأنعام هی مکیة عن بن عباس غیرست آیات؛ **انجام:**فحکم هؤلاء الکفار حکم اولئک فی انه لا یبقی منهم عین و لا اثر و الحمد و الشکر و المنة لله رب العالمین.
از سوره انعام تا پایان سوره مریم. ج ۴-۶؛ خط: نسخ، کا: بندار شهمیرزادی، محمد تقی بن علی، تا: یک‌شنبه ۱۷ ربیع

الثانی۱۰۶۵ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ جلد: گالینگور، ۵۷۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [ف: ۲۲-۳۹۷]

۱۷۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۷۲

پنج جزء اول کتاب؛ خط: نسخ، کا: فضل الله بن الحسین نائینی، تا: غره ربیع الاول۱۰۶۵ق، مجدول، مصحح، محشی؛ تملک: محمد جواد بن صدر الدین علیخان، عبدالعزیز بن احمد بن ناصر به تاریخ ۱۲۲۶؛ جلد: تیماج، ۳۰۴گ، ۳۶سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۶/۵سم [ف: ۲۷-۵۲]

۱۷۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۵

ج ۱ تا ۵؛ خط: نسخ، کا: ابوالفتح حسینی، تا: ۱۰۶۶ق؛ جلد: میشن، ۳۶۶گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۵/۵×۳۹/۱سم [ف: ۱-۴۶۹]

۱۷۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۵۴

آغاز:بسمله سورة التوبه مدنية کلها و قال بعضهم غیر آیة لقد جاءکم رسول من انفسکم الی آخر السورة نزلت سبع من الهجرة؛ **انجام:**نسخه: ای احداث الولد من غیر زوج للمرآة سهل متأت لایشتی علی و لنجعله آیة للناس معناه و لنجعله علامة ظاهرة و آیة باهرة للناس علی نبوة و دلالة

از اول سوره توبه تا آیه ۱۹ سوره مریم؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن راشد بن ابراهیم، تا: یک‌شنبه ۲۳ رمضان۱۰۶۶ق؛ ۱۳۵گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۱×۲۸سم [ف: ۱-۱۲۸]

۱۷۳. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۷۴

سوره رعد تا سوره ناس؛ خط: نسخ، کا: فضل الله بن حسین نائینی، تا: سه‌شنبه ۱۸رمضان۱۰۶۶ق؛ ۴۵۴گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۱-۱۱۲]

۱۷۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۱۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**انما خصهم بذلک لانهم المنتفعون به دون غیرهم و بالله التوفیق ...

ازابتدای مقدمه تا پایان سوره یوسف؛ خط: نسخ، کا: ابهری، محمد علی بن محمد صالح، تا: ۲۴ رجب۱۰۶۶ق؛ مصحح؛ مهر: ابوطالب بن حبیب الله (مستطیل)، «باقرالعلوم» (بیضوی)، «المتوکل علی الله محمد کاظم» (مربع)، «باقرالعلوم» (بیضوی)، محمد باقر بن زین العابدین موسوی؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج، ۳۹۴گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۵×۳۹سم [ف: ۵-۲۳۰]

۱۷۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۲۴

آغاز:بسمله، سورة الرعد مکیه کلها عن ابن عباس و عطا و قال الکلبی و مقاتل مکیة الی آخر آیة؛ **انجام:**انک ولی الانعام ذوالجلال و الاکرام و حسبنا الله و نعم الوکیل و صلی الله علی نبینا محمد و آله اجمعین و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم.

از ابتدای سوره رعد تا پایان سوره ناس و ادامه نسخه بالا (۱۸۱۷) می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: ابهری، محمد علی بن محمد صالح، تا: ۱۴رمضان۱۰۶۶ق، مصحح؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج، ۴۱۵گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۵×۳۹سم [ف: ۵-۲۳۶]

۱۷۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۸۲-۲۰/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**قوله تعالی قال الله هذا یوم ینفع الصادقین ... وقیل معناه انه قادر علی کل شیء یصح ان یکون مقدورا له کقوله خالق کل شیء عن ابی الجبائی. اتفق الفراغ عن تسوید الجزء الثالث

از آغاز تا آخر انعام؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۷ق؛ جلد: تیماج، ۵۵۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۶-۳۵۵۶]

۱۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۸۷۰

آغاز:بسملة، سورة فاتحة الکتاب مکیة عن ابن عباس و قتادة و مدنیة عن مجاهد؛ **انجام:**و ذلک خلاف الظ ان الله بکل شئ علیم ظ المعنی و اکثر هذه السورة فی قصة بدر.

از ابتدای فاتحة الکتاب تا انتهای سوره انفال. ج۱-۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۲ربیع الاول۱۰۶۷ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، ۱۳۷۷؛ جلد: میشن، ۴۱۰گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۳/۵×۳۷سم [ف: ۲۲-۳۹۲]

۱۷۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۷۲۳

از آغاز کتاب تا سوره انعام؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۷ ربیع الاول۱۰۶۷ق؛ مصحح، کار مقابله در سلخ محرم ۱۰۹۸ به پایان رسیده، اجازه سید شمس الدین الحسینی المرعشی (جد حضرت آیة الله مرعشی) به سید محمد ابراهیم به تاریخ ۱۱۹۰ در کربلا؛ تملک: رضی الدین محمد موسوی حسینی با مهر «عبده رضی الدین محمد الموسوی الحسینی» (بیضی) و فرزندش محمد هادی بن رضی الدین حسینی موسوی با مهر «عبده محمد هادی الحسینی الموسوی» (مربع)؛ جلد: مقوایی، ۳۹۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۸سم [ف: ۷-۲۸۷]

۱۷۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۶۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**انما خصهم بذلک لانهم المنتفعون به دون غیرهم ... هذه المجلد الخامسة ...

جلد ۱ تا ۵؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: جمال الدین محمد بن دوست محمد مسیبی خزاعی، تا: ۱۰۶۷ و ۱۰۶۸ق؛ مصحح، مقابله شده، محشی با استفاده از کتبی همچون مصباح المنیر و صحاح و مقرب و مطالبی در توضیح عبارات متن با استفاده از تفسیر کشاف و بیضاوی و کتاب شرح شواهد و مطالبی با امضای «سلیمان»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۴۴۹گ، ۳۴-۳۹ سطر (۱۳×۲۶)، اندازه: ۲۴/۵×۳۸سم [ف: ۱۲-۱۱۹]

۱۸۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۹۲۸

از سوره عنکبوت تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد امین بن شاهمیر نائینی یزدی، تا: ربیع الثانی ۱۰۶۸ق؛ واقف: محمد امین بن شاهمیر نایینی یزدی، ۱۰۸۲؛ ۶۶۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۳-۶۹۲]

۱۸۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۶۰

آغاز:برابر

مشتمل بر ۵ جزء از تفسیر؛ خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: ۱۰۶۸ق؛

مصحح، مقابله شده؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: چرمی، ۳۴۴ص، ۳۷سطر، اندازه: ۲۶×۳۹سم [ف: ۱-۱۷۰]

۱۸۲. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۷۵

آغاز:بسمله و به نستعین سورة السجدة مکیة عدد آیها اربع و خمسون آیة کوفی ثلاث حجازی اثنان بصری شامی اختلافها آیتان حم کوفی عاد و ثمود؛ **انجام:**واغتناماً شفاعته نبیک صلواتک علیه وآله یوم الزلفی انک قادر علی ماتشاء والحمدلله.

از ابتدای سوره سجده تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواسط جمادی الثانی۱۰۶۹ق؛ مصحح؛ مهر: «عبده حسن بن محمدعلی» (بیضوی)، «عبده ابوطالب الرضوی» (مربع)، «محسن الحسینی ۱۱۳۱» (بیضوی)؛ تملک: احمد بن موسی الحسینی در ۱۱۵۲ ق؛ جلد: تیماج، ۳۳۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف مخ]

۱۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۳۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**ثم یتبع جمیع ذلک الفلاح و النجاح.

از ابتدای مقدمه تا پایان سوره آل عمران، ج۱-۲؛ خط: نسخ، کا: محمد صالح بن مراد استرآبادی، تا: یک‌شنبه ۲۶ ربیع الاول ۱۰۶۹ق؛ ۵۶۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۲۲-۳۸۷]

۱۸۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۸۴

آغاز:پس از بسمله و نام سوره: هی مدینة کلها و قیل انها مدینة کلها الا قوله؛ **انجام:**لانهم المنتفعون به دون غیر هم.

از تفسیر سوره نساء تا آیه ۸۰ سوره یوسف؛ خط: نسخ، کا: محمد امین بن شیخ محمد شهمزادی، تا: پنج‌شنبه ۷ جمادی الثانی۱۰۶۹ق؛ واقف: حسین کی استوان، جلد: تیماج، ۳۶۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۳×۳۵/۵سم [ف: ۱۱-۶۶۵]

۱۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**کقوله خالق کل شئ عن ابی علی الجبائی. اتفق الفراغ من هذاالجزء الثالث ...

ج۱، از اول قرآن تا پایان سوره مائده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۰۶۹ق؛ به وسیله محمد مقیم بن محمد باقر اصفهانی و به فرمان امیر اسماعیل مقابله و تصحیح شده؛ واقف: حاج میرزا موسی خان، ۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج، ۴۰۳گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۴×۳۹سم [ف: ۱-۵۴۵]

۱۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۴

آغاز:بسمله. سورة طه مکیه عدد آیها، مأته و اربعون آیه شامی و خمس و ثلثون کوفی؛ **انجام:**انک قادر علی ما تشاء و الحمدلله وحده. تم الجزء العاشر و هو آخر کتاب مجمع البیان لعلوم القرآن. و قد وقع من تسوید هذه النسخه ...

ج۲، از آغاز سوره طه تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: بندار شهمیرزادی، محمد تقی بن علی، تا: جمادی الثانی۱۰۶۹ق؛ واقف: حاج میرزا موسی خان، ۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج، ۴۷۵گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۴×۳۹سم [ف: ۱-۵۴۷]

۱۸۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۶

ج ۶ تا ۱۰؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۴۸گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۴/۷×۳۹سم [ف: ۱-۴۶۹]

۱۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۳۸

آغاز:الاستواءعلی معنی الملک و الاقتدار ... قوله تعالی و هو الذی مد الارض و جعل فیها رواسی القراءة؛ **انجام:**تم الجزء العاشر و هو آخر الکتاب ... و اغتناماً لشفاعة نبیک صلواتک علیه و آله یوم الزلفی قادر علی ما یشاء و الحمدلله وحده.

بخشی از سورة الرعد تا پایان قرآن کریم؛ خط: نسخ، کا: حاجی میرزا محمد حاجی شهمیرزادی، تا: ۱۰۶۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: عبدالله بن محمد یحیی در ۱۲۱۴ «قال انی عبدالله» (چهارگوش)، عبدالله بن محمد یحیی در ۱۲۱۴ «یا ابا عبدالله»(چهارگوش)، سپهر «لا اله الا الله الملک الحق المبین» (چهارگوش)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۰۲۰ص، ۲۹سطر، اندازه: ۲۶×۴۰سم [ف: ۱۰-۷۰۸]

۱۸۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۲۰

آغاز:بسمله و به ثقتی، سورة الانعام هی مکیة عن ابن عباس غیرست ایات و ما قدر و الله حق قدره؛ **انجام:**لما اردنا اهلاکهم فحکم هولاء الکفار حکم اولئک فی انهم لایبقی منهم عین و لا اثر.

از ابتدای سوره انعام تا آخر سوره هود در یک جلد و سپس از ابتدای سوره یوسف تا سوره کهف و سوره مریم در جلد دیگر می‌باشد؛ خط: نسخ ریز، کا: محمد امین شهمیرزادی، تا: ۱۰۶۹ق؛ در آن آمده: «بلغ مقابله من اوله الی اخره الامازاغ عنه البصر لسید الاجل الاغر الاکرم الافضل الاروع امیر اسمعیل حفظه الله و التمست من سیدی ان لا ینسانی تصب الصلوات و مظان الدعوات»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۸۶گ، ۲۸سطر(۱۴×۲۷)، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف: ۹-۲۰۶]

۱۹۰. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۸۷

از سوره عنکبوت تا پایان قرآن مجید؛ خط: نسخ، کا: حاج میرزا بن ملا محمد صالح، تا: ۱۰۷۰ق [ف: -۷۹]

۱۹۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳

از سوره طه تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: تونی، حکیم بن محمد رضا، تا: ۲۴ محرم۱۰۷۰ق؛ مصحح، مقابله شده از سعدالله جزائری در پانزدهم رجب ۱۰۹۲ و عبدالکریم بن عبدالرحیم در ربیع الثانی ۱۱۰۰ هر دو به دستور حاتم بیک وزیر کرمان؛ کاغذ: سپاهانی، جلد:تیماج، ۴۰۰گ، ۳۰ سطر(۱۶×۲۷)،اندازه:۲۴×۳۷سم[ف:-۶۵۲]

۱۹۲. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۲۱

از آغاز سوره توبه تا پایان جلد ششم؛ خط: نسخ، کا: ابوالفضل بن حاجی حسین یزدی، تا: چهارشنبه ۱۷ رجب ۱۰۷۰ق (پایان جلد پنجم) و یک‌شنبه ۵ شعبان ۱۰۸۰ق (پایان جزء ششم)؛ ۳۱۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱-۳۵]

۱۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۴۲۰

انجام:فهی مزبورة والزبر العقل و انما جمع بین الزبر و الکتاب.

از مقدمه تا آیه ۱۸۴ آل عمران و ادامه آن در نسخه ۳۱۴۲۱ است؛

خط: نسخ، کا: علی بن محمد شولستانی، تا: جمادی الاول۱۰۷۱ق؛ مصحح، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۵گ، ۳۸سطر، اندازه: ۲۸×۴۸سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۴۴]

۱۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۴۲۱

آغاز:الزبر و الکتاب و معناهما واحد لان اصلهما یختلف فهو کتاب یضم حروف بعضها الی بعض؛ **انجام:**و ذلک ظاهر ان الله بکل شیء علیم ظاهر المعنی و اکثر هذه السورة فی غزوة بدر تم.

ج۲، از آیه ۱۸۵ آل عمران تا ۷۵ انفال و ادامه نسخه ۳۱۴۲۰ است؛ خط: نسخ، کا: علی بن محمد شولستانی، تا: جمادی الاول۱۰۷۱ق؛ مصحح، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۰گ، ۳۸سطر، اندازه: ۲۸×۴۸سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۴۴]

۱۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۱۵۳

آغاز:بسملة، سورة الرعد مکیة کلها عن ابن عباس و عطا و قال الکعبی و مقاتل مکیة الا آخر آیة منها نزلت فی عبدالله بن سلام؛ **انجام:**و اذن ینفث فیها الوسواس الخناس فیؤید الله المؤمن بالملک و هو قوله سبحانه و ایدهم بروح منه تم الجزء العاشر من کتاب مجمع البیان فی علوم القرآن.

سوره رعد تا پایان قرآن، ج۶-۱۰؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن محمد جعفر رکامدی، تا: ۱۵رمضان۱۰۷۱ق، مصحح، محشی؛ واقف: جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ جلد: مقوا، ۴۴۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۳/۵×۳۶سم [ف: ۲۲-۳۹۵]

۱۹۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۳۴۵

از نیمه سوره رعد تا آخر؛ خط: نسخ، کا: ابهری اصفهانی، محمد محسن بن محمد مؤمن، تا: ۱۷ جمادی الثانی۱۰۷۱ق؛ مجدول [نشریه: ۷-۲۲۱]

۱۹۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۵۳-۵۶/۳

آغاز:سورة العنکبوت مکیة کلها فی قوله عکرمة و عطا و الکلبی مدینة کلها فی احد القولین

از اول سوره مبارکه عنکبوت تا اواسط سوره مبارکه توحید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۶ شعبان۱۰۷۱ق؛ ۲۸۸گ، ۳۳ و ۳۲سطر، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف: ۶-۳۵۵۸]

۱۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۸۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**کقوله خالق کل شیئ عن ابی علی الجبائی.

از اول کتاب تا آخر تفسیر سوره مائده؛ خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن حاج درویش محمد حاجی شهمزادی، تا: جمادی الثانی۱۰۷۲ق؛ واقف: حسین کی استوان؛ جلد: تیماج، ۲۷۷گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۱۱-۶۶۲]

۱۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۸۳

آغاز:بسمله، سورة انعام هی مکیه؛ **انجام:**لا یبغی منهم عین و لا اثر ... تراب اقدام المومنین محمدامین.

خط: نسخ، کا: شمهرزادی، محمد امین، تا: ۱۰۷۲ق؛ واقف: حسین کی استوان؛ جلد: تیماج، ۳۶۷گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۶/۵سم [ف: ۱۱-۶۶۶]

۲۰۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۰۷

آغاز:و فی صلواتها تبارک علیهم ویستغفر لهم کل رطب ویابس حتی حیتان البحر و هو امه وسباع البر و انعامه؛ **انجام:**من قومهم اخلفوهم او کذبوا فیما اظهروه من الایمان وروی ان سعید بن جبیر والضحاک اجتمعا.

از ابتداء تا اواخر سوره یوسف؛ خط: نسخ، کا: صدرالدین محمد بن حسین شهمرزادی، تا: غره رجب ۱۰۷۳ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۵۳۷گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۵×۳۹سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۶]

۲۰۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳

از آغاز قرآن تا پایان سوره یوسف؛ خط: نسخ، کا: جلال بن حسن، تا: رجب۱۰۷۳ق؛ محشی با امضاهای «ق-هـ-مصباح المنیر»، مصحح به دست محمد امین هادی بن عبدالوهاب خادم استرآبادی به سال ۱۰۷۵؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۴۷۷گ، ۳۳ سطر (۱۶×۲۸/۵)، اندازه: ۲۶×۳۹سم [ف: ۱-۱۹۵]

۲۰۲. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۴۷م

جلد ۱؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق قاینی، تا: ۱۰۷۳ق؛ مجدول، با سرلوح زرین؛ اندازه: ۲۵×۳۸سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۶۳]

۲۰۳. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**علی کل شیء یصح أن یکون مقدوراً له کقوله خالق کل شیء عن ابی علی الجیانی.

جلد اول کتاب واز ابتدا تاپایان تفسیر سوره مائده؛ خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن حاجی ملا محمد تونی، تا: سه‌شنبه ۱۵ ذیحجه ۱۰۷۵ق؛ واقف: محمد اشرف شریف قائنی، جمعه ۲۷ ربیع الاول ۱۱۵؛۲۹۴گ، ۳۰سطر،اندازه:۲۴×۳۹سم[کتابخانه‌های قائن: ف: -۱۱]

۲۰۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۸۳۵

خط: نسخ، کا: محمد صالح بن مراد لیوانی استرآبادی، تا: ۱۵ جمادی الثانی۱۰۷۶ق؛ مصحح؛ تاریخ وقف: ۲۰ ذیقعده ۱۱۴۸؛ ۵۳۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۲۵-۱۵۸]

۲۰۵. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۳

خط: نسخ جلی، کا: شمس الدین محمد بن محمد امین بارفروشدهی، تا: ۱۰۷۶ق؛ تملک: محمد جعفر موسوی ۱۳۶۵؛ واقف: حاج علی بن حاجی حسن، ۱۲۶۹؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: -۴۵]

۲۰۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۰

خط: نسخ، کا: محمد امین بن حیدر محمدی نایینی، تا: دهه اول شوال۱۰۷۷ق؛ برای خزانه شاه سلیمان صفوی نوشته شده، با سرلوح، مجدول زرین؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۶۹۲گ، ۳۸سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۹/۱سم [ف: ۱-۴۶۹]

۲۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**فیؤید الله المؤمن بالملک و هو قوله سبحانه و

ایدهم بروح منه. تم الجزء العاشر و هو آخر کتاب مجمع البیان لعلوم القرآن ...
ج۲، از آغاز سوره رعد تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: سلطان محمد بن محمود روشناوندی جنابذی (گنابادی)، تا: ۱۰۷۷ق؛ روی ورق اول چنین نوشته است: «این کتاب وقفی از جمله کتب مفقود شده بود که در عهد تولیت جناب جلالتماب آقای عضدالملک متولی باشی سرکار فیض آثار بتاریخ شهر جمادی الاول ۱۲۸۲ مطابق اودئیل داخل عرض کتابخانه مبارکه شد»؛ جلد: تیماج، ۲۹۸گ، ۳۹سطر، اندازه: ۲۴×۳۸سم [ف: ۱-۵۴۷]

۲۰۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۹۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**هذا اخر الجزء الثانی من کتاب مجمع البیان لعلوم القرآن من الاجزاء العشرة...
دو جزء از اجزاء ده گانه این تفسیر، تا آخر سوره مبارکه آل عمران را در بر دارد؛ خط: نسخ خوب، کا: محمد کاظم غفرالله، تا: پنج‌شنبه ۲۶ ذیحجه۱۰۷۸ق؛ مجدول مذهب، محشی؛ واقف: ابوتراب، ۱۲۴۴؛ جلد: میشن، ۷۶۴ص، اندازه: ۱۷/۵×۳۱سم [فهرست عراقی: ۱-۷۹]

۲۰۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۳۸۱

خط: نسخ، کا: محمد کاظم، تا: ۱۰۷۸ق؛ ۳۸۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۳۱سم [ف: ۱-۲۲۸]

۲۱۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۱۵

آغاز:سورة سبا. مکیة. عددآیتها خمس و خمسون آیة. شامی اربع فی الباقین اختلافها آیة عن یمین و شمال؛ **انجام:**قادر علی ما تشاء. و الحمدلله وحده. تم کتاب مجمع البیان لعلوم القرآن. و قد وقع الفراغمن تسویده ...
از آغاز سوره سبا تا پایان سوره ناس؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: ابن خلیل الله البافقی حسین، تا: چهارشنبه ۲۸ محرم۱۰۷۸ق، جا: بافق؛ تملک: حاجی الحرمین الشریفین حاجی محمد علی؛ مهر: «یا امام حسین» (چهارگوش)، «عبده مرتضی الموسوی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۴۴۵گ، ۲۱-۲۲سطر(۱۳/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۲-۲۲۳]

۲۱۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۱۸

آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم. حمدله.سورة الرعد مکیة کلها عن ابن عباس وعطاء وقال الکلبی ومقاتل مکیة الا آخر آیة منها نزلت فی عبدالله بن سلام؛ **انجام:**فی صدره اذنان، اذن ینفث فیها الملک واذن ینفث فیه الوسواس الخناس فیوید الله المؤمن و هو مالک قوله سبحانه وایدهم بروح منه تم جزء العاشر و هو آخر کتاب مجمع البیان لعلوم القرآن.
از سوره رعد تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد شفیع بن محمد محسن رکنابادی، تا: رجب۱۰۷۸ق؛ مهر: «عبده عبدالله حسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۶۰۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۳۴سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۶]

۲۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲۱۱-۳۷/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**ویمنع منها وقیل معناه انه قادر علی کل شیء یصح ان یکون مقدوراً له کقوله خالق کل شیء
فاتحه تا مائده؛ خط: نسخ، کا: علاء الدین بن حاجی علی علکان شهمیرزادی، تا: رجب۱۰۷۸ق؛ مجدول، مصحح؛ تملک: محمد تقی بن محمد اسماعیل در ۱۲۷۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۴۵گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف: ۶-۳۵۵۶]

۲۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۴۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**صلواتک علیه و آله یوم الزلفا انک ولی الانعام
ج ۱ و ۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۹ق؛ با پنج سرلوح مذهب، مجدول مذهب؛ واقف: نائینی؛ ۶۷۴گ، ۴۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۴-۴۵۲]

۲۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۴۸۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**انما خصهم بذلک لأنهم المنتفعون به دون غیرهم.
از ابتدای مقدمه تا انتهای سوره یوس، ج ۱-۵؛ خط: نسخ، کا: میرزا محمد بن محمد صالح، تا: ذیحجه ۱۰۸۰ق؛ مذهب، مصحح، محشی؛ واقف: حوزه علمیه سرحس، شهریور ۱۳۷۸؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۸۴گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۷سم [ف: ۲۲-۳۹۸]

۲۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۸ معزی

آغاز:بسمله و به نستعین. سورة التوبة مدنیه کلها و قال یعقوب ... عدد آیها هی مائة و تسع و عشرون آیه کوفی و ثلاثون فی الباقین؛ **انجام:**و کم اهلکنا قبلهم من قرن ای قبل هولاء من قرن مکذبین ... و المعنی انهم ذهبوا فلا یری لهم عین و لایسمع لهم صوت و کانوا اکثر اموالا و اعظم اجساما واشد خصاما من هولاء قلم یغنهم فی انهم لایبقی هلاکهم فحکم هؤلا حکم اولئک فی انهم لایبقی منهم عین ولا اثر.
تفسیر سوره توبه تا پایان سوره مریم؛ خط: نسخ، کا: جعفر بن عبدالله بن احمد بن خمیس المضری اصلا و خلفا بادی مسکنا، تا: پنج‌شنبه ۱۵ رجب۱۰۸۰ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ تملک: محمدرضا معزی در ذیحجه ۱۳۲۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۶۴گ، ۲۵ سطر (۱۲/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۲۸/۵سم [ف: ۳۹-۲۴۶]

۲۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۸۴

آغاز:من مجمع البیان فی تفسیر سورة الدهر قدروی الخاص و العام ان الایات من هذه السورة و هی قوله ان الابرار یشربون الی قوله و کان سعیکم مشکور انزلت فی علی و فاطمة و الحسن و الحسین؛ **انجام:**و حصر عددها علی الجملة و التفصیل. اللهم اهدنا بتأییدک و ایدنا بتوفیقک فانت الرجاء و الامل و علی فضلک المعول و المتوکل، و الحمدلله اولاً و آخراً
تنها تفسیر سوره دهر است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲گ (۲۱۶پ-۲۱۷پ)، ۲۵سطر(۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴-۹۴]

۲۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۳۴

آغاز:بسملة، سورة الرعد مکیة کلها عن ابن عباس و عطا و قال

الکلبی و مقاتل مکیة الا آیة آخر منها نزلت فی عبدالله بن سلام.موجود: صدر: لتفاضیل فی الأعمال و تحمل الأثقال؛ **انجام:** و اما قولهم فی تحقیره نویس فان الألف لما کانت ثانیة زایدة اشبهت.موجود ذیل: و روی عن ابی عبدالله علیه السلام قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله.

ج۶-۱۰، شامل ابتدای سوره رعد تا اواخر سوره ناس و مصدر به ۱۴ برگ و مذیل به یک برگ از آیه ۲۵۴ سوره بقره تا آیه ۲۶۴ همان می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: میرزا محمد بن علاءالدین سبزواری، تا: ۱۰۸۲ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن، ۵۱۸گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۳/۸×۳۴/۲سم [ف: ۲۲-۳۹۱]

۲۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۱۱

آغاز:بسمله، سورة السجدة مکیه عدد آیها اربع و خمسون آیة کوفی ثلاث حجازی اثنان؛ **انجام:**و لاحول و لاقوة الا بالله العلی العظیم

از سوره سجده تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد یحیی بن حبیب الله، تا: ۱۰۸۳ق، جا: همدان؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مذهب، ۲۷۹گ، ۲۴سطر(۱۳/۵×۲۵/۵)، اندازه: ۲۲/۵×۳۶/۵سم [ف: ۸-۱۷۲]

۲۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۰

از احزاب تا آخر؛ خط: نسخ، کا: ابوالحسن بن تقی الدین محمد طباطبائی، تا: جمعه ۱۲ ربیع الاول۱۰۸۳ق؛ مقابله شده؛ واقف: طباطبائی؛ کاغذ: ترمه، ۱۹۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۶سم [ف: ۱-۴۷۰]

۲۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۴

سوره انعام؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۳ق، دنباله شماره ۲۴۳، گزیده همان طباطبایی که در ۱۰۸۳ این نسخه را با نود و نه نسخه دیگر بر فرزندان و نزدیکان و طالبان علم وقف کرده؛ واقف: ابوالحسن بن تقی الدین محمد طباطبائی، ۱۰۸۳؛ ۱۲۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۳سم [ف: ۱-۴۷۰]

۲۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۵

سوره انفال و توبه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۳ق؛ دنباله شماره پیش؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۱۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷/۱×۲۵/۳سم [ف: ۱-۴۷۰]

۲۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۶

سوره‌های حجر و نحل و اسری دنباله شماره پیش، ج ۱۴ و۱۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۳ق، ۱۸۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۲سم [ف: ۱-۴۷۰]

۲۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۷

سوره‌های مؤمن و نور و فرقان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ دنباله شماره پیش؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۹۹گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶/۷×۲۴/۵سم [ف: ۱-۴۷۰]

۲۲۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۸

سوره‌های روم و عنکبوت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۴ق؛ دنباله شماره پیش، در آخر آمده در ۱۰۸۴ با نسخه دیگری مقابله شده؛ واقف: طباطبائی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۸۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۳سم [ف: ۱-۴۷۰]

۲۲۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۹

سوره‌های حمعسق و زخرف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۴ق، دنباله شماره پیش؛ مقابله شده در روز سه شنبه ۱۶ جمادی الاول ۱۰۸۴ با دو نسخه معتبری که آنها را محمد مؤمن بن شاه قاسم سبزواری تصحیح کرده بوده؛ واقف: طباطبائی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۲۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۳سم [ف: ۱-۴۷۰]

۲۲۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۱

سوره حمد و بقره است گزیده‌ای است از تفسیر طبرسی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۴ق؛ در آغاز ۱۹ برگ از تفسیر علی بن ابراهیم به خط ابوالحسن بن تقی الدین محمد طباطبائی در ۱۰ رمضان ۱۰۸۴ دیده می‌شود، گزیننده ابوالحسن بن تقی الدین محمد طباطبایی؛ کاغذ: کاغذ ترمه، جلد: میشن، ۱۹۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۵/۵سم [ف: ۱-۴۶۹]

۲۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۲

سوره آل عمران؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۴ق؛ مقابله شده در روز چهارشنبه ۱ جمادی الثانی ۱۰۸۴ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۷۹گ، ۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱-۴۶۹]

۲۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۳

سوره نساء و اعراف دنباله شماره پیش؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۲سم [ف: ۱-۴۷۰]

۲۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۲۲۷-۳۷/۱۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**لانهم المنتفعون به دون غیره وبالله التوفیق والعصمة وهی حسبنا الله ونعم الوکیل نعم المولی ونعم النصیر

فاتحه تا یوسف؛ خط: نسخ، کا: علی اصغر بن حاجی محمد شفیع سبزواری، تا: ۱۰۸۴ق؛ مصحح؛ یادداشتی از عبدالنبی بن مفید شریف به تاریخ ۱۱۶۲؛ تملک: سید محمد بن محمدباقر حسینی در سال ۱۱۱۱؛ جلد: تیماج، ۵۱۳گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۶-۳۵۵۶]

۲۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۷۴

آغاز:بسمله، سورة التوبة مدنیة کلها و قال یعقوب و هی؛ **انجام:**واستحقاق النعمة و فوت الثواب والجنة. تم الجزء الثامن بعون الله تعالی و حسن توفیقه حامدا مصلیا

از آغاز سوره توبه تا سوره مومنین؛ خط: نسخ، کا: محمد امین بن محمد علی استرآبادی،تا: ۱۰۸۴ق؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۳سطر(۱۶×۲۶)، اندازه: ۲۴/۵×۲۷/۵سم [ف: ۱۵-۳۱۳]

۲۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۵۹۸

آغاز:بسملة، سورة الرعد مکیة کلها عن ابن عباس و عطا و قال الکعبی و مقاتل مکیة الا آخر آیة منها نزلت فی عبدالله بن سلام؛ **انجام:**و کفرت طائفة فاصبحوا ظاهرین لعدوهم بالحجة و القهر و

الغلبة و بالله التوفیق ... تفسیر سورة الجمعة.
از سوره رعد تا انتهای سوره صف؛ خط: نسخ، کا: تا پایان ج۶ به قلم مسیب بن منصور در ۱۸ ربیع الثانی ۱۰۸۴ق، بقیه به خط محمد زمان در سال ۱۰۸۵ق، جا: قزوین؛ تملک: شیخ محمد رضا حاتمی بروجردی در ۱۱ شعبان ۱۳۴۷؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، ۱۳۷۷؛ ۳۵۶گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۲۲-۳۹۵]

۲۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۲۹۵

آغاز:بسمله، رب زدنی علما الحمدلله رب العالمین و الصلوه علی رسوله و اله الطاهرین الاخیار سوره الرعد ملکیه کلها عن ابی عباس؛ **انجام:**تم الجزو العاشر و هو آخر کتاب مجمع البیان لعلوم القرآن.
از سوره رعد تا آخر قرآن؛ خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: ۱۰۸۵ق؛ مصحح، محشی از ملامحسن بن محمدطاهر قزوینی؛ مهر: «معین الضعفا» (بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۱۴گ، ۳۵سطر (۱۵×۲۷/۵)، اندازه: ۲۴×۲۷/۸سم [رایانه]

۲۳۳. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۶

آغاز:سورة السجدة وسمیت ایضاً سجدة لقمان لئلا تلتبس بحم السجدة وهی مکیة ما خلا ثلاث آیات؛ **انجام:**ینفث فیما الوسواس الخناس فیؤید الله المؤمن بالملك وهو قوله سبحانه وأیدهم بروح منه.
تفسیر سوره سجده تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد نقی بن حیدر حسین بن حاجی شاه محمد قائنی، تا: جمادی الثانی۱۰۸۵ق؛ واقف: محمد اشرف شریف قائنی، جمعه ۱۹ ربیع الاول ۱۱۵۸؛ ۲۰۹گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۲×۳۶/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۱۱]

۲۳۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۲۳۹

آغاز:سورةالنساء مدینة کلها و قیل انها مدینة الاقوله ان الله یأمرکم أن تودوا الامانات؛ **انجام:**انه قادر علی کل شیء یصح أن یکون مقدوراً له کقوله خالق کل شیء، عن ابی علی الجبائی.
از آغاز سوره نساء تا پایان سوره انفال؛ خط: نسخ، کا: محمد قلی بن علیقلی، تا: اواخر ذیقعده۱۰۸۶ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ مهر:«عبده محمد حسن بن احمد»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۴۱۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۶]

۲۳۵. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۵۰

نیمه دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد زمان بن حسین صراف، تا: جمعه ۲۳ ذیحجه۱۰۸۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۲-۱۶۹]

۲۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۱۰

آغاز:الناس علی الصف الأول فی الصلاة و قال خیر صفوف الرجال اولها؛ **انجام:**و خسر هنالك الکافرون یدخلون النار و استحقاق النقمة و فوات الثواب و الجنة.
از آیه ۲۶ سوره حجر تا انتهای سوره مؤمن؛ خط: نسخ، کا: محمد صالح بن محمد زمان بسطامی و عبدالله بن باقر اللطیف البسطام، تا: ذیحجه ۱۰۸۸ق و ۱۴ محرم ۱۰۸۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۳۱۴گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۷/۵×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۴۶] و [ف: ۲۲-۳۹۴]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۵۴

همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۰۷]

۲۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۴ معزی

آغاز:بسمله. «حم تنزیل الکتاب من الله عزیز الحکیم» ... القرائة حمزة و الکسائی و یعقوب «آیات» فی الموضعین علی النصب؛ **انجام:**قال رسول الله: ما من مؤمن الا و لقبله فی صدره اذن ... فیؤید الله المؤمن بالملك و هو قوله سبحانه: «و ایدهم بروح منه».
ج۹-۱۰، تفسیر سوره جائیه تا ناس؛ خط: نسخ، کا: جعفر بن عبدالله بن احمد بن خمیس، تا: ۱۲ شعبان۱۰۸۹ق؛ مصحح، رکابه‌دار؛ تملک: محمد رضا در ذیحجه ۱۳۲۲؛ جلد: تیماج، ۲۲۵گ، ابعاد متن: ۱۳×۲۰، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۹-۲۳۱]

۲۳۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۵۱-۵۶/۱

آغاز:برابر
از اول کتاب تا آخر جزء سوم آیه شریفه «قال الله هذا یوم ینفع الصادقین صدقهم لهم جنات تجری ...»؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی بن احمد حسینی قزوینی، تا: یک‌شنبه ۵ ربیع الاول۱۰۹۰ق؛ تملک: بهاء الدین محمد حسینی؛ ۲۹۴گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۶-۳۵۵۷]

۲۳۹. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره

سورة یوسف؛ بی‌کا، تا: ۱ صفر۱۰۹۰ق، جا: مشهد رضوی[دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۴۸]

۲۴۰. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۳۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**و یمکن منها و قیل معناه انه قادر علی کل شیء یصح ان یکون مقدوراً له کقوله خالق کل شیء عن الجبائی تم المجلد الثالث
از اول تفسیر تا آغاز سوره انعام؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: سلخ محرم۱۰۹۱ق؛ مجدول، مصحح، محشی، با علامت بلاغ؛ مهر: «سبحانی ۱۳۴۵» (بیضوی)، «ناصر الاسلام ۱۳۴۲» (بیضوی)، «عبده الراجی محمد ابراهیم بن محمد مهدی الحمروی الموسوی»(مربعی بزرگ)؛ جلد: تیماج، ۳۹۶گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۱-۱۱۷]

۲۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۸۷

آغاز:تدعونا الیه، فلا نفقه ما تقول، و انما قالو ذلك؛ **انجام:**آخر الکتاب و الحمدلله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا علی تسهیله و تیسیره و تقدر الفراغ منه لمصنفه یوم الخمیس منتصف ذی القعدة من سنة ستة و ثلاثین و خمسمائة ... و الحمدلله وحده. تم الجزء العاشر و هو آخر کتاب مجمع البیان لعلوم القرآن، اتفق الفراغ من کتابته یوم الثلثا سلخ شهر شعبان المعظم سنة احدی و تسعین بعد الألف
از سوره «فصلت» تا سوره«ناس»، از اواسط آیه ۵ سوره فصلت را دارا می‌باشد؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: سه‌شنبه شعبان۱۰۹۱ق؛

افتادگی: آغاز؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۳۰۲گ، ۲۵سطر(۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: ۱۱-۲۶۳]

۲۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۳۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**و اکثر هذه السورة فی قصة بدر.

از اول کتاب تا آخر تفسیر سوره انفال؛ خط: نسخ، کا: محمد کاظم بیستون بن محمد زمان شهمزادی، تا: ربیع الاول۱۰۹۱ق؛ در عداد کتب کتابخانه شیخ محمد صالح علامه حایری تسلیم کتابخانه شده؛ واقف: حاج ملا محمد کاظم، ۱۲۵۳ق؛ جلد: مقوا، ۳۵۴گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۳/۵×۳۷سم [ف: ۱۱-۶۶۵]

۲۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۱ق؛ در ۱۰۹۶ یحیی بن حسن بحرانی و سید محمد هاشم طباطبائی این نسخه را از سوره الانعام تا آخر مقابله کرده‌اند، بعد در ۱۱۰۰ حسب الامر میرزا حاتم بیک وزیر کرمان، محمد معصوم شعجری آن را با نسخه صحیح معتبر مقابله نموده؛ دارای سرلوح، مذهب و مجدول؛ ۶۳۳گ، ۳۸سطر، اندازه: ۱۷×۳۱سم [ف: ۲-۳۵]

۲۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸ خوئی

آغاز:برابر؛ **انجام:**ان الله بکل شی علیم ظاهرا المعنی و اکثر السورة فی قصة بدرتمت ... بالمشهد المقدس الرضوی سنه اثنین و تسعین و بعد الف.

از مجلد اول؛ خط: نسخ، کا: محمد مؤمن طبسی، تا: ۱۰۹۲ق، جا: مشهد رضوی؛ مجدول، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۷۷۸ص، ۳۳سطر، اندازه: ۲۵×۳۷سم [ف: ۷-۲۶۰]

۲۴۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۵۸۵

از سوره نساء تا پایان جزء چهارم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۴ ذیحجه۱۰۹۲ق؛ مصحح، محشی، شیخ صالح بن عبد الکریم بحرانی در شش جا برای شخصی که کتاب را نزد وی خوانده است، انهاء نوشته که آخرین آنها به تاریخ ۱۴ ذیقعده ۱۰۹۴ می‌باشد؛ تملک: معصوم بن میر محمد رضوی، طه الحسینی به تاریخ ۱۲ ربیع الاول ۱۳۷۲؛ جلد: تیماج، ۲۵۲گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۴-۴۴۲]

۲۴۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۱۸۱

آغاز:سورة التوبة و هی مدنیة کلها و قال یعقوب غیر آیتین لقد جاء رسول من انفسکم الی آخر السورة؛ **انجام:**لما اردنا اهلاکهم فحکم هؤلاء الکفار حکم اولئک فی انه لا تبقی منهم عین و لا اثر و الحمدلله رب العالمین

از سوره توبه تا سوره مریم؛ خط: نسخ، کا: حسینی سمنانی، محمد هاشم بن ابراهیم، تا: ربیع الاول۱۰۹۲ق، برای فرزند محمد ابراهیم سمنانی؛ به وسیله سید محمد ابراهیم بن محمد هاشم حسینی مقابله و تصحیح شده؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۰۹گ، ۲۲سطر(۱۰/۵×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۸-۲۶۱]

۲۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۵۲۵

آغاز:بسمله، سورة الرعد، مکیة کلها عن ابن عباس و عطا و قال الکلبی و مقاتل مکیة الا آخر آیة منها نزلت فی عبدالله بن سلام و قال سعید بن جبیر کیف تکون هذه الآیة نزلت فی عبدالله بن سلام؛ **انجام:**تم الجزو العاشر و هو آخر کتاب مجمع البیان لعلوم القرآن ... یوم الزلفی انک ولی الانعام ذوالجلال و الاکرام حسبنا الله و نعم الوکیل و صلی الله علی محمد نبینا و آله اجمعین.

سوره رعد تا سوره ناس؛ خط: نسخ، کا: محمد محسن شوشتری فرزند محمد قاسم نقاش، تا: ۲۷ رجب۱۰۹۲ق؛ مجدول؛ تملک: عبدالرزاق بن الحاج علی الکاظمی؛ مهر: عبده محمد هادی بن عبدالکریم حسینی (بیضی)، «یا رزاق» (دایره‌ای) ۱۲۱۴ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۵۲۶گ، ۹سطر (۱۴×۲۵)، اندازه: ۲۱×۳۶سم [ف: ۱۹-۷۱۶]

۲۴۸. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

جلد ۴؛ بی‌کا، تا: ۱۴ ذیحجه۱۰۹۲ق؛ دارای شش انهاء نوشته شیخ صالح بن عبدالکریم بحرانی، آخرین آنها در آخر نسخه به تاریخ ۴ ذیقعده ۱۰۹۴ [تراثنا: س۱۸ش۱و۲-۲۲۹]

۲۴۹. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه:بدون شماره

از رعد تا آخر؛خط:نسخ،کا: محمد حسن بن «محمد قاسم نقاش»، تا: ۲۷ رجب۱۰۹۲ق؛ جلد: تیماج، قطع: رحلی [نشریه: ۷-۵۵۰]

۲۵۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۰۵

جزء اول و دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن حاجی شاه محمد رنانی صفاهانی، تا: اوایل ذیقعده۱۰۹۴ق؛ واقف: خیر النساء، ۱۱۲۸؛ ۲۷۷گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۳-۵۲۱]

۲۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۹۰۶

آغاز:سبحانه بین ذلک انه المتفرد بالخلق و الاختراع؛ **انجام:**ثم عطف بقوله و الناس علی الوسواس و المعنی من شر الوسواس و من شر الناس.

ج ۱۰-۶، از سوره کهف تا اواخر سوره ناس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه آغاز ربیع الاول۱۰۹۴ق؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: گالینگور، ۲۶۵گ، ۳۹سطر، اندازه: ۲۳/۵×۳۶سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۴۷]

۲۵۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۰۴

از آغاز کتاب تا پایان سوره مائده؛ خط: نسخ، کا: هاشم بن عبد محمد جزائری، تا: ۲۹ رجب۱۰۹۴ق؛ مهر: کتابخانه شیخ فضل الله نوری؛ ۴۴۸برگ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۳-۱۰]

۲۵۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۱۱۸-۲۱/۳۸

آغاز:بسمله سورة النساء هی مدینة کلها وقیل انها مدینه الاقوله ان الله یأمرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها الایة وقوله ویستفتونک قل الله یفتیکم؛ **انجام:**ومن وافقنا فی توریث ذوی الارحام نستثنی اصحاب الفرائض والعصبةمن الامة وذلک خلاف الظاهر والله بکل شی علیم ظاهر المعنی واکثر هذه السورة غزوة بدر تم الجزء الرابع والحمدلله رب العالمین

سوره نساء تا پایان توبه؛ خط: نسخ، کا: مسعودبن شیخ یوسف، تا:

۲۸ صفر۱۰۹۴ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۹۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۶-۳۵۵۷]

۲۵۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۲۰۹

از کهف تا آخر؛ خط: نسخ، کا: محمد یونس بن یس نجفی، تا: ۷ ربیع الاول۱۰۹۴ق؛ جلد: تیماج، ۳۵۶گ، ۳۱ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۵-۵۱۲]

۲۵۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۶

دوره؛ کا: اسماعیل حمیری در امکنه متعدد، تا: ۱۰۹۴-۱۰۹۵ق؛ جا: کربلا؛ با دو سرلوح زرین [ف: -۲۱۵]

۲۵۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۱۸

جلد سوم و چهارم؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن حاجی شاه محمد رنانی اصفهانی، تا: سه‌شنبه ۲۲ ذیقعده۱۰۹۵ق؛ واقف: خیر النساء، ۱۱۲۸؛ ۲۶۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۳-۶۱۲]

۲۵۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۴۶۴

از آغاز تا پایان سورة المائدة؛ خط: نستعلیق، کا: دامغانی، علی اصغر بن محمد صالح، تا: دوشنبه ۱۲ ذیحجه۱۰۹۵ق؛ مهر: ابوطالب، علی، محمد مهدی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۸۱گ، ۲۲سطر(۱۱×۲۲)، اندازه: ۱۸×سم [ف: ۱۷-۱۴۰]

۲۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۷

از آغاز تا مجلد پنجم؛ خط: نسخ ریز، کا: عبدالله بن رشید الدین احمد کازرونی، تا: دوشنبه ۲۸ ذیحجه۱۰۹۶ق؛ با سرلوح زرین، مجدول؛ تملک: ملقب به کاظم معصوم ثانی، سلمان مکانی حسین سلامی ۱۱۳۷، یوسف بن احمد ابراهیم بحرانی (گویا همان شیخ یوسف بحرانی صاحب حدائق و کشکول است)، میرزا عبدالله ریاضی منشی طبری مازندرانی در شعبان ۱۲۸۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۴۸گ، ۳۴سطر(۱۱×۲۲)، اندازه: ۱۹×۲۳سم [سنا: ف: ۱-۱۱۸]

۲۵۹. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۶۷۱

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن حاجی شاه محمد زمانی صفاهانی، تا: ۸ ربیع الاول۱۰۹۷ق؛ ۵۷۹ص، ۲۷ سطر (۱۵×۲۲)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱-۲۹۳]

۲۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۵۷

آغاز:بسملة، سورة النساء هی مدنیة کلها و قیل انها مدنیة الا قوله ان الله یأمر أن تؤدوا الأمانات الی اهلها الآیة؛ **انجام:**انما خصهم بذلک لأنهم المنتفعون به دون غیرهم ... و نعم الوکیل.

از سوره نساء تا پایان یوسف، ج۳-۵؛ خط: نسخ، کا: عبدالفیاض بن ابوالبقاء، تا: ۱۰۹۸ق؛ جلد: تیماج، ۳۶۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲۲-۳۹۲]

۲۶۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۹۳

از ابتدای سوره رعد تا پایان قرآن؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۹۸ق؛ دارای ۵ سرلوح و کتیبه، مجدول، دارای کمنداندازی، مصحح؛ تملک: زین العابدین همدانی به سال ۱۱۴۱؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مذهب، ۴۷۷گ، ۳۳سطر (۱۱×۲۲)، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۱۶-۱۶۲]

۲۶۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۶۹/۱۸

آغاز:قال الشیخ فاضل صاحب تفسیر مجمع البیان نور الله مرقده فی صدره کتابه و قبل أن نشرع فی تفسیر ...

مقدمه مجمع البیان؛ خط: مختلف، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۹۸ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۱-۲۵۴]

۲۶۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۸۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۷ و ۱۰۹۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، قطع: رحلی [نشریه: ۷-۲۲۰]

۲۶۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۰۴۰-۳۶/۴۰

آغاز:ان کنتم تعلمون ان الله صادق فی وعده ... قوله تعالی ولو ارادوا الخروج لاعدواله ... اللغة العدة والهیئة والالة نظایر؛ **انجام:**بعروتک الوثقی واغتناماً لشفاعة نبیک صلواتک علیه وآله یوم الزلفی انک قادر علی ما تشاء والحمدلله رب العالمین

توبه تا ناس؛ خط: نسخ خفی، کا: محمد بن محمود اردکانی، تا: دوشنبه ۲۲رجب۱۰۹۹ق، جا: شیراز مسجد جدید؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ این هشتمین نسخه مجمع البیان است که کاتب نگاشته؛ تملک: جعفر بن شیخ خضر؛ جلد: تیماج، ۴۱۵گ، ۳۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۹سم [ف: ۶-۳۵۵۹]

۲۶۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۸۴

تا جزو ۶؛ خط: نسخ، کا: علی بن ناصرالحق، تا: یک‌شنبه ۴ جمادی الاول۱۰۹۹ق [ف: ۳-۱۰۴]

۲۶۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۵۷۲

از آیه ۳۰ سوره ابراهیم تا اواخر جزء نهم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۱۵ شعبان۱۱۰۰ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۴۲گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۸سم [ف: ۲-۴۱۹]

۲۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۰۸

آغاز:بسملة، سورة التوبة و هی مدنیة کلها و قال یعقوب الا آیتین؛ **انجام:**یأن یقول لهم ربی اعلم بالصادق و الکاذب لایلتبس علیه شئ.

از ابتدای سوره توبه تا انتهای قصص است. ج۵-۷؛ خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن محمد زمان شهمیرزادی، تا: اواخر ربیع الثانی۱۱۰۰ق؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ جلد: مقوا، ۳۷۱گ، ۳۴سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۲سم [ف: ۲۲-۳۸۵]

۲۶۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**ولی التسهیل و التیسیر بمنه و لطفه و حسبنا الله و نعم الوکیل.

از سوره فاتحه تا سوره آل عمران؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد امین بن محمد علی، تا: ۱۱۰۰ق، جا: یزد؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مذهب، ۴۳۲گ، ۲۱ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۷-۳۳۱]

۲۶۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۹۷

از آیه «قاوا لن نؤمن لک حتی تفجر لنا من الارض ینبوعا» تا آیه«لنزلنا علیهم ملکا رسولا»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۸۰گ، ۲۳سطر(۱۴×۱۹/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۶/۵سم [ف: ۱۷-۲۷۱]

۲۷۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۶

تا سوره مائده؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ قطع: رحلی [ف: -۲۱۵]

۲۷۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۷۵

آغاز:بسمله سوره عنکبوت مکیة کلها فی قول عکرمه و عطا و الکلبی و مدنیة کلها؛ **انجام:**سورة الطور مکیة عدد آیها تسع و اربعون آیة کوفی شامی و ثمان بصری و سبع.

از اول سوره عنکبوت تا اول سوره طور؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ؛ مهر: «المتوکل علی الله الغنی عبده نوروزعلی»(بیضوی)؛ تاریخ وقف: جمادی الاول۱۲۸۳ق؛ ۳۲۶گ، ۲۳سطر(۱۱×۱۸)، اندازه: ۲۰×۲۵/۵سم [ف: -۱۵۷]

۲۷۲. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۶۴۸

آغاز: الثقات بالاسانید الصحیحة مرفوعاً الی امام الهدی و کهف الوری ابی الحسن علی بن موسی الرضا (ع)؛ **انجام:** و هم انما اخذوه لیکون لهم سروراً و قره عین.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۳۰۸گ، ۲۵سطر(۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: -۵۱۷]

۲۷۳. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۲۷

از آغاز سوره حمد تا پایان سوره یوسف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۴۷۲گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۴/۵سم [ف: -۲۶]

۲۷۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۳۸

آغاز:برابر؛ **انجام:** الخلاف بین الفقهاء فی هذه المسائل و فروعها مذکور فی کتب الفقه تم الکتاب

از آغاز تفسیر تا آخر سوره نساء؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر رئیس، تا: قرن ۱۲؛ عاریه کتاب از آقا شیخ آقا بزرگ معلم در ۱۳۲۷ ق؛ واقف: حاجی محمد علی فتحی علیا آبادی، ۲۵ ذیحجه ۱۲۶۰؛ ۴۹۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۱-۱۱۷]

۲۷۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۴۷۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ ۷۶۵گ، اندازه: ۱۷×۳۱/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۶]

۲۷۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۲۳

آغاز:بسمله، سوره النساء هی مدنیه کلها و فیل؛ **انجام:**یقتضی عن عدوه و لم یعدوا ... لایشبه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۳۸۲گ، ۲۷ سطر(۱۲×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۵سم [ف: ۱۰-۳۱۱]

۲۷۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۶۴

آغاز:بسمله، سوره. طه. مکیه. عدد آیاتها مایه و اربعون ایه. الثامن و خمس و ثلاثون کوفی؛ **انجام:**و فوات الثواب الجنه. تم الجزء التاسع من مجمع البیان لتفسیر القرآن علی ید العبد ... ابن محمد حسین علاء الدین محمد القاری الثانی

از آغاز سوره طاها (بیستم) تا پایان غافر - مومن (چهلم)؛ خط: نسخ تحریری، کا: علاء الدین محمد القاری الثانی ابن محمد حسین، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۶۳گ، ۲۲-۲۹ سطر (۱۱/۲-۱۱/۵×۱۶/۲-۱۶/۵)، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۱۷-۱۰۲]

۲۷۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۶۵۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن۱۱ و۱۲؛ افتادگی: آغازوانجام؛ مهر: «ص راط علی حق نمسکه»؛ جلد: مقوا، ۲۴۲گ، اندازه: ۲۲/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳-۸۱۶]

۲۷۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۳۳

آغاز:سورة التوبة و هی مدنیة کلها و قال بعضهم غیر آیتین لقد جاءکم رسول من نفسکم؛ **انجام:**قال قل یا محمد لجمیع المکلفین لوکان البحر و هو اسم الجنس ای لوکان البحر

از سوره توبه، تا سوره کهف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۲؛ از کتاب‌های کتابخانه علی بن احمد احسایی است؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مذهب، ۳۲۸گ، ۲۲سطر(۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۵سم [ف: ۸-۱۱۰]

۲۸۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۳۶

آغاز:بسمله، سورة حم السجده مکیه عدد ایها اربع و خمسون آیة کوفی؛ **انجام:**و صلی الله علی نبینا محمد و اله اجمعین و لا حول و لاقوة الا بالله العلی العظیم

از «حم» تا سوره «ناس» یعنی آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۲۷۸گ، ۲۵سطر(۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۳۱سم [ف: ۸-۱۱۲]

۲۸۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۳۴

آغاز:سوره بنی اسرائیل و هی مکیة الاخمس ایات و الاتقتلوا؛ **انجام:**سبحان ربک رب العزه عما یصفون و سلام علی المرسلین و الحمدلله رب العالمین

از بنی اسرائیل تا الصافات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۲؛ ۳۶۵گ، ۲۱سطر(۱۲×۱۹)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۸-۱۱۱]

۲۸۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۳۶

آغاز:بسمله و به نستعین، ق و القرآن المجید بل عجبوا ان جاء هم؛ **انجام:**حسبنا الله و نعم الوکیل و صلی الله علی محمد نبینا و آله اجمعین الطیبین الطاهرین.

از سوره «ق» تا سوره «ناس»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۲؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: بخارایی، جلد: تیماج مذهب، ۲۸۰گ، ۲۵سطر(۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۸/۵×۳۰سم [ف: ۹-۱۲۵]

۲۸۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۳۲

آغاز:بسمله، سورة النساء و هی مدینة الاقوله تعالی ان الله یا مرکم ان تردوا الامانات؛ **انجام:**ان الله بکل شیء علیم ظ المعنی و اکثر هذه السورة فی قضیه بدر

از سوره نساء تا سوره انفال؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۲؛

از کتاب‌های کتابخانه علی بن احمد احسائی ۲۰۹۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۴گ، ۲۲سطر(۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف:۸-۱۰۹]

۲۸۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۲۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و تقوا الله یتناول الانتهاء عن جمیع المناهی و الزواجر و الایتمار بجمیع الاوامر تم یتبع جمیع ذلک الفلاح و النجاح.

از سوره بقره و عمران می‌باشد به اضافه مطالب مقدمه کتاب مجمع البیان؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۲؛ کاغذ: دولت آبادی، ۲۷۰گ، ۲۹سطر(۱۲×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۵سم [ف: ۹-۲۰۷]

۲۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۳۹

آغاز:رفعة القدر و علو الأمر فی حیاته و یجوز جزیل الأمر و جمیل الذکر بعد وفاته؛ **انجام:**و اسوقها الیها فی الآخرة و بئس المصیر أی المرجع.

از اوایل مقدمه تا آیه ۱۲۶ سوره بقره، ج۱؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ واقف: خان بابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ ۱۱۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۲-۳۹۴]

۲۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۳۱

آغاز:بسملة، سورة آل عمران هی کلها مدنیة عن ابی عباس و قتاده و مجاهد و جمیعالمفسرین عدد آیاتها مأتان الا آیة شامی؛ **انجام:** فقال لله ملک السموات و الأرض دون ماسواه لقد به وحده.

ابتدای سوره آل عمران تا انتهای آیه ۱۱۹، از سوره مائده است، ج۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۴گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۷سم [ف: ۲۲-۳۸۹]

۲۸۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۸۴

آغاز:بسمله کهیعص، ذکر رحمة ربک عبده ذکریا اذ نادی ربه نداء خفیاً قال رب انی وهن العظم منی و اشتعل شیباً و لم اکن بدعائک رب شقیاً؛ **انجام:**و اعتصاماً بعروتک الوثقی و اغتناماً لشفاعة نبیک صلواتک علیه و آله یوم الزلفی انک ولی الانعام ذوالجلال و الاکرام حسبنا الله و نعم الوکیل و صلی الله علی نبینا و آله اجمعین.

از سوره مریم تا آخر سوره الناس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ اهدایی: ناصر کاتوزیان؛ واقف: ملا محمد جعفر مجتهد طهرانی؛ کاغذ: سپاهانی ، جلد: تیماج مذهب، ۳۱۱گ، ۳۳سطر (۱۴×۲۴)، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف: ۱۹-۲۲۳]

۲۸۸. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۵

انجام:و سمیت المعتزلة لاعتزالهم مجلس الحسن البصری بعد ان کانوا من اهله و ذلک ان واصل بن عطا لما اظهر القول بالمنزلة بین ...

از آغاز جزء اول تا آیه ۹۰ از سوره نساء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، یادداشتی از حاجی سید ابراهیم بن محمد طباطبائی درباره قتل هشت نفر از فرقه ضاله بابیه به سال ۱۳۲۱ آمده؛ واقف: محمد سمیع بیک خان بن ملک حسینی بن محمد بن محمد تقی اردکانی، ۱۱۴۶؛ جلد: مقوایی، ۳۶۷گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۳۱/۵سم [ف: ۱-۲۶]

۲۸۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۲۷

آغاز:سورة الرعد مکیة کلها عن ابن عباس وعطا و قال الکلبی و مقاتل مکیة الا آخر آیة منها نزلت فی عبدالله بن سلام؛ **انجام:**ربی اعلم بالصادق و الکاذب لایلتبس علیه شیء امره.

از سوره رعد تا پایان سوره قصص؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، مصحح، دارای سرلوح، محشی؛ تملک: مهدی بن آقا رضا؛ مهر: «یارفیع الدرجات» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۳۳۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۷]

۲۹۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۵۶

آغاز:آیة: الله الذی جعل لکم الارض فراشا؛ **انجام:**آیة: اینما تکونوا یدرککم الموت

از سوره البقره تا آیه ۷۸سوره النساء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با بلاغ، در آن آمده: «قوبل هذه النسخة مقابلة صحیحة فی ید الفقیر المذنب محمد حسین بن میر محمد الحسینی»، در پایان تفسیر سوره آل عمران آمده است: «و قد قوبل هذه النسخة مقابلة صحیحة فی خدمت علامة العلمائی مجتهد الزمانی اعنی اب الامجد الاعز میر محمد الحسینی الخاتونابادی دام عزه و ظله و قوبل فی ید اقل طلبة محمد حسین بن میر محمد الحسینی شهیر بخاتونابادی سنه۱۱۲۶ق»؛ ۲۷۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۶/۵سم [ف: ۲-۳۵۷]

۲۹۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۲۰

آغاز: ... اللغة: العرب یقول اخذتهم السنةاذ کانت قحطة وقیل ات القوم اذا جدبوا؛ **انجام:**اللغة اللد شدةالخصومة وفی التنزیل الد الخصام ای اشد الخصام خصومة.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ مصحح؛ ۴۰۰گ، ۲۳سطر [ف: ۱-۲۲۳]

۲۹۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۲/۲-۵۹۶۹

از آغاز تا میانه و سوره مریم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: ابوالقاسم در اصفهان؛ کاغذ: سپاهانی، ۶۶۱گ، ۲۷سطر، قطع: رحلی [آستانه قم: -۱۶۲]

۲۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۸۰۶

آغاز:قوله تعالی و اذ قتلتم نفساً ... آیتان فادارءتم اختلفتم و اصله؛ **انجام:**اهبطهما لیأمرا بالدین و ینها عن الشجر و یفرقا.

ج۱، از آیه ۷۲ تا ۱۰۲ بقره؛ خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۳۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۴۷]

۲۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۳۳۴

آغاز: ... لئن کنت مقتولا و یسلم عامر؛ **انجام:** ثم وقعت علیها فی یومی و علی فراشی ...

از آیه بیست و چهارم سوره یوسف تا آیه پنجم سوره تحریم، ج۵-۱۰؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛

مجدول، مصحح؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ ، جلد: مقوا، ۲۷۳گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۴۸] و [ف: ۲۲-۳۹۰]

۲۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۵۸

آغاز:بسملة، سورة الانعام هی مکیة عن بن عباس غیرست آیات؛ **انجام:**انما خصهم بذلک لأنهم المنتفعون به دون غیرهم و بالله التوفیق ...

از ابتدای سوره انعام تا انتهای یوسف، ج۴-۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۲۸۵گ، ۳۳سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۴۵] و [ف: ۲۲-۳۸۶]

۲۹۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۷۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: سید مرتضی در ۱۲۹۶ در تهران، مرتضی بن محمد علی موسوی در محرم ۱۲۹۷، سید ابوالقاسم در ۲۰ صفر ۱۲۸۴، فرهاد میرزا در ۷ رمضان ۱۳۰۵؛ قطع: رحلی [نشریه: ۷-۲۲۱]

۲۹۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۴۳۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱ و ۱۲؛ مقابله شده، رحلی [نشریه: ۷-۲۲۱]

۲۹۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۵۲۸

آغاز: الانفال، من اول ما نزل من القرآن بالمدینة ...

از سوره برائة تا سورة الرعد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱۲۶گ، ۲۶سطر(۱۳×۲۰)، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [ف: ۳-۹۸۲]

۲۹۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۱/۱

از سوره حمد تا بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، کا: فیاض نجفی بارقانی، محمد بن محمد، تا: جمادی الثانی۱۱۰۱ق؛ مصحح، مقابله شده، محشی با نشانه «محمد علی، علی بن ابراهیم، بیضاوی، کشاف»؛ تملک: حاجی حسین سلطان بغدادی، کمال الدین عبدالعلی شمسای نجفی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۲۵گ، ۴۳ سطر (۱۴/۵×۲۶)، اندازه: ۲۴×۳۶/۵سم [ف: -۶۵۳]

۳۰۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۱/۲

از سوره کهف تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، کا: فیاض نجفی بارقانی، محمد بن محمد، تا: ربیع الاول۱۱۰۱ق؛ تملک: عبدالحمید طباطبائی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۳۲گ، ۴۳ سطر (۱۴/۵×۲۶)، اندازه: ۲۴×۳۶/۵سم [ف: -۶۵۳]

۳۰۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۸۶۳

آغاز:سوره الانعام هی مکیه عن ابن عباس غیرست آیات.؛ **انجام:**انه بکل شئی علیم، ظاهر المعنی و اکثر هذه السوره فی قصه بدء ... تم المجلد الرابع و یتلوه فی الخامس ... الطیبین الطاهرین و انا الاقل محمد علی بن محمد امین بن محمد علی ... فی قریه ارکان

از آغاز سوره انعام تا آیت ۷۵ سوره انفال؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد امین بن محمد علی، تا: ۱۱۰۱ق، جا: ارکان؛ مصحح؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج، ۲۱۱گ، ۲۱سطر (۱۱/۲×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۷-۱۰۱]

۳۰۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۲-طباطبائی

آغاز:برابر؛ **انجام:**و لقلبه فی صدره اذنان اذن ینفث فیه الملک و اذن ینفث فیها وسواس الختاس فیؤید الله المؤمن بالملک و هو قوله سبحانه و ایدیهم بروح منه

تمام ده جزء تفسیر مجمع البیان؛خط: نسخ عالی، کا: محمد اشرف بن محمد نقی یزدی، تا: ۱۱۰۲ق؛ با سرلوح مذهب عالی و ممتاز، مجدول؛ تملک: فرهاد میرزا معتمدالدوله مورخ ۱۲۹۳ قمری، عبدالعلی فرزندش مورخ ۱۳۰۶ قمری؛ یادداشتی به خط نسخ محمد باقر بن عبدالحسین خان صدرا اصفهانی مورخ ۱۲۹۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۷۰۰گ، ۳۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۲۴-۲۹۰]

۳۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۴۸۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**کقوله خالق کل شییء عن ابی علی الجبائی.

از اول کتاب تا آخر سوره مائده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷ رمضان۱۱۰۲ق؛ واقف: ابراهیم خلیلی، مهر ۱۳۳۳؛ جلد: تیماج، ۴۴۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۳×۳۶سم [ف: ۱۱-۶۶۴]

۳۰۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۳۵

آغاز:ان امسکهما من احد و ان قدر ان تز ولا عن مراکزهما امسکهما احد؛ **انجام:**اغتناماً لشفاعه نبیک صلواتک علیه و اله یوم الزلفی انک قادر علی ماتشاء و الحمدلله وحده

از «حم» تا سوره «ناس»؛ خط: نسخ، کا: میرمحمد صادق بن میر مراد حسینی طالقانی، تا: ۱۱۰۳ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۸۰گ، ۲۵سطر(۱۱/۵×۲۲)، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۸-۱۱۱]

۳۰۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۶۰۳

آغاز:بسمله وعلیه التکلان (حمد له صلوات)سورة الرعد مکیة کلها عن ابن عباس و عطا وقال الکلبی ... مکیة الا؛ **انجام:**اعوذ برب الناس و روی العباسی باسناد عن ابان بن تغلب عن جعفر بن محمد علیهما السلام قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله مامن مومن الا ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۳ق؛ مهر: «عبده محمد»؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۶۰۳گ، ۲۵سطر(۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲-۵۱۲]

۳۰۶. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۸

آغاز:و قالوا ان هی الاحیاتنا الدنیا وما نحن بمبعوثین ولوتری اذوقفوا علی ربهم

ازآیه ۳۰ سوره انعام تاپایان سوره مریم؛ خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن دوست محمد قائنی، تا: نیمه جمادی الثانی۱۱۰۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۷۲گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۷/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۱۳]

۳۰۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۶۳

آغاز:برابر

از ابتداء کتاب تا آخرسوره یوسف؛ خط: نسخ، کا: محمد نصیر

بن محمد اشرف، تا: ۱۱۰۴ق، مجدول؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، ۴۱۶ص، ۳۳سطر، اندازه: ۲۲×۳۲/۵سم [ف: ۱-۱۷۰]

۳۰۸. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۱۰/۱

از سوره رعد تا پایان قرآن؛ کا: حاجی میرزا محمد بن محمد صالح، تا: دوشنبه غره رجب۱۱۰۴ق؛ مصحح؛ تملک: اسماعیل عبدالباقی به سال ۱۱۳۶ق؛ مهر: «محمد بن قاسم الحسینی» (بیضی) که کتاب را به سال ۱۲۴۰ق از آقا محمد صالح کاشانی خریده، «عبده عبدالرزاق الرضوی»؛ وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ ۴۴۹گ (۱پ-۴۴۹ر)، اندازه: ۲۳×۲۷سم [اوراق عتیق: ۱-۱۷۰]

۳۰۹. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۱۴۵

سوره عنکبوت تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۵ شعبان ۱۱۰۴ق؛ ۴۲۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱-۱۲۱]

۳۱۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۸۱

از سوره توبه تا قبل از عنکبوت؛ خط: نسخ، کا: حاجی محمد امین بن محمد حسینی موسوی استرآبادی، تا: پنج‌شنبه۵ ذیقعده۱۱۰۴ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد بن محمد کاظم تبریزی در اصفهان با مهر: «و آمنوا بما انزل علی محمد»(مربع)؛ جلد: تیماج، ۵۲۶گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲-۲۱۶]

۳۱۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۶۴

سوره رعد تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد نصیربن محمد اشرف، تا: ۱۱۰۵ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۴۱۵ص، ۳۳سطر، اندازه: ۲۲×۳۲/۵سم [ف: ۱-۱۷۰]

۳۱۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۴۷

جزء اول و دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد اکبر بن محمد صالح قائینی، تا: شنبه ۱۷ ذیقعده۱۱۰۶ق، جا: مشهد رضوی؛ ۱۶۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱-۲۲۸]

۳۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۴۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**لانهم المنتفعون به دون غیر هم ... و حسبنا الله و نعم الوکیل.

۵ جزء اول از تفسیر؛ خط: نسخ، کا: محمد مومن ابن حاجی محمد، تا: ۱۱۰۶ق؛ محشی؛ تملک: مرتضی ابن محمد علی موسوی؛ مهر: «محمد تقی رضوی»، «وثوق السلطان»؛ تملک: سید ابوالقاسم در سال ۱۲۸۴، فرهاد بن ولیعهد در سال ۱۳۰۵، محمد تقی رضوی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۶۳۸گ، ۲۸-۲۹ سطر(۱۴×۲۶/۵)، اندازه: ۲۴×۳۶سم [ف: ۱۲-۹۶]

۳۱۴. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲ فیاض

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد اکبر بن محمد صالح قاینی، تا: ۱۱۰۷ق؛ کاغذ سپاهانی؛ واقف: زینب بیکم، جمادی الاول ۱۲۳۲؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۵ سطر(۱۱/۵×۲۲)، قطع: رحلی [ف: -۱۵۶]

تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۱۵۴

همان نسخه بالا [نشریه: ۷-۶۹۹]

۳۱۵. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲ فیاض

خط: نسخ، کا: محمد اکبر بن محمد صالح قاینی، تا: ۱۱۰۷ق؛ واقف: زینب بیگم، جمادی الاول ۱۲۳۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۵ سطر (۱۱/۵×۲۲)، قطع: رحلی [ف: -۱۵۶]

۳۱۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۰ صدر

از عنکبوت تا یس؛ خط: نسخ، کا: محمد نصیر بن ابراهیم رودباری قزوینی، تا: جمادی الثانی۱۱۰۸ق؛ واقف: محمد شفیع؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۱۳گ، ۳۳ سطر (۱۳/۵×۲۷)، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۵-۵۱۱]

۳۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۰۶۱

آغاز:و الصافات مکیة عدد آیها مائة واحد و ثمان اية بصری؛ **انجام:**یوم الزلفی انک قادر علی ما تشاء و الحمدلله وحده.

از تفسیر سوره صافات تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد اکبر بن محمد صالح افینی، تا: یک‌شنبه ۱۶ ربیع الاول۱۱۰۸ق؛ مجدول؛ تاریخ وقف: جمادی الاول ۱۲۳۲؛ جلد: تیماج، ۳۶۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱۱-۶۶۹]

۳۱۸. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۸۰۱

جلد نخستین؛ خط: نسخ، کا: علی بن کرم الله اسکندری جزایری، تا: ۱ صفر ۱۱۱۱ق؛ کاغذ: سمرقندی [نشریه: ۲-۱۶۹]

۳۱۹. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۸-ت/۳۷

آغاز:سورة العنکبوت مکیه کلها عن قول مکرمه و عطاو الکلبی؛ **انجام:**و قد فرغ منه فی تاریخ ثامن و العشرون شهر ذی الحجه الحرام سنه مائه و ثلثه عشره بعد الالف علی ید اضعف عبادالله ابن ابوطالب محمد تق عفی عنهما.

از جزو ۲۰ تا آخر قران است؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی ابن ابوطالب، تا: ۱۱۱۳ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۳۶۱گ، ۲۷سطر(۱۳×۲۵/۵)، اندازه: ۲۳×۳۴سم [ف: ۱-۳۸]

۳۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۸

از آغاز تا سوره رعد؛ خط: نسخ، کا: محمد رفیع بن ملا صفات الله نایینی، تا: پنج‌شنبه ۷ ربیع الثانی۱۱۱۴ق؛ جلد: میشن، ۴۷۰گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۴/۲×۳۸سم [ف: ۱-۴۶۹]

۳۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۹۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**یوم الزلفی انک ولی الانعام ذوالجلال و الاکرام حسبنا الله و نعم الوکیل و صلی الله علی محمد و آله اجمعین.

کامل؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن عبد محمد بن محمد قبان جزایری، تا: سه‌شنبه سلخ رمضان۱۱۱۶ق؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حایری؛ جلد: میشن، ۶۰۱گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۴×۳۵/۵سم [ف: ۱۱-۶۶۳]

۳۲۲. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۵۹

آغاز:جرفه جرفا ای ذهبت به کله شبه الموت کترمه بالطوفان

از تفسیر آیه ۱۴ سوره عنکبوت تا پایان تفسیر سوره غافر؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: زرفخی قائینی، محمد رضا بن محمد صادق، تا: یک‌شنبه ۱۴ شوال۱۱۱۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۷۴گ، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۱۳۸]

۳۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۲۸۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**انما خصهم بذلك لأنهم المنتفعون به دون غيرهم و بالله التوفيق ...
از ابتدای مقدمه تا انتهای سوره یوسف، ج۱-۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۹ جمادی الثانی ۱۱۲۰ق؛ مصحح؛ اهدایی: بنیاد شهید تهران، فروردین ۱۳۷۸؛ جلد: مقوا، ۳۷۳گ، ۴۵سطر، اندازه: ۳۰×۵۴سم [ف: ۲۲-۳۸۷]

۳۲۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۲۰۷
از نساء تا آخر مجلد ششم؛ خط: نسخ، کا: احمد بن عبدالله بن احمد بن اسماعیل قیروانی بحرانی، تا: با تاریخ ۱۱۲۱ق؛ با سرلوح؛ تملک: عبدالله بن صالح لاهیجی بحرانی در ربیع الثانی ۱۱۲۱ق؛ واقف: آقا احمد کرمانشاهی و شیخ العراقین؛ جلد: تیماج، ۲۴۰گ، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۵-۵۱۲]

۳۲۵. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۷۵
آغاز:بسمله. رب زدنی علما.الحمدلله رب العالمین و الصلاة علی رسوله محمد و آله الطاهرین الاخیار؛ **انجام:**ما من مؤمن الا و لقلبه فی صدره اذنان اذن ینفث فیها المك و اذن ینفث فیها الوسواس الخناس فیؤید الله المؤمن بالملك و هو قوله سبحانه و ایدهم بروحمنه ... و لاحول و لاقوة الا بالله العلی العظیم ...
از آغاز سوره یونس تا خاتمه قرآن کریم؛ خط: نسخ، کا: ملا سید بن مقصود ایروانی، تا: پنج‌شنبه ۱۲ جمادی الاول۱۱۲۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: چرمی، ۵۶۴گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۲×۳۲/۵سم [ف: ۳-۱۲۲۷]

۳۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۳۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**فیؤید الله المؤمن بالملك و هو قوله سبحانه و ایدهم بروح منه هذا آخر الکتاب.
خط: نسخ، کا: اسماعیل حمیری نجفی، تا: شنبه ۱۲ رجب۱۱۲۵ق؛ مجدول مذهب، با سرلوح مرصع مذهب؛ جلد: تیماج، مذهب، ۵۹۶گ، ۵۰سطر، اندازه: ۲۴×۴۱سم [ف: ۳۵-۱۳۳]

۳۲۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۲۰۸
از رعد تا آخر؛ خط: نسخ، کا: محمد حسن ابرادهی، تا: سه‌شنبه ۲۷ شعبان۱۱۲۵ق؛ واقف: آقا احمد کرمانشاهی؛ کاغذ: سپاهانی، ۴۲۴گ، ۳۴ سطر (۱۲/۵×۲۴)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۵-۵۱۲]

۳۲۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۴۷
انجام:والزواجر والایتمار بجمیع الاوامرثم تبع جمیع ذلك الفلاح و النجاح.
از آغاز تا پایان سوره آل عمران؛ خط: نسخ، کا: محمد محسن بن محمد رضا، تا: پنج‌شنبه۴ شعبان۱۱۲۶ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «یارفیع الدرجات» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۴۵۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۶]

۳۲۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۵۸۰
از سوره نساء تا سوره انعام؛ خط: نسخ، آیات معرب، کا: محمد جعفر بن قطب الدین سبحانی اصفهانی، تا: ۱۱۳۱ق؛ محشی؛ مهر: کاتب «المتوکل علی الله عبده الراجی مجمد جعفر»(مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۹۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۲۵×۱۹سم [ف: ۲-۲۱۶]

۳۳۰. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه:۱۵۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۱۳۱ق [نشریه: ۶-۳۴۸]

۳۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۰۱-۷/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**فقل الذی له ملك السموات والارض وجمع السموات و وجه الارض ... فهو یقدر علی المقدورات بان یوجدها ... ویمنع منها ویمکن منها وقیل معناه انه قادر علی کل شیء
از آغاز تا سوره مائده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً۱۰۳۱ یا ۱۱۳۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، مذهب، ۲۵۷گ، ۳۳-۳۶سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۷سم [ف: ۶-۳۵۵۶]

۳۳۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۴
نیمه اول قرآن؛ بی‌کا، تا: ۱۱۳۳ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ قطع: رحلی [ف: -۲۱۵]

۳۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۰۲
آغاز:بسملة. سورة التوبة. هی مدینة کلها و قال بعضهم غیر آیتین لقد جاءکم؛ **انجام:**و یکون معنی الکلام ان الذی انزل علیك القرآن ... علی معنی انه امره بان یقول لهم ربی اعلم بالصادق و الکاذب لایلتبس علیه شیء الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی اشرف الانام محمد و آله اجمعین
از تفسیر سوره توبه است تا پایان قصص؛ خط: نسخ خوش، کا: مصطفی بن نقی حسینی، تا: ۱۱۳۳ق؛ جلد: چرم مذهب، ۴۰۳گ، ۲۷سطر(۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۵/۵×۳۱سم [ف: ۱۱-۲۸۶]

۳۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۶۶۹
آغاز:فاتحة الکتاب مکیة عن ابن عباس وقتاده و مدنیة عن مجاهد و قیل انزلت مرتین؛ **انجام:**توجه الحمد الی من هذه الصفة کما یقال انا اشکر فلانا الجمیل و لایشکر علی جماله بل علی فعاله
از آغاز تا پایان سوره اسراء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۸ ذیقعده۱۱۳۳ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبده الراجی محمد مهدی ۱۲۲۸» (بیضی)، «المهدی من هدیت ۱۲۲۷» (بیضی)؛ تملك: نعمت الله احقاقی بن محمد باقر در ۲۹ ذیقعده ۱۳۵۰ق، یادداشت کتابخانه محمد کریم اشراق جهرم ۱۳۵۵؛ ۵۰۱گ، ۲۴سطر (۱۳/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۲۷/۵سم [ف: ۲۰-۱۶۰]

۳۳۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**ونعمة ینتفع بها المؤمنون علماً وعملاً لقوم یؤمنون انما خصهم بذلك لانهم المنتفعون به دون غیرهم وبالله التوفیق والعصمة وهو حسبنا ونعم الوکیل.
نیمه اول قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد هاشم هروی، تا: چهارشنبه ۱۶ ذیقعده۱۱۳۸ق؛ واقف: مرحوم حاجی سید حسین لاریجانی؛ جلد:تیماج، ۶۰۸گ، ۳۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۵]

۳۳۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۸
آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم. سورة الرعد مکیة کلها عن ابی عباس وعطاء وقال الکلبی ومقاتل مکیة الا آخر آیة فی عبدالله بن سلام وقال سعید بن جبیر کیف تکون هذه الإیة؛ **انجام:**قال رسول

الله صلی الله علیه وآله ما من مؤمن الا ولقلبه فی صدره اذنان، اذن ینفث فیها الملك واذن ینفث فیها الوسواس الخناس فیؤید الله المؤمن بالملك وهو قوله سبحانه وایدهم بروح منه.
نیمه دوم قرآن؛ خط: نسخ، کا: محمد هاشم هروی، تا: پنج‌شنبه ۱۴ جمادی الثانی۱۱۳۹ق؛ واقف: مدرسه و حسینیه مرحوم حاجی سید حسین لاریجانی؛ جلد: تیماج، ۶۳۳گ، ۳۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۶]

۳۳۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۵۸۱-۲۸/۱

آغاز:بسمله المرتلك آیات الکتاب الحکیم ... الیاقوت بالتفخیم وقراء الباقون بالتفخیم وقراء الساحر بالالف ابن کثیر واهل الکوفه؛ **انجام:**فی صدره اذنان اذن ینفث فیه الملك واذن ینفث فیها الوسواس الخناس فیؤیؤالله المومن بالملك وهو قوله ...
ازسوره یونس تا آخر؛ خط: نسخ، کا: محمد جمیل، تا: پنج‌شنبه ۲۱ ربیع الاول۱۱۴۸ق، امتثالاً لامر سید امام الدین علی حکیم؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج، ۲۶۷گ، ۵۱سطر، اندازه: ۳۰×۵۰سم [ف: ۶-۳۵۵۸]

۳۳۸. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۶۷۶

از سوره عنکبوت تا آخر سوره صف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۱۰ شوال ۱۱۵۰ق؛ ۶۲۰ص، ۲۵ سطر(۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱-۲۹۴]

۳۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۹ معزی

آغاز:بسمله. سورة الرعد مکیة کلها عن ابن عباس و عطاء و قال الکلبی و مقاتل مکیة الا آخر آیة منها؛ **انجام:**قل رب اعلم من جاء بالهدی علی مضی انه امره بان یقول لهم ربی اعلم بالصادق الکاذب لا یلتبس علیه شیء.
سوره‌های رعد تا آخر قصص، جزء ۶و۷؛ خط: نسخ، کا: سید عابدین بن سید اسماعیل بن طریقی شوشتری حسینی، تا: ۴ ذیحجه۱۱۶۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۳۶گ، ۲۷ سطر(۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۳۹-۲۳۸]

۳۴۰. سمنان؛ مدرسه صادقیه؛ شماره نسخه:۴۹

آغاز:بسمله ... وقال الکلبی ومقاتل آخر آیة منها نزلت فی عبدالله بن سلام وقال سعید بن جبیر کیف تکون هذه الایة فی عبدالله؛ **انجام:**سورة سبأ مکیة عدد ایها خمس وخمسون آیه ... اختلافها ایة ... فضلها ابی ابن کعب عن النبی صلی الله علیه وآله قال ومن قرأ سورة سبأ لم یبق نبی ولا رسول الا کان له یوم القیامة رفیقاً ...
از سوره رعد تا اول سوره سبأ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ واقف: محمد حسن حسنی؛ جلد: تیماج، ۲۶۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف مخ]

۳۴۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹۰۵-۱۱/۵

آغاز:سورة سبا مکیة عددآیها خمس وخمسون آیة. بسمله آیة شامی اربع فی الباقی اختلافها آیة عن یمین وشمال شامی فضلها ابی ابن کعب عن البنی (ص) قال ومن؛ **انجام:**ما من مؤمن الاولقلبه فی صدره اذنان اذن ینفث فیه الملك واذن ینفث فیه الوسواس الخناس فیؤید الله المؤمن بالملك وهو قوله سبحانه وایدهم بروح منه، تمت ...
ازسوره سبأ تا آخر تفسیر؛ خط: نسخ، کا: محمد حسن بن محمد عسکری حسنی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۰۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۶-۳۵۵۷]

۳۴۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۷۳-۵۴/۶۳

آغاز:برابر
از اول کتاب تا آیه شریفه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۸۴گ، ۲۵-۲۴سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۶-۳۵۵۹]

۳۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۸۵۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**انما خصهم بذلك لأنهم المنتفعون به دون غیرهم.
ج۱-۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ توسط سید محمد باقر بن زین العابدین حسینی موسوی در اوایل ذیقعده ۱۲۵۹ تصحیح و مقابله شده، محشی از همین محمد باقر و دیگران؛ وقف‌نامه علیخان بن رستم خان قراگوزلو در بیستم ذیقعده ۱۲۶۲؛ مهر: «یا علی ادرکنی»(بیضوی)، «عبده محمد صادق بن محمد محسن» (بیضوی)، «الیس الله بکاف عبده داوود» (بیضوی)؛ واقف: درة السلطنه ملك زاده کوثر، آبان ۱۳۳۶؛ جلد: تیماج، ۴۳۶گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف: ۲۲-۳۹۹]

۳۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۹۵۴۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و ذلك ان هذه الیاء لما ادغمت خفیت.
از ابتدای مقدمه تا آیه ۷۸ سوره بقره، ج۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: خان بابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ جلد: تیماج، ۶۵گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲۲-۳۹۶]

۳۴۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۳۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**اتقوا الله یتناول الانتهاء عن جمیع المناهی و الزواجر ... و النجاح و بالله التوفیق
از سوره فاتحه تا آخر سوره آل عمران؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۳؛ از کتابهای کتابخانه علی بن احمد احسائی است؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، مذهب، ۳۹۱گ، ۲۲سطر(۱۲/۵×۲۲)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۵سم [ف: ۸-۱۰۸]

۳۴۶. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۷۵

از آغاز سوره رعد تا پایان سوره قصص؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۲۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: -۶۲]

۳۴۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۳۵۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**لم یکن منه عصیان و قیل انه سبحانه افتتح السورة بالحمد علی نعمه تعلیماختمها بالمغفرة و الرحمه لیحمد علی ذلك.
از ابتدای جزو اول کتاب تا پایان تفسیر سوره انعام؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۳؛ مصحح، محشی از احمد الشریف بن لی بن محمد صایب خوانساری؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱۹گ، ۳۳سطر (۱۲/۲×۲۰/۵)، اندازه: ۲۱×۳۱/۵سم [رایانه]

۳۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۶/۱۴
مقداری از تفسیر مجمع البیان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۵۰ص (۱۶۹-۲۱۸)[سنا: ف: ۲-۱۳۱]

۳۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۲۶/۳
تنها چند برگ از تفسیر سوره ارم ذات المعاد است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۱گ (۱۶۰-۱۷۰)، ۳۰ سطر(۱۳/۵×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۲-۱۱۶]

۳۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۲۰
آغاز:سورة العنکبوت مکیة فی قول عکرمة و عطا و الکلبی و مدنیة کلها فی احد القولین ...
از سوره عنکبوت تا آخر کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن حسینی سبزواری، تا: احتمالاًقرن۱۳؛ مصحح؛ مهر: «حسین منی و انا من حسین ۱۲۳۱» (بیضوی)، «المتوکل علی الله عبده محمد علی» (مستطیل)؛ جلد: چرم، ۶۹۲ص، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۳۲/۵سم [ف: ۴۵-۲۰]

۳۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۲۴۳
آغاز:بسمله. سورة حم سجدة مکیة عدد آیها اربع و خمسون آیة؛ **انجام:**فاصبحوا قاهرین لعدوهم بالحجة و القهر و الغلبة و بالله التوفیق.
ج۹-۸ از سوره سجده تا آخر سوره صف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۴۶]

۳۵۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۸
از سوره فصلت تا پایان سوره صف؛ خط: نسخ، کا: علی بن محمد حسین طوری، تا: اواخر ربیع الثانی۱۲۲۴ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۷۳گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۱-۱۸۴]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۳
همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱-۹۱۴]

۳۵۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۷۹
آغاز:الحمد لله رب العالمین و الصلوة علی رسوله محمد و آله الطاهرین الاخیار سورة الرعد؛ **انجام:**والحمد لله اولا و آخرا و باطنا و ظاهرا علی تسهیله و تیسیره ... لشفاعة نبیک صلوتک علیه و آله اجمعین.
جلد ششم تا دهم؛ خط: نسخ، کا: عبد الله بن محمد سعید، تا: ۱۲۲۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۷۳۱ص، ۳۴ سطر(۱۴×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۲-۱۴۴]

۳۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۲۲
آغاز:برابر
از سوره حمد تا آخر سوره یوسف؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن سعید، تا: چهارشنبه ۷ جمادی الثانی۱۲۲۷ق، جا: خوانسار؛ مهر: عباسقلی سپهر کاشانی «امیر افخم عباسقلی» (بیضوی)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین» (مربع)؛ جلد: روغنی مذهب، ۳۳۶گ، ۳۶سطر، اندازه: ۲۳×۳۴سم [ف: ۳۵-۱۲۶]

۳۵۵. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۳ - ب
از سوره عنکبوت تا فلق؛ خط: نسخ، کا: ابو القاسم بن ابوالمعصوم، تا: سه‌شنبه ۶ ذیقعده ۱۲۳۰ق؛ جلد: تیماج، ۲۲۷گ، ۳۱سطر(۱۴×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: -۴۵۴]

۳۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۵۷-فیروز
خط: نسخ، کا: خوانساری، صادق بن مسیح، تا: ۱۲۳۲ق؛ جلد: تیماجی مذهب،۵۰۶ص، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۱-۱۷۵]

۳۵۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۲۰۴
از رعد تا آخر، مجلد سیم؛ خط: نسخ، کا: حسین بن ملا و سیف علی خویی، تا: ۱۸ شعبان۱۲۳۳ق؛ واقف: آقا احمد کرمانشاهی؛ ۱۳۴گ، ۲۷ سطر(۱۱×۲۳)، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۵-۵۱۲]

۳۵۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۳۴۳
پایان نسخه‌از بنی اسرائیل تا سبا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۴ شعبان۱۲۳۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۳گ، ۲۱سطر(۷×۱۲)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱۷-۳۵۱]

۳۵۹. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۶
جلدهای ۱ و ۲ و ۳، با شرح شواهد مجمع البیان در حاشیه از محمد حسین بن محمد طاهر شریف وحید؛ خط: نسخ خوب و ریز، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ مذهب؛ قطع: سلطانی [نشریه: ۶-۵۸۸]

۳۶۰. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۲۷۳
خط: نسخ خوش، کا: محمد کاظم خراسانی، تا: ۱۲۴۶ق؛ قطع: رحلی بزرگ [نشریه: ۷-۲۲۰]

۳۶۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۷۹۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**تمام شد کتاب مجمع البیان بجهة عالیجاه ... حاجی ابراهیم خان ... تمت الکتاب بعون الملک الوهاب کتبه الاثم الجانی محمد تقی بن محمد کاظم همدانی فی شهر ذی الحجة الحرام من شهور سنه ۱۲۵۲
از سوره فاتحه الکتاب الی سورة الناس؛ خط: نسخ خفی، کا: محمد تقی بن محمد کاظم همدانی، تا: ۱۲۵۲ق، جهت ابراهیم خان؛ مهر: «مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ جلد: مذهب، ۱۳۱۸ص، ۳۱سطر، اندازه: ۲۴/۵×۴۰سم [ف: ۱-۲۰۲]

۳۶۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۷۴۴
بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۰/۹×۳۰/۵سم [رایانه]

۳۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۹۳۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**و الخلاف بین الفقهاء فی هذه المسائل و فروعها مذکور فی کتب الفقه.
از ابتدای کتاب تا پایان سوره نساء، ج۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان۱۲۶۰ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده، محشی؛ جلد: میشن، ۴۳۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۲۲-۳۹۸]

۳۶۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۴۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**یوید الله المومن بالملک و هو قوله سبحانه ... و

اتمم یا رب هذه النعمة الجسمیة التی انعمت بها علی ...
از جزء چهارم تا آخر جزء دهم کتاب را بطور تمام و قسمتی از جزء اول (تا آیه ۱۱۵ بقره) و قسمتی از جزء سوم (از آیه ۳ تا آخر مائده) را دربر دارد؛ خط: نسخ، کا: محمد کاظم خراسانی، تا: ۱۲۶۴ق؛ افتادگی: وسط؛ دارای ۶ سر لوح، مجدول، با سرلوح؛ ۴۲۸گ، ۴۹ سطر(۱۶/۵×۳۳)، اندازه: ۲۶×۴۶سم [ف: ۱۲-۹۳]

۳۶۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۱۶

آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم. مکیة کلها عن ابن عباس و عطا وقال الکلبی ومقاتل مکیة الا آخر آیة منها نزلت فی عبدالله بن سلام؛ **انجام:**فی صدره اذنان، اذن ینفث فیها الملک واذن ینفث فیها الوسواس الخناس فیوید الله المؤمن و هو مالک قوله سبحانه وایدهم بروح منه تم جزء العاشر و هو آخر کتاب مجمع البیان لعلوم القرآن.

از سوره رعد تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۲ جمادی الاول۱۲۶۶ق؛ مجدول، ازروی نسخه‌ای که از نسخه خط مؤلف بوده کتابت شده؛ جلد: مقوا، ۴۱۳گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۵]

۳۶۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۱۷

آغاز:برابر**انجام:**لقوم یؤمنون. انما خصصهم بذلک لانهم المنتفعونبه دون غیرهم وبالله التوفیق والعصمة وهو حسبنا ونعم الوکیل نعم المولی ونعم النصیر.

ازاول قرآن تا آخر سوره یوسف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ با لوح مذهب ومجدول؛ جلد: مقوا، ۴۳۳گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۵]

۳۶۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۶۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**الوسوس الخناس فیؤید الله المؤمن ... و أیده بروح منه.

خط: نسخ، آیات معرب، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۲۹۳ق؛ مجدول مذهب، سرلوح مذهب، مرصع؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۰۳گ، ۴۳سطر، اندازه: ۲۴×۳۶/۵سم [ف: ۳۵-۷۶]

۳۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۴۳۴

انجام:انما خصهم بذلک لانهم المنتفعون به دون غیر هم و بالله التوفیق ... نظام الدین احمد ... معصوم.

ج۵-۱، از ابتدای مقدمه تا پایان سوره یوسف؛ خط: نستعلیق، کا: شیخ غلام علی سرایمیری، تا: دوشنبه ۲۰ شعبان۱۲۹۵ق؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۶۸۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۳سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۴۶]

۳۶۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۶۲

از آغاز کتاب تا پایان سوره نساء؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «الواثق بالله الملک المعبود احمد بن هادی بن محمود» (بیضوی)، «... عالم الهی رسید جرم فخری زاده یحیی» (بیضوی)، «الواثق بالله الغنی عبده یحیی» (مربع)، «عبده یحیی ابن محمود» (بیضوی)؛ ۲۴۰گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۶×۳۶سم [ف: ۷-۵۶]

۳۷۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۱۷

از آیه «لقد نصرکم الله فی مواطن کثیرة» (سورة التوبة: ۲۵) تا آیه «فلما دخلوا علی یوسف آوی الیه ابویه» (سورة یوسف: ۹۹)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه قدیم؛ جلد: مقوایی، ۱۶۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۵-۱۱۶]

۳۷۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۷۳

از آغاز سوره انعام تا آیه «یا أیها النبی قل لمن فی أیدیکم من الاسری» (سورة الانفال /۷۰)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه قدیم، مصحح؛ تملک: محمد بن عبدالعزیز با مهر: «محمد رسول الله» (مربع)؛ ۲۷۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: ۶-۲۵۸]

۳۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۹۰۶

آغاز:سبحانه بین ذلک انه المتفرد بالخلق و الاختراع؛ **انجام:**ثم عطف بقوله و الناس علی الوسواس و المعنی من شر الوسواس و من شر الناس.

ج۱۰-۶، از سوره کهف تا اواخر سوره ناس؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۲۶۵گ، ۳۹سطر، اندازه: ۲۳/۵×۳۶سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۴۷]

۳۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۵۰

آغاز:سورة الرعد مکیه کلها عن ابن عباس و عطا؛ **انجام:** و کمال قدرته فقال

ج ۲، از اول سوره مبارکه رعد تا اوایل سوره مبارکه سبا؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۴۵۰گ، ۲۱ و ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۴-۴۵۲]

۳۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۵۱

آغاز:بعد از بسمله: الحمدلله الذی له ما فی السموات؛ **انجام:**صلواتک علیه و آله یوم الزلفی انک ولی الانعام

ج ۲، از اول سوره مبارکه سبا تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۴۷گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۴-۴۵۲]

۳۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۴۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**لا یبقی منهم عین و لا اثر

از اول تا آخر تفسیر سوره مبارکه مریم را دارد، از اوایل تفسیر آیه ۲۴: «و بشر الذین آمنوا» تا قدری از تفسیر آیه ۸۰ از سوره بقره از نسخه سقط شده؛ خط: نسخ، کا: رضوان، بی‌تا؛ واقف: خواجگی ابوالقاسم، ۱۰۵۷؛ ۶۴۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۷×۳۹سم [ف: ۴-۴۵۲]

۳۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۴۹

آغاز:سورة مریم علیها السلام هی مکیة بالاجماع؛ **انجام:**و سلام علی المرسلین و الحمدلله رب العالمین

از اول سوره مبارکه مریم تا آخر سوره مبارکه والصافات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: نائینی؛ ۳۶۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۴-۴۵۲]

۳۷۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۷۵

جزء هشتم تا دهم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۷۱گ، ۲۳سطر،

اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱-۲۲۸]

۳۷۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲/۱۸/۲-۶۴۲۷

از آیه «... عن تلکما الشجرة و اقل لکما ان الشیطان لکما عدو مبین» تا «تفقد الطیر فقال ما اری الهدهد»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۳سطر، قطع: رحلی [آستانه قم: -۱۹۰]

۳۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۲۳

از سوره کهف تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، آیات معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مذهب، مجدول مذهب؛ جلد: تیماج، ۵۳۶گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۹/۵سم [ف: ۳۵-۱۲۷]

۳۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۸۰

سوره طه تا سوره مؤمن؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب، با سرلوح مرصع مذهب؛ تملک: عبدالرحیم قزوینی به تاریخ ۱۲۶۹؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۴/۵سم [ف: ۲۵-۱۸۲]

۳۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۸۱

سوره سجده تا آخر قرآن؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب، باسرلوح مزدوج مذهب؛ تملک: محمد اصفهانی، ۲۲ شعبان ۱۲۶۹؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۲۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۲۵-۱۸۳]

۳۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۷۷

آغاز:برابر

از ابتدای قرآن تا آخر سوره آل عمران؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج مرصع مذهب؛ تملک: محمد اصفهانی بن عبدالرحیم قزوینی، ۲۲ شعبان ۱۲۶۹؛ جلد: تیماج مذهب،۲۹۹گ،۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۴/۵سم [ف: ۲۵-۱۸۱]

۳۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۱۷۸

تفسیر سوره‌های نساء و مائده و انعام و اعراف و انفال؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج مرصع مذهب؛ تملک: محمد اصفهانی بن عبدالرحیم قزوینی، ۲۲ شعبان ۱۲۶۹؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۴/۵سم [ف: ۲۵-۱۸۱]

۳۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۲۱۹

آغاز:سورة الرعد مکیة کلها عن ابن عباس و عطا و قال الکلبی و مقاتل آخر آیاته منها نزلت فی عبدالله بن سلام و قال سعید بن جبیر کیف یکون هذه الآیه؛ **انجام:**قبل ذلک تعویلاً علی التلافی بالتوبة یستعجل بها الذین لایؤمنون بها لجهلهم باحوالها و اهوالها فلا یخافون ...

شامل تفسیر سوره رعد تا آیه ۱۸ سوره شوری؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: میشن، ۱۶۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۴/۵×۳۷سم [ف: ۳۵-۲۱۲]

۳۸۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۱۰۴

آغاز:بسمله، سوره یونس هی مکیه فی قول الاکثرین و روی عن ابن عباس و قتاه الا ثلث آیات نزلت بالمدینه فان کنت فی شک مما انزلنا الیک الی آخر هن و قال؛ **انجام:**و افتح هذه السوره بذکر الانبیاء الذین کانوا علی تلک الطریقه بعثا علی الاقتداء بهدیهم و حثا علیه فقال بسمله ...

از تفسیر سوره یونس از جزء پنجم تا تفسیر سوره مریم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۰۸گ،۱۹سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۳×۲۴/۳سم [ف: ۱۸-۱۰]

۳۸۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۵۹۲

آغاز:سوره السجدة مکیة عدد آیها اربع و خمسون آیه؛ **انجام:**و هو قوله سبحانه و ایدهم بروح منه. تم الجزء العاشر و هو آخر کتاب مجمع البیان لعلوم القرآن ...

از تفسیر سوره سجده تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱۰گ، ۲۷ سطر(۱۰×۱۸/۵)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱۹-۲۲۷]

۳۸۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۵۴۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۳۸۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۱۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۳۸۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۵۲

از سوره حمد تا مائده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۳۹۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۱۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۳۹۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۲۲۷

بی‌کا، بی‌تا؛ مجموعه آقا رفیع قزوینی استاد اخلاق و فلسفه امام خمینی؛ خریداری از منصوره تالهی معین الدین [رایانه]

۳۹۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۶۱

سوره‌های هود تا افتتاح شعرا؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۶۲گ، ۲۵سطر(۱۰×۲۰/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۳۰سم [ف: ۱۱-۴۲۵]

۳۹۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۶۰

سوره‌های مائده تا و هود(فقط افتتاح سوره را دارد)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با امضای الجانی محمد رضا المنشی الاستهبانی؛ مهر: «این کتاب از متملکات و جزو کتابخانه احقر فضل الله النوری است ۱۳۰۱»، «محمد رضا» به تاریخ ۱۱۸۷، «حسین منی و انا من حسین ۱۰۶۲» (بادامی)؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۳۸۳گ، ۲۵سطر(۹/۵×۲۰/۵)، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۱۱-۴۲۴]

۳۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۷۷۶

آغاز:سوره فصلت مکیه عدد آیاتها؛ **انجام:**و ایدهم بروح منه ... نبینا و آله اجمعین.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۴۹۶]

۳۹۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۷۵۰

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۳۷۱گ، اندازه: ۱۹/۶×۲۹/۵سم [رایانه]

۳۹۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۷۵۳

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۳۷۳گ، اندازه: ۲۴/۷×۳۸/۸سم [رایانه]

۳۹۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۶۹۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از توحید صفرپور قادی [رایانه]

۳۹۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۶۹۴

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از توحید صفرپور قادی [رایانه]

۳۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۰۳

ج۶؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۴۰۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۹۰۴

ج ۱؛ بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۴۰۱. مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۱۲

آغاز:فجمع کیده ای حیلته و مکره و ذلک جمعه السحرة ثم اتی ای احضر الموعد؛ **انجام:**و حسبنا الیه و نعم الوکیل ... انتقل مصنف الکتاب رحمه الله من المشهد الرضوی ... الی سبزوار فی شهور سنة ثلاث و عشرین و خمسمایه و انتقل بها الی دار الخلود لیلة النحر سنة ثمان و اربعین و خمسمایه رحمة الله علیه و علی آبائه الکرام.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۹۵گ، ۳۳سطر (۱۵×۲۸/۵)، اندازه: ۲۵/۵×۳۹سم [رشت و همدان: ف: - ۱۷۶۲]

۴۰۲. مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۱۱

آغاز:و سکون الحاء و تخفیف الراء ... بعد از یک برگ: یومئذ یتبعون الداعی لاعوج ... ثمانی آیات القرات ...

از اواخر سورة طه تا اوایل سورة المومن؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۶۷گ، ۲۵سطر(۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [رشت و همدان: ف: -۱۷۶۲]

۴۰۳. مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۱۰

آغاز:و ابن زید و ثالثها انهما الرجلان ... بعد از ۱۵ سطر: قوله عزوجل انما التوبة علی الله للذین؛ **انجام:**و تلک حجتنا آتیناها ابراهیم ... لفی خسر، او علی حد دخولها فی العباس فلا.

این نسخه از اوایل سورة نساء تا اواخر سوره انعام می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ واقف: تقی بن محمد صادق موسوی، ماتین و اثنین و سبعین؛ ۱۲۷گ، ۲۷سطر (۱۱/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [رشت و همدان: ف: -۱۷۶۱]

۴۰۴. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره

از سورة الرعد تا آخر القرآن؛ بی‌کا، بی‌تا [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۴۸]

۴۰۵. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره

از سورة العنکبوت تا آخر القرآن؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۴۸]

۴۰۶. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۹۵

آغاز:بسمله سورة الانعام هی مکیة عن ابن عباس غیرست آیات و ما قدروا الله حق قدره؛ **انجام:**و انما الحمدلله سبحانه علی افعاله المحمودة ... و لا یشکره علی جماله بل علی افعاله و الله اعلم تمت

از سوره انعام تا آخر سوره اسراء؛ خط: نسخ خوانا و زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح؛ مهر: «عبده الراجی محمد ابراهیم بن محمد مهدی الحمراوی الموسوی ۱۳۳۹»(مربع)، «ناصر الاسلام ۱۳۴۲» (بیضوی)، «سبحانی ۱۳۴۵» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۳۶۷گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱-۸۴]

۴۰۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۵۰ ـ ب

از سوره انعام تا آیه «حتی اذا الستیأس الرسل»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۱۵گ، ۳۳سطر (۱۵/۵×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۱/۵سم [ف: ۱-۴۱۴]

۴۰۸. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۲۵/۱

آغاز:بسمله و بک ثقتی و اعتمادی و علیک رجائی - الحمدلله الذی نزل الفرقان؛ **انجام:**لو کانوا یعلمون یتفکرون فیه او یعلمون.

جلد اول - و چون اول آن افتاده بوده، دیگری آنرا در ۲۱ صفحه نوشته و بدان ملحق کرده است، قسمت دوم تفسیر اصلی است و شامل ۵۰صفحه است، یک برگ دیگر از همین تفسیر ولی مربوط به قسمت دیگر آن مجزا و در وسطش قرار دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، اندازه: ۲۱/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱-۷۳]

۴۰۹. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**تم المجلد من کتاب المجمع البیان فی علوم القران - بحمد الله و فضله و فائض احسانه وطوله و الصلوه علی محمد و آله الطاهرین

از اول قران تا آخر سوره انفال؛ بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه بسیار قدیمی است؛ جلد: تیماج، ۴۹۰گ، ۳۰سطر(۱۲/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۱-۸۹]

۴۱۰. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۵-ت/۳۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**و یمکن منها و قیل معناه انه قادر علی کل شیئیصح ان یکون مقدوراله کقوله خالق کل شیی عن ابی الحیانی.

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن ابو طالب، بی‌تا؛ محشی؛ ۳۷۱گ، ۲۷سطر(۱۳×۲۵/۵)، اندازه: ۲۳×۳۴سم [ف: ۱-۳۶]

۴۱۱. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۶-ت/۳۴

آغاز:سوره الانعام - هی مکیه عن بن عباس غیر ست آیات و ما قدر و الله حق قدره الخ؛ **انجام:**انما خصمهم بذالک النهم المستفعون به دون غیر هم - و الله التوفیق فی العصمه و نعم الوکیل.

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن ابوطالب، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۵۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [ف: ۱-۳۶]

۴۱۲. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۷-ت/۳۶

آغاز:بسمله - و الاعتصام بکرم العمیم - سوره الرعد مکیه کلها عن ابن عباس و عطا و قال الاکلبی و مقاتل مکیه؛ **انجام:**تم الجزو السابع و الحمدلله رب العالمین و یتلوه فی الثامن تفسیره سوره

العنکبوت انشاء الله تعالی.
جلد سوم؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی ابن ابوطالب، بی‌تا؛ محشی؛ کاغذ: ترمه، ۲۵۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [ف: ۱-۳۷]

۴۱۳. اهواز؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:بدون شماره
دو جلد؛ بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵-۵۹۱]

۴۱۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۰۲
آغاز: ... سبحانه بین ذلک انه المتفرد بالخلق و الاختراع و لاشریک له فیه؛ **انجام:**و الناس علی الوسواس و المعنی من شر الوسواس و من شر الناس.
ازاواخر سورة الکهف (الجزء ۱۶)تا آخر القرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ تملک: حسین کرمانی شیرازی؛ ۲۶۵گ، ۳۹سطر، اندازه: ۲۳/۵×۳۶سم [مؤید: ۱-۱۱۴]

۴۱۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۹۸
جلد ۹، از سوره سجدهتاسوره الصف؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ جلد: چرم، ۲۳۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [مؤید: ۱-۳۲۴]

۴۱۶. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه:۶۲
از سوره آل عمران تا آخر سورة المائدة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۴سطر (۱۲/۵×۱۸/۵) [تراثنا: س۶ش۱-۸۹]

۴۱۷. فردوس؛ قائم؛ شماره نسخه:۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**و قیل معناه انه قادر علی کل شی یضح ان یکون مقدورا له لقوله خالق کل شی عن ابی علی الجبائی و الحمدلله علی توفیق اتمام تفسیر کلامه
جزء اول تفسیر؛ خط: نسخ، کا: حاجی محمد تونی، بی‌تا؛ اهدایی: ولی الله فاتحی؛ جلد: تیماج، ۳۳۲گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۴×۳۶سم [ف مخ]

۴۱۸. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۱
آغاز:بسمله هی مکیة عن ابن عباس غیرست آیات و ما قدروا الله حق قدره الخ ثلث آیات قل تعالوا اتل ما حرم ربکم علیکم الخ ثلاث آیات فانهن نزلن بالمدینة و فی روایة اخری عنه غیر ثلاث آیات؛ **انجام:**قال الراجز قد کنت ... عینا منصوب علی التمییز فاما ترین اصله تراین الا ان استعمال بغیر همز و الیاء فیه ضمیر المؤنث و انما حرکت لالتقاء الساکنین
از آغاز سوره زمر تا آیه ۲۶ سوره مریم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۰گ، ۳۱-۲۹سطر، اندازه: ۲۳/۵×۳۶/۵سم [ف مخ]

۴۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۶ معزی
آغاز:برابر؛ **انجام:**«و رابطوا» یدخل فیه الدفاع عن المسلمین و الذب عن الدین ... ثم یتبع جمیع ذلک الفلاح و النجاة و بالله التوفیق.
تفسیر حمد تا پایان سوره آل عمران؛ خط: نسخ، کا: جعفر بن عبدالله، بی‌تا؛ تملک: جعفر بن عبدالله، یادداشت عاریه محمد باقر بن محمدحسن از سید محمدعلی در ۱۳۹۲ق، محمدرضا [دزفولی] در ۱۳۲۲ق؛ ۲۸۲گ، ۲۵ سطر (۱۲/۵×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۹-۲۳۲]

۴۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۱ معزی
آغاز:بسمله. سورة طه مکیه عدد آیها مایة و اربعون آیه شامی و خمس و ثلاثون کوفی؛ **انجام:**تفسیرها لما ختم الله سبحانه سورة الدخان فی ذکر القرآن افتتح هذه السورة ایضا بذکره و الحمدالله رب العالمین.
تفسیر سوره طه سوره جاثیه، ج۳؛ بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمدرضا دزفولی در ذیحجه ۱۳۲۲ق؛ مصحح؛ ۲۸۳گ، ۲۵ سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۹-۲۳۰]

۴۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۳
آغاز:بسمله. سورة النساء. هی مدنیة الا قوله تعالی: «ان الله یأمرکم أن تؤدوا الامانات الی اهلها الآیه»؛ **انجام:**و ذلک خلاف الظاهر «ان الله بکل شیء علیم» ظاهر المعنی. و اکثر هذه السورة فی غزوة بدر و الحمدالله رب العالمین.
از اول سوره نساء تا پایان سوره انفال؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، با علامت بلاغ با امضای جعفر بن عبدالله؛ یادداشت عاریه محمدباقر بن محمد حسن از ملا محمدعلی؛ تملک: محمدرضا [دزفولی] در ذیحجه ۱۳۲۲ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۷گ، ۲۵ سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۳۹-۲۳۱]

۴۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۴ معزی
آغاز:ولایکون ایضا بدلا لانه لیس الاول و لا بعضه و لا مشتملا علیه و لایکون ایضا صفة لان ان الثانیة یحسب و علمه فیها لایخلوا مما ذکرناه فاذا لم یستقم حمله علی شیء مما ذکرناه تبیت موضع اغفاله فی المسئلة؛ **انجام:**و تواصوا بالمرحمة ... اصحاب المیمنة یؤخذ بهم ناحیة الیمین و یأخذون کتبهم بأیمانهم ... والدین کفروا بایاتنا ای بحجتنا یأخذون کتبهم بشمایلهم و یؤخذ بهم ذات.
تفسیر سوره عنکبوت تا تفسیر آیه ۱۹ از سوره بلد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۲۹۲گ، ۲۷ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۳۹-۲۴۵]

۴۲۳. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه:۲۰
آغاز:برابر
از سوره رعد آیه ۵ تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ دستخط حسن بن عبدالله نوری در محرم ۱۳۱۵؛ واقف: حسن استر آبادی ولد مقیم، ۱۲۱۵؛ جلد: تیماج، ۳۳۰گ، ۳۷سطر، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: -۲۶]

۴۲۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۲۱۰
از توبه تا بنی اسرائیل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح؛ ۲۹۱گ، ۲۵ سطر(۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۵-۵۱۲]

۴۲۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**ولکن تصدیق الذی بین یدیه لانه جاء بشربه فی الکتب عن الحسن وقتادة وتفصیل [...] الحلال والحرام وشرایع الاسلام وهدی ای ودلالة ورحمة [...] لقوم یؤمنون انما خصهم

بذلک لانهم المنتفعون.
فاتحه تا یوسف؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای لوح مزدوج مذهب، مجدول؛ جلد: گالینگور، ۴۱۳گ، ۳۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۵]

۴۲۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۱۰

آغاز:بسمله سورة الرعد مکیه کلها عن ابی عباس وعطا وقال الکلبی ومقاتل مکیة الا آخر آیة منها نزلت فی عبداللهبن سلام وقال سعید بن جبیر کیف یکون هذه الإیة نزلت فی عبدالله بن سلام؛ **انجام:**قال رسول الله صلی الله علیه وآله مامؤن الا ولقلبه فی صدره اذنان اذن ینفث فیه الملک واذن ینفث فیه الوسواس الخناس فیؤید الله المؤمن بالملک وهو قوله سبحانه وایدهم بروح [القدس] منه

رعد تا پایان؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۵۰گ، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۶]

۴۲۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۵۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**ولکن کان تصدیق الکتب الذی بین یدیه لانه جاء کما بشربه فی الکتب عن الحسن وقتادة وتفصیل کل شیء یحتاج الیه من الحلال والحرام وشرایع الاسلام وهدی ای دلالة ورحمة ای نعمة ینتفع بهاء المؤمنون علما وعملا لقوم یؤمنون انما خصهم بذلک لانهم المنتفعونبه دون غیرهم

نیمه اول قرآن مجید؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ مهر: «عبده الراجی محمدجواد» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۴۶۳گ، ۳۴سطر، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۵]

۴۲۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۹۶۱

آغاز:وکشف الاسرار الاماجمعه الشیخ الاجل السعید ابوجعفر محمد بن الحسن الطوسی

از ابتداء تفسیر تا آخر سوره یوسف؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۳۸۸ص، ۳۵سطر، اندازه: ۲۵×۳۹/۵سم [ف: ۱-۱۷۱]

۴۲۹. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۳۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**وقوله فمن عفی له من أخیه شیء فیه قولان أحدهما أن معناه من ترک له و صفح عنه من الواجب علیه وهو القصاص فی قتل العمد من أخیه أی من دم أخیه فحذف

ازسوره حمد تا آیه یا ایهاالذین آمنوا کتب علیکم القصاص فی القتلی الحر بالحر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نسخه قدیمی است؛ افتادگی: انجام؛ با علامت بلاغ به این صورت: «بلغ قراءة أیده الله تعالی»، مصحح؛ تملک: میرزا محمد تقی شیرازی؛ جلد: تیماج، مجدول، ۱۴۰گ، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف مخ: ۱-۴۲۲]

۴۳۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۲۷/۲-۳۹/۷

آغاز:ولم یمیز بین الصلاح مما ذکر فیه ... وسمیته کتاب مجمع البیان لعلوم القرآن وارجو ان شاء الله تعالی ان یکون کتاباً؛ **انجام:**وقد یسأل لما بظهر فیه من الافکار وانما عطفقوله شهدوا وهو فعل علی ایمانهم وهوا سم لان الایما ن مصدر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور، ۱۱۸گ، ۴۳سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۶-۳۵۵۹]

۴۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۴۵/۱-۳۱/۲۵

آغاز:من لایعلمه صدقه وبذله لاهله قربة الی الله تعلی لانه معالم الحلال والحرام ومنار سبیل للجنة ... الفن الاول فی اعداد ای القرآن والفائدة فی معرفتها؛ **انجام:**ولاتلحقوا رؤسکم حتی یبلغ الهدی محله ای لاتحلو حتی تعلموا ان الهدی المبعوث ... محلة ای مکانه الذی یجب

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوا عطف وگوشه تیماج، ۲۵۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۶-۳۵۶۰]

● مجمع البیان (مختصر) / تفسیر / عربی

majma‘-ul bayān (mx.)

خواجگی شیرازی، محمد بن احمد، ق۱۰ قمری

xājagī šīrāzī, mohammad ebn-e ahmad (- 16c)

وابسته به: مجمع البیان فی تفسیر القرآن = مجمع البیان لعلوم القرآن؛ طبرسی، فضل بن حسن (۴۶۸-۵۴۸)
اهداء به: سلطان ابراهیم قطبشاه

خلاصه‌ای است از تفسیر مجمع البیان شیخ ابوعلی فضل بن حسن طبرسی که به وسیله محمد بن احمد خواجگی شیرازی به نام سلطان ابراهیم قطبشاه از پادشاهان شیعه مذهب کلکنده دکن در قرن دهم و معاصر شاه طهماسب صفوی.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۰۰

آغاز:بسمله. الحمدلله الذی انزل القرآن هدی للناس و بینات من الهدی والفرقان؛ **انجام:** و لما ذکر سبحانه ان عنده.

از اول قرآن تا تفسیر آیه ۱۳۴ از سوره نسا است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ نوشته شده این نسخه در فتنه ازبکان به غارت رفته و پس از آن به دست قاضی نورالله شوشتری افتاده و به مشهد بر گردانده شده و قاضی نورالله شرح واقعه را در روی برگ اولدر ۱۰۱۱ق نگاشته است؛ محشی؛ واقف: ملا علی گل منشی نظام شاه دکنی؛ جلد: تیماج، ۲۲۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱-۵۶۴]

● مجمع البیان (ترجمه) / تفسیر / فارسی

majma‘-ol bayān (t.)

یزدی، محمد تقی بن محمد مقیم، ق۱۲ قمری

yazdī,mohammad taqī ebn-e mohammad moqīm (- 18c)

وابسته به: مجمع البیان فی تفسیر القرآن = مجمع البیان لعلوم القرآن؛ طبرسی، فضل بن حسن (۴۶۸-۵۴۸)
تاریخ تألیف:۱۰۹۹ق

ترجمه تحت اللفظی است از کتاب «مجمع البیان» طبرسی بدون هیچ تصرفی در مطالب آن، در ده جلد مانند اصل کتاب و جلد دوم آن نیمه ماه رمضان ۱۰۹۹ پایان یافته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۳۶

آغاز:کرده می‌شوی بآن یا نصیب است که بازداشته می‌شوی از آن کتب علیکم الصیام

جلد اول و دوم؛ خط: نسخ، آیات معرب، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مترجم؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۳۱۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۹-۲۴۴]

● مجمع البیان (ترجمه) / تفسیر / فارسی

majma‘-ol bayān (t.)

وابسته به: مجمع البیان فی تفسیر القرآن = مجمع البیان لعلوم القرآن؛ طبرسی، فضل بن حسن (۴۶۸-۵۴۸)

غیر همانند:

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۱۷۲

آغاز: پس عبادت کنید او را به وحدانیت از برای آن که شأن این است که نیست الهی از برای شما سواء او و مستحق نیست این صفات را غیر او و عبادت مکنید بتان را افلا تذکرون ترغیب فرمود الله سبحانه بندگان را بر تفکر و تذکر در آنچه اخبار کرد ایشان را؛ **انجام:** و نگفت بین ذینک از برای آن که او اراده کرد به این فعل را پس آن مثل قول اوست.

از اوایل سوره یونس تا اواخر «مریم»است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ جلد: تیماجقهوه‌ای، ۲۳۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۲۲-۳۹۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۳۱۹

آغاز: به او بیان کرد الله سبحانه که ایشان با جلالت قدر ایشان بودند ... و این گروه عاصیان سهو کنندگان بازی کنانند؛ **انجام:** که عذاب کرده می‌شوید به بدی اعمال خود از محمد بن کعب و گفته شده است.

از آیه ۵۹ سوره مریم تا آیه ۴۶ از سوره «نمل» است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: میشن، ۲۵۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲۲-۴۰۰]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۶۳۷-۲۸/۵۷

آغاز:وعبدالله بن کثیر راسه روایت است یکی روایت بزی دوم روایت ابن فلیح سوم روایت ابی الحسین قواس وهرگاه اهل مکه ومدینه بر قرائتی اجتماع نمایند؛ **انجام:**یمدهم دراین آیه شریفه به معنی یملی لهم است ... وعمر ومدت بقای ایشان را می‌کشاند که شاید به دین حق تصدیق نمایند وایمان

ترجمه روان وسلیسی است از مجمع البیان، طبرسی، درنسخه حاضر فقط مقدمات تفسیر وسوره فاتحه وچندآیه از آغاز سوره بقره ترجمه شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول مذهب؛ ۱۰۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲-۸۹۱]

● مجمع البیان (منتخب) / تفسیر / عربی

majma‘-ul bayān (mn.)

وابسته به: مجمع البیان فی تفسیر القرآن = مجمع البیان لعلوم القرآن؛ طبرسی، فضل بن حسن (۴۶۸-۵۴۸)

رساله‌ای است مختصر، برگرفته از تفسیر مجمع البیان ابوعلی طبرسی در فضایل بعضی سوره‌های قرآن، همراه با روایاتی که از «معاذبن جبل»، «ابوهریرة» «ابوامامة» و ... نقل شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۱۲/۸

آغاز:روی جعفر بن محمد الباقر علیهما لاسلام عن أبیه عن آبائه عن النبی صلی الله علی و آله و سلم: لما أراد الله عزوجل أن ینزل فاتحة الکتاب و آیة الکرسی و شهدالله و قل اللهم مالک الملک الی قوله بغیر حساب؛ **انجام:**و هذه کلها مأخوذة من تفسیر القرآن لأبی علی الطبرسی طاب الله ثراه و جعل الجنة مأواه بمحمد و آله المعصومین، آمین یا رب العالمین؛ تمت.

خط: نسخ کهن، کا: شمس الدین فرزند نصیر، بالوکلاتی، تا: ۸۸۲ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۳گ (۱۴۶-۱۴۸)، ۱۵سطر، اندازه: ۵×۱۲سم [ف: ۳۰-۳۶۳]

● مجمع البیان فی شرح ارشاد الاذهان / فقه / عربی

majma‘-ul bayān fy š.-i iršād-il aḏhān

ابن صائغ، علی بن حسین، - ۹۸۰ قمری

ebn-e saeq,‘alī ebn-e hoseyn (- 1573)

وابسته به: ارشاد الاذهان الی احکام الایمان؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)

تاریخ تألیف:۹۷۶ق

مؤلف که از شاگردان شهید ثانی و از اساتید صاحب معالم بوده، کتاب حاضر را با عنوان «قوله» در شرح «ارشاد الاذهان»علامه حلی نگاشته است.

[الذریعه ۲۳/۲۰؛ اعیان الشیعه ۲۰۵/۸]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۰۶۷

آغاز:بسمله، الحمدلله المتفضل علی عباده بارشاد الاذهان الی غایه المراد المتطول علیهم بمدارک قواعد الاحکام ... اما بعد فهذه تعلیقات قلیله و فوائد جلیله وضعتها علی کتاب ارشاد الاذهان؛ **انجام:**النبی و الائمه المعصومین. و لیکن هذا آخر ما اردنا ذکره فی الجزء الاول ... و الحمد لله وحده و صلی الله علی محمد و آله

مجلد اول شرح از ابتدای طهارت تا آخر صوم؛ خط: نسخ، کا: حسن بن زین الدین بن علی بن احمد العاملی الشهید صاحب معالم، تا: ۹۷۶ق؛ محشی با نشان«منه دام ظله»، به سال ۹۷۶ بر

مؤلف قرائت و توسط ایشان تصحیح شده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سیاه، ۳۵۴گ، ۱۷سطر (۸/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۷-۳۹۳]

← مجمع البیان لعلوم القرآن ‹ مجمع البیان فی تفسیر القرآن

● **مجمع البیان لعلوم القرآن (منتخب)** / تفسیر / عربی

majma‘-ul bayān li-‘ulūm-il qur’ān (mn.)

وابسته به: مجمع البیان فی تفسیر القرآن = مجمع البیان لعلوم القرآن؛ طبرسی، فضل بن حسن (۴۶۸-۵۴۸)

منتخب تفسیر مجمع البیان طبرسی می‌باشد که با عناوین «قوله [تعالی]، فائدة»، تفسیر آیات انتخاب و در هامش رساله نخست این مجموعه نگارش یافته است.این انتخاب‌ها از سوره فاتحه تا سوره اخلاص را شامل است، تا سوره حجر با عنوان «فائدة» و سپس عناوین سوره‌ها نیز بدان افزوده شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:ذیل ۲۴۵

آغاز:قوله تعالی: (و لقد آتیناک سبعا من المثانی و القرآن العظیم).السبع المثانی؛ هی الفاتحة و سبع سور ...؛ فائدة قوله تعالی: (یخرج الحی من المیت و یخرج المیت من الحی) أی من النطفة؛

انجام:سورة قریش، روی عن النبی (ص)، انه قال: ان الله اصطفی کنانة من نبی إسماعیل، و اصطفی من بنی کنانة قریشا، واصطفی من بنی قریش بنی هاشم ... و فی الحدیث یدخل أهل الجنة الجنة جرد أمرداً بیضا جعادا مکملین ابنا ثلاث و ثلاثین، طبرسی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۸۴گ (۱پ-۸۴ر)، سطور چلیپایی در هامش، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [میراث شهاب: س۱۴ش۳و۴-۱۵۲]

● **مجمع بین الصحاح** / لغت / عربی

majma‘-un bayn-aš ṣiḥāḥ

تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۷۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷سطر(۱۰/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [نشریه: ۳-۲۱۶]

● **المجمع التاسع فی خلاصة آیات الأحکام** / تفسیر / عربی

al-majma‘-ut tāsi‘ fī xulāṣat-i āyāt-il aḥkām

شرحی است بر کتاب «کنز العرفان فی فقه القرآن»فاضل مقداد سیوری (-۸۲۶ق) و یا «آیات الأحکام»میرزا محمد استرآبادی و مشتمل بر مقدمه و چند کتاب و خاتمه که به ترتیب کتب فقهی آیاتی که احکام فقهی در آن بیان شده را آورده و در هر کتاب ابتداء فرموده که چند آیه در این کتاب نازل شده و سپس مراد و منظور هر آیه را بیان نموده است.این مجلد مشتمل بر همین نه مجمع می‌باشد و در انتهای مجمع نهم فرموده که مجمع دهم در علم لغت است ولی کتاب به همین جا ختم شده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۵۴/۹

نسخه اصل: کتابخانه مدرسه امام صادق (ع) (نوربخش) ـبروجرد ۴۰؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۵۶ص (۶۲۸-۶۸۳) [عکسی ف: ۳-۱۸۱]

● **مجمعة الامیر** = **تحفة الامیر** / کیمیا / فارسی

majma‘at-ol amīr = tohfat-ol amīr

رساله‌ای است در کیمیا، دارای فصول و ابواب که به دلیل آشفتگی و پراکنده شدنبرگ‌های دوم به بعد، تعریف کاملی از آن، مقدور نمی‌باشد؛ لکن ابواب آن چنین است:باب ۱. در اسامی موی آدمی؛ ۲. در ملزومات کلس او؛ ۳. در مرموزات از آب زرد یا سرخ زننده است؛ (باب پنجم نیامده)؛ ۶. در معرفت اخبار سبعه؛ ۷. معرفت احساد متحابه و متباغضه، قسم سیم: در مقاصد و در آن دو «باب» است:باب اول در ساختن ادویه است که اکسیر از آن ناچار است، باب در ساختن زعفران الحدید ... و چند باب دیگر، بدون شماره ترتیب، در اعمال مختلف اکسیر آمده؛ سپس در ادامه چنین آمده: در باب علمی بر این قدر اختصار کردیم، بعد از این در عمل آغاز کنیم و آنرا بر بست (بیست) باب مرتب کردیم:۱. تدابیر زیبق؛ ۲. تدابیر نوشادر؛ ۳. تدابیر کبریت و زرنیخ؛ ۴. تدابیر توطیا؛ ۵. تدابیر دهن شعر؛ ۶. تدابیر تکلیسها؛ ۷. صفت تشمیع؛ ۸. حل مرکبات؛ ۹. حل ملح‌ها و زاج‌ها و جسدها؛ ۱۰. تدابیر عقدها؛ ۱۱. تدابیر آب‌های تیز حل‌کننده؛ ۱۲. تدابیر آب‌های رنگ‌دهنده؛ ۱۳. تدابیر صفره بیضه؛ ۱۴. تدابیر آبها که بخورد دارو دهنده؛ ۱۵. تصعید اجساد؛ ۱۶. تدابیر زاج‌ها؛ ۱۷. تدابیر ملح‌ها؛ ۱۸. معرفت میزان و قوتها؛ باب‌های ۱۹ و ۲۰ افتاده است. منزوی در فهرستواره آن را از آن علی بن عبدالملك سماکی دانسته که مستندی هم برای آن ذکر نکرده ولی در همه فهارس و همچنین کشف الظنون این رساله ناشناخته است.

آغاز:بسمله و به نستعین . شکر و سپاس بی منتها و ثناء و ستایش بی عدد احصاء جهان آفرینی را که به کمتر از نیم ذره کیمیای رحمت خود ظلمت و کدورت شرک و جهالت که بر دلهای ارباب ضلالت مستولی گشته بود به گنج توحید و نور هدایت مبدل گردانید.

۱. تهران؛ ملی ؛ شماره نسخه:۱۹۲۰/۲

آغاز نسخه:بسمله . این کتابی است که او را انتخاب کرده شد و از برای فائده عموم؛ **انجام نسخه:**دو نسخه باین دستور نوشته بودند لاجرم بی زیاد و کم نوشته شد

خط: نستعلیق، کا: محمد زمان بن محمد یوسف چرکس، تا: ۱۱۴۰ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: ابره، ۵۵ص(۳-۵۸ هامش)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳۰×۱۸۵سم [ف: ۴-۳۷۳]

۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۸۲۲/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و جلساء پاک اعتقاد خوب سیرت نیکو خواه یکروی و یکدل آراسته و مزین دارد ، هر جا که رود آید نصرت و فتح و ظفر همعنان و زاید او گرداند بمنه و سعته .

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: ۱۴ ربیع الاول۱۱۸۶ق؛ جلد: تیماج، ۴۲گ (۲۳پ-۶۵پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲-۹۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۲۱/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**منقسم میشود بر چهار طبع از جهة واجب می‌کند که اکسیرها از چهار ادویه ترکیب بگیرد ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: چرم، ۷۷گ(۶۱-۱۳۸)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۶سم [ف: ۳۶-۱۸۳]

۴. تهران؛ مجلس شورا؛ شماره نسخه:۳۸۵/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و یکدل آراسته و مزین دارد هر جا که رود نصرت و فتح و ظفر هم عنان وزایدا و گرداناد بمنه وسعة جوده و صلی الله علی محمد ... العلی العظیم (تمت الرسالة الشریفه الموسومه بتحفة الامیر فی مدخل الاکسیر ... بتاریخ اربع و عشرون جمادی الثانی سنه۱۲۹۴)

خط: نستعلیق، بی‌کا: نوشته روح الله، تا: ۲۴ جمادی الثانی۱۲۹۴ق؛ از روی نسخه مورخ ۱۰۸۶؛ جلد: تیماج، ۶۱ص (۴۳-۱۰۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [سنا: ف: ۱-۲۲۰]

● مجمع التبیان فی اعمال شهر رمضان / دعا / فارسی

majma‘-ot tebyān fī a‘māl-e šahr-e ramazān

در اعمال ودعاهای ماه مبارک رمضان و آنچه در شب‌ها وروزهای این ماه انجام داده می‌شود. چون مؤلف کتابی جامع در این موضوع جز اقبال سید ابن طاوس نیافته که آنهم با روشی مشکل تنظیم شده است، بر آن شده که پس از پنجاه سالگی این کتاب را تألیف کند و به‌جهت این‌که محل اجتماع دعاهای اهل بیت می‌باشد و به حجت و دلیل تنظیم شده آنرا «مجمع التبیان» نامیده است.این کتاب به حسب تقسیم مؤلف در سه جلد تنظیم شده و مشتمل بر سی فصل می‌باشد، بدین عناوین:۱.مجملی از فضایل این ماه؛ ۲.مجملی از فضایل روزه؛ ۳. ذکر علت وجوب صوم؛ ۴. در دانستن اول ماه رمضان؛ ۵. بیان مجملی از حقیقت روزه؛ ۶. مجملی از آداب روزه داشتن؛ ۷. آداب رؤیت هلال وادعیه آن؛ ۸ فضیلت تلاوت قرآن مجید؛ ۹. کیفیت و شرایط تلاوت قرآن؛ ۱۰. مجملی از فضیلت مطلق دعا؛ ۱۱. بیان توبه و انابت؛ ۱۲. ادعیه بعد از نوافل و فرایض در این ماه؛ ۱۳. اعمال و ادعیه دخل در این ماه؛ ۱۴. اعمال و ادعیه متکرر در هر شب؛ ۱۵. ادعیه متکرره هر شب و هر روز؛ ۱۶. اعمال برای یافتن شب قدر؛ ۱۷. در هزار رکعت نافله ماه رمضان؛ ۱۸. سجود و منافع آن؛ ۱۹. در آنچه مخصوص به وقت سحر است؛ ۲۰. در اعمال هر شب دهه آخر؛ ۲۱. احکام اعتکاف؛ ۲۲. اعمال مکرر هر روز این ماه؛ ۲۳. وقت و آداب افطار؛ ۲۴. فضیلت افطار و اطعام فرمودن؛ ۲۵. در وداع جمعه آخر ماه رمضان؛ ۲۶. در اعمال و ادعیه هر روز؛ ۲۷. در اعمال و ادعیه مخصوص شب عید؛ ۲۸. در اعمال و ادعیه روز عید؛ ۲۹. در استحباب شش روز روزه ماه شوال؛ ۳۰. در بعضی از زیارات بعیده.

آغاز:الحمد لله الذی فضل شهره علی کل شهر ... و بعد تشنه لب فیوضات ربانی و آرزومند سعادات جاودانی.

انجام:و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین المعصومین الی یوم الدین آمینبا ارحم الراحمین.

[فهرستواره منزوی ۸/۸۲۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۴۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۱۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۲۴-۱۴۰]

● مجمع التحیات /-عربی

majma‘-ut taḥīyyāt

عراقی، محمدابراهیم بن محمد علی، ق۱۳ قمری

‘erāqī,mohammad-ebrāhīm ebn-e mohammad ‘alī (-19c)

در ظهریه این کتاب نام کتاب و مؤلف با عباراتی محو شده ظاهراً به این صورت آمده است:«کتاب مجمع التحیات من تصنیفات جناب آقا شیخ محمد ابراهیم (؟) ولد اصغر جناب عمدة العلماء الاعلام آقا شیخ محمد علی عراقی که از اجله علمای مشهور بوده و قریب الاجتهاد است».در منابع نام این کتاب نیامده است. در خصوص پدر مؤلف نام چند نفر مسمی به محمد یا علی یا محمد علی عراقی در منابع آمده است:۱. ضیاء الدین علیین محمد عراقی اراکی (۱۲۷۸-۱۳۶۱ق)، ۲. علی بن محمد رحیم عراقی، ۳. علی عراقی (قرن ۹ق)، ۴. محمد عراقی بن علی حلی (- ۵۶۱ق)، ۵. محمد کبیر عراقی (قرن ۱۴ق)، ۵. محمد بن ناصر ورامینی حسینی عراقی (قرن ۷ق). به نظر نمی‌آید هیچکدام از این افراد قرابتی با مؤلف نسخه داشته باشند همچنین تنها از فخرالدین ابراهیم بن شهریار عراقی همدانی حفیدسهروردی (- ۶۸۸ق) به عنوان ابراهیم عراقی نام برده شده که یقیناً او نیز مؤلف این کتاب نیست. نام ابراهیم بن محمد عراقی و مجد ابراهیم بن محمد عراقی نیز در منابع نیاورده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۲۲۹

آغاز:[اشکال] قال النبی صلی الله علیه و اله من دخل لامرأته فی ...

الله یوم القیمة و هو؛ **انجام:**فانها من خیر خصال الرجال و هما فی النساء شر و اذا کانت المرء بخیلة حفظت مالها و مال بعلها و اذا کانت ... فرقت من کل شیء ... لها و الخصلة بالضم ... من السعر.
خط: تحریری خفی، کا: محمد ابراهیم بن محمد حسین کرهرودی، بی‌تا؛ در حاشیه با نسخه «السید الهندی» و دیگران تصحیح شده، بعضی سطور به صورت حمایلی، نسخه با شکل شش دایره در شش برگ آغاز شده است، هر دایره متشکل از پنج ردیف است، در ردیف اول حروف و اعدادی به صورت اشکالی متفاوت با یکدیگر ترکیب شده، ردیف دوم حرف «بسم الله الرحمن الرحیم» بصورت مجزا در ۱۹ خانه‌ای که از امتداد مرکز دایره به قطر دایره بوجود آمده است نوشته شده، ردیف سوم حروف «فرد حی قیوم حکم عدل قدوس» و در ردیف چهارم حرف «اومن کان میتا فاحییناه» به صورت مستقل در هر خانه‌ای آمده است، در کنار بعضی دوایر بخشی یا تمام اوایل آیه ۲۵۵ سوره بقره [آیة الکرسی] یعنی قسمت «الله لا اله الا هو الحی القیوم لاتاخذه سنة و لانوم» آمده است، پس از این اشکال روایاتی با مضامین گوناگون مروی از معصومین علیهم السلام درج شده است؛ جلد: تیماج، ۷گ (۴۷پ-۵۳پ)، ابعاد متن: ۱۱/۲×۵/۸، اندازه: ۱۰/۴×۱۵/۳سم [رایانه]

● **مجمع التفاسیر** / تفسیر / عربی
majma‘-ut tafāsīr

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۸۸۶
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد علی مهتدی تبریزی [رایانه]

● **المجمعة الکبری من القصائد الفخری فی حق نبینا محمد البشری** / شعر / عربی
al-majma‘at-ul kubrā min-al qaṣā’d-il faxrī fī ḥaqq-i nabīyyinā muḥammad al-bušarā

بلواجی، محمد بن محمد
belvājī,mohammad ebn-e mohammad

مؤلف در این رساله مجموعه چند قصیده که در مدح حضرت پیامبر (ص) سروده شده جمع‌آوری نموده است؛ این قصاید عبارتند از:قصیده برده، قصیده مضریه بوصیری، قصیده ابوبکر، قصیده عمر، مناجات شیخ جمال قرمانی، قصیده حسان، قصیده امام حسین علیه السلام به معاویه.مؤلف در مقدمه رساله ابتدا خواص برخی ابیات قصیده برده را به نقل از شیخ عبدالسلام بن ادریس مراکشی ذکر نموده، سپس قصاید را ذکر کرده و در لابه‌لای سطور، هر بیت از قصاید را با یک بیت به ترکی ترجمه نموده است.
چاپ: چاپ سنگی است و کاتب آن حاج مصطفی راقم است که در مدرسه یازلی در جوار خالد بن زید بن ایوب انصاری در اسلامبول سال ۱۲۶۵ ق. عصر سلطان عبدالمجید عثمانی، آن را تحریر نموده و با خط وی به چاپ رسیده است

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۰۱/۲
آغاز:الحمدلله الذی جعل تأثیر الادعیة بالشروط و الخواص و خص الانبیاء و المرسلین بالمعجزات ... آمن تذکر جیران بذی سلم ×× مزجت دمعا جری من مقلة بدم. فقلت این حفظتها یا ابا الرجاء و ما قرأتها علی احد ممن الی جاء قال لقد سمعتها البارحة؛
انجام:و لعلی رضی الله تعالی عنه: لیس للعباد سوی الفردوس ان عملوا ×× و ان هفوا هفوة فالرب غفار
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ چاپ سنگی؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۷گ (۵ر-۴۱پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۸-۹]

● **مجمع التواریخ** / تاریخ ایران / فارسی
majma‘-ot tavārīx

صفوی، محمد خلیل بن سلطان داود، - ۱۲۲۰ قمری
safavī,mohammad xalīl ebn-e soltān dāvūd (- 1806)

تاریخ تألیف:۱۲۰۷ق
در تاریخ پایان کار صفویان و فتنه افغان و پادشاهی نادرشاه افشار از سال ۱۱۲۰ تا رویدادهای سال ۱۲۰۷ و مخصوصاً نبردهای گروهی از مرعشیان با افغان، از روی یادداشت‌های میر محمد علی مشهور به فاضل و پدر مؤلف میر سلطان داود میرزا تنظیم شده است. (سید احمد اشکوری)
آغاز:حمد و ستایش مر معبودی را که به واسطه روشنی و ضیای شریعت رسل ...
انجام:و یبقی وجه ربک ذوالجلال و الاکرام
چاپ: تهران، به کوشش عباس اقبال آشتیانی، ۱۳۲۸ش.
[فهرستواره منزوی ۱۰۶۸/۲]

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۱۹۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: مؤلف در ۲۶ جمادی الثانی ۱۲۰۸ در مرشد آباد بنگاله، محمد باقر نامی در ۱۲۳۰ق؛ کاغذ: ترمه [نشریه: ۲-۹۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۳۱۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**و بمفاد کریمه کل من علیها فان ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ در حاشیه یادداشت‌هایی به خط آیة الله العظمی مرعشی و دیگری افزوده شده؛ ۱۶۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۲۶-۲۵۰]

● **مجمع التواریخ** / تاریخ / فارسی
majma‘-ot tavārīx

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۵۰

گزیده ایست از تاریخ بناکتی و گزیده مستوفی (نشریه ۷۹۹: ۷)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، ۴۵گ، ۱۶سطر(۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۷-۴۹۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۱۴۲

آغاز:تاریخ پادشاهان عجم که در مملکت ایران سلطنت کرده اند؛ **انجام:**انا لله و انا الیه راجعون

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

● **مجمع التواریخ السلطانیه = تاریخ حافظ ابرو = زبدة التواریخ** / تاریخ جهان / فارسی

majma‘-ot tavārīx-es soltānīye = tārīx-e hāfez abrū = zobdat-ot tavārīx

حافظ ابرو، عبدالله بن لطف الله، ۷۶۳؟ - ۸۳۴ ؟ قمری

hāfez abrū, ‘abd-ol-lāh ebn-e lotf-ol-lāh (1362 - 1431)

وابسته به: جامع التواریخ رشیدی؛ رشید الدین فضل الله همدانی (۶۴۸-۷۱۸ق)

اهدا به: بایسنقر بهادر و شاهرخ بهادر

تاریخ تألیف: ۸۱۷- ۸۲۰ق

تاریخ عمومی است که به عنوان ذیل«جامع التواریخ» رشیدی نگاشته شده است. این کتاب درچهار بخش است که بخش چهارم آن به نام «زبدة التواریخ بایسنقری» نامیده می‌شود که بدستور بایسنقر میرزا و به نام او ساخته شده استو همه چهار جلد را «مجمع التواریخ سلطانی» خوانده است. مجمع التواریخ درچهار ربع (جلد) تنظیم شده: ربع ۱. به نام شاهرخ دردو قسمت:قسمت ۱) از آدم تا پیامبر اسلام در یک مقدمه و نه ذکر، قسم ۲) در ذکر پیامبر تا خلافت المعتصم بالله، تاریخ محمد سبکتکین، تاریخ سلجوقیان، خوارزمشاهیان، اسماعیلیه، خلفای علوی، طاهری، مهدیه، ابتدای تاریخ اتراک، پادشاهان ختن، تاریخ افرنج، تاریخ هند وسند وکشمیر؛ ربع ۲. درتاریخ پیامبر اسلام و چهار خلیفه، خاندان اموی، عباسی درچهار باب؛ ربع ۳. تاریخ صفاریان، سپس طایفه سوم از ملوک اسلام سامانیان، طایفه چهارم دیلمیان، قابوس پسر وشمگیر، غزنویان، آل سلجوق، اتابکان، غوریان، اسماعیلیان، علویه ومهدویه مغرب ومصر، نزاریان، واعیان قهستان، خوارزمشاهیان ...؛ ربع ۴. درباره تیموریان و رویدادهای ۷۳۶ق و مرگ ابوسعید ۷۳۰ که این ربع «زبدة التواریخ» نیز نامیده شده است.

آغاز:آغاز کلام داستان ها، مجموع فذلک بیان ها، حمد و ثنا و آفرین ...

چاپ: مشار فارسی ۴۵۳۲/۴؛ تهران، با تصحیح خانبابا بیانی، سربی، رقعی، ۱۳۱۷ش، ۲۹۰ص؛ چاپ دوم، تهران، ۱۳۵۱ش، ۳۳۶ص؛ لاهور، ۱۹۳۰م، رقعی، ۱۲۳ص

[ریحانة الادب ۹/۲-۱۰؛ الذریعة ۲۳؛ فهرست کتابخانه مدرسه السنه شرقی در پترسبورک ۵۳-۵۶؛ نسخه‌های منزوی ۴۱۹۰/۶]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۶۶

آغاز: حمدله. حمد الشاکرین و الصلاة و السلام ... اما بعد، این ربع رابع است از ارباع کتابی که به فرمان حضرت امیر و امیرزاده جوانبخت زیبنده تاج و تخت ... غیاث السلام و المسلمین بایسنفر بهادر ... جمع کرده می‌آید؛ **انجام:**طایفه چهارم از ملوک اسلام دیالمه اند ... نسبت ایشان به دیالمه جهت طول مقام است در میان آن طایفه و شجره انساب ایشان این است.

ربع چهارم؛ خط: نسخ، کا: آقا بابای شمیرزادی، تا: قرن ۹؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۹۲گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۵/۶×۳۴/۵سم [ف: ۴-۷۳۰]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۶۴-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۲۴۱]

۲. تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه:۳۷۲۳

هر چهار ربع؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ با وقف‌نامه شاه عباس بر آستانه شیخ صفی الدین مورخ۱۰۱۷ق؛کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مذهب، ۶۶۸ص، اندازه: ۳۵×۴۸سم [ف: ۱۸۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۵۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۱۸۴]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۸-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۲۴۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۷۷عکسی

آغاز:الحمدلله رب العالمین حمد الشاکرین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و اله اجمعین، اما بعد این ربع رابع است از ارباع کتابی که بفرمان حضرت امیر زاده ... بایسنقر ... جمع کرده ... و این ربع را از زبدة التواریخ بایسنقری نام نهاد؛ **انجام:**از گمرهان دین جوید این قصه را طهور×× تاریخ این قضیه شد از روز گار ضل که بحروف جمل «ضل» ۸۳۰ میشود.

نسخه اصل: کتابخانه ریگن استاین دانشگاه شیکاگو؟؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، محشی؛ ۶۰۵گ، ۲۱سطر [عکسی ف: ۲-۳۵۵]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:فیلم آقای مینوی

نسخه اصل:موزه طوپقیو سرای خزینه کتابخانه ش ۱۶۵۳ (فهرست ص ۳۸). مصور؛ بی‌کا، تا: ۸۱۹ق؛ ۴۳۵گ [فیلمها ف: ۱-۱۸۴]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۷۹

آغاز:بسمله، آغاز کتاب داستانها فهرست ممالک بیانها حمد و ثنا و آخرین مالک الملکی تواند بود که انشاء موجودات؛ **انجام:**تم المجلد الاول فی یوم الثلثا غرة ربع الثانی سنه ثمان و عشرین و ثمانمایه الهجریه ... بعون الله و تعالی و حسن توفیقه و صلی الله علی محمد و آله و سلم تسلیما دایما ابدا.

جلد اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ دارای سرلوح، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۲۹ص، ۲۹سطر، اندازه:

۲۲×۳۰/۵سم [ف: ۱۰-۸۸۶]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۲

آغاز:بسمله و به نستعین، آغاز کلام داستانها مجموع فذلک بیانها حمد و ثنا و آفرین مالک الملکی؛ **انجام:**و هر کویی صد بار هزار باشد و آن در شهر کنیمت ساکن باشد

هر چهار ربع است و می‌رسد به داستان بودا؛ خط: نستعلیق بد، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۱۶گ، ۲۳ سطر(۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱-۷۸]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۳-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۲۴۲]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۴۲-ف

نسخه اصل: از روی دو نسخه کتابخانه ملی. جزو سوم است تا وقایع سال ۷۳۶، عکس خط شاهرخ و صفحه آخر آن در مجله یادگار (س ۴ ش ۹ و ۱۰ ص ۱۷۳ و ۱۷۵) هست، آغاز اندکی افتاده، بخش اسماعیلیان در ص ۲۴۸-۳۲۱ این نسخه هست، ش ۲۵۲۷ (۱۹۲۵/۱۱۷۸)، رحلی، نسخه ۴۱۶۶ ملک هم که ربع چهارم است و از آن همین غفاری بوده است گویا دنباله همین نسخه باشد، دومی ش ۹۲ (۱۲۱۳/۴۸۲) نستعلیق سده یازدهم و دوازدهم کامل و اسماعیلیان در آن در ص ۱۰۰۱-۱۰۹۶ است (انوار ۷۸/۱) و جامع التواریخ را می‌ماند، در آخر فیلم: رویهم ۱۳ص، سواد اجازات قطب عربی تألیف ۶۹۴ نوشته ۷۳۲ و دیگری ۷۰۸ و رساله‌ای آخری از ص ۲۷۵-۲۸۲، فیلم ۱۹۲۱ از روی ش ۱۲۱۳ (۴۳۶۸) ملی است این دو تطبیق شود، در پایان فیلم ۱۳ برگ است دارای اجازه‌های قطب شیرازی یکی ساخته ۶۹۴ نوشته ۷۳۲ و دیگری ساخته ۷۰۸ با رساله‌ای در ص ۲۷۵-۲۸۲، فیلم ۱۹۲۱ ما از روی نسخه شماره ۱۲۱۳ (۴۳۶۸) همین کتابخانه است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۹ ذیحجه ۸۳۰ق؛ تملک: جلال الاسلام محمد بن عبدالغفار غفاری علی شاهی سبط صاحب الحاوی مورخ ۹۰۳ [فیلمها ف: ۲-۱۴۴]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۲۷

آغاز:گفتگوی واقع می‌شد و همدگر را می‌کشند اما مدتی؛ **انجام:**پایان: بزرگوار خدایا تو روح پاکش را ×× ز فضل خویش بفردوس جاودان برسان.

این کتاب از جزء سوم مجمع التواریخ حافظ ابرو شروع می‌شود (ابتدا آن در سلطلنت صفاریان و یعقوب لیث صفاریست) و یکایک حکومت‌های بعد از صفاری از سامانی و غزنوی و سلجوقی و غوری و خوارزمی را علی التوالی شرح می‌دهد تا حکومت مغولان و پس از آن حکومت مغولان راسال به سال به شرح می‌کشد تا حرارت ۷۳۶ق یعنی یکسال بعد از وفات ابوسعید بهادر خان سلطان مغولی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاًقرن ۱۰؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۶۷گ، ۲۷سطر(۱۴×۲۴)، اندازه: ۲۲×۳۴/۵سم [ف: ۶-۳۵]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۱۸-ف

آغاز: جلد اول: و به خود مباشر حرب شد، و ابوعلی نیز لشکر خود را ... جلد دوم: (دنباله جلد یکم است): ایران زمین بعد از برادر خود هولاکو؛ **انجام:**جلد اول: چنگیز خان پادشاه ممالک.جلد دوم: فما یؤتی الصابرون اجرهم بغیر حساب. چنین است رسم سپهر بلند / گهی شاد ازو گهی مستمند. / بر این گونه خواهد گژ سپهر /نخواهد شدن رام با مهر [...]. الحکم لله العلی الکبیر، انا لله و انا الیه لراجعون ...

نسخه اصل: موزه بریتانیاOr. 9316؛ نسخه در ۲ مجلد است، یکم (ص۶۰۱-۸۰۰)، جلد دوم (ص ۸۰۱-۱۰۱۴)؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، ۲۵ سطر [فیلمها ف: ۱-۱۸۴]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۹-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۲۴۲]

۱۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۲-عکسی

آغاز:حمد و سپاس مبدعی را که به یک اشارت کن ابداع موجودات و اختراع مصنوعات کرد، و علویات و سفلیات (۱۸ صفحه پس از این). بسمله. پیش از ذکر واقعات و حالات بندگی حضرت سلطنت شعاری خلد الله تعالی ملکه ...

اصل نسخه: اندیا افیس، ش ۷۱ (اته ۷۶/۱). در ۲ مجلد؛ خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۳۷۲ص، ۱۹سطر، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [عکسی ف: ۲-۲۴۲]

۱۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۳۷۲۳

آغاز:آغاز کتاب داستانها و مجموع فذلک بیانها حمد و ثنا و آفرین مالک الملکی تواند بود (ادبیات ص ۴۱۴)

نسخه ربع نخستین است و میرسد تا بتاریخ هند و افتاده و سرگذشت فاطمیان و صباحیان را هم دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹و۱۰؛ واقف: شاه عباس، ۱۰۱۷؛ جلد: تیماج مذهب، ۶۷۵ص، قطع: رحلی بزرگ [نشریه: ۲-۲۱۳]

۱۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳/۱-عکسی

اصل نسخه: دانشگاه، ش ۳۹۲۳. «زبدة التواریخ» است، آغاز را ندارد. برگ ۳۴۸ و آن برابر صفحه ۴۵۸چ حاج سید جوادی است: «ذکر ایلچیان چین و ماچین به خدمت ...» جدایی هایی نیز با آن چاپ دارد؛ خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ ۳۶۲گ(۱ر-۳۶۲ر) [عکسی ف: ۲-۲۴۲]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۱۱۲

آغاز: و اهتمام بفرمان منطقه مطاوعت برمیان؛ **انجام:** قصد مال و اسباب مردم نکنم ... و سخن سخت نگویم

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

۱۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲/۱ ـ ب

از داستان نوه چنگیز خان است بسوی سکتاش و آغاز بیماری او تا قسم سوم در اخلاق گزیده غازان در چهل داستان (از بخش دوم ربع ۳ مجمع التواریخ السلطانیه)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۳۶گ(۶۴-۲۰۰پ)، ۳۱سطر (۲۰×۲۸)، اندازه: ۳۰×۴۱سم [ف: ۱-۴۱۴]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۳۹
گویا تحریر دیگری از مجمع التواریخ است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [مختصر ف: -۷۲۲]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۶۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ تملک: فرهاد میرزا در روز دوشنبه ۸ ربیع الاول ۱۲۸۸ق (۲۴ خرداد جلالی = ۱۲ جون ۱۸۷۱ مسیحی)؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۱۷گ، ۲۹سطر(۱۳×۲۶)، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۱۶-۸۵]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۵۴
از آفرینش تا پایان کار ساسانیان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۲۲۷گ، ۲۹سطر(۶×۲۲)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۱۷-۲۶۱]

۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۵
آغاز: بسمله، آغاز کتاب داستانها ×× مجموع فذالک بیانها؛ **انجام:**صدر بار صد هزار باشد و این همه پیروان در شهر کنیمت ساکن باشد
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: روغنی مذهب، ۴۴۸گ، ۳۲سطر(۱۷×۳۲)، اندازه: ۳۰×۴۵سم [ف: ۴-۶۷]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹۵۷
آغاز:حمد و ثنا و آفرین ملک الملکی را تواند بود که انشا موجودات ... اشعه انوار قدرت اوست؛ **انجام:**علماء و حکمای عجم را جمع کرد و بفرمود تا علومی که ایشان را بود به زبان یونان ترجمه کردند و سوی ارسطاطالیس فرستاد و کتب عجمیان را به تمام ضایع ساخت. تمت.
دو باب از قسم اول کتاب را شامل است با این عناوین: باب ۱. تاریخ آدم تا پیامبر اسلام (ص) در یک مقدمه و چهار باب، باب ۲. در ذکر تاریخ حضرت پیامبر (ص) تا خلافت المعتصم بالله؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۷ شعبان۱۱۶۱ق، جا: مقام برهانپور؛ جلد: تیماج، ۳۱۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۲۶-۴۳۲]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۵۵ ط
خط: نسخ، کا: رشید الدین فضل الله همدانی، تا: قرن ۱۳ [مختصر ف: -۷۶۵]

۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۲۹
آغاز:در خطبه افتاده: و تعلیم و مکنت اعراض معانی روحانی؛ **انجام:** تاریخ هند و سند و کشمیر از آن جهت که طول و عرض ممالک و عرض هندوستان به غایت وسیع است.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: میشن، ۷۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰/۷×۲۹/۳سم [ف: ۴-۷۳۰]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۲۰
آغاز:آغاز کتاب داستانها مجموعه فذلک بیانها حمد و ثنا و آفرین مالک الملکی تواند بود که انشاء موجودات لمعه از اشعه انوار قدرت اوست؛ **انجام:**هولاکو خان و از او سه فرزند آورد مهتر ابو نصر محمد که اکنون در حیات است و او را فرزند شد ابو المناقب مبارک نام و در حیات است و السلام
خط: نسخ و شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۲۶۵ق، به دستور دربار قاجار و از سوی چند کاتب انجام گرفته؛ مصحح؛ تملک: مرحوم ثقة الاسلام تبریزی شهید؛ مهر: «الواثق الراجی، بالله الغنی یحیی، سنه ۱۲۶۰»(مستطیل)، «عبده الراجی یحیی»(بیضی)، «کریم»؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۸۲گ، ۲۳سطر(۱۲/۵×۲۵/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [ف: ۳۱-۳۲]

۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۶۳
آغاز:گفت و گوی می‌شد و عهد یکدیگر را می‌شکستند ... ۴۲ برگ پس از این، الحمدلله خالق کل مخلوق و رازق کل مرزوق ... اما بعد، از کتب اخبار و تواریخ چنان معلوم می‌شود که ملوک آل سلجوق
از صفاریان آغاز می‌شود و دو ربع سوم و چهارم است؛ خط: نسخ، کا: آقا بابا شهمیرزادی، تا: ۱۲۷۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: ساغری، ۴۹۹گ، ۴۱سطر، اندازه: ۲۶/۴×۴۲/۳سم [ف: ۴-۷۳۰]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۸۷-عکسی
اصل نسخه: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۲۴۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۱۷-ف و ۴۶۴۸-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۱۸۴ و ۳-۸۴]

۲۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۵۶
جلد ۱، از آغاز تا هند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷ جمادی الثانی۱۲۷۲ق، به دستور شاه زاده عضدالدوله احمد میرزا؛ از روی نسخه مقبره شیخ صفی در ادربیل، مجدول؛ تملک: بهاء الدوله بهمن میرزا در ۱۲۷۶؛ جلد: میشن، ۳۷۲گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۴-۷۳۰]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۴۷
آغاز:بسمله. آغاز کتاب داستانها مجموعه فذلک بیانها حمد و ثنا و آفرین مالک الملکی تواند بود؛ **انجام:**چهارصد کویی باشد و هر کویی صد بار صد هزار باشد در همان شهر کنیمت ساکن باشد
خط: نستعلیق، کا: محمد کاظم بن محمد امین بن حاجی مهدی قلی سرابی تبریزی، تا: ۱۷ ربیع الاول۱۲۷۹ق، حسب فرمایش میرزا سعیدخان وزیر دول خارجه دولت علیه ایران؛ مجدول، با یادداشت محمد تقی ملک الشعراء بهار در ۱۳۴۵ درباره کتاب و مؤلف آن؛ جلد: مذهب، ۳۸۲گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۳×۳۷سم [ف: ۳۰-۱۳۳]

۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۳-ف و ۹۷۴-ف
نسخه اصل: بغداد کوشکو ش ۲۸۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۲ق؛ ۹۴۸گ، ۳۰سطر [فیلمها ف: ۱-۱۸۴]

۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۶۵
از اخبار پیامبر تا کشته شدن مستعصم (۶۵۶)را دربر دارد، جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۴ جمادی الاول۱۲۹۶ق؛ مجدول؛

۸۸۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۵×۲۵/۴سم [ف: ۴-۷۳۰]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۵۷

آغاز:حمد بیحد و آفرین فراوان نثار بارگاه حضرت پادشاهی که سواد و بیاض لیل و نهار رانسخه تاریخ هر گونه بدایع و عجایب ساخت

شامل ربع ثانی تاریخ است در احوال پیغمبر آخر الزمان و خلفاء راشد ین و بنی امیة و بنی عباس، وقایع به ترتیب سنوات مذکور گردیده و در سال ۶۵۶ق در حادثه انقراض دولت بنی عباس به دست هلاکوبپایان رسیده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۷ق؛ ۵۶۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۳×۳۶/۵سم [ف: ۲-۱۴۳]

۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۸۵

آغاز:بسمله، آغاز کتاب داستانها ×× مجموع فذالک بیانها؛ **انجام:**هر گروهی صد بار هزار باشد روان در شهر کیمت ساکن باشد سفیری

خط: شکسته نستعلیق و نسخ، کا: حسین بن حاجی علینقی دروسی، تا: ۱۳۳۲ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۶۷۱گ، ۲۰سطر(۱۴×۲۴/۵)، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۴-۱۵۹]

۳۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۲-ف

نسخه اصل: مراد ملا ش ۱۴۴۱. ج ۴؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۷۷گ، ۲۹سطر [فیلمها ف: ۱-۱۸۳]

۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۶۹-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۳۰۳۵. ربع ۱ و ۲؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۷۹۲گ [فیلمها ف: ۱-۱۸۴]

۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۲۱-ف

نسخه اصل: کتابخانه ملی ش ۱۲۱۳. کامل دارای چهار ربع و می‌رسد به داستان بودا، ربع نخستین آن جامع التواریخ رشیدی است؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۱۸۴]

۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۴-ف و ۲۹۵-ف و ۲۹۶-ف

نسخه اصل: فاتح ش ۴۳۷۱. ج ۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۸۶گ، ۲۱سطر [فیلمها ف: ۱-۱۸۳]

۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۷-ف

نسخه اصل: داماد ابراهیم ش ۹۱۹ که جامع التواریخ هم در آن هست. ج ۱؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۲۵گ، ۳۲سطر [فیلمها ف: ۱-۱۸۳]

۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۸-ف

نسخه اصل: داماد ابراهیم ش۹۱۹. ج ۲؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۲سطر [فیلمها ف: ۱-۱۸۳]

۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۹-ف

نسخه اصل: داماد ابراهیم ش ۹۱۹. ج ۳؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۲سطر [فیلمها ف: ۱-۱۸۳]

۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۰-ف

نسخه اصل: داماد ابراهیم ش ۹۱۹. ج ۴؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۲سطر [فیلمها ف: ۱-۱۸۳]

۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۵-ف

نسخه اصل: بادلیان ش ۳۵۷ الیوت اته ۳۳ ص ۲۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۱۸۴]

۳۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۹-عکسی

آغاز: ... کامله آدم (ع) را بیافرید و بعضی فرزندان او را پیغمبر و رسول گردانید(۳۲ سطر بعد: ذکر آمدن ایلچی ...)

نسخه از «ذکر آمدن ایلچی شاهان بدخشان» دارد تا «ذکر واقعه‌ای که حضرت سلطنت شعاری خلدالله سلطانه افتاد در سال هشتصد و سی» در ۳ مجلد؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با «زبدة التواریخ» چاپ حاج سید جوادی مقابله شده؛ ۲۳۳گ [عکسی ف: ۲-۲۴۲]

۴۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۸۴۰

آغاز:سپاس بیقیاس قادری را که بساط افلاک را بحرکات شیئونی پیرامن مرکز خاک در گردش آورد ... مراد از تألیف این کتاب آنست که مواضع مشهور کره ارض و آنانکه اصحاب علم و هیئاتند آنرا بر اقالیم قسمت کرده اند پس ما نیز قسمت کردیم اقالیم ارض را بر ممالک محروسه و در هر مملکتی آنچه تعلق بخاصه آن مملکت دارد از بلاد و بحار و انهار و جبال ... چنانچه که درین صورت تأمل کند مکان هر اقلیمی بداند؛ **انجام:**شاهرخ بهادر ... منظور نظر عنایت آفریدگار ... شهنشاهی مغیث الدین الغ بیک بهادر ... و سادات و قضات و ائمه و علما و موالی و مشایخ و اصول و صواحب و اهالی ولایت سمرقند بدانند که چون از یورد قشلاق باستخلاص مملکت عراق و آذربایجان و فارس رایات همایون حرکت نمودند متواتر بمسامع جلال رسید ... بتاریخ یوم الاحد شهر رجب المرجب سمت ترقیم یافت.

دو جلد در یک مجلد و حاوی شرح احوال ملوک ترک و عرب و عجم و حوادث جمیع عالم از آغاز خلقت است تا ذکر ایلچی فرستادن حضرت سلطنت شعاری به جانب ختای جهت تزویج دختر محمدخان جهت امیرزاده جوکی محمد، به انضمام فهارسی از نام بلاد و بلوکات و امرای ربع مسکون و جداول هفت اقلیم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با سه سرلوح مذهب؛ کاغذ: بخارائی، جلد: چرم مذهب، ۱۱۶۹ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۱×۳۶سم [ف: ۵-۱۲۲]

۴۱. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۶۵

نسخهربع سوم از چهار ربع دوره مجمع التوارخ و نزدیک به آن و گزیده‌تر و کوتاه‌تر از آن است و سرگذشت مغولان در آن به تفصیل آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با یادداشت فرهاد میرزا مورخ شوال ۱۲۸۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۵سطر(۸×۱۰/۵)، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [نشریه: ۳-۲۱۶]

۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۸۰۳

آغاز:از بارگاه انوار کمال او کند؛ **انجام:**در سنه اثنی عشر هجری امراء یزدجرد که در آن ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۴۹۷]

۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۲۲/۳-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیاOr. 2774 (11r-13r)(ذیل ریو ش ۲۷ص ۱۶).از جلد یکم است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۶۹گ [فیلمها ف: ۲-۲۸۲]

۴۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۲۳-عکس

نسخه اصل: خزینه طوپقیوسرای ۱۶۵۳ (۱۸۴/۱). تاریخ اسماعیلیان واغوز؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۰گ (۶۰۲پ-۶۳۱پ) [فیلمها ف: ۳-۲۲۷]

۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۳۳-ف

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲-۲۰۵]

۴۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۶۹

آغاز:فهرست اقسام ابواب تاریخ افرنج از ابتداء ظهور آدم صفی الله علیه السلام تا این زمان که شهور سنه خمس وسبعمأة هجرت وآن مشتمل است بر دوقسم قسم اول از ابتداء ظهور آدم علی نبینا وآله وعلیه السلام؛ **انجام:**موسی ازکوه به زیرآمد چون عبادت گوساله بشنید خشم وغضب براو غلبه کرد ورنجیده وگرم شد ومی‌دید که حروف ازالواح متطایر می‌شد وچون ذرایر درهوا می‌رفتند تا الواح از حروف خالی ماند چون جسد از روح وسفینه از نوح والواح دردست موسی چنان گران که استطاعت وقدرت حمل آن نمی‌داشت بیفتاد وشکسته شد پس موسی علی نبینا واله وعلیه السلام بفرمود تا گوساله را بآتش سوختند

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۳۴گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۷]

● **مجمع التهانی و محضر الامانی** / تاریخ / فارسی و عربی

majma‘-ot tahānī va mahzar-ol amānī

طوسی، محمد، ق۹ قمری

tūsī,mohammad (- 15c)

به دستور: شاهرخ بهادرخان

تاریخ تألیف:۸۳۰ق

رساله‌ای است ادیبانه با اشعار و عبارات فارسی و عربی در اخبار و نکات تاریخی و حوادث مربوط به حروفیان در عهد تیموریان. مؤلف آن که خود از مقربان دربار تیمورزادگان هرات بوده حوادث مربوط به آنان را با جزئیات بیشتر و مستند به آیات و روایات به‌گونه‌ای که اهل ظاهر و درباریان را خوش آید در رساله‌ای مستقل به تحریر درآورده است. وی کوشیده است تا سران حروفی را ملحد و زندیق بنمایاند. در انتها بامدح بایسنقر خاتمه یافته است و در آن از فضل الله استرآبادی و احمد لر و حسن صباح یاد شده است.

آغاز:بسمله الحمدلله رب الذی اعز عباده المخلصین بصنوف سیوف الظفر و النصره و اذل اعداء الدین بصوارم صماصم جلالت القاهره ...

انجام:از گمرهان دین چو بد این قصه را ظهور ×× تاریخ این قضیه شد از روزگار ضل

چاپ: در رسائل خطی فارسی، دفتر سوم، به کوشش نجیب مایل هروی، تابستان ۱۳۷۲ شمسی

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۱-۱۴سطر [ف: ۵-۳۴]

● **المجمع الثالث فی خلاصة علم البدیع** / معانی بیان / عربی

al-majma‘-uṯṯāliṯ fī xulāṣat-i ‘ilm-il badī‘

وابسته به: تلخیص المفتاح فی المعانی و البیان؛ خطیب قزوینی، محمد بن عبدالرحمن (۶۶۶-۷۳۹)

تاریخ تألیف: ربیع الثانی ۱۳۱۱ق

شرحی است بر تلخیص المفتاح، مشتمل بر «مقدمه» و سه «باب» و چند «فصل» و «خاتمه»: باب ۱. در علم معانی مشتمل بر هشت «فصل»؛ باب ۲. در علم بیان در چند «فصل»؛ باب ۳. در علم بدیع در چند «مبحث».

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۵۴/۳

نسخه اصل: کتابخانه مدرسه امام صادق (ع) (نوربخش) ـبروجرد ۴۰؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۷۱ص (۱۵۲-۲۲۲) [عکسی ف: ۳-۱۷۹]

● **المجمع الثامن فی خلاصة علم الفقه** / فقه / عربی

al-majma‘-uṯṯāmin fī xulāṣat-i ‘ilm-il fiqh

وابسته به: اللمعة الدمشقیة فی فقه الامامیة؛ شهید اول، محمد بن مکی (۷۳۴-۷۸۶ق)؛ الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵ق)

تاریخ تألیف: رمضان ۱۱۳۱ق

شرحی است بر کتاب «اللمعة الدمشقیة» شهید اول که آن را به عنوان متن قرار داده و «الروضة البهیة» شهید ثانی که شرحی است بر آن به عنوان شرح آورده، بدون ذکر اختلافات اقوال و مسائل به دلیل اختصار، و طالبین را به کتب مبسوطه و نیز شرح لمعه ارجاع داده است.شروع تألیف این مجمع در غره رمضان ۱۱۳۱ و پایان آن در سلخ رمضان ۱۱۳۱ بوده است. در پایان این علم مختصری از کتاب نخبه ملا محسن فیض کاشانی (-۱۰۹۱ق) را آورده، چرا که در آن مسائلی مطرح شده که هیچ یک از فقهاءمتذکر آن نشده و درعین حال لازم است که بدانند و آن عبارت است از طهارت باطنی بدن، و اماطهارت ظاهری بدن همان است که فقهاءدر کتب خود به ترتیب ابواب فقهی متذکر شده‌اند و لهذا به مقدار طهارت باطن از کتاب نخبه اکتفا کرده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۵۴/۸

نسخه اصل: کتابخانه مدرسه امام صادق (ع) (نوربخش) ـبروجرد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۹۵ص (۴۲۲-۶۱۶) [عکسی ف: ۳-۱۸۱]

● المجمع الثانی فی خلاصة علم النحو / نحو / عربی

al-majma'-uṯṯānī fī xulāṣat-i 'ilm-in naḥw

وابسته به: الکافیة فی النحو = المقدمة الکافیة فی النحو = کافیة ذوی الادب فی علم کلام العرب؛ ابن حاجب، عثمان بن عمر (۵۷۰-۶۴۶)

شرحی است بر کتاب کافیه ابن حاجب مشتمل بر یک «مقدمه» و چند «فصل» و سه «باب» و یک «خاتمه».

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۵۴/۲

نسخه اصل: کتابخانه مدرسه امام صادق (ع) (نوربخش) ـبروجرد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۰۷ص (۴۴-۱۵۰) [عکسی ف: ۳-۱۷۹]

● مجمع الجوامع / فرهنگ اصطلاحات / عربی و ترکی به فارسی

majma'-ul jawāmi'

محدث دهلوی، علی محمد بن عبدالحق، ق۱۱ قمری

mohaddes-e dehlavī,'alī mohammad ebn-e 'abd-ol-haqq (- 17c)

فرهنگ لغت مفصلی است که مؤلف از کتاب‌های لغت با حذف مکررات جمع‌آوری نموده است.ترتیب آن به حروف تهجی است و در هر حرف ابتدا لغات فارسی و بعد از آن لغات عربی و پس از آن لغات ترکی را آورده و به فارسی توضیح و شرح می‌دهد. تألیف کتاب به درخواست ابوالمفاخر صورت گرفته است.

آغاز:حمد بیعد و ثنای بیحد مر واهب العطایا را که بمحض فضل و الطاف ... باب الالف فصل الالف مع الالف فیالفاظ فارسیة ـ اهمزه مفتوح است در فارسی بربعضی الفاظ زیاده

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۱۸

آغاز:فصل فی العربی (دحم) بالفتح سخت سوختن (دهم) بالفتح عدد سیار از هر چیزی (درم) بالفتح درمان و نزدیک نهادن خرگوش کام رو نرم زفتن ستور؛ **انجام:**فصل فی العربی ... (شهیق) بفتح بانک برکشیدن و بلند شدن (شهوق) بلند شدن (شتاق) بالکسر دراز و بند سر مشک (شیاق) بستن طناب (شقراق) بکسر تین و بالفتح مشدد الراء مرغی که آن را بفال پردازند.

جلد دوم کتاب و از حرف دال با میم تا شین با قاف را شامل است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۲۰۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۴×۳۵سم [ف: ۳۸-۴۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۵۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**خزاحی ـنباتی است خوشبوی آنرا خیری و کل نرمه گویند و د رتاج است خیر و دشمنی ـ خلافی ـ بالکسر نام علمی است ... آن کس که به نفس خود شریف و مهتر شود

از آغازتا حرف خا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ چند مهر در آخر نسخه مربوط به قرن ۱۳؛ جلد: گالینگور، مذهب، ۳۸۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۳۷-۴۱۵]

● مجمع الجواهر / تفسیر / عربی

majma'-ul jawāhir

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۱۲۲

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عباس محسنی [رایانه]

● المجمع الحادی عشر / رجال، درایه / عربی

al-majma'-ul ḥādī 'ašar

عبدالقادر

'abd-ol-qāder

در بیان خلاصه علم درایه و رجال و آداب مناظره، مشتمل بر سه مجلس و مقدمه و ابواب و فصول و خاتمه.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۶/۷

بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق [ف: ۵-۲۷]

● مجمع حالات در تصوف / عرفان و تصوف / فارسی

majma'-e hālāt dar tasavvof

گفتاری است عرفانی با عنوان‌های: حال دیگر، حال دیگر، وای عزیز. در دیباچه از رمضان ۸۱۶ (و یا ۸۲۶) یاد می‌کند.

آغاز:بسمله. الحمدلله باوایل لذات العلوم و اواسط بحلاوت المهموم و لاخری بذوقه بحقایق المعلوم ... شکر و سپاس آن خداوندی که عقل نورانی را با طبیعت ظلمانی در خلقت ...

انجام:چون جمله شوی فنا تو درانک بقاست ×× آنگاه بدان که هر چه گویی تو خداست. در ختم کتاب. نظم.شد ختم کتاب مجمع حالاتم ×× چون یافت حیات نفیها اثباتم / دادم خبری یقین خود از میقاتم ×× حق بود چو حجت همه در آیاتم

[نسخه‌های منزوی ۱۳۶۲؛ فهرستواره منزوی ۸۲۶/۸]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۹۶/۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۱۷ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن، ۶۰گ (۱۴۰پ-۱۹۹ر)، ۲۸سطر، اندازه: ۱۴/۶×۲۵/۷سم [ف: ۷-۲۶۰]

● **مجمع الحساب** / حساب / فارسی

majma‘-ol hesāb

غافل، ذوالفقار بن محاربی، ۱۰۷۶– قرن ۱۲ قمری

qāfel,zo-l-faqār ebn-e mahārebī (- 18c)

به دستور: نادر شاه افشار

تاریخ تألیف:محرم ۱۱۴۷ق

چون در زمان مؤلف علم سیاق به فراموشی سپرده شده بود، شروع در تألیف کتاب حاضر نموده است در حالی که هفتاد و یک سال از عمر وی می‌گذشته و آن را در یک «مقدمه» و دوازده«جلد» و یک «خاتمه» ترتیب داده و از تألیف آن موافق با بیت: «غافل از بهر سال تاریخش ×× این رساله شده تمام بگفت»فارغ شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۴۹/۴

آغاز:حقا که اگر دیده ماه از کحل الجواهر غبار مقدم همایونش ... نمی‌شد کجا کسب ضیا از مهر می‌نمود و ثم حقا که اگر طایر بلند پرواز آفتاب جهانتاب در فضای بی انقضای مهرش؛ **انجام:**و دو رطل آب که مجموع همان چهار رطل باشد و بر این قیاس حال بواقی است لله الحمد به توفیق الهی این رساله موسوم به مجمع الحساب به تاریخ.

خط: نستعلیق زیبا، کا: محمد رضا بن میرزا فریدون اسدآبادی، تا: ۱۸ محرم۱۲۹۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۸گ (۱۱۷ر-۱۶۴ر)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۰-۳۰۲]

● **مجمع الحساب** / ریاضیات / فارسی

majma‘-ol hesāb

مراغی، امان الله، ق۱۳ قمری

marāqī, amān-ol-lāh (- 19c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱۳/۱۶

آغاز:بسمله، امان الله مراغی دیرکه حساب بخشی علم در و طریقه کل ادیان و سلمدار لاعلاج ۱۲۵.غره ربیع المولود درین سال میمنت مال ابواب المال افراد اوارجه (؟) این مدعا را به اتصال مقدمه و دوازده جلد اظهار گشوده و این رساله را مسمی به مجمع الحساب نمود و بالله التوفیق. مقدمه در بیان هیأت علم حساب و بیان موضوع آن. بدان که حساب علمی است که دانسته می‌شود به سبب آن طریق استخراج مجهولات عددی از معلومات مخصوصه؛ **انجام:**انجام به سیاق است.

فقط مقدمه کتاب را دارد؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: باتاریخ۱۱۸۴ق؛ مجدول، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲گ (۲۷۶پ- ۲۷۷ر)، اندازه: ۱۰/۷×۱۶/۴سم [ف: ۲۹/۲-۶۲۷]

● **مجمع الحسنات** / ادبیات / فارسی

majma‘-ol hasanāt

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۶۵/۳-ف

نسخه اصل: دیوان هند ش ۲۴۴۲.شماره ۸۳۴ فهرست؛ خط: نستعلیق، کا: ملاعبدالقادر بن عبدالله عرف براجی، تا: دوشنبه ۲۳ذیحجه۱۲۰۳ق، جا: اسلام آباد؛ ۲۴۰گ (۱۹۳پ-۴۳۲ر) [فیلمها ف: ۲-۲۷۲]

● **مجمع الحکایات** / داستان / فارسی

majma‘-ol hekāyāt

حسینی تفرشی، حسین، ق۱۱ قمری

hoseynī tafrešī,hoseyn (- 17c)

داستان‌هایی است تاریخی مرتب بر دو درج و چند گوهر.

تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۱۱۲/۲

آغاز:و ماه عالم افروز برج خلافت و کرامت برگزیده حضرت رب العالمین؛ **انجام:**اخلاق و احوال و اقوال حکمای دانشور و حکایات عبرت اثر و روایات معتبر مصروف میدارند

کا: حسین حسینی تفرشی، تا: ذیحجه۱۲۵۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۸۴ص (۲۶-۱۰۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: -۱۰۶]

● **مجمع الحکایات** / داستان / فارسی

majma‘-ol hekāyāt

قائم مقام فراهانی، موسی بن علی، ۱۲۶۲ق۱۴ قمری

qā’em maqām-e farāhānī, mūsā ebn-e ‘alī (1846 - 20c)

جنگی است شامل داستان‌ها وحکایاتی که به نظر مؤلف جالب بوده ومؤلف درعصر ناصرالدین شاه قاجار به سال ۱۳۰۲ق به نگارش این کتاب مشغول شده ودرآغاز نسب خود رابه تفصیل آورده وتا به امام زین العابدین علیه السلام رسانده است.

آغاز:احمدك اللهم علی جلائل نعمك و فواضل احسانك و کرمك یا من یدق خفاء لطفه عن فهم الزکی

چاپ: با ناماقامة البرهان علی اصول دین الاسلام، به کوشش سید عبدالمجید قائم مقام فراهانی، تهران، انتشارات وحید، ۱۳۶۶ش، ۶۹۴ص، چاپ تصویری از روی نسخه چاپ سنگی، با نام یادداشتها و خاطرات میرزا بزرگ قائم مقام فراهانی میرزا موسی، به کوشش همو، تهران، فروردین ۱۳۶۹، ۳۰۹ص

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۶۲۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**درست کردم و بکار بردم معالجه گردید معلوم شد که بی دوا و بی پرهیز. ولی چه کنم ... (دو کلمه خوانده نمی‌شود)

نسخه ما بانسخه چاپ شده تفاوت و نسبت بدان کم و زیاد دارد؛ خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ به چندین خط

نیمی از آن ظاهرا به خط مؤلف است و بقیه را تصحیح کرده، با خط خوردگی و اصلاحات، برگ‌های ۱۴۹پ–۱۵۲پ خلاصه‌ای از زندگی مؤلف است که در زمان محمد شاه قاجار تولیت آستان قدس رضوی را به عهده داشته؛ تملک: ریحان الله بن جعفر موسوی در ۲۳ شعبان ۱۳۲۳ق با مهر «العبد ریحان الله الموسوی»(بیضی)؛ مهر: سید محمد باقر بروجردی؛ اهدایی: رهبری، ۱۳۸۶؛ جلد: میشن، ۳۰۹گ، اندازه: ۱۴×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۸–۴۵۴]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۱۴۳

همان نسخه بالا [مؤید: ۳–۱۲۶]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۵۷/۱–۶/۴۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**گفتم به شیخ راه ضلال اینقدر مپوی ×× کانشوخ منصرف نشود از خیال خویش / بهتر همان که بمانید هر ×× او در دلال خویش وتواندر ضلال خویش

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، با خط خوردگی؛ ۸۷گ، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۶–۳۵۶۰]

● مجمع الحکایات (ترجمه) / داستان / فارسی

majma‘-ol hekāyāt (t.)

میرزا رضا خان (مسیو ریشار ژول) (متولد ۱۲۳۱–۲۸۱۱م و متوفی در ۱۳۰۸) داستان‌ها و لطائفی را برای شاگردان مدرسه دارالفنون به زبان فرانسوی پرداخت و این رساله ترجمه آن است. پاره‌ای از حکایات عیناً (بدون اسناد) از گلستان سعدی است. در آغاز می‌آید: این پرورده دولتی علیه ایران صانها الله عن الحدثان رضای ریشار فرانسوی جدید الاسلام کتابی موسوم به مجمع الحکایات مشحون به قصص فرا گرفته از تواریخ و کتب دیگر اهالی آسیا و اروپا با ذکر اقوال حکما و امثال ندما برای معلمین مدرسه دار الفنون به لسان فرانسوی پرداخت که در زبان فارسی ترجمه‌اش این است. مرحوم محمد قزوینی در وفیات معاصرین (یادگار سال ۳ ش ۲۴/۱۰) به نقل از یوسف مودب الملك (پسر ریشار خان) می‌نویسد:«نمونه‌ای از یادداشت‌ها و حکایاتی را که او جمع کرده استمرحوم دکتر خلیل خان ثقفی اعلم الدوله در بعضی از مؤلفات خود مخصوصاً در مقالات گوناگون مندرج نموده است». بیشتر این حکایات متعلق است به انگلستان و یا فرانسه و اندك از دیگر بلاد و از آن جمله است داستان دفن مولی فتح الله کاشی در حالی که هنوز زنده بود اما مرده می‌نمود و نجات او با دست کفن دزد.

آغاز:بسمله. الحمدلله ... و بعد پوشیده مبارکه باقتضای فرمان قضا جریان بندگان اعلیحضرت قدر قدرت پادشاه اسلام

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳–فیروز

انجام:تمام روستائیانی که بجمع آمده میخواستند امپراطور راتماشا کنند بعقب نشانیده دور کردند و در کالسکه را گشوده.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، ۱۵۰ص، ۱۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۱–۱۷۶]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۸۲۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**یک قطره آب در دریا ریختن است

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در برگ ۷۷پ تا ۸۳پ نمونه‌هایی از فرمانها و نامه هایی است متعلق به دوره قاجار و مربوط به مسائل مملکتی که در سال ۱۲۰۹ نوشته شده؛ جلد: تیماج، ۷۳گ (۳پ–۷۵پ)، ۱۵سطر(۹×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [رایانه]

● مجمع الحکایات و نوادر الایام (منتخب) / تاریخ / فارسی

majma‘-ol hekāyāt va navāder-ol ayyām (mn.)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۰۴/۴

آغاز:منتخب از کتاب جوامع الحکایات نوادر الاجکام. گویند شهر تبریز را زبده خاتون منکوحه هارون الرشید در سنه خمس و سبعین بنا نهاده و در سنه اربع و اربعین ماتین بزلزله خراب گشت؛ **انجام:**و بغایت الغایت از مقدمش مسرور گشت آنچنانکه واقع شده بود حکم فرمود سلطان و تمامی ارکان دولت داعیان خشنود گشتند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن مذهب، ۱۰گ (۸۱ر– ۹۰ر)، ابعاد متن: ۹/۵×۲۰، اندازه: ۱۳/۲×۲۳/۱سم [ف: ۲۹/۲–۵۹۸]

● مجمع الحکمتین و جامع الطبین / طب / فارسی

majma‘-ol hekmatayn va jāme‘-ol tebbayn

حکیم قبلی، محمد بن عبدالصبور، ق۱۳ قمری

hakīm-e qobbolī,mohammad ebn-e ‘abd-os-sabūr (-19c)

به دستور: محمد میرزای قاجار

یک مقدمه و چند قانون و یک خاتمه دارد و دو حکمت (پزشکی) ایرانی و انگلیسی در آن گرد آمده است. مؤلف گویا همان باشد که از سنگلاخ استرابادی گزینی کرده و فرهنگی ترکی به فارسی ساخته است. او در خصوص علت و نحوه تألیف و تسمیه کتاب مؤلف در مقدمه مبسوطی که نوشته چنین گفته است:«در اوقاتی که صفحه آذربایجان مقر سلطنت با حشمت نواب ولیعهد مغفور مبرور بود این بنده مراجعت به وطن مألوف نمود از آنجا ولیعهد پیوسته طالب هر ذی فنی بود وجود ناقابل این بنده را منظور نظر عنایت فرموده در صدد تربیت این بنده برآمد و بعد از چندی که شخص این بنده را قابل آن دانسته که خدمتی به انجام تواند رسانید در صدد این برآمدند که در فنون حکمت عملیه یعنی در معالجات طبیه مجموعه تألیف آید که

جامع حکمت ایرانی و حکمت انگریزی باشد و از این جهت نام او را مجمع الحکمتین و جامع الطبین معین فرمودند و در دستور العمل نگارش کتاب مرقوم چند فرمایش فرمودند، فرمایش اول آنکه چون پیش نهاد خاطر خطیر والا آن است که کتاب مزبور را بعد از اتمام آن در دارالطباعه چاپ و باسمه نمایند لهذا باید که از عبارات وحشیه حکمیه و اصطلاحات غامضه طبیه خالی باشد، فرمایش دوم آنکه مرضی که نوشته می‌شود باید که اولا کیفیت و تعریف آن مرض با اسباب و علامات و معالجات او بطریق تفصیل با قانون حکمای انگلیز نوشته شود و بعد از تمام شدن آن با قانون مذکور باز همان مرض با همین تفصیل با قانون حکمای ایران بسلک تحریر درآید، فرمایش سوم آنکه باید که در هر یکی از دو قانون مذکور همان قواعد تازه و علامات نوظهور که در همین ازمان ما معمول حکمای انگلیز و آذربایجان است نگارش یابد و از نوشتن سیاقهای قدیم حکمای یونان که الآن نیز در بلدان عراق و ممالک روم مستعمل است بالمرة اعراض کرده شود و هم چنین از نگارش قوانین منسوخه حکمای انگلیز که الحال نیز در بعض بلاد اروپا و سایر دول خارجه از اسپانیا و فرانسا و پروس و نمسه و ایتالیا متداول است نیز بالکلیه اغماض نموده شود، فرمایش چهارم آنکه از ادویه مستعمله اطبای هند و سند و چین و خطا و ایغور نیز به هیچ وجه مرقوم نشود زیرا که اکثر مستعملات ایشان معادن و سموم است و پر واضح است که استعمال کردن آنها با همان سمیت مخاطره عظیم دارد و اگر چه دواهای معمول حکمای انگلتره و سایر اهل اروپا نیز در اغلب معادن و سموم است لیکن ایشان با قواعد کیمیاوی اجزای سمیه و اجزای زایده بی فایده آنها را اخراج کرده بکار ببرند، فرمایش پنجم آنکه چون سیاق طب جدید کیمیاوی یعنی قانون نو ظهور حکمای انگلتره اولی و ارجح است از اسلوب جدید اطبای آذربایجان لهذا باید که در باب آن اهتمام و دقت بیشتر شود زیرا که دواهای ایشان در قدر یسیر و در اثر کثیر و سریع التأثیرند و اکثر آنها بدطعم و بدرایحه نیستند، فرمایش ششم آنکه در هر مرض هر نوع معالجه که کمترین بنده خود تجربه کرده و نافع دیده باشد نیز بنویسد و هر کدام را از معالجات یونانیان که مفید باشد نیز بیان نماید اما آنچه از کتب حکمای انگلیز که بفارسی ترجمه خواهند کرد بهیچ وجه من الوجوه تصرفی در او ننماید و هر چه خود ایشان نوشته اند بی کم و زیاد ترجمه کند» (نقل باختصار از مقدمه کتاب).کتاب مشتمل است بر مقدمه‌ای در ذکر چندی فقره که طبیب را پیش از شروع در معالجه دانستن آنها واجب است و قوانین عدیده و خاتمه‌ای. (غلامعلی عرفانیان)

آغاز:بسمله. الحمدلله الحکیم المطلق الذی خلق الانسان من علق ... اما بعد چنین گوید کمتر بنده رب غفور محمد بن عبدالصبور خوئی الاصل تبریزی الموطن.

انجام:و سایر تدابیر آنها را به نحوی که در بزرگان گفته‌ایم معمول دارند

[فهرستواره منزوی ۳۶۸۶/۵]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۷۶۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۰۵ق؛ تملک: اعتضاد السلطنه در ۱۲۷۰؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷؛ جلد: تیماج، ۳۲۲گ (۳پ-۳۲۴ر)، ۲۴ سطر(۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۵-۵۱۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۱۵۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۲ ربیع الثانی۱۲۶۰ق؛ پس از آن در هفت ورق قرابادین ایرانی و در سه ورق قرابادین فرنگی و در سیزده ورق نسخه دواهای مختلف (در ۳۲۰ فقره) است و در آخر رساله قرابادین حکیم شفائی مذکور در حرف قاف است در این کتاب پنجاه ورق که شروع آن چنین است: «بسمله باب الالف انوشدار و اعضای رئیسه را قوت دهد» و خاتمه آن چنین: «شربتی یک مثقال بعد از چهل روز استعمال نمایند»؛ جلد: تیماج، ۳۵۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۹-۵۱۰]

۳. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۳۹

خط: نستعلیق، کا: محمد کاظم بن محمد متخلص بناظم، تا: پنج‌شنبه ۲۵ شوال۱۲۷۲ق، به دستور میرزا محمود متخلص به حکیم؛ پس از کتاب رساله‌ای در قرابادین فرنگی افزوده شده است؛ ۳۲۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: -۲۷]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۶۹

آغاز:بعد البسمله، ای غره ماه از اثر صنع تو غرا ×× وی طره صبح از دم لطف تو مطرا؛ **انجام:**شربتی یک مثقال بعد از چهل روز استعمال نمایند

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۴ق؛ جلد: تیماج، ۳۴۹گ، ۲۷سطر(۱۱×۲۲/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۳۳سم [ف: ۴-۱۴۶]

۵. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۱۱۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**بعد از چهل روز استعمال نمایند

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۸ جمادی الاول۱۲۸۸ق، گویا اصل؛ جلد: تیماج، قطع: خشتی [نشریه: ۳-۳۰]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۱۶۸/۲

آغاز: الحمد الحکیم المطلق الذی خلق الانسان من علقر) اما بعد چنین گوید کمترین بنده رب غفور؛ **انجام:**و چون طریق ساختن آن طول داشت حواله بنسخه براکلوس میشود از آنجا اخذ نمائید

خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن عبد القادر طبیب مولوی، تا: ۱۲۹۲ق، جا: ساوجبلاغ؛ جلد: تیماج، ۷۷گ (۱۸۱ر-۲۵۷پ)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۶-۱۶۷]

● **مجمع حواشی المعالم** = **حواشی المعالم** / اصول فقه / عربی

majma‘-u ḥawāši-l ma‘ālim = ḥawāši-l ma‘ālim

اصفهانی حسینی، جلال، ق۱۳ قمری

esfahānī hoseynī,jalāl (- 19c)

مجموعه‌ای است از حواشی معالم الاصول با عناوین «قال الفاضل، قال ابن المصنف، قال السلطان، قال المدقق، و المدقق، و العلامة البهبهانی، قوله، قال». طبق یادداشت پدر عزیزم حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی در آغاز نسخه، مؤلف آن علامه میر جلال اصفهانی حسینی از سادات کتابفروش و از عالمان زمان سلطان محمد شاه قاجار (۱۲۵۰-۱۲۶۴ق) می‌باشد. تنها دلیل ما برای نام مؤلف، همین یادداشت است:«کتاب مجمع حواشی المعالم للعلامة المیر جلال الاصفهانی الحسینی من اسرة السادة الکتابفروشیة و من علماء زمن السلطان محمد شاه القاجار». عبارت: «از کتب مرحوم حاجی میر جلال است» نیز در برگ آغازین نسخه آمده است. این نسخه از مبحث جمع معرف به ادات آغاز و تا بخشی از مبحث مطلق و مقید و مجمل و مبین به انجام رسیده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۱۱

آغاز:... و اکرام بعض الجاهل اضاع بعد ما دخل تحت العموم ... و المدقق قال فی الحاشیة فانه انما یتم فی الایجاب؛ **انجام:**قال الفاضل قال ره فی الحاشیة المشهور ههنا التمثیل ... عدم عتق فرد واحد من المکاتبین فقط ... .

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مقابله شده با نشان «و من هنا قوبل. بلغ المقابلة. بلغ قبالاً»، مصحح، محشی؛ واقف: علامه حاج سید محمد بن حاج میر محمد علی کوچک کتابفروش، ۱۲۵۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۵گ، ۲۲سطر(۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۸-۳۱]

● **المجمع الخامس فی خلاصة علم الکلام** / چند دانشی / عربی

al-majma‘-ul xāmis fī xulāṣat-i ‘ilm-il kalām

وابسته به: تجرید الاعتقاد = تجرید العقاید = تجرید الکلام فی تحریر عقاید الاسلام؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)

شرحی است بر کتاب تجرید العقائد نصیر الدین محمد طوسی و مرتب بر شش «مقصد»:۱. الامورالعامة، در سه فصل؛ ۲. مبحث الجواهر و الاعراض، در پنج فصل؛ ۳. اثبات الصانع، در چند فصل؛ ۴. النبوة؛ ۵. الامامة؛ ۶. المعاد. در پایان این بخش مطلبی با عنوان «هدایة»دراقوال متکلمین و حکماء و اختلافات بین آنان و ذکر بعضی از قواعد و اصطلاحات آنان در یک «مقدمه» و سه «فن» و چند «فصل» بیان شده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۵۴/۵

نسخه اصل: کتابخانه مدرسه امام صادق (ع) (نوربخش) بروجرد ۴۰. خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۷۱ص (۲۵۶-۳۲۶) [عکسی ف: ۳-۱۸۰]

● **مجمع الخلاصات** / فقه / عربی

majma‘-ul xulāṣāt

کرمانی راینی، عبدالله بن محمد علی، - ۱۳۲۷ قمری

kermānī rāyenī,‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad ‘alī (-1909)

تاریخ تألیف:دهه سوم ربیع الثانی تا چهارشنبه ۷ شعبان ۱۳۱۶ق؛ محل تألیف: نجف اشرف

مختصری است در مباحث اصول فقه با عنوان «خلاصة، خلاصة».

[الذریعه ۲۷/۲۰ رقم ۱۷۸۹]

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۴۵۰

آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین ... و بعد فهذا کتاب مجمع الخلاصات العبد الراجی الفانی عبدالله ابن الشیخ محمد علی الراینی ... خلاصة الفقه فی الاصطلاح فهم الاحکام الشرعیة فی الکتاب و السنة النبویة و الاجتهاد بذل الجهد؛ **انجام:**و منها مطابقة احدهما للاستصحاب لکنک عرفت فیها تقدم عدم جریان الاستصحاب فی الحکم الشرعی ... و حصل الفراغ منه فی اللیلة الاربعا سبع مضین من الشعبان المذکورة فی النجف الاشرف علی مشرفه الف تحیه و سلام

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۸۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۳۷۶]

● **مجمع الخواص** / تراجم / ترکی

majma‘-ol xavās

صادقی افشار، صادق، ۹۴۰ - ۱۰۲۲ ؟ قمری

sādeqī afšār, sādeq (1534 - 1614)

تاریخ تألیف:۱۰۱۶ق

به ترکی جغتائی، در یک «مقدمه» و هشت «مجمع» و یک «خاتمه»، دربرگیرنده ۳۳۳ تن از سرایندگان روزگار آغازین شاه اسماعیل یکم (۹۰۷-۹۳۰ق) تا روزگار شاه عباس یکم (۹۹۵-۱۰۳۷ق) است. (احمد منزوی)

چاپ: ترجمه فارسی با متن ترکی در تبریز به سال ۱۳۲۷ش به چاپ رسانده است.

[الذریعة ۵۸۱/۹؛ مشار ۳۸۴؛ فرهنگ سخنوران ۳۲۴؛ فهرستواره منزوی ۱۹۴۲/۳]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۷۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ با عرض ۱۰۹۷ و ۱۱۰۶ و ۱۱۰۷؛ تقدیمی جمال الدین میرزا آقا جمالی به نظام السلطنه

والی فارس؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۷۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵/۷×۲۵/۱سم [ف: ۱-۶۲۲]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۲۹/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد زمان بن حسین خاتون آبادی، تا: ۱۲۳۱ق؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ص ۱- ۳۲۸، ۱۴سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۵-۵۱۳]

● **مجمع در اصول خمسه** / کلام و اعتقادات / فارسی

majma‘ dar osūl-e xamse

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۲۸/۴-ف

کا: محمد رحیم آصف کرمان، تا: ۴-۱۲۶۲ق [فیلمها ف: ۱-۶۲۸]

● **مجمع الدرر** / گوناگون / عربی

majma‘-ud durar

برغانی، محمد صالح بن محمد، - ۱۲۷۱ ؟ قمری

baraqānī, mohammad sāleh ebn-e mohammad (- 1855)

کشکولی است گزیده شده از کتاب‌هایی چون کشکول شیخ بهاء الدین عاملی، ربیع الابرار زمخشری، محاضرات راغب اصفهانی و مثنوی معنوی جلال الدین رومی مشتمل بر چند فصل: فصل اول در آنچه از کشکول شیخ بهایی انتخاب شده است، فصل دوم: ...

[الذریعة ۲۷/۲۰؛ دانشنامه جهان اسلام ۱۱۹/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۱۷۴

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فیقول الراجی الی ربه ... قد وقفت فی ایام تحصیلی للعلم فی اصفهان و غیره علی جملة من الدرر؛ **انجام:**حمل بعض عمال انوشیروان الیه فی بعض السنین ثمانین الف درهم زیادة علی الموصف ...

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ نسخه‌ای است نفیس؛۶۵گ،۲۱سطر(۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۳۵-۷۵۰]

● **مجمع الدرر فی شرح المختصر** / اصول فقه / عربی

majma‘-ud durar fī š.-il muxtaṣar

تستری، محمد بن اسعد، - ۷۳۲ قمری

tostarī, mohammad ebn-e as‘ad (- 1332)

وابسته به: مختصر المنتهی = مختصر الاصول = مختصر ابن الحاجب؛ ابن حاجب، عثمان بن عمر (۵۷۰-۶۴۶)

کتاب از شروح هفت‌گانه مشهور بر «مختصر المنتهی» ابن حاجب است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۴۳

آغاز:بسمله، رب کما انعمت فزد سبحانک اللهم شارع الاحکام لمصالح العباد ... بعد الخطبه و ینحصر المواد بالمبادی ما یتوقف علیه مسایل العلم و هی اما تصورات و هی التعریفات و اجراءها و اما تصدیقات و هی المقدمات؛ **انجام:** اذ شرط العمل بالقیاس و هو رجحانه انتفی لظهور رجحان ما قبله لثبوت الحکم به و انما کان شرطه الرجحان.

خط: نسخ کم نقطه، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف: ابن خاتون عاملی، ۱۰۶۷ق؛ جلد: میشن، ۱۶۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۱۶-۳۹۴]

● **مجمع الدرر فی فضایل حیدر** / فضایل و مناقب / عربی

majma‘-ud durar fī faḍāyil-i ḥiydar

کاظم بن شفیع

kāzem ebn-e šafī‘

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۷۲۹

آغاز:بسمله. الحمدلله الذی کرمنا و شرفنا ... و بعد فیقول اقل الخلیقة بل الذی لا شیء فی الحقیقة؛ **انجام:**من معجزاته تسخیر الجماعة اضطرارا ... و رای رجل اعرابیة فی مسجد تقول یا مشهورا فی السموات و یا مشهورا فی الارضین و یا مشهورا فی الاخرة.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن، ۱۸۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴/۹×۲۰/۴سم [ف: ۱-۴۷۱]

● **مجمع الدعوات** / دعا / عربی

majma‘-ud da‘awāt

تلعکبری، محمد بن هارون، - ۳۸۵ قمری

talla‘okbarī,mohammad ebn-e hārūn (- 996)

دراین کتاب ادعیه‌ای که درروزها وهفته وماه ودیگر ایام خاص خوانده می‌شود، ونیز بعضی از طلسمات واحراز که درمواقعی به کار آیند جمع‌آوری شده است.

[الذریعة ۵۴/۲۰]

قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۸۸

آغاز:لسان حالهما قبل بیان مقالهما ان الانوار الساکنة فی ذاتنا والاسرار الکامنة ولوستر ابن آدم وجوهنا بتراب فطرته

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: غلامحسین تولیت نجفی قائنی، ۱۳۹۰؛ ۲۸۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم

[کتابخانه‌های قائن: ف: -۷۷]

● **مجمع الدعوات** / دعا / عربی و فارسی

majma‘-ud da‘awāt

اردوبادی، عبدالمطلب بن غیاث الدین محمد، ق۱۳ قمری

ordūbādī, ‘abd-ol-mottaleb ebn-e qīyās-od-dīn

mohammad (- 19c)

شامل ادعیه، اعواذ و احراز است و از کتاب‌هایی همچون «المنهج»، «المجتنی»، «مکارم الاخلاق»، «عدة الداعی»، «البلد الامین»، «الجنة الواقیه»، «طب الائمه»، «فقه الرضا» و ... نقل کرده است.دارای «مقدمه» و هشت «باب» و «خاتمه».این رساله همان «تسهیل الدواء و الدعاء» تألیفی عبدالمطلب بن غیاث الدین در ادعیه و طلسم‌ها در قضاء حوائج و دفع بلیات با اندکی اختلاف در حاشیه کتاب «منهاج العارفین» چاپ شده است و کاتب آن را به نام مذکور نوشته است.

آغاز:بسمله چنین گوید حقیر فقیر صاحب التقصیر المسمی المذنب ابن غیاث الدین محمد بن عبد المطلب که چون بعضی از اسرار که درافشای آن چندان مفسده مترتب نمی‌شود.

انجام:قل حسبی الله علیه یتوکل المتوکلون و حسبنا الله و نعم الوکیل نعم المولی و نعم النصیر.

چاپ: در سال ۱۳۰۲ق، در دو جلد؛ و پس از آن چندین بار چاپ شده است.

[الذریعة ۲۸/۲۰ و ۲۹/۲۰؛ فهرستواره منزوی ۸۲۶/۸]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۹۰۶/۶-۲۹/۲۴۶

آغاز:هو لبکاء الاطفال یکتب ویعلق علی عضده بسم الله الرحمن الرحیم سبحان الله علی العرش استوی شدید البطش والقوی رب الرحمة والهدی کاشف الکرب والبلا اکشف عن؛ **انجام:**جهت بستن نزله این دعا را هفت باربه ریسمان کبود ... فاغشینا هم فهم لایبصرون وننزل من القرآن ما هو شفاء ورحمة للمؤمنین جهت دفع.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۷۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۸×۱۸سم [ف: ۶-۳۵۶۱]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۴۰-۲۹/۸۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**صاحب مقال در کتاب کافی از حضرت صادق (ع) روایت کرده که چون خواهی تخم بپاشی بگیر یک مشت از آ تخم را رو به قبله و سه بار بگو افرأیتم ما تحرثون ءانتم تزرعونه ام نحن الزارعون پس سه بار بگو بل لله

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۳۳ق، به اهتمام سید حسین مشهور به مصدق؛ افتادگی: انجام؛ مسوده چاپ سنگی است، تمامی صفحات یک رو تحریر شده؛ ۱۱۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۶-۳۵۶۱]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: اسدالله علم، خرداد ۱۳۶۴؛ جلد: تیماج، ۳۴گ، اندازه: ۸/۵×۵/۵سم [ف: ۱۵-۴۲۲]

● **مجمع الدعوات** / دعا / فارسی، عربی

majma‘-ud da‘awāt

اصفهانی، محمد مؤمن بن محمد

esfahānī,mohammad mo’men ebn-e mohammad

کتابی است مفصل در ادعیه، منقول از کتاب‌های: مصباح شیخ الطائفه، انیس العابدین، محمد بن محمد طبیب از علمای قرن ۱۰، مهج الدعوات ابن طاووس، عدة الداعی ابن فهد، صحیفه سجادیه امام سجاد(ع)، مکارم الاخلاق طبرسی و غیر آنان، در یک مقدمه، دوازده مطلب و یک خاتمه، بدین ترتیب: مقدمه در معنی دعا و فضیلت آن؛ مطلب ۱. در ادعیه اجابت فرجام که مکرر می‌شود به تکریر لیالی و ایام؛ ۲. دعای رؤیت هلال؛ ۳. در ادعیه که در کل ماهمداومت نمایند؛ ۴. دعاهای بعد از تلاوت قرآن؛ ۵. در اعمال و دعوات و استغفار در هر شب و در روزی از روزهای هفته؛ ۶. در دعاهای پیامبران و ائمه معصومین؛ ۷. در ادعیه‌ای مشهور به حرز حضرت پیامبر و ائمه معصومین؛ ۸. در مناجات و ادعیه‌ای که مشهور است به حجاب پیامبر و ائمه معصومین (ع)؛ ۹. در مناجات ائمه معصومین (ع)؛ ۱۰. در ادعیه متفرقه؛ ۱۱. در زیارت قبور و عیادت بیمار؛ ۱۲. در دعا و سایل پیامبر و ائمه معصومین؛ خاتمه:مشخص نگردید.نامی از این کتاب و مؤلف آن در منابع موجود یافتنشد. از شیخ ابوالفتح مکی با عنوان «رحمه الله» و تفسیرش، و از علی بن عبدالحمید (عبدالکریم) نیلی حسینی نجفی از علمایقرن ۸ و کتابش ایضاح المصباح نیز نقل کرده است.

آغاز:به المبتدی و الیه المنتهی رب الآخرة و الاولی ... ما را چه حد حمد تو ای فرد احد ×× بی آن که ز توفیق تو یابد مددتازه تر گلی کهنسیم فیض بخش قدسی ...

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۵۱۲

آغاز:و من ملحقات الادعیه صیغه توبه منقول از شیخ المجتهدین علی العالی؛ **انجام:**امیدوار است هر کس که مطالعه و ازنجا فایده برگیرد یادآورد و از حق تعالی عفو و آمرزش درخواست ...

از نیمه مطلب هفتم تا پایان کتاب است؛ کاتب = مؤلف، تا: ربیع الاول۱۰۲۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۳؛ ۲۳۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲/۸سم [اهدائی رهبر: ۶-۳۷۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۹۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**دعاء یونس ... (ع) و هو یا رب من الجبال انزلتنی و من المسکن اخرجتنی و فی البحار صیرتنی ...

تا بخشی از مطلب ۶ را دارد؛خط:نسخ،بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ مهر: محمد علی بن احمد«عبده محمد علی بن احمد»(بیضوی)، محمد ابراهیم «محمد ابراهیم» (بیضوی)؛ جلد: تیماج،۲۲۶گ،۱۵سطر(۱۰×۱۵)،اندازه:۱۴/۵×۲۳سم[ف:۳۲-۴۸۲]

● **مجمع الدعوات** / دعا / عربی و فارسی

majma‘-ud da‘awāt

غیر همانند:

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۷۲۴-۵۸/۱۷۴

آغاز:پنج‌شنبه دو رکعت نماز کند بان نیت و در هر رکعت بعد از حمد سوره اخلاص و معوذتین و قدر و آیة الکرسی

دعاهای مختلفی که جهت قضای حاجات و روا شدن مطالب، مهم و موثر هستند در رساله حاضر جمع‌آوری شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۹۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۹×۱۲سم [ف: ۶-۳۵۶۱]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۲۵-۵۹/۱۴۵

آغاز:بسمله اللهم انی اسئلك باسمک یا الله یا رحمن یا رحیم یا کریم یا مقیم؛

شامل این دعاها: جوشن کبیر، دعای زخم بند امیرالمؤمنین، حرز فتح امیرالمومنین، دعای هفت هیاکل، دعای طاعون، دعای جمیل، دعای نور، دعای کفن، عقد اللسان، محبت، دفع غم، دعای حضرت پیامبر، دعای دفع جمیع بلاها، دعای شرح باد، دعای هفت حصار، دعای صباح علی، دعای بزرگوار، شرح دعای علوی، سوره یس، سوره نبأ، سوره فتح و واقعه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط وانجام؛ ۶۸گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶-۳۵۶۲]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۹۴۵-۵۹/۱۶۵

در نسخه ختم چند سوره ودعا برای روای حاجات بیان شده است. بدین ترتیب: سوره انعام، نمازهای هر روزه ماه رمضان و چند دعای ماه رمضان، آیه من یتق الله یجعل له مخرجا سوره فتح، حرز حضرت امیر، فاتحة الکتاب، سوره حشر، تبارک، طریقه ختم برخی اسماء الهی، دعای سیفی و چند دعای دیگر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱۸گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۶-۳۵۶۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۲۷

آغاز:در رکعت اول فاتحه یکبار و انا انزلناه صدبار و در رکعت دویم فاتحه یکبار و قل هو الله صدبار و چون سلام دهد تسبیح فاطمه زهرا علیها السلام بکند؛ **انجام:**و هرب کل شیء الیك و توکل کل شیء علیك و انت الرفیع فی جلالك و انت البهی فی جمالك و انت العظیم.

رساله کوتاهی است در بیان دعاها و اعمالی که برای دفع آفات و بلیات و روا شدن حاجات مفید هستند، مؤلف در آن از «اقبال ابن طاووس، مصباح کفعمی، عدة الداعی ابن فهد حلی» نقل کرده است، مؤلف کتابش را در چهارده باب قرار داده و فهرست ابواب آن چنین است: باب ۱. (افتادگی دارد)، ۲. در ذکر بعضی از ادعیه مأثوره، ۳. در اعمال توبه، ۴. در اعمالی که از برای روایی حاجت‌ها بجا باید آورد، ۵. در اعمال طلب رزق و ادای قرض، ۶. در آداب نفرین کردن بر دشمن دین و دنیا، ۷. در اعمال و ادعیه ایمنی از حاکم جائر، ۸. در ادعیه و اعمالی که باعث دفع هم و غم و خوف است، ۹. در ادعیه و اعمال پناه جستن از شیاطین جن و انس و از چشم بد و از سحر، ۱۰. در ادعیه و اعمالی که باعث علت ها و مرض‌هاست، ۱۱. در ادعیه و اعمالی که باعث دفع نسیان و ازدیاد حافظه است، ۱۲. در آداب استخاره و ادعیه گم شده و گریخته، ۱۳. در ادعیه و اعمال وقت اراده تزویج و وقت تزویج و زفاف و ...، ۱۴. در ادعیه و اعمال سفر و اعمال پناه جستن از دزد و قاطع الطریق و شیر و سایر درندگان و عقرب و سایر گزندگان؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج، مذهب، ۱۴۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۳۸-۴۵۵]

● مجمع الدعوات (کبیر) / دعا / عربی

majma‘-ud da‘awāt (kabīr)

طباطبائی سنگلجی، محمد بن صادق، - ۱۳۳۰ قمری

tabātabā’ī sangelajī, mohammad ebn-e sādeq (- 1912)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۵-طباطبائی

آغاز:مظلماً بقدرته و جاء بالنهار مبصراً خلقاً جدیداً؛ **انجام:**یا منتحقا کح یا مهموثاً

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۳۰گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۴-۲۰۷]

● مجمع الدیوان / شعر / فارسی

majma‘-od d.

جنگ فارسی است که شاعر از دیوان شعرای مشهور انتخاب وبه ترتیب حروف قوافی تنظیم نموده است. نام شاعرانی که شعرش دراین جنگ آمده عبارتند از: شمس تبریزی، خواجه عبدالله انصاری، مغربی، سنایی، احمد جام، جامی، امیرحسین سادات، خسرو قادری، بابا صائب، کمال، سعدی، ابن عربی، حافظ، انوری، ابن یمین.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۱۴-۱۴/۱۶۴

آغاز:بسمله. الحمدلله الذی خلق الثریا والثری ×× الفاطر الفرد الذی رفع اسمو ... / برهانه شمس الضحی غفرانه نور الهدی ×× احسانه محض العطا غفرانه ماحی؛ **انجام:**عدم زین بیش برهانی ندارد ×× وجود است آنچه امکانی ندارد / محبت دستگاه عافیت نیست ×× تحیر ربط مژگانی ندارد

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۶-۳۵۶۲]

● المجمع الرابع فی خلاصة علم المنطق / منطق - عربی

al-majma‘-ur rābi‘ fī xulāṣat-i ‘ilm-il manṭiq

وابسته به: تهذیب المنطق؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)

تاریخ تألیف: ربیع الثانی ۱۳۱۱ق

شرحی است بر تهذیب المنطق تفتازانیمشتمل بر «مقدمه» و دو «مقصد» و چند «فصل« و «خاتمه»:مقصد ۱. درتصورات، دارای

چند فصل؛ مقصد ۲. درتصدیقات، دارای چند فصل.در پایان این بخش با عنوان «فذلکة» ده مبحث از مباحث علم منطق را با عنوان «تذکرة» آورده با این عناوین:تذکرة: ۱. الالفاظ؛ ۲.ایساغوجی ای الکلیات الخمس؛ ۳. التعریفات؛ ۴. القضایا ۵. القیاس و اخویه؛ ۶. البرهان؛ ۷. الجدل؛ ۸. الخطابه؛ ۹. المغالطة؛ ۱۰. الشعر، و هر کدام مشتمل بر فصول و ابحاثی.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۵۴/۴

نسخه اصلی: کتابخانه مدرسه امام صادق (ع) (نوربخش) ـبروجرد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳۲ص (۲۲۴-۲۵۵) [عکسی ف: ۳-۱۷۹]

● مجمع الرجال فی معرفة احوال الرجال /

رجال/عربی

majma‘-ul rijāl fī ma‘rifat-i aḥwāl-ir rijāl

قهپائی، عنایة الله بن علی، ق۱۱ قمری

qohpā’ī,‘enāyat-ol-lāh ebn-e ‘alī (- 17c)

تاریخ تألیف: ۲۳ جمادی الثانی ۱۰۱۶ق

مؤلف پس از این‌که ترتیب کتاب‌های رجال کشی و رجال ابن الغضائری و رجال نجاشی و رجال شیخ طوسی و فهرست وی فراغت یافت، بر آن شد که برای آسان شدن کار، این رجال‌ها را با یکدیگر جمع کند. نام رجال به ترتیب حروف باعین الفاظ اصول و اشاره رمزی به آنهاآمده و چنانچه از خود مطلبی داشته در حاشیه آورده است و همچنین خطبه‌های کتاب‌های پنج‌گانه نیز در آغاز کتاب با روش و الفاظ خودشان آمده و در پایان کتاب دوازده «فائده» رجالی افزوده است. این کتابدر مدت ۱۲ سال تألیف شده است.

آغاز:حمدله. و بعد، لما من الله تبارکت و تعالی علی و وفقنی علی اتمام ترتیب اسامی الرجال المذکورین فی کتب الاصول الخمسة الشریفة فی هذا الفن ... و سمیته مجمع الرجال، فانه اللایق به ... عنایة الله بن شرف الدین.

انجام:عن عاصم بن عبد حمید عن محمد بن قیس عن ابی جعفر انتهی السند معتبر تمت المشیخه ...

چاپ: قم، ۱۳۸۴ ق، مؤسسه اسماعیلیان، با حواشی و تصحیح سید ضیاء الدین علامه فانی، ۳ جلد

[اعیان الشیعة ۲۲/۲؛ معجم المؤلفین ۱۴/۸؛ ریحانة الادب ۳۲۶/۲؛ مصفی المقال ۳۴۳؛ الذریعة ۱۳۸/۱۰]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۲

آغاز:برابر

نسخه اصل: کتابخانه شیخ آقا بزرگ تهرانی ـنجف؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۱۶ق؛ مصحح، محشی؛ ۶۸۶ص [عکسی ف: ۱-۷۵]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۶۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**فی هذا التألیف المبارک. تم الحمدلله ... عنایت الله بن شرف الدین علی ... فی دارالسلطنة اصفهان ... الائمة الاطهار علیهم السلام.

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: جمادی الثانی۱۰۱۶ق؛ محشی از خود نگارنده، نسخه پایه چاپ قرار گرفته است جز آنکه در چاپی افتادگی‌هایی نسبت به این نسخه دیده شده، با یادداشت حاجی شیخ آقا بزرگ تهرانی و یک برگ یادداشت از فرزند ایشان، یعنی دکتر علی نقی منزوی، درباره کتاب؛ اهدایی: دکتر علینقی منزوی؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۳۴۲گ، ۲۳سطر (۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲-۲۲۴]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۵۴

آغاز: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۱۶ق؛ با یادداشت‌ها وافزودگی‌هایی از مؤلف [ف: ۲-۲۲۴]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۹۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان«منه»؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۲۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶/۱سم [ف: ۱-۴۷۱]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۲۷

از دیباچه تا حرف ح و افتاده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان«عفی منه، ع»؛ مهر: مرتضی و محمد مهدی طباطبائی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۵۰گ، ۱۹سطر(۱۲×۱۵)، اندازه: ۱۹×۱۶سم [ف: ۱۶-۳۷۱]

۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۵۳-عکسی

آغاز:برابر؛ **انجام:**و الختم فی دارالسلطنة المبارکة المعمورة اصفهان ... و الیها السلطان بن السلطان ... سمی ... خامس اهل العباء ... و ذلک فی سحر لیلة الاثنین ثالث عشرینه شهر جمادی الآخر سنة الف و ست عشر من الهجرة ... ثم الحمدلله ما لایتناهی.انجام: علی بن الریان بن الصلت و محمد ...

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۰۲۹ق؛ محشی با نشانی «ع» و نیز افتادگی‌ها؛ تملک: عباس بن حسن بن عباس بلاغی نجفی در ۱۰۵۷؛ ۵۰۶ص (۱-۵۰۶)، ۲۱سطر(۱۳/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۴۳]

۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۵۴-عکسی

آغاز:اخیه لهما کتاب مشترک؛ **انجام:**نویسنده: تمت الکتاب علی ید الضعیفة بتاریخ شهر ربیع الآخر سنة (۱۰۲۹).

دنباله شماره پیشین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۰۲۹ق؛ ۲۱سطر(۱۳/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۴۳]

۸. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۶۱۲

خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۶۲گ، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲-۳۸۲]

۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۰۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۸ شوال ۱۲۵۰ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۸۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۷]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۰۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**لم صالح بن السندی روی عن یونس بن عبدالرحمن روی عنه ابراهیم ...

تا حرف صاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: مقوایی، ۱۴۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۷سم [ف: ۵-۱۰]

● مجمع الرسائل / فقه / فارسی

majma'-or rasā'el

جزی اصفهانی، محمد حسن بن محمد ابراهیم، ق۱۴ قمری

jazī esfahānī,mohammad hasan ebn-e mohammad ebrāhīm (- 20c)

تاریخ تألیف:۱۳۰۶ق؛ محل تألیف: سامراء

رساله علمیهاز فتاوی میرزا محمد حسن شیرازی که مؤلف در آن صراط النجاة و سراج العبادو سرور العباد و النخبة و سؤال و جواب را جمع کرده است.

چاپ: هند، بمبئی، مطبع گلزار حسنی، ۱۳۱۸ق، سنگی، وزیری بزرگ، ۱+۲۲۲ص؛ ایران، تهران، مطبعه مدرسه فخریه به مباشرت میرزا علی اصغر خان، ۱۳۲۴ق، سنگی، وزیری، ۲۲۷ص، به سعی و اهتمام میرزا علی اصغر خان.

کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کا: محمد جواد بن جلال الدین، تا: ۹ ذیقعده۱۳۱۳ق [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۴۹]

● مجمع الرسائل / گوناگون / عربی

majma'-ur rasā'il

غیر همانند:

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷۱/۱۴

شامل رسائل و سؤال‌ها و جواب‌های زیر: رساله ابیض بونی و آن نقل قولی است از بونی در آخر رساله ایکه در علم حجر کرده است (ص ۱۶۰-۱۶۱)، رساله‌ای در ملغمه (کذا فی النسخه) و باز در این رساله مسأله تقطر زاج و کبریت و نوشادر المخمر آمده (۱۶۱-۱۶۲)، رساله‌ای به نام «تبییض الکبریت» (۱۶۲-۱۶۳)، این رساله از تبییض عقرب و طرز ساختن آن و استفاده از آن صنعت طلا و کیمیا صحبت می‌کند، رساله شیخ مفید در صنعت کیمیا (۱۶۳-۱۶۴) در چهار رکن: ۱. در نوشادر، ۲. در زیبق مصعد، ۳. در علم مبیض، ۴. در کبریت مبیض، این رساله به فارسی است، رساله‌ای از ابوالحسن الجنید (۱۶۴-۱۶۶)، این رساله را ابوالحسن الجنید از ابوتراب رضا نقل کرده است و در انباز مسأله حجر کیمیا را پیش کشیده (برگ ۱۶۵ الحاقی است و انتهای مطالب ۱۶۴ به ابتدای ۱۶۶ ملحق می‌شود)، غیبیه در چهار باب در تدبیر و ترکیب در علم حجر، کتاب زیاد از جابر بن حیان در کیمیا (حاشیه ۱۶۶)در چهار رکن: ۱. زیبق، ۲. کبریت، ۳. زرنیخ، ۴. نوشادر، کتاب خالص جابر (حاشیه ۱۶۷) و در آن از زیبق و کبریت و تدابیر زیبق و تصعیذ آن صحبت می‌کند، کتاب الوصول جابر در تدبیر ارکان اربعه از کتاب وصول در تصدیه ذهب و تدبیر کبریت و تدبیر زرنیخ و نوشادر (حاشیه ۱۶۸)، رساله یحیی بن خالد برمکی که از شاگردان جابر بن حیان بوده و در آن از کیفیت حل روح و تکلیس ثفلو حل جسد صحبت می‌کنند (۱۶۹-۱۷۰)، کتاب الشواهد علی الحجر محمد بن زکریا رازی (۱۷۰-۱۸۰)، در این کتاب رازی نکت و رموزی که عالمان فن حجر و کیمیا گفته‌اند بیان می‌دارد و فصل‌ها و عنوان‌ها با «قال» شروع می‌شود و در تحت «قال قول» آن عالم می‌آید؛ کا: محمد نعیم محمد آبادی، تا: ۱۰۸۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۰ص (۱۷۱-۱۸۰)، ۲۵ سطر(۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۱۰-۴۷۵]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۰۰

در این نسخه این رسائل آمده است: رساله حجر جابر بن حیان که در آن جابر به اختصار مسائل کیمیا را باز می‌گشاید، رساله کوچکی به نام کتاب الواضح فی فك الرموز و الفاضح فی هتك الکنوز، در این رساله رموز و مشتبهات علم کیمیا بحث شده و از مکتسبات آن پرده بر گرفته شده است، کتاب المنفعه جابر بن حیان، او می‌گوید من کتب بسیار در کیمیا نگاشتم ولی همه کتب مزبور برین راه بودند که خواننده می‌بایست از یکی به دیگری رود ولی در این کتاب دیگر این احتیاج نیست و مطالعه آن بی نیاز کننده شخص از دیگر کتب است، کتاب الملك جابر بن حیان، کتاب وصیته جابر بن حیان که درین کتاب وصایای چندی از جابر است بدین فصول: ۱. در کتمان اسرار این علم از نااهل، ۲. در تجنب از عقاید فاسده، ۳. اعدلو الطف بودن انسان بر حیوان، ۴. در معادن، کتاب الرحمة الکبیر از جابر بن حیان و در وصف آن گفته‌اند به وقت مرگ جابر آنرا زیر سر داشت، جابر در این کتاب می‌گوید در کیمیا دو کسداخل شده‌اند یکی خادعین و دیگر مخدوعین من در این کتاب سر آن دارم که رحمت برم دو گروه و راه حق را به هر دو نشان دهم، او پس از این قول به شرح مباحث کیمیا می‌پردازد و آنرا رحمتی می‌داند بر آن دو گروه، کتاب سر الاسرار جابر بن حیان، رساله میرفندرسکی به زبان فارسی در کیمیا وسائل کیمیاگری، مباحثی در ضمیر و آن موضوعی است از کیمیا به قلم جابر بن حیان، رساله‌ای از کتاب ریاض جابر بن حیان در خواص زیبق و نوشادر و وسائل کیمیاگری، رساله بیون برهمن است در ترکیب این رساله به نقل از بیون گفته‌اند که آن به وقت حرکت به بیت المقدس و زیارت آنجا نوشته شده و آن در جواب یکی از تلامذه او است، رساله

هرمس در کیمیا به حاشیه این رساله در صفحه ۸۲ دستورالعمل آقا محمد بید آبادی در ترکیب آمده است، رساله رائحه الکبیر جابر بن حیان در مسائل مختلف کیمیاست، رساله صافی نگاشته جابر بن حیان و جابر در این رساله می‌گوید نظر ما اختصاص بر آن روحانی دارد که چون صفا یافت و از آلودگی‌های زمان رها شد حیات برای اجساد می‌شود و راه رسیدن این رکن به این حد تکرار تقطیر به‌وسیله آتش بر آن است، کتاب ایضاح جابر بن حیان و در آن جابر سر آن دارد که گره از نوشته‌هایدیگران و خاصه عالمان این فن باز گشاید، کتاب حل الطلسم ابوالعباس اسماعیل قمری، نویسنده می‌گوید چون قضا و قدر مرا به شهر مرموز کیمیا انداخت هر چه دیدم در آن شهر رمز دیدم پس بر آن شدم که از آنشره تحفه اصحاب آورم تا دیگران نیز از آن بهره گیرند پس این کتاب رادر مشکلات کیمیا پرداختم، رساله ارسطاطالیس که درین رساله ارسطو به شاگردان خود خطاب می‌کند و می‌گوید این کتاب آخرین فصلیاست که به نام مفتاح در رمزهای کیمیا و در این صنعت پرداخته‌ام او سپس مطالبی در این قسمت بیان می‌دارد، رساله آغاثاذیمون است که در این رساله آغاثاذیمون می‌گوید آنچیزی را که هر مس حجر دانست آن حجر نیست پس حجر را او در این صفحات شرح می‌دهد و بیان خواص کیمیا می‌کند، رساله افلاطون که به نام رسالة الفهم التاقب الی الفهم المراقب مشهور می‌باشد در این رساله افلاطون از پرنده‌ای صحبت می‌کند که علاقه‌مند به آتش است، او می‌گوید چگونه این پرنده بوجود می‌آید و چه نقشی در حجر و کیمیا دارد، رساله زیسموس حکیمکه از بنی اسرائیل بوده و بر دین موسی بن عمران عمر می‌گذارند، در آن نشان داده می‌شود که کیفیت صنعت چیست و چه چیز دال بر آن و چگونه مردان ممکن است در شناخت آن به ضلالت افتند، مختارات جابر بن حیان که درین مختارات آن اعمالی که برای حصول آمال در کیمیا لازم است شرح شده، کتاب الحاق من السبعین کهاز جابر بن حیان است در تدابیر زرنیخ تدوین یافته، کتاب الفواضل من السبعین جابر بن حیان که در این کتاب جابر می‌گوید ارواح چهار و اجسام هفت اند پس او ارواح اربعه را با شرح زیر بر می‌شمارد: زیبق و کبریت و زرنیخ و نوشادر و اجسام سبعه را نیز به شرح زیر می‌آورد: اسرب و رصاص و حدید و ذهب و نحاس و زیبق و فضه ما این برشماری به شرح یک یک می‌پردازد و تراکیب متعدد آنها را شرح می‌دهد، کتاب الوصول فی تدبیر الارکان و الاصول جابر بن حیان، او می‌گوید در این کتاب شرح تدبیر را ضمن فضولی چند می‌پردازم و در آن ذکر می‌کنم که تجربیات خودمانرا درباره اقاویل آنها بیاورم و نیز آنچه زیاد کرده‌ایم به این اقوال ذکر کنم و نیز عمل آتش را انجام دهم و سعی می‌کنم که رمزی در این کارها به کار نبرم، ادعیه‌ایکه برای کیمیا مأثور است می‌آید به ابتداء نویسنده یعنی جابر بن حیان می‌گوید دعا چهار چیز می‌افزاید: ۱. اخلاص در سریرة، ۲. البصیرةدر در ریاست، ۳. شناخت بوسیله، ۴. انصاف در ملت، او می‌افزاید که بزرگان کیمیا از قدیم به دعا اهمیت بسیار می‌گذارده‌اند و ازدعا استفادت‌ها دراین کار می‌کرده‌اند و در تدبیرهای خود سعی می‌کرده‌اند که بادعا و استفادت از آن خلوص نیت خود را حفظ نمایند، رساله جنات الخلد جابر بن حیان که در این رساله جابر مسأله تدبیر حجر کریم را پیش می‌کشد و مفصل درباره آن صحبت می‌کند، رساله ضمیر که درین رساله اقوال جابر بن حیان درباره ضمیر جمع‌آوری شده و مفصل آمده است، شرح قصیده ابوالاصبع عبدالعزیز بن تمام عراقی و این قصیده که حاوی ۸۷ بیت می‌باشد به‌وسیله نویسنده‌ایکه نام آن در شرح نیامده شرح گردیده، در این شرح نویسنده می‌گوید این قصیده را در مسجد جامع قرطبه بر ادیب ابوالقاسم بن سید شریف بطلیموسی خواندم و او گفت که من آنرا بر وزیر بن معمر قایسی خواندم و قایسی بر عبدالدائم بن عبدالله عراقی و عراقی برابوالاصبع عبدالعزیز بن تمام عراقی خواند و بدین ترتیب ایجاب شد که بر آن شرحی نویسم که فارغ از رموز و غموض باشد، این قصیده نونیه است و یک دوره مسائل کیمیا در آن مفصل می‌آید، رساله درر الانوار ... محمد قمری آمده او می‌گوید من در وادی حیرانی افتاده بودم و تکیه بر ظاهر اقوال حکماء هفت سال می‌کردم و چیزی جز پریشانی عمر دستگیرم نمی‌شد تا آنکه بر عمل حجر مکرم به‌وسیله سیدی و آقائی احمد جرجانی که از شاگردان علی مرجوشی اعمی بود دست یافتم پس خود را خوشبخت دیدم زیرا بعد از سال‌ها حیرت و حرمان بر نوز حکمت و خزائن آن دست یافتم و پس این کتاب را در اسرار کیمیا پرداختم که شامل یک مقدمه و چند باب و یک خاتمه است، رساله الدرة البیضاء فی الصناعة الیاقوته الحمراء که این رساله از محمد قمری است و در آن از مسائل دقیق کیمیا سخن می‌رود و اکسیر ابیض که مسمی به الدرة البیضاء می‌باشد باز گشوده می‌شود، ارجوزه‌ای در بیان کیمیا از میر مصطفی نام در آخر کتاب نجات الاحباب، یک دستور العمل کیمیاوی و در کتمان آن بسیار تأکید شده چه به قول نویسنده آن از امانت‌های حکماء می‌باشد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۷۸گ، ۱۶ سطر(۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۵۵۲]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷۲/۱۰

این مجمع الرسائل حاوی دوازده رساله است که هر یک بیش از یک صفحه نمی‌باشد و بدین شرح: ۱. این رساله بحث از حجر می‌کند و می‌گوید حجر الحکما واحد به نوع و کثیر به عدد است و در بساطت و ترکیب عمل می‌کند ولی بهترین طریق در آن به گاهی است که به طریق مرکب باشد و بعد او ترکیب را شرح می‌دهد و قول جابر را از برای یحیی می‌آورد و در آخر از خواننده تقاضا می‌کند که این نظر را مکتوم دارد، ۲. طریقه شیخ اکبر را ذکر می‌کند و در نصف صفحه مطلب را می‌آورد و می‌گوید به چه وضع باید حجر را گرفت و طبق دستور مندرج عمل کرد تا اکسیر را به دست آورد و این سری است از اسرار، ۳.

این رساله که به حدود یک صفحه است از ساختن اکسیر اعظم صحبت می‌کند و بنابر قول شیخ این ماده لطیفه‌ای است که در جمیع دواها داخل و برای همه امراض مفید می‌باشد، ۴. این رساله به حدود نیم صفحه است و دستور القنوی بهان الدین در تهیه اکسیر است، ۵. این رساله نیز به حدود نیم صفحه است و در آن آمده که اگر از نفس و روح حیوانی فلکی مقداری اخذ شود و بعد از منخل گذرانده گردد و با چند عمل دیگر همراه شود اکسیری به دست می‌آید که چنانکه طبق دستور با زنجبیل آمیخته شود صاحبان بلغم و نسیان و امراض بارده را مفید است، ۶. رساله دیگری است به حدود ربع صفحه که در آن بحث می‌شود از ادخال روح حیوانی مصفی بر یک درهم کبریت مسحوق و چند عمل دیگر که صاحبان امراض گرم خونی و صفرا وی را مفید است، ۷. این رساله همان رساله اول خمسة رسائل (۱۸۷۲/ع-۸) است، ۸. این رساله رساله دوم خمسة رسائل است، ۹. این رساله رساله سوم خمسة رسائل می‌باشد، ۱۰. در این رساله قول حکماء مبنی بر مکتوم داشتن علم تضعیف در ابتداء آمده و اینکه آنها آنرا جز با رمز نمی‌آورند و بعد آمده که اگر بخواهند به این پی برند باید به این دو وجه توجه داشته باشد، این رساله که به حدود یک صفحه است هر دو وجه را در مطاوی خود دارد، ۱۱. این رساله رساله چهارم خمسة رسائل می‌باشد، ۱۲. این رساله رساله پنجم خمسه رسائل است. این رسائل دوازدگانه درین مجموعه آمده است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر بن محمد علی سواد کوهی رامکوهی، تا: ۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج، ۶ص (۱۱۰-۱۱۵)، ۱۵ سطر(۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۴۹۶]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۶۳

در این کتاب این رسائل آمده است: ۱. رسالهمنسوب بامام جعفر صادق در اکسیر طلا و نقره در سه وجه، ۲. رساله شیخ محمد بن امید تمیمی به نام الدرة النقیه فی علم الصناعة المضیئه در حجر و کیمیا در نه باب، ۳. قصیده تمیمیة که شرح آن همان رساله الدرة النقیه آمده، آنهم در حجر و کیمیا و تدبیر، ۴. قول عراقی در اکسیریکه یک دانق آن رنگ می‌کند الف الف و مائه الف مثل خود را، ۵. رساله طرح در ساختن اکسیر و تشمیعات و تعفینات، ۶. رساله طریق اقرب مختصر منسوب با میر المؤمنین علی علیه السلام آنهم در کیمیا، ۷. قصیده عبدالعزیز بن تمام به قافیه نون در اکسیر و کیمیا، ۸. رساله جمع المسوول بلوغ المأمول در اظهار سر آنچه مخفی است از سر مجهول در علم کیمیا، ۹. کتاب الملک در حجر و کیمیا، ۱۰. کتاب العزیز از ابی عبدالله جابربن حیان صوفی در کیمیا و علم حجر، ۱۱. کتاب الصافی در کیمیا: در تخلیص از اوساخ، ۱۲. کتاب الصرف ازجابربن حیان صوفی درتعریف شیء واحد در وجوه تدابیر در کیمیا، ۱۳. رساله در تبییض و تصفیر از جابربن حیان در علم کیمیا، ۱۴. رساله عقاب از مراکشی در شرح قصیده عقاب در کیمیا، ۱۵. شعر ذوالنون مصری در کیمیا، ۱۶. ارجوزه فاضل مسیحی که راهب یعقوبی بود در کیمیا، ۱۷. کیمیاء السعادة فی ابطال کیمیاء العادة در کیمیا از محمد بن محمد ملقب به زین العابدین عمری، ۱۸. قصیده به قافیه راء در کیمیاء، این قصیده به قلم نویسنده مجمع الرسائل نیست و الحاقی است، ۱۹. تحفة التدبیر لاهل التبصیر از عزالدین بن ایدمر جلدکی در کیمیاء، ۲۰.رساله در کیمیا، به نام منیة الطالب و زبدة المطالب که به سال ۱۱۰۱ ق تألیف شده است، ۲۱. رساله معرفه مفاتیح الغیبیة در علوم خفیه؛خط:نستعلیق،کا:عبدالنبی شافعی و عزیز الله قادری، تا: ۱۱۵۱/۱۱۵۲ق، جا: بصره؛ جلد: میشن،۱۲۲گ،۲۸سطر(۹×۱۵)،اندازه: ۹/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۴۴۷]

● **مجمع الرسائل و منبع الفضائل** / انشاء / فارسی

majma‘-or rasā’el va manba‘-ol fazā’el

صفی موقانی

safī-ye mūqānī

دستور نامه‌نگاری یا ترسل.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۱۰

آغاز:حمد و سپاس بی عد و قیاس حضرت عزت مبدع ماهیات و مخترع عقل و حیات جل جلاله و عم نواله؛ **انجام:**تا به صبح نشور و روز قیام. تمت بعون الله الملک الوهاب ۹۰۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۰۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوایی، ۶۰گ، ۱۷سطر(۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶-۲۵]

● **مجمع الرشاد** / منطق / عربی

majma‘-ur rašād

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad ja‘far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

وابسته به: حاشیة تحریر القواعد المنطقیة = حاشیه شریفی = حاشیه کوچک جرجانی، علی بن محمد (۷۴۰-۸۱۶)

حاشیه مختصری است با عناوین «قوله، قوله» بر حاشیه سید شریف گرگانی بر «تحریر القواعد المنطقیة فی شرح الشمسیة». این حاشیه در نسخه حاضر ناتمام و تا مقداری از مباحث تصورات را دارد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۶۷/۱

آغاز:الحمدلله الذی جعل نبینا سید الانبیاء و بین لنا طریق السعداء و الاشقیاء و الصلاة و السلام علی خیر خلقه؛ **انجام:**قوله لکن المصنف قد تسامح تسلیم الاعتراض علیه بأن تعریفه للنظر غیر جامع ...

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: مقوا، ۱۵گ (۱پ-۱۵پ)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸-۲۹۰]

● **مجمع الرشاد** / فقه / عربی
majma‘-ur rašād
انصاری تبریزی، علینقی بن محمد رضا، ق۱۴ قمری
ansārī tabrīzī,‘alī-naqī ebn-e mohammad rezā (- 20c)
تاریخ تألیف:۶ صفر ۱۳۰۹ق
رسالهمختصری است در احکام ارث با عناوین «ارشاد، ارشاد» و سه جدول توضیحی.
آغاز:الحمدلله الباعث الوارث رازق العباد بالحرائث فی البرارث معینهم عند الشدائد و العثاعث.
انجام:و الصلاة و السلام علی محمد و آله الغر الهداة ذوی البرکات و المعجزات.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۲۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۲ق؛ مهر: «عبده الراجی حسن الحسینی» (بیضوی)، مؤلف «المحتاج الی المرتضی علی النقی بن محمد رضا» (مربع)؛ جلد: مقوایی، ۱۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۶-۲۲]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۲۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**و تظهر الفائدة لو ترک اماهی زوجته
خط: نسخ، کا: انصاری گرمرودی اشقلی، اسحاق بن عباس، تا: شعبان۱۲۹۵ق؛ از روی خط مؤلف؛ محشی؛ جلد: مقوا، ۱۱گ، ۱۵سطر(۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۱۵۹۸]
۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۸۳۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**فیحتاج الی تجدیده لفساده بخلاف المراعاة. اللهم انی اسئلک المراعاة فی المسمات و قضاء الدیون و الحاجات و العفو عن الخطیئات و الصلوة.
خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: ۱۳۱۲ق؛ احتمالاً این نسخه همانند نسخه معرفی شده در الذریعه (تألیف شده در ۱۳۰۹ق) به خط مؤلف می‌باشد؛ مهر: مؤلف (مستطیل)؛ ۱۲گ (۵پ-۱۶)، ۱۵سطر(۸×۱۴)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [رایانه]

● **مجمع الروایات** / حدیث / فارسی
majma‘-or revāyāt
احادیثی از کتب مختلف در موضوعات گوناگون گردآوری و ترجمه شده است.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۲۷۶
آغاز:بسمله، قال النبی ص من آذا مؤمنا و لو بشتر کلمة جاء یوم القیامة مکتوب بین عینیه آیسا من رحمة الله؛ **انجام:**فرمود رسول خدا ص آن کس که پیمان ندارد دین ندارد ... برای اوست اجر کسی که عمل کند به آن.
کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۱۸۵گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۵-۶۴۸]

● **مجمع الزوائد** / حدیث / عربی
majma‘-uz zawā’id
هیثمی، علی بن ابی بکر، ۷۳۵ - ۸۰۷ قمری
heysamī,‘alī bn abī-bakr (1335 - 1405)
چاپ: دهلی، جزء۱، ۲۲۸ص، ۱۳۰۸ق؛ مصر، دار الکتب؛ قاهره، مکتبة القدسی، ج۱-۱۰، ۱۳۵۲و۱۳۵۳ق؛ بیروت، دار الکتاب العربی، ۱۹۶۷م.
شروح و حواشی:
۱- حواشی مجمع الزوائد؛ ابن حجر عسقلانی، احمد بن علی (۷۳۳-۸۵۲)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۷۱۰
آغاز:بسمله. اللهم صل علی سیدنا محمد سید المخلوقین باب فیمن یجری علیه اجره بعد موته عن ابی امامه الباهلی عن رسول الله صلی الله علیه و سلم انه قال اربعة یجری علیهم اجورهم بعد الموت؛ **انجام:**رواهما الطبرانی و استادهما واحد و رجالهما ثقات تم الجزء المبارک ...
جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد بن احمد بن ابراهیم بن محمد بن عقیل بهنسی، تا: ۲۳ ربیع الاول۷۹۹ق؛ مصحح، محشیاز ابن حجر؛ تملک: عبدالله بصروی شافعی، محمد خلیل قزوینی در ۱۲۶۸، عمر دومانی در ۱۱۷۶؛ یادداشتی که نسخه را از کتابخانه ثقة الاسلام نوری می‌داند؛ جلد: تیماج، ۳۴۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۳۱-۶۲]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۷۵
آغاز:بسمله. باب الهجرة الی المدنیة عن عروة قال و مکث رسول الله صلی الله علیه و سلم بعد الحج بقیة ذی الحجة و المحرم و صفر؛ **انجام:**باب تسمیة الانسان انسانا عن ابن عباس رضی الله عنهما انما سمی الانسان انسانا لانه عهد الیه فنسی رواه الطبرانی فی الغصیر و فیه احمد بن عصام و هو ضعیف، تم الجزء بحمدالله و عوته یتلوه کتاب البر و الصلة
جلد سوم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ یادداشتی مبنی بر اینکه این نسخه از کتب موروثه و از کتابخانه ثقة الاسلام حاجی آقای نوری است؛ تملک: محمد خلیل قزوینی در ۱۲۶۸؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲۱گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۳۰-۲۳۲]

● **المجمع السابع فی خلاصة معرفة اصول الدین** / کلام و اعتقادات / عربی
majma‘-us sābi‘ fī xulāṣat-i ma‘rifat-i usūl-id dīn
وابسته به: الباب الحادی عشر = باب حادی عشر؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶ق)
شرحی است بر باب حادی عشر علامه حلی و مرتب شده بر چند

«فصل»:۱. فی اثبات واجب الوجود؛ ۲. فی صفاته الثبوتیة؛ ۳. فی صفاته السلبیة؛ ۴. فی المعاد؛ ۵. فی النبی؛ ۶. فی الإمامة که این فصل را بسیار مفصل بحث کردهدر چند منهج و فصل، و برهان‌های بسیار اقامه نموده است. در پایان این بخش فوائدی تحت این عناوین آورده است:۱. الجبر و التفویض؛ ۲. خلق الافعال کلها؛ ۳. مسألة القضاء و القدر؛ ۴. فی تحقیق البداء؛ ۵. فی تحقیق الرجعة؛ ۶. تحقیق الاحباط و التکفیر و بطلانهما؛ ۷. فی بیان الاشتراک اللفظی و المعنوی.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۵۴/۷

نسخه اصل: کتابخانه مدرسه امام صادق (ع) (نوربخش) ـبروجرد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۴۸ص (۳۶۶-۴۱۳) [عکسی ف: ۳-۱۸۱]

● **المجمع السادس فی خلاصة علم اصول الفقه** / چند دانشی / عربی

majma‘-us sādis fī xulāṣat-i ‘ilm-i usūl-il fiqh

وابسته به: مختصر المنتهی = مختصر الاصول = مختصر ابن الحاجب؛ ابن حاجب، عثمان بن عمر (۵۷۰-۶۴۶)

شرحی است بر «مختصر منتهی السؤل و الأمل» ابن حاجب که در آن کتاب «منتهی السؤال و الأمل فی علم الاصول و الجدل» خود را گزیده نموده، و کتاب حاضر مشتمل بر پنج منهج در چند مطلب و فصل، عناوین مناهج عبارتند از: ۱. المقدمات؛ ۲.الادلة الشرعیة؛ ۳. مشترکات الکتاب و السنة؛ ۴. الاجتهاد و ما یتبعه من التقلید؛ ۵. الترجیح و ما یتبعه من التوقف و التخییر عند التعارض.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۵۴/۶

نسخه اصل: کتابخانه مدرسه امام صادق (ع) (نوربخش) ـ بروجرد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳۷ص (۳۲۸-۳۶۴) [عکسی ف: ۳-۱۸۰]

● **مجمع السعادات** / عرفان و تصوف / فارسی

majma‘-os sa‘ādāt

سلطانعلیشاه، سلطانمحمد بن حیدر، ۱۲۵۱ - ۱۳۲۷ قمری

soltān-‘alī-šāh, soltān-mohammad ebn-e heydar (1836 - 1909)

وابسته به: الکافی؛ کلینی، محمد بن یعقوب (-۳۲۹)

در چهار «باب». در الذریعه (۳۱:۲۰) از مجمع السعادة او در شرح احادیث دشوار اصول کافی چاپ ایران یاد شده است.

چاپ: مشار فارسی، ج۴، ص۴۵۳۶؛ تهران، ۱۳۱۷؛ ایران، سنگی، بدون تاریخ، وزیری، ۵۲۱ص

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۱۰۳گ، ۲۰سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [سنا: ف: ۲-۲۹۷]

● **مجمع السعادات** / فقه / فارسی

majma‘-os sa‘ādāt

سجادی بافقی، ابوالحسن، ق۱۴ قمری

sajjādī bāfqī,ab-ol-hasan (- 20c)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۲۷۸

کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۵۱ق [نشریه: ۱۳-۳۸۳]

● **مجمع الشتات** / متفرقه / فارسی

majma‘-oš šatāt

تبریزی خیابانی، علی بن عبدالعظیم، ۱۲۸۱ - ۱۳۶۶ قمری

tabrīzī xīyābānī, ‘alī ebn-e ‘abd-ol-‘azīm (1865 - 1947)

متفرقاتی است به نظم و نثر به فارسی و بعضی از آنها به عربی، در تاریخ و بیوگرافی علما و پاره‌ای از نامه‌هایی که بین مؤلف و دیگران رد و بدل شده و همچنین مطالبی مهم که از کتاب‌های مختلف انتخاب نموده است بدون ترتیب و نظم مخصوص.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۰۵

آغاز:قال الله تعالی: «و ما خلقنا السماء و الأرض و ما بینهما لاعبین ... ملا نظر علی طالقانی مرحوم، در کاشف الأسرار ...»؛ **انجام:**شباب اهل الجنة الی أن قال بپرسید از جابر بن عبدالله انصاری إلی و انس بن مالک که ایشان خبر می‌دهند اه

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۳۷۲گ، ۱۷سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۶-۱۴۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۸۳

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۷۰گ، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۲-۶۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۸۴

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ دفتر دیگری از کتاب می‌باشد؛ جلد: مقوایی، ۸۹گ، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۲-۶۶]

● **مجمع الشرائع** / فقه / فارسی

majma‘-oš šarā’e‘

شریعتمدار، محمد علی بن اسدالله، ق۱۴ قمری

šarī‘atmadār, mohammad ‘alī ebn-e asad-ol-lāh (- 20c)

تاریخ تألیف: یک‌شنبه ۲۷ ذیحجه ۱۳۳۲ق

در مسائل طهارت و نماز، فتوایی با اشاره به بعضی روایت‌ها و ادله احکام، تألیف شده به درخواست جمعی از مؤمنین در یک

«مقدمه» و چند «فصل» و یک «خاتمه»:باب ۱. درمعرفت احوال مسطر و پرگار وگونیا؛ ۲. معرفت اصولی که تقدیم ذکر آن واجب است؛ ۳. در عمل اشکال متساوی الاضلاع؛ ۴. در عمل اشکال در دایره؛ ۵. در عمل دایره بر اشکال؛ ۶. در عمل اشکال در اشکال؛ ۷. در قسمت مثلثات به اقسام؛ ۸. در قسمت مربعات به اقسام؛ ۹. در عمل مربعی از مربعات بسیار و عکس آن؛ ۱۰. در قسمت اشکال مختلف الاضلاع؛ ۱۱. در احوال دایرها کی متماس شوند؛ ۱۲- در قسمت سطح کره به اشکال.
آغاز:الحمدلله الذی هدانا الی فرائض الاسلام و الصلاة و السلام علی محمد صادع الأحکام ... و بعد چنین گوید این حقیر مذنب عاصی فانی

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲۸
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، کا: احمد بن مهدی معلم خمامی مقیم انزلی، تا: دوشنبه ۱۷ صفر۱۳۳۳ق؛ ۳۰۰گ، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف:۱-۵۳]
کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۲۸مشهد
همان نسخه بالا [ف: -۱۶۵]

● **مجمع الشطوط** / فقه / عربی و فارسی
majma'-uš šuṭūṭ
بهبهانی غروی، حسین بن اسدالله، - ۱۳۵۶ قمری
behbahānī qaravī, hoseyn ebn-e asad-ol-lāh (- 1937)
رساله‌ای است مشتمل بر مسائل متفرقه فقهی وادبی وحدیثی که عنوان هر مسأله را شط قرار داده، شامل بیست و یک«شط»:۱. شط در جواز وطی حائض بعد از نقاء وقبل از غسل؛ ۲. شط دراینکه شرط فاسد مفسد عقد نیست؛ ۳. شط درتذکر عدم مسح سر درحال نماز است؛ ۴. شط در تانیت بصیرت دربل الانسان علی نفسه بصیرة؛ ۵. درولایت جد یا پدر بر مجنون و سفیه؛ ۶. شط در تزویج سید عبد خود را به امه خود؛ ۷. شط درسه مسأله ازمسائل مشکله تیمم؛ ۸ شط در وجه تقسیم نسبت وعلت به سوی تمام ونقص است؛ ۹. شط در کثرت شک وحکم آن؛ ۱۰. شط در کیفیت تقسیم خمس؛ ۱۱. شط در تأویل اخبار طینت؛ ۱۲. شط درتحدید مواقیت نمازهای پنج‌گانه؛ ۱۳. شط در اجمال قصه هاروت وماروت؛ ۱۴. شط درحکمت عده وفات؛ ۱۵. شط درتحدید بلوغ پسر و دختر؛ ۱۶. شط در وقت تعلق گرفتن زکات به غلات اربعه؛ ۱۷. شط درمنزله تیمم از غسل؛ ۱۸. شط درحرمت شرب خمر؛ ۱۹. شط درتفسیر آیه فضربنا علی آذانهم فی الکهف سنین عدداً؛ ۲۰. شط در حرمت الوطی فی دبر المرئة؛ ۲۱. شط فی بطلان تقلید المیت و وجوب البقاء.
[الذریعة ۳۲/۲۰]

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۴/۱
آغاز:بسمله الحمدلله الذی جعل بلوانا بالهبوط فی مجمع الشطوط لیرانا کیف نتروی بمنا قیر الاقلام علی اساطیر الخطوط ... اما بعد پس بموقف عرض برادران ایمانی ... بنده جانی حسین المدعو بعلاء الدین بن اسدالله الغروی البهبهانی؛ **انجام:**وهذا هو الفرق بین العملیات علی فرض صحة التقلید فی بعضها علی قول
۲۱شط را دربردارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛جلد:مقوا،۲۹گ،۳۰سطر،اندازه:۲۱×۳۳سم[ف مخ:۱-۴۲۳]

● **مجمع الشعراء** / تراجم / فارسی
majma'-oš šo'arā'
دوری، سلطان بایزید، ق۱۱ قمری
dūrī,soltān bāyazīd (- 17c)
اهدا به: حمیده بانو مادر اکبر شاه هندی
تذکره‌ای است دربرگیرنده زندگی‌نامه و سروده‌هایی از ۴۵۶ تن است: ابن عماد، ابن حسام، ابن لعلی، ابن طیان، ابن غیاث، ابن مطهر، آلی، ابواسحق، ابوالقاسم، ابوالعلاء، ابوطاهر خاتونی، ابوالحسن بستی، ابوالحسن، ابوعلی سیستانی، ابوالغازی، آتشی، اثیر اومانی ، اثیر، اختیار، احمد غزالی، ادهم، ادیب صابر ترمذی، آذری، ازرقی، اسیری، اسدی، اسمی، اسمعیل احمد، اشکی قمی، اشرف، آصفی، اصولی، افسری، افضل الدین محمد، احمد جام، آگهی، آلی، المی، امانی، امینی، امیری یوسف، امین الدین ترلابادی، امامی هروی، امیری، امی، انسی، انوری، انصاری، الفتی، اوحد مستوفی، اهلی خراسانی، آهی، اویسی، اوحدی- حرف با: بابا، بابا شوره ای، بابا کل، بابر، بابا سودائی، بدرشیروانی، بدیعی، بصری، بصیری، بقائی، بلائی، بیاضی، بندار رازی، بنائی، بوالحسن، پرتوی، پیروی، ثانی - حرف ج: جامی عبدالرحمن، جانی، جاهی، جدائی، جمال، جمالی، جمشید، جمال الدین، جلال، جلال جعفر، جلال طبیب، جلالی، جلال الدین بن سید عضد، جنونی، جنید، جوهری زرگر- حرف ح: حافظ، حافظ حلوایی، حالی، حرفی، حریمی، حزینی، حسامی، حسن دهلوی، حسن متکلم، حسن شاه، حسن کربلائی، سید حسن، حسنعلی بیگ، حسین اصفهانی، میر حسینی سادات، حسینی ، حسین، حقیری، حکیمی، حلقی، حمید کل، حیدر، حیدری، حیرانی، حیرتی - حرف خ: خاتمی، خادمی، خاکی، خاقانی، خامی، خرمی، خسرو، خبری، خلقی، خموش، خواجو، خواجه، خیام، خیالی- حرف د: داعی، دائمی، داغی، دعبل، دهقان، دهکی، دوائی، دوری، دوستی، دیوانه - حرف ذ: ذوقی، ذوالفقار، ذهنی - حرف ر: رامی، راوی، رحمانی، رستم، رسولی، رحمی، رشید، رضائی، رفیع لنبانی، رکن، رکن الدین قبایی، رکن صائن، رفیعی، رمزی، روحانی، روشنی، رونقی، رودکی، ریاضی، ریاضی ثانی - حرف ز: زلالی، زمانی، زین - حرف س: ساحری، ساغری، سایری، سامی، سایلی، سپاهی، سجودی، سراج الدین قمری، سرباز،

سعید هروی، سعیدی، سعد، شیخ سعدالدین، سلطان علی مشهدی، سلطانمیرزا، سلطان، سلطانی، سلامی، سلمان، سلیمی، حسن سلیمی، سقا، سودائی، سوزنی، سهیل، سهلی، سیری، سیفی نیشابوری، سیفی هروی، سیمی نیشابوری، سیف اسفرنک، سید، سید محمد، سنائی – حرف ش:شاه، شاهی، شاه شجاع، شاهفور، شرف، شرف الدین، شرف رامی، شریفی، شفیعی، شمس، شمس چاچی، شمس طبسی، شوقی، شهدی، شهری، شهیدی، شبخی، شیخ الجلیل، شیری، شیر علی ترشیزی، شیرین – حرف ص: صابر، صادق، صالح، صابری، صالحی، صبحی، صبوحی، صبری، صبوری، صلاحی، صفی، صنعی، صوفی، صیرفی – حرف ض: ضمیری، ضعفی، ضیاء – حرف طا: طاقی، طاهر، طاهری، طایری، طایفی، طالعی، طالب، طبیب، طرزی، طریقی، طفیلی، طوفی، طوسی، طوطی ترشیزی– حرف ظا: ظاهر، ظاهری، ظلی، ظهوری، ظهیر فاریابی – حرف ع: عابد، عادلی، عارف، عاشق، عارفی، عالم، عالمی، عبدی، عبید زاکانی، عبدالواسع، عبدالمک سمرقندی، عبدالقادر، عبدالوهاب، عبدالله مروارید، عبیدی، عثمان مختاری، عدیمی، عراقی، عسکر، عشقی، عصامی، عصمت، عصار، عطائی، عطار، علاء، علائی، علمی، علی استرابادی، عماد، عماد زوزنی، عهدی، عیانی، عیسی، عیشی – حرف غ: غالبی، غایبی، غباری، غربتی، غریبی، غزالی، غلامی، غیاثی – حرف ف: فارسی، فارغی، فانی، فتحی، فجری، فخری، فخر الافاضل، فخر بتاکتی، فتاعی، فراقی، فردی، فردوسی، فرخی، فروغی، فرید کاتب، فرید احول، فریدون، فغان، فغانی، فدائی، فضلی، فلکی، فنائی، فهمی، فیضی، فیضی یزدی – حرف ق:قاسم انوار، قاسمی، قادری، قانعی، قبادی، قاضی، قبولی، قدسی مشهدی، قدس، قدری، قربی، قربانی، قضائی، قطب، قطران، قلبی، قنبری نیشابوری، قندی – حرف ک: کاتبی، کافری، کافی، کامی، کامران، کاهلی کابلی، کاشفی گیلانی، شیخ کجج تبریزی، کریمی، کلامی، گلخنی، کلان بزاز، کل ادهم طاقیه، کمال، کمال الدین، کمال غیاث، کمال خجند، کمالی، کوکبی – حرف م:مانی، مایلی، متبنی، مجلسی، مجنون، مجیر بیلقانی، محتشم، محرمی، محرم کوکه، محوی، محمود برسه، محرم، مسعود، مسعود بیگ، معزی، معظم، مغربی، مروی، معینی، مفخر الحکما، مشفقی، مفلسی، ملای روم، ملک، ملک عماد، ملک الکلام، ملک الفضلا، منوچهر، منصور قرابوقا، موسوی، مؤمن، مهدی، مهری، میرزا، میر کرمانی، میر حاج، مولوی، معین – حرف ن:نادری، نازنین، ناصر، ناصحی، ناظری، ناظمی، نامی، نثاری، ندائی، شیخ نجم الدین، نزاری، نرگسی، نسیمی، نصیری، نطقی، نظام، نظامی، نظامی عروضی، نظیری، نظمی، نحوی، نعمت الله، نعمت الله کهستانی، نعیمی، نقاش، نگاهی، نوائی، نویدی، نوری، نیکی، نیستی، نیازی، نهانی – حرف واو: واحدی، واصلی، واقفی، والهی، وحدتی، وجدی، وحید، وداعی، وصفی، وفائی، ولی؛ ویسی –حرف ه: هاتفی، هادی، هاشمی، هجری، هجرانی، هلاکی، هلاکی خراسانی، همام، همایون پادشاه، همتی، همدمی، هوائی، هوشی – حرف ی: یادگار بیگ، یارک، یاری، یتیمی، یعقوب، یقینی، میر یمین الدین طغرائی، یوسفی، یونس.

آغاز:حمد و سپاس معبودی را که زبان سخنوران را قوت به تقدیر اوست ...

[فهرستواره منزوی ۱۹۴۲/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۴۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، با سرلوح، با یک مجلس تصویر؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مذهب، ۸۸گ، ۱۴سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۹-۱۱۵۱]

● **مجمع الشعراء** / شعر / فارسی

majma‘-oš šo‘arā’

تک‌بیتی‌هایی به ترتیب حروف قافیه آنها برای مشاعره (مسابقه شعری) گرد آورده شده و در دوطرف هر بیت نام سراینده آن یاد شده است. گردآورنده در پایان نسخه از گرفتاری‌ها و دربه‌دری‌های خود بسیار شکایت می‌کند.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۹۸

آغاز:عاشق اصفهانی: تاجر عشقم بکف مایه سودم وفا ××تا که شود مشتری تا چه دهد در بها؛ **انجام:**و له ایضا: می‌گریم و گریه ام ندارد سودی ×× می‌نالم و ناله ام ندارد اثری

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۴-۱۲۷]

● **مجمع الشعراء** / تراجم / فارسی

majma‘-oš šo‘arā’

از سالار نامی است که می‌گوید از مخترعات خواجه رستم خوریانی بسطامی ستایشگر عمر شیخ پسر میران شاه و متخلص به رستم است که دیوانی دارد و گویا تا ۸۰۹ زنده بوده است، او خوشگو و شیرین سخن و خوش معاشرت بوده و گاهی علم داری می‌کرده و آنچه از آن به روز به دست می‌آورده و به شب بالطیف‌طبعان می‌خورده است و در زمان وزارت خواجه حافظ رازی کاردهستان بر عهده او بوده است. او پیرانه سر به لهو و طرب می‌زیسته است و خواجه حافظ در این باره مصرعی برایش فرستاده و او بدان پاسخ داده است. نام این کتاب «جامع الشعراء»هم هست و آن جز «مجمع الشعراء» کاتب الملک سید سلطان بایزید دوری از قرن ۱۱ است (دانشگاه ۲۴۴۸).

چنین است نام‌های شاعر آن:سید ناصر خسرو، ظهیرالدین، بدیل الدین خاقانی، شیخ المحققین فرید الدین عطار، حکیم انوری،

شمس الدین طبسی، شیخ عماد فقیه، شمس تبریزی، اسماعیل بن کمال الدین، کمال اسماعیل، جلال الدین رومی، سعدی، افضل الموحدین شیخ فخرالدین عراقی، امیر خسرو دهلوی، امیر حسین دهلوی، عبدالله اوحدی، سلطان محمود ابن یمین، خواجه خاجوی کرمانی، مولانا خواجه عبیدراکانی، خواجه ابن جلال، خواجه سلمان ساوجی، مولانا شرف رامی، مولانا ناصر بخاری، خواجه حافظ شیرازی (قدس و روح روحه)، مولانا یحیی قانی علیه الرحمة تخلص یحیی قانی، کمال هاشمی علیه الرحمة (با تخلص هاشمی)، شیخ کمال خجندی، سلطان احمد بن سلطان اویس، محمد کاتبی، خواجه بساطی، مولانا محمد شیرین مغربی، شیخ خواجه عبدالرحیم خلوتی، سید الملوک فخر الملوک سید کار کیارضا کیا (قدس سره و مرقد علیه الرحمه قدس الله روحه، عفرالله له)(با تخلص رضا)، سید قاسم انوار، میر کرمان امیر کرمانی علیه الرحمه و الرضوان (با تخلص میر)، خواجه عصمت (علیه الرحمة)، خیالی، سید شریف حروفی علیه المغفرة (با تخلص شریف)، شیخ حمزه آذری، عبدالرحمن جامی (دامت برکاته سلمه الله تعالی –علیه السلامة – علیه الرحمة)، آغاملک شاهی، مولانا طوسی (زادت درایته – سلمه الله تعالی)، افتخار السلاطین امجد (اعظم اکمل) السلاطین اعظم الملوک اکرم الملوک اعظم الامرا امیررستم دامت سلطنته دامت دولته سلمه الله خلد ملکه و سلطانه، ظهیر فاریابی (مقطعات). در آن به شعرهای یحیی قانی و کمال هاشمی و سلطان احمد و کار کیا رضا کیا و میر کرمان و سید شریف حروفی و طوسی و خود امیر رستم برمی‌خوریم که یا کم است و یا در جایی نیامده است. از این که شعرهای ناصر خسرو و سید شریف حروفی پرداخته شده گویا برمی‌آید که امیر رستم به مشرب شیعی با شیوه اسماعیلی نزدیک است.

[فهرستواره منزوی ۱۹۴۳/۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: وسط؛ مجدول، نزدیک به ۲۵۸۰۰ بیت است، چون درباره جامی سلمه الله نوشته گویا در زمان او نوشته شده است، برگ‌ها پس و پیش شده و در آغاز دو برگ رباعیات است سپس حرف الف آغاز می‌شود، در پایان نیز ده برگ مقطعات و رباعیات و مستزاد است؛ جلد: تیماج، ۲۵۸گ، ۲۵سطر(۱۸×۲۵)، اندازه: ۲۲×۲۹سم [سنا: ف: ۱-۳۲۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۸۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۱۵۱]

● **مجمع الشفاء** / طب / فارسی

majma‘-oš šefā’

حاسبی، محمد بن محمد، ق۱۲ قمری

hāsebī,mohammad ebn-e mohammad (- 18c)

اهدا به: شاه سلطان حسین صفوی

رساله مفصلی است درشرح طب یوسفی هروی. این شرح را مؤلف دربیست و پنج «باب» وهر باب درچند «شعله» تنظیم شده است.

آغاز:بسمله اشرف اذکار حمیده واحمد اوراد پسندیده که سکان ملا اعلا به أن تسبیح وتقدیس نمایند سزای ... وستایش حکیم واجب الوجودیست

انجام:هفدهم درانداز به حوادث وانتقال ماده از علتی به علتی ... جنون وبواسیر وفواق امتیلای به عطاس زایل شود و درد گرده به دوائی دواء الفیل زایل شود تمام شد

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۶۲۵-۲۸/۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه۲۳شوال۱۳۱۶ق؛ جلد: مقوا، ۱۰۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۶-۳۵۶۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۹۸۸

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵-۴۰۲]

● **مجمع الصفات** / انشاء / فارسی

majma‘-os sefāt

سیمی نیشابوری، ق۹ قمری

sīmī neyšābūrī (- 15c)

تاریخ تألیف:۷۳۷ق

رساله مهمی است در آداب انشاء وصفات منشی. مؤلف ابتدا درمقدمه درهفت بیت به نظم می‌گوید که این رساله را درسی روز وچهل صباح درسال ۷۳۷ تألیف نموده است. بعد از آن آداب منشی را با عنوان‌های «فایده –فایده» درج نموده است.

چاپ: این رساله درضمن «کتاب‌آرایی درتمدن اسلامی» ص ۴۵-۵۴ به چاپ رسیده

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۰۳۲/۷-۱۶/۴۲

آغاز:یابم ز بی وفایی ایام چون وفات ××باشم حیات حاصلم از حاصل الحیات / سی روز با ضمیر پریشان چهل صباح ×× کردم صفات جمع دراین مجمع الصفات؛ **انجام:**فایده: منشی باید که چون مکتوب به خواتین ومخدرات نویسد بی ضرورت نام ایشان صریح ننویسد ... وآنچه از آن شائبه عشق ومحبت وشهوت قصور توان کرد اجتناب جوید واگر درمیان جمعی از عورات یک پسر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۶-۳۵۶۳]

● **مجمع الصفات** /- فارسی

majma‘-os sefāt

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۰۱۲
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد مهدی ابراهیمی [رایانه]

● **مجمع الصلوات** / دعا / فارسی
majma‘-os salavāt

اهداء به: محمد ولی میرزا قاجار
درآداب وفضیلت صلوات فرستادن به حضرت رسول، دارای هشت «فصل»: ۱. درمعنی صلاة وتسلیم؛ ۲. ذکر نکات آیه «ان الله وملائکته یصلون علی النبی»؛ ۳. تعیین لفظ صلاة وسلام؛ ۴. فضائل وفوائد فرستادن صلوات؛ ۵. درجاهایی‌که صلوات درآنها تأکید شده؛ ۶. آداب صلوات فرستادن؛ ۷. درآنان که به‌جهت صلوات به‌مقام بلند رسیده‌اند؛ ۸. ذکر صلوات متنوعه.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۶۱/۱-۱۸/۸۱
آغاز:الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چونکه درحدیث واخبار بسیار وبحسب تجربه واعتبار هر عملی وذکر افزون؛ **انجام:**واگر کسی خواهد که دعائی یا صلواتی دیگر را بآن ملحق گرداند مختار است. و الحمدلله رب العالمین
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۶۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۶-۳۵۶۴]

← مجمع الصنایع ⟵ مجموعة الصنایع

● **مجمع الصنایع** / ادبیات / فارسی
majma‘-os sanāye‘

صدیقی، احمد بن محمد صالح، ق۱۱ قمری
sadīqī,ahmad ebn-e mohammad sāleh (- 17c)
اهدا به: شهاب الدین محمد صاحبقران ثانی شاه جهان پادشاه (۱۰۳۷-۱۰۶۷ق)
تاریخ تألیف: ۶ رمضان ۱۰۶۰ق
درصنایع و بدایعی که درنثر و شعر به کار رود و کلام منثور و منظوم بدان آرایش یابد، با شواهدی از آیات و اخبار و شعر شعرای فصیح و بلیغ فارسی‌زبانان، در چهار «فصل» و یک «خاتمه»: فصل ۱. در تقسیم کلام؛ ۲. دربدایع لفظی؛ ۳. در صنایع معنوی؛ ۴. در سرقات شعری؛ خاتمه: در بعضی از الفاظ که بدین فن مناسبت دارد. شعرهای فارسی و عربی عبدالواسع، کاتبی شیرازی، امیر خسرو، اسدی طوسی، جلال فراهانی، جامی، وطواط، ابوالفتح قزوینی، قوامی، مظفر قوامی، سلمان ساوجی، قطران بن منصور راجلی، امیر معزی، قوامی مطرزی، خاقانی، مسعود سعد، قاضی ارجانی، ثعلبی، طالب آملی، سیفی نیشابوری، کمال اسماعیل، اسحق اطعمه، اهلی شیرازی، میر عطائی، شرف الدین رامی، سید ذوالفقار شیروانی، سعدی، فخر زمان بدو چاچی، مولا لطف الله نیشابوری، خواجه عماد، میر علیشیر نوایی، جوهری زرگر، فخری، میرزا غازی، افسری بخاری، سقای شاعر، آصفی، مولانا استرابادی، خواجه حسین یزدی، شیخ نجم الدین دایه رازی، عنصری، فخری، میر علی اسد، غضائری رازی، فردوسی، شرف الدین علی یزدی، شیخ شبلی، شیخ فیضی، شرف الدین شفروه، خواجوی کرمانی، خوارزمی، انوری، خاقانی، ابی طیب، ابوالفرج رونی، ظهیر فاریابی، حسین ثنائی، حسن رفیع، خواجه محمد باقر، ابی تمام، شاپور و نظامی عروضی در آن دیده می‌شود.
آغاز:بسمله. الحمدلله الذی انعم علینا و هدانا الی الاسلام و میزنا عن طبقات الانام ... شکری زیاده از آنچه که در تحریر و تقریر گنجد و دانش و هوش آن را سنجد صانعی را سزا است ... اما بعد معروض میدارد ... نظام الدین احمد بن محمد صالح الصدیقی الحسینی ... از آنجا که طبایع را در عنفوان جوانی ... رغبتی در شعر خواندن میباشد
[الذریعه ۳۲/۲۰؛ نسخه‌های منزوی ۲۱۴۸/۳؛ مشترک پاکستان ۲۴۰۹/۱۳-۲۴۱۱و۲۸۱۶؛ دنا ۱۰۰/۹(در آن صفحه این عنوان دوبار تکرار شده است. در مورد دوم تاریخ زندگی مؤلف به اشتباه سده ۱۳هـ نوشته شده است)]
شروح و حواشی:
۱- مجمع الصنایع (مختصر)؛ لاهوری، لطف الله بن احمد(-۱۱)

۱. قم؛ لاجوردی، سید مهدی؛ شماره نسخه:۲۹
خط: نستعلیق، کا: عبدالمومن ولد مولوی غلام محیی الدین ولد شیخ بدرالدین دیوئی اسلامی اعظمی کرمانی، تا: ۱۹ ذیقعده ۱۱۵۹ق [چند نسخه-ف: -۱۱۱]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۷۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**اول تاج عارفان که ایشان را غور از نفس حاصل شده باشد و در معراج واقع گشته دوم تاج جاهلان که از خروج خبر ندارند.
خط: نستعلیق، کا: صفا تفرشی، تا: قرن ۱۳؛ مهر: فضل الله بن محمد حسن مورخ ۱۲۹۹؛ جلد: تیماج، ۸۵گ، ۱۴سطر(۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۲-۲۵۹۰]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۶۱
خط: نستعلیق، کا: میر مقصود علی موسوی، تا: ۲ شوال۱۲۲۵ق، برای مفتی تاج الدین صاحب؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۷۷گ، ۱۶سطر(۱۰/۵×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۱۷-۲۱]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۲۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**دانایان دانند که چه نزاکت ها صرف شده و چه لطافت ها به کار رفته؛ نگویم نامه کز فردوس باغی ×× شب امید را روغن چراغی
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۹ ذیحجه۱۲۵۲ق، دستور آقا محمد جواد بیک؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۹۹گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳۶-۳۵۹]
۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۳۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**از خطاها د رگذرند و اگر نقل بر دارند نقل بی مقابله نگذارند شعر: این نامه سزای آفرین باد ×× ان شاء الله همچنین باد. اللهم صل علی سیدنا خاتم الانبیاء ... و حسن الخاتمة فی المآل انک المنان الجواد المفضال

کامل؛ خط: نستعلیق شکسته خوش، بی‌کا، تا: رمضان۱۲۶۵ق، جا: شیراز؛ از روی نسخه‌ای که دوستی آن را از لکهنو برای کاتب آورده بود، با اشعاری از این شعرا: بابا طاهر عریان، انوار، سیرفی، صاحب، زلالی، حیدر، خواجه علی، حیرتی، غزالی، عنایی، میر صیرفی، ضمیری، سالک، مولانا و فرج الله، در حاشیه برگ ۵۷پ یک رباعی از طغرا به خط خودش؛ مهر: «عبده حاجی بابا» (بیضی)، «فدایت شوم»، «دورت بگردم» (گلابی شکل)، «عزیز من» (شبیه درخت کاج)، «امان از جدایی ۱۳۷۸» (گلابی شکل)، «تصدقت شوم ۱۳۷۸» (هشت گوش) که ظاهراً همه از آن یک نفر است، «بابا احمد ۱۲۷۱» (بیضی)؛ ۱۲۷گ، ۱۱سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۸سم [ف: ۱/۲۹-۷۷]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۸/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**اللهم انی اسئلک التوفیق و صلاح الحال و حسن الخاتمه فی المآل انک المنان الجواد المفضال

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵ص (۱-۱۵)، ۱۱سطر(۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۶-۱۵۴]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۴۸۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**و سخنوران هنرپرور آن است که به نظر شفقت و اعطاف نگرند و از خطایی که رفته باشد درگذرند و اگر نقل بردارند بی مقابله نگذارند ... این نامه سزای آفرین باد ×× ان شاء الله هم چنین باداللهم صل علی سیدنا خاتم النبیین ... و صلاح الحال و حسن الخاتمه فی لمآل (کذا) انک انت الجواد المفاضل. تمام شد.

کامل؛ خط: نستعلیق هندی، کا: نورالحسن بن سید منور علی، تا: جمعه ۲۸ جمادی الثانی ۱۲۸۰ق، کاتب شاکن قصبه سلون ضلع پرتاب گده مضاف صوبه آوده به شهر مرادآباد مغل پور محله سادات به مکان میر قایمعلی صاحب که از سادات لانکری هستند؛ این نسخه برای پاچ سنگی مهیا شده است، مجدول، مذهب؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۱۵۲]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۰۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**این نامه سزای آفرین باد ×× ان شاء الله که همچنین باد الهم صل علی سیدنا ... انک المنان الجواد المفضال

خط: نستعلیق، کا: حسینی، اسدالله، تا: ذیحجه ۱۳۰۱ق، جا: تهران؛ ۱۳۸گ، ۱۱سطر(۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۶-۷۲]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۸۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**انکو نکند بطبع قابل ×× از بعد نوشتنش مقابل / یا حرفی ازاین همه کند کم ××کم باد کهی خلاصش از غم

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمود بن محمد کاظم مازندرانی؛ مهر: «شعاع» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۲۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۸-۳۲۰]

۱۰. یزد؛ علومی یزدی، محمود؛ شماره نسخه:بدون شماره۴/

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۷۱۳]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۶۰۴

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● مجمع الصنایع / طب / فارسی

majma‘-os sanāye‘

محمد بن افلاطون

mohammad ebn-e aflātūn

رساله مختصری است درپزشکی وخواص الاشیاء که مؤلف از کتاب‌های دیگران جمع‌آوری ودرچند باب بدون شماره درج نموده است.

آغاز:بسمله حمدله اما بعد بدانکه این نسخه جمع نموده اقل الخلایق محمد بن افلاطون که بعلت صنعتهای حکمای سلف که

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۴۴۹/۲-۲۷/۱۱۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**بر سرنشیند که باد بدرون مقعد رسد وگاور سی به نمک ویا گل بی ترنج یا برکتبر وباریک درناف وزهار ومقعد نهادن

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۶-۳۵۶۴]

● مجمع الصنایع (مختصر) / ادبیات / فارسی

majma‘-os sanāye‘ (mx.)

لاهوری، لطف الله بن احمد، ق۱۱ قمری

lāhūrī,lotf-ol-lāh ebn-e ahmad (- 17c)

وابسته به: مجمع الصنایع صدیقی، احمد بن محمد صالح(-۱۱)

اختصاری است (با افزودگی‌ها) از رساله مجمع الصنایع (در نسخه: مجموعة الصنایع) تألیف نظام الدین احمد بن محمد صالح صدیقی حسینی. لطف الله مهندس در چند جا از خویشتن نام می‌برد، و نیز از اشعار خویش و از جمله از شعر خود در ماده تاریخ درگذشت پدرش و نیز از کتاب سحر حلال (تألیف دیگر او در اخلاق که نسخه آن در دست است) یاد می‌کند و پاره‌ای از اشعار خویش را از آن کتاب می‌آورد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰/۴-فیروز

آغاز:الحمد لله الذی انعم و هدانا الی الاسلام ... از مطالعه کتاب... مجموعة الصنایع (کذا) افاده تمام حاصل ساخت و باقتضای ضبط قواعد به اختصار آن پرداخت ... بدان که کلام منظوم است یا منثور؛ **انجام:**آن روز تا شب برین دو بیت به عیش و عشرت گذرانید تمت.

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج مذهب، ۸۷ص (۲۲۶-۳۱۲)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۱-۲۴۵]

● **مجمع الصیغ = صیغ العقود** / فقه / فارسی

majma‘-os sīyaq = sīyaq-ol ‘oqūd

مراغی، محمد تقی بن محمد علی، ق۱۳ قمری

marāqī,mohammad taqī ebn-e mohammad ‘alī (- 19c)

تاریخ تألیف: جمعه ۴ رمضان ۱۲۴۳ق

در بیان صیغه‌های مختلف عقود و ایقاعات و چگونگی اجرای آن، مشتمل بر دو «مقدمه» و هشت «باب»: مقدمه اول: در بیان معنی عقد و ایقاع و لازم و جایز و بیان انواع هر دو؛ باب ۱. بیان صیغ عقودی که لازم می‌شود از طرفین به مجرد ایجاب و قبول؛ ۲. بیان صیغ عقودی که لازم می‌شود از طرفین به سبب ایجاب و قبول با قبض و اقباض یا به اذن در تصرف؛ ۳. بیان صیغ عقودی که لازم می‌شود از یک طرف به مجرد ایجاب و قبول؛ ۴. بیان صیغ عقودی که جایز است از طرفین؛ ۵. بیان صیغ ایقاعات که به مجرد صیغه لازم می‌شود و فسخ از آن جایز نباشد؛ ۶. بیان صیغ ایقاعاتی که به فسخ و رجوع منفسخ می‌شود و در صورت رجوع کفاره لازم می‌گردد؛ ۷. بیان صیغ ایقاعاتی که لازم نمی‌شوند و بدون کفاره می‌توان آنها را فسخ کرد؛ ۸. بیان مطالعات.

آغاز:رب اوزعنی ان اشکر نعمتک التی انعمت علی و علی والدی ... فراید جواهر حمد و سپاس و نفایس درر ثناء بی قیاس مر واجب الوجود.

انجام:و صیرنا من قطان النعیم بغیر حساب بمحمد و آله الاطیاب آمین یا رب الارباب و قد ختمته ... علی مهاجرها و آله الف تصلیة و تسلمة و انالهما الله.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴۴۵/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، شکسته، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۱۸گ (۲۰ر-۱۳۲ر، ۱۴۰ر-۱۴۴پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۸-۵۸۳]

۲. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۶

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: حسن پاشا بن لطفعلی بیگ مراغه‌ای، تا: یکشنبه ۱۹ محرم۱۲۴۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۰۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۱۲۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۶۸۵ ض

بی کا، بی تا [د.ث. مجلس]

● **مجمع الطبین طبی = طب** / طب / فارسی

majma‘-ot tebbayn-e tebbī = teb

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۲۷/۲

آغاز:بسمله. مقدمة الکتاب. اعضای بدن انسان، چه ظاهری و چه باطنی عادتهای مستقل و قوتهای مخصوص دارند. جمله اعضاهای کسی در حالت کامله خود باشند ... آنکس را صحیح المزاج می‌خوانند؛ **انجام:**علاج دویست و هفتاد و سیم مناسب می‌باشد. و لاحول و لاقوة الا بالله العلی العظیم و صلی الله علی محمد و آله و صحبه اجمعین.

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ یادداشت ۱۲۸۸ق، سپس «وبا و طاعون» گویا از همو؛ ۱۲۱گ (۲۷۷پ-۳۹۷پ) [ف: ۳-۲۹۴]

● **مجمع العبارات** / نامه‌نگاری / فارسی

majma‘-ol ‘ebārāt

تبریزی، محمد کاظم بن علیقلی، - ۱۲۸۱ قمری

tabrīzī,mohammad kāzem ebn-e ‘alī-qolī (- 1865)

کتابی است در چگونگی نامه‌نگاری در قشرهای مختلف اجتماعی که در دوازده «باب»نگاشته شده است:باب ۱. مکتوبات سلاطین به یکدیگر؛ ۲.مکتوبات شهزادگان عظام و وزیران و خوانین؛ ۳. فرامین، ارقام، عرایض و احکام؛ ۴. مکاتبات علمای عظام و فقهای کرام؛ ۵. مکاتبات أطبای حاذق و حکمای صادق؛ ۶. فصول اربعه؛ ۷. مکاتبات رعایا به یکدیگر؛ ۸. رقعجات ...؛ ۱۲. عقدنامه و قباله‌جات.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۰۹/۱

آغاز:بسمله، سبحان الله، این چه گوهر گران مایه و اختر بلند پایه است که آشنایان زبان وحی و الهام به سخنش موسوم گردانیده اند و نسخه حل و عقد أنام به نام نامی او مرقوم ساخته، گرامی صفتی است از خانواده؛ **انجام:**استدعا از ناظران دقیقه رس و التماس از مطالعان نکته سنج ... به محض فضل و امتنان و عین عقل و ایقان خود معفو و دلهای خودشان را به دعای خیر مملو بل محشو گردانند ...

خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: ذیحجه۱۲۸۱ق؛ دارای سرلوح، مجدول؛ ۱۱۸گ (۸پ-۱۲۵ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: ۳۹-۳۷۵]

● **مجمع العرائس = حاشیة معالم الاصول** / اصول فقه / عربی

majma‘-ul ‘arā’is = ḥāšīyat-u ma‘ālim-il uṣūl

هزار جریبی، محمد علی بن محمد باقر، ۱۱۸۸ - ۱۲۴۵ قمری

hezār-jarībī,mohammad ‘alī ebn-e mohammad bāqer (1774 - 1830)

وابسته به: معالم الاصول = معالم الدین و ملاذ المجتهدین؛

عاملی، حسن بن زین الدین (۹۵۹–۱۰۱۱)
تاریخ تألیف: ۱۲۲۴ق
حاشیه‌ای است مفصل باعناوین «قوله، قوله» برکتاب «معالم الاصول» شیخ حسن عاملی. فرزند مؤلف میرزا محمدحسین که عنوان «مجمع العرائس» را به این حاشیه داده، در پایان شرح حال مفصلی برای پدرش اضافه کرده است ونیز تکمله‌ای با عنوان «فصل فی وصل» بدان افزوده است.
[الذریعة ۳۳/۲۰]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۲۵

آغاز:الرضوی مهاجراً طال ما کنت ترجونی نفسی؛ **انجام:**وصل شرحنا الی هذا المقام فی ثمانیة عشر من شهر ذی الحجة الحرام من السنه الاربع و العشرین بعد الالف و مأئین بحمد الله و نسأله التوفیق لاتمامه بحق محمد و آله الطاهرین صلوات الله علیهم اجمعین.
از ابتدای کتاب تا صفحه ۴۵۴ شرح قسمت اول کتاب معالم است و از ۴۵۵ تا ۶۲۶ تعریف فقه به تفصیل می‌آید؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۲۴ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱۳گ، ۱۴سطر(۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۹–۴۴۲]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۵۸۸

آغاز:الحمدلله رب العالمین وصلی الله علی محمد وآله الطاهرین وبعدفهذه تعلیقه شافیه کافیه وافیه ... فی تعریف علم الفقه اذ المراد بالعلم بالجمیع التهیوله هذا لاینافی ما یاتی من قوله؛ **انجام:**ثم انا نقول بعد تعارض الخبرین یتساقطان فیبقی الاصل حجة لسلامته عن المعارض کما لولم یوجد خبر اصلا او نقول برجحان المقرر لاعتضاده بالاصل فتدبر.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۹۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۴–۱۷۰۷]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۷۹

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... و بعد فهذه تعلیقة شافیة کافیة وافیة علی معالم الشیخ الامام الفاضل المحقق الکامل؛ **انجام:**او نقول برجحان الضرر لاعتضاده بالاصل– انتهی.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در نسخه حاضر شرح حال پدرش افتاده است، مصحح، روی برگ اول نسخه، کتاب به اشتباه به پدر مؤلف نسبت داده شده؛ جلد: مقوایی، ۳۶۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۶–۳۶۱]

● مجمع العرفان = بیاض شعر / شعر / فارسی

majma‘-ol ‘erfān = bayāz-e še‘r

جنگ اشعاری است که از شاعران زیر اشعاری در خود دارد: حافظ، محتشم، صایب، نظری، غنی کشمیری، غافل، حجت، اسیری، راقم (مقصود فراهم‌آورنده جنگ است)، گوهری، آذر، نقابی، دانش، شیدا، میرزا صالح، احسان، شوکت، مدهوش، محمد امین، شریف، شیدا، دولت و طالب؛ از ۴۰ به بعد اشعاری در این جنگ است به صورت دوبیتی و سه و چهار بیتی بدون نام گوینده ظاهراً گوینده آنها باید راقم جنگ باشد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۷۳

آغاز:بر خوانم ز دفتر دانش ×× آیتی از وفا و از بخشش؛ **انجام:**بی دیده باید دیدنش ×× مشکل تماشائی است این
اول و آخر این جنگ افتاده؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف (شاید)، تا: محتملاً قرن۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴۴گ، ۲۷سطر(۱۶×۲۷)، اندازه: ۲۲/۵×۳۵/۵سم [ف: ۵–۶۴۸]

● مجمع العشاق / شعر / فارسی

majma‘-ol ‘oššāq

گویا از رونق چون در آن آمده: «دین حق زین مثنوی رونق فزا» و «دین ما رونق گرفت از این ...» و «رونق من برفروزد زی کتاب».در سرگذشت پیامبر و امامان است گویا مانند رونق المجالس رضی نسخه ۶۵۰ سنا.
آغاز:خامه پا بنهاد درامری عظیم ××گفت بسم الله الرحمن الرحیم / می‌نویسد مجمع العشاق را ×× تا زعشق پر کند آفاق را
انجام:خاک پای صحبت عصر و زمان ×× گر بیابم می‌کشم بر دیدگان. حکم او جاری است اندر بحر و بر××کس زحکم او کجا دارد گذر
[الذریعة۲۸۳/۱۹و۳۳/۲۰؛نسخه‌های منزوی۳۱۶۸؛ فهرستواره منزوی ۱۷۵۶/۳]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۴۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۳۹۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۷سم [ف: ۴–۷۳۱]

● مجمع العصمة /- فارسی

majma‘-ol ‘esma

کفکانی، محمد معصوم

kafkānī, mohammad ma‘sūm

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۷۸/۱-ف

نسخه اصل: بادلیانOuseley 89؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳–۱۰۶]

● مجمع العقائد و جواهر الفوائد / کلام و اعتقادات / فارسی

majma‘-ol ‘aqā’ed va javāher-ol favā’ed

محمد صادق بن محمد، ق۱۳ قمری

mohammad sādeq ebn-e mohammad (- 19c)

رساله‌ای است در اصول عقاید که در ضمن به طور گسترده از اجتهاد و تقلید بحث کرده و متعرض گفته‌های شیخیه و حاج

کریمخان کرمانی شده است، از محمد صادق بن محمد که بنابر آنچه در این کتاب آمده است ۱۲ سال از محضر درس شیخ انصاری (درگذشته ۱۲۸۱ق) استفاده کرده است.

آغاز:الحمد لله الذی جعلنا من امة سید اصفیائه

[فهرستواره منزوی ۵۱۱/۹]

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۳۹۰

آغاز:برابر

کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ برگ‌ها پس و پیش شده؛ ۱۱۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۲-۹۱]

● **مجمع العلوم = مجمع الفنون** / چند دانشی / عربی

majma‘-ul ‘ulūm = majma‘-ul funūn

مؤلف در این کتاب بعضی از کتب مختصر درعلوم مختلف را انتخاب و آنها را شرح نموده و در هر یک از پرداختن به اختلافات علماءدرهر فن به دلیل اختصار پرهیز نمودهو اصل مسائل هر علم را تا آنجا که احتیاج بوده بررسی و نقل کرده و نه علم را به عنوان «مجمع» مطرح و درمورد آن بحث نموده است، عناوین بدین قرارند: ۱. المجمع الاول فی علم الصرف؛ ۲. المجمع الثانی فی خلاصة علم النحو؛ ۳. المجمع الثالث فی خلاصة علم البدیع؛ ۴. المجمع الرابع فی خلاصة علم المنطق؛ ۵. المجمع الخامس فی خلاصة علم الکلام و علم الحکمة؛ ۶. المجمع السادس فی خلاصة و زبدة علم اصول الفقه؛ ۷. المجمع السابع فی خلاصة معرفة اصول الدین؛ ۸ المجمع الثامن فی خلا صة علم الفقه؛ ۹. المجمع التاسع فی خلا صة آیات الأحکام.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۵۴

آغاز:المجمع الاول فی خلاصة علم الصرف و هو مشتمل علی مقدمة و فصول و خاتمة، مقدمة فی بیان تعریف علم الصرف و موضوعه و غایته

نسخه اصل: کتابخانه مدرسه امام صادق (ع) (نوربخش) ـبروجرد؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با عنوان «علی اکبر»؛ تملک: محمد علی بن اکبرمورخ ۱۲۶۸؛ ۶۸۳ص [عکسی ف: ۳-۱۷۸]

● **مجمع الغرایب** / جغرافیا، تاریخ / فارسی

majma‘-ol qarāyeb

بلخی، سلطان محمد بن درویش محمد، - ۹۸۶ قمری

balxī,soltān mohammad ebn-e darvīš mohammad (-1579)

اهدا به: پیر محمد خان فرزند جانی بیگ خان ازبک

در بیان جغرافیا و تاریخ آمیخته به افسانه؛ در هجده «باب» و یک «خاتمه»:۱.در غریات و عجایب در افلاک؛ ۲. ذکر انساب و غرایب و معجزات و شمایل انبیاء و فضائل خلفاء؛ ۳. بیان تعیین بلاد و عجایبی که در آنها واقع است؛ ۴. بیان عجایب آدمیان؛ ۵. بیان عجایب حیوانات؛ ۶. بیان عجایب نباتات؛ ۷. بیان عجایب دریاها و رودخانه‌ها؛ ۸ عجایب کوه‌ها و چشمه‌ها؛ ۹. عجایب بیابان‌ها و صحراها؛ ۱۰. کنایر و مقایر؛ ۱۱. ذکر مسافت بعضی از دریاها و خلیج‌ها؛ ۱۲. ذکر مسافت بعضی از بلادمشهور؛ ۱۳. روایات غریبه و عجیبه؛ ۱۴. در معرفت قیامت آدمیان؛ ۱۵. غرایب و عجایب و لطایف شوخ‌طبعان شیرین کلام و بدیه خوش‌فهمان نظم انتظام؛ ۱۶. ذکر تاریخ غریبه اوایل و اواخر و معرفت احجار غریبه و جواهر عجیبه؛ ۱۷. درنوادر اقوال علما و بدایع مواعظ حکماء؛ ۱۸. ذکر بعضی از تواریخ غریبه عالم از هبوط حضرت آدم تا زمان مؤلف. خاتمه در ذکر اعمال طویله انسانو حیوان است.

پدر نگارنده ملا درویش محمد بلخی مفتی بوده، و شعر او به دو زبان ترکی و فارسی در این کتاب آمده است و در شب پنج‌شنبه یکم صفر ۹۵۷ق درگذشته است. خود نگارنده نیز هنگام نگارش این کتاب سفری را که از بلخ به کابل رفته و در ۱۴ ربیع اول ۹۳۵ق به کوه بامیان رسیده به خاطر داشته است، و آخرین تاریخی که در این کتاب آورده مرگ نتیجة الاولیاء حضرت ملاکه شبرغانی در شب جمعه دهم رمضان سال هزار و سه است. او همه جا از ابوبکر و عمر و عثمان با جمله «امیر المؤمنین ... رضی الله عنه» یاد کرده. او سنی است ولی مانند همه سنیان دوره تیموری در خاور ایران، تندروی‌های شیعیان را از خود نشان می‌دهد. او از چندین تن از همزمانان خویش، مانند شهاب معمائی و حکیم ابوالخیر لنک، و ملا خلیل و ابوالمعانی بخاری، و درویش شیخم، و کیستن قرا سلطان فرماندار بلخ یاد کرده است.

وی در این کتاب از کسان و کتاب‌های زیر نقل آورده است: معارج النبوة، فواید فیروز شاهی، تفسیر یسیر، بحر الدرر، عصمة الانبیاء، تفسیر مواهب علیه، صفوة الصفوة، عجایب المخلوقات، صور الاقالیم، تاریخ بلخ، انوار التنزیل بیضاوی، لمعة الغرایب، تفسیر طبری، مسالک الممالک، تاریخ شام، عجایب البلدان عبد علی بیرجندی، تحفة الغرایب، تاریخ مغرب، مقصد الاقبال عجایب العالم، جامع الحکایات، نزهة القلوب حمد الله مستوفی قزوینی، زاد المفسر، کشف الاسرار ثعلبی، زبدة التواریخ، آثار الشاقیه، ربیع الابرار، فارسنامه، معجم البلدان، تاریخ سقالبه، جهان نامه، تاریخ گزیده، عجایب البحر، عجایب الدنیا، عجایب الاخبار، تاریخ حافظ ابرو، ابواسحاق طالقانی، مفاخر العرب، روضة الصفا، روضة الاحباب، تاج الدین منجم حکیم خوارزمی، تاریخ طبری، تذکرة التاریخ، مجمع الانساب، تاریخ آل سلجوق، تذکرة الشعراء، لطایف الطوایف، نفایس الفنون. انیس الوحده و جلیس الخلوه، شواهد النبوة، خلاصة الاخبار، جامع التواریخ، تاریخ حمزه اصفهانی، المعارف، نگارنده این کتاب را به فارسی

نگاشته ولی از سبک آن پیداست که او ترک بوده است، و شعر بسیار نیز از خود و پدرش آورده ولی بیشتر آنها نیز نارسا است.
آغاز:سبحانک لا علم لنا الا ما علمتنا انک انت العلیم الحکیم اعجوبه نگار عالم بوقلمون از صنع بدیع ... اما بعد معروض ضمیر منیر مهر تنویر ...
انجام:لله الحمد و المنه که بامداد الطاف متواتره ربانی ... خلافت پناها دلت شاد باد ×× تن و جانت از محنت آزاد باد / مرا بس همین در جهان نام و کام ×× که این نامه کردم بنامت تمام ... تا آنجا که:چو داعی بود در جهان صبح و شام ×× دعا گوی تو انس و جان و السلام
[فهرستواره منزوی ۲۴۵/۱]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۸
انجام: برابر
خط: نسخ خاور، کا: محمد موسی پسر شاه محمد من جماعة المعولیة، تا: قرن ۱۱، جا: مدرسه قل بابا کوکلتاش؛ افتادگی: آغاز؛ نویسنده سنی بود و خلیفه ها را با جمله رضی الله نام برده ولی یک شیعی همه جا روی آن خط کشیده و جمله علیه اللعنه را افزوده است، و همین شیعی در کرانه برگ‌های نخست حاشیه‌ها در نکوهش از خلیفه‌ها نوشته؛ مصحح؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوا، ۸۷گ، ۱۹سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲-۶۵۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۹۶۰
آغاز:زاکیات هدیه روضه منوره آن سلطان؛ **انجام:**بقطع برسد و الاخصم تسلیم نشود جهد کن که بکنه این نکته برسی.
خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ یادداشت و مهر مالک نسخه فکری سلجوقی در آن دیده می‌شود؛ جلد: مقوایی، ۲۱۰ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱۰-۴۰۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۳۰۰
آغاز: ... بجمعی از فضلا که چون کواکب بر نواحی ماه و چون ... بر جوانی شاه همه شب بخدا حاضر و بیدار ... اگر چه این فقیر بی بضاعت و حقیر خالی از استطاعت می‌بود که این بیاض سلطان محمد بن درویش محمد البخلی در تألیف این رساله خود را هدف سهام ملامت می‌داند که در مقابله؛ **انجام:**که اول که ضرب زده ست مقصد او فلان صورت ست، ضرب دویم را بر جایی می‌زد که مناسب اتمام این [سه] صورت [بود] سیوم و چهارم ...
خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام(اندکی از آغاز و دو باب از انجام، افتاده است، باب ۱۱ و ۱۲ را نیز ندارد)؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۱۰۶گ، ۱۸-۱۹سطر(۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۳۸-۸۳۶]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۴۸-ف و ۶۱۶۷-عکس
نسخه اصل: آکادمی علوم شوروی، لنینگراد C. 609؛ بی کا، بی تا
[فیلمها ف: ۱-۱۸۴ و ۳-۲۴۳]

● **مجمع الغرایب** / ادبیات / فارسی
majma‘-ol qarāyeb
طغرای مشهدی، - ۱۱۰۰ قمری
toqrā-ye mašhadī (- 1689)
یکی از منشآت اوست در تعریف چشمه کمام در کشمیر، نثر آمیخته به نظم.
آغاز:زین نسخه که پادشاه کلکنده شنید ×× طغرا به نشان خسرو رسید ... چه نویسم از وسعت دریاچه کم.
انجام:چو طغرا سید هر گل پیرهن شو ×× به این سبزان دمی بنشین چمن شو
چاپ: گانپور، سنگی، ۱۲۶۶ق، وزیری بزرگ، ۶ص (رسائل طغرا: صص۶۶-۷۰)؛ ۱۳۰۲ق./۱۸۸۵م؛ ۱۲۸۸ق./۱۸۷۱م؛ لکهنو، سنگی، ۱۲۸۱، وزیری بزرگ، ۵ص
[مشترک پاکستان ۱۸۴/۵-۱۸۶ که نشانی ۱۴ نسخه از آنرا داده؛ فهرستواره منزوی ۲۴۵/۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۷۱/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳۹ق؛ ۴ص (۲۴۸-۲۵۱)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۲-۲۰۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵/۳۲۹۶/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوای چینی، ۵ص (۲۳۳-۲۳۷)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۱۰-۹۴۴]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۰/۶-عکسی
آغاز:برابر
نسخه اصل: گنج بخش، ش ۲۰۸۶ (گنج، ۱۲۹۷/۳)؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در مجموعه «رسایل» او؛ ۷ص(۸۸-۹۴) [عکسی ف: ۲-۲۴۲]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۵۸/۹-عکسی
نسخه اصل: کتابخانه شخصی میرداد خان افغان است که در پاکستان به خرید و فروش کتاب می‌پردازد؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در مجموعه ۱۷ رساله او؛ ۴گ (۴۵-۴۸) [عکسی ف: ۲-۲۴۲]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۵۰/۹
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق پخته،بی‌کا،تا:قرن ۱۲؛ ۴گ (۵۱ر-۵۴ر) [ف: ۲-۲۲۴]

۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۶۹/۹
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۴گ (۹۹ر-۱۰۲پ) [ف: ۲-۲۲۴]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۶۷۹/۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۵سطر [ف: ۴-۶۶۱]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۱۴/۸

آغاز:... در پاک بازی سحابی که بسایبانی کوهسارش علم نکشته خود را پی هوا شمارد و آبی که بر پای؛ **انجام:**برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ ۳گ (۸۰-۸۲)، ۱۲سطر، اندازه: ۶×۱۲سم [ف: ۳۸-۳۲۲]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۰/۷

آغاز و انجام: برابر

نزدیک ۱۰۰ بیت نوشته دارد؛ خط: نستعلیق شکسته، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۱ص(۴۱ر)، ۱۵سطر(۱۰×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۲-۱۹۷]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۶۱/۱۰-ف

نسخه اصل: دانشگاه پنجاب در لاهور شماره ۸۷۴/۹ فارسی؛ کا: ظهیرای تفرشی، تا: ۱۲۴۵ق [فیلمها ف: ۳-۱۸۷]

۱۱. تهران؛ بانکی پور؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی کا، بی تا [میراث اسلامی: ۵-۶۲۷]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۱۳

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۵ص (۱۲۵-۱۲۹)، ۳۲ سطر(۹×۲۷)، اندازه: ۱۶×۳۲/۵سم [ف: ۱۰-۷۹۵]

● مجمع الغرایب / مواعظ / عربی و فارسی

majma‘-ol qarāyeb

محمد حسین بن فتحعلی، ق۱۳ قمری

mohammad hoseyn ebn-e fath-‘alī (- 19c)

تاریخ تألیف: گویا ۱۲۹۸ق

دارای ۶۳ مجلس در مواعظ و وقایع طف به شیوه اهل منبر، از عوالم و نجاة الخافقین مولی نوروز بسطامی و اسرار الشهاده نقل دارد، در دیباچه می گوید این کتاب دارای چند «فصل» است و عنوان مجلس نخست نیز «فصل است» اما در بقیه کتاب عنوان «مجلس» دیده می شود.

آغاز:بسمله، الحمدلله محمد و نستعیته و مشکوه ... اما بعد فهذه مجموعة مختصرة جمعتها و الفتها و انتخبتها من الکتب العدیدة المعتبره التی علیها معول العلماء و الیها ... و انا الحقیر محمد حسین بن فتحعلی ... فصل فی الذکر ...

[فهرستواره منزوی ۵۹۵/۶]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۶۳/۱

آغاز:برابر

بی کا، تا: ۱۲۹۸ق، ظاهراً به خط مؤلف است به قرینه خط خوردگی و به حاشیه رفتن متن و تاریخ آن ۱۲۹۸؛ جلد: تیماج، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۱۰-۱۵۲۶]

● مجمع الغرائب / تجوید / فارسی

majma‘-ol qarā’eb

تاریخ تألیف:قرن ۱۱

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۷۶۱

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

● مجمع الغرائب / تجوید / فارسی

majma‘-ol qarā’eb

تاریخ تألیف: ۱۰۱۵ق

مؤلف شناخته نشد. آنچه مسلم است مؤلف از مردمان نیمه اول قرن یازدهم است و پیرو مذهب سنت و جماعت و از سلسله صوفیان نقشبندی. کتاب در تجوید و وقوف و قراآت (مشهوره و شاذه) و بیان عدد آیات و کلمات و حروف سوره‌ها است. گاهی بیتی از قصیده «حرزالامانی» شاطبی نقل و شرح کرده و آورده است که این کتاب در حقیقت شرح قصیده شاطبی است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۷۶۱

آغاز:ربنا آتنا من لدنک رحمة و هی (کذ) لنا من امرنا رشد احمدی که صحایف لطایف (کذ) اطباق فلکی بنقوش تقدیران موشح بود و ثنائی که صفایح مدایح اوراق ملکی برقوم تحریر آن مرشح باشد. بیت: حمدی که بر صحایف اطباق نه فلک؛ **انجام:**سور (کذ) الکافرون مکی است بقول بعضی

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: وسط وانجام (از صفحه چهارم یکی دو صفحه پس از آن افتاده)؛ ۱۰۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۶-۱۷۶]

● مجمع الفائدة و البرهان فی شرح ارشاد الاذهان = شرح ارشاد / فقه / عربی

majma‘-ul fā’ida wa-l burhān fī š.-i iršād-ul aḏhān = š.-u iršād

مقدس اردبیلی، احمد بن محمد، - ۹۹۳ قمری

moqaddas-e ardabīlī, ahmad ebn-e mohammad (- 1585)

وابسته به: ارشاد الاذهان الی احکام الایمان؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)

تاریخ تألیف:۹۷۷-۹۸۵ق؛ محل تألیف: کربلا و نجف

شرح مفصل و مستدل با عناوین «قوله، قوله» بر «ارشاد الاذهان الی احکام الایمان» علامه حلی است که به گفته صاحب الذریعة برخی ابواب فقهی آن ناتمام مانده و آن به دلیل بدخطی مرحوم اردبیلی بوده که کسی نتوانسته قرائت کند وبدین جهت از بین رفته است. آن را درماه رمضان سال ۹۷۷ درکربلا آغاز کرده و در سال ۹۸۵ق به نهایت رسانید. از اول کتاب عبادات تا آخر متاجر و از صید و ذباحه تا آخر کتاب.

آغاز: بسمله. الحمد لله خالق الهدایة و الارشاد و ممیز الانسان من

بین المخلوقات بالکرامة و الوداد ... قوله فالوضوء یجب للصلاة و الطواف الواجبین الخ دلیل الاول الکتاب
انجام:ولکن فی بعض الروایات و له القصاص فی الجراحات ثم القتل ان تعدد الضربات فتأمل ... و اهل بیته الادلاء علی هدایته و صراطه السوی قد وصل الکلام الی هنا یوم الأحد ثانی شهر صفر بالخیر و الظفر فی النجف الأشرف المشرف سنة خمس و ثمانین و تسعمایة.
انجام جزء ۱: و قدمر وجوب القصر للصلاة مع السفر بعد مضی وقت الأداءقبل از محل الترخص فتذکر هذا آخر الجزء الأول ... و یتلوه الجزءالثانی فی کتاب الزکاة ... آمین یارب العالمین.
چاپ: مشار عربی؛ ص۷۹۰؛ مؤسسة النشر الاسلامی، قم، سال ۱۴۱۶–۱۴۰۳ق، در ۱۴ جلد، با تحقیق حاج آقا مجتبی عرلقی و شیخ علی پناه اشتهاردی و حاج آغا حسین یزدی اصفهانی؛ ایران، تهران، سنگی، کتابت ۱۲۷۲، رحلی
[الذریعة۳۵/۲۰ و ۳۷/۲۰؛ ریحانة الأدب ۳۶۹/۵؛ کشف الحجب ۴۸۹؛ هدیة العارفین ۱۴۹/۱؛ دنا ۹: ۱۰۷–۱۰۲ (۱۵۲ نسخه)]

شروح و حواشی:

۱– حاشیة مجمع الفائدة و البرهان = حاشیة شرح الارشاد؛ وحید بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل (۱۱۱۸–۱۲۰۵)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۳۹۸
آغاز: المطلب الثانی فی آدابها: قوله یستحب التفقه لما کان من التجاره ما هو حرام و مکروه و ما هو مباح؛ **انجام:** المقصد الرابع فی السبق و الرمایه قوله: و انما یحصان فی السهم قال فی کردهقد ثبت جواز هذا العقد بالنص و الاجماع ...
از المطلب الثانی فی آدابها (التجاره)تا ابتدای المقصد الرابع فی السبق و الرمایه؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: نیمه اول قرن ۱۰، زمان حیات مؤلف؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با امضای منه مد ظله، با خطخوردگی، مصحح، با نشانی بلاغ و مقابله؛ جلد: گالینگور، ۲۷۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۳۳/۲–۱۱۰]

۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۳۴۳
کتاب الصلاة؛ خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، تا: ۹۷۸ق [احتمالاً تنها تاریخ تألیف است]؛ محشیبا نشان: «۱۲»، «۹»، «منه مد ظله»؛ ۱۵۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [مؤید: ۱–۲۹۲]

۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۳۴۴
شامل کتب الحج و الجهاد و الأمر بالمعروف و النهی عن المنکر و المکاسب و الصید و الذباحة و کتاب الطهارة؛ خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، تا: ۹۷۸ق [احتمالاً تنها تاریخ تألیف است]؛ مصحح؛ ۲۴۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [مؤید: ۱–۲۹۲]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۹۳۳
آغاز: بسمله، کتاب الصید و توابعه و فیه مقاصد: الاول فی الاصطیاد قوله فی شرایط الاصطیاد؛ **انجام:** برابر
از اول کتاب صید و ذباحه تا پایان دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد حسین، تا: ۹۸۵ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: تیماج مذهب،۲۵۳گ، ۳۱سطر(۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۴–۳۸]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۱۷
آغاز: بسمله، کتاب الصلاة قوله والواجب تسع الخ لعل دلیل عدم وجوب الغیر الإجماع و الأصل؛ **انجام:** برابر جزء ۱
ج۱، همه مباحث صلاة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۷ ربیع الثانی۱۰۲۱ق؛ واقف: امیر جعفر، ۱۰۲۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۶۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۲۱–۱۱۵۵]

۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۱۳۲
متاجر تا غصب؛ کا: محمد یوسف نطنزی ابن قاسم الطبیب، تا: ۱۰۴۷ق؛ قطع: رحلی [ف: –۱۵۱]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۳۷۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر جزء ۱
جلد اول؛ خط: نستعلیق و شکسته نستعلیق، کا: شریف بن فرخ حسین، تا: چهارشنبه دهه سوم شعبان۱۰۷۲ق، جا: مشهد؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۶۲۴ص، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱۰–۱۲۲۶]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۴۳۰
آغاز در زکات افتاده و می‌رسد به پایان جهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۰۸۳ق؛ افتادگی: وسط؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۸۸گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹/۲×۲۵/۳سم [ف: ۱–۴۷۱]

۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۶۱
آغاز: بسمله کتاب الصید و توابعه و فیه مقاصد. الاول فی الاصطیاد و فیه مطلبان الاول فی شرائط الاصطیاد. یشترط ...
از صید و ذباحه تا دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد مقیم بن محمد باقر اصفهانی، تا: سه‌شنبه ۲۵ صفر۱۰۸۳ق؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ کاغذ: اصفهانی، ۴۷۸گ، ۲۵ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱–۲۲۸]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۰۵۹
از احکام وضو از کتاب طهارت تا پایان کتاب صلاة؛ خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن علی نقی حسینی قمی، تا: دهه اول ربیع الثانی۱۰۸۳ق؛ مصحح؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده شیخان ویردی زنگنه»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۸۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۸–۲۲۶]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۶۷۳
آغاز:وعدم الدلیل و هو اوضح بل اظهر وجوب الغسل ایضاً له قبل الفجر؛ **انجام:** برابر جزء ۱
ج۱، کتاب طهارت و صلات؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن نظر علی، تا: اواخر محرم۱۰۸۴ق، برای برادرش محمد زمان؛ افتادگی: آغاز (یکی دو برگ)؛ نسخه در دوشنبه سوم شوال ۱۱۵۷توسط ملامحمد رضا تصحیح و مقابله شده؛ واقف: سید اصغرزاده موسوی، اردیبهشت ۱۳۳۸؛ جلد: تیماج، ۳۵۸گ، ۲۲سطر، اندازه:

۱۸×۲۴سم [ف: ۲۱-۱۱۵۳]

۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۲۲۸-۲۶/۱۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر جزء ۱

از بحث وضوء تا آخر صلوة؛ خط: نسخ، کا: علی بن یحیی بن علی بن حدید حسینی، تا: ۱۰۸۵ق؛ واقف: میر محمد باقر بن علیرضا، ۱۱۲۳؛ جلد: تیماج، ۲۸۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۶-۳۵۶۶]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۱۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر جزء ۱

از ابتدای وضو تا انتهای صلات؛ خط: نسخ، کا: محمد شفیع بن شمسا، تا: ۲۰ ذیحجه۱۰۸۶ق؛ تملک: محمد مقیم بن محمد هاشم؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۲۹۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۸۵] و [ف: ۲۱-۱۱۵۴]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۳۷۸

آغاز: بسمله: قوله کتاب الزکوة اعلم انه ما اراد الزکوة ما هو المتعارف و المصطلح المشهور بل اراد خروج المال الواجب اصاله او المال المذکور لادخالالفطر هـ ...؛ **انجام:** و ان اعتقد الوالی عدمه و عدم فساد بترک الامر بالمعروف و النهی عن المنکر.

خط: نسخ، کا: محمد شفیع بن شمس الدین عبدالله معلم شیرازی، تا: ۱۰۸۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۷۰۳ص، ۲۵سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۱۷×۳۲سم [ف: ۱۰-۱۲۲۷]

۱۵. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه: بدون شماره

کا: محمد فاضل پسر محمد مهدی مشهدی، تا: ۱۰۹۱ق، برای علامه میرزا نقی الدین محمد رضوی [نشریه: ۷-۵۳۸]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۸۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر جزء ۱

از اول کتاب طهارت تا پایان کتاب صلاة؛ خط: نسخ، کا: صالح بن سعید، تا: اواخر جمادی الاول۱۰۹۱ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ تملک: ابوتراب بن اسدالله، فضل الله بن محمد اسماعیل حسینی تفریشی، محمد محسن بن محمد حسین به تاریخ ۱۱۷۸، محمد محسن بن محمد تقی به تاریخ ذیحجه ۱۲۶۳؛ جلد: تیماج، ۳۳۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۵-۲۳۷]

۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۱۹۵

از «الاول فی شرایط الاصطیاد» تا «والصراط السوی»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه دهه اول ربیع الاول۱۰۹۹ق؛ مقابله شده در ۱۱۱۹؛ جلد: میشن سبز، ۲۸۸گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹/۲×۲۵/۳سم [ف: ۱-۴۷۲]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۷۱۸

آغاز: الاول فی شرایط الاصطیاد الخ الاصطیاد قد یطلق علی اخذ الصید و اثبته بای وجه اتفق؛ **انجام:** برابر

از باب صید و ذباحه و اطعمه تا آخر کتاب حدود و دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن محمد جعفر قاینی، تا: ربیع الاول۱۰۹۹ق، مصحح، با این جمله: «بلغ بعض التصحیح من نسخه سقیمه بحمدالله فی ربیع الثانی ۱۱۰۵»؛ جلد: تیماج، ۲۹۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۵-۶۰۳]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۷۱۷

متاجر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: میرزا سید حسین پسر میرزا ابوالهادی؛ مهر: عبدالجلیل؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۰۷گ، ۲۷سطر(۱۲×۱۳)، قطع: خشتی، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۶-۳۴۴]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۷۳۰

طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۷۰گ، ۲۸سطر(۱۱×۱۸)، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف: ۱۶-۳۴۶]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۰۷۸/۴

کتاب صید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۸گ (۲۰۴پ-۲۱۱پ)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۸-۷۰۳]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۳۲۲

آغاز: کتاب الصید و توابعه ... بسمله قوله الأول فی شرائط الإصطیاد الخ الإصطیاد قد یطلق علی أخذ الصید و إثباته؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: عباس فخیمی، آذر ۱۳۶۲؛ جلد: مقوا، ۲۵۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۸سم [ف: ۲۱-۱۱۶۰]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۷۵۲۱

آغاز: بسمله. کتاب الصلوة و الواجب تسع الخ لعل دلیل وجوب الاجماع و الاصل مع عدم دلیل الدلیل؛ **انجام:** برابر جزء ۱

ج ۱، کتاب الصلاة؛ خط: نستعلیق تحریری خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۱۵۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۸۶]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۷۷۸۲

آغاز: جدا و علی جمیع الحشیش فتامل و غیرهما من الاخبار قال؛ **انجام:**بالکراهة للجمیع و الخلاص من الخلاف و الله یعلم والموفق لمن یعلم.

کتاب الحج، کتاب الجهاد، کتاب الامر به معروف، کتاب البیع، ... و کتاب الطهارة؛ خط: نستعلیق تحریری خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: گالینگور، ۲۴۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۸۷]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵۸۱۶

آغاز: جدا و علی جمیع الحشیش فتامل و غیرهما من الاخبار قال؛ **انجام:**فهو المناسب و الغاصب سبب و قد ثبت تقدیمه ...

از ابتدای متاجر تا اواسط کتاب الغصب؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملک: حسن بن ابی طالب، محمد نصیر؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: گالینگور، ۳۱۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۸۸]

۲۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۹۱۱
آغاز: بسمله، کتاب الزکاة الخ اعلم انه ما اراد بالزکاة ما هو المتعارف؛ **انجام:** و لکن ینبغی ذلک مع وجود غیره و عدم فساد بترک الامر بالمعروف و النهی عن المنکر لتعطیل الاحکام.
از ابتدای زکات تا پایان امر به معروف و نهی از منکر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ واقف: محمد صالح حکیم؛ جلد: تیماج، ۲۶۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۳/۵سم [ف: ۵-۲۹۸]

۲۷. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۰۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد علی حسینی در ۱۱۶۳، ابوالقاسم بن علی رضا در ۲۷ رجب ۱۲۴۰؛ قطع: وزیری [نشریه: ۷-۲۲۱]

۲۸. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه: ۲۹۵۱
کتاب الصید الی ...؛ خط: نسخ، کا: قطب الدین یزدی، تا: قرن ۱۱؛ ۹۱۳ص، ۲۰ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۱-۲۹۶]

۲۹. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه: ۲۹۵۲
جزو ۲ از کتاب الزکوة تا آخر ...؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۶۴۱ص، ۲۱ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۱-۲۹۶]

۳۰. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه: ۱۲۳
انجام: و هو اشارة الی دفع التوهم بانه اذا کان فی احدهما عقدتین أو تراب و نحوه أو فی کلیهما ...
بخشی از کتاب الصلاة و المتاجر تا بحث ربا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی برخی باعنوان «عبدالنبی» (قزوینی)؛ مهر: «عبده رضی الدین محمد الموسوی الحسینی» (بیضی)، «یأتی من بعدی اسمه احمد» (بیضی)، «عبده رضی الدین محمد الموسوی الحسینی» (بیضی)؛ تملک: عبدالنبی بن محمد تقی قزوینی به سال ۱۱۵۰ق دربغداد؛ وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: تیماج، ۲۴۲گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۶/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۷۳]

۳۱. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه: ۴۹
از تجارت تا اوایل کتاب هبه؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: سید محمد تقی بن محمد صادق موسوی، ۱۱۱۹ق؛ قطع: خشتی [چهار کتابخانه مشهد-ف: -۱۶]

۳۲. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه: ۱۱۹
کتاب الصلاة تا آغاز صلاة الجمعة؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مقابله شده؛ وقف حاجی محمد مهدی سبزواری با ۶۶ جلد کتاب دیگر بر طالبان علم؛ واقف: حاجی محمد مهدی سبزواری؛ قطع: وزیری [چهار کتابخانه مشهد-ف: -۱۷]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۱۶
آغاز:فی باب الصدقة فعرفها فی الدروس بانها عطیة؛ **انجام:**و غیرها من الأخبار مثل روایة زید الشحام.
از اوایل زکات تا نخستین برگ از کتاب حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: میرزا موسی خان، ۱۲۶۱؛ ۱۸۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲۱-۱۱۵۵]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۲۱۹
آغاز: بسمله، کتاب المتاجر و فیه مقاصد الأول فی المقدمات وفیه مطلبان الأول فی اقسامها؛ **انجام:** و لعل دلیلهم الاجماع مستنداً الی أصل بقاء الملک.
از ابتدای تجارت تا اوایل عطایا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی با رمز «م»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۲۳۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۸۹] و [ف: ۲۱-۱۱۵۸]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۱۵
آغاز: بسمله، کتاب المتاجر و فیه مقاصد الأول فی المقدمات وفیه مطلبان الأول فی اقسامها؛ **انجام:** و لعل دلیلهم الاجماع مستنداً الی أصل بقاء المال علی ملک.
از ابتدای متاجر تا اوایل عطایا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲۶۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۴گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۹سم [ف: ۲۱-۱۱۵۹]

۳۶. سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه: ۱۹
آغاز: الصلوة فی المسجد و التردد الیه و منعه عن الحج مع ورود هذه؛ **انجام:** اتم الصلوة قال اتم بعض اصحابنا یری التقصیر قال انما بفضل ذلک
جلد اول از اوایل طهارت تا اواخر صلاة؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۳۳۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [اوراق عتیق: ۲-۳۶۹]

۳۷. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه: بدون شماره
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح [نشریه: ۷-۵۱۸]

۳۸. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۱۷۶
آغاز:فاغنه و ما فی روایة اسحق بن عمار عن ابی عبدالله الحسن الاول قال قلت له اعطی الرجل من الزکوة ثمانین درهماً قال نعم؛ **انجام:**و ظاهرها عدم القضاءفی الوضوء للصلوة الفریضة و القضاء فی غیره مطلقا و هو خلاف ما ذکره الاصحاب
کتاب الخمس و الصوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ اهدایی: جواد کمالیان، ۱۳۵۴ش؛ ۱۱۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۱-۱۴۶]

۳۹. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۷۲۵
آغاز: بساطک فقد قضیت ما علیک و ایضاً روی ابن فضال عمن ذکره عنه علیه السلام قال لیکن طلبک المعیشة؛ **انجام:** فان وضع صاحب القدر قدره فی الطریق فادخل الدابة رأسها فیه ... فی طرفیها أو کان القدر فی البیت و ترک ...
کتاب المتاجر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: سید علی نجف آبادی؛ ۴۰۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۳-۵۳۸]

۴۰. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه: ۵۹
از کتاب الزکاة تا پایان امر به معروف و نهی از منکر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: محمد صالح بن عبدالواسع حسینی،

۱۱۲۳؛ ۴۰۱گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: -۵۰]

۴۱. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه: ۶۳

آغاز: السند محمد بن سنان فهی تدل علی الترک فیما نحن فیه بالطریق الاولی ولکن فعلها فی ذلک من غیر فعل الوتر؛ **انجام:** فالبحث بانه لایلزم من بطلانه یتساقط علی انه یمکن الاستدلال علی کون الرجوع مبطلا بالنص کمامر و بعد ورود ...

کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۲۳۱گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: -۵۲]

۴۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۶۹۴

کتاب متاجر تا بخشی از دیون؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ تملک: سید محمد موسوی؛ مهر: «عبده عبدالله» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۷۸گ، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۵-۱۰۵]

۴۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۳

از کتاب متاجر تا پایان دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مشکی ضربی، ۳۶ سطر (۱۴/۵×۲۳/۵) [ف: -۷۹۷]

۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۹۲۹

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم، قوله: الأول فی شرائط الاصطیاد الخ؛ الاصطیاد قد یطلق علی أخذ الصید و اثباته بأی وجه اتفق بالید و غیره من الآلة المعتادة و غیرها؛ **انجام:** برابر

از آغاز کتاب الصید و الذباحة تا کتاب دیات؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۲؛ مصحح، محشی؛ واقف: حسین بن ابوالقاسم موسوی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۳گ، ۳۵سطر (۱۳×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۳۰-۲۲۲]

۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۳۲۸

کتاب الصید تا کتاب الدیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۴۰گ، ۲۴سطر(۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۱۶-۵۱۳]

۴۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۹۴۹

آغاز: کتاب الصید و توابعه و فیه مقاصد: الاول فی الاصطیاد و فیه مطلبان: الاول فی شرائط الاصطیاد؛ **انجام:** مع عدم کونه مما یثبت بالشاهد و الیمین ایضا حیث قال فی آخر کلامه هکذا نص الشیخ فتأمل تم کتاب الشهادات و یتلوه کتاب الحدود.

مشتمل بر کتاب الصید، کتاب المیراث، کتاب القضا و شهادات؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با نشان «منه ره»، «بخطه ره» و «ع ص م»، با نشان «بلغ» مقابله شده؛ با دستخط آیت الله مرعشی نجفی (ره): «بسمه تعالی هذا کتاب شرح الارشاد للمحقق الاردبیلی و النسخة من موقوفات العلامة المیر محمدصالح الحسینی الخاتون آبادی صهر مولانا المجلسی و فی هوامشها تعالیق من المحقق الآقا جمال الدین الخوانساری حرره شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی ۱۳۹۳»؛ مهر: «یوسف ایها الصدیق ۱۲۰۵ یا ۱۲۵۰» (مربع)؛ واقف: محمد صالح بن عبدالواسع حسینی خاتون آبادی، ۱۱۲۱؛ ۳۰۲گ، ۲۱سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳۵-۳۹۲]

۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۷۸۱

آغاز: کتاب الدیون و توابعه و فیه مقاصد قوله الاول بکره الاستدانة الامع الحاجةالظاهر ان المراد بها جعل الانسان نفسه مشغولا بمال الغیر فیدخل البیع سلفا و نسیة بل نقدا ایضا

دیون تا غصب جلد ۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: محمد تقی بن محمد باقر شریف؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۲۴گ، ۲۴سطر(۱۷×۲۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۶-۳۵۹]

۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۹۸۱

آغاز: (بسمله) کتاب المتاجر و فیه مقاصد.الاول فی المقدمات؛ **انجام:** فیکون دلیلا علی جواز اخذ سقوط الحرم لنفسه فی مقام الصدق

از کتاب التجاره تا مکاتبه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، با گواهی مقابله؛ جلد: تیماج، ۳۸۷ص، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱۰-۴۲۹]

۴۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۸۵

آغاز: ... قوله وللحاکم البیع علی السفیه الخ، لعل دلیل جواز البیع للحاکم مال السفیه؛ **انجام:** وکذا لاضمان لو کان کلا ... مفرطین وجه الکفل ظاهر، هذا تم کتاب الغصب.

از کتاب ... تا اخر کتاب الغصب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۵۰گ، ۲۴۰سطر [ف: ۱-۲۲۵]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۲۱

آغاز: بسمله. و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطیبین الطاهرین الاول فی شرایط الاصطیاد الخ الاصطیاد قد تطلق علی اخذ الصید واثباته؛ **انجام:** قال لا و ذلک کما لو ان رجلا قذف الغلام لم یجلد و فیها ...

از مبحث «صید و ذباحة» تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: چرم، ۲۹۶ص، ۳۳سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف: ۴۰/۳-۲۰]

۵۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۱۱/۲-۶۰۷۸

از «فی شرایط الاصطیاد» تا «حدود»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: میرزا ابوالقاسم بن حسن رشتی قمی، ابوطالب حسینی قمی؛ کاغذ:سپاهانی،۳۴۴گ،۲۱سطر،قطع:رحلی [آستانه قم: -۱۶۲]

۵۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۴۱/۳-۶۶۰

تا نزدیک به یک چهارم حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ تملک: سید مصطفی خوانساری در قم در ربیع الثانی ۳۷۰؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۰۴گ، ۲۱سطر، قطع: وزیری [آستانه قم: -۱۶۲]

۵۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۷۸۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** وتدل علی عدم جواز شراء ارض العراق روایة ابی الربیع الشامی ایضاً عن

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ تولیت با ابوالحسن تنکابنی قزوینی با مهر: «عبده ابوالحسن الحسینی» (بیضوی)؛

واقف: حاج میرزا و حاج محمد رحیم، ۱۲۴۴ق؛ جلد: تیماج، ۴۱۵گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۴۲۷]

۵۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۴۲۸

زکاة تا امر به معروف؛بی‌کا،تا:قرن۱۱و۱۲؛قطع: وزیری [ف: -۱۵۱]

۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۳۳۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر جزء ۱

خط: نسخ، کا: عبدالله کشمیری، تا: ۱ جمادی الثانی۱۱۰۱ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۲۲۸گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۸۵] و [ف: ۲۱-۱۱۵۴]

۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۲۸۳

جزء ۱، از آغاز تا پایان صلوة؛ خط: نسخ، کا: محمد رفیع بن صفات الله نائینی، تا: پنج‌شنبه ۶ ربیع الاول۱۱۰۵ق؛ محشی؛ تملک: محمد مهدی بن محمد حسین حسینی و سپس برادرش عبدالباقی محمد بن زمان؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۹۱گ، ۲۱سطر(۱۸×۲۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۷-۲۷۸۲]

۵۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۱۶۶

از عقود و ایقاعات است، و می‌رسد به «و الاحوط التوقف»؛ خط: نسخ، کا: محمد یوسف بن محمد قاسم، تا: ۲۳ جمادی الاول۱۱۰۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۶۱گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۴/۹سم [ف: ۱-۴۷۱]

۵۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۴۷۸۸

آغاز: بسمله کتاب القضاء و فیه مقاصد الاول فی صفات القاضی و آدابه و فیه مطلبان ...

کتاب قضاء تا آخر دیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۱۱ق، در زمان حیات مؤلف؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ نسخه به خط شهید آمده که نسخه در ربیع الثانی ۱۱۱۱ق به آقا محمد هبه گردیده؛ مهر: بهاء الدین علی حسینی نجفی تفرشی «محمد نبی الله علی ولی الله»؛ جلد: مقوا، ۲۶۲گ، ۲۳ سطر (۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲-۸۹]

۵۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۴۹۰

جزء اول کتاب؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن علی نجفی، تا: ۱۳ربیع الاول۱۱۱۸ق؛ با نسخه امیر فیض الله مقابله شده؛ تاریخ وقف: ۱۱۲۵؛ جلد: مقوایی، ۳۹۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱۴-۲۷۱]

۶۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۸۴۱/۵۱

آغاز: قال المحقق المتورع مولانا احمد الاردبیلی قدس سره فی شرح الارشاد و لنختم بحث المیت بخبرین فیها بشارة لولی علی علیه السلام

بخشی از شرح الارشاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۹ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱ص (۱۰۶پ)، ابعاد متن: ۹×۲۰، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۲۰-۳۹۶]

۶۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۱۶۷

آغاز: به ایضاً حمل علی الکراهه و ان کان ظهر عباره الشیخ المفید ذوقیه؛ **انجام:** مع عدم الینه و عدم الحال الموجبه للقطیع عدالیت لعیب سابق عاده ...

از دو جزء تشکیل شده: جزء اول از کتاب طهارت تا پایان کتاب صلات است. جزء دوم از کتاب صوم تا پایان کتاب تجارت؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد شفیع ابن افلاطون اشفیری، تا: ۱۱۳۰ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: دولت آبادی، ۴۸۶گ، ۲۴سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱۴-۲۸۳]

۶۲. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه: ۲۸۶۸

جزو ... کتاب الصید و توابعه؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن مظفر دماوندی، تا: ۱۱۷۰ق؛ جلد: تیماج، ۷۰۴ص، ۲۵ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۱×۲۹سم [ف: ۱-۲۹۵]

۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۳۷۵

آغاز: بسمله، قوله کتاب الزکاة الخ اعلم انه ماالراد بالزکاة ماهو المتعارف؛ **انجام:** فالظاهر اجماعی و لانزاع فیه و کذا فی وجوب عدم تعدیة.

از کتاب زکوة تا پایان جهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی:رهبری،خرداد۱۳۷۳؛جلد:تیماج مذهب، ۲۸۹گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۸۶] و [ف: ۲۱-۱۱۵۶]

۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۳۰۹

آغاز: بسمله، کتاب المتاجر و فیه مقاصد الأول فی المقدمات و فیه مطلبان الأول فی اقسامها؛ **انجام:** فیکون دلیلاً علی جواز أخذ ملقوط الحرم لنفسه فی مقام التصدق و ذلک غیر بعید.

ج۳، از ابتدای متاجر تا انتهای لقطه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۱۸۰گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۸۸] و [ف: ۲۱-۱۱۵۷]

۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۵۳۷

آغاز: بسمله، کتاب المتاجر و فیه مقاصد الأول فی المقدمات و فیه مطلبان الأول فی اقسامها؛ **انجام:** فیکون دلیلاً علی جواز أخذ ملقوط الحرم لنفسه فی مقام التصدق و ذلک غیر بعید.

ج۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: خان بابا مشار، خرداد ۱۳۴۵؛ جلد: میشن مذهب، ۱۸۸گ، ۳۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲۱-۱۱۵۷]

۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۳۰۲

آغاز: بسمله، قوله قدس سره کتاب الصید و توابعه و فیه فصول ... الإصطیاد قد یطلق علی أخذ الصید و إثباته بای وجه اتفق بالید و غیرها من الآلة المعتادة و غیرها؛ **انجام:**و لکن لیس مما یستلزم الشهادة ... بل یجوز باعتبار الفضولی أیضا عند القائل به و لکن لایتصرف.

مشتمل بر صید و ذباحه، أطعمه و أشربه، ارث قضا و شهادات؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۱۷۵گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۹۰] و [ف: ۲۱-۱۱۶۱]

۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۵۰۴

آغاز: بسمله، الحدود و فیه مقاصد، الزنا ایلاج الخ المراد بالزنا دخول ذکر انسان فی فرج امراة؛ **انجام:** و لکن فی بعض الروایات و له القصاص فی الجراحات ثم القتل ان تعدد الضربات فتأمل ... قد وصل الکلام الی هنا یوم الأحد ثانی شهر صفر بالخیر و الظفر فی النجف الأشرف المشرف سنة خمس و ثمانین و تسعمایة.
از ابتدای حدود تا انتهای دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: شیخ عبدالله نورانی، خرداد ۱۳۳۴؛ جلد: تیماج، ۲۱۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۸سم [ف: ۲۱-۱۱۶۲]

۶۸. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه: ۳۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر جزء ۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: گویا قرن ۱۳؛ مصحح، مقابله شده از روی نسخه مؤلف، به استناد: «قد بلغ کتاب الصلوة من اوله الی آخر من نسخه ناسخ المنصف تصحیحاً الی مازاغ فیه البصر و حسن عند النظر»، محشی منقول از: جوامع، منه و یا رمز «۱۲»؛ مهر: «وقف کتابخانه مدرسه مرحوم حاج محمد ابراهیم، اراک»؛ ۲۷۱گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸سم [دو کتابخانه اراک: -۵۷]

۶۹. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه: ۵۰۹
آغاز: اولین عنوان موجود در سطر ۱۲ صفحه اول: قوله: و المحرم ما اشتمل علی وجه قبیح الخ. هذا هو القسم الخامس من الاقسام الخمسة للتجارة؛ **انجام:** آخرین عنوان موجود در صفحه ماقبل آخر: قوله الاول فی الهیئة اعلم ان الظاهر ان الهیئة لها اطلاقان عام و خاص مثل الضمان للاول ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «محمد بن محمد حسین رضوی» (چهارگوش)؛ واقف: محمد رضوی خراسانی، ۱۲۸۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۹۹گ، ۲۰سطر (۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: -۴۱۷]

۷۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۱۴
آغاز: بسمله، قول فالوضوء یجب للصلوة و الطواف الواجبین؛ **انجام:**و رواه الکلینی عن عمار السابا طی عن الصادق علیه السلام
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۱۵گ، ۲۹سطر (۱۱×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۹۶]

۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵۹۹۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر جزء ۱
موجودی از طهارت، مبحث وضو تا اواخر صلات مسافر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۸۶]

۷۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۶۳-۳/۸۳
آغاز: بسمله وفیه مقاصد المقصد الاول فی المقدمات وفیه مطلبان الاول فی اقسامها وتنقسم بانقسام الاحکام الخمسة فالواجب منها مااضطر الانسان الله فی المباح والمستحب ماقصد به التوسعة عل العیال والصدقة علی المحاویج ... قوله وتنقسم بانقسام الاحکام الخمسة هذا قسم العقود اعلم انه لاخلاف؛ **انجام:** وقد تقدمت نقل حسنة عمر بن یزید ومحمد بن مسلم
قسم متاجر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۱۰۴گ، ۱۸-۱۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۶۷]

۷۳. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۳
از آغاز کتاب الصید و الذباحة تا پایان دیات و جنایات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۴۷گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [کتابخانه های گلپایگان: ف: -۳۷]

۷۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۱۳۹/۲-۳۱/۱۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** وفی السند مع الارسال وضعف مصادف اسحق بن عمار ولایضر
طهارت وصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشان«منه ره»، مصحح؛ جلد: مقوایی، ۶۱گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۶-۳۵۶۶]

۷۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۰۹۰-۲۱/۱۰
آغاز: بسمله وفیه مقاصد الاول فی المقدمات وفیه مطالبالاول فی اقسامها وتنقسم بانقسام الاحکام الخمسة والواجب فیها مااضطر الانسان الیه؛ **انجام:** وجوبه القبول للایجاب بحیث یعد جوابا الخ وبالجملة صریح فی کلامهم ذلک ولعل دلیلهم الاجماع مستنداً الی اصل بقاء المال علی ملک تم
از کتاب تجارت تا آخر کتاب الهبة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۸گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۶-۳۵۶۵]

۷۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۶۰۱-۲۳/۱۲۱
آغاز: بسمله الحمدلله والصلوة علی خاتم النبیاء ... وفیه مقاصد ... فی الزنا ذکر انسان حتی یغیب الحشفة فی فرج امرأة او دبر محرمة من غیر سبب مبیح ولاشبهة ویشترط فی الحد العلم بالتحریم؛ **انجام:** برابر
حدود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۶۶]

۷۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۳۷/۱
از صلاة تا پایان جهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: محمد علی بن محمد باقر موسوی در ۱۳۱۸؛ جلد: تیماج، ۴۶۱گ، ۳۰ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: -۶۵۳]

۷۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۳۷/۲
از متاجر تا پایان دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: محمد علی بن محمد باقر موسوی در ۱۳۱۸؛ جلد: تیماج، ۳۹۶گ، ۳۵ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: -۶۵۳]

۷۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۱۷/۱-۶۰۸۴
از «متاجر» تا «میراث»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۶سطر، قطع: رحلی [آستانه قم: -۱۶۲]

۸۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۳۰-۵/۲۰
آغاز: بسمله کتاب المتاجر وفیه مقاصد المقصد الاول فی المقدمات وفیه مطلبان الاول: فی اقسامها؛ **انجام:** لما تقدم مراراً

علی القول بلزوم الاجرة فی کل صورة ماعین له شیئاً معلوماً وفسد تم
کتاب المتاجر تا مضاربه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۲۰۵ق؛ محشی با نشان«منه رحمه الله»؛ جلد: تیماج، ۲۸۹گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹×۲۸/۵سم [ف: ۶-۳۵۶۵]

۸۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۲۹-۵/۱۹

آغاز: بسمله حمدله وصلاة. قوله کتاب الزکوة اعلم أنه ما أراد بالزکوة ما هو المتعارف والمصطلح المشهور بل اراد اخراج المال الواجب اصالة؛ **انجام:** لاینبغی ذلک مع وجود غیره وعدم فساد بترک الامر بالمعروف والنهی عن المنکر بتعطیل الاحکام
جلد ۲ کتاب الزکاة تا آخر امر بمعروف ونهی از منکر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۶-۳۵۶۶]

۸۲. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه: ۲۳۰

از کتاب الصید و الذباحة تا پایان کتاب القضاء و الشهادات؛ خط: نسخ، کا: سید اسماعیل، تا: ۱۲۱۸ق؛ جلد: تیماج، ۲۴۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۸۶]

۸۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۹۰۹

از کتاب صید تا پایان دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی طباطبائی، تا: جمعه ۲۱ ذیقعده۱۲۲۲ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۲۸۹گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۲۳-۸۹]

۸۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:**برابر جزء ۱
از ابتدای طهارت -مبحث وضو- تا پایان کتاب الصلوة؛ خط: نسخ، کا: محمد اصفهانی ملقب به «آقا بابا»، تا: ۱۲۲۳ق؛ مصحح؛ تملک: مسیح استرابادی با مهر «عبده الراجی مسیح» (بیضی)، لطفعلی بن محمد کاظم به سال ۱۳۲۳ با مهر «لطفعلی بن محمد کاظم» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۲۱گ، ۲۸سطر (۱۲/۵×۲۰)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱۳-۱۴]

۸۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۲/۱

ج ۱، از طهارت تا پایان صلاة؛ خط: نسخ، کا: فراشاهی، حفیظ بن محمد رضا، تا: ربیع الثانی۱۲۲۴ق؛ تملک: عبدالله بن شیخ احمد زین الدین [احسائی] با تاریخ ۱۲۴۴، محمد تقی بن محمد جعفر که از حراج میرزا رضای مستوفی در نجف به سال ۱۲۶۱ خریده؛ جلد: تیماج سرخ، ۲۵ سطر (۱۲/۵×۳۰/۵) [ف: -۷۹۶]

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۲/۲

جلد ۲، از زکاة تا پایان احیاء موات؛ خط: نسخ، کا: فراشاهی، حفیظ بن محمد رضا، تا: چهارشنبه ۲۳ محرم۱۲۲۵ق [ف: ۷۹۶]

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۲/۳

از آغاز کتاب متاجر تا پایان اطعمه واشربه؛ خط: نسخ، کا: فراشاهی، حفیظ بن محمد رضا، تا: ۱۲۲۵ق [ف: -۷۹۶]

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۲/۴

از آغاز میراث تا پایان دیات؛ خط: نسخ، کا: فراشاهی، حفیظ بن محمد رضا، تا: ۱۲۲۶ق [ف: -۷۹۶]

۸۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۰۷۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر جزء ۱
از کتاب طهارت تا کتاب صلات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۶ق؛ محشی؛ جلد: تیماج عنابی، ۳۵۴گ، ۱۹سطر (۱۴/۵×۸/۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۴-۲۰۱]

۸۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۱۴-۵/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر جزء ۱
از اول کتاب تاآخر کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمد علی ریزی لنجانی، تا: غره ربیع الثانی۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۰گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۶-۳۵۶۶]

۸۸. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۶۷۹

از آغاز کتاب الطهارة تا پایان جزء اول؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمد علی ریزی، تا: غره رجب ۱۲۲۷ق؛ واقف: پول عبدالرحیم حسن آبادی؛ ۱۷۵گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲-۴۹۹]

۸۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۹۸-۳/۱۸

آغاز: بسمله وفیه مقاصد المقصد الاول فی المقدمات وفیه مطلبان الاول فی اقسامها وتنقسم بانقسام الاحکام الخمسة هذا قسم العقود اعلم انه لاخلاف فی رجحان الکسب والطلب للرزق؛ **انجام:** للرزق و جوابه القبول للایجاب بحیث یعد جوابا الخ وبالجملة صریح فی کلامهم ذلک ولعل دلیلهم الاجماع مستنداً الی اصل بقاء المال علی ملک
کتاب التجارات؛خط: نسخ، کا: احمدبن محمد، تا: ۱۲۳۱ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۹گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۶-۳۵۶۵]

۹۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۸۸۴

آغاز:قوله: کتاب الزکوة الخ، انه ما اراد بالزکوة هنا ما هو المتعارف و المصطلح المشهور، بل اراد اخراج المال الواجب اصالة او المال المذکور؛ **انجام:**ولکن لاینبغی ذلک مع وجود غیره و عدم فساد بترک الامر بالمعروف و النهی عن المنکر و تعطیل الاحکام. تمت الکتاب ...
مباحث زکات، صوم، حج و جهاد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسن، تا: ۱۲۳۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸۴گ، ۲۶سطر (۱۳×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۳-۴۰۳]

۹۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۴۳۲/۱۶

آغاز: کتاب اللقطة و ذلک غیر بعید کما فی الکفارة و قد تقدمت الروایة فی ذلک؛ **انجام:** فصاحب الدابة ضامن بالمعنی الذی تقدم و کذا لا ضمان لو کان کلا هما مفرطین، وجه الکل ظاهر
بخشی از کتاب لقطه تا پایان کتاب غصب؛ خط: نسخ، کا: احمد فرزند علی مختار، جرفادقانی (گلپایگانی)، تا: ۱۲۳۱ق؛ ۱۲گ (۳۵۴-۳۶۵)، ۳۰سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲۹-۵۴]

۹۲. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۱۳

صید و ذباحه تا دیات؛ خط: نسخ، کا: هادی بن حمید، تا: ۱۲۳۱ق [ف: -۷۹]

۹۳. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه: بدون شماره
از کتاب متاجر تا کتاب عطایا؛ کا: محمد اسماعیل بن محمد حسن، تا: رجب۱۲۳۲ق [ف: -۲۴]

۹۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۸۷/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر جزء ۱
خط: نسخ، کا: میرزا محمد بن علی اکبر، تا: ۲۵ ذیحجه۱۲۳۴ق؛ ۱۸۳گ (۱پ-۱۸۳پ)، ۳۱ سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱۶-۵]

۹۵. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۷۹۸
آغاز: کتاب البیع و التجارة و فیه مقاصد، الاول فی مقدمات و فیه مطلبان، الاول؛ **انجام:** و لعل دلیلهم الاجماع مستندا الی اصل بقاء المال علی ملک المالک
خط: نستعلیق، کا: محمود بن علی بن ملک محمد، تا: ربیع الثانی۱۲۳۸ق؛ حواشی به خط محمد حنیفه عفی عنه؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۱گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۱×۲۹سم [ف: ۲-۴۲۸]

۹۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۵۸
از کتاب الصید تا پایان کتاب الحدود و الدیات؛ خط: نسخ، کا: صفر علی بن اسماعیل صباغ نجف آبادی، تا: سه‌شنبه۱۱رمضان۱۲۳۹ق؛ ۳۳۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۲-۴۲۶]

۹۷. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه: ۲۸۵۲
جزو اول؛ خط: نسخ، کا: محمد جعفر، تا: ۱۲۴۰ق؛ ۴۷۳ص، ۳۰ سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱-۲۹۵]

۹۸. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه: ۵
از بحث وضوء تا پایان کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، کا: ابوتراب بن احمد بن علی نقی کاشانی، تا: جمعه ۲۱ صفر۱۲۴۰ق؛ ۱۶۷گ، ۳۰سطر [ف: -۱۱]

۹۹. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه: ۴۱
از کتاب الصید تا پایان دیات؛ خط: نسخ، کا: حسن بن رجبعلی کاشانی، تا: یک‌شنبه ۹ ربیع الثانی۱۲۴۱ق؛ ۲۶۲گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: -۴۲]

۱۰۰. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه: ۲۶۲
آغاز: بسمله قوله کتاب الزکوة الخ. اعلم انه ما اراد الزکوة ما هو المتعارف و المصطلح المشهور بل اراد الخروج المال الواجب اصالة و المال المذکور لادخال الفطرة و الخمس فیها. قال و النظر فی امور ثلاثة الاول فی زکوة المال و الثانی فی زکوة الفطرة و الثالث فی الخمس، ثم اعلم؛ **انجام:** و عدم فساد بترک الامر بالمعروف و النهی عن المنکر بتعطیل الاحکام.
از اول زکوة تا آخر امربه معروف و نهی از منکر.تذکر: در فهرست، کتاب با عنوان «شرح قواعد الاحکام» و بدون مؤلف آمده که با توجه به آغاز نسخه نام مؤلف و کتاب معلوم گشت، نسخه قابل اعتنایی است؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق؛ مهر: «عبدالراجی محمد حسین الرضوی» (چهارگوش)؛ واقف: محمد حسین رضوی، ۱۲۸۳ق؛ جلد: تیماج، ۳۱۷گ، ۲۰سطر (۱۲×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: -۲۲۷]

۱۰۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه: ۱۶۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر جزء ۱
خط: نسخ، کا: محمد علی بن عبدالکریم موسوی، تا: دوشنبه ۲۶ ربیع الثانی۱۲۴۲ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح؛ مهر: محمد رضوی «عبده محمد الرضوی» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج، ۳۱۵گ، ۲۳سطر (۱۱×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: -۱۵۲]

۱۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۱۴۶
آغاز: بسمله، کتاب الزکاة الخ اعلم انه مااراد بالزکاة المتعارف؛ **انجام:** و لعل دلیلهم الاجماع مستنداً الی أصل بقاء المال علی ملک.
از ابتدای زکات تا انتهای غصب و اندکی از اوایل عطایا؛ خط: نسخ، کا: آقا بابا شهمیرزادی، تا: یک‌شنبه ۲۴ ذیقعده۱۲۴۶ق؛ به پیشنهاد علامه میرزا موسی نگاشته؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۳۰۳گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۸۷] و [ف: ۲۱-۱۱۵۸]

۱۰۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۲۹۳
از کتاب الصید و الذباحه تا پایان کتاب الدیات؛ خط: نسخ، کا: خوانساری، عبدالله بن محمد سعید، تا: ۱۲۴۷ق؛ ۴۲۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۰۸]

۱۰۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۸۴۳
کتاب التجارة؛ خط: نسخ زیبا، کا: خوانساری، عبدالله بن محمد سعید، تا: دوشنبه ۱۵ صفر۱۲۴۷ق؛ ۳۹۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۶۳۱]

۱۰۵. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۶۱۷
از آغاز بحث وضوء کتاب الطهارة تا پایان امر به معروف و نهی از منکر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۸ق؛ ۲۸۵گ، ۳۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۲-۴۵۰]

۱۰۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۴۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لکن لاینبغی ذلک مع وجوده غیر عدم فساد بترک الامر بالمعروف و النهی عن المنکر بتعطیل الاحکام، قد تمت
خط: نسخ، کا: علی بن محمد علی حسینی، تا: ۶رمضان۱۲۴۸ق؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۲۰گ، ۳۳سطر(۱۱/۵×۲۰)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱-۱۷۹]

۱۰۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۲۶۳
آغاز: برابر
کتاب طهارت وصلوة؛ خط: نسخ خوب، کا: جعفر بن محمد حسین کاشانی، تا: ۱۲۵۰ق؛ محشی از مؤلف؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۱۵۵ص، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱-۴۴۲]

۱۰۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۱۰۰
آغاز: بسمله، قوله کتاب الزکاة الخ اعلم انه ما اراد بالزکاة ما هو

المتعارف؛ **انجام:** بل يجب هذا مع عدم اضطرار الجاير له و اما معه فالظاهر اجماعی و لانزاع فيه و كذا فی وجوب عدم تعدية.
از زكات تا پايان جهاد؛ خط: نسخ، كا: زينی بن بانی بن زينی نجفی، تا: شنبه ۲۰ ذيقعده۱۲۵۲ق؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ جلد: مقوا، ۲۴۸گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۱-۱۱۵۶]

۱۰۹. قم؛ فيضيه؛ شماره نسخه: ۱۲۵

متاجر تا لقطه؛ خط: نسخ، كا: ابوالقاسم بن حاج عبدالرحيم كاشانی آرانی، تا: ۱۲۵۲ق؛ تملك: حاج ملا محمد فرزند حاج ملا احمد نراقی؛ ۱۶۳گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف:۱-۲۲۸]

۱۱۰. كاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه: ۲۲

آغاز: بسمله، كتاب الصيد وتوابعه وفيه مقاصد الاول فی شرايع الاصطياد الخ، الاصطياد قد يطلق علی اخذ الصيد واثباته بای وجه اتفق باليد وغيرها من الإلة المعتادة وغيرها؛ **انجام:** وقد مر ايضا دليل دخول الاضعف فی الاقوی فلو جرح جراحات متعددة فمات بالسراية او قتل قبل ان يندمل تلك الجراحات تداخلت فی النفس ای ليس عليه الا النفس دية او قصاصاً ... تمت
از ابتدای كتاب الصيد و الذباحة تا انتهای كتاب؛ خط: نسخ، كا: ابوالقاسم بن ملا عبدالرحيم آرانی كاشانی(كتاب الديات)، مهدی بن محمدحسين آرانی كاشانی(كتاب الصيد)، تا: ۱۲۵۳-۱۲۵۴ق؛ مهر: محمد بن احمد النراقی «عبده الراجی محمد بن احمد» (بيضوی)؛جلد:تيماج،۲۰۱گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف مخ]

۱۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۹۸۰

از صيد و ذباحة تا پايان؛ خط: نسخ، كا: علی بن محمد قاسم خوانساری، تا: ۱۲۵۴ق؛ دارای سه سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: تيماج، ۴۹۰ص، ۳۰سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱۰-۴۲۹]

۱۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۱۰۲

آغاز: بسمله، كتاب الحدود و فيه مقاصد المقصد الأول فی الزنا و فيه فصول الفصل الأول قوله الزنا ايلاج الخ المراد بالزنا دخول؛ **انجام:** برابر
از ابتدای حدود تا انتهای ديات؛ خط: نستعليق، كا: محمد اسماعيل بن محمد ابراهيم، تا: ۷ شوال۱۲۵۶ق؛ اهدايی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تيماج، ۱۸۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰/۸×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۸۹] و [ف: ۲۱-۱۱۶۰]

۱۱۳. قم؛ مركز احياء؛ شماره نسخه: ۲۵۲۹

آغاز: كتاب المتاجر و ينقسم بانقسام الاحكام الخمسة الخ هذا قسم العقود اعلم انه لا خلاف فی رجحان الكسب؛ **انجام:** ولكن فی بعض الروايات له القصاص فی الجراحات ثم القتل ان تعدد الضربات فتأمل هذا آخرما اردنا.
كتاب المتاجر تا پايان ديات؛ خط: نسخ، كا: احمد بن علی خونساری (پايان كتاب المتاجر)، علی اصغر بن زين العابدين نجف آبادی (پايان كتاب ديات)، تا: ۱۲۵۷ق؛ مصحح؛ مهر: «يارفيع الدرجات» (مربع)؛ جلد: تيماج، ۳۸۶گ، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۸]

۱۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۵۵۴

آغاز: بسمله، كتاب الصيد و توابعه و فيه مقاصد: الاول فی الاصطياد و فيه مطلبان؛ **انجام:** برابر
از شرح كتاب صيد تا آخر باب احكام بمعنای اخص؛ خط: نستعليق، بی‌كا، تا: ۱۲۶۰ق، جا: نجف اشرف؛ مهر: ناصرالدين شاه؛ ۲۱۶گ، ۳۵سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۴۹]

۱۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۱۳۰

آغاز: كتاب الصيد و توابعه ... بسمله قوله الأول فی شرائط الإصطياد الخ الإصطياد قد يطلق علی أخذ الصيد و إثباته؛ **انجام:** برابر
كتب صيد و ذباحه، أطعمه و أشربه، ارث، قضا و شهادات، حدود، قصاص (جنايات) و ديات؛ خط: نسخ، بی‌كا، تا: دهه آخر ذيقعده ۱۲۶۳ق؛ اهدايی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: ميشن مذهب، ۲۰۴گ، ۳۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۸۹] و [ف: ۲۱-۱۱۵۹]

۱۱۶. قم؛ گلپايگانی؛ شماره نسخه: ۷۶۸۱-۵۲/۲۱

آغاز: بسمله؛ قوله الاول فی شرايط الاصطياد الخ الاصطياد قد يطلق علی اخذ الصيد
از كتاب الصيد تا ديات؛ خط: نسخ، كا: محمد بن علی بن محمد خوانساری، تا: شوال۱۲۶۴ق؛ ۲۱۸گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۶-۳۵۶۷]

۱۱۷. مشهد؛ ميبدی؛ شماره نسخه: ۲۸۷

كتاب صيد تا ديات؛ خط: نسخ، بی‌كا، تا: ۲۹ صفر۱۲۶۴ق؛ ۲۴۸گ، ۳۵سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۲-۲۸]

۱۱۸. اراك؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۲۳۳

خط: نسخ خوب، كا: خوانساری، ابوالحسن بن عبدالله، تا: چهارشنبه ۲۲ شعبان۱۲۶۶ق؛ ۳۶۰گ، ۳۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۲-۳۱۶]

۱۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۰۳/۲۱

آغاز: و لنختم البحث بخبرين فيها بشارة لولی عليه السلام احدهما ما فی رواية زيد الشحام؛ **انجام:** فيسر نا بادخال السرور علی المومنين من شيعتنا فكن منهم يا محمد
بخشی است از كتاب طهارة؛ خط: نسخ، بی‌كا، تا: ۱۲۶۷ق؛ ۴ص (۲۶۱-۲۶۴)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۹-۳۰۴]

۱۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۴۲

آغاز وانجام: برابر
از طهارة تا عطايا و از صيد و ذباحه تا ديات؛ خط: نسخ، كا: محمد بن علی خوانساری، تا: جمعه ۸ ذيقعده۱۲۷۲ق؛ اين نسخه چاپ سنگی تهران است، به دستور حاج محمد تقی بن مولا محمد حسن خوانساری، محشی، اين چاپ در جزء يكم (طهارة و صلوة) از روی نسخه جمال الدين بن حسين خوانساری از روی نسخه درست شده روزگار اردبيلی شده و از طهارة تا عطايا و از صيد و ذباحه تا ديات است؛ جلد: تيماج، ۵۳۴گ، ۴۱سطر

(۱۵×۳۰)، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف: ۵-۲۰۰۰]

۱۲۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۵۶۸

آغاز: قوله کتاب الزکاة الخ اعلم انه ما اراد بالزکاة هنا ما هو المتعارف و المصطلح المشهور؛ **انجام:** و عدم فساد بترک الامر بالمعروف و النهی عن المنکر بتعطیل الأحکام

کتاب الزکاة تا پایان امر به معروف و نهی از منکر؛ خط: نسخ، کا: محمد حسن بن عبدالله کاتب، تا: ذیقعده۱۲۸۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۸]

۱۲۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۱۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر جزء ۱

از بحث وضو تا پایان صلاة المسافر؛ خط: نسخ، کا: محمد حسن بن ملاعبدالله، تا: ۱۲۸۴ق؛ مصحح؛ مهر: «عبده الراجی اسدالله بن محمد باقرالموسوی» فرزند حجةالاسلام شفتی (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۵۳گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۸]

۱۲۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۱۸۱

آغاز: کتاب القضاء و فیه مقاصد الاول فی صفات القاضی و آدابه و فیه مطلبان الاول یشترط فیه البلوغ و العقل و الایمان و العدالة و طهارة المولد؛ **انجام:** و یعلم منه حال المیت فی المرتبة الثالثة و ما زادوا الیه أشار بقوله و کذا البحث لو تضاعف و هو الظاهر فافهم.

کتاب القضاء تا پایان میراث؛ خط: نسخ، کا: محمد حسن بن ملاعبدالله، تا: سه‌شنبه ۱۶محرم۱۲۸۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۲۳گ،۳۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۸]

۱۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۸۰۷-۵۳/۱۷

آغاز: کتاب التجارة المتاجر و فیه مقاصد الاول فی المقدمات و فیه مطلبان

از کتاب التجارة تا اواخر المقصد السابع فی اللقطة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی تا، ۱۸۵گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۶-۳۵۶۵]

۱۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۸۵۹

آغاز:بسمله، کتاب الزکوة، اعلم انه ما اراد بالزکوة ما هو المتعارف و المصطلح و المشهور، بل اراد الخروج المال الواجب اصالة او المال المذکور لادخال الفطرة و الخمس فیها. قال: و النظر فی امور ثلاثة، الاول فی زکوة المال و الثانی فی زکوة الفطر و الثالث فی الخمس؛ **انجام:**و ان اعتقد الوالی عدمه و انه نیابة للامام ولکن لاینبغی ذلک مع وجود غیره و عدم فساد بترک الامر بالمعروف و النهی عن المنکر بتعطیل الاحکام. قد اتفق الفراغ ...

مباحث کتاب الزکوة، کتاب الصوم، کتاب الحج و کتاب الجهاد؛ خط: نسخ، کا: جیلانی یزدی، محمد علی بن اسماعیل، بی‌تا، به دستور آقا محمد جعفر بن آقا محمد علی بن آقا محمد باقر بهبهانی؛ مصحح؛ مهر: «... ابن محمد» (بیضی)؛ جلد: مقوا، ۳۶۹گ، ۲۱سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۳-۳۷۴]

۱۲۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۱۶۹۴

آغاز: القبول بعد ما یدل علی الایجاب لم یدخل فی الضمان؛ **انجام:** قوله ثم انه ان ضربه یضربه للتأذیب و اصلاحه او فعله حراماً ... رسول الله (ص).

خط: نسخ، بی‌کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «ماشاء الله لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم»؛ جلد: تیماج، ۲۴ سطر (۱۱×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۲-۵۶۲]

۱۲۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۲۴۰۵

از کتاب تجارت تا اواخر غصب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی تا؛ مصحح؛ تملک: محمد مهدی بن سید محمد رضوی خراسانی؛ جلد: تیماج، ۲۳ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲-۲۴۵]

۱۲۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۲۴۰۶

از کتاب زکوة تا اواخر مقصد پنجم در امر بمعروف و نهی از منکر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی تا؛ مصحح؛ تملک: محمد مهدی بن سید محمد رضوی خراسانی؛ مهر: «عبده محمد هادی الحسینی»، «المتوکل علی الله الغنی عبده صدرالدین الموسوی ۱۲۱۴ هـ ق»؛ ۲۸ سطر (۱۳/۵×۲۰)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۲-۲۴۶]

۱۲۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۸۸۳۶

از حدود تا آخر دیات؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی تا؛ افتادگی: آغازوانجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۰ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۲۴۶]

۱۳۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۲۴۰۸

از ارث تا اواخر شهادات؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: فرج الله «الواثق بالله عبده فرج الله»؛ جلد: تیماج، ۱۹ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۲-۲۴۷]

۱۳۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۱۳۸

نسخه اصلی:کتابخانه موزه بریتانیا ـلندن۸۴۰۷ کتب شرقی. از آغاز کتاب الزکاة تا اواخر کتاب الامر بالمعروف و النهی عن المنکر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ ۶۳۷ص [عکسی ف: ۳-۴۱۸]

۱۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۷۷۴

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۱/۵×۳۲سم [رایانه]

۱۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۹۲۰

آغاز: بسمله. کتاب التجارة و فیه مقاصد الاول فی المقدمات و فیه مطلبان الاول فی اقسامها و ینقسم بانقسام الاحکام الخمسه هذا قسم العقود اعلم انه لاخلاف فی رحجان؛ **انجام:** الحاصل بینهما لمن حین حصول النماء و هوظ کتاب الدیون و توابعه و فیه مقاصد الاول ...

کتاب التجارة یا المتاجر. متن این نسخه در تطبیق با نسخه شماره ۱۴۱۵۲ ع خلاصه شده ولی شرح آن کاملاً تطبیق می‌کند؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: گالینگور، ۱۱۵گ، ۲۳سطر (۱۰×۱۸/۵)، اندازه: ۱۵×۲۳/۸سم [رایانه]

۱۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۷۲۸

آغاز: الزنا ای ایلاج الخ صار المراد بالزنا دخول ذکر الانسان فی فرج امراه قبلا او دبرا محرمة بالاصالة من غیر سبب یبیح من العقد و الملك؛ **انجام:** و کذا البحث لو تضاعف و هذا ظاهر تمت المواریث و بعدها کتاب القضاء.

حدود و دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، مقابله شده؛ تملك: ملا عبدالحسین، حاج میر محمد حسین حاج کاظم؛ جلد: مقوا، ۲۰۱گ، ۲۲ سطر(۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱۶-۳۴۶]

۱۳۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۰۹

آغاز: بسمله. کتاب المتاجر وفیه مقاصد. المقصد الاول فی المقدمات وفیه مطلبان الاول فی اقسامها و ینقسم بانقسام الاحکام الخمسة الخ هذا قسم ضم العقول. اعلم انه لاخلاف فی رجحان الکسب؛ **انجام:** وجوابه القبول للایجاب بحیث یعد جوابا وبالجملة صرح کلامهم ذلك ولعل دلیلهم الاجماع مستنداً الی اصل بقاء المال علی ملك.

از متاجر تا ودیعه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: آیت الله محمد مقدس اصفهانی؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۶گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۸]

۱۳۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۷۴۵

آغاز: کتاب المتاجر وفیه مقاصد الاول فی المقدمات وفیه مطالبان الاول فی اقسامها وتنقسم بانقسام الاحکام الخ هذا قسم العقود اعلم انه لاخلاف فی رجحان الکسب والطلب للرزق فی الجملة خصوصاً؛ **انجام:** نعم لواقربانه ماله واشهد البینة بذلك فلا تسمع دعواه ولابینة التنافی مع امکان السماع لدعوی الغلط والنسیان وهو بعید جداً ومع البینة یمکن السماع ویتعارضان والظاهر ایضا بعید للرجحان بالظاهر والبیع فتامل قوله

متاجر تا عطایا؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد:تیماج، ۵۲۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف مخ: ۴-۱۷۰۸]

۱۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۱۵۲

آغاز: بسمله، کتاب المتاجر و فیه مقاصد الأول فی المقدمات وفیه مطلبان الأول فی اقسامها و تنقسم بانقسام الاحکام الخمسة.؛ **انجام:** قد ثبت کونه عنده حیا و لابد له من اثبات رده الیه کذلك فهو مدعی و صاحبه منکر ...

از کتاب متاجر تا اواخر کتاب اجاره؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: اصفهانی، ۳۳۹گ، ۲۵سطر (۱۲/۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۸-۷۱]

۱۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۹۸۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر جزء ۱

طهارة و صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۱۹گ، ۲۵سطر (۱۲/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۸-۴۷۲]

۱۳۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۴۶۲

آغاز: فی المنتهی فی حل المصحف و فی کل ما ذکر ... و الغسل یجب الخ دلیل وجوب الغسل؛ **انجام:** برابر جزء ۱

از کتاب طهارت تا پایان کتاب صلاة، مبحث وضو در ابتدای کتاب طهارت را ندارد و از مبحث غسل تا پایان کتاب صلاة را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با امضای «منه قدس سره»؛ جلد: تیماج، ۱۹۰گ، ۳۰ سطر (۱۲×۲۰)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۲-۲۸۶]

۱۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۶۶۴۱

آغاز: بسمله. الاول فی شرایط الاصطیار قدیطلق علی اخذ الصید و اثباته بای وجه اتفق بالیرو غیرها؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، تملك: محمد کاظم [رایانه]

۱۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۶۷۲

آغاز: به ملائکتی ما ذاله قال فیقول الملائکة یا ربنا؛ **انجام:** و کذا فی وجوب عدم تعدیته ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۱۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۲۸۴

از متاجر تا دیات؛ خط: نسخ، کا: بهاء الدین محمد بن حسن سپاهانی، بی‌تا؛ تملك: محمد مهدی و برادرش با مهر «عبدالباقی حسینی»، محمد بن زمان؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۸۴۶گ، ۲۰سطر (۹×۱۱)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۷-۲۷۸۲]

۱۴۳. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۶۲

آغاز: ... قوله والغسل یجب دلیل وجوب الغسل لما وجب له الوضوء من الصلوة و الطوائف کانه الآیة ...

جلد اول کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: گالینگور، ۲۸۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: -۱۳۹]

۱۴۴. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه: بدون شماره

کتاب المتاجر و الدیون؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [تراثنا: س۱۸ش۱و۲-۲۲۹]

۱۴۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۴۰۲

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: مظفر بن محمد، بی‌تا؛ مصحح؛ تملك: میرسید احمد بن میرعلیرضا خاتون آبادی، امانت نزد صدرالدین محمد شیرازی؛ اندازه: ۲۰×۳۲سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۷]

۱۴۶. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه: ۱۶۵

طهارت تا امر به معروف؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [چند نسخه-ف: -۳۳۶]

۱۴۷. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه: ۲۹۲۷

کتاب المتاجر؛ خط: نسخ، کا: محمود بن شیخ حسن بن جمعه نجفی، تا: ربیع الثانی؛ ۷۲۲ص، ۲۰ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۱-۲۹۵]

۱۴۸. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۲۱۶

آغاز: کتاب المتاجر و فیه مقاصد: الأول فی المقدمات و فیه مطالب؛ **انجام:**فهو المناسب و الغاصب سبب و قد ثبت تقدیمه ...

ازاول کتاب المتاجر تا اواسط الغصب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «حسن عفی عنه» و «ابوطالب طاب ثراه»؛ تملك: ابن أبی طالب نراقی؛ ۳۳۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶/۵سم [مؤید: ۱-۲۰۵]

۱۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۱۲

آغاز: قوله کتاب الزکوة الخ اعلم انه ما اراد بالزکوة ما هو المتعارف و المصطلح المشهور؛ **انجام:** بتعطیل الاحکام

موجودی نسخه: ابواب زکوة و صوم و حج و جهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۲۸گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵-۶۰۲]

۱۵۰. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۱۰۱۲۱

از حدود تا آخر دیات؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مذهب؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: -۱۶۱۶]

۱۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۷۶۳

آغاز: کتاب المتاجر و فیه مقاصد الأول فی المقدمات وفیه مطلبان الأول فی اقسامها و ینقسم بانقسام الاحکام الخمسه فالواجب منها ما اضطر الانسان الیه فی المباح ... ؛ **انجام:** اذخال محمد غیر ظاهر مع المکاتبه و عدم ظهور کون للمکتوب اماما و عدم القائل بها ... فیکون دلیلا علی جواز اخذ سقوط الحرم لنفسه فی مقام الصدق و ذلک غیر بعیدو

آغاز کتاب المتاجر تا کتاب اللقطه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، با عبارت «بلغ مقابلة بحسب الجهد و الطاقه»؛ جلد: تیماج، ۲۸۷ص، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۹-۱۶۶]

۱۵۲. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۱۴

متاجر تاعطایا؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: -۷۹]

۱۵۳. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۱۵

طهارت و صلوة و متاجر؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: -۷۹]

۱۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۱۵

آغاز: کتاب المتاجر و فیه مقاصد الاول فی المقدمات و فیه مطالب؛ **انجام:** و لعل دلیلهم الاجماع مسندا الی اصل ابقاء المال علی ملک المالک.

از آغاز کتاب متاجر تا قسمتی از کتاب العطایا و الهبات؛ خط: نسخ ریز، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۰۱ص، ۳۰سطر، اندازه: ۱۷/۵×۳۰سم [ف: ۴-۸۹]

● مجمع الفتاوی / فقه / فارسی

majma‘-ol fatāvā

کرمانی، زین العابدین بن محمد کریم، ۱۲۷۶ - ۱۳۶۰ قمری

kermānī, zayn-ol-‘ābedīn ebn-e mohammad karīm (1860 - 1941)

تاریخ تألیف:چهارشنبه ۷ ذیقعده سال ۱۳۰۲ق؛ محل تالیف: لنکر کرمان

فتاوی پدرش، حاج کریم خان کرمانی، را جمع‌آوری نموده، به ترتیب کتاب «فصل الخطاب» همو در پنج «بخش» و یک «خاتمه»: بخش ۱. در عبادات دارای نه باب؛ ۲. در سیاست مدن دارای شش باب؛ ۳. در مکاسب دارای هشت باب؛ ۴.در انحاء تصرف در مال دارای ده باب؛ ۵. در معایش و عشرت دارای چهار باب؛ خاتمه: در آنچه متعلق به اموات است دارای چهار باب.

[فهرست کتب مشایخ ۳۹۸و ۶۰۹]

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۲۹۷

آغاز: الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی. و بعد چنین گوید مسکین؛ **انجام:** که در این صورت پانزده روز را قضا می‌کند و باقی ساقط است، و فدیه می‌دهد و الله العالم، زین العابدین.

خط:نستعلیق، کا: محمد باقر بن محمد حسینی زنوری، تا: پنج‌شنبه ۱۶ ربیع الثانی۱۳۰۹ق، جا: کرمان؛ مهر: «محمد باقر الحسینی» (بیضوی)؛ ۷۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱-۲۸۹]

← مجمع الفتح > مجمل الفتح

● مجمع الفرس (مختصر) / لغت / فارسی

majma‘-ol fors (mx.)

وابسته به: فرهنگ سروری =مجمع الفرس؛ سروری، محمد قاسم بن محمد (-۱۱)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۲۰۶

بی‌کا، بی‌تا، خریداری از امرالله صفری [رایانه]

● مجمع الفصحاء / تراجم / فارسی

majma‘-ol fosahā’

هدایت، رضا قلی بن محمد هادی، ۱۲۱۵ - ۱۲۸۸ قمری

hedāyat, rezā qolī ebn-e mohammad hādī (1801 - 1871)

تاریخ تألیف: ۱۲۸۴ق

تذکره‌ای است شامل زندگی‌نامه ۸۶۷ تن از آغاز شعر دری تا روزگار نگارنده. بدین‌گونه: ۱. دیباچه در حقیقت سخن منظوم و بروز آن و سبب نگارش، ۲. ناصرالدین شاه، ۳. دیگر پادشاهان و شاهزادگان از ایران و بیرون، ۱۱۳تن، ۴. سرایندگان کهن ایران و بیرون، ۳۲۵تن، ۵. سرایندگان میانه، ۶۷تن، ۶. سرایندگان همروزگار، ۳۶۰ تن، ۷. احوال و آثار حود. نگاشته ۱۲۸۴ق و واپسین تاریخ در آن مرگ نثار در ۱۲۸۳ق است. (احمد منزوی)

آغاز: سپاس و شکر مر خالقی را شاید و ستایش ژرف مر صانعی را باید ...

انجام: اگر حالت اقتضاء نکند این دفتر در حد کمال خود تمام و از تتمه و الحاق مستغنی است

چاپ: در ۲ جلد رحلی، در سال ۱۲۹۵ق چاپ سنگی شده

[الذریعه ۳۸/۳۹/۲۰،فهرست فارسی مشار۴۵۳۷/۴؛ فهرستواره منزوی ۱۹۴۴/۳]

شرح و حواشی:
۱– مجمع الفصحا (مختصر) = خلاصة الشعرا

۱. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه: ۱۱۵
آغاز: بسم ... از مجمع الفصحا نقل شد. اشعار شاه ناصر دین ابوالمظفر است؛ **انجام:** ای عشق ترا چه شکر گویم که چنانک ××می خواستم آخر آنچنانم کردی
خط: نستعلیق خوب، کا: احمد، تا: قرن ۱۳؛ در ظهریه کتاب به خط نستعلیق تحریری نوشته‌اند: «وقتی کاتبی خواستم که این نسخه را از سواد در آورد، سید احمد نامی از طلاب مدرسه ناصری را معرفی کردند نه خط درشت نه سواد، ولی اجرتش دادم که مشق کند و سپس این نسخه را شروع به نوشتن کرد به رعایت او از نواقص کار چشم پوشیدم، اینکه که مطالعه می‌شود به قدری غلط دارد که از اصلاح عاجز مانده‌ام. خداوند فرصت بدهد که به مرور مطالعه و اصلاح شود»، محشی، در آغاز در ۱۳ صفحه قصیده یی از مومن تفرشی در هجو خلیفه دوم، در پایان هم در سه صفحه قطعه «دوش از جفای خصم ستمگر ظلامه یی ××بردم به نزد قاضی صلحیه بلد»از ادیب الممالک فراهانی آمده؛ جلد: مشین،۷۸۳گ،۱۹سطر(۹×۱۵/۵)،اندازه:۱۷×۲۱سم [ف: -۹۱]
۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۴۶۳/۳
نسخه اصل:کتابخانه شیخ محمد حسن ارگانی–قم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶۶ص (۲۲۰–۲۸۵) [عکسی ف: ۴–۲۹۰]
۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۳۴۷
آغاز: ... اسکته حیرت عارض است ابی نواس درین معنی بی نواست؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی، ۳۵۸گ، ۱۸سطر (۱۵/۵×۲۴)، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۵–۴۶۵]

● **مجمع الفصحاء (منتخب)** / تراجم / فارسی
majma'-ol fosahā' (mn.)
طباطبائی، شهاب، ق۱۴ قمری
tabātabā'ī,šahāb (- 20c)

به خواهش: خان بابا جان
تاریخ تألیف: ۷ شوال ۱۲۹۷ق
مجموعه‌ای است منتخب از شرح حال و پاره‌ای از اشعارشعرای ممتاز متقدمین، برگرفته از مجمع الفصحاء رضا قلیخان.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۷۷۷
آغاز: حکیم رودکی بخارائی علیه الرحمه نامش محمد کنیتش ابوالحسن بعض عبدالله گفته‌اند؛ **انجام:** راد بونصر خلیل احمد گه نصرت و حمد ×× افسر جاه و جلال است و سر ملک و نعم
خط:شکسته نستعلیق ممتاز،کاتب=مؤلف،تا:۷شوال۱۲۹۷ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۰گ،۱۵سطر،اندازه:۱۶/۲×۲۲/۲سم[ف:۴۱–۲۰۸]

● **مجمع الفصحا (مختصر) = خلاصة الشعرا** / شعر / فارسی
majma'-ol fosahā (mx.) = xolāsat-oš šo'arā
وابسته به: مجمع الفصحاء؛ هدایت، رضا قلی بن محمد هادی (۱۲۱۵–۱۲۸۸)
نام خلاصه‌کننده به دست نیامد و با تحقیق مشخص شد که خلاصه مجمع الفصحای رضا قلی خان هدایت می‌باشد و در دو قسمت تنظیم گردیده است: قسمت ۱.منتخب اشعار شعرا و شرح حال مختصرشان می‌باشد که در حاشیه اوراق ذکر گردیده و تحت عنوان رباعیات و مقطعات و مطایبات و اشعار متفرقه آورده شده است، آغاز: «برخی از اشعار شعرای متقدمین و متوسطین و متؤخرین نیز نگاشته می‌شود»، انجام: «خدیو عصر ابوالنصر ناصر دین و معین ملت بیضا، تمام شد ...»؛ قسمت ۲.جلد اول مجمع الفصحا به‌طور ناقص از باب دوم و از ابوحفص سغدی تا بدایعی بلخی معاصر سلطان محمود غزنوی می‌باشد، آغاز: «فهرست باب دویم از ابواب اربعه جامعه خلاصة الشعرا در ذکر حالات و مقالات فصحا و بلغا و عموم شعرای پارسی گوی که از زمان بنی عباس تا این ایام که سنه ۱۳۱۵ هجری ... است آمده‌اند»، انجام موجود: «جهان را یکی کاروان گاه دان ×× بر اوجملگی خلق را راه دان».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۲۷
آغاز: برخی از اشعار شعرای متقدمین و متوسطین و متؤخرین نیز نگاشته میشود؛ **انجام:**جهان را یکی کاروان گاه دان ×× بر او جملگی خلق را راه دان
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قسمت اول: ۶ جمادی الاول ۱۳۱۴، و قسمت دوم: ۲۷ رجب ۱۳۱۵ق؛ افتادگی: آغازوانجام؛ نسخه مصدر است به سه برگ، در تعریف غذا و میوه ها و روش معالجه به صورت منظوم (ص ۱–۶)؛ واقف: علی امیر خیزی، مرداد ۱۳۶۸؛ ۸۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۷–۱۳۲]

● **مجمع الفضایح لارباب القبایح** / متفرقه / عربی
majma'-ul faḍāyiḥ li-arbāb-il qabāyiḥ
هزار جریبی، محمد کاظم بن محمد شفیع، – ۱۲۳۴ ؟ قمری
hezār-jarībī, mohammad kāzem ebn-e mohammad šafī' (- 1819)
رساله‌ای کوتاه در بیان مطاعن مخالفان و دشمنان خاندان عصمت و طهارت (ع)؛ در شش «مطلب» و یک «خاتمه» و هر کدام در چند «فصل» تنظیم و تدوین شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۴۲۹/۲
آغاز: الحمدلله الذی لاتدرک کنه جلاله عقول العالمین و لایبلغ وصف عظمته اذهان المخلوقین؛ **انجام:** فلما سأله من سأله عن

ذلک فقال نفد فی سحر بنی هاشم.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۹گ (۷۵پ- ۱۱۳ر»، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱/۳۳-۲۴]

● **مجمع الفضلاء** / تراجم / فارسی
majma‘-ol fozalā

بقائی، محمد عارف، ق۱۱ قمری
baqā’ī, mohammad ‘āref (- 17c)

تاریخ تألیف: ۹۹۴- ۱۰۰۰ق
زندگی نامه سرایندگان است، در یک «مقدمه» و سه «فرقه» و یک «خاتمه» و بیش از ۳۵۰ تن را دربر دارد: مقدمه در سرایدگان تازی؛ فرقه ۱. شعرای کهن از رودکی تا جامی؛ ۲. شعرای میانی از جامی تا ملا مشفقی؛ ۳. شعرای همروزگار از مشفقی تا همروزگاران. (احمد منزوی)
آغاز: سپاس بی غایت و ستایش بی نهایت آفریدگاری را جل جلاله و عم نواله ...
انجام: دردکشان خویش را لای شراب می‌دهد صاف.
[فهرستواره منزوی ۱۹۴۴/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۵۴۶
آغاز: سنبل حرف همه نامه عرفان گردد ××نقش بند قلم قدرتش از حکمت عین درم ناسره راسکه احسان گردد ... و خامه قدرش مسودات اوراق نهانی را ۱۰۰۰ از سواد به بیاض می‌آورد؛ **انجام:** برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد انور، تا: ۱۳ جدی۱۳۳۰ق، جا: کابل؛ ازروی نسخه آقای بی‌نوا به دستور هاشم شایق برای نفیسی؛ ۱۵۶گ، ۱۷سطر(۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۲۹۴]

● **مجمع الفنون** / دعا / عربی
majma‘-ul funūn

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۲۰۲
آغاز: بسمله، و به نستعین. علی امور الدنیا و الدین؛ **انجام:** و عافیه منک ... برحمتک یا ارحم الراحمین
خط: نسخ، کا: المکی، اسماعیل، بی‌تا [الفبائی: -۴۹۷]

● **مجمع الفوائد** / طب / فارسی
majma‘-ol favā’ed

امیر افندی، سلطان الآفاق، ق۸ قمری
amīr afandī, soltān-ol-āfāq (- 14c)

تاریخ تألیف: ۷۹۸ق
مشتمل بر تعدادی داروهای مختلف برای امراض گوناگون است ابتداء مرض مورد بحث می‌آید و سپس داروی رافع آن مرض ذکر می‌گردد. به‌وقت بیان دارو نخست آن دارو تعریف می‌شود و بعد عملی که آن دارو در رفع مرض می‌نماید ذکر می‌شود.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۸۱
آغاز: کتاب تجربه فی اقاویل الحکما برداشتن نبشته از کاغذ بستاند؛ **انجام:** از هریک سه درم عسل صافی صد و پنجاه درم روغن بادام شیرین ده درم معجون کنند نافع باشد
خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۱۱سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۴-۴۷۸]

● **مجمع الفوائد** / طب / عربی
majma‘-ul fawā’id

انطاکی، داود بن عمر، ۹۵۰ - ۱۰۰۸ قمری
antākī, dāvūd ebn-e ‘omar (1544 - 1600)

اهداء به: سلطان عادل مخلص امیر المؤمنین
گزیده‌ای است از المغنی و جامع الادویة [ابومحمد] عبدالله بن احمد مالقی عشاب ابن بیطار و التذکرة المفیدة و الذخیرة الحمیدة ابراهیم بن محمد بن طرخان سویدی، برای سلطان عادل مخلص امیر المؤمنین ساخته شده و در دیباجه از تحفة البیان خود مؤلف یاد شده است. در الذریعة درباره مؤلف آمده که در کتاب شفاء المؤمنین از آن نقل می‌شود(۴۲۴/۳ و ۲۰۶/۱۴). در مجله المعهد المخطوطات (۲/۵ ص ۲۷۷) از مجمع الفوائد البدنیة فی ادویة البریة داود بن عمر انطاکی (- ۱۰۰۸) و در هدیة العارفین (۳۶۳/۱) از مجمع المنافع البدنیة همو یاد شده است. در نسخه ما نام کتاب جمیع الفرائد و نام مؤلف عبدالله آمده است ولی باید از همین انطاکی باشد.کتاب یک «مقدمه» و چند «باب» و یک «خاتمه» دارد: مقدمه، فی اسباب الصحة و المرض و ما یتعلق بهما؛ الابواب. فی بیان امراض الخاصة و العامة من الرأس الی القدم؛ الخاتمه. فی نصایح الحکما و الاطبا و فواید الا حجار و غیرها.

تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه: ۸۰
آغاز: کتاب جمیع الفرائد(؟) بسمله. بعد حمد الله تعالی شانه و الصلوة و السلام علی خیر خلقه ... اما بعد اما الغرض من تسوید هذه الاوراق بیان حفظ البدن و معالجات امراض الخاصة و العامة؛ **انجام:** ثم یغسب بالصابون و الماء فانه یزول
خط: نسخ، کا: سبزواری، حسین بن منصور، تا: ۱۰۷۳ق؛ ۴۰۳ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [نشریه: ۳-۳۸۲]

● **مجمع الفوائد** / اخلاق / فارسی
majma‘-ol favā’ed

ابوسعد بن ابوسعید خان
abūsa‘d ebn-e abūsa‘īd xān

فواید و داستان‌هایی است در پند و اندرزهای اخلاقی برای پادشاهان و سلاطین تا مقام و سلطنت آنان پایدار بماند و رعیت از دست آنان در آسایش باشند، با عنوان «فائدة، فائدة» و با عباراتی شیوا و نکاتی دلنشین و ابیاتی مناسب موضوعات از نگارنده و گفته‌هایی از احادیث و اقوال بزرگان فلسفه و عرفان و داستان‌هایی تاریخی و آموزنده عناوین کتاب: فایده: سلاطین را هیچ وصفی و عبادتی برتر از عدل نیست؛ فایده: باید رعایت و حمایت اسلام بر جمیع مهام مقدم داشته؛ فایده: خدیو را باید که احتیاط بسیار در اخفای اسرار نمایند؛ فایده: فرمانروا باید قبل از شروع مهام عاقبت آنرا مدنظر فرماید؛ فایده: شاهنشاه قصد دشمن بروجهی نماید که در آن بیم جان بندگان نباشد؛ فایده: ظل الله باید در شنیدن اخبار دیار تقید داشته باشد؛ فایده: اگر شخصی به شرف تقرب مشرف گردد محسود می‌شود؛ فایده: ملوک را باید چهار فائده منظور داشته باشند؛ فایده: مقربان درگاه باید چند چیز را شعار خود سازند؛ فایده: فضیلت سخاوت و مذمت بخل؛ فایده: فضیلت شجاعت؛ فایده: فضیلت توکل و صبر؛ فایده: فضیلت ایفای وعده؛ فایده: فضیلت حسن خلق؛ فایده: طریق سلوک و برخورد؛ فایده: فضیلت صدق و رذیلت کبر؛ فایده: در محنت بودن از دوستان نا اهل؛ فایده: رذیلت لجاجت و غیبت؛ فایده: مذمت می‌خواری؛ فایده: بیان توبه.

آغاز: حمد بی قیاس و ثنای قدسی اساسی شایسته بارگاه مالک الملکیست که زمام انتظام ... اما بعد بنده پر عصیان مترصد رحمت بیکران ابو اسعد بن ابو سعید.

انجام: بقراط گوید عمر اقل قلیل و کار اکثر کثیر عاقل آن است که گوهر بی بهای حیات را در اموراتی که اشد ضرور است صرف کند لله الحمد ...

[فهرستواره منزوی ۵۹۵/۶]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: رشیدا، تا: ۱۰۱۲ق؛ مجدول، با سرلوح مذهب؛ جلد: تیماج، ۹۵گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۳۸-۱۷۵]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۴۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۳۰۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۵۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۵/۴سم [ف: ۴-۷۳۲]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۸۶۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۳۰۲ق؛ جلد: میشن، ۵۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۴-۷۳۲]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۵۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق زیبا، کا: ابو القاسم، تا: رجب۱۳۰۸ق؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین؛ جلد: تیماج، ۵۸گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۲-۱۰۵]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۲۰۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: میرزا آقاخان بن میرزا عبدالکریمخان توحیدی ناصر دفتر، تا: یک‌شنبه ۱۵رجب۱۳۵۷ق؛ مصحح؛ ۴۱گ (۱پ-۴۱)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۱۹]

● **مجمع الفوائد** / طب / فارسی

majma‘-ol favā’ed

عبدالجلیل بن عبدالرحمن

‘abd-ol-jalīl ebn-e ‘abd-or-rahmān

در ۸۰ «باب» از روی شفاخانی و مجرب الشفاء و خواص الاشیاء و تحفه ملک شاهی و فرخ نامه جلالی و اختیارات بدیعی و مفید الانسان: باب ۱. در معرفت دلیل مریض، باب ۲. در امور طبیعی، باب در ساختن راجات عملی، خاتمه در بیان طالع نامه و تدبیر غالب و مغلوب. فهرست باب‌ها در دیباچه هم هست.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۶۲۹

آغاز: بعد از تمهید قواعد تحمید حکیم علی الاطلاق که رواق وجود بنی آدم را به ارکان عناصر ... پرداخت؛ **انجام:** ایکی غالب ایکی مغلوب و الله اعلم بالصواب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: بخارایی، جلد: روغنی، ۱۵۱گ، ۱۵سطر(۶×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۷-۴۴۰]

● **مجمع الفوائد** / گوناگون / عربی و فارسی

majma‘-ol favā’ed

ابوالقاسم بن محمد مهدی، قمری

ab-ol-qāsem ebn-e mohammad mahdī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۹۳۶

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [مختصر ف: -۷۲۳]

● **مجمع الفوائد** / متفرقه / فارسی

majma‘-ol favā’ed

محلاتی، سیف الدین محمود، ق۱۴ قمری

mahallātī, sayf-od-dīn mahmūd (- 20c)

مؤلف پس از تألیف کتاب «صلاة اللیل» و «دلائل التامة من طریق العامة» و «سراج الصراط» و «قند پارسی در مقدمات فارسی» و «مجمع الفوائد» و «صافنات الجیاد فی تعریف الجواد»، چون کتاب‌هایش را دیگران جهت استنساخ می‌برده‌اند کتاب مجمع الفوائد وی از بین رفته، لهذا اقدام به تألیف کتاب حاضر نموده و در آن فوائد متفرقه در علوم گوناگون را گرد آورده

است.

یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه: ۲۷۸

آغاز: الحمدلله الذی خلق الموت و الحیاة ... سپاس بی اندازه و قیاس مر مالك الملکی را سزاست که محض نجات پرستندگان خویش رود نیل با آن عظمت را در جلو بنی اسرائیل به اشاره کلیم خود بشکافت

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۹۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۱-۲۲۰]

● **مجمع الفوائد** / گوناگون / فارسی و عربی

majma‘-ol favā’ed

شیخ ثانی، شیخ محمد

šayx sānī, šeyx mohammad

فوائد کوتاه و مفصلی است در علوم مختلف ریاضی و تاریخی و ادبی و تفسیری و اعتقادی و علوم غریبه و معما و جز اینها که مؤلف به‌جهت ترویح خاطر، تألیف کرده و نظم و ترتیب خاصی به آنها نداده است.مؤلف هم‌اسم رسول خدا (شاید محمد) و به خود لقب «شیخ ثانی» داده و از خود قصائد و اشعاری به فارسی در این مجموعه می‌آورد، و در حاشیه بعضی از فوائد دیده می‌شود که محمد باقر بن اسماعیل حسینی آنها را به خط خود نوشته است.جز فائده‌های متفرقه این مجموعه، این رساله‌ها نیز در آن درج شده: ۱. التنبیهات العلیة علی وظائف الصلاة القلبیة؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی؛ ۲. سفینة النجاة و مدینة الحیاة؛ استرآبادی، ملامحمد جعفر بن سیف الدین؛ ۳. وبا؛ میرزا یزدانبخش؛ ۴. نبراس الضیاء فی معنی البداء؛ میرداماد، محمد باقر بن محمد؛ ۵. مفتاح الاسامی؛ ناشناس؛ ۶. الفرائد البهیة فی بیاندقائق البسملة؛ شیخ ثانی، شیخ محمد؛ ۷. هدیة الملوك و هدایة السلوك؛ ناشناس.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۴۳۷

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا، جز رساله هفتم به‌خط آقا بابا بن میرزا محمد لواسانی و به تاریخ یک‌شنبه ۱۵ جمادی الاول ۱۲۶۸ق به دستور آقا شیخ محمد (ظاهراً مؤلف مجموعه)؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۴۶گ، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۷-۳۰]

● **مجمع الفوائد** / علوم غریبه / فارسی

majma‘-ol favā’ed

کهوکرسامانی، نظام الدین بن برهان

kahūkarsāmānī, nezām-od-dīn ebn-e borhān

در اعمال بهدره و جکرجوکنی و خواندن رجال الغیب، از شاخه‌های علوم غریبه. در این رساله اصطلاحات هندی، علم حروف بسیار است این کتاب دارای بیست و هفت«باب» است از باب ۵ آغاز شده و ترتیب اوراق مشوش است باب ۵ در ص ۳۶ (گ ۱۹ر) است و آغاز رساله در ص ۴۴. فهرست باب ۱ تا ۵ که به گونه نامرتب و ناقص آورده شده از این قرار است: باب ۱. بیان ادله‌ای که دلالت بر لزوم فراگرفتن (در نسخه: اجاحت = اباحت) نجوم دارد (در این باب از تفسیر بحرالمواج و تمهید ابوشکور و مفاتیح النجوم یاد شده است)؛ باب ۲. بیان مقدار ستارگان (در این باب از سراج الهدایه و بحرالمواج یاد شده)؛ باب ۵. اوقات بهدره و جکر کوکنی ...؛ فصل اول در معرفت بهدره بدانک هر ماهی هشت تتهه بهدره باشد و بهدره سی طاس ماند (= باشد).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۰۷/۲-طباطبائی

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... این رساله ایست که مستجمع است بفوائد علوم نوادر از کتابهاء معتبر نقل آورد در این جا ... نظام بن برهان الدین کهوکر سامانی بمحض رضاء الله و نفع خلق الله و نام نهاده شده است بمجمع الفوائد مشتمل بر بیست و هفت باب

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، جلد: تیماج، ۷ص (۱۹-۲۵)، ۱۳و ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۲۳-۹۶]

● **مجمع الفواید** /- عربی

majma‘-ul fawāyid

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۱۳۶

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از اصغر توحیدی ادیب [رایانه]

● **مجمع الفوائد فی بیان اصول العقاید** / کلام و اعتقادات - عربی

majma‘-ul fawā’id fī bayān-i usūl-il ‘aqāyid

اشرفی، صفرعلی، - ۱۲۵۷ قمری

ašrafī, safar‘alī (- 1841)

رساله مفصلی است دراصول اعتقادات شامل یک «مقدمه» وچهار «مقصد» ویک «خاتمه».

آغاز: الحمدلله الذی مبدء و معید خالق لما یشاء فاعل لما یرید ذوالجلال و الاکرام

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۲۱۰/۱-۱۲/۱۰۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** وقد ینکر عذاب القبر متمسکا بقوله لایذقون فیها الموت الا الموتة الاولی ولو عذبوا فی القبر لاحیوافیه ... واجیب بان ذلک وصف لاهل الجنة وضمیر فیها للجنة

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۶-۳۵۶۹]

۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۲۹۸

آغاز: برابر؛ **انجام:**بل امتیاز کل شخص عن سائر أفراد نوعه بالعوارض الخارجیة ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۴۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۱/۵سم [مؤید: ۱-۲۶۳]

● **مجمع الفوائد الکبیر** / اصول فقه / عربی
majma‘-ul fawā’id-il kabīr

سردرودی تبریزی، محمد حسن بن محمد حسین، ۱۳۰۶ – ۱۳۷۱ قمری

sardrūdī tabrīzī, mohammad hasan ebn-e mohammad hoseyn (1889 - 1952)

تاریخ تألیف: پنج‌شنبه ۱۴ ذیقعده ۱۳۲۴ق
چند فایده در اصول فقه است که مؤلف با عنایت به اقوال شیخ انصاری و آخوند خراسانی و محقق ارسباری و بعض المعاصرین به صورت استدلالی به بحث و بررسی پرداخته است.فهرست فوائد در اول نسخه آمده است. عناوین برخی از فوائد: الاجزاء، المشتقات، هل لصیغة الامر دلالة علی المرة و التکرار ام لا؟ حجیة الظهور، الحقیقة و المجاز، المشترک و جواز استعماله فی اکثر، هل لصیغة الامر دلالة علی الفور او التراخی؟ العبادات هل هی موضوع للصحیح او الاعم منه و من الفاسد، تحقیق الکلام فی مقدمة الواجب و ... . مؤلف در پایان کتاب، از دیگر تألیفات خود نام می‌برد از جمله: مجمع الفوائد الصغیر فی الاصول، حل المآرب فی نکت المکاسب، منتخب الاصول، کشف الضر فی ضبط الکر، مشکوة المصباح فی شرح دعاء الصباح (فارسی)، مخزن الفرائد فی شرح القصاید، کشف الرقوم فی معرفة التقویم فی علم النجوم، برهان الناظرین فی شرح تبصرة المتعلمین که آرزوی اتمام آن را کرده است.نام و نسب مؤلف در آخر چنین آمده: حسن بن حسین بن مطلب بن فتح الله بن علی محمد بن جلیل.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۲۸۴
آغاز: بسمله. حمدله وصلی الله علی خیر خلقه محمد و اله الطاهرین فائدة فی انه اتیان المامور به علی وجهه هل یقتضی الاجزاء ام لا. تحقیق الحق یتوقف علی رسم امور ...
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه ۱۴ ذیقعده۱۳۲۴ق؛ با خط‌خوردگی؛ جلد: مقوا، ۹۸گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۳۰-۵۲]

← مجمع القصاید و الغزلیات ← مجمع القصاید و الغزلیات

● **مجمع القصاید و الغزلیات** / شعر / فارسی
majma‘-ol qasāyed va-l qazalīyyāt
جنگ قصاید و غزلیات همانند فارسی است شامل سیصد و پنج قصیده و غزل که از جمله آنهاست: ۱. شرح قصیده ابوالمفخار فاخر رازی «بال مرصع بسوخت مرغ ملمع بدن ×× اشک زلیخا بریخت یوسف گل پیرهن» که در این جنگ در همه جا از امام فخر رازی دانسته شده است، از کنز الغرائب عباسی محمود سجستانی. آغاز شرح قصیده داری از سجستانی: «بسم الله الرحمن الرحیم. بهترین کوهری که جوهریان نظم در سلک تحریر کشند و خوشترین جواهری که صیرفیان سخن بر طبق عرض نهند حمد واجب الوجودی است که نحاس وجود انسانی را از کیمیای حیات مذهب کرده و سایه آفتاب عالم تاب عقولرا بر رئوس نفوس گسترده و سروقدان بنی آدم را در باصهستی علم سان افراخته و طوطی ناطقه جهانی را در گلشن آفرینش از شکر زندگانی گویا ساختی و بعد بر ضمیر منیر عارفان محفل فصاحت کستری و بر خاطر عاطر روشن دلان انجمن بلاغت پروری پوشیده نماناد که روح افرا محبوبی که سرحوران خلدور بیش و سینه صافی ضمیران از خجلت سواد خالش روشن باشد سخن و کتابست سوادش را اگر ملایک بر بیضا دیده نهند رواست»، انجام این یکجا: «چون شرح به همان جا رسید دیگر احتیاج به ایضاح نیست بافی را به این قیاس کنند و الله اعلم نقل من کنز الغرایب عباسی بالصواب»؛ ۲. شرح همان قصیده «به طریق اختصار و اقتصار بابیاتی که اشکالی دارد. بسمله. بال مرصع ... پیرهن مصرع اول صفت فلك است و مصرع دوم صفت آفتاب»؛ ۳. خود هیمن قصیده؛ ۴. پاسخ آن از مولانا کمال غیاث «صبح چو ز شعشعه شمع ز مرد لکن ××مشعل عالم فروز شد ز افق شعله زن»؛ ۵. پاسخ آن از خواجوی کرمانی «قرطه زر چاك زدلعبت سیمین بدن ××اشک ملمع فشاند شمع مرصع لگن»؛ ... ۱۰. پاسخ آن از شوقی نراقی «مشعل گیتی فروز صبح چو شد شعله زن داد جهان را فروغ شمع لکن»؛ ... ۲۰. قصیده شمس الحق تبریزی در کیمیا به ردیف راء «چند نصیحت کنم تا تو شوی شهسوار ××جمل حق بر ترا صدق شود آشکار»؛ ... ۳۰. قصیده نونیه خاقانی «عالم جان خاك تست توبه فرو کوب هین ××گوهر دل خاك تست رد مکن ای نازنین»؛ ... ۴۰. قصیده نونیه نظام «تا گذران دل است نوبت غم داشتن ×× جبهت امال را داغ عدم داشتن»؛ ... ۵۰. قصیده بائیه انوری «دوش چو پنهان شد ازمایة شب آفتاب ×× گشت ز خون شفق ماه نو اطلس نقاب»؛ ... ۶۰. قصیده تائیه حسن کاشی «چاکر شاهی شدم کو در خیبر شکست ×× قوت مؤمن فزود لشکر کافر شکست»؛ ... ۷۰. قصیده رائیه عبید «باز به صحرارسید کوکبه نوبهار ×× ساقی گل رخ بیاباده گلگون بیار»؛ ... ۸۰ قصیده الفیه حکیم مشرقی شیرازی «یااحد کارساز یا صمد بی ریا ×× انت کبیر النعم انت عظیم العطا»؛ ... ۹۰. قصیده الفیه ذوالفقار «اول دفتر قلم زد رقم کبریا ×× تیغ زبانم گشود جوهر حمد و ثنا»؛ ... ۱۰۰. غزل تائی خسرو دهلوی«درد سر دوستان آه و فغان منست ×× کاهش جان طبیب درد نهان منست»؛ ... ۱۱۰. غزل واوی او: «عاشق دیوانه ام

سلسله یار کو ×× سینه ز هرجان بسوخت شربت دیدار کو»؛ ... ۱۲۰. غزل دالی عطار: «بار دگر پیر ما رخت به خمار برد ×× خرقه بر آتش بسوخت دست به زنار برد»؛ ... ۱۳۰. غزل شینی مولوی: «باز فرود آمدیم بر در سطان خویش ×× باز گشادیم ما بال و پر جان خویش»؛ ... ۱۴۰. غزل دالی کشفی مؤلف کتاب مرتضوی «ای شاه دین پرور علی مستان سلامت میکنند ×× ای ساقی کوثر علی مستان سلامت میکنند»؛ ... ۱۵۰. غزل نونی سعدی «گرمتصور شدی با تو بر آمیختن ×× حیف نبودی وجود در قدمت ریختن»؛ ... ۱۶۰. غزل دالی محتشم «سرو خرامان من طره پریشان رسید ×× سلسله عشق را سلسله جنبان رسید»؛ ... ۱۷۰. غزل بائی محمود شبستری «تا نرسد همچو صبح هر نفسم جان به لب ×× فی المثل از خود میست روز نیاید به شب»؛ ... ۱۸۰. غزل تائی آقا میرعبدالهادی ملهم کاشانی «ای بت شیرین زبان را به وصل از چه روست ×× ای دل و جان جهان راه به وصل از چه روست»؛ ... ۱۹۰. غزل تائی مولوی «شاه گشاد دست رو دیده شه بین کراست ×× باده گلگون شیخ پر گل و نسرین کراست»؛ ... ۲۰۰. غزل دالی او «بار دگر آمدیم تا شود اقبال شاد ×× دولت بار دگر بر رخ مادر گشاد»؛ ... ۲۱۰. غزل دائی او «گفت لبم چون شکر ارزد و گنج و گهر ×× آه ندارم گهر گفت نداری نجر»؛ ... ۲۲۰. غزل نونی او «خواجه غلط کرده‌ای در روش یار من ×× صد چو تو هم گم شود در من و در کار من»؛ ... ۲۳۰. غزل تائی شاه سید نعمة الله «صحبت جانان ما مجلس روحانی است ×× مفرش خاکدرش مسند سلطانی است»؛ ... ۲۴۰. غزل بائی شاه قاسم انوار «ای رخ زیبای تو رشك مه و آفتاب ×× روی تو جام می‌و گل اندر شراب»؛ ... ۲۵۰. غزل تائی میرزا محمد محقق «ای که به هستی کسی نیست که همکار تست ×× عشق به خود باختن ای همه تو کار تست»؛ ... ۲۶۰. غزل تائی سعدی «هر که دلارام دید ازدلش آرام رفت ×× چشم ندارد خلاص هر که درین دام رفت»؛ ... ۲۷۰. غزل نونی مولوی «یار درامد ز راه فتنه برانگیز من ×× بارکمر بست سخت یاربه استیزمن»؛ ... ۲۸۰. غزل هائی او «باده بده ساقیا عشوه به آدم مده ×× وز غم فردای دی هیچ بیادم مده»؛ ... ۲۹۰. غزل فائی او «باده نمی بایدم فارغم از درد صاف ×× تشنه خود خودم آمد وقت مصاف»؛ ... ۳۰۰. غزل دالی قاسم انوار «از افق مکرمت صحبت سعادت دمید ×× محو مجازات شد شاه حققت رسید»؛ ۳۰۱. قصیده یائیه «بر فلك چارمین آنکه ازو قرب یافت ×× عیسی گردون نشین کیست به غیر از علی (آغازش افتاده است) گویا دنباله قصیده بازپسین (۳۰۴)؛ ۳۰۲. قصیده یائیه شوقی نراقی درباره امیر مؤمنان «نایب خبرالبشر کیست به غیر از علی ×× مبدء اثنا عشر کیست به غیر از علی» سروده ۱۱۹۸؛ ۳۰۳. قصیده دائیه آقا میرهادی ملهم درباره امیر مؤمنان «نایب پروردگار کار کیست به غیر از علی ×× شیر خداوندگار کیست به غیر از علی»؛ ۳۰۴. غزل یائی او «شیر خدا بوالحسن کیست به غیر از علی ×× شاه زمین و زمن کیست به غیر از علی»؛ ۳۰۵. قصیده یائیه ملهم درباره امیر مومنان «شمع شبستان دین کیست به غیر از علی ×× عالی علم الیقین کیست به غیر از علی»؛ حسین نیا سری در پایان دوشنبه ۶ ربیع الثانی ۱۳۴۲ق شعری به یادگار در این کاغذ دستك نوشته است.

چاپ: در میراث اسلامی ایران، دفتر نهم، به کوشش اصغر ارداتی، دو شرح اول این مجموعه با عنوان «دوشرح و سیزده جواب از قصیده بلند ابوالمفاخر رازی» چاپ شده

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۵۹۶

بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ ۲۹۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱۷-۴۱۶]

● **مجمع القواعد** / حساب / ترکی

majma‘-ol qavā‘ed

محمد بن حاجی آتمجه، ق۹ قمری

mohammad ben hājī ātomje (- 15c)

اهدا به: سلطان بایزید بن محمد خان

تاریخ تألیف: عید اضحی ۸۹۹ق

در مسائل حساب مشتمل بر سه «شق»: شق ۲. در شانزده«فصل»: ۱) بیان کسورات النثقال، ۲) بیان ضرب المثقال مع کسور المثقال یعن باشعر و قیراط، ۳) بیان کسورات الدرهم، ۴) بیان ضرب الکسور مع الکسور، ۵) بیان ضرب الصحاح مع الکسور، ۶) بیان تقسم الصحاح مع الکسور، ۷) بیان کسورات الذارع، ۸) بیان ضرب الذراع مع الکسور الذارع، ۹) بیان کسورات الامداد، ۱۰) بیان ضرب الامداد بالکسورات یعنی مع الکیلجات، ۱۱) بیان ترتیب کسورات القنطار، ۱۲. بیان ضرب القنطار یعنی مع لدرت و لودرت و درهم، ۱۳) بیان کسورات لدرة الحریر، ۱۴) بیان ضرب لدرة مع کسورات لدرة، ۱۵) بیان رسم المیزان من الصحاح و الکسور، ۱۶) بیان جمع الکسور مع الکسور؛ شق ۲.در مسائل پراکنده.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۶۰۱۵

آغاز: آغاز کتاب: الحمدالله الملك الاعز الاکرم، آغاز: صورت در بیان اشکال کسورات کسورات منقور اشکال مد و کلیچه کسورات ذراع؛ **انجام:** بوقدر ده اختصار اولندی و بو رساله لطیف داخ اوقاتده و اشرف ساعتتده وقت ضحی ... اجلدن ینه بوکا احسن تاریخ آخر زمان ۸۹۹ واقع اولدی والله الموفق و المستعان

موجودینسخه از اواسط فصل ۱۳ از شق اول تا پایان کتاب است و فصل ۱۵ از شق اول نیر افتاده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی:آغاز ووسط؛اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: گالینگور، ۴۸گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶/۳×۲۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۱۶۵]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۵۰۳
همان نسخه بالا [مؤید: ۳-۴۰۳]

● **مجمع القواعد = جمع القواعد** / تجوید / عربی - فارسی
majma‘-ul qawā‘id = jam‘-ul qawā‘id
کلیجانی، احمد بن محمد
kalījānī, ahmad ebn-e mohammad
رساله کوتاهی است در تجوید در یک «مقدمه» و دو «مقاله» و یک «خاتمه».
آغاز: قال احمد بن محمد ... التمس منی بعض الاخوان رسالة فی تجوید القرآن فتنظمت سائر القواعد فی ابیات مختصرة

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۵۶۷/۳
در مقدمه و دو مقاله و خاتمه؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۹و ۱۰؛ کاغذ: اصفهانی، ۸گ (۲۰۳پ-۲۱۰پ)، ۱۸سطر(۶×۱۲)، اندازه: ۹×۱۶/۵سم [ف: -۳۳۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۲۵۰/۲
خط: نسخ، کا: فاضل بن افضل حسینی درگاهی، تا: ۲۲ رمضان۱۰۸۱ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۴گ (۱۱ر-۱۴پ)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۲۱-۲۰۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۲۶۶/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و در تلاوت قرآن نهایت اجتهاد بجای آرد و عزت قرآنرا و تعظیم وی از جمله واجبات داند و السلام علی من اتبع الهدی.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۵ق؛ مجدول، با دو سرلوح مذهب و مرصع؛۳گ(۴۵-۴۷)،اندازه:۱۶/۵×۳۰سم[ف:۲/۴۷-۱۰۳]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۹۶۳/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** حروف استعلا هفت حرف است حض قض ظلغط
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۷گ (۳۸پ-۴۴ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۵-۳۳۵]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۹۰۸۳/۳-۲۳/۶۰
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۰گ (۵۷-۷۶)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۶-۳۵۶۹]

● **مجمع القواعد** / متفرقه / فارسی
majma‘-ol qavā‘ed
کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری
kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810-1871)
در آداب اسلامی و اختیارات ایام و بعضی از کلیات پزشکی و استخاره و فال و جز اینها، گرفته شده از احادیث حضرات معصومین علیهم السلام و بعضی از آنها به نظم فارسی، در سی و هشت «قاعده»:۱.در تجویز اکل طعامهای لذیذ؛ ۲.آداب طعام خوردن؛ ۳. سایر آداب طعام خوردن؛ ۴. ادعیه وقت طعام خوردن؛ ۵. آداب بعد از طعام؛ ۶. ایام منحوسه؛ ۷. اختیارات ایام؛ ۸. احکام خواب دیدن؛ ۹. فصد کردن؛ ۱۰. احکام سر تراشیدن؛ ۱۱. اوقات مکروهه جماع؛ ۱۲. اعمال موجب فقر؛ ۱۳. اعمال موجب ادبار؛ ۱۴. رفع نحوست ایام و ساعات؛ ۱۵. احکام مسافر؛ ۱۶. احکام مریض؛ ۱۷. آداب و ساعات استخاره؛ ۱۸. احکام مریض؛ ۱۹. احکام سکزیلدوز؛ ۲۰. احوال رجال الغیب؛ ۲۱. اختلاجات؛ ۲۲. رؤیت هلال؛ ۲۳. مباشرت با زنان؛ ۲۴. مشارکت شیطان در نطفه آدمی؛ ۲۵. دعای طلب اولاد؛ ۲۶. طلب حاجت؛ ۲۷. طالع مولود؛ ۲۸. طالع مولود در ایام هفته؛ ۲۹. بیان فالیست مجرب؛ ۳۰. استخاره به طریق تفأل؛ ۳۱.در ختم مزمل به جهت حاجت؛ ۳۲. دعای حفظ؛ ۳۳. اختیارات ایام ماه؛ ۳۴. اختیارت ایام هفته؛ ۳۵. طریقه متعه کردن؛ ۳۶. تفأل به‌طریق نظم؛ ۳۷. مأکول و مشروب و غیرهما؛ ۳۸. نصایح ارسطو به کسری.
آغاز: الحمد لله رب العالمین ... این مجموعه مختصری است در قواعد کافیه شافیه از فرمایشات ائمه معصومین سلام الله علیهم اجمعین.
انجام: دوای جمله بیماران همین است ×× تو را این یاد باد از گفته ما
[فهرستواره منزوی ۵۹۵/۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۴۸۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۹ رمضان۱۳۱۳ق؛ مصحح؛ مهر: «محمد کریم بن علی اکبر»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۲۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲۴-۲۴۵]

● **مجمع القواعد** / ادبیات / عربی
majma‘-ol qavā‘ed
این نسخه که صفحات اول آن افتاده است از مبحث اعراب به حرکت آغاز سخن می‌کند و پس از معرفی آنها سایر مباحث نحوی را می‌آورد. آنچه در این کتاب مورد توجه است بیان اقوال بزرگان نحو است که در پاره‌ای از موارد شرح حال آنها نیز می‌آید. در بیشتر موارد نویسنده تکیه بر ابن هشام صاحب مغنی کرده است و این خود می‌رساند کتاب مزبور از قرن هشتم به بعد تدوین یافته است. البته بلاغی نیز چون پیش می‌آید نویسنده با تنبیه به آن از آن می‌گذرد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۴۶/۱
آغاز: النون عوض الحرکة و التنوین و قیل الاعراب بالحرکات؛

انجام: پایان: ... محد سید المرسلین و آله الائمه المعصومین صلواتک علیهم اجمعین.
بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۵۱ص (۱-۲۵۱)، ۲۴ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۰-۶۷]

● **مجمع الکلمات** / دعا / فارسی

majma'-ol kalamāt

رساله مختصری است درادعیه و تعقیبات نماز که از کتاب‌های: اربعین شهید، نهایه علامه، جوامع طبرسی، نفلیه شهید، نهج البلاغه سید رضی و جز آنها فراهم آورده است.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۳۰/۲

آغاز: در بیان آنچه سزاوار است گفته شود بعد ازنماز واجب، و آن اینست لااله الاالله الها واحدا؛ **انجام:** در احوال رجال الغیب؛ در ایام ماه رجال الغیب در کدام طرفند ؟ بیست و نهم در مشرق است، سیم در شمال است.
عنوان مجمع الکلمات بر فراز صفحه نخستینآمده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۰گ (۹پ-۴۸پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱-۴۷]

● **مجمع الکمالات** / گوناگون / عربی

majma'-ul kamālāt

متفرقاتی است از احادیث و اخلاق و اشعار و موضوعات طبی و جز آن در متن و حاشیه به خطوط مختلف. این جنگ را طبیبی به نام نصیر بن محمد باقر (که چند یادداشت نیز دارد) «مجمع الکمالات» نامیده و از ملاعبدالحسین دانسته است. متن که دارای چند رساله است در داراب به تاریخ پنجم شوال ۱۲۴۱ نوشته شده است.موضوعات این جنگ ـ غیر از مطالب بسیار کوتاه ـ چنین است: ۱. آداب المتعلمین منسوب به خواجه طوسی؛ ۲. تدبیر المأکول، فصلی است از ابن سینا؛ ۳. تدبیر السفر، فصولی است از ابن سینا؛ ۴. احادیث متفرقه اخلاقی؛ ۵. البلد الامین سید جعفر کشفی دارابی؛ ۶. درج المضامین ملا مختار قاری.رساله پنجم در مدرسه جلالیه اصفهان بتاریخ ۱۵ محرم ۱۲۴۴ و رساله ششم در مسجد حکیم اصفهان بتاریخ ۲۰ محرم ۱۲۴۴ نوشته شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۳۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۵ شوال ۱۲۴۱ق، جا: داراب؛ جلد: تیماج، ۱۳۳گ، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۴-۱۱۳]

● **مجمع الکنوز** / منطق / عربی

majma'-ul kunūz

قزوینی، محمد حسین

qazvīnī ،mohammad hoseyn

وابسته به: حاشیة تهذیب المنطق؛ ملاعبدالله بن حسین یزدی (-۹۸۱ق)
شرح توضیحی است بر برخی از عبارات حاشیه ملا عبدالله بر «تهذیب المنطق» تفتازانی، با عناوین «قوله-قوله».

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۷۰۶

آغاز: الحمدلله الذی جعل النظر فی الآیات وسیلة علی الایمان بالضروریات و جعل التصدیق بالکتاب باعثاً علی الفوز بالدرجات
نسخه اصل: کتابخانه‌ای در نجف اشرف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۴ شوال۱۲۴۱ق؛ مصحح؛ یادداشتی در اینکه کتاب به خط مؤلف می‌باشد و یادداشتی در وقف کتاب به خط میرزا آقا و یادداشتی از سید عبدالحسین بن رضا بن محمد مهدی بحرالعلوم طباطبائی در مطالعه کتاب دیده می‌شود؛ واقف: میرزا آقا؛ ۲۴۹ص [عکسی ف: ۷-۳۰۱]

● **مجمع الکنوز = یادداشتهایی در علوم غریبه** / علوم غریبه / فارسی

majma'-ol konūz = yāddāšt-hā-yī dar 'olūm-e qarībe

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۲۵۸/۲۸

خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۴گ (۷۷پ- ۹۰ر) [مختصر ف: -۷۲۳]

● **مجمع اللذات** / طب / فارسی

majma'-ol lazzāt

طبیب انجدانی، ابراهیم بن محمد حسین، ق۱۳ قمری

tabīb-e anjodānī,ebrāhīm ebn-e mohammad hoseyn (- 19c)

اهدا به: غلامحسین خان سپهدار
نویسنده می‌گوید «با وجود کثرت قصور و شدت فتور رساله‌ای مشتمل بر تبرید مرات که به جهت حفظ صحت و ضرور عمل بدان از عارض شدت امراض جسمانی و اغراض نفسانی انسانرا دور دارد و هکذا اسباب لذات حسیه و عقلیه در آن مسطور نمود بجهت ذات ... غلامحسین خان سپهدار ... مرتب گردانیدم» بر یک مقدمه و دو باب و چند فصل و یک خاتمه بدین شرح: مقدمه: در اسباب؛ باب ۱. احوال بدن؛ باب ۲. مفرحات و معاجین مبهیه منی و حاوی چهار «فصل»؛ خاتمهدر تدبیر سفر بحر و بر.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۴۵۷/۷

آغاز: بسمله، سبحان حکیمی که اظهار [کذا فی النسخه محتملا ازهار] لذت و سرور در حدیقه جان بشکافد؛ **انجام:** بگذار خشک شود هر وقت بخواهد رو را بشوید

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ بدون سرلوحه؛ جلد: تیماج، ۶۸ص (۴۹۳-۵۶۰)، ۲۱سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۵-۶۰۴]

● **مجمع اللغات و الاسماء** / لغت / عربی به فارسی

majma'-ul luġāt wa-l asmā'

حسینی کاخکی، عبدالرسول بن علی

hoseynī kāxakī, 'abd-or-rasūl ebn-e 'alī

فرهنگی است عربی به فارسی به ترتیب تهجی در ۲۸ «باب» هر یک در سه فصل به شماره اعراب اسماء و در آن از کنزاللغات یاد می‌شود. در فهرست مردیت اونس (ص ۸۴ و ۹۱) ازمجمع اللغة و مجمع اللغات یاد شده است که باید جز این یکی باشد.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۰

تا حرف الطاء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۳۲۹گ، ۲۲سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [سنا: ف: ۱-۴۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۴۵۳-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۱۴۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۲۱۸-ف

بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۳۳]

● **مجمع اللغة** / لغت / فارسی

majma'-ol loqa

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۳۰-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 8299؛ خط: نسخ، کا: محمد بن احمد، بی‌تا؛ ۴۸۰گ، ۱۶سطر [فیلمها ف: ۱-۱۸۴]

● **مجمع المآثر** / تاریخ ایران / فارسی

majma'-ol ma'āser

همای مروزی، محمد صادق، ق۱۳ قمری

homā-ye marvazī, mohammad sādeq (- 19c)

اهدا به: فتحعلی شاه قاجار (۱۲۱۲-۱۲۵۰ق)

در وصف دیهیم و تخت و سپر و اورنگ خاقانیه نظم و نثر و اوصاف شاهزادگان، وزرا، ملازمان، مشاوران و گزارش وقایع و حوادث و خدمات مهم فرهنگی و عمرانی قاجار، از جمله خدمات یاد شده: ساخت و تعویض ضریح تربت امام رضا (ع)، ضریح حضرت عبدالعظیم و شاه چراغ است. وی از برخی شعرا و گویندگان معاصر خود مانند: ابوالمعالی رضی الدین تبریزی و عبدالوهاب اصفهانی و فتحعلی خان ملک الشعراء دربار یاد می‌کند. او که خود از نویسندگان و اهل شعر بوده است اشعاری از خود و دیگران به مناسبت آورده است و از کتاب دیگر خود «زینة المدایح» نام می‌برد. در فهرستواره منزوی این رساله با «مجمع المآثر» محمد باقر منجم یکی تلقی شده و حتی آغاز نقل شده، مجمع المآثر محمد باقر منجم است نه این رساله که این دو کاملا متفاوت است.

آغاز: رب اشرح لی صدری ... پس از ستایش آفریدگار و نیایش

انجام: ولا انفکت عین الله حامیة له و کافلة به

[فهرستواره منزوی ۱۰۶۹/۲ و ۳۰۳۵/۴؛ رجال ایران ۱۷۳/۲]

۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۳۵۴

خط: نستعلیق، کا: محمد علی، تا: رجب۱۰۵۷ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷-۲۲۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۵۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۸گ، ۱۲سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۳×۱۳سم [سنا: ف: ۲-۵۳]

۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۴۹۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴ [نشریه: ۷-۲۲۱]

۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۷۸۰/۴

آغاز: بذکر سپر و شمشیر و شمامه معنبر خدیو گیتی سنان دماغ جان و جنان را معطر می‌نماید؛ **انجام:** از آنجا که منظور نظر مرحمت اثر پادشاه جهان پناهم در نظر جهانیان ... سخن را زماهی رساندم به ماه ××کسی را که انکار این ماجراست ... نامه نامور شد تما م

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: قهوه‌ای، ۱۳گ (۱۱۹ر-۱۳۱)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۵۷]

● **مجمع المتفرقات** / گوناگون / عربی

majma'-ul mutafarriqāt

ساروی، یحیی بن محمد علی، ق۱۳ قمری

sāravī, yahyā ben mohammad 'alī (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۱ق

مشتمل بر تفسیر بعضی آیات و شرح بعضی از روایات مشکل و داستان‌های تاریخی و اشعار و فواید گوناگون که بدون ترتیب و تنظیم مخصوص در این مجموعه آمده و بعضی از مطالب و اشعار فارسی می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۱۱۱

آغاز: الحمد لمن خلق الانسان و علمه البیان و الصلاة علی نبیه المتجلی بأنواع العلم و العرفان و آله الشاعرین بقاطبة دقائق الایمان

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۲۰گ، اندازه: ۸/۵×۱۴/۵سم [ف: ۲۶-۷۸]

● **مجمع محمود** / گوناگون / فارسی

majma'-e mahmūd

محمود میرزا قاجار، ۱۲۱۴ - ۱۲۷۱ ؟ قمری
mahmūd mīrzā qājār (1800 - 1855)

اهدا به: فتحعلی شاه قاجار
تاریخ تألیف: ۱۲۰۸ق
نویسنده که از شاهزادگان قاجار بوده است و بنابر ادعای خود اساتید عالیقدری را دیده، در این کتاب سعی بر آن داشته که مجموعه‌ای از نوشته‌های گوناگون خود را گردآورد و هر قسمت را نامی نهاده است. کلیات آثار او است، دارای: ۱. سفینه محمود، ۲. منتخب محمود، ۳. گلشن محمود، ۴. مخزن محمود، ۵. نقل مجلس، ۶. سنبلستان، ۷. پرورده خیال، ۸. مقصود جهان، ۹. تذکرة السلاطین، ۱۰. محمود نامه، ۱۱. رساله رویای صادقه قبله عالم، ۱۲. نصایح المحمود، ۱۳. دور المحمود، ۱۴. بیان المحمود.

آغاز: اول دفتر بنام ایزد دانا ××صانع پروردگار وحی توانا

[الذریعة ۴۲/۲۰؛ نسخه‌های منزوی ۶۸۲؛ فهرستواره منزوی ۵۵۰/۱]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۳۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** وقت فراغ ملاحظه آن تفریحی بخشد.

خط: نستعلیق، کا: محمد قلی لاریجانی، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح، مجدول؛ جلد: منقش، ۲۱۴گ، ۱۷سطر (۱۳×۲۱/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۵سم [ف: ۵-۴۶۷]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۱۳۳

بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی [رایانه]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۳۰۶

خط: نستعلیق، کا: زمان الدین بن احمد بن معزالدین غفاری، تا: شوال۱۲۶۲ق؛ دارای شانزده پیشانی و یک سرلوح آراسته؛ جلد: میشن، ۴۴۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۰/۸سم [ف: ۴-۷۳۳]

۴. تبریز؛ نخجوانی، حسین؛ شماره نسخه: ۴۵

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۴-۳۴۰]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۸۶۳-ف

آغاز: برابر

نسخه اصل: بوداپست ش ۵۳۲؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۱۸۴]

۶. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه: ۱۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:**که این سفینه از این قماش صحبتها خالی نباشد و وقت فراغ ملاحظه آن تفریحی بخشد انشاءالله

خط: شکسته نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ دارای سرلوح و کتیبه مذهب، مجدول؛ دارای جداولی از اسامی شاهزادگان و فرزندان محمد حسین میرزا و محمد قلی میرزا و غیره؛ ۲۱۶گ، ۱۷سطر(۱۳/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: -۱۵۱]

● مجمع المراثی / مراثی،فضایل و مناقب / فارسی
majma‘-ol marāsī

واعظ کاشانی، محمد علی بن محمد تقی
vā‘ez-e kāšānī, mohammad ‘alī ebn-e mohammad taqī

کتابی است در مراثی و مناقب امام حسین بن علی علیهما السلام، و در ضمن آن قصاید عربی که در رثای آن حضرت سروده شده همراه با ترجمه فارسی آنها از سوی مؤلف در این کتاب گرد آوری شده است، مانند قصایدی از ابن حماد، دعبل، شافعی، جوهری، شیخ جمال الدین خلیعی، بحرالعلوم، سید کاظمی، ابن دعبل و دیگران. از کتاب‌های «بحارالانوار» علامه مجلسی، «اسرار الشهادة» سید کاظم رشتی (-۱۲۵۹ق)، «تحفة الحسینیة» و کتاب‌های دیگر، نقل کرده است. چند خطبه عربی نیز در این نسخه آمده است. در کتاب «مکارم الآثار» (۱۰۳۲/۳) از ملا محمد تقی کاشانی تهرانی (۱۲۳۶ - ۱۳۳۱ق) یاد شده که صاحب فرزندی به نام شیخ محمد علی بوده و ممکن است همین شیخ محمد علی، مؤلف نسخه موجود باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۲۲۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین والصلوة والسلام علی سیدالانبیاء والمرسلین ... اما بعد، چنین گوید اقل خلیقه ... که چون احادیث و اخبار بسیار وارد شده است در فضیلت و ثواب گفتن مراثی و اشعار و قصاید در مصیبت جناب سیدالشهداء؛ **انجام:** پس آن معلوم امر کرد تا زنان و اسرا را منزل خود برگردانیدند. الا لعنة الله علی القوم الظالمین فسیعلم الذین ظلموا ای منقل ینقلبون.

خط: نسخ، کا: ابوتراب محلاتی، تا: سه‌شنبه ۱۲ ربیع الثانی۱۲۷۹ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۹۰گ، ۱۶سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۳سم [ف: ۳۸-۶۴۰]

● مجمع المسائل / اصول فقه / عربی
majma‘-ul masā’il

کرمانشاهی، عبدالرحیم بن عبدالرحمن، ۱۲۲۳ - ۱۳۰۵ قمری
kermānšāhī, ‘abd-or-rahīm ebn-e ‘abd-or-rahmān (1808 - 1888)

۱. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه: ۲۲

آغاز: مسئله فی وجوب تقلید الاعلم و تحقیق المقام علی وجه یوجب کشف النقاب؛ **انجام:**فی مسئله التداخل ایض نظر الی قابلیة الامور

نسخه ای است مشتمل بر مسائل متفرقه عموماً در اصول و بعضاً در مباحث فقهی که در واقع مسودات و یادداشت‌های شیخ عبدالرحیم بن عبدالرحمن کرمانشاهی است که در خلال سنوات: ذیحجه ۱۲۷۸ و رجب ۱۲۷۲ توسط فرزندش، شیخ محمد هادی جمع‌آوری و تجلید شده است. برخی مسائل مطروحه عبارت است از: «مسئله فی وجوب تقلید، مسئله فی ان تعلق الشرط

بالمحل، المسئله الرابعه اذا کان وصف ماخوذاً فی تعلق الحکم، ...» و در ادامه تحت مساله ۱۶ «شرح درة غرویه» اثر طبع سید مهدی بحرالعلوم که در اصول توسط همو تألیف شده در ۱۲۸۳ قرار داده شده است؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ مسوده اصلی است؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: -۲۲۲]

۲. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه: ۵۱

آغاز: الحمدلله الذی من علینا بارسال محمد صلی الله علیه و اله؛
انجام: و قد عرفت الجواب عن الکل و الحمدلله رب العالمین و وفقنا للعمل بما استفدنا الروایات بمحمد و اله الطاهرین

این نسخه توسط شاگرد مؤلف به نام حسن بن محمد دامغانی مرتب و استکتاب شده است و آن به ضبط فرزند مؤلف ــ محمد هادی بن عبدالرحیم به سال ۱۳۱۶ ــ در ظهر برگ اول، شامل ۲۲مسئله به شرح زیر است: «مسئله فی الکشف و النقل، مسئله فی قاعده العسر و الحرج، مسئله فی ان علل الشرعیه، مسئله فی تقلید الاعلم، مسئله فی ان تعلق الشرط بالمحل، مسئله فی ان نفی العسر نوعی، ۷. فی اشتراط قابلیة الموضوع للوصف، ۸. فی ان تعلق الحکم علی امور متعدده، ۹. فی الفرق بین الامانة و الضمان، ۱۰. فی معنی الوفا، ... ۲۲. درباره سیدنا الحسین معروف بالعاشور؛ خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: ۸شعبان۱۳۰۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۱۲سم [ف: -۲۲۲]

● مجمع المسائل / فقه / عربی

majma'-ul masā'il

میرزای شیرازی، محمد حسن بن محمود، ۱۲۳۰ - ۱۳۱۲ قمری

mīrzāy-e šīrāzī, mohammad hasan ebn-e mahmūd (1815 - 1895)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۳۸۲

بی‌کا، بی‌تا؛ چاپ سنگی با حواشی سید اسماعیل صدر عاملی، و یادداشت اسماعیل صدر به خط وی بدین عبارت آمده: «بسم الله الرحمن الرحیم و به ثقتی شهد بعض الموثقین بصحتها انشاء الله تعالی حرره الراجی ابن صدرالدین الموسوی»و در ذیل آن مهر وی به نشان «عبده اسماعیل الموسوی» و حواشی سید محمد کاظم طباطبائی به خط حسین روضه خوان ساونی؟؛ جلد: تیماج جگری، ۲۷۱ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶/۵سم [ف: ۵۰-۱۵۰]

● مجمع المسائل / فقه / فارسی

majma'-ol masā'el

جزی اصفهانی، محمد حسن بن محمد ابراهیم، ق۱۴ قمری

jazī esfahānī, mohammad hasan ebn-e mohammad ebrāhīm (- 20c)

اصل این رساله، برای بار اول از رساله‌های میرزا محمد حسن مجدد شیرازی و «منهج الرشاد» شیخ جعفر شوشتری تنظیم شده بود که جزی در سفر اول مکه به محضر شیرازی رسیده و برای اخذ مسائل این رساله را گرد آورده، پس از چند چاپ بار دیگر به مکه رفته و در عتبات حواشی مراجع آن عصر را از آنان خواسته و بر کتاب سابق افزوده است. در این چاپ حواشی سید اسماعیل صدر و میرزا حسین خلیلی و ملا محمد کاظم آخوند خراسانی و سید محمد کاظم طباطبائی یزدی و شیخ محمد تقی آقا نجفی اصفهانی و شیخ محمد علی ثقة الاسلام اصفهانی آمده است.

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه: ۷۹

بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه چاپ سنگی سال ۱۳۲۷ به کوشش شیخ احمد شیرازی، با حواشی خطی میرزا محمد تقی شیرازی که به خط علی اکبر بن محمد باقر به نوشته شده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱-۸۴]

● مجمع المسائل / فقه / فارسی

majma'-ol masā'el

خراسانی، محمد مهدی

xorāsānī, mohammad mahdī

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه: ۳۸۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه چاپ سنگی است که به سعی و اهتمام فرزندان میرزا حبیب الله رشتی چاپ شده باحواشی میرزا و ملامحمد کاظم آخوند خراسانی و دیگران، با حواشی دستنویس پس از تصحیح و خط شیخ محمد مهدی و ملامحمد کاظم خراسانی و میرزا محمد حسن شیرازی و شیخ عبدالنبی نوری؛ جلد: تیماج، ۱۸۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۲-۸۱]

● مجمع المسائل / گوناگون / عربی

majma'-ul masā'il

مسائل و فوائد فقهی و ادبی و جز آنهاست که از کتاب‌های گوناگون بدون ترتیبی خاص جمع‌آوری شده است.

دزفول؛ نبوی، سید محمد؛ شماره نسخه: بدون شماره

کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ نسخه جدید است [ف: -۱۹]

● مجمع المسائل / فقه / عربی

majma'-ul masā'il

فقه استدلالی متوسطی است با نقل اقوال بعضی از فقها و گفتگو در آنها، و مؤلف از شاگردان سید علی طباطبائی صاحب «ریاض المسائل» و فرزندش سید محمد مجاهد حائری صاحب «دلائل

الاحکام» می‌باشد و از این دو نیز نقل‌هایی دارد نسخه حاضر جلد اول کتاب و مشتمل بر کتاب طهارت می‌باشد و روز شنبه ۲۷ رجب ۱۲۶۲ق به پایان رسیده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۱۸۱

آغاز: الیه المدققون و محتو علی مهمات المسائل و معضلات فوائد الدلائل و سمیته بمجمع المسائل

خط: نسخ، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی، ۱۷۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۳-۴۴۱]

● **مجمع المسائل الحاوی للاقوال و الدلائل** / اصول فقه / عربی

majma‘-ul masā’il-il ḥāwī li-l-aqwāl wa-d dalā’il

قزوینی، فتح الله بن رجبعلی، ق۱۳ قمری

qazvīnī, fath-ol-lāh ebn-e rajab-‘alī (- 19c)

مسائل اصولی استدلالی پراکنده‌ای است که مؤلف از تقریرات درس استادش ملاعبدالکریم ایروانی گرد آورده و از خود نیز مطالبی بر آنها افزوده است. این جلد دارای بحث‌های تعریف اصول و اوامر و وضع و ظهور مطلقات و عام و خاص و تعادل وتراجیح و استصحاب می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۶۶

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... فبعدان هذه فوائد انیقة و قواعد شریفة فی مبادی احکام الشریعة؛ **انجام:** قلنا الاستصحاب ههنا یسمی مثبتا للاستحباب بل هو لیس الا و یرفع الوجوب و ثبوت الاستحباب

خط: نستعلیق نازیبا، کاتب = مؤلف، تا: شب پنج‌شنبه دهه آخر صفر۱۲۴۷ق؛ مهر بیضی فرزند مؤلف؛ جلد: مقوایی، ۱۹۱گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵-۶۱]

● **مجمع المسائل فی استنباط الاحکام بالدلائل = شرح المختصر النافع** / اخلاق / عربی

majma‘-ul masā’il fī istinbāṭ-il aḥkām bi-d-dalā’il = š.-ul muxtaṣar-in nāfi‘

وابسته به: المختصر النافع = النافع فی مختصر الشرایع؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

شرح مفصلی است بر بخش طهارت کتاب «النافع فی مختصر الشرایع» معروف به «المختصر النافع» اثر جعفر بن الحسن هذلی حلی که خود مختصری است از شرایع الاسلام خود مؤلف.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۲۶۳

آغاز: کتاب الطهاره، بسمله، کتاب مبتدا محذوف و هو مفرد و جمعه کتب؛ **انجام:** قال المصنف الحناء علی اثر النوره امان من الجذام و البرص السابع یستحب قلم الاظاهر و اخذ الشوارب ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۳۹گ، ۱۶سطر(۹×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۵-۶۹]

● **مجمع المسائل فی شرح المختصر النافع** / فقه / عربی

majma‘-ul masā’il fī š.-il muxtaṣar-in nāfi‘

برغانی، محمد علی بن محمد، - ۱۲۷۲ ؟ قمری

baraqānī, mohammad ‘alī ebn-e mohammad (- 1856)

وابسته به: المختصر النافع = النافع فی مختصر الشرایع؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

شرح مزجی توضیحی متوسطی است بر کتاب معروف «المختصر النافع» محقق حلی با اشاره به بعضی اقوال فقها و ادله اجتهادی مسائل.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۹۸

از کتاب تجارت تا وصایا؛ خط: نسخ، کا: عبدالحسین (فرزند مؤلف)، تا: ۱۲۵۱ق؛ مصحح، محشی، یادداشت سید محمد علی روضاتی به تاریخ ۱۳۲۹ آمده؛ تملک: لطفعلی بن محمد کاظم به تاریخ صفر ۱۳۲۳؛ جلد: تیماج، ۱۱۶گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف: ۱-۴۰۶]

● **مجمع المسائل فی شرح المختصر النافع** / فقه / عربی

majma‘-ul masā’il fī š.-il muxtaṣar-in nāfi‘

برغانی قزوینی، محمد علی بن علی، ق۱۳ قمری

boraqānī qazvīnī, mohammad ‘alī ebn-e ‘alī (- 19c)

وابسته به: المختصر النافع = النافع فی مختصر الشرایع؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۵۳۵/۱

آغاز: حمد له، کتاب اللصلاة و هی لغه الدعاء علی ما نص علیه الجماعهقال الله تعالی و صل علیهم و شرعا العباده الخصومه بالکیفیه المعهوده؛ **انجام:** و کیف کان الاحتیاط فی جمیع المسائل من الوسائل الموصل الی الوسائل فالمتوسل لا یترک الوسائل الموصل الی الوسائل الحمدلله.

مجلد دوم از کتاب صلاة تا ابتدای کتاب حج؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۵ ربیع الاول۱۲۳۳ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۳۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳۳/۲-۱۷۰]

● **مجمع المصائب** / تاریخ معصومین / فارسی

majma‘-ol masā’eb

برغانی، محمد صالح بن محمد، - ۱۲۷۱ ؟ قمری

baraqānī, mohammad sāleh ebn-e mohammad (- 1855)

مقتل مفصلی است درمصائب ومصیبت خاندان عصمت مؤلف

در اثنا اشعار زیادی از خود آورده است.
[الذریعة ۴۴/۲۰]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۵/۱۶۲-۲۹۲۲/۲
آغاز: بسمله از آنجا که مصایب ونوائب وبلا وابتلا به منطوقه البلاء موکل بالانبیاء ثم الاوصیاء ثم الاولیاء ثم الامثل فالامثل؛
انجام: ان سر مقدس را می‌بوسید وزار زارمی گریست تا او را به درجه شهادت رسانیدند انا لله وانا الیه راجعون وسیعلم الذین ظلموا ای منقلب ینقلبون.
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۱۱گ، ۱۴-۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۷۰]

● **مجمع المصائب** / تاریخ معصومین / فارسی
majma‘-ol masā’eb

توشی، حسین بن احمد، ق۱۴ قمری
tūšī, hoseyn ebn-e ahmad (- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۰۸ق
یادداشت‌های نامرتبی است در فضائل و مصائب حضرات معصومین علیهم السلام.
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... آدمی دمی را باید غنیمت شمرد و هرکسبقدر استعداد خود یادگاری بگذارد
[فهرستواره منزوی ۱۷۵۷/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۵۷۲
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... آدمی دمی را باید غنیمت شمرد و هرکسبقدر استعداد خود یادگاری بگذارد
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ به چند خط و برگ‌های اول به خط مؤلف؛ جلد: تیماج، ۲۶۵گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۷-۱۵۱]

● **مجمع المصائب فی نوائب الاطائب** / تاریخ معصومین / عربی
majma‘-ul maṣā’ib fī nawā’ib-il aṭā’ib

حسینی قزوینی، قریش بن محمد، - ۱۲۷۹ قمری
hoseynī qazvīnī, qorayš ebn-e mohammad (- 1863)

در مصائب و مناقب حضرت ابو عبد الله الحسین سلام الله علیه و شرح وقایع کربلا و ابتلائات اهل بیت، دارای پنج«مقدمه»هر مقدمه مشتمل است بر چند «باب» و «خاتمه» و چهارده«مجمع» و «خاتمه» همه از متون احادیث: مقدمه ۱) فی بدوخلقه (الامام الحسین علیه السلام) و نوره و روحه و فیها بابان، ۲) فی امامته و امامة ابیه و اخیه و اولاده و فیه ابواب، ۳) فی بعض فضائله و فضائل اخیه ...، ۴) فی الایات الماوله بشهادته و الاخبار الوارده ... فی شهادته، ۵) فی انه لا بلاء اعظم من ابتلاء آل الرسول ... کرامه شیعتهم و زوار قبورهم؛ مجمع ۱. سبب مهاجرت امام علیه السلام از مدینه به مکه؛ ۲. رفتن مسلم به امر امام علیه السلام و سوانح او (خاتمه در شهادت مسلم)؛ ۳. فی توجه امام السعداء ... و بقیه اصحاب الکساء من مکه و ماجری علیه الی وصوله بارض کربلا؛ ۴. بعض الواردات التی وردت علی امام علیه السلام و اصحابه ... الی ان انجر الامر الی القتال؛ ۵. وصف قتال؛ ۶. فی شهادة اهل بیته علیه السلام؛ ۷. فی شهادة اخیه العباس و شهادت بعض اولاد الامام علیه السلام؛ ۸. فی مبارزته بنفسه الرشیف الی مقاسات الحتوف صلی الله علیه؛ ۹. فی الواقعات التی وقعت بعد الداهیة الدهیاء؛ ۱۰. برخی از اخبار مناسب مقام؛ ۱۱. عقب از اخبار مناسب مقام؛ ۱۳. فی الاخبار ... فی ورود اهل البیت بدمشق و ذکر ما جری علیهم من یزید؛ ۱۴. فی ذکر نبذةمن المعجزات ... و الرویات العجیبات ... مضافة الی ما تقدم؛ خاتمه فی رجوع سبایا البتول الی مدینة الرسول. این کتاب تتمه‌ای دارد که گاه نسخه آن پیوست نسخه‌ای از کتاب حاضر است.
آغاز: بسمله الحمدللهالذی رفع درجات الشهداء الی اعلی منازل الدرجات و اعطاهم ببذلهم الانفس فی سبیله ... اما بعد فیقول الباکی علی ذریعه الناموس الالهی السبط المصطفوی ... قریش بن محمد الحسینی ... بسمله فی بدو خلقه و نوره و روحه و فیه بابان
[الذریعه ۴۰۴/۲]

شروح و حواشی:
۱- تتمة مجمع المصائب فی نوائب الاطائب؛ حسینی قزوینی، قریش بن محمد (-۱۲۷۹)
۲- ترجمة المصائب؛ حسینی قزوینی، قریش بن محمد (-۱۲۷۹)

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۵۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** رکعتین الا اسحق المغفرة من الله عزوجل یوم یلقاه فوا الذی اکرمنا ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالأقرن۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۲۲۲ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۳/۴۰-۳۶]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۱۳/۱-طباطبائی
آغاز: برابر؛ **انجام:** و کان له اثنی عشرو لدا فغیب الله واحدا منهم فشاب راسه من الحزن واحد و دب ظهره من الغم ... فکیف ینقضی حزنی و یقل بکائی
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۳۰گ (۱-۱۳۰)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۳-۵۶۱]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۶۲۴
انجام: و ارسل علیا ابنه فی ثلثین فارسا و عشرین رجلا لیسقوا الماء ... یادهراف لک.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصدر به تتمة مجمع المصائب مزبور است که آنهم از ابتدا ناقص می‌باشد، آغاز موجود صدر: «یا اهل البیت و رحمةالله و برکاته ربکم عزوجل یقرؤکم السلام»، انجام صدر: «ان موضع قبره لبقعة من بقاء الجنة لا یزورها مؤمن الا

اعتقه الله تعالی من النار و الحله دارالقرار والحمدلله ...»؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: مقوا، ۸۵گ، ۲۲و۲۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۴-۴۷۰]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۵۱۷-۹/۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** لایزورها مؤمن الا اعتقه الله تعالی من النار واحله دار القرار والحمدلله اولاً وآخراً وظاهراً وباطناً قدتم تألیف مجمع المصایب فی نوایب الاطایب ...

خط: نسخ، کا: علی بن محمد صادق قشلاقی، تا: دوشنبه ۲۳شعبان۱۲۳۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۷۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۷۰]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۲۰۸/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فکیف ینقضی حزنی و یقل بکائی.

خط: نسخ، کا: حداد طالقانی برغانی، حبیب الله بن ابوطالب، تا: جمادی الاول۱۲۳۵ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۹۰گ (۸۸پ-۲۷۷پ)، ۱۶سطر(۷×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۱-۲۱۶۵]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۴۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یقل بکائی تمت کتاب المجمع المصائب

خط: نسخ، کا: محمد علی، تا: ۱۲۴۱ق [الفبائی: -۴۹۷]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۴۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فانا رایت انی و اخی و سبعه عشر من ××اهل بیتی مصر عین مقتولین فکیف ینقضی حزنی و یقل بکائی

کا: احمد بن عبد الله الکاتب، تا: ۱۲۴۲ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱۷ص (۱-۳۱۷)، ۱۸ سطر (۹/۵×۱۳)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۷-۲۱۵]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۶۴۳

خط: نسخ، کا: سلیمان بن احمد القره قانی، تا: سه‌شنبه غره ذیقعده۱۲۴۷ق؛ تملک: عبد الوهاب موسوی به تاریخ ۱۳۱۰؛ جلد: تیماج، ۱۷۳گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۷-۲۱۰]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۳۳۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** لا یزورها مومن الا اعتقه الله تعالی من النار و احله ... ظاهرا و باطنا.

خط: تحریری، کا: علی قلی نوری، تا: ۱۲۶۲ق؛ ۱۹۰ص (۸-۱۹۷)، ۲۳-۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۵۰-۱۲۵]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۴۴۱

خط: نسخ، کا: حسن علی و محمد حسین پسر او، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۲۶۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۱/۸سم [ف: ۱-۴۷۲]

۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۸۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** فکیف ینقضی حسنی و یقل بکائی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۰ شوال۱۲۷۳ق؛ جلد: میشن، ۱۲۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸/۴×۲۱/۳سم [ف: ۱-۴۷۲]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۳۶۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و انا رأیت ابی و اخی و شیعته و ثمانیة عشر من اهل بیتی مصرعین مقتولین فکیف ینقضی حزنی و یقل بکائی

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد جعفر بن محمد کافی زاغه‌ای بهاری، تا: یک‌شنبه ۲۹ محرم۱۲۷۵ق؛ تملک: محمد باقر بن محمد جعفر؛ ۱۵۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۹×۲۲سم [ف: ۹-۱۴۳]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۵۴۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و احله دار القرار ... هذه السنه اودئیل سنه ۱۲۸۲

خط: نسخ، کا: زین العابدین بن محمد قاسم، تا: ۱ شعبان ۱۲۸۲ق؛ مذیل به تتمة مجمع المصائب فی نوائب الاطائب از همین مؤلف؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج، ۲۷۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۱۴-۴۷۰]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۶۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** فقلت یا سیدی ان لحزنک ان ینقضی و لبکائک ان یقل ...

خط: نسخ، کا: علی بن عبدالجواد حسینی خوافی، تا: ۱۲۹۲ق؛ واقف: سید علی اصغر اصغرزاده، اردیبهشت ۱۳۳۸؛ جلد: مقوا، ۱۴۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۱×۲۵/۳سم [ف: ۱۴-۴۶۹]

۱۷. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه: ۱۸۷

خط:نسخ روشن،بی‌کا،بی‌تا؛۲۰۱گ،اندازه:۱۷/۵×۲۶سم[ف:-۱۲۱]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۴۲۵/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۳۰گ (۱پ-۱۳۰پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۴-۲۱۰]

۱۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۵۵۲۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فکیف ینقضی حزنی و یقل بکائی.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: روغنی مذهب، ۱۷۰گ (۱پ-۱۷۰ر)، ۲۹ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵-۵۱۴]

● مجمع المضامین / شعر / فارسی

majma‘-ol mazāmīn

الیفی قزوینی، کوکب بن قمرخان، ق۱۱ قمری

alīfī qazvīnī, kokab ebn-e qamar-xān (- 17c)

اهدا به: ابوالمظفر شهاب الدین محمد شاه جهان

تاریخ تألیف: ۱۰۴۲ق

مجموعه‌ای است از سروده شاعرانی چند.

مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۵۹ فرخ

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در آخر صفحه‌ای است که در آن آمده: «عرضه داشت نواب مهانجان صوبه درا کابل ... به اورنگ زیب»؛ جلد: مقوا، ۳۱۷گ، ۲۴ سطر (۱۲/۵×۲۵)، اندازه: ۱۴×۳۰/۵سم [ف: -۱۵۷]

● مجمع المطالب و منتهی المآرب / تفسیر / عربی

majma‘-ul maṭālib wa muntaha-l ma’ārib

بروجردی، ملامحسن، ق۱۴ قمری

borūjerdī, mollā-mohsen (- 20c)

تاریخ تألیف: رمضان ۱۲۷۰ق

تفسیر سوره مبارکه حمد است با استناد به به احادیث مرویه از خاندان عصمت (ع) با نکات عرفانی. ایشان در مقدمه از شیوه تفسیر برخی از مفسران انتقاد کرده و چنین نگاشته است: بعضی از مفسران، تفسیر خویش را تنها به مباحث صرفی و قواعد نحوی اختصاص داده و به ذکر آثار و اخبار ائمه اطهار (ع) که مخزن اسرار وحی و معدن گوهرهای دانش و تأویل میباشند نپرداخته اند و یا برخی دیگر تنها به نقل اخبار اکتفا کرده‌اند و در مورد آنان که در تفسیر آیات تنها به ذکر اخبار اکتفا کرده‌اند گفته است هر چند اخبار به تنهایی برای تفسیر کافی و وافی است ولی چون احادیث ائمه اطهار صعب و مستصعب است و جز ملك مقرب یا نبی مرسل یا «عبد امتحن الله قلبه للایمان» از آنها آگاهی ندارند لذا با توجه به همه این جوانب به طور ایجاز و اختصار به تفسیر سوره مبارکه حمد و توحید پرداختم.

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی انزل الکتاب علی عبده و لم یجعله عوجاً و جعله نوراً للمشیرین ... اما بعد فیقول المسئیی الستغرق فی بحار العصیان ...

چاپ: آفاق نور، شماره ۴، مؤسسه معارف اسلامی امام رضا، قم، پائیز و زمستان ۱۳۸۵ش، با تصحیح عباسعلی علیزاده و سیدمرتضی سید ابراهیمی، با عنوان «تفسیر اسامی سورة التوحید» که بخش دوم این کتاب است که در تفسیر سوره توحید میباشد.

[الذریعه ۲۵۵/۲و ۴۴/۲۰و ۵۶/۲]

۱. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه: ۲۸۵۷/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فقال صراط الذین انعمت علیهم غیر المغضوب علیهم و لا الضالین صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین

بخش اول کتاب (تفسیر سوره حمد) است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۵۳گ (۱۴۵پ-۱۹۷ر)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۶-۱۴۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۷۴۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فضل عن سواء السبیل فقال صراط الذین انعمت علیهم غیر المغضوب علیهم و لاالضالین و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین.

خط: نسخ، کا: عباس بن محمد طباطبائی، تا: ۱۲ شوال۱۲۸۱ق؛ جلد: میشن، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۱-۳۴۰]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۵۹۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فیصیر عیانا مستعارة من ساق الشجر و ساق الانسان و الحمدلله اولا و آخرا.

خط: نسخ، کا: علی اصغر بن اکبر بن محسن بروجردی، تا: صفر۱۲۸۱ق؛ محشی از علی اصغر مزبور، مصحح؛ بوسیله کتابخانه آیة الله بروجردی در فروردین ۱۳۷۹به کتابخانه تحویل گردیده؛ جلد: تیماج، ۱۵۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۲۲-۴۰۱]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۵۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فیصیر عیانا مستعارة من ساق الشجر و ساق الانسان و الحمدلله اولا و آخرا.

خط: نسخ، کا: علی اصغر بن اکبر بن محسن بروجردی، تا: صفر۱۲۸۱ق؛ مصحح؛ بوسیله کتابخانه آیه الله بروجردی در فروردین ۱۳۷۹به کتابخانه تحویل گردیده؛ جلد: تیماج، ۱۴۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۲-۴۰۲]

۵. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه: ۲۸۵۷/۴

آغاز: بسمله، قد مر لتفسیره فی سورة التوحید اسامی الشریفه منها سورة الصمد؛ **انجام:**و منها ان المعنی یکشف اصل الامر و حقیقته فیصیر عیاناً مستعارة عن ساق الشجر و عن ساق الانسان ...

بخش دوم کتاب (تفسیر سوره توحید). تذکر: این رساله بخش دوم کتاب «مجمع المطالب ...» ودر تفسیر سوره توحید است که نامش در فهرست، تفسیر اسامی سوره التوحید آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن، ۳۷گ (۱۹۸ر-۲۳۴ر)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۶-۱۴۵]

● مجمع المعارف و مخزن العوارف = مفتاح الجنان /

کلام و اعتقادات / فارسی

majma‘-ol ma‘āref va maxzan-ol ‘avāref = meftāh-ol jenān

محمد شفیع بن محمد صالح، ق۱۳ قمری

mohammad šafī‘ ebn-e mohammad sāleh (- 19c)

در احوال قیامت و آنچه درعقبات و مواقف پنج‌گانه آن میباشد از قبیل اهوال و شداید بنا به گفته مؤلف دراول کتاب خود، این تألیف را بنا به دستور پیامبر اسلام (ص) درعالم رؤیا، انجام داده است. دراین کتاب از آیات وروایات بسیار استفاده شده و در واقع ملحق روضات کتاب دیگر مؤلف است به نام «مفتاح الجنان». در دوازده «عین» تنظیم شده: ۱. مواعظ؛ ۲. سکرات موت؛ ۳. اعمالی برای آسانی موت و قبر؛ ۴. صحرای محشر؛ ۵. وقایع قبل از حشر؛ ۶. حال مردم در محشر؛ ۷. اعمالی برای آسانی محشر؛ ۸. حساب؛ ۹. نامه اعمال؛ ۱۰. میزان؛ ۱۱. جهنم؛ ۱۲. بهشت.

تذکر: کتاب دیگری به نام «عین الحیات» درنشریه (۴۷۰/۷) و در مجلس (۲۰۳/۴۵) ازهمین مؤلف آمده که باتوجه به کتاب‌شناسی آن باید همین کتاب«مفتاح الجنان» باشد؛ در فهرستواره منزوی «مفتاح الجنان» و «مجمع المعارف و مخزن العوارف» دوکتاب تلقی شده است که آغاز آنها نیز متفاوت است ولی کتاب‌شناسی هردو یکی است. شاید یك کتاب باشد که دو تحریر داشته است.البته در برخی از نسخه‌ها متذکر شده است که کتاب مجمع المعارف پس از مفتاح الجنان و ملحق آن

است.
آغاز۱: آغاز مفتاح الجنان: الحمدلله الجواد الکریم و صلی الله علی عباده الذین اصطفی محمد و آله محمدالروف الرحیم و الاحول ... اما بعد خامه سیه نامه ناصح و خائف طالح
آغاز۲: الحمد لله الجواد الکریم ... برصفایح قلوب اولاد و اخوان و ایجاد سفر پر خطر معاد می‌نگارد
انجام: زنهار تقصیر مکنید مرا حلال کنید از آنچه تقصیر کردم، هذا خاتم الرسالة باشارة خاتم الرسالة.
چاپ: مشار فارسی، ج۴، ص۴۵۳۹-۴۵۴۰؛ ایران، ۱۲۸۲ق، سنگی، رحلی، در ضمن حلیة المتقین (در هامش)؛ ایران، سنگی، خشتی، بدون تاریخ؛ ایران، تهران، ۱۲۶۳ق، خشتی؛ ایران، ۱۳۰۸ق، سنگی، خشتی، ۲۰۸ص، به درخواست و نفقه آقا میرزا محمد ابراهیم بن حاجی میرزا عیسی
[الذریعه ۲۱: ۵۲۹۵/۳۲۴؛ فهرستواره منزوی ۵۱۲/۹ و ۵۴۵/۹]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۰۱۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تاریخ وقف: ۲۹محرم ۱۲۴۷؛ جلد: مقوایی، ۱۶۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۳-۲۰۷]

۲. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه: بدون شماره
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۶ ربیع الثانی ۱۲۱۵ق؛ جلد: چرمی، اندازه: ۱۵×۲۰سم [نشریه: ۷-۷۴۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۳۸۳
آغاز: برابر۱**انجام:** .برابر
خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، تا: ۲۴ ربیع الثانی ۱۲۱۵ق؛ جلد: تیماج، ۴۵۶ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۴۵-۲۰۳]

۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۵۷۵
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** آن گناهان کبیره بی توبه می‌باشد. والله اعلم.
خط: نستعلیق، کا: علی اکبر، تا: ۱۹ ربیع الثانی۱۲۳۰ق؛ جلد: تیماج، ۲۲۲گ، ۱۶ سطر(۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵-۶۲۲]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۷۸۵۷
آغاز: برابر۱**انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: حسین بن علی رضا گلپایگانی، تا: سه‌شنبه ۳ ذیقعده۱۲۴۰ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۷۰۷]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۲۴۳
همان نسخه بالا [مؤید: ۳-۲۰۵]

۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۵۳۹۱
آغاز: مذکور است در تورات مسطور است که تا چند تأخیر می‌کنید نوبه و تدارک خود را؛ **انجام:** برابر
تذکر: نام کتاب و مؤلف به قرینه انجام نسخه ذکر شد؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن غلامعلی، تا: دوشنبه ۱۲ محرم۱۲۴۶ق؛ افتادگی: آغاز (آغاز تا میانه عین یکم افتاده است)؛ محشی با نشان «منه»؛ ۲۲۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳-۷۹]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۵۰۸
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: میرزا حسین بن زین العابدین خوانساری، تا: یک‌شنبه ۲۶ شوال۱۲۴۶ق، به‌جهت عالیجاه محمد باقر خان فرزند مصطفی قلی خان؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۲-۸۳]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۰۶۰-۱۱/۱۶۰
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد رحیم شاه کوچکی سیرامی، تا: ۱۲۴۸ق؛ جلد: تیماج، ۲۱۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۶-۳۵۷۱]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۸۷۶
خط: نستعلیق، کا: ذوالفقار بن ملا محسن ساکن اسفرنجان از قرای گلپایگان، تا: جمادی الاول۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۸۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۵-۲۵۹]

۱۰. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۴۸۵/۱
کا: زین العابدین ابن محمد حسینی، تا: دوشنبه ۱۷ رجب۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج، مذهب، ۱۶۹گ (۱پ-۱۶۹ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱-۴۱۹]

۱۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۰۱۵
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: حسین بن عبدالمجید قزوینی، تا: ۵ شوال۱۲۶۲ق؛ واقف: حسین کجوری؛ جلد: تیماج، ۲۸۴گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف مخ: ۴-۱۷۱۰]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۴۶۱
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: حسینعلی بن محمد علی، تا: ۱۲۶۳ق؛ مجدول؛ ۱۵۶گ، ۱۹سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۳۶-۴۲۸]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۴۲۰
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: علی بن مهدی بن حاجی علی کاشانی، تا: جمعه ۱۹ جمادی الثانی۱۲۶۵ق؛ جلد: گالینگور، ۱۹۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۷-۳۰]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۳۳۲/۱
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: ۲۱ ربیع الثانی ۱۲۷۰ق؛ محشی؛ ۲۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۳۹-۴۲]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۳۹۱
خط: نسخ، کا: اسماعیل بن ملا حسین سپاه منصور، تا: یک‌شنبه ۴ محرم ۱۲۷۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۲۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲۶-۳۲۶]

۱۶. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه: بدون شماره
آغاز: الحمدلله الجواد الکریم ... انه بعد تألیف مفتاح الجنان رأی

النبی (ص) فی المنام و کأنه أشار بکتابة ما یتعلق بتلک العقبات فکتب هذا و جعله آخر روضات کتابه مفتاح الجنان
کا: میرزا حسن کرمی، تا: ۱۲۷۴ق [تراثنا: س۱۳ش۴-۱۱۵]

۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۲۱۸-۵۶/۶۸
آغاز: برابر۱
از اول تا آخر کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: ملا شعبانعلی بن مرحوم مشهدی محمد ساکن لنگرود، تا: سه‌شنبه ۲۲ صفر۱۲۸۷ق؛ ۱۹۷گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۷۱]

۱۸. تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه: ۲-۱۹
کا: ملا میر اسد ابن حاجی ملا میر یوسف، تا: ۱۲۸۹ق؛ مهر: «ملا محمد عیسی صحاف»؛ ۳۵۴گ، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: -۶۷]

۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۱۶۱-۱۲/۵۱
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: محمدصادق، تا: ۶ربیع الاول۱۳۱۱ق؛ جلد: مقوا، ۲۸۷گ، ۱۵-۱۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۶-۳۵۷۱]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۵۵۱
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۲۸۶/۷
آغاز: بسمله، و الحمدلله الجواد الکریم ... و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم، اقترب للناس حسابهم ...
خط: نسخ، کا: علی بن احمد جعفر، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱۵۱گ (۵۸-۲۰۸)، ۲۴سطر (۹×۱۲)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۳-۹۱۷]

۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۹۸۹/۱-۵۹/۲۰۹
آغاز: برابر۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۷۷گ (۱-۷۷)، ۲۵-۲۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۶-۳۵۷۱]

۲۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۴۹/۱
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** بیک عنان نفس کشیدن بسر منزل سعادت چنین رسید که بیک چشم هوس پوشیدن از تابش آفتاب روز جزا خود را بسر منزل کرامتی چنین کشید.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ظاهراً ناتمام است؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۳گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۶۸]

۲۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۲۲۶/۶
قسمتی از آن؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳ص، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۲۳۳]

۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۶۲۹
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

● مجمع الملتقطات / متفرقه / عربی

majma‘-ul multaqaṭāt

گزیده‌هایی است از اشعار و الغاز و فواید متفرقه ادبی و فقهی و جز اینها بدون ترتیب مخصوص و پاره‌ای از آنها به فارسی است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۷۶۰/۲
آغاز: فی مدح امیرالمومنین علیه السلامقالوا امتدح لامیر النحل قلت لهم ××مدحی و مدح الوری من دون معناه
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن آقا ملک افوسی کرجی فریدنی، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۲۴گ (۱۸۴ر-۲۰۷پ)، اندازه: ۱۷×۲۰سم [ف: ۵-۱۴۳]

● مجمع الملوک /تاریخ / فارسی

majma‘-ol molūk

طباطبائی، محمد رضا بن ابی القاسم، ق۱۳ قمری
tabātabā’ī, mohammad rezā ben ab-el-qāsem (- 19c)
تاریخ تألیف: ۱۲۵۰ق

تاریخ عمومی و مختصر جهان است که قسمت اعظم آن به تاریخ هند و پادشاهان نزدیک آن دیار اختصاص دارد (از عهد بهادر شاه بن اورنگ زیب تا آخر سلطننت عالمگیر ثانی). نجم الدوله در خاتمه می‌نویسد: «بر ارباب دانش و اصحاب بینش مخفی و محتجب نماند که از ابتدای عهد بهادر شاه ابن خلد مکان اورنگ زیب تا آخر سلطنت عالمگیر ثانی مدت ۷۵بوده و از آن عهد تا کنون که سال یکهزار و دو صد و پنجاه است، هفتاد و پنج سال گویا از وفات خلد مکان یکصد سال منقضی می‌شود. در ین عرصه امرایان هفت هزاری و هشت هزاری را مفصل درین مجلد به انضباط نیاورده زیرا که تا عهد محمد شاه هر قدر امرایان مقدس بودند به دار ارتحال درآمده بودند. از امرای نامی کمتر کسی مانده بوده و امرای عهد محمد شاه که هفت هشت هزاری منصب و صاحب صوبجات و خدمات بودند تا امروز در اولاد اکثر آنها ریاست پایدار و برقرار است. و نیز بیشتر معاملات و اکثر مقدمات مثل جنگ نادرشاهی و جدال درانی و احوال مداخلت فراسیس و شوکت و قوت فرقه انگریز که ضرورة الارقام بود مؤلف جمله سوانح یکصد سال حال را در جلد آینده که مسما به مفاتیح الریاست گردیده مرقوم نموده است تا هر کس که شایق احوال رئیسان حال بوده باشد از ابتدا و انتها کیفیت سلطنت ما بعد و امرای این عصر واقف گردد و درین جا به اختصار پراکنده بلکه اکتفا بر اسما ساخته». مجمع الملوک جلد ششم دائره المعارف نجم الدوله است که در تاریخ و جغرافیا تنظیم شده و عناوین دیگر مجلدات آن چنین است: ۱. اخبارات هند، در تاریخ عمومی هند؛ ۲. نغمه عندلیب، تذکره سرایندگان؛ ۳. خورشید لامع یا منظر العالم، جغرافیا؛ ۴. مفتاح الریاسة، تاریخ هند؛ ۵. زبدة الغریب، تاریخ جهان در پنج جلد؛ ۶. مجمع الملوک، کتاب حاضر.

[فهرستواره منزوی ۵۶۶/۱-۶۴۸؛ مشترک پاکستان ۱۳۴/۱۰]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۰۸۴
آغاز:قمری پنداشته اند و چون ماه های مروجه نصارا اینست

اکتوبر نوامبر؛ **انجام:** و یک از مسیت بکر باجیتی و یکهزار و هشتصد و پنجاه و شش سالباهینی بوده است و الحمد لله رب العالمین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۶ ربیع الثانی ۱۲۷۲ق، حسب الحکم و فرمان مرشد زاده عالم و عالمیان مرزا خورشید؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ جلد: تیماج، ۳۹۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۸-۴۵۵]

● **مجمع المنافع البدنية = جمع المنافع البدنية** / طب / عربی

majma‘-ul manāfi‘-il badanīya = jam‘-ul manāfi‘-il badanīya

گیلانی، محمد صالح، ۹۶۹ - ۱۰۸۸

gīlānī,mohammad sāleh (969 - 1088)

وابسته به: ما لایسع الطبیب جهله؛ خوئی، یوسف بن اسماعیل (-۷۵۴ق)

منتخبی است از مفردات «ما لایسع الطبیب جهله» یا «جامع البغدادی» تألیف ابوالمحاسن نصیرالدین یوسف بن اسماعیل بن الیاس خوئی بغدادی شافعی معروف به ابن کبیر و ابن کتبی که آن نیز خود منتخب «الجامع لمفردات الادوية و الاغدية» تألیف «عبدالله بن احمد مالقی معروف به ابن بیطار» (-۶۴۶ق) است. کتاب شامل چهل«باب» می‌باشد که در دو قسم مرتب شده: قسم ۱. در ذکر منافع مختصه به هر عضو از سر تا پا در بیست«باب»: ۱) منافع تتعلق بالراس، ۲) منافع تتعلق بالعین، ۳) منافع تتعلق بالانف، ۴) منافع تتعلق بالفم و الشفتين، ۵) منافع تتعلق بالوجه، ۶) منافع تتعلق باللسان، ۷) منافع تتعلق بالاذان، ۸) منافع تتعلق بالحلق، ۹) منافع تتعلق بالصدر، ۱۰) منافع تتعلق بالقلب، ۱۱) منافع تتعلق بالثدی، ۱۲) منافع تتعلق بالمعدة، ۱۳) منافع تتعلق بالکبد، ۱۴) منافع تتعلق بالامعاء، ۱۵) منافع تتعلق بالمقعدة، ۱۶) منافع تتعلق بالطحال، ۱۷) منافع تتعلق بالکلی و اوجاعها، ۱۸) منافع تتعلق باعضاء التناسل، ۱۹) منافع تتعلق بالرحم، ۲۰) منافع تتعلق بالاعضاء الطرفية، الخاتمه: فی ذکر خواص و منافع جلیلات.قسم ۲. در ذکر منافع مفردات غیر مختصه به یک عضو (کلی) شامل بیست«باب»: ۱) المخرجات، ۲) القیء و تسهیله و قطع القیء و الغثيان، ۳) قطع الاسهال، ۴) اخراج الدود، ۵) الحمیات، ۱۰) ادویه القروح والبثور والجدری، ۱۵) ادویة غصة الکلب الکلب، ۱۹) ذکر منافع تتعلق بالصبیان، ۲۰) طرد الهوام و الحیات و النمل و الفار و الذباب؛ الخاتمة فی الخواص و الفوائد الجليلة. این رساله قسمت اول آن در کتابخانه مرکز احیاء میراث اسلامی بدون نام مؤلف است و عکس همان در کتابخانه مرعشی با نسبت به یوسف بن اسماعیل خوئی معرفی شده است و نسخه آستان قدس که ظاهرا هر دو قسم آن را شامل است از محمد صالح گیلانی دانسته شده است و در بقیه نسخه‌ها فاقد نام مؤلف است.

آغاز:بسمله. و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم الحمدلله الضار النافع الذی جعل لکل داء و مضر غیر السام مصلح و دافع ... و بعد فلما کان کتاب المفردات الملقب ما لایسع الطبیب جهله

چاپ: مصر، ۱۲۸۱ق، سنگی؛ اخیرا نیز ضمن «مجموعة رسائل داود الانطاکی الطبیه»، به تحقیق احمد فریده مزیدی بر اساس نسخه دارالکتب مصر در بیروت (۱۴۲۴ق./۲۰۰۳م) بی آنکه در صحت انتساب رساله به انطاکی تحقیقی شده باشد چاپ شده

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۹۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم ترکب مع الزيت و الشمع الخام يحصل الشفاء باذن الله.

خط: نسخ، کا: جابر بن حسین، تا: ۱۰۷۷ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۶ص(۱-۲۹۶)،۷ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۰-۲۸۰]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۱۸ و ۱۸۴۳ عکسی

آغاز: الصبیان فی باب و هو الباب التاسع عشر من العشرين الاخيرة فمن کانت له حاجة راجع فهرست الابواب؛ **انجام:** و ان یدخلنا من فضله الجنة و یمتعنا فیها بها متکئین علی الارائک و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم.

قسم اول در بیست باب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۱۳۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: عثمان بن عبدالرحمن الطریزاوی به تاریخ ۱۱۴۸ در بصره؛ نام پاره‌ای از داروها را نورالله امام جمعه زاده به فارسی در حواشی ترجمه کرده و در صفحه آخر به تاریخ ذیقعده ۱۳۶۱ این موضوع را تذکر می‌دهد؛ جلد: تیماج، ۷۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱-۱۶۳] و [عکسی ف: ۵-۳۰۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۹۵۰

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵-۳۷۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۲۴۵/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** الباب التاسع (مما لا یختص بعضو دون آخر) فی ادویة. الجرب و الحکة و القوباء ... من حرقة الدم و الصفراء.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۱۹گ (۴۴-۶۲)، ۲۴سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۵-۴۱۷۷]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۱۹۵۳

آغاز:الاعضاء ... و جعلتها اربعون بابا و افردت منافع ... و سمیته بجمع المنافع البدنية؛ **انجام:** دهن البطم ینفع الاعباء مروخا و یقع فی مراهمه و الله سبحانه و تعالی اعلم هذا آخر ما جمعته و الحمدالله الذی اعان علی ذلک و نسأله ... و یمتعنا بما فیها متکئین علی الارائک آمین و صلی الله رب العالمین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۸سم [اهدائی رهبر: ۹-۳۹۸]

۵. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۵۷۶/۱

آغاز: آغاز بعد از خطبه: قاعدة اعلم ان الاغذیه ... غالبا الاماکان مضاداً لمزاج الانسان و لما فیه من الزمان فلا ینفع

کتابی در طب، ابتدا امراض را نام می‌برد بعد نسخه مخصوص هر درد را بیان می‌کند و ایضا برای تقویت اعضا دستوراتی را نیز ارائه می‌دهد، کتاب در چند بخش و هر بخش در چندین باب برگزار شده است، بخش اول: ما یتعلق باعضاء الانسان، شامل بیست باب، بخش دوم: مالایختص بعضو دون آخر، شامل شانزده باب، در نسخه حاضر صفحه اول پاره شده و صفحه ما قبل اخر افتادگی دارد و باب بندی و بخش بندی کتاب مشوش و ترتیبشدر دست کاتب به هم خورده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ ظاهراً به خط مؤلف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: -۳۰۲]

● **مجمع النظایر** / جفر / فارسی

majma‘-on nazāyer

شیخ بهائی، محمد بن حسین، **۹۵۳ - ۱۰۳۰ قمری**

šeyx-e bahā’ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

طریقی دیگر است در استخراج مجهول، منقول از شیخ بهائی که آن را منسوب به امیرالمومنین دانسته‌اند و به آن مجمع النظایر گویند. دو جدول نیز در این رساله موجود است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۸۲۷

آغاز: بسمله، باب دیگر طریقه سوال جواب مستحصله بر آوردن ... ؛ **انجام:** در ۵ وفق خانه آن را نویسند د ج ب ا و در ۶ مرتبه یابد همان الف را نویسد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲گ (۵۳پ-۵۴پ)، ابعاد متن: ۷/۵×۱۴، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [رایانه]

● **مجمع النفایس** / تراجم / فارسی

majma‘-on nafāyes

آرزو، سراج الدین علی بن حسام الدین، ۱۱۰۱ - ۱۱۶۹ قمری

ārezū, serāj-od-dīn ‘alī ebn-e hosām-od-dīn (1690 - 1756)

تاریخ تألیف: ۱۱۶۳- ۱۱۶۴ق

تذکره عمومی از زندگی‌نامه و گزیده سروده‌ها حدود چهل هزار بیت، و از ۱۷۳۵ یا ۱۴۱۹ تن سرایندگان پیشین و نوین، با دیدی انتقادی، به ترتیب الفبا، از «بایزید بسطامی» تا «یکتای کشمیری». زندگی‌نامه همروزگاران نگارنده، بخش اصیل وارزشمندترین و نیز گسترده‌تر این کتاب است.

آغاز: حمد صانعی که زبان قلم و قلم زبان را به تحریر و تقریر کلمات فصحا به مقتضای السنة الخلق اقلام الحق موفق گردانیده ... اما بعد می‌گوید فقیر ... سراج الدین علیخان آرزو ...

انجام: هلالی: خسته بودم لطف کردی اینکه پرسیدی مرا×گر نمی دیدم ترا، هرگز نمی دیدی مرا

[تاریخ تذکره‌های فارسی ۱۵۸/۲-۱۶۶؛ فهرستواره منزوی ۱۹۴۵/۳]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۷۴-ف

نسخه اصل: بانکیپور ۶۹۵ و ۶۹۶ (۲۱۲/۸)؛ خط: نستعلیق، کا: غلام محمد احسن الله، تا: ۹ صفر۱۱۷۹ق، جا: لکهنو؛ با تاریخ پنج‌شنبه ۷ ذیحجه ۱۱۹۵ سال ۲۳ جلوس شاه عالم به فرمایش نواب شاه میرخان بهادر و مریدخان بهادر [فیلمها ف: ۳-۱۰۵]

۲. تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه: ۱۰۱عکسی

بی‌کا، تا: صفر۱۱۷۹ق؛ ۵۵۲گ [جنگ: ۱-۴۶۵]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۲۹۶-عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: پاکستان «کتب خانه استیت کلیانی» ش ۱۲ تذکره. در ۲ مجلد؛ خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۷ جمادی الثانی۱۱۸۵ق؛ از روی نسخه اصل و شخص نگارنده؛ ۴۴۰گ، ۲۱سطر [عکسی ف: ۲-۲۴۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۲۶۹

همان نسخه بالا [ف: ۳۸-۳۷۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۵۹۳-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۷۶]

۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۱۰۹۵-۱۰۹۸-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق زیبا، کا: سلطان محمد بن آقا عبدالکریم تاجر، تا: شنبه ۱۵ شوال ۱۱۸۶ق؛ در چهار مجلد صحافی و تجلید شده؛ اهدایی: حاج محمد کلاهی؛ جلد: گالینگور سبز، ۱۵۰+۱۵۸+۱۴۹+۱۱۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۲-۳۲۵]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۵۹۴-ف

نسخه اصل: کتابخانه دانشگاه پنجاب در لاهور ,35-1070 ph124/1368 (1036P)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۷۶]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۶۴۳/۴-ف

نسخه اصل: بادلیان ۳۹۹ الیوتD.P. 7118 (اته ۳۸۰)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۸۳]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۵۰۵-ف

نسخه اصل: دیوان هند D.P.739L.O.4081؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۶۶]

● **مجمع النفائس و حجلة العرائس** / طب / عربی - فارسی

majma‘-un nafā’is wa ḥijlat-ul ‘arā’is

طبیب حموی، محمد بن مؤید، ق۱۱ قمری

tabīb-e hemavī, mohammad ebn-e m’oayyed (- 17c)

این کتاب در دو بخش است: رسایل عربی و رسایل فارسی.

دیباچه به عربی است و در آن شعرهای فارسی نیز آمده است. در دیباچه مؤلف پس از ذکر سرگذشت خود، درباره هر یک از این رسایل عربی به نقل از شهرزوری و خزرجی و ابن جلجل و دیگران گفتگوی کرده است. بخش دوم این کتاب که به فارسی است و «حجلة العرایس» نامیده می‌شود در کتابخانه دهخدا هست(ش۱۹۷).

چنین است فهرست این رساله‌های عربی (مجمع النفائس): ۱. الرسالة الذهبية: منسوب به امام رضا (ص)؛ ۲. الفصول: ابقراطیس؛ ۳. تقدمة المعرفة: ابقراطیس؛ ۴. شرح الفصول البقراطية: ابوالقاسم عبدالرحمن ابن ابی صادق نیشابوری؛ ۵. دلایل الموت: ابقراطیس؛ ۶. من جوامع الاسکندرانین فی تعرف علل الاعضاء الباطنة المعروف بکتاب مواضع الالة مماتولی جمعه الاسکندرانیین: ترجمه حنین بن اسحاق المتطبب و هو اربع مقالات من جالینوس؛ ۷- رسالة فی تحقیق ان للمرءة منیا ام لا ووجوه استدلالاتها من مقالات جالینوس؛ ۸. التشریح: جالینوس، نانوشته مانده «در الفضل الذی فی الدبر»؛ ۹. منافع الادویة المفردة: از همو، ترجمه حنین بن اسحاق یهودی در دو صفحه و کاتب نوید می‌دهد که داروهای این رساله را بیان کند ولی در نسخه نیست؛ ۱۰. معالجات حمی شطرالغب: ابن سینا؛ ۱۱. الادویة القلبیة: ابن سینا؛ ۱۲. الهندباء: ابن سینا؛ ۱۳. قوانین حفظ الصحة: ابن سینا؛ ۱۴. اصول التراکیب: فخرالدین محمد بن محمد بن ابی نصر خجندی شارح قانون (در دیباچه در اینجا از شرح قانون بحث شده است)؛ ۱۵. تعریف الوخم و فساد المعدة از همین خجندی؛ ۱۶. الفروق از همو، در یک مقدمه و پنج مقاله، در صحافی ده برگ این یکی میان رساله‌های ۸و۹ رفته؛ ۱۷. التلویح فی کشف اسرار التنقیح: از همو؛ ۱۸. شرح تشریح الاعضاء المفردة من القانون از همو؛ ۱۹. ماهیة الشراب و آدابه: از همو: شرح این فصل است از قانون؛ ۲۰. رسالة فی تحقیق قول الشیخ الرئیس فی النبض حیث قال للنبض طبیعة موسیقاریة: از همو؛ ۲۱. تنقیح المکنون فی حل مشکلات القانون: ابونصر فخرالدین محمد بن احمد بناکتی خجندی، تنها کلمات است؛ ۲۲. المنصوری رازی؛ ۲۳. المرشد: از همو؛ ۲۴. برء الساعة: از همو؛ ۲۵. منافع (فواید) المومیائی الکانی و کیفیته حدوثاً و طریق استخراجه من المعادن و میزان استعمالها فی الامراض التی یتداوی بها: از همو؛ ۲۶. قوی الادویة المسهلة و طریق استعمالها فی کل مرض مرض و تعیین مقدار شربة منها علی رایه: از همو؛ ۲۷. ابدال الادویة المفردة اذا فقدت واحد منها: از همو؛ ۲۸. رسالة التجارب جمع احد من تلامذة الرازی حین حضر فی مطبه و هو یعالج المرضی فجمعه تلک النسخ التی کان یکتب للاملاء و المرضی فی مجلس افاداته و افاضاته و خطبه من اعلال الراس الی القدم فی ۳۲ باباً؛ ۲۹. رسالة فی تحقیق حصول المرض المعروف بالابنة و کیفیة حدوثها و علاجها للرازی و قد نقلا بالمسطرة فی تضاعیف کلامه فی شرحه لکلیات القانون؛ ۳۰. المشجرة فی امراض العین و معالجاتها للرازی؛ ۳۱. تذکرة الکحالین فی امراض العین: علی بن عیسی الکحال مؤلف المسالک و الممالک (- ۴۶۰)؛ ۳۲. حقایق اسرار الطب: رکن الدین مسعود بن شمس الدین محمد سجزی، همانکه الحدود خوانده می‌شود و به نام سید صدر الدین قوام الاسلام ابوالمفاخر قاسم بن عراق وزیر ساخته است؛ ۳۳. ایضاح محجة العلاج: ابوحامد طاهر بن ابراهیم بن محمد سجزی؛ ۳۴. اعمار الادویة المفردة و المرکبة: حکیم زهری الاندلسی؛ ۳۵. قرابادین ایضاح محجة العلاج فی الادویة المرکبة، از همان سجزی در ۳۱ باب؛ ۳۶. خواص الاشیاء: ابوالعلاء بن زهر طبیب، در هامش آمده که او همان قطب الدین ابراهیم مصری شارح القانون است، به ترتیب تهجی در یک صفحه و ۱۰ سطر؛ ۳۷. التحرز عن السموم الحیوانیة والنباتیة و المعدنیة المشروبة او الملدوغة او غیرها: قسطابن لوقا؛ ۳۸. معرفة درجات کیفیة الادویة المفردة و خواصها و کیفیة طرق استعمالها، در شش مقاله است؛ ۳۹. معرفة الادویة المفردة و افعالها و کیفیة صدور اثرها فی ابدان الانسان؛ ۴۰. معرفة اغذیة الرضی و صنوف ترتیبها؛ ۴۱. القواعد فیها فواید قد اشتمل علی المسایل الطبیة العلمیة و العملیة، نظری در چهار قاعده و قاعده ۴ در سه فصل و چهار مقاله، عملی در مقدمه و دو مقاله؛ ۴۲. حفظ الصحة علی ما یقتضیها الفصول الاربعة: یزید بن یوحنا ابن ابی خالد، با عنوان‌های باب؛ ۴۳. الباه و الجماع و منافعه و دفع مضاره، در ده فصل نوشته؛ ۴۴. مسایل حنین بن اسحاق المترجم در دو جزو؛ ۴۵. مسائل النیلی: ابوسهل سعید بن عبدالعزیز نیلی، تلخیص مسائل حنین است؛ ۴۶. معرفة النبض - ابوالحسن ثابت بن قرة الحرانی، این دو در متن پس و پیش شده است؛ ۴۷. تعییناعمار الادویة المفردة و المرکبة؛ ۴۸. رساله«مامثال؟»: حنین بن اسحاق نصرانی عبادی؛ ۴۹. منهاج الدکان و دستور الاعیان: ابوالمنی ابن ابی نصر بن حفاظ کوهین عطار اسرائیلی هارونی که در قاهره برای خود و فرزندش و دوستانش در ۶۵۷ ساخته است، در ۲۵ باب؛ ۵۰. الفصد و کیفیته و کمیة العروق المفصودة: ابوالحسن هبة الله بن صاعدبن ابراهیم ابن التلمیذ، در ۱۰ باب؛ ۵۱. کیفیة اصلاح الادویة المسهلة و دفع مضارها و ضروب استعمالها فی کل مرض: حبیش بن الاغثم؛ ۵۲. الشافیة: غیاث الدین منصور دشتکی که پس از معالم الشفاء ساخته در دو جزو: نخستین در چهار مجلد دوم در دو مجلد؛ ۵۳. منافع السکنجبین: ابن ابی صادق؛ ۵۴. القرابادین لامین الدولة ابن التلمیذ هبة الله بن صاعد لبیمارستان بغداد در ۲۰ باب؛ ۵۵. حدود الامراض: محمد بن محمد بن ابی مسلم طبیب شیرازی از سده ۸؛ ۵۶. معالجات الامراض العارضة للاطفال و تدبیر هم و تداویهم و آداب المرضعة و تدبیرها: ابوالحسن احمد بن محمد طبری پزشک رکن الدوله، در ۶۰ باب؛ ۵۷. رسالة فی وجیزة ایضا فی قانون معالجات الاطفال المرضعة (جمل فی الامراض التی تعرض الاطفال و علاماتها) پس از شیخ تألیف شده؛ ۵۸.

منافع بعض الادوية المركبة من الكمادات و الضمادات و غيرهما: فخرالدين احمد خجندى؛ ۵۹. المفتاح: ابوالفرج ابن هندو، اين يكى با بعدى پس از «الفوائد المعزية» است؛ ۶۰. رسالة فيها نكت من مخفيات الرموز فى الطب (الفوائد): بختيشوع بن جبرئيل رونى؛ ۶۱. ابدال الادوية المستنبطة من كتاب المقاصد، مقصد ۳۰ آن است؛ ۶۲. كيفية حفظ الصحة و بيان مايناسب من الادوية و الاشربة و الاغذية فى كل سن من الاسنان و شخص من الاشخاص (الفوائد المعزية فى القواعد الطبية): محمد بن ابى المجد طبيب به نام شيخ اويس بهادر خان در مقدمه و دو مقاله، مقدمة فى ماهية الصحة و اقسامها، مقاله ۱ اسباب سته ضرورية در نه باب، مقاله ۲ قوى الاغذية و الاشربة و مايتعلق بهما و الطيب و الملابس، در ده باب؛ ۶۳. الادوية المفردة المسهلة فى الامراض: نجيب الدين محمد سمرقندى (مؤلف الخمسة النجيبية (الاسباب و العلامات، اصول التركيب، اغذية المرضى، الادوية المفردة المسهلة فى كل مرض من الامراض المختار استعمالها فى اكثر البلاد، القرابادين المرتبة على نهج وقوع الامراض من الراس الى القدم) در اين دفتر چهار تا آمده نه الاسباب و العلامات كه مشهور است؛ ۶۴. قوانين استعمال الادوية القلبية: از همو؛ ۶۵. تشريح العين و تعيين طبقاتها و رطوباتها: از همو، با شكل؛ ۶۶. الادوية و الاغذية و الاشربة الموافقة لكل مرض مرض (از خمسه نجيبيه)؛ ۶۷. اغذية المرضى: از همو؛ ۶۸. القرابادين على ترتيب علل الراس الى القدم: از خمسه نجيبيه همو نوشته؛ ۶۹. اصول التركيب: از همو، در ۱۹ باب؛ ۷۰. تشريح العظام: عمادالدين محمود شيرازى نواده فخرالدين احمد پزشك سلطان يعقوب، نسب او بدين‌گونه است: عمادالدين محمود بن قطب الدين مسعود بن عمادالدين محمود بن فخرالدين احمد، او در جوانى خدمت شاه طهماسب و در پيرى در آستانه قدس و پزشك زايران رضا(ع) بوده و در اواخر قرن نهم مرده است، پسرش محمد باقر اكنون در مشهد پزشك است و كتابخانه بى‌مانندى داشت كه اوزبكان به غارت به تركستان و ماوراء النهر برده‌اند «فى القول المشهور بين الجمهوران العظام لاحس لها و اوردما عليه و له و اورد فيها ما وضح على و سنح لدى»؛ ۷۱. رسالة فى تدبير الصحة بالمطعم و المشرب من املاء حنين بن اسحق العبادى، از روى خط ابن امين الدولة ابن التلميذ بيك واسطه؛ ۷۲. اعمار الادوية المفردة و المركبة: زهرى اندلسى؛ ۷۳. انتخاب من لقط المنافع: ابوالفرج عبدالرحمن بن الجوزى (پيش از ۷۰۹) در باب؛ ۷۴. تقويم الادوية و الاغذية: محمد بن على اسفراينى در دو باب و خاتمه، باب نخستين در ده فصل، دومى در هفت فصل، داروها در جدول گذارده شده با نام‌هاى عربى و يونانى و فارسى داروها و نيمى از كتاب در جدول نيست و به نثر است.

[فهرستواره منزوى ۳۴۱۰/۵]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۶۰

خط: نستعليق، كاتب = مؤلف، تا: ۱۰۰۴–۱۰۰۹ق، جا: يزد و اصفهان و اصفهان؛ محشى، داراى چهار تصوير: ۱. شكل قدح در تذكرة الكحالين، ۲. شكل جماع در باب ۷ مقاله ۱ كيفية حفظ الصحة و بيان ما يناسبها از ابن ابى المجد، ۳. تصوير چشم، ۴. شكل حقنه در باب ۱۵ اصول التركيب خجندى، با اعتراف نامه فروش ملامحمد شريف دلكه به دوازده تومان تبريزى به وكالت حاجى على طبيب با صلح به پنجاه هزار دينار تبريزى در جمادى الاول ۱۲۲۲؛ تملك: محمد زكى پسر محمد محسن در ۱۲۲۱؛ خريدارى محمد حسين بن محمد على در ۱۱۲۲؛ جلد: تيماج، ۸۲۸گ، ۳۵سطر(۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۸×۳۲سم [سنا: ف: ۱–۱۸۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۵۲۶-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فيلمها ف: ۲–۱۷۲]

● **مجمع النوادر** / تاريخ جهان / فارسى

majma‘-on navāder

بنبانى، فيض الله بن زين العابدين، ق ۱۰ قمرى

banbānī, feyz-ol-lāh ebn-e zeyn-ol-‘ābedīn (- 16c)

اهدا به: سلطان محمود شاه بن محمد شاه

تاريخ تأليف: ۹۰۳ق

از ملك القضاة صدر جهان فيض الله بن زين العابدين بن حسام بنبانى مؤلف دستور الحفاظ در تفسير (بروكلمان ذيل ۶۱۰/۲) و تاريخ صدر جهانى (ا. ستورى ۱۰۹/۱) و خلاصة الحكايات (ديباچه كتاب حاضر). ا. ستورى از اين كتاب و كتاب خلاصة الحكايات در شمار مؤلفات اوياد مى‌كند (به نقل از مجمع النوادر تاليف محمد اقبال به زبان اردو) و نسخه‌اى از آن نشان نمى‌دهد (ج ۱۲۳۸/۱). فيض الله بنبانى اين كتاب را در چهل نادره (= نوادر) پرداخته و فهرست مندرجات آن را او خود در ديباچه چنين مى‌آورد: مقدمه در بيان فضائل حضرت رسالت و خلفاء راشدين، ۱. نوادر رسائل عربيه، ۲. نوادر سلاطين، ۳. نوادر وزراء، ۴. نوادر علماء، ۵. نوادر دبيران، ۶. نوادر فضلاء، ۷. نوادر متفرقه، ۸. نوادر نكات، ۹. نوادر حكماء، ۱۰. نوادر نحاة، ۱۱. نوادر شعراء، ۱۲. نوادر اقتباس، ۱۳. نوادر كلام انبيا و صحابه و حكما به عربى، ۱۴. نوارد كلام حكما ء به فارسى، ۱۵. نوادر اتفاقات، ۱۶. نوادر انقلاب زمانه، ۱۷. نوادر حيل، ۱۸. نوادر الفرح بعد الشده، ۱۹. نوادر اعراب و دهاقين، ۲۰. نوادر تعبير خواب، ۲۱. نوادر اسخيا، ۲۲. نوادر بخلا، ۲۳. نوادر صبيان، ۲۴. نوادر زنان، ۲۵. نوادر قصاص، ۲۶. نوادر تصحيفات، ۲۷. نوادر مصليان، ۲۸. نوادر متنبئان، ۲۹. نوادر طفيليان، ۳۰. نوادر سائلان، ۳۱. نوادر ابوالعينا، ۳۲. نوادر ابن جصاص، ۳۳. نوادر اشعب طما، ۳۴. نوادر مجانين، ۳۵. نوادر مزاح، ۳۶. نوادر حكايات صوفيه. خاتمه در سبب تأليف اين كتاب و دعاء پادشاه اسلام.

مؤلف در خاتمه چنين مى‌آورد: «چون كتب متقدمان مطالعه

کردم و از آن بهره تمام گرفتم خواستم تا من داعی نیز کتابی بسازم تا مگر وقتی صاحب دولتی و یا اهل دلی آن را مطالعه کند ... پس این مختصر را در مدت یک، دو ماه جمع کردم و نیز سیرت آباء این داعی چنان بود که مدت حیات خود از تصانیف فارغ نبوده‌اند چنانک صدرالعلماء قاضی صدرالدین بنبانی جد این داعی تفسیر بحر المعانی و شرح کافی - کفایة الکافیه - و شرح وافی نحو کافی و شرح قصیده کعب زهیر و شرح قصیده برده و شرح قصیده قاضی عبد المقتدر و شرح قصیده امالی و شرح عین خلیل و چند کتب دیگر ساخته است و الیوم آن کتب حجت علماست و چنانک مولانا منهاج بن صدر بنبانی شرح بخاری و شرح مسلم و شرح عین العلم و شرح فصوص و شرح منار ساخته است و در آن داد سخن داده و آن شروح امروز دستور علماست و جمله تصانیف او از هشتاد بگذشته است و اکثر آن کتب به نام سلاطین ماضیه یعنی به نام آباء حضرت سلطان محمود شاه بن محمد شاه ... بن مظفر شاه ... گردانیده اند. من بنده ... واجب دیدم پی روی آباء خود کردن و کتابی به نام او تالیف کردن ...».مؤلف در ضمن مطالب نیز از مناسبات خویش با پادشاه و بزرگان و وقایع زمان با ذکر تاریخ و گاه بدون تاریخ سخن آورده است از آن جمله: «وقتی این مؤلف و مجمع الفضائل خوند ملک فرید به خدمت قاضی سلیمان الملقب به خان اعظم اسلام خان برای خواندن سبق رفته بودند»، «در ایامی که حضرت سلیمان ... این مؤلف را به یادگار به رسالت دکهن فرستاد ... چون برای وداع در خانه مولانا منصور بن کبیر المعروف بمیان الهدیا شاعر رفت و او ... مداح حضرت سلطان بود ...»، «وقتی این مؤلف در عین بشکال از شهر معظم احمد آباد در شهر محمد آباد المعروف به قلعه جا نپانیر به حضرت سلطان ... می‌رفت»، «چون در شهور سنه اثنتین و تسعمائه حضرت سلطان الاعظم ... از سواری مراجعت فرمود و چهارده پانزده گروهی از شهر مکرم محمد آباد فرود آمد به سمع همایون او رسید که مسجد شهر مکرم که بناء خاص بود مرتب شده اقامت جمعه ... باید کرد سلطان مراجعت فرمود و به حضور خود اقامت جمعه کرد.». از جمله کسان که نامشان در ضمن تواریخ و حکایات این کتاب آمده: ابونصر فارابی، ابومعشر بلخی، امام کبیر محمد بن اسماعیل، صاحب جمال الدین مطروح، یحیی بن مبارک یزدی - صاحب التصانیف، تیمی مؤلف سیرت حجاج، ابو القاسم صوفی ندیم عضدالدوله، حسین بن مهدی قزوینی، احمد بن محمد کاتب، ارشد الدین از افاضل عجم، قاضی وحید الدین فوشنجی و قاضی القضاة احمد بن داود.

آغاز: الحمد لله علی نواله و الصلوة علی رسوله و آله اما بعد می‌گوید بنده امیدوار فیض الله بن زین العابدین بن حسام بنبانی المخاطب بملک القضاة صدر جهان که چون از تالیف تفسیر معظم دستور الحفاظ و کتاب خلاصه الحکایات فراغ افتاد و رساله‌ای چند دیگر چه پارسی چه عربی چه به نظم چه به نثر پرداخته آمد خواستم کتابی پارسی در غایت ایجاز و اختصار بر نمطی جدید و طرزی نو چنان که تا یومنا هذا کسی بر آن طریق نرفته باشد ... بنویسم ... تا در شهور سنه ثلث و تسعمایه غواص فکر در بحور اسفار غواصی نمو د ... و آن چه مخ سخن و جان معنی یافت از صد یکی و از بسیار اندکی اختیار کرد و این نوادر چند از آن برگزید (... و پس از دو صفحه) و چون سال مذکور چهلم سال از جلوس حضرت او (محمود شاه) بود این کتاب را بر چهل نادره و به خاتمه و مقدمه ای مرتب گشت و این کتاب را مجمع النوادر نام نهاده آمد و بعد از این، مؤلف و یا هر که توفیق یابد به عدد سال عمر او و هزاران هزار نوادر دیگر بر روی روزگار یادگار نویسد. و شروع تالیف این کتاب و اتمام آن در شهر مکرم محمد آباد المعروف به قلعه جانپانیر بود.

انجام: و ما این کتاب را بع دعاء ختم السلاطین ... ختم کردیم که ختامه مسک شکر که این نامه به عنوان رسید ××پیشتر از مرگ به پایان رسید

[فهرستواره منزوی ۴۶۸/۱ و ۶۴۸/۱]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸-فیروز

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ کاغذ: هندی، ۳۷۳ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۱-۱۷۷]

● **مجمع النوادر** / متفرقه / فارسی

majma‘-on navāder

رساله مفصلی است دربیان برخی نسخه‌های پزشکی برای درمان برخی امراض وهمچنینَ دعاها وطلسماتی برای روای حاجت‌ها.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۹۷۴-۱۵/۲۱۴

آغاز: وموی دم درازگوش خسته یهمره را سوراخ کرده واین هردوموی را درخسته مذکور مستور کرده دراز کند؛ **انجام:** رانی پربا جا چهار کوبا چاجلی لونا چماری کی کینی نرکمین یری تمت

خط: نسخ و نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۲ ذیحجه۱۲۳۴ق؛ جلد: تیماج، ۷۴گ، ۹-۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶-۳۵۷۱]

● **مجمع النوافل** / فقه / فارسی

majma‘-on navāfel

موسوی، محمد مؤمن بن عبدالرضا، ق۱۱ قمری

mūsavī, mohammad mo’men ebn-e ‘abd-or-rezā (-17c)

رساله‌ای در کیفیت نوافل روزها و شب‌ها، و ذکر بعضی تعقیبات مأثوره، شامل یک مقدمه و پنج «باب» و خاتمه.

آغاز: الحمدلله الذی دلنا علی جادة النجاة ...

قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه: بدون شماره

آغاز: برابر؛ **انجام:** قد اتفق الفراغ من تألیف هذه النسخة المدعوة مجمع النوافل فی الیوم الثانی من الشهر الثانی من السنة السادسة من العشر الثالث من القرن الأول من المائة الحادیة عشر من هجر العروض.

بی‌کا، تا: ۱۰۳۶ق [تراثنا: س۱۳ش۴–۱۱۵]

● **مجمع الهدی** / تاریخ پیامبران / فارسی

majma‘-ol hodā

زواره ای، علی بن حسن، ق ۱۰ قمری

zavvāre’ī, ‘alī ibn-i hasan (- 16c)

زندگی‌نامه و شرح حال پیامبران قبل از اسلامحضرت پیامبر و ائمه دوازده گانه (ع) است در چهل «باب» هر باب در چند فصل بدین ترتیب: از باب ۱ تا ۲۸.در شرح حال پیامبران قبل از اسلام؛ باب ۲۸. در شرح حال حضرت پیامبر (ص) شامل سه قسم و هر قسم در چند فصل؛ باب ۲۹ تا ۴۰.شرح حال امامان از حضرت علی (ع) تا امام زمان (عج).

آغاز: ۱: حمد و سپاس بی قیاس خالقی را جل جلاله و عظم شأنه که به قدرت کامله خود ... اما بعد بر ارباب ألباب مخفی و پوشیده نیست که لطیف ترین حکایات

۲: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد بر آیینه ضمیر منیر هوشمندان رسد و بر هوش صاحب گوش گذر کند

انجام: امید که حضرت غفار قلم عفو بر گناه هر گناهکار کشداز جم گناه دیده ام جیحون است×وزحال تباه سینه ام پرخون است / گز زانکه ببخشیم نباشد عجبی×چون عفو تو از گناه من افزون است

[الذریعة ۴۷/۲۰؛ فهرستواره منزوی ۱۷۵۷/۳]

۱. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه: ۳۳

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** دنیا روزی هر آینه حضرت حق دراز گرداند آنروز را تا بیرون آید مردی از اولاد ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۳۷گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۹/۵سم [ف مخ: -۱۷۴]

۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۹۲۰

آغاز: و در کوه و صحرا گردیده که در مقام چنین این سخنان می‌گوید. گفتند: این چه کلماتست که تو ... ایندرگاه خدایگانست. رفتن در مقام جنان نه اسانست. موسی هرچند گفت ایشان می‌خندیدند و یاریش نمی دادند؛ **انجام:** درقصه منبع الطافت بی پایان و مجمع مکارم احسان حضرت خلیفه رحمان امام محمد مهدی صاحب الزمان علیه السلام و در و فصولیست. فصل اول: در ولایت و نسب و القاب و منیت آن حضرت ... یعنی اگر باقی نماند از دنیا مگر یک روز هی آینه حضرت عزت دراز

از آغاز باب دهم قصه حضرت موسی تا نیمه اول باب چهلم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: اسدالله قاسمی خوئی؛ جلد: مقوایی، ۳۲۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۰×۲۴سم [میراث اسلامی: دفتر دهم–۷۷۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۵۵۴

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴–۳۷۸]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۶۸۶–۲۹/۲۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** زمشرق تا به مغرب کرامات علی وآل او ما راتمام است برو عطار او خود می‌شناسد که سرور کیست سرگردان کدام است تمت

خط: نسخ، کا: میرزا محمد بن جمشید شاه لاله زاری، تا: ۲۶ ذیحجه۱۰۸۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۳۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۶–۳۵۷۲]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۳۴۵–۲۷/۱۵

آغاز: وی میل کردی وبرای وی ترتیب دادی زلیخا بگوشه‌ها می‌رفتی وگریستی وهر چند خواستی که یوسف با او نشیند وبرخیزد؛ **انجام:** وگروهی آورده اند که احوال ایشان درکهف قبل ازعیسی بوده علیه السلام وبعد از موسی وتورات از آینده خبر داده واتیناه ایشان بعد از عیسی (ع) بود والسلام تمت

از اول تا باب بیست وهفتم درقصه اصحاب کهف؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۷۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۲×۳۰سم [ف: ۶–۳۵۷۲]

۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۳۷۴

خط: نستعلیق، کا: محمد بن کل محمد شادمهانی، تا: جمادی الاول۱۲۴۰ق؛ ۴۳۸گ، اندازه: ۲۱×۳۴سم [نسخه پژوهی: ۲–۲۱۷]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۷۳۱

آغاز: فی الفور بگداخت و صد و بیست و چهار هزار قطره از آن فرو چکید از هر قطره نور پیغمبری بود؛ **انجام:** ولادت شریفش در ماه ربیع الاخر در سال ۲۳۲ از هجرت و لقبش خالص و عسکری و سراج ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ تملک: محمد ابن اسماعیل به تاریخ ۱۳۲۸، حسن صدقی به تاریخ ۲۳/۴/۲۶، مهدی ملک حزقی به تاریخ ۲۷/۲/۲۴ ؛ جلد: تیماج، ۳۲۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ۷–۲۹۲]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۸۷۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: رضا الحق بن امیر حیدر المشهور به میر کامی طباطبائی، بی‌تا؛ مجدول مذهب، مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۶۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۳۷–۴۴۰]

● **مجمع الهدی** / فضایل و مناقب، حدیث / عربی

majma‘-ul hudā

رودباری، حسن بن علیمحمد

rūdbārī, hasan ebn-e ‘alī-mohammad

در احادیث فضائل و مناقب حضرت امیرالمؤمنین و ائمه طاهرین علیهم السلام مشتمل بر چند فصل که در این نسخه برگ‌هایی از آغاز کتاب از فصل اول در خلقت آنحضرت آمده است.
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... انی لما تفکرت فی الاعمال الصالحات و الحنسات الباقیات فما رأیت عملا أنفع لی

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۴۰۵/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:**ثم قال علامة ذلک أن لا تحلا عقده و لا تجلسا مجلسه و لا تکذبا حدیثه
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۲۲گ (۱۱۲پ-۱۳۳ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۴-۱۹۵]

← مجمل الاحکام ≻ مجمل الاصول فی احکام النجوم

● مجمل احوال لیلی و مجنون / ادبیات / فارسی

mojmal-e ahvāl-e leylī va majnūn

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۱۳۷/۵۸
خط: نستعلیق، کا: محمد شریف، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۱ص (۹۶ر) [ف: ۷-۲۱۷]

● مجمل الاخبار / تاریخ / فارسی

mojmal-ol axbār

در یک «مقدمه» و سه «فصل»: مقدمه: در بیان اختلاف امم در مدت خلق عالم و عدد مراتب انبیاء؛ فصل ۱.مجملی از ظهور آدم و ذکر انبیای کرام و برخی از معجزات پیامبر؛ فصل ۲.ملوک قبل از اسلام عجم و سلاطین عدالت آیین؛ فصل ۳.در فرمانروایان بنی امیه و بنی عباس.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۴۵۰/۳
آغاز: این بی بضاعت به عجز قائل و در ادای سخن آرائی راجل با عدم استطاعت و افتقار معروض رأی مقربان سپهر اقتدار می‌نماید؛
انجام: مانند تخلف از جیش اسامه در این اوراق نمی گنجد و شرح فضایل و مآثر و ذکر مناقب و مفاخر اولاد امجاد خیر البشر ائمه اثنا عشر صلوات الله علیهم أجمعین بدین جداول که از مصباح کفعمی نقل شد اکتفا نمود.
خط: نستعلیق، کا: محمد صادق جامی، تا: دوشنبه غره صفر ۱۰۸۰ق؛جلد: تیماج، ۱۶گ (۵۴ر-۶۹پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲۸-۴۸]

● مجمل الاخلاق / اخلاق / فارسی

mojmal-ol axlāq

فهمی طبیب، علی، ق۱۰ قمری

fahmī-ye tabīb, ʻalī (- 16c)

تاریخ تألیف: ۹۴۰ق
شامل یک «مقدمه» و چهار «اصل» و «خاتمه»: مقدمه در حد ماهیت نفس و قوت‌های وی و تعریف خلق و چگونگی آن؛ اصل ۱.صفت عفت و ملکات متفرعه آن؛ ۲. بیان ملکه شجاعت و فضائل تابعه آن؛ ۳.معرفت ... حکمت و معارف متعلقه بر آن؛ ۴.بیان سیرت عدالت و اقسام و احکام آن؛ خاتمه در تعداد ملکات رذیله و تبیین خصایل ردیه.
آغاز: حمد و سپاس بیقیاس حکیمی را سزاست
[فهرستواره منزوی ۶/۵۹۶]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۸۴
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۴۰ق؛ مجدول؛ ۶۶گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲-۳۴۴]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۳۲۵-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۱۸۵]

← مجمل اصول الاحکام ≻ مجمل الاصول فی احکام النجوم
← مجمل الاصول فی احکام النجوم ≻ مجمل الاصول فی احکام النجوم

● مجمل الاصول فی احکام النجوم = اربع مقالات = المجمل فی اصول صناعة النجوم = احوال صناعة النجوم= مجمل الاحکام = مجمل اصول الاحکام / هیئت / عربی

mujmal-ul uṣūl fī aḥkām-in nujūm = arbaʻa maqālāt = al-mujmal fī usūl-i ṣināʻat-in nujūm = aḥwāl-u ṣināʻat-in nujūm = mujmal-ul aḥkām = mujmal-u usūl-il aḥkām

کوشیار بن لبان، - ۴۹۵ ؟ قمری

kūšyār ebn-e labān (- 1102)

از کوشیار بن لبان جیلی ریاضی دان و ستاره شناس ایرانی. در چهار«مقاله» و هر مقاله در چند «باب»: مقاله ۱. فی المدخل و الاصول، در بیست و دو باب: ۱) صدر الکتاب و ما ینبغی ذکره من المقدمات، ۲)طبائع الکواکب، ۳) السعود و النحوس، ۴) المذکر و المؤنث من الکواکب، ۵) النهاریة و اللیلیة من الکواکب، ... ۱۰) البروج المذکرة و المؤنثة، ... ۱۵) المثلثات، ... ۲۰) دلالة بیوت و مواضع الفلک الکواکب، ... ۲۲) الطلب المستولی علی مواضع الفلک؛ مقاله ۲.الحکم علی امور العالم، در دوازده«باب»: ۱) فی مقدمة هذه المقالة، احوال العالم العلوی، ... ۵) طوالع التحویل، ... ۱۰) دلالات علامات الجو، ... ۱۲) الادوار علی مذهب القدماء؛ مقاله ۳. الحکم علی الموالید و

تحویل سنیها، در بیست و یک باب: ۱) مقدمة هذه المقالة، ... ۵) فی صورة بدن المولود و حلیته، ... ۱۰) احوال الوالدین، ... ۱۵) فی الاولاد، ... ۲۰. تحویل سنی الموالید؛ مقاله ۴. علم الاختیارات، در سه باب: ۱) علم الاختیارات، ۲) تفضیل الاختیارات، ۳. خاتمه (فشرده مطالب). (احمد منزوی)

آغاز: بسمله. قال ابوالحسن کوشیار بن لیان بن باشمیری الجیلی رحمه الله انی جمعت فی هذا الکتاب من اصول صناعة الاحکامو جملها و الطرق الی التصریف فیها و استعمالهاما ظننت کافیا فی معناه ... اذهی صناعة غیر مبرهنة و للخواطر و الظنون مجال. و کلام الحشویة فیها بلا نهایة ... و جعلته یشتمل علی اربع مقالات

انجام: و لا تعجل الا بعدالنظر الکصیر و الفکرة الطویلة و التامل الشافی ... و نختم المقالة الرابعه بهذا الباب و الکتاب بهذه المقالة و الحمدلله وحده و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم.

چاپ: طوکیو، محقق: میجیو یانو، جامعة طوکیو للدراسات الاجنبیة، منشورات معهد دراسات اللغات والثقافات الشرقیة والافریقیة، ۱۹۹۷م.

[سزگین ۱۸۲/۷ش ۱؛ الذریعه ۴۰۷/۱: ناشناخته که باید همین کتاب باشد؛ کشف الظنون ۳۸۶/۲]

شرح و حواشی:

۱- مجمل الاصول فی احکام النجوم (ترجمه و شرح)؛ منجم یزدی، محمد بن ابی عبدالله (-۸)

۲- مجمل الاصول فی احکام النجوم (ترجمه)؛ (۲عنوان)

۳- مجمل الاصول فی احکام النجوم (ترجمه) = اربع مقالات (ترجمه)

۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۳۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** الباب الثانی فی خاتمة الکتاب انا لما جمعنا هذا الکتاب اصول الصناعة و من فروعها الکفایة اشرنا بطریق التصرف فیها و استعمالها ...

خط: نسخ، کا: منصور مظفر ابن احمد بن خیر شکرینی، تا: ۵۲۷ق، جا: زنجان؛ مجدول؛ کاغذ: چینی قدیم، جلد: چرمی، ۵۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳-۱۲۲۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۴۶۷/۱

دو مقاله پایانی کتاب را داراست؛ خط: نسخ مایل به کوفی، بی‌کا، تا: قرن ۶ یا۷؛ مصحح؛ جلد: گالینگور، ۳گ (۳پ-۵ر)، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: ۲۰-۴۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۵۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: شاید قرن ۷ق؛ مصحح؛ تملک: نعمت الله بن علی بن احمد بن علی بن صدر بن ابراهیم جباعی کربلائی حائری به تاریخ شعبان ۹۳۵، محمد مؤمن با مهر «یا امیر مؤمنین ادرکنی» (مربع) و ظاهراً همین محمد مؤمن کتاب را مقابله و تصحیح کرده؛ مهر: «المتوکل علی الله العلی ...» (دایره)، «محمد جعفر بن محمد باقر السبزواری» (بیضی)؛ جلد: مقوایی، ۱۰۷گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۷-۱۶۶]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۵۸۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواسط جمادی۶۸۶ق؛ جلد: تیماج، ۵۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۲۷-۶۰]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۵۸۸/۱

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۱۳۹۸؛ خط: نسخ، کا: اقران بن حاجی الفیر شهدی المحرر(؟)، تا: قرن ۸، به خطی غیر از خط اصل سال ۷۰۰ درج شده که احتمالا صحیح نیست؛ ۸۸ص (۱-۸۸) [عکسی ف: ۴-۴۵۳]

۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ کهن، کا: ابراهیم بن بلفواس بن شیخ علی، تا: شنبه ۱۸ ذیحجه۷۱۸ق؛ جلد: تیماج، ۹۹گ، ۱۳سطر(۸/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱-۲۲۲]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۱۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۷ رجب۸۸۸ق؛ در پایان نسخه سه ورق الحاقی است به خط کاتب متن در معرفت ترقیم هندسی از محمد بن علی که آغاز آن چنین است: «بسمله، حمدی که جمال چهره احد الوف شواهد مشاهده ذوات از ادراک عیون عیوب و احساس ابصار شهادت»، انجام: «صدو یکهزاران هزار برین طریق حمل کرده تا آخر بلانهایه میرود تمت»؛ مهر: این اشخاص از خاندان ملامظفر گنابادی: محمد تقی بن ملامظفر، محمد رضا بن محمد تقی، محمد علی بن محمد بن محمد رضا؛ جلد: مقوا، ۲۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱۰-۸۶]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۰۲۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: امیر بن مقیس، تا: ۹۴۱ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۷-۱۹سطر [ف: ۱۹-۱۲]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۵۲/۱ کر

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمود برواری بختی، تا: ۹۴۸ق، جا: قبهان مدرسه سلطانیه؛ مصحح، محشی با نشان «سید عبدالله»، با قلم خوردگی؛ جلد: گالینگور مذهب، ۳۲گ (۱ر-۳۲پ)، ۲۴سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲/۴۰-۱۹۹]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۵۲۲/۱

آغاز و انجام: برابر

کا: عبد الرحمن الطائی، تا: ۹۶۷ق، جا: مصر جامع ازهر؛ ۸۳گ (۱پ-۸۳پ)،۱۷سطر(۸/۵×۱۴/۵)،اندازه:۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۱۵۰]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۴۹۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب۹۹۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۸گ،

اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲۰-۷۸]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۹۹۸/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ کاغذ: سپاهانی، ۴۶گ (۴۱ر-۸۶پ)، ۲۱ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶-۴۲۳]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۴۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۶ ربیع الثانی ۱۰۱۶ق؛ واقف: نایینی؛ ۵۸گ، ۱۶ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۳سم [ف: ۸-۲۹۰]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۹۵/۴

آغاز: شافی طبایع الکواکب فی السعود و النحوس من الکواکب فی المونث و المذکر من الکواکب؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد مشهور به نوید، تا: ۱۰۲۶ق، جا: حیدرآباد؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۹۱ص (۶۴-۱۵۴)، ۱۷سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۶-۲۶۹]

۱۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۲۵/۱

آغاز: بسمله. قال الشیخ ابو عبدالله بن عبدالکریم. الحمدلله. اعلم ان القضاء بالنجوم علی الحوادث یتوقف علی معرفة اصلین؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ۱۰۳۸ق؛ همراه با اربع مقالات حنین بن اسحاق، با نام شیخ ابو عبدالله بن عبدالکریم آغاز می‌شود که می‌توان او را محرر کتاب دانست، مقابله شده، خاتمه را در ۳ باب دارد؛ ۸۳گ (۱پ-۸۳ر) [ف: ۱-۲۲۲]

۱۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۹۲۴۳

آغاز: بسمله قال الکیا کوشیار ابوالحسن بن لبان بن باشهر جیلی ره الباب فی الکواکب الثابته و مزاجاتها

جمله‌ای از ابواب نسخه حاضر آشفته است، فهرست مطالب به حسب این نسخه بدین شرح است: مقاله چهارم از کتاب کیا کوشیار در اختیارات و آن سه باب است، ۱. اندر جمل اختیارات در سه فصل باب دوم اندر تفصیلات اختیارات بحسب دوازده خانه (باب سوم از مقاله چهارم را ندارد) فارسی باب ثانی از مقاله اول از کتاب مجمل الاصول کیا کوشیار از مدخل اصول اندر دانستن طبایع کواکب باب سیم اندر سعد و نحس ستارگان باب چهارم اندر دانستن ستارگان مذکر و مؤنث ... یازده باب بفارسی در این مقاله هست باب فی شرف الکواکب من کتاب مجمع (مجمل) الاصول العربیه کوشیار، اجتمعت الامم علی ان ... باب فی المثلثات و اربابها، باب فی الحدود الکواکب، باب فی الجز و القزح، باب فی الاتصال و الانصراف و القبول و الرد، الباب فی قوی الکواکب و استعلاء ... باب فی دلالة بیوت الفلک و مواقعی الکوکب بالبیت الطالع، الباب الحادی و العشرون فی السهام، الباب فی طلب المستولی علی موضع من مواضع الفلک، المقالة الثانیة فی الحکم علی امور العالم شامل دوازده مقاله، المقالة الثالثة فی الحکم علی الموالید و تحویل سنتها و هو احدی و عشرون بابا، المقالة الثانیة فی الحکم علی امور العالم شامل دوازده مقاله، المقالة الثالثة فی الحکم علی الموالید و تحویل سنتها و هو احدی و عشرون بابا، المقالة الرابعه فی عمل الاختیارات ... در اینجا آمده است چون مقاله اختیارات رساله جمع (مجمل) الاصول عربی کوشیار غلط بود و نسخه مصححی به دست نیفتاد، فارسی اختیارات که باز تصنیف اوست در ترجمه همین کتاب بعینه در اول این رساله نوشتیم، تمت الکتاب بعون الملک الوهاب، پس از این مطلبی به فارسی در پنج صفحه آمده است با این عنوان: باب در معرفت ستارگان چند از ثوابت که بر اسطرلابها ثبت کنند از جهت ارتفاع ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ رمضان ۱۰۶۴ق؛ با جداول نجومی؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد علی» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج، ۶۱گ، ۱۶ سطر (۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲-۳۰۰]

۱۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۲۶

انجام: (تنها ۳ مقاله دارد): ... ثم نضعه بین ایدینا و نفرغ له خاطرنا، و نحکم علیه بحسب جهدنا و طاقتنا. مستعیناً بالله و من التوفیق و الارشاد. الجداول [جدولها را ندارد]

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۵۰گ، ۱۶سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱-۲۲۲]

۱۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۵۵۰

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ ۹۸گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۶]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۱۲۶/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی، احتمالاً از روی نسخه شماره ۸۴۷۷ این کتابخانه، استنساخ گردیده؛ جلد: مشمع، ۲۸گ (۱۴۹-۱۷۶)، ۱۸سطر (۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۳۸-۳۸۲]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۹

آغاز و انجام: برابر

چهار گفتار است: «مدخل و اصول- حکم بر امور جهان- حکم بر موالید و تحویل سال مولد - مجملی از اختیارات» فهرست هر گفتاری در آغاز آن هست؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: مرتضی بن احمد حسینی رشتی، تا: دوشنبه ۱۸ شعبان ۱۱۱۱ق؛ با مهر: المتوکل علی الله عبده المرتضی الحسینی»؛ تملک: ملا علی نوری؛ ۶۰گ، ۱۶سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۴-۹۳۸]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۳۳۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: ملا علی بن خواجه محمود گیلانی، تا: ۱۱۲۰ق؛ جلد: تیماج، قطع: رقعی [ف: ۱۹-۳۵۷]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۴۸۳/۳

آغاز: مثال ذلک الجمل عشر درجات فالمریخ صاحب البیت له اربع شهادات و الشمس صاحب الشرف لها ثلاث شهادات؛ **انجام:**

و الدلو و کواکبها القمر و الزهرة و العطارد فصل صاحب طالع السنة او صاحب الاجتماع و الاستقبال او صاحب طالع الفصل من السنة اذا کان.
بخشی از مقاله دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ یا۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با اشکال هندسی؛ جلد: مقوایی، ۵گ (۶۷ر–۷۱ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۰–۵۸]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۹۳۰/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۳ شوال۱۲۲۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۸سطر(۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶–۱۵۹]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۱۶۲/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: علی محمد نوری، تا: رمضان۱۲۷۰ق، جا: تهران مدرسه مرحوم آقا محمد خواجه علی؛ مصحح، محشی با نشان «لمحرره»، «هـ»، و «ق»؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۴گ (۱۶۹پ–۲۰۲ر)، ۱۷سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳۵–۷۳۷]

۲۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۲۴۴۷/۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالوهاب خبوشانی، تا: دوشنبه ۱۱ ربیع الثانی۱۲۷۱ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۲–۶۵۳]

۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۷۵/۳
آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی النبی محمد و آله اجمعین قال الکیاء الجلیل ابوالحسن؛ **انجام:**الحمدلله رب العالمین ... والصلوة علی محمد نبی الراحمة واله الغرالمنتخبین و اصحابه الطاهرین احمعین.
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محتملاً سیدرضا، تا: ۱۲۸۰–۱۲۸۳ق؛ جلد: تیماج، ۸۲ص (۱۰۵–۱۸۶)، ۱۷سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۶–۹۶]

۲۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۳۱۲/۳
خط: نستعلیق، کا: افشار، ابراهیم، تا: یک‌شنبه ۱۴ جمادی الثانی۱۲۸۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۰گ(۲۹پ–۴۸پ)، ۱۵سطر (۶/۵×۱۲)، قطع: ربعی [ف: ۱۷–۱۰۵]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۴۵۲/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: احمد ولی بن سلیمان، تا: ۱۳۰۰ق؛ مجدول؛ جلد: مشمع، ۷۷گ (۷۰پ–۱۴۶ر)، ۲۱ سطر(۹/۵×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۴۱–۶۳۱]

۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۵۶۷/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۷۰گ (۱۳۱پ–۲۰۰پ)، ۲۵سطر(۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۱۷–۴۰۸]

۳۰. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه: ۷۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن ملاصالح یزدی، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۴۵گ (۶۱–۱۰۵)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: –۷۷]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۰۹
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ در حاشیه نخستین برگ نسخه، این عبارت را به سختی می‌توان خواند: «و روی لبار بالراء و هو بلغة الجبل الاسد کان مهندساً صنف الزیج المعنون بالبالغ ثم زیجه المعنون بالجامع ثم المجمل فی علم النجوم ثم رسالة فی معرفه الاسطرلاب» این عبارت درباره کلمه «لبان» و مقصود وی آن است که نام پدر کوشیار را «لبار»(با راء بجای لبان با نون) که در لغة اهل جبل (مازندران ایران) نام شیر است، نیز گفته‌اند، سپس تألیفات مصنف را یاد کرده است [ف: ۴–۲۳۱]

● مجمل الاصول فی احکام النجوم (ترجمه و شرح)

/ هیئت / فارسی

mojmal-ol osūl fī ahkām-en nojūm (t. va š.)

منجم یزدی، محمد بن ابی عبدالله، ق۸ قمری

monajjem-e yazdī, mohammad ebn-e abī ʻabd-el-lāh (- 14c)

وابسته به: مجمل الاصول فی احکام النجوم؛ کوشیار بن لبان (– ۴۹۵)

تاریخ تألیف: ۷۰۳ق

اصل کتاب «مجمل أصول الأحکام» تألیف ابوالحسن کوشیار فرزند لبان جیلی می‌باشد که منجم یزدی به درخواست برخی از دوستان برای درک بهتر افراد مبتدی آن را به زبان فارسی ترجمه و شرح نموده و در متن می‌گوید: «و اگر در حل مسائل متعلق این ضعیف را وجهی روی نموده باشد و خواهد که اسم خود را ثبت گرداند، ناقل تحریر، تحریر گردد.

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوات علی نبیه محمد و آله اجمعین چنین گوید ... که در شهور سنه ثلاث و سبع مائه عربی چون اتفاق اقامت دارالملک شیراز حماه الله تعالی من الحدثان افتاده بود ...

[ریحانة الأدب ۱۰۳/۵؛ معجم المؤلفین ۱۰۳/۵]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۰۷۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** تا از نهج صواب دور نیفتد و مقالت چهارم را بدین باب ختم کردیم و کتاب را برین مقالت و الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی نبیه محمد و آله اجمعین.
این نسخه مشتمل بر چهار مقاله به ترتیب زیر است: مقاله ۱.در مدخل نجوم و احکام کلی آن (دارای ۲۲باب)، مقاله ۲.در احکام سنی العالم (دارای ۱۲ باب)، مقاله ۳.در احکام موالید و تحاویل سنین و قواعد آن (دارای ۲۱ باب)، مقاله ۴.در قانون کلی و جزئی اختیارات ضروری (دارای ۳ باب)؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا:

قرن ۱۱؛ مجدول، محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۶۶گ، ۲۰سطر (۵/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۳۰-۴۸۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۴۴۰/۱

آغاز: زود فهم کنند و قریب ترکیب مصنف باشد نقل به الفاظ فارسی دری می‌باید کردن و اگر در مساله حاجت امثله یا شرح باشد مسطور گردانیده؛ **انجام:** تا فکری کامل و تاملی شامل نکنند احکام نرانند تا از نهج صواب دور نیفتد و مقالت چهارم را بدین باب ختم کردیم و کتاب را بر این مقاله.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۹۳گ (۱ر-۹۳ر)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۲۰-۲۴]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۵۶۶/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم۱۲۱۹ق؛ ۱۱۶ص (۱۱۷-۱) ، ۱۴سطر(۹×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵-۱۷۰۱]

● مجمل الاصول فی احکام النجوم (ترجمه) / هیئت / فارسی

mojmal-ol osūl fī ahkām-en nojūm (t.)

وابسته به: مجمل الاصول فی احکام النجوم؛ کوشیار بن لبان (-۴۹۵)

متن از کوشیار بن لبان باشهری گیلی، مترجم شناخته نشد. کتاب در چهار «مقاله» است: ۱. اندر مدخل اصول این صناعت و اندر آن بیست و دو باب است؛ ۲. اندر حکم کردن به کارهای عالم این مقاله اندرین معنی دوازده باب است؛ ۳. اندر حکم کردن بر موالید وتحاویل واین مقاله درین معنی بیست باب است؛ ۴. اندر اختیار است واین مقالت درین معنی سه باب است

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۲۲۲۰-عکسی

آغاز: کف استاذ اجل اوحد کوشیار بن لبان (باشهری - درکناره) الجیلی رح که من جمع کردم این کتاب از اصل های صناعت احکام نجوم و جملهای (اصول این صناعت و تصرف کردن اندر او بکار داشتن - در کناره) آن و راه جستن بتصرف کردن اندر آن و بکار داشتن آن بدان قدر که کمان بردم کی بسندیذه بوذ در معنی احکام و بی نیاز دارد. در بیشتر کاری از چیز دیگر. بکرفتم در این معنی نزدیک ترین راهی که شناختم بقیاس سبردم درین باب و بیذاترین کذری که دانستم بصواب. جه این صناعتی است بی برهان ... و این کتاب را بر جهار مقالت نهاذم. مقالت نخست از وی در مدخل و اصلهای (اصول این علم - در کناره) آن. مقالت دوم ... (سپس نمایه ریز مقالت یکم)؛ **انجام:** و هرگز علم خطا نکند و خطا نه از عم بوذ که (؟) مردم نه همه بیابذ خطا از آن باشد، و العلم عندالله. تمت الکتاب و الحمدلله علی آلائه و صلوات علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین و حسبناالله و نعم الوکیل. فی تاریخ سنة ست و ثلثین و ستمائة.

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: پیش از ۷۰۰ق؛ نوشته به شیوه کهن (ذ = د، ک=گ، ج=چ بانجدهم = پانزدهم ...)، با یادداشت‌های اختربینی به خامه کهن: برج‌هایی که نا صقند و بر صورة مردمند ...؛ ۹۳ص، ۲۱سطر(۱۵×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۷۲]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۴۲۸

آغاز: بسمله چنین گوید ابوالحسن کوشیار بن لبان الباشهری الجیلی ... مجمل الاصول اندر علم احکام نجوم که گرد آوردیم اندرین کتاب اصول این صناعة ...

آغاز نسختین از مقاله نسختین اندر صدد کتاب و در چیزهائی که یاد باید کردن باب نخستین اندر مدخل اصول این صناعت این مقاله بیست و دو باب است؛ **انجام:** باب سوم اندر خاتمت کتاب ما چون نگاه کردیم گردآوردیم اندرین کتاب اصول این صناعت و فروعش ... و اندیشه در آن و تأمل شانی کنیم. تم الکتاب بحمدالله تعالی وحسن توفیقه وصلی الله علی سیدنا محمد (ص) وآله اجمعین والحمدلله رب العالمین (کاتب اضافه کرده) کتبت فی سلخ ربیع الاول سنه اثنی وتسعین وسبعمائة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سلخ ربیع الاول۷۹۲ق؛ کاغذ دولت آبادی؛ جلد: تیماج، ۵۳گ، ۱۸و۲۰ سطر (۹×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۱-۴۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۹۹/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۹۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۴ص (۱-۲۴)، ۲۲سطر (۱۳×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [سنا: ف: ۱-۲۹۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۴۶۹/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۱۴۸]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۹۶۴/۳-۵۹/۱۸۴

آغاز: بسمله چنین گوید خداوند کتاب مجمل الاصول ابوالحسن کوشیار بن لبان بن شهری رحمة الله علیه که گرد آوردم درین کتاب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۴۶گ (۷۷-۱۲۲)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۶-۳۵۷۲]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۴۷۷/۷

خط: نستعلیق، کا: نظام بن عبدالله بن محمد، تا: ۸۳۶ق؛ جلد: تیماج، ۵۸گ (۱۱۳پ-۱۷۰ر)، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۲۲-۶۶]

۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۶۰۶

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی بن محمد امین، تا: قرن ۱۰؛ تملک: محمد باقر منجم؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۷۶گ، ۱۵ سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: -۶۵۴]

۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۳۰

آغاز: ... اما عطارد با نهاری نهاری بود و با لیلی لیلی؛ **انجام:** بر کسب و معیشت و همتها و اندیشه هاش پدید آید ...

خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: نخودی، ۶۲گ، ۱۳سطر(۹×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱-۲۲۲]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۴۳۷/۲

آغاز: بسمله. الحمدلله کفاء منه و افضاله و صلی الله علی نبیه محمد و آله. چنین گوید ابوالحسن کوشیار بن لبان بن باشهری الجیلی که آورنده این کتاب مجمل الاصول اندر علم احکام نجوم؛ **انجام:** و این کتاب را بدین مقالت، چنانکه وعده کرده بودیم. و الله اعلم. تمت ...
کامل؛ خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۴۸گ (۳۱پ–۷۸پ) [ف: ۱–۲۲۲]

۹. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۹/۳ سرود**
با ترجمه کهن در چهار مقاله؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ [نشریه: ۱۳–۴۲۰]

۱۰. **مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۴۸۹/۲**
آغاز: بسمله چنین گوید محمداسحق پسمعیل که مرا چون نیتی افتاد بدانستن علم نجوم و بسبب مشغولی حوادث روزگار خود را مستغرق گردانیدن درین نوع میسر نمی گشت این مجمل اصول را که تصنیف خواجه امام اجل ابوالحسن کوشیار؛ **انجام:** و اگر سرخی باشد از ماه آزار و جدول اینست [جدول نجومی]
از آغاز تا آخر باب دوم از مقالت چهارم را داردو باب سیوم از این مقالت را که خاتمه کتاب است ندارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۳۳۱گ، ۱۹–۲۱ سطر (۱۰/۵×۲۱)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱–۲۴۹]

۱۱. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱۳۴/۳**
کا: سبزواری اردبیلی، نعمت الله، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۸۷گ (۶۹–۱۵۵)، ۲۰ سطر(۵×۱۴/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۱–۲۰۸۳]

۱۲. **تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۲۷۰/۲**
آغاز: بسمله. سپاس بی قیاس مر خالقی را که زورق زرین آفتاب را در دریای آسمان ... اما بعد، می‌گوید راجی ... مدتی مدید و عهدی بعید در سلک بندگان خان اعظم ... الغ قتلغ اعظم همایون ظفر خان؛ **انجام:** و این کتاب را بدین مقالت، چنانکه وعده کرده بودیم. و الله اعلم. تمت ...
خط: نسخ تحریری، کا: محمد رضا بن حاجی سلطان محمد تبریزی، تا: ۱۰۳۱ق؛ ۵۵گ (۳۳پ–۸۷ر) [ف: ۱–۲۲۲]

۱۳. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴۹۲**
آغاز: بسمله. الحمد الله کفی منته و افضاله و الصلوة علی نبینا محمد و آله و بعد چنین گوید ابوالحسن کوشیار بن لبان بن باشهری الجیلی گردآورنده این کتاب که «مجمل اصول» است اندر علم احکام نجوم که گردآوردیم اندرین کتاب که اصول این صناعت و تصرف کردن اندروی و بکار داشتن آنقدر که پسندیده بود اندرین علم و بی نیاز گردانیدن خوانندگاناین دانش از بسیاری دیگر کتابها و روشن تر و سبکتر این راه که دانستیم باز نمودیم زیرا که وی صناعتی است که از وی برهان برنخیزد و گویند حابرها (؟) اندروی محال محال (؟) بسیار بود. این کتاب بر چهار مقالت وضع کردیم؛ **انجام:** ختم کردم کتاب را برین مقالت شکر باری تعالی را ... و درود از ما بر محمد مصطفی باد ... و بر خاندان او بهترین خلقان و بر یاران و امتان او گزین همه امتان و یاران باد و الحمد الله رب العالمین.
خط: نسخ، کا: عمادالدین محمود بن محمد حسین حسنی حسینی نسابه، تا: ۱۵۶–۱۰۵۶ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۹۸گ، ۱۵سطر(۴×۱۰)، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۱۳–۳۴۳۸]

۱۴. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۱۵۳**
آغاز: الحمدلله کما هو اهله و الصلوة و السلام؛ **انجام:** از پس تامل و تفکر بسیار در آن بکار.
خط: تحریری، کا: حسین بن محمد علی تبریزی، تا: ۱۵ربیع الاول۱۰۵۹ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۷۸ص، ۲۱–۲۳سطر، اندازه: ۵×۱۳/۵سم [ف: ۶–۱۲۰]

۱۵. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۸۰۹/۲**
آغاز: بدانکه چنین گوید کوشیار که این احکام را مرتب ساختم بر چهار مقاله، مقاله اول در مقدمات و آن مرتب است بر چند باب؛ **انجام:** سری کردیم این کتاب را بشادی و خرمی و فراغت یافتیم از کتابت او بعون العلیم الحکیم.
خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن ابی علی مشهدی، تا: یک‌شنبه ۳ محرم۱۰۵۹ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۷۵گ (۳۶پ–۱۱۰ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۰–۱۶۷]

۱۶. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۰۸۸**
آغاز: ... بر تمام کردن آن و آغاز آن بمقالات و ابواب کردم ... اول اندر مدخل و اصول این صناعت و آن بیست و دو باب است اول اندر صدر کتاب و اندر چیزهایی که یاد باید کردن؛ **انجام:** و نظری بسیار و فکری دراز و تاملی شافی و تمام پس مقالات را در ین باب ختم کردیم و این کتاب را بدین مقالت بشکر باری تعالی و تقدس ... و درود از ما بر حضرت انبیا محمد مصطفی و شاه اولیاء علی بن ابی طالب باد.
از: ناشناخته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی عربی با نشان «۱۲»؛ جلد: تیماج، ۷۳گ، ۱۸سطر(۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۳۵–۵۹۵]

۱۷. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۶۱۱/۴**
آغاز: ترکیب مصنف باشد نقل بالفاظ فارس دری می‌باید کردن و اگر در مساله حاجت مثله یا شرح باشد مسطور گردانیدن؛ **انجام:** جمعه، حمام رفتن، سر تراشیدن، ناخن و شارب گرفتن و نکاح و جامع نو پوشیدن، نیک، حجامت کردن: بد.
از چهار مقاله ترتیب یافته است، بدین شرح: ۱. در مدخل نجوم بر احوال کلی آن، ۲. در احکام سنی العالم، ۳. در احکام موالید و تحویل سنین وقواعد آن، ۴. در قانون کلی و جزوی اختیارات ضروری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۲؛ مجدول، مطالبی در موضوع رساله به ترکی آمده؛ جلد: تیماج، ۵۴گ (۱۷۲ر–۲۲۵پ)، ۲۱سطر(۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۳۷–۲۸]

۱۸. **تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۸۳/۱**

آغاز: بسمله. سپاس بی قیاس مر خالقی را که زورق زرین آفتاب را در دریای آسمان ... اما بعد، می‌گوید راجی ... مدتی مدید و عهدی بعید در سلک بندگان خان اعظم ... الغ قتلغ اعظم همایون ظفر خان؛ **انجام:** و این کتاب را بدین مقالت، چنانکه وعده کرده بودیم. و الله اعلم. تمت ...

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۱۴۴ق؛ ۴۵گ (۱پ-۴۵پ) [ف: ۱-۲۲۳]

۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۷۰۵/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ رمضان۱۲۳۴ق؛ ۱۵سطر [ف: ۵-۳۴۰]

۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۲۴۲/۵

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد باقر منجم، تا: ۱ شوال۱۲۴۸ق، جا: اصفهان؛ ۵۳گ (۹۲پ-۱۴۴ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۶سم [ف: ۶-۳۲۷]

۲۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۸۰/۷

آغاز:... در موضع و بال و بند و زندان ...

خط: نسخ پخته، کا: کاظم بن استاد آقا کوچک صباغ اصفهانی متخلص به خاموش، تا: ۱۲۸۹ق؛ افتادگی: آغاز (مقاله یکم تا نیمه‌های باب ۱۵ افتاده)؛ ۴۶گ (۲۲۴ر-۲۶۹پ) [ف: ۱-۲۲۳]

۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۲۳۸/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: رویه میشن، ۵۹گ (۱پ-۵۹ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۷×۲۰سم [ف: ۶-۳۱۸]

۲۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۴۲۸/۱

آغاز: میان قدماء اختلاف است و مصنف ... مقاله اول در مدخل نجوم بر احوال کلی آن مقاله دوم در احکام سنی العالم؛ **انجام:** و مقالت چهارم را بدین باب ختم کردیم و کتابرا بر این مقاله و الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و آله الطاهرین

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۴۶گ (۱ر-۴۶ر)، ۲۱سطر(۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: -۲۹۸]

۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۱۹۳-ف

نسخه اصل: بغدادلی وهبی ش ۸۹۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ از روی نسخه مؤلف مورخ نزدیک به پایان دهه نخستین شوال ۴۲۷؛ ۱۷۸گ، ۱۵سطر [فیلمها ف: ۱-۳۷۴]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۵۰۰/۴

آغاز: بنام ایزد بخشاینده مهربان ... اما بعد جنین گوید کوشیار ... که جمع کردم اندر این مدخل اصول از مجمل الاصول اندر مقالت اول در باب بیست و یکم اندر سهامها؛ **انجام:** و اینکه بر کتب جامع احکام ثبت شد هشتاد سهم است و اگر پنج یا کمتر یا بیشتر در یک برج افتد حکم هر یکی بر خلاف دیگری حکم کند و تا دلیل آن را نداند حکم آنگاه کنند به آن.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۹گ(۳۷پ-۶۵پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۰-۸۰]

● مجمل اصول و فروع دین به طریق سیاق / کلام و اعتقادات / فارسی

mojmal-e osūl va forū‘-e dīn be-tarīq-e sīyāq

موسوی، عبدالرضا بن معزالدین محمد، ق۱۱ قمری

mūsavī, ‘abd-or-rezā ebn-e mo‘ezz-od-dīn mohammad (- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۰۰۹ق

مجملی از اصول دین به دلیل و فروع آن به تقلید را بنا بر مذهب امامیه اثنا عشریه به طریق سیاق و مختصر جمع‌آوری کرده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۳۴۹/۳

آغاز: مجمل اصول دین بدلیل ... اصول دین که واجب است دانستن آن بر هر عاقل و بالغ و هر که یکی از اینها را ندارند مستحق آتش است و با کافران در دوزخ و آن پنج است، اول توحید؛ **انجام:** دویم جماعت که پنج کس باشد و یکی از ایشان پیش نماز عادل بود اگر جماعت بهم نرسد نماز جمعه ساقط است.

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ پس از آن این مطالب نیز مندرج است: الف ـ رقعه که به حضرت صاحب الزمان عج الله فرجه الشریف نوشته می‌شود، ب - ترتیب مطالب کتاب بهارستان جامی که به خط محمد صادق بن مرحوم ملا عبد الغنی پیشنماز رشتی در سال ۱۲۹۶ کتابت شده تا مطالعه کنندگان او و والدینش را دعا کنند، ج ـ دو روق مسودات مرحوم حیدرخان نهاوندی در ادب و اشعار عربی و فارسی، د- دوازده بند حاجی میرزا علی اکبر خان بن علی (قائم مقام فراهانی) بن ابو القاسم بن عیسی بن حسن حسینی فراهانی که به خط زیبایش در سال ۱۲۹۹ کتابت شده با مهر «علی اکبر الحسینی» (بیضی)، عباسقلی سپهر کاشانی علاوه بر یادداشت پایان کتاب اول، در صفحه ۴۰ همان کتاب نیز این یادداشت را دارد: «مبسوط این بیان مذکور در ذیل مجلد چهارم از کتاب احوال حضرت امام علی نقی صلوات الله علیه از تألیفات این بنده حقیر در ذیل احوال صوفیه مرقوم شده است. حرره الجانی عباقلی سپهر ثانی کاشانی مشیر افخم وزیر تألیفات فنی شنبه غره شهر صفر المظفر سنه ۱۳۴۱»؛ تملک: صدرالافاضل لطفعلی بن محمد کاظم در سال ۱۳۲۰، نیز یادداشت عباسقلی سپهر کاشانی که نسخه را از صدر الافاضل در رمضان ۱۳۴۰ق امانت گرفته؛ جلد: مقوایی، ۱۹ص (۹۶-۱۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۴۳-۳۸]

● مجمل الاقوال فی الحکم و الامثال = مجمع الاقوال فی الحکم و الامثال / مواعظ / فارسی

mojmal-ol aqvāl fe-l hekam va-l amsāl = majma‘-ol aqvāl fe-l hekam va-l amsāl

دمامینی، احمد بن احمد، ق۷ قمری

damāmīnī, ahmad ebn-e ahmad (- 13c)

تاریخ تألیف: ۶۹۳ق

نگارنده در آغاز کتاب، خود را احمد پسر احمد خواند، و پدرش را دمانیسی (دمامینی) [پدر نگارنده در کشف الظنون دمامینی است و در نسخه دانشگاه دمانیسی آمده و این نادرست است، چه دمامین شهری در آسیای صغیر است و چندین تن از بزرگان ترک عثمانی، مانند شارح لامیة العجم و این نگارنده، از آنجا برخاسته‌اند] و زادگاه خویش شهر سیواس یاد کرده است. نام کتاب در نسخه این کتابخانه «مجمل» است ولی درکشف الظنون آنرا یکبار در عنوان «مجمل» و باردگر در عنوان «مجمع» آورده است. این کتاب در دو بخش است یکم را مؤتلفات و دوم مختلفات خوانده، بخش یکم هفتاد باب و بخش دوم هفت باب [در کشف الظنون پنج باب یاد شده] دارد.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۲۴

آغاز: بسمله. هذا کتاب مجمل الاقوال فی الحکم و الامثال الفه احمد بن احمد بن احمد الدمانیسی والداً و السیواسی مولداً، مشتملا علی قسمین قسم اول در مؤتلفات و آن مشتمل است بر هفتاد باب. الباب الاول فی الحث علی طاعة الله ... من القرآن: و من یطع ... و من الاخبار: قال النبی (ص) لابن عباس؛ **انجام:** این کتابیست فرخنده که بتو فرستادیم. کتاب انزلناه الیك. و قد وقع الفراغ علی ید مؤلفه احمد بن احمد الدمانیسی ... ذلك فی غرة ربیع الاول سنة ثلاث و تسعین و ستمایة

خط: نسخ زیبا، کا: عبرت نائینی، محمد علی، تا: ۱۳۳۵ق؛ جلد: مقوا،۲۹۷ص،مختلف السطر(۹×۱۶)،اندازه:۱۶×۲۱سم[ف:۲-۷۲۹]

● **مجمل البدیع در بیان ظهور منیع** / کلام و اعتقادات / فارسی

mojmal-ol badī‘ dar bayān-e zohūr-e manī‘

صبح ازل، یحیی، ۱۲۴۶ - ۱۳۳۰ قمری

sobh-e azal, yahyā (1831 - 1912)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۱۴۳

آغاز: هو الله الاحد الفرد الحی المتعال؛ **انجام:** رب العرش العظیم وله الحمد رب العالمین

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● **مجمل التاریخ** / تاریخ ایران /فارسی

mojmal-ot tārīx

قم؛ لاجوردی، سید مهدی؛ شماره نسخه: ۱۵

تاریخ سیاقی از کیومرث تا دوره قاجار؛ بی‌کا، بی‌تا [چند نسخه- ف: -۱۰۷]

● **مجمل التاریخ** / تاریخ پادشاهان / فارسی

mojmal-ot tārīx

تألیف قرن ۱۲ این کتاب حاوی شرح حال یکایك شاهانی است از آغاز عالم تا زمان صفویان که بر ایران حکم رانده‌اند. قسمتهای ما قبل اسلام آن همان مطالب تاریخی شاهنامه و داستان‌های مندرج در طبری است و در بعد از اسلام تاریخ صفویان آن تا حدی قابل اعتناست.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۲۱/۴

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۰ص، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵-۱۷۲]

● **مجمل تاریخ تا سلطنت سلجوقیان** / تاریخ پیامبران / فارسی

mojmal-e tārīx tā saltanat-e saljūqīyān

تاریخ مختصری از پیامبران، امامان، خلفا، شاهان تا سلسله سلجوقیان تا حدود سال ۴۵۰ق است. در این رساله علی رغم بررسی فراوان در مصادر و فهارس، متأسفانه مؤلف آن مورد شناسایی قرار نگرفت؛ این احتمال ضعیف را نیز نباید از نظر دور داشت که شاید این اثر تألیف علی نائینی (کاتب) بوده باشد. باید دانست که نام مذکور بر اساس نوشته داخل سرلوح ثبت گردید.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۸۹/۱ کر

آغاز: بسمله، حضرت آدم علیه السلام چهل هزار اولاد اولاد خود را بدید اما فرزند صلبی او بیست و یک پسر بود و حضرت ادریس علیه السلام وفات آدم صد ساله بود؛ **انجام:** در حدود بلخ متوطن بودند گرفتار شده قریب بچهار سال محبوس ... در آخر خلاص شد اما چندانی ... سلیمانشاه بن ملکشاه ارسلان بن سغرل بن محمد بن ملکشاه ...

خط: نستعلیق زیبا، کا: علی نائینی، تا: ۱۳۰۴ق؛ دارای یک سرلوح مذهب هنری زیبا به سبک قاجار، مجدول، مصحح؛ کاغذ: ترمه، ۲۶گ (۱پ-۲۶پ)، ۱۰سطر (۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۴۰/۲-۲۹۱]

● **مجمل التمثیل** / ادبیات / فارسی

mojmal-ot tamsīl

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۱۰۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

← مجمل التواریخ ‹ تاریخ سیاقی

● **مجمل التواریخ بعد النادریه** / تاریخ ایران / فارسی
mojmal-ot tavārīx ba‘d-on nāderīya
گلستانه، ابوالحسین بن محمد امین، ق۱۲ قمری
golestāne, ab-ol-hoseyn ebn-e mohammad amīn (- 18c)
به خواهش: محمد خان (برادر مؤلف)
تاریخ تألیف: ۱۱۹۵ق؛ محل تألیف: هند
به سال ۱۱۹۵ق نگاشته و در ۱۱۹۶ در آن دست برده است. نگارنده برادرزاده میرزا محمد تقی حکمران کرمانشاه به روزگار نادر بوده است و نزد او می‌زیسته و پس از روی کار آمدن زندیان در برابر آنها ایستادگی کرده‌اند و زیان دیده‌اند و هر دو دستگیر زندیان شده‌اند. پس از یکی از فرارهای خود از چنگ زندیان به بغداد و از آنجا به هند و بنگال رفته است. این جنگ‌ها میان آنها در ۱۱۶۴ روی داده است. کمتر از نیمی از کتاب در تاریخ رویدادهای همان جنگ‌های میان زندیان و عموی نگارنده و افشاریان و بختیاری‌هاست و بیشتر کتاب سفرنامه مانند است از سفر او به عتبات و از آنجا به هند. و در این سفرنامه از «سفرنامه»های دیگر ایرانیان بهره برده است. (احمد منزوی)
چاپ: به کوشش کارلمن آلمان در لیدن ۱۸۹۱م و نیز در تهران به کوشش مدرس رضوی، در ۱۳۲۰ش، همراه با ذیل آن از زین العابدین کوهکمره ای متخلص به امیر چاپ شده است.
[فهرستواره منزوی ۱۰۷۰/۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۴۲۹-ف
نسخه اصل: توبینگن Or. quart 213 (پرچ ص ۴۲۸ ش ۴۳۷)؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ ۲۸۸گ، ۱۳سطر [فیلمها ف: ۱-۱۸۵]

● **مجمل تواریخ خواقین ماوراء النهر** / تاریخ / فارسی
mojmal-e tavārīx-e xavāqīn-e māvarā’-on-nahr

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۲۲۲/۱-ف
نسخه اصل: بادلیان ۲۸۰ اوزلی (ش ۱۹۳۰)؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا، ۱۹سطر [فیلمها ف: ۱-۵۸۱]

● **مجمل التواریخ سیاقی** / تاریخ ایران / فارسی
mojmal-ot tavārīx-e sīyāqī
؟ حسینی آصفی، محمد جعفر
hoseynī āsefī,mohammad ja‘far
مؤلف احتمالاً محمد جعفر حسینی متخلص به آصفی است. در این تاریخ نام و القاب و شمه‌ای از احوالات پادشاهان ایران از ابتدای سلطنت کیومرث تا زمان سلطنت فتحعلیشاه قاجار آمده است. جامع این نسخه که از مطالب تاریخ گزیده حمدالله مستوفی و شاهنامه فردوسی طوسی استفاده کرده است. شرح مبسوطی از وقایع و حوادث ظهور اسلام از خلفای راشدین، خلفای اموی، عباسی و نام خلفای سلسله آل عثمان از عثمان اول تا سلطان عبدالحمید را که در حدود سی و یک تن بوده‌اند مرقوم داشته و سنوات عمر و سلطنت و تاریخ ولادت آنها را به حساب و خط سیاق آورده است که جنبه افسانه‌پردازی و داستان‌سرایی آن بیشتر از واقعیت است. با وجود این، از متن نسخه چنین استنباط می‌شود که شرح حوادث و رویدادهای تاریخی هر چه به زمان خود مؤلف نزدیکتر می‌شود از افسانه به دور و واقعی‌تر می گردد. نکته مورد توجه در این تاریخ آن است که سنوات عموماً به جای عدد به شیوه حساب و خط سیاق رقم رفته است و به همین مناسبت به تاریخ سیاقی موسوم شده است.
آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم - تاریخ پادشاهان عجم و غیره که در ملک ایران سلطنت کرده اند از ابتدای سلطنت کیومرث الی انتهای دولت فتحعلی شاه قاجار انارالله برهانه ...
[فهرستواره منزوی ۱۰۷۱/۲]

۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۵۸۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** حسین خان قاجار و اسمعیل بیک دامغانی بجهة جمع ایلات مزبوره و دفع مصطفی خان شیروانی مأمور بمعسکر عباس میرزا فرمودند بعد از وصول خبر قتل ابراهیم خلیل خان حسب المسئول ایلات قراباغ عزیمت آنحدود نموده در عرض راه خبر ورود او به تفلیس و عزیمت بقراباغ و عازم بمقابله بعد از گیر و دار بسیار منهزم و پیر قلیخان قاجار را مأمور بمجادله مصطفی خان شیروانی نموده و معاودت به تبریز نمود ... بتاریخ بیستم شهر ذیحجه ۱۲۱۱یکروز بعد از کشته شدن مرحوم آقا محمد خان الی ۱۹ محرم الحرام یوم ورود آنحضرت به طهران زمان جلوس اوست اول جلوس بتاریخ ۲۰ محرم الحرام ۱۲۱۲- الی نوزدهم شهر جمادی الثانی ۱۲۵۰. چون صاحب معظم و قبله گاه محترم ... مقرب الحضرت الخاقان حاجی محمدخان هنگامی که در طهران تشریف داشتند از اقل السادات عاصی فضل الله الحسینی الشیرازی خواهشمند و فرمایش فرمودند که این تاریخ را استکتاب نموده در امتثال امر سرکار صاحب معظم در کمال دل تنگی و پریشانی حواس در تحریر این تاریخ پرداخت چون اصل نسخه بسیار مغلوط بود و حواشی نبود که بطریق دقت در تصحیح آن اوقاتی صرف شود لهذا توقع چنانست که چشم از عیوب آن پوشیده در تصحیح آن کوشیده بتاریخ یوم پنج‌شنبه دویم ربیع الثانی ۱۲۶۱ در دارالخلافه طهران صورت اختتام پذیرفت. ضمناً بعد از اتمام این تاریخ تعداد هفتاد و پنج صفحه چاپی از دفتر اول مثنوی مولانا جلال الدین الصاق شده است که در پایان آن چنین چاپ شده است: در روز پنج‌شنبه اواخر ماه جمادی الثانی من شهور سنه ۱۲۶۱ دفتر اول تمام شد استدعا از عنایات پروردگاری آنست که توفیق اتمام جلود باقیه و دفاتر خامسه را بدهد. یا علی.
خط: نستعلیق، کا: فضل الله حسینی شیرازی، تا: ۱۲۶۱ق؛ جلد: مذهب، ۲۱۳ص، ۱۰-۲۶ سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۵-۳۸۸]

۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۱۹۶۴

انجام: عباس میرزا فرمودند بعد از وصول خبر قتل ابراهیم خان حسب المسئول ایلات قراباغ عزیمت آن حدود نموده نموده در عرض راه خبر ورود بتفلیس و عزیمت او بقراباغ رسید عازم بمقابله و بعد گیر و دار بسیار او را منهزم و نیز قلیخان قاجار را مأمور بمجادله مصطفی خان شیروان نمود معاودت به تبریز نمود...

خط: شکسته نستعلیق، کا: حبیب الله نوری، تا: سه‌شنبه ۲۲ ربیع الثانی۱۲۶۹ق، جا: اصفهان؛ جلد: مذهب، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۵-۳۹۴]

● **مجمل التواریخ و القصص** / تاریخ / فارسی

mojmal-ot tavārīx va-l qesas

تاریخ تألیف: ۵۲۰ق

مؤلف ناشناسی است که نوه کسی به نام مهلب بن محمد بن شادی بوده است که تاریخ دیگری درباره برمکیان پیش از این نگاشته بوده است و «مجمل التواریخ» را به روزگار بهرام شاه غزنوی به سال ۵۲۰ق نگاشته است. در «تذکره مورخین ۲۸» به احتمال آن را ترجمه ابوالحسن علی فرزند محمد گیلانی دانسته است. تاریخ جهان است از آفرینش تا به سال نگارش به کوتاهی، و بخش ارزنده آن درباره هند و کشمیر و ترکان روزگار خود او است. (احمد منزوی)

چاپ: بخش‌هایی از این کتاب با فرانسوی شده آن چاپ شده است؛ ملک الشعرای بهار آن را در تهران به سال ۱۳۱۸ش به چاپ رسانده

[فهرستواره منزوی ۶۴۹/۱]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۵۱-ف

نسخه اصل: محمد فواد کوپرولو؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن طایکوی بن تموجن یحیی شادقد خویی، تا: یک‌شنبه ۴ شوال۷۵۱ق؛ ۱۸۹گ، ۲۱سطر [فیلمها ف: ۱-۱۸۵]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۱۰۶بخش۳

همان نسخه بالا [ف: -۱۰۵]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۵۷تا۶۰-عکسی

نسخه اصل: از کتابخانه ملی پاریس شماره ۶۲ فارسی با مقدمه محمد قزوینی؛ بی کا، تا: ۸۱۳ق؛ ۳۵۰گ[نشریه: ۲-۲۷۸]

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۶عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [ف: ۱-۵۳۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۴۳۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۱۴۱]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۱۰۵بخش۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا[ف: -۱۰۵]

● **مجمل الحکمة** / فلسفه / فارسی

mojmal-ol hekma

سراج الدین ارموی، محمود بن ابی بکر، ۵۹۴ - ۶۸۲ قمری

serāj-od-dīn-e ormavī, mahmūd ebn-e abī-bakr (1198 - 1284)

وابسته به: رسائل اخوان الصفاء و خلان الوفاء

ترجمه‌گونه‌ای است از رسائل اخوان صفا (ادبیات ۴۱۵) از سراج الدین ارموی، در پایان آمده: «تمام شد ترجمه اخوان الصفا و خلان الوفا بترجمه علامة علماء الاسلام سلطان القضاة و الحکام و کمل علوم الاولین و الآخرین سراج الملة و الدین الارموی فی تاریخ یوم الاربعاء شهر رجب المرجب سنة ۱۰۳۱ من یداقل اشیا محمد علی». در ص ۴۳ آمده: «و ما کتابی ساخته‌ایم در این نسبت خاصه و حرکت زبانه‌ها و فقرات و ایقاعات در آن جا یاد کردیم». پیش از این در ص ۳۲ آمده: «و ناقل می‌گوید که کسی یاد نکرده است که موسیقی از بهر چه نهاده‌اند و ما بگوییم تا بداند که او از آنچه به آواز نهاده‌اند اثری تمام دارد و نفس برین غلبه می‌کند این علم و عمل بنهادند تا نفس ازو اثر پذیرد به تن دهد و تن را از حال خویشتن بگرداند» (خلاصه رساله چهارم از قسم اول از ریاضیات ص ۲۳ و ۲۶ چاپی). نامی از تیمور در دیباچه در متن نیست ولی در هامش (ص ۴) به‌عنوان نسخه بدل سپس افزودند. در دیباچه (ص ۵) آمده: «محرر این مقاله و مؤلف این رساله مولانا ... علامة الافاق محمد بن الحسن الطوسی تغمده الله برحمته گوید که به تحریر این کتاب که موسوم است به مجمل الحکمه و حکما هر یک مجمل ساخته‌اند و بنده ضعیف از هر یک کتاب یک رساله‌ای منتخب به فارسی کرده تا جمع را دلیل باشد». این ارموی گویا همان قاضی سراج الدین محمود بن ابی بکر ارموی (۵۹۴-۶۸۲ق) مؤلف مطالع الانوار به عربی و لطائف الحکمه به فارسی در دو حکمت علمی و عملی برای عز الدین کیکاوس سلجوقی رومی فرمانروای قونیه در ۶۵۵ (آستان قدس ۷۱/۱ ش ۲۳۰ مورخ ۷۷۱؛ دانشمندان آذربایجان ۱۷۵) است اگر چه در یادداشت‌های قزوینی در نسخه ادبیات (ص ۴۱۵ فهرست) آمده که این کتاب پیش از ۶۰۸ باید ساخته شده باشد. در نسخه مجلس هم آن بارساله دیگری است که در ۶۶۷ نوشته شده است (۵۱/۲ و ۵۷ ش ۱۰۴ و ۱۱۲) (ف۳۴۶). آقای باستانی مترجم را شرف الدین ارموی پنداشته و شاید می‌خواهد بگوید که همان صفی الدین ارموی (۶۱۳-۶۹۳ق) نگارنده شرفیه و ادوار است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۴۴۴

خط: نستعلیق، کا: محمد علی، تا: رجب۱۰۳۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۰۱گ، ۱۴سطر(۶×۱۲)، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۱۱-۲۴۵۴]

● **مجمل الحکمة = ترجمه گزیده رسائل اخوان الصفا** / فلسفه / فارسی

mojmal-ol hekma = t.-ye gozīde-ye rasā'el-e exvān-os safā

وابسته به: رسائل اخوان الصفاء و خلان الوفاء

تنی چند از دانشمندان ایرانی در قرن چهارم انجمنی در بصره بنیاد گذاردند و مانند گروه فیثاغورسیان باستانی و چلیپائیان گل سرخ قرن پانزدهم مسیحی نهانی در آنجا گرد می‌آمده درباره فرهنگ و دانش روزگار خویش می‌اندیشیدند و می‌خواستند که میان دین و فلسفه سازگاری دهند. آنها پس از مرگ اشعری (۲۶۰-۳۳۴ق) تا رجب سال ۳۷۴ق پنجاه و سه یا چهار دفتر به نام «رسائل اخوان الصفاء و خلان الوفاء» و «الرسالة الجامعة» نگاشته و بی‌آنکه نامی از خود ببرند آنها را در دسترس گذاشتند. این بود که مردم آنانرا شیعی یا باطنی یا معتزلی پنداشتند و برخی آن دفترها را از امام جعفر صادق (ع) دانستند. نخستین بار ابوحیان توحیدی در امتاع و موانسه نام آنها را آشکار بداشت، سپس ابن‌سینا و معری از آنها نامبردند که افرادی چون: ابوسلیمان محمد بن معشر بستی مقدسی و ابوالحسن علی بن هارون بن یحیی زنجانی، ابواحمد محمد بن احمد مهربانی نهرجوری، ابوالخیر زیدبن رفاعه هاشمی، ابوالحسن علی بن رامیناس عوفی بوده‌اند؛ و صاعد اندلسی و شهرستانی و بیهقی و غزالی و سهروردی و قفطی و خزرجی و ابن سبعین و بابا افضل کاشی و شهرزوری و دیلمی و ابن‌تیمیه و جنید شیرازی و بیرجندی و آملی و کرمانی و جامی و صدرای شیرازی و اشکوری و فیض کاشانی و محمد امین استرابادی و عباسی از این نام یاد کرده یا سرگذشت آنانرا آورده یا اینکه از آن دفترها بهره برده‌اند. نام اخوان الصفا نیز پیش از آنها در کلیله و دمنه و نظم و نثر باستانی عربی و نیایش فارابی آمده است.باطنیان نیز بدیندفترها ارج نهاده بااین‌که در دسترس همه بود و تاکنون چندبار به چاپ رسیده از نگارش‌های نهانی آئین خویش به شمار می‌آورند و نگارنده آنها را دومین رهبر نهانی دینی خود به نام امام عبدالله وفی احمد (۱۹۷-۲۱۲ق) از دودمان امام صادق (ع) می‌پندارند.دانشمندی در روزگار امیر تیمورگورگان (۷۷۱-۸۰۷ق) برای باره دوم از این دفترها را گزین نموده و به فارسی دری درآورد و در دفتر دهم بخش سوم در حدود و رسوم از اشارات و تنبیهات بوعلی سینا و نقاوة الحکمة خواجه حسن بن جریر سپاهانی و کتاب عبدالله بن جبرئیل بن بختیشوع پزشک بر آن افزود و همین است که «مجمل الحکمه» نامدارد و دوبار در بمبئی به سال‌های ۱۳۰۱ و ۱۳۰۴ با افزودن ترجمه انسان و حیوان که در آن نیامده به چاپ رسید. از نسخه ش ۱۱۲ مجلس چنان‌که در فهرست آمده برمی‌آید که پیش از این در ۶۶۷ این دفترها به فارسی شده بود. ولی چنین نیست چه در پایان آن نسخه بخشی از یک کتاب فلسفی که در آن تاریخ نوشته شده هست و فهرست‌نگار ایندو را یکی پنداشته است. در دیباچه این ترجمه دوم از سرود اختران و نام بارخدای و مرزبان (مهربان) نامه و دان‌شنامه یاد گردیده و سه تای نخستین بیهوده و چهارمی دشوار دانسته شد. (دانش پژوه)

در بیشتر نسخه‌های این کتاب و از آن‌جمله در نسخه چاپی، در مقدمه قید شده است که این ترجمه را در زمان «سید بهاء الدین سیف الملك شجاع الملك شمس الخواص تیمور گورکان» کرده‌اند و القابی که در این مقدمه به تیمور گورکان داده شده در هیچ جای دیگر سابقه ندارد و برای پادشاه جابری چون تیمور بسیار کم است و شباهتی به القابی که در زمان او رایج بوده است ندارد و چنان می‌نماید که در اصل، تیمور نام یکی دیگر از امرای قرن هفتم و یا ششم بوده است و ناسخان کتاب، کلمه گورکان را که در ذهنشان بوده است بر آن افزوده باشند.در هر صورت اگر هم در زمان تیمور ترجمه شده باشد چنان‌که سبک انشای کتاب می‌رساند در اواخر قرن هفتمین کار انجام شده. در نام کتاب و نسخه‌های آن اختلافات بسیار وجود دارد.

آغاز: سپاس و ستایش مر خدایرا که واجب الوجود است و هر چه جز اوست ممکن الوجود است کرده اوست ... اما بعد از این بدانند که کتابهای حکمت بسیار است و بیشتر به لغت تازی است و اندکی به لغت فارسی است و در آن کتابها هیچ حظی نیست مانند سرود اختران و کتاب نام بارخدای و مرزبان نامه و آن چه بدین ماند و ما هیچ کتاب نیافتیم از آنچه در حکمت به کار آید که از ریاضی و منطقی و طبیعی و الهی جمله در ور باشد مگر دانش نامه و آن به لفظی سخت مشکل است و بیشتر اشارات است و بعضی رمز است و کتاب مجمل الحکمة مجموع است و لیکن همچنین مرموز است و در آن حشو بسیار است و ما یک دو جای دیدیم که این کتاب را به فارسی نقل کرده بودند و همچنان مرموز گذاشته و حشوبه جای ماند[ه] پس رأی مجلس سامی اجل سید بهاء الدین سیف الملوك شجاع الملك شمس الخواص تیمور گورکان ادامه الله علوه چنین اتفاق افتاد که این ضعیف را فرمودند که این کتاب را به فارسی دری نقل کنید و هر چه حشو است ازو درو کنید و هر چه مرموز است آشکارا کنید و از حد مرز تصریح نمایید متا فرمان را پیش گرفتیم تا فرمان برداری توفیق بار آورد

انجام: چه نیکو نهادیست ناموس شریعت سبب منع کردن لذتها و لیکن درین منع حکمت قوی تر است از آنکه در شریعت لذتها باکراه منع میکند و در حکمت بطبع و در شریعت ترک لذتها بتقلید می‌کند و در حکمت بعلم و الله اعلم بالصواب.

چاپ: تهران، ۱۳۷۵ش، به کوشش محمد تقی دانش پژوه و ایرج افشار

[الذریعة ۵۰/۲۰؛ نسخه‌های منزوی ۶۸۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۲

ترجمه خلاصه رسائل اخوان الصفا و خلان الوفاء به فارسی از رساله اول در ارثماطیقی تا باب سیزدهم در سبب پدید آمدن معدنیات چون زر و سیم وامثال آن، از ابتدای رساله سیزدهم محشی بر رساله ربیع الملوک که به نام «کار کیا سلطان حسن بهادر خان»در قریه هری از ناحیه ... رودبار نگارش یافته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۶۷ق؛ ۱۴۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۲-۵۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۰۵۶/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پایان شعبان۶۶۷ق؛ مانند ۱۱۲ مجلس است [ف: ۵-۲۲۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۱۸۱/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۲۰۶]

۳. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه: ۱۰۰

آغاز: ساعت بر آیند و حمل و جوزا و اسد و میزان و قوس و دلو نراند؛ **انجام:** و از قوت بفعل آرد و دیگر را عقل مستفاد گویند.

این نسخه نفیس خلاصه ترجمه رسائل اخوان الصفاست که از نیمه رساله دوم از قسم اول ریاضیات در مدخل هندسه آغاز می‌شود تا صفحه ۶، از قسم اول ریاضیات در مدخل نجوم، از قسم اول ریاضیات در موسیقی، رساله ۵. از قسم اول ریاضیات در هیئت زمین، رساله ۶. از قسم اول ریاضیات در نسبت عدد هندسی، رساله ۷. از قسم اول ریاضیات در صنعتهای عملی، رساله ۸ از قسم اول ریاضیات در طبیعت‌های عملی، رساله ۹. از قسم اول ریاضیات در خلقت بنی آدم، رساله۱۰. از قسم اول ریاضیات در ایساغوجی در منطق، رساله ۱۱. از قسم اول ریاضیات در قاطیغوریاس در منطق، رساله ۱۲. از قسم اول ریاضیات از باریمینیاس در منطق، رساله ۱۳. از قسم اول ریاضیات از انولوطیقا در منطق، رساله ۱۴. از قسم اول ریاضیات از انولوطیقا در منطق، رساله ۱. در قسم دوم در هیولی و صورت، رساله ۲. از قسم دوم در سماء و عالم، رساله ۳. از قسم دوم در کون و فساد، رساله ۴. از قسم دوم در آثار علوی، رساله ۵. از قسم دوم از عقلیات (کذا فی النسخه در متن چاپی: در تکوین معادن)، رساله ۸. از طبیعیات در ترکیب حد، رساله ۱۰. از قسم دوم از طبیعیات در نفس، رساله ۱۳. از قسم دوم طبیعیات در جمع کردن، علمها، رساله ۱۴. از قسم دوم طبیعیات در حکمت مرگ، رساله ۱۵. از قسم دوم طبیعیات در بیان الم و لذت، رساله ۱۶. از قسم دوم طبیعیات در اختلاف لغات، رساله ۱. از قسم سوم عقلیات در مبادی عقل بر رأی فیثاغورس، رساله ۲. از قسم سوم عقلیات در مبادی عقل بر رای حکماء، رساله ۳. از قسم سوم عقلیات در آنکه عالم حیوانی بزرگ است، رساله ۴. از قسم سوم عقلیات در عقل و معقول، رساله ۵. از قسم سوم عقلیات در عقل و معقول، رساله ۵. از قسم سوم عقلیات در ادوار کواکب، رساله ۶. از قسم سوم عقلیات در درجه عشق، رساله ۷. از قسم سوم عقلیات در قیامت و بعث و نشور، رساله ۸. از قسم سوم عقلیات در حرکتها، رساله ۹. از قسم سوم عقلیات در علت و معلول، این رساله به پایان نرفته و ناتمام است، از صفحه ۳۷۳ مبحث حدود رساله اخوان الصفا آمده و این رساله از حد هیولی شروع می‌شود و تا حد عقل می‌آید؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۷؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: گالینگور، ۴۱۸ص، ۱۳ سطر (۱۱/۵×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: -۱۳۷]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۸۲۲/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: کهن‌تر از ۷۱۹ و تازه‌تر از قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه بخارائی، جلد: میشن، ۲۳سطر [ف: ۵-۱۹۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۱۷۲/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۲۰۶]

۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۴۲۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۴ محرم۹۳۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۶گ، ۲۰ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۲۴۹]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه: ۴۲۹

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۵۷]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۷۵۶

آغاز وانجام: برابر

خط: نسخ، کا: حیدر بن محمود حسینی، تا: شعبان۹۷۱ق؛ جلد: مقوا، ۱۲۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۱-۶۸]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۵۷

آغاز: آغاز رساله آخر «بدان که اینجا رساله‌ای آورده است در مذاهب مختلف و همچنین در اعتقاد و نهاد و یاری»

دارای هشت فصل است، منتخب ترجمه رسائل اخوان الصفا است که به دستور سید بهاء الدین سیف الدوله شجاع الملکی محمد بن بکتاش ساخته گردیده است، این کتاب چاپ شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ با دوایر و اشکال و رموز؛ جلد: میشن، ۲۱۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۳×۱۶/۷سم [ف: ۴-۷۳۳]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۱۷۵

آغاز: و به نستعین ... و موجودات ... صوری؛ **انجام:** و توسنتی بودن و چون دلالتی حین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۱۹۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن، ۲۸۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۰/۹سم [ف: ۴-۷۳۳]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۲۹۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۶۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۴سم [ف: ۴-۷۳۳]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۶

این نسخه به نام امیر تیمور گورکان است و در آن از نقاوة الحکمة خواجه حسن اصفهانی و کتاب عبدالله بن جبرئیل بن بخت یشوع طبیب یاده شده است، رساله دهم قسم سوم آن در

حدود مفرد است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛۱۲۶گ، ۱۷سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [سنا: ف: ۱-۸۳]

۱۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۲۶۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۶]

۱۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۲۶۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۹×۱۶سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۶]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۴۰

آغاز وانجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، مجدول، مصحح؛ تملک: محمد طاهر بن شاهمیر اوحدی، حسین بن شاهمیر ... (پارگی) طاهر بن شاهمیر عابد اوحدی، علی ولد محمد؛ مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرایی، «العبد المذنب سید علی الحسینی»(بیضوی)، «الواثق بالله الغنی علی الوحدی الحسینی» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۱گ،۱۵سطر(۶×۱۳/۵)،اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۹سم [ف: ۲۹/۲-۶۵۶]

۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۰۴-۴/۱۷۴

آغاز: و وی واجب الوجود است وحی است وحیوة وی ... وقادر است وقدرت او ... وعالم است وعلم وی ... نیست ومحیط است به موجودات واحاطت وی؛ **انجام:** حد ابداع ابداع نامی مشترک که دو خیر از اوفهم توانند کرد یکی بنهادن خیری با شد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مهر تملک با تاریخ ۱۰۸۴؛ جلد: تیماج، ۱۵۵گ، ۱۳-۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۶-۳۵۷۳]

۱۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۵۷۹۱/۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دنباله آن رساله‌ای است در قوای نفس که گویا از همین مجمل الحکمة باشد؛ ۳گ (۳ر-۵ر) [ف: ۵-۵۱۵]

۱۷. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۰

ترجمه گزیده‌ای است از رسائل اخوان الصفاء؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ نام امیر تیمور در دیباچه نسخه ما آمده؛ ۲۳۶ص، قطع: ربعی[نشریه: ۷-۳۹]

۱۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۴۶۳

ترجمه گزیده رسائل اخوان الصفاء است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام [نشریه: ۷-۲۲۱]

۱۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۸۴۷-عکسی

آغاز وانجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰-۱۱؛ مجدول؛ ۳۱۲ص، ۱۵سطر(۱۱×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۴۳]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۷۵۵

آغاز وانجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۱؛ واقف: میرزا محمد طاهر بن ظهیر الدین میرزا محمد ابراهیم؛ جلد: مقوا، ۱۵۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۱-۶۹]

۲۱. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه: ۳۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و خرد جان روان است که جان نفس واجب الوجود ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: آقا محمد حسین؛ جلد: تیماج، ۱۵۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲-۵۲]

۲۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۷۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و در شریعت لذت ها را به تقلید منع می‌کند یعنی بر ترک لذت مقلد است یعنی بدون علم و در حکمت و الله اعلم بالصواب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲ رمضان۱۰۳۸ق؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج، ۲۱۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۵-۱۶۱]

۲۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۲۰ ـ د

ترجمه‌ای است از رساله‌های اخوان صفا و پیش از تیمور و پیش از ۶۰۸ به فارسی دری در آمده است؛ خط: نستعلیق، کا: فیروزآبادی، محمد ربیع بن عارف، تا: ۲۲محرم۱۰۴۶ق؛ حواشی قزوینی را دارد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۴۴گ، ۱۶سطر (۴/۵×۱۲)، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۱-۴۱۵]

۲۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۱۸۹/۲

آغاز وانجام: برابر

شامل ده رساله و ده فصل می‌باشد؛ خط: نستعلیق، کا: طیب، تا: ۵۵-۱۰۵۶ق؛ کاتب این رساله در پایان متذکر شده که رساله مجمل الحکمة را از اصل نسخه‌ای که در سال ۷۰۲ق کتابت شده بوده رونویسی کرده؛ جلد: چرم مذهب، اندازه: ۲۴/۵×۳۶سم [ف: ۷-۱۶۰]

۲۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۴۵۴/۲

بدین گونه: در سعد و نحس (ص ۹۳-۹۸ چاپی)، در نفس مردم، در نفس و مبدأ و معاد، در علت و معلول، در حدود اشیاء، در اینجا از نقاوة الحکمة خواجه حسن اصفهانی و اشارات بو علی یاد می‌شود، معدنیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۵۸ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۰۰ص (۱۶-۱۱۵)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۶-۴۲۷]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۴۵۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** حد سعادت، سعادت یافتن مراد نفس باشد از آنچه طلب مرا می‌کند تمام والله اعلم بالصواب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۵؛ جلد: چرم، ۱۶۳گ، ۱۵سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۳۱-۴۵۴]

۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۲۵۳/۷

گزیده رساله دهم اخوان الصفا از قسم دوم در طبیعیات؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد کاظم اصفهانی، تا: ۱۰۵۹ق؛ مجدول؛ ۹گ(۱۲۰ر-۱۲۸پ)،۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۷/۵سم [ف: ۷-۳۰۵]

۲۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۱۳

آغاز وانجام: برابر

ترجمه گزیده ۵۱ رساله اخوان الصفاست؛ بی‌کا، تا: ۱۴ رجب۱۰۵۹ق؛ چهل رساله است و چهل و یکم در ده فصل که به نوشته او می‌شود ۵۰ رساله؛ جلد: تیماج، ۱۳۸گ، ۱۵سطر(۸×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱-۲۲۳]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۰۹۷

آغاز وانجام: برابر

خط: تحریری، کا: علی خان بن علی بیک، تا: ذیقعده۱۰۶۲ق؛ کاتب در پایان نسخه رقم کرده: «تمت کتاب اخوان صفا من تصانیف احمد بن اسمعیل المعروف بن ابن نارچی بعون الله الملك الوهاب بتاریخ غره شهر ذیقعده سنه ۱۰۶۲ علی ید اضعف عبادالله علی خان بن علی بیك سمت تحریر یافت»، اگر ضبط این کاتب درست باشد باید گفت مترجم این رسایل احمد بن اسمعیل معروف به ابن نارچی بوده است؛ جلد: میشن، ۳۴۶ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۶-۸۴]

۳۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۶۶۰/۱

آغاز: ... که ما را راه راست نمودند و راه حق آشکارا کردند ... اما بعد از این، بداند که کتابها بسیار است؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: محسن بن محمد بایزید بسطامی، تا: یك‌شنبه ۲۷ محرم۱۰۷۱ق، جا: طیبه اشرف و بسطام؛ مصحح؛ مهر: آیة الله مرعشی نجفی، علی افضل «علی بعد از محمد افضل است» (بیضوی)؛ ۱۳۶گ (۳-۱۳۸)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۳۴-۵۵۵]

۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** یعنی بر ترک لذت مقلد است بدون علم و در حکمت بعلم و الله اعلم بالصواب

این کتاب ترجمه بعضی از رسائل «اخوان الصفا و خلان الوفا» است بدین شرح: ترجمه رساله ۱. در مدخل ارثماطیقی، خلاصه رساله ۲. در مقدمات هندسی، رساله ۳.درمدخل مختصر در نجوم، رساله ۴.در مختصری از موسیقی، رساله ۵. خلاصه‌ای در هیئت زمین، رساله ۶.خلاصه در نسبت هندسی، رساله ۷.خلاصه در صفت‌های عملی، رساله ۸.خلاصه در صفت‌های علمی، رساله ۹.خلاصه در اختلاف و خلقت‌ها، رساله ۱۰.خلاصه در ایساغوجی، رساله ۱۱.خلاصه در قاطیغوریاس، رساله ۱۲.خلاصه رساله باریمناس در منطق، رساله ۱۳.خلاصه در لیولقاطیقا (؟)، رساله ۱۴.خلاصه در افرود قطیقا، خلاصه رساله ۱. از قسم دوم که از هیولی و صورت شروع می‌شود و پس از بحث و در هیولی و صورت و مکان و زمان و حرکت به خلاصه رساله ۳. از قسم دوم در کون و فساد می‌رسد، خلاصه رساله ۴. از قسم دوم در آثار علوی، خلاصه رساله ۵. از قسم دوم در معادن، خلاصه رساله ۶. از قسم دوم در عقلیات در طبیعت از اخوان الصفا در تهذیب نفس تا دانند، خلاصه رساله ۷. از قسم دوم در ترکیب انسان از اخوان الصفا در تهذیب نفس، خلاصه رساله ۹. از قسم دوم در طبیعیات در حاس و محسوس از اخوان الصفا، خلاصه رساله ۱۰. از قسم دوم در طبیعیات از سقط النطفه از اخوان الصفا در تهذیب نفس و احوال او، خلاصه رساله ۱۱. از قسم دوم در طبیعیات در آنکه مردم عالم کوچك است از اخوان الصفا در تهذیب نفس، خلاصه رساله ۱۲. از قسم دوم در طاقت آدمی، خلاصه رساله ۱۳. از قسم دوم در حاس و محسوس، خلاصه رساله ۱۴. از قسم دوم در مردن تن، خلاصه رساله ۱۵. از قسم دوم در طبیعیات در بیان الم و لذت از اخوان الصفا در تهذیب نفس، خلاصه رساله ۱۶. از قسم دوم در جهل و اقناء، خلاصه رساله ۱. از قسم سوم مجمل الحکمة مبادی عقل از فیثاغورس، خلاصه رساله ۲. از قسم سوم در مبادی عقل، خلاصه رساله ۳. از قسم سوم در عالم مردم، خلاصه رساله ۴. از قسم سیم در محسوسات، خلاصه رساله ۵. از قسم سوم در دورهای کواکب، خلاصه رساله ۶. از قسم سوم در عشق، خلاصه رساله ۷. از قسم سوم در چگونگی خویش و قیامت و بعث و نشور، خلاصه رساله ۸ از قسم سوم در حرکت جان و تن، خلاصه رساله ۹. از قسم سیم در شناختن حقایق، خلاصه رساله ۱۰. از قسم سوم در حدود مفرده، خلاصه رساله ۱. در مذاهب مختلفه از قسم چهارم، حاوی ده فصل بدین شرح: ۱)در اعتقاد، ۲)در حد اعتقاد، ۳)چگونگی علوم به دست آوردن، ۴)چگونگی انبیاء و کرامات، ۵)در رسالت، ۶)آنچه بعد از مرگ خواهد بود، ۷)سیاست بدن، ۸)روحانیت و شیاطین و دیو و پری، ۹)اتفاق علما، ۱۰)رأی نوادر حکماء درباره انبیای بزرگ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۲ق؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج، ۱۷۸گ، ۱۶سطر (۵/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۸سم [ف: ۵-۱۷۲]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۸-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۲۴۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۳۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۱۸۵]

تهران؛ مطالعات فرهنگی؛ شماره نسخه: ع۳۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فهرستواره مینوی: -۱۷۷]

تهران؛ بنیاد فرهنگ ایران؛ شماره نسخه: ع۳۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱-۹۹۹]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۲۲۴

آغاز وانجام: برابر

عنوان‌ها همانند نسخه سابق؛ خط: نستعلیق، کا: محمد تقی، تا: ۷ رجب۱۰۷۲ق، جا: مشهد رضوی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۸۸گ، ۱۸ سطر ۶×۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱۶-۵۶]

۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۳۴۰

خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن محمد تقی، تا: ۱۵ ربیع الاول ۱۰۷۳ق، جا: مشهد رضوی؛ آغاز در میانه رساله ارثماطیقی افتاده؛ تملك: زین العابدین بن شهسوار؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۸۶گ، ۱۸سطر(۶×۱۷)، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۱۷-۱۱۴]

۳۴. همدان؛ ایزدی (حاجی)؛ شماره نسخه: ۱۳/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۰۷۹ق [نشریه: ۵-۳۶۷]

۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۲۵۵

بی‌کا، تا: ۱۰۷۹ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [رایانه]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۲۹۲/۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** حد سعادت، سعادت یافتن مراد نفس باشد از آنچه طلب امر میکند تمام والله اعلم بالصواب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۲و۱۰۸۳ق؛ با نشان «بلغ قبالا» مقابله شده؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۰ص (۲۱۶-۲۲۵)، سطور چلیپا، قطع: بیاضی [ف: ۳۳/۲-۶۷]

۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۸۳۹

انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۳۰گ، ۱۶سطر (۴×۸)، اندازه: ۶/۵×۱۱/۸سم [رایانه]

۳۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۰۲۷/۱۷

آغاز: ... او را میل و شهادت نباشد و از اندرون خود یا خلق خدا صلح کند؛ **انجام:** و برهان و اخبار بسیار است، اما بر این اختصار کنیم. تمام شد رساله ارثماطیقی، بعون الله تعالی.

شامل: فصل دوم در تفسیر و رسم و اعتقاد حکما، فصل سیم در چگونگی علوم به دست آوردن، فصل ششم در رساله ما بعد الموت، فصل هشتم در روحانیات و دیو و پری، رساله پنجم از طبیعیات از قسم دوم در تکوین معادن از جمله پنجاه و یک رساله از اخوان الصفا ...؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۶سطر، اندازه: ۹/۸×۱۵/۷سم [ف: ۷-۱۵۱]

۳۹. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه: ۲۱۴/۲

یا ترجمه گزیده رسائل اخوان الصفا؛ خط: نستعلیق، کا: لطفعلی بن عبدالله بن لطفعلی ساوجی، تا: پایانقرن۱۲؛ جلد: تیماج، قطع: رحلی کوچک [نشریه: ۳-۴۰۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۲۱۹/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۶۵۸]

۴۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۰۸

از آغاز تا رساله هشتم در قسم چهارم در بیان روحانیات و شناختن دیو و پری؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱و ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ تملک: سید حسین؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۲۷۲گ، ۱۵سطر(۹×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: -۱۲۴]

۴۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۰۹

از آغاز تا فصل دهم در نوادر حکماء؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱و ۱۲؛ با سرلوح؛ مهر: محمد شاه پادشاه غازی؛ تعارفی سید عبدالرضا به‌وسیله مرادخان به کتابخانه‌ای با تاریخ جمادی الثانی ۱۳۱۶؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۷۹گ، ۱۵سطر(۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۴سم [ف: -۱۲۴]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۸۹۵/۱

آغاز: بدانکه علوم چهار نوع است: ۱- ریاضیات. ۲- منطقیات. ۳- طبیعیات. ۴- الهیات و ریاضیات چهار نوع است: اول ارثماطیقی و اعداد، دوم هندسیات، سوم هیأت افلاک چهارم علم موسیقی؛ **انجام:** از بال پرم رشته غفلت بردار ×× شاید که کنم بر اوج مهرت پرواز

بخش‌هایی از کتاب در ریاضی و نجوم و فلسفه در نسخه آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی بسیار؛ ۱۳گ (۷ر-۱۷پ و ۳۴ر-۳۵پ)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۲۰-۳۲۸]

۴۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۱۶۳

آغاز: ... حرکت پیدا کرد ... سکون کرد تا حرکت فاعل حرارت باشد و سکون فاعل ... خلاصه رساله اول در ارثماطیقی از جمله پنجاه و یک رساله که معروف باخوان الصفا؛ **انجام:** چنانکه عدد ملائکه وی سلطانی و بزرگی باشند و از آن بزرگان یکی اسرافیل است ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛مهر: «... محمد ...» (بیضوی)؛ کاغذ: شرقی، جلد: مذهب، ۱۷۷گ، ۱۶ سطر(۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۴۱-۱۱۱]

۴۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۰۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و در شریعت لذتها را منع میکند یعنی بر ترک لذت و در حکمت و الله اعلم بالصواب (س۱ص۱۵۹چاپی) و نیم صفحه را ندارد.

خط: تعلیق، کا: محمد کاظم بن محمد حسین حسینی محلاتی، تا: ۲۲ رجب۱۱۱۱ق؛ تملک: محمد عارف حسینی؛ در این نسخه که با چاپ شده یکسان نیست دفتر انسان و حیوان ترجمه نگردیده و بخش چهارم هم ده فصل است؛ ۷۹ گ (۱پ-۷۹پ) [ف: ۳-۳۴۵]

۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۰۹۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی محمد و آله اجمعین.

خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰ شوال۱۱۱۲ق؛ جلد: میشن، ۴۰۲ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۶-۸۶]

۴۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۵۶

آغاز: بسمله حمد بیحد سزاوار خدائیست که واجب الوجود است و هر چیز را از عدم پدید آورده ... بدانکه علوم حکمی چهار نوع است اول ریاضیات ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۱۶۵گ، ۱۷ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱-۲۲۳]

۴۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۰۵۶/۱۱-۲۵/۱۴۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** بعد از آن برطریق آزمایش ضمیرعاشق ازو در خواهد که با این همه بی نیازی من کوشکی ازبهر من بناکن وسنگ آن

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۸۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۷۳]

۴۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۶۲/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۳۷گ

(۳۴پ–۱۷۰ر)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲-۵۱۴]

۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۶۹۲۰

آغاز: برودت شد و باز حرارت فاعل یبوست شد؛ **انجام:**بعلم معلوم است و.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ ۱۸۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۹×۱۶/۵سم [ف: ۱۱–۷۰]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۲۵۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** یعنی بر ترک لذت مقلدست یعنی علم و حکمت بعلم و الله اعلم بالصواب.

خط: نستعلیق، کا: ابوتراب حسینی موسوی، تا: شوال۱۲۴۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۵۴ص، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰–۸۳۲]

۵۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۶۲۴/۳

کا: حاجیلری استرآبادی، محمد ولی بن حسین، تا: ۱۲۴۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۲۰پ–۳۱ر)، ۱۶سطر(۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۶–۶۵۸]

۵۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۶۲۴/۸

گزیده از رساله‌های ششم و هشتم و نهم و ایساغوجی و قاطیغوریاس و دیگر مباحث منطقی دیگر یا گزیده رساله دهم از قسم دوم طبیعیات؛ کا: حاجیلری استرآبادی، محمد ولی بن حسین، تا: ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج، ۳۹گ (۵۶پ–۹۴ر)، ۱۶سطر(۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۶–۶۵۸]

۵۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۶۳۸/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج، ۲۱۹گ (۱پ–۲۱۹پ)، ۱۲سطر(۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۶–۵۲]

۵۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۲۷۱/۵

از آغاز تا رساله در مذاهب مختلفه از قسم چهارم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۱۶گ (۴۹پ–۱۶۴پ)، ۱۶سطر(۹/۵×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۹–۹۲۱]

۵۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۴۵۴

آغاز وانجام: برابر

ترجمه و اختصاری است از پنجاه و یک رساله «رسائل اخوان الصفا»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷ محرم۱۲۷۲ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «سلیمان الشریف» (بیضوی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۶–۳۷۲]

۵۶. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۲۷۱/۱

بی‌کا، تا: ۱۲۶۷–۱۲۷۳ق [نشریه: ۲–۱۰۰]

۵۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۸۰/۱۰

بخشهایی از آن است: ۱. رساله سیم در مدخلی مختصر از نجوم، ۲. خلاصه رساله دوم از قسم دوم در سماء عالم، ۳. خلاصه رساله سیم از قسم دوم در کون و فساد عالم، ۴. خلاصه رساله چهارم از قسم دوم در آثار علوی ۵. خلاصه رساله پنجم از قسم سیم در ادوار کواکب ۶. رساله اول در مدخلی از عدد ۷. خلاصه رساله دوم از قسم اول در مدخلی از هندسه؛ خط: نسخ پخته، کا: کاظم بن آقا کوچک خاموش اصفهانی، تا: ۱۲۸۹ق؛ ۲۸گ (۳۰۸پ–۳۳۵ر) [ف: ۱–۲۲۳]

۵۸. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۱۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** در نزد خدا هیچ قدر ندارد. تمام شد کتاب «مجمل الحکمه» که اختیار و ترجمه رسایل اخوان الصفا است و همگی سپاس و ستایش خدایراست جل جلاله ... انا الاقل محمد باقر فی شهر ۱۹ ذی قعده الحرام ۱۳۷۰

بعد از پایان رساله پنجم از قسم اول از ریاضیات، کاتب احوال و مراتب خاندان مؤلف و مختصری در سرگذشت نسخه نگاشته، که چنین است: «در کتاب اخوان الصفا و خلان الوفا تألیف علامه فهامه شریف سید احمد ابن عبدالله ابن محمد مکتوم ابن اسماعیل ابن الامام المغارب و المشارق حضرت جعفر صادق علیه السلام و حال این سید اجل از ریاض الجنان تألیف ملا اشرف ابن عبدالولی اسماعیلی چنان به‌وضوح انجامیده که هرگاه امام زاده اسماعیل روبروی والد ماجد خود رحلت کرد، پسرش محمد مکتوم در ظل رأفت جد خود پرورش یافته در مدینه منوره مستتر الحال می‌زیست، ... سید احمد حاصل این ۵۱ رساله در یک رساله نوشته، نامش «جامعه» گذاشته و رساله دیگر موسوم به «جامعه الجامعه» نوشته و این هر دو رساله عزیز الوجودند، ... در عهد امیر تیمور رسایل اخوان الصفا به فارسی ترجمه گردید و متفرق بود، تا این که نسخه علیقه از کتب خانه سردفتر مورخان ابوالفضل مولانا محمد عباس ... معروف بشهاب الیمینی الشیروانی ابن حاج میرزا محمد تقی خان همدانی ابن اشرف الوزرا، الشهید السعید مستوفی الممالک دولت نادر میرزا محمد علی ابن عمدة الوزراء میرزا ابراهیم خان ابن الزکی الجواد یوسف الانصاری الخزرجی السلیمی المدنی بدست خاکسار میرزا محمد ملک الکتاب افتاد در سنة ۱۳۰۱ ... بهر حال محمد باقر ابن ملا سلطانعلی گواری نسخه مغلوطی بدست آورد از عهد امیر تیمور، با وجود اغلاط فاحشه، اکثر مطالب، او را از ارتباط انداخته ... اگر این نسخه در بمبئی به چاپ نرسیده بود، نظیری از نسخه‌های او بدست نمی‌آمد، که این نسخه را با او مقابله نماید ...، چنانکه این کتاب از کتب مرحوم شیخ ابراهیم بروجردی بوده و بعد از آن بدست مرحوم آخوند ملا محمد تقی گلپایگانی ساکن دار السرور افتاده ... اکنون به واسطه اندک چیزی بدست حقیر افتاده است، سنة ۱۳۰۲ ذی قعده مطابق بارس ئیل ترکی»، نسخه حاضر بسیار کهن و قدیمی است، از رسم الخط آن می‌توان فهمید که در دوران مؤلف استنساخ شده، اول و آخر افتاده و به طریقی تجدید کتابت گردیده، گر چه کاتب اولیه آن شخص کم اطلاعی بوده، اما با این وجود نسخه نفیسی است و مشتمل بر چهار قسم: عقلیات، طبیعیات، ریاضیات و الهیات و محتوی است بر پنجاه و یک رساله: قسم اول در ریاضیات و آن دارای هفده رساله است، رساله ۱. در ارثماطیقی، ۲. در مدخلی از علم هندسه، ۳.در مختصری از علم نجوم، ۴.در مختصری از علم موسیقی، ۵. در هیأت زمین، ۶.

در نسبت عدد هندسی، ۷.در صفت‌های علم، ۸ در صفت‌های عملی، ۹. در اختلاف اخلاق، ۱۰. در منطق ایساغوجی، ۱۱.در قاطیغور یاس در منطق، ۱۲.در بار یمیناس در منطق، ۱۳. در اثولوطیقا، ۱۴.در اقو دیطیقادر منطق و قسم دویم در طبیعات و آن هفده رساله است: رساله ۱. هیولی و صورت، ۲. السماء العالم، ۳. الکون و الفساد، ۴. آثار علوی، ۵. تکوین معادن، ۶. در تهذیب نفس، ۷. در تکون معادن و نباتات، ۸. در مباحث انسان و حیوان، ۹. ترکیب انسان، ۱۰. الحاس و المحسوس، ۱۱. حفظ الصحه، ۱۲. در این که مردم عالم کوچك است، ۱۳. در عاقبت آدمی، ۱۴. در جمع علم‌هاکردن، ۱۵. در حکمت مردان، ۱۶. در الم و لذت، ۱۷. در اختلاف لغات و الغرض از آن معرفت تنبیه ذهن است، قسم سیم در عقلیات و آن ده رساله است: ۱. مبادی عقلیه بر رأی فیثاغورث، ۲. مبادی عقلیه بر رای حکما، ۳. در آن که عالم حیوان برگ است، ۴. در عقل و معقول، ۵. در ادوار و انوار، ۶. در وجه عشق، ۷. در البعث و نیته، ۸. در حرکت جان و تن، ۹. در معلول، ۱۰. الحدود و الرسوم. قسم چهارم در الهیات و آن ده رساله است: رساله ۱. اعتقادات، ۲. حد اعتقاد، ۳. در چگونگی علوم بدست آوردن، ۴. چگونگی انبیا و کرامات، ۵. در شریعت [؟] و انبیاء، ۶. در آنچه بعد از مرگ خواهد شد، ۷. در سیاست، ۸. در مقام تن و روحانیات، ۹. در آموختن علم، ۱۰. در نوادر کلام حکما؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد باقر، تا: ۱۹ ذیقعده ۱۳۷۰ق؛ ۲۰۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۱-۱۱۹]

۵۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۳۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** یعنی هر که خواهد که علم آموزد وتو او را منع کنی یا نزدیک تو باشد وازاو دریغ داری آن علم برتو حرام است.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ مهر: «عبده عبدالله ۱۱۹۸» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۷۲گ، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [ف مخ: ۴-۱۷۱۱]

۶۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۸۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** ودرحکمت به علم سپری شد کتاب مجمل الحکمة که اختیار وخلاصه رسایل اخوان الصفاست وهمگی سپاس وستایش خدای عزوجل است جل وجلاله و ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ صفحات مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف مخ: ۴-۱۷۱۱]

۶۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۱۱۳/۱۶

این کتاب در همه سرفصلها ۵۱ رساله خوانده شده و بخش چهارم آن نه مانند متن عربی نسخه ما و چاپ هند و مصر دارای ده رساله می‌باشد و به ترتیبی دیگر و با عنوان‌هایدیگر است، بخش سوم آن هم با چاپ هند یکی نیست گرچه همان ۱۷ شماره را دارد، چند رساله‌ای است از مجمل الحکمه بدین‌گونه: رساله ۱ قسم ۴ (آراء و مذاهب و دیانات)، رساله ۲ قسم ۴ (ماهیة الطریق الی الله)، رساله ۳ قسم ۴ (اعتقاد اخوان الصفا)، رساله ۶ قسم ۴ (بیان آنچه بعد از مرگ خواهد بود)، رساله ۸ قسم ۴(شناختن روحانیات)، رساله ۵ قسم ۲ (تکون معادن)، رساله ۳ قسم ۳ (عالم حیوان بزرگ است)، رساله ۱ قسم ۱ (ارثماطیقی)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱گ (۱۳۹ر-۱۶۰ر) [ف: ۶-۲۳۳۷]

۶۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۲۷۶

آغاز: برابر**انجام:** فصل دهم در نوادر حکما، بدانکه انبیای بزرگ علیه السلام ذکر حکما کرده اند وهر نکته از نکتهای ایشان شفایی می‌باشد نفس را ...

از ابتدا تا بخشی از رساله چهارم؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۲۰۰گ، ۱۶سطر [ف: ۱-۲۲۵]

۶۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۵۲-ف

نسخه اصل: پاریس‌S. P. 131 نیمه دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰۶گ، ۱۳سطر [فیلمها ف: ۱-۱۸۵]

۶۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۶۰-ف

نسخه اصل: عزت بك قویون ش ۵؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۱۸۵]

۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۵۷۴/۳

آغاز: بسمله چند جای گفتیم که آنچه تحت فلك قمر است چهار جنسند؛ **انجام:** والا در معاد جهال و اشرار سخنها و معانیهاست که درین مدخل یاد نشاید کرد این قدر کافیست و الله اعلم.

ترجمه رساله دهم و یازدهم و دوازدهم از قسم دوم طبیعیات است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ (۵۴ر-۶۴پ) [ف: ۳۶-۱۱۳]

۶۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۲۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و پیشوای اولیا و زبده و خلاصه حکما و اصفیاء و الله اعلم بالصواب

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «محمد نبی الله علی ولی الله» (مربع)؛ تملکی در ۱۲۸۷ با مهر «فخرالاطباء ۱۲۷۸» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [مؤید: ۳-۲۲۶]

۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۳۳۸

آغاز: بسمله. خلاصه پنجاه و یك رساله اخوان الصفا سپاس و ستایش آن خدایرا که واجب الوجد است؛ **انجام:** خلاصه رسائل اخوان الصفاست و همگی ... تمام شد خلاصه رسائل اخوان الصفا بعون الله تعالی و فضله و کرمه و لطفه و وجوده

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تملك: علی محمد بن محمد بن اسمعیل [رایانه]

● مجمل عروض و قافیه / عروض و قافیه / فارسی

mojmal-e ʻarūz va qāfīye

مختصری است مستخرج از آثار اساتید فن.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۰۸/۳-طباطبائی

آغاز: بدان که اوزان بحور و قافیه اشعار از آن معلوم کنند
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲گ (۶۱ر-۶۲پ)، اندازه: ۸×۱۶سم [ف: ۲۲-۲۰۴]

● **مجمل الفتح= مجمع الفتح = جنگنامه فرخ سیر /** شعر / فارسی

mojmal-ol fath = majma'-ol fath = jang-nāme-ye farrox seyr

مروت، محمد ماه بن محمد پناه، ق۱۳ قمری

morovvat, mohammad māh ebn-e mohammad panāh (-19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۱۱ق (= مطابق با «سخن سنج فتح شه بحر و بر») مخمسی است بلند در توصیف جنگ پادشاه غازی جهاندار شاه با فرخ سیر که به شکست جهاندار شاه و مرگ وی انجامیده است. این اشعار در چهل سالگی ناظم سروده شده است.

آغاز: بنام خداوند شمس و قمر ××شهنشاه شاهان ...

[مشترک پاکستان ۱۰۸۰/۸ و ۴۸۲/۱۰؛ فهرست گنج‌بخش منزوی ۱۵۸۶/۳؛ نسخه‌های منزوی ۳۱۶۹/۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۰۷۲/۱

آغاز: افتاده: بیا جان من جام می‌نوش کن×غم دی و فردا فراموش کن؛

نسخه اصل: کتابخانه گنج بخش - پاکستان ۲۱۰۷؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ ۲۴ص (۱-۲۴) [عکسی ف: ۶-۹۱]

● **مجمل فصیحی** / تاریخ جهان / فارسی

mojmal-e fasīhī

خوافی، احمد بن محمد، ۷۷۷ - ۸۴۵ قمری

xāfī, ahmad ebn-e mohammad (1376 - 1442)

تاریخ تألیف: ۸۳۶ق

مؤلف، پس از کناره‌گیری از دستگاه شاهرخ (۸۰۷-۸۵۰ق) و بایسنقر میرزا در ۸۳۶ق به نگارش این کتاب پرداخت در یک«مقدمه» و دو «مقالت» و یک «خاتمه»: مقدمه در فرود آمدن آدم تا زایش پیامبر اسلام؛ مقاله ۱. از زایش پیامبر تا هجرت (۵۳ سال)؛ ۲. از هجرت تا روزگار نگارنده؛ خاتمه در بعضی از احوال هرات که زادگاه اوست از پیش از هجرت. در پیشگفتار چاپی آن از هشت نسخه سخن رفته که شش نسخه آن خاتمه را ندارد و شاید پیش از پایان رساندن نگارش کشته شده باشد. (احمد منزوی)

آغاز: بسمله و به نستعین ... فصیح تر عبارتیکه در گردن جان تعویذ و شاح اقبال تواند بود و ملیح تر روایتی که خواطر عواطر را ماده سعادت و اجلال شاید دانست محامد بی انقضاء مالک الملکیست که ملکت بر دوامش از وصت تبدیل و تحویل مقدس و مبراست ...

چاپ: مشهد، به کوشش محمود فرخ، در ۳ جلد، سال ۳۹-۴۰-۱۳۴۱

[فهرستواره منزوی ۶۴۹/۱]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۸۶۵

نسخه اصل: سوفیاMq I 122 Or. 1710؛ خط: نستعلیق، کا: بنی آدم، تا: ۲۶ صفر۸۵۷ق؛ تملک چلبی زاده اسماعیل عاصم در ۱۱۳۱؛ واقف: عمر آغا آستان زاده [فیلمها ف: ۱-۱۸۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۶۶۰-ف

نسخه اصل: کیمبریج نسخ برونOr. M 198؛ کا: آقا بابا پسر ملا محمد مهدی شاهمیرزایی (کاتب سرکار والا)، تا: شنبه ۲۱ محرم۱۲۷۳ق؛ از کتابخانه بهاء الدوله بهمن میرزا پسر فتح علی شاه در ۱۲۷۲ [فیلمها ف: ۱-۱۸۵]

۳. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۶۰۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** گرفتاری امیرزاده جلال الدین امیرزاده رستم بهادر و فرستادن تو بقلعه سلیمانی فی یوم الثلثا سابع ذی قعده. وفات امیرزاده یحیی بن ایمر جهانشاه بن امیر جاکوبهراة فی یوم الثلثا و ثانی عشر ذی حجة الحرام. بملازمت رفتن بنده ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ یکبرگ از آغاز و دو برگ از وسط و حوادث بین سال‌های ۸۳۴-۸۴۴ از خاتمه را ندارد [نسخه کهن و نفیسی است و برابر ضبط فهرست‌های مورد اعتماد از این کتاب در تمام دنیا فقط هفت نسخه در موزه‌های جهان موجود است که بعضی از نسخ بخصوص نسخه دانشگاه کمبریج نیز از روی همین نسخه نوشته شده است]؛ جلد: چرمی، ۶۳۹گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳-۱۲۲۸]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۷۵۵-عکس تا ۱۷۵۸-عکس

نسخه اصل: آکادمی علوم شوروی در لنینگرادC. 800؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۷۹گ، ۱۹ سطر [فیلمها ف: ۱-۱۸۵ و۳-۲۲۳]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۶۶۵

خط: نستعلیق، کا: اقبال آشتیانی، عباس، بی‌تا؛ ۸۱-۲۷۱ و ۳۱-۵۵۲ ص یک رو، اندازه: ۲×۲۶/۵سم [ف: ۱۷-۱۸۹]

← المجمل فی اصول صناعة النجوم ⋗ مجمل الاصول فی احکام النجوم

● **مجمل اللغة** / لغت / عربی

mujmal-ul luġa

رازی، احمد بن فارس، ۳۲۶؟ - ۳۹۵ ؟ قمری

rāzī, ahmad ebn-e fāres (939 - 1006)

کتابی مشهور وکهن در لغات عربی که به گفته مؤلف پس از رویت کتاب «العین» خلیل بن احمد، غربت و شدت کلمات

وواژه‌ها به فکر نگارش روان در لغت افتاد و در فصولی به تعداد حروف تهجی و بر مبنای حروف اول و دوم تنظیم نمود.در بخش‌های بزرگ نخست واژه‌های دوحرفی (مضاعف) را می‌آورد و سه‌حرفی‌ها را به بیست و هشت بخش به ترتیب حرف‌های الفباء دومین حرف واژه تقسیم شده، این بخش‌های کوچک مانند حرف‌های الفباء معمولی (اب ... ی) پی در پی می‌باشد ولی نه چنان‌که در همه کتاب‌ها از الف آغاز و به یاء پایان یابد، بلکه در هر کتاب از حرف پس از حرف بزرگ بخش آغاز و به حرف پیش از آن پایان می‌دهند، چنان‌که در «کتاب قاف» نخست واژه‌های مضاعف را مانند «قل» آورده و سپس در بخش یکم از ۲۸ بخش کوچک «ق ک»را در بخش دوم «ق ل» و در سوم «ق م» و «ق ن» تا «ق ی» می‌رود، و سپس از «ق ا» و «ق ب» و «ق ت» تا «ق ف» می‌رود، و در اینجا کتاب قاف پایان می‌یابد. ابن فارس در این کتاب فقط واژه‌های درست و فصیح عربی را گرد آورده است. ولی باز هم فیروزآبادی صاحب قاموس (-۸۱۷ق) یکهزار اشکال بر او گرفته و کتابی در این باره نگاشته است.

آغاز: اما بعد ولیك الله بصنعه و جعلك ممن علت فی الخیر همته و صحت فیه طویته فانك لما اعلمتنی رغبتك فی الادب ومحبتك فی ان کلام

چاپ: قاهره، مطبوعات السعاده، ۳۱۹ص، ۱۳۳۲ق.

[الذریعة۵۱/۲۰؛ معجم المطبوعات ۱۹۹؛ سیر أعلام النبلاء ۱۰۲/۱۷؛ کشف الظنون ۱۶۰۴/۲]

۱. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه: ۳۴۶

نیمه دوم؛ خط: نسخ معرب، کا: ابوبکر محمد بن موسی خویی، تا: پنج‌شنبه ۱ صفر۴۵۹ق، جا: سلماس؛ مقابله شده با نسخه خوانده شده بر مصنف و خوانده شده بر شریف عزیز هاشمی بصری؛ تملك: محمد بن حمزة طالقانی در محرم ۵۴۶ در نیشابور، محمد بن راضی در ۸۵۰، بخشیده شیخ زین الدین خوافی در زاویه درون آباد به عالم ملتانی در نیمه دوم شعبان ۸۲۲؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۲۵۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۷/۶×۲۱/۷سم [ف: ۱-۴۷۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۰۳

از کتاب «ف» تا کتاب «ی» و هر یك از این نه کتاب را جداگانه نوشته و در پایان بیشتر آنها تاریخ رمضان ۴۷۹ دیده می‌شود؛ کا: قیصری، هبة الله بن حسین بن احمد قیصری، تا: با تاریخ ۴۷۹ق، برای ابوالخیر نصر پسر علی پسر نصر، پسر حسین؛ از برگ ۲۴۹ به بعد نونویس است؛ تملك: محمد پسر خلف پسر علاء پسر علی پسر مرتضی رازی؛ جلد: تیماج، ۲۵۷گ، ۱۳سطر(۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲-۴۴۷]

۳. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۷۶

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۵، باید از ۴۰۰ باشد؛ افتادگی: انجام؛ با تاریخهای ۵۳۸ و ۵۵۹ و ۵۷۳ و ۶۹۹ [نشریه: ۶-۶۵۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۴۷۷-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۱۴۹]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۴۳۴

آغاز:الامرحم و حم ای بدو حممت حمه ای قصدت قصده؛ **انجام:**و کذلك الشرهت و اسلهم تغیرلونه و السرهفة.

فقط بیست و شش ورق (۸ورق ازاواخر «حم» ازباب الحاء و ما بعدها من «المضاعف و المطابق» و ۸ورق از «الرف» ازکتاب الراء تا ابتدای «باب الراء و الطاء و ما یثلثهما» و ده ورق از باب السین؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۵ و اوایل قرن ۶؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ پس ازآن سه قصیده است بی عنوان و هرسه بدون تسمیه قائلین آنها به زبان عربی در پنج ورق و این سه قصیده فی الواقع قصاید اخیر از مجموعه اشعاری است که اصلاً مرتب برحروف تهجی بوده و تفصیل آنها از قرار زیر است: قصیده اول در مدح خواجه نظام الملك طوسی (متوفی ۴۸۵) و تهنیت عید فطر مشتمل بر۳۶بیت (صدر قصیده موجودنیست): «و ان اخذ الراح ارتیا حالشربها ××نهی نزوات السکر عنه نهاه / کان الذی یسقیه روق عقله ×× و افرغه فی کاسه فسقاه الخ»، قصیده دوم درمدح ابوعلی حسن بن وهب کاتب معروف و برادر سلیمان بن وهب وزیر معتز و مهتدی عباسی از ابوتمام شاعر فحل عرب به این مطلع: «ایا ویل الشجی من الخلی ×× و بالی الربع من احدی بلی»، (این قصیده را بافحص بلیغ در دیوان مطبوع در بیروت ندیدیم ولی درنسخ خطی موجود دراین کتابخانه مثلاً نسخ شماره ۴۳۴۰ مورخ ۱۰۰۹ و ۴۵۷۵ مورخ ۱۲۸۶ و ۴۵۷۴ مورخ ۱۰۱۸و نسخ دیگر وجود دارد)، قصیده سوم در۱۸بیت در تهنیت ابوالسرایا (نصربن حمدان بن حمدون) از مشاهیر امرای بنی حمدان به مطلع زیر: «غدا تبدی مدا معنا الخفایا ××اذارمت لطیتها المطایا»؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ ۲۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۲/۷سم [ف: ۱۳-۱۹۷]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۵۱۱

آغاز: سیوف متونها حدید أنیث و شفارها حدید ذکر و یقولون و یقولون [کذا] إن الجن یعملها و الأثر خلاصة السمن و أثرت؛ **انجام:** و الشکیمة شکیمة اللجام و هی الحدیدة المعترضة التی فیها الفأس

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲۸۷گ، ۱۷سطر (۱۱×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۳۱-۵۵۴]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۸۹۷

آغاز: و یقال ناقة صباء؛ **انجام:** و ایاك من کل موبقة، تم الکتاب و الحمدلله علی نعمه المتظاهرة و صلواته علی سیدنا محمدالنبی وعترته الطاهرة.

جلد دوم؛ خط: نسخ مشکول، کا: ابوسعید نصربن محمدبن علی بن سلام، تا: اواخر قرن ۶، جا: واسط عراق؛ جلد: چرمی، ۱۶۴گ، اندازه: ۱۶/۸×۲۵سم [ف: ۱۳-۱۱۳]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۳۷-ف

نسخه اصل: عزت قویون؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابی الخیر سکری، تا: جمادی الاول۵۷۵ق، جا: بغداد مدرسه نظامیه؛ تملک: ابوبکر بن رستم بن احمد شیروانی؛ ۴۵۰گ، ۱۹سطر [فیلمها ف: ۱-۳۷۵]

۸. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه: ۱۷۲

از اوایل باب الالف و الثاء و ما معها من الحروف تا اواخر باب الهاء و اللام؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۶۸گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۱۴۹]

۹. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه: ۲۴۱

آغاز: ... باب الطا والمیم وما یلیهما طمن یقال اطمان بالمکان یطمان طمانیة و طامنت منه سکنت، طمی، طما [...] مطمؤا وطمی مطمی لغتان وهو؛ **انجام:** یعط یعاط زجر الدیب اذا رایته قلت یعاط یقال ایعط به قال صب علی [...] رباط ذؤاله کالا قدح المراط یهفوا اذا قیل له یعاط و منهم من یکسر فیقول یعاط وهو قبیح ویعاط بضم الباء

«باب الطاء والمیم» تا «باب الیاء و ما بعده مما هو علی ثلثة احرف» ادامه یافته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶ -۷؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور، ۲۱۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف مخ: -۱۳۲]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۶۸۲

آغاز: اسحاق بن مراد الشیبانی الالف دارد تا اندکی از آغاز کتاب الصاد ابوعبدالله محمد بن زیاد الاعرابی و ابوالعباس احمد بن یحیی الشیبانی؛ **انجام:** صمی صمام و یقولون صمت حصاة یدم یقولون ان الدماء کثرت حتی لوالقیت [حصاة]

از باب همزه و کتاب الالف دارد تا اندکی از آغاز کتاب الصاد؛ خط: ثلث معرب، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مهر: «ابوالقاسم بن محمدباقر موسوی»، «حاج سید نصرالله تقوی»؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۳۴گ، ۲۱سطر (۱۰/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۳-۶۴]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان سبیل الیاء فی اوایلها سبیل الهمزة فی الرباعی و الخماسی فی انهاز ایدتان و انما الاعتبار بما بعد الیاء کما الاعتبارفی الهمزة بما بعدها و قد مضی کله فی ابواب هذا الکتاب

این کتاب در نسخه شماره ۲۱۴ که دوره درست می‌باشد در حدود ۱۷۵۰۰ بیت نوشته دارد، و از الف تا یاء را در بر دارد و با نسخه ۲۰۳ اندکی دگرگونی دارد؛ خط: نسخ بدخط، کا: حنفی، بابا علی بن حمزه، تا: رجب۸۶۵ق، به دستور محمود فرزند خضر احمد قاضی شهر (سیدی هرون) نوشته و وی را به لقب «قامع البدع» خوانده؛ تملک: مصطفی الواعظ بجامع اشاره در ۱۱۴۹، ابن سنان پاشا محمد در شهر اماسیه به تاریخ رجب ۷۶۲ق، شیخ زاده مصطفی افندی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۶۶گ، ۲۷سطر(۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۲-۴۴۵]

۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۴۵۳

نسخه اصل: کتابخانه ؟ ۱۷۸۰. جلد دوم کتاب و از باب الصاد تا پایان کتاب؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۹ یا۱۰؛ با علامت سماعی از «شیخ ابو عبد الرحمن - یا عبد الله - محمد بن صالح بن احمد بن ابوالقاسم» در اوائل قرن ۱۱ یا ۱۲؛ تملک: صدر بن محمد ...، محمد بن عبدالرحمن نجمی، محمد بن حسن کلبی حنفی، محمود بن محمد بن ابی بکر ... بن حسین حاج ...، محمود بن احمد بن محمد بن عابد؛ ۴۷۷ص [عکسی ف: ۴-۲۸۱]

۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۴۵۲

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه ؟ ۱۷۸۱. مجلد اول کتاب و از باب الهمزه تا پایان باب الشین؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۹ یا۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ دو یادداشت خط خورده به سال ۱۰۰۳ و ۱۰۱۷؛ تملک: ابوالخیر احمد؛ ۴۶۲ص [عکسی ف: ۴-۲۸۰]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۶۸۶

آغاز: ویقال ناقة صباء؛ **انجام:** وام رمال فیما ذکره ابن السکیت الضبع، تم المجلد الاول.

جلد اول از کتاب الهمزه باب الالف تا پایان کتاب الراء باب المیم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۱رجب۱۰۶۳ق؛ تاریخ وقف: غره ذیقعده ۱۰۸۷؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۱۷۲گ، ۲۰سطر (۱۰×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸/۴×۲۸/۸سم [ف: ۱۳-۱۱۳]

۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۲۱

نیمه نخستین است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و۱۲؛ تملک: محمد حسین بن محمد در ۱۲۰۷؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۵۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱-۴۷۲]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۹۸۱

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن ملا علی ریزی نجاتی، تا: ۱۲۸۳ق؛ مهر: «محمد جعفر بن محمد باقر الموسوی»(بیضوی)؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۶سطر، قطع: خشتی [ف: ۱۰-۲۱۴۱]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۲۰-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیاOr. 3299. آغاز افتاده چند سطری پیش از عنوان «باب الهمزة و الذال و ما یثلثهما»، انجام بریده شده؛ خط: نسخ معرب، کا: محمد بن احمد، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [فیلمها ف: ۱-۳۷۵]

● مجمل مسائل اصول دین / کلام و اعتقادات / فارسی

mojmal-e masāʼel-e osūl-e dīn

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۲۹۰/۲

خط: نستعلیق شکسته، کا: ملا محمد زمان بن مشهدی شکروردی، تا: ۲۰ ربیع الثانی۱۲۴۸ق؛ مصحح؛ قطع: رقعی بزرگ [میراث شهاب: س۸ش۴-۶۹]

● مجمل المطالب / متفرقه / فارسی

mojmal-ol matāleb

کبودرآهنگی، محمد رضا بن علی رضا

kabūdar-āhangī, mohammad rezā ebn-e ʻalī rezā

نخست نام این رساله را مجمل مطالب العلم و العمل نهاده و سپس بر آن نام خط کشیده است. این رساله شامل دوازده«فصل» و پنج«مطلب» است: فصل ۱.العلم والعمل؛ ۲.تعظیم علماء؛ ۳.آداب متعلمان با عالمان و شاگردان با استادان؛ ۴.خلوص نیت و اخلاص طالب علم؛ ۵.شناختن عالمی که اقتداء به او باید نمود؛ ۶.جماعتی که راه نرفته دعوی رهنمائی کنند؛ ۷.فتوی دادن جمعی که قابلیت ندارند و شروط آن را هم ندانند (در این فصل مؤلف به فرقه‌های صوفیه و بحث از تعیین فرقه ناجیه پرداخته است)؛ ۸. جوامع آداب متعلیمن؛ ۹.فیما یورث الفقر و یزید فی الرزق و یزید فی العمر و ینقص و یورث النسیان والحفظ (ناتمام)؛ ۱۰.احادیث و قواعد کلیه؛ ۱۱.تعیین علوم نافع و منجی در معاد و مفاسد علوم غیر نافعه؛ ۱۲.شرح حدیث طلب العلم فریضه ... الا ان الله یحب بغاة العلم. پس از فصلها پنج «مطلب» است که فهرست آن از این قرار است: ۱) عمل خودسرانه باطل است، ۲) عالم باید عامل باشد، ۳) علم و عمل، ۴) حدود اربعه علم، ۵) تکلم در برخی مقامات.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۶۲/۴-طباطبائی

آغاز: الحمد لله الجواد الکریم ... و بعد چنین گوید این احقر ... محمد رضاء الشریف ابن المرحوم الحاج علی رضا الحائری الهمدانی الکبود آهنگیاصلا و الحائری مسکنا و مدفنا ... این مختصر رساله ایست در فضیلت علم و اهل علم ... که بر قلم این فقیر جاری گردید در عهد دولت ... و به مناسبت مسمی نامیدم این مختصر را به مجمل المطالب؛ **انجام:** و بدنش قوه کامل نمی گیرد به کمتر از سن مذکور این است مجمل کلام در موعظه و نصیحت

کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۸۳ق؛ افتادگی: انجام؛ ۷۱گ (۲۰۴پ-۲۷۴پ)، ۲۲سطر [ف: ۲۳-۵۱۳]

● **مجملی از احکام تدبیر مزاج انسانی** / طب / فارسی

mojmalī az ahkām-e tadbir-e mezāj-e ensānī

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۲۶۸/۱

آغاز:و خرفه و خیار سبز نافع

خط: نسخ، کا: میرزا اسد الله الشریف ابن میرزا اسمعیل جندقی، تا: ۱۲۰۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: قطبی نانوار؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۰گ(۱-۲۰)،۱۱سطر(۷×۱۱)،اندازه:۱۰/۵×۱۶/۵سم[ف:۴-۱۲۲۵]

● **مجملی از حالات شاهان طیموریه** / تاریخ پادشاهان / فارسی

mojmalī az hālāt-e šāhān-e teymūrīye

تاریخ مختصر پادشاهان تیموری از تیمور گورکان تا جهان شاه است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۶۹۸

آغاز: مجملی از حالات شاهان طیموریه. امیر تیمور صاحب قران بادشاه الو العزم و به غایت شجاع بود و بعد از محابات [کذا: محاربات] بسیار تمامی مملکت ایران و توران را مسخر ساخته جانب روم نهضت فرمود؛ **انجام:** مرزا جوان بخت قبل از مکحول شدند. پدر خود در شهر محمد آباد عرف بنارس استفامت داشتند. در سنه ۳۰ جلوس از فضای الهی جان به جان آفرین سپردند. تمت تمام شد احوالات مجملی تیمویه [تیموریه]

خط: نستعلیق، کا: سید عسکری خان حسینی، تا: سه‌شنبه ۷ رجب۱۲۳۱ق؛اهدایی:رهبری،اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: کشمیری، ۵گ (۲۰ر-۲۴پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۸-۴۵۶]

● **مجملی در ذکر قوافی** / ادبیات / فارسی

mojmalī dar zekr-e qavāfī

اصفهان؛ جابری انصاری؛ شماره نسخه: ۵۹/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۹ق [نشریه: ۶-۵۹۸]

● **المجموع** / حدیث / عربی

al-majmūʻ

زید بن علی، ۷۹ - ۱۲۲ قمری

zeyd ebn-e ʻalī (699 - 741)

احادیث فقهی زیدیان است گردآوری از ابوالقاسم عبدالعزیز بن اسحاق بن جعفر بغدادی.

آغاز: بسمله کتاب الطهارة باب ذکر الوضوء اخبرنا علی بن العباس العلوی فی داره بظاهر قصر الاماره قال حدثنا عبدالعزیز بن اسحاق بن جعفر بن الهیثم القاضی البغدادی

انجام: واحدة مع الابهام تم المجموع والحمدلله رب العالمین وصلی الله علی محمد خاتم النبیین وآله الطاهرین

[مؤلفات الزیدیة، اشکوری ۴۲۳/۲]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۳۶۳-۳۲/۶۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه عکسی است؛ مصحح؛ جلد: گالینگور، ۱۱۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۶-۳۵۷۴]

● **المجموع** / ادبیات / عربی

al-majmūʻ

ابن باقی، علی بن حسین، ق۷ قمری

ebn-e bāqī, ʻalī ebn-e hoseyn (- 13c)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۹۵/۲۹-ف

نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷؛ بی‌کا، تا: ۲۴ رمضان ۷۵۳ق؛ از روی نسخه مصنف [فیلمها ف: ۱-۴۲۴]

● **المجموع** / گوناگون / عربی

al-majmūʻ

با ترقیمه یاقوت مستعصمی موصلی (د۶۹۸ق) در ۶۷۸ق.حدیث و سخنان پیران و بزرگان اسلام است.برای نشانی: «قیل لبهلول اتعد المجانین فقال هذا یطول و لکنی اعد العقلاء. قال ابن زراره جالس العقلاء اعداء کانوا ام اصدقاء فالعقل یقع علی العقل. قیل لحکیم من انعم الناس عیشا، قال من کفی امر دنیاه و لم تهتم لاخرته» (گ۲-۳).

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۷۶-عکسی

آغاز: من تشیع من الاموات سفر عما قلیل الینا راجعون

نسخه اصل: گنج بخش، ش ۹۹۰(تسبیحی، گنج، ۴۵۶/۳ -۴۵۷)؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: اواخر صفر۶۷۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ منقش؛ ۳۲گ، ۹سطر [عکسی ف: ۲-۲۴۳]

● **المجموع** / گوناگون / فارسی، عربی، ترکی

al-majmūʻ

نظم و نثر و فارسی و ترکی دارای سخنان پیامبر و یارانش و مشایخ و حکما ومناجات ساخته شده درهفت «باب» و سپس چندین «فصل».

آغاز: بسمله. رب یسر الحمدلله ولی الکرم و مولی النعم و فالق الاذهان لاظهار الالفاظ و المعانی و الاخبار عن النبی و من کلام امیرالمومنین علی بن ابی طالب و الصحابه رض و ماورد عن الصالحین و المشایخ و الحکماء و سیر خلفاء و المتکلمین و مکارم اخلاق الملوک و المتقدمین و جعلته ابوابا و الحقت فیه من المراسلات و اقطاع الشعر و النوادر بالفارسی و الترکی و ذکرت نبذا من مکارم اخلاق السلاطین و سیرهم وفقنا الله لاتمامه لخزانة الامیر المعظم شمس الحق و الدین محمد بن السعید سیف الدین ایدمر الجوباتی.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۸-ف

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه عمومی آنکارا ۳۲۴۱ شرقی؛ خط: نسخ، کا: غازی بن علی بن قتلغ چوباتی، تا: نیمه‌های شوال۷۲۲ق؛ یادداشت تملک ۳ ربیع الثانی ۹۳۷؛ ۱۵۷گ، ۱۵سطر [فیلمها ف: ۱-۳۷۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۳-عکس

نسخه اصل: کتابخانه عمومی آنکارا ۵۴۴۱؛ خط: نسخ، کا: غازی بن علی بن قتلغ جوباتی، تا: میانه‌های شوال۷۷۰ق؛ در ص ع و آغاز نسخه بالای صفحه «زواجر الشیخ» نامیده شده است؛ تملک: حاجی خسرو بن عبدالواسع در پایان ۹۳۷/۲۴ . [فیلمها ف: ۳-۲۲۰]

● **مجموعات** / منطق / عربی

majmūʻāt

بدیع، محمد بن محمد، ق۱۱ قمری

badīʻ, mohammad ebn-e mohammad(- 17c)

وابسته به: ایساغوجی؛ اثیرالدین ابهری، مفضل بن عمر (-۶۶۰)

تاریخ تألیف: ذیقعده ۱۰۴۵ تا دوشنبه ۱۳ جمادی الثانی ۱۰۵۲ق

شرح مزجی بر رساله ایساغوجی اثیرالدین ابهری است. به نوشته مؤلف در پایان رساله وی در هنگامی‌که جمعی از طلاب علم (که در حاشیه نام آنها را بدین‌گونه یاد کرده: ولی قرمانی، محمد دانقی، محمد الشکوة و ولی تأویلی)، رساله ایساغوجی را نزد او فرامی‌گرفتند، به درخواست شاگردان (یا برخی دیگر از دوستان نزدیک) این شرح را بر ایساغوجی ابهری نوشته و چون مطالب این شرح را از دیگری شروح ایساغوجی و دیگر کتب منطق فراهم کرده، آنرا «مجموعات» نام داده است.

آغاز: نحمدک یا من لا یعرف کیفیه ذاتک بالقیاس و الخبر و نشکرک یا من لایدرک کنه صفاتک بالکفر و النظر و اصلی علیک ... اما بعد فان بعضاً من اعزة خلانی و خلص اخوانی ابتدأ عندی الرساله الاثیریة فی المنطق و التمس منی و اقترح علی ان اکتب لها شرحا ... فلما کرر الطلب و السؤال و لم یبق للمدافعه مجال شرعت ...

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۸۸۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** هو البرهان لا غیر لان الغرض المعتد به من الاقیسه هی العقاید الحقه الثابته و هی لایحصل الابد ولیکن هذا آخر الرساله و هو آخر ما شرحناء منها آخذا من شروحها و سایر الکتب المنطقیه لافی مواضع عدیده و لذلک سمیناه بالمجموعات هذا ما سود ناه عند قرائة بعض الطلبه هذه الرساله علینا و نرجو من الله ان یوفقنا لاخراجه الی البیاض ... و انا الحقیر الفقیر نورالدین محمد بن المشهور بسار و فقیه الشر و انی و هو ابن مولانا السید فع الله العمری الحلوی غفرالله لهم اجمعین و قدتم التألیف. فی اول یوم الاثنین الثالث عشر من شهر جمادی الاولی سنة اثنین و خسمین و الف.

خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۵۲ق؛ نسخه حاضر نسخه اصل است و مؤلف در پایان رساله آرزو کرده که روزی برای بازنویس کردن آن توفیق یابد، دارای خط‌خوردگی‌ها، محشی از خود مؤلف، در یکی از این حواشی از شرح «مولانا حسن خلخالی» بر تفسیر بیضاوی یاد کرده؛ کاغذ: ترکی، جلد: تیماج، ۳۸ص (۱-۳۸)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۵سم [ف: ۱۰-۲۵۰]

● **مجموع الاخبار** / حدیث / عربی

majmū'-ul axbār

رساله مختصری است مشتمل بر احادیث و روایات منقول از پیامبر اکرم (ص) و ائمه معصومین (ع)در بیان فضیلت ائمه اطهار و پاره‌ای از مسائل اخلاقی.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۸۲۸/۳

آغاز: کتاب مجموع الاخبار مروی عن النبی و ائمه علیهم السلام، عن امیرالمؤمنین قال: سالت رسول الله عن قرائه القرآن. قال علیك بالصدقة فانها امان من النار؛ **انجام:** لا شک فیهن دعوة المظلوم و دعوة المسافر و دعوة الوالد علی ولده. صدق رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم و صدق امیرالمومنین و امام المتقین علی صلوات الله و سلامه علیه و صدق الائمة علیهم افضل الصلوة و السلام

خط: نسخ، کا: تاج الدین امیر بن رضی الدین مازندرانی، تا: ۱۰۸۰ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن مذهب، ۱۸گ (۱۹۴پ-۲۱۱)، ۱۵سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۳-۳۳۱]

● **مجموع الادویه** / طب / فارسی

majmū'-ol advīye

میقانی، حسن بن عبدالله، ق۱۴ قمری

mīqānī,hasan ebn-e 'abd-ol-lāh (- 20c)

در داروهای مفرد و مرکب دارای یک «مقدمه» و هشت «فصل» و یک «خاتمه» است: مقدمه: در حبوب؛ فصل ۱. معاجین؛ ۲. شربتها؛ ۳. شیافها؛ ۴. اضمده و اطلیه؛ ۵. سفوف و سنون؛ ۶. فرزجه و ادهان؛ ۷. اقراص؛ ۸. اکحال.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... این رساله ایست جمع‌آوری نمودم از کتب اطباء ... حب مسهل لطیف یسهل البلغم و الصفراء و السوداء

مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه: ۱۹/۲

آغاز: برابر

کا: میرزا حسن بن عبدالله میقانی، با تاریخ۱۲۹۹ق؛ پیش نویس مؤلف است؛ ۲۸گ (۷۲ر-۹۹ر) [ف: -۱۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۱۹۷/۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳-۴۸۵]

● **مجموع الاعداد** / رمل / فارسی

majmū'-ol a'dād

اللهوردی، حسن بن حاجی، ق۱۳ قمری

allāh-verdī, hasan ebn-e hājī(- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۸۸ق؛ محل تألیف: کرمانشاهان

رساله مختصری درباره جدول‌های دو در دو و سه در سه رمل است که کاتب آن را در ادامه رساله قبل نوشته به طوری که جز با دقت بسیار نمی‌توان آغاز آن را مشخص کرد. کتاب با این که با خطبه و مقدمه آغاز می‌شود ولی فقط دو عنوان (باب چهارم: در خواص دو در دو؛ باب پنجم: در خواص وفق سه در سه) در آن به چشم می‌خورد. از خواجه نصیر طوسی و غزالی و شارح رساله زنجانی یاد می کند.

تهران؛ مدرسه قنبر علی خان (حضرت ولی عصر)؛ شماره نسخه: ۳۷/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین. مخفی نماند که شکل دو در دو را استادانحکیمان هند معتبر دانسته اند و بعضی دیگر اعتبار نکرده اند جهت آن که اقطار و اضلاعش با هم راست نیست و چون این رساله جامع است در قواعد این فن فرو گذاشته نشد. و مدت چند سال در صحن حضرت ابا عبدالله الحسین و به اتفاق آقا ملا رفیع شب و روز این حقیر سراپا به زمان زیاد این رساله را از باب اول تا چهل باب قرار داده تا بر طالبان و صادقان آسان باشد. لهذا کسی از اول تا به آخر اگر نگاه نکند و مرور ننماید از ساعات و شرقیات و بخوراتو غیره تا اگر زحمتی بکشد زحمتش به هدر نباشد و به وقت و ساعتبخورات اگر چنان چه به عمل نیاید هیچ به عمل نمی آید ... لهذا حقیر سراپا تقصیر ملاحسین بن حاجی الهوردی خراسانی الاصل جهت آن که این رساله را نام مجموع الاعداد نهاده استدر سنه هزار و دویست و هشتاد و هشت در کرمانشاهان به یادگاری تحریر پذیرفت که تا بماند و هر کس مطالعه نماید حقیر را به دعا و فاتحه و اخلاص یاد نماید. و این رساله مجموع الاعداد به این نظام و به این رفتار ندیده اند و مصحح و صحیح است هیچ شائبه ای ندارد از عدد و از اقطار و از اضلاعاز هر جهت صحیح است و مصحح، و چون این رساله جامع قواعد این فن [است] فرو گذاشته نشد(کتاب با ۱۴ مربع خواتیم پایان می‌یابد)

بی کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۱گ (۳ر-۳۳ر)، ۱۶ سطر [ف: -۶۲]

● **مجموع الاعداد** / جفر / فارسی

majmū'-ol a'dād

رساله‌ای در قواعد علم جفر و بیان دوایر علم اعداد و خواص آن.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۵۱۴/۱۸

آغاز: بعد از حمد الهی و درود نامتناهی بر حضرت ختمی مآبی و صلوات بر ائمه اثنی عشر و آل اطهار که رایت امارت ایشان سایه انداخته بر ممالك سفیدی و سیاهی این منتخبی است در بیان روش دعوت کنندگان بطرائق مختلفه که استادان فن در رساله‌های خود ذکر نموده اند؛ **انجام:** و برای هر کلمه به حساب حروف آن بدوایر خمسه وضعیه که سابقمذکور شد پنج نوع عدد معین شده و مجموع آن به تفصیل در جدول نموده می‌شود.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۶گ (۹۶پ-۱۱۱ر)، ۳۶سطر [ف: ۳۶-۲۸]

● **مجموع الامراض** / طب / فارسی

majmū‘-ol amrāz

قادری دهلوی، محمد فاضل بن محمد صادق،

qāderī dehlavī,mohammad fāzel ebn-e mohammad sādeq

به جهت: سید دولت علی

تاریخ تألیف: ۱۲۳۲ق

رساله‌ای است مختصر و مجرب، حاوی نسخه‌هایی که از تجربیات حکمای هند به دست آمده و مشتمل بر چهل و یک«فصل» است: ۱. در تدبیر دفع دردسر و سعوط نزله و غیره؛ ۲. در ادویه قروح و ابله سر؛ ۲۰. در علاج فروج المقعد؛ ۴۰. در ترکیب ماء الجبن و چند نسخه مفرده؛ ۴۱. بیان فال، تعویذ و اسماء خوانی و جفر جلمع و طلسم و دایره و غیره.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۴۸۵

آغاز: بسمله. حمد بیحد بر آن حکیم مطلق جل شأنه و نعت بر آن سید الانبیاء بر حق (ص) و مدح و ثناء بر آل و اصحاب کرامش؛ **انجام:** سیماب بسته خواهد شد آنرا پانوچه صحن انداخته صاف کند آنچه که غیر

خط: نستعلیق، کا: محمد الهی بخش، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: وسط وانجام(از صفحه ۵۱ تا ۵۴ افتادگی دارد و فصل ۴۱ کتابت نشده)؛ مهر: کاتب «محمد الهی بخش ۱۲۹۴»؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ جلد: مقوا، ۳۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۲۹/۵×۱۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۴۰۰]

● **مجموع الدعوات** / دعا / فارسی

majmū‘-od da‘avāt

چند ورد و دعاست با فضایل آنها ساخته شده بعضی از اقطاب صوفیه، بدین عناوین: اوراد فتحیه سید علی همدانی، دعای حزب البحر، اسناد چهل کاف، ورد اویس قرنی، اوراد محمد بن اسامه، آیات التحمید، دعاهای ایام هفته، اسامی اصحاب اهل بدر.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۴۵۶

آغاز: مؤلف این حزب اعظم و ورد مفخم سید السادات منبع البرکات امیر کبیر سید علی همدانی قدس الله سره السامی

خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: عبدالله هروی حنفی، تا: یک‌شنبه ۱۸ صفر۱۳۴۲ق، به دستور عالیجاه عبدالغفورخان؛ مجدول، دارای پنج سر لوح رنگین؛ جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۱۱سطر، اندازه: ۲۰/۵×۱۳سم [ف: ۹-۲۵۵]

● **المجموع الرائق فی العوائد الشوارق و الفوائد البوارق** / فقه / عربی

al-majmū‘-ur rā’iq fi-l ‘awā’id-iš šawāriq wa-l fawā’id-il bawāriq

قزوینی، حسین بن محمد ابراهیم، ۱۱۲۶؟ - ۱۲۰۸ قمری

qazvīnī, hoseyn ebn-e mohammad ebrāhīm (1714-1794)

تاریخ تألیف: ۱۱۷۶ق

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۹۵

آغاز: بسمله و به نستعین و علیه توکلی الحمدلله الذی جامع الستات؛ **انجام:** میراث ابن الاخ مع الجد عنه ... و علی الهما و السلام

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۴۹۸]

● **المجموع الرائق من ازهار الحدائق** / چند دانشی / عربی

al-majmū‘-ur rā’iq min azhār-il ḥadā’iq

موسوی، هبة الله بن حسن، ق۸ قمری

mūsavī, hebat-ol-lāh ebn-e hasan(- 14c)

تاریخ تألیف: ۷۰۳ق

در منافع قرآن و اعتقادات دینی و فروع فقهی و اخبار غریبه و فوائد کلامی و طبی، که از کتاب‌های «مقنع» شیخ مفید و «کمال الدین» صدوق و «جمل العلم و العمل» شریف مرتضی و «کتاب الشهاب» قاضی قضاعی و غیرها نقل و انتخاب کرده ومحدث نوری در خاتمه مستدرک این کتاب را ستوده است و بر آن اعتماد نموده است. شامل دوازده «باب»: ۱. منافع قرآن کریم و طب الائمه؛ ۲. اعتقادات، که اعتقادات صدوق را آورده است ازنسخه‌ای که به خط سید زین الدین علی بن سعید ابی عبدالله الحسین موسوی ابن عم والد مصنف بوده است؛ ۳.در این باب از کتاب جمل العلم و العمل سید مرتضی بهره گرفته است؛ ۴.بیان آنچه از ادعیه رسول الله و ائمه (ع) رسیده و برخی حرزها و حجاب‌ها و اختیارات ایام، روایت شده از امام صادق (ع)؛ ۵.المقنع فی الامامه شیخ مفید؛ ۶.در بیان آنچه از اخبار و مناقب امامان (ع) رسیده و اتصال شجره وصایت از آدم تا حضرت علی (ع) و روایت هشام بن حکم در باب امامت و صفت امام، گزیده شده از کتاب کمال الدین شیخ صدوق و دو اربعین حدیث و احادیثی نبوی به نقل از شهاب الاخبار. این شش باب مربوط به مجلد اول آن است.

آغاز: الحمدلله خالق الأمم و بارء النسم و مظهر الوجود من العدم الذی علم بالقلم ... اما بعد، فانی لما نظرت فی بعض الکتب المسندة الی بعض الفضلا ... سمیته بالمجموع الرایق من ازهار

الحدایق و رتبته علی اثنی عشر باباً. الباب الاول فی منافع القرآن.
چاپ: تهران، انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۸۳ش، ۲ جلد، تحقیق حسین درگاهی، ۴۷۶ + ۴۵۶ص.
[مستدرک الوسائل ۳۷۱/۳و ۴۷۱/۱۴-۴۷۲؛ الذریعه ۵۵/۲۰ -۵۶؛ ریاض العلماء ۳۰۵/۵ و ۳۰۶]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۰۸۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** حدیث اربعون عن ابن عباس، قال قال رسول الله (ص) ثلاثة لایکترثون للحساب و ... و اذا کان عند الاقامة لم ترد دعوة. و یتلو هذا الاحادیث النبویة الف کلمة من کلام خیر البریة ص ...
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ تملک: حاج میرزا یحیی بن میرزا شفیع اصفهانی بیدآبادی؛ یادداشت اینکه «خط و خاتم مرحوم آقای حاج شیخ مهدی نجفی مسجد شاهی است»؛ جلد: تیماج، ۲۴۱گ، ۲۰سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲-۲۲۵]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۰۱۳-۲۵/۱۰۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم انی اسئلک عیشة سویة ومیتة نقیة ومؤدی غیر مخوف لا فاضح برحمتک یا ارحم الراحمین وصلی الله علی محمد وآله ... اجمعین تم.
درفهرست سابق کتابخانه هر یک از بخش‌های این کتاب، رساله‌ای مستقل قلمداد شده و همه به خط مؤلف یعنی «هبة الله بن ابی محمد حسن موسوی» معرفی شده است، ولی این نسخه تحریر قرن دهم است، شامل باب اول تا ششم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ تملک: ابوالحسن موسوی تستری درسال ۱۱۶۵؛ جلد: مقوا، ۳۹۳گ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۶-۳۵۷۴]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۶۹۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و آله المعصومین المتحبین (کذا) و سلم
جلد اول؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی بن حسن بن ابی الحسن السیامی (کذا) نجفی، تا: یک‌شنبه ۷ رمضان۹۸۳ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: وسط؛ واقف: فهرستی، تیر ۱۳۱۰؛ جلد: تیماج، ۲۷۰گ، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۵-۲۷۲]

۴. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه: ۴۸
انجام: کرم الکتاب حتمه و ملاک الدین الورع خشیة الله راس کل حکمة ...
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۷۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: -۴۵]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۸۴۰
آغاز: برابر؛ **انجام:**کما قال السید المرتضی علم الهدی قدس الله روحه و نور ضریحه و غروافی مواطن.
ج۱، موجودی تا اواخر وصیة اکثم بن صیفی می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا،تا:قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛جلد:مقوا،۱۵۶گ،۲۳سطر،اندازه:۱۲/۵×۲۴سم[ف:۱۴-۴۷۱]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۶۰۴
آغاز: برابر؛ **انجام:**اللهم بارک لامتی فی بکورها الیک انتهت الامانی یاصاحب العافیة ... واجب دعوتی اللهم انی.
ج۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، تملک: محمد علی مجاری، احمد بن عبدالله دمستانی بحرانی؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: مقوا، ۲۰۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۱۴-۴۷۲]

۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۴۸۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین المعصومین اجمعین. تمت ...
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با یادداشتی در آغاز از محمد باقر حسینی در ۱۱۴۰ق که کتاب را در آستارا به دست آورده؛ مهر: «عبدالراجی نامدار الحسینی» (بیضوی)، «ابن عبدالرزاق مصطفی» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج، ۲۲۳گ، ۲۰سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۲۲۳]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۴۹۵-عکسی
نسخه اصل:قم مرعشی؛خط:نسخ پخته، کا: محمد احسن بن میرزا علی ارابنجی، تا: قرن ۱۱؛ ۳۷۵ص، ۱۹سطر [عکسی ف: ۲-۲۴۴]

۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۸۴۷
آغاز: افتاده: الفتوة و الأخوة و نوادر الحکایات و قلیل من ملایح الروایات و نبذ من الخواص و آداب خصائص الأمجاد؛ **انجام:** و اعلم ان الخلائق لو اجتمعوا أن یعطوک شیئاً لم یرد الله أن یعطیک.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح ولی مغلوط؛ واقف: ملا محمد طاهر طهرانی؛ جلد: مقوایی، ۱۷۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۵-۲۶۵]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۰۱۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ سید مصطفی حسینی صفائی خونساری به تاریخ محرم ۱۳۶۴ کتاب و مؤلف را معرفی کردهو به صاحب آن آقای حاج شیخ عبدالحسین فقیهی رشتی اجازه روایت آن و سایر کتاب‌های مشایخ را داده؛ تملک: میر معصوم حسینی تولمی؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده نعمت الله» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۳۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۱-۲۳]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۹۶۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و مردی غیر مخزی و لا فاضح برحمتک یا أرحم الراحمین
جلد اول شامل باب اول تا ششم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ تملک: میرزا محمد بن محمد تقی قمی به تاریخ ۱۳۰۷؛ جلد: تیماج، ۲۰۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۰-۳۴۲]

۱۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۲۴۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** ومردی غیر مخزی ولافاضح برحمتک یا ارحم الراحمین.
جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۵ق؛ مجدول مذهب، مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۶۵ص، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: -۱۲۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۵۶
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱-۴۱۳]

۱۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۳۶
آغاز: برابر
جلد اول و از باب اول تا آخر باب ششم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۱۰۷۷ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: سید سعید؛ ۲۷۹گ، ۲۰ سطر (۱۰/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱-۱۱۳]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۲۲۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** انی اسئلك عیشة سویة و میتة نقیة و مردی غیر مخز و لافاضح برحمتك یا ارحم الراحمین، و صلی الله علی محمد و آله الطیبین الطاهرین المعصومین اجمعین. (تمت هذه النسخة الموسومة ...)
تذکر: این نسخه در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نسخ، کا: ابوالفضائل بن حاجی حسن ایزدی، تا: دوشنبه ۲۱ صفر۱۰۸۲ق؛ تملك: ابن سید عبدالغفور ۱۱۳ با مهر «یا امام حسین»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۰۳گ، ۲۰ سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۶-۶۰]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۶۶۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب۱۰۸۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۵۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲۲-۲۱۴]

۱۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۸۹۸-عکسی
آغاز: برابر؛ **انجام:** و مردی غیر مخز و لا فاضح برحمتك یا ارحم الراحمین و صلی الله علی محمد و آله الطیبین الطاهرین المعصومین اجمعین. الحمدلله ... علی اتمام هذا الکتاب ...
در دیباچه نسخه شمار باب‌ها ۱۲ آمده و در متن جز باب یکم باب‌ها بی شماره‌اند، اینك چند باب واپسین نسخه: باب الاعمال بالنیات، باب من صمت نجا، باب حفت الجنة بالمکارة، باب من عال اقتصد، باب لا یلدغ المؤمن من حجر مرتین، باب ان من البیان سحراً، باب لیس الخبر کالمعاینه، باب خیر الذکر الخفی و خی رالزاد ما یکفی، باب کفی بالسلامة داء، باب کلمات یتضمن کلمات روی عن الرسول؛ خط: نسخ تحریری، کا: محمد مظفر بن محمد حکیم، تا: ۱۵ ذیحجه۱۰۸۶ق، جا: مهریجرد از توابع یزد؛ ۷۶۱ص، ابعاد متن: ۱۲×۲۰، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۴۴]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۱۷۰
جلد اول؛ خط: نسخ، کا: محمد حسن بن میرزا علی اراسنجی، تا: دوشنبه ۲۰ ربیع الاول۱۰۸۸ق؛ مصحح؛ ۱۸۹گ، ۱۹سطر [ف: ۲۳-۲۸۹]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۴۴۹
جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۴۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱۲-۴۱]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۵۱۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۷۸گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۲۷-۹]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۰۱۵
آغاز: بسمله الباب الاول فی منافع القرآن الکریم؛ **انجام:** و هفتاد حج و عمره پذیرفته گزارده باشد و هفتاد غزا با رسول خدا گزارده باشد
بخش‌هایی از کتاب است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۰۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۲-۲۸]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۰۳۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لا فاضح برحمتك یا ارحم الراحمین ... و احسانه و استطلال فیضانه
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۴۸ق؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ کاغذ: کشمیری، جلد: مقوا، ۲۲۴ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۴۲]

۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۸۵۱
آغاز: ... و ما یحترز به من العوذ و الحروز و الروایات ما یستشفا به من طب الائمة؛ **انجام:** کما کان بخت النصر مسلطا علی بنی اسرائیل غیر انه کاذب فی دعواه انه نبی فاینا محمدا صلی الله علیه و آله.
بخشی از جلد اول، حاوی: باب اول تا چهارم؛ خط: نسخ جلی خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۹۰ق؛ جلد: تیماج، ۴۴گ (۲۹۷-۳۴۰پ)، ۱۸سطر (۸×۱۰)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [رایانه]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۵۴۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** علی المجلد الثانی منه بعونه و لطفه بمحمد و اله المکرمین
خط: نستعلیق خوب، کا: احمد بن محمدرضا حسینی خوانساری، تا: قرن ۱۴؛ محشی؛ تملك: مرحوم سید مصطفی صفایی خوانساری؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۲۱۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۴۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۵۶
همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۰۸]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۳۵/۱
پنج رساله از المجموع الرائق؛ خط: نسخ خوانا، کا: حیدر قلی بن نور محمدخان کابلی، تا: ۱۳۴۵ق؛ ۱۲۸ص (۱-۱۲۸) [عکسی ف: ۳-۵۲۹]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۱۳۰/۴
تنها خطب علی است از آن؛ کا: سردار کابلی، حیدر قلی، تا: ۱۳۴۵ق؛ جلد: مقوا، ۱۶ص (۳۴-۴۹)، ۱۵سطر(۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۹-۷۷۳]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۷۵۰
قطعه ای از جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۵۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۱۸سم [ف: ۱۵-۱۴۱]

۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۹۰۱
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۵۰۴
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **المجموع الرائق من ازهار الحدائق (منتخب)** / چند دانشی / عربی

majmū'-ur rā'iq min azhār-il ḥadā'iq (mn.)

وابسته به: المجموعه الرائق من ازهار الحدائق؛ موسوی، هبة الله بن حسن (قرن ۸)

کتاب مجموع الرائق در فنون مختلف دعا، تفسیر، اعتقادات، مناقب و داستان‌های تاریخی است که در دو جلد بزرگ از چندین رساله قدما بی هیچ تغییری گردآوری شده است. نوشته حاضر منتخبی از اعتقادات آن است و شامل باب‌های: باب الاعتقاد: فی صفات الذات و صفات الافعال؛ باب الاعتقاد: فی التکلیف؛ باب الاعتقاد: فی افعال العباد؛ باب الاعتقاد: فی الارادة و المشیة؛ باب الاعتقاد: فی القضاء و القدر؛ باب الاعتقاد: فی الاستطاعة؛ باب الاعتقاد: فی البداء؛ باب الاعتقاد: فی التناهی عن الجدال و المراء فی الله عز و جل و فی دینه؛ باب الاعتقاد: فی اللوح و القلم؛ باب الاعتقاد: فی الکرسی؛ باب الاعتقاد: فی العرش؛ باب الاعتقاد: فی النفوس و الارواح.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض۲۶۹۹۷

آغاز: رب سهل و یسر و لاتعسر علینا یا رب العالمین باب وصف الاعتقاد الامامیة (کذا) فی التوحید المنتخب ... قال الشیخ السعید ابوجعفر محمد بن علی ... مصنف هذا الکتاب اعتقادنا فی التوحید؛ **انجام:** فتبارک الله احسن الخالقین

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۲۶-۵۸۱]

● **المجموع الرائق من ازهار الحدائق (منتخب)** / چند دانشی / عربی

majmū'-ur rā'iq min azhār-il ḥadā'iq (mn.)

وابسته به: المجموعه الرائق من ازهار الحدائق؛ موسوی، هبة الله بن حسن (قرن ۸)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۵۰۸/۳

آغاز: منتخب من المجموع الرائق و من ازهار الحدائق الباب الاول فی منافع القرآن الکریم و ما ورد من طب الائمة علیهم السلام سورة الحمد من قرأها اذا عطس فی کفه و مسح به وجهه آمن من الرمد؛ **انجام:** و عوذه جبرئیل و میکائیل فحمل واحد منهما بسورة من السورتین الأخر ففیهم الجزاء العظیم.

کا: عبدالله حسینی نجفی، بی‌تا؛ مصحح؛ ۱۰گ (۷۸پ-۸۷پ)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۲۸-۷۸]

← مجموع سلطانی ⟵ مجموعه سلطانی

● **مجموع الصالحین** / داستان / عربی

majmū'-uṣṣāliḥin

داستان‌های شیرینی است از بزرگان عرفان.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۹۳۰/۱

آغاز: بسمله. عن سفیان الثوری رض انه خرج و کان علی عدیله شیبان الراعی و هومن کتاب اهل المعرفه؛ **انجام:** و هو یصیر الی النار

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۰گ (۱ر-۴۰ر)، ۱۹سطر(۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۹۱۷]

← مجموع الصنایع ⟵ مجموعة الصنایع

● **مجموع الصنایع** / طبیعیات / فارسی

majmū'-os sanāye'

ناشناخته:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۶۶۰/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد بیات، تا: ۱۰۴۹ق؛ مصحح؛ تملک: علی مدرس، محمود طبیب؛ جلد: تیماج، ۴۴گ (۵پ-۴۸پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۰-۱۸۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۹۶۰/۶

خط: نستعلیق، کا: فاضل بن فاضل، تا: ۱۰۷۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۳گ (۷۲پ-۹۴پ)، اندازه: ۲۰×۲۲سم [ف: ۲۰-۳۶۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۸۵۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۱۲۵۵ق؛ جلد: مقوایی، ۶۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۰-۳۰۶]

● **مجموع الغرائب و موضوع الرغائب** / ادبیات / عربی

majmū'-ul ġarā'ib wa mawḍū'-ur raġā'ib

کفعمی، ابراهیم بن علی، ۸۴۰ - ۹۰۵ قمری

kaf'amī, ebrāhīm ebn-e 'alī (1437 - 1500)

کتاب مفصل و کشکول مانندی در انواع علوم و معارف و حکم است. مؤلف در این کشکول که غیرمبوب اما در موضوعات معین می‌باشد، مطالب خود را از صدها کتاب که احیاناً برخی از آنها نایاب می‌باشد، انتخاب نموده که نشان از آگاهی و علم گسترده وی دارد. بنا به گفته او در مقدمه [که سهواً در آخر نسخه‌ها واقع شده]: «جمعته من کتابنا الکبیر الذی لیس له نظیر و جمعته من الف مصنف و مؤلف و سنذکر الکتب المجموع منها هذا الکتاب».

آغاز: بسمله. و قل رب زدنی علماً من استعان بغیر الله ذل الحمدلله الذی لم یفتتح بأفضل من اسمه کلام ... و بعد فهذا کتاب محتو

بساتين ... خبر ارم ذات العمادقيل ان رجلاً يقال له ...
چاپ: تهران، مؤسسه انصار الحسين، ۱۴۱۲ق، ۴۹۱ص، تحقیق سید مهدی رجائی.
[الذریعه ۱۸: ۵۶ و ۱۱۵/۲۰]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۹۱۴
آغاز: خبر، ارم ذات العماد قيل ان رجلاً يقال له؛ **انجام:** و الله ربی و هو علیه توکلت و اليه انيب.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۱۷سطر (۹/۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۷-۸۲۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۸۸/۱۳-طباطبائی
گزیده‌ای است از مجموع الغرائب به دست تدوین‌کننده جنگ حاضر ــ مرحوم سید محمد صادق طباطبائی سنگلجی ــ انجام شده است، وی در بالای صفحه اول چنین می‌نگارد: «از مجلد اول مجموعه کفعمی است مسمی به مجموع الغرائب سر نداشت ولکن نوشته بود از ابراهیم بن علی جبعی کفعمی است. در این بخش گزیده فصلی است با این عنوان: «فیما نذکره من دلالة النجوم علی ولادة مولانا المهدی»، صاحب جنگ در کنار صفحه نوشته: «ذکر این فصل در اینجا اشتباه است، جزء کتاب کفعمی نیست از فرج المهموم ... نوشته شد است»، پس از یک صفحه مطالب کفعمی بار دیگر ادامه می‌یابد؛ خط: نستعلیق متوسط، کا: سید محمد صادق طباطبائی، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: سید محمد صادق طباطبائی؛ جلد: تیماج، ۴ص (۱۳۰-۱۳۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۳-۲۷۲]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۶۹۰
آغاز: : خبر ارم ذات العماد قيل ان رجلاً يقال له؛ **انجام:** سنذكر الكتب المجموع ... و الله ربی و هو حسبی علیه توکلت و الیه انیب
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۴۴]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۲۷
همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۰۸]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۴۴
آغاز: خبرارم ذات العماد قيل؛ **انجام:** وثق بعالم الغيب فی مدح هذا الكتاب و الله ربی و هو حسبی علیه توکلت
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [الفبائی: -۴۹۸]

● مجموع الفرائض / فقه / فارسی

majmū‘-ol farā’ez

جمال الدین مسعود، ق۹

jamāl-od-dīn mas‘ūd(- 9c)

رساله مختصری در علم فرایض و مواریث و نحوه و چگونگی تقسیم ارث است که بنا به تصریح مؤلف در مقدمه، این مطالب را از کتاب‌های معتبر فقهی استخراج و تألیف نموده است. همراه باقواعد ریاضی و مثال‌هایی برای مسائل که به شکل «صورت، مساله» تنظیم و براساس اصول مذهب اهل سنت تحریر شده است.
آغاز: حمد بیحد و ثنای بی عدد مر خدایتعالی رابر آنکه عزیز گردانید علم فرایض رادر جمیع زمان ها و بلند گردانید ...

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۲۷۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** ارث در میان ایشان از بن جاری بود چنانچه در مناسخه گذشته اما فتوا بروایت اولی است(؟).
تذکر: نام مؤلف در کتاب به استناد نسخه ۲۱۹۳۰ آستان قدس ذکر شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: ۳۳/۲-۵۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۹۳۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** تا فرایض و آن کامل گردد تمت هذه النسخة الشرفة.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ ۲۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۹۰]

● مجموع الفقه / فقه / عربی

majmū‘-ul fiqh

فقه اسماعیلی مختصری است مقید به الفاظ احادیث و روایات و کمتر از اینها تجاوز می‌کند، گرفته شده از کتاب «دعائم الاسلام» قاضی نعمان مصری و کتاب‌های امامان اسماعیلیه.
آغاز: الحمدلله الذی جعلنا من أرباب اليقين و صيرنا من المعتصمين بحبله المتين الذی جعل علم الفقه أشرف العلوم ...

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۲۲۷۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و يكتفی بحجة مما رجب.
جلد اول، از کتاب طهارت تا کتاب حج؛ خط: نسخ، کا: فخر الدین، تا: ۱۲۴۲ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: مقوا، ۲۸۵گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۹۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۷۱۱/۱
آغاز: برابر
تا پایان کتاب حج؛ خط: نسخ، کا: احمد علی بن نور بهائی، تا: دوشنبه ۴ رجب۱۳۱۷ق؛ جلد: مقوایی، ۲۴۰گ (۲۶۸پ-۵۰۷پ)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۱۵-۱۱۱]

● مجموع الفقه عن الامام زید بن علی (ع) / فقه / عربی

majmū‘-ul fiqh ‘an-il imām ziyd ibn-i ‘alī

ابن بقال، عبدالعزیز بن اسحاق، ۲۷۲ - ۳۶۳ قمری

ebn-e baqqāl ،‘abd-ol-‘azīz ebn-e eshāq (886 - 974)

فقه زید بن علی بن حسین بن علی بن ابی طالب (ع) امام زیدیه شهید به سال ۱۲۲ق است به روایت ابو خالد واسطی، که ابوالقاسم عبد العزیز بن اسحق بغدادی آنرا جمع و تدوین نموده است.

چاپ: در میلان سال ۱۹۱۹م به اعتناء دکتور اوجینو غربفینی

[الذریعه ۲۹۳/۱۶؛ زرکلی اعلام ۹۹/۳؛ سزگین ۲۸۹/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۳عکسی

آغاز: کتاب الطهارة باب ذکر الوضوء اخبر نا علی بن العباس ... قال حدثنا ابو خالد الواسطی قال: حدثنی زید بن علی؛ **انجام:** عن زید علیه السلام عن ابیه عن جده عن علی علیه السلام ... اذا التفت

نسخه اصل: واتیکان – بشماره ۱۱۶۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ ۱۰۷گ، ۱۷سطر [عکسی ف: ۱–۱۲۸]

● مجموع الفوائد / گوناگون / عربی

majmū‘-ul fawā’id

مجموعه‌ای است شبیه کشکول که مؤلف در آن مطالب و فواید متنوعی در احکام نجوم، اختیارات ایام، نسخه‌های پزشکی، حرز، خواص الحیوان و علوم غریبه بدون ترتیب خاصی جمع‌آوری کرده است. او کتابش را در باب‌های کوتاه قرار داده و هر مطلب را عنوان باب داده است. عنوان چند باب اول آن چنین است: باب: للحبل تکتب فی کاغذ ...، باب: لسقوط الجنین ... باب: فی منع الحبل، باب فک الامرأة ...

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۲۷۶-۵۶/۱۲۶

آغاز: بسمله باب للحبل تکتب فی کاغذ و تبلعه المرأة عند الجماع و هو هذا ما تکتب او فی ما لاح و هو ما صا الاهی

از اول تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۸۲ق؛ افتادگی: وسط؛ ۵۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۷۶]

● مجموع الفوائد / طب / فارسی

majmū‘-ol favā’ed

از ناشناس که از خود در دیباچه تنها به «فقیر حقیر» یاد می‌کند و می‌گوید این اثر را از کتاب‌هایی برگزیده و «مجموع الفوائد» نامیده است. از دیباچه برمی‌آید که وی می‌خواسته است کتابی در دانش‌هایی چند، در شش مقدمه و هریکی را در بخش‌هایی کوچک‌تر بسازد، اما نتوانسته است و فصل‌ها و باب‌هایی را گرد آورده و بخش‌بندی دیباچه را به کار نبرده است. نسخه در دست بخش پزشکی کتاب است.فهرست کتاب چنان‌که در دیباچه آمده است: مقدمه ۱. در علم حکمت، در دو باب: ۱) مفردات، ۲) مرکبات؛ مقدمه ۲. در علم صناعت؛ مقدمه ۳. در علم نجوم؛ مقدمه ۴. در علم رمل؛ ... مقدمه ۶. در سایر نسخه‌جات. نسخه در دست بخش پزشکی کتاب است.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۴۰۱/۱

آغاز: بسمله. حمد و ثنای متعدد، مر خالقی را سزد که به استعداد حرفین کاف و نون جمله ... اما بعد، چنین گوید فقیر حقیر که مدتی مدید؛ **انجام:** به حسب اعتبار مستنبط اول و مواضع استنباط متفرق ...

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰ صفر ۱۲۸۰ یا ۱۲۰۸ق؛ افتادگی: انجام؛ ۸۲گ (۱ر–۸۲ر) [ف: ۱–۲۲۴]

● المجموع فی المحیط بالتکلیف / کلام و اعتقادات / عربی

al-majmū‘ fi-l muḥīṭ bi-t-taklīf

همدانی، عبدالجبار بن احمد، ۳۵۹ – ۴۱۵ قمری

hamadānī, ‘abd-ol-jabbār ebn-e ahmad (971 - 1025)

مباحث علم کلام را از مطالب ابو محمد ابن متویه (ق ۵) گرفته و با اضافاتی در این کتاب گردآوری کرده، دارای ۳۵ جزء، و هر جزء در چند باب.

آغاز: باب فی جمل التکلیف الذی یجب معرفته اولا ما یریده بالتکلیف و قد ذکر ابو هاشم انه الامر بما علی المرء فیه کلفة؛

چاپ: بیروت، المطبعة الکاثولیکیة، تحقیق الاب جین هوبین الیسوعی، الطبعة الاولی، الجزء الاول، ۱۹۶۵م، ۴۴۹ص؛ قاهرة، المؤسسة المصریة العامة، ۱۹۶۵م

[ذخائر التراث العربی الاسلامی ۶۷۷/۲؛ معجم المؤلفین ۷۸/۵؛ الاعلام ۲۷۳/۳ و ۲۷۴؛ فهرست کتابهای عربی لینچی ۲۷/–۲۸]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۹۳۳

آغاز: فی قوله تعالی لم یکن الذین کفروا من اهل الکتاب؛ **انجام:** فعلی هذه الطریقه ... تجری القول ... ست و ستین و ستمائه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۶۶ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۶۷۰

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه آکادمی لینچی-رم ۳۲۰. هشت جزء اول کتاب را داراست؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه نیمه اول ربیع الثانی ۶۹۱ق؛ محشی؛ ۳۳۹ص [عکسی ف: ۲–۳۰۰]

● مجموع القرآن القدیم عن السور و الاعشار ... / علوم قرآن / عربی

majmū‘-ul qur’ān-il qadīm ‘an-is suwar wa-l a‘šār ...

بیان تعداد سور و اعشار و آیات و کلمات و حروف قرآن کریم است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۵۹۰/۱۰۸

خط: نسخ، کا: ابوالمجد تبریزی، تا: ۷۲۳ق؛ ابوالمجد تبریزی

تاریخ کتابت «شرح مجموع القرآن ... » را ننوشته، ولی مشخص است که جزو همان شش رساله مختصری است که در ۲۶ ربیع الاول ۷۲۳ به کتابت درآمده؛ جلد: تیماج، ۱ص (۴۳۵)، ۴۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱-۹۲]

● **مجموع المحلولات** / ستاره‌شناسی / عربی

majmū‘-ul maḥlūlāt

ابن مجدی، احمد بن رجب، ۷۶۷؟ – ۸۵۰ قمری

ebn-e majdī, ahmad ebn-e rajab (1366 - 1447)

جدول‌هایی است در ستاره‌شناسی بی‌دیباچه. در ابروی گل و بوته ص.ع. به نام «مجموع المحلولات» نامیده شده است. نخستین جدول: جدول وسط الشمس فی السنین المجموعه و المبسوطه و الشهور و الایام و الساعات و کسورة علی اصول ابن الشاطر، می‌باشد.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۳۹۷-عکسی

آغاز: جدول وسط الشمس فی السنین (بالا)؛ **انجام:** جدول.

نسخه اصل: ترکیه، سلیم، آغا ش ۷۲۸. در ۲ مجلد؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵۹گ [عکسی ف: ۲-۲۴۴]

● **المجموع المذهب فی قواعد المذهب** / اصول فقه / عربی

al-majmū‘-ul muḏahhab fī qawā‘id-il maḏahab

علائی، خلیل بن کیکلدی، ۶۹۴ – ۷۶۱ قمری

‘alā’ī, xalīl ebn-e keykaldī (1295 - 1360)

تاریخ تألیف: ۱۳ ربیع الاول ۷۵۷ق؛ محل تألیف: مکه

در اصول فقه است و از روی کتاب صدرالدین ابوعبدالله و تلخیص ابو احمد طبری و کتاب ابوالحسن عاملی و قواعد عزالدین عبدالسلام و فروق شهاب الدین قرافی ساخته شده است.

[بروکلمان ۶۵/۲ و ۸۸ و ذیل ۶۸/۲؛ دارالکتب ۲۶۱/۳؛ چلبی در قواعد العلائی؛ معجم المؤلفین ۱۲۶/۴]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۵۵۶

آغاز: الحمدلله الفاتح ابواب المعارف لطالبها المانح اسباب المعارف لراغبها؛ **انجام:** و حسبنا الله و نعم الوکیل.

خط: نسخ، کا: سمنانی، بابا بن رجب علی، تا: ۳ شعبان ۱۲۳۰ق؛ از روی نسخه عبدالعمر بن عبدالله شافعی نرمنتی؛ جلد: میشن، ۳۸۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۱/۳سم [ف: ۱-۴۷۳]

● **المجموع المفرد فی شرح لغز الکافیة** / نحو / عربی

al-majmū‘-ul mufrad fī š.-i luġaz-il kāfīya

امام الحرمین همدانی، محمد بن عبدالوهاب، – ۱۳۰۳ ؟ قمری

emām-ol-harameyn-e hamedānī,mohammad ebn-e ‘abd-ol-vahhāb(- 1886)

وابسته به: لغز الکافیة = اللغز النحویة؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)

در شرح لغز الکافیة شیخ بهائی.

[معجم المؤلفین ۲۷۰/۱۰؛ الذریعة ۴۶/۱۴؛ اعیان الشیعة ۲۹۵/۴۵]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۹۹

آغاز: حمدله ... و بعد فیقول ... ابن عبدالوهاب میرزا محمد ... ان الشیخ البهائی ... استخبر عن اسم جمع مطالب النحو و الصرف ... اخبرنی عن اسم ثنائی الاحاد و ثلاثی العشرات

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۲ق؛ جلد: میشن، ۷۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۸سم [ف: ۱-۴۷۳]

● **مجموع النصایح** / اخلاق / فارسی

majmū‘-on nasāyeh

موسوی حسینی، محمد مؤمن بن عبدالرضا، ق۱۳ قمری

mūsavī hoseynī ‹mohammad mo’men ebn-e ‘abd-or-rezā (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۰ جمادی الاول ۱۲۲۸ق

آغاز: بعد حمد الله تعالی و صلواته علی الذین اصطفی در کتاب انیس الوحدة از حضرت سید ... محمد رسول الله (ص) نقل کرد که من ... فصبر کان معی فی الجنة، یعنی آن حضرت فرمود که هر که از دست کسی ظلمی بکشد و صبر کند به ظلم آن ظالم با من که محمدم به بهشت عنبر سرشت در آید ... ای عزیز فرعون بی فر فرعون ظالم ترین بدبختان و بد صفتان بود که هم ظلم به خود کرد که دعوی خدایی کرد و هم به خلایق ...

[فهرستواره منزوی ۵۹۶/۶]

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۱۴۹۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** کانه حق سبحانه تعالی می‌فرماید که ای سابقان، الله منم بیدار باشید ای مقتصدان رحمن منم هشیار باشید و ای ظالمان رحیم منم امیدوار باشید تمام شد کتاب مجموع النصایح به اعانت ... در دهم جمادی الاول در تاریخ هزار و دویست و بیست و هشت بید الحقیر الفقیر ... قاسم بن فتاح الساکن بالهمدان

خط: نسخ، کا: قاسم بن فتاح همدانی، بی‌تا، جا: همدان؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: -۱۲۷۰]

● **مجموع النقول لشرح الفاظ نبذة الاصول** / اصول فقه / عربی

majmū‘-ul nuqūl li-š.-i alfāẓ-i nabḏat-il uṣūl

شیخ الیاس

šayx elīyās

وابسته به: الحدود و التعریفات؛ انصاری، زکریا بن محمد (۸۲۶-۹۲۶)

شرحی است مزجی بر رساله حدود زین الدین ابویحیی زکریا بن محمد انصاری وسنیکی شافعی.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۲/۱۵۸-۲۲۶۸/۱۳

آغاز: الحمدلله فاتح اقفال القلوب الفواد للوصول الی المقصود والمراد وافضل الصلوة والسلام ... واصحابه اولی الفضل والامجاد وبعد فهذا شرح لطیف علی الرسالة المسماة بالحدود التی وضعها؛

انجام: والحدیث رواه الشیخان ولفظ البخاری اذا اجتهد الحاکم فحکم فاصاب فله اجران واذا حکم واخطأ فله اجر. والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب والحمدلله وصلی الله علی نبی لانبی بعده

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، جلد: تیماج، ۶۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۶-۳۵۷۶]

● **المجموع و المصادر (ارجوزة) = صرف منظوم /**

صرف / عربی

al-majmū‘ va-l maṣādir (urjūza) = sarf-e manzūm

از ناشناس، که نام خود را در دیباچه نیاورده و می‌گوید آن را به دستور ابوالمعالی در جموع و مصادر ساخته است. سربندهای درخور مطلب در کناره‌ها آورده شده است: ابنیة جمع الفعل بالفتح، ابنیة جمع الفعل بالکسر، ابنیة جمع الفعل بالضم، ابنیة جمع الفعل بفتحتین ... مبحث اوزان جموع الثلاثی المجرد، مبحث اوزان الجموع الثلاثی مزید فیها، مبحث اوزان جمع الجمع، مبحث جموع الرابعی ... .

آغاز: اقول حامداً لربی الاحد ×× مصلیاً علی الرسول المعتمد / و آله الطهر المیامین الغرر ××لاسیما وصیه خیر البشر / الزمنی ابوالمعالی آمراً ×× ان اجمع المجموع و المصادر / نجل الکریم السید المسدد ××و الشبل فی المخبر مثل الاسد

انجام: صلی علی نبیه خیر الوری ×× جمعاً مما لایری و ما یری / لا سیما علی ابن عمه ×× ما اندرج الاخص فی اعمه

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۹۷۸/۴-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: ثلث خوش و شکسته، بی‌کا، تا: ۱۳۰۱ق؛ ۱۵ص (۲۵۸-۲۷۲). [عکسی ف: ۱-۱۹]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۹۳۱/۱-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۳۱۳ق؛ ۱۸ص (۱-۱۸) [عکسی ف: ۱-۲۴۸]

● **مجموعه** / اخلاق

majmū‘e

بقراط، ۴۶۰؟ - ۳۷۷ ؟ قبل میلاد

boqrāt (-460 - -377)

در این مجموعه ابتداء سوگندنامه بقراط نقل شده و در آن پس از بیان مطالبی درباره احترام به استاد خود نصحیت چندی نیز به اطباء می‌آید و بعد بقراط طبیب در معالجت چه روشی باید پیش گیرد. پس از این گفتار ترجمه ناموس الطب می‌آید و در آن پس از انتقادی از اطباء بدکردار به آنها پندهایی جند در پایان وصیت‌نامه بقراط است که بقراط ضمن این وصیت نامه نصایح چندی باطباء بهنام معالجت دارد. فراهم آورنده مجموعه پس از نقل این مطالب، از کتاب «مختار الحکم» نیز کلامی چند می‌آورد و در آنها ابتدا قیافه بقراط نشان داده می‌شود و سپس ازنصایح او چند نکته می‌آید.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۸۰/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۰ص (۲۱۶-۲۲۶)، ۱۱ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳-۲۱۵]

● **مجموعه** / ادبیات / عربی

majmū‘e

بدیع الزمان همدانی ، احمد بن حسین، ۳۵۸ - ۳۹۸ قمری

badī‘-oz-zamān-e hamedānī ‹ahmad ebn-e hoseyn (970 - 1008)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۴۳۹

آغاز:بسمله. براعة الاستهلال؛ **انجام:**فی خفض عیش ناعم و تحفظ عن ... ذی العدوان

خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، بی‌تا [رایانه]

● **مجموعه** / فقه / عربی

majmū‘e

شیخ طوسی ، محمد بن حسن، ۳۸۵ - ۴۶۰ قمری

šayx-e tūsī,mohammad ebn-e hasan (996 - 1069)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۰۰۸

آغاز:النهایة و هو یشتمل علی احد عشر کتابا؛ **انجام:** و عشرین درهماً.

خط: نسخ، کا: ابوالحسن بن مطلب اردکانی، تا: ۱۲۳۹ق؛ با شرح المیراث و با المناسخات در سه فصل از مهذب و «المسائل المنسوبة الی الفرض بالفقه» و مسائل دیگر فقهی نوشته ۱۲۴۰؛ مهر: «عبده علی»؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۳گ،

۲۷سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۸۱۹]

● **مجموعه** / عرفان و تصوف / فارسی

majmū‘e

پارسا ، محمد بن محمد، ۷۳۹؟ - ۸۲۲ قمری

pārsā,mohammad ebn-e mohammad (1339 - 1420)

تا بیست رساله نوشته ۹۰۰ و ۹۰۹ و ۹۱۰.

[گنج بخش منزوی ۷۵۳ و ۹۹۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۸۷/۱-ف

مباحث: نسخه اصل : کتابخانه گنج بخش (فهرست تسبیحی)، ش ۳۹۳ (۲: ۴۵۹ تا ۴۷۸)؛ بی کا، بی تا [فیلمهاف: ۳-۲۰۷]

● **المجموعة** / گوناگون / عربی

al-majmū‘a

حفید تفتازانی، احمد بن یحیی، - ۹۱۶ ؟ قمری

hafīd-e taftāzānī, ahmad ebn-e yahyā(- 1511)

تاریخ تألیف: ۸۹۴ق

در صفحه عنوان آمده: «هذه المجموعة تألیف العلامة الشیخ احمد بن یحیی بن محمد بن المحقق العلامة السعد التفتازانی (ش ۴۴۰۰ و ۴۵۲۶/۲) رحمه الله تعالی آمین». او چنان‌که در پایان گفته است در ۸۹۴ آن را به انجام رسانده است. عبارت‌های فارسی هم در آن آمده و از دانش نامه علایی ابن سینا در آن یاد شده است. مجموعه و جنگ بسیار سودمندی است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۹۰۹

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۸۹۴ق؛ تملک: احمد حماد مدنی مکی حنفی، حفید ابن الصدر محمد صادق؛ مهر: محمد قاسم هاشمی؛ کاغذ: استنبولی، جلد: تیماج مذهب، ۲۰۸گ، ۲۳سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۴-۳۹۹۲]

● **مجموعه** / متفرقه / عربی

majmū‘e

واعظ استرآبادی، سلطان حسین بن سلطان محمد، ۹۸۷؟ - ۱۰۸۲ قمری

vā‘ez-e estarābādī, soltān hoseyn ebn-e soltān mohammad (1580 - 1672)

متفرقات و رسائلی است بیشتر در احکام ارث که مؤلف از چند کتاب برای استفاده خود انتخاب کرده است بدین ترتیب: احادیث از غوالی اللالی، مواریث التنقیح فاضل مقداد، فرائض المختصر النافع محقق حلی، جواهر الفرائض خواجه نصیر الدین طوسی، الرضاع محقق کرکی، صیغ العقود صمیری، صیغ العقود محقق کرکی، و جز اینها.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۵۰۷

خط: نسخ و نستعلیق، کا: سلطان حسین واعظ استرآبادی، تا: ۱۰۳۳-۱۰۳۵ق؛ مهر: کاتب «عبده سلطان حسین واعظ» و «عبده سلطان حسین الواعظ»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۲۷گ، اندازه: ۱۳×۲۶/۵سم [ف: ۱۷-۹۴]

● **مجموعه** / گوناگون / فارسی و عربی

majmū‘e

تونی ، محمد قاسم بن عبدالقادر، ق۱۱ قمری

tūnī, mohammad qāsem ebn-e ‘abd-ol-qāder (- 17c)

مجموعه دارای سی رساله است. گردآوری محمد قاسم بن عبدالقادر تونی گنابادی: ۱. منشآت و مکاتیب؛ ۲. سواد قباله زناشویی؛ ۳. شهر آشوب؛ ۴. رساله طبی در عشبه و خواص آن؛ ۵. رساله نجومی در شرف کواکب؛ ۶. رساله تعیین جرم و مقدار کواکب؛ ۷. رساله نوروز نامه؛ ۸ منشآت؛ ۹. نامه‌ای از سید داماد به ملا عبدالله شوشتری؛ ۱۰. نامه‌ای از منشآت؛ ۱۱. نامه شاه عباس به سلطان محمد خلف سلطان ابراهیم؛ ۱۲. انشاء میرزا محمد طاهر وحید در شرح حال خود و بعضی حوادث مهم تاریخ؛ ۱۳. رسالة فی خواص الاشیاء؛ ۱۴. فی جملة العلاج من شرب السموم و العضات؛ ۱۵.اسامی اسطرلاب به نظم و نثر؛ ۱۶. مثنوی و نامه‌ای عاشقانه؛ ۱۷.نام مؤلفان رسائل اخوان الصفا؛ ۱۸. رسالة فی تدبیر الاستفراغ؛ ۱۹. دستور ابدال الادویه به ترتیب حروف ابجدی؛ ۲۰. طرد الحشرات والحیات؛ ۲۱. رساله در تناسب تألیفی و معما از شرف الدین یزدی؛ ۲۲. رساله در الف لام؛ ۲۳. رسالة فی عقد الانامل؛ ۲۴. ترجمه لغات یونانی و رومی و عربی و هندی و نجومی به فارسی؛ ۲۵. ترجمه لغات مغولی جامع رشیدی؛ ۲۶. ترجمه لغات پهلوی به فارسی به ترتیب تهجی؛ ۲۷. یادداشت‌ها و نسخه‌های طبی؛ ۲۸. لغات مخصوص شرع و مذهب و اصناف و اوصاف و اعضاء؛ ۲۹. تاریخ پادشاهان و بعضی از علماء ایران از آغاز تا زمان شاه عباس ثانی؛ ۳۰. اسامی ادویه از رفائیل و یوحنا.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: قاسم بن عبدالقادر تونی؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۸گ، ۲۰سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [سنا: ف: ۱-۴۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۷۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمهاف: ۲-۱۳۲]

● **المجموعة = السفینة** / گوناگون / عربی

al-majmū‘a = as-safīna

قاضی، علاء الدین بن حسن، ق۱۱ قمری

qāzī,‘alā‘-od-dīn ebn-e hasan(- 17c)

این مجموعه، به صورت جنگ و کشکول، در مطالب گوناگون از ادب و تاریخ و نکات ظریفه به عربی و گاهی فارسی آمده است؛ لکن به علت وجود رسایل چندی، آن را به صورت مجموعه به تفصیل یک به یک آنها را گزارش خواهیم نمود.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۳۶۲/۱

آغاز: قال بهمنیار الحکیم: إن لکل جسم طبیعة و طبیعه هی القوة التی تصدر عنها؛ **انجام:** من عنی حقوق الوالدة علی الآولاد، فقد علم من مقالة رسول الله صلعم ان الحنة ...

خط: نستعلیق، کا: علاء الدین قاضی، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: شرقی، ۶۵گ، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۳۶-۲۶۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۳۶۳/۱

آغاز: بسملة ... هذا ترکیب أنشأها الشیخ الفاضل شرف الخوارزمی ... ضرب أنسان اسمه سلمان القوم کلهم بالسیف و السوط یوم الجمعة؛ **انجام:** و لقد کتبت فی حضرة روضة أسدالله علی بن أبی طالب تبرکاً و الحمدلله و کتب شرف الدین محمد مکی بن محمد الشهیدی المکی

خط: نستعلیق، کا: بیشتر به خط علاءالدین قاضی، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوایی، ۴۷گ، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۳۶-۲۷۰]

● **مجموعه** / گوناگون / فارسی

majmū‘e

عالی شیرازی ، محمد، - ۱۱۲۱ قمری

‘ālī šīrāzī, mohammad (- 1710)

این مجموعه دارای دو بخش است، بخش یکم:۱. رساله حسن و عشق؛ ۲. رقعه به میرزا مبارک الله طبیب با تخلص واضح؛ ۳. رقعه دیگر به میرزا مبارک الله؛ ۴. رقعه به میرزا محمد سعید مشرف پاورخچانه (؟) پادشاهی؛ ۵. مرثیه هجویه سیوا با ماده تاریخ عذاب شدید برابر با ۱۰۸۹؛ ۶. نامه به دوست عزیزی؛ ۷. نامه به همت خان بهادر و مطالبه فیلی که وعده داده؛ ۸. دعوت نامه برای تماشای بازی امیر و وزیر؛ ۹. دعوت دوستی به سیر ماهتاب؛ ۱۰. نامه نادر الزمان نقاش و سفارش ترسیم شبیه معشوق. بخش دوم نظم: قصاید و ترجیعات و مسمطات و مستزادها و مفردات و رباعیات ، بدین گونه:قصیده‌ای از کاشی، ترجیع‌بندهایی از میرزا جویای کشمیری، ملا طغرا، غیرت کشمیری، طفیلی کشمیری، افجنکی، حکایاتی از فارغ، سلیمی، نقد علی حجازی که در ۸۳۰ سروده، نظیری نیشابوری، علی ناصرخسرو در معجزه علی (ع) مورخ ۳۳۳، عبدالمجید احقر یا احقری، مجنون، حافظ، ابن حسام، ظهوری، قضا و قدر، رباعیات نزدیک به ۱۳۰ رباعی، با مستزادها از امامی، میر صیدی، سقا، امیر خسرو، سوخته، حیایی، دانش، رافع، ابن حسام، خیام، واصل، جامی، سید، مفردات نزدیک به ۳۰۰ فرد، قصیده طهماسب قلی بیک در تهنیت زفاف شاهزاده دارای شکوه سروده، مسدس وصولی هندی، عرفی و دیگران.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۵۰

خط: نستعلیق ریز، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ جدول زر لاجورد، و زنگار و شنگرف، با سرلوح؛ جلد: تیماج تریاکی، ۲۱۴گ، دوستونی ابعاد متن: ۶×۱۳، اندازه: ۱۲×۲۰سم [سنا: ف: ۲-۱۴۱]

● **مجموعه** / متفرقه / عربی و فارسی

majmū‘e

احمد غلام، ق۱۲ قمری

ahmad-e qolām (- 18c)

مشتمل بر رساله‌ها و مطالب پراکنده‌ای است که مؤلف در جنگ حاضر گردآورده است و این عناوین در آن دیده می‌شود: جدول‌های پراکنده‌ای در نجوم و تقویم؛ بخشی از رساله « الثمرة لفصول العشرة»؛ غاية الحكيم قرطبی؛ تریاقات کتاب«شفاء الاسقام»؛ فوائدی از «ما لایسع» و «شفاء الاسقام» و کتاب «المائة » مسیحی؛ خطوط مرموزه و بیان اقسام آن؛ الملحمه و هی الخطبة البیانیة؛ الخطبة اللؤلؤیة و تفسیرها؛ خطبة الغدیر و حدیث المواخاة؛ حدیث صعصعة بن صوحان مع امیر المومنین (ع)؛ مقالة فی فضائل امیر المومنین علیه السلام من کلام الخواجه نصیرالدین طوسی؛ وصیت ابوطالب عبدمناف بن عبدالمطلب بن هاشم؛ خطبة الوداع؛ هیاکل النور شهاب الدین سهروردی؛ الهدایة شیخ صدوق؛ اصول الدین امام رضا؛ العلم المکتسب فی زراعة الذهب؛ متفرقاتی از کتابی در کیمیا؛ حروف برخی از اقلام سری؛ منقولاتی از روضه جابر بن حیان؛ نقل متفرقاتی از کتاب معدن برهان جلدکی؛ متفرقاتی مشتمل بر احکام اجتماع و استقبال به نظم و اشعاری از «لامیة العجم» و منقولاتی از «تعبیر خواب» ابن‌سینا؛ کتاب «الملاغم الاول» جابر بن حیان؛ رساله‌ای از جابر بن حیان؛ رساله‌ای در غابر و مزبور به نقل از امام صادق (ع)؛ برخی از خطبه‌های امیرالمومنین (ع) به نقل از «نهج البلاغه» و توحید صدوق؛ روایات پراکنده در حدوث عالم و بداء؛ تجرید الاعتقاد شیخ طوسی؛ اعتقاد الحکماء شهاب الدین سهروردی؛ پاسخ سوالات علاء الدین بخاری تألیف کمال الدین عبدالرزاق کاشی؛ لسان الغیب صدرالدین قونوی؛ کلمات مخزونه فیض کاشانی؛ کتاب‌های سبعه (الاسرب، القلعی ، الحدید، الذهب ، النحاس ، الحار ، الفضه) ابوریحان بیرونی؛ میدان العقل جابر بن حیان؛ کتاب التجرید جابر بن حیان؛ کتاب الاساس جابر بن حیان؛ کتاب دوم از ۸۵ کتاب هرمس؛ رسالة السر هرمس الهرامسة؛ مصحف قراطس الروحانی از «کنز الکنوز» و «رسالة سبعمائة» و کلامی از روسومس و «الصنعة الالهیة» ارشمیدس و رساله «آغاثاذیمون الاکبر».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۲۲

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۳۸-۱۱۳۹ق؛ مصحح، تمامی برگ‌های مجموعه ترمیم شده است و مقدار کمی از مطالب در ترمیم از بین رفته است، روی برگ اول نام مجموعه حاضر؛ مهر: کتابخانه «مجدالدین نصیری» (مستطیل)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۵گ، اندازه: ۱۵×۳۱/۵سم [ف: ۲۰-۹۶]

● **مجموعه** / گوناگون / عربی

majmūʻe

بحرانی ، لطف الله بن محمد، ق۱۲ قمری

bahrānī, lotf-ol-lāh ebn-e mohammad (- 18c)

مجموعه‌ای است از رسایل و یادداشت‌های مختلف فقهی، تاریخی، ادبی و غیره که به‌وسیله جامع آن گردآوری شده است.لطف الله بحرانی صاحب این مجموعه دیوانی نیز دارد که در الذریعه (۹۴۴/۹) معرفی شده است.فهرست مطاب به شرح ذیل می‌باشد: ۱. پراکنده‌هایی شامل گفتاری از جنید در معنای محب و توضیح مولانا صدر الدین، حدیث قدسی «من احبنی فقتلته ...»، گفتاری از ابو یزید بسطامی؛ ۲. عقیده و سلسله مشایخ (به‌تعبیر مؤلف سلسلة ماخذی) حرز بن علی بن حسین بن محمود بن سعید ... اوالی عسکری که در ۹۶۰ق نوشته است؛ ۳. منقولاتی از دار قطنی در تاریخ دمشق؛ ۴. انساب رسول اکرم(ص)؛ ۵. گفتاری درباره هاشمی بودن شافعی؛ ۶. بخشی از کتابی در تاریخ اسلام گویا از آغاز افتادگی دارد و از انجام ناقص مانده و شامل وقایع بعد از رحلت پیامبر (ص) است، آغاز موجود: «فی الیوم الذی قبض فیه رسول الله ص و هو یوم الاثنتین و فی یوم الثلثا حددت علی العامه ثم خرج علی ع فقال له افسدت ...»، انجام:«... فقال لا تبکون فی وقتکم هذا و مستبکون بعدی طویلا فوالله ما مضت ... باسره»؛ ۹. فایدة فی رموز وقف القرآن للسجاوندی؛ ۱۴. منقولاتی گویا از سیره این هشام؛ ۱۵. صیغة السلم و السلف، منقول از خط بعض الافاضل؛ ۱۶. جدول فی معرفة نجم الدوار؛ ۱۸. تفسیر سورة المائده (بخشی از ...)؛ ۱۹. منقولاتی از المخلاة و وجیزة شیخ بهائی؛ ۲۰. اسفار ملا صدرای شیرازی؛ ۲۱. شرح خطبه اول نهج البلاغه؛ ۲۲. منقولاتی در فلسفه و عرفان، گویا از: ملا صدرا و ابن عربی؛ ۲۳. تفسیر «کل شیء هالك الا وجهه»، از غزالی؛ ۳۰. حدیث کساء و روایات منقوله از عامه در فضایل اهل بیت (ع) و غیره به نقل از جواهر العقدین سمهودی و سایر کتب؛ ۳۱. نسب لطف الله (صاحب مجموعه)؛ ۳۲. رثائیه و بیان تاریخ وفات شیخ حسین بن احمد بن سلیمان بن علی (۱۸جمادی الاول ۱۱۵۲ق) و فوت مملوکة صاحب مجموعه در ۹رمضان همین سال و فوت یوسف بن حسین در ۱۷ذیقعده مذکور و نقل روایاتی در خصوص تعزیت بر مصیبت؛ ۳۳. روایات و اقوال در باب توبه و غیره؛ ۳۴. خطبة فاطمة الزهرا(ع) منقول از کشف الغمه علی بن عیسی اربلی؛ ۳۵. منقولاتی از فصوص الحکم ابن عربی؛ ۳۶. فصل فی تراجم بعض علمائنا الاعلام، شامل شرح حال مختصر شیخ مفید، ابن جنید مرتضی، جعفر بن یحیی، شهید اول، ابن بابویه قمی و ابو علی طبرسی؛ ۳۷. گفتاری در حساب منقول از زبدة الحساب شیخ بهائی؛ ۳۸. القصائد، از سعید بن هاشم خالدی و شهاب محمود و قصیده ای از صاحب مجموعه در ذکر یوسف خادمی؛ ۳۹. فصلی از الاسفار الاربعه ملاصدرا؛ ۴۱. قصیده از ادیب محمد بن زریق کاتب بغدادی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۹۶

خط: نسخ تحریری، کا: لطف الله بن محمد بن عبدالمهدی بن لطف الله، تا: ۱۱۵۲ق؛ مصحح، تعلیقات و توضیحات در حاشیه برخی صفحات دیده می‌شود؛ جلد: گالینگور طلایی، ۴۱۸ص، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵۰-۱۶۱]

● **مجموعه** / گوناگون / عربی و فارسی

majmūʻe

حسینی، محمد صالح، ق۱۲ قمری

hoseynī,mohammad sāleh (- 18c)

مجموعه‌ای شامل وقف‌نامه‌ها، مکتوبات، اشعار، نکاح نامه، آزادی‌نامه و غیره.فخرالدین نصیری در کتاب گنجینه خطوط(ص۱۲۴۶) می‌گوید که صاحب این مجموعه محمد صالح حسینی از فضلای عصر خود بوده و از دانشمندان و مؤلفان زمان خود درخواست می‌نموده مطالبی در آن مرقوم دارند.آنچه که در این مجموعه آمده عبارت است از:۱. دو وقف نامه با عنوان لمحرره فی سجل مجلة آقا کمال؛ ۲. له فی مکتوب الشیخ ناصر حرره فی بندر ابوشهر فی ذیقعده۱۱۱۷ه؛ ۳. له فی مکتوب الشیخ سعدون من قبل والده؛ ۴. ما صدر جناب الشریف ... من جهة السید عبدالله بن برکات (دو نامه)؛ ۵. له فی مکتوب سید زین العابدین المجاور لحرم الله؛ ۶. دیباچه شرح دعای سمات از محمد تقی که به جهت صاحب مجموعه نوشته است.آغاز :لمحرره دیباچه که بر شرح دعای سمات که خود بفارسی نوشته ام ... حمد و ثنای بیرون از حد و شکر و ستایش لا یحصی و لا یعد ...؛ ۷. اشعار و قطعات عربی (نوشته شده به شیوه چلیپا) از جمله از متنبی، ابن هانی مغربی، سید مرتضی، مجنون عامری و دیگران؛ ۸ قصیده‌ای به عربی معرب با عنوان: «انشد الوحید الجامع شرف النقل و العقل دام فضله السامی بلغه الله ما یتمناه من آخرته و دنیاه»، آغاز: «یا من بدا نوره فی جنح سودائی ×× کالنار تبود من الظلماء للرائی»، انجام: «مصحجا نظمه من غیر بادرة ×× اذ کنت لست بزقاع و زفاء»؛ ۹. قصیده‌ای به عربی با عنوان: «انشد العالم الفاضل محیی احیاء العلوم مسیح الانام» (گویا مسیح فسوی) آغاز : «ما ارتحت مذ رکبت للبین جیرانی ×× یا صاحبی باتلافی اجیرانی»، انجام: «علیهم اللعن ما دار السما و جری ×× علیهم اللعن ما کر الجدیدان»؛ ۱۰. رقعه با

عنوان: «و له ایضا انشاء گچ اخوند مسیحاره» که در آغاز آن آمده: «رقعه‌ای در توبیخ یکی از اکابر نوشته که در حوالی شب عید وعده فرستادن گچ نموده بود و در انجاز بغیر از مماطله چیزی به عمل نمی‌آمده و در آخر مقدار قلیلی فرستاد»؛ ۱۱. خطبه نکاح در آغاز آن آمده: «ایضا لمحرره خطبه نکاح که به جهت یکی از اکابر نوشته شده امید که به نظر اصلاح مشرف گردد»، آغاز : «ان احسن ما زینت له المجامع و حننت الیه المسامع و نضدت له الارائک ...»؛ ۱۲. خطبه نکاح که به جهت دختر میرزا ابوطالب رضوی و میرزا محمد حسینا فرزند میرزا محمد داود حسینی واقع شده است در سنه ۱۱۲۰ه؛ ۱۳. نکاح‌نامه که در محضر محمد صالح حسینی انجام شده به جهت زینب بیگم؛ ۱۴. نکاح نامه به جهت میر زین العابدین بن میر محمد صالح حسینی به تاریخ ۱۱۱۵ه؛ ۱۵. مکتوب الشریف سعد به عربی آغاز: «بسمله، طوالع سعد بزغت فی سماء الجلال و لوامع مجد برقت من افق الکمال ...»، انجام: «و لا زال للایام طول المدی وها الطوال الا لن یطیل لک العمرا»؛ ۱۶. آزادی نامه (دو فقره) (فقه شیعه، عربی و فارسی)، با تایید و امضای محمد باقر بن محمد تقی مجلسی؛ ۱۷. منشات محمد مسیح فسوی، شامل یک صفحه که از انجام افتاده است، آغاز: «بسمله هذه من منشآت ... خطبه الجلوس مع التاریخ.یا من الیه ملوک الدهر یبتهل ×× من فضل یرتجی التیجان و الکلل ... الحمد لله مالک ملک ...»؛ ۱۸. دو وقف نامه.در پایان وقف نامه اول نام جمال الدین خوانساری تحریر شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۹۳

خط: نسخ و نستعلیق، کا: نویسندگان مختلف از جمله طاهر وحید، محمد باقر مجلسی، محمد صالح حسینی، تا: ۱۱۰۵و۱۱۰۶و۱۱۱۵و۱۱۲۰ق؛ جلد: پارچه‌ای، ۸۹ص، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۵۰-۱۵۸]

● **مجموعه** / عرفان و تصوف / فارسی

majmūʻe

شکرالله خان خافی

šokr-ol-lāh xān-e xāfī

مجموعه‌ای است از سخنان واشعار بزرگان صوفیه، در مراحل مختلف سلوک که از کتاب‌های زیر نقل و جمع آوری شده است:مکیه، فصوص الحکم، بیانالتیزیل نسفی، رضة الصفا، مکتوبات منیری، مجموعه میر عبدالاول، ملل ونحل، جوگ باشست، اکبر نامه ابوالفضل، جواهر الاسرار آذری، ترجمه مهابهارات، و مکتوب شیخ احمد سرهندی و غیر اینها.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۳۷/۱۴

آغاز:أقر عبادالله عاصی جافی شکرالله خان ولد شکر الله خان خامی از بس شوق بمطالعه کلام احوال؛ **انجام:**همه را به هیچ بفروخته و هیچ را به همه خریدند

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول با خطوط مزدوج موئی مشکی و خط طلا و قرمز، تاریخ «۱۱۳۰»ق در متن نسخه آمده است؛ ۶۵گ(۱-۶۵)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳۶-۴۰۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۳۷/۲

آغاز:حمد بیحد مفیضی را که بیاض و سوادی که مختلف اللون مبداء؛ **انجام:**گر جمله توئی همه جهان چیست ×× ور هیچ نه تو این فغان چیست

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۵۱گ(۶۶-۲۱۶) ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳۶-۴۰۶]

● **مجموعه** /عربی

majmūʻe

؟باب، علی محمد بن محمد رضا، ۱۲۳۶؟-۱۲۶۶ قمری

bāb, ʻalī mohammad ebn-e mohammad rezā (1821-1850)

دو رساله از میرزا محمد باب.

مشهد؛ اصغر زاده؛ شماره نسخه:۴۷

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۷۷۰]

● **مجموعه** / متفرقه / فارسی و عربی

majmūʻe

زنجانی ، عبدالواسع بن محمد، ۱۲۳۵ - ۱۲۹۱ قمری

zanjānī,ʻabd-ol-vāseʻ ebn-e mohammad (1820 - 1874)

۱. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۷۸

آغاز:بدانکه یأس از روح الله و ناامیدی از رحمت خدا از جمله مهلکات بلکه از گناهان کبیره است؛ **انجام:**للبکاء و الصیحة و الضجة و التأوه و الأنین علی نمط الاتصال و الاستمرار عند الرأس و الجسد الشریفین لسید الشهداء روحی له الفداء.

پراکنده‌هایی است در اخلاق و وقایع تاریخی کربلا و مقتل و اشعاری فارسی در همین موضوع و برخی فواید و قواعد فقهی و اعتقادی و تفسیری و رساله اعتقادی وی به نام برهان الدین و حجة المسترشدین در یک مقدمه و سه باب و خاتمه ناقص؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، برخی از برگ‌ها به خط دیگری کتابت شده است؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۰گ، اندازه: ۱۸/۵×۲۳/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۸۸]

۲. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۷۹

آغاز:قال بعض المعاصرین رحمه الله جاء فی بعض الاخبار ان ابلیس اذا أمر بجهنم یوم القیامة یقول یا رب انت العدل الذی لاتجوز ان لی متابعین فاحمهلم معی فی النار؛ **انجام:**تمامی منوط

بر رأی زرین و مربوط به خاتم و نگین آن امین رب العالمین و ولی یوم الدین و اهل بیت طیبین و طاهرین است.
متفرقاتی است بیشتر درمقتل و وقایع کربلا و مصائب امام حسین و اهل بیت (ع)؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ برخی از برگ‌ها به خط دیگری کتابت شده است، مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۵گ، اندازه: ۱۸×۲۳سم [اوراق عتیق: ۱-۱۸۸]

۳. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۷۷

آغاز:قد عرفت مما ذکرنا وجوب تحصیل الاعتقاد و القطع فی اصول الدین اعنی المعارف الخمسة و عدم وجوب المعرفة فی جزئیاتها؛ **انجام**:ففرضنا عدمه من هذه الجهة فلا ینافی ما ورد فی بعض الاخبار من اقامة الحجة علی بعض هذه الاقسام فی القیمة انتهی.
پراکنده‌هایی در فقه و اصول و اعتقادات است که مؤلف در قالب شرح برخی از مطالب این موضوعات را نگاشته است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ برخی از صفحات به خط دیگری است؛ ۶۸گ، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۸۷]

۴. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۸۵

آغاز:قال النیسابوری فی تفسیره فی تفسیر قوله تعالی و انک لعلی خلق عظیم و الخلق ملکة نفسانیة؛ **انجام**:تا هزار نفر سایه می‌داد و اگر از هزار نفر یک نفر زیاد می‌شد به آفتاب بودند.
متفرقاتی است در وقایع کربلا و برخی مسایل فقهی و اعتقادی و تفسیری؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: احمد حسینی بامهر «احمد الحسینی الموسوی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵۷گ، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۸۹]

● **مجموعه** / گوناگون / فارسی و عربی

majmūʻe

کوثر همدانی، علی نقی بن محمدرضا، - ۱۲۹۶؟ قمری

kowsar-e hamadānī, ʻalī naqī ebn-e mohammad rezā (-1879)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۰۵

آغاز:نسخه انداخته ام الحال خداشده ام؛ **انجام**:نخسه و لاقوه الا بالله العلی العظیم ... الیه یرجع الامر کله
خط: نستعلیق شکسته، بی کا، بی‌تا، [رایانه]

● **مجموعه** / متفرقه / فارسی و عربی

majmūʻe

علی بن محمد باقر

ʻalī ebn-e mohammad bāqer

مشتمل بر: چهل حدیث منتخب از امالی شیخ صدوق در فضائل امیرمؤمنان علی (ع) با ترجمه و شرحی درباره هر یک که بعضاً به مباحث رجالی نیز اشاره‌ای دارد، المستفاد من الآیة (اوفوا بالعقود) هل المعنی اللغوی أو العرفی، شرح مسألة من العناوین و هی ان العقد ینحل الی عقود، هل یجوز للنبی أو الامام بیع أرض الموت أو صلحها أو هبتها، المراد من الحدیث المروی«کل شئ یکون فیه حلال و حرام فهو حلال لک ابداً حتی تعرف الحرام منه بعینه فیدعه»، طول البلد، جواز بقاءالتقلید علی المیت أو عدمه، فوائدی در رجال، مسأله‌ای در ارث، مسائل متفرقه، رساله‌ای در رجال، شرح برخی از مباحث فقهی و اصولی.

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۵۷

آغاز:الحمد لله علی تواتر نعمائه ... و بعد تراب نعال علماء و خادم سرای فقهاء الراجی الی کرم ربه الکریم الاکرم علی بن محمد باقر بن علی کرم
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ تصحیح شده با خط خوردگی و اضافات در حاشیه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۱گ، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲-۳۶۵]

● **مجموعه** = **کشکول** / گوناگون / فارسی و عربی

majmūʻe = kaškūl

محلاتی ، عبدالصمد بن حسین، ق۱۳ قمری

mahallātī,ʻabd-os-samad ebn-e hoseyn (- 19c)

فواید متفرقه‌ای است، در آداب و اخلاق و تعبیر خواب و مطالبی درباره آن؛ ولی تألیف مستقلی نیست؛ مگر اینکه آن را «کشکول» بنامیم.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۰۲/۸

آغاز:بسلمه نقل است شیخ علی بن بابوبه القمی در من لا یحضره الفقیه؛ **انجام**:نقلت هذه الکلمات فی أحسن الأوقات من کتاب الکشکول
بی‌کا، تا: ۱۲۸۹ق؛ تملک: عبدالصود محلاتی؛ جلد: چرم زرد، ۱۳گ (۱۰۴-۱۱۶) ، ۱۲سطر (۶/۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۳۶-۱۳۸]

● **مجموعه** / چند دانشی / عربی

majmūʻe

یزدی ، محمد ابراهیم

yazdī,mohammad ebrāhīm

دفتری است از فواید اصولیه و فقهیه و در میانه اجازه‌ای است از شیخ مهدی بن علی بن شیخ جعفر کاشف الغطاء به خامه خودش به همان محمد ابراهیم یزدی.در پایان نیز نامه‌ای است از شیخ مهدی در توصیه ابراهیم یزدی.

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۶۰

آغاز:بسمله و به نستعین ، کتاب الزکوة ، و یقع الکلام فی بیان

الاول فی زکوة الاموال و فیه مقدمةو مقاصد؛ **انجام:** فالشک انما هو فی الوجود بعد ما علم حقیقتها بمقتضی الادلة و هکذا الکلام فی مسئلة النذر و الحلف ...
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: اخوان مصلایی؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۹۲گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۷۱۹]

● **مجموعه** / گوناگون / عربی

majmū‘e

بروجردی ، محمد رحیم بن محمد، - ۱۳۰۹ قمری

borūjerdī,mohammad rahīm ebn-e mohammad (- 1892)

مجموعه ای است از مسوده‌های مشوش در ابواب متفرقه که بعضی به عنوان شرح «قواعد» علامه حلی و قسمتی زمینه تألیف مستقلی بوده که جمع و تجلید شده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۸۴۷
آغاز: پس از سه سطر خطبه: من مقاصد کتاب المتاجر فی البیع المطلق؛ **انجام:** و یقبض الثمن و یضعه عند ثقة
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: منتجب الدین رحیمی، ۱۳۱۷ش؛ جلد: تیماجقهوه‌ای، ۵۱۳گ، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۵-۶۰۵]

● **مجموعه** /- فارسی

majmū‘e

دولت آبادی مرندی ، اسماعیل بن محمد جعفر، ۱۲۲۴ - ۱۳۱۲ قمری

dowlat-ābādī marandī, esmā‘īl ebn-e mohammad ja‘far (1809 - 1895)

یادداشت‌های حاج ملا اسماعیل سبزواری است که گویا قسمتی از آنها مواد کتاب‌های هفت‌گانه او به نام ملائکه ، انسان ، حیوان و ... می‌باشد.

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:نامعلوم
بی‌کا، بی‌تا [ف: ۲-۹۲]

● **مجموعه** / گوناگون / عربی

majmū‘e

کرمانشاهی، محمد مهدی بن محمد محسن، - ۱۳۴۶ قمری

kermānšāhī,mohammad mahdī ebn-e mohammad mohsen (- 1928)

شامل تفسیری بعضی از آیات و احادیث و موضوعات متفرقه.

کرمانشاه؛ فیض مهدوی؛ شماره نسخه:بدون شماره
کاتب = مؤلف، بی‌تا [تراثنا: س۲ش۴-۳۹]

● **مجموعه** / گوناگون / عربی

majmū‘e

علامه حائری مازندرانی ، محمد صالح بن فضل الله، ۱۲۹۷ - ۱۳۹۱ قمری

‘allāme hā’erī māzandarānī, mohammad sāleh ebn-e fazl-ol-lāh (1880 - 1971)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۴۱۶
آغاز:بسمله، قال شیخنا الاعظم فی نجاه العباد ؛ **انجام:**لا فائده مهمه لتحریرها
خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوا [رایانه]

● **مجموعه** / کلام و اعتقادات / عربی

majmū‘e

علامه حائری مازندرانی، محمد صالح بن فضل الله، ۱۲۹۷ - ۱۳۹۱ قمری

‘allāme hā’erī māzandarānī, mohammad sāleh ebn-e fazl-ol-lāh (1880 - 1971)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۴۱۵
آغاز:فلسفة الاجتماعات الاسلامیه مقدمة الاسلام روح الاجتماع؛ **انجام:**ان عمارته بید المؤمنین بالصفات المتقدمه.
کتاب مشتمل بر شتات مباحث مختلفه اعتقادی و احتجاجی است و ردی است مفصل بر فرقه وهابیان و بیان فجایع اعمال آنان و ذکر فلسفه اجتماعات اسلامی در مشاهده مشرفه و مزارات مقدسه و هم مطالب استطرادی است که در مرحله اول جمع و تدوین مانده و مبنای تألیف کتاب «ظلامة العترة الطاهرة» است (ص ۲۳۵)، مؤلف برای این کتاب نامی وضع نکرده است و تسمیه این کتاب به نام «مجموعه» همانا به سلیقه و ضبط کتابداران کتابخانه است، تاریخ تألیف بخش عمده: جمعه ۲۴ جمادی الثانی ۱۳۵۵؛
خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ ۴۳۲ص، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۱-۳۷۲]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۴۱۷
آغاز:مناظرة مختصره وقعت بین محدث وهابی و المصنف الوهابی یجب ان یکون شرطنا فی هذه المناظره ایجاز الکلام و الاقتصار علی ادنی ما تزول به الشبهة؛ **انجام نسخه:**و ما ذکرناه انموذج لا استقصاء و الحمدلله اولا و اخرا.
این جلد نیز مسوده و دنبال مطالب نسخه ش ۱۱۴۱۵ است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۹۲گ، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۱۱-۳۷۳]

● **مجموعه** / گوناگون / فارسی و عربی

majmū‘e

علامه حائری مازندرانی، محمد صالح بن فضل الله، ۱۲۹۷ – ۱۳۹۱ قمری

‘allāme hā’erī māzandarānī, mohammad sāleh ebn-e fazl-ol-lāh (1880 - 1971)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۳۸۸

آغاز:الدعا بعد الرفع الراس من الرکوع؛ **انجام:**گرجام زربی غش ور جامه پرند است

کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۶۱ق؛ جلد: میشن [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۴۱۴

آغاز:بسمله. اعلم ان الایات الست من سوره الحدید؛ **انجام:**ما يناب لعنه الله علی العزیز الطالب

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: پارچه‌ای [رایانه]

● **مجموعه** / حدیث / عربی

majmū‘e

قائم مقام فراهانی ، موسی بن علی، ۱۲۶۲ق – ۱۴ قمری

qā’em maqām-e farāhānī,mūsā ebn-e ‘alī (1846 - 20c)

شامل هفتاد و پنج حدیث از عامه و چهل و پنج حدیث از خاصه در باب واقعه غدیر و ادعیه و حکایات تألیف موسی بن علی حسینی فراهانی مدعو به میرزا بزرگ.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۶

آغاز:الحمدلله الذی تجلی کل التجلی لعباده

خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ ۱۹۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۲۶×۱۵سم [ف: ۲-۴۰۲]

● **مجموعه** / گوناگون / فارسی

majmū‘e

قائم مقام فراهانی ، موسی بن علی، ۱۲۶۲ق – ۱۴ قمری

qā’em maqām-e farāhānī,mūsā ebn-e ‘alī (1846 - 20c)

محتوی اشعار و مواعظ و حکایات و معجزات تألیف موسی بن علی حسینی فراهانی المدعو به میرزا بزرگ.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۲

آغاز:الحمدلله حمدا یفوق حمد العباد

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱۵گ، ۱۴سطر ، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۲-۳۹۴]

● **مجموعه** / ادبیات / فارسی و عربی

majmū‘e

نوری اسفندیاری ، عباسقلی، ۱۲۷۰ق – ۱۴ شمسی

nūrī esfandyārī,‘abbās-qolī (1891 - 20c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۹۸

آغاز:بسمله. اللهم یا ناصر دین البلاغة بشباسیف البیان و رافع الویة البراعة فی صد حلبة التبیان؛ **انجام:**پریشان حال کثیر الاختلال عفو و اغماض فرمایند

مباحث: گزیده‌ای است از قطعات روایی و ادبی به عرب و بعضاً فارسی که نوری از کتابهای مختلف برای احتشام الدوله در ۱۲۷۸ در اصفهان فراهم آورده است؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف،تا:۱۰رجب۱۲۷۸ق،جا: اصفهان؛ مجدول محرر کمندکشی شده به زر و مشکی، صفحه آغاز دارای کتیبه مذهب؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۴گ، ۱۲سطر ، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳۰-۱۷۰]

● **مجموعه** / گوناگون / عربی – فارسی

majmū‘e

نجومی ، مرتضی بن محمد جواد، ۱۳۰۷ شمسی

nojūmī,morteza ebn-e mohammad javād (1928 -)

مجموعه منتخبی از حوادث تاریخی و آنچه از جملات و کتب در علم و ادب و غیره که پسندیده است.

کرمانشاه؛ نجومی ، سید مرتضی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کاتب = مؤلف، بی‌تا [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۴۹]

● **مجموعه** / دعا / فارسی

majmū‘e

مسرت ، حسین، ۱۳۳۹ شمسی

masarrat,hoseyn (1960 -)

مجموعه ادعیه و راز و نیازها با عناوین ذات لایزال ، بارالها و یکتای بی همتا .

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۱۰۹

بی کا، تا: ۱۳۹۸ق [نشریه: ۱۳-۳۶۶]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۱۱۰

بی کا، تا: ۱۳۹۸ق [نشریه: ۱۳-۳۶۶]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۱۰۸

بی کا، تا: ۱۳۹۸ق [نشریه: ۱۳-۳۶۶]

● **مجموعه** /ادبیات / فارسی

majmū‘e

جمال زاده ، محمد علی، ۱۲۷۰ – ۱۳۷۶ شمسی

jamāl-zāde,mohammad ‘alī (1891 - 1997)

قصه‌های سید محمد علی جمال زاده: سگ زرد ، پلنگ ، شاه گاو ، دشمن خونی، سیر حکمت، شیخ و فاحشه (خطی)، نوع

پرست با یک نامه از قزوینی، سروته یک کرباس در دو بخش، پایان تحصیلی حسین قلی وثیقی در دانشکده ادبیات تبریز درباره جمال زاده و زندگانی و آثارش به فرانسه، صورت پنج صندوق کتاب اهدائی جمال زاده به کتابخانه مرکزی (خطی)، یکی بود و یکی نبود چاپ تازه کانون معرفت با دیباجه چاپ دوم در ۱۳۴۳، دو دست یادداشت (خطی).

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۳۵۱

کاتب = مرلف، بی‌تا؛ برگ‌های ماشین شده یا خطی یا چاپی، در پوشه؛ قطع: ربعی و وزیری [ف: ۱۷-۳۵۲]

● **مجموعه** / ادبیات / ترکی، عربی وفارسی

majmūʻe

دانش فر ، بهرام

dāneš-far,bahrām

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۸۱۹

آغاز:قال التقی الهاشمی نسبا ×× بقیة الماضین من طباطبا؛ **انجام**:بیده ملکوت کل شیء و الیه ترجعون.

مباحث: مجموعه‌ای است شامل: «اشعار عربی، قصیده سید اسماعیل حمیری، لعن کبیر خواجه نصیرالدین طوسی، اشعار امام جمعه تبریز، بخشی از هوپ هوپ نامه، احراز، شرح یاسین مغربی، خلاصة الأسرار، اشکال اوفاق و علوم غریبه»، آغاز این رساله با الفیه حجة الاسلام نیر تبریزی ، ادامه می‌یابد؛ خط: نسخ و شکسته نستعلیق خوش، بی کا، تا: قرن ۱۴؛ در آغاز دستخط حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی چنین آمده: «مجموعه از تألیف مرحوم حسین فردانش تبریزی فاضل معاصر است به خط خودش وقف شد بر کتابخانه عمومی حقیر، شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی»؛ واقف: حسین فردانش تبریزی فاضل؛ جلد: تیماج عسلی،۴۷گ، ۲۰سطر(۷×۱۹)، اندازه: ۹×۲۲سم [ف: ۳۰-۵۰]

● **مجموعة** / متفرقه / عربی

majmūʻa

همدانی، محمد بن ملا آقا، ق۱۴ قمری

hamadānī, mohammad ebn-e mollā āqā(- 20c)

مجموعه‌ای است دارای کتاب المواریث از نهایه شیخ طوسی و حساب فرایض وارث و ادعیه متفرقه و سؤال و جواب در ابواب مختلف فقهی از میرزا ادام الله ظله (؟). در پایان این پاسخ‌ها که به‌خطی جز خط اصلی پرسش‌ها هستند، جواب‌دهنده تصریح می‌کند که مطابق فتوای میرزاست و ضمناً اجازه حسبیه به پرسش‌کننده میرزا محمد می‌دهد با مهر مربع «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد باقر».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۶۵

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ذیقعده۱۳۰۶ق؛ جلد: مقوایی عطف تیماج، ۹۲گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵-۶۱]

● **مجموعة** / گوناگون / عربی

majmūʻa

غیر همانند:

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۳۶

آغاز: یا من دلع لسان الصباح بنطق تبلجه؛ **انجام:** و الابرار من خاصتك برحمتك یا ارحم الراحمین و یا اکرم الاکرمین.

در این جنگ دعای صباح و صنمی قریش و دستورات حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام و نامه آن حضرت به فرزندش از صفین و گفته‌های کوتاه آن حضرت بنقل از نهج البلاغه و مناجات خمسة عشر حضرت امام زین العابدین علیه السلام، نوشته شده است؛ خط: نستعلیق زیبا، کا: میرزا علی خان صفاء السلطنه نائینی (بنا به نوشته فرزندش عباس صفاء السلطنه)، تا: ۴ محرم۱۳۰۹ق؛ دارای ترجمه لغات مشکله مجموعه که فرزند کاتب عباس صفاء السلطنه به تاریخ رمضان ۱۳۵۸ = مهر ماه ۱۳۱۸ نوشته؛ جلد: تیماج، ۱۴۴گ، ۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲-۳۳۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۳۶۶/۱

آغاز: بسم الله تعالی من کتاب من لا یحضره الفقیه، روی محمد بی مسلم عن أبی جعفر-علیه السلام-أن الله عزوجل- خلق الشهوة عشرة أجزاء، تسعة فی الهنساء؛ **انجام:** و قیل لإمرأة بصریة، أی الرجال تشهین؟ فقالت: ما أدری غیر أنی أعلم أن الأول داء و الثانی دواء و الثالث شفاء و من ربع فیسی له الفداء

مجموعه نفیسی است، از روایات و احادیثاشعار عربی و حکایات و لطایف و الغاز و غیر آن، که در میان آنها، رساله‌های کوچک نیز، آورده شده است؛ خط: نسخ، کا: حسین بن هاشم بن احمد بن هاشم موسوی بحرانی، تا: ۱۳۳۴ق؛ ۱۵۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۳۶-۲۸۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۹۰

آغاز: نقل من کتاب عیون المسائل من تصانیف ثالث المعلمین سند المحققین أفضل المتأخرین خاتم المجتهدین امیر محمد باقر الداماد؛ **انجام:** و غفرت لك الذنوب و الاوزار و قلت لا تحزن فلا جلك سمیت نفسی الغفار، تم الحدیث

این جنگ داری اخباری است منقول از کافی و خصال و من لایحضرهالفقیه و بشارة المصطفی و امالی و همچنین مطالبی دارد فقهی و کلامی و فلسفی منقول از کلام ابن سینا و خواجه نصیر الدین طوسی و میردامادو دیگران؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح، با بلاغ؛ تملک: محمد مؤمن بن شمس الدین محمد اصفهانی ممنابادی؛ تاریخ وقف: ذیقعده ۱۱۱۷؛ جلد: تیماج، ۷۲گ، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲-۱۸۲]

● **مجموعة ادبیة** / گوناگون / عربی

majmūʻat-un adabīya

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۰۲۶

آغاز: فصل فی تفسیر یاقوتة التصریف و الملوکی الربع الفصیل الربیعی؛ **انجام:** فلا یلزم من اعتبار اللازم للکلمة عند عروض حذفه اعتبار الجائز عند عروض الحذف.

اوراق پراکنده‌ای است ظاهراً از مجموعه‌ای که دارای چند کتاب بوده، در این برگ‌ها فصلی است از کتابی در فرهنگ لغات عربی و حاشیه‌ای بر کتابی در نحو؛ خط: نستعلیق، کا: حسین بن احمد الفتی، تا: شنبه ۱۰ شعبان۷۲۵ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۶-۳۱]

● **مجموعة ادعية** / دعا / عربی

majmūʻat-u adʻīya

مجموعه‌ای از دعاها به روایت اهل تسنن، با عناوین «صفة، صفة» با احادیث و روایاتی از پیامبر اکرم (ص) در آخر کتاب عبارت «تختم الکتاب بباب فی سعة رحمة الله تعالی» دیده می‌شود که نامی از کتاب، نه در اول و نه در آخر ذکر نشده است؛ در حاشیه (ص۳۵) یادداشتی نوشته با عبارت «هذا الکتاب اسمه ذکر الموت» که جای تردید است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۳۷۴

آغاز: اللهم صل علی محمد و علی آل محمد و سلم قال قایل کنت ذات یوم من الایام جالساً؛ **انجام:** عم النبی صلی الله علیه و سلم سبح و فی بیوته کج و فی مکة بج و فی مدینة نج.

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۰؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۳۶ص، ۱۳-۱۵سطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۵سم [ف: ۴۵-۱۹۶]

● **مجموعة اصول الدين و مسموع محصول اليقين** / کلام و اعتقادات / عربی

majmūʻat-u uṣūl-id dīn wa masmūʻ-u maḥṣūl-il yaqīn

ابراهیم بن فضل بن عسال، ق۷ قمری

ebrāhīm ebn-e fazl ebn-e ʻasāl(- 13c)

چاپ: در مصر در ۱۹۰۰ چاپ شده است

[المخطوطات العربیة لکتبة النصرانیة ص ۱۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۰۹۰-ف

نسخه اصل: پاریس200 .A؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۰ ذیحجه۱۰۲۲ق [فیلمها ف: ۳-۱۳۲]

● **مجموعة اصولية و فقهية** / اصول فقه / عربی

majmūʻat-un uṣūlīya wa-l fiqhīya

مجموعه‌ای است استدلالی در اصول فقه که بعضاً تألیف و بعضاً حاشیه بر کتاب‌های اصول است. شامل این: ۱. تعریف اصول فقه و مباحث آن، مطالبی از فصول هم نقل می‌کند؛ ۲. القول فی تعارض الاحوال؛ ۳. هل الامر مقدمات مسألة الامر حسبما ذکره فی هدایة المسترشدین هو أن الامرهل عین الطلب؛ ۴. هل السبب یخص العام ام لا؟؛ ۵. الصحیح و الاعم، بدین آغاز: «الحمدلله رب العالمین ... مسألة فی الصحیح و الاعم فنقول قبل الخوض فی المسألة لابد من تمهید مقدمات»؛ ۶. حکم الشرط الفاسد، بدین آغاز: «الحمد الذی خلقنا و ما سواه من العدم و علم من البیان ما لم تعلم»؛ ۷. حکم اختلاف اجزاء المبیع، بدین آغاز: «هذا حکم فیما یختلف فیما یختلف اجزاء المبیع و اما لو اتحد اجزاء المبیع کالحنظة ...»، این رساله فقهی است؛ ۸ واجب غیری، بدین آغاز: «و ربما یستدل لکون الوضوء واجباً غیریاً»، ۹. کتاب الاجارة، بدین آغاز: «کتاب الاجارة و هی تحتمل وجوهاً اربعة نظراً إلی اختلاف الاستعمالات»، این رساله نیز فقهی است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۶۰۷

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد فاعلم ان قبل الشروع فی المقصود لابد من تقدیم مقدمة فی بیان تعریف اصول الفقه؛ **انجام:** کان الاقوی ما اختاره المصنف للأخبارالواردة فی الباب المذکور فی الوسائل.

خط: نستعلیق مایل به نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوایی، ۱۳۷گ، ۲۲-۲۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۴۱-۱۲۱]

● **مجموعة الاجازات** / اجازات / عربی

majmūʻat-ul ijāzāt

اجازه یکی از علما به آقا محمد علی بن محمد باقر بهبهانی کرمانشاهی است.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۷۵۶/۱

آغاز:الاتقیاء الاصفیاء ما تلیت احادیث الانبیاء و حدثت بانباء الائمة الامنا اما بعد فان الاخ العالم العامل الالمعی الفاضل الکافی ... الآقا محمد علی؛ **انجام:**و اما السند المرقوم فی هامش الصحیفة فنرویها بالاسانید السابقة المنتهیة الی سید فخاربن معد الموسوی عنه عن الشیخ الجلیل ابی عبدالله.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۵-۱۷۵]

● **مجموعة الاحاديث = الاحاديث** / حدیث / عربی

majmūʻat-ul aḥādīṯ = al-aḥādīṯ

مجموعه‌ای است از احادیث به نقل از کتاب‌های حدیثی شیعه چون: کافی، خصال، تفسیر علی بن ابراهیم، وافی، توحید صدوق، معانی الاخبار و کشکول شیخ بهایی که بعید نیست جامع آن کاتب نسخه یعنی محمد حسینی همدانی باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۲۴۴/۵

آغاز: فی روضة الکافی باسناده کان مما وعظ الله تعالی به عیسی، یا عیسی انت المسیح بامری اوصیک وصیة ... اجعل ذکری لمعادک و تقرب الی بالنوافل؛ **انجام:** فقلت لها من انت حتی اخطبک من اهلک قالت انا الدنیا قلت لها فارجعی و اطلبی زوجاً غیری ... و اموال قارون و ملک القبائل.

خط: نستعلیق، کا: محمد حسینی همدانی، تا: حدودقرن۱۳؛ ۱۵گ (۹۵ر– ۱۰۹پ)، ۲۲ سطر (۱۰×۱۵/۵) [ف: ۴۱–۲۳۳]

● **مجموعة الادب** / شعر / عربی

majmūʻat-ul adab

فرهاد میرزا قاجار، ۱۲۳۳ – ۱۳۰۵ قمری

farhād mīrzā qājār (1818 - 1888)

حدود دو هزار و چهارصد بیت شعر از شاعران بزرگ عرب بدون ترتیب مخصوص گرد آورده شده است. نام مجموعه و فرهاد میرزا را حضرت آیة الله مرعشی روی برگ اول نوشته‌اند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۲۲۱

آغاز: لبدیع الزمان الهمدانی: سماء الدجی ما هذه الحدق النجل ××أصدر الدجی حال وحید الضحی؛ **انجام:** یأبی القداح اذا اجتمعن تکسرا ××و اذا افترقن تکسرت افرادا

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ همین عبدالباقی قاجار در حاشیه یکی از صفحه‌ها یادداشتی دارد به تاریخ صفر ۱۲۷۰؛ مهر: «الواثق بالله ... عبدالباقی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۴۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۶–۲۱۱]

● **مجموعة الادب = انشاء** / ادبیات / عربی

majmūʻat-ul adab = inšā’

مجموعه‌ای است ادبی و زیبا با نثری مسجع و موزون، شامل مطالبی چنین: مکتوبی به خلیفه المقتفی لامر الله محمد بن احمد عباسی (– ۵۵۵ق)، مکتوبی به وزیر مؤید بهاء الدین، مکتوبی به قاضی فخر الدین دی خوارزم و مکاتیب و منشآت دیگر.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۷۸۲/۶

آغاز: الحمد لله صنایع کرمه و روایع نعمه و الصلاة علی رسوله الوفی و نبیه الصفی و علی آله خیار الخلق و اصحابه انصار الحق، سلام الله تعالی علی مولانا و سیدنا امیر المؤمنین و امام المسلمین و خلیفة رب العالمین المقتفی لامر الله ... و بعد فان طاعة مواقف مولانا و سیدنا امیر المؤمنین؛ **انجام:** و ان امر علی رق انامله×اقر بالرق کتاب الانام له.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن۸؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۱گ (۵۱–۶۱)، ۲۵سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۳۲–۴۶۹]

● **مجموعة الادب فی نوادر العجم و العرب** / گوناگون / عربی / فارسی

majmūʻat-ul adab fi-n nawādir-il ʻajam wa-l ʻarab

رضوان نائینی، محمد رضا، ۱۲۹۰ – ۱۳۵۰ قمری

rezvān-e nā’īnī, mohammad rezā (1873 - 1932)

مجموعه‌ای است شامل طرایف و نوادر اشعار و امثال عربی و فارسی.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۹۴۹

آغاز: حسن الابتداء فی المقال حمدالله الملک المتعال؛ **انجام:** قلت بلی و الله و لکن و قی الله.

کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ باقلم‌خوردگی‌ها واضافات و تصحیحات مؤلف؛ واقف: نایینی؛ ۴۹۹گ، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۷–۷۹۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۹۵۰

آغاز: حسن الابتداء فی المقال حمدالله الملک المتعال؛ **انجام:** از جنون روزی دریدم جامه جان را فروغی ××کآن پری رو جلوه گر گردید در بزم خیالم

خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ قسمتی از کتاب است که به عنوان مجلد اول پاکنویس شده و ظاهراً خط مرحوم عبرت نایینی شاعر و کاتب معروف ومتوفی ۱۳۶۱ق است؛ واقف: نایینی؛ ۲۷گ، ۲۳سطر (۱۱×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷/۳×۲۲/۵سم [ف: ۷–۷۹۵]

● **مجموعة الادعیة = ادعیه مأثوره** / دعا / عربی و فارسی

majmūʻat-ol adʻīya = adʻīye-ye ma’sūre

حسینی هروی، امین الدین بن ابی المکارم، – ۱۱۲۷ قمری

hoseynī heravī, amīn-od-dīn ebn-e ab-el-makārem(-1715)

تاریخ تألیف: اواسط ۱۱۰۸ق

کتابی در ادعیه مأثوره از حضرات معصومین است. مؤلف از شاگردان شیخ جعفر و شیخ احمد بحرانی بوده و از آنان اجازه داشته است.برخی ادعیه موجود در این کتاب: شرح دعای علوی مصری، دعای سیفی، خواص چهل اسم ادریسی، شرح دعای فتح، طریق ختم دوازده امام خواجه نصیر طوسی، دعای صنمی قریش، دعای عدلیه، دعای مجیر، اعمال سه ماه رجب شعبان و رمضان، دوازده عمل که در تمام سال گاهی ضرور می‌شود همچون: سعد و نحس روزهای ماه‌های عربی، تعبیر خواب، فضیلت نوروز، استشفا به آب باران نیسان، تحقیق ماه‌های فارسی، وجه تسمیه ماه‌های عربی، معرفت ولادت و رحلت حضرات معصومین و ... .

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۹۵۹

آغاز: شرح دعاء علوی مصری بسمله. روایتست از محمد ابن علی

علوی الحسینی المصری که او در مصر ساکن بوده گفت؛ **انجام:** حسن عاقبت شاد فرماید ان الله لایضیع اجر المحسنین انه علی ذلک قدیر و بالاجابة جدیر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مجدول، دارای سه سرلوح مذهب؛ ۶۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳۱-۱۵۲]

● **مجموعه ادعیه** / دعا / عربی و فارسی
majmū‘e-ye ad‘īye

غیر همانند:
۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۴/۱ معزی
آغاز: یا الله الحسیب الجلیل یا اللله الکریم الرقیب یا الله الواسع الحکیم؛ **انجام:** یارسی التوامح، فی ارضه الوانح، اطوادها البواذخ، اوثاها الرواسخ من صنعه القدیم.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی، ۲۳گ (۱ر-۲۳پ)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۹-۷۱]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۰ معزی
مجموعه‌ای پراکنده شامل دعای جوشن صغیر، دعای صباح، دعاء للمهمات من کتاب امالی الصدوق؛ خط: نسخ معرب، کا: حمزه بن نظرعلی (بعضی برگ‌ها)، تا: ۱۲۶۰ق؛ رکابه‌دار؛ با تملکی ظاهرا به خط شیخ محمدطاهر معزی دزفولی به تاریخ ذیقعده ۱۲۹۳ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۳گ، ۱۵و۱۹سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [ف: ۳۹-۲۶]

● **مجموعة الادیان** / کلام و اعتقادات / فارسی
majmū‘at-ol adyān

باقر، ق۱۲ قمری
bāqer(- 18c)

اهدا به: سلطان حسین صفوی
تاریخ تألیف: ۱۱۲۱ق
منظومه‌ای است دراعتقادات امامیه و سروده وتخلص شاعر «باقر» است. این منظومه حدود ۳۰۰ بیت است.
[فرهنگ سخنوران ص ۷۵ و ۷۶]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۸۷۱/۹-۱۰/۱۸۱
آغاز: بنام قادر دانا رؤف رحیم رحمان ××سمیع فرد بی همتا لطیف رازق غفران / صنیعی صانع الصنع قدیم خالق الاشیاء ××حکیمی حاکم الحکم عظیم مالک الدیان؛ **انجام:** زمانی خسرو عادل ملک سلطان حسین آنکه ×× بیمن دولتش باشد رواج مذهب ایمان / الهی تاجهان باشد بود پاینده اقبالش ×× مبادا ازسر حاکم دمی ظل شه دوران
از اول تا آخر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ پس از اتمام منظومه، اشعار فارسی بامطلع: «ابتدا کردن بنام خالق پروردگار ×× صانع ارض وسماء جاعل لیل ونهار»؛ جلد: تیماج، ۲۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۶-۳۵۷۷]

● **مجموعة الاسرار و نوادر الافکار الابرار** / گوناگون / فارسی و عربی
majmū‘at-ol asrār va navāder-ol afkār-el abrār

اصفهانی، محمد کاظم، ق۱۱ قمری
esfahānī, mohammad kāzem(- 17c)

مجموعه حکایات و روایات و اشعار مختلف اخلاقی و عرفانی است. بخشی از آن در قالب مدح و مذمت اخلاق و اشیاء است و قسمتی دیگر با عناوین باب و فصل بدون شماره‌بندی و ترتیب و موضوعی مشخص.جامع و کاتب نسخه چند جای نسخه (ص۷۲و۸۵وپایان نسخه)از خود نام برده است. وی این مجموعه را برای پسرش فراهم نموده بود.به جز گفتارهای پراکنده از این رساله‌ها و نوشته‌ها در این جا می‌توان یاد کرد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۸۹
انجام: انجامه پایان مجموعه: «هو. هوالله تعالی حسبی و نعم الوکیل. چون همواره خاطر فاتر این فرصت به تاراج داده رهین عدم تضیع و تحصیل کمالات و کسب استعداد احبا خصوصا اعز اولاد بهین و نجابت پناه هدایت و نقابت دستگاه جامع الکمالات المرضیه الموفق بتوفیقات السنیه ابوالمیامن طول الله عمره وزاد توفیقاته بود و آن برخوردار را از کثرت مشاغل دنیوی و سایر توفیقات اخروی فرصت تحصیل کمالات رسمی نبوئد بناء علیه خلف الصدق معنوی یعنی این مجموعه الاسرار و نوادر الافکار الابرار را که تتبع و تحریر این قلیل البضاعه است عداد قابلیت محالست قدرشناسان انجمن هوش و خردپیشگان ... وحی و سروش یافته انیس ایام مفارقت و جلیس هنگام فرصت آن ... فرزند اقبال بلند گردانید تا باعث برکار این بیمقدار و قرین روزگار سعادت آثار خویش ساخته در حین مطالعه به دعای مخلصانه یادآوری نمایند آمین رب العالمین و کفی منا تذکرة للاحباب ... فی شهر جمید الثانی من شهور سنه اثنی و ثمانین بعد الف. بنده جانی محمد کاظم اصفهانی.»
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد کاظم اصفهانی، تا: اوایل ربیع الثانی۱۰۶۹ق،جا:اصفهان،برای پسرش؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: میشن مذهب، اندازه: ۱۳/۶×۲۳/۳سم [ف: ۲۹/۱-۲۴۱]

● **مجموعه اسناد** / اسناد / فارسی
majmū‘e-ye asnād

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۷۵۴
مشتمل بر عهدنامه ترکمانچای (۱پ-۴۴ر)، عهدنامه صلح روس و عثمانی (۴۴پ-۴۸ر)؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، مصحح؛ جلد: گالینگور قرمز، ۴۷گ، ۷سطر، اندازه:

۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۲۸-۲۴۵]

● **مجموعه اسناد و اوراق فروغی** /اسناد /فارسی

majmūʻe-ye asnād va owrāq-e forūqī

شامل: ۱. حکم وزارت فرهنگ برای مطالعه در اطراف تأسیس دانشگاه مشهد. در ۸ خرداد ۱۳۲۴ش؛ ۲. روزشمار مسافرت فرانسه به ایران در ۱۳۰۷ش؛ ۳. متن سخنرانی پذیرایی از تاگور؛ ۴. مجموعه اشعار با نام «طرز استقبال از تمدن غربی»؛ ۵. متن فرانسه سخنرانی به مناسبت صدمین سال تولد تولستوی؛ ۶.دو نامه شخصی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۸۷۵

بی‌کا، بی‌تا [ف: ۲۰-۴۵۴]

● **مجموعه اشعار = بیت القصید و در الفرید** / ادبیات / عربی

majmūʻe-ye aš'ār-e = bayt-ul qaṣīd va durr-ul farīd

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۴۰۱

آغاز: لولم اهم شوقا الی وجهکم بای وجه کنت القاکم؛ **انجام:** موجود استغفر الله مالم یحصه بشرکیلا و لاعداد لو عاش اعمارا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

● **مجموعه الاشعار = تذکره شعراء** / ادبیات / فارسی

majmūʻat-ol aš'ār = tazkere-ye šoʻarā'

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۷۲۲

آغاز: مثبت نتوان یافت که در صحفه تقدیر (کذا)؛ **انجام:** سنگی که بدان روغن کنجد گیرند گر بر شکمت نهند ندهی

خط: نستعلیق، کا: نجفعلی، تا: ۱۲۲۴ق، جا: قزوین؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

● **مجموعه اشعار** / شعر / فارسی

majmūʻe-ye aš'ār

در ابتدا چند پند و اندرز و فایده به دنبال آن مجموعه اشعار آمده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۵۲ معزی

آغاز: فایده شخص باید که طبیعت هر کس را بداند و مردم طبیعت او را ندانند که شاید بتملق او را فریب دهند پند در حزم است و حزم دوراندیشی است؛ **انجام:** و نقطه عین وحدت منه بلاد، الیه یعودون هو الاول و الاخر و الظاهر و الباطن و هو بکل شیئ علیم و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم.انجامه: استاد کاینات چه این کارخانه ساخت ×× منظور عشق بود جهان را بهانه ساخت / غنیمت که بسته اند درو قوم مرده جان ×× دیگر بزندگانی دنیا چه بسته‌اند

تمام شد این رساله فی یازدهم شهر جمادی الاخر فی سنه ۱۲۸۰ من بهایی.نزد اهل دل بود دین کاستن ×× در عبادت مزد از حق خواستن / یکی پرسید از بگزیده گو ×× رطب بهتر بود یا کعبه برگو / بگفتا کعبه را بنا خلیل است ×× ولی بنای دل رب جلیل است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱ جمادی الثانی ۱۲۸۰ق؛ افتادگی: آغاز؛جلد:تیماج،۷۵گ، ۱۶ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۳۹-۱۵۷]

● **مجموعه اشعار مهوش** / شعر / فارسی

majmūʻe-ye aš'ār-e mahvaš

قاجار، محمد علی میرزا، ق۱۴ قمری

qājār, mohammad 'alī mīrzā(- 20c)

مجموعه‌ای از اشعار «مهوش» است که مضامینی عاشقانه دارد و در برخی از ابیات با طنز آمیخته شده است. نخستین بخش این ابیات که در ۲۱ بیت سروده شده با عنوان «مخمس» آمده است لیکن «تخمیس» نیست بلکه «تسدیس» است زیرا هر بند دارای شش بیت و احتمالاً ۴ مصرع نخستین آن از شاعری و دو مصراع اخیر از «مهوش» باشد. دومین ابیات این مجموعه غزلی است در ۹ بیت سومین غزل نیز در ۷ بیت با قافیه «است» چهارمین شعر غزلی است با عنوان «غزل طوطی» که با قافیه «الف» و در ۱۳ بیت سروده شده است.در آغاز این ابیات از شاعرش «مهوش» چنین یاد شده: «غزل نواب والا شاهزاده محمد علی میرزا خلف مرحوم حاجی نصرالله میرزا-زید اقباله-رئیس مالیات غیر مستقیم خراسان». در منابع موجود به شرح حال شاعر دست نیازیدیم؛ بنابر آنچه که در این نسخه نگاشته شده وی در زمان سرودن این اشعار از سوی «سید الحکماء لاریجانی» در سال ۱۳۲۳ق در قید حیات بوده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۸۰۵/۷

آغاز: «ای پسر آفت عقل و دینی ××ماهو خورشید را تو قرینی / از پی صید دل در کمینی ××وه عجب دلبر نازنینی»، «آفرین بر دو روی رخشانت ×× بر لب لعل و در دندانت / بارک الله بخال هندویت ×× باز بر غبغب و ز نخدانت»، «مژه چشم تو ای دوست ربس خونریز است ×× هر نگاهش بدلم آفت صد چنگیز است»، «لمعات وجهک أشرقت ×× و شعاع طلعتک اتلا / زچه ور ألست بربکم ××نزنی بزن که بلا بلا»؛ **انجام:** «یکدمم بار ده در رواقت ×× تا زنم بوسه بر پا و ساقت / ناز مکن ناز مکن ناز مکن تو ×× مرگ من عشوه آغاز مکن تو»، «مهوشا شیخ ما چه خوش می‌گفت ×× آفرین خدای بر جانت»، «مهوشا انجم بختت

بزوالست یکسر ×× دست بر دامن هر کس که زنی بی خبر است»، «تو که غافل از میو شاهدی بی مزد زاهدی عابدی ×× چکنم که کافر جاهدی بخلوص نیت اصفیا»
خط: نستعلیق، کا: سید الحکماء یحیی [بن میرزا علیمحمد حسینی] لاریجانی، تا: ۱۳۳۱ق، جا: تهران؛ ترقیمه (به نقل از شاعر مهوش اما به خط خود کاتب)«روز جمعه ۱۲ جمادی الأخری ۱۳۲۳ هـ در باغ شمران جناب مستطاب آقا سید الحکماءو خدمت جناب مستطاب آقا میرزا محمد گلپایگانی - دامت برکاتهما- محض یادگاری نوشته شده انشاد أقل محمد علی میرزا خلف مرحوم مغفور حاجی نصرالله میرزا است؛ کتبه یحیی سید الحکماءاللاریجانی فی لیلة حادی عشر من شهر جمادی الثانی سنه ۱۳۳۱ هـ»؛۳گ(۶۱پ- ۶۳ر)،۱۶سطر،اندازه:۸×۱۵سم[ف:۳۵-۳۵]

● **مجموعة الاصول** / اصول فقه / عربی

majmū'at-ul uṣūl

کرمانشاهی، عبدالرحیم بن عبدالرحمن، ۱۲۲۳ - ۱۳۰۵ قمری

kermānšāhī, 'abd-or-rahīm ebn-e 'abd-or-rahmān (1808 - 1888)

کتاب مسودات مؤلف است در برخی از مسائل اصول فقه مانند بحث الفاظ و مقدمه واجب که در مؤلفه دیگرش ــ دقایق الاصول ــ کمتر متعرض آن شده است. بعضی از عناوین کتاب عبارتند از: «اصل فی بیان تعریف الاصول، اصل فی بیان موضوعه، اصل فی تقسیم اللفظ، اصل لا یخفی ان الغرض من الاصول فهم حکم الشرعی».

کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه: ۱۶

آغاز: الحمدلله الذی هدانا الی اصول فروع احکامه؛ **انجام:** فی قدح القادح او بسبب عروض العارض
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: نیمه دوم قرن ۱۳؛ مهر: مؤلف «عبده الراجی ابن عبدالرحمن عبدالرحیم ۱۲۷۰» (بادامی)؛ جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: -۲۷۳]

● **مجموعة الاطفال** / ادبیات / ترکی و عربی

majmū'at-ul aṭfāl

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۸۸۸

آغاز: هذه مجموعة الأطفال نجو نجمو علو سلو سلی نصری اسماعیل؛ **انجام:** القلب اذا أکره عمی صدق علی ابن ابی طالب رضی الله تعالی عنه و کرم الله تعالی وجهه.
خط: نسخ جلی خوش، کا: عبدالعزیز بن الملادرش، تا: ۱۳۲۶ق؛ ۹۳گ، ۶-۱۱سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [رایانه]

● **مجموعه اکبری = مجموعة الکلام** / طب / فارسی

majmū'e-ye akbarī = majmū'at-ol kalām

حسینی سراجه، علی اکبر بن گداعلی، ق۱۱ قمری

hoseynī-ye serāje, 'alī akbar ebn-e gedā-'alī(- 17c)

تاریخ تألیف: دوشنبه ۱۰ جمادی الثانی ۱۰۳۶ق؛ محل تألیف: تبریز

کتابی طبی است شامل مقدمه وبیست و سه «باب»:۱.علامت و نشان خون و بلغم و صفرا و سودا و علاج آن؛ ۲.انواع صرع؛ ۳.درد شقیقه و سرسام و نسیان و سهره؛ ۴.دوار و جنون و صرع و سکته و کابوس؛ ۵.فالج و لغوه و رعشه و تمدد و علاج آن؛ ۶.زکام و نزله و درد گوش و امراض بینی؛ ۷.امراض لب و دهان و زبان و دندان و لثه؛ ۸. امراض حلق و تنگی نفس و سل و خفقان؛ ۹. امراض معده و جوع البقر و هیضه؛ ۱۰. امراض استسقا و یرقان و قولنج و بواسیر؛ ۱۱. امراض مثانه و باد فتق و قضیب و خصیه؛ ۱۲. ضعف باه و غدیطه و ابنه؛ ۱۳. درد پشت و سرین و مفاصل و عرق النسا؛ ۱۴. تب‌های گرم و سرد و حرارت‌ها؛ ۱۵. بیماری‌های ظاهر اعضا و اورام وخارش‌ها؛ ۱۶. امراض آتشک و خوره و طاعون و برص؛ ۱۷. امراض چشم و فنون کحالی؛ ۱۸. علامات جا و پیکان رگ‌ها و گشودن آنها؛ ۱۹. فنون جراحی زخمها و دملها؛ ۲۰. دفع زهرها و تریاق و سمیات؛ ۲۱. امراض زنان؛ ۲۲. خضاب موی سر و ریش؛ ۲۳. فنون بیطاری و امراض اسب و شتر.در الذریعه (۱۰۲/۲۰)، این کتاب «مجموعة الکلام» نامیده شده است.

آغاز: بسمله بعد از حمد و ستایش کریم لم یزل و لایزال ... چون فقیر حقیر علی اکبر بن میر گدا علی بن میر سید باباء الحسینی سراجه ای در اکثر کتابهای طبی ... سیر نمود در ... اسباب و علامات و ذخیره و قانون و امثال اینها در امراض عارضی و ادویه مفرد و مرکب ... از هر نسخه زبده و از هر مجموعه خلاصه‌ای جمع نموده مسمی به مجموعه اکبری در نشان و علامات هر مرض ... و شمه‌ای از فنون بیطاری از مجربات اهل زمان.

انجام: اما حجامت ... بدانکه حجامت بر سه نوع است اول حجامت به شرط ... دویم حجامت بی شرط ... سیم حجامت آتشی که قدری از ... وحجامت آتشی مراد از آن جذب مواد غلیظه است به قوت تمام

[الذریعة ۱۰۲/۲۰؛ نسخه‌های منزوی ۵۹۵/۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۳۰۲/۳

آغاز: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۸۶۴ص (۱-۸۶۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹-۲۸۲]

۲. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه: ۱۸۹

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن ۱۳؛ ۷۹گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۹۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۶۸۲/۲

آغاز: و اسهال و فواق و ... جوع البقر و شهوت کلیه و جگر و علاج آنها باب دهم در علامات استقساء و یرقان و سپرز و قولنج و کرمهای شکم؛ **انجام:** و آخر الامر خواجه نصیرالدین طوسی حاضر گردیده از موضع مناسب بفرمود تا بشکافند و چرک بسیار بیرون آمده به مراهم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۰۶گ (۲۳ر-۲۲۸پ)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۲۰-۱۹۹]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و در ظرف سنگی بسایند و موافق پرجنگلی کوبی ساخته در داد بمالند که مجرب است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سلخ ذیحجه ۱۲۱۰ق، جا: بندر مسقط؛ جلد: تیماج، ۱۵۸گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱-۴۴۰]

۵. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۲۱۰

خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن آخوند ملا سلطان علی گواری، تا: چهارشنبه ۳ جمادی الاول ۱۲۷۰ق؛ ۱۶۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲-۲۷۶]

۶. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۹۷

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن ملامحمد گرگانی، تا: قرن ۱۴؛ قطع: بغلی [نشریه: ۵-۶۵۰]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۲۰۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** مساوی کوفته هر روز نیم ... همراه دانه تا شفا یابد بعون الله تعالی

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳یا اوایلقرن۱۴؛ از روی نسخه چاپ سنگی هند (۱۲۸۱ق.) نوشته شده که خاتمه چاپ سنگی را هم دارد، بعد از برگ ۹۹ سه برگ افتاده، مذیل است به چهار فصل از کتاب «نصاب» در ۱۲ برگ: فصل ۱۶. اندر علاج سفودر، ۱۷. اندر علاج مسهل کردن و بند کردن، ۱۸. اگر علاج گرفته با آن بند نمی شود مریض را ...، ۲۱. اندر علاج پهتا و تجارب و دق و غیره؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۱۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۹-۴۰۱]

۸. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه: ۱۹/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** غذا کشکاب جو بخورند علامت آنکه از صفرا بود زردی رنگ و زبان درد مفرط و برافراختگی سر و رو و رانها بسیار

تنها هفت باب از ابتدا را در بر دارد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۲۳۱]

۹. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه: ۲۶۳/۲

آغاز: برابر**انجام:** باز همین ملین را بنوشند و اگر صداع

نسخه در فصل بیستم چنین می‌انجامد: روغن گاو و آب و افتاده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۸۷ص (۱۲۱-۲۰۷)، ۱۸ سطر (۸/۵×۹)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [نشریه: ۳-۳۴۵]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۸۰۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** مروارید ناسفته هر یک دو درم کوفته پخته با فتند بقوام آورند ...

این نسخه حدوداً تا پایان باب هفتم می‌باشد و بقیه ابواب آن ناتمام مانده؛ خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مشمعی؛ ۳۲گ (۲۱-۵۲)، ۱۵سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۹-۶۱۷]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۶۲۷-۹/۱۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۰۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۵/۵سم [ف: ۶-۳۵۷۹]

● **مجموعة الالسنة** / لغت / ترکی، عربی وفارسی

majmū‘at-ul alsina

ملک یوسف، ق۱۳ قمری

malek yūsof (- 19c)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۵۶۹

الکتاب الثالث من مجموعة الالسنة الفارسی و الترکی و العربی مع الترجمة الواحد بواحد الاخری؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛۱۲۴گ،۱۲سطر(۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۳۷]

● **مجموعه القابی که در عناوین نامه‌ها استفاده می‌شود** / نامه‌نگاری / فارسی

majmū‘e-ye alqābī ke dar ‘anāvīn-e nāme-hā estefāde mī-šavad

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۶۸/۷۳

بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۴؛ جلد: چرم مذهب، ۲ص (۵۲۳-۵۲۴)، اندازه: ۱۲/۶×۲۱/۸سم [ف: ۲۹/۱-۴۹۹]

● **مجموعة الامثال** / ادبیات / فارسی

majmū‘at-ol amsāl

مثل‌های فارسی به ترتیب تهجی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۶۲۸/۷

آغاز: ابتدا میکنم بنام خدا ××بی مثالی که هست بی همتا؛ **انجام:** وقت جنگ بکاهدان وقت شادی بمیدان، ولوله در جانش افتاد

بی‌کا، بی‌تا، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۵۹ص (۲۴۶-۳۰۴)، ۱۴سطر (۷×۱۸)، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۱۴-۳۵۶۵]

● **مجموعه اوراق مختلف از چند کتاب** /- فارسی

majmū‘e-ye owrāq moxtalef az čand k.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۸ معزی

اوراق پراکنده ای از کتب مختلف است در ابیات و مقتل امام حسین (ع) که کنار هم صحافی شده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ظاهراً قرن۱۴؛ جلد: تیماج، ۹۹گ، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۹-۳۸]

● **مجموعه اوراق ناقص در فقه و کلام و احادیث /** گوناگون / فارسی و عربی

majmū‘e-ye owrāq-e nāqes dar feqh va kalām va ahādīs

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۶ معزی

صفحاتی از چند کتاب فقهی و کلامی و رساله عملیه است که یکجا صحافی شده است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۸۱گ، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۳۹-۱۵]

● **مجموعه اوراقی از خاندان نراقی /** گوناگون / فارسی، عربی

majmū‘e-ye owrāqī az xāndān-e narāqī

شامل بخش‌هایی از «خزاین» مولی احمد بن محمد مهدی نراقی کاشانی متخلص به صفائی که کشکول معروفی است به‌منزله ذیل و تتمیمی بر مشکات العلوم پدرش و یک‌بار در سال ۱۲۶۹ شمسی مطابق ۱۳۰۸ قمری احتمالاً در تبریز، به خط عباسعلی کاظم چاپ سنگی شده است. بر اساس آنچه در میانه صفحه هشتم آمده گویا کاتب بخشی از این اوراق نواده مولی احمد باشد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۰۵۸

آغاز: و ایضا یکتب سوره الحشر الی آخره؛ **انجام:** هیچ کس از بنی آدم نیست مگر او را دو رگ باشد: یکرگ در سرش که خوره بحرکت در می‌آورد و دیگری در بدنش که ... را بحرکتمی‌آورد، پس چون رگ.

خط: نسخ تحریری، کا: نواده مولی احمد نراقی، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۵۶ص، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۴۷/۱-۱۹۵]

● **مجموعه‌ای پراکنده در فقه و اصول /** اصول فقه / عربی

majmū‘e’ī parākande dar feqh va osūl

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۱۸۵/۲

خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: گالینگور، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۴۷/۲-۶۱]

● **مجموعه‌ای در اصول فقه و ... /** اصول فقه / عربی و فارسی

majmū‘e’ī dar osūl-e feqh va ...

کتاب ظاهراً بخشی از ضوابط الاصول سید ابراهیم قزوینی است و بخشی از تقریرات یکی از شاگردان او. نیز زبده کشکول شیخ بهایی و نیز «فصل فی المکاتبات و المراسلات» و ...

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۰۷ معزی

آغاز: ... فی النواهی اختلفوا فی جواز اجتماع الامر و النهی علی قولین الجواز و عدمه و المشهور هو الاخیر و تحقیق المقام یقتضی رسم مقدمات

بی‌کا، بی‌تا؛ یادداشتی در آغاز نسخه آمده به این صورت: «بسمه تعالی شأنه الظاهر انه جملة من الضوابط او من تقریرات بعض تلامیذ السید السند المرحوم مؤلفها و لعله لمولی فتح الله ... رحمه الله أو بعض من الثانی»؛ تملک: محمد طاهر معزی در محرم ۱۲۹۰ق؛ ۱۸۰گ، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۳۹-۱۲۸]

● **مجموعه‌ای در تصوف /** عرفان و تصوف/ فارسی

majmū‘e’ī dar tasavvof

ازیکی از صوفیان نقشبندیه.مشتمل بر: ۱. فضل صلوات؛ ۲. در بیان توبه؛ ۳. در بیان اربعین و طریق آن؛ ۴. در بیان ذکر و سر؛ ۵. در بیان سلوک؛ ۶. رساله فتوح روضه خیر الانام؛ ۷. روضة المحبین فی عقاید المسلمین؛ ۸ بیان اذکار و تصفیه و غیره؛ ۹. رساله‌ای در تصوف از سعدالدین احمد (گویا انصاری کابلی).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۲۶۸/۲

خط: عربی نسخ وفارسی نستعلیق، کا: ابراهیم مجددی، بی‌تا؛ ۱۵۵ص (۵۹-۲۱۳)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۵۰-۹۳]

● **مجموعه‌ای در طرز گلستان /** ادبیات / فارسی

majmū‘e’ī dar tarz-e golestān

دارای هشت «باب» و یک «مقدمه».

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۴۴

آغاز: ... اینجا دریای جبر و قدرت در تلاطم است و برزخ شرع در میان آن دو بحر هایل؛ **انجام:** تتمه در چمن انجمن سخن چون گل دریده دهن در گفتار باز مکن و چون بلبل شوریده دل بی پرده سرآغاز مکن نظم ...

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۸۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳-۱۲۳۷]

● **مجموعه‌ای در فقه /** فقه / فارسی و عربی

majmū'e'ī dar feqh

مباحث فتوایی نیمه استدلالی است در برخی از ابحاث فقه با عناوین «مسألة – مسألة» که این عناوین در آن دیده می‌شود: کتاب تجارت، رسالة فی الغناء، کتاب شهادات، کتاب عقیقه و رضاع و حضانت و نفقات، منجزات مریض، رسالة الغناء که همان رساله قبل بازنویسی شده است.

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۰۹

آغاز: کتاب التجارة مسأله معامله ای چند هست که مکروه است مثل بیع اثمان به اثمان و بیع اکفان و بیع طعام و بیع رقیق؛ **انجام:** لکن التعمیم و لو بالنسبة الی المراثی و القرآن محل نظر لو لم نقل بعدم الدلالة علیه ...

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با خط خوردگی؛ جلد: تیماج، ۲۰۰گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۵۴۴]

● **مجموعه بدیعیه** / گوناگون / فارسی

majmū'e-ye badī'īye

بدیع، محمد

badī', mohammad

کتاب باید دارای هشتاد رساله و منظومه فارسی باشد و فهرست آنها در آغاز هست و نخستین آنها رساله ملامیر حسین نیشابوری است و هشتادم آنها شیر و شکر شیخ بهائی.این عناوین دیده می‌شود: ۱. معما از میر حسین نیشابوری؛ ۲. چهار درویش؛ ۳. گلشن خیال میرزا طاهر نصرآبادی؛ ۴. انشای قرن شراب آقا حسین خوانساری؛ ۵. بحر طویل شاهد تهرانی؛ ۶. بحر طویل میر سیدعلی مهری عاملی؛ ۷. بحر طویل در وصف کشتی و دریا؛ ۸. رساله اوطوز گنج از ملااحمد فوقی یزدی؛ ۹. مناجات نامه از ملا احمد یزدی؛ ۱۰. داستان هفت پیکر نظامی؛ ۱۱. مقداری از خلاصه کتاب مثنوی ملا جلال رومی مشتمل بر پنج حکایت؛ ۱۲. سلامان و آبسال ملا عبدالرحمن جامی؛ ۱۳. یوسف و زلیخای ملا جامی؛ ۱۴. نرگسدان ملا اسماعیل ذبیحی یزدی که در پایان آن دوازده امام است که از برهمن هندو نوشته شده؛ ۱۵. لیلی و مجنون مکتبی شیرازی؛ ۱۶. باغ رفتن شیرین از عرفی شیرازی؛ ۱۷. فرهاد و شیرین ملامحمد وحشی یزدی؛ ۱۸. ناظر و منظور وحشی؛ ۱۹. محمود و ایاز زلالی خوانساری؛ ۲۰. فرهاد و شیرین شوقی یزدی؛ ۲۱. ساقی نامه ظهوری نیشابوری؛ ۲۲. جنگ نامه شاه اسماعیل از میرزا رفیع واعظ قزوینی؛ ۲۳. مثنوی ناصرعلی؛ ۲۴. سوز و گداز نوعی خبوشانی؛ ۲۵. قضا و قدر محمد قلی سلیم تهرانی؛ ۲۶. قضا و قدر طالب آملی؛ ۲۷. قضا و قدر رکن الدین محمد؛ ۲۸. قضا و قدر آقا سلیم عطار سالم یزدی؛ ۲۹. قضا و قدر ضیاء الدین محمد؛ ۳۰. قضا و قدر محمد عاملی؛ ۳۱. معراج الخیال میرزا علی رضا تجلی شیرازی؛ ۳۲. آیینه بدن نمای مهری عاملی؛ ۳۳. زبور العاشقین میرزا داود اصفهانی روضه رضویه؛ ۳۴. هدیة الاحباب ملا اسماعیلی ذبیحی یزدی؛ ۳۵. گل کشتی میر نجات اصفهانی؛ ۳۶. ترکیب مسدس و مربع وحشتی یزدی؛ ۳۷. بیمار و طبیب ... اصفهانی؛ ۳۸. مثنوی در دوست میرزا حسن واهب یزدی؛ ۳۹. مثنوی بام افتادن ابوطالب کلیم؛ ۴۰. مثنوی پهلو بندی میرزا عبدالله قمی؛ ۴۱. مثنوی حمام ده شفیعای اثر شیرازی؛ ۴۲. مثنوی محمد قلی سلیم تهرانی.؛ ۴۳. مثنوی حمار نامه وحشی یزدی؛ ۴۴. حکایتی از خلدبرین وحشی یزدی؛ ۴۵. ...؛ ۴۶. مثنوی ابدالیه ظهوری نیشابوری؛ ۴۷. مثنوی گلزار عباسی میرزا طاهر وحید؛ ۴۸. مثنوی در وصف کوه کشمیر محمد قلی سلیم تهرانی؛ ۴۹. مثنوی شکایت العشاق آقا ابراهیم صفا؛ ۵۰. مثنوی میرزا صادق تفرشی؛ ۵۱. هفت بند ملا حسن کاشی آملی؛ ۵۲. هفت بند محتشم کاشانی؛ ۵۳. هفت بند ملامحمد بن مقبل صفاهانی؛ ۵۴. مرثیه ملامحتشم کاشانی؛ ۵۵. قصیده ترجمة الشوق میرزا محمدعلی عرفی شیرازی؛ ۵۶. قصیده حماس و هراس عرفی شیرازی؛ ۵۷. قصیده انگشت منسوب به فردوسی طوسی؛ ۵۸. قصیده انگشت محمد قلی سلیم تهرانی؛ ۵۹. قصیده رضویه میرزا داود متولی؛ ۶۰. قصیده تجنسیه محمد مخلص نراقی کاشانی؛ ۶۱. قصیده سراجیه شاه معصوم مشرب؛ ۶۲. قصیده هزلیه ملا احمد یزدی؛ ۶۳. ایضاً قصیده ای از همو؛ ۶۴. ساقی نامه ای از همو؛ ۶۵. مثنوی سد سکندر در هجو؛ ۶۶. ترکیب هجو مؤمن خان حکیم شفایی شیرازی؛ ۶۷. ترکیب هجو میرزا نجف صدر شفیعای اثر شیرازی؛ ۶۸. مثنوی هجو سوداگر و زن از همو؛ ۶۹. ترکیب نکوهش محمد نامی از ضیاء الدین محمد اصفهانی؛ ۷۰. مثنوی در نکوهش سلطان محمود غزنوی، از فردوسی؛ ۷۱. ترکیب هجو صدر منسوب به میر نجات اصفهانی؛ ۷۲. مثنوی در هجو قاضی و اهل عمزاد از اوحد الدین انوری؛ ۷۳. حکایتی از مطایبات سعدی؛ ۷۴. مطایبه ای دیگر از همو؛ ۷۵. مثنوی شیر و شکر شیخ بهائی.

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... و بعد این مجموعه ای است مشتمل بر هشتاد ... از نظم و نثر که بنده ... محمد بدیع بیمقدار فراهم بدینموجب آورده

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن۱۲ یا ۱۳؛ مجدول؛ تملکی به سال ۱۲۵۵ در همدان؛ جلد: تیماج، ۳۴۶گ، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱-۳۹]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴۸

همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱-۹۱۴]

اصفهان؛ شهرداری اصفهان؛ شماره نسخه: ۶

همان نسخه بالا [نشریه: ۴-۴۷۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۵۲۵-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۷۱۱]

● **مجموعه بیدآبادی** / تفسیر / عربی

majmū‘e-ye bīd-ābādī

بیدآبادی، محمد بن محمد رفیع، - ۱۱۹۷ قمری

bīd-ābādī, mohammad ebn-e mohammad rafī‘(- 1783)

مجموعه یادداشتهای بیدآبادی است که از این کتاب‌ها انتخاب شده: ملتقطات من تفسیر صدر المحققین، نیشابوری، تفسیر صافی، جلد دوم شرح توحید صدوق قاضی سعید قمیو کشف کشاف عمر بن عبدالحسین فارسی قزوینی.

به جز این نسخه از بیدآبادی چند دفتر یادداشت دیگر می‌شناسیم: ۱. دانشگاه تهران، ش ۱۸۵۴، با تاریخهای ۱۱۷۳ و ۱۱۸۲ و ۱۱۸۳ق(دانشگاه تهران، ج۸، ص ۴۴۸-۴۴۹)؛ ۲. خلاصه غرائب القرآن، در کتابخانه روضاتی اصفهان(رک: عکسی مرعشی، ج۳، ص ۳۸۹-۳۹۲)؛ ۳. جنگ در کیمیا و علوم غریبه. در گوهرشاه مشهد(ج۱، ص ۲۹۲-۲۹۳و ۳۹۹)؛ شاید بیاض نام برده شده در فرهنگ ایران زمین (ج۳۰، ص ۵۶۰) نیز از او باشد. (حکیم)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۵۵

آغاز: قال علی لابن عباس حیث بعثه رسولاً الی الخوارج لا یحتج علیهم بالقرآن فانه خصم ذو وجهین و جمیع الفرق یحتجون به؛ **انجام:** من الاضافات ظاهرا و له وجوه واضحة باطن غیر مدرک بالحواس بالقوة العقلية او غالب و عالم بما ... (یک کلمه ناخوانا)

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۰ ربیع الثانی۱۱۸۵ق؛ یادداشتی به خط مجدالدین نصیری در معرفی نسخه و مهر کتابخانه او به شماره ۱۴۵۵ با نقش: «داخل کتابخانه مجدالدین شده» همو نسخه را به خط بیدآبادی دانسته است؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۳گ، اندازه: ۱۴/۸×۲۴/۲سم [ف: ۱-۲۹-۴۶۴]

● **مجموعه تاریخی** / تاریخ / فارسی

majmū‘e-ye tārīxī

حسینی، حسین بن حیدر، ق۱۳ قمری

hoseynī, hoseyn ebn-e heydar(- 19c)

مشتمل بر چند «مقام» و هر مقام چند «مجلس».

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۹۷۰

آغاز: بسمله و به نستعین حمد له ... اما بعد این مختصریست از احوال هر یک از پیغمبران از آدم تا عیسی بن مریم و احوال حضرت خاتم النبیین (ص) و حضرت الهی قدرت امیر المومنین (ع) و صدیقه کبری و اولاد امجاد ایشان الی حضرت حجة بن الحسن (ع) و در آن چند مقام است: مقام اول در کیفیت حضرت آدم و در آن چند مجلس است

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۲۱سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۴-۱۴۹۰]

● **مجموعه ترکی** / گوناگون / ترکی

majmū‘e-ye torkī

مجموعه‌ای ترکی است از علوم غریبه و اندکی از دانش اخترشناسی. در این مجموعه رسائلی آمده که در پی به گزارش آنها خواهیم پرداخت.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۴۹۵/۱

آغاز: من کلام قطب السالکین و ملک المحققین شیخ الفرانی فی معرفة النفس بعد مفارقة البدن؛ **انجام:** ارتق کتوره عورته ارغالب اولورسه دشی چون کتوره فانهم ترشد

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ جلد: چرم مذهب، ۲۸۰گ، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۳۶-۴۸۵]

● **مجموعه تک بیتها و عباراتی که در منشآت و نامه‌ها استفاده می‌شود** / ادبیات / فارسی

majmū‘e-ye tak-beyt-hā va ‘ebārātī ke dar monša’āt va nāme-hā estefāde mī-šavad

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۸۷/۷۴

خط: نسخ کهن معرب، بی‌کا، تا: باتاریخقرن۱۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۱ص (۱۶۴ر)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲-۷۳۸]

● **مجموعة الجباعی الاولی** / گوناگون / عربی

majmū‘at-ul jubā‘ī al-ūlā

جباعی حارثی، محمد بن علی، - ۸۸۶ قمری

jobā‘ī hāresī, mohammad ebn-e ‘alī(- 1482)

محمد جباعی جد پدر شیخ بهایی (۱۰۳۰ق)، چندین مجموعه و دفتر یادداشت برای خود نوشته بوده است. این مجموعه‌ها که به مجموعه جباعی شهرت یافته‌اند از قرن نهم تاکنون دست به دست می‌شده و در اختیار کسانی چون حسین بن عبدالصمد حارثی (-۹۸۴ق)، شیخ بهایی (-۱۰۳۰ق)، علامه مجلسی (-۱۱۱۰ق)، میرزا عبدالله افندی (۱۱۳۰ق)، عبدالله بن نورالله بحرانی (قرن ۱۲)، محدث نوری (- ۱۳۲۰ق) و سید حسن صدر قرار گرفته‌اند.

از یادداشت‌های او دو نسخ دیگر غیر از نسخه‌های زیر نیز می‌شناسیم: ۱. کتابخانه دانشگاه تهران، ش ۱۷۹۵ و ۱۷۹۶ (هر دوی این نسخه‌ها در اصل جزو یک مجموعه بوده که آنها را از هم جدا کرده‌اند)، مورخ ۸۵۲ق. دانشگاه تهران(ج۸، ص۳۶۰-۳۶۸)؛ ۲. کتابخانه مدرسه آیت الله بروجردی نجف، با تاریخ‌های شعبان ۸۶۸و ربیع الاول و رجب ۸۷۲ق.

[خاتمة مستدرك الوسائل، ج۱۹، ص۳۰و ۵۱و ۱۰۱ و ۳۸۲-۳۸۵؛ الشهيد الاول حياته و آثاره، ص ۱۹۹- ۲۰۷؛ مصفى المقال، ص ۴۱۲-۴۱۳؛ بحار الانوار، ج۷۷، ص۱۶۷-۱۶۸ و ج ۱۰۷، ص ۲۰۳-۲۱۰]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۰۴

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: پایان صفر ۸۵۷ق؛ در صفحات ۱۳ و ۱۶۶ و ۳۴۲ و ۸۵۷ دارای امضاء و تاریخ است و در صفحات ۱۳ و ۳۶ و ۱۴۲ و ۲۵۸ خط و امضای عبدالصمد بن شمس الدین بن محمد بن ... جباعی دیده می‌شود و در صفحه ۳۶ خط حسین بن عبدالصمد پدر شیخ بهائی و در صفحات ۲۰ و ۲۶۹ خط و امضاء شیخ بهائی است، در نسخه گذشته از تاریخ دانشمندان شیعی و اجازه‌های آنها، این رساله دیده می‌شود: ۱. المنهج القویم فی تسلیم التقدیم از ابن داود، ۲. شواهد التوضیح و التصحیح لمشکلات الجامع الصحیح از ابوعبدالله محمد بن محمد بن عبدالله بن مالک طائی، ۳. اجازة العلامة الحلی لبنی زهرة، ۴. دعوات الصادق به روایت از صاحب الاستدراک از ابن قولویه و از دانشمندان مصر و خراسان، ۵. اجازه علی ابن طاوس به جمال الدین یوسف شامی، در برگ ۱۸۲، پسرش عبدالصمد آن را در ۹۱۷ با نسخه دیگر نوشته پدرش مقابله کرده؛ جلد: میشن زرد، ۲۰۴ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۴سم [ف: ۵-۱۰۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۲۳۷-عکس

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۲۴۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۳۲

خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ذیقعده۸۵۱ق؛ دستخط شیخ بهایی در ص ۳۷، ۶۱، ۷۲و ۱۲۱ دیده می‌شود، این یادداشت‌ها امضا ندارد اما شبیه دستخط اوست و در آغاز نسخه هم مجدالدین نصیری آنها را خط شیخ دانسته، با بلاغ مقابله؛ مهر کتابخانه: «داخل کتابخانه مجد الدین شد»؛ تملکی در ۱ ربیع الثانی ۸۶۲ ق؛ طاهر بن عبدالحسن ... حسینی در صفحه ۷۷ یادداشتی دارد مبنی بر این که در این کتاب نظر کرده؛ جلد: میشن، اندازه: ۱۸/۲×۲۸سم [ف: ۲۹/۱-۳۸۱]

● **مجموعه جفریه** / علوم غریبه / عربی و فارسی

majmū‘e-ye jafrīye

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۵۰۱

آغاز: فصل به صورت نظم طبیعی؛ **انجام:** الی یوم القیمة۳۳۳۶

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۱۰ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

● **مجموعه جلالیه** / شعر / فارسی

majmū‘e-ye jalālīye

قصاید چند سراینده و از آن میان: پرویز خان میرزای عشقی، ترجیع‌بند میرزا محمد علی قزوینی، میرزا علی خان سرتیپ، ابوالقاسم فخار شیرازی، میرزا هاشم (ادیب)، همه در ستایش از جلال الدین محمد مجد الاشراف ذهبی شیرازی (-۱۳۳۱)، و جز آن و در آن آمده: قصیده اول اختصاص بخواص دارد و قصیده دوم جنبه عام دارد.

[فهرستواره منزوی ۲۲۶۶/۳]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۶۲۷/۴

آغاز: هذا مجموعة جلالية من كلام حضرت الولايه آقای پرویز خان و بعضی از اخوان، بسمله. (م ۳۱۶۹)ای پیر عشاق رضا، مولا جلال الدین ما ××وی عبد مشتاق رضا، مولا جلال الدین ما / ای رهرو راه علی، حق گشته از تو منجلی ×× سر میزند از هر دلی، مولا جلال الدین ما

خط: نستعلیق، کا: ابوالفتح افشار، تا: ۱۳۰۴ق؛ ۷۴ص (۱۲۵-۱۹۸)، ۱۵سطر، اندازه: ۲۶×۲۰/۱سم [ف: ۸-۴۴۸]

● **مجموعة الجواهر** / گوناگون / فارسی

majmū‘at-ol javāher

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۲۰۷

مورخ ۱۲۸۵ در صفحه عنوان و شامل: ۱. مآثر المعاصرین (۱-۳۹)، فروغ اصفهانی، مهدی بن باقر، ۲. جنگ (۳۹-۳۰۹)؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۰-۱۲۸۵ق؛ در ص ۳۰۴ شعری از محرر آن مورخ شب ۲۰ صفر ۱۲۸۰ هست؛ جلد: تیماج، ۱۵۵گ، ۱۸ سطر(۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۱-۲۱۶۴]

● **مجموعة جیحون** / شعر / فارسی

majmū‘at-o jeyhūn

جیحون یزدی، محمد، - ۱۳۱۸ ؟ قمری

jeyhūn-e yazdī, mohammad(- 1901)

شامل: ۱. نمکدان؛ ۲. دیوان جیحون یزدی.

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۵۶۵

خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد هاشم یزدی، تا: محرم۱۳۰۷ق؛ مجدول، دارای سرلوحه و کتیبه؛ جلد: مقوایی، ۲۷۸گ، ۱۲سطر(۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۵-۱۷۰۰]

● **مجموعه چند رساله در حدیث و فقه** / گوناگون / فارسی و عربی

majmū‘e-ye čand r. dar hadīs va feqh

شامل: ۱.جامع الاخبار = معارج التقی لمن اراد کمال التقوی؛ ۲.صحیفه رضویه؛ ۳. ترجمة الصلاة؛ ۴.توحید مفضل؛ ۶. رساله رضائیه؛ ۷. دو مسئله فقهی درباره صیغه متعه و افتادن حیوانات موذی در غذا و یک صیغه توبه به نام شیخعلی، همه به عربی؛ ۸.

متن خطبه عقد نکاح به فارسی؛ ۹. دو مسئله فقهی درباره زنا به عربی؛ ۱۰. یک مسئله فقهی درباره سفر، یک صیغه توبه مشابه نمونه پیشین، و یک دعا به عرب.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۹۰۷

بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «محمد حسین رعب دارد و امید» (مربعی کوچک)، «محمد علی رضایی» (بیضوی کوچک)؛ جلد: چرمی، ۱۸۳گ، ۱۶سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱/۴۷-۱۴]

● **مجموعه حسن** / شعر / فارسی

majmū‘e-ye hosn

والهی قمی، میریوسف، ق۱۱ قمری

vālehī qomī, mīr-yūsof(- 17c)

آغاز: ای حسن تو برق خرمن عشق ×× زلف تو کمند گردن عشق

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۸۲/۳۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** در وصف لب و دهان و چشمت×ای سرور خسرو تغافل / این نظم رسید چون به اتمام×مجموعه خسرو کردمش نام

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ سطور چلیپا؛ جلد: تیماج مذهب، ۳گ (۱۰پ-۱۲پ حاشیه)، اندازه: ۱۳×۲۲/۲سم [ف: ۲۹/۱-۵۵۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۷۲/۲۴

آغاز: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: احمد لاریجانی حسینی شهرستانی، تا: ۱۱۹۴ق؛۱ص(۲۲۶پ)،۱۴سطر،اندازه:۱۴/۵×۲۵/۵سم[ف:۳۶-۴۳۲]

● **مجموعه حسن** / شعر / فارسی

majmū‘e-ye hosn

غیر همانند:

۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۵۶۹

نان و حلوای شیخ بهائی و رساله بوستان خیال؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی نرم، ۱۰۸گ، ۱۵-۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۳-۱۲۳۵]

۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۵۶۹/۲

آغاز: چون یکی از سیمین قدان ریاض نکته دانی و گلشن آرایان گلستان وفا و مهربانی؛ **انجام:** با الجمله ظهور شیخ در زمان سعد اتابک است و باین سبب سعدی تخلص میکرده اند ... و ... الا ای که عمرت بهفتاد رفت ××مگر خفته بودی که بر باد رفت ... / و ... تو و اولاد امجاد کرام تست هاتف را ×× امام و مقتدا و پیشوا و شافع و مولا

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۳-۱۲۳۶]

● **مجموعه حسنیه** / کلام و اعتقادات / عربی

majmū‘e-ye hosnīye

رشتی، نصرالله بن میرزا محمد رفیع، ق۱۳ قمری

raštī, nasr-ol-lāh ebn-e mīrzā mohammad rafī‘(- 19c)

برای: محمد شاه قاجار

رساله‌ای است مختصر در بیان عقاید شیعه اثنی عشری؛ این رساله شامل چند فصل می‌باشد. نسخه حاضر فقط سه برگ اول را شامل است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۴۱۵/۴

آغاز: بسمله فی خواص اسماء الحسنی منها ان نأخذ لکل حرف من اسمک اسماء اوله ذلک الحرف؛ **انجام:** کلما سئل الله حاجة اعطاه و یکسره و ... صائم یوم الخمیس عند طلوع الشمس فی فصة.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، جلد: تیماج، ۳ص (۱۴۴-۱۴۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۳۵-۳۷۱]

● **مجموعة الحقایق** / گوناگون / عربی - فارسی

majmū‘at-ul ḥaqāyiq

جنگ در مطالب فلسفی، عرفانی، ادبی، حدیث، نحو و صرف، شعرهای عربی و فارسی، اخلاق، فرهنگ لغات.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۵۹۲

آغاز: هذا مجموعة الحقایق، بسمله. باکر بالصدقة تمشط بالعاج فانه یذهب بالوباء، تداو و فان الذی انزل الداء انزل الدواء؛ **انجام:** فیقتصر عما یراد التسریع الیه. من تهذیب الاخلاق لزکریا بن عدی، و لیکن هذه الکلمة آخر ما فی هذه المجموعة الموسومة مجموعة الحقایق.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: فرهاد میرزا قاجار، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ تملک: کاظم لطفعلی درغدیر ۱۳۲۲؛ مهر: «افوض امری الی الله نصرالله»، «لا اله الا الله الملک الحق المبین»، «عبده احمد»، «المتوکل علی الله عبده احمد ۱۲۱۲»؛ جلد: تیماج، ۱۵۸گ، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱۲-۲۹۰]

● **مجموعة الحکم** /- عربی

majmū‘at-ul ḥikam

آخوند زاده پرمولی، حبیب الله

āxūnd-zāde parmūlī, habīb-ol-lāh

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۱۵۷

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ خریداری از رضا شیخان [رایانه]

← مجموعه خانی فی عز المعانی ← مجموعه خانی فی عین المعانی

● **مجموعه خانی فی عین المعانی = مجموعه خانی فی عز المعانی** / فقه / فارسی
majmū'e-ye xānī fī 'ayn-ol ma'ānī = majmū'e-ye xānī fī 'ez-ol ma'ānī

ناگوری، کمال الدین بن کریم، - ۹۶۵ ؟ قمری
nagūrī,kamāl-od-dīn ebn-e karīm (- 1558)

به دستور: عزالدین الغ اعظم قتلغ بهرام خان فتاح دیوگر
کتابی است در فقه با استفاده از مضامین کتاب‌های گوناگون ووظایف دینی مسلمانان را دربر می‌گیرد؛ در احکام طهارت و صلاة و زکات و صوم و حج، دارای مقدمه پنج کتاب (قسم) و بابها و فصل‌هاست.
آغاز: حمد و سپاس مر پادشاهی را که دارالملک دولت آباد نهاد ... اما بعد می‌گوید دعاگوی مسلمانان ... باز نمود چون این ضعیف را کرم الهی و عون پادشاهی نامتناهی ...
انجام: این ثواب مر آن کسی راست که نماز گذارد.
چاپ: چاپ شده

[مشترک پاکستان ۱۴/۷۰۵-۷۱۷؛ فهرست نسخه‌های خطی فارسی کتابخانه ندوة العلماء لکهنو هند ۸۷؛ فهرست نسخه‌های خطی فارسی رضا رامپور ۱/۱۰۹-۱۱۰؛ فهرست جامعیه ملیه اسلامیه دهلی ۳۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۸۱۷
بی‌کا، تا: ۱۰۱۶ق [د.ث. مجلس]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۷۲۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** شانزده سنگ پانزده در هر خیمه صد هزار ... کاسه بر هر پانزده یک هزار، یعنی ده پدم یعنی طهام در هر کاسه یک هزار، یعنی ده سنگ باشد ...
خط: نستعلیق، کا: ملا شیر محمد، تا: رمضان۱۰۸۵ق، جا: هندوستان؛ مجدول، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۳گ، ۱۷سطر (۱۰/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۳۷-۳۰۲]

۳. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۵۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۶ ذیقعده۱۱۷۸ق؛ جلد: تیماج، ۳۴۴ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۲-۱۷۸]

۴. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۷۵
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ یا ۱۳؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۲۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲-۴۴۴]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۱۷۷
آغاز: بسمله اللهم لا سهلاً الا ما حجلته سهلاً و انت تجل الحزن سهلاً اذا شئت کتاب الطهارت درین پنج فصل و چهار باب؛
انجام: از طعام در هر کاسه یکهزار نفس یکمند و الله اعلم بالصواب.
خط: نستعلیق هندی، کا: میرعنایت علی بن میر رحمت علی، ساکن نارنول، تا: ۷ شوال۱۲۸۲ق؛ جلد: چرم، ۵۱۲ص، ۱۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۴سم [ف: ۴۵-۵۸]

● **مجموعه خانی فی عین المعانی (تتمه)** / فقه / فارسی
majmū'e-ye xānī fī 'ayn-ol ma'ānī (tatemme)

ناگوری، کمال الدین بن کریم، - ۹۶۵ ؟ قمری
nagūrī,kamāl-od-dīn ebn-e karīm (- 1558)

وابسته به: مجموعه خانی فی عین المعانی؛ ناگوری، کمال الدین بن کریم (-۹۶۵ق)
مؤلف بعد از آنکه کتاب «مجموع خانی فی عین المعانی» را در عبادات تألیف نمود، کتاب حاضر را در تتمه آن به درخواست شیخ فریدالدین خوجو و والی بهرام خان تألیف کرد. این کتاب با عنوان جلد دوم «مجموع خانی» به چاپ رسیده است.
[گنج بخش ۴/۲۲۸۹-۲۲۹۴؛ فهرستواره فقه هزار و چهارصد ساله اسلامی در زبان فارسی ۴۹]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۴۳۲
آغاز: حمد احمد مر مبدئی را که بدایت او حامد را به مقام محمود رسانید عارف را از معرفت تتمه آن به عجز مغرق گردانیده کما حمده احمد الانبیاء المرسلین ... و شکر بیحد مر مشکوری را که سعی جمیل عباد به انعام تمام مشکور گردانیده اوست؛ **انجام:** پس دوازده را هفده کند تا مادر را سدس دهند و این دو است و زن را ربع دهند و آن سه است مسئله را که از بیست و چهار گیرند آن مسئله یک عول افتد تا بیست اگر مردی نقل کرد زن و مادر و پدر
از آغاز کتاب تا کتاب ارث؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۲۶۵گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۲۵-۴۱۲]

● **مجموعة الخطب و المواعظ** / ادبیات / عربی
majmū'at-ul xuṭab wa-l mawā'iẓ

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۲۶۲/۱
مؤلف این کتاب از اهل سنت بوده و آغاز و انجام آن نیز افتاه و خطبی را برای ایام از شهور مختلف گرد آورده؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲ یا ۱۳؛ جلد: مقوایی، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۲۳۸]

● **مجموعه در اشعار عرب** / ادبیات / عربی
majmū'e dar aš'ār-e 'arab

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۴۰۷
آغاز: باب الهمزه یا موضع الشدنیه الوجنا؛ **انجام:** من السابیک تجری فی مجاریها
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● **مجموعه در رمل** / شعر، رمل / فارسی
majmū'e dar raml

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۶۷/۶
آغاز: بعد از این نظم دلپذیر کنم ×× وصف اشکال بی نظیر کنم / بدهم شرح و صورت اشکال ××باز گویم به پیش تو احوال؛ **انجام:** پانزده باشد درج بعدد ××این چنین یافتیم ز روی خرد
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۱۷۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۰گ (۸۳ر-۹۲پ)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵-۶۳]

● **مجموعه دعا** / دعا / عربی
majmū'e-ye do'ā

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۷۹۸
شامل دعای صباح (۱ر-۲پ، با افتادگی از آغاز) و دعای کمیل (۳ر-۲۴ر)؛ خط: نسخ معرب، کا: عبدالوهاب بن علینقی رضوی، تا: ۱۹ جمادی الثانی ۱۲۷۶ق، حسب الامر عضدالملک؛ مجدول؛ مهر: کتابخانه سید محمد کاظم مدنی؛ ۲۵گ، ۷سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۸/۵×۱۳سم [ف: ۲۰-۳۳۴]

● **مجموعه دعا** / دعا / عربی و فارسی
majmū'e-ye do'ā

غیر همانند:
۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۶۵۸
شامل این دعاها و زیارات: دعای کمیل (آغاز افتاده)، دعای سمات، دعای عشرات، دعای عدیله، زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام، نماز جعفر طیار، زیارت ایام هفته از امام رضا علیه السلام، زیارت صاحب الزمان، دعای اعتصام، دوازده امام (انشاء الصلوات و التحیات) نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، دعای جوشن کبیر با خواصش، دعای ایام هفته، دعای یا من تحل به عقد المکاره از صحیفه سجادیه، مناجات امام زین العابدین علیه السلام در طلب حاجات و دعای ایشان برای طلب روزی و ادای دین، سوره یس، سوره الرحمن، دعائه اذا استقال من ذنوبه، دعای عهد مروی از امام صادق علیه السلام، دعائه فی یوم الفطر، دعای صاحب الزمان، دعای بالای سر جمیع عتبات، دعای صنمی قریش، زیارت جامعه کبیره، زیارت امام رضا علیه السلام، دعای بعد از نماز زیارت، دعا جهت عاقبت به خیر بودن از صحیفه سجادیه، دعائه فی التذلل و التضرع، دعای صبح و شام از امیرالمؤمنین علیه السلام، دعائه فی التذلل لله، زیارت مفجعه امام حسین علیه السلام؛ خط: نسخ معرب، کا: ابوتراب بن محمد گل جنابدی الاصل مشهدی المتوطن، تا: ۳ جمادی الثانی۱۲۲۹ق؛ تملک: غلامرضایی، غلام حسین ولد حاجی رجبعلی، غلامحسین خراسانی بن حاجی رجبعلی بجنوردی در جمعه ۲۲ رمضان ۱۳۶۴ق؛ مهر: «عبده محمد» (بیضی)، «عبده میر علی» (بیضی)، «عبده سید محمد الحسینی» (مستطیل)؛ جلد: تیماج، ۵۸گ، ۱۷سطر (۱۳/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۲۰-۱۴۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۸۸۹
خط: نسخ معرب، کا: محمد باقر بن حاجی عباس طهرانی، تا: ۱۲۴۷ق،به جهتآقا عبدالله طهرانی الاصل؛با سرلوح مزدوج مذهب، مجدول؛ اهدایی: دکتر اصغر مهدوی، فروردین ۱۳۷۶؛ جلد: مذهب،۳۷۳گ، ۱۲سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۰-۴۶۵]

● **مجموعه دعوات** / دعا / فارسی
majmū'e-ye da'avāt

شیخ الاسلام اصطهباناتی، احمد، - ۱۲۵۴ قمری
šayx-ol-eslām estahbānātī ،ahmad(- 1838)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۰۳۱
آغاز: بسمله. لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم؛ **انجام:** علمه عند الله اسم البواب عثمان بن سعید
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

● **مجموعة الدعوات** / دعا / فارسی
majmū'at-od da'avāt

قراگوزلو، محمد ابراهیم بن محمد حسن، ق۱۳ قمری
qarāgūzlū, mohammad ebrāhīm ebn-e mohammad hasan(- 19c)

ادعیه شیعی است در شصت و دو«فصل» مأخوذ از کتب ثقات: فصل ۱.ادعیه اعدا؛ ۲.ادعیه حفظ ازشر سلاطین؛ ۳.احتجابات ...؛ ۶۱. اعمال ماه جمادی الاول؛ ۶۲. دراعمال جمادی الاخر، فی الجمله شامل ادعیه رفع حوائج واسماء حسنی وتعقیبات نمازها، استخارات و آداب سفر وزیارات و اعمال ماه‌هاست.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۸۵۴-۳۵/۳۴
آغاز: بسمله الحمدلله الواحد الاحد الصمد الذی لم یلد ولم یولد ... اما بعد برضمایر زاکیه اهل طاعت وخواطر صافیه اصحاب دعوت وعبادت واضح ولایح است که تلاوت دعوات وسیله حسنات ... آغازکتاب بعد الحمدو الصلوة نموده میشود که حرز سیفی یمانی اعظم ادعیه؛ **انجام:** وچون دروقت خود است فایز می‌گردد وچون بال می‌یابد طیران می‌کند والله اعلم بالصواب
خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح مذهب، مذهب؛ جلد: تیماج مذهب، ۶۰۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۶-۳۵۷۷]

● **مجموعة الدعوات** / دعا / عربی
majmū'at-ud da'awāt

مقداری از ادعیه مشهوره را به اضافه اعمال شهر رجب و شعبان و رمضان، به نقل از اقبال ابن طاوس به‌گونه‌ای مختصر آورده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۸۲۶

آغاز: لا اله الا انت یا حنان یا منان یا بدیع السموات و الارض یا ذا الجلال و الاکرام یا ارحم الراحمین؛ **انجام:** وقت حضور موتی و عند مسألتی منکر و نکیر برحمتک یا ارحمن الراحمین و صلی الله علی محمد و آله اجمعین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ مهر: «عبده محمد رحیم بن محمد هادی بن محمد صالح» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۸۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۲۲۰]

● مجموعة الدعوات / دعا / فارسی

majmūʻat-od daʻavāt

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۵۷-طباطبائی

آغاز: الحمدلله الذی شرح صدورنا بأدعیه اسرار عظمته ... و صرح طیناتنا لجذبات معاقد آثار محال مشیته؛ **انجام:** و هر که مداومت نماید «القهار» را محبت دنیا را حق سبحانه و تعالی از دل او بیرون کند

مجموعه ادعیه است به فارسی که در چهل فصل گرد امده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۸گ، ۱۱سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴سم [ف: ۲۴-۳۰۰]

● مجموعه رسائل / اصول فقه / عربی

majmūʻe-ye rasāʼel

خراسانی، محمد جعفر بن محمد طاهر، ۱۰۸۰ - ۱۱۷۵ ؟ قمری

xorāsānī, mohammad jaʻfar ebn-e mohammad tāher (1670 - 1762)

این مجموعه که گویا به خط مؤلف باشد نسخه‌ای منحصر است و از بین رسایل آن رساله‌های زیر به طور مستقل در فنخا معرفی نشده‌اند: ... ۳. منقولاتی از تفسیر بیضاوی؛ ۴. رسالة فی الاصول(ناقص)، گویا از: محمد جعفر بن محمد طاهر خراسانی، آغاز: «بسمله اعلم ایدک الله ان تعریف الفقه فی کتب اصحابنا رضوان الله علیهم اصطلاحمنهم ... انجام: الحق ان التمسک بالترجیحات»؛ ۵. مطالب پراکنده: شامل تنقیه به جهت حفظ صحت (فارسی)، بندی در کلام با آغاز: «فهذه اسطقسات للعلم الطبیعی ...»، حدیثی منقول از وسائل شیخ حر عاملی؛ ۸. منقولاتی از مقامات حریری؛ ۹. مطلبی منقول از اسرار الخلفاء الثلاثه از مؤلفات ابوحنیفه.صاحب این مجموعه در آغاز آن (به شکل معکوس)می نویسد: «سمعت ... الاحقر محمد جعفر من الحاج محمود المجدی انه قال رایت هذه العبارات بخط عبدالرحمن الجامی».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۴۲۹

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ برخی به شیوه چلیپا؛ جلد: تیماج، ۵۸۰ص، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۵۰-۱۹۳]

● مجموعة رسائل الدروز / متفرقه / عربی

majmūʻat-u rasāʼil-id darrūz

از «الرسالة الدامغة للفاسق» شروع شده، و به «تقلید المقتنی» ختم می‌شود.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۷۵۱

آغاز: ... الصور کلها من نطفة الذکر و حرارة الرحم و تاثیرات الافلاک و القوة من الطبائع

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۱۳۴۱؛ خط: نسخ درشت معرب کهن، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز [عکسی ف: ۲-۴۲۸]

● مجموعه رسایل فرقه خاکساریه / عرفان و تصوف / فارسی

majmūʻe-ye rasāyel-e ferqe-ye xāksārīyye

شامل: ۱. منظومه اثبات سلمانی؛ ۲. من کلام شیدا؛ ۳. رساله در تصوف و آداب مرشد؛ ۴. منظومه در اثبات فرقه خاکساریه؛ ۵. نسب‌نامه پیرو مریدی؛ ۶. اثبات چهارده خانه؛ ۷. نسب‌نامه نورنهال؛ ۸ گل لنگ جلالی؛ ۹. نسب‌نامه هفت پشت شاه سید جلال؛ ۱۰. منظومه‌ای در سؤال و جواب؛ ۱۱. سؤال و جواب به نثر؛ ۱۲. اسامی پیران هفده سلسله به نظم؛ ۱۳. غسل طریقت و حقیقت و معرفت؛ ۱۴. منظومه‌ای در اثبات مسایل فرقه آمیخته به نثر و غیره.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۳۷۵

خط: نستعلیق مایل به نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در پایان اجازه طریقت قطار علی به مؤلف در سال ۱۳۲۲ق در طهران ثبت شده با مهر «خادم قطار علی» (بیضی) بدین مضمون: «بسم الله الرحمن الرحیم مخفی نماناد بر تمام فقرا و اخوان صفا باذن حضرت پیر و اجازه مرشد در ظاهر و باطن فقرائیکه حاظر بودن جناب خیرالحاج حاجی زین العابدین که اسم طریقتش جناب حاجتی نثار علیشاه است فایز گردید بفیض چراغی انشاءالله تعالی بکرم حضرت مستطاب شاه ولایت علی (ع) و نظر پیران و مرشدان نظر و تمام فقراء الی الله که حاظر بوده‌اند کرم فرموده‌اند که مبارک است نفس خیر گرداند همت همراه کرده‌اند برات حضرت مستطاب شاه ولایت علی (ع) نباشد نمیشود البته استحقاق داشته است جناب حاجی نثار علیشاه که چنین براتی شده است بدل کل

فقرائیکه حاظر بوداند در آن مجلس بلکه در این شهر که دارالخلافه طهران است در هر حال امیده است بکرم و نظر و نفس تمام اهل دعا و توجه حضرت حق جلوه کرم فرمایند و چراغش روشن باشد و فقرش چاری باشد و قطارش بر قرار باشد آمین یا رب العالمین یا علی مددی خادم کل فقراء حضرت پیر غلامعلی شاه رحمة الله و سلسله جلیله خاکسار درویش حقیر و فقیر قطار علی به تاریخ شهر صفر المظفر سنه ۱۳۲۲»؛ جلد: تیماج، ۳۹۲ص، ۱۲–۱۳سطر، اندازه: ۱۱/۲×۱۸سم [ف: ۴۵–۱۹۷]

● **مجموعة الرسائل الفقهية** / فقه / عربی

majmū'at-ur rasā'il-il fiqhīya

بهبهانی، عبدالله بن اسماعیل، ۱۲۶۲ – ۱۳۲۸ قمری

behbahānī, 'abd-ol-lāh ebn-e esmā'īl (1846 - 1910)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۷۲۰

خط: نسخ، کا: اسدالله آصفی شوشتری، تا: ۱۳۰۹ق [مختصر ف: – ۷۲۹]

● **مجموعه رسائل و فواید** / گوناگون / فارسی و عربی

majmū'e-ye rasā'el va favāyed

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۹۱۲

آغاز: بسمله. الحمدلله علی عطیه و الصلوه و السلام علی خیر بریته؛ **انجام:** فی مستقرها تجمع فی برد

جامع: از فضلای امامیه نیمه اول قرن ۱۲؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۴۷ق [رایانه]

● **مجموعه رسائل و فوائد** / گوناگون / فارسی

majmū'e-ye rasā'el va favā'ed

فارسی، محمد بن محمد

fārsī ‹mohammad ebn-e mohammad

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۹۱۳

آغاز: الحمد لولیه و الصلوه علی نبیه و ولیه؛ **انجام:** فالقمر فی ذلك البرج

خط: نسخ، کا: حسن بن هاشم، تا: ۱۱۲۶ق [رایانه]

● **مجموعه رکن الرابع** /

majmū'e-ye rokn-or rābe'

شافعی شیرازی، محمد منصور

šāfe'ī šīrāzī, mohammad mansūr

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۰۴۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

● **المجموعة الرشيدية = جامع التصانيف الرشيدية** /

گوناگون / عربی، فارسی

al-majmū'at-ur rašīdīya = jāmi'-ut taṣānīf-ir rašīdīya

رشید الدینفضل الله همدانی، ۶۴۸؟ – ۷۱۸ قمری

rašīd-od-dīn fazl-o-llāh-e hamadānī (1251 - 1319)

مشتمل بر چهار کتاب که هر کتابی شامل چندین رساله و هر رساله حاوی چند بحث و هر بحثی دارای چندین فوائد است: ۱. کتاب اول توضیحات الرشیدیة که مشتمل بر دیباچه و نوزده رساله و چندین فوائد است؛ ۲. کتاب دوم مفتاح التفاسیر مشتمل بر اصل و ذیل و چند دیباچه و فوائد است؛ ۳. کتاب سوم الرسالة السلطانیه مشتمل بر اصل و دیباچه و مقدمه و مقاصد و خاتمه است؛ ۴. کتاب چهارم لطایف الحقایق مشتمل بر فاتحه، دیباچه ورسائل است.

[بروکلمان ذیل ۲۷۳/۲؛ فهرس المخطوطات المصورة ج ۲ ق ۱۰۴/۱، که در آن از نسخه سلیم آغا ش ۷۸۵ نوشته ۷۱۶ هم یاد شده است]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۷۰–ف

نسخه اصل: قلیج علی پاشا ش ۸۵۴؛ خط: نسخ، کا: عبدالعزیز بن محمد بن محمود کرمانی، تا: شوال۷۰۷ق؛ ۴۵۸گ، ۱۹سطر [فیلمها ف: ۱–۳۷۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۱۵–ف

نسخه اصل: احمد ۳، ش ۲۳۰۰؛ خط: تعلیق، بی‌کا، تا: آغاز جمادی الاول۷۱۴ق؛ مقابله کرده نجم الدین یحیی بن قلو بن محمد بن ابی بکر طستی تبریزی در ۱۴ رمضان و به روایت او از مؤلف که بدو اجازه داده؛ تملك: محمد بن اسماعیل بن صاعد در محرم ۷۲۳، حاج موسی حاجی اسنلو در ۱۴ جمادی الثانی ۷۲۲. [فیلمها ف: ۱–۳۷۶]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۱۶–ف

نسخه اصل: احمد ۳ ش ۲۳۲۲؛ خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن حسن بن حسین کوچك فراهانی، تا: پایان محرم۷۱۵ق، جا: مدرسه خلج؛ ۵۲۱گ، ۱۹سطر [فیلمها ف: ۱–۳۷۶]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۱۵–ف

نسخه اصل: شهید علی پاشا ش ۳۰۴. در این نسخه مفتاح التفاسیر یا التوضیحات الرشیدیة فی علم التفسیر است، دارای یك اصل و یك ذیل است و در آغاز آن فهرست فواید این کتاب است و اصل دارای دیباچه‌ای است دارای بیست و چهار فایده سپس دو قسم و ذیل همان رساله نفایس الافکار است که در دنبال رساله ابطال تناسخ و اثبات حشر اجساد ساخته شده است؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالرحمن بن تاج الدین بن محمد بن محمود تبریزی، تا: ۱۰ شعبان۸۵۸ق [فیلمها ف: ۱–۳۷۶]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۳۱–ف

نسخه اصل: طرخان والده ش ۳۲۵. با عنوان «المجموعة الرشیدیة المسمی بالرسالة السلطانیة، الکتاب الثالث» من الکتب الاربعة فی العلمیات و التواریخ الرشیدیة»؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمدبن عبدالله هروی، تا: نیمه‌های رجب۸۷۱ق، جا: فلک آباد؛ ۱۲۹گ، ۲۵سطر [فیلمها ف: ۱-۳۷۷]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۷۶۸

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۴سطر [ف: ۷-۳۵]

۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۲۲۳۵

آغاز: فهرست مجموعه رشیدیه و ذکر فوایدی که در کتب و رسایل وی مندرجست این جمله تصانیف کی مخدوم جهانیان صاحب قران دوران مدبر مصالح العالم المعین العلما رشید الدنیا والدین اعزالله ... و جمله این فواید در جهان کتاب مذکور است و ذکر این بر تفصیل می‌آید؛ **انجام:** الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلم علی خیر خلقه محمد و اله الطیبین الطاهرین اجمعین اما بعد چنین گوید محرر این کلمات فضل الله بن ابی الخیر بن علی المتطبب الهمدانی المشتهر بالرشید الطبیب غفر الله ذنوبه که چون پادشاه اسلام بر عزیمت صید از او جان بطرف مراغه نهضت فرمود سلخ ربیع الاول سنه ثمان و سبعمائه المبارکی و طالع سعد جمعی افاضل ببندگی حضرت بودند ... بی شک دوازده را خاصیتی و شرفی تمام باشد لکن حکم نتوان کردن که من ظل الوجود از همه اعداد اشرف اکملست و العلم عندالله تمت الرساله.

خط: نسخ و ثلث، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۱۲ق، اوراقی که نونویس و به شیوه خط نستعلیق قدیم است به سال ۱۰۱۲ق کتابت شده؛ مجدول، با چهار شمسه و سی و هفت سرفصل و بیست و هشت سر رساله مذهب منقش بسیار خوب؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: چرم مذهب، ۶۴۶ص، ۳۳سطر، اندازه: ۳۳/۵×۴۹سم [ف: ۷-۶۵۲]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۶۸۳ و ۱۳۷۳-ف

آغاز: بسمله. حمدله ... اما بعد فان هذا الکتاب الموسوم بالمجموعة الرشیدیة من جملة مصنفات الصاحب الاعظم الدستور الاعدل ... رشید ... الدین فضل الله بن ... عماد الدولة الخیر ابن ... موفق الدوله عالی علی المتطبب الهمدانی المشتهر بالرشید الطبیب ... و انه قد صنف غیر هذا کتبا اخر فی کل فن؛ **انجام:** و سه روز پیش از جلوس اباقاخان.

نخست دیباچه است، سپس فهرست جامع التصانیف الرشیدی و وقف ربع رشیدی درباره آن، آنگاه دیباچه و فهرست جامع التواریخ، سپس دیباچه تاریخ غازانی و داستان هولاکو؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح، مجدول؛ مهر: «اعتماد الدوله میرزا آقاخان صدراعظم دولت علیه ایران» مورخ شعبان ۱۲۷۳؛ جلد: پارچه، ۸۴گ، ۱۵سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۴-۳۶۲۳] و [فیلمها ف: ۱-۱۸۵]

● مجموعه زیارات و دعوات / دعا/ عربی

majmūʻe-ye zīyārāt va daʻavāt

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۹۴۳

آغاز: بسمله، السلام علیك یا رسول الله السلام علیك یا صفوة الله؛
انجام: یا لیتنی کنت ترابا کتبه لخاطی تراب اقلام مومنین عهیمون فی سلخ صفر المظفر فی سنه ۱۲۶۲

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عهیمون، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «حاجی عبدالرزاق الحسینی»، «محمد ابوالقاسم الحسینی» [رایانه]

● مجموعة السعادة / دعا / عربی و فارسی

majmūʻat-us saʻāda

رمال اصفهانی، محمد علی، قمری

rammāl esfahānī, mohammad ʻalī

مجموعه مفصلی است شامل دعاهای مختلف ومطالبی درعلوم غریبه فهرست دعاهای آن عبارت است از: دعاهای متفرقه، اسماء و اولاد ائمه (ع)، حلیه رسول به نقل از علی (ع)، دعای عدیله، زیارت نامه حضرت پیامبر (ص)، دعای عشرات، مناجات خمسة عشرة که از روی خط ملا محمد تقی مجلسی نقل ومقابله شده است، دعای استغفار با ترجمه فارسی در لابه‌لای سطور، دعای مشلول با ترجمه زیرنویس، جوشن صغیر، بخشی از سوره یس، خواص الحروف منقول از امام صادق (ع)، دعای حرزیمانی، حزب البحر، دعای عبرات، جوشن کبیر، دعای سمات، دوازده امام خواجه نصیر، چهارده لعنیه خواجه، اعمال ماه رجب وشعبان و ماه رمضان ودعاهای دیگر.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۹۹۵-۲۵/۸۵

آغاز: بعد از نماز صبح بی انکه سخنی گفته باشد سه بار بخواند بسمله یا مفتح الابواب یا مسبب الاسباب یا مقلب القلوب والابصار؛ **انجام:** ختم الله علی قلوبهم وعلی سمعهم وعلی ابصارهم غشاوة ولهم عذاب عظیم وصلی الله علی محمد واله وسلم تسلیماً

خط: نسخ و نستعلیق، کا: مختلف، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ انتقال نسخه از میرزا محمد علی رمال اصفهانی به سیدعلی بن محمد مهدی حسینی فروشاغی مارینی اصفهانی که گویا مالك اول و مؤلف کتاب بوده؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۷۷]

● مجموعه سلطانی = مجموع سلطانی / فقه / فارسی

majmūʻe-ye soltānī = majmūʻ-e soltānī

کتابی است فتوایی درفقه عامه که با عناوین «سؤال- جواب» برگزار شده است. درمقدمه کتاب آمده که سلطان محمود غزنوی (۳۸۸-۴۲۱ق) درامور مهمی که پیش می‌آمد علمای ولایت خود را می‌طلبید واین برای عالمان مشکل پیش آورده

بود و آنان برای دفع این قانون مسائل مهم فقهی را از کتاب‌ها انتخاب نمودند وآن را به پادشاه دادند تا مشکلات خود را با آن حل کند. درمقدمه آمده که این کتاب دارای ۲۵ باب است ولی کتاب دارای ۴۲ باب درطهارت وصلوة وزکوة وصوم وحج وطلاق ونکاح است (باب اول: دربیان وضو وباب چهل ودویم: النکاح). فتاوای این کتاب از کتب مختلف اهل سنت از جمله مجمع البحرین، کافی، خلاصه، مضمرات، کنز، شرح طحاوی، هدایة و ... نقل شده است.

البته بعید به نظر می‌رسد که این کتاب به جهت سلطان محمود غزنوی تألیف شده باشد زیرا در جای جای کتاب از منابع متأخر نقل شده، از جمله: مجمع البحرین که بایستی مجمع البحرین و ملتقی النهرین ابن ساعاتی (- ۶۹۴ق) باشد (کشف الظنون ۱۵۹۹/۲)، التجنیس و المزید برهان الدین علی بن ابی بکر مرغینانی (در گذشته ۵۹۳ق)(کشف الظنون ۳۵۲/۱)، وقایة الراویة برهان الشریعة محمود بن عبیدالله محبوبی حنفی (درگذشته حدود ۶۷۳ق)(کشف الظنون: ۲/۲۰۲۰؛ هدیة العارفین ۴۰۶/۲)، المصفی که بایستی همان المصفی فی شرح منظومة النسفی از عبدالله بن احمد نسفی (- حدود ۷۱۰ق)(کشف الظنون ۱۸۶۷/۲) باشد، المضمرات یا جامع المضمرات از یوسف بن عمر صوفی کادوری (- ۸۳۲ق)(کشف الظنون ۱۶۳۲/۲، معجم المؤلفین ۳۲۰/۱۳) و دیگر منابع.

آغاز: بسمله. حمدله. و العاقبة للمتقین و الصلوة علی محمد رسوله و آله اجمعین بدانکه این کتب معظم و مکرم در بیان مسایل فقه عبادات و نام این کتب «مجموع سلطانی» نهاده شده است بعون الله الهادی التوفیق، که چون بندگی حضرت سلطان المشایخ و الاولیاء سلطان محمود غزنوی را مهم پیش آمد و هر عالم را که در ولایت او بود طلب فرمود که در برابر مادر مهم بیایند و عالمان ملك او را مشکل پیش آمد که اگر هر سالی این پادشاه را مهم پیش خواهد آمد همه عالم را با خود خواهد برد، پس باید که این قانون را رفع کنیم و جمیع عالمان و فقیهان مسایل ها را از کتابها جستند و این نسخه سند راست کردند و تصنیف جمیع عالمان است و یکی از ایشان علماء ظریف بود و لطیف نحیف الحس.این پیش پادشاه مذکور داد و گفت هر مشکل و دشواری پیش ازین کتب مذکور مسئله دیده حل بکنید. جمله چهل باب است: باب اول در بیان وضو. سؤال متوضی اگر ترتیب متوضی منصوص ترك دهد یعنی شستن بر دست مقدم دارد هر عضوی که مقدم است مؤخر دارد وضو جایز باشد یا نی؟جواب باشد اما مخالف سنت است و موافقت رفض شود. کذا فی مجمع البحرین

انجام:سؤال در صورتی که بر خمر غیر معین و خوك غیر معین مناکح کردند حکم چیست؟جواب: خمر و مهر مثل در خوك. کذا فی الکافی ...

چاپ: هند، ۱۲۶۳ق؛ لاهور، در سال ۱۸۷۸و ۱۹۰۹ م

[مشترك پاکستان ۷۱۸/۱۴؛ فهرستواره فقه هزار و چهارصدر ساله اسلامی در زبان فارسی ۴۴]

شروح و حواشی:

۱- شرح مجموعه سلطانی؛ قادری محمد عنایت الله

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: مقوایی، ۱۲۹گ، ۱۳سطر(۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [سنا: ف: ۱-۲۷۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۷۳۷

آغاز و انجام: برابر

فهرست برخی از ابواب آن، چنین است: باب ۱. بیان متوضی، [باب ۲.]: در بیان غسل، [باب ۳.]: در بیان پاکی و ناپاکی و مقدار آن، باب ۱۰. در سجده سهو، باب ۲۰. در بیان فرائض نماز داخلیه، باب النکاح (برخی از ابواب نسخه فاقد شماره است)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۰؛ مصحح، محشی؛ تملك: قاضی محمد اسلم بن قاضی محمد زاهد بن قاضی عبدالواحد بن قاضی ولی محمد؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۸۶گ، ۱۷ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴۰-۶۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۸۵۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** سؤال اگر جد صحیح از کنیزك نبه دعوی استیلاد کند حکم دعوی او چه باشد جواب حکم او چون پدر باشد در حالت عدم پدر فی السایل الکبری سؤال کنیزك مرزید را گفت که مرا بخواه که من آنرا دم زید او را در نکاح کرد بعدها معلوم شد که کنیرك است چیز بر کنیزك مذکور لازم گردد یا نی ... ج اگر چنین.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوا چیتی، ۱۸۵ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱۷-۲۵۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۹۴۳

آغاز: و بعده آن حوض پر آب شد و آب مذکور از هیچ طرف بیرون نیامد و وضو و غسل کردن ازو درست باشد یا نی؟؛ **انجام:** قد وقع الفراغ من کتاب «مجموع السلطانی» فی حین الضهر. العبد الضعیف النحیف الراجی من رحمت الله العزیز الغفار فی شهر الشعبان و فی سنه الف و سبعین من الهجره النبی صلی الله علیه و سلم فی موضع النبلون من مضافات الکونهار. اللهم اغفر لکاتبه و لقاریه و لمن اخر علیه. فقیر الحقیر این کتاب مذکور [را] بهوس اخوی محمد طالب نوشته.

در ۴۴ باب؛ خط: تعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۰ق، جا: نبلون از مضافات کونهار؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: چرم مذهب، ۲۲۸ص، ۱۱ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۴۷/۱-۶۱]

۵. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۲۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۰ق؛ کاغذ: هندی، جلد: چرمی،

۷۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳-۱۲۴۱]
۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۱۳۳-۷/۳۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمدفاضل بن شیخ عبدالسبحان، تا: دوشنبه ۱۷ربیع الاول، جا: لاهور؛ مجدول، محشی؛ جلد: مقوا، ۶۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: ۷-۴۱۷۴]
۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۷۱۲
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمد حسن خدابنده [رایانه]
۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۳۵۷
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا غیبی [رایانه]
۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۸۲۷۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** در روزه فرض و در روزه نقل چون صائم بفراموشی طعام و یا شراب خورد و یا جماع کند روزه بشکند یا نی ...
خط: نستعلیق بد، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: هندی، ۱۵سطر (۱۰/۵×۱۸)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۴سم [رایانه]
۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۲۴۶
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا میدانی [رایانه]

● **مجموعه سلیمی** / شعر / فارسی
majmū‘e-ye salīmī

سلیمی، محمد سلیم بن محمد رحیم
salīmī, mohammad salīm ebn-e mohammad rahīm

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۱۷۴/۳-ف
نسخ اصل: چاپ سنگی طاشکند؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالمنان حاجی بن عبدالوهاب، تا: ۱۳۳۲ق [فیلمها ف: ۳-۱۴۰]

● **مجموعه سؤال و جواب** / گوناگون / عربی
majmū‘e-ye so’āl va javāb

علم الهدی، مرتضی بن داعی، ق۶ قمری
‘alam-ol-hodā, mortazā ben dā‘ī(- 12c)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۹۷۱
آغاز: بسمله، رب وفق بحق ولیک؛ **انجام:** شرفا مجاوره النشهد المقدس هوالموفق
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۸۷ق؛ جلد: تیماج [رایانه]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۷۹۲
آغاز: بسمله. الحمدلله علی متوالی نعمه و متتالی قسمه و له الشکر علی ان جعلنا و التفکر حتی؛ **انجام:** و الاصوات ... و الثالث هو الاکراه تمت الکتاب بعون الملک الوهاب سیدعلی بن محمدحسین ابن محمد علی القمی اصل و النجفی مسکنا
خط: نسخ، کا: قمی، علی بن محمد حسین بن محمد علی، بی‌تا؛

واقف: محمد باقر مدرس، ۱۱۷۶ [رایانه]

● **مجموعه شاهی** / کلام و اعتقادات / فارسی
majmū‘e-ye šāhī

شاه میر، عطاء الله، ق۱۲ قمری
šāh mīr, ‘atā’-ol-lāh(- 18c)

اهداء به: شاه طهماسب حسینی بهادرخان
رساله‌ای است مختصر در اعتقادات در دو «مطلب»: مطلب ۱.مبتنی برمقدمه و فاتحه وخاتمه، مقدمه: در تفصیل مذاهب در امامت، فاتحه: دراثبات امامت امیرالمؤمنین علی علیه السلام و اولاد ایشان، خاتمه: در انحصار عددائمه معصومین در دوازده؛ مطلب ۲.مشتمل برسه لایحه وخاتمه: لایحه ۱)در بیان اعتقادات فرق اسلامی، لایحه ۲) در بیان فرقه ناجیه، لایحه ۳)چرا اتباع مذهب امامیه واجب و اعتقادایشان در ذات و صفات و افعال خدا و معاد و شرح عالم آخرت و حشر اجساد، خاتمه: در مطاعن مخالفان اهل بیت نبوی.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۲۷۷
آغاز: ای نام تو سردفتر مجموعه شاهی ××بروحدت تو ... / هر نامه که نام تو بود برسر آن ثبت ×× آن نامه مصونست به اسرار الهی؛ **انجام:** هشتم ازمطاعن او آنست که در محلی که ابوبکر ملعون مردم راباهیمه ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۷۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۳۹۲]

● **مجموعه شبیه نامه** / مراثی، شعر / فارسی
majmū‘e-ye šabīh-nāme

شامل اشعار و مراثی در رثای اهل بیت (ع) و وقایع کربلا، در چندمجلس، از جمله مجلس وفات پیغمبر(ص)، مجلس وفات جناب فاطمه زهرا(س)، جنگ وفات جناب مسلم، صورت مجلس شهادت حر ریاحی، مجلس بیابانی و غلام ترک و علی اکبر(ع)، شهادت جناب قاسم(ع)، حجت الوداع، جنگ شبیخون حضرت عباس (ع) که گویا ادامه مطالب قبلی بوده و صفحات در این نسخه جابجا شده است.آغاز: «جناب پیغمبر. ایکریمی که به مجروهی دلها از غم ××می‌نهد دست عطای تو پیاپی مرهم»، انجام: «روم ز شوق کنون جناب رسول الله ××اقول اشهد ان لا اله الا الله»؛ در ادامه پنجاه بند =ترکیب‌بند از سید محسن بن محمد بن علی بن جواد بن رضی حسینی قزوینی آمده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۳۸۱
آغاز: بسمله، روزیکه چرخ بزم غم انبیاء به بست ××قندیل غم ببارگه کبریا به بست؛ **انجام:** این عجب نیست که آه منت از

چرخ گذشت ××شک نهی در غم طفلان توام حوصله
خط: نستعلیق، کا: حاجی رحمت الله خلخالی، تا: ۱۳۱۷ق، حسب خواهش میرزا رضا خان کرمانی؛ به شیوه چلیپا؛ جلد: ساغری، ۵۴۴ص، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۵۰–۱۴۹]

● **مجموعه شعر** / ادبیات / عربی

majmū'e-ye še'r

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۴۰۹

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** و لم یحزنک غانما اومغارما
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۳۰۳ق [رایانه]

● **مجموعه شعری = جنگ شعری** / شعر، ادبیات / فارسی

majmū'e-ye še'rī = jang-e še'rī

مجموعه‌ای است شامل اشعاری از فرخ، قزوینی، محمودخان، میرزا رحیم طبیب بیدل شیرازی، کوکب، عبدالله [بیک]، محمود خان دنبلی، حسینعلی بیک، میرزا حریف، محمد، عزت، شوکت، مجمر و دیگر شاعران. برخی از اشعار در مدح فتحعلی شاه قاجار سروده شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۷۶۵/۲

آغاز: بکوی یار مرا چشم ناگهان افتاد ×× میان ناله چو دل دیدم از زبان افتاده؛ **انجام:** چو سود عزت محروم است خالی را ×× چو ... برین آستان هلالی را
خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۸۲گ (۲۷–۱۰۸)، ۱۲–۱۷سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف:۴۰–۱۰۱]

● **مجموعة شعرية** / شعر / عربی

majmū'at-un ši'rīya

اشعار متفرقه و قصائدی است که بدون ترتیب در موضوعات مختلفه گرد آورده شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۵۶

آغاز: أشرقت فی الدجی فلاح النهار ×× و استنارت بنورها الاشجار / من سناها الشموس تشرق لما ××تتبدی و تنجلی الاقمار؛
انجام: و ما ادری اذا یممت أرضا ×× ارید الخیر أیهما یلین / هل الخیر الذی انا ابتغیه ××ام الشر الذی هو یبتغین
خط: نسخ، بی کا، تا: ربیع الاول ۱۲۹۱ق؛ روی برگ اول روایت سلسلة الذهب را جلال الدین بن مویدالدوله (شاید نویسنده جنگ نیز باشد) به تاریخ جمعه ۱۹ شعبان ۱۲۸۸ نوشته؛ جلد: تیماج، ۲۰۲گ، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۵–۵۳]

● **مجموعه شمسی** / هیئت / فارسی

majmū'e-ye šamsī

ابو الخیر بن مولوی غیاث الدین

ab-ūl-xeyr ebn-e mowlavī qīyās-od-dīn

به روزگار سرژرژهیلر و بارلو بارلت. ترجمه‌ای است از «ستاره شناسی» دکتر ویلیام هنتر (W. Hunter) (۱۷۵۵–۱۸۱۲م / ۱۱۶۸–۱۲۲۷ق) در هفت فصل: ۱. در اثبات کرویت زمین؛ ۲. در بیان مقدار زمین؛ ۳. حرکت زمین؛ ۴. حالات کواکب سیاره؛ ۵. سیارات منابع، اقمار؛ ۶. در جواهرات (اجسام کثیف)؛ ۷. فواید چند مختص کواکب ثوابت. (احمد منزوی)
آغاز: ۱: بعد از حمد خدا و صلوات رسول خدا. آنکه این جند مسایل غریبه علم هیئت است ...
۲: بعد حمد حضرت ایزد تعالی و نعت سید الورا ... چمین گوید که این چند مسایل غریبه ...
چاپ: کلکته، ۱۸۲۶م، سنگی، ۷۴ ص
[فهرستواره منزوی ۳۰۳۶/۴]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۷۶۲/۱

خط: نستعلیق، کا: میرغلام حسین، تا: ۶ شوال۱۲۶۸ق؛ مجدول؛ کاتب جدولی در طول و اقطار کواکب سیاره از اختراعات استادش مولوی عبدالرحیم صاحب آورده است؛ جلد: تیماج، ۳۱گ (۱پ–۳۱پ)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۰–۲۴۳]

● **مجموعة الصنایع = مجموع الصنایع = صنایع = جواهر الصنایع** / شیمی/ فارسی

majmū'at-os sanāye' = majmū'-os sanāye' = sanāye' = javāher-os sanāye'

حکیم مغربی، میر یحیی

hakīm-e maqrebī, mīr yahyā

همان که برخی از میر یحیی مغربی و یا از زین العابدین از روزگار اورنگ زیب (۱۰۶۹–۱۱۱۸ق)و برخی از محمد مراد نامی و برخی از عبدالله حسینی و برخی از محمد حسن بن علی کثنوی (–۱۲۹۷ق) دانسته‌اند و در بسیاری از نسخه‌ها ناشناس آمده است. با توجه به نسخه‌هایی به تاریخ کتابت ۹۹۰ (نسخه مجلس) و ۱۰۰۵ق (نسخه دانشگاه)، انتساب نگارش به زمان اورنگ زیب و پس از او منتفی است و میر یحیی نیز زمانش معلوم نیست.در چهل و پنج«باب» و یکصد و پنجاه و دو«فصل» [شماره باب‌ها و فصول در نسخه‌ها یکسان نیست]: باب ۱. در ساختن مروارید، هفت فصل؛ ۲. در ساختن لعل و یاقوت دو فصل؛ ۳. در ساختن و جلا دادن مروارید چهار فصل؛ ۴. اندر حل کردن زر، چهار فصل؛ ۵. در ساختن زمرد و زبرجد لطیف سه فصل ...؛ ۱۰. در ساختن تیغهای فرنگی دو فصل ...؛ ۱۵. در صفت خضابی که عورتان دست و انگشتان را بآن رنگ کنند ...؛

۲۰. در شنگرف بکار بردن ...؛ ۳۱. در صفت الکتاب ...؛ ۳۵. در ساختن سیب سخن گوی ...؛ ۴۰. در صفت ساختن نیل ...؛ ۴۵. در صفت آتش بازی و ساخت باروت جهت جنگ و شکار به‌موجب عیاری که در فرنگستان و چین و روس و فرنج نیشابور می‌سازند، سه فصل.

آغاز: بسمله. حمد و سپاس بدیع الاساس حضرت صانعی را که مجموعه وجود و جمیع موجودات نقطه ای از پرتو آثار صنع و کمال قدرت او است.آثار صنع بین که درین گلشن کرم ××هردم لطیفه‌ای بوجود آید از عدم... اما بعد بر خاطر ... ارباب الباب و هنرمندان صناعت بضاعت ... آن اهل دلان که در صناعت ×× دارند همه هنر بضاعت. مخفی نماند که در عرصه عالم از هنر لطیف تر بضاعتی نیست ... چون این ضعیف خاکسار در جمیع فنون سعی بلیغ برده و از هر خرمنی خوشه ای بدست آمده و در خدمت بسی استادان طریق سپرده و انواع هنر مشاهده نموده و آزموده ... این کتاب ... «مجموعة الصنایع» نام کردم ... و این مجموعه صدو شصت هنر که هر یکی در ذات خود بی نظیر و پسندیده است و برگزیده در چهل باب تقسیم شده و در صد و چهل فصل است

چاپ: مصر، ۱۳۲۳ق؛ بمبئی، ۱۲۹۵ ق

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۶۱۷

آغاز: ... نیل و روغن و سیاهی از ابریشم و نکی و اطلس و قطنی و صوف؛ **انجام:** هر کار که درین کتاب شریف شروع نمایند مقصود کل حاصل گردانند

در فهرست از میر یحیی حکیم مغربی دانسته؛ خط: نستعلیق تحریری،بی‌کا،تا: ۹۹۰ق،جا:شیراز مدرسه آمیر حبیب الله؛افتادگی: آغاز؛ ۳۳گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۷سم [ف: ۴۳-۱۹۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۵۵۵

در فهرست از میر یحیی حکیم مغربی دانسته؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۷۶گ، ۱۲سطر(۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۶-۳۵]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۶۸

آغاز: ... محکم بندند به عده ای گوی؛ **انجام:**گذر نمودن از این معمول ...

از فصل ۶ در صناعت کتابت آغاز می‌شود، سپس باب‌ها و هر باب در یک یا چند فصل؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۶۴گ، ۱۵سطر(۹×۱۸)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱-۲۲۴]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۹۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قدح بر آتش نرم نهد و چون دود کردن ... خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۵۱گ، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۱۳-۱۰۴]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۶۴۲-ف

نسخه اصل: کتابخانه نفیسی ش ۵۴.در ۴۰ باب و ۱۴۰ فصل و ۱۶۰ هنر؛ با تاریخ ۱۲۲۳ و ۱۲۳۶؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [فیلمها ف: ۱-۱۸۶]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۵۹۱/۳

آغاز: رساله در علم آتش بازی و دانستن عیارهای آن. فصل در آتشبازیها از هر رنگ طاوسی و سبز و هفت رنگ و زرچک و هوایی و طوطک اندر قفس و گل چنار و گل سرو و غیر مکرر، و اینها بر چند فصل است: فصل اول در بیان کمال و تیر و کمند ی؛ **انجام:** و تماشاهای غریب عجیب از هر یک از کار استادان در مجموعة الصنایع جمع آوردیم و هنرهای غریب و صنعتهای لطیفه چنانکه عقل حیران میشود امید که هر که در این کتاب شروع کند مقصود او حاصل شود انشاء الله تعالی

گفتاری است در آتشبازی و دانستن عیار آنها با عناوین «فصل»: ۱. در بیان کمان و تیر و کمند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۲ص (۴۵۸-۴۶۹)، سطور چلیپایی(۱۴/۵×۲۵)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۹-۱۴۱۸]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱/۲۵۹۱/۱۰۶

رساله در بیان علم آتشبازی و دانستن عیار آنها به نام مجموعة الصنایع؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۰گ (۴۵۸-۴۶۷) [ف: ۹-۱۴۰۳]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۸۷۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** باب چهلم در آتش بازی از هر رگ طاوسی و سبز و هفت رنگ زرچک و هوایی و طوطک در قفص و گل خیار و گلهای غیر مکرر فصل اول در صنعت تیزدار ... در خاتمة الکتاب شوره ... هر که درین کتاب شروع نماید مقصود کلی حاصل کند بتوفیق الله تعالی جل جلاله و عم نواله.

به فارسی در چهل و یک باب رویهم دارای صدوچهل فصل بدین‌گونه: ۱. در ساختن مروارید، ۲. در ساختن لعل و یاقوت، ۳. در رنگ کردن بلورچون رنگ لعل و یاقوت بود، ۴. در جلا دادن مروارید که چون معدنی روشن باشد، ۵. در حل کردن زرو آن بعضی در ملمع بکار آید و بعضی در نوشتن و نقاشی و کمان ساختن، ۶. در ساختن زمرد و زبرجد لطیف، ۷. در ساختن فیروز و الماس و مرجان و الماس نیلی و قوسی که از کانی فرق نتواند [داد]، ۸ در رنگ کردن عاج از هر رنگ، ۹. در تلاویج بلورو رنگ‌های غیر مکرر، ۱۰. در رنگ‌های فرنگی و بطانه چین و این رنگ‌ها در زنگار و سبز آن در کار آید و بطانه چینی در صدف کاری، ...۱۵. در ساختن هفت رنگ غیرمکرر که عورات دست بندند و غیر مینا هفت رنگ لطیف بود، ...۲۰. از شنگرف صاف کردن که چون شود جهت نقاشی و غیره، ... ۲۵. در ساختن نا کنیه (؟) جهت پازهر، ...۳۰. در صنعت حلیة الکتاب و روغن از کاغذ برداشتن و قلم نقاشی کردن و سیاهی ساختن و دوده گرفتن و کاغذ را سطبر کردن که بغدادی شود و آمیختن جهت نوشتن چیزهای غریبه، ...۳۵. در صنعت دارویی که چون پر تیر بدان بچسبانند در بشکال بر نیایند و چون ده روز در آب بنهند زیان

نکند، ... ۴۰. در رنگ کردن موی و دراز کردن موی و دارویی که موی را برویاند و دارویی که موی را منع کند و سیاه کردن موی و سفید کردن است و آن نیر انواع بود، ۴۱. در آتش‌بازی‌ها از هر رنگ طاوسی و سبز و هفت رنگ و زرچک و هوائی و طوطک اندر قفس و گلهای غیر مکرر و آن انواع بود، اکنون یک یک در قلم آوردن واجب است تا طالبان فایده گیرند، این فهرست در دیباچه است و با عنوان باب‌های متن یکسان نیست و متن هم بی آشفتگی نیست؛ خط: نستعلیق، کا: فتوحی، شهاب الدین، تا: ۱۴ صفر۱۰۰۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۷۸گ، ۱۵سطر(۶×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۲-۲۸۵۹]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۴-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۲۴۳]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۶۹۷/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** انشاء الله تعالی، هر کاری که در این کتاب شریف شروع نماید، مقصود کلی حاصل گرداند، به توفیق الله تعالی ...

خط: نسخ، کا: محمود بن علی طبسی، تا: ۱۰۵۹ق؛ مصحح؛ ۷۴گ (۱۴۲پ-۲۱۵ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۶/۵×۱۵سم [ف: ۳۷-۲۱۰]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۳۲۱/۴

آغاز: ... یابنده ذیل و کرامت بر آن پوشانند و باصلاح درآورند و هر بدی که از این دعا گو در وجود آمده باشد، بکمال و کرم خود در گذرانند؛ **انجام:** و این مجموعه صنائع جمع آمده و هنرهای غریب و صنعت‌های لطیف است چنانکه عقل د رآن حیران است. و السلام و الإکرام

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ تملک: عبدالحسین؛ ۶۱گ (۱۴۰-۲۰۰)، ۱۵سطر، اندازه: ۵/۵×۱۱/۵سم [ف: ۳۶-۱۸۴]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۹۷۸/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** اگر بیشتر بماند احتمال می‌رود که زبان ودهن را سیاه کند بسیار مجربست.

در چهل و دو باب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۲۹ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۰ص (۶۲۹-۷۳۸)، ۱۸ سطر (۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۵۳۳]

۱۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۰۶۵/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** سپس آهک و سرگین کبوتر را جوشانیده بر روی مالدو به آب بشوید که پاک شود.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۱۰ صفر۱۱۵۱ق؛ مذیل است به هشت برگ در مقررات، آغاز: «یکی از امرا موسوم به حاجی محمد حسین خان»؛ جلد: تیماج، ۱۶ و ۲۱سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۷سم [ف: ۵-۴۴۹]

۱۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۸۷۶/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** درد را ساکن نماید.

در چهل باب است و روی‌هم ۱۴۰ فصل؛ بی‌کا، تا: قرن۱۳؛ ۹۹گ (۱۵۶پ-۲۵۴پ) [ف: ۵-۵۱۵]

۱۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۴۳۹/۲

در۴۲ باب در ۱۴۰ فصل در ۱۶۰هنر شیمیایی قدیم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام [نشریه: ۲-۱۱۸]

۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۹۳۲/۱-۳۵/۱۱۲

آغاز: بیارند رنگ لاک وآن را از میان شیر ترش درمیان رنگ لاک اندازند وسه شبان روز بگذارند تا مطلق ... فصل سیم رنگ لاجوردی وآن نیز لطیف است بیارند عاج ... فصل ۱۴ اگر خواهند عاج را رنگ سیاه کنند ... باب هشتم اندر تلاویح بلور یعنی رنگ کردن بلور؛ **انجام:** فصل دویم این دارو نیز خوانند وعیار اواین است شوره دومثقال ... ودودانگ ونیم از پیش دو دانگ هم

در فهرست از میر یحیی حکیم مغربی دانسته؛ باب هشتم تا باب چهل وچهارم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۴۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۷۹]

۱۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۳۶/۴

در دیباچه به نام جواهر الصنایع نامیده شده و ۱۶۰ هنر را در ۴۰ باب دارد؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲-۱۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲گ (۱۱۰ر-۱۱۱ر) [ف: ۱-۲۲۴]

۱۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۵۳۷/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** نیک پخته شود. این سفیداج در مرهمها به کار

دارای ۴۱ باب و ۱۴۰ فصل؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲-۱۳ق؛ افتادگی: انجام؛ ۴۷گ (۱۳۹پ-۱۸۵پ) [ف: ۱-۲۲۴]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۱۱۶۴

آغاز: بسمله. حمد بیحد و سپاس بدیع الاساس حضرت صانع [صانعی را که] مجموعه وجود جمیع موجودات نقطه [ای] از پرتو کمال قدرت اوست؛ **انجام:** باب چهلمدر آتش بازی ... عیار طاوسی ... و این مجموع که مذکور شد ظرف آنها را از کاغذ بسازد و همه مجرب است تمت ... سنه ۱۲۱۸ ...

شامل ۱۶۰ صنعت هنری و فنی که در ۴۰ یا ۴۲ باب و هر باب در چند فصل (جمعا ۱۴۰ یا ۱۶۰فصل) مرتب شده و شمار ابواب و فصول در نسخه‌ها متفاوت است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۹ شوال۱۲۱۸ق؛ نسخه مذیل است به شش برگ در تکسیر و و ساختن اکسیر سیماب و شنگرف و غیره به زبان فارسی و عربی و نیز ترکیب کیمیایی منظوم با مطلع: «بگویم گوش کن ای مرد فکرت ×× گشایم با تو من سری ز حکمت؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۸؛ جلد: مقوا، ۵۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۵۰۰]

۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۱۶۵

در چهل باب و یک صدو چهل فصل و صدو هشت هنر است؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۲۳ق؛ جلد: میشن سیاه، ۴۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۰/۳سم [ف: ۴-۷۳۴]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۰۵۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هر که درین کتاب شریف بخوض و تأمل

در عمل شروع مقصود کلی حاصل شود بتوفیق الله تعالی
خط: نستعلیق، کا: سید غلام محیی الدین قادری، تا: ۳ ربیع الثانی۱۲۲۶ق، جا: دارالسرور اپلور؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۸؛ ۵۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۹-۵۰۲]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۱۵-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** هرگاه که در این کتاب شریف شروع می‌نمایند مقصود کلی حاصل گردانند ان شاءالله تعالی و بتوفیق الله و صلی الله علی محمد و اله
طی چهل و دو باب، در صد و شصت فصل، صد و شصت فن کیمیا را گزارش می‌دهد؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: عباسعلی نوایی، تا: ۱۲۳۵ق؛ جلد: تیماج حنایی، ۸۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۴-۲۲۰]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۶۴۰-ف

نسخه اصل: کتابخانه سعید نفیسی ش ۴۷. ۴۲ باب و ۱۴۰ فصل و ۱۶۰ هنر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق [فیلمها ف: ۱-۱۸۶]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۵۴۸

در فهرست از میر یحیی حکیم مغربی دانسته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق، به فرموده آخوند ملا علی اصغر؛ جلد: تیماج، ۶۹گ، ۱۵سطر(۸×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶-۳۳]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۴۴۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قدح بر آتش نرم نهد و چون دود کردن ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۳ محرم۱۲۵۲ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱۳۲گ (۱پ-۱۳۲پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [ف: ۲۴-۲۰۶]

۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۸۱۷/۲-۱۵/۵۷

آغاز: الحمدلله رب العالمین والصلاة والسلام علی اشرف الانام محمدو آله اجمعین اما بعد این مجموعه ایست از علم صنعت که هریک از آن بحری است و هر چشمه؛ **انجام:** و راکبه بما استعاذ به جبرئیل علیه السلام و بما عوذ به النبی صلی الله علیه و آله البراق و بما عوذ به فرسه السحاب و بما عوذبه علیه السلام فرسه الذار و بما عوذبه شمعون الصافی فرسه. تمت
در فهرست از میر یحیی حکیم مغربی دانسته؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق؛ افتادگی: وسط؛ جلد: تیماج، ۳۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۳-۱۳۳۶]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۵۸۶/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** از این کتاب شریف شروع نمایند مقصود کلی حاصل گردد بتوفیق الله تعالی اما باید سعی نمود که غلط نشود تمت الکتاب.
در چهل و دو باب شامل صد و چهل فصل در بیان صد و شصت هنر شیمیای قدیم؛ خط: نستعلیق، کا: میرزامحمد مهدی جراح همدانی ولدآقارستم همدانی، تا: چهارشنبه ۱۶رجب۱۲۶۱ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۵گ (۹۵پ-۱۲۹ر) [ف: ۳۶-۱۳۸]

۲۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۱۰۹/۴-۳۶/۱۰۹

آغاز: بسمله چه خوش نکته گفته اهل خرد ××کز آن خوبتر هیچ گفتار نیست ... اما چون این ضعیف خاکسار درجمیع فنون بلیق نمود و ازهر خرمنی خوشه بدست آورده ... اما این کتاب مستطاب بخطاب مجموعه از صنایع جمع است ... واین مجموعه یکصد وشصت هنر است ... و برچهل و دوباب تقسیم شده است درصد وچهل فصل؛ **انجام:** در این مجموعه صنایع آمده و هنرهای غریب وصفتهای لطیف است چنانکه عقل درآن حیران است
در فهرست از میر یحیی حکیم مغربی دانسته؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج، ۳۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶-۳۵۷۸]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۱۰۴

آغاز: حمد و سپاس بدیع الاساس حضرت صانع را که مجموعه وجود جمیع موجودات (نقطه‌ای) از پرتو آثار صنع و کمال قدرت اوست ... اما بعد، بر خاطر خطیر و ضمیر منیر ارباب (اولوالالباب)؛ **انجام:** هر گاه که در این کتاب شریف شروع نمایند مقصود کلی حاصل گردد.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۰ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح، محشی؛ تملک: (ابراهیم) بن مهدی ... خطی نجفی؛ و مهر: «عبده محمد ربیع» (مستطیل)؛ جلد: تیماج مذهب، ۷۹گ، ۱۶سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳۸-۲۷۱]

۲۹. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۱۲۰۱م

آغاز: برابر؛ **انجام:** پنج مثقال عیار دهانه زرین شوره ده مثقال گوگرد یک مثقال و نیم ذغال پنج دانک فولاد نرگس سه مثقال و این جمله عیارها که نموده شد درست است و تماشای غریب و عجیب است و هر یک از استادی یادگار است درین مجموعة الصنایع آورده اند و هر گاه که در ین کتاب شریف شروع نماید و مقصود کلی حاصل گردانند و الله اعلم قد تم کتاب مجموعةالصنایع فی یوم یک‌شنبه بیست و یکم شهر محرم الحرام پیچیت ئیل غره جلوس میمنت مانوس السلطان بن السلطان بن السلطان و الخاقان ابن الخاقان ابن الخاقان مظفر الدین شاه قاجار خلد الله ملکه از اول همین ماه با اجلال و کوکبه همایونی به سریر سلطنت استقرار یافته است اللهم طول عمره و وفر عدله بجاه محمد و عترته الطاهرین برحمتک یا ارحم الراحمین
در شناخت سنگها و گوهرها؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۱ محرم۱۳۱۳ق؛ با افتادگی در پاره‌ای از صفحات؛ ۶۳گ، ۱۶سطر(۷×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۶۳]

۳۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۰۹۴۳

آغاز: بسمله حمد و سپاس فزون بدیع الأساس حضرت صانعی را که مجموعه وجود مجموع موجودات نقطه ... این ضعیف خاکسار کامران شیرازی که در جمیع فنون سعی بلیغ برده ... تا در سنه ست و تسعون بعد الف تحفه چند ستوده در قلم آورد.
در فهرست از کامران شیرازی دانسته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا:

۱۳۲۲ق؛ ۱۱ و۱۵ سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲-۵۲۲]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۵۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** یک هفته بخوان آدمی آب بدهد بعد از رسیدن

در فهرست از عبدالله حسینی دانسته، مشتمل بر ۱۶۰هنر در ۴۱ باب و مجموع باب‌ها حاوی ۲۲۴ فصل است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی اوراق؛ ضمیمه نسخه ش۱۶۱۸۴ [رایانه]

۳۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۵۷۰/۷

در باره ۱۷۰ هنر در ۴۵ باب و ۱۵۰ فصل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۵-۲۹۶]

۳۳. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه: ۳۵

در چهل و دو باب است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: میرزا غفار زنوزی سیاه پوش [ف: -۲۶۴]

۳۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۸۱۹-۱۰/۱۲۹

آغاز: باب یکصد ودوازدهم در ساختن حبوب ممسکه ومسهله ... باب یکصد و سیزدهم در ساختن انواع قرصها باب یکصدو چهاردهم درساختن انواع ... خاتمه کتاب درنصایح ومواعظ درمعرفت مروارید اصلی وپیدا شدن او چنانچه سعدی گفته وبنظم آورده: یکی قطره باران زابری چکید ×× خجل شد چو پهنای دریا بدید؛ **انجام:** باب یکصد و شصت ونهم دربیان سیررجال الغیب درجها نسب بحسب ایام عربیه ... واخرج ادم من الجنة واخرج یونس من بطن الحوت اسکمیر

کتابی چنددانشی است شامل قریب به ۲۸۰ باب و خاتمه‌ای درنصایح و مواعظ که اطلاعاتی را درعلوم مختلف همچون طبیعیات، کیمیا، رمل، طب، نجوم وملل ونحل وغیر آن دربر دارد، باب اول آن درباره مروارید است وباب آخر دراسامی طایفه چند که عمر خود را بعضی به دعا وبعضی به حکمت زیاد کرده‌اند شباهت دارد به کتاب مجموعة الصنایع که درفهرست نسخه‌های خطی فارسی معرفی شده است. شناسایی دقیق نام کتاب ومؤلف به جهت افتادگی نسخه ازطرفین میسور نگشت از اول تاباب ۱۶۹؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۲۰۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۶-۳۵۷۹]

۳۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۱۳۶/۱

آغاز: امیدوار است که صاحب کمالان وهنرپروران به همت عالی اهداء فرمایند واگر حرفی که درآن قصور باشد اطلاع یابند ذیل عفو وکرامت برآن پوشانند؛ **انجام:** عیارها درست است وتماشای غریب وعجیب است هریک از کار استادی دراین مجموعة الصنایع جمع آمد وهنرهای غریب وصنایع عجیب چنانکه عقل درآن حیران بماند ...

مشتمل بر چهل باب می‌باشد یک صد وشصت صنعت در ۱۶۰ فصل کوتاه، از صنایع گوهرسازی، جواهرتراشی، کیمیا گری، رنگ آمیزی وبعضی از شعبده‌ها ونیرنگها، گزارش داده شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۴۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف مخ: ۵-۱۹۳۷]

۳۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۱۵۶/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قدح بر آتش نرم نهد و چون دود کردن ... خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۲۰۶پ-۲۲۷ر)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۸-۳۰۰]

۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۱۱۹-ف

نسخه اصل: کتابخانه مهندس ساعدی که اکنون نزد فخرالدین نصیری است. در چهل و دو باب از آغاز افتاده در فهرست دیباچه کتاب، باب سیزدهم آن اندر ساختن مینای هفت رنگ و نگینهای هفت رنگ است در ده فصل و انجام در باب چهل و دوم «در آتش بازی از هر رنگ طاوسی و هفت رنگ زرچک و هوایی و طوطک اندر قفس و کل حنا» افتاده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۱۸۶]

۳۸. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه: ۱۸۱/۱

در ۴۲ باب استو ۱۴۰ فصل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: جیبی [نشریه: ۴-۴۱۰]

۳۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۴۶۹/۲-۲۲/۱۸۹

آغاز: بسمله فصل اول عمل استاد محمد فیلسوف مغربی رحمه الله بارند ریزه مروارید پاکیزه بشویند چند نوبت به آب نمک بعد از آن یک شب درنوشادر؛ **انجام:** باب چهل ویکم درصنعت صابون: بیارد شخار پنج آثار ... وقالبهای پاکیزه درست کرده درقالبها ریخته سرد نموده نگاهدارد این صابون.

درچهل ودو باب شامل صدوچهل فصل دربیان صدوشصت هنر شیمیائی قدیم.از انجام ناتمام مانده ونسخه فقط چهل ویک باب را دارد؛ خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۹۷گ، ۱۰-۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶-۳۵۷۵]

۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۲۸۴

آغاز: اما این کتاب جواهر النقل به خطاب مستطاب صنایع نام کردم از بهر آن که صنعت بسیار و حکمت بی شمار در این مجموعه جمع کرده است؛ **انجام:**خضاب دیگر - روغنی که موی را بی مضرت ببرد ... بعد از آن بشویند و زعفران اندکی گلاب با وی بیامیزند و بدان.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ هدیه عباس جهانیان بابلی با مهر کتابخانه وی در اول نسخه با سجع «کتابخانه عباس جهانیان، بابل تأسیس فروردین ۱۳۱۸ شمسی»؛ جلد: مقوایی، ۱۱۳گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۸-۴۰۹]

۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۷۸۵

آغاز: ... باب دوم در ساختن لعل و یاقوت که با کانی اصل برابر باشد؛ **انجام:** از کاغذ می‌بندند تا سفید لحاق والا درین جانب با نبود هست احتیاج بکاغذ نیست

در چهل و دو باب که مجموعاً دارای صد و چهل فصل می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «هدیت من المهدی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۶۸گ، ۱۵-۱۶سطر (۶/۵×۱۱و

۷×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [رایانه]

۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۱۰۲

بی‌کا، بی‌تا، خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

● **مجموعة الصنایع = مجموع الصنایع = صنایع = جواهر الصنایع** / شیمی / فارسی

majmūʻat-os sanāyeʻ = majmūʻ-os sanāyeʻ = sanāyeʻ = javāher-os sanāyeʻ

کثنوی، محمد حسن بن علی، - ۱۲۹۷ قمری

kasnavī, mohammad hasan ebn-e ʻalī(- 1880)

در ۴۲ «باب» و ۱۴۰ «فصل»

آغاز: بسمله، حمد له، و بعد این مجموعه ایست در صنایع غریبه و حکم جدیده که هر یک از آن بحری و هر چشمه‌ای ازآن نهریست.

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۵۰۹/۱

آغاز: برابر

کامل؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: صفر۱۲۴۲ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۴۷گ (۱-۴۷)، ۱۶سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۴-۱۳۲۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۱۹/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۶۸۰]

● **مجموعة الصنایع (ترجمة)** / صنعت / عربی

majmūʻat-uṣṣanāyiʻ (t.)

هروی، ابوالفتح

heravī,ab-ol-fath

هروی، پس از ترجمه عربی «مجمع البحرین» به ترجمه «مجمع الصنایع» از فارسی به عربی پرداخت تا مورد بهره شیخ محمد بن عبدالرحمن فارسی مجاور بیت الله الحرام (مکه) قرار گیرد. این کتاب در شناخت و جلای معادن و سنگ‌های گرانبها و صنایع مختلف و هنرهای دستی و جز اینها، بحث کرده و دارای یکصد و شصت صنعت هنری و فنی است در چهل و سه باب دارای فصول به اضافه بابی که مترجم برای تکمیل موضوع بر کتاب افزوده است، بدین تفصیل: باب ۱. معرفة صنعة المروارید، هشت فصل؛ ۲. معرفة اللعل و الیاقوت، چهار فصل؛ ۳. جلاء و تصفیة اللولو، چهار فصل؛ ۴. حل الذهب و کیفیة التذهیب؛ ۵. معرفة الزمرد و الزبرجد، پنج فصل؛ ۶. معرفة الفیروزج و الالماس، هفت فصل؛ ۷. تلوین عظام العاج، شش فصل؛ ۸. صبغ البلور؛ ۹. صنعة القدر و الانفرنجی و الفناجین الصینیة؛ ۱۰. صنعة الاسلحة الافرنجیة؛ ۱۱. صنعة السیف و الخنجر و البنادق؛ ۱۲. تصفیة و تجلیة السیف؛ ۱۳. تلوین البلور؛ ۱۴. صنعة الفصوص؛ ۱۵. صنعة خضاب الید و الاظفار؛ ۱۶. صنعةالزنجفر؛ ۱۷. لون الورق؛ ۱۸. صنعة الزنجار؛ ۱۹. صفة اللاجورد و غسله و امتزاجه؛ ۲۰. تصفیة الزنجفر و اخراج السواد منه؛ ۲۱. آلات طبخ الزنجفر؛ ۲۲. تصنیع ظروف الفخار؛ ۲۳. حل الفضة والنحاس و الحدید و غیرها؛ ۲۴. قتل الذهب و الفضة و غیرهما؛ ۲۵. معرفة انواع البادزهر؛ ۲۶. الزیت الاسکندری؛ ۲۷. صنعة الحبوبات من مقتولات العقاقیر؛ ۲۸. عمل الاسفیدات؛ ۲۹. صنعة الورد من الذهب و الفضة؛ ۳۰. صنعة آلات النقش و الکتابة؛ ۳۱. صنعة الکتابة؛ ۳۲. صبغ السکین بالوان مختلفة؛ ۳۳. عجائب یوری اهل الزرق؛ ۳۴. صنعة ... من جین لاجل وصل الصینی؛ ۳۵. وصل الریش؛ ۳۶. صنعة تفاح یصوت؛ ۳۷. صنعة الاکحة للعین؛ ۳۸. معرفة الیاقوت و طریق صبغه؛ ۳۹. الکتابة فی العقیق؛ ۴۰. معرفة خواص الحجار؛ ۴۱. غسل الالوان و رفعها بسهولة؛ ۴۲. صبغ الشعر و معالجته؛ ۴۳. معرفة العود و العنبر و سائر البخورات؛ ۴۴. معرفة صنعة الناریات.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۳۷/۲

آغاز: الشکر و الحمد بدیع البنیان علی حضرة الصانع الذی دائرة وجود جمیع المصنوعات کان نقطة من آثار صنعه؛ **انجام:** فائدة طوطیا مقتول یقطع دم الاستحاضة و البواسیر و الرعاف و یزید الاشتهاء للطعام.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۲۱ شعبان۱۲۷۱ق؛ جلد: تیماج، ۴۱گ (۹۰پ-۱۳۰پ)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۱-۳۳۱]

● **مجموعه طبی** / طب / فارسی

majmūʻe-ye tebbī

غیر همانند:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۲۹۸

مجموعه‌ای است از رسایل و کتب طبی که در این نسخه اوراق جابجا شده است.بخشی از آن عبارت است از: ۱. طب؟، از؟. این نسخه تنها شامل بخش پایانی است و از آغاز افتادگی دارد، آغاز موجود: «داشتن دفع جمله گزندها بکند زهره گرگ یا عسل آمیخته ... تخم ترب دو درم با روغن جوشانیده در بیفق مالند نجس کند تم الکتاب بحمدالله و حسن توفیقه»، ۲. طب؟(ص۲-۴)، از: ؟، این نسخه شامل دوازده باب بوده و احتمالاً بخشی از یک کتاب طبی باشد که گویا از آغاز و انجام افتادگی دارد، آغاز: «باب اول در منفعت جماع و مضرت آن جماع که به مقدار باشد و به آرزو تن را سبک کند ...»، انجام: «باب دوازدهم آنچه بار نهادن آسان کند چون وقت بار نهادننزدیک آید ... شکم او را بروغن یاسمین»، ۳. کتابی در طب؟(ص۵-۷۰)، از: ؟، آغاز: «مقالت سیوم در ذکر ادویه مفردهکه بر حروف تهجی نهاده شده باب الالف انگور گرم و تر است غذا بسیار دهد و بدن زود فربه کند ...»، انجام: «تمام شد مقالت دوم در علم عملی طب بتوفیق ملک علام و استمداد همت خواجه علیه السلام»، ۴. کتابی در طب؟ (ص ۸۶-؟)، در آغاز این نسخه آمده: «اما بعد این کتابیست

که حکما و اطبا نهاده‌اند و جمع کرده جهت مأمون خلیفه تا مردم را این کتاب فائده باشد ...» در این نسخه گویا اوراق جابجا شده باشد و ...؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۹-۱۰؛ جلد: تیماج، ۱۳۴ص، اندازه: ۸×۱۱/۵سم [ف: ۴۷/۲-۱۳۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۲۶۲

مجموعه‌ای است از رسایل مختلف طبی با بخش‌هایی از آنها که جز رساله خرقه و بخیه مرتضی قلی خان شاملو موجود در آن (گویا ناقص است) نام این رسایل و مؤلفان آنها معلوم نیست و صفحاتی نیز نانوشته و سفید مانده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۴۰ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۵۰-۹۱]

● **مجموعه طبیب ظل السلطان** / نامه‌نگاری

majmū'e-ye tabīb-e zell-os-soltān

از خواجه عمیدالدین ابوغانم اسعد بن نصر بن جهشیار بن فرخان انصاری فالی افزری خنجی (که با پسرش در سال ۶۲۴ در زندان کشته شد) و امام رازی و افضل پسائی و دیگران. بیست و هشت مجموعه خطی که از آن میرزا حسین خان پزشک ظل السلطان بود و پس از مرگش در لندن به حراج فروخته شد نوشته شده است.این است فهرست نامه‌ها: ۱. کتاب من انشاءالوزیر (...) فخرالدین رازی؛ فخرالدین رازی، محمد بن عمر؛ ۲.هذا جواب الکتاب کتبه المولی امام العالم حجة الاسلام فخرالدین محمد الرازی قدس الله روحه العزیز؛ ۳. کتاب الی العزیز عبیدالدین؛ فخرالدین رازی، محمد بن عمر؛ ۴. نامه به سلطان محمد خوارزمشاه؛ فخرالدین رازی، محمد بن عمر؛ ۵. نامه به سلطان محمد خوارزمشاه؛ فخرالدین رازی، محمد بن عمر؛ ۶. نامه به یکی از ایران؛ فالی، اسعد بن نصر؛ ۷. نامه به بعضی ایران؛ فالی، اسعد بن نصر؛ ۸ جواب نامه قاضی القضاة الاعظم شرف الدین؛ فالی، اسعد بن نصر؛ ۹. نامه به صدرالدین خجندی؛ فالی، اسعد بن نصر؛ ۱۰. نامه در پاسخ عمادالاسلام خجندی؛ فالی، اسعد بن نصر؛ ۱۱. نامه به دارالخلافه؛ فالی، اسعد بن نصر؛ ۱۲. نامه افضل الدین پسائی؛ پسائی، افضل الدین؛ ۱۳. نامه افضل الدین پسائی؛ پسائی، افضل الدین؛ ۱۴. نامه به مجدالدین بکواره؛ پسائی، افضل الدین؛ ۱۵. نامه به برخی دوستان؛ پسائی، افضل الدین؛ ۱۶. نامه به اسعد بن نصر فالی؛ پسائی، افضل الدین؛ ۱۷. نامه به قاضی القضاة تاج الدین؛ فالی، اسعد بن نصر؛ ۱۸. منشآت؛ نیریزی، علی بن محمد؛ ۱۹. منشآت؛ خونجی، محمد بن نامور؛ ۲۰. منشآت؛ خونجی، محمد بن نامور؛ ۲۱. نامه به امام سعدالدین؛ ۲۲. نامه به صدر بهاء الدین شهریار؛ ۲۳. نامه به صدر کبیر تاج الدین؛ ۲۴. نامه به صدر کبیر تاج الدین؛ ۲۵. نامه به عماد الدین سلطان؛ ۲۶. نامه به عمیدالدین وزیر؛ ۲۷. نامه به مجلس عالی قضائی؛ ۲۸. قصیده؛ حریری، قاسم بن علی.

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۱۵۴بخش۳

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ذیحجه۶۶۳ق؛ استاد مینوی از روی آن عکسی برداشته بود که اینک در کتابخانه‌اش به شماره ۱۵۴ عکسی هست و بسیاری از جاها که ناخوانا بوده استاد بیشتر را خوانده و در پشت برگها به خط خود نوشته است، در پایان برخی از نامه‌ها نوشته شده که افتادگی دارد. در ص ۴ آن به نستعلیق خوش آمده است، «انشاء الوزیر عمیدالدین اسعد بن نصر ۴۷۶»، آنگاه خطوط عبدالمومن محمد بن محمدد بن محمد بن محمود با تاریخی ناخوانا و عبدالله بن عبدالمومن همدانی(؟)در۱۲ ذیحجه ۷۹۷ با سه بند شعر فارسی و یک بند عربی دیده می‌شود[ف:-۱۱۴]

● **مجموعة الظرايف** / گوناگون / فارسی

majmū'at-oz zarāyef

سدید السلطنه، محمد علی بن احمد، ۱۲۹۱ - ۱۳۶۲ قمری

sadīd-os-sāltane, mohammad 'alī ebn-e ahmad (1874-1943)

جنگ شعر و نثر و قواعد حساب و سروده‌های سرایندگان از فرصتی تا قرة العین قزوینی که شعر او و طاهره قزوینی در مشوش‌نامه هم هست و شعر عنفا، با یک مقدمه مفصل به عربی.

[راهنمای کتاب ۵۵: ۱۸ و ۸۶۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۴۴۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۲۰۴گ، ۱۵ سطر(۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [ف: ۱۷-۳۷۰]

● **مجموعه عباسی** / پاسخ پرسشها / فارسی

majmū'e-ye 'abbāsī

بهبهانی، احمد بن محمد علی، ۱۱۹۱ - ۱۲۳۵ ؟ قمری

behbahānī, ahmad ebn-e mohammad 'alī (1777 - 1820)

این رساله پاسخ به سؤالات مختلف اهالی برخی از شهرهای هندوستان است که در زمان حضور مؤلف از وی سؤال می‌شده و پاسخ دریافت می‌کرده‌اند.تمام این سؤالات هم به صورت پراکنده و هم مجموعه در کتابخانه موجود است که همه سؤالات توسط عباسقلی خان بن نواب میرزا تدوین شده است.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵۷۰۹

آغاز: بعضی مسائل منجمله ... س از مخارج حرف نزد آن جناب ثابت و ضروری باشد بیان فرمایند؛ **انجام:** و باید قصد انشاء داشته باشند چنانکه مذکور شد.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ کاغذ: کشمیر، جلد: تیماج، ۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۲×۲۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۹۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵۲۱۶
آغاز: بسمله. حمدله. یقول العبد المذنب ... عباسقلی خان بن نواب منیر ادوله؛ **انجام:**و در صورت نرسیدن مظنه هلاک است مضایقه نیست.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۷۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۲۴×۲۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۹۲]

● **مجموعة العجائب** / گوناگون / فارسی
majmū‘at-ol ‘ajā’eb
شعرها و بندهای منثور برگزیده‌ای است از سرایندگان و نویسندگان ایرانی.فهرستی کهن در ص ۱۰-۱۲ هست و در آن این جنگ «مجموعة العجائب» نامیده شده و از آن برمی‌آید که در این جنگ نخست ترجیع‌بندها و سپس ترکیب‌بندها و قصاید و شعر و دیوان و باز قصاید و رباعیات و مثنوی و نثریات و مراثی و مقطعات و هجویات و نسخه جلاب و کیفیات هم باید باشد و نام شعر اهم در این فهرست هست ولی همه محتویات آن اکنون در آن دیده نمی‌شود و آقای باستانی فهرست تازه‌ای به خط خود برای آن نوشته که نگارنده با رجوع به خود نسخه تا اندازه‌ای آن را کامل ساختم و اینک آنرا می‌بینیم: فهرست نام شاعران ۱. محمد سلیم نقیب سبزواری، ۲. محمد حسین، ۳. عبدالواسع بن جمال الدین سهروردی، ۴. علی بیگ تبریزی، ۵. نباتی، ۶. بابا طالب، ۷. کاهی، ۸ عرفی، ۹. میر رکن الدین، ۱۰. میرزا محمود، ۱۱. فغانی، ۱۲. کاتبی، ۱۳. سلطان‌حسین میرزا، ۱۴. خواجه افضل ترکه، ۱۵. شکیبی، ۱۶. نواب کامیاب، ۱۷. نصیرای همدانی، ۱۸. میرزای عالمیان، ۱۹. دیباچه نصیرای همدانی، ۲۰. دیباچه میرزای عالمیان برای میرزا شفیع، ۲۱. قطعه میرزا قاضی زاده در پاسخ نواب بدیع الزمان، ۲۲. رقعه میر صدرالدین محمد به یکی از ارباب نغمه، ۲۳. رقعه میر علیشیر در اجازه سفر مکه، ۲۴. میرداماد در شرح شعر سیف اسفرنگ، ۲۵. قضا و قدر سفره‌چی شاعر که در سنه ۱۰۴۱ نوشته ۲۱ و تتمه آن در ۲۶. قدسی، ۲۷. محمد قلی سلیم، ۲۸. سید مازندرانی، ۲۹. ملهم قزوینی، ۳۰. وحشی (فرهاد و شیرین)، ۳۱. رشیدای تبریزی، ۳۲. حسن گلوسوز، ۳۳. مثنوی عبید، ۳۴. ترکیب‌بند علینقی کمره‌ای، ۳۵. صائب، ۳۶. بستان خیال بتاریخ «گل نظم»، ۳۷. منظومه فضولی، ۳۸. جلالای شیرازی مثنوی، ۳۹. میروالهی، ۴۰. ضمیری اصفهانی، ۴۱. قانع قزوینی، ۴۲. فرهاد و شیرین وجدی همدانی، ۴۳. داعی، ۴۴. آقا رضی اصفهانی، ۴۵. میرزا رضی صدر، ۴۶. ملا محمد وجدی شیرازی، ۴۷. ظهوری اصفهانی، ۴۸. کلیم، ۴۹. ندائی، ۵۰. زمانای مشهور تخلص، ۵۱. شاهد نیشابوری، ۵۲. صیرفی قمی، ۵۳. غیاثای حلوایی، ۵۴. قانع (مقطعات)، ۵۵. مؤمنا، ۵۶. ملک قمی، ۵۷. طرزی لاهیجی، ۵۸. وحدت، ۵۹. ملا غروری، ۶۰. حیدر، ۶۱. شهرتی شیرازی، ۶۲. نیکی، ۶۳ احمد (قرن ۱۱)، ۶۴. نوعی اصفهانی، ۶۵. اوجی نطنزی، ۶۶. خضری خضرانام، ۶۷. میرزا فصیحی، ۶۸. میرزا ملک مشرقی، ۶۹. ولی دشت بیاضی، ۷۰. حکیم رکنا، ۷۱. نظام دست‌غیب، ۷۲. امیر والهی قمی در هجو مرتضی مستوفی نطنزی، ۷۳. شیخ شاه نظر قمشه‌ای، ۷۴. ملک فطرت قمی، ۷۵. سنجر کاشی، ۷۶. سعیدا، ۷۷. شیخ ابوالقاسم کازرونی، ۷۸. فغفور گیلانی، ۷۹. دانا ملا ابوالحسن، ۸۰ رافع (نفرین‌نامه)، ۸۱ اثر، ۸۲ امیر خسرو دهلوی، ۸۳ واعظ قزوینی، ۸۴ میرزا خصمی، ۸۵ میر سعید، ۸۶ میر مشتاق، ۸۷ ابن یمین فریومدی، ۸۸ شاه شجاع، ۸۹ حکیم حاذق، ۹۰. سالکای طبیب، ۹۱. شاه سنجان، ۹۲. صبوری تبریزی، ۹۳. واصلا (شعر مورخ ۱۰۲۰)، ۹۴. تفکر، ۹۵. شانی تکلو، ۹۶. نوعی خبوشانی، ۹۷. ملا محمد صوفی، ۹۸. عارف، ۹۹. امانی دهلوی، ۱۰۰. محمد زمان راغب، ۱۰۱. شکر، ۱۰۲. افجنکی، ۱۰۳. صایب، ۱۰۴. آقا شاپور طهرانی، ۱۰۵. مجذوب تبریزی، ۱۰۶. قانع (خسرو شیرین)، ۱۰۷. عبدالواسع جبلی، ۱۰۸. قیدی، ۱۰۹. امینی، ۱۱۰. انوری، ۱۱۱. ملای رومی، ۱۱۲. خواجوی کرمانی، ۱۱۳. ناصر بخاری، ۱۱۴. سخا، ۱۱۵. حافظ، ۱۱۶. عبید زاکانی، ۱۱۷. قصاب گیلانی، ۱۱۸. محمود بیگ سالم، ۱۱۹. سعدی، ۱۲۰. خیام، ۱۲۱. زکی همدانی، ۱۲۲. ممتاز، ۱۲۳. شیخ فخرالدین عراقی، ۱۲۴. انیسی، ۱۲۵. سلمان ساوجی، ۱۲۶. مسرور، ۱۲۷. غزالی مشهدی، ۱۲۸. وحشی، ۱۲۹. سنائی، ۱۳۰. ملا طبعی، ۱۳۱. فیضی دکنی، ۱۳۲. مجیبی، ۱۳۳. میرزا رضا ارتیمانی، ۱۳۴. شفائی، ۱۳۵. محمد قلی سلیم، ۱۳۶. شانی تکلو، ۱۳۷. کاتبی نیشابوری، ۱۳۸. لسانی، ۱۳۹. قلندر، ۳۳۵.شعر برخی از شعرا مانند محمد سلیم ملقب به سبزواری متخلص به نقیب، امانی دهلوی، عبدالواسع بن جمال الدین سهرودی، ممتاز، تفکر شاعر و محمد یوسف نفیسی به خط خود آنها در این نسخه هست.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۹۵۹
خط: نسخ، کا: تاجر قزوینی، عبدالعلی بن زین العابدین، تا: ۵ رجب۱۰۴۴ق،جا:احمدآباد هند؛افتادگی:آغاز؛تملک: محمد علی بن محمد هادی طبیب قزوینی؛کاغذ:سپاهانی،جلد:تیماج،۱۶۸گ، سطور چلیپایی(۱۲×۲۱)، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۱۰-۱۸۵۶]

● **مجموعه عرفانی به نثر و نظم** / عرفان و تصوف / فارسی
majmū‘e-ye ‘erfānī be nasr va nazm
مطالبی عرفانی که در اول قرن دوازدهم تهیه شده و علاوه بر مطالب گوناگون به نظم و نثر چند رساله کامل نیز در آن درج شده است: ۱. مطلبی عرفانی در نشأت و انتقال و نیت و دوزخ؛ ۲. طریق شناخت جسم و جان از کلام محمد غزالی؛ ۳. از کیمیای سعادت در خودشناسی؛ ۴. دیگر مطالب عرفانی؛ ۵. از ذخیرة الملوک امیر سید علی همدانی؛ ۶. از اخلاق ناصری در

احتیاج ملوک به خلق؛ ۷. از کیمیای سعادت؛ ۸ منقولاتی از شیخ علاء الدوله عارف سمنانی؛ ۹. از تبصرة المبتدی و تذکرة المنتهی؛ ۱۰. از حق الیقین شیخ محمود شبستری؛ ۱۱. متفرقاتی از شرح فرغانی بر تائیه فارضیه؛ ۱۲. از مدارج الکمال خواجه افضل کاشی؛ ۱۳. از ترجمه قواعد العقاید؛ ۱۴. از ترجمه اخوان الصفا؛ ۱۵. از شرح گلشن؛ ۱۶.از نفحات جامی؛ ۱۷. از انفاس مولانای روم؛ ۱۸. غزالی و عبدالرزاق در اصطلاحات و شیخ علاء الدوله در عروه؛ ۱۹. از ابن عباس در بحر المعانی؛ ۲۰. انتخاب دیباچه رباعیات و رباعیات مولانا سحابی؛ ۲۱. اشعاری از عمر خیام؛ ۲۲. اشعار میرزا بیدل؛ ۲۳. خواص اسماء الله الحسنی و تعداد گفتن هر یک از اسماء الهی برای برآورده شدن حاجات؛ ۲۴. از جلد دوم سکندرنامه نظامی؛ ۲۵. مقدمه آن در تمهید معذرة جهة قصور ادراک و عبادت، و فصل چهارم در «من مات فقد قامت قیامته»، و باب نهم در بیان مبدأ جسم نجات و روح نجات؛ ۲۶. رساله در شرح غزل حضرت قدسی صفات خواجه حافظ شیرازی از علامه دوانی؛ ۲۷. رساله مبدأ و معاد از افادات حضرت قطب العارفین شیخ کمال الدین عبدالرزاق کاشانی؛ ۲۸. تسویه شیخ محب الله.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۴۱۰

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲ رمضان۱۱۰۱ق؛ بخشی از نسخه از روی رساله منقوله از خط سید سند محمد بن حسن بن محمود حسنی مشهور به داعی الی الله آملی تحریر شده (ص۴۳۸)، نیز بخش دیگر دو شنبه چاشت روز نهم ماه رجب سنه چار فرخشاهی در دارالخلافه شاهجهان آباد تحریر یافته (ص ۲۹۳ پایان رباعیات سحابی)، روی صفحه ۳۱۷به خط نستعلیق زیبا این یادداشت نگاشته شده: «مخفی نماناد که امروز که یوم چهارشنبه دهم شهر محرم الحرام است با کمال تشکر از مراحم شایگان حضرت احدیث و صحت مزاج درب مدرسه چهار باغ اصفهان نشسته و از روی تفریح بر حسب یادگار نوشته شد، اقل خلق الله حاجی خان بتاریخ فوق ۱۳۴۳ هجری نبوی»؛ جلد: تیماج، ۲۲۵گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۴۳-۷۶]

● **مجموعة العلوم** / گوناگون / فارسی

majmūʻat-ol ʻolūm

موسوی منجم، محمد حسین بن محمد جعفر، ق۱۳ قمری

mūsavī monajjem, mohammad hoseyn ebn-e mohammad jaʻfar(- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۸۴ق

در تاریخ و نجوم و رمل و جفر و ادعیه و طلسمات و علم کاف و خطوط مختلفه و تفصیل اقالیم و عدد ازمان و جز اینها، مشتمل بر سه «باب» در دویست و هفتاد «فصل»: باب ۱.در تواریخ و خطوط، دارای صد فصل؛ ۲.در نجوم و علوم غریبه، دارای صد فصل؛ ۳.در ادعیه و طلسمات، دارای هفتاد فصل.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۰۳۳

آغاز: الحمدلله مبدأ کل مبدأ و بدایة و غایة کل غایة و نهایة ... اما بعد سپاس بی قیاس مر خداوندی را سزاست که بنیان نه کرباس؛

انجام: قد فرغت من تسوید هذا الکتاب المسمی بمجموعة العلوم فی یوم الخمیس فی وقت الصباح فی مشهد کاظمین.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه۷ ربیع الثانی۱۲۸۴ق؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۲۱۲گ، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۶-۴۲]

● **مجموعة العلوم** / علوم غریبه / فارسی

majmūʻat-ol ʻolūm

خراسانی، محمد کاظم بن محمد باقر

xorāsānī, mohammad kāzem ebn-e mohammad bāqer

مشتمل است بر «مقدمه» و نه «باب» و «خاتمه»: مقدمه در بیان معرفت ساعت ایامهفته و دانستن بروجات طالع اشخاص و معرفت قلم تراشیدن و احکام ایام سی روزه هرماه؛ باب ۱. در معرفت اسماء الله و عدد اسماء الله و بعضی از عدد سوره‌های قرآنی و عدد آیات تجبیب و عدد آیات تفریق و تخریب است؛ ۲.خواص مداومت آیات کلام الله و بعضی از سوره‌های موکل‌دار و بعضی از اوراد و اذکار متفرقه؛ ۳. علم و صورت طلسمیات؛ ۴. تحبیب؛ ۵. تخریب؛ ۶. احضار؛ ۷. بعضی از مجربات طبی و جراحی؛ ۸ علم ترکیبات مشق؛ ۹. معرفت نباتات و حیوانات و خواص آنها و بعضی از علوم متفرقه و ادعیه متفرقه؛ خاتمه در معرفت استخراجات جفری و نظایر جفری و بعضی از صفحات جفریه.

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۸۸۰

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چنین گوید ... محمد کاظم بن محمد باقر الخراسانی ... که این مختصر است در علوم غریبه که بعد از زحمات بسیار هر نسخه از این کتابرا در ولایتی جستم و حیفم آمد که متفرق باشد لذا جمع کرده موسوم نمودم این کتابرا به مجموعة العلوم

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ مجدول؛ با یادداشت‌های حاج محمد حسن امین دارالضرب [نشریه: ۳-۴۸۴]

● **مجموعه عملی** / طبیعیات /فارسی

majmūʻe-ye ʻamalī

آنتوان، ق۱۹ میلادی

āntūwān(- 19c)

به دستور: مظفرالدین شاه

برای تقطیر عطرها و جوهریات و ترکیب مایعات که آنتوان جان

به دستور مظفرالدین شاه از کتاب ایدوار فرانسه به فارسی در آورده است.

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۲۵۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، نستعلیق اصل؛ قطع: وزیری [نشریه: ۷-۲۸۲]

● مجموعه فتاوی فقهی / فقه / عربی

majmū‘e-ye fatāvī-ye feqhī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۵۱۷

آغاز: بسمله فصل فی معرفه الخصم المقتضی علیه و الدفع؛ **انجام:** ان کان المیزان فریما یستحق به اجرا الماد

خط: نسخ مخلوط به شکسته، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● مجموعه فتوحی / جغرافیا / فارسی

majmū‘e-ye fotūhī

مؤیدالدوله، عبد الصمد بن طهماسب میرزا، ق۱۴ قمری

mo’ayyed-od-dowle, ‘abd-os-samad ebn-e tahmāsb mīrzā(- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۳۵ق

دارای اطلاعاتی پراکنده درباره کشورها و جغرافیای جهان و پادشاهان و ساختمان‌های مشهور با فهرست آنها در پایان.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۸۱۸

خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۳۵ق؛ جلد: ساغری، ۳۰۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۱/۲سم [ف: ۴-۷۳۴]

● مجموعه فرامین و ... / اسناد / فارسی

majmū‘e-ye farāmīn va ...

مجموعه ده فرمان و قباله نکاح: ۱. قباله نکاح اسکندر میرزا و شاهزاده لله سلطان؛ ۲. فرمان مواجب حاج یعقوب میرزا عکاسباشی؛ ۳. فرمان پیشخدمتی حاج یعقوب میرزا؛ ۴. فرمان تیول اسکندر میرزا؛ ۵. فرمان تیول دهات آذربایجان به اسکندر میرزا؛ ۶. وکالت اخذ مهریه؛ ۷. فرمان قریه اندر آب؛ ۸ فرمان وراثت؛ ۹.فرمان سربازگیری قریه اندراب؛ ۱۰. سفارش نامه.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۷۴۷

خط: شکسته نستعلیق و سیاق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱۰گ [ف: ۳۴-۵۹]

● مجموعه فرامین و منشآت / اسناد / فارسی

majmū‘e-ye farāmīn va monša’āt

شامل این فرامین و نامه‌ها است: نامه به محمد جان حاکم هرات؛ نقل فتح‌نامه‌ای که سلطان محمد پادشاه خواندگار روم به لفظ ترکی به حاکم یمن نوشته بود و او بنا بر اخلاص و اتحاد به نظام شاه پادشاه دکن فرستاد و شیخ ابوالقاسم قریشی به فارسی ترجمه آن کرده است؛ نامه‌ای که شاه اسماعیل بیگ خان بعد از فتح علاء الدوله ذوالقدر نوشته است؛ نقل نامه‌ای که نادرشاه به پسر خود رضا مرزا نوشته بود مشعر بر فتح هندوستان.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۸۷۱

آغاز: ایالت پناه شوکت دستگاه فرزند ارجمند محمد جان حاکم هرات به عنایت بی عنایت شاهی و الطاف و مراحم شاهنشاهی؛ **انجام:** قدغن لازم دانسته بر عهده خود شناسد. تحریر بست و چهارم شهر ذیقعده سنه ۱۱۵۱ هجری المقدسه تمام شد

خط: نستعلیق، کا: میرزا باقر محمد، تا: ۹ ربیع الثانی۱۳۱۸ق؛ مصحح؛ از روی نسخه‌ای که به تاریخ ۲۸ ذیحجه ۱۳۴۱ نوشته شده بود نقل شده است؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۲؛ جلد: مقوا، ۳۳گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۸-۴۵۷]

● مجموعة الفرائد فی شرح ابیات الشواهد / ادبیات / عربی

majmū‘at-ul farā’id fī š.-i abyāt-iš šawāhid

شریف، محمد رفیع، ق۱۳ قمری

šarīf, mohammad rafī‘(- 19c)

وابسته به: مغنی اللبیب عن کتب الاعاریب؛ ابن هشام، عبدالله بن یوسف (۷۰۸-۷۶۱)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۹ق

هنگامی که شارح مغنی اللبیب ابن هشام را مباحثه می‌کرده، ابیات شواهد را به عربی شرح و به فارسی ترجمه کرده است.

آغاز: بسمله.الحمد لله الذی رفع قدر العلم فی الانظار و الافاق

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۹۱۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** رخص البیان.یا رب قائله عدایا کهف ام معاویة.

خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۲۳گ، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲-۷۵۲]

یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه: ۱۴۹/۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۴-۳۹۸]

● مجموعة الفرائد و الرسائل / گوناگون / فارسی و عربی

majmū‘at-ol farā’ed va-r rasā’el

جیلانی، محمد رفیع بن رفیع، - ۱۲۴۵ ؟ قمری

jīlānī, mohammad rafī‘ ebn-e rafī‘(- 1830)

فوائد علمی مختلفی است نوشته خود مؤلف یا نوشته بعضی از

شاگردانش، و همچنین احادیث و اشعار متفرقه و چند رساله گوناگون، و گویا برگ‌های پراکنده‌ای بوده که گیلانی برای حفظ آنها در یکجا گرد آورده و به نامی که گفته شد نامیده است. رساله‌هایی که در مجموعه آمده چنین اند: ۱ کنزالرموز؛ ۲. آفرینش ارواح و اجسام؛ نسفی، عزیزالدین بن محمد؛ ۳. النکت الاعتقادیة؛ مفید، محمد بن محمد؛ ۴. صرف؛ حسینی قزوینی، محمد تقی بن امیر مؤمن؛ ۵. شرح صرف قزوینی؛ عبدالله بن حسن بن عبدالله؛ ۶. النجاح الجامع لاسرار الفوز و الفلاح؛ حسینی قزوینی، محمد تقی بن امیر مؤمن؛ ۷. شرح ارجوزة الصرف؛ حسینی قزوینی، محمد تقی بن امیر مؤمن؛ ۸ شرح مراح الارواح؛ حسن پاشا، ابن علاء الدین؛ ۹. المفصل فی صنعة الاعراب؛ زمخشری، محمود بن عمر؛ ۱۰. طب النبی؛ ۱۱. آداب الدعاء؛ ۱۲. نبذة الداعی فی مختصر عدة الداعی؛ ابن فهد حلی، احمد بن محمد؛ ۱۳. نهایة التحریر؛ حسینی قزوینی، محمد تقی بن امیر مؤمن؛ ۱۴. مفتاح خزائن الکلام؛ ۱۵. ارجوزة فی النحو؛ حسینی قزوینی، محمد تقی بن امیر مؤمن؛ ۱۶. ارجوزة فی التصریف؛ حسینی قزوینی، محمد تقی بن امیر مؤمن؛ ۱۷. ارجوزة فی المواریث؛ عبدالله بن حسن بن عبدالله؛ ۱۸. شرح شواهد البهجة المرضیة؛ اردبیلی، نظام الدین بن احمد؛ ۱۹. کبری فی المنطق؛ جرجانی، علی بن محمد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۶۴۴

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، به خطوط مختلف از کاتبان گوناگون، رساله چهارم تا هفتم و نهم تا دوازدهم و شانزدهم و هفدهم نستعلیق، به خط عبدالله ابن حسن بن عبدالله، به سال‌های ۱۲۷۹–۱۲۸۰؛ رساله‌های قزوینی دارای حاشیه نویسی مختصری است از عبدالله بن حسن و به خط وی؛ جلد: مقوایی، ۲۵۶گ، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۷–۲۱۷]

● **مجموعة الفرس** / لغت / فارسی

majmū‘at-ol fors

جاروتی، عبدالمؤمن، ق۹ قمری

jārūtī, ‘abd-ol-mo’men(- 15c)

«لغت نامه»ای است که او برای پسر خود از روی شهنامه و «لغت ابومنصور الاسدی الطوسی» ساخته به ترتیب حرف‌های آخر و هر حرفی با عنوان «باب» سپس هر یک به تهجی. (دانش پژوه)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۶۹۵

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد چنین گوید اضعف عبادالله واحوجهم الی رحمته ابوالعلاعبدالمؤمن جاروتی مشتهر بصفی کحال ابن نفیس الیوحر المصری؛ **انجام:** یادی – چون دو برادر دو زن بخواهند آن دو زن را یادی یکدیگر خوانند. پس از آن مَهریست که نیمه پایین آن «الفقیر صفی» خوانده می‌شود.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدودقرن۹؛ در پایان نسخه هفت صفحه اشعار عربی نونویس است شامل قصیده لامیةالعجم طغرایی و اشعاری از جلال جعفری طیاری؛ تاریخ وقف: ذیقعده ۱۲۷۰؛ جلد: پارچه‌ای، ۳۴گ، ۱۷سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۳×۱۹/۱سم [ف: ۱۳–۱۲۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۲۹۴/۱–ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲–۱۱۶]

● **مجموعة الفضائل** / متفرقه/ عربی و فارسی

majmū‘at-ol fazā’el

از یکی از منبری‌ها به عربی و فارسی.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۷۷/۳–۵۹۳۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ تملک: مصطفی حسینی خوانساری؛ جلد: تیماج، ۲۳۷گ، ۲۱سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: –۱۶۲]

● **المجموعة الفقهية = القواعد الفقهية** / فقه / عربی

al-majmū‘at-ul fiqhīya = al-qawā‘id-ul fiqhīya

آباده ای، محمد جعفر بن محمد صفی، – ۱۲۸۰ قمری

ābāde’ī, mohammad ja‘far ebn-e mohammad safī(-1864)

مجموعه‌ای از قواعد گوناگون فقهی است که به صورت یادداشت آمده است، در میان آنها، مطالبی دیگر نیز دیده می‌شود، از قبیل سؤال و جواب، مسائل رجال و قواعدی در اصول فقه.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۲۹۶

آغاز: س: ما تقول فی استحباب الوضوء للصلوات المستحبة؟ ج: إستحباب فی غایة الظهور؛ **انجام:** علم أن الإستعمال فی المعنی الاول لثبوت الدلالة، لا من جهة الوضع، اذ لو کان من جهة الوضع لما جاز التحلف بها کما لا یخفی

خط: نستعلیق شکسته تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ واقف: آباده‌ای، محمد جعفر بن محمد صفی، ۱۲۷۸ق؛ ۱۶۳گ، ۳۵سطر (۱۵/۵×۲۶/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۴/۵سم [ف: ۳۶–۱۲۴]

● **المجموعة الفلسفية و العرفانية** / فلسفه، عرفان و تصوف / عربی

al-majmū‘at-ul falsafīyya wa-l ‘irfānīyya

شامل: ۱. دفع الخوف من الموت؛ ابن مسکویه، احمد بن محمد؛ ۲. کلمة التصوف فی شرح مقامات؛ سهروردی، یحیی بن حبش؛ ۳. فضیلة الحکمة و الحکماء؛ ابن سینا، حسین بن عبدالله؛ ۴. نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد؛ ۵. اجوبة المسائل الرومیة؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد؛ ۶. رسالة الحکیم زیتون

الکبیر تلمیذ ارسطاطالیس فی وجود المعلول الاول و کیفیة صدوره عن الاول، آغاز: «من املاء الامام افضل العالم نجم الملیون عبدالرزاق الکاشی او بابا افضل رحمهما الله ...»؛ ۷. شرح رسالة الزیتون الکبیر؛ فارابی، محمد بن محمد؛ ۸. قطعه شعر عربی از شیخ شهاب الدین یحیی سهروردی، با مطلع: «ملامنی فیك احبایی و اعدایی ×× الا بغفلتهم عن عظم بلوایی»؛ ۹. من فواید مولانا نصیرالدین؛ ۱۰. فایده‌ای از ارسطاطالیس؛ ۱۱. دو فایده دیگر؛ ۱۲. رساله فی اثبات المفارقات؛ فارابی، محمد بن محمد؛ ۱۳. فایدة فی احکام ذوات الاذناب؛ ۱۴. من نوادر الکلمات الفلاسفة؛ ۱۵- معنی الفلسفة؛ افلاطون؛ ۱۶. ربط الحادث بالقدیم؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد؛ ۱۷. النیروزیة فی معانی الحروف؛ ابن سینا، حسین بن عبدالله؛ ۱۸. فایده از ابن سینا؛ ۱۹. فایده دیگر؛ ۲۰. فی تحقیق نفی المثل الافلاطونیة؛ ۲۱. قول افلاطون و بقراط فی حقایق المشتری؛ ۲۲.رمز کلام شیخ الرئیس ابوعلی سینا؛ ۲۳. الجمع بین کلام النبی (ص) و قول ...؛ علامه حلی، حسن بن یوسف؛ ۲۴. النفس؛ کندی، یعقوب بن اسحاق؛ ۲۵. الاشارات؛ بحرانی، علی بن سلیمان؛ ۲۶. شرح الاشارات؛ ابن میثم، میثم بن علی؛ ۲۷. فایده از احمد بن حنبل؛ ۲۸. متفرقات منتخبه از کتب مختلف؛ ۲۹. منتخباتی درباره امیرالمؤمنین علی (ع) و واقعه غدیر.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۳۷۳

خط: نسخ، کا: سید محمد بن عبدالحسین نخعی جزائری نجفی، تا: ۱۰۸۴ق؛ ۳۰۶ص، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۴۵-۱۹۳]

● مجموعة الفوائد = شرح گلشن راز = شرح فن /

عرفان و تصوف / فارسی

majmū‘at-ol favā’ed = š.-e golšan-e rāz = š.-e fan

وابسته به: مفاتیح الاعجاز؛ لاهیجی، محمد بن یحیی (۸۴۰-۹۱۲ق)

گزیده و گرفته از مفاتیح العجاز فی شرح گلشن راز شمس الدین شیخ محمد نورخشی اسیری لاهیجیکه در ۸۷۷در شانزده هزار بیت ساخته است. شارح آن دانسته نشد کیست. این شرح ده هزار و دویست بیت است به جز دیباچه و فهرست.نام کتاب در صفحه ۳آمده و شارح درباره کتاب چنین می‌گوید: «این مختصر از این جهت که مبین معنی ابیات گلشن است «شرح گلشن» است و از اینرو که دروی تمامت اصطلاحات صوفیه است «شرح فن» است و چون حامل فواید غریبه است «مجموعة الفوائد» است».شارح در صفحه ۲باز می‌گوید: «هرچه نقل از کتب صوفیه است در ینمختصر آنهمه ازین ضعف است» ودر اینشرح در چند مورد باذکر نام و نقل مطالب از کتب صوفیهیاد نموده که برخی از آنها دیده نشده و در چند جا اعتراضاتی به کلمات لاهیجی شارح گلشن نموده وموارد نقض ورد را ثابت کرده و در واقع همچو شرحی دیده نشده است. برای نمودن اهمیتکتاب نام کتب صوفیان ومؤلفان آن یاد می‌گردد: مقصد اقصی شیخ عزیز نسفی، تهمیدات عین القضاة همدانی، کتاب مبدء ومعاد عزیز نسفی، مرصاد العباد شیخ نجم الدین رازی، کشف المحجوب، کتاب فقرات خواجه احرار، فرهنگ گلستان، شرح فتوحات داود قیصری، مکاتیب جامی، ده قاعده میر سید علی همدانی، شرح رساله حق الیقین، اصطلاحات عبدالرزاق کاشی، شواهد النبوة جامی، شرح فارضیه از عبدالرزاق کاشی، شرح لمعات جامی، رساله وجودیه میر سید شریف، شرح عبدالغفور لاری بررساله شیخ نجم الدین کبری، ترجمة العوارف، رساله حقائق شیخ محمد فضل الله، رساله حجة الاسلام غزالی، روضة الارواح، کتاب المحققین، رساله شیخ عبدالله بلیانی، رساله قدسیه مولانا یعقوب چرخی، شرح رباعیات شیخ صیرفی، رساله مضنون به علی غیر اهله از غزالی، رساله تحقیقات خواجه محمد پارسا، رساله شمایل الاتقیاء، شرح قصیده عطار.

[فهرستواره ۵۸۹/۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۷۴۰

آغاز: بسمله حمد بی حد مرواجب الوجودی را که زلال فیض و افضال ریاض ارواح و اشباح ارباب معرفت را مخضر ساخت؛

انجام: و چبستر موضعی است در هشت فرسنگی شهر تبریز و مدفن و مولد ایشان ... همانجا است

خط: نستعلیق، کا: محمد سید خواجه نسقی پسر شاسید خواجه نسفی، تا: ۳جمادی الثانی۱۲۴۵ق، برای محمد ابرهیم دیوان بیکی پسر محمد حکیم گلقوش بیگی؛ جلد: تیماج، ۲۵۶گ، ۱۹سطر (۸/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷×۳۰/۵سم [ف: ۱۰-۱۶۰۹]

● مجموعه فواید / متفرقه / عربی

majmū‘e-ye favāyed

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۹۵۴۰

آغاز: ان قبل ذکر السموات و ارض؛ **انجام:** واستباطا لحیل و الکسب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

● مجموعة فی التواریخ / تاریخ / عربی

majmū‘at-un fi-t tawārīx

مؤمنی، محمد بن بهادر، ق۹ قمری

mo’menī, mohammad ebn-e bahādor(- 15c)

تاریخ تألیف: ۸۷۵ق

در صفحه عنوان می‌خوانیم: «کتاب مجموعة فی التواریخ، هذا شئ من وقایع الترکمان ... من تاریخی ابن حجر و العینی و غیرهم و کان سبب جمع هذه الوایع یعقوب شاه المهمندار ...».

وقایع قرن هشتم و نهم به نقل از تاریخ ابن حجر و تاریخ عینی به وسیله ابوالفضل محمد بن بهادر مؤمنی - شاگرد ابن حجر - در سال ۸۷۵ق در این کتاب گردآمده است. وی کتابی در تاریخ مصر دارد به نام: فتوح النصر فی تاریخ ملوک مصر.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۲۷/۱

آغاز: بسمله. رب یسر یا کریم. هذا شئ من التاریخ من المائة الثامنة و التاسعة نقل ذلک من تواریخ الشیخین الامامین العلامین الحافظین قضاة الدیار المصریة ... خلیل بن دلغادر الترکمانی أمره السلطان الملک الناصر محمد بن قلاون علی البلستین فی حدود الثلاثین و سبعمائة؛ **انجام:** آخر ما وقف علیه تاریخ شیخنا الامام الحافظ شیخ الاسلام القاضی أبی الفضل أحمد بن حجر الشافعی رحمه الله نقل منه هذه الکراریس تلمیذه أبوالفضل محمد بن بهادر المؤمنی الشافعی سنة ۸۷۵ و من هذه السنة ذیل الأمیر یوسف بن الأمیر الکبیر تغری بردی مدة خمسة و عشرین سنة أعان الله علی الحاق ذلک بهذا و الحمدلله وحده ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰۶ص (۱-۱۰۶)، ۱۲سطر [عکسی ف: ۳-۵۲۲]

● مجموعة فی الحکمة /

majmū‘at-un fi-l ḥikma

مجموعه‌ای است در حکمت فراهم‌آورده دانشمندی هندی مشتمل بر چهل و هشت«باب» و هفده«فصل»، شامل فصول: ۱ و ۲. در چگونگی شناختن نقش خاتم؛ ۳و۴. در ساختن آئینه زرین و منافع آن؛ ۵. در عمل آوردن خاتم در هر معنی؛ فصل ۶تا ۱۱. درباره نقش خاتم و نگاشتن و فوائد آن؛ فصل ۱۲تا ۱۷. در جادو و دفع مضار ... و در معنی بزرگ و عزیز بودن در نظرها ...

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۲۶۸

خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: علی اکبر کاکائی؛ جلد: مقوایی، ۴۲گ، ۱۵سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۹۱۱]

● مجموعة فی القراءة = رسالة فی القراءة / قرائت/ عربی

majmū‘at-un fi-l qirā’a = r.-u fi-l qirā’a

متولی، محمد بن احمد، - ۱۳۱۳ قمری

motevallī,mohammad ebn-e ahmad(- 1896)

مجموعه‌ای است به صورت نظم و نثر در قرائت که گویا یکی از شاگردان محمد بن احمد متولی آن را گرد آورده است. مطالب موجود در این مجموعه بدین شرح آمده است: وجوه قرائت تکبیر(منظوم)، وجوه قرائت تکبیر(منثور)، وجوه قرائت الان (منظوم)، وجوه قرائت الان(منثور)، وجوه قرائت کلمه معایش که آیا با همزه خوانده می‌شود یا با یاء (منثور)، احکام استفهام مکرر که در ۱۱ موضع آمده است (منثور) و وجوه قرائت برخی دیگر از مفردات قرآن کریم.

[الاعلام للزرکلی ۲۱/۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۱۱۱/۴

آغاز: من بعد حمدالله و الصلاة ××علی النبی شافع العصاة / فهاک اوجهاً لتکبیراتی ××لابن کثیرهم بحرز یا فتی؛ **انجام:** و اعطی و یصلاها بواللیل قداتی ××فذی من ذوات الیاء لیت فواصلاً

خط: نسخ، کا: محمود بن ملا خسرو گردی مرخزی، تا: ۲۰ رجب۱۲۹۸ق، جا: قاهره؛ جلد: مقوا، ۲۳گ (۱۳۸پ- ۱۶۰پ)، ۹ سطر(۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۴۱-۲۶]

● مجموعة فی الکیمیا = الکیمیا = رسائل فی الکیمیا / کیمیا / عربی

majmū‘at-un fi-l kīmyā = al-kīmyā = rasā’il-un fi-l kīmyā

مجموعه‌ای است در کیمیا که برخی از رساله‌های آن شناسایی و به صورت مستقل گزارش می‌شود، لیکن بسیاری از برگ‌های آن متأسفانه ناشناخته ماند. با وجود رکابه در تمامی برگ‌ها، پراکندگی در ابواب و فصول و مطالب کماکان مشهود می‌باشد از جمله در برگ ۲۷۱ آمده: «فصل السادس و الاربعون اذا قطرت ... فصلا الثامن و اربعون فیه ابواب و اسرار ... فصل الثلاثون فی تصعید العلم ...». البته خطاهای فاحش کاتب نسخه نیز بر دشواری کار افزوده است. آنچه در ذیل می‌آید سرفصل‌هایی است که ممکن است راهگشای پژوهشگران عزیز باشد: دقائق المیزان فی مقادیر الاوزان از: ازنیقی، رساله در کیمیا/؟، الاملاح/؟، جواهر الاسرار فی معارف الاحجار /ارنیقی، باب فی بعض الاعمال المنظونة، تصعید العقاب، فایدة فی تکلیس الذهب تدبیره، تجارب عبدالجبار، صبغ النحاس ذهباً، صفة الزنجار الصغیر، باب الافعال الکبیر فی الحجر الکریم الاحمر، من الاعمال المظنونة المنسوبة الی جابر الموسومة بمادة الحیواة المرموزة فی الصنعة الالهیة ...، صفة تلوین النحاس کالذهب، باب فی تدبیر الحدید اما تصدیته، تکلیس التوتیا و تدبیر الزیبق مذکور فی بابها، باب فی تدبیر النحاس و فی اذالة طل النحاس، ایضا تطهیر النحاس من کتاب ذخیره اسکندریه، قال ابن وحشیة فی حل النحاس، باب فی تدبیر الرصاص، باب فی تدابیر روح التوتیا، باب فی تدابیر العبد اما عقدة ثابتاً، و قال الرازی رحمة الله خذ من العبد المصعد ...، باب فی تدابیر الطلق، باب فی الاملاح و تدابیرها و خواصها و منافعها، تدابیرات آخر منسوب الی الهروی، باب فی تدابیر البیض و المفاتیح الحاصلة منها ...، عبارت «سمعت من عاملة آقا محمد جرجانی»، صفة ماء جلیل نقله الجلدکی عن [الامام] جابر ره ...، باب فی المیاه الحادة

محل الارواح و الاجساد و الاحجار و تکلیسها و تشمیعها، عبارت «و اقرب منه نصیر بن علی من کتاب المنتهی»، باب فیما یتعلق بعلم النبات، در معرفی گیاهان و سیارات متعلقه بدانها، باب السابع فی تکلیس المشتری، الفصل السابع: فی اعمال القمر، الفصل الخامس فی اعمال الزهرة للحمرة و البیاض، الفصل السادس فی اعمال الخارچینی، الباب الحادی عشرة فی المرارین، فایدة من الکتاب الحقیقة فی باب الصناعة و الطریقة عن الاشراق، عبارت «فمن ابن العلامة ابن الحاج قمریه من العبد»، عبارت«هذا من ترکیب مالسبع الثانی نقله السید احمد و عن ... المغاربه حالاً بمکة المشرفة و هو السید احمد صفته»، فاید ذهبی سید محمد جمال الدین، عبارت «عن صاحب شذور الذهبیة علی بن موسی»، عن السید ابراهیم الیمانی رغلة قمریة، المقابل السبعة محمد تمیمی، رساله در کیمیا، باب معرفة عمل دهن الکبریت، فصل فی کلام الفلاسفة فی الحمرة و البیاض من المتقدمین، قمریة عن الشیخ عبدالهادی الیمانی، عبارت «قال المؤلف ...»، عبارت «قال المؤلف فی رموزهم المکنون ...، باب حله من الکتاب الثانی، عبارت «تم الکتاب الاول و یتلوه الکتاب الثانی انشاءالله تعالی بسم الله الرحمن الرحیم القول فی المذهب و تدبیره ...»، باب فی التکلیس ایضا، باب فی تکلیس الفضة، عبارت «هذا آخر الکتاب المنتسخ مثالة فی البیاض»، باب اثبات النشادر، فائدة من رسالة الشیخ الشعبی، باب تکلیس النحاس، باب ذکر ابواب اللتی افادنیها الشیخ الامام الزاهد عن الاسلام محمد بن عبیدالله بن زما سبحانی؟ فی سنة تسع و سبعین و اربعمائة، تمت الابواب عشرة المختصرة التی ذکرها الشیخ الزاهد عن الاسلام عبدالله الزور ماجانی اطال الله بقا ...، الباب الرابع عشر بشتمل علی ذکر الابواب الصغار و کیفیة ترکیبها شمسیة صغیر من التذکرة، الباب الثانی و الثلاثون من کتاب بقراط ...، فصل الثامن و اربعون فیه ابواب و اسرار، الباب الاول صفة شمسیة من الکتاب السریانی، ابواب فی مجربات القاضی عبدالجبار من غیر التذکرة فمنها باب الاول ذک انه جربه و عمل دنانیر کثیرة فی عیار الخراسانیة، الباب العاشر قال افاد به رجل من اهل الطبرستان.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۳۸۹/۰

انجام: ثم اخرجه و اسحقه و الق منه قیراطا علی درهم زهرة یصیر مثل القمر باذن الله تعالی و عونه.

خط: نسخ زیبا، کا: محمدرفیع بن احمد بن صدرالدین محمد انصاری اصفهانی، تا: حدودقرن۱۳؛ محشی برخی به فارسی، مصحح؛ ۲۸۴گ، ۱۷ سطر(۱۳×۲۱) [ف: ۴۱-۵۳۳]

● **المجموعة القاسمیة** / دعا / عربی

al-majmū‘at-ul qāsimīyya

رضوی، ابوالقاسم بن محمد

razavī,ab-ol-qāsem ebn-e mohammad

مجموعه ادعیه‌ای است که مؤلف از کتب مختلف معتبر تدوین نموده است.عناوین موجود در نسخه: مقدمه: در اعمال هفته؛ مقاله اول:در اعمال سنه در دوازده باب (ظاهراً هر ماه در یک باب)؛ باب اول از مقاله اول: رجب؛ باب دوم از مقاله اول: شعبان؛ باب سوم از مقاله اول: رمضان.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۴۸۹

آغاز: ... الاولیاء و افضل الاصفیاء و اعلی الازکیاء ... و بعد فیقول اقل عبادالله ... ان الدعاء امان فی الاخطار؛ **انجام:** بغیر حساب فالق الاصباح و فالق الحب و النوی یسبح ...

خط: نسخ معرب زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج [ف: ۴۵-۲۶۵]

● **مجموعه قدس = تذکره** / تراجم / فارسی

majmū‘e-ye qods = tazkere

عبرت نائینی، محمد علی، ۱۲۴۵؟ - ۱۳۲۱ قمری

‘ebrat-e nā’īnī, mohammad ‘alī (1830 - 1903)

تذکره شاعرانی است که در مدح حضرت امیر و حضرت حجت (ع) شعر سروده‌اند. ماده خام کتاب را سید حسین بن سید میر علی تقوی اخوی گردآوری کرده و به مؤلف تسلیم کرده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۱۷۳

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۵ رمضان۱۳۰۹ق [مختصر ف:۷۳۰]

● **مجموعه قصاید در مدح اقبال الدوله** / شعر / فارسی، عربی، ترکی

majmū‘e-ye qasāyed dar madh-e eqbāl-od-dowle

تاریخ تألیف: ۱۴ شعبان ۱۳۱۸ق

مجموعه ۴ قصیده ملمع که در مدح میرزا محمد خان اقبال الدوله (۱۲۴۶-۱۳۴۲ق) هنگامی که حاکم کرمانشاه بوده است سروده شده، بدین ترتیب: قصیده ۱. در مدح اقبال الدوله، ۲.در تبریک عید مولود مظفرالدین شاه و مدح اقبال الدوله، ۳.در تبریک و تهایت عید و لادت حضرت ولایت ماب صلوات الله علیه و استظهاری بفرط مواهب و عواطف ... اقبال الدوله، ۴.در استقبال قصیده حکیم انواری و مدح اقبال الدوله. شاعر در سرودن این قصاید از سه زبان فارسی ترکی و اندکی عربی سود جسته است در نخستین برگ تاریخ چهاردهم شعبان ۱۳۱۸ آمده که گویا تاریخ پایان باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۱۶۸

آغاز: در ستایش حضرت مستطاب ... میرزا محمدخان اقبال الدوله ... حبذا ای صانع جان پرور و جان آفرینخالق الاشیاء اله

العرش رب العالمين؛ **انجام:** تابود زیب دیر از ناقوس ××عندلیب مدیحه خوان باشد.
خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: ۱۳۱۸ق؛ مهر: مؤلف «مصباح الشعرا ۱۳۱۱» (بیضوی)؛ جلد: مشمع، ۷گ، ۱۴سطر (۱۷×۸/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۳۵-۷۴۴]

← مجموعة الکلام ≻ مجموعه اکبری

● **مجموعه کوثر** / گوناگون / فارسی

majmū‘e-ye kowsar

کوثر علیشاه، محمد رضا بن علینقی، ۱۲۶۱ – ۱۳۱۸ قمری

kowsar ‘alī-šāh, mohammad rezā ebn-e ‘alī-naqī (1845 - 1901)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۳۱۳
آغاز: بسمله، شیرین بیانی خوشتر از جان؛ **انجام:** ای باد صبا تو پیامی بر، ذی درگه شاه ازین زندان
خط: نستعلیق شکسته، کا: کوثر، علینقی، بی‌تا؛ جلد: تیماج [رایانه]

● **مجموعه کیمیا** / کیمیا / فارسی

majmū‘e-ye kīmīyā

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۷۲۸
آغاز: طریق تبییض کبریت آشنان رختشویی به قدر؛ **انجام:** مجرب است ۱۲۰۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● **مجموعة اللطائف و صندوق المعارف** / گوناگون / فارسی

majmū‘at-ol latā’ef va sandūq-ol ma‘āref

جنگی است به عربی و ترکی و بیشتر به فارسی مشتمل بر قطعات نثری زیبا از گفته‌های عرفا و فلاسفه و کلمات کوتاه حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام و بعضی از فوائد متفرقه، و منتخباتی است بدون ترتیب از شاعران فارس و ترک و عرب.نام شاعرانی که شعر آنها در این جنگ دیده می‌شود چنین است: صائب، محمد بن ادریس اندلسی، نظامی، والی، خواجه نصیر طوسی، نابی افندی، خاتم، نفعی، سعدی، جمالی، شوکت، حالتی، آصفی، کمال خجندی، فردوسی، نحیفی، ویسی، عصار تبرزی، کاتبی، حسن، حافظ شیرازی، سری سقطی، وهبی، صبری، حضرت علی کرم الله وجهه، شافعی، مولانا عضد، شمس، فیض هندی، عطار، ابن یمین، ابو جعفر احمد بن یوسف، ابو تمام، معن بن اوس، شاهی، کلیم، خاقانی، خسرو دهلوی، عمر خیام، هاتفی، یحیی افندی، غنی کشمیری، محمد بن منصور الهروی، عماد، ابوحکیمه الکاتب، شرف الدین علی یزدی، قنالی زاده.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۵۵۸
آغاز: ز شاعر خطائی نیاید پدید ××نویسنده را دست باید برید؛
انجام: رهائی ز سود و زیان خویش را ××رسانی به پیشینیان خویش را
خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۱۸گ، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۷-۱۴۱]

● **مجموعة اللطایف و صندوقة المعارف** / گوناگون / فارسی، عربی، ترکی

majmū‘at-ol latā’ef va sandūqat-ol ma‘āref

جنگی است شامل مطالب گوناگون به نظم و نثر وبه فارسی وعربی و ترکی.این جنگ درترکیه درعصر امپراطوری عثمانی تهیه شده است.جنگی نظیر همین جنگ که در آن هم متعلق به عصر امپراطوری عثمانی و در برخی مطالب با این جنگ همسان است، درشماره ۱۳۷۹۴/۵ مجلس معرفی گردید فهرست مطالب این جنگ عبارتند از: ۱. مطالب متفرقه به نقل از کتاب‌های گوناگون؛ ۲. القرب فی محبةالعرب؛ حافظ عراقی، عبادالرحیم بن حسین؛ ۳. فی اصل ابجد ومعناه به نقل از کتب «محاضرة الاوایل ومسامرة الاواخر»شیخ علی افندی وفایده‌ای به نقل از خط مولی علی قاری؛ ۴. رسالة فی کفر فرعون؛ ابن کمال پاشا، احمد بن سلیمان؛ ۵. حکایة غریبة عجیبة به نقل از کتاب «الموضوعات» سمی به «مقاصد خمسه»سخاوی؛ ۶. حکایتی از هارون؛ ۷. قطعه شعری از زمخشری؛ ۸. شعری از ابومدین در پنج بیت؛ ۹. دریای ابرار = دریای سخن؛ عطار، محمد بن ابراهیم؛ ۱۰. دریای ابرار=قصیده (بحر ابرار)؛ امیر خسرو، خسرو بن محمود؛ ۱۱. لجة الاسرار؛ جامی، عبدالرحمن بن احمد؛ ۱۲. تحفة الافکار؛ امیر شیر نوائی، علیشیر بن کیچکنه؛ ۱۳. بحرالاسرار؛ چلبی، علی؛ ۱۴. دوحة الانوار و بهجة الازهار؛ مولانا مسلمی؛ ۱۵. مرآة الصفا؛ امیر خسرو؛ خسرو بن محمود؛ ۱۶. قطعه شعری به عربی در ۸بیت؛ ۱۷. قصیده غذاء القلب؛ خاقانی، بدیل بن علی؛ ۱۸. مرآة الصفا؛ جامی عبدالرحمن بن احمد؛ ۱۹. مطالب متفرقة: رباعی به عربی از قعقاع، رباعی به عربی لبعضهم، مطلبی از جالینوس، داستانی از بنی تمیم به عربی، همسران حضرت پیامبر(ص)، اخلاق الملوک، شجره معقد لامعی چلبی، رباعی عربی از قاضی برهان الدین، نام سیارات سبعه، نام اصحاب عشره مبشره، رباعی عربی از ابی حنیفه، رباعی عربی از قاضی القضات شمس الدین بن حجر، رباعی از ابن الوردی فی لبان؛ ۲۰. بحر طویل؛ عصمت بخاری؛ ۲۱. قصیده مرغوبه؛ عصمت بخاری؛ ۲۲. قصاید جامی، سنایی، و کاتبی؛ ۲۳. مناجات نامه خواجه عبدالله انصاری؛ انصاری، عبدالله بن

محمد؛ ۲۴. انیس القلب؛ جامی، عبدالرحمن بن احمد؛ ۲۵. فی بلاغة النساء و الحمقان و المغفلین؛ ۲۶. الشمعیة؛ ۲۷. مطالب متفرقه شامل: حکایت تاجر، سخنی از عایشه، قانون جدید عثمانی(ترکی)، کلام حضرت ابراهیم هنگام احتضار، قصیده‌ای از سیوطی، ماده تاریخ بنای مسجد جامع وزیر اعظم(ترکی)، فتحنامه منظوم که به سلطان محمد خان عثمانی سروده شده (ترکی)، حدیثی از حضرت پیامبر، ماده تاریخ صدارت اناطولی، مطلبی به نقل از «حاوی المنیة لصاحب القنیة فی المفقود»، فی اخبار الطفیلیة و نوادرهم، در تفسیر آیت «و اصحاب الرس»؛ ۲۸. حبة المحبة؛ ۲۹. مطالب متفرقه شامل: چند بیت شعر و مطلب عرفانی، فصل فی العقل به نقل از کتاب «مرآة الارواح» محمد بن عبدالملك دیلمی، مطالبی به نقل از تفسیر قرطبی، مطالبی به نقل از «نواهد الافکار» سیوطی، مطالبی به نقل از «فتح الجلیل» زکریا مصری که بهعنوان حاشیه بر «انوار التنزیل» نوشتهاست؛ ۳۰. رسالة الی امیر بلدة الوجود و قاضیها؛ ۳۱. رباعی به ترکی از چوی زاده افندی؛ ۳۲. استفتاآت فقهی؛ ۳۳. مطالب متفرقه شامل: مناجات ابی حنیفه، حکایات عشقی عرفانی، بحث در ایمان مقلد از جواهر الفقه، حکایتی از برامکه، مکتوب جامی که به سلطان محمد عثمانی فرستاده است به فارسی، حکایتی از شعبی و معاذ بن جبل؛ ۳۴. رسالة فی مصطلحات اهل الحدیث؛ ابن مجرعقلانی، احمد بن علی؛ ۳۵. مطالبی از حیوان الحیوان دمیری، منقولاتی از تفسیر قرطبی؛ ۳۶. در بیان تاریخ کتاب «سیر العارفین»؛ ۳۷. فرایدالعواید= فراید الفواید = الاستعارة؛ لیثی سمرقندی، ابوالقاسم بن ابی بکر؛ ۳۸. مطلبی از کتاب «منازل الاحباب» پیرامون ابی عبیده سلمانی و سهل ساعدی؛ ۳۹. توضیحی در مورد برخی از علام جغرافیایی به نقل از «مجموعه کمالی»؛ ۴۰. مطالبی از کتاب «صون الفارض فی الوصول الی مدارك عون الرئض»از فضیل بن علی جمالی و شرح دیوان المیرالمؤمنین(ع) از میبدی؛ ۴۱. مطالب متفرقه شامل: «حاشیة شیخ زاده»بر انوار التنزیل، حکایت هارون الرشید، حاشیه سعدی چلبی بر انوار التنزیل و رباعیات عبدالکریم قرشی و محمود زمخشری و علی بن عبدالکافی سبکی، قصیده‌ای به عربی در مرح؛ ۴۲. مطالب متفرقه در ادب و تفسیر ازمعالم التنزیل و راغب اصفهانی و «تعدیل العلوم»صدرالشریعه؛ ۴۳. باب الایمان از شرح جامع کبیر، ابواللیث سمرقندی؛ ۴۴. حکایتی از برامکه، مطلبی از صدرالدین زاده افندی پیرامون انوار التنزیل، مطلبی از حاشیه سعدی بر انوار التنزیل، حکایة باکویه، مطالبی از تفیر قرطبی، تاریخ موالید و وفیات ائمه اربعه اهل سنت و چند تن دیگر از علما؛ ۴۵. آداب المناظرة= رسالة فی الآداب؛ ابن کمال پاشا، احمد بن سلیمان؛ ۴۶. مطالب منقول از: حاشیه کشاف سعدالدین، رساله جلال الدین دوانی، فتوحات مکیه، رساله مطالع الایمان صدرالدین قونوی، شمس الآفاق، مجموعه کمال، فائده‌ای از جمال الدین ابن الیمن محمد بن زین الدین مدنی، شرح فصوص الحکیم قیصری، تدبیرات الهیه ابنعربی، مسامرة الاخیار ابن عربی، تفسیر قرطبی، تعدیل الکلام صدرالشریعه، کشاف، الفایق زمخشری، لسان الحکام، تاریخ بیت المقدس، نواهدالابکارو شوارد الافکار سیوطی، شرح عقاید عضدی، تفسیر کمال پاشا وزیر، مصابیح، شرح حکمة العین؛ ۴۷. سه رساله؛ شیخ الهی عبد مجتنب عن المناهی؛ ۴۸. عینیه؛ غزالی، احمد بن محمد؛ ۴۹. مفتاح النصوص= نقش الفصوص؛ ابن عربی، محمد بن علی؛ ۵۰. شرح تعدیلالعلوم؛ صدر الشریعة الثانی، عبید الله بن مسعود؛ ۵۱. آداب البحث و المناظرة؛ عضد الدین ایجی، عبدالرحمان بن احمد؛ ۵۲. مطالبی از: محمد امین شیروانی و صدرالدین زاده در تفسیر؛ ۵۳. شرح رباعی عینان عینان؛ شروانی، محمد امین بن صدر الدین؛ ۵۴. مراحل الحج الشریف من المریدین لمكة المعظمة و عدد ساعاتها؛ ۵۵. مطالبی از: سعد الدین، سید شریف، صنع الله افندی، فیض الله افندی المدعو بقاف زاده، محمد امین بن صدر شیروانی، احکام السلطانیة ماوردی، شیخ زاده، واقعات صدر شهید، عددالانبیا، ذکر سبب تنصر النعمان بن المنذر و کفره، شعر ابی طالب؛ ۵۶. الاحکام الملخصة فی حکم ماء الحمصة؛ شرنبلانی حسن بنعمار؛ ۵۷. من الفصل الرابع فی اخبار المحبین و من قتله العشق؛ ۵۸. مطالب متفرقه در حکایت و قصص، فی امرأة المفقود و میراثه بعد ظهوره به نقل از کتاب حاوی المنیة لصاحب القنیة فی المفقود؛ ۵۹. فرائد القلائد فی شرح مختصر الشواهد؛ بدر العینی محمود بن احمد؛ ۶۰. مطالب متفرقه شامل: نامه محمد قاضی زاده به ترکی، فی عدم خروج اهل القبلة بارتکاب ذنب عن الایمان از کتاب تذییل شرح فقه الاکبر علی قاری، فی بیان الروح و حقیقتها از کتاب اتحاف المرید بجوهرة التوحید لابن اللقانی، سؤال شیخ علی اجهوری مالکی از شیخ علی حلبی در مورد حکم شرعی شرب تتن، خطبة النکاح، سؤال و جواب، فی انقطاع عذابالقبر یوم الجمعة و لیلتها، فی تأویل ازدیاد العمرالواقع فی الحدیث و جواز الدعاء بطول العمر، چند مسئله فقهی، حکایتی از اصمعی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۸۸۶

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، به خط کاتبان مختلف؛ جلد: مقوا، ۱۶۹گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۷-۴۶۳]

● **مجموعة اللطائف و صندوقة المعارف** / شعر / ترکی
majmūʻat-ol latā’ef va sandūqat-ol maʻāref

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۱۸-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیاOr. 7253. شعرهای ترکی است با نام آهنگ، ادوار سلطانی مانند؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۴۵]

● **مجموعة اللطائف و صندوقة المعارف** / شعر / فارسی
majmū'at-ol latā'ef va sandūqat-ol ma'āref
شعرهای: عطار، سعدی، شیخ آذری، بساطی، سلمان ساوجی، محمد شیرین مغربی، اوحدی، کمال خجندی، امیر مختوم، کاتبی، عصمت، قاسم انوار، جامی، خیالی، نسیمی، مولوی، عماد، حافظ، اشرف، عارفی، عراقی، خسرو دهلوی، امیر شاهی، علی (ع)، حافظ سعد، حلوایی، طوسی، حسن دهلوی است.

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۶۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ با مهر خدا مراد گویا با تاریخ ۱۰۵۱ [نشریه: ۶-۶۸۴]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۴۶۱-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۱۴۸]

● **مجموعه ماده تاریخ** / متفرقه / فارسی
majmū'e-ye mādde-ye tārīx
مجموعه ماده تاریخ‌هایی از سلطنت و وقایع حکومت صفوی و چند کسوف و زلزله است.به جز وقایع حکومتی که تاریخشان در اکثر منابع آمده چند ماده تاریخ جدید این بخش چنین است: زلزله مراغه به تبریز روز جمعه چهارم ذیحجه ۱۰۵۰ق؛ کسوف آفتاب در ماه رمضان یوم چهارشنبه وقت ظهر ۱۰۶۴ق؛ کسوف ثانی آفتاب ۲۸ ربیع الثانی ۱۱۰۷ق سنه تنگوزئیل؛ کسوف آفتاب ثالث در فصل آخر تابستان در یک‌شنبه ۱۸ ربیع الاول در میان ظهر عصر ۱۱۱۱ ق.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۴۶/۱۶
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱ص (۳۷۹)، اندازه: ۱۸/۲×۲۹/۱سم [ف: ۱/۲۹-۴۳۴]

● **مجموعه مبایعه نامه و مصالحه نامه** / اسناد / فارسی
majmū'e-ye mobāye'e-nāme va mosālehe-nāme

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۷۸۰
خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۷گ [ف: ۳۱-۶۶]

● **مجموعة متفرقات** / گوناگون / عربی
majmū'at-un mutifarriqāt
دمشقی، محمود بن یوسف، ق۱۱ قمری
damešqī, mahmūd ebn-e yūsof(- 17c)
متفرقاتی است از احادیث منقول از طریق اهل سنت و آیات کریمه و اشعار بزرگان شعرای عرب که بدون ترتیب گرد آورده شده است.مطالب مهم کتاب چنین است: رساله ناتمامی در احادیث مربوط به قیامت، فصولی در آیات اخلاقی بترتیب موضوع، منتخباتی از کتاب مفید العلوم قزوینی و جز آن، معرفة الطبائع من المأکولات و المشروبات و المشمومات، منتخباتی از سرح العیون بشرح رساله ابن زیدون، منتخباتی از شعر ابی نواس و ابن الحجاج، قصائدا معلقات سبع، منتخباتی از دیوانی بهاء الدین زهیر، اشعاری از ابن المعتز و ابن الولید و مجد الدین ابن مکانس و علی بن عبد الرحمن انصاری و طغرائی و شمس الدین زرجونی و وأواء دمشقی و ابن خطیب داریا و مجنون لیلی و ابن الارجانی و شمس الدین الخالدی و ابن الخیاط و متنبی و ابن نبیه و محمد بن عفیف.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۵۵۵
آغاز: قال لجبرئیل اذهب فانظر الیها فذهب فنظر الیها والی ما أعد الله فیها لاهلها ثم جاء فقال ای رب
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه ۲۲ محرم۱۰۳۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۳۳گ، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۹-۳۴۶]

● **مجموعة متنوعة** / نحو / عربی
majmū'at-un mutinawwi'a
مجموعه‌ای ادبی است که از منابع گوناگون گرد آمده، عناوین موضوعات مطروحه بدین ترتیب می‌باشد: ۱. خاتمة کتاب سر الأدب تشتمل علی فصول؛ ۲. رسالة فی المؤنثات السماعیة؛ ۳. قصیدة ابن الحاجب فی المؤنثات السماعیة؛ ۴. فصل فی جمل مما یقال علی المؤنث بغیر علامة؛ ۵. قصیدة فی ذکر افعال جائت لاماتها بالواو و الیاء و من ابن مالک؛ ۶. فصل فی تفسیر بعض الأمثال المستعملة فی کلام العرب و بیان اصلها.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۴۳۴/۶
آغاز: بسملة، فصل فی ذکر اشیاء مختلفة أسمائها بإختلاف أحوالها، قال ابوعبیدة: لایقال کأس إلا اذا کان فیها شراب و إلا قدح، و لایقال مائدة إلا اذا کان فیها طعام و إلا فهی خوان؛ **انجام:** و ایضاً أشام من البسوس، و هی خالة معن ابن مرة الشیبان، کانت لها نافة یقال لها فتر ان فرأها کلیب ترعی و حماه و قد کسرت بیض طائر کان قد اجازه فرمی ضرعها بسهم فوئب جساس الی کلیب فقتله فهاجت الحرب بین بکر و تغلب إبن وابل بسببها أربعین سنة
خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب۱۲۷۵ق؛ مصحح، محشی؛ ۹گ (۱۱۷ر-۱۲۵پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۹-۲۲۲]

● **مجموعه مجالس** / ادبیات / فارسی
majmū'e-ye majāles
واعظ حلبی، محمود بن غلامرضا، ق۱۴ قمری
vā'ez-e halabī, mahmūd ebn-e qolām rezā(- 20c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۳۵۰
آغاز: کرمان در زمان محمد اسماعیل خان حکومت کرمان؛
انجام: و صاحبان و زهراء بیگم ... و اما خواهر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ عقاید سید کاظم رشتی بر روی کاغذ مشقی که احتمالاً از واقف نسخه باشد در ۱۳ صفحه ضمیمه می‌باشد؛ اهدایی: علامه حاج شیخ محمود حلبی متوفی [رایانه]

● **مجموعة المجالس و نخبة المراثی** / تاریخ معصومین / فارسی
majmūʿat-ol majāles va noxbat-ol marāsī
؟ محمد حسین
mohammad hoseyn
گویا از شیخ محمد حسین چنان‌که از یادداشت میرزا محمد حائری در پشت کتاب بر می‌آید. در صد مجلس است در روضه‌خوانی و سوگواری.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۲۲۲
آغاز: بسمله. المجلس الاول فی الصوم و ما یتعلق به؛ **انجام:** نمی دانم بر او چه گذشت
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۱ق، جا: کربلا؛ جلد: میشن، ۲۸۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۹سم [ف: ۴-۷۳۴]

● **مجموعة المجربة** / جفر / فارسی
majmūʿat-ol mojarraba
احمدی، علی بن ابراهیم، ق۱۴ قمری
ahmadī, ʿalī ebn-e ebrāhīm(- 20c)
مجموعه‌ای است شامل فوایدی در طلسمات و جفر همراه با شکل‌هایی در این زمینه، که مؤلف از کتاب‌های گوناگون جمع‌آوری نموده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۵۳۰/۵
آغاز: فائده اول فی الجلب الصغیر و هو ان یجلب الطالب لمطلوبه؛
انجام: از معاصی اجتناب کند تا عملش بی فائده نباشد یازاکی الطاهر من کل آفة بقدسه تمت الکتاب.
خط: نستعلیق، کا: علی بدرالدین احمدی بن حاجی ابراهیم لیلی آبادی تبریزی، تا: ۱۳۶۷ق، جا: تبریز؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵گ (۱۲۵پ-۱۳۹ر) [ف: ۳۶-۶۰]

● **مجموعة المراثی** / ادبیات / عربی
majmūʿat-ul marāṯī
ناظمین: مخزومی، حسن بن راشد؛ بحرانی، مرتضی؛ خمی، جعفر؛ حفصی، عبدالروف؛ بحرانی، ماجد؛ صالح به رقیه؛ نحوی، احمد؛ دمستانی، حسن.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۹۳۴
آغاز: بسمله. هما قاله الاجل ... الحلی لم یشجنی رسم دار؛ **انجام:** ما الورق غنت و الحمائم ... و اطربت بهذیرها
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام [رایانه]

● **مجموعة المسائل** / کلام و اعتقادات / عربی
majmūʿat-ul masāʾil
علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ - ۴۳۶ قمری
ʿalam-ol-hodā, ʿalī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۰۰۷
خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد حسن هشترودی تبریزی، تا: قرن ۱۴ [مختصر ف: -۷۳۱]

● **مجموعة المسائل فی تحریر السؤال و تحقیق الجواب** / گوناگون / عربی
majmūʿat-ul masāʾil fī taḥrīr-is suʾāl wa taḥqīq-il jawāb
لاهیجانی، میرزا حسین، ق۱۳ قمری
lāhījānī, mīrzā hoseyn(- 19c)
در نحو و منطق و جز اینها.

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۷۱۳/۳
خط: نستعلیق، کا: تنکابنی، احمد بن محمد حسین، تا: ۱۶ ذیحجه۱۲۹۱ق، جا: تهران مدرسه خان مروی؛ جلد: تیماج، ۲۱-۲۵سطر(۵- ۶×۱۶-۱۸)، اندازه: ۸/۵×۲۰/۵سم [ف: -۳۷۰]

● **المجموعة المسماة بالقیل و القال** / متفرقه / فارسی
al-majmūʿat-ul musammāt bi-l-qīl va-l qāl
نایینی، محمد حسن بن محمد حسین، ق۱۴ قمری
nāʾīnī, mohammad hasan ebn-e mohammad hoseyn(- 20c)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۷۹۹/۲
آغاز: بسمله و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم ××الحمدلله الذی تعالی عن وصف ما قیل و من قد قالا؛ **انجام:**قیل فی الحبشه ضرب من الحیاتتطیر فی الهواء
کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۵۵ص (۱۷-۷۱)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵-۱۸۰۰]

● **مجموعة المطالب** / متفرقه / عربی و فارسی

majmū‘at-ul maṭālib

حسینی استرآبادی، میرمحمد مؤمن بن میر علی، – ۱۰۳۴ قمری

hoseynī estarābādī, mīr mohammad mo’men ebn-e mīr ‘alī(- 1625)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۳۵

آغاز: بسم الله و الحمدلله و افضل الصلوه علی صفوه الله؛ **انجام:** هو العالم بحقایق الاسرار و دقایق الافکار

خط: مختلف، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [الفبائی: –۴۹۸]

● **المجموعة المفصلة من كلام الائمة** / حدیث – عربی

al-majmū‘at-ul mufaṣṣala min kalām-il a’imma

احادیث گوناگون را با نقل سند بدون شرح از جوامع روائی گرد آورده است.

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۳۱۷/۲

آغاز: یروی عن الشیخ الثقة ابی الحسین محمد بن علی الحلی عن شیخه السید ابی عبدالله الحسین بن احمد ... قال قلت لمولینا الصادق (ع) للوعد منه الی و قد خلوت به

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن محمد حسن حسینی زنوزی خویی، تا: ۱۲۴۳ق؛ واقف: شهید؛ جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: –۱۵۷]

● **مجموعه مکاتبات** / اسناد / فارسی

majmū‘e-ye mokātebāt

مجموع مکاتبات دولتی است که خطاب بیشتر آنها به میرزا محمد مستوفی، حشمت الدوله حمزه میرزا حاکم آذربایجان و قوام الدوله وزیر خراسان است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۹۲۴

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲۶گ [ف: ۳۴–۸۶]

● **مجموعه مکاتبات تجاری (بین جمادی الثانی ۱۳۳۶ تا شعبان ۱۳۳۸ قمری)** / نامه‌نگاری / فارسی

majmū‘e-ye mokātebāt-e tejārī (beyn-e jamādī-yos-sānī 1336 tā ša‘bān 1338 qamarī)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۳۰۰

مؤلف: (میرزا) تقی تاجر؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری بزرگ [رایانه]

● **مجموعة الممالك** / تاریخ / فارسی

majmū‘at-ol mamālek

پیشاوری، مهمند

pīšāvarī,mehmend

حدود و طول و عرض و برخی از حقوق دیوانی هندوستان را با استفاده از کتاب‌های تاریخ و جغرافیا که به نام آنها در مقدمه اشاره شده، در دو باب و یک خاتمه گرد آورده و در خاتمه از احمدشاه پادشاه غازی دردرانی و اشرف الوزرا شاه ولیخان نام برده است.عناوین کتاب: باب اول: در گزارش هندوستان؛ باب دوم: در گزارش احوال ایران؛ خاتمه: در ۸ نمود.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۷۱۵

آغاز: حمدی که سیاحان خوش ... اوهام در طول و عرض آن ... شایان پادشاه بی وزیر است ... بدایت و نهایت پدیدار نیست و درود نامعدود ... آن زیب بخش مسند رسالت و زینت افزای؛ **انجام:** و ساعة القیام مرفه الحال و ... اقبال و عظمت و جلال از کمترین بندگان ... و دولت اساسش باد بحق الحق و احبائه و.

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، با سرلوح مذهب سبک کشمیر؛ جلد: تیماج، ۱۳۷گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۲۰–۲۱۸]

● **مجموعة منتخبة من كتب مختلفة** / تراجم، تاریخ / عربی

majmū‘at-un muntaxaba min kutib-in muxtalifa

ابن فهد، یحیی بن عمر، ۸۴۸ – ۸۸۵ قمری

ebn-e fahad, yahyā ebn-e ‘omar (1445 - 1481)

ابن فهد مکی دانشمند، ادیب و شاعر خوش قریحه که در سنین جوانی به مراتب عالی فضل و دانش دست یافت و آثاری از خود به جای نهاد، از جمله: الدلائل الی معرفة الأوائل، مختصر أمثار المیدانی، شرح حال وی را سخاوی در الضوء اللامع لأهل القرن التاسع آورده است. ابن فهد مجموعه‌هایی مشتمل بر فواید و نکات تاریخی و ادبی، به نقل از کتابهای مختلف فراهم ساخت، کتاب حاضر یکی از آن مجامیع است. آربری این کتاب را در فهرست کتابخانه چستربیتی چنین معرفی کرده است: «[مقتطفات من کتب مختلفة]، مذکرة تشتمل علی مختارات من عدة کتب، معظمها من «المجالسة» لأبی بکر أحمد بن مروان الدینوری (۳۱۰ق) و من «البلغة فی تاریخ أئمة النحو اللغة» للفیروز آبادی (۸۱۷ق)، النسخة الأصلیة بخط المؤلف». در این مجموعه، علاوه بر دو کتابی که آربری نام برده است، از کتاب‌های دیگری نیز منتخباتی درج شده است، از جمله: المنتخب من تجرید الوافی بالوفیات للصلاح الصفدی، تجرید شهاب الدین احمد بن علی بن حجر الکنانی، من طبقات الحفاظ للذهبی، مختصر تاریخ الاسلام للذهبی، تاریخ دمشق لابن عساکر، تاریخ القاضی تقی الدین الفاسی، المسمی بالعقد الثمین فی تاریخ البلد الأمین، کتب بدیع الزمان أبوالفضل احمد بن

الحسین الهمدانی ...، تذکرة الصلاح الصفدی، کتاب العرایس للثعلبی، الکامل للمبرد، المعارف لابن قتیبة، العقد لابن عبد ربه، نقلت من خط الوالد - أبقاه الله تعالی - من تذکرته، مما نقله من خط شیخه حافظ البلاد الحلبیة، برهان الدین الحلبی ...، شرح المقامات للمسعودی، تاریخ ابن خلکان، کتاب الحث علی حفظ العلم و ذکر کبار الحفاظ، للعلامة حمال الدین أبی الفرج عبد الرحمن بن علی بن الجوزی، تاریخ حلب المسمی بغیة الطلب، للعلامة الصاحب کمال الدین بن العدیم الحنفی - رحمه الله تعالی. قطعاتی از ابیات عربی نیز در این مجموعه ثبت شده است. ابن فهد نگارش این مجموعه را در روز چهارشنبه ۲۰ رجب ۸۷۴ق به پایان رسانده است. و پس از ابن فهد نیز افراد دیگری در این مجموعه مطالبی نوشته‌اند، از جمله در تاریخ ۱۲۴۴ق و ۱۰۵۵ق.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۴۵عکسی

آغاز: بسملة. صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم تسلیماً. منتخب من المجالسة، للقاضی أبی بکر أحمد بن مروان الدینوری المالکی و هذه الأخبار متصلة بالسند جمیعها حذفته تخفیفاً و هی علی غیر ترتیب أصله عن ابن عباس، عن النبی، قال: و ذکرهم بأیام الله، قال: بنعم الله عزوجل؛ **انجام:** مات سنة اثنتین و ثمانین و مئة و الله أعلم. آخر المنتخب من البلغة فی تاریخ أئمة النحو و اللغة، تألیف الامام العلامة امام اللغة مجد الدین محمد بن یعقوب الفیروز آبادی، انتخبه لنفسه الفقیر الی عفو الله و کرمه، یحیی بن عمر بن محمد بن فهد الهاشمی - لطف الله بهم - و کان الفراغ منه فی یوم الأربعا سابع عشرین رجب المحرم الحرام سنة أربع و سبعین و ثمانمئة و الحمد لله وحده و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم تسلیماً، حسبنا الله و نعم الوکیل.
نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، ش ۳۸۵۷ (فهرست آربری ۳۸/۴؛ ترجمه فهرست آربری: ۵۰۵/۱)؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: چهارشنبه ۲۷ رجب۸۷۴ق؛ یادداشتهای افزوده ای به تاریخهای ۹۶۳ و ۱۰۵۵ و ۱۲۴۴ق، در نسخه دیده می‌شود؛ ۲۰۸ص، ۲۴سطر [عکسی ف: ۴-۲۸۲]

● **مجموعه مواعظ** / حدیث / عربی و فارسی
majmū‘e-ye mavā‘ez

مشتمل بر تنبیه الراقدین از سید حسین بن سید محمدتقی همدانی نجفی (-۱۳۳۰ق) و نصایح الشیعه و وصایای رسول اکرم به عبدالله بن مسعود و غیره می‌باشد.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۷۲۷

آغاز: کتب من نهج البلاغه من خطب امیرالمؤمنین؛ **انجام:** و یعطی من یبغضنی المال و الوالد تم
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● **مجموعه ناصری** / گوناگون / فارسی
majmū‘e-ye nāserī

موسوی اصفهانی، محمد بن عبدالله، ق۱۳ قمری
mūsavī esfahānī, mohammad ebn-e ‘abd-ol-lāh(- 19c)

مجموعه‌ای است از میرزا سید محمد بن عبدالله میرزا عبدالباقی موسوی حسینی اصفهانی ملقب به «برهان الدوله» و متخلص به «سلطانی» از علما و نویسندگان دوره ناصرالدین شاه قاجار که این مجموعه را به نام وی مصدر و او را ستایش کرده است و شامل چند کتاب می‌باشد: «حدیقة المعارف» که حکایاتی است به شیوه هزل و طنز که با نثری مسجع آمیخته به نظم، که مسائل اجتماعی را به باد انتقاد قرار داده است و بعضی از اشعار مؤلف با عنوان «لمؤلفه» آمده است، آغاز: «وقتی یاد دارم که در سن هشت و دهم بجهة تحصیل صرف و نحو به معلمی قصی القلب ...»؛ معالجه بضد که بعضی نفوس را لازم می‌شود؛ تحقیق در اتحاد وجود و غدر معاصی نفوس ضعیفه؛ تحقیق در ترجیح اسلام بر سایر ملل، در تفریق مقالات و حالات پیغمبر (ص)؛ خطبه‌هایی از حضرت علی (ع)، پند و اندرز به وزراء و حکام، در اسباب ضعف ملت و دولت اسلام؛ قصیده‌ای طولانی در تنبیه و موعظه در ۷۴ بیت، آغاز: «ای اوفتاده در وحل نظم و انتظام ××این نظم و انتظام تو را کشته دام دام»، انجام: «انکو نکرده است اول سنگ خویش حق ××چون سنگ دیگران را از خود کند تمام»؛ کواکب علویه در انفس؛ در معنی حدیث حب الوطن من الایمان و رد بعضی ...؛ قصیده در ۶۰ بیت با مطلع: «مژده به مستان دهید باز بهار آمده است ×× نامیه با صد هزار نقش و نگار آمده است»؛ تشریح و تحقیق در چگونگی احوال و افعال اهل فرنگستان؛ قصیده در ۵۳ بیت در معنی این که ملامت و دقی خالی از اغراض شیطانی نباشد، با این مطلع: «ای فسرده دل شده در التزام انتظام ×× التزام انتظامت کار کرده بی نظام»؛ اوراقی در شرح حال خود مؤلف و معاصرین وی نگاشته شده است؛ تحقیق فقهی در شریعت محمد مصطفی (ص)؛ در شناسایی اشخاص صاحب سر به قواعد نجومی که اقطاب زمان باشند؛ حکایت در تنبیه حمقاء، انها و اشعار در تعیین مناصب اهل علم و قضات؛ حکایت در تنبیه و ذم صداقت مفرط؛ در اختیار اشکال هندسی از برای عمارات؛ در خصوص تحصیل علم طب و خواص آن از برای طبیب؛ در آداب تعشق و تفریق عشقها و امتیاز آن، و ذکر شده که در جلد دیگر این کتاب که مسمی به «مجمع العلوم» است نبذی هم در علم طب نگاشته آید؛ در تحقیق این که از هر کس هر کار نیاید؛ تحقیق در حدیث اهل سنت و جماعت؛ تحقیق این که تحصیل هر علمی شایسته هر کسی نیست خاص مسلم را؛ در تشخیص ضررهای دولت به جهة تقلید از کفر؛ در خواص تنظیمات احتسابی و شغل محتسبی که از قرارات قدیمه سلطنت اسلام است در ایران؛ در خواص حساب و استقلال محاسب در امر محاسبات؛ ضررهای بی

اعتنایی در حساب و بیسوادی محاسب؛ مسمط در تهنیت عید نوروز و جشن سلطانی و توصیف بهار از مؤلف در ۸۷ بیت، آغاز: «عید جم آمد فراز ای صنم دلفروز ××خیز و بیاور مئی عیش فراطیش ...»، انجام: «منظر حقش مدام منظر و منظور باد ××که پی سخن خوشبود گدا نوازی ز شاه»، در خاتمه آمده است: «این بنده در نگارش این کتاب نه عرض علم و هنر و خودنمایی میباشد و اسباب و دست آویز از برای اخذ وجوه و گدائی ... در این کتاب که به مجموعه ناصری موسوم می‌شود ... فواید کلی و خواص بسیار باشد»؛ ضمیمه مثنوی در بحر مثنوی مولوی (بحر رمل) از مؤلف کتاب سید محمد بن عبدالله الموسوی الحسینی در تفسیر آیات و احادیث و اثبات مظهریت حق و حکایات پند آموز از کتاب‌های مختلف از جمله مثنوی معنوی و ... و نکاتی در پند و اندرز را به نظم درآورده است؛ رد شعر آقا محمد کاظم واله شاعر اصفهانی که به وصیت خودش در سند مزارش نگاشته‌اند؛ اشعاری خطاب به خداوند و مناجات گونه با مطلع: «تو را خواهم، نخواهم رحمتت گر امتحان خواهی ×× در رحمت برویم بند و درهای بلا بگشا»؛ در تحقیق و تعریضی بر شعر حکیم قاآنی؛ در شرح حال مفخر شاعری که در اصفهان زندگی می‌کرد و اشعارش کلا هزل و مضحکه بود، از محمد کاظم سعادت علی شاه معروف به «طاووس العرفا»؛ در شرح تنظیمات ناپلیان روس و سیاسات او در حراست مملکت و استبداد رای او در قرار و مدار مملکتی؛ در خاتمه نسخه از جامع و مؤلف آمده است: «این بنده که سید محمد بن عبدالله الموسوی الحسینی ناظم و مؤلف و مصنف این کتاب هستم به مقتضیات فطری و سری که ابا عن جد با سلطان دارم در مقام نظم این مطالب برآمده»، آغاز: «بسمله و به ثقتی و رجائی، حمد بیحد کردگاری را سزد×که بود وصفش برون از حصر و حد».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۳۰۳

آغاز: وقتی یاد دارم که در سن هشت و دهم بجهة تحصیل صرف و نحو به معلمی قصی القلب؛ **انجام:**صبر او را تو کجا یاری کنی×همرهی هر چند سلطانی غنی

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ واقف: سید جلال الدین تهرانی، مرداد ۱۳۶۱؛ جلد: تیماج، ۳۹۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۵سم [ف: ۱۷-۴۸۷]

● **مجموعة النجوم** / هیئت / عربی

majmū‘at-un nujūm

حسیب، ابراهیم، ق۸ قمری

hasīb, ebrāhīm(- 14c)

تألیف ابراهیم حاسب ملکی منصوری ناصری از نزدیکان دربار الملك الناصر حسن (۷۴۸-۷۶۲ق). در آن از الالوف و الادوار ابو معشر بلخی گزیده ابوالعباس تنوخی و القرانات همین بلخی و الامثال و النوادر فی تحاویل السنین همو و رسائل کندی و ابوعلی خیاط و هرمس و ماشاءالله و فضل بن حاتم و احمد بن کثیر حاسب و الصغری گویا از فرغانی و رساله سند بن علی مؤلف کتاب القواطع نمونه‌هایی هست.

آغاز: کتاب فیه مختصر کتاب الالوف و الادوار و دلائل الراس و الذنب و ذوات الاذناب فی تحاویل السنین و طوالع البداری و القرانات لابی معشر محمد البلخی ... و کتاب الجوهر المکنون و اللؤلؤ المنظوم فی اسرار احکام النجوم للهند و الیونان و العجم و جمیع اقاویل حکماء الاوائل فی صنایع الاحکام ... و النوادر لابی معشر و التحاویل و امثلة فی القتال و الحروب و انفاذ الجیوش و العساکر و السرایا و القرانات و دلالتها لماشاء الله و النکت لابی معشر و کل فن غریب للهند و الفرس و الیونان و ما یتعلق باختیارات الملوك و السلاطین ذلك مما جمعهو اهتم بتألیفه ... ابراهیم الحاسب الملکی المنصوری ... فی سنة ۷۵۹ ... بمدینة القاهرة المصریة. بسمله. مختصر الاستاد الاجل ابوالعباس التنوخی ... لکتاب الالوف و الادوار لابی معشر المنجم البلخی ...

[بروکلمان ذیل ۱۵۷/۲؛ ذیل فهرست عربی موزه بریتانیا ص۵۳۰ ش Or. 3577 مورخ ۱۲ جمادی الاول ۱۰۶۹؛ معجم المؤلفین ۲۲/۱]

۱. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه: ۳۳۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** عودة القران لموضعه الاصلی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ با یادداشت اسدالله منجم مورخ ۱۳۱۴؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۸۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸/۷×۲۴/۹سم [ف: ۱-۴۷۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۴۳۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۰۵۱ق؛ مصحح، محشی؛ تملك: محمد صادق بن محمد تقی منجم، محمد ابراهیم بن محمد اشرف منجم، یادداشت هبه کتاب از محمد صادق مذکور به فرزندش محمد اشرف؛ با چند یادداشت تاریخی از محمد صادق منجم به سال ۱۰۵۲ و ۱۰۶۱ و ۱۰۷۷ و ۱۰۷۸ در فوت برخی از حاکمان وسلاطین؛ جلد: تیماج، ۱۸۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۰-۱۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۴۳۷

خط: نسخ، کا: عبادالله، تا: ۱۲ شعبان۱۰۸۱ق؛ چند یادداشت از هدایت الله به سال ۱۱۳۷ق و ۱۱۳۵ق که در برخی اشاره به حدوث جنگ (فتنه افغان) در اصفهان نموده، با حاشیه ای از محمد اسماعیل بن محمد حسین (خواتون آبادی)؛ تملك: ابن محمد؛ جلد: تیماج، ۲۵۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۲۰-۲۳]

● **مجموعة النفائس** / ادبیات / فارسی

majmū‘at-on nafā’es

حبیب اصفهانی، - ۱۳۱۵ قمری

habīb-e esfahānī(- 1898)

به نظم و نثر و لغت.

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۲۳۳بخش۳

بی‌کا، بی‌تا، نسخه زیراکسی است [ف: -۱۲۸]

● **مجموعة النوادر** / گوناگون / فارسی

majmū'at-on navāder

سدید السلطنه، محمد علی بن احمد، ۱۲۹۱ - ۱۳۶۲ قمری

sadīd-os-sāltane, mohammad 'alī ebn-e ahmad (1874 - 1943)

تاریخ تألیف: رجب ۱۳۱۴ق

جنگ شعر و تاریخ است

[راهنمای کتاب ۵۵: ۱۸ و ۸۶۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۳۷۴

خط: نستعلیق، کا: رفسنجانی، یوسف (گویا)، تا: رجب۱۳۱۴ق؛ جلد: تیماج، ۹۶گ، ۱۱سطر(۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۷-۳۵۷]

● **مجموعه نوحه و مراثی** / مراثی / فارسی

majmū'e-ye nowhe va marāsī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۸۵۷

خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ انجامه: «کاتب الحقیر عبدالله وفائی در روز ۲۸ سفر [کذا: صفر] معظم تمام گردید. به تاریخ یوم ۲۸ سفر [صفر] ۲۱ تمام گردید در کاخ گلستان پاسدار بودم»؛ به چندین خط، یکی از آنها عبدالله وفایی در ۲۸ صفر ۲۱ [۱۳۲۱]؛ جلد: تیماج، ۱۲۲ص، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲۰-۴۲۸]

● **مجموعه هزلیات و هجویات** / ادبیات / فارسی

majmū'e-ye hazlīyāt va hajvīyāt

در آن از شریف الدوله کاشی و افضل الملك یاد شده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۹۲۸/۴

آغاز: دولابی ارباب ز تخمی که بر افشاند ××در خاك كه ندانست چه از آب در آید؛ **انجام:** بدان شاها تو تا آن گه که پیشاپیش خیل الله ××لوای قائم آل محمد را بر افرازی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با افتادگی بین برگهای ۶ و ۷؛ ۹گ، سطور چلیپا (۸/۵×۳۰)، اندازه: ۱۰/۵×۳۴/۵سم [ف: ۲۰-۵۰۶]

● **مجموعه یادگار** / طب / فارسی

majmū'e-ye yādegār

سروقدی، محمد حسن بن محمود، ق۱۴ قمری

sarvqadī, mohammad hasan ebn-e mahmūd(- 20c)

کتابی است در فوائد خوراکی‌ها و میوه‌جات، و معالجه با گیاهان طبیعی و انواع خوراکی‌ها و غیر آن بر اساس طب قدیم.مؤلف، ظاهراً کتاب را در سه جلد تألیف نموده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۸۰عکسی

آغاز: ۱- اترج به فارسی با لنگ و ترنج نامند. ترشی آن مقوی دل و جهت خفقان حار و تقویت معده؛ **انجام:** و احراق گاهی مراد از سحق آنست و گاهی مراد تکلیس که بحد سفیدی رسد در معالجات این مرض در موارد دیگر بحد سفیدی شرط دانسته‌اند.

نسخه اصل: احتمالاً نسخه مؤلف. نسخه مشتمل است بر جلد سوم، جلد سوم، در سه جزوه بدین ترتیب تدوین شده است: جزوه ۱. در معالجات با میوه‌ها و گیاهان خوراکی و بعضی از احجار، جزوه ۲.در معالجات با گیاهان معروف و آنچه در بازار یافت می‌شود، جزوه ۳.در معالجات متفرقه و دستورات جامعه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ روی برگ عنوان چنین آمده: «جلد سوم مجموعه یادگار بقلم آقای محمد سحن سروقدی فرزند محمود فرزند محمد فرزند عبد الوهاب فرزند میرزا آقا فرزند ابو تراب فرزند میرزا جعفر واقف مدرسه میرزا جعفر واقع در صحن عتیق مشهد رضا علیه السلام»؛ ۹۷گ [عکسی ف: ۲-۳۵۸]

← مجنة الطاعون و الوباأ ← مخبة الطاعون و الوباء

● **مجنون الصدقین** /- فارسی

majnūn-os sedqayn

جمالی

jamālī

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۰۲۸

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۲سم [رایانه]

● **مجهولات قسی الکرة** / هندسه / عربی

majhūlāt-u qasi-l kura

اندلسی، محمد بن معد، ق۱۰ قمری

āndolosī, mohammad ebn-e ma'ad(- 16c)

نام کتاب و مؤلف با خط مغربی در صفحه عنوان، به صورت فوق، ثبت شده است. گویا مؤلف، ابوعبدالله محمد بن معد اندلسی (ح ۹۱۵ ق) از علمای مغرب باشد کهترجمه مختصری در الاعلام، زرکلی (۱۰۵/۷) دارد.

چاپ: اسپانیا، برشلونه، ۱۹۷۹م.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۶۶/۱

آغاز: بسمله. صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم تسلیما. قال القاضی ابوعبدالله محمد بن معاد رضی الله عنه نریدان ابین فی هذا الکتاب استخراج مقادیر القسی الواقعة علی ظهر الکرة و معرفة الزوایا الحادثة فیها من القسی الکبار علی اقصا ما یمکن الوصول الی معرفته؛ **انجام:** ما أردنا أن ابین. کمل الکتاب بحمدالله و عونه ...

نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال، مادرید اسپانیا، شماره ۹۶۰؛ خط: مغربی، بی‌کا، تا: با تاریخ۷۴۲ق؛ ۲۲ص (۱–۲۲)، ۲۹ سطر [عکسی ف: ۳–۳۵۹]

● **مجیب الدعوات** = **دعا** / دعا / فارسی

mojīb-od da‘avāt = do‘ā

عبدالکریم بن عبدالحی

‘abd-ol-karīm ebn-e ‘abdolhayy

اهداء به: شاه سلطان حسین صفوی

در پیشانی صفحه اول با خط مغایر نام کتاب – مجیب الدعوات – آمده است. در یک «مقدمه» و هشت «باب» و «خاتمه»: مقدمه در بیان فضیلت ماه‌ها و وجه تسمیه و برخی از امور متعلقه با آنها و فضیلت و شرایط دعا مشتمل بر دو فصل؛ باب ۱.اعمال ماه رجب و در آن چند فصل است؛ ۲.اعمال ماه شعبان در دو فصل؛ ۳. اعمال ماه مبارک رمضان در چند فصل؛ ۴. اعمال ماه شوال در دو فصل؛ ۵. اعمال ماه ذیقعده؛ ۶. اعمال ماه ذیحجه در دو فصل؛ ۷. اعمال ماه محرم؛ ۸ ندارد؛ خاتمه در ذکر زیارات مخصوصه به لیالی و ایام متبرکه در چند فصل.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۸۳۱

آغاز: بسمله خوشترین مقالی که بگذارش آن هم آواز مسبحان مواضع ملکوت و همراز مقدسان حظایر جبروت ... بعد چون مرآت ضمایر صافیه هوش مندان ... و قیام بحق عبادت مجیب الدعواتیست که صیقل ندای؛ **انجام:**خاتمه در ذکر زیارات مخصوصه بلیالی و ایام متبرکه و در آن چند فصل است. فصل اول در بیان زیارت حضرت امیر.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی با امضاء «منه عفی عنه»؛ مهر: «الراجی عبده محمد باقر بن محمد علی» (بیضوی)، حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۷۰گ، ۱۲ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳–۱۱۲۷]

● **مجیب السائلین** / عرفان و تصوف / عربی

mujīb-us sā’ilīn

اهدا به: سلطان بایزید بن محمد خان (۸۸۶–۹۱۸ق)

از محبی، در عرفان به فارسی به نثر و نظم با تخلص محبی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۵۲۲

آغاز: بسمله. الحمد الله الذی خلق السموات و الارض؛ **انجام:** و العفو مامول و الله العلم بالصواب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ میان ص ۱ و ۲ افتاده؛ مجدول، با ستایشی از سلطان سعید قیصر غازی در آغاز نسخه از خود محبی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۴۵گ، ۱۱سطر(۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۶–۲۷]

● **مجیب الندا الی شرح قطر الندی و بل الصدی = شرح الفاکهی** / نحو / عربی

mujīb-un nidā ilā š.- quṭr-in nadā wa ball-uṣṣadā = š.-ul fākihī

فاکهی، عبدالله بن احمد، ۸۹۹ – ۹۷۲ قمری

fākehī, ‘abd-ol-lāh ebn-e ahmad (1494 - 1565)

وابسته به: قطر الندی و بل الصدی؛ ابن هشام، عبدالله بن یوسف (۷۰۸–۷۶۱)

تاریخ تألیف: ۹۲۴ق

شرحی مزجی و نسبتاً مفصل است بر قطر الندی و بل الصدی. این اثر که بارها چاپ شده، توسط محمد بن علی حریری حرفوشی (– ۱۰۵۹ق) مجدداً تنقیح و تهذیب گردیده و تحت عنوان «دلیل الهدی» انتشار یافته است.

آغاز: بسمله، الحمدلله الرافع من انخفض لعزه و سلطانه ... اما بعد فهذا شرح لطیف و ضعته علی المقدمه الموضوعه فی علم العربیه المسماه بقطر الندا و بل الصدا

چاپ: مطبوعات حمد شاهین، ۲۳۱ص، ۱۲۸۱ق؛ بمبئی، ۱۹۴ص، ۱۸۸۰م.

[کشف الظنون ۱۳۵۲/۲؛ سرکیس ۱۲۳۱/۲؛ هدیه العارفین ۱۴۵/۱؛ الاعلام زرکلی ۶۹/۴؛ معجم المؤلفین ۲۸/۶ ذخائر التراث العربی ۲۶۹/۱؛ الاوقاف العامة موصل ۶۴/۲]

شرح و حواشی:

۱– شرح مجیب الندی الی شرح قطر الندی

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۱۰۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و۱۱؛ مهر: محمد تقی شریف یزدی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۰۰گ، ۲۳ سطر(۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۶–۴۵۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۲۹۱

خط: نسخ، کا: محمد بن شبیب بن صفر بن بدرالدور، تا: ۱۶ شوال۱۱۹۹ق؛ مصحح[میراث شهاب: س۸ش۴–۶۹]

۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۳۹۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۸۸گ، ۱۹سطر، اندازه:

۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۲۸۱]

۴. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴-ص/۵۹۷

آغاز: ذی بال لا یبتدء فیه ببسم الله فهو ابترای اقطع الکلمة فتح الکاف و کسر الام؛ **انجام:** تم شرح قطر الندا و بل الصد المعروف بشرح الفاکهی و الحمد لله علی ذلک ...

خط: نسخ، کا: عبد العزیز بن محمد بن فضل، تا: شوال ۱۲۱۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۹۰گ، ۲۳سطر (۹×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۱۴سم [ف: ۲-۱۸۸]

۵. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۵۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کان الفراغ من تعلیقه یوم الاثنین ثالث عشر رجب الفرد سنة اربعة و عشرین بعد الألف

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۵۰۹]

۶. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه: ۶۲

خط: نسخ، کا: موسی الخمایسی، تا: رمضان ۱۲۳۰ق؛ ۸۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۴۹]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۵۶۳

نسخه اصل: کتابخانه‌ای در نجف اشرف؛ خط: نسخ، کا: سید حمد بن کرم بن سعد حسینی جزائری، تا: پنج‌شنبه ۲۳ جمادی الثانی ۱۲۳۳ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: شیخ یوسف بن عبدالحسین شحتوت به سال ۱۲۴۴؛ ۳۳۳ص [عکسی ف: ۷-۱۵۷]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۹۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** لئلا یلتبس الاستفهام بالخبر لاتحاد حرکتها و حرکة همزة الاستفهام و لیکن هذا آخر ما اردنا ایراده.

خط: نسخ، کا: دولتمر ... الملقب بقسی بن قیح بن حجت علی، تا: ۱۲۴۰ق؛ محشی از: خطایی، غایة التصدیق، شرح خلاصه، شرح لمعه، مفصل، حسن چلبی و کتب دیگر بسیاری؛ مهر: «عبده خان محمد»، «عبده محمد ملک ۱۲۱۸»؛ تملک: علی بن قمر سلطان الاندری، موسی بن شمس الدین الاندری در ۱۲۴۸؛ ۱۲۲گ، ۱۶-۳۰ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۴-۲۵]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۰۵۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ادخلنی برحمتک فی عبادک الصالحین ... یا رب العالمین

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۱۰. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۲۸۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و أن أعمل صالحاً ترضاه و أدخلنی برحمتک فی عبادک الصالحین

خط: نسخ، کا: عبدالعزیز العبد روش الفنانی، تا: ۲۴ رجب؛ جلد: چرم، ۱۴۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [مؤید: ۱-۲۵۲]

● **مجیب نداء التوالی الی منتخبات الغوالی = موصل الاوائل و التعالی الی منتخبات نحو الی اللئالی** / حدیث / عربی

mujīb-un nidā'-it tawālī ilā muntaxabāt-il ġawāli = mūṣil-ul awā'il wa-t ta'ālī ilā muntaxabāt-in naḥw ila-l la'ālī

احسائی قاری، محمد بن ابراهیم، ق۱۳ قمری

ahsā'ī qārī, mohammad ebn-e ebrāhīm(- 19c)

وابسته به: عوالی اللآلی العزیزیة فی الاحادیث الدینیة؛ ابن ابی جمهور، محمد بن علی (۸۳۸-۹۰۶ق)

منتخبی است از عوالی اللآلی ابن ابی جمهور احسایی.در مقدمه می‌گوید: «هذه احادیث متفرقة جمعتها من کتاب ابن ابی جمهور الاحسائی المسمی بغوالی اللآلی حین رأیت معلقا علیها بعض الحواشی منه فاحببت جمعها مع حواشیها فی اصل لیتم النفع بها و لافوز بالدعا من اخوانی المومنین ... الاحادیث منها مارواه بطرقه المذکورة فی الکتاب المشار الیه محذوفة الاسناد اعتماد علی الاسناد المذکور فی الکتاب المنقول منه هذه الاحادیث و طرقه المذکورة فی الکتاب سبعة و الاحادیث کلها تنتهی الی رسول الله (ص)».در حاشیه به خط مؤلف آمده است: «یحسن ان یسمی بموصل الاوائل و التوالی الی منتخبات غوالی اللآلی من المحرر الجامع». از این کتاب در الذریعه و فهارس نامی به میان نیامده و این نسخه به خط مؤلف است و گویامنحصر به فرد باشد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۶۹۳

آغاز: بسمله. و به نستعین حمدله. و الصلوة علی اشرف المرسلین محمد و آله الطاهرین و بعد فهذه احادیث متفرقة جمعتها من کتاب ابن ابی جمهور؛ **انجام:** لو کانت الدنیا کلها له فجعلها فی الآخرة و هذا آخر ما اردنا نقله من الاحادیث الغیر المعلق علیها نسئل الله ان ینفعنا و جمیع المومنین بها و ان یوفقنا بمنه و کرمه انه علی کل شیء قدیر و الحمدلله ...

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۸ محرم ۱۲۵۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۰۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۳۱-۵۴]

● **المجید فی اعجاز القرآن المجید** / معانی بیان، علوم قرآن / عربی

al-majīd fī i'jāz-il qur'ān-il majīd

زملکانی، عبدالواحد بن عبدالکریم، - ۶۵۱ قمری

zamlakānī, 'abd-ol-vāhed ebn-e 'abd-ol-karīm(- 1254)

وابسته به: التبیان فی علم البیان المطلع علی اعجاز القرآن؛ زملکانی، عبدالواحد بن عبدالکریم (-۶۵۱)

نویسنده می‌گوید کتابی به نام «التبیان فی علم البیان» پرداختم و آن از کتب بسیار مفید واقع شد.بعد فرصتی به دست آمد تا آنرا خلاصه کنم و حاصل کارم این کتاب شد مبتنی بر یک مقدمه و سه رکن بدین شرح: مقدمه حاوی دو بحث: بحث ۱)در حد علم بیان و طریق تحصیل آن و غرض از تحصیل آن، بحث ۲) در بیان حصر مواقع غلط در لفظ؛ رکن ۱. دلالات افرادیه؛ رکن ۲.

مراعات احوال تالیف؛ رکن ۳. معرفت احوال.
لفظ و اسماء اصناف آن در علم بدیع.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۸۹۸/۱
آغاز: بسمله رب اعن. الحمدلله الذی انزل القران مبشراً؛ **انجام:** صلوة باقیه الی یوم الدین برحمتك یا ارحم الراحمین
خط: نسخ، کا: محمد بن اسماعیل بن علی بن حبشی ربعی، تا: محتملاً۶۹۳ق، جا: دمشق؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج، ۶۷ص (۱–۶۷)، ۱۵سطر (۱۲/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۸–۴۰۴]

● **المجید فی اعراب القرآن المجید** / علوم قرآن / عربی
al-majīd fī i'jāz-il qur'ān-il majīd
قیسی، ابراهیم بن محمد، ۶۹۷؟ – ۷۴۲ قمری
qaysī, ebrāhīm ebn-e mohammad (1298 - 1342)
[کشف الظنون ۱۶۰۷/۲]

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۴۵۵
از اول قرآن تا آخر آل عمران؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اندازه: ۲۱/۵×۲۸/۵سم [نسخه پژوهی: ۲–۲۱۷]

● **المحاجاة بالمسائل النحوية = المحاجات و متمم مهام ارباب الحاجات** / ادبیات / عربی
al-muḥājāt bi-l-masā'il-in naḥwīyya = al-muḥājāt wa mutammim-u mahām-i arbāb-il ḥājāt
زمخشری، محمود بن عمر، ۴۶۷ – ۵۳۸ قمری
zamaxšarī, mahmūd ebn-e 'omar (1075 - 1144)
در بیان چیستان و لغزهای نحوی است. سؤالاتی مبهم و شبیه به لغز در ضمن عباراتی دارای سجع و قافیه که در آغاز آن جمله: «اخبرنی» (آگاه کن مرا) تکرار و در نیمه دوم کتاب، طرح شده و ذیل آن تفسیر و توضیح گردیده است و هر یك از فقرات شامل دو لغز و سئوال است. اینك چند نمونه از لغز نحویه کتاب، نقل می‌گردد: ۱. اخبرنی عن موحد فی معنی اثنین و عن حركة فی حكم حركتین؛ ۲. اخبرنی عن حركة و حرف قد استویا و عن ساكنین علی غیر حدهما قد التقیا؛ ۳. اخبرنی عن ما یجر و ینصب و هو رفع و عما یدخله التثنیه و هو جمع ... و ناگفته نماند که علم الدین علی بن عبدالصمد سخاوی (–۶۳۲ق) شرح بسیار مبسوطی بر کتاب محاجاةبه نام «تنویر الدیاجی» نگاشته که طبق نقل کاتب چلپی در کشف الظنون از اجل کتب فن بوده و از امتیازاتش آن استکه پس از هر دو لغز (احجیه) که از مؤلف (زمخشری) نقل کرده دو لغز دیگر «منظوم» اضافه کرده است. (عبدالحسین حائری)
آغاز: قال الامام الزاهد جار الله العلامه افتتح بحمدالله الذی هو قائد الرضوان و دلیله و الصلوة علی رسوله التی هی ضمیر الحمد و رسله اخذا بذوابة السنة الغراء و استعاذة بالله من الخطبه البتراء ...
انجام: و علیها و رد قوله تعالی قل لایعلم من فی السموات و الارض الغیب الا الله.
چاپ: گنجینه بهارستان، الادب العربی۱، مسلسل ۴، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۱ش، با تصحیح د. علیرضا باقر
[کشف الظنون ۳۸۸/۲]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۴۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن یوسف بن عمر بن علی، تا: ۵۸۹ق؛ کاتب نسخه بر ابوالحسن ادیبی که وی آنرا نزد مؤلف کتاب قرائت کرده بوده خوانده و بروی قرائت کرده است، در یکی از محلات سمرقند مقابله و تصحیح گردیده؛ جلد: تیماج مشکی، ۷۱ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۴–۳۵۳]
تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۶۹۶
عکسی است، نسخه اصل: همان نسخه بالا [مختصر ف: –۷۳۲]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۸۸۷/۸–ف
نسخه اصل:نسخه آقای فروزانفر؛بی‌کا،تا:۱۲۹۳ق[فیلمهاف:۱–۷۳۹]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۶۳۳/۸
بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۸گ (۸۸پ–۱۱۵ر)، ۱۵سطر (۷/۵×۱۴) [ف: ۱۷–۱۸۳]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۶۰۹/۱
آغاز و انجام: برابر
کا: ابوالحسن علی بن طالوت دامغانی، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، ۶۷ص (۱–۶۷)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۱۷–۶۳]

← المحاجات و متمم مهام ارباب الحاجات ⋗ المحاجاة بالمسائل النحوية

● **محاجه خدا با ابلیس** / کلام و اعتقادات / عربی
mohāje-ye xodā bā eblīs

تهران؛ ملك؛ شماره نسخه: ۲۸۴۲/۹۰
خط: نسخ، کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ در هامش [ف: ۶–۱۳۶]

● **محاذاة المرئة للرجل فی الصلوة (رسالة فی)** / فقه / عربی
muḥāḏāt-ul mar'a li-r-rajul fi-ṣṣalāt (r.-un fī)
خوانساری ، محمد هاشم بن زین العابدین، ۱۲۳۵ – ۱۳۱۸ قمری
xānsārī , mohammad hāšem ebn-e zeyn-ol-'ābedīn (1820 - 1901)

او در این رساله شکل‌های هندسی را هم رسم کرده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۱۳۶/۱۳

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی سیدنا محمد و آله الطاهرین. مسئلة: لو فرضنا محاذاة المرئة للرجل فی الصلوة او تقدمها؛ **انجام:** هذا ما وصل الیه فهم هذا العبد القاصر فی هذه المسئلة و الله المستعان و علیه التکلان. و قد فرغ من تنمیقه فی اللیلة التاسعة من ذی القعدة العام احد و تسعین و مأتین بعد الالف و انا العبد محمد هاشم بن زین العابدین الموسوی الخوانساری.تم بیدی فی ... (خوانده نشده) و انا محمود الموسوی الخوانساری

بی‌کا، بی‌تا؛ در گ ۱۷۳ر همین محمود خوانساری می‌نویسد که محمد هاشم دام ظله العالی این را در پاسخ سید اسمعیل بهبهانی طاب ثراه نوشته و چون من مجال نداشتم به دوستانم گفتم برای من این را بنویسند تا نسخه آن بماند و این کار در تهران که من در آن بودم و سید استاد به طوس می‌رفت رخ داد، در این هنگام شاه فرمود که ۵۰۰ سوار با فرماندهی شاهنوازخان و شاهزاده احتشام الملک به خوانسار بروند و اشرار را از آنجا برانند، آنها تارو مار گشتند و مردم از عدل شاه خوشنود شدند، این کار مانا در ۱۲۹۱ بود و من ورقه‌های ناقص را در ۱۲۰۷ کامل کردم [ف: ۵-۱۸۹۲]

● **محاربات نادر شاه (ترجمه)** / تاریخ ایران / فارسی

mohārebāt-e nāder šāh (t.)

عون الملک، مصطفی بن محمد، ق۱۴ قمری

‘awn-ol-molk,mostafā ben mohammad (- 20c)

اهدا به: مظفرالدین شاه قاجار

تاریخ تألیف: ۱۳۲۱ق

از: کشمیش اف، مترجم: مصطفی بن میر سید محمد عون الملک مترجم زبان روسی در وزارت خارجه، تصحیح و تنقیح از حسین مستوفی.

ژنرال کشمیش اف روسی بعضی از فتوحات نادر (=چون جنگ هرات و رفتن به هند) را به‌طور مفصل و بقیه وقایع دوران او را به‌طور مختصر در این کتاب می‌آورد که از لحاظ اشتمال بر تاریخ دوره نادر چندان مهم نیست ولی از جهت دربرداشتن وقایع کوچک زمان نادر و اطلاعات جغرافیایی میدان عملیات او بسیار سودمند است و ضمناً در آخر کتاب مختصری از پیشروی و فتوحات سر سلسله قاجارها به آنطرف رود ارس آمده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۲

آغاز: بسمه تبارک و تعالی، از آنگاه که تاج و تخت نیکبخت ایران بیمن جلوس میمنت مأنوس و فر تارک شاهنشاه جوانبخت دل آگاه زیب بخش دیهیم؛ **انجام:** و آنقدر در کلیسای مزبور ماندم تا اینکه پدرم مرا پیدا کرده همراه خود به تفلیس آورد

خط: شکسته نستعلیق، کا: حسین مستوفی، تا: رمضان۱۳۲۱ق؛ دارای سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: مخمل گل و بته، ۲۶۴گ، ۱۵ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱-۱۶۸]

● **محاربات نادر شاه در هندوستان و قندهار** / تاریخ ایران / فارسی

mohārebāt-e nāder šāh dar hendūstān va qandehār

محتاج تفرشی، محمد علی، ق۱۳ قمری

mohtāj-e tafrešī, mohammad ‘alī(- 19c)

به دستور: علیقلی خان سردار اسعد بختیاری

تاریخ تألیف: ۱۳۳۴ق

تاریخ جنگ‌های نادرشاه افشار است در هندوستان و قندهار و بعضی از وقایع پس از مرگ وی با ذکر رویدادهای مهم ایران در آن عصر. این کتاب ترجمه‌ای است نیکو که در هفت فصل انجام داده است: ۱.جنگ اول هرات؛ ۲.جنگ دوم هرات؛ ۳.محاربات در عثمانی و خارج قفقازیه؛ ۴.جنگ قندهار؛ ۵.حرکت به هندوستان؛ ۶.محاربات در هندوستان؛ ۷.حوادث ایران پس پس از قتل نادرشاه.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۳۵۲

آغاز: وضع ایران در اوایل قرن هجدهم، اقتدار سلطنت ایران در اوایل قرن هجدهم بمراتب کمتر از عهد شاه عباس کبیر بوده؛ **انجام:** در کلیسای مزبو ماندم تا اینکه پدرم مرا پیدا کرده همراه خود به تفلیس آورد.

خط: نستعلیق، کا: تفرشی، محمد علی، بی‌تا، جلد: مقوایی، ۳۸۶گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲۴-۱۴۳]

● **محاسبه** / عرفان و تصوف / فارسی

mohāsebe

رساله عرفانی کوتاهی است دربیان محاسبه، که بر سالکان لازم است قول وفعل وحرکت وسکنات خود رامحاسبه نمایند.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۱۴/۹-۳/۱۳۴

آغاز: رساله محاسبه پس روندگان این راه را محاسبه ضرورت است خواه مبتدی وخواه متوسط وخواه منتهی محاسبه مبتدی در قول وفعل وحرکت وسکنت است محاسبه متوسط در یاد وغفلت است محاسبه منتهی درحضور وغیبت است؛ **انجام:** چنانچه خادمی درخدمت حضرت بازید بسطامی بود هر روز می‌رسیدند که ای

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳گ، ۱۱سطر [ف: ۷-۴۱۷۶]

← محاسبة الملائكة الكرام < محاسبة النفس

● **محاسبة النفس = محاسبة الملائكة الكرام** / عرفان و تصوف، اخلاق / عربی

muḥāsibat-un nafs = muḥāsibat-ul malā'ikat-il kirām

ابن طاوس، علی بن موسی، ۵۸۹ – ۶۶۴ قمری

ebn-e tāvūs, 'alī ebn-e mūsā (1194 - 1266)

رساله‌ای است کوتاه در محاسبه نفس و مراقبه، در پنج «باب»: ۱.فیما نذکره من الآیات التی تقتضی الاحتیاط بالمحاسبة؛ ۲.فیما اذکره من الروایات التی تقتضی الاحتیاط بالمحاسبة؛ ۳.فیما اذکره من أیام مسمیات تحتاج الی الاستظهار فی المحاسبات و المراقبات؛ ۴.فی الاوقات وجهات معظمات نذکرها مجملات تقتضی زیادة التحفظ من السیئات؛ ۵.فیما نذکره فی لفظ المحاسبة علی سبیل الاختصار.

آغاز: بسمله. یقول علی بن موسی بن جعفر بن محمد الطاوس العلوی الفاطمی ... احمدالله جل جلاله الذی ابتدانی بالجود و الوعود و ربانی بظهور الاباءو الجدود ... فانی رایت الایات و الروایات شاهدة بما تقضی محاسبة الانسان لنفسه

انجام: و هذا آخر ما اردنا ذکره فی هذه الابواب فیما یقتضی الاستظهار و السلامة من الغفلات و العتاب یوم الحساب فبشر عبادی الذین یستمعون القول ... هم اولو الالباب و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.

چاپ: ایران، تهران، ۱۳۱۹ق، سنگی، جیبی، ۱۱۷ص (۱–۱۱۷)؛ ایران، ۱۳۱۸ق، سنگی، جانمازی، ۵۷ص (۱–۵۷)؛ ایران، تهران، ۱۳۱۹ق، سنگی، جیبی، ۳۵ص(۱۱۸–۱۵۲)، به سعی و اهتمام حاج شیخ احمد شیرازی؛ عراق، نجف، مطبعة العلویة، ۴۷ص

[الذریعة ۱۲۱/۲۰رقم ۲۲۱۰؛ کشف الحجب ۴۹۰؛ ذخائر التراث العربی ۱۶۰/۱]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۰۰۷/۵ و ۲۱۹۱/۵ عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم اوالی بحرانی، تا: با تاریخ ۹۵۸ق؛ در پایان علامت مقابله ای در ۷ جمادی الثانی ۹۵۸ ظاهراً از کاتب آمده؛ جلد: تیماج، ۷گ (۹۷پ–۱۰۳پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۳–۱۳۹۳] و [عکسی ف: ۶–۲۳۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۴۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۸گ (۱۹پ–۲۶پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲–۴۴]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۳۸۸۱/۳

خط: نسخ، کا: احمد بن شرف الدین حسینی، تا: ۹۹۰ق؛ ۱۰گ (۸۴پ–۹۳پ) [ف: ۵–۵۱۵]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۴۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۰۱ق [الفبائی: –۴۹۹]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۸۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: بسطامی، محمد بن فتح الله، تا: ۱۰۰۴ق؛ ۲گ (۱۱پ–۱۲ر) [ف: ۳–۶۷۹]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۹۲۰/۱۷

بی‌کا، تا: ۱۰۸۰ق، جا: اصفهان؛ جلد: میشن، ۷گ (۱۳۷ر–۱۴۳ر)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۵–۳۹۸]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۶۵۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن حاج محمود، تا: جمعه ۲۰ ذیحجه ۱۱۱۰ق؛ ۱۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۶–۴۶۴]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۸۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: حسن خوانساری، تا: ۱۲۵۶ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲–۶۴۶]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض۹۷۳۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم۱۲۸۰ق؛ واقف: خان بابا مشار، جلد: میشن، ۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۶–۴۹۲]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض۹۷۳۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۰ق [الفبائی: –۴۹۹]

۱۱. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه: ۱۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** او کانت همتک خسیسة سخیفةمعرفتک ضعیفة.

کا: ابوالحسن نوری یوشی، تا: ۱۳۰۶ق؛ به ظاهر در آخر افتادگی دارد؛۱۷ص(۲–۱۸)،۱۸سطر(۷×۱۳/۵)،اندازه:۱۰×۱۷سم [ف: –۳۲]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۴۹۲۳

خط: نسخ، کا: حسن بن محمد باقر اصفهانی، تا: یک‌شنبه ۱۴ رمضان۱۳۰۷ق؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ ۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲–۶۴۷]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۹۲/۳

خط:نسخ،کا:حاجی محمد،بی‌تا؛ ۷گ (۴۸ر–۵۵پ) [ف: ۵–۱۵۱۸]

۱۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۹۱۸/۳

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی دارد؛ ۴گ (۹۳پ–۹۶ر) [ف: ۵–۵۱۵]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۱۲۲/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: احتمالاً سید ابوالحسن طالقانی، بی‌تا؛ ۱۱ص(۳۲۰–۳۳۰)، ۱۹ و ۲۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف:۴۵–۲۲]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۳۹۱/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** کان ابی مما یعرض علیه من حزنه یتلو قول الله

تعالی ذکره یا ایها الذین آمنوا
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [رایانه]

● **محاسبة النفس** / اخلاق / عربی
muḥāsibat-un nafs

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۱۴۰
آغاز: بن الصمد و کان بالرقه؛ **انجام:** و عقابی ان کنت عبدا
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ [الفبائی: -۴۹۹]

● **محاسبة النفس** / اخلاق / عربی
muḥāsibat-un nafs

رساله‌ای است عرفانی و اخلاقی و در پایان یک مناجات است، عنوان‌ها «یا نفس یا نفس» است.
آغاز: بسمله. الحمدلله السریع حسابه الالیم عقابه ... و بعد فانه قد اجتمعت الانبیاء و المرسلون و الائمة الراشدون انه تعالی لجمیع العباده بالمرصاد ...

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۸۶۵/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** فالتلاقی علی حسب الامکان و بذلک یحصل الکمال
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۱۱گ (۱۲۵ر-۱۳۵)، ۱۶سطر (۵/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۳-۱۱۷۱]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۵۸۳۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** و صلی علی علی النبی و آله ××و عترته ما اصبح الدهر باقیاً
خط: نسخ، کا: ابوتراب محلاتی، تا: ۱۲ شعبان۱۲۷۶ق؛ ۸۰گ، ۱۲سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۵-۵۱۵]

● **محاسبة النفس اللوامة و تنبیه الروح النوامة = مخاطبة النفس** / عرفان و تصوف / عربی و فارسی
muḥāsibat-un nafs-il lawwāma wa tanbīh-ur rūḥ-in nawwāma = muxāṭibat-un nafs

کفعمی، ابراهیم بن علی، ۸۴۰ - ۹۰۵ قمری
kaf'amī, ebrāhīm ebn-e 'alī (1437 - 1500)

مواعظ و تذکر مواجهه با نفس است با عناوین «یا نفس- یا نفس» که درضمن دارای اشعاری است که گویا از مؤلف است، و مباحث را از آیات واحادیث برگرفته است.
آغاز: بسمله الحمدلله السریع حسابه الالیم عقابه و اشهد أن لا اله الا الله ... یانفس اجرمی امرک خمالک بصناعة الاعمرک فلا تفنیه فی مارلک و لذاتک و مطالبک
انجام: و کلهم ماتوا الی وجدتک و غیرهم مما نسیت و عانیت موتهم و ما تبهمت فاخرجی امرک قبل ان یخرج الفرصة من یدک فان العمر و ان طالت قصیرة
چاپ: [تهران]، سنگی، ۱۳۲۱، جیبی، ۴۹+۱صص
[طبقات اعلام الشیعة قرن ۱۲، ص ۳۶۸؛ الذریعة ۱۲۱/۲۰و ۱۲۲شماره ۲۲۱۱؛ فهرستواره منزوی ۵۹۷/۶]

شرح و حواشی:
۱- مخاطبة النفس؛ عزلتی خلخالی، ادهم (-۱۰۵۲)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۶۷۲۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** و عترته ما اصبح الدهر باقیا.
خط: نسخ، کا: حافظ محمد علی اصفهانی، تا: ۹۸۹ق؛ ۵۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۶-۴۶۴]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۰۲۷-۲۵/۱۱۷
آغاز: بسمله الحمدلله السریع حسابه الالیم عقابه واشهد أن لا اله الا الله سپاس مرخدای راکه زود است حساب او درد آورنده است عذاب او وگواهی می‌دهم که نیست خدایی به جز خدا؛ **انجام:** فقد جئت راجیاً وصل علی المولی النبی وآله وعترته ما اصبح الدهر باقیاً تم وآمده ام امیدوار ورحمت بفرست برآقای ما پیغمبر وآلش وذریت مطهرش تا باشد روزگار باقی وپایدار
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با ترجمه زیرنویس در لابه‌لای سطور، مجدول مذهب، با سر لوح مزدوج مذهب؛ جلد: مقوایی، ۱۴۲گ، ۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۷-۴۱۷۶]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۱۵۱/۹-۲۶/۳۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۷-۴۱۷۶]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۴۷۸/۴
آغاز: بسمله. کتاب محاسبة النفس ... و بعد فانه قد اجمعت الانبیاء و المرسلون و الائمة الراشدون انه تعالی لجمیع العباد بالمرصاد؛ **انجام:** لا یاس من روح الله الا القوم الکافرون و لا نامنی مکر الله و لا یامن الا القوم الخاسرون.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ ۱۷گ (۵۴۰پ-۵۵۶ر)، ۱۹سطر [ف: ۱۲-۱۵۸]

۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۵۰/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** یا نفس من لا یطیق الصبر عن فضاء الوطر کیف یصبر یوم العرض علی حر السفر ... من نال من دیناه امنیة.
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در نسخه مورد نظر این رساله به ابن فهد حلی نسبت داده شده ولیکن در فهرست کتابخانه مجلس شورای ملی آن را از آثار شیخ کفعمی دانسته‌اند؛ جلد: تیماج، ۳۵ص (۵۲-۸۶)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱-۶۳]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۰۲۸/۲
آغاز: بسمله و به نستعین، کتاب محاسبه النفس اللوامه و تنبیه الروح النوامه للکفعمی ابراهیم بن علی ... الحمدلله السریع حسابه

الالیم عقابه ... فمن یعمل مثقال ذره خیراً یره و من یعمل مثقال ذره شراً یره و لاینجی من هذه الاخطار الجلیله الا محاسبه النفس کل یوم و لیلة؛ **انجام:** و بالجمله فلا ییأس بمن روح الله انه لاییاس من روح الله الا القوم الکافرون ... و الحمدلله رب العالمین ... و سلم تسلیماً کثیراً.

خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مذهب، ۱۴گ (۴۲۳پ-۴۳۶)، ۲۰سطر(۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۱۴-۱۴۳]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۵۴۳/۱۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ما یستحسنه الاعاظم و الاکابر من برد یمنی او دیباج رومی او خز سیوسی ...

خط: نسخ و نستعلیق، کا: کرم الله بن عطاء، تا: دوشنبه ۱۸ شوال۱۰۸۳ق، جا: مکه مکرمه؛ جلد: تیماج، ۵گ (۹۱پ-۹۵پ)، اندازه: ۲۳×۳۶/۵سم [ف: ۱۷-۱۲۹]

۸. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه: ۲۶/۳

خط: نسخ خوش معرب، کا: محمد مقیم بن محمد شفیع، تا: جمعه سلخ محرم۱۰۹۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۰گ (۳۲۸پ-۳۳۷پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [اوراق عتیق: ۲-۳۳۴]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۴۷۵/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بالجملة فلایتأسی من روح الله انه لا ییأس من روح الله إلا القوم الکافرون و لا تأمنی مکرالله و لایأمن مکرالله الا القوم الخاسرون و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و رسوله خاتم النبین و سید المرسلین و علی آله الطیبین و عترته الطاهرین و سلم تسلیماً.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۳ محرم۱۱۰۳ق؛ مجدول؛ جلد: روغنی مذهب، ۱۳ص (۴۱۹-۴۳۱)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳۵-۴۳۰]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۰۱/۱-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** مشتمل بالضلال کم بدع ×× ابدع فی بدوه و فی حضره

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۲۷گ (۱-۲۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۳-۷۰۹]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۲۱۴/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ما اراک تتواتین عن النظر لنفسک و التمهید لرمسک الا لکفر خفی او ...

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳گ (۹۴-۹۶)، ابعاد متن: ۷×۱۴، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۵-۴۱۵۴]

۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۱۰۷/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و افقهی امثالی فیالها موعظة شافیة وامثالاً کافیة لوصادفت قلوباً ذاکیة واسماعاً واعیة والصلاة علی محمد و آله الطاهرین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۴۴گ (۱۸۳پ-۲۲۶)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۳۹۳]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۵۹۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و عترته ما اصبح الدهر باقیا، برحمتک یا ارحم الراحمین.

خط: نستعلیق، کا: علی بن محمد، تا: جمعه ۲۶ ذیحجه۱۲۹۳ق؛ ۹۹گ، ۱۲سطر(۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۲-۲۶۰۶]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** اقلنی اجرنی یا مؤملی مکارمک العظمی فقد جئت راجیا.

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن امامقلی بن محمد صادق، تا: ۱۲۹۴ق؛ جلد: تیماج، ۷۴گ، ۱۲ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۰-۶۰۳]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۲۰۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لایأمن مکر الله الا القوم الخاسرون و الحمدلله رب العالمین و ... و عترته الطاهرین و سلم تسلیماً

خط: نسخ خوش، کا: میرزا رسول علی زائر، تا: ۱۸ربیع الثانی۱۳۰۵ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن۱۳۸۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۱۹]

۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۱۹۳-۳۱/۷۳

آغاز: بسمله الحمدلله السریع حسابه الالیم عقابه واشهد أن لا اله الا الله شهادةً ... سپاس مرخدای راکه زود است حساب او درد آورنده است عذاب او وگواهی می‌دهم آنکه نیست خدایی به جز خدا؛ **انجام:** وصلی الله علی المولی النبی وآله وعترته ما اصبح الدهر باقیاً ورحمت بفرست بر آقای ما وآلش وذریت مطهرش تا باشد روزگار باقی وپایدار.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ترجمه فارسی زیرنویس؛ مجدول مذهب، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۲۶گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۷-۴۱۷۶]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵۶۹

انجام: و هی هذه المناجاة.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ابیات مناجات خاتمه را ندارد؛ واقف:فهرستی؛۴۳گ،۱۸و۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۶-۴۶۵]

۱۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۵۶۱/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** یا نفس لقد بصرت ان ابصرت ... لو صادفت قلوبا ذاکیة و اسماعا واعیة

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۶گ (۱۵۳پ-۱۹۸ر)، ۱۳سطر(۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: -۳۲۹]

● **محاسبه نفس (رساله ...)** / اخلاق / فارسی

mohāsebe-ye nafs (r ...)

در این رساله از محاسبه نفس به‌روش عرفانی گفتگو شده و در آن از شیخ عبدالله خفیف، ابوعبدالله محمد بن خفیف بن اسکفشاذ دیلمی نیشابوری شیرازی عارف (-۳۷۱ق) یاد شده است.

آغاز: بسمله ... احمد و اصلی و اسلم. اعلم یا اخی و حبیبی ... اینکه از کلمات یکی از اکابر است که فرمود سرمایه تو دل است و وقت تو.
انجام: که خوش گفت آنکه گفت: هر نکته مکشل که ترا در پیش است؛ از حق طلب، از کس نه، گرت تمکین است. کوشش مدار تا ز جائی گوید؛ کانرا ره و رسم آشنائی اینست. و هو حسبنا و نعم الوکیل ... و وصلنا و ایاکم الی ذروة الکمال انه لما شاء فعال.
[فهرستواره منزوی ۸/۸۳۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۱/۲۳
آغاز و انجام: برابر
خط: تعلیق، کا: محمد علی، تا: ۱۳۰۲ق؛ ۶گ (۳۹۶پ-۴۰۱ر)
[ف: ۳-۶۷۵]

● **المحاسبة و المراقبة** / اخلاق / عربی
al-muḥāsiba wa-l murāqiba
رساله‌ای است عرفانی و اخلاقی.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۵۸۰۸/۳
آغاز: بسمله. الحمدلله القائم علی کل نفس بما کسبت؛ **انجام:** و یوشک ان لا یکون الله تعالی راضیاً. آخر کتاب المحاسبة و المراقبة و الحمدلله حق حمده و الصلاة علی خیر خلقه محمد وآله.
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۱گ (۳۴پ-۴۴ر) [ف: ۵-۵۱۵]

● **المحاسن = المحاسن و الآداب** / حدیث، آداب و سنن / عربی
al-maḥāsin = al-maḥāsin wa-l ādāb
برقی، احمد بن محمد، - ۲۷۴ قمری
barqī, ahmad ebn-e mohammad(- 888)
این کتاب از جوامع معتبر شیعی است و متأخرین از آن (به مانند ثقة الاسلام کلینی و غیره) از آن نقل کرده اند.در بحار آمده (۱۱: ۱۰) که محاسن از کتاب‌های با ارزش است و کلینی در کافی و دیگر نگارندگان و مؤلفان از آن بهره برده‌اند. شامل کتاب‌هایی در رشته‌های متنوع از فقه و حکمت و توحید و آداب و علل شرعیه است و شامل ۱۱ «کتاب» است و مجموع ابواب آن ۳۴۹ «باب»: ۱. کتاب القراین، در ده باب، الاول باب الثلثه، احمد ابی عبدالله البرقی عن معاویة ابن وهب عن ابی عبدالله علیه السلام قال یا معویه من اعطی ثلثا لم یحرم ثلثا من اعطی الدعاء اعطی الاجابه «الخ»؛ ۲. کتاب ثواب الاعمال، در صد و بیست و سه باب؛ ۳. کتاب العقاب من المحاسن، در هفتاد باب؛ ۴. کتاب الصفوة و النور من المحاسن، در چهل و هفت باب؛ ۵. کتاب مصابیح الظلم، در چهل و هفت باب؛ ۶. کتاب العلل؛ ۷. کتاب السفر من المحاسن، در سی و نه باب؛ ۸. کتاب الماکل من المحاسن، در صد و سی و شش باب؛ ۹. کتاب الما[ء] من المحاسن، در بیست باب؛ ۱۰. کتاب المنافع، در شش باب؛ ۱۱. کتاب المرافق، در شانزده باب. بعضی از دانشمندان رجال تصریح کرده‌اند که در آن زیاد و کم شده است و لذا نسخه‌ها در شماره کتاب‌ها و ترتیب ابواب اختلاف دارند.
آغاز: کتاب القراین و فیه ابواب الاول باب الثلثة احمد ابی عبدالله البرقی عن معاویة ابن وهب عن ابی عبدالله علیه السلام قال یا معویه من اعطی ثلثا لم یحرم ثلثا من اعطی الدعاء اعطی الاجابة
انجام: فلیضع مکانها سنا بعد ان تکون ذکیه. تم کتاب المرافق من کتاب المحاسن بعون الله ...
چاپ: به کوشش سید جلال محدث ارموی، تهران، ۱۳۷۰؛ نجف، مطبعة الحیدریة، ۵۲۵ص، ۱۹۶۴م
[دنا ۹/۱۴۷-۱۴۹ (۵۰ نسخه)؛ الذریعة ۲۰/۱۲۲ و۱۲۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۷۳۳/۲
خط: نسخ، کا: ناصر الدین بن علی تقی الدین، تا: ۹۸۳ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۵۶گ (۹۷پ-۲۵۲ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱۷-۲۸۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۴۱۳/۱
کتاب القرائن تا کتاب المرافق؛ خط: نسخ، کا: علی طبسی، تا: محرم۹۸۳ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی سبز، ۲۰۲گ (۱-۲۰۲ر)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۲-۱۰۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۱/۱ط
آغاز: الزائد فی کتاب الله و المکذب بقدر الله و المخالف بسنتی؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: علی بن محمود بن رفیع الدین فهنالجی؟، تا: ۱۸ رجب۹۸۷ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: آغاز؛ مقابله شده توسط محمد علی بن عنایت الله آن را در ۹۸۸؛ ۲۸۳ص (۱-۲۸۳)، ۱۹-۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۳/۲۴-۱۱۴]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۷۹۲
القراین تا المواقف؛ خط: نسخ، کا: محمد ولی بن ملا رجب علی کرمانشاهی، تا: قرن ۱۱؛ وقف اولاد محمد مهدی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۷۸گ، ۱۹سطر(۸×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۶-۳۶۱]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۹۲۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** ابوالفضل بن امام عبدالله الطبری و صلی الله علی محمد و اله اجمعین
خط: نسخ، کا: ابوالفضل بن امام عبدالله طبری، تا: قرن ۱۱؛ تملک: اعجاز حسین در ۲۷ رمضان ۱۲۷۸؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ جلد: مقوا، ۲۷۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم
[اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۴۸]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۱۲۸
آغاز: و صلی الله علی محمد و اله و سلم تسلیما کثیرا کثیرا، بسمله کتاب العلل من المحاسن بسمله، احمدبن ابی عبدالله البقی عن ابیه محمد بن خالد البرقی عن خلف؛ **انجام:** برابر
از کتاب ششم (العلل) به بعد است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ ۲۳۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۴۸]

۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۱۳۹
آغاز: باب الثمانیه، عنه عن ابی الحسن یحیی الواسطی عمن ذکره انه قیل لا بی؛ **انجام:** لا تضربوا وجوه الدواب و کل شی فیه الروح فانه یسبح بحمدالله.
از باب الثمانیة کتاب الاشکال و القرائن تا باب۱۴ کتاب المفراق=باب فضل الخیل و ارتباطها را دربر دارد و فهرست آن: کتاب الاشکال و القرائن۱۱باب، ثواب الاعمال۱۲۳باب، عقاب الاعمال۷۰باب، الصفوة و النور و الرحمة۴۷ باب، مفاتیح الظلم۴۹باب، العلل ۱۳۰ حدیث، السفر ۳۹ باب، المآکل۱۲۷ باب، کتاب الماء ۲۰ باب، کتاب المنافع۶باب، کتاب المرافق۱۶ باب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ ۱۵۷گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۲-۳۱۸]

۸. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه: ۱۱۶
آغاز: ثواب قول لا اله الا الله وحده وحده ثواب قول لا اله الا الله وحده لاشریک له؛ **انجام:** وفحل یفسدها علی ظهر الطریق فعرض علی علیه السلام بوجهه فقیل له لم فعلت ذلک یا امیرالمؤمنین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: سید محمد علی صدیقی؛ ۲۰۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۱۰۲]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۵۵۸
آغاز: ام ساخط علیه عن الحسن بن علی الیقطینی عن محمد بن سنان عن ابی الجارود؛ **انجام:**قال قال رسول الله صلی علیه و آله الشاة نعم المال الشاة.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ واقف: حسن فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ جلد: تیماج، ۱۳۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۸/۵سم [ف: ۱۴-۴۷۶]

۱۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۵۵۸
انجام: القادر علیه، عنه عن عثمان بن عیسی قال حدثنا عمرو بن نمر عن جابر عن ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: محمد حسن بن جارالله بن محمد به سال ۱۱۷۸، یادداشتی از «احمد بن جمال الدین مراغی» که کتاب از آخوند ملا محمد شفیع زوارئی نزد وی امانت بوده؛ جلد: تیماج، ۲۷۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۳۹۴]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۴۷۳
خط: نسخ، کا: ابو تراب بن محمد مهدی شهیدی، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده به دستور حاج محمد علینا به تاریخ ۱۸ ذیحجه ۱۱۱۶؛ تملک: محمد کاظم بن علی اکبر رودباری رشتی حائری، محمد مهدی بن علی بن یوسف حسنی حسینی طباطبائی به تاریخ یک‌شنبه ۲۳ ربیع الاول ۱۳۱۸؛ جلد: تیماج، ۲۱۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: ۹-۲۷۱]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۷۰۹۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر رجب۱۰۱۴ق؛ تملک: محمد تقی بن محمد رضا رازی در سال ۱۰۴۳؛ مهر: «غلام علی محمد تقی»، «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد علی الرضوی» (مربع)؛ واقف: محمد علی وکیل، ۱۲۱۱؛ جلد: تیماج، ۱۶۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹/۳×۲۵/۲سم [ف: ۲۶-۴۹۳]

۱۳. خوی؛ ملا علی خوئی (شریف)؛ شماره نسخه: ۹/۱
آغاز: برابر
ازکتاب القراین تا پایان کتاب المرافق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۹ رجب۱۰۳۵ق، جا: مکه مکرمه؛ با اجازه امور حسبه ملا محمد هادی تهرانی به محمد باقر شریف که درسال ۱۳۱۵ نوشته، به خط خودش؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۶گ (۱-۱۲۶)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [اوراق عتیق: ۱-۱۲۴]

۱۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۵۷۴-عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۸ ربیع الاول۱۰۴۴ق، جا: اصفهان؛ تملک: کریم بن ابراهیم (قاجار کرمانی)؛ ۳۱۸ص، ۲۳سطر(۱۵/۵×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۴۴]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۹۱۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: سید عبدالله بن محمدعلی حسینی طبری، تا: ۱ جمادی الاول۱۰۴۴ق، جا: مکه مکرمه مسجد الحرام مقام ابراهیم؛ مصحح، محشی؛ تملک: آقا میرزا؛ مهر: «عبده ابوالحسن بن محمدعلی الموسوی» (بیضوی)، «محمدباقر بن محمدتقی الموسوی» (بیضوی)؛ جلد: مشمع، ۱۳۷گ، ۳۱سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [ف: ۴۰-۳۹۳]

۱۶. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه: ۳۴/۲
انجام: عنه عن ابیه عن ابن ابی عمیر عن حماد عن الحلبی قال سألته عن
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۴۸ق؛ افتادگی: انجام؛ ۲۹۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: -۳۴]

۱۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۵۳۹/۱-عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: محمد مؤمن، تا: ۱۷ ربیع الاول۱۰۵۱ق؛ با یادداشت اصلاح از «اقل الطلاب حسن بن عبدالکریم بن حسن»؛ تملک: حسن بن عبدالکریم بن حسن بحرانی؛ ۲۲۱ص (۱-۲۲۱)، ۳۰سطر(۱۰×۲۴) [عکسی ف: ۱-۳۴۵]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۳۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالعلی بن سلطانمراد طالقانی، تا: جمعه اواخر محرم۱۰۵۲ق، جا: برهانپور هند؛ مجدول، دارای سرلوح، نسخه را برای امیر فخرالدین علی حسینی تفریشی نوشته، فخرالدین بن مرتضی الحد (در صحافی رفته) این نسخه را با نسخه اصل مقابله و تصحیح نموده، تاریخ ختم تصحیح: ۲۰ صفر ۱۰۵۲، در بلده برهانپور؛ واقف: فاضل خان؛ جلد: تیماج، ۳۸۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۱۸سم [ف: ۵-۲۷۵]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۶۸۲۷
آغاز: ممرضه للقلب؛ **انجام:** برابر
از اواسط باب دوم (باب المعرفة) از کتاب پنجم و تمام کتاب‌های ششم و هفتم و قسمتی از کتاب هشتم و مختصری از اواخر کتاب یازدهم را دارد؛ خط: نسخ، کا: محمد بن امیر سلطان حسینی قمی خادم علی بن بابویه، تا: دوشنبه ۱۴ ذیقعده۱۰۵۳ق؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: ملکزاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ جلد: تیماج، ۱۶۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۵-۲۷۶]

۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۱۴۲/۱
آغاز: عن الله ینجیه ثواب ایثار الطاعه عن الهدی عنه، عن ابن بنت الیاس؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: نجم الدین بن یعقوب بن الصیمری، تا: ۱۰۵۶ق، جا: حیدرآباد پاکستان؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۷۴ص(۱-۱۷۴)، ۲۱سطر(۹/۵×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۸/۵سم [ف: ۱۴-۲۵۸]

۲۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۰۳۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: غره رجب۱۰۵۶ق، جا: قزوین؛ مصحح؛ از موقوفات آخوند ملا علی محمد امام جماعت طهرانی؛جلد:تیماج، ۳۲۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۳۹۴]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵۴۸۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: خیرالله بن علی بن عبدالله جزایری کاشانی، تا: دوشنبه ۲۰ شوال۱۰۵۷ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛۱۸۸گ،۲۳سطر،اندازه:۲۰×۲۹سم[اهدائی رهبر: اخبار۲-۶۴۷]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: /۱۳۲۸ط
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۴ رجب۱۰۵۹ق؛ مصحح؛ تملک: محمد مدعو به صادق، ابن مولا نقی آقا ملاء سرکانی، رفیع الدین محمد بن سید منصور حسینی؛ جلد: تیماج، ۲۴۷ص، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۴/۳-۶۷]

۲۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۱۷۶۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۰۶۱ق؛ مهر: «واجعلنی من لدنک سلطانا»، «ماشاالله لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۹ سطر (۱۰/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۲-۶۲۵]

۲۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۳۰۴
از القرائن تا آخر؛ خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن احمد طبرستانی، تا: دوشنبه ۱۵ ربیع الثانی۱۰۶۵ق؛ در خانه سید محمد هاشم مقابله شده؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۶۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸/۱×۳۰/۶سم [ف: ۱-۴۷۵]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۲۴۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: زین العابدبن بن حاجی دارانی؟، تا: ۲۸ شوال۱۰۶۶ق؛ مصحح؛ تملک: ملا عبدالله بن محمد تقی (برادر مجلسی)، عبدالله بن تقی زین العابدین بن ملا عبدالله مجلسی، عبدالله بن حسن بن علی حسینی مورخ رجب ۱۱۶۶ق، محمد حسین بن محمد صالح حسینی مورخ رمضان ۱۱۱۷ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۵۰ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۴۷/۲-۹۱]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۳۹۹
خط: نسخ، کا: مؤمن بن حاجی محمد بن حاجی میرزا علی ابهری، تا: ربیع الثانی ۱۰۷۰ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد باقر بن محمد تقی (علامه مجلسی)؛ مهر: ابوالقاسم (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۱۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱۹-۱۹۷]

۲۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۴۱۸
از کتاب القراین تا کتاب المرافق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۳ رجب۱۰۷۵ق [ف: ۳-۱۰۴]

۲۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۷۵۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الجب من هذا الاسد ثلاث مرات قال فخرجت فاذا هو باسط ذراعیه ...
از کتاب القرائن تا آخر کتاب العلل و پاره‌ای از کتاب السفر؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن ذال، تا: ربیع الاول۱۰۷۷ق؛ وقف در سال ۱۰۷۸ برای طلاب مدرسه التفاتیه با مهر: «محمد حسین» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۳۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲-۳۱۸]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۹۱۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن عبدالله خرم آبادی، تا: چهارشنبه ۱۹صفر۱۰۷۷ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۶۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸/۸×۲۵سم [ف: ۱۴-۴۷۵]

۳۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۷۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن اسماعیل ابهری، تا: ۱۰ ربیع الثانی۱۰۸۱ق؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده شاهرخ»(مربع)، «ضیاء لشکر»(بیضوی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۵-۱۱۹]

۳۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۱۷۰
آغاز: لله عزوجل و رجل أشرف علی مال حرام فترکه لله و عنه عن

موسی بن القاسم عن المحاری عن أبی عبدالله علیه السلام
خط: نسخ، کا: نظام بن مشهدی حسین علی طالقانی، تا: شنبه ۱۰شوال ۱۰۸۶ق، درهنگامی که میرمحمد باقر (ظاهراً محقق خراسانی) درمدرسه پایین خیابان شرح لمعه می‌گفتند؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۳۹۴]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۹۲۸/۱
آغاز: فرائض من غیر علة الامنافق عقاب من ترک صلاة اللیل، عنه عن الوشا
خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۴ ذیحجه۱۰۸۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۹۷گ (۷ر-۳۰۳پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۳-۱۲۱]

۳۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۳۳۷-۸/۴۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، کا: محمدکاظم بن محمدصادق، تا: شنبه ۲۳شعبان۱۰۹۰ق؛ مصحح؛ با یادداشتی از محمد قمی درتاریخ ۱۳۱۸ق؛ ۲۰۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۷-۴۱۷۷]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۹۰۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن محد صادق، تا: ۱۷ربیع الثانی۱۰۹۰ق؛ مصحح، مقابله شده؛ تملک: عبداللطیف محمد علی رازی؛ ۱۸۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۳۷-۴۹۹]

۳۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۷۲۲
آغاز: و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: شمسا بن سلیمان طالقانی، تا: ۱ جمادی الاول۱۰۹۱ق؛ مصحح، محشی، در۱۵شوال۱۰۹۳ق مقابله شده؛ مهر: «الفقیر بنعماء ربه الغنی محمد باقر بن هدایت الحسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲-۳۱۸]

۳۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۴۴۵
کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد کاظم گونابادی، تا: دوشنبه ۸ ربیع الاول۱۰۹۴ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی، ۲۷۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱-۴۷۵]

۳۸. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه: ۷۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد مفید بن حاج محمد رازی، تا: ۲ ذیحجه۱۰۹۷ق؛ مصحح؛ واقف: یعقوب بن مقیم درزی بارفروشی مازندرانی؛ جلد: تیماج، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: -۶۰]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۷۱۵
آغاز: بسمله کتاب المحاسن للثقة الجلیل ابی جعفر احمد بن ابی عبدالله؛ **انجام:** فرغ من تسوید الکتاب بمحاسن توفیق الله و تاییده.
کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد امین بن عبدالوهاب خادم استرآبادی، تا: آخر محرم۱۰۹۸ق، جا: مشهد رضوی؛ توسط کاتب در چهارم شعبان ۱۰۹۹ تصحیح و مقابله شده؛ جلد: میشن مذهب، ۲۶۴گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۶-۴۹۴]

۴۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۳۲۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی از مرحوم آیت الله حاج میرزا یحیی بن محمد شفیع اصفهانی؛ یادداشتی از «محسن بن محمد علی الکرونی» به تاریخ ۱۲۶۸ق؛ مهر: «شفیع یحیی فی الآخر محمد و العترة الطاهرة»(بیضوی)، «محمد موسوی ...»(بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴۳گ، ۲۳سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۳۳-۵۵۸]

۴۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۴۶۶-۳۸/۸۶
آغاز: عالم یعرف من الحق الباطل عنه عن ابیه عن حماد بن عیسی عن ربعی ... عنه عن ابیه عن محمد بن سلیمان عن سفیان عن نعمان الرازی؛ **انجام:** عنه علی محمد بن یحیی عن غیاث بن ابراهیم عن ابی عبدالله (ع) عن آبائه علیهم السلام قال قال رسول
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۴۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۷-۴۱۷۷]

۴۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۵۵۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** باب ارتباط الدابة و الرکوب عنه عن أبیه عن ابن أبی عمیر عن علی بن رئاب قال أبو عبدالله علیه السلام اشتر دابة ... من فی السموات و الأرض.
از کتاب القراین تا کتاب الموافق؛خط:نسخ،بی‌کا، تا: قرن ۱۱و۱۲؛ مصحح؛ مهر: محمد باقر «محمد باقر امید شفاعت دارد ۱۰۵۱» (بیضوی)؛ ۱۴۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۲-۵۶۰]

۴۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۴۳۰۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا ۱۲؛ مصحح؛ تملک: حیدر قلی بن نور محمد حنان کابلی به سال ۱۳۲۰، عزیز الله موسوی جزائری با مهر «ان الله قوی عزیر» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۵۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف مخ: -]

۴۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۳۰۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۱یا ۱۲؛ مصحح؛ تملک: حیدر قلی بن نور محمد خان کابلی به سال ۱۳۲۰، عزیز الله موسوی جزائری با مهر «ان الله قوی عزیز» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۵۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۳۹۴]

۴۵. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۸۱ فیاض
خط: نسخ، کا: حسین بن محمد قاسم عاملی، تا: چهارشنبه ۱۶شوال۱۱۱۱ق، جا: مشهد رضوی؛ کسرنویسی شده در محرم ۱۲۵۰؛ تملک: عبدالعلی مهرجردی یزدی؛ جلد: تیماج، ۲۳ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: -۲۱۵]

۴۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۱۸۳/۱
آغاز: برابر**انجام:** عن ابی الصباح الکنانی عن ابی عبدالله علیه

السلام مثله الا انه قال یا ابا الصباح ان المسلمون هم المنتجبون یوم ...

شامل کتاب الاشکال و القرائن، ثواب الاعمال، عقاب الاعمال، الصفوة و مصابیح الظلم می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۱ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با نشان «بلغ قبالاً» مقابله شده؛ ۸۶گ (۱ پ-۸۶پ)، ۲۰ سطر(۷×۱۵) [ف: ۴۱-۱۳۳]

۴۷. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه: ۹

کا: ملا محمد بن ملا خلیل بن بدیع الزمان الموتی، تا: ۲۸ ذیقعده ۱۱۲۲ق؛ مصحح، محشی؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ ۱۷۱گ، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۴۸]

۴۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۸۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبد الصانع علوی سبزواری، تا: ۲۹ شعبان ۱۱۳۰ق؛ محشی؛ وقفنامه کتاب به تاریخ ۶ ربیع الاول ۱۱۳۱؛ جلد: مقوایی، ۱۸۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۵-۲۵۶]

۴۹. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه: ۱۴۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۰ق [نشریه: ۷-۷۰۰]

۵۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۵۸

آغاز و انجام: برابر.

خط: نسخ، کا: آغایی، محمد حسن بن جواد آغائی، تا: ۱۲۷۹ق؛ حسین بن محمد تقی نوری طبرسی آنرا در کاظمین از روی دو نسخه درستی تا نیمه‌های کتاب المآکل درست نمود و چون آندو را از دست داد بازمانده را با یک نسخه دیگر که کمی نادرست هم بود درست کرد و این مقابله را در شب پنج‌شنبه ۲۳ ربیع دوم سال ۱۲۸۰ به انجام رساند، با عبارت «بلغ قبالا ایده الله تعالی»؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۲۶سطر (۱۰×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۳۰/۵سم [ف: ۵-۱۵۱۹]

۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۷۶۰

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: سید احمد بن محمد رضا حسینی خوانساری، تا: دوشنبه ۶ جمادی الاول۱۳۲۵ق؛ محشی؛ جلد: میشن مذهب، ۱۴۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۴۸]

۵۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۸۸۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد حسن هشترودی تبریزی نجفی، تا: ۱۳۳۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۵۹گ (۱پ-۱۵۹ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۳۹۴]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۱۳۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن زین العابدین ارموی، تا: ۸رجب۱۳۴۶ق؛ مصحح، مقابله شده با دونسخه قدیمی مکتوب درسنه ۱۰۷۷و ۱۰۸۸ق؛ جلد: میشن عنابی، ۲۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۸سم [ف: ۱۴-۴۷۶]

۵۴. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه: ۳۶

کتاب القرائن تا کتاب المرافق؛ خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالله قمی، تا: شنبه ۴ جمادی الثانی۱۳۶۶ق؛ ۱۸۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۱-۲۹]

۵۵. مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه: ۱۰۵/۳

کتاب القرائن، باب فضل قول الخیر، باب ثواب الاعمال، کتاب عقاب الاعمال، کتاب الصلوة، کتاب ما خلق الله، میثاق، ولایه، ... تا ... باب الاحتیاط فی الدین و الاخذ بالسنه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۱ سطر(۱۳×۲۲)، قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: -۱۷۹۳]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۷۲۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، ترجمه برخی از لغت‌های عربی به فارسی؛ از کتابخانه مجد الدین به این کتابخانه منتقل شده؛ جلد: تیماج، ۲۱۷ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۹-۵۶]

۵۷. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۳۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹۵گ، ۱۹سطر (۷×۱۲/۵) [ف: ۲-۱۱۸]

● المحاسن / متفرقه / عربی

al-maḥāsin

ظهیرا، ظهیرالدین بن مراد، ق۱۲ قمری

zahīrā, zahīr-od-dīn ebn-e morād(- 18c)

فواید علمی و تاریخی و ادبی متفرقه و منتخباتی از شعر شاعران معروف عرب و شرح حال گروهی از شعرا و علما، در این مجموعه طی چند کتاب مشتمل بر ابواب و فصول انتخاب شده و جنگ پرمحتوایی می‌باشد. در این مجموعه این رساله‌ها نیز آمده است: ۱. الرد علی الاصفیة؛ ظهیرا، ظهیرالدین بن مراد؛ ۲. شبهة الاعم الاغلب؛ میرزا محمد محسن؛ ۳. الرد علی شبهة الاعلم الاغلب؛ ظهیرا، ظهیر الدین بن مراد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۹۴۷

خط:نستعلیق،کاتب = مؤلف، تا: شنبه ۳ رمضان۱۰۹۶ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج، ۱۵۲گ، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۲۳-۱۱۸]

● المحاسن / اخلاق / عربی

al-maḥāsin

بادرای، محاسن بن ابی محمد

bādrāy, mahāsen ebn-e abī mohammad

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۹۵۸

آغاز: بسمله، الکتاب السابع فی الازهار، الباب الاول فی الفصول و الریاحین، فصل فی فضل الربیع وطیبه، قال بقراط من لم یبتهج بالربیع و لایستمع بنسیمه فهو فاسد المزاج محتاج الی العلاج؛ **انجام:** و الحسرة و الویل والثبور.

مجلد دوم از کتاب المحاسن تألیف محاسن بن ابی محمد بن الحسین بن محمد بن محاسن البادرای مشتمل برکتاب السابع فی الازهار و کتاب التاسع فی المعانی، با ابواب وفصول عدیده؛ خط: نسخ، کا: جعفر بن محمد بن رجاء الکوفی، تا: چهارشنبه ۱۱ ذیقعده۶۶۹ق؛ واقف: فضل خان؛ جلد: چرمی، ۲۱۶گ، ۱۷سطر (۱۲/۵×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۷–۸۲۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۹۵۹

آغاز: بسمله، الکتاب السابع فی الازهار، الباب الاول فی الفصول و الریاحین، فضل فی فضل الربیع وطیبه، قال بقراط من لم یبتهج بالربیع و لایستمع بنسیمه فهو فاسد المزاج محتاج الی العلاج؛ **انجام:** تلک زروع قددنا حصادها.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۱۲۵۰ق؛ سه فصل از آخر آنرا کاتب ننوشته؛ واقف: نایینی؛ جلد: تیماج، ۱۲۴گ، ۱۷سطر(۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷–۸۲۴]

● **المحاسن** / حدیث / عربی

al-maḥāsin

قم؛ موقوفه میرزا ابوطالب قمی؛ شماره نسخه: ۲۰/۱

خط: نسخ، کا: نوروز بن اسماعیل معلم اصفهانی، تا: ۲۷ ربیع الاول۱۰۶۶ق؛ ۱۳۹گ (۲پ–۱۴۱ر)، ۲۳سطر [جنگ: ۱–۴۹۷]

● **محاسن اصفهان = تاریخ اصفهان** / تاریخ ایران / عربی

mahāsen-e esfahān = tārīx-e esfahān

مافروخی، مفضل بن سعد، ق۵ قمری

māfarroxī, mofazzal ebn-e sa'd(- 11c)

اهدا به: فخرالملک بن خواجه نظام الملک طوسی (۵۰۰)

کتاب مشهوری است درباره تاریخ وجغرافیا و رجال اصفهان که توسط محمد بن عبدالرضا حسینی علوی به فارسی نیز ترجمه شده است.

آغاز: بسمله ان الله تقدست اسماؤه و عظمت آلاؤه و جل ثناؤه و عزکبریاؤه نعماً صافیةً المشارع ضافیة المدارع عل کافة العباد زلال مناهلها

انجام: و من علی صاحبها بتثقیفه و ترتیبه و تنقیحه و تهذیبه و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب تم الکتاب

چاپ: مشارعربی ص۸۰۸

[الذریعة ۲۳۳/۳ رقم ۸۶۰؛ الاعلام زرکلی ۲۷۹/۷؛ معجم المؤلفین ۳۱۴/۱۲]

شرح و حواشی:

۱– تاریخ اصفهان = ترجمه محاسن اصفهان؛ آوی، حسین بن محمد(–۸)

۲– محاسن اصفهان (مختصر و ترجمه)؛ جرفادقانی، محمد بن علی اصغر (–۱۳)

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۵۸۲–۳۳/۱۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی معرب، کا: حیدر بن محمدبن محمدبن محمد بن ابی القاسم مدینی، تا: ۲ ذیحجه۷۳۵ق؛ مصحح، با بلاغ، دراول نسخه چند بیت به خط شیخ بهایی؛ تملک: طهماسب بن محمد علی میرزا بن فتحعلی شاه قاجار؛ با یادداشتی از سید جلال الدین طهرانی که کتاب محاسن اصفهان را از روی نسخه حاضر چاپ کرده؛ جلد: گالینگور، ۱۴۳گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۷–۴۱۷۸]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۴۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عباس، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۸۳گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳–۱۳۹۵]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۷۲۹/۱۰

خط: نسخ، کا: حبیب الدین محمد بن علی اصغر گلپایگانی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷گ (۱۰۸ ر– ۱۳۴پ)، اندازه: ۱۷/۷×۲۳سم [ف: ۴۱–۱۸۵]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۷۴

آغاز: برابر.؛ **انجام:** وکیفیة فتق هذه المیاه مذکورة فی ذیلها بتمامها. الحمد لولیه و الصلوة علی نبیه محمد و ولیه

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی بن ابراهیم اصفهانی، تا: جمادی الاول۱۳۰۴ق؛ از روی نسخه تاریخ رمضان ۷۳۴؛ جلد: تیماج مجدول مذهب، ۱۰۸گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۸/۵×۱۲/۵سم [ف: ۳۰–۱۵۹]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن محمد قراچه داغی، تا: ۱۳۰۶ق؛ ۷۳گ، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۰–۲۹]

۸. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۲۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: آخوند ملا محمد علی قراجه داغی، تا: جمادی الثانی۱۳۰۶ق؛ از یادداشت‌های پشت جلد معلوم می‌شود که نسخه را جناب سید محمد حسن طباطبائی در مقابل دوازده قران دستمزد به کتاب نویسانده و بعد به‌وسیله ثقة الاسلام شهید (میرزا علی آقا) حجة الاسلام سید علی بن مهدی طباطبائی به قیمت سه قران خریده‌اند؛ ۷۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳–۱۲۴۲]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۰۸۸

آغاز: و لایبلغ اقرب امتنانه ... و اقتبس منه ابو علی احمد بن محمد بن رسم المدنی(س ۱۰ ص ۱ چاپ ۱۳۵۲ ق)؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲ صفر۱۳۱۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ نویسنده نسخه می‌گوید که ذیل را که درباره آبیاری زاینده رود است ننوشتم؛ ۱۰۹گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳/۸×۲۱/۲سم [ف: ۱–۴۷۵]

۱۰. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۸۰

خط: نسخ، کا: عبرت نائینی، محمد علی، تا: چهارشنبه ۱۱ جمادی الاول۱۳۴۵ق [نشریه: ۶-۶۸۴]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۳۳۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبرت نائینی، محمد علی، تا: چهارشنبه ۱۹ رجب۱۳۴۹ق؛ ۵۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۹-۱۱۳]

● محاسن اصفهان (مختصر و ترجمه) / تاریخ ایران / فارسی

mahāsen-e esfahān (mx. va t.)

جرفادقانی، محمد بن علی اصغر، ق۱۳ قمری

jorfādeqānī, mohammad ebn-e ʻalī asqar(- 19c)

وابسته به: محاسن اصفهان = تاریخ اصفهان؛ مافروخی، مفضل بن سعد (-۵)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۷۲۹/۹

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: محرم۱۲۷۷ق، جلد: تیماج مذهب،۶گ(۱۰۲پ- ۱۰۷پ)، اندازه: ۱۷/۷×۲۳سم [ف: ۴۱-۱۸۵]

● محاسن الآداب فی ترجمة مکارم الاخلاق / حدیث / فارسی

mahāsen-ol ādāb fī tarjomat-e makārem-ol axlāq

انصاری، محمد بن عبدالکریم، - ۹۶۷ قمری

ansārī, mohammad ebn-e ʻabd-ol-karīm(- 1560)

وابسته به: مکارم الاخلاق و معالم الاعلاق = مکارم الاخلاق و محاسن آداب؛ طبرسی، حسن بن فضل (-۶)

اهدا به: شاه طهماسب صفوی(۹۳۰-۹۸۴ق) و محمد خان والی خراسان

تاریخ تألیف: ربیع الثانی ۹۶۳ق؛ محل تألیف: هرات

ترجمه‌ای از کتاب «مکارم الاخلاق» طبرسی به فارسی است در دوازده «باب» مشتمل بر یکصد و دو «فصل».

آغاز: بسمله جواهر زواهر حمد و سپاس و نفایس لآلی شکر بی قیاس نثار بارگاه خلاقی که مکارم اخلاق عباد اثری از آثار فیض

انجام: بدرستی که وفا کردیم بآنچه شرط کرده بودیم وسئوال می‌کنیم ازحق تعالی که جزا دهد مارا بعمل کردن باین آداب بجهت رضای خدا وخشنودی ومغفرت رسیدن به بهشت کرامت او بفضل وجود خود و رحمت او وما توفیقی الا بالله علیه توکلت الیه انیت تمام شد این ترجمه بعون عنایت الهی وروحانیت حضرت رسالت پناهیوارواح حضرات ائمه معصومین (ع) واهل بیت طیبین طاهرین صلوات الله علیه وعلیهم اجمعین بیمن اقبال حضرات ائمه (ع) وجماعت مجتهدین علیه التوفیق و ... بمحمد وآله الطیبین الطاهرین یا رب العالمین

[الذریعة ۱۲۴/۲۰ و ۱۳۸/۴؛ نسخه‌های منزوی ۱۶۸۰/۲؛ مشترک پاکستان ۲۴۴۵/۴؛ فهرستواره منزوی ۱۷۵۸/۳ و ۵۹۸/۶ و ۶۲۸/۶؛ فهرستگان حدیث، ج ۳، ص ۱۳۹-۱۴۱؛ دنا، ج ۹، ص۱۲۲۷-۱۲۲۸]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۷۴۰

آغاز: علم او که وانک لعلی خلق عظیم آفاق را موشح ساخت تا بدان سبب ظاهر و باطن عالمیان بخصال حمیده

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰، در برگ آخر تاریخ ۲۰ رمضان ۹۷۰ درقزوین آمده و گویا این تاریخ از اصل نسخه نباشد؛ جلد: مقوایی، ۱۸۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۵-۹۲]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۶۲۳

آغاز: الزانی لا تنکح الازانیة او مشرکة والازانیة لا ینکحها الازان او مشرک.کیست؛ **انجام:** وصف نکردم متقیان را برای همام و بعد از آن گفت این چنین می‌کنند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: مقوایی، ۱۸۱گ، ۱۵سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۲-۵۲۹]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۶۶۴

آغاز:الموید من عند الله النازی فی سبیل الله سلطان طهماسب بن سلطان شاه اسماعیل ... واین ترجمه را محاسن الاداب نام نهاد؛ **انجام:**که عناب می‌بردتب را ... حضرت پیغمبر فرمود که با علی سنجده بخور روایت است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: مقوایی، ۱۶۱گ، ۱۵سطر (۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۲-۵۷۰]

۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۶۷۴

آغاز: بسمله، حمد و ثنا قیومی را که عقول ذریات آدم را از ادراک کنه ذات او قاصر است؛ **انجام:** در درویشی صبر کنند و در سختی و طلب حلال کنند و شادی کنند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ جلد: مقوایی پارچه‌ای، ۳۰۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۲-۵۷۸]

۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۶۷۵

آغاز: برابر؛ **انجام:**ومردمان از بدیهای ایشات ایمن اند.

خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوایی، ۳۳۷گ، ۱۹سطر (۱۰/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲-۵۷۸]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۹۵۱

آغاز: صدر نشین صفه کنت بنیا و آدم بین الماء؛ **انجام:** بجهت آنکه چیزی بیاموزند از ایشان

خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: وزیری [رایانه]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۶۹۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و مثل این سخنان مگوی بدرستی که دمیده شیطان است و الله اعلم و الله اعلم، هذا ما لم یجمع من سیر النبوة

[مثله]
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۳۰گ (۱پ-۱۳۰پ)، ۵ سطر(۹×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۶-۶۸]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۱۹۹

خط: نسخ، کا: محمد تقی شیرازی، تا: قرن ۱۱ [مختصر ف: -۷۳۲]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۰۴۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** علیه توکلت و علیه انیب.
خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰۳۲ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۷۸۱ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۶-۴۰]

۱۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۵۶۵

آغاز: بسمله، حمد و ثنای قیومی را که عقول ذریات آدم از ادراک کنه ذات او حاضر است ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ رجب۱۰۳۹ق؛ مجدول؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۵۵گ، ۱۷سطر (۹×۱۶/۵) [ف:۳-۹۹۰]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۰۴۴

آغاز: ظلمت جهل نفسانی؛ **انجام:** و الحمدلله رب العالمین.
خط: نسخ تعلیق، بی‌کا، تا: غره ذیقعده۱۰۵۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: میشن، ۲۸۰ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۶-۴۱]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۴۹۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۶شعبان۱۰۵۹ق؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۱۴-۱۴۸]

۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۹۳۷-۶/۲۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن حسن علکان شهمیرزادی، تا: ۱۰۸۰ق؛ با ترجمه فارسی زیرنویس شده، درآخر نسخه دعایی دردوصفحه به خط محمدابراهیم بن محمدزمان در ۱۰۱۰ق که برای میر محمد یحیی حسینی نگاشته؛ جلد: تیماج، ۲۴۷گ، ۲۰-۲۳سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۷-۴۱۷۷]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۱۸۱۷

آغاز: آغاز ترجمه عبدالحی: حمد و ثنای بی حد قیومی را که عقول ذریات آدم از ادراک ... قاصر است (بعد از چهار صفحه)صباح به منزل رسد و در وقت توجه حاج ستایش رفتن خود کند و این خطبه کافیست در مقصود ما بر طریق اجمال و ما بعد ازین بتفضیل بیان مکارم ... از خداوند تع توفیق می‌خواهیم در اتمام این کتاب که آسان گردانیدن هر کار دشوار برو آسان است و بر دوازده باب ترتیب داده شد.(فهرست کتاب این است)و بالله التوفیق، باب اول در خلقت حضرت مصطفی ... و خلق او و سایر احوال او و در پنج فصل یاد کرده می‌شود.آغاز کتاب محاسن آداب: برابر؛ **انجام:** پس مثل این سخنان مگو که شیطان به زبان تو سخنان را می‌دهد مصنف کتاب گوید که این است آنچه اراده کردیم که جمع کنیم از سیرت حضرت رسالت پناهی و (ص) که روایت کرده شده است از آن حضرت و از حضرت ائمه معصومین ... (توفیق دهد ما را به عمل کردن به این آداب به جهت رضا و ... علیه توکلت و الیه أنیب تمام شد ترجمه این کتاب ...)
نسخه کامل است اما با بررسی به عمل آمده مشخص شد که کاتب سهواً یا عمداً به جای مقدمه اصلی، مقدمه ترجمه عبدالحی اشرفی را کتابت نموده؛ خط: نستعلیق عالی، کا: محمد شفیع بن شیخ احمد، تا: محرم۱۰۸۳ق؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، بهمن۱۳۸۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۱۹]

۱۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم اجعل رایات دولته مضمونة من الزلل وآت حشمته محفوظة عن الخلل ... وملتمس از ناظرین دراین ترجمه آنکه آمر و مترجم را به دعای خیر یاد آوری نمایند واگر بر ...
خط: نسخ، کا: محمد، تا: ۷ جمادی الثانی ۱۰۸۴ق؛ دارای کتیبه، با سرلوح مزدوج مذهب، مجدول؛ مهر: «عبده الراجی محمد حسن الحسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۳۹۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف مخ: ۵-۱۹۳۹]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۴۰۷

آغاز: ... که پرسیدم که حضرت چون از خانه بیرون آمدی چه میگردی فرمود که زبان مبارک؛ **انجام:** و دیگر مثل این سخنان مگوی بدرستی که این دمیده شیطان است بر زبان تو ... هذا ما أردنا أن نجمع من سیر النبویة ...
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: چرم، ۱۹۷گ، ۱۵سطر (۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۶-۳۵۳]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۶۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** بدرستی که این دمیده شیطان است بر زبان. هذه ما اردنا ان نجمع من السیر النبویة و الاداب المرتضویة و قد وفینا بما شرطنا ونسئل الله سبحانه و تعالی ان یوفقنا خالصا لوجهه و موجبا لرضوانه ... علیه توکلت و الیه متاب.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۵۴۰گ، ۱۷ سطر(۷×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: ۱۶-۶۴]

۱۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۸۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** به جهت مردن همام، امیرالمؤمنین علی علیه السلام [...] هر اجلی را محلی است که در نمی گذرد ازآن وقت وسببی است [...] ازآن سبب پس مثل این سخنان مگو به درستی که شیطان [...] تو می‌دهد.
خط: نسخ، کا: محمد سعید بن محمد صالح نوری، تا: ۲۳ ذیقعده۱۱۱۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۹۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف مخ: ۵-۱۹۳۹]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۵۸۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** در بیان آب باران گفت حضرت امیر(ع) ...

شما را بدان آب از حدث و جنابت و ببرد از شما وسوسه.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۷۷گ، ۱۷ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۱۸/۵×۲۷سم [ف: ۵۱-۴۴]

۲۰. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۶۱۳

آغاز: برم بخدا از شرآن روزهای نحس ای سهل شیعیان ماکه مارا دوست دارد وطاعت امر حق کند ازشر دردها ودریاها ودرندها وبیابانها بی پایان وگرسنگی ودشمنان از دیو و آدمی هر آینه ایمن باشد؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد هادی بن عبدالوهاب اصفهانی، تا: پنج‌شنبه ۹ محرم۱۲۳۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: مقوا، ۸۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۲-۴۷۸]

۲۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۸۳

آغاز: ... الغازی فی سبیل الله سلطان شاه طهماسب بن السلطان شاه اسماعیل الحسینی شیدالله قوایم سریر السلطنة و الخلافة بوجوده
نسخه اصل: کتابخانه شخصی-قم؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی الشریف، تا: چهارشنبه ۳ ربیع الثانی۱۲۳۸ق، جا: یزد؛ افتادگی: آغاز؛ ۸۴۵ص [عکسی ف: ۲-۸۴]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۵۶۳/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** بدرستیکه این دمیده شیطان است بر زبان تو، هذا ما اردنا أن نجمع من السیرة النبویة و الآثار المرتضویة ...
خط: نسخ و نستعلیق، کا: حسن بن حسین حسینی، تا: ۱۲۴۰ق، جا: خوی مدرسه نمازی؛ مهر: «عبده الراجی حسن الحسینی» (مربع)؛ ۹۲گ (۵۹پ-۱۵۰ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۲-۱۴۲]

۲۳. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه: بدون شماره

آغاز: برابر
بی‌کا، تا: دوشنبه ۴ شوال۱۲۴۲ق؛ ۴۴۹گ [ف: -۳۹]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۶۲۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷-۲۲۹]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۳۹۶

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۱۷۴

آغاز: فصل سوم در ذکر و درود حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله فرستادن؛ **انجام:**نیست در زمین درختی که بنی آدم آید نزد آن درخت مگر که برسند
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۹۶گ، ۱۴سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۴-۱۱۹۰]

۲۶. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۹۹

آغاز: برابر؛ **انجام:**در راحت باشند در مشقت اندازند نفس خود را برای آخرت و در راحت اندازند مردمان را از نفس خود دوری کنند تمام نشد و الله اعلم
خط: نستعلیق، کا: محمد آل معصوم، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد حسین ولد مشهدی رضا تبریزی ۲۵ صفر ۱۳۲۹؛ مهر: «عبده محمد آل معصوم ۱۲۲۷» (بیضی)، «محمد نقی» (مربع)، «المتوکل علی الله عبده ابراهیم» (بیضی)، «علیقلی ۱۳۱۹» (بیضی)؛ با نوشته عبدالعظیم قائمی تبریزی مبنی بر اهدای نسخه از طرف محمد حسین اقحوانی ۱۳۸۵ قمری؛ جلد: تیماج، ۲۲۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۸۷]

● محاسن الادب للطالبین من اولی الالباب / شعر، اخلاق / عربی

maḥāsin-ul adab li-ṭ-ṭālibīn min uli-l-albāb

شوشتری، عبدالرحیم بن محمد علی، ۱۲۲۶ - ۱۳۱۳ قمری

šoštarī, ʻabd-or-rahīm ebn-e mohammad ʻalī (1811-1896)

این کتاب به شعر عربی حاوی مطالب مفیدی است در تعریف و مدح علم به‌طور کلی و بعد فضیلت علم کلام بر دیگر علوم و نیز از «علما» و «شرط عالم بودن» شرح مفصلی می‌آورد.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۰۶۳/۱

آغاز: أعوذ بالله من الشیطان ××و من شقاء النفس فی الطغیان / یقول بسم الله للتعظیم ××لربه الرحمن و الرحیم؛ **انجام:** نظمتها أیام جدب فی النجف ××علی الذی شرفها ألف تحف / فی مائتین بعد ألف وقعا ×× بعدهما تسعون حیث اجتمعا
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۶۸گ (۱پ-۶۸ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۱-۶۷]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۴۵۹/۵

آغاز: یقول بسم الله للتعظیم ××لربه الرحمن الرحیم؛ **انجام:** و ان یکن مخالفاً لمذهبک ×× فاظهرا لوفاق لا یظفربک
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۶۷ص (۳۷-۱۰۳)، ۱۱سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۵-۶۱۶]

● محاسن الازهار فی مناقب (فضل) العترة الاطهار / فضایل و مناقب / عربی

maḥāsin-ul azhār fī manāqib-il (faḍl-il) ʻitrat-il aṭhār

فقیه یمانی، حمید بن احمد، - ۶۵۲ قمری

faqīh-e yamānī, hamīd ebn-e ahmad(- 1255)

در فضایل و مناقب اهل بیت علیهم السلام، با استناد به آیات، و روایات وارده از پیامبر اکرم (ص).
[بروکلمان ۱/(۳۲۵)۳۹۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۱۷عکسی

آغاز: قال الفقیه ... الحمدلله الذی ذلل لأولیائه سبل المعارف؛ **انجام:** ولیبکه شرق البلاد و غربها -ولیبکه مصر و کل یمانی.
نسخه اصل: موزه بریتانیا - شOr. 3820؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر جمادی الثانی۷۶۱ق، برای المهدی لدین الله صلاح الدین

محمد بن مهدی؛ مصحح، محشی؛ در پایان قصیده امام منصور بالله و فوائد دیگری نوشته شده؛ ۲۳۸گ [عکسی ف: ۲-۱۰۲]

● **محاسن الاعتقاد** / کلام و اعتقادات / عربی

maḥāsin-ul i'tiqād

آل عصفور، حسین بن محمد، ۱۱۴۷ – ۱۲۱۶ قمری

āl-e 'osfūr, hoseyn ebn-e mohammad (1735 - 1802)

تاریخ تألیف: ۲۱ محرم ۱۲۱۶ق

کتابی است در اصول دین، در یک «مقدمه»، پنج«مقصد» و یک «خاتمه»: مقدمه: اما المقدمة فهی ان الموجود من حیث هو موجود ...؛ مقصد ۱: فی اثبات الواجب و صفاته؛ ۲. فی الافعال المنسوبة الیه؛ ۳. النبوة؛ ۴. الامامة؛ ۵. المعاد؛ خاتمه: فی التوبة.

آغاز: الحمدلله الذی دل علی ذاته بذاته و ادل علی مصنوعاته و مخلوقاته بنعوته و صفاته ... و بعد، فیقول فقیرالله الکریم ... انی لما الفت کتابی الموسوم بسداد العباد فی احکام الفقه و فروعه

چاپ: قم، ۱۴۱۴ق

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۸۰۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لنقطع جری القلم عن املاء هذه الرسالة و لنقتصر علی ما سمعت به القریحة من الاستدلال ... و جری ذلک بالیوم الحادی و العشرین من شهر محرم الحرام سنة ۱۲۱۶.

خط:نسخ،کا:علی بن عباس بن علی کرزکانی بحرانی،تا: ۱۲۶۸ق؛ مصحح، مقابله شده با عبارت «بلغ تصحیحاً و مقابلة»، با قلم خوردگی؛۱۰۱گ (۱-۱۰۱)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴۰-۱۸۷]

۲. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه: بدون شماره

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه نخستین نسخه‌ای است که از نسخه اصل به خط مؤلف رونویس شده [نشریه: ۷-۵۲۲]

● **محاسن بدیعی = التوریة و الاستخدام** / بدیع / عربی

mahāsen-e badī'ī = at-tawrīya wa-l istixdām

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۰ سرود

قسمت آخر کتاب اشعار مؤلفاست که به مناسبت‌های مختلف سروده؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بروجردی، تا: ۱۲۶۱ق؛ جلد: تیماج، قطع: خشتی کوچک [نشریه: ۱۳-۴۱۷]

● **محاسن الحصان** / حیوان شناسی / فارسی

mahāsen-ol hesān

خاتون آبادی، محمد حسین بن صالح، – ۱۱۵۱ قمری

xātūn-ābādī, mohammad hoseyn ebn-e sāleh(- 1739)

اهدا به: جعفر قلی امیر آخور باشی و شاه سلطانحسین صفوی

تاریخ تألیف: جمعه ۲ شعبان ۱۱۱۷ق؛ محل تألیف: کرسکان سپاهان

درباره چهارپایان و احادیث داله بر مدح و رنگ‌ها و اقسام آنها و آداب خرید و فروش دواب، نگاشته است دریک «مقدمه» و هفت «باب» و یک «خاتمه» تنظیم شده است.

آغاز: سپاس بی قیاس مالک الرقابی را سزا است که فارسان مضمار سخنوری دراولین مرحله بیدای بی انتهای ثنایش مانده ... اما بعد چنین گوید ... محمد حسین بن محمد صالح الحسینی ... که چون در این اوان سعادت تو امان بوساطت محرم سده سنیه والا ... معتمد الحضرة العلیة الخاقانیة مؤتمن الدولة البهیة السلطانیة جعفرقلی بیکای امیر آخورباشی فرمان همیون ... سلطان حسین الحسینی الموسوی الصفوی بهادرخان ... صدور یافت که این بنده ... رساله یی تألیف نماید که مشتمل باشد بر ذکر احادیث داله بر مدح اسب و رنگ‌های حمیده و ذمیمه و اقسام و آداب خریدن و نگاهداشتن آن و چون باقی دواب از شتر و استر و الاغ در بعضی احکام با اسب شریک بودند فیه احکام آنها را نیز درین مختصر مذکور ساخته بپایه سریر اعلی ... مرفوع ساخت ... و آنرا بمحاسن الحصان مسمی و بر مقدمه و هفت باب و خاتمه مرتب نمود

انجام: اول مجلی وآن آن است که پیشتر ازهمه افتد وبرهمه پیشی گیرد دویم مصلی سیم تالی چهارم بارع پنجم مرتاح ششم حظی هفتم عاطف هشتم مؤمل نهم لطیم دهم فشکل واواخر همه است که از همه بازمانده است باینجا ختم شد این رساله مختصره ... محلی نمایند

[نسخه‌های منزوی ۴۵۳؛ الذریعه ۲۰: ۱۲۶؛ فهرستواره منزوی ۳۹۱۴/۵]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۳۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۱۷ق؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۶گ، ۱۷سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۸-۷۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۷۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و عترته الطهار و سلم.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی، ۶۰گ، ۱۱ سطر(۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۶-۷۱]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۵۶۹/۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۱۷گ، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۰]

● **محاسن رزاقیة فی شرح مناقب رزاقیة** / عرفان و تصوف / فارسی

mahāsen-o razzāqīya fī š.-e manāqeb-e razzāqīya

رزاقیه، عبدالاعلی بن عبدالعلی
razzāqīye, ‘abd-ol-a‘lā ebn-e ‘abd-ol-‘alī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۳۵۱

آغاز: بسمله، و اصلی علی نبیه محمد و آله حمدا متواتره ینجبابها فی القبر الصیامه الحمد ... الصمد الرازق الارواح و الاشباح؛ **انجام:** و محمد رحمته الله علیه مسمی شاه کریم الله صاحب است. در تصرف فرزندان وی است اخفا می‌کنند و به کسی نمی دهند و الله اعلم بالصواب

خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد کاظم، تا: ۱۳۵۷ق؛ قطع: رقعی [رایانه]

● **محاسن رمل** / رمل / عربی

mahāsen-e raml

رساله مختصری است در محاسن رمل مشتمل بر دوازده «باب».

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۲۱۲/۳۶

آغاز: باب من محاسن الرمل واجوده و هو اذا سئلک سائل عن الزواج و اشار الی امرءة ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۸۷ص، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲-۲۸۱]

● **محاسن السنة فی وقایع الازمنة** / گوناگون / فارسی و عربی

maḥāsin-us sunna fī waqāyi‘-il azmina

وقار شیرازی، احمد بن محمد شفیع، ۱۲۳۲ - ۱۲۹۸ قمری

vaqār-e šīrāzī, ahmad ebn-e mohammad šafī‘ (1817 - 1881)

تاریخ تألیف: شنبه ۱ محرم ۱۲۹۵ق تا چهارشنبه پایان ذیحجه ۱۲۹۶ق

در آن مسائل ادبی و فلسفی و اخبار و ادب به فارسی و عربی دیده می‌شود. آن را علاء الدین حسین همت (- ۱۳۳۶ق) پسر او از روی یادداشت‌های پدر گرد آورده و نویسانده است.این رساله بر سبک کشکول شیخ بهائی پرداخته شده و در هر روزی از سال مطلبی تازه و حکایتی بدیع و مسأله‌ای مفید بیان گردیده و در واقع دائرة المعارفی از علوم مختلف است.

شیراز؛ وصال (دکتر)؛ شماره نسخه: ۳۸

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵-۲۹۳]

● **محاسن شعر سیف الدوله در وصف قوس قزح** / ادبیات / عربی

mahāsen-e še‘r-e sayf-od-dowle dar vasf-e qows-e qazah

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ - ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā’ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۰۴/۵

کاتب = مؤلف، تا: قرن ۹؛ ۱ص (۲۰) [ف: ۵-۱۰۶]

● **المحاسن فی الانشاآت و المراسلات** / نامه‌نگاری / عربی

al-maḥāsin fi-l inšā’āt wa-l murāsilāt

امام الحرمین همدانی، محمد بن عبدالوهاب، - ۱۳۰۳ ؟ قمری

emām-ol-harameyn-e hamedānī, mohammad ebn-e ‘abd-ol-vahhāb(- 1886)

نامه‌ها و مکاتبات و انشاآتی است که مؤلف در موضوعات مختلف با معاصرین خود رد و بدل کرده و آنها را در دو جلد جمع‌آوری نموده است.

[الذریعة ۱۲۳/۲۰]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۹۱۶/۱

آغاز: جلد اول: الحمدلله الذی ارسل محمدا لجمع الشتات و الصلوة و السلام علیه و علی آله الانجبین الهداة اما بعد فیقول المفتقر الی رحمة ربه الودود محمد بن عبدالوهاب الهمدانی ابن داود ان لنا رسائل جلیلة؛ آغاز جلد دوم: الحمدلله الذی انشأ الانسان و علمه البیان و الصلوة و السلام علی من ارسله الله لجمع الشتات؛

شامل هر دو جلد کتاب؛ خط: تحریری، کا: سید محمد ردیف، تا: ۱۲۹۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۷گ (۱پ-۱۲۷ر)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۶-۳۹۸]

← المحاسن فی النظم و النثر ⩤ محاسن الکلام

● **محاسن الکلام = المحاسن فی النظم و النثر** / ادبیات / عربی

maḥāsin-ul kalām = al-maḥāsin fi-n naẓm wa-n naṯr

مرغینانی، نصر بن حسن، ق۵ قمری

marqīnānī, nasr ebn-e hasan(- 11c)

[سزگین ۱۰۶/۲؛ تاشکنده ۱۶۷س ۳۷۴۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۷۷۱/۲-ف

نسخه اصل: اسکوریال ۲۶۴ فهرست در نیورک (۱۶۱/۱)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۱۸۱]

● **محاسن المجالس** / عرفان و تصوف / عربی

mahāsin-ul majālis

ابن عریف، احمد بن محمد، ۴۸۱ – ۵۳۶ قمری

ebn-e ʻorayf, ahmad ebn-e mohammad (1089 - 1142)

فصول کوتاهی است برگرفته از کلمات بزرگان درمراحل سیر وسلوک با این عناوین: المعرفة، الارادة، الزهد، التوکل، الصبر، الحزن، الشوق، الرجاء، الشکر، المحبة.

چاپ: مجلة المورد، مجلة ۹، عدد۴، ۱۴۰۱ق.

[کشف الظنون ۱۶۰۹/۲؛ معجم المؤلفین ۱۶۴/۲]

شروح و حواشی:

۱- القوانین فی شرح کتاب محاسن المجالس؛ مرسی، ابواسحق بن مره

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۴۰۴

آغاز: بسمله قال الشیخ الامام العالم الزاهد ابوالعباس احمد بن العریف؛ **انجام:** و عظوا عظائهم فانطبق کحل الباب و الحمدلله الواحد المنان

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۶ [الفبائی: -۴۹۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۱۴/۴-ف

نسخه اصل: احمد ۳ش ۱۴۱۶؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۲۲ق؛ ۱۷گ (۱۸۱-۱۹۷)، ۱۳سطر [فیلمها ف: ۱-۴۳۴]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۱۹۰/۱۰

آغاز: استخرت الله تعالی فی جمع فصول من محاسن الکلام الصادرة عن اهل الالهام؛ **انجام:** فحطوا جبال مراسیهم ××وعظوا فغطاهم و انطبق

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۴گ (۱۷۴ر-۱۷۷پ)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۹سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۳۹۵]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۴۳/۱۳-ف

نسخه اصل: بغداد لی وهبی ش ۲۰۲۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷گ (۸۶ر-۹۲ر) [فیلمها ف: ۱-۵۱۷]

● **المحاسن المجتمعة فی الخلفاء الاربعة** / فضایل و مناقب / عربی

al-mahāsin-ul mujtamiʻa fi-l xulafā’-il arbaʻa

صفوری، عبدالرحمن بن عبدالسلام، - ۸۹۴ قمری

safūrī, ʻabd-or-rahmān ebn-e ʻabd-os-salām(- 1489)

در فضائل و مناقب خلفاء خلفاء راشدین.

[هدیة العارفین ۵۳۳/۱؛ معجم المؤلفین ۱۴۴/۵]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۶۱عکسی

آغاز: الحمد لله الذی اتقن ما اصطنعه و احسن ما اخترعه ... اما بعد: فهذا کتاب وسمته بالمحاسن المجتمعه فی الخلفاء الاربعه؛ **انجام:** و قد رایت ان اختم الکتاب، بمربعة ابن عباس ... و فی القیمة تمحوا عنه اربعة – الخوف و الرعب و الاثام و الجرم

نسخه اصل: دار الکتب ظاهریه - دمشق به شماره تاریخ / ۸۲۸(یوسف العش فهرس مخطوطات الظاهرین /۸۹، ۹۰)؛ خط: نسخ، کا: عمر بن محمد باشه ابن محمد امام جامع النخلة بن محی الدین، تا: ۱۶ ربیع الاول۱۱۱۹ق؛ تملک: عبد الرحمن بن عمر الطواقی، محمد سعید الونی، محمد علی بن سید محمد عطا الونی؛ ۵۶گ، ۳۱سطر [عکسی ف: ۱-۴۱۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۷عکسی

آغاز: فمر رجل مقنع فی ثوب فقال هذا یوئذ علی الهدذی، فقمت الیه فاذا هو عثمان ابن عفان؛ **انجام:** و قد رایت ان اختم هذا الکتاب، بمربعة ابن عباس رضی الله عنه بمدح النبی (صلی الله علیه و آله) ... و فی القیمه تمحوا عنه اربعة – الخوف و الرعب و الاثام و الجرم

نسخه اصل: دار الکتب الظاهریة - دمشق به شماره تاریخ /۴۴۱(یوسف العش، فهرس مخطوطات الظاهریة، التاریخ /۸۹). ناقص است و تقریباً دو سوم کتاب را ندارد؛ خط: تعلیق، کا: سلیمان ابن امین بن عبد الرحمن ایوبی، تا: سه‌شنبه۸ شعبان۱۱۹۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۷گ، ۱۹سطر [عکسی ف: ۱-۱۵]

● **محاسن الموصل فی زمن السلطان بدرالدین لؤلؤ** / تاریخ / عربی

mahāsin-ul mūṣil fī zaman-is sulṭān badr-id-dīn lu’lu’

وابسته به: مرآة الزمان فی تاریخ الاعیان؛ ابن جوزی، یوسف بن قزاوغلی (۵۸۱-۶۵۴)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۸۳/۲

منقول از مرآة الزمان ابن جوزی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ [مختصر ف: -۵۸۷]

● **المحاسن النفسانیة فی اجوبة المسائل الخراسانیة** / اصول فقه / عربی

al-mahāsin-un nafsānīya fī ajwibat-il masā’il-il xurāsānīyya

آل عصفور، حسین بن محمد، ۱۱۴۷ – ۱۲۱۶ قمری

āl-e ʻosfūr, hoseyn ebn-e mohammad (1735 - 1802)

آغاز: بسمله نحمدک یا من جعل فتح مغلقات المسایل بمفاتیح السوال و اخذ علی العلماء ان یعملوا الجهال ...

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۷۷۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** کل ما جاء عنهم علیهم السلام بالامر و الکف فسبیله التقیه منهم او خوفا علی شیعتهم و الله العالم بالصواب و هو مرجع الاحکام فی کل باب و الصلوه و السلام علی محمد و اله الاکرمین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ضمیمه نسخه ش ۱۷۳۲۴ [رایانه]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۵۸۹
خط: نسخ، کا: سید محمد هاشم بن علی، تا: پنج‌شنبه ۱۷ محرم۱۳۲۹ق؛ رکابه‌دار؛ جلد: تیماج، ۴۳گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۳۰-۲۳۹]

← المحاسن و الآداب ← المحاسن

● **المحاسن و الاسلام = مرقاة التقی** / فقه - فارسی
al-mahāsen va-l eslām = merqāt-ot toqā
اشرف زاده، محسن بن ابی القاسم، ق۱۴ شمسی
ašraf-zāde, mohsen ebn-e abe-l-qāsem(- 20c)
تاریخ تألیف: ۱۳۵۱ق
در اثبات حرمت تراشیدن ریش، با استناد به ادله اربعه اجتهادی (کتاب، سنت، عقل، اجماع) و آوردن نظرات دکترها و حکمای خارجی متخصص در پزشکی؛ مشتمل بر چهار «باب» ویک «خاتمه»: باب ۱.ذکر آیات قرآنی در سه آیه؛ ۲. ذکر اخباری که دلالت بر مدعا دارند؛ ۳.اجماع قول ونقل فتوای علما؛ ۴.ادله عقلی و فواید محاسن و مضرات تراشیدن ریش؛ خاتمه: در معنی حلق و حد محاسن و حکم شارب.
آغاز: بسمله، نحمدك اللهم یا من خمرت طینة انبیاء بیدیك ... اما بعد بر ارباب هوش و ذکاوت پوشیده نیست که بقاء هر دیانت و شریعتی به حفظ قائدین و روحانیین آن دیانت است ...
انجام: فلا جز و لا تطویل بل امر بین الامرین

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۲۲۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۶ق؛ واقف: حسن بن ابی القاسم اشرف زاده، ۱۳۵۱؛ ۵۱گ، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۵-۵۹۴]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۳۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰ ربیع الثانی۱۳۴۴ق؛ جلد: مقوا، ۴۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳/۸×۲۲/۳سم [ف: ۱۴-۴۷۷]
۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۲۲۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۸ ذیحجه۱۳۵۱ق؛ این نسخه عیناً برابر بانسخه ش ۲۲۲۲ این کتابخانه بلکه مسوده آن می‌باشد، به اضافه سه بیت و سه صفحه مطالب متفرقه و لیست کتب مؤلف؛ واقف: محسن بن ابی القاسم اشرف زاده، ۱۳۵۱؛ جلد: میشن، ۵۶گ، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۵-۵۹۶]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۴۷۱
آغاز: بسمله نیست عجب بر بیان زاده اشرف؛ **انجام:** به صراط مستقیم اقتصاد داخل شود و الحمدلله رب العالمین
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۵۱ق؛ این شماره با شماره ۹۳۷۱ یکی می‌باشد [رایانه]
۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۳۷۱
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۵۱ق [الفبائی: -۴۹۹]
۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۲۶۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ذیحجه۱۳۵۱ق؛ واقف: محسن بن ابی القاسم اشرف زاده، ۱۳۵۱؛ جلد: گالینگور، ۳۹گ، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۵-۶۳۴]
۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۱۰۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ قبل و بعد از کتاب اشعاری است در تقریض؛ ۵۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۸-۳۳۱]
۸. قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۱۰
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ تقدیم شده به مجله مکتب اسلام به تاریخ ۱۳۴۴/۹/۵ش، در آغاز نسخه دو ماده تاریخ منظوم برای تألیف کتاب از آقای عارف بجنوردی و آقای جلال مدرس زاده دیده می‌شود؛ جلد: گالینگور، ۵۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: -۸۴]

● **محاسن و معایب قرائت قرآن** / قرائت / فارسی
mahāsen va ma‘āyeb-e qerā’at-e qor’ān
رساله مختصری است در بیان محاسن و معایب قرائت قرآن.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۸۲۴۲
آغاز: فصل در بیان محسنات و معایب قرائت در نزد همه اقران نه چیز که در این در بیت است محاسن نه بود در بزم تنزیل که آن تجوید و تحسین است و ترتیل؛ **انجام:** و احتراز نماید از صحیح نخواندن قرآن تا از آن اجرها و ثواب هائی که از برای او مقرر شده است محروم نشود در خانه اگر کس است یکی حرف بس است هر که خواند دعا طمع دارم زانکه بنده گنه کارم والسلام و الاکرام
خط: نستعلیق بد، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ خریداری از صبح روان؛ جلد: تیماج، ۴گ (۴۵-۴۸)، ۹سطر (۵/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸/۲سم [رایانه]

● **المحاسن و المنشآت** / اخلاق / فارسی
al-mahāsen va-l monša’āt
تاریخ تألیف: پنج‌شنبه ۸ شعبان ۸۱۹ق؛ محل تألیف: قم
در سه «باب»: باب ۱. در نه «فصل»: فصل ۱) در نسخه نیست، ۲) مکارم اخلاق، ۳)عدل و احسان، ۴) سخاوت، ۵) شجاعت، ۶)عفو و اغماض، ۷) زوال نعیم و ترغیب در احراز سعادت

اخروی، ۸) صبر (از اینجا برمی‌آید که مؤلف از یزد به قم و ری رفته)، ۹) شکر (از اینجا برمی‌آید که او از قزوین گذشته به صحبت خواجه شرف الدین رسیده و در این سال نیمه مال قزوین سیورغال امیرانشاه شده بود. از حضرت خاقانی یاد می‌کند)؛ باب ۲. ترسلی مختصر در نه «فصل»: ۱) خطاب سلاطین و جواب به خطاب سلاطین، ۲) خطاب امرا و جواب خطاب امرا، ۳) خطاب وزرا و جواب خطاب وزرا، ۴) مکتوب مؤلف کتاب از زبان امیرزاده به سید نعمة الله، ۵) خطاب قضات و جواب خطاب قضات، ۶) تهنیت فتح و تهنیت صحت، ۷) در تعازی و تعزیت ملوک و تعزیت نامه به والده در مرگ برادر، ۸) در آنچه بیش از ملاقات نویسند، ۹) مکتوبات متفرقه در آن «مکتوبی [آمده] که در اوایل سنه ۷۱۴ از زبان امیر اعظم الیاس خواجه بهادر با میر اعظم قرایوسف نوشته در فصل بهار»، خاتمه باب دوم؛ باب ۳. در ابیات فارسی که تلفیق آن در عبارات محاورات و مراسلات و غیرها مناسب باشد در نه «فصل»: ۱) توحید و مناجات، ۲) نعت رسول، ۳) مواعظ و نصایح، ۴) تدبیرات ارباب و صفت عقلا و فواید صحبت ایشان، ۵) عزلت و قناعت، ۶) انقلاب ایام و تسلط لئام و ضعف و انحطاط کرام، ۷) در آنچه ایراد آن در اثنای مکتوبات و مراسلات مناسب باشد، ۸) ابیات متفرقه، ۹) در معمیات.

[فهرستواره منزوی ۵۹۸/۶]

اصفهان؛ شهرداری اصفهان؛ شماره نسخه: ۷

خط: نستعلیق، کا: طاهر کاتب، تا: ربیع الثانی۸۴۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴-۴۷۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۶۷-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۱۸۷]

● **محاصره پاریس** / تاریخ / فارسی

mohāsere-ye pārīs

ملا محمد کاظم، ق۱۳ قمری

mollā mohammad kāzem(- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۹۳ق

جنگ معروف فرانسه و آلمان (از ۱۸۷۰م.و ۱۸۷۱م.) سرانجام به محاصره پاریس و گشودن آن شهر کشید. در این جنگ سربازان پروسی دلیری بسیار از خود بروز دادند و در جنگ‌های محلی که نتیجه‌اش محاصره پاریس بود چون جنگ معروف مارن رشادت آنها بسیار نمایان است. این جلد حاوی وقایع محاصره پاریس و جنگ‌های محلی مزبور و برتری نظامی آلمان‌هاست. مترجم معلم طبیعی مدرسه دارالفنون و از تربیت‌شدگان آن مدرسه است.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۲۹

آغاز: بسمله، جنگ مارن: دوشنبه بیست و هشتم نوامبر بیرون آمدن سپاه که مدتیست؛ **انجام:** سرمشق خوبی است باید از بهره مند شد الحمدلله اولا و آخراً

جلد دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۳ق، جا: تهران؛ دارای پیکره‌های فتوگرافیک، مجدول؛ جلد: مخمل، ۲۱۹گ، ۱۳سطر (۱۱×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۴-۱۱۲]

۲. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه: ۱۶۴

خط: نستعلیق درشت خط، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با تصویرهای چاپی به اندازه صفحات از شنگرهای اطراف شهر پاریس و میدانهای جنگ و از سرکردکان فرانسه؛ مهر: «علی اکبر بن حسین الحسینی»؛ ۳۵۰ص[ف: -۲۶۸]

● **محاصره پاریس** / تاریخ / فارسی

mohāsere-ye pārīs

ریشارخان، رضا، ۱۲۳۱ - ۱۳۰۸ قمری

rīšār-xān, rezā (1816 - 1891)

اهدا به: ناصرالدین شاه قاجار

تاریخ تألیف: ۱۲۸۹ق

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۱۶

آغاز: روز اول پنج‌شنبه پانزدهم ماه سبتمبر. درین روز دشمن نزدیک شهر پاریس رسیده بود و روز قبل مواضع تیر رس توپ ایشان ملاحظه شده؛ **انجام:** لهذا حکم شده است که در باب حرکت قشون و کارهای محافظت شهر با تدبیرات جنگی دیگر ابدا چاپ ننماید و هر کس مخالف این حکم کند تنبیه خواهد شد

جلد اول، این جلد بحث از وقایعی می‌کند که از روز پنج‌شنبه پانزدهم سپتامبر ۱۸۷۰ م شروع می‌شود و تا روز ۲۴ ماه نوامبر همانسال دوام می‌یابد این وقایع که متوالیاً نگاشته می‌شوند بسیار جالب توجه و خواندنی اند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۲۸۹ق؛ جا: تهران؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۸۸گ، ۱۵ سطر(۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱-۳۰۷]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۱۵

آغاز: روز هفتاد و یکم پنج‌شنبه بیست و چهارم ماه نومبر. اخبار دولتی موافق روزنامه نظامی امیر البحر سه سه از قلعه نوازی نوشته است امروز دو ساعت بعد از ظهر یک فوج از افواج رعیتی؛ **انجام:** و تقصیرات خود را ملاحظه کنم که سزاوار بودیم یا نبودیم باید ازین پند منفعت ببریم چونکه از تقصیرات خودمان بسرمان آمده است

جلد دوم، در این جلد وقایع روزنامه پاریس، از روز هفتاد و یکم محاصره آن شهر که مطابق است با پنج‌شنبه ۲۴ نوامبر، تا روز یک‌شنبه ۲۹ ژانویه ۱۸۷۱ م مفصل آمده و پس از آن در باب شروط توقف جنگ بحث می‌شود و کتاب به پایان می‌رود؛ خط:

نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۲۸۹ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج، ۱۲۱گ، ۱۵ سطر(۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۱-۳۰۶]

← المحاضرات ⊱ محاضرات الادباء و محاورات الشعراء و البلغاء

● **المحاضرات** / ادبیات / عربی

al-muḥāḍirāt

قره باغی، محمود بن محمد

qara bāqī, mahmūd ebn-e mohammad

بیست و سه «مقاله» است در موضوعات مختلف که کلمات بزرگان دین و عرفا و شعراء را در هر موضوع به‌طور ادبی می‌آورد، عناوین مقاله‌ها: ۱.فیما یتعلق بمعرفة الله و توحیده و الدین و عمل الاخرة؛ ۲. فیما یتعلق بمکارم الاخلاق؛ ۳.فیما یتعلق بالعلوم و اهلها و ما ینتمی الیها؛ ۴.فیما یتعلق بالسلطنة و الوزارة؛ ۵.فی القضاء و الحکومة و ما یتعلق بها؛ ۶.فیما یتعلق بالامر بالمعروف و النهی عن المنکر؛ ۷.فیما یتعلق بالهدیة و الرشوة و الوعد و الانعام؛ ۸.فیما یتعلق بالکسب و الغنی و الفقر و الدنیا؛ ۹.فیما یتعلق بالحرمان و تبدل الاحوال؛ ۱۰.فی السفر و الاقامة و ما یناسبهما؛ ۱۱.فی ذکر النساء و الاماء و الاولاد؛ ۱۲. فیما یتعلق بالمزاح؛ ۱۳. فیما یتعلق بالعشق و المودة؛ ۱۴. فی الزیارة و الاخاء و الوحدة؛ ۱۵.فیما یتعلق بالمدح و التفاخر و الثناء و الهجو؛ ۱۶.فیما یتعلق بالتفأل و التطیر؛ ۱۷.فیما یتعلق بالسؤال و الجواب؛ ۱۸.فیما یتعلق بالمکاتیب من الانبیاء و الخلفاء و السلاطین و الوزراء و ما ناسب ذلک؛ ۱۹.فیما یتعلق بالحیوانات و ضرب الامثال بها؛ ۲۰.فیما یتعلق بالامراض و الدواء؛ ۲۱.فیما یتعلق بالعمر و الشیب؛ ۲۲.فیما یتعلق بذکر الموت و المراثی؛ ۲۳.فیما یتعلق بالتوبة و التحسر.

آغاز: حمداً أولا و آخراً للاول و الاخر و شکراً باطناً و ظاهراً للباطن و الظاهر و صلاة علی البدر الباهر

انجام: و أرشدنا الی ما یعصمنا من الخطأ و السهو بواسع طولک و سابغ نوالک و أعوذ بک من النزع عند النزع

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق معرب، کا: عبد الرحیم بن محمد بن مصطفی بن بستان بن محمود، تا: ۶ رمضان۱۰۳۹ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: استاد آغاسی داماد مصطفی آغایه به تاریخ ۲۴ شوال ۱۱۸۳، سید عبدالحی، سید ابراهیم رفیع، محمد أمین الراسم؛ جلد: تیماج، ۱۰۴گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۲-۷۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۶ شعبان۱۳۲۱ق؛ جلد: مقوایی، ۱۰۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۵-۱۳۲]

● **المحاضرات** / فقه / عربی

al-muḥāḍirāt

گروسی، محمد نبی بن موسی

garrūsī, mohammad nabī ebn-e mūsā

در تتمیم محاضرات میرزا ابوعبدالله هم زمان او، هر دو درباره نجاست اهل کتاب است.

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۴۶۵۵

خط:نسخ،کاتب = مؤلف،تا:۲۰ شوال۱۳۴۶ق؛ میرزا عباس طارمی در ۲۲ ذی الحجه۱۳۴۶ و قیاس الدین زنجانی در ۲۸ شعبان ۱۳۴۷ بر آن تقریظ نوشته‌اند؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۳]

● **محاضرات الادباء و محاورات الشعراء و البلغاء = المحاضرات = محاضرات البلغاء** / ادبیات / عربی

muḥāḍrāt-ul udabā’ wa muḥāwirāt-uš šu‘arā’ wa-l bulaġā’ = al-muḥāḍirāt = muḥāḍrāt-ul bulaġā’

راغب اصفهانی، حسین بن محمد، – ۵۰۲ قمری

rāqeb-e esfahānī, hoseyn ebn-e mohammad(- 1109)

انتخابی است مشهور از بهترین گفته‌های کوتاه ادیبان و شاعران و حکما و علما و سخنگویان بلیغ دیگر، در موضوعات مختلف اخلاقی و صفات ممدوح و مذموم و آنچه از اخلاق فاضله که سلاطین و بزرگان باید بدان متصف باشند، تألیف شده برای یکی از بزرگان که به نامش در دیباچه کتاب تصریح نشده است، در بیست و پنج «حد» و هر حدی مشتمل بر ابواب و فصول: ۱.العقل و العلم و الجهل؛ ۲.السیادة و ذویها و أتباعها؛ ۳.الانصاف و الظلم و العدل و العقاب؛ ۴.النصرة و الاخلاق و المزح و الحیاء و الامانة؛ ۵.ذکر الأبوة و البنوة و الاقارب؛ ۶. الشکر و المدح و التهنئة و الهدیة؛ ۷.الهمم الرفیعة و الوضیعة و الجد و الامانی و الآمال؛ ۸.الصناعات و المکاسب و التقلب و الغنی و الفقر؛ ۹.الاستعطاء و العطاء؛ ۱۰.الاطعمة و الاکلة و القری؛ ۱۱.الشرب و الشراب؛ ۱۲.الاخوانیات؛ ۱۳.الشجاعة و ما یتعلق بها؛ ۱۴. الغزل و ما یتعلق به؛ ۱۵. التزوج و الازواج و الطلاق و العفة و التدیث؛ ۱۶. المجونات و السخف؛ ۱۷. خلق الانسان و اسامیهم؛ ۱۸. الملابس و الفرش؛ ۱۹. ذم الدنیا و انکشاف النوب؛ ۲۰. الدیانات و العبادات؛ ۲۱. الموت و احواله؛ ۲۲. السماء و الازمنة و الامکنة؛ ۲۳. الحیوانات و الملک و الجن؛ ۲۴. الحیوانات؛ ۲۵. فنون مختلفة. (سید احمد اشکوری)

آغاز: الحمدلله الذی تقصر الاقطار ان تحویه و تعجز الاستاران تخفیه حمداً یقتضی تضاعف نعمائه و یمتری ترادف آلائه

چاپ: بارها چاپ شده است، از جملهدر بیروت در چهار جلد در سال ۱۹۶۱م

[معجم المطبوعات ص ۲۹۱؛ کشف الظنون ۱۶۰۹/۲، سزگین ۱۳۳/۲، الذریعة ۱۲۸/۲۰]

شرح و حواشی:
۱- محاضرات الادباء (منتخب)(۲عنوان)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۹۳-ف
نسخه اصل: موزه بریتانیاAdd. 18529. ج ۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۴ صفر۵۲۳ق؛ ۲۳۶گ، ۱۶سطر [فیلمها ف: ۱-۳۷۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۴۰۳
آغاز: بسمله، قال ابوالقاسم الحسین بن محمد بن المفضل؛ **انجام:** ویطهرهم تطهیرا آخر الاول ... و الحمدلله رب العالمین.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ [الفبائی: -۴۹۹]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۴۴۶-عکسی
خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ۱۶ شعبان۷۰۷ق؛ مهر: عبدالقادر بن محمد الجزایری ... الحنبلی (بیضی)، کتابخانه ابراهیمی کرمان؛ ۴۶۶ص، ۱۷سطر(۱۳×۲۰)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۴۵]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۴۴۵-عکسی
آغاز: برابر؛ **انجام:** هنا تمالمجلد الاول من ... و یتلوه ... الثانی ... و کان الفراغ من هذه المجلد فی خاسم عشر من شهر رجب الرد من شهور سنة تسع و مایه و سبعة ... علی ید ... عل یبن الحسین بن ابی الخیر الموصلی ... ص. ع.
جلد۱؛خط:نسخ کهن معرب،بی‌کا، تا: ۴۵ رجب، معرب (تسعمایه و سبعه ؟) که کهن‌تر از قرن هشتم می‌نماید؛ تملک از ۹۸۴، ۹۰۷؛ ۴۷۱ص، ۱۷سطر(۱۳×۲۰)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۴۵]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۳۱۵ صدر
خط: نسخ، کا: یونس بن محمود الحافظ نظیری، تا: جمادی الاول۸۰۰ق؛ مجدول، با یک نیمه سرلوح؛ واقف: محمد شفیع، ۱۲۳۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۵۰۷گ، ۲۵ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف: ۵-۵۱۶]

۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۳۲۶۵
جلد سوم؛ خط: نسخ، کا: علی بن حسین موصلی، تا: دوشنبه ۲۴ربیع الاول۸۷۰ق؛ با دو ترنج زرین، یک سرلوح؛ تملک: جمال الدین محمد مالکی در ۹۵۷، اخی زاده عبدالحلیم بن محمد؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۵۷گ، ۱۶سطر (۱۴×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵-۵۱۶]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۴۲
آغاز: برابر؛ **انجام:**ادا زرعت القطن فازرعه محلوجاً و ازرع ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج، ۲۶۵گ، ۲۹سطر (۱۷/۵×۲۶/۵)، اندازه: ۲۳/۵×۳۳سم [ف: ۸-۱۹۹]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۹۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۸۷گ، ۱۹سطر(۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۹-۱۲۵۹]

۹. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۴۷۸
جلد اول؛ بی‌کا، تا: ۱۲ربیع الثانی۹۵۹ق؛ مصحح در ۹۶۱؛ تملک: محمد صدر بن ناصرالشریعه منصور بن صدرالدین حسنی حسینی بخشی از اول نسخه را نوشته و گوید در سال ۹۶۰ مالک شدم در مدرسه منصوریه (شیراز ظ) و از من دزدیده شده و پس از پنج سال برای فروش عرضه شد چهار هزار خریدم [ف: ۲۱۵]

۱۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۸۷۵
آغاز:وفما مجالسان اینبکربن درید لم یبق من لذات الدنیا الا اکل القدید و حک الجرب ... و مما جاء فی وصف المجالس و امکنة الشرب؛ **انجام:**قالت جاریة مات ابوها و ابناها و اخیلاه فقالت لها ...
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۲۴۴گ، ۱۹سطر (۱۲/۵×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۲-۷۲۸]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۴۹۳
آغاز: عن ابی عبدالله (ع) ان قدرت ان لا تخرج من بیتک فافعل؛ **انجام:** الذی ثیاب علی ذلک و ینال به اجرا عظیما
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۳۸/۱۰۱
آغاز: اما بعد، فهذه فوائد استخرجتها من کتاب «المحاضرات» بعون رفیع السموات لیصیر حافظها، طلیق اللسان ذائق البیان و قد قیل خیر الفقه ما حضرت به و من لایتبع طرفا؛ **انجام:** فقال ان العرب یقول علی قدر ریحکم تمطرون قد فرغ من تحریره الفقیر المذنب الراجی الی عفو ربه الغنی علی خان بن حیدر علی الهروی مستعینا به و معتصما بحبله و مصلیا علی نبیه یوم السبت الخامس و العشرین من شهر شوال ختم بالخیر والاقبال لسنة ثمان و عشرین و الف الهجرة النبویة علیه افضل الصلوات و اکمل التحیات
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۲۵ شوال۱۰۲۸ق؛ ۱گ(۳۹۸) [ف: ۱۵-۱۸۰]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۸۸۴
خط: نسخ، کا: عبداللطیف بن محمد بن محمد بن طریف، تا: ۷ شوال۱۰۶۸ق، به دستور مولی احمد افندی بوستانزاده قاضی قسطنطنیه؛ با سرلوح؛ جلد: تیماج، ۵۷۲گ، ۳۱سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۸-۴۸۹]

۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۹۷۹/۵
بخشی از آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۸۸ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۰سطر [ف: ۵-۴۰۲]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۳۲۴/۲
آغاز: برابر
قطعه ای از آغاز کتاب تا مقداری از حد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۵۲گ (۲۱۲پ-۲۶۳پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۵سم [ف: ۲۶-۲۶۵]

۱۶. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۵۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** لعب الاعراب البقیر او هو جمع تراب یقطع

نصفین ... و لعبته الضب ان یصور الضب ثم یحول احدهم وجهه فیضع علی موضع. فیقول عین الضب او ذنبه ...
خط: نسخ، کا: محمد تقی بن عبدالرضا ساوجی، تا: ۱۲۷۶ق؛ مهر: نادر میرزا «نادر بن بدیع الزمان» [ف: ۳-۱۲۴۳]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۸۷۸
خط: نسخ، کا: حسین نیریزی، تا: ۲۶ محرم ۱۲۸۰ق؛ جلد: روغنی مذهب، ۳۸۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۴/۵سم [ف: ۲۶-۳۵۴]

۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۲۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان اصاب حول وجهه و یصیر هو المسائل ... و الصلوة علی نبیه محمد و آله ...
خط: نسخ، کا: تبریزی، عبدالله بن ابراهیم، تا: ۱۲۸۲ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۰۷گ، ۲۹سطر (۱۱/۵×۲۶/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۷/۵سم [ف: ۸-۱۸۴]

۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۹۱۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** علی خیر خلقه محمد مصطفی و آله و اصحابه اجمعین
خط: نسخ، کا: سمنانی سرخه ای، اسماعیل، تا: ۱۲۸۵ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۴۰گ، ۳۳سطر (۱۲×۲۶/۵)، اندازه: ۲۱×۳۶سم [ف: ۸-۴۱۷]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۴۷۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** رکب هو و اصحابه و ان اصاب حول وجهه و یصر هو البابل و الحمدلله وحده و الصلوة علی نبیه محمد و آله.
خط: نسخ، کا: مهدی بن علی نقی تبریزی، تا: دوشنبه ۱۴ جمادی الاول۱۲۸۶ق؛ ۳۰۵گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۲۵-۴۴۲]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۳۷۶
آغاز: الرابع العلم العلماء مدحا و ذما؛ **انجام:** النهی عن الذنب المغضی الی الاعتدال ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

● محاضرات الادباء (ترجمه) / ادبیات / فارسی
mohāzerāt-ol odabā’ (t.)

برغانی، محمد صالح بن محمد، - ۱۲۷۱ ؟ قمری
baraqānī, mohammad sāleh ebn-e mohammad(- 1855)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۳۰۶
آغاز: عاری نباشند منتفع گردند؛ **انجام:** اقا شیخ نزدیک بود از خنده بگذرد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز [الفبائی: -۴۹۹]

● محاضرات الادباء (منتخب) / ادبیات / عربی
muḥāḍrāt-ul udabā’ (mn.)

وابسته به: محاضرات الادباء و محاورات الشعراء و البلغاء = المحاضرات = محاضرات البلغاء؛ راغب اصفهانی، حسین بن محمد (-۵۰۲)

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۷۸/۲ ـ ج
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ محرم۱۰۴۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۱گ (۸۱پ-۱۱۱ر)، ۲۲سطر(۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۱-۱۶۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۹۹۰
آغاز: هذه نبذة انتخبتها و آثرتها و افرزتها من الجزو الاول؛ **انجام:** یروون الاحادیث بعدی.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۸ محرم۱۲۵۰ق؛ منتخبی از جزء اول آن است و انتخاب و تحریر شاعری است از قرن سیزدهم که از خود نام نبرده، ولی در پایان نسخه، یک رباعی از آثار طبع خویش تحت عنوان: «لراقمه» به قلم آورده است [رباعی این است: ای خورده شراب ناب از جام بلور ×× و آسوده بخوابگاه سنجاب و سمور / امروز بملک جم قناعت نکنی ×× فرداست که پیکرت شود طعمه مور]؛ درمتن و هامش؛ واقف: نائینی؛ جلد: پارچه‌ای، ۷۳گ، ۱۴سطر در متن و ۲۰سطر در هامش (۹×۱۷/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۳سم [ف: ۷-۸۴۸]

← محاضرات البلغاء ⪪ محاضرات الادباء و محاورات الشعراء و البلغاء

● محاضرات البلغاء و مسامرات الادباء / ادبیات / فارسی و عربی
muḥāḍrāt-ul bulaġā’ wa musāmirāt-ul udabā’

دری اصفهانی، ضیاءالدین بن غلامرضا، ۱۲۹۳ - ۱۳۷۵ قمری
darī esfahānī, zīyā-od-dīn ebn-e qolām rezā (1876 - 1956)

تاریخ تألیف: ۱۳۴۱ق
در ده «باب» و در ادب است و گرد آورده از سخنان بزرگان به نظم و نثر، مؤلف در دیباجه از استادان خود ملا محمد کاشانی و جهانگیر خان قشقائی و میرزا محمد حسن کاشانی یاد می‌کند و چگونگی تحصیل خود را می‌آورد.

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۶۶ حکمت
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۷ ذیقعده۱۳۴۱ق؛ جلد: مقوا، قطع: خشتی [ف: ۲-۸۳]

● محاضرات عبدی / ادبیات / عربی
mohāzerāt-e ‘abdī

عبدی، عبدالعلی میرزا بن فرهاد میرزا، ق۱۴ قمری
‘abdī, ‘abd-ol-‘alī mīrzā ebn-e farhād mīrzā(- 20c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۰۶۱

آغاز: ان العرب یقول راء مکان رای؛ **انجام:** و کشف الاحوال عن هذه المقاله فی مثل هذه الرساله.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [رایانه]

● **محاضرات فی الشعر الجاهلی** / ادبیات / عربی

muḥāḍrāt fi-š šiʻr-il jāhilī

غزوان، عناد بن اسماعیل، ق۱۴ قمری

qazavān, ʻenād ebn-e esmāʻīl(- 20c)

درس‌های است که در دانشکده فقه (کلیة الفقه) نجف اشرف و دانشکده جامعه (کلیة الجامعة) در دانشگاه بغداد درباره شعر و شاعران عصر جاهلی و ادب عربی، به سال ۱۹۶۵-۱۹۶۶ ایراد شده و در این نسخه در دو بخش (شعر جاهلی - ادب عربی) تحریر شده است.

مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه: ۱۷۵

بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه تایپی است در یک رو، که گویا مؤلف آن را تصحیح کرده و مطالبی بر آن افزوده؛ جلد: مقوایی، ۲۲۷گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: -۱۲۳]

● **المحاضرات فی علم الاصول** / اصول فقه / عربی

al-muḥāḍirāt fī ʻilm-il uṣūl

ایروانی، علی بن عبدالحسین، ۱۳۰۱ - ۱۳۵۴ قمری

īravānī, ʻalī ebn-e ʻabd-ol-hoseyn (1884 - 1935)

کتابی است در مباحث علم اصول فقه، در دو مجلد، ظاهراًمؤلف این کتاب را در وقتیکه سومین دوره درس خارج اصول را تدریس می‌کرده نوشته است.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۲۶۸

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین سئلنی بعض من لا یسعنی مخالفته ان اغیر اسلوب تحریری ... (در نسخه بر روی ۴ سطر اول خط کشیده شده)؛ **انجام:** فتبقی الاطلاقات فی المیت سلیما عن المقید نسئل الله ... قد وقع الفراغ من تسویده لمصنفه ... فی الارض المقدس الغوی.

بحث اصالة البرائة، اصالة التخییر، و اصالة الاشتغال؛ کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۷ق؛ دارای حک و اصلاحاتی است و ظاهراً به خط مؤلف، تاریخ فراغت از تألیف در این نسخه روز چهارشنبه ۱۰ جمادی الاول ۱۳۴۷ق در نجف یاد شده؛ جلد: مقوایی، ۲۰۸ص، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۴۷/۲-۱۰۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۴۹عکسی

آغاز: اعلم ان ملاک اتحاد علم واحد و مدار وحدته مع تشتت مسائله هو اعتبار المعتبر و اقتطاع عدة من القضایا و جملة منالابحاث وجعل الجملة واحدة؛ **انجام:** و بالله الاعتصام و نشکره بتوفیق الاتمام فی المشهد المقدس الغروی علی ید مصنفه العبد علی بن المرحوم الشیخ عبد الحسین الایروانی الغروی.

نسخه اصل: کتابخانه شخصی فرزند مؤلف. مجلد اول و مشتمل است بر مباحث الفاظ؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: دوشنبه ۲۷جمادی الاول ۱۳۴۹ق، و در رمضان ۱۳۵۳ به بیاض منتقل نموده؛ مصحح؛ ۹۹گ [عکسی ف: ۱-۲۲۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۵۰عکسی

آغاز: اعلم ان الوظائف المقرره فی الشریعة لعمل المکلف بالاعم من الوظائف العقلیه و النقلیة تحت عناوین ست؛ **انجام:** نسئل الله السلامة من الافات فی الدین و الدنیا بمحمد و اله اصحاب العباء قد وقع الفراغ من تسویده لمصنفه العبد الفقیر: علی بن المرحوم الشیخ عبد الحسین الایروانی الغروی

نسخه اصل: کتابخانه شخصی فرزند مؤلف. مجلد دوم کتاب و مشتمل است بر مباحث اصول عملیة؛ خط: نسخ، کا: یوسف بن علی ایروانی فرزند، تا: یک‌شنبه ۱۴ ذیحجه ۱۳۵۴ق؛ ۱۳۴گ [عکسی ف: ۱-۲۲۷]

● **محاضرات و لطائف** / گوناگون / عربی

muḥāḍrāt wa laṭā'if

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۷/۲۳

به نقل از اصمعی، علامه حلی، حاشیه انوار التنزیل شیخ بهائی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن جمشید مراغی، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۴۱پ- ۴۲ر) [مختصر ف: -۷۳۳]

● **محاضرة الابرار و مسامرة الاخبار** / ادبیات / عربی

muḥāḍirat-ul abrār wa musāmirat-ul axbār

ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ - ۶۳۸ قمری

ebn-e ʻarabī, mohammad ebn-e ʻalī (1166 - 1241)

شامل مسائل عمده‌ای در ادبیات و امثال و حکایات و اخبار و سیر مردم عرب است و در آن به امثال سائره و تواریخ ملوک عرب و مکارم اخلاق آنها و عجائب افلاک و آفاق برمی‌خوریم.

چاپ: قاهره، دار الکتاب الجدید، محقق: محمد مرسی الخولی، چاپ جدید، جزء اول، ۵۰۴ص، ۱۳۹۲ق؛ قاهره، سنگی، ۱۲۸۲، وزیری، ۳۶۴+۲+۳۷۶ص

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۹۰

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی ... الفوائد فی محاضره الابرار و جعل النظام القلائد فی مسامره الاخیار؛ **انجام:** و هذه اختی رضوی انبتنا تبع متنا لا تشرک بالله شیئا انتهی السمر و الحمد لله وحده.

خط: نسخ، کا: ابو بکر بن یحیی، تا: ۹۹۳ق، جا: قسطنطنیه؛ کاغذ: بخارائی، جلد: میشن مذهب، ۳۴۰گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۸)، اندازه:

۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: ۷–۳۳۵]

● محاضرة الاصمعی و الامام زین العابدین (ع) /
اخلاق / عربی
muḥāḍirat-ul aṣma'ī wa-l imām zayn-ul-'ābidīn

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۷/۷
خط: نستعلیق، کا: محمد بن جمشید مراغی، تا: قرن ۱۳؛ ۱گ (۱۷ر– ۱۷پ) [مختصر ف: –۷۳۳]

● محاضرة الاوائل و مسامرة الاواخر (کبیر) / گوناگون / عربی
muḥāḍirat-ul awā'il wa musāmirat-ul awāxir (kabīr)
موستاری، علی دده بن مصطفی، – ۱۰۰۷ قمری
mūstārī ،'alī dada ben mostafā (- 1599)

وابسته به: الوسائل الی معرفة الاوائل؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹–۹۱۱)
تاریخ تألیف: رجب ۹۹۸ق
گزیده الاوائل سیوطی است با افزوده‌هایی از تحفة الالباب و تاریخ الخلفاء و سیر الملوک و کنز الاسرار و مسالک الممالک و بهجة التواریخ و تاریخ الحکماء و الفقهاء و النجاة و اصول التواریخ و الجوهر الثمین و الخلفاء الراشدین و المحاضرة فی اخبار المصر و القاهرة و مزهر اللغة و غیرها. در دو قسم: الاوائل در ۳۷ «فصل» و الاواخر در ۴ «فصل». دو تحریر شده نخستین که مختصر و کوتاه است نشر شده است. (دانش پژوه)
آغاز: بسمله، بسم الاول و الاخر الباطن و الظاهر نحمده بلسان الحمد و کل حامد ...
انجام: ونور کل خطاب و به تم الکتاب و فقنا الله طریق الرضاء و الصواب منه المرجع و الیه المآب.
چاپ: بولاق، ۱۷۲ص، ۱۳۰۰ق؛ الشرقیه، ۲۶۴ص، ۱۳۱۱ق؛ مصر، ۱۳۰۰ و ۱۳۱۱ق
[معجم المطبوعات ۱۳۶۲؛ کشف الظنون ج ۲–۳۹۰ و ۱۶۱۰/۲؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۲۳۸/۴؛ الاوقاف العامة موصل ۱۰۳/۴؛ هدیة العارفین ۷۵۰/۱؛ دانشنامه ادب فارسی ۶۱۴/۶]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۲۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مهر: ناصر الدین شاه؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۵گ، ۲۱ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۷–۱۰۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۱۸۳/۱
خط: نستعلیق، کا: عباس بن علی، تا: ۱۰۰۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۰۷گ (۱پ–۱۰۷پ)، ۲۳سطر(۶×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۷–۳۱۲]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۵۵۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۱۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۶سم [ف: ۱–۴۷۵]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۹۱۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، مقابله شده با نسخه اصل، در پایان درباره مقابله چنین نوشته شده: «بلغ مقابلة و تصحیحاً هنا بقدر الوسع و الطاقة البشریة من اصل النسخة ولکن نسخة لاصل سقیمة غیر صحیحة»؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۱۲ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۱۰–۳۱۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۸۵۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** اخرجه القاضی فی الشفا بتعریف حقو ق المصطفی صلوات الله علیه و سلامه فی فصل الشفاعة شفانا الله ظاهراً و باطنا باحکامه الشریفة آمین ... و الحمدلله علی الاتمام اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا.
تنها بخش اوایل را دارد؛ خط: نسخ، کا: منصور، تا: ۱۲۳۴ق؛ مجدول، محشیا نشان «۱۲» و «منه»؛ جلد تیماج مذهب، ۱۷۶گ، ۱۹سطر(۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۳۵–۲۱۵]

۶. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۳۱/۱–۶۳۴۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ ۱۱۵گ، ۲۳سطر، قطع: رحلی [آستانه قم: –۱۶۳]

۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۷۱۶/۱
آغاز: برابر
۳۷ فصل در اوائل ۴ فصل در اواخر؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [ف: –۳۰۰]

● المحاضر و السجلات = الفقه /- عربی
al-maḥāḍir wa-s sijillāt = al-fiqh

کتابی است در محاضر و سجلات و عبارت از دفتری است در محاکم قضایی که نام، تاریخ و اظهارات متخاصمین در آن ثبت گردیده به‌گونه‌ای که پس از پایان مخاصمه، برای هیچ یک از متخاصمین اشتباهی رخ ندهد (لغت نامه دهخدا ۲۰۳۹۲/۱۳). این کتاب، شامل دوازده جنس و هر جنس در چند محضر می‌باشد، در پایان نیز سجلات آمده است. جنس‌ها بدین ترتیب آمده است: ۱. مقدمه؛ ۲. فی محاضر یتعلق بالوضی و الصبی؛ ۳. فی دعوی الدارهم و الدنانیر بالقرض و الغصب و غیر ذلک؛ ۴. فی دعوی ثمن المبیع؛ ۵. فی دعوی العروض و الاعیان؛ ۶. فی دعوی الضیاع و العقار؛ ۷. فی الاجارة و مالها؛ ۸. فی دعوی النکاح المهر؛ ۹. فی دعوی الارث؛ ۱۰. فی دعوی الاستحقاق؛ ۱۱. فی دعوی الوکالة؛ ۱۲. فی الدیات. این کتاب احتمال دارد قطعه‌ای از یک کتاب فقهی باشد. مؤلف، از کتاب الشهادات،

کتاب القضایا، کتاب البیوع و ... خویش نام برده است. وی همچنین از نسفی، شمس الائمة حلوانی، ابوالقاسم ناصرالدین و ... و از کتاب الصرف، الجامع الکبیر و ... نقل نموده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۹۰۸/۱

آغاز: کتاب المحاضر و السجلات. هذا الکتاب مشتمل علی اثنی عشر جنسا، الاول: فی المقدمة، الثانی: فی محاضر یتعلق بالوصی و الصبی، الثالث: فی دعوی الدارهم و الدنانیر بالقرض و الغصب و غیر ذلک؛ **انجام:** سجل آخر: ورد من قصبة ... و [الحکم] انه قال، یقول القاضی الامام ... لان القضاء انما ببغداد اکان فی المصر علی ما ذکرنا فی کتاب القضاء ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۹؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۴گ (۲–۵)، ۲۸سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۴۰–۳۶۳]

● **محافل المؤمنین** / تراجم / فارسی

mahāfel-ol mo’menīn

حسینی عاملی، محمد شفیع بن محمد، ق۱۲ قمری

hoseynī ‘āmelī, mohammad šafī‘ ebn-e mohammad(-18c)

وابسته به: مجالس المؤمنین؛ شوشتری، نورالله بن شرف الدین (۹۵۶–۱۰۱۹)

تاریخ تألیف: ۱۱۹۰ق

ذیلی است بر کتاب مجالس المؤمنین که محمد شفیع بن بهاءالدین محمد حسینی عاملی شیخ الاسلام قزوین در زمان دولت کریم‌خان زند تألیف کرده و چنان‌که خود می‌نویسد: چون قاضی نورالله شوشتری در «کتاب فیض آیین مجالس المؤمنین ... در تحقیق اسامی مؤمنین عالی مقام و شیعیان ذوی الاحترام بذل جهد فرموده ... و قریب به سیصد سال است که از آن تاریخ گذشته و به نظر قاصر نرسیده که ذکر اعاظم دین و محبان خاندان طیبین را به‌طور کتاب مجالس المؤمنین احدی از دانشمندان فصاحت قرین برشته بیان کشیده باشد. لهذا متوکلاً علی الله رب العالمین ... شروع بآن نمود ... و این تحفه را من قبیل هدیة النمل الی سلیمان در پیشگاه بارگاه ولایت پناه گذرانیده به محافل المؤمنین نامیده شد». با اینحال نیمی از مطالب کتاب را از مجالس المؤمنین گرفته است و نیم دیگر را از عالم آرای عباسی. این کتاب که مزین ومصدرست به نام نامی و اسم سامی حضرت صاحب العصر و الزمان (ع) مشتمل است بر دیباچه در سبب تألیف و افتتاح در بیان غیبت و ظهور حضرت و به دنبال آن تراجم سلاطین صفویه و افشاریه تا کریم‌خان زند و امرا و صدور آنها و احوال قطب‌شاهیان دکن و عادل‌شاهیان بیجاپور و بعضی از سلاطین تیموری هند و شعرا و خوشنویسان و علما و بزرگان شیعه، بدون ترتیب تقدم یا الفبایی. (گلچین معانی)

آغاز: بسمله، ذکر مجالس مؤمنین اخیار و فکر مدارس قال عالمین ابرار حمد وثنا و ستایش بی منتهای پروردگاریست جل شأنه که هادیان طریق هدایت.

[فهرستواره منزوی ۲۲۶۶/۳]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۶۵۸۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** سید صدالدین همدانی.

خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۳؛ پشت برگ اول نسخه ما فرزند مؤلف به خط نسخ درشت و زیبا چنین نوشته: «کتاب محافل المؤمنین من مؤلفات ابی طاب الله ثراه و جعل الجنة مثواه استکتبته لنفسی و انا المذنب العاصی فضل الله بن محمد شفیع الحسینی، مهرالراجی فضل الله الحسینی» ولی به نظر نمی‌رسد که این نسخه به خط وی باشد، چه فضل الله حسینی مزبور از فضلای عهد خود بوده و این نسخه که به خط شکسته نستلعیق پخته و صافی نوشته شده مشحون از اغلاط املایی است، از قیل: «ذوالاحترام» و «الساکن با القزوین» و «باالفعل» و «سه هزار اراده توپ» و «ما توجهات» به جای «مالو جهات» و «میاشیر سعادت به جای «مناشیر سعادت» و «غاری» به جای قاری و ما نندابنها؛ واقف نسخه، حاج محمد تقی شهابی ناظم دفتر در پشت کتاب ترجمه مؤلف و فرزندان وی را چنین بقلم آوردهاست: «بسم الله تعالی، اسم منصف چنانچه در صفحه ششم در ذکر شده محمد شفیع ابن بهاءالدین محمد الحسینی العاملی الشیخ الاسلام الساکن بالقزوین، و آن مرحوم دارای پسری بوده بنام فضل الله که در پشت کتاب نوشته و امضا و مهر نموده، و مرحوم فضل الله الحسینی دو پسر داشته است، یکی جد آقایان شیخ الاسلامی‌های قزوین است، و یکی مرحوم میرزا محمدحسین ابن ! فضل الله الحسینی عضدالملک که چندین سال متوالی و غیر متوالی به تولیت آستان قدس فائز بوده و آثار خوب از جمله طومار مشهور عضد الملکی را از خود بیادگار گذاشته و در اغلب کتیبه‌های آستان قدس و مسجد گوهرشاد اسم آن مرحوم بتجلیل برده شده. و در سال ۱۳۰۴ قمری مرحوم میرزا محمد علی صدرالممالک مشهور بصدر قزوینی پسر آنمرحوم مأمور تولیت آستانقدس شده و دو سه سال شاغل این شغل جلیل بوده و در حفظ منافع آستان قدس کوشش کرده، و مجدداً در سال ۱۳۱۱ که آستان قدس کسر بودجه آورده آنمرحوم را برای تسویه و تنقیح جمع و خرج آستانه فرستاده اند، و تا سال ۱۳۱۴ در خدمت مزبور باقی بوده و در حین رفتن مبلغی وجه نقد فاضل درآمد آستانه را تحویل صندوق داده، در سال ۱۳۲۴ پسر ارشد آنمرحوم میرزا شفیع خان صدرالممالک (خداوند اخلاق) بتولیت آستانه آمده تا سال۱۳۲۹ باین شغل جلیل فائز بوده، این خانواده همواره دارای مشاغل مهم از صدر دیوانخانه، سفارت روسیه، شیخ الاسلامی قزوین، تولیت استانه و غیره و غیره بوده و کتب مهمی هم مرحوم میرزا محمد شفیع الحسینی شیخ الاسلام تألیف کرده است. [خود وی درین نسخه

فقط از شعشه ذوالفقار نام می‌برد که «مشتمل بر غزوات حیدر کرار و امام ابرار نظماً ونثراًبنام نامی آن بزرگوار مرقوم گردیده» رک: دیباچه کتاب] و این نسخه حاضر که مسمی به محافل المؤمنین و در زمان مرحوم کریمخان زند نوشته شده یکی از آنهاست که بطبع نرسیده، چون بمفاد: العبد و ما فی یده کان لمولاه ! هر چه دارم ازین آستان فیض نشان است، این نسخه را که بالنسبه کتاب نفیسی است برای استفادهبه کتابخانه آستانقدس تقدیم نمودم که عموم بهره مند شوند و بنده شرمنده را بدعای خیر یاد فرمایند و انالبعد ! محمد تقی ابن ! ابوالقاسم الناظم الشهابی، ۱۰ مرداد ۱۳۲۳»، این نسخه ناتمام است معلوم نیست مصنف تمام نکرده است یا کاتب موفق به استکتاب نشده؛ واقف: حاج محمد تقی شهابی؛ کاغذ: نوعی ترمه، جلد: پارچه‌ای، ۸۴گ، ۲۱سطر(۱۴×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۷-۱۶۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۶۵۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** او عربی فی بلاد العجم سید صدرالدین همدانی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۵۰۰]

● محافل و تباریس / فقه / عربی

mahāfel va tabārīs

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض ۱۲۶۸۱

خط: نستعلیق، کا: محمد یزدی، تا: ۱۲۷۱ق [الفبائی: -۵۰۰]

● محاکمات الاصول بین القوانین و الفصول = مقابیس الاصول / اصول فقه / عربی

muḥākimāt-ul uṣūl bayn-al qawānīn wa-l fuṣūl = maqābīs-ul uṣūl

تفرشی، احمد بن حسین، ق۱۴ قمری

tafrešī, ahmad ebn-e hoseyn(- 20c)

وابسته به: القوانین المحکمة فی الاصول = قوانین الاصول؛ میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن (۱۱۵۱-۱۲۳۱)

محاکمه‌ای بین کتاب «الفصول الغرویة» شیخ محمد حسین اصفهانی و «القوانین المحکمة» میرزا ابوالقاسم قمی (۱۲۳۱ق) می‌باشد.

آغاز: احمدک یا من شرح صدورنا بانوار اصول الایمان و اشرف قلوبنا بأشعة بروق لوامع الایقان

چاپ: این کتاب در ایران به نام مقابیس الاصول چاپ شده

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۰۶۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** المتنازع فیها هی الاوامر النفسیة المقدمیة لقیام قرینة عامة علی کونها توصلیة فتأمل.

از اول کتاب تا آخر باب مشتق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۷۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۵-۷۱]

۲. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه: بدون شماره

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۵۲۲]

● المحاکمات بین شرحی الاشارات = شرح الشرح / منطق، فلسفه / عربی

al-muḥākimāt bayn-aš šarḥay-il ešārāt = š.-ul š.

قطب الدین رازی، محمد بن محمد، ۶۹۴ - ۷۶۶ قمری

qotb-od-dīn-e rāzī, mohammad ebn-e mohammad (1295 - 1365)

وابسته به: شرح الاشارات و التنبیهات؛ فخر رازی، محمد بن عمر (۵۴۴-۶۰۶)؛ حل مشکلات الاشارات و التنبیهات = شرح اشارات = شرح الاشارات؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)

تاریخ تألیف: پنج‌شنبه ۲۶ جمادی الاول ۷۵۵ق

شیخ الرئیس ابوعلی سینا، کتاب جامعی در حکمت و منطق نگاشته است به نام «الاشارات و التنبیهات» که پیوسته مورد نظر علما بوده است و بر آن حواشی و شروح و تعلیقاتی نگاشته‌اند از آنجمله خواجه نصیرالدین طوسی (- ۶۷۲ق)، و فخرالدین عمر رازی (- ۶۰۶ق)، شرحی بر اشارات دارند که بعدها علامه امام قطب الدین محمد بن محمد بویهی رازی اواخر جمادی الثانی ۷۵۵ق، کتابی نگاشته است به نام «المحاکمه ...»که میان آن دو شرح حکومت کرده است. بیشتر گفته‌های رازی به عنوان «قال الشارح» و گفته‌های خواجه نصیر به عنوان «قوله» نقل شده و درآنها رد و ایراد می‌شود.

آغاز: توجهنا الی جناب قدسک و تعرضنا لنفحات انسک یا واجب الوجود و مبدأ کل موجود یا کاشف حجب السالکین

انجام: فهو بهذا الکتاب اوجب و النهی عن اضاعته و اذاعته الی الجاهل و المتفلسفین اولی و اوجب وفقنا الله و جمیع طالبی الحکمة لدرک الحق و وفقنا علی مقامات الصدق انه علی کل شی قدیر و بالاجابة جدیر و صلی الله علی اشرف الاولین و الاخرین و آله الطیبین الطاهرین

چاپ: مشار عربی، ص۸۱۰؛ آستانه، ۱۲۹۰ق؛ ایران، سنگی، ۱۳۰۵ق، رحلی، بدون شماره صفحه (در هامش)؛ ایران، تهران، بهامش الاشارات، ۱۳۰۱ق؛ ایران، قم، بهامش الاشارات، ۱۳۷۵ شمسی؛ اخیراً قسمت الهیات با حاشیه میرزا حبیب الله باغنوی توسط نشر «میراث مکتوب» و قدیماً در حاشیه شرح اشارات خواجه چاپ شده.

[معجم المطبوعات ۹۲۰/۲؛ الذریعة ۱۳۲/۲۰؛ ریحانة الأدب ۴۶۷/۴]

شرح و حواشی:

۱- حاشیة المحاکمات؛ دوانی، محمد بن اسعد (۸۳۰-۹۰۸)

۲- حاشیة المحاکمات؛ ابن کمال پاشا، احمد بن سلیمان (-۹۴۰)

۳- حاشیة المحاکمات = حاشیة شرح الاشارات؛ میرزا جان باغنوی، حبیب الله (-۹۹۴)
۴- حاشیة المحاکمات؛ محقق خوانساری، حسین بن محمد (۱۰۱۶-۱۰۹۹)
۵- حاشیة المحاکمات؛ احمد بن سلیمان
۶- حاشیة الاشارات و شرح الاشارات و حاشیة المحاکمات
۷- حاشیة المحاکمات(۴عنوان)
۸- حاشیة شرح الاشارات(۲عنوان)
۹- حواشی المحاکمات بین شرحی الاشارات(۶عنوان)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۵۶-ف

نسخه اصل:موزه بریتانیاOr.6661؛خط:نسخ،کا:ابرقوهی، ابوالقاسم بن حسن بن داود، تا: ۷۶۱ق، جا: تبریز [فیلمها ف: ۱-۳۷۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۷۷/1

خط: نسخ، کا: سیواسی سلماسی، عبدالواحد بن عبدالحمید، تا: ۲۸ محرم ۷۶۴ق، جا: دمشق؛ محشی، محمد بن سدید الدین اسنوی دمشق نشین شاگرد قطب این نسخه را نزد او خوانده و با نسخه اصل برابر کرده و بخط خود بهمین تصحیح گواهی داده، وی یکبار آنرا با نسخه معتبری مقابله کرده و در ۲۹ ربیع الاول ۷۶۴ از این مقابله بیاسود و باره دوم آنرا با نسخه استاد خود قطب رازی برابر کرده و در جمعه ۱۸ شعبان ۷۶۵ در خانقاه اندلسی این مقابله را به پایان رساند و می‌نویسد که این باره حاشیه‌های کتاب را نیز با حاشیه‌های نسخه قطب برابر کردم و هر چه از این حاشیه ها نشانه «سم» دارد از استاد است، اینها را اسنوی به خط خود در پایان نسخه و درهامش آن نوشته است، باز به خط خود می‌نویسد که در ماه ربیع الثانی ۷۷۴ از خواندن همه این کتاب بیاسودم و میگوید که استاد رازی نسخه اصل را در روز چهارشنبه ۱۰ رجب ۷۵۵ در شهر گلستان ترکستان نوشته است و عبارت او را میان پایان کتاب و گفتار نویسنده درباره تاریخ نوشتن نسخه ما می‌آورد، اسنوی باز در پایان نمط سوم می‌نویسد که این نسخه را مقابله کردم، قطب می‌نویسد که منطق را در شب اضحی سال ۷۵۶ به پایان رساندم، اسنوی در همین جا باز می‌نویسد که مقابله نمودم، این نسخه در ربیع الاول ۹۹۰ در دست میرزا مخدومحسنی حسینی مدرس مدینه بوده و خط او در پشت کتاب هست و باز خط او در رویه برگ پیش از نسخه محاکمات که در تاریخ میانه ربیع الاول ۹۹۰ در قسطنطنیه نوشته است دیده می‌شود، ابن خاتون محمد بن علی عاملی در ۱۰۲۸ در سپاهان به خط خود در پشت کتاب نوشته که این نسخه به او رسید و مهر او هم هست، پس از همه آنچه تاکنون نوشته شده چنین بر می‌آید که: قطب رازی در ۷۵۵ از نوشتن نسخه اصل (ناگزیر بخش فلسفه) در شهر گلستان ترکستان بیاسود. و همو در ۷۵۶ چنانکه خود گواهی می‌دهد منطق را بپایان رساند، پس نسخه ما پیش از مرگ رازی که در ۷۷۶ رخ داده است نوشته شده و چندبار مقابله گردیده است؛ تملک: ابراهیم بن حاجی عوص الدساوی؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: تیماج سرخ، ۲۲۹ص (۱+۲۲۸)، ۲۷سطر(۱۴×۲۰)، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۳-۳۴۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۸۳

آغاز: الحواس الظاهرة و الباطنه کلیة بدیهیة ... ؛ **انجام:** مقامات الصدق الاعلی ... تم بعون اه و حسن توفیقه.

خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: ۷۷۱ق؛ خط شیخ بهاءالدین عاملی و همچنین یادداشتی به نام سید محمد مهدی رضوی به تاریخ ۱۰۸۵ق بر پشت آخرین برگ آن است، از آغاز قسمت منطق که مستقل و به خط دیگری است مقداری ساقط شده؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج، ۲۷۱ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: ۴-۲۰۱]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۰۵

خط: تعلیق، کا: شریف بن علی حسینی گرگانی، تا: با تاریخ ۷۷۱ق، جا: دمشق؛ چنانکه علی قوشچی در آغاز نوشته در دمشق در ۷۷۱، نونویس دارد؛ تملک: فرهاد میرزا؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۲۶۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳/۷×۱۹/۴سم [ف: ۱-۴۷۶]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۹۵۱

شامل بخش منطق وطبیعی والهی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷۷۱ق؛ افتادگی: آغاز (از آغاز منطق اندکی افتاده)؛ محشی با نشان «س»و«ج م»؛ تملک: شیخ بهاء الدین عاملی، محمد مهدی رضوی بن غیاث الدین محمد مورخ ۱۰۸۵، ابوالحسن بن محمد رضوی مورخ ۱۳۰۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۷۱ص، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۱۰-۲۰۸۶]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۸۶۶ و ۱۸۳۱-ف

خط: نسخ، کا: حسینی یزدی، ابوعبدالله حسین بن عضد، تا: دوشنبه ۲۲ محرم۷۸۴ق؛ محشی با نشان«لمو، س»، انجام بخش حکمت افتاده؛ تملک: حسین بن عبدالله بن احمد خوزی بحرانی، ابوطالب حسینی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا، ۲۱۳گ، ۲۵ سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: ۱۶-۳۸۵] و [فیلمها ف: ۱-۳۷۷]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۹۱۳

خط: میان نسخ و تعلیق، بی‌کا، تا: رمضان۷۹۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۴۶گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۴/۴×۲۱/۶سم [ف:۱-۴۷۶]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۲۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** (النمط الخامس) و ان لم یحتج فی اصل الوجود ... و لهذا قال.

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ مصحح، محشی؛ تملک: علی بن یحیی بن احمد کاشی، عمادالدین علی شریف قاری استرآبادی در ۹۶۵ق، علی بن عبادالله مازندرانی در ۹۹۵ق؛ جلد: گالینگور، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۳۲-۲۶۳]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۱۶۰

آغاز: ... بعض الزیادات غیر موجود فی بعد، لأن السالبة الجزئیة نقیض الموجبة الکلیة و اعلم أن هذا البرهان لا یدل علی امتناع اللایتناهی؛ **انجام:** النفس اما أن تکون کاملة فی القوتین أولا فان

کانت کاملة فیهما فهم لذات لایتناهی و لاینقطع ... .
بخش طبیعیات و الهیات آن است که از «فصل الثانی عشر» نمط اول تا بخشی از نمط هشتم را شامل می‌شود؛ خط: نسخ مایل به ثلث، بی‌کا، تا: اواخرقرن۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با نشان بلاغ «بلغ» مقابله شده، محشیبا نشان «هـ»؛ کاغذ: شرقی، ۹۲گ، ۳۳سطر (۱۳×۲۰/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۰-۶۵۴]

۱۰. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۹

از نمط اول تا نیمی از نمط ششم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۹؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۲۵۲گ، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱-۲۴]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۳۷۸

خط: نستعلیق ریز، کا: سلطان محمد بن مراد، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ دارای دو ترنج، با دو سر لوح، مجدول؛ کاغذ: اسلامبولی، جلد: تیماج، ۲۳۲گ، ۲۳سطر(۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۲-۸۸]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۷۷۸

آغاز: لقد اتینا علی قسم المنطق من شرح الشرح موفین حقه من التحریر منظمین لآلیه فی سمط التقریر فحری بنا الآن؛ **انجام:** و وفقنا علی مقامات الصدق انه علی کل شئ قدیر و بالاجابة جدیر
شامل طبیعیات و الهیات می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، محشی با نشان «هـ ح ل، م ن، هـ س» و غیر آن؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۱۱۹گ، ۲۷سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۳۴-۷۹۰]

۱۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۸۸۸

آغاز: لکنه قدم استثناء التالی علیها ففیه سوء ترتیب فاجاب؛ **انجام:** اذا قویت کانت حدسا فاذا بلغ الی غایة الشرف.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۱۰۵گ، ۲۵سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۳-۱۰۸۶]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۶۱۹

آغاز و انجام: برابر
خط:نسخ،کا:محمد مومن بن قاسم بن عبد الله، تا: ۸۰۲ق؛ مصحح، محشی با امضای«م ل»؛کاغذ:اصفهانی،جلد:تیماج مذهب،۳۱۳گ، ۲۵ سطر (۸/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۱۹-۲۶۴]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۰۹۳/۱

آغاز: لقد اتینا علی قسم المنطق من شرح الشرح موفین حقه من التحریر؛ **انجام:** و وفقنا علی مقامات الصدق ... و بالاجابة جدیر
شامل طبیعیات و الهیات است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده۸۷۱ق؛ محشی؛ تملک: فرهاد میرزا مورخ ۱۲۹۰، علی رضا محمد که از طرف میرزا محمد مهدی به وی هبه شده؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۵ص، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۳۲-۱۱۹]

۱۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۸۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۸ صفر۸۹۶ق؛ با سرلوح، مجدول؛ مهر: رفیع الدین محمد حسینی موسوی؛ تملک: درویش علی بن حاج حسینی بغدادی در ۱۲۴۸؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن، ۴۷۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲/۴×۲۰/۸سم [ف: ۱-۴۷۶]

۱۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۹۰۱/۲

آغاز: قوله: الشارح العلامه احسن الله اکرامه، الحمدلله الذی وقفنا لافتتاح؛ **انجام:** اذا ثبت هذا التصویر فنقول لا نسلم ان المادتین لو کانتا موجودتین بالفعل
منطق و قسمتی از طبیعیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی:آغاز و انجام؛ ۳۸۲ص (۱۰۹-۴۹۰)، ۱۹سطر [ف: ۲-۴۶۶]

۱۸. قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۶۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با نشانی «س قدس سره»؛ جلد: تیماج، ۱۸۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: -۵۶]

۱۹. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه: ۷۶

بخش منطق و طبیعیات؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد علی یزدی به تاریخ ربیع الثانی ۱۲۴۸؛ جلد: تیماج، ۲۵۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵/۵سم [ف: -۶۱]

۲۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۸۵

بخش فلسفه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱-۹۱۴]

۲۱. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۸۲م

طبیعی الهی بخش یکم و منطق بخش دوم است؛ خط: نسخ، کا: شکر الله بن ابی الخیر بن ابی سعید صدیقی دوانی، تا: ۹۰۳ق؛ مجدول، با سرلوح؛ اندازه: ۱۲×۲۲سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۶۴]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۴۰۰

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده ۹۲۳ و ۹۳۰ق؛ از روی نسخه سقیم و غیر مصحح کتابت شده؛ مصحح، محشی، مجدول زرین؛ جلد: تیماج، ۳۰۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۲-۳۶۱]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۳۰۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۹۳۶ق؛ محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳۳/۲-۷۱]

۲۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۴۹۰

خط: نسخ، کا: منصور بن شرف الدین بن مغیث الدین اصفهانی، تا: ۹۵۶ق [ف: -۸۱]

۲۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۰۵۶

طبیعیات؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حسین بن محمد اصفهانی، تا: ۹۷۷ق،جا:اصفهان؛ ۲۶۰گ،۲۵سطر،اندازه:۱۳×۲۳سم [ف: ۱-۲۲۹]

۲۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۹۵۰

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: ۹۷۸ق؛ مجدول، با دو سرلوح منقش مذهب؛ تملک: محمد عطا الحسینی؛ مهر: ناصرالدین شاه

قاجار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرم مذهب، ۵۷۴ص، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۱/۵سم [ف: ۷-۶۶۴]

۲۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۴۶۵

منطق؛ بی‌کا، تا: ۹۷۸ق؛ قطع: وزیری [ف: -۲۱۶]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۶۹۶۶

آغاز: فتق هو الامر المقرب الی السعاده؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ و نستعلیق کم اعجام، کا: احمد بن محمد جیلی، تا: ۹۸۵ق، جا: تبریز؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ ۱۶۷گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱۱-۳۷۵]

۲۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۱۳۷

آغاز: لقد اتینا علی قسم من المنطق من شرح الشرح موفین حقه من التحریر منظمین لآلیه فی سمط التقریر؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: احمد بن ملك سیکل، تا: ۹۸۷ق؛ مصحح، با بلاغ، محشی؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده احمد» (مربع)، «محمد باقرالعلوم» (بیضوی)، «حسین منی وانا من حسین» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۱۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۳۹۶]

۳۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۹۳۳

آغاز: ... علی أحد فاعنقه و لا میل الی آخر فاعرفه فان ورد علیکم فی بعض الابواب ... قال الشارح: العلامة احسن الله اکرامه، الحمد لله الذی وفقنا لافتتاح المقال بتحمیدهلا حظ فی هذه الطبة کلام الشیخ فی خطبته؛ **انجام:** هذا ما یلخص لدینا من شرح الشرح بالافکار المتوالیة و فاض علینا من عالم القدس بالاضاء آت المتتالیة و انه اشرف ما کتب فی الکتب و انفس ما یتوجه الیه رکاب الطلب ... انه علیکل شیء قدیر و بالا جابة جدیر ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ دارای سر لوح، مذهب، مجدول؛ تملك: محمد مهدی بن هدایت الله حسینی موسوی، محمد بن محمد زمان؛ مهر: «عبده محمد مهدی الحسینی»(مستطیل)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۳۵۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۷/۵×۱۷سم [ف: ۳۲-۸۱۰]

۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۲۵۴-۵۶/۱۰۴

آغاز: بسمله لقد آتینا علی القسم المنطق من شرح الشرح مواقین حقه من التحریر منظمین لاله فی سمط التقریر

از اول تا شرح «قوله انه قد یصح اثبات لذة مانعة»؛ خط: تحریری، کا: خلیل بن هدایت الله اصفهانی، تا: قرن ۱۱؛ ۳۸۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۷-۴۱۷۹]

۳۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۲۶۵۸

آغاز: بسمله الحمدلله الواحد القدیم و الصلوة علی رسوله الکریم لقد اتینا علی قسم المنطق فی شرح الشرح ... قال الشارح هذا اشارات انک قد عرفت فیما سبق ان الاشارة حکم یحتاج اثباته الی دلیل ...

بخش طبیعیات تا آخر نمط ششم (فی الغایات و مبادیها فی الترتیب)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۱۹۰گ، ۲۵ سطر (۸×۱۹)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳-۸۱۵]

۳۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۷۱۱

آغاز: بسمله، لقد آتینا علی القسم المنطق من شرح الشرح موفین حقه من التحریر؛ **انجام:** للتخویف ای الوفاء بالتخویف تاکید للتخویف و انما یعلم هذا الوفاء لاخبار

بخش طبیعات و قسمت الهیات را تا اواخر النمط السابع؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۵۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۲-۳۱۱]

۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۰۹۵

از بخش طبیعی است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن۱۰و۱۱؛ محشی با نشان «س»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۸۷گ، ۲۶سطر (۸×۱۷/۵)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱۵-۴۱۱۱]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۹۰۳

آغاز: و لقد اتینا علی قسم المنطق من شرح موفین؛ **انجام:** برابر

بخش حکمت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود اواخر قرن ۱۰ و اوائل قرن۱۱؛ مصحح؛ واقف: نادرشاه افشار؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۸گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۱-۳۷۶]

۳۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۲۶۳

از آغاز منطق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۰۱گ، ۲۰ سطر (۵/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۵-۵۱۷]

۳۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۶۶۹/۲

آغاز: بسملة، النمط الرابع: بعد الفرغ من الحکمة الطبیعیة شرع فی الفلسفة الإلاهیة و رتبها علی أنماط أربعة، لأن الفلسفة الإلاهیة هی العلم بأحوال الموجودات المجردة من حیث الوجود و البحث عنها إما عن أحوال تلحقها لذاتها أو عن أحوال تلحقها؛ **انجام:** فالفن الذی أوجب الشیخ من کتابه فهو بهذا الکتاب أوجب و النهی عن إضاعته و إذاعته الی الجاهل و الفلسفی أولی و أوجب، وفقنا الله تعالی و جمیع طالبی الحکمة لدرک الحق و وفقنا علی مقامات الصدق إنه علی کل شیء قدیر ...

مشتمل بر نمط چهارم به بعد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی با نشان «۱۴»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۱۳۷گ (۳۱۷پ-۴۵۳ر)، ۲۰سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۳۹-۶۴۰]

۳۸. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه: ۲۷۱۳

طبیعیات و الهیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد:چرمی،۷۱۶ص،۲۰سطر(۷×۱۹)،اندازه:۱۳×۲۴سم[ف: ۱-۲۹۶]

۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۲۷۸

منطق را ندارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشانه «بها، ش، سید سره، جعفر الحسینی، آقا حسین»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۰۴گ، ۱۸ سطر(۷×۱۲)، قطع: ربعی، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۶-۲۳۴]

۴۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۷۱/۱
از آغاز نمط یکمتا پایان نمطسوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «س قدس سره، م ح ق»؛ مهر: محمد جعفر؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۱۴۸گ، ۲۰ سطر (۷×۱۹/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۵سم [ف: -۶۵۴]

۴۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۷۱/۲
آغاز نمط چهارم تا اواخر نمط هشتم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «س سره»؛ مهر: محمد جعفر؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۱۱۶گ، ۱۸ سطر (۷×۱۷)، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: -۶۵۴]

۴۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۶۲
نمط دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملک: حاج محمد حسن با تاریخ ۱۰۳۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۸۵گ، ۲۲ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف:۶۵۴]

۴۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۶۷۷
از طبیعی آغاز می‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «س، سمعت من الاستاد دام ظله، منه، مولانا محمد باقر»؛ تملک: عبدالله بن محمد کاظم اصفهانی، عباس بلاغی، فاضل تونی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۷۴گ، ۱۸ سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: -۶۵۵]

۴۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۳۲۱/۲
خط: نستعلیق، کا: محمد بدیع بن حیدر علی، تا: قرن ۱۱؛ تملک: فرهاد میرزا در ۱۳۰۵، عبدالعلی احتشام الدوله [ف: -۱۰۴]

۴۵. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه: ۶۴
بخش طبیعیات؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسین جرفادقانی(گلپایگانی)، تا: قرن ۱۱؛ تملک: اسماعیل بن عبدالسلام؛ جلد: تیماج، ۱۸۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [ف: -۴۸]

۴۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴۶۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با نشان «س»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۰۸گ، ۲۸سطر(۷×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۱۳-۳۴۲۰]

۴۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۸۷۰
از نمط ۴ تا آخر نمط ۸؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۷]

۴۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۸۸۴
از اول طبیعیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ اندازه: ۱۳×۵۲سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۷]

۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۹۶۲
آغاز: فاسد لفظا و معنی اما لفظا فلان الواوفی قوله و کونه شیئاً من شأنه لا معنی له ... قوله و انه قد یعرض له الانفصال. قال الامام لفظه قد یفید جزئیة الحکم؛ **انجام:** و الجواب عن الاول لما استقرئنا احوالنا وجدنا عند ادراک کل ملائم و نیله حاله مخصوصه یعبر عنها باللذه فنحن نعلم ان کل ما حصل لنا بادراک
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام (قسمتی از نمط ۱ و اندکی از پایان نمط ۷ تا آخر افتاده)؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۳۸ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۵-۴۶۵]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۹۶۳/۱
انجام: فلا یلزم ان الوسط فی الترتیب لا یحجب الطرفین بل الوسط فی غیر الترتیب و جوابه ان ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «س»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۱ص (۱-۱۱)، ۲۶و ۲۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۵-۴۶۶]

۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۹۶۴
آغاز: وفقنا لافتتاح المقال بتحمیده ... لاحظ فی هذه الخطبه؛ **انجام:** و یکون الممکن غیر موجود و لا یتعلق بالفاعل لم ینفعه و نقول قد ذکر اولا ان هذا الفصل لبیان ان سبب تعلق
شامل منطق و طبیعی و تا اندکی از آغاز نمط ۵ است، بقیه نمط ۵ تا پایان و اندکی از شرح خطبه منطق افتاده؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۴۶۰ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۵-۴۶۶]

۵۲. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه: ۴۳۳
بخش منطق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۰۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲-۲۷۵]

۵۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۸۰
از نمط یکم؛ خط: نسخ، کا: حسینی مازندرانی، محمد تقی بن اشرف، تا: ۱۰۱۶ق؛ محشی با نشان «لمحرره محمد جعفر الحسینی، س قدس سره»؛ تملک: جعفر حسینی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۲۵۶گ، ۲۳ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴/۵سم [ف: -۶۵۴]

۵۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۳۶
از میانه نمط سوم تا پایان نمط ششم در بهجت؛ خط: نسخ، کا: حسینی مازندرانی، محمد تقی بن اشرف، تا: ۱۰۱۶ق، جا: طیبه؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۱۱گ، ۲۳ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۵/۵سم [ف: -۶۵۵]

۵۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۳۸۲-۵۷/۵۲
آغاز: بسمله لقد آتینا علی القسم المنطق من شرح الشرح ... بنا الان ان نصیض فی شرح الطبیعیات
خط: نسخ، کا: محمد سعید همدانی، تا: دوشنبه ۲۸ شوال۱۰۲۳ق؛ ۲۰۱گ، ۲۲و۲۹سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۷-۴۱۷۹]

۵۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۲۲۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالهادی حسینی دلیجانی، تا: چهارشنبه ۲۱ محرم۱۰۳۳ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۴۱۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۹-۲۹]

۵۷. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۲۳۸۶
از نمط چهارم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۰۴۰ق؛ مصحح؛ اندازه: ۱۳/۵×۲۶سم [ف: ۳-۷۶]

۵۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۴۴۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۵ق؛ مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد:مذهب،۳۰۴گ،۲۰سطر(۷×۱۵)،اندازه:۱۳×۲۳سم[ف:۹-۴۷۶]

۵۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۵۶۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۱۴ صفر۱۰۵۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۰۴گ، ۲۲ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۵-۵۱۷]

۶۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۸۲۸۰
خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن مطیع الله سپاهانی، تا: پنج‌شنبه ۱۷محرم۱۰۵۵ق،جا:اصفهان؛در پایان «رفع شبهه استلزام» آقا رفیعا و «شبهه اجتماع نقیضین»از همو است؛کاغذ:سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۵۷گ، ۲۳ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۳۲سم [ف: ۵-۵۱۷]

۶۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۸۴۲/۱
خط: نستعلیق، کا: حسام الدین محمد صالح بن احمد مازندرانی، تا: ۱۰۵۵ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۴سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۸-۴۳۹]

۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۹۶۱/۱۰
انجام: برابر
شامل منطق و طبیعی و الهی؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: علی بن محمد حویزی، تا: ۱۰۵۹ق؛ مصحح، محشی با نشان‌های «ع ر ق» و «م ن»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۵-۴۶۴]

۶۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۴۲۳
آغاز: افتاده: یحتاج الی مزید تجرید للعقل، العقل قوة للنفس بها یدرک المجردات و الذهن قوة للنفس مهیئة نحو الاکتساب
بخش طبیعیات کتاب است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد یار بن نذر علی بدخشانی، تا: رمضان۱۰۶۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشانی «س»؛ جلد: گالینگور، ۲۰۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۴-۲۵۳]

۶۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۲۵۵-۳۷/۴۵
آغاز: فاما الذی دعویهم فاشان الاول اذا الجسم جسیم الی اجزاء غیر اجسام؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: ابوطالب حسینی، تا: پنج‌شنبه ۱۲ محرم۱۰۶۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با بلاغ؛ مهر: محمدباقر (بیضی) با تاریخ ساخت ۱۱۸۸ق؛ تملک: ابوطالب حسینی طبیب؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۷-۴۱۸۰]

۶۵. مشهد؛ حیدری؛ شماره نسخه: ۷
از اوائل مبحث طبیعیات تا آخر؛ کا: محمد یار بن نذر علی بدخشانی، تا: رمضان۱۰۶۳ق؛ مصحح، محشی [اندیشه حوزه: س۲، ش۷-۲۱۰]

۶۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۰۸۵
خط: نستعلیق، کا: شیرازی، محمد مسیح، تا: ۱۰۶۵ق؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۵۲گ، ۹ سطر(۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۱۶-۴۴۷]

۶۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۹۷۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۷ محرم۱۰۶۶ق؛ تملک: علم الهدی محمد پسر فیض کاشانی، نصیرالملک در ۱۳۱۴؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج،۲۸۳گ،۴۲سطر(۹×۱۷/۵)،اندازه:۱۴×۲۶سم [ف: ۱۵-۴۰۷۳]

۶۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۹۱۳
آغاز: ... عروض العرض للجوهر و لیس کذلک بل عروض العام للمهیات و لایقتضی ذلک الافتقار و لا المعلولیة فان العرض العام یتحد مع المهیة و الوجود؛ **انجام:** برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد صادق بن قنبر علی شولستانی، تا: ۱۰۶۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۷۹گ، ۲۸سطر (۷/۵×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۳۷-۵۵۵]

۶۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۰۶۴
آغاز: لقد اتینا علی قسم المنطق فی شرح الشرح موفین حقه من التحریر منظمین لآلئه فی سمط التقریر
بخش طبیعیات؛ خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن ملا محمد رشید بن ملایس بن علی حویزی، تا: سلخ ربیع الثانی ۱۰۶۷ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۱۶گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۶سم [ف: ۳-۲۹۶]

۷۰. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۲۰
آغاز: لقد أتینا علی قسم المنطق من شرح الشرح موفین حقه من التحریر؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: سلطان محمد حسینی دامغانی، تا: دهه اول شوال۱۰۶۹ق؛ محشی؛ جلد: چرم، ۱۹۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [مؤید: ۱-۵۵]

۷۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۲۶۴
از طبیعی آغاز می‌شود؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن علی رضا زنجانی، تا: دوشنبه ۲۸ رمضان۱۰۷۰ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۸۹گ، ۲۵ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۵-۵۱۷]

۷۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۸۶
منطق ندارد؛ خط: نسخ، کا: سیاه کله رودی، محمد رضا بن جمشید، تا: جمعه پایان ذیحجه۱۰۷۱ق، جا: جوردشت مدرسه استاد حاجی مولانا محمد امین لیماسی [ف: ۳-۱۰۴]

۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۹ ط
آغاز: و القاسم و المرکب و المفصل بواسطها بل التحقیق یقتضی ان الحکم ...
خط: نستعلیق تحریری، کا: ابن وحید یمنی، تا: ربیع الاول۱۰۷۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۳۹گ،

۲۶سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۴/۲-۶۶]

۷۴. **قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۷۳**

آغاز: بسمله الحمدلله الواحد القدیم والصلوة علی رسوله الکریم وآله الذین کل منهم فوق کل ذی علم علیم ... لقد اتینا علی القسم المنطق من شرح الشرح معرفین ... قوله هذه اشارات، انک قدعرفت؛ **انجام:** برابر

شرح طبیعیات والهیات (النمط الثامن فی البهجة والسعادة)؛ خط: نستعلیق، کا: محمدباقر بن سید حیدر حسینی، تا: دوشنبه دهه دوم ذیحجه۱۰۷۲ق؛ مصحح، محشی به امضاء «س قدس سره» و «ح س ن سلمه الله تعالی ودام ظله»؛ تملکی با امضاء «عبده الراجی حسین الموسوی»؛ مهر«محب خاندان آل احمد، بود از جان غیاث الدین محمد» (مربع)؛ تملک: میرزا محمد صادق؛ جلد: تیماج، مذهب، ۲۲۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف مخ: ۲-۴۷۹]

۷۵. **تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۸۴۲**

طبیعیات؛ کا: محمد باقر بن عبداللطیف جیلانی، تا: ۱۰۷۳ق [ف: - ۲۱۶]

۷۶. **قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه: ۳۵۸**

بخش طبیعیات؛ خط: نستعلیق، کا: محمد زمان بن ملا محمود مشهد سری مازندرانی، تا: چهارشنبه ۱۱ محرم۱۰۷۴ق، جا: اصفهان مدرسه قرچغا بیک؛ ۲۲۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱-۲۱۶]

۷۷. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۴۱-۱/۱۴۱**

آغاز: بسمله. بعد الفراغ من الحکمة الطبیعة شرع فی الفلسفة الالهیة ورتبها علی أنماط أربعة لان الفلسفة الالهیة هی العلم بأحوال الموجودات المجردة من حیث الوجود؛ **انجام:** برابر

قسم الهیات؛ خط: نستعلیق، کا: محمد ربیع تبریزی، تا: سه‌شنبه ۲۸ربیع الاول۱۰۷۴ق؛ مصحح، با بلاغ، محشیاز «م ن» و «م ک»؛ تملک: کلب علی کاظمی؛ جلد: تیماج، ۱۴۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۷-۴۱۷۹]

۷۸. **تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۲۶۵**

از طبیعی آغاز می‌شود؛ خط: نستعلیق، کا: احمد بن ملک حسین خفری، تا: جمادی الثانی۱۰۷۵ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۵۱گ، ۱۷ سطر (۶×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۶سم [ف: ۵-۵۱۷]

۷۹. **تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۱۷۷**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عطاءالله بن جعفر حسینی، تا: ربیع الثانی۱۰۷۵ق؛ مصحح؛ تملک: محمد صادق بن محمد جعفر خراسانی در سلخ محرم ۱۲۵۴، محمد علی بن ملاعبدالرزاق نوری ساکن یوش در اصفهان در رجب ۱۲۸۰؛ مهر: «یدالله ۱۳۲۸» (بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۲-۵۶۰]

۸۰. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۱۴۴**

آغاز: بسمله، لقد اثبتنا علی قسم المنطق من شرح الشرح؛ **انجام:** فهو بهذا الکتاب اوجب و النهی عن اضاعته ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۵ق؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده اسماعیل»؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۵۴گ، ۲۱سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳-۸۷۲]

۸۱. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۱۳-طباطبائی**

آغاز: لقد آتینا علی المنطق من شرح الشرح موفین حقه من التحریر ... قوله هذه اشارات انک قد عرفت فیما سبق ان الاشاره؛ **انجام:** برابر

فاقد بخش منطق است؛ خط: نسخ، کا: محمد بن شمس الدین گیلانی رودسری، تا: ۱۰۷۷ق؛ از روی نسخه ملاعبدالغفار رشتی کیخی رونویس کرده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۴۰گ، ۲۰-۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲۴-۲۷۵]

۸۲. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۱۳ ط**

خط: نسخ، کا: محمد بن شمس الدین گیلانی رودسری، تا: ۱۰۷۷ق [مختصر ف: -۷۳۳]

۸۳. **مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه: ۵۴۴/۲**

آغاز: بسمله لقد اثبتنا علی قسم المنطق من شرح الشرح موفین حقه من التحریر ... فجری بنا الان ان نفیض فی شرح الطبیعیات مستمدین بالله مفیض الکمالات انه ولی للخیرات. قوله هذه اشاراة انک قد عرفت فیما سبق ان الاشارة حکم یحتاج اثباته الی دلیل؛ **انجام:** برابر

بخش طبیعیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۰سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: -۴۴۶]

۸۴. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۷۰۸**

آغاز: برابر؛ **انجام:** ابن عبدالله محمد جعفر خرم آبادی عفی عنهما بمنه و طوله وجوده ۱۰۷۹.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۹ق [رایانه]

۸۵. **شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۴۲۷**

آغاز: آغاز طبیعیات - بسمله و الاعتضاد بکرمه العمیم، لقد آتینا علی قسم المنطق من شرح الشرح مؤقنین. الهیات - قوله النمط الرابع بعد الفراغ من الحکمة الطبیعیه شرع الفلسة الالهیه؛ **انجام:** برابر

کتاب طبیعیات و الهیات؛ کا: سید محمد بن عبدالغفور، تا: ۱۰۷۹ق؛ با سرلوح مذهب، مذهب، محشی؛ ۲۴۶گ، ۲۱ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲-۳۷۹]

۸۶. **مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه: د-۳**

آغاز: بسمله و به نستعین. لقد آتینا علی قسم المنطق من شرح الشرح؛ **انجام:** هو حب لحب هذا ما لدینا لشرح الشرح تمت.

مباحث طبیعیات و الهیات؛ خط: نستعلیق، کا: غازیخان بن بدیع الزمان انصاری ساکن قزوین، تا: ۱۰۸۱ق، جا: اصفهان؛ اهدایی: آقایان محمد و حسینعلی الهی؛ ۴۷۸ص، ۲۴سطر (۷×۱۷/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: -۳۷]

۸۷. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۲۷۱**

آغاز: فی سمطالتقریر فخری الان ان تفیض فی طبیعیات؛ **انجام:** و انتهاء قریه فهلبان شولستان من توابع شیراز شعبان ۱۰۸۱.
خط: نسخ، کا: هادی بن زال محمد شولستانی، تا: ۱۰۸۱ق، جا: اصفهان و فهلبان [الفبائی: -۶۷۱]

۸۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۸۷۸
خط: نستعلیق نزدیک به نسخ، کا: محمد علی بن محمد اسماعیل، تا: ۱۴ صفر۱۰۸۱ق؛ مصحح، محشی با نشان«س، شرح م ح مد ظله»؛ ۲۶سطر، قطع: وزیری [چهار کتابخانه مشهد-ف: -۳۸۶]

۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۴۶۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** ولیکن هذا اخر ما اردنا ایراده فی قسم المنطق من هذا الکتاب.
بخش منطق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۰۸۳ق؛ واقف: شیخ غلامعلی فائقی؛ جلد: تیماج، ۳گ، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۱-۳۷۶]

۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۷۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالمطلب بن ابیطالب، تا: ۱۰۸۴ق؛ واقف: نائینی؛ ۲۰۷گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۵سم [ف: ۴-۲۳۷]

۹۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۱۹۹
طبیعیات؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن حبیب الله پازواری، تا: ۱۰۸۴ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۳۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳/۲×۱۹سم [ف: ۱-۴۷۶]

۹۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۴۴۰
منطق را ندارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۰۸۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۹۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۴/۳×۳۱/۱سم [ف: ۱-۴۷۶]

۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۳
خط: نستعلیق، کا: عبدالقادر بن حسین بن محمد لاهیجی، تا: نیمه محرم۱۰۸۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۲گ، ۲۶ سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۹×۱۷سم [سنا: ف: ۲-۸۵]

۹۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۵۹۳
آغاز:لقد آتینا علی قسم المنطق من شرح الشرح موفیاً حقه من التحریر منظمین لآلیه فی نمط التقریر فحری بنا الان ان نفیض فی شرح الطبیعیات مستعیناً بالله مفیض الکمالات انه ولی الخیرات ... هذه اشارات انک قد عرفت فیما سبق ان الاشارة حکم یحتاج اثباته الی دلیل و برهان؛ **انجام:** او فیما یصیر ضروریاً کما اذا رای فی منامه شیئا فینزعج هذا آخر الکلام فی الطبیعیات.
قسم طبیعیات می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: ابوالقاری بن میر محمد باقر حسینی، تا: ۱۰۸۸ق، جا: اصفهان؛ تملک: محمد علی بن کاظم؛ مهر: «المتوکل علی الله الغنی عبده حاج احمد» (مربع)؛ ۱۳۲گ، ۲۳ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۲-۲۲۵]

۹۵. سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه: ۳۹
آغاز: لقد اتینا علی قسم المنطق من شرح الشرح ما هو فی حقه من التحریر منظمین لئالیه فی سمط التقریر فحری بنا؛ **انجام:** برابر
بخش طبیعیات و الهیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۲ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ تملک: عبدالصمد بن محمد ابراهیم با مهر «الواثق بالله الاحد محمد ابراهیم بن عبدالصمد» و «افوض امری الی الله عبدالصمد سنه ۱۱۹۶»، محمد علی تویسرکانی با مهر «محمد علی»؛ مهر: حاج ملا هادی سبزواری «یا هادی المضلین»، «و رفعناه مکانا علیا»؛ جلد: تیماج، ۲۳۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [اوراق عتیق: ۲-۳۷۵]

۹۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۶۹
بخش منطق در این نسخه پس از حکمت آمده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۰۹۴ق؛ آغاز و انجام بخش منطق افتاده؛ بخش حکمت به خط چند نویسنده است، محشی با نشانه «س، حسین ره، جلال، سمعت من استادی سلمه الله، میرفخرالدین علی الشرح الجدید للهدایة»؛ تملک: میرزا محمود قمی با مهر «محمود الشریف»، فاضل تونی؛ مهر: محمد علی حسنی حسینی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۱۵گ، ۲۱-۲۶ سطر (۶/۵-۷×۱۷-۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: -۶۵۵]

۹۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۰۴۸
خط: نسخ، کا: تبریزی، عبدالرزاق بن عبدالباقی، تا: ۱۰۹۴ق، جا: اصفهان مدرسه ملا عبدالله؛ محشی با نشان «س، آقا حسین»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۷۱گ، ۲۰سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱۵-۴۰۹۷]

۹۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: 6951
آغاز: بسمله، لقد اتینا علی قسم المنطق من شرح الشرح موفین حقه من التحریر منظمین لالیه فی سمط تقریر؛ **انجام:**حاصله ان یقال کما ان لکل قوة من القوی الحیوانیه کمالا اذا حصل صاره ملتد به لما تقرر ان اللذة هی ادراک ...
از قسم منطق تا آخر؛ بی‌کا، تا: ۱۰۹۵ق؛ مصحح، محشی باامضای منه، م ن؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۳گ، ۱۹و ۲۱سطر (۹×۱۷/۵ و ۸×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵/۲×۲۴/۵سم [رایانه]

۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۰۸۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خفی، کا: محسن بن سلطان محمد، تا: ۱۰۹۵ق [رایانه]

۱۰۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۷۰/۱-۶۳۴۳
بی منطق؛ خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: ۱۴ صفر۱۰۹۶ق؛ مهر: محمد حسین؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۱۶گ، ۲۳سطر، قطع: وزیری [آستانه قم: -۱۶۳]

۱۰۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۲۰۵/۱
بی منطق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۰۹۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۸ سطر(۶×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۱۶-۲۱۷]

۱۰۲. اردستان؛ اردستانی- آیة الله سید علیرضا؛ شماره نسخه: بدون شماره
کا: شیخ صدر جیلانی، تا: صفر۱۰۹۹ق [میراث اسلامی: ۵-۶۱۲]

۱۰۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۱۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالرحیم، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۷۰گ، ۲۳ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۱۰-۱۵۶]

۱۰۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۵۱۹
آغاز: بسمله لقد اتینا علی قسم المنطق من شرح الشرح موفین حقه من التحریر المنطق؛ **انجام:** لعدم العلم ببعضها او لحصول تصوراتها لا علی وجه مناط التصدیق او لعدم الانس اما غیر ذلک و یعنون الفصل بالبینة یدل علی انه تلک القضیة.
مباحث عامه از بخش الهیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۹۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳۳/۱-۷۱]

۱۰۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۰۲۱
آغاز: قوله النمط الرابع بعد الفراغ من الحکمة الطبیعیة شرع فی الفلسفة الالهیة؛ **انجام:** برابر
از آغاز شرح النمط الرابع را داراست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا ۱۲؛ مصحح، یادداشتی به نقل از میر ابوالفتح؛ مهر: محمد جواد «عبده الراجی محمد جواد الموسوی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۰۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۳۹۶]

۱۰۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۷۵۷
آغاز: بسمله، لقد آتینا علی القسم المنطق من شرح الشرح موفین حقه من التحریر؛ **انجام:** لشی الضروری کالنفس اوفیما یصیر ضروریا کما اذا رای فی منامه شیئا فینزعج
بخش طبیعات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی از عبدالرزاق و آقا حسین؛ جلد: مقوا، ۱۹۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۲-۳۱۲]

۱۰۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۳۹۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا هو ما تخلص لدینا فی شرح الشرح بالافکار المتوالیة ففاض علینا من عالم القدس بالاضافات المتآلیة و انه أشرف ما کتب فی الکتب و أنفس ما یتوجه الیه رکاب الطلب ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۲؛ مصحح، محشی با نشان «آقا حسین»؛ مهر: «محمد علی ...» (بیضی)، «الواثق بالله اللطیف، عبده الراجی شریف»، «المذنب حبیب الله»، «العبد المذنب حبیب الله»، «محمد باقر العلوم» (مربع)، «محمد علی ...» (بیضی)؛ واقف: حاج ملا مصطفی، شوال ۱۲۹۷؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۴۰گ، ۲۱سطر (۶/۵×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۳۹-۱۴۳]

۱۰۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۱۸۶/۴
آغاز: ... قوله النمط الرابع بعد الفراغ من الحکمة الطبیعیة شرع فی الفلسفة الالهیة و رتبها علی انماط؛ **انجام:** یقال لما کان هذا الامتداد لا یجتمع اجزاءه فی الوجود لم یکن موجوداً ...
نمط چهارم و پنجم بخش الهیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۲؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۴۹گ (۶۱ر- ۱۰۹پ)، ۱۷ سطر(۵×۱۱/۵) [ف: ۴۱-۱۴۰]

۱۰۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۱۰۵
طبیعیات؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: میشن، ۱۲۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۲سم [ف: ۱-۴۷۶]

۱۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۰۴۰
آغاز: و اسئل منک الاتمام و علیك فیه الاعتصام یا کریم لقد اتینا علی قسم المنطق؛ **انجام:**یکون غایة لکل شییء.
خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ واقف: محمد ایرانی مجرد؛ جلد: تیماج، ۱۹۲گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۱-۳۷۷]

۱۱۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۱۴۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** واعلم ان کل خبر موثر لما کان ادراک الاکمال موجباً للحب والحب اذا افرط یکون عشقاً ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۳۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۰]

۱۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۳۸
آغاز: برابر؛ **انجام:**اثبات اللذه العقلیه و لماکان بعض الاوهام ... لذه عقلیه لو وجدت.
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۱۰۱ق؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۱۱۳. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه: ۱۵
شامل هر سه بخش، منطق، طبیعیات و الهیات؛ خط: نستعلیق، کا: ضیاء الدین بن میر محمد باقر حسینی باقری الموتی، تا: ۱۱۰۲ق؛ ۲۳۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: -۲۵]

۱۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۸۰۱/۳
آغاز: قوله النمط الرابع بعد الفراغ من الحکمة الطبیعیة شرع فی الفلسفة الالهیة و رتبها علی أنماط أربعة لأن الفلسفة الالهیة هی العلم بأحوال الموجودات المجردة من حیث الموجود؛ **انجام:** فان لم یکن لها شوق علی کمالاتها فهی علی جنة من العذاب و ان کان لها شوق الیها ...
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۴ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده با عبارت: «بلغ»، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۱۱گ (۲۳۴-۳۴۴)، ۱۶سطر (۱۰×۱۳)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۳۰-۱۹]

۱۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۷۳-طباطبائی
آغاز: بمسله لقد آتینا علی قسم المنطق من شرح الشرح موفین حقه من التحریر منظمین لایه ... قوله هذه اشارات انک قد عرفت فیما اسبق؛ **انجام:** برابر
بخش منطق را ندارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱رمضان۱۱۰۴ق؛ افتادگی: وسط؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۳۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۲۴-۲۵۵]

۱۱۶. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه: ۲۰ - ج
شامل طبیعی و الهی؛ خط: نستعلیق، کا: رشتی کوچسفهانی، رفیع الدین محمد بن محمد قاسم، تا: چهارشنبه ۶ صفر۱۱۰۵ق، جا: اصفهان مدرسه آقا مبارک؛ محشی با نشان «س»؛ تملک: محمد

کاظم بن حاج محمد صادق سپاهانی در ۳جمادی الاول ۱۲۲۸، بن اسماعیل رشتی کوچسفهانی در ۱۲۳۵، علیقلی میرزا در ۱۲۷۰، علی بن شیخ احمد بن زین الدین؛ واقف: مهد علیا، ۱۸ ربیع الاول ۱۲۷۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۳۹گ، ۲۷سطر (۶/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: -۴۵۵]

۱۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۰۲۰

آغاز: بسمله، لقد اتینا علی قسم المنطق؛ **انجام:** انه علی کل شیء قدیر ... سنه ۱۱۰۹.

خط: نستعلیق خفی، بی کا، تا: ۱۱۰۹ق [رایانه]

۱۱۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۱۷۸

بخش طبیعی و الهی؛ خط: نسخ، کا: شیخ ابی طالب بن عبدالله لاهیجی، تا: ۱۵ صفر۱۱۰۹ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۷۵گ، ۲۴ سطر (۶/۵×۱۶)، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [ف: ۵-۵۱۶]

۱۱۹. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۴۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد امین شریف استرآبادی ابن محمد علی، تا: ۱۱۱۰ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج، ۲۹۵گ، ۲۵سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲-۳۸۱]

۱۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۷۵/۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی تألیف منتج، ولیکن هذا ما اردنا ایراده من قسم المنطق من هذا الکتاب. و الله تعالی الموفق للصواب. فلیکن هذا آخر کتابه وفقنا الله لکتابة الباقی

خط: نستعلیق بد، کا: محمود بن محمد علی نقاش طوسی، تا: دوشنبه ۱۸ ربیع الثانی۱۱۱۱ق، جا: عسکر اسلام آباد؛ کاغذ: ترمه، ۵۷گ (۱۲۳پ-۱۷۹ر)، اندازه: ۱۴/۲×۲۶/۵سم [ف: ۸-۱۶]

۱۲۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۶۵۴-عکسی

آغاز: بسمله. و الاعتصاد بکرمه العمیم. لقد اتینا علی قسم المنطق من «شرح الشرح» موفین حقه من التحریر منظمین لالیه فی سمط التقریر فجری بنا الان ان نفیض فی شرح الطبیعیات مستعینین بالله مفیض الکمالات. انه ولی الخیر. «قوله» هذه اشارات انک قد عرفت؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ پخته، بی کا، تا: با تاریخ ۱۱۱۱ق؛ با یادداشت «سوده لنفسه بنفسه صالح ابن [...] سنه ۱۱۱. [۱۱۱۱]»؛ ۳۸۱ص، ۲۳سطر(۱۱×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۴۵]

۱۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۹۱۷

آغاز: و اسئل منک الاتمام و علیک فیه الاعتصام یا کریم لقد اتینا علی قسم المنطق؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن محمد باقر قوشخاتی، تا: دوشنبه ۱۳ صفر۱۱۱۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۸۰گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۲۴سم [ف: ۱۱-۳۷۷]

۱۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۹۹۲

آغاز: قوله هذه اشارات انک قد عرفت فیما سبق ان الاشارة حکم تحتاج اثباته الی دلیل و برهان و التنبیه حکم لایحتاج اثباته الی دلیل؛ **انجام:** کما اذا رای فی منامه شیئا فینزعج هذا آخر الکلام فی الطبیعیات و الحمد الله علی الحالات

تنها طبیعیات؛ خط: نستعلیق، کا: حسینی، محمد بن محمود، تا: ذیقعده۱۱۲۵ق؛مهر: اسدالله؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۱۳گ (۴۰پ-۱۵۲ر)، ۱۸سطر(۶×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۱۶-۴۲۱]

۱۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۲۱۱

آغاز: لقد أتینا علی قسم المنطق من شرح الشرح موفین حقه من التحریر منظمین لالیه فی سمط التقریر

بخش طبیعیات و الهیات؛ خط: نسخ، کا: زین العابدین بن ابوالحسن، تا: یکشنبه غره رمضان۱۱۲۷ق، جا: قمصر کاشان؛ مصحح، محشی؛ تملک: سید محمد بن عبدالغفار رضویه تاریخ ربیع الثانی ۱۱۶۰، عبدالحی بن محمد رضوی «عبدالحی الرضوی» (بیضوی)؛ مهر: «سید محمد الرضوی» (بیضوی)، «جلال الدین بن محمد علی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۸۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۴-۱۰]

۱۲۵. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۱۵۲

آغاز: برابر

قسم منطق و حکمت؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد قاسم بن شمس الدین جیلانی، تا: ۱۱۸۱ق، قسم منطق بدون ذکر اسم کاتب ۱۰۷۷؛ تملک: آقا محمد گنجی، ملا محمد خویی؛ مهر: «محمد قاسم محب اجاره ای»(بیضوی)؛ واقف: حسن صدرزاده خوئی، ۱۳۴۷؛ ۲۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: -۸۵]

۱۲۶. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه: ۲۴۴

آغاز: و تقریر الأجوبة و ابانة المشکلات و الکشف عن المعضلات

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۶ ربیع الثانی۱۱۸۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با عناوین «حکمت علی خان حکیم اصفهانی»؛ جلد: تیماج، ۴۴۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۱۹۶]

۱۲۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۵۷۸

طبیعیات؛ بی کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: وزیری [ف: -۲۱۶]

۱۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۶۸-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** اذا ارید السئوال هل المثلث موجود مقدم طلب اسم المثلث قوله و علی هذا التقدیر یمکن ان یطوی

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد نصیر موسوی، میرزا نصرالله؛ جلد: تیماج، ۶۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲۴-۲۵۲]

۱۲۹. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه: ۱۶۸

طبیعیات؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۱۶ق [چند نسخه-ف: -۳۳۷]

۱۳۰. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۱۱۳/۱۶

آغاز: اما بعد حمدالله قال انی القی کتاب من لدن حکیم علیم مشتملا ... فنقول قال صاحب الکتاب؛ **انجام:** بعد ان ینظر فیه بعین الرضا ... و الرشاد ... تم.

خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن محمد رضا طالقانی ساوجبلاغی، تا: ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۷ص (۱۹۹-۲۲۵)،

۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱-۱۴۱]

۱۳۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۷۰۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** لانها مع الکبری لیست علی التالیف المنتج
از آغاز منطق است تا پایان مبحث قیاس؛ خط: نستعلیق، کا: تنکابنی، احمد بن محمد حسین، تا: ۱۲۹۷ق؛ جلد: تیماج، ۷۵گ (۱-۷۵)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [نشریه: ۱۳-۷۶]

۱۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۹۶۵

منطق محاکمات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۵-۴۶۷]

۱۳۳. مشهد؛ مدرسه میرزا جعفر؛ شماره نسخه: ۹۷

خط: نستعلیق، کا: تقی الدین محمد بن محسن حسینی، بی‌تا، جا: قم؛ افتادگی: انجام؛ قطع: جیبی [چهار کتابخانه مشهد-ف: -۴۰]

۱۳۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۴۱۵/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۸۳گ (۵۴ر-۱۳۶ر)، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: -۲۹۶]

۱۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۴۴

آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم و تمم بالخیر و الحمدلله و الاعتقاد بکرمه العمیم، لقد أتینا علی قسم المنطق من شرح الشرح موفین حقه من التحریر؛ **انجام:** برابر
تذکر: نام کتاب ومؤلف به استناد جلد ۷۹۰/۳۴ تعیین گردید؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: محمد بن عبدالنبی نیشابوری؛ مهر: «صلی علی محمد» (بیضی)؛ ۱۹۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۱-۲۷۰]

۱۳۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۰۸۵

طبیعیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱۴گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۱-۲۲۹]

۱۳۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۲۵۲

طبیعیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷۰گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۱-۲۲۹]

۱۳۸. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۴۳۹

آغاز: و الاعتضاد بکرمه العمیم لقد اتینا علی قسم المنطق من شرح الشرح مونین حقه من التحریر؛ **انجام:** لان التقدم الذاتی تنقسم الی التقدیم بالطبع کتقدم الواحد علی الاثنین.
تنها بخش طبیعیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۶۰ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۲-۱۳۳]

۱۳۹. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه: بدون شماره

مباحث الالهیات؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مذهب، محشی از أحمد، و میر حیدر [تراثنا: س۱۳ش۴-۱۱۷]

۱۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۷۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الله الموفق للصواب.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۵۰۰]

۱۴۱. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه: ۱۰۶

آغاز: قال مولانا قطب العلامة استاد الکل فی الکل و الاعتصام لکرمه العمیم لقد اتینا علی قسم المنطق من شرح الشرح موفین حقه علی التحریر منظمین لآلیه فی سمط التقریر؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ بی نقطه، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبده محمد حسین ابن قائم» (بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۳گ، ۲۰سطر [ف: -۱۲۸]

۱۴۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۲۷۵

آغاز: بسمله لقد آتینا علی قسم المنطق من شرح الشرح موفین حقه من التحریر؛ **انجام:** هذا ملخص مالدینا فی شرح الشرح بالافکار المتوالیة و فاض علینا من عالم القدس
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: علی ثقة الاسلام مازندرانی بابلی، ۱۲ ذیحجه ۱۳۶۹ق؛ ۴۲۸ص، ۲۴سطر، اندازه: ۱۲×۲۳/۵سم [فهرست عراقی: ۱-۴۱۹]

۱۴۳. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۲۰۳

قسم منطق وقسم حکمت تاآخر نمط ثامن؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: عبدالله بن حاجی محمد رضا نجل مرحوم آغا؛ مهر: «محمدباقر العلوم» (مربع)؛ ازموقوفات شهید؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: -۱۰۴]

۱۴۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۹۹۴

آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ مهر: «ابوتراب الفیضی» (بیضی)، «صدرالدین محمد بن عبدالباقی الفیضی» (بیضی)، «محمد حسن بن احمد احسن الله حاله» (بیضی)؛ تملک: ابوالحسن بن محمد کاظم رازی؛ جلد: تیماج، ۲۳۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۳۹۶]

۱۴۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۳۸۷-۵۷/۵۷

آغاز: الکاین لافی موضوع وان اعتبر فلایجوز ان یکون ماخوذا فی الجوهر
از «قوله واعلم ان هذا النمط یشتمل علی مباحث، الشیخ یتکلم اولا فی هذا النمط فی ان الجسم لیس بمرکب من ...» تا «قوله والجواب ان ادراک الجزئی قبل وجوده وهو حصوله عند النفس»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۱۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۷-۴۱۷۹]

۱۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۷۹

آغاز: برابر؛ **انجام:**فکذلک ههنا لا یلزم فی عدم لمثل الی حصول
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ با یک سرلوح؛ واقف: نائینی؛ ۲۹۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۴-۲۳۸]

۱۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۸۰

آغاز: و الصواب ان یقول الغرض تحدید الجهات الطبیعیه؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: نائینی؛ ۲۰۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۴-۲۳۸]

۱۴۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۷۸۴

از اواسط نمط پنجم تا اواخر نمط هشتم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا:

قریب عهد مؤلف؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۸۲گ، ۱۹ سطر (۹/۵×۱۲)، اندازه: ۱۴×۱۷سم [ف: ۱-۵۵۱]

۱۴۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۹۲۲۳

آغاز: بسمله لقد آتینا علی قسم المنطق فی شرح الشرح مستوفین حقه من التحریر منظمین لالیه فی سمط التقریر فحری بنا الان ان تنقض فی شرح الطبیعیات ...

بخش طبیعیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «علی الحسینی» (بادامی)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۵ و۲۶ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۲-۲۹۷]

۱۵۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۵۸۶

آغاز: لقد اتینا علی قسم المنطق من شرح الشرح ... قوله هذه اشارات انک قد عرفت فیما سبق ان الاشارة حکم یحتاج اثباته الی دلیل وبرهان والتنبیه حکم؛ **انجام:** وما اجاب به عن اعتراض الامام وان کان علی ظاهر کلام الشیخ حیث قال بان هذه هی الالات الا انه مخالف لما ذکره الا من انه استدلال علی کون هذه الاعضاء مواضع هذه القوی ولما سنذکره الشیخ

طبیعیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور، ۱۵۵گ، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۰]

۱۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۶۹۶۷

آغاز:و لا ممتنع فکل جسم یفرض لایجب ان یکون عدیم المفاصل؛ **انجام:** برابر

از اواخر مبحث امتناع ترکیب جسم از اجزاء لایتجزی تا آخر کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: ملک زاده کوثر؛ ۲۷۹گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۱-۳۷۸]

۱۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۶۲۴

آغاز: بسمله، لقد آتینا علی قسم المنطق من شرح الشرح؛ **انجام:** فیرعج هذا آخر الکلام فی الطبیعیات.

بخش طبیعیات؛ خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی به رقم «س»؛ واقف: خان بابا مشار؛ جلد: تیماج، ۱۷۰گ، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱۱-۳۷۸]

۱۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۰۳ معزی

آغاز: قوله النمط الرابع بعد الفراغ من الحکمة الطبیعیه شرع فی الفلسفة الالهیه؛ **انجام:** هذا ما تلخص لدنیا من شرح الشرح بالافکار المتوالیه وفاض علینا من عالم القدس بالافاضات الملایکة و انه اشرف ما کتبنا فی الکتب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: مولانا ابوالحسن محمد بدیع اصفهانی؛ جلد: مقوایی، ۹۰گ، ۲۷ سطر (۶/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۹-۱۹۲]

۱۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۰۹۳

آغاز: برابر؛ **انجام:**و کل واحد عطف علی قوله ان الکل یعنی ان اکل ... معا ...

خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۱۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۸۱۶

آغاز: لقد آتینا علی قسم المنطق من شرح الشرح ما هو فی حقه؛ **انجام:** و هذا آخر الکلام فی الطبیعیات و الحمدلله علی الحالات.

خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۱۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۵۲۵/۵-۳۳/۷۵

آغاز: اعلم ان هذا النمط یشتمل علی مباحث الشیخ فی هذا النمط یتکلم اولاً فی ان الجسم لیس لمرکب من الاجزاء التی لایتجزی ثم فی انه مرکب من المادة والصورة ثم شرع فی بیان احوالهما؛ **انجام:** قال المصنف ولایعلمون ان الاوسط اذا کان کذلک هذا بیان ... واحد عرض له باعتبار انه مبدء خط وباعتبار آخر انهمنتهی اخر قال المصنف

بخشی از اوائل کتاب است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۷-۴۱۸۰]

۱۵۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۱۴۳-۲۶/۲۳

آغاز: بسمله لقد آتینا علی قسم المنطق فی شرح الشرح موفین حقه ... قوله هذه اشارات؛ **انجام:** فان قلت النوم حالةغفلة فهو ینافی التخیل اجاب بأن النایم یتخیل لاسیما فیما بین النوم والیقظه ... کما اذا رأى فی منامه شیئاً ففیزعج هذا آخر الکلام

طبیعیات؛ خط: نسخ، کا: صالح البهری، تا: دوشنبه ۱۵ جمادی الثانی، جا: مدرسه ناظر؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۴گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۷سم [ف: ۷-۴۱۸۰]

۱۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۹۶۵-۱۱/۶۵

آغاز: بسمله لقد آتینا علی قسم المنطق من شرح الشرح موفین حقه من التحریر منظمین لالیه؛ **انجام:** برابر

الهیات وطبیعیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، جلد: تیماج، ۲۷۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۷-۴۱۷۹]

۱۵۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۶۲-۵/۵۲

آغاز: یستحق العبودیة لذاته یدل علیه والعرفه بحسب تعارف القوم التصور لبساطیة والعلم التصدیقی لترکبه؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ دارای علامات بلاغ، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۰۲گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۷-۴۱۸۰]

● المحاکمات بین الفقهاء و المتصوفة /-عربی

al-muḥākimāt bayn-al fuqahā’u wa-l mutiṣawwifa

قزوینی، خلیل بن غازی، ۱۰۰۱ - ۱۰۸۹ قمری

qazvīnī, xalīl ebn-e qāzī (1593 - 1678)

در این کتاب «مقدمه» و مسائلی چند «مسئله» و یک «خاتمه» است و نام کتاب در دیباچه آمده است.در آن از معاصر مؤلف «استرآبادی» و پاسخ او به شیخ احمد بن صالح بن طوق یاد شده است و همچنین از حیاة النفس همین استرابادی معاصر یاد شده است. عنوان‌ها در آن مانند کتاب‌های میرداماد و صدرای شیرازی است.در سرگذشت قزوینی در روضات و ریحانة الادب از چنین کتابی یاد نشده است.در روی جلد نسخه ما نوشته است

که از ملا خلیل قزوینی است.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۲۶۷

آغاز: بسمله. الحمدلله المبدع للمبادی و العلل و المخترع للثوانی و الاول ... اما بعد فقد استحدث تشاجر بالغ بین قواعدنا الاعمدة فی العهد القدیم فی برهة من اسطقصات ارکان النهج القویم؛ **انجام:** و یجعلنا و ایاکم ممن یذکر فتنفعه الذکری لا حول و لا قوة ... و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.

خط: نسخ، کا: آقا آبادی شیرازی، تا: دهه دوم جمادی الثانی۱۲۵۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۰۸گ، ۱۴ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۵-۵۱۷]

● **المحاكمات و المقاومات** / فلسفه / عربی

al-muḥākimāt wa-l muqāwimāt

سبزواری، هادی بن مهدی، ۱۲۱۲ - ۱۲۸۹ قمری

sabzevārī, hādī ebn-e mahdī (1798 - 1872)

وابسته به: شرح رسالة العلم = شرح لباب الکلام؛ احسائی، احمد بن زین الدین (۱۱۶۶-۱۲۴۱)؛ اللباب = علم الله تعالی = لباب الکلام فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶-۱۰۹۱)

محل تألیف: سبزوار

در داوری اوست میان شیخ احمد احسائی و محشی یزدی در شرح بر رسالة العلم فیض کاشانی.

آغاز: بسمله، الحمدلله علی جماله و الصلوة و السلام علی محمد و آله اما بعد فیقول الفقیر ... هذا فصل الخطاب للتمیز بین القشر و اللباب ...

انجام: لکن کل ذالک تکویناً لاتشریعاً لانه مخصوص بالانبیاء علیهم السلام.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۳۶۳/۴

خط: نسخ، کا: ابراهیم تهرانی، تا: ذیحجه۱۲۷۳ق؛ جلد: مقوا، ۱۷سطر [ف: ۱۱-۳۴۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۴۸۸/۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: درویش عبدالمجید ملقب بن نور علی شاه خاکسار حکمی سبزواری فرزند حاجی ملا اسماعیل، تا: با تاریخ۱۳۱۰ق، جلد: تیماج مذهب، ۲۲ص(۲۸۹-۳۱۰)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۴۵-۲۶۴]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: شیخ علی سبزواری، ۱۳۵۱؛ ۲۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۴-۲۳۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۴۵۲/۲۱-عکس

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۲۵۴]

۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۲۴۴/۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۳-۳۸]

← محاکمه ⋟ المحاكمة بين الطائفتين من المؤمنين

● **محاکمه‌ای از حضرت علی** / تاریخ / فارسی

mohākeme-ī az hazrat-e ʻalī

اعتضادالسلطنه، علیقلی بن فتحعلی، ۱۲۳۴؟-۱۲۹۸قمری

eʻtezād-os-saltane, ʻalī-qolī ebn-e fath-ʻalī (1819-1881)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۱۵۱/۶۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۹-۱۹۷]

● **محاكمة بالحجة و البرهان الی من له قلب و عینان و مکالمة بالعدل و الاتقان لاولی الافئدة و الایقان** /

کلام و اعتقادات / عربی

muḥākimat-un bi-l-ḥujja wa-l burhān ilā man la-hū qalb-un wa ʻaynān wa mukālimat-un bi-l-ʻadl wa-l itqān li-uli-l af'ida wa-l īqān

مراغی، حسن بن عبدالرحیم، - ۱۳۰۰ قمری

marāqī, hasan ebn-e ʻabd-or-rahīm(- 1883)

تاریخ تألیف: ۱۲۶۹ق

پاسخ‌های علمی و فلسفی است بر پاره‌ای از اعتقادات شیخیه و مخصوصاً گفته‌های شیخ احمد احسائی.

آغاز: الحمدلله الذی أقام اعلام الهدی و نصب رایات التقی و لم یترک العباد هملا و سدی فجعل فی کل قرن عدولاً ینفون عن الدین تحریف الغالین و انتحال المبطلین و تاویل الجاهلین ...

انجام: و شیعتهم أولی البصیرة و العرفان و الافئدة و الایقان مادامت الجنة و الرضوان

چاپ: میراث اسلامی ایران، دفتر ششم، به کوشش محمود طیار مراغه ای چاپ شده

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۸۴/۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن احمد قراچه‌داغی، تا: ۱۲۸۴ق؛ قبل از آن رساله‌ای از مؤلف در رد عقاید شیخیه به عربی و پس از آن رساله‌ای به فارسی در عقاید شیخ احمد احسائی آمده؛ ۴گ (۱۲۶ر-۱۲۹ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۸۱]

● **محاكمة بين البرهان و الوجدان** / فلسفه / عربی

muḥākimat-un bayn-al burhān wa-l wijdān

اخباری، محمد بن عبدالنبی، ۱۱۷۸ - ۱۲۳۲ ؟ قمری

axbārī, mohammad ebn-e ʻabd-on-nabī (1765 - 1817)
گفتار کوتاهی است در اینکه آنچه به دلیل و برهان به دست می‌آید بر آنچه که انسان به وجدان درمی‌یابد، مقدم است. در آغاز این گفتار به کتاب «کوثر الاسرار» خود حوالت می‌دهد. شعرهای فارسی از سید داماد و یکی از صوفیان در آن دیده می‌شود.

آغاز: بسمله. الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی. حکمة بالغة: لقد فشی بین الطلبة و العوام دعوی الوجدان علی خلاف مقتضی البرهان عند العجز عن الکلام و کذلک القول بعدم الفرق بین العلم و الجهل المرکب فی نفس الانسان و قد حققنا هذا المرام فی کوثر الاسرار بادلة المنقولة عن الامام ع و قد استخرت الله فی اقامة البرهان علی هذا المطلب العظیم الشأن بدلیل العقل و فصل البرهان ... و فیه کتیبتان.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۲۲/۱۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** اما الامارة فلیست موجبة للظن ... و لم یحصل لبعضهم دون بعض و لیس کلک الظن. انتهی کلامه رفعه مقامه
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۸گ (۱۳۵ر-۱۴۲پ)، ۱۷سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۵-۱۶۸۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۶۸۲/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم البقاء فی البقاء مع البقاء و یمکن ارجاع الاخیرات الی الاولیات و الله الهادی
خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد، تا: آخر محرم۱۲۱۲ق؛ مجدول؛ ۲گ (۹۹ر-۱۰۰ر)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۷۸]

● المحاکمة بین الطائفتین من المؤمنین / کلام و اعتقادات / فارسی

al-mohākema bayn-at tā’efatayn men-al mo’menīn

فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶ - ۱۰۹۱ قمری

feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598-1680)

محاکمه‌ای است در این‌که دانشمندان و آنان که در راه‌های علمی تکاپو می‌نمایند افضلند یا آنانکه در گوشه مسجدها به زهد و عبادت مشغولند. (سید احمد اشکوری)

آغاز: الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی. اما بعد سؤالی چند کرده بودند و محاکمه خواسته بین دو فرقه از اهل اسلام.
انجام: و کیفیت سلوک راه حق را از رساله‌ای چند که در این باب نوشته ایم بطلبند مثل زاد السالک و ترجمة الشریعة و الفت نامه و غیر آن.
چاپ: تبریز، مجله ادبیات تبریز، به کوشش استاد محمد تقی دانش پژوه

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۲/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، کا: محمد هادی بن مرتضی، تا: قرن ۱۱؛ ۷گ (۳۰پ-۳۶پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱-۱۰۱]

۲. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۵۱۰/۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۲-۱۲۱]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۴۶۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** دینیها و دنیویها ... و یونانیها ... من الحسد و البغی.
خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۴۳۹/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و فقکم الله الرشد و الصواب فی کل باب و کتب محمد بن مرتضی المدعو بمحسن ... علی محمد و آله الطاهرین.
خط: نسخ، کا: اسدالله بن ابی المعالیحسینی، تا: ۱۱۲۸ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: تیماج، ۱۰ص (۳۷-۴۶)، ۲۰سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۹-۴۶۵]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۷۶۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، اسفند۱۳۷۶؛ ۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۲۱]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۱۸۰/۱
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ ۷ص (۱-۷)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۳۲-۲۰۹]

۷. همدان؛ پنبه‌چی، حسن؛ شماره نسخه: ۳/۱
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵-۳۸۱]

● المحاکمة بین الفاضلین = التفقه فی الدین / اصول فقه / عربی

al-muḥākima bayn-al fāḍilayn = at-tafaqquh fi-d dīn

فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶ - ۱۰۹۱ قمری

feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598 - 1680)

رساله‌ای در بیان معنی تفقه در دین و این که اجتهاد در احکام لازم است یا خیر؟ مؤلف گفتار شیخ حسن عاملی صاحب معالم الاصول را در این موضوع نقل می‌کند و اعتراض یکی از فضلا را بر او می‌آورد. پس از آن بین آنها به محاکمه و قضاوت می‌نشیند.این رساله با عنوان «التفقه فی الدین» نیز شناسانده شده است.جز «الحق المبین فی تحقیق کیفیة التفقه فی الدین» او که در ۱۰۶۸ در یک مقدمه و یک مقصد و یک خاتمه ساخته است.

آغاز: بسلمه، الحمد لله رب العالمین ... وبعد فیقول محمد بن

مرتضى المدعو بمحسن هذه رسالة فى تحقيق معنى التفقه فى الدين أوردنا فيها كلام بعض المحققين ثم ما أورد عليه بعض المعترضين.
انجام: يخرجهم من الظلمات الى النور ويهدى من يشاء الى صراط مستقيم والحمد لله رب العالمين والصلاة على محمد وآله اجمعين

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۱۹۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: سید عقیل بن رکن الدین مسعود حسینی کاشانی، تا: حدود قرن۱۱؛ مقابله شده توسط فرزند مؤلف علم الهدی با نسخه خط پدرش مقابله؛ جلد: گالینگور، ۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۸-۴۱۴]
۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۹/۱۵۷-۳۸۲۷/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۹ ذیحجه۱۰۵۹ق؛ جلد: تیماج، ۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳-۱۶۳۴]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۴۲۳/۳
آغاز و انجام: برابر
تذکر: در فهرست به اشتباه «نقد الاصول الفقهية»دانسته شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴گ (۲۸پ-۳۱ر)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳۸-۵۶۰]
۴. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۰۷/۴
کا: حسین جرپادقانی، تا: قرن ۱۲؛ ۱۸گ (۲۱۴ر-۲۳۱پ)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۸۱]
۵. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۳۶۴/۴
کا: علی بن احمد رشتی، تا: پنج‌شنبه ۸ شوال۱۲۷۰ق، جا: یزد؛ جلد: تیماج، ۱۹سطر، قطع: جیبی [نشریه: ۲-۱۷۷]
۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۰۱/۱۰
آغاز و انجام: برابر
در پایان نسخه فایده‌ای در معنی آیات محکم و متشابه ظاهراً از مولی محمد علم الهدی بن فیض کاشانی آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم۱۲۹۰ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۵گ (۵۹پ-۶۳ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۴-۱۷۷]
۷. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۲۵۲/۸
کا: محمد علی بن محد حسن خوانساری امامی، تا: ۱۲۹۵ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱-۲۲۴]

● **محاكمة التهافة** / فلسفه / عربی

muḥākimat-ut tahāfut

طوسی، علی بن محمد، - ۸۷۷ ؟ قمری

tūsī, ‘alī ebn-e mohammad(- 1473)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض۱۴۱۰۸
آغاز: مع ظهور بطلانه ایضا؛ **انجام:** ان کان الثانی اقوی.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۰۷ق [الفبائی: -۵۰۰]

● **محاكمة اللغتين** / کلام و اعتقادات / ترکی

mohākemat-ol loqatayn

امیر علیشیر نوائی، علیشیر بن کیچکنه، ۸۴۴ - ۹۰۶ ؟ قمری

amīr ‘alī-šīr-e navā’ī, ‘alī-šīr ebn-e kīčakne (1441-1501)

به ترکی جغتایی

تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه: بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۵۴۱]

● **محامد ارباب فقر و مثالب طلاب دنیا** / عرفان و تصوف / فارسی

mahāmed-e arbāb-e faqr va masāleb-e tollāb-e donyā

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۵۲/۱۶-ف
نسخه اصل: حسین چلبی ش ۱۱۸۴. از شیخ الاسلام شهاب الدین؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۵۶ق [فیلمها ف: ۱-۴۲۰]

● **محامد حیدریه** / ادبیات / فارسی

mahāmed-e heydarīye

اختر، محمد صادق، ق۱۳ قمری

axtar,mohammad sādeq(- 19c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۵۲۱
آغاز: بسمله، سر بسجود آوردن خامه بدایع نگار در بارگاه حمد و ثنای حضرت آفریدگار شکفتکی غنچه دهان و نغمه سنجی؛
انجام: شاهد این صحیفه پر نقش و نگار زیور اتمام و پیرایه اختتام در گرفت بسا مقاصد بلند و مطالب ارجمند و مقدمات دلاویز و کلمات دانش آمیز بر ... ایراد پذیرفت ... درج است گوهر علم را سنه ۱۲۴۰
خط: نستعلیق جلی، کا: محمد صوری انصرام، تا: ۱۲۴۰ق؛ قطع: رقعی [رایانه]

● **محاوره** / دستور زبان / فارسی

mohāvere

رساله مختصری است در بیان آداب محاوره با استفاده از کلمات بزرگان و با ذکر مثال‌های تاریخی. مؤلف در جایی از دوران تحصیل خود در تبریز یاد می‌کند.

تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۶۴۵/۶

آغاز: الحمدلله حق حمده و الصلوة علی خیر خلقه محمد و آله اما بعد بدانکه چون صناعت محاوره فنی شیرین و قسمتی بهترین است و فایز بدین فضیلت چابک سواران مضمار بلاغت و شهبازان فضای فصاحت ... لیکن محاور باید که بعد از آنکه به نور عقل و زیور فضل و خواطر وقاد و ذهن نقاد متحلی باشد؛ **انجام:** باور نکند شاید مطلبها داشته باشد در ضمن و له لا خیر فی الکلام الا بذکر الله و لا بالسکوت الا بفکر المعاد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ ۱۸گ (۵۷پ-۷۴پ)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۲-۵۶۱]

● محاورة الارواح بلا محاورة الاشباح / فلسفه / عربی

muḥāwirat-ul arwāḥ bi-lā muḥāwirat-il ašbāh

کیشی، شمس الدین محمد بن احمد، ۶۱۵؟ - ۶۹۵ ؟ قمری

kīšī, šams-od-dīn mohammad ebn-e ahmad (1219-1296)

اهدا به: محمد بن ملک الحجاب عزالدولة و الدین یوسف
در کیفیت مخاطب ارواح بعد از مفارقت اشباح.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۵۷/۵

آغاز: بسمله. الحمدلله علی جزیل نواله، و صلواته علی النبی ... و بعد فقد سألنی بعض؛ **انجام:** بمزید هدایته. و الله اعلم، ولله الحمد حمداً یجازی جزیل احسانه و یجازی جمیل امتنانه و علی النبی ...
بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ق؛ جلد: میشن، ۶گ(۳۸پ-۴۳ر)، اندازه: ۱۴/۸×۲۱سم [ف: ۷-۴۷۳]

● محاوره امر به فرزند یا خادم خود /-

mohāvere-ye amr be farzand yā xādem-e xod

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱۸۹/۱۲-ف

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲-۹۵]

● محاوره تکلم /اخلاق

mohāvere-ye takallom

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱۸۹/۱۰-ف

با خدام و از خود کوچک تر و خواب او؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲-۹۴]

● محاوره خرید هر چیز از خوراکی و جز آن /اخلاق

mohāvere-ye xarīd-e har čīz az xorākī va joz ān

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱۸۹/۹-ف

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲-۹۴]

● محاوره در خریدن اسباب تحریر /اخلاق

mohāvere dar xarīdan-e asbāb-e tahrīr

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱۸۹/۸-ف

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲-۹۴]

● محاورة المأمون و الرضا (ع) / کلام و اعتقادات / عربی

muḥāwirat-ul ma’mūn wa-r riḍā

گفتگویی است که گفته می‌شود بین امام رضا (ع) و مأمون رخ داده است. بیشتر پرسش‌هایی که در اینجا به مأمون نسبت داده شده درباره عصمت است و تفسیر آیاتی را می‌خواهد که سنیان آنها را بر ضد عصمت می‌شمارند و به ظاهر گناهی را به پیامبر نسبت داده است. چنانکه می‌دانیم گفتگویی دیگر نیز میان مأمون و حسن بن سهل، برادر فضل بن سهل ذوالریاسین وزیر مأمون و طراح نقشه حکومت معتزلی مأمون به‌جای حکومت «سنی، سلفی» امین می‌باشد که ابن طاووس آن را در کتاب «فرج المهموم» در تاریخ علم نجوم چاپ نجف (۱۳ص۱۳۹-۱۴۰) برای ما نگاه داشته است که موضوع آن نیز فرق میان توحید تنزیهی و توحید تشبیهی می‌باشد. هر دو این گفتگوها نمودار داد و ستد فرهنگی در قرن سوم هجری و نهم میلادی در میان دو گروه، ملت‌های ایرانی خاور دجله تا سند که اسلام را در شکل توحید اشراقی (=تنزیهی) پدران خود می‌دیدند، و ملت‌های اسلامی ساکنان غرب فرات تا مدیترانه که اسلام را به شکل توحید عددی (=تشبیهی =تلمودی) می‌فهمیدند، می‌باشد.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۹۶/۶

آغاز: سؤالات المأمون عن الرضا (ع) عن بعض آیات القرآن و اجوبته ببینات شافیة جملة روی الصدوق فی عیون الاخبار عن الرضا (ع) عن تمیم بن عبدالله القرشی عن ابیه؛ **انجام:** فهدا هم الله بک یا خبیر. نقل مختصراً عن اربعین المحقق المجلسی ره العبد الراقم عنایة الله بن عبدالله الحسنی الحسینی و قدتم هذا الکتاب فی محکمة اخونا الاعظم الأجل

خط: نستعلیق، کا: آخوند ملا فتح الله السرایی، تا: شعبان۱۲۹۷ق، جا: سرای من قراء بادکوبه؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۱۲۹-۱۴۰ر)، ابعاد متن: ۹×۱۷، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۱-۴۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۴۸

بی‌کا، بی‌تا [ف: ۲۳-۶۱۷]

● محبان خدا / کلام و اعتقادات / فارسی

mohebbān-e xodā

قمی، محمد طاهر بن محمد حسین، - ۱۰۹۸ قمری
qomī, mohammad tāher ebn-e mohammad hoseyn(-1687)

اهداء به: شاه سلطان سلیمان صفوی
در چگونگی تحصیل محبت الهی و معنی حقیقی اخلاص در عمل و پاداش مخلصین و نکوهش از صوفیان، در سه «باب» و یک «خاتمه»: باب ۱.در فضل محبان و مقربان خدای رحمان؛ باب ۲.درحقیقت اخلاص و فضل و طریق تحصیل آن؛ باب ۳.در معنی یقین و طریق تحصیل آن؛ خاتمه: در صفات و احوال بهشت.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۷۵۴/۱۶
آغاز: سلطان شاه سلیمان الصفوی ... خلدالله سلطنته و أبدالله دولته و نصرته و جعل خیراً من دنیاه آخرته؛ **انجام:** خواستند که او را شهادتین تلقین نمایند راضی نشد ...
خط: نستعلیق، کا: محمد بن زین العابدین موسوی، تا: ۱۸ صفر۱۲۸۳ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوایی، ۱۶گ (۲۰۰پ-۲۱۵پ)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۷-۳۱۴]

← المحبة ‹ محبت نامه

● **المحبة** / عرفان و تصوف / عربی
al-maḥabba
نفری، محمد بن عبدالجبار، - ۳۵۴ قمری
nafarī,mohammad ebn-e ‘abd-ol-jabbār (- 966)
با این توضیح: «مما وجد بخط الشیخ محمد بن عبدالجبار النفری رضی الله عنه من خصائص کلامه الغریب فی المحبة».

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۲۶۳/۵
بی‌کا، تا: با تاریخ۶۶۲ق؛ ۱ص (۱۰۶پ)، ۱۹سطر [ف: ۷-۳۰۷]

● **محبت** / عرفان و تصوف / فارسی
mohabbat
جامی، عبدالرحمن بن احمد، ۸۱۷ - ۸۹۸ قمری
jāmī, ‘abd-or-rahmān ebn-e ahmad (1415 - 1493)
نگارشی است از جامی درباره محبت و دوستی عرفانی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۹۰/۱۷
آغاز: ادنی مراتب محبت، محبت آثاریست و متعلق آن جمال آثار است؛ **انجام:** آمد برقی ز کوی میخانه پدید ×× در پرتو آن حریم میخانه بدید.
خط: تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۹۷ر-۹۹ر) [ف: ۳-۴۹۰]

● **المحبة** / عرفان و تصوف / فارسی
al-maḥabba
جزایری، نعمة الله بن عبدالله، ۱۰۵۰ - ۱۱۱۲ قمری
jazāyerī, ne‘mat-ol-lāh ebn-e ‘abd-ol-lāh (1641 - 1701)
با این توضیح: «من منشآته خلد الله تعالی جلاله بین المسلمین».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱/۴۴-عکس
بی‌کا، بی‌تا، ۱ص (۷۸۰پ) [فیلمها ف: ۳-۲۱۸]

● **المحبة** / اخلاق / عربی
al-maḥabba

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۵۹۰/۱۸۰
خط: نسخ، کا: ابوالمجد تبریزی، تا: حدود۷۲۳ق؛ ۱ص (۳۴۰ر) [مختصر ف: -۷۳۴]

● **المحبة** / اخلاق / عربی
al-maḥabba
در محبت و رضا است.
آغاز: بسمله الحمدلله الذی نزه قلوب اولیائه عن متاع الالتفات و خضرته و صفی سرائهم عن ملاحظه غیر ...

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۵۸۰۸/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و انا احبه فهذا القدر کاف فی شرح المحبة و الانس و الشوق الرضا فلنقتصر علیه
این دفتر دارای ۱۴ رساله است که گویا از یک مؤلف و شاید همه از نگارنده اساس الاقتباس باشد: ۱. محبت، ۲. صدق، ۳. محاسبة، ۴. تفکر، ۵. ذم الجاه، ۶. تکبر، ۷. فتن، ۸. خوف و رجاء، ۹. فقر، ۱۰. توکل، ۱۱. توبه، ۱۳. موت، ۱۴. صبر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۱گ (۱پ-۲۱ر)، ۲۲ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۵-۵۱۸]
۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۲۹۷۴۱
آغاز: برابر؛ **انجام:**و اصل النقص شامل الکل و انا یتفاوتون فی درجات النقصان ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ضمیمه نسخه ش ۱۷۱۴۸ [رایانه]

● **محبت** / عرفان و تصوف / ترکی
mohabbat

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۸۱۸/۷
خط: نسخ و نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛۳گ(۱۱۰پ-۱۱۲ر) [ف: ۶-۱۱۹]

● **محبت** / عرفان و تصوف، اخلاق / فارسی

mohabbat

غیر همانند:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۰۴/۱-ف

نسخه اصل: بادلیانLand Or. 224؛ خط: نسخ، کا: درویش حسن، تا: جمعه پایان ربیع الثانی۸۸۶ق؛ ۱۵سطر [فیلمها ف: ۱-۵۵۲]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۱۰/۳-۳/۱۳۰

آغاز: بسمله الحمدلله علی جمیع نعمائه والصلوة والسلام علی اولیائه واصفیائه اما ماسئلت عن العواطف والمحبة فها الیک البیان بحول الله وقوته ... انسان عاقل درجمیع واردات قلبیه؛ **انجام:** وتصدیق به این صفات ملازم است باتصدیق به اینکه ازهر گونه عیب وحد و نقص مبری است او باید.

رساله کوتاهی است درپاسخ به سؤالی که درباره محبت از مؤلف شده است مؤلف درپاسخ ازآیات قرآن بهره برده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ ۴گ [ف: ۴-۲۰۸۰]

● **محبت نامه** / عرفان و تصوف / فارسی

mohabbat-nāme

انصاری، عبدالله بن محمد، ۳۹۶ - ۴۸۱ قمری

ansārī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad (1006 - 1089)

رساله‌ای است در یک «مقدمه» و بیست و هفت «باب»: با عنوان‌های: فی المناجات فی المحبة، فی البکاء، فی التذکرة، فی العتاب، فی الشوق، فی الطب، فی المسامرة، فی المرید و المراد، فی الجنون، فی التجوید و القرب، فی الانس و الانبیاء، فی المحبة و العشق و العرفات، فی الغیرة، فی السکر، فی الغلبات، فی الوجد، فی الطوالع، فی التجلی، فی المشاهدة، فی الانابة، فی الجمع، فی الفقر، فی الطامات، فی التوحید، فی الموعظة، فی المحاجات.

آغاز: ۱: الحمد لله ... بدانکه آنچه عبارت و اشارت است آن تفرقه و حکایت است، و آنچه جمع است آن ورای نطق و سمع است.

۲: افتتاح رساله به نام آن خدائی که نام او راحت روح است و پیغام او محتاج فتوح است ...

انجام: سلطان ممالک همه عالم اوست×خود کی رسد این ملک به هر سلطانی

چاپ: در مجموعه رسائل فارسی خواجه عبدالله انصاری، ج۱ (تهران، انتشارات توس، ۱۳۷۷ (چاپ دوم))، با تحقیق محمد سرور مولایی

[فهرستواره منزوی ۸۳۳/۸]

۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۲۵۵/۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** پس با آب و خاک پیوستن که آب و خاک ما را ... سلم تسلیماً کثیراً.

در یک مقدمه و بیست و هفت باب ترتیب یافته؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶ص (۱۴۹پ-۱۶۴)، اندازه: ۱۲×۱۴/۵سم [ف: ۲-۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۸۳/۳-ف

آغاز: برابر۱

نسخه اصل: مراد ملا ش ۱۷۹۶. در فهرست با عنوان «رسالة فی المعارف» که با استناد به مجموعه رسائل فارسی خواجه عبدالله انصاری اصلاح شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۵۲ق؛ ۳گ (۱۹۴-۱۹۶) [فیلمها ف: ۱-۴۹۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۸۳/۴-ف

نسخه اصل:همان نسخه بالا؛ ۱۲گ (۱۹۶-۲۰۷) [فیلمها ف: ۱-۴۹۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۱۷/۸-ف

نسخه اصل: شهید علی پاشا ش ۱۳۸۳؛ بی‌کا، تا: ۹۰۶ق؛ ۲۳گ (۱۳۵-۱۵۷)، ۱۱سطر [فیلمها ف: ۱-۵۱۴]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۳۸/۱۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۵۱۱) [ف: ۱۵-۱۹۵]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۸۷۱/۱۵

از باب المحبة تا باب التوحید؛ خط: نسخ، کا: کازرونی، ملک محمد بن علی، تا: ۱۲۰۴ق؛ جلد: تیماج، ۷گ (۶۵۶-۶۷۲)، ۱۷سطر(۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۵سم [ف: ۱۶-۱۱۶]

۶. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ف۲۴۱/۵

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** تمت الرساله الشریفه بحمد الله تعالی فی الف اثنین مائه سبعه و ستین بدار العلم شیراز فی شهر رجب سمت تحریر یافت ۱۲۶۷

بی‌کا،تا:۱۲۶۷ق،جا: شیراز؛ ۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱-۲۱۶]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۵۴۱/۱۶

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸گ (۱۰۷ر-۱۱۴ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۳۰-۲۰۸]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۱۰۲/۸-ف

نسخه اصل: گویا از بمبئی باشد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳گ (۷۹-۹۱) [فیلمها ف: ۳-۱۵]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۱۳۸/۸بخش۳ و ۱۳۹/۸بخش۳

نسخه اصل: همان نسخه بالا[ف: -۱۱۱]

● **محبت نامه** / شعر / فارسی

mohabbat-nāme

عماد فقیه، علی بن محمود، ۶۹۰؟ - ۷۷۳ قمری

‘emād-e faqīh, ‘alī ebn-e mahmūd (1292 - 1372)

در شرح مراتب تعلق و محبت و وصف مقامات تعشق و مودت؛ دارای هشت «باب»: ۱. بیان تعلق جوهر علوی با جسمی سفلی؛

۲.بیان تعلق جسمی سفلی با جوهر علوی؛ ۳. بیان تعلق جمادی با جمادی؛ ۴. بیان تعلق جمادی با نباتی؛ ۵. بیان تعلق نباتی با نباتی؛ ۶. بیان تعلق حیوانی با جمادی؛ ۷. بیان تعلق حیوانی با نباتی؛ ۸. بیان تعلق حیوانی با حیوانی.با عناوین: ۱. مناظره روح و بدن، ۲. مناظره ذره با خورشید، ۳. مناظره آهن و مغناطیس، ۴. مناظره کاه و کهربا، ۵. مناظره تخلی با تحلی، ۶. مناظره شمع و پروانه، ۷. مناظره گل و بلبل، ۸ مناظره پشه و پیل. (هستی هاشمیان)

۱. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۱۲۲/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷۳۲ق؛ قطع: وزیری [نشریه: ۶-۶۸۳]

۲. سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه: ۶۲/۳

آغاز: محبت میل هر ذاتی بمرکز مطلوب اوست و سیر هر محبتی سوی منزل محبوب؛ **انجام:** بود این مثنوی تاریخ ایام ××که تاریخ موافق گشت با نام / محبت نامه صاحب دلانست ××که تاریخ کتاب مبتلا نیست

بی‌کا، تا: ۸۴۵ق؛ جلد: میشن، ۶۱گ (۸۸-۱۴۸)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [اوراق عتیق: ۲-۳۸۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۶۲۱/۲

آغاز: بنام خدایی که توفیق از اوست×دل زنده را نور تحقیق از اوست / خدایی که شاهان با تخت و تاج×سجودش کنند از سر احتیاج؛ **انجام:** محبت نامه صاحب دلانست×که تاریخ مقبلانست

۴۸۳ بیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۴سم [ف: ۴۱-۱۲۹]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴/۴-۱۷۵۱-ع

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱سطر [فیلمها ف: ۱-۱۶۸]

● محبت نامه = المحبة / عرفان و تصوف/ فارسی

mohabbat-nāme = al-mohebba

نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ - ۸۳۴ قمری

ne‘mat-ol-lāh-e valī, ne‘mat-ol-lāh ebn-e ‘abd-ol-lāh (1330 - 1431)

رساله‌ای به نثر و نظم درباره حب و علامات و شرایط آن که مؤلف آن را برای یکی از مریدان خود نوشته است.

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی عین عین حبیبه بحبه ... محبت مقام الهی بود ××محبت به از پادشاهی بود

انجام: محبت نامه اش از یاد مگذار ×× محب خویشتن را یاد میدار

چاپ: این رساله وسیله خانقاه نعمت اللهی چاپ شده است.

[نسخه‌های منزوی ۱۳۶۴/۲؛ فهرستواره منزوی ۸۳۲/۸]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۲۱۶/۵

آغاز و انجام: برابر

کا: علیشاه بن محمود بن حسن شیویکی؟، تا: قرن ۹؛ ۴گ (۸۹پ-۹۲پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳/۱×۱۸/۹سم [ف: ۷-۲۷۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۳۹۰/۴

آغاز: ... بنده چون رفت از میان تعدم، ماند میراث او و مالك برد و تجلی ذاتی مقتضی زوال تعینات و فنای وجه عبودیت؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۰گ(۸۲-۹۱)، ۱۳سطر، اندازه: ۸×۱۱سم [ف: ۳۶-۳۲۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۳۱/۱۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه، ۳گ (۲۳۹ر-۲۴۱پ)، ۲۳سطر (۶×۹)، اندازه: ۱۷×۲۶/۵سم [سنا: ف: ۱-۳۳۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۴۹۷/۱۳-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۱۵۴]

۴. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه: ۵۶۸۵/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** چه ملازمت شهود محبوب، موجب هلاك محب است ... اکمل صفات حبست و احاطة اعظم و اتم. تم و الحمدلله و المنة و سلم تسلیما.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۹۷ق؛ ۲گ (۸ر-۹ر)، ۴۱سطر، اندازه: ۹/۸×۲۲سم [ف: ۸-۴۵۷]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۷۲/۲۲

خط: نستعلیق، کا: محمد مظفر بن محمد حکیم، تا: ۱۰۶۶ق؛ ۳۳سطر (۹×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [سنا: ف: ۱-۲۰۹]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۷۴۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع فیروزآبادی، تا: ۱۰۸۳ق، جا: حیدرآباد؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: میشن، ۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [اهدائی رهبر: ۵-۱۷۳]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۳۶۵/۲

همان نسخه بالا [مؤید: ۳-۳۰۱]

۷. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه: ۴۲۶۲/۱۰

خط: نستعلیق، کا: میرغلام محی الدین، تا: ۱۱۰۹ق؛ جلد: میشن، ۳گ (۸۳ر-۸۵پ)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۴-۶۷۲]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۲۰۹/۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۶گ (۱۱۰-۱۱۵)، ۵سطر(۶×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۳-۳۱۸۴]

۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۵۷۷/۸

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۰ص (۱۵۶-۱۶۵) [ف: ۵-۵۱۹]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۶۶۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** موجب هلاك محب است و عزام اکمل صفات حب و احاطت اعظم و اتم و الحمدلله و المنه و سلم تسلیما کثیرا

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۲ق؛ ضمیمه نسخه ش ۱۶۶۱۶ [رایانه]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۴۶۴/۴۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ ۱۱ص (۵۶۱-۵۷۱)، ۱۷سطر، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۳-۵۲۲]
۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۱۱۹/۲۲
خط: نسخ ریز، کا: عباس بن حاجی محمد شیرازی الاصل همدانی المسکن، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۳ص (۲۲۴- ۲۲۶)، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [ف: ۳۲-۱۴۸]
مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۳۰/۲۲
همان نسخه بالا [الفبائی: -۵۰۰]
مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۴۰/۲۲ عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [ف: ۳-۱۳۰۵]
۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۰۶۷/۲۰
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ مجدول؛ ۲ص (۱۱۷-۱۱۸)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۰-۵۹۱]
۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۲/۸
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۲۸۹ق؛ ۶گ (۱۱۲ر-۱۱۷ر) [ف: ۳-۴۴۱]
۱۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۵۶۲/۱۳
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: ۲۱ صفر۱۳۹۱ق؛ جلد: تیماج، ۵ص (۲۲۹-۲۳۳)، اندازه: ۱۷×۱۷سم [ف: ۲-۲۱۱]
۱۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۳۷۲/۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۱]

● **محبت نامه** / عرفان و تصوف / فارسی
mohabbat-nāme
حقیقی، خلیفه فضل الله نعیمی
haqīqī, xalīfe fazl-ol-lāh-e na'īmī

مجالسی است در تفسیر برخی از آیات قرآن به روش عرفانی و ظاهراً بر مشرب و عقاید و افکار حروفیه.از «کلمه»، «حرف»، «خط استوا» و برخی دیگر از رموز حروفیه استفاده بسیار شده است. از کتاب مصابیح که گویا مصابیح السنة حسین بن مسعود فراء بغوی (- ۵۱۶ق) است در موارد متعدد نقل کرده است. عنوان «اگر سؤال کند» چند بار در آن تکرار شده است. از حضرت علی بن ابیطالب (ع) با عبارت «علی کرم الله وجهه» و در حاشیه برگی از آن حدیثی از ابوهریره به روایت ترمذی آمده است. احتمالاً نام «فضل الله» در پایان آمده و ممکن است فضل الله حروفی از بزرگان حروفیه باشد که صاحب چند اثر می‌باشد و گویا این رساله نیز از تألیفات وی باشد. (سید محمود مرعشی)

آغاز: در تقسیم وجه آدم و حوا بشناس و بخوان ای خواننده خطوط وجه کریم آدم. محبت نامه شد این جمع را نام×به حکم جاودن نامه حق.
انجام: و حکماء و شهداء به عالم عشق الهی می‌کشد که اذا قتلته انا دیته
[الذریعة ۱۳۸/۲۰؛ مجله ادبیات تهران س ۲ ش ۲ ص ۶۴؛ نسخه‌های منزوی ۱۳۶۴؛ فهرستواره منزوی ۸۳۲/۸ با انتساب به حقیقی و ۸۳۳/۸ با انتساب به فضل الله حروفی]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۰۷۷
آغاز: ... نبودی و این ... را بوی همچنان بودی حسن و جمال نبودی و همچون ... حیوان علم سعی کتابت اللهی در ... انسان ظاهر نشدی؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ اصل این نسخه حدودقرن ۹ کتابت شده و فقط چند برگ پایانی، در سال ۹۵۹ق(ظ ن ط) نگاشته شده است، ضمناً رکابه برگ پایانی، با سطر نخست صفحه بعدی همخوانی ندارد لیکن به احتمال قوی، برگ پایانی نیز باید جزء همین کتاب باشد؛ محشی؛ ۱۵۱گ، ۱۲-۱۳سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۰/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳۸-۱۹۰]
۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۵۹۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۹۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۱۷/۹سم [ف: ۴-۷۳۴]
۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۴۰۶/۲
آغاز و انجام: برابر
در باب عشق الهی. تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه ملک ج ۷۳۴/۴ ذکر شد؛ خط: نستعلیق، کا: یوسف بن محمد بن، تا: شنبه ۷ ربیع الثانی۱۰۸۴ق، جا: اسکندریه؛ ۱۱۳گ (۱۲۵پ-۲۳۷پ)، ۱۵سطر(۶×۱۱)، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۲۹۵]
۴. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۲۶۵/۳
آغاز: برابر
با انتساب نادرست به محمد کاظم هزار جریبی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [ف: ۱-۲۴۴]
۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۵۳/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر۱۱۰۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۷۱ص (۱-۲۷۱)، ۱۷سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۴سم [سنا: ف: ۱-۱۲۵]
۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۵۹/۶-ف
نسخه اصل: واتیکان ش ۱۴۰ (فهرست ص ۱۴۱)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۵۶۲]

● **محبت نامه = مثنوی مهر و محبت** / شعر / فارسی
mohabbat-nāme = masnavī-ye mehr va mohabbat
شفایی اصفهانی، حسن بن محمد حسین، ۹۶۶ - ۱۰۳۷

قمری
šafā'ī esfahānī, hasan ebn-e mohammad hoseyn (1559 - 1628)

تاریخ تألیف: ۹۶۰ق(= نسخه مهر)
مثنوی است بزمی در برابر «خسرو و شیرین» نظامی گنجه‌ای، در حدود ۲۲۸۰ بیت.
آغاز: الهی از سر عاشق نوازی ×× دلی ده کاروان عشقبازی / دلی کز بی غمی بیگانه باشد ××به درد عاشقی همخانه باشد
انجام: سخن را میگشودم پرده از چهر ×× که ناگه رو نمود این نسخه مهر / نهال فکر باطل گندم از بیخ ××که هم این نسخه مهرست تاریخ / الهی این گل باغ محبت ×× که بویی دارد از داغ محبت / مبادا هرگز از خاطر فراموش ×× بود آرایش دست و برو دوش / نشان تا باشد از گلزار یاری ×× زنندش بر سر دستار یاری / کند هر کس در این گلشن صبایی ×× گل تحسین فشاند بر شفایی
[الذریعة ۵۲۹/۹؛ نصرابادی ۲۱۳؛ نسخه‌های منزوی ۳۲۵۲/۴ (۲ نسخه)؛ مشترک پاکستان ۸۲۵/۷]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۰۴۰
آغاز: پرستاران خود را کرد آواز ×× که جمع آیند در لشگر گه ناز / که چون فرمان رسد از دلفریبی ×× شکست آرند بر قلب شکیبی / ز خورشید سپهر آشنایی ×× فروغی ریز در چشم شفایی (ص۱۱) / صباح عهد دولت شاه عباس ×× بهار خلد فطرت شاه عباس (ص ۱۴)؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: حسینی استرآبادی، شاه میر بن محمد امین، تا: محرم۱۰۵۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۵۶گ، ۱۸سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۱۰-۱۹۸۶]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۷۸/۲ عکسی
نسخه اصل: گنج بخش شماره ۸۴۸؛ خط: نستعلیق خوش، کا: علی نقی بن عبدالقادر بهبهانی، تا: شنبه غره ربیع الثانی۱۰۷۸ق [عکسی ف: ۲-۲۲۴]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۵۶/۱-عکسی و ۱۷۸/۲-عکسی
آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل: گنج بخش، ش ۸۴۸ (گنج ۱۸۳۰/۳)؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ با سرلوح، مجدول؛ ۷۷گ (۱-۷۷ متن و کناره) [عکسی ف: ۲-۲۷۵]

● **محبت نامه** / عرفان و تصوف / فارسی
mohabbat-nāme

همدانی، عبدالصمد بن محمد حسین، - ۱۲۱۶ قمری
hamadānī, 'abd-os-samad ebn-e mohammad hoseyn(- 1802)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض۱۳۳۸۰
خط: نسخ، کا: قربانعلی، تا: ۱۲۵۶ق [الفبائی: -۵۰۰]

● **محبت نامه = دیوان فانی** / شعر / فارسی
mohabbat-nāme = d.-e fānī

فانی تبریزی
fānī-ye tabrīzī

مشتمل است بر قصاید و مثنویات در مسائل عرفانی و اخلاقی از شاعری با تخلص فانی.
آغاز: ابتدا می‌کنم به نام خدا ××هست رحمن ایزد دانا
[فهرستواره منزوی ۸۳۲/۸]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۰۱۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** خوشتر این در دو جهان انجا بود ××که مرا با تو سرو سودا بود
تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است و نسخه ای از آن در کتابخانه نوربخش است که از فانی تبریزی دانسته شده و دانسته نشد کدام فانی است؛ خط: نستعلیق پست، بی‌کا، تا: ۱۳۲۰ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: عبدالله مجتهدپور، ۱۳۶۲/۵/۱۵؛ جلد: تیماج، ۹۰گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۷-۲۱۴]

۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۱۳۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** در دل نشد که گویم این شعر مثنوی.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۵۶ص، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱-۱۵۵]

● **محبت نامه** / شعر / فارسی
mohabbat-nāme

تائب تبریزی، اسماعیل بن حسین، - ۱۳۷۴ قمری
tā'eb-e tabrīzī, esmā'īl ebn-e hoseyn(- 1955)

مثنوی است در یکصد و هجده بیت درباره حقیقت محبت الهی و محبان درگاه خداوند متعال، با بیانی عرفانی و تمجید سراینده از شعر خویش.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۱۹۴/۱
آغاز: نامه که از مهر و محبت پراست ××قلزم حق است که پراز در است / گفت شهید دوم آن پاک باز ××عالم ربانی و هم اهل راز؛ **انجام:** تائب نالان که سگ این در است ×× چاکر سگبان ورا چاکر است
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۵گ (۱پ-۵پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۳-۴۵۳]

● **محبت نامه** / شعر / فارسی

mohabbat-nāme

حکیم شیرازی، غلامعلی، ق۱۴ قمری
hakīm-e šīrāzī, qolām ʻalī(- 20c)
۳۹۰ بیت عنوان مطالب آن بدین قرار است: مناجات، ستایش اولیاء، معراج پیغمبر (ص)، بیان اسرار عشق، توحید، بیوفایی دنیا، حکایت.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۵۶۰/۹

آغاز: خداوندا تویی آن گوهر پاک ××که گوهر سازی از سنگ آدم از خاک / بسنگی در فروزی لعل را خد ×× ز خاکی بر فرازی سرو را قد / بسنگ خاره درها در نهفتی ××ز خاک تیره گلها بر شکفتی؛ **انجام:** در غنا یا که فقر در هر حال ×× اهل تسلیم را رضا باید

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: میشن، ۲۷گ (۴۹۶-۵۲۲)، ۱۵سطر، اندازه: ۷/۵×۱۳/۵سم [ف: ۸-۲۶۸]

● **محبت نامه** / عرفان و تصوف / فارسی

mohabbat-nāme

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: بدون شماره/د

در بیان مراتب محبت؛ بی‌کا، بی‌تا [میراث شهاب: س۷ش۱-۲-۳۸]

● **محبت نامه** / شعر / فارسی

mohabbat-nāme

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۰۳۴/۱

آغاز: ای زلف تو هر خم کمندی ××چشمت به کرشمه چشم بندی / مخرام بدین صفت مبادا ×× کز چشم بدت رسد گزندی؛ **انجام:** اندر طلبت به جان بگردم ××وانگه به ضرورت ازین کوش / بنشینم وصبر پیش گیرم ××دنباله کار خویش گیرم

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ از موقوفات حاج محمد رمضانی است؛ جلد: مقوا، ۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۱]

● **محبت نامه (الف)** / عرفان و تصوف / فارسی

mohabbat-nāme

رساله‌ای کوتاه در مراتب محبت و عشق عرفانی که دریک «مقدمه» و سه «فصل» ویک «خاتمه» تنظیم شده: مقدمه در بیان مناسبت که سبب محبت است؛ فصل ۱. در تعریف محبت و حقیقت آن؛ فصل ۲. در محبت حق مربنده را؛ فصل ۳.بیان محبت بنده مرحق را؛ خاتمه دربیان نتیجه محبت.از سعدی و امیرحسینی و شیخ سعدالدین و خواجه عبدالله انصاری و حکیم سنائی و بایزید بسطامی و جنید یاد کرده است.

آغاز: بسمله حمدله اما بعد این کلمه چند در بیان مراتب محبت و اقسام آن که موسوم به محبت نامه مشتمل بر مقدمه و سه فصل و خاتمه در بیان مناسبت که سبب محبت است فصل اول در تعریف محبت و حقیقت آن

چاپ: این رساله وسیله خانقاه نعمت اللهی چاپ شده است.

۱. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه: ۳۷۴/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** گر عشق نبودی وغم عشق نبودی ×× چندین سخن نغز که گفتی که شنودی؟ / گرباد نبودی که سرزلف ربودی ××رخساره عاشق بمعشوق که نمودی؟

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ جلد: تیماج، ۱۰گ، ۱۰سطر، اندازه: ۵×۱۰سم [ف مخ]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۶۹۴/۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** زچاره معشوق به عاشق که نمودی تمت الرساله

بی‌کا، تا: ۱۰۵۹ق؛ جلد: تیماج، ۳گ، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱-۵۳۸]

● **محبت نامه ابن نصوح** /- فارسی

mohabbat-nāme ebn-e nasūh

خواجوی کرمانی، محمود بن علی، ۶۸۹ – ۷۵۳ قمری
xājū-ye kermānī, mahmūd ebn-e ʻalī (1291 - 1353)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴/۳۵۲/۶

خط: تعلیق، کا: اسماعیل بن ابراهیم بن عبدالله، تا: ۸۲۱ق؛ مجدول؛ ابن نصوح فارسی را ده نامه‌ای است. [سنا: ف: ۱-۱۷۹]

← محبت نامه الهی ≻ محبت نامه

● **محبت نامه الهی و اسرارنامه خدایی** / عرفان و تصوف / فارسی

mohabbat-nāme-ye elāhī va asrār-nāme-ye xodāyī

حسینی، محمود فضل الله، ق۹ قمری
hoseynī, mahmūd fazl-o-llāh(- 15c)

تاریخ تألیف: ۳ رجب تا ۲۸ شوال ۸۴۳ق

در آن سخنان شیخ بزرگ مقبول الحضرة یدالله شاگرد گیسودراز و جانشین او را در آن گرد آورده و او شاگرد وی بوده.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۰۴۳/۳

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی اشتاق لمعرفته ثم تجلی لذاته بذاته.؛ **انجام:** روز شنبه به تاریخ ششم ماه مذکور کمترین خدمتکاران و مولانا یوسف و قاضی شهاب الدین حاضر بودند سید متهه سبق برای خواندن آورد خواند ... و آنچه شرع مصطفی است به خدا

رساند ...

خط: نسخ، کا: شیخ حسین علی، تا: ۱۰۳۶ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۷-۱۶۰]

← محبت نامه جاوید ≻ محبت نامه

● **محبت‌نامه‌ها = مکتوبات واجد علی شاه** / ادبیات / اردو

mohabbat-nāme-hā = maktūbāt-e vājed ʻalī šāh

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۷۴۶

آغاز: کی پهلی ظاهریه اوراق خلق؛ **انجام:** جانعا لم ظل سبحانی همیشه.

خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● **محبت و حجابهای محبت (رساله در)** / عرفان و تصوف / عربی

mohabbat va hejāb-hā-ye mohabbat (r. dar)

رساله‌ای در محبت و حجاب‌های محبت که نویسنده صوفی آن دقیقاً این مسأله را طرح و بحث کرده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۹۹۶/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۸؛ جلد: مقوا، ۷گ (۲۶-۳۲)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۵سم [ف: ۶-۷۵۱]

● **محبت و شوق** /- عربی

mohabbat va šowq

در محبت و شوق به لقای محبوب، مؤلف ناشناخته که یکی از علمای اواخر قرن ۱۲ یا اوایل قرن ۱۳ق بوده و در این اثر از آثار برخی از علمای قرن ۱۱ق از جمله از کتاب الانوار النعمانیة و کتاب مسکن الفؤاد سید نعمت الله جزایری شوشتری نام می‌برد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۹۲۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ نسخه چاپ نشده؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۹ش۲-۲۱]

● **محبت و عشق = عشق** / عرفان و تصوف / فارسی

mohabbat va ʻešq = ʻešq

نسفی، عزیزالدین بن محمد، ق۷ قمری

nasafī, ʻazīz-od-dīn ebn-e mohammad(- 13c)

محل تألیف: شیراز سر تربت شیخ عبدالله خفیف

نسخه‌های آن با یکدیگر تفاوت‌هایی دارند. نسخه‌ای از آن، در الانسان الکامل (ص ۱۱۱-۱۱۸) در دو فصل چاپ شده است.

فصل‌ها: ۱. در بیان میل و ارادت و محبت و عشق، ۲. در بیان مراتب عشق مجازی. در پایان این تحریر آمده است: این سه رساله [رساله‌های سلوک، خلوت و عشق] را در شهر شیراز، بر سر تربت شیخ المشایخ ابو عبدالله خفیف جمع کردم و تحریری کوتاه‌تر از آن، با سربندهای فصل، بی‌شماره: فصل، بدان اعزک الله فی الدارین که محبت ارادت مفرط است و علامت محبت ...؛ فصل، در بیان مراتب ذکر و مراتب ذاکران [که چهار مرتبه اند]؛ فصل، بدان که عشق سه مرتبه دارد ... . (احمد منزوی)

آغاز: الحمد لله ... اما بعد، چنین گوید اضعف ضعفا ... از این بیچاره درخواست کردند که می‌باید که در عشق رساله‌ای جمع کنید، و بیان کنید که محبت چیست، و عشق چیست ... بدان ... که ذاکران چهار مرتبه دارند

چاپ: تهران، با پیشگفتار هانری کربن، باتصحیح و مقدمه ماریژان موله، انتشارات طهوری، چاپ دهم، ۱۳۸۹ش

[مشترک پاکستان، ۱۶۹۴/۳؛ نسخه‌های منزوی ۱۲۸۱/۲؛ فهرستواره منزوی ۶۵۵/۷]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۴۹/۴

نسخه اصل: پاریسS. P. 1356؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب۹۰۰ق؛ ۱۷سطر [فیلمها ف: ۱-۵۴۲]

۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۵۷۲/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** از جهت آنکه آتش که از راه چشم بدل وی رسیده بود از راه زبانش برون رفت و آن دل نیم سوخته بماند از آن من بعد هیچ کاری نیاید نه دنیوی و نه اخروی نه کار دنیا و نه کار مولی ... که جامع جمیع حقایق است سواد الوجه فی الدارین ... و این فقر حقیقی است رجوع باعدم اصلی اذا آنجا گفته اند اذا اتم الفقر فهو الله

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۳۸ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۴گ، ۱۷-۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۲-۷۴۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱۰۴/۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۷۷]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۰۴۵/۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ای درویش این سه رساله راکه رساله سلوک و رساله خلوت و رساله عشق باشد اینها را در شیراز بر سر تربت شیخ المشایخ شیخ عبدالله خفیف جمع کردم. و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۵ق؛ جلد: میشن سیاه، ۳گ (۹۹پ-۱۰۱ر)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵/۷×۲۲/۲سم [ف: ۷-۱۶۸]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۵۳۳/۸

آغاز: برابر

نسخه در دست تحریری کوتاه‌تر از آن است، با سربندهای فصل، بی شماره: فصل، بدان اعزک الله فی الدارین که محبت ارادت مفرط است و علامت محبت ...، فصل، در بیان مراتب ذکر و

مراتب ذاکران [که چهار مرتبه‌اند]، فصل، بدان که عشق ۳ مرتبه دارد ...؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۴گ (۶۹ر-۷۲ر) [ف: ۱-۱۷۶]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۹۴/۱۲-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** ای درویش این سه رساله را رساله سلوک و رساله عشق را در شیراز بر سر تربت شیخ المشایخ عبدالله خفیف جمع کردم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ ۳ص (۱۲۱-۱۲۳)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۳-۳۸۵]

۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۳۰۹/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق؛ جلد: مقوا، ۱۳گ (۱پ-۱۳ر)، ۱۶سطر(۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: -۲۷۹]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۳۰۵/۳

آغاز: بسمله الحمدلله لذی جعل قلوب اولیائه مشکوة لمصباح المحبة؛ **انجام:** و جوانان اهل تصوف جمله در این منزلند.

بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۵۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۰ص (۲۷۴-۲۸۳)، ۱۴-۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۳۲-۳۱۳]

۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۳۱۶/۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** از آن دل من بعد هیچ کاری نیاید نه کار دنیا و نه کار عقبی و نه کار مولی این درویش این سه رساله را رساله سلوک و رساله عشق را در شیراز بر سر تربت شیخ المشایخ عبدالله خفیف قدس الله روحه العزیز جمع کردم. و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، کا: حیدر علی، تا: شوال۱۲۸۰ق، جا: تهران؛ ۴گ (۱۷۹ر-۱۸۲ر)، ۱۵ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۵-۵۰]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۰۵/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** از دل بعد از این هیچ کاری نیاید نه دنیوی و نه اخروی و نه مولوی. تمت الرسالة العشق و الله اعلم بالصواب

خط: تعلیق، کا: بیوک آبادی همدانی، احمد بن عبدالعلی بیک، تا: زمستان۱۲۸۳ق؛ ۳گ (۸۱ر-۸۳پ) [ف: ۳-۴۴۳]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۰۱۳/۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** ای درویش این سه رساله را ... بر سر ترتب شیخ المشایخ عبدالله خفیف جمع کردم. و الحمدلله رب العالمین

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۸۵ق؛ ۴گ (۱۴۷پ-۱۵۰ر)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۱-۱۸]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۹۴۹/۱۰

آغاز: برابر**انجام:** و رساله عشق را در شیراز بر سر تربت شیخ المشایخ عبدالله عتیق ... جمع کردم. و الحمدلله رب العالمین ... نجم الحکماء محمد جواد طبیب سنه ۱۳۱۴

این رساله با دگرگونی‌هایی مطابقت دارد با ص۱۱۱-۱۱۸ همان مجموعه چاپی؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد جواد بن محمد حسین الطبیب الطهرانی(نجم الحکماء)، تا: ۱۳۱۴ق؛ ۲گ (۵۴پ-۵۵پ)، ۱۵سطر(۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۴-۲۱۵]

۱۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۳۴۴/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** از آن دل من بعد هیچ کاری نیاید نه کار دنیا و نه کار عقبی و نه کار مولی این درویش این سه رساله را رساله سلوک و رساله عشق را در شیراز بر سر تربت شیخ المشایخ عبدالله خفیف قدس الله روحه العزیز جمع کردم. و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [ف: ۵-]

● محب نامه / شعر / اردو

moheb-nāme

امین صاحب

amīn sāheb

به نظم اردو در ستایش شیخ برهان الدین.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۲۶/۱۶-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیاOr. 11310؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۴گ (۱۶۱ر-۱۶۴ر) [فیلمها ف: ۱-۵۳۰]

● محبوب الاخلاق / شعر / فارسی

mahbūb-ol axlāq

حسینی، ابراهیم، ق۱۴ قمری

hoseynī, ebrāhīm(- 20c)

اهدا به: میر علی شاه دکنی پادشاه دکن

تاریخ تألیف: شعبان ۱۳۰۱ق

مثنوی است در حدود هزار بیت در اخلاق ناپسند و پسندیده و بعضی از حکایات عرفانی.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۷۰

آغاز: یا الهی یا الهی یا اله ×× غیرک لیس لنا شکل الرفاه / اهدنا یا رب صراط المستقیم ×× اعطنا نعمائک رب الرحیم؛ **انجام:** از ادب سوی بزرگان پا مساز ××سوی کعبه هم مکن پایت دراز / گر همی خواهی نیفتی تو ز پا ××کن طواف ای جان دل درویش را

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۸۲گ، ۸سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۴-۱۴۳]

← محبوب الاولیاء ≻ محبوب المحبین و مطلوب الواصلین

● محبوب الصدیقین / شعر / فارسی

mahbūb-os seddīqīn

جمالی اردستانی، جمال الدین محمد، ۸۱۴ - ۸۸۳ ؟ قمری

jamālī ardestānī, jamāl-od-dīn mohammad (1412 -

1479)

تاریخ تألیف: ۸۶۶ق

رساله‌ای در قالب مثنوی که هم به نظم است و هم به نثر. وی این کتاب را در شرح و تکمیل اثر قبلی‌اش «تنبیه العارفین» سروده و برخی از مطالبی را که در آن اثر مبهم بوده در این کتاب شرح کرده است. البته این کتاب دقیقا شرح «تنبیه العارفین» نیست و موضوعات دیگری نیز در آن مطرح و شرح شده است. به‌طور خاص وی در «تنبیه العارفین» بیشتر به مسأله غفلت پرداخته است و در «محبوب الصدیقین» معرفی به دو اصل صدق و ادب و رعایت آنها توجه کرده است. (امید سروری)

آغاز: روز از نور عشق شد خرم ××ظلمت شب درید جامه غم / دل چون آن روز دید شد غالب ××گشت مطلوب عاشق طالب

انجام: داستان دلست و عشق تمام ××کی شود راضی از درود و سلام

چاپ: در رسایل پیرجمال اردستانی، دفتر اول، تحقیق امید سروری (تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۸۹)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۹۳۵/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن مذهب، ۲۳سطر [ف: ۳-۶۴۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۱۳۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج ، ۱۹۷گ (۱پ-۱۹۷ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۲۶-۱۰۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۳۲۶/۷

خط: نستعلیق، کا: محمد کریم بن محمد زمان، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب [ف: ۳۰-۷۴]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۵۲/۱۱

خط: نسخ، کا: محمد حمزوی موسوی، تا: یک‌شنبه ۲۴ شوال۱۲۲۹ق؛ ۳۱سطر [ف: ۳-۶۳۵]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۳۲/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی اشرف بن علی، تا: ۱۲۳۵ق؛ ۱۰۶ص (۲۵۵-۳۶۰) [ف: ۳-۳۹۰]

۶. شیراز؛ محلاتی، صدرالدین؛ شماره نسخه: ۱۶/۱۲

خط: نسخ، کا: سید محمد حمزوی، تا: ۱۲ شعبان۱۲۳۸ق [نشریه: ۵-۲۷۳]

۷. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۶۵۶/۷

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، اندازه: ۱۱/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۵۳۳]

● **محبوب القلوب** / اخلاق / ترکی

maḥbūb-ul qulūb

امیر علیشیر نوائی، علیشیر بن کیچکنه، ۸۴۴ - ۹۰۶ ؟ قمری

amīr ‘alī-šīr-e navā’ī, ‘alī-šīr ebn-e kīčakne (1441-1501)

اثری است در معارضه گلستان سعدی، مشتمل بر سه «قسم» است: ۱. در کیفیت احوال و افعال مردم در چهل فصل؛ ۲. در اخلاق حمیده و ذمیمه در ده باب؛ ۳. در فوائد متفرقه و اعمال و حکم.

آغاز: حمد انکاکیم ذاتیغا آنجا کیم سزوار در ایتسابو لماس و ثنا انکاکیم ... اما بعد، فقیر آنینک کدایی و غرایب مستور لاری نینک چهره کشایی

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۰۵۵

آغاز: اینینک قدر تیغه آسان، با روبویق و یوق و بار انینک احسانیدین؛ **انجام:** هر کیم اوقیسا آلهی×اولغای خوش دل

خط: نستعلیق خوش، کا: نوری باباخان بن محمد شریف یوزباشی، تا: جمادی الثانی تا صفر ۱۱۲۲ق؛ این نسخه مذیل است به: لغت نامه ترکی جغتایی نوایی، امیر علیشیر نوائی، علیشیر بن کیچکنه (ص ۱۳۶-۲۲۴)؛ واقف: سید جلال الدین تهرانی، مرداد ۱۳۶۱؛ جلد: گالینگور، ۱۳۳ص (۱-۱۳۳)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۲×۱۹/۲سم [ف: ۱۷-۴۹۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۴۳۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** رباعی: بو نامه که خامه سیفه قیلدونک مکتوب ×× قیل اهل قلوب الیدا محبوب قلوب / ایل عیب تا پاردین آنی قیلمه معیوب ×× هر کیم اقوسه نصیبی تنکیل مطلوب؛ رباعی: لسانیم اولدی قایل ×× کلکیم تبلی هر نوعی ایل ایشکاناقل؛ تاریخی «خوش» لفظندین اولدی حاصل ×× هر کیم اقوسه الهی اولغای خوش دل؛ (تاریخ از لفظ «خوش» بدست می‌آید هر که آن را بخواند خدا او را خوشدل کند)؛ بو نسخه که مرغوب اهل نظر ... هجرتنک الی تورت نچی بیلنده د جمادی الاول اینتک اون التغنی کوننده اتمامغه ایرشدی و نهایتغه یتشدی امید اولکه ... اولسدنک.

خط: نستعلیق ترک، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۸۵گ، ۱۳سطر(۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۱۱-۲۴۴۷]

۳. مشهد؛ اصغر زاده؛ شماره نسخه: ۵۰

بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق [نشریه: ۷-۷۷۱]

۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۸۸۷۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۱۲۵۳ق؛ با یک سرلوح؛ جلد: تیماج، ۷۹گ، ۱۴ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲-۲۸۰]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۷۸۳/۱

آغاز: برابر؛ ۲-آغاز مقدمه: فصاحت دیوانی نینک غزل سرای لاری؛ **انجام:** ۱-مقدمه: خواجه حافظ شیرازی سقی الله ثراه وسو

نکعنی فرقه دین قدس، شبستانی نینک شمع انوری، و انس گلستانی نینک عندلیب سخن وری و بلاغت.۲-انجام محبوب القلوب: قیل اهل قلوب الیدا محبوب قلوب امین یا رب العالمین.
خط: نستعلیق، کا: مقصود بن خلیفه، تا: ۱۲۵۶-۱۲۵۹-۱۲۵۷ق، جا: مشهد رضوی؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ جلد: میشن ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۹-۲۴۸]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۷۹۸/۱

آغاز: اول غافل یکی است حکایتی کنمواقف میر نصیحتین؛ **انجام:** رفتور ببلدین اول پرده نی بول وجه دین محبوب القلوب امیر نوائی ۱۲۸۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ ۱۷گ، اندازه: ۱۳×۲۰ [ف: ۱۳-۱۹۲؛ فهرست رایانه‌ای، ص ۴۵۷]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۲۹۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** رنج کورمای کیشی نایار مو فراغ ××[کونکلی] اورتا ثمانین یا نار مو چراغ
خط: نستعلیق، کا: تورسون محمد، تا: ۱۳۰۰ یا۱۳۵۵ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۷۲گ، ۱۷سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۷/۵سم [ف: ۳۸-۸۲۸]

۸. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۵۸۲/۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** تاریخی چه خوش لفظ دین اولدی حاصل ×× هارکیم اوقوسا الهی اولغای خوشدل
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی منقش، ۲۳گ، اندازه: ۲۳/۵×۳۴سم [ف: ۳-۱۱۱۲]

● **محبوب القلوب** / تراجم / عربی - فارسی

maḥbūb-ul qulūb

شریف لاهیجی، قطب الدین محمد بن علی، - ۱۰۹۷ قمری

šarīf-e lāhījī, qotb-od dīn mohammad ben ʻalī(- 1686)

مشتمل بر یک «مقدمه» و سه «مقاله» و یک «خاتمه» است: «مقدمه» در بیان حقیقت فلسفه و منشأ آن و مبدأ سایر علوم و وصف حکماء بزرگ یونان و فرس و هند و سایر بلاد و تراجم آنان و اجمالی در حدود بلادشان؛ مقاله ۱. در احوال حکماء از زمان حضرت آدم علیه السلام تا بدو ظهور اسلام و نقل کلمات و حکمتهای منقوله از آنان؛ مقاله ۲. در أحوال فلاسفه اسلام و علماء علم کلام و نقل مقالات و کلمات آنان، با ذیلی در أحوال عرفاء مشایخ موحدین صوفیه؛ مقاله ۳. در احوال ائمه اخیار علیهم السلام و نقل جمله‌ای از أحادیث مشتمله بر حکم و أسرار، با ذیلی در أحوال بزرگان مشایخ شیعه امامیه؛ «خاتمه» در احوال مؤلف و پدران او. از این کتاب تنها مقدمه و مقاله یکم طی ۱۶۰ صفحه به قطع بزرگ و چاپ سنگی در طهران به طبع رسیده و حواشی بسیاری که مؤلف بر کتاب خود نوشته نیز در اطراف نسخه مطبوعه آمده است.(محمد علی روضاتی)

این کتاب در بخش نخستین از نزهة الارواح شهرزوری بهره برده وعبارات آنرا آورده و مطالب دیگری هم در آن گنجانده که از کتاب‌های اخبار شیعی و آثار عارفان و جز اینها گرفته است. عبارت‌های شرح گلشن راز شیخ زاده لاهیجی و شرح گلشن راز میبدی و طبایع الحیوان مروزی هم در آن دیده می‌شود. (دانش پژوه)

آغاز: الحمدلله الذی لیس بینه و بین خلقه حجاب مع انه کشف به عن وجهه الکریم نقاب الارتیاب.رخ دلدار را نقاب تویی ××جهت یار را حجاب تویی

انجام: کتبت و قلبی بالفراق معذب، و فی مهجتی نار الهوی تتلهب، فلا الویل مسموع، و لا الصبر نافع، و لا الوصل موجود و لا الحب تذهب.

چاپ: مشار عربی، ۸۱۰-۸۱۱؛ بخشی از آن، تهران، سنگی، ۱۳۱۷ق، ۱۶۰ص؛ طهران، سنگی، ۱۳۱۷ق، رحلی، ۱۶۰ص

[الذریعه ۱۴۱/۲۰؛ فهرستواره منزوی ۲۲۶۷/۳]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۹۵ صدر

آغاز: غیر خلقه حجاب مع انه ... نقاب الارتیاب. رخ دلدار را نقاب ... یا در احجاب تویی؛ **انجام:** دولت درین سراب گشایش درین دراست و الظاهر لمن لیس منکوس القلب ... اللهم هب لنا نفحة من نفحات قدسک ... و تصرف عن ضمایرنا النواشی.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با نشانه «منه»؛ واقف: محمد شفیع؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۳۸گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۵-۵۱۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۱۹-ف و ۱۰۸۷-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۳۷۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۸۸۹ و ۴۱۲۲-ف

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عماد الدین لاهیجی، محمود، تا: ۱۰۹۳-۱۰۹۵ ق؛ مجدول، با سرلوح، محشی با نشان «منه» و «منه رحمه الله تعالی، منه غفرله، منه غفرالله تعالی سیأته»، یادداشت میرزا محمد علی خان بن میرزا کاظم بن حاجی ابوالقاسم بن حاجی صادق بن حاجی مهدی لاهیجانی مورخ روز یلدااول ذیقعده ۱۲۹۰ و او چهارمین حاکم لاهیجان از خاندان خود بوده و در سی و چهار سالگی حکومت او در آنجا و در پنجاه و چهارسالگی عمرش این یادداشت را نوشته، در بیست سالگی او و پس از مرگ پدرش حکومت آنجا را باو داده بودند، در این یادداشت سودمند که نکاتی تاریخی و جغرافیایی دارد آمده که قاضی عمادالدین محمود برادر مؤلف به فرمایش میرزا سیدی وزیر حاکم و خان کیایی لاهیجان نوشتن نسخه را آغاز کرده و همه متن و حواشی را تا میانه سرگذشت امام جعفر صادق به خط نسخ و نستعلیق نوشته و در گذشت سپس ملا برخوردار دانشمند لاهیجانی و «محرر شرعیات مجالس عقود و مبایعات» حواشی را به پایان رساند و شیخ جعفر پسر مؤلف باز به دستور میرزا سیدی فهرست

کتاب را به خط ثلث نوشته است؛ مهر: «افوض امری الی الله اسدالله ۱۰۹۳»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۵۶۴گ، ۲۳سطر (۱۲×۲۴)، اندازه: ۲۰×۳۵سم [ف: ۱۴–۳۹۳۸] و [فیلمها ف: ۳–۱۸]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** ان عبدة البطن و الفرج فی الدارین لعنوالعنا یقطع ...

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۹۷گ، ۱۹ سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰–۲۴۳]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۵۰۶

آغاز: برابر

خط: نسخ معرب، کا: سید احمد بن میر محمد باقر موسوی لاهیجانی، تا: دهه نخستین شوال۱۲۲۵ق؛ مجدول، با سرلوح، محشی؛ جلد: میشن سرخ، ۵۱۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۶سم [ف: ۱–۴۷۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۰۴۸

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳–۳۰۷]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۰۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حاج محمد ابراهیم بن حاج حسینعلی شیرازی، تا: محرم۱۲۷۳ق، جا: یزد؛ از روی نسخه‌ای که عزیز الله باقی الاصل در ذیقعده۱۲۳۲ق در یزد نوشته، مصحح، محشی، مجدول محرر؛ جلد:تیماج زرد،۵۲۳گ،۲۱سطر،اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۲۵–۵۰]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۸۸عکسی و ۶۸۹عکسی و ۶۹۰عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا، در سه بخش [عکسی ف: ۲–۱۷۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۹۲–ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱–۳۷۸]

۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۴۴۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دهه سوم شعبان۱۲۸۲ق، جا: یزد؛ از روی نسخه اصل که در کتابخانه آقا محمد مهدی پاشنه طلا در ۱۲۷۹ در یزد بوده، محشی با نشانه «منه»، این نسخه برای میرزا حسین پسر حاجی سید جواد حسینی شیرازی کرمانی امام جمعه نوشته شده چنان‌که خود او در آغاز نسخه در روستای نهر خارد کرمان در ۱۳۰۰ یادداشت کرده؛ قطع: رحلی [ف: ۳–۱۰۴]

۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد اسماعیل بن محمد مهدی، تا: جمعه ۱۲جمادی الثانی۱۳۰۸ق؛ محشی به نشانه «منه»؛ اهدایی: حاج شیخ مهدی طاهری؛ جلد: تیماج، ۳۵۳گ، ۲۶سطر(۱۱/۵×۲۵/۵)، اندازه: ۲۲×۳۵/۵سم [ف: ۱–۲۵۸]

● **محبوب القلوب = شمسه و قهقهه = محفل آرا = رعنا و زیبا** / داستان / فارسی

mahbūb-ol qolūb = šamse va qahqahe = mahfel-ārā = ra‘nā va zībā

فراهی، برخوردار بن محمود، ق۱۱ قمری

farāhī, barxūrdār ebn-e mahmūd(- 17c)

اهدا به: منوچهر خان بن قرچقانی خان بیکلر بیکی دارالسلطنه اصفهان

مؤلف متخلص به «ممتاز» است، و از منشیان مغلق‌نویس دوره صفوی بودهاست. داستان‌هایی است عرفانی در اخلاق و آداب زندگی. نخست آن را به نام «رعنا و زیبا» نوشته و چون نسخه به دست قبایل وحشی به یغما می‌رود، بار دیگر به ذهن خود مراجعه کرده با اختلاف‌هایی به نام «محفل آرا» می‌نگارد. سپس برای بار سوم در آن دست برده به نام «محبوب القلوب» آن را می‌سازدو بااینحال به شمسه و قهقهه نیز معروف است. در یک «مقدمه» و پنج«باب»: مقدمه: در آدابی که سبب رنگینی حیات جاوید است، در پنج «مقاله»: مقاله ۱)آداب کدخدائی، ۲)تربیت فرزند، ۳) فواید ضیافت کردن، ۴) بیان شکرگزاری نعمتها، ۵) آداب تواضع و شرم؛ باب ۱. آداب حسن خلق و نگاهداشتن دست و زبان؛ باب ۲. تحصیل رفیق مناسب؛ باب ۳. فواید قناعت؛ باب ۴.در نظر التفات به کتاب؛ باب ۵.در آداب و قواعد آدمیت و انسانیت؛ خاتمه: حکایت رعنا و زیبا.

آغاز: ۱: چهره پرداز عرایس حریم عجز و نیاز و مصور نگارخانه فرنگ آب و رنگ این نسخه مسرت طراز یعنی برخوردار ترکمان متخلص به ممتازبموقف عرض ...

۲: بسمله، مناجات از اظهار ندامت و عصیان و طلب عفو و غفران از جناب ایزد سبحان عز اسمه. الهی بزرگی و حشمت تر است×× سرافرازی ملک و دولت تر است

۳: بسمله. همای اوج فصاحت اعنی خامه نکته دان در فضای عالم دقایق سنجی چنین بال افشانی تحریر این مدعا میگردد ...

چاپ: مشار: ۳۳۰۶/۳ و ۴۶۱۷/۴؛ هند، بمبئی، امیرالدین، ۱۲۹۸ قمری، به اهتمام حسب فرمایش آقا رجبعلی صاحب شیرازی و میرزا محمد صاحب شیرازی؛ بمبئی، سنگی، ۱۲۹۸، وزیری بزرگ، ۵۲۲ص

[الذریعة ۲۴۱/۱۱؛ مشترک پاکستان ۹۷۶/۶؛ فهرستواره منزوی ۴۶۹/۱؛ مشارفارسی ۲۶۱۹/۲؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۶۳۲/۲ و ۳۷۵/۱]

شرح و حواشی:

۱– اشعار شمسه و قهقهه؛ مشتری خراسانی، محمد ابراهیم (۱۲۶۴–۱۳۰۵)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۲۷۴

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** عزم سرای باقی نمود و گوهر این حکایت در بساط روزگار بیادگار گذاشت.

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، با یک سرلوح بزرگ و پرکار مکتب کشمیر؛ واقف: نائینی؛ جلد: تیماج، ۴۸۲گ، ۱۶ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۷–۱۶۸]

۲. ساری؛ طاهری شهاب؛ شماره نسخه: ۲۲۶

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مذهب، قطع: رحلی [نشریه: ۶-۶۳۳]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۴۲۳

آغاز: ... او را آگاهی داد بخصوصیات تربیت او[...] موفور بظهور رسانند که هرآینه طفلی که بی تربیت برآید فروغی درگوهر سعادت وفیروز مندی او نباشد؛ **انجام:** گفت ای شهریار از جور وزیر داد پادشاه او را پیش طلبیده گفت از وزیر چه جفایی بتو ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۹۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۲]

۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۱۶۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷-۲۸۲]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۷۳۲

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** عزم سرای باقی نمود و گوهر این حکایت را در بساط روزگار بیادگار گذاشت

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ مهر: «محمد سرکار نشان دولت» (بیضی)؛ جلد: روغنی با عبارت «عمل ملا محمد نادر صحاف ۱۲۰۷»، ۳۸۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۵-۱۳۴]

۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۸۳

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۱۵ ربیع الثانی۱۱۷۳ق، جا: لاهور؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: حاج سید سعید؛ کاغذ: هندی، ۲۶۷گ، ۱۸ سطر (۱۵×۲۳/۵)، اندازه: ۱۹×۲۸/۵سم [ف: ۱-۷۳]

۷. قائن؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه: ۷

آغاز: برابر۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۵ ذیقعده۱۱۹۹ق؛ ۱۶۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۲۱۶]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۸ سرود

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: خشتی [نشریه: ۱۳-۴۲۰]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۸۷۳

آغاز: بار مرخص گردیدم با ساز و برگ لازمی و با جمعی از محرمان خود آهنگ بشکار نمود؛ **انجام:** از ظلمات نفسانیت به سرچشمه آب حیات به ورع و رستگاری رسانیده.

قسمت دیباچه و مقدمه آن تا ابتدای مقاله سوم (در حقوق اولاد) و حکایت «شاهزاده هنرمند و رهایی از حادثه» ساقط شده و تا باب دوم (در فوائد نیکوکاری) و ابتدای حکایت «ملک سرافراز و گنجور عابد و ذکر یاقوت شاه جنی و شمسه قهقهه ...» می‌باشد؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: احمد علی منتظری، مرداد ۱۳۶۷؛ ۵۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۷-۴۹۱]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۲۷۴

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** توشه عافیتی به راه آخرت فرستادن است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۳؛ افتادگی: انجام؛ تا باب پنجم (در بیان فواید قناعت و نتایج همت و بیان رشک حسد) می‌باشد که سه حکایت از این باب آورده شده؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج، ۱۹۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۷سم [ف: ۱۷-۴۹۲]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۸۲۶

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** مضمون این حکایت ازو رنگین خاتم مطالب روزگار باقی مانده، والله الموفق و المعین المستعان

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۱۷۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳-۴۱۲]

۱۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۷۵۲

آغاز: برابر۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۱ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵-۵۱۹]

۱۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۹۷۲

انجام: و گوهر این حکایت بیادگار در بساط روزگار گذشت.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، برای میرزا حسین علی؛ آغاز آن چنین است: «راه تقرب بنماید» و دیباچه را دارد؛ جلد: تیماج، ۲۱۲گ، ۲۷ سطر (۱۳/۵×۲۲/۵) [ف: ۵-۵۱۹]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۹۸

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** و گوهر این حکایت در بساط روزگار بیادگار گذاشت و اله اعلم بحقایق الامور

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ ۳۵۵گ، ۲۳سطر (۸×۱۸/۵)، اندازه: ۱۵×۲۶/۵سم [ف: ۵-۱۱۰]

۱۵. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۳۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: حاجی ابوالحسن کلبعلی؛ ۱۱۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۱-۳۵]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۷۶۷

آغاز: و نشاالله و پنجه تطاول ظلم و ابتوت ظلم (کذا)؛ **انجام:** از جمله نیکوخواهان دولت لغو فرموده اند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۱۶۸۰

آغاز: در خبر است که چون اطفال از سن شش سالگی تجاوز نمایند دختران و پسران را نگذارند؛ **انجام:** و پیوسته دهقان این امر نامسعود تخم ندامت در زمین دلها کارد.

متن محبوب القلوب از برگ دوم است، از مقاله دوم مقدمه در بیان قواعد تربیت فرزند آغاز می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۴/۲سم [اهدائی رهبر: ۸-۵۰۲]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۲۴۴/۳

آغاز: ... یکی از ارکان کاخ بلند اساس مردمی و اهلیت مرعی

داشتن قواعد آشنائی و حقوق نمک خوراکی و تمهید بساط مصاحبت؛ **انجام:** و این حکایت بر سبیل تمثل بر صفحه روزگار یادگار بماند والله أعلم بالصواب، تمت الکتاب بعون الملک الوهاب
خط: نستعلیق ترکستانی خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، دارای کمند و رکابه؛ کاغذ: شرقی، ۵۰گ (۱۷۸-۲۲۷)، ۱۷سطر، اندازه: ۸×۱۸سم [ف: ۳۶۵-۵۳]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۹۴-فیروز
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۱ق، دارای سر لوح نقاشی، مجدول؛ ۸۶۰ص، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲۱-۱۳۰]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۹۱۰
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** آخر الامر چراغ عمر و حیاتش را تندیهای باد مخالف اجل خاموش ساخته عزم سرای باقی نمود و گوهر این حکایت در بساط روزگار بیادگار گذاشت.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰ جمادی الثانی۱۲۱۴ق، به دستور حاجی محمد اسماعیل؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین زیبا؛ جلد: تیماج، ۳۴۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۵-۲۷۹]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۱۴۷
خط: نستعلیق، کا: محمد جواد بن ملا ابوالحسن، تا: ۱۲۲۰ق، به فرمایش آقا محمد رضا؛ مجدول، با یک سرلوح؛ جلد: روغنی، ۳۷۴گ، ۱۹سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۵-۴۱۲۵]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۸۴
آغاز: برابر۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۶ق؛ محشی؛ ۱۴۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲-۴۳۶]

۲۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۷۰۰
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** اخر الامر چراغ عمر وحیاتش از تندیهای باد مخالف اجل خاموش ساخته عزم سرای باقی نمود وگوهر این حکایت دربساط روزگار به یادگار گذاشت.
خط: نستعلیق، کا: محمد بن حاجی کریم قزوینی، تا: ۱۲ جمادی الاول۱۲۲۸ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج، ۲۸۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۲]

۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۸۵
آغاز: برابر۳؛ **انجام:** عاقبت الامر مشعل عمر و حیاتش را تندیهای باد مخالف اجل خاموش ساخته عزم سرای باقی نمود و گوهر این حکایت را در بساط روزگار بیادگار گذاشت و الله اعلم بالصواب
این نسخه که فاقد مطالب چندی از کتاب محبوب القلوب (=در قسمت اول) می‌باشد نمی‌تواند کتاب را آن طور که باید معرفی کند. اما کتاب از آداب سخنوری و تربیت طفل و رضا و تسلیم و آداب دینداری و قناعت و بالاخره آنچه موجب رفاه در دنیا و سعادت در آخرت است با ذکر داستان‌های زیادی از بزرگان تاریخ بحث می‌نماید؛ خط: نستعلیق، کا: محمد لطیف ابن محمد شریف، تا: ۱۲۲۸ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب «مهر سید محمد»، ۲۵۵گ، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۶/۵سم [ف: ۱-۲۷۷]

۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۹۱۹-۱۱/۱۹
آغاز: ... به حال مرتضی ××بی سخن موجود گشته است از خطا / رستگاری نخل باغ مهر اوست ×× محترم باشد کسی کان راست اوست؛ **انجام:** از این خاکدان فانی عازم ملک جاودانی گردید ونقش مضمون این حکایت از ایشان برصفحه روزگار یادگار ماند والله اعلم بالصواب.
خط: نستعلیق شکسته، کا: میرزا بابا بن ملامحمد ابراهیم بن ملا محمد علی پرناک، تا: ۱۲۳۴ق؛ جلد: گالینگور، ۱۱۶گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۷-۴۱۸۱]

۲۶. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۸۳۲م
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۲۳۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۰۸ص، ۲۵سطر(۱۳×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۳سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۶۴]

۲۷. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه: ۹۷/۲
آغاز: بسمله. طراح قطعات رنگین و گلشن این مقال و مفسر این آیات و صحایف این رساله اعنی برخوردار ولد محمود ترکمان فراهی که نخلستان ابواب این نسخه از زلال جویبار؛ **انجام:** عزم سرای باقی کرد و گوهر این حکایت را در بساط روزگار گذاشت.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق؛ جلد: مقوا، ۴۴گ (۴۵پ-۸۸ر)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: -۱۵۰]

۲۸. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۳۱
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** ناسزایی از کسی نسبت به کاتب بیچاره برعرصه ظهور در آید مجسم شده و در روز جزا همان اعمال قبیحه ایشان انیس و مونس و یار موافق ایشان خواهد بود
خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن محمد امین بن محمد تقی بن محمد امین هرجی، تا: دهه آخر شوال۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۸۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: -۱۳۹]

۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۹۹
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** در کتابخانه دیوان روزگار گذاشت و الله اعلم بالصواب
خط:نستعلیق،کا: میرزا ابوطالب عبدالله الحسینی، تا: ۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۳۳گ، ۲۳سطر (۱۳×۴۴)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۴-۳۵۳]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۰۰۵
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** و نقش مضمون این حکایات از ایشان بر صفحه روزگار یادگار ماند.
خط: نستعلیق، کا: علی اصغر مازندرانی شهور منظر، تا: ۱۲۴۶ق، جا: رشت؛ افتادگی: آغاز؛ با سرلوح، مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۸ص، ۲۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۱۰-۴۵۵]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۱۱-بهار
همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۶۷۰]

۳۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۸۹۰

انجام: «بعبادت چنین دولتی و کامرانی و سرفرازی یافت، والله اعلم» مطالب در تحریر با نسخه متداول محبوب القلوب فرق دارد.
خط:نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۶ شوال۱۲۵۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛۷۹گ،۲۱ سطر (۲۰×۲۹)، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف: ۵-۵۱۹]

۳۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۶۳۶/۲

آغاز: حکایت کرد پسر تاجر به جهت پادشاه ای دارای مهد سرافرازی لوای عنایت دلنوازی، بدان که وطن مألوفم؛ **انجام:** جهان فانی عازم بهارستان باقی گردید و نقش مضمون این حکایت از آن رنگین خاتم دولت روزگار بماند و الله الموفق و المعین والله اعلم بالصواب.
خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن ملامهدی محرر، تا: ربیع الثانی۱۲۶۲ق، به دستور آقا میرزا محمد تقی شیخ السلام؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲-۵۶۲]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۰۴۱/۱

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** و از سرمه سواد ادراک فیوضات آن دیار که روشنی بخش دیده مباهات جهان و جهانیان است دیده آرزویی روشن ساختم ... تمت.
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن لطفعلی خوانساری، تا: ۲۲رجب۱۲۷۱ق؛ مصحح؛ ۱۰۰گ (۱پ-۱۰۰پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۳۳-۹۱]

۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۸۷۱

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** و گوهر این حکایت را در بساط روزگا[ر] بیادگار گذاشت، والله اعلم بحقایق الامور
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد کریم بن محمد شفیع، تا: دوشنبه ۱۱ ربیع الثانی۱۲۷۱ق؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ؛ جلد: مقوا، ۲۱۱گ، ۲۵سطر(۱۳×۲۴)، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۴۰-۳۰۶]

۳۵. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه: ۲۷۴

در نه باب است؛ خط: نستعلیق، کا: میرزا طیب تفرشی، تا: دوشنبه ۲۶ رمضان۱۲۷۴ق، جا: تهران؛ قطع: ربعی [نشریه: ۳-۴۱۵]

۳۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۷۷۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۸ق؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۲۹۸گ، ۱۵ سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۱-۱۸۶]

۳۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۸۹۷

آغاز: افتاده: کشت عبودیت تبار و نهال اطاعت و دینداری ثمر کامل عیاری بار نیارد
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۳ ذیقعده۱۲۹۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۱۴۷گ، اندازه: ۲۲/۵×۳۶سم [ف: ۵-۳۲۶]

۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۶۸/۶

بخش کوتاهی از آن است؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ جلد: چرم مذهب، ۱ص (۳۰)، اندازه: ۱۲/۶×۲۱/۸سم [ف: ۲۹/۱-۴۹۳]

۳۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۱۵۴-۳۱/۳۴

آغاز: حق خلق را رهنما که بعد ... نبی شد بحکم خدا؛ **انجام:** عزم سرای باقی نمود وگوهر این حکایت رادر بساط روزگار بیادگار گذاشت والله اعلم بالصواب والسلام تمت
خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع بن حاج محمد رضا گلپایگانی، تا: یک‌شنبه ۱۵ذیحجه۱۳۲۰ق؛ حسب الامر حاجی محمد رحیم کتاب فروش خوانساری؛ افتادگی: آغاز؛ این نسخه مسوده چاپ سنگی است ومطالب کتاب دریک طرف برگ‌ها نوشته شده، مجدول؛ ۶۲۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۷-۴۱۸۱]

۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۱۷۳/۱

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** دریغ داشتن جان ز یار مشفق صادق خسوف چهره مهر سعادت ازلی است.
خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۱۶۵

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** حکایت را در بساط روزگار به یادگار گذاشت.
خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۷۱۹۵

آغاز: بیت الاحزان یعقوب دیده‌ام را مصور فروزش مشرق خورشید بهجت و مباهات گردانید؛ **انجام:**باز آهنگ شهر پریان مینمود تا زنده بود همین طریقه را مرعی میداشت تا بموجب فرمان ...
خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۰۰۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از بیژن پاینده آزاد؛ اندازه: ۱۸/۲×۲۸/۶سم [رایانه]

۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۵۴۴

آغاز: یافته خواهد بود که سامان خرمن محصول؛ **انجام:** ترکیب هر یک از اسباب
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [الفبائی: -۵۰۰]

۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۷۵۱

آغاز: برابر۲؛ **انجام:**تا کنار چشمه آه شخصی را دیده.
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [الفبائی: -۵۰۰]

۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۷۸۶

آغاز:اللهم قد سمیته محمداً؛ **انجام:**مداح شاعری و کمالاتست الحق طبقه شعرا
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: محمود فرخ؛ ۱۲۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۹-۶۳]

● محبوب المحبین و مطلوب الواصلین = محبوب الاولیاء / عرفان و تصوف - عربی

maḥbūb-ul muḥibbīn wa maṭlūb-ul wāṣilīn = maḥbūb-ul awlīyā’

حموی، محمد بن مؤید، ۵۸۶ - ۶۴۹ ؟ قمری

hamavī, mohammad ebn-e mo’ayyed (1191 - 1252)

متن مفصلی است در تصوف با رسم دوائر و شکل‌هایی و توضیح آنها جهت سالکان راه حق.
آغاز: الحمد لله الذی کفانا بکاف کلامه و هی کاف الکشف عن کنه سداده.
[کشف الظنون ۱۶۱۲/۲؛ معجم المؤلفین ۷۰/۱۲؛ فهرستواره منزوی ۸۳۵/۸]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۱۷۰
آغاز: برابر
نسخه اصلی: کتابخانه توبینگن ـ برلینOr. Lor 4048؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ ۶۱۸ص [عکسی ف: ۳-۴۵۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۴
نسخه سومین دائره فائیه را دارد تا می‌رسد به دائره هائیه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ تملک: محمد حسین مشهور به کل خوره، احتشام الدوله / ۱۲۷۰، احتشام السلطنه ابراهیم میرزا، حسین موسوی در ۱۲۹۹؛ جلد: تیماج، ۳۵۰گ، ۹سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [سنا: ف: ۱-۱۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۷۶۸-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۳۷۷]

۳. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه: ۵۲
از آغاز افتاده چهار سطر پیش از «بسمله، الباء حرف الحبیب و المیم حرف المحب» پیش از «الدائرة الرابعة و هی دائرة رائیة» و عنوانهای «المجلد الثالث من کتاب المحبوب و اما الدائرة الرابعة عشر و هی دائرة غینیة غائب فی غائبات و «المجلد الثانی من کتاب المحبوب من انشائه ... و اما الدائرة التاسعه و هی الصادیة» در آن دیده می‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ مجدول [نشریه: ۳-۵۸]

۴. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۳۲بخش۲
نسخه اصل: توبینگن Or. fol. 4084؛ بی‌کا، بی‌تا؛ از سعدالدین ابوالسعادة محمد بحرآبادی جوینی حموئی (شب سه‌شنبه ۲۳ ذیحجه ۵۸۶- شب شنبه ۱۲ ذیحجه ۶۴۹)، با یادداشت تاریخ زندگی مؤلف در پایان [ف: -۶۸]

← محبوبه ⩤ محبوبیه

● **محبوبیه** / عرفان و تصوف / فارسی

mahbūbīye

پارسا، محمد بن محمد، ۷۳۹؟ – ۸۲۲ قمری
Pārsā, mohammad ebn-e mohammad (1339 - 1420)

پندهای صوفیانه است به نثر آمیخته به نظم. با حدیث المرء مع من احب آغاز می‌شود با: کار دیدار دل است و نه گفتار زبان ... اختیار خلق، نهی نفس از هوی، خرقه، حقیقت نماز، استقامت، یک سو نگریستن و یکسان زیستن، ذکر، نیستی و فنا، صدق، غفلت، قدم و بقاء، ریا و عجب، دوستان خدا، خانه دل. (احمد منزوی)
آغاز: بسمله. ابن مسعود ... قال جاء رجل الی رسول الله ... قال یا رسول الله کیف تری رجب احب قوما و لا یلحق بهم ... از انفاس قدسیه مشایخ طریقت است
انجام: چون ترا آن چشم باطن بین نبود ×× گنج می‌پندار اندر هر وجود.
[الذریعه ۱۴۲/۲۰؛ فهرستواره منزوی ۸۳۵/۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۲۳۱/۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** چون تو را آن چشم باطن بین نبود ... قال الله تعالی ... فانتهوا.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مصحح؛ مهر: کتابخانه باقر ترقی؛ جلد: تیماج، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۲-۲۶۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۳۳۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۸ص (۲۱-۲۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۳۲-۳۲۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۸۶۱/۱۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۹گ (۲۴۹-۲۵۷)، ۱۷سطر(۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۶-۱۱۲]

● **محب و محبوب = سی نامه** / شعر / فارسی

moheb va mahbūb = sī-nāme

کاتبی ترشیزی، محمد بن عبدالله، – ۸۳۸ ؟ قمری
kātebī toršīzī, mohammad ebn-e ‘abd-ol-lāh(- 1435)

این مثنوی داستان عشق محب و محبوب است و نامه‌هایی که بین آنها رد و بدل می‌شود که از هر یک پانزده نامه است.در ۱۲۰۰ بیت.
آغاز: زهی سی نامه ام نامی زنامت ××حدیثم حرفی از جزو کلامت / زهی فهرست هر سر نامه نامت ×× کلیم الکن ز تفسیر کلامت / لقب چون کاتبی دارو من زار ×× کرام الکاتبین را یار من دار

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۶۱۵/۳
آغاز: زهی فهرست هر سر نامه نامت ×× کلیم ابکم ز تفسیر کلامت؛ **انجام:** باب روی در دنیا و در دین ××همیدارش ببحر لطف آمین
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۸۷گ (۱۶۹-۲۵۵)، ۱۵سطر، اندازه: ۶×۱۲سم [ف: ۸-۳۵۷]

۲. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه: ۴۹/۵
آغاز: زهی فهرست هر سر نامه نامت ××کلیم ابکم ز تفسیر

کلامت؛ **انجام:** باب روی در دنیا و در دین ×× همیدارش ببحر لطف آمین
خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، تا: ۸۹۰ق [نشریه: ۱-۱۳]

● **محبی شرح دیوان متنبی = شرح دیوان متنبی /** ادبیات / فارسی
mohebbī š.-e d.-e motanabbī = š.-e d.-e motanabbī
انصاری، محمد ابراهیم بن محمد مدین الله، ق۱۳ قمری
ansārī,mohammad ebrāhīm ebn-e mohammad madyan-ol-lāh (- 19c)
وابسته به: دیوان المتنبی؛ متنبی، احمد بن حسین (۳۰۳-۳۵۴)
تاریخ تألیف: ۷ شوال ۱۲۶۱ق
چاپ: کلکته، مطبع تعلیمی، ۱۲۶۱ق

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۶۰-عکسی
آغاز: بسمله. قال الشاعر الادیب البلیغ الماهر اللبیب ابوالطیب ... المتنبی (رح) ... گفت شاعر ادب دان بلیغ زیرک خردمند، ابوالطیب ... المتنبی در حالیکه مدح می‌گوید ابوعلی هارون بن عبدالعزیز اوراجی دبیر را. این قصیده از بحر کامل است، و قافیه مطلق مردف موصول غیر مخرج دارد: امن از دیارک؛ **انجام:** و اخباره و ماجراته کثیر، و الاختصار اولی. تمام شد تألیف و طبع ... (۱۲۲۱ق)
خط:نسخ معرب و نستعلیق،بی‌کا،بی‌تا؛۳۴۴گ [عکسی ف: ۲-۲۴۵]

● **المحتضر** / فضایل و مناقب / عربی
al-muḥtaḍar
عبدالله حسن بن سلیمان، ق۸ قمری
ʻabd-ol-lāh hasan ebn-e soleymān (- 14c)
در بیان روایاتی که دلالت بر حضور امام علیه السلام بر بالین شخص در حال احتضار می‌کند که در آغاز کلامی از شیخ مفید در این باره نقل کرده و سپس در آن رد و ایراد نموده، و بعد ۱۴ باب مختصر در مناقب هر یک از معصومین علیهم السلام آورده است.مؤلف این کتاب چنان‌که خود درمقدمه بدان تصریح کرده‌اند، عبدالله حسن بن سلیمان بن محمد می‌باشد. صاحب روضات (در ص ۱۷۸) درذیل حسن بن سلیمان بن خالد حلی اجازه‌ای از ایشان که به نام عزالدین حسین بن محمد بن الحسن الحموبانی در محرم ۸۰۲ق صادر گردیده نقل نموده وتصور فرموده‌اند که صاحب اجازه حسن بن سلیمان بن خالد حلی است درصورتی که در پایان اجازه نویسنده خود را بدین‌گونه معرفی کرده است: «کتب عبدالله حسن بن سلیمان بن محمد فی الثالث والعشرین من شهر المحرم سنة اثنتین وثمانماه هجریه والحمدلله وحده» واین نام عیناً همان است که در مقدمه این کتاب نیز به همین نحو بدان تصریح شده وظاهراً بلکه قطعاً غیر از حسن بن سلیمان بن خالد حلی است.چیزی که ممکن است مطالعه‌کننده را به اشتباه اندازد و تصور کند آن است که میان سلیمان پدر مؤلف و جدش خالد محمد بوده ونساخ ننوشته‌اند ومؤلف نیز برای اختصار در این کتاب و در اجازه مذکوره نام خالد جد اعلی خود را ذکر نکرده ونیز کلمه عبدالله که پیش از اسم حسن در هر دو جا موجود است پیش از اسم صاحب ترجمه گذارده نشده وهمه اینها بر خلاف قواعد ضبط وذوق سلیم می‌باشد وگذشته از این در ذیل مؤلفات ایشان اسم چنین کتابی نیست تا آن جبران این همه مجازات را نماید جز این که این کتاب ذکر شده: منتخب بصائر الدرجات که اصل آن «بصائرالدرجات» تألیف شیخ اجل سعد بن عبدالله قمی معاصر حضرت امام حسن عسکری علیه السلام می‌باشد و در فهرست شیخ از آن نام برده شده وصاحب روضات نوشته‌اند که غالب آن اخبار منقبت ونوادر است.مطالعه در خود این کتاب نیز بطلان این احتمال را ثابت می‌کند چرا که اخبار مندرجه در آن از کتب تهذیب، عقاب الاعمال، ثواب الاعمال، امالی، کشف الغمه، تفسیر ثعالبی، خصال، علل الشرایع، وتفسیر شریف می‌باشد وحتی یک مورد هم نقل از کتاب بصائر الدرجات در آن نگردیده است.بنابراین با کمال جزم این کتاب را تألیف عبدالله حسن بن سلیمان بن محمد دانسته وایشان را غیر از حسن بن سلیمان خالد حلی می‌دانیم ولی با یکدیگر ظاهراً معاصر بوده‌اند وکتابی دیگر از ایشان سراغ نداریم وتاریخ تولد و وفات وشرح حال ایشان را تا کنون نیافتیم جز این که از تاریخ اجازه ایشان معلوم شد از علماء قرن هشتم و نهم هجری بوده‌اند. دراین کتاب عموماً نقل اخبار شده ونادراً بعضی از آنها را مؤلف شرح وبسط داده‌اند وکتاب را به نقل قول حضرت شیخ مفید درکتاب «المقالات» راجع به رؤیت مختصر حضرت پیغمبر وحضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام را شروع و پس از آن حدیث رؤیت را موافق عقیده خود شرح نموده و اخباری که راجع به مقامات محمد بن عبدالله (ص) واهل بیت طاهرین آن حضرت در کتب معتبره بوده آورده وزیارت جامعه کبیره را نیز در اواخر کتاب نقل کرده‌اند واین کتاب درحدود ۵۰۲۰ بیت می‌باشد.
آغاز: بسمله و به نستعین ذکر الشیخ المفید محمد بن النعمان الحارثی رحمه الله فی کتاب المقالات الخ.
انجام: و فیما ذکرنا فی هذا الکتاب من مناقب الائمة الانجاب علیهم صلوات الله رب الارباب کفایة لاولی الالباب لان مناقبهم خارجة عن حدالحساب و لایحیط باحصائها الحساب کما قال الله تعالی قل لوکان البحر مداداً لکمات ربی لنفد البحر قبل ان تنفد کلمات ربی ولو جئنا بمثله مددا
شروح و حواشی:
۱- المحتضر فی اثبات حضور النبی و الائمة عند المحتضر (ترجمه)؛ حسینی، احمد بن محمد (-۱۳)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۹۴۴
بی‌کا، تا: قرن ۹ [د.ث. مجلس]
۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۰۷۸
آغاز: یستقبله مبتدئا من أهل الصلاة الاحمر و الاصفر و یصافح الناس الفقیر و الغنی و الصغیر و الکبیر؛ **انجام:** حین جمعته کما أمرنی لتقروا بما فیه فاذا أبیتم ذلک فأنتم و حلاکم ذم.
خط: نسخ، کا: احمد بن ابراهیم بن عبدالله بن فتح الله بن عبدالملک بن اسحاق، تا: ۱۲ رجب۹۱۹ق، مصحح، محشی؛ مهر: «عبده حسن الحسین الموسوی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵۲گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳×۱۶سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۳۹۷]
۳. قم؛ موقوفه میرزا ابوطالب قمی؛ شماره نسخه: ۳۵
انجام: فقلت عجبت ان تکون هذه العجائب الا لمثل هذا السید.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۳۸گ، ۱۵سطر [جنگ: ۱-۵۰۲]
۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۸۹۱
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام مؤلف با انطباق آغاز و انجام، با نسخه مدرسه سپهسالار ش ۱۷۸۷به دست آمد؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: علی محمد بن محمد علی شریف اصفهانی در جمادی الاول ۱۲۸۶ق. با مهر: «الواثق بالله الغنی علی محمد بن محمد علی» (بیضوی)؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶۸گ، ۱۵سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳-۱۲۰۸]
۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۸۷۰/۳
شاید المحتضر حسن بن سلیمان باشد باید تطبیق شود؛ کا: زکریا بن عبدالله، تا: ۱۱۰۲ق؛ قطع: رقعی [ف: -۳۱۹]
۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۷۸۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوب، کا: سید محمد برغانی، تا: ۱۲۹۱ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، ۱۵۲گ (۱۱۷پ-۲۶۸ر)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱-۳۱۵]
۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۳۰۴۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم۱۳۰۹ق، جا: کربلا؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ کاغذ: کشمیری، جلد: میشن، ۶۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۴۹]

● المحتضر فی اثبات حضور النبی و الائمة عند المحتضر (ترجمه) / فضایل و مناقب / فارسی

al-mohtazar fī esbāt-e hozūr-in nabī va-l a’emma ‘end-al mohtazar (t.)

حسینی، احمد بن محمد، ق۱۳ قمری

hoseynī, ahmad ebn-e mohammad(- 19c)

وابسته به: المحتضر؛ عبدالله حسن بن سلیمان (-۸)
اهدا به: محمد جعفر خان

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۶۹۴
آغاز: بسمله حمد بی حد سزاوار حکیمی است احد که شارع ولایت را طریق هدایت گردانید ... اما بعد چنین گوید ... شاهد بر این مقال ملاحظه احوال شیخ فاضل کامل و حبر عالم عامل شیخ حسن بن سلیمان بن محمد است که از اجله مشایخ سلسله علیه اثنا عشریه ...
خط: شکسته نستعلیق خوش، کا: محمد مهدی بن محمد اشرف عامری، تا: چهارشنبه ۷ صفر ۱۲۳۰ق، به دستور محمد جعفر خان حاکم؛ جلد: تیماج، ۱۸۵گ، ۱۵ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۸۰۳]

● المحجب العزیز المنتخب من تفسیر الکبیر = منتخب مفاتیح الغیب / تفسیر / عربی

al-muḥajjab-ul ‘azīz-ul mn. min tafsīr-il kabīr = mn.-u mafātīḥ-il ġayb

مصعبی، احمد بن ابی الفتوح

mos‘abī, ahmad ebn-e ab-el-fotūh

وابسته به: مفاتیح الغیب فی تفسیر القرآن = تفسیر کبیر = تفسیر فخر رازی؛ فخر رازی، محمد بن عمر (۵۴۴-۶۰۶)
مؤلف تفسیر کبیر فخررازی را در کتاب حاضر مختصر نموده و با عناوین «قوله، قوله» مقداری از آیه و تفسیر آن را آورده و در برخی از موارد با عناوین «اقول» پاره‌ای از اشکالات بر فخر رازی وارد کرده است. چنانچه کاتب در پایان تصریح کرده ظاهرا نام کتاب «المحجب العزیز المنتخب من تفسیر الکبیر» نامیده شده است.

اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۹۵/۱
آغاز: لیعلم ان دلالته علی نبوة محمد دلالة ظاهرة و اما کونه موعظة فلاشتماله علی المصالح و انما خصها بالمتقین لانهم الذین ینتفعون بها
از سوره بقره تا پایان سوره کهف؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن عبدالصمد بن صدیق وایقانی، تا: رجب۷۰۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۴۰گ (۱ر-۲۴۰ر)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱-۱۸۶]

● محجة البالغة / کلام و اعتقادات / فارسی

mahajjat-ol bāleqa

در ابطال مذاهب و حقیقت مذهب اثنا عشری.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۵۹۷/۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۵-۳۰۲]

● **المحجة البیضاء فی احیاء الاحیاء** / اخلاق / عربی
maḥajjat-ul bayḍā' fī iḥyā'-il iḥyā'
فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶ – ۱۰۹۱ قمری
feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598 - 1680)
وابسته به: احیاء علوم الدین = احیاء العلوم؛ غزالی، محمد بن محمد (۴۵۰–۵۰۵)
تاریخ تألیف: ۱۰۴۶ق
این کتاب تحریر و تهذیب «احیاء العلوم» غزالی است از اسقاط بعضی حکایات و داستان‌های نامعقول و هم حذف و تبدیل و اختصار و تفصیل و توضیح برخی از فصولی که ملائم باطبع شریعت نیست (مانند تبدیل کتاب آداب سماع و وجد به کتاب آداب معیشت و تبدیل احادیث مکذوبه مرویه از طریق اهل سنت به احادیث مرویه از خاندان عصمت علیهم السلام) و به نام «احیاء الاحیاء» نیز یاد می‌شود. این کتاب مانند اصلش در چهار ربع تنظیم شده است: ربع العبادات، ربع العادات، ربع المهلکات، ربع المنجیات. درهریک از این چهارربع ده «کتاب» است و بعضی ازکتاب‌ها که دراصل بود به کتاب‌های دیگری در محجه تبدیل شده است مانند کتاب آداب السماع و الوجد که به کتاب آداب الشیعة واخلاق الائمه تبدیل شده است.
آغاز: احمدالله تعالی اولاً حمداً کثیراً دایماً متوالیاً و ان کان یتضاءل دون حق جلاله حمد الحامدین
آغاز ربع عادات (جزء ۲): الحمدلله احسن تدبیر الکاینات فخلق الارض والسموات وانزل الماء الفرات فانشاء الحب والنبات وقدر الارزاق والاقوات ... فان مقصد ذوی الالباب لقاء الله سبحانه بدار الثواب ولاطریق للوصول الی اللقاء الا بالعلم والعمل
آغاز ربع مهلکات (جزء ۳): الحمد لله الذی تتحیر دون ادراک جلاله القلوب و الخواطر و تدهش فی مبادی اشراق انواره الاحداق و النظائر
آغاز ربع منجیات (جزء ۴): الحمدلله الذی بتحمیده یستفتح کل کتاب و بذکره یصدر کل خطاب و بحمده یتنعم اهل النعیم فی دار الثواب و باسمه یتسلی الاشقیاء و ان ارخی
انجام: اللهم عاملنا بعفوک و لاتعاملنا بعدلک و تم کتاب ذکر الموت و ما بعده من المحجة البیضاء فی احیاء احیاءعلوم الدین و هو الکتاب العاشر من الربع الرابع الذی فی المنجیات و بتمامه تم کتاب المحجة بکتبه الاربعین جمیعا و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله اجمعین.
چاپ: مشار عربی، ص۸۱۱؛ طهران، سنگی، ۱۳۴۱ق، رحلی، ۳۲۱ص؛ مکرر چاپ شده
[الذریعة ۱۵۵/۲۰ و ۱۴۵/۲۰و ۱۴۴/۲۰؛ دنا ۱۶۶۱۷۰/۹ (۱۱۳ نسخه)؛ فهرست خودنوشت فیض ص۲۳۷–۲۴۵؛ کشف الحجب ۴۹۳؛ ایضاح المکنون ۴۴۲/۲؛ هدیة العارفین ۷/۲؛ مکتبة امیرالمؤمنین۲۴۰/۴ و ۲۳۹/۴]

شرح و حواشی:
۱- الحقایق = الحقایق فی اسرار الدین = الحقایق فی محاسن الاخلاق؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶–۱۰۹۱)
۲- الحقایق (ترجمه)؛ کاشانی، محمد بن مرتضی (–۱۱۱۵)
۳- المحجة البیضاء فی احیاء الاحیاء (منتخب) = مختصر المحجة البیضاء؛ مؤمن کاشانی، محمد هادی بن مرتضی (–۱۲)
۴- احیاء المحجة البیضاء فی احیاء الاحیاء؛ مازندرانی، محمد علی بن محمد علی (–۱۳)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۴۵۶
خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۵ جمادی الثانی ۱۰۴۴ق؛ تملک: علم الهدی و نوادگان فیض ؛ واقف: ابوتراب فیضی؛ جلد: تیماج، ۲۵۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۲۵–۴۳۲]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۴۵۴
«ربع العادات»؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف (احتمالاً)، بی‌تا؛ تملک: علم الهدی و نواده فیض؛ واقف: ابوتراب فیضی؛ جلد: تیماج، ۲۵۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲۵–۴۳۱]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۴۵۵
آغاز: برابر ربع منجیات؛ **انجام:** تم کتاب التوحید و التوکل من المحجة البیضاء فی احیاء الاحیاءیتلوه کتاب المحبة.
«ربع المنجیات» از «باب توبه» تا آخر «کتاب التوحید و التوکل»؛ خط: تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ تملک: علم الهدی، کمال الدین اسحق؛ ۲۱۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۵–۴۳۱]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۷۸۱
آغاز: بسمله الحمدلله الذی خلق کل شیء فاحسن خلقه و ترتیبه و ادب نبیه محمدا صلی الله علیه و آله و سلم فاحسن تادیبه؛ **انجام:** ولیکن هذا آخر الکلام فی کتاب اخلاق الامامه و آداب الشیعه و بها تم ربع العادات من المحجة البیضاء ... و فرغ من تسویده مؤلفه محمد بن مرتضی المدعو بمحسن عفا الله عنه شهر صفر من شهور عام سنه اربعین و الف من الهجرة ... و الحمدلله.و فرغ من تصحیح ما قاله المصنف العلامه رفع الله مقامه العبد جمال الدین اسحق آمنه الله سبحانه من النفاق فی سلخ رمضان المبارک من شهور عام احدی و مائه و الف من الهجرة النبویة.
کتاب اخلاق النبوه است با ذیل آن. از کتاب ۹ از ربع العادات؛ خط: نسخ، کا: جمال الدین اسحاق، تا: ۱۰۱۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۹۰ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۷سم [ف: ۱۷–۲۱۶]
۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۷۹۷
انجام: هذا آخر الکلام فی ترتیب الاوراد و تفصیل احیاء اللیل و یتلوه فی ربع العادات کتاب الاکل و الصلوة علی محمد و آله.
ربع عبادات است از آغاز تا پایان کتاب دهم –ترتیب الاوراد؛ خط: نستعلیق، کا: مقصود گلپایگانی، تا: ۱۰۴۲ق؛ نسخه به نظر مؤلف رسیده و گواهی مقابله و تصحیح از فیض با خود او در حاشیه صفحه آخر باب اسرار طهارت و در آخر و اسرار صلوة

(پایان نسخه) دیده می‌شود، محشی از مولی علی نوری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج عنابی، ۴۲۲ص، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۲۵/۵سم [ف: ۱۷-۲۲۷]

۶. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه: ۴۴

ربع عبادات؛ خط: نسخ زیبا، کا: عبدالرزاق بن عبدالفتاح بن عبداللطیف قاری، تا: ۲۴صفر۱۰۴۵ق؛ مهر: «جمال الدین الحسینی ۱۲۰۳»؛ قطع: وزیری [چند نسخه-ف: -۲۰۵]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۴۵۱

آغاز: برابر ربع مهلکات؛ **انجام:** هذا آخر الکلام فی کتاب الغرور و بتمامه تم ربع المهلکات من المحجة البیضاء فی احیاء الاحیاء.

ربع المهلکات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۴۷ق، به دستور علم الهدی؛ از روی نسخه اصل نوشته شده، مجدول مذهب، مصحح، با علامت بلاغ، با دستخط علم الهدی پسر فیض؛ جلد: تیماج، ۲۱۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۲۵-۴۲۹]

۸. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه: ۱۶۸

ربع عبادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۹ق؛ مقابله شده با خط مؤلف. [نشریه: ۶-۳۵۱]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۵۴۴

آغاز: بسمله یقول خادم العلوم الدینیه محمد بن مرتضی؛ **انجام:** فلاحاجه الی الاعاده قلمی شد مبارک باشد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۱ق، جلد: گالینگور [الفبائی: -۵۰۰]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۲۲۵

آغاز: برابر ربع منجیات؛ **انجام:** عنکم و هذه حسناتکم قد ضعفتها لکم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق [الفبائی: -۵۰۰]

۱۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۶۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم ربع العبادات من المحجة البیضاء فی تهذیب الاحیاء و یتلوه انشاءالله تعالی ربع العادات کتاب الاکل والشرب و الحمدلله اولا وآخرا ...

خط: نسخ شکسته ونستعلیق، کا: محمد مهدی، تا: شوال۱۰۸۰ق؛ محشیه نشانه محمد مهدی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۲۲۱گ، ۲۴سطر (۸/۵×۱۹)، اندازه: ۱۵/۵×۲۸سم [ف: ۲-۵۵۳]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۸۰۵/۲۲

آغاز: فی التوحید. اعلم ان فی الافاق و الانفس و ما خلق الله من شیء ألآیات مبینات و دلائل و اضحات؛ **انجام:** فان حبه ایمان و بعضه کفر و انما خلقت الجنة للاهل الایمان و خلقت النار للاهل الکفر ...

شامل پنج باب که از باب دوم تا باب ششم از قواعد العقاید از کتاب محجة البیضا است؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۵ محرم۱۰۸۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۵ص (۶۱-۶۵) [ف: ۱۳-۲۱۲]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۲۳-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلا حاجة الی الاعادة. هذا آخر کتاب ترتیب الاوراد و تفصیل احیاء اللیل و بتمامه

جزء اول محجة؛ خط: نسخ، کا: محمدرضا حسینی، تا: ۱۰۸۹ق؛ افتادگی: انجام؛ تملک: فرهاد میرزا معتمدالدوله مورخ ۱۲۹۰؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۲۳۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲۴-۱۵۷]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۸۷۷

آغاز: برابر ربع عادات؛ **انجام:** و لیکن هذا آخر الکلام فی کتاب أخلاق الامامة و آداب الشیعة ... و بتمامه تم ربع العادات من المحجة البیضاء فی احیاء الاحیاء و یتلوه ان شاءالله ربع المهلکات کتاب عجائب القلب، الحمدلله أولاً و آخراً.

خط: نسخ خوش، کا: خلیل حسینی، تا: ۱۱ ذیقعده۱۰۸۹ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۵۶گ، ۲۰سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۳۰-۱۵۰]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۵۴

آغاز: برابر ربع مهلکات؛ **انجام:** فما أحد أشقی بعلمک منک و أضیع عمراً فأورثت حسرة یوم القیامة، هذا آخر الکلام فی کتاب ذم الغرور ...

جلد سوم کتاب است که دارای ربع سوم می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: خلیل بن رکن الدین مسعود حسینی، تا: دوشنبه ۲۲ جمادی الثانی۱۰۹۰ق؛ مصحح؛ تملک: عیال آقا میر محمد حسین به تاریخ رجب ۱۳۳۸، محمد علی بن محمد هاشم موسوی روضاتی اصفهانی؛ مهر: «العبد ابوالقاسم» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۵۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲-۱۵۵]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا آخر الکلام فی کتاب ترتیب الاوراد و تفصیل احیاء اللیل ... و یتلوه انشاء الله فی ربع العادات کتاب آداب الاکل

دارای ربع اول؛ خط: نسخ، کا: رمضان بن علی کاشانی، تا: غره محرم۱۰۹۸ق؛ از روی نسخه مؤلف، مصحح، محشی؛ مهر: «عبده محمد علی بن مصطفی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۱۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۲-۱۵۳]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۴۹-طباطبائی

آغاز: برابر ربع عادات؛ **انجام:** وقهم عذاب الحجیم انتهی کلامه و لکن هذا اخر الکلام فی کتاب اخلاق الامامة و آداب الشیعه و بتمامة تم ربع العادات من المحجة البیضاء فی أحیاء الاحیاء و یتلوه انشاءالله فی المهلکات کتاب عجائب القلب و الحمدلله اولاً و اخراً

ربع عادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ پایان نسخه، نه صفحه از کتاب اسرار التوحید سید حیدر آملی نقل شده که روی آن را خط کشیده‌اند و چنین می‌نماید که فیض می‌خواسته ربع عادات را با این سطور به پایان برد و منصرف شده و آن را حذف کرده و آنچه به عنوان انجام نسخه معرفی شد در صفحه پایان (ص۴۹۴) افزوده است، گواهی مقابله‌ای است مورخ ۱۰۸۸، حاکی از این که این نسخه از روی خط مؤلف انجام پذیرفته، مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۵۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [ف:

۱۷۵-۲۴]

۱۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۸۳

کتاب علم تا پایان ربع عادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: محمد علی بن محمد مهدی اشرفی با تاریخ ۱۱۱۷، محمد بن ابوالفضل که در ساری خریداری کرده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۷ سطر (۹/۵×۱۷) [ف: -۷۹۷]

۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۵۹۴-۵۱/۵۴

آغاز: کتاب المحبة والشوق والرضا والانس وهو الکتاب السادس من ربع المنجیات

از کتاب المحبة تا نیمه کتاب الفقر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۶۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۷-۴۱۸۴]

۲۰. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه: ۳۶

ربع مهلکات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۹۲گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: -۳۷]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۴۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا آخر الکلام فی کتاب ترتیب الاوراد و تفصیل احیاء اللیل و بتمامه تم ربع العبادات من المحجة البیضاء فی تهذیب الاحیاء.

«ربع العبادات»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، جا: کاشان؛ به دستور علم الهدی از روی نسخه اصل نوشته شده، مجدول مذهب، با علامت بلاغ و تصحیح؛ جلد: تیماج، ۲۲۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [ف: ۲۵-۴۳۰]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۶۳۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فقد مر ذکرها فی کتاب اسرار الصیام فلاحاجة الی الاعادة، هذا آخر الکلام فی کتاب ترتیب الاوراد

ربع عبادات؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، مقابله شده با یادداشت‌های مقابله به خط فیض کاشانی مؤلف کتاب با این عبارات: «ثم بلغ قبالاً و تصحیحاً» در برگ ۱۳ و «ثم بلغ سماعاً و تصحیحاً بقدر الامکان و لله الحمد هـ» در برگ ۶۰ و «ثم بلغ سماعاً ایده الله» در برگ ۳۱؛ این نسخه از سوی فیض کاشانی وقف شده و وقف‌نامه وی در پشت برگ آغازین نسخه چنین است: «هذا الربع الاول من کتاب المحجة البیضاء فی احیاء الاحیاء مع الثلثة الارباع الاخر منه، وقف علی کل من فی شأنه ان ینتفع به و لایباع و لایوهب و لایرتهن قط و لایعطل الا ان یرید المستعیر الرجوع الیه عن قریب او ینتظر المتولی وجدان المستحق للانتفاع و الولایة الی اعلم اولاد کاتب هذه الاحرف ثم ارشدهم و ان سلفوا فمن بدله بعد ما سمعه فانما اثمه علی الذین یبدلونه ان الله سمیع علیم و کتب بیده الجانیة الفانیة محمد بن مرتضی المدعو بمحسن غفرالله و لوالدیه و لسائر المؤمنین ۵»؛ یادداشت محمد جعفر بن محمد ابراهیم کاشانی مشهور به علامه فیضی در سال ۱۳۶۷ق؛ واقف: فیض کاشانی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲۶۵گ، ۲۱سطر(۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۹×۲۶/۵سم [ف: ۳۴-۵۲۲]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۳۴۳

آغاز: کتاب کسر الشهوتین بسمله الحمدلله المنفرد بالجلال فی کبریائه؛ **انجام:** و الحمدلله اولا و آخرا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: پارچه‌ای [الفبائی: -۵۰۰]

۲۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۳۱۰

ربع اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، زمان مؤلف؛ ۲۸۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱-۲۲۹]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۷۸۴

آغاز: و اساس طریق السالکین و اذ فرغنا فی الشرط؛ **انجام:** ثم الصبر علی البلایا و الحق و الذکر و مداوم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن [رایانه]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۴۹ ط

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [مختصر ف: -۷۷۹]

۲۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۵۹/۱-۶۳۵۰

کتاب پنجم ربع العادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملک: صفایی خوانساری در ۱۳۶۵؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۲۰۶گ، ۲۳سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: -۱۶۳]

۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۰۴-۲/۲۴

آغاز: برابر ربع مهلکات؛ **انجام:** وان کنت راضیاً بما أنت فیه فما أحد أشقی بعلمک منک عمراً فأورثت حسرة یوم القیامة.هذا آخر الکلام ... والحمدلله

از کتاب شرح عجائب القلب (کتاب اول از ربع مهلکات) تا آخر کتاب ذم الغرور (انتهای ربع مهلکات)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸ جمادی الاول۱۱۰۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، مجدول، ۲۵۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸/۵سم [ف: ۷-۴۱۸۲]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۱۹۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** فقد مر ذکرها فی کتاب اسرار الصیام فلا حاجة الی الاعادة. هذا آخر الکلام فی کتاب ترتیب الاوراد و تفضیل احیاء اللیل و بتمامه تم ربع العبادات من المحجة البیضاء فی تهذیب الاحیاء و یتلوه ان شاء الله تعالی فی ربع العادات کتاب آداب الاکل والحمد لله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً و الصلوة علی محمد و آله و سلم.

خط: نسخ، کا: شیر محمد بن علی میرزا نیستی، تا: ۲۵ جمادی الاول۱۱۰۰ق؛ مصحح، با علامت بلاغ مقابله، محشی به امضای «منه»؛ تملک: لطفعلی بن علی تبریزی با مهر «عبده لطفعلی ۱۲۸۷» (مربع)؛ مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ اهدایی: جعفر سلطان القرایی، آذر ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۱گ، ۲۰سطر (۱۱/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸/۶×۲۵/۲سم [ف: ۲۹/۲-۸۶۰]

۳۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۲۸۲۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۵۴گ، ۲۵ سطر (۱۰×۲۰/۵)، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۳-۹۴۵]

۳۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۴۸

ربع دوم از آداب اکل تا آداب الشیعة؛ خط: نسخ، کا: محمد

محسن بن محمد علی، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد نجیب مدرس مدرسه (سری باب) (؟)؛ ۲۲ سطر (۱۳×۲۰) [ف:۷۹۷]

۳۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۸۰

منجیات؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۳-۱۰۴]

۳۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۴۷۷-۳۳/۲۷

آغاز: برابر ربع مهلکات؛ **انجام:** الاکیاس الذی یحذرون الغرور فرقة اخری اشتغلوا بعلم النحو واللغة والشعر وغریب اللغة واغتروا به وزعموا انه غفر

ربع مهلکات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۲۵۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۷-۴۱۸۲]

۳۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۵۸۶۳

بخش سوم و کتاب (ربع مهلکات) تنهاست؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: وسط وانجام؛ جلد: تیماج، ۱۷۲گ، ۱۹ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۸×۶۳سم [ف: ۵-۵۲۱]

۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۶۶۰

ربع المهلکات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: حاجی مرتضی قلی آقا زیادلو، ۱۲۶۹؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۶۳گ، ۲۰ سطر(۹×۱۶)، اندازه: ۷×۲۲سم [ف: ۱۶-۶۶۷]

۳۶. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۹۴

مجلد سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: محمد حسن بن حاج معصوم قزوینی؛ قطع: رحلی [نشریه: ۷-۲۸۲]

۳۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۶۵۱

آغاز: برابر ربع عادات

نسخه اصل: کتابخانه ای در نجف اشرف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی؛ با یادداشتی از اسدالله که کتاب را از سید محمد مهدی گرفته؛ تملک: محمد مهدی بن محمد امین قائنی، محسن بن علم الهدی به سال ۱۱۵۲ ؛ واقف: محمد محسن بن علم الهدی بن محسن بن مرتضی کاشانی، ۱۱۵۲؛ ۴۹۳ص [عکسی ف: ۷-۲۵۱]

۳۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۱۱/۱-۶۳۴۴

نزدیک به یک دهم کتاب است و در فصل در دفع بدع افتاده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۹۹گ، ۱۷سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: -۱۶۳]

۳۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۱۰۷

آغاز: برابر ربع عادات؛ **انجام:** فاغفر للذین تابوا و اتبعوا سبیلک وقهم عذاب الجحیم انتهی کلامه و لیکن هذا آخر الکلام فی کتاب اخلاق الامامة و آداب الشیعة و بتمامه تم ربع العادات ...

از ابتدای «ربع العادات» تا پایان آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۲؛ واقف: مهدی دهقان، ۱۳۹۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۲۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵-۴۹۴]

۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۴۵۲

«ربع العادات»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۱ق؛ به دستور علم الهدی و تصحیح وی از روی نسخه اصل نوشته شده، مجدول مذهب؛ واقف: ابوتراب فیض؛ جلد: تیماج، ۲۲۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۲۵-۴۳۰]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۸۲۴

خط: نسخ، کا: جمال الدین اسحاق، تا: ۱۱۰۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۹۰ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۷سم [ف: ۱۷-۲۴۱]

۴۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۲۷

آغاز: برابر ربع عادات؛ **انجام:** قال الله تعالی الذین یحملون العرش ومن حوله یسبحون بحمد ربهم ویستغفرون للذین امنو ربنا وسعت کل شیء رحمة وعلما فاغفرللذین تابوا و اتبعوا سبیلک وقهم عذاب الجحیم انتهی کلامه.

خط: نسخ، کا: محمد بدیع ابن محمد رضی (محمد بدیع بن محمد رضی)، تا: شوال۱۱۰۲ق؛ مصحح؛ مهر: «عبده ابوالفضل» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۱۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۲]

۴۳. سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه: ۷۳

آغاز: الحمد لله القائم علی کل نفس بما کسبت الرقیب علی کل جار؛ **انجام:** ان لا یعاملنا بما نستحقه و ان یتفضل علینا کما هو اهله بمنه وسعة جوده و رحمته.

شامل کتاب‌های المراقبة والمحاسبة، التفکر، ذکر الموت و ما بعده؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق بن مولا محمد تقی، تا: چهارشنبه ۱۰جمادی الاول۱۱۰۳ق؛ مصحح؛ تملک: علی اکبر بن عبدالله در ۲۵جمادی الاول ۱۲۶۵ق؛ جلد: مقوایی، ۱۰۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [اوراق عتیق: ۲-۳۹۰]

۴۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۳۳۶-۸/۴۶

آغاز: عن الصادق عن آبائه عن الحسن بن علی علیهم السلام قال فی المائدة ... الثانی غسل الید قال صلی الله علیه وآله وسلم الوضوء قبل الطعام ینفی الفقر وبعد ینفی الهم؛ **انجام:** فاغفر للذین تابوا واتبعوا سبیلک وقهم عذاب الجحیم انتهی کلامه. ولیکن هذا آخر الکلام فی کتاب اخلاق الامامة وآداب الشیعة ... والحمدلله اولاً وآخراً

ربع عادات؛ خط: نسخ، کا: محمد بدیع بن محمد رضی غفاری کاشانی، تا: دوشنبه ۹ ذیحجه۱۱۰۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با نسخه اصل که به خط مؤلف بوده مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۱۸۸گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۵سم [ف: ۷-۴۱۸۳]

۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۸۰۴

آغاز: بسمله. اللهم یا من عجزت عن ادراک سبحان جماله ظروف عیون الناظرین؛ **انجام:** هذا آخر الکلام فی کتاب ذم الغرور و قباحته. تم ربع المهلکات من المحجة البیضاء فی احیاء ... و الحمدلله آخراً و ظاهراً و باطناً حرر فی سنة ۱۱۰۷

ربع المهلکات است؛ خط: نسخ، کا: ابوالقاسم، تا: ۱۱۰۷ق؛ تملک: ابوالقاسم بن عبدالله بن عیسی نظام الدین جیلانی دیلمی به تاریخ ۱۲۷۲ با مهر «یا ابا القاسم» (بیضی)؛ کاغذ: سپاهانی، جلد:

تیماج،۱۸۱گ،۳۱سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱۳-۲۰۱]

۴۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۶۶۲

ربع نخستین است تا پایان عبادات؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر بن خلیل الله حسینی کاشانی، تا: ۱۰ رمضان۱۱۱۳ق؛ مصحح، با بلاغ؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: روغنی مذهب، ۲۰۹گ، ۲۳ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵-۵۲۱]

۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا آخر الکلام فی کتاب ترتیب الاوراد ... و بتمامه تم ربع العباداتمن المحجه البیضاء فی تهذیب الاحیاء و یتلوه ... فی ربع العاداتکتاب اداب الاکل و الحمدلله اولا و آخراً و ظاهراً و باطناً.

ربع عبادات؛ خط: نسخ، کا: فیروزآبادی قاینی، محمد شفیع، تا: پایان محرم۱۱۱۴ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۰۲گ، ۱۷سطر(۳×۱۱)، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۳-۶۷۷]

۴۸. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه: ۱۰۲

آغاز: برابر ربع عادات؛ **انجام:** فاغفر للذین تابوا و اتبعوا سبیلک وقهم عذاب الجحیم. انتهی کلامه. ولیکن هذا آخر الکلام فی کتاب اخلاق الامامة و آداب الشیعة و بتمامه تم ربع العادات من المحجة البیضاء ... یتلوه ... ربع المهلکات ...

از آداب الاکل و ربع عادات را دارد؛ خط: نسخ، کا: تونی، محمد رضا بن عزیز الله، تا: ۱۱۱۴ق؛ مقابله شده؛ واقف: محمد باقر، ۱۱۱۴ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۱سطر(۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: -۱۰۶]

۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۷۳۱

آغاز: قال الا ان یکون قد اختلط معه غیره فاما السرقه بعینها فلا. آغاز موجود از اخلاق الامامه: هذا بعض من عبارات اواخر کتاب اخلاق الامامه ... بسمله ذکر کلام جامع ظابط فی تحقیق معنی الامام.؛ **انجام:** پایان کتاب اخلاق النبوة: هذا آخر الکلام فی کتاب اخلاق النبوه ... ظاهرا و باطناً. پایان: اسمی کلامه ولکن هذا آخرالکلام فی کتاب اخلاق الامامه و آداب الشیعه.

خط: نسخ، کا: احمد تبریزی، تا: جمعه ۱۱۱۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۶۸ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱۰-۱۷۱۲]

۵۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۵۸۳

آغاز: برابر ربع مهلکات؛ **انجام:** فاورثت حسرة یوم القیمة هذا آخر الکلام فی کتاب ذم الغرور و بتمامه تم ربع المهلکات

ربع سوم یا ربع مهلکات؛ خط: نسخ، کا: ابقوری قاینی، محمد قاسم، تا: جمعه اواخر رجب۱۱۲۶ق، جا: اصفهان مدرسه مرتضی قلی خان؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۱۹۹گ، ۲۶-۲۸سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۳۴-۴۱۹]

۵۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۷۳۸۴/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۷ق؛ کاغذ: سپاهانی و سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۱گ (۹ر-۲۹ر)، ۲۳ سطر (۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۵-۵۲۱]

۵۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۳۳۸-۲۷/۸

آغاز: برابر ربع منجیات؛ **انجام:** برابر

از کتاب التوبة تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: عبدالمجید بن محمد علی طباطبائی، تا: ۲۳ شوال۱۱۳۴ق، برای فرزندش سید حسن؛ واقف: بهرام بیک، ۱۲۹۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۹گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۷-۴۱۸۳]

۵۳. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۵-ت/۵۲۷

آغاز: بسمله و به ثقتی – الحمد لله الشامل رافته العام رحمته الذی جازی عباده عن ذکر هم بذکره؛ **انجام:** هذا آخر الکلام من کتاب ترتیب الاوراد و تفصیل احیا اللیل و بتمامه - تم ربع العبادات من المهجة (کذا) البیضاء فی تهذیب الاحیا و تیلوه انشاء الله تع فی ربع العادات کتاب آداب الاکل الحمد لله ...

خط: نسخ، کا: شمس الدین ابن عبدالله ماهانی، تا: ۱۱۳۹ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۹۴گ، ۱۸سطر (۶×۱۴/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۲۰سم [ف: ۲-۱۲۱]

۵۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۰۸۰

آغاز: برابر

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۵ ربیع الاول۱۱۳۹ق؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده اسمعیل»، «نجفقلی بن محمد مؤمن»، «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد حسین»؛ اهدایی: حسن صدر؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۲۵گ، ۲۳سطر(۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۵-۱۵۲۶]

۵۵. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه: ۴۰

ربع مهلکات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۸ شوال۱۱۴۱ق؛ ۱۶۳گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: -۳۹]

۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۲۵۸

آغاز: برابر ربع مهلکات؛ **انجام:** و الحمدلله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا علی ید العبد محمد صالح

خط: نسخ، کا: صالح حسینی شوشتری، تا: ۱۱۴۹ق؛ کاغذ: کشمیر، جلد: تیماج [الفبائی: -۶۷۱]

۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۵۹۸

ربع عادت؛ خط: نسخ، کا: حسینی دهشتی، علی نقی بن محمد، تا: رجب۱۱۸۱ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۱۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۴-۳۲۹]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۷۳۰

آغاز: برابر ربع مهلکات؛ **انجام:** کتاب ذم الغرور بتمامه ... فی ثالث عشر من شعبان المعظم سنه ۱۱۹۹

خط: نستعلیق خفی، کا: قاینی سرچاهی، معصوم بن محمد، تا: ۱۱۹۹ق [رایانه]

۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۷۳۲

آغاز: برابر ربع منجیات؛ **انجام:** و انما شرف العلم و فضیلة لاجل ذلک ... بعد الالف من الهجرة النبویة

خط: نستعلیق خفی، کا: قاینی سرچاهی، معصوم بن محمد، تا: ۱۱۹۹ق؛ قطع: وزیری کوچک [رایانه]

۶۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۴۹/۳-۶۳۵۶

ربع سوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۰۳گ، ۲۱سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: -۱۶۳]

۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۷۹

آغاز: برابر ربع منجیات؛ **انجام:** اشق ابو التوبه و فیه هلك الاکثرون

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا [رایانه]

۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۵۷۷

آغاز: بیان جنود القلب قال الله تعالی و ما یعلم جنود؛ **انجام:** راس البئر بحجره کبیر من البئر کبیره من البئر بسببها

خط: نسخ، کا: حسین سبزواری، جعفر، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج [رایانه]

۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵۹۸۵

آغاز: کلام فی بیان العقل و الروح و النفس و القلب و ان هذه الالفاظ هل هی مترادفة ام لا؛ **انجام:** علی شفاعتهم بأسهل ما یکون و المرء ... زمان فی اخذ الرحمة ...

از ربع المهلکات تا «علاج العجب»؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ ۱۲۵گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۲۲]

۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۷۱۹۴

آغاز: برابر ربع منجیات؛ **انجام:** و العباد فی مثل هذا یکثر و انما شرف العلم و فضیلته لاجل ذلك تم کتاب التوحید

از کتاب الفقر تا پایان کتاب التوحید از «ربع المنجیات» است؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ جلد: میشن، ۱۲۸گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۲۳]

۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۵۷۶

آغاز: بسمله الحمدلله المرجو لطفه و ثوابه المخوف مکره و عقابه؛ **انجام:** الا یعاملنا بما یستحقه و ان یتفضل علینا کما هو اهله بمنه و سعه جوده تم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج [رایانه]

۶۶. شیراز؛ ثامنی، محمد رضا؛ شماره نسخه: ۵۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: ابوتراب ابن آقا محمد تقی «ابوتراب ابن محمد تقی» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج، قطع: رقعی [اوراق عتیق: ۱-۲۷۳]

۶۷. شیراز؛ ثامنی، محمد رضا؛ شماره نسخه: ۵۰

آغاز: برابر ربع مهلکات

شرح عجائب القلب؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: ابوتراب ابن آقا محمد تقی «ابوتراب ابن محمد تقی» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج، قطع: رقعی [اوراق عتیق: ۱-۲۷۳]

۶۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۱۰۶

آغاز: برابر ربع منجیات؛ **انجام:** انما شرف العلم و فضیلته لأجل ذلك.

کتاب التوبة، کتاب الصبر و الشکر، کتاب الخوف و الرجاء، کتاب الفقر و الزهد است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با یادداشتی مبنی بر عاریه بودن کتاب نزد سید عبدالله بن سید محمدرضا شبر؛ واقف: مهدی دهقان، ۱۳۹۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۵-۴۹۴]

۶۹. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه: ۳۸۲

شامل ربع المنجیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ ۲۰۳گ، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۲۷]

۷۰. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه: ۳۸۳

کتاب سوم از ربع العبادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ ۱۸۵گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۲۷]

۷۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۱۲۱/۱

آغاز: برابر ربع منجیات؛ **انجام:** فقد قال النبی (ص) ان من الشعر لحکمة و لوحوی المجلس الخواص الذین وقع الاطلاع ...

ربع منجیات و در پایان العلم ناقصاً آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۶۵گ (۲پ-۱۶۶)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۳۹۸]

۷۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۱۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** ویتلوه انشاء الله فی ربع العبادات. کتاب اداب الاکل و الحمدلله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً.

از آغاز تا ربع عبادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ ۳۴۶گ، ۱۸سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۹-۱۴۵]

۷۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۰۳۳

آغاز: طلبا لغز الاستغناء و ترفعا عن ذل الحاجه؛ **انجام:** (در کتاب هشتم از ربع مهلکات): تفقد القلب و امتحانا للنفس و تفتیش عن خدعه (برگ ۸۶)

خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، ۸۷گ، ۱۹سطر (۱۱/۳×۱۶)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۱۷-۳۲۸]

۷۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۴۳۷-۳۲/۱۳۷

آغاز: برابر ربع عادات؛ **انجام:** بالتوحید والنبوة والولایة قال الله تعالی الذین ... وقهم عذاب الجحیم انتهی کلامه ولیکن هذا آخر الکلام فی کتاب ... وآداب الشیعة ... تم ربع العادات ... والحمدلله اولاً وآخراً

ربع عادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و۱۳؛ مصحح؛ تملك: محمد نصیر بن معز الدین؛ جلد: تیماج، ۲۰۵گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۷-۴۱۸۳]

۷۵. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۲۴۲۰

ربع العادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «اللهم صل علی محمد و آل محمد» (چهارگوش)؛ واقف: محمد بن اسدالله؛ اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۳-۷۶]

۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۸۸۴

تنها «ربع المهلكات»؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۹۴ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۱۹۱۱]

۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۲۰-طباطبائی

آغاز: برابر ربع مهلکات؛ **انجام:** إن کنت راضیاً بما انت فیه ... فاورثت حسرة یوم القیمة.

مشتمل بر «ربع ثالث» از کتاب است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۶۰گ، ۲۳سطر، قطع: وزیری [ف: ۲۴-۱۵۳]

۷۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۱۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اعظم البشارة فهذه الحدیث و ما اوردناه فی کتاب الرجا تبشرنا بسعه رحمة الله فنرجوا الله تعالی الا یعاملنا بما نستحقه و ان یتفضل علینا کما هو اهله بمنه وسعة جودة.

خط: نسخ، کا: عباس بن حاجی محمد شیرازی، تا: جمعه ۲۲ شوال۱۲۳۷ق، جا: همدان؛ از روی خط مؤلف، مصحح، مجدول؛ تملک: ملا محمد جعفر طهرانی؛ اهدایی: ناصر کاتوزیان؛ جلد: تیماج مذهب، ۶۷۳گ، ۲۹سطر (۲۰/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۹-۲۱۴]

۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۰۱۴

آغاز: برابر ربع مهلکات؛ **انجام:** و یتلوه انشاء الله تعالی ... فی سنه ۱۲۴۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق؛ جلد: مذهب، قطع: وزیری بزرگ [رایانه]

۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵۷۰

آغاز: برابر ربع مهلکات؛ **انجام:** فاورثت حسرة یوم القیمة.

ج۳، بخش سوم (ربع مهلکات)؛ خط: نستعلیق، کا: علی اصغر بن ملا محمد مقیم علیابادی نیشابوری، تا: پنج‌شنبه ۱۳ ذیحجه۱۲۴۱ق؛ واقف: فهرستی؛ ۲۱۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۶-۴۶۵]

۸۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۰-۱/۸۰

آغاز: برابر ربع مهلکات؛ **انجام:** وان کنت راضیاً بما أنت فیه فمااحد أشفی بعلمك منك واضیع عمراً فماورثت حسرةً یوم القیامة. هذا آخر الکلام فی کتاب ذم لزور من تتمة ربع المهلکات من المحجة البیضاء ...

ربع مهلکات؛ خط: نستعلیق، کا: علی اصغر، تا: پنج‌شنبه ۴صفر۱۲۴۲ق، به دستور ملاعلی ابن مرحوم مبرور ملا روح الامین ابن حاجی شهاب الدین؛ مصحح، محشی؛ تملک: محسن حسینی؛ جلد: تیماج، ۲۲۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۷-۴۱۸۲]

۸۲. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه: ۳۲۴۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۰۵۷ص، ۲۱ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۱-۲۹۷]

۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۵۰

آغاز: برابر ربع مهلکات؛ **انجام:** و بتمامه تم المهلکات من المحجه البیضاء فی احیاء الاحیاء و یتلوه انش فی ربع المنجیات کتاب التوبه.

ربع دوم از چهار ربع کتاب؛ خط: نسخ عالی، کا: حسن خوانساری، تا: ۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج، ۴۲۲ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۳۲سم [ف: ۴-۶۴]

۸۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۵۶

المنجیات یا الکتاب العاشر من الربع الرابع؛ خط: نسخ خوش، کا: خوانساری، حسن، تا: ۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۵۲گ، ۲۵ سطر (۱۰/۵×۲۰)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: -۶۵۵]

۸۵. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه: ۵۹۵

آغاز: فی طینة الانسان شایبتان ... و نتضح ذالك بذکر اربعة ارکان الرکن الاول فی نفس التوبة؛ **انجام:** ان لایعاملنا بما نستحقه و ان یتفضل علینا کما هو اهله بمنه وسع] جوده و رحمته. تم کتاب ...

از توبه تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن عبدالله بیارجمندی خانحوری، تا: ربیع الثانی۱۲۶۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: علیمردان خان تیموری (نصرت الملک)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۲۰گ،۲۲سطر(۹×۱۵)،اندازه:۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: -۴۸۱]

مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه: ۳۶

همان نسخه بالا [رشت و همدان: ف: -۱۷۶۳]

۸۶. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه: ۶۲۸/۱

آغاز: برابر ربع مهلکات؛ **انجام:** فاریت حسرة یوم القیامة. هذا آخر الکلام فی کتاب ذم الغرور و بتمامه تم ...

خط: نسخ، کا: محمد بن جاجی ملا عبدالله بن محمد بیابانکی، تا: ۱۲۶۱ق، به دستور آخوند ملا آقا؛ واقف: علی مردان خان تیموری (نصرت الملک)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: -۵۰۴]

مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه: ۹/۱

همان نسخه بالا [رشت و همدان: ف: -۱۷۷۷]

۸۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۱۷۹

بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی، مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۶×۲۲/۸سم [رایانه]

۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵۷۱

آغاز: برابر ربع مهلکات؛ **انجام:** فاورثت حسره یوم القیامه ۱۲۶۳ علی عسکر هراتی

ج۳؛ خط: نسخ، کا: علی عسکر هراتی، تا: ۵ جمادی الثانی۱۲۶۳ق؛ واقف: محمد کاظم همدانی، ۲۸ربیع الثانی ۱۲۹۰؛ ۲۷۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۴۶۵]

۸۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۶۵۳

آغاز: برابر ربع مهلکات؛ **انجام:** فلذلك لایفارق الخوف والحذر قلوب اولیاء الله أبداً نسأل الله تعالی حسن الخاتمة.

جزء سوم ربع مهلکات؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن صفر علی کودکلائی مازندرانی، تا: دهه سوم ذیقعده۱۲۶۳ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۳۴۲گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۳سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۳۹۸]

۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۰۵۲

آغاز: برابر ربع مهلکات؛ **انجام:** اکثر الخلق بساع ...
کا: محمد قدیر، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج [الفبائی:۵۰۰]

۹۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۵۰۳

ربع مهلکات؛خط:نسخ، کا: محمد علی بن حاج امین، تا: پنج‌شنبه ۲۰ محرم۱۲۶۶ق، به دستور شیخ محمد جعفر واعظ قمی؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اندازه: ۱۵×۲۰سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۷]

۹۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۱۱/۵-۶۴۳۴

الربع الرابع من ربع المنجیات یا الکتاب العاشر من الربع الرابع؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۲گ، ۳۴سطر، قطع: رحلی [آستانه قم: -۱۶۳]

۹۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۸۳۲

آغاز: کتاب ذم الجاه والریاء وهو الکتاب الثامن من ربع المهلکات من المحجة البیضاء فی احیاء الاحیاء بسمله الحمدلله علام الغیوب المطلع علی سرایر القلوب المتجاوز عن کبایر الذنوب؛ **انجام:** وامکان استعماله فلاحیلة فیه الا الصبر الی الموت ولنقصر علی هذا والحمدلله وصلی الله علی محمدوآله ونسأل العصمة من کل صفة ذمیمة و دفع تبعاتها فی الدنیا والاخرة

بخشی از ربع مهلکات؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۹ جمادی الثانی۱۲۶۸ق؛ مصحح؛ ۴۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۲-۴۷۹]

۹۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۴۱۲-۳۸/۳۲

آغاز: برابر ربع عادات؛ **انجام:** وقهم عذاب الجحیم انتهی کلامه ولیکن هذا آخر الکلام فی کتاب اخلاق الامامة وآداب الشیعة وبتمامه تم ربع العادات من المحجة البیضاء ...

عادات؛ خط: نسخ، کا: محمود بن بهادر قمری، تا: ۱۲۷۱ق، حسب الامر یکی مؤتمن السلطان؛ مجدولمذهب؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۷-۴۱۸۳]

۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۰۴۸

آغاز: برابر ربع مهلکات؛ **انجام:** و لم ینفق الیها عودة.

ج۳. از بخش سوم تا اوائل بخش چهارم قدری از مبحث توبه را دارد؛ خط: نسخ، کا: محمد بن احمد موسوی، تا: سه‌شنبه ۲۲ رجب۱۲۷۹ق؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ ۱۲۶گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۶-۴۶۵]

۹۶. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه: ۲۳

ربع عبادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۲۳ ذیحجه۱۲۸۶ق، جا: شوشتر؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ مهر: «از جمله کتب موقوفه مرحوم آیت الله آقا سید احمد مجتهدی ۵۹/۹/۱» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۳۹گ، اندازه: ۲۱×۳۴/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۵۱]

۹۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۵۴

آغاز: برابر ربع مهلکات؛ **انجام:** هذا آخر الکلام فی کتاب ذم الغرور بتمامه تم ربع المهکات من المحجة البیضاء فی احیاء الاحیاء و یتلوه ... فی ربع المنجیات کتاب التوبة و الحمدلله ... بمحمد و اله ... الطاهرین.

ربع مهلکات و بخش سوم آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۶ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۳۰گ، ۲۲سطر (۱۴×۲۲)، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۵سم [ف: ۳-۶۷۷]

۹۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۹۷

آغاز: برابر ربع منجیات؛ **انجام:** برابر

ربع منجیات و بخش چهارم آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۹ رمضان۱۲۸۶ق، جا: شوشتر؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۳۴۷گ، ۲۲سطر (۱۴×۲۲)، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۵سم [ف: ۳-۶۷۸]

۹۹. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه: ۱۱۰

از «کتاب آداب الاکل» است و از کتاب نخستین ربع العادات (ربع ۴)؛ خط: نسخ، کا: محمد جواد، تا: جمعه ۲ ذیقعده۱۲۸۶ق؛ تملک: احتشام الملک در نوروز ۱۲۸۶ در کاشان؛ ۲۸سطر(۱۱×۲۴)، اندازه: ۲۱×۳۵سم [نشریه: ۳-۲۳۳]

۱۰۰. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه: ۱۴۶/۲

ربع ۲؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک به پایان ربیع الاول۱۲۸۶ق؛ مقابله شده توسط محمد کاشانی در ۱۲۸۷ با نسخه مؤلف؛ تملک: احتشام الملک در ۱۲۸۶ ؛ جلد: تیماج، ۲۸سطر(۱۱×۲۴)، اندازه: ۱۶×۳۲/۵سم [نشریه: ۳-۲۳۳]

۱۰۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۲۲۵-۷/۱۲۵

آغاز: بسمله الحمدلله الذی خلق کل شیء فاحسن خلقه وترتیبه وادب نبیه محمدصلی الله علیه وآله وسلم اما بعد اداب الظواهر عنوان ادب البواطن وحرکات الجوارح ثمرات الخواطر والاعمال نتیجة الاخلاق؛ **انجام:** فاغفر للذین تابوا واتبعوا سبیلک وقهم عذاب الجحیم انتهی کلامه ولیکن هذا آخر الکلام فی کتاب اخلاق الامامة وآداب الشیعة وبتمامه تم ربع العادات من المحجة البیضاء فی احیاء الاحیاء

الربع الثانی من اخلاق النبوة تا آخر ربع العادات؛ خط: نسخ، کا: فرج الله، تا: شعبان۱۳۱۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۴۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۷-۴۱۸۲]

۱۰۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۲۱۷

آغاز: برابر ربع منجیات؛ **انجام:** انما شرف العلم و فضیلته لأجل ذلک. تم کتاب التوحید و التوکل.

شامل کتاب التوبة تا آخر کتاب التوحید و التوکل؛ خط: نسخ، کا: حسن یوسف، تا: رمضان۱۳۱۷ق؛ صورت امانت کتاب نزد شیخ علی هرسینی؛ جلد: چرم، ۱۲۸گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [مؤید: ۱-۲۰۶]

۱۰۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۷۲۰/۳

آغاز: کلام فی بیان العقل و الروح و النفس و القلب، و ان هذه الالفاظ هل هی مترادفة ام لا؟؛ **انجام:**علی شفائهم بأسهل مایکون و المرء زمان فی اخذ الرحمة ...

شامل چند کتاب از ربع مهلکات، از عجائب احوال النفس و القلب تا علاج العجب؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۲۶گ (۱۰۵ر-۲۳۰پ)[مؤید: ۲-۲۰۷]

۱۰۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۵۰۵
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]
۱۰۵. کاشان؛ علامه فیض؛ شماره نسخه: بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵-۶۱۹]
۱۰۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۲۶۵
آغاز: برابر ربع منجیات؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۶۷۱]
۱۰۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۹۴۱/۱-۱۵/۱۸۱
آغاز: الحمدلله الذی اکمل الدین واتم نعمته علی المؤمنین بادامة الخلافة والامامة الی یوم القیامة ورفع درجة من عرف امام زمانه؛ **انجام:** قال ابن طلحة انه (ع) قدوقع من النبوة فی اکناف عناصرها ورضع من الرسالة اخلاف او اصرها ونزع من القرابة سجال معاصرها وبرع فی صفات الشرف فعقدت
کتاب اخلاق الامامة وآداب الشیعه من ربع العادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور، ۶۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۷-۴۱۸۳]
۱۰۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۸۴۷-۳۵/۲۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** فقدمر ذکرها فی کتاب اسرار الصیام فلاحاجة الی الاعادة ... والحمدلله اولاً وآخراً وظاهراً وباطناً
جلد ۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب، مصحح، محشی با امضای «بخطه رحمه الله»، با یادداشت ابراهیم بن صدرشیرازی که با نسخه اصل که به خط مؤلف (جدوی) بوده مقابله کرده، با علامت بلاغ مقابله؛ جلد: تیماج، ۱۶۷گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۷-۴۱۸۴]
۱۰۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۸۴۶-۳۵/۲۶
آغاز: برابر ربع منجیات؛ **انجام:** وان یتفضل علینا کما هو اهله بمنه وسعة جوده ورحمته. تم کتاب ذکر الموت وما بعده من المحجة البیضاء
جلد ۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب، مصحح، بابلاغ مقابله؛ تملک‌های متعدداز جمله به تاریخ ۱۱۱۲؛ یادداشتی از ابراهیم بن صدرشیرازی؛ جلد: تیماج مجدول، ۲۲۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۷-۴۱۸۴]
۱۱۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۷۲۱
آغاز: برابر ربع منجیات؛ **انجام:** فیفرق المسلمون علی افضل السرور واعظم البشارة فهذه الاحادیث وما اوردناه فی کتاب الرجا تبشرنا بسعة رحمة الله فنرجوا الله تعالی الا تعالمنا بما نستحفه وان یتفضل علینا کما هو اهله بمنه و سعة جوده ورحمته.
ربع منجیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با خط‌خوردگی که احتمالاً از خود مؤلف باشد؛ مهر: «علی اصغربن محمد ابراهیم ۱۲۱۱» (بیضوی)؛ جلد: مقوا، ۳۱۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۳]
۱۱۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۷۲۶
آغاز: برابر ربع عادات؛ **انجام:** ونسبة علومهم الکسبیة والارثیة الی الانبیاء والائمة علیهم السلام فسیجیءفی الاصل الثالث فی اثناء القاعدة المذکورة ان شاء الله انتهی کلام سید رحمه الله بالفاظه ولیکن هذا آخر الکلام فی کتاب اخلاق الامامة واداب الشیعة.
ربع عادات؛ خط: نسخ، کا: عبدالرزاق بن عبدالفتاح الادیب قاری، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۲۲۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۳]
۱۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۴۵۷
آغاز: برابر ربع منجیات؛ **انجام:** تم کتاب ذکر الموت و ما بعده من المحجة البیضاء فی احیاء الاحیاء و هو الکتاب العاشر من الربع الرابع الذی فی المنجیات.
«ربع المنجیات» از «باب توبه» تا آخر «کتاب ذکر الموت»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، به دستور علم الهدی نوشته شده؛ مصحح، با علامت بلاغ، باخط علم الهدی پسر فیض، با نوشته‌ای از محمد جعفر بن ابراهیم فیضی به تاریخ ۱۲۶۸؛ وقف یکی از نودگان در آخر نسخه مطالعه محمد باقر کمره‌ای۱۶ذیحجه۱۳۳۸؛جلد: تیماج مذهب، ۲۵۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۲۵-۴۳۲]
۱۱۳. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه: بدون شماره
ربع العبادات؛ بی‌کا، بی‌تا [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۸۶]
۱۱۴. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه: بدون شماره
ربع المهلکات؛ کا: محمد سمیع بن محمد جعفر طبسی کیلکی، بی‌تا [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۸۶]
۱۱۵. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه: بدون شماره
ربع المهلکات؛بی‌کا، بی‌تا [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۸۶]
۱۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۹۱۸
آغاز: برابر ربع منجیات؛ **انجام:** و انما شرف العلم و فضیلته لاجل ذلک.
بخش چهارم در منجیات است. از اول کتاب تا آخر مبحث توکل را دارد. ج۴؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۴۶۶]
۱۱۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۱۹۵/۳
آغاز: برابر ربع منجیات؛ **انجام:**ولکن لاقدرة له علی دفعه فافتقر الی قدوة و قوة.
کتاب اول از ربع منجیات است در توبه و یک برگ از کتاب دوم از ربع منجیات در صبر و شکر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [ف: ۳-۱۶۵۷]
۱۱۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۶۰۸-۵۸/۵۸
آغاز: لم یکتب علیه شیء فان عملها کتبت علیه سیئة ومن هم منهم بحسنة فان لم یعلمها کتبت له حسنة
از ماقبل «الرکن الثانی فیما عنه التوبة وهی الذنوب صغایرها وکبایرها» تا «بیان ان وجوب التوبة عام فی الاشخاص والاحوال فلاینفک عنه احد البتة»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۲۳گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۷-۴۱۸۴]
۱۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۶۳۵

آغاز: تا ما فیعینانه؛ **انجام:** و اما لاقتصار هم علیه فمنهم.
ج۳، بخش مهلکات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۰۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۶-۴۶۵]

۱۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۵۳

آغاز: برابر ربع عادات؛ **انجام:** و لیکن هذا آخر الکلام فی کتاب أخلاق الامامة و آداب الشیعة، و بتمامه تم ربع العادات من المحجة البیضاء ...
ربع دوم؛ خط: نسخ، کا: محمد رضا حسینی، بی‌تا؛ مصحح، آقای سید علی روضاتی پشت جلد این نسخه نوشته است که این جزء به خطوط مؤلف مصحح است؛ تملک: ملا محمد تقی مسکر، عیال آقا میر محمد حسین به تاریخ رجب ۱۳۳۸ بنا به نوشته مجتبی الموسوی؛ مهر: «محمد باقر العلوم» (مربع)، «غلام علی بن موسی الرضا» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۶۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲-۱۵۴]

۱۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۵۳۸

ربع العادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ، محمد نور الدین (فرزند برادر فیض) می‌نویسد که با نسخه خط مؤلف مقابله کرده؛ تملک: محمد حسین ابن محمد علی گیلانی رشتی به تاریخ ۲۷ رمضان ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج، ۲۱۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۹-۳۳۳]

۱۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۹۵۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ مصحح، با نشانی مقابله؛ تملک: محمد رضا بن آقا محمد قزوینی به تاریخ ۱۰جمادی الثانی ۱۳۴۰ با مهر: «عبده محمد رضا بن محمد»(بیضوی)؛ مهر: «محمد تویسرکانی»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۶۳۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۲۰-۲۸۹]

۱۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۷۸۹

آغاز: العلوم فهو بان یری فی الدار ... بیان حال القلب بالاضافه الی اقسام العلوم العقلیه و الدنیویه و الاخرویه، اعلم ان القلب بغریزته مستعد؛ **انجام:** کالماشیه التی لا یلتفت الی نظرهم و لایبالی بهم لایسلم من الاشتغال باصلاحهم نعم ربما یصلحهم و لکن یفسد.
مباحث ده کتاب از ربع مهلکات(شرح عجائب القلب، ریاضه النفس، آفه الشهوتین، آفات اللسان، آفه الغضب ذم الدنیا، ذم المال، ذم الجاه والریاء، ذم الکبر و الغرور)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۹۵گ، ۲۵سطر (۹/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱۶-۴۴۲]

۱۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۲۹۹

آغاز: و المحمود من الماکولات اربعه ضروره و عده و فتوح؛ **انجام:** فسیجیبی فی الاصل الثالث فی اثناء القاعده المذکوره انشاء الله
جزء دوم و دارای کتب: آداب الاکل، آداب النکاح، آداب الکسب و المعاش، الحلال و الحرام، الحبه، العزله، آداب السفر، و اخلاق النبوه و آداب المعیشه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛تملک:محمود بن محمد بن علی بن محمد تبریزی؛ ۳۴۹گ، ۲۱ سطر(۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹×۲۸/۵سم [ف: ۱۵-۱۱۲]

۱۲۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۶۶۴

کتاب توبه از ربع اول؛کا:گویا محمد مقیم بن محمد صالح ملقب به صفازاده، بی‌تا؛ ۶۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱-۲۲۹]

۱۲۶. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه: ۱۴۶/۳

ربع سوم؛ خط: نسخ، کا: عبدالرزاق بن عبدالفتاح قرافی ادیب قاری، بی‌تا؛ تملک: احتشام الملک در ۱۲۸۶؛ جلد: تیماج، ۲۹سطر(۱۱/۵×۲۴)، اندازه: ۱۹/۵×۳۳/۵سم [نشریه: ۳-۲۳۳]

۱۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۰۲۲

آغاز: برابر ربع منجیات؛ **انجام:** الله تبارک و تعالی ارحم بکم جمیعا من هذه ... فتعزز المسلمون علی افضل السرور و اعظم البشارة فهذه الاحادیث و ما اوردناها فی کتاب الرجا بشر نابسعة
خط: نسخ ممتاز و جلی، بی‌کا، بی‌تا، جلد: تیماج مذهب [رایانه]

۱۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۷۷۹

آغاز: برابر ربع منجیات؛ **انجام:** الذی فی و اتمامه تم کتاب العالمین
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، جلد: تیماج [رایانه]

۱۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۷۲۶

آغاز: برابر ربع عادات؛ **انجام:** و یتلوه انشاء الله فی ربع المهلکات کتاب عجایب القلب و الحمدلله اولا و آخرا.
خط: نسخ خفی، کا: قاینی سرچاهی، معصوم بن محمد، بی‌تا؛ قطع: وزیری کوچک [رایانه]

● المحجة البیضاء فی احیاء الاحیاء (منتخب) = مختصر المحجة البیضاء / اخلاق / عربی

al-maḥajjat-ul bayḏā’ fī iḥyā’-il iḥyā’ (mn.) = mx.-ul maḥajjat-il bayḏā’

مؤمن کاشانی، محمد هادی بن مرتضی، ق۱۲ قمری

mo’men-e kāšānī, mohammad hādī-ye-bn-e mortazā(-18c)

وابسته به: المحجة البیضاء فی احیاء الاحیاء؛ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی (۱۰۰۶-۱۰۹۱)

گزیده‌ای است از کتاب محجة البیضاء فی احیاء الاحیاء فیض کاشانی و مؤلف نوه برادر فیض کاشانی و از علمای کاشان و صاحب چند اثر است.

آغاز: یقول الفقیر الی الله فی الآخرة و الاولی محمد هادی بن مرتضی وفقه الله لما یحب و یرضی، احمدالله تعالی اولاً حمداً کثیراً دائماً ... و استخیره سبحانه ثالثاً فیما انبعث له عزمی من تهذیب المحجة

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۵۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قهم عذاب الجحیم و الحمدلله رب العالمین

انتهی کلامه، آخر کتاب اخلاق الامامة و آداب الشیعة و بتمامه تم النصف الاول من منتخب المحجة اعنی ربعی العبادات و العادات منه و یتلوه ...

جلد نخست کتاب و تا پایان ربع عبادات و عادات را دارد؛ خط: نستعلیق ریز، کاتب = مؤلف، تا: اوایل قرن ۱۲؛ مصحح، محشی به خط مؤلف؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲۷۱گ، ۲۵سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳۴-۴۳۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۶۲۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قهم عذاب الجحیم و الحمدلله رب العالمین

جلد اول کتاب و تا پایان ربع عبادات و عادات؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن شیخ محمد کاظم کاشانی، تا: یک‌شنبه ۵ محرم۱۲۷۸ق؛ مصحح، محشی با نشان «ق، ج، مجمع»؛ مهر: «محمد حسن بن نصرالله الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۸۰گ، ۲۵سطر (۱۲×۲۴)، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۳۴-۵۱۱]

● **المحجة الحقیة العلویة فی تبیان المتعة فی الفاطمیة** /فقه / عربی

al-maḥajjat-ul ḥaqqīyat-ul ʻalawīyya fī tibyān-il mutʻa fi-l fāṭimīyya

موسوی حویزی، شبر بن محمد، – ۱۱۹۰ قمری

mūsavī hovayzī, šobbar ebn-e mohammad(- 1776)

در حرمت تمتع علویات.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۹۳۹/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۸۳ق؛ قطع: جانمازی [میراث شهاب: س۹ش۲-۳۹]

● **محجة السالک و حجة الناسک = دیوان علوی حسینی** / شعر - عربی

maḥajjat-us sālik wa ḥujjat-un nāsik = d.-u ʻalawī ḥusiynī

علوی حسینی، ابوبکر بن عیدروس

ʻalavī hoseynī,ābū-bakr ebn-e ʻaydarūs

اشعاری است از شیخ ابوبکر بن العبد روس عبدالله بن شیخ ابی بکر علوی حسینی فاطمی از مشایخ عرفا، که گویا فرزندش آنها را مرتب کرده و به صورت دیوان در آورده است.

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۸۶۹

آغاز: اودع اصداف الالفاظ جواهر المعانی؛ **انجام:** هذا منایو ذاسؤلی و ذا اربی و فیه روحی و راحاتی مع طرب

بی‌کا، بی‌تا؛ ۹۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۳۰]

● **محجة العلاج** / طب / عربی

maḥajjat-ul ʻalāj

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۶۰۱/۵

آغاز: بسمله. اما بعد فهذا قرابادین ایضاح محجة العلاج التی حرمت اکثرها فوجدتها علی نهج المقصود و هو مرتب علی احد ثلثون بابا؛ **انجام:** و قال اعطاء المریض بعض ما یشتهیه انفع من اخذه لکل ما لا یشتهیه.

در ۳۱ «باب»؛ خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: از دوره صفوی؛ محشی؛ مهر: محمد قاسم بن محمد صالح همدانی ۱۰۶۱؛ کاغذ: اصفهانی، ۳۵گ، ۲۵ سطر(۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۱۲-۳۰۲]

● **المحجة فیما نزل فی القائم الحجة** / فضایل و مناقب / عربی

al-maḥajja fīmā nuzil-a fi-l qā’im-il ḥujja

بحرانی، هاشم بن سلیمان، – ۱۱۰۷ ؟ قمری

bahrānī, hāšem ebn-e soleymān(- 1696)

تاریخ تألیف: شوال ۱۰۹۷ق

مشتمل بر آیاتی است که درباره حضرت حجة بن الحسن العسکری (عج) امام دوازدهم شیعیان امامیه علیه السلامنازل شده و اخباری که از ائمه هدی (ع) در تأویل وتفسیر آنها وارد گردیده است.مؤلف تفسیر مفصل همین آیات ودیگر آنها را به کتاب تفسیر برهان خود حواله فرموده و دراین کتاب (المحجه) نیز چنان که رویه ایشان است فقط نقل روایات نموده وکوچکترین تصرفی نکرده است. مؤلف در آخر این رساله فصلی در اسامی کسانیکه امام دوازدهم را دیده‌اند اضافه نموده است.

آغاز: بسمله الحمد لله القائم الدائم الذی هو بکل شیء عالم القادر علی جمیع الممکنات ... اما بعد فیقول ... هذا کتاب لطیف و نموذج شریف فی ذکریات ...

انجام: و تواصوا بالحق یعنی بالامامة و تواصوا بالصبر یعنی فی الفتره و کان الفراغ ... شهر شوال من السنة السابعة و التسعین و الف من الهجرة ... والسلام.

چاپ: مشار عربی، ص۸۱۲؛ دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۲۷۲ق، رحلی، ۴۰ص (۷۱۹-۷۵۸)؛ لبنان، بیروت، ۱۲۹۷ق، همراه کتاب الألفین علامه حلی، همچنین در سالهای ۱۴۰۳ و ۱۴۱۰

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۳۸۵/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوب و ریز، کا: علی بن سلیمان بن علی بن سلیمان جمری بحرانی، تا: ۱۱۰۳ق؛ خط ملا علی نوری، محمد باقر مجلسی و پسرش عبدالله پشت برگ آغاز نسخه هست؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۳ص (۱۰۳۴-۱۰۸۶)، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۵۰-۱۵۱]

۲. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه: ۱۲۵/۲

خط: نسخ، کا: احمد بن محمد بن مبارک بن حسین الساری بحرانی، تا: ۱۱۰۶ق؛ ۱۷گ (۴۱۴پ-۴۳۰پ)، اندازه: ۲۳×۳۱سم [ف: -۱۰۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۰۹۹/۲

خط: نسخ، کا: شیخ احمد بن بحرانی، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، مقابله شده؛ قطع: وزیری [میراث شهاب: س۸ش۲-۲۲]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۸۰۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن عباس بن علی کرزکانی بحرانی، تا: اواخر قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ ۵۴گ (۹۵-۱۴۸)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴۰-۱۹۶]

۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۷۴۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین هندی، تا: ۱۲۶۹ق؛ ۴۶گ (۳۴۶پ-۳۹۱) [ف: ۱-۳۰۴]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۱۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صالح بن ابی طالب بن علی اکبر بن محمد اسماعیل بن محمد مهدی بن محمد خلیل قزوینی شیرازی، تا: ۱ ربیع الاول۱۲۹۶ق؛ با علامت بلاغ، با نسخه اصل مؤلف به تاریخ ۲۲ ذیحجه ۱۱۰۴ مقابله شده؛ تملک: فرهاد میرزا، محمد بن علی بن ابراهیم، عبدالحسین رازی به تاریخ هشم جمادی الثانی ۱۲۸۴، موسوی به تاریخ ۱۲۹۲؛ مهر: «الراجی الی الله عبدالجواد الموسوی» (بیضی)، «عبده محمد هاشم» (مربع)؛ ۱۹گ (۳۶۸پ-۳۸۶پ)، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۳-۲۸۶]

۷. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۱۱۲/۶

آغاز: قوما من شیعتنالم یموتوا فیقولون بعث فلان فلان و فلان من قبورهم و هم مع القائم (ع)؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز(از اواخر باب ۳۹ شروع شده)؛ جلد: پارچه، ۲۶ص (۳۲۱-۳۴۶)، قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: -۱۳۷۶]

● محجة القرب فی محبة العرب / متفرقه / عربی

maḥajjat-ul qurb fī maḥabbat-il ‘arab

عراقی، عبدالرحیم بن حسین، ۷۲۵ - ۸۰۶ قمری

‘erāqī, ‘abd-or-rahīm ebn-e hoseyn (1326 - 1404)

رساله مختصری است در باب لزوم حب عرب و نصیحت آنها، در بیست «باب» و در هر باب روایاتی را با ذکر سند نقل نموده است.فهرست ابواب آن: ۱. فی ان الله عزوجل تخیر العرب من خلقه؛ ۲. فیما ورد من ابوالعرب؛ ۳. فی ان حب العرب حب للنبی؛ ۴. فی قوله(ص) احبوا العرب لثلاث؛ ۵. فی ان بقاء العرب نور فی الاسلام؛ ۶. فی ان ذلهم ذل الاسلام؛ ۷. فی ان بغض العرب مفارقة للدین؛ ۸ فی ان حبهم ایمان و بغضهم نفاق؛ ۹. فی وصیته (ص) بالعرب؛ ۱۰. فی ان من غش العرب لم تنله شفاعة النبی(ص)؛ ۱۱. فی ان هلاک العرب من الشراط الساعة؛ ۱۲. فی دعائه (ص) للعرب؛ ۱۳....؛ ۱۴. فی دعائه(ص) لقبائل من العرب؛ ۱۵. فی فضائل قبایل منالعرب، مؤلف دراین فصل روایاتی را در مورد قبایل عرب (قریش، انصار، احمس، ازد، اسد بن حزیمه، اسلم، الاشعریین، تمیم، جهینه، عذرة بن سعد، قیش، مدحج، مرة بن عبید، بنی مضر، بنی ناجیه، المغافر، السکاک و السکون) را ذکر نموده است؛ ۱۶. فی قوله(ص) انا سابق العرب؛ ۱۷. فیما ورد انه لا ینزل وحی علی نبیالا بالعربیة؛ ۱۸. فی ان کلام اهل الجنة بالعربیة؛ ۱۹. فی ان کلام من یحسن العربیة بالفارسیة نفاق؛ ۲۰. فیما ورد ان الکلام بغیر العربیة نقص بالمروة. (صدرائی)

آغاز: الحمد لله الذی فضل العرب ببعثة نبیهم سید البشر نبیاً ... وبعد فقد اوجب الله عزو جل علی الخلق حب العرب و نصحهم

چاپ: بمبئی، ۱۶ص، ۱۳۰۳ق.

[سرکیس۱۳۱۸/۲؛ معجم المؤلفین، کحاله (چاپ جدید)۱۳۰/۲]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۸۸۶/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** عن النبی(ص) قال من تکلم بالفارسیة زادت فیه خبثة و نقصت من مروته ... و روی هذا الحدیث من طرق اخر و فی هذا القدر کفایة

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوا، ۴گ (۱۱ر-۱۴پ) [ف: ۳۷-۴۶۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۷۱۳/۵

انجام: حدیث اخرجه البزاز هکذا فی مسنده و اخرجه غیره بمعناه و قال رجاله کلها ثقات الباب السابع عشر.

خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد حسن هشترودی، تا: ۱۳۳۷ق؛ افتادگی: انجام؛ ۶گ (۳۰ر-۳۵پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۰-۲۱۷]

● المحدث الفاصل بین الراوی و الواعی / درایه / عربی

al-muḥaddiṯ-ul fāṣil bayn-ar rāwī wa-l wā‘ī

رامهرمزی، حسن بن عبدالرحمن، - ۳۶۰ قمری

rāmhormozī, hasan ebn-e ‘abd-or-rahmān(- 972)

از نخستین مجموعه کتاب‌هایی است که در قواعد مربوط به قبول یا رد احادیث منسوب پیامبر (ص) نوشته شده و آن را اولین و بزرگترین کتاب در زمینه مصطلح الحدیث دانسته‌اند؛ چرا که قبل از ابن خلاد کتابی به جامعیت و تفصیل کتاب ماندگار وی یافت نمی‌شود. ابن حجر عسقلانی درباره این کتاب - در نزهة النظر فی شرح نخبة الفکر - نوشته است: «... و هو أول کتاب صنفت فی علوم الحدیث فی غالب الظن و ان کان یوجد قبله مصنفات مفردة فی أشیاء فنونه، لکن هذا أجمع ما جمع فی ذلک فی زمانه». رامهرمزی این کتاب را در رد کسانی نوشته که در صدد تضعیف شأن اهل حدیث بوده‌اند. وی ارزش و قدر

طلاب حدیث را بازگو کرده و آنان را تشویق به مزین شدن به فضایل ناقلان حدیث نموده است. مطالب کتاب در قالب روایات بیان شده و سلسله اسناد روایات نیز درج شده است. برخی از سرفصل‌های کتاب: باب فضل الناقل لسنة رسول الله (ص)، باب فضل الطالب لسنة رسول الله (ص) و الراغب فیها و المستن بها، باب النیة فی طلب الحدیث، باب القول فی اوصاف الطالب و آدابه، القول فی التعالی و التنزل فی طلب الحدیث، القول فی فضل من جمع بین الروایة و الدرایة، القول فی المحدث، القول فی السؤال، باب الکتاب، باب من تجوز فی الأخذ، باب فی القراءة علی المحدث، باب القول فی الاجازة و المناولة، باب القول فی التحدیث و الأخبار، باب من قال باتباع اللفظ، القول فی التقدیم و التأخیر، باب المعارضة، باب المذاکرة، باب من کان یتهیب الروایة و یتوقاها و یکثر التشکیک، باب من کره کثره الروایة، باب من کره أن یروی أحسن ما عنده، باب من استثقل اعادة الحدیث، التبویب فی التصنیف، الجمع بین الرواة، المصنفون من رواة الفقه فی الأمصار. (حافظیان)

آغاز: بسمله، صلی الله علی سیدنا محمد و آله و سلم تسلیما اخبرنا الشیخ الفقیه الأجل ... قال الحمدلله و لا اله الا الله و علی محمد نبی الله و آله صلوات الله اعترضت طایفة ممن یشنأ الحدیث و یبغض اهله فقالوا بتنقص اصحاب الحدیث و الازراء بهم

چاپ: در ۱۳۹۱ق در بیروت، دار الفکر، تحقیق محمد عجاج الخطیب برای اولین بار چاپ تحقیقی شده

[کشف الظنون ۱۶۱۲/۲؛ بروکلمان، ذیل ۲۷۴/۱؛ فهرس المخطوطات المصورة ۹۶/۱؛ سزگین ۱۹۳/۱؛ ترجمه عربی ۴۸۰/۱ و ۲۰۹/۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۶۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:**و وکیع بن الجراح ابن ملیح بن عدی بن مرس و یکنا ابا سبعین مات سنة سبع و تسعین و مائة و عبد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۵ و اوایلقرن۶؛ افتادگی: انجام؛ مذهب، با چهارنیم سرترنج، حرکات انتهای «میم» و «یاء» و «نون» پرتابی و رها شده است که در حرکت‌های کوفی مغربی به چشم می‌خورد، حدود ۲۶ بار بر مشایخ و راویان اهل سنت قرائت و اجازه روایت دریافت کرده، این قرائت‌ها در دوشنبه سوم ذیقعده ۷۷۵، دهم رجب ۷۷۰، ۲۴ رجب ۷۷۴، هفدهم ذیحجه ۷۷۴، چهارشنبه ۲۹ محرم ۶۴۷، ۲۵ ذیحجه ۶۴۷، ۶۸۹، ۶۹۰ می‌باشد؛ واقف: ابن خاتون عاملی، ۱۰۶۷؛ جلد: مذهب، ۶۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲۷-۳۱۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۵۹عکسی و ۱۵۶۰عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۴۳۹ و ۴-۴۹۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۵۲۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۶۷]

● المحدود فی حد الحدود / فلسفه / عربی

al-maḥdūd fī ḥadd-il ḥudūd

استرناوی، محمد بن عبدالقاهر

esternāvī, mohammad ebn-e ‘abdolqāher

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۰۱۹ ض

بی‌کا، تا: ۱۱۴۲ق [د.ث. مجلس]

● المحذوفات / نحو، شعر / عربی

al-maḥḏūfāt

کردی، محمد بن حسن، - ۱۲۰۰ ؟ قمری

kordī,mohammad ebn-e hasan (- 1786)

رساله منظوم در بیان موضع حذف حروف، کلمات و جملات و شرایط حذف و برخی متعلقات حذف.

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۷۸۴/۳

آغاز: مبسملا محمد لا مسلما ×× مصلیا اقول ما ینفی العمی / فی موضع الحذف و شرطه و ما ×× جاز و ما لا کلها فلیعلما؛ **انجام:** فالحمد الله المسلم علی ××رسوله و آله عز الملا / ما ناج او ماق تجاه داره ××و عدت القریش من انصاره

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، جلد: تیماج، ۷گ (۳۱پ-۳۷ر)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲-۶۱]

● المحررات فی لغة القرآن / علوم قرآن / عربی

al-muḥarrarāt fī luġat-il qur’ān

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۶۱۹/۱

آغاز: الحمدلله و التوفیق منه و الاستعانة به و التوکل علیه ... و بعد، فهذا تحریر مفردات کلام الله القدیم و کتابه العظیم مقسوما علی قسمین، القسم الاول: فی مصادر الثلاثی المجرد و منشعباتها المحتاج الیها و الاسماء المأخوذة منها ...

خط: نسخ، کا: امیربیک حسینی سلامی، تا: ۱۰۷۷ق؛ اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۱۰]

● محرر الأحکام الالهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة / فقه / عربی

muḥarrir-ul aḥkām-il ilāhīyya fī š.-il lam‘at-id dimašqīya

آقا میرزا بابا سبزواری، - ۱۲۹۳ قمری

āqā mīrzā bābā sabzevārī(- 1876)

وابسته به: اللمعة الدمشقیة فی فقه الامامیة = لمعه؛ شهید اول، محمد بن مکی (۷۳۴-۷۸۶)

شرح مزجی مفصلی است با استدلال به روایات و اقوال علما بر

«اللمعة الدمشقيه» شهيد اول. به نظر می‌رسد اين شرح تنها اختصاص به مبحث طهارت يافته و بيش از آن نگاشته نشده است.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۱۱۷

آغاز: و ينجس الماء بجميع اصنافه و اقسامه بالتغير بالنجاسة فی احد اوصافه الثلثة؛ **انجام:** و يأتی الی بعضها الايماء فی الكتب الآتيه بحول الله سبحانه و قوته و فضله و كرمه و توفيقه انه ذو من كريم و فضل عظيم و له الحمد اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً.

از «وينجس الماء بالتغير بالنجاسة» شروع و به «تطهر العين و الفم و الانف» از متن و به «العصير فانه مطهر لما يبقی فی المغسول» از شرح ختم گرديده و مصدر است به تقريظ استادش صاحب «ضوابط الاصول» سيد ابراهيم بن محمد باقر موسوی در ۸ ربيع الثانی ۱۲۶۱ كه در ضمن، درجه اجتهاد او را نيز مسلم دانسته است؛ خط: نسخ، كاتب = مؤلف، تا: نيمه دومقرن۱۳؛ واقف: شيخ محمد رحيم، ۲۱ رمضان ۱۲۹۳؛ جلد: تيماج مذهب، ۲۵۸گ، ۲۰-۲۳سطر، اندازه: ۲۱/۳×۱۵/۵سم [ف: ۲۰-۴۲۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۱۱۸

آغاز: بسمله، حمدله ... ثم الطهارة كما مر مفصلاً فی اصطلاح الفقهاء خاصة او عند المتشرعة ايضا اسم للوضوء و الغسل و التيمم؛ **انجام:** فيكون الاحوط ح ايجاد مفسد قهری لذلك الغسل بجنابة جديدة ضعيف جدا.

از «ثم الطهارة اسم للوضوء» تا ابتدای «حيض»؛ خط: نسخ، كاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تيماج مشكی، ۲۳۸گ، ۱۹-۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۴۲۵]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۱۱۴

آغاز: بسمله، حمدله، الثانی من الأغسال الستة الواجبة غسل الحيض و الكلام فی بيانه و احكامه؛ **انجام:** و مما ذكر يستفاد انه يستحب كون الوضوء قبله ای الغسل.

از ابتدای «حيض» تا اول «غسل ميت»؛ خط: نسخ، كاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: شيخ محمد رحيم، ۱۲۹۷؛ جلد: تيماج مذهب، ۱۳۹گ، ۲۱-۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۲سم [ف: ۲۰-۴۲۶]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۱۱۵

آغاز: و ينجس الماء بجميع اصنافه و اقسامه بالتغير بالنجاسة فی احد اوصافه الثلثة؛ **انجام:** و يأتی الی بعضها الايماء فی الكتب الآتيه بحول الله سبحانه و قوته و فضله و كرمه و توفيقه انه ذو من كريم و فضل عظيم و له الحمد اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً.

خط: نسخ، بی‌كا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: شيخ محمد رحيم، ۲۱ رمضان ۱۲۹۳؛ جلد: تيماج، ۲۴۰گ، ۲۰و۲۱سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۴۲۵]

← محرر التدوين ⟵ المحرر فی الفقه

● محرر الفصول / اصول فقه / عربی

muḥarrir-ul fuṣūl

كتابی متوسط در اصول فقه استدلالی است كه مؤلف آن را درپنج «منهج» وهر منهج را درچند «مطلب» تنظيم نموده: منهج ۱. المقدمات الكتاب والسنة؛ ۲. الادلة الشرعية؛ ۳. المشتركات؛ ۴. ...

قزوين؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۳۶۷

آغاز: محرر الفصول يتضمن خلاصه علم الاصول فخذوا اليكم زبدة وجيزة موصلة الی كنوزه ونخبة عزيزة مطلعة علی رموزه ... ورتبته علی خمسةمناهج المنهج الاول فی المقدمات وفيه مطالب، المطلب الاول فی نبذ من احواله ومباديه المنطقية؛ **انجام:** واما المتن فالمسند علی المرسل والمقر وعلی المسموع والمسموع من الاصل علی المشتبه والموكد علی العاری والحقيقة علی المجاز واقربه علی ابعده واقله علی اكثره وهو علی المشترك والخاص علی العام ...

خط: نسخ، بی‌كا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی از مؤلف با امضای«منه زيده عزه ومنه مد ظله»؛۱۲۶گ، ۶سطر [ف: ۱-۲۲۶]

● المحرر الوجيز فی تفسير الكتاب العزيز = تفسير ابن عطيه / تفسير / عربی

al-muḥarrar-ul wajīz fī tafsīr-il k.-il ʻazīz = tafsīr-u ibn-i ʻaṭīyya

ابن عطيه، عبدالحق بن غالب، ۴۸۱ – ۵۴۲ ؟ قمری

ebn-e ʻatīye, ʻabd-ol-haqq ebn-e qāleb (1089 - 1148)

مؤلف از اكابر فقها و محدثين و مفسرين اندلس بوده و كتاب تفسير او بنا به نوشته «زركلی» در۱۰ مجلد تأليف شده است. لازم به تذكر است كه اين ابن عطيه و تفسير او را نبايد به: ابومحمد عبدالله بن عطيه بن عبد الله بن حبيب دمشقی معروف به ابن عطيه صاحب تفسير (– ۳۸۳ق) اشتباه كرد.ارباب تراجم، جهت رفع اشتباه از دومی به «ابن عطيه متقدم» و از اولی به «ابن عطيه متاخر» نام برده‌اند.حاجی خليفه هم دو تفسير يكی به نام «تفسير ابن عطيه القديم» و ديگری به نام «تفسير ابن عطيه المتاخر» ثبت نموده است.تفسيری است كه مؤلف در آن ابتدا توضيح كوتاهی درباره آيه می‌دهد و سپس احاديث مربوط به آيه را می‌آورد. مفسر از ابن جرير طبری در اغلب موارد نقل می‌كند و در اثنای بحث اشعار عربی را برای استشهاد ذكر می‌نمايد.(صدرائی خوئی)

چاپ: قاهرة، مطبعة السنة المحمدية، ۱۹۵۴م، نشرها: آرثر جفری؛ قاهره، المجلس الاعلی للشئون الاسلامية، محقق: احمد صادق الملاح، چاپ اول، جزء اول، ۵۸۰ص، ۱۳۹۳ق

[كشف الظنون ۱۶۱۳/۲؛ فهرس الفهارس ۸۶۲/۲؛ بروكلمان ذيل ۷۳۲/۱؛ معجم المفسرين ۲۵۷/۱؛ التفسير و المفسرون ۲۳۸/۱؛ طبقات مفسرين ۲۶۵/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۱۲عکسی
آغاز: قال الفقیه الحافظ القاضی ابو محمد عبد الحق ابن الفقیه الحافظ الامام ابی بکر بن عطیه؛ **انجام:** روی ان النبی علیه السلام قال: اوتیت هولاء الایات من اخر سورة البقره من کنز تحت العرش لم توتهن احد قبلی تم الجزء الاول من التفسیر للشیخ ... ابو محمد عبد الحق ابن الفقیه ... ابی بکر بن عطیه ...
نسخه اصل: ایاصوفیا - استانبول ش ۱۱۹. مجلد اول کتاب و مشتمل است بر تفسیر فاتحه الکتاب و سوره بقره؛ خط: نسخ، کا: محمد بن احمد بن علی، تا: ۷ شعبان۷۱۷ق؛ مصحح، محشی، روی برگ عنوان احمد شیخ زاده مفتش اوقاف حرمین شریفین به خط خود وقفنامه کتاب را از طرف سلطان محمود عثمانی نوشته؛ ۲۲۷گ، ۲۳سطر [عکسی ف: ۱-۳۶۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۰۴۷
آغاز: تفسیر سورة الانبیاء علیهم السلام، هذه السورة مکیة باجماع و کان عبدالله بن مسعود یقول الکهف و مریم و طه و الانبیاء من العتاق الاول؛ **انجام:** و قرأ الحسن بن ابی الحسن و یتوب الرفع علی القطع و الاستیناف و باقی الآیة بین، کمل تفسیر السورة و بکمالها کمل السفر السادس من الدیوان.
از سور انبیاء تا احزاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: نصرالله بن محسن حسینی مقدسی؛ مهر: عبدالله الطبیب «انی عبدالله» (مربع)، «المتوکل علی الله عبدالله» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۳۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۳۵-۶۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۲۹۸
آغاز: خالد بن الولید و سماه حینئذ سیف الله فی جملة من الناس؛
انجام: و اختلف الناس فی عدد هولاء اختلافا متفاوتا ... بعث رسول الله صلی الله علیه و سلمفی اثرهم.
تفسیر سوره فتح تا قیامت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با بلاغ؛ جلد: تیماج، ۱۱۸ص، ۳۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۵۰-۱۰۹]

← المحرر فی الفتاوی ⪢ المحرر فی الفقه

● المحرر فی الفتاوی / فقه / عربی

al-muḥarrar fi-l fatāwā

ابن فهد حلی، احمد بن محمد، ۷۵۷؟ - ۸۴۱ قمری
ebn-e fahad-e hellī, ahmad ebn-e mohammad (1357 - 1438)

مختصر فتوایی است مشتمل بر کتب و ابواب: ۱. کتاب الطهارة: دارای پنج «فصل»: ۱) المیاه، ۲) الوضوء و واجباته، ۳) الغسل، ۴) التیمم، ۵) النجاسات؛ ۲. کتاب الصلاة: دارای چهار «باب»: ۱) المقدمات، ۲) افعال الصلاة، ۴) العوارض؛ ۳. کتاب الزکاة: حاوی دو «قسم»: ۱) زکاة المال، ۲) زکاة الفطرة؛ ۴. کتاب الخمس؛ ۵. کتاب الصوم: شامل پنج «فصل»: ۱)الامساک، ۲) من یجب علیه، ۳)النیة، ۴) اقسام الصوم، ۵) اللواحق؛ ۶. کتاب الاعتکاف؛ ۷. کتاب الحج: دارای پنج «باب»: ۱) المقدمات، ۲) الافعال، ۳) مناسک منی یوم النحر، ۴) باقی المناسک، ۵) العمرة.
آغاز: بسمله، الحمد لله مسبب الاسباب و مسهل الصعاب و صلواته علی افضل الاحباب و لب الالباب محمد و آله الاطائب الانجاب ... و بعد فقد بینت فی هذا المختصر ما یحتاج الیه المکلف فی معرفة عباداته و معاملاته علی وجه الایجاز و الاختصار
انجام: و یحل بالتقصیر فیها من کل شیء عدا النساء و یحللن بطوافهن. الثانی فی الحصر و الصد و من صد.
چاپ: ایران، قم، کتابخانه آیة الله مرعشی نجفی، ۱۴۰۹ قمری، سید مهدی رجائی، ۱، در الرسائل العشر
[ریاض العلماء ۶۵/۱؛ الذریعه ۵۵/۱۴ و ۱۴۸/۲۰؛ کشف الحجب ۴۹۳]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۶۰۱/۴
آغاز و انجام: برابر
خط:نسخ،بی‌کا، تا: قرن ۹؛ با انهائی که محمد بن احمد الشمطاری برای یکی از شاگردانش بتاریخ ۲۲ ربیع الثانی ۸۵۳ نوشته؛ جلد: تیماج، ۵۲گ (۱۲۸ر-۱۷۹پ)، اندازه: ۱۴×۱۸/۵سم [ف: ۱۵-۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۷۴۳/۱
خط: نسخ مایل به نستعلیق، کا: محمد بن مرتضی حسینی، تا: شنبه ۴ یا ۵ جمادی الثانی۹۰۷ق؛ مصحح؛ مهر: «عبده محمد علی بن محمد الموسوی» (بیضی)؛ جلد: گالینگور، ۲۴گ (۲پ-۲۵پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۸-۲۳۷]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۵۱۰
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه شیخ هادی کاشف الغطاء - نجف اشرف؛ خط: نسخ، کا: نصرالله بن یرقع بن ترکی بن صالح طرفی، تا: سه‌شنبه ۱۲ محرم۹۶۹ق؛ ۱۰۲ص [عکسی ف: ۷-۱۰۶]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۰۳/۶-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
تا لواحق کتاب الحج است و گویا بیش از این تألیف نشده است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۲گ (۸۰پ-۱۲۱ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۳-۷۵۲]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۹۱۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۶جمادی الاول۱۲۲۷ق؛ جلد: مقوا، ۴۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۱-۱۱۶۶]

← المحرر فی الفروع الشافعیة ⪢ المحرر فی الفقه

● المحرر فی الفقه = محرر التدوین = المحرر فی الفروع الشافعیة / فقه / عربی

al-muḥarrar fi-l fiqh = muḥarrir-ut tadwīn = al-muḥarrar fi-l furū‘-iš šāfi‘īyya

رافعی قزوینی، عبدالکریم بن محمد، ۵۵۷ - ۶۲۳ قمری

rāfe‘ī qazvīnī, ‘abd-ol-karīm ebn-e mohammad (1163 - 1227)

مختصری است درفقه شافعی که بسیار معروف ومهم است نزد این مذهب و برآن شرح‌های فراوانی نوشته‌اند.مشتمل بر کتب: الطهارة، التیمم، الحیض، الصلاة، الجنایز، الزکاة، الصیام، الاعتکاف، الحج، البیع، السلم، الرهن، التفلیس، الحجر، الصلح، الحوالة، الضمان، الشرکة، الوکالة، الاقرار، العاریة، الغصب، الشفعة، القراض، المساقاة، الاجارة، احیاء الموات، الوقف، الهبة، اللقیط، الجعالة، الفرایض، الوصایا، الودیعة، الفیء و القیمة، قسم الصدقات، النکاح، الصداق، القسم و النشوز، الخلع، الطلاق، الایلاء، الظهار، الکفارة، اللعان، العدة، الرضاعة، النفقات، الجراح، الدیات، القسامة و دعوی الدم، قتال اهل البغی، الردة، حدالزنا، باب حد القذف، باب حد السرقه، حد قطاع الطریق، حد الأشربة، دفع الصائل و ضمان الولاة، الجهاد، الجزیة، المهادنة، الصید و الذبایح، الضحایا، الأطعمة، السبق و الرمی، الأیمان، النذر، ادب القضاء، الشهادات، الدعاوی و البینات، الحاق القائف، العتق، التدبیر، الکتابة، وامهات الأولاد. مؤلف در مسائل، استدلال به روایات و اقوال فقها ننموده ولی در آغاز هرکتاب آیه از قرآن کریم یا روایتی از نبی اکرم به مناسبت موضوع آورده است.

آغاز: بسمله سبحانک اللهم و بحمدک اسبحک بکبریائک و اعتلائک و احمدک علی وفور نعمائک و آلایک ... لما هممت من نظم مختصر فی الاحکام محرر عین الحشو و التطویل ... وارغب الیک فی تسهیل هذا المحرر علی محصلیه ... کتاب الطهارة. قال الله تعالی و انزلنا من السماء ماء اطهورا و لا یجوز رفع الحدث و لا ازالة النجاسة الا بالماء ...

[الاوقاف العامة ۱۶۰/۳؛ الاوقاف العامة بغداد ۶۳۴/۱ و ۶۳۴/۱؛ کشف الظنون، ج ۲، ص ۶۱۲-۱۶۱۳؛ الشامل، فقه و اصول، ج ۹، ص ۱۴۳-۱۴۹؛ دنا، ج ۹، ص ۱۷۱-۱۷۲ (۱۵ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- منهاج الطالبین و عمدة المفتین = منهاج الطالبین فی مختصر المحرر؛ نووی، یحیی بن شرف (۶۳۱-۶۷۶)
۲- السراج؛ ابن نقیب، احمد بن لؤلؤ (۷۰۲-۷۶۹)
۳- عجالة المحتاج الی توجیه المنهاج = شرح منهاج الطالبین = تحفة المحتاج الی ادلة المنهاج؛ ابن ملقن، عمر بن علی (۷۲۳-۸۰۴)
۴- ایجاز المحرر؛ اصفهیدی کرمانی، محمود بن محمد (-۸۰۷)
۵- النجم الوهاج فی شرح المنهاج؛ دمیری، محمد بن موسی (۷۴۲-۸۰۸)
۶- شرح منهاج الطالبین؛ رملی، احمد بن حسین (۷۷۳-۸۴۴)
۷- کنز الراغبین فی شرح منهاج الطالبین؛ محلی، محمد بن احمد(۷۹۱-۸۶۴)
۸- مغنی الراغبین الی منهاج الطالبین؛ ابن قاضی عجلون، محمد بن عبدالله (۸۳۱-۸۷۶)
۹- شرح المحرر فی فروع الشافعیة = شرح فرائض المحرر = شرح الفرایض؛ عمری مرشدی، محمد بن سلیمان (-۹)
۱۰- حاشیة منهاج الطالبین؛ برهمتوشی، محمد بن علی (-۹)
۱۱- درة التاج فی اعراب مشکل المنهاج؛ سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر (۸۴۹-۹۱۱)
۱۲- ختم المناهج؛ سمهودی، علی بن عبدالله (۸۴۴-۹۱۱)
۱۳- تحفة المحتاج لشرح المنهاج؛ ابن حجر هیثمی، احمد بن محمد (۹۰۹-۹۷۳)
۱۴- نهایة المحتاج الی شرح المنهاج؛ منوفی، محمد بن احمد (۹۱۹-۱۰۰۴)
۱۵- حاشیة شرح المنهاج؛ طبلاوی، منصور سبط ناصر الدین محمد بن سالم (-۱۰۱۴)
۱۶- شرح المحرر؛ زیادی، علی بن یحیی (-۱۰۲۴)
۱۷- حاشیة تحفة المحتاج بشرح المنهاج = عقود الدرر فی بیان مصطلحات تحفة ابن حجر؛ کردی، محمد بن سلیمان (۱۱۲۷-۱۱۹۴)
۱۸- الفرائض؛ روستایی، محمد بن آدم
۱۹- حاشیة شرح منهاج الطالبین؛ شهاب الدین بن عبدالحی
۲۰- تحفة المحتاج (منتخب)؛ فاوجی، محمود بن عبدالمجید
۲۱- شرح الایجاز؛ زین الدین الحکیم
۲۲- حاشیة المحرر
۲۳- دقائق المنهاج(۳عنوان)
۲۴- شرح الایجاز
۲۵- شرح دیباجة المحرر(۲عنوان)
۲۶- شرح فرائض الإیجاز
۲۷- شرح منهاج الطالبین و عمدة المفتین
۲۸- المحرر فی الفقه (ترجمه)
۲۹- المحرر فی الفقه (مختصر)

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اذا عتقت بموت السید فمن رأس المال یعتق و الله اعلم بالصواب و الیه المآب. تمت.

از طهارت تا امهات الاولاد؛ خط: نسخ، کا: رمضان بن محمود قلعه زنجیری، تا: ۸۵۶ق، این تاریخ باید از آن نسخه‌ای باشد که از روی او کتابت شده است و الا شیوه خط و کاغذ به تحریر بعد از هزار می‌ماند؛ محشی؛ جلد: مشمع، ۲۵۹گ، ۱۳ سطر (۱۲/۵×۱۷)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱-۱۰۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اذا عتقت بموت السید فمن رأس المال تعتق و علی لفظ العتق و الله اعلم بالصواب.

خط: نسخ، کا: علی بن عمر بن علی بصری، تا: شنبه سلخ

شعبان۸۶۶ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ واقف: نادرشاه، ۱۱۴۵؛ جلد: تیماج، ۳۰۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۱۶۲]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:**کتاب العتق قال الله تعالی فک رقبة و قال الله تعالی فتحریر رقبة یصح الإعتاق فی المکلف المطلق مسلما.

ازمقدمه تا ابتدای کتاب عتق؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ واقف: خواجه شیر احمد؛ جلد: میشن، ۲۶۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۱-۱۱۶۴]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۳۷/۱

آغاز: کتاب الجراح. قال الله تعالی کتب علیکم القصاص فی القتلی و عن رسول الله صلی الله علیه و سلم لا یحل دم امرء مسلم الا باحدی ثلاث کفر بعد ایمان؛ **انجام:** فان صدقه احدهما دون الآخر فنصیب المصدق مکاتب و نصیب المکذب اذا حلق قن فان.

از کتاب الجراح تا کتاب الکتابة.با ترجمه زیرنویس فارسی؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ در صفحه عنوان نوشته شده: «در یوم جمعه هجدهم شعبان المعظم ۱۳۰۱ سرکار امیرزاده اعظم احمد خان تشریف به خانه داعی آورده از قرار ماه هجده قران ۳۰۱»، یادداشت در خانه آقا فرجالله در غره ربیع الثانی ۱۳۱۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۱۲گ، ۲۲ سطر (۹×۲۰/۵)، اندازه: ۱۵/۸×۲۸/۲سم [ف: ۲۹/۱-۳۹۵]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۰۱۱/۴

خط: نسخ، کا: عبدالمحسن بن ملا شیخ حسن خلخالی، تا: ۱۱۱۳ق؛ ۳۰۲گ (۹پ- ۳۱۰پ) [مختصر ف: -۷۳۴]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۸۹۳/۲-۵۹/۱۱۳

آغاز: بسمله کتاب الطهارة المیاة اربعة ماء البئر و ماء البحر و ماء الثلج و ماء البرد ثم المیاة اقسام طاهر مطهر غیر مکروه و هو ماء المطلق؛

طهارت و صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۹۷ق، برای ملا مراد؛ ۱۶گ (۲۳-۳۸)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۷-۴۱۸۵]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۸۲۷/۱

آغاز: کتاب الطهارة. قال الله تعالی و انزلنا من السماء ماء اطهورا و لا یجوز رفع الحدث و لا ازالة النجاسة الا بالماء؛ **انجام:** و بین ان یتصدق بثلثة آصع علی ستة مساکین و بین ...

کتاب الطهارت تا کتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن۱۳؛ جلد: مقوایی، ۸۴گ (۱پ - ۸۴پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۱/۸سم [ف: ۴۱-۲۳۳]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۸۸۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** فمن رأس المال تعتق و الله اعلم بالصواب. قال المصنف ... نختم الکتاب و نرجوا ان یعتق الله رقابنا من النار و اغفر اللهم اعتق رقبة من النار و اغفرله ... انک ولی الاجابة و قابل الانابة کامل؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن‌های ۱۲ و ۱۳؛ انجامه: «قد وقع الفراغ من تصحیح هذه المحرر فی شهر ربیع الاخر فی سنة اودئیل علی ید الاثیم ابوطالب ابن الشیخ علی المرحوم فی تاریخ اربع و تسعین و مأتین بعد الالف من هجرة النبویة سنة ۱۲۹۴» (بخشهای نونویس)، برگ اول و ۴ برگ آخر به خط ابوطالب بن شیخ علی در ربیع الثانی ۱۲۹۴ق، مصحح، محشی، وسط نسخه یک برگ از تخمیس قصیده برده با آغاز: «لما علمت بطرف منک منسجم ×× ظننت فیک غراماً غیر منحسم / فقلت قل لی برب البیت و الحرم ××امن تذکر جیران بذی سلم»، آستر و بدرقه دو برگ از نسخه نفیسی از دیوان خواجوی کرمانی مربوط به قرن ۸ را قرار داده‌اند، متأسفانه این نسخه نفیس تلف شده و شاید از خوشوقتی باشد که حداقل دو برگ آن بدین گونه باقیمانده است، این دو برگ به خط تعلیق زیبای قرن ۸ نوشته شده و حروف قافیه آن یک در میان با زنگار و شنگرف تزئین شده‌اند؛ جلد: تیماج، ۲۱۷گ، ۱۴-۱۷سطر (۱۱×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۲۰-۴۶۳]

۹. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه: ۲۱۸

آغاز: کتاب جرایح قال الله تعالی کتب علیکم القصاص فی القتلی و عن رسول الله صل الله علیه و آله لا یحل دم امریء مسلم الا باحدی؛ **انجام:** فمن رأس المال تعتق و علی لفظ العتق نختم کتابنا و نرجو ان یعتق الله تعالی رقابنا و رقاب آبائنا و هو ارحم الراحمین.

کتاب جرایح تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۹ق؛ جلد: مقوای، ۱۳۲گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۲۰۰]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۵۴۴

آغاز: بسمله، کتاب الطهارة قال الله تعالی و أنزلنا من السماء ماءً طهوراً الآیة؛ **انجام:** و کذا حکم ما یسوقان من الهدی فی المکان و وقته وقت الأضحیة.

از طهارت تا انتهای حج؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن سلیمان، تا: سه‌شنبه ۱۹ رجب۱۲۲۲ق، برای سلیمان بیگ بن عبدالرحمن؛ مصحح، مقابله شده، محشی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۴گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۹۳] و [ف: ۲۱-۱۱۶۵]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۳۷

همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۰۹]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۵۳۷

آغاز: طالق امس أو فی الشهر الماضی و أراد أن یقع فی الحال طلاق یستند الی الماضی؛ **انجام:** أو ذمیین أو أحدهما مسلم دون الاخر و کذا لا فرق بین الرقیق و الحر

نیمه دوم کتاب است؛ خط: نسخ، کا: منصور بن محمد آقا بن شیر علی آقا، تا: ۳ ربیع الاول۱۲۳۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۲۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱۴-۳۰۱]

۱۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۱۳۹/۱

آغاز: کتاب النکاح. قال الله تعالی فانکحوا الایامی منکم. و قال انکحوا ما طاب لکم من النساء. و عن النبی ص. تناکحوا تکثروا،

فانی اباهی بکم یوم القیامة ... فصل. اذا رغبت من النکاح امرءة استحب النظر الیها قبل الخطبة، اذنت او لم تأذن؛ **انجام:** و الدور، لایجب القیام بعمارتها، تمت.
«ربع النکاح» از آن است؛ خط: نسخ تحریری، کا: مصطفی الغریب بن اسماعیل، تا: شعبان۱۲۶۹ق، جا: ایران؛ ۸۷گ (۱پ-۸۷پ) [ف: ۲-۲۲۵]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۸۵۴
آغاز: کتاب الطهارة قال الله تعالی و انزلنا من السماء ماء طهورا الآیة لایجوز رفع الحدث و لا ازالة النجاسة الا بالماء و یشترط فیه بعد الطهارة وصفان؛ **انجام:** و فی حق الحاج منی و کذا حکم ما یسوقان من الهدی فی المکان و وقته وقت الاضحیة علی الاصح.
خط: نسخ، کا: عبدالکریم، تا: ۱۲۷۵ق؛ محشی با رمز «محلی»، روی برگ اول آمده: «هو ربع اول را از کتاب محرر حقیر خود کتابت کرده و ربع رابع را غیر باجرة کتابت نموده الاقل»، مهر: «هو الکریم و انی عبدالکریم ۱۲۷۳» (بیضی)؛ جلد: مقوایی، ۸۴گ، ۱۳ سطر(۸×۱۴/۵)سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵۱-۱۸۰]

۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۰۷۴-۳۶/۷۴
آغاز: بسمله کتاب النکاح قال الله تعالی فانکحوا ما طاب لکم من النساء مثنی وثلاث ورباع ... فصل اذا رغبت فی نکاح امرءة استحب له النظر الیها قبل الخطیئة؛ **انجام:** وان عجز قوم علی المعتق ان کان موسرا والا فنصیبه حر والباقی فن قلت بل الاظهر العتق
کتاب النکاح تا کتاب التدبیر؛ خط: نسخ، کا: محمدجعفر ابن ابراهیم، تا: جمادی الاول۱۲۹۰ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۴۶گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۹×۲۲سم [ف: ۷-۴۱۸۵]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۶۳۲
آغاز: کتاب النکاح قال الله تعالی و انکحوا ما طاب لکم من النساء مثنی و ثلاث و رباع الآیة؛ **انجام:** فان أعتقه المصدق فالأظهر انه یقوم علیه الباقی إن کان موسراً.
از ابتدای نکاح تا انتهای کتاب الکتابة؛ خط: نسخ، کا: رسول بن حسن ممانی پازوکی، تا: ۱۳۱۵ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۰۲گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۱-۱۱۶۵]

۱۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۶۵۲
آغاز: کتاب النکاح. قال الله تعالی «فانکحوا ما طاب لکم من النساء» وقال «وانکحوا الایامی منکم والصالحین» وعن النبی صلی الله علیه وآله «تناکحوا تکثروا فانی اباهی بکم الامم ولو بسقط؛ **انجام:** واذ اعتقت بموت السید فمن رأس المال یعتق والله اعلم واحکم وعلی لفظ العتق نختم کتابنا ونرجوا ان یعتق الله من النار رقابنا ورقاب ابائنا وامهاتنا بفضله وجوده وکرمه و رحمته.
کتاب نکاح، دیات، کفارات، قضا وشهادات وعتق وتدبیراست؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن یعقوب بن اسحاق المنشور بی اللعلی، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۸۷گ، ۱۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۳]

● المحرر فی الفقه (ترجمه) / فقه / فارسی
al-moharrar fe-l feqh (t.)
وابسته به: المحرر فی الفقه = محرر التدوین = المحرر فی الفروع الشافعیة؛ رافعی قزوینی، عبدالکریم بن محمد (۵۵۷-۶۲۳)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۳۷/۲
آغاز: مکتوبی است در بیان کیفیت زخمها. فرموده است خدای بزرگ فرض شده بر شما قصاص گرفتن در کشته ها و روایت شده از پیغمبر خدای -رحمت خدای بر وی باد و نیز سلامت خدای بر وی با - حلال نیست خون ریختن نفس مسلمان مگر به یکی از سه چیز؛ **انجام:** اگر تصدیق غلام را یکی ازیشان غیر آخرین پس نصیب تصدیق کننده مکاتب است و نصیب تکذیب کننده هر گاه سوگند خورد غلام است و اگر.
با ترجمه زیر نویس به فارسی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱-۱۲؛ جلد: تیماج، ۲۲ سطر (۹×۲۰/۵)، اندازه: ۱۵/۸×۲۸/۲سم [ف: ۲۹/۱-۳۹۵]

● المحرر فی الفقه (مختصر) / فقه / عربی
al-muḥarrar fi-l fiqh (mx.)
وابسته به: المحرر فی الفقه = محرر التدوین = المحرر فی الفروع الشافعیة؛ رافعی قزوینی، عبدالکریم بن محمد (۵۵۷-۶۲۳)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۶۷۲
آغاز: و قد شرعت فی جمع جزء لطیف علی صورة الشرح لدقائق هذا المختصر و مقصودی به التنبیه علی الحکمة؛ **انجام:** و اختم لنا بخیر و أصلح لنا شأننا کله و افعل ذلک باخواننا و احبائنا و سائر المسلمین
احتمالا این مختصر «الایجاز» تاج الدین محمود اصفهیدی کرمانی باشد، در این مختصر با لفظ «قلت ... و الله اعلم» بعضی از گفته‌های مؤلف اصل تصحیح یا رد می‌شود و در مقدمه گفته شده که به عبارت مؤلف اصل مقید نیست و گاهی به توضیح پرداخته است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ تملک: علی بن حسن بن علی به تاریخ ۸۶۳؛ جلد: تیماج، ۱۰۷گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف: ۲۷-۱۲۴]

● المحرر فی قوله تعالی «لیغفر لک الله ما تقدم من ذنبک و ما تأخر» / تفسیر / عربی
al-muḥarrar fī qawl-i-hī ta'ālā «li-yaġfira laka-l-lāh mā taqaddam-a min ḏanb-i-k wa mā ta'axxar"
سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ قمری
soyūṭī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446 - 1506)
رساله‌ای در بیان تفسیر قوله تعالی «لیغفرلک الله ما تقدم من ذنبک و ما تأخر» با نقل گفته‌ها و دیدگاه مفسران بر اساس مبانی

اعتقادی آنان در بیان کیفیت و امکان صدور و وقوع گناه از سوی پیامبر اسلام (ص) و سایر انبیاء علیهم السلام، پیش از بعثت و پس از آن است.
آغاز: بسملة، الحمدلله و الصلاة و السلام علی رسول الله صلی الله علیه و سلم، قوله تعالی (لیغفر لک الله ما تقدم من ذنبک و ما تأخر) هذه الآیة فی أقوال للمفسرین، بعضها مقبول و بعضها مردود و بعضها ضعیف للدلیل القاطع علی عصمته صلی الله علیه و سلم و سائر الأنبیاء عن الذنوب قبل النبوة و بعدها قال السبکی
انجام: (و عفی عنکم فالآن باشروهن) الآیة: هذا آخر التألیف إلی هنا قد تم و کمل و الحمد وحده و الصلاة و السلام علی سیدنا و سید الأولین و الآخرین و الحمدلله رب العالمین ...
[الاوقاف العامة بغداد ۱۲۳/۱ و ۷۰۰/۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۰/۲۴ کر
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا: حاج صالح قرطبی، تا: ۱۱۲۱ق؛ مجدول، مصحح؛ ۳گ (۷۸پ-۸۰پ)، ۲۷سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۴۰/۲-۳۵۵]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۱۸۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** فتاب علیکم و عفی عنکم فالآن با شروهن.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ ۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۴۸]

● محرز الملوک و السلاطین /-
muḥriz-ul mulūk wa-s salāṭīn

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۷۵۰
بی‌کا، بی‌تا، خریداری از امرالله صفری [رایانه]

● محرق الافکار / ادبیات / فارسی
moharreq-ol afkār

قاجار، فخر الملوک بنت ابوالحسن، ق۱۴ قمری
qājār, faxr-ol-molūk bent-e ab-ol-hasan(- 20c)

غزلیات و قطعات و اشعاری را که مؤلف سروده و نیز نامه‌هایی را که در موضوعات مختلف به شخصیت‌های معاصر خود و جرائد نوشته در این کتاب جمع‌آوری نموده است و در اثنای آن زندگی‌نامه خود را نیز آورده است. فهرست مطالب آن چنین است: ۱. اشعار، اکثر این اشعار با تخلص «فخر» خاتمه یافته است، آخرین قطعه که به تاریخ مرداد ماه ۱۳۲۲ شمسی سروده شده برای پروین خانم دختر خانم بدر الملوک به نظم کشیده شده است؛ ۲. مناجات؛ ۳. در رد حجاب بدون پرده و جواب نسیم شمال، ۱۳۳۴ق؛ ۴. تفکر، اعجاز محبت؛ ۵. در جواب بیست و پنج سؤال دختر آلمانی که در روزنامه ایران به مسابقه گزارده شده بوده است؛ ۶. ملاقات و مقالات با فرزندان عزیزم؛ ۷. در جواب یکنفر از مدعیان بداندیش؛ ۸/ در تقاضای ورود به انجمن دانش و فرهنگ، ۱۳۰۸ شمسی؛ ۹. انتقاد در روزنامه ستاره جهان در اطراف آزادی نسوان؛ ۱۰. در روز چهارشنبه آخر سال جواب به آقای جواهر کلام نوشته شده است؛ ۱۱. در جواب استعفای خانم عزة السلطنه ناظمه مدرسه، ۱۳۱۱ ش؛ ۱۲. جواب بصیر الملک عظیمی؛ ۱۳. در پیرامون بیست و ششمین جلسه سخنرانی در تالار دارالفنون و سخنگوی آقای سعید نفیسی، ۱۳۲۰/۲/۱۱؛ ۱۴. تاریخچه مختصری از آثار و زندگانی، ۶ مهر ۱۳۱۱؛ ۱۵. تقریظ کتاب تعلیم و تربیت خانم بدرالملوک با مداد، ۲۹/۲/۱۷؛ ۱۶. یک قطعه و یک رباعی؛ ۱۷. بیان حقیقت؛ ۱۸. در انتظار قدم بیژن عزیزم، قطعه ۷ بیتی، ۱۳۳۳/۱۰/۱۰؛ ۱۹. هنگام ورود به میانه، رباعی؛ ۲۰. زبان حال، ۱۳۳۴/۲/۲۵؛ ۲۱. در جواب اشعار آقای اشرف الملک، ۱۳۳۵/۱۱/۲؛ ۲۲. بهترین اوقات و خوشترین ساعات؛ ۲۳. نامه به پروین، ۱۳۳۳/۳/۲۲؛ ۲۴.از یادداشت‌های من؛ ۲۵. نصیحت به آقای خسرو شاهی که سمت نمد مالی دارند، ۱۳۴۲/۱۰/۱؛ ۲۶. یک قطعه (۶بیت) تقدیم به هدایت نخجوانی، ۱۳۴۳/۷/۲۸؛ ۲۷. گناه دیده، ۱۳۳۵/۲/۳۰؛ ۲۸. از زبان فرید جواهر کلام (دو رباعی) ۱۳۴۰/۵/۱۲؛ ۲۹. وصف الحال خودم یا عزل خداحافظی ۱۳۴۴/۲/۲۰.

شاعر در زندگی خودنوشت چنین می‌آورد که: دختر شیخ رئیس الرئیس قاجار بوده و نامش خورشید ملقب به فخرالملوک می‌باشد و تولدش در سال ۱۳۱۰ق اتفاق افتاده است و بعد از شرحی درباره سفرهای پدرش و تحصیلات خودش می‌گوید که اجباری او را در سنین جوانی شوهر داده‌اند که بعد از چند سال طلاق گرفته است بعداً از طرف نصیر الدوله وزیر فرهنگ به مدیریت یکی از مدارس دخترانه انتخاب شده و مدت چهارده سال است که با علاقه و جدیت به آن مشغول است. از تألیف دو کتاب «راه روشن» و «محرق الافکار» همین کتاب را نام می‌برد. تخلص وی «فخر» بوده و اشعارش در حد متوسط می‌باشد و اکثراً غزل و قطعه و رباعی می‌باشد. آخرین غزلی که سروده با عنوان «وصف الحال یا غزل خداحافظی» در ۲۰ اردیبهشت سال ۱۳۴۴ می‌باشد.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۶۷۳
آغاز: بنام معشوق بی همتا خداوند یکتا: خرم آندل که در وفکر تو مأوا دارد ××بی نیازاز همهو بر توتولادارد / ناصحم گفت منه پای به گرداب بلا ××کشته عشق زگردابچه پروادارد / هر که افتد بکمندش نهراسد از قتل ×× شمر الذیل شود جان بکفش وا دارد / دولت عشق مبارک بادت ای «فخر» ××دولت آن یافت که در قرب تو مأوا دارد؛ **انجام:** وصف الحال خودم یا غزل خداحافظی: پیری بنگرکهچه آردبهسرمن ×× یارانهمهرفتند زدوروبرمن / چون

فرد جزامی که شد از خلق مجزا ×× یکباره بریدند همه حاصل خشکٚ و ترمن / آیندو ببینندهمهحالپریشم ×× نه مهر و شفقتشان نه ترحم بچشم تر من / ای عمر تو هم رو که دگر نیست امیدی ××کایدبمددگاری من باردگر شهپر من / آنروز شد آماج حوادث تن زارم ××کهرفتزسرصدربلاغتپدرمن / آنعالم ربانیو آن مظهر قدرت ×× کزاوبودانکالبدبیشمرمن / آن یوسف ثانی که جگر گوشه من بود ×× سبقت ز چه بگرفت در این ره پسر من / آن روح مجرد که مرا بود برادر ××چون برق بپرید و برفت از نظر من / گویند که یکداغ کفایت [...] ××پس این همه آتش ز چه اندر جگر من / این جان ز تن خسته چه خواهد خدایا ×× بر گیرو بده خاتمه بر کر فر من

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۶ تا ۱۳۴۴؛ در پایان اکثر اشعار و نامه‌ها امضای مؤلف «فخر الملوک قاجار» و تاریخ نگارش موجود است؛ ۱۳۴ص، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲-۳۰۹]

● **محرقة الصواعق فی ابطال منظرة الدقایق** / تاریخ / عربی

muḥriqat-uṣṣawā‘iq fī ibṭāl-i manẓarat-id daqāyiq

سردرودی تبریزی، محمد حسن بن محمد حسین، ۱۳۰۶ - ۱۳۷۱ قمری

sardrūdī tabrīzī, mohammad hasan ebn-e mohammad hoseyn (1889 - 1952)

تاریخ تألیف: یک‌شنبه ۴ شوال ۱۳۵۷ق

در رد «منظرة الدقایق» حسن بن موسی حایری، که در آن نفی کرده بود که حاج محمد کریم خان قاجار کرمانی (-۱۲۸۸ق) از سید کاظم رشتی (- ۱۲۵۹ق) اجازت داشته است. نام کتاب و نگارنده در دیباچه و تاریخ به پایان رسیدن در انجامه آمده است.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۵۷۲-عکسی

آغاز: الحمدلله الذی بمشیته فطر کل الخلایق و بلطفه ... و بعد، فیقول العبد ... محمد حسن بن ... السردرودی. الساکن فی بلدة المراغه؛ **انجام:** و ناصبی شیعتهم اجمعین. فی یوم الاحد الرابع من شهر شوال المکرم سنة ...

خط: نسخ خوش، کاتب = مؤلف، تا: ۴ شوال ۱۳۵۷ق؛ ۵۶۰ص، ۱۸سطر(۱۲/۵×۱۹)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۴۶]

● **محرق الفؤاد** / مقتل، تاریخ معصومین / عربی

muḥarriq-ul fu’ād

اصفهانی، حیدر علی بن محمد شفیع، ق۱۲ قمری

esfahānī, heydar ‘alī ebn-e mohammad šafī‘(- 18c)

مؤلف پس از آن‌که مدت ۲۲ سال مریض بوده و دکترها وی را جواب کرده بودند شبی در خواب امیرالمومنین و فاطمه زهرا سلام الله علیهما را دیده و به سفارش حضرت زهرا کتاب حاضر را نگاشته و آنرا بدون ترتیب خاصی گرد آورده است.رساله کوتاهی است مشتمل بر احادیث وارده از ائمه معصومین علیهم السلام در خصوص ثواب گریه بر مصائب حضرت امام حسین علیه السلام و فضل زیارت آن حضرت، مؤلف سبب تألیف کتاب را در مقدمه چنین آورده است: «انی کنت فی عنفوان الشباب مریضا و طال المرض علی حتی کف الاطباء عنی و یئس الاقرباء منی و کنت مغشیا علی اذ رأیت مولای و مولی کل مومن و مومنه اعنی امام المتقین و یعسوب المسلمین و قائد ... علی بن ابیطالب امیر المومنین و معه فاطمة الزهراء و الائمة المعصومین صلوات الله علیهم اجمعین و لعنة الله علی معاندیهم ابد الآبدین و قال صلوات الله علیهم بعد کلام طویل لا یسع المقام ذکره جئنا الیک للشفاء بعد ما سئلته علیه السلام عن عدة من المسائل و تشرفت بالاجوبة الشافیة و منها قراءة واقعة کربلا و لما سئلت عن الواقعة بادرت بالجواب مولاتی خیر نساء الاولین و الآخرین و والدة ائمة الطاهرین صلوات الله و سلامه علیها و علیهم اجمعین و قالت لی بالفارسیة که ماتم حسین مرا بپای دار که بعدد هر اشکی که از چشم ایشان بر می‌آوری یا بر می‌آید خدا هفتاد پشت ترا می‌آمرزد و لعمری منذ سمعت هذا شمرت لتألیف کتاب یحتوی علی بعض ما وقع من هذه الامة المیشومة الملعونة علی الحسین الشهید ...».

آغاز: الحمد لله الذی جعل البکاء علی الحسین سببا للنجاه و وسیله الی الجنه ... فیقول المتمسک بالله الرفیع حیدر علی بن محمد شفیع انی کنت فی عنفوان الشباب بعد ان مضی علی اثنتان و عشرون سنه

۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۸۱۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لو کان فی الدنیا حباً لکان دعو المعزی بهم قال و بکی ابوعبدالله علیه السلام حتی اخصبت بدموعه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴۸گ (۵۱پ-۹۸ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳-۶۰۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۸۸/16-طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** لیت السماء اطبقت علی الارض و لیت الجبال (کلمه آخر راده صفحه ۵۷۰ است که در ذیل ۵۶۹ نوشته است و پایان نسخه افتاده است).

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۶گ (۱۸۵پ-۲۱۰پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۲-۲۹۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۳۲۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و انه قتل فی هذا الیوم عن ابی جعفر علیه السلام ان جبرئیل جاء النبی بالتربة التی یقتل علیها الحسین فهی عندنا تمت.

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۴؛ ۱۳گ (۱ر-۱۳ر)، ۱۵ سطر(۸×۱۶) [ف: ۴۱-۴۳۲]

۴. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۶۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و انه کان لمولانا الحسین بنت عمرها ثلاث سنین و من یوم استشهد الحسین ما بقیت ترا فعظم ذلک علیها و کبر لدیها و استوحشت له و کانت
خط: نسخ، کا: ابوتراب بن عبدالهل بن نورالدین بن نعمت الله حسینی موسوی جزائری، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۵گ (۴پ-۲۸پ)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱-۵۶]

● **محرق القلوب** / مقتل، تاریخ معصومین / فارسی
moharreq-ol qolūb

اصفهانی، حیدر علی بن محمد شفیع، ق۱۲ قمری
esfahānī, heydar 'alī ebn-e mohammad šafī'(- 18c)

وابسته به: محرق الفؤاد؛ اصفهانی، حیدر علی بن محمد شفیع (قرن ۱۲)
ترجمه و تلخیص کتاب مؤلف «محرق الفؤاد» می‌باشد که به عربی در شهادت حضرت امام حسین علیه السلام و واقعه کربلا نگاشته بود و برای فارسی‌زبانان استفاده از آن مشکل بود. در این ترجمه اسانید احادیث حذف شده و به حاصل معنی اکتفا می‌شود.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۱۹۱/۱
آغاز: حمد خداوندی را سزاست که بچند قطره آب دیده دنس خطیئات را از صفحه اعمال عباد شسته؛ **انجام:** ای جد بزرگوار این حسین تست که چنین عریان است ...
بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ افتادگی: انجام؛ ۲۸گ (۱پ-۲۸پ)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۶-۱۵۲]

● **محرق القلوب** / تاریخ معصومین / فارسی
moharreq-ol qolūb

نراقی، مهدی بن ابی ذر، ۱۱۲۸ - ۱۲۰۹ قمری
narāqī, mahdī ebn-e abī-zar (1716 - 1795)

در روضه‌خوانی است با اسلوبی ظریف و متداول بین اهل فن و مفصل که به درخواست عبدالرزاق خانگردآورده است. شامل دو «مقدمه» و بیست «مجلس»: مقدمه ۱) در احکام مستحبه؛ مقدمه ۲) در محبت رسول اکرم (ص) به حضرت حسین (ع)؛ مجلس ۱. در وفات حضرت محمد (ص)؛ ۲. شهادت فاطمه زهرا (س)؛ ۳. شهادت علی (ع)؛ ۴. شهادت امام حسن (ع)؛ ۵. رفتن امام حسین (ع) از مکه به کربلا؛ ۹. شهادت حر بن یزید ریاحی؛ ۱۰. شهادت وهب بن عبدالله کلبی و ...؛ ۱۱.شهادت قاسم بن حسن؛ ۱۲. شهادت حضرت عباس؛ ۱۳. شهادت علی اکبر؛ ۱۴. شهادت سید الشهدا؛ ۱۵. در بعضی وقایع بعد از شهادت امام حسین (ع) ...؛ ۱۶. بردن اهل بیت از کربلا به کوفه و شام؛ ۱۷. در کیفیت ورود به شام؛ ۱۸. رفتن اهل بیت از شام به مدینه؛ ۱۹. شهادت امام موسی کاظم؛ ۲۰. شهادت امام رضا (ع).

این کتاب که به‌گونه‌ای متأثر از روضة الشهداء کاشفی است و قسمت‌هایی ازآن بدون ذکر منبع عیناً ازآن گرفته شده ولی از استواری نثر کاشفی کاملا تهی شده و داستان‌هایی نیز به آن افزوده شده است. این کتاب به جهت نقل تواریخ بدون مآخذ و بعضاً مجعول دارای اعتبار نیست.
آغاز: بسمله و به نستعین. حمد و سپاس بی نهایت تحفه بارگاه حکیمی است جلت عظمته که خاکدان دنیا را زندان این عاریت سرا ...
انجام: از حضرت امام رضا و ای بر او وای بر او وای بر او اینست زیان کاری بزرگ که علاجی ندارد و از برای او چاره ای متصور نیست لعنة الله علیه ... و بیلا و بیلا. تمت
چاپ: مشار فارسی، ج۴، ص۴۶۱۹؛ ایران، سنگی، به اهتمام آخوند ملا عباس علی طهرانی، به خط محمد باقر بن محمد حسن خوانساری، ۱۲۶۴ق، وزیری بزرگ
[ایضاح المکنون ۴۴۳/۲؛ هدیة العارفین ۳۵۲/۲؛ الذریعة ۱۴۹/۲۰؛ نسخه‌های منزوی ۴۵۳۱/۶؛ فهرستواره منزوی ۱۷۵۹/۳؛ مشترک پاکستان ۳۱۶/۱۰؛ چشم‌اندازی به تحریفات عاشورا (لؤلؤ ومرجان)، تحقیق وتعلیق مصطفی درایتی، ص ۲۴۴-۲۴۵؛ دنا ۹: ۱۸۰-۱۷۳ (۲۶۱ نسخه)]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۰۰۰
آغاز و انجام: برابر
مشتمل است بر ده مقدمه و بیست مجلس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸۷گ، ۱۷سطر(۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۹سم [ف: ۱۴-۲۹۵]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۸۲
بی‌کا، تا: ۱۰۷۷ق؛ خریداری از مصطفی یسمعی؛ اندازه: ۲۰×۲۹/۸سم [رایانه]

۳. میبد؛ مخطوطات و اسناد میبد؛ شماره نسخه: ۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۱۴گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: -۱۵]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۶۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۷گ، ۱۴سطر (۱۰/۵×۱۸)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۴-۱۳۷]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۶۵۳
بی‌کا، تا: ۱۱۲۱ق؛ خریداری از عبدالله ناصری [رایانه]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۸۷۶
خط: نسخ، کا: محمد صادق، تا: پنج‌شنبه ۲۹ شوال۱۱۹۳ق؛ با ذکر شجره نامه کامل: «این کتاب مال آقا سید عبدالله ولد آقا سید حسن ابن اسماعیل بن ابراهیم بن صالح بن ابوعلی بن مرون بن ابی القاسم بن مرسو الدین (؟) بن ابی علی بن محمد بن فتح بن اسحاق بن هاشم بن احمد بن موسی بن جعفر علیهما السلام ...» در

سال ۱۲۹۵؛ جلد: تیماج، ۳۶۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۴×۲۰/۴سم [ف: ۴۱-۲۵۴]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۸۸۶

آغاز: ... باعث اجر جمیل و ثواب جزیل بلکه اقرب قربات و اشرف سعادات است ...

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالغفور نوری، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۶سم [ف: ۴۱-۲۵۸]

۸. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۲۴۱۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ واقف: معصوم بن کربلائی میرزا محسن، ربیع الاول ۱۲۴۷؛ اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۳-۷۷]

۹. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** سر او را از قفا بریدند. مسلوب العمامة و الرداء شبیه یقطر بالدماء این حسین تو است.

از اول کتاب تا اواخر مجلس پانزدهم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد تقی» (مربع)؛ واقف: تشید، ۱۳۳۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲-۵۶۳]

۱۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۳۳

آغاز: کلثوم غمدیده در پیش روی ایشان موی خود را پریشان ساخته و دست غم بر سر می‌زد؛ **انجام:** به آن جناب مقدس چسان سلام کنم ××چگونه بی توجه بر حضرتش قیام کنم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۳گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶/۵سم [ف: ۲-۵۶۴]

۱۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۹۳

آغاز: بدانکه احادیث مستفیضه معتبره دلالت می‌کند بر اینکه هرگاه پیغمبر (ص) می‌خواست می‌توانست؛ **انجام:** می‌زد و می‌کشت و من چون با وی آشنایی داشتم گفتم ای عباس.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۹۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲-۵۶۴]

۱۲. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۵۲۹م

خط: نستعلیق، کا: مومن بن عابدین، تا: قرن ۱۳؛ جلد: چرمی، ۲۸۳ص، ۲۱ سطر(۱۵×۲۳/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۶۴]

۱۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۹۰۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، با بیست سرلوح؛ جلد: روغنی مذهب، قطع: ربعی [نشریه: ۷-۲۸۲]

۱۴. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۹۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ واقف: محمد قلی بن محمد مؤمن لاریجانی، ۱۲۲۹؛ جلد: تیماج، ۲۰۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۲×۳۰سم [ف: ۱-۲۷۸]

۱۵. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه: ۱۴۹

بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۵-۲۲۶]

۱۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۸۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی، با یادداشتی از حسین بن فضل الله؛ جلد: تیماج، ۱۴۰گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف: ۱-۲۷۳]

۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۷۰۴۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** چون حضرت را دفن کردند مامون ملعون مردود هر ثمه را

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سید ناصر حسین، خرداد ۱۳۸۰؛ جلد: مقوا، ۱۶۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: ۲۶-۵۰۰]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۱۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** مسلمان شد و در اسلام کامل گردید و ایضا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۲۶-۵۰۰]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۶۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** ابوالصلت محزون و غمگین در میان ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج، ۲۲۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۲۶-۵۰۳]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۱۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اگر چه دیگر چیزی از برای ایشان نباشد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: احمد شیخ تبار بابلی، آبان ۱۳۷۲؛ ۱۷۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۶-۵۰۳]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۹۱۴

آغاز: و تحیت افزون از عدو احصا بر روان انبیا و خاتم اصفیا و آل و اقربای او؛ **انجام:** بتی که زینت ازو بو گلستانترا×قدی که داشت برازنده بوستان ترا

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۴۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲۶-۵۰۴]

۲۲. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه: ۱۴۹

انجام: و با او خبر دارد که آن صدای جبرئیل بود و بنا بر روایت اول جبرئیل گفت لیکن حیرانم که در گریبان و آستین من چه چیز می‌جویند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۵۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: -۱۲۷]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۱۳۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** وای بر مامون از شرمساری در نزد رسول خدا وای بر مامون از خجالت علی مرتضی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: حاج

آقای نیری، تیر ۱۳۸۲؛ ۱۳۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۲۶-۵۰۵]

۲۴. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه: ۱۰۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ واقف: میرزا ابوتراب، ۱۲۴۶ق؛۲۲۹گ،۱۹سطر،اندازه: ۳۰×۲۰/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۶۹]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۲۴

آغاز: ... در دلم عشق آتشی افروخته×هر چه غیر از یار دیگر سوخته / آری آری عشق را این است کار×او بسوزد هر چه باشد غیر یار؛ **انجام:** لمؤلفه: مگر ایشب ترا در پی سحر نیست ×× ز احوال دل زارم خبر نیست / چرا ای شب ره پایان ندانی ××مگر با روز محشر توأمانی ...

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۴۲۰ص، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۴۰/۳-۲۳۵]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۰۶

آغاز: ... باعث بر تشویش اذهان و ملال خاطر خانندگان (کذا) می‌شود و بعضی غیر محتویست و اکثر اخبار؛ **انجام:** به نزد حضرت آورد پس حضرت پدر بزرگوار خود را در آن تابوت نهاد و دو رکعت نماز به جا آورد ناگاه تابوت ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالأقرن۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ ۳۷۴ص، ۲۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۴۰/۳-۱۸۳]

۲۷. کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه: ۶۵

خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۸۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: -۷۴]

۲۸. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۵۰۴

آغاز: اول آنکه امام را در ذریت او قرار داد دوم آنکه شفای امراض را در تربت او قرار داد؛ **انجام:** چون ابوالصلت در خانه را گشود مأمون ملعون سر و پا برهنه و گریبان چاک داخل خانه شد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۸۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: ۲-۱۸۹]

۲۹. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۲۹۶

آغاز: ثوابست یا فلان امر مکروه و ترک آن فلان ثوابست و کسی به سبب آن حدیث ضعیف آن فعل را بجا آورد یا ترک کند؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۵۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: ۲-۲۲]

۳۰. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۳۴۷

انجام: مأمون که اینرا شنید رنگ پلیدش متغیر شد گاهی زرد و زمانی سرخ می‌گردید آنگاه بیهوش شد و در حال بیهوشی می‌گفت ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۹۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف: ۲-۵۹]

۳۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** پس مرکب را بگردانید و به نزد اصحاب خود آمد و دل بر محاربه لشکر کفار نهاد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «یا امام حسین ادرکنی» (بیضی)؛ تملک: ملا حسین بن حاجی اسماعیل؛ جلد: تیماج، ۲۲۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱-۱۴۶]

۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۲۱

آغاز:و نخاف که چون از اخبار صادقین و آثار ائمه راشدین بصحت پیوست؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: علی صفوی پورسهی، ۱۳۶۸؛ جلد: تیماج، ۳۹۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲×۳۳/۷سم [ف: ۱۴-۴۸۰]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام:**و میگفت ای سید من مرا طاقت مصیبت تو نیست پس آمد بالای سر آنحضرت نشست و گفت متوجه تجهیز.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۵۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۸/۸سم [ف: ۱۴-۴۸۱]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۳۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:**آنگاه داخل حجره شد که پدر بزرگوارش در آنجا خوابیده بود و چون چشم آن امام مسموم.

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ دارای سرلوح، مجدول؛ واقف: عبدالکریم آهنگر، مهر ۱۳۴۳؛ ۲۲۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹/۸×۲۹/۶سم [ف: ۱۴-۴۸۱]

۳۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۴۷۹

آغاز: ... اللهم یا من سلکنا فی سلک حباء الحسین وشرفنا علی الامم الماضیة وقرون الخالیة؛ **انجام:** او را درتابوتی گذاشته متوجه قبر هرون شدند ومامون درعقب جنازه ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد:تیماج، ۲۰۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۵]

۳۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۳۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۰۱گ، ۱۹و۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۴]

۳۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۲۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** وحضرت روزی ابوالصلت هروی را طلبید وفرمود داخل قبه هارون شد واز هرطرف ازچهار اطراف قبر او یک کف خاک بیاور ابوالصلت چون آن خاکها را آورد حضرت آن کف خاکی ...

تا اواسط مجلس بیستم ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۹۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۵]

۳۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۲۳-۵/۱۱۳

آغاز: بسمله نحمدك اللهم یامن رفع مدارجنا بالحزن والبكاء فی عزاء الحسین ... اما بعد چون علامی فهامی مجتهد العصر والزمانی آخوند ملا مهدی نراقی طاب ثراه ... کتابی در روضه تألیف

ومسمی بمحرق القلوب نموده ... کتاب مذکور را منتخب نموده؛
انجام: وای بر مأمون از خجالت او د رنزد حسن مجتبی وای بر مأمون از حسین شهید کربلا وای ...
گزیده‌ای است از«محرق القلوب» با افزودن اشعار فارسی مناسب شامل مقدمه وبیست مجلس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۱۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۰۲]

۳۹. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۵۱۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ تملکی به تاریخ ۱۲۷۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۴گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف مخ: ۲-۴۸۰]

۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۷۰۷-۲۴/۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** یزید ترسید و به مؤذن اشاره کرده که اذان بگو مؤذن گفت اشهد ان لا اله الا الله حضرت گفت شهد بها لحمی و ... اشهد ان محمدا رسول الله حضرت امام زین العابدین عمامه از سرمبارک
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۲گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۷-۴۱۸۷]

۴۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۹۵۳-۳۰/۲۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** بسم الله الرحمن الرحیم نحمدک یا من اعظم مصیبتنا بمصیبته ... گویا می‌بینم که زنان دراهل بیت حسین علیه السلام
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۱۳۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۷-۴۱۸۷]

۴۲. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه: ۳۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ملا احمدطالش، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ واقف: محمدبن سلیمان شیرزاد، غره جمادی الثانی ۱۲۵۰؛ جلد: تیماج، ۱۸۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲×۳۵/۵سم [ف مخ: -۲۰۰]

۴۳. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه: ۱۰۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** ابی الصلت آن قادری که مرا یک لحظه از مدینه بطوس آورد درهای بسته را ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۶۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف مخ: -۲۰۰]

۴۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۳۸۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مهر: غفار مورخ ۱۲۲۶؛ ۲۴۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۸سم [ف: ۴-۷۳۵]

۴۵. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه: ۱۱۴
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: گویا قرن۱۳؛ مهر: «وقف کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم»، «آقا شمس الدین» (بیضی)؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۱۲۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [دو کتابخانه اراک: -۱۴۱]

۴۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۳۶۹/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** از پروردگار خود دور و به سبب گناهان در مقام غضب الهی و تکذیب او باشد
از ابتدا تا قسمتی از مجلس سوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۹۰ص (۲۴۰-۳۲۹)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲-۴۳۱]

۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۵۰۵
آغاز: بسی روغه دوده آن خاکسار ××بمالید با رخ سگ با وقار
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۱۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۳۳/۲-۱۵۶]

۴۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۱۶۰
آغاز: مجلس سیم در وفات سید اوصیاء صلوات الله علیه بسمله الحمدلله الذی؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور، ۲۵۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲-۱۴۳]

۴۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۵۵۴۴
خط: نستعلیق، کا: حسین علی، تا: پنج‌شنبه ۱ رمضان ۱۲۲=۱۲۰۲ق، جا: کرمانشاه؛ جلد: تیماج، ۱۶۶گ، ۲۳ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵-۵۲۱]

۵۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۶۷
کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۶ شعبان۱۲۰۹ق؛ با سر لوح، مجدول و مذهب؛ جلد: تیماج، ۲۴۱گ، ۱۹سطر [ف: ۱-۲۲۸]

۵۱. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۲۵۶
خط: معتاد، بی‌کا، تا: ۱۲۱۵ق؛ ۲۷۳گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲-۳۵۱]

۵۲. کاشان؛ جعفری؛ شماره نسخه: ۶۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** پس مرکب را بگردانید و به نزد اصحاب خود آمد ودل بر محاربه لشکر کفار نهاد.
خط: نسخ، کا: محمدهاشم بن مومن، تا: ۱۲۱۸ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۲۲۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف مخ]

۵۳. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه: ۱۰۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۲۲۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۰۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: -۸۵]

۵۴. شیراز؛ ثامنی، محمد رضا؛ شماره نسخه: ۵۱
خط:نسخ،کا:حسن ساکن آباده بوانات،تا:شنبه۱۶ ذیحجه ۱۲۲۲ق، حسب فرمایش محمد باقر؛ جلد: تیماج[اوراق عتیق: ۱-۲۷۳]

۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۳۷۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، کا: اسدالله بن محمد تقی مازندرانی، تا: رمضان۱۲۲۲ق؛ دارای سرلوح مذهب مرصع، مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱۴-۴۸۰]

۵۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۵
آغاز: برابر؛ **انجام:**زیان کاری بزرگ که علاجی از برای او

متصور نیست لعنة الله علیه و علی سائر ظالمی آل محمد عذبهم الله عذاباً الیما
خط: نستعلیق، کا: مصطفی کاتب، تا: ۳ صفر۱۲۲۲ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۷گ، ۲۱ سطر (۱۳×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱-۵۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۸۶۰-ف و ۱۸۹۵-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۱۸۹]

۵۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۲۵۸-۳۷/۴۸

آغاز: ترک کند حقتعالی آن ثواب را به اوکرامت می‌فرماید وهمچنین هرگاه خبری ضعیفی دراحوال ... مقدمه دویم بدانکه احادیث مستفیضه معتبره دلالت می‌کند؛ **انجام:** زیانکاری بزرگ که علاجی از برای اومتصور نیست. لعنة الله علیه وعلی سائر ظالمی آل محمد وعذبهم الله عذاباً الیماً ... این ضعیف را ممنون سازند واین روسیاه را به دعا یاد نمایند
خط: نستعلیق، کا: قاسمعلی بن کربلایی صباغ تهرانی، تا: پنج‌شنبه ۱۴شوال۱۲۲۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۷۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۷-۴۱۸۸]

۵۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۶۱۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۱۱ رجب۱۲۲۴ق؛ واقف: بهمن میرزا، رجب ۱۲۴۳؛ جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۲۰ سطر(۱۴×۲۳)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۶-۶۵۵]

۵۹. تهران؛ سادات ناصری، حسن؛ شماره نسخه: ۲۵۱

خط: نستعلیق، کا: ساروی، عبدالکریم، تا: ۴ جمادی الاول۱۲۲۴ق؛ قطع: رحلی [نشریه: ۶-۶۹۸]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۷۰۸۴

آغاز: به صحت پیوسته که تذکیر و تذکر اهل بلایا و مصایب پیشوایان راه دین و اسمع و استماع محسن و نوایب اهل بیت سید المرسلین؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد علی، تا: پنج‌شنبه ۲۷ ربیع الثانی۱۲۲۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: سید رحمت فرقانی، شهریور ۱۳۸۰؛ جلد: تیماج مذهب [ف: ۲۶-۴۹۹]

۶۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۲

خط: نستعلیق، کا: عبدالرحیم بن ملا علی محمد سولقانی، تا: ۱۲۲۵ق [ف: ۳-۲]

۶۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۰۹۸

آغاز:ماهیان دریا و جنیان صحرا مرغان هوا بر او لعنت میکنند ... مجلس هشتم؛ **انجام:** لعنة الله علیه و علی سایر ظالمی آل محمد (ص)
خط: نسخ، کا: احمدبن محمد خویدکی، تا: ۱۲۲۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۱۷سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳-۸۵۳]

۶۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۲۵

در آخر نسخه هفت بند از محتشم آمده؛ خط: نسخ، کا: محمد شریف مجلسی اصفهانی، تا: ۱۲۲۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۲۷۴گ، ۲۰ سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: ۱-۱۰۵]

۶۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۸

آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۸ جمادی الثانی۱۲۲۶ق؛ تملک: آقا میرزا سید حسین خلف آقا میرزا سید مهدی صراف که در کرمانشاهان بوده مورخ ۲۸ رجب ۱۳۴۱ق؛ واقف: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۱۹۰گ، ۲۳ سطر (۱۵×۲۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [ف: ۱-۲۸]

۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۲۹۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: سید ابراهیم بن سید محمد طهرانی، تا: ۱۲۲۶ق؛ دارای کتیبه و سرلوح، مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۷۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۳/۲-۷۰]

۶۶. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۵۰۰

خط: نستعلیق، کا: اسفندیار بن کربلائی کریم نوری میان رودی، تا: ۱۸ ربیع الاول۱۲۲۷ق؛ ۲۵۸گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: ۲-۱۸۷]

۶۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۵۵۶-۵۸/۶

آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن مرحوم سبز علی جهرمی، تا: سه‌شنبه ۱۹ محرم۱۲۲۷ق؛ ۲۲۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۷-۴۱۸۷]

۶۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۷۲۵-۱۰/۳۵

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: باقر بن امیرابراهیم عامری، تا: پنج‌شنبه غره رجب۱۲۲۸ق؛ جلد: تیماج، ۲۰۶گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: ۷-۴۱۸۷]

۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۹۸۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** خوانندگان و شنوندگان نیز بیامرزد بحق محمد و آله الامجاد
خط: نسخ، کا: صفر علی بن محمد لنجانی، تا: ۵ جمادی الاول۱۲۲۸ق؛ ۳۸۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۶-۴۹۷]

۷۰. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه: ۴۴

خط: نستعلیق، کا: محمد معز بن عبدالوهاب حسینی نطنزی، تا: ۱۲۲۹ق، جا: کاشان مدرسه سلطانی؛ ۱۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: -۳۸]

۷۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۶۸۵-۵۲/۲۵

آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۰ صفر۱۲۲۹ق؛ ۱۱۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۷-۴۱۸۷]

۷۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۳۵۶

کامل؛ خط: نستعلیق، کا: محمد باقر کرمانی، تا: جمادی الاول۱۲۲۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۵۲گ، ۲۱سطر [ف: ۱-۲۲۸]

۷۳. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه: ۲۶۴

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۶ ربیع الاول۱۲۲۹ق؛ واقف: محمد باقر قمی، جمادی الاول۱۲۲۹؛ ۱۷۸گ، ۱۹سطر (۱۳/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۱-۱۲۷]

۷۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۳۲۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۳ صفر۱۲۳۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۸۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۳۲۰]

۷۵. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه: ۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و به نزد اصحاب خود آمد و دل بر محاربه لشکر کفار نهاد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۰ق؛ جلد: تیماج، ۲۵۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف: -۳۲]

۷۶. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه: ۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** پس مرکب را بگردانید و به نزد اصحاب خود آمد و دل بر محاربه لشکر کفار نهاد.

خط: نستعلیق، کا: ملا هادی، تا: غره ذیحجه ۱۲۳۰ق؛ مهر: «عبده صفرعلی» (بیضوی)؛ واقف: صفرعلی آقا قاجار داشلو، جمادی الثانیه ۱۲۹۵؛ جلد: تیماج، ۲۲۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف مخ: -۱۹۹]

۷۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۱۹۲-۵۶/۴۲

آغاز: بساط توکل و رضا اند صلوات الله علیه و علیهم اجمعین اما بعد چنین گوید مشتاق سعادت جاودانی مهدی بن ابی ذر نراقی؛ از اول تا آخر؛ خط: نسخ، کا: یوسف بن اسماعیل، تا: ۱۲۳۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۱۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۷-۴۱۸۸]

۷۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۷۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۴۰ شعبان۱۲۳۰ق؛ واقف: فاطمه نامی؛ قطع: رحلی [نشریه: ۷-۲۸۲]

۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۶۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم العن قتلة الحسین و اولاد الحسین و اتباع الحسین

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن عزیزا محمود، تا: یک‌شنبه ۲۲ محرم۱۲۳۱ق؛ مجدول؛ واقف: بی کوچک، جمادی الاول ۱۲۴۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۲۶-۵۰۱]

۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۳۴۷

آغاز و انجام: برابر

کامل ولی اغلاط آن بسیار است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ ذیقعده۱۲۳۱ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۲؛ جلد: مقوا، ۲۳۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲۶-۵۰۵]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۴۶

همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۰۹]

۸۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۸۱۲-۵۳/۲۲

آغاز: و ملال خاطر خوانندگان می‌شود و بعضی غیر محتوی است بر اکثر اخبار امامیه

خط: نستعلیق، کا: اردبیلی (پاک شده)، تا: ۱۴ ربیع الثانی ۱۲۳۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۱۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۷-۴۱۸۸]

۸۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۵۹۲-۲۳/۱۱۲

آغاز: غیرت دررسیده وبال وپر وی را سوزانیده واو را از صفح اعلا ومجاورت ... اما چون فطرس جبرئیل را با آن گروه ملائکه دید گفت؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: محمدنصیر آقاجانی ابن کربلایی علی اصغر، تا: ۲۰ جمادی الثانی۱۲۳۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۷۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷-۴۱۸۷]

۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۳۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالله بن اسماعیل، تا: ۱۲۳۱ق؛ مذیل به سه صفحه درباره ماجرای عبدالله بن عفیف و شهادت اوتوسط ابن زیاد؛ واقف: عباس فخیمی، آذر۱۳۶۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۷/۳سم [ف: ۱۴-۴۷۹]

۸۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۷۲۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۳۲ق؛ مجدول؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: تیماج، ۲۱۹گ، ۱۷سطر (۱۳×۲۴/۵)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۴-۱۴۰۵]

۸۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۱۸۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** وای بر مامون از امام رضا وای بر مامون، وای بر او، وای بر او، وای بر او، این است زیانکاری بزرگ که علاج و چاره برای او نیست.

خط: نسخ، کا: عبدالله بن حسن دیزجی، تا: ۱۲۳۲ق، جا: طسوج؛ جلد: تیماج، ۱۵۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱-۲۰۳]

۸۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۲۰۷

خط: نستعلیق، کا: زین العابدین، تا: ۱۲۳۲-۱۲۳۶ق؛ با سر لوح زرین؛ ۲۷۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۲-۹۵]

۸۷. سمنان؛ مسجد اعظم شهمیرزاد؛ شماره نسخه: ۲۸

آغاز: افکندند وفرمودند ای سواده هریک ازهارا صد تا زیانه بزن؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، عبارات عربی نسخ، کا: ابوالقاسم بن ملا محمد علی ملقب به خادم شهمیرزادی، تا: جمعه دهه سوم جمادی الثانی۱۲۳۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ تاریخ وقف: ۱۲۳۳؛ جلد: تیماج، ۱۵۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۲×۳۰سم [ف مخ]

۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۴۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: محقق عالی، بی‌کا، تا: ۲۰ رجب۱۲۳۲ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲۶-۴۹۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۴۲
همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۰۹]
۸۹. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۱۵
کا: محمد مؤمن بن رضا تاورجی کالجی، تا: ۱۲۳۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۶۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: -۱۴۱]
۹۰. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه: ۹۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۱۲ ربیع الاول۱۲۳۲ق؛ عناوین و ترجمه عبارات عربی به شنگرف، مجدول به لاجورد و شنگرف؛ ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: -۷۱]
۹۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۹۴۳-عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق ریز و خوش، کا: محمد طاهر نوری، تا: ۱۲۳۲ق، به خواهش عالی شأن (جای نام سفید مانده)؛ واقف: جناب مستطاب خدایگانی ابوی آقا سید عبدالرحیم؛ ۴۳۱ص، ۱۹سطر(۱۳/۵×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۴۶]
۹۲. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۰۰
خط: نستعلیق، کا: علی محمد بن علی دینایی نوری، تا: ۱۴ جمادی الثانی۱۲۳۲ق؛ واقف: علی محمد بن داود ترک دینایی، ۱۲۳۳ق؛ ۲۱۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: -۱۴۰]
۹۳. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۰۱
خط: نستعلیق، کا: علی محمد بن علی دینایی نوری، تا: ۱۴ جمادی الثانی۱۲۳۲ق؛ واقف: علی محمد بن داود ترک دینایی، ۱۲۳۳ق؛ ۲۱۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: -۱۴۰]
۹۴. تهران؛ مدرسه قنبر علی خان (حضرت ولی عصر)؛ شماره نسخه: ۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن علی اکبر، تا: ۱ صفر۱۲۳۳ق؛ واقف: حسن علمی زنجانی؛ ۲۴۸گ، ۱۶ سطر [ف: -۳۰]
۹۵. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه: ۹۹
خط: نستعلیق، کا: حاجی محمد بن محمد باقر لنگرودی، تا: شنبه ۱۰ ذیقعده۱۲۳۳ق؛ مهر: «عبده محمد باقر الحسینی» (بیضی)؛ ۲۰۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [اوراق عتیق: ۱-۱۶۸]
۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۰۱۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** فی شهر ذی قعده الحرام سنه هزار و دویست و بیست و سه سنه ۱۲۲۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۲۳۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۹۹گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۲۶-۵۰۲]
۹۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۱۲۳-۱۲/۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۱ ذیحجه ۱۲۳۳ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۷-۴۱۸۶]
۹۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۴۰۶
کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۳ق؛ واقف: حاج محمد ابراهیم بن علی اصغر، ذیقعده ۱۲۴۶ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱۰گ، ۱۸سطر [ف: ۱-۲۲۸]
۹۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۶۰۴
خط: نسخ، کا: علی بن صفر علی چکنی، تا: شعبان۱۲۳۴ق، به دستور ظهراب بیک؛ مجدول، دارای سر لوح رنگین؛ جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۲۵۶]
۱۰۰. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه: ۱۰۶
خط: نستعلیق، کا: سید محمد علی موسوی، تا: جمعه ۲۸ ربیع الثانی ۱۲۳۴ق؛ ۱۴۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: -۷۸]
۱۰۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۵۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ مصحح؛ واقف: خیر النساء خانم، ۱۲۳۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف مخ: ۲-۴۸۰]
۱۰۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۵۵۴۵
خط: نسخ، کا: سید ابوالقاسم شهر به سید آقا، تا: یک‌شنبه ۲۶ ذیحجه۱۲۳۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۹۳گ، ۲۵ سطر (۱۲/۵×۲۲)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۵-۵۲۱]
۱۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۱۴۸
آغاز: و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن امیر ابراهیم عرب عامری، تا: ۱ ربیع الثانی۱۲۳۴ق؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج، ۸۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۶-۴۹۹]
۱۰۴. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۱۶
کا: اسماعیل بن شیرزاد نوری دونائی، تا: ۱۲۳۴ق، جا: مورود؛ واقف: اسماعیل بن شیرزاد دونایی، ۱۲۳۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۶۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: -۱۴۱]
۱۰۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۱۹۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن گلمحمد اصفهانی، تا: ۱۲۳۴ق، به درخواست کربلایی صفر علی اصفهانی؛ مصحح؛ تملک: محمد باقر بن حاجی آقا بن حاج بهرام؛ جلد: تیماج، ۱۷۵گ، ۲۳سطر (۱۲/۲×۲۰/۷)، اندازه: ۱۹/۴×۲۸/۷سم [رایانه]
۱۰۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۰۵۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالکریم، تا: رجب ۱۲۳۴ق؛ اهدایی: آقای بینا؛ جلد: تیماج، ۲۷۷گ، ۱۷سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [رایانه]
۱۰۷. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۱۷۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** پس وای بر او، وای بر او، وای بر او.
خط: نسخ، کا: عباسعلی بن الله وردی کرازی، تا: جمعه ۵رجب۱۲۳۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲-۵۶۲]
۱۰۸. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه: ۸۷

خط: نسخ، کا: شرفعلی بن محمد علی زنوزی، تا: جمادی الاول۱۲۳۴ق؛ ۲۶سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: -۶۰]

۱۰۹. آمل؛ پیشنماز، میرزا ابوالحسن؛ شماره نسخه: ۲۱

خط: نستعلیق، کا: حاجی محمد بن مشهدی رجب علی کجوری شهرانی، تا: جمادی الاول۱۲۳۵ق؛ قطع: رحلی [نشریه: ۵-۴۰۲]

۱۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۸۱۳

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۱۲۳۵ق؛مصحح؛ مهر: محمد جعفر (بیضی)؛ جلد:مذهب،۱۸۸گ،۲۳سطر(۱۲×۲۱)،اندازه: ۲۱×۲۹/۸سم [رایانه]

۱۱۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۴۲۰

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن رضا حسینی، تا: جمعه ۲۷ شعبان۱۲۳۵ق؛ مهر: «فتحعلی النقوی الموسوی» (بیضوی)؛ واقف: حلیمه خاتون، ۱۲۵۱؛ جلد: تیماج، ۲۲۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۹/۵×۱۸/۵سم [مؤید: ۳-۳۳۸]

۱۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۷۶۱۰

آغاز: مرا مرحم گذاشتی اما آن زبانیه روبلشکر می‌دوید؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن ابراهیم گیلانی، تا: شنبه ۳ جمادی الثانی۱۲۳۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور، ۲۴۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸/۳×۲۷/۵سم [ف: ۲۶-۵۰۲]

۱۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۵۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** المصطفویه اللهم اغفرله و لوالدیه (در کنار مهر شده)

خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد مهدی، تا: ۱۳ جمادی الثانی۱۲۳۶ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۶-۴۹۷]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۲۸

همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۰۹]

۱۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۱۴۲

بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ خریداری از احمد اقبالیان [رایانه]

۱۱۵. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه: ۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «وقف کتابخانه مدرسه حاج ابراهیم -اراک»، «اهدایی حاج شیخ حسین امامی» (چهارگوش)، «احمد گل گلشن انبیاست» (بیضی)؛ اهدایی: حاج شیخ حسین امامی؛ جلد: چرم، ۱۴۶گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [دو کتابخانه اراک: -۵۹]

۱۱۶. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۰۷۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن کیاکلائی، تا: ۱۲۳۶ق؛ جلد: چرمی، ۱۹۶گ، ۲۲-۲۰سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [ف: ۳-۱۲۴۴]

۱۱۷. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۳۷

آغاز: بعد چنین گوید مشتاق سعادت جاودانی مهدی بن ابی ذر نراقی؛ **انجام:** پس وای بر او، وای بر او، وای بر او.

خط: نسخ، کا: علیرضا عاصی بن ملامحمد حسن صحاف، تا: شنبه ۲۵صفر۱۲۳۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول مذهب؛ واقف: علی حمیدی، ۱۳۳۸/۳/۵؛ جلد: گالینگور، ۱۹۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۲-۵۶۳]

۱۱۸. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۲۳۶

خط: نستعلیق، کا: اسماعیل، تا: ۲۶ جمادی الثانی۱۲۳۶ق؛ مجدول؛ ۴۶۲ص، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: -۱۲۰]

۱۱۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۴۷۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۰ شوال۱۲۳۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ،۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۳۹۹]

۱۲۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۲۱۰

خط:نسخ،کا:محمد بن حسن کرمانی،تا:ذیحجه۱۲۳۶ق[ف: ۳-۶۲]

۱۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۹۵۶

آغاز: ... دشمنان بودند یکی ابولهب و دیگری عطبه ابن معیط که شب و روز در ایذای آنحضرت سعی مینمودند؛ **انجام:** تمام شد کتاب محرق القلوب امید که فایده آن بکافه شیعیان آل رسول (ع) برسد و مؤلف عامی را از خوانندگان و نویسندگان ملتمس است که چنانکه بر خطائی مطلع شوند باصلاح این ضعیف را ممنون نمایند.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن علی اکبر دماوندی، تا: پنج‌شنبه ۵ ذیقعده۱۲۳۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۸۶گ، ۲۳ سطر (۱۲/۵×۲۲)، اندازه: ۱۹×۲۸/۵سم [ف: ۲-۴۹۴]

۱۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۰۶۹

خط: نسخ، کا: احمد بن زین العابدین، تا: شعبان۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۴۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲۶-۵۰]

۱۲۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۱۷۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** وای بر مأمون از امام موسی کاظم وای بر مأمون از امام رضا (ع) پس وای بر مأمون وای بر او وای بر او کامل است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد ربیع بن استاد رضا قلی اصفهانی، تا: سه‌شنبه ۲۲ربیع الاول۱۲۳۷ق؛ جلد: مقوا، ۲۱۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف مخ: ۲-۴۸۰]

۱۲۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۶۷۶-۲۹/۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** وای بر مامون از امام موسی کاظم وای بر مامون ... وای وای بر او وای بر او ای وای بر او این است زیانکاری ... لعنة الله علیه وعلی سائر ظالمی آل محمد وعذبهم الله

خط: نسخ، کا: برای ملا مهدی صحاف، تا: ۱۲۳۷ق؛ جلد: مذهب، ۲۵۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۷-۴۱۸۶]

۱۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۹۳۷-۵۴/۲۷

آغاز: مما یحذر و یخاف که چون از اخبار صادقین و آثار ائمه راشدین بصحت پیوسته که تذکر و تذکیر بلایا و مصائب پیشوایان راه دین

خط: نستعلیق، کا: عبد الرحیم بن حاجی امین الدین تفرشی، تا:

جمعه ۱۴ ذیقعده‌۱۲۳۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۰۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۷-۴۱۸۸]

۱۲۶. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه: ۳۹

خط: نستعلیق، کا: عباسعلی بن میرزا محمدبهار تویه‌ای، تا: ۲۱ جمادی الثانی ۱۲۳۷ق؛ واقف: کاتب، محرم ۱۲۵۰؛ جلد: تیماج، ۱۴۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف مخ: -۲۰۰]

۱۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۹۲۶

خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن محمد کریم دماوندی، تا: شوال۱۲۳۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: میشن سیاه، ۲۰۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸سم [ف: ۴-۷۳۵]

۱۲۸. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه: ۱۵۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۵ جمادی الاول۱۲۳۷ق؛ مجدول؛ ۲۰۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: -۱۲۷]

۱۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۹۱۶

انجام: انجامه: تمت الکتاب محرق القلوب بعون الله الملک علی ید الحقیر نصرالله ابن مرحوم ... لجمیع امواته سنه ۱۲۳۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق، جا: للهجان؛ مجدول، دارای سرلوح مذهب؛ انتقالی از سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۳گ، ۱۸سطر (۱۰/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [رایانه]

۱۳۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۷۰

خط: نستعلیق، کا: محمد صادق بن محمد شفیع گلپایگانی، تا: پنج‌شنبه ۲۳ ذیقعده۱۲۳۸ق؛ ۱۸۲گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۲-۵۸۸]

۱۳۱. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه: بدون شماره

آغاز: برابر

بی‌کا، تا: ۱۲۳۸ق [تراثنا: س۱۳ش۴-۱۱۷]

۱۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۰۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالحمید بن محمد زمان سنگارودی، تا: یک‌شنبه ۱۰ ربیع الاول۱۲۳۸ق؛ مجدول؛ واقف: آیة الله سید محمد تقی خاتمی زنجانی، تیر ۱۳۸۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۷سم [ف: ۲۶-۴۹۸]

۱۳۳. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۱۰۱م

خط: نستعلیق، کا: صفر علی بن کربلایی حسن علی خوربنی شلمانی، تا: ۱۲۳۸ق، به خواهش میرزا محسن صحاف فردویی لنگرودی؛ مجدول؛ جلد: چرمی، ۲۵۶گ، ۱۹سطر(۱۳×۲۳/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۶۴]

۱۳۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۵۵

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق،کا:حسن بن آقا شفیع،تا:۱۲۳۸ق؛مصحح؛جلد: تیماج مذهب، ۱۹۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۴]

۱۳۵. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه: ۲۸ - ب

خط: نستعلیق، کا: قزوینی، زین العابدین بن محمد یوسف، تا: یک‌شنبه ۱۴ جمادی الاول۱۲۳۸ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج، ۲۲۸گ، ۲۰سطر(۱۱×۲۰)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: -۱۸۴]

۱۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۵۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمام شد کتاب محرق القلوب در روز جمعه بماند روزگار

خط: نستعلیق، کا: امام وردی خراسانی، تا: ربیع الثانی۱۲۳۸ق، جا: تهران؛ واقف: بانو فاطمه فرزند جهانگیر، ذیحجه ۱۲۶۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۴-۴۸۰]

۱۳۷. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه: ۶۴

خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد بن حسین کیل، تا: چهارشنبه ۲۴ صفر ۱۲۷۷ق؛ واقف: خان محمد کیل، دوازدهم ۱۲۴۳؛ جلد: مقوا، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: -۵۳]

۱۳۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۲۵۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** عذاباً یستغیث منه اهلالنا امین یا رب العالمین. تمام شد.

خط: نسخ، کا: ابرقوهی، رضا بن کربلایی حسین، تا: چهارشنبه ۲۲ ذیحجه۱۲۳۹ق، حسب خواهش ملا علی اکبر؛ جلد: تیماج، ۲۵ سطر (۱۵/۵×۲۲)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۴-۱۸۷۹]

۱۳۹. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه: ۵۶

خط: نستعلیق، کا: کاظم بن محمد علی سوراجاری، تا: ۱۲۳۹ق؛ ۳۱۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۷سم [ف: -۴۴]

۱۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۰۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** این نسخه را مطالعه و مناظره فرماید طلب مغفرت و غفران از درگاه ایزد سبحان نماید

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ جلد: مقوایی، ۱۸۵گ، ۲۲سطر (۱۳/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۶-۷۹۹]

۱۴۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۴۹۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳ ذیقعده۱۲۳۹ق؛ مجدول، با سرلوح؛ ۲۸۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۰/۳×۲۹/۹سم [ف: ۴-۷۳۵]

۱۴۲. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه: ۲۶۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق [چند نسخه-ف: -۳۶۵]

۱۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۸۰

خط: نستعلیق، کا: محمد هادی بن ملا عباس و در توانی رودباری، تا: ۸ رجب۱۲۳۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۰۶گ، ۱۹سطر(۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۹-۱۲۵۰]

۱۴۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۰۳۹

خط: نستعلیق، کا: حاج محمد حسین همدانی سپاهانی، تا: شنبه دهه نخستین جمادی الاول۱۲۴۰ق، جا: اصفهان؛ مجدول، با یک سرلوح زیبا؛ جلد: مذهب، ۳۷۳گ، ۱۷سطر (۱۳×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۵-۴۰۹۴]

۱۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۰۱۰

آغاز: در کیفیت احوال ایشان به شام و آنچه در آنجا به ایشان

رسد؛ **انجام:** محرق القلوب بسلخ ذی الحجه الحرام من شهور سنه ۱۲۴۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: آخر ذیحجه۱۲۴۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [ف: ۲۶-۵۰۰]

۱۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۴۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** از العطش تشنه گی و سینه کبابند انا لله و انا الیه راجعون
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق [الفبائی: -۵۰۱]

۱۴۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۵۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** پس مرکب را بگردانید و به نزد اصحاب خود آمد و دل بر محاربه لشکر کفار نهاد.
کامل؛ خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن محمد حسن رودباری ازتوابع دار السلطنه قزوین، تا: ۱۲۴۰ق؛ ۲۳۵گ، ۱۷سطر [ف: ۱-۲۲۷]

۱۴۸. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۱۰۰
آغاز: برابر
خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ با دستخط ملا محمد و تولیت مهدی بیک با مهر: «محمد» (بیضوی)؛ واقف: ترکه حاجی جعفر آقا،۱۲۳۷؛جلد:تیماج مذهب،۱۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: -۵۹]

۱۴۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۶۸۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عباس قلی ابن محمد صفی بورجلو، تا: رجب۱۲۴۰ق؛ با سرلوح، مجدول، محشی؛ ۱۷۳گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۲-۱۴۲]

۱۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۷۷۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** دعائی میباشد که این رو سیاه را فراموش نفرمائید
خط: نستعلیق، کا: مصطفی بن محمد رسول، تا: ۱۲۴۰ق [رایانه]

۱۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۹۱۸۱-۶۰/۱۲۱
آغاز: که همه عالم شنیدند ندا داد که قتل امیرالمومنین و از حضرت صادق علیه السلام مروی است که ازجمله مکنون علم که باید از شیعیان پنهان داشت
از اواسط مجلس سوم در احوالات امیرالمؤمنین علیه السلام تا آخر کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: محمد اسماعیل ولد آقا هادی، تا: یک‌شنبه ۱۴ رجب۱۲۴۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۱۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۷-۴۱۸۹]

۱۵۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۹۱۳-۵۴/۳
آغاز: و ما را بحق هدایت کردی و از بدیها ما را بازداشتی حق تعالی تو را از ما جزای خیر دهاد
خط: نستعلیق، کا: محسن بن حسین زاهدانی، تا: پنج‌شنبه ۱۴ ذیحجه۱۲۴۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۶۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۷-۴۱۸۸]

۱۵۳. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه: ۱۹
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۱ ربیع الثانی۱۲۴۱ق؛ با مهر: «افوض امری الی الله عبده حاجی بابا ۱۲۱۴»؛ واقف: خیر الحاج حاجی بابای بزاز خلف مرحوم مغفور آملا زین العابدین؛ ۱۲۶گ، قطع: رحلی [چند نسخه-ف: -۸]

۱۵۴. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۳۶۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: زین العابدین بن حسابی، تا: چهارشنبه آخر محرم۱۲۴۱ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۲ص، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۲-۸۸]

۱۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۵۵۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ای مامون از حضرت الی یوم المعاد
خط: نستعلیق، کا: محمود بن رضا خوشخوان لاهیجانی، تا: ۲۷ ربیع الثانی۱۲۴۲ق؛ مجدول، دارای سرلوح منقش؛ واقف: حسن خوش وقت قزوینی نژاد، فروردین ۱۳۷۵؛ جلد: گالینگور [ف: ۲۶-۴۹۹]

۱۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۳۹۸-۳۸/۱۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: میر زین العابدین بن میرزا عبدالکریم حسینی قمی تفرشی، تا: شنبه ۱۰رمضان۱۲۴۲ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۹گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۱×۲۹سم [ف: ۷-۴۱۸۷]

۱۵۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۶۴۳/۱-۳۹/۲۳
آغاز: محمد را از تن جدا کرده وتنش را درآب انداخته ابراهیم که برادر کوچک بود چون ... رب تعلم وتری مافعل بنا هذا؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: سید ابوالحسن بن حاجی سید احمد تاجر اصفهانی، تا: پنج‌شنبه ۲۶ربیع الثانی۱۲۴۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور، ۵۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۷-۴۱۸۸]

۱۵۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۰۴۹
خط: نستعلیق، کا: شبر محمد بن محمد زمان، تا: ۱۲۴۳ق؛ مهر: «عبده الراجی محمد»؛ اهدایی: مهر علی؛ جلد: تیماج، ۱۲۳گ، ۲۲س ۵/۱۳×۵/۲۲سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۵-۱۵۱۶]

۱۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۷۰۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق زیبا، کا: علی اصغر، تا: ۱۲۴۳ق؛ دارای یک سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۲۸ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۸/۵سم [ف: ۱۷-۱۵۷]

۱۶۰. اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه: ۲۰
خط: نسخ، کا: مهدی بن علی نقی تویه در وادی همدانی، تا: شعبان۱۲۴۳ق؛ ۱۶۵گ، ۲۵سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: -۱۰۱]

۱۶۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۸۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۲۴۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۷۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف: ۱-۲۷۵]

۱۶۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۲۳۸۱
خط: نستعلیق شکسته، کا: سید موسی بن سید کریم، تا: شنبه ۶ شوال۱۲۴۴ق؛ واقف: علی حسینی، ذیحجه ۱۲۵۰؛ اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف: ۳-۷۷]

۱۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۴۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: طهماسب بن محمد بیگ، تا: ۱۶ صفر۱۲۴۴ق؛ واقف: سردار کل یار محمد خان افشار، خرداد ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۲گ، ۲۰-۲۴سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۶-۵۰۲]

۱۶۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۵۷۹-۵۸/۲۹
آغاز: و طائفه او را به کهانت منسوب ساختند و تا مدت متمادی به غیز از علی بن ابیطالب و خدیجه خاتون رضی الله عنها احدی دیگر به وی نگرویدند
از اواسط مجلس اول تا آخر کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: محمد قلی بن زین العابدین مازندرانی، تا: ۱۲۴۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ از روی نسخه خط مصنف برای ملامحمد حسین آملی مشهور به عابد استنساخ شده؛ ۳۱۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۷-۴۱۸۹]

۱۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۶۱۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق؛ محشی؛ واقف: بانو مریم طوسی زاده، خرداد ۱۳۵۰؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸/۶×۲۹/۳سم [ف: ۱۴-۴۷۹]

۱۶۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۹۴۶
خط: نسخ معرب و نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه غره رجب۱۲۴۵ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۲۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۲/۵سم [ف: ۲۰-۲۸۲]

۱۶۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۷۳۸-۳۴/۱۰۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۶ محرم۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۴۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۷-۴۱۸۶]

۱۶۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۵۵۴۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۰ محرم۱۲۴۵ق؛ مجدول؛ ۲۱۳گ، ۲۴ سطر (۹/۵×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۵-۵۲۲]

۱۶۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۱۸۶
کا: اسمعیل بن محمد علی، تا: ۱۲۴۵ق؛ خریداری از مرتضی لشکری؛ ۳۸۰ص، اندازه: ۲۰/۸×۳۰/۸سم [رایانه]

۱۷۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۲۷/۱-۶۴۱۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان۱۲۴۵ق؛ مجدول، با سرلوح؛ ۱۳۰گ، ۲۰سطر، قطع: رحلی [آستانه قم: -۱۶۴]

۱۷۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۱۹۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج مذهب مجدول، ۲۲۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۲-۱۴۳]

۱۷۲. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۱۵۳
خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن کربلائی محمد بیدگلی مهرآبادی، تا:یک‌شنبه ۲ربیع الاول۱۲۴۶ق؛مجدول؛قطع:رحلی [نشریه: ۶-۶۸۴]

۱۷۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۱۶۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: سید محمد حسین بن محمد هادی طباطبائی قهپائی، تا: غره رجب۱۲۴۶ق؛ تملک: جمال الدین موسوی در ۱۳۲۱؛ ۲۱۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [مؤید: ۳-۱۴۵]

۱۷۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۴۷۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۶گ، ۱۸سطر(۱۳×۱۹/۵)، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: ۱۷-۳۷۹]

۱۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۱۴۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۳ شعبان۱۲۴۶ق؛ واقف: زائر اسکندری، اردیبهشت ۱۳۸۱؛ ۳۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۱×۳۳/۶سم [ف: ۲۶-۵۰۴]

۱۷۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۱۳۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا: عباس علی بن حسن لنگرودی، تا: دوشنبه ۵ ربیع الثانی۱۲۴۶ق؛ مجدول؛ واقف: آقای نیری، تیر ۱۳۸۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [ف: ۲۶-۴۹۷]

۱۷۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۹۲۷-۲۵/۱۷
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد کاظم بن شیخ ربیع، تا: شنبه ۴رمضان۱۲۴۶ق؛۱۵۲گ،۲۲سطر،اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۷-۴۱۸۶]

۱۷۸. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه: ۱۰
آغاز: صبر و بلا و متمکنان بساط توکل و رضااند صلوات الله علیه و علیهم اجمعین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۴۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۰۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: -۱۰]

۱۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۲۳۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه دهه اول رمضان۱۲۴۷ق؛ مجدول؛ واقف: بانو عفت تجارتچی، خرداد ۱۳۴۹؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۲۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸/۷×۲۹سم [ف: ۱۴-۴۷۸]

۱۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۰۱۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** خداوند عالم ایشانرا نیز بثواب جزیل برساند
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ واقف: محمد بی، ۱۲۰۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۲×۳۳/۳سم [ف: ۲۶-۵۰۱]

۱۸۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۸۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** گویا باشد گناه او را بمن به بخش و او را بیامرز
خط: نستعلیق، کا: ابن محمد جعفر یحیی حسنی، تا: ۱۲۴۷ق؛ مهر: «عبده محمد یوسف» (بیضوی)؛ جلد: گالینگور، ۲۰۲گ، ۱۹سطر (۱۳×۲۲/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [رایانه]

۱۸۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۴۲۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق شکسته، کا: علی بن مرزه حسین، تا: ۲۱ ربیع الاول۱۲۴۷ق؛ مهر: «محمد ابراهیم»؛ جلد: مقوا، ۱۹۰گ، ۲۲-۲۶سطر (۱۳×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۱۹-۵۶۲]

۱۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۱۴۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ای بر او ... نیست لعنة الله علیه و علی الظالمین آل محمد و عذبهم عذابا الیما. تمت الکتاب
خط: نسخ و نستعلیق، کا: مصطفی تفرشی، تا: پنج‌شنبه ۲۱ رجب۱۲۴۸ق؛ واقف: آقای نیری، تیر ۱۳۸۲؛ جلد: تیماج، ۲۳۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۲۶-۴۹۸]

۱۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۴۹۵
خط: نستعلیق، کا: حاجی آقا بن آقا علی شیروانی، تا: دوشنبه ۸ شعبان۱۲۴۸ق؛ جلد: گالینگور، ۲۰۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۳۳/۲-۱۵۳]

۱۸۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۸۷۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالمطلب شاهرودی، تا: ۲۰ شعبان۱۲۴۸ق؛ واقف: عبدالمطلب شاهرودی، ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج، ۲۰۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۵-۲۷۱]

۱۸۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۸۹ و ۱۵۳۸ عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ناد علی بن مهر علی خوانساری، تا: پنج‌شنبه ۲۰ رجب۱۲۴۸ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۱۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱-۳۹۶] و [عکسی ف: ۴-۳۵۶]

۱۸۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۵۶۸
خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن ابوتراب طهرانی، تا: ۱۲۴۹ق؛ ۲۶۹گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۲-۹۵]

۱۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۸۵۲
آغاز:طریق عشق میجوئی خرد را الوداعی کن ×× بساط قرب میخواهی بلا را مرحبایی زن؛ **انجام:** و بنزد اصحاب خود رفت و خواهران و دختران را جمع نموده وداع نمود.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۹ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاتب نیز در مجلس هشتم آنرا به عنوان ج۱ختم نموده؛ واقف: علی چمبرانی نیشابوری، تیر ۱۳۴۶؛ جلد: میشن، ۱۷۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۷سم [ف: ۱۴-۴۸۲]

۱۸۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۳۴۷
خط: نستعلیق، کا: اسدالله بن ملا قربانعلی، تا: ۱۲۵۰ق؛ ۲۲۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲-۹۵]

۱۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۴۴۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۲ ذیحجه ۱۲۵۱ق؛ مجدول مذهب مرصع؛ جلد: تیماج، مذهب، ۲۷۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۳۸-۵۸۱]

۱۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۰۰۶
آغاز: صوامع ملکوت و موطنان ... جبروت خطاب آمد که روح حبیب من به عالم بالا بخرامد؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: رضاقلی بن حسینقلی جزی انزالی استرآبادی، تا: رجب۱۲۵۱ق، به خواهش صفرعلی؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: هادی اکرمی، شهریور ۱۳۷۲؛ ۱۸۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۲۶-۵۰۳]

۱۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۹۱۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۶صفر۱۲۵۲ق؛ واقف: سید جعفر قدس، خرداد ۱۳۶۰؛ جلد: مقوا، ۱۳۵گ، ۲۸و۲۹سطر، اندازه: ۲۰/۷×۳۳/۷سم [ف: ۱۴-۴۷۹]

۱۹۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۱۱۹
آغاز: بسمله الحمدلله الذی من علینا بارسال السفراء المقربین و نجاهم من العباوة و الغبا و تارشاد؛ **انجامبرابر**
خط: نستعلیق خوش و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۳ق؛ واقف: شاهزاده خاتم گوهر ملک ملقب نواب اشرف والا ملک آرا، ۱۲۵۹؛ جلد: تیماج، ۱۶۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۶/۵سم [رایانه]

۱۹۴. علی آباد کتول؛ معززی، علی اصغر؛ شماره نسخه: بدون شماره
کا: حاجی سید ابراهیم بن فضل الله بن محمد رفیع بن مفید موسوی استرآبادی ملقب به طالبان، تا: ۲۵ جمادی الثانی۱۲۵۴ق [میراث اسلامی: ۵-۶۲۶]

۱۹۵. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۱۴
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد صالح بن محمدرضا تنکابنی، تا: ۱۲۵۴ق؛ ۲۶۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: -۱۴۱]

۱۹۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۷۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا: عبدالله بن قریب قورولی، تا: ۱۷ ربیع الاول۱۲۵۶ق؛ مهر: «هادی ابطحی» ۱۳۴۴/۶/۲۳ش؛ جلد: تیماج، ۳۵۶ص، ۲۴سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۴۰/۳-۲۱۶]

۱۹۷. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۹۲
خط: نستعلیق، کا: نور محمد سیکائی، تا: پنج‌شنبه ۶ ذیقعده ۱۲۵۶ق؛ ۲۲۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۳/۵سم [ف: ۱-۲۷۶]

۱۹۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۸۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۹ ذیحجه۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۹۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۱-۲۷۴]

۱۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۴۰۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۱جمادی الاول۱۲۵۷ق؛ مجدول؛ واقف: یارمحمد خان افشار، خرداد ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰/۲×۳۰سم [ف: ۱۴-۴۷۷]

۲۰۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۸۸۹
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق؛ اهدایی: علی شریعتی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۸۹گ، ۲۱سطر(۱۴×۲۵)، اندازه: ۲۱×۲۴/۵سم [ف: ۵-۱۸۳۴]

۲۰۱. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه: ۱۲۱
خط: نسخ و نستعلیق، کا: جعفر بن ابوالقاسم شهمیرزادی، تا: محرم۱۲۵۸ق؛ ۱۷۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۱-۱۰۹]

۲۰۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۵۵۵
خط: نستعلیق، کا: ابوعلی بن عبدالمجید بن محمد تقی بن محمد نعیم طالقانی، تا: ۱۲۵۹ق؛ افتادگی: انجام؛ ۱۸۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲-۹۵]

۲۰۳. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۰۹۹
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق،کا:مشهدی زین العابدین اردوبادی،تا:۱۲۵۹ق؛ جلد: چرمی،۲۳۴ص(۱+۲۳۳)،۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۳-۱۲۴۵]

۲۰۴. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** پس مرکب را بگردانید و بنزد اصحاب خود آمد و دل بر صحابه لشکر کفار نهاد
خط: نستعلیق، کا: محرمعلی بن مراد علی طالقانی، تا: ۱۷ محرم۱۲۶۰ق؛ مجدول؛ واقف: کیاظهیر معروف بن کیا عباس، ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۱۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: -۱۴۰]

۲۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۴۴۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** بر خطائی مطلع شوند به اصلاح آن پرداخته هر یک از این ضعیف را ممنون نمایند. تمت
خط: نسخ، کا: محمد بن علی اکبر، تا: جمعه ۶ جمادی الاول۱۲۶۰ق؛ واقف: اسماعیل تکبیری، مرداد ۱۳۷۴؛ ۱۷۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰/۸×۳۰/۸سم [ف: ۲۶-۴۹۷]

۲۰۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۳۴۶/۱
خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:۱۲۶۰ق؛۳۰سطر،اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۳-۹]

۲۰۷. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه: ۴۰
آغاز: پدرش از دنیا رحلت نمود و به درد یتیمی مبتلا شد و چون به شش سالگی رسید
خط: نسخ، کا: رضا بن ملاحسن خطیب شاهرودی دامغانی، تا: ۱۵ جمادی الاول۱۲۶۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۶۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف مخ: -۲۰۰]

۲۰۸. آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه: ۵۴بخش یکم
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عباس بن محمد صادق بیک آشتیانی، تا: ۱۲۶۱ق؛ ۲۹۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۳سم [ف: -۱۱۷]

۲۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۰۰۸
آغاز و انجام: برابر
خط:نسخ خفی، کا: نجفعلی بن حسین، تا: رمضان۱۲۶۳ق؛ واقف: آیة الله سید محمد تقی خاتمی زنجانی، تیر ۱۳۸۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲۶-۴۹۸]

۲۱۰. قم؛ مفتی الشیعه؛ شماره نسخه: ۳۴
خط: نستعلیق، کا: عبدالعزیز بن عبدالصمد بن میر محمد تقی پیشنماز حسینی تفریشی، تا: ۱۸ ذیحجه۱۲۶۵ق؛ ۲۶۷گ، اندازه: ۲۱×۲۴سم [ف: -۴۳]

۲۱۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۶۷۹/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: حاج رفیع بن حاج مقیم رسی صعلابی، تا: جمعه ۲ ربیع الثانی۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۹۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۴]

۲۱۲. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه: ۳۳۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: علی بن کربلایی علی اکبر صباغ طهرانی، تا: شنبه ۱۵ محرم۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۳سم [ف: -۱۲۶]

۲۱۳. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۰۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۱۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: -۱۴۰]

۲۱۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۴۷۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: خدا بخش ولد مشهدی ولی سلمانی ساکن قریه کشک (کسکر)، تا: ۱۲۶۸ق؛ جلد: مقوا، ۱۹ سطر (۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۴-۲۰۴۰]

۲۱۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۳۳۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۰ جمادی الاول۱۲۷۱ق؛ از موقوفات حاج محمد رمضانی؛ جلد: گالینگور، ۳۴۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۴]

۲۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۳۱۲
آغاز: برابر؛ **انجام:**یعنی زود باشد خواهند دانست ستمکاران که بازگشت ایشان بکجاست.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۳ق؛ افتادگی: انجام؛ تاریخ کتابت جعلی آن سنه ۱۰۸۳ق است که قبل از تولد مؤلف می‌باشد؛ واقف: عباس فخیمی، آذر ۱۳۶۲؛ جلد: تیماج، ۱۶۸گ، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۴-۴۸۲]

۲۱۷. گلپایگان؛ مسجد جامع گلپایگان؛ شماره نسخه: ۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۸۷ق؛ ۲۱۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۱۸۶]

۲۱۸. بیرجند؛ مسجد الرسول بازار؛ شماره نسخه: ۹/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۲۶گ (۴۵پ-۷۰پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: -۱۴۷]

۲۱۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۳۶۴
کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۸۵گ، ۱۹سطر [ف: ۱-۲۲۸]

۲۲۰. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه: ۱۰۹
قطعه‌ای از آغاز کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ ۱۵۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۷۹]

۲۲۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۸۴۶
آغاز:اندوه و عنا ابواب خلوتخانه انس ... بیت: سر کویش هوس را پشت پا زن؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: اسماعیل بن ابراهیم جیلانی، تا: ۲۷ ذیحجه؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی، ۱۵سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲-۷۱۱]

۲۲۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۷۸۵
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، ۲۵۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۲-۹۵]

۲۲۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۸۸۴
آغاز:ابن ابی ذر نراقی ... که چون از اخبار صادقین؛ **انجام:**شما را طلب نمودم که خود را.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: غلامحسین افتخاری پور؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۳۳گ، ۲۱سطر (۱۴/۵×۲۵)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۴-۱۴۶۱]

۲۲۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۸۹۳
آغاز: برابر؛ **انجام:**رنگ پلیدش متغیر شد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ اهدایی: حاج سید مصطفی سلامتیان؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۴۱گ، ۲۰سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۴-۱۴۶۴]

۲۲۵. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۷۷
بی‌کا، بی‌تا [ف: -۲۵]

۲۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۵۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا، مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۴۸گ، ۱۷ سطر (۱۳×۲۱/۵)، اندازه: ۱۹/۲×۲۸/۷سم [ف: ۱-۳۷]

۲۲۷. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه: ۱۳۹
آغاز: گفت حاشا و کلا که از شما ... مجلس سیوم در ذکر مصیبت امیر مؤمنان علی بن ابی طالب بسمله الحمدلله الذی اذا احب قوما ابلاهم بالشداید و العناء و عطف جنود العموم الی مدن افاضل؛ **انجام:** ای شیر پروردگار و ای شاه نجف خدا ترا صبری کرامت فرماید که حسین تو کشته شد و در خون آغشته شد و درکتاب بحار الانوار و غیره از جماعتی از صحابه روایت شده که روزی ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۱۰۹گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف مخ]

۲۲۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۶۶۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح مزدوج مذهب؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۶گ، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۵]

۲۲۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۸۰۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** وظهور غرایب ومعجزات که به بعضی دیگر از خواص ویاران خود گفته بود وازجمله ایشان هرثمه بود آنچه شنیده بود ازحضرت وچونحضرت را دفن نمودند مأمون هرثمه را طلبید.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور، ۲۱۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۵]

۲۳۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۶۸۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ، مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۶۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۴سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۴]

۲۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۴۷۸-۹/۲۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب، با سرلوح مزدوج مذهب، مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۵سم [ف: ۷-۴۱۸۶]

۲۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۶۹۳/۸-۱۰/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** فران او را ترک نمی کردی بدرستیکه دوست مطیع دوست خود باشد بسند معتبر از آنحضرت
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۲۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۵سم [ف: ۷-۴۱۸۶]

۲۳۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۱۵۱-۳۱/۳۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** مأمون که آن را شنید رنگ پلیدش متغیر شد وگفت لعنت بر من و وای بر من. لعنة الله علی القوم الظالمین
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۶گ، ۲۱-۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۷-۴۱۸۶]

۲۳۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۷۷۹-۲۹/۱۱۹
آغاز: وانجح بالخیر اماله خطاب در رسید که باید کتابی مشتمل بر اخبار وحکایات مصائب اهل بیت رسول الله جمع نمائی ... مجلس اول دروفات سید انبیاء؛ **انجام:** سکینه یتیم همینکه اسم گلشن وجنانرا که شنید دست زد وصورت خود را خراشید وگفت ای بی انصاف داغ مراتازه کردی
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۱۳۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷-۴۱۸۹]

۲۳۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۰۱۰-۵۴/۱۰۰
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۰سم [ف: ۷-۴۱۸۷]

۲۳۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۷۹۸-۵۹/۱۸
آغاز: برابر
از اول تا اوایل «مجلس بستم در بیان شهادت امام رضا علیه السلام»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۲۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۷-۴۱۸۷]

۲۳۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۳۴۰-۵۷/۱۰
آغاز: اول کسیکه تاج شفاعة بر فرق همیون نهد و اول شفیعی که شفاعتش بدرجه قبول افتد تو باشی
از ماقبل «مجلس دوم در وفات حضرت فاطمه علیها السلام» تا اواسط «مجلس هجدهم در رفتن اهل بیت از شام»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۷۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۷-۴۱۸۹]

۲۳۸. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۰۳
بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: -۱۴۰]

۲۳۹. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۰۴
بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: -۱۴۰]

۲۴۰. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۰۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [ف: -۱۴۱]

۲۴۱. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۰۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [ف: -۱۴۱]

۲۴۲. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۰۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [ف: -۱۴۱]

۲۴۳. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۰۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [ف: -۱۴۱]

۲۴۴. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۰۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [ف: -۱۴۱]

۲۴۵. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۵۴۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [ف: -۱۴۱]

۲۴۶. مشهد؛ مدرسه میرزا جعفر؛ شماره نسخه: نامعلوم
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ قطع: وزیری [چهار کتابخانه مشهد-ف: -۳۲]

۲۴۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۵۹
آغاز: العالمین و حجته علی الخلق اجمعین اللهم صل علی رسولك الذی جد فی تبلیغ الاوامر و النواهی و سعی فی تبیین الاحکام؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ تملك: محمد جواد؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۳گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱-۵۷]

۲۴۸. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۱۳۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح نیمه اول عبدالجواد بن عبدالرحیم الباغبابادارانی مولداً و البهبهانی اصلاً و الاصفهانی مسکناً، تاریخ کتابت نیمه دوم ۴ جمادی الاول ۱۳۱۰؛ جلد: تیماج، ۱۸۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۱۱۲]

۲۴۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۴۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱-۵۱]

۲۵۰. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۳۳۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: -۱۲۷۱]

۲۵۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۷۸۵
آغاز: برابر
خط: نسخ خوب، کا: محمد ابن علی خوئی، بی‌تا، به فرمایش یحیی خان ایلخانی؛ مجدول، با سرلوح؛ جلد: مذهب، ۷۶۰ص، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۱-۸۷۸]

۲۵۲. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه: ۳۷۳
آغاز: اقرب قربات و اشرف سعادات است و از این جهت این طریقه در میان سلف و خلف فرقه ناجیه؛ **انجام:** ارواح و اجساد ایشان را در اعلی علیین جمع نماید و بعد از زمانی باز سقف شکافته شد و تابوت به زمین فرود آمد پس حضرت پدر خود را از تابوت
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۵۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: -۱۲۷]

۲۵۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۹۷۱
بی‌کا، بی‌تا، ۷۹گ، اندازه: ۱۳/۴×۲۰/۵سم [رایانه]

۲۵۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۲۷۶
آغاز: چنین گوید مشتاق سعادت جاودانی مهدی ابن ابی ذر نراقی عامله الله بخفایا یا الالطاف و نجاه مما یحذر و یخاف؛ **انجام:** ابوالصلت تابو ترا حاضر کن ابوالصلت گفت در اینجا تابوتی نیست پیاپی که حق تعالی بید قدرت خود ...
خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ با یادداشت‌های پراکنده بسیاری از سید حسین امامی و خانواده وی و دیگران از ۱۲۸۰ تا ۱۳۵۱ق، فاقد دیباچه و نیز سه سطر آخر ص ۲-۴ و در انجام از سطر ۲ ص ۴۹۵-۴۹۶ است؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۵۹ص، ۲۲ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [رایانه]

۲۵۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۰۹۱
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳-۳۶۴]

۲۵۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۸۲۴۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: عبدالنبی بن محمد باقر تاجر کاشانی، بی‌تا؛ مصحح؛ خریداری از صبح روان؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۳گ، ۱۷سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [رایانه]

۲۵۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۰۰۶
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

۲۵۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۱۴۴
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از احمد اقبالیان [رایانه]

۲۵۹. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۲۵۵

آغاز: گردانید و باین سبب ایشان را به اعلی درجات ایمان و ارفع عرفات ...

خط: نستعلیق، کا: ملا احمد ابن میرزا محمود مرزگرانی، بی‌تا، به جهت شیر علی سلطان آبادی؛ ۳۸۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲-۳۵۱]

۲۶۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۹۴۲

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۲۶۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۷۲۶

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از میردادخان [رایانه]

۲۶۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۷۳۴

آغاز: ... بلی من سید و خاتم پیغمبرانم مقصود خود را بگو گفتم با وجود اینکه؛ **انجام:** و همه ان زخمها در پیش روی آنحضرت بود زیرا ... بر نگردانید تا بدرجه شهادت ...

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۴۵گ، ۲۳سطر (۱۴×۲۲)، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [رایانه]

۲۶۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۵۸۶

خط: نستعلیق، کا: نور محمد ملقب به درویش ابن درویش فتحعلی، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۰گ، ۲۰سطر (۱۲/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [رایانه]

۲۶۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۶۶۹

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از سیف الله رضایی [رایانه]

۲۶۵. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه: ۳۰

بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه جدید است [ف: -۲۸]

۲۶۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۱۷۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از صفر علیزاده [رایانه]

۲۶۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۶۰۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

● محرق القلوب / تاریخ معصومین / فارسی

moharreq-ol qolūb

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۳۹۰

گزیده‌هایی از محرق القلوب و رثای کربلا و ...؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۵۴گ، اندازه: ۱۵/۷×۲۱سم [رایانه]

● المحرک الاول (مقالة فی) / فلسفه - عربی

al-muḥarrik-ul awwal (mq.-un fī)

سجستانی، محمد بن طاهر، ۳۰۰ - ۳۷۲ قمری

sajestānī, mohammad ebn-e tāher (913 - 983)

مباحث کوتاه فلسفی است، در محرک نخست که در دو «فصل» تهیه شده است.

آغاز: إن أولی البحوث عن المحرک الأول ما ارتبط الکلام فی النظر الطبیعي فیه بالنظر فیما بعد الطبیعة و لست أعنی بالمحرک الأول محرکاً ما بعینه و لا بالمتحرک عنه

انجام: إذا أخذ المحرک الأول علی أمر شائق و المحرک الأول الذی به المتحرک الأول مشتاق و متشبه به کانا مختلفین فی الحدولم یکن المحرک الأول الذی هو السابق فی المحیط و هذا المقدار کاف ... تمت

چاپ: تهران، مطبوعات بنیاد فرهنگ ایران، محقق: عبد الرحمن بدوی، درکتاب: صوان الحکمة و ثلاث رسائل، ۱۳۹۳ق.

[هدیة العارفین ۶۰/۲؛ ریحانة الادب ۱۴۱/۷]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۳۴/۱۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۳ق؛ ۳۱سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۲-۳۹۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۲۰۸/۱۷

خط: نستعلیق، کا: محمد مومن یزدی، تا: ۱۰۵۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳گ (۲۳۱پ-۲۳۳پ)، ابعاد متن: ۶×۱۲/۵، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۶-۴۸۸]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۵۳/۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: تعلیق، کا: حیدر بن علی کرکی، تا: ۱۰۷۵ق؛ ۳گ (۸۸پ-۹۰ر) [ف: ۳-۳۷۵]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۳۹/۲۲

خط: شکسته تعلیق، کا: نصیرالدین حسین حر حسینی، تا: ۱۰۷۶ق؛ ۲گ (۷۸ر-۷۹ر) [ف: ۳-۳۷۵]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۲۳/۱۷-ف و ۲۸۳۰/۱۷-ف

نسخه اصل: کتابخانه علومی ش ۶۳۰؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، قطع: ربعی [فیلمها ف: ۱-۶۸۴]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۰۱/۵۵

خط: نستعلیق، کا: رضا بن موسی کشمیری، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳ص (۴۰۲-۴۰۴)، ۲۸سطر(۱۳/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۹-۱۰۲۳]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۵۸۹/۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲گ (۱۰۳پ-۱۰۴ر)، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۴/۵×۲۸/۵سم [ف: ۳۱-۷۰۹]

۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۸۷۳/۴

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳گ (۹پ-۱۱ر)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۲۲]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۹۳/۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن،

۴گ (۹۸پ-۱۰۱ر)، اندازه: ۱۳/۷×۲۵/۵سم [ف: ۸-۳۹]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۸۳ض

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لم یکن المحرک الاول الذی هو الشائق فی المحیط

بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: نائینی؛ اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف: ۴-۵۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۴۷۳/۲-عکس

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۲۵۷]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۱۲/۵

آغاز: ان برابر؛ **انجام:** فی المحیط اذهو بذلک المعنی صور للمتحرک الاول ... بصورة کانت المصور واحداً فی الموضوع مختلف (افتاده است)

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز به دست آمد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱ص (۳۴پ)، ۳۶سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۱-۳۰۲]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۶۰/۴-ف

بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۱۰۳]

● **المحرک الاول (رسالة فی)** / فلسفه / عربی

al-muḥarrik-ul awwal (r.-un fī)

ابن باجه، محمد بن یحیی، - ۵۳۳ ؟ قمری

ebn-e bājja, mohammad ebn-e yahyā(- 1139)

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۴۲/۶۳ب

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳گ (۳۱۰ر-۳۱۲ر)، ۲۴ -۳۳سطر(۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: -۱۴۷]

● **محرک عشق العشاق** / عرفان و تصوف / عربی

muḥarrik-u ‘išq-il ‘uššāq

در یک «مقدمه» و سه «فصل» و یک «خاتمه».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۱۲/۳۰-ف

نسخه اصل: سلیمانیه ش ۱۲۰۸؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۳۹ق؛ ۱۱۱گ (۲۳۷پ-۳۴۷ر)، ۱۹سطر [فیلمها ف: ۱-۵۱۲]

● **محرمات به نزد بهائیان** / بهائیت / فارسی

moharramāt be nazd-e bahā’īyān

در این رساله به تقلید از اسلام محرمات و اعمال محرمه مفصل آمده است که از جمله این محرمات استعمال دخانیات می‌باشد و نیز مباحثی از کفاره‌های موضوع در این دین ذکر شده است و همچنین از مستحبات و مکروهات سخن رفته و این می‌رساند که چگونه این دین «تقلید آشکاری است از اسلام».

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۵۸۶/۹

آغاز: بسم الله العزیز الحکیم اشهد اله فی اول الدین بانه لا اله الا هو و کل له عابدون و ان نقطة الاولی عبده و بهائه؛ **انجام:** و عنده ملکوت کل شیء و کل له عابدون و هو القاهر علی امره و کل له قانتون.

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۹ص، ۱۹ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲-۹۲]

● **محرمات الذبیحة (رسالة فی)** / فقه / عربی

maḥarramāt-uḏḏabīḥa (r.-un fī)

قطیفی بحرانی، ابراهیم بن سلیمان، - ۹۵۰ ؟ قمری

qatīfī bahrānī, ebrāhīm ebn-e soleymān(- 1544)

رساله مختصر استدلالی در بیان چیزهایی است که از حیوان مذبوحه حرام می‌شود. مؤلف محرمات آن را در ۸ چیز برشمرده است.

۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۴۸۹/۱

آغاز: فائدة جلیلة: یحرم من الذبائح أشیاءالأول: الدم و تحریمه بالکتاب؛ **انجام:** و ذات أشاجع و ... لاتحریم فیها و الا لزم تأخیر البیان عن وقت الحاجة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱ شعبان۹۷۸ق؛ النسخ منقول عن خط الشیخ محمد البحرانی فی بلدة سماجی؛ جلد: چرم قرمز، ۳گ (۵پ-۷ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [مؤید: ۱-۳۹۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۶۳۰۷

آغاز: بسمله. حمدله. و بعد فهذا رسالة شریفة و مقالة لطیفة فیما یجب التنبیه له من محرمات الذبیحه؛ **انجام:** ذات اشاجع و العلیا لا تحریم فیها و الالزم تاخیر البیان عن وقت الحاجه و الله اعلم بالصواب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج،۲گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۹۴]

● **محرمات نکاح** / تاریخ معصومین / فارسی

moharramāt-e nekāh

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۶۸۵/۳

آغاز: در بیان کسانی که حرام است نکاح آنها؛ **انجام:** نیز چنین باشد خصوص اگر دخول واقع شده باشد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۵سطر، قطع: جیبی [چهار کتابخانه مشهد-ف: -۱۷۲]

● **محرم نامه** / پیشگویی / فارسی

moharram-nāme

جعفر بن محمد (ع)، امام ششم، ۸۰ - ۱۴۸ قمری

ja'far ebn-e mohammad, emām-e šešom (700 - 766)

منسوب به امام جعفر صادق (ع) و دانیال نبی.مختصری در احکام خسوف و کسوف، وقایع و رخدادهای سال بر اساس وقوع اول ماه محرم در یکی از ایام هفته است که قطب الدین سعید بن عبدالله راوندی (۵۷۳ق) از امام صادق (ع) روایت کرده و شامل سه «فصل» می‌باشد: ۱. ذکر علامات محرم؛ ۲. ذکر وقایع و علامات گرفتن آفتاب؛ ۳. ذکر علامات گرفتن ماه.

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۹۰/۲

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین. و الصلوة و السلام علی محمد و آله اجمعین و بعد بدانکه محرم نامه ایست از قول امام اعظم امام جعفر صادق علیه السلام. چون خواهی بدانی که سال از نیک و بد چون خواهد بود بدانکه چون محرم روز شنبه بود آن سال نیکو بود؛ **انجام:** و مردم را نکاح و خرمی بسیار بود و بهمدیگر آمد و رفت کنند انشاءالله تعالی و الله اعلم.

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن میرزا خلیل تبریزی، تا: ۱۳۰۸ق؛ مهر: کاتب «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد علی»، «عبدالراجی محمد علی»؛ جلد: چرمی، ۲۴گ، ۱۵-۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۳-۱۲۴۵]

● **محرم نامه** / هیئت / فارسی

moharram-nāme

نصرت بصری، محمد نصیر بن محمد جعفر، ق۱۱ قمری

nosrat-e basrī, mohammad nasīr ebn-e mohammad ja'far(- 17c)

رساله‌ای کوتاه در دانستن قواعد و احکام ماه محرم از خیر و شر. این نسخه در مقدمه از محمد نصیر طوسی دانسته شده، و بعید است که او همان خواجه نصیر الدین طوسی معروف باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۶۶۷/۲

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... اما بعد بدانکه این رساله‌ای است از فقیر حقیر ... در دانستن قواعد و اشکالات؛ **انجام:** و در فصل اردیبهشت اطعمه و اشربه بسیرا و ارزان باشد و عوام به فرح و سرور و نشاط گذرانند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن۱۱؛ رکابه‌دار؛ مهر: «عز من قنع و ذل من طمع ملک محمد» (مربع)؛ ۱۰گ (۶۴-۷۳)، ۱۰سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۳۲-۱۸۱]

● **محرم نامه** / پیشگویی / فارسی

moharram-nāme

؟ مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ قمری

majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī (1628 - 1699)

جزیی از رساله «اختیارات الایام» مجلسی است درترجمه حدیث احکام غره محرم که قطب راوندی درقصص الانبیاء نقل کرده است.در فهارس اغلب بدون نام مؤلف است و با نام‌های بسیار متفاوت ثبت شده است و نسخه‌ها نیز چندان با هم هماهنگ نیست. به نظر می‌رسد برخی دارای افزودگی‌هایی است ولی در مجموع اساس آن یک رساله است. رساله‌ای مستقل نیست و نسبت آن به علامه مجلسی نیز بر اساس وجود این قسمت در نهایت اختیارات الایام اوست.

آغاز: بسمله درترجمه حدیث شریف است که مشتمل است برحوادث هر سال واحکام غره محرم شیخ بزرگوار رحمه الله قطب الدین راوندی درکتاب قصص الانبیا روایت کرده است بسند خود دربیان حوادث و وقایع محرم که ابتدای سالست نزد عرب ... هرگاه اول محرم شنبه باشد زمستان درآن سال بسیار سرد باشد.

انجام: و رد فاجر فاسقی دعوی پادشاهی کند.

چاپ: مشار فارسی، ج۴، ص۴۶۲۰؛ هند، ۱۳۳۱ق، به اهتمام به حسب فرمایش مشهدی حاجی صحاف و بنا به فرمایش مشهدی محمد کتابفروش اردبیلی؛ تهران، سنگی، ۱۳۶۷ق، رحلی، ۳ص(۵۷-۵۹)؛ تبریز، سنگی، رقعی، ۶۸ص همراه با توضیح المقاصد؛ طهران، ۱۳۵۶ق، ۶ص (۶۳-۶۸)؛ ایران، سنگی، بدون تاریخ، جیبی

[مکتبة امیرالمؤمنین ۶۳۵/۲؛ الذریعة ۲۰۲/۲۲؛ فهرستواره منزوی ۳۰۲۰/۴ با عنوان «خسوف و کسوف» و بدون مؤلف و ۳۰۳۷/۴ با عنوان «محرم نامه» از مجلسی دوم]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۷۸/۲۳-طباطبائی

آغاز: حضرت امام جعفر صادق (ع) می‌فرماید که چون اول سال محرم شود احتیاط باید کردن ... و چون محرم روز شنبه بود زمستان سخت باشد

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج سیاه، ۱ص (حاشیه ۱۰۷پ)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۲۲-۱۳۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۱۶۵/۵

آغاز: محرم نامه، روایتاز علی [بن] موسی الرضی علیه الصلوة و السلام. چنین گوید که اندر احکام دانیال پیغمبر علیه السلام خوانده چون محرم روز شنبه باشد زمستان سخت بود و گندمکم [بود] و برنج بسیار باشد؛ **انجام:** و مردم بادیه کشته و اهل مغرب را زحمت بسیار رسد.

فقط تا احکام قرار گرفتن محرم در ایام هفته را دارد و با برخی از نسخه‌ها همخوانی ندارد و کوتاهتر نیز می‌باشد. و به روایت حضرت امام علی بن موسی الرضا (ع) می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مشمع، ۱گ (۱۱۵)، ۶۳سطر، اندازه:

۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳۸-۴۹۹]

۳. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه: ۱۱۸/۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۹۴ق، مجدول؛ جلد: تیماج حنایی، ۲۳سطر(۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [نشریه: ۳-۲۲۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۸۶۶/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ شکسته ونستعلیق، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۳گ (۴۸-۵۰)، ۱۸سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۳۰-۱۳۳]

۵. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه: ۷۹/۱
آغاز: این رساله ایست در بیان ... که هر روز که اول محرم روز شنبه باشد در آنسال زمستان بسیار سرد باشد
خط: نسخ خوانا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۳۱۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: -۱۸۷]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۱۲/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و بارانهای بسیار در موسم ببارد و گیاه بسیار بروید و آخر ارزانی باشد.
در فهرست با عنوان «احکام خسوف و کسوف» بدون مؤلف؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۸گ (۱۱۶پ-۱۲۴پ)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱-۱۵۷]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۲۱۷/۳
آغاز: هر گاه اول محرم روز [شنبه] باشد در آن سال زمستان بسیار سرد باشد و باران بسیار بارد و یخ فراوان باشد و گندم گران باشد؛ **انجام:** ودر اطفال دردها پیدا شود و فتنه بر حاجیان و آب چشمه‌ها بسیار باشد.
فقط تا احکام واقع شدن محرم در ایام هفته را دارد و با برخی دیگر از نسخه ها همخوانی ندارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «احمد علی الحسینی» (بیضوی)؛ ۳گ (۱۷۶-۱۷۸)، ۲۲سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۳۸-۶۲۹]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۰۸۲/۱۷
آغاز و انجام: برابر
شماره فصول و برخی از مطالب آن با تعدادی از نسخه‌های چاپی و خطی همخوانی ندارد، همچنین فصلی که در بیان زلزله در پایان، آمده گویا جزء این رساله نمی باشد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۹گ (۱۵۹-۱۶۷)، ۱۵سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۳۸-۲۲۵]

۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۱۷۶/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:**ودرزمین عراق وفارس اضطراب واختلاف بسیار پیدا شود ومرد بزرگی از جبل عامه کشته شود ودراطفال دردها پیدا شود وفتنه بحاجیان میرسد وآب چشمها بسیار باشد
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۶]

۱۰. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۳۲۴/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** هرسال که اول محرم چهارشنبه باشد زمستان وسط باشد ... اما مردان بسیار بمیرند ودرآخر سال درزمین یا
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۲-۴۸۱]

۱۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۵۴۸
آغاز و انجام: برابر
در فهرست ناشناس آمده؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۸گ، ۱۰سطر، اندازه: ۷/۵×۱۱/۵سم [ف: ۲-۲۵۵]

۱۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۸۵۵/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲-۱۳؛ جلد: تیماج، ۸گ (۳۰-۳۷ر)، اندازه: ۱۵×۲۱/۶سم [نشریه: ۱۳-۲۲۲]

۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۸۴۲/۱۱۰
کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ در هامش [ف: ۶-۱۳۷]

۱۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۳۷۲/۱
قسمت‌هایی از اختیارات مذکور؛ بی‌کا، تا: ۱۶ جمادی الثانی۱۲۳۱ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۱۸۹]

۱۵. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۷۳۱/۱
آغاز و انجام: برابر
در فهرست با عنوان «ترجمه حدیث حوادث و وقایع» و بدون مؤلف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۹گ (۱پ-۱۹ر)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۲-۲۱]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۶۲۷/۲
آغاز و انجام: برابر
در فهرست با عنوان «دلالات و احکام» بدون مؤلف؛ خط: نستعلیق تحریری،بی‌کا،تا: ۱۹ ذیحجه۱۲۳۹ق؛ واقف: نایینی؛ جلد: پارچه‌ای، ۶ص (۲۰-۲۵)، اندازه: ۱۳/۶×۲۱/۳سم [ف: ۸-۲۹۵]

۱۷. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۱۲۸/۵
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام مؤلف به استناد فهرست مرعشی ۲۲۵/۳۸ ذکر شد؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد حسن، تا: ۱۲۴۶ق؛ جلد: تیماج، ۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۲-۴۸۱]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۳۴۱/۷
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام مؤلف به استناد فهرست مرعشی ۲۲۵/۳۸ ذکر شد؛ کا: رستم بن بیجن، تا: ۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج، ۵گ (۷۵پ-۷۹پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۱۳۶]

۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۳۶۶/۷
آغاز: الحمدلله العلی ... اما بعد بدانکه این دیباچه شریف و شگرف نامه لطیف اعنی محرم نامه از ترجمه حدیث شریف است؛ **انجام:** برابر
تذکر: نام مؤلف به استناد فهرست مرعشی ۲۲۵/۳۸ ذکر شد؛ کا: سید اسماعیل بنابی، تا: ۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۷۷ر-۱۷۸پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۱-۳۳۱]

۲۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۱۱۷/۱۲
آغاز: در خصوص احکام سال در اول محرم: قطب راوندی در قصص الانبیاء روایت کرده است از محمد بن بابویه قمی؛ **انجام:** و فتنه بحاجیان برسد و آب چشمها (چشمه ها) بسیار باشد
احکام سال در آغاز محرم؛ بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق؛ جلد: میشن، ۵گ (۷۳ر-۷۷ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۶-۲۳۰]

۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۱۱۷/۱۳
بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق؛ جلد: میشن، ۲گ (۷۳ر-۷۴ر هامش)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۶-۲۳۰]

۲۲. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۱۰/۵
خط: نستعلیق، کا: کریم فراهانی، تا: ۱۲۹۳ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵-۶۳۷]

۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۷۶۵/۴
بی‌کا، تا: با تاریخ۱۳۰۷ق؛ ۴گ (۳۲ر-۳۵پ) [ف: ۵-۳۵۹]

۲۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۵۹۱/۲
آغاز: بسم الله الرحمن. فصل ششم درترجمه حدیث شریفی است که مشتمل است برحوادث هرسال واحکام غره محرم. شیخ بزرگوار هبة الله قطب الدین راوندی ... شنبه هرگاه اول محرم باشد زمستان درآن سال بسیار سرد باشد؛ **انجام:** دربلاد خراسان فتنه عظیم ظاهر شود ودراطفال دردها پیدا شود وآب چشمها بسیار شود.
در فهرست بدون مؤلف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۶]

۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۱۹۰/۳-۱۲/۸۰
آغاز: فصل محرم نامه که درکتاب دانیال پیغمبر دیدم نوشته است که هرگاه اول محرم روز شنبه باشد زمستان درآن سال بسیار سرد باشد؛ **انجام:** چنانچه عالم ربانی مولانا محمدباقر مجلسی گفته وصیغه را به این نحو بگوید زوجت نفسی موکلتی ... وکیل مرد بگوید قبلت علی الشروط المذکورة بهتر خواهد بود
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱-۱۵۴]

۲۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۷۲۰/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۱۲گ (۲۱ر-۳۲پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰/۷×۱۵/۹سم [ف: ۵-۱۵۸]

۲۷. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۵۱۶
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۱۰سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: -۲۶۵]

۲۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۲۳۹/۱۵
آغاز و انجام: برابر
در فهرست با عنوان «ملحمة الصادق علیه السلام» و بدون مؤلف؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف مخ: ۵-۲۱۱۳]

۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۵۵۳/۳
خاتمه محرم‌نامه در ترجمه حدیث احکام کسوف و خسوف و حوادث سال بروایت از قطب الدین راوندی در قصص الانبیاء؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مذهب، ۱۱ص (۲۲۱-۲۳۱)، ۱۷سطر(۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۹-۱۳۴۷]

۳۰. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۱۰۱۷/۵
آغاز: بسمله، هر سالی که اول محرم روز شنبه باشد در آن سال بسیار زمستان سرد باشد و باران سال بسیار باشد
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۶گ (۱۰۰ر-۱۰۵ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۲-۲۷۴]

۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۵۴/۵
بی‌کا، بی‌تا، مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۶گ (۱۹۲-۲۰۷)، ۲۲ سطر(۹×۱۷)، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱۳-۳۳۱۰]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۵۰۴/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** هر سال که اول محرم در روز جمعه در آید ... و در اطفال دردها پیدا شود و فتنه به حاجیان برسد و آب چشمه ها بسیار باشد تمام شد.
خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷ص (۳۶۶-۳۸۲)، ۱۲سطر [ف: ۳۶-۷]

● محرم نامه = ملحمة الصادق (ع) / هیئت / فارسی

moharram-nāme = malhamat-os sādeq

مختصری است از قول امام صادق (ع) در باب احکام و اختیارات وقوع محرم در یکی از روزهای هفته و حکم آن سال.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۰۰۴۰
آغاز: این کتاب از تصانیف امام جعفر است رضی الله بسمله. این مختصریست از قول امام جعفر ... در باب احکام محرم که در روزهای هفته واقع می‌شود و حکم آن سال چگونه باشد ... اگر اول ماه محرم روز شنبه باشد زمستان سخت باشد؛ **انجام:** و اگر محرم روز آدینه باشد ... پنبه و ابریشم گران شود و چهارپایان نیک باشند و الله اعلم بالصواب
خط: نستعلیق، کا: درویش علی بن درویش محمود، تا: بین ۹۴۳ تا ۹۵۵ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: مقوا، ۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۹۲]

● محرم نامه / متفرقه/ فارسی

moharram-nāme

ناشناخته:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۱۰/۳۳-ف
نسخه اصل: موزه بریتانیاOr. 5321. محرم نامه به تألیف حکماء الروم (از گفتار حکمای روم)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۷۰۹ق؛ ۲۰سطر [فیلمها ف: ۱-۵۲۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۰۰۴۰

آغاز: بسمله. این مختصری است از قول امام جعفر ابن محمد صادق رضی الله عنهما در باب احکام محرم؛ **انجام:** و ابریشم گران شود و چهارپایان نیک باشند و الله اعلم بالصواب

منسوب به امام جعفر صادق (ع) و دانیال نبی؛ خط: نستعلیق خوش، کا: درویش علی بن درویش محمود، تا: ۹۵۶ق؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: مقوا، ۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲–۶۵۰]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۴۰۰/۱

به روایت از امام جعفر صادق (ع) از دانیال؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: ترمه، ۱۲سطر [ف: ۷–۳۸۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۰۰۹/۴۵

آغاز: ... هرگاه اول محرم روز شنبه باشد زمستان در آن سال بسیار سرد باشد ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۷ محرم۱۱۸۹ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۹ص (۳۴۸–۳۶۶)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۸/۵سم [ف: ۴۴–۱۹۵]

۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۶۵۴/۱۳

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۱۱–۱۶ سطر (۱۲×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲–۷۶۵]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۴۲۹/۷

آغاز: شیخ بزرگوار عالی مقدار قطب راوندی رضی الله عنه در کتاب قصص الانبیاء؛ **انجام:** دردها پیدا شود و باب چشمها بسیار باشد و الله اعلم بالصواب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴ص (۲۵۹–۲۷۲)، ۱۵ و ۲۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۴۵–۲۳۰]

۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۵۵۶/۴

کا: محمد ابراهیم، تا: ذیحجه۱۲۰۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۴ص (۳۶–۳۹)، ابعاد متن: ۸×۱۶، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: ۵–۱۶۹۵]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۴۷۳/۴

آغاز: بسمله، از شیخ خروف محمد بن بابویه قمی و سند را متصل گردانیده بحضرت بن الحقایق امام جعفربن محمد الصادق؛ **انجام:** فتنه بحاجیان برسد و از آب ... دردها بسیار بهمرسد و الله المستعان.

رساله‌ای است مختصر در هفت قسمت با این عنوان که اگر اول ماه محرم به یکی از هفت روز هفته بیفتد. چه رویدادی در آن سال رخ خواهد داد و آن سال از جهات مختلف چگونه سالی خواهد بود؛ خط: نستعلیق مغلوط، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۴۴ق؛ جلد: چرم مذهب، ۱۳ص(۳۰۴–۳۱۶)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۴۵–۲۵۵]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۵۰۰/۷

آغاز: در احکام سال به قول حکمای اعراب از دانیال پیغمبر نقل کرده اند که هر گاه اول محرم اگر روز دوشنبه باشد در آن سال دلیل سرمای سخت باشد و باران بسیار باشد؛ **انجام:** و پنبه و ابریشم بسیار بود و به کوهستان نرخها ارزان بود و در ... آفت رسد و میان رومیان دشمنی پیدا شود.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۴ رجب۱۲۴۶ق؛ جلد: تیماج، ۲گ (۷۷ر–۷۸ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۰–۸۰]

۱۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۵۹۶/۳

آغاز: رویة الهلال، ماه نواز شب اول تا شب سیم هلال و از شب چهارم تا اواسط ماه قمر و از اواسط بدر و بعد از آن باز قمر و سه روز آخر را محاق می‌گویند؛ **انجام:** عضویکه اختلاجش خوب نباشد یا کسی خواب پریشان بیند گوید اللهم لاطیر الا طیرک ...

احکام رؤیت هلال و حلق رأس و رویا و فصد (حجامت) و جنبیدن اعضای بدن را در جداولی بیان نموده است؛ خط: نسخ، کا: سید محمد رضا توتونچی تهرانی فرزند سید محمد سقط فروش تهرانی، تا: ۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج، ۴گ (۵۷ر–۶۰)، ۱۶ سطر (۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲–۲۲۸]

۱۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۲۵/۲

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد، از حضرت صادق علیه السلام منقول است که آن حضرت فرمود: در کتاب دانیال نوشته شده است که هر گاه اول محرم شنبه باشد؛ **انجام:** و در ناحیه مغرب نرخها گران شود و بعضی درختان را آفت برسد و اهل روم را بر فرس غلبه عظیم حاصل شود.

مختصری است در اینکه اول محرم در هر یک از روزهای هفته واقع شود آن سال چه حکمی دارد؟؛ خط: نستعلیق، کا: بهاء الدین ملقب به آقا کوچک بن حیدر علی عاملی، تا: پنج‌شنبه ۹ جمادی الثانی ۱۲۸۶ق؛ ۳گ (۵۲پ–۵۴ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱–۳۸]

۱۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۰۵۷/۸

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین والعاقبه للمتقین اما بعد بدانکه این رساله مشتمل است بر محرم نامه و مشتمل به چند باب. باب اول اگر محرم روز یکشنبه باشد سالی بود با نعمت فراخ و قحطی و تنگی نباشد و غله؛ **انجام:**و غله فراوان باشد و رنجوری باشد و مرض و مرگ مفاجات در کوفه باشد.

ناشناخته. گفتاری است گویا درهفت باب باشد که موجودی نسخه شش باب آن است: باب ۱. اگر محرم روز یکشنبه باشد، ۲. دوشنبه، ۳.سه‌شنبه ...، ۶. اگر محرم روز جمعه باشد ...؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۲گ (۹–۱۰)، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۳–۱۴۴۷]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۲۵۳/۲

آغاز: شیخ بزرگوار قطب راوندی در کتاب قصص الانبیاء روایت کرده است سند خود از شیخ صدوق محمد ابن بابویه قمی متصل گردانیده بحضرت مبین الحقایق امام جعفر صادق (ع)؛ **انجام:** از اعراب بمیرد و فتنه در بصره و فارس حادث شود و در هر سال که اول محرم روز پنج‌شنبه باشد ملایم.

از اقوال ائمه اطهار و روایات مختلف درباره اعمال ماه محرم

است، رساله محرم نامه که مؤلف خود در آغاز رساله می‌گوید که این کتاب را از اقوال ائمه در ۱۵رجب ۱۳۳۶ آغاز نمودم و نام وی میرزا سید عبدالعلی بن میرزا محمد حسین است و این چند کلمه را برای خاطر دوستان حقیقی نگاشته است و نسخه به خط خود مؤلف یا گردآورنده است و در آن اتفاقات و مناسبات محرم از شنبه تا چهارشنبه بیان شده و روز پنج‌شنبه و جمعه ناقص است، پیش بینی نموده است که چنانچه محرم در هر سال در یک روز هفته باشد چه اتفاقاتی پیش خواهد آمد، در آن از قطب راوندی و کتاب قصص الانبیاء شیخ صدوق و ائمه یاد شده است؛ خط: نستعلیق، کا: میرزا سید عبدالعلی بن الحاج میرزا محمد حسین، تا: ۱۵ رجب۱۳۳۶ق، جا: قریه ایبازن؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۶گ (۵۵پ-۶۰پ)، ۱۱سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱۹-۳۳۵]

۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۸۰۹/۱

آغاز: بسمله ... باب در بیان احکام محرم نامه. اگر محرم در روز یک‌شنبه برآید خداوند سال را نیکو بود، و باران بسیار بود؛ **انجام:** این پنج اجزا را کوفته و بیخته در بن دندان بریزد مجرب است.

با عنوان‌های «باب، باب»، بخش یکم آن در ستاره‌شناسی و سپس در طب و معاجین و ادویه مفرده و مرکبه است، بابی نیز در قیافه‌شناسی از قول جالینوس حکیم دارد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۸گ (۱پ-۸پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۸-۹۹]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۶۰۲

آغاز: بسمله. اکر غره محرم روز شنبه باشد در آن سال مرگ در میان چهار پایان بسیار شود؛ **انجام:** متولی کردد در حالت عجز و پریشانی روز کار تمام شد بتاریخ ۲۱ شهر ربیع الثانی ۱۳۲.انجامه: ... و الثالث یخرجون من الدنیا بغیر ایمان من الاربعین.

وجیزه‌ای است درباره اولین روز ماه محرم که در هر کدام از روزهای مختلف هفته باشد، خصوصیات آن سال چگونه خواهد بود. ۲ صفحه در پایان حدیث نبوی است درباره علائم آخر الزمان؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۵ص (۱۰۹-۱۲۳)، ۹-۱۲سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [رایانه]

۱۶. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۲۱۲/۵

آغاز: روایت است از امام جعفر صادق علیه السلام که اگر کسی خواهد که بداند در کدام سال تنگی و فراخی خواهد شد ...

بی‌کا، بی‌تا؛ ۵ص (۱۳-۱۷)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲-۲۷۸]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۹۴۱/۶

آغاز: بسمله. هر سال که اول محرم در روز شنبه واقع شود در آن سال زمستان سرد شود و باد و باران بسیار باشد و گندم گران باشد؛ **انجام:** و در زمین عراق حرب عظیم و اختلاف و اضطراب پیدا شود و در اطفال دردهایی پیدا شود و آب چشم ها بسیار می‌باشد.

پیشگویی وضع سال بر اساس مقارنه ایام؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۴ص (۱۲۸-۱۴۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴۷/۱-۶۰]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۴۲۵

آغاز: بسمله، در ترجمه حدیث شریف که مشتمل است بر؛ **انجام:** و آب چشمه ها بسیار باشد تمت بعون الله تعالی

محرم نامه حدیثی از قصص الانبیاء؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● محرمیت فرزندان در تعدد زوجات / فقه، شعر / فارسی

mahramīyat-e farzandān dar ta'addod-e zowjāt

سؤال و جوابی منظوم درباره مسئله فقهی محرمیت فرزندان مردی که دو زن دارد و پاسخ آن.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۴۳۵/۳

خط: نسخ و نستعلیق، کا: سید کاظم الحسینی التفرشی الاصل مسکن طهران، تا: ۲۱ جمادی الاول۱۲۳۷ق؛ ۱۸گ، ۱۹سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹-۵۹۴]

● محزون القلوب / کلام و اعتقادات / فارسی

mahzūn-ol qolūb

در الذریعه و فهارس ایران نامی از آن برده نشده است. در اصول عقاید با عناوین «باب». باب یکم در اقرار به وجود حق تعالی

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمینو خالق السموات والارضین و صلی الله علی محمد اشرف الخلائق اجمعین ... باب اول در اقرار به وجود حق تعالی ... الخ.

[فهرستواره منزوی ۵۱۴/۹]

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۵۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** عرض کرد که یا رسول الله من نباش بودم دیشب دختری فوت شده بود نبش قبر وی کردم.

خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۱۴۷گ، ۲۳ سطر(۱۲×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۲-۴۵۶]

● محسنات اسلام / اخلاق / فارسی

mohassanāt-e eslām

مؤلف هم در این کتاب و هم سایر تألیفاتش به عللی خود را معرفی نکرده و در صفحه ۸ و ۹ می‌نویسد: «از سنه هزار و سیصد و بیست تاکنون به توفیق باری تعالی و هدایت ائمه هدی صلوات الله علیهم اجمعین مشغول تألیف و تصنیف در علوم و فنون متعدده هستم و لا قوة الا بالله و هفده نسخه از عربی به فارسی که هنوز از مسوده خارج نشده به خط خود فعلا در حجره موجود دارم و اجر و جزای زحمات خود را از خداوند متعال جلت نعمائه در دنیا نخواستم چه می‌دانم دنیا هرچه در اوست فانی

است ... و این نکته هم ناگفته نماند که از بدو مشروطیت ایران تا کنون نه نسخه برای انتفاع عامه مردم نوشتم و هر یک به یک اسم و رسم و عنوانی که مؤلف و مصنفش شناخته نشود صور و هیئات مختلفه طبع و نشر شده که التقیة دینی و دین آبائی ... اگر کسی از وضعیات ایران کاملاً مطلع باشد ... تصدیقم خواهد نمود». به هر حال در این کتاب جهت هدایت و ارشاد مردم آیات و روایات از کتب تفسیر و غیره و اقوال حکما و اشعار شعرا گردآوری شده و بسیار مفید و آموزنده است.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۳۶۴

آغاز: بسمله، الحمدلله و السلام علی عباده الذین اصطفی فی قرة العیون و هو کتاب جامع فی فضائل الشیعة عن جابر بن یزید الجعفی قال خدمت سیدنا الامام اباجعفر محمد بن علی علیهما السلام ثمانیة سنة فلما اردت الخروج و دعته و قلت له افدنی فقال بعد ثمانیة عشر سنة یا جابر قلت نعم انکم بحر لا ینزف ... قال یا جابر بلغ شیعتی منی السلام و اعلمهم انه لا قرابة بیننا و بین الله عزوجل و لا نقترب الیه الا بالطاعة له یا جابر من اطاع الله و احبنا فهو ولینا و من عصی الله لم ینفعه حبنا؛ **انجام:** انک رحیم بمن دعاک و مستجیب لمن ناداک.

خط: نسخ، کا: محمد بن علی لاهیجانی، تا: ۲۷ شوال۱۳۴۵ق؛ جلد: تیماج، ۹۹گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵-۷۱۱]

● **المحسنات البدیعیة (ارجوزة)** / بدیع / عربی

al-muḥassanāt-ul badī'īya (urjūza)

بحرانی، احمد بن عبد علی

bahrānī, ahmad ebn-e 'abd-'alī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۴۱۱/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱ص، ۱۸سطر(۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۶-۵۴۹]

● **محسنات کلام** / معانی بیان / فارسی

mohassanāt-e kalām

تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۲۰۰/۴

خط: نستعلیق، کا: محمد گرگانی، تا: ۷ ربیع الاول۱۲۳۷ق؛ قطع: بغلی [نشریه: ۵-۶۴۹]

● **محسن القلوب** / علوم غریبه / فارسی

mohsen-ol qolūb

از ناشناس که از خود به «عبد اقل» یاد می‌کند که از کار «شیخ هفت اقلیم، قطب الاولیا، و اصل حضرت، ندیم کبریا ...» که از او نیز نام نمی برد برگزیده است. بخش‌بندی نشده. در آن از ابن عربی، ناصرالدین در «کشف الاسرار»، شیخ سعدالدین هروی و «آنچه این فقیر تجربه» کرده یاد کرده است. پیشگویی از راه جفر و رمل است.

آغاز: ز بسم الله الرحیم، آغاز کن ای دل ×× کزین آیت، مراد دین و دنیا شود حاصل ... اما بعد بدانکه این رساله‌ای ست از قانون شیخ هفت اقلیم قطب اولیا واصل حضرت ندیم کبریا

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۹۷۳/۶-عکسی

آغاز: برابر

خط:تحریری،بی‌کا،تا:قرن ۱۳؛ ۷ص (۶۴-۷۰) [عکسی ف: ۱-۳۴۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۲۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** من اعداد حروف السفرک

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۵۰۱]

● **محسنیه (رساله)** / حیوان شناسی / فارسی

mohsenīye (r.)

طباطبائی یزدی، محمد، ق۱۳ قمری

tabātabā'ī yazdī, mohammad(- 19c)

اهدا به: نواب مجدالدوله محسن میرزا

در درمان پرندگان، برای نواب مجدالدوله محسن میرزا در یک مقدمه و چند باب، که از کتاب‌های معتبر مانند ترجمه مفردات ابن بیطار و رسایل جالینوس استفاده کرده است (دیباچه).

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی اعناعن زخارف الدنیا بذخایر انوار معرفته ... چنین گوید ... محمد الطباطبائی الیزدی المتطبب که این چند کلمه ایست در معالجه طیر حسب الامر ...

انجام: با ادویه تغییر پیدا شود. این نسخه را اخلاص کیش ... از کتب متعددی نقل نموده، دیباچه آن را موشح بنام ... نواب ... مجد الدوله محسن میرزا دام اجلاله ... ساخته. عین نسخه را جهت پیشکش ایشان بخط خود نوشتم، چون بنظر پاره ای ملاحظات بایشان ندادم، لهذا پیشکش سرکار ... میرزا اسماعیل خان ... نمودم ... تحریراً فی شهر جمادی الاولی ۱۲۸۸.

[الذریعة ۱۵۰/۲۰؛ فهرستواره منزوی ۳۹۱۴/۵]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۱۶/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق ریز، کا: محمد طباطبائی، تا: جمادی الاول۱۲۸۸ق؛ جلد: میشن، ۱۸گ (۷۲پ-۸۹ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۹/۵×۱۳/۳سم [ف: ۸-۲۱۶]

● **محشرنامه** / عرفان و تصوف / فارسی

mahšar-nāme

از کتاب‌های حروفیان، از امیرعلی (علی الاعلی) آن چنان که بر

رویه نسخه ۲۱ بورک واتیکان آمده (الذریعه)، در آن تاریخ واپسین روز رمضان ۸۱۷ آمده، همانجا از کتابی بدین نام منسوب به ابوالفضل حروفی یاد شده است (موزه بریتانیا ۷۵۸۸). نفیسی (۷۹۱/۲) کتابی بدین نام از سید اسحاق استرآبادی یاد کرده که در ۸۳۱ق نوشته است. گویا همه یکی است. (احمد منزوی)

[فهرستواره منزوی ۸۳۶/۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۵۹/۵-ف

نسخه اصل: واتیکان ش ۲۱ بورگ (فهرست رسی ص ۱۷۵)؛ بی‌کا، تا: ۱۰ ربیع الاول۱۰۲۴ق؛ ۲۸۹گ [فیلمها ف: ۱-۵۶۲]

● **محشرنامه** / شعر / کردی

mahšar-nāme

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱۵۱/۴-ف

بی‌کا، تا: با تاریخ۱۱۷۳ق [فیلمها ف: ۲-۸۵]

۲. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۱۹۱/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵-۶۴۸]

● **المحصل** / کلام و اعتقادات / عربی

al-muḥaṣṣal

فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ - ۶۰۶ قمری

faxr-e rāzī, mohammad ebn-e ʻomar (1150 - 1210)

کتابی است درعلم کلام.در آن دوازده قول فرق شیعی آمده که در الفرق نوبختی و سعد بن عبدالله و مجالس آمده است.

چاپ: المطبوعات الحسینیه، ۱۸۳ص، ۱۳۲۳ق.

[کشف الظنون ۱۶۱۴/۲]

شرح و حواشی:

۱- شرح المحصل؛ قطب مصری، ابراهیم بن علی (-۶۱۸)
۲- المفصل فی شرح المحصل؛ کاتبی قزوینی، علی بن عمر (۶۰۰-۶۷۵)
۳- نقد المحصل؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)
۴- حاشیة المحصل

۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۳۱۱

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ [ف: ۳-۱۰۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۷۵۵-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۳۷۸]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۷۲۹

آغاز: الحجة الثانیة لمنکری البدیهیات انا نجد العقل جازماً باموز کثیرة کجزمه بالاولیات مع ان الجزم غیر جایزفیها وذلک یوجب تطرق؛ **انجام:** وکان کضوء مشرق بطبیعته×× والا عن ذکر الطبائع مرغب. والثانی التقیة فکلما ارادو شیئاً تکلموا به فاذا قیل لهم بهذا خطا او ظهر لهم بطلانه قالوا انما قلناه تقیة

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۷]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۴

آغاز: بسمله. الحمدلله المتعالی بجلال احدیته عن مشابهته الاعراض و الجوهر؛ **انجام:** هذا الاخر کتاب المحصل فی اصول الدین و الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی سیدنا محمد و لآله اجمعین.

نسخه ما با نسخه معرفی شده در کشف الظنون و نسخه مطبوع مصر اندک اختلافی دارد، «و این همان کتاب است که مرحوم خواجه نصیرالدین شرحی منقدانه بر او نوشته مسمی بنقد المحصل و محمد بن علی بن خاتون العاملی مشهور شارح اربعین را خط و مهر است در پشت کتاب»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۶۱ق؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ جلد: تیماج، ۱۳۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۷سم [ف: ۱-۲۰۸]

● **المحصل** / نحو / عربی

al-muḥaṣṣal

اندلسی، قاسم بن احمد، ۵۷۵ - ۶۶۱ قمری

āndolosī, qāsem ebn-e ahmad (1180 - 1263)

وابسته به: المفصل فی صنعة الاعراب؛ زمخشری، محمود بن عمر (۴۶۷-۵۳۸ق)

اهداء به: شرف الدین عیسی بن ملک العادل ابی بکر بن ایوب

شرحی بر کتاب المفصل زمخشری درعلم اعراب و نحو می‌باشد و مؤلف آن اندلسی است (ابوالقاسم یا ابو محمد علم الدین قاسم بن احمد بن موفق بن جعفر المرسی اللورقی الاندلسی) که از قراء و نحویین و متکلمین قرن ششم و هفتم هجری بوده و آشنایی کامل به اصولین و عربیت و قرائت داشته، شاگردی تاج الدین کندی (۵۲۰-۶۱۳ق) را نموده و ریاست قراء شام را دارا بوده و درآنجا به تدریس و تصنیف اشتغال داشته و شاطبیه را شرح نموده و این شرح مفصل که المحصل نام دارد نیز از او است.مؤلف در مقدمه تصریح نموده که این تألیف را به پیشگاه پادشاه دانشمند شرف الدین عیسی بن ملک العادل ابی بکر بن ایوب تقدیم داشته و درشذرات الذهب (۱۱۵/۵) در زیر مردگان سال ۶۲۴ نام این پادشاه را برده و می‌گوید به سال ۵۷۶ درمصر متولد شده و قرآن را حفظ نموده و در فقه عالم شده و جامع کبیر را درچند مجلد شرح نموده و اشعار بسیار دارد و حنفی متعصبی بود، هرکس که مفصل زمخشری را حفظ می‌نمود صد اشرفی و خلعتی به او جائزه می‌داد بدین سبب بسیاری آن کتاب

را حفظ نموده‌اند، و این شارح درست گفته که هیچکس را شایسته‌تر از ایشان ندیده که شرح خود را به وی تقدیم نماید.شارح پیش از شروع به شرح مفصل مختصری از شرح حال زمخشری را نگاشته پس از آن به شرح خطبه پرداخته و در این شرح اقوالی از تاج الدین کندی (متوفی ۶۱۳ق) و صدرالافاضل قسم بن حسین خوارزمی که به گفته کشف الظنون (۴۸۹/۲) به سال ۶۱۷ مرده و سخاوی و ابوالبقا و سیبویه و جرجانی و سیرافی و ابن جنی و مشاهیر دیگر آورده و شرحی بسیار روان و شامل مطالب سودمندی است وچون نام تاج الدین را با لفظ ترحیم ذکر نموده و شرف الدین عیسی به سال ۶۲۴ مرده تألیف این شرح میان سال ۶۱۳ و ۶۲۴ بوده است. (ابن یوسف)

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۳۱۵۱

آغاز: کتاب المحصل فی شرح المفصل (این قسمت بالای صفحه نگاشته شده) ثم لم ازل اجوب به الی البلاد و انفق الطارد والنلاد و اطلب عالماً یعرف قدر ما تحملته فی تحصیله الخ

نسخه موجود شرح بر یک شانزدهم مفصل می‌باشد و ۸۶۸۰ بیت کتابت آن است و درآخر آن تصریح شده که مجلد اول این کتاب خاتمه یافته و پس از این مجلد دوم شروع خواهد شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ اگر خط مؤلف نباشد ازآن عصر هم چندان دورتر نگارش نیافته، و تا ابتداء شرح جواز حذف مبتدا یا خبر را دارا می‌باشد؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۲۳۶ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲–۳۸۳]

● **محصلة المطلوب فی العمل بالربع المجیوب** / هیئت / عربی

muḥaṣṣalat-ul maṭlūb fi-l ‘amal bi-r-rub‘-il majyūb

قریشی، عمر بن عبدالرحمن، ق۹ قمری

qorayšī, ‘omar ebn-e ‘abd-or-rahmān(- 15c)

چون دانستن اوقات نماز و سمت قبله و بعضی از مسائل دیگر وابسته به دانستن ربع مجیب بود، مؤلف این رساله را بدین منظور در چهل «باب» و یک «خاتمه» پرداخته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۸۶۳/۴

آغاز: الحمدلله الذی زین السماء بالکواکب و حرسها بالشهب فمن استرق السمع فأتبعه شهاب ثاقب؛ **انجام:** و هذا آخرما أردت ذکره فی هذه الرسالة و قد أتیت بما ظننت أن فیه کفایة و لواهب العقل الحمدلله بلا نهایة ...

خط: مغربی، بی‌کا، تا: ۴ محرم۱۲۰۳ق؛ مصحح، محشی؛ ۲۳گ (۲۳پ–۴۵ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۸–۶۹]

● **المحصل فی کشف اسرار المفصل** / نحو / عربی

al-muḥaṣṣal fī kašf-i asrār-il mufaṣṣal

مؤید، یحیی بن حمزه، ۶۶۹ – ۷۴۹ ؟ قمری

mo’ayyed, yahyā ebn-e hamze (1271 - 1349)

وابسته به: المفصل فی صنعة الاعراب؛ زمخشری، محمود بن عمر (۵۳۸–۴۶۷)

شرحی است مبسوط بر کتاب«المفصل»زمخشریبا عناوین «قال صاحب الکتاب»که آنرا در چهار مجلد تنظیم نموده است.

[کشف الظنون ۱۷۷۴/۲–۱۷۷۷؛ مؤلفات الزیدیة ۴۳۳/۲؛ اعلام المؤلفین الزیدیه ۷۳۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۱۱۳

آغاز: ابدالها من الف التأنیث فی نحو صحرا و حمرا و قد خلاف بین النحاة فالتی ذهب الیه سیبو یه اختاره الزمحشری

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان ـرم ۱۰۲۱. نسخه تا پایان بحث «حرف الردع» را داراست؛ خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۸ یا ۹؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۲۵۱ص [عکسی ف: ۳–۳۹۵]

● **محصل الملخص = شرح الملخص فی الهیئة للچغمینی** / هیئت / عربی

muḥaṣṣal-ul mulaxxaṣ = š.-ul mulaxxaṣ fi-l hay’a li-l-čaġmīnī

وابسته به: الملخص فی الهیئة = شرح چغمینی؛ چغمینی، محمود بن محمد (–۷۴۵)

برای سلطان محمود جانی بیک خان با عنوان «قوله، اقول».

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۲۵۳/۷

آغاز: بسمله، به اتوکل و به نستعین، الحمدلله الذی زین السماء الدنیا بمصابیح النجوم و الصلوة علی محمد المخصوص باقوم العلوم و علی آله و اصحابه الطاهرین الی یوم معلوم؛ **انجام:** و نقطة الجنوب هی قوس سمت القبلة و هی مقدار ما ینبغی ان ینحرف المصلی عن نقطة الجنوب (سپس شکلی است هندسی در این باره)

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۷گ (۵۴پ–۹۰پ)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۶–۳۳۷]

● **محصل الهیئة** / هیئت / عربی

muḥaṣṣal-ul hay’a

نراقی، مهدی بن ابی ذر، ۱۱۲۸ – ۱۲۰۹ قمری

narāqī, mahdī ebn-e abī-zar (1716 - 1795)

مختصری است، بنا به گفته مؤلف خالی از زواید و فضول، با ترسیم اشکالی مناسب بعضی مسائل کتاب، در چند «باب» دارای فصول: باب: فی المقدمات؛ باب: هیئة الأفلاک و ما یتعلق بها؛ باب: الدوائر و القسی؛ باب: ما یعرض الکواکب فی حرکاتها؛

باب: هيئة الأرض و ما يتعلق بها؛ باب: امور منفردة.
آغاز: بعد الحمد لواهب العلم و العقل و الصلاة على نبينا المصطفى و الأهل و الاستعاذة به من مراتب القصور و الجهل
انجام: و فى كلام بعضهم ان تسمية شهور الروم بالشمسية الاصطلاحية اولى من تسميتها بالقمرية الاصطلاحية و قد سماها بها، و الحمد لله على اتمامه
[الذريعة ۱۵۱/۲۰]

۱. قم؛ مركز احياء؛ شماره نسخه: ۱۸۲۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ابوالحسن محمد بن محمد مؤمن کاشانی (شاگرد مؤلف و گویا در نام دست برده شده)، تا: ۱۲۰۶ق؛ مصحح، محشی با امضای ابوالحسن و به خط وی؛ جلد: تیماج ، ۵۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵-۲۴۴]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۲۹۰/۱
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، کا: زین العابدین، تا: ۱۲۰۶ق، جلد: تیماج، ۱۱۳گ (۱پ-۱۱۳ر)، ۱۰سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۳۹۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۲۶۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: سید حسین بن عبدالغنی حسینی، تا: ۱۳ محرم۱۲۰۷ق؛ ۲۱۵ص، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵۰-۹۲]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۲۴۵/۲
آغاز و انجام: برابر
کا:حسینی،حسین،تا:۱۲۰۸ق؛ ۸۳گ (۶۰پ-۱۴۲ر) [ف: ۷-۲۷۸۲]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۰۶۹
خط: نسخ، کا: حسین بن مهدی حسینی، تا: پنج‌شنبه۸ صفر۱۲۰۹ق؛ روی برگ اول وقف‌نامه کتاب گویا به‌خط مؤلف؛ جلد: تیماج، ۵۶گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲۳-۲۲۰]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۸۴۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۰ صفر ۱۲۱۰ق؛ دارای چند شکل از اشکال هیئت؛ تملک: ابراهیم بن حاجی محمد رستم کوزه کنانی با مهر: «محرم کعبه دل ابراهیم» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۶۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۶سم [ف: ۴۱-۲۴۲]

۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۹۰۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج ، ۸۵گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۷]

۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۹۶/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: زین العابدین، بی‌تا؛ محشی؛ ۴۲گ (۲۸پ-۶۹پ) [ف: ۵-۵۲۲]

← المحصول فی شرح وافیة الاصول ≻ المحصول فی علم الاصول

● **المحصول فی علم الاصول** / اصول فقه / عربی
al-maḥṣūl fī ‘ilm-il uṣūl
فخر رازی، محمد بن عمر، ۵۴۴؟ - ۶۰۶ قمری
faxr-e rāzī, mohammad ebn-e ‘omar (1150 - 1210)
کتاب، تألیفی است مبسوط در عناوین «الکلام» در موضوع اصول فقه به این شرح: الکلام فی المقدمات، در چند «فصل»:۱) تفسیر اصول الفقه، ۲) فیما یحتاج الیه اصول الفقه من المقدمات، ۳) تحدید العلم و الظن، ۴) النظر و الدلیل و الافاده، ۵) الحکم الشرعی، ۶) تقسیم الاحکام الشرعیه، ۷) فی ان حسن الاشیاء و قبحها، ۸) فی ان شکر المنعم غر واجب عقلا، ۹)حکم الاشیاء قبل الشرع، ۱۰) ضبط اصول الفقه؛ الکلام فی اللغات، در نه «باب»:۱) الاحکام الکلیه للغات، ... ۹) کیفیة الاستدلال بخطاب الله تعالی و خطاب رسول علی الاحکام؛ الکلام فی الاوامر و النواهی، در یک مقدمه و سه «قسم»:۱) مباحث اللفظ، ۲) المسائل المعنویه و النظر فی امور ثلثه، ۳) النواهی؛ الکلام فی العموم و الخصوص، در چهار «قسم»:۱) العموم و هو مرتب علی شطرین، ... ۴) حمل المطلق علی المقید؛ الکلام فی المجمل و المبین فیه مقدمه و ثلثه اقسام فهی فی بیان تفسیر الالفاظ المستعمله فی هذا الباب و هی سبعة القسم الاول فی المجمل ... الثالث فی الوقت البیان، الرابع [کذ] فی المبین له؛ الکلام فی الافعال (در یک مقدمه و سه قسم)؛ الکلام فی الناسخ و المنسوخ، در چند قسم:۱) حقیقة النسخ، الثالث [کذ] و هو ان الله تعالی ذکر لفظ یدل علی الدوام، ۲) الناسخ و المنسوخ؛ الکلام فی الاجماع، در هفت قسم:۱) اصل الاجماع، ... ۷) حکم الاجماع؛ الکلام فی الاخبار، در یک مقدمه و دو قسم:۱) الخبر المقطوع به، ۲) الخبر الذی لایقطع بکونه ثدقا او کذبا و فیه ابواب؛ الکلام فی القیاس، در یک مقدمه و چند قسم:۱) اثبات ان القیاس حجة ...، ۳) المباحث المتعلقة بالحکم و الاصل و الفرع؛ الکلام فی التعادل و الترجیح، در چهار قسم:۱) التعادل و فیه مسلتان؛ الکلام فی الاجتهاد؛ الکلام فی المفتی و المستفتی. (وفادار مرادی)
آغاز: بسمله. والحمدلله رب العالمین و صلی اله علی محمد و اله الطاهرین الکلام فی المقدمات و فیه فصول الفصل الاول فی تفسیر اصول الفقه المرکب لایمکن ان یعلم ...
انجام: دائرة علی امثال هذه الکلمات و لما وصلنا الی هذا الموضع فلنقطع الکلام حامدین لله تعالی و مصلین علی انبیائه و رسله و نسأل الله حسن العاقبة و الخاتمة و ان یجعل ما کتبناه حجة لنا لا علینا انه هو الغفور الرحیم
چاپ: جامعة الامام محمد بن مسعود، مرکز البحث العلمی واحیاء التراث، محقق: طه جابر فیاض العلوانی، ۱۳۹۹ق.

[کشف الظنون ۱۶۱۵/۲]

شروح و حواشی:

۱- حاشیة علی المنتخب من المحصول؛ قرافی، احمد بن ادریس (۶۸۴-۶۲۶)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۱

آغاز: بعضها علی الجواز فقط ... احدها ان منادیة علیه السلام (در مسأله ۵ در احکام)؛ **انجام:** النوع الثالث التراجیح الحاصلة بحسب الطریق الدالة علی علیة الوصف فی الاصل ... و سابقها انه لوجاز التقلید فی فروع الشرع ... و الجواب عن الاول منقوض بکل ظن ... و اما الدلیل علی ان للعامی ان تقلد المجتهد.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۵۹گ، ۱۷سطر (۱۰×۱۳)، اندازه: ۱۶×۱۹سم [سنا: ف: ۱-۳۰۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۹۰۸

نسخه اندکی از باب پیش از الباب الثانی فی تقسیم الالفاظ را دارد تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: شهرزوری، علی بن عیسی، تا: رجب۶۱۸ق، جا: حلب؛ نوشته شده در زمان پادشاهی ملک ظاهر در خدمت ملک العلما ضیاءالدین ابن العجمی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۹۴گ، ۲۳سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۸-۵۲۳]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۲۷۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۰۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۱۲گ، ۲۳ سطر(۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۶-۲۳۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۳۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ کم نقطه، بی‌کا، تا: اواسط جمادی الاول۷۱۶ق؛ مصحح، با یادداشت مطالعه از محمد حسن بن شیخ باقر و محمد بن سید هاشم بن سید حسن در ۱۲۱۳ و حسین بن شیخ عباس و یادداشت تقی بن شیخ اسدالله که نسخه را از حاج حسن که عاریت گرفته؛ جلد: تیماج، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۳۰-۸۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۴۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: ۷۲۷ق؛ قبلاً در خزانه «شاهرخ شاه تیموری» بوده؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم، ۹۸گ، ۳۷سطر (۱۳/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۳۶-۴۸۱]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۳۵۶

آغاز: ... بکیفیته عمل و قولنا المستدل علی اعیانها احتراز عماه للمقتدر من العلوم الکثیرة؛ **انجام:** فی ان الامر کذلک و ان کان قد اخطا فیه و بالله التوفیق و صلی الله علی سیدنا محمد خیر خلقه و علی آله و صحبه اجمعین

نیمه نخست کتاب است؛ خط: نسخ کهن، کا: محمد بن عبد الرحمن، حنفی، تا: جمعه ۱۰ جمادی الثانی ۷۵۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: خانبالغ، ۱۸۰گ، ۲۱سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۲۸-۵۹۵]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ثانیها قوله تعالی ان الله یامر بالعدل و الاحسان

خط: نسخ کم نقطه، بی‌کا، تا: قبل از ۸۱۰ق؛ مصحح، مقابله شده؛ تملک: یوسف بن ابراهیم الوانوعی حنفی در شوال ۸۱۰، محمد بن عماد حنفی در ۸۵۱ق؛ واقف: ابن خاتون عاملی، ۱۰۶۷ق؛ جلد: تیماج، ۴۷۴گ، ۲۵و۳۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۱۶-۴۲۳]

۸. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه: ۱۴ - ج

آغاز: برابر؛ **انجام:** المسئلة الثانیة اذا قال الصحابی کان هذا الحکم ثم نسخ ... و ان کان قد اخطاء فیه. و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب (تم النصف الاول من کتاب المحصول)

نیمه نخستین کتاب است تا پایان مبحث نسخ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۹۰گ، ۲۵سطر(۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: -۴۵۵]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۰۴۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۰۶ق؛ تملک: ابی الحسن اصفهانی، حسین بن ابی جعفر موسوی عاملی پنج‌شنبه ۴ شوال ۱۳۳۴، عاریه گرفتن سید محسن محمد از سید صدرالدین به تاریخ ۱۲۱۵؛ جلد: تیماج، ۲۰۸گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۲۵-۵۳]

۱۰. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۱

آغاز: کما کانت و حقیقته قبل هذا الجعل ما کانت مؤثرة فبعد هذا الجعل وجب أن لا تغیر مؤثره؛ **انجام:** لم یتعدی الیه معاً فلا یکون ذلک قادحاً فی القیاس السؤال الخامس ان هذا النظم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۰۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۲۴]

۱۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۶۴۷

آغاز: برابر

شامل هر دو بخش آن است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: نصرالله بن ابوالقاسم شریف حسینی، تا: یک‌شنبه ۲۷ صفر۱۲۴۲ق؛ مصحح؛ مهر: «نصرالله بن ابوالقاسم الشریف» (چهارگوشه)؛ تملک: مجتبی بن محمد باقر موسوی خوانساری؛ ۱۶۱گ، ۲۵ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۷۵۸]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۶۶/۳

آغاز: بسملة. عونک یا لطیف. قال الشیخ الامام العالم فخرالدین و الملة و الحق افضل العالم محمد بن عمر الرازی رحمه الله: الحمدلله رب العالمین و صلواته علی ... اجمعین. الکلام فی المقدمات و فیه فصول. الفصل الاول فی تفسیر اصول فقه. المرکب لا یمکن الفصل ۲ فیما یحتاج إلیه اصول الفقه من المقدمات. لما کان (گ۷۶پ) اصول الفقه عبارة عن مجموع، ...

الفصل ۳ فی تحدید العلم و الظن و هذا انما یتحقق فی بحثین الاول ان حکم الذهن بامر اما ان یکون جازماً (گ۷۷) ... الفصل ۴ فی النظر و الدلیل و الامارة (گ۷۷) ... الفصل ۵ فی الحکم الشرعی. قال اصحابنا انه الخطاب المتعلق (گ۷۷ب) الفصل ۶ فی تقسیم الاحکام الشرعیة (گ۷۸) ... الفصل ۷ فی ان حسن الاشیاء و قبحها (گ ۸۰) ...

خط: نسخ جلی، بی‌کا، تا: قرن۱۱ یا ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۵۲گ (۷۶پ-۱۲۷) [ف: ۱۱-۴۳۰]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۲۴۰

خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۹۶گ، ۲۱سطر(۱۶×۲۴)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۷-۲۷۸۲]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۱۱۸

بی‌کا، بی‌تا، خریداری از عباس محسنی [رایانه]

● المحصول فی علم الاصول = المحصول فی شرح وافیة الاصول / اصول فقه / عربی

al-maḥṣūl fī ʻilm-il uṣūl = al-maḥṣūl fī š.-i wāfīyat-il uṣūl

اعرجی، محسن بن حسن، ۱۱۳۰ - ۱۲۲۷ قمری

a‘rajī, mohsen ebn-e hasan (1718 - 1812)

وابسته به: وافیة الاصول = مختصر الاصول = الوافیة فی الاصول؛ تونی، عبدالله بن محمد (-۱۰۷۱)

کتاب مفصل استدلالی استدر اصول فقه که مؤلف بعد از شرح مفصل خود بر «الوافیه» تونی به نام «الوافی فی شرح الوافیة» نگاشته و گویا تلخیصی از شرح مذکور است؛ در یک «مقدمه» و چند «مطلب»: المقدمه ففی معرفته و بیان موضوعه و وجه الحاجة الیه و التنبیه علی مبادیه و ما یتوقف علیه و بیان حکمه و ایضاح بعض ما یکثر دورانه علی السنتهم؛ مطلب ۱. المبادی اللغویه؛ مطلب ۲. من مطالب هذا الکتاب المسمی بالمحصول فی علم الاصول المبادی الاحکامیه و الکلام فی الحکم و الحاکم و المحکوم به و المحکوم علیه؛ مطالب ۳.الاوامر و النواهی، [باب] المطلق و المقید، باب المجمل و المبین، باب الظن و الماول، باب الکتاب، السنة، الکلام فی الاجماع یقع فی مقامات، الاجتهاد. (وفادار مرادی)

آغاز: بسمله. حمدله وصلاة. والسلام علی خیر خلقه محمد (ص) وآله الطاهرین اما بعد فیقول الفقیر الی الغنی محسن بن الحسن الحسینی الاعرجی ... هذا ما کنت وجدت ... وسمیته بالمحصول فی علم الاصول

[الذریعة ۱۵۱/۲۰ و ۱۶۷/۱۴]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۳۲۵

آغاز: الکلام علی المبین فصل المبین علی صیغة المفعول نقیض المجمل فهو اذن؛ **انجام:** و فیه یعرف الجواب عن السابع هذا و قد احتج موافقونا علی المنع.

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ تملک: «صدرالدین بن ملامحمد»؛ جلد: تیماج، ۲۰۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۰۰]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۹۵۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** اذا تعلق هذا الانکار الذی فشی فی الکتاب و علی من توجه کقوله تعالی أم حسب ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی با عناوین «منه دام ظله»؛ تملک: محمد علی بن علی بن لطفعلی بن احمد تبریزی به سال ۱۲۹۹ با مهر «عبده محمد علی بن علی» (بیضی)، محمد علی مجتهدی به سال ۱۳۶۶؛ جلد: تیماج، ۲۷۵گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۰۱]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۵۴۰-۳۳/۹۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** وعن الثانی بانه کما یحتمل التعبد بایجاب العین کذلک یحتمل غیره وهو ما کان اسیر علی المالک واسهل هذا آخر ما انتهی الینا کتابته فی هذا الباب ویتلوه الکلام فی الفن الثانی من کتاب المحصول فی الادلة الاربعة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ تملک: محمدعلی بن کاظم؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۴گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷-۴۱۹۰]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۱۷۴

آغاز: المبادی الاحکامیه و الکلام فی الحکم و الحاکم و المحکوم به و المحکوم علیه اما الحکم؛ **انجام:** ومنه یعرف الجواب عن السابع هذا و قد احتج موافقونا علی المنع.

خط: نسخ، کا: صفر علی بن اسماعیل نجف آبادی اصفهانی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۶۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۰۰]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۴۲۰/۳

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فهذا هو الفن الثانی من کتاب المحصول فی علم الاصول لمحسن بن حسن الحسینی ستر الله عیوبهما؛ **انجام:** و لم یکن ذلک التلف کله قادحاً فی حفظه انما یقدح فیه ان یتغیر فی الناس حتی یکون ...

فن دوم در مدارک احکام شرعیه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۸گ (۴۷پ-۷۴پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۰۰]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۷۳۲

انجام: ثم کان تکلیفهم فیها علی نمط واحد و منه یعرف الجواب عن السابع تمت الکتاب (الی هنا کتب الاستاد مذظله فی الاجتهاد).

از آغاز کتاب است تا «عدم جواز تقلید در اصول»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: احمد بن محمد بن عبدالله بن حسن بن ابراهیم بحرانی؛ جلد: تیماج، ۲۸۷گ، ۲۷سطر (۱۰/۵×۲۲)، اندازه: ۱۶×۲۹/۵سم [ف: ۸-۲۶۵]

۷. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه: ۲۳۴/۲
فقط بحث ادله شرعیه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۰۵گ (۸۲پ-۱۸۶پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۸۹]

۸. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه: ۲۳۴/۷
فقط بخش مبادی الاحکام؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵۳گ (۲۱۴پ-۲۶۶پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۸۹]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۸۴۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ آغاز و انجام این نسخه مانند نسخه دانشگاه (شماره۱۸۱) است؛ جلد: تیماج مذهب، ۷۷۲ص، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۱۸۸۱]

۱۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۶۲۶/۴
آغاز: برابر **انجام:** مجازاً فی خصوص هذا الصنف من اللحم الرابعة بین المجاز و الاضمار و ذلک.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی؛ ۴۸گ (۱۱۶پ-۱۶۳ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲-۵۶۴]

۱۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۳۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۶۷گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۷]

۱۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۵۵۴
آغاز: ... فنقول: اصول الفقه هو العلم بالقواعد الممهدة لاستنباط الاحکام الشریعة؛ **انجام:** الباطل کما قال: «و یجادل الذین کفروا بالباطل دون ما کان بالحق»
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰۵گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲-۶۵]

۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۰۹۵
آغاز: المبادی الاحکامیه و الکلام فی الحکم و الحاکم و المحکوم به و المحکوم علیه اما الحکم؛ **انجام:** ومنه یعرف الجواب عن السابع هذا و قد احتج موافقونا علی المنع.
از آغاز تا پایان بحث السنة؛ خط: نسخ، کا: جعفر بن عبد علی قرشی جعفری، تا: قرن۱۳ ودر حیات مؤلف؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ تملک: علی بن موسی به سال ۱۲۹۳ با مهر «علی بن موسی» (هشت گوش)، حمود عفکاوی؛ جلد: تیماج، ۲۰۹گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۰۰]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۲۳۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** منعه من کلما یمتنع علیه تمرینا فرق من هذا الوجه الشرط الثانی.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۳ص، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۴۵-۱۰۰]

۱۵. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه: ۸۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** من صیغة الانشاء کل صیغة سبب لوقوع واحد الثالث
مطالب اول و دوم و بخشی از مطالب سوم؛ خط: نسخ، کا: حسن بن سید محسن حسینی اعرجی(فرزند مؤلف)، تا: جمادی الاول۱۲۱۵ق؛ محشی؛ چند یادداشت به خط: محسن الاعسم بن مرتضی ۱۲۱۴، یاسین بن حاج دخیل بن عبدالعلیم حلی خادم کاتب، محمد بن سید جعفر بن سید راضی بن سید حسن الاعرج؛ جلد: تیماج، ۱۴۴گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: -۲۷۳]

۱۶. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه: ۹۱
آغاز: اختلف الناس فی تحدید العلم فقال قوم؛ **انجام:** علی نمط واحد و منه یعرف الجواب عن السابع آخر ما کتبه المصنف فی الاجتهاد و التقلید
جلد دوم و شامل ابواب مطلق و مقید، مجمل و مبین تا اجتهاد و تقلید است؛ خط: نسخ خوب، کا: سید حسن اعرجی (فرزند مؤلف)، تا: ۱۲۱۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۴گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۲۷۴]

۱۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۷۴۲-عکسی
آغاز: بسمله. حمدله. المبادی الاحکامیة و الکلام فی الحکم و الحاکم و المحکوم به و المحکوم علیه. اما الحکم فیقع الکلام فی معناه و فیه اقسامه. اما المعنی فالحکم اللغة ذو العرف و القضاء؛ **انجام:** غیر ذلک من الطرق الفاسدة.
دیباچه را ندارد؛ خط: تحریری شکسته، کا: عبدالله بن سید محمد رضا شبر حسینی، تا: چهارشنبه پایانی شوال۱۲۲۶ق؛ مقابله شده؛ تملک: سید جعفر شبر به روزگار نگارنده، حسن بن سید عبدالله حسینی شیرازی؛ واقف: محمد بن کریم (محمد کریم خان قاجار)؛ ۶۷۱ص، ۲۰سطر(۱۳/۵×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۴۷]

۱۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۰۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** کان ایسر علی المالک و اسهل هذا اخرما انتهی الینا کتابته فی هذا الباب
خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد سمیع کرمانی، تا: چهارشنبه ۲۸ ذیقعده ۱۲۳۰ق؛ جلد: مقوایی، ۲۳ سطر (۸/۵×۱۴/۵) [ف:۷۹۷]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۴۸۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** کان یکلفهم فیها علی نمط واحد و منه یعرف الجواب ... السابع تم الکتاب بعون الملک الوهاب ...
خط: نسخ، کا: محمد بن عبد الحسین بن احمد بن حسن جزایری، تا: ۱۸ ربیع الاول۱۲۳۲ق؛ تملک: امیر محمد بن السید علی ابن سید احمد حسینی شهیر به قزوینی در ۱۲۳۷؛ جلد: تیماج، ۲۳۶گ، ۲۷ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۹/۵×۳۱ سم [ف: ۱۲-۱۶۱]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۰۶۴
آغاز: المطلق و المقید و الکلام فی بیان ماهیتهما و اقسامها - فصل- قد عرفت فی اول مباحث العموم ... الکثرة و الوحدة ملاحظات شتی و قد وضعوا لها ملحوظة بکل نوع؛ **انجام:**و عن السادس ان الامر بالعکس فان الاستدلال علی الفروع یحتاج الی اعداد و استعداد و جد ... منه یعرف الجواب عن السابع هذا و قد احتج موافقونا علی المنع.

از بحث «المطلق و المقید» تا پایان «الاجتهاد و التقلید»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۴ ذیحجه۱۲۳۴ق؛ افتادگی: انجام؛ بی کا؛ مصحح؛ ۲۵۸گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۳۸-۸۸]

۲۱. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه: ۲۵/۲

خط: نسخ، کا: عبدالمحمد بن محمد علی جاپلقی المسکن، تا: پنج‌شنبه ۲۴ محرم۱۲۳۸ق؛ ۲۷۴گ (۶۱ر-۳۳۴پ)، قطع: وزیری [چند نسخه-ف: -۴۲]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۳۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** یسئل بعد الشهادتین عن حدوث الاجسام و نحوه فعلم انه غیر معتبر فی الایمان لا تقلیدا و لا علما

موجودی آن تا فصل «التقلید» است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قبل از۱۲۳۸ق؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد بن سید خلیفه موسوی در ۱۲۳۸، محمد یغما [محمد نعیما] بن مولا عبدالغنی قزوینی طارمی در مشهد الحسین(ع)در ۱۲۵۵، مصطفی صفائی خوانساری در قم در سال ۱۳۷۴ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۲۲۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۴۳۲]

۲۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۴۹۹

آغاز: بسمله باب النسخ کان الکلام فیما مضی علی ما یفید اثبات الحکم و قد اخذنا فی الکلام علی ما یزیله؛ **انجام:** ثم کان تکلیفهم فیها علی نمط واحد و منه یعرف الجواب عن السابع.

شامل مباحث، نسخ، مطلق و مقید، مجمل و مبین، باب المقدمه، اجتهاد و تقلید می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا:دوشنبه ۱۶ رمضان ۱۲۴۰ق؛ ۱۷ سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴-۲۰۶۲]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۶۰۱

بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق [د.ث. مجلس]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۱۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** الا کنسبة سائر لوازم المقارنة لملزوماتها (وجوب مقدمه واجب - گ ۱۶۹پ) المطلب السادس فی الاوامر و النواهی. الکلام فی الامر تارة یقع فی هذه الکلمة (۱۷۰ر) ... و ذهب بعض الفقهاء و المتکلمین الی انها حقیقة فی الندب. هذا. قد جف قلمه طاب رمسه (گ ۱۷۲ر از بحث سوم مطلب دوم در اوامر و نواهی که در پایان گذارده شده و گویا نسخه ما آشفتگی دارد).

خط: نسخ، کا: اعسم، موسی بن محمد علی، تا: ۳ محرم۱۲۴۲ق؛ تملک: جواد شیخ محمد حکیم در ۱۲۴۸؛ جلد: تیماج، ۱۷۲گ، ۳۱سطر(۱۲/۵×۲۳)، اندازه: ۲۲×۳۰سم [ف: ۶-۲۳۳۸]

۲۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۱۷۲

آغاز: المبادی الاحکامیة و الکلام فی الحکم و الحاکم و المحکوم به و المحکوم علیه اما الحکم فیقع الکلام فی معناه و فی اقسامه

خط: نسخ، کا: علی بن اسماعیل نجف آبادی، تا: صفر ۱۲۵۰ق؛ افتادگی:آغاز؛۲۲۶گ،۲۷سطر،اندازه:۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱-۱۲۵]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۸۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** من ثم کان تکلیفهم فیها علی نمط واحد و منه یعرف الجواب عن السابع ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ تملک: منیرالدین؛ جلد: تیماج، ۲۴۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵-۲۰۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۵۱۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴-۳۲۴]

۲۸. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۱۸۳

جلد دوم، از بحث حجیت کتاب به بعد؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: -۸۱]

۲۹. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۶۸۲

جلد دوم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ناتمام [ف: -۸۱]

۳۰. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه: بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۱۶۰]

۳۱. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۴۱۲

تا پایان اجماع و آغاز ادله عقلیه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۴]

۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۵۷-۳/۷۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** الی انسداد هذا الباب وأما عندنا فبطلان هذا غنی عن البیان لاستحالة الکشف فی الشیء ونقیضه باستحالة الخطأ علی المعصوم (ع) آخر مباحث الاجماع والحمدلله اولاً وآخراً ... یتلوها مباحث الادلة العقیلة

از اول کتاب تا آخر مباحث اجماع؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب،۲۱۵گ،۲۵-۲۹سطر،اندازه:۱۵×۲۱سم[ف: ۷-۴۱۹۰]

۳۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۲۶۴-۳۱/۱۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فمن کان تکلیفهم فیها ... واحد ومنه یعرف الجواب عن السابع. تم بتوفیق الله ... والحمدلله اولاً وآخراً وظاهراً وباطناً

خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ مهر: «رق المصطفی محمد ۱۲۴۵»(بیضوی)؛جلد: تیماج، ۲۲۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷-۴۱۹۰]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۶۶۵۷

آغاز: آغاز پس از خطبه و نام مؤلف: هذا ما کنت جماعة الطلاب من تحریر اصول الفقه لایحتاج معه الی کتاب ارجو من الله جل شأنه ان یکون بحیث یحب الراغب و یهوی الطالب یزیج العلة؛ **انجام:** ثم کان تکلیفهم فیها علی نمط واحد و منه یعرف الجواب عن السابع.

در ترتیب مباحث و هم عناوین مطالب نیز متخالف است، در این نسخه مبحث «نسخ و بداء» پس از مبحث «مجمل و مبین» آورده شده، در نسخه دیگر پس از مبحث «سنت» نوشته شده، به این جهت ترتیب و تبویب درست کتاب دانسته نشد، عناوین عامه مطالب: المقدمة فی معرفته و بیان موضوعة و وجه الحاجة الیه و التنبیه علی مبادیه الخ المطلب الاول فی المبادی اللغویة (در چهار مقام) المطلب الثانی من مطالب هذا الکتاب المبادی الاحکامیة

والکلام و الحاکم و المحکوم به والمحکوم علیه، المطلب الثالث فی الاوامر و النواهی المطلق و المقید و المجمل و المبین، باب النسخ، ابواب الادلة الشرعیه (کتاب، سنت، اجماع)، باب الادلة العقلیة، اجتهاد و تقلید؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن شیخ محمد حاج سلمان حویزاوی نجفی و عنبر بن شیخ جواد کاظمی، بی‌تا؛ ۳۲۷گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۶-۷۸]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۳۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فمن ثم کان تکلیفهم فیها علی نمط واحد و منه یعرف الجواب عن السابع.

خط: نسخ، کا: محمد بن شیخ عبدالحسین الدورقی و سعد بن شیخ عبدالله، بی‌تا؛ ۳۰۴گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۶-۷۹]

۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۸۰۸/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** حیث ینبغی الحکم و یتردد حیث ... عند تعارض الامارات.

خط: نسخ بدخط، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۲گ (۳۷-۳۸)، ۲۲-۲۵سطر (۱۰×۱۵ و ۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱/۳سم [ف: ۱۷-۱۵]

● محصول اللباب / منطق / عربی

mahṣūl-ul lubāb

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ – ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad ja‘far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

وابسته به: تحریر القواعد المنطقیة فی شرح رسالة الشمسیة = شرح شمسیه قطبی؛ قطب الدین رازی، محمد بن محمد (۶۹۴-۷۶۶)

حاشیه‌ای است متوسط بر کتاب «تحریر القواعد المنطقیة فی شرح الشمسیة» با عناوین «قوله-قوله»، این حاشیه در مقابل بعضی از حواشی است که کلام را به تفصیل پرداخته و موجب ملال طلاب بود.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۰۶۷/۶

آغاز: الحمدلله الذی ساقنا الی الوجود بعد کوننا فی کتم الاعدام و الذی شرح صدورنا بأنوار شموس الاسلام؛ **انجام:** قوله و الاولی فی بیان استلزامهما – الخ، وجه الاولویة سلامة هذا البیان عن النظر المذکور

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۹گ (۶۳پ-۷۱پ)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۸-۲۹۳]

● محض الاسلام (رسالة) = سؤال المأمون عن الرضا / کلام و اعتقادات

maḥḍ-ul islām (r.) = su’āl-ul ma’mūn ‘an-ir riḍā

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۶۴/۳

به روایت ابن بابویه در عیون اخبار الرضا؛ خط: نسخ، کا: طبرستانی آملی، محمد قاسم بن احمد، تا: قرن ۱۱؛ ۱۲ص (۱۱۰-۱۲۱) [مختصر ف: -۴۱۵]

● محضر الشهود فی رد الیهود / کلام و اعتقادات / فارسی

mahzar-oš šohūd fī radd-el yahūd

قزوینی، حاج بابا بن محمد اسماعیل، ق۱۳ قمری

qazvīnī, hāj bābā ebn-e mohammad esmā‘īl(- 19c)

اهداء به: محمد تقی خان بافقی (۱۱۲۹-۱۲۱۳ق)

تاریخ تألیف: ۶ رمضان ۱۲۱۱ق؛ محل تألیف: یزد

رساله‌ای متوسط در رد عقاید و نظرات یهود و بدعت‌هاو انحرافات آنها که در یک «مقدمه» و هفت «باب» و یک «خاتمه» تنظیم شده: باب ۱. در ذکر آنچه خداوند به ابراهیم و فرزندان او وعده داد و مرتبه اسمعیل؛ ۲. گفته پیامبران درباره پیامبر اسلام؛ ۳. علاماتی از کتاب‌های آسمانی گذشته برای ظهورپیامبر اسلام؛ ۴. احوالات حضرت عیسی (ع)؛ ۵. ستایش از بنی اسرائیل؛ ۶. مذمت‌ها ازآن قوم؛ ۷. اخبار و احوالی چند.پدر مؤلف که ازبزرگان دین یهود بوده با توفیق الهی به اسلام گروید وفرزندش (مؤلف حاضر) را با حقیقت دین یهود و اسلام آشنا ساخت.

آغاز: الحمدلله الذی هدانا سواء لاسبیل و کرمنا بمتابعة اشرف من ولد اسماعیل ... اما بعد، چنین گوید امیدوار به کرم خداوند جلیل ابن محمد اسماعیل، حاجی بابای قزوینی ساکن یزد.

انجام: ... و در نقل باقی فایده ندید از ایراد اعراض نمود، الحمدلله اولاً و آخراً و الصلاة و السلام علی نبیه محمد و آله ...

چاپ: به کوشش سید احمد حسینی، نجف، ۱۳۴۷ق

[الذریعة ۱۵۲/۲۰؛ نسخه‌های منزوی ۹۸۷/۲؛ فهرستواره منزوی ۵۱۴/۹]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۳۶۶

آغاز: بسیار مناسب است که تاکید فقره اولی بوده باشد یعنی کثیر النسل و چنانچه به معنی بیابان دوستو صحرانشین و شکار کن؛

انجام: و در نقل سجلات علماء و فضلاء اسلام نهایت اختصار به عمل آمد (۱۵ س ص ۱۹۲ چاپی و ۷ سطری کم دارد)

درچند باب هر یک چند فصل: باب دوم در ذکر اخبار انبیاء عظیم الشان و اینکه آنها از بنی اسرائیل نبوده اند، باب در ذکر علامت‌هایی که در کتب انبیاء جهت ظهور پیامبر اسلام یاد شده است، باب در ذکر آیات و اخبار که دلالت بر مدح و خوبی بنی اسرائیل دارد باب در ذکر مذمت‌هایی که خداوند از بنی اسرائیل می‌کند، باب در ذکر اخبار و احوالی که ایرادان مناسب این رساله است. در هر فصل آن عبارت مؤلف می‌گوید دیده می‌شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: میشن سبز، ۲۰۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۰/۴سم [ف: ۴-۷۳۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۸۰۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، عبارت‌های عربی نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، مجدول، محشی با نشان «منه»به نقل از خود «مؤلف»، «۱۲»، «ام ی ن» دارد؛ مهر: «عبده محمد باقر بن حاجی بابا ۱۲۲۱» (بیضی)، «عبده الراجی حاجی بابا ۱۲۲۹»، «لا إله إلا الله الملك تامبین عبد محمد باقر ۱۲۲۲» (مربع) آمده که ابن حاجی بابا را نبایستی با مؤلف اشتباه گرفت چنانکه در انجام این مجموعه تملک وی نیز آمده جمال الدین حاجی ملا هادی مشهور به حاجی بابا و حال آنکه نام پدر مؤلف محمد اسماعیل می‌باشد؛ ۱۷۴گ (۲پ-۱۷۵ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۶/۵×۱۱/۵سم [ف: ۳۵-۶۱]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۷۴۵-عکسی
آغاز: برابر؛ **انجام:** ختم بالخیر و السعاده فی سادس من شهر رمضان المبارك سنة ۱۲۱۱ق ... بخط محمد تقی ... مقابله شد من اوله الی آخره متناً و هامشاً با نسخه که از آن انتساخ شده بود ...
خط: نسخ تحریری، کا: محمد تقی بن ابوالحسن نصرآبادی (نصرآبادی از توابع یزد)، تا: قرن ۱۳؛ ۲۳۳ص، ۱۶سطر(۱۱×۲۰)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۴۷]

۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۶۰۵
آغاز: برابر
کامل؛ خط: نسخ، کا: ابن محمد مومن محمد مسعود، تا: رمضان۱۲۱۱ق؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۹۵گ، ۲۱سطر (۱۱×۱۱)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۴-۱۳۶۱]

۵. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه: ۲۷۳/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** ان اکرمکم عندالله اتقیکم لکن این فقرات به جهت رفعاستهزاءعوام نوشته شد و به اینجا ختم می‌کنیم این رساله را والحمدلله ... و سایر الانبیاء والمرسلین و رحمة الله وبرکاته.
کا: محمدهادی بن مهدی قزوینی، تا: صفر۱۲۱۲ق؛ محشی؛ مهر: «محمداسمعیل» (بیضوی)، «یا محمد» (بیضوی)، «انی لکم رسول امین» (مربع)، «عبده احمدبن محمدمهدی» (بیضوی)، «ابراهیم محرم کعبه دل» (مربع)، «عبده اسمعیل» (بیضوی)؛ جلد: گالینگور، ۷۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف مخ]

۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۸۳۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبد الکریم بن عباس، تا: پنج‌شنبه ۱۱ صفر۱۲۱۳ق؛ جلد: مقوایی، ۸۲گ (۱پ-۸۲ر)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۵-۲۵۹]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۰۸۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** چیزی چاره آنرا نمیکند مگر طاعت و بندگی خدا.
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۱۳ق؛ این نسخه اصل است که برای مؤلف نوشته شده و کاتب در پایان آن رقم کرده: «تمت الرسالة علی ید الحقیر فی سنة ۱۲۱۳»؛ جلد: میشن، ۲۰۸ص، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۶-۷۱]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۰۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن، تا: ۱۸ شوال۱۲۲۱ق؛ پس از این در ۲۲ برگ ۲ مقاله‌ای است در همین زمینه که مقاله اول آن به اغلب احتمال از مؤلف است و مؤلف دومی شناخته نشد و از اواسط مقاله دوم نیز برگ‌هایی افتاده است؛ ۱۷۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴-۲۳۸]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۹۴۸
خط: نسخ، کا: اردکانی، محمد علی بن نعمة الله، تا: ۲۷ رمضان ۱۲۲۲ق؛ مجدول، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۲۶گ، ۱۴سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۷-۲۶۰]

۱۰. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه: بدون شماره
بی‌کا، تا: شنبه ۱۷ رجب۱۲۶۰ق [ف: -۴۰]

۱۱. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه: ۴۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: سید حسن بن عبدالمجید حسینی اصفهانی مشهور به سادات قاضی عسکر، تا: چهارشنبه ۱۳ربیع الثانی ۱۲۶۸ق؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ مهر: «عبدالرحیم الحسینی» (مربع)، «عبده محمد جعفر بن محمد باقر الموسوی» (بیضی)؛ تاریخ وقف: رمضان ۱۲۹۵ق؛ جلد: مقوایی، ۱۲۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [اوراق عتیق: ۲-۳۴۵]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۷۱۶
آغاز: رب سهل و یسر بسمله، هذا کتاب محضر الشهود فی رد مذهب جماعه الیهود؛ **انجام:** تمت الکتاب بعون الملك الوهاب سنه ۱۲۷۰
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۷۰ق [رایانه]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۲۶۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: متن نستعلیق، آیات و شواهد به نسخ، بی‌کا، تا: رجب۱۲۷۵ق؛ محشی به نشانه‌های ۱۲ از جمله این حواشی و در ص ۸۳به خط مؤلف که از غلط نوشتن نام‌ها و برخی اسامی به‌وسیله کاتب نام برده و توضیح داده، یادداشت، اسامی ائمه (ع) در تورات و انجیل در برگ ۸۳ر بدین شرح: «حقیر امین در یکی از کتب احادیث دیدم که اسامی شریف حضرات ائمه علیهم السلام بزبان تورية و زبان انجیل هر یک را ذکر نموده بود که در تورات به چه اسم است و بر انجیل به چه اسم و اکثر اسامی بزبان تورية همین اسماء بود بعضی تغییری داشت و این تغییر را حقیر از غلط نویسی کاتب می‌دانم که چون بسیار است این اسماء آشنا نبوده غلط نوشته و الا اختلاف آن معنی ندارد»؛ ۱۹۱گ (۶۱ر-۲۵۱ر)، ۱۰سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹-۳۵۷]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۱۸۶/۱

آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: نزدیک۱۲۷۸ق؛ جلد: تیماج، ۸۱گ (۱پ-۸۱پ)، ۱۷سطر(۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۶-۲۲۵۱]

۱۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۱۲۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد بر برادران دینی مخفی نماند که کتاب محضر الشهود فی رد الیهود که ازتصنیفات وتألیفات خیر الحاج والمعتمرین حاجی میرزا بابای قزوینی؛
انجام: نهایت بعد ازخرابی بیت المقدس ثانی که آن قربانیها با المره موقوف ومنسوخ شده دیگر چیزی چاره کار ایشان وکفاره گناهان ایشان را نمیکند مگر قبول کردن اسلام وبراه حق رفتن ایشان تمت»

خط: نسخ، کا: محمد علی بن رجبعلی آقا جانی کاشانی، تا: ۶ ذیقعده۱۲۸۰ق؛ نسخه تحریر جدید ومنقحی از کتاب است که توسط محمد علی بن رجبعلی آقا جانی کاشانی وبه‌خواهش آخوند ملا عزیز الله کتابت شده، وی خطوط عبری را که سایرین کاتبان به‌جهت عدم آشنایی با خط عبری مغلوط نوشته بودند به خاطر اطلاع از زبان عبری صحیح ودقیق با تلفظ فارسی آنها درزیر کلمات عبری نوشته وترجمه وتفسیر آیه‌های توراة دراثبات نبوت پیامبر وامامت امامان دوازده‌گانه را نیز با زحمات بسیار از توراة استخراج وذکر کرده است، مواردی را که صاحب محضرالشهود به تورات استناد کرده وعبری نیاورده بود وی به‌جهت تسلط بدان به‌خط عبری آورد وسپس آنها را ترجمه نموده است؛ جلد: تیماج، ۸۷گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۸]

۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۲۲

خط: نسخ، کا: میرسید علی بن میر یوسف الحسینی، تا: ۱۲۸۸ق؛ ۱۴۸گ، ۱۵سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۴-۳۸۰]

۱۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۵۱۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۹۳ق؛ تملک: اسماعیل؛ ۱۹۰گ، ۱۴سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴-۱۳۲۶]

۱۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۸۳۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** خلقت الجنه لمن اطاعنی ولو کان عبد احبشیا وخلقت النار لمن عصانی ولو کان سید اقرشیا وآیه وافی هدایه ان اکرمکم عندالله اتقیکم لکن این فقرات به جهت رفع استهزاء عوام نوشته شد وبه اینجا ختم می‌کنیم این رساله را

خط: نستعلیق، کا: حسین بن سید ابراهیم مراغی، تا: ۱۵ ربیع الاول۱۲۹۸ق؛ جلد: پارچه طوسی، ۶۹گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۸]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۱۵۵

آغاز: برابر**انجام:** چند دفعه رویا کرده و نمرد و آخر اورا کشتند

خط: نسخ، کا: علی رضا حسینی جعفری (یزدی)، تا: جمادی الاول۱۳۲۴ق؛ مصحح؛ مهر: علیرضا حسینی ۱۳۱۶ (بیضوی)؛ اهدایی: حائری زاده؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۷۲گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳۲-۱۹۲]

۲۰. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۴۵۹۵/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا، قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: -۱۵۰۵]

۲۱. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه: بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۵۴۱]

۲۲. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه: ۱۶

در یک مقدمه و هفت باب و یک خاتمه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: جمال الدین مهدی حاجی بابا پسر حاجی ملا هادی با مهر «حاجی بابا»؛ مهر: محمد باقر بن حاجی بابا؛ جلد: تیماج، ۳۴۸گ، ۱۲سطر(۷×۱۱)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [نشریه: ۳-۲۳۳]

۲۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۱۸۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** اینکه خدا فرموده باشد بایستند فرزند آسمان

خط: نسخ، کا: اسماعیل بروجردی، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۹۴گ، اندازه: ۱۴×۲۱/۲سم [ف: ۴-۷۳۶]

۲۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۶۱۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** که آن قربانیها بالمره موقوف ومنسوخ شده دیگر چیزی چاره کارایشان وکفاره گناهان ایشان را نمی‌کند مگر قبول اسلام وبعد ازقبول اسلام هم چیزی چاره آن را نمی‌کند مگر اطاعت وبندگی خدا والسلام علی من اتبع الهدی

خط: نسخ، کا: محمدصادق ابن محمد خلیل تویسرکانی، تا: شوال ۱۲۴۸؛ ۷۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۸]

← محفل آرا ≻ محبوب القلوب

● محفل آرای /-

mahfel-ārāy

تهران؛ خاکپور، اسدالله (خاندان)؛ شماره نسخه: ۶۲

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۵۶۷]

● محفل الاصفیاء و مجمع الاولیاء / عرفان و تصوف / فارسی

mahfel-ol asfīyā’ va majma‘-ol owlīyā’

حسینی اردستانی، علی اکبر، ق۱۱ قمری

hoseynī ardestānī, ‘alī akbar(- 17c)

اهدا به: شاه جهان (۱۰۳۷-۱۰۶۸ق)

تاریخ تألیف: ۱۰۴۳ق

زندگی‌نامه صوفیان هند و عرب است در یک «مقدمه» و دوازده «باب» و یک «خاتمه»: مقدمه در اصطلاحات صوفبان و مقامات عشره و بیان طوایف اقطاب و اوتاد و ابدال؛ باب ۱. خلفا و امامان و صحابه از مهاجرین و انصار و تابعین و تبع تابعین و برخی از فرزندان پیامبر؛ ۲. خواجه حسین بصری و ما یناسب الیه من المشایخ؛ ۳. سلطان ابراهیم ادهم و پیران وابسته به او؛ ۴.

معرف کرخی و پیروانش؛ ۵. بایزید بسطامی و گروهش؛ ۶. جنید بغدادی و وابستگانش؛ ۷. گروه خواجگان و مشایخ ترکی؛ ۸. پیران روزگار شیخ عبدالقادر جیلانی؛ ۹. سهروردیان، کبرویهو چشتیه؛ ۱۰. پیران دهلی، گجرات و جز آنان از هندوستان؛ ۱۱. در سرایندگان؛ ۱۲. زنان عارفه؛ خاتمه در فضایل و مناقب اهل بیت طاهرین و خلفای راشدین و شمه‌ای از احوال خضر و الیاس. بدرالدین سهروندی در «سنوات الاتقیا» آن را از خود دانسته، و این نظر او پذیرفته شده که این کتاب در اصل از بدرالدین سرهندی است که این اردستانی در آن دست برده و به نام خود ساخته است.

آغاز: ۱: (اته)سپاس و ستایش مصوری را که لوح عدم را به نگارش ...

۲: (ایوانف)حمد له ... بر ضمایر متعالیه طالبان مآثر و مناقب مقربان ...

[فهرستواره منزوی ۲۲۶۴/۳؛ پیشگفتار چاپ حضرات القدس؛ تذکره نویسی ۷۴۴]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۸۸۵-ف

نسخه اصل: دیوان هند ش ۱۶۴۷ اته ۶۴۵؛ کاتب = مؤلف، تا: ۲ ربیع الاول۱۰۴۳ق [فیلمها ف: ۱-۱۸۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۵۱۲-ف

نسخه اصل: رضا رامپور ۳۸۵. تا آغاز باب ۷؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با فهرست در آغاز، در ۲۹ رجب ۱۷ جلوس به نظرشاه رسیده، مجدول؛ مهر: رامپور ۱۲۶۸ [فیلمها ف: ۳-۱۶۴]

۳. تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه: ۷عکسی

تا باب هفتم کتاب را دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۸۰گ[جنگ: ۱-۴۶۴]

← محفل الاولیاء ⟵ محفل الاصفیاء و مجمع الاولیاء

● **محفل فردوس = تذکره محفل فردوس** / تراجم / فارسی

mahfel-e ferdows = tazkere-ye mahfel-e ferdows

شوشتری، علاء الملک بن نورالله، ق۱۱ قمری

šoštarī, ‘alā‘-ol-malak ebn-e nūr-o-llāh(- 17c)

وابسته به: مجالس المؤمنین؛ شوشتری، نورالله بن شرف الدین (۹۵۶-۱۰۱۹)

در شرح حال علماء و شعرای شوشتر و ظاهراً تکمله‌ای است بر «مجالس المؤمنین» قاضی نورالله شوشتری مشتمل بر «مقدمه» و پنج «محفل» با این عناوین: مقدمه: درتعریف شوشتر و مختصری ازتاریخ آن؛ محفل ۱. ذکر جمعی از سادات آن دیار؛ ۲. ذکر بعضی از قدمای آن بلده؛ ۳. ذکر طایفه‌ای از متأخرین؛ ۴. ذکر بعضی ازفضلای شعرا؛ ۵. ذکر بعضی از سوانح عمری و منشأت و اشعار مؤلف. جمعاً شرح حال ۳۷ تن از سادات و شاعران شوشتر است. از مآخذ «لطایف الخیال» دارابی است.

آغاز: بسمله فردوس حمد بهار آفریدگار شکوفه آرا و بهشت ثنای نوروز نگار باغ پیرا ... اما بعد بر نظارگیان بهار فیض آثار شوشتر ... پوشیده و مستور نماند که یکی از دوستان ... از ذره محتاج انوار ... علاءالملک بن نور الله حسینی.

انجام: به گیتی بود تا وفاق وخلاف ×× بود تا به میخانه دردی وصاف / صفا درد پیمانه شاه باد ××همه درد درجام بدخواه باد

[فهرستواره منزوی ۲۲۶۸/۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۶۵۲/۲

آغاز: برابر

نسخه حاضر تنها همان فاتحه (جغرافیای شوشتر) است؛ خط: نستعلیق، کا: میر حبیب اله ولد میرزا هدایة الله شیرازی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج ، ۶ص (۹۹۸-۱۰۰۳)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۱۷-۱۰۷]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۴۸۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ دربرگ اول یادداشتی درباره کتاب ومؤلف وفهرست نام تراجم آمده، با یادداشتی از«حسین باستانی راد» در دهم محرم ۱۳۶۶ و یادداشتی ازحسین الموسوی؛ جلد: تیماج، ۲۵گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [محدث ارموی مخ: ۱-۳۳۱]

● **محفوظ** / ستاره‌شناسی / فارسی

mahfūz

محمد سلیم بن محمد شفیع، ق۱۲ قمری

mohammad salīm ebn-e mohammad šafī‘(- 18c)

تاریخ تألیف: ۱۱۶۳ق

از محمد سلیم (نه کریم) بن محمد شفیع، «عرف ترک غوری» [دیباچه] که بایستی از مردم سند و شبه قاره هند می‌بوده، به استصواب ملا اسدالله، از کتاب‌های دیگران گزیده و خود بر آن افزوده، در یازده «فصل»، به نام «محفوظ»: فصل ۱. بیان سال قمری و ماه‌ها و روزهای آن؛ ۲. در سال شمسی و نام ماه‌های آن؛ ۳. قاعده یافتن آفتاب که در کدام برج است؛ ۴. در یافتن سال شمسی به غیر حساب؛ ۵. در یافتن ماه‌هایی از ماه‌های قمری به غیر حساب؛ ۶. یافتن وقت ظهر؛ ۷. در نوروز؛ ۸ ساعات روز و شب؛ ۹. طلوع و غروب بعضی کواکب؛ ۱۰. موقع تخم ریزی زرع؛ ۱۱. اختلاف هوا (چهار فصل). (احمد منزوی)

[مشترک پاکستان ۲۹۷/۱ (۳نسخه) در اینجا نادرست نام نگارنده کریم آمده؛ فهرستواره منزوی ۳۰۳۱/۴ که نام نگارنده نادرست کریم آمده]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۲۰۲/۱-عکسی

آغاز: الحمدلله الذی جعل فی السماء بروجا و النجوم لنهتدی ... و بعد، می‌گوید بنده مفتقر به کرم کریم، ابن مخدوم مرحوم محمد شفیع، محمد سلیم عرف ترک غوری؛ **انجام:** و طعامی که بعد از پختن مدت دو پاس یا شبانه روزی گذشته بود نخورد، تا از علت و زحمت به فضل رب و رحمت رب العزت مصون و مأمون ماند به فضله و کرمه. و هو ارحم و اکرم و لطفه اشمل و اعم و ذکره اجمل و اتم ...

نسخه اصل: گنج بخش، ش ۷۴۵ (گنج ۱۸۴/۱)؛ خط: نستعلیق شکسته،بی‌کا،تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۴۰گ (۱–۴۰) [عکسی ف: ۲–۲۴۵]

● **محق الحق فی تحقیق الحق** / اصول فقه / عربی

muḥiq-ul ḥaqq fī taḥqīq-il ḥaqq

حسینی تنکابنی، حسن بن علی، ق۱۴ قمری

hoseynī tonekābonī, hasan ebn-e ʻalī(- 20c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۱۴۴

آغاز: بسمله. و بعد فیقول المفتاق الی ربه الغنی حسن بن؛ **انجام:** و اما غیره فلایکون متواترا فی شیی فلابد من التابعة للقواعد العربیة فیما کان قرائتهم مخالفة للقانون

خط: نسخ شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ضمیمه نسخه ش ۱۹۱۴۰ [رایانه]

● **محقق الاصول فی ترجیح اقوال الفحول** / اصول فقه / عربی

muḥaqiq-ul uṣūl fī tarjīḥ-i aqwāl-il fuḥūl

طبرسی، محمد بن جعفر، ق۱۳ قمری

tabarsī, mohammad ebn-e jaʻfar(- 19c)

مباحثی است درباره علم اصول که مؤلف آنرا «محقق الأصول فی ترجیح أقوال الفحول» نامیده است. عناوین فصول آن «مرآة، در، یاقوت، تذنیب، عقیق، زمرد، در مکنون، ضمیر، فیروزج، و ...» می‌باشد. مؤلف از صاحب قوانین نقل قول نموده و اقوال وی را رد کرده است. تألیف رساله ناتمام مانده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۰۴۹/۲

آغاز: بسملة، مراة: المشهور أن الشرط ما یکون ذا أدوات الشرط و محتمل الوقوع و الصفة ما تکون؛ **انجام:** یمکن أن یکون متابعة صاحب القوانین له لدفع اعتراضه و علی ای تقدیر لایکون عبادته خالیة من تسامح تذکر المقدمة الثانیة.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۱۳گ (۳۵پ–۴۷پ)، ۳۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۵–۵۵]

● **المحقق من علم الاصول فیما یتعلق بأفعال الرسول (ص)** / فقه / عربی

al-muḥaqqiq min ʻilm-il uṣūl fīmā yataʻallaq-u bi-ʼafʻāl-ir rasūl

ابوشامه، عبدالرحمن بن اسماعیل، ۵۹۹ – ۶۶۵ قمری

abū-šāme, ʻabd-or-rahmān ebn-e esmāʻīl (1203 - 1267)

تاریخ تألیف: ۶۶۵ق

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۲۱/۵

آغاز: بسمله. الحمدلله علی الوصول الی العلم المقبول و هو علم الشریعة المنقول و المستنبط من حفظ الکتاب العزیز و سنة الرسول و لسان العرب المعین علی فهمهما علی الوجه الصحیح المأمول؛ ترقیمه کاتب: «نقله لنفسه ... علی بن ایوب بن منصور بن وزیر المقدسی ... سنة تسع و سبعمائة ... نقلته من نسخة مقررة علی مصنفه رحمه الله بدار الحدیث الأشرفیة بدمشق حین کان شیخها فی عشرة مجالس و علیها طبقتان بخط مصنفه ... صورة الطباق ...»

نسخه اصل: چستربیتی، شماره ۳۳۰۷؛ خط: نسخ، کا: علی بن ایوب مقدسی، تا: ۷۰۹ق، جا: دمشق؛ ۵۱ص (۱۸۸–۲۳۸)، ۱۸ سطر [عکسی ف: ۳–۲۵۴]

● **محک الامتحان** / طبیعیات / فارسی

mehak-ol emtehān

ثابت جنگ، محمد خان بن غلامحسین خان، ق۱۳ قمری

sābet jang, mohammad xān ebn-e qolām-hoseyn xān(- 19c)

رساله‌ای است در استخراج خواص و کیفیات موالید ثلاثه، به ارشاد مولانا مفتی شرف الدین، در چند «فن» مشتمل بر فوائد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۰۱۲/۲

آغاز: سپاس بیقیاس مرحکیمی را سزاست که کارخانه جهان را به طلسمات گوناگون و نیرنجات بوقلمون آراسته

بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۶جمادی الاول۱۲۵۶ق؛ ۷گ (۲۸ر–۳۴ر)، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱۱–۱۳]

● **محک ایمان** / اخلاق / فارسی

mehak-e īmān

هزار جریبی، محمد کاظم بن محمد شفیع، – ۱۲۳۴ ؟ قمری

hezār-jarībī, mohammad kāzem ebn-e mohammad šafīʻ(- 1819)

دراخلاق مؤمنان واوصاف آنهاست.

آغاز: بسمله حمدله صلاة بدانکه چنین گوید بنده خاطی محمد کاظم بن محمد شفیع هزار جریبی عفی الله عن جرائمهما بهترین نعمتهای رب العالمین از برای خلق معرفت جناب اقدس الهی

است؛
انجام: بدرستی که خداوند عالم جواد وبخشنده است وملائکه بسیارند که آن زیارت کننده را مشایعت کنند تا آنکه بمنزل خود برگردد
[نسخه‌های منزوی ۱۶۸۰/۲؛ الذریعة ۱۵۵/۲۰]

۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۳۰۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۲-۴۸۱]
۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۶۰۰/۵
آغاز و انجام: برابر
از اول تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۲-۴۸۲]
۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۳۶۶/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: آخر جمادی الاول۱۲۹۱ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱گ (۲۷۰ر-۳۰۰ر)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۲-۴۸۲]

● محک الخواطر / فلسفه / عربی

miḥak-ul xawāṭir

گفتاری است در حکمت و امور عامه آن در پنج «مقاله»، و سپس پنج مقاله دیگر. نام کتاب به خط کاتب در عنوان آمده است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۹۳/۲۱
آغاز: بسمله. الحمد لولیه و الصلاة علی نبیه ... و فیه مقالات. المقالة الاولی فی الامور العامة. الوجود بدیهی لانه جزء وجودی و مشترک؛ **انجام:** و الخجل و الحیاء و هی مجردة لما مر، و الله اعلم. تم الکتاب، و الحمدلله حق حمده و الصلاة علی نبیه من بعده. تمت
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۷گ (۵۵ر-۶۱پ)، اندازه: ۱۳/۷×۲۵/۵سم [ف: ۸-۳۶]

● محک شعراء / تراجم / فارسی

mehak-e šo‘arā’

شاملو، محمد صالح، ق۱۳ قمری

Šāmlū, mohammad sāleh(- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۵۲ق؛ محل تألیف: حیدر آباد سند
سرگذشت ۱۸۱ تن از سخنگویان و سرایندگان را از فتح علی شاه (-۱۲۵۰ق) تا وصال شیرازی (-۱۲۶۲ق) در آن آورده است، با آوردن نمونه سروده‌هایی از ایشان.

آغاز: ای حمد تو آب و تاب ایجاز سخن - وی ذکر تو چشمه سار انهار سخن ... بی بها حمدی که شمیم دلهای مرده را زندگی دهد
انجام: .به نیم لحظه شکایت ز من مباش ملول / که عمری از برم ای بی وفا جدا بودی
[تذکره نویسی فارسی ص ۵۲۹؛ تاریخ تذکره‌های فارسی ۱۶۹/۲؛ فهرستواره منزوی ۱۹۴۶/۳]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۰۹۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۲۶۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷/۶×۲۶/۹سم [ف: ۴-۷۳۷]
تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۲۹۷-عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۲۴۵]

● محک النبیین فی شأن امیرالمؤمنین علیه السلام / کلام و اعتقادات / فارسی

mehak-on nabīyīn fī ša’n-e amīr-al-mo’menīn ‘alīyh-es-salām

هزار جریبی، محمد کاظم بن محمد شفیع، - ۱۲۳۴ ؟ قمری

hezār-jarībī, mohammad kāzem ebn-e mohammad šafī‘(- 1819)

مؤلف می‌گوید: اکثر خلق از بزرگواری محمد (ص) و آل او (ع) غافلند درحالی‌که خداوند متعال جمیع خلق خود را به ایشان امتحان نمود وهرکه درجلالت ایشان تأمل نمود مبتلا گردید وهمه پیغمبران دروقت ابتلا، چون ایشان را دردرگاه الهی شفیع می‌گردانیدند، خداوند به برکت این بزرگواران آن بلا را از ایشان کشف می‌نمود واین رساله مشتمل است بر امتحان انبیاء درشأن ایشان.
آغاز: بسمله حمدله و صلی الله ... اما بعد ... این محمد شفیع محمد کاظم هزار جریبی ... که اکثر خلق غافلند از بزرگواری محمد و آل او علیه و علیهم السلام زیرا که غیر کافران چنینمی‌دانند که حضرت رسول ص از پیغمبران گذشته علیهم السلام افضل است
انجام: چنین است احوال مومنان ... بمعارف یقینیه و کمال و نقص ایمان و الله العالم بالحق و الصواب و الله المرجع و المآب
[الذریعه ۱۵۵/۲۰؛ نسخه‌های منزوی ۱۶۸۰/۲؛ فهرستواره منزوی ۵۱۵/۹]

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۹۶۸/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: علامرضا توکلی؛ ۱۵سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲-۷۹۶]

۲. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۳۰۷/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابن شیخ محمد ارومیه ای کربلایی، تا: ذیقعده۱۲۳۶ق؛ جلد: تیماج، ۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۲-۴۸۲]

۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۶۰۰/۱۴

آغاز و انجام: برابر

از اول تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قبل از۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۲-۴۸۲]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۲۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: پارچه ای [رایانه]

● **محک النفوس و مرشد المحجوب (منتخب)** / عرفان و تصوف / عربی

miḥak-un nufūs wa muršid-ul maḥjūb (mn.)

خرقانی، محمد بن حسین

xaraqānī, mohammad ebn-e hoseyn

متن از شیخ الاسلام ابی ثابت محمد بن عبدالملک دیلمی همدانی، زنده در ۵۸۹ق است؛ که بغدادی ضمن بر شمردن کارهایش از «محک النفس» او یاد می‌کند.(احمد منزوی)

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۱۸/۴-عکسی

آغاز: هذه الفصول اخترتها من رسالة مسماة بمحک النفوس و مرشد المحجوب من تصنیف الشیخ المذکور (اشاره است به رسالة فی النفس و العقل) فصل فی تصحیح الواقعاتو تمیزها من وساوس الشیطان و تسویل النفس و تخییل الدماغ؛ **انجام:** المالکین منتخب علیه، الحذر منها، و الله ولی التوفیق و العصمة.

نسخه اصل: ترکیه، مراد بخاری، ش ۳۱۸؛ خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۶۹۱ق؛ ۵ص (۹۹-۱۰۳) [عکسی ف: ۲-۲۴۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۳۶۷/۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۶۷۵]

● **محکمات (رساله)** / کیمیا / فارسی

mohkamāt (r.)

سید قاسم مجتهد

seyyed qāsem-e mojtahed

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۷۸۹/۶

خط: نستعلیق هندی، کا: حاجی میان، ابوالشرف سید عیسی، تا: ۲۵ ذیقعده۱۳۴۳ق، جا: حیدرآباد دکن؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۲۱سطر(۱۶×۲۶)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱۶-۶۹۹]

● **المحکم فی حروف المعجم** / عرفان و تصوف / عربی

al-muḥkam fī ḥurūf-il mu‘jam

سعید بن عبدالرحمن بن عبدالملک

sa‘īd ebn-e ‘abd-or-rahmān ebn-e ‘abd-ol-malek

رساله‌ای بسیار کوتاه است در معانی متعدد کلمه تصوف. ظاهراً چون این معانی به صورت الفبایی گشته از سوی مؤلف به «المحکم فی حروف المعجم» نامیده شده است. در کتاب‌های تقریب التهذیب (۳۰۰/۱)، تهذیب التهذیب (۵۱/۴)، موسوعة رجال الکتب التسعة (۴۵/۲) والکاشف فی معرفة من له روایة فی الکتب الستة از ابوعثمان، سعید بن عبدالرحمن بن عبدالملک بغدادی نزیل انطاکیه نام برده شده ومشخص نیست که مؤلف این کتاب است یا خیر. (سید محمود مرعشی)

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... قال العبد الفقیر سعد (سعید) بن عبدالرحمن عبدالملک هذه الفاظ القاها علی احوال اهل التصوف و لقبها المحکم فی حروف المعجم و بالله العون و علیه التکلان، التصوف اکتساب الفضایل و محو الرذایل التصوف بذل الروح و ترک الفتوح ...

انجام: التصوف لایح اسرار الغیب المصونة عن شوایب الریب، التصوف یمن الغریمة فی محو دواعی الجدیدة.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۳۹۸/۳۷

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۹۲۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۳ص (۴۲۰-۴۲۲)، ۲۰سطر(۱۲×۲۰)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۹-۱۰۰۹]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۳۷۹/۲۹

آغاز و انجام: برابر

کا:خاتون آبادی،محمد تقی بن حسین، تا: ۱۰۵۶ق؛ جلد: ساغری، ۱گ (۹۵ر-۹۵پهامش)، اندازه: ۲۱/۱×۳۵/۲سم [ف: ۷-۳۷۳]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۲۷۵/۲۰

آغاز و انجام: برابر

در فهرست بدون نام مؤلف؛ خط: نستعلیق، کا: محمد سعید بن محمد تقی خاتون آبادی، تا: ۱۰۸۱ق؛ بایک سرلوح، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: مذهب، ۲گ (۸۹پ-۹۰ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶/۸×۲۴/۷سم [ف: ۷-۳۲۶]

۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۱۸۸/۳۹

انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: معز الدین محمد بن سلطان محمد قاری نیریزی، تا: ۱۰۸۵ق؛ ترجمه متن غالبا به شنگرف، دارای سرلوح مذهب، مجدول؛ واقف: محمد حسام واعظی، ۱۳۹۷؛ جلد: مذهب، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۵-۵۶۶]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۶/۱۲ ط

آغاز: بسمله. و علیک توکلی یا کریم الحمد لله علی افضاله ... التصوف اکتساب الفضایل و محو الرذایل التصوف بذل الروح و

ترک الفتوح؛ **انجام:** التصوف یمن الغریمة نحو دواعی الخزیمة.
تذکر: در فهرست با عنوان «رساله شرح التصوف» و از شاه نعمة الله ولی دانسته شده؛ کا: ابراهیم بن رحمت الله حسینی نجفی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۱ص (۱۰۶)، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۳/۲۴-۷۶]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۰۷۸/۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۵۵-۵۶)، ۲۲سطر، اندازه: ۶×۱۱سم [ف: ۳۸-۱۹۷]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۶۶۲/۱۳

آغاز: برابر
بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۲۸ق؛ در حاشیه؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۶-۱۶۱]

● المحکم فی النقط / علوم قرآن / عربی
al-muḥkam fi-n nuqaṭ

دانی، عثمان بن سعید، ۳۷۱ - ۴۴۴ ؟ قمری
dānī, ʻosmān ebn-e saʻīd (982 - 1053)

وابسته به: المقنع فی بیان رسم خط المصاحف = المقنع فی معرفة مرسوم مصاحف اهل الامصار؛ دانی، عثمان بن سعید (۳۷۱-۴۴۴)

تتمه‌ای است بر کتاب «المقنع فی بیان رسم خط المصاحف» در شناخت نقطه‌های قرآنها و کیفیت ضبط آنها در چند «باب» و «فصل»: باب ذکر من نقط المصاحف اولا منالتابعین، ذکر مواضع الحرکات من الحروف و تراکب التنوین و تتابعه، ذکر علامة السکون و التشدید فی الحروف، ذکر حکم النون الساکنه، احکام المظهر و المدغم، ذکر احکام تلیین الهمزات، ذکر احکام الصلات فی الفات الوصل، ذکر احکام نقطه ما نقص هجائیه، احکام نقط ما زید فی هجایه، ذکر امتجان مواضع الهمزات من الکلم، ذکر اللام الف.

آغاز: قال ابو عمرو انی لما اوتیت فی کتابی هذا علی جمیع ما تضمنت ذکره من اوله مرسوم المصاحفرأیت ان اصل ذلک بذکر اصول کافیة

انجام: اذ الملفوظ به اولا هو الامام الملفوظه به اخر هو الهمزه جعلک الهمزه ابتداء ثم الحر که اخر فهذا بین و بالله التوفیق

چاپ: دمشق، مطبوعات وزارة الثقافة و الارشاد، ۱۹۶۰م، نشره: عزة حسین ۳۰۴ص؛ این رساله به تحقیق عزه حسن با عنوان «المحکم فی نقط المصاحف» دارالفکر دمشق (۱۰۴۷ و ۱۴۱۸ق.) چاپ شده است.

[کشف الظنون ۱۶۱۷/۲؛ فهرست نسخه‌های عربی واتیکان ۲۲۹/۱-۲۳۰؛ ذخائر التراث العربی الاسلامی ۵۰۸/۱-۵۰۹]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۷۶۷/۴

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان-رم ۱۴۵۶؛ کا: حسن بن ابی زید بن حسن حافظ اصبهانی دستجردی، تا: با تاریخ۸۴۳ق؛ افتادگی: انجام؛ ۵گ (۱۵۹-۱۶۳) [عکسی ف: ۲-۴۴۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۰۰۸۴/۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ جلد: تیماج مذهب [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۳۳۲]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۱۱۸

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۳-۱۶۰]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۷۸۷۴

خط: نسخ خوب، کا: محمد بن عبدالله بن سهل قهری، تا: قرن ۱۱؛ آخر نسخه قصیده رائیه در ۵۲ بیت از ابومزاحم به نقل شیخ ابوالفتح فارس بن احمد بن موسی و ابوالحسن طاهر بن غلبون از جعفر بن محمد زقاق بامطلع: «اقول قولا معجبا لاولی الحجر ـ و لا فخر ان الفخر یدعوا الی الکبر؛ اعلم فی القول التلاوة عاملا بمولایی ـ من شر المباهات و الفجر»؛ مقابله شده، مصحح؛ واقف: مقام معظم رهبری، دی ۱۳۸۰؛ جلد: تیماج، ۴۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۲۳-۱۶۱]

● المحکم و المتشابه / محکم و متشابه / عربی
al-muḥkam wa-l mutašābih

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ - ۴۳۶ قمری
ʻalam-ol-hodā, ʻalī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

از تفسیر ابو عبدالله محمد نعمانی روایت می‌کند.چنان‌که در مقدمه کتاب امالی مرتضی تحقیق محمد ابوالفضل ابراهیمبه نقل از ابن شهر آشوب و در ریحانة الادب(۱۸۷/۴) و الذریعه(۱۵۴/۲۰) و ... آمده است. تمام این رساله در جزو دوم از جلد نوزدهم بحارالانوار چاپ شده است. شریف مرتضی دراین رساله معتقد است که تفسیر قرآن را جز امامان شیعه ندانند و آگاهی بر حقایق قرآن تنها از طریق اهل بیت عصمت و طهارت میسر است. او در این رساله از ناسخ و منسوخ و محکم و متشابه و تأویل و تنزیل و خاص و عام و آیات احتجاجیه، اثبات حاجت به رسول و امام و ... بحث می‌کند.در مقدمه نام رساله و مؤلف آن ذکر نشده استو به نام «محکم و متشابه» منسوب به شریف مرتضی در تهران چاپ شده استو تسمیه این رساله به این اسم درست نیست و انتساب آن به شریف مرتضی که در روضات الجنات نقل شده است نیز روشن نیست. گفته شده این رساله از تفسیر نعمانی استخراج شده و همه آن روایت‌هایی از حضرت صادق به نقل از حضرت امیرالمومنین علیه السلام است.

آغاز: الحمدلله العدل ذی العظمة و الجبروت و العز و الملکوت

الحی الذی لا یموت مبدیء الخلق و معیده
انجام: نعوذ بالله من الضلال بعد الهدی و اتباع الهوی و ایاه نستعین علی ما یقرب منه انه سمیع مجیب
چاپ: تهران، سنگی، ۱۳۱۲ق، در ضمن بحار الانوار مجلسی، جلد ۹۰ چاپ بیروت و جلد ۹۳ چاپ ایران؛ ایران، سنگی، ۱۳۱۲، جیبی، ۱۲۸ص
[الذریعة ۳۱۴/۴ و ۳۱۸ و ۱۵۴/۲۰؛ اعیان الشیعه ۱۹۵: ۴۱ (فنون القرآن)؛ کشاف الفهارس ۴۱۵/۳-۴۱۹؛ دانشنامه جهان اسلام ۷۲۰/۷-۷۲۱؛ دایرة المعارف تشیع ۴۹۸/۴]

۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۵۸۶/۳
خط: نسخ، کا: حر عاملی، محمد بن حسن، تا: ذیقعده۱۰۶۳ق؛ جلد: تیماج، قطع: جیبی [نشریه: ۲-۱۲۳]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۲۰۶/۳
خط: نسخ، کا: میر محمد مؤمن حسینی، تا: ۱۰۶۷ق؛ مصحح؛ ۴۷گ (۷۲ر-۱۱۸ر)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [ف: ۱۹-۱۴]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۴۳۴/۱
خط: نسخ، کا: شاه رضا ین حیدر کهنمونئی، تا: ۱۰۷۰ق؛ تملک: محمد حسین بن عبدالحسین حسینی، محمد مهدی هرندی به تاریخ ۱۱۶۲، محمد جواد بن سید مرتضی طباطبائی به تاریخ ۱۲۰۵، غلامرضا بن یعقوب طباطبائی به تاریخ ۱۳۲۵، هاشم بن مرتضی طباطبائی به تاریخ ذیقعده ۱۲۶۲؛ جلد: تیماج، ۴۳گ (۱پ-۴۳پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۷-۴۴]
۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۲۳۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علم الهدی، محمد بن محسن، تا: ۱۰۷۱ق؛ مصحح؛ تملک: معتمد الدوله فرهاد میرزا بن عباس میرزا نایب السلطنه؛ مهر: «جمال الدین بن اسحق»، «ابو تراب الفیضی»، «ابن هادی ابی تراب محمد الفیضی»، «محمد مهدی بن هادی الفیضی»، «محمد هادی الفیضی»؛ جلد: چرمی، ۸۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲-۷۳۳]
۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۰۰۱/۲ و ۲۱۹۲/۲ عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبداللطیف هاشمی عباسی بن الکیال جزائری، تا: ۱۰ رجب۱۰۸۴ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح؛ ۵۶گ (۷۶پ-۱۳۱پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۰۱] و [عکسی ف: ۶-۲۴۲]
۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۹۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: شوشتری، عبدالرشید بن نورالدین، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۶۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱-۲۸۸]
۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۳۲۴/۳۴
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در صدر نسخه چنین نوشته «کتاب مسمی به آلایات الناسخه والمنسوخه تألیف السید ... علم الهدی»؛ کاغذ: اصفهانی، ۳۲ص (۲۵۹-۲۹۰)، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۱۹-۳۳۴]
۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۲۴۳/۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۸سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱۶-۴۹۸]
۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۸۸۰/۲
خط: نسخ، کا: محمد محسن بن حسن الخطیب، تا: ۹ صفر ۱۱۰۰ق؛ تملک: میرزا ابوالفضل طهرانی؛ جلد: تیماج، ۶۹گ (۳۱۹پ-۳۸۷ر)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۸-۷۵]
۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۹۷۱/۶
خط: نسخ، کا: استرآبادی، محمد باقر بن ولی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۲گ (۳۱پ-۶۲پ)، ۲۱سطر (۱۰×۱۹/۵)، قطع: وزیری [ف: ۱۷-۲۶۶]
۱۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۸۸۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: «عبده الراجی علی اکبر» (بیضوی)، حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۵۱گ، ۱۹سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳-۱۱۹۴]
۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۸۳۹/۱۵ و ۱۱۸۶/۳۰ عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۲۶گ (۱۹۸پ-۲۲۳پ)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۲۳-۲۸] و [عکسی ف: ۳-۴۴۳]
۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۵۸۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱ رجب۱۱۱۲ق؛ در دنباله آن بندی است از سعدالسعود ابن طاوس با عنوان «تفسیر قوله تعالی و اذا ابتلی ابراهیم ربه بکلمات فاتمهن ... فقال العالم هو الذی ابتلاه الله به مما اراه فی نومه» [ف: ۱-۴۷۷]
۱۴. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه: ۱۶۵/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۳ جمادی الثانی۱۱۱۵ق؛ مقابله شده در ۱۱۱۷ [نشریه: ۶-۳۵۰]
۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۲۱۶۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد یوسف، تا: ۱۰ رجب ۱۱۲۵ق؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج، ۷۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۴۹]
۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۱۶۹۸
خط: نسخ، کا: سید محمد هادی، تا: ۱۲۰۵ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۱۰۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۴۹]
۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۳۶۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: فضل الله بن عبدالله بافقی، تا: ۱۲۱۵ق، به جهت

میرزا لطفعلی؛ جلد: تیماج، ۷۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۳۲-۳۴۵]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۳۰۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اذا تاملت بما یکون فی کل فریضة منها عرفت ان مجموع ما یکون فی الفرایض الخمس اربعمائه حدود و الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و آله الطیبین الطاهرین المعصومین.

کا: ابوالقاسم بن محمد کاظم موسوی حسینی علوی، تا: ۱۲۴۶ق، جا: قزوین در مدرسه فاضل الباراغانی؛ جلد: تیماج مذهب، ۷۱گ (۴پ-۷۴ر)،۱۹سطر(۶×۱۲/۵)،اندازه:۱۱/۵×۱۹/۵سم[ف:۱۹-۴۱۵]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۹۴۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۴ق؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۴۹]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۰۵۶/۱

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغا نسخه تعیین شد؛ خط: نسخ، کا: عزیز الله بن میرزا اسماعیل خرقانی، تا: ۱۵ شعبان۱۲۶۳ق؛ ۲۶گ (۲پ-۲۷پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۶۵]

۲۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۷۵۲۶/۳

خط: نسخ، کا: محمد علی کرمانشاهی، تا: ۱۳۰۳ق؛ از روی خط محمد جعفر بن شیخ حسن در ۱۰۸۴؛ ۸۹گ (۱۱۴پ-۲۰۲ر) [ف: ۵-۵۲۲]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۵۲ ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۵ق؛ در حاشیه نوشته شده؛ جلد: تیماج، ۴۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۲۴/۲-۱۷]

۲۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۶۶۷-۱۸/۱۸۷

آغازو انجام: برابر

تذکر: نام کتاب و مؤلف به استناد آغاز و انجام نسخه انتخاب شد؛ خط: نسخ، کا: عبدالحسین محلاتی، تا: چهارشنبه ۲۱ شوال۱۳۱۶ق؛ ۸۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴-۱۹۹۸]

۲۴. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۵۷/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۴۱ق [نشریه: ۱۱-۹۳۴]

۲۵. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه: ۲۴۷/۶

خط: نسخ، کا: حسن نوری همدانی، تا: ۱۳۷۸ق، به دستور آیة الله بروجردی؛۳۷گ(۱۰۷پ-۱۴۳پ)،اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱-۱۴۸]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۱۱۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵۴گ (۷پ-۶۰پ)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۸-۳۳۵]

۲۷. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۱۴ فیاض

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: پارچه‌ای، ۱۷ سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: -۲۱۵]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۱۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۴۴گ، ۲۱سطر [ف: ۱۱-۶۷۹]

● المحکم و المتشابه / علوم قرآن / عربی

al-muḥkam wa-l mutašābih

؟ ابن طاوس، علی بن موسی، ۵۸۹ - ۶۶۴ قمری

ebn-e tāvūs, ʻalī ebn-e mūsā (1194 - 1266)

دربیان اقوال مختلف در محکم و متشابه؛ منسوب به: رضی الدین علی بن موسی بن طاووس الحلی.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۰۲۹/۵۷

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱ص (۱۶۰)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۲-۴۲]

۲. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه: بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [تراثنا: س۲ش۴-۴۳]

● المحکم و المتشابه / محکم و متشابه / عربی

al-muḥkam wa-l mutašābih

غیر همانند:

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۷۲۶/۱۳

خط:نسخ،بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۱۹۱ر-۱۹۲ر) [مختصر ف: ۷۳۵]

۲. اصفهان؛ ابوالبرکات، رضا؛ شماره نسخه: ۵۸/۸

آغاز: هو الذی انزل علیك الکتاب منه آیات محکمات هن ام الکتاب اصله الذی یعمل بها و یرد الیها غیرها؛ **انجام:** اذ عطفوا القرآن و الهدی علی الرای و الهوی.

خط: نسخ، کا: محمد بن کربلایی حسین بیرجندی، تا: ۱۲۶۱ق؛ ۴گ (۹۶پ-۹۹ر)[سه کتابخانه اصفهان: ف: -۶۰]

● محکم و متشابه / محکم و متشابه / فارسی

mohkam va motašābeh

شعار، یوسف، ۱۲۸۱ - ۱۳۵۱ قمری

šaʻār, yūsof (1865 - 1933)

تاریخ تألیف: ۱۶ شوال ۱۳۵۹ق (= ۳۰ خرداد ۱۳۱۸ش)؛ محل تألیف: تبریز

مختصری درتوضیح مراد وبیان مفاد آیات متشابه ومحکم قرآنی است. محتمل است مؤلف یوسف شعار تبریزی باشد.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۶۷۰

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم. بنام پاك آفریدگار، یکی ازهزاران پرده‌های تاریک که جلو انوار قرآن را گرفته ومردمان را از

روشنایی آن بی بهره گذاشته قضیه اشتباه درآیه محکم ومتشابه است که تاکنون شاید کمتر کسی بحقیقت؛ **انجام:** اگر ایراد او را بجا دیده وتحقیق او را خوب تشخیص دهیم بیگمان برخطای خویش معترف شده ازاین راه که رفته ایم بازخواهیم گشت.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۶ شوال۱۳۵۹ق، جلد: مقوا سرخ، ۲۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۹]

● محکم و متشابه / محکم و متشابه / فارسی

mohkam va motašābeh

محمدی تبریزی، محمود

mohammadī tabrīzī,mahmūd

در حقیقت محکم و متشابه در آیات از نظر لغت و اصطلاح قرآن و احادیث اهل بیت علیهم السلام و، تعیین اینکه راسخون در علم کیانند که این دو را از یکدیگر تشخیص می‌دهند و مقام ائمه هدی در علم و دانش.
آغاز: پس از حمد پروردگار عالم ... در این اوان ملاحظه نمودم که درباره محکمات و متشابهات قرآن مجید خداوند حکیم.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۰۸۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** علم لدنی بمعنای ما اضافه شده از خداوند است بمصداق آیه و علمناه من لدنا - الخ.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۶گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [ف: ۲۳-۲۳۴]

● محکمه شورای محمدی = محکمه شورای ناصری

/ کلام و اعتقادات / فارسی

mahkama-ye šowrā-ye mohammadī = mahkama-ye šowrā-ye nāserī

استرآبادی، علی بن محمد جعفر، ۱۲۴۲ - ۱۳۱۵ قمری

estarābādī, ʻalī ebn-e mohammad jaʻfar (1827 - 1898)

در چهارده «باب»: از احکام الله و قواعد فقه و شرعیه، توحید، عدل، نبوت، امامت، معاد (خاتمه در اخلاق)، طهارات، صلوات، صیام، جهاد، قضاء، شهادات، حدود، قصاص، دیات (دیباچه). شعر فارسی خود او هم در آن هست. کتاب مزبور را به نام «شورای محمدی»می‌نامند تا به نام نامی ختم رسالت و ولایت هر دو باشد و «محکمه شورای ناصری» منافاتی با آن ندارد.
آغاز: بسمله. الحمد الله الذی انتشر بسحاب رحمته ظل کل ظلیل فاجاد و جاد فی الایجاد و هدانا فی محکمته شوری الهدی بواضح الدلیل.
انجام: تالیف این کتاب مستطاب به آخر رسید امید از کرم خدای مجید آنکه بتسدید و تجدید و تحدید احکام شرع سید انام بر وجه تمام در کتاب کبیر و اکبر پردازد
[فهرستواره منزوی ۵۱۵/۹]

۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۶۳۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۳۰۱ق؛ یادداشت کوچکی روی یک قطعه کاغذ الحاقی به خط ناصرالدین شاه قاجار به این مضمون: «کتابی است که میرزا سعید خان وزیر خارجه نویسانده است در قواعد شرعیه اسلام»؛ مجدول، با سرلوح مذهب؛ جلد: مقوا، ۳۹۸ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۷/۵سم [ف: ۱-۲۴۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۱۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** انا مومنون (پایان باب پنجم در معاد) خاتمه در پاره ای از اخلاق ذمیمه و صفات نا پسندیده ... فصل بهترین پولتیکها راستی و صداقت است بیان این مطلب در کتاب (در خاتمه افتاده و نسخه پنج باب بیشتر ندارد)
خط: نستعلیق، کا: تفرشی، حسن، تا: ۲ ذیحجه۱۳۲۳ق؛ ۱۷۶گ، ۱۳سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۳-۳۲۷۴]

← محکمه شورای ناصری ⋟ محکمه شورای محمدی

● محکوم التفسیر / تفسیر / فارسی

mahkūm-ut tafsīr

طالقانی، عبدالعلی بن آقاجانی، ق۱۴ قمری

tāleqānī,ʻabd-ol-ʻalī ebn-e āqājānī(- 20c)

مؤلف که در سال ۱۲۹۲ق شاگرد مرحوم میرزا محمد بن سلیمان تنکابنی (۱۳۰۲ق) بوده در این رساله، مباحث طرح شده توسط استادش را در دهه محرم که در شرح آیه «والهکم الله واحد» صورت گرفته به دستور وی تقریر و تنظیم کرده است.وی رساله «الحدیقة الجعفریة» استادش را در ادامه رساله حاضر گنجانیده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۳۰۶/۵
آغاز: احسن المقال و اکمل اذکار ارباب الحال حمداللع العالی المتعال ... انی تلمذت عند المهرة الحذقة الذی یعجزالعبارة عن تحدید وصفه؛ **انجام:** و حاصله لا دلیل علی الامتناع بحسب العقل و ادلة وجوده مدخولة.
خط: نستعلیق، کا: مهدی بن داوود تنکابنی، تا: ۱۲۹۴ق؛ جلد: تیماج، ۳۴ص (۲۸-۶۱) [ف: ۳۳/۲-۷۳]

● محکوم خیال / داستان / فارسی

mahkūm-e xīyāl

نژاد پژوه، علی اکبر، ق۱۴ قمری

nežād-pažūh, ʻalī akbar(- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۱۲ق
داستان عشق دختری به نام «همای» با پسری که صاحب فروشگاهی بود به نام «پیروز»، در این رمان عشقی گزارش شده

است. این دو ازدواج می‌کنند ولی پسر مریض شده می‌میرد و دختر چند به عزایش روزگار می‌گذراند و بالاخره خود را در دریا غرق می‌کند. این رمان در بیست و دو بخش به نگاشته شده است.

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه: ۴۸۰

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۸ شوال ۱۳۵۲ق، جا: تبریز؛ ۵۳گ، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۲-۱۵۴]

● **محل ارواح مؤمنین بعد از مرگ** / حدیث / فارسی

mahal-e arvāh-e mo'menīn ba'd az marg

میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱۵۱ - ۱۲۳۱ قمری

mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)

در کتاب کافی از محمد بن یعقوب کلینی، چند روایت از افراد مختلف به نقل از حضرت امام صادق (ع) آمده که در حضور آن حضرت نقل می‌شود که مردم می‌گویند ارواح مؤمنین بعد از مرگ، در چینه‌دان مرغ‌های سبز قرار می‌گیرند، حضرت می‌فرمایند: مؤمن گرامی‌تر از آن است که خداوند متعال، روح او را در چینه‌دان مرغی قرار دهد، بلکه در بدن‌هایی مثل بدن‌های خودشان قرار می‌گیرند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۶۶۹

آغاز: فائدة: فیها ایقاظ و تنبیه، بدانکه، محمد بن یعقوب کلینی در کافی، چند روایت نقل کرده است در باب محل ارواح مومنین بعد از موت، اول روایت ابی ولاد حناط است که به سند حسن؛ **انجام:** کسی که معرفت دارد به علت آن شخص و مرض اومی‌داند که این صورت مشتبهی که به او نموده شده صورت چه چیزی است، پس این است کار معبری که عارف باشد به درد هر کس و علت او ...

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: حدود قرن۱۳؛ مصحح، محشی؛ مهر: وقف «از کتب موقوفه مرحوم میرزا ابوالقاسم»؛ واقف: مرحوم میرزا ابوالقاسم، جلد: مشمع، ۴گ، ۱۹سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۷-۱۴۵]

← محلول الصیغ ← مجهول الصیغ

● **محلول الصیغ** / صرف / فارسی

mahlūl-us sīyaq

همان رساله معروف است که درجامع المقدمات به چاپ رسیده است در ۲۹ باب به ترتیب الفبادر حل صیغه‌های مشکل صرفی در زبان عربی.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد این رساله‌ای است مرتب بر حروف تهجی وموسوم شد بمحلول الصیغ بعضی از صیغه مشکله فی مابین الانام درین رساله حل کرده شد ...

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۶۰۰

آغاز: برابر**انجام:** از جهة دلالت است بر کسره عین او هل یستنصرو در حل صیغه بهمین اختصار کرده شد.

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷ق؛ ۱۰گ، ۱۹ و ۲۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۲-۴۲۵]

۲. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه: ۸۸/۶

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: میرهاشم بن میر ابوطالب حسنی حسینی اصفهانی، تا: ۱۰۷۷-۱۰۸۷ق؛ جلد: تیماج، ۳۴گ (۸۶پ-۱۱۹پ)، اندازه: ۷/۵×۱۷سم [ف: -۶۸]

۳. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۶۷۱/۲

آغاز: حلول الصیغ باب الالف اشترتن صیغه جمع مؤنث مخاطب است از فعل ماضی مجهول؛ **انجام:** موموا صیغه جمع مذکر است از امر حاضر مثل قولوا مالکی صیغه واحده مخاطبه مؤنث از.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۶گ (۵ر-۱۰پ)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲-۵۶۵]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۳۷۱/۳

آغاز: ... شدن تعلق پذیرد بوی و این را منقول عرفی گویند؛ **انجام:** اما کسر حرف مضارعه از جهت دلالت است بر کسره عین او هل یتصر و در حمل صیغه به همین قدر اختصار آمد

خط: نسخ، کا: زین العابدین شریف بن ابوالبقاء، شهدادی، تا: ۲۷ ذیحجه۱۱۲۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ ۱۴گ (۲۳-۳۶)، ۱۳سطر، اندازه: ۹×۱۲سم [ف: ۲۸-۶۱۹]

۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۸۵۳/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** باب الالف لاع دراصل لاءع بوده است فحذفت الهمزة ... لاء نهی درآمد حرکت نون ساقط شد یا بالتقاء ساکنین بیفتاد بعد آن نون خفیفه درآمد ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۵-۱۹۵۰]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۳۳۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** اما کسر حرف مضارعه از جهت دلالت است بر کسره عین او اهل یتصر و در حمل صیغه به همین قدر اختصار آمد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۷گ (۱ر-۷پ)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۳۳/۲-۸۴]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۶۳۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** جردب یجردب جردبة، جردب، لا تجردب

کا: علی اکبر بن ملا شفیع نو چمنی، تا: ۲۵شوال۱۲۴۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۳سطر(۸/۵×۱۲)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۶-۶۶۰]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷/۱ سرود

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم یا محمد قاسم بن ملا خسین گیلانی، تا: ۱۲۵۸ق [نشریه: ۱۳-۴۰۶]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۷۷۹/۲-۳۴/۱۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** که پیش تو درخوان نهاده باشد دست بر آن جا نهادند تاکسی دیگر نخورد جردب یجردب. جردبة وجرداباً جردب لاتجردب

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۱۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۷-۴۱۹۱]

۱۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۴۰۶۰/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** فهذا اوعی واقرب الی الحفظ والتکرار وینبغی ان لا[] المخالفة فی التکرار لان التکرار والدرس لابد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «عبد العلی» (مربع)؛ جلد: گالینگور، ۸گ (۱۰۲ر-۱۰۹پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف مخ: ۵-۱۹۴۹]

۱۱. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه: ۲۴۵/۳

بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ ۱۸گ (۱۴۵پ-۱۶۲پ)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۱-۱۹۷]

۱۲. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۴۶/۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲گ (۱۲۲پ-۱۳۰پ)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۱۳۰]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۶۶۴/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** اسم مفعولست چون مرمی اصله معنوی.

خط: مختلف، بی‌کا، تا: ۱۲۷۹ق؛ جلد: مقوا، ۸گ (۳۰-۳۷)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۲-۳۴۴]

۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۹۰۳/۴-۲۴/۲۰۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** وبمعنی التکلیف الشی نحو تحلم ای تکلف وتزهدای تشبه الزید ومنها بمعنی فَعَّلَ نحو تقطع

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۷-۴۱۹۱]

۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۶۴۲/۱۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** اصل یختصمون بود من باب افتعال اخصم یخصم و صحح

خط: شکسته نستعلیق، کا: حسین بن آقا بابا نوری (گویا سازنده دفتر)، تا: چهارشنبه جمادی الثانی؛ ۶گ (۲۵پ-۳۰ر)، اندازه: ۱۴/۴×۲۰/۱سم [ف: ۶-۷۹]

۱۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۴۳۷/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** باب افعال موضوع است از برای لازم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ در حاشیه به عکس نوشته شده از ۱۱۳ تا ۱۰۶؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۸گ (۱۰۶پ-۱۱۳پ)، ۱۵ سطر (۷×۱۳/۵) [ف: ۵-۵۲۲]

● المحلی فی شرح المجلی / فقه / عربی

al-muḥallā fī š.-il mujllā

ابن حزم، علی بن احمد، ۳۸۴ – ۴۵۶ قمری

ebn-e hazm, ʻalī ebn-e ahmad (995 - 1065)

از کتب فقه شافعی و در حقیقت شرح ابن حزم بر کتاب دیگرش المجلی می‌باشد.

آغاز: بسمله و صلی الله و سلم علی محمد و آله. قال ابو محمد علی بن احمد بن سعید بن حزم ... الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد خاتم النبیین و المرسلین تسلیما و نسأل الله أن یصحبنا العصمة من کل خطأ و زلل و یوفقنا للصواب فی کل قول و عمل، اما بعد وفقنا الله و ایاکم لطاعته فانکم رغبتم أن نعمل للمسائل المختصرة التی جمعناها فی کتابنا المرسوم بالمجلی شرحا مختصرا ایضا نقتصر فیه علی قواعد البراهین

چاپ: قاهره، محقق: احمد محمد شاکر، مطبعة النهضة، ۱۳۴۷ق.

شرح و حواشی:

۱- مختصر المحلی؛ ذهبی، محمد بن احمد (۶۷۳-۷۴۸)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۴۲۶

آغاز: بسمله. کتاب الاشربة و ما یحل منها و ما یحرم. مسئلة کل شیء اسکر کثیرة؛ **انجام:** بغیر الدنانیر و الدراهم و بالله تعالی تم السفر الرابع.

از کتاب «الاشربة و ما یحل منها و ما یحرم» تا کتاب «البیوع» است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ محشی از قاضی نورالله شوشتری با اثر خاتم قاضی؛ اهدایی: رهبری، تیر ۱۳۸۱؛ جلد: مقوا، ۱۴۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۹۵]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۹۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:**لو شاء الله امر بالرجل

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول کاغذ: اصفهانی، ۳۳۸گ، ۳۱سطر(۱۳/۵×۲۴)، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۵-۱۸۴۶]

● المحلی فی شرح الموطأ / شرح حدیث / عربی

al-muḥallā fī š.-il mawṭa'

دهلوی، سلام الله بن محمد، – ۱۲۲۹ قمری

dehlavī, salām-o-llāh ebn-e mohammad(- 1814)

وابسته به: الموطأ فی الحدیث؛ مالک بن انس (۹۳-۱۷۹)

تاریخ تألیف: ۱۲۱۵ق

کتاب «الموطا» فی الحدیث تألیف مالک بن انس حمیری و از مراجع حدیث اهل سنت و جماعت می‌باشد. تنی چند از دانشمندان به شرح و توضیح احادیث آن پرداختند. شیخ سلام الله در پایان شرح خود مدارک و مراجعی که از آنها در نوشتن این شرح استفاده برده نام می‌برد.

تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۳۶۸

آغاز: موقع التقييد كأنه قال و لا تأكلوا ممالم يذكر سم الله؛
انجام: شرح سفر السعادة للشيخ الدهلوى رضى الله عنهم اجمعين اللهم اغفرلی ... ارحم الراحمين.
خط: نسخ هندوستان، بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی، ۸۲۲ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۷سم [ف: ۲-۹۱]

● **محمد ستاره تابناک اسلام** / تاریخ / فارسی
mohammad setāre-ye tābnāk-e eslām
فخیم ابهری، ابوالمعالم، ۱۳۰۳ شمسی
faxīm-e abharī,abol-ma'ālem (1924 -)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۱۰۲
آغاز: مطالعه کتاب پیش از اینکه خوانندگان؛ **انجام:** بلوح الخط فى القرطاس دهرا و کاتبه رسم فی التراب
خط: نستعلیق، کا: فخیمی، علی اصغر، تا: ۱۳۷۹ق؛ واقف: ابوالمعالم فخیم ابهری، ۱۳۷۶ش؛ ۱۴۸گ، ۱۲سطر [رایانه]

● **المحمدی فی شرح لمعات القدسی** / عرفان و تصوف / عربی
al-muḥammadī fī š.-i luma'āt-il qudsī
چشتی، محمد بن محمد
Češtī, mohammad ebn-e mohammad
متن از عراقی است در دیباچه نفیسی بر کلیات عراقی (ص لح) یادی از این شرح نیست، او از شش شرح یاد کرده و با دو شرح نجف و دانشگاه (۴۵۵۰) و شرح شاه نعمة الله کرمانی و شرح محمد فاروقی (۷۴۸۲/۱ دانشگاه) اگر این یکی هم شرح دیگری باشد می‌شود ده شرح. التنبیهات فی شرح اللمعات (دانشگاه ۷۱۵۳) گویا از ختلانی باشد که نفیسی یاد نکرده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۴۸۲/۱
آغاز: بسمله، الحمد الله الذى هو واحد لا مثل له احد فرد شهادة كاملة؛ **انجام:** فبای آلاء ربکما تکذبان.
خط: نسخ، کا: جوریه، محمد بن محمد فاضل، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۶۲۷گ (۱-۶۲۷)، ۱۲سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱۶-۵۸۷]

● **المحمدیة = الکلام علی ما یتعلق بالاسم المحمدی و خواصه و رموزه** / عرفان و تصوف / عربی
al-muḥammadīyya = al-kalām 'alā mā yata'allaq-u bi-l-ism-il muḥammadī wa xawāṣṣ-i-h wa rumūz-i-h
ترکه اصفهانی، علی بن محمد، - ۸۳۶ ؟ قمری
torke-ye esfahānī, 'alī ebn-e mohammad(- 1433)
در چهارده بند است بی‌آن‌که عنوان در متن کتاب باشد و در نسخه ما درهامش به این بندها اشاره شده است سپس چهارده وجه دلالت در چهارده بند دیگر است.در دیباچه آمده: «کما بین امرها فی المفاحص». در آن از صاحب فصوص هم یاد گردیده است.او در پایان مقدمه از المفاحص خود یاد کرده است.
آغاز: بسمله. حمداً لمن اشرق لنا من مطالع تحميده ما يدلنا على معرفة نبينا ... اما بعد فانه عند ما فتح الله على
انجام: فلنقبض عنان القلم هناك و نختم الكتاب بمعنى الختم محمد بن لله و مصلين على نبيه ... و الحمدلله رب العالمين.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۱۹۶/۱۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۲۸-۸۴۱ق؛ تملک: محمد حسین حسینی در تبریز سنه۱۰۱۶ق؛مهر:«عبده علی نوری۱۱۹۶هـ» (بیضی)؛ جلد: تیماج،۷ص(۱۳۹-۱۴۵)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳۲-۲۳۸]
۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۹۳۰/۳
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: ۲۳ صفر۸۴۵ق، جا: ابرقوه؛ ۲۱گ (۹۱پ-۱۱۱پ) [ف: ۵-۵۲۳]

● **محمدیه** / شعر / ترکی
mohammadīye
ابن کاتب، محمد بن صالح، - ۸۵۵ قمری
ebn-e kāteb, mohammad ebn-e sāleh(- 1452)
تاریخ تألیف: پایان جمادی الثانی ۸۵۳ق؛ محل تالیف: کالی پلی منظومه‌ای است در نه هزار و یکصد و نوزده بیت که از آیات قرآنی و احادیث نبوی استفاده شده و بعضی از مطالب عرفانی را نظم می‌نماید. در کشف الظنون (۱۷۴۶/۲) می‌گوید که این منظومه نظم کتاب «مغارب الزمان لغروب الاشیاء فی العین و العیان» خود مؤلف می‌باشد که دارای پنج «مغرب» است بدین ترتیب: ۱. در ترتیب موجودات؛ ۲. در وحی خداوند متعال به انبیاء؛ ۳. در گفته‌های خدا با ملائکه؛ ۴. در گفته‌های خدا در روز قیامت؛ ۵. در این‌که گفته‌های خدا بهترین گفتار است.در پایان این کتاب نام سلطان مراد عثمانی آمده است. (سید احمد اشکوری)
آغاز: اله واحد رب تعالی ××هو الله البدیع الحق الاعلی / تعالی ذاته لما تجلی ×× من الغیب الی العین فجلی
انجام: کتاب ابر شد چونکم انتهایه ×× حق حمدیله مدح بی نهایه / حبیبنه صلاتیله تحیات ×× دخی الینه کم خیر البریات
[فلوگل ۱: ۶۱۸ - بلوشه AF 238، S 319، ۳۲۱ - در سدن ۳۷۱ و ۳۹۳ - اوپسالا ۴۱۰ - گپنهاگن ۴- پترسبورگ ۵۶۷- گوتا ۲۱۷ تا ۲۱۹ - مونیخ ۱۷۹ تا ۱۸۱ - رزن مجموعه مارسبگلی ص ۱۹- ریو ۱۶۸ - قرطای ۲۲۷۰]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۵۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ معرب، کا: درویش محمد بن حیدر از فقرای شیخ ابراهیم گلشنی خلوتی روشنی، تا: ربیع الثانی ۱۰۳۴ق؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۱۷۱گ، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۴-۱۳۲]

۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۲۰۴
آغاز: برابر
در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷-۲۸۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۲۸۵
خط: نسخ، کا: عمر بن مصطفی، تا: اوایل جمادی الاول۱۲۳۹ق؛ مجدول؛ ۲۷۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۱×۲۸سم [ف: ۱۴-۷۲]

● **المحمدیة (الرسالة)** / عرفان و تصوف / عربی
al-muḥammadīyya (ar-r.)

حسینی بخاری، محمد بن برهان، ق۹ قمری
hoseynī boxārī, mohammad ebn-e borhān(- 15c)

رساله‌ای است عرفانی مشتمل بر دو «قسم»: ۱. مناجات العاشقین؛ در این قسم برخی ادعیه قرآنی و مناجات‌هایی از اصحاب پیامبر و برخی عرفا و بعضی ائمه هدی علیهم السلام ذکر شده؛ ۲. فی حکایات المقربین. داستان‌هایی عرفانی از امیرالمؤمنین و برخی از عرفا نقل شده است. از آنجا که رسایل قبلی این مجموعه به ترتیب پیشکش اجدادش و پدرش شده لذا رساله حاضر در همان ترتیب به نام خود مؤلف است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵۱۷۳/۲۶
آغاز: «بسمله. الحمدلله الذی جعل فی قلوب العاشقین کنوز المحبة»؛ **انجام:** «بمشاهدة الایقان لا بحس من الحواس لانه تعالی لا یقاس بالناس»
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۵ص (۱۱۵-۱۱۹)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار ۱-۳۳۰]

● **محمدیه** / لغت / عربی به فارسی
mohammadīye

مغالقروی، بهاء الدین بن عبدالرحمن
maqālqaravī, bahā’-od-dīn ebn-e ‘abd-or-rahmān

منظومه‌ای است در فرهنگ لغات عربی به فارسی در ۳۴ قطعه دارای ۲۰۰ بیت که برای شمس الدین محمد ابن مخدوم بجلی حاج یخشی کوتاهیاتی سروده است. به نام کتاب ومؤلف درمقدمه تصریح شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۵۱۲/۵
آغاز: بسمله و به نستعین چنین گوید ناظم این درر غریب و قایل این ابیات عجیب بهاء الدین ابن عبدالرحمن المغا القروی جزاه الله خیرا که در علم لغت این نظام لآلی ... القطعة الاولی: الله راحم کریم حاکم و فرد احد ××واجد و عدل علیم ماجد و ترصمد؛ **انجام:** عرف پیش خواجه شیخ خواجه ام یا ××فعلوا داخل اندرون کردند
خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۹ و ۱۰؛ جلد: تیماج، ۱۱گ (۸۵پ-۹۵ر)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۰-۱۸۴]

● **المحمدیة** / فقه / عربی
al-muḥammadīyya

لاله، محمد بن عبدالسلیم
lāle, mohammad ebn-e ‘abd-os-salīm

شرحی است بر کتاب «المختصر» از محمد بن عبد السلیم ملقب به لاله.
آغاز: بسمله، الحمدلله لمن نصب اشجار العلوم علی اراض قلوب العباد و الشکر لمن خلقها کمشکوة فیها مصباح فی زجاجة ...
انجام: خالصاً من النقص و القصور ذلک فصل الله یؤتیه من یشاء و الله ذوالفضل بحقک و بحق حبیب محمد المصطفی صلی الله علیه و سلم آمین.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۴۳۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** بحرمه محمد صلی الله علیه و سلم
خط: نسخ، کا: محمد شریف نوری، تا: ۱۱۲۵ق [الفبائی: -۵۰۲]

۲. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۶۹۵
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: شیخ حسن بن ملا محمد نصیر خلخالیانی، تا: ۱۱۸۳ق [ف: -۸۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۶۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ تحریری، کا: محمد بن ابراهیم، تا: ۱۲۶۹ق؛ محشی؛ واقف: حاجی سلیمان افندی، ۱۷ محرم ۱۲۹۸ق؛ جلد: مقوایی، ۲۵۲ص، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۴۰/۳-۴۲]

● **المحمدیة = اجوبة مسائل محمد بن مسعود بن ابی سعود** / پاسخ پرسشها / عربی
al-muḥammadīyya = ajwibat-u masā’il-i muḥammad ibn-i mas‘ūd ibn-i abi su‘ūd

احسائی، احمد بن زین الدین، ۱۱۶۶ - ۱۲۴۱ ؟ قمری
ahsā’ī, ahmad ebn-e zayn-od-dīn (1753 - 1826)

شیخ محمد مسعود بن شیخ مسعود، از شیخ احسائی ۹ سؤال کرده و آخرین سوال از شرح حدیث نبوی (ص) است که: «ان الزمان کهیئته یوم خلق الله السماوات الارض».
[فهرست کتب شیخ احمد احسائی ۲۹۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۸۸/۱۱-طباطبائی

آغاز: و ایضا یکتب لی معنی قوله (ص) ان الزمان کهیئة ... لانی رایت لبعض العلماء کلا ما فی معنی هذا الحدیث و لکنه فیه بعض العجل ... اقول معنی هذا الحدیث علی ظاهر القول ... بین؛ **انجام:** هذا ما سنح للخاطر الفاتر مع کثرة الاشغال ... و اعذر ایها الناظر فیما املیته فانی ما تمکنت من الخوض فی هذا اللجج کما ارید ... و لما اعلم من انکار من لم یفهم و جهل من لا یعلم و الله خیر حافظا و هو ارحم الراحمین.

تنها پرسش و پاسخ نهم را دربر دارد؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۹۳پ-۱۹۴ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۲-۲۹۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۶۲۲/۳۳

بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۳۳ق، جا: قزوین؛ جلد: تیماج، ۱۴ص (۳۷۳-۳۸۶)، ۱۸سطر(۹×۱۵) [ف: ۱۲-۲۶۲۷]

● **محمدیه** / فقه / فارسی

mohammadīye

تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۲ قمری

tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)

رساله کوتاه در بیان «مهمات مسائل اصول و فروع» که به صورت نیمه استدلالی توضیح داده شده و جهت استفاده مردم و طلاب نگاشته شده است. علاوه بر مختصری در اصول دین در پنج باب از طهارت تا آخر عبادات تنظیم شده است.

آغاز: الحمد لله الاول بلا اول

چاپ: تهران، ۱۲۹۶ق، سنگی، همراه ۶ رساله دیگر

[الذریعه ۲۲۴: ۱۱؛ فهرستواره منزوی ۳۲۵/۹]

چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۳۳۱/۱

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن علی کلارستاقی، تا: ۱۲۶۹ق، جا: مدرسه جناب مجتهد الزمانی آقا میرزا محمد؛ جلد: تیماج، ۲۰گ، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: -۲۱۳]

● **محمدیه** / ادبیات / فارسی

mohammadīye

افشار ارموی، علی بن عبدالحسین، - ۱۳۳۰ قمری

afšār-e ormavī, ‘alī ebn-e ‘abd-ol-hoseyn(- 1912)

تاریخ تألیف: ۱۲۹۲ق

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۹۴۳

آغاز: بسمله، حمد المن بعث محمد التبیین تحمید یده؛ **انجام:** مشغول دوشیدن تر ود الحمدلله شوال المکرم من شهور ۱۲۹۲

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۹۲ق [الفبائی: -۵۰۲]

● **محمدیه (الحمدیة) در بیان قواعد قرائت قرآنیه =**

الحمدیه در بیان قواعد قرائت قرآنیه / تجوید / فارسی

mohammadīye (al-hamdīya) dar bayān-e qavā‘ed-e qerā’at-e qorānīyye = al-hamdīya dar bayān-e qavā‘ed-e qerā’at-e qorānīyye

قاری کاظمی، محمد بن شمس الدین، ق۱۲ قمری

qārī kāzemī, mohammad ebn-e šams-od-dīn(- 18c)

به درخواست: محمد شفیع تبریزی صوفی؛ به نام: شاه سلیمان صفوی (۱۱۰۵ق)

رساله‌ای کوتاه دراصول وقواعد علم تجوید قرآن که دریک «مقدمه» ونه «باب» ویک «خاتمه» ساخته است: مقدمه دربیان تجوید؛ باب ۱. ادغام واظهار وقلب واخفا؛ ۲. ادغام متقاربین؛ ۳. حروف شمسی وقمری؛ ۴. مدولین؛ ۵. میم ساکن؛ ۶. تفخیم وترقیق؛ ۷. صفات حروف؛ ۸. تعریف دندان‌ها؛ ۹. حروف ندا.

آغاز: بسمله الحمدلله ... اما بعد چنین گوید اقل الخلیفه واودجهم الی الله الباری محمد بن شمس الدین الکاظمی القاری که بر رای اولو الالباب مخفی نیست که دانستن علم قرآن از اعظم مطالب واهم ...

انجام: اشمام بهم آمدن آن است از برای ضم بعد ازساکن گردانیدن آخر کلمه بی آنکه اواز حرکت شنیده شود وناظر انضمام شفتین را مشاهده کند واعمی شمام را درنیابد والله اعلم بالصواب تم با الخیر

[نسخه‌های منزوی ۹۷/۱و ۹۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۸۱۵/۴

انجام: باب دوم در بیان امرأت به تاء مطوله است در هفت موضع است در آل و اذ قالت امرأت عمران رب و در یوسف و قالت امرأت العزیز دردو

خط: نسخ، کا: حمزه بن شمس الدین نجفی، تا: ۱۰۸۱ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۳۱گ (۹۱پ-۱۲۱پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۰-۲۸۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۵۷۳/۲

خط: نسخ، کا: شاه تقی الله، جمال الدین، تا: قرن ۱۱؛ ناقص؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۵گ (۳۵-۴۹)، ابعاد متن: ۱۲/۵×۱۷، اندازه: ۷×۲۰سم [ف: ۱۶-۶۳۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۵۰۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد هادی بن محمدعلی قهفرخی، تا: پنج‌شنبه ۷ ذیقعده ۱۱۵۰ق؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم، ۱۲گ، ۱۴ سطر(۷×۱۷)، اندازه: ۱۱×۲۱/۵سم [ف: ۴۱-۷۲۵]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۱۰۲/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، جا: شیراز (احتمالا)؛ ۱۰۵گ، ۱۵ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳-۱۲۳]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۱۳۷/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** الهی دعای ما روسیاهان رادر حقش مستجاب گردانی بحق محمد و علی وفاطمه والحسن والحسین و تسعة من اولاد الحسین ائمة المعصومین برحمتک یاارحم الراحمین.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۰گ (۱۸پ–۲۷پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۰۲]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۴۱۱/۴
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ ۴گ (۲۰–۲۳)، ۲۴–۳۰سطر، اندازه: ۷×۱۱سم [ف: ۳۱-۳۷۰]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۴۷۰/۳
آغاز: مقدمه در بیان تجوید قرآن ... بدانکه تجوید قرآن در لغت بمعنی خوب کردن است و در اصطلاح قراء ادا نمودن هر حرف است؛ **انجام:** برابر
در فهرست ناشناس آمده، دریک مقدمه و نه باب و یک خاتمه؛
خط: نسخ، کا: محمد بن کربلائی علی محمد، تا: ۱۲۲۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۶۷ر–۷۸ر)، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۲۲-۶۰]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۴۱۸/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حیدرعلی بن محمد حسینی، تا: صفر۱۲۴۵ق؛ ۵گ (۴۵ر–۴۹ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۳سم [ف: ۸-۳۵۲]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۸۱۳/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و مثل من واق و وعد و برق ن من ناصرین حطة لکم
فقط مقدمه رساله و باب اول آن را دربردارد؛ خط: نسخ، کا: علی بن رحیم بن کریم خویی، تا: ۱۲۵۲ق، جا: کربلا؛ افتادگی: انجام؛ ۱ص (۱۷۳)، ۱۵و۱۹سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۳-۳۰۶]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۰۰۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حسین بن صفر طاری اصفهانی تفرشی، تا: ۱۲۵۳ق؛ ۲۰ص (۱۶۱–۱۸۰)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳۵-۱۲]

۱۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۰۴۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲ رجب۱۲۵۵ق؛ مصحح، مقابله شده؛ ۱۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف مخ: ۵-۱۹۵۰]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۹۴۶
آغاز: بسمله، چون این فقیر بی بضاعت اکثر اخلاق خود را مصروف و معطوف در ضبط و اتفان و احکام کلام ربانی داشته مشغول ایراد و اظهار کنوز مخفیه این فن مهما امکن بودم؛ **انجام:** برابر
نسخه فاقد قسمتی از خطبه آغازین می‌باشد و در آخر آن نیز یازده محل سکته در قرآن، طریقه استخاره با قرآن به نقل ازابن طاوس، و دعاء ختم قرآن آورده شده (برگ ۱۲۹-۱۳۴)؛ خط: نستعلیق خوش، کا: محمد جعفر بن غازی آقائی کرائلی، تا: ۱۲۶۱ق، به درخواست نظر علیخان کرائلی؛ مجدول؛ خریداری از جعفر قدبیگی؛ جلد: تیماج مذهب، ۹گ (۱۲۱پ–۱۲۹)، ۱۱سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [رایانه]

۱۳. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۵۹۲/۱
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۰ق؛ جلد: تیماج، ۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: -۳۱۶]

۱۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۰۸۷/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** چون وقف بکلمه ای که آخر آن متحرک باشد وقف سکون گویند.
خط: نستعلیق، کا: محمود پسر صارم لشگر قزوینی، تا: ۱۳۱۷ق؛ ۱۱ص (۱۷–۲۷) [ف: ۲-۲۹۳]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۹۲۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: نور الدین بن حاج نصر الله بن حاج آقا بن محمد شریف بروجردی، تا: ۱۳۱۸ق؛ جلد: مقوایی، ۴گ (۹ر–۱۲پ)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۳۰۴]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۵۷۳/۲
خط: نسخ خوانا، کا: طارمی، عبدالله بن علی اصغر، تا: ۱۳۲۸ق؛ جلد: تیماج، ۸گ (۱۱۰ر–۱۱۷پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۳۷-۸۶]

۱۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۱۰/۱۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** بعد از اهدای دعای ازدیاد عمر شاه ×× بهر ناظم کن قرائت حمد و سوره گاه گاه
خط:نسخ،کا:محمد حسین بن علی اکبر کرمانی،تا: ۱۳۴۸ق؛ ۲ص (۱۰۰–۱۰۱)، ابعاد متن: ۱۶×۲۸/۵، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف:۱-۱۴۷]

۱۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۲۸۷/۵-۱۲/۱۷۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** وعدد سور قرآنی ابتدا سوره است حمد ... بلد الشمس لیل الضحی انشراح ... البینه بازلزله والعادیا قارعه
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۴گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۷-۴۱۹۱]

● **محمود التواریخ** / جغرافیا / فارسی
mahmūd-ot tavārīx

محمود میرزا قاجار، ۱۲۱۴ – ۱۲۷۱ ؟ قمری
mahmūd mīrzā qājār (1800 - 1855)

ترجمه کتابی است عربی در جغرافیای عالم.
آغاز: بسمله. یا محمود بکل لسان چون خاطر اخلاص مظاهر این نیازمند درگاه الهی محمود بن فتحعلی شا قاجار به ترجمه کتاب عربی بفارسی قرار یافت ...

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۵۸۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** کلمات آن موعظه است که روشنتر است از درها. تمام گشت این چند ورق بعون رب فلق

خط:نسخ و نستعلیق،کاتب=مؤلف،تا:۲۱شعبان۱۲۶۳ق؛جلد: تیماج مذهب، ۱۸۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۰-۲۳۷]

● محمود التواريخ = احوال سلطان محمود / تاریخ اسلام / فارسی

mahmūd-ot tavārīx = ahvāl-e soltān mahmūd

سپهر کاشانی، عباسقلی بن محمد تقی، ۱۲۶۸ – ۱۳۴۲ قمری

sepehr-e kāšānī, ‘abbās-qolī ebn-e mohammad taqī (1852 - 1924)

اهدا به: مظفر الدین شاه (۱۳۱۳-۱۳۲۴ق)

مؤلف در مقدمه می‌گوید که مظفر الدین شاه از او خواسته است که در احوال هر یک از پادشاهان اسلام کتابی بنویسد و وی به تألیف این کتاب آغاز کرده است.شاید این کتاب جزو سلسله کتاب بزرگتر او به نام «شامل التواریخ مظفری» باشد.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم. الحمدلله المحمود بکل خصال ... و بعد معروض همیدارد بنده شرمنده ... عباسقلی سپهر مستوفی اول دیوان همایون ... سلطان مظفرالدین شاه قاجار ... امر و مقرر فرمودند که در شرح حال سلطان غازی ... محمود بن سبکتکین ... مجلدی علیحده مرتب ساخته تقدیم حضور ... نماید ... و این کتاب همایون را محمود التواریخ مظفری نامید ...

انجام: حافظ و نگاهبان باد بمحمد و آله الامجاد.

[مؤلف الذریعه درذیل دیوان گزارشی مختصر درباره عباسقلی سپهر به نقل از مآثر و آثار نوشته و در طی آن از مؤلفات او نام برده‌اند، و از جمله آنها محمود التواریخ است؛ فهرستواره منزوی ۱۰۷۴/۲]

۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۲۲۸۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** بخط غلام خانه زاد حاجی میرزا محمدرضای متخلص به صفا لشکرنویس دیوان اعلی و کاتب نستعلیق مجلس تألیفات خاصه همایونی روحنا فداه سمت تحریر پذیرفت فی شهر محرم الحرام سنه ۱۳۱۶.

خط: نستعلیق، کا: صفا، محمد رضا، تا: ۱۳۱۶ق؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۲۳۲ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۵-۴۰۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۲۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تعلیق بسیار خوب، کا: محمد حسین شیرازی، تا: ۱۳۱۶ق؛ این نسخه از تجملی که در فراهم کردن آن بکار رفته پیداست که برای شاه نوشته اند؛ با سرلوح، مذهب، مجدول؛ جلد: مخمل، ۱۶۵ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۵سم [ف: ۶-۲۲۴]

● محمود شاهی / شعر / فارسی

mahmūd šāhī

بیار بن نصیر، قرن ۸ قمری

bīyār ebn-e nasīr (14c)

اهدا به: شاه محمود محمد سر جهان شاه جهان

تاریخ تألیف: ۷۶۵ق

نصاب‌مانند است سروده بیار بن نصیر.

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۲۲۶بخش۳

بی کا، بی تا؛ ۹گ[ف: -۱۲۷]

● محمود القصائد / شعر / فارسی

mahmūd-ol qasā’ed

سپهر، محمد تقی بن محمد علی، ۱۲۱۶ – ۱۲۹۷ قمری

sepehr, mohammad taqī ebn-e mohammad ‘alī (1802 - 1880)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۱ق

دیوان اوست و در دنبال آن دفتری است در شرح لغات آن در سی «باب» به ترتیب حروف تهجی. سپهر در مقدمه‌ای که بر این کتاب نوشته شرح حال مختصری از خود نگاشته و در اینجاست که به سال ۱۲۱۶ در کاشان بدین جهان آمده و دیوانی شامل شش‌هزار بیت قصیده داشته، از وی دزدیده‌اند و پیش از این سه دفتر مثنوی به‌طرز مثنوی مولوی انشا نموده و تاریخی به بحر تقارب از اول خلقت تا حضرت صاحب الزمان (ع) ساخته و تا این سال (۱۲۴۱) به انجام نرسیده بود و در هزار روز که در خدمت شاهزاده محمود میرزا بوده، قصائد و اشعار دیگری که انشا نموده آنها را در یکجا گرد آورده و به فرمان آن شاهزاده «محمود القصائد» نامیده و چند قصیده‌ای که پیش از رسیدن به درگاه این شاهزاده سروده و یک مثنوی که به بحر مخزن الاسرار نیز پیش از این انشا نموده و بدین بیت آغاز گردیده بر آن افزوده: «بسم الله الرحمن الرحیم ××فاتحه فتح طلسم قدیم». در پایان مقدمه آن اظهار نموده که تا کنون بیست و سه یا بیست و چهار هزار بیت انشا کرده است. (ابن یوسف شیرازی)

آغاز: زهی معلم اسما خهی مصور اشیا ××هم از جهان همه پنهان هم از جهان همه پیدا؛ مخاطب خطاب لولاک ماعرفناک گوید که بودش باعث نمود موجود است و نمودش آینه

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۹۱

آغاز: برابر

کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۱ق؛ از قرائن پیداست که در همان سال منظم و مرتب کردن آن (۱۲۴۱) نگارش یافته و از محو و اثبات‌های زیاد در برخی از برگ‌ها به دست می‌آید که به خط خود شاعر است و مندرجات آن پس از دیباجه‌ایکه در شرح حال

خود شاعر و شاهزاده محمود میرزا می‌باشد، قصائد و ترکیب بندها و مقطعات و تاریخ‌ها و غزلیات و یک مثنوی در مدح و ستایش محمود میرزا و در مسائل شک و سهو در نماز و یک مثنوی به بحر مخزن الاسرار و رباعیات می‌باشد و در پایان نسخه، لغات عربی و فارسی مشکل را که در این دیوان استعمال شده با ترجمه آنها به فارسی کنونی مرتب به ترتیب حروف تهجی، خود شاعر گذارده و دیباجه‌ای نیز بر آن نوشته است، مندرجات منظوم این نسخه دیوان در حدود پنج‌هزار و پانصد بیت و لغات آن در حدود یک‌هزار و ششصد بیت می‌باشد؛ جلد: تیماج، ۲۲۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۹/۵سم [ف: ۳-۴۸۶]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۳۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۱ شعبان۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۰گ، ۱۶سطر(۱۰/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: -۳۹۹]

● محمود نامه / شعر / فارسی

mahmūd-nāme

شاه محمود نیشابوری، ۹۷۳؟ - ۱۰۰۸ ؟ قمری

šāh mahmūd neyšābūrī (1566 - 1600)

دیوان غزلیات فارسی به ترتیب حروف تهجی قوافی از شاعری با تخلص «محمود». این دیوان در شبه قاره در ادبیات فارسی به صورت کتاب درسی در آمده است.

آغاز: ایداغ بر دل از غم خال تو لاله را ××شرمنده ساخت آهوی چشمت غزاله را / آزرده کی کند دل محمود را ایاز ××نیکو کند مطالعه گر این قباله را

انجام: یافته محمود هر کس بر در آن شاه راه ××این گدا را هم بران در بار بودی کاشکی

چاپ: هند، بمبئی، فتح الکریم، ۱۳۰۲ق، به اهتمام قاضی فتح محمد و قاضی عبدالکریم؛ هند، به اهتمام: دیوان کهرک سنگه لعل سنگه

۱. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۱۸۶/۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ ۸گ (۳۷ر-۴۴پ)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۶۶]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۳۹۶/۳

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۱۲گ (۲۷پ-۳۸پ)، ۹سطر، اندازه: ۱۰/۸×۱۷/۸سم [ف: ۸-۳۲۸]

۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۴۴۳/۲

آغاز و انجام: برابر

غزلیات اوست؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ ۹گ (۱۵۷ر-۱۶۵پ)، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۲-۵۷]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۲۰/۵

آغاز و انجام: برابر

غزلیات در وصف ایاز؛ خط: نستعلیق، کا: سید محمد علی بن میرزا شیب الحمد تفرشی، تا: جمعه ۶ رجب۱۲۷۷ق، برای خاطر مشاعره اطفال؛ جلد: میشن، ۲۳ص (۳۵۴-۳۷۶)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۳سم [ف: ۵-۵۴]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۸۲۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق بد، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوای، ۸گ (۱۴پ-۲۱)، ۱۴سطر(۹/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [رایانه]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۸۲۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق بد، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: هندی، ۸گ (۱۰پ-۱۷پ)، ۱۵سطر (۱۰×۲۰/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۸سم [رایانه]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۵۹۰/۳

آغاز و انجام: برابر

در فهرست دیوان محمود قاجار دانسته و خطاست؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۱گ (۱۷پ-۲۷ر)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۶-۸۹]

● محمود نامه / ادبیات / فارسی

mahmūd-nāme

محمود میرزا قاجار، ۱۲۱۴ - ۱۲۷۱ ؟ قمری

mahmūd mīrzā qājār (1800 - 1855)

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۱۲

آغاز: محمود نامه: محمود نامه. دیباچه هر صحیفه غیب×پیرایه هر کتاب لاریب ... مخزن المحمود: حمد بیرون از حدمر ذات یکتائی را لازم است که جمیع ایدان از برکت ذات شریفش در جهان کامرانند ... خاتمه: حمد بیحد و سپاس مر خدائی را واجب که افهام و عقول دانشوران سخندان و نکته سنجان رطب اللسان فصاحت بیان در درک ذات شریفش سرگردان؛ **انجام:** محمود نامه: ... و کتاب را موسوم به محمودنامه ساخت امید که از کرم پادشاهی با حسن سیاقی و خوشترین وجهی شاهد مدعا را در حجله سرور نشانید ...؛ مخزن المحمود: ... از هر عارفی که قصه میکنم موافقا ترتیب در دایره نامش ایراد کرده ام که باعث اطلاع ناظرین صفحه گردد؛ نسخه: ... حکایت درای ژولیده موی را خدمت رسیدم گفتم به پندی اشارتم فرما تا بشارت یابیم گفت. پنج چیز در پنج کس مخواه امانت از زیر دستان کرامت از لئیمان انصاف از دنیا داران وفا از ساده رویان دروغ از عاشقان ...

شامل یک مقدمه و مخزن المحمود و گلشن محمود و خاتمه ای بدون نام؛ خط: نستعلیق پخته، کا: به ظن قریب به یقین خود مؤلف، بی‌تا؛ مجدول و مذهب؛ دارای سرلوحی زیبا؛ جلد: زرافشان اصفهان، ۷۹گ، ۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳-۱۲۴۶]

● **محمود و ایاز** / عرفان و تصوف / فارسی
mahmūd va ayyāz
فخرالدین صفی، علی بن حسین، ۸۶۸ – ۹۳۹ قمری
faxr-od-dīn safī, ʻalī ebn-e hoseyn (1464 - 1533)
منظومه مفصلی است درعرفان که درمقدمه آن سلطان حسین بایقرا وعبدالرحمن جامی مدح شده است. این مثنوی در حدود ۱۲۰۰بیت است در بیتی از آن می‌گوید: «هان ای صفی این مقام حالست ×× نی وسوسه گاه قیل وقال است اواین». مثنوی را در سی سالگی خود سروده است.
آغاز: ای نام تو گنج نامه راز ×× بر نام تو خوان گنج پرداز / از نام تو کرد خامه من ×× بر نور سواد نامه من
[نسخه‌های منزوی ۳۱۸۰/۴]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۷۲۲/۲-۲۹/۶۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** شکر خدا گویکه توفیق داد×ره به سوی خانه خویشت گشاد / ورنه که آرد که بدان ره برد×مرغ نتاند که بدان ره پرد تم
خط: نستعلیق، کا: کبیربن شیخ مظفر ساکن محمد آباد عرف بجالیسی، تا: ۹۹۶ق؛ ۹۱گ، ۳۴ سطر چلیپایی، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۷-۴۱۹۲]

● **محمود و ایاز** = **مثنوی محمود و ایاز** / شعر / فارسی
mahmūd va ayyāz = masnavī-ye mahmūd va ayyāz
انیسی شاملو، علیقلی بیگ، – ۱۰۱۷ ؟ قمری
anīsī šāmlū, ʻalīqolī beyg(- 1609)
داستان عشق محمود و ایاز از داستان‌های عشقی قدیمی است و در این مثنوی شاملو با تعبیرات عارفانه این داستان عشقی را به نظم کشیده است.(عبدالله انوار)
آغاز: بحمد الله که این دیباچه راز ××به توفیق هدایت شد سرافراز ... / شبی بر تخت دولت خفته محمود ××بباطن دیده نظاره بگشود ... / چو گردد صیدگاه عشق بنیاد ××نه صید آنجا امان یابد نه صیاد ... / گرفتار محبت را نشانهاست ××که خود خاموش و حرفش بر زبانهاست ...
انجام: چو من در دوستی کامل عیارم ××گرم صدبار سوزد غم ندارم
چاپ: گنجینه بهارستان، بخش ادبیات، جلد اول، با تحقیق دکتر صابر امامی، ۱۳۸۰ش
[الذریعة ۱۱۰/۹، ۲۸۷/۱۹؛ نسخه‌های منزوی ۳۱۷۶/۴: نشانی ۱۸ نسخه؛ مشترک پاکستان، ۷۶۵/۷و ۷۷۳: مثنوی انیسی؛ دنا ۱۹۲/۹-۱۹۳]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۷۱/۱۰
آغاز: شبی بر تخت دولت خفته محمود ××بباطن دیده نظاره بگشود؛ **انجام:** نشست از ما بدل صد کوه اندوه ××بدامان برد پای صبر چون کوه
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۴گ (۱۰۷ر-۱۱۰ر)، اندازه: ۱۵/۲×۲۴/۴سم [ف: ۸-۳]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۱/۱۳-طباطبائی
آغاز: شبی بر تخت دولت خفته محمود ×× به باطن دیده نظاره بگشود؛ **انجام:** نگنجد در دل عاشق غم دوست ××برون آید بسان نافه از پوست
رقم کاتب این بخش چنین است: راقمه ابن امام و یردی محمد هادی غربا
خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب،۷ص (۹۴-۱۰۰)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲۳-۲۰۲]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۶۶۵/۳
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن، ۱۵گ (۱۳۶-۱۵۰)، ابعاد متن: ۱۱×۲۲، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۸-۴۱۸]
۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: فیلم
آغاز: برابر؛ **انجام:** تو سودایی مزاجی شک در این نیست×غلط کردم که مجنون هم چنین نیست
خط:نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۳گ(۴-۲۶ر) [ف: ۱-۲۲۴]
۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۹۷۸/۳۱
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۵گ (۲۰۶-۲۱۰)، ۱۸سطر [ف: ۱۰-۱۸۸۳]
۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۰۴/۲۵
آغاز: شبی بر تخت دولت خفته محمود ×× بباطن دیده نظاره بگشود / مشاهد کرد صحرای مثالش ××چنین افکند پرتو در حنایش؛ **انجام:** کی این فکرم بخاطر نقش می‌بست ×× که صیاد دگر صیاد ره بست / قدم ننهادی هرگز درین باغ ××بیاد صید دلرا کردمی داغ
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن مذهب، ۴گ (۲۵۵پ-۲۵۸پ)، ابعاد متن: ۹/۵×۲۰، اندازه: ۱۳/۲×۲۳/۱سم [ف: ۲۹/۲-۶۰۲]
۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۸۲/۵۴
آغاز: [لک الحمد] ای به نامت نامه عشق ×× [به یادت] نامه هنگامه عشق؛ **انجام:** منم خسرو مرا شیرین بود یار ×× تو فرهادی ترا حسرت بود کار
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸گ (۱۱۲پ-۱۲۹پ حاشیه)، اندازه: ۱۳×۲۲/۲سم [ف: ۲۹/۱-۵۵۶]
۸. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۲۸۴/۱۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۲-۱۰۸]
۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۲۲/۱۴
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۳-۵۶۹]
۱۰. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه: ۵۸/۳
خط: نستعلیق بد، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۱-۱۶]
۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۴۴/۱

آغاز: خداوندا به معزولان هستی ×× به خرمن سوز عجب و خودپرستی؛ **انجام:** که نزد شاه آنها سر فرازند ×× که صید خویش را آزاد سازند
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: صفر۱۰۲۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، ۵گ (۱ر-۵ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۰/۶×۱۷/۷سم [ف: ۸-۱۷۵]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۵۶۴/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲۲ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۷×۱۹سم [ف: ۲-۵۳]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۰۴/۷
خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۲ص (۹۱-۹۲)، ۱۶سطر چهارستونی (۳×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [سنا: ف: ۱-۱۵۳]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۰۱/۲۱
آغاز: لک الحمد ای بنامت نامه عشق ××بیادت گرمی هنگامه عشق؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۲ص (۱۷۴-۱۸۵)، ۲۴ سطر (۱۴×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۱-۹۵]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۹۵۰/۴۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ ۲ص (۲۰۸-۲۰۹) [ف: ۱۰-۱۸۳۹]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۲۱۳/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹ص(۱۰۹-۱۲۷)، ۱۴-۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۴۵-۸۳]

۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۱۴۰/۵-۱۲/۳۰
آغاز: لک الحمد ای بنامت نامه عشق ××بیادت کنم هنگامه عشق
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳۰گ (۶۲پ-۹۱ر)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۳-۱۲۹۸]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۶۷۵/۱۴
کا: محمد علی شیرازی، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳گ (۶۴۵-۶۴۷)، ابعاد متن: ۱۷×۲۹، اندازه: ۲۱/۵×۳۳/۵سم [ف: ۸-۴۴۰]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۳۲۹/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق؛ جلد: میشن مذهب، ۹گ (۳۳-۴۱)، ۱۶سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۸-۲۳]

۲۰. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۴۰/۶ فرخ
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مذهب، ۸ص (۶۴-۷۱)، قطع: پستی، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: -۲۰۶]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۵۷۲/۲
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵۲گ (۱۵-۶۶)، ابعاد متن: ۶×۱۳، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۱۶-۶۳۳]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۶۲۶/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** رخ یاقوت احمر گشته بیرنگ ××گرفت آئینه اسکندری رنگ / ندیمان چون شنیدند این حکایت ×× ملامت کرد در جانها سرایت
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷گ (۳۹پ-۵۵پ) [ف: ۳۶-۱۹۰]

۲۳. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۰۱۱/۶
بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱-۳۷۳]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۶۳/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** رخ یاقوت احمر گشته بیرنگ ×× گرفت آئینه اسکندری رنگ / ندیمان چون شنیدند این حکایت ×× ملامت کرد در جانها سرایت
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷ص (۶۷-۹۳)، اندازه: ۱۶×۲۷/۵سم [ف: ۳۶-۴۰۹]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۲۵۴ ض
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۳۲۴/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۲ص (۵۱-۸۲ حاشیه) [ف: ۸-۹]

● محمود و ایاز / شعر / فارسی

mahmūd va ayyāz

زلالی خوانساری، محمد حسن، - ۱۰۳۱ ؟ قمری

zolālī xānsārī, mohammad hasan(- 1622)

به دستور: میرداماد(-۱۰۴۰ق)
تاریخ تألیف: از ۱۰۰۱قتا ۱۰۲۵ق

نخستین مثنوی از مثنوی‌های هفت‌گانه «سبعه سیاره» و بهترین آنهاست. در آن از خود و احوال خوانسار سخن گفته است. بزمی است در داستان محمود و ایاز. پس از مرگش علی نقی کمره‌ای آن را گرد آورده، طغرای مشهدی دیباچه نثری آن را ساخته است (رسایل طغرای مشهدی). چاپ سنگ تهران ۱۳۰۴ق آن، ۱۰۲۴ بیت دارد.با سربندهای: توحید اول تا توحید پنجم، مناجات اول تا مناجات پنجم، نعت اول تا نعت پنجم، صفت معراج، مدح شاه عباس، میرزا حبیب الله، میرداماد، سبب نظم، تعریف خوانسار، خواب دیدن نظامی ... آغاز داستان محمود و ایاز. (احمد منزوی)

آغاز: دیباچه نثری: تقدیر قادری مقدر و تصویر صفت صانعی را مصور ... آغاز مثنوی: بنام آنکه محمودش ایاز است ××غمش بتخانه راز و نیاز است / شب و روز ازپی خدمت به درگاه ××سیاهی می‌کنم از دور چون آه ...

چاپ: هند، کانبور، نول کشور، ۱۲۸۹ قمری؛ در نولکشور هند تحت عنوان «مثنوی زلالی» چاپ سنگی شده؛ ایران، ۱۳۲۰ق

[نسخه‌های منزوی ۳۱۷۷/۴-۳۱۸۰؛ مشترک پاکستان ۸۱۱/۷-۸۱۳؛ دنا ۱۹۳/۹-۱۹۴]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۴۳/۱۰
آغاز: برابر مثنوی؛ **انجام:** سبک برده است ز لفظ از چهره خور×چو بسم از سرنوشت سوره نور

بی‌کا، تا: حدودقرن۱۱؛ ۶گ (۱۰۳پ-۱۰۸پ) [ف: ۵-۵۲۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۲/۳

خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ مهر: عبدالغفار؛ جلد: تیماج، ۱۱۹ص (۶۲-۱۸۰)، ۲۲سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [سنا: ف: ۱-۲۳]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۸۴۳/۱

آغاز: برابرمثنوی؛ **انجام:** خراشی کز جگ بر لب نگارند ×× بقدر بوسه خاری ندارند

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۸۵گ (۱پ-۲۸۵ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۹/۳×۱۶/۱سم [ف: ۸-۱۰۶]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۷۱/۱۷

آغاز: برابر مثنوی؛ **انجام:** (گویا)سمند پویه نخجیر آن ماه ×× وداع قاصد و طی کردن راه

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۲گ (۱۱۵پ-۱۴۶پ)، اندازه: ۱۵/۲×۲۴/۴سم [ف: ۸-۴]

۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۲۷ ـ د

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۹۰گ، ۱۵سطر (۵×۱۴)، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۱-۴۱۶]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۹۴

انجام: نهاده آشیان بر شاخ ناله ××کشیده جام می‌از داغ لاله

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ظاهراً نیمهقرن۱۱؛ افتادگی: انجام؛ در حدود سه هزار و هفتصد بیت می‌باشد؛ جلد: تیماج، ۱۲۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳-۳۳۷]

۷. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه: ۵۸/۴

خط: نستعلیق بد، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۱-۱۶]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۹۳۴/۲۴

آغاز: الهی در خمم جوشی در انداز ××حبابم را کله از سر درانداز

منتخبی از این مثنوی است؛ خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۳گ (۷۷پ-۷۹ر) [ف: ۳۷-۵۲۲]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۸۷/۵

آغاز: برابرمثنوی ؛ **انجام:**که تا جوشد ایازش از می‌رشک×به خون دیده غلطاند سر اشک

بخشی از آغاز این مجموعه است؛ بی‌کا، تا: با تاریخقرن۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۴گ (۱۱پ- ۱۴پ)، اندازه: ۱۵/۱×۲۸/۴سم [ف: ۲۹/۲-۷۳۰]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۳۶/۳۸

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴ص (۲۰۵-۲۰۸)، سطور چلیپا (۹×۲۳)، اندازه: ۱۳×۲۶سم [ف: ۱۴-۳۶۹۶]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۴۰۰ض

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۵-۴۲۴۳]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۶۹/۱۲

آغاز: برابر مثنوی؛ **انجام:** برون آمد فراز برج آبی ×× که در شهر کتان آرد خرابی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۸ص (۲۳۴-۲۴۱)، اندازه: ۱۳/۱×۲۴/۳سم [ف: ۲۹/۱-۱۸۵]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۸۲۵

آغاز: برابر مثنوی؛ **انجام:**که بینم عکس معنی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور [رایانه]

۱۴. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۶۸

خط: نستعلیق، کا: شرف الدین، تا: شنبه ۲۲ ربیع الثانی۱۰۵۹ق، جا: بیدگل؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵-۶۴۹]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱۱۱

خط: نستعلیق، کا: میر یوسف، تا: ۱۰۷۶ق، برای میرزا مهدی خان بیکا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۴۷گ، ۱۶سطر(۵×۱۴)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۱۱-۲۰۶۶]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۳۴/۲

آغاز: به کار پشه عشق ار ز ند دست ×× ز خرطومش فتد صد پیل سر مست / هر ان شیری که عشق او قلاده ست ×× زند بر شیر نر گر شیر ماده است؛ **انجام:** فلك را بین که خود روی زمین چیست ×× که هیچ انگشتری بی این نگین نیست / ولی نقش نگین بر خاتم دل ×× شده ختم سخن بر جان بسمل

کا: محمد شفیع تبریزی، تا: ۱۰۷۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۷۱گ (۹-۷۹ حاشیه)، سطور چلیپا (۹×۱۸)، اندازه: ۱۲/۲×۲۱/۹سم [ف: ۲۹/۱-۷۵]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۰۸۱/۱

آغاز : برابرمثنوی ؛ **انجام:** نی خامه بمژده نغمه باشد ××الهی عاقبت محمود باشد

خط: نسخ زیبا، کا: محمود ایاز، تا: ذیقعده۱۰۸۰ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوایی، ۷۷ص (۱-۷۷)، ۱۷سطر(۸/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۱۱-۸۰]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۶۸۸

آغاز: برابرمثنوی؛ **انجام:** ولی نقش نگین بر خاتم دل ×× شده ختم سخن بر جان بسمل

تعداد ابیات این نسخه ۳۵۰۰ بیت است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۲ق؛ مجدول، با سرلوح مذهب؛ کاغذ: بخارایی، جلد: تیماج مذهب،۲۹۵ص،۱۲سطر(۶/۵×۱۳/۵)،اندازه: ۵×۳۴سم [ف: ۸-۴۵۷]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۶۶۶/۶

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۹۴ص (۲۰۰-۲۹۳)، اندازه: ۱۵/۷×۲۷سم [ف: ۱۷-۱۱۸]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۷۰۳/۱

انجام: چو داغ لاله زاران جمع گشتند ×× همه پروانه یک شمع

گشتند
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: چرم، ۱۰۳گ (۱پ-۱۰۳پ)، ۲۰-۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۷/۳سم [ف: ۴۱-۱۶۷]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۶۶/۱۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۵ص (۳۳۲-۳۴۶)، ابعاد متن: ۱۴×۲۴، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۹-۱۲۳۴]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۷۳/۱۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱ص (۱۸۶)، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۹-۱۲۴۲]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴/۸۹۴۲/۱
آغاز: برابر مثنوی؛ **انجام:** چرایی این چنین غافل نشسته ×× برادر زیر دیوار شکسته / درین دریای پر شور آشنا کیست ×× خدا دست بگیرد ناخدا کیست
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ جلد: میشن مذهب، ۶۸ص (۲۹-۸۳متن و ۸۲-۹۶حاشیه)، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۶/۴×۲۸/۳سم [ف: ۲۹/۱-۴۰۴]

۲۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۲۱۶-عکسی
آغاز: برابر؛ **انجام:** ولی نقشی نگین بر خاتم دل ××شده ختم سخن بر جان بسمل
نسخه اصل: گنج بخش، ش ۸۴۳ (گنج، ۱۷۹۸/۳)؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۵۵۶ص [عکسی ف: ۲-۲۴۶]

۲۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۷۱۹/۴۰
آغاز: برابرمثنوی
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن سیاه، ۱۱گ(۸۹ر-۹۹پ)، اندازه: ۱۷/۲×۲۸/۲سم [ف: ۸-۷۲]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۰۴/۹
خط: نستعلیق چلیپا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۴۸ص (۱۷۰-۲۱۷)، ۱۶سطر چهارستونی (۳×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [سنا: ف: ۱-۱۵۳]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۴۵۷
آغاز:سفر در شب فروزد مشعل صبر ×× تبسمهای برق گریه ابر؛ **انجام:**بلا انداز چشم عشوه سازت ×× قیامت یکه تاز نیم نازت.
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: آخرقرن۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۱۷-۴۹۳]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۹۴۳
آغاز: بگفتم وعده یی، گفتی سحرگاه ××بگفتم قاصدی، گفتی یکی آه؛ **انجام:** قیامت جلوه آغاز شان باد ×× دو عالم نیم کشت نازشان باد
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ واقف: حاج عماد فهرستی، ۱۳۱۰؛ جلد: تیماج، ۲۲۷گ، ۱۲سطر(۴/۵×۹/۶)، اندازه: ۸/۵×۱۵/۳سم [ف: ۷-۸۲۵]

۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۰۴۰/۲
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۱۵سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۱۵-۴۰۹۴]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۹۳/۴
آغاز: برابرمثنوی
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ ۲ص (۳۰۹و۳۱۸) [ف: ۳-۳۳۷]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۰۵۳/۱۰
آغاز: لك الحمد ای بنامت مایه عشق ××بیادت گرمی هنگامه عشق
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۷۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۷گ (۱۶۸پ-۱۷۴پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۳۸-۷۸]

۳۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۷۳۲
آغاز: برابر مثنوی؛ **انجام:** که مریم چند روح الله چند است ×× سپهر هر یکی مهر بلند است / همه در نیم شب زادندورستند ×× پدر گفتند و آنگه دایه جستند.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۸۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲-۲۳]

۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۴۶۵/۲۷
آغاز: برابرمثنوی
خط:نستعلیق چلیپا،بی‌کا،بی‌تا؛کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۱ص (۱۰۲-۱۱۲)، ۲۷سطر(۱۲×۲۵)، قطع: وزیری باریك [ف: ۱۷-۱۴۱]

۳۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۴۱۴/۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج مذهب، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۱×۲۲/۹سم [ف: ۳-۴۹۰]

۳۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۵۳۰/۱
آغاز: برابرمثنوی؛ **انجام:** فلك را بین که خود روی زمین چیست ×× که هیچ انگشتری بی این نگین نیست / ولی نقش نگین بر خاتم دل ×× شده ختم سخن بر جان بسمل حسب الفرموده جامع کمالات صوری و معنوی بهزاد بیك سلمه الله باتمام رسید.
خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری متوسط، اندازه: ۱۳/۹×۲۳/۸سم [ف: ۴-۱۱۵۸]

۳۶. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۳۲۶/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** شده ختم سخن بر جان بسمل.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج، ۴۲۶ص(۲-۴۲۷)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۲-۶۵]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۹۰۱ ض
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۸۲
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۳۵گ، اندازه: ۱۰/۵×۲۰/۵سم [رایانه]

۳۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۷۰۸
آغاز: ... درین خاکی که اصفاهانش خوانند نظرها سرمه از کانش خوانند؛ **انجام:** چکیدی تیر را پیکان ... چو از منقار زاغی قطره

خون ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۳۲گ، ۱۳سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [رایانه]

۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۲۷۷

آغاز: همان علمی کازل را خانه زاد است ××ابد را منتهی مثل نهاد است ... نعت پنجم: در آن خلوت که نفس غیر می‌سوخت ×× حیا صد پرده ای یک جلوه می‌دوخت؛ **انجام:** بیان حکیم اول که عشق چیست؛ زهی بی باکی و جرأت پذیری ×× مصاف عشق را روی دلیری ... / نمی شد عشق اگر چار و سه و هشت ×× هیولا قابل صورت نمی گشت

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوایی، ۱۲۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۳۸-۳۸۵]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۶۴۱

آغاز: برابرمثنوی؛ **انجام:** فلک را بین و خود روزی ببین چیست ×× که هیچ انگشتری بی این نگین نیست / ولی نقش نگین بر خاتم دل ×× شده ختم سخن بر جان بسمل

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح مزدوج مذهب؛ جلد: تیماج، ۲۰۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۳۷-۱۶۷]

۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۲۱۶/۲-ف

نسخه اصل: کتابخانه گنج بخش؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۲۱۰]

۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۰۰۶/۴

خط: شکسته نستعلیق چلیپا، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: هندی، جلد: گالینگور، ۱۰سطر(۵×۱۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۷-۶]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۱۰

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۲ذیقعده ۴۶ جلوس؛ مجدول، با یادداشت محمد حسین واقعه خوان در ۱۲۸۴ که به فرزند خود در ۲۰ ربیع الاول ۱۲۸۴ بخشیده؛ کاغذ: هندی، ۲۵۲گ، ۱۴سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [سنا: ف: ۱-۳۹۶]

۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۸۱۸

آغاز: خیالت سرمستی مردم در آن طوفان؛ **انجام:** حسن ازل را نقش بندی مشو مشکل پسندی

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۴۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۰۷۶/۲۰

آغاز: برابر مثنوی؛ **انجام:** چو تیر تیغ راشد کار از کار ××درآمد دزد چنگ او ز پیکار

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، ۱۰گ (۷۲پ-۸۱ر)، ۲۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۹سم [ف: ۷-۲۰۱]

۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۴۲/۴

آغاز: برابر مثنوی

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۲-۲۵۹]

● **محمود و ایاز** / شعر / فارسی

mahmūd va ayyāz

امامقلی خان، - ۱۰۶۰ قمری

emāmqolī xān(- 1650)

مثنوی کوتاه و از شکارگاه صاحبقران محمود غازی آغاز می‌کند تا فرمان شاه بر آزادی شکارها، و دو شعر دیگر. (صدرایی خوئی)

آغاز: چو گرد صید گاه عشق بنیاد ××نه صید آنجا امان یابد نه صیاد

[نسخه‌های منزوی ۳۱۷۵ و ۳۱۸۰؛ الذریعة ۱۵۸/۲۰ و ۲۸۷/۱۹ و ۹۳/۹]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۴۳/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** گفت یکی از خدم حاتم او ××زند به لطف دگرم خاتمم

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۱گ (۱۳۶ر-۱۲۶پ) [ف: ۵-۵۲۳]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۰۷۶/۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** پی صید آمدم با خاطری شاد ×× شدم آخر امان یابد در دست صیاد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲گ (۷۰ر-۷۱ر)، ۲۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۳/۹سم [ف: ۷-۲۰۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۷۲/۱۵

آغاز: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: احمد لاریجانی حسینی شهرستانی، تا: ۱۱۹۴ق؛ جلد: تیماج، ۱گ(۱۴۴ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۶-۴۳۱]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۸۵/۴۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** گرفتار محبت را نشانهاست ×× که خود خاموش، حرفش بر زبانهاست

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ جلد: میشن، ۲گ (۷۲پ-۷۳ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۸/۶سم [ف: ۸-۱۹۸]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۳۳۵/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵ص (۲۹۱ - ۲۹۵) [مختصر ف: - ۷۳۵]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۴۷۱/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** بخود هر دم نوایی ساز میکرد ×× حدیثش هر زمان آغاز میکرد

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ سه ستونه بعضا چلیپایی، در دو صفحه این سفینه دو شعر یکی از شاعری با تخلص شهرت نوشته شده و دیگر از محمد امین الحسینی قائینی که هر دو نوشته اند به دستور میرزا محمد مقیما، و تاریخ یکی از آنها ربیع الاول ۱۰۴۰ می‌باشد، مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۸ص (۴۴۹-۴۶۷)، اندازه: ۹/۵×۱۸سم [ف: ۱۷-۲۹۱]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۳۰۹/۶

آغاز: برابر

بخشی از این مثنوی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳گ (۲۹پ-۳۱ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۸-۴۳۹]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۳۳/۱

آغاز: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مذهب، ۱گ (۱ر-۲پ)، ۱۰سطر چلیپایی، اندازه: ۷/۵×۱۲سم [ف: ۳۸-۱۶۷]

● محمود و ایاز / شعر / فارسی

mahmūd va ayyāz

لاهوری، محمود

lāhūrī,mahmūd

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۰۴

کا: احمد بخش، تا: ۱۳۰۶ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۱۲گ، اندازه: ۱۳/۲×۲۱/۸سم [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۴۸۷

آغاز: بسمله، بعد از حمد بی حد و ثنای بی عدمعتکف زاویه مهجوری و گوشه نشین گنج؛ **انجام:** یافته محمود هر کس برو ران شاه بار این گدا رهم بران دربار بودی کاشکی خاتم کتاب.

خط: نستعلیق خوش جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، قطع: وزیری کوچک [رایانه]

● محمود و ایاز / شعر / فارسی

mahmūd va ayyāz

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۴۲۴/۲۱

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم ×× قافله سالار ره مستقیم؛ **انجام:** منم خسرو مرا شیرین بود یار ×× تو فرهادی ترا حسرت بود کار

در فهرست محمود و ایاز انیسی شاملو دانسته ولی آن نیست و با تورقی که در متن چاپ شده محمود و ایاز شد این اشعار نقل شده در آغاز و انجام این رساله در آن دیده نشد، فقط اشعار نهایت آن در رساله‌ای با عنوان «خسرو و شیرین» و بدون نام مؤلف در مجلس هست که فهرست‌نگار نقل داستان محمود و ایاز را در ضمن تأیید می‌کند ولی چون آغاز آن افتاده ممکن است با این رساله یکی باشد و مثنوی موجود در نسخه ۴۶۷۲/۲ ملک نیز هماهنگ است که سرآغاز آن متفاوت است و هیچکدام نام شاعر ندارد؛ بی‌کا، تا: ۱۰۷۱-۱۰۷۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۲ص (۳۲۷-۳۳۹)، اندازه: ۱۵×۲۷/۶سم [ف: ۱۷-۴۱۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۹۸۳/۳

آغاز: به نظمش آنچه لایق بود برداشت ×× به جا آن را که بپسندید بگذاشت / چو خسرو گشت بر ملک سخن شاه ×× سوی این گنج بنمودش قضا راه؛ **انجام:** منم خسرو مرا شیرین بود یار×تو فرهادی ترا حسرت بود کار

منظومه‌ای است در داستان خسرو و شیرین که در آن از داستان محمود و ایاز یاد شده است، رساله‌ای با شباهت همین رساله در آستانقدس که آن را محمود و ایاز انیسی شاملو دانسته که البته از انیسی نیست؛ خط: نستعلیق، کا: محمد خان تبریزی، تا: ۱۲۳۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: میشن، ۱۵گ (۱۳۵ر-۱۵۰ر) [ف: ۳۷-۵۷۸]

۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۸۶۶/۱۳

آغاز: بنام آنکه دل پروانه او است ×× تجلی عکس آتشخانه او است؛ **انجام:** زهر خاری ره بتخانه ام زن ×× گل وحشت به فرق ناله ام زن

ملا فارس؛ بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، بیاضی ربعی [نشریه: ۷-۱۳۵]

● محمود و ایاز (داستان) / داستان / فارسی

mahmūd va ayyāz (dāstān)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۸۷-ف

نسخه اصل: پاریس S. P. 1787؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب۱۱۰۴ق؛ ۳۳۸گ، ۱۴سطر [فیلمها ف: ۱-۸۲]

● المحمودیة / حدیث / عربی

al-maḥmūdīyya

حسینی بخاری، محمد بن برهان، ق۹ قمری

hoseynī boxārī, mohammad ebn-e borhān(- 15c)

اهدا به: محمود بن احمد (احتمالاً جد هشتم مؤلف)

مشتمل بر تعدادی از روایات نبی اکرم (ص) به طرق عامه در سه «فصل»: الحب لله، الشفقة علی الاقرباء و الرحمة علی الخلق.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵۱۷۳/۱۶

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی وهبنی وده و امر جبرئیل بندائه فی السماء؛ **انجام:** و رجل رقیق القلب کل ذی القربا و مسلم و عفیف و متعفف ذو عیال رواه مسلم

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج مذهب، ۳ص(۵۵-۵۷)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱-۳۲۵]

● محمودیه / اخلاق / عربی

mahmūdīye

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری

kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810-1871)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض ۹۹۲۲

خط: نسخ، کا: ابوالحسن، تا: ۱۲۶۲ق [الفبائی: -۵۰۲]

● **محمودیه (ترجمه)** / عرفان و تصوف / فارسی

mahmūdīye (t.)

کرمانی، زین العابدین بن جعفر، ق۱۳

kermānī,zayn-ol-'ābedīn ebn-e ja'far(- 13c)

مترجم می‌گوید: چون فارغ شدم از ترجمه مسائل فروعیه رساله محمودیه که از جمله مصنفات حاج محمد کریم خان ادام الله ظلال رأفته می‌باشد. حال شروع می‌کنم به ترجمه باقی مسائل آن که در بیان اموری است که شایسته است صرف عمر شود در آن، این بخش در مقام علم و علما و سیر و سلوک و وظیفه مقلدین به روش شیخیه است.(ابوالفضل حافظیان)

آغاز: حمدله. و صلی الله علی محمد و آله الطیبین و لعنة الله علی اعدائهم اجمعین ... چنین گوید بنده اثیم مسکین جانی زین العابدین ابن کربلایی جعفر الکرمانی چون فارغ شدم بحمد الله از ترجمه مسائل فروعیه رساله محمودیه.

انجام: اجتهاد در علم و عمل و ادبار ازدنیا و سعی به سوی آخرت و السلام علیکم و علی من قبلکم من اهل الهدایة و الاستبصار و رحمة الله و برکاته حامداً مصلیاً مستغفراً ملتمساً ...

[فهرستواره منزوی ۵۱۵/۹]

۱. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه: ۵۸/۱

آغاز: شروع میکنم به ترجمه باقی مسائل که در بیان اموری که شایسته است که صرف کنی عمر عزیز خود درآن؛ **انجام:** برابر

تذکر: نام رساله و مؤلف به قرینه نسخه ش ۶۰۱/۴عبدالعظیم تغییریافت؛ خط: نسخ زیبا، کا: سید محمد علی حسینی، تا: ۱۲۸۰ق؛۲۲گ(۱ر-۲۲پ)،۱۸سطر،اندازه: ۱۲×۱۳/۵سم [ف: -۵۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۳۶۱

آغاز: بسمله الحمدلله رب و بعد چنین گوید بنده مسکین جانی؛ **انجام:** عدوکم و من خلف ذلک یا غیر راض عنه و السلم تمت کتب فیه ۱۲۸۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج [۵-۶۵]

۳. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۶۰۱/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: براتعلی بن گداعلی همدانی، تا: ۱۲۹۲ق؛ ۳۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱-۱۱۳]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۷۹۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و از روی استخفاف و تهاون بدین خود و رسوا کردن مشایخ خود مخالفت نماید ...

تذکر: در این فهرست نام مؤلف جعفر بن زین العابدین کرمانی آمده است ولی ظاهراً اشتباه است چون در آغاز کتاب در فهرست عبدالعظیم نام مؤلف زین العابدین بن جعفر کرمانی آمده؛ خط: نسخ، کا: محسن بن عبدالکریم، تا: ۱۳۱۵ق؛ ۱۵گ (۳۳پ-۵۷ر)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲۰-۱۵۵]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۹۰۰/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵۱ سطر(۶×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۶-۱۳۹]

● **محمودیه** / عرفان و تصوف / فارسی

mahmūdīye

قزوینی، علی بن غلامعلی

qazvīnī,'alī ebn-e qolām 'alī

اهدا به: میرزا محمود امین

در رازهای حج به روش عرفانی است.

آغاز: حمد بی حد مر حضرت کردگاریرا است که معمار عنایتش بر قیمه «قلب المؤمن بیت الله» قلوب فقرا و درویشانرا خانه ساخت.

[فهرستواره منزوی ۸۳۸/۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** چون کنم دلها بسی سنگ است سنگ - چون نمایم سینه ها تنگ است تنگ. فبالله العون و الحمدلله ... مظهر الکاف و النون و مظهر عین العیون.

خط: تعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۲۰گ، ۱۲ سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳-۴۹۰]

● **محمودیه** / کلام و اعتقادات / فارسی

mahmūdīye

اهدا به: محمودخان والی خراسان

در اصول دین در پنج «باب» که نخستین آن در توحید است دارای یک فصل.

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۳۶۲/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام [نشریه: ۷-۲۳۵]

● **محمودیه** / شعر / فارسی

mahmūdīye

به نظم فارسی که گزیده‌ای است از لیلی و مجنون نظامی (ن)، لیلی و مجنون مکتبی (م)، لیلی و مجنون جامی (ج)، یمنیه دانش (دی)، مواله و سلطان فقیر دهلوی (ف د) و تحفة العراقین خاقانی (خ) با همین نشانه‌ها در نود و هشت بیت به عدد نام«محمود» نوشته ابوالقاسم در ع ۲ (خط حبیب الله ناطقی تهرانی هم در پایان هست).

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۳۴/۱۸

کا: ابوالقاسم، تا: ۱۲۹۲ق؛ جلد: مذهب، ۱۳ص (۴۵۲-۴۶۰)، ۱۱سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۴-۳۶۸۹]

● **محمودی (رساله)** / فقه، طب / فارسی

mahmūdī (r.)

در پزشکی گویا جز رساله محمودیه ابوالقاسم موسوی (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۵۹۵) باشد.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۶۱

آغاز: به از دانش اندر جهان چیز نیست؛ **انجام:** اعتقاد آنست که بهترین فصول

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: کاغذ ساغری، ۶۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۱/۱سم [ف: ۳-۴۰۹]

● **المحمول و الموضوع** / منطق / عربی

al-maḥmuwl wa-l muwḍū‘

گیلانی، محمد بن محمد نصیر، – ۱۲۵۰ قمری

gīlānī,mohammad ebn-e mohammad nasīr(- 1835)

به خواهش: ملا علی اصغر

تاریخ تألیف: محرم ۱۲۳۴ق

درباره موضوع و محمول گفتگو می کند.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۳۳۸/۴

آغاز: بسمله. الحمد لولیه والصلاة علی نبیه و آله ... اما بعد فیقول ... محمد بن محمد نصیر الجیلانی ان صدیقی ... مولانا ملا علی اصغر سلمه الله ... طالبا منی ان اکتب له شیئا فی بیان تحقیق المحمول و الموضوع علی ما هو الحق؛ **انجام:** قد وقع تحریر هذه المسئلة فی لیلة الخمیس من محرم الحرام ... سنة ۱۲۳۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ جلد: تیماج، ۲گ (۹پ-۱۰پ)، ۱۹سطر(۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۲-۳۳]

● **محن اعظم** /- فارسی

mehan-e a‘zam

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۴۶۲/۱

آغاز: کارم ز دور چرخ به سامان نمیرسد ×× خون شد دلم ز غصه و درمان نمی رسد؛ **انجام:** قد تمت الکتاب المحن بعون الله الملك الوهاب فی شهر ۱۹ شعبان ۱۳۱۵ ... امید که مطبوع طبع مبارک ... روحی فداه بشود ...

خط: شکسته نستعلیق، کا: سلیمان بن علیرضا قاجار، تا: شعبان ۱۳۱۵ق؛ مجدول، یادداشت‌هایی از مؤلف جدای از متن در باب طلب شهریه‌اش؛ مهر: «سلیمان خازن السلطنه»؛ جلد: مقوا، ۱۳گ (۱ر-۱۳ر)، ۱۲سطر (۵/۸×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۹-۶۲۳]

● **محنة الأدیب** / ادبیات / عربی

miḥnat-ul adīb

استرآبادی، حسین بن احمد، ق۵ قمری

estarābādī,hoseyn ebn-e ahmad(- 11c)

کتابی است دربعضی از مسائل معانی قرآن، غریب الحدیث، لغت، نحو، صرف، امثال، معانی شعر، عروض و قوافی که ازاملاءمؤلف بوده ودر این مجموعه گرد آمده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۰۷۵/۶

آغاز: الحمد لله و به نستعین ... هذا کتاب یتضمن مسائل من معانی القرآن و نخباً من غریب الحدیث شیئاً من اللغة من النحو و طرفاً من الأبنیة

نسخه اصل: کتابخانه دارالکتب الظاهریه (مدرسه عمریه) – دمشق ۳۷۴۶؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۷۱ق؛ افتادگی: انجام؛ ۳۵ص (۳۷۶-۳۱۱) [عکسی ف: ۳-۳۴۳]

● **محنة الامام الشافعی** / تاریخ/ عربی

miḥnat-ul imām aš-šāfi‘ī

خلدی، جعفر بن محمد، ۲۵۲ – ۳۴۸ قمری

xoladī,ja‘far ebn-e mohammad (867 - 960)

تاریخ مختصری از زندگی ابوعبدالله محمد بن ادریس شافعی، از امامان اربعه اهل سنت گزارش شده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۰۷۷/۱۱

آغاز: اخبرنا الشیخ الجلیل الاصیل محیی الدین ابوالفتوح عبد اللطیف بن عبد المنعم

نسخه اصلی: کتابخانه دارالکتب الظاهریه (مدرسه عمریه) – دمشق ۳۷۴۷؛بی‌کا،تا:با تاریخ قرن۷؛۵ص(۲۴۲-۲۴۷) [عکسی ف: ۳-۳۵۴]

● **المحنة فی سیاسة حفظ الصحة** / طب / عربی

al-miḥna fī sīyāsat-i ḥifẓ-iṣṣiḥḥa

فیدال، جرجی

fīdel, jorjī

رساله نیکویی است در پزشکی و بهداشت که می‌توان اظهار داشت در دوره انتقال طب از قدیم به جدید نگارش یافته و دارای چهار «مقاله» کلی با ابواب و فصول بسیار می‌باشد: ۱. الصحة الانفرادیة؛ ۲. الصحة العمومیة؛ ۳. صحة العسکریة، ؛ ۴. الطب الشرعی. طبق آنچه در مقدمه کوتاه مصحح یعنی محمد السهراوی آمده مؤلف این کتاب خواجه برناو می‌باشد.

چاپ: مصر، بولاق، ۱۲۴۹ق، سربی؛ در سال ۱۳۸۳ش از سوی موسسه مطالعات تاریخ پزشکی طب اسلامی و از روی نسخه چاپی افست گردیده است.

[معجم المطبوعات العربیة ۱۴۶۹/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۳۶۸

آغاز: نحمدك يا من خلقت الانسان فی احسن التقويم و جعلت حفظ صحته لمصدر افعاله الركن القويم ... و بعد فيقول مغفور المساوی محمد السهراوی لما كان علم الطب مع شدة الاحتياج اليه؛ **انجام:** صورة مراجعة قائمة حساب. قائمة تتضمن حساب ما فعله فلان الجراح بمحل كذا ... المبلغ المرقوم فی جداول المراجعة و قدره مائتان و اربعة عشر قرشاً ... هذا آخر كتاب المحنة فی سياسة حفظ الصحة ثالث كتاب طبع ... هذا زمان الطب ابهج العصر.

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۲۴۹ق، جا: مصر؛ نسخه موجود به منظور چاپ و انتشار آماده گردیده و در پایان آن، نام چاپخانه و تاریخ چاپ نیز درج شده، ترقیمه «قد تم طبعه فی آخر شهر رمضان سنة الف و مأتين و تسع و اربعين من الهجرة من له العز و الشرف»، نسخه‌ای است نفیس که برای چاپ در چاپخانه سعادت بولاق در مصر آماده شده، مصحح، با نشان «بلغ قبالا» مقابله شده؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۹گ، ۲۳ سطر(۵/۹×۱۷)سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۴۱-۵۰۷]

● **محن القلوب** / جفر / فارسی

mehan-ol qolūb

پیری اردبیلی

pīrī ardabīlī

رساله کوتاهی است در جفر که مؤلف از کتاب‌های اساتید این فن جمع‌آوری نموده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۹۱۷۵/۳-۶۰/۱۱۵

آغاز: بسمله آغاز کن ای دل کزین آیت دین دنیا می‌شود حاصل بیت بگو محمد و بس کن که دین و دنیا را ×× تفاخر است نیامش چه جای تعریف است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵گ (۲۷۱-۲۷۵)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۷-۴۱۹۲]

● **محو الموهوم و صحو و المعلوم** / کلام و اعتقادات / عربی

maḥw-ul mawhūm wa ṣaḥw wa-l maʻlūm

کرمانی، احمد

kermānī, ahmad

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۵۲۱

آغاز: بسمله، حمد و ثنا و تسبیح و تقدیس و نیزیه و تکبیر و تهلیل سزاوار واحد فرد صمدی است لم یلد؛ **انجام:** عقلا را قبول آن نشاید چهره قبیح ننماید و قناع وقاحت نگشاید.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ضمیمه نسخه ش ۱۶۱۴۳؛ قطع: وزیری کوچک [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۵۲۲

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی انسدت السبل الی عرفان ذاته و انقطعت الطرق الی الوصول الی هوتيه؛ **انجام:** الجليل العزيز الجبار رب العرش العظيم و له الحمد رب العالمين. احمد الكرمانی

خط: نسخ جلی خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه ش ۱۶۱۴۳؛ قطع: وزیری کوچک [رایانه]

● **محی القلوب** / اخلاق / عربی

muḥy-il qulūb

رساله‌ای است به روش خطابه در موعظه و پند و اندرز که در آن مؤلف با استفاده از آیات و اخبار و احادیث و سخنانی از عرفا و صوفیه به بیان مطلب پرداخته است. این رساله مشتمل بر یک «مقدمه»، چهار «مقصد» و یک «خاتمه» می‌باشد: مقدمه در بیان طریقی که سزاوار است واعظ در آن سلوک کند؛ مقصد ۱.عقاید؛ ۲. در عبادات و بیان فضیلت علم؛ ۳.ریاضت نفس و تهذیب اخلاق؛ ۴. در یادآوری مرگ و آنچه بعد از آن واقع می‌شود.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۱۵۲/۴

آغاز: بسمله و به نستعين الحمدلله الذی خلق الخلق و فضل نوع الانسان و اعطاهم العلم و الحكمه و علمهم البيان ... اما بعد فلما غلب علی الناس مرض المعاصی و الخطيات و سقم اتباع اللذات و الشهوات ... امر الامير الكبير الذی همتة الكبری مصروفه الی اعلاء معالم الحق ان اولف رسالة يشتمل علی ما لابد من المسائل الدينيه و المعارف اليقينيه يجعلها الواعظون نصب العين فی التذكير ... فشرعت فی تأليفها امتثالاً و امر المطاع مع قصور البضاعة و قلة الاستطاعة ... و سمية محی القلوب و رتبته علی؛ **انجام:**و سئل حذيفه رضی الله تعالی عن ميتت الاحياء فقال الذی لاينكر المنكر بيده و لابلسانه و بقلبه.

نسخه تا اواخر مقصد چهارم را در بردارد؛ خط: نسخ ریز متوسط، کا: عبدالکریم بن محمد هاشم، تا: ۱۰۹۴ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱۰۵گ (۱۷۵پ-۲۷۹)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۱۴-۲۶۷]

● **مخابرات** / متفرقه / فارسی

moxāberāt

مجموعه مخابرات مشیر السلطنه والی گیلان و دربار ناصرالدین شاه است در ربیع الثانی ۱۳۰۳ق.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۹۰

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: پارچه سبز، ۱۵گ، ۱۲سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۴-۳۸۳۰]

● **مخابرات (رساله در ...)** / اسناد / فارسی
moxāberāt (r. dar ...)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۲۱۵
گزارشها و تاریخچه ... مخابرات؛ بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۷×۲۱/۱سم [رایانه]

● **مخابرات استراباد** / اسناد / فارسی
moxāberāt-e estarābād

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۲۸۲–ف
نسخه اصل: از روی اصل مسیح ذبیحی. سواد نامه‌های مربوط به کنسولگری انگلیس مورخ ۱۹۰۷ تا ۱۹۲۴؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲–۱۱۴]

● **مخابرات دولتی خط جنوب** / اسناد / فارسی
moxāberāt-e dowlatī-ye xat-e jonūb

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷۰۸–ف
نسخه اصل: خارجه ۶۲۶۳ (۴۷۱۸).از تهران به شهرهای قم و اصفهان و شیراز و کرمان و بوشهر از ۲۵ جمادی الثانی ۱۳۰۴ تا جمادی الثانی۱۳۰۵؛ بی‌کا، بی‌تا؛ با گواهی مرآة الممالك در ۱۳۳۰ به اطاق اسناد رفته بود؛ ۲۱۹گ [فیلمها ف: ۲–۲۲۸]

● **مخابرات دولتی خط خراسان** / اسناد / فارسی
moxāberāt-e dowlatī-ye xat-e xorāsān

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷۲۷–ف
نسخه اصل: خارجه ۶۲۵۶ (۴۷۸۰/۱۶۰).از ۲۵ جمادی الثانی ۱۳۰۴ آغاز تنگوزئیل است تا پایان جمادی الثانی ۱۳۰۵ از تهران به شهرهای خراسان و شمال در دو بخش: نخستین از ش ۱ تا ۱۵۰ که تلگرافهای خط خراسان است از تهران به شهرهای ایوان کیف و استراباد و قوچان و شاه رود و مشهد و جز اینها در ۱۳۰۴ برخی به رمز، دومی از ش ۱۵۱ تا ۳۰۴ که اواخر آن مربوط به ۱۳۰۵ است؛ بی‌کا، تا: ۱۳۰۴–۱۳۰۵ق؛ در ربیع الاول ۱۳۰۳ از کتابخانه اندرون به دفتر اموال دولتی رفته بود؛ ۳۰۰گ [فیلمها ف: ۲–۲۳۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷۲۶–ف
نسخه اصل: خارجه ۶۲۵۵ (۴۷۴۵)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ به گواهی مرآة الممالك در ربیع الاول ۱۳۳۰ به اطاق اسناد آمده بود. از ایت ئیل ۱۳۰۳ است تا جمادی الثانی ۱۳۰۴ (از تهران به سرخس)؛ ۲۹۸ص [فیلمها ف: ۲–۲۳۳]

● **مخابرات شعاع السلطنه** / اسناد/ فارسی
moxāberāt-e šo‘ā‘-os-saltane
مجموعه مخابراتشعاع السلطنه حکمفرمای فارس به طهران و شهرهای دیگر و فرمان‌های پادشاه و نامه‌های رسمی دیگران به وی می‌باشد که در سال‌های ۱۳۱۹ –۱۳۲۳ رد و بدل شده و به ترتیب در این جلدها رونویسی شده است، این تلگراف‌ها و فرمان‌ها و نامه‌ها برای تحقیقات تاریخی آن عصر بسیار ارزنده می‌باشند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۹۷۹–۷۹۸۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۲۰–۳۰۳]

● **مخابرات قوام الملك** / اسناد/ فارسی
moxāberāt-e qavām-ol-molk

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۷۳۷
سواد چند تلگراف و نامه است که از شیراز به نخست وزیر وقت در تهران و بعضی از حاکمان در ماه شعبان ۱۳۱۵ نوشته شده و پاسخ بعضی از آنها نیز در این مجموعه آمده است؛ خط: نستعلیق درشت خط، بی‌کا، تا: ۱۳۱۵ق؛ جلد: مقوایی، ۱۲گ، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۵–۱۳۸]

● **مخابرات مؤید الدوله** / اسناد / فارسی
moxāberāt-e mo’ayyed-od-dowle

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۴۱
رونوشت مخابراتی است که مؤید الدوله از شیراز به شهرهای دیگر و نیز دیگران از شهرها به شیراز مخابره کرده اند، مجموعاً ۴۱ مخابره است و گویا مربوط به سال ۱۳۱۸ق باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تملك: شیخ العراقین بیات؛ ۴۱گ، ۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۲–۹۶]

● **مخابرات مؤید الدوله فرمان فرمای فارس** / اسناد / فارسی
moxāberāt-e mo’ayyed-od-dowle farmān-farmā-ye fāres
رونویسی تعدادی از نامه‌ها و مکتوبات مختلف دولتی است که در زمان حکومت مؤیدالدوله حاکم و فرمانروای فارس است و در سال ۱۳۱۸ق توسط شخصیت ها و افراد مهم منطقه‌ای و مملکتی ردوبدل شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۳۱۸
آغاز: خدمت جناب جلالتماب اجل آقای وکیل الدوله دام

اقباله(؟)که بجناب مستطاب مستشار الملک کرده یودید دیدم؛ **انجام:** در هر دو فقره با این پست نوشتم- مرید الدوله.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۸ق؛ با سرلوح زیبای ارغوانی، مجدول؛ ۲۰گ، ۸سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۳۳/۲-۸۰]

● **مخابره تلگرافات** / اسناد/ فارسی
moxābere-ye telegrāfāt
مجموعه تلگرافات ارسالی از شهرهای مازندران به طهران ودیگر بلاد وبالعکس درمیانه سالهای ۱۲۹۷-۱۲۹۸ق که دریک دفتر از اصل تلگرافات استخراج وگردآورده شده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۱۷۵
آغاز: بجانب والی حاکم مازندران از مال التجار رعایای روس از صد وپنج رسم گمرک گرفته نمیشود قدقن نمائید هر چه پوست روباه [...] الی الان درردست رعایای روس است گمرگ؛ **انجام:** احتمال دارد از راه آمل هم برود از بی راهه ومیان برد برود اجزای گمرک خانه وغیره همه از میهمانی شما اظهار داشتند ممنون هستیم میرزا احمدهم حاضراست آداب حقوق را از دست نمیدهد آقای ناظم تشریف دارند سلام میرسانند (امین السلطان) شهر شعبان المعظم ۹۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۸ق؛ ۱۰۱گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۳-۱۱۱۳]

● **مخادعات سیاسیه یک زن (ماروزیبا)** / تاریخ جهان / فارسی
moxāde‘āt-e sīyāsīye-ye yek zan (mārūzīyā)
عارف منشی، محمد، ق۱۴ قمری
‘āref-e monšī, mohammad(- 20c)

۱. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه: ۹۵۱/۹
خط: نستعلیق، کا: محمد قلی نوری، تا: ۱۸ محرم۱۳۰۲ق؛ ۱۳سطر [ف: -۸۱]
۲. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه: ۹۵۰/۹
آغاز: نام (ماروزیبا) را که عنوان مقاله قرار داده ایم اسم زنی است از زنان ازمنه متوسطه؛ **انجام:** ماروزیبا که ذوق و صفای جوانی و مال و جمال خود را بسر حد کمال دیده بود ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۹ق؛ ۱۴ص (۱-۱۴)، ۱۳ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: -۷۹]

● **مخارج بنائی سرباز خانه و سایر عمارات** / اسناد/ فارسی
maxārej-e banā’ī-ye sarbāz-xāne va sāyer-e ‘emārāt

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۸
کتابچه مخارج بنائی سرباز خانه و سایر عمارات در سال ۱۳۰۳ بهتوسط مصطفی قلی خان فراش باشی اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: مصطفی قلی و صحه میرزا حسین خان در شوال ۱۳۰۴؛ جلد: گالینگور، ۴۸گ، ابعاد متن: ۶×۱۲، اندازه: ۱۷×۲۲سم [سنا: ف: ۲-۹۷]

● **مخارج جشن جلوس احمد شاه قاجار** / اسناد / فارسی
maxārej-e jašn-e jolūs-e ahmad šāh-e qājār

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۷۹۷
خط: نستعلیق و سیاق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۷ق؛ ۵گ [ف: ۳۴-۶۹]

● **مخارج الحروف(منظومة فی)** / شعر، تجوید / عربی
maxārij-ul ḥurūf (mnẓ.-un fī)
حواری، عماد الدین
havārī, ‘emād-od-dīn
هشت بیت است به عربی در بیان مخارج حروف.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۱۶۳/۲
آغاز: یا سایلی عن حروف عن مخارجها ×× یکفیک منظومة یشفیک غراً / فهاک منی حروف الحلق جامعة ×× العین و الحاء ثم الغین و الخاء؛ **انجام:** لا تلحین سائل کیلا یکون اذا ×× من الذین بغیظ الله قد باؤا
خط: نسخ، کا: محمد بن سالم بن محمد بن سالم بن سعید بن عمر العذری العوسجی بلداً و الشافعی مذهباً، تا: قرن ۹؛ جلد: تیماج، ۱ص (۹۹-۹۹)، ۳۱سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۳۵-۱۶۵]

● **مخارج حروف** / تجوید / فارسی
maxārej-e horūf
فخرالدین صفی، علی بن حسین، ۸۶۸ - ۹۳۹ قمری
faxr-od-dīn safī, ‘alī ebn-e hoseyn (1464 - 1533)
مختصری است در بیان مخارج حروف و چگونگی اداء حروف و مانند خودآموزی است که مخارج و (بعد در ضمن یک فصل) صفات حروف را بیان داشته است. نام مؤلف ذکر نشده است. به روایت روانشاد حاج عماد فهرستی این رساله منسوب است به فخرالدین علی (بن حسین کاشفی) صفی. (مهدی ولائی)
آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی سید المرسلین و آله الطاهرین و بعد بدان ایدک الله تعالی که مخارج حروف بمذهب اصح هفده است اول ابتدای حلق است از جانب

قصبه شش و آن مخرج همزه و هاست «کذ»

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۰۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** وتلفظ بوی مشقت تمام دارد.
خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدولمذهب؛ واقف: نائینی؛ ۲گ، ۲۰ سطرچلیپایی در متن، اندازه: ۲۶×۴۳سم [ف: ۶-۱۷۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۵۸۶/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۱۷۵]

● مخارج الحروف / تجوید / عربی

maxārij-ul ḥurūf

برکلی، محمد بن پیرعلی، ۹۲۹ - ۹۸۱ قمری

berkelī, mohammad ebn-e pīr-‘alī (1523 - 1574)

گفتار بسیار کوتاهی است در مخارج حروف به قواعد علم تجوید با مقدمه‌ای در تعریف تجوید.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۰۷۶/۱

آغاز: لله الحمد فی الاولی و الاخرة و لحبیبه الصلاة و السلام و آله الطاهرة، و بعد فهذه رسالة فی التجوید؛ **انجام:** و قلب تاء التأنیث هاءاً و التنوین ألفاً و نحو ذلک.
خط: نسخ، کا: اسکندر بن اسدالله، تا: پنج‌شنبه ۲۹ شوال۱۳۱۲ق؛ ۶گ (۱پ-۶ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۶-۸۹]

● مخارج الحروف / تجوید / عربی

maxārij-ul ḥurūf

احسائی، احمد بن زین الدین، ۱۱۶۶ - ۱۲۴۱ ؟ قمری

ahsā’ī, ahmad ebn-e zayn-od-dīn (1753 - 1826)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۹۵/۳

آغاز: مذهب الجمهور و الخلیل ان مخارج الحروف سبعة عشر و اذا اردت معرفة مخرج الحروف؛ **انجام:** بذکر جمیع الحروف قایل الجمیع و قس علی الذی ذکرته فی هذه الاحرف الاربعة
خط: نسخ، کا: محمد بن محمد نصیر هزار جریبی دانکه، تا: قرن ۱۳؛ ۶ص (۲۱۶-۲۲۱)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵-۱۰۱]

● مخارج الحروف / تجوید/ عربی

maxārij-ul ḥurūf

غیر همانند:

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۳۵۰/۲

آغاز: اعلم ان الاسنان بحسب الاغلب اثنتان و ثلاثون، اربع ثنایا و هی السنان المتقدمة حذاء وسط الشفتین؛ **انجام:** و الحلیقة سبعة، الهمزة و الالف والهاء و العین و الحاء و الغین والخاء و الباقیة فمویة و یتصور ما ذکرنا فی الشکل المصور.

خط: نسخ، کا: محمد بن اسعد بن علی حافظ، تا: رمضان۷۶۲ق؛ محشی، مخارج حروف بعد از انجام روی شکل توضیح داده شده، افزودگی‌هایی منظوم به عربی و فارسی بعد از انجام آمده؛ ۲گ (۶۱ر-۶۲پ)، ۴۳ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۳سم [ف: ۳۳-۶۱۴]

۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۱۵۳/۸

آغاز: بسمله اعلم ان ما یجب علی من یرید اتقان قراءة القرآن تصحیح اخراج کل حروف من مخرجه؛ **انجام:**والیاء فلنعین باخراجها محرکه بلطف و یسر حقیقة نحو ترین و لاشیة و معایش.
رساله‌ای از حروف مرفقه و مفحمه، همزه، باء تا حروف یاء؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۵گ (۱۳۰-۱۳۴)، ۱۵سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۳-۱۶۰۴]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۹۳۸/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... أما بعد یا طالب اعلم أن الحروف المهموسة عشرة و هی الحاء و الثاء و التاء و الکاف؛ **انجام:** وجه حفص ممدة و السکت وجه سبعة حمزة بالسکت علی المد ...
انواع حروف را که به نام‌های مختلف نامیده می‌شود (چون مهموسه و مجهوره و الرخوة و المستغلة و المطبقة و جز اینها) بیان کرده و گاهی گفته‌های بزرگان تجوید را، نیز ذکر می‌کند و در پایان تحت عنوان «باب التفریعات» این کلیات را با بعضی از آیه‌ها تطبیق می‌نماید؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۴گ (۹۴ر-۱۰۷پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۰-۳۲۱]

● مخارج حروف / تجوید / فارسی

maxārej-e horūf

غیر همانند:

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۰۳/۸

فصلی است؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمود النصیر الطوسی، تا: قرن ۸ [ف: ۵-۱۵]

۲. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶-ر/۴۲۹

آغاز: تنها خوانده ارنی و ارنا باختلاس؛ **انجام:** و باقی قراء کفوءاً بضم فاوهمزه خوانده اند و الله اعلم بجمیع ذلک تمت الکتاب بعون الله و حسن توفیقه بوقت العصر یوم الخمیس تاسع عشر شهر شوال ختم بالخیر و الاقبال سنه ست و ثلاثین و تسعمائة ... کتبه العبد الاقل احمد بن محمد بن احمد المعلم فساررہ (کذا).
کتابی است به زبان فارسی در مخارج حروف و تجوید قرآن مجید که تلفظ قراء معروف را ذکر کرده است، مؤلف آن معلوم نیست نویسنده نوشته است که کتاب را در زمان سلطنت شاه طهماسب صفوی هنگامی‌که از هرات از جنگ ازبکیه مراجعت میکرده نوشته است؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمد بن احمد معلم، تا: شوال۹۳۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۰۴ص، ۱۵سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲-۲۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۹۳۶/۱۱

یادداشتی است در بیان مخارج و صفات حروف و شرح و صفات هر یک از حروف در زیر آن نوشته است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۱ص (۳۳۲)، ۱۵و۲۴سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۰-۲۰۵۲]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۴۱۹/۱

آغاز: مقدمه، بدانکه سی و دو دندان را چهار قسم کرده اند، قسم اول ثنایا و آن چهار؛ **انجام:** و زیاده و ذبده و ابدال و قلب و حذف و اصمات و صمیة و شفویه

رساله‌ای است، در بیان مخارج حروف، در یک «مقدمه» و سه «فصل»: مقدمه: در بیان نامهای دندان‌هابر اساس اصطلاح اصحاب تجوید، فصل ۱. مخارج حروف، فصل ۲. بیان صفات حروف، فصل ۳. دبیان اجتماع صفات حروف در هر حرفی؛ خط: نسخ، کا: عبدالله بن نور الله ماسوله، تا: قرن ۱۱؛ ۱۲گ (۱-۱۲)، ۱۷سطر، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۳۶-۳۷۴]

۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۹۱۰/۴

آغاز: بسمله حمدله اما بعد این حروف چند ذکر می‌شود از استدعای بعضی از طالبان قرآن ... فصل اول در مخارج حروف و مخارج حروف شانزده است؛ **انجام:** فاتحه و سوره درست ندانسته باشد و نماز وی قبول نیست.

این رساله در بیان احکام قرآن و تجوید و مخارج حروف است و مشتمل بر شش فصل: ۱. در مخارج حروف که شانزده است، ۲.احکام نون ساکن و تنوین، ۳.احکام مدها، ۴. ترقیق و تفخیم، ۵. اظهار و ادغام و ساکن‌ها، ۶. قرائت قراء سبعه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۴گ (۱۵-۱۸)، ۱۴-۱۹ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف: ۳-۱۲۳۶]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۰۰۴/۵

آغاز: قال رسول الله الصلوة عمود الدین ... پس بدان که نمازی نیست مگر با حمد و سوره ... و قرائتی نیست مگر به اخراج ... از مخارج؛ **انجام:** هفدهم مخرج میم ساکن ... این هر سه را غنویه گویند.

خط: نسخ، کا: حسین بن صفر طاری اصفهانی تفرشی، تا: ۱۲۵۳ق؛ ۵ص (۲۰۳-۲۰۷)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳۵-۱۴]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۷۶۶ ض

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۸. شیراز؛ عینی (دکتر)؛ شماره نسخه: ۱۴/۲

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵-۲۷۶]

۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۹۰۴/۶

آغاز: بسمله، ا مخرج همزه از آخر حلق است ب مخرج با از تری لبها است؛ **انجام:** و واو از لب هـ حرف حلق لا مخرج ی یا از وسط دهان.

بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۱۳۹پ-۱۴۰ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲-۱۶۸]

● مخارج الحروف و صفاتها /تجوید / عربی

maxārij-ul ḥurūf wa ṣifāt-u-hā

در این بخش مخرج هر یک از حروف هجا و اوصاف آن به ترتیب ابتث بنابر اصطلاح اهل تجوید بیان شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۱۶۳/۳

آغاز: بیان مخارج الحروف و صفاتها علی التفصیل الهمزة من اقصی الحلق ... الباء ما بین الشفتین

خط: نسخ، کا: محمد بن سالم بن محمد بن سالم بن سعید بن عمر العذری العوسجی بلداً و الشافعی مذهباً، تا: قرن ۹؛ جلد: تیماج، ۹۹گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۳۵-۱۶۶]

● مخارج فوج ناصری / اسناد / فارسی

maxārej-e fowj-e nāserī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۳۶

اعداد به سیاق است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مهر: سربازان فوج ناصری؛ جلد: گالینگور، ۱۶گ، ابعاد متن: ۹×۱۲، اندازه: ۱۷×۲۲سم [سنا: ف: ۲-۹۶]

● مخارج کتابهای ناسخ التواریخ / اسناد

maxārej-e k.-hā-ye nāsex-ot tavārīx

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۵۴۹/۷

از کاغذ و طبع و محرری؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲ص [ف: ۱۷-۴۰۳]

● مخارج و سیاهه جیره و علیق / اسناد / فارسی

maxārej va sīyāhe-ye jīre va ʻalīq

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۵۰

دارای هفت دفتر: ۱. کتابچه مخارج و حقوق یکماهه برج جوزای اردوی غرب از روی قبوضات افراد با تصدیق مدحة الممالک رئیس قشون و عالی الملک لشکر نویس و صدیق السلطنه و سیف الله میرزای مفتشین اداره گمرک و آنها را اداره مالیه کرمانشاهان نزد مسیو مولیتو رئیس گمرکات غرب ضبط بوده است با خط صدیق - السلطنه در ذیحجه ۱۳۳۰(در۴ص)، ۲. کتابچه مخارج برج میزان اردوی غرب با همان تصدیق (در ۴ص)، ۳. کتابچه مخارج برج سنبله، با همان تصدیق (در ۲ص)، ۴. کتابچه مخارج ولایتی برج اسد، با همان تصدیق(در ۲ص)، ۵. کتابچه مخارج ولایتی برج سنبله مأخوذی از کردستان که اسناد آنها نزد همان مسیو مولیتو بوده است (در ۲ص)، ۶. کتابچه مخارج و حقوق برج سنبله اردوی غرب، مورخ شوال ۱۳۳۰ (در۳ص)، ۷. سیاهه جیره و علیق الدواب یک روزه قشون حاضری اردوی میاندواب و ساخلو ساوجبلاغ (در ۹ص)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛

مهر: صدیق السلطنه (۱۳۶۴۹)؛ جلد: گالینگور، ۴۰گ، ۱۳-۱۷سطر(۱۷×۱۹)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [سنا: ف: ۱-۱۲۳]

● **مخارج و صفات حروف** / تجوید / فارسی

maxārej va sefāt-e horūf

مخارج و صفات هر یک از حروف بیست و هشت‌گانه و صفت صوتی و مرکز ادای هر یک از آنها، از آخر حلق تا لب‌ها با اختصار در این رساله بیان شده تا قاریان بتوانند قرآن را صحیح بخوانند.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۸۹/۴

آغاز: مخرج الف از ابتدای حلق است اگر همزه باشد و اگر حرف مد باشد میان دهن و هوای دهن است؛ **انجام:** موصوف است بجهر و رخوه و استثقال و انفتاح و اصمات و التیان و امتداد و اعتدال و اغتنان و هادی و ادغام.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: زین العابدین بن ابوالحسن بن میر محمد حسن حسنی، تا: ۱۲۳۶ق؛ جلد: تیماج ، ۳گ (۴۵ر-۴۷ر)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱-۲۶۷]

● **مخازن الاحزان فی مصائب سید شباب اهل الجنان** / تاریخ / فارسی

maxāzen-ol ahzān fī masā'eb-e sayyed šabāb-e ahl-el jenān

کرمانی، محمد شریف بن محمد طاهر، ق۱۳ قمری

kermānī, mohammad šarīf ebn-e mohammad tāher(- 19c)

در مصائب امام حسین علیه السلام و واقعه شهادت آنحضرت در کربلا و احوال اهل بیت وی پس از شهادت و داستان مختار بن ابی عبید، ساخته شده و برای واعظان و اهل منبر و در آغاز آن نکوهش بسیار کرده است از آنان که به منبر می‌روند و ندانسته و تحقیق نکرده آنچه شنیده‌اند بازگو می‌کنند. این کتاب دارای یک «مقدمه» و شصت و هفت «مخزن» و یک «خاتمه» می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۹۴۵

آغاز: الحمد لله الذی أتحف اولیاءه الاقارب تحف البلایا و المصائب ... چنین گوید احقر ذاکران مصائب سید شهدا

در نسخه قطعه ای از آغاز کتاب آمده؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۷گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۱×۳۲/۵سم [ف: ۲۰-۲۸۲]

● **مخازن التحف الناصریة** / تجوید / عربی

maxāzin-ut tuḥaf-in nāṣirīya

سلطان القراء، محمود بن محمد، ق۱۳ قمری

soltān-ol-qorrā', mahmūd ebn-e mohammad(- 19c)

اهدا به: ناصرالدین شاه قاجار

کتابی است در علم تجوید و قرائت که به درخواست معزالدوله و به نام ناصرالدین شاه قاجار نگاشته شده؛ دارای یک «مقدمه» و ده «باب» و «خاتمه»است: المقدمة: فی فهرست ابواب الکتاب؛ باب ۱. فضیلة قرائة القرآن و ثوابها؛ ۲. کیفیة قرائة القراء و آداب القرائة و التلاوة ...؛ ۳. کیفیة نزول القرآن فی شهر رمضان و بیان افتتاح السور و اختتامها و السور التی فیها الناسخ و المنسوخ ...؛ ۴. بیان قرائة أهل البیت علیهم السلام علی ما روته العامة و قراء العشرة و أحوالهم و رموزهم ...؛ ۵. وجوه مخاطبات القرآن و ...؛ ۶. الإدغام و الإظهار و ...؛ ۷. الفتح و الإمامة و المد و القصر و ...؛ ۸. بیان أقسام الوقف و رموزها و بیان الإشمام و ...؛ ۹. معرفة الأدوات التی یحتاج الیها المفسر ...؛ ۱۰. فضائل قرائه سور القرآنو خواصها ...؛ الخاتمة: فی بیان سند قرائة المؤلف و تاریخ الکتاب ... .(سید محمود مرعشی)

آغاز: بسملة، الحمدلله الملک المعبود المتعال المنزه عن الأضداد و الأنداد و الأمثال، أفضل علم صرفت الیه الهمم و اتبعت فیه الخواطر و القلم و سارع الیه ذووا العقول من العلماء ...

[ریحانة الادب ۲۱۷/۲]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۳۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** من ولد الحسین علیهم السلام من شهور سنة ۱۲۷۷.

خط: شکسته، نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه دهه سوم رجب ۱۲۷۷ق، جا: تبریز؛ جلد: میشن، ۴۹گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۶/۳×۲۴/۷سم [ف: ۱-۴۷۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۵۸۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** الخاتمة ... بنده حقیر فقیر قرآن را خواندم بر والد ماجد خود و هو القاری المؤید و الحافظ الممجد ... و مراد از این تألیف آن است که مؤمنین و شیعیان علی بن ابیطالب علیه السلام از مطالعه این مختصر وجیزه بهره مند و فیض یاب بود ...

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۷ق، جا: تبریز؛ ترقیمة: «قد فرغ مؤلفه من تألیف و تسوید هذه الأوراق فی صبیحة یوم الخمیس من العشر الآخر من الشهر السابع من السنة السابعة من العشر الثامن من المائة الثالثة من الألف الثانی من الهجرة النبویة علی هاجرها ألف آلاف الثناء و التحیة فی دارالسلطنة تبریز ...»، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۹۷گ، ۱۲سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳۹-۵۱۹]

● **مخازن الجواهر** / معما / فارسی

maxāzen-ol javāher

معمائی کاتب، جمشید، ق۱۰ قمری

mo'ammā'ī kāteb, jamšīd(- 16c)

تاریخ تألیف: ۹۴۴ق

از ملا جمشید کاتب معمائی که در زمان امیر علی شیر جوان بوده و در ۹۴۷ شصت و هشت سال داشته است و این کتاب را در ۹۴۴ ساخته است. در آن دو معما است به‌عنوان مثال«در اسم طهماسب» و از هر بیت آن ۹۴۴ بیرون می‌آید و معمایی دارد به نام «شهزاده سلطان محمد طال عمره» باز هم به نام طهماسب و سلطان محمد معماهایی در آن هست. در پایان قسم معما آمده: «خاتمه: جمشید که شد بلبل گلزار کلام ××با زمرمه طوطی طاوس خرام / چون کرد اصول بیست و ششگانه تمام ××المنة لله العزیز العلام»، آنگاه آمده: شروع در قسم لغز: «کردند ز بنده پیش از این اهل کمال ××در وزن رباعی لغزی چند سوال/ چون نوبت قسم لغز آمد آن را ××املا دارم بجنس بی خوف ملال / هر مسوولی که باشدش رمز و خفا ××اندر تعیین ذات شیئی از اشیاء / در عد صفات لازم خاصه خود ×× مخصوص شود لغز بود ای دانا». تعریف معما: «هر مدلولی که هست در ضمن کلام××کالفاظو حروفی است معین بی نام / شرط آمده در دلالتش رمز و خفا ××تا نام معما بودش نزد انام»؛ نسبت میان لغز و معما: «یا بند معما و لغز را ز علوم ×× گاهی بهم و گاه جدا همچو نجوم / چون نسبتشان بهم خصوص است و عموم ×× من وجه و بهر وجه بود آن معلوم»؛ جمع میان معمی و لغز: «آن هر دو که مجمع الطافند ××چون جمع شوند بهترین ز اصنافند/ زین [روی] معما که دلیلند بر اسم ×× زان روی لغز که شامل اوصافند».

[مجالس النفایس ۶۹؛ نصرآبادی ۵۲۲؛ الذریعه ۲۰۵/۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴۹۵/۵

آغاز: بسمله سبحانه و تعالی. در توحید: ای نام ترا بهر زبانی شانی ××صد فتح و گشاد از ان عیان هر آنی / چون اسم بنزدیک معمائی فکر ××ظاهر آمد پیش تو هر پنهانی ... در احوال مؤلف و تقریب این مؤلف: جمشید که کرده بود ره گم مه و سال ×× می‌گشت بمیدان هوا حال بحال / ناگاه عنایت الهی بگرفت ×× دست وی و بنمود ره و گفت تعال ... در تعیین مرشد: این مجمل من که واجب التفصیل است ×× در تفصیلش کلام من بی قیل است / آن سرور دین که مرشد تکمیل است ××«شه طهماسب بن شاه اسماعیل است». ... چون تزکیه یافت از آن تنقیه ام ××حالا صوفی صاف از آن تصفیه ام / آیم بسر کار خود آخر چون من ××مشهور جهان در لغز و تعمیه‌ام، در تقسیم این مؤلف: این مختصر آمد بدو قسم موجز ×× یک قسم معما و دگر قسم لغز / هر قسمی را بیان کنم نزد انام ×× بخشد توفیق اگر خداوند اعز؛

انجام: در التماس قبول: اینست توقع من از خرده شناس ×× کین شاهد پردگی که پوشید لباس / از زینت اصلاح دهد بر بینش ××تا یابد از آن دولت تحسین و سپاس. در تاریخ و تسمیه: این نسخه که در لغز معما آمد ×× زودیده عقل و هوش بینا آمد / نامش چو «مخازن الجواهر» کردم ××تاریخ وی از نام هویدا آمد؛ مناجات: یا رب بدر تو عذرخواه آمده‌ام ××وزبار عمل پشت دو تاه آمده ام / در قالب محنت دم نقدم مگذار ××هر چند که قلب و روسیاه آمده ام. تم.

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۷۴گ (۱۲۲-۱۹۵)، ۱۴سطر(۷×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۱۳-۳۴۴۳]

● **مخازن جواهر اسرار التنزیل = المخازن فی احوال المبدء و المعاد** / فلسفه / عربی

maxāzin-u jawāhir-i asrār-it tanzīl = al-maxāzin fī aḥwāl-il mabda’ wa-l ma‘ād

گوهر قراجه داغی، حسن بن علی، - ۱۲۶۶ قمری

gowhar qarāje dāqī, hasan ebn-e ‘alī(- 1850)

در احوال مبدأ ومعاد ونفس انسان، با مبانی فلسفی و به روش شیخیه، شامل هفت«مخزن» هر مخزن شامل چند «جوهر» است: مخزن ۱. أسرار التوحید؛ ۲. صفاته المتعلقة بالخلق؛ ۳. حقیقة العالم و النفس الناطقة؛ ۴. الحواس و المشاعر الظاهرة و الباطنة؛ ۵. اطلاقات الوجود عندنا؛ ۶. ترقیات النفس و کونها متحرکة الی المبدأ؛ ۷. المعاد و ما یتعلق به.

آغاز: حمدله. صلاة ... فیقول الافقر ابن علی القارچه داغی الحسن الشهیر بگوهر، ان هذه خزاین اسرار تشتمل علی کلمات تبیین سر نقطة العلم التی کثرها الجهال فی بیان احوال المبداء و المآل، مشیرة الی دقایق التوحید ... و سمیتها بمخازن جواهر و اسرار التنزیل ...

انجام: فلما تنقطع النسبة ترتفع التألم و التعذیب. هذا آخر ما اوردت فی هذا المختصر. اللهم اجعله الی ذخراً یوم القیامة و اجعل عملی خالصاً و ارزقنی الجنة و ثوابها، و ابعدنی من جهنم و عذابها، و احشرنی مع الائمة الطاهرین صلواتک علیهم ...

چاپ: به نوشته «ذریعه» در تبریز، ۱۳۴۹ق و در «مشار» به نام دوم چاپ شده است.

[الذریعه ۱۶۵/۲۰ «مخازن جواهر اسرار التنزیل»]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۵۱۱/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: میرزا حسن بن مؤمن پاشاکجوری، تا: ۱۲۶۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۶۷گ (۱۲۷پ-۱۹۳پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۹-۳۱۲]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۹۹۴/۳-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: محمد جعفر بن عبدالرحیم تبریزی، تا: ۲ ربیع الاول۱۲۶۳ق؛ ۶۳ص (۲۷۲-۳۳۴) [عکسی ف: ۱-۳۴۷]

۳. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۹۶۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۱۲۶۵ق، جا: کربلا؛ جلد: تیماج، ۵۶گ

(۲۶پ–۸۱ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲–۲۳۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۱۰۱/۲

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۶۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۸۹ص(۲۶–۱۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۴۷/۲–۹]

۵. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۲۴۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن ملا اسمعیل کجوری مشهور به قاضی، تا: ۱۲۷۱ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: –۱۹۸]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۲۵/۱–۳/۴۵

آغاز: قیام رکن فافهم الرابع القیام العروضی وهو قیام الاعراض بالجواهر کقیام الالوان بالاجسام وجمیع ذلک من حدود المخلوق فلایجری علی الله؛ **انجام:** برابر

از مخزن سوم؛خط: نسخ، کا: علی بن مردان خلخالی، تا: ۸رمضان ۱۲۷۳ق؛ افتادگی: آغاز ووسط؛ ۲۷گ، ۲۱سطر [ف: ۷–۴۱۹۳]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۱۰۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن اسمعیل حسینی، تا: ۱۲۷۴ق؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۸۵ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۱–۳۷۹]

● **مخازن الدرر** / فقه / عربی

maxāzin-ud durar

فقه استدلالی مفصلی است که ذکر اقوال فقها را بسیار می‌نماید.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۴۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... کتاب الطهارة مصدر طهر بالفتح و الضم و الاسم منه الطهر و جاء مصدراً أیضاً کما فی س؛ **انجام:** و کیف کان فندور قوله یدفعه مضافاً الی ما سیأتی بیانه و مخالفته لظهور اجماعهم المحکی.

نسخه مشتمل بر احکام میاه می‌باشد نوشته است که کتاب در دوازده جزء است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: اوایلقرن۱۴؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۸۳گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴–۴۲]

← المخازن فی احوال المبدء و المعاد ← مخازن جواهر اسرار التنزیل

● **مخازن المطالب** / متفرقه / فارسی

maxāzen-ol matāleb

بیشتر این جنگ ادعیه و ختومات و احراز و اختربینی است که پراکنده با چند خط نوشته شده و پاره‌ای از آنها را از روایات اهل بیت علیهم السلام گرفته‌اند.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۴۸۶

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۷۹گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴–۳۲۷]

← مخازن المعارف ← مخازن المعروف

● **مخازن المعروف = مخازن المعارف** / شرح حدیث / فارسی

maxāzen-ol ma‘rūf = maxāzen-ol ma‘āref

قادری، محمد خواص خان، ق۱۲ قمری

qāderī, mohammad xavass xān(- 18c)

وابسته به: مشکاة المصابیح؛ خطیب عمری، محمد بن عبدالله (– ۷۴۹)

تاریخ تألیف: ۱۱۲۷ق

ترجمه و شرحی است بر کتاب «مشکاة المصابیح». در این شرح اول نص روایت به عربی پس از آن ترجمه به فارسی و بعد شرح مختصر با عناوین «حاصل معنی» آورده می‌شود. جلد چهارم آخر شرح است که به روز دوشنبه ۱۷ ربیع الثانی ۱۱۲۷ بپایان رسیده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۴۰۵

آغاز: کتاب الاداب خالی از هر سه فصل طیبی گفته که ادب اسمی است که بر هر ریاضت محبوبه؛ **انجام:** الفصل الثالث در فصل ثالث حدیثی متروک نیست.

جلد چهارم کتاب و از کتاب الاداب شروع شده و به کتاب الفتن پایان می‌یابد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۴۹۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۷–۶]

● **المخاصمات** / کلام و اعتقادات / عربی

al-muxāṣimāt

ربیعی نجفی، محمد بن یونس

rabī‘ī najafī, mohammad ebn-e yūnos

از محمد بن یونس بن حاج راضی ربیعی نجفی، برادر زن شیخ جعفر کاشف الغطاء، نگارنده «حجة الخصام» و «البحر المحیط» و «التحصیل» و شاید نسخه همان حجة الخصام باشد که در الذریعه (۲۶۱/۶) آمده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۴۵۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۴سطر [ف: ۱۶–۳۵۹]

● **المخاطبات** / عرفان و تصوف / عربی

al-muxāṭibāt

نفری، محمد بن عبدالجبار، – ۳۵۴ قمری

nafarī,mohammad ebn-e ‘abd-ol-jabbār (- 966)

تاریخ تألیف: ۳۵۳ق؛ محل تألیف: نیل

چاپ: با ترجمه انگلیسی به سال ۱۹۳۵ چاپ شده

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۲۶۳/۳

بی‌کا، تا: با تاریخ۶۶۲ق؛ ۳۱گ (۷۴پ- ۱۰۴پ)، ۱۹سطر [ف: ۷-۳۰۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۰۶۱/۳

بی‌کا، بی‌تا؛ مذهب؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۱ص (۸۹پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۷×۲۳/۵سم [ف: ۷-۳۰۷]

● **مخاطبة** / ادبیات / عربی

muxāṭiba

زجاج، ابراهیم بن سری، ۲۴۱ – ۳۱۱ قمری

zajjāj, ebrāhīm ebn-e sarī (856 - 924)

حکایت مناظره‌ای است که میان زجاج و ثعلب، مؤلف کتاب الفصیح واقع شده و بعضی از آراء لغوی ثعلب نقض گردیده است. در پایان این رساله مختصر، گفته شده است: «بعد از این دیگر، کتاب فصیح، بر او خوانده نشد، تا اینکه شنیدم، تألیف کتاب فصیح را انکار نموده است».این کتاب، گویا در کتاب للتنزه و الابتهاج «شمشاطی» با نسبت آن به «زجاج» درج گردیده است.(سید محمود مرعشی)

آغاز: بسمله مخاطبة جرت بین ابی اسحق ابراهیم بن السری الزجاج و ابی العباس احمدبن یحیی فی مواضع انکرها و غلطه فیها من کتاب فصیح الکلام مستخرج من کتاب النزهة و الابتهاج للشمشاطی، (و بعد ازشش سطر که اجازه روایت عبدالمنعم بن صالح بن احمد بن محمد است دررمضان سنه ۶۱۰ باسکندریه به زکی الدین ابومحمد عبدالله بن سعید بن طرخان الانصاری) بسم الله الرحمن الرحیم اخبرنی شیخنا الشیخ الاجل العلامه ابومحمد عبدالمنعم بن صالح بن احمدبن محمد التیمی النحوی قراءة علیه وهو ینظر فی اصله المنقول منه فی یوم الثلثاء الثانی عشرمن شهر رمضان المعظم سنة سبع عشرة و ستمائة قال قرأت علی الشیخ الاجل العالم الصدر الثقة الامین المحدث حمادبن هبةالله بن حمادبن الفضیل الحرانی لست خلون من شهر ربیع الآخر سنة اربع و ثمانین و خمسمائه بمنزله بثغرالاسکندریة المحروس قال انبأنی الشیخ ابومنصور موهوب بن احمدبن محمد بن الخضر الجوالیقی رحمه الله قراءة علیه و انا اسمع قال اخبرنا ابوالحسین المبارک بن عبدالجبار الصیرفی قراءة علیه وانا اسمع.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۷۱۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** الهلام قال اللیث طعام یتخذ من لحم عجل بجلده قال هذا آخر ما وجدته فی الاصل.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۸؛ ۴ص (۱۵-۱۸)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۳سم [ف: ۱۳-۲۰۰]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۱۹۳/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم بلغنی انه سئم ذلک فانکر کتاب الفصیح، ان یکون له

خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد، شویکی بحرانی، تا: حدود۱۲۷۲ق؛ مصحح؛ ۲گ (۲۲۳-۲۲۴)، ۱۷سطر، اندازه: ۹×۱۷/۵سم [ف: ۲۸-۲۸۱]

● **مخاطبة المرتضی و المعری** / کلام و اعتقادات / عربی

muxāṭibat-ul murtaḍā wa-l ma‘arrī

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ – ۴۳۶ قمری

‘alam-ol-hodā, ‘alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

به روایتشیخ سلمان الصهرشتی.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۲۵۵/۷-ف و ۱۲۵۶/۷-ف

نسخه اصل: آستان قدس رضوی ش ۱۴۴۸؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۶۷۶ق [فیلمها ف: ۱-۵۸۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۱۶۲/۷-ف

کتابخانه آقای شیخ آقا بزرگ تهرانی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰سطر [فیلمها ف: ۱-۵۷۴]

← مخاطبة النفس ≽ محاسبة النفس اللوامة و تنبیه الروح النوامة

● **مخاطبة النفس** / اخلاق / فارسی

moxātebat-on nafs

عزلتی خلخالی، ادهم، – ۱۰۵۲ قمری

‘ozlatī xalxālī, adham(- 1643)

وابسته به: محاسبة النفس اللوامة و تنبیه الروح النوامة = مخاطبة النفس؛ کفعمی، ابراهیم بن علی (۸۴۰-۹۰۵)

ترجمة مخاطبة النفس شیخ تقی الدین ابراهیم بن علی کفعمی جبعی (۸۴۰-۹۰۵ق) است.

آغاز: بسمله قوافل حمدات خالصات بی غایات و رواحل ثنوات زاکیات بی نهایات خداوند زیبای بی همتای را

۱. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه: ۲۸۷/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اولیای باحترام علیه الصلوة و السلام. تمت بعون الملک السلام

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۴۷گ (۲۳پ-۶۹ر)، قطع: ربعی [نشریه: ۳-۴۰۸]

۲. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه: ۹۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب۱۱۳۱ق؛ ۷۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: -۷۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۶۳۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** عزلتی شکر که توفیق حقت گشت رفیق
××نبود برتر از این مکرمت و احسانا
خط: نستعلیق، کا: محمد رحیم ابن محمد باقر، تا: جمعه ۲۴ جمادی الثانی۱۲۶۲ق، برای حاج سید مهدی ابن حاجی سید طباطبائی؛ جلد: مذهب، ۱۴۴گ، ۱۷ سطر(۹×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۵۱-۷۹]

● **مخالفة الشيخ الطوسی لاجماعات نفسه** / اصول فقه / عربی

muxālifat-u šayx-iṭṭūsī li-ijmā'āt nafs-a-h

شهید ثانی، زین الدین بن علی، ۹۱۱ - ۹۶۵ قمری

šahīd-e sānī, zayn-od-dīn ebn-e 'alī (1506 - 1558)

آغاز: بسمله. فصل يشتمل على التنبيه على مسائل ادعى فيها الشيخ الاجماع مع أنه نفسه خالف فی حكم ما ادعى الاجماع فيه أفردناه للتنبيه على أن لايغتر الفقيه بدعوى الاجماع

انجام: قال فی الخلاف لايدخل الآباء و الأولاد فی العقل محتجاً بالاجماع و قال فی النهاية يدخلون فيه. هذا آخر كلام شهيد الثانی فی آخر جلد شرح الشرايع على ابطال حقه لاجماع بهذه العلة و السلام على من اتبع الهدى.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۸۲/۵۱

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: فرهنگستان علوم آذربایجان باکو، ش M140 (۸۲۰۱)؛ بی‌کا، تا: با تاریخقرن۱۱؛ ۱ص (۱۴۳) [عکسی ف: ۳-۴۲۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۲۷۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۹ق، جا: شهر قزوین؛ یادداشتی است به نقل از خط کمال الدین حاجی بابا بن میرزا جان شاگرد و شیخ بهایی که در تاریخ ۱۰۱۰ در هرات نگاشته، وی کتاب خود را بر اساس کشکول شیخ بهایی مشکول نام نهاده سوانح سفر قزوین به اصفهان را در قالب قصیده ای ذکر کرده است؛ جلد: تیماج، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹-۳۷۸]

● **مخبة الطاعون و الوباء** / طب / عربی

muxibbat-uṭṭā'ūn wa-l wabā'

یهودی، الیاس بن ابراهیم، ق۹ قمری

yahūdī,elyās ebn-e ebrāhīm (- 15c)

اهداء به: ابوالنصر بايزيد بن محمد خان از سلاطين آل عثمان (جلوس بسلطنت در سنه ۸۸۶)

مختصری است مشتمل بر مقدمه ای در خصوص علت تألیف آن و چهار «باب» و ده «مبحث»: -فی تعريف الوباء و الطاعون و اسبابهما؛ -فی علاماتهما؛ -فی حفظ الصحة وقت حدوثهما؛ -فی بيان علاج الطاعون و المحموم و الوباء. فهرست مباحث: -فی ان الحمی الوبائية مندرجة تحت الحمى اليومية او تحت العفونية؛ -هل الشهب و الصواعق و عمود النار المرئى فى الهوا علامات الطاعون ام لا؛ -هل يحصل العفونة فى الهوا بحسب طبيعته ام لا؛ -هل الروح الحيوانية متولد من القلب و فى القلب ام لا؛ -هل الذى منافذه واسعة و يداوم الاستحمام اقبل للحمى الوبائية؛ -هل يتخالف النبض و البول كثيرا فى الحمى الوبائية ام لا ؛ -ای الفصل اقبل للحمى الوبائية من فصول الستة؛ -هل الفصد يكون مفيدا للحمى الوبائية ام لا؛ -هل الخل و ساير الحوامض يكون مفيدا فى زمان الحمى الوبائية ام لا؛ -هل يفيد استعمال الترياق الفاروق فى زمان الحمى الوبائية ام لا. (غلامعلی عرفانیان)

آغاز: بسمله. الحمدلله الذى شرح صدور الاطباء بعلم الابدان ... فيقول الياس اليهودى ابن ابراهيم ...

الحمدلله الذى شرح صدور الاطباء بعلم الابدان و نور قلوبهم باخراج عفونة البخارو الدخان ليكونوا مصلحين لاحوال سائر الحيوان ... فيقول الياس اليهودى ابن ابراهيم ...

انجام: و تفصيل هذا البحث مذكور فى شرحنا فى الكتاب الرابع من القانون لأبى على رحمة الله، و الله أعلم بحقيقة الحال.

شرح و حواشی:

۱- مخبة الطاعون و الوباء (ترجمه)

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۱۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۶ق؛ جلد: مقوا، ۳۶گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۹-۵۱۲]

۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱/۳ ـ د

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: رشتی، محمد بن محمد رفیع، تا: ربیع الاول۱۲۴۷ق؛ ۱۳گ (۵۱پ-۶۳ر) [ف: ۱-۴۱۵]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۲۷۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ تملک: لطفعلی با مهر: «عبده لطفعلی»؛ جلد: تیماج، ۷۱ص(۲-۷۲)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۴۷/۲-۱۰۶]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۲۸۷/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج، ۳۲گ (۶۵پ-۹۶ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۶-۲۵۸]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۴۶۳/۶

آغاز و انجام: برابر

کا: علی اصغر بن محمد رفیع گوباره‌ای یا تبریزی، تا: ۱۲۴۷ق؛ جلد: میشن تریاکی [ف: ۵-۲۷۰]

● **مخبة الطاعون و الوباء (ترجمه)** / طب / فارسی

moxebbat-ot tā‘ūn va-l vabā’ (t.)

وابسته به: مخبة الطاعون و الوباء؛ یهودی، الیاس بن ابراهیم (-۹) از نویسنده همین نسخه که مقدمه و بخش پرسش و پاسخ آن را انداخته و آن را در چند «فصل» به فارسی در آورده: ۱. در علامات وبا و طاعون؛ ۲. علامات حدوث این ناخوشی؛ ۳. حفظ الصحه از این دو.

آغاز: حمدله، صلاة چون الیاس بن ابراهیم الیهودی ... کتاب مخبة الطاعون را از کتب متقدمین به جهت بایزید خواندگار روم به زبان عربی تصنیف (کرد) ...

انجام: مخلوط گرده بخور نوشته است که نفع عظیم دارد و دویست سیصد نفر به این دوا مستخلص شدند. العلم عندالله و الیه التوکل فی کل الامور ...

[فهرستواره منزوی ۳۳۶۶/۵ از علی اصغر بن محمد رفیع مروی (یا تبریزی) دانسته]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۴۶۳/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی اصغر بن محمد رفیع گوباره ای یا تبریزی، تا: ۲۸ ربیع الاول۱۲۴۷ق؛ جلد: میشن [ف: ۵-۲۷۱]

● **مخبر صادق** / علوم غریبه / ترکی

moxber-e sādeq

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۹۲۰

آغاز: بسمله الحمدلله الذی خلق الانسان و علمه البیان؛ **انجام:** حرفی الحق لارقدر و السلام علی سقطناه بالمرجع

خط: رقعی، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۵۰۲]

● **مخبرية = ارجوزة مخبرية** / کلام و اعتقادات / عربی

muxbirīyya = urjūza-un muxbirīyya

حسینی قزوینی ، محمد تقی بن امیر مؤمن - ۱۲۷۰ق

hoseynī qazvīnī, mohammad taqī ebn-e amīr mo’men

منظومه‌ای کوتاه درباره ولایت ائمه هدی و آثار و فواید آن سروده شده است؛ با این عناوین: فی امور العامة، فی ادلة النصوص، فی المناقب المخصوصة ... فی مثالب. نام ناظم در فهارس معلوم نیست ولی در رساله‌ای که شرح این منظومه است به نام صمصام الضوارب فی شرح منظومة ... نام ناظم محمد تقی بن میر مؤمن قزوینی دانسته شده است.

آغاز: بالحمد لا یحمد الا الله ××اذ لا اله مطلقا الا هو / اخترع العالم بالانتظام ××منظماً باکمل النظام

انجام: بلمحة من الولایات ختم ×× حق حقایق الهدایات و تم / و انما اودعت فی الکتاب ××هدی و ذکری لاولی الالباب

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۲۷۶/۵

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق پخته،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛۶گ (۳۸پ-۴۳ر) [ف: ۱-۲۲۵]

۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۴۸۴/۳

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ ۶گ، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۳-۹۳]

۳. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۵۱۸/۴

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: -۲۷۲]

۶. تهران؛ دانشگاه ؛ شماره نسخه: ۳۱۰۹/۱۱

آغازو انجام: برابر

بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج، ۸گ (۸۲-۹۰)، ۱۵ سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۱-۲۰۶۴]

● **المختار** / فقه / عربی

al-muxtār

حصنی، ابوبکر بن محمد، ۷۵۲ - ۸۲۹ قمری

hesnī, ābūbakr ebn-e mohammad (1352 - 1426)

رساله‌ای متوسط در فقه اهل سنت که به‌صورت مختصر و فتوایی به بیان احکام پرداخته شده است. نسخه‌ای از این رساله در مدرسه غرب همدان است که از تقی الدین حصینی دانسته شده است. با توجه به این‌که تاریخ تالیف دیگر قاضی دماوندی«تحفة التحف» ۱۱۰۰ است و به نظر می‌رسد که شیعی مذهب بوده این تألیف نباید از قاضی دماوندی باشد.

آغاز: بسمله و به نستعین کتاب الطهارة من اراد الصلوة و هو محدث فلیتوضا و فرض الوضو, غسل الوجه و الیدین مع المرفقین و مسح ربع الرأس و غسل الرجلین مع الکعبین ...

۱. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه: ۱۸۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** وان قال لولد فلان فالذکر و الانثی سواء و لایدخل اولاد الابن مع اولاد الصلب ... وان کان له موال اعتقه و اعتقهم فهی باطل و الله اعلم بالصواب ...

از ابتدای طهارت تا پایان وصایا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۲ق؛ محشی؛جلد: تیماج، ۱۵۵گ، ۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف مخ]

۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۱۱۳۳

آغاز: من اراد الصلوة و هو محدث فلیتوضاء و فرض الوضوء غسل الوجه و الیدین مع المرفقین و مسح ربع الراس و غسل الرجلین مع الکعبین؛ **انجام:** ثم المقر له نسب او لم ثم الموصی له بمازاد علی الثلث ثم بیت المال تمت الکتاب المختار بعون الله الملک الوهاب علی ید ...

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن قربان بن ابراهیم، تا: ۱۱۴۴ق؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۴]

● **مختار** / معانی بیان / عربی

muxtār

علائی بن محبی شریف شیرازی، ق۱۰ قمری

ʻalāʼī ebn-e mohebī šarīf šīrāzī(- 16c)

تاریخ تألیف: ۹۴۶ق

نویسنده می‌گوید چون علم بلاغت اعجاز کتاب الله را باز می‌گشاید و سعادة بنی نوع بشر را دراین روزگار و دیگر روزگار می‌نماید بر آن شدم مختصری در مسائل آنها بنویسم و فقط به قواعد بدون شواهد و دلائل قناعت کنم تا سهل الحفظ باشد حاصل کارم این کتاب شد. پس او طبق روال کار تفتازانی ابتداء فصاحت و سپس هشت باب معانی و پس از آن بیان و در آخر بدیع را بدون شاهد و مثال می‌آورد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۵۹/۴

آغاز: الحمد لله الذی بعث لصلاح عباده فی النشاتین؛ **انجام:** نحمد الله اولا و آخرا و نشکوه ظاهرا و باطنا و نصلی علی سید الکونین ... علیهم اجمعین.

خط:نستعلیق،کاتب=مؤلف، تا: ۹۴۸ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۲ص (۲۴-۵۵)، ۲۵ سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۰-۳۳۷]

● **مختارات الاعمال** / کیمیا / عربی

muxtārāt-ul aʻmāl

جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

در این مختارات آن اعمالی که برای حصول آمال در کیمیا لازم است شرح شده است.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۰۰/۲۱

بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: تیماج، ۱گ (۱۱۰-۱۱۰پ)، ۱۶ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۵۵۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض ۱۰۷۹۵

خط:نستعلیق، کا: علی اکبر، تا: ۱۲۶۶ق، جا: تهران [الفبائی: -۵۰۲]

● **مختارات الاعمال لحصول الآمال** / کیمیا / عربی

muxtārāt-ul aʻmāl li-ḥuṣūl-il āmāl

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۰۱۶/۲۱

آغاز: و اعلم ان أصل هذه الصناعة من أربعة أشياء، متنصل علی رأی أصحاب الاحجار و هی فی باب الحمرة الذهب و الزیبق و الکبریت و النورشادر؛ **انجام:** و اذا دبر الکبریت بهذا الماءثلاثة أیام بالسحق و التشویه، فانه یصیر دهناً جاریاً فعالاً فافهم، فانه من الاسرار، تمت.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ترجمه فارسی رساله در زیر سطرها است، مجدول؛ ۸گ (۴۷ر-۵۴پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴سم [ف: ۳۳-۴۲]

● **مختارات الاعمال لحصول الآمال (ترجمه)** / کیمیا / فارسی

moxtārāt-ol aʻmāl le-hosūl-el āmāl (t.)

ترجمه تحت اللفظی است رساله قبلی است که در خصوص اعمال کیمیا آمده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۰۱۶/۲۲

آغاز: و بدان بدرستیکه اصل این صنعت از چهار چیز جدا می‌شود بر رأی صاحبان حجرها و آن در باب شمس طلا و فرار و گوگرد و عقاب؛ **انجام:** هر گاه تدبیر شود کبریت به این آب سه روز به سحق و تشویه، پس بدرستیکه او می‌گردد روغن جاری فعل کننده، پس بفهم پس بدرستیکه این از اسرار است.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۸گ (۴۷ر-۵۴پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴سم [ف: ۳۳-۴۳]

● **مختارات شعرية** / شعر / عربی

muxtārāt-un šiʻrīyat

ابیات و قطعه‌هایی است از بهترین شعر شعرای عرب جاهلی و صدر اسلام، که به ترتیب حروف با ذکر نام شاعران، گرد آورده شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۱۳۹/۲

آغاز: بعض بنی عبد شمس ... لا تعذلی فی حندج ان حندجاً×و لیث عفرین لدی سواء؛ **انجام:** کان دنانیرا علی قسماتهم×اذا الموت للارکان کان تحاسیا

خط: نسخ، کا: عبدالله بن راشد بحرانی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۶۷گ (۳۲پ-۹۸ر)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۳-۳۴۳]

● **المختارات من الرسائل** / ادبیات / فارسی

al-moxtārāt men-ar rasāʼel

بعض عناوین کتاب: - من انشاء الله الامام الکبیر مؤید الدین نجم الاسلام محمد بن ابی المکارم القزوینی؛ - عضد الدین بن الکمال کتب الی صدیق؛ - کتب عماد الدین رئیس خوی الی الصدر بهاء الدین اوس بن معاذ؛ کتب الصدر السعید کمال الاسلام رحمه الله - و له ایضا؛ کتاب کتبه الامام رفیع اللبنانی الی الاجل جلال الدین الجربادقانی - و کتب علی لسان غیره - کتب الاجل_ الامام السعید فخر الدین جمال الاسلام ابو المعالی محمد بن محمود القسام رحمه الله الی الصاحب الوزیر جمال الدین شرف الاسلام صدر الوزراء فی العالمین - من انشاء الامام شهاب الدین الکوشیذی - من انشاء مجد الدین عمر بن الحسن کتبه الی

الصدر نظام الدین اسحاق بن عمر - من انشاء کریم الدین الطوسی - من انشاء تاج الدین طرقی - کتاب کتبه ظهیر الدین البسطامی الی السعید صدر الدین عبداللطیف الخجندی - کتاب کتبه الصدر السعید صدر الدین الی الامام ظهیر الدین جوابا عن کتابه - کتاب کتبه الصدر السعید کمال الاسلام عبدالله الخجندی الی ظهیر الدین البسطامی - کتاب کتبه ظهیرالدین البسطامی جوا با عن کتاب الصدر السعید کمال الاسلام؛ -کتاب کتبه شهاب الدین الکوشیدی الی والده - وله الی الصدر السعید جمال الدین مسعود الخجندی؛ کتاب کتبه الامام فخرالدین محمد بن مسعود القسام الی الصدر السعید کمال الاسلام)؛ کتاب کتبه الصدر السعید جمال - الدین مسعود الخجندی من مرند - وله الی الاعظم اتابک جهان پهلوان - من انشاء کمال الاسلام الخجندی-من انشاء الامام العالم شهاب الدین ابی المناقب من ابی زید الکوشیذی الی طبقة من صدور اصفهان و هم مسافری الحجاز - کتاب کتبه السعید صدرالدین عبداللطیف الخجندی الی الجمال اسعد بن الکافی- و له الی الامام اکمال الدین - و له الی الصدر السعید ضیاء الدین محمد بن ناجیه؛ من انشاء الصدر السعید جمال الدین مسعود الخجندی؛ - الصدر کمال الاسلام؛ - فصل استدعی من الامام عماد الدین بن الشرف- ایضا من انشائه ... من انشاء الامام البارع کمال الدین الکوشیذی؛ - نسخة من کتاب الصدر السعید جمال الدین مسعود الخجندی؛ - نسخة کتاب انشاء من دیوان الملک الابخازالی حضرت الملک الشهید قزل ارسلان؛ -نسخة کتاب کتبه الملک بکرمان محمد شاه بن بهرامشاه الی الاتابک الشهید قزل ارسلان؛ -من انشاء واحد؛ - من لسان الامیر السعید نورالدین ککجه؛ -کتاب کتبه السعید معین الدین مسعود بن ابی منصور بن ماشاذه؛ - وله الی الصدر السعید اصیل الدین ناجیه؛ - هذه نسخة کتاب کتبه الصدر ظهیرالدین الکرجی المستوفی الی الصدر السعید صدر الدین الخجندی؛ - من انشائه عن لسان الملک السعید اتابک اعظم محمد بن ایلدکز.

چاپ: به مقدمه ممتع و محققانه آن که بوسیله آقای ایرج افشار چاپ عکسی شده؛ مجموعه رسائل خطی، دفتر ششم، مشهد، بنیاد پژوهشهای آستان قدس رضوی، ۱۳۸۰ش، به کوشش سید هادی میر آقائی چاپ شده است.

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۹۰۷

آغاز: بسمله، رب تمم، حمدله، حمد و سپاس خداوندی را که تأثیر تقدیرش محتاج تمکین گمان نگردد

خط: نسخ، کا: محمود بن بختیار اتابکی، تا: ۶۹۳ق؛ نسخه ادبی منحصر و ممتاز و بسیار نفیس است؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۵۵گ، ۲۵سطر(۱۱×۲۰)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۵-۱۸۴۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۲۲۰-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۱۴۳]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۰۴۲

بی کا، تا: ۱۳۸۹ق [نشریه: ۱۳-۳۵۸]

● مختارات من عدة الصابرین و ذخیرة الشاکرین /

عرفان و تصوف / عربی

muxtārāt min ‘iddat-iṣṣābirīn wa zaxīrat-iš šākirīn

بلبیسی، محمد بن ابراهیم، - ۹۳۷ قمری

belbīsī, mohammad ebn-e ebrāhīm(- 1531)

متن کتاب به نام «عدة الصابرین و ذخیرة الشاکرین» از ابن قیم است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۱۵/۴

آغاز: فصل منقول من کتاب عدة الصابرین و ذخیرة الشاکرین ... قال رحمة الله علیه ... الحمدلله الصبور الشکور العلی الکبیر السمیع البصیر العلیم القدیر الذی شملت قدرته کل مقدور و جرت مشیته فی خلقه؛ **انجام:** اذا اعطی شیئاً قال الحمدلله وئ اذا أذنب ذنباً قال استغفرالله.

نسخه اصل: کتابخانه چستربیتی، شماره ۳۴۰۰؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم بلبیسی مقدسی وفایی شافعی خطیب، تا: با تاریخ۹۰۷ق؛ ۱۰ص (۱۷۲-۱۸۱)، ۲۷ سطر [عکسی ف: ۳-۲۴۴]

● مختارات من نوادر کلمات الفلاسفة / فلسفه، اخلاق / عربی

muxtārāt min nawādir-i kalamāt-il falāsifa

منتخباتی است از کلام این حکما: افلاطون، ارسطو، قراطیس، ذیمقراطیس، سقراط و سولونو سخنان فیلسوفان و امامان شیعی و عارفان است.

آغاز: بعد بسمله. مختارات من نوادر کلمات الفلاسفة العظام، افلاطن قال لیس ینبغی للرجل أن یشغل فکره فیما ذهب لکنه یعنی ما یفی و سئل کم ینبغی أن یکسب الإنسان المال فقال المقدار الذی لایحتاج معه

انجام: کما بینا انها آلام بالحقیقة و هی یفضی به فی المعاد الی آلام لاینفد و اوجاع لایتناهی تم

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۰۵۵/۵۰

آغاز: بسمله. سئل افلاطون کم ینبغی ان یکتب الانسان ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۶ص (۴۳۵-۴۴۰)، اندازه: ۱۱/۵×۲۳سم [ف: ۳۲-۷۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۰۱/۱۴

آغاز: سئل افلاطون کم ینبغی ان یکسب الانسان من المال فقال المقدار الذی لا یحتاج معه الی الملق و المداراة؛ **انجام:** ان توسعه عذرا.

خط: نستعلیق، کا: رضا بن موسی کشمیری، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ:

سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۷ص (۱۷۷-۱۸۳)، ۲۸سطر (۱۳/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۹-۱۰۱۴]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۳۸۴/۹

آغاز: بسمله، مختارات من نوادر کلمات الفلاسفة العظام افلاطن قال لیس ینبغی للرجل؛ **انجام:** کما ان استعداد الماده بقبول الصورة جوهری لها.

خط: نسخ، کا: عبدالقادر الاردوبادی، تا: ۱۰۳۴ق، جا: شیراز؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۱۳ص، ۲۳ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۳-۴۴۵]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۸۶/۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: شاه مراد بن نقدعلی فراهانی ورامینی، تا: ۱۰۷۲ق؛ جلد: تیماج، ۲گ (۳۹۷ر-۳۹۸پ)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [میراث شهاب: ۴۲-۱۵۴]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۳۷۳/۱۴

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: سید محمد بن عبدالحسین نخعی جزائری نجفی، تا: ۱۰۸۴ق؛ جلد: چرم، ۷ص(۱۰۳-۱۰۹)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۴۵-۱۹۵]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۵۵/۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن نعمت طبسی، تا: ۱۰۹۱ق؛ جلد: تیماج، ص (۲۵۸-۲۶۲)، ۲۵سطر [سنا: ف: ۲-۱۹۱]

۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۲۱۶/۳۲

آغاز و انجام: برابر

در فهرست به نام نوادر الفلاسفه آمده؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳ص (۱۷۶-۱۷۸) [ف: ۵-۷۳۱]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۴۷۳/۲۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱ص (۱۴۳پ)، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳۸-۶۲۵]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۱۶۹/۱۷

آغاز: بسمله. سئل افلاطون کم ینبغی ان یکسب الانسان من المال، فقال المقدار الذی لایحتاج معه الی الملق و المداراة و لایعوذ؛ **انجام:** و الکاف عن السیآت، افلاطون، کل ما یرید الجاهل ان یفعله فی آخر امره فافعله انت ایها العاقل فی اول امرک

سخنان پندآمیز منسوب به حکمای یونان بوستان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۶ق؛ جلد: میشن آبی، ۵گ (۱۸۸ر-۱۹۲پ)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۲سم [ف: ۹-۲۱۱]

۱۰. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۶۵/۱۷ر

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [رشت و همدان: ف:۱۱۹۶]

۱۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۱۱۳/۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن محمد رضا طالقانی ساوجبلاغی، تا: ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج، ۷ص (۱۷۸-۱۸۴)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱-۱۳۹]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۳۶۳/۳

آغاز: بسمله، سئل افلاطون کم ینبغی ان یکسب الانسان من المال فقال المقدار الذی لایحتاج معه؛ **انجام:** بما انکر افضل من القبول بالتقلید و قال ما حاجت نفسی قط صفاء ذهنی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: چرم، ۳۳ص(۲۵-۵۷)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۴۵-۱۸۵]

● مختارات الهدایة / فقه / عربی

muxtārāt-ul hidāya

جمالی، علی بن احمد، - ۹۳۲ قمری

jamālī, ‘alī ebn-e ahmad(- 1526)

وابسته به: الهدایة فی شرح البدایة؛ مرغینانی، علی بن ابی بکر (۵۳۰-۵۹۳ق)

انتخاب شده از کتاب «الهدایة» برهان الدین مرغینانی از آنچه که بدان تصریح شده که اصح است و بر آن فتوا داده شده است. [الاوقاف العامة موصل ۱۲۲/۲]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۶۸۹۳

آغاز: بسمله. اللهم بحمدک البدایة و بهدایتک النهایة و بعنایتک الکفایة؛ **انجام:** و شهد الاخر للاول مثل ذلک حیث لا یجوز.

از طهارت تا پایان وصایا؛ خط: نستعلیق، کا: عبد الکریم جونکی سیروزی، تا: ۲۵ ذیقعده۱۰۷۲ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: میشن مذهب، ۱۲۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۹۹]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۵۷۰

همان نسخه بالا [مؤید: ۲-۷۶]

● مختار الاختیار علی مذهب المختار / فقه / فارسی

moxtār-ol extīyār ‘alā mazhab-el moxtār

حسینی هروی، حسین بن غیاث الدین، - ۹۲۸ قمری

hoseynī heravī, hoseyn ebn-e qīyās-od-dīn(- 1522)

تاریخ تألیف: ۸۹۸ق

رساله‌ای است در آموزش نوشتن اسنادی چون قبالجات، سجلات و سایر اسناد که به درخواست عده‌ای از مؤلف که خود قاضی وقت هرات بوده، نگاشته شده و شامل سه مبحث است، مبحث دوم آن شامل دیباچه، بیست و یک کتاب و خاتمه است: دیباچه: در ارکان شروط مشتمل بر سه باب که هر باب دارای فصولی چند است؛ مبحث ۱.آداب و رسوم قضاة و حکام و آنچه متعلق به آنهاست و دارای ده«مجلس»؛ مبحث ۲.ذکر شروط از حجج و وثایق و از قیود و دقایق که مشتمل بر یک دیباچه و سه

باب است؛ مبحث ۳.بیان محاضر و سجلات و مایتعلق بها من النفی و الاثبات.
آغاز: بسمله، حجة قاطعه لم تشب. فاق بطغراه جمیع الکتب اختیار کل مختار مختار کل اختیار، و هو حمد علیم اظهر دقایق العلم با رقام اقلام العلماء ... اما بعد فیقول ... اختیار بن غیاث الدین الحسینی ... که ... در این کتاب
[مکتبة امیرالمؤمنین ۶۳۸/۲؛ فهرستواره منزوی ۶۰۰/۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۶۰۵
آغاز: بسملة، نادره توقیع کتاب گویم خطبه در دیباچه منشور دل بر سر این حجت قاطع سجل حمد بر دوام حضرت علامی را که طغرای منشور معلوم علوم بر کمالش إنی أعلم ما لاتعلمون است؛ **انجام:** و اگر مشتمل بر قوامیت باشد، چنین نویسد: کتب هذا الذکر بإذنی و صدر هذا الفرض و التقدیر عنی و أنا الفقیر الی الغنی، تمت
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۹۳۱ق؛ مصحح، محشیاز مؤلف با نشان «منه سلمه الله»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۱۰۶گ، ۱۹سطر (۸/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۹-۵۵۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۱۷۷۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** یقول القاضی فلان بن فلان الفلانی ... و به رسم معهود و اشتهاد کند.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ ۱۱۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۹۵]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۷۱۰
آغاز: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا: حبیب الله عنایت الله، تا: ربیع الثانی۱۱۱۲ق؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۶۷گ، ۱۵سطر(۸×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۵-۱۷۵۸]

۴. یزد؛ آصف پور؛ شماره نسخه: بدون شماره
کا: عبدالله حسینی، تا: ۲۹ ربیع الثانی۱۱۱۲ق [نشریه: ۷-۷۰۹]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۷۸۱
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۵۱۳
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از میردادخان [رایانه]

● مختار الاخیار فی اخبار المختار = مختار فی الاخبار / تاریخ / فارسی

moxtār-ol axyār fī axbār-el moxtār = moxtār fe-l axbār

جموی انصاری، محمد بن شریف

jamavī ansārī, mohammad ebn-e šarīf

اهداء به: محمد میر میران
کتابی است در تاریخ زندگانی مختار ثقفی که از یک «مقدمه»، ده «فتح» و یک «خاتمه»: مقدمه: در ذکر تولد مختار و تعریف و توصیف حالات وی؛ فتح ۱.ذکر اطلاق مختار، از زندان پسر زیاد علیه اللعنة؛ ۲. ذکر فناء یزید پلید گریختن ابن زیاد از بصره به دمشق و خروج سلیمان صرد خزاعی ...؛ ۳.در محاربه سلیمان صرد و خروج عبدالله زبیر و دعوای امامت او و چنگ مختار با حصین نمیر انصاری و گرفتار شدن و برون آمدن عبدالله مطیع به کوفه و معزول شدن عبدالله انصاری از ایالت کوفه؛ ۴.در نزول عبدالله مطیع به دارالاماره کوفه و بیعت ابراهیم بن مالک اشتر با مختار و خروج مختار ...؛ ۵. ذکر امان یافتن عبدالله مطیع از مختار ...؛ ۶. ذکر آمدن عامر ربیعه به جنگ مختار با مروان حکم و کشته شدن او و به دست ابراهیم؛ ۷. ذکر نامه نوشتن مختار به محمد اشعث به صلاح ابراهیم اشتر ...؛ ۸ ذکر برون آمدن ابراهیم بن مالک اشتر از کوفه به جنگ ابن زیاد ...؛ ۹. ذکر جنگ ابراهیم با ابن زیاد و کشته شدن آن ملعون؛ ۱۰. ذکر مقتل قبله قرة العین حیدر کرار و شهدای با اقتدار به تقدیر منتقم جبار و قادر مختار؛ خاتمه در سه «فصل»: ۱) ذکر مصعب بن زبیر به جانب کوفه و کشته شدن امیر مختار بعد از محاربه بیشمار، ۲) ذکر عبدالملک بن مروان به جانب عراق عرب و به قتل رسیدن مصعب بن زبیر علیه اللعنة به جانب حرم و قتل عبدالله زبیر، ۳) ذکر مقدمه توجه حجاج علیه اللعنة به جانب بیت الله الحرام و قتل عبدالله زبیر لعنة الله و چگونگی صادرات آن. نام مؤلف و کتاب قبل از مقدمه آمده است.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۶۶۶
آغاز: ... اخبار اخیار شجاع سیف و سنان و ماهی کفر و طغیان، چون به رفعت منزلت توفیق آثاری تعلق گیرد، عروج بر مدارج متعالی، پای مکنتش آسان کرد؛ **انجام:** مردم را از فرط احسان بی امتنان، مرفه و معمور ساخته پرتو انوارش از شادمانی بر سرایر ضمایر اکابر و اصاغر افتاد، معدلت و مرحمت بر جهان و جهانیان ...
تا اواخر فتح نهم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۳؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۵گ، ۱۶سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۳۷-۱۴۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۶۹۰۲
آغاز: قد افتتحت بحمدالله ذی الاجلال مهیمن متعال متمم النعم و قد اختار بعضهم و بعضا؛ **انجام:** از این مقابله مستحاضه گشت و این واقعه در سنه ثلاث و سبعین هجری اتفاق افتاد و الحمد لله توفیق که کتاب مشکین نقاب مختار الاخیار اخبار المختار سمت اتمام پذیرفت.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۶ ذیقعده۱۲۳۴ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۸-۳۰۴]

● مختار الادویة / طب / عربی

muxtār-ul adwīya

در ذکر اسامی و ماهیات و طبایع و منافع و مضرات ادویه مرکب ایضا به زبان عربی از مؤلفی نامعلوم که آن را از کتاب‌های متقدمین به‌خصوص از تقویم الادویه و کتب نجیب الدین سمرقندی جمع و بر حروف معجم مرتب نموده و در آخر فصلی در ابدال ادویه ایضا به ترتیب حروف تهجی بدان افزوده است.

آغاز: بسمله. و به نستعین. الحمد لله مستحق الحمد و الثناء و مستوجب العبادة علی العباد اما بعد الفت هذا الکتاب و جمعت من کتب الاقدمین فی الادویة المفردة ... و سمیته مختار الادویة

انجام: و بعضها من اقاویل المحدثین و بعضها مما حضرلی بتوفیق الله تعالی و مساعدة من ساعدنی طلبا لاکتساب الثواب.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۲۱۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قباد بن شاه قباد المهرانی، تا: ۱۹ ربیع الاول۹۵۳ق، جا: شیراز؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۴۱گ، اندازه: ۲۲×۲۹سم [ف: ۱۹-۲۶۵]

۲. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه: ۱۲۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سید برکات حسینی الفهائی، تا: قرن ۱۲؛ ۷۷ص (۵۵۳-۶۲۹)، ۳۰سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [نشریه: ۳-۳۲۶]

● **مختار از کتاب تحبیر** / عرفان و تصوف / عربی

moxtār az k.-e tahbīr

زین الدین الرازی، محمد بن ابی بکر، - ۶۶۶ ؟ قمری

zayn-od-dīn ar-rāzī, mohammad ebn-e abī-bakr(- 1268)

وابسته به: التخبیر فی علم التذکیر = التحبیر فی علم التذکیر؛ قشیری، عبدالکریم بن هوازن (۳۸۶-۴۶۵)

در عرفان است.

شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ف۱۸۱/۱

آغاز: بسمله و به ثقتی - هذا مختار من کتاب التحبیر الذی الفه العالم الزاهد العارف ابوالقاسم عبد الکریم بن هوازن؛ **انجام:** و السکون تحت ماجری من قضائه و قدره

بی‌کا، تا: ۱۰۲۳ق؛ ۷۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۵×۱۲سم [ف: ۱-۱۵۶]

● **مختار الاطوار فی اطوار المختار** / تاریخ / عربی

muxtār-ul aṭwār fī aṭwār-il muxtār

سندی مدنی، ابوالحسن، ۱۱۱۶؟ - ۱۱۸۱ قمری

sendī madanī, ab-ol-hasan (1705 - 1768)

رساله مختصری در تاریخ پیامبر اکرم (ص) است. به نام کتاب و مؤلف در مقدمه تصریح شده است.

آغاز: بسمله. حامدا و مسلما و بعد فیقول الفقیر الی مولاه الغنی ابوالحسن السندی المدنی ان هذه خلاصة ما اورده العلماء الابرار فی مطولات التصانیف و کتبا الاسفار مما یتعلق بخمسة اطوار الرسول المختار صلی الله علیه و سلم الی یوم القرار اعنی الولادة والبعثة و الاسراء و الهجرة و الارتحال من هذا الدار و سمیته المختار الاطوار فی اطوار المختار

انجام: واجرا شافعا مشفعا فی الدنیا و الاخری و صلی الله و سلم علیه و علی سائر النبیین و آل کل و سائر الصالحین آمین و الحمد لله رب العالمین

[الاوقاف العامة بغداد ۳۵۸/۱؛ فهرس الازهریة ۲۹۷/۱؛ دانشنامه ادب فارسی ۷۳/۴]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۳۱۰۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج مذهب، ۴گ (۱۵۳ر-۱۵۶پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۸-۳۰۶]

● **مختار الاغانی فی الاخبار و التهانی** / تراجم / عربی

muxtār-ul aġānī fi-l axbār wa-t tahānī

ابن منظور، محمد بن مکرم، ۶۳۰ - ۷۱۱ قمری

ebn-e manzūr, mohammad ebn-e mokarram (1233-1312)

وابسته به: الاغانی؛ ابوالفرج اصفهانی، علی بن حسین (۲۸۴-۳۵۶)

آغاز: بسلمه رب اعن بکرمک یا کریم اما بعد حمد الله رب العالمین ... فهذا ما اخترته من کتاب الاغانی الکبیر لابی الفرج الاصفهانی الکاتب

چاپ: القاهرة، الدار المصریة للتالیف و الترجمة، تحقیق ابراهیم الابیاری و عبدالستار فراج و عبدالعلیم الطحاوی و محمد ابوالفضل ابراهیم و عبدالعزیز احمد و طه الحاجری و حسین نصار، ۸ جزء، ۱۹۶۵-۱۹۶۶م؛ الطبعة ثانیة فی بیروت، المکتب الاسلامی، فی ۱۲ جزء، ۱۹۶۶-۱۹۶۷م، ینقص منها ترجمة ابی نواس

[کشف الظنون. فهرست دارالکتب (فؤاد سید) ۲۳/۳؛ مجمع العلمی العراقی ۲۲۸/۲-۲۳۰]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۶۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** نجز الجزء الاول من مختار الاغانی بحمد الله ... یتلوه ان شاء الله تعالی فی الجزء الثانی وقعه بدر

جز و یکم است؛ خط: نسخ، کا: ابن منظور، محمد بن مکرم، تا: قرن ۹؛ در صفحه عنوان آمده: «الاول من المختار من کتاب الاغانی اختیار جمال الدین بی المکرم» و گویا هم پنداشته‌اند که به خط خود او است، یادداشت محمد بن عیسی عحلونی قرشی

در پایان هست مورخ ۱۰۰۶؛ مهر: فضل الله حسین؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۲۵گ، ۱۹سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۱۰-۱۵۷۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۷۶۸

آغاز: الحسن بن هانی ابو نواس قال عبدالله محمد بن المکرم هذه الترجمه ترجمه علینا ابوالفرج رحمه الله بما صورته اخبار؛ **انجام:** و کان عمرابی نواس تسعا و خمسین سنه و کانت و فاته قبل دخول المأمون مدینة السلام بست سنین نجز الثالث من مختار الاغانی من خط مؤلفه ... محمد بن مکرم الانصاری و ذلک من تجزئته و کان آخر الجزء ما صورته بخطه «فرغ من تعلیقه جامعه عبدالله محمد، من کط دهعخ، سنة خمس و سبعین و ستمایه و یتلوه، فی الجزء الرابع حمزة بن عدی، سنة اثنتین بعد الالف»

جلد ۳ و خاص ابو نواس است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۰۲ق؛ در حواشی صفحات اشعاری از شعرای معروف عرب چون عباس ابو تمام ابوالعلاء ابن الولی و دیگران ضبط شده است که به قلم نستعلیق و از کاتب دیگری است؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۴ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف: ۱۷-۲۰۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۹ ط

آغاز: عبید بن سریج هو عبید بن سریج کنیته ابویحیی مولی بنی نوفل احد المعینین المشهورین؛ **انجام:** کذلک بالمفضل تجده لیث هدار و بحر موار و محمد لیث غاب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۶۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۲۴/۲-۶۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۵ ط

آغاز: بسمله حمدله و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم قال المصنف رحمه الله اقدم هنا حکایة ... من هذا الکتاب اختصره الرشید ابوالحسین؛ **انجام:** و مات حکم الوادی من فرصة اصابته فی صدره.

جلد اول، از حرف الف تا جیم اسامی شاعران را در بردارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۶۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۶سم [ف: ۲۴/۲-۶۵]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۱۳ ط

آغاز: هو کعب بن مالک بن ابی کعب و اسمه عمرو العمر بن کعب ... من شعراء رسول الله المعدودین؛ **انجام:** و قد مررنا علیه فجعلت اعجب من قوله و من فعله.

خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۶ شوال۱۲۷۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۵۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۶/۵سم [ف: ۲۴/۲-۱۰۶]

● مختار برد الاکباد فی الاعداد / اخلاق / عربی

muxtār-u bard-il akbād fi-l a‘dād

کتاب «بردالاکباد فی الاعداد» تألیف ابومنصور عبدالملک بن محمد بن اسماعیل ثعالبی است (- ۴۳۰ق) این کتاب در پنج «باب» است: ۱.اعداد الاثنین، در ده فصل؛ ۲.عدد الثلاثه، در نه فصل؛ ۳. عدد الاربعه، در یازده فصل؛ ۴.عدد الخمسة من غی تفصیل؛ ۵. عدد السته و السبعه فصاعد العشره.این برگزیده برای شیخ الرئیس فراهم آمده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۴۶/۱

آغاز: بسمله، الحمد لله اذعاد مولانا الشیخ الرئیس؛ **انجام:** پایان: و حراسة الکرکی و حذر العقعق و صید العقاب و هدایه الحمام. تمة مختار کتاب بردالاکباد.

کا: محمد جواد بن کلبعلی بن جواد کاظمی، تا: ۱۰۹۰ق؛ تیماج مشکی، ۱۸ص (۱-۱۸)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۰-۶۲۸]

● مختار البلدان / تاریخ / فارسی

moxtār-ol boldān

قمی، محمد حسین بن محمد حسن، ق۱۴ قمری

qomī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad hasan(-20c)

کتابی است درتاریخ شهر قم شامل پنج «باب» و «خاتمه» وهرباب درچند «فصل»: این نسخه پیش نویس مؤلف است که تا بخشی از باب دوم «روایاتی که منضمن فضایل قم است» راشامل است به همراه قطعه‌ای از باب درذکر تولیت آستانه حضرت معصومه (س) وپندی از باب درذکر قنوات وچاه‌های قم. محمدحسین قمی پس از سال ۱۳۴۲ق مشغول تألیف این کتاب بوده است وفواید پراکنده‌ای دراول وآخر نسخه راجع به قم درج نموده است.

چاپ: این رساله به چاپ رسیده است؛ مشار، فارسی ۴۶۳۴/۴ [فهرستواره منزوی ۱۰۷۵/۲]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۹۵۷/۲-۶/۴۷

آغاز: بسمله بعد الحمد والصلوة چنین گوید عبد قاصر محمد حسین بن محمد حسن قمی مدعو بناصر قریب چهل سال قبل درصدد برآمدم تاریخ جامع ونافعی بطور تفصیل بجهت قم تألیف ... وسمیته بمختار البلدان؛ **انجام:** ومیان شهر هفت طاق محله باغ پنجه وعربستان پنج طاق به جهت امور اتفاق دگر شهورکه کار خلاف کنند این شرایط بلدن خواهد بود فی شهر ربیع الثانی سنه ۱۳۰۴ هـ

خط: تحریری، کاتب =مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۵۳گ، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۷-۴۱۹۳]

● مختار التجوید / تجوید / فارسی

moxtār-ot tajvīd

تبریزی، محمد علی بن عبدالعظیم

tabrīzī, mohammad ‘alī ebn-e ‘abd-ol-‘azīm

رساله‌ای است درتجوید شامل «مقدمه» دربیان ثواب تلاوت

ودرجه قاری ... و چهارده «باب» و «خاتمه». مؤلف از شاگردان مختار اعمی اصفهانی بوده ازمطالب او بسیار استفاده کرده است وازمنظومه او در تجوید ومنظومه میرابوالقاسم قاری وابیات شیخ شاطبی وشیخ جزری دراین رساله آورده است.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۳۲۴/۱

آغاز: بسمله وبه نستعین الحمدلله الذی نور قلوبنا بنور الایمان وهدینا بسبیل الرشد والرشاد بهدایة الارکان ... اما بعد چون جمعی از اخوان دینی درتلاوت کلام ربانی محتاج به علم تجوید می‌باشند؛ **انجام:** اغفرلنا ولوالدینا ولوالد والدینا ولمن وجب حقه علینا ولمعلمینا ولمتعلمینا

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۹۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۲-۴۸۳]

● **مختار الجوامع** / گوناگون / فارسی

moxtār-ol javāme‘

جزائری شوشتری، محمد حسین بن محمد علی، ق۱۳ قمری

jazā’erī šoštarī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad ‘alī(- 19c)

اهدا به: مختار الملک

نویسنده که از فاضلان زمان بوده به عهد مختار الملک بر آن می‌شود که کتابی جهت او فراهم آورد حاوی مطالب تفسیری و حدیث و ادعیه و علوم متفرقه و تواریخ با عبارات فصیح و بلیغ و اشعار متین فصیحان زمان و شاعران نغز گفتار عرب و عجم و لطائف و ظرائف آنها، حاصل کار او این کتاب می‌شود که مباحث تاریخی آن بسیار دلکش و قابل اعتناء است.

آغاز: حمد و سپاس و ثنای بی قیاس مرمعبودی را سزاست

چاپ: مشار فارسی، ج۴، ص۴۶۳۴؛ بمبئی، سنگی، ۱۳۰۵ق، وزیری، ۲۴۲ص

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۲۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** روی اکنون می‌بگردان از همه ××تا شوی فارغ چو مردان از همه

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۶۰گ، ۱۳سطر بعضی حمایلی (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۵-۳۳۲]

● **مختار الحکم و محاسن الکلم** / اخلاق / عربی

muxtār-ul ḥikam wa maḥāsin-ul kalim

ابن فاتک، مبشر بن فاتک، - ۵۸۹ ؟ قمری

ebn-e fātek, mobašer ebn-e fātek(- 1194)

چاپ: به تحقیق عبدالرحمن بدوی، مادرید، المعهد المصری لدراسات الاسلامیه: ۱۳۷۷ق

[دیباچه دانش پژوه بر مختصر فی ذکر بعض الحکماء الیونانین و الملیین]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۲۲-ف

نسخه اصل: لیدن ش ۲۰۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۳ شوال ۶۶۰ق؛ ۱۳۵گ، ۱۷سطر [فیلمها ف: ۱-۳۷۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۲۴-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا Or. 8991. به نام منثور الحکم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۱۳۱گ، ۲۳سطر [فیلمها ف: ۱-۳۷۸]

● **مختار الصحاح** = **مختصر الصحاح** / لغت / عربی

muxtār-uṣṣiḥāḥ = muxtaṣar-uṣṣiḥāḥ

زین الدین الرازی، محمد بن ابی بکر، - ۶۶۶ ؟ قمری

zayn-od-dīn ar-rāzī, mohammad ebn-e abī-bakr(- 1268)

وابسته به: صحاح اللغة = تاج اللغة و صحاح العربیة = الصحاح؛ جوهری، اسماعیل بن حماد (-۳۹۳)

تاریخ تألیف: ۶۶۰ق

مختصر وبرگزیده‌ای از «صحاح اللغة» اسمعیل بن جماد جوهری (-۳۹۳ق) است. مؤلف آنچه ازکتاب «صحاح اللغة» جوهری دارای اهمیت بوده انتخاب کرده با اضافاتی از «تهذیب اللغة» ازهری و ضبط کلماتی که جوهری آنها را ضبط نکرده است.

آغاز: الحمدلله بجمیع المحامد علی جمیع النعم و الصلاة و السلام علی خیر خلقه محمد المبعوث إلی خیر الأمم و علی آله و صحبه مفاتیح الحکم

انجام: فی قوله تعالی یوسف اعرض عن هذا لان المراد معلوم و قیل ان یا هنا للتنبیه ... و نظیره قول ذی الرمة: الا یا اسلمی یا دار می‌علی البلاء ×× و لازال منهلا یجر عایک القطر ...

چاپ: معجم المطبوعات ۱: ۹۱۷ و ۹۱۸؛ بولاق مصر، به سال‌های ۱۲۸۲ و ۱۳۰۲ق، در ۵۸۰ صفحه؛ در ۱۲۸۹ق در مطبعه وادی النیل به چاپ رسیده؛ در مطبعة الشرفیة به سال ۱۳۰۱ق، به اهتمام محمود خاطر بک؛ یک بار در سال ۱۳۲۳ق

[کشف الظنون ۱۰۷۲/۲-۱۰۷۳؛ معجم المطبوعات ۹۱۷ و ۹۱۸/۱؛ نسخه‌های منزوی ۴۴۹/۲؛ هدیة العارفین ۱۲۷/۲؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۲۴۱/۴]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۰۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال۵۶۳ق، تاریخی که در انجامه خوانده می‌شود با آنچه درباره عصر مؤلف در منابع آمده همخوانی ندارد اکثرا وفات او را بعد از ۶۶۶ دانسته (مرعشی جلد ۲۳ ص ۱۵۸) و برخی از علمای قرن هشتم (دانشگاه ج ۲ ص ۴۴۸) می‌انگارند؛ جلد: چرم مشکی، ۱۹۱گ، ۲۵ سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۴۷/۱-۱۹۵]

۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ مجدول و مذهب، اوراق کهن دارد که به ظن قریب به یقین از قرن هشتم و از زمان حیات مؤلف است؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۳۱۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۳-۱۲۴۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸و ۹؛ محشی؛ مهر: «هو العلی الاکبر»؛ تملک: احمد بن محمد بیک زاده، شیخ محمد گوزل حصاری؛ واقف: علی اکبر بن عبدالله ابرقوهی، ۱۲۲۹؛ جلد: تیماج، ۱۹۵گ، ۲۵سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [سنا: ف: ۱-۷۱]

۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۹۰۴

بی‌کا، تا: ۸۰۶ق؛ قطع: رقعی [ف: -۲۱۷]

۵. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن الحسین ملقب به غیاث، تا: ۸۸۴ق؛ تملک: شیخ بن شیخ تاج الدین عباسی شافعی با مهر «الواثق بلطف الله العظیم الاکبر العبد المغفر عمر شیخ»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۳-۱۲۴۷]

۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۱۱۶/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۹۰ق؛ مصحح، محشی؛ تملک مفتی زاده فیض الله افندی دراول نسخه، تاریخ مطالعه در ۸۹۰ واواسط ذیقعده ۹۲۵ و۹۲۶ ؛ مهر: «وقف آقای ساجدی به کتابخانه نمازی خوی»(مستطیل)؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۶۶ص (۱-۳۶۶)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: -۶۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۱۲/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱-۳۷۰]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۴۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ تملک: ابراهیم مصطفی عطار زاده بروسوی در ۹۸۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۲۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۹/۱سم [ف: ۱-۴۷۸]

۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۲۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ دربرگ آخر فوائدی به ترکی عثمانی با تاریخ ۱۰۲۳ق آمده؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۹گ، ۱۷و۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۵۵]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۰۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** قوله تعالی و الجبلة الاولین و قراها.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۰؛ افتادگی: انجام؛ واقف: دکتر شمس الدین جزائری، شهریور ۱۳۴۸؛ جلد: چرمی، ۱۹۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۱۳-۱۲۶]

۱۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۴۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۲۹۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۲-۴۹۴]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، دارای سرلوح، مصحح، محشی؛ تملک: عبدالکافی، محمد بن روح الله معروف به صدرالدین، محمد حسین خلف حاج محمد کاظم تاجردر ۱۲۶۳؛ جلد: مذهب، ۴۰۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱/۳×۱۸/۱سم [ف: ۲۷/۱-۲۴۸]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۲۳

خط: نسخ معرب، کا: محمد بن مصطفی کوی حصاری روشنی، تا: ذیحجه ۹۰۸ق، جا: بورسه؛ تملک: محمد تقی در ۱۲۲۸؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۶۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۱-۴۷۸]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۸۲۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و انما فعلوا ذلک لیسلم السکون الذی بنی الامر علیه و الله اعلم بالصواب و هذا آخر الکتاب و الحمدلله رب العالمین و قد وقع التمام و الفراغ من هذه النسخة الشریفه علی ید الفقیر الی الله التقی الکبیر ... عبدالجلیل بن خلیل المعروف ... فی یوم السبت من اول محرم الحرام سنة عشرین و تسعمائه وقت الضحی ... لنیته الرشد و الهدی تم.

خط: نسخ، کا: عبدالجلیل بن خلیل، تا: ۹۲۰ق؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۵۴۶ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [ف: ۱۷-۲۴۰]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۶۰۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: بنی الحمیدی المشهور بالکوسج، تا: ۱۰ جمادی الثانی ۹۳۵ق؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ جلد: چرمی، ۱۸۴گ، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۱۳-۱۲۵]

۱۵. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه: ۲۳۱

خط: نسخ، کا: شجاع، تا: ربیع الاول۹۳۷ق؛ ۳۳۰گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۳۹]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۵۴۶

آغاز: صیافةً اذا نزل ضیفاً و کذا تضیفه و تضیفت الشمس مات الغروب

از نصف حرف «ضاد» تا آخر کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: شاه باز بن مصطفی، تا: یک‌شنبه اواخر ذیحجه۹۴۹ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوا، ۱۳۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۳۷-۴۳]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۶۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: اویس، تا: اواخر ربیع الثانی ۹۵۰ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد بن شیخ علی بروسی شهیر به نظامی؛ واقف: عایشه بنت علی افندی سروی؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۷۰ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۴۰/۳-۱۰۳]

۱۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۳۵

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر۹۵۲ق؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ جلد: مقوا، ۱۸۷گ، ۲۷ سطر (۱۱/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱-۲۰۴]

۱۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۶۹۱

خط: نستعلیق ترک، کا: الیاس لطفی، تا: میانه‌های محرم۹۵۳ق؛ مجدول؛ کاغذ: استانبولی، جلد: مقوا، ۱۸۷گ، ۲۵سطر (۱۱×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۷-۴۵۲]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۰۷۵

خط: نستعلیق، کا: علی بن یحیی سلامکی، تا: ۹۶۲ق؛ مجدول، مصحح، محشی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۴۳ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۰-۶۳۱]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۹۹۷

خط: نسخ، کا: حسین بن علی بن صدر الدین بن اخی القاضی، تا: غره جمادی الاول۹۷۲ق؛ مصحح، مقابله شده توسط محمد معروف به شاه ملا قاری از روی نسخه استادش مولانا افضل الدین صدرالقاری؛ تملک: ابوعبدالله حسین ملقب به جمال الدین مطهر بن مرتضی حسینی به تاریخ ربیع الثانی ۹۹۶، محمد فصیح بن حسین خان الشریف، عبدالعزیز السروانی به تاریخ ۱۲۶۳، محمود بن محمد قاسم به تاریخ ۱۰۸۴؛ جلد: تیماج، ۳۲۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۳-۱۵۸]

۲۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۹۵۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قاضی بیک بن جعفر زرگر ساوجی، تا: ربیع الاول۹۸۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۴۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف مخ: ۵-۱۹۵۱]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۴۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: در تاریخ ۱۸ شوال ۹۸۳قنونویس آن پایان یافته؛ مجدول، در کرانه هشت برگ نخست واژه ها را به فارسی گردانیده، در دو برگ پس از آن چکامه‌ای از امیدی تهرانی و مثنوی از میر کاظم تفرشی متخلص به «کریم» ساکن لاهور آورده که در آن تفرش را ستایش کرده و آنرا به جبل عامل مانند کرده و در پایان می‌گوید: مرا نام کاظم تخلص «کریم» ××خطابست از کردگار کریم. سپس نویسنده چنین افزوده است: «این شعر را در زمان شاه طهماسب سروده و به تفرش فرستاد. و این در ذیحجه ۱۲۳بود» و گویا ۱۱۲۳ را خواسته؛ جلد: تیماج، ۲۶۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۲-۴۴۹]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۵ رمضان۱۰۰۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۵۰گ، ۳۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۴-۹۱]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۷۶۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: تقی بن محمد صادق موسوی، ۱۱۱۹ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۱۹۸گ، ۲۲سطر (۱۱×۱۶/۲)، اندازه: ۲۰×۲۵/۸سم [ف: ۱۳-۱۲۵]

۲۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۹۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال ابو عبید تنسب القصیده التی قوافیها علی ما ماویه و قول الشاعر اما تری یعنی ان تری و تدخل تم الکتاب تم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی از کتب مجمل اللغه، قاموس، اختری، مغرب، صحاح، ودیگر کتاب‌ها؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: مقوایی، ۱۹۱ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۲-۲۷۹]

۲۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۲۵۷۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: گالینگور، ۲۵۸گ، ۱۹ سطر (۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳-۷۶۰]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۳۶۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۳۷۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۵سم [ف: ۳۰-۹۲]

۲۹. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۹۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: درویش محمد بن محمد حمیدی، تا: ۱۰۰۳ق؛ جلد: چرمی، ۲۹۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۳-۱۲۴۸]

۳۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۶۶۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: عمر بن اسماعیل، تا: ربیع الاول۱۰۲۳ق؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ جلد: تیماج، ۲۶۳گ، ۲۱ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۷۷۲]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۳۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: موسی، تا: ۱۰۳۶ق؛ جلد: مقوا [رایانه]

۳۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۶۱۵

خط: نسخ، کا: موسی بن جعفر، تا: روز عرفه۱۰۴۰ق؛ تملک: خواجه یوسف جمار ۱۲۲۶؛ جلد: تیماج، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: -۳۲۶]

۳۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۵۷۵

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۱۰۶۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۷۷گ، ۱۷ سطر (۱۱/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱-۵۵۱]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه: ۵۷۵

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۹۵]

۳۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن سلیمان سلانیکی، تا: ۱۰۶۸ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۹گ، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۷-۵۲]

۳۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۵۶۶

آغاز: الا مالم اجده من هذين النوعين فى اصول للغه؛ **انجام:** و اتباعه و احبابه اجمعين ... الغفار الفتاح ... رب العالمين.
خط: نسخ، کا: کرمعلی بن محمد جان اردستانی، تا: ۳ جمادی الاول۱۰۹۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: محمد مکی نواده شهید اول؛ ۵۷۲ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۸/۵سم [ف: ۲-۲۱۷]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۷۶۲

آغاز: برابر**انجام:** و قيل ان يا هنا لتنبيه ... الحمدلله على التمام ... كتبه محمد بن اشرف فقيه بن عوض فقيه ...
خط: نسخ، کا: محمد بن اشرف، تا: قرن ۱۲؛ یادداشت به نام یوسف بنالیاس بن عبدالرحمن رازی، دیگری به نام ابوالسعود الحسینی، و یادداشت دیگر به نام عثمان سلطان جلیل به تاریخ ۱۰۱۳؛ مهر «محمود فقیر» به تاریخ ۱۲۶۳؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج،۱۷۸گ،۲۵سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۳-۱۴۷]

۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۸۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم بارك لنا هذا و لمن طالعه من الطالبين آمين يا مجيب السائلين
خط:نسخ،کا:عثمان بن حاج خسرو بن عبدالله، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ مجدول؛۲۵۶گ، ۲۳سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۸-۳۵۰]

۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۷۰۰

آغاز: برابر؛ **انجام:**فصل الحاء حجز حجزه منعه فانحجز و بابه نصر و الحجزة بفتحتين الظلمة و هو فى حديث.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سید محمد باقر مولوی عربشاهی سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج، ۱۱۸گ، ۱۹سطر (۷×۱۵/۷)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱۳-۲۰۳]

۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۳۷۴

خط: نسخ، کا: دهاقانی، محمد صالح بن علی، تا: یک‌شنبه ۱۸ شعبان۱۱۰۹ق؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۱۱گ، ۲۷ سطر(۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۶-۲۵۴]

۴۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۱۸۳

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۳ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۵۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۰۲]

۴۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۶۸۱

خط: نستعلیق، کا: افندی اخوی کوزلویه‌ای، احمد بن سلیمان، تا: جمادی الثانی۱۱۳۶ق؛ کاغذ: استنبولی، جلد: تیماج، ۲۵۸گ، ۲۳سطر(۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۶۸۶]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۸۲۶

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ ریز، کا: علی ساکن، تا: ۱۲۰۴ق؛ کاغذ: ترکی، جلد: گالینگور، ۴۶۵ص، ۲۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱۰-۱۴۸]

۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۲۸۷

آغاز: برابر؛ **انجام:**وقول الشاعر اماترى يعنى ان ترى و تدخل قد فرغ من تحرير هذا الكتاب.
خط: نستعلیق و مشکول، کا: شاید محمد زمان حسینی لواسانی، تا: چهارشنبه سلخ جمادی الثانی ۱۲۶۰ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سید جلال الدین تهرانی، مرداد ۱۳۶۱؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۰۳گ، ۲۱سطر (۱۰/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۷/۲×۲۹/۵سم [ف: ۱۳-۲۰۲]

۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۹۲۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۹ شعبان۱۲۶۳ق؛ مصحح؛ تملک: عبدالصمد موسوی در ۱۳۴۴ق؛ ظاهراً کاتب، نسخه را در تاریخ ۱۲۶۵ق به فرزند خود محمد اسماعیل منتقل نموده؛ ۱۳۴گ، ۳۰سطر (۱۳×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۳۰-۲۲۰]

۴۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۹۰۴

خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه قدیم و نفیس، مصحح، محشی؛ ۳۳۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱۳-۸۴]

۴۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۲۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قول الشاعر اما ترى يعنى ان ترى و تدخل ثم الكتاب
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۵۶گ، ۲۱سطر (۱۰×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۵-۳۰]

۴۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۴۳۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فى الحديث تهادوا هذا فى منطقه يهذى هذيا.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی با استفاده از کتابهای قاموس، صحاح، عوالم، انوار نعمانی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۱گ، ۲۱ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۲-۲۳۶]

۴۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۴۰۲۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ مهر: «عبده الراجی محمد علی الموسوی» (مربع)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۵۱]

۴۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۵۸۵

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۹۱گ، ۲۳ سطر (۱۱×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱-۵۵۱]

۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۱۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذا لا تدرك صيغته الا بالسمع ...
خط: نسخ خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، قطع: رقعی [رایانه]

۵۱. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه: و-۳

آغاز: برابر؛ **انجام:**يقال احورت عينه احورا را قال الاصمعى ما ادرى ...
از حرف همزه تا حرف ح؛خط:نستعلیق بد، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۵۸ص، ابعاد متن: ۱۴×۲۵، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: -۹۸]

۵۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۵۷۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** پایان: ضیف الذی جانب بالکسر.
تا بخشی از حرف «ض»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۴۰۰ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲-۲۲۶]

۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۵۶۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۱۶ص، ۱۹-۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱۷-۳۱]

۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۲۲۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۵۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۵-۲۲۴]

● **مختار الصحاح** / لغت / عربی

muxtār-uṣṣiḥāḥ

وابسته به: صحاح اللغة = تاج اللغة و صحاح العربیة = الصحاح؛ جوهری، اسماعیل بن حماد (-۳۹۳)
گزیده‌ای است و جز گزیده رازی است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۲۵۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: رویه پارچه، ۱۸۶گ، ۳۳سطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۷/۴سم [ف: ۱-۴۷۸]

● **مختار الصحاح** / لغت / عربی – فارسی

muxtār-uṣṣiḥāḥ

وابسته به: صحاح اللغة = تاج اللغة و صحاح العربیة = الصحاح؛ جوهری، اسماعیل بن حماد (-۳۹۳)
صحاح اللغه اثر ابونصر اسماعیل بن حماد الجوهری کتاب مشهوری است در لغت که در آن مؤلف مفردات لغوی را به ترتیب حروف آخر کلمه در ۲۸ باب شرح داده که هر باب نیز شامل ۲۸ «فصل» می‌شود. بر این کتاب حواشی زیادی نوشته و نیز خلاصه‌هایی ترتیب داده‌اند. نسخه حاضر نیز یکی از این خلاصه‌هاست که با تهذیب و تنقیح کتاب فوق پدید آمد. مؤلف از صحاح جوهری آنچه را که اندک فایده‌ای داشته از قلم انداخته و آنچه را که مفید فایده می‌دانسته بر آن افزوده است. در این نسخه نامی از مؤلف نیامده و در منابع قابل دسترسی نیز نشانه‌ای از مؤلف نیافتیم. البته این نسخه غیر از مختصر الصحاح (مختار الصحاح) اثر معروف زین الدین محمد بن ابی بکر رازیی (قرن ۸) می‌باشد که در منابع معرفی شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۰۵۸
آغاز: الحمد ... کتابه المتین بلسان عربی مبین علی افضل النبین و اشرف المرسلین ... و بعد لما کان نزول ... الرسول القرشی باللسان العربی مرسلا الی کافه الانام من العرب و العجم ... فوجدت کتاب الصحاح الجوهری اقرب الی النجاح العبقری و تهذیبه سهل و اخری لمن کان اهلاً فرتبته علی ترتیبه و بذلت جهدی فی تهذیبه ... ؛ **انجام:** و عطیة مالاً عن ظهر یدی ای تفضلاً من و اتبعت الغنم بالیدی ای بثمنین ... فانا مود لاتمامه و الحمدلله علی اختامه و الصلوه و السلام علیمحمد و اله اجمعین.
بی‌کا، بی‌تا؛ این نسخه ترجمه فارسی بیش از نیمی از لغات را نیز دربردارد که تا صفحه ۱۱ ترجمه‌ها در خود متن و از صفحه ۱۱ به بعد در حاشیه یا در لابه‌لای متن، با خطی ریزتر نوشته شده، تعدادی زیادی از صفحات (حدوداً از برگ ۱۱۵ تا برگ ۲۱۵) نیز فاقد این ترجمه‌هاست، مصحح، محشی با امضاهای صحاح، جوهری، مختصر صحاح، مظهر، ج، احتری، قاموس، اساس؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۳۵۴گ، ۱۵-۱۹ سطر(۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۴-۱۷۸]

● **مختار العرایض** / نامه‌نگاری / فارسی

moxtār-ol ʻarāyez

جزائری، ابوالحسن بن نعمت الله

jazā’erī, ab-ol-hasan ebn-e neʻmat-ol-lāh

مؤلف، چندی در حیدر آباد دکن مانده و به فقر و قرض و کثرت عائله مبتلا شده و نمی‌توانست به ایران برگردد. این نامه را به مختار الملک بهادر میر تراب علیخان نوشته و از وی درخواست کمک می‌کند تا به دیار خود باز گردد.این نامه طولانی با انشائی مسجع و مقفی نوشته شده و آیات و روایات و ابیاتی فارسی و عربی در آن تضمین شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۱۵۶
آغاز: حمدی که در مجال عرض حال خشور مسعود سخن سناء بمنزله سالار و شکری که در مصاف بسط البسیط؛ **انجام:** و مقضی المرام بوطن مألوف مراجعت خواهی کرد، اینست ختم کلام و التوکل علی الله ...
خط: نستعلیق، کا: سید محمد علی شوشتری، تا: ۱۴ ذیقعده۱۳۰۱ق، جا: شوراپور ضلع لنگگور؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۶۴گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۱-۱۷۱]

● **مختار الفتاوی** / فقه / عربی

muxtār-ul fatāwā

طاهری، محمد بن احمد

tāherī, mohammad ebn-e ahmad

مجموعه‌ای است مشتمل بر فتواهایی که موافق مذهب حنفی می‌باشد و در چند کتاب معروف آمده است یا مؤلف از استادان خود استفاده کرده است. به درخواست گروهی آنها را به ترتیب

کتاب‌های فقهی (از کتاب طهارت تا وصیت) به روش مقدمه قدوری انتخاب و تنظیم کرده و به مسائل نادره و ادله فتواها نپرداخته است. تدوین شده با عناوین «کتاب» مشتمل بر فصول.
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی غرقت فی بحار عظمته اوهام العلماء ... و بعد ... فقال العبد الضعیف محمد بن احمد بن الطاهری ... قد التمس الاصحاب منی ان اجمع لهم من کتب علمائنا و مشائخنا ... مما اختار وافی الفتوی ...

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد استحسنه مولانا حافظ الملة و الدین رحمة الله علیه و علی جمیع العلماء.
خط:نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰، جا: سمرقند؛ تملک: امیرخان حسینی به تاریخ ۲۸ رجب ۱۰۶۵، حافظ سلیمان مدرس قصبه لوهری؛ جلد: مقوایی، ۲۷۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [ف: ۱-۶۲]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۰۶۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اذا کان احد الزوجین عبدا فان کان ما ذوناله (مجلد یکم است)
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد حسن بن عبدالعظیم در ۱۲۸۴؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۲۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱/۳×۲۰/۵سم [ف: ۱-۴۷۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۶۱
آغاز: ... وجب جوابه علی ان اجمع له مختصراً علی مذهب الامام الاعظم ابی حنیفه و ارضاه مختصراً علی مذهبه؛ **انجام:** فی مخرج فرض من لابرد علیه فاقسم ما بقی من مخرج من لایرد علیه ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۱-۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ ۳۷۲ص، ۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴۰/۳-۱۰۱]

● مختار الفتوی = المختار فی فروع الحنفیة / فقه / عربی

muxtār-ul fatwā = al-muxtār fī furū‘-il ḥanafīyya

ابن بلدجی، عبدالله بن محمود، ۵۹۹ - ۶۸۳ قمری

ebn-e boldojī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mahmūd (1203 - 1285)

مؤلف، احکام فقهی را مطابق با مذهب ابوحنیفه و به اختصار در کتاب حاضر جمع‌آوری نموده و به مذهب دیگر فقها همچون ابویوسف و محمد و شافعی نیز اشاره کرده است.
آغاز: بسمله الحمدلله علی جزیل نعمائه احمده جلیل الائه واشکره علی جمیل بلائه ... و بعد فطلب التی من وجب ... علی ان اجمع له مختصرا

[فهرست نسخه‌های عربی واتیکان ۱۰/۱-۱۱؛ کشف الظنون ۱۶۲۲/۲؛ معجم المؤلفین ۱۴۷/۶؛ الاوقاف العامة موصل ۸۷/۴]

شرح و حواشی:
۱- الاختیار فی شرح المختار =الاختیار لتعلیل المختار؛ ابن بلدجی، عبدالله بن محمود (۵۹۹-۶۸۳)

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۳۳۵
آغاز: ... و ارتضاه و لما حفظ جماعة من الفقهاء و اشتهر و شاع بینهم ذکره و انتشر
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۲۵۶؛ خط: نستعلیق، کا: عبد الملک بن تاج الدین، تا: ۲۷ رمضان۸۶۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ ۳۱۴ص [عکسی ف: ۴-۱۵۱]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۴۷۸/۲-۵۷/۱۴۸
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱۰گ (۷-۱۱۶)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۷-۴۱۹۴]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۰۹۰/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** علی شیء من الترکه فاطرحه کان لم یکن. تم قسم الباقی علی الباقین. و اله اعلم
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ تملک: رضا موسوی زنجانی به سال ۱۳۸۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۹گ (۱پ-۱۲۹)، ۱۳سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۷-۴۳۴]

● مختار الفرائض / فقه / فارسی

moxtār-ol farā’ez

از شیخ ولی الله؛ رساله فقهی مختصری است در بیان احکام ارث مطابق با مذهب سنت، شامل «مقدمه» و چند «باب» و «خاتمه» که هر یک دارای فصولی است: مقدمه: [در بیان احکام] ترک میت؛ باب ۱. بیان اصحاب فرایض؛ باب ۲. بیان حصیات؛ باب ۳. بیانحجب افراد صاحب فرض و عصبه با هم؛ ۴. بیان مخارج؛ ۵. بیان عول؛ ۶. بیان رد؛ ۷. بیان تصحیح؛ ۸. بیان مناسخه؛ ۹. بیان ذوی الارحام؛ ۱۰. بیان خنثی و حمل و مفقود.در این رساله از کتاب «الهدایة» و «شرح السراجی» نقل قول شده است. نام مؤلف رساله در انجامه آمده است.
آغاز: سپاس و ستایش مر حکیمی را سزد که موافق فرض و تقدیر احوال اشیاء بازل آنها را تا بابداز کتم عدم بظهور هستی میآرد و به بیان شرایع و احکام سعید مؤمنین را مطیع و منقاد کرده ورثه فردوس می‌گرداند ...

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۷۱۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** باب تصحیح مذکور است آنرا در میان ورثه قسمت نمایند. باتمام رسید مختار الفرایض از تصنیف افضل الفاضلین شیخ ولی الله.
نسخه اصل: کتابخانه ندوة العلما، لکهنو، هند، شماره ۱۲۷ (ردیف ۶۰)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۶ صفر۱۱۲۱ق؛ ۳۰ص، ۱۹سطر [عکسی ف: ۵-۱۵۱]

← مختار فی الاخبار ⟵ مختار الاخیار فی اخبار المختار

● **المختار فی الاخیار** /تاریخ اسلام / فارسی
al-moxtār fe-l axyār
المختار فی الاخیار در احوال مختار بن ابی عبیده ثقفی و قیام وی.نام کتاب بنابر آنچه در صفحه دهم این نسخه آمده است، شامل «مقدمه» و ده «فتح» و «خاتمه».

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: بدون شماره
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: رقعی بزرگ [میراث شهاب: س۷ش۱-۲-۳۰]

← المختار فی فروع الحنفیة ← مختار الفتوی

● **المختار فی فروع الحنفیة** / فقه / عربی
al-muxtār fī furū‘-il ḥanafīyya
موصلی، عبدالله بن محمود، ۵۹۹ – ۶۸۳ قمری
mūselī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mahmūd (1203 - 1285)
رساله مختصری است مشهور در فقه حنفی که مؤلف در ایام جوانی آن را به رشته تحریر در آورده است. مؤلف بعد از آن که کتابی در فقه حنفی نگاشت و آن را به دلیل اشتهارش در نزد فقها به «المختار للفتوی» نیز نام نهاد، از وی درخواست شد تادیدگاه‌های رؤسای سه مذهب فقهی دیگر را نیز در آن درج کند، لذا کتاب حاضر رانگاشته و در آن برای یوسف رمز «س»، محمد «م»، ابوحنیفه «ح»، زفر «ز»، شافی «ش»، مالک «ک» قرارداده است، او کتاب خود را در چند «کتاب» فقهی و هر کتاب را در چند «باب» وهر باب را در چند «فصل» تنظیم نموده و از کتاب طهارت شروع به کتاب الفرایض (ارث) پایان داده است.مؤلف خود این کتاب را شرح نموده که به «الاختیار لتعلیل المختار»موسوم است.
آغاز: الحمدلله علی جزیل نعمائه أحمده علی جلیل آلائه و أشکره علی جمیل بلائه ... و بعد فقد طلب منی من وجب جوابه علی ان اجمع له مختصرا علی مذهب
انجام: و من صالح من الورثة أو الغرماء علی شیء من الترکة فاطرحه کأن لم یکن ثم قسم الباقی علی سهام الباقین.
چاپ: قاهره، محقق: محمد محیی الدین عبدالحمید، مکتبة الحسین التجاریة، مطبعة السعادة، ۱۳۶۹ق.
[کشف الظنون ۱۶۲۲/۲؛ الاوقاف العامة موصل ۱۷۲/۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۲۵۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی با نشانی «ش»؛ تملک: عثمان افندی بن محمود افندی با مهر«یا خفی الالطاف نجنا مما نخاف عبده عثمان» (هشت گوشه)، سید محمد قاضی حلب با مهر «العبد سید محمد الحسینی» (دایره)، احمد بن محمد حنفی؛ جلد: مقوایی، ۱۴۴گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [ف: ۶-۲۳۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۹۰۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالخالق مسکین، تا: رجب [۹۰۳]۹۰۲ق، جا: مدرسه شیخ الاسلام ابوعمر؛ مصحح، محشی، مقابله و مطالعه عبد ... ابن شیخ درویش حنیفی قادری مشهور به ابن قنبر؛ تملک: سید احمد بن [خالد] بن حسین، علی بن ابراهیم بن علی بن حجة جلبی؛ مهر: «توکل دلدم یا الهی، علی قولندر سن سن ...» (بیضی)؛ تاریخ وقف: ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم مذهب، ۹۶گ، ۱۵سطر (۱۴×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۴۰-۳۵۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۶۳۴
آغاز: و السقط الذی استبان بعض خلقه ولد باب الانجاس و تطهیر النجاسة غلیظة و خفیفة.؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن اروج، تا: شعبان۱۰۶۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوا، ۱۷۳گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳۱-۲۵]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۵۰۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۵ ذیقعده۱۰۷۶ق؛ جلد: مقوا، ۲۳۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳۷-۴]

● **المختار فی مناقب الابرار** / تراجم / عربی
al-muxtār fī manāqib-il abrār
ابن اثیر، مبارک بن محمد، ۵۴۴ – ۶۰۶ قمری
ebn-e asīr, mobārak ebn-e mohammad (1150 - 1210)
وابسته به: مناقب الابرار و محاسن الاخیار؛ ابن خمیس، حسین بن نصر (۴۶۶-۵۵۱ق)
کتاب «مناقبالابرار و محاسن الاخیار» را ابوعبدالله الحسین بن نصر بن محمد موصلی شافعی، معروف به ابن خمیس به سبک رساله قشیریه، و با اختصار آن و استفاده از طبقات الصوفیه سلمی، حلیة الاولیاء ابونعیم اصفهانی، بهجة الاسرار، تهذیب الاسرار و ... در شرح احوال اولیا و ابرار، صلحاء، زهاد، عرفا از صحابه و تابعین و دیگران نوشته است. ابن اثیر، این کتاب را به ترتیب حروف معجم تدوین نموده است.
آغاز: الحمدلله حق حمده و صلوته علی انبیائه و رسله خصوصاً علی خیر خلقه محمد و اله و صحبه، اما بعد: لما کان شأن کتاب مناقب الابرار عالیاً ... اردت ان اختار منه
[بروکلمان، ذیل ۱/۹-۶۰۷؛ کشف الظنون ۱۶۲۳/۲]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۲۷۴-عکس
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۵۲ق؛ ۴۷گ [فیلمها ف: ۳-۲۴۸]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۲۴عکسی

آغاز: وراى امراً قبيحاً فحمد الله اذ لم يصادفهم فاعتق رقبة، و قال شرجيل بن مسلم ان عثمان ... كان يطعم الناس طعام الامارة و يدخل بيته فياكل الزيت و الخل؛ **انجام:** و قال ذو النون: بينا انا اسير فى بعض جبال المقدس سمعت صوتاً ... و الفت ابدانهم طول القيام بين يدى الملك.

نسخه اصل: مدرسه احمدیه –حلب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالأقرن۸؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۷۰گ، ۳۵سطر [عکسی ف: ۲–۴۰۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۱۷عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** فانها بكت، فقيل لها ما يبكيك فقالت: نظر الينا فاستغنينا فكيف لو نظر الينا الخالق.

نسخه اصل: چستربیتی، ش ۳۴۴۱(اربری، فهرست خطی عربی ۸۲/۲)؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن یوسف، تا: ۱۴ جمادی الثانی ۷۴۸ق؛ مصحح؛ ۲۱۶گ، ۱۹سطر [عکسی ف: ۲–۳۹۷]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۱۰۴–ف

نسخه اصل: کوپرولو ۱۱۳۶ ؛ کا: ابوبکر تاجنید، بی‌تا؛ ۲۰۶گ [فیلمها ف: ۳–۱۹۸]

● المختار فى نوادر الاخبار / ادبیات / عربی

al-muxtār fī nawādir-il axbār

مقری انباری، محمد بن احمد

moqrī anbārī,mohammad ebn-e ahmad

نویسنده می‌گوید به مطالعه کتب ادیبان ولع فراوان داشتم و اخبار گذشتگان را غالباً قرائت می‌کردم و پس از مطالعه آنها را غث و سمین می‌یافتم لذا بر آن شدم که این کتاب را فراهم آورم و از آنچه خوانده بودم آنرا پی‌ریزی کنم و با حفظ اختصار و اجتناب از زیاده‌گویی و زیاده‌روی. این کتاب در یازده فصل آمده و در آن داستان‌های کهن و نیکو و روایات زیبا و ادعیه و فکاهیات که همگی مترادف و بر فصول متعاقب هم‌اند گرد هم شده‌اند.

آغاز: بسمله، الحمدلله المنعم الكريم ذى الفضل العظيم و له الكبريا فى السموات ...

انجام: عن حامل كتابى بالف لاحول و لا قوة الا بالله العلى العظيم.

چاپ: در حاشیه مفيد العلوم ومبيد الهموم لابى بكر الخوارزمى چاپ شده.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۳۱۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ کهن، کا: محمد بن محمد ناصر الدین، تا: ۹۶۲ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶۹گ، ۱۷سطر (۱۰×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۹–۳۰۴]

● مختار القراء / تجوید / فارسی

moxtār-ol qorrā’

اعمی اصفهانی، مختار، ق۱۰ قمری

a‘mā-ye esfahānī, moxtār(- 16c)

وابسته به: درج مضامین؛ اعمی اصفهانی، مختار (قرن ۱۰)

رساله‌ای متوسط درشرح «درج المضامین» سروده مؤلف؛ دریک «مقدمه» ودوازده «فصل» ویک «خاتمه» است: مقدمه در ثواب تلاوت قرآن و مرتبه قاری و والدین او و ثواب تعلیم و تعلم آن و معنی ترتیل؛ باب ۱. بیان هجاء و معنی و عدد مخارج آن در دو فصل و سه فایده؛ ۲. بیان صفات ذاتیه وعارضیه حروف و معنی لحن در دو فصل و دو تنبیه؛ ۳. بیان استعاذه و بسمله دو فصل؛ ۴. احکام کنایه؛ ۵. بیان مد و قصر؛ ۶. بیان انواع ادغام دردو فصل؛ ۷. احکام میم ساکن با حروف هجا؛ ۸. بیان احکام نون ساکن و تنوین با حروف هجا؛ ۹. بیان تفخیم و ترقیق راء؛ ۱۰. معنی وقف و اقسام آن و اشمام و روم و رموز درسه فصل و دو تنبیه؛ ۱۱. بیان نسب و بلد و تاریخ فوت عاصم و راویان وسند قراءت واختلاف او با بکر و حفص؛ ۱۲. رسم الخط قرآن در دو فصل و یک تنبیه؛ خاتمه در گفتن تکبیر از والضحی تا آخر قرآن و علت آن و طریق و آداب تلاوت و ختم قرآن و بعضی ادعیه شروع و ختم قرآن و بعضی ادعیه شروع و ختم قرآن در سه مطلب.

آغاز: الحمدلله الذى هدانا بنور الايمان و أطلق السنتنا بتلاوت القرآن ... اما بعد بر اصحاب سیرت و ارباب بصیرت مخفی نماناد که بعد از شناختن حضرت باری تعالی جل شانه نظر به مضمون بلاغت مشحون حدیث ما يتقرب العبد بشى بعد المعرفة افضل من الصلوة نماز عمده ارکان ایمان است

انجام: و بجهت تبرک این رساله به تحیتی که از منظومات این فقیر است اختتام می‌نماید. ربنا صل على خير الورى ×× احمد المحمود ختم المرسلين / استجب دعواتنا واغفرلنا ××واهدنا امين رب العالمين

[الذریعه: ۱۷۱/۲۰؛ نسخه‌های منزوی: ۹۸/۱]

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۰۰۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بعضی ادعیه که درین مختصر مرقوم است بخواند و حوائج خود را از جناب اقدس الهی درخواهد امید است که انشاء الله ... مستجاب شود.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۳۳گ (۳۳–۶۵)، ۱۲سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۳–۱۳۶۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۵۲۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** مع الذين أنعمت عليهم من النبيين و الصديقين و الشهداء و الصالحين و حسن أولئك رفيقاً، بحرمتك و مغفرتك و فضلك و رحمتك يا أرحم الراحمين ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ ۴۴گ (۱–۴۴)،

۱۰سطر، اندازه: ۷×۱۰/۵سم [ف: ۲۹-۱۸۰]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۹۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ نام آخوند ملا زین العابدین طالقانی و تاریخ ۱۲۳۳ در پایان نسخه آمده؛ جلد: تیماج، ۴۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۵-۲۹۳]

۴. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۶۸۷/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و احشرنا معهم و لاتفرق بیننا و بینهم یوم القیامة آمین یا قاضی حوائج السائلین برحمتك یا أرحم الراحمین.

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۶گ (۱۳۸پ-۱۷۳پ)، ۱۲-۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲-۵۶۵]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۳۱۸/۱۰

بی‌کا،تا:قرن۱۳؛۲۱سطر(۹/۵×۱۵)،اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱۶-۵۱۱]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۸۷۸۹

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۳۵۴]

۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۲۸۷/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۴۴گ (۱پ-۴۴ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [مؤید: ۳-۲۳۹]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۲۵/۲

خط: نسخ و نستعلیق، کا: زین العابدین بن ملا محسن گیلانی، تا: ۱۲۰۶ق؛ کاغذ: ترمه بخارائی، جلد: میشن، ۱۵سطر، اندازه: ۲۳/۳×۳۱/۴سم [ف: ۵-۱۸]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۰۴۰/۱-۲۰/۱۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** وحال ومرتحل آن است ومسافر را نیز حال ومرتحل گویند زیرا که از منزلی حرکت نموده به منزل دیگر فرود آید تمام شد

خط: نسخ، کا: علی اکبر بن حاتم چوله، تا: ۹ ذیحجه۱۲۰۷ق؛ جلد: تیماج، ۶۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۷-۴۱۹۴]

۱۰. شیراز؛ عینی (دکتر)؛ شماره نسخه: ۱۴/۳

بی‌کا، تا: ذیحجه۱۲۱۲ق [نشریه: ۵-۲۷۶]

۱۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۶۶/۳

خط: نسخ، کا: علیمراد بن علی محمد، تا: ۱۲۲۵ق؛ اندازه: ۱۰×۱۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۷۴]

۱۲. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه: ۹۴/۲

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۲۲۹ق؛ جلد: تیماج، ابعاد متن: ۵/۵×۱۳، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: -۷۶]

۱۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۷۴۶/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** بل انا عبد ذلیل خاضع خاشع فقیر بائس مسکین مستجیر العفو، العفو، العفو

خط: نستعلیق، کا: محمد بن قربانعلی نجار، تا: ۱۲۳۰ق؛ ۴۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۵-۱۹۵۱]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۰۶۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بکر بهمزه و درسوره غیر مذکورة اختلاف روایتین نیست قد تم هذه الرساله

خط: نسخ خوب، کا: علی اصغر بن حسن بن علی اکبر استرابادی، تا: جمعه ۱۰ جمادی الاول۱۲۳۰ق، جا: استرآباد مدسه مفیدیه؛ افتادگی: انجام؛ واقف: علی اصغر (ظاهرا کاتب نسخه)، ۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۴۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۲۳-۱۶۱]

۱۵. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه: ۳۵/۴

بی‌کا، تا: ۱۲۳۴-۱۲۳۵ق، جا: بارفروش مدرسه حاجی ابراهیم؛ ۴۴گ (۱۵ر-۵۸پ)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: -۲۹]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۱۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ واقف: خانم بیگم عقیلی، خرداد ۱۳۷۱؛ جلد: تیماج، ۳۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲۳-۱۶۳]

۱۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۲۶۱۲/۳

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: سید محمد بن محمد باقر بن قوام الدین محمد بن مفید موسوی استرآبادی، تا: ۱۲۳۸ق؛ ۵۰گ (۶-۵۵)، ۱۵ و۱۶ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۳-۷۸۰]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۴۷۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد حسین فرزند عزیزاصفهانی، تا: جمعه ۲۷ ذیحجه۱۲۳۹ق، جا: اصفهان؛ مصحح، مقابله شده با عبارت: «بلغ بالمقابلة علی حضور الأستاذ الأکرم الأعظم مصنف الرسالة فی دارالسلطنة إصفهان حفت بالأمن و الأمان»، چون کتابت نسخه با عصر مؤلف همخوانی ندارد، احتمالاً از روی نسخه مقابله شده مؤلف کتابت گردیده؛ ۶۱گ (۵-۶۵)، ۱۲سطر، اندازه: ۷×۱۱/۵سم [ف: ۲۹-۹۹]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۰۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا دعاء قنوت ... و بفضلك عمن سواك یا حی یا قیوم یا ذاالجلال و الاکرام فی سنته ۱۲۴۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ مهر: باقر بن نصیر؛ جلد: تیماج، ۷۲گ، ۱۳سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [سنا: ف: ۲-۱۶۶]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۰۵۰

همان نسخه بالا [نشریه: ۷-۲۸۲]

۲۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۴۹۶/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: اسمعلیل بن ملالطفعلی نوری، تا: چهارشنبه ۸ رمضان۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج، ۹۰گ، ۱۲سطر (۷×۱۱/۳)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱-۴۵۳]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۰۶۵

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوانا، کا: ابراهیم عرب آل عرفات، تا: ۱۷ شوال۱۲۴۰ق، جا: ساری؛ واقف: عضدالملک، ۱۲۷۶؛ جلد: مقوا، ۳۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۲۳-۱۶۳]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۲۲۱/۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: محمود بن عبدالله بن احمد، تا: سه‌شنبه ۲۰ رمضان۱۲۴۵ق، جا: قزوین؛ جلد: مقوا، ۴۹گ، ۱۲ و ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳۵-۲۱۳]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۸۲۸۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** ض استطاله حافی ضرسی است تمت کتاب تجوید ملا مختار بعون الملک الغفار.
خط: نستعلیق، کا: محمد اشکوری، تا: شنبه ۲۴ رمضان۱۲۵۳ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۴۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۷سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۳۵۳]

۲۴. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه: ۱۴۸/۲
خط: نستعلیق، کا: ابراهیم بن حاجی محمد الکائی ساکن قریه دنیا، تا: ۱۲۵۷ق؛ ۵۰گ (۵۳پ-۱۰۲پ)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: -۱۱۴]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۲۱
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ مهر: آقا حسن «حسن بن علی حکیم»؛ واقف: سیده بیگم خانم (همسر آقا علی مدرس زنوزی)، ۱۳۱۵؛ جلد: تیماج سبز، ۵۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۵۱۹]

۲۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۱۰۴/۲
خط: نسخ، کا: سید تقی بن محمد علی حسینی اصفهانی، تا: رمضان۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج، ۲۹گ (۴-۳۲)، ۱۵سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳-۸۵۶]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۸
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: حسن بن احمد حسینی کاشانی، تا: ۱۲۷۴ق؛ جلد: تیماج، ۴۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۳۲×سم [ف: ۳-۳۵]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۶۴۴۰
خط: نستعلیق، کا: قزوینی، محمد مهدی، تا: ۵ رجب۱۲۷۶ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: میشن، ۸۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۳۵۴]

۲۹. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۳۰۳
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد مهدی بن کربلائی خلیل قزوینی، تا: ۵ رجب۱۲۷۶ق، جا: یزد؛ جلد: تیماج، ۸۹گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [مؤید: ۳-۲۵۲]

۳۰. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه: ۸۹/۱
آغاز: ... برابر
تذکر: در فهرست با عنوان «کفایة القراء» آمده و از محمد بن علی اسرار (؟) دانسته نام رساله بر اساس آغاز و نسخه‌های مشابه تعیین شد.شامل مقدمه و دوازده باب و خاتمه؛ کا: علی نقی بن محمد علی بسطامی، تا: با تاریخ۱۲۷۷ق [ف: -۱۸]

۳۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۵۳۷/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ملتمس آن است که تحیات منظومه را قرائت نماید که از مصنف رساله است بعد از تلاوت
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم، ۱۸گ (۱۲۰ر-۱۳۷پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [مؤید: ۲-۳۸]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۰۵۷/۱
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۱گ (۱پ-۵۱پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۳-۲۱۳]

۳۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۲۳۴
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: علی امام زاده منشادی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۵۵گ، ۱۶سطر(۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۵-۱۵۸۲]

۳۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۴۰۶/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و همزه را بجهت اینکه گاهی ابدال و گاهی تسهیل عارض میشود از این صفة
خط: نسخ، کا: یحیی بن باقر بن عبدالوهاب، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۶ص (۲۱-۳۶)، ۱۷سطر [ف: ۲-۵۰۲]

● مختار القواعد / تجوید / فارسی

moxtār-ol qavā‘ed

حسینی تبریزی، محمد بن مهدی، - ۱۲۶۴ قمری

hoseynī tabrīzī, mohammad ebn-e mahdī(- 1848)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۲ق

رساله مختصری است در ضوابط معموله علم قرائت و کیفیت آداب تلاوت مرتب بر یک «مقدمه» و و دوازده «فصل» و یک «خاتمه»: مقدمه در بیان فضیلت تلاوت قران و ثواب قاری و تعلیم و تعلم ان و معنی لحن و احادیث در این باب؛ فصل ۱.بیان معرفت دندان‌ها؛ ۲. بیان مخارج حروف؛ ۳. بیان صفات ذاتیه حروف؛ ۴. بیان استعاذه؛ ۵. بیان بسمله؛ ۶. بیان حروف مد؛ ۷. بیان هاء کنایه؛ ۸ بیان ادغام؛ ۹. بیان تفخیم و ترقیق؛ ۱۰. بیان تنوین و نون ساکنه؛ ۱۱. بیان رموز سجاوندی؛ ۱۲. بیان اشباع کردن حروف و ترک ان و مشکلات حروف به هنگام تلاوت = فرش حروف به ترتیب سور قرآن؛ خاتمه در بیان مختصری از آداب تلاوت قران.

آغاز: الحمد لله الذی نزل علی عبده الفرقان و بین فیه ما یحتاج الی البیان ... اما بعد ذره بیمقدار و خادم طلبه علوم ائمة اطهار ...

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۷۵۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** من یشاء الی صراط مستقیم تمم یا آخر الاخرین

خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: احمد شاهد، آبان ۱۳۸۱؛ ۲۳گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۲۳-۱۶۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۶۵۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** بل عبد ذلیل خائف مستجیر که اینها از جمله لوازم تلاوت است

خط: نسخ، کا: عبد الجبار بن عطا، تا: ۲۰ ربیع الثانی ۱۲۵۲ق، جا: تبریز؛ ۱۰گ (۷۷پ-۸۶ر)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۷-۲۱۶]

۳. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه: بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۵۲۲]

● **مختار اللفظ فی الطب** / طب / عربی

muxtār-ul lafẓ fi-ṭṭibb

ابن جوزی، عبدالرحمن بن علی، ۵۰۸؟ - ۵۹۷ قمری

ebn-e jawzī, ʻabd-or-rahmān ebn-e ʻalī (1115 - 1201)

مختصری از کتاب «لفظ المنافع» مؤلف است در چندین فصل و در پایان خاتمه‌ای در «ادویه قلبیه» از کتاب‌های ابن سینا بدان افزوده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۵۲۷/۲

آغاز: قال شیخ الامه ... الحمدلله مانح الثواب و فاتح الابواب و مصرف الاسباب و معرف الخطا و الصواب ... لما جمعت کتاب لفظ المنافع فی الطب فانبسط و طال اثرت ان انتخب فی هذا المختصر من عیونه؛ **انجام:** فاذا اکلت فاشرب منه ثلاث اقراح بعد طعامعک مع ما وصفت لک من قدر الطعام فان فعلت ذلک امنت باذن الله تعالی یومک و لیلتک من الابردة و الریاح و الله تعالی الشافی.

خط: نسخ، کا: یعقوب بن عبدالحق بن محمد مغربی (؟)، تا: ۱۵ شوال ۷۳۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۳گ (۷۷پ-۹۹پ)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۰-۱۰۱]

● **المختار للفتوی** / فقه / عربی

al-muxtār li-l-fatwā

موصلی، عبدالله بن محمود، ۵۹۹ - ۶۸۳ قمری

mūselī, ʻabd-ol-lāh ebn-e mahmūd (1203 - 1285)

متن فقهی مختصری بر مبنای اهل سنت است که مؤلف آن را در ایام جوانی بر اساس مذهب حنفیه، پیش از کتاب «المختار فی فروع الحنفیه» و شرح آن به نام «الاختیار» [لتعلیل المختار] تألیف نموده است. این کتاب مشتمل بر یک دوره مسائل و احکام از کتاب الطهاره تا کتاب الدیات است. حاجی خلیفه درباره این اثر می‌نویسد: «المختار فی فروع الفقهیة ... ثم شرحه و سماه الاختیار... ذکر فیه أنه جمع فی شبابه مختصراً سماه المختار للفتوی و اختار فیه قول الإمام أبی حنیفة فتداولته الأیدی فطلبوا منه شرحاً فشرحه شرحاً أشار فیه إلی علل المسائل و معانیها و ذکر فروعاً یحتاج إلیها و یعتمد فی النقل علیها». در برخی مصادر، از این اثر در کتابخانه‌های خارج از کشور نسخه‌های متعددی گزارش گردیده است و شوربختانه آن‌گونه که از ظواهر امر پیداست در فهرست‌ها، نسخه‌های «المختار للفتوی» با تألیف دیگر ابن مودود، یعنی «المختار فی الفروع الحنفیة» مخلوط شده است؛ نیز گفته شده که این اثر با تحقیق محمد محیی الدین عبدالحمید در ۵ جلد در سال ۱۳۶۹ق / ۱۹۵۰م در قاهره و نیز با تحقیق جمعی در سال ۱۹۶۶-۱۹۶۷م در حلب منتشر گردیده است که به نظر می‌رسد با توجه به حجم آن بایستی کتاب «المختار فی فروع الحنفیة» بوده باشد. (حسین متقی)

[الاوقاف العامة بغداد ۵۳۵/۱ و ۵۳۶]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۹۴ کر

آغاز: بسملة، کتاب الطهارة من أراد الصلوة فهو محدث فلیتوضأ و فرض الوضوء غسل الوجه و الیدین مع المرفقین و مسح ربع الرأس و غسل الرجلین؛ **انجام:** و الشارب و لحیة الکوسج و ثدی الرجل ... الأخرس ... و العین العوراء و الرجل العمی ... الصبی ... و ذکره إذا لم ...

خط: نستعلیق و نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ ۱۴۵گ، ۹سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۴۰/۲-۲۹۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۵۶۵

آغاز: بسمله. قال الشیخ ... الحمدلله علی جزیل نعمائه و أحمده علی جزیل آلائه؛ **انجام:** اقسم الباقی علی سهام الباقین و الله تعالی اعلم تم کتاب المختار بحمدلله ...

از کتاب طهارت تا کتاب فرائض؛ خط: نستعلیق پست، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ مهر: «ریحان بن جعفر موسوی»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۱۴۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۹۶]

● **مختار المحیط** / کلام و اعتقادات / فارسی

moxtār-ol mohīt

ابن ابی الخطیب، مظفر بن ابراهیم

ebn-e abe-l-xatīb, mozaffar ebn-e ebrāhīm

در مسأله کفر و ایمان.

[فهرستواره منزوی ۵۱۶/۹]

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۰۰۰/۵

بی‌کا، تا: ۱۰۰۵ق، ۵گ [ف: ۱-۳۷۲]

● **مختار مختصر تاریخ بغداد** / تاریخ / عربی

moxtār-e moxtasar-e tārīx-e baqdād

ابن جزله، یحیی بن عیسی، - ۴۹۳ ؟ قمری

ebn-e jazla, yahyā ebn-e ʻīsā(- 1101)

وابسته به: تاریخ بغداد؛ خطیب بغدادی، احمد بن علی (۳۹۲-۴۶۳)

گزیده‌ای از مختصر تاریخ بغداد مسعود بن محمد بن احمد بن حامد بخاری از تاریخ بغداد احمد بن علی خطیب بغدادی (۴۶۳ق) است.در آغاز کتاب چنین می‌خوانیم: «و هذا الکتاب الذی صنفه الشیخ ابوبکر احمد بن علی بن بابت [ثابت] الخطیب الحافظ البغدادی و شماه [و سماه] تاریخ بغداد، کتاب جلیل فی هذا العلم نفیس قد تعب فیه و سهر اطال الزمان و الله تعالی مقیبه [مبقیه] و یحسن فی هذا العلم الیه الا انه طویل و للاطالة افات اقربها الملک و الملک [الملل و الملل] داعیة الترک واقد [وقد] استخرت الله تعالی و اختصرته و ذکرت اسماءالرجال الدین [الذین] ذکرهم علی ترتیبه و ما استحسنه من خیر [خبر] و حصایة [خطابة] وشعر و حدیث نسلته فالاعراض [فالاغراض] تختلف و لهوی القلوب شریرة [سریرة] لا تقلم[لا تعلم] اختصره القاضی ابو الیمن مسعود بن محمد بن احمد بن حامد لتفضه و لمن عشاه [غشاه] یرعث فی الاختصار او نقاشی ء منه و ثامله[تأمله]تأمل قراءة من عزان نحبل [من غیر ان نخل] بشئ».

[دائرة المعارف بزرگ اسلامی ۲۳۴/۳-۲۳۵؛ تاریخ بغداد ۲۸/۱؛ مختارات من المخطوطات العربیة النادرة فی مکتبات ترکیا ص ۲۳۶؛ فهرست المخطوطات المصوره، فؤاد سید ۲۶۰/۲ جزء ۳؛ فهرست خدابخش ۱۴۲/۱۲]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۷۸۴

آغاز: بسمله و الحمد لله علی ما انعمنا من نعمه التی تعد عن الاحصاء عدا؛ **انجام:**سیاتی من بعدی رجل یقال له النعماق بن ثابت ویکنی انا حنیفة

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ نسخه مغلوط است، مالک نسخه نوشته: «مختار مختصر تاریخ بغداد قریب دو جزو منقول از نسخه مسیح الدوله بهادر مرحوم» و به خطی دیگر نوشته شده: «الجزء الاول من مختار مختصر کتاب تاریخ بغداد لا بی بکر احمد بن علی الخطیب اختیار ای علی یحیی بن عیسی ین حزلة الحکیم البغدادی» و همچنین: «حاشیه شرح اول به موجب فرموده مولوی سید حامد حسین صاحب نوشته شد»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۲؛ کاغذ: کشمیری، جلد: مقوا، ۱۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [اهدائی رهبر: ۸-۴۵۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۹۶۱

آغاز:ثم اخرج الی الجوسق المحدث و هی دار بین بساتین فی وسطها برکة رصاص؛ **انجام:** فانت الکسایی فاخذ بیده فقال قطعه الله اذا اذ قلت ما لا اعلم. آخر الجزو الاول ویتلوه فی الثانی ان شاءالله تعالی کتب الکسائی الی الرشید و هو یؤدب محمد و احتیاج الی التزویج بهذه الابیات. قل للخلیفة ما تقول لمن ×× امسی الیک بحرمة یدلی. و افق الفراغ منه فی عاشر ربیع الاول من سنة اثنی و اربعین و سبعمائة علی ید الفقیر الی الله تعالی محمد بن احمد بن ابی القاسم العباسی عفا الله عنه و صلی الله علی سیدنا محمد النبی و آله و صحبه و سلامه

جزو اول، نسبت به نسخه ۲۱۷۸۴ دو برگ کم دارد و افتادگی آن از برگ ۳ر آن نسخه آغاز می‌شود؛ خط: نسخ، کا: عباس بغدادی، محمد بن احمد، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: آغاز؛ نوشته شده از نسخه مورخ ۱۰ ربیع الاول ۷۴۲ق به خط محمد بن احمد بن ابی القاسم عباسی، نسخه مغلوط است، بخش‌هایی از اوایل نسخه به خطی مغایر اصلاح شده؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ ۳۴۳گ، ۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [اهدائی رهبر: ۸-۴۵۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۹۶۲

آغاز: کتب الکسائی الی الرشید بهذه الابیات و هو یؤدب محمدا و احتیاج الی التزویج؛ **انجام:** مولدها سنة ست و لتسعین و ثلثمائة و وقت سنة ستین و اربع مائة و وقت عند قبر ابن شمعون رحمهما الله تعالی المختار فی مجتهد کتاب التاریخ بغداد بعون الله تعالی

جزء دوم. ادامه نسخه ۱۸۹۶۱؛ خط: نسخ، کا: عباسی بغدادی، محمد بن احمد، تا: قرن ۱۴؛ از روی خط محمد عباسی بغدادی در سلخ رجب ۷۵۲ق، مصحح، نسخه مغلوط است، در صفحه عنوان کتاب نوشته شده: «الجزو الثانی من مختار مختصر کتاب تاریخ بغداد، لابی بکر احمد بن علی الخطیب، اختیار ابی علی یحیی بن عیسی بن خزلة [کذا=جزلة] البغدادی»؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ جلد: مقوا، ۳۳۴گ، ۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [اهدائی رهبر: ۸-۴۶۰]

● مختار المذهب فی ما یصحبه الانسان من الذهب /

فقه / عربی

muxtār-ul maḏhab fī mā yaṣḥib-u-hu-l insān min-aḏḏahab

قزوینی، حسین بن محمد ابراهیم، ۱۱۲۶؟ - ۱۲۰۸ قمری

qazvīnī, hoseyn ebn-e mohammad ebrāhīm (1714 - 1794)

رساله‌ای است استدلالی در حکم لبس ذهب، اوانی ذهبیه و ملابسی که در آن طلا استعمال شده باشد.

آغاز: الحمدلله الذی اجلی قلوب الاحیاء کالذهب الابریز

۱. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه: ۷۶/۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: باقر بن حاج امین کاشانی، تا: ۱۱۹۴ق؛ ۶گ (۱۴۴پ-۱۴۹پ)، قطع: خشتی [چند نسخه-ف: -۲۲۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵۸۶۰/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحمدلله ذی النعماء العظام و الصلوة علی

نبیه و آله مشعفاً بالتحیة و السلام الی قیام الساعة و ساعة القیام
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۱۹۹ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج، ۱۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۳۰۳]

● **مختار المعیار** / بلاغت / عربی

muxtār-ul mi‘yār

اهداء به: وزیر شرف الدین غیاث الاسلام
در کشف الظنون و ذیل آن از معیار النظار فی علوم الاشعار از عزالدین عبدالوهاب بن ابراهیم بن عبدالوهاب زنجانی (زنده در ۶۵۴ق) در سه قسم عروض و قوافی و بدیع یاد شده است، همچنین در فهرست بروکلمان (۲۸۳/۱ و ذیل ۴۹۷) و دارالکتب (۴۶۵/۳) در کشف الظنون آمده که عبدالقاهر گرگانی را «مختار الاختیار فی فوائد معیار النظار» است در معانی و بیان و بدیع و قوافی ولی بروکلمان (۲۸۷/۱ و ذیل ۳۰۵/۱) از آثار او چنین کتابی به شمار نیاورده است.این کتاب در سه «مقاله» است: علم المعانی، علم البیان، اصطلاحات الشعراء، و به نام وزیر شرف الدین غیاث الاسلام ساخته است و نباید از گرگانی باشد، بلکه باید گزیده‌ای از معیار النظار زنجانی باشد.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۹۲۳
آغاز: بسمله، اما بعد تحمید المعلوم الذی رفع اعلام العلم و وضع معالم الجهل؛ **انجام:** و بها نختم هذا المسمی به مختار الاخیار (؟) المشتمل علی فوائد معیار النظار اهم فوائد عدة کتب فی المعانی و البیان.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: میشن، ۶۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۴/۷سم [ف: ۱–۴۸۰]

● **مختار مقتل ابی عبدالله الحسین (ع)** / تاریخ معصومین / عربی

muxtār-u maqtal-i abi ‘abd-ul-lāh-il ḥusayn

وابسته به: مقتل الحسین؛ ابومخنف، لوط بن یحیی (–۱۵۷ق)
گزیده‌ای است از مقتل ابو مخنف.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۶۹۴
آغاز: بسمله، باب مقتل الحسین ابن علی علیه السلام و مولده (ع). ولد بالمدینه آخر شهر ربیع الاول سنه ثلاث و ستین من الهجره و عمره یومئذه ثمانیه و ستین سنه؛ **انجام:** و هذا ما انتهی الینا من حدیث علی التمام و الاکمال و نعوذ بالله من زیاره و النقصان و الحمدلله رب العالمین.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «المتوکل علی الله عبدالجلیل» (خشتی)؛ ۷۶گ، ۱۸سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶–۲۹۳]

● **المختار من اخبار الائمة الاطهار** / حدیث / عربی

al-muxtār min axbār-il a’immat-il aṭhār

عاملی، علی بن حسین، – ۱۱۳۵ قمری

‘āmelī, ‘alī ebn-e hoseyn(- 1723)

تاریخ تألیف: سه‌شنبه ۲۳ربیع الاول ۱۱۲۳ق
احادیثی را مؤلف در این مجموعه انتخاب کرده که اعتقادات صحیح دینی را بیان کرده و مشتمل بر حکم و آدابی است که نفع دنیا و آخرت را به همراه دارد. بیشتر بر کتاب کافی مرحوم کلینی اعتماد کرده و گاه از تهذیب شیخ طوسی و من لا یحضره الفقیه شیخ صدوق نقل می‌کند. مهم آن‌که مطالب مشکل احادیث را نیز ذیل هر حدیث با عنوان «اقول» مطرح کرده و توضیح می‌دهد، در ده «حدیقه» و هر یک در چند «فصل».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۳۵۲
آغاز: الحمد لله الذی یقصر الحدیث عن بلوغ کنه حمده و یحسر الخبر عن الاحاطة بوصف جلاله و نعت مجده ... الحدیقة الاولی فیما یتعلق بالعقل و العلم و فیها فصول؛ **انجام:** ما یستغنی بها عن رحمة من سواک و الحقه بمن کان یتولاه.
خط: نسخ، کا: فضل علی بن شمس الدین، تا: ۲۰ جمادی الاول۱۱۳۱ق، حسب فرموده مجتهد الزمانی شیخ عبدالله بن حاجی الحرمین حاجی صالح؛ نسخه را شیخ عبدالله بن صالح بحرانی استکتاب کرده و در آغاز نسخه به این امر تصریح کرده به خط خودش در جمادی الثانی ۱۱۳۱؛ تملک: حاج احمد بن حاج محمد بن حسن شماسی در سال ۱۱۷۲، لطفعلی بن محمد کاظم در سال ۱۳۲۸؛ جلد: تیماج، ۳۶۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۴سم [ف: ۴۳–۴۱]

● **المختار من التوراة** / اخلاق / عربی

al-muxtār min-at tawrāt

دوازده کلمه حکمت‌آموز به نقل از تورات به روایت کعب الاحبار.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۵۹۰/۱۵۱
آغاز: عن کعب الاخبار قال: نظرت فی التوریة فاستخرجت منها اثنی عشر آیة ...
خط: نسخ، کا: ابوالمجد تبریزی، تا: شنبه ۲۹ ذیحجه۷۲۳ق؛ جلد: تیماج، ۱ص (۶۴۵)، ۴۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱–۱۰۱]

● **المختار من جمهرة اللغة = جمهرة اللغة** / لغت / عربی

al-muxtār min jamharat-il luġa = jamharat-ul luġa

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۸۲۷/۷
آغاز: بسمله. المختار من کتاب الجمهرة للشیخ الامام ابی بکر بن

درید قدس سره السقنطار قالوا الجهبذ بالرومیة و قد تکملت به العرب و قالوا سقنطری ... باب فیعلول ناقة عیسجور سریعة؛ **انجام:** اسرع فی عدوه الال جمع الة و هی الحربة العریضة الفصل الأل الضرب بالآلة الله تعالی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، رکابه‌دار، محشی؛ ۱۳گ (۱۲۷پ-۱۳۹پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف: ۴۴-۸۶]

● المختار من حدیث المختار / تاریخ / عربی

al-muxtār min ḥadīṯ-il muxtār

حداد بجلی، احمد، ق۸ قمری

haddād-e bajalī, ahmad(- 14c)

تاریخ تألیف: ۷۳۳ق

درباره قیام و انتقام مختاربن ابی عبیده ثقفی از دشمنان امام حسین (ع).

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۷۴۲/۲

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی عجزت عن ادراک ذاته دقایق الافکار؛ **انجام:** و الحمدلله علی بلوغ المرام و توفیق الختام ... احمد الحداد البجلی حامداً مصلیا.

خط: نسخ، کا: داود بن عبدعلی بن شریف نجفی، تا: ۱۰۷۷ق؛ مصحح، مقابله شده؛ ۶۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۰سم [ف: ۱۴-۵۳۳]

● المختار من دیوان المتنبی / شعر / عربی - فارسی

al-muxtār min d.-il mutannabī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۰۴۵/۱۰-ف

نسخه اصل: بادلیان ش pococ 33.با ترجمه فارسی در ۱۵ فصل؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۱۲۶]

● المختار من القصائد و الاشعار / شعر / عربی

al-muxtār min-al qaṣā'd wa-l aš'ār

مجدالدین نجفی اصفهانی، محمد علی، ۱۲۸۶ - ۱۳۶۱ شمسی

majd-od-dīn najafī-ye esfahānī, mohammad 'alī (1907 - 1982)

۱. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه: ۸۲/۲

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۵شعبان۱۳۶۲ق، پس از مهاجرت به قم؛ در برگ‌های پایانی یادداشت‌ها و حکایت‌های پراکنده‌ای به خط مؤلف دیده می‌شود؛ جلد: مقوایی، ۲۲گ(۱۳پ-۳۴ر)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [اوراق عتیق: ۲-۳۳۶]

۲. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه: ۷۰

خط: نسخ، کا: سید احمد حسینی اشکوری، تا: ۱۴۰۹ق؛ برگ‌ها یک رو نوشته شده، روی برگی یادداشت شیخ هادی نجفی به تاریخ شعبان ۱۴۰۹ق دیده می‌شود، جلد: گالینگور، ۷۶گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [اوراق عتیق: ۲-۳۴۵]

● المختار من کتاب الحکم و الآداب / اخلاق / عربی

al-muxtār min k.-il ḥikam wa-l ādāb

این عنوان در آغاز کتاب آمده و مشخص نیست آیا گزینشی از یکی از ابواب «العقد الفرید» است و یا اثری مستقل محسوب می‌شود. آنچه هست مشخص است که این کتاب گزینشی بیست و دو بابی است از کتابی چهل و چهار بابی. و اینک فهرست ابواب: ۱. السودد و المروة؛ ۲. الجود و السخا؛ ۳. حسن الخلق؛ ۴. کتمان السر؛ ۵. الحزم و العجز؛ ۶. الصدق و الکذب؛ ۷. الخلف؛ ۸. الغیبة؛ ۹. الحسد؛ ۱۰. المزاح؛ ۱۱. المشورة؛ ۱۲. حسن الجلیس؛ ۱۳. ذم المراء؛ ۱۴. السیاسة؛ ۱۵. شجاعة النساء؛ ۱۶. الهوی؛ ۱۷. الاخوان؛ ۱۸. الکبر؛ ۲۰. البلاغة؛ ۲۱. الظن؛ ۲۲. الیقظنة.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۸۷/۹

آغاز: کتاب مختار من کتاب الحکم و الاداب و هو اثنی و عشرون بابا من جملة اربع و اربعین بابا. اوله ... [سپس فهرست ابواب را آورده. و بلافاصله پس از آن:] لانا نظرنا فی الکلام فوجدنا ابلغه عند ذوی العقول و الالباب و اتقنه (؟) کتاب الحکم و الآداب فاخترنا منه ما اخترنا. و سطرنا من احسنه فی کتبنا ما سطرناه و الله حسبنا و نعم الوکیل. الباب الاول فی السودد و المروة: روی عن النبی صلی الله علیه و آله و سلم انه قال من رزقة الله ما لا؛ **انجام:** فکتب الحاج الی قتیبه لم انس حدیثک عن الجمل المعتلم قدس الله قتیبه من قتله فاصبح میتا. تمت الابواب بحمدلله تعال و حسن توفیقه.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: نیمه دوم قرن۸؛ جلد: مقوایی، ۶۷گ (۱۸۶ر-۲۵۲ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۲/۳سم [ف: ۲۷/۱-۴۵۱]

● مختار من کتاب قدیم من خزانة ابن طاووس / حدیث / عربی

muxtār min k.-in qadīm min xazānat-i ibn-i ṭāwūs

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۳۲/۳۳

آغاز: مختار من کتاب قدیم من خزانة السید رضی الدین بن طاووس بالمشهد الکاظمی صلوات الله علی مشرفه. اخبرنی محمد بن ابی عمر الفهدی قال حدثنی ابی عن نصر بن باب الخرسانی؛ **انجام:** اورد عدة اسانید فیها رد الشمس لعلی علیه السلم بالمدینة و بابل مع ان صاحب الکتاب الظاهر انه من العامة.

خط: نسخ تحریری، کا: محمد بن علی بن حسن جباعی، تا: شنبه

۱۸ شوال۸۵۲ق؛ جلد: میشن، ۲ص (۷۶-۷۷)، اندازه: ۱۸/۲×۲۸سم [ف: ۲۹/۱-۳۸۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۳۲/۴۴

آغاز: مختار منکتاب قدیم منخزانة السید رضی الدین بن طاوس رحمه الله فیالحث علی العبادة والنهی عن المعصیة. عن جعفر بن سلیمن قال قال ثابت البنانی

خط: نسخ تحریری، کا: محمد بن علی بن حسن جباعی، تا: شنبه ۱۸ شوال۸۵۲ق؛ پس از آنمنتخب المثل السایر والکامل مبرد (ص۱۰۷-۱۰۸)؛ جلد: میشن، ۳ص (۱۰۵-۱۰۷)، اندازه: ۱۸/۲×۲۸سم [ف: ۲۹/۱-۳۸۶]

● **المختار من کتب الاخبار** / تفسیر / فارسی

al-moxtār men kotob-el axbār

شرح و ترجمه قرآن به فارسی و عربی، محتوی تفسیر شانزده سوره از فاتحة الکتاب تا النحل، نسخه نفیس و مهم، نام شارح و مفسر معلوم نشد. برای آگاهی از چگونگی تفسیر و دانستن اسلوب نگارش سطری چند از کتاب نقل می‌شود: آیه ۳۲ از سورة البقرة «و اذ قلنا للملائکة اسجدوا لادم فسجدوا الا ابلیس ابی استکبر و کان من الکافرین ... آورده‌اندکی ابلیس وقتی به آدم رسد و گفت ای آدم بدانک ترا روی سپید دادند و ما را سیاه غره مشوکی مثال ما همچنان است که باغبانی درختی بادام نشاد در باغ و بادام بر آید ان بادام را ببرد و بفروشد یکی از مشتری خداوند شادی باشد ان را با شکر بیامیزد یکی را مشتری خداوند مصیبت ان بادام را سیاه کند و بر سر تابوت ریزد اکنون تو آنی و ما این اما باید کی دانی کی باغبان یکی است و اب از یک جوی خورده‌ایم ذوالنون مصری گفت در بادیه بودم ابلیس را دیدم کی جهل رویز سر بر سجود نهاده بود که برنداشت گفتم ای مسکین بعد از بیزاری و لعنت این همه عبادت چیست گفت ای ذوالنون اگر من از بندگی معزولم او از خداوندی معزول نیست سهل عبدالله تستری گفت ابلیس را در بادیه دیدم گفتم چرا سجود نکردی گفت ای سهل بگذار مرا اکرت به حضرت راهی باشد بگوی چون این بیچاره نمی‌خواهی بهانه بروی چه نهی ای سهل همین ساعت بر سر خاک آدم بودم هزار بار انجا سجده بردم و خاک قبر وی بر دیده نهادم عاقبت ندا شنیدم که لا تتعب فلسنا نریدک آیة ۲۳ از سوره یوسف«وراودته التی هو فی بیتها عن نفسه و غلقت الابواب و قالت هیت لک» و ابتدا این مراودهان بود که یوسف در خانه زلیخا بیوسته به عبادت مشغول بودی و صحف ابراهیم خواندی باوازی خوش و هیچ کس نشنیدی کی نه در فتنه افتادی زلیخا کرسی بیش خود بنهاد و یوسف را بخواند و بر آن کرسی نشاد یوسف صحف می‌خواند و زلیخا در جمال او نظاره می‌کردو گفت یا یوسف خوش می‌خوانی لکن چه سود که من نمی‌دانم که چه می‌خوانی یوسف گفت من خریده توام و غلام توام و تو مرا سید مرا ببها کران خریده لابدست که اواز من ترا خوش آید و این اول سخن بود که میان ایشان رفت زلیخا گفت اکنون باید کی هر روز بیائی و بیش من این صحف بخوانی یوسف گفت فرمان بردار و مطیعم هر روز بیامدی و بیش او بنشستی و با وی سخن گفتی و زلیخا را در دل عشق یوسف بر کمال بودی اما تجلد مینمود و زلیخا کاهکاهی بر خاستی به بهانه کامی چند برداشتی تا مکر یوسف در رفتار و قد و بالاء او نگاه کند که نیکو قد بود ونیکو رفتار و خوش گفتار و کیسوان داشت حنانک برخاستی با کوشه مقنعه بر زمین کشیدی».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۵

خط: نسخ و ثلث به رقاع و تعلیق، بی‌کا، تا: ۶۵۰-۶۰۰ق؛ اندکی به آخر سوره النحل مانده از یک تفسیر عربی سی ورق نونویس بر این نسخه قدیمی افزوده و متمم آن قرار داده اند، چون بیان معانی آیات آمیخته به فارسی و عربی ست و صفحات ملحقه عربی صرف بوده طرزاداء مطلب نیز با اصل مباینت تام دارد لذا اوراق مزبوره را جزء این نسخه نمی‌توان شمرد، رسم الخط کتاب حاکی است که این نسخه در حدود سالهای ۶۰۰ و ۶۵۰ نوشته شده؛ ۴۳۸گ، ۳۵سطر، اندازه: ۱۴×۳۲سم [ف: ۲-۳۶]

● **المختار من کتب الاختیارات الفلکیة** / هیئت / عربی

al-muxtār min kutib-il ixtīyārāt-il falakīyya

ابریشمی، سلیمان بن حسین

abrīšamī, soleymān ebn-e hoseyn

تألیف ابو منصور سلیمان بن حسین بن بزدویه ابریشمی موصلی حاسب (چلبی، هدیة العارفین ۳۹۶/۱). ابونصر یحیی بن جریر طبیب تکریتی بغدادی (زنده در ۴۷۲) هم کتابی بدین نام دارد که برای سدید الدولة ابوالغنائم عبدالکریم در چند فصل ساخته است. این کتاب در چهار «جمله» هریک در چند «باب» هریک در چند «فصل» است: جمله۱.ذکر مایجب تقدیمه و تمهیده؛ ۲. الاختیارات لابتداء الاعمال؛ ۳. الاختیارات التی یستعلمها الخاصة والعامة؛ ۴. الاختیارات لحلول القمر فی المنازل. در پایان کتاب ما از کتاب‌های نجومی بطلمیوس و الیاس مصری و کنکه هندی و دروثیوس اسکندرانی و ماشاءالله اثری مصری و ابوعلی خیاط و شاگردش ابو معشر بلخی و یعقوب کندی و فضل بن بشر یهودی و فضل بن سهل و احمد بن یوسف مفسر ثمره بطلمیوس و العاصمی و بنو نوبخت و علی بن احمد عمرانی و عمر بن فرخان طبری و بنو ماجور و حسن بن ابی الخطیب و هبة الله بن سمنون و شاکر بن هلیل و کوشیار بن لبان و ابو نصر حسن بن علی قمی و ابوالصقر و علی بن عثمان و قصرانی و ابوالحسن علی بن محمد خراسانی و نوفل خصمی یاد شده که از آنها در آن بهره برده شده است.

[معجم المؤلفین ۱۸۹/۱۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۴۸۰/۱
انجام: فمن الاصول التی هی علیها القول فی ذلک ان کل کوکب من الکواکب یدل علی شیء.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ق ۹ یا ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد شریف بن محمد قائمی؛ جلد: پارچه‌ای، ۱۵گ (۱پ-۱۵پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۲۰-۵۵]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۱۵۱
آغاز: النجومیة اجمع منها ما تفرق من اقاویل ائمة هذه الصناعة و اضیف الی کثیر مما اورده یسیرا مما اسخرجته من مقائیسهم ... و قد جعلته اربع جمل و رتبه کل جمل ابوابا و فصلته کل باب فصولا ... الجملة الاولی یتضمن ذکر ما یجب تقدیمه و تمهیده؛
انجام: و کما یفصل بحارا.
خط: نسخ، کا: علی بن مبارک، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن عنابی، ۲۶۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲/۴×۱۷/۸سم [ف: ۱-۴۸۱]

۳. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه: ۹۵/۴
آغاز: اما بعد فمن نعم استزیدت نعمه بالشکر ومن شکر فقد نهض بواجب الصیانة والبر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۶۳گ (۱۱۶پ-۱۷۸پ)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: -۶۲]

● المختار من المختار من الکافی / حدیث / عربی

al-muxtār min-al muxtār min-al kāfī

وابسته به: الکافی؛ کلینی، محمد بن یعقوب (-۳۲۹)
روایاتی است در موضوعات اخلاقی و اعتقادی که از اصول و روضه «کافی» انتخاب شده و منقسم به ابواب است مانند خود کافی
آغاز: الحمد لله الذی فتق الاجواء، و علق الارجاء و اشجی الاشجاء و اضاء الضیاء و امات الاحیاء واحیی الموتی ...
انجام: باب فی الدعا للرزق ... و عن ابی جعفر علیه السلام انه جاء رجل الی النبی (صلی الله علیه و آله) فقال: یا رسول الله انی ذو عیال و علی دین ... واقضی به دینی واستعین به علی عیالی، تم

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۵۹/۲ و ۳۲عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ معرب، کا: نجم الدین بن عبدالله الادیب، تا: یک‌شنبه۱۱ صفر۹۲۳ق؛ او روی نسخه‌ایکه عبد الوهاب بن حسین بن جعفر بن علی بن الدقاس الحلی، که او نسخه خود را از نسخه خط کمال الدین علی بن حسن بن احمد بن الموذن المزیدی نوشته، مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: مقوایی، ۶۱گ (۱۲۴ر-۱۸۴ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف: ۲-۶۶] و [عکسی ف: ۱-۳۴]

● مختار من مزارع الصنعة / کیمیا / عربی

muxtār min mazāri‘-iṣṣan‘a

این کتاب برگزیده و منتخبی است از کتاب «مزارع الصنعة» جابر بن حیان که ابتداء آن از «تدبیرات» و سپس «تحلیلات»و بعد تدبیر تصعیدای جسدکان و پس از آن حملانات صحبت می‌کند و تجربیاتیکه در این زمینه شده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۱۶/۱
آغاز: بسمله، هذا الکتاب مختار من کتاب مزارع الصنعة؛ **انجام:** و المرفشث و الشب افعل به کذلک حتی تخرج فضه بیضاء.
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۹۶ق؛ جلد: میشن، ۴۱ص (۱-۴۱)، ۱۱سطر (۵/۵×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۰-۱۶۵]

● المختار من المسند لاحمد بن حنبل / حدیث / عربی

al-muxtār min-al musnad li-aḥmad ibn-i ḥanbal

جعفری اشکوری، محمد رضا

ja‘farī eškavarī, mohammad rezā

وابسته به: المسند؛ ابن حنبل، احمد بن محمد (۱۶۴-۲۴۱ق)
۱۹۳۱ روایت برگزیده از کتاب «المسند» احمد بن حنبل (۲۴۱) است در سه مجلد، و پس از هر حدیث نشانی آن و صحت یا عدم صحت اسناد آن را متذکر شده است. بیشتر این روایات در مناقب پیامبر و اهل بیتش (ع) یا مثالب دشمنان آنها می‌باشد.

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۶۰۲
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... مسند ابی بکر الصدیق رضی الله عنه ۱-(ع)- حدثنا و کیع قال: قال اسرائیل: قال ابو اسحاق
نسخه اصل: کتابخانه مؤلف-نجف اشرف. جلد اول؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۳۴۲ص [عکسی ف: ۲-۱۹۷]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۶۰۳
آغاز: ۵۹۲- [حدثنا عبدالله، حدثنی أبی] حدثنا عبدالرزاق، أنا سفیان، عن ابن ذکوان، عن عبدالرحمن الأعرج
نسخه اصل: کتابخانه مؤلف-نجف اشرف. جلد دوم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۳۴۹ص [عکسی ف: ۲-۱۹۷]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۶۰۴
آغاز: حدیث اسامة بن زید حب رسول الله (صلعم) ۱۳۵۱-[=] ثنا احمد بن عبدالملک، ثنا محمد بن سلمة؛
نسخه اصل: کتابخانه مؤلف-نجف اشرف. جلد سوم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۲۵۹ص [عکسی ف: ۲-۱۹۸]

● المختار من مناقب الاخبار / تراجم / فارسی

al-moxtār men manāqeb-el axbār

مبارک بن محمد بن عبدالکریم

mobārak ebn-e mohammad ebn-e ‘abd-ol-karīm

در سرگذشت یاران پیامبر و صوفیان در دو «قسم»: نخستین در سه «باب»؛ دومی در دو «باب».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷۵۵–ف

نسخه اصل: کوپرولو ۱۱۳۶؛ بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: ابراهیم بن احمد بن طوغان در ۹۹۱؛ ۲۰۶گ [فیلمها ف: ۲–۲۴۳]

● **المختار من نوادر الاخبار** / گوناگون / عربی

al-muxtār min nawādir-il axbār

سیرجی ، احمد بن یوسف - ۸۶۲ق

sayrajī,ahmad ebn-e yūsof

کشکولی است مشتمل بر مقداری از فضائل پیامبر اکرم (ص) و ذکر بعضی از صحابه و تابعین، و روایاتی از اخبار صلحاء و خلفاء و بیان حکایات مختلفه و غیر آن در یازده «فصل».مؤلف، ممکن است، احمد بن یوسف بن محمد السیرجی الشافعی (– ۸۶۲ق) صاحب کتاب «الطراز المذهب فی احکام المذهب» باشد.

[کشف الظنون ۲/ ۱۱۰۹؛ معجم المؤلفین ۲/ ۲۱۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۵/1عکسی

آغاز: قال الفقیر ... احمد بن السیرجی ... و بعد فانی استخرت الله؛ **انجام:** قصیدة لکاتبة تقرا علی اوجه کثیره ... قاتلی عمدا بلا قودی

نسخه اصل: اسکوریال – مادرید، ش ۱۷۹۰؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا، ۲۰۱گ (۱–۲۰۱)، ۱۳سطر [عکسی ف: ۱–۱۲۱]

● **مختار نامه** = **قصه مختار** / داستان / فارسی

moxtār-nāme = qesse-ye moxtār

ابو مخنف، لوط بن یحیی، – ۱۵۷ قمری

abū mexnaf, lūt ebn-e yahyā(- 775)

رساله‌ای متوسط دربیان تاریخ جنگ‌ها وانتقام‌های مختار بن یوسف ثقفی است. مترجم ظاهراً در عهد شاه طهماسب صفوی (نام وی برده شده است) می‌زیسته است. چنین است ترتیب آن: در بیست و چهار مجلس است: ۱. در بیان جور سختی که بر شیعیان وارد شد؛ ۲. آوردن سرهای مطهر و منور شهداء را به کوفه؛ ۳. بیان بیعت نمودن سعید مخنف و عبد الرحمن بن سعید؛ ۴. حرب کردن عبد الله عفیف و سعید مخنف و عبد الرحمن و طارق؛ ۵. در بیرون کردن عبید زیاد؛ ۶. در شهید شدن سعید مخنف و عبدالرحمن؛ ۷. بیان بیرون رفتن اعمش و عمر طارق از کوفه؛ ۸. بیان آمدن و رقاء قارب.

چاپ: نجف، مطبعة الحیدریة، طبعت مع الملهوف فی قتلی الطفوف لابن طاووس، ۱۴۴ص، ۱۹۵۰م.

[فهرستواره فارسی۱۷۶۳/۳؛ نسخه‌های منزوی ۴۵۳۴/۶؛ مشترک پاکستان ۳۷۸/۱۰؛ الذریعه ۱۷۳/۲۰]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۴۷۴–ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا149 .Or. در ۲۳ مجلس؛ کا: محمد بن سلطان بایزید بن علی کوشکنه ای اسفرایینی، تا: پایان ربیع الاول ۹۲۴؛ ۱۶۳گ [فیلمها ف: ۱–۱۸۹]

۲. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه: ۹۷

آغاز: الحمدلله ... بدانکه تشفی دل و راحت جان شیعیان مخلص ومحزونان [...] مصیبت امام حسین علیه السلام قصه مختار است و مؤمنانرا از آن فواید بسیار است؛ **انجام:** وچند گاه خلافت درخاندان ایشان بماند پس نوبت دولت کامرانی و پادشاهان بشاه اسمعیل الحسینی الصفوی رسید ... و چون صاحب الزمان ظهور کند درخدمت آن حضرت خواهند بود.

خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، تا: ۷ ربیع الاول۱۲۴۳ق؛ جلد: مقوا با روکش پلاستیک،۱۶۵گ،۲۵سطر،اندازه:۲۱×۳۳سم[ف مخ:–۱۴۵]

۳. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۷۹۷م

انجام: پس لشکر بر اطراف او بر آمدند و بدن او را به ضرب شمشیر و نیزه پاره پاره کردند و آن شیر مرد تا نفس آخرین حسین حسین می‌گفت تا جان به حق تسلیم کرد انا لله و انا الیه راجعون.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان۱۲۴۷ق، جا: تهران؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: چرمی، ۲۹۷ص، ۱۵سطر(۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [رشت و همدان: ف: –۱۱۶۵]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۸۸۰

آغاز: بعد حمدو ثنای جناب اقدس الهی و درود بی منتهای حضرت رسالت ... اما بعد چنین گوید بنده عاصی خاطی ابومخنف ... که در میان خاصه و عامه ... بسم الله الرحمن الرحیمروایت کرده ابو مخنف لوط یحیی الازدی که میثم تمار رضی الله عنه که از بزرگان اصحاب امیرالمؤمنین (ع) بود و صاحب اسرار آن حضرت؛ **انجام:** مختار چون نخل از پا درآمد پیادگان گرد وی در آمدند واو را پاره پاره و تا نفس آخرین حسین حسین می‌گفت رحمة الله علیه تم

خط: نسخ، کا: ملا جبار ولد ابراهیم ساکن الغری، تا: ۱۲۵۹ق؛ مهر: «الواثق بالله الغنی عبده جبار» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۸۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳۷–۴۵۵]

۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۸۵۸

آغاز: آگاه کنم شما را که حق تعالی درقرآن فرموده که یخرج الحی من المیت ویخرج المیت من الحی و یحیی الارض بعد موتها وکذلک تخرجون حق سبحانه وتعالی؛ **انجام:** عبدالرحمن بن محمد اشعث می‌گریست وسوگند می‌خورد که سلاح از خود بیرون نکنم تا انتقام خون پدر خود از لشکر مختار نکشم آن چون روز شد آن دولشکر از بسیاری کوفت که داشتند

در ۲۴ مجلس برگزار شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور، ۲۷۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف مخ: ۵–۱۹۵۲]

● **مختارنامه** / شعر / فارسی

moxtār-nāme

عطار، محمد بن ابراهیم، ۵۳۷؟ - ۶۲۷ ؟ قمری

ʻattār, mohammad ebn-e ebrāhīm (1143 - 1230)

مجموعه رباعی‌هایی است عرفانی و اخلاقی، در پنجاه باب. شمار رباعی‌ها در نسخه‌ها گوناگون است، در نسخه چاپی نزدیک به چهار هزار بیت است، با عناوین «باب»: توحید، نعت، فضایل صحابه، معانی مختلف، توحید، فنا، حیرت ... .

آغاز: بسمله. حمد و سپاس بی قیاس خداوندی را کی اشراق آفتاب الوهیت او در هر ذره صد هزار خیمه حکمت نصب کرد ... اما بعد جمعی از اصدقاء محرم و احباء همدم و موافقان همنشین و قریبان دوربین که چون آفتاب دلی روشن داشتند و چون صبح نفس از سر صدق می‌زدند و چون آئینه رومی صافی می‌نمودند التماس کردند که چون سلطنت خسرونامه در عالم ظاهر گشت و سر اسرار نامه در جهان منکشف شد ومصیبت مصیبت نامه از جد و غایت درگذشت و ضابطه شناختن دیوان تمام دانسته آمد و جواهر نمه و شرح القلب که هر دو کسوت نظم پوشیدند حروف علت بدان راه نیافت و ابیاتی که در دیوان است بسیارست ... اگر انتخابی کرده شود و اختیاری دست دهد از نظم و ترتیب حسنی و جمالی دیگر گیرد ... بحکم دواعی اخوان در این رباعیات گفته آمد شش هزار بود. قریب هزار بیت شسته آمد که لایق این عالم نبود و بدان عالم فرستاده شد ... و پنج هزارکی باقی ماند درین مجموع ثبت گردانیدیم و آن را مختار نامه نام نهاد ... و این مجموع نیز پنجاه باب وضع کرده آمد بر این سیاقت و ترتیب که ثبت می‌افتد بعون الله و حسنه ... باب اول در توحید حق و سبحانه تعالی و صفات او ... باب پنجاهم در انجام سخن و ختم کتاب.ای پاکی تو منزه از هر پاکی ×× قدوسی تو مقدس از ادراکی / در راه تو صد هزار عالم گردید ×× در کوی تو صد هزار آدم خاکی

چاپ: مشار، فارسی ۴۶۳۴/۴ که نشانی ۳ چاپ آنرا داده

[الذریعه ۱۷۲/۲۰؛ نسخه‌های منزوی ۳۱۸۲/۴؛ مشترک پاکستان ۱۹۱/۷ که نشانی ۴ نسخه آنرا داده]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۷۰۲

عکس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷ و۸ [مختصر ف: -۷۳۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۶۰۵

آغاز: مقدمه: برابر؛ آغاز: در وصف تو عقل طبع دیوانه گرفت ×× جان تن زده با عجز بهم خانه گرفت؛ **انجام:** ای بس که بچرخیم من و چرخ و لیک ×× من خاک همیگردم و او میگردد

مشتمل است بر: مقدمه نثر عطار، فهرست ابواب و ۱۹۳۷ رباعی از مختار نامه عطار؛ خط: نستعلیق، کا: ابو محمد فتح محمد مبینی، تا: ۷۱۱ق، مجدول، با سرلوح مذهب؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۰۶ص، ۱۳سطر (۸×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۸-۳۴۲]

۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۲۷۰/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** گاهی سخیم بصد جنون بنویسند×گاه از سر صدق عقل و خون بنویسند / گر صاحب فضلند به زر بنویسند×ور عاشق زراند به خون بنویسند

خط: نسخ تحریری، کا: ابوبکر بن علی بن محمد سفراینی معروف به باکان (پاکان)، تا: ۷۳۱ق؛ مجدول، آغاز هر مثنوی دارای چهار کتیبه، دارای سرلوح، در ذیل صفحه آخر چنین رقم رفته: «پوشیده نماند که این کتاب سیصد و یازده ورق است هر ورقی ۱۰۸ بیت که مجموع ۳۳۵۰۰ بیت می‌باشد ... یک جمله محذوف و محو گردیده است پنج هزار و بیست و پنج دینار می‌شود کاغذ و جلد و جدول تذهیب هیچ یک در حساب نیامده است»؛ مهر: «حسین بن هدایت الله، محمد رضا الحسینی، مشیر السلطنه مورخ بتاریخ ۱۳۲۲»، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: بخارائی، جلد: چرم مذهب، اندازه: ۲۴×۳۵/۵سم [ف: ۴-۸۰۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۳۸۰/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۱۶۷]

۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۶۲۶/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ [نشریه: ۷-۲۱۱]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۱۷۸

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ ربیع الاول۸۱۹ق؛ دو ورق اول مقدمه، دارای یک سرلوح، مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: نوعی جیر، ۶۴گ، ۲۵سطر (۱۰/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۱-۱۸۵]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۱/۸-ف

نسخه اصل: اونیورسیته ش ۵۳۸، در ۴۲۷۷ بیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۲۶ق؛ ۱۰۶گ (هامش ۳۵۹پ-۴۶۴پ)، ۲۵سطر [فیلمها ف: ۱-۴۴۲]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۷۵۷/۴

خط: نسخ، کا: عمر بن بایزید بن عمر الهرابیالی، تا: ۸۳۴ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن یشمی، ۱۵سطر، اندازه: ۲۰/۶×۲۸سم [ف: ۸-۸۲]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۹۵۱/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** اگر از فضلایید، به زر نق کنید ×× ور عاشق زارید، به خون بنویسید

خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۸ ربیع الاول۸۴۲ق؛ همراه «منطق الطیر»؛ ۴۸گ (۴۶۴پ-۵۱۱ر) [ف: ۲-۲۲۶]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۲۳۸/۶

خط: نستعلیق ریز و خوش، کا: پیر حسین، تا: شعبان۸۹۳ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۴گ (۴۵۲پ-۴۸۵ر)، ۲۳سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۵-۴۱۷۳]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۳۷۹

آغاز: عنوان: باب دوم در نعمت نبی علیه السلا: صاحب نظری که هیچ افکنده نبود ××تا از نظر شفاعتش زنده نبود؛ **انجام:** عنوان

(اواخر باب ۴۱): می پرسیم دوش ز شمع آهسته ×× آخر چه خوش آمدت بگو ای خسته
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۸۰گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲/۳۳-۱۰۳]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۶۲/۳

در پنجاه باب، با فهرست باب‌ها؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۴۶ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: ساغری، ۶۵گ (۷۹ر-۱۴۳ر)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۲سم [ف: ۴-۶۶۲]

۱۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۶۲/۱۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۴۶ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه ساغری، ۹گ (۶۴۵پ-۶۵۳ر)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۲سم [ف: ۴-۶۶۳]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۹۴۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱ ربیع الاول۱۰۲۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ نسخه را بشارت هندی به دستور خواجه حاجی سیف الدین محمود نوشته، تا عنوان باب ۴۸ در آن دیده می‌شود، آغاز دیباچه افتاده؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۱۰۵گ، ۱۹سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۸-]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۴۹/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۲۶ق؛ ۱۲۷ص (۱-۱۲۷) [ف: ۳-۴۰۴]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۰۸۹/۴

خط: نستعلیق، کا: عالمیان، ربیع بن محمد، تا: پایان ذیحجه ۱۱۴۱ق، جا: کاشان، نواده سید جمال الدین اصفهانی شیخ زاهد گیلانی در کاشان؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۷۹گ (۲۵۵-۳۳۳)، ۲۰ سطر(۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۶-۱۹۵]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۵۴/۵

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲۲ص (۴۷۰-۵۹۱) [ف: ۳-۴۰۷]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۴۷/۵

کا: حسین بن محمود بن فضل الله، بی‌تا؛ ۹۱ص (۶۸۸-۷۷۸) [ف: ۳-۴۰۳]

۱۸. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۱۱۸/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** اخر دعویهم ان الحمد لله رب العالمین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج، ۵۹ص (۲-۶۰)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۱۴۵]

۱۹. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه: ۴۲۳

دو هزار و پنجاه و چهار رباعی می‌باشد؛ خط: نستعلیق، کا: هادی ارفع کرمانشاهی، بی‌تا [ف: ۲-۱۰۸]

۲۰. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه: ۴۹۰-۴۹۱

کا: هادی ارفع کرمانشاهی، بی‌تا؛ ۲۶۲گ [ف: ۲-۱۶۱]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۳۵۷/۶

آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب؛ جلد: روغنی، ۴۰گ (۳۱۲ر-۳۵۱پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۵-۳۳۹]

● مختار نامه / داستان / فارسی

moxtār-nāme

اشعث تبریزی، محمد نصیر امین بن محمد

aš'as-e tabrīzī, mohammad nasīr amīn ebn-e mohammad

کتابی است در بیان حوادث پس از شهادت امام حسین (ع) و قیام مختار بن ابوعبیده ثقفی، که در چندین مجلس تألیف شده و تمامی این مجالس نیز با عبارت «روایت کند ابو یحیی الازدی ...» آغاز می‌شود. عنوان مجلس اول قید نشده و چند سرفصل آخر نیز با عبارت «ذکر ...» و «در باب ...» آغاز شده است. این اثر غیر از مختار نامه معروف اثر ابومحنف لوط بن یحیی الازدی می‌باشد.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۸۰۹

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی جعل الجهاد مع الکافرین و المنافقین من اهل العباد لرفع درجات العباد و ذریعة لنظام الدین و البلاد؛
انجام: حجاج نهیب داد که ای ملعون بن ملعون ببوس و برو به جهنم عبدالله پای او را بوسید و رفت این بود حکایت احوال مختار که از کتب سیر و احادیث بود باقی و الله اعلم بالصواب ...
در نوزده مجلس؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۴ق؛ مصحح، محشی؛ ۱۴۹گ، ۲۶سطر (۱۴×۲۲/۵)، اندازه: ۲۱×۳۴سم [رایانه]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۵۶۰/۲-۱۴/۱۰

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی جعل الجهاد مع الکافرین و المنافقین من اهل العباد و ... رفع الدرجات دریغه النظام بقاء الدین ... اما بعد چنین گوید بنده خاطی با گناهان کبیر؛ **انجام:** بدان ایدک الله تعالی که تکالیف بندگان دراکثر امور عموما وو اوصیاء وانبیاء ... واز جمله بدعتهای معاویه آنکه حضرت امیرالمؤمنین واهل بیت آن را لعنت.
از آغاز تا نیمه مجلس سی ونهم درذکر شهادت امیر وفادار مختار رضوان الله علیه؛خط:نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد:گالینگور، ۲۱۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۷-۴۱۹۸]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۴۴۲

آغاز: بسمله الحمدلله الذی جعل الجهاد مع الکافرین و المنافقین من اهل العناد وسیلة لرفع درجات العباد؛ **انجام:**و دشمنان با وجود
تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه رایانه ملی ش ۶۸۰۹ ذکر شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: سید حبیب الله دهقان بنادک ساداتی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۳۶گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵-۱۶۵۵]

● مختار نامه / داستان / فارسی

moxtār-nāme

حسینی یزدی، حیدر بن مرتضی

hoseynī yazdī, heydar ebn-e mortezā

مشتمل بر «مقدمه» و شصت و دو «مجلس» و «خاتمه».
[فهرستواره منزوی ۴۷۱/۱ و ۱۷۶۳/۳]

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۹۸۴
آغاز: آنکه او را بریده سر زقفا شمر بیدین کافر مردود
خط: نسخ، کا: محمد بن سید حیدر حسینی فرزند مؤلف، تا: شنبه غره ذیقعده۱۲۹۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۶۹گ، ۱۹سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۴-۱۴۹۵]

● **مختارنامه** / مقتل / فارسی

moxtār-nāme

آخوند ملا محمد خان، ق۱۳ قمری

āxūnd-e mollā mohammad xān(- 19c)

منظومه‌ای بسیار مفصل در جریانات پس از واقعه عاشورا و انتقام گرفتن مختار از قتله سید الشهداء علیه السلام.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۶۹۲
آغاز: بنام خداوند فرد جلیل ×× کنم ابتدا من بوجه جمیل؛ **انجام:** هزاران درود و هزار آفرین ×× همه اهل بینش بود طاهرین
خط: نستعلیق نازیبا، کا: ملا سکینه بنت آخوند ملا محمد خان تصنیف کننده مختارنامه، تا: پنج‌شنبه ۵ محرم۱۲۶۳ق؛ جلد: چرم، ۳۱۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷/۲×۲۲/۷سم [ف: ۴۱-۱۶۲]

● **مختار نامه** / شعر / فارسی

moxtār-nāme

خیالی اصفهانی، محمد حسین، ق۱۳ قمری

xīyālī esfahānī, mohammad hoseyn(- 19c)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۱۵۹/۱
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۸ شعبان۱۲۷۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۵سطر(۱۴×۲۵)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱۶-۲۰۸]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: بدون شماره/۱
بی کا، تا: ۶ جمادی الاول ۱۲۷۰ق [میراث شهاب: س۶ش۱-۱۱۲]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۰۸۱/۱
خط: نستعلیق، کا: کاشانی، حیدر بن اسماعیل، تا: ۱۲ جمادی الثانی ۱۲۷۰ق؛ ۲۶ سطر(۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۶-۱۹۳]

● **مختار نامه** / شعر، داستان / فارسی

moxtār-nāme

خاموش یزدی، میرزا علیخان، - ۱۳۷۹ قمری

xāmūš-e yazdī, mīrzā ‘alī-xān(- 1960)

سراینده آن میرزا علی خان ترجمان متخلص به خاموش از شعرای معاصر است.این مثنوی به بحر متقارب سروده شده است و ابیات آن سست و کم‌مایه است و حاوی شرح زندگانی و جنگ‌های مختار ثقفی با قاتلین سید الشهداء علیه السلام و قلع و قمع ظلمه، در پنج دفتر می‌باشد و دفتر پنجم ناتمام مانده است. (مایل هروی)

آغاز: (۱) به نام خداوند عرش برین ×× حکیم توانای جان آفرین؛ (۲) به نام جهاندار گردان سپهر ×× پدید آور بی نظیر؛ (۳) به نام جهانداور بی نظیر ×× خدای دو کیهان بالا وزیر؛ (۴) به نام جهاداور بی نیاز ×× که دو جهان بدرگه برندش نماز؛ (۵) خدایا خدائی سزاوار تست ×× به فرمان آفرینندگی کار تست
[فهرستواره منزوی ۱۷۶۱/۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۵۷۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** روانش چو از نیست وارست شد ×× از آن نیستی تا ابد هست شد. تو هم ای پسر راه هستی گرای
خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۲۴-۱۳۲۸ق؛ دارای چند تصویر قلمی با آبرنگ؛ واقف: سراینده، مرداد ۱۳۴۵؛ جلد: مقوایی، ۲۶۴گ، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۹-۳۳۵]

● **مختار نامه** / داستان / فارسی

moxtār-nāme

شرفی، علی اکبر، ق۱۴ قمری

Šarafī, ‘alī akbar(- 20c)

این کتاب غیر از روضة المجاهدین (مختار نامه معروف) است و در ۵۵ مجلس تنظیم یافته، مشتمل به‌دو واقعه کربلا و حالات مختار و یارانش و مختصری درباره غزوات حضرت رسول که در پایان ۱۴ «مجلس» در مراثی دارد.
آغاز: بسمله، حمدله، و الصلوة علی سید العرب و العجم ... روایت می‌کند ابو مخنف لوط که چون کوفیان نامه‌ها نوشتند.
[فهرستواره منزوی ۴۷۱/۱]

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۷۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** وای بر بنی امیه که در کربلا بر طفل شیر خوار حسین (ع) رحم نکردند.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: شعبان۱۳۶۶ق؛ اهدایی: علی اکبر شرفی؛ جلد: مقوایی، ۱۲۷گ، ۳۲سطر(۱۸×۳۰)، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف: ۱-۹۷]
۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۶۵۴
آغاز: و در توراة ایلیاست و در انجیل شنطیاست و در زبور حیدر است و صعصعه آنچه می‌اشنید با ابراهیم می‌گفت ... واما ابو مخنف و احمد اعثم کوفی گویند که بعد از فوت یزید کافر عنید اختلاف عظیم در شام پدید آمد ... (فصل) ذکر امارت با سعادت سلیمان بن صرد خزاعی نصر بن مزاحم در کتاب صفین و ابو مخنف در تاریخ خود؛ **انجام:** مرحب او را مهربانی کرد و دریک

جا طعام خوردند و در یک خیمه خوابیدند.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ کاغذ: ترمه، ۱۴۴گ، ۲۶سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۵۶۳]

● **مختار نامه** / شعر، داستان / فارسی

moxtār-nāme

شعاعی قاجار، محمدحسین بن محمدباقر، -۱۳۱۶قمری
šo'ā'ī qājār, mohammad hoseyn ebn-e mohammad bāqer(- 20c)

اهدا به: ناصرالدین شاه قاجار (۱۲۶۴-۱۳۱۳ق)
تاریخ تألیف: ۱۳۰۵ق
شامل قصاید است در مدح ناصر الدین و مظفر الدین شاه قاجار و داستان مختار ثقفی و سوانح ایام حکومت وی که ناظم اشعار را به نام «مختار نامه» نامیده است. در خاتمه کتاب سراینده اشعار شرح و چگونگی سرودن این منظومه را چنین می‌گوید: «دریغا که عمرم به پنجاه شد ××زنیک و بدم قصه کوتاه شد / برفتند یاران همسال من ×× یکی نیست کاید ز دنبال من / ز هجرت گذشته هزار و سه صد ××که شد ختم این نامه گر نیک و بد».
آغاز: کنی ز تیغ دو ابرو همیشه خونریزی ××مگر ز راه دل خسته گان نپرهیزی
مختار نامه: بنام خدایی که دانا بود ×× بهر چیز خواهد توانا بود / بود عالم و فرد و حی و قدیم ×× سمیع و بصیر و حکیم و علیم
انجام: به نیکی گرفته جهان نام شاه ××نکو باد پیوسته ایام شاه
[فهرستواره منزوی ۱۷۶۱/۳]

۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۱۷۱۸
آغاز و انجام: برابر
ختم بفضل الله سبحانه و تاییده فی شهر ذیقعدة الحرام من شهور سنه ۱۳۱۴ من الهجره علی ید ناظمه و کاتبه احقر عبادالله محمد حسین خان بیگلر بیگی قاجار دولو الراجی ... فی محروسه خراسان ... الحمد الله اولا و آخرا ... بجهت زینت بزم حضور مبارک ... سرکار اقدس ولیعهد مظفر الدین ... این محقر کتاب مختار نامه ... برسم پیشکش تقدیم حضور معدلت ظهور مبارک نمود ... بتاریخ یوم نهم شهر جمادی الاولی سنه ۱۳۱۵
خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۴ -۱۳۱۵ق، جا: خراسان؛ تاریخ و محل فوت و دفن مؤلف به توسط فرزندش حیدر خان بیگلر بیگی در صفحه آخر نسخه چنین یادداشت شده «هو الباقی. تاریخ وفات مرحوم مغفور جنت مکان خلد آشیان محمد حسین خان بیگلر بیگی طاب ثراه در ماه جمادی الاولی من شهور سنه هجری یکهزار و سیصد و شانزده در شمیران مکان در بند بمرض سکته برقی برحمت ایزدی پیوست»، بهر تاریخ پدر فرزند گفت ×× تا نباشد سال تاریخش نهفت / سال تاریخش بماه دی شدی ××خابگاهش ابن بابویه شدی، مجدول، با سرلوح مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوای ابره مخمل، ۲۰۳ص، ۱۴-۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۴-۹۲۳]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** بدرگاه سلیمان جاه تحفه موری دانسته امیدوار از مراحم بیکران خسروانه چنانست چشم از معایب و حقارتش پوشیده بکرم عمیم قبول خاطر آفتاب اثر مبارک افتد فی شهر شعبان المعظم ۱۳۰۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان۱۳۰۹ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۴۵گ، ۱۵ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۱-۱۸۲]

● **مختار نامه** / داستان / ترکی

moxtār-nāme

غیر همانند:
۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۰۸۴
آغاز: بسمله. امام بحق ناطق جعفر الصادق علیه السلام مختارون حفنده بیورولار «رحم الله غلی مختار»؛ **انجام:** با احتشامه کمین دعوا یلویلر ایلکه کجه دولدی تسؤن بر بریندن اثیر لدی
کتاب به صورت مجلس مجلس بخش بندی شده است، سالم و کامل است، البته کتاتب تمام متن را کتابت ننموده و از انتها نیمه کاره رها نموده؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: چرم، ۲۷۰ص، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۴۷/۱-۲۱۵]
۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۱۲۱-۳۶/۱۲۱
آغاز: بسمله راوی اخبار وناقل آثار بیله روایت این چنین که چون مسلم بن عقیل حضرت امام حسین علیه السلام امر ایله حجازدن عراقه متوجه وکوفه وارد اولد؛ **انجام:** اما احوط ویکرک اولکه مختاری اهل سدادن واهل بیت بیلمک کرک والسلام تمت الکتاب
کتابی است تاریخی در بیان داستان مختار ثقفی وآنچه پس از واقعه عاشورا رخ داده است به زبان ترکی، درباره قیام مختار به زبان‌های مختلف به نظم و نثر کتاب‌ها ورسائل متعددی نوشته شده است؛ خط: نسخ، کا: آقا بالاولد مشهدی محمد علی گنجه‌ای، تا: ۱۲۴۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۴۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷-۴۱۹۶]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۵۷۰
آغاز: علی بن اسباط روایت ایلر بر جمعی معتمدیندن که انجم مختارون او غلی گلدی؛ **انجام:** جناب عباس از رفتن علی اکبر مانع شده خود بمیان گروه نسناس (؟) رفت الخ.
مجالسی است مناسب منبر مشتمل بر مطالب تاریخی، آیات، روایات و حکایات پراکنده متناسب با منقولات، در واقع کتاب برای دو ماه رمضان تدارک دیده شده و دو قسمت دارد که هر یک شامل ۲۹ مجلس است، مجالس بخش دوم کوتاهتر است، در پایان، متفرقاتی نیز افزوده شده است، بعضی از مطالب نیز به فارسی نگاشته شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن

۱۴؛ ۱۰۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۲سم [ف: ۴۱-۵۵]

● **مختار نامه** / داستان / عربی

moxtār-nāme

حالات مختار و کیفیت انتقام خون شهیدان کربلا از ظالمین را به نقل از ابی مخنف بدن ترتیب خاصی ذکر می کند.

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۴۲۳/۲

آغاز: الحمدلله الذی اختار لنفسه و ارتضاه و حکم بالموت علی خلقه و قضاه و یسر کلا لما خلق؛ **انجام:** و خرجوا الفرح الزاید و توفا المختار و ابراهیم بالکوفه رضی الله عنهم و هذا ما انتهی الینا من حدیث وفاء الاثار علی التمام و الکمال.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: یونس بن شیخ کاظم کاظمی ۱۲۰۰؛ جلد: تیماج، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: -۲۱۲]

● **مختار نامه = قیام مختار ۱** / تاریخ اسلام / فارسی

moxtār-nāme = qīyām-e moxtār

در احوال مختار بن ابی عبید ثقفی و خروج وی به‌عنوان خونخواهی حضرت امام حسین علیه السلام و کشته شدن وی به دست مصعب بن زبیر، این کتاب داستان‌سرایی است که بیشتر مطالب آن ریشه تاریخی صحیحی ندارد و جز یکی دو مورد که به روضة الشهدای کاشفی و مقتل ابی مخنف حوالت داده معلوم نیست که نقل‌ها از کجا آمده‌اند.نسخه‌های این کتاب اندک اختلافی درترتیب با یکدیگر دارند.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد بدانکه تسلی دل و راحت جان شیعیان در واقعه شاه شهید و اطلاع و استماع مختار است

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۲۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** از بهر آنکه گفتی که عم مرا عثمان بن عفانرا او فرمود که کشتند و بسیار خلق را کشته بود از دوستان اهلبیت ...

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: تیماج، ۲۵۹گ، ۱۴سطر (۱۶×۲۲)، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۲۸-۲۹۲]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۱۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قصه عجب هر که خواهد بخواند و بداند که چگونه شده است

دارای هفده «باب» است بدین عناوین: ۱.در گرفتاری مختار به دست ابن زیاد، ۲.در خلاص شدن مختار از بند بنی امیه، ۳.در رفتن مختار به مکه و ملاقات با ابن الحنفیة، ۴.در بازگشتن ابن زیاد از شام، ۵.در تدبیر مختار و عبدالله مطیع، ۶. در خروج مختار، ۷.در جنگ ابراهیم اشتر با مصعب، ۸.در آمدن عامربن ربیعه به حرب مختار، ۹.در آمدن ابن زیاد و جنگ وی با مختار، ۱۰.در جنگ ابن زیاد با ابراهیم اشتر، ۱۱.در کشته شدن قاتلان امام حسین به دست شیعیان، ۱۲.در گرفتاری محمد حنفیه و لشکر فرستادن مختار، ۱۳.در اخراج محمد حنفیه از مکه، ۱۴.جنگ ابراهیم اشتر با ابن زبیر، ۱۵.در کشته شدن ابن زبیر، ۱۶.در جنگ مختار با مصعب بن زبیر، ۱۷.در کشته شدن مختار به دست مصعب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۹۵گ، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۳-۳۷۰]

● **مختار نامه** / داستان / فارسی

moxtār-nāme

ناشناخته:

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۶۹۳-۲۳/۲۱۳

آغاز: با ما موافقت می‌کند ما را اولی تر که جان در سر این کار دربازیم چون روز جمعه شد ... وسالار یعقوب با خارجیان درپیش مقصوره بایستادند؛ **انجام:** ناگاه شاهزاده محمد حنفیه ازضریر خزاعی پرسید که این دو سوار کیانند ... به غایت دوستدار خاندان است ودشمن جان خارجیان است واز امروز

بخشی از کتابی است در داستان خروج مختار، این بخش شامل جنگ‌های ضریر وعمر بن علی وفضل بن جعفر طیار است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوای، ۲۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۷-۴۱۹۶]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۰۳۹/۲-۲۵/۱۲۹

آغاز: بسمله حمدله بعد ازحمد ملک مجید این مختصریست خداوند اخبار وناقلان اثار چنین روایت کنند که چون مصعب ملعون کوفه را گرفت؛ **انجام:** پس اهل شهر بدیدن محمدابراهیم آمدند محمد گفت جزاکم الله خیراً پس گفت از امام زین العابدین چه خبر دارید گفتند او هر سال از مدینه کوچ آید وسه روز باشد وباز بمدینه شودمحمد

رساله مفصلی است درشرح حالات خروج مختار وپسر مالک اشتر وداعی علوی که درچندین مجلس (خروج مختار ۱۰ مجلس، ابراهیم بن مالک اشتر که نه مجلس آن درنسخه ما موجود است) ذکر شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۹۲گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۷-۴۱۹۵]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۳۸۷-۲۲/۱۰۷

آغاز: فصل در بیان احوال برگزیده خداوند عبدالله عفیف بسمله وبه نستعین چون اهل بیت طاهره را وارد کوفه نمودند به مجلس شوم ابن زیاد علیه اللعنة حاضر ساختند آن سگ ولد الزنا سر وسینه؛ **انجام:** آن پنج نفر را گردن زدند که درجهنم به مقتدای خودملحق شوند هر بدرقه را نباشد ... تا درنکشی نهال مهرش در بر ××هرگز نرهی زگند بوی دغلی

رساله مفصلی است درتاریخ خروج مختار ثقفی وانتقام از دشمنان اهل بیت (ع) این رساله مشتمل بر چندین مجلس (بدون شماره) است ودر آغاز آن خروج عبدالله عفیف وخروج سعید بن محنف

همدانی وضریر خزاعی ذکر شده وپس از آن حالات مختار وابراهیم بن مالك اشتر بیان شده استاز انجام ناتمام مانده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۷-۴۱۹۵]

۴. خوی؛ گنجینه (موزه)؛ شماره نسخه: ۳۲

آغاز: کردند وآتش بسرای او زدند وگشنده گان امام علیه السلام خاء وذلیل شدند؛ **انجام:** ومردم به نوازد باقی که مانده بودند پنهان شدند ومال خود را پنهان ساختند وباقی دراین مجلس گفته شود ان شاء ا ... مجلس ششم ...

رساله مفصلی است درتاریخ وخروج مختار ثقفی، این رساله درچندین مجلس تنظیم گردیده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۸۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف مخ]

۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۵۸۱

آغاز: مناجات: ای که بذات تو نباشد زوال ××قادر بی چون هم ذوالجلال ... مجلس اول: ز بسم الله اول گشایم زبان ××که نام خداوند باشد در آن ؛ باب اول: بیا ساقی امروز جشنی بچین ×× به من جام می‌بخش مستی ببین ... هذا کتاب زینت المسلمین مشهور به مختار نامه من کلام بنا. بسمله: بیا ساقی امروز روزیست نو ××بده جام جانم بکن در گرو؛ **انجام:** اگر عمر باشد بجلد دگر به پردازم و هم کنم مختصر: بتوفیق پروردگار جهان ××بپایان رسانم من آن داستان

سروده - بنا - در ۱۲۳۸ق، در آغاز قطعه‌ای در مناجات و نام و تاریخ این کتاب، پس از آن مثنوی در ذکر صفات الهی، ساقی نامه‌ای در آفرینش عالم کون، ساقی نامه‌ای در آفرینش عالم سفلی. ساقی نامه در استمداد خواستن از خدا، ساقی نامه در صفت متعشق بودن بذکر الهی، ساقی نامه در صفات ثبوتی و سلبی، ساقی نامه تمثال، ساقی‌نامه تمثال دیگر، ساقی‌نامه در اثبات صانع از روی معقولات، ساقی نامه در گردش افلاك، ساقی نامه در مدح حضرت رسول و ائمه اطهار، ساقی‌نامه در آفرینش حضرت آدم، مثنوی در ظهور پیغمبر آخر الزمان، مثنوی میلاد حضرت علی (ع) ساقی‌نامه در آفرینش ذرات عالم و اذکار ایشان، ساقی نامه در مدح خامس آل عبا، ساقی‌نامه در مدح فتح علی شاه قاجار، قطعه‌ای در بر تخت نشستن فتحعلی شاه، ساقی‌نامه در عشرت نمودن سلطان با خواجه گان حرم، پس از این ساقی‌نامه‌ها که به‌منزله دیباچه این کتاب است، کتاب زینت المسلمین مشهور به مختار نامه شروع می‌شود که به‌صورت ساقی نامه در سرگذشت و داستان انتقام‌جویی‌های مختار پس از واقعه کربلا است که شامل حدود بیست و سه هزار بیت می‌باشد و جای جای کتاب بخشی را به معنی لغات وارده اختصاص داده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۳۳۳گ، ۱۸ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲-۶۹۴]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۹۷۹

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و من الله العلی الاعلی و آل اطهار و عترت اخیار و اوقد ابرار بادارة الشمس حول الفلك الدوار اما بعد بر ضمایر صارفه ارباب فطنت و خواطر زاکیه اصحاب خبرت مخفی و مختفی نماند که دوستی اهل بیت حضرت رسالت پناه (ص) یکی از ارکان ایمان بلکه عین ایمانست چنانکه نص صریح الیوم اکملت لکم دینکم الآیه جهت اثبات این مدعا برهان ساطع و حدیث صحیح مثل اهل بیتی کسفینة نوح حجتی قاطعست خصوصاً محبت امیرالمؤمنین علی (ع)؛ **انجام:** شهادت مختار در روز جمعه بود بعد از ... هفتادسه از هجرت نبوی (ص) و بعد از مختار پسرش ثابت ... پدر نمود و مصافهای عظیم میان او و دشمنانش واقع شد و داد این ... اشرار نابکار گرفت و در ثابت نامه تفصیل آن مذکورست الحمدالله ... الصلوة و السلام و علی بعده امام الانام و علی الائمه المعصومین ... تمت الکتاب بعون الملك الوهاب فی تاریخ خمس من شهر الصفر المظفر سنة مائة واحدی و عشرین و الف کتبه العبد الفقیر الحقیر المحتاج الی رحمة الله الملك المتعال آقابک بن ملاجلال بجهت حاج الحرمین الشریفین حاجی محمد تقی حفظه الله تعالی برسم یادگاری قلمی شد.

کتابی است مشتمل بر نظم و نثر و حکایات در شرح حال مختار ثقفی که در ۱۱۲۱ تألیف شده مؤلف در پایان کتاب از ثابت نامه نقل می‌کند، در الذریعه ثابت از غلامعلی بهاونگری معاصر (در سرگذشت مختار) هست؛ خط: نستعلیق متوسط، کا: آقا بگ بن ملاجلال، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۰ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۰-۴۲۸]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۶۳۹/۵

بندهایی از آن است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۱۱گ (۲۱۹-۲۲۹)، ۱۲سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۱۶-۶۶۲]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۹۳۸/۲

رساله در احوال و غزوات مختار؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: جانمازی [میراث شهاب: س۹ش۲-۲۸]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۲۳۰

آغاز: میآمدند تا که بعد از هفت روز سهزارجوان بخانه؛ **انجام:** و ترا گردشهر کوفه بگردانم که تو هزار (بار از)

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۰۱

آغاز: ... بر پا می‌کنی و مرا لابد است که ترا بکشم و انشاءالله در روز جمعه در جامع اعظم می‌خواهم خطبه بخوانم؛ **انجام:** پاسبان اسبان بودند ایشان را کشتند و اسبان را برداشته آوردند تا به نزد عبدالله کامل رسیدند و او که خبر ...

رساله نسبتاً مفصلی است در شرح حالات خروج مختار ثقفی و انتقام از دشمنان اهل بیت (ع) در چند «فصل» در ضمن آن به چندین کتاب از جمله مقاتل الطالبین ابوالفرج اصفهانی، لوامع

الانوار، جلاء العیون مجلسی، فتوحات القدس، تاریخ نگارستان و غیره اشاره شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛۲۷۲ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳/۴۰-۱۲۳]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۳۱۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد بدانکه این کتاب را مختارنامه خوانند جهة تسلی دل مومنان و محبان مصطفی و مرتضی ... اما بعد بدانکه مختار بن ابوعبیده تقفی از مخلصان و موالیان اهل بیت بود؛ **انجام:** راوی گوید آن ملعون یکدست مختار را بکوفه برد و بر دروازه آویخته بود تا عبدالملک مروان باز کرد این وقایع خروج مختار رضوان الله علیه بود.

کتابی است در احوال مختار ثقفی و کیفیت قیام و انتقام او از قاتلان اهل بیت پیامبر در واقعه کربلا در سی و سه مجلس: ۱. ذکر محبوس شدن مختار بدست پسر زیاد، ۲.در گفتن و شنیدن پسر زیاد با عبدالله عفیف و حرب آنها، ۳.در حرب کردن سعید محنف و پسرش عبدالرحمن و عبدالله عفیف، ۵.در حرب کردن سعید محنف وعبدالرحمن و شهید شدن سعید ...، ۱۰.در شبیخون زدن لشکر مسلمانان بر لشکر پسر زیاد ... ، ۲۰.در ذکر سیاست کردن مختار وفادار قاتلان فرزند حیدر کرار ...، ۳۰.در حرب کردن ابواسحق ابراهیم علی الرحمة با ابن زیاد علیه اللعنه، ۳۱.در حرب کردن ابراهیم با پسر زیاد ملعون در کنار موصل و باقی احوالات، ۳۲.در تعاقب نمودن ابراهیم از دنبال ابن زیاد ملعون در ارض ...، ۳۳.ذکر شهادت امیر نامدار مختار وفادار رضوان الله علیه، در این کتاب از جلاء العیون علامه مجلسی نقل شده و در مواردی از اشعار فارسی نیز استفاده شده است؛ خط: نستعلیق ممتاز، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۳؛ با دستخط آیت الله سید محمدعلی روضاتی اصفهانی؛ مهر: «عبده الراجی محمدباقر الحسینی» (بیضوی)، «یا اباعبدالله الحسین ادرکنی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۴گ، ۱۶ سطر(۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۴۱-۴۰۴]

۱۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۳۲۶

آغاز: قد افتتحت بحمدالله ذی الجلال المهمین المتعال؛ **انجام:** ازین معامله مستحاضه گشت و این واقعه در سنه ثلاث و سبعین هجری اتفاق افتاد

تاریخ خروج مختار و برنامه او قاتلین امام حسین علیه السلام را بیان کرده است و مشتمل است بر ده فتح و خاتمه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۴ ذیقعده۱۲۳۴ق؛ تملک: محمد جعفر؛ جلد: تیماج، ۲۶۸گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [مؤید: ۳-۲۷۱]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۳۴۲

ناشناخته، به ضمیمه مقتل ابی مخنف؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ قطع: رحلی [میراث شهاب: س۸ش۴-۷۰]

۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۷۰۰-۱۰/۱۰

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین والصلوة والسلام علی سیدنا محمد وآله الطاهرین المعصومین اما بعد این کتاب را مختار نامه خوانند از جهة محبان وشیعیان خاندان حضرت رسالت پناه وحضرت علی بن ابی طالب تصنیف؛ **انجام:** صد هزار لعنت خدای بر جمیع اهل فساد وبر اهل ظلم وعدوان باد خروج ثابت مختار درکتاب ثابت نامچه مندرج است. تمت الکتاب بعون الملک الوهاب

کتابی است درتاریخ مختار در شانزده مجلس: ۱. درابتدای کتاب وعنوان خاصی درنسخه ندارد، ۲.درخروج کردن بعضی مؤمنان مثل عبدالرحمان وطارق اعمش، ۳. درحرب کردن محبان وجان بازان امام حسین علیه السلام ...، ۱۶. اندرحرب کردن ابراهیم اشتر وپس از آن اندر خروج کردن مختار با مصعب زبیر وکشته شدن مختار؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالرسول بن عبدالله بن اسدالله بن شفیع حسینی، تا: چهارشنبه ۲۰ محرم۱۲۵۳ق؛ مصحح؛ جلد: روغنی مذهب، ۱۴۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۷-۴۱۹۸]

۱۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۵۹۲/۲

آغاز: از راویان ثقات وناقلان صداقت آیات مروی ومنقول است که چون امیر المؤمنین وامام المتقین ویعسوب الدین ابی عبدالله الحسین صلوات الله علیه وابائه ولعنة الله علی اعدائه از جام محنت ایام شراب شهادت نوشیده؛ **انجام:** محمد ایشان را گفت که چون به خیمه درآئید هرکه را یابید بکشید که بعد ازاین بگویند که کسانی بوده‌اند که درمحبت اهل بیت چنین کارها کرده‌اند ومقصود ما شهادت است که فردای قیامت که امام معصوم مظلوم چون علم شهادت بر دوش نهد ما نیز درسایه آن علم باشیم وگفتند توکلت علی الله ودرخیمه پا نهادند آواز برآوردند الله ومحمد وعلی

روایتی است ازداستان قیام وانتقام مختار ثقفی از جنایتکاران فاجعه کربلا که ازچند تن چون ابومحنف ازدی، ابوالمؤید بلخی درچهل وسه مجلس وخاتمه بیان شده است؛ خط: نستعلیق، کا: محمد باقر مکتب دار بختیاری، تا: ربیع الثانی۱۲۵۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۰گ، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف مخ: ۵-۱۹۵۲]

۱۶. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۳۳

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین و الصلاة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین ولی راحت جان محمود جان شیعه مخلص از استماع قصه مختار و مؤمنین فواید بسیار است که چون دلهای ایشان بجراحت مقتل شهدای کربلا مجروح شده بود شفای آنرا تریاک زهر است اما قضیه مختار که آن شیرمرد زمین است که بدن یزیدیان و ابوسفیان پاک گردانید و سرهای آن دنیای را به تیغ و نیزه از بدن جدا کرد؛ **انجام:** عبدالله زبیر بیفتاد و سرش را جدا کردند و پیش عبدالملک مروان فرستادند و کشته شدن پسر زبیر در روز سه‌شنبه بود تمام شد ...

در «نسخه‌های خطی» دفتر چهارم این نسخه را به اعتبار نسخه چاپی مختارنامه به نام «روضة المجاهدین» به واعظ هروی نسبت داده اند و الذریعه نیز همان مطلب را تکرار و نقل نموده است ولی گذشته از اینکه در هیچ جای نسخه قرینه‌ای نیست که بتوان بدان

وسیله نسخه را «روضة المجاهدین» نامید عبارات و مطالبش نیز با عبارات و مطالب روضه مطابقت ندارد، به‌علاوه‌به‌تصریح الذریعه «روضة المجاهدین» دارای بیست باب و یک خاتمه است در صورتیکه مؤلف نسخه حاضر متعرض نشده و مطالب خود را در بیست و پنج مجلس ذکر نموده است، دارای بیست و پنج مجلس ذکر نموده است؛ خط: نستعلیق، کا: زین العابدین بن محمد قاسم اردوبادی، تا: ۱۲۶۱ق؛ جلد: چرمی، ۱۸۰گ، ۲۵-۲۴سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۹/۵سم [ف: ۳-۱۲۵۱]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۴۱۵

شرح حال مختار؛ بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق [د.ث. مجلس]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۳۶

داستان مختار ابن ابی عبیدة ثقفی است، با پنجاه و چهار مجلس تصویر؛ خط: نسخ، کا: حسین بن قادر نجف آبادی اصفهانی، تا: ۱۴ذیحجه ۱۲۶۴ق؛ جلد: روغنی مذهب، ۲۵۰گ، ۲۲سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [سنا: ف: ۱-۴۰۶]

۱۹. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه: ۸۱

داستان مختارنامه (عامیانه)؛ خط: نستعلیق، کا: ملامحمد صالح بن ملا نذیر محمد بای تاشکندی، تا: ۱۲۷۲ق، جا: مدرسه قلعه خان [نشریه: ۷-۶۹۷]

۲۰. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه: ۷۲

آغاز: حدیث دارد که درکوفه مردی بود ازدوستان اهل بیت پیغمبرمردکاردان وپرهیزگاربود ونامش کثیربن عامربود؛ **انجام:** و این حرب مختار با مصعب در ماه مبارک رمضان در روز آدینه بود بعد از تماز ظهر شهید شد در سال شصت و پنجم از هجرت پیغمبر گذشته بود.

به‌روش داستان‌سرایان و به دور از بسیار ی از وقایع تاریخی صحیح آن زمان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۹ق، برای مصطفی کرد؛ ۱۶۶گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: -۵۶]

۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۴۹۹-۱۳/۱۷۹

آغاز: چراکه اندکی ازو افتاب را بپوشد بنوعی که اثر ازپرتو نور او برزمین نماند؛ بیت: آفتاب دید بن بلندی را ××زره ابرنا بدبد کند؛ **انجام:** مجلس دوازدهم: درحرب نمودن مختاربا مصعب بن زبیر علیه اللعنة والعذاب ومحاربه نمودن ابراهیم با عبدالملک مروان علیه اللعنه وبطول انجامیدن محاربه ایشان وشهید شدن امیر مختار ... مردم را از جواب او تعجب زیاده شد اما جای تعجب ومحل استبعاد نبود چرا که هفده هزار مرد بودند که همه دعوی او را ...

مجالسی است دروقایع مختار وداستان قیام وی وانتقام از دشمنان اهل بیت (ع)، نسخه حاضر دوازده مجلس ازآن موجوداست ومجلس دوازدهم درکشته شدن مختار درجنگ با مصعب است، مؤلف دراثنا دراندک مواردی اشعار فارسی نیز می‌آورد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۴۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۷-۴۱۹۶]

۲۲. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه: ۱۳۸

آغاز: بسعی هرکس از بندگان خود که خواهد تا بر دشمنان ما ... که بر قبیله و عشیره ما رفته از ایشان کشیده شود شیعیان چون این ... گروه بیرون آمدند؛ **انجام:** و بعد از او فرزند او حسن بود و درکنار رسول خدا پرورده و جبرئیل گهواره او را جنبانیده و بعد از او امام حسین علیه السلام ... اهل زمان بود ...

کتابی درباره قیام مختار و جریانات مربوطه می‌باشد، مؤلف از جلاء العیون مجلسی نیز نقل قول کرده است، برخی فصول آن چنین است: ذکر سیات کردن امیر وفادار مختار قاتلان فرزند حیدر کرار صلوات الله علیه را مشتمل است بر هفت فصل: فصل ۱.مرادی گوید که امیر مبارک فرمود تا علم سیاست ...، ۲.در باقی احوال آن طایفه لعنهم ا ...، ۳. ذکر باقی آن کفره فجره، ۴.در احوال ضلالت مال باقی آن اشقیا، ۵.در ذکر کشته شدن خولی بن اصبحی علیه اللعنه، ۷.در گرفتار شدن او و خلیق شاعر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور، ۱۲۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف مخ]

۲۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۷۸۶-۵۹/۶

آغاز: گوش و بینی قاصد مروان لعین را برید مروان گفت تا خارجیان صف کشیدند ازین جانب مسیب متوجه میدان شد و مبارز طلب نمود

رساله مفصلی است در ذکر احوالات مختار از آغاز تا کشته شدن او در نسخه حاضر ۲۵ مجلس از این رساله موجود است و باقی افتادگی دارد، مؤلف در اثنا اشعاری به نظم بدون ذکر نام شاعر می‌آورد، تا مجلس بیست و پنجم در ذکر شهادت مختار بن ابی عبیده ثقفی و خروج کردن مصعب بن زبیر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ ۱۲۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۷-۴۱۹۷]

۲۴. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه: بدون شماره

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام [نشریه: ۵-۲۲۶]

۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۳۹۵

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی – مجموعه نوازی؛ ۱۵۶گ، اندازه: ۱۸/۳×۲۹/۵سم [رایانه]

۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۰۶۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از فاطمه کرمانی [رایانه]

۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۴۸۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از زهرا صمدی قندهاری [رایانه]

۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۹۸۲

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۴۲۱

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● مختار نامه (منظوم) / داستان / فارسی

moxtār-nāme (manzūm)

غیر همانند:

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۲۳۱-۲۱/۱۵۱

آغاز: بسمله فلک هست سرگشته راه او ××زمین گرد خاکی به درگاه او / عطابخش هر مفلس مستمند ×× شفابخش هر خسته دردمند؛ **انجام:** به آواز گفتا حسین علی ×× مراکشت از کینه پردلی / هزاران درود وهزاران سلام ×× زما بر محمد علیه السلام

منظومه‌ای است که شاعر به نام سلطان حسین صفوی سروده ودرآن تاریخ مختار ویارانش ضریر خزاعی، محمد حنیفه وابراهیم بن مالک اشتر وچگونگی انتقام آنان از قاتلان امام حسین (ع) را به نظم کشیده است از آغاز ناقص تحریر شده است؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۵۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۷-۴۱۹۹]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۴۰۶-۲۷/۷۶

آغاز: خروشان بدان کرد عالی نسب ×× بخون خواهی شهریار عرب / زدیگر طرف شیر کشورگشا ××ظهیر خزاعی بدان رژدها؛ **انجام:** بفرمان آن قهرمان زمان ×× یل پیلتن کرد روشن روان / مصیب سرافراز عالی نسب ×× فشاندند بروی گهر بیشمار

منظومه مفصلی است درداستان انتقام از قاتلان امام حسین ونبردهایی که ضریر خزاعی ومصیب ومختار در این زمینه داشته‌اند، شاعر دراشعارش دیوانه تخلص می‌کند؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز ووسط؛ جلد: تیماج، ۱۷۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۷-۴۱۹۷]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۶۴۹/۱

آغاز: شده جبرئیلش روان در رکاب ×× شرف جست از خدمت آنجناب / بدل جوئی روح پیغمبران ××شد اول سوی بیت اقصی روان؛ **انجام:** ز توفیق حق یافت کارت تمام ×× تو ختم سخن کرده و السلام / هزاران درود، هزاران سلام ××نما بر محمد محمد علیه سلام

از سالم، منظومه‌ای است در احوال مختار فرزند ابوعبیده ثقفی و شرح وقایع و کیفیت انتقام از قاتلان حضرت ابا عبدالله الحسین علیه السلام، نام «سالم» را از گفتار ناظم (در برگ ۱۲) به دست آوردیم: «بیا سالم از گفته راستان ×× بگو تا به نظم آورم داستان» و در پایان منظومه می‌گوید: «بیا سالم از گفتگو لب ببند ×× که باشد خموشی ز دانا پسند»، توصیف نموده و ستوده است؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد حسن فرزند حسین، موسوی، تا: ۱۷ ربیع الاول۱۲۶۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۸۹گ (۱-۱۸۹)، ۱۶سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۲۹-۴۲۲]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۰۰۹-۱۱/۱۰۹

آغاز: عبید بوی گفتش ای نیکنام ××زمن سیم وبذل ز تو رحل شام / بشرطی نمایم درمها نثار ×× که چون مملکت بر تو گیرد قرار؛ **انجام:** به انعام خویش ای جهان آفرین ×× مکن ناامید ازبهشت برین

منظومه مفصلی است درشرح حماسه مختار ثقفی که شاعر آن را درمدت شش ماه سروده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، کا: اسماعیل بن محمد علی، اسماعیل تفتی، تا: پنج‌شنبه ۱ربیع الثانی۱۲۹۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۷-۴۱۹۸]

● مخترعات الهیه از قضاء و قدر (رساله) / فلسفه / عربی

moxtara‘āt-e elāhīyye az qazā’ va qadar (r.)

قیصری، داود بن محمود، - ۷۵۱ قمری

qeysarī, dāvūd ebn-e mahmūd(- 1351)

یادداشتی است مختصر از آثار شیخ داود قیصری، شارح نصوص.

آغاز: بسمله. قال الشیخ المحقق المدقق [ای شیخ داود القیصری رحمه الله] فی بعض تصانیفه اظهر اولاً من الحقایق الروح الاعظم؛

انجام: المتخصص بالمعارف و التجلیات ابدالآباد بلاغایة و لانهایات. تم قیصری.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۴۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۱۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: امیر جبزئیل، ۱۰۳۷؛ کاغذ: استانبولی، جلد: تیماج، ۳ص (۳۱-۳۳)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۵۶۲]

● مخترع الانظار / اصول فقه / عربی

muxtari‘-ul anẓār

تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴ - ۱۳۰۲ قمری

tonekābonī, mohammad ebn-e soleymān (1819 - 1885)

وابسته به: معالم الاصول؛ عاملی، حسن بن زین الدین (۹۵۹-۱۰۱۱ق)

رساله‌ای متوسط در تحشیه و تعلیقه «معالم الاصول» نگاشته حسن بن شهید ثانی عاملی که به صورت «قوله-قوله» نگاشته شده است.

۱. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۴۵۳/۳

آغاز: الحمدلله واهب الفهم و الذکاء و الصلاة علی خاتم السفراء ... و بعد فیقول العبد القانی ... ان هذا الکتاب مخترع الانظار علقته علی کتاب المعالم حسبما؛ **انجام:** قوله بجر الواحد لیس [...] فبان المسألة اصولیة و باب العلم فیما مفتوح غالباً فلا یجوز اثباته [...] تمت الکتاب

کا: مقصود علی بن حسین قلی کلاردشتی، تا: ۱۲۹۳ق، جا:

سلیمان آباد مدرسه سلیمانیه؛ اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: –۲۵۰]
۲. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۵۱۸/1
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: –۲۷۲]

● **المخترع فی القوافی** / عروض و قافیه / عربی
al-muxtari‘ fi-l qawāfī
زجاجی، عبدالرحمن بن اسحاق، – ۳۳۷ ؟ قمری
zajjājī, ‘abd-or-rahmān ebn-e eshāq(- 949)
مؤلف یکی از نحویان بزرگ است و کتاب‌هایی معروف در این زمینه نگاشته است از جمله: الجمل الکبری، الایضاح الکافی، الزاهر فی اللغة، الامالی، شرح الالف و اللام للمازنی، شرح خطبه ادب الکاتب و المخترع فی القوافی. اثر حاضر که عنوان آن در نسخه مشخص نشده است مشتمل بر مجموعه ای از اشعار عربی است که به صورت روایاتی با ذکر اسناد آن و با عبارات «اخبرنا و قال فلان و انشدنا فلان» می‌باشد که احتمالاً همان کتاب «المخترع فی القوافی» باشد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۶۷۱/۲
آغاز: بسمله، قال ابو القاسم عبد الرحمان بن اسحاق الزجاجی حدثنا ابو جعفر احمد بن محمد؛ **انجام:** و کتب الی یا اباقاسم سقتک السماء یا ادیبا تسمو به الادباء و ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۸۸گ (۱۰۱–۱۸۸)، ۲۳ سطر (۱۱×۲۰)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۹–۳۴۱]

● **المخترع فی شرح الالفیة** / صرف و نحو / عربی
al-muxtari‘ fī š.-il alfīya
جنابدی، تراب بن علی
jonābadī,torāb ebn-e ‘alī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۲۴۶
آغاز: بسمله. احمد بن حمد له کل حامد بالعبودیة و اشکر من شکر له؛ **انجام:** غیر اثنین نحو عندی بعلبک
خط: نسخ خفی، کا: جنابدی، تراب بن علی بن علی، بی‌تا؛ واقف: زین الدین جعفر زاهدی؛ قطع: رقعی [رایانه]

● **المخترع فی فنون من الصنع** / شیمی / عربی
al-muxtari‘ fī funūn-in min-aṣṣun‘
رسولی، یوسف بن عمر، – ۶۹۴ قمری
rasūlī, yūsof ebn-e ‘omar(- 1295)
کتابی است در بیان کیفیت ساختن انواع مرکب و صفات و طریقه تشخیص بهترین قلم‌ها و طرق قلعه رنگ‌ها و مطالبی از این قبیل از تألیفات جد دوم مؤلف «بغیة الفلاحین و الاشجار المثمرة و الریاحین» و دومین امیر از امرای غسانی (رسولی) الملک المظفر شمس الدین یوسف بن الملک المنصور عمر بن علی بن رسول الغسانی، مشتمل بر ده «فصل»: ۱. فی القلم و استحباب الجید منه و اختیاره و اختلاف بریة علی اجناس الخطوط و صفة الدواة و اختلاف آلاتها من السکاکین؛ ۲. فی عمل اجناس المداد و عمل الاحبار السود و الاحبار الملونة؛ ۳. فی عمل اللیق و تلوین الصباغات و خلطها و حل اللک و حل السندروس؛ ۴. فی الکتابة بالذهب و الفضة و ما یقوم مقامها و حل اللازورد؛ ۵. فی وضع الاسرار فی الکتب و ما یمحو الدفاتر و الرقوق؛ ۶. فی عمل الحلزون و حل عرا السمک و الصاق الذهب و الفضة و صفة مساقلة و صقله و اقلام الشعر و الریش؛ ۷. فی تجلید الکتب و آلاتها؛ ۸ فی معرفة صبغ الوان للتحریر علی اختلافها و القصارة؛ ۹. فی معرفة قلع الاثار و المطبوعات من الثیاب و عمل الصابون؛ ۱۰. فی معرفة تطییب النفط و سک اللجام للفضة و الذهب.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۵۸۴/۳
آغاز: بسمله الحمدلله المحمود بکل لسان ... و بعد فهذی (کذا) کتاب جمعت فیه طرفا من الصناعات و نبذا من الصباغات؛ **انجام:** وجده علیه فانه غایة فی ذلک لا یکل ابدا
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۹۵ق؛ مجدول، در آخر نسخه مثنوی پران سکه است در هفده ورق بزبان اردو، آغاز: «بسمله. جب درویش حکیم پکهانی راز ××تب کهر کیلاس بهی شیراز»، انجام: «دریل سندی نوبکری حمدیان ترنه»؛ جلد: مقوا، ۲۰ص (۲۱۴–۲۳۳)، ۲۷–۳۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۱۹–۶۳۷]

● **المختصة المرشدیة فی القواعد المنطقیة** / منطق / عربی
al-muxtaṣṣat-ul muršidīyya fi-l qawā‘id-il manṭiqīya
رساله کوتاهی است به روش متاخران.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۸۳۸/۱
آغاز: دلالة اللفظ لی تمام مسماه مطابقة کدلالة البیت علی مجموع الجدار والسقف؛ **انجام:** لم یلزم کونه فی الماء اولیس فی الماء (تم المختصر المرشیدیة فی القواعد المنطقیة بحمدلله وحسن توفیقه بمحمد وآله)
خط: نسخ، کا: محمود بن حسین گرگین، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳ص (۲۹–۳۱) [ف: ۱۰–۱۶۸۱]

● **مختصر** / فقه
moxtasar

کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه: بدون شماره
کا: جمشید مازندرانی، تا: رمضان ۱۳۰۷ق؛ محشی؛ اندازه:

۱۵×۱۹سم [نشریه: ۷-۷۴۵]

● **المختصر** / فقه / عربی
al-muxtaṣar

مشهد؛ حیدری؛ شماره نسخه: ۶۸
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام [اندیشه حوزه: س۲، ش۷-۲۱۸]

● **المختصر** / دعا / عربی
al-muxtaṣar
تاریخ تألیف: غره ذیقعده ۱۱۰۴ق
در ادعیه شامل ۱۲ «باب» و یک «خاتمه» در آن ۱۲ فایده است، باب دوازدهم در بعضی ادعیه منقوله از بعضی انبیاء و اوصیاء سابقه و طریق انواع استخاره و تحقیق اسم اعظم و مشتمل است بر سه فصل، خاتمه در زیارت حضرت رسالت و باقی ائمه و بعضی ادعیه عظیمه که مشتمل است بر دوازده فایده.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۸۸۶۵
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۸۱گ، ۲۰ سطر (۸×۱۶/۵)، اندازه: ۱۲×۲۲/۵سم [ف: ۲-۲۷۴]

● **مختصر** / درایه / فارسی
moxtasar

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۸۸۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۰۱ق [الفبائی: -۲۳۵]

● **مختصر** / انساب / فارسی
moxtasar
این کتاب را آخوندی در هندوستان نگاشته و از دور بودن مردم از مرکز اسلام سوءاستفاده کرده دروغ‌های شاخدار سرهم نموده و نسب‌نامه برای امام‌زادگان ساخته و زندگی امامان را نیز گزارشی سراپا دروغ فراهم کرده است. در آغاز می‌گوید این کتاب به زبان عربی در مسجد الاقصی به خط امام شریف لطیف بن جعفر بن محمد بن حسن بن علی بن ابی طالب (ع) بود، و شیخ الحفاظ آنرا به فارسی گردانیده است. نگارنده از ستاره‌شناسان نیز آگاهی می‌داشته و دهه عاشورا، سال کشتن امام حسین را با نخستین دهه بهمن ماه برابر دانسته است (گ۱۴- نسخه ۸۷۷ دانشگاه)، درباره غیبت امام زمان (در گ۱۷ و ۲۷ این نسخه) می‌گوید: گویند در سامره در غار رفته است و گویند که در حله روی نموده است و در حله و سامره اسب امام را می‌بندند و منتظرند. وی(در گ۲۶) ناصر خسرو را سید دانسته است. مطالب این کتاب نزدیک به مطالب کتابی است که پس از آن نوشته شده و به‌عنوان «منشور» یا «رساله انسابیه» یاد خواهد شد. عنوان‌هایش چنین است: «ذکر حضرت ...» و پس از پایان فرزندان حسن عسکری یک بخش ویژه فرزندان موسی کاظم آورده است و بیشتر از هر چیز در این کتاب از سیدهای طبرستان و شمال البرز گفتگو شده است. همه کتاب در حدود ۵۵۰ بیت نوشته دربر دارد.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۸۷/۲
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... قال النبی کل حسب و نسب ینقطع الاحسبی و نسبی؛ **انجام:** در توابع شهر آمل در موضع ابلمه رستاق معروف به روشن آباد در تقیه ماندند
خط: نستعلیق، کا: محمد علی پسر خواجه قاسمعلی مازندرانی ساروی، تا: با تاریخ ۱۰۷۵ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۲۸گ، ۱۲سطر(۷/۲×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲-۶۵۴]

← مختصر ابن الحاجب ← مختصر المنتهی

● **مختصر ابوالفتوح** / تفسیر /فارسی
moxtasar-e ab-ol-fotūh

مشهد؛ اصغر زاده؛ شماره نسخه: ۵۱
تفسیری است فارسی، ضمن بهجه المناهج؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۷۷۱]

● **مختصر احوال سلاطین عجم** / تاریخ / فارسی
moxtasar-e ahvāl-e salātīn-e ʻajam
قوام شیرازی، اسدالله بن ابراهیم، ۱۱۹۷ - ۱۲۸۰؟ قمری
qavām-e šīrāzī, asad-ol-lāh ebn-e ebrāhīm (1783-1864)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۰۱۶
آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و الصلوه؛ **انجام:** بهر نفری دوازده درهم غنیمت رسید
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق [رایانه]

← مختصر ارسطو فی النفس ← مختصر کتاب النفس
← مختصر اسرار النجوم ← مختصر الاسرار

● **مختصر اشارات اسرار الحکما** / کیمیا / عربی
muxtaṣar-u išārāt-i asrār-il ḥukamā
مهیا، حسن بن احمد
mohayā,hasan ebn-e ahmad

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۸۱۸

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی فضل محکمة ... کل شیء تفضیلا و رکب الارواح فی الاجساد؛ **انجام:** و الله متم نوره و لو کره الکافرون. تمت بالخیر و الکرامة

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری کوچک [الفبائی: -۵۰۳]

● **مختصر اصول ترکیب الادویة** / طب / عربی

muxtaṣar-u usūl-i tarkīb-il adwīya

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۱۹۳

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین ... و بعد فان الواجب لکل ذی لب ان یتقرب؛ **انجام:** السواد تم الکتاب بعون الملک الوهاب

خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: ۹۴۶ق [رایانه]

● **مختصر الاحکام** / فقه / فارسی

moxtasar-ol ahkām

شفتی بیدآبادی، محمد باقر بن محمد نقی، ۱۱۷۵؟ - ۱۲۶۰ قمری

šaftī bīd-ābādī, mohammad bāqer ebn-e mohammad naqī (1762 - 1844)

رساله عملیه ای است در دوازده «فصل» از طهارت تا خمس شاید مطابق با فتاوای حجة الاسلام شفتی باشد زیرا در برگ سوم نام او ذکر شده است: ۱.نمازهای واجب؛ ۲. مقدمات نماز؛ ۳. بیان غسل‌های واجب؛ ۴. بیان تیمم؛ ۵. مطهرات؛ ۶. نجاسات؛ ۷. مقارنات نماز؛ ۸. شکیات نماز؛ ۹. بیان نماز احتیاط؛ ۱۰. بیان صوم؛ ۱۱. بیان زکات؛ ۱۲. بیان خمس.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۵۹۰

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد بدان که مکلف کسی را گویند که چهار چیز در او جمع باشد؛ **انجام:** که مال امام (ع) و مال سادات در آن می‌باشد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۱۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۹۷] و [ف: ۲۰-۴۲۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۱۹۸

آغاز: بنا بر احوط هر چند ظاهر آن است که واجب نیست؛ **انجام:** نماز احتیاط را بلکه هر دو نماز را اعاده نمایند سنه ۱۲۵۴

خط: نستعلیق، کا: تهرانی، فضل علی بن محمد حسین، تا: ۱۲۵۴ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۴۴۱/۲

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد مکلف کسی را گویند که چهار چیز در او جمع باشد؛ **انجام:** چرا که مال امام علیه السلام است و مال سادات در اوست و الله العالم، تمت الکتاب.

تذکر: در فهرست به نام اصول و فروع از حاج سید محمدباقر آمده که با توجه به آغاز و انجام آن کامل شد؛ خط: نستعلیق، کا: زین العابدین، تا: ذیقعده۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۵ص(۱۴۶-۱۹۰)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۲سم [ف: ۴۵-۲۳۹]

● **مختصر الارشاد المسترشدین** / کلام و اعتقادات / عربی

muxtaṣar-ul iršād-il mustaršidīn

مقیم بن علی اکبر

moqīm ebn-e ʻalī akbar

در اصول خمسه در چهار «مقصد»: مقصد ۱. فیما یتعلق بالصانع تعالی، دارای چند «مبحث»:۱) اثبات صانع، ۲)وحدانیته تعالی، ۳) عدالته، ۴) صفاته الثبوتیه فهی ثمانیه، در هشت بخش، ۵) صفاته السلبیه، در هفت بخش؛ مقصد ۲. مختصرة فی نبوة نبینا محمد صلی الله؛ مقصد ۳. الامامة؛ مقصد ۴. المعاد.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۹۴۶

آغاز: الحمدلله الذی خلقنی من ماء کثیف ثم انعمنی جوارح اللطیف و صلی الله علی سیدنا محمد المبعوث علی ... اما بعد فیقول المعتصم بالله الاکبر مقیم بن علی اکبر عفی الله عنهما من زمرة ادنا تلامذ؛ **انجام:** فی زمان التکلیف و لا بدح من زمان اخری یحصل فیه الجزاء علی الاعمال و لا لکان التکلیف ظلماً تعالی الله عن ذلک م م م.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۸گ، ۱۰سطر (۶×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۳-۲۹۵]

● **مختصر الارشاد فی وفق الاعداد** / ریاضیات / عربی

muxtaṣar-ul iršād fī wifq-il aʻdād

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۳۰/۹-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۸۰۱. در یک «مقدمه» و دو «باب»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۶۴۸ق؛ ۸گ (۱۱۴-۱۲۱)، ۲۱سطر [فیلمها ف: ۱-۴۱۵]

● **مختصر الاسرار = مختصر اسرار النجوم** / اختربینی/عربی

muxtaṣar-ul asrār = muxtaṣar-u asrār-in nujūm

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۱۲۶/۴

آغاز: هذا کتاب مختصر الاسرار لابی معشر البلخی رحمة الله علیه، باب معانی القضاء و وجوهه، اعلم ان الهبوت حبس و ان المنحوس؛ **انجام:** والسادسة و هی اصغر [الکواکب] مما یری فی السماء مما عرف قیاسها فمیل الارض [ک] مرة و الله اعلم.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ ۲۱گ (۱۱۲-۱۳۲)، ۱۷سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳۸-۳۷۹]

● **مختصر الاسرار (ترجمه)** / هیئت / فارسی

moxtasar-ol asrār (t.)

یزدی، ابوالقاسم

yazdī, ab-ol-qāsem

وابسته به: الطبایع = سرائر الاسرار؛ ابومعشر فلکی، جعفر بن محمد (۱۷۲-۲۷۲)

سرالاسرار یا سرالسرائر منسوب است به ابومعشر بلخی (این نسبت اگر درست باشد کلیت در تمام رساله ندارد. به نظر می‌رسد رساله منتخبی است از سخنان چند تن از علماء نجوم و از آن جمله صاحب کفایة التعلیم) و این ترجمه و انتخاب به قلم ابوالقاسم یزدی است.رساله‌ای دیگر به نام مختصر الاسرار منسوب به ابومعشر در دست است که رساله حاضر ترجمه آن نیست.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۳۹۹/۷۴

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۴ص (۶۶۸-۶۸۱)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۱۹-۵۳۴]

● **مختصر الاسرار (ترجمه)** / هیئت / فارسی

moxtasar-ol asrār (t.)

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۹/۳

ترجمه بخشی از اسرار ابی معشر بلخی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در احکام نجوم؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۱۱۳پ-۱۲۴ر)، ۱۸سطر(۹×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: -۲۱۶]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۹/۱

ترجمه بخشی از اسرار ابی معشر بلخی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۱گ (۱پ-۳۱ر)، ۱۹-۲۲سطر (۱۱/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: -۲۱۶]

← مختصر الاصغر ⪢ مختصر الاوسط فی المنطق
← مختصر الاصول ⪢ مختصر المنتهی

● **مختصر الاصول = نخبة الاصول** / اصول فقه / عربی

muxtaṣar-ul uṣūl = nuxbat-ul uṣūl

مقابی بحرانی، محمد بن علی، ق۱۲ قمری

maqābī bahrānī, mohammad ebn-e ʻalī(- 18c)

اصول فقه شیعی ست با دید شیخیان. نگارنده در دیباچه می‌گوید آن را از کتب دیگر خود در اصول فقه گزیدم، در یک «مقدمه» و شش «مقاله» و یک «خاتمه»، و در آن دیدگاه دانشمندان متقدم را بیان کرده و راهی میانه اصولیان و اخباریان را گزیدم. در دیباچه چنین است ولی در متن نخست «مقدمه»ای است، سپس «فصل»هایی: المقدمه فی معرفة طریق المتقدمین و المتأخرین؛ فصل ۱. بیان الاعتماد علی احادیث الکتب الاربعة؛ ۲. حجیة خبر الواحد؛ ۳. تقسیم الحدیث الی الصحیح و الضعیف و غیرهما؛ ۴. تنویع الحدیث علی مذهب القدماء؛ ۵. الجمع و الترجیع عند التعارض ... . سپس سربندهای «مبحث»، «نوع» و دیگر سربندهای در خور. (احمد منزوی)

آغاز: الحمدلله کما هو اهله، و صلی الله علی محمد و آله. و بعد فهذا نخبة اختصرتها من کتابنا فی الاصول الفقهیة، یثبت فیها مسلکی علمائنا المتقدمین و المتأخرین و اخترت فیها طریقة بین الاصولیین و الاخباریین.

انجام: ففی کون الشرط الثانی فی موضع نصب الحال. الی هنا انتهت النسخة التی نقلت منها. و الحمدلله رب العالمین.

[الذریعه ۹۳/۲۴ «نخبة الاصول»: که نام نگارنده را با لغزش چاپی محمد علی آورده؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴۶۷/۴]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۲۱۳۲/۱-عکسی

آغاز: الحمدلله کما هو اهله، و صلی الله علی محمد و آله. و بعد فهذا نخبة اختصرتها من کتابنا فی الاصول الفقهیة، یثبت فیها مسلکی علمائنا المتقدمین و المتأخرین و اخترت فیها طریقة بین الاصولیین و الاخباریین؛ **انجام:** ففی کون الشرط الثانی فی موضع نصب الحال. الی هنا انتهت النسخة التی نقلت منها. و الحمدلله رب العالمین.

خط: نسخ تحریری، کا: محمد تقی بن احمد بن زین الدین احسائی، تا: حدود۱۲۱۲ق؛ با یادداشت پدرش احمد بن زین الدین احسایی که آغاز و انجام نسخه دستخط من است و بقیه به خامه فرزندم. (ص ۲-۱۴۱)؛ تملک: احمد بن زین الدین احسایی، کاظم بن قاسم حسینی رشتی [عکسی ف: ۱-۳۴۸]

● **مختصر الاصول** / اصول فقه / عربی

muxtaṣar-ul uṣūl

محمد صادق بن محمد، ق۱۳ قمری

mohammad sādeq ebn-e mohammad(- 19c)

نویسنده می‌گوید این کتاب را در فن اصول فقه پرداختم آنهم بنا بر ملتمس کسی که عدم پذیرش درخواست او برای من امکان نداشت فراهم آوردم که حاوی یک مقدمه و مقالات است که خود مقالات نیز حاوی فصولی اند و در آنها مفصل مطالب علم اصول بحث و نقد می‌شود.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۱۶

آغاز: بسمله و علیه اتوکل و به استعین، الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علی اشرف خلقه و خیر بریته؛ **انجام:** عما عداها

قد علمت با لمقایسه مما ذکرناه فی هیئه فاعل.
از ابتدای علم اصول تا باب مشتقات آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۳۰۰گ، ۲۰ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۹/۶×۲۲سم [ف: ۱۰-۵۷۴]

● **مختصر الاصول** / اصول فقه / عربی

muxtaṣar-ul uṣūl

رساله‌ای در اصول فقه دارای ده باب. ابن حاجب نیز کتابی به این نام دارد.

مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه: ۳۲۰/۹

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [تراثنا: س۶ش۴-۱۰۱]

● **مختصر الاصول الهندسية** / ریاضیات / عربی

muxtaṣar-ul uṣūl-il handasīyya

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ – ۴۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ‘abd-ol-lāh (981 - 1038)

وابسته به: الاصول = فی اصول الهندسه و الحساب؛ اقلیدس (۳۰۶-۲۸۳)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۶۱۸/۱

آغاز: بسمله، مختصر کتاب الاصول الهندسية لاوقليدس مما اختصره الحسين بن عبدالله بن سينا، النقطة هی شیء مالا جزء له؛ **انجام:** قاعدة يحيط به لان نقطة زواياه علی بسيطة، تمت المقالة خامسة عشر من كتاب اصول الهندسية و هی تمام الكتاب
خط: نسخ، کا: فضل الله بن حسن نایینی، تا: ۱۰۸۲ق؛ مجدول؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: چرمی، ۷۳ص (۱-۷۳)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۷×۳۵سم [ف: ۸-۳۵۰]

● **مختصر الالوف و الادوار لأبی معشر البلخی** / هیئت / عربی

muxtaṣar-ul ulūf wa-l adwār li-abī ma‘šar al-balxī

تنوخی، ابوالعباس

tanūxī,ab-ol-‘abbās

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۴۶۳

آغاز: مختصر الاستاد الاجل ابوالعباس التنوخی رحمه الله لكتاب الالوف و الادوار لابی معشر المنجم البلخی ذكر ابومعشر فی كتاب الالوف و الادوار الذی له ان سنی العالم علی عدد درج الفلك؛ **انجام:** لاتصال برج الدرجة بطالع القران الدال علی الاستفتاح الاول و هذه الانتقال هو الدليل علی جواز المرابطين الی الجزيرة (الحريرة) عند عودة القران لبرج الثور عند عودة القران لموضعه الاصلی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۳۵ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۸۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۲۰-۴۳]

● **مختصر اندر علم طب ۱** / طب / فارسی

moxtasar andar ‘elm-e teb

زرد گلیم، ابوسعید بن حسین

zard gelym, abū-sa‘īd-e bn-e hoseyn

ساخته برای سید نصرالجیوش، با عنوان‌های «باب». در آسیب‌شناسی، درمان و داروشناسی است.
آغاز: این کتابی مختصر اندر علم طب که جمع آورده است ابوسعید بن حسین ... زرد گلیم از بهرامیر اجل سید نصر الجیوش رحمه الله این کتاب از وی درخواست کرد ...
[فهرستواره منزوی ۵/۳۶۹۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۴۰۶/۱-ف

آغاز: برابر
نسخه اصل: پاریس P. 152؛ بی‌کا، تا: ۲۲ جمادی الاول۹۵۱ق؛ ۱۶سطر [فیلمها ف: ۱-۵۹۹]

● **مختصر الانشاء** / انشاء / فارسی

moxtasar-ol enšā’

مجموعه‌ای است از منشآت و نامه‌ها و نوشته‌های نرنجن داس بن سها چند متخلص به «هندو» از نویسندگان قرن ۱۱ که اشعارش در حاشیه صفحات نیز آمده است.این نسخه شامل چند فصل است: «فصل اول: در شرح عرایض که بجناب پادشاهان و پادشاهزاده ... از جمله؛ مبارکباد سال دویم جلوس، مبارکباد سالگرد، مبارکباد فتح ... فصل دویم: متضمن مکاتبات و رقعات که ابنای روزگار با هم نویسند ... از جمله؛ در جناب قبله گاه نویسد، در بعضی القاب بزرگان، بخدمت برادر خورد، برادر کلان نویسند».

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۴۷۰

آغاز: بسمله، علم منشی گری بحر محیط و دریای بی منتهاست و بعضی منشات آن تعلق به اشارات دارد و بعضی به استعارات و تطویلات در حقیقت به مقتضای روزگار آنچه که ساده و پرکار باشد بهتر است ... تقدیر به فضل مفضل الهی احقر الناس نرنجنداس بر طبق فرمایش عزیزان بنای این مختصر الانشا گذاشت و نقود این خیال را به میزان سخن سنجید که مبتدیان این فن را کلید ابواب مقاصد شود و قدری غزلیات طبع زاد خود را به تخلص «هندو» همدارن نوشت؛ **انجام:** که عاقبت بخیر باد و بس تمت تمام شد بتاریخ چهاردهم صفر المظفر ۱۲۱۶ کتاب انشاء مختصر تضیف نرنجنداس بخط بنده کیسوزادم به روز جمعه زیور تحریر یافت.

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، کا: کنورام، تا: ۱۴ صفر۱۲۱۶ق؛ مذیل است به: ۱. مناظره حضرت رسول (ص) با جبرئیل (ع)، آغاز: «بسمله، حمدله و العاقبه للمتقین ... نقلست که روزی رسول صلی الله علیه و آله و سلم با جبرئیل علیه السلام حکایت میکرد»، انجام: «من تسبیح و خلق لسانه من ذکر الله تعالی افریده شد زبان» (ص ۱۷۲-۱۸۲)، ۲. جام جهان نما، شمس مغربی، محمد شیرین (ص ۱۸۳-۲۰۰)، ۳. در فضیلت ادعیه ماههای قمری از رجب تا ذیحجة الحرام که از ابتدا و وسط و انتها افتدگی دارد. احادیث به روایت اهل سنت می‌باشد، آغاز: «... صوم الف سنة و من صام منه یومین کتب الله له صوم ...»، انجام: «بگشاید هشت در بهشت از راست و چپ و در روز قیامت حشر و باجمال باشد انشاء الله العزیز». (ص ۲۰۵-۲۴۸)؛ جلد: مقوا، ۱۲۶گ، اندازه: ۱۱/۵×۲۳/۳سم [ف: ۱۷-۴۹۴]

● **مختصر الانشاء** / نامه نگاری، انشاء / فارسی

moxtasar-ol enšā’

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۳۲۵

بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۴۶گ، اندازه: ۱۱×۱۷/۴سم [رایانه]

● **مختصر الاوسط فی المنطق = مختصر الاصغر = الاوسط الجرجانی** / منطق / عربی

muxtaṣar-ul awsaṭ fi-l manṭiq = muxtaṣar-ul aṣġar = al-awsaṭ-ul jurjānī

ابن سینا، حسین بن عبدالله، ۳۷۰؟ - ۴۲۸ قمری

ebn-e sīnā, hoseyn ebn-e ‘abd-ol-lāh (981 - 1038)

به نوشته قنواتی (۴۵) همان «الموجز الکبیر فی المنطق» است و گویا همان مختصر اصغر یا اوسط جرجانی باشد که شیخ در گرگان برای ابی محمد شیرازی نوشته و در همانجا برای جوزجانی املا نموده است.همان‌که نسخه آن به شیراز رفته و دانشمندان بر آن خرده‌ها گرفته و پرسش‌های خود را به‌وسیله ابوالقاسم کرمانی برای شیخ فرستادند و او هم بی‌درنگ بدانها پاسخ داده است (همان «الاجوبة عن المسائل العشرینة»). شیخ همین مختصر اوسط را با دیگرگونی‌هایی با آوردن فن برهان از جاهای دیگر و سوفسطیقا از حکمت عروضی در نجات گذارده است. در آن دارد: «و لم یذکر فی کتب القیاس ما ینتج مطلوباً شرطیاً البتة و عسی قد کان ذکر ذلک فی الکتاب الذی عمله الفیلسوف فی الشرطیات و لکنه ضائع غیر منقول الی لغتنا و لا الی لغة الرسیانیین و کانه لیس فی زماننا له نسخة». در اینجا شیخ دلیل‌های روشنی می‌آورد که باید از قیاس‌های شرطی کاوش نمود و خود گویا نخستین بار است که از آن گفتگو و اقسام آنرا یاد کرده است. در آن دارد: «و قد بینا فی تلخیص ایساغوجی»، پس شیخ در این کتاب می‌خواهد ارغنون ارسطو را گزین کند. چنان‌که گفتیم قنواتی این رساله را «الموجز الکبیر» نامیده و همین را دو قطب شیرازی و رازی و صدرای شیرازی هم بدین نام خوانده‌اند چه اینکه در آغاز برهان آن دارد: «العلم علی وجهین احدها تصور و الآخر تصدیق و التصور ان یحدث مثلا معنی اللفظ فی النفس ... بل ذلک حادث آخر فی النفس» و این عبارت که به اندازه ده سطر می‌شود در آغاز منطق درة التاج قطب شیرازی به نام همین الموجز الکبیر آمده (ص ۲ چاپ تهران) و قطب رازی هم در شرح مطالع (فصل ۱ ص ۷ چاپ ۱۳۱۵ در آخر شرح بر گفتار ارموی فی الحاجة الی المنطق) همین اندازه «العلم علی وجهین تصور و تصدیق» را از آن آورده و همه آن عبارت بالا را به نام همین کتاب با عبارت دیگری «انالتصدیق موقوف علی امرین احدهما تصور المصدق به ای المط به و الثانی تصور ما یعلم ثبوته و تصدیقه و لاشی من الانتساب و النسبة بمتوقف علی ذلک» در رساله تصور و تصدیق خود گنجانده است. صدرای شیرازی در رساله «تصور و تصدیق» نیز همان عبارت بالا که در درة التاج آمده، آورده است. چون این عبارت در نجات نیست پس برهان آن از برهان الموجز الکبیر یا المختصر الاوسط گرفته نشده است. (دانش پژوه)

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین و صلواته علی انبیائه اجمعین و بعد فان کمال الانسان فی ان یعرف الحق لاجل العلم به و الخیر لاجل العمل به و المعلوم له من الامرین بالفطرة شیء نزر.

انجام: فصل فی انه کیف یعین الحس فی مبادی التصدیق. هذا یقع علی اربعة اوجه احدها بالعرض ... و وجه ثان و هو بالتجربة و ذلک ان الحس اذا تکرر علی المحسوسات فیؤدی عنها الی الوهم معنی واحد فعقد منه و الله اعلم

[الذریعة ۵۰۷/۲]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۸۶-ف و ۴۷۲۰-ف

نسخه اصل: نور عثمانی ش ۲۷۶۳؛ خط: نسخ، کا: علی بن عبدالله بن محمد بن ابی جراده که برای خود نوشته است، تا: ۲۹ ذیحجه۵۲۸ق؛ مقابله شده است؛ ۳۱۸گ، ۱۸سطر [فیلمها ف: ۱-۳۷۸ و۳-۹۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۱۴۹/۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: تعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۹۶۲ق؛ تملک: مصطفی بن عبدالله، خلیفه سلطان در ۱۰۴۱، محمد طاهر پزشک تفرشی در ۱۱۳۵، محمد ابراهیم قزوینی در ۱۲۴۵ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۵۷گ (۱۴۸پ-۲۰۴ر)، ۳۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۶-۲۴۱۰]

۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۴۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یسمی هذا الحد نتیجة البرهان ... مثل تحدیدنا النطقة او الخط

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: جعفر بن محمد یوسف بحرانی با تاریخ ۱۱۲۳ق؛ ۱۱۱گ، ۱۹ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۶۵۷]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۱۹-ف

بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۹۵]

● **مختصر الایضاح فی المناسک** / فقه / عربی

muxtaṣar-ul īḏāḥ fi-l manāsik

ابن حجر هیثمی، احمد بن محمد، ۹۰۹ - ۹۷۳ ؟ قمری

ebn-e hajar-e haysamī, ahmad ebn-e mohammad (1504 - 1566)

وابسته به: الایضاح فی المناسک؛ نووی، یحیی بن شرف (۶۳۱-۶۷۶ق)

شرح است بر الایضاح محیی الدین یحیی نووی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۶۹۲

آغاز: الحمدلله الذی احیی معالم بیته الحرام بما اوجبه من زیارتها علی الکافة فی کل عام؛ **انجام:** قال ... کلمتأن حبیبتان الی الرحمن خفیفتان علی اللسان ثقیلتان فی المیزان سبحان الله و بحمده سبحان الله العظیم هذا آخر ما اوردناه ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۴۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۸-۲۱۰]

● **مختصر البحار** /- عربی

muxtaṣar-ul biḥār

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۲۷/۱۲-طباطبائی

آغاز: الفصل الثانی عشر من مختصر البحار فی بیان الوسیله و اللواء و الحوض و الشفاعة و سائر مراتب رسول الله صلی الله علیه و آله و الائمه ... اعلم ان احادیث العامه و الخاصه؛ **انجام:**فیقول این نبی الرحمه محمد بن عبدالله فیقوم

فصل ۱۲ از کتاب مختصر البحار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳ص (۳۳۱-۳۳۳)، اندازه: ۱۱×۲۱/۵سم [ف: ۲۳-۸۰۱]

● **مختصر البدیع** / معانی بیان / فارسی

moxtasar-ol badī‘

واعظ، زین العابدین بن میرزا توکل، ق۱۳ قمری

vā‘ez,zayn-ol ‘ābedīn ebn-e mīrzā tavakkol (- 19c)

محسنات لفظی و معنوی را با ذکر اشعار شاعران فارسی بیان کرده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۶۱۸

آغاز: بسمله، حمدله اما بعد بدان که صورت و شمایل سراپای معشوق وجودست ... فی تشبیهات و این چنان است که هر جا لب را به لعل تشبیه کنند باید که دهان را به درج گوهر تشبیه کنند؛ **انجام:** سهل ممتنع شعری را گویند که گفتن آن سهل و آسان نماید اما مثل آن نتوان گفت مانند شعر حضرت استادی فلان تمام شد کتاب مختصر البدیع در روز یک شنبه بیست وسیم صفر ۱۲۷۲ به دست حقیر فقیر زین العابدین ... التماس دعا و بفاتحه دارم.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: شکر الله فقیه نیا، آذر ۱۳۷۵؛ ۳۹گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۵-۱۱۵]

● **مختصر البیان** /- عربی

muxtaṣar-ul bayān

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۲۵۶

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از علیرضا محمدی [رایانه]

● **مختصر البیان فی ضروریات البحران** / طب / فارسی

moxtasar-ol bayān fī zarūrīyāt-el bohrān

محمد بن جمال الدین

mohammad ebn-e jamāl-od-dīn

تاریخ تألیف: ۹۴۲ق

مختصری است در تعریف بحران و ایام آن که آنرا از کتاب «غایة البیان فی ما یتعلق بالبحران» از تصانیف استادش حکیم علی حسین التقاط نمودهکه با عجله به اصرار حاجی محمد حسین، بنابر اینکه به رساله مطبوعه طبیبه منضم شود، تحریر شده است. به نوشته فهرستواره این رساله در دو «فن» است: عنوان فایده، تنبیه و جدول ایام بحران دارد.

آغاز: بسمله الحمدلله الحکیم الوهاب و نصلی علی رسوله ... اما بعد می‌گوید بنده مسکین محمد بدرالدین.

انجام: برای تعلیم مبتدیان و حفظ اطفال مرقوم شد.

چاپ: هند، ۱۲۶۴ق و ۱۲۶۹ق و ۱۲۸۴ق

[نسخه‌های منزوی۴۸۰/۱؛ مشترک پاکستان ۷۳۲/۱؛ فهرستواره منزوی ۳۶۹۱/۵]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۴۹۲/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۳گ (۳۸-۵۰)، ۱۴سطر(۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۱۶-۵۹۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۱۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۳ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۱۹۲]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۱۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** خصوصا وقتیکه بیمار جوان باشد و علامت او را ثقل مثانه غلظت و کثرت بول و عدم اشتها.
خط: نستعلیق ناخوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان «منه سلمه»؛ کاغذ: هندی، ۲گ (۱۶-۱۷)، ۱۰-۱۲ سطر (۱۳×۲۰)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۵سم [رایانه]

● **مختصر تاریخ اسلام** / تاریخ / فارسی
moxtasar-e tārīx-e eslām

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۰۶۴
آغاز: بسمله. حمدله ... و بعد چون تاریخ را بزرگترین آئینه؛ **انجام:** با بصیرت و دانائی تقلی نموده حفظ نمایند ... سنه ۱۳۳۰
خط: نسخ خفی، کا: حائری یزدی، محمد بن علی، تا: ۱۳۳۰ق؛ جلد: تیماج، قطع: وزیری کوچک [رایانه]

● **مختصر تاریخچه عملیات غرب و جنوب غربی ۱۳۰۷-۱۳۰۸خ** / تاریخ ایران / فارسی
moxtasar-e tārīxče-ye ʻamalīyāt-e qarb va jonūb-e qarbī 1307-1308
از ناشناس. گزارش عملیات نیروهای دولتی در لرستان است، که از ۱۳۰۷ش آغاز شده است. برای شاه فراهم آمده، و در دیباچه می‌گوید: اینک که پایان سال ۱۳۰۸ش به شرح زیر تقدیم می‌شود. با سربندهای: ۱. عملیات قلع و قمع اشرار پشتکوه، ۲. عملیات قلع و قمع محمد رشید بانه در کردستان، ۳. آخرین عملیات غایله لرستان و خاتمه دادن به وضعیات آنجا.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۲۹۱
آغاز: (دیباچه): با آنکه تاریخچه نه ساله قوای غرب به موجب احکام عملیاتی و دوسیه ها؛ **انجام:** به دعای دوام و بقای دولت ... لازالت قاهره اشتغال دارند. پایان.
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: همان روزگاران (شاید ۱۳۰۸ش)؛ ۱۵گ، ۹سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳-۲۹۵]

● **مختصر التأويل من علم التعبير** / خوابگزاری / فارسی
moxtasar-ot ta'vīl men ʻelm-el taʻbīr
ویدی ساوجی، محمد طاهر بن محمد کاظم
vīdī sāvajī ،mohammad tāher ebn-e mohammad kāzem
در یک «مقدمه» و شانزده «فصل» و یک «خاتمه» دارد.

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۲۲۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [نشریه: ۲-۱۲۹]

● **مختصر التجويد فی علم قرائة کلام الله المجيد** / تجوید / فارسی
moxtasar-ot tajvīd fī ʻelm-e qerā'at-e kalām-el-lāh-el majīd
موسوی دزفولی، محمود بن عبدالله، ق۱۳ قمری
mūsavī dezfūlī, mahmūd ebn-e ʻabd-ol-lāh(- 19c)
تاریخ تألیف: ۲۰ محرم ۱۲۴۰ق
رساله کوتاهی است در تجوید مشتمل بر ده «فصل»، در بیان قرائت عاصم.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۳/۲
خط: نسخ خوب، کا: علی بن معصوم، تا: ۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج، ۲ص (۲۴-۲۵)، ۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳-۲۹]
۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲ /۷۹۰۴-۵۳/۱۱۴
آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین و العاقبة للمتقین ... اما بعد چنین گوید کمینه درگاه لم یزلی محمود الموسوی الدزفولی
خط: نسخ، کا: محمد تقی بن غلامعلی دزفولی، تا: شنبه ۶ ذیحجه۱۲۴۸ق؛ ۱۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۰۰]

● **مختصر تذکرة القرطبی** / آداب و سنن / عربی
muxtaṣar-u taḏkirat-il qurṭubī
شعرانی، عبدالوهاب بن احمد، ۸۹۸ - ۹۷۳ قمری
šaʻrānī, ʻabd-ol-vahhāb ebn-e ahmad (1493 - 1566)
گزیده‌ای از کتاب «التذکره بأحوال الموتی و أمور الآخرة» است که اصل آن درباره یاد مرگ و مردگان و روز رستاخیز و آتش جهنم و یاد فتنه‌های آخر الزمان و شرایط پایان دنیا می‌باشد.
چاپ: قاهره، مطبعة بولاق، ۱۳۰۰ق؛ مطبعة شرف، ۱۳۰۱ق، مطبعة الخیریة، ۱۳۱۰ق.
[کشف الظنون: ۳۹/۱؛ معجم المؤلفین: ۲۱۸/۶]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۴۵۹
آغاز: الحمدلله العلی الأعلی الولی لمولی الذی خلق و احیا و حکم علی خلقه بالموت و الفنا و البعث؛ **انجام:** و لیکن ذلک آخر ما إختصرناه من کتاب البذکرة للأمام القرطبی رحمه الله ... صلاة و سلاماً دائمین ... الی یوم الدین
خط: نسخ خوش، کا: احمد جزینی یا حرثی، تا: ۱۰۷۱ق؛ مجدول، مصحح؛ تملک: علی بن احمد؛ مهر: «محمد امین رسول احد» (بیضوی)؛ جلد: چرم، ۱۷گ، ۲۷سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۶-۴۲۶]

● **مختصر تذکرة المسؤلین فی الخلاف بین الحنفی و الشافعی = النکت فی المسائل المختلف فیها بین الامامین أبی حنیفة و الشافعی** / فقه / عربی
muxtaṣar-u taḏkirat-il mas'ūlīn fi-l xilāf bayn-al ḥanafī

wa-š šāfiʻī = an-nukat fi-l masāʼil-il muxtalaf fī-hā bayn-al imāmayn abī ḥanīfa wa-š šāfiʻī

ابواسحاق شیرازی، ابراهیم بن علی، ۳۹۳؟ - ۴۷۶ قمری

ābū-eshāq-e šīrāzī, ebrāhīm ebn-e ʻalī (1004 - 1084)

کتاب فقهی بزرگی است که مسائل اختلافی بین ابوحنیفه و شافعی در آن مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.رساله حاضر را صاحب کشف الظنون در دو جا گزارش کرده، بخش معاملات آن را «زکریا عبدالرزاق مصری» تحقیق کرده و به عنوان رساله دکترای خود در فقه اسلامی به دانشگاه ام القرای مکه مکرمه ارائه نموده است. ظاهراً تمام کتاب را همان پروهشگر مصری در دست تحقیق دارد.(محمود مرعشی)

[کشف الظنون: ۳۹۱/۱ و ۱۹۷۷/۲؛ المعونة فی الجدل، تحقیق: عبدالمجید ترکی، مقدمه؛ هدیة العارفین: ۸/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۲۰۷/۳

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... و استخرجه علی طریق الاختصار و الدلایل لیتلی و لا یلغی و یحفض و لا یرفض و هی خمسمائة و خمسة و خمسون مسألة ... ؛ **انجام:** و لا خلاف بیننا و بینه ان الأب اذا ملک ابنه او الابن اذا ملک أباه ملکاً تاماً یعتق کل واحد منهما علی صاحبه و کذلک الأم علی هذا، تم الکتاب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۶۵گ (۱۳۹-۲۰۳پ)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۳۳-۳۸۱]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۱۶۱/۳

آغاز: بسمله، بیان ما اختصره الشیخ الامام الزاهدی ... کتاب الطهارة فیها ثمانیة عشر مسائل؛ **انجام:** الکتابة واجبة و قال ابوحنیفة غیر واجبة رحم الله تعالی لهذین الامامین المجتهدین الحنفی ابی حنیفه و الشافعی، آمین.

خط: نسخ، کا: سید اسحاق، تا: چهارشنبه ۳ ربیع الثانی۱۲۷۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۶ص(۹۵-۱۴۰)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۴۵-۴۳]

● مختصر التذکرة المشهورة بالمفردات للامام السویدی / طب / عربی

muxtaṣar-ut taḏkirat-il mašhūra bi-l-mufradāt li-l-imām-is suwaydī

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۰۴

آغاز: بسمله. حمدا لامنتهی له ابدا و صلوة تستغرق جملة العدد و بعد فهذا کتاب اختصرت فیه تاب التذکرة المشهورة بمفردات الامام السویدی رئیس الحکماء؛ **انجام:** و فی هذا القدر کفایة فی طمانینة القلب الی استعمال مافیه من الادویة والله تعالی ینفع کل مسلم و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن شیخ علی کربلایی، تا: دوشنبه ۱۱ ربیع الاول۱۱۲۷ق، جا: کرمانشاه؛ محشی با نشان «میرزا خلیل طبیب تهرانی، محمد علی» مالک حیدر؛ جلد: تیماج، ۱۵۹گ، ۱۵ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۴/۲×۱۹/۵سم [ف: -۶۵۷]

● مختصر التقویم / هیئت / فارسی

moxtasar-ot taqvīm

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۰۶۷

آغاز: بسمله. این مختصری است در معرفت تقویم؛ **انجام:** زراعت پیاز بهاری در پانزدهم حوت ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا [رایانه]

● مختصر التلخیص /

muxtaṣar-ut talxīṣ

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۶۲۸

کا: مرتضی قلی، تا: ۱۲۲۵ق؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۲۰۸

بی‌کا، بی‌تا؛ مجموعه آقا رفیع قزوینی استاد اخلاق و فلسفه امام خمینی؛ خریداری از منصوره تالهی معین الدین [رایانه]

● مختصر التلخیص فی احوال الملل / تاریخ /عربی

muxtaṣar-ut talxīṣ fī aḥwāl-il milal

تاریخ درست خوانده نمی‌شود و گویا ۴ محرم سال ۵۵۶ باشد، کتاب سودمندی است و به نام سلطان شاهنشاه شرف الملوک ساخته شده و از پیامبر اسلام آغاز می‌شود و می‌رسد به خلفای راشدین و امویان و عباسیان تا به زمان المطیع الله که در ۳۳۴ با او بیعت کرده‌اند و سلجوقیان از سال ۵۸۱ و از کتاب القرانات ابوعلی الخیاط یاد شده است. افسوس که نوشته کم‌رنگ است و به دشواری می‌توان برخی از آن را خواند.

یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه: ۶۴/۱۷

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۴-۴۴۹]

● المختصرة المقیمیة / فلسفه / عربی

al-muxtaṣarat-ul muqīmīya

بصری، احمد بن عبدالرضا، ق۱۱ قمری

basrī, ahmad ebn-e ʻabd-or-rezā(- 17c)

به درخواست: ملا محمد مقیم بن ملا محمد علی

محل تألیف: ابرده (قریه) از توابع مشهد

در چهار«یاقوت» و «فیروزجة» و «خاتمه»: یاقوت ۱. بیان الموجودات؛ ۲. بیان النفوس و قواها و خدامها و النفوس اربعة

طبیعیة و نباتیة و حیوانیة و انسانیة؛ ۴. تسویة الانسان مع العالمو؛ [فیروزجة در نسخه نیست]؛ الخاتمة: فی القوة المولدة.
آغاز: احمدک اللهم یا باری العقول و النفوس و الاجسام واصلی علی حبیبک و نبیک محمد المصطفی سید الانام ... هذه المختصرة المقیمیة بالتماس الاخ الوفی و الخل الحفی ملا محمد مقیم بن المرحوم ملا محمد علی ...
انجام: واعرف لای شیء خلقت تنجو من کل نقمة و تفوز بکل نعمة. وقع الفراغ من مشقة مشقها یوم الحج من الشهر الاج من السنة الجاء من العشر الهج بعد مضی عین متوجه من الهجرة النبویة علی مهاجرها و افضل الصلوة و السلم فی قریة طیبة تسمی بابردیة من توابع المشهد الرضوی علی مشرفه اتم التحیة و الاکرام.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۲۲/۲۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن ملک محمد مصعب بیگی، تا: قرن ۱۱، جلد: میشن، ۴گ (۳۴۵پ- ۳۴۸پ)، ۲۵سطر (۱۱/۷×۲۲/۷)، اندازه: ۱۸×۳۱/۷سم [ف: ۲۹/۱-۳۵۰]

● **مختصر تنزیه الشریعة = المرفوعة عن اخبار الشنیعة الموضوعة** / رجال / عربی
muxtaṣar-u tanzīh-iš šarī'a = al-marfū'a 'an axbār-iš šanī'at-il mawḍū'a
سندی، رحمة الله بن عبدالله، - ۹۹۰ قمری
sendī,rahmat-ol-lāh ebn-e 'abd-ol-lāh(- 1582)
مختصری از کتاب «تنزیه الشریعة» شیخ علی بن محمد بن عراق کنانی (۹۶۳-ق) است که شرح حال وضاعین را بدون ذکر فضایل آنها در سه «فصل» مرتب نموده: ۱. فیما حکم بابن الجوزی فی وضعه و لم یخالف؛ ۲. فیما حکم بوضعه و حکم فیه؛ ۳. فیما زاد السیوطی علی بن الجوزی حیث کانت له زیادة فی تلک الترجمة.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۸۵۳
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی صان سنن [الـ] رسول عن کل مفة [مقة] وضاع و وقف طایفة من العلماء فعرفوا کل کذاب ضاع؛
انجام: سئل عنه الحافظ ابن حجر فقال هذا کذب علی بن عباس لاتحل روایته
خط: نستعلیق، کا: حامد بن محمد، تا: چهارشنبه ۱ جمادی الثانی۱۱۲۴ق؛ در تاریخ جمادی الاول ۱۲۶۸ مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۱۰۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۵۴]

● **مختصر التواریخ** / تاریخ جهان / فارسی
moxtasar-ot tavārīx
قزوینی، یحیی بن عبداللطیف، ۸۸۵ - ۹۶۲ قمری
qazvīnī, yahyā ben 'abd-ol-latīf (1481 - 1555)
اهدا به: شاه تهماسب (۹۳۰-۹۸۴ق)
در تاریخ ایران و اسلام در چند «فصل» و می‌رسد به تاریخ شاه تهماسب. ساخته شده به دستور ابوالفتح بهرام میرزا برادر شاه تهماسب یکم و به نام شاه تهماسب، همان‌که همو لب التواریخ را هم در ۹۴۸-۹۵۴ق به نامش ساخته است، و از سال ۹۴۲ در پایان آن یاد شده است.
آغاز: حمد و ثناء و شکر بی انتها حضرت پادشاهی را
انجام: سپهرش به فرمان جهانش به کام ×× دعا گوی او انس و جان و السلام
[فهرستواره منزوی ۶۵۱/۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۶۶۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد حسن گرجی، تا: شنبه ۱ رجب۱۲۶۴ق، جا: نوشاباد کاشان؛ جلد: تیماج، ۱۸۵گ، ۱۴ سطر(۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱۶-۶۱]

● **مختصر التواریخ** / تاریخ جهان / فارسی
moxtasar-ot tavārīx
اسرار تبریزی، محمد کاظم بن محمد، ۱۲۶۵ - ۱۳۱۵ قمری
asrār-e tabrīzī, mohammad kāzem ebn-e mohammad (1849 - 1898)
تاریخ تألیف: ۷ ذیحجه ۱۳۰۰ق
در وقایع تاریخی اسلام از سال اول هجرت تا سال ۱۲۹۷، بسیار مختصر و مفید و بیشتر مشتمل بر تاریخ ولادت و در گذشت علما و عرفا و سلاطین و مشهورین حکما و شعرا. در پانزده روز تألیف است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۶۸۹/۱
آغاز: الحمدلله ... و علی سید الاوصیاء و آله نخبة النجباء ... بعد از آنجا که بندگان جناب اجل؛ **انجام:** در ظهور فتنه شیخ عبیدالله کرد در سنور ایران و قتل عام میناب و رفع او و وفات آقا خان محلاتی رئیس اسماعیلی
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۷ رجب۱۳۰۶ق؛ ۲۴گ (۱پ-۲۴پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۸۵]

● **مختصر التواریخ** / تاریخ جهان / فارسی
moxtasar-ot tavārīx

غیر همانند:

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۱۴۶/۱
آغاز: اول احوال پادشاهانی که قبل از ظهور اسلام سلطنت کرده مشتمل بر چهارده؛ **انجام:** و صاحب فراش شد بتاریخ شب چهار شنبه هیجدهم شهر صفر بعالم وجنت الماوا (کذا فی النسخه) فدوس اعلا انتقال فرمودند انا الله و اناالیه راجعون.
این کتاب که نام مختصر التواریخ در پشت صفحه اول آن دارد مطالبش به صورت تاریخ سیاقی است و شامل احوال شاهان ایران و اعمال آنانست و علاوه بر آن از پیدایی اسلام و طرز ورود آن به ایران بحثی مستوفی دارد، در این کتاب یک‌دوره تاریخ ایران از زمان کیومرث تا سال ۱۰۵۱ق به طور خلاصه آمده است؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد اسماعیل بن محمد ابراهیم، تا: ۱۲۵۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۴گ، ۲۰ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۳–۱۶۹]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۸۰۰
آغاز: هبوط حضرت آدم ع تا آخر عشر ستین بعد الف منضبط ساخته که هر واقعه از وقایع مشهوره در کدام سنه واقع شده؛ **انجام:** هرگاه مطالعه آن نمائی احوال سلف و تعصب داعی بر تو واضح و لایح خواهد شد و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله اجمعین و سلم تسلیما کثیراً.
تاریخ کوتاهی است از هبوط تا پایان ششم پس از هزار (۱۰۶۰ق)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ ربیع الاول۱۲۵۸ق، جا: تهران؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مذهب، ۸۰گ، ۲۲ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲–۳۳۳]

● **مختصر التواریخ و الاشعار** / تاریخ / فارسی
moxtasar-ot tavārīx va-l aš‘ār

برادرزاده فیض کاشانی، ق۱۱ قمری
barādarzāde feyz-e kāšānī(- 17c)

مختصری است درتواریخ و اشعار و مکاتبات و منشآت ادبی و دوستانه که مؤلف از روی تالیف برادرزاده فیض کاشانی انتخاب و نقل نموده است. عنوان مطالب آن چنین است: تاریخ حضرت پیامبر از تولد تا وفات و اولاد و ازواج و اعمام آن حضرت؛ تاریخ حضرت فاطمه و تاریخ حضرت علی (ع) و سایر ائمه تا امام زمان (عج)؛ تواریخ سلاطین صفویه؛ خلافت بنی امیه، خلافت بنی عباس؛ شرح حال تعدادی از شعرا و علمای شیعی؛ منشآتیاز فیض کاشانی (حدود ۱۰ نامه)؛ منشآت برخی عالمان از جمله نامه‌هایی از خیر سمنانی؛ نوادر اشعار فارسی با ذکر نام شاعران.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۸۹۶/۳–۲۹/۲۳۶
آغاز: بسمله هذه نبذة من التواریخ وغیرها حررت من تألیف المرحوم المبرور الفاضل المحقق ... موالید سید الانبیاء وآله و عترته النجباء علیه وعلیهم التحیة والثناءاکثر اصحاب برآنند که دروقت طلوع صبح روز جمعه؛ **انجام:** از گردش اوچون علی آمد به وجود ×× می بالد وگرد خویشتن می‌گردد / آمد چو صبح یار وچو شام از پس رقیب ×× پیشین اگر یک شب پسین می‌کشد مرا
خط: شکسته، نستعلیق، کا: محمد علی بن محمد امین حسینی، تا: ۱۱۳۶ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۰۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۹×۲۱سم [ف: ۷–۴۲۰۱]

● **مختصر جامع** / طب / فارسی
moxtasar-e jāme‘

در پزشکی از ابن بهائی در چهار «فن»: کتاب ۱ فن ۱ در ۶ مقاله، فن ۳ در امراض مختصه به عضو معین در ۲۵ باب.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۵۷۱/۱
آغاز: بسمله. حمدله ... اما بعد بدانکه این مختصر و منتخب است از کتاب جامع ابن بهائی و در آن آنچه از کتابهای متداوله دیده در جامع درج نموده علامتی از سرخی مرقوم کرده چنانچه الف از آقسرائی، س علامت سدیدی، ح علامت حاوی، همزه علامت ایلاقی ... الکتاب الاول فی حد الطب و موضوعاته. بدانکه طب در لغت بمعنی سحر و حذق و صناعت و اصلاح است؛ **انجام:** (نانوشته) ... اگر مانده باشد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ جلد: میشن، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰/۹×۳۲/۶سم [ف: ۷–۴۲۱]

● **مختصر جامعة لمسائل الاصول** / اصول فقه / عربی
muxtaṣar-un jāmi‘a li-masā’il-il uṣūl

حسینی تنکابنی، حسن بن علی، ق۱۴ قمری
hoseynī tonekābonī, hasan ebn-e ‘alī(- 20c)

رساله مختصری است در اوامر و نواهی که ناتمام مانده و تنها شامل مبحث اوامر می‌باشد و مرتب است بر «المقصد الاول فی الاوامر» در دو مقام: مقام۱) فی حقیقة الامر و الکلام فیه فی منظرین المنظر الاول فی مادة الامر، المنظر الثانی فی صیغة الامر ... [مؤلف در این موضع بحث مفصلی در سه مطلب در معنای اراده و اختلاف اشاعره و معتزله بیان نموده است]؛ مقام ۲) فی اقسام الامر.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۱۴۲
آغاز: پس از خطبه مختصر و نام مؤلف: هذه مختصر جامعه لمسائل الاصول و محتویة علی افکار نخبة الرجال الفحول؛ **انجام:**نعم یختلف مراتب الفعلیة بحسب اختلاف مراتب المعلوم و هو شی وراء الاراده
خط: نسخ و تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، ضمائم: ۱– ضمن ۲۹ برگ ذیل رساله مباحث متفرقه در زکات، آغاز: «کتاب

زکاة و قبل الدخول فیه لابد من التنبیه علی امور»، انجام: «کما ان القول بکفایة السنیتن ایض خلاف ظ الجمع فافهم فانه شریف»، ۲- ضمن دو برگ تقریرات در مباحث استصحاب: آغاز: «قوله من قارب عصرنا من الفحول اقول و هو البحر العلوم»، انجام: «و قد سبق منا بعض الکلام فی امثال (کذ) المقام فارجع»؛ واقف: احمد شیخ تبار بابلی، آبان۱۳۷۲؛۴۱گ،اندازه:۱۹×۲۳/۵سم[ف: ۱۶-۴۲۶]

← مختصر جلاء العیون > مجالس الشهداء فی مقاتل السعداء

● **مختصر الجمل** / متفرقه / فارسی

moxtasar-ol jomal

نجفی گیلانی، یوسف بن احمد، ۱۲۴۵ - ۱۳۲۷ شمسی

najafī gīlānī, yūsof ben ahmad (1866 - 1948)

چاپ: ایران، سنگی، ۱۳۲۵، جیبی، ۲۱ص (صص ۵۰-۷۱)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۶۱/۲

آغاز: بعد از حمد و ثنا بر خالق معبود

بی کا، بی تا؛ ۱۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲-۴۸۰]

● **مختصر حجت** / لغت / فارسی

moxtasar-e hojjat

وابسته به: نصاب الصبیان؛ ابونصر فراهی، مسعود بن ابی بکر (- ۶۴۰)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۰۵۵/۱

در شرح نصاب فراهی به فارسی کهدرهامش و میان سطرها آمده و متن آن کامل است در ۸۴ بند، این حاشیه ها نشان «شرح ابن حسام» دارد و کسی آنها را در نسخه نوشته و چنین نامیده است (تاریخ آن روز آدینه ۲۳ مرحم ۱۲۵۹است)؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: جمعه ۲۳محرم۱۲۵۹ق؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۹سطر(۹×۱۱)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱۷-۱۸]

● **مختصر در انساب** / انساب / فارسی

moxtasar dar ansāb

نسب‌نامه امامزادگان و زندگی امامان را بر پایه روایات ضعیف و مجهول در هند گردآورده و در مقدمه می گوید: این کتاب به زبان عربی در مسجد الاقصی به خط امام جعفر صادق بود و شیخ الحافظ آن را به فارسی ترجمه کرده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۱۱۸/۲

آغاز: بسمله. حمدله. و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله و اولاده و ائمه اثناعشر علیهم السلام. قال النبی صلی الله علیه و اله کل حسب و نسب ینقطع الا حسبی و نسبی یعنی بدانید که حسبها؛ **انجام:** روی بدار المرز مازندران نهاوند در توابع شهر آمل در موضع اهلمر رستاق معروف بروشن آباد در تقیه ماندند.

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن خواجه قاسمعلی مازندرانی، تا: ۱۰۷۵ق؛ ۲۸ص(۱۰-۳۷)، ۱۲سطر [میراث شهاب: س۱۸ش۱-۶۳]

● **مختصر در تجوید** / تجوید / فارسی

moxtasar dar tajvīd

در یک «مقدمه» و پنج «فصل» و «خاتمه»: مقدمه در ذکر اموری که قبل از شروع دانستنی است؛ فصل ۱. بیان مخارج حروف؛ فصل ۲. بیان مد؛ فصل ۳. احکام تنوین و نون ساکنه؛ فصل ۴. احکام را؛ فصل ۵. ادغام؛ خاتمه در ذکر تجوید فاتحه و اخلاص.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۱۴۴/۱

آغاز: بسمله، این مختصر از تجوید مشتمل است بر مقدمه و پنج فصل و خاتمه اما المقدمه در ذکر اموری؛ **انجام:** بلکه تحرز از آن گاهی باعث خروج را از مخرج خود می‌شود و الله اعلم.

خط: نستعلیق، کا: میرزا عبدالله موسوی بن میرزا حسینعلیخان بن سید محمد علی معروف به میرزا نصرالدین حیدر همدانی، تا: ۱۷ صفر۱۱۹۴ق؛ مهر: «زین العابدین»؛ جلد: چرم، ۵ص(۳-۷)، اندازه: ۹/۵×۲۰سم [ف: ۴۵-۳۴]

● **مختصر الدر الثمین و المورد المعین = مختصر شرح المعین علی الضروری من علوم الدین** / کلام و اعتقادات / عربی

muxtaṣar-ud durr-iṯṯamīn wa mawrid-il mu‘īn = muxtaṣar-u š.-il mu‘īn ‘ala-ḍḍarūrī min ‘ulūm-id dīn

میاره، محمد بن احمد، ۹۹۹ - ۱۰۷۲ قمری

mīyāre,mohammad ebn-e ahmad (1591 - 1662)

وابسته به: المرشد المعین علی الضروری من علوم الدین؛ ابن عاشر، عبدالواحد بن احمد (۹۹۰-۱۰۴۰ق)

شارح نخست شرح مفصلی بر منظومه مرشد المعین عبدالواحد بن احمد بن عاشر انصاری نگاشته، سپس آن را گزیده ساخته و در مقدمه بدان اینگونه اشاره نموده: «و بعد فیقول افقر العبید الی مولاه الدین ... شرحاً یحل الفاظله و یظهر معانیه ... و سمیته بالدر الثمین و المورد المعین ... فلما اکملته و خرجته من مبیضته وجدته لطوله غیر مناسب لمشروحه و لاجار علی طریقته فهممت باختصاره ... کی یناسب المشروح».

[ایضاح المکنون ۴۶۷/۲؛ معجم المؤلفین ۱۴/۹؛ ریحانة الادب ۸۸/۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۲۱۶

آغاز: الحمدلله مرشد هذه الامة لما اختار لها من الایمان و الاصلاح شرعة ... نحمده و نشکره علی نعمه التی لا نحصیها و

کیف یحصی ... و نشهد ان لا اله الا الله و حمده لا شریک له شهادة تمزج بالروح؛ **انجام:** هذا آخر ما قصدنا من هذا المختصر نفع الله به و باصله و جعلهما خالصین لوجه بمنه و فضله آمین یا رب العالمین ...

خط: مغربی، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۹ ذیقعده۱۲۹۵ق؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۸گ، ۱۹ سطر(۹×۱۳)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۴۱-۱۸۱]

● **مختصر در طب** / طب / فارسی

moxtasar dar teb

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۶۰۷/۶

آغاز: (نونویس): مختصر طب. مختصری در قواعد طب ذکر می‌شود ... فصل اندر بیماری‌های گرم و سرد و خشک. تجفهایی (؟) که تن را گرم کند پنج است: اول حرکتی که از اندازه اعتدال بیرون رود و آن نفسانی بود همچون خشم گرفتن و بدنی همچون ریاضت. دوم رسیدن گرمی بفعل؛ **انجام:** بخورد بیهوش گردد. علاج نشبت (؟) بجوشانند و بدهند تا بهوش آید.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۸گ (۳۹پ-۶۶پ) [ف: ۳-۲۱۹]

← مختصر در معرفت تقویم ← المختصر فی معرفة التقاویم

● **مختصر در معرفت تقویم = سی فصل** / هیئت / فارسی

moxtasar dar ma‘refat-e taqvīm = sī fasl

نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری

nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

تاریخ تألیف: ۶۵۸ق

این رساله ترجمه و شرح رساله عربی خواجه نصیر است که هر دو از خود اوست و ایشان قواعد استخراج تقویم را با کمال اختصار در این سی فصل گرد آورده است:۱. حساب جمل؛ ۲. ایام جمعات؛ ۳. تاریخ عربی؛ ۴. تاریخ رومی ونام ماه‌های ایشان؛ ۵. تاریخ فارسیان؛ ۶.تاریخ ملک جلالی؛ ۷.ستاره هفت‌گانه سیاره؛ ۸ بروج و اجزاء آن؛ ۹. سیر و ارتفاعات؛ ۱۰. مقدار روشن ستارگان؛ ۱۱.جو زهره و عرض ماه و دیگر ستارگان؛ ۱۲. ساعات و ارتفاعات؛ ۱۳.نظر و تناظر بعضی کواکب به بعضی؛ ۱۴. ممازجات قمر و دیگر احوال او؛ ۱۵. منازل قمر؛ ۱۶.ظهور واختفاء و دیگر احوال کواکب؛ ۱۷.در باقی آنچه در تقویم آرند؛ ۱۸. در خانه و بال ستارگان؛ ۱۹. در شرف و هبوط ستارگان؛ ۲۰. مثلثات و ارباب آن؛ ۲۱.در حدود کواکب و ارباب آن؛ ۲۲.در وجوه و دیگر خطوط کواکب؛ ۲۳.در اوج و حضیض ستارگان؛ ۲۴.احوال کواکب؛ ... ۲۸. مدلولات کواکب از طبقات مردم؛ ... ۳۰. معرفت اصولی که بدان احتیاج افتد.

آغاز: آغاز ۱ -بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه و آله اجمعین.این مختصریست که خواجه نصیرالدین تصنیف کرده در معرفت تقویم مشتمل بر سی فصل. فصل اول در حساب جمل

آغاز۲- این مختصریست در معرفت تقویم مشتمل بر سی فصل

انجام: برینقدر اختصار کردیم پس اگر کسی زیاده خواهد بکتب این علم رجوع نماید

چاپ: تهران، ۱۳۲۱ق؛ مشار فارسی ۳۱۳۶/۳ (۱۲ چاپ)

[کشف الظنون، حاجی خلیفه ۱۰۱۰/۲، که مترجم را محمد بن محمد کاشغری دانسته است؛ نسخه‌های منزوی ۳۰۹/۱؛ فهرستواره منزوی ۲۹۷۱/۴ - ۲۹۷۴؛ مشترک پاکستان ۲۸۲/۱؛ احوال و آثار خواجه نصیرطوسی: ۳۹۱-۳۹۷؛ دنا ۹: ۲۲۹-۲۲۲ (۲۶۹ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- شرح سی فصل؛ حسینی، نظام الدین حبیب (-۸)

۲- شرح سی فصل؛ خاکسار، عباسقلی (-۱۱)

۳- سی فصل (ترجمه) = مختصر در معرفت تقویم (ترجمه)

۴- شرح سی فصل(۲عنوان)

۵- مختصر در معرفت تقویم (ترجمه) = سی فصل (ترجمه)(۳عنوان)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۴۵/۸-ف

نسخه اصل: دانشگاه پرینستن ش ۳۵۵۹؛ بی‌کا، تا: قرن ۷؛ در ص ع آمده: «فیها خط الطوسی»؛ ۳۴ص (۱۷۸-۲۱۱) [فیلمها ف: ۳-۴۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۵۹۰/۸۷

آغاز: برابر

کا: ابوالمجد تبریزی، تا: یک‌شنبه ۱۲ ربیع الاول۷۲۳ق؛ جلد: تیماج، ۶ص (۳۸۱-۳۸۶)، ۴۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف:۴۱-۸۸]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۶۲/۱۰۴(آ)-۴۶۳/۱۰۴(ب)-ف

نسخه اصل: کوپرولوش ۱۵۸۹؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۷۵۶ق؛ درهامش؛ ۴گ (۳۷۲ر-۳۷۵ر) [فیلمها ف: ۱-۴۸۶]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۴۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ مخطوط به رقاع، بی‌کا، تا: ۲۰ رمضان۷۷۱ق؛ جلد: مقوا، ۶۲گ، ۱۰-۱۳سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۸-۷۵]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۲۳/۱۶-ف

نسخه اصل: شهید علی پاشا ش ۲۷۰۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ ۱۱گ (۲۱۷-۲۲۷ر)، ۲۵سطر [فیلمها ف: ۱-۵۱۶]

۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۲۰۰/۳

آغاز: برابر

کا: حسن بن محمد بن حسن اومینی، تا: ربیع الثانی۸۱۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی با کاغذ ابری، ۱۲گ، ابعاد متن: ۷×۱۴، اندازه: ۱۰×۱۲سم [ف: ۳-۸۹۲]

یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه: ۱۷۲/۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۴-۴۰۶]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۰۲۱/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** منصرف از سعد و اما در شرا متصل بسعد و بر این قیاس که اختصار نمودیم زیاد بر این را در مطولات باید رجوع نمود.الحمد لله رب العالمین

خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد بن حسن جرجانی، تا: جمعه ۱۳ ذیقعده۸۲۷ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱گ (۱پ-۲۱ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۱-۳۳]

۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۴۶۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: نظام بن مولانا جمال بن مولانا فخرالدین بن مولانا شمس الدین بن مولانا حاجی رضا منجم آملی، تا: ربیع الثانی ۸۳۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۴گ، ۱۵ سطر (۹×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱-۴۰۱]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه: ۴۶۷/۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۶۶]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۳/۱

خط: نستعلیق، کا: فخرالدین ابوبکر بن محمد حاجی سیف الدین بن حاجی یوسف شاه بن حاجی محمد معلم قاری، تا: پایان شوال۸۳۷ق؛ جلد: مقوایی، ۱۳ص (۱-۱۳)، ۱۹سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [سنا: ف: ۱-۱۱]

۱۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۴/۱۳۳/۲-۵۸۵۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۸۸۷ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛کاغذ: سمرقندی، ۶گ، ۱۷سطر، قطع: ربعی [آستانه قم:۲۰۲]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۴۰۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: پارچه‌ای، ۱۵ سطر (۷/۳×۱۲)، اندازه: ۱۲/۶×۱۸/۶سم [ف: ۸-۴۱۸]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۰۸۳/۲

فصل اول از آن کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف:۱۹-۶۷]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۵۶۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سلطان امیر بن شمس الدین اردبیلی، تا: ربیع الثانی۹۰۰ق، جا: قزوین؛ با اشکال هندسی، مصحح، مجدول، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۲۱گ (۲۱پ-۴۱ر)، ۱۳سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۳۶-۵۹۲]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۵۴۵/۲

بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۴۶گ (۱۱۷-۱۶۲)، ۱۵سطر(۴/۵×۹/۵)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۶-۶۲۰]

۱۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۱۲۹/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [نسخه پژوهی: ۱-۳۲]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۰۶۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: مقوایی، ۶۹گ (۱۵پ-۸۳پ)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف: ۱۱-۷۵]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۴۷۷/۲

انجام: فصل نوزدهم در مثلثات و از باب آن حمل و اسد و قوس.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۸گ (۳۴پ-۴۱پ)، اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [ف: ۲۰-۵۲]

۱۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۱۲۹/۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۳۵]

۱۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۰۸۳/۱

آغاز:و آن تشرین الآخر و نیسان و حزیران و ایلول است ... فصل پنجم در تاریخ فارسی و نام ماهها؛ **انجام:** برابر

از فصل پنجم تا آخر؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: شیخ احمد بن حسن اصفهانی درشماخی، تا: ۹۱۸ق؛ محشی منقول از شرح مولانا نظام الدین و طبری و رموز - س- ص، مجدول؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۱۷ص (۱-۱۷)، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۳-۱۴۹۳]

۲۰. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۳۲/۶

آغاز: هذا مختصر فی معرفة التقاویم مشتملاً علی ثلاثین فصلاً. الفصل الأول فی حساب الجمل؛ **انجام:** علی هذا القدر و لیرجع من أراد الزیادة علیه إلی الکتب المؤلفة فی هذا الفن

خط: نستعلیق، کا: درویش علی بن درویش محمود، تا: ۱۷ ربیع الاول۹۴۳ق، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۱گ (۳۴پ-۴۴پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [مؤید: ۳-۵۷۵]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۸۹۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: درویش علی بن درویش محمود، تا: ۲۷ شعبان۹۴۵ق، مجدول؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: مقوا، ۱۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۷۰]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۳۲/۷

همان نسخه بالا؛ ۱۳گ (۴۵پ-۵۷ر) [مؤید: ۳-۵۷۵]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۲۱۵/۴

آغاز: شمس و قمر را نیز نیرین خوانند، شمس را نیر اعظم و قمر را نیر اصغر و پنج دیگر را خمسه متحیره خوانند ... فصل هشتم: در بروج و اجزاءآن و سیر کواکب؛ **انجام:** فصل بیست و هشت: در مدلولات کواکب ... و مشتری کوکب قضاة و اشراف و اصحاب مناصب ... و مریخ کوکب سپاهیان ...

خط: نستعلیق، کا: لطف الله بن انوشروان، تا: ۹۷۰ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۶گ (۲۹ر-۳۴پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳۳-۴۰۳]

۲۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۵۳۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۷۹ق؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۵گ، ۱۴سطر(۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: -۷۶]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۲۹۲/۸
آغاز و انجام: برابر
کا: زین العابدین شمس الدین محمد استرآبادی، تا: جمادی الثانی۱۰۰۰ق؛ جلد: گالینگور، ۲۴ص(۲۱۲-۲۳۵)، ۲۱سطر، اندازه: ۹/۵×۱۸سم [ف: ۴۷/۲-۱۲۵]

۲۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۶۴۸/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۴۷گ (۵۳پ-۹۹ر)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲-۳۱۰]

۲۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۱۸۳/۶
خط: نسخ، کا: شیخ عبد الرحمن، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: شیخ مهدی طاهری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۷گ (۹۴-۱۱۰)، ۱۵سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۴-۱۱۹۴]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۷۴۲/۲
آغاز: بسمله. امداد شکر و سپاس و اعداد ... اما بعد حمد الله تعالی و نعت رسول ... و این مختصریست در معرفت تقویم فصل اول در معرفت اعداد و جمل و حساب آن بدین ترتیب است؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۲۰گ (۷پ-۲۶ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۲۲-۲۷۳]

۲۸. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه: ۲۱۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ جلد: تیماج، قطع: وزیری [نشریه: ۳-۳۹۷]

۲۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۳۶/۴
خط: نسخ پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: «العبد پیر محمد ۱۰۹۷» که می‌تواند از کاتب باشد؛ ۳۰گ (۵۰پ-۷۹پ) [ف: ۱-۱۴۰]

۳۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۴۲
آغاز: ... و سعادت آسمانی به شرف مطالعه ...
خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ ۳۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [ف: ۱-۱۴۰]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۹۱۶/۲
خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی منقول از: روضة المنجمین، اختیارات امام فخرالدین رازی، منتخب (یا منتجب) عمده (زیج عمده) ابیاتی از یک منظومه در تقویم، مولود قاضی اسدالله اردستانی؛ جلد: تیماج، ۲۲ص (۱۷۵-۱۹۶)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳۵سم [ف: ۱۰-۱۹۴۵]

۳۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۳۹۰/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۷-۲۳۷]

۳۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۵۲۰/۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۲ ربیع الثانی۱۰۱۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱-۴۶۰]

۳۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۲۶۰/۱
خط: نستعلیق، کا: جلال الدین محمد بن همایون شاه طالقانی، تا: ۲۴ رمضان۱۰۲۳ق؛ اندازه: ۹×۱۵/۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۴۳]

۳۵. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه: ۲۰/۱
انجام: برابر
از فصل چهارم در تاریخ رومی تا فصل ۳۰ در معرفت اصولی که بدان احتیاج افتد. اولین عنوان موجود در سطر ۵: فصل چهارم در تاریخ رومی مقدمه این آنست که ... ؛ خط: نستعلیق زیبا، کا: نذر علی بن شهید علی ترکمان، تا: شنبه ۲۱ ربیع الثانی۱۰۲۳ق، جا: اصفهان؛ محشی منقول از مفتاح النجوم، زیج العمده، حل المسائل لاری، مقابله شده؛ ۱۵گ، ۲۴سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: -۳۹]

۳۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۰۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالقادر بن عطاء الله نوری نطنزی، تا: ۱۰۳۴ق؛ ۱۱گ (۲۸پ-۳۸پ) [ف: ۵-۱۲۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۲۳۰/۲-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۱۰۳]

۳۷. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۱۳۹/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹ صفر۱۰۴۵ق؛ ۴۵گ (۱۱۹پ-۱۶۳ر)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱-۱۷۷]

۳۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۵/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۲ ربیع الاول۱۰۵۰ق؛ جلد: تیماج، ۲۰گ (۶۶پ-۸۵ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱-۷۱]

۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۹۵۱/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: سبحانعلی حافظ تبریزی، تا: ۱۰۵۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۴گ (۱۸۴پ-۲۰۷ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۵-۲۲۸]

۴۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۹۶/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد محسن بن محمد حسین سلیمی مازندرانی، تا: ۱۰۵۵ق؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲۳گ (۱۵۹پ-۱۸۱ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۸×۱۶سم [ف: ۲-۲۹۱]

۴۱. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۱۸۹/۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: طبیب، تا: ۵۵-۱۰۵۶ق؛ جلد: چرم مذهب، اندازه: ۲۴/۵×۳۶سم [ف: ۷-۱۷۳]

۴۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۷۹۴/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۸ رمضان۱۰۷۰ق؛ جلد: گالینگور، ۳۱ص (۷۸-۱۰۸)، ۱۰-۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۰-۵۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۹۲۹/۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵-۳۹۴]

۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۹۲۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد محسن تفرشی، تا: ۱۰۷۱ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۸ص (۶۶-۹۳)، ۱۸سطر، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۱۰-۳۳۲]

۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۳۰۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۸ رمضان۱۰۷۲ق؛ جلد: مقوایی، ۳۲گ (۹پ-۴۰پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۱-۲۶۱]

۴۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۴۸/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، کا: قاری ساروی، علی نقی بن محمد امین،تا:۱۴شوال۱۰۷۳ق؛۱۶گ(۱۰۰پ-۱۱۵ر) [ف: ۱-۱۴۰]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۸۰۹/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۷ق، جا: برهانپور؛ با اشکال هندسی، مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵گ (۱۱۶پ-۱۳۰پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۲۰-۲۷۴]

۴۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۲۹۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۶گ (۱پ-۲۶پ)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲۱-۲۵۹]

۴۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۶۹۵/۳

خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن ابوالقاسم ناسکی، تا: ۱۰۸۴ق؛ ۳۸گ (۵۳-۹۰)، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۶۸]

۴۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۵۳۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: میر علی اردلانی، تا: ۱۰۸۶ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۱۵گ (۱۴۴پ-۱۵۸)، ۱۹سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶-۶۸]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۴۲۹/۲

همان نسخه بالا [نشریه: ۷-۲۳۹]

۵۰. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۲۶۷/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۷ق؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۲-۱۰۰]

۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۷۳۰/۳-۱۴/۱۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مؤمن، تا: ۱۰۹۲ق، جلد: تیماج، ۲۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۴-۲۳۴۹]

۵۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۰۹۴

خط: نستعلیق، کا: محمد ربیع رئیس بن برخوردار اصفهانی، تا: اواخر شعبان۱۰۹۷ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۶×۱۸/۶سم [ف: ۳-۴۷۹]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۳۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ واقف: حاج سید محمد شوشتری، ۱۳۰۹ق؛ جلد: پارچه‌ای، ۲۳گ، ۱۲ سطر (۶×۹/۳)، اندازه: ۱۱×۱۵/۴سم [ف: ۸-۱۹۴]

۵۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۴۰۶/۱

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ ۱۲گ (۱پ-۲۱ر)، ۱۴سطر(۷/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: -۲۹۴]

۵۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۲۷۵/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: میشن، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۳۴۶]

۵۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۰۳۸/۲ و ۱۸۸۳/۲ عکسی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ این رساله در نسخه حاضر با فصولی از کتاب بعد خلط شده که چهل فصل می‌باشد و پایان آن با نسخه‌های دیگر فرق دارد؛ جلد: ترمه، ۲۱گ (۳۰پ-۵۰پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۳-۲۶۹] و [عکسی ف: ۵-۳۴۵]

۵۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۲۰۲/۷-عکسی

نسخه اصل: گنج بخش، ش ۷۴۵ (گنج ۱/ ۱۸۰)؛ خط: نستعلیق تحریری،بی‌کا،تا:قرن۱۱-۱۲؛۷گ(۱۱۵-۱۲۱) [عکسی ف: ۲-۱۶۶]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۸۷۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۱۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۹-۷۰]

۵۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۳۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** قوی حال باشد و الله اعلم بالصواب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۹گ (۱پ-۲۹پ)،۱۶سطر(۵/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۵-۱۲۷]

۶۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۷۳۸۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [ف: ۵-۱۲۷]

۶۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۵۶۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اندازه: ۱۰×۱۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۱۷۳]

۶۲. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه: ۲۷۱/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۵۴ص (۴۴۹-۵۰۲)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [نشریه: ۳-۳۴۹]

۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۶۶/۹-طباطبائی

آغاز: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۲ص (۲۸-۴۹حاشیه)، ۱۵و ۲۸سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۲۳-۵۳]

۶۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۷۸۴/۵

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا، ۱۴سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۶-۶۹۸]

۶۵. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۶۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، محشی؛ آغاز در فصل ۱ افتاده و انجام در فصل ۳۰ نانویس مانده؛ کاغذ: فرنگی [نشریه: ۱۱-۹۰۲]

۶۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۵۹۴/۱

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد سعید، تا: شوال۱۱۰۸ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۹ص (۱-۱۹)، ۱۶سطر(۷×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۵-۱۷۱۳]

۶۷. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۵۶۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۱۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۳ص (۲-۲۴)، ۱۶ و ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲-۲۱۸]

۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۶۸۰۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۶ شوال۱۱۱۴ق؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۴ص (۱-۳۴)، اندازه: ۱۲/۳×۱۸سم [ف: ۸-۳۳۳]

۶۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۳۲۵/۷

آغاز: بسمله. شکر و سپاس پادشاهی را که در ادراک عجایب صنایع او عقل عاقلان سرگردان است ... اما بعد چنین گوید ... در معرفت تقویم؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۹ ذیحجه۱۱۱۷ق، جا: اصفهان محله شمس آباد منزل محمد رضا بیکا؛ جلد: تیماج، ۷گ (۱۰۷پ-۱۱۳ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۲۴-۱۱۷]

۷۰. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۷۷۶۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۶۰ق؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: -۱۲۵۷]

۷۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۱۲۹/۱

آغاز: ... دآرند و کمتر را باز پس مثلاً یا، یازده لب، بیست و دو... فصل دوم: در ایام جمعات یعنی روزهای هفته و نشانها [ی] ایشان اینست؛ **انجام:** برابر

در فهرست با عنوان «نجوم = مختصر در نجوم= ۲۵ فصل در نجوم» و ناشناس آمده، با توجه به عناوین موجود بخشی از معرفة التقویم خواجه است. در آن بخشی دارای ۲۵ فصل. این نسخه، متأسفانه از آغاز افتادگی دارد و از بخشی از فصل نخست آغاز شده و به همین علت شناخته نشد، فهرست بخشی از فصول آن، چنین است: فصل ۱.در ایام جمعات یعنی روزهای هفته ...، ۳.در تاریخ عربی و آن معروف و مشهور است ...، ۱۰.در جوز هر و عرض ماه و دیگر سیارات آفتاب را مداری باشد که ...، ۱۵.در ظهور واختفای کواکب و احوال آن ...، ۱۵.در حدود کواکب و ارباب آن، ۲۵.در خانهای دوازده گنه و آن برج ودرجه که از مشرق طلوع کند، وی در آغاز فصل ۶ می‌نویسد: «فصل ۶: در تاریخ ملکی در عهد سلطان جلال الدین ملکشاه [سلجوقی] تاریخ نهاده اند ...»، درفصل ۲۲ نیز از زیج شاهی نام برده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۵ رجب۱۱۶۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ کاغذ: شرقی، ۱۵گ (۱-۱۵)، ۱۵سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۳۸-۳۸۵]

۷۲. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه: ۲۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق مورب، بی‌کا، تا: ۱۰صفر۱۱۸۵ق؛ جلد: مقوا، ۳۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: -۱۴۸]

۷۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۸۶۵/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۹ جمادی الاول۱۱۹۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۸گ (۱۹پ-۴۶ر)، ۱۵سطر (۷×۱۴)، قطع: ربعی [ف: ۱۷-۴۹۷]

۷۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۳۶۸/۱

خط: نسخ، کا: معصوم بن ملامحمد سرچاهی قائنی، تا: ۱۱۹۳ق، جا: مشهد رضوی؛ ۲۳گ (۱-۲۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [نسخه‌پژوهی: ۳-۱۴۶]

۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۵۸۶/۱

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۱۱۹۳ق؛ مجدول، مصحح، محشی؛ ۱۸گ (۱پ-۱۸پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۲۰-۱۳۹]

۷۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۱۹۷

خط: نسخ، کا: آقا جان بن عبدالشکور تبریزی، تا: ۲۳ رجب۱۱۹۳ق؛ جلد: میشن، ۳۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۳-۴۷۹]

۷۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۴۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۱ سطر (۹/۵×۱۳)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴-۱۹۹۲]

۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۳۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** در وجوه خطهای کواکب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ این نسخه ناقص است؛ واقف: ملک زاده کوثر، آبان ۱۳۴۲؛ جلد: مقوا، ۴۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۱۸-۷۶]

۷۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۳۹۵/۱-۲۲/۱۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** پس بهر هفت از آن حکایت خوب ×× ساعتی دان تو از برای غروب / از پس چهارده همین تابع ××ساعتی دان تو از پی طالع

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: مقوا، ۱۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۴-۲۳۵۰]

۸۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۶۵/۲

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۵۹ص (۴۰-۹۸)، ۱۰سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۶-۲۳۵]

۸۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۴۵۳/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۸گ، ۱۷ سطر

(۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۳-۵۱۲]

۸۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۳۶۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: تیماج، ۴۷گ، ۹-۱۲سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳-۹۳۹]

۸۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۲۰۷/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳-۲۰]

۸۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۳۵۴/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳-۲۰]

۸۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۲۰۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۳؛ ۳۳ص (۴۳-۷۵)، ۱۳سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۵-۲۸۸]

۸۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۴۳۴/۴

آغاز: بسملة، امداد شکر و سپاس و اعداد حمد بی قیاس حضرت جلال آفریدگار را جلت قدرته که مبدع کون و مکان و موجد عقل و جان ... این مختصر را انشاء کرده موسوم به سی فصل در معرفت تقویم؛ **انجام:** و نشان روزها رقم عدد هر روزی باشد و مبدأ این تاریخ روز سه‌شنبه بوده است بعد از هجرت نبوی صل الله علیه و آله و سلم به سی و یک سال و الله أعلم

اندکی با نسخه‌ها همخوانی ندارد، در مقدمه آمده که فردی به نام عبدالصمد، جداولی را بر آن افزوده تا استفاده از آن بر افراد مبتدی آسان گردد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۱۰۰پ-۱۰۱پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۳۹-۲۲۱]

۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۸۲۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۱۹گ، ۲۰-۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۹-۷۱]

۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۸۲۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۱۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۹-۷۱]

۸۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۹۰۴/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای جدول‌ها و تصاویر نجومی؛ ۳۱گ (۳ر- ۳۳پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۸×۱۳سم [ف: ۴۷/۱-۱۳]

۹۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۶۰۲/۴

آغاز: ... کنند تا سی روز شود آن را کبیسه خوانند و ابتدا و ان تاریخ را از هجرت پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم گیرند ... فصل پنجم؛ **انجام:** فصل بیست و یکم در وجود کواکب سبعه ... و قسم اول از حمل مریخکه صاحب حمل است و قسم دوم بصاحب ثور یعنی زنده ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، محشی؛ ۱۲گ(۶۵-۷۶)، ۱۲سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۲۹-۳۳۰]

۹۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۴۷۵/۴

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ناقص [نشریه: ۷-۲۴۳]

۹۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۰۱۶/۷

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن مذهب، ۲۲ص (۱۵۵-۱۷۶)، ۱۸سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۶-۷۸۹]

۹۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ یا ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ دارای اشکال و جدول‌های هندسی، مجدول؛ جلد: تیماج، ۶۳گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۱-۶۰]

۹۴. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۴۰۵/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۷-۲۳۸]

۹۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۶۸۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:**سعود به مشتری با عطارد و بیع ... از سعد و اما درشری ... میان کارها و برزج و ...

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۰سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۵-۹۷]

۹۶. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۴۵۲/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران؛ ۲۳گ (۱پ-۲۳ر)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲-۱۳۸]

۹۷. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۹۶/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۶-۶۸۰]

۹۸. ساری؛ طاهری شهاب؛ شماره نسخه: ۲۲۱/۹

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵۲ص، ابعاد متن: ۱۷×۲۱ [نشریه: ۶-۶۳۰]

۹۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۸۶۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۵گ، ۱۲سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱۷-۴۹۷]

۱۰۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۷۴۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** (فصل ۷) در ستارگان هفت گانه و ثوابت و افلاک ایشان سیارگان هفت اند زحل ...

تا پایان فصل ۶ و چند سطری از فصل ۷ به انجام می‌رسد؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۴گ (۵۶-۵۹)، ۱۶سطر، اندازه: ۸×۱۶سم [ف: ۳۴-۷۱۵]

۱۰۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۸۱۱/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۲پ-۲۳ر)، ۱۸سطر(۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۲-۲۷۹۲]

۱۰۲. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۶۸۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۳۲گ، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۳-۵۳]

۱۰۳. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۶۵۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴۰گ، اندازه: ۱۶/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳-۵۳]

۱۰۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۷۰۱/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای جدول‌ها و اشکال هندسی و نجومی؛ جلد: تیماج، ۲۲ص (۲۷۸-۲۹۹)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴۴-۹]

۱۰۵. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۲۳۶۹/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۹گ (۳۷-۵۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳-۱۲۰]

۱۰۶. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۵۹۳/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۹گ (۱۲۰-۱۵۸)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳-۱۱۲]

۱۰۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۱۰/۱ ـ د
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۰گ(۱پ-۳۰ر)، ۱۴سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱-۳۱۸]

۱۰۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۳۸۳/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** پس اگر زیاد ازین خواهد باید بکتاب این علم رجوع کند تمام شد سی فصل بعون الله تعالی. از سعی مخدومی مطاعی میرزا محمد رضای مشتهر به.و الامخلص با آن همت خود که کتاب تحصیل و بنویسم از همت مشار الیه باتمام رسید.
کا: میرزا محمد رضا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۴۲ص (۱-۴۲)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۰-۱۲۳۸]

۱۰۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۰۹/۴-طباطبائی
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۹گ (۱۳۷پ-۱۵۵ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۲-۱۶۳]

۱۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۳۴/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** قوی حال باشد و الله اعلم بالصواب.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ ۴۱گ (۲پ-۴۱ر)، ۱۳- ۱۷ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۵-۱۲۷]

۱۱۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۸۳۶/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل هجدهم درشرف وهبوت ستارگان شرف آفتاب نوزده درجه حملست وشرف ماه سیوم درجه ثوراست وشرف فصل بیست و یک درجه میزان وشرف ...
تا اواسط فصل ۱۸ را دربردارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:انجام؛۱۲گ،۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف مخ: ۳-۱۱۲۶]

۱۱۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۲۴۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، مصحح، محشی؛ ۲۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۳-۱۱۲۵]

۱۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۰۷۰/۶-۲۰/۱۹۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۸گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۴-۲۳۴۹]

۱۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۵۴۹/۲-۱۳/۲۲۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** که آن بر چهار ثور وجوزا وسرطان واسه باشد حصه هر کوکب دو درجه ونیم ویک درجه
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۴-۲۳۵۰]

۱۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۲۶۵/۴-۳۰/۱۴۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** ثلث دویم بقمر که زیر فلک عطارد است وثلث سیم چون فلک زیر آن
ازفصل یک تافصل بیست و یک از آخر ناتمام مانده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، محشی به امضاء «محمد باقر منجم»؛ جلد: تیماج، ۱۴گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۴-۲۳۵۱]

۱۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۱۶۰/۱-۱۶/۱۷۰
آغاز: درسی سال قطع کند وبرخی دردوسال ونیم ودر هر دوازده ماه ... فصل دهم درجوزهرین وعرض ماه بدانکه آفتاب را مداری باشد؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۳گ، ۱۶-۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۴-۲۳۵۰]

۱۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۰۹۱/۱-۶/۱۸۱
آغاز: چهل وپنج هزار هفصد وهشتاد ونه وچون عدد از هزار مضاعف گردد عدد را بر حرف که هزار است مقدم دارند چنانچه دوهزار ... فصل سیم درتاریخ عربی وآن میان اسلام مشهود است؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۳گ، ۱۳-۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴-۲۳۵۰]

۱۱۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۴۹۲/۱-۱۳/۱۷۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۶۶گ، ۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۴-۲۳۴۹]

۱۱۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۵۷۱/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ کاغذ: فرنگی، ۲۴گ (۳۷پ-۶۰پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۳۹-۴۹۳]

۱۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳/۳ سرود
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۱۳-۴۰۸]

۱۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۵/۲ سرود
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۱۳-۴۲۲]

۱۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۵۰۷/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و در مازندران مخالفت بود و بی وقت سرما پدید آید و در تابستان مضرت بود خصوص در وقت تیرماه. و هو أعلم بالصواب
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، محشی؛ ۲۹گ (۹۹پ-۱۲۷پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۳۹-۳۷۳]

۱۲۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۱۳۱/۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۱۲۰۲ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف مخ: ۱-۲۷۲]

۱۲۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۲۶۲/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۰۳ق [نشریه: ۲-۱۰۰]

۱۲۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۱۰/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** اما در بیع منصرف از سعود و در شری متصل بسعدی.
خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالکافی بن مرحوم حاجی ابوطالب، تا: ۱۲۰۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۳۸ص، ۱۵سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۵-۱۲۲]

۱۲۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۵۵۰/۱۰-۳۳/۱۰۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۵ق؛ با اشکال هندسی وجداول؛ مصحح؛ جلد:تیماج مذهب،۱۴گ،۱۸سطر،اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴-۲۳۵۰]

۱۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۰۹۶/۱
بی‌کا، تا: ۱۲۰۶ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۲گ (۴پ-۲۵پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۶-۲۱۱]

۱۲۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۸۵۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** به قول آن که درغم سفته ××نشاید پیش ازین پاینده گفته / درآن ها جملگی کردند راجع ×× که آن چه یاد کردم درلوامع
خط: نستعلیق، کا: زین العابدین بن علی اکبر، تا: ۱۲۰۷ق، جا: سعیدآباد سیرجان؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۲۱گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ: ۳-۱۱۲۶]

۱۲۹. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۶/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۸ق؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱-۹۴۹]

۱۳۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۸۶۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد علی، تا: یک‌شنبه ۲۷صفر۱۲۱۰ق؛ مجدول؛ ۲۹گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۳-۱۱۲۵]

۱۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۵۱۸/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق ریز، کا: علی نقی بن محمد علی موسوی زنجانی، تا: ۱۲۱۲ق، جا: اصفهان؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۶گ (۲۷پ-۳۲)، ۳۰ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۱۴۴]

۱۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۱۱۷/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: ابراهیم نمارستاقی، تا: ۲۴ ذیقعده ۱۲۱۴ق؛ جلد: تیماج، ۴۶ص (۲۲۴-۲۶۹)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۰-۶۸۵]

۱۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۹/۲-بهار
کا: عباس علی نوری، تا: ۱۲۱۴ق [نشریه: ۵-۶۶۹]

۱۳۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۶۵۳/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ جمادی الثانی۱۲۱۴ق، «برای سودابن ناد کطکر»؛ جلد: مقوا، ۱۹گ (۱۱۰پ-۱۲۸ر)، ۱۵و۱۷سطر(۱۱×۱۶)، قطع: ربعی [ف: ۱۷-۱۸۷]

۱۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۱۴۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۱۵ق، جا: تهران؛ جلد: مقوا، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۰-۱۴۸]

۱۳۶. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۲۷۵/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۱ ذیقعده۱۲۱۶ق؛ ۵۲گ (۱۶پ-۶۷ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱-۲۷۲]

۱۳۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۳۵۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲ ذیقعده۱۲۱۷ق؛ ۳۰گ (۱۲۵ر-۱۵۴ر)، ۱۱سطر [ف: ۵-۱۲۷]

۱۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۷۵۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۷ق [الفبائی: -۳۱۵]

۱۳۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۵۶۶/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم۱۲۱۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۲ص (۱۵۱-۱۶۲)،۱۴سطر(۹×۱۵)،اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵-۱۷۰۱]

۱۴۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۹۶۱/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۹ق؛ افتادگی: انجام؛ دارای جداول و اشکال نجومی؛ مهر: «ابراهیم بن صدر موسوی عاملی»(بیضوی) [ف: ۳-۱۷۷]

۱۴۱. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۱۰۰۰۹/۴
خط: شکسته نستعلیق، کا: حاجی بابای همدانی، تا: ۱۲۲۰ق؛ اندازه: ۱۱×۱۷سم [رشت و همدان: ف: -۱۵۸۲]

۱۴۲. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه: ۸۲/۱
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۶ رمضان۱۲۲۱ق، جا: اصفهان؛ ۱۳گ (۱پ-۱۳ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: -۱۳۰]

۱۴۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۰۱۳/۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالکریم بن محمد حسینی، تا: محرم۱۲۲۱ق؛ ۱۱گ (۲۲۷-۲۳۷) [ف: ۵-]

۱۴۴. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه: ۲مجموعه بدون شماره
کا: محسن بن محمد اسماعیل خراسانی، تا: دوشنبه۳ ربیع الاول۱۲۲۲ق [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۶۹]

۱۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۳۶۰/۹
خط: نسخ، کا: محمد رضا پسر محمد باقر خراسانی، تا: ۱۲۲۳ق؛ جلد: تیماج، ۳۶ص (۴۸۷-۵۲۲)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۴۰۸]

۱۴۶. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه: ۱۱۵/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲۲ ربیع الاول۱۲۲۳ق، جا: شیراز مدرسه مقیمیه؛ جلد: تیماج، ۲۸سطر(۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [نشریه: ۳-۲۲۶]

۱۴۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۹۶۸/۸

آغاز و انجام: برابر

کا: عبدالرحیم بن میر نعمت الله موسوی قزوینی، تا: ۱۲۲۳ق، جا: قزوین مدرسه التفاتیه؛ جلد: تیماج، ۱۴گ (۷۵پ-۸۸ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۸-۱۴۷]

۱۴۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۶۰/۲

خط: نسخ، کا: ابن عبدالباقی مجومردی حسین، تا: ۱۷ رمضان ۱۲۲۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۱گ (۲۳پ-۳۳پ)، ۲۷سطر(۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: -۲۲۴]

۱۴۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۹۰/۲

خط: نستعلیق، کا: حسینی، محمد مهدی، تا: پنج‌شنبه۱۰ رجب۱۲۲۳ق، جا: مشهد رضوی مدرسه نواب؛ ۱۶گ (۳۵پ-۵۰ر)، ۱۹سطر(۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: -۱۷۷]

۱۵۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۸۲۵/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد بن حاج حسین سر بندی، تا: ۱۲۲۴ق؛ ۲۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۳-۱۳۷]

۱۵۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۹۸

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: کتابخانه ندوة العلماء، لکهنو، هند، شماره ۳۴ (ردیف ۵)؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمد مرزای فومنی، تا: یک‌شنبه ۲۲ رجب۱۲۲۴ق، جا: اصفهان مدرسه چهار باغ؛ مجدول، مصحح، محشی؛ تملک: ولی محد ابن الشیخ الفاضل عبدالله ابن لافضل علی که این نسخه را در بمبئی خریده؛ ۶۴ص، ۱۶سطر [عکسی ف: ۵-۱۲۴]

۱۵۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۴۷۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۵ق؛ جلد: چرمی، ۲۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۰سم [ف: ۲-۸۴۳]

۱۵۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۰۸۹/۱

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۲۲۵ق؛ مجدول؛ ۴۰ص (۱-۴۰)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲-۲۹۶]

۱۵۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۵۴۴/۲

خط: نسخ، کا: حسین بن محمد رضا بهبهانی، تا: ۱۲۲۵ق؛ اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۰۵]

۱۵۵. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۲-ح/۳۶۲

آغاز و انجام: برابر

تذکر: در فهرست این رساله را ترجمه عبدالواحد آمدی دانسته که خطاست و این تالیف فارسی همان رساله عربی است که خود خواجه انجام داده البته از عبدالواحد بن محمد نامی که غیر از آمدی است شرحی بر سی فصل گزارش شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۶ق؛ مجدول، محشی؛ جلد: چرمی، ۴۲گ، ابعاد متن: ۷/۵×۱۴، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱-۳۴۲]

۱۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۸۱۳

آغاز: و ممیزه آن قوتی را گویند که چون غذا پخته؛ **انجام:** دوخشتهای قبرو برزخ الی یوم الدین ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۶ق؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۱۵۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۷۳۸

خط: نستعلیق، کا: محمد ابراهیم خلف محمد صادق شیرازی، تا: جمادی الاول۱۲۲۶ق؛ با اشکال نجومی؛ جلد: تیماج، ۲۴گ، ۱۳ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۵۲]

۱۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۶۹۴/۱-۱۴/۱۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۷گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۴-۲۳۴۹]

۱۵۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۲۱۵/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حسین حسنی لاریجانی نیارکی، تا: ۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۱۵۲پ-۱۷۳ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۲۱-۱۸۲]

۱۶۰. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۳۹۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۸ق [ف: -۱۷]

۱۶۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۶۶۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۹ق، جا: رمضان؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف مخ: ۳-۱۱۲۵]

۱۶۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۷۸۹/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۱۷ ربیع الاول۱۲۳۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷-۲۵۷]

۱۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۸۳۵/۹

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹ ذیقعده۱۲۳۰ق؛ جلد: گالینگور، ۲۳۳گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۵۱-۱۷۰]

۱۶۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۶۴۳/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق، ۲۴گ (۱-۲۴)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳-۱۰۹]

۱۶۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۱۳۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان۱۲۳۲ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: گالینگور، ۲۹گ (۸۲-۱۱۰)، ۱۲سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳-۱۵۷۸]

۱۶۶. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه: ۷۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عباس علی بن میرزا محمد نوری، تا: ۱۲۳۲ق، جا: بردون؛ جلد: تیماج، ۲۵۱ص، ۱۱ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: -۵۷]

۱۶۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۲۷۳

بی کا، تا: ۱۲۳۳ق [نشریه: ۱۳-۳۸۲]

۱۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۰۵۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن ملامحمدرضا زرقانی، تا: ۱۲۳۳ق؛ ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۰-۲۰۸]

۱۶۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۲۳۷/۱

آغاز: ... کنند و بیشتر را فرا پیش دادند کمتر را فرا پس، یازده باشد کب بیست و دو لج سی و سه؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: صفر علی بن میرزا محمد، تا: ذیقعده۱۲۳۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ دارای جداول نجومی، مصحح؛ جلد: میشن، ۱۷گ (۱-۱۷)، ۱۶سطر، اندازه: ۶×۱۰/۵سم [ف: ۲۸-۳۴۱]

۱۷۰. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۵۷۱/۳

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۳۳ق؛ ۱۷گ (۱۴۴-۱۶۰)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳-۱۱۰]

۱۷۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۴۷۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: دوشنبه ۲۰ ربیع الاول ۱۲۳۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۵ص (۲-۲۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۱۵۱]

۱۷۲. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه: ۴۳/۴

خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن بن ابوالقاسم بن علی اشرف بن قاسم بن صالح اثنا عشری اصفهانی یزدی، تا: ۱۲۳۵ق؛ ۲۴گ (۱۴۸پ-۱۷۱پ)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱-۴۳]

۱۷۳. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۴۰۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد شریف بن حیدر نوری یوشی، تا: ۱۲۳۵ق؛ با اشکال هندسی؛ اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۲۲۲]

۱۷۴. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۵۷۱/۵

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: چهارشنبه غره شوال۱۲۳۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف مخ: ۱-۲۷۳]

۱۷۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۱۶۴/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبد الحسین بن میرزا مسیح طبیب، تا: ۱۲۳۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۹گ (۵۱پ-۶۹ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۱۶۲]

۱۷۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۰۱/۱

آغاز: آغاز (صفحه ۲۱): بسمله. شکر و سپاس حضرت بیچون را که آسمان بی ستون را در کن فیکون آفرید و درود برسول کریمش که بر خلایق عالم انوار هدایت بخشید؛ **انجام:** انجام (صفحه ۱۲): و بیع و شری را برج منقلب اما در بیع منصرف کز سعدی و در شری متصل بود بسعد و برین قیاس و ما درین مختصر بدینقدر اختصار کنیم اما اگر زیاده از این خواهیم بکتب مبسوطه مدونه رجوع شود

متأسفانه صحافی غلط نسخه موجب به هم پاشیدگی فراوانی شده بدین قرار: از صفحه ۱ تا ۱۲ از وسط فصل هیجدهم تا آخر کتاب است، از ص ۱۳ تا ۱۶ از اواسط فصل سیزدهم تا اواسط فصل هیجدهم و از صفحه ۲۱ تا ۳۲ از ابتدای کتاب تا اواسط فصل سیزدهم است؛ خط: نستعلیق بد، بی کا، تا: رجب۱۲۳۵ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج، ۳۲ص (۱-۳۲)، ۸-۱۹ سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۳سم [ف: ۱-۳۸۸]

۱۷۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۴۵۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** اللهم بلغه الی غایة ... اللهم اغفر له و لوالدیه آمین یا رب العالمین

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۳۶ق [رایانه]

۱۷۸. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۸۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: فتاح حسینی مراغی، تا: ۱۲۳۶ق؛ جلد: چرمی، ۱۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۸۴۰]

۱۷۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۴۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق نازیبا، کا: تقی، تا: سه‌شنبه ۲۶ جمادی الاول۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج، ۳۱گ (۱۳ر-۴۳ر)، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲-۲۴۱]

۱۸۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۳۶۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی بن محمد مهریجردی، تا: ۱۲۳۷ق؛ ۱۸گ (۱۴پ-۳۱ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۲۶-۳۰۸]

۱۸۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۸۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ با سرلوح مذهب؛ جلد: تیماج، ۱۵ص (۱۴۰-۱۵۴)، ۱۷سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶-۱۲۰]

۱۸۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۶۴۴

خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر خوئی، تا: ۱۲۳۹ق؛ ۲۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲-۷۳]

۱۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴/۲-فیروز

خط: نستعلیق، کا: علی پناه سالکی، تا: ۱۲۳۹ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۶۳ص (۳-۶۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۱-۲۳۰]

۱۸۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۶۵۱/۳-۱۴/۱۰۱

آغاز: بسمله این مختصریست درمعرفت تقویم مشتمل بر سی فصل.الحمدلله ... فصل اول دربیان حمل وازطول جدول وترتیب؛ **انجام:** اول ازقوس مستخرج بعطارد واشراح محمود ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۴-۲۳۵۰]

۱۸۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۴۲۴/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالله ایروانی، تا: ۱۲۴۰ق، جا: کرمانشاه؛ مجدول؛ ۱۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۳-۱۱۲۵]

۱۸۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۰۹۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: میرزا عبدالباقی بن محمود آقای چورسی، تا: ۱۲۴۱ق؛ با اشکال هندسی؛ ۸گ (۱۲ر-۱۹پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۳۳-۱۹۵]

۱۸۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۹۴۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق؛ مصحح، محشی؛ ۳۰گ (۲۱-۵۰)، ۱۱سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۴۰-۴۲۵]

۱۸۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۳۷/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن حسین خراسانی قرمیسینی«کرمانشاهی»، تا: ۲۹ صفر ۱۲۴۱ق؛ جلد: تیماج، ۳۰گ (۹۳پ-۱۲۲ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲-۳۳۳]

۱۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۷۳۰۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: رضوی، سید رضا بن سید حسین، تا: ۱۲۴۲ق [رایانه]

۱۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۵۱۸/۳

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۸گ (۲۱پ-۳۸ر)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۳۳/۱-۶۹]

۱۹۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۷/۱

خط: نستعلیق، کا: احمد، تا: ۱۲۴۲ق [نشریه: ۱۱-۹۴۹]

اصفهان؛ شهرداری اصفهان؛ شماره نسخه: ۱۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۳۰۹]

۱۹۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۱۳۵/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: سید محمد حسین بن محمد صادق حسنی قزوینی، تا: ۱۲۴۳ق؛ مصحح، محشی؛ ۸گ (۴۹-۵۶)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳۸-۴۰۷]

۱۹۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۳۲۰/۱

انجام:در اختیارات جزوی صلاح

کا: سید ابوالقاسم فرزند سید سامع نصرآبادی یزدی، تا: ۱۲۴۳ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۳ص (۲-۲۴)، اندازه: ۹×۱۳سم [ف: ۵-۱۶۱۳]

۱۹۴. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه: ۳۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: قورلاس بن فریدون اختیار؛ تا: شنبه ۱۴ ربیع الاول۱۲۴۳ق، به جهت آقا سید هاشم واعظ؛ ۲۳گ(۲پ-۲۳پ)، ۱۴سطر [ف: -۲۸۲]

۱۹۵. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۹-هـ/۵۲۲

آغاز: نه آحاد و نه عشرات ونه مآت و یکی الف و دیگر رقمها هم از این حروف مرکب باشد؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق درشت خط، کا: ابو الفتح نسابه حسنی حسینی، تا: ۱۸ ربیع الاول۱۲۴۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۹گ، ۱۰سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف: ۲-۱۱۴]

۱۹۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۱۳۸/۲

خط: نستعلیق، کا: میرزا صادق، تا: شعبان۱۲۴۴ق؛ جلد: میشن، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۶-۲۴۴]

۱۹۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۵۳۹/۱-۱۳/۲۱۹

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۲۹محرم۱۲۴۴ق؛ جلد: تیماج، ۳۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۴-۲۳۴۹]

۱۹۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۶۳۵/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۲۴۵ق؛ ۱۹گ (۵۸پ-۷۶پ)، ۱۵سطر(۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۶-۶۶۱]

۱۹۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۵۲۲/۳

بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ جلد: میشن، ۲۱گ (۹۲پ-۱۱۲پ)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۶-۳۳]

۲۰۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۷۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۹ربیع الاول۱۲۴۵ق؛ با اشکال هندسی؛ ۲۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲-۳۷۸]

۲۰۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۶۱۸/۲

خط: نستعلیق تحریری، کا: عباس، تا: ۱۲۴۵ق؛ افتادگی: انجام؛ ۴۳گ (۱۶پ-۵۸پ) [ف: ۳-۱۷۷]

۲۰۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۷۴۸/۲

خط: نستعلیق، کا: اسمعیل قاصر بن ملاسلیم مهاجر بلده لنکران و متخلص به قاصر، تا: ۱۲۴۶ق؛ با اشکال هندسی؛ ۱۸گ (۱۱پ-۲۸ر)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۰-۲۳۴]

۲۰۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۶۷۱/۸

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۹ صفر۱۲۴۶ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۲۰ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۷۷۹]

۲۰۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۴۰۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۶ق؛ جلد: تیماج، ۳۰گ (۲پ-۳۱ر)، ۱۱سطر (۵×۹/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۸-۷۸]

۲۰۵. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۵۶۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۹ق؛ جلد: چرمی، ۱۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲-۸۴۲]

۲۰۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۶۲۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: حیدر قلی، تا: یک‌شنبه ۱۳ شوال ۱۲۴۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵۳گ (۱پ-۵۳ر)، ۹سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲۰-۹۳]

۲۰۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۱۲۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل سی ام در معرفت اصولی که بدان احتیاج افتد ... و آن بر جها و سنبله و میزان اول قوس ممتزج. تمت الکتاب بعون الملک الوهاب

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن میرزا نصر الله، اردبیلی، تا: ۱۴ ربیع الثانی ۱۲۴۹ق؛ مجدول، محشی؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده محمد علی» (مربع)؛ ۱۶گ (۲-۱۷)، ۱۵سطر، اندازه: ۶/۵×۱۳سم [ف: ۲۸-۱۹۳]

۲۰۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۴۵۳/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن محمد کاظم خان شاملو، تا: شنبه سلخ ربیع الثانی ۱۲۵۲ق، جا: سراپی تویسرکان؛ جلد: گالینگور، ۵۸گ (۵۳پ-۱۱۰ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۴-۲۱۷]

۲۰۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۵۵۸/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۲ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج، ۱۸ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۱-۳۸۰]

۲۱۰. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه: ۳۱۴/۱

بی‌کا،تا:۱۲۵۳ق؛۲۲گ(۲پ-۲۳پ)،اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: -۳۱۳]

۲۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۸۱۶

خط: شکسته نستعلیق، کا: س م ی ع، تا: ۱۲۵۴ق، جا: تهران؛ مجدول، مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۳گ (۱۲۲پ-۱۳۴پ)، ۱۸-۲۳ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [رایانه]

۲۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۸۰۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۰ربیع الثانی ۱۲۵۴ق؛ واقف: حاج سید عبدالباقی آیت اللهی شیرازی، سفند ۱۳۷۴؛ جلد: تیماج، ۴۲گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۸-۷۷]

۲۱۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۶۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ،بی‌کا،تا: چهارشنبه ۲۵ صفر ۱۲۵۵ق، حسب امر آقا میرزا محمد رضا؛ ۱۹گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۱-۲۷۳]

۲۱۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۲۲۳/۲

آغاز: ... ثلث اول از حمل مریخ را که صاحب برج است وثلث دوم شمس را که صاحب اسد است وثلث سیم مشتری را که صاحب قوس است؛ **انجام:** برابر

از اواسط فصل بیست ویکم تا آخر؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن امین حکیم باشی افشار، تا: شعبان۱۲۵۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ ۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۳-۱۱۲۶]

۲۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۳/۱ سرود

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ قطع: خشتی [نشریه: ۱۳-۴۲۹]

۲۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۰۳/۳۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل پنجم. در تاریخ فارسیان و نام ماههای ایشان این است ... و این ماه ها را ماه‌های قدیم خوانند و مبدا این تاریخ از ۶ اول ملک یزد.

بخشی کوتاه از آغاز کتاب است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: شب عید غدیر خم۱۲۵۵ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳ص (۵۱۷-۵۱۹)، اندازه: ۱۴/۳×۲۰/۱سم [ف: ۲۹/۱-۲۷۸]

۲۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۵۴۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: فضل الله بن میرزا غلامعلی نوری میان رودی، تا: دوشنبه ۲۹ صفر۱۲۵۸ق؛ جلد: تیماج، ۳۴گ (۱پ-۳۴ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۹-۳۵۱]

۲۱۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۵۷۷/۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ محشی؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۹گ (۱۶-۲۴)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۶۸۳]

۲۱۹. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۳۶۸/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمود گرگانی بن عبدالعظیم، تا: پنج‌شنبه ۱۲ ربیع الاول۱۲۵۹ق، جا: بروجرد مدرسه صوفیان؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: ۱-۲۷۳]

۲۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۳۵۹-۱۷/۱۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمدبن محمد حسینی قاینی الاصل ومحلاتی المسکن، تا: جمعه ۲۷ربیع الاول۱۲۶۱ق؛ جلد: مقوایی، ۳۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۴-۲۳۴۹]

۲۲۱. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۲۵ فرخ

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۲۴ شعبان۱۲۶۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۱۸گ، ۲۰ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: -۱۰۸]

۲۲۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۴۶۷/۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۱۲۶۳ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۱۷ سطر (۶×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۲-۵۷۱]

۲۲۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۵۵

خط: نستعلیق، کا: اسدالله علیابادی، تا: شنبه ۴ شعبان۱۲۶۳ق؛ دارای یک سرلوح مرصع، مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۰گ، ۱۲ سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۵۲]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه: ۲۵۵

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۳۶]

۲۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۶۳۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ جلد: پارچه‌ای، ۲۱گ، ۱۲ سطر (۶×۱۰/۲)، اندازه: ۱۶×۲۱/۲سم [ف: ۸-۱۹۶]

۲۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۵۱۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: میرزا حسن بن مؤمن پاشاکجوری، تا: ذیحجه۱۲۶۳ق، جا: تهران مدرسه محسنیه؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۶گ (۳۵پ-۶۰ر)، ۱۰سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۹-۳۱۱]

۲۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۵۸۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی بن زین العابدین، تا: ۱۹ جمادی الثانی۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۴گ (۳پ-۲۶پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲۴-۳۲۳]

۲۲۷. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۴۸۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد کاشانی، تا: ۱۲۶۴ق، جا: کاشان، جهت وزیر لشکر در کاشان؛ جلد: تیماج، ۷۳ص (۴-۷۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۱۵۹]

۲۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۸۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۶گ (۵۵پ-۷۰)، ۱۶سطر (۷/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۲/۲سم [رایانه]

۲۲۹. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۳۸۵/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۴ رجب۱۲۶۵ق؛ جلد: چرمی نرم، ۲۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۲-۸۴۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۰۹۰/۳-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۷۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۰۹۰/۱۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۷۴]

۲۳۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۲۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ملا علی رضای طالقانی، تا: جمادی الثانی ۱۲۶۵ق، برای هاشم بن ابوالقاسم حسینی تنکابنی که آن را برای پسر عمویش میرزا آقا نویسانده به عنوان عاریه پیش وی باشد؛ ۲۶گ (۱پ-۲۶ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱-۴۲]

۲۳۱. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۲-ش/۵۰۱/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: هدایت الله بن اسماعیل حسین دستغیب، تا: جمادی الاول۱۲۶۷ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۶گ، ۱۷سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲-۹۶]

۲۳۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۲۶۲/۳

از اوائل فصل ششم تا پایان؛ خط: نستعلیق، کا: علی بن آقا بابا کازرونی، تا: جمعه ۱۰ ربیع الاول۱۲۶۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۵۸گ (۴۲ر-۹۹ر)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱-۱۸۶]

۲۳۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۲۳۸/۱-۳۱/۱۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۴-۲۳۵۰]

۲۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۵۶۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد، تا: ۱۲۶۸ق؛ مجدول؛ واقف: نایینی؛ ۴۰گ، ۱۲ سطر (۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱/۳×۱۸/۲سم [ف: ۸-۱۹۵]

۲۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۷۰۸۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سید جلیل بن سعید موسوی شاهاندشتی، تا: ۱۲۶۹ق، جا: دارالخلافه تهران مدرسه عبدالله خان؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۹-۷۰]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۲۲۹/۲

همان نسخه بالا [مؤید: ۱-۲۱۴]

۲۳۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۲۳۵

خط: نستعلیق شکسته، کا: جعفر، تا: ۲۸ ربیع الاول۱۲۷۱ق؛ جلد: میشن، ۶۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱/۳×۱۷سم [ف: ۴-۸۶۵]

۲۳۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۵۳۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲ ربیع الاول۱۲۷۱ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۵گ (۱پ-۱۵پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲-۸۲۸]

۲۳۸. شیراز؛ مدرسه منصوریه؛ شماره نسخه: بدون شماره

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین شیرازی ابن حاج محمد، تا: ۶ ذیحجه ۱۲۷۲ق؛ اندازه: ۱۵×۲۱سم [نسخه پژوهی: ۱-۵۱]

۲۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۸۰۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ اندازه: ۷/۷×۱۲سم [ف: ۱۸-۱۳۶]

۲۴۰. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۴۸۲۴/۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۹ ذیقعده۱۲۷۲ق؛ مجدول؛ ۱۶ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۱۲۶]

۲۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۸۴۷/۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن محمد حسینی، تا: ۱۲۷۴ق؛ ۲۰گ (۱۰۳پ- ۱۲۲ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف]

۲۴۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۸۴۷/۱۳

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن محمد حسینی، تا: ۱۲۷۴ق؛ مصحح؛ ۲۰گ (۱۰۳پ-۱۲۲ر)، ۱۴سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۵-۱۹۳]

۲۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۴۷۶/۳
آغاز و انجام: برابر
کتاب چاپ سنگی است؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین خراسانی، تا: رمضان۱۲۷۴ق، در کارخانه سرکار حاجی به حسب خواهش حاج ابراهیم؛ مجدول؛ جلد: تیماج ساغری، ۲۴گ (۵۰پ-۷۳ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۹-۶۴۵]

۲۴۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۷۸۶
آغاز: ... ششصد و سی و پنج هزرا؛ **انجام:** و وضع الکتاب بعون الله الملک العزیز الوهاب، و سمیت بسیف الله. قد تم تسوید هذه الرسالة الشریفة الموسومة بسیف الله من مصنفات الاستاد العالم ...
خط: نسخ خوش، کا: اسدالله حسینی، تا: ۲۲ رمضان۱۲۷۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۶گ، ۱۱سطر (۷/۲×۱۳/۳)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۳-۱۷۷]

۲۴۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۵۶۷/۲
خط: نستعلیق، کا: میرزا عبدالباقی بن حاج میرزا عباس، تا: دوشنبه ۱۴جمادی الاول۱۲۷۵ق؛اندازه:۱۷×۲۱/۵سم[نسخه پژوهی: ۳-۱۰۷]

۲۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۶۴۴۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن محمد باقر، تا: جمعه ۲۳ جمادی الثانی۱۲۷۵ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۷۵گ، ۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۷۱]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۴۳۹/۲
همان نسخه بالا؛ ۷۲گ (۳۰پ-۱۰۱ر) [مؤید: ۳-۳۵۳]

۲۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۷۶۴۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق [رایانه]

۲۴۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۳/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، کا: محمد حسینی، تا: ۱۲۷۶ق؛ با اشکال هندسی، مجدول؛ جلد: تیماج، ۳۲گ (۸۷پ-۱۱۸پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱-۵۵]

۲۴۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۱۱۷/۱
بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق؛ جلد: میشن، ۱۵گ (۲پ-۱۶ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۶-۲۲۹]

۲۵۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۳۱۹/۲-۱۲/۲۰۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۱ق؛ جلد: تیماج، ۳۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۴-۲۳۴۹]

۲۵۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۳۶۶
خط: نستعلیق، کا: عبدالله موچینانی، تا: ۱۲۸۳ق؛ مجدول؛ جلد: میشن، ۲۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۴/۶سم [ف: ۳-۴۸۰]

۲۵۲. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه: ۱۱۲/۱
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۵ق؛ ۲۱گ (۱ر-۲۱پ)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: -۸۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۷۸۴/۱
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵-۲۴۷]

۲۵۳. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۸۰۳/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: فضل الله پسر میرزا ابوالقاسم حسینی، تا: ۱۲۹۱ق؛۲۳گ(۱-۲۳)،۱۷سطر،اندازه: ۱۶×۲۱سم [نشریه: ۱۳-۱۷۸]

۲۵۴. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه: ۱۳۲/۲
خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد حسن بمرودی، تا: ۱۲۹۳ق، جهت ملا غلامحسین مقدس؛ ۲۹گ (۶۰پ-۸۸پ)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: -۱۰۲]

۲۵۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۹۱/۴
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: ۱۲۹۴ق؛ جلد: میشن، ۳۱ص (۳۰۷-۳۳۷)، ۱۷ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۲۷۵]

۲۵۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۹۸۳/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: اسدالله بن سید میرزا بن احمد حسینی، تا: ۱۲۹۹ق؛ جلد: مقوایی، ۱۷گ (۱پ-۱۷پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۵-۲۵۰]

۲۵۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۸۹۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ اهدایی: ورثه محمد خان عسکری؛ ۲۴گ[ف: ۲-۷۳۶]

۲۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۹۹۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد رضا بن میرزا عبدالرحمان تفرشی، تا: رجب۱۳۱۴ق، جا: قم، به درخواست شیخ حبیب الله؛ دارای ۴۳ جدول نجومی؛ جلد: مقوایی، ۱۳سطر(۸/۵×۱۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۱۴-۲۸۹]

۲۵۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۹۵۷-۲۵/۴۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: اسدالله بن میرزا محمدطهرانی، تا: ۱۸ ذیحجه ۱۳۲۸ق؛ جلد: مقوا، ۲۶گ، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۴-۲۳۴۹]

۲۶۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۷۸۴
خط: نستعلیق پخته، کا: محمد ولی افشار، تا: ۱۳۷۰ق؛ چاپ سنگ و آرایش دستی؛ ۲۲گ، ۱۸سطر (۹/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۳-۱۷۷]

۲۶۱. شهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۳۶۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه ش ۳۶۹ [رایانه]
۲۶۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۹۲/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۴۴؛ افتادگی: انجام؛ ۱۲گ (۴۶پ-۵۷پ)، اندازه: ۱۲×۱۵سم [ف: ۲-۳۸۵]
۲۶۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۸۹۳/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** درود بر روان پیغمبران ... خصوص محمد مصطفی که خاتم پیغمبرانست و بر اهل او مهاجرو انصارو سلم تسلیما کثیرا.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: خاندان فرساد؛ جلد: تیماج، ۷گ، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲-۷۳۸]
۲۶۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۸۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۱۵۷گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱-۴۹۹]
۲۶۵. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه: ۲۰۱/۲
بی‌کا، بی‌تا [اوراق عتیق: ۱-۲۵۵]
۲۶۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۵۳۱/۱
بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: نواب؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۲۵گ (۱-۲۵)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۴-۱۳۳۱]
۲۶۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۳۸۲/۶
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۴گ (۷۵ر-۸۸ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۶-۳۸۹]
۲۶۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۷۲۹
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ برگ دوم کتاب افتاده؛ مهر: «محمد باقر الحسینی»، «عبده محمد باقر الحسینی»؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۴گ، ۱۴سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۵-۱۷۶۷]
۲۶۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۳۰۶/۱
آغاز: ش سیصد ت چهارصد؛ **انجام:** آن یاقوتی عرضی بود.
خط: نسخ، کا: نعمت الله، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۴گ (۱-۲۴)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۴-۱۲۴۳]
۲۷۰. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۳۳۸/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [ف: -۱۰۶]
۲۷۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۳۳۲/۳
بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: اخوان مصلایی؛ جلد: مقوایی، ۳۰گ (۷۷-۱۰۶)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۴-۱۲۵۴]
۲۷۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۴۵۸/۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: اخوان مصلائی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۶گ (۴۲-۸۷)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۴-۱۳۰۱]
۲۷۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۳۰۷/۱
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: میشن، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۶-۳۶۵]

۲۷۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۷۷۱/۱
بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۸گ (۱-۱۸)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳-۱۳۲]
۲۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۸۵/۸
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۲۰ص (۲۵۷-۲۷۶)، ۱۶سطر (۱۷×۲۳)، اندازه: ۲۸×۳۵سم [سنا: ف: ۲-۳۰]
۲۷۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۲۳۵
خط: شکسته، نستعلیق، کا: جعفر، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۶۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱/۳×۱۷/۳سم [ف: ۳-۴۷۹]
۲۷۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۴۸۴۷/۵
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۱۴۸]
۲۷۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۵۲۷/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۸گ، ۱۵سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۱-۳۸۴]
۲۷۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۶۹۴/۸۲
آغاز: برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ ۷ص، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱-۵۵۰]
۲۸۰. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه: ۱۷۸/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف مخ]
۲۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۵۰۷/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** تا مطلوب حاصل شود.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با اشکال نجومی؛ جلد: میشن، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۳سم [ف: ۱۸-۱۲۲]
۲۸۲. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۴۰۰/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح؛ جلد: پارچه‌ای، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۲-۸۲]
۲۸۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۳۵۴/۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** چه دراین روزها ملک فریدان امر فرمودی بساختن ظلمانی که دفع زهر کزند کاکند
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف مخ: ۱-۲۷۳]
۲۸۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۳۷۳/۲-۳۷/۱۶۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۴-۲۳۵۰]
۲۸۵. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه: ۷۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** کدخدا اگر محترق باشد قابل کدخدائیت نخواهد بود و آن را کدخدا نمی دانند فایده در بیان استخراج جزو اجتماع ... جدول
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ اهدایی: آقای نجفی فاطمی، ۳۹/۷/۲۷؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۳۷گ، ۲۱سطر، اندازه:

۱۵×۲۱سم [ف مخ]

۲۸۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۵۸۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** قوی حال باشد و الله اعلم بالصواب.

بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۴گ (۲۴پ-۴۷پ) [ف: ۵-۱۲۶]

۲۸۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۵۷۰/۱

آغاز: فصل سیم، درتاریخ عربی وآن معروفست وماههای ایشان اینست، محرم، صفر، ربیع الاول؛ **انجام:** وراس سعداست وذنب وکیدنحس اند وکواکب علوی وشمس مذکر وزهره وقمر مونث اند

از فصل سیم تا بیست و چهارم؛خط:نستعلیق،بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف مخ: ۳-۱۱۲۶]

۲۸۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۸۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «علی سیراف ۱۱۹۶» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۳-۱۱۲۵]

۲۸۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۵۴/۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** سرطان وعقرب وحوت مثلثه آبی اند وارباب این مثلثه به روز زهره وقمر مریخ اند وبه شب مریخ را بر زهره مقدم دارند واز این جدول

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۹گ، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: ۳-۱۱۲۶]

۲۹۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۴۲۷/۱

آغاز: عدد آن روزها باشد وابتدای این تاریخ را از عهد اسکندر رومی می‌گیرند فصل پنجم درتاریخ فارسی ونام ماههای ایشان چنین باشد؛ **انجام:** برابر

از فصل پنجم تا سی ام؛ خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف مخ: ۳-۱۱۲۶]

۲۹۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۳۹/۴-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۴گ (۶۰-۷۳) [ف: ۲۳-۶۱۱]

۲۹۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۳۸۵/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی، ۱۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۲-۸۴۱]

۲۹۳. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۳۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۲-۸۴۲]

۲۹۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۳۸۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی، ۲۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲-۸۴۳]

۲۹۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۳۶۸/۳

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۵ص (۱-۳۵)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۴۵۳]

۲۹۶. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۸۲۸

آغاز: کنند و هر قسمت را درجه خوانند و هر درجه را به شصت قسمت کرده اند و هر قسمتی را ثانیه خوانند و هر ثانیه را به شصت ثالثه و ه ثالثه را به شصت رابعه و هر رابعه را به شصت خامسه و هر خامسه را به شصت سادسه الی ما لا نهایة له؛ **انجام:** فصل هشت در بروج و اجزاء آن و سیر کواکب در آن ... بدانکه تناظر عبارت است از تساوی بعد دو کوکب از سر هر ... مثلا یک کوکب در بیست در جه ثور باشد و یکی در ده درجه اسد که بعد هر یک از سرطان.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: -۱۲۵۷]

۲۹۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۵۸۱/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۵سم [ف مخ: ۳-۱۱۲۵]

۲۹۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۹۱۸/۲۰

آغاز: بسمله، الحمدلله علی افضاله القدیم و علی انعامه العمیم و الصلوة علی محمد؛ **انجام:** برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۷ص (۱۵۸-۱۸۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۹-۶۱۲]

۲۹۹. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۱۰۰۰۹/۲

تا فصل ۱۲ در نجوم است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۱×۱۷سم [رشت و همدان: ف: -۱۵۸۲]

۳۰۰. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱-پ/۴۰۸/۷

آغاز: تسعون (ص) - مائة (ق) - مائتان (ر) ثلثمائة (ش) اربعمائة (ت) خمسمائة (ث) (خ) سبعمائة (ذ)؛ **انجام:** و لنقنع من الکلام بهذا القدر حامدین لمالک القدر مصلین علی سید البشر - تمت.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۷۵ص، ۱۵سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۲-۱۰]

۳۰۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۰۹۳/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۲گ (۶۴پ-۹۵پ)، ۱۴سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۸-۷۲۰]

۳۰۲. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه: ۹۰/۱

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۹گ(۱پ-۳۹پ)، ۱۳-۱۵سطر [ف: -۱۰۸]

۳۰۳. تهران؛ خاکپور، اسدالله (خاندان)؛ شماره نسخه: ۵۸/۱

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۵۶۷]

۳۰۴. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۷۱/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۱-۹۳۵]
۳۰۵. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۶/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: پارچه‌ای، ۵۲گ(۱پ-۵۲ر)، ۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱-۵۹]
۳۰۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۷۸۵/۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: چرم، ۱۹گ (۱پ-۱۹ر)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [مؤید: ۲-۲۴۳]
۳۰۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۷۸۵/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم، ۱۹گ (۸۵پ-۱۰۳پ)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [مؤید: ۲-۲۴۳]
۳۰۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۸/۵ سرود
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳-۴۲۸]
۳۰۹. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۱۳/۱
انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۱گ، ۱۷سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲-۳۰۶]
۳۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۷۳۵ ض
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]
۳۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۴۰۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۳۱۵]
۳۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۱۵۹
بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۳۱۵]
۳۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۱۸۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۳۱۵]
۳۱۴. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۳۱۰/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۳گ (۳۷پ-۴۹پ)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [مؤید: ۳-۲۵۹]
۳۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۸۴۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** یازده جزو از سی جزو افزون شود چنانچه درین جدول کسور و کبایس و اضح است ...
خط: نستعلیق شکسته خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳گ (۷۱پ-۷۳پ)، ۱۶سطر(۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [رایانه]
۳۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۷۱۵
آغاز: فصل دوازدهم در نظر و تناظر بعضی کواکب اما نظر آنست که چون دو کوکب در یک برج؛ **انجام:** برابر
از فصل دوازدهم تا آخر ؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۱گ (۹۳پ-۱۱۳)، ۱۰-۱۳سطر (۱۲/۸×۱۹/۵و۱۲/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۳سم [رایانه]
۳۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۸۷۸
خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۷۶گ (۵پ-۸۰)، ۱۰سطر (۶×۹/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [رایانه]
۳۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۷۵۶ ض
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]
۳۱۹. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۴۴۹/۲
خط: نستعلیق، کا: علی بن حسین بن شعبان بن رجب بن محمد خان، زمان احمد شاه قاجار، بی‌تا، جا: بلرک تنکابن؛ جلد: مقوا، ۱۵گ، ۱۷سطر [ف: -۲۵۰]
۳۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۵۱۶
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۷/۱×۲۱/۵سم [رایانه]

● **مختصر الدعوات** / دعا / فارسی
moxtasar-od da'avāt

کازرونی، ابراهیم بن درویش محمد، ۱۲۷۴؟ - ۱۳۳۴ قمری
kāzerūnī, ebrāhīm ebn-e darvīš mohammad (1858-1916)

تاریخ تألیف: دوشنبه ۲۹ محرم ۱۳۰۵ق
در ادعیه و اوراد و آداب شرعی و فواید بعضی از اعمال و دفع مضار و دستورهایی از علم اعداد و ساختن مربعات ضمن یک «مقدمه» و چهار «باب» و یک «خاتمه» دارای فصول: مقدمه: در چیزهاییکه قبل از شروع مطالب لازم است؛ باب ۱.بعضی قواعد در اعداد؛ ۲.بعضی ادعیه و اوراد و ادویه؛ ۳. آداب سفر و استخاره؛ ۴. ادعیه و ادویه شفای علل اعضاء؛ خاتمه: در بعضی از قواعد جفر از جهت قضاء حوائج.
آغاز: الحمد لله الذی هو واحد لا من عدد و دائم لا بأمد ... اما بعد بر الواح ارواح زاکیه ارباب الوفا و صفایح اذهان صافیه اصحاب الصفا
انجام: اسامی ملائکه بشمارد ... بارک الله علیکم بحق الکلام
[فهرستواره منزوی ۸۴۰/۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۷۰۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ معرب و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۰۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۲۷-۱۵۳]

● **مختصر دعوات** / ادبیات / فارسی و عربی
moxtasar-e da'avāt

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۸۲۹
آغاز: بسمله، این دعا پنجاه خاصیت دارد؛ **انجام:** و صلی الله علی محمد و سلم تسلیما کثیرا برحمتک یا ارحم الراحمین
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج [رایانه]

● **مختصر الدول** / تاریخ / عربی

muxtaṣar-ud duwal

ابن عبری، غریغوریوس بن هارون، ۶۲۳ - ۶۸۵ قمری

ebn-e ʻebrī, qarīqūrīyūs ebn-e hārūn (1227 - 1287)

تاریخ عمومی مختصری است در ده «دولت»: الانبیاء، قضاة بنی اسرائیل، ملوک بنی اسرائیل، ملوک الکلدانیین، ملوک المجوس، ملوک الیونانیین الوثنیین، ملوک الافرنج، ملوک الیونان المتصرین، ملوک العرب المسلمین، ملوک المغول.

چاپ: بیروت، المطبعة الکاثولیکیة، ۱۹۵۸م، نشره اول مرة: الاب انطون صالحانی، ۲۹۹ ص النص، ۴۵ ص الفهارس.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۶۳۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شاید قرن۸؛ در این نسخه برگ‌های پراکنده از کتاب صحافی شده است؛ جلد: تیماج، ۴۲گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: ۲۰-۳۶]

● **مختصر رسائل در نخبه مسائل** / فقه / فارسی

moxtasar-e rasā'el dar noxbe-ye masā'el

سرابی، میرزا ضیاءالدین

sarābī, mīrzā zīyā-od-dīn

رساله عملیه فتوایی او است و به روش پرسش و پاسخ.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۲۵۰/۴

آغاز: و به نستعین. بسمله. حمد له ... و بعد ... الحاج ابن الشیخ مولی قلی ضیاء الدین ... بر لوح ضمیر منیر اخوان دین می‌نگارد؛ **انجام:** یا کمتر یا بهمان عدد تم بالخیر و الحمد الله رب العالمین و الصلوة علی نبیه و اله الطاهرین.

بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۵۸گ (۷۴پ-۱۳۱)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۳-۳۲۲۱]

● **مختصر الرسالة الحیدریة فی فقه الصلاة الیومیة** / فقه / عربی

muxtaṣar-ur r.-ul ḥaydarīyya fī fiqh-iṣṣalāt-il yawmīya

احسائی، احمد بن زین الدین، ۱۱۶۶ - ۱۲۴۱ ؟ قمری

ahsā'ī, ahmad ebn-e zayn-od-dīn (1753 - 1826)

تاریخ تألیف: ۱۲۳۶ق

مختصری ازرساله عملیه پدرش شیخ احمد احسائی است درچهار «باب» که به درخواست بعضی از مؤمنین اختصار شده؛ و فقط مسائل فتوایی را آورده تا به کار عوام آید و همگان بتوانند از آن بهره برند. این مختصر جز مختصر خود شیخ احسائی است که در دست نیست؛ ابواب کتاب: ۱. طهارت؛ ۲. صلاة؛ ۳. باقی نمازهای واجب؛ ۴. باقی مندوبات و لواحق آنها.

آغاز: بسمله، الحمدلله المستحق للعبادة من خلقه اجمعین ... اما بعد فیقول العبد المسکین احمد بن زین الدین الاحسائی انه قد التمس منی من یجب اجابته

چاپ: دارالسلطنه تبریز، سنگی، ۱۲۷۶، رحلی (جوامع الکلم: ج۲، صص ۱۵۰-۲۱۰)

[الذریعة ۱۲۵/۷ و ۱۹۵/۲۰؛ فهرست مشایخ عظام ۳۹/۲]

شرح و حواشی:

۱- خلاصة مختصر الرسالة الحیدریة؛ احسائی، علی نقی بن احمد (- ۱۲۴۶)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۶۵۹

بی‌کا، تا: ۱۲۲۰ق؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۵۴۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحمدلله علی التوفیق لاتمامه و صلی الله علی محمد و آله منار الهدی و أعلامه ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه۶ صفر۱۲۲۷ق؛ شاهزاده محمد ولی میرزا به خط میرزا بابا به تاریخ رمضان ۱۲۳۶ با مهر: «عبده جهانگیر» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۰۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۲-۱۱۷]

۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۲۴۵/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الاقرب عدم جواز تجلید الکتاب بجلد کلب او خنزیر او میتة لعموم تحریم جمیع الوجوه الانتفاعات بها و الله سبحانه اعلم باحکامه ... العبد المسکین احمد بن زین الدین بن ابراهیم بن صقر بن ابراهیم ... الاحسائی فی الجماعة المحروسة المسماة بالنسوة من اتباع البصرة.

خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد محسن یزدی، تا: محرم۱۲۳۹ق؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۵-۶۱۹]

۴. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه: ۹۲

خط: نسخ، کا: ابوالحسن بن علی نقی یزدی، تا: چهارشنبه ۳ شوال۱۲۴۱ق، جا: یزدمحله کوچه بیوک؛ ۲۰۷گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: -۷۵]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۶۲۰/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۴ق، به دستور امان الله خان ثانی؛ جلد: تیماج، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲۷-۸۷]

← مختصر الرسالة الملحقة بکتاب تتمة صوان الحکمة ≻ مختصر الملحقة بتتمة صوان الحکمة

● **مختصر الروضتین فی أخبار الدولتین** /تاریخ / عربی

muxtaṣar-ur rawḍatayn fī axbār-id dawlatayn

ابوشامه، عبدالرحمن بن اسماعیل، ۵۹۹ - ۶۶۵ قمری

abū-šāme, ʻabd-or-rahmān ebn-e esmāʻīl (1203 - 1267)

چاپ: دمشق، ۱۹۹۱

۱. تهران؛ بانکی پور؛ شماره نسخه: ۱۴

بی‌کا، بی‌تا [معجم التاریخ ... : ۳-۱۶۴۳]

۲. تهران؛ بانکی پور؛ شماره نسخه: ۱۰۶۵

بی‌کا، بی‌تا [معجم التاریخ ... : ۳-۱۶۴۳]

● **مختصر السیرة النبویة** / تاریخ معصومین / عربی

muxtaṣar-us sīrat-in nabawīyya

ابن جماعه، عبدالعزیز بن محمد، ۶۹۴ - ۷۶۷ قمری

ebn-e jamā'a, 'abd-ol-'azīz ebn-e mohammad (1295 - 1366)

کتاب مختصری است در سیره پیامبر اکرم (ص). ابن جماعة، این کتاب را با استفاده از کتب مغازی و سیر، مخصوصاً «المختصر فی سیرة سید البشر» تألیف شرف الدین ابی محمد عبد المؤمن بن خلف دمیاطی (- ۷۰۵ق) جمع نموده است.

[بروکلمان، ذیل ۷۸/۲؛ کشف الظنون ۱۰۱۳/۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۹۷عکسی

آغاز: الحمدلله حمداً یوافی جزیل نعمائه ... اما بعد: فهذا مختصر فی سیرة سیدنا رسول الله (ص) جمعته من کتب فی المغازی و السیر؛ **انجام:** و قیل دفن لیلة الثلاثا، و قیل یوم الثلاثا، و قیل لیلة الاربعاء و هو المرجح، و قیل یوم الاربعاء، صلی الله علیه و علی آله ... الی یوم الدین.

نسخه اصل: اسکوریال، ش ۱۷۴۴(فهرست خطی عربی اسکوریال ۲۵۲/۳)؛ خط: نسخ معرب، کا: محمد بن احمد النقاش المعروف بالناسخ، تا: ۱۰ ذیقعده۷۳۶ق؛ مصحح، با نسخه اصل به خط مؤلف مقابله شده، در پایان چند سماع آمده یکی به خط مؤلف به تاریخ روز سه‌شنبه بیست و یکم ذیقعده ۷۳۶ق دال بر اینکه عده‌ای از فضلا کتاب را بر مؤلف، سماع نموده‌اند؛ ۹۶گ، ۱۱سطر [عکسی ف: ۲-۲۷۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۹۸عکسی

نسخه اصل: سلطان احمد ثالث، استانبول، ش ۲۷۹۶ A(فهرست خطی عربی طوپ قاپی ۴۲۲/۳)؛ خط: نسخ معرب، کا: شریفی شاگرد شیخ شهاب الدین احمد فیومی، تا: ۹۰۱ق؛ در اینجا مقداری مختصر تر نوشته شده و احتمالاً ابن جماعة دو کتاب در سیره پیامبر اکرم نوشته باشد، یکی «المختصر الکبیر فی السیرة النبویة» کما اینکه در آخر نسخه قبل (۷۹۷) نوشته شده، و یکی «المختصر الصغیر» که این نسخه باشد، زیرا آغاز این نسخه با آغاز نسخه‌ای که تحت عنوان «المختصر الصغیر فی سیرة البشیر النذیر» تحت شماره ۴۵۳ در جزء دوم «فهرس المخطوطات المصورة» ثبت شده برابر است (لطفی عبد البدیع، فهرس المخطوطات المصورة الجزء الثانی التاریخ /۲۳۷)؛ ۶۱گ، ۷سطر [عکسی ف: ۲-۲۷۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۱۰۷/۱

آغاز: بسمله، اما بعد حمدالله علی جزیل افضاله و الصلوة و السلام علی سیدنا محمد و علی آله فهذه مختصر فی سیرة سیدنا؛ **انجام:** و قیل دفن لیلة الربعاء و رجحة جماعة من العلماء و قیل دفن یوم الاربعاء صلی الله علیه ... العلی العظیم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ جلد: چرم، ۱۴ص (۱-۱۴)، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۴۵-۱۱]

● **مختصر سیرة النبی صل الله علیه و آله** / تاریخ پیامبراکرم(ص) / عربی

muxtaṣar-u sīrat-in nabī ṣall-al-lāh-u 'alayh-i wa āl-i-h

رساله مختصری است در بیان سیره و تاریخ پیامبر گرامی اسلام (ص) و خلفا و گروهی از صحابه، شامل فصولی با عناوین: فی نسبه، فی نشأته، فی ذکر اولاده، فی حججه و عمره، فی غزواته، فی اعمامه و عماته، ذکر ازواجه، خدم رسول الله (ص)، ذکر افراس رسول الله (ص) و حماره، فی صفة رسول الله (ص)، فی اخلافه، فی معجزاته، فصل فی ابوبکر الصدیق، عمر بن الخطاب، عثمان بن عفان، علی بن ابی طالب علیه السلام، ابومحمد طلحه، ابوعبیدالله زبیر بن عوام، ابواسحاق سعد بن ابی وقاص، ابوالاعور و سعید بن زید، ابومحمد عبدالرحمن بن عوف، ابوعبیده عام ابن عبدالله بن الجراح.نام رساله در صفحه عنوان نسخه «کتاب مختصر سیرة النبی» ثبت شده و در انجامه آمده است: «تمت السیرة النبویة». نسخه‌هایی از «الدرة المضیئة» مقدسی - که آغاز آن شباهت با آغاز رساله حاضر دارد - در کتابخانه‌های عاشر افندی و دانشگاه استانبول و لاله لی و ملی پاریس نگهداری می‌شود. هم چنین چند رساله با عنوان «مختصرة السیرة النبویة» از مؤلفین مختلف، همچون ابراهیم بقاعی (-۸۸۵ق)، احمد طبری (-۶۹۴ق)، عزالدین کنانی، عبدالمؤمن دمیاطی (-۷۰۵ق)، محیی الدین ابن عربی (-۶۳۸ق) و شمس الدین برماوی (-۸۳۱ق) در «معجم ما کتب عن الرسول و اهل البیت» معرفی شده است. عجالتاً درباره نام رساله حاضر و مؤلف آن نتیجه نهایی حاصل نشد، اما احتمال اینکه الدرة المضیئة مقدسی باشد، بعید به نظر نمی‌رسد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۱۳عکسی

آغاز: الحمدلله خالق الأرض و السماء و جاعل النور و الظلماء جامع الخلق لفصل القضاء ... أما بعد فهذه جملة مختصرة من احوال سیدنا و نبینا محمد لایستغنی عنها أحد من المسلمین ... عنا الله بها و من قرأها و سمعها، نبدأ بنسبه صلی الله علیه و سلم فهو محمد بن عبدالله بن عبدالمطلب بن هاشم ... هذا بنسب ذکره محمد بن اسحق بن یسار المدنی فی احدی الروایات عنه و الی عدنان متفق علی صحته من غیر اختلاف؛ **انجام:** یدخلهم جنات تجری من تحتها الأنهار خالدین فیها رضی الله عنهم و رضوا عنه اولئک حزب الله ألا ان حزب الله هم المفلحون، تمت السیرة

النبوية بحمدالله و عونه حسن توفيقه.
نسخه اصل: کتابخانه ای در استانبول، نسخه شماره R-۲۶۳۸. خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ نسخه سلطنتی است و برای تقدیم به سلطان ملک ظاهر ابی سعید جقیق کتابت شده و در صفحه عنوان داخل شمسه مذهب نوشته شده: «برسم المقام الشريف مولانا السلطان الملك الظاهر ابی سعيد جقمق ...» و در صفحه آخر شمسه مذهبی است که داخل آن نوشته است: «خدمة المملوك اياس المحمودی الملكی الظاهری مشير اول»؛ مهر: «الحمدلله الذی هدانا لهذا و ما كنا لنهتدی لولا ان هدانا الله» (کروی)؛ ۱۰۹ص، ۹سطر [عکسی ف: ۳-۴۹۸]

● **مختصر سير رسول الله (ص)** / تاریخ پیامبراکرم(ص) / عربی

muxtaṣar-u siyar-i rasūl-il-lāh

رازی، احمد بن فارس، ۳۲۶؟ - ۳۹۵ ؟ قمری

rāzī, ahmad ebn-e fāres (939 - 1006)

رساله بسیار کوتاهی است در تاریخ نبی اکرم (ص). در مقدمه می‌گوید: «هذا ذكر ما يحق على المرء المسلم حفظه و يجب على ذی الدين معرفته، من نسب رسول الله (ص) و مولده و منشئه و مبعثه و ذكر أحواله فی مغازيه و معرفة اسماء ولده و عمومته و أزواجه».این رساله در فهرست‌های مختلف به نام‌های گوناگون معرفی شده است، از جمله: مختصر سير رسول الله؛ مختصر فی نسب النبی و مولده و منشئه و مبعثه؛ رائع الدرر و رامق الزهر فی أخبار خير البشر و ... .حدود بیست نسخه خطی از این اثر شناسایی شده است. از جمله در کتابخانه‌های زیر نسخه دارد: ۱. اسکوریال اسپانیا، ۲. واتیکان رم ۳. سلطنتی برلین آلمان، ۴. بایزید استانبول ترکیه، ۵. فاتح استانبول ترکیه، ۶. اوقاف سلیمانیه عراق، ۷. دارالکتب الوطنیه تونس، ۸. جامع کبیر صنعا در یمن و ...

چاپ:این رساله با عنوان «أوجز السير لخير البشر» بارها به چاپ رسیده است. از جمله: ۱. الجزیره، سال ۱۳۰۱ق؛ ۲. هند، بمبئی، ۱۳۱۱ق؛ ۳. مصر، ۱۹۴۷م؛ ۴. سوره، مطبعة العلم دمشق، تحقیق السید عزت حصرية؛ ۵. عراق، مجله المورد (المجلد الثانی، العدد الرابع، ص ۱۴۳-۱۵۴) تحقق هلال ناجی؛ ۵. عراق، مجله المورد (المجلد الثانی، العدد الرابع، ص ۱۴۳-۱۵۴) تحقق هلال ناجی؛ ۶. مصر، قاهره، دارالرشاد، تحقیق محمد محمود حمدان، ۱۴۱۳ق.

[اوجز السير لخير البشر، احمد بن فارس رازی، تحقیق محمد محمود حمدان، مقدمه محقق؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی ۳۶۸/۴-۳۷۳؛ الفهرس الشامل للتراث العربی الاسلامی المخطوط، السيرة و المدائح النبوية ۸۴۹/۲؛ موسوعة مؤلفی الامامية ۳۷۹/۴-۳۹۵]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۴۹/۲

آغاز: بسمله. صلی الله علی محمد و علی آله و سلم. قال ابوالحسن احمد بن فارس بن زكريا رضی الله عنه: هذا ذكر ما يحق علی المرء المسلم حفظهيجب علی ذی الدين معرفته من نسب رسول الله ... و قد أتينا فی مختصرنا هذا من ذلك ذكراً و الله نستهديه التوفيق؛ **انجام:** و أهدى له النجاشی خفين أسودين ساذجين فلبسهما. فهذا أوجز ما أمكن من حديثه و مولده و مبعثه و أحواله صلی الله عليه و سلم و شرف و كرم و مجد و عظم، و حشرنا فی زمرته، آمين رب العالمين و صلی الله عليه و علی آله و اصحابه الأكرمين.
نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال، اسپانیا، نسخه شماره ۱۶۱۵.خط: مغربی، کا: محمد بن محمد بن عال بن عبدالحی بن عال، تا: ۷۳۱ق؛ ۱۱ص (۳۳-۴۳)، ۱۶ سطر [عکسی ف: ۳-۳۱۳]

● **المختصر الشافی فی علم العروض و القوافی** / عروض و قافیه / عربی

muxtaṣar-uš šāfī fī ʻilm-il ʻarūḍ wa-l qawāfī

حصنی، حسین بن علی، ق ۱۰ قمری

hesnī, hoseyn ebn-e ʻalī(- 16c)

تاریخ تألیف: ۹۵۶ق
در دو قسم: الاعاريض و الضروب، القافية و الروی.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۴۱۱/۸

آغاز: بسمله ... اكمل الحمد لمستحقه و صلواته علی خير خلقه ... فهذا المختصر الشافی فی علم العروض و القوافی؛ **انجام:** تواتر يقلعن بيضا و ها ما ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۵ص (۱۲۴-۱۳۸)، ۱۸سطر(۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۶-۵۴۹]

● **مختصر الشجاعة** / شعر / فارسی

moxtasar-oš šojāʻa

تاریخ تألیف: ۱۳۱۹ق؛ محل تألیف: شیراز
مثنوی مفصلی است در حدود سی و دو هزار بیت با تخلص «شاهد» در چند جلد که داستان کربلا و واقعه شهادت امام حسین علیه السلام و اهل بیت و یاران آن بزرگوار در آن به نظم کشیده شده و حدود ده سال ناظم بدین کار اشتغال داشته و به سال ۱۳۱۹ به پایان برده است. این مثنوی دارای دیباچه منثور است. ناظم این منظومه به سال ۱۳۰۹ از مسقط الراس خود به شیراز آمده و در مدرسه خان مشغول تحصیل علوم دینی شده و ضمناً به شعر و شاعری پرداخته و غزلیات و اشعار پراکنده بسیاری سروده است. در این مدرسه به نظم واقعه کربلا شروع کرد و پس از سه سال که پنج هزار بیت از آن را سروده بود به تاریخ دوشنبه نوزدهم ربیع الاول ۱۳۱۳ق به مدرسه آقا بابا خان منتقل شده و با تحصیل علم به کار نظم ادامه داده است. در سال

۱۳۱۹ واقعه ناگواری برای وی پیش آمد و چند ماه از کار باز ماند ولی پس از رفع گرفتاری همت گمارد و این منظومه را به پایان برد.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۷۲

آغاز: بیا ساقی از آب حوض بهشت ×× بده تا بیاسایم از دیر و کشت / بیا ساقی ای جان و روح روان ×× بده جامی و منتی نه به جان؛ **انجام:** که از جرم و عصیان (شاهد) گذر ××مشو روز محشر بر او کینه ور / بدنیا ذلیل و تباهش مساز ×× چه باشی همیشه تو خود کار ساز

خط: نستعلیق، کا: احتمالاً به خط ناظم، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ ۳۳۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف: ۲-۷۸]

← مختصر شرح المعین علی الضروری من علوم الدین ⟵ مختصر الدر الثمین و المورد المعین

● مختصر شرح انوار الملکوت فی شرح الیاقوت /

کلام و اعتقادات / عربی

muxtaṣar-u š.-i anwār-il malakūt fī š.-il yāqūt

اعرجی حلی، عبدالمطلب بن محمد، ۶۸۱ - ۷۴۵ قمری

a'rajī hellī, 'abd-ol-motalleb ebn-e mohammad (1283 - 1345)

وابسته به: اشراق اللاهوت فی نقد شرح الیاقوت؛ اعرجی حلی، عبدالمطلب بن محمد (۶۸۱-۷۴۵ق)

ابواسحاق اسماعیل بن اسحاق بن ابی سهل (ابراهیم بن نوبخت)، متکلم و فیلسوف قرن دوم هجری قمری معروف به ابن نوبخت فارسی کتاب موجز و جامعی در علم کلام نگاشته به نام «الیاقوت». علامه حلی، حسن بن یوسف (- ۷۲۶ق) شرحی بر کتاب یاقوت نوشته به نام «انوار الملکوت فی شرح الیاقوت». شاگرد و پسر خواهر علامه حلی، سید عمیدالدین عبدالمطلب بن مجمد الدین حسینی حلی، کتاب دایی خود «انوار الملکوت ...» را شرح کرده که به نام «اشراق اللاهوت فی نقد شرح الیاقوت» موسوم داشته، این شرح شرح یاقوت هم چاپ گردیده است. این شرح عمیدی به‌منزله محاکمات میان ابن نوبخت و علامه است. گویا همین سید عمیدی پس از فراغت از شرح شرح انوار الملکوت آنرا گزین کرده و کتاب حاضر را پدید آورده است که ما آنرا به عنوان «مختصر شرح انوار الملکوت» معرفی کرده‌ایم.

مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه: ۶۱۴

آغاز: بسمله حمد له اختصرت هذا من شرح الشرح الیاقوت. قال ای الشارح بعد الخطبة و قد رتبت هذا الکتاب علی مقاصد، المقصد الاول فی النظر الی قوله فی کتاب المناهج، اقول: اعلم ان الناس قد اختلفوا فی ماهیة النظر؛ **انجام:** فهذا آخر ما ... انتهی کلام الشارح ههنا قطعنا ... و علی عترته الطاهرةصلوة توجب السعادة فی الدنیا و الاخرة. تم الکتاب المبارک بحسن توفیق الله تعالی و منه و لطفه لخمس بقین من ذی الحجه سنة سبعین و سبعمائه و الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطیبین الطاهرین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه۷۷۰ق؛ تملک: قاسم بن حسین حلی در نجف اشرف در ۹۸۵ق، محمد تقی بن محمد کاظم؛ مهر: «عبده الراجی رحمة ربه و شفاعة النبی و آله» (دایره)؛ واقف: علی مردان خان تیموری (نصرت الملک)؛ کاغذ: خان بالغ، جلد: تیماج، ۱۵۱گ، ۱۷سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: -۴۹۴]

← مختصر شرح نهج البلاغة ⟵ مختصر مصباح السالکین

● مختصر الشوارق الحسینیة فی عدم حجیة الظن /

اصول فقه / عربی

muxtaṣar-uš šawāriq-il ḥusaynīyya fī 'adam-il ḥujjīyat-iẓẓann

آل عبدالجبار خطی، محمد بن عبد علی، - ۱۲۵۹ قمری

āl-e 'abd-ol-jabbār-e xattī, mohammad ebn-e 'abd-e 'alī(- 1843)

از شیخ محمد بن عبدعلی بن محمد بن عبدالجبار قطیفی بحرانی مترجم «انوار البدرین» شیخ علی بلادی و کسی است که در محاکمه سید محمد کاظم رشتی هر دو طرف او را پسندیدند.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۴۵/۴

آغاز: بعد بسمله و حمد. و بعد فقد جرت مذاکرة فی القول الحادث و هو القول بالانقلاب الی اصاله الظنون مطلقا و سد العلم الاناد را و هی مما کثر فیها القیل و القال؛ **انجام:** و القول به فی جزئی زور و بهتان بما اقامهم الله علیه و ولاهم ایاه و لاتغرک الاوهام الزائلة و ما بعد الحق الا الضلال و صلی الله علی محمد و اله عدد ما فی علم الله و ...

کا: مکی بن علی بن هاشم، تا: شنبه ۱۲ ربیع الثانی۱۲۵۱ق، جا: کربلا؛ جلد: مقوایی، ۸۸ص (۶۹-۱۵۶)[سنا: ف: ۲-۱۸۱]

● مختصر الشواهد /ادبیات /عربی

muxtaṣar-uš šawāhid

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۱۱۱

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عباس محسنی [رایانه]

← مختصر الصحاح ⟵ مختار الصحاح

● **مختصر الصحاح** / لغت / عربی

muxtaṣar-uṣṣiḥāḥ

تهران؛ خاکپور، اسدالله (خاندان)؛ شماره نسخه: ۶۳

بی‌کا، تا: ۹۸۴ق [نشریه: ۷-۵۶۷]

● **مختصر الصحة** / طب / عربی

muxtaṣar-uṣṣiḥḥa

علی اصغر بن حسن، ق۱۲ قمری

'alī asqar ebn-e hasan(- 18c)

اهدا به: شاه سلطان حسین صفوی (۱۱۰۵-۱۱۳۵)

رساله‌ای است درحقیقت عمر انسان.

آغاز: بسمله. حمدله، اما بعد چنین گوید ... علی اصغر بن حسن ... که علم طب بهترین علمها است.

[فهرستواره منزوی ۳۶۹۲/۵]

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۸۶۴/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و دانه هیل و غیر آن.

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در ۷۳پ و۷۶پ فصلی است در حقیقت عمر به فارسی؛ ۱۴گ (۶۱ر-۷۳پ) [ف: ۵-۵۲۸]

● **مختصر الصرف** / صرف / عربی

muxtaṣar-uṣṣarf

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۵۴/۲ معزی

آغاز: بسمله. لاله عم الاه و لا اله سواه یحمد احمد مصلیا علی السابق بما اصطفینه المکرم بما اجتباه و یقول و هو سکیت نادی البیان؛ **انجام:** حمران و حمر لایق احمرون لتمییزه عن افعل التفضیل و لا حمراوات لانه فرعه و جاء ... لغلبته اسما و نحو الافضل علی الافاضل و الافضلین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: باتاریخ۱۰۹۳ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۲۸گ (۳۵پ-۶۲پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۳۹-۱۵۸]

● **مختصر الطب الانسانی فی علم الروحانی** / علوم غریبه / عربی

muxtaṣar-uṭṭibb-il insānī fī 'ilm-ir rawḥānī

منسوب به ارسطو. رساله‌ای است در ذکر اعمال و افعالی که برای شفای برخی امراض مؤثر است و همچنین اورادی که انسان را از شر جن و انس و شیاطین مصون می‌دارد (در حد گفتار متن کتاب). انتساب این کتاب به ارسطو مورد تردید است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۷۵۵/۱

آغاز: و صلی الله علی سیدنا محمد و علی و صحبه و سلم، هذا کتاب مشتمل علی کواکب الأیام؛ **انجام:** و هذا آخر ما أردناه من تنزیل الأوفاق المثلث فیه وجهین و المربع وجه و المخمس وجه و الله أعلم.

خط: نسخ، کا: حسن فرزند صدیق فرزند جحا فرزند محمد فرزند احمد فرزند جحا، گیلانی، تا: ۱۳۱۳ق؛ مجدول، مصحح؛ ۱۷گ (۱-۱۷)، ۱۶سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۲۹-۵۴۳]

● **مختصر الطریقة المحمدیة** / اخلاق / عربی

muxtaṣar-uṭṭarīqat-il muḥammadīyya

محمد بن احمد علی، ق۱۱ قمری

mohammad ebn-e ahmad 'alī(- 17c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۸۲۴/۱

آغاز: اللهم یا سامع الاصوات الخفیة و یا رافع؛ **انجام:** بید رطب فیصیبها بقیةذلک الطین علی الضرع فهو عفو.الحمدلله الذی وفق عبده الحافد و الراجی لعفوه محمد زاهد علی انتخاب کتاب طریق المحمدیة و اتمامه فی سنة ۱۱۰۹ (۱۱۹۰/) من الهجرة الاحمدیةعلی صاحبها افضل الصلوة و التحیة.

خط: نستعلیق مایل به نسخ، کا: محمد طاهر شیخ ابن محمد سرور شیخ البخاری، تا: رمضان (۱۲۵۳)۱۲۷۳ق، جا: در یابوکنتی یالالک هول ولایت قراکول؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۵۱-۱۶۲]

● **مختصر العجالة** / فقه / عربی

muxtaṣar-ul 'ujāla

نووی، ابراهیم، ۸۱۵ - ۸۵۵ ؟ قمری

navavī, ebrāhīm (1413 - 1452)

وابسته به: عجالة المحتاج الی توجیه المنهاج؛ ابن ملقن، عمر بن علی (۷۲۳-۸۰۴ق)

«منهاج الطالبین» محیی الدین ابوزکریا نووی شافعی، متن مختصر بسیار معروفی است در فقه شافعی که آنرا سراج الدین ابن الملقن شافعی شرحی نموده است به‌عنوان «العجالة». در کتاب حاضر همه متن منهاج آمده و از «عجاله» آنچه مربوط به صحیح از مذهب (شافعی) یا ضعیفی که علت و دلیل آن آشکار باشد با اختصار الفاظ وی می‌آورد و چیزی از فواید آنرا حذف نمی‌کند. این شرح مزجی و بسیار مختصر می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۶۶۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فانی سأذکر انشاء الله تعالی فی هذا کلام المنهاج بکماله للشیخ الامام العالم العلامة ابی زکریا؛ **انجام:** لا فائدة فیه ای ان کانا نقداً متفقین

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، روی برگ اول تقریظی بر کتاب دیده می‌شود که محمد بن احمد

نعمانی حنفی به تاریخ سه‌شنبه ۲۷ شعبان ۸۶۶ نوشته؛ جلد: تیماج، ۱۴۸گ، ۳۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۲۵-۴۱]

● **مختصر العقائد** / کلام و اعتقادات / عربی

muxtaṣar-ul ʻaqā'id

نسفی، عمر بن محمد، ۴۶۱ - ۵۳۷ قمری

nasafī, ʻomar ebn-e mohammad (1070 - 1143)

۱. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۲۶۶/۳بخش۳ و ۲۶۷/۳بخش۳

نسخه اصل: احمد ثالث ش ۱۸۶۶؛ کا: محمد بن احمد بن ابی بکر نجم الالمالقی، تا: چهارشنبه ۸ جمادی الثانی۶۵۳ق؛ در هامش: شرح العقائد النسفیة از «تفتازانی»، با گزارش کوتاه (ذیل بروکلمن ذیل ۷۵۷/۱)؛ ۲گ (۲۴۵پ-۲۴۶ر)[ف: -۱۳۳]

۲. همدان؛ جواهری، حبیب؛ شماره نسخه: ۲

آغاز: بسمله، الحمد لله، المتوحد بجلال ذاته ...

خط: نستعلیق، کا: ملا حبیب قلی ابن عبد الرحیم بانی اندجانی، تا: ربیع الاول۱۳۱۶ق؛ مجدول، محشی؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: -۱۶۸۵]

● **مختصر العقاید** / کلام و اعتقادات / فارسی

moxtasar-ol ʻaqāyed

ظاهراً نقل بمعنی از باب بیست و یکم المختصر در اصول فقه علم الهدی است.

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۱۷۲

آغاز: من کتاب مختصر العقاید فی بیان اصحاب المقالات تصنیف سیدنا الاجل المرتضی علم الهدی رضی الله عنه بسمله. باب بیست و یکم در ذکر اندکی از اعتقاد امامیان در اصول دین بدانکه مقالات فرق شیعه جمله از پیش یاد کردیم و در این باب طرفی از اعتقادات امامیان یاد خواهیم کرد؛ **انجام:** و اصول امامیان در کتابها مسطور است و درین موضع اندکی یاد کردیم و هر که پیش ازین میخواهد در تصنیفات شیوخ رحمهم الله طلب کند تا ظاهر گردد. تم و السلام.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی، ۵۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳-۱۲۵۳]

● **مختصر عقاید** / شعر / اردو

moxtasar-e ʻaqāyed

تاریخ تألیف: ۱۲۶۰ق

مثنوی است در اعتقادات نزدیک یکصد و شصت بیت که ترجمه‌ای است از رساله سید شاه محیی الدین عبداللطیف که فارسی بوده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۱۶۵/۱۴

آغاز: الحمد لحضرت الجلالت×و النعت لخاتم الرسالت؛ **انجام:** احقرکی یحصی هی عرض یا رب×بخش اوسکوتیری کرم ستی آب

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم، ۱۲ص(۱۳۹-۱۵۰)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۴۵-۴۶]

● **مختصر عقاید المعتزلة و غیرهم من الروافض** / کلام و اعتقادات / عربی

muxtaṣar-u ʻaqāyid-il muʻtazila wa ġayr-i-him min-ar rawāfiḍ

رازی، ابوالقاسم محمد

rāzī,ab-ol-qāsem mohammad

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۰۵۲/۵-ف

نسخه اصل: دلهی در دیوان هند شماره ۴۰ f-a؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [فیلمها ف: ۳-۱۲۹]

● **مختصر العوامل** / نحو / عربی

muxtaṣar-ul ʻawāmil

تلخیص کتاب الجمل فی النحو است که در آن عوامل نحوی بر طبق رأی جرجانی در صد عامل بیان شده است.

ساوه؛ کتابخانه هاشمی نژاد؛ شماره نسخه: ۱۸/۳

آغاز: الحمد لله علی جزیل نواله و الصلوة علی نبیه محمد و آله اجمعین، هذا مختصر فی حصر العوامل علی ما ذکر الشیخ؛ **انجام:** و ثم و او و ام و اما و بل و لکن و الا و حتی و الصلوة علی محمد و آله.

کا: رسول ولد کربلایی عبدالله، تا: ربیع الاول۱۲۳۲ق؛ اهدایی: واعظ تهرانی؛ ۲۹گ (۱۲۲پ-۱۵۰ر)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [اوراق عتیق: ۲-۴۷۵]

● **المختصر الفائق المقنع الجامع للخلاف الرائق المتسغ** / فقه / عربی

al-muxtaṣar-ul fā'iq-il muqniʻ-il jāmiʻ li-l-xalāf-ir rā'iq-il muttasiġ

نجری، محمد بن ابی القاسم، ق۸ قمری

najārī,mohammad ebn-e ab-el-qāsem (- 14c)

تاریخ تألیف: ۷۹۲ق

با توجه به اهمیت علم فرائض (میراث)، مسائل و اختلافات آن را که در کلمات صحابه و ائمه زیدیه وارد آمده در این کتاب با عناوین «باب» و «فصل» گرد آوری کرده است.

[مؤلفات الزیدیه ۴۴۶/۲؛ اعلام المؤلفین الزیدیه ص ۶۳۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۵۸۹/۳

آغاز: الحمد لله و حده حمد مقرله بالربوبية معترف له بالو حدانية ... و بعد فلما كان لعلم الفرائض على غيره مزية فی كلام الله تعالی
نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۱۱۳۴؛ خط: نسخ، کا: شرف الدین بن عبد الرحمن بن محمد بن جحاف، تا: سه‌شنبه ۱۷ ربیع الاول۱۰۹۱ق؛ ۶۴ص (۳۷۳-۴۳۶) [عکسی ف: ۴-۴۵۷]

● **مختصر الفرائض** / فقه / عربی

muxtaṣar-ul farā’iḍ

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۷۱۶

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از محمدحسن خدابنده [رایانه]

● **مختصر فروق اللغات** / لغت / عربی

muxtaṣar-u furūq-il luġāt

گزیده‌ای است از فروق اللغات ابی هلال عسکری.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۸۵۴/۳

آغاز: اما بعد حمدالله ... فهذه ندرة علقها من كتاب الفروق لابی هلال العسكری، الفرق بين الاختصار و الايجاز هو القاول فصول الالفاظ من كلام مؤلف سبق حدوث من غير اخلال بمعانيه؛ **انجام:** الفرق بين الخوان و المائدة ان الخوان لايسمی مائدة الا اذا كان عليها (طعام) و ان لم يكن عليها طعام فهو خوان.
خط: نسخ، کا: عبدالواحد بن عبدالحمید حسنی حسینی طباطبائی کرمانی، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴گ (۳۴پ-۴۷پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲۰-۳۰۵]

● **مختصر الفقه** / فقه / عربی

muxtaṣar-ul fiqh

مصنفک، علی بن محمد، ۸۰۳ - ۸۷۵ قمری

mosannefak, ‘alī ebn-e mohammad (1401 - 1471)

تاریخ تألیف: دوشنبه ۲۴ صفر ۸۷۳ق

یک دوره بسیار مختصر درتمامی ابواب فقه است که بنا به قول خود مؤلف درپایان رساله آن را برای آشنایی با الفاظ متداوله درمیان فقها نگاشته است وتفصیل را به «شرح الوقایة» خود ارجاع داده است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۴۰۸۰/۳

آغاز: واما معناه شرعا فهو ان الطلاق فی الشريعة عبارة عن لفظة صادرة عن الزوج رافعة قيد النكاح عن المرأة المنكوحة؛ **انجام:** فاما الجنون فلا يكون الا بفساد فی محل العقل وهو الدماغ ففی ای وقت ظهر فهو بذلك السبب فلم يكن عيبا حادنا هذا معنی قول محمد ...
طلاق تا وصایا؛ خط: نستعلیق، کا: احمد، تا: رمضان ۱۱۱۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور، ۳۲گ (۹۸ر-۱۲۹پ)، ۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۵۸]

● **مختصر الفنون** / چند دانشی / عربی

muxtaṣar-ul funūn

مجموعه‌ای است از چند فصل که هر فصلی به یکی از علوم به اختصار پرداخته است: ۱.اصول فقه؛ ۲.فقه؛ ۳.منطق؛ ۴.طبیعیات؛ ۵.الهیات؛ ۶.حساب و هندسه؛ ۷.ضرب و قسمت؛ ۸.جبر و مقابله؛ ۹.علم هیئت؛ ۱۰.اسطرلاب؛ ۱۱.موسیقی.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۵۹۹/۱۳

آغاز: الحمدلله الذی لا تحصی آلاؤه و لا تجزی نعماؤه و لايحد بقاءه و لايرد قضاؤه الذی علا عن الصفات المحدودة و خلا من الجهات المعدودة و الصلوة على المصطفى من أظهر الفضائل المجتبى من أفخر القبائل و على آله؛ **انجام:** و السادس ثلث نقرات ثلث مسرات متوالية ثقال و السابع ثلث نقرات متوالية‌ثقال و السابع ثلث نقرات متوالية أخذ من نقرات الثقيل الأول و الله أعلم
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۵۵ق؛ مصحح؛ در آغاز دستخطی از لطفعلی بن محمد کاظم تبریزی و مهر: «العبد المذنب لطف علی بن محمد کاظم» (بیضوی)؛ جلد: ساغری، ۱۱گ (۹۰پ-۱۰۰پ)، ۲۵سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۸/۵×۱۶/۵سم [ف: ۳۱-۷۶۸]

● **مختصر فی آداب الصوفية و السالكين لطريق الحق** / عرفان و تصوف

muxtaṣar-un fī ādāb-iṣṣūfīyya wa-s sālikīn li-ṭarīq-il ḥaqq

انصاری، عبدالله بن محمد، ۳۹۶ - ۴۸۱ قمری

ansārī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad (1006 - 1089)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۱۸/۵-ف

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱گ (۳۹ر-۴۹ر)، ۲۷سطر [فیلمها ف: ۱-۵۱۴]

← المختصر فی أخبار البشر ← المختصر فی تاریخ اخبار البشر

● **المختصر فی تاريخ اخبار البشر = المختصر فی أخبار البشر = تاريخ ابوالفداء** / تاریخ / عربی

al-muxtaṣar fī tārīx-i axbār-il bašar = al-muxtaṣar fī axbār-il bašar = tārīx-u abu-l-fadā’

ابوالفداء، اسماعیل بن علی، ۶۷۲ - ۷۳۲ قمری

ab-ol-fedāe, esmā‘īl ebn-e ‘alī (1274 - 1332)

کتاب تاریخ المختصر فی اخبار البشر در چهار مجلد است. این کتاب متضمن اطلاعات مربوط به ادوار پیش از اسلام و عهد

اسلامی تا ۷۲۹ق است. بخش‌های اولیه المختصر بیشتر مبتنی بر مطالب الکامل ابن اثیر است. جلد اول درباره انبیا، شاهان ایران، مصر، یونان و روم، اعراب پیش از اسلام و تاریخ اسلام از آغاز تا خلافت منصور عباسی و قتل ابومسلم خراسانی است. جلد دوم درباره سلسله امویان اندلس، عصر خلافت عباسیان و نیز امیران و فرمانروایان ایران و شام و تا دوران عمادالدین زنگی در حلب است. جلد سوم کتاب از اخبار اسماعیلیه شام آغاز شده است. در این جلد از دوران ایوبیان، جنگ‌های صلیبی، ملوک مصر و شام و تونس تا وفات الاشرف صاحب حمص سخن رفته است. جلد چهارم از فتح قیصریه و مرگ هلاکوخان مغول در ۶۶۳ق آغاز می‌گردد. مطالب الکامل ابن اثیر تا حوادث ۶۲۸ق پایان می‌پذیرد. ولی ابوالفدا حوادث تاریخ اسلام را تا ۷۳۰ق آورده است. کسانی چون ابن حبیب دمشقی و ابن شحنه و دیگران ذیل‌هایی بر تاریخ او نوشته‌اند که معروف‌ترین آنها تتمة المختصر ابن وردی است. حاجی خلیفه در کشف الظنون تاریخ ابوالفداء را چنین معرفی کرده است: «المختصر فی اخبار البشر، فی مجلدین للملک المؤید اسمعیل بن علی الایوبی المعروف بصاحب حماة المتوفی سنة ۷۳۲، اورد فیه شیئاً من التواریخ القدیمة و الاسلامیة لیکون تذکرة مغنیة عن مراجعة الکتب المطولة و اختصر من الکامل و غیره من نحو عشرین مجلداً و رتب التواریخ القدیمة علی مقدمة و خمسة فصول و التواریخ الاسلامیة علی السنین حسب تألیف الکامل، فالمقدمة تتضمن امور: الاول فی کثرة الاختلاف بی المورخین، الثانی فی معرفة نسخ التوراة، الثالث فی معرفة جدول اقترحه یتضمن ما بین التواریخ من المدد؛ و الفصل الاول: فی ذکر الانبیاء و حکام بنی اسرائیل، و الثانی: فی ذکر ملوک الفرس، و الثالث: فی ذکر الفراعنة و غیرهم، و الرابع: فی ملوک العرب، و الخامس: فی ذکر امم العالم، وانتهی فیه الی سنة ۷۰۹ ...». المختصر بارها در کشورهای مختلف به چاپ رسیده و به زبانهای لاتین، فرانسوی و انگلیسی ترجمه و منتشر شده است.(ابوالفضل حافظیان)

آغاز: الحمد لله الذی حکم علی الاعمار بالاجال ... اما بعد فیقول العبد الفقیر اسماعیل بن علی ... ان اورد فی کتابی هذا شیئا من التواریخ القدیمه و الاسلامیه یکون تذکرة یغنینی عن مراجعه الکتب المطوله و اخترته و اختصرته من ... و لما تکامل هذا الکتاب سمیته «المختصر فی ا خبار البشر»

چاپ: استانه، ۱۲۸۶ق؛ مصر، المطبوعات الحسینیه، ۱۳۲۵ق.

[کشف الظنون ۱۶۲۹/۲؛ معجم المطبوعات ۳۳۳]

شرح و حواشی:

۱– تتمة المختصر فی اخبار البشر؛ ابن وردی، عمر بن مظفر (۶۹۱–۷۴۹)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۸۶عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** دخلت سنة احدی و اربعین و اربعة مائه ... و فیها افرج طغرل بیک عن اخیه

نسخه اصل: سلطان احمد سوم – استانبول ش۲۹۳۶/۱ A(فهرست خطی عربی طوپ قاپی ۳۶۴/۳). مجلد اول و مشتمل است بر اول کتاب تا وقایع سال ۴۴۱ق؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۱۸۵گ، ۲۵سطر [عکسی ف: ۱–۳۳۹]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۹۴۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام(انجام در «ذکر وصول الخاتون کان السلطان» (سال ۷۱۰) افتاده)؛ مهر: «خزانة الکتب شاهرخ»؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن سیاه، ۳۰۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۵/۶سم [ف: ۱–۴۸۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۱۲عکسی

آغاز: معه ذکره وفاة مودود فی هذه السنة فی رجب توفی ابوالفتوح مودود بن مسعود بن محمود بن سبکتکین صاحب غزنه ... ثم دخلت سنة اثنتین و اربعین و اربع مائة فی هذه السنة سار السلطان طغرل بک من خراسان و حاضر اصفهان؛ **انجام:** رابع المحرم من سنة عشرة و سبع مائة بمقامی بدمشق و تصدق علی السلطان ... فاستقرت بدمشق و نزحت من حماة، هذا آخر تاریخ المرحوم الملک المؤید صاحب حماة رحمه الله ...

نسخه اصل: کتابخانه سلطان احمد ثالث در ترکیه، ش ۲۹۳۶. از حوادث سال ۴۴۱ تا ۷۱۰ق را دربردارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ مهر: «الحمدلله الذی هدانا لهذا و ما کنا لنهتدی لولا ان هدانا الله» (کروی) ؛ ۳۶۵ص، ۲۵سطر [عکسی ف: ۳–۴۹۵]

● المختصر فی الترجیحات / اصول فقه / عربی

al-muxtaṣar fi-t tarjīḥāt

رضی الدین نیشابوری، محمد، – ۵۹۸ قمری

razī-yod-dīn-e neyšābūrī, mohammad(- 1202)

رساله‌ای است مختصر شامل یازده «مسأله»: ۱.اذ وقع التعارض بین الاشتراک و النقل فالنقل اولی ...؛ ۲.اذ وقع التعارض بین الاشتراک و المجاز فالمجاز اولی ...؛ ۳.اذ وقع التعارض بین الاشتراکو الاضمار فالاضمار اولی ...؛ ۴. اذ وقع التعارض بین الاشتراکو التخصیص التخصیص اولی ...؛ ۵. اذا ئقع التعارض بین ... الاضمار فالاضمار اولی ...؛ ۷.اذ وقعالتعارض بین النقل و التخصیص فالتخصیص اولی ...؛ ۸.اذ وقع التعارض بین المجاز و و الاضمار فهما سواء ...؛ ۹.اذ وقع التعارض بین المجاز و التخصیص فالتخصیص اولی ...؛ ۱۰.اذ وقع التعارض بین الاضمار و التخصیص فالتخصیص اولی ...؛ ۱۱.التخصیص افراد الشیء بالحکم ... .

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۲۱۴۰

آغاز: بسمله. الحمدالله مستحق الحمد و مستوجبه و الصلوة علی نبیه محمد و آله و صحبه مسألة اعلم؛ **انجام:** علی الذکر الی آخر الدهر فلا یندرس و لا یتعطل و الله اعلم بالصواب

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ ۵گ، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۴۳۴]

● **المختصر فی حل عقود الدرر فی علوم الأثر** / علوم حدیث / عربی

al-muxtaṣar fī ḥall-i ʻuqūd-ud durar fī ʻulūm-il aṯar

زواوی، علی بن احمد، ق۹ قمری

zovāvī,ʻalī ebn-e ahmad(- 15c)

شرحی است بر قصیده ابن ناصرالدین قیسی دمشقی (-۸۴۲ق) در علوم حدیث موسوم به «عقد الدرر فی علوم الأثر» با این مطلع: «وجدی صحیح بکم و الحسن قواه ××و الصبر عنکم ضعیف عز ادناه». نسخه دیگری از این کتاب در کتابخانه سلطنتی برلین به شماره ۱۰۷۰ موجود است.

آغاز: بسمله.الحمد لله الذی شرح ما انتظم من الصدور بأنوار أنواع المأثوره ... فالوجد أحد معانیه الحب یقال وجد به یجد وجدا احبه

[فهرست المخطوطات العربیة بالمکتبة الملکیة فی برلین ۱۸/۲؛ معجم المؤلفین ۱۹/۷]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۰۴۲ عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** ختمناه اشارة الی الفراغ من القصیدة الذی شرحنا و بهذا تم و لله الحمد ... التابعین لهم باحسان الی یوم الدین و الحمد لله رب العالمین.تم المختصر فی حل عقود الدرر فی علوم الأثر.

خط: نسخ، کا: عبدالرحمن بن محمد بن محمد بن احمد بن عبدالله مقدسی شافعی، تا: ۲۸محرم۸۷۷ق، جا: دمشق؛ به یک واسطه از روی خط مؤلف، رکابه‌دار؛ ۹۷ص، ۱۸سطر [میراث شهاب: س۱۷ش۱و۲-۱۳۲]

● **المختصر فی الشرائع و الاحکام** / حدیث / عربی

al-muxtaṣar fi-š šarā'i‘ wa-l aḥkām

ابن خراط، عبدالحق بن عبدالرحمن، ۵۱۰-۵۸۱؟ قمری

ebn-e xarrāt, ʻabd-ol-haqq ebn-e ʻabd-or-rahmān (1117 - 1186)

احادیث احکام و سنن و آداب و حکم و آنچه مربوط به حلال و حرام و ادعیه و اذکار است، از کتاب‌های صحاح اهل سنت و مخصوصاً صحیح مسلم، با اسانید یا ذکر نام صحابی که حدیث از وی نقل شده است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... أما بعد وفقنا الله و ایاک فانی جمعت فی هذا الکتاب مفترقاً من حدیث رسول الله.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۱۰۸

آغاز: برابر

سفر اول کتاب و تا پایان کتاب الجهاد و السیر را دارد؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمد بن الخطیب بعلبکی دمشقی، تا: جمعه سلخ ذیحجه۸۱۸ق؛ از روی نسخه مؤلف؛ جلد: تیماج، ۱۳۳گ، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۱۱-۱۲۳]

← المختصر فی شرح التلخیص ≻ مختصر المعانی
← المختصر فی شرح تلخیص المفتاح ≻ مختصر المعانی
← المختصر فی شرح تلخیص المفتاح ≻ المجالس

● **مختصر فی عقاید اهل السنه** / کلام و اعتقادات / فارسی

moxtasar fī ʻaqāyed-e ahl-es sonna

دهلوی، غلام محیی الدین بن دوست محمد

dehlavī, qolām mohy-ed-dīn ebn-e dūst mohammad

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۷۵۸

آغاز: بسمله، یا حمید فخرالعالمین بکال آلائه؛ **انجام:** افزان باد بحرمت النبی و آله الابحار

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

● **مختصر فی علم التشریح = التشریح** / طب / عربی

muxtaṣar-un fī ʻilm-it tašrīḥ = at-tašrīḥ

نجم الدین شیرازی، محمود بن الیاس، - ۷۳۰ قمری

najm-od-dīn-e šīrāzī, mahmūd ebn-e elyās(- 1330)

دارای چهار «مقاله»: ۱. تشریح العظام، در بیست و سه باب؛ ۲. تشریح الاعصاب و الشرائین و الاوردة و العضلات، در نوزده باب؛ ۳. تشریح العضلات، در بیست و هشت باب؛ ۴. تشریح الاعضاء المرکبة، در بیست پنج باب.

آغاز: بسمله. الحمدلله الحمید المحمود الکریم الودود الوافر النعماء الباهر الآلاء. اما بعد فقد قال قدوة مشاهیر الحکماء ... (قال المولی المعظم ...) نجم الملة (والحق) و الدین (شمس الاسلام و المسلمین) محمود بن (السعید المرحوم الامام الهمام صائن الملة و الدین) الیاس (بن الشیر باریک بن محمد) الشیرازی غفرله و رحمه (نورالله قبرهما): هذا مختصر فی علم التشریح و باعثی و مزعجی لتصنیفه ثلثة امور.

انجام: و الحق عندی ان المنی هو الرطوبة الغریزیة التی (تقوم) الحرارة الغریزیة بها قائمة بها و لذلک یحدث (بسبب استفراغها من الضعف و الانکسار مالایحدث) باستفراغ الدم مثله خمسین مرة او اکثر و القول فیه ذو شجون.

[فهرستواره منزوی ۳۳۷۳/۵]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۹۰/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۰۶ق؛ در دو جا خط شیخ

بهائی دیده می‌شود یکی: «العبد بهاءالدین محمد العاملی» دیگری عبارتی که همین اندازه آن خوانده شده «مختصر محمود الیاس فی التشریح هدیة من الفقیر بهاءالدین محمد العاملی الی سیدنا و مخدومنامدت ایام ... » نیز دارد «تشریح محمود الیاس»؛ تملک: عبدالله بن محمد شاه بن علی بندرآبادی در ۹۰۶؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۶۴گ، ۱۹سطر(۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۴-۷۴۲]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴۸/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ملا شمسا، شمس الدین محمد، تا: نزدیک۹۸۲ق؛ ۴۶گ (۱۵۰پ-۱۹۵ر) [ف: ۴-۷۴۰]

۳. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۴۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی بن محمد شیخونی، تا: یک‌شنبه ۲۲ شوال۱۰۰۵ق؛ جلد: چرمی، ۵۶گ، ۱۷-۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۲۶۹]

۴. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه: ۲۶۶/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت الرسالة التشریحیه للطبیب الفاضل محمود الیاس الشیرازی رحمة الله تعالی در دارالسلطنه قزوین در شب یک‌شنبه غره شهر جمادی الاولی سنه ۱۲۸۴

خط: تحریری، کا: احمد استرآبادی، تا: یک‌شنبه۱ جمادی الاول۱۲۸۴ق، جا: قزوین؛ ۸۲ص (۱-۸۲)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [نشریه: ۳-۳۴۶]

● مختصر فی علم الفراسة / قیافه‌شناسی / عربی

muxtaṣar-un fī ʻilm-il firāsa

آداب ذکاوت و فراست و راه‌های شناخت فراست و علایم آن با مقدمه‌ای در ده «قاعده».

آغاز: الحمدلله الذی خلق الانسان و شرفه بانواع العلوم و البیان ... فهذا مختصر فی بیان علم الفراسة و لنقدم قواعد محتاج فیه الی معرفتها و هی عشره الاولی ان انفعال النفس یتبعه انفعال البدن ...

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۷۹۷/۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و من کان اصابع رجلیه ملتصقة بعضها ببعض فجبان.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: چرم، ۵گ (۷۰ر-۷۴ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۳سم [ف: ۴۱-۲۱۹]

● المختصر فی علم اللغة / لغت / عربی

al-muxtaṣar fī ʻilm-il luġa

اصمعی، عبدالملک بن قریب، ۱۲۲ - ۲۱۶ ؟ قمری

asmaʻī, ʻabd-ol-malek ebn-e qarīb (741 - 832)

لغاتی که درمورد بدن انسان واعضاء جزئی وکلی وصفات آنها است گردآورده واصمعی چندین کتاب درلغت دارد واحتمال آن هست که این کتاب «کتاب خلق الانسان» او باشد ولی دربرگاول با خط قدیمی نوشته شده: «المختصر فی علم اللغة تألیف الشیخ الامام الاوحد استاد اهل اللغة ابوسعید عبدالملک بن قریب الاصمعی».

[ر.ک: «تاریخ التراث العربی» فؤاد سزگین جزء اول ودوم «علم اللغة» ص ۱۱۸-۱۲۸]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۹۱۵

آغاز: قال ابوسعید عبد ... وتروی عن النبی صلی الله علیه وآله وسلم انه قال تکون نطفة اربعین یوماً وعلقةً اربعین یوما ومضغة مثلها ثم بعث الله الیه ملکا ینفخ فیه الروح؛ **انجام:** والطمک والطملاک الاطلس الخلقه والاروع الحمیک یقال امرأةٌ روعاءُ وناقة روعاءُ اذا کانت کذلک، والابلج الحسن الوجه والهبهبی الحفیف من الرحال والدواب [والسریس] العنین ... وعاش اعمی مقعداً [...] ای لاولد له ولا النساء [...]

خط: نسخ جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمد الامین مشهوربه «ابن الخراط» حنفی شامی مورخ ۱۱۳۵ق؛ جلد: تیماج، ۳۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۲]

● المختصر فی الفروع المالکیة / فقه / عربی

al-muxtaṣar fi-l furūʻ-il mālikīyya

جندی، خلیل بن اسحاق، - ۷۷۶ قمری

jondī, xalīl ebn-e eshāq(- 1375)

دوره فقه بر مذهب مالکی را از ابتدا تا انتها به طور فشرده و مختصر بیان نموده است.

چاپ: فاس، ۱۳۰۱و۱۳۲۲ق؛ الجزائر، ۱۸۸۹و۱۹۰۸م؛ بولاق، ۳۱۲ص، ۱۲۹۳ق.

شروح و حواشی:

۱- تیسیر الملک الجلیل = حاشیه مختصر؛ خلیل سنهوری، سالم بن محمد (۹۴۵-۱۰۱۵)

۲- شرح المختصر؛ سنهوری، سالم بن محمد (۹۴۵-۱۰۱۵)

۳- القول المعتبر علی مقدمة المختصر؛ برلسی، بدرالدین بن عبدالرحمن(-۱۱)

۴- شرح المختصر للخلیل؛ خراشی، محمد بن عبدالله (۱۰۱۰-۱۱۰۱)

۵- شرح المختصر للخلیل؛ خوشی، محمد بن علی (-۱۱۰۲)

۶- شرح المختصر للخلیل؛ دردیر، احمد بن محمد (۱۱۲۷-۱۲۰۱)

۷- الإکلیل فی شرح مختصر الشیخ خلیل؛ سنباوی، محمد بن محمد (۱۱۵۴-۱۲۳۲)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۴۹۱۰

آغاز: بسمله. یقول الفقیر المضطر لرحمة ربه المنکسر خاطره لقلة العمل و التقوی خلیل ابن اسحاق المالکی الحمدلله حمدا یوافی ما

تزاید من النعم؛ **انجام:** او کان او اسبق او بنت لحیة اوثدی او حصل حیض او منی فلا اشکال.
خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد صادق، تا: جمعه ۲۲ رمضان۱۲۱۸ق؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۳۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۳سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۹۸]

← المختصر فی الفقه > مختصر القدوری فی فروع الحنفیة

● **المختصر فی الفقه الحنفی** / فقه / عربی
al-muxtaṣar fi-l fiqh-il ḥanafī
مؤلف – که نام خود را نمی‌آورد – در دیباچه می‌گوید: این کتاب اختصار است از کتابی که پیش از این نگاشته‌ام ملتقط از کتاب جامع کبیر و جامع صغیر با افزوده‌هایی برگزیده از افادات بزرگان و شاید نام کتاب کفایة المستبصرین باشد. در پایان کتاب بخشی است با عنوان «کتاب الفوائد» در شرح حال کوتاهی از رسول الله (ص) و رؤساء چهار مذهب (با تفصیل بیشتر درباره ابوحنیفه که او را «صاحب مذهبنا» می‌خواند). مؤلف از مردم سمرقند و یا فرغانه بوده و در مثال‌ها غالباً از این دو شهر یاد می‌کند. وی در زمان خلفاء عباسی بوده (در ص ۱۰۰ از خلفاء عباسیه عصر خود و از فقیهان حدود ۶۰۰ مانند مرغینانی صاحب هدایة (م ۵۹۵) یاد می‌کند) بنابراین در اوایل قرن ۷ می‌زیسته است. در کتاب طلاق و کتاب الرده الفاظ و جمله‌های فارسی بسیار می‌آورد. در ذیل باب جهاد بخشی است با عنوان کتاب الکراهیة و الاستحلال دارای بیست باب و باب اول آن در مسائل اعتقاد است و از جمله دیگر ابواب آن است: فی التعلیم، فی القرآن، فی الامر بالمعروف، فی النظر و اللمس فی التداوی و العلاج و فی المتفرقات. در کنار برخی از صفحات حاشیه‌هایی است منقول از فصول عمادی، فتاوی قاضی خان، فتاوی استروشی، فتاوی تاتارخانی و جز اینها.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۷/۱-طباطبائی
آغاز: بسمله قال العبد الضعیف ... هذا ما اختصر ته من کتاب سبق منی جمعه و تصنیفه و نظمه و تالیفه فی نفائس اجناس الواقعات الملتقط من الجامعین و الزیادات المنتخبة من فوائد ائمة الاعصار ... علی حسب کفایة المستبصرین لامر الفتوی؛ **انجام:** و انشد القاضی الامام ابو زیدون الدبوسی: جعلت لتاجیل الدلائل فی الوری ×× فوفقنی ربی لما طاش عن فهم / فاحییت ما قدمات من سنن الهدی ×× لمستظهر الاحکام بالرای و الفهم
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۰؛ کاغذ: ترکی، جلد: مقوای چیتی، ۳۷۵، گ (۱-۳۷۵)، ۱۵و ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۲۲-۱۱]

● **مختصر فی مذهب الاشعریة و الحکماء فی جواز استناد المتعدد الی الواحد** / کلام و اعتقادات / عربی
muxtaṣar-un fī maḏhab-il aš‘arīyya wa-l ḥukamā’ fī jawāz-i istinād-il muti‘addid ila-l wāḥid
رساله‌ای است مختصر در رد عقاید اشاعره در مورد صدور آثار متعددی از یک مؤثر و تایید نظر برخی از حکما و صوفیه در مورد امتناع آن.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۹۷۱/۲
آغاز: بسمه تعالی ذهبت الاشعریه الی جواز استناد آثار متعدده الی مؤثر واحد بسیط؛ **انجام:** عند اهل الایمان و الظاهر الا ینسب و اعتبارات کالظهور و التغییر و التعدد الی اصل له.
بی‌کا، تا: ۱۰۲۳ق، جا: هرات (بقعه مرقد شیخ عبدالله انصاری)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: ساغری، ۳۱ص (۲۲-۵۲)، ۱۹سطر(۶۰×۱۴۰)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۱۴-۷۹]

● **مختصر فی معرفة استخراج اعمال اللیل و النهار = الربع المجیب = استخراج اعمال اللیل و النهار** / هیئت / عربی
muxtaṣar-un fī ma‘rifat-i istixrāj-i a‘māl-il layl wa-n nahār = ar-rub‘-ul mujīb = istixrāj-u a‘māl-il layl wa-n nahār

خطاب، یحیی بن محمد، ۹۰۲ – ۹۹۵ قمری
xattāb, yahyā ben mohammad (1497 - 1587)
مؤلف، در توصیف رساله آورده است که این رساله مقدمه مختصری است در معرفت استخراج اعمال روز و شب از ربع دائره موسوم به ربع المجیب که از رسائل ابوعبدالله محمد ماردینی استخراج و اختصار شده و مرتب است بر «مقدمه» و هفده «باب» و «خاتمه»: فالمقدمة فی تعریفه و اسمائه و تسمیة رسومه؛ باب ۱. معرفة اخذ الارتفاع؛ ۲. بیان معرفة درجة الشمس؛ ۳. معرفة میل الشمس لیومک المفروض؛ ۴. معرفة عرض البلد؛ ۵. معرفة استخراج غایة ارتفاع الشمس من المیل؛ ۶. معرفة الجیب من القوس و القوس من الجیب؛ ۷. معرفة بعد القطر؛ ۸. معرفة الاصل الحقیقی؛ ۹. معرفة نصف فضله و نصف قوس النهار و اللیل؛ ۱۰. معرفة الاصل المعدل و الدائر و فضله؛ ۱۱. معرفة الارتفاع اذا جهل من فضل الدائر المعلوم؛ ۱۲. معرفة الظل من الارتفاع؛ ۱۳. معرفة الارتفاع المجهول من الظل المعلوم؛ ۱۴. معرفة الارتفاع العصر و الدائر بین الظهر و العصر و الدائر بین العصر و المغرب؛ ۱۵. معرفة مقدار حصة الشفق و مقدار حصة الفجر؛ ۱۶. معرفة المطالع الفلکیة و مطالع الشروق و الغروب؛ ۱۷. معرفة العمل بالکوکب. خاتمه فی بیان اختیار صحة رسوم الربع. (مهدی ولائی)
آغاز: بسمله یقول العبد الفقیر یحیی بن خطاب لطف الله تعالی بن آمین. الحمدلله خالق الاصباح و جاعل اللیل سکناً و الشمس و

القمر حسباناً ... و بعد فهذه مقدمة مختصرة فی معرفة استخراج اعمال اللیل و النهار من ربع الدئرة المسمی بربع المجیب ... و رتبتها علی مقدمة و سبعة عشرباباً و خاتمة المقدمة فی تعریفه و اسمائه و تسمیة رسومه
انجام: ان القامة اثنی عشر اصبعاً وفی هذا القدر کفایة لمن وفق الله تعالی.
[الفلك و التنجیم ص ۲۱۳-۲۱۴؛ معجم المؤلفین ۱۳: ۲۲۶]

شرح و حواشی:
۱- شرح مقدمة فی معرفة استخراج اعمال اللیل و النهار من الربع المجیب

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۵۰۱/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۱گ (۹-۲۹)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۶-۵۹۷]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۰۴۲/۱
آغاز: بسمله. یقول الفقیر الی الله الغنی یحیی بن محمد بن عمر بن الخطاب لطف الله به امین؛ **انجام:** و یفع و نفع به بجاه نبیه العظیم و صلی الله علی سیدنا محمد و صحبه اجمعین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]
۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۲۵۳/۴-۳۱/۱۳۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالهادی مراغی، تا: دوشنبه ۱۲ ذیقعده۱۲۴۱ق؛ ۱۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴-۱۹۹۰]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۴۲/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۳ق؛ اندازه: ۱۹×۲۷سم [ف: ۲-۴۰۸]
۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۰۴۲/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا آخرما اردت اختصاره جعله الله خالصا لوجهه الکریم و نفع به بجاه نبیه العظیم و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه اجمعین.
خط: نسخ، کا: عبدالمؤمن سنندجی، تا: ۱۲۹۲ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۱۸-۱۱۶]
۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۷۶۴/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** هذا آخر ما اردت اختصاره جعل الله خالصاً لوجهه الکریم و نفع بجاه نبیه العظیم و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطیبین الطاهرین
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۴گ (۸۸پ-۱۰۱ر)، ۱۶سطر(۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: -۳۸۸]
۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۲۹۸/۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** فان قطع المری منه مثل ذلك العدد فهو صحیح، و الله أعلم
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۸گ (۱۷۵پ-۱۸۲پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۴-۸۹]

● **المختصر فی معرفة التقاویم = ثلاثون فصل = سی فصل = مختصر در معرفت تقویم** / هیئت / عربی
al-muxtaṣar fī ma‘rifat-it taqāwīm = ṯalāṯūna faṣl = sī fasl = moxtasar dar ma‘refat-e taqvīm
نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ - ۶۷۲ قمری
nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

تاریخ تألیف: ۶۵۷ق
مؤلف نخست آن را به عربی نوشته، سپس خود آن را در ۶۵۸قبه فارسی درآورده است. در تقویم و اصطلاح‌های ستاره‌شناسی و سعد و نحس کواکب و میمون و نامیمون بودن روزها، در سی«فصل»: ۱. حساب الجمل و هو علی ترتیب ابجد؛ ۲. ایام الجمعات و هی ایام الاسابیع؛ ۳. تاریخ العرب؛ ... ۵. تاریخ الفرس؛ ... ۱۰. الجوزهر و عرض القمر و الکواکب؛ ... ۱۵. ظهور الکواکب و اختفائها؛ ... ۲۰. حدود الکواکب؛ ... ۲۵. البیوت الاثنی عشر؛ ... ۳۰. اصول یحتاج الیها فی الاختیارات. (احمد منزوی)
آغاز: هذا مختصر فی معرفة التقاویم مشتمل علی ثلاثین فصلا صنفه علامة العالم ... الفصل الاول فی حساب الجمل
انجام: و لیرجع من اراد الزیادة علیه إلی الکتب المؤلفة فی هذا الفن.
چاپ: متن فارسی به سال ۱۳۲۱ ق درتهران به چاپ رسیده است.
[کشف الظنون، حاجی خلیفه ۱۰۱۰/۲، که مترجم را محمد بن محمد کاشغری دانسته است؛ نسخه‌های منزوی ۳۰۹/۱؛ مشترك پاکستان ۲۸۲/۱؛ هدیة العارفین ۱۳۱/۲؛ دنا ۹: ۲۲۲-۲۲۱ (۲۴ نسخه)]

شرح و حواشی:
۱- شرح سی فصل؛ کاشغری، محمد بن محمد (-۷۰۵)
۲- شرح ثلاثون فصلا = شرح المختصر فی معرفة التقویم؛ نظام الاعرج، حسن بن محمد (-۷۲۸)
۳- وسیله = احسن الوسیله؛ سید منجم، محمد حسین بن محمد (-۹)
۴- شرح سی فصل؛ طبری، بدرالدین (-۹)
۵- تحفه نظامیه = شرح سی فصل؛ رویانی لاهیجی، عبدالقادر بن حسن (۸۴۴-۹۲۵)
۶- ربیع المنجمین فی شرح الفصول الثلاثین = شرح سی فصل؛ میرزا رضی بن محمد شفیع (-۱۱)
۷- شرح سی فصل = شرح معرفت تقویم؛ بسمل شیرازی، علی اکبر بن علی (۱۱۸۷-۱۲۶۳)
۸- معالم النجوم موسوی؛ مازندرانی، زکریا بن حسین (-۱۳)
۹- شرح سی فصل؛ کوکانی، عبدالعلی بن احمد (-۱۳۲۵)
۱۰- شرح المختصر فی معرفة التقاویم = شرح مختصر الهیئة؛ محمد علی بن حسن
۱۱- شرح سی فصل؛ عبدالواحد بن محمد
۱۲- شرح سی فصل؛ مولانا عبدالصمد

۱۳- شرح المختصر فی معرفة التقاویم
۱۴- شرح المختصر فی معرفة التقاویم = شرح مختصر الهیئة
۱۵- شرح ثلاثون فصلا
۱۶- شرح سی فصل(۴عنوان)
۱۷- مقدمه معرفت تقویم در سی فصل
۱۸- ملخص سی فصل

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۶۲/۲(آ)-۴۶۳/۲۲(ب)-ف
نسخه اصل: کوپرولوش ۱۵۸۹. تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است؛ بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۷ رمضان۷۵۳ق؛ ۴گ (۳۷۲ر-۳۷۵ر) [فیلمها ف: ۱-۴۸۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۱۱۶/۲۲ عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [میراث شهاب: س۱۸ش۱-۵۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۱۷/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال۷۵۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۳ص (۲۴۱-۲۵۳)، ۱۹سطر [سنا: ف: ۲-۲۵۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۲۳۱/۲-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۳۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۱۲۱/۱
آغاز: رب تمم قال افضل المتاخرین نصیرالدین؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن، ۲۰ص (۱-۲۰)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۱۰-۶۸۹]

۴. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۲۳۹/۶
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل شعبان۸۲۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۱ص (۲۲۰-۲۴۰)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱-۲۰۱]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۸۶/۸
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۱-۲۰۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۷۷۴/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۷ رمضان۸۶۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۰گ(۱۳۲پ-۱۵۱پ)،۱۷سطر، اندازه: ۹×۱۷/۵سم [ف: ۲۰-۱۳۹]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۶۳۸-۹/۱۸۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲ رمضان۸۷۱ق، جا: مدرسه بیگم؛ جلد: تیماج، ۱۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵/۵سم [ف: ۷-۴۲۲۵]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۷۵/۵
آغاز و انجام: برابر
کا: محمود بن علی بن علاء الدین ترکستانی، تا: ۸۸۸ق؛ ۱۰گ (۱۴۷پ-۱۵۶پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۲-۵۱۰]

۸. تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه: ۴۳۳۰/۴
باید ترجمه عربی «سی فصل» فارسی خواجه طوسی باشد در نجوم و گاه نگاری به زبان عربی در ۳۰ فصل: فصل اول در جمل ...؛
خط: نستعلیق، کا: طارمی، تا: ۹۰۶ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۱۸ص (۸۵-۱۰۲)، اندازه: ۱۳/۲×۱۷/۳سم [نشریه: ۲-۲۱۵]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۷۷۵۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: درویش علی بن درویش محمود، تا: ۱۷ ربیع الاول ۹۴۳ق؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: مقوا، ۱۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۶۹]

۱۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۳۶/۳
آغاز و انجام: برابر
خط:نسخ پخته،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛ ۲۶گ (۲۵پ-۵۰پ) [ف: ۱-۱۴۰]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۰۵/۵۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۷ صفر۱۰۸۱ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۰ص (۳۳۷-۳۴۶)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۹-۳۶۹]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۹۰۰/۶۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۷ صفر۱۰۸۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۶گ (۱۷۴پ-۱۷۹ر)، ۲۵سطر(۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴-۸۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۳۳۷/۴۰
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶-۴۱۳]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۵۸۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق و شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۱-۱۰۹۸ق؛ واقف: رضا نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: تیماج عنابی، اندازه: ۱۳×۲۶سم [ف: ۱۸-۴۷]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۸۲۳/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابراهیم بن سلمان حسینی، تا: ربیع الاول ۱۱۱۸ق؛ تملک: حیدر علی بن عزیزالله اصفهانی (مجلسی) و اشعاری فارسی از پدرش میرزا عزیزالله به خط او آمده؛ جلد: تیماج مذهب،۱۵گ(۶۰پ-۷۴ر)،اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۰-۲۸۶]

۱۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۶۴۷/۴
خط: نستعلیق، کا: عظیم آبادی، سیام لال، تا: شوال۱۱۷۵ق، سال بیست هفتم جلوس محمد شاه برای میر محمد نیاز در مرشد آباد؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱۲گ (۷۴-۸۵ر)، ۱۹سطر(۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: -۳۴۷]

۱۶. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۸۰۶/۲
خط: نسخ و نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۴گ (۱۷پ-۴۰پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [نشریه: ۱۳-۱۸۱]

۱۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۴۳۴
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۰۹ق؛ اهدایی: صنف خباز؛ کاغذ:

اصفهانی، ۲۴گ، ۱۹سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳-۹۵۸]

یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه: ۳۵

همان نسخه بالا [نشریه: ۴-۳۸۰]

۱۸. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۱۶۱/۲

بی‌کا،بی‌تا؛۱۷گ(۱۸۸پ-۲۰۴پ)،اندازه:۹×۱۶/۵سم[ف:۱-۱۴۶]

۱۹. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ف۳۹۸/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** وصل حال الکواکب هو قوتها الذاتیه و هی کونها فی البیت او

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۷/۵×۱۳سم [ف: ۱-۳۷۵]

۲۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۳۳۳/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** یوضع بازاء کل یوم یقع فیه او فی اللیلة التی یتلوه الاتصال عاراً منه ذالک الاتصال

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «صراط علی حق نمسکه» (بیضی)؛ از موقوفات حاج محمد رمضانی است؛ جلد: تیماج، ۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف مخ: ۵-۲۰۵۷]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۵۸۰

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ ضمیمه نسخه شماره ۴۹۴۷ [ف: ۱۸-۷۶]

● المختصر فی المواریث / فقه / عربی

al-muxtaṣar fi-l mawārīṯ

آذری طوسی، حمزة بن علی، ۷۸۴ - ۸۶۶ قمری

āzarī tūsī, hamzat ebn-e ‘alī (1383 - 1462)

مختصری در مسائل مربوط به مواریث میت و سهم وارثین با عناوین «مسئلة، مسئلة».

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۸۹/۴

آغاز: بسمله، یقول الفقیر الی رحمة الله الغنی ... من اتمام جماعة من الطلاب قرائة هذا المختصر التمس بعضهم ؛ **انجام:** و هو ثلثة و ثلث حصلت عشرة هذا آخر ما اردنا ایراده المختصر و صلی الله علی محمد و آله اجمعین، تمت.

خط: نسخ تحریری، کا: السید محمد حسینی، تا: ۱۲۰۹ق؛ ۲ص (۱۷۱-۱۷۲)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۴۰/۳-۵۶]

● مختصر فی المیزان = مختصر المیزان فی المنطق = الشمة / منطق / عربی

muxtaṣar fi-l mīzān = muxtaṣar-ul mīzān fi-l manṭiq = aš-šamma

دکنی، محمد علی بن مفتی یارمحمد،

dakanī, mohammad ‘alī ebn-e moftī yārmohammad

رساله‌ای است کوتاه در منطق موسوم به «مختصر فی المیزان» و در برخی از نسخه‌ها به عنوان «الشمة» آمده است. در فهرست کتاب‌های چاپی عربی این اثر از محمد علی بن مفتی یارمحمد دکنی ملیاری اسلام آبادی، و در فهرس مخطوطات دارالکتب الظاهریة از ملا محقق محمد سنسختی، و در فهرست نسخه‌های خطی عربی کتابخانه ندوة العلماء لکهنو از شمس الدین هرمزی دانسته شده است. لازم به یادآوری است که نسخه ظاهریه تاریخ تملکی به سال ۱۱۸۳ق دارد و تاریخ کتابت نسخه ندوة العلماء قبل از سال ۱۲۲۴ق است. (سید محمود مرعشی)

آغاز: حامداً لله تعالی مصلیاً و مسلماً علی حبیبه محمد و آله و صحبه اجمعین. و بعد، فهذا مختصر فی المیزان لابد منه لطالب العلم للایقان و من لم ینتفع من القلیل لم یتشف للعلیل. العلم اما تصور او تصدیق و کل واحد منهما اما بدیهی او نظری

انجام: و اجزائه و اعراضه. و المقدمات و مسایل العلم قضایاها بطلبها نسبة محمولاتها الی موضوعاتها. قد تمت ...

چاپ: کانپور هند، ۱۲۹۳ق = ۱۸۷۶م؛ لکهنو، ۱۹۲۵م

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۹۱۹/۲-عکسی

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه مرعشی ش ۱۳۷۰۷/۲ به دست آمد؛خط:نسخ پخته، کا: ابن حاج محمد اکبر جعفر، تا: چهارشنبه ۸ ذیحجه۱۱۲۲ق؛ محشی؛ ۱۴ص (۲۰-۳۳) [عکسی ف: ۱-۳۴۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۷۰۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن محمد علی گلپایگانی، تا: پنج‌شنبه ۱۳ جمادی الثانی۱۲۹۸ق؛ مصحح؛ ۳گ (۷۰-۷۲)، ۱۵سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۳۴-۶۳۸]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۲۲۷/۱-۵۶/۷۷

آغاز: برابر

تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه مرعشی ش ۱۳۷۰۷/۲ به دست آمد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲گ (۱-۱۲)، ۸سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۸-۴۶۳۳]

● المختصر فی النحو / نحو / عربی

al-muxtaṣar fi-n naḥw

کرمانی سیرجانی، محمد بن عبدالباقی، ق۱۲ قمری

kermānī sīrjānī, mohammad ebn-e ‘abd-ol-bāqī(- 18c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۸۰۶/۲

آغاز: ... نسب الی متبوعه و یتوسط بینهما احد حروف العطف؛ **انجام:** لکن عمراً جاء و غاب زید لکن عمراً حاضر. هذا آخر ما تیسر لی استخراجه من الکتب الطویلة و تثبیته فی وریقات قلیلة.

خط: نسخ مایل به نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: شنبه ۷ محرم ۱۱۵۷ق؛ جلد: تیماج، ۸گ (۴۲ر-۴۹ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۶/۲×۱۴/۴سم [ف: ۴۱-۲۲۳]

↩ مختصر القدوری ≻ مختصر القدوری فی فروع الحنفية

● **مختصر القدوری فی فروع الحنفية = مختصر القدوری = المختصر فی الفقه** / فقه / عربی

muxtaṣar-ul qudūrī fī furū'-il ḥanafīyya = muxtaṣar-ul qudūrī = al-muxtaṣar fi-l fiqh

قدوری، احمد بن محمد، ۳۶۲ – ۴۲۸ قمری

qodūrī, ahmad ebn-e mohammad (974 - 1038)

متن مختصر بسیار مشهوری است در فقه حنفی از کتاب طهارت تا کتاب الوصایا. این کتاب مورد اعتماد دانشمندان حنفی می‌باشد و چنان که صاحب کشف الظنون در (۴۰۲/۲) نوشته‌اند شروح بسیار بر این کتاب نوشته شده و نام بعضی از آنها را در سه صفحه از آن کتاب جای داده و در ذیل نام آن چنین نوشته است: در بین حنفیه بر این کتاب لفظ و نام «الکتاب» گذارده شده و متنی محکم و معتبر و متداول میان بزرگان است و شهرت آن مستغنی از بیان می‌باشد و صاحب «مصباح انوار الادعیه» گفته است که حنفی‌ها در روزگاری که مرض وبا در میان باشد بدین کتاب تبرک جویند و کتابی مبارک است، هر کس آن را حفظ نمود از فقر ایمن گردد و نیز درباره آن گفته شده: هر کس این کتاب را خدمت استاد صالحی بخواند و او درباره وی در موقع ختم کتاب دعا به برکت کند به شماره مسائل این کتاب دارای دراهم گردد و در بعضی از شروح مختصر (در کشف الظنون شروح مجمع نوشته شده و مسلماً مجمع غلط و مختصر بوده است) نگاشته شده که این کتاب مشتمل بر دوازده هزار مسئله می‌باشد انتهی.در هشت «باب»: ۱. بیان الفرایض و هی خمسة عشر؛ ۲. الواجبات و هی احد و عشرون؛ ۳. الواجبات (نماز) و هی سبعة و عشرون؛ ۴. المستحبات و هی ثلاثة و عشرون؛ ۵. المحرمات و هی اربعة عشر؛ ۶. المکروهات؛ ۷. المباحات؛ ۸. المفسدات.

آغاز: بعد بسمله. کتاب الطهارة. قال الله تعالی یا ایها الذین امنوا اذا قمتم الی الصلوة فاغسلوا وجوهکم و ایدیکم الی المرافق ... فغرض الطهارة غسل الاعضاء الثلثه و مسح الراس و المرفقان و الکعبتان تدخلان

انجام: فما خرج له من سهام کل وارث حبة والله تعالی اعلم بالصواب وصلی الله علی سیدنا محمدوآله وصحبه اجمعین

چاپ: مختصر قدوری چندین بار در هند و ترکیه و قازان چاپ شده و کتاب جهاد از این کتاب با ترجمه لاتینی آن که «روزن ملر» نموده در لیپزیک آلمان چاپ گردیده است.

[کشف الظنون ۱۶۳۱/۱؛ سرکیس ۱۴۹۸/۲؛ الاوقاف العامة موصل ۳۸/۲ و ۱۷۲/۲؛ الاوقاف العامة بغداد ۵۳۸/۱ و ۵۳۹]

شرح و حواشی:

۱- شرح مختصر القدوری فی فقه الحنفی؛ بغدادی، احمد بن محمد (-۴۷۴)

۲- حدق العیون؛ عبدالله بن حسین بن حسن (-۶۰۰)

۳- الجوهرة المنيرة يا الجوهرة النيرة؛ حدادی عبادی، ابوبکر بن علی (-۸۰۰)

۴- جامع المضمرات = شرح مختصر القدری؛ صوفی، عمر بن یوسف (-۸۳۲)

۵- الترجیع و التصحیح علی القدوری؛ ابن قطلوبغا، قاسم بن قطلوبغا (۸۰۲-۸۷۹)

۶- شرح المختصر القدوری فی فقه الحنفية

۷- شرح مختصر القدوری

۸- شرح مختصر القدوری = فاتح القدوری

۹- شرح مختصر القدوری فی فقه الحنفی

۱۰- شرح مشکلات مختصر القدوری

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۲۷۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قالا لابد من أن يسأل عنهم الل لا بد أن يسأل ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ تملک: حاجی بن محمد تقی، میر عبد الرحمان حسینی؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشکی با روکش مشمعی، ۳۹۴گ، ۷سطر (۱۰/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۲۲/۵×۳۲سم [ف: ۳۶-۹۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۱۲۸

آغاز: بسمله. حمدله ... قال الشیخ القدوری رحمة الله علیه؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ خفی، کا: حافظ ادرنوی، احمد بن محمود، تا: ۸۴۰ق [رایانه]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۶۵۷

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۸۴۰ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی، ۲۲۴گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳×۱۶/۵سم [ف: ۱۲-۲۴۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۹۵/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و من اوصی بثلث ماله و لا مال له ثم اکتسب مالا استحق الموصی له بثلث ما یملکه عنه الموت ختم بالخیر بعون الله الملِ الکبیر. تم.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۶ص (۱-۲۹۶)[سنا: ف: ۲-۲۱۴]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۰۲۳

آغاز: بسمله کتاب الطهارة قال الله تعالی یا ایها الذین امنوا اذا قمتم الی الصلوة ... ففرض الطهارة غسل الاعضاء الثلاثة و مسح الرأس و المرفقان و الکعبان یدخلان فی الغسل و المفروض فی مسح الرأس مقدار الناصیة؛ **انجام:** برابر

دیباچه را فاقد است؛ خط: نسخ، کا: محمد بن سلیمان بن بکر، تا: رجب۹۰۲ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «ز درگاه خدا امیدوارم محب عثمان ... ۱۲۵۶» (دایره)؛ جلد: مقوا، ۱۳۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۳۸-۴۴]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۸۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** و من اوصی بثلث ماله و لا مال له ثم اکتسب مالا استحق الموصی له بثلث ما یملکه عنه الموت ختم بالخیر بعون الله الملل الکبیر. تم.
خط: نسخ معرب، کا: علی بن شعبان، تا: رمضان ۹۶۸ق؛ محشی؛ جلد: مقوایی، ۲۱۵گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۴-۸۶]

۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۸۱۹۷
خط: نسخ، کا: ملا عوض محمد پسر غایب محمد حسن لاری، تا: قرن ۱۰و۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ نسخه ازباب صلاة بدینجا آغاز می‌شود: «عند ابی حنیفه و محمد ره» و انجام چنین است: «فما خرج اخذت له من سهام کل وارث حصتة ...» (چند کلمه زیر کاغذ رفته)، در آغاز باب البیع آمده است: «باب البیع البیع ینعقد بایجاب و قبول اذا کانا بلفظ الماضی فاذا اوجب احد المتعاقدین البیع فالاخر بالخیار ان شاء قبل فی المجلس و ان شاء رد و ایهماقام من المجلس قبل القبول بطل الایجاب»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۳۵گ، ۱۰ سطر (۹×۱۱/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۵-۵۲۴]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۷۶ کر
آغاز: برابر؛ **انجام:** و من اوصی بثلث ماله و لا مال له ثم اکتسب مالا استحق الموصی له بثلث ما یملکه عنه الموت ختم بالخیر بعون الله الملل الکبیر. تم.
خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، جا: ترکیه؛ مصحح، محشی با نشان «اح، فاتح، مجمع، خلاصه، شرح قدوری و ...»؛ تملک: حاجی بن محمد در استانبول محله دیر کمند یاصوفیا زاویه شیخ عمر افندی در سال ۱۰۲۸ق با مهر بادامی « ... حاجی بن محمد» (بادامی شکل)، یوسف بن محمد نائب در ناحیه قره حصار، حاجی عثمان، حاجی خلیفه در سال۱۰۲۷ق؛ مهر: «... عبده عمر» (بیضی)؛ جلد: مقوایی، ۱۹۴گ، ۱۳سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲/۴۰-۲۶۸]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۷۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن استاد صالح ساکن ادوان، تا: جمعه ۲۴ شعبان۱۰۴۱ق، جا: ادوان؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۳۵گ، ۱۰سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۵-۳۱۲]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۶۳۰۹
آغاز و انجام: برابر
از طهارت تا پایان مواریث؛ خط: نسخ مورب، بی‌کا، تا: دوشنبه ۳ ربیع الاول۱۰۵۷ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۴۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۹۸]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۴۳۵
همان نسخه بالا [مؤید: ۱-۳۵۱]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۰۰۳-۵۴/۹۳
آغاز: برابر
از اول طهارت تا آخر فرایض (میراث)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۹ق؛ افتادگی: وسط؛ ۱۴۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۰۴]

۱۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۲۸۰
از کتاب الطهارة تا فرائض؛ خط: نسخ، کا: محمد بن باقی، تا: ۲۹ جمادی الثانی۱۰۹۸ق؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۴]

۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۱۵۷-۱۲/۴۷
آغاز: الحمدلله رب العالمین والعاقبة للمتقین ... قال الشیخ الامام الاجل العالم الزاهد ابوالحسن بن جعفر البغدادی؛ **انجام:** من کان من ولد المیت هم ولد الابوین او احدهما بنات الاخوة ... ومما الاخوان والخالات والعمایت. والله اعلم تمت
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۷-۴۲۰۳]

۱۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۲۴۵/۱
آغاز: حمدله. عاقبة. صلاة. اعلم بان العبد متبلی بان یطیع الله تعالی فیثاب، و یبین ان یعص الله فیعاقب. و الابتلاء؛ **انجام:** و لو طری فواته بدون اختیاره و تعمد الحدث. تمت.
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی به فارسی؛ ۱۳گ (۱پ-۱۳ر) [ف: ۳-۲۹۶]

۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۴۶۹-۳۸/۸۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ملابشیر بن عبدالغفور، تا: اواخر محرم۱۱۱۸ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۷-۴۲۰۴]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۵۲۳/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم اکتسب مالاً استحق لاخذ الموصی له ثلث ما یملکه عند الموت.
از ابتدای کتاب طهارت تا پایان کتاب الوصیة؛ خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالله، تا: اواخر شعبان۱۱۲۰ق؛ جلد: تیماجر، ۱۷۶ص (۷۶-۲۵۱)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۳/۱-۷۳]

۱۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۳۷۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** فما خرج من اصل المسئله فهو بالسدس قدتم الکتاب
از طهارت تا فرائض است؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حسین، تا: ۱۱۲۱ق؛مصحح،محشی؛واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مذهب، ۱۸۹ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱-۵۱۱]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۳۰/۳ کر
آغاز: برابر؛ **انجام:** کتاب الزکوة الزکوة واجبة علی الحر المسلم ... و سلاح الاستعمال زکوة و لایجوز أداء الزکوة ... أو مقارنته العزل مقدار الواجب من تصدق ماله ...
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ کاغذ: فرنگی (با تاریخ ۱۸۴۴م درون کاغذ)، ۱۳گ (۳۱پ-۴۳)، ۱۵سطر، اندازه: ۸×۱۷/۵سم [ف: ۴۰/۲-۱۱۲]

۱۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۳۷۴

آغاز: برابر

از طهارت تا ارث (۴۸ کتاب)؛ خط: نسخ بدخط، کا: ملانظر محمد، تا: ۱۲۰۳ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۳۴ص، ۱۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱-۵۱۲]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۳۵۲

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و العاقبه ... قال الشیخ الامام الاجل؛ **انجام:**فی الهدیه و الاذن قول العبد ... و یقبل

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا [رایانه]

۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۶۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه قدیم، مصحح، با علامت بلاغ؛ ۹۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۷-۲۳۲]

● مختصر القربة إلی رب العالمین فی فضل الصلاة علی سید المرسلین / فضایل و مناقب / عربی

muxtaṣar-ul qurba ilā rabb-il ʻālamīn fī faḍl-iṣṣalāt ʻalā sayyid-il mursalīn

قرطبی، خلف بن عبدالملک، ۴۹۴ - ۵۷۸ قمری

qortobī, xalaf ebn-e ʻabd-ol-malek (1102 - 1183)

در این مختصر اسانید احادیث حذف شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۸۵/۵عکسی

آغاز: بسمله ... حمدله. و الصلاة و السلام الأطیبان الأکملان علی سیدنا محمد خاتم النبیین ... و بعد فانه لما کان کتاب القربة الی رب العالمین فی فضل الصلاة علی سید المرسلین

نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در اسپانیا، ش ۱۷۴۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ ۱۱ص (۷۶-۸۶)، ۲۵سطر [عکسی ف: ۴-۱۷۴]

● مختصر قصاری / صرف / عربی

muxtaṣar-u qiṣārī

خجندی، علاء الدین

xojandī, ʻalā-od-dīn

کتابی است در علم صرف. مؤلف آن علاء الدین خجندی است.

شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۲۱-ش/۴۷۰

آغاز: بسمله ... و فقنا لصرف عنان العنایة نحو الثناء علیه بالانعام و الهمنا؛ **انجام:** تم - الحمدلله ... و الصلوة علی سید البشر محمد الشفیع یوم المحشر ... فرغ من کابته بید الفقیر ... محمد بن محمد بن جلال بن امام الهمام مولانا شمس الملة والدین البخاری المعروف.و فرغ من تسویده ... فی سنه ثمان و فتسعة فتسعمائة (کذا).

خط: نسخ نزدیک به کوفی، کا: محمد بن محمد بن جلال بن مولانا شمس الدین بخاری، تا: ۹۹۸ق؛ محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۱۹ص، ۲۱سطر (۱۰×۱۲/۵)، اندازه: ۱۴×۱۷سم [ف: ۲-۶۱]

● مختصر الکافی من کامل الصناعة / طب / عربی

muxtaṣar-ul kāfī min kāmil-iṣṣināʻa

ابن تلمیذ بغدادی، صاعد بن ابراهیم، ق۶ قمری

ebn-e telmīz-e baqdādī ،sāʻed ebn-e ebrāhīm(- 12c)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۹۹۵/۲

آغاز: بسمله. اما بعد حمدالله تعالی و الصلوة علی محمد و آله فهذا مختصر زبدالطب موجز لطیف ... التقط من الخزانة الصالحیة من القراباذین و من کتاب کامل الصناعة للشیخ ابی العلا صاعدبن ابراهیم التلمیذ

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۰ ربیع الثانی ۱۱۴۷ق، برای امیر ذوالفقار متوکلی؛۳۷ص (۲۱۷-۲۵۳)، ۳۱سطر [عکسی ف: ۵-۴۰۸]

● مختصر کتاب الاضداد / لغت / عربی

muxtaṣar-u k.-il aḍdād

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۲۳۱

آغاز: مختصر من کتاب الصنعانی المسمی بکتاب الاضداد؛ **انجام:** و الحمدلله وحده و صلی الله علی محمد و آله

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا [رایانه]

● مختصر کتاب النفس = مختصر ارسطو فی النفس / فلسفه / عربی

muxtaṣar-u k.-in nafs = muxtaṣar-u arasṭū fi-n nafs

ارسطو، ۳۸۴ - ۳۲۲ ؟ قبل میلاد

arastū (-384 - -322)

رساله‌ای است در هفت «باب» به دو روایت از ارسطو و هر دو در نسخه‌ها گوناگون دیده می‌شود (فهرست دانشگاه ۳۸۹/۳؛ مهدوی ش ۱۲۴). ترجمه فارسی افضل الدین کاشانی از رسالة النفس در مصنفات او در جلد دوم چاپ دانشگاه آمده است.

آغاز: مختصر کتاب عن الفیلسوف ارسطا طالیس و هو سبعة ابواب. بسمله. الباب الاول. قال الحکیم ان کل موجود اما ان یدرک بالحواس و اما ان یدرک بالوهم، فما وقع من الاشیاء تحت الحواس ...

انجام: فالنفس إذن متفکرة عاقلة اضطراراً کما وضع فیلسوف فی صفة النفس.

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۸۶۱/۱۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: رفیع الدین محمد بن غیاث الدین محمد، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲گ (۵۳ر-۵۴ر)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۵-۲۸۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۰۱/۲۷
به نام ارسطو در هفت باب؛ خط: نستعلیق، کا: رضا بن موسی کشمیری، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳ص (۲۸۶-۲۸۸)، ۲۸سطر(۱۳/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۹-۱۰۱۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۰۵۵/۴۸
آغاز و انجام: برابر
هفت باب؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴ص (۴۲۲ – ۴۲۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۳سم [ف: ۳۲-۷۳]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۵۲۵/۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد تبریزی معروف به برهان المنجمین، تا: ۱۰۴۲ق؛ جلد: تیماج، ۲گ (۹۷ر-۹۸ر)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۷-۱۰۸]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۳۴/۳۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۳ق؛ ۳۱سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۲-۴۰۰]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۶۱۶/۱۲ و ۲۲۳/۱۳-ف
خط: نسخ، کا: احمد سروی، تا: ۱۰۷۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲گ (۱۶ر-۱۷ر)، ۲۷سطر(۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۱۶-۳۰۹] و [فیلمها ف: ۱-۶۸۴]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۵۳/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: تعلیق، کا: حیدر بن علی کرکی، تا: ۱۰۷۵ق؛ ۴گ (۷۷پ-۸۰ر) [ف: ۳-۳۹۱]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۳۸۰۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** فالحرکة اذن غیر ذاتیه فی الجسم نهی اذن غیر معلولة من غیره
خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد مؤمن، تا: ۱۰۷۸ق؛ واقف: مکتبة الامام امیر المومنین، ۱۳۶۵؛ جلد: گالینگور، ۱ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [الفبائی: -۶۷۸]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۵۵۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۰۸۷ق؛ ۵گ (۲۰-۲۴)، ۱۹سطر، اندازه: ۵×۱۳سم [ف: ۲۹-۲۳۰]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۹۳/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳گ (۱۳پ-۱۵ر)، اندازه: ۱۳/۷×۲۵/۵سم [ف: ۸-۳۳]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۳۵۳/۱۵
آغاز و انجام: برابر
کا: محمد مهدی بن علینقی حسینی قمی مشهور به توحید، تا: ۱۰۸۴-۱۱۰۷ق؛ جلد: تیماج، ۱گ (۴۴ر-۴۴پ)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۱۱-۳۳۹]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۸/۱۱ معزی
آغاز: برابر؛ **انجام:** کل فاسد فسادیه یفسده و مصالحه یثبته و مصالح النفس ... و العفاف و العدل و هذه لا شیئا لیست ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۱۷سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۳۹-۳۳]

۱۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۹۲۷۲/۱۳
آغاز: برابر
کا: محمد موسوی مازندرانی ابن میر مصطفی، تا: ۱۲۵۴ق؛ جلد: تیماج، ۵گ، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲-۳۳۸]

۱۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۱۷۰/۱۲ صدر
بی‌کا، بی‌تا؛ مانند نسخه دانشگاه (فهرست ۳۸۹/۳ ش ۱)؛ ۳گ (۱۱۳پ-۱۱۵ر) [ف: ۵-۷۲۲]

۱۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۹۱۶/۳۵
بی‌کا، بی‌تا؛ مانند نسخه دانشگاه (فهرست ۳۸۹/۳ ش ۱)؛ ۲گ (۵۷۵ر-۵۷۶پ) [ف: ۵-۷۲۲]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۷۱/۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: تعلیق، کا: محمد علی، بی‌تا؛ ۶گ (۱۳۰پ-۱۳۵پ) [ف: ۳-۳۹۱]

۱۷. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۰۱/۲
فی سبعة ابواب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱-۹۳۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۵۴۹/۲-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۷۱]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۹۱۸/۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۶ص (۸۶-۹۱)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۹-۶۰۳]

● مختصر کتاب النفس (ترجمه) = رساله نفس / فلسفه / فارسی

muxtaṣar-u k.-in nafs (t.) = r.-ye nafs

بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین، - ۶۶۷ ؟ قمری
bābā afzal-e kāšānī, mohammad ebn-e hoseyn(- 1269)

وابسته به: النفس؛ ارسطو (۳۸۴-۳۲۲)

کتاب نفس ارسطو را که در سه دفتر است حنین بن اسحاق (۱۹۴-۲۶۴) به سریانی و گزیده‌ای از آن را به عربی درآورد که به نام «تلخیص کتاب النفس» در اسکوریال به شماره ۶۴۹/۳ عربی هست. اسحاق بن حنین (- ۲۹۸ق) همه آنرا به عربی کرد

و در ایاصوفیا نسخه‌ای به شماره ۲۴۵۰ هست. بابا افضل کاشانی ترجمه گزیده حنین را به فارسی شیوایی درآورد. (دانش پژوه)
آغاز: همگی آنچه دانای یونان ارسطاطالیس یاد کرد در کتاب نفس. ابتدای گفتارش رد است بر آنکه گفت نفس جسم است و پس بر آنکه گفت نفس از اخلاط خیزد اعنی از آنکه بهضی عناصر با بعضی آمیخته شوند به اندازه پس بر انانیکه گویند از مزاج تن بود پس بر آنها که گفتند نفس از تالیف تن بود پس از نفس باز جست به انکه گوهریست ...
انجام: کتاب مابعدالطبیعه که اجرام سماوی عقل دارند و برین حجتهای قوی و روشن بنموده. تمام شد مقالت سیم و بتمامی آن کتاب نفس منسوب به ارسطاطالیس تمام گشت. و الحمد لله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا، و الصلاة علی سید الانبیاء و قدوة الاصفیاء، و حسبنا الله وحده، و نعم الوکیل
چاپ: مصنفات افضل الدین محمد مرقی کاشانی، به تصحیح مجتبی مینوی و یحیی مهدوی (تهران، خوارزمی: ۱۳۶۶ (چاپ دوم))؛ نیز رساله نفس ارسطاطالیس، به اهتمام ملک الشعرا بهار (تهران، اساطیر: ۱۳۸۴) (چاپ اول ۱۳۱۶)
[مصنفات بابا افضل ص۳۸۹؛ الذریعة ۲۶۳/۲۴؛ فهرستواره منزوی ۱۰۵/۶]

۱. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه: ۲۳۵/۲
خط: نسخ، کا: محمود بن ابی عبدیل، تا: اواخر ذیحجه۶۷۹ق [نشریه: ۶-۶۹۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۰۱/۱۷
خط: نستعلیق، کا: رضا بن موسی کشمیری، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۷ص (۱۹۱-۲۱۷)، ۲۸سطر(۱۳/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۹-۱۰۱۵]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۵۷۹/۳
خط: نستعلیق، کا: قمی، علیقلی بن قره چغای، تا: قرن ۱۱؛ محشیکاتب بر رساله نفس؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۷۹ص (۸۲-۱۶۰)، ۱۹سطر(۹/۵×۱۴)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۹-۱۳۸۰]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۲۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۷۴ص (۳-۷۶)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۹-۴۴۲]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۱۳۸/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۸گ (برگ ۷۲) [ف: ۱۵-۱۲۹]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۷۱/۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، ۷۹ص (۳۶۱-۴۳۹)، ۲۳سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۵-۲۵۱]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۱۹۱/۶
آغاز و انجام: برابر
در سه مقاله؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، ۳۷گ (۶۵پ-۱۰۱پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۶×۱۸/۸سم [ف: ۷-۲۴۴]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۶۹/۷
خط: نستعلیق، کا: عین علی، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ ۳۴ص (۲۸۷-۳۲۰)، ۲۵سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [سنا: ف: ۱-۲۰۲]

۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۸۳۷۱/۲۴
کا: اردوبادی، عبدالقادر، تا: ۱۰۲۶ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۹گ (۲۲۱پ-۲۴۹پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۳-۴۲۵]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۳۰/۸-ف
نسخه اصل: بادلیان ش ۹۵ اوزلی (۱۴۲۲)؛ بی‌کا، تا: ۱۰۴۲ق [فیلمها ف: ۱-۵۵۷]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۵۸۵/۴
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد حسین بن سعدی لاهیجانی، تا: صفر۱۰۵۷ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۷۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۱سم [ف: ۷-۴۳۵]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۷۱/۵
خط: نستعلیق، کا: محمد مؤمن الشریف بن محمد علی نصر آبادی، تا: ۱۶رجب۱۰۶۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۹گ (۶۰پ-۸۸ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۳-۱۶۱]

۱۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۲۰/۸
کا: ظهیر، تا: ۱۰۷۳ق؛ قطع: رحلی [ف: -۲۷۳]

۱۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۲۵۹/۲۰
نیمه دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۳ق [نشریه: ۲-۹۹]

۱۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۳۲۷/۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹ رمضان۱۰۷۸ق، جا: دهلی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۰گ (۶۱ر-۷۰پ)، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱/۷×۳۳سم [ف: ۸-۲۹۸]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۳۸۱۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد مؤمن، تا: ۱۰۷۸ق؛ تملک: محمد بن اسحاق بن جودک الموسوی در ۱۱۷۷؛ واقف: مکتبة الامام امیر المومنین، ۱۳۶۵؛ جلد: گالینگور، ۲۳ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [الفبائی: -۶۷۸]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۰۲/۸
خط: تعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۹ق؛ ۲۰گ (۶۲پ-۸۱پ) [ف: ۳-۳۹۲]

۱۸. شیراز؛ هاشمی، نورالدین (خاندان)؛ شماره نسخه: ۱۷/۲۲
بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۸۴ق [نشریه: ۵-۲۸۸]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۲
خط: نستعلیق، کا: بهاءالدین بن جلال الدین، تا: ۱۰۹۲ق؛ ۴۵گ، ۱۵سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [سنا: ف: ۲-۸۳]

۲۰. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۶۸/۱۰
خط: نستعلیق خفی، کا: محمد محسن خاتون آبادی، تا: ۱۰۹۵ق؛

جلد: تیماج، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۷-۳۷۸]
۲۱. قائن؛ امام، سید حسن؛ شماره نسخه: ۵/۱۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۰ق؛ ۶گ (۱۷۴ر-۱۷۹ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۱۸۱]
۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۹۸۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، ۶۵گ، ۱۰سطر(۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۷-۲۶۹]
۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۱۴۹/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۸ص (۶۲-۷۹)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۲-۱۸۵]
۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض۵۵۴۲
آغاز: ... القول الاول فی درک کل معلوم؛ **انجام:** فهی اذن غیر معلومه، تمت الرساله ... محمدرضا بن عزیز الله تونی سنه ۱۱۰۷
خط: نسخ، کا: محمد رضا تونی، تا: ۱۱۰۷ق [الفبائی: -۵۸۶]
۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۵۶۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۱۳۳ق؛ مصحح؛ مهر: «لا إله إلا الله الملک الحق المبین عبده علی رضا»(مربع)؛ کاغذ: سمرقندی، ۶۲گ (۷۸-۱۳۹)، ۱۳سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۲۹-۲۴۸]
۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۰۳۰/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن امیر محمد قاسم حسینی، تا: ۱۱۵۳ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۲۶ص (۴۴-۶۹)، ۱۶سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۶-۸۱۴]
۲۷. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۳۱۱/۲
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ از موقوفات رمضانیه ۱۲۳۰؛ جلد: مذهب، ۴۴گ (۲۳-۶۶)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۱۵۳]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۷۹/۲
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۸۰]
۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۱۹۸/۴
کا: زین العابدین، تا: رمضان۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۹گ (۵۲پ-۷۰ر)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۹-۸۷۹]
۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۹۲۸
آغاز: بنام ایزد بخشاینده بخشایش بخشایش همگی؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق؛ واقف: نائینی؛ ۲۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۴-۴۶]
۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض۱۰۷۷۶
خط: نسخ خوش، کا: ابوالحسن بن محمد رضوی خراسانی مشهدی، تا: شعبان۱۲۸۶ق؛ واقف: محمد ایرانی مجرد؛ جلد: میشن نیلی، ۱۸ و ۱۹سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۱۱-۱۴۲]
۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۵۴۱/۳۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۶گ (۵۵۰پ-۵۷۵پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۳۰-۲۱۱]
۳۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه: ۷۲/۱۱ - ب
خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن حاجی ملاعبدالغنی تفرشی، تا: جمادی الاول۱۲۹۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۳گ (۱۳۴پ-۱۵۶ر)، ۱۹سطر(۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [ف: -۲۲۰]
۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۳۸۹/۱
آغاز: بسمله حمد و سپاس فراوان بعدد ستاره آسمان و برگ درختان و ریگ بیابان؛ **انجام:** بنده ضعیف بدرگاه کبریا و بحضرت جلال پیوسته.
تذکر: آغاز و انجام و نیز کتاب‌شناسی با «روحیه» «حقیقت مرگ و احوال روح» فخر رازی، محمد بن عمر سازگاری دارد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد شفیع بن محمد تقی لاری، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۱۵گ (۱-۱۵)، ۱۴سطر(۸×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۳-۳۳۵۲]
۳۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۶۰۱/۲۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۹ق؛ در عنوان نسخه مترجم ابو نصر فارابی دانسته شده؛ جلد: تیماج، ۶گ (۱۴۷ر-۱۵۲پ)، ۱۷سطر(۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: -۳۴۰]
۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۴۵۴/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد خان، تا: ۱۳۳۳ق، جا: تهران؛ جلد: مقوایی، ۶۷ص (۱۳۳-۱۹۹)، ۱۶سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵-۵۹۵]
۳۶. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۱۰۲
خط: شکسته نستعلیق، کا: عبدالعظیم گرگانی، تا: ۱۹ ربیع الاول۱۳۴۶ق؛ از روی نسخه ضیاء الدین اصفهانی مدیر مدرسه اتحادیه؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵-۶۵۰]
۳۷. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۴۹/۴
خط: نستعلیق، کا: محسن بن مصطفی ساوجبلاغی، تا: ۱۳۴۷ق؛ از روی نسخه مورخ ۱۳۳۰؛ قطع: ربعی [نشریه: ۶-۶۷۶]
۳۸. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۱۶/۲
خط: نستعلیق، کا: محمد اسماعیل حسینی، تا: پایان ذیحجه ۱۳۹۱ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۶-۶۷۳]
۳۹. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۶۸/۱۰
خط: نستعلیق، کا: لاهیجانی، بی‌تا؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷-۲۲۵]
۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۰۹۶
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]
۴۱. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۸۵۱/۳
بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رقعی [ف: -۳۱۵]

۴۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۵۶۸/۲
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۹گ (۷۳پ-۱۰۱پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۶-۴۸]

۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۷/۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۶۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [ف: ۲-۵۹]

۴۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۲۰۹/۳
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه احمدثالث - ترکیه ۳۴۴۷؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۴ص (۱۰۹-۱۶۲) [عکسی ف: ۴-۳۲]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۹۵/۳بخش۲
نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [ف: -۸۷]

۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۷۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۴۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۴-۴۶]

۴۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۴/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ فایده‌ای درجواب خواجه زین الدین به قاضی حمصی درپنج سطر؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف مخ: ۳-۱۰۰۵]

۴۷. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۳۸۰بخش۳
نسخه اصل: موزه بریتانیا Or 7996؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: -۱۵۵]

● مختصر کشف الغمة عن جمیع الأمة / تاریخ معصومین / عربی

muxtaṣar-u kašf-il ġumma ʻan jamīʻ-il umma

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۸۵/۱۰عکسی
آغاز: بسمله ... الحمد لله حق حمده ... و بعد فهذه نبذة من الخصایص الشریفة النبویة
نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در اسپانیا، شماره ۱۷۴۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ ۱۲ص (۱۸۸-۱۹۹)، ۲۵سطر [عکسی ف: ۴-۱۷۵]

● مختصر لطیف / تاریخ، اخلاق / فارسی

moxtasar-e latīf

کهتری، روب نراین، ق۱۲ قمری

kehtarī,rūb narāyen(- 18c)

خلاصه‌ای است در تاریخ پادشاهان دهلی، مؤلف در مقدمه نسخه گفته است: «چون نواب مستطاب جناب لطف الله خان بهادر نیکنام که در سنة ۱۳۲۶ هـ در دستگاه لاهور تشریف آوردند به این ذره خاک فرمودند که این کتاب مختصر شود، به است، بنابراین این حقیر وقایع مختصر حضرت بهادر شاه تا اوایل سال چهارم جلوس فرخ شاهی را مندرج نموده و به مختصر لطیف مسمی گردانید». نسخه مشتمل است بر ده «باب» و شش «فصل». مؤلف این ابیات را در ماده تاریخ کتاب گفته است: «هزار شکر که این مختصر بلطف خدای ×× تمام گشت بطرز لطیف و آب لطیف/بلطف کامل نواب صادق الالقاب ×× چو یافت مر قبولیت و خطاب لطیف/فکر سال تمامیتش ز هاتف غیب ×× ندا رسید مکرر که وه کتاب لطیف(۱۱۰۶)».
[ازبکستان ۹۵/۱]

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۹۰/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۷گ (۱۷۹ر-۲۲۵ر)، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۱-۱۰۴]

● مختصر اللغات / لغت / عربی

muxtaṣar-ul luġāt

ابواب و فصول چندی است در اسماء و اوصافی که در معنی مناسب یکدیگر می‌باشند با توضیح و شرح بسیار مختصر در هر جا که توضیح لازم باشد، بدون ذکر شواهد تا حفظ آنها آسان باشد. روی برگ اول به فیروزآبادی یا زمخشری نسبت داده شده و باید تحقیق شود.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۵۵۵/۲
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... هذا کتاب مختصر فیما یحتاج الیه من اللغة ... باب صفات الرجال المحمودة الجواد الرجل السخی و الخرق الکریم و الخضم کثیر العطیة؛ **انجام:** و الذبالة الفتیلة و جمعها ذبال و هی الشعیلة أیضا و جمعها شعایل.
خط: نستعلیق، کا: سعید بن عبدالله البصری، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۱۴گ(۶۳پ-۷۶پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۲-۱۲۸]

● مختصر اللغات / لغت / فارسی

muxtaṣar-ul luġāt

به امر: ابراهیم بیک عباسی حاکم حکاری

این فرهنگ منتخبی است از کتب قاموس و کنزاللغات و کتبی غیر این دو لغت‌ها در اینجا به حروف الفبائی اول کلمه تدوین شده و معنی هریک نیز در مقابل آن کلمه آمده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۹۴
آغاز: بسمله. حمد احق و الیق و ثنای اوفق و اطبق ستایش ذات جمیل الصفات آن واحد مطلق است؛ **انجام:** این سخن نامعقول می‌گوید و او فعل مضارع است یهیا صوت شبانان با گوسفند یهمی آب ریختن یا دمع ریختن

خط: نسخ خوش، کا: محتملاً حکاری، تا: محتملاًقرن۱۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۲۹گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۱-۴۷۳]

● **مختصر ما رسم خط القرآن** / علوم قرآن / عربی
muxtaṣar-u mā rasam-a xaṭṭ-al qur'ān
عقیلی، اسماعیل بن ظافر، ۵۵۴ – ۶۲۳ قمری
'oqailī, esmā'īl-e bn-e zāfer (1160 - 1227)
در این رساله چگونگی رسم الخط قرآن کریم را به ترتیب سور بیان شده و در ابتدا چند قاعده کلی مربوط به رسم الخط تمام سور را متذکر شده است و در خاتمه اختصاصات مصحف شامی، مصحف اهل مدینه، مکه، کوفه و بصره را آورده است.
آغاز: اول ما ابدا به بعد حمد الله تعالی علی نعمه التی لاتحصی بعدد لاتقف عند حد ... و تابعیهم باحسان الی یوم الدین التسلیم لمن تقدمنا بالفضل و الشهادة لهم بالسیادة ... و الغرض فی هذا المختصر تلخیص ما رسم فی المصحف الکریم من خط و تنصیص ما قسم فیه من نقط مرتبا علی السور موصلا عند ورود اول الغرر منزلا فیه ما ضبط من المثنیات ...
انجام: هذا ما منتهی ما اردت بیانه علی ما شرطت و لعل ناظرا فیه یری موضعا او مواضع حملنا علی السکوت عن الخوض فیه ظفرنا ... و الله یجعلنا ممن یتعاون علی البر و التقوی و یعیدنا اجمعین من شرور انفسنا و یستعملنا بما یرضی به عنا قبل الموت و الحمدلله ... و حسبنا الله و نعم الوکیل.
چاپ: گنجینه بهارستان، علوم قرآنی و روائی –۳، مسلسل ۱۵، به کوشش سید حسین مرعشی، تهران، کتابخانه مجلس شورای اسلامی، پائیز ۱۳۸۵ش، با تصحیح کریم دولتی.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۲۳۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: شمس الله بن شیخ عبدالغفار بن مولا گشایش اورامانی، تا: سه‌شنبه ۵ جمادی الاول۱۱۰۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۱ص (۸۳–۱۰۳)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۳۵-۲۲۶]
۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۸۸۰/۲
آغاز و انجام: برابر
در فهرست ناشناس؛ خط: نسخ، کا: محمدمرخوزی، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف مخ: ۳-۱۰۰۷]

← مختصر ما رسم فی المصحف الکریم ⪢ مختصر ما رسم خط القرآن

● **مختصر المجموعه** / فقه / فارسی
moxtasar-ol majmū'a
کتاب فقه استدلالی مبسوطی مشتمل بر طهارت تا حدود دیات می‌باشد. موجودی نسخه از مباحث میراث، قضا و شهادات، حدود و دیات است که مشتمل بر یک «مقدمه» و چند «مقصد» است. در پایان به سؤالات صفویان پاسخ داده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۶۴۲۷
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی افتتح لنا ابواب الهدایة و الفضل و الکرم و وفقنا علی تحصیل العلوم الدینیه من المعارف؛ **انجام:** از دیکران ساقط نمی شود و می‌تواند که با انها مصالحه کند بمالی علا حده.
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۲۵گ، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۵۹۹]
مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۱۲۷۵
همان نسخه بالا [مؤید: ۳-۲۲۷]

← مختصر المحجة البیضاء ⪢ المحجة البیضاء فی احیاء الاحیاء (منتخب)

● **مختصر المحلی** / فقه / عربی
muxtaṣar-ul muḥallā
ذهبی، محمد بن احمد، ۶۷۳ – ۷۴۸ قمری
zahabī, mohammad ebn-e ahmad (1275 - 1348)
وابسته به: المحلی فی شرح المجلی؛ ابن حزم، علی بن احمد (۳۸۴–۴۵۶)
کتاب مختصر «المحلی» تألیف ابومحمد علی بن احمد معروف بن ابن حزم است. اختصار کننده علاوه بر روایاتی که مؤلف در هر باب آورده روایات جالب دیگری را نیز ذکر کرده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۵۳۱
آغاز: بسمله. باب الصلوة علی الجنایز و حکم المولی غسل المسلم و تکفینه فرض؛ **انجام:** فلیس علیه عزم یأخذ الدین الذی ...
از باب الصلوة علی الجنایز تا کتاب الرهن می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوا، ۲۹۳گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲–۶۵۵]

● **المختصر المختار فی بیان الاسرار** / کیمیا / عربی
al-muxtaṣar-ul muxtār fī bayān-il asrār
کتابی است درعلم کیمیا که درآن چندرساله دراین فن گردآوری شده ومطالب آن با رمز و اشاره است نام برخی رساله‌های مندرجه درآن چنین است: نسخه الجلیلة الجلویة، مفتاح منهدمة الشمسیة، مفتاح ذوات الافنان الافولا طونی، مفتاح المنیر من افلاطونیون، مفتاح الخمسة، مفتاح الجلاوة ... .

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۶۱۸-۹/۱۶۸

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین الصلوة والسلام علی سید الرسل محمد وآله واصحابه اجمعین اما بعد هذا مختصر مختار فی بیان الاسرار نقل من شرح المشروح؛ **انجام:** واذا اسحق به العلم حتی یبیض بلغ عشرة من المشتری و بالله المستعان فهذه من مجربات الاستادی والله اعلم بالصواب.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۳گ، ۸سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۷-۴۲۰۴]

● المختصر المختار من وفیات الاعیان / تاریخ / عربی

al-muxtaṣar-ul muxtār min wafayāt-il a'yān

حلبی، احمد بن سعید، ق۷ قمری

halabī, ahmad ebn-e sa'īd(- 13c)

وابسته به: وفیات الاعیان و انباء ابناء الزمان؛ ابن خلکان، احمد بن محمد (۶۰۸-۶۸۱)

مؤلف، کتاب «وفیات الأعیان» را اختیار و اختصار نموده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۸۳عکسی

آغاز: ابو اسحق المروزی، اسمه ابراهیم، توفی بمصر سنه اربعین و ثلثمائة؛ **انجام:** یونس بن حبیب النحوی مولده سنة تسعین و مائه و وفاته سنة اثنتین و ثمانین و ماتین، و حبیب اسم امه، و الله اعلم.

نسخه اصل: اسکو ریال - مادرید، ش ۱۷۸۰(فهرست عربی اسکوریال۲۷۹/۳)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن۸؛ از روی نسخه خط شهاب الدین محمود کتاب انشاء؛ ۲۰۳گ، ۱۳سطر [عکسی ف: ۲-۷۲]

● مختصر المراثی / شعر / فارسی

moxtasar-ol marāsī

غافل سلماسی، پرویز بن فرج الله، - ۱۳۳۶ قمری

qāfel-e salmāsī, parvīz ebn-e faraj-o-llāh(- 1918)

مثنوی است کهواقعه کربلا را به نظم آورده است.

آغاز: بسمله و به نستعین - ابتدا بر اسم خلاق ودود×که عدم را داده از قدرت وجود

انجام: دوره بر هر نام او چون شد تمام×شد جلال الدین محمد و السلام

[الذریعة ۲۸۸/۱۹ ش ۱۲۳۹]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۲۸۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: شریف الدین، تا: ۱۴محرم۱۳۰۳ق؛ واقف: حاج شمس الدین پرویزی، آبان ۱۳۴۲؛ جلد: تیماج، ۴۲گ، ۱۴سطر(۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۷/۳×۲۲/۵سم [ف: ۷-۸۲۵]

۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۶۱۵/۲

آغاز: هذا کتاب ذرة المراثی ... بسمله. گفت بر من یومی از ایام ها×یک رفیق با صرافت از وفا؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: کربلایی علی، تا: ۱۳۰۵ق؛ پس از این مثنوی مسمطی از وفائی در ۸ صفحه (۸۴-۸۰) با این مطلع: «زماه چهره ساقیا برافکن این نقاب را ××به ماهتاب برده ای همارہ آفتاب را»؛ ۴۴گ (۳۷-۸۰)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [نشریه: ۱۳-۱۲]

۳. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۶۲۴

خط: نستعلیق، کا: محمد رضا، تا: ۱۸ ربیع الثانی۱۳۱۹ق؛ مجدول؛ ۳۵گ، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۳-۷۷]

۴. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۶۳۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: مهدیقلی حسینی سلماسی، تا: ۱۳۳۶ق، جا: قورل خوی؛ جلد: تیماج، ۷۰ص، ۱۷سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲-۳۲۳]

● مختصر مروی عن النبی (ص) / حدیث / عربی

muxtaṣar-un marwī 'an-in nabī

چند حدیث نبوی به روایت ابوالمجد محمد بن مسعود از سعدالدین محمود بن عبدالکریم بن یحیی شبستری، از تقی الدین ابوبکر بن سلیمان ارموی. وی در پایان حدیث می‌گوید: «سعدالدین در ۱۵ ربیع الاول ۷۲۵ روایت این حدیث‌ها و دیگر مسموعات و مقاولات خویش را به این راوی اجازه داد». این خود، سندی است برای زنده بودن شبستری صاحب گلشن راز که شیخ اجازه ابوالمجد بوده در تاریخ ۷۲۵ق و نقض سخن مشهور است در تاریخ درگذشت شبستری که بر مدفن او نوشته‌اند.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۵۹۰/۲۰۸

کا: ابوالمجد تبریزی، تا: چهارشنبه ۵ ربیع الثانی ۷۲۵ق؛ جلد: تیماج، ۱ص (۷۳۳)، ۴۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱-۱۱۰]

● مختصر مصباح السالکین = اختیار مصباح السالکین = مختصر شرح نهج البلاغة = شرح نهج البلاغه الوسیط

/ شرح حدیث / عربی

muxtaṣar-u miṣbāḥ-is sālikīn = ixtīyār-u miṣbāḥ-is sālikīn = muxtaṣar-u š.-i nahj-ul balāġa = š.-u nahj-il balāġat-il wasīṭ

ابن میثم، میثم بن علی، ۶۳۶ - ۶۸۹ قمری

ebn-e meysam, meysam ebn-e 'alī (1239 - 1291)

وابسته به: مصباح السالکین = شرح نهج البلاغة = شرح کبیر؛ ابن میثم، میثم بن علی (۶۳۶-۶۸۹)

اهدا به: عطاءالملک بن محمد جوینی

تاریخ تألیف: شوال ۶۸۱ق

مؤلف پیشترها شرحی مفصل به نام «مصباح السالکین» تألیف نمود وبعلت تفصیل وگستردگی، این مختصر را با اسقاط مباحث فلسفی و داستان‌های تاریخیگزین نمود.ابن میثم بر نهج البلاغه سه شرح نوشته و نسخه حاضر شرح دوم است.

آغاز: سبحان من حسرت ابصار البصائر عن کنه معرفته وقصرت السن البلغاء عن اداء مدحته وکیفیته صفته وشهدت مع ذلک بداية العقول بربوبيته وجلال الوهية واقرت كثرة ...

انجام: وقال علیه السلام اذا احتشم المومن اخاه فقد فارقه حشمه واحتشمه بمعنی ای اعصبه وقیل اخجله وهو صغری ضمیر نفرفیه ... والله الولی التوفیق وهذا آخرما وجد من اختیار...

[الذریعة ۱۴۹/۱۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۰۴۶

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: ۷۱۳ق؛ مصحح، با اجازه‌ای از عبدالمحمود ابن امیرالحاج المجاور برای شمس الدین محمد بن جمال الدین احمد الفقیه اللحساوی به تاریخ ۲۶ محرم ۸۴۱؛ تملک: احمد بن محمد بن علی بن محمد الفقیه و اینکه کتاب را علامه حلی به ابو الخیر بن اصلان قزوینی بخشیده و اینکه از ابوالخیر به محمد به تاریخ ۸۹۴ منتقل شده، حسین بن محمد ...، حسین النادم؛ علی بن حسن بن احمد بن مظاهر می‌نویسد که نسخه‌ای از این نسخه نویسانده است؛ جلد: تیماج، ۲۱۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [ف: ۱۸-۲۱۸]

۲. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه: ۶

آغاز: برابر

شرح دوم است؛ خط: نسخ معرب، کا: حسین بن محمد گرگانی مجاور، تا: ۷۱۶ق، جا: حله؛ مصحح، مقابله شده، با نسخه بدل‌ها و بلاغ درهامش و اجازه مورخ۷۱۶؛۳۴۵ص، ۲۷سطر [نشریه: ۵-۵۹۰]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۰۴۸ عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [میراث شهاب: س۱۷ش۱و۲-۱۳۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۱۷۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۲۸۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۷۳۶

خط: نسخ، کا: علی بن ابی هاشم حسینی کور سرخی، تا: جمادی الثانی ۷۲۶ق؛ مصحح؛ تملک: محمد بن علی بن حیدر بن حسن بن حیدر نعیمی بحرانی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۱۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۱۷-۲۸۷]

۴. تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه: ۶۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حیدر بن علی بن حیدر علوی حسینی عاملی، تا: آخر ذیحجه۷۵۹ق، جا: حله؛ از موقوفات الحسنیه درسال۱۲۴۱؛ تملک: محمدحسن بن ابراهیم گیلانی وفرزندش موسی وفرزند وی ابراهیم؛ جلد: ساغری، ۲۴۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۰۳]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۶۸۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: نیمه نخست قرن۸؛ مصحح، محشی با نشان «۵»، دستخط و حاشیه عالم بزرگ شیعی، حسن بن علی بن شدقم حسینی مدنی در برگ ۴۹ب نسخه آمده، وی در سال ۹۹۹ق درگذشته است، یادداشت‌هایی از محمد امین خنجی؛ مهر: اسدالله در سال ۱۲۷۴ «عبده الراجی اسدالله بن محمد باقر الموسوی» (بیضوی)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۳۰۹گ، ۲۱سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۳۴-۵۹۰]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۲۹۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح؛ تملک: محمد تقی طباطبائی تبریزی با مهر «محمد تقی الحسنی»(بیضی)، نور الدین علی بن جعفر لطف عاملی میسی به تاریخ ۱۰۴۰؛ مهر: «کمال الدین حسین ...» (دایره)؛ جلد: مقوایی، ۲۲۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۱۱سم [ف: ۱۶-۲۶۷]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۱۶۷-ف

نسخه اصل: سلیمان خان. وقف ۱۲۸۴؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۸ و ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام [فیلمها ف: ۱-۲۸۱]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذا اختیار مصباح السالکین لنهج البلاغة من کلام ... و فرغ من اختصاره اضعف ... شوال سنة احدی و ثمانین و ستمایة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۸ یا ۹؛ محشی؛ ۳۶۱گ، ۲۱سطر (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲-۱۵۰]

۹. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه: ۸۲

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۲۳۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: -۶۴]

۱۰. قم؛ علامة طباطبائی قم (مکتبه)؛ شماره نسخه: بدون شماره

بی‌کا، تا: قرن ۱۰[تراثنا: س۲ش۳-۱۵۵]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قال امیرالمؤمنین علیه السلام أشد الذنوب ما استخف به صاحبه و قد مربیانه و بالله التوفیق.

خط: نسخ، کا: احمد بن محمود بن عبدالصمد بن محمد بن احمد بن اسماعیل گیلکی حسینی، تا: جمعه ۷ صفر۹۶۱ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: علی بن حسین قهبانچی طبسی؛ مهر: «النصر و العز من عندالله عبده مهدیقلی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۳۴۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳-۱۰۰]

۱۲. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه: ۱۱۴۹۵

بی‌کا، تا: شنبه ۶ رمضان۹۷۷ق [نشریه: ۵-۳۱۷]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۷۰۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ در ص ع خط سید نعمة الله جزایری هست به گواهی محمد موسوی جزایری در ۵ رجب ۱۳۸۰؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۸۷گ، ۳۳سطر(۱۲/۵×۲۰)،

اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۷-۲۰۲]

۱۴. قزوین؛ میر حسینا قزوینی؛ شماره نسخه: ۸۲

جزو یکم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۶-۳۳۷]

۱۵. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۵۴۰

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۴۰۵گ، قطع: خشتی [ف: ۱۷۶]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۷۲۲

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، یادداشتی در معرفی ابن میثم بخط محمد رضا بن محمد حسن و به تاریخ رجب ۱۱۶۷؛ جلد: مقوایی، ۲۳۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲۷-۱۶۴]

۱۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۳۵۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** لان قوائمه خمش کقوائم الدیکة الخلاسیة و قد نجمت من طنبوب ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۸۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۰۸]

۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۰۵۶ق؛ خریداری از رضا شیخان [رایانه]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۵۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** یهلک فی رجلان محب غال

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۶۵ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، دارای سرلوح؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵؛ جلد: تیماج، ۳۴۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۵-۱۹۵]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۷۲۹/۴

آغاز: قال السید الشریف ذو الحسبین ... الحمدلله الذی جعل الحمد ثمناً لنعمائه ... باب المختار من خطبه و یدخل فی ذلک ... فمن خطبه (ع) یذکر فیها خلق السماء و الارض ... قال السید التصدیق بذکره تعالی واجب؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: فرج الله بن محمد، تا: ۱۰۷۴ق، جا: بصره؛ مصحح، محشی با نشان «م»، «۱۲» و غیر آن؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۰۴گ (۱۹-۱۲۲)، ۲۷سطر (۸×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [ف: ۳۴-۶۸۷]

۲۱. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه: ۳۳

آغاز و انجام: برابر

کامل؛ خط: نسخ، کا: حسن علی بن فرج الله قاری، تا: ۱۰۷۵ق؛ محشی از محمدرفیع بن مومن جیلانی؛ جلد: مقوا، ۲۷۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف مخ]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۸۳۰

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۶ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۵۸۲ص، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۷-۲۴۳]

۲۳. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه: ۵۹ - ج

خط: نستعلیق، کا: رودباری، علاء الدین بن رستم، تا: چهارشنبه ۲۸ شوال۱۰۷۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۸۵گ، ۲۲سطر(۷/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۵سم [ف: -۲۳۶]

۲۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۲۲۷

خط: نسخ، کا: علی بن نظر علی، تا: چهارشنبه ۱۶ محرم۱۰۷۷ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سرخ، ۲۸۴گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹/۸×۳۱/۵سم [ف: ۱-۲۰]

۲۵. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه: ۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** ان یظهر لنا بعد الغموض و یقع الینا بعد الشذوذ و ما توفیقنا الابالله .

خط: نسخ، کا: استکتاب علم الهدی محمدبن محمدمحسن بن مرتضی، تا: ذیحجه۱۰۸۳ق، جا: کاشان؛ مصحح؛ مهر: «بمحمدعلم الهدی علم الهدی علم الهدی» (بیضی)؛ هبه کتاب از شخصی به فرزندش (محمدعلی) در محرم ۱۱۶۱؛ واقف: شیخ غلامحسین خیری، غره محرم ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج، ۲۱۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [ف مخ: -۲۰۲]

۲۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۹۶۳

خط: نسخ، کا: علی رضا بن اسماعیل سمنانی، تا: ۱ جمادی الاول ۱۰۸۷ق؛ مصحح، محشی؛ ۳۰۰گ، اندازه: ۱۷×۲۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۱۸۲]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۸۴۶

آغاز: برابر

نام مؤلف و نام کتاب با تطابق آغاز نسخه مشخص شده، نام مؤلف در فهرست مرعشی ابن ابی الحدید ذکر شده که در استدراکات مرعشی ذکر شده که این کتاب از وی نیست؛ خط: نسخ، کا: محمد نقی بن میر حاج سمنانی، تا: یکشنبه۶ ذیقعده۱۰۸۷ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ تملک: محمد باقر بن خدابخش تبریزی،حسن مصطفوی به تاریخ ۱۳۷۰؛ یادداشت‌هایی از حاجی سید بزرگ حسینی به تاریخ شب جمعه نیمه ذیقعده ۱۳۲۹ و اینکه کتاب را به فرزندش میرزا علی محمد بخشیده؛ جلد: تیماج ، ۲۵۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۵-۲۳۱]

۲۸. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه: ۱۱۹

شرح دوم ابن میثم بر نهج البلاغه است؛ خط: نسخ، کا: غلامعلی جرفادقانی (گلپایگانی)، تا: ۱۰۸۷ق؛ ۳۵۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: -۶۲]

۲۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۵۹۹

خط: نسخ، کا: احمد بن محمد بن مبارک بن حسین ساری بحرانی، تا: چهارشنبه ۱۹ جمادی الثانی۱۰۹۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۸۳گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۹سم [ف: ۹-۳۷۹]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۸۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: رازی، جعفر بن الغازی، تا: پنج‌شنبه ۱۵ربیع الثانی۱۰۹۸ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۱۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۴-۲۲]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۵۵۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و رجاؤنا من الله سبحانه اذ وفق اتمامه ان یجعله

خالصاً لوجهه و یسعدنا به فی الدارین بمنه و لطفه
خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن حسین موسوی معروف به ابوالقاسم، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱-۵۲]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۹۲۸

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم قال السید الشریف ذوالحسبین رضی الدین محمد ... و بعد فهذا کتاب یحتوی علی مختار کلام أمیرالمؤمنین صلوات الله علیه؛ **انجام:** هذا اختیار مصباح السالکین لنهج البلاغة من کلام مولانا أمیرالمؤمنین علیه السلام ... الحمدلله رب العالمین و به نستعین، تم.
فقط دیباچه است؛ خط: نسخ، کا: صالح فرزند عبدعلی، تا: شنبه ۱۴رجب۱۱۱۲ق؛ مصحح، محشی با عناوین «ع ن»، «۱۲»، «۵»؛ تملک: ظاهر بن عوض؛ جلد: تیماج، ۱۴۳گ، ۳۳سطر (۱۲/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۳۰-۲۲۱]

۳۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۵۹۳

خط: نسخ زیبا، کا: حیدر بن ملا علی کاتب، تا: سه‌شنبه ۱۸ صفر۱۱۱۳ق؛ ۳۴۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۲-۴۳۳]

۳۴. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۴۷ش

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن رضی الدین محمد (ابن محمد رضی الدین محمد الموسوم بصادق)، تا: جمادی الاول۱۱۳۱ق؛ اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [رشت و همدان: ف: -۱۰۸۶]

۳۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۲۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** به تصور صفاته اللایقه بحاله و کماله من اللوازم و الخواص و ما یستفیدون.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۴۶۴ص، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۰-۸۸۱]

۳۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۹۱۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۶۰گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵-۲۸۹]

۳۷. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه: ۴۰۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲ محرم۱۲۲۷ق؛ مصحح؛ مهر: کتابخانه ضیاء الدین نوری؛ جلد: تیماج، ۲۱۷گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲-۲۵۸]

۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۰۴۶/۱

خط: نسخ، کا: محمد علی حاجی بن ملامحمد گلپایگانی، تا: ۲ صفر۱۲۳۱ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴۸گ(۳پ-۱۵۰پ)، ۳۱سطر (۱۴×۲۵)، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۸-۶۷۸]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۳۰۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** بمنه و لطفه و فرغ من اختصاره اضعف عبادالله میثم بن علی بن میثم البحرانی فی آخر شوال سنة احدی و ثمانین و ستمائة بعون الله تعالی و حسن توفیقه.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۷۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۳۵-۲۶۸]

۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۷۶۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و رجاؤ نامن الله سبحانه اذ وفق اتمامه ان یجعله خالصاً لوجهه و یسعد نا به فی الدارین بمنه و لطفه.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ جلد: تیماج، ۲۴سطر، اندازه: ۱۳/۷×۲۴سم [ف: ۱۴-۲۱]

۴۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۸۸

آغاز: سبحانک اللهم و بحمدک توحدت فی ذاتک فحسر عن ادراکک انسان کل عارف و تفردت فی صفاتک فقصر عن مدحتک لسان کل واصف؛ **انجام:** و هذا آخر ما وجدنا من اخبار السید الرضی (رض) من کلام مولانا امیرالمؤمنین و اذ وفقنی الله تعالی لا تمام شرحه فله الحمد سبحانه علی ما اعدنی له من مننه الجزیلة و افاضه علی نعمه الجمیله و منه اطلب و الیه ارغب ان یجعل ما کتبته حجة لی لا علی انه المنان ذو الفضل و الاحسان
خط: نسخ، کا: حاج محمد تقی بن حاج محمد معصوم القزوینی اصلاً و الحائری موطناً و الشیرازی مسکناً، تا: جمعه ۲۶ رمضان ۱۲۷۱ق؛ مهر: «محمد جواد الشریف ۱۳۶۲» (بیضی)؛ جلد: تیماج، مذهب، ۳۷۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱-۷۹]

۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۴۸۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** من الهجره المبارکه و الحمدلله رب العالمین
خط: نسخ، کا: احمد بن محمدرضا حسینی خوانساری، تا: شنبه ۲۴ جمادی الثانی۱۳۳۶ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مذهب، ۱۵۵گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۱-۵۳]

۴۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۹۰۱

آغاز: برابر**انجام:** فقال له ارجع فان شی مثلک مع مثلی فتنة للوالی ومذلة للمؤمن. شام بالکرخی من العرب والفصل واضح
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۶گ، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف مخ: ۳-۱۲۷۸]

۴۴. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶-ن/۱۶۷

آغاز: کتاب چهارم - کما علیه علم المخلوقین السادس المقدر بجمیع الامسور؛ آغاز: جلد پنجم: بسمله و من وصیته علیه السلام للحسن بن علی علیهما السلام؛ **انجام:** کتاب چهارم تم المجلد الرابع من کتاب مصباح السالکین نخج البلاغه ... و یتلوه فی المجلد الخامس ان شاءالله و من وصیه له لابنه الحسن کتب العبد الحقیر محمد بن یحیی ابن ابی بکر البغدادی فی النصف من جمادی الاخره من سنه ثمانین و ستائه؛ پایان: فلایکون اعجز الناس هذا خلف
قسمتی از مصباح السالکین، این کتاب شامل کتاب چهارم و پنجم است ولی اول کتاب چهارم و آخر کتاب پنجم افتاده است؛ خط: نسخ تحریری، کا: محمد بن یحیی بن ابی بکر بغدادی، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۳۳گ، ۲۳سطر (۱۲/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱-۱۴۷]

۴۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۸۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** الا شرح غریبها، وربما حذفت منها شیئا قلیلا.
تذکر: نام کتاب با توجه به آغاز نسخه تصحیح گردید؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه به دو واسطه با نسخه شهید یکم مقابله شده؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مشکی، ۳۷۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲-۶۷۳]

● مختصر مصباح المتهجد = مصباح المتهجد الصغیر = عمل السنة = مصباح صغیر / دعا / عربی

muxtaṣar-u miṣbāḥ-il mutahajjid = miṣbāḥ-ul mutahajjid-iṣṣaġīr = ʻamal-us sunna = miṣbāḥ-i ṣaġīr

شیخ طوسی، محمد بن حسن، ۳۸۵ - ۴۶۰ قمری

šayx-e tūsī, mohammad ebn-e hasan (996 - 1069)

وابسته به: مصباح المتهجد و سلاح المتعبد = مصباح کبیر؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)

کتابی است مشتمل بر ادعیه و اعمال روز و ماه و سال و اعمال مکه و مدینه و زیارت‌های ائمه (ع).شیخ طوسی به درخواست برخی از بزرگان دیندار از مصباح المتهجد خود گزین نموده دعاها و اعمالیکه به کار بستن آنها آسان باشد یکجا گرد آورده و این همان است که «مصباح المتهجد صغیر» نامیده می‌شود. حاجی خلیفه، اصل کتاب «مصباح المتهجد» و مختصر آنرا به علامه حلی نسبت داده است در حالی‌که علامه همانطور که گذشت «مصباح» شیخ طوسی را اختصار نموده و آنرا «منهاج الاصلاح فی اختصار المصباح» نامیده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی ... اعلموا انی لما علمت عبادات السنة فی الکتاب الذی و سمیته بمصباح المتهجد وجمعت فیه من العبادات ومختارالادعیه ما لا یکاد یوجد فی کتاب ...

انجام: اللم بارک لی فیما انعمت به علی حتی لا اشکر احدا غیرک ووسع علی فی رزقی یا ذاالجلال والاکرام واکثر من یا ذاالجلال والاکرام وصلی الله علی محمد وآله الطاهرین والحمدلله رب العالمین.

چاپ: مشهد، مطبعة علمی، ۱۳۳۸ق.

[الذریعة ۲۰/۲۰۹و۳/۳۲۸ و ۲۱/۱۱۸ و ۱۴: ۶۸؛ کشف الحجب ص۴۹۷و ۵۲۸؛ ریحانة الأدب ۳/۳۲۷و ۳۲۸؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۴/۳۱۷ و ۴/۳۱۶]

شرح و حواشی:

۱- ایضاح المصباح لاهل الصلاح؛ نسابه، علی بن عبدالکریم (-۸۰۰)
۲- عمل السنة = ترجمه مختصر المصباح
۳- مختصر مصباح المتهجد (ترجمه)(۷عنوان)
۴- مصباح الصغیر (مختصر)
۵- مصباح صغیر (ترجمه)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۲۲۶

آغاز: بسمله ... و تدعو بدعاء الوداع لعلی بن الحسین علیهم السلام (کذا) و هو من أدعیة الصحیفة: یا من لا یرغب فی الجزاء، یا من لایندم علی العطاء، یا من لا یکافی عبده علی السواء؛ **انجام:** أن لا یخلینا من دعائه عقیب العمل بما علمناه إن شاءالله تعالی

خط: نسخ قدیم خوش، بی‌کا، تا: قرن ۶؛ برای خزانه کتب «عزالدین، ابوالمظفر، مسعود بن مودود بن زنگی بن آق سنقر» کتابت شده، صاحب خزاته مذکور، از حاکمان تحت الحمایه «صلاح الدین ایوبی» (۵۸۹هـ) بوده و به سال ۶۰۷ق درگذشته است؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم، ۲۷۵گ، ۹ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۳۶-۳۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۰۵۶

آغاز: اعلموا رحمکم الله انی لما علمت عبادات السنة ... مصباح المتهجد و جمعت فیه من العبادات و مختار الادعیة ما لایکاد یوجد فی کتاب مصنف و لا فی مجموع مؤلف؛ **انجام:** اللهم انی ادعوک دعاء عبد ضعفت قوته و اشتدت فاقته و عظم جرمه و قل عدده ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه نخست قرن ۶؛ افتادگی: انجام (افتادگی از خطبه کتاب بسیار اندک است)؛ مصحح، نسخه‌ای بسیار نفیس، بی نظیر و کهن است، دقیقاً در بین سالهای ۵۲۰ تا ۵۵۰ق کتابت شده؛ واقف: محمد داود؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۱۷۶گ، ۱۹ سطر (۱۱/۵×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۳۳-۱۱۳]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۵۴۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، کا: مؤید الدین ابی طالب محمد بن علقمی، تا: صفر۵۷۸ق؛ با نسخه مصنف و چند نسخه دیگر مقابله شده، در صفحه اول نسخه با خط سرخ نوشته شده: «ما علیه بالحمرة فهو من نسخة مصححة مقرؤة علی بعض الفضلاءو ما علیه بالسوار کانت بضبط اصله فهو من نسختین ... به خط ابن سکون و احدهما صححها الشخ ابنادریس رحمة الله»، در صفحه آخر نسخه چنین نوشته شده: «فرغ من کتابته فی صفر.منسنة ثمان و سبعین و خمس مئة و الحمد لله علی نعمه المتظاهره وصلواته و سلامه علی رسوله سیدنا محمد المصطفی و علی عترته الطاهرة»، همچنین در حاشیه صفحه آخر چنین نوشته شده: «ایوب بن علی بن ایوب المعوی الحلی صاحب ... بن امیر بن احمد بن الخشاب و ابن الحسن عبدالرحیم ... الرقی رضی الله عنهم اجمعین و کان رحمه الله تعالی ... الصلحاء المتعبدین و من ابناءالکتاب المعروفین و کان اخر قراة لی فی سنه تسع و ست مائه و فیها مات رضی الله عنه بعد ان تجاوز ... اللهم صل علی سیدنا محمد و سلم تسلیما»و در زیر آن نوشته شده که این نوشته به خط ابن علقمی است؛ جلد: مقوایی، ۲۴۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۷-۴۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۹۸۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵-۳۹۶]

۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۴۱ ـ ج

خط: نسخ، کا: بیهقی، محمود بن حسن، تا: ۲۰صفر۷۵۶ق؛ کاغذ:

سمرقندی و سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۵۰گ، ۲۳سطر(۱۱/۵×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۱-۴۲۷]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۵۶

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی خیر خلقه محمد و آله الطیبین؛ **انجام:** نحوز به خیرالدارین و الله ولی ذلک و هو حسبی و نعم الوکیل.

خط: نسخ، کا: عبدالحی صوفی تبریزی، تا: ۷۸۷ق؛ جلد: تیماج، ۴۰۰ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۴-۳۵]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۳۲/۶۷

آغاز: من المصباح الکبیر. اخبرنا جماعة عن ابی محمد هرون بن موسی التلعکبری ان ابا علی محمد بن همام اخبره بهذا الدعاء و ذکر ان الشیخ ابا عمر و العمری قدس الله روحه املاه علیه؛ **انجام:** و تحوطنی و اخوانی و اهلی و ولدی و تحفظنی بحفظک و ان تقضی حاجتی فی کذا و کذا.

خط: نسخ تحریری، کا: محمد بن علی بن حسن جباعی، تا: ۱۲ رمضان۸۵۲ق؛ جلد: میشن، ۶ص (۱۳۱-۱۳۶)، اندازه: ۱۸/۲×۲۸سم [ف: ۲۹/۱-۳۸۸]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۰عکسی

آغاز: و مال الی هذه الطریقة ... فکرت فی انه ربما استثقل الناظر فیه العمل بجمیعه ... ورایت ان اختصر ذلک و اجمع ذلک و اجمع منه جملا لا یستثقلها العامل بها؛ **انجام:** مجهود نفسه علیک توکلت و انت نعم المولی و نعم الوکیل ... حسبی الله و نعم الوکیل

نسخه اصل: چستر بیتی - دبلین ش ۴۰۶۹(اربری، فهرست خطی عربی چستر بیتی ۵/ ۳۱)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۹؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ ۴۳۸گ، ۱۱سطر [عکسی ف: ۱-۷۰]

۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۸۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰، دو ثلث اول نسخه در قرن هفتم و شاید ششم و ثلث آخر در قرن دهم قمری است؛ مصحح، در ربیع الاول ۱۰۱۹ق توسط محمد مهدی بن کیقباد تصحیح و مقابله شده؛جلد:تیماج، ۴۲۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۲-۳۵۹]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۹۹۷

آغاز:الدعاء قلت ان ابرهیم لاواه حلیم؛ **انجام:**ثم العود فیه حتی ترضی و

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: وسط وانجام؛ این نسخه و نسخه شماره ۹۹۹۶ در زیاده و نقصان با متن کهن مندرج در فهرست اختلاف دارد از قبیل اختلاف عبارات فصل دوم آنها؛ واقف: شیخ عبدالله مجتهد پور، مرداد ۱۳۶۲؛ جلد: تیماج، ۳۰۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۵-۴۴۴]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۹۸۶

آغاز:و الجراد و الخنافس و تکره العقرب و الوزغ و ماله نفس؛ **انجام:**و من الشیاطین ما شاءالله لا حول و لا قوة الا از اواخر «فصل فی ذکر وجوب ازاله النجاسة من الثیاب و البدن» تا آخر ادعیه ساعات نهاریه بانضمام رقعه الجیب از ملحقات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۰؛ واقف: فاضلخان؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۰۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۵-۴۴۴]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۸۳۷

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی، مقابله شده، یکی از حاشیه‌ها که به خط مقابله کننده می‌باشد به تاریخ شب اول شعبان ۱۰۵۵ در نجف اشرف نوشته شده، صورت اجازه حیدر بن محمد بن زید بن محمد بن محمد بن عبدالله الحسینی به ربیب الدین حسن بن محمد بن یحیی بن علی بن ابی الجود بن بدر بن درباس به تاریخ جمادی الاول ۶۲۹؛ تملک: هاشم ابن میرزا یحیی(بید ابادی اصفهانی)به تاریخ ذیقعده ۱۳۲۷؛ مهر: میرزا یحیی «شفیع یحیی فی الاخرة محمد و العترة الطاهرة» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۴۵۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۸-۳۱]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۳۵۹

آغاز: و رأیت أن أختصر ذلک و أجمع منه جملا لایستثقلها العالم بها و لا یستصعبها الناظر فیها

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ برگ آخر را رضا بن محمد موسوی زنجانی به تاریخ نهم رمضان ۱۳۶۹ در طهران تکمیل کرده، مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۲۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۱۹-۱۶۱]

۱۳. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه: ۴۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ تملک: اسماعیل بن محمد قاسم قاسانی شهیر به عرب با مهر «عبده محمد اسماعیل ابن محمد قاسم ۱۲۱۴»(بیضی) و«لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد اسماعیل ۱۲۲۰» (چهارگوش)، باقر بن محمد حسینی؛ ۳۸۷گ، ۱۵سطر، قطع: وزیری [چند نسخه-ف: -۲۰۵]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۸۳۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ تملک: علی پسر احمد بن نعمة الله بن حسن بن ... حسنی موسوی مقیم بلدة کازرین در ۱۱۶۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۸۰ص، ۱۶سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۰-۱۵۳]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۱۸۸

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله اجمعین اما بعد چنین گوید شیخ ابوجعفر طوسی رضی الله عنه که چون از مصباح کبیر فارغ شدم جماعتی دوستان و محبان درخواست کردند که آن کتابی بس مطول است و بسیار کس از فائده آن محروم مانند؛ **انجام:** و حسبنا الله و نعم الوکیل

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج،۳۱۵گ،۱۲سطر(۹×۱۵/۵)،اندازه:۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۹-۸۷۴]

۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۶۹۴

آغاز: ... و رایت ان اختصر ذلک و اجمع منه جملا لا یستثقلها العامل بها؛ **انجام:** برابر

در پایان مختصری از احکام جهاد و زکات را نیز در بر دارد؛
خط: نسخ، کا: احمد بن حسن معلم، تا: ۹۱۱ق؛ تملک: رضا موسوی زنجانی؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۵۲گ، ۱۵ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۱۹-۳۶۳]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۰۵

انجام: و يستأثر على اللهم انک تمحو ما تشاء و تثبت و عندك أم الكتاب
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۴۵ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملکی بی‌نام به تاریخ رمضان ۹۴۵ در کاشان؛ جلد: تیماج، ۱۹۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف: ۲-۱۱۲]

۱۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۳۱۰۷ عکسی

آغاز: بسمله حمدله فصل فی ذكر عبادات الشرع، عبادات الشرع خمس الصلوة و الزكوة و الصوم و الحج؛ **انجام:** برابر
عکسی از روی نسخه شماره ۳۷۸ کتابخانه سلیمانیه استانبول است؛
خط: نسخ، کا: عزیز الله بن فوصون، تا: محرم۹۵۴ق؛ شامل چند برگ از اوایل و چند برگ از آخر کتاب است، مصحح، مقابله شده؛ مهر: مصطفی افندی موسوم به رئیس الکتاب و صاحب کتابخانه با تاریخ ۱۱۵۴ق «حسبی الله بسم الله الرحمن الرحيم وقف هذا الكتاب مصطفى رئيس الكتاب السابق لوجه الله الخالق و سلمه للمتولى و حكم بصحته حاكم الشرع الشريف و شرط الاستفادة منه لاولاده قسم قسم و بعدهم يعمل به كما فى الوقفيه الى قيام الساعة و اخزى الله من اشتراها و باعه فى سنه ۱۱۵۴» (به شکل قلب)؛ جلد: گالینگور ، ۱۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۳-۱۳۲۳]

۱۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۶۵۵-عکسی

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش معرب، کا: محمد بن فخرالدین حسینی سبزواری، تا: جمعه ۲۸ ذیحجه۹۵۹ق، جا: اصفهان؛ ۴۳۷ص، ۱۵سطر(۹/۵×۲۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۴۹]

۲۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۵۱۳

آغاز و انجام: برابر
کامل؛ خط: نسخ جلی زیبا، بی‌کا، تا: ربیع الاول۹۶۵ق؛ مجدول؛ جلد: گالینگور، ۲۲۵گ، ۱۵سطر [ف: ۱-۲۴۷]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حسنی موسوی، همایون بن محمد سلیم، تا: سه‌شنبه ۱۴ جمادی۹۶۹ق؛ محشی به امضای «شیخ محمد مهدی» و«زاد المعاد» و بی امضاء؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج سبز، ۳۵۶گ، ۱۱ سطر غیر از ترجمه (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱-۲۱۰]

۲۲. کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه: بدون شماره

آغاز: روز بیست و سیم شهر ذوالقعده وفات سیدنا و مولی نا علی بن موسی الرضا (ع)، بوده است (پشت صفحه اول سفید است)؛ **انجام:** تم كتاب مصباح الصغير المسمى بالمصباح المتهجد تصنيف الامام الاجل ابى جعفر محمد بن ... فى نصف النهار يوم الجمعة ثامن و عشرين شهر ذى حجة الحرام اربعين و سبعين و تسعمائة فى بلدة دار العبادة يزد.
خط: نسخ، کا: حسین بن فاضل حسینی استرابادی، تا: ۹۷۴ق، جا: یزد؛ نسخه در سال ۱۰۲۸ق در یزد مقابله و تصحیح شده؛ کاغذ: ایرانی، جلد: گالینگور قرمز، اندازه: ۱۸×۲۴سم [نشریه: ۷-۷۴۵]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۳۷۱

آغاز: برابر
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۷۶ق؛ به وسیله محمد مقابله و تصحیح شده ربیع الاول ۹۷۶؛ جلد: تیماج، ۲۳۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳۵-۳۳۱]

۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۲۰۰

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله اجمعین اما بعد چنین گوید شیخ ابوجعفر طوسی رضی الله عنه که چون از مصباح کبیر فارغ شدم جماعتی دوستان و محبان درخواست کردند که آن کتابی بس مطول است و بسیار کس از فائده آن محروم مانند که در آن شروع نکنند تقرب بخدای کردم و استعانت از وی خواستم در جمع کردن مختصری - ذکر منتخب از آن جمله عبادات سال مطابق و موافق رفت، بروجهی که بهیچ چیز خللی در آن نباشد و شک نیاورد و بتوفیق خدای تعالی در آن شروع کردم و نام این کتاب «علم سنه» نهادم و این کتاب بیان کمیت و کیفیت عبادات بالفاظ عربی کرده بود و جماعتی دوستان که از لغت عربی بی نصیب بودند ایشان را فائده گرفتن ازین مختصر تعذری داشت التماس کردند تا آن الفاظ عربی بفارسی گفته شود تا از آن بهره مند. شوند واجب دیدم ملتمس ایشانرا مبذول داشتن باری عزوجل ارزانی داشت که آنرا تمام کردم - ارکان عبادات پنج اند؛ **انجام:** يوم النيروز نيروز الفرس عن المعلى ابن الخنيس ... الدعاء اللهم صل على محمد ... يا ذالجلال و الاكرام و صلى الله على محمد و اهل بيته الطاهرين و سلم تسليما كثيراً كثيرا.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان ۹۸۳ق، جا: اصفهان؛ تملک: محمد رضا بن باقر حسینی؛ کاغذ: ترمه سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۴۴گ، ۱۵سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [ف: ۶-۲۳۱۷]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۰۲ خوئی

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: فرخ بن عبدالله، تا: ۹۸۷ق؛ جلد: تیماج، ۶۳۸ص، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۷-۳۵۵]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۰۸۲

خط: نسخ معرب، کا: عبدالعظیمی، ابوالقاسم بن سلطان حسین، تا: سلخ ذیحجه ۹۹۱ق؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۱۵۷گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۱×۲۲سم [ف: ۶-۹۴]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۰۸۶/۱

آغاز: اذا اصبحت ثلثاً و اذا مسيت ثلثاً؛ **انجام:** و يكثر من ذالجلال

و الاکرام ... و هو حسبنا و نعم الوکیل فرغ من کتابته فی عشرین ربیع الاول سنه ۹۹۳.
موجودی: ادعیه صباح و مساء، ایام هفته، ساعات نهاریه، رقعه الجیب، دعاء یوم النیروز؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۰ ربیع الاول ۹۹۳ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۵-۴۳۵]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۳۰۳

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ معرب، کا: علی طبسی نجفی، تا: آخر ربیع الثانی ۹۹۷ق، جا: نجف اشرف؛ تملک: محمد تقی طباطبائی؛ جلد: تیماج، ۳۳۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۵-۲۶۸]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۴۰۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مقابله شده، دارای بلاغ، با دو سرلوح، مجدول؛ تملک: ابوجعفر بن ابوالقاسم یزدی میبدی بندرآبادی مورخ ۱۱۹۱، علی اصغر بن محمد رفیع طباطبائی ولد میرزا ابوطالب وزیر ولد میرزا محمد سلیم نایب الوزارة؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرم مذهب، ۳۵۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۲-۱۰۶]

۳۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۱۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** اذا انت صلیت الرکعتین التکبیر بعد التسلیم بعد ان توفی الیه بالسلم فقل عند الایماء الیه من بعد التکبیر هنا القول فانک اذا قلت ذلک فقد ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۴۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۳]

۳۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۵۷۰۹

از صلاة اللیل دارد، انجام تا بحث چهارم فصل چهار در عدالت از باب یازدهم کتاب دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۴۳گ، ۲۱ سطر (۷×۱۸/۵)، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۵-۵۲۹]

۳۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۱۵۹

آغاز:اول صلوة افترضها الله تعالی صلوة الظهر و لذلک سمیت الاولی؛ **انجام:** یوم النیروز روی عن معلی بن خنیس ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰و ۱۱؛ ۹۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱-۲۳۳]

۳۳. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه: ۲۹

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۱؛ ۳۱۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: -۲۱]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۶۱۰۶

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین الطیبین؛ **انجام:** و ارجوا ینفعنا الله بما علمنا و یلحقنا ثواب من ... بما رسمناه و سالنا من رحمته ما تفوز به خیرالدارین.
تا آخر دعاء ساعت دوازدهم هر روز؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۱؛ مجدول، دارای سرلوح؛ واقف: سید اسماعیل، اردیبهشت ۱۳۴۷؛ جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۴/۵سم [ف: ۱۵-۴۴۳]

۳۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۳۸۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ثم ینبئهم بما علموا یوم القیمة ان الله بکل شییء علیم.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۲۳۸گ، ۱۵ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱-۳۱۳]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۱۳۲

آغاز:سنة و استحبابا و یقول اللهم لقنی حجتی یوم القاک؛ **انجام:**محتجبا من کل قاصد باذیة بجدار حصین الاخلاص فی الاعتراف بحقهم.
از «فصل فی غسل الجنابت» تا دعاء عشرات از ادعیه صباح و مساء؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۱۲۹گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱۵-۴۴۵]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۱۱۶

آغاز:الجلال و الاکرام ثم تقوم من موضعه؛ **انجام:** فان تولوا فقل حسبی الله لا اله الا هو
از غسل اموات تا اعمال نیمه شعبان و با نسخه شماره ۹۶۰۷ به زیاده و نقصان مغایرت دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ مصحح؛ ۲۰۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۹/۶×۱۸/۸سم [ف: ۱۵-۴۴۵]

۳۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۴۸۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد وفینا بما شرطناه فی صدر هذا الکتاب و نسئل الله تعالی ان یجعله لوجهه خالصاً و ینفعنا و لمن یعمل به و ببعضه، و نسئله ان لایخلینا من دعائه عقیب العمل بما علمناه انشاءالله. تم المجلد الثانی من المصباح ...
نسخه در ۲ بخش است؛ خط: نسخ خوش معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: وسط وانجام؛ واقف: مرحوم حاجی محمدعلی طهرانی نوری؛ جلد: تیماج، ۳۱۸گ، ۲۰سطر(۹/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۳-۳۰۱]

۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۱۱۸

خط: نسخ و نستعلیق، کا: جرجانی، جمال الدین محمد بن حافظ علی، تا: ذیحجه۱۰۰۴ق، جا: بقعه شهداء قصبه اردوباد؛ با بلاغ مقابله؛ مهر: محمد اسماعیل بن محمد علی مورخ ۱۰۲۷، محمد حسین؛ تملک: فرج الله بن میرزا عبدالحاکم فراهانی خادم، شریف بن حاجی حسین در ذیقعده ۱۱۸۶؛ واقف: حاجی رمضان؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۰۶گ، ۱۵ سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۶-۴۵۹]

۴۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۴۱۸/۱

آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: نظام الدین محمد بن حسین قرشی ساوجی، تا: ۱ جمادی الاول۱۰۲۳ق؛ مصحح؛ خط سید محمد جزائری سال ۱۳۴۴ش در پشت جلد آمده؛ ۲۱۲گ (۱-۲۱۲)، ۱۷سطر، اندازه: ۶×۱۳سم [ف: ۳۱-۳۸۱]

۴۱. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه: ۷۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو علیک سهل یسیر فامنن علی به انک علی کل شیء قدیر آمین یا رب العالمین
خط: نسخ و نستعلیق، کا: احمدبن محمدزمان قمی، تا: یک‌شنبه ۴ جمادی الثانی ۱۰۲۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۸گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: -۲۰۳]

۴۲. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه: ۷۹
آغاز: ... الطریقة وسهل الله اتمامه فکرت فی انه ربما استثقل الناظر فیه العمل بجمیعه واستصعب القیام باکثره ومل التحمل له اوتقطعه عن ذلک قواطع؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: محمدطاهر ... (ناخوانا)، تا: ربیع الثانی ۱۰۳۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [ف مخ]

۴۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۷۶۳
آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلاة علی خیر خلقه محمد و آله الطیبین الطاهرین و سلم تسلیماً؛ **انجام:** و صلی الله علی سیدنا محمدالنبی و آله الطیبین الطاهرین و حسبنا الله و نعم المعین.
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد تقی فرزند رفیع الدین فرزند علی، غفاری قاسانی (کاشانی)، تا: ۱۶ محرم ۱۰۳۲ق؛ مجدول، مصحح، محشی، درربیع الاول ۱۰۳۲ مقابله شده؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج؛۱۸۶گ،۱۸سطر(۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۲۹-۵۵۸]

۴۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۶۶۳
خط: نسخ، کا: عرب حسین بن مولانا میران کوبنانی، تا: ۱۲ ذیقعده۱۰۳۵ق؛ مصحح؛ تملک: حیدر قلی بن نور محمد خان (سردار) کابلی به تاریخ جمعه ۲۳ ربیع الثانی ۱۳۳۵؛ جلد: تیماج، ۲۶۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲۷-۱۱۶]

قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه: نامعلوم
همان نسخه بالا [صد و شصت نسخه: -۳۴]

۴۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۸۹۹-عکسی
آغاز: برابر؛ **انجام:** سمعت رسول الله (ص) انه من صام الی ما ذکر. قد فرغ من تحریر هذه الفایدة الشریفة الفقیر ... نوروز علی ترکمان فی التاریخ یوم الخمسین اثنی عشر شهر ... ۱۰۳۸. تم تم تم.
خط: نسخ خوش و معرب، کا: نوروز علی ترکمان، تا: پنج‌شنبه ۱۲ ذیحجه۱۰۳۸ق؛ ۴۵۴ص، ۱۵سطر(۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۵۰]

۴۶. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه: بدون شماره
کا: عنایت الله بن اشرف بن حبیب الله بن زین العابدین حسینی، تا: پنج‌شنبه ۱۸ جمادی الثانی۱۰۳۹ق [ف: -۳۵]

۴۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۸۴۳۴
آغاز: افتاده: رایت ان اختصر ذلک و اجمع منه جملاً ... و اقتصر علی ذکر ادعیة مختارة ... و قوی بعد ذلک عزمی کان سبق من قول بعض الاشراف؛ **انجام:** الساعة الثانیة عشر من اصغر الشمس الی غروبها ... و آله الطیبین الطاهرین. و قد ذکرنا فی المصباح ادعیة کل لیلة فی الاسبوع و ادعیة ایامها و عوذها ... لم نطول بذکره ها هنا ... علی افضل بریته و اکمل خلیقته.
خط: نسخ، کا: محمد تقی بن آقا میر عطار خماینی کمبرینی، تا: ۱۷ جمادی الثانی۱۰۵۱ق، جا: اصفهان، به فرموده رفیع الدین محمد اردکانی؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۳۹گ، ۱۷ سطر (۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۵-۵۲۹]

۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۳۲۵
خط: نسخ، کا: شمس الدین محمد نائینی بن اخضرشاه، تا: ۷ ربیع الاول۱۰۵۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۳۵-۲۸۶]

۴۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۸۰۶۶
آغاز: بسمله. حمدله ... فصل فی ذکر عبادات الشرع، عبادات الشرع خمس
خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۹ ذیحجه۱۰۸۲ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۵۴گ،۲۱سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۵-۵۸۵]

۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۰۳ خوئی
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حسن بن محمود شیرازی، تا: ۱۰۸۹ق، جا: کربلا؛ جلد: تیماج، ۲۶۵ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۷-۳۵۶]

۵۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۵۱۵
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... فصل فی ذکر عبادات الشرع: عبادات خمس: الصلاة و الزکاة و الصوم و الحج و الجهاد؛ **انجام:** و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطیبین الطاهرین الأخیار و سلم تسلیماً کثیراً کثیراً.
خط: نسخ زیبا و نستعلیق، کا: میران علی، قمی، تا: رجب۱۰۹۹ق؛ مصحح، مجدول؛ مهر: «عز من قنع و ذل من طمع، محمد» (بیضی)؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۰۸گ، ۱۶سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۲۹-۱۵۶]

۵۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۲۲۶-۳۰/۱۰۶
آغاز و انجام: برابر
از اول تاآخر؛ خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با سرلوح مزدوج، مجدول، مصحح، این نسخه با نسخه‌ای که از روی نسخه ابن ادریس نوشته شده دوبار مقابله شده، درحاشیه موارد تفاوت نسخه با نسخه شیخ علی بن السکون به چشم می‌خورد؛ جلد: تیماج، ۲۵۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۷-۴۲۰۵]

۵۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۷۰۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۹×۱۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۲۳]

۵۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۲۹۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۷۸گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۰۴]

۵۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۲۱۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با امضای «مهدی»؛ تملک: مهدی بن علینقی حسینی درتاریخ ۱۲۸۹؛ مهر: واقف«العبد محمد الحسینی» (مربع)؛ واقف: محمد حسینی خراسانی؛ جلد: تیماج، ۱۵۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۳]

۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۰۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ عالی، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه۷رمضان۱۱۱۰ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ جلد: میشن مذهب، ۳۵۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [اهدائی رهبر: ۶-۳۷۸]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۴۹/۱

همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۳۶۶]

۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۴۹۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خفی، کا: حسن بن عباس، تا: ۱۱۲۴ق، جلد: تیماج، قطع: رقعی [رایانه]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۹۹۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن حقنظر کلوری شاهرودی از محال کاء خلخال، تا: شنبه ۶ ربیع الثانی۱۱۲۶ق؛ از برگ دوم به بعد ۷ ورق ناقص، آخر دعاء ساعت دوازدهم روزانه، رقعة الجیب، یوم نیروز للفرس، عمل النیروز للفرس نوشته شده؛ واقف: شمس الدین جزائری، شهریور ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج، ۲۱۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۶سم [ف: ۱۵-۴۴۳]

۵۹. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه: ۳۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمدصادق بن محمدعلی قوشخانی، تا: شوال۱۱۳۶ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: وسط؛ جلد: تیماج، ۱۷۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف مخ]

۶۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۱۱۱

کا: احمد، تا: ۱۱۳۷ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۷/۵×۲۷/۹سم [رایانه]

۶۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۵۵۸-۳۳/۱۰۸

آغاز: هذا کتاب مختصر مصباح ... فالطهارة بالماء هی الاصل وانما تنتقل الی تراب عند فقد الماء؛ **انجام:** یغفر لک ذنوب خمسین سنة الدعاء اللهم صل علی محمدوآله محمد

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۲۴۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۰۵]

۶۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۴۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۴۱گ، ۱۱سطر، اندازه: ۹×۱۳سم [ف: ۱-۲۱]

۶۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۵۷۷-۵۱/۳۷

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمدصادق بن [از بین رفته است]، تا: شعبان۱۲۴۷ق؛ ۳۵۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۷-۴۲۰۵]

۶۴. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۴۳۳/۳

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا،بی‌تا؛جلد: تیماج سیاه، ۱۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۲۴۷]

۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۴۰۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** وحدک لاشریک لک و ان محمداً عبدک و رسولک و ان کل معبود من دون عرشک.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۳۵-۳۵۸]

۶۶. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۸۱-ح/۴۰۱/۲

آغاز: بسمله و به نستعین - الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی خیر خلقه محمد النبی و آله الطیبین الطاهرین؛ **انجام:** پایان - قال - اللهم انی اسئلک بوجهک الکریم و اسمک یا ارحم ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه ناتمام؛ جلد: تیماج، ۲۱ص، ۲۳سطر (۸×۱۹)، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [ف: ۲-۱]

۶۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۳۴۱

آغاز: من اول البقرة و من وسط السورة و الهکم اله واحد الی قوله یقلون؛ **انجام:** یا من من علیهم بدینه و لطفه و لطف لهم بنائله اسألک بحق الخلف ...

خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۹۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۶-۳۱۸]

۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۴۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ بوسیله محمد حسینخان در آبان ۱۳۱۰ تسلیم کتابخانه شده؛ ۲۸۸گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۶-۲۸۴]

۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۴۱۵

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** و الحمدلله رب العالمین تمت ... من شهر محرم الحرام من شهور سنه ۳۳۳۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: فهرستی؛ ۳۸۸گ، ۱۰ و ۱۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۶-۲۸۴]

۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۶۰۷

آغاز: برابر؛ **انجام:**فلم یجعل اسمه منسیا [نسبا] عندهم اسئلک.

خط: نسخ مشکول کهن، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام (دو برگ آخر نسخه ناقص)؛ مصحح، مقابله شده، محشی؛ ضمیمه: ضمن ۸ برگ ادعیه: سحر (ابوحمزه ثمالی)، ادریس ع به قلم مغایر، کا: سلیمان بن علی مزرعی، تاریخ تحریر: حدود قرن ۱۲، آغاز موجود ضمیمه: «ثواب من عبد سواک فان قوما امنوا بالسنتهم»، انجام: «یا بدیع البدایع و معیدها»، در پشت صفحه اول درباره قرآئت نسخه نوشته شده: «بسم الله الرحمن الرحیم یقول اصغر عبادالله تعالی و اضعف خلقه و احوجهم الی عفوه و تجاوزه

الحسن بن محمد بن یحیی بن علی بن ابی الجود [بنا به ضبط ظهر یک نسخه از مصباح المتهجد که نزد مرحوم ابوالمجد آقا رضا اصفهانی بوده، کاتب سطور «ابن ابی الجود»، مجاز از سید حیدر بن محمد بن محمد بن زید بن محمد استاد ابن طاوس حلی بوده که انسابش در آنجا چنین نوشته شده است: «الشیخ الصالح الورع التقی العالم/ ... الدین جمال الاسلام الحسن بن محمد بن یحیی بن علی بن ابی الجود بن پدر بن درباس [کذا]، الانوار الساطعه فی المائه السابعه ص ۴۳.] عفی الله عنه و رحمه قرأت مختصر مصباح المتهجد علی شیخی العالم عمادالدین ابی الرضا احمد بن علی بن ... ابن ابی زنبور رضی الله عنه فی سنه سبع و ستمایه و اخبرنی انه قراه علی شیخه رشید الدین ابی جعفر محمد بن علی بن شهر اشوب فاخبره به عن جده شهر آشوب بن ابی نصر بن ابی الجیش المازندرانی عن مؤلفه الشیخ السعید ابی جعفر الطوسی رضی الله عنهم اجمعین و الحمدلله رب العالمین و الصلوته ... خلقه سیده الحمد نبی الرحمه و اله الطاهرین»؛ واقف: خان بابامشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ جلد: مقوا با روکش مشمع، ۲۱۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۴×۱۸/۴سم [ف: ۱۵-۴۴۱]

۷۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۲۷۶/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: تیماج، ۲۷۴گ (۱-۲۷۴)، ابعاد متن: ۷×۱۲، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴-۱۲۲۸]

● **مختصر مصباح المتهجد** / دعا / عربی

muxtaṣar-u miṣbāḥ-il mutahajjid

شیروانی، حیدر علی بن محمد، ق۱۲ قمری

Šīrvānī, heydar ʻalī ebn-e mohammad(- 18c)

وابسته به: مصباح المتهجد و سلاح المتعبد = مصباح کبیر؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)

«مصباح المتهجد» شیخ طوسی را به ترتیب اصل تلخیص کرده و گاهی مطالبی به مناسبت موضوعات بر آن افزوده است و بیشتر آنها از کتاب‌های حدیثی خود شیخ طوسی می‌باشد.

آغاز: الحمدلله الذی جعل الدعاء مفتاحاً لخزائن رحمته و سبباً للمزید من فضله و نعمته و النجاة من نقمته

[روضات ۶۱۶؛ ریحانة الادب ۷۶/۴؛ اعیان الشیعة ۶/۲۹ و ۳۵؛ معجم المؤلفین ۹۱/۴]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۷۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی اعدائهم اجمعین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه ختایی، جلد: میشن، ۳۰۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۲سم [ف: ۱-۵۰۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۹۴۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و علی امیرالمؤمنین بعده و علی خدیجة الکبری و علی فاطمة الزهراء ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «محمود الطباطبائی» (بیضوی)، «عبده الراجی ... رحیم» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۳۳۱]

● **مختصر مصباح المتهجد** / فقه / عربی

muxtaṣar-u miṣbāḥ-il mutahajjid

یزدی، علیرضا بن ریحان

yazdī ،ʻalī-rezā ben rayhān

وابسته به: مصباح المتهجد و سلاح المتعبد = مصباح کبیر؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)

آنچه در مصباح المتهجد شیخ طوسی مربوط به مباحث فقهی می‌شده دراین مختصر گردآورده وآنها را به ترتیب کتب فقهی و درفصولی جمع‌آوری نموده است.دیباچه این رساله از انتخاب‌کننده نیست.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۲۹۳

آغاز: الحمدلله الذی شرح صدورنا بنور الاحکام حتی زهر مصباح الهدی لنا بظهور الاسلام و متعنا بارواح؛ **انجام:** و تدعوا بهذا الدعاء یغفرالله لک ذنوب خمس سنین الدعاء اللهم صل علی محمد وآل محمد الاوصیاء المرضیین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۴۸گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۲سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۰۸]

● **مختصر مصباح المتهجد** / دعا / عربی

muxtaṣar-u miṣbāḥ-il mutahajjid

وابسته به: مصباح المتهجد و سلاح المتعبد = مصباح کبیر؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)

غیر همانند:

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۷۵۰

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... فصل فی ذکر عبادات الشرع، عبادات الشرع خمس الصلاة و الزکاة و الصوم و الحج و الجهاد؛ **انجام:** و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطیبین الأخیار و سلم تسلیماً

در این مختصر بیشتر احکام فقهی حذف شده و با این‌که نزدیک مختصر خودمؤلف می‌باشد، ولی آن نیست و دیباچه آن کتاب را ندارد و مانند اصل به مستحبات نماز شروع می‌شود؛ خط: نسخ معرب، کا: محمد اشرف یزدی، تا: ۱۰۹۴ق، برای میرزا ابوالحسن؛ مجدول، دارای سر لوح، مصحح؛ تملک: محمد ابراهیم بن حاج رستم کوزکانی به تاریخ دهه اول صفر ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج، ۱۹۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۵-۹۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۱

آغاز: منتخب من المصباح. مما لا بدمنه من الادعیة علی سبیل الاستعجال (بسمله) فصل فی ذکر غسل المیت؛ **انجام:** انا انزلناه.

ثم تمدیدیک و تقول اللهم انی ...
کوتاه‌کننده آن شناخته نیست زیرا نه با مختصر خود شیخ مطابقت دارد و نه با نشانه‌ای که از کوتاه‌شده علامه داریم تطبیق می‌شود، توضیح این‌که در ترجمه برقی خبری از «مختصر مصباح» نگارش علامه حلی نقل کرده که آن خبر در این نسخه مورد گفتگو یافت نمی شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ گویا نسخه اصل و به خط خود انتخاب کننده باشد، مصحح، این نسخه پیش از این در کتابخانه شیخ فضل الله نوری (م-۱۳۲۹) بوده است؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۲۷۲گ، ۱۴ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱-۲۰۴]

● **مختصر مصباح المتهجد (ترجمه)** / دعا / عربی و فارسی
moxtasar-o mesbāh-el motahajjed (t.)
وابسته به: مختصر مصباح المتهجد = مصباح المتهجد الصغیر = عمل السنة = مصباح صغیر؛ شیخ طوسی، محمد بن حسن (۳۸۵-۴۶۰)

ناشناخته:

۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۲۶۸ موزه
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ مجدول؛ وقف «جمال الدین محمد خوانساری» به وکالت از شاه سلطان حسین صفوی به خط او و با مهر او و مهر پادشاه؛ نسخه از مشهد علی بن محمد باقر از بارکرسف یا مشهد اردهال است و در زیر وقف نامه آمده «هر کس این کتاب را از این آستانه بیرون ببرد به لعنت خدا و رسول گرفتار شود»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مذهب، ۳۸۳گ، ۱۱سطر (۱۳×۲۰ و ۱۸/۵×۳۱)، قطع: رحلی [آستانه قم: -۸۸]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۳۴۲-۸/۵۲
آغاز: عافانی من البلوی وچون از حاجت گاه خواهد که بیرون آید پای راست بیرون نهد و بگوید الحمدلله ... فصل دریادکردن جنابت وبیان حکمهای آن بدانکه جنابت به دوچیز باشد؛ **انجام:** ومستحب است نیز که بخواند این دعاء عشرات را درهر بامداد وشبانگاهی بسم الله الرحمن الرحیم سبحان الله ... ومخرج من فی الظلمات الی النور مبدل السیئات حسنات وجاعل الحسنات درجات برحمتک یا ارحم الراحمین تمت
ترجمه نیکویی است از «مختصر مصباح المتهجد» شیخ طوسیکه در آن متن ادعیه ترجمه نشده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ نسخه حاضر با نسخه شماره ۱۲۳۸۲ کتابخانه مجلس برابر است؛ ۱۸۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۲-۸۹۱]

۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۳۰۸۵/۲ عکسی
ج ۲؛ خط: نسخ، کا: عمادالدین بن سیف الدین، تا: ۵ صفر ۹۵۰ق، نسخه وسیله عبدالعلی تونی در ۹۵۶ق مقابله شده؛ ۱۹۱گ (۱۸۹-۳۷۹)، ۱۲سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف: ۳-۱۲۹۲]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۹۱۱
آغاز: فاطر السماوات و الارض عالم الغیب و الشهادة الرحمن الرحیم
خط: نسخ زیبا معرب، بی‌کا، تا: دهه اول رجب۹۶۱ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲۳-۹۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۳۸۲
آغاز: و به جمله تن آب برساند و غسل بر دو قسمت است: مرتمس و مرتب مرتمس آن است که حوض آبی است یا غیره در سر حوض بایستد و نیت کند و خود را درآب اندازد ... فصل در ذکر وصیت و غسل و اموات بدانکه آدمی باید که وصیت درهیچ حال فرو نگذارد خاصه در بیماری و باید که هر شب که بخسبد وصیتنامه در زیر بالین نهد و واجب بود وصیت و خود را صافی کردن از آنچه میان او و میان خدای بود و خود را از مظالم مسلمانان و حق مؤمنات بپرهیزانیدن؛ **انجام:** حتی لا اتکلف ما لا احتاج الیه یا ذا الجلال و الاکرام تم الکتاب بعون القادر الوهاب الحمدلله رب العالمین».
ترجمه روان و شیوایی است از «مختصر مصباح المتهجد» شیخ طوسی، این ترجمه قبل از سال ۹۸۰ ق صورت گرفته و مترجم آن معلوم نیست؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن شرف الدین علی، تا: ۱۰ شعبان۹۸۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: محمد باقر بن حاجی محمد مشهدی؛ جلد: تیماج، ۳۰۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳۵-۳۳۷]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۳۶۸/۴
آغاز: ... در زکوة فطر و آن واجب بر هر عاقل و بالغ آزاد که مالك مؤنت سال خود و عیال واجب النفقه؛ **انجام:** صلی الله علیه و آله و سلم فی اعلی حجنة الخلد ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم، ۲۱۳گ(۱۷۱-۳۸۳)، ۱۴سطر (۸×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳۶-۲۹۳]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۷۰۴/۱
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... کرده شد و آنچه دربایست بود در سال ازعبادت تطوع و نمازهایی که مرغب بود؛ **انجام:** و بسیار بگوید وصل علی سیدنا محمد و آله الطیبین الطاهرین و سلم تسلیماً کثیراً.
ترجمه تحت اللفظی «مختصر مصباح المتهجد» شیخ طوسی است بدون ترجمه نمودن ادعیه؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد کاظم بن محمد هاشم خوری،تا: محرم۱۰۵۹ق؛ مصحح؛ ۱۶۲گ (۱پ-۱۶۲ر)،۱۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [محدث ارموی مخ: ۱-۳۷۴]

۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۸۱۰
آغاز: وجمیع آنچه از زمین بروید از انواع نبات وحشیش ... واما مکانی که مصلی درآنجا نماز گذارد وباید که مباح باشد ... فصل دربیان اذان واقامه هر دوسنت بود درنماز پنج گانه فریضه ودرنوافل سنت نبود وکیفیت اذان اقامه؛ **انجام:** ومن دعائه علیه

السلام اذا سئل الله العافية وشكرها اللهم صل على محمدوآله والبسنى عافيتك وجللنى عافيتك وحصنى بعافيتك ... وماختم می‌کنیم خاتمه این کتاب رابزیارت جامعه تیمناً وتبرکا بدانکه زیارة جامعه جامع ترین ... والغاصبين لاثركم الشاكين فيكم المنحرفين عنكم

کتابی است درادعیه شیعی شامل ابواب وفصول: باب ۱.آداب نماز وتعقيبات آن ونمازهای مستحبی، باب ۲.عبادات یک ساله به طریق ایجاز از ماه رمضان تا شعبان، باب ۳.دعوات وعوذات هفته وتسبیحات وصلوات برسول وائمه (ص)خاتمه دربعضی ادعیه مهمه ضروريه از جمله دعای سمات ودعای کمیل ودعای استشکاف هموم وزیارت جامعه کبیره گویا ترجمه مختصر مصباح المتهجد است؛ خط: ادعیه نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با نشان«منه»؛ ۱۹۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف مخ: ۱-۱۱۹]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۷۷

آغاز: آنرا بفارسی ترجمه کنم تا کسی کی بزبان عرب عالم نباشد و خواهد تا بر آن عمل کند سهل بود؛ **انجام:** و تزیدهم بعد الرضا مما أنت أهله يا أرحم الراحمين اللهم صل على محمد و اهل بيته الطيبين الطاهرين.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ مهر: «صراط علی حق نمسکه» (مربع)، «یا امام علی نقی» (بیضوی)؛ ۲۰۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف: ۳-۶۵]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۹۸۷

آغاز: الحمدلله رب العالمين ... اما بعد چنین گوید شیخ ابو جعفر طوسی رضی الله عنه که چون از مصباح الکبیر فارغ شدم

این ترجمه که تحت اللفظی است و سرآغاز مترجم ندارد، شاید همان نسخه بالا باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۵-۳۶۱]

● مختصر مظفری = تحریر و تلخیص تاریخ اکبری /

تاریخ اسلام / فارسی

moxtasar-e mozaffarī = tahrīr va talxīs-e tārīx-e akbarī

سپهر کاشانی، عباسقلی بن محمد تقی، ۱۲۶۸ - ۱۳۴۲ قمری

sepehr-e kāšānī, ‘abbās-qolī ebn-e mohammad taqī (1852 - 1924)

وابسته به: تاریخ اکبری = محمدت نامه ایزدی = اکبرنامه = تاریخ اکبر شاهی = آئین اکبری؛ علامی، ابوالفضل بن مبارک (۹۵۸-۱۰۱۱)

اهدا به: مظفر الدین شاه (۱۳۱۳-۱۳۲۴ق)

تاریخ تألیف: ۱۳۱۲ق

سپهر، تاریخ اکبری (اکبرنامه = تاریخ اکبرشاه) تألیف شیخ ابوالفضل بن مبارک علامه ناگری را به فرمان مظفرالدین شاه قاجار تلخیص و تحریر کرد و در ۱۳۱۲ آنرا به پایان رسانید و یک حلقه انگشتری برلیان از شاه پاداش گرفت.از یادداشتی که سپهر پس از پایان کتاب (با مطلعی جداگانه) نوشته فهمیده می‌شود که وی سلسله تألیفاتی به نام «مختصر مظفری» دارد و این خلاصه تاریخ اکبری مجلد اول (حلقه نخست) آن سلسله است.نکته جای دقت آن است که سپهر در این کتاب (به‌جای خاتمه اکبرشاه) تاریخ اکبر شاه را تا سال ۲۴ الهی (مطابق ۹۸۷ هجری) نوشته است و حال آن‌که ابوالفضل خود اکبرنامه را در سال ۱۷ الهی (مطابق ۹۸۱ هجری) پایان داده است.

آغاز: الحمدلله رب العالمين ... پس از ستایش یزدان پاک و نیایش خواجه لولاک و اوصیای کرام او کواکب تابناک آسمان ولایت معروض می‌دارد که چون فروزنده گوهر دریای سلطنت و تاجداری ... بسمله بیان اسامی اجداد ... جلال الدین اکبر شاه هندی ابوالمفظر جلال الدین ...

آغاز بخش اضافی: آغاز سال هیجدهم الهی. چون هشت ساعت و هفت دقیقه از شب چهارشنبه ششم شهر ذی القعده این سال فرخ فال گذشت.

[الذريعة ۲۰۹/۷ (با عنوان خلاصه آیین اکبری مظفری)؛ فهرستواره منزوی ۱۱۳۴/۲]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۷۵۹/۱

آغاز: بسمله بیان اسامی اجداد ... جلال الدین اکبر شاه هندی ابوالمفظر جلال الدین ... آغاز بخش اضافی: آغاز سال هیجدهم الهی. چون هشت ساعت و هفت دقیقه از شب چهارشنبه ششم شهر ذی القعده این سال فرخ فال گذشت؛ **انجام:** (سال ۱۷ الهی): خاطر اقدس از انتظام مهام آن حدود آسایش جست حکومت آن قلعه را نه قلیج خان تفویض فرمود روز مار اسفند بیست و نهم اسفند ارمذماه الهی موافق شنبه چهارم ذی القعده به جانب احمد آباد حرکت کرد؛ پایان: آغاز سال دوازدهم از دور دوم سلطنت اکبر شاهی نمودار شد و آیات جود ... شاهنشاهی ... پدیدار گشت خسرو فیروز جشن نوروز را سرود و جهانیان را با عطای دینار و درهم شاد خوار و خرم فرمود.

خط: شکسته تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۱۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۹۴ص (۲-۲۹۵)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۱۷-۱۹۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۷۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** تیغهای فولادی بر کشیده به میدان تاخته دستبرد همی نمودند و دلاوران تیزچنگ چون غرنده پلنگ به جنگ درآمدند و هیمو بر فیلی نامور بر نشسته در لشکر نگران ...

خط: نستعلیق، کا: کمال السلطنه محمد تقی خان فرزند مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ روی برگ اول یادداشتی به خط مؤلف آمده که به درخواست شه نسخه‌ای جهت میرزا فضل الله خان وکیل الملک طباطبائی وزیر خلوت می‌خواسته و وی از پسرش خواسته تا نسخه را کتابت کند به سال ۱۳۲۲ق؛ جلد: گالینگور،

۸۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۴/۵سم [ف: ۲۸-۲۳۳]
۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۳۴
آغاز: کتاب مستطاب مختصر مظفری. بسمله، بیان عزیمت ابوالمظفر معزالدین محمد بن سام بن حسین؛ **انجام:** که از فصحای شعر ای عجم است مسطور و مذکور و پاره مضامین بلاغت آئین مؤلف را مرقوم و مسطور نموده
خط: نستعلیق، کا: محمد نوری، تا: ۱۳۱۴ق، جا: تهران؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۸۱گ، ۱۶سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۹/۵×۳۱/۵سم [ف: ۴-۱۹۷]

● **مختصر المعانی = المختصر فی شرح تلخیص المفتاح = شرح تلخیص المفتاح = المختصر فی شرح التلخیص** / بلاغت / عربی
muxtaṣar-ul ma‘ānī = al-muxtaṣar fī š.-i talxīṣ-il miftāḥ = š.-u talxīṣ-il miftāḥ = al-muxtaṣar fī š.-it talxīṣ

تفتازانی، مسعود بن عمر، ۷۲۲ - ۷۹۲ ؟ قمری
taftāzānī, mas‘ūd ebn-e ‘omar (1323 - 1390)

وابسته به: تلخیص المفتاح فی المعانی و البیان؛ خطیب قزوینی، محمد بن عبدالرحمن (۶۶۶-۷۳۹)
اهدا به: سلطان محمود جانی بیگ خان
تاریخ تألیف: ۷۵۶ق؛ محل تألیف: غجدوان
«تلخیص المفتاح» اثر خطیب دمشقی قزوینی که مورد توجه بسیار اهل بلاغت بود توسط مؤلف دو قسم شرح شد، ابتدا شرحیمبسوط و آن را «المطول» نام نهاد و آنگاه به تلخیص آن دست یازید و آن را «المختصر فی شرح تلخیص المفتاح »نامید. هر دو کتاب، سال‌ها متن درسی حوزه‌های علمیه بوده است.
آغاز: نحمدک یامن شرح صدورنا لتلخیص البیان فی ایضاح المعانی ...
انجام: الی المعنی الذی یتضمنه مشتمل علی لطف الفاتحه و منطویةعلی حسن الخاتمه
چاپ: مشار ۲۱۵ و۸۱۷؛ هند، مصطفایی به مدیریت محمد عبدالواحد خان بن محمد مصطفی خان، ۱۳۱۲ق، به اهتمام مولوی محمد یوسف؛ معجم المطبوعات ۶۳۸؛ کلکته، چاپ سنگی، ۱۲۶۰ق؛ استانبول، مطبعة عامره، ۲۵۲ص، ۱۲۵۹ق؛ ایران، سنگی، ۱۲۹۲-۱۲۹۳، رحلی، ۳۸۶ص؛ پاکستان، لاهور، علیمی، ۱۳۶۳ق، به اهتمام سید محمد علیم مدیر مطبع علیمی.
[کشف الظنون، حاجی خلیفه ۴۷۳/۱: تلخیص المفتاح ۱۷۶۲/۲، ۲۴۷۶ و ۴۷۴/۱؛ الذریعة ۱۶۸/۱۳ و۲۰۷/۲۳و ۱۹۲/۶؛ معجم المؤلفین ۲۲۸/۱۲؛ مشترک پاکستان، ۲۳۹۷/۱۳؛ دنا ۲۳۸/۹-۲۵۵ (۶۰۴ نسخه)؛ بروکلمان ۲۶۰/۵؛ التراث العربی المخطوط ۱۷۷/۱۱-۱۸۳]

شرح و حواشی:
۱- حاشیة مختصر المعانی؛ اوبهی، جلال الدین یوسف (-۸۳۳)
۲- حاشیة مختصر المعانی؛ ابن فناری، حسن بن محمد شاه (۸۴۰-۸۸۶)
۳- حاشیة حاشیة الخطائی علی مختصر المعانی؛ نظامی بسطامی، فصیح بن عبدالکریم (-۹)
۴- حاشیة مختصر المعانی = حاشیة مختصر تلخیص المفتاح = حاشیه مختصر خطائی؛ خطایی، عثمان بن عبدالله (-۹۰۱)
۵- حاشیة مختصر المعانی = حاشیة الحفید؛ حفید تفتازانی، احمد بن یحیی (-۹۱۶)
۶- حاشیة حاشیة الخطائی علی مختصر المعانی = حاشیه ملا عبدالله یزدی بر حاشیه خطایی؛ ملا عبدالله بن حسین یزدی (-۹۸۱)
۷- حاشیة شرح المختصر؛ عبادی، احمد بن قاسم (-۹۹۴)
۸- حاشیة حاشیة الخطائی علی مختصر المعانی؛ میرزا جان باغنوی، حبیب الله (-۹۹۴)
۹- حاشیة حاشیة الخطائی علی مختصر المعانی؛ غفاری، حامد بن برهان (-۱۰)
۱۰- حاشیة حاشیة الخطائی علی مختصر المعانی؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)
۱۱- حاشیة مختصر المعانی؛ علیمی، یاسین بن رین الدین (-۱۰۶۱)
۱۲- شرح دیباجة مختصرالمعانی؛ رومی، عضدالدین بن عبدالسعاد (-۱۱)
۱۳- انوار البلاغة = ترجمه مختصر المعانی؛ مازندرانی، محمد هادی بن محمد صالح (-۱۱۲۰)
۱۴- حاشیة مختصر المعانی؛ خوئی، علی بن علیرضا (۱۲۹۲-۱۳۵۰)
۱۵- شواهد مختصر المعانی؛ رضوی، محمد مهدی بن غیاث الدین
۱۶- حاشیة حاشیة الخطائی علی مختصر المعانی؛ مازندرانی، محمد بن شمس الدین محمد
۱۷- حاشیة مختصر المعانی؛ چلبی، ابراهیم بن احمد
۱۸- حاشیة المطول و حاشیة المختصر
۱۹- حاشیة حاشیة الخطائی علی مختصر المعانی(۲عنوان)
۲۰- حاشیة حاشیة مختصر المعانی(۲عنوان)
۲۱- حاشیة حنفی
۲۲- حاشیة مختصر المعانی(۶عنوان)
۲۳- شرح شواهد مختصر المعانی
۲۴- شرح مختصر التلخیص
۲۵- شرح مختصر المعانی(۲عنوان)
۲۶- شواهد البدیع من المختصر و المطول
۲۷- شواهد مختصر المعانی

۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۳۷۴
آغاز: ... عدم صدقه لکان أظهر فمرادهم بکون خبراً حالاً
خط: نسخ، کا: سلطان بن بدر، تا: ۷۶۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: چرم، ۱۵۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [مؤید: ۱-۳۱۳]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۹۴۳

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد حسینی توقانی، تا: جمادی الاول۷۸۴ق، برای حسام الدین مشهور به خلافی؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۴۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۵-۲۲۳]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۰۱۳

آغاز: ... یکون قید التنافر ... یکون الکلامم المشتمل علی تنافر الکلمات حال کونها ... نحو ضرب غلامه زیداً و التنافر ان یکون الکلمات؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷۸۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشانی‌های مطول، سفر حضاری، شرح، هـ و شرح ایضاح؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۶۴گ، ۱۵-۱۶ سطر (۸/۵×۱۱)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۱۴-۱۲۲]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۰۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ، کا: آماسی، یوسف بن عمر بن عیسی، تا: ۷۹۶ق [رایانه]

۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۰۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبده محمد حسن ۱۲۱۰» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۴۳گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۵۹]

۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۴۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۵۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۰]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۶۹۲-۳۹/۷۲

آغاز: قدکان بل علی الاقرار بالله منه کان کیف وقد اشاروا الی الفعل فی قولهم أأنت فعلت هذا وقال علیه السلام بل فعله؛ **انجام:** وانه یصح فی جواب من جبرئیل ان یقال ملک بل جوابه انه ملک یاتی بالوحی الی الرسل ونحو ذلک

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوا، ۸۲گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۷-۴۲۱۰]

۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۷۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی [نشریه: ۱۱-۹۱۵]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۷۲۰

آغاز: و ذهب رواؤه فعاد خلافاً بلا ثمر حتی طارت بقیة آثار السلف أدراج الریاح؛

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شاید قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ دو برگ آخر به تاریخ شب دوشنبه چهارم شوال ۱۲۲۱ تکمیل شده؛ ۱۴۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۵-۱۱۹]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۰۶۲/۲

آغاز: ... هو البدیع منأجل العلوم قدراً و أدقها سراً اذ به فیه أی یعلم البلاغة و توابعها لابغیره من العلوم کاللغة و الصرف و النحو؛ **انجام:** و قوله أوجاؤکم حصرت صدورهم، بدون الواو هذا فی الماضی لفظاً و أما الماضی معنی فالمراد به المضارع المنفی بلم ...

از اوائل کتاب تا اوائل فصل و وصل را از بخش «معانی» شامل است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، مقابله شده، با علائم بلاغبا عبارت: «بلغ قراءةً علی شیخنا المحترم الشیخ محمد الحماد طال بقاءه دهر»، محشی با نشان‌های «تقریرات شیخنا»، «کذا قرره شیخنا محمد (الحماد)»، «حفید»، «منه»؛ جلد: مشمعی، ۵۳گ (۳۶-۸۸)، ۲۳سطر (۱۰×۱۳)، اندازه: ۱۴×۱۸/۵سم [ف: ۳۰-۴۵۷]

۱۱. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۱۷۳۰

خط: نسخ، کا: اسمعیل بن محمد بن اسمعیل، تا: ۱۵ رجب۸۰۴ق، جا: سلطانیه‌مدرسه غیاثیه؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۴]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۹۵۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ابواللیث بن ابوالخیر بن ابو الناصر بن مراسل نسفی، تا: ربیع الاول۸۰۷ق، جا: بخارا مدرسه خواجه محمد پارسا؛ مصحح، محشی با نشان «منه رحمه الله، شیخ الاسلام، ۱۲، قطب حسن چلبی»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج مذهب، ۱۳۶گ، ۲۰سطر (۹×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۳۷-۶۱۱]

۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۰۷۱

خط: نسخ، کا: حاجی محمد بن محمد شیرازی، تا: ۸۲۳ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: صبغ الله بن جعفر العمادی؛ جلد: تیماج، ۷۹گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۳-۳۰۴]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۵۶۸

آغاز: بسمله، قال الفقیر الی الله ابو عبدالله ... قصدت فی هذا المختصر ان اذکر علل الاعاریض؛ **انجام:** «برابر

خط: نسخ، کا: عبدالواحد بن حسن دربندی، تا: دوشنبه ۱۵ ربیع الاول۸۲۳ق؛ محشی، مذیل است به «علل الأعاریض» از عبدالله محمد معروف به ابی الجیش انصاری اندلسی مغربی، علل الأعاریض ناقص و موجودی چهار صفحه می‌باشد؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ جلد: گالینگور، ۱۳۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۵-۱۴۰]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۹۶۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: محمود بن عون الدین اوج اغلانی، تا: ۸۲۷ق؛ تملک: محمود بن مصطفی در ۱۸۰۴؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج، ۲۰۲گ، ۱۵-۱۷سطر (۸/۵×۱۲/۵-۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۶سم [ف: ۱۷-۲۴۲]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۹۰۱

خط: نسخ، کا: حسام الدین بن سیف الدین بخاری، تا: پنج‌شنبه۲ جمادی الاول۸۳۱ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۴۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۵-۱۹۶]

۱۷. **قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۳۵۰**
خط: نسخ، کا: شیخ محمد بن عثمان (غلمان - دست برده شده)، تا: پنج‌شنبه ۲۶ ذیحجه۸۳۴ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۴۷گ، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۴-۱۷۵]

۱۸. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۸۰۶**
آغاز: اصل المراد و الایجاز أن یکون ناقصاً عنه وافیاً به والاطناب أن یکون زائداً علیه
خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه اوایل ذیقعده۸۳۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ مصحح توسط ... بن حسین حسینی تونی؛ مهر دائری وقف معز الدین حسینی؛ جلد: مقوایی، ۸۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۲۵-۱۳۵]

۱۹. **تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۹۱**
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد بن موسی حسنی، تا: محرم۸۳۸ق؛ محشی با نشان «حسن چلبی»، «مولانا احمد»، «مطول»، «مص»، «کشاف»، «جمال الدین خطایی»، «مفتاح»، «خلخالی»، «مغربی»، «شرح مقاصد» دارد؛ تملک: احمد بن مولی تاجی رحمه ذیقعده ۱۰۸۸، محمود بیک موتی تاریخند رجب ۱۰۸۹، محمود بن شیخ حسین مدرس اسکویی به تاریخ ۱۰۱۲، سید ابوبکر الشهیر صاقلی گوزل زاده؛ مهر: «محمود مظهر الطاف الهی» (بیضی)؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوایی، ۱۹۹گ، ۱۷سطر (۸×۱۱/۵)، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف: ۱۱-۴۷۷]

۲۰. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۸۹۴**
خط: نستعلیق، کا: علی بن مسعود بن علی، تا: ۸ جمادی الثانی ۸۴۸ق؛ محشی؛ تملک: نور الدین محمد بن محمد صالح، درویش لطف الله دده طهاری، احمد بن مصطفی، ضیاء الدین بن حسن، عمر بن عبدالرحمن مدرس مدرسه واعظیه؛ جلد: تیماج، ۲۸۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۸/۵×۱۷سم [ف: ۱۳-۶۹]

۲۱. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۹۹۲/۱**
خط: نسخ، کا: محمد بن موفق، تا: ۸ ربیع الاول ۸۵۰ق؛ افتادگی: آغاز؛کاغذ:دولت آبادی،جلد:میشن آلبالویی،۲۳سطر [ف: ۵-۴۰۵]

۲۲. **اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه: ۳۲۴۴**
خط: نستعلیق، کا: آقا یوسف بن مولانا شیخ فرید، تا: رجب ۸۵۱ق؛ ۳۵۱ص، ۱۶سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱-۲۵۷]

۲۳. **قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۵۸۸-۳۳/۱۳۸**
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: بن جمال بن تقارسید، تا: ربیع الثانی ۸۵۴ق، جا: اوره؛ محشی؛ ۱۶۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۷-۴۲۰۸]

۲۴. **خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۶۰**
خط: نسخ، کا: علی بن محمد بن عبدالرحمن حسینی بغدادی طرابلسی شامی، تا: پنج‌شنبه ۶جمادی الثانی ۸۵۷ق؛ مصحح، محشی با عبارات «تقی الدین الحصنی فی شرحه علی التنبیه رحمه الله» و «عیسی العاملی»، «حیدر العاملی» «منه ابوعلی» ...؛ جلد: تیماج، ۱۲۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱-۴۶]

۲۵. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۸۵۸**
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸ جمادی الاول۸۸۹ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: احمد بن یحیی رضوی قمی به تاریخ ۱۱۸۴، حسن بن محمد بیک؛ جلد: تیماج، ۲۰۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۷-۲۸۰]

۲۶. **کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه: ۲۷۳**
آغاز: و العامل فیه اما لنیابتها عن الفعل؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ خوب، کا: محمد بن محمد بن محمد بن شهاب بیرجندی، تا: اواخر رمضان۸۹۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی از میر سید شریف و دیگران محرر اوائل ذیقعده ۹۰۲؛ کاغذ: دولت آبادی، ۱۸۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف: -۲۷۵]

۲۷. **شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۹۷۳**
محشی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ تملک: احمد بن سلطان علوی شهابی؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۱۸]

۲۸. **شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۹۷۴**
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۶/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۸]

۲۹. **مشهد؛ مدرسه میرزا جعفر؛ شماره نسخه: ۸۷**
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی از «شیخ الاسلام، مصادر» و جز آنها؛ قطع: وزیری [چهار کتابخانه مشهد-ف: -۴۰]

۳۰. **قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه: ۵۶**
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی از خطایی و جز او؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده نصرالله ۱۲۳۴» در شنبه ۸ شوال ۱۲۵۰، «ابوالقاسم الطباطبایی»، «العبد المذنب یعقوب»، «عبده ابراهیم بن سلطان موسوی ۱۱۱۷»؛ ۳۰۰گ، قطع: ربعی [چند نسخه-ف: -۲۱]

۳۱. **قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه: ۱۱۸**
آغاز: کقول الآخر و هو عباس الاحنف ساطلب بعد الدار عنکم لتقربوا و شکب ای قنعت؛ **انجام:** فاصله ای فانت اصلی لاعطاء ذلک الجمیل و الا فانی عاذر ایاک من هذا المنع و شکور لما صدر عنک من
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ ۱۰۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: -۱۷۰]

۳۲. **همدان؛ دبیرستان امیر کبیر؛ شماره نسخه: ۱۰**
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ناقص [نشریه: ۵-۳۴۸]

۳۳. **اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۲۷۰**
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰، به چندین خط، اصل نسخه از قرن دهم و برخی از اوراق در قرن۱۲ و ۱۳ به چند خط بازنویسی شده است؛ اهدایی: حاج محمد نصیری؛ ۲۳۳گ، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲-۱۷]

۳۴. **تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۴۷۸**

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با نشانه «س،یح،مط،شرح مفتاح،ح، ل، مصلح الدین احمد، شیخ الاسلام، منه»؛ جلد: میشن، ۱۳۷گ، اندازه: ۶×۱۸/۲سم [ف: ۱-۴۸۲]

۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۰۶۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹و۱۰؛ محشی با نشان «سید، حسن چلبی، م» است و از خود تفتازانی نیست؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۵۷گ، ۱۷سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۴×۱۷/۵سم [ف: ۸-۶۹۰]

۳۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۵۷۳

خط: نستعلیق تحریری خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۲۹گ، ۱۵سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲-۱۴۹]

۳۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۵۰۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** عبارة المصنف صادق علی نحو عادات السادات اشرف العبادات ولیس من العکس ویقع العکس ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۰]

۳۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۸۱۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح زرین، محشی از شیخ الاسلام؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۱۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۱سم [ف: ۱-۴۸۲]

۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۳۴۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی، مقابله شده توسط زین العابدین بن امیر جان؛ مهر: محمد رسول بن عبد العزیز «محمد رسول الله»(مربع)، محمد مهدی «یا امام محمد مهدی»(بیضوی)، محمد هادی «محمد هادی»؛ جلد: مقوایی، ۱۷۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۶-۳۰۹]

۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۲۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی با نشان‌های «هرم»، «هرس»، «۱۲»، «مطه»، «ع نعمه»، «شرح»، «س»، «مفتاح»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرم، ۲۲۹گ، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف: ۱۱-۷۴۱]

۴۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۰۲۴

آغاز: ... و با بلائم بذلک و لایخفی وجه ارتباط المقاصد بذلک و الفرق بین مقدمه العلم و مقدمة الکتاب؛ **انجام:** التصریح یوجهالشبه فی قولنا ... هو اسد تلمیحاً او تهکمالم یتات لنا ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۰؛ افتادگی: آغازوانجام؛ مصحح، محشی با نشانه‌های حسن چلبی، ۵ مطول، ن، هـ س، کشاف، شرح کشاف؛ جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۱۵و۱۶ سطر (۶-۶/۵×۱۲-۱۳)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۴-۱۳۶]

۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ نزدیک به ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی با نشانه‌های «مطول»، «عط»، «منه»، «شرح مصباح»، «ایضاح»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۱۵۰گ، ۷و۲۱سطر (۱۳×۷/۸ و ۹/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۱-۳۲۲]

۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۳۵۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** بحق النبی الطیبین الطاهرین و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب.

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۰؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۱۵گ، ۱۹سطر (۶/۵×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۹-۳۴۵]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۸۰۲

خط: نستعلیق، کا: دوست محمد بن امیر محمد حصاری، تا: ۹۲۴ق، جا: بخارا؛ دارای کتیبه کوچک، مجدول، محشی؛ کاغذ: اصفهانی، ۵۷۴ص، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱۷-۲۳۰]

۴۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۴۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ کهن، کا: کمال بن عوض رومی، تا: ۹۵۱ق؛ محشی؛ مهر: «عبده محمد ظهیر»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۵۰گ، ۲۳ سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۳۱]

۴۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۶۲۵

آغاز: ... حال کون خلاف مداره، مما یحتمله ذلک اللفظ مذکر متعلقة ای انما یحل علی خلاف مداره؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹ رمضان۹۶۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، رکابه‌دار، نسخه دوبار خوانده وتصحیح شده: نخستین بار رمضان بن موسی بن غطیف حنفی، و دیگر بار از سوی عبدالرحمن بن ابراهیم بن احمد مشهور به ابن عب الرزاق به سال ۱۱۱۸ ه، تملک: علی بن محمد حسینی مقری مالکی (؟)، ابن علاء الدین مشهور بن ابن ... (؟)؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۳گ، ۲۳سطر (۱۰×۱۳)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۳۲-۵۲]

۴۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۱۰۱/۴-۵۸۳۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول۹۶۲ق؛ محشی؛ واقف: ابوطالب قمی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۸۴گ، ۱۹سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: -۱۶۴]

۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۲۶۶-۳۷/۵۶

آغاز: مما یفید للسامع تشخیصه وبعلیته ... جواب موسی علیه السلام بقوله ربنا الذی اعطی ... عما یمیز احد المشارکین فی امر یعمهما نحو ای الفریقین خیر مقاما ای؛ **انجام:** قوله یظهر ذلک بالتأمل مع التذکرلما تقدم من الاصول المذکوره فی الفنون الثلاثة وتفاصیل ذلک مما لا تفی به الدفاتر بل لا یمکن الاطلاع علی کنهها الالعلام الغیوب. هذا آخرما اردنا جمعه من الفواید ونظمه من الفرائد

خط: نستعلیق، کا: محمد باقربن زین العابدین شریف حسینی، تا: محرم۹۶۲ق، جا: استرآباد و مشهد رضوی؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ ۲۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۳×۳۳سم [ف: ۷-۴۲۱۰]

۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۰۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یسرلنا الذخر الاسنی بحق النبی و آله ... فی

سنه ثلثه و ستین و تسعمائه.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۶۳ق [الفبائی: -۳۶۰]

۵۰. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه: ب-۴۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عباس بن محمد علی بیابانکی موسوی، تا: ۹۶۷ق؛ محشی؛ جلد: مقوای چرمی، ۵۴۲ص، ۱۴سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: -۹۷]

۵۱. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه: ۱۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: لطف الله بن فتح الله، تا: ۹۶۹ق؛ محشی؛ مهر: «العبد محمد رحیم»(مستطیل)؛ جلد: تیماج، ۱۷۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶سم [ف: -۲۵]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۷۷۸۴
آغاز و انجام: برابر
کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد بن آقا شیخ بن حاضر شیخ، تا: اواسط ذیحجه ۹۷۳ق؛ مصحح، بابلاغ مقابله در شهر قزوین، محشی؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۸۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۹×۲۱۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۱۵۴]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۷۰
همان نسخه بالا [مؤید: ۱-۹۴]

۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۱۹۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حیدر بن حسین علی نعمة، تا: سلخ صفر۹۷۳ق؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲، ابراهیم، شیروانی و چلبی»، با نشان «بلغ» مقابله شده؛ مهر: «ماکان محمد ابا احد» (مربع)؛ دستخط محمدجعفر آمده که نسخه را در روز یک‌شنبه یازدهم رمضان ۱۲۶۹ق به فرزندش محمدابراهیم اهداء نموده؛جلد:تیماج مذهب، ۱۸۷گ، ۲۲ سطر(۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۴۱-۱۵۴]

۵۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۷۲۱
خط: نسخ، کا: محمد بن نصار جزائری، تا: شب پنج‌شنبه آخر ربیع الثانی ۹۷۵ق، جا: بافق؛ مصحح، محشی؛ تملک: حسین بن فلاح جوازری؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲۲-۲۶۰]

۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۰۴ ط
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالغنی بن بابا بن ایوب، تا: ۹۷۷ق؛ محشی با علامت‌های «عبدالعزیز سلمه الله، سید قدس سره، شرح مفتاح سید، کشاف، شرح ایضاح» و غیره؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۹۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۴/۲-۱۰۳]

۵۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۸۴۴
کا:حافظ بن حافظ کوچک علی، تا: ۹۷۷ق؛ قطع: رقعی [ف:۲۱۷]

۵۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۶۳ـ د
خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم۹۷۸ق؛ محشی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۹۱گ، ۱۸سطر (۷/۵×۱۱)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱-۴۱۶]

۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۳۳۹-۱۷/۱۱۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۹ محرم۹۸۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۷-۴۲۰۷]

۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۶۰۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالعلی بن محمود انصاری، تا: ۹ ذیقعده۹۸۱ق؛ محشی؛ واقف: حسین نمائی مقدم، مهر ۱۳۶۷؛ جلد: مقوا، ۱۴۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۵-۱۱۹]

۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۶۴۱
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق خفی،کا:سلیمان بن محی الدین بن ابراهیم،تا: ۹۸۴ق؛ محشی از ابو القاسم، کواشی، حسن چلپی؛ تملک: محمد زاهد بن عبدالجواد در ۱۲۰۳؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛جلد:مقوا،۱۷۶گ،۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲۵-۱۱۶]

۶۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۹۷۸
آغاز و انجام: برابر
کا: دلاور خان بن عبدالرحیم بن حمید بنی اسرائیل موسوی، تا: ۲۷شوال۹۸۴ق؛ محشی؛ ۱۸۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۲-۴۸۱]

۶۲. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه: ۲۴۸
خط: نسخ، کا: عبدالرحمن بن محیی الدین صوفی زاده، تا: سه‌شنبه ۲شوال۹۸۶ق؛ ۲۳۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲-۱۰]

۶۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۷۶۵
خط: نسخ، کا: میر بابا ابن سید بابا، تا: ۹۸۷ق؛ مصحح، محشی با استفاده از کتاب‌های شرح طوالع اصفهانی و مطول و با نشانه «شیخ الاسلام» و «۱۲»؛ مهر: «الراجی الی الله محمد حسین بن مظلوم» (بیضی)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۱۷و۱۹سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۶-۴۰۰]

۶۴. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه: ۷۵
خط: نستعلیق، کا: محمد بن تولک میانکالی، تا: محرم۹۸۹ق؛ ۱۳۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۶۷]

۶۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۳۰۸
خط: نسخ، کا: علی بن فتح الله شریف، تا: رمضان۹۹۰ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۷۸گ، ۱۷ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۱-۱۷۵]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه: ۳۰۸
همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۴۰]

۶۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۹۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان۹۹۰ق؛ ۱۸۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲-۴۶۱]

۶۷. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۴۸**
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن فخر الدین حسینی، تا: سلخ ربیع الثانی۹۹۳ق؛ محشی از شیخ الاسلام و دیگران؛ جلد: تیماج، ۱۵۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [ف: ۲۵-۱۵۳]

۶۸. **خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۴۶۸**
خط: نسخ، کا: جان محمد بن محمد بن یار محمد، تا: ۹۹۹ق؛ محشی ازمؤلف؛ تملک: میر محمد حسن بن عبدالوهاب موسوی حسینی، ملانظر علی سبزواری؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: -۲۴۲]

۶۹. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۹۳۸**
خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن محمد سعید، تا: ۱۶ جمادی الثانی۱۰۰۰ق؛ مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۵۴گ، ۲۱ سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۱۶-۷۴۴]

۷۰. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۶۰۹۸**
آغاز: عدم صدقه لکان اظهر فمرادهم بکونه خبرا حال الجنة غیرالصدق و الکذب
خط: نسخ مشکول، کا: سلطان بن بدر، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: میشن، ۱۵۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۷سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۱۵۶]

۷۱. **سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه: ۳۵**
آغاز: برابر؛ **انجام:** بحسب اصل الوضع فیکون کل منهما ههنا واقعا فی موقعه.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی با امضای «شیخ الاسلام»؛ تملک: ولد حاج ملا هادی [سبزواری]؛ مهر: حاج ملا هادی سبزواری به نقش «یا هادی المضلین»؛ ۶۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [اوراق عتیق: ۲-۳۷۴]

۷۲. **سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه: ۵۹**
آغاز: حتی عادت شیئاً واحداً کما فی بیت بشار کان مثار النقع علی ما سبق؛ **انجام:** عدم تعیین فی الآیة ممنوع فان المجرور من فیه.
از مبحث تشبیه تا لف و نشر است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۴۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [اوراق عتیق: ۲-۳۸۱]

۷۳. **مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۰۱۸**
آغاز: بسمله، الحمدلله هو الثناء باللسان علی قصد التعظیم سواء تعلق بالنعمة او بغیرها؛ **انجام:**لا توجد فیه کالتوریة ای الایهام.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی از ابوالقاسم، حسن چلبی و دیگران؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۵-۴۰۱]

۷۴. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۴۳**
آغاز: برابر؛ **انجام:** ای الذی یفصل بین الحق و الباطل علی ان المصدر بمعنی الفاعل و قیل المفصول من الخطاب.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: ساغری، ۱۵۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۸سم [ف: ۲۵-۱۵۲]

۷۵. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۴۰**
آغاز: برابر؛ **انجام:** لان ابا تمام علق النجل بمثل المرثی و ابا الطیب بنفس الممدوح هذا و لکن مصراع ابی تمام اجود سبکا لان قول ابی الطیب لقد.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام (ده برگ)؛ محشی از سمرقندی و غیره؛ جلد: تیماج، ۲۱۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۵-۱۵۲]

۷۶. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۵۱**
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی از شیخ الاسلام و غیره؛ تملک: محمد علی بن محمد فاضل خادم؛ جلد: مقوا، ۱۴۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۶سم [ف: ۲۵-۱۵۳]

۷۷. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۴۱**
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ تملک: محمد صادق بن علی اکبر شافعی در ۱۲۶۷؛ واقف: محمد ناصر خان قاجار والی خراسان، ۱۷ شوال ۱۲۸۴؛ جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲۵-۱۵۴]

۷۸. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۵۰**
آغاز: عن اخریها امر لا یسعه مقدرة لابشر و انما هو شان خالق القوی و القدر؛ **انجام:** لما تقدم من الاصول و القواعد المذکورة فی الفنون الثلاثة التی لا یمکن الاطلاع علی تفاصیلها
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، مقابله شده، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۷سم [ف: ۲۵-۱۵۵]

۷۹. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۹۵۳**
آغاز: برابر؛ **انجام:** ای الطویلة الظهور و الاعناق جمع اقود.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ تملک: جمال الدین محمد قاسم، حسین بن محمد جواد عاملی؛ واقف: شیخ عبد الله مجتهد پور، مرداد ۱۳۶۲؛ جلد: تیماج، ۲۱۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱/۷×۲۲سم [ف: ۲۵-۱۲۹]

۸۰. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۲۶۳**
آغاز: ای مانع حقیر فکیف بالعظیم او التکثیر کقولهم ان له لا بلا و ان له لغنما؛ **انجام:** حتی یکون کل تأکیداً له و حاصل هذا الکلام انا لا نسلم.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۹۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۵-۱۲۹]

۸۱. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۶۵۶**
کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، دارای بلاغ مقابله، محشی با نشانی‌های مختلف مانند «ص» و «شیخ الاسلام» و «شرح ایضاح» و «صحاح» و «۱۲» و «۵» و «مطول» و «مط» و «س» و

«مغرب»؛ تملک: محمد تقی بن محمد هادی با مهر «محمد التقی بن هادی ۱۱۵۷» (بیضی)، محمدرضا همدانی در سال ۱۱۶۷ق که نوشته این کتاب از ورثه مرحوم حاج محمد هادی مدرس سابق همدان به او رسیده، مصطفی صفایی خوانساری در ذیحجه ۱۳۸۴ق با مهر «مصطفی الحسینی ۱۳۴۲» (بیضی)؛ مهر: «الواثق بالله الغنی محمد زکی بن حیدر علی ۱۱۹۵» (چهارگوش)، «حسینعلی ۱۳۱۹» (بیضی)، «اعتضاد السلطنة ۱۳۲۰» (بیضی)، «العبد حیدرعلی بن محمد ...» (مستطیل)؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۰۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۱۵۵]

۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۰۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** حیث لم یؤت بالکلام الاخر فجأة من غیر قصد الی ارتباط و تعلیق بما قبله

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ واقف: جار اللهی، بهمن ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۵-۱۲۷]

۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۶۶۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ واقف: استاد جعفر زاهدی؛ جلد: گالینگور، ۱۹۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۵-۱۲۷]

۸۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۵۰۷

آغاز: الخاتمة خارجة عن الفن الثالث و هم کما سنبین انشاء الله تعالی؛ **انجام:** و هو ای الاقتضاب مذهب العرب الجاهلیة و من یلیهم من المخضرمین بالخاء و الضاد المعجمتعین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۱؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ محشی از شیخ الاسلام و دیگران؛ واقف: حجة الاسلام سید احمد طالب الحق؛ ۱۵۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۴سم [ف: ۲۵-۱۴۳]

۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۰۶۱

آغاز: العلوم سرا و یکشف من وجوه الاعجاز فی نظم القرآن استارها؛ **انجام:** لجواز ان یکون اللازم اعم و انا اقول منشا هذا الاعتراض

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ محشی از شیخ الاسلام و غیره؛ واقف: رضا نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: تیماج، ۳۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۲۵-۱۳۱]

۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۰۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ واقف: شیخ مرتضی امامی، تیر ۱۳۴۱؛ جلد: تیماج، ۲۱۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲۵-۱۳۱]

۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۶۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی از شیخ الاسلام و غیره؛ تملک: حسن بن حسین موسوی که نسخه را به فرزندش سید اسماعیل اهدا نموده، عنایت الله بن محمد اشرف، آقا حسین محمد رفیع خوانساری؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ جلد: میشن، ۲۵۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف: ۲۵-۱۳۲]

۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۱۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ تملک: کمال الدین حسین بن خواجه احمد یس، محمد محسن؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: مقوا، ۱۴۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۲۵-۱۳۲]

۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۵۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فهو ههنا غلط محض.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ واقف: مهندس احمد بادرام پور، بهمن ۱۳۵۳؛ جلد: تیماج، ۱۳۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۵-۱۳۲]

۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۰۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ واقف: فاضل خان، ۱۰۶۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۱گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۲۵-۱۳۳]

۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۰۶۳

آغاز: بسمله، الحمد هو الثناء باللسان علی قصد التعظیم؛ **انجام:** برابر

نسخه فاقد دیباچه است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد طاهر بن سید محمود، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ تملک: محمد علی بن محمد باقر حسینی؛ واقف: محمد محسن سبزواری، ۱۷ ذیقعده ۱۱۰۹؛ جلد: مقوا، ۱۰۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۲۵-۱۳۳]

۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۳۸۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و منه ای من الاقتضاب القریب من التخلص قول الکاتب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ واقف: سردار کل یار محمد خان افشار، خرداد ۱۳۳۲؛ جلد: مذهب، ۲۰۶گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲۵-۱۳۴]

۹۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۲۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی از خطابی، چلپی، شیخ و دیگران؛ تملک: ابوالحسن بن میرزا علی موسوی در ۱۲۰۹؛ اهدایی: کاظم مدیر شانه چی، آبان ۱۳۶۲؛ جلد: مذهب، ۲۰۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۵-۱۳۵]

۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۳۹۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ واقف: میرزا اسد لله فاضلی، تیر ۱۳۶۲؛ جلد: مقوا، ۲۱۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۳/۵سم

[ف: ۲۵-۱۳۶]

۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۶۳۰۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ واقف: محمد حسین خراسانی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۰گ، ۱۹ و ۲۰سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۵-۱۳۶]

۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۹۲۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** فانه یظهر بتذکرها ان کلا من ذلک وقع موقعة بالنظر الی مقتضیات.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی از شیخ الاسلام و دیگران؛ واقف: فاضل خان، ۱۰۶۵ ق؛ جلد: تیماج، ۱۵۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۵-۱۴۹]

۹۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۳۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فواتح السور و خواتمها و ارده علی احسن الوجوه ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱۶۴گ، ۱۷سطر (۶/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۹-۳۳۵]

۹۸. اراک؛ کتابخانه مدرسه سپهدار؛ شماره نسخه: ۱۴۲/۱۱

انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۱؛ مصحح، محشی به نقل از: محی الدین سلمه الله، مولانا نورالله سلمه الله، مطول، حاشیه کشاف، مصادر زوزنی و برخی با امضاء «مط»، مقابله شده به گواهی؛ خطبه نکاح به قلم «محمد امین ابن رحمت الله ذلفابادی مورخ ۷ ربیع الثانی ۱۰۷۷ ق»؛ جلد: گالینگور، ۱۸۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [دو کتابخانه اراک: -۱۷۱]

۹۹. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه: ۸۷

آغاز: البدیعة فمقتضی الحال هو الاعتبار المناسب للحال و المقام؛ **انجام:** الی مقتضیات الاحوال و ان کلا من السور بالنسبة الی المعنی الذی ...

خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف مخ: -۲۰۲]

۱۰۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۱۳۸-۵۵/۱۱۸

آغاز: و انما هو شأن خالق القوی و القدر و ان هذا الفن قد نصب الیوم ماؤه فصار جدالاً بلا اثر و ذهب رواؤه فعاد خلافا بلا ثمر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۸۱گ، ۱۹-۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۱۰]

۱۰۱. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه: ۷۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمدصادق خطیب، محمدباقر خطیب دامغانی، داود دامغانی؛ جلد: تیماج، ۲۱۱گ، اندازه: ۱۲×۲۴/۵سم [ف مخ: -۲۰۱]

۱۰۲. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه: ۱۷۷

انجام: و انت بما أملت منک جدرد فان تولنی أی تعطنی منک الجمیل فأهله أی فأنت ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۶۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف مخ: -۲۰۱]

۱۰۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۴۳۹-۱۳/۱۱۹

آغازو انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۱۸۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۷-۴۲۰۶]

۱۰۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۰۷۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۱۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۳×۱۹/۴سم [ف: ۱-۴۸۱]

۱۰۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۲۳۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: وزیری، ۱۶۱گ، ۲۲سطر (۵/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۳-۹۰۲]

۱۰۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۱۸۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ اهدایی: اخوان مصلائی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۳۸گ، ۱۴سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳-۸۸۸]

۱۰۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۹۵۷

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی از شیخ الاسلام می‌باشد و از دیگران؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن، ۲۱۷ص، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۶سم [ف: ۲-۴۱۹]

۱۰۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۹۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کونها بین ادعیة و وصایا و مواعظ و تحمیدات.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی از شیخ الاسلام و خطائی و دیگران؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، ۲۱۸ص، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۴۱۹]

۱۰۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۸۳۰۷

خط: متن نسخ و شرح نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۰۳گ، ۱۸ سطر (۵×۹/۵)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۵-۵۲۷]

۱۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۹۶۰

آغاز: برابر

خط: شکسته، کا: سعید بن محمد ابراهیم رازی، تا: قرن ۱۱، جا: سپهسالار؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۲۲ص، ۲۴سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲-۴۱۷]

۱۱۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱-۹۱۴]

۱۱۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۳۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱-۹۱۴]

۱۱۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۰۱۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی از«خواجه، شرح مفتاح»؛ ۱۵سطر، قطع: ربعی [چهار کتابخانه مشهد-ف: -۳۸۸]

۱۱۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۸۷۵
آغاز: برابر؛ **انجام:**و يسمى الطباق و التضاد ايضا و هى الجمع.
از ابتدای کتاب تا چند سطری از «الفن الثالث علم البديع» است؛ خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی از حسن چلبی و دیگران؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ جلد: مذهب (عمل ملا محمد عالم صحاف)، ۱۶۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۵-۲۷۲]

۱۱۵. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۸۸۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی از شیخ الاسلام و دیگران؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ جلد: میشن مذهب، ۲۳۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [ف: ۵-۲۷۷]

۱۱۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۹۱۰
آغاز: بسمله، الحمدلله هو الثناء باللسان على قصد التعظيم سواء تعلق بالنعمة او بغيرها؛ **انجام:** برابر
فاقد خطبه و دیباچه است؛ خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ ۲۱۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۵-۲۹۸]

۱۱۷. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۶۶
آغاز: عن آخر ما امر لايسعه مقدرة البشر و إما هو شأن خالق القوى؛ **انجام:** فان كان حسناً تلقاه و حتى جبر ما وقع ... حتى أنساه المحاسن ... .
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۰ یا ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ مهر: «الواثق بالله الرحمن عبده العزيز بن محمد الحسيني» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۹۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۱-۱۹۸]

۱۱۸. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه: ۱۱۶
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵-۶۰۷]

۱۱۹. تهران؛ فرمانفرمائیان، حافظ (دکتر)؛ شماره نسخه: بدون شماره
خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ جلد: تیماج، قطع: ربعی [نشریه: ۷-۵۵۴]

۱۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۲۹۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۲۰۲گ، ۲۳سطر(۶×۱۹)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱۶-۲۳۶]

۱۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۹۹۵
خط: نسخ، کا: نورالدین محمد حافظ، تا: قرن ۱۱؛ دارای یک سرلوح، مذهب، مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۴۶۳ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۷-۳۶۷]

۱۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۵۹۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعليق، کا: شاه جهان، تا: قرن۱۱، جا: شهر رو؛ محشی، دارای بلاغ مطالعه، مهر: «ياتى من بعدى اسمه احمد ۱۲۳۸» (بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۲گ، ۱۷ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۵۱-۵۷]

۱۲۳. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه: ۵۲
انجام: الى الغرابة فالاخذ و السرقة اى ما يسمى بهذين الاسمين نوعان ظاهر و غير ظاهر ...
خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۱۳۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: -۴۴]

۱۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۶۸۳
آغاز: ... الا انها لم يقاتل فان اباتمام لم يلم بشى من معنى قول الا فوه راى عين البال على قرب ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ تملک: مرتضی بن محمد مؤمن؛ مهر: «عباس قلی بن محمد تقی الشریف» (بیضی)، «المتوکل علی الله محمدعلی» (بیضی)، «محمد علی بن سعید الحسینی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۱۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۸-۲۰۸]

۱۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۷۸۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** ان يسلكه الاسلاميون و يتبعونهم فى ذلك فان التبين المذكورين لابى تمام
خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ واقف: استاد محمود شهابی، آبان ۱۳۶۶؛ جلد: تیماج، ۱۸۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۳×۱۷/۷سم [ف: ۲۵-۱۱۷]

۱۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۷۹۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، مقابله شده، دارای بلاغ؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۷سم [ف: ۲۵-۱۱۸]

۱۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۰۷۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی از عبدالرحیم، ابوالقاسم، و دیگران؛ واقف: سید یوسف حسینیان، آذر ۱۳۷۰؛ جلد: تیماج، ۲۳۲گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۵-۱۲۲]

۱۲۸. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه: ۱۰۰
خط:نستعليق،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛۱۶۵گ، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: -۷۵]

۱۲۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۹۴۲
آغاز:لكنها ... عن اللين الذى هو ضد الشدة و الثانى الجمع الى آخر؛ **انجام:**نحو اشداء على الكفار رحماء بينهم فان الرحمة و ان لم تكن مقابله.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۴۹گ، ۱۲سطر (۶/۵×۱۱)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲-۷۷۰]

۱۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۹۱۹

آغاز و انجام: برابر
خط: ثلث، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ توضیحاتی بامضای چلبی و شیخ الاسلام؛ مهر: «عبده سید علی الحسینی الحسنی»، «حسین منی و انا من حسین» (چهارگوش)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۰گ، ۱۷سطر(۵×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۴-۴۹۱۹]

۱۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۷۴۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** علی تفاریقها و تفاصیلها الی العلام الغیوب فانه یظهر ... ذلک وقع موقعه بالنظر الی ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ مهر: صراط علی حق تمسکه مؤرخ ۱۲۸۲؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۸۱گ، ۱۴سطر (۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۳-۱۲۳]

۱۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۸۵۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ کاغذ: ترکی، جلد: تیماج، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱۷-۲۶۴]

۱۳۳. مشهد؛ مدرسه میرزا جعفر؛ شماره نسخه: ۸۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ قطع: جیبی [چهار کتابخانه مشهد-ف: -۴۰]

۱۳۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۱۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «منه رحمه الله، مطول، کنز اللغات، تاج اللغة، صحاح، شیخ الاسلام»؛ جلد: تیماج، ۲۶۰گ، ۱۴ سطر (۶/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۶/۵سم [ف: -۶۵۶]

۱۳۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۱۷۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اندازه: ۱۲×۱۸سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۸]

۱۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۱۷۵-ف
نسخه اصل: نسخه آقای حافظ فرمانفرمائیان؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام [فیلمها ف: ۱-۳۷۸]

۱۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۶۶۷
دیباچه را ندارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، ۸۸گ، ۲۰سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۸-۲۳۴]

۱۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۶۰۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «منه، احمد، چلبی، شرح، شیخ الاسلام»؛ تملک: حسن حسینی در ۱۲۶۵، سردار کابلی در ۲۷ شعبان ۱۳۲۶؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۰۱گ، ۱۹سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۸-۲۰۰]

۱۳۹. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۵۱۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۲۰۲گ، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳-۵۶]

۱۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۰۷۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کا: کاتب نسخ نامعلوم و کاتب نستعلیق مهدی بن مؤمن یزدی، مشهور به خلیفه، تا: دوشنبه دهه سوم صفر۱۰۰۱ق؛ محشی از چلبی و دیگران؛ مهر: احمد تهرانی «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده احمد»؛ واقف: فاضل خان، ۱۰۶۵ ق؛جلد: تیماج، ۲۳۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۵-۱۳۷]

۱۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۳۵۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: لها کای (کذا) تاشکندی، تا: ۱۰۰۲ق؛ محشی؛ واقف: آقای حاذقی، آبان ۱۳۴۹؛ جلد: گالینگور، ۲۰۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۵-۱۲۵]

۱۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۹۵۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمود بن حاجی ابراهیم، تا: ۱۰۰۲ق، جا: قسطنطنیه؛ مجدول، محشی با نشان سید، حیرت، هـ مطول، ابن حاجب شیرازی، شرح مفتاح، جمال، منه ره؛ کاغذ: هندی، جلد: چرم مذهب، ۱۸۸گ، ۱۷سطر (۶/۲×۱۳/۳)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۷-۲۳۸]

۱۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۶۸۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد بن یوسف بن موسی کمیشتی، تا: ربیع الاول۱۰۰۴ق؛ مصحح، محشی به امضاهای «جلال الدین» و «م م» «م» و «شرح المفتاح» و «یوسف» و «خ» و «خیر الدین» و «ح ح» و «موقف» و بسیاری بی امضا ...؛ تملک: مصطفی صفایی خوانساری در شهر صیام ۱۳۸۵ق با مهر «مصطفی الحسینی ۱۳۴۲» (بیضی)؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: میشن، ۲۰۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۱۵۵]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۰۹
همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۱۰]

۱۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۹۳۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ابو القاسم بن محمد قاسم جامی، تا: ۱۰۰۴ق، جا: هرات؛ محشی؛ متعلق به کتابخانه حاج سید نصرالله تقوی؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۷۶گ، ۱۹سطر(۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۴-۱۶۷]

۱۴۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۱۱۲
خط: نستعلیق، کا: محمد مؤمن بن حاجی محمد برشتی اصفهانی، تا: ۷ رمضان۱۰۰۶ق؛ افتادگی: انجام [مختصر ف: -۷۳۹]

۱۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۷۷۱۲
کامل؛ خط: نستعلیق، کا: صفی بن محمد امین بن صفی رستمداری، تا: دوشنبه ۱۷ شوال۱۰۰۷ق، جا: مشهد مقدس رضویه، حسب الامر شیخ راضی؛ مصحح، محشی به امضاهای «شیخ» و «۱۲» و «ع ا ه» و «مط» و «شیخ الاسلام» و «منه» و چلبی و دیگران؛ مهر: شیخ الاسلام عبدالله ۱۳۵۲ (بیضی)، «عبده سید محمد الرضوی» (بیضی)؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۱۸۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۱سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۱۵۵]

۱۴۷. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۲۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: اوائل صفر۱۰۱۰ق؛ مصحح، محشی به نقل از مطول و شرح مفتاح سید شریف؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی؛ ۱۱۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [ف: ۲-۵۶۶]

۱۴۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۴۲۱

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۰۱۱ق؛ محشی از مطول، شرح چلبی، حاشیه شریف، شرح مفتاح؛ مهر: مصطفی علی الحسینی، محمد رضا قایمی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۷گ، ۱۷ سطر(۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۵-۲۳۵]

۱۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۹۱/۲-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، کا: نظام الدین محمد بن حسن فرسی، تا: ۱۰۱۵ق؛ محشی از فصیح و خطائی؛ ۱۰۱گ (۵۵-۱۵۵)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۲۳-۵۴۰]

۱۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۸۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ملک محمد بن محمد هاشم خوانساری، تا: دوشنبه ۲۸ محرم۱۰۱۶ق؛ واقف: عبدالباقی آیة اللهی، اسفند ۱۳۷۴؛ جلد: تیماج، ۱۹۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۵-۱۲۲]

۱۵۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۸۱۸

خط: نستعلیق، کا: خلیل بن علی بن جعفر بن محمد، تا: چهارشنبه اواخر شعبان۱۰۱۷ق؛ مجدول، دارای سرلوح زرین، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۱۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۲۷-۲۳۹]

۱۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۶۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: ۵ صفر۱۰۲۳ق؛ افتادگی: وسط؛ محشی؛ جلد:مذهب،۷۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۳سم [ف: ۲۵-۱۴۶]

۱۵۳. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۰۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۲۵ق؛ مجدول و مذهب، با سرلوحی زیبا؛ جلد: چرمی، ۱۸۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۳-۱۲۵۴]

۱۵۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۸۵۱

خط: نسخ، کا: سلطان مراد بن محمد جعفر بحشتانی، تا: ۱۴ جمادی الثانی۱۰۲۸ق؛ مصحح؛ تملک: ابن علی حسینی؛ جلد: تیماج، ۲۸۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲-۱۱۸]

۱۵۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۷۱۷

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد جعفر سلطانی، تا: اواخر صفر۱۰۲۸ق؛ محشی به نشان «۱۲»؛ مهر: استاد علی؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۵۸گ، ۱۸سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۳-۱۰۳۶]

۱۵۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۶۵۴

کا: محمد علی بن شکرالله و زماری، تا: ۱۰۳۳ق؛ قطع: خشتی [ف: -۲۱۷]

۱۵۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۹۲۷

خط: نسخ خوش، کا: ابن حاجی محمد سبزواری، محمد علی، تا: ۲۷ صفر۱۰۳۴ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۰۸گ، ۲۰سطر (۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۲-۱۵۰]

۱۵۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۲۵/۳-۶۰۵۶

خط: نسخ، کا: الله حسین بن منصور، تا: ذیقعده۱۰۳۶ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۲۰گ، ۱۸سطر، قطع: وزیری [آستانه قم: -۱۶۴]

۱۵۹. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه: ۲۸۹ - ج

خط: نسخ، بی کا، تا: جمعه نیمه رجب۱۰۳۶ق؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۰۵گ، ۱۷سطر(۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: -۴۵۶]

۱۶۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۴۷۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ملا شاه نظر مشهور به عماد لاهیجی، تا: ۲ ربیع الثانی ۱۰۳۹ق؛ محشی از صحاح اللغة؛ جلد: تیماج، ۱۹۷گ (۱۰پ-۲۰۶ر)، ۱۵ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲-۸۳]

۱۶۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: دوشنبه ۱۶ رجب۱۰۳۹ق؛ محشی؛ ۲۳۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۹/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱-۱۱۰]

۱۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۰۲۴

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۳۹ق، جا: مشهد رضوی [الفبائی: -۳۶۰]

۱۶۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۸۴۵-۱۵/۸۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: کپنک زاده، تا: رجب۱۰۴۰ق، جا: مغنیا مدرسه سلطان مرادخان؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۰۶]

۱۶۴. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه: ب-۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۴۳ق؛ محشی؛ مهر: «عبده الراجی شمس الدین محمد»؛ اهدایی: آقایان محمد و حسینعلی الهی؛ جلد: مقوای ساغری، ۴۹۲ص، مختلف السطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: -۹۶]

۱۶۵. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۱۷۲۳

خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: ۱۰۴۵ق، جا: مدرسه فاتح سلطان محمد الغازی؛ قطع: خشتی باریک [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۴]

۱۶۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۹۷۵

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۰۴۵ق؛ افتادگی: آغاز ووسط؛ محشی؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۱۴۳ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۲-۴۱۷]

۱۶۷. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۲۹۲

آغاز: اضرب عن هذا الخطب الجلیل صفحاً ... الحمد هو الثناء

باللسان علی قصد التعظیم سواء تعلق بالنعمة أو بغیرها
خط: نسخ، کا: حسب الله جزایری منسوب به بنی اسد، تا: ۱۵رمضان ۱۰۴۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ این نسخه را برای عبدالطیف کتابت نموده، مصحح، محشی به نقل از «چلبی» و «سید شریف»؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۵۶۶]

۱۶۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۷۵۵
خط: نسخ، کا: محمد محسن بن میر محمد سعید حسینی، تا: ۱۰۴۸ق؛ ۲۷۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱-۲۳۵]

۱۶۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۰۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: احمد بن مصطفی، تا: ۱۰۴۹ق؛ با سر لوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۶۶گ، ۱۹ سطر (۶×۱۶/۵)، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۷-۹۴]

۱۷۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۷۰۰
خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن عبدالحسین نصیری، تا: سه‌شنبه ۱۱ صفر۱۰۴۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با نشانه «منه» و بی آن؛ تملک: محمد مسیح بن محمد باقر طبیب؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۵۸گ، ۱۶سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۸-۲۵۱]

۱۷۱. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه: بدون شماره
بی‌کا، تا: صفر۱۰۴۹ق؛ مصحح، محشی [ف: -۴۰]

۱۷۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۰۲۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد امین بن ضیاء الدین محمد حسوقانی، تا: پنج‌شنبه ۵ شوال ۱۰۵۰ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۱۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۰۵]

۱۷۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۷۹۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۴ شعبان۱۰۵۱ق؛ مصحح، محشی؛ یکی از شاگردان مولانا فتاح نظنزی می‌نویسد که استاد نسخه را به او بخشیده و وی نواقص آنرا تکمیل کرده؛ تملک: محمد بن محمد رضا نصیری با مهر«اللهم صل علی محمد و آل محمد»(مربع)؛ ۱۳۷گ، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۵-۱۲۷]

۱۷۴. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه: ۱۱
کا:ابن عبدالمومن بابا جهد(کذا) اویس الدماوندی، تا: ۱۷ جمادی الاول۱۰۵۳ق؛ افتادگی: انجام (چهل ورق) [تربیت: ف: -۲۳۶]

۱۷۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۹۷۸
خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن حسین، تا: پنج‌شنبه ۵ شوال ۱۰۵۳ق، جا: اصفهان؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۶۳گ، ۲۰ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۲×۲۵سم [ف: ۵-۵۲۶]

۱۷۶. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه: ۵۹
خط: نسخ، کا: جعفر بن نظام الدین حسینی عاملی قزوینی، تا: جمعه ۲۰ شوال۱۰۵۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ با یادداشت محمد صادق موسوی مورخ ۱۲۴۱؛ ۳۲۰گ، ۱۸سطر، قطع: ربعی [چند نسخه- ف: -۲۱]

۱۷۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۰۱۲
آغاز: قال: السریجی منسوب الی السراج و یجوز ان یکون وصفه؛
انجام: رد ذلک بالتامل مع ما تقدم من الاصول و القواعد فی الفنون الثلاثه
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۵ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با نشان مطول، صحاح، س؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: گالینگور، ۱۷۴گ، ۱۸-۱۹سطر (۶/۵×۱۵/۵ و ۶/۳×۱۶/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۱۷-۳۰۷]

۱۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ تحریری، کا: ابراهیم بن طیب کوتاهی گرمیانی، تا: اوایل رجب۱۰۵۵ق؛ مجدول، محشی؛ جلد: تیماج، ۴۰۰ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹/۵سم [ف: ۴۰/۳-۲۲۲]

۱۷۹. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۳۸۷
خط: نسخ، کا: صدر الدین محمد بن محمد یوسف عبد الوهابی الحسنی الحسینی عبدالوهابی، تا: ۲۸ صفر۱۰۵۶ق؛ مهر: «عبد المطلب بن محمد مدعو بالرضا ۱۱۹۷» (کروی بزرگ)؛ واقف: حسن صدرزاده خویی، ۱۳۴۷ش؛ جلد: تیماج، ۱۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: -۱۹۶]

۱۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۷۶۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: لطف الله بن علاء الدین محمد تبریزی، تا: ۱۰۵۶ق؛ محشی از چلپی، سید شریف جرجانی و دیگران؛ واقف: شیخ محمد رضا نوغانی، اسفند ۱۳۶۷؛ جلد: تیماج، ۱۸۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۲۵-۱۴۸]

۱۸۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۵۵۷
آغاز: فان النطق الحقیقی لایسند الی الحال و المفعول نحو جمع الحق لنافی امام، قتل البخل و احیی السماحا، فان القتل و الاحیاء الحقیقیین لا یتعلقان بالبخل و الجود؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ خوش، کا: محمد مومن ابن سلطانقلی، تا: ۱۰۵۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با استفاده از دیگر کتب همچون مطول، شرح مفتاح، حاشیه مطول، هدایه، شرح هدایه، شرح ابیات، نهایه الحدیث و صحاح و با امضای ابوالقاسم سمرقندی، حسن چلبی، عصام الدین، زوزنی، محیی الدین، ملا یوسف، شیخ الاسلام، عبدالحکیم، قاسم الپایکلانی سنه ۱۲۴۴، منه و سید قدس سره؛ مهر: «الواثق بالله، ابن عبد عبدالغفور ... » (بیضی)؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۰۳گ، ۱۷سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۱۶-۱۰۲]

۱۸۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۹۸۲
خط: نستعلیق، کا: شاه قاسم بن محمد رضا، تا: محرم۱۰۵۷ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح، محشی؛ اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۸]

۱۸۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۹۶۸

خط: نسخ، کا: زین الدین علی بن صدرالدین محمد، تا: غره ذیقعده۱۰۵۸ق؛ توسط کاتب در محرم ۱۰۸۸ تصحیح و سپس وقف شده، محشی؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۸]

۱۸۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۱۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، کا: محمد مقیم بن محمد تقی تبریزی، تا: ۲۶ شوال۱۰۵۸ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح، محشی به امضاء«منه» و حواشی مفصل دیگر و به نقل از «شرح مفتاح سید» و «شرح ابیات» و «شرح تأویلات» و «علامه شیرازی درشرح مفتاح» و «شرح جامی»و ...؛ مهر: «الواثق بالله الغنی عبده الراجی محمد جعفر» (مربع)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱-۱۶۱]

۱۸۵. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه: ۵۷۷

خط: نسخ، کا: بشارة بن مخاصم العیفاری، تا: ۲۰ رجب۱۰۵۸ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۳۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۲-۳۶۲]

۱۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۲۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹ رجب۱۰۵۹ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۱۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۳۳/۲-۵۵]

۱۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۳۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شاه محمد بن مظفر حسین نیشابوری، تا: ۷ رمضان ۱۰۵۹ق؛ محشی از شیخ الاسلام و دیگران؛ واقف: حاج احمد فاضل، اسفند ۱۳۶۵؛ جلد: گالینگور، ۱۹۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۲۵-۱۵۶]

۱۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد صالح بن عبد الباقی گیلانی، تا: ۵ صفر۱۰۶۱ق، جا: شیراز مدرسه آصفیه؛ محشی از حسن چلپی، فتح الله و دیگران؛ تملک: محمد جعفر بن محمد محسن ارسنجانی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۸سم [ف: ۲۵-۱۵۴]

۱۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۱۹۶

آغاز: و قال و ما ظلمناهم و لکن کانوا انفسهم یظلمون الی غیر ذلک؛ **انجام:** برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۱۰۶۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ واقف: خان بیگم عقیلی، خرداد ۱۳۷۱؛ جلد: تیماج، ۱۲۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲۵-۱۲۳]

۱۹۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۳۴۵

خط: نستعلیق، کا: قوام الدین عبدالفضل رودباری ساکن معلم کلاله، تا: ۱۰۶۱ق، جا: قزوین مدرسه التفاتیه؛ ۱۵۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۵سم [ف: ۱-۲۳۴]

۱۹۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۲۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد قاسم معلم ابن منوچهر، تا: دهه دوم ربیع الثانی۱۰۶۱ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۰۲ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۴۵-۱۳۳]

۱۹۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۰۹۹

آغاز: رعایة للسجع و البیان هو المنطق الفصیح المعرب المظهر عما فی الضمیر و الصلوة علی سیدنا خیر من نطق بالصواب و افضل؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: شمس بنا، تا: ۱۷ ربیع الثانی۱۰۶۳ق، جا: مدرسه امام زاده عبدالعظیم؛ مصحح، محشی، با نشان ص، ۱۲، صط، سیدی؛ تملک: ملا محمد طاهر نوری ۱۲۵۱ق؛ واقف: ملا محمد جعفر تهرانی، ۱۲۵۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۱۵گ، ۱۸سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۹-۸۰]

۱۹۳. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۳۱۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قبل از۱۰۶۳ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: رفیع الدین بن ابواسحاق انصاری ۱۰۶۳ «یا رفع الدرجات ۱۰۷۴» (بیضوی)؛ اهدایی: جواد کمالیان، ۱۳۵۴ شمسی؛ جلد: تیماج، ۱۵۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱-۲۸۲]

۱۹۴. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۷۱۹

خط: نسخ ترکی، کا: احمد بن شرف الدین، تا: دوشنبه ۱۷ ربیع الثانی۱۰۶۳ق، برای شیخ ابی بکر [نشریه: ۲-۱۶۹]

۱۹۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۳۳۰/۱

خط: نستعلیق، کا: استرآبادی، محمد شفیع بن محمد رضا، تا: جمعه ۲۵ محرم۱۰۶۳ق، [ف: ۱۶-۵۱۳]

۱۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۱۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد کریم بن حسین، تا: ۱۰۶۴ق؛ محشی به رمز «شیخ» و «منه» و «شاه میر» و نیز واژه ها مترجم به فارسی؛ واقف: سید جلال الدین تهرانی، مرداد ۱۳۶۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۵-۱۴۵]

۱۹۷. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۲۴۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۵ق [ف: -۸۲]

۱۹۸. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه: ۴۱

کا: علی بن محمد شریف آتددان تولمی، تا: جمادی الثانی۱۰۶۵ق [ف: -۲۹]

۱۹۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۶۵۹

خط: نسخ، کا: محمد محسن بن ملا شجاع، تا: جمادی الاول۱۰۶۷ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۹۱گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۲۲-۲۱۳]

۲۰۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۵۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن سعید طباطبایی، تا: ۱۹ جمادی

الاول۱۰۶۷ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۲۵-۱۲۱]

۲۰۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۴۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن محمد بن سلمان، تا: ۲۵ رمضان۱۰۶۸ق؛ محشی از شیخ الاسلام و سید شریف و دیگران؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۱سم [ف: ۲۵-۱۵۵]

۲۰۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۰۲۶

آغاز:فی الشرط و الجزاء ... فی ان ترتب علی کل منها معن رتب علی الآخر

خط: نسخ، کا: محمد بن خضر بن محمد الریکائی، تا: ۱۰۶۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۲۰۷گ، ۱۳سطر (۸/۵×۱۲)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۳-۸۲۶]

۲۰۳. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه: ۳۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن حاجی محمد طاهر، تا: شعبان۱۰۶۹ق؛ مصحح، محشی از مطول و نورالدین و غیره؛ جلد: تیماج، ۱۹۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: -۲۷۴]

۲۰۴. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۰۴

خط: نسخ، کا: سعد بن سید مساعد بن عبد سجاد، تا: جمادی الاول۱۰۷۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۶۲ص، ۲۰سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۳]

۲۰۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۰۴۱-۱۶/۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مقیم بن محمد رضا معلم استرآبادی، تا: چهارشنبه ۱۰ صفر۱۰۷۲ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج، ۱۸۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۷-۴۲۰۷]

۲۰۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۴۸۷

خط: نسخ، کا: نصوح بن محمد، تا: ۱۰۷۲ق، جا: استانبول مدرسه شاه خوبان؛ مجدول؛ مهر: «محمد باقر بن عبدالرحیم»(مربعی)؛ جلد: تیماج، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: -۲۵۲]

۲۰۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۳۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد بیک، تا: ۷ جمادی الثانی ۱۰۷۳ق، جا: مشهد؛ محشی با نشان«س، صح، ۱۲۰۵، منه»؛ تملک: محمد علی ناصح رئیس انجمن ادبی ایران؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۷۵گ، ۱۹سطر (۵/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۱۹-۵۱۲]

۲۰۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۹۵۸

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۴ق؛ به سال ۱۰۷۵ مقابله و تصحیح گردیده، محشی؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۲۵۹ص، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۲-۴۱۷]

۲۰۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۴۷

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد مقیم، تا: ۱۵ رجب۱۰۷۴ق؛ محشی با نشان «شرح، س، منه، شرح المفتاح، حسین چلبی»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۲۲گ، ۱۷و۱۸ سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۵سم [ف: -۶۵۶]

۲۱۰. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه: ۳۲۸۴

خط: نسخ، کا: اسمعیل بن عمر بن القادر، تا: ۱۰۷۵ق؛ ۳۴۵ص، ۲۱سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱-۲۵۷]

۲۱۱. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه: ۳۲۸۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۲۵ شعبان۱۰۷۵ق؛ ۴۲۶ص، ۱۵سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱-۲۵۸]

۲۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۹۵۵-۲۵/۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال۱۰۷۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۹۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۷-۴۲۰۷]

۲۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۳۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد عرب بن محمد امین طبسی گیلکی، تا: جمادی الثانی۱۰۷۵ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ جلد: تیماج، ۲۷۸گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۵-۱۴۵]

۲۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: محمد شریف بن مولانا خواجه الهزار الحرسی انصاری، تا: ۱۰۷۵ق؛ تملک: محمد علی بن ملک محمد محولایی(؟)؛ ۴۱۲ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۴۰/۳-۱۶۷]

۲۱۵. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه: ۱۳۰

خط: نستعلیق، کا: علی اکبر بن مهدی حسینی لباسانی، تا: ۱۱ صفر۱۰۷۶ق، جا: مدرسه معصومیه؛ مصحح، محشی؛ واقف: شیخ الاسلام دامغانی، ۱۳۸۸؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۹۲گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف مخ: -۲۰۱]

۲۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۱۰۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: جعفر بن میر محمد تونی، تا: دوشنبه ۲۹ شعبان۱۰۷۷ق؛ محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۵-۱۴۱]

۲۱۷. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه: ۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن جمال الدین محمد کوکدی (گوگدی)، تا: چهارشنبه دهه اول ربیع الثانی ۱۰۷۷ق؛ ۱۴۹گ، ۲۲سطر [ف: -۷۳]

۲۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۷۶۰

آغاز: و کشف استاره لما شاهد و امن ان المحصلین قد تقاصرت

همهم؛ **انجام:** هذا ذکر و ان للمتقین
خط: نسخ، کا: علی اکبر بن علی افضل همدانی، تا: شنبه ۵ شوال۱۰۸۰ق؛ افتادگی: آغاز ووسط؛ محشی از حسن چلپی، محمد بن حاج، و دیگران؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ ۱۷۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۵-۱۴۰]

۲۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۹۱۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۰۸۱ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده در چهارم شوال ۱۰۸۲؛ تملک: محمد قاینی در ۱۱۷۲؛ واقف: فاضل خان، ۱۰۶۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۵-۱۴۲]

۲۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۸۶۸-۲۴/۱۶۸
آغاز: مما اورده الشیخ فی دلایل الاعجاز ووصی بالمحافظة علیه اورد السامع عن الخطأ فی الحکم؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: ابوالهادی عقدایی بن عباس، تا: ۲۵رجب۱۰۸۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۳۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف:۷-۴۲۰۹]

۲۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۹۰۳-۱۵/۱۴۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمودبن شیخ عبدالکریم مفتی مشهور به بنطقی، تا: ۱۰ ذیحجه۱۰۸۱ق؛ مجدول، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۹۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۰۷]

۲۲۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۶۹۲
خط: نسخ پخته، کا: سعید، تا: چهارشنبه ۲ ربیع الثانی۱۰۸۳ق؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده حسین محمد» (بیضوی)؛ اهدایی: سید عطاء الله مهاجرانی؛ جلد: تیماج، ۱۵۹گ، ۲۱سطر (۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۳-۱۸۶]

۲۲۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۹۸۱
خط: نسخ، کا: عبدالرضا بن میرزا علی قمی، تا: جمعه ۵ رمضان۱۰۸۴ق، جا: هرات در باغچه جوکی میرزا؛ محشی؛ اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۸]

۲۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۷۲۶
خط: نسخ، کا: محمد شریف بن حاجی محمد مقیم، تا: شنبه ۱۴ ربیع الثانی۱۰۸۴ق؛ مصحح، محشی، یادداشت یادگاری علی طالقانی در ۱۳۲۳ق در خدمت ملا حسین دهاقانی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۲۸-۳۳۰]

۲۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۱۲۸
خط: نسخ، کا: محمد صادق بن یعقوب زرچه بستانی، تا: ۲۷ ذیقعده۱۰۸۴ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد مهدی بن محمد باقر موسوی؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۲۳-۲۶۴]

۲۲۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۱۶۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۰۸۵ق [ف: ۳-۱۰۵]

۲۲۷. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۵۲۷
آغاز: علی الدوام و الثبات و تقدیم الحمد باعتبارانه؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: ابراهیم حسینی، تا: شوال۱۰۸۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد:تیماج مذهب،۴۱۲ص،۱۵سطر،اندازه:۱۳×۱۹سم [ف: ۲-۱۸۶]

۲۲۸. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه: ۲۹۵
خط: نسخ، کا: محمد امین بن محمد حسین خوانساری، تا: یک‌شنبه سلخ شعبان۱۰۸۶ق، به دستور محمد صائب؛ ۱۵۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱-۱۷۳]

۲۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۸۹۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: معین الدین محمد بن ملا حسین، تا: ذیحجه ۱۰۸۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۶۱گ، ۱۴سطر(۶×۱۲)، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: ۱۴-۴۱]

۲۳۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۱۰۶/۱-۶۳۶۰
خط: نسخ، کا: محمد معصوم بن خواجه ولی شهمیرزادی، تا: ۱۰۸۷ق؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۲۸گ، ۱۲سطر، قطع: وزیری [آستانه قم: -۱۶۴]

۲۳۱. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه: ۵۴
خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم بن محمد رضا، تا: ۱۰۸۷ق، جا: اصفهان؛ ۱۷۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: -۶۳]

۲۳۲. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۲۶۱/۱
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد ... ؟، تا: ۹ ربیع الثانی۱۰۸۷ق؛ ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲-۲۵۴]

۲۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۵۳۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ملا غازی بن بدیع الزمان انصاری، تا: جمادی الاول۱۰۸۷ق؛ محشی؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷/۸سم [ف: ۲۵-۱۴۳]

۲۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۷۶۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبد الغنی بن عبدالباقی قاینی، تا: پنج‌شنبه دهه اول ذیحجه۱۰۸۸ق؛ محشی؛ مهر: عبدالغنی قاینی؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج، ۱۹۰گ، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۲۵-۱۴۳]

۲۳۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۹۵۵
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن حاج محمد یوسف، تا: ۱۰۸۸ق؛ محشی؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۲۱۵ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۲-۴۱۸]

۲۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۲۹۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابردهی، محمد علی بن سیف الله، تا: پنج‌شنبه ۴ ذیحجه۱۰۸۹ق؛ محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۱گ، ۱۴سطر،

اندازه: ۱۲/۶×۲۴/۷سم [ف: ۲۵-۱۵۱]

۲۳۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۸۸۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** انجامه: فرغ من نساخة هذا الکتاب فی یوم الثانی من شهر المحرم سنه ۱۰۸۹

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۸۹/۱/۲ق؛ مجدول؛ اهدایی: دکتر محمد شکور؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۱۹۸گ، ۱۸سطر (۱۵/۵×۱۸)، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ۳-۱۸۷]

۲۳۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۵۷۶

خط: نسخ، کا: ذوالفقار بن محمد جربادقانی، تا: دوشنبه ۳ رجب ۱۰۸۹ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی از مطول، چلپی، شیخ الاسلام؛ ۲۳۶گ، ۱۵ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱-۵۵۲]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه: ۵۷۶

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۹۵]

۲۳۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۴۶۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۱۰۹۰ق؛ مجدول، مصحح، محشی؛ مهر: احمد بن ابراهیم «العبد المذنب احمد» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۹۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۶-۳۸۳]

۲۴۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۶۰۹

خط: نستعلیق و نستعلیق تحریری، کا: محمدرضا علوی تخلص، تبریزی الاصل، تا: یک‌شنبه ۳ جمادی الثانی ۱۰۹۱ق، جا: تبریز؛ محشی؛ مهر: «رب نجنی بمحمد و علی»؛ با یادداشت محمد علی بن ملاسمیع تبریزی ۱۱۸۰؛ جلد: تیماج، ۲۳۷گ، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۲-۱۴۹]

۲۴۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۸۶۱

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن مرحمت پناه محمد حسین تنکابنی، تا: شنبه ۱۵ شعبان ۱۰۹۳ق؛ دارای علامات بلاغ، مصحح، محشی به امضای «س س س ش» می‌باشد؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲-۱۲۴]

۲۴۲. تهران؛ دانش‌سرای عالی-کتابخانه میرزا عبدالعظیم خان قریب گرکانی؛ شماره نسخه: ۴۵

خط: نسخ، کا: باقر بن میر عبدالفتاح حسینی، تا: چهارشنبه ۲۰صفر ۱۰۹۳ق؛ قطع: وزیری [نشریه: ۵-۶۵۷]

۲۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۰۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مؤمن شهمیرزادی، تا: رمضان ۱۰۹۳ق؛ محشی؛ تملک: محمد اسماعیل بن عبدالوهاب حسینی در ۱۱۰۷؛ ۲۰۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲/۴×۲۴/۷سم [ف: ۲۵-۱۲۰]

۲۴۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۳۲۴

خط: نسخ، کا: بافقی، محمد سعید بن هبة الله، تا: دوشنبه ۲۳ جمادی الاول ۱۰۹۳ق [ف: ۳-۱۰۵]

۲۴۵. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۱۰۱۰۰

خط: نسخ، کا: ابو القاسم بن مومن علی طالقانی، تا: ۱۰۹۴ق؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: -۱۶۱۶]

۲۴۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۵۶۶

خط: نستعلیق، کا: محمد اسماعیل بن محمد حسین حسینی خورزنی تفرشی، تا: ۱۰۹۴ق؛ ۱۶۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱-۲۳۴]

۲۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۰۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه۴ رمضان ۱۰۹۵ق؛ محشی؛ واقف: محمد رضا ارجستانی، ذیحجه ۱۱۳۳؛ جلد: تیماج، ۲۴۴گ، ۱۳ و ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۵-۱۴۵]

۲۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۹۷۵-۱۱/۷۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمدشریف بن محمد تقی حسینی، تا: ۲۶صفر ۱۰۹۵ق، جا: بلوک پیشی؛ جلد: تیماج، ۱۸۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۷-۴۲۰۶]

۲۴۹. شیراز؛ انصاری، شیخ عبدالکریم؛ شماره نسخه: بدون شماره

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سلخ ربیع الاول ۱۰۹۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [نسخه پژوهی: ۱-۶۲]

۲۵۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۲۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: جلال الدین محمد بن محمد مومن لشت نشا، تا: ۱۰۹۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۰۰گ، ۱۱ و ۲۰ سطر (۶/۲-۷/۵×۱۴-۱۵/۶)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۲سم [رایانه]

۲۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۰۰۰

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد حسین فقیه آبادی، تا: ۱۰۹۶ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۴۱۴ص، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۱۷-۳۸۳]

۲۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد شریف بن ملا ابراهیم نوری، تا: ۲۱ ذیحجه ۱۰۹۶ق؛ محشی؛ تملک: محمد قلی بیگ، ابن احمد حسینی؛ مهر: «احمد الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۳۳۰ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۵سم [ف: ۴۰/۳-۳۳]

۲۵۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۳۶۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۹۷ق؛ ۲۵۰گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۳۵]

۲۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۲۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حاجی عزیزالله بن مولانا قاسم، تا: ۱۰۹۷ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۶۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۹×۱۹سم [ف: ۲۵-۲۵۲]

۲۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۶۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۸ ربیع الاول ۱۰۹۸ق؛ محشی از چلپی و دیگران؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ جلد:

مقوا، ۱۹۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۲۵-۱۳۷]

۲۵۶. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان الکلام السوء بالنسبة الی المعنی الذی الی حسن الخاتمة ... النبی و آله.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: حاجی محمد، خلف خواجه علی انصاری، تا: ۱۰۹۹ق؛ محشی از: مطول، شرح مصباح، قطب، چلبی، شیخ ابراهیم و غیره؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۴۸ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱-۵۵]

۲۵۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۸۲۸/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۰۹۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۷۴گ (۱ر-۱۷۴ر)، ۱۹سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۴-۳۸۵۳]

۲۵۸. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۳۲۹

خط: نسخ زیبا، کا: علی اصغر بن محمد حسین سبزواری، تا: دوشنبه اواخر ذیحجه ۱۱۰۰ق؛ مصحح، محشی با عبارات «منه ره»، «شیخ الاسلام»، «ابوالقاسم»، «میرزا حسن»، «سید المحقق الشریف»، بعض حواشی در اصفهان به تاریخ محرم ۱۰۹۹ توسط ؟ نگاشته شده؛ تملک: «عبدالله ابن ملا نجم الدین» با مهر بیضوی «عبدالله»؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۲-۳۸]

۲۵۹. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه: ۹۴

خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۲؛ ۲۸۰گ، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: -۷۶]

۲۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۵۰۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «عبده فضل الله الحسینی» (بیضی)؛ ۱۲۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۴۱-۲۳]

۲۶۱. قائن؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه: ۹

آغاز: البلاغة لاشتماله علی الدقائق و الاسرار الخارجة عن طوق البشر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۴۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۴سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۲۱۷]

۲۶۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۲۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، علامت بلاغ (مقابله) با عبارت: «بلغ قبالا بعون الله تعالی»، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۱۸گ، ۱۴سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۸-۴۳۷]

۲۶۳. شیراز؛ مدرسه حکیم؛ شماره نسخه: بدون شماره

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [نسخه پژوهی: ۱-۴۵]

۲۶۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۶۷۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ با مهر: محمد حسین؛ جلد: تیماج، ۱۵۶گ، ۱۸ سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۶۵۷]

۲۶۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۳۹۰

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۲۰گ، ۱۱سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱۷-۱۲۷]

۲۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۴۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فالمصراع الثانی مأخوذ من المصراع الثانی لابی تمام علی کل من تفسیری ابن جنی و ابن فورجه اذ لا یشترط.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: وسط وانجام؛ مصحح؛ ۱۷۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۵-۱۳۰]

۲۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۰۶۰

آغاز: احوال المسند الیه ای الامور العارضة له من حیث انه مسندالیه؛ **انجام:** یقوم الساعة ای القیامة المرجون ما لبثوا غیر ساعة من ساعات.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ واقف: آقای شجیعی، دی ۱۳۱۵؛ جلد: میشن، ۱۹۱گ، ۱۶-۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۵-۱۳۵]

۲۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۳۳۱

آغاز: و الاقتصار علی بیان معانیه و کشف استاره؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد کاظم خراسانی قاینی، تا: اواخر قرن ۱۱ و اوایل قرن ۱۲؛ از دیباچه دو برگ افتاده است؛ محشی؛ تملک: عبدالاحد؛ واقف: آقای حاذقی، آبان ۱۳۴۹؛ جلد: تیماج، ۱۹۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۵-۱۵۰]

۲۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۳۹۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی از زین العابدین، چلپی و دیگران ؛ واقف: احمد دولت آبادی، آبان ۱۳۷۴؛ جلد: مذهب، ۱۸۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۵-۱۵۲]

۲۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۷۰۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی از ابوالقاسم، محیی الدین، چلپی و دیگران؛ جلد: گالینگور، ۲۴۳گ، ۱۴ و ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۰/۸سم [ف: ۲۵-۱۲۷]

۲۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۸۹۰

آغاز: القیاس یجهلون بیاء الغیبة لأن الضمیر عاید الی قوم و لفظه لفظ الغایب؛ **انجام:** فان کان حسنا مختارا تلقاه و استلذه حتی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۲۲۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲۵-۱۲۵]

۲۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۳۵۸

کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، مصحح، محشی؛ مهر: «غلام حسین۱۲۲۵» (بیضی)، «بدل غلام حسین ... مخبر صادق» (چهارگوش)؛ اهدایی: رهبری، تیر ۱۳۸۱؛ جلد: تیماج، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۱۵۷]

۲۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۷۳۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن محمد رضا، تا: اواخر قرن ۱۲؛ محشی؛ تملک: محمد صادق بن رضا علی در ۲۳ صفر ۱۲۰۹، محمد باقر فرزند امام جمعه بیرجند در ۱۲۸۹؛ مهر: «باقر العلوم»، «حسین علی بن محمد»، «سلام علی ابراهیم»؛ جلد: تیماج، ۲۵۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۵-۱۴۸]

۲۷۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۰۰۹/۳

آغاز: بسمله و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم و قوله نحمدک انما اختار الحمد؛ **انجام:** فی العسر و الیسر و المام الفتن و الحمدلله رب العالمین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۴۷ص (۱۲۱-۲۶۷)، ۲۲سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۹-۸]

۲۷۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۹۶۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** (افتاده در فصل الخاتمه): کما فی قوله تعالی بعد ذکر اهل الجنه هذا وان للطاغین شرماب
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان منه، معصم، شواهد،شیخ الاسلام،ج ن، چلبی، شرح؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۱۵گ، ۱۵سطر (۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۲۰/۳سم [ف: ۱۷-۲۴۴]

۲۷۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۹۶۹

آغاز: اوتوکیدا لاحدهما؛ **انجام:** و المعمول اعم من ان یکون فاعلا او مفعولا او تاکیدا
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: هندی ، جلد: مقوا، ۱۵۷گ، ۱۸-۲۱سطر (۷/۳×۱۷ و ۸×۱۶)، اندازه: ۱۲×۲۱/۶سم [ف: ۱۷-۲۵۴]

۲۷۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۰۹۶

آغاز: برابر؛ **انجام:**یظهر ذلک بالتامل مع التذکر لما تقدم ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: میرزا سید علی افصح زاده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶۸گ، ۱۹سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳-۸۵۳]

۲۷۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۷۵۵۴/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۸گ (۱پ-۳۸پ)،۱۴سطر(۸/۵×۱۳/۵)،اندازه:۱۵×۲۰/۵سم[ف:۵-۵۲۷]

۲۷۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۷۷۰

خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۲؛افتادگی: آغاز؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۰۷گ، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵-۵۲۶]

۲۸۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۵۵۹-۵۸/۹

آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۲؛ ۱۴۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۹سم [ف: ۷-۴۲۰۸]

۲۸۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۸۴۹-۱۹/۱۷۹

آغاز: بین الکلامین یحمل کلام صاحب المفتاح علی القلب ای ظهور ظلمة اللیل من النهار؛ **انجام:** فلا یکون مجازا لغویاً بل عقلیا بمعنی ان العقل جعل الرجل الشجاع من جنس الاسد وجعل ما لیس فی الواقع واقعا مجاز عقلی
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۰۷گ، ۱۴-۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۷-۴۲۱۱]

۲۸۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۱۱۱/۳-۲۱/۳۱

آغاز: اللفظی والمعنوی جزم المصنف بان اللفظ الفصیح مایکون سالماً من مخالفة القوانین ... وقد تسامح فی تفسیر الفصاحة بالخلوص ما ذکر لکونه لازما؛ **انجام:** قال شهادة الصبیان جایزة بینهم مالم یتفرقوا اویرجعوا الی اهلیهم وروی اسماعیل بن مسلم عن الصادق جعفر بن محمد عن ابیه عن آبائه عن علی علیهم السلام
بخشی ازاوایل کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۷-۴۲۱۱]

۲۸۳. سمنان؛ عمومی؛ شماره نسخه: ۱۳

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ تملک: صدرالعلما در ۱۳۳۴؛ جلد: گالینگور، ۲۹۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف مخ]

۲۸۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۴۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** وامثال ذلک اشار الی اذالة هذا الخفاء بقوله یظهر ذلک بالتامل مع التذکر لما تقدم من الاصول ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۹۲گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۰]

۲۸۵. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه: ۴۰

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: سید علی آیتی، ربیع الاول ۱۳۶۷؛ ۱۷۲گ، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۳۷]

۲۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۹۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۱۱-۱۲؛ محشی؛ مهر: «میرزا احمد سهیل» (بیضوی)؛ جلد: مقوا، ۵۰۰ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۲سم [ف: ۴۰/۳-۶۰]

۲۸۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۸۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** اذ بلغتک بالمنی ای جدید بالفوز بالامانی و أنت بما املت ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱-۱۲؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۴۶۲ص، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۲۹سم [ف: ۴۰/۳-۱۶۶]

۲۸۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۴۸۵

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ مهر: «عبده الراجی احمد» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج، ۲۰۷گ، ۱۲-۱۳سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۱۸۶]

۲۸۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۰۲۴

آغاز: و اما کونه ای ای کون المسند جملة فللتقوی نحو زید قام او لکونه سببیا نحو؛ **انجام:** کقوله ما بال من اوله نطفة و آخره جیفة یفخر الجملة حال ای ما باله مفتخراً
مقدمه و احوال المسند الیه و قسمتی از احوال المسند و قسمتی از بدیع را شامل است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۱۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۲-۴۸۲]

۲۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۶۶۵۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، حسب فرموده آقا مهدی؛ مصحح، محشی به نشانی‌های «منه» و «شیخ الاسلام» و «مط» و «هی» و «رضی ده» و «۵» و «مطول» و «ابوالقسم» و «ص» و «تارج» و جز آنها؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۲۵۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۱۵۸]

۲۹۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۱۴

آغاز: من اول الامر علی انه ای المسند خبر لانعت اذا النعت لایتقدم علی المنعوت؛ **انجام:** و الآخر بعید کما ذکر السکاکی نفسه من ان اکثر متشابهات القرآن من قبیل التوریة و الایهام یجوز ان یکون وجه.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ ۴۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۳۳۶]

۲۹۲. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه: ۱۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:**و کوکب المجد فی افق العلی صعدا مطلقا قصیده لابی محمد المازن ...
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ با سه بیت به عربی در مدح کارکردن به خط میرزابابا در مدرسه نواب مورخ ۱۲۵۹ق؛ تملک: سید حسن مورخ ۱۲۵۹ق؛ مهر: «عبده حسن الحسینی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۸۰گ، ۱۹سطر (۸×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: -۱۱۵]

۲۹۳. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه: ۴۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالعظیم بن سید علی موسوی، تا: جمادی الثانی۱۱۰۱ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۸۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف مخ: -۱۴۶]

۲۹۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۴۶۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۰ربیع الثانی۱۱۰۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱-۳۸۹]

۲۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۶۷۷

آغاز: احداق الاخذ و الانتهاب و مدوا اعناق المسخ؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب۱۱۰۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ واقف: سید کاظم عصار، دی ۱۳۵۴؛ جلد: مشکی ساغری مذهب، ۲۲۸گ، ۱۱ و ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۵-۱۴۲]

۲۹۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۷۵۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد شریف بن شاه کرم، تا: پنج‌شنبه ۱۲ صفر۱۱۰۴ق؛ محشی؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: هندی، ۱۵ سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۲-۸۶۱]

۲۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵۸۹۰

کامل؛ خط: نستعلیق، کا: ولد ملا ... بیدرون کوکو ...، تا: ۲۷ رمضان۱۱۰۵ق، جا: رودسر در مدرسه افضل فضلاء آخوند مولانا عطاءالله سلمه العالی؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمود موسوی اصفهانی ده سرخی در صفر ۱۳۷۹ق؛ مهر: «عبده الراجی محمد کاظم بن ابوالقاسم» (بیضوی)، «الواثق عبده محمد کاظم بن ابوالقاسم (؟)۱۲۱» (چهارگوش)؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۱۵۶]

۲۹۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۰۳۳

آغاز:نحو اختصاره و الاقتصار علی بیان معانیه و کشف استاره؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد شریف بن حاجب فومنی، تا: پنج‌شنبه، ۱ شعبان۱۱۰۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی از چلبی، شیخ الاسلام زوزنی، عماد و دیگران؛ جلد: تیماج، ۲۲۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۵-۴۱۴]

۲۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۳۲۱

آغاز: و الصلاة علی سیدنا محمد خیر من نطق بالصواب؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: حاجی محمد بن محمد شاهی جهرمی، تا: ۲۳ رمضان۱۱۰۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ واقف: آقای حاذقی، آبان ۱۳۴۹؛ ۱۸۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۵-۱۲۵]

۳۰۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۰۳۳

خط: نستعلیق خوش، کا: محمد شریف حاجب فومنی، تا: شعبان۱۱۰۶ق؛ محشی از«هـ سف، چلبی» و جز اینها؛ ۱۴سطر، قطع: ربعی [چهار کتابخانه مشهد-ف: -۳۸۸]

۳۰۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۱۹۷۲

خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد بن نورالدین، تا: شوال۱۱۰۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳-۵۶]

۳۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۷۲۳

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: هدایت الله بن اسماعیل قاضی، تا: یک‌شنبه ۱۲ ذیقعده۱۱۰۸ق؛ محشی، ظهر ورق اول مطالب متفرقه از جمله دو عبارت: «لما سمع النبی صلی الله علیه و آله قصیدة امرئ القیس التی اولها قفانبک فقال علیه السلام فی حقه وی ما افصحه حیث اوقف و استوقف و بکی و استبکی فی ذکر حبیبه و منزله فی مصراع و احد قاتله الله» و «قال مولانا سلطان العلماء و المشایخ فخر الملة و الدین الرازی لولا الا عرج الخوارزمی لذهب القرآن بکرا.» ظهر ورق آخر مطالب متفرقه؛ واقف: سید عبد الباقی آیة اللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ جلد: میشن، ۲۰۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۴×۲۲/۵سم [ف: ۲۵-۱۴۸]

۳۰۳. تبریز؛ مدرسه ولیعصر تبریز؛ شماره نسخه: ۱۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۹ق؛ ۲۲۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ]

۳۰۴. نجف آباد؛ حججی؛ شماره نسخه: ۳۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۰ق؛ محشی؛ تملک: حسن بن محمد باقر طباطبائی کاشانی؛ واقف: ناصرالدین حجت، جلد: تیماج مذهب، ۱۷۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۶/۵سم [ف: -۶۵]

۳۰۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۴۸۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۱۱ق؛ مجدول، محشی با عنوان «صح، ۱۲، ح ط، سند و کتب لغت مانند صحاح، مصادر، شرح ایضاح» و غیره ...؛ تملک: عبدالحسین بن میرزا سلیمان نایب الصدر اصفهان ۱۲۹۹، جعفر ابن ابی الحسن در ۱۲۸۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۵گ، ۱۵سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۹-۶۶۲]

۳۰۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۱۴۸
خط: نسخ، کا: جعفر بن محسن، تا: ۱۱۱۲ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۲۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۱/۷×۲۴/۱سم [ف: ۱-۴۸۱]

۳۰۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۸۳۵-۵۳/۴۵
آغاز: برابر
خط: تحریری، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۹ صفر۱۱۱۲ق؛ ۲۱۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۷-۴۲۰۸]

۳۰۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۵۰۴-۳۸/۱۲۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، کا: علی اکبر، تا: ۱۱۱۳ق، حسب امر میرزا رضا؛ مصحح؛ ۲۵۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۷-۴۲۰۸]

۳۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۸۸۲
آغاز: اضرب عن هذا الخطب صفحا و اطوی دون مرامهم کشحا؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: عطاء الله بن میر محمد، تا: پنج‌شنبه ۱۷ ربیع الاول۱۱۱۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۷۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۲۵-۱۴۹]

۳۱۰. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه: بدون شماره
بی‌کا، تا: محرم۱۱۱۷ق [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۳۶]

۳۱۱. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه: ۵-۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۷ق؛ اهدایی: آقایان محمد و حسینعلی الهی؛ ۳۶۴ص، ۱۹سطر (۶/۵×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: -۹۶]

۳۱۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۱۰۹۸
خط: نسخ، کا: نورالدین حافظ، تا: ذیقعده۱۱۱۹ق؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۴]

۳۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض ۹۹۷۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ابراهیم بن محمد فصیح طبیب حسینی، تا: سه‌شنبه ۱۵ شوال۱۱۲۱ق، در خدمت استادش کاظم؛ محشی؛ واقف: دکتر شمس الدین جزایری، شهریور ۱۳۴۸؛ جلد: میشن دارچینی، ۱۴۹گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۲۵-۱۴۲]

۳۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۱۸۱-۳۱/۶۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد یوسف بن محمد مهدی طالقانی، تا: ۱۱۲۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۷-۴۲۰۸]

۳۱۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۶۰۶
خط: نسخ، کا: رفیع بن محمد بنی مازندرانی، تا: ۱۱۲۲ق؛ ۱۴۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۱-۲۳۴]

۳۱۶. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه: ۶۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** مما وقع موقعة و احباب عزه وقع الفراغ من استکتاب هذا الکتاب المسمی بمختصر التلخیص مطالباً للیله الجمعه رابع عشر الاول من شهر شعبان المعظم ... سنه مائه و ثلث و عشرین بعد الالف ... علی ید اقل الخلیقه ابن محمد یوسف عبدالرحیم
خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن محمد یوسف، تا: ۱۱۲۳ق؛ مصحح، محشی از: چلبی، شیخ الاسلام، مطول، قدیر دام ظله، برخی با رمز: مط، منه؛ مهر: «محمد هادی بن محمد مهدی» (چهارگوش)، «حسین بن ... ؟»، «یا امام حسن ادرکنی»، «وقف کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم -اراک»، «الراجی الی الله هیبت الله» (بیضی)، «محمد علی ابن محمد هاشم موسوی»؛ یادداشت محمدرضا ولد محمدباقر گلپایگانی مورخ چهارشنبه ربیع الاول ۱۱۲۵ در مدرسه شریفه مشهور به «باقریه»؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [دو کتابخانه اراک: -۸۸]

۳۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۷۱۸۶
آغاز: لان هذا اعتبار محض ثم لانم انتفاء التخصیص فی نحور اجل جائنی؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: شاه محمد بن محمد کاظم، تا: رجب ۱۱۲۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ ۱۷۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۲۵-۱۲۶]

۳۱۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۷۰۲۱
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد شریف طالقانی قزوینی، تا: ۱۱۲۴ق، با برادرش محمد آن را در نزد نصیرالدین احمد خوانده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۵گ، ۲۳ سطر (۸/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۶سم [ف: ۵-۵۲۶]

۳۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۶۳۰۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد یوسف بن محمد طاهر آهنگر بار

فروش، تا: یک‌شنبه۲۰ ربیع الاول۱۱۲۵ق؛ محشی؛ جلد: مقوا، ۲۰۱گ، ۱۹ و ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۲۵-۱۴۶]

۳۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵۸۸۱

کامل؛ خط: نسخ، کا: یوسف بن محمد الجارتانی نسبا الشافعی مذهبا الحلوانی سلوکا الشهیر بالذربیبی،تا:۱۱۲۵ق؛مصحح، محشی به امضاهای «منه» و «ابوالقاسم» و «حسن چلبی» و «ق» و «ح ح» و «اطول» و «شرح مفتاح» و دیگران؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۱۸۵گ، ۱۵-۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۱۵۶]

۳۲۱. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه: ۱۸۰

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن حسین مازندرانی علیایی، تا: ذیحجه۱۱۲۷ق؛ ۲۴۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: -۱۷۱]

۳۲۲. قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۶۳

آغاز: المختصر کما نفع باصله وهو المفتاح او القسم الثالث منه

خط: نسخ، کا: میرمحمد معصوم فرزند سید آقاکی مصطفی، تا: جمعه ۱۱ ربیع الاول۱۱۲۸ق، جا: مدرسه حاج عبدالقادر زرگر؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۴۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: -۵۹]

۳۲۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۴۲۳-۲۲/۱۴۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد باقربن ابوطالب، تا: ۱۱۲۸ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۰۷]

۳۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۰۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسن بن خان بداق، تا: ۱۱۳۲ق، جا: تالستان [الفبائی: -۳۶۰]

۳۲۵. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه: ۱۲۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۳۷ق [نشریه: ۷-۷۰۰]

۳۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۵۸/۴ کر

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۳۹ق؛ مصحح، محشی با نشان‌های «شرح، خطائی، شیخ، ج، ابوالقاسم، مطول، حاشیه، حاشیة الجلال علی تهذیب المنطق، فیض الله، حسن چلبی، قاضی قدس سره و ...»؛ مهر: «... اوغللرندن مصطفی ناظم کتبخانه سی ... ۱۲۳۹ ... حوضه» (دایره)؛ ۱۸۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۴۰/۲-۲۱۷]

۳۲۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۷۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: محمد بن احمد بن بدرالدین سیرانی، تا: ۱۰ صفر۱۱۴۵ق؛ محشی؛ تملک: عبیدالقادر الکبایی (یی ؟) با مهر «افوض امری الی الله، عبده علی اکبر الحسینی ۱۱۱۷» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج، ۱۵۲گ، ۲۳سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۱۴۹]

۳۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۴۷۵-۵۷/۱۴۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۱۱۵۲ق؛ ۲۴۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۷-۴۲۰۸]

۳۲۹. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۳۶۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن میر محمد، تا: با تاریخ ۱۱۵۷ق؛ تملکی به تاریخ ۱۶ رمضان ۱۱۵۷؛ جلد: مقوا، ۱۴۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف مخ: ۲-۴۸۴]

۳۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۷۳۹

خط: نستعلیق، کا: محمد سلحداری، تا: ۱۱۵۸ق؛ مصحح، محشی؛ مهر:«الطباطبایی،۱۲۷۲» (بیضی)، «لا اله الا الله الملك الحق المبین، عبده محمد هاشم» (خشتی)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۷۶گ، ۱۷سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۱۶-۳۵۹]

۳۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۴۲۸

آغاز: فی الاذکیا یسئلوننی صرف الهمتة نحو اختصاره و الاقتصار علی بیان معانیه؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد تنکابنی، تا: پنج‌شنبه ۱۵ شعبان۱۱۶۰ق؛ افتادگی: آغاز ووسط؛ محشی؛ واقف: محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ جلد: تیماج، ۲۲۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۲۵-۱۴۱]

۳۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۴۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۸ جمادی الاول۱۱۶۴ق؛ مصحح، محشی؛ تملك: اسدالله بن اسماعیل سلماسی، علی بن محمد داغستانی در شعبان ۱۲۳۲؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ ۱۳۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۵-۱۳۶]

۳۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۶۱۱۶

کامل؛ خط: نسخ مشکول، کا: رجب بن حاج الحرمین الشریفین حاج عبدالحاکم، تا: ۲۳ شوال۱۱۷۷ق، جا: مدرسه مولانا حاج محمد ملقب به میمات غمقی؛ نسخه عثمانی، مصحح، محشی به نشانیها مختلف از جمله «خطائی» و «م» «ص» و «رجب رحمه» و «هـ» و «چ» و «ابراهیم» و «شرح» و «ح ره» و «ن» و «اطول»و «شرح مفتاح» و «۵» و نظایر آنها؛ اشعار یادگاری به خط یحیی بن ملا لطفعلی خوینی الاصل در آخر ذیحجه ۱۲۳۲ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: میشن، ۲۵۷گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۱۵۷]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۶۸۶

همان نسخه بالا [مؤید: ۲-۱۸۵]

۳۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۷۱۶۲

کامل؛ خط: نسخ، کا: مراد بن حسین، تا: سه‌شنبه ۲۰ رمضان ۱۱۸۶ق؛ مصحح، محشی به نشانی‌های «حسن چلبی» و «شرح مواقف سید» و «گیلانی» و «نوری» و «میرک» و «یوسف پاشا» و «ابوالقاسم» و «مطول» و «مضنفک» و «مفتاح» و «تفسیر کشاف» و «قاضی» و دیگران؛ مهر: «المتوکل علی الله الغنی عبده محمد۱۲»

(مستطیل)، «رفعنا مکانا علیا ۱۲۲۰»، «یا علی ادرکنی» (بیضوی)، «دارد امید شفاعت ز محمد رفیع» (بیضوی)؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۲۴۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۱۵۷]

۳۳۵. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۱۰۲۰۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۹۶ق؛ جلد: مذهب، اندازه: ۱۲×۲۰سم [رشت و همدان: ف: -۱۶۱۳]

۳۳۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۴۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تاریخ ۱۲۶۹ از یکی از دارندگان نسخه؛ جلد: تیماج، ۲۰۹گ، ۱۵ سطر (۱۲/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: -۶۵۶]

۳۳۷. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه: ۶۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی از چلبی و دیگران، انجام ناتمام؛ قطع: خشتی [چهار کتابخانه مشهد-ف: -۲۰]

۳۳۸. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه: ۱۹۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ تملکی به سال ۱۲۷۹ق؛ تملک: عزالدین محمد بن محمود حسینی به سال ۱۳۵۷ق؛ مهر: «یحیی بن حسین الموسوی» (بیضی)؛ جلد: روغنی، ۲۴۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۹۲]

۳۳۹. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه: ۱۸۴

آغاز: فعاد خلافا بلا ثمر حتی طارت بقیة آثاره السلف ادراج الریاح؛ **انجام:** و ان یکون المعانی مناسبة لالفاظها من غیر ان یکتسی اللفظ الشریف المعنی الحنیفاو علی العکس ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۰۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۱۵۹]

۳۴۰. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۵۱۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۷۵گ، اندازه: ۱۵×۲۶/۵سم [ف: ۳-۵۶]

۳۴۱. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۲۳۶۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳-۵۶]

۳۴۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۸۸۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ مهر: «صح عباس» (بادامی شکل)؛ ۱۳۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۱۰۴]

۳۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۱۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: فخر المحققین شیرازی، مرداد ۱۳۷۵؛ جلد: میشن، ۱۰۵گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۵-۱۲۲]

۳۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۱۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الذی حارت البریة فیه حیوان مستحدث من جماد یعنی تحیرت الخلائق فی المعاد الجسمانی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ محشی از خطائی و غیره، وقفی بنیاد پژوهشهای اسلامی؛ ۴۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲۵-۱۱۷]

۳۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۸۷۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هی ای وجوه تحسین الکلام ضربان معنوی.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی، نسخه ناتمام و موجودی تا ششمین سطر از «الفن الثالث علم البدیع» است؛ ۱۵۵گ، ۱۴ و ۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۵-۱۱۷]

۳۴۶. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۳۷

انجام: و کل منهما اما فی النثر أو فی النظم فالاول کقول الحریری فلم یکن الا کلمح البصر أو هو اقرب ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۹۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱-۲۴۴]

۳۴۷. اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه: ۶

آغاز: ثقلا قریبا من التنافر فیخل بفصاحة الکلمة؛ **انجام:** فمعنی ذلک الکتاب انه الکتاب الکامل یتاهل ان یمسمی کتابه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۲۰گ، ۱۴سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: -۸۴]

۳۴۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۶۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام [نشریه: ۱۱-۹۱۵]

۳۴۹. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه: ۲۲۲

انجام: کقوله بقیت بقاء الدهر بالکهف اهله و هذا دعاء ... شامل لان بقائه لنظام امرهم و صلاح مالهم و هذه المواضع الثلاثة

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور، ۱۴۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۱۷۰]

۳۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۴۸۸۶

انجام: و ان کان اخذ اللفظ کله مع تغییر لنظمه ای نظم اللفظ او اخذ بعض اللفظ لاکله سمی هذا الاخذ اغارة و مسخا.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشانیهای «شیخ الاسلام»؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۱۵۹]

۳۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۶۵۰-۵۸/۱۰۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** در صفحه آخر کتاب دو بیت شعر به تاریخ ۱۳۰۷ وجود دارد

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۶۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۷-۴۲۰۹]

۳۵۲. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه: ۶۹

انجام: وان للطاغین مبتدأ محذوف الخبر، قال ابن الاثیر لفظ هذا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ مهر: رضا بن صادق (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۲۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۴۴]

۳۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۱۱ ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج

مذهب، ۲۲۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲-۲۴/۲-۱۴۴]

۳۵۴. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۰۵/۳

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن محمد صادق امامی، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی:انجام؛۱۵۱گ(۹۸-۲۴۸)،اندازه:۱۵/۵×۲۳سم [ف: ۲-۳۳۱]

۳۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۷۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان کلا من السور بالنسبة الی المعنی الذی یتضمنه مشتمل علی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ محشی از چلپی، قطب الدین و جواد در ۱۲۵۹؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ ۲۳۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۵-۱۳۵]

۳۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۵۶۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابن الله یار بنابی، تا: اوایلقرن۱۳؛ محشی از حسن چلپی، زین العابدین، شیخ الاسلام، زوزنی و دیگران؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۲۵-۱۳۴]

۳۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۰۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال له یا کلیب اغثنی بشربة ماء فاجهز علیه و قیل المستجیر.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ واقف: درة السلطنه ملك زاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ جلد: مقوا، ۲۹۲گ، ۱۲ و ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۵-۱۳۳]

۳۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۷۲۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** بحیث یقصر عن کنه و صفه العبارة و کیف لاوکلام.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۵۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲۵-۱۲۴]

۳۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۸۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الاخص باسم المرفوع کقوله هذا مصاب الم طعم (کذا) صاب و ان اختلفا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: گالینگور، ۹۷ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۷×۲۱/۲سم [ف: ۲۵-۱۲۰]

۳۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۹۱۲

آغاز: الذی هو من اللوازم المساویة للفاعل الحقیقی؛ **انجام:** فان للتألق و الثقالة للکلام بمنزلة الاظفار للمنیة.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ وقفنامه محمد علی ازغندی در ۱۳۱۸؛ واقف: فاضل خان، ۱۰۶۵ق؛ ۱۵۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۵-۱۳۰]

۳۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۴۵۴

آغاز: احوال اسناد الخبری و هو ضم کلمة اخری او ما یجری مجراها الی اخری؛ **انجام:** کما یکشف عن الشیء الشیء الطاری علیه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: ستاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ ۹۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲۵-۱۳۰]

۳۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۶۲۲

آغاز: بان مستحسن الطباع باسرها و مقبول الاسماع عن اخرها؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج؛ واقف: احمد شاهد در آبان ۱۳۸۱؛ ۱۹۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۵-۱۴۷]

۳۶۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۹۹۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحریر و لبینهما لانفس هذه الاقسام لکن استمر فی العرف ان

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا، ۷۴گ (۱-۷۴ر)، ۱۹ سطر(۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱۷-۲۸۵]

۳۶۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۸۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: چرم، ۱۲۴گ، ۲۰سطر (۸/۲×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۷-۷۹]

۳۶۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۹۹۳-۲۰/۱۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۹۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۰۷]

۳۶۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۳۸۳/۲-۲۷/۵۳

آغاز: یتناولا ای اخذا من ترتیبه ای ترتیب السکاکی او القسم الثالث اضافة للمصدر الی الفاعل او الی المفعول ولم ابالغ؛ **انجام:** من الخاتمة فی حسن الابتلاء والتخلص والانتهاء ینبغی للمتکلم شاعراً کان او کاتباً ان یتأنق ای یتبع الانق الاحسن یقال تأنق فی الروضة اذا وقع فیها

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۵۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۷-۴۲۱۱]

۳۶۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۷۶۱-۲۹/۱۰۱

آغاز: اعناق المنح علی ذلك الکتاب وکنت اضرب عن هذا الخطب صفحا واطوی دون مرا مهم کشحا علما منی بان مستحسن الطباع باسرها ومقبول الاسماع عن آخرها؛ **انجام:** وقول ابی الطیب کان السنتهم فی النطق قد جعلت علی رما حهم فی الطعن خرصاناجمع خرص بالضم والکسر ... ولزم من ذلک تشبیه کلامه بالسیف وهو استعارة.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۱۵۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۱۱]

۳۶۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۰۳۵-۲۵/۱۲۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۷۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۰۷]

۳۶۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۶۵۸-۲۸/۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** وقیل المفعول من الخطاب تنبیه من یخاطب به ای یعلمه بینا لایلتبس علیه فهو بمعنی المفعول وکقوله عطف
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ با تملکی درتاریخ ۱۲۴۷؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۰۹]

۳۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۰۸۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمود بن محسن بن عباس، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی از «حسن چلبی» و «محمود عفی الله عنه»؛ جلد: تیماج، ۱۶۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۴۴-۲۳۷]

۳۷۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۰۹۳-۱۶/۱۰۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۹۸گ، ۱۵-۲۰سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۷-۴۲۰۷]

۳۷۲. تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه: ۱۸
آغاز: ضربان حقیقی وهو ان یراد کل فرد مما یتناوله اللفظ وبحسب اللغة نحو عالم الغیب؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی از محمود بن ابوالقاسم خویی که در ۵ شعبان ۱۲۵۰ تحریر آن را به پایان رسانیده؛ جلد: روغنی، ۱۸۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [اوراق عتیق: ۱-۸۹]

۳۷۳. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه: ۲۱۷
آغاز: و المعارف و التصدی للاحاطة بما فی الصناعات من النکت و اللطایف لاسیما علم البیان؛ **انجام:** لا یخفی علیک اعتباره بعدم الاحاطة بما سبق و الله المرشد الباب السابع الفصل و الوصل .
تا ابتدای باب هفتم در فصل و وصل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۷۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف مخ: -۲۰۲]

۳۷۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۷۵۷
انجام:و هو حال من الابرار ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مهر: تملک: سید محمد؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: مقوایی، ۱۶۶گ، ۱۹سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۳-۱۰۴۵]

۳۷۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۹۷۶
خط: نسخ، کا: قوام الدین بن حاج علی، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشانه «چلبی، م، مط»، با بلاغ قرائت؛ جلد: تیماج، ۲۳۷گ، ۱۶ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۵-۵۲۶]

۳۷۶. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه: ۶۵
کا: سید باقر بیارجمندی، تا: سه‌شنبه ۴ جمادی الثانی۱۲۰۷ق، جا: شاهرود؛ افتادگی: آغاز [ف: -۲۹]

۳۷۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۲۵۴-۲۶/۱۳۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۵۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۰۸]

۳۷۸. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۱۹/۲
آغاز: برابر
خط: ثلث جلی، کا: عبد الله بن خان، تا: ۱۲۱۲ق؛ تملک: علی اکبر بن اسدلله موسوی، علی بن محمد زنوزی، حسن بن محمد حسین؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: -۲۹]

۳۷۹. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه: ۱۵۳/۲
خط: نسخ، کا: عبدالجواد بن کربلائی حسنعلی، تا: ۲۰ جمادی الاول۱۲۱۵ق، جا: مشهد رضوی مدرسه سمیعیه؛ ۱۷۴گ (۵پ-۱۷۸ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۱۳۴]

۳۸۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۴۰
خط: نستعلیق، کا: امین بن ابراهیم، تا: شنبه ۲۸ شوال۱۲۱۸ق؛ ۱۳۱گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۴۱۴]

۳۸۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۷۳۴
خط: نسخ، کا: زین العابدین نوشری، تا: ۱۲۲۰ق؛ مهر: عبدالله موسوی؛ واقف: حاج میرزا محمود، ۱۲۹۹؛ جلد: میشن، ۱۷۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶/۱×۲۱/۵سم [ف: ۱-۴۸۱]

۳۸۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۵۳۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبد الرحیم بن آقا مسلم، تا: ۱۲۲۰ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح، محشی با امضای چلبی، منه، شیخ الاسلام؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۴گ (۱۱۴پ-۱۹۷)، ۲۶ سطر (۱۰/۵×۲۱)، اندازه: ۲۲×۳۱/۳سم [ف: ۱۹-۱۶۶]

۳۸۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۹۸۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۲۰ق؛ مصحح، محشی؛ خریداری از مشیری؛ ۱۴۹گ، ۲۱سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۸سم [رایانه]

۳۸۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۲۱۹۴-عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته تحریری، کا: محمد علی درویش، تا: ۱۲۲۱ق، برای میرزا احمد؛ محشی با نشان «خطائی» و «سیف» و «النظام»؛ ۲۶۳ص، ۱۷سطر(۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۲۲۴]

۳۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۷۳۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۱ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد حسین بن عبدالله حسینی «عبده الراجی محمد حسین الحسینی» (بیضوی)؛ ۲۶۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۲۸-۲۳۶]

۳۸۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۹۵۴
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: علی نقی بن اسمعیل موسوی، تا: ۱۲۲۱ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: میشن، ۱۳۵ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۴۱۸]

۳۸۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۰۱۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۱ق؛ مهر: «عبده ابراهیم الحسینی»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۵۰گ، ۱۹سطر(۹/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۵-۱۵۰۵]

۳۸۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۹۲۷

نسخه کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۲ق؛ محشی؛ مهر: «حسین بن علی»؛ جلد: تیماج، ۱۸۴گ، ۱۹سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۱۰۹۷]

۳۸۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۶۸۶

کا: محمد حسن بن محمد بار فروشی، تا: ۱۲۲۲ق، جا: مدرسه حاج ابراهیم تفلیسی [ف: ۱-۲۳۴]

۳۹۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۸۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۲۸رمضان ۱۲۲۳ق، جا: بارفروش مازندران؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲-۵۶۷]

۳۹۱. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۳۳/۴-۶۰۲۰

خط: نسخ، کا: محمد حسن طبسی گیلکی خراسانی، تا: جمعه ۱۸ محرم۱۲۲۳ق؛ ۱۴۹گ، ۱۶سطر، قطع: وزیری [آستانه قم: -۱۶۴]

۳۹۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۲۶/۱-۶۳۷۴

خط: نسخ، کا: عبدالله بن قنبر علی سرابی، تا: پنج‌شنبه پایان جمادی الاول۱۲۲۳ق، جا: تبریز مدرسه طالبیه؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۰۲گ، ۱۶سطر، قطع: رحلی [آستانه قم: -۱۶۴]

۳۹۳. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه: ۱۱۹

خط: نستعلیق، کا: علی بن حاجی محمدبن علی وردی دامغانی، تا: ربیع الاول ۱۲۲۳ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده علی وردی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۳۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف مخ: -۲۰۱]

۳۹۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۳۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عباس، تا: رجب۱۲۲۴ق؛ مهر: کاتب «عبده الراجی عباس»(بیضوی)؛ ۱۷۰گ،۱۵سطر،اندازه:۱۵×۲۱سم [ف: ۳۳/۲-۹۳]

۳۹۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۴۷۳-۱۳/۱۵۳

آغاز: فصار جدالاً بلا اثر وذهب رواه ... خلافا بلاثمر حتی طارت بقیة آثار السلف؛ **انجام:** بحق النبی وآله الطیبین الطاهرین والحمد لواجب الوجودوالشکر لمفیض الخیر والجود. تم بالخیر

اندکی از خطبه افتادگی دارد؛ خط: نسخ، کا: قربان علی رشتی، تا: ۱۲۲۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۸۵گ، ۱۹-۲۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۷-۴۲۰۹]

۳۹۶. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه: ۶۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: رسول ولد مرتضی قلی شروانی غازیانی، تا: رجب ۱۲۲۵ق؛ محشی؛ واقف: اولاد حاج ملا صادق، ۱۳۰۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۷۱گ، ۱۳سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: -۵۰۰]

۳۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۴۶۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۵ق [رایانه]

۳۹۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۴۳۲

خط: نسخ، کا: علی اکبر بن علی عسکر، تا: شوال۱۲۲۶ق؛ جلد: میشن، ۱۴۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۶/۲سم [ف: ۱-۴۸۱]

۳۹۹. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۳۷۰

خط: نسخ، کا: خواجه محمد بن سلطانمحمد، تا: ۱۲۲۶ق [ف: ۸۲]

۴۰۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۹۷۷

خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن محمد حسین، تا: ۱۲۲۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۸گ، ۲۰ سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۵-۵۲۶]

۴۰۱. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه: ۱۵۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸ رجب۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۴۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف مخ: -۲۰۱]

۴۰۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۷۰۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: محمد حسن فرزند میرزا عبدالله، قراجه داغی، تا: ۱۲۲۷ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبده صدرالدین بن محمد»(مربع)، «محمود محمد زاده» (بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب؛ ۱۵۱گ (۴۹-۱۹۹)، ۱۹سطر (۱۰×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۹-۴۹۰]

۴۰۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۸۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن جمشیدی علی نوری، تا: ۱۲۲۷ق، جا: تهران مدرسه ارک؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۶گ، ۱۵سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [رایانه]

۴۰۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۵۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر بن حاج میرزا، تا: ۱۲۲۸ق؛ محشی؛ ۱۹۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۰]

۴۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۵۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسن خنداچی، تا: جمادی الثانی۱۲۲۸ق، جا: بروجرد مدرسه محمد تقی میرزا؛ مصحح، محشی؛ واقف: حسن فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ جلد: میشن، ۱۵۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۵-۱۳۸]

۴۰۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۲۳۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: شرفعلی بن محمد علی زنوزی، تا: ۲۳ محرم۱۲۲۹ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۵۹]

۴۰۷. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه: ۱۴۰

خط: نسخ، کا: باقر بن محمد کریم گیلانی، تا: ۱۴ رمضان ۱۲۲۹ق؛ ۱۴۲ص، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف: -۹۶]

۴۰۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۸۹۸
خط: نسخ، کا: عباس بن ابراهیم بقمجی، تا: ۲۹ رمضان۱۲۲۹ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج، ۱۶۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۶-۳۷۶]

۴۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۴۵۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن محمد رحیم جنابدی، تا: یک‌شنبه ۲۱ شوال۱۲۳۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۴سم [ف: ۲۵-۱۱۸]

۴۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۹۰۵
آغاز: المسخ علی ذلک الکتاب و کنت اضرب عن هذا الخطب صفحا؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: جعفر بن محمد مراد جرفادقانی، تا: ۱۲۳۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ ۱۵۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲۵-۱۱۹]

۴۱۱. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه: ۲۱
کا: محمد رحیم بن محمد صادق استرآبادی، تا: ۱۲۳۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ در حاشیه دارای تعالیق است [ف: -۲۹]

۴۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۰۰۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد علی ابن زیاد علی، تا: ۱۲۳۰ق، جا: لک؛ محشی با نشان‌های تصحیح «مطول، صحاح، منه، ۱۲، ۲۲، شرح ایضاح»؛ مهر: «عبده الراجی محمد تقی» (بیضی)، «عبده الراجی حسن» (بیضوی)، «عبده الراجی حسن» (بیضوی)، «محمد علی نور چشم بود؟» (بیضوی)؛ تملک: محمد تقی بن مشهدی محمد طالقانی؛ جلد: تیماج، ۱۹۷گ، ۱۳سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۰/۵سم [رایانه]

۴۱۳. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه: ۳۲۴۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۰ق؛ ۳۲۸ص، ۱۸ سطر (۷×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱-۲۵۶]

۴۱۴. مشهد؛ مدرسه باقریه؛ شماره نسخه: ۲۹۶/۳
خط: نسخ، کا: محمد بن محمد رحیم جنابری، تا: یک‌شنبه ۲۱ شوال۱۲۳۰ق؛ کاغذ: فرنگی، ۱۸سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [تراثنا: س۶ش۳-۱۲۲]

۴۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۴۶۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۰ق؛ افتادگی: وسط؛ محشی از شریف جرجانی، چلبی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۸گ، ۲۱سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۸/۵سم [ف: ۱۵-۲۷۴]

۴۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۲۷۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق؛ مصحح، محشی با امضای منه، شیخ؛ تملک: عباس موسوی همدانی، محمد تقی حسینی ابن حاجی میر محمد صادق صاری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۷۷گ، ۲۰-۲۸سطر (۶/۵-۸×۱۷/۵)، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۱۸-۲۳۰]

۴۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۶۳۳
خط: نستعلیق، کا: عبدالله بن محمد هاشم تبریزی، تا: ۱۲۳۱ق؛ مصحح، محشی با استفاده از صحاح و قاموس و مطول و با نشانه‌های «شرح»«خطایی»، «چلبی»، «محرره»، «سید»؛ مهر: «محمد جعفر» (بیضوی)، «عبده ابراهیم» (بیضوی)، «عبده محمد ... الحسینی» (بیضوی)، «رسول» (بیضوی و خشتی)؛ کاغذ: مذهب، ۱۹۶گ، ۱۶سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۶-۲۲۲]

۴۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۵۰۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی بن علی محمد نجار، تا: ۱۲۳۱ق، جا: مدرسه ظهریه اردو بادی؛ محشی از چلپی، سید شریف و دیگران؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۸گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲۵-۱۳۷]

۴۱۹. خوی؛ ملا علی خوئی (شریف)؛ شماره نسخه: ۱
آغاز: ویوماً بالخلیصاء ثم لما وقفت ... الحمد هو الثناء باللسان علی قصد التعظیم سواء تعلق بالنعمة او بغیرها؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: لطیف، تا: رجب۱۲۳۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: روغنی، ۹۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [اوراق عتیق: ۱-۱۲۳]

۴۲۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۷۰۰
خط: نسخ، کا: غفاربن عبدالعظیم، تا: ۱۲۳۱ق؛ تملک: حسین موسوی ۱۲۶۸؛ واقف: آنا خانم، ۷ ربیعالاول ۱۲۸۰؛ جلد: تیماج، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: -۳۸۰]

۴۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۷۰۹
خط: نسخ، کا: فتح الله بن محمد باقر خامنه‌ای، تا: ۱۲۳۱ق؛ مصحح، محشی با نشان‌های: مطول، حاشیه، منه، قطب، م ص ح و «۱۲»؛ مهر: «یا امام محمد باقر» (خشتی)، «یا باقر العلوم، ۱۲۳۲» (بیضی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۳گ، ۲۱سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶-۳۱۴]

۴۲۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۲۶۹
خط: نسخ، کا: محمد باقر کرمانی، تا: ۱۲۳۱ق؛ ۹۴گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۱-۲۳۴]

۴۲۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۱۶۴۲/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱ شعبان۱۲۳۲ق؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: -۱۴۸۹]

۴۲۴. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه: ۱۷۲
خط: نستعلیق نازیبا، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۲۳۲ق؛ ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: -۱۱۸]

۴۲۵. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۴۷۵
خط: نسخ، کا: محمد صادق ملا قاسم خویی، تا: جمادی الثانی۱۲۳۲ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۲۴۶]

۴۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۷۸۴۰
کامل؛ خط: نسخ، کا: میر رسول بن میر علی اکبر دهخرقانی، تا: ۱۲۳۲ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: مشمع، ۱۷۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۷سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۱۵۸]

۴۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۱۲
خط: نسخ، کا: حاجی محمد بن محمد، تا: ۱۲۳۲ق؛ محشی با استفاده از کتاب‌های مطول، شواهد و با امضای چلبی و بیضاوی، کاتب حواشی ظاهراً قاسم اردبیلی باشد؛ تملک: لطفعلی فانی با مهر «فانی» (بیضی)؛ مهر: «العبد لطفعلی بن محمد کاظم»؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۸گ، ۱۸سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۱۳-۲۱]

۴۲۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۹۵۶
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: عباس بن نجف، تا: ۱۲۳۳ق؛ محشی؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۱۵۵ص، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۶سم [ف: ۲-۴۱۸]

۴۲۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۵۶۵
خط: نسخ، کا: محمد تقی بن آقا ویردی مرندی، تا: ۱۲۳۳ق؛ ۱۷۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱-۲۳۴]

۴۳۰. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۴۶۰۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: پایان رجب۱۲۳۳ق؛ قطع: خشتی باریک [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۴]

۴۳۱. تنکابن؛ عمومی؛ شماره نسخه: ۱۸
آغاز: : الفن الاول علم المعانی؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد، تا: جمعه۱۲۳۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۳۰گ، ۱۷ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۷سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: -۱۵۴]

۴۳۲. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه: ۱۵۲
آغاز: دون مرامهم کشحا علما منی بان مستحسن الطباع باسرها و مقبول الاسماع عن الاخر امر لاتسعه مقدرة البشر و انما هو شأن خالق القوی و القدر ... بسمله. الحمد هو الثناء؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: اسدالله حقیر، تا: پنج‌شنبه جمادی الثانی۱۲۳۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی به امضای «مصباح، ایضاح، چلبی، شیخ الاسلام، قاضی، خطایی و ...»؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: -۱۷۰]

۴۳۳. قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۳۱
خط: نسخ، کا: غلامعلی بن رمضانعلی، تا: ۱۲ جمادی الاول۱۲۳۴ق، به درخواست ملاهادی بن محمدتقی؛ ۲۴۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۳۱]

۴۳۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۸۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: زین العابدین بن میر نقی موسی هزار جریبی، تا: جمادی الثانی ۱۲۳۴ق، جا: بارفروش مدرسه حاج حسین؛ مصحح، محشی از چلبی، محیی الدین، امضای «منه» وغیره؛ جلد: تیماج، ۲۱۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۵-۱۹۵۹]

۴۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۲۶۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ محشی با امضاهای صدرالدین شیخ الاسلام، السلیم چلبی، مفتاح و ...؛ مهر: «محمد علی» با تاریخ ۱۲۳۴ق؛ جلد: مقوا، ۲۱۴گ، ۱۶سطر (۶/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۹-۳۵۱]

۴۳۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۳۶۲
خط: نستعلیق، کا: مهر علی بن تقیان، تا: پنج‌شنبه ۲۹ ربیع الثانی۱۲۳۵ق؛ ۱۴۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱-۲۳۵]

۴۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۳۰۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱ رمضان۱۲۳۶ق؛ محشی از ابوالقاسم، چلپی و دیگران؛۱۷۷گ، ۲۰سطر،اندازه:۱۵×۲۵/۵سم[ف: ۲۵-۱۲۶]

۴۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۷۴۴۲
آغاز: عثرت ای اطلعت فی بعض الکتب القوم علیها ای تلک الفوائد و زوائد لم اظفر ای لم افز فی کلام احد
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن لطفعلی یزدی، تا: ۱۷ رجب۱۲۳۶ق، جا: نیشابور؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی به امضاهای «منه» و «چلبی» و «مرتضی» و «تض» و «ض»؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۵۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۸سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۱۵۸]

۴۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۶۹۳۰
کامل؛ خط: نسخ، کا: علی بن همتعلی، تا: شعبان ۱۲۳۶ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «یا علی ادرکنی۱۲۲۶» (بیضی)، «عبده میرزا محمد ۱۲۴» (بیضی)، «عبده قربانعلی» (بیضی)؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۱۵۸]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۶۷۵
همان نسخه بالا [مؤید: ۲-۱۸۰]

۴۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۹۱۰۱-۶۰/۴۱
آغاز: الی التکلم قوله تعالی الله الذی ارسل الریاح فتثیر سحابا فسقناه مقتضی الظاهر ساقه ای ساق الله ذلک السحاب
از بحث مسندالیه تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: علی اکبر بن محمد حسین، برای محمدجواد بن علامه مولانا احمد بن محمد مهدی بن ابی ذر نراقی، تا: یک‌شنبه ربع دوم شوال۱۲۳۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۳۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۱۰]

۴۴۱. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه: ۱۲۹
کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد رسول بن محمد علی، تا: ۱۲۳۶ق؛ جلد:تیماج مذهب،۲۳۰گ،۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: -۱۲۶]

۴۴۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۳۹۵
خط: نسخ، کا: محمد محسن حسینی، تا: یک‌شنبه ۱۴جمادی

الثانی۱۲۳۶ق؛ واقف: ابوالفتح علوی خلخالی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲-۵۶۷]

۴۴۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۱۷۸/۱

خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن کربلائی ذوالفعلی سنجانی کزازی، تا: ۲ محرم۱۲۳۷ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: اسماعیل بن عبدالباقی بن ملا محمد علی به سال ۱۲۷۹، محمد باقر بن محمد حسین آرانی کاشانی به سال ۱۲۹۷؛ ۱۸۸گ (۱پ-۱۸۸پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۰۵]

۴۴۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۱۴۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد زکریا بن محمد رجبعلی، تا: ۱۸ ربیع الثانی۱۲۳۸ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۴۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۵۹]

۴۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۴۹۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ محشی؛ واقف: اسماعیل بزرگمهر، اسفند ۱۳۳۳؛ جلد: تیماج، ۲۵۸گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲۵-۱۳۸]

۴۴۶. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه: ۲۵۲

خط: نستعلیق شکسته، کا: علی اصغر بن کربلائی، تا: سه‌شنبه ۱۰ رمضان۱۲۳۹ق؛ مهر: «عبده الراجی محمد حسن»(بیضوی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: -۱۸۲]

۴۴۷. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه: ۶۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۵ ربیع الاول۱۲۳۹ق؛ ۲۴۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۵۰]

۴۴۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۱۳۸/۳-۸۰۶۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: روز دوشنبه ۹ رجب۱۲۴۰ق؛ بخشیده صفایی خوانساری به آستانه؛ جلد: تیماج، ۷۵گ، ۲۷سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: -۱۶۴]

۴۴۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۲۰۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد قسم بن فتح علی الخانبه، تا: ۱۲۴۰ق، جا: مدرسه شیخ علی خانبه؛ مصحح، محشی از مطول و شرح مفتاح؛ ۱۹۷گ، ۱۸ سطر(۷×۱۹/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۵-۵]

۴۵۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۲۰۶

خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد، تا: ۱۲۴۰ق؛ مصحح؛ ۲۱۸گ، ۱۱-۱۹سطر(۶/۵-۷/۵×۱۲-۱۲/۵) [ف: ۱۵-۶]

۴۵۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۸۶۹-۳۵/۴۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن میرزا لطف الله، تا: پنج‌شنبه ۲۰شوال۱۲۴۰ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۹۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۷-۴۲۰۸]

۴۵۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۸۲۱-۱۰/۱۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد ولی بن مراد علی کزاری، تا: ۱۲۴۱ق؛ مصحح؛ ۲۷۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۷-۴۲۰۶]

۴۵۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۵۲۰-۲۳/۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰رجب۱۲۴۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۷-۴۲۰۷]

۴۵۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۶۹۲

آغاز: دون مرامهم کشحا علما منی بان مستحسن الطبایع باسرها؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسن بن محمد حسین بن احمد کمال وند، تا: ۱۲۴۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشانه‌های «چلبی، سید شریف و خلخالی» و «مطول، حاشیه»، مقابله شده؛ ۲۳۷گ، ۱۵سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۶-۲۹۱]

۴۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۰۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبد السلام بن جعفر موسوی زنجانی، تا: دوشنبه ۸ جمادی الاول۱۲۴۱ق؛ محشی از چلپی و دیگران؛ واقف: سید یعقوب، ۱۸ ذیحجه ۱۲۵۷؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۲گ، ۱۶ و ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۵-۱۲۱]

۴۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۸۳۰-۱۹/۱۶۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۱۵گ، ۲۰-۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف: ۷-۴۲۰۷]

۴۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۲ معزی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی محمد طباطبائی، تا: ۱۲۴۲ق؛ مصحح؛ تملک: محمد کاظم بن محمد بن محمدرضا دزفولی، ابن سید محمود ... اکبر بن میر میران؛ جلد: مقوایی، ۱۷۱گ، ۲۱ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳۹-۵۴]

۴۵۸. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۴۰۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ مصحح، محشی؛ واقف: احمد طاهری؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲-۵۶۷]

۴۵۹. تبریز؛ تربیت؛ شماره نسخه: ۱۷۳

خط: نسخ خوانا، بی‌کا، تا: ۱۲۴۴ق، جا: تبریز مدرسه صادقیه [ف: -۲۳۳]

۴۶۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۰۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هو ان یکون الثانی ابلغ من الاول کقول ابی تمام هو ضمیر الشان الصنع ای الاحسان و الصنع مبتداء خبیره الجملة الشرطیه ...

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد علی، تا: ۱۲۴۴ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان «شیخ الاسلام، چلبی، مطول، عصام الدین،

میر سید، شرح مفتاح، ...»؛ تملک: شیخ احمد کفاحی بار فروشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۱گ، ۱۴ و ۱۵ و ۱۹ سطر (۹×۱۳ و ۱۱×۱۴)، اندازه: ۱۷×۲۱/۷سم [رایانه]

۴۶۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۰۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن ابراهیم، تا: ۱۲۴۴ق؛ محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۱گ، ۲۳سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷×۲۷/۵سم [ف:۹-۵۱]

۴۶۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۲۹۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۶۴گ، ۱۷سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۸-۲۶۲]

۴۶۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۰۹۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** وهی اووجوه تحسین الکلام ضربان معنوی ای راجع الی تحسین المعنی اولاً بالذات وان کان قد یفید بعضها تحسین اللفظ ایضا ولفظی ای راجع الی اللفظ کذلک

خط: نسخ، کا: علی اکبر بن محمد استرآبادی، تا: ۲۶ شعبان۱۲۴۵ق، جا: استرآباد مدرسه محسنیه؛ محشی؛ مهر: کاتب«علی اکبر» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۳۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۰]

۴۶۴. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۴۶۱

خط: ثلث، کا: قاسم بن حسین، تا: ۱۱ رمضان۱۲۴۵ق؛ تملک: محمد نبی تویسرکانی ۱۰ ذیحجه ۱۲۷۴ از برای پسرش ضیاءالدین بامهر«محمد نبی بن فضل الله» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: -۲۳۳]

۴۶۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۲۶۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۱ربیع الثانی۱۲۴۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۱۵سطر(۷×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱۷-۹۴]

۴۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۷۶۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن میرزا رضی، تا: ۲۸ محرم۱۲۴۷ق؛ تملک: محمد علی، عبدالسلام ؛ واقف: استاد محمود شهابی، آبان ۱۳۶۶؛ ۱۵۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۲۵-۱۲۰]

۴۶۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۶۳۴-۵۱/۹۴

آغاز: و غایته من اجل المعلومات و الغایات و تشبیه وجوه الاعجاز بالاشیاء

خط: نسخ، کا: علی بن حاجی کاظم، تا: شوال۱۲۴۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۲۶گ، ۱۶و۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۱۰]

۴۶۸. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه: ۶۲

خط: نسخ، کا: عبدالصمد بن کربلایی عبدالخالق، تا: صفر۱۲۴۸ق؛ محشی؛ مهر: «الله محمدعلی» (بیضوی)، «الراجی صادق الحسینی» (مربع)؛ واقف: محمد حسن روحانی، ۱۳۴۹؛ ۱۲۰گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۵۳]

۴۶۹. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۵۶۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰ جمادی الثانی ۱۲۴۸ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: -۲۹۸]

۴۷۰. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۱۲۴۶

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۵ محرم۱۲۴۸ق؛ قطع: خشتی باریک [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۴]

۴۷۱. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه: ۱۲۴

کامل؛خط:نسخ،کا: سید علی المراغی، تا: جمادی الثانی ۱۲۴۸ق؛ محشی؛جلد:تیماج،۱۶۱گ،۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: -۱۲۶]

۴۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۹۰۳/۲۶

آغاز:عن التعقید المعنوی علم البیان و سموا هذین العلمین علم البلاغة لمکان مزید اختصاص لها بالبلاغة ... الفن الاول قدم علم المعانی علی البیان لکونه بمنزله المفرد من المرکب لان رعایة المطابقة لمقتضی الحال؛ **انجام:**من غیر التفات و تهیوا مارة انه یعتقد ان لارمح فیهم بل کلهم عزل لا سلاح معهم فنزل منزلة

بخش کوتاهی از کتاب است؛ بی‌کا، تا: ۲۲محرم۱۲۴۹ق، جا: تبریز؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۸ص (۴۰۹-۴۱۶)، اندازه: ۱۴/۳×۲۰/۱سم [ف: ۲۹/۱-۲۷۵]

۴۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۴۹۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۷ شعبان۱۲۴۹ق؛ محشی؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج، ۱۷۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۵-۱۲۸]

۴۷۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۵۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد جعفر، تا: ۱۲۴۹ق؛ محشی از قاسم، چلپی و دیگران؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۳گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۵-۱۳۹]

۴۷۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۹۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶محرم ۱۲۵۰ق؛ مصحح، محشی با عنوان «منه، مولانازاده، صحاح، شیخ الاسلام و مطول»؛ مهر: «العبد المذنب مصطفی الموسوی» (مربع)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۳۲-۸۰۸]

۴۷۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۰۱۲-۲۰/۱۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن حاجی محمد ابرقوهی، تا: ۱۷ جمادی الاول۱۲۵۱ق؛ ۱۶۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۰۷]

۴۷۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۵۸۲

خط: نسخ خوانا، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۵۱؛ تملک: شجاعت الله ابن محمد ربیع حسینی به تاریخ ۱۲۵۵؛ مهر: شجاعت الله ابن محمد ربیع الحسینی «عبده شجاعت الله الحسینی ۱۲۵۱»؛ جلد: تیماج، ۱۱۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۴۹۸]

۴۷۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۱۷۳

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد جواد، تا: ۱۲۳۴ و ۱۲۵۲ق؛ مصحح، محشی با امضای ابوالقاسم، حسن چلبی، منه سید احمد، شیخ الاسلام و ... و با استفاده از شرح کشاف، شرح مفتاح، مطول، ایضاح؛ مهر: «محمد تقی»؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۹گ، ۱۵سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۳×۲۰/۸سم [ف: ۱۸-۱۱۱]

۴۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۴۷۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حبیب الله بن محمد حسینی، تا: ذیقعده۱۲۵۲ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ واقف: محمد عزیزی، مهر ۱۳۶۲؛ جلد: تیماج، ۱۳۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۵-۱۴۴]

۴۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۴۴۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی افضل بن موسی الرضا، تا: ۵ ربیع الاول۱۲۵۳ق؛ محشی از قاضی، ابوالقاسم و دیگران؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: مقوا مذهب، ۲۱۰گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۵-۱۳۹]

۴۸۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۶۶۵/۱
خط: نسخ، کا: میر یحیی بن اسماعیل، تا: سلخ ربیع الاول۱۲۵۳ق؛ ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۳۶۲]

۴۸۲. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه: ۷۱
آغاز:احوال المسند الیه ای الامور العارضة له من حیث انه مسند الیه؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: شعبان، تا: ۱۲۵۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: ملا حسین؛ جلد: تیماج، ۱۳۱گ، ۱۸سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: -۸۳]

۴۸۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۱۰۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: مصطفی بن علی اکبر یزدی، تا: ۱۲۵۴ق، جا: مدرسه شفیعیه؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۶۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۵-۴۹۵]

۴۸۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۲۰۴
خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۵۴ق [ف: -۸۲]

۴۸۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۶۰۶/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۴ق؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: تیماج، ۲۱۳گ (۱-۲۱۳)، ۱۶سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۴-۱۳۶۲]

۴۸۶. ساوه؛ کتابخانه هاشمی نژاد؛ شماره نسخه: ۲۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد باقر بن علی اکبر خوانساری، تا: ۱۲۵۶ق؛ محشی از چلبی، مطول، شیخ الاسلام، خطایی، منه و م ط؛ اهدایی: واعظ تهرانی؛ جلد: تیماج، ۱۵۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [اوراق عتیق: ۲-۴۷۶]

۴۸۷. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۴-ح/۱۲۱
آغاز: بسمله - الفن الاو ل من تتمه الغرض من علم المعانی و هو الکلام فی الشعر؛ **انجام:** ختم الکلام حامدین لله الغفار الستار و محمد رسوله ... و لنتم الذیل ... عن فوائدها المتن لقصد الاختصار و السلام
قسمتی از کتاب است شامل فن اول است و سه فصل دارد، اول در بیان مراد شعر - دوم در وزن (عروض) - سوم درقافیه و در پایانهم مقداری حکایات نقل شده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر ۱۲۵۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۳۶گ، ۱۸سطر (۵/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۰۵]

۴۸۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۰۰۴
خط: نستعلیق تحریری، کا: ابراهیم بن حاجی ملامصطفی، تا: شعبان۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۰۶گ، ۱۴سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۲-۱۴۹]

۴۸۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۱۲۲
بی کا، تا: ۱۲۵۷ق [نشریه: ۱۳-۳۶۷]

۴۹۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۶۳۰/۱-۱۴/۸۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۵۷ق، جا: ساوجبلاغ؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۰۶]

۴۹۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۲۷۵-۳۷/۶۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۱۲۵۸ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۵۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۰۸]

۴۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۴۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: احمد بن میرزا محسن موسوی، تا: چهارشنبه ۹ رجب۱۲۵۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۱/۲سم [ف: ۲۵-۱۵۳]

۴۹۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۱۲۴/۳-۶۳۱۶
خط: نسخ، کا: علی اصغر، تا: ۱۲۵۸ق؛ ۱۹۲گ، ۱۸سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: -۱۶۴]

۴۹۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۷۰۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: نصر الله بن باقر، تا: ۱۳ جمادی الاول۱۲۵۸ق؛ مصحح، محشی، با نشانی بلاغ؛ مهر: کاتب «اذا جاء نصر الله و الفتح» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۴۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۳۶۶]

۴۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۱۰۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: سید حسین بن سید علی بن میر بهرام حسینی، تا: پنج‌شنبه۵ رجب۱۲۵۸ق؛ محشی؛ واقف: آقای رمضانعلی شاکری، دی ۱۳۷۰؛ جلد: تیماج، ۲۲۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف:

۱۲۳-۲۵]

۴۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۰۹۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سید علی بن اسماعیل موسوی عمادی، تا: جمعه ۱۵ ذیقعده۱۲۵۹ق؛ محشی؛ واقف: حاج آقای رمضانعلی شاکری، دی ۱۳۷۰؛ جلد: تیماج، ۱۴۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۵-۱۲۳]

۴۹۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۱۸۳

خط: نسخ، کا: محمد حسن بن محمد تقی بن محمد جعفر اصطهباناتی، تا: شوال۱۲۵۹ق، اندازه: ۱۵×۲۰سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۸]

۴۹۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۳۸۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۱ صفر۱۲۵۹ق؛ محشی؛ مهر: «یا ابا عبدالله الحسین ۱۲۶۴» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج، ۲۷۶گ، ۱۵سطر(۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۱-۱۴۶]

۴۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۹۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد سلیمان طبسی، تا: ۱۴ جمادی الثانی۱۲۵۹ق؛ محشی؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج، ۱۸۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۵-۱۲۸]

۵۰۰. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۲۲۹

خط: نستعلیق، کا: حسن علی بن حسن موسوی، تا: شعبان۱۲۵۹ق؛ ۲۴۵گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۱۸]

۵۰۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۴۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی اصغر قاینی، تا: ۲۵ جمادی الثانی۱۲۶۰ق، جا: مشهد رضوی؛ محشی؛ ۱۹۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۲۲/۵سم [ف: ۲۵-۱۵۴]

۵۰۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۹

خط: نسخ، کا: محمد هاشم حسینی، تا: دوشنبه ۳ شعبان ۱۲۶۰ق؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱-۹۱۴]

۵۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۳۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن عابدین، تا: ۱۴ شوال۱۲۶۱ق؛ محشی؛ واقف: میرزا اسدالله فاضلی، تیر ۱۳۶۲؛ جلد: تیماج، ۱۴۸گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۱/۵سم [ف: ۲۵-۱۳۸]

۵۰۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۳۰۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ مهر: «الواثق بالله الصمد محمد باقر بن محمد»(بیضی) با تاریخ ۱۳۱۳ق؛ جلد: مقوا، ۱۶۱گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۰]

۵۰۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۵/۱۵۲-۵۰۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن عبدالله مقانی، تا: ربیع الثانی۱۲۶۱ق، جا: مشهد رضوی مدرسه عباسقلی خان؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۰۷]

۵۰۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۹۰۴

آغاز: بالعظیم او التکثیر کقولهم ان له لابلا وان له لغنما او التقلیل نحو رضوانمن الله اکبر والفرق بین التعظیم والتکثیر ان التعظیم بحسب ارتفاع الشأن وعلوالطبقة؛ **انجام:** .برابر

خط: نسخ، کا: عبدالمحمود بن محمد علی شیرازی، تا: ۳ جمادی الثانی۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۷گ، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۱]

۵۰۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۱۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر۱۲۶۲ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۸۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۵۹]

۵۰۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۳۹۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبد الرحیم بن محمد علی اخلمدی، تا: یکشنبه۱ ربیع الثانی۱۲۶۲ق؛ واقف: استاد جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج، ۱۳۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۵-۱۵۱]

۵۰۹. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۴۱۰

آغاز: المبالغة فی التشبیه و جعل نسبة الابنان الیه قرینة لاستعارة و هذا معنی قوله

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۲۶۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۸۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۱۰۴]

۵۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۵۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: هاشم بن احمد بن علی اکبر بن عسکر خلیلیه، تا: ۱۱ ذیقعده۱۲۶۳ق؛ محشی؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۷گ، ۱۴ و ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۹سم [ف: ۲۵-۱۳۹]

۵۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۷۰۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد رضا بن محمد کاظم موسوی، تا: ۲۰ صفر۱۲۶۳ق؛ محشی؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج، ۱۴۰گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲۵-۱۴۴]

۵۱۲. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه: ۵۹۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: صالح بن محمد اخلومدی، تا: جمادی الثانی۱۲۶۳ق؛ واقف: عبدالحسین خرقانی؛ جلد: تیماج، ۱۳۷گ، ۲۰سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۴۸۳]

۵۱۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۸۸

خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد بن میرزا باب فراهانی اصفهانی، تا: ۴ ربیع الاول۱۲۶۳ق؛ ۱۳۴گ، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۶۹]

۵۱۴. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه: ۹۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۵ رجب۱۲۶۴ق؛ ۱۲۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: -۷۵]

۵۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۸۲۳۲

آغاز وانجام: برابر

خط: نستعلیق متوسط، کا: ابن احمد بن عبدالله، تا: ۱۲۶۴ق؛ مصحح، محشی؛ خریداری از محمود؛ جلد: تیماج، ۱۷۰گ، ۲۰سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۸سم [رایانه]

۵۱۶. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۳۸۳/۱

خط: نسخ، کا: افضل بن کربلایی نوروز علی، تا: ۱۶ شعبان۱۲۶۴ق؛ مهر: «فضل الدین محمد» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۵/۵×۲۰سم [ف: ۲-۶۸]

۵۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۵۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن محمد حسن، تا: ۱۲۶۴ق؛ محشی از احمد بن محمد حسن، شیخ الاسلام؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ ۱۰۸گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲۵-۱۴۰]

۵۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۴۰۸

خط: نسخ، کا: علی بن ملا محمد، تا: ۱۲۶۵ق، جا: تبریز؛ افتادگی: وسط؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۶۰گ، ۱۵سطر(۵×۱۲)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۵-۲۲۱]

۵۱۹. تهران؛ حوزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۳۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نونویسی در: چهارشنبه ۱۴ رجب ۱۲۶۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۷۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [حوزه و موزه عبدالعظیم: ف: -۶۷]

۵۲۰. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۷۵۸

خط: نسخ، کا: محمد علی بن جعفر بن ولی محمد بن صفر علی، تا: ۱۸ صفر۱۲۶۵ق؛ مهر: «یا محمد علی»(مکعبی)؛ جلد: مقوایی، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: -۴۰۸]

۵۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۶۷۳

بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ خریداری از احمد اقبالیان [رایانه]

۵۲۲. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه: ۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی قلی بن امیر خان جلقای، تا: ۵صفر۱۲۶۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: -۱۲۵]

۵۲۳. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه: ۴۱

خط: نسخ، کا: علی بن محمد موسوی، تا: چهارشنبه دهه دوم ذیقعده۱۲۶۷ق، جا: مدرسه عباس خان؛ ۱۵۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۱۵۳]

۵۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۰۴۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: ۶ شوال۱۲۶۷ق؛ محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲/۷×۲۵/۵سم [ف: ۲۵-۱۵۱]

۵۲۵. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۲۶۳/۱

خط: نسخ، کا: ابن میرزا حسین محمد رفیع خوانساری، تا: چهارشنبه غره رجب۱۲۶۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۳گ (۳۵۵پ-۴۵۷ر)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲-۳۵۷]

۵۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۳۶۶

آغاز: و احرر کل سطر منه فی شطر من ... الحمد هو الثناء باللسان؛

انجام: برابر

با امضای کاتب نسخه دارد، در آغاز تا اواخر مقدمه افتادگی دارد؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد بن حسین خوانساری، تا: ۱۲۶۸ق، جا: گلپایگان (جربادقان)؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان منه، چلبی، مطول، مفتاح، رضی و جز آن؛ مهر: «یا احمد» (بیضوی)، «یا محمد» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۰۶گ، ۱۹سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [رایانه]

۵۲۷. تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه: ۲-۲۳

تذکر: نام کتاب در فهرست «مختصر التلخیص» آمده است. تفتازانی چنین کتابی ندارد بنابراین به احتمال فراوان، کتاب مختصر المعانی = المختصر فی شرح تلخیص المفتاح باشد؛ خط: نسخ، کا: اسدالله ابن میرزا آقا محمد مراغی، تا: ۱۲۶۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۹۴گ، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: -۵۵]

۵۲۸. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه: ۲۸۲

خط: نسخ، کا: علی اکبر بن محمد، تا: جمعه ۱۸ شعبان۱۲۶۹ق، جا: بروجرد؛ ۱۹۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۲۴]

۵۲۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۳۷۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسن بن محمد خان بفامری (کذا)، تا: ۱۵ رمضان۱۲۶۹ق؛ محشی؛ واقف: میرزا اسدالله فاضلی، تیر ۱۳۶۲؛ جلد: تیماج ، ۲۰۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۲۵-۱۴۴]

۵۳۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۸۰۱-۱۰/۱۱۱

آغاز و انجام: برابر

از اول تا آخر؛ خط: نسخ، کا: مسیح بن محمدباقر، تا: ۱۲۷۰ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۴گ، ۱۷-۱۸سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۷-۴۲۰۶]

۵۳۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۶۷۰

خط: نسخ، کا: اسدالله بن عبدالغفارکاشانی، تا: ۱۲۷۰ق؛ محشی؛ تملک: ابوطالب بن سلطان الذاکرین نائینیدر کاشان مدرسه شاه به تاریخ ۲۲شوال ۱۳۰۹؛ مهر: «ابوطالب» (بیضوی)، «عبده الراجی ابوتراب» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۶۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۰۵]

۵۳۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۳۵۷

آغاز:فیدخلان فی علم المعانی

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن آخوند ملا محمد تقی، تا: ۱۲۷۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «محمد حسین»، «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد حسین»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۱۷سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۴-۱۲۶۲]

۵۳۳. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه: ۴۰

خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم بن البرات، تا: شنبه ۶صفر ۱۲۷۱ق، جا: گلپایگان (جربادقان)؛ ۱۳۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۲/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۱۵۳]

۵۳۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۲۰۸

خط: نسخ، کا: محمود بن عبدالعظیم موسوی خوانساری، تا: ۱۲۷۲ق؛ ۱۱۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱-۲۳۴]

۵۳۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۶۲۹-۱۴/۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: غلام حسین بن محمد حسن بن ملاعبدالنعیم ازهانی قائنی خراسانی، تا: چهارشنبه ۱۲ جمادی الثانی ۱۲۷۳ق، جا: قاین مدرسه جعفریة؛ جلد: ساغری، ۱۵۹گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۰۶]

۵۳۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۲۶۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن حسین علی خزیمه، تا: ۲۶ صفر ۱۲۷۳ق؛ محشی از چلبی، شیخ الاسلام و دیگران؛ جلد: تیماج، ۱۳۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۶۴۲]

۵۳۷. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه: ۱۵۷

آغاز: الفن الاول علم المعانی قدمه علی البیان لکونه منه بمنزلة المفرد من المرکب لان رعایة المطابقة لمقتضی الحال وهو مرجع علم المعانی معتبرة فی علم البیان مع زیادة شیء آخر و ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف مخ: -۱۴۷]

۵۳۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۰۲۶-۳۰/۹۶

آغاز: عطف البیان بغیر اسم یخصه کقوله والمؤمن العائذات الطیر ... واما الابدال منه ای المسند الیه فلزیادة من اضافه المصدر الی المفعول؛ **انجام:** برابر

از بحث اسناد تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۸ جمادی الثانی ۱۲۷۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۱۹۵گ، ۱۰-۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۰۹]

۵۳۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد حسین کوکدی جرپادقانی، تا: ربیع الثانی ۱۲۷۷ق؛ مهر: «الراجی محمد بن محمد حسین ۱۲۸۶» (مربع)؛ ۱۷۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۵۹]

۵۴۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۶۳۸-۵۸/۸۸

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: سید احمد عافی بن شیخ موسی افندی الحاج زین العابدین، تا: پنج‌شنبه ۲۰ رمضان ۱۲۷۸ق؛ ۲۰۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۰۸]

۵۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۷۸۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۹ق؛ محشی؛ واقف: سید عبدالباقی آیة اللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۲۵-۱۱۹]

۵۴۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۱۲۰

آغاز: الحمد هو الثناء باللسان علی قصد التعظیم سواء تعلق بالنعمة او بغیرها والشکر فعل ینبیء عن تعظیم المنعم لکونه منعما سواء کان باللسان او بالجنان او بالارکان؛ **انجام:** یظهر ذلک بالتامل مع التذکر لما تقدم من الاصول والقواعد المذکورة فی الفنون الثلثة التی لایمکن الاطلاع علی تفاصیلها وتفاریقها الا لعلام الغیوب فانه یذکر بتذکرها ... امین یا رب العالمین

خط: نسخ، کا: ولی الله بن عبدالمطلب میلاد جردی، تا: ۲۱ ربیع الاول ۱۲۸۰ق؛ فاقد خطبه اصل کتاب است؛ جلد: تیماج، ۱۳۲گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۱]

۵۴۳. یزد؛ مدرسی؛ شماره نسخه: بدون شماره

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ تحریری، کا: محمدهادی، تا: رمضان ۱۲۸۱ق؛ ۱۷۲گ، ۲۰سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۳سم [میراث اسلامی: ۸-۴۴۵]

۵۴۴. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۳۴۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۶۶گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۱-۲۴۰]

۵۴۵. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه: ۱۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۴ق؛ مهر: «عبده میرزا ناظم ۱۲۵۴» (بیضی)؛ تملک: محمد بن ابراهیم معروف به سید عبدالکریم با تاریخ ذیقعده ۱۲۹۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۲/۵سم [ف مخ]

۵۴۶. گلپایگان؛ مسجد جامع گلپایگان؛ شماره نسخه: ۹

آغاز: صفحاً و طوی دون مرامهم کشحا علماً منی بأن ستحسن الطباع بأسرها و مقبول الاسماع عن آخرها

خط: نستعلیق، کا: محمد جواد بن محمد رضا، تا: شنبه ۱۵ محرم ۱۲۸۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۵۴گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۱۹۳]

۵۴۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۷۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد صادق بن محمد باقر فریدنی، تا: ۱۲۸۵ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۷گ (۱پ-۲۴۷پ)، ۱۷سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۸سم [رایانه]

۵۴۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۷۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲ ربیع الثانی ۱۲۸۶ق؛ ۲۸۰گ،

اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲-۵۱۸]

۵۴۹. سبزوار؛ صد و بیست و پنج نسخه؛ شماره نسخه: ۱۰۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد رحیم بن بهبود علی بختیاری، تا: ۱۲۷۵-۱۲۸۹ق، جا: مدرسه نواب؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبدالسلام الحسینی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۵۶گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [اوراق عتیق: ۲-۴۰۵]

۵۵۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۰۶۰/۲

خط: نستعلیق تحریری، کا: آقا علی بن ملامحمدرضا تهرانی، تا: رمضان۱۲۹۹ق؛ با یادداشت حاج شیخ آقا بزرگ تهرانی صاحب الذریعه که نویسنده نسخه پدر اوست؛ اهدایی: دکتر علینقی منزوی؛ ۴۵گ (۸۸-۱۳۲پ) [ف: ۲-۱۴۹]

۵۵۱. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه: ۱۸۱

آغاز: انحصر مقصوده فی ثلاثة فنون و کثیر من الناس سمی الجمیع العلم البیان؛ **انجام:** و البیت من هذا القبیل کقوله ع الکریم بن الکریم ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۲۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [کتابخانه‌های قائن: ف:۱۵۸]

۵۵۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۲۲/۲ کر

آغاز: برابر؛ **انجام:** و معول رجاء الآمال و مثوی العظمة و الجلال ... ملاذ أرباب الفضائل و عون الإسلام و غوث الأنام بالنبی و آله علیه و علیهم السلام ...

بخش مقدمه کتاب است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ ۲گ (۵۷پ-۵۸پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۴۰/۲-۸۴]

۵۵۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۸۶۹-۱۵/۱۰۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** مشتملة علی لطف الفاتحة ومنطق به من الخاتمة لنا اعمارنا بالحسنی ویسهلنا بذکر الالسن بحق محمدوآله الطاهرین الطیبین

خط: نسخ، کا: محمدباقر بن محمد هادی گلپایگانی، تا: یک‌شنبه ۵ربیع الثانی۱۳۰۱ق؛ ۱۵۵گ، ۱۶-۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۷-۴۲۰۶]

۵۵۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۴۶۸

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسن بن ملا حسینعلی گلی، تا: ۸ جمادی الثانی۱۳۰۳ق، جا: قاین مدرسه جعفریه؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۱۳۷گ، ۲۰-۱۶سطر (۱۱×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲-۵۷۲]

۵۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۰۰۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی، تا: ۹ ربیع الاول۱۳۱۱ق؛ محشی؛ واقف: شیخ هبة الله هروی، مهر ۱۳۷۲؛ جلد: تیماج، ۱۵۵گ، ۱۵ و ۱۶سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲۵-۱۲۸]

۵۵۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۳۶۷/۲

خط: نسخ، کا: علی بن اسماعیل، تا: ۱۳۱۳ق؛ واقف: حاج محمد علی موحد، ۱۳۸۵؛ ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۱۸۶]

۵۵۷. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۹۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: نو نویس۱۳۲۳ق؛ تملک: فرهاد میرزا در ۲۳ ربیع الثانی ۱۲۸۵ ق با مهر «معتمد الدولة۱۲۸۳» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۸۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۲-۵۶۷]

۵۵۸. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۶۳۶

آغاز:ای محتاج فی تعیشه الی التمدن و هو اجتماعه مع بنی نوعه؛ **انجام:**او لتضمنها تعظیما لشأن المضاف الیه و المضاف او غیرهما کقولک فی الاول عبد حضر و فی الثانی عند الخلیفة

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۲۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱-۵۴۱]

۵۵۹. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۱۰۹۸۸

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۲×۲۰سم [رشت و همدان: ف: -۱۶۱۶]

۵۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۹۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی کزازی، بی‌تا؛ محشی از: خطائی، چلبی، شیخ الاسلام، محمد علی منه، فتأمل، شرح مفتاح، کنز، مطول؛ مهر: «سلام علی ابراهیم» (چهارگوش)، «عبده محمد رفیع» (چهارگوش)؛ ۳۸۶ص، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۰-۳۸۷]

۵۶۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۸۱۲

آغاز: نسخه شش برگ: بسمله. قوله نحمدک آثر طریقة الخطاب و النداء بعد ذکر اسم المعبود ... مختصر التلخیص: نحمدک یا من شرح صدورنا لتلخیص البیان؛ **انجام:** مختصر التلخیص: ... آملا من الناظرین فیه بنظر ... اصلاح و النسیان ... و الحمدلله اولا و آخراً و ظاهراً و باطناً و الله اعلم. و ... و اراد العلماء الفریقین الحنفیة و الشافعیة و بالمذهبین مذهبهما برع الرجل بالضم براعة ای فاق اصحابه فی العلم و غیره فهو بارع ...

شامل شرح خطبه تفتازانی بر شرح مختصر در شش برگ از شخصی نامعلوم و متن مختصر تلخیص؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کهن و به ظن قریب بیقین از آثار زمان حیات خود مؤلف است؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۱۳۲ص (۶+۱۲۶)، ۱۶-۲۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۳-۱۲۵۴]

۵۶۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۴۶۰۹

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۴]

۵۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۳۰۱

آغاز:تلک الاحادیث البطاح و اما الاخذ و الانتهاب فامر یرتاح له اللبیب ... بسم الله الرحمن الرحیم (الحمد) هو الثناء باللسان علی قصد التعظیم سواء تعلق بالنعمة او بغیرها؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ محشی از خلخالی و دیگران؛ جلد: تیماج، ۲۲۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف:

۴۲۶-۳۸]

۵۶۴. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ارشد الی الطریق الصواب و بشرلنا بحسن الماب و صلی الله علی الداعی بالهدایه الناجی من العذاب برحمتک یا ارحم الراحمین

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۵۶گ، ۱۱سطر(۶×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [ف: ۱-۱۲۳]

۵۶۵. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه: بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۳۶]

۵۶۶. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۱۶۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: خشتی باریک [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۴]

۵۶۷. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۱۶۷

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی باریک [رشت و همدان: ف: ۱۳۵۴]

۵۶۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۷۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، مصحح، محشی، دارای سرلوح رنگین؛ یادگاری محمد تقی به تاریخ شنبه سوم جمادی الاول ۱۳۳۱؛ ۱۷۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۴سم [ف: ۳-۱۷۰]

۵۶۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۱۲/۱

آغاز: الانسان لفی خسر وهو ضربان حقیقی نحو عالم الغیب والشهادة ای عالم کل غیب وشهادة؛ **انجام:** ای مجیبه علی سبیل الاتفاق من غیر قصد الی الاخذ لم یعلم قیل قال فلان کذا.

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ واقف: محمد محسن بن محمد رفیع رشتی، ۱۲۷۸ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای [ف: ۱-۳۲۳]

۵۷۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۴۴۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان، جا: مشهد رضوی؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۹۵گ، ۲۱سطر [ف: ۱-۲۲۹]

۵۷۱. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه: ۱۱۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۲۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: -۶۱]

۵۷۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۰۷۷/۱

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن مولانا باقی، بی‌تا، جا: سمرقند مدرسه شیبانی خان؛ محشی با نشانه «س، م»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۴۶گ (۴پ-۱۴۹ر)، ابعاد متن: ۹×۱۶/۵، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۸-۷۰۲]

۵۷۳. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه: ۳۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ ۲۹۵گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: -۳۶]

۵۷۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۷۵۹

خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۱۶گ، ابعاد متن: ۱۳×۱۵/۵، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۲-۱۵۰]

۵۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۴۳۸

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ تملک: نصیر بن حاجی شیخ بنیاد؛ جلد: تیماج، ۱۸۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲۵-۴۱۸]

۵۷۶. آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه: ۴۷بخش یکم

آغاز: الحمدلله الذی الهمنا حقایق المعانی و دقایق البیان؛ **انجام:** علیک بما تهوی فلاتنسی ان الکریم اذا شار الی البیت الی تمام و لابد

دارای مقدمه، سه فن و چند باب به این قسم می‌باشد: فن ۱.علم المعانی، فن ۲.علم البیان، فن ۳.علم البدیع؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: وسط وانجام؛ مصحح، محشی با نشان «صح، منه، س ۱۲ و با عنوان «قوله» آمده، در حاشیه مطالبی از بزرگان علم بلاغت مانند: سیف الدین، قطب الدین، سمرقندی، چلبی، جمال الدین؛ واقف: ولی الله بن میرزا هدایت، ۱۲۹۲؛ ۲۳۳گ، اندازه: ۲۱×۳۲/۵سم [ف: -۱۰۳]

۵۷۷. کرمانشاه؛ فیض مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه: بدون شماره

بی‌کا،بی‌تا؛محشی از آقا محمد جعفر بن محمد مهدی کرمانشاهی و آقا عبدالله بن محمد تقی کرمانشاهی [تراثنا: س۲ش۴-۶۳]

۵۷۸. تهران؛ ذکاء، یحیی؛ شماره نسخه: ۱۹

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۱سطر(۱۷×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [نشریه: ۳-۱۳۹]

۵۷۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۷۰۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قد یکون الخبر مذکوراً قوله تعالی بعد ما ذکر ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۳گ، ۱۳سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [رایانه]

۵۸۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۶۷۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از احمد اقبالیان [رایانه]

۵۸۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۱۳۷

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۲/۵×۲۳/۹سم [رایانه]

۵۸۲. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه: ۱۲۰

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: -۱۲۵]

۵۸۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۵۲۱

خط: تحریری، کا: مقصود جدید الاسلام، بی‌تا [ف: ۱-۲۳۴]

۵۸۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۶۱۱

بی‌کا، بی تا [ف: ۱-۲۳۴]

۵۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۰۲۷

آغاز:فیه شیئا من الهجنه قال نعم مقابله المدح باللوم؛ **انجام:**لورای الله فی الشیب خیرا.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [الفبائی: -۳۶۰]

۵۸۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۸۲۳۷

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۸۸گ، اندازه: ۱۴/۷×۲۱/۱سم [رایانه]

۵۸۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۷۴۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۷۳گ، ۱۹-۱۷سطر (۱۰-۱۰/۵×۱۳/۵-۱۴)، اندازه: ۱۴/۸×۱۹سم [رایانه]

۵۸۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۱۵۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهدی اشرف الکتابی [رایانه]

۵۸۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۱۲۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از آزیتا نامجو [رایانه]

۵۹۰. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه: ۱۳۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و جمیع فواتح السور و خواتمها واردة علی احسن الوجوه و اکملها من البلاغة لما فیها من التفنن ... من ذکر الاهوال.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ ۱۸ سطر(۱۰×۱۸)،اندازه:۱۴/۵×۲۵سم[عمومی ساری و تنکابن:ف:-۱۱۱]

۵۹۱. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه: بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [ف: -۳۵]

۵۹۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۸۴۳-۵۹/۶۳

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۴۰گ، ۱۷ و۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۰۹]

۵۹۳. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه: ۱۲۶

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۳۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۶سم [ف: -۸۷]

۵۹۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۹۰۹۰-۶۰/۳۰

آغاز: ممکنا عقلا وانما قال قیامه به لیعم الصدور عنه بالاختیار مثل ضرب وهزم وغیره مثل قرب وبعد

از ماقبل بحث «احوال المسند الیه» تا اواخر کتاب (تا ۱۰ برگ از خاتمة للفن الثالث فی السرقات الشعریة وما یتصل بها ...)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۶۷گ، ۱۶-۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۱۲]

۵۹۵. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه: ۱۵۴

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: -۱۰۴]

۵۹۶. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه: ۱۳۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: -۹۶]

۵۹۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۶۸۱

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ ۲۸۶گ، ۱۲ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱-۵۵۲]

۵۹۸. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۴۸۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: ملا محمد بن حسن، ۱۲۸۹؛ جلد: تیماج، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۲۵۲]

۵۹۹. ساوه؛ کتابخانه هاشمی نژاد؛ شماره نسخه: ۸۳

آغاز: و اولی الخطر الاطهار جمع طاهر کصاحب و اصحاب؛ **انجام:** حیث یدق و اللوی رمل معوج

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی از شیخ الاسلام و چلبی؛ مهر: «یاتی من بعدی اسمه احمد» (بیضوی)؛ اهدایی: شریعتمدار ساوجی؛ ۱۳۴گ، ۲۰-۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [اوراق عتیق: ۲-۴۹۵]

۶۰۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۹۲۱

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: شومیز مقوایی، ۲۱۰گ، ۱۷سطر (۱۴×۱۷)، اندازه: ۱۲×۱۴سم [ف: ۳-۱۸۷]

۶۰۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵۲۵۲

آغاز: الاستماع عن آخرها امر لایسعه ... (پارگی) قدرة البشر و انما هو شأن خالق القوی و القدر

بخشی از خطبه مؤلف افتاده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ ۲۱۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۱۵۹]

۶۰۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۰ معزی

آغاز: الضرب الثانی و ضرب اخرج مخرج المثل بان یقصد بالجملة الثانیة حکم کلی منفصل عما قبله جار مجری الامثال فی الاستقلال و فشوا الاستعمال؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، رکابه‌دار، محشی از قاضی قطب الدین بر مطول؛ جلد: مقوایی، ۱۲۴گ، ۱۵ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳۹-۴۸]

۶۰۳. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۲۶۲

خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۲-۳۵۶]

۶۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۷

آغاز:تقاصرت ... عن استطلاع طوالع انواره؛ **انجام:**من غیر ان ... اللفظ الشریف المعنی السخیف او علی العکس بل یصاغان (کذا).

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۶۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۷۳۱

آغاز: و لم ینقل ذلک عنهم و اتصافه بالفصاحة یجوزان یکون باعتبار فصاحة المفردات علی ان الحق انه داخل؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: عبدالله موسوی [رایانه]

۶۰۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۷۷۲/۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:**بتضمنه مشتمل.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۶۰۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۲۱۶

بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱-۲۳۵]

۴۰۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۲۲۸
بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱-۲۳۵]

۴۰۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۲۴۸
خط: نسخ، کا: مناف بن محمد صالح قرشی عبدالعظیمی، تا: چهارشنبه ۲۷ محرم۱۱۱؟؛ ۱۷۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۱-۲۳۵]

۴۱۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۲۵۵
بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱-۲۳۵]

۴۱۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۱۶۵
آغاز: برابر؛ **انجام:**و جمیع فواتح السور و خواتمها واردة علی احسن الوجوه و اکملها.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ اهدایی: حاج شیخ احمد شریعت عقدایی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۴۹گ، ۱۶سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۴-۱۱۸۶]

۴۱۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۲۰۶
انجام:و ضمیر المفعول للترقیب ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «نرجو شفاعة جده محمد»، «اللهم صل علی محمد و آل محمد»؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۱۵گ، ۱۵سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۴-۱۲۰۲]

۴۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۳۶۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: امام جمعه سنندج مورخ ۱۲۶۱ ق؛ ۱۹۳گ، ۱۵ سطر(۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲/۵سم [ف: ۱۵-۱۷۴]

۴۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۲۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اما المتقدمون فقد قلت عنایتهم بذلک و جمیع فواتح السور و خواتمها.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی با استفاده از صحاح، تاج، کنز، ایضاح و با امضای شیخ الاسلام، سید، شیخ، رضی و برخی با استفاده از کتبی همچون مطول و شرح مفتاح؛ ۲۱۳گ، ۱۹ سطر (۵/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱۲-۳۹۵]

۴۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۲۶۸
انجام: لکنه شبه التخلص حیث جاء بالکلام لم یوت بالکلام الاخر فجاءه من غیر قصد
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی از شیخ الاسلام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۲۴۷گ، ۱۶ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱۵-۷۸]

۴۱۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۴۷۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۰۶گ، ۲۰ سطر(۷×۱۸)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۱۵-۲۸۲]

۴۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۴۸۰
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۴گ، ۱۴سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۵-۲۸۹]

۴۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۶۹۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** بحیث تقصر عن کنه وصف العباره.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبده الراجی حسین الموسوی، ۱۲۶۵» (خشتی)؛ تملک: حسین ابن لطف الله موسوی جهرمی؛ ۱۶۰گ، ۱۲و۱۹سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۶-۲۹۵]

۴۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۲۱۲
آغاز: ثم رایت الجمع الکثیر من الفضلاء و الجم الغفیر من الاذکیاء سئلونی صرف الهمه نحو اختصاره و الاقتصار علی معانیه و کشف استاره
خط: نسخ، کا: محمد تقی ماهانی کرمانی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۸۰گ، ۱۷سطر (۶/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۱۸-۱۶۲]

۴۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۳۹۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ بدخط، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی با امضای محمد شناذی، حسن چلبی، مولانا قطب الدین، خطائی، سکاکی و ...؛ ۲۳۶گ، ۱۳سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۰/۷×۲۲سم [ف: ۱۸-۳۷۷]

۴۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۶۱۷-۵۸/۶۷
آغاز: معنی الابتداء والشرط لزمتها الفاء ولصوق الاسم اقامة للازم مقام الملزوم وابقاء لاثره فی الجملة
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۵۸گ، ۱۴و۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۱۱]

۴۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۶۳۱/۲-۵۸/۸۱
آغاز: احوال المسند الیه ای الامور العارضه له من حیث انه مسند الیه وقدم المسند الیه علی المسند
از اول احوال مسندالیه تا «والتغلیب باب واسع یجری فی فنون کثیرة ...»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶گ (۹-۲۴)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۱۰]

۴۲۳. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه: ۱۴۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: -۱۴۷]

۴۲۴. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه: ۲۳۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۸۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف مخ: -۱۴۷]

۴۲۵. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه: ۳۳۸
آغاز: ... والکافر والعالم والجاهل لانهم قالوا هذه الصلة فعل فی صورة الاسم فلا بدفیه من معنی الحدوث ولو سلم فالمراد تقسیم مطلق الاستغراق؛ **انجام:** و قوله ان محلا وان مرتحلا وان فی السفر اذمضو مهلا ای ان لنا فی الدنیا حلولا ولنا عنها الی الإخرة ارتحالا والمسافرون.
نسخه حاضر ناقص و چندبرگ از کتاب را دربردارد؛ خط: نسخ،

بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ ۲۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف مخ]

۶۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۴۵۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** فاما قیل من ان هذا الوصف اعنی غیر حقیقی لیس بمفید ههنا الان الاعتبار لا یکون لا ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با امضای منه، چلبی؛ جلد: تیماج، ۱۹۶گ، ۱۵-۱۷ سطر(۱×۶/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۶۷]

۶۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۴۱۳

آغاز: ان القیام ثابت لزید و عدم ثبوته له احتمال عقلی لا مدلول و لا مفهوم للفظ فلیفهم و یسمی الاول ... فایده الخبر و الثانی؛ **انجام:** لما تقدم من الاصول و القواعد الذکورة فی الفنون الثلثة التی لا یمکن (الاطلاع علی) تفارعها و تفاصیلها الا العلام الغیوب فانه یظهر بتذکرها ...

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول، مصحح، محشی با امضای سید، ابوالقاسم، زوزنی، حسن و ...؛ ۱۶۲گ، ۱۷ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵/۲×۲۱سم [ف: ۱۹-۳۱]

۶۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۱۰۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی با امضا منه، مطول، صحاح، و ...؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۷گ، ۱۲-۱۵ سطر(۷×۱۰/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۸-۱۵]

۶۲۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۲۶۱-۳۷/۵۱

آغاز و انجام: برابر

از اول تاآخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۷-۴۲۰۸]

۶۳۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۶۸۴-۳۹/۶۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** وهوا جزاء من اواخر الماضی واوائل المستقبل متعاقبة من غیر مهلة و تراخ وهذا

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوا، ۸۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۷-۴۲۰۹]

۶۳۱. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۲۱۶

بی‌کا، بی‌تا [ف: -۸۲]

۶۳۲. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۲۱۷

بی‌کا، بی‌تا [ف: -۸۲]

۶۳۳. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۵۴۳

بی‌کا، بی‌تا [ف: -۸۲]

۶۳۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۴۴۰

بی‌کا، بی‌تا [ف: ۱-۲۳۵]

۶۳۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۴۹۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۶۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۳۵]

۶۳۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۹۶۵

کا: عبدالکریم بن محمد حسینی طبسی، بی‌تا؛ تملک: امین الدین نجل محیی الدین طریحی نجفی غزیری [ف: ۱-۲۳۵]

۶۳۷. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۱۶۴

بی‌کا، بی‌تا [ف: -۸۲]

۶۳۸. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه: ۶۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لو لا و لو ما مأخوذة منهما خبر کان ای کانها مأخوذة من هل و لو اللتین للتمنی و حال کونهما

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: حاج علی اصغر واله، جلد: مقوا، ۵۶گ (۸۳-۱۳۸)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ]

۶۳۹. قوچان؛ مدرسه عوضیه؛ شماره نسخه: ۵۶

آغاز: و اما تأخیره فلا قتضاء و المقام تقدیم المسند ... باب الثالث احوال المسند اما ترکه فلما مرفی حذف المسند الیه و انما قال المسندالیه حذفه و فی المسند ترکه رعایه للطیفه و عنوان مسند إلیه اقوم؛ **انجام:** الفن الثالث علم البدیع و هو علم تعرف به وجوه تحسین الکلام ای تصور معانطها و یعلم اعدادها و تفاصیلها ... فداعی الشوق تبکلا دعای من الدعا

از باب الثالث فی أحوال المسند تا آواخر الفن الثالث فی علم البدیع؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۱۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف مخ]

۶۴۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۸۸۲

آغاز: الحمد هو الثناء باللسان علی قصد التعظیم سواء تعلق بالنعمة او بغیرها والشکر فعل ینبیء عن تعظیم المنعم لکونه منعما سواء کان باللسان او بالجنان؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی بن حاجی بهرام، تا: پنج‌شنبه؛ جلد: تیماج قهوه‌ای،۱۲۹گ،۲۰سطر،اندازه:۱۸×۲۲سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۱]

۶۴۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۷۰۷

آغاز: ان المحصلین قد تقاصرت همتهم عن استطلالة طوالع انواره وتقاعدت عزائمهم عن استکشاف جنیات اسراره وان المنتحلین قد قلبوا احداق الاخذ؛ **انجام:** المذکور علی وجه الحصر یجب بثبوته لغیره تحقیقا لمعنی الحصر ان کان عاما فعام ان کان خاصا فخاص وفی هذا المقام مباحث شریفة وشحنا بها الشرح والا ای وان لم یلی المسندالیه حرف النقی بان لایکون فی الکلام حرف

تا مسندالیه را دربردارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی از مطول وچلبی؛ جلد: مقوا، ۴۸گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۱]

۶۴۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۶۰۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: احمد بن حاجی عبدالله قمی آشتیانی، بی‌تا؛ جلد: تیماج گرهی، ۱۴۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۵۹]

۶۴۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۴۷۲

آغاز: فجاء بحمدالله تعالی کما یروق النواظر وبحلو صداء الاذهان ویرسف البصائر ویضیء الباب ارباب البیان ومن الله التوفیق

والهدایة وعلیه التوکل فی البدایة والنهایة. الحمد هو الثناء باللسان؛
انجام: برابر
خط: نسخ، کا: اشرف بن محمد بن جلال الاسلام طبیب کرمانی، تا: جمعه ۱۸ ربیع الثانی؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۹۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۱]

۶۴۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۱۱۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ جلی، بی کا، بی تا؛ ۳۲۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف مخ: ۵-۱۹۵۹]

۶۴۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۹۲۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** والغایة القصوی من الفصاحة ولما کان هذا المعنی مما قد خفی علی بعض الاذهان لما فی بعض الفواتح و الخواتم من ذکر الاهوال والافزاع واحوال الکفار وامثال ذلک اشارة الی ازالة هذا بقوله یظهر ذلک بالتامل مع التذکر لما تقدم من الاصول
خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۲۶۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۰]

۶۴۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۹۵۲
آغاز: خارج عن حد الاعتدال نافر کل التنافر فاثنی علیه الخ؛ **انجام:** و قد یکون حقیقة کما فی انبت الربیع، فصل فی شرائط حسن الاستعاره.
خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی به امضاء خلخالی و نورالدین و میرسید شریف و دیگران؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۱۷۳ص، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲-۴۲۰]

۶۴۷. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه: ۹۲
آغاز: الاسم اقامة للازم مقام الملزوم و ابقاءً لاثره فی الجملة فلما هو ظرف بمعنی اذ یستعمل استعمال الشرط یلیه فعل ماض لفظا او معنی؛ **انجام:** و یسمی کون الابتدا مناسباً للمقصودً براعة الاستهلال من برع اذا فاق اصحابه
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: روغنی، ۲۰۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف مخ]

۶۴۸. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه: ۱۴۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ جلد: مقوا، ۱۹۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

۶۴۹. تبریز؛ مدرسه ولیعصر تبریز؛ شماره نسخه: ۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** کونه مدرکا الابصار لان المدرک للشیی یکون خبیراً عالما به و یلحق بها ای بمراعاة النظر ان یجمع ...
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۹۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۲۲سم [ف مخ]

۶۵۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۹۵۹
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ درحاشیه صفحات (از اول تا به آخر) شرح بزرگ تفتازانی (مطول) را جعفر بن عباس مورانی به سال ۱۲۴۳ نوشته و ظاهر این است نویسنده مختصر هم همین شخصمی‌باشد؛ واقف: سپهسالار؛ ۳۰۶ص، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲-۴۱۸]

● مختصر المعجم / جغرافیا / عربی

muxtaṣar-ul mu‘jam

سمهودی، علی بن عبدالله، ۸۴۴ - ۹۱۱ قمری

samahvodī, ‘alī ebn-e ‘abd-ol-lāh (1441 - 1506)

تاریخ تألیف: ۱۵ شوال ۸۵۳ق

در تاریخ مدینه منوره، از عصر جاهلی تا اوایل عصر اسلام، با نقل گفته‌های جغرافی‌نویسان و گاه توضیحاتی از مؤلف با عناوین «قلت»، دارای ابواب مشتمل بر فصول.

اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه: ۱۸۷
آغاز کتاب تا مقداری از باب ششم افتاده است؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: چهارشنبه۸جمادی الاول۱۰۶۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مقابله شده توسط کاتب به تاریخ ۱۱محرم ۱۰۶۱ق؛ تملک: یس بن حمزة به تاریخ جمادی الثانی ۱۱۰۲ق؛ ۶۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اوراق عتیق: ۲-۳۴۵]

● مختصر مفتاح الهدایه / گوناگون / فارسی

moxtasar-o meftāh-el hedāya

محلاتی شیرازی، ابراهیم بن محمد علی

mahallātī šīrāzī, ebrāhīm ebn-e mohammad ‘alī

رساله کوتاهی است دراصول وفروع دین که برای عامه مردم نوشته شده است.

چاپ: اصفهان مطبعه گلزار، سال ۱۳۲۳.
[مشار فارسی ۲۴۴۲/۲]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۸۳۶-۲۴/۱۳۶
آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین والصلوة علی اشرف النبیین محمد وآله الطاهرین ولعنة الله علی اعدائهم اجمعین بدانکه این مختصر یست از کتاب مفتاح الهدایة مسمی به راه راست؛ **انجام:** پس کوچکتر بگوید قبلت واسقطت عنک حقوق الاخوة ما خلا الدعاء والزیارة والشفاعة والحمدلله رب العالمین وکوچکتر قبول کند والسلام علی محمد وآله الطاهرین وعلی اخواننا المؤمنین ورحمة الله وبرکاته
خط: نسخ، کا: سید رضا طباطبایی از روی چاپ سنگی اصفهان مطبع گلزار تحریرشده است، تا: ۱۳۲۳ق؛ جلد: مقوای، ۴۷گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۷-۴۲۲۷]

● **مختصر مفید = اوصاف الامصار** / جغرافیا / فارسی
moxtasar-e mofīd = owsāf-ol amsār
بافقی، محمد مفید بن محمود، ق۱۱ قمری
bāfqī, mohammad mofīd ebn-e mahmūd(- 17c)
اهدا به: شاه سلیمان صفوی (۱۰۷۷ - ۱۱۰۵ق)
تاریخ تألیف: ۹ربیع الاول ۱۰۹۱ق؛ محل تألیف: لاهور
مختصری است در جغرافیای شهرها مشتمل بر عناوین: عراق عرب، عراق عجم، آذربایجان، آران، موغان، ارمن، کرمان و قهستان، بهلویه، چخور سعد، خراسان، خوزستان، دیاربکر، سیستان و زابلستان و نیمروز، شیروان، طبرستان، جرجان، دماوند و خوار، رستمدار، مازندران، طوالش، فارس، کرمان، گیلانات، کردستان، گرجستان، ولایت کج و مکران، داغستان، بنادر و جزایر. همانست که در دیباچه جامع مفیدی (۸: ۳) به نام مختصر مفید یاد شده است.
آغاز: خرد هر کجا گنجی آرد پدید ××به نام خدا سازد آنرا کلید / خدای خرد بخش و بخرد نواز ××همان ناخرد مند را چاره ساز. حمد مر خدای را جل جلاه
[نسخه‌های منزوی ۳۹۸۱/۶؛ فرهنگ ایران زمین ۱۶۴/۶؛ فهرستواره منزوی ۲۴۶/۱]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۸۳۰
آغاز: لذتلذ
نسخه اصل: کتابخانه بریتانیا-لندن ۱۰۵۸۳؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ ۵۴۹ص [عکسی ف: ۵-۲۹۱]
۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۴۹۸
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد کاظم کروی، تا: شنبه ۲۷ ربیع الاول ۱۲۵۳ق،به دستور آخوند ملارجب علی؛قطع:رحلی[نشریه: ۷-۱۰۵]

● **مختصر مفید** / تجوید / فارسی
moxtasar-e mofīd
طالقانی، عبدالمطلب بن یحیی، ق۱۱ قمری
tāleqānī, ‘abd-ol-motalleb ebn-e yahyā(- 17c)

بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه: ۱۶۱/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۷ شعبان۱۲۸۳ق؛ جلد: تیماج، ۹گ (۶۰ر-۶۸ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: -۱۲۳]

● **مختصر المفید** / خط / فارسی
moxtasar-ol mofīd
از صدرالدین روزبهان.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۰۶۱
آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین؛ **انجام:** یا نیزد و نوع است مفرد و معکوس (انجام نسخه) بر این هیئت الحمدلله
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۵۰۴]

● **مختصر مفید حلویات لذیذ** / ادبیات / فارسی و عربی
moxtasar-e mofīd-e helvīyāt-e lazīz
مدرس، محمد مهدی، ق۱۴ قمری
modarres,mohammad mehdī(- 20c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۹۹۹
آغاز: بسمه تعالی. احسن محسنات الکلام؛ **انجام:** و این بر دو گونه است یکی ...
بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ قطع: وزیری کوچک [رایانه]

● **مختصر مفید در تجوید** / تجوید / فارسی
moxtasar-e mofīd dar tajvīd
بسیار مختصر در قواعد تجوید، نگاشته شده برای فرزند رشید، در یک «مقدمه» و دوازده «فصل» کوتاه: مقدمه: دروجوب تعلیم تجوید؛ فصل ۱.تقسیم دندان‌ها؛ ۲. مخارج حروف؛ ۳. در اعوذ بالله گفتن؛ ۴. در گفتن بسم الله؛ ۵. احکام همزه؛ ۶. اقسام مد؛ ۷. ادغام؛ ۸. احکام نون ساکن؛ ۹. تغلیظ الله واللهم؛ ۱۰. احکام راء؛ ۱۱. بیان حرف استعلاء واطباق؛ ۱۲.بیان وقف.
آغاز: الحمدلله المتکلم الجواد المبین و الصلاة و السلام علی رسول الأمین شأنه تنزیل من رب العالمین امابعد بدانکه این رساله‌ای است در مختصر مفید در بیان تجوید جهت تعلم فرزند رشید ...

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۱۱۶/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** لا اگر آمد علامت اندر او ×× نیست وقف انجای را بگذار از او
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۵گ (۵۷ر-۶۱پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲۶-۸۴]
۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۲۳۳/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** و دولام اقسم وسوره عبس و درویل و سوره لم یکن و سوره تبت بسم الله مکن باعبس تبت دولام اقسم و درویل و لم یکن.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ بسیار پرغلط؛ جلد: تیماج، ۹گ (۱۳۲پ-۱۴۰پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۰۹]
۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۳۲۵/۱
آغاز: برابر
کا: کریم بن محمد علی، تا: ۱۲۰۹ق؛ اهدایی: وزیری؛ ۱۳گ (۳-۱۵)، ابعاد متن: ۷×۱۴، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴-۱۲۵۱]

۴. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۳۱/۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: محمد باقر بن عبدالحسین، تا: ۱۲۶۷ق؛ اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۳-۹۳]

● **مختصر مفید در ترجمه بعضی از کلمات قرآن مجید** / لغت / فارسی
moxtasar-e mofīd dar t.-ye baʻzī az kalamāt-e qor'ān-e majīd
فرهنگ مختصری است درترجمه وشرح الفاظی که درقرآن مجید آمده وفهم آنها مشکل است. این فرهنگ به ترتیب حروف اول کلمات تنظیم شده واز کتاب‌های مجمع البحرین ومفردات راغب و کنزاللغة ودستور اللغه استفاده نموده است.
آغاز: حمدی که لغت دانان آیات با هرات قرآنی ازتقریر آن به عجز اعتراف نمایند وشکری اصطلاح شناسان الفاظ فرقانی ازتحریر آن به تقصیر انعطاف نمایند
انجام: لا ییاس من روح الله معتل الفاء ومهموز است از با ب علم یعنی مأیوس نمی شود از رحمت الهی چنانکه جامع این نسخه نیست مأیوس ازرحمت الهی

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۶۶۴-۱۸/۱۸۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: آخر ذیقعده، حسب فرموده آقای هادی۱۱۳۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۳۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۷-۴۲۲۹]
۲. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه: بدون شماره
آغاز: برابر
بی‌کا، تا: ۱۳ ذیحجه ۱۲۶۴ق [تراثنا: س۱۸ش ۱و۲-۲۳۸]

● **المختصر المفید فی بیان الموسیقی و اصول احکامه** / موسیقی / فارسی
al-moxtasar-ul mofīd fī bayān-el mūsīqī va osūl-e ahkām-e-h
چاپ: به کوشش امیر حسین پورجوادی، معارف، ۱۳ (۱۳۷۵): ۴۹-۵۸.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۹۵/۵۷-ف
نسخه اصل: حمیدیه ش ۱۴۴۷؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۷۵۵ق [فیلمها ف: ۱-۴۲۶]

● **مختصر المقال فی احوال النبی و الآل** / فضایل و مناقب / عربی
muxtaṣar-ul maqāl fī aḥwāl-in nabī wa-l āl
خیری، غلامحسینبن محمد حسین، ق۱۴ قمری
xayrī, qolām-hoseyn ebn-e mohammad hoseyn(- 20c)
تاریخ تألیف: دوشنبه ۲۲ جمادی الاول ۱۳۵۸ق
در شرح حال پیامبر و اهل بیت علیهم السلام که مختصری است از مناقب ابن شهر آشوب و مشتمل بر «مقدمه» و ۱۴ «باب» و «خاتمه».

دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه: ۱۸۰/۱
آغاز: الحمدلله الذی هدانا الی الدین القویم و جعلنا من أمة رسوله محمد لفضل العظیم؛ **انجام:** الی هنا انتهی ما اردت جمعه و کتابته فی هذه الوجیزة المسماة بمختصر المقال ... .
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۵۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۳۱گ، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: -۲۰۳]

● **مختصر المقال فی معرفة الرجال** / رجال / عربی
muxtaṣar-ul maqāl fī maʻrifat-ir rijāl
اوالی، محمد بن علی، ق۱۲ قمری
avālī, mohammad ebn-e ʻalī(- 18c)
چون کتاب «المقال فی معرفة الرجال» مؤلف مفصل بود، آنرا در این کتاب مختصر نموده و نام‌ها را به ترتیب حروف تنظیم کرده و نام مشایخ اجازه را نیز می‌آورد و برای هر یک از مصادر رمزی قرار داده شده که در پایان شرح حال ذکر می‌شود، و در پایان کتاب خاتمه‌ای است مختصر مفید در جواز عمل به کتب اربعه حدیث و بعضی از اصطلاحات محدثین.
آغاز: بعد حمد الله افضاله ... بعد ان فرغت من جمع کتاب المقال فی معرفة الرجال و قد اطنبت فیه
انجام: اللهم ارشدنا الی صراطک المستقیم و اغفر لنا بمنک یا ارحم الراحمین
[مصطفی المقال ۴۳۱؛ الذریعة ۱۴۵/۱۰ و ۲۱۱/۲۰ و ۳۸۶/۲۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۵۹۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن خلف الستری، تا: ۴ رجب۱۲۰۴ق؛ مصحح؛ ابیاتی رجالی از عبد الله بن محمد بن حسین شویکی خطی؛ تملک: علی بن عبد الله مقابی به تاریخ ۱۲۵۰؛ جلد: تیماج، ۸۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۱۷-۱۷۰]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۰۷۷-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۳-۱۱]

● **مختصر المکارم** / تراجم / فارسی
moxtasar-ol makārem
حبیب آبادی، محمد علی، ۱۲۶۹ - ۱۳۵۵ شمسی
habīb-ābādī, mohammad ʻalī (1890 - 1976)

گزیده از کتاب بزرگ موسوم به مکارم الآثار در سرگذشت علما، حکما، عرفا، شعرا، سادات و ... از آغاز عصر قاجار - یعنی ۱۱۹۳ - تا عصر مؤلف. مؤلف به سبب طولانی بودن اصل کتاب، از به پایان رساندن آن دست کشیده، و این مختصر را نگاشته است، سپس در شب چهارشنبه ۸جمادی الاول ۱۳۶۸ق آغاز به کار کرده، و از این مختصر، فهرستی برای اعلام مذکور در آن، استخراج کرده، و آن را نمونه نامیده است. خود مکارم در به چاپ رسیده و مجلد دوم در ۱۳۸۴ از چاپ خارج شده است.(الذریعه)

[در حقیقت آن چه به چاپ رسیده همان مختصر المکارم است نه مکارم الآثار، ولی به پیشنهاد آیت الله روضاتی نام آن توسط مؤلف به همان مکارم تغییر یافته است (زادهوش)]

اصفهان؛ علامه روضاتی (کتابخانه)؛ شماره نسخه: بدون شماره

بی کا، بی تا [نسخه پژوهی: ۱-۱۵۷]

● المختصر الملتقط من المقالات و الامالی و غیرها /

حدیث / عربی

al-muxtaṣar-ul multaqiṭ min-al maqālāt wa-l amālī wa ġayr-i-hā

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۶۲۲-عکسی

آغاز: بسمله. ذکر الشیخ المفید محمد بن محمد بن النعمان الحارثی (ره) فی کتاب المقالات ما حکایته القول فی رویة المحتضرین رسول الله و امیرالمؤمنین (ص) عند الوفاة ... یقول عبدالله حسن بن سلیمان بن محمد غدری عند اخوانی المؤمنین فی ذکر لاسیما فی شرحی هذه المسئلة؛ **انجام:** قال الکلبی قتل الحسین ... قد لعنتم علی لسان ابن داود- و موسی و صاحب الانجیل. تمت الاخبار بعون الله تعالی و حسن و توفیقه ... علی ید الفقیر الذلیل ... علی بن محمد بن احمد بن الحاج خلیل بن الذریدی المعروف بابن حواش ... سپس در کناره: فی شهر ربیع الآخر من شهور سنة اربع و سبعین و ثمانمایة هشتصد و هفتاد و چهار (چنین).

از ناشناس، نام بالا در رویه عنوان به خامه کهن آمده است، حدیث‌هایی است شیعی، بخش‌بندی نشده. و در پایان آمده: «تمت الاخبار بعون الله ...»؛ خط: نسخ کهن، کا: گویا علی بن محمد بن احمد بن الحاج خلیل بن الذریدی المعروف به حواش، تا: ۸۷۴ق؛ مهر: «الفقیر الی الله الغنی احمد بن قاسم الحسینی» (گرد)؛ تملک: علی بن عبدالحسین بن سلطان حسین موسوی، محمد بن شرف الدین یحیی؟ بن لیث حسینی نجفی در سلخ جمادی الثانی ۸۸۸ ابن حاجی احمد با مهر «... عبده محمد علی» (چهارگوش)، محمد شفیع بن محمد علی استرآبادی؛ ۲۷۲ص، ۲۳سطر(۱۶/۵×۲۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۵۰]

● مختصر الملحقة بتتمة صوان الحکمة = مختصر الرسالة الملحقة بکتاب تتمة صوان الحکمة = اتمام التتمة / تراجم / عربی

muxtaṣar-ul mulḥaqa bi-tatimmat-i ṣiwān-il ḥikma = muxtaṣar-ur r.-il mulḥaqa bi-k.-i tatimmat-i ṣiwān-il ḥikma = itmām-ut tatimmat

غضنفر تبریزی، ابراهیم بن محمد، ۶۲۴ - ۶۹۲ ؟ قمری

qazanfar-e tabrīzī, ebrāhīm ebn-e mohammad (1228 - 1294)

وابسته به: تتمة صوان الحکمة؛ بیهقی، علی بن زید (۴۹۹-۵۶۵)؛ الرسالة الملحقة بکتاب تتمة صوان الحکمة

گزیده‌ای است فهرست‌مانند از آن کتاب از فخرالدین ابواسحق ابراهیم الغضنفر بن محمد بن ابراهیم التبریزی با حواشی. در پایان پس از سرگذشت سهروردی که از خود غضنفر تبریزی است آمده «تمت التعلیقات و الحواشی». نویسنده نسخه که همان ابن الغلام القونوی است و در ۶۹۲ هم اینها را به انجام رسانده است می‌گوید که این تعلیقات و حواشی را من در نسخه استادم غضنفر به خط خود او یافتم و در این نسخه آوردم.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۵۸/۶-ف

نسخه اصل: لیدن ش ۱۳۳ شرقی گولیوس۱۴۲۹ A. (فهرست ۲۹۲/۲/ ش ۸۸۸)؛کا:ابن الغلام قونوی،تا:۶۹۲ق [فیلمها ف: ۱-۵۵۶]

● مختصر المنتظم و ملتقط الملتزم / تاریخ / عربی

muxtaṣar-ul muntaẓam wa multaqiṭ-ul multazam

مصنفک، علی بن محمد، ۸۰۳ - ۸۷۵ قمری

mosannefak, ʻalī ebn-e mohammad (1401 - 1471)

وابسته به: المنتظم فی تاریخ الملوک و الامم؛ ابن جوزی، عبدالرحمن بن علی (۵۰۸-۵۹۷)

تاریخ تألیف: ۸۰۷ق

نویسنده می‌گوید به سال ۸۰۷ق در ادرنه کتاب منتظم ابن جوزی را خواندم و آن را کتابی دیدم حاوی نکات تاریخی و وافی به مسائل اجتماعی و حوادث ایام منتها در آن مسائل عدیده غیرلازم بسیار بود و خواننده را خواندن آن به تعب می‌انداخت برآن شدم که آن کتاب را مختصر سازم و حشو و زاید آن را بپردازم. نتیجه کارم این کتاب شد که از پیدایی عالم آغاز سخن می‌کند و پس ازذکر انبیاء بنی اسرائیل به عرب جاهلی می‌رسد و سپس از زندگی پیغمبر سخن می‌راند تا به ازدواج عایشه می‌رسد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۶۰

آغاز: الحمد لله الذی اودع فی علم التاریخ اسرار من عرفها؛ **انجام:** قال ... فدخلت بنت ابی بکر رضی الله عنه فقالت یا ام

رومان ماذا ادخل الله علیکم ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج زر، ۱۶۴گ، ۲۱ سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۷-۱۴۳]

● مختصر المنتهی = مختصر الاصول = مختصر ابن الحاجب / اصول فقه / عربی
muxtaṣar-ul muntahā = muxtaṣar-ul uṣūl = muxtaṣar-u ibn-il ḥājib

ابن حاجب، عثمان بن عمر، ۵۷۰؟ - ۶۴۶ ؟ قمری
ebn-e hājeb, ʻosmān ebn-e ʻomar (1175 - 1249)

وابسته به: منتهی السؤال و الامل فی علمی الاصول و الجدل؛ ابن حاجب، عثمان بن عمر (۵۷۰-۶۴۶)

کتاب از متون جامع و موجز و معتبر اصولی اهل سنت است که مؤلف از تألیف دیگرش به نام «منتهی السوال و الامل فی علمی الاصول و الجدل» تلخیص نموده، چنان‌که در مقدمه می‌نگارد: «فانی لما رایت قصور الهمم عن الاکثار و میلها الی الایجاز و الاختصار صنفت مختصرا فی اصول الفقه ثم اختصرته علی وجه و سبیل منیع لایصد اللبیب عن تعلمه صاد و لایرد الاریب عن تفهمه راد ... و ینحصر فی المبادی و الادلة السمعیه و الاجتهاد و الترجیح».

آغاز: بسمله. حمدله. صلوة. اما بعد فانی لما رایت قصور الهمم عن الاکثار و میلها الی الاعجاز و الاختصار صنفت مختصرا فی اصول الفقه ثم اختصرته علی ...

انجام: امور لاینحصر و فیما ذکر ارشاد و الحمدالله و ...

چاپ: مطبعه کردستان ۱۳۲۶ در ۲۴۰ص؛ اسنانبول، دار الطباعة، ۱۳۲۶ق.

[کشف الظنون ۱۸۵۳/۲؛ سرکیس ۷۲/۱؛ دنا ۹: ۲۵۷-۲۵۶ (۱۳ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- مرصاد الافهام الی مبادی الأحکام = شرح منتهی السئول و الامل؛ بیضاوی، عبدالله بن عمر (-۶۸۵)
۲- شرح مختصر الاصول = شرح مختصر المنتهی؛ قطب الدین شیرازی، محمود بن مسعود (۶۳۴-۷۱۰)
۳- غایة الوصول و ایضاح السبل فی شرح مختصر منتهی السؤل و الامل = شرح مختصر ابن حاجب؛ علامه حلی، حسن بن یوسف (۶۴۸-۷۲۶)
۴- شرح مختصر الاصول = شرح مختصر المنتهی؛ نظام الاعرج، حسن بن محمد (-۷۲۸)
۵- مجمع الدرر فی شرح المختصر؛ تستری، محمد بن اسعد (-۷۳۲)
۶- بیان المختصر فی شرح مختصر منتهی الوصول و الامل فی علمی الاصول و الجدل؛ اصفهانی، محمود بن عبدالرحمن (۶۷۴-۷۴۹)
۷- شرح مختصر الاصول = شرح مختصر المنتهی؛ شمس الدین آملی، محمد بن محمود (-۷۵۳)
۸- شرح مختصر المنتهی شافعی، عبدالله بن عبدالرحمن (-۷۵۳)
۹- شرح مختصر الاصول = شرح مختصر المنتهی؛ عضدالدین ایجی، عبدالرحمن بن احمد (۷۰۰-۷۵۶)
۱۰- النقود و الردود فی شرح مختصر الاصول؛ کرمانی، محمد بن یوسف (۷۱۷-۷۸۶)
۱۱- النقود و الردود فی شرح مختصر الاصول؛ بابرتی، محمد بن محمد (۷۱۴-۷۸۶)
۱۲- حاشیة شرح مختصر الاصول = حاشیة شرح العضدی علی مختصر المنتهی = شرح الشرح؛ تفتازانی، مسعود بن عمر (۷۲۲-۷۹۲)
۱۳- حاشیة شرح مختصر الاصول = حاشیة شرح العضدی علی مختصر الاصول؛ ابهری، سیف الدین احمد (-۸)
۱۴- حاشیة شرح مختصر الاصول = حاشیة شرح المختصر = حاشیة شرح مختصر المنتهی = شرح الشرح؛ جرجانی، علی بن محمد (۷۴۰-۸۱۶)
۱۵- حاشیة حاشیة شرح مختصر الاصول؛ طوسی، علی بن محمد (-۸۷۷)
۱۶- حاشیة شرح مختصر الاصول؛ سامسونی، حسن بن عبد الصمد (-۸۹۱)
۱۷- حاشیة حاشیة مختصر الاصول؛ دشتکی شیرازی، میر صدرالدین محمد (۸۲۸-۹۰۳)
۱۸- حاشیة حاشیة شرح مختصر الاصول؛ دوانی، محمد بن اسعد (۸۳۰-۹۰۸)
۱۹- حاشیة حاشیة شرح مختصر الاصول = المحاکمات؛ دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد (-۹۴۸)
۲۰- حاشیة شرح مختصر الاصول = حاشیة شرح مختصر المنتهی؛ مقدس اردبیلی، احمد بن محمد (-۹۹۳)
۲۱- حاشیة شرح مختصر الاصول = حاشیة شرح مختصر المنتهی = حاشیة شرح العضدی علی مختصر ابن الحاجب؛ میرزا جان باغنوی، حبیب الله (-۹۹۴)
۲۲- حاشیة شرح مختصر الاصول؛ حسینی، شجاع بن علی (-۱۰)
۲۳- حاشیة شرح مختصر الاصول = الردود و النقود؛ شوشتری، عبدالواحد بن علی (-۱۰)
۲۴- حاشیة حاشیة شرح مختصر الاصول؛ تاج الدین حسین بن صاعد (-۱۰)
۲۵- حاشیة حاشیة الجرجانی علی شرح مختصر الاصول للعضدی؛ خلخالی، حسین بن حسن (-۱۰۱۴)
۲۶- حاشیة حاشیة شرح مختصر الاصول؛ خلخالی، حسین بن حسن (-۱۰۱۴)
۲۷- حاشیة شرح مختصر الاصول = حاشیة شرح مختصر المنتهی شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)
۲۸- حاشیة شرح العضدی علی مختصر ابن الحاجب=حاشیة شرح مختصر ابن الحاجب=حاشیة شرح مختصر منتهی السئول و الامل فی علمی الاصول و الجدل؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)
۲۹- تعلیقه شرح عضدی بر مختصر الاصول؛ میرداماد، محمد باقر بن محمد (-۱۰۴۱) (۲عنوان)

۳۰- تعلیقات علی حاشیة شرح المختصر؛ علوی عاملی، احمد بن زین العابدین (-۱۰۵۴)
۳۱- حاشیة شرح العضدی علی مختصر ابن الحاجب؛ سلطان العلماء، حسین بن محمد (۱۰۰۱-۱۰۶۴)
۳۲- حاشیة شرح مختصر الاصول = حاشیة شرح مختصر المنتهی؛ شیروانی، محمد بن حسن (۱۰۳۳-۱۰۹۸)
۳۳- حاشیة شرح مختصر الاصول؛ محقق خوانساری، حسین بن محمد (۱۰۱۶-۱۰۹۹)
۳۴- الحسن و القبح = حاشیة شرح مختصر العضدی = رسالة فی الحسن و القبح؛ محقق خوانساری، حسین بن محمد (۱۰۱۶-۱۰۹۹)
۳۵- نجاح الطالب لمختصر المنتهی لابن الحاجب مقبلی، صالح بن مهدی (۱۰۴۷-۱۱۰۸)
۳۶- حاشیة حاشیة الباغنوی علی شرح مختصر الاصول عضدی؛ آقا جمال خوانساری، محمد بن حسین (-۱۱۲۵)
۳۷- حاشیة حاشیة المیرداماد علی شرح مختصر الاصول عضدی؛ آقا جمال خوانساری، محمد بن حسین (-۱۱۲۵)
۳۸- حاشیة شرح مختصر الاصول؛ ساچقلی زاده، محمد بن ابی بکر (-۱۱۵۰)
۳۹- شبهة الحسن و القبح = رسالة فی الحسن و القبح = الجبر و الاختیار؛ وحید بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل (۱۱۱۸-۱۲۰۵) (۲عنوان)
۴۰- کفایة الطالب فی شرح مختصر ابن الحاجب؛ فدایی کزازی، ابوالشجاع محمد اسماعیل بن محمد هادی (-۱۲۶۳)
۴۱- حاشیة حاشیة شرح مختصر الاصول؛ خلخالی، محمد بن مصطفی
۴۲- حاشیة حاشیة شرح مختصر الاصول
۴۳- حاشیة حاشیة شرح منتهی السؤل و الأمل
۴۴- حاشیة شرح العضدی علی مختصر ابن الحاجب
۴۵- حاشیة شرح مختصر الاصول(۲۴عنوان)
۴۶- حاشیة شرح مختصر المنتهی
۴۷- حاشیة غایة السبل
۴۸- حاشیة مختصر المنتهی
۴۹- ذریعة النجاة من الف عقبات
۵۰- شرح مختصر الاصول = شرح مختصر المنتهی(۶عنوان)
۵۱- المجمع السادس فی خلاصة علم اصول الفقه
۵۲- الوافی فی شرح مختصر الاصول

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۶۴۷۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷، جا: اردبیل؛ ۱۰۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۶-۷۹]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۵۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: احمد بن علی بن محمد، تا: دوشنبه ۱ محرم۶۹۹ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: عبدالقائم بن علی بن حیدر بن حسن الحافظ، عبدالله بن ... بن عبدالله الحسنی، محمد بن حسین الشهیر بسعدالله الغفاری، احمد بن کافی بن عبدالقائم، محمد بن علی الشهیر به ابن خاتون عاملی؛ واقف: ابن خاتون عاملی، ۱۰۶۷ق؛ کاغذ: بغدادی، جلد: تیماج، ۹۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۱۶-۴۲۷]
۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۴۸
خط: نسخ، کا: علی، تا: ۲۷ شعبان۷۱۷ق؛ ۱۴۳گ، ۱۵سطر، قطع: ربعی [نشریه: ۷-۲۸۳]
۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۱۶۷/۴
خط: نسخ، کا: علی بن محمد بن حسن بسطامی شافعی، تا: ۱۳ربیع الاول۷۶۱ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۸۰گ (۱۱۰پ-۱۸۹ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۵-۲۴۲]
۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۸۱۶
خط: نسخ، کا: طلوسی شامی، زین الدین بن علی، تا: چهارشنبه ۱۶ ربیع الثانی۹۳۸ق؛ نسخه را نویسنده در نزدیک به پایان سال ۹۴۰ با نسخه صحیحی مقابله کرده با نشانه «صح»؛ تملک: حسن بن زین الدین؛ کاغذ: سمرقند، جلد: تیماج، ۸۵گ، ۱۸سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۸-۴۰۸]
۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۴۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن احمد بن عبدالله، تا: ربیع الاول۹۵۶ق؛ در ربیع الاخر همان سال تصحیح و مقابله شده، محشی؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷ق؛ جلد: میشن، ۱۷۹گ، ۱۱و۱۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف: ۱۶-۴۲۸]
۷. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه: ۳/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۹۸۸ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۵گ، ۱۲سطر(۶×۱۱) [نشریه: ۳-۲۱۶]
۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۴۰۰/۶
آغاز:... و من لطف الله إحداث الموضوعات اللغویة فلنتکلم علی حدها و اقسامها و ابتداء وضعها و طریق معرفتها، الأول: الحد کل لفظ وضع لمعنی؛ **انجام:** و أجیب بان الأمارات یترجح بالنسب و کل راجح و استدل بالاجماع علی شیوع مناظراة فلو لاتبین الصواب لم یکن فایدة و أجیب سنن الترجیح ...
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: مشمع، ۳۸گ (۹۲-۱۳۰پ)، ۲۷سطر (۹×۲۱/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۳۹-۱۵۵]
مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۰۴۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۱۸۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۴۳۶]
۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۹۱۵
بی‌کا، تا: ۱۰۱۹ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛

۲۲۹گ، اندازه: ۱۲/۴×۱۶/۵سم [رایانه]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۶۷۰/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ جلد: تیماج، ۳۹گ (۳۸پ-۷۶پ)، ۲۵سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۸-۲۳۶]

۱۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۹۴۷/۱

آغاز: بسمله، القیاس التقدیر و المساواة و فی الاصطلاح مساواة فرع الاصل فی علة حکمه و یلزم المصوبة زیادة فی نظر المجتهد؛ **انجام:** ظاهرة التعریف مستغنیة عن التمثیل و حصرها متعسر فلتراجع لها مبسوطاتها و الله الموفق و الهادی لا اله الا هو.

از بحث قیاس تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: آخر شوال۱۳۴۶ق؛ جلد: مقوا، ۵۶گ (۱ر-۵۶پ)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲-۲۱۵]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۹۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۸۹گ (۲پ-۹۰ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۵سم [ف: ۵-۸۹]

● **مختصر من الکلام علی الزیدیة** / کلام و اعتقادات / عربی

muxtaṣar-u min-al kalām ʻala-z zaydīyya

مفید، محمد بن محمد، ۳۳۶ – ۴۱۳ قمری

mofīd,mohammad ebn-e mohammad (948 - 1023)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۹۶۱

آغاز: بسمله رب سهل الحمدلله رب العالمین و صلواته علی خیرته من خلقه؛ **انجام:** و استقضیت فیها الکلام و الله المحمود ... من عترته الغرر و سلم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

● **مختصر مورد اللطافة فیمن ولی السلطنة و الخلافة** / تاریخ / عربی

muxtaṣar-u mawrid-il liṭāfat fī-man wala-s salṭanat wa-l xilāfa

تاریخ مختصر عرب از زمان پیامبر اکرم (ص) تا سال ۸۸۲ق است از مؤلفی مصری.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۶۰/۱عکسی

آغاز: بسمله. و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم الحمد لله خالق الامم و محیی الرمم و کاشف الظلم

نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در اسپانیا،شماره۱۷۰۸؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ رکابه‌دار؛ ۸ص (۱-۸)، ۱۷سطر [عکسی ف: ۴-۳۱۴]

← مختصر المیزان فی المنطق ← مختصر فی المیزان

● **المختصر النافع = النافع فی مختصر الشرایع** / فقه / عربی

al-muxtaṣar-un nāfiʻ = an-nāfiʻ fī muxtaṣar-iš šarāyiʻ

محقق حلی، جعفر بن حسن، ۶۰۲ – ۶۷۶ قمری

mohaqqeq-e hellī, jaʻfar ebn-e hasan (1206 - 1278)

وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

مؤلف خود بر این کتاب نام نگذارده ولی در کتب و افواه علماء امامیه مشهور به «مختصر النافع» گردیده و درکتب فهارس به همین نام ضبط شده و وجه این تسمیه شاید این عبارت مصنف باشد که درمقدمه است: «اما بعد فانی مورد لک فی هذا المختصر خلاصه المذهب المعتبر الخ». ولی صاحب کشف الظنون (۵۸۱/۲) آن را به نام «نافع فی مختصر الشرایع» ثبت نموده وچون مؤلف را کتاب «شرایع الاسلام» معروف در فقه است، شاید تصور نموده که این کتاب مختصر آن است وبیان عزالدین آبی درمقدمه کشف الرموز (فلما فرغت من بحث کتابه الشرایع ومنتخبه النافع فی الشرایع الخ) نیز مؤید این تصور است، به هر حال ما همان نام مشهور آن را ذکر نمودیم.کتاب فتوایی متوسطی است که گاهی اشاره به بعضی ادله نیز می‌شود.پس از «شرایع الاسلام» ودر اختصار وتلخیص آن نگاشته شده است، کتاب از استدلال وتفصیل و رد وایراد نظرات فقها خالی است و از ابتدای طهارت تا انتهای دیات را دربردارد.

آغاز: الحمدلله الذی صغرت فی عظمته عبادة العابدین و حصرت عن شکر نعمته السنة الحامدین ...

انجام: انه لایخیب من سأله و لایخسر من أمله و صلی الله علی سیدنا محمد و اله اجمعین.

چاپ: مکرر چاپ شده؛ هند، لکنو، نول کشور، ۱۳۰۱ق، به اهتمام محمد علی کاظمی؛ چند بار چاپ شده، در قاهره در سال ۱۹۵۶م، منشورات وزارة الاوقاف المصریة، با تحقیق لجنة من العلماء نیز چاپ شده است

[الذریعة ۲۱۳/۲۰ و ۵۷/۱۴ و ۴۷/۱۳ و ۵۰؛ ریحانة الأدب ۲۳۵/۵؛ مقدمه‌ای بر فقه شیعه، ص ۱۰۰-۱۰۴؛ دنا، ص ۲۵۷/۲۷۲ (۵۲۸ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- کشف الرموز = شرح مختصر؛ نافع آبی، حسن بن ابی طالب (-۶۷۲)

۲- المعتبر فی شرح المختصر؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

۳- حاشیة المختصر النافع؛ بحرانی، علی بن سلیمان (-۷)

۴- حاشیة النافع فی مختصر الشرایع = حاشیه مختصر؛ نافع فضل الله (-۷)

۵- التنقیح الرائع فی شرح مختصر النافع؛ فاضل مقداد، مقداد بن عبدالله (-۸۲۶)

۶- المقتصر فی شرح المختصر؛ ابن فهد حلی، احمد بن محمد (۷۵۷-۸۴۱)

۷- المهذب البارع فی شرح المختصر النافع؛ ابن فهد حلی، احمد بن محمد (۷۵۷-۸۴۱)
۸- المختصر النافع (ترجمه)؛ همام، محمد بن محمد (-۹)
۹- حاشیة المختصر النافع؛ محقق کرکی، علی بن حسین (۸۹۰-۹۴۰)
۱۰- حاشیة مختصر النافع؛ قطیفی بحرانی، ابراهیم بن سلیمان (-۹۵۰)
۱۱- حاشیة المختصر النافع؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)
۱۲- حاشیة النافع فی مختصر الشرایع = حاشیه مختصر نافع؛ منشار، علی بن احمد (-۹۸۴)
۱۳- شرح ترددات المختصر النافع؛ قطیفی بحرانی، علی بن ابراهیم (-۱۰)
۱۴- غایة المرام = شرح مختصر النافع = نهایة المرام فی شرح مختصر شرائع الاسلام = هدایة الطالبین فی معرفة آثار المهتدین؛ موسوی عاملی، محمد بن علی (۹۴۶-۱۰۰۹)
۱۵- کنز المنافع = شرح مختصر النافع؛ شولستانی، علی بن حجة الله (-۱۰۶۰)
۱۶- غرر المجامع فی شرح المختصر النافع؛ موسوی عاملی، علی بن علی (۹۷۰-۱۰۶۸)
۱۷- الضیاء اللامع فی شرح مختصر الشرائع؛ طریحی، فخرالدین بن محمد (۹۷۹-۱۰۸۷)
۱۸- المختصر النافع (ترجمه)؛ فراهانی، محمد صالح بن سلطانعلی (-۱۱)
۱۹- زهر الریاض؛ مازندرانی حائری، محمد بن اسماعیل (۱۱۵۹-۱۲۱۶)
۲۰- بحر الحقائق؛ همدانی، عبدالصمد بن محمد حسین (-۱۲۱۶)
۲۱- الغناء؛ همدانی، عبدالصمد بن محمد حسین (-۱۲۱۶)
۲۲- حدیقة المؤمنین = شرح صغیر = شرح المختصر النافع؛ طباطبائی کربلائی، علی بن محمد علی (۱۱۶۱-۱۲۳۱)
۲۳- ریاض المسائل فی بیان (تحقیق) الاحکام بالدلائل = شرح کبیر = شرح مختصر النافع = ریاض المسائل و حیاض الدلائل؛ طباطبائی کربلائی، علی بن محمد علی (۱۱۶۱-۱۲۳۱)
۲۴- شرح مختصر الشرایع؛ بهبهانی، محمد جعفر بن محمد علی (۱۱۷۸-۱۲۵۹)
۲۵- اوثق الوسائل الی نکت ریاض المسائل؛ تبریزی، لطفعلی بن احمد (-۱۲۶۲)
۲۶- حاشیة ریاض المسائل = حاشیة الشرح الکبیر؛ استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین (۱۱۹۸-۱۲۶۳)
۲۷- المفصل الجامع فی شرح المختصر النافع؛ استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین (۱۱۹۸-۱۲۶۳)
۲۸- شرح المختصر النافع؛ استرآبادی تهرانی، مسیح بن محمد سعید (-۱۲۶۳)
۲۹- قضاء الفوائت؛ برغانی، محمد تقی بن محمد (۱۱۸۴-۱۲۶۴)
۳۰- صلاة المسافر؛ برغانی، محمد تقی بن محمد (۱۱۸۴-۱۲۶۴)
۳۱- شرح القواعد و المختصر النافع = مناهج الاحکام؛ رضوی مشهدی، محمد بن حبیب الله (-۱۲۶۶)
۳۲- کنز المسائل و المآخذ فی شرح المختصر النافع؛ ستری بحرانی، عبدالله بن عباس(-۱۲۷۰)
۳۳- شرح المختصر النافع؛ برغانی، محمد علی بن محمد (-۱۲۷۲)
۳۴- مجمع المسائل فی شرح المختصر النافع؛ برغانی، محمد علی بن محمد (-۱۲۷۲)
۳۵- حاشیة ریاض المسائل؛ نقوی لکهنوی، حسین بن دلدار علی (۱۲۱۱-۱۲۷۳)
۳۶- انوار الریاض فی شرح الریاض= حاشیه ریاض المسائل = حاشیه شرح مختصر نافع؛ حسینی شهشهانی، محمد بن عبدالصمد (-۱۲۸۷)
۳۷- البحر اللمع فی شرح المختصر النافع؛ قشلاقی، محمد ابراهیم بن محمد مهدی(۱۲۳۵-۱۲۸۸)
۳۸- حاشیة ریاض المسائل؛ ایروانی، عبدالکریم بن ابی القاسم (۱۲۲۰-۱۲۹۴)
۳۹- البرهان القاطع فی شرح المختصر النافع؛ بحرالعلوم، علی بن محمد رضا (۱۲۲۴-۱۲۹۸)
۴۰- حاشیة ریاض المسائل؛ هروی، محمد تقی بن حسینعلی (۱۲۱۷-۱۲۹۹)
۴۱- جامع الشتات؛ ابوالقاسم بن رضا (-۱۳)
۴۲- مصابیح الاحکام فی مسائل الحلال و الحرام = شرح مختصر النافع؛ سلطان، محمد بن غلامعلی (-۱۳)
۴۳- شرح المختصر النافع؛ موسوی، جمال الدین بن علی(-۱۳)
۴۴- شرح المختصر النافع؛ رشتی لنگرودی، محمد کاظم بن علینقی (-۱۳)
۴۵- مشارق الانوار فی احکام الله الواحد القهار = شرح المختصر النافع = جمع الجوامع؛ قاجار، اورنگ زیب بن محمد تقی (-۱۳)
۴۶- الریاض الازهر فی شرح کتاب المختصر؛ خطی بحرانی، حسن بن عبدالنبی (-۱۳)
۴۷- حاشیة ریاض المسائل؛ سینجانی، علی اکبر بن گل محمد (-۱۳)
۴۸- مجمع المسائل فی شرح المختصر النافع؛ برغانی قزوینی، محمد علی بن علی (-۱۳)
۴۹- شرح المختصر النافع؛ ملایوسف (-۱۳)
۵۰- زاد الناسک فی طی المناسک؛ موسوی رضوی، ابراهیم بن ابو طالب (-۱۳)
۵۱- مطلع الکواکب فی شرح مختصر المذاهب؛ زنجانی، علی (-۱۳)
۵۲- حاشیة ریاض المسائل؛ طباطبائی سنگلجی، محمد صادق بن مهدی (-۱۳۰۰)
۵۳- الانوار الرضویة = شرح الرضوی = شرح مختصر النافع؛ موسوی شیرازی، رضا بن اسماعیل (۱۲۲۳-۱۳۰۲)
۵۴- زهر الریاض = حاشیة الریاض؛ داماد، محمد صالح بن حسن (۱۲۱۲-۱۳۰۳)
۵۵- شرح المختصر النافع؛ قزوینی، جعفر بن حسین (-۱۳۱۶)

۵۶- مفتاح الریاض = شرح ریاض المسائل؛ حسینی مرندی، اسماعیل بن نجف (-۱۳۱۸)
۵۷- حاشیة ریاض المسائل؛ همدانی، رضا بن محمد هادی (۱۲۴۱-۱۳۲۲)
۵۸- طرائق الریاض؛ دربندی، غلامحسین بن علی اصغر (-۱۳۲۲)
۵۹- الورود الجعفریة فی الحاشیة علی الریاض الطباطبائیة؛ کاشف الغطاء، عباس بن حسن (-۱۳۲۳)
۶۰- حاشیة ریاض المسائل؛ مدرس چهاردهی، محمد علی بن محمد نصیر (۱۲۵۲-۱۳۳۴)
۶۱- مفتاح الریاض؛ غروی، عبدالعلی بن محمد رفیع (-۱۳۳۶)
۶۲- حاشیة ریاض المسائل؛ مرعشی، محمود بن علی(-۱۳۳۸)
۶۳- حاشیة ریاض المسائل؛ لاری، عبدالحسین بن عبدالله (۱۲۶۴-۱۳۴۰)
۶۴- ایضاح الریاض؛ کاشانی، حبیب الله بن علی مدد (۱۲۶۲-۱۳۴۰)
۶۵- حاشیة ریاض المسائل؛ حسینی کاشانی، حسن بن احمد (-۱۳۴۲)
۶۶- حاشیة ریاض المسائل؛ بیرجندی، محمد باقر بن محمد حسن (۱۲۷۶-۱۳۵۲)
۶۷- حاشیة ریاض المسائل فی ... (فی الوضوء)؛ حجت کوه کمری، محمد بن علی (۱۳۱۰-۱۳۷۲)
۶۸- حاشیة الریاض؛ تبریزی، میرزا محمد علی بن نور (-۱۴)
۶۹- سراج الامة فی فقه الائمة = سراج الامة و کاشف الغمة؛ کلباسی، محمد بن محمد ابراهیم (-۱۴)
۷۰- موجز المنجزیة = شرح المختصر النافع؛ طبرسی، عنایت الله بن ملک محمد (-۱۴)
۷۱- تعلیقة علی ریاض المسائل؛ مازندرانی، نصرالله بن ابو تراب (-۱۴)
۷۲- کاشف المرام عن اسرار ریاض الاحکام؛ قزوینی حائری، علی(-۱۴)
۷۳- حاشیة ریاض المسائل؛ تبریزی، علینقی بن علی (-۱۴)
۷۴- زهر الخمائل فی شرح ریاض المسائل؛ اهری تبریزی، عبدالغنی بن محمد رضا (-۱۴)
۷۵- کشف بعض مشکلات الریاض؛ تبریزی، محمد بن تقی (-۱۴)
۷۶- شرح المختصر النافع؛ طواری یزدی، عباس بن محمد (-۱۵)
۷۷- حاشیة المختصر النافع؛ صدرالافاضل، مرتضی حسین (-۱۵)
۷۸- تشفیع السائل فی حل غوامض ریاض المسائل؛ میر آقا، محمد مصطفی
۷۹- طوالع اللعوامع فی شرح المختصر النافع؛ موسوی ختشی، محمد تقی بن عبدالرضا
۸۰- انوار الریاض
۸۱- تعلیقات بر شرح کبیر = حاشیة ریاض المسائل و حیاض الدلائل
۸۲- تعلیقة علی ریاض المسائل
۸۳- تنقیح الشرایع من مختصر الشرایع
۸۴- حاشیة المختصر النافع(۹عنوان)
۸۵- حاشیة النافع فی مختصر الشرایع(۲عنوان)
۸۶- حاشیة ریاض المسائل(۴عنوان)
۸۷- الحاشیة علی المختصر النافع
۸۸- حقائق الفقه
۸۹- زهر الریاض
۹۰- شرح المختصر النافع(۱۸عنوان)
۹۱- شرح المختصر النافع (الارث)(۳عنوان)
۹۲- شرح المختصر النافع (منتخب)
۹۳- شرح کتاب فی الفقه
۹۴- شرح مختصر الشرایع
۹۵- شرح هدایة الطالبین فی معرفة آثار المهتدین
۹۶- الطهارة
۹۷- کتاب المواریث من المختصر النافع
۹۸- مجمع المسائل فی استنباط الاحکام بالدلائل = شرح المختصر النافع
۹۹- المختصر النافع (ترجمه)
۱۰۰- مناهج

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۳۵۶
خط: نسخ، کا: فتح الله خویی، تا: ۶۵۲ق؛ نسخه مورخ به تاریخ ۶۵۲ است لیکن این تاریخ با نوع کاغذ که متاخر است انطباق ندارد و به احتمال قوی تاریخ جعلی است؛ جلد: تیماج، ۱۸۵گ، ۱۴سطر(۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۵-۱۶۶]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۸۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالسلام بن محمد جعفر بن علی، تا: ۷۵۲ق، جا: شیراز؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: مقوایی، ۱۰۶گ، ۲۴ سطر (۷×۱۹/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۰-۳۷۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۰۶
آغاز: و تعد فی حاملی المذهب؛ و أنا اسأل الله لی و لک الامداد؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ معرب، کا: حسین بن محمد بن حسن جویانی، تا: پنج‌شنبه ۲۴ ذیحجه۷۸۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی، انهائی است که محمد بن سلیمان بن الحاج ...؛ تملک: محمد بن قاسم؛ جلد: تیماج، ۱۴۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۲-۱۱۲]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۸۲۱
آغاز: ... اتفاق الاول. اذا اتفق فی وقت حاضرة تخیر ... (۴۲ سطر بعد) المقصد الثالث فی التوابع و هی خمسة؛ **انجام:** علی الادمی حسب. خاتمة فهذا ما اردنا ذکره و قصدنا حصره مختصرین مطوله ... انه ولی الاعانة و التوفی، و الصلاة و السلام علی محمد و آله ...
خط: نسخ خوش معرب، بی‌کا، تا: قرن ۷ -۸ق؛ افتادگی: آغاز و انجام (انجام در فصل دوم از کتاب نکاح افتاده: اما الباکر الباغ الرشیدة)؛ محشی، با یادداشتی که مقابله و حاشیه‌ها از علامه حلی

است؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۵۰گ، ۱۱سطر (۹×۱۱)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۲۲۶]

۵. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه: بدون شماره

آغاز: برابر

کا: حسن بن محمد بن عبدالله بن حلفایه، تا: ۸۳۵ق [تراثنا: س۱۳ش۴-۱۱۸]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۶۱۷/۱

خط: نسخ، کا: ناصر بن حسین بن محمد، تا: جمعه ۲۸ رمضان۸۶۴ق، جا: کربلا؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با نشانه «ع ل، هـ»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۵۶گ (۲ر-۱۵۷ر)، ۱۷سطر (۷×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۸-۲۰۶]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۵۴

آغاز: ثم یلزمه المضی فلو افطر لغیر عذر اطعم عشرة مساکین و لو عجز صام ثلاثة أیام

خط: نسخ، کا: محمد بن حسن بن حسین نویلی، تا: ۲۵ ذیقعده۸۹۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۳۹گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۵-۵۲]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۴۸۸

انجام: عدا المسجدین و ضع شیء فیها علی الأظهر و قراءة العزائم.

خط: نسخ، کا: محمد بن عماد بن ثروه بنی، تا: شنبه اواسط ربیع الثانی ۸۹۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی، با نشانی بلاغ؛ جلد: تیماج، ۱۵۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۲۴-۲۴۴]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۶۰۹

آغاز: ... و یجزی غسل الجنابة عن الوضوء و فی غیره تردد الاظهر انه لا یجزی، الثانی غسل الحیض و النظر فیه وفی احکامه؛ **انجام:** و لو لم یکن له وارث فهی الامام و لو قتله خطاء فالدیة علی العاقلة و یرثها ...

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با نشان «دروس»، «تذکره»، «تحریر»، «مختلف»، «ح ع ل»، «ع ل» و غیر اینها، یادداشت محمد تقی نصیری سمنانی؛ مهر: «کتابخانه شخصی محمد تقی نصیری»؛ کاغذ: شرقی، جلد: مقوایی، ۱۷۶گ، ۱۴سطر(۸×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۲-۲۵]

۱۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۹۹۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، محشی؛ مهر: «عبده محمد رضا الحسینی السلامی» (بیضوی)؛ جلد: مقوایی، ۲۶۱گ، اندازه: ۱۷/۵×۱۲/۵سم [ف: ۳-۲۱۳]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۸۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ مصحح، محشی با رمز «منه، ع ك»، یرق، ن، عد ق»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۱۸۷گ، ۱۵سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۳۲-۶۷۵]

۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۷۷۰

بی‌کا، تا: قرن ۹، نسخه کهن، مصحح، محشی از محب علی؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۹ش۲-۲۳]

۱۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۳۷۸

کا: سید ناصر بن مرتضی بن علی بن احمد حسینی، تا: گویا قرن۹ [ف: ۱-۲۳۶]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۳۲۰

خط: نسخ، کا: فقیه شیبانی بحرانی، داود بن شمس، تا: قرن ۹؛ محشی برخی با نشان «ع ل»؛ تملك: حاجی بن محمد علی حسینی لحسایی مدنی، محمد بن رضای سجستانی در ۱۳ شوال ۱۱۰۴؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۷۵گ، ۱۵سطر(۶×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۷-۱۰۷]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۱۷۶

خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۸و۹؛ افتادگی: وسط؛ محشی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۳۴گ، ۱۷سطر(۹×۱۲/۵)، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۷-۴۷]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۸۰۵

بی‌کا، تا: قرن ۹ [د.ث. مجلس]

۱۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۱۵۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی، با انهائی که سید حسین بن حسن موسوی حسینی مجتهد کرکی عاملی برای شمس الدین بحرانی نوشته به تاریخ ربیع الثانی ۹۸۹ (شماره عددی ۹۸۵ به اشتباه نوشته شده)؛ مهر: محمد سلیم رازی به تاریخ ۱۰۸۴ «کنده بدل مهر محمد سلیم»(مربع)، «عبده الراجی محمد علی»(بیضوی)؛ ۱۹۸گ، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳-۳۹۹]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۰۵۳

خط: نسخ، کا: علی بن محمد شروری، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی در شوال ۹۸۰ داخل روضه حضرت امام رضا علیه السلام در مشهد مقدس؛ تملك: محمد علی بن حاجی عبدالله هرندی به تاریخ ۱۲۳۷؛ جلد: تیماج، ۲۶۵گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۱-۵۷]

۱۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۳۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی، مقابله شده، دارای بلاغ؛ جلد: مقوا، ۱۸۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۴×۱۷/۷سم [ف: ۲۱-۱۱۷۶]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۵۷

آغاز:لی ولك الإمداد بالإسعاد و الإرشاد الی المراد؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدوداًقرن۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوا [ف: ۲۱-۱۱۸۲]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۸۵

آغاز: برابر؛ **انجام:**و من افزع مجامعا فعزل فعلیه عشرة دینار.

از ابتدای مقدمه تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲۶۲؛ جلد: تیماج، ۲۲۰گ، ۱۱سطر،

اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۱–۱۱۸۵]
۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۷۱۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ محشی با امضای «ع ل»؛ واقف: سلطان زاده دختر خواجه حیدر کاشانی، ۱۰۵۳؛ جلد: تیماج، ۱۵۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۵–۶۰۷]
۲۳. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۷۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۱۷۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۱–۶۰]
۲۴. قم؛ مهدوی (کتابخانه)؛ شماره نسخه: بدون شماره
بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی [تراثنا: س۱۸ش۱و۲–۲۳۸]
۲۵. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۷
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۱ص (۲۴۳)، قطع: ربعی [نشریه: ۷–۴۳]
۲۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۹۹۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: گویا قرن ۹و ۱۰؛ ۱۹۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱–۲۳۶]
۲۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۶۹۳
آغاز: بالاسعاد و الارشاد الی المراد و التوفیق الی السداد؛ **انجام:**الرابعة یحرم البیع بعد النداء و لو باع انعقد الخامسة اذا لم یکن الامام موجوداً.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ تملک: علی بن غیاث الدین مسیح طباطبایی، جواد بن محمد لاهیجانی؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ جلد: مقوا، ۱۷۴گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۵–۱۱۰]
۲۸. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه: ۳۰۱۶
خط: نستعلیق، کا: شکرالله بن امیر عماد سرشکی، تا: قرن ۱۰؛ ۲۹۵ص، ۱۴ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱–۲۹۷]
۲۹. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه: ۳۰۷۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۴۲۸ص، ۱۴ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱–۲۹۷]
۳۰. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۲۰۲
آغاز: والموالاة وهو ان یکمل طهارته قبل الجفاف و الفرض فی الغسلات مرة و الثانیة سنة و الثالثة بدعة
خط: نسخ مایل به نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۱۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱–۱۹۶]
۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۳۹۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۰؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن زر، ۲۹۲گ، ۱۳سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۹–۴۱۱]
۳۲. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۱۳۴م
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام [رشت و همدان: ف: -۱۱۶۶]
۳۳. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۱۴۸م
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۳×۱۹سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۶۶]
۳۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۳۱۴
آغاز:کتاب الطهارة و ارکانه اربعة: الاول فی المیاه ...
خط: نسخ، کا: ملا یحیی، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۹۰گ، ۱۴سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۳–۹۲۵]
۳۵. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۷۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: شمس المعلم ابن شیخ علی بن شیخ شمس الدین، تا: ۹۱۲ق؛ درآغاز نسخه صورت صلح نامه ای راجع به این نسخه بین علی بن احمد الاعرج وشیخ غیاث الدین بن حاجی محمد در ۱۴ ذیقعده ۹۴۸، محشی با نشان«ع ل» و «ح» و «ز» و «تنقیح»؛ جلد: تیماج، ۱۲۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف مخ: ۲–۴۸۴]
۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۴۶/۲ط
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لو کان بعد الزوال امسک واجبا و قضاه الثانی.
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن علی بن علی بن محمد کاشی ملقب به شمس الدین، تا: ۹۱۸ق، جا: نوشاباد کاشان؛ جلد: تیماج، ۴۹ص (۶۵–۱۱۳)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۲۴/۳–۲۳]
۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۸۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن احمد بن فهد حلی، تا: سه‌شنبه ۲۷رمضان۹۲۳ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۸۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۱–۱۱۷۴]
۳۸. قم؛ علامة طباطبائی قم (مکتبه)؛ شماره نسخه: بدون شماره
کا: عیسی بن علی بن سیف صیمری، تا: جمعه ۱۲ شعبان۹۲۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی، با بلاغ، مقابله شده [تراثنا: س۲ش۳–۱۶۲]
۳۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۶۹۵
خط: نسخ، کا: احمد کربلائی حسینی اشرافی، تا: ۹۴۱ق؛ مذهب، مجدول؛ تملک: هادی زنجانی؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۶۳گ، ۱۱ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۱۹–۳۶۴]
۴۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۴۵ق؛ افتادگی: وسط؛ مهر: ناصر الدین شاه؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۷۹گ، ۱۲ سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۷–۷۴]
۴۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۹۹۸
تا نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۵۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی،۶۵گ،۱۵سطر(۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱۷–۲۷۱]
۴۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۵۷۷
خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۶ ربیع الاول۹۵۷ق، جا: حله

مدرسه صاحب الزمان؛ محشی با رمز ع، ل؛ ۱۹۴گ، ۱۴ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱-۵۵۳]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه: ۵۷۷

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۹۵]

۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۶۱۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه۱۸ محرم ۹۵۸ق؛ محشی با رموز مختلف واغلب «ع ل»، دارای بلاغ، تملک: علی بن محمد طبیب موسوی؛ سه دستخط یکی از محمد حسین موسوی، دومی از محمد بن احمد مراغی و سومی از شوشتری؛ جلد: گالینگور، ۱۷۹گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲۱-۱۱۶۹]

۴۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۶۹۳

خط: نسخ، کا: بایسنقر بن حاج محمد ایو اوغلی، تا: ۹۵۸ق؛ اهدایی: وزیری؛ ۸۳گ، ۱۵سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۳-۱۰۲۳]

۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۶۳۹۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قصدنا حقیر [حصره] مختصرین مطوله و محررین محصله.

خط: نسخ، کا: محمد بن علی بن حسن حلی، تا: چهارشنبه ۲۰ ذیحجه۹۵۹ق، جا: اصفهان؛ محشی، مصحح توسط «بن احمد بن سلیمان ... الموالی»، مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۱۶۸گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵/۴×۲۱/۴سم [ف: ۲۱-۱۱۸۵]

۴۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۲۴۵

خط: نسخ، کا: محمد بن گرشاسب گرگانی، تا: یک‌شنبه ۷ شعبان۹۵۹ق؛ محشی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۰۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱/۶×۱۶/۲سم [ف: ۱-۴۸۳]

۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۷۹۶ ض

بی‌کا، تا: ۹۶۲ق [د.ث. مجلس]

۴۸. اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه: ۱۰

خط: نسخ، کا: میرزا علی بن سلطان محمدل، تا: ۱۱ شوال۹۶۵ق؛ محشی؛ ۱۶۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: -۲۲]

۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۶۱۴۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: برهان بن اسدالله فیروزکوهی، تا: دوشنبه ۴ ربیع الاول۹۶۵ق؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، ۱۳۸۶؛ کاغذ: دولت آبادی سمرقندی، جلد: تیماج دارچینی، ۱۵۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۰]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۶۹/۱

همان نسخه بالا؛ ۱۵۶گ (۳پ-۱۵۸ر) [مؤید: ۱-۹۲]

۵۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن علاء الدین، تا: اواخر ربیع الاول۹۶۶ق؛ اهدایی: مهدی طاهری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۰۰گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱-۱۹۵]

۵۱. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه: بدون شماره

بخش طهارت؛ کا: محمد بن محمد بن حافظ قنادی، تا: ۹۶۶ق [میراث اسلامی: ۵-۶۰۰]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۰۰۵۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالحی بن حسن بن علی عقیلی، تا: سلخ ذیقعده۹۶۷ق؛ محشی، و از تجارت تا پایان حواشی شیخ ؟ به خط محمود بن مسعود طبیب در چهارشنبه محرم ۹۷۲، نسخه توسط همین محمود تصحیح و مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۱۵۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۰] و [ف: ۲۱-۱۱۸۰]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۹۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن رفیع الدین محمد حسینی استرآبادی معروف به میرزا بیگ، تا: دوشنبه۹ ذیقعده۹۷۱ق، جا: استرآباد؛ محشی؛ واقف: نادرشاه، ۱۱۴۵؛ جلد: تیماج، ۱۹۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۱-۱۱۷۹]

۵۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۰۵۷ و ۲۴۷۸-ف

خط: نسخ، کا: میرجلال الدین بن میر قاسم مازندرانی، تا: دوشنبه ۱ محرم۹۷۱ق، جا: مشهد رضوی مدرسه پریزاد؛ محشی با نشان «ع ل، یع» با شرح و ترجمه فارسی بسیار بد، وقف اولاد محمد مهدی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۶۴گ، ۱۲سطر(۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۶-۴۴۰] و [فیلمها ف: ۱-۳۹۲]

۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۰۷۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم بحرانی، تا: ۱۵ ربیع الثانی۹۷۲ق؛ محشی با رمز «ح س سلمه الله» دارد و برخی رمز «دروس»، «کنز العرفان»، «مقتصر»، «تنقیح»، «مق»، «شرایع»، «شرح لمعه»، «الروضة البهیة فی شرح اللمعه»، «منتخب اللغة» و غیره؛ جلد: تیماج، ۲۵۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۸/۷×۱۶/۵سم [ف: ۲۷/۱-۱۲۹]

۵۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۰۴۹

آغاز: ... لو لقی کفن المیت نجاسته غسلت مالم یطرح فی القبر و قرضت بعد جعله فیه؛ السادس غسل من مس میتاً من الناس؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: خلیل الله فرزند سلیم الله فیلوی، تا: ۹۷۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان «عفی عنه و ...»؛ جلد: تیماج، ۱۶۵گ، ۱۴سطر(۷×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۰-۴۳۲]

۵۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۶۷۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ضیاء الدین بن امیر الدین محمود استرابادی، تا: ۹ ذیحجه۹۷۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا، ۱۴سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲-۵۷۶]

۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۸۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۹۷۷ق؛ مصحح، محشی با امضای «ع ل» و «تنقیح» و «معتبر» و «زین»، یادداشت محمد شریف که نسخه را در ۱۹ شوال ۱۰۵۲ق به فرزندش ابوسعید نورالدین محمد بخشیده و کتاب را به وی درس داده و یادداشت قرائت برایش نوشته است؛ تملک: صدرالافاضل در رجب ۱۳۱۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۴۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۴۴-۸۵]

۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۴۳۷

بی‌کا، تا: ۹۷۹ق [د.ث. مجلس]

۶۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۸۶۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۷۹ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح، محشی؛ تملک: غلام علی بن قدرت الله دامغانی؛ جلد: مقوایی، ۱۹۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۷-۲۸۸]

۶۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۹۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان ۹۸۰ق، جا: اردبیل؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۲۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۰-۲۸۹]

۶۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: -۶۲۳۵

خط: نسخ، کا: موسی بن ناصر بن هادی قطیفی، تا: چهارشنبه ۱۳ ربیع الثانی۹۸۱ق؛ مهر: اسماعیل؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۱۹گ، ۱۵سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: -۱۶۵]

۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۸۷

آغاز: و الثور و انصباب الخمر؛ **انجام:** بالجنایه علی الادمی ... جمادی الثانی سنه ۱۱۲۴

از طهارت تا پایان دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول۹۸۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی، توسط محب علی نیشابوری نزد شیخ زین الدین خادم، تصحیح و مقابله شده و انهاء نامبرده؛ واقف: مرتضی قلی خان، ۱۳۴۰؛ جلد: میشن، ۲۵۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۲۱-۱۱۸۶]

۶۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۳۸۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب۹۸۴ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد صادق بن زین العابدین موسوی، میر محمد کاظم بخشیده؛ مهر: «العبد المذنب محمد کاظم الموسوی» (مربع)، «محمد مهدی بن محمد باقر الموسوی» (بیضوی)، «عبده محمد محسن الموسوی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۹۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۲۱-۳۵۵]

۶۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۳۲۶

آغاز:و انا اسال الله لی و لک الامداد بالاسعاد

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۸۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۱۶گ، ۱۵سطر (۶/۵×۱۰)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۴-۱۲۵۱]

۶۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۱۸۸

آغاز: القضاء و النظر فی الصفات و الآداب و کیفیة الحکم و أحکام الدعوی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۸۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: میر محمود طباطبائی، محمد رضی طباطبائی؛ مهر: «العبد المذنب محمد حسین الطباطبائی» (بیضوی)؛ ۵۷گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱-۱۳۴]

۶۷. تهران؛ حوزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۵۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمدرضا بن تاج الدین حسن خادم، تا: ۱۰ شعبان۹۸۶ق، جا: بروجرد؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد قاسم حسینی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۸گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸سم [حوزه و موزه عبدالعظیم: ف: -۶۸]

۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۸۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷ رمضان۹۸۷ق؛ محشی؛ واقف: امیرجبرئیل، ۱۰۳۷؛جلد:تیماج،۲۰۹گ،۱۴سطر،اندازه:۱۶×۲۵سم[ف:۲۱-۱۱۷۵]

۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۷۵۳۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابن مقصود علی، تا: سه‌شنبه غره رمضان ۹۸۸ق؛ محشی از جمله حواشی شهید ثانی، استرآبادی و دیگران؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: میشن، ۱۴۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۱]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۳۶۰

همان نسخه بالا [مؤید: ۱-۳۰۲]

۷۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۸۱۳

خط: نسخ، کا: علی بن محمد حسین، تا: چهارشنبه ۷ ربیع الاول۹۸۹ق؛ ۳۱۴گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۶۰۷]

۷۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۰۱۹

آغاز: ... کتاب الطهاره وارکانه اربعه الاول فی المیاه والنظر فی المطلق والمضاف و[...] اما المطلق فهو فی الاصل طاهر مطهر یرفع الحدث ویزیل الخبث وکله ینجس باستیلاء؛ **انجام:** الثانیه لایعقل العاقله عمداً ولااقراراً ولا صلحاً ولاجنایة الانسان علی نفسه ولایعقل ... الثالثه لایعقل العاقله بهیمة ولااتلاف مال ویختص ضمانها بالجنایة علی الادمی حسب

خط: نسخ، کا: روح الیری بن نورالیری احمد بن ابوالبرکات، تا: ۲۰ شوال۹۸۹ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد زمان بن افتخار الدین محمد رازی، محمد رفیع بن حاجی سلیمان بن حاجی احمد قمی، حسن بن عبدالله الضمیری «الموالی للامام الحیدر حسن بن عبدالله الضمیری»(هشت ضلعی)؛ مهر: عبدالله بن عطاء الله «خادم الفاطمیة العبد سید عبدالله» (بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۵گ، ۱۱سطر، اندازه: ۲۱×۲۲سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۶]

۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۷۶۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ معرب، کا: نظام الدین بن کمال الدین، تا: ۹۹۱ق؛ مجدول، محشی؛ مهر: «حاج سید نصرالله تقوی»؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۹۳گ، ۱۵سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱۳-۱۶۲]

۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۵۷۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لایشترلهم القاتل و لا تعقل المراة ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۶۰ص، ۱۸سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۱۷-۳۹]

۷۴. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه: ۱۵۴

انجام: و یسقط ذلک عن الزوج لو وطئها بعد البلوغ اما لو کان قبله ضمن الدیة مع المهر و لزم الانفاق علیها حتی یموت أحدهما

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ تملک: سید محمود حسینی، محمدی بن محمد شفیع؛ وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: تیماج، ۱۲۲گ، اندازه: ۱۲/۵×۲۶سم [اوراق عتیق: ۱-۱۸۱]

۷۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ تملک: معین الدین محمد بن محمد عمادالدین فسایی؛ ۱۳۴گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۷سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۸]

۷۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۶۶

تصحیح شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۵۴گ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۱۸]

۷۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۳۱۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: محمد مهدی بن ضیاء الدین سال ۱۲۴۷؛ ۲۴۹گ، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۸]

۷۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۹۴۱/۲

انجام: الرابع فی تزاحم الموجبات اذا اتفق المباشر ضمن المباشر ... قال قضی امیرالمؤمنین ع.

از تجارت است تا پایان که اندکی افتاده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۲۱گ (۴۰ر-۱۶۰پ)، ۱۶سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۲-۲۹۳۱]

۷۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۱۳۷

آغاز: و الشاة وروی فی الشاة تسع اوعشر؛ **انجام:** الثالث لیس ثوبی الاحرام و هما واجبان و المعتبر ما تصح ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با امضاهای «ح ل» و «ع ل»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۷۹گ، ۱۱سطر (۷/۵×۱۱)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳-۸۷۰]

۸۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۴۴۸

آغاز: الثامنة النساء یقفن من وراء الرجل ... خاتمة یستحب ان تکون المساجد مکشوفة ... کتاب الزکوة و هی قسمان الأول زکوة المال؛ **انجام:** کتاب الصلوة و النظر فی المقدمات و المقاصد و المقدمات سبع.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی به رمز «ع ل»؛ جلد: تیماج، ۶۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲-۵۶۹]

۸۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۴۸۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ واقف: حسنعلی شاهرخی، ۱۳۳۴/۲/۱؛ جلد: تیماج، ۲۱۰گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲-۵۶۹]

۸۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۵۸۰

آغاز: و میراث من لاوارث له ... کتاب الصوم و هو یستدعی بیان أمور الأول الصوم هو الکف عن المفطرات؛ **انجام:** کتاب القصاص و هو اما فی النفس و اما فی الطرف ... سقط القود و وجب الدیة علی المولی.

از کتاب الصوم تا اول کتاب القصاص؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛افتادگی:آغاز و انجام؛مصحح، محشی با امضای «ع ل» و «زین الدین»و«فخ»؛ ۱۰۴گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲-۵۶۹]

۸۳. گلپایگان؛ مسجد جامع گلپایگان؛ شماره نسخه: ۱۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۵۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۱۹۳]

۸۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۸۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «مختصر فی شرح المختصر، دروس تنقیح، ع ل، شرط لمعه، شرایع»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۷ سطر (۸×۱۴) [ف: -۷۹۸]

۸۵. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۵۸۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اندازه: ۱۳/۵×۱۷/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۸]

۸۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۶۳

از طهارت تا دیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «ع رحمه الله، زین رحمه الله، ن، یع، لمعه، شرح ارشاد، کشف الرموز، کنز اللغة»؛ جلد: تیماج، ۱۴۸گ، ۱۲ سطر(۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: -۶۵۸]

۸۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۸۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «ع ل، مهذب، یع، تنقیح، ارشاد، زین الدین، دروس، ح، نهایه، شرایع، جواهر العقود، فخرالدین»؛ جلد: تیماج، ۱۹۲گ، ۱۳ سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: -۶۵۸]

۸۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۹۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با نشان «ع ل، یع، قواعد، ارشاد، تحریر، تنقیح، ص، تبصره، ط، مهذب، فخرالدین، زین» با مهر: «دارد امید رضا محمد صادق»؛ جلد: مقوا، ۱۵۰گ، ۱۴ سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: -۶۵۸]

۸۹. مشهد؛ مدرسه میرزا جعفر؛ شماره نسخه: ۱۷۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با رمز «تنقیح، شیخ علی»به خط نستعلیق؛ قطع: جیبی [چهار کتابخانه مشهد-ف: -۴۰]

۹۰. مشهد؛ مدرسه میرزا جعفر؛ شماره نسخه: نامعلوم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با نشانه «ع ل» و جز آن؛ قطع: جیبی [چهار کتابخانه مشهد-ف: -۴۰]

۹۱. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه: ۳۲

از آغاز تا کتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی از فخرالدین و «ع ل»؛ مهر: «عبده میرزاجان»، «نصرالله ۱۲۶۲»، «نصر من الله و فتح قریب»، «ابوالقاسم الطباطبایی»؛ ۵۶گ، ۲۰-۲۱سطر، قطع: ربعی [چند نسخه-ف: -۳۳]

۹۲. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه: ۸۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ آغاز در صلاة مسافر و انجام در دیات افتاده؛ محشیاز مفاتیح و «محمد صادق عفی عنه»؛ ۲۶۰گ، قطع: ربعی [چند نسخه-ف: -۳۳]

۹۳. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه: ۶۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۱؛ قطع: خشتی [چند نسخه-ف: -۲۱۰]

۹۴. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۱۸۸

آغاز: تقدیمها عند غسل الیدین و استدامة حکمها حتی الفراغ و الثانی غسل الوجه وطوله من قصاص الشعر الی الذقن؛ **انجام:** و لو کان ذمیا فعشر دیه ابیه و فی روایة السکونی عشر دیة أمه

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ مصحح، محشی ؛ ۱۸۸گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱-۱۶۸]

۹۵. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۲۴۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: ورثه مرحوم امام زاده؛ ۱۴۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱-۲۳۲]

۹۶. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۳۱۲

آغاز: من استعماله السادس یجوز التیمم لصلاة الجنازة مع وجود الماء ندبا

خط: نستعلیق معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۵۹گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲-۵۵]

۹۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۸

آغاز: و اشعر ها یمینا و شمالا و التقلید ان یفلق فی رقبته؛ **انجام:** و یعتبر فی المالک جواز التصرف و الاختیار و اعتبار الاسلام ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۱۴گ، ۱۴ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۷-۶۶]

۹۸. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۳۶۳

انجام: و معناه ان یقوم سلیماً ان لو کان عبداً و مجروحاً ... و ینسب التفاوت الی القیمة و یؤخذ من الدیة بحسابه ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۲۴۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲-۷۳]

۹۹. کاشان؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه: ۸۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۸۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: -۸۵]

۱۰۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۹۱۵

انجام: و الا قاله لمن استقال و الشهادتان و التکبیرعند الابتیاع.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: تیماج، ۷۱گ، ۱۵سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۳-۱۰۹۴]

۱۰۱. قم؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۳۶

انجام: ولا یجزی الترجمة مع القدرة علی النطق و تجزی مع التعذر کالاعجم و کذا الاشارة للاخرس

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۰۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: -۳۸]

۱۰۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۹۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** الثالثة لاتعقل العاقلة بهیمة و لا اتلاف مال و یختص ضمانها

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۷۲گ، ۱۵سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۳-۱۱۱۵]

۱۰۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۷۵۵

آغاز: الرابعة المواکب والسیوف المحلان ان علم مقدار الحلیة بیعت بابخس مع زیادة ... الفصل السادس فی بیع الثمار لا یصح بیع ثمرة النخل قبل ظهورها؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: نونویس توسط موسی بن محمد جعفر کرمانشاهی، تا:قرن ۱۰و۱۱،نونویس در۱۵محرم۱۳۱۱ق؛افتادگی:آغاز؛ مصحح، محشی؛ ۱۵۹گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف مخ: ۲-۴۸۵]

۱۰۴. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۰۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: ورثه مرحوم امام زاده؛ ۱۳۲گ، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱-۸۶]

۱۰۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۶۱۲

نسخه کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشانه‌های «ع ل» و «هـ» و «۱۲» و غیره دارد؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱۹۹گ، ۱۵سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۴-۱۳۶۳]

۱۰۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۶۵۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام(انجام در دیات افتاده)؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۹۸گ، ۱۷سطر(۶×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۷-۱۸۸]

۱۰۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۸۷۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۱۲گ، ۱۳سطر(۹×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶-۳۸۶]

۱۰۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۰۴۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ مهر: محمد مهدی مورخ ۱۱۱۶؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۰۰گ، ۱۲سطر(۹×۱۱)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱۶-۴۳۸]

۱۰۹. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۰

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن ۱۱، با نونویس محمد هاشم پسر عبدالله دهنوی فرادنبه‌ای در۱۳۴۱؛محشی؛کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱-۹۱۵]

۱۱۰. کاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغازوانجام؛ ۱۹۳ص، قطع: ربعی [نشریه: ۷-۴۳]

۱۱۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۲۶۷

آغاز: الزمان الذی یعلم ادراک المناسک فیه و مازاد یصح و ان یقع فیه بعض افعال الحج کالطواف و السعی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۶۹گ، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۱۸۹]

۱۱۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۲۳۵

آغاز: ... ومنها تغطیة الراس عن الدخول والتسمیة وتقدیم الرجل الیسرای والاستبراء والدعاء عند الدخول وعند النظر الی الماء وعند الاستنجاء وعندالفراغ والجمع بین الاحجار؛ **انجام:** النظر الرابع فی اللواحق وهی اربعة الاولی فی الجنین ودیة جنین الحر المسلم اذا اکتسی اللحم ولم یلجه الروح مائة دینار ذکراً کان او انثی ولو کان ذمیاً فعشر دیة ابیه وفی روایة ...

از احکام تخلی تا اواسط دیه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۱؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۳۰۹گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۶]

۱۱۳. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه: ۸۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: گویا قرن ۱۱؛ محشی منقول از «حاج محمد ابراهیم»؛ مهر: «یا مرتضی علی مدد» (چهارگوش)، «العبد محمد الحسینی»، «رضا قلی، غلام آل علی از جان شد» (بیضی)، «وقف کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم»؛ جلد: تیماج، ۲۰۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [دو کتابخانه اراک: -۱۱۰]

۱۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۶۴۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشانه ع ل، ه م، زین؛ ۲۳۰گ، ۱۳سطر(۶×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۱۶-۶۶۴]

۱۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۰۸۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با نشان«ع ل» وقف اولاد محمد مهدی؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۹۱گ، ۱۵ سطر(۶×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۶-۴۴۶]

۱۱۶. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه: ۱۷۶

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی، با امضای بلاغ؛ جلد: تیماج، ۲۵۸گ، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف مخ: -۲۰۴]

۱۱۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۵۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۱-۱۱۷۱]

۱۱۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۴۵۳/۲-۱۳/۱۳۳

آغاز: الاول فی المیاه والنظر فی المطلق والمضاف والاسار الما ء المطلق فهو فی الاصل طاهرمطهر یرفع الحدث ویزیل الخبث؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۷۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۷-۴۲۱۵]

۱۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۵۴۳-۲۷/۲۱۳

آغاز: بحاله اولاً ولو اتجربه استحب الثانی ماتجب فیه وما تستحب تجب فی الانعام الثلاثة الابل والبقر والغنموفی الذهب والفضه؛ **انجام:** والحلقوم وفی الروایة اذا قطع الحلقوم وخرج الدم فلابأس ویکفی فی النحر الطعن فی الثغرة ویشترط استقبال

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ جلد: مقوا، ۱۰۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۷-۴۲۱۸]

۱۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۳۰۵-۱۷/۸۵

آغاز: ان امکن والامسح علیها ولوفی موضع الغسل ولا یجوز ان یولی وضوء غیره اختیارا ... والسنن عشرة وضع الاناء علی الیمین والاغتراف بها والتسمیة وغسل الیدین؛ **انجام:** وقیل ان یخرق الحاجرین مجری البول ومجری الحیض ویسقط ذلک عن الزوج ولو وطیها بعد البلوغ اما لوکان قبله.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوایی، ۲۹۷گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۱۷]

۱۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۳۱۸-۱۲/۲۰۸

آغاز: ما یحصل فیه الاشتباه ولونجس احد الثوبین ولم یعلم عینه صلی صلوة الوحدة فی کل واحدة مرة؛ **انجام:** واما کیفیة التقسیط فقد تردد فیه الشیخ والوجه وقوفه علی رأی الامام اومن نصبه للحکومة بحسب مایراه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج ، ۲۰۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۷-۴۲۱۶]

۱۲۲. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه: ۱۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** تجب کفارة الجمع بقتل العمد والمرتبة بقتل الخطاء مع المباشرة ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۲۶۵گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۱۱۵]

۱۲۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۹۶۱

خط: نسخ، کا: اثیم ورنوسفادرانی، محمد ابراهیم بن محمد کریم، تا: قرن ۱۱، پنج برگ آخر را محمد ابراهیم متخلص به اثیم فرزند ملا محمد کریم ورنوسفادرانی به تاریخ یک‌شنبه ۲۵ ذیقعده ۱۲۰۹ تکمیل کرده؛ محشی؛ مهر: «الراجی مصطفی بن ... الموسوی»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۰۹گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۵سم [ف: ۵-۳۹۴]

۱۲۴. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه: ۱۷۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۸۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱-۱۳۹]

۱۲۵. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه: ۲۷۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ ۲۴۳گ، ۱۳سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۱-۱۲۸]

۱۲۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۰۰۷

آغاز: ... من الموضع المعتاد و النوم الغالب على الحاستين؛ **انجام:** و برابر
خط: نسخ، کا: محمد باقر نصیری، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: کارگران صنف خباز یزد؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، ۱۲۶گ، ۱۹سطر(۹×۱۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۳-۸۱۹]

۱۲۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۰۱۵
آغاز:و هی واجبة جماعة بشروط الجمعة و مندوبة مع عدمها؛ **انجام:** و نسأل الله سبحانه ان یجعلنا ممن شکر عمله و غفر زلله ...
خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ اهدایی: محمد جواد یحانی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۲۴۴گ، ۱۲سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۳-۸۲۲]

۱۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۰۸۷
انجام: و یعتبر فی المرسل ان یکون مسلما او بحکمه قاصداً بارساله الصید مسمیا عند الارسال.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۲۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: ۲۳-۲۳۹]

۱۲۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۲۸۴/۶
آغاز: ... و الجص و یکره بالسبحة و الرمل و فی جواز التیمم بالحجر تردد و بالجواز قال الشیخان؛ **انجام:** فان قلنا الاب فلا دیه و ان قلنا یرث ففی اخذ دیته من العاقلة تردد ...
از باب تیمم از کتاب طهارت تا پایان کتاب دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: تیماج مذهب، ۲۰۲گ (۶۴-۲۶۵)، ۱۰سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲۸-۴۳۵]

۱۳۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۷۷۱/۲
آغاز: ... ذکر، حر، سلیم من المرض و العرج و العمی غیرهم و لا مسافر یسقط؛ **انجام:** و لا تؤخذ الجزیة من الصبیان و المجانین و النساء و البله و الهم علی الأظهر ...
بخشی از کتاب صلات تا بخشی از کتاب جهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ با علامت بلاغ، مصحح، محشی؛ لابه‌لای سطرها ترجمه فارسی عبارت آمده؛ کاغذ: سمرقندی، ۴۹گ (۱۶-۶۴)، ۱۴سطر، اندازه: ۷×۱۲سم [ف: ۲۹-۵۶۹]

۱۳۱. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه: ۴۴/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۹۰گ (۳پ-۹۲ر)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: -۳۷]

۱۳۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۹۴۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی به نشان «ح» و «ص» دارد؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۸۴گ، ۱۳سطر (۹×۱۳)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۲-۷۷۱]

۱۳۳. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه: ۵۴
خط:نسخ،بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۶۱گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: -۴۶]

۱۳۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۲۷۱۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ برگ اول نسخه حاضر موجود است سپس ناقص است و از حج باب وقوف به عرفات شروع می‌شود تا اواخر دیات (دیه عاقله) را دارد و از آخر هم ناقص است، مصحح، محشی؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد مهدی»، «عبده الراجی محمد تقی»؛ کاغذ: اصفهانی، ۹۰گ، ۲۰ سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۳-۸۵۰]

۱۳۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۲۷۶۵/۲
آغاز: مسائل. الاولی اذا نذر غیر حجة الاسلام لم یتدا خلا و لو نذر حجا مطلقا قیل ...
قدری از کتاب حج تا قسمتی از کتاب حدود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ ۱۱۲گ (۱۷-۱۲۸)، ۱۲-۱۵ سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۳-۸۹۶]

۱۳۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۷۱۴
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان ع. ل، در آخر نسخه آمده «صاحبه و مالکه احمد بن علی طائی»؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۱۵ سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲-۸۱۹]

۱۳۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۰۸۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ تملک: مراد علی مشهور به حاجی محمد ساوجی کاشانی؛ جلد: تیماج، ۱۳سطر (۷/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۳-۱۴۹۷]

۱۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵۸۹۲
آغاز: اجلت رؤیتک فی معاینة کنت حقیقا ان تفوز؛ **انجام:** فهی للامام لو قتله خطاء فالدیة علی العاقلة و یرثها.
از اول کتاب الطهارة تا اواخر دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: کشمیری، ۲۲۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۳]

۱۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۷۸۰۱
آغاز:اجلت رؤیتک فی معاینة کنت حقیقاً ان تفوز؛ **انجام:** فهی للامام لو قتله خطاء فالدیة علی العاقلة و یرثها.
کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین خادم، تا: اواخر قرن ۱۱؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده محمد شریف» (بیضی)؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: مقوا، ۳۱۵گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۳]

۱۴۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۰۲۴
آغاز:بالاسعاد و الارشاد الی المراد و التوفیق الی السداد؛ **انجام:**و اما کیفیة التقسیط فقط تردد [فیه الشیخ].
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با رمز «ع ل رحمه الله»؛ جلد: تیماج، ۱۹۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۵-۴۰۶]

۱۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۰۹۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱ [رایانه]
۱۴۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۱۴/۲
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۸۲گ (۲۱۹پ-۳۰۰پ)، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: ۲-۴۷۶]
۱۴۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۳۲۲-۲۲/۴۲
آغاز: ومرالذی یظهر من کلام صاحب الشرایع ویکون المراد بالفضاح التدارک المسقط لجمیع ... ومرجع الضمیر مادل علیه الکلام؛ **انجام:** الثانی فی الجنایة عل الحیوان من اتلف حیوانا مأکولا کالنعم ... اما ما بملکه الذمی کالخنزیر فالمتلف یضمن قیمته عند مستحلیه وفی الجنایة.
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور، ۱۰۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۷-۴۲۱۷]
۱۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۱۵۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** مرافعة المسروق منه فلو لم یرافعه الامام و لو رافعه لم یسقط الحد و لو وهبه قطع و فی هذا ختمنا.
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با رمز «خ ل» و عنوان «عبدالسمیع»؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۲۵۹گ، ۱۲سطر،اندازه:۱۲/۵×۱۳/۵سم[اهدائی رهبر:۳-۶۰۲]و[ف: ۲۱-۱۱۷۷]
۱۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۹۰
آغاز: برابر؛ **انجام:**فإن قلنا الأدب لایرث فلا دیة و إن قلنا یرث.
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: مقوا، ۲۹۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۱-۱۱۸۶]
۱۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۸۶۳
آغاز: برابر؛ **انجام:**و یختص ضمانها بالجنایة.
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ واقف: حاجقطب المحدثین، بهمن ۱۳۳۸؛ جلد: مقوا، ۳۰۹گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۱-۱۱۸۷]
۱۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۰۹۲
آغاز:و اعادة الصلاة إن فرغ قبل الإنجلاء؛ **انجام:**و فی السفلی ستمایة و کذا فی النهایة و به روایة.
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ محشی؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ جلد: میشن، ۱۰۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۱۸۷]
۱۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۵۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و یختص ضمانها بالجنایة علی الآدمی حسب.
خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۶۹گ، ۱۴-۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۱-۱۱۸۸]
۱۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۷۱۶
آغاز:اعظم من افادو و اکرم من یسئل؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ ۲۱۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۲۱-۱۱۸۹]
۱۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۰۹۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و یتختص ضمانها بالجنایة علی الآدمی فحسب.
خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم خبیصی لحاوی، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵؛ جلد: تیماج، ۲۴۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۲۱-۱۱۸۳]
۱۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۲۵۶
آغاز:فی موضع الإعتکاف فلو خرج أبطل الا لضرورة؛ **انجام:** و لاصلی و لاجنایه
خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام (از اول نسخه تا اواسط کتاب اعتکاف و همچنین از آخر آن یک برگ ساقط)؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۵۳گ، ۱۲و۱۳سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۱-۱۱۹۱]
۱۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۸۲۴
آغاز:عن الثوب و البدن عدا الدم فقد عفی عما دون الدرهم سعةً فی الصلاة؛ **انجام:**و إن ورثوا من الدیة و تحمل العاقلة.
از اواخر طهارت تا اواخر دیات؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی غالباً با رمز «ع ل»؛ واقف: عبدالباقی آیةالله شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ جلد: مقوا، ۲۳۹گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۱-۱۱۹۱]
۱۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۷۳۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** ودیة النفس یتعلق بهما الدیون و الوصایا کسایر اموال المیت.
از ابتدای کتاب تا انتهای کتاب الوصایا؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی غالباً با رمز «ع ل»؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: گالینگور، ۱۶۳گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۰سم [ف: ۲۱-۱۱۹۲]
۱۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۵۶
آغاز:من سئل و جاد کتاب الطهارة و ارکانه اربعة؛ **انجام:** وفی فکه بحیث یعطل ثلثا دیة فان جبر علی غیر عیب.
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ محشی غالباً از شیخ علی بن عبدالعالی کرکی بارمز «ع ل»؛ جلد: تیماج، ۱۷۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۱-۱۱۹۳]
۱۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۹۵۱
آغاز: برابر؛ **انجام:**و یقع علیه الزکاة کالا سد و النمر ضمن.
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی با رموز مختلف؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵؛ جلد: تیماج، ۱۷۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲/۲×۱۷/۵سم [ف: ۲۱-۱۱۹۳]
۱۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۶۹۷
آغاز:ألا شبه و نعم و فی وجوب الکفارة بوطیها علی الزوج روایتان؛ **انجام:**والنظر فی المحل و کیفیة التقسیط و اللواحق اما المحل.
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ محشی بارموز مختلف ؛ واقف: خان بابا مشار، ۱۳۴۶؛ جلد: تیماج،

۲۰۹گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۱-۱۱۹۴]

۱۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۹۳

آغاز:مع النقاء و قضاء الصوم دون الصلاة؛ **انجام:** برابر

از اواخر «غسل الحیض» تا پایان دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ ۱۵۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۱-۱۱۹۸]

۱۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۵۴۶

آغاز:الی الماء و عند الإستنجاء و عند الفراغ؛ **انجام:**و جنایة الذمی فی ماله و إن کانت خطاء فإن لم یکن.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ مصحح، محشی؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ ۲۴۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۱-۱۱۹۵]

۱۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۲۶۵

آغاز: برابر؛ **انجام:**و هو ثلاثة ایام للمشتری خاصة علی الأصح و یسقط.

از ابتدای کتاب تا اواخر حج و نیز سه برگ از فصلهای چهارم و پنجم کتاب تجارت را شامل است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی با رموز مختلف و اغلب از «عمادالدین» و «زین الدین شهید»؛ اهدایی: کاظم مدیرشانه چی، آبان ۱۳۶۲؛ ۸۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۱-۱۱۹۶]

۱۶۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۳۴۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** والتقسیط فقد تردد فیه الشیخ و الوجه وقوفه علی رأی الامام او من نصبه

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ ۲۲۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۵سم [ف: ۲-۲۲۶]

۱۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۹۰۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** فان اضطر عمل بالتقیة مالم یکن قتلا.

از ابتدای مقدمه تا انتهای جهاد و از کتاب صلاة یک برگ ساقط است؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالفتح بن خسروانی، تا: ۱۰۰۲ق، جا: نجف اشرف؛ افتادگی: وسط؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۵۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۳سم [ف: ۲۱-۱۱۸۱]

۱۶۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۸۴۰-۱۹/۱۷۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسن حسینی تفریشی، تا: ۱۷شعبان۱۰۰۶ق، جا: کاشان مدرسه سعید؛ مصحح، محشی؛ مهر: «محمد بن مصطفی» (بیضوی)، محمد علی بن حاجی محمدحسین طبیب «رب نجنی بمحمد وعلی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۷-۴۲۱۳]

۱۶۳. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۴۴۰

آغاز و انجام: برابر

از کتاب طهارت تا کتاب الدیات؛ خط: نسخ، کا: علی رضا، تا: ۱۰۱۰ق، جا: تهران؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۷۹گ، ۱۵سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۲-۱۲۰]

۱۶۴. قائن؛ فرهنگ و ارشاد؛ شماره نسخه: ۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۸ رمضان۱۰۱۰ق؛ ۱۸۴گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۲۱۶]

۱۶۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** لا تعقل العاقلة بهیمة و لا اتلاف مال. و یختص ضمانها بالجنایة علی الآدمی فحسب. کتاب النافع فی علم الشرایع من تصنیف الامام العالم السالک نجم الدین بن ... حسن بن سعید الحلی

خط: نسخ متوسط، کا: حاج یوسف بن عبدالرحمان حسنکیادهی، تا: جمادی الاول۱۰۱۱ق؛ محشی با نشان «هـ»، «صح»، «زین»، «ع ل»، «ارشاد»، «ع ک»، «شرایع»، «قواعد»، «تحریر»، «تنقیح»، «شرح شهید بر ارشاد»، معنی برخی لغات و عبارات متن به فارسی در ذیل یا حاشیه؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۲۴۹گ، ۱۱سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۱-۳۲۱]

۱۶۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۲۴۹/۱

خط: نستعلیق خوش، کا: محمد تقی طهرانی، تا: ۲۰ صفر۱۰۱۳ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۳۰گ (۵پ-۱۳۴ر)، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۲۶-۲۱۰]

۱۶۷. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۵۲۹

خط: نسخ، کا: کمال بن محمد بن حبیب بن تمیم البربوری، تا: ۷رجب۱۰۱۴ق؛ در ۱۵ صفر ۱۰۱۹ توسط عبدالحق بن محمد مقابله و تصحیح شده؛ تملک: ابوطالب با مهر «یاعلی بن ابی طالب» (بیضی)، عبدالله حسینی، شیخ علی بن شیخ محمد بن شیخ عبدالله، سید عبدالله بن عبدالنبی؛ جلد: تیماج، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: -۲۷۰]

۱۶۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۶۸

خط: نسخ، کا: میرزا محمد بن علی رضا بن احمد طالقانی، تا: اواخر جمادی الاول۱۰۱۶ق؛ ۱۷۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف: ۲-۳۷۱]

۱۶۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۲۶۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱ ربیع الثانی۱۰۱۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۲۳گ، ۱۳سطر [ف: ۱-۲۲۹]

۱۷۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۸ معزی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوطالب بن شیخ محمود، تا: ۱۰۱۹ق؛ مصحح؛ ۲۲۰گ، ۱۲ سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۳۹-۵۸]

۱۷۱. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه: ۴۰

خط: نسخ، کا: زین العابدین بن عبدالصمد، تا: جمعه ۲۶ رمضان ۱۰۲۰ق؛۲۲۲گ،۱۵سطر،اندازه: ۲۰×۱۲/۵سم [امام هادی: ف: -۳۳]

۱۷۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۲۶۵

آغاز: فیه و یعتبر الفقر فی الیتیم و لا یعتبر فی ابن السبیل و لا یعتبر

العدالة و فی اعتبار الایمان تردد و اعتباره احوط
خط: نسخ، کا: عطاء الله بن حسن، تا: ۲۳ رجب ۱۰۲۰ق، جا: لاک تراشان از جبال کلیجان؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۳۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱-۱۸۸]

۱۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۲۸۸/۳

آغاز: فی المسترابة و هی التی لا تحیض و فی سنها من تحیض و عدتها ثلثة اشهر و هذه تراعی الشهور و الحیض و تعتد باسبقهما؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سلخ ربیع الاول ۱۰۲۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور، ۷۳گ (۱۸ر-۹۰ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۳۸-۴۱۳]

۱۷۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۷۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۷ شوال ۱۰۲۱ق؛ محشی [ف: ۳-۱۰۵]

۱۷۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۶۳۴-۲۳/۱۵۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن علی بن مجدالدین حسینی، تا: ۳صفر ۱۰۲۱ق؛تملک:میرعلی نقی بن شکرالله حسینی خوراسکانی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۷-۴۲۱۳]

۱۷۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۲۲۱-۲۶/۱۰۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۲۲ق؛ محشی با امضای «ع ل مدظله العالی»، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج، ۱۷۴گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۷-۴۲۱۳]

۱۷۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۲۹۷

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حافظ میرزا، تا: ۱۴ صفر ۱۰۲۲ق؛ مصحح، محشی، با نشان بلاغ؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲۸۵گ، ۱۱سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۸-۴۵۲]

۱۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۰۱/۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حسین بن لقمان، تا: رجب ۱۰۲۲ق، جا: مشهد رضوی؛ محشی با نشان: ز رحمه الله ۱۲، ع ل رحمه الله، قال شیخنا البهایی ادام ظلال جلاله، ک. م د، ر رحمه الله، فتح، دروس، نهایه و جز آنها، دارای علامت بلاغ؛ جلد: تیماج، ۲۴۱گ (۲پ-۲۴۲پ)، ۱۳-۱۴سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۹/۱-۹]

۱۷۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۶۴۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: روز دوشنبه ۲۰ رجب ۱۰۲۲ق؛ جلد: تیماج، ۳۰۰گ، ۱۸سطر (۶×۱۶)، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۱۶-۶۶۴]

۱۸۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۷۰

خط: نسخ، کا: علی تیمجی، تا: پنج‌شنبه ۲۷ صفر ۱۰۲۳ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد هاشم بن عبدالله دهنوی فرادنبه؛ جلد: تیماج، ۲۰۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲-۵۱۷]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۸

همان نسخه بالا [نشریه: ۱۱-۹۱۵]

۱۸۱. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه: ۲۸۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲ جمادی الثانی ۱۰۲۴ق؛ ۲۰۱گ، ۱۵سطر (۶/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۱-۱۲۸]

۱۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۷۹۹۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** مرافعة المسروق منه فلو لم یرافعه الامام و لو رافعه لم یسقط الحد و لو وهبه قطع و فی هذا ختمنا.
کامل؛ خط: نسخ خوش، کا: عبد الفتاح بن شیخ شریف زنجانی، تا: ۱۰۲۵ق؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: گالینگور، ۲۸۵گ، ۹سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۱]

۱۸۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۷۶۲/۳

خط: نسخ، کا: عبدالفتاح بن شریف زنجانی، تا: ۱۰۲۵ق؛ محشی منقولة عن المسالک و التنقیح و الشرایع، ؛ ۲۸۸گ (۳۰پ-۳۱۷ر)، ۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [مؤید: ۲-۲۳۱]

۱۸۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۵۸۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: بدرالدین بن خلیل الله رستمداری، تا: ربیع الاول ۱۰۲۶ق، جا: تهران مدرسه مقصودیه؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۴]

۱۸۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۶۲۰/۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد بن حسین بن حاجی نورعلی، تا: ۱۰۲۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۱۸گ (۵-۲۲۲)، ۱۵سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳۴-۱۹]

۱۸۶. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه: بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۰۲۷ق؛ در آخر آن رسالة فی الفقه از امام الحرمین [تراثنا: س۱۳ش۴-۱۱۹]

۱۸۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۹۶/۱ط

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ابن جمال الدین مظفر حسینی مشهور به دریاباری، تا: جمعه ۱۲ جمادی الاول ۱۰۲۸ق؛ جلد: تیماج، ۳۸۳ص (۱-۳۸۳)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۲۴/۳-۱۷]

۱۸۸. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه: ۱۵ف

خط: نستعلیق، کا: شمس الدین محمد بن ملا جان سوفی، تا: ۱۰۲۹ق، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۶۶]

۱۸۹. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه: بدون شماره

بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱ محرم ۱۰۳۰ق [ف: -۴۰]

۱۹۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۱۹۶

نسخه کامل؛ خط: نسخ، کا: ... محمود بن ابی الفضل افضل بن هاشم بن فاضل بن یحیی، تا: رمضان ۱۰۳۲ق؛ اهدایی: غلامرضا سانیچی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۱۱گ، ۱۷سطر (۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۴-۱۱۹۸]

۱۹۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۹۰۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن اسماعیل، تا: سه‌شنبه ۱۱ جمادی الثانی۱۰۳۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۹۹گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۴]

۱۹۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۳۲ق؛ محشیبا نشان «ع ل» و «ح ل» و بی‌نشانه، با اجازه‌ای از حسام الدین بن درویش علی حلی برای سید یحیی ابن سید احمد اعرج حسینی که می‌نویسد که او این نسخه را سراسر نزد من خوانده و تاریخ آن ۶ رمضان ۱۰۳۲ می‌باشد، با بلاغ سماع؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مشکی، ۲۳۹گ، ۱۳سطر (۱۰/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵-۲۰۰۲]

۱۹۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۰۵۷

خط: نسخ، کا: مخدوم بن ابوطالب خطیب حسینی اوچی، تا: پنج‌شنبه ۱۲ رجب۱۰۳۳ق؛ محشی بیشتر به فارسی؛ تملک: شیخ محمد بن محمد باقر طبیب؛ جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۳-۲۸۹]

۱۹۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۹۵۲۸

خط: نستعلیق، کا: جلال الین بن علی، تا: ۲۳ رجب۱۰۳۳ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۰۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۲۴-۲۷۹]

۱۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۹۲۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** لاتعقل العاقلة بهیمة و لا اتلاف مال و یختص ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۰۳۳ق؛ قبل از ورق آخر دو برگ ساقط؛ محشی؛ جلد: مقوا، ۲۰۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۸سم [ف: ۲۱-۱۱۹۷]

۱۹۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۳۲۷

خط: نسخ، کا: نورالدین بن کمال الدین کچوئی، تا: ۱۰۳۴ق؛ اهدایی: غلامرضا سانیجی؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۰۵گ، ۱۴سطر(×۱۸/۵) [ف: ۴-۱۲۵۱]

۱۹۷. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۵۴۹

آغاز: تفوز بالطلب و تعد من الحامل المذهب؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۳۵ق؛ افتادگی: آغاز (دیباچه افتاده)؛ جلد: تیماج، ۴۷۶ص، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۲-۱۹۷]

۱۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۹۹۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۱۵ جمادی الثانی۱۰۳۵ق؛ محشی؛ واقف: میرزا محمد آموزگار بیوه ژنی، تیر ۱۳۷۲؛ جلد: میشن، ۱۱۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [ف: ۲۱-۱۱۷۹]

۱۹۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۴۳۳-۱۳/۱۱۳

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی دل علی وجوب وجوده افتقار الممکنات وعلی قدرته وعلمه احکام المصنوعات المتعالی عن مشابهة الجسمانیات المتنزه؛ **انجام:** برابر

تذکر: آغاز نسخه با شرح باب حادی عشر فاضل مقداد منطبق است !!؛ خط: نسخ، کا: عبدالمؤمن بن ملا زاهد، تا: ۱۰۳۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۸۲گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۱۴]

۲۰۰. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه: ۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: میر حسن بن سید عماد مازندرانی، تا: دوشنبه ۶ جمادی الثانی ۱۰۳۶ق، جا: تهران آستانه امامزاده عبدالعظیم؛ مصحح، محشی؛ تملک: علی بن محمد مدعو به شهاب الدین در ربیع الثانی ۱۰۸۹ ق، اسمعیل بن حسین حسینی در ۱۲۱۴ ق با مهر «عبده اسمعیل ابن حسین بن محمد بن محمد الحسینی ۱۲۰۵» (بیضی)، حسین بن عبدالغنی حسینی؛ مهر: «عبده محمد بن ... علی بن محمد الحسنی الحسینی» (مستطیل)؛ جلد: تیماج، ۲۹۱گ، ۱۱سطر [ف: -۳۲]

۲۰۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۶۵

خط: نسخ، کا: محمود بن غلام علی، تا: سه‌شنبه ۱۳ شوال۱۰۳۸ق؛ ۲۷۲گ، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۸]

۲۰۲. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه: بدون شماره

بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۴ جمادی الثانی۱۰۳۹ق [ف: -۳۵]

۲۰۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۲۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: غره رجب۱۰۳۹ق؛ مصحح، محشی با نشان «ع ل» و ... ، با علامت بلاغ با امضای عبدالهادی بن شرف الدین؛ جلد: مقوا، ۱۷۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۲-۴۸۵]

۲۰۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۶۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اختیار بن عبد الحسین ازغندی، تا: ۱۰۳۹ق؛ اهدایی: محمد طاهری؛ جلد: تیماج، ۱۷۲گ، ۱۵سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲-۵۸۱]

۲۰۵. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۱۵۱

خط: نسخ، کا: حق نظر کرجی الاصل جدید الاسلام، تا: ۲۱ رجب۱۰۴۱ق؛ ۲۳۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: ۱-۱۹۷]

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۷

همان نسخه بالا [نشریه: ۶-۵۸۸]

۲۰۶. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه: ۹۱

آغاز: علی زوجها و طیها فی موضع الدم و لا یصح طلاقها مع دخوله بها

خط: نسخ، کا: حسن بن شمس الدین زواره‌ای سمنانی، تا: دوشنبه غره رجب۱۰۴۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۶۶گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۵/۵سم [ف: ۱-۵۹]

۲۰۷. ساوه؛ کتابخانه هاشمی نژاد؛ شماره نسخه: ۱۲

انجام: و فی روایة ان کان بضربة واحد لا تداخلها ... هذا کتاب

المختصر
خط: نسخ، کا: علی دباغ ابن ملا حسن، تا: شنبه ۱۶ ذیحجه۱۰۴۴ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی از: مهذب، حاشیه ارشاد، شرح جعفریه، سید علی خان، صحاح و علی بن عبدالعالی کرکی با امضاء«ع ل»؛ یادداشت انتقال کتاب به احمد بن هاشم طباطبائی مورخ ۵شوال ۱۳(؟)، و خرید کتاب توسط محمد حسن ابن حیدر بیک همدانی المسکن از محمد باقر به تاریخ ربیع الاول ۱۱۳۲ق با مهر «افوض امری الی الله عبده حسن بن حیدر»؛ اهدایی: واعظ تهرانی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [اوراق عتیق: ۲-۴۷۳]

۲۰۸. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه: ۱۱۶
آغاز: ثلثا اولیهن بالسراب ... کتاب الصلوة و النظر فی المقدمات؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: جعفر بن محمد باقر نطنزی، تا: ۲۵رمضان۱۰۴۴ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ جلد: مشمع، ۲۶۸گ، ۱۴سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: -۱۱۶]

۲۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۷۱۴۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** مرافعة المسروق منه فلو لم یرافعه الامام و لو رافعه لم یسقط الحد و لو وهبه قطع و فی هذا ختمنا.
کامل؛ خط: نسخ، بی کا، تا: دوشنبه غره ذیقعده۱۰۴۸ق؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: گالینگور، ۱۳۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۲]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۶۹۵
همان نسخه بالا [مؤید: ۲-۱۹۰]

۲۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۶۸۸
خط:نسخ،کا:اردبیلی، محمد صادق بن مقصود علی،تا:۴ربیع الثانی ۱۰۴۹ق، جا: مسجد خواجه عنبر؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۶۹گ، ۱۲سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۶-۶۷۱]

۲۱۱. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۶۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی کا، تا: ذیحجه ۱۰۵۰ق؛ ۲۲۵گ، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: -۱۴۱]

۲۱۲. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه: ۵۱۴/۱
کا: حسین قلی بن عوض علی بیعی، تا: شنبه ۳ صفر ۱۰۵۰ق؛ ۱۵۷گ (۱پ-۱۵۷ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲-۳۲۷]

۲۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۵۷۳
آغاز: کتاب الطهاره و ارکانه اربعه فی المیاه و النظر فی المطلق و المضاف و الاشیاء المطلق فهو فی الاصل طاهر مطهر؛ **انجام:** بمقدار احضارها و تردد فی تکفیل المدعی علیه ههنا و یخرج من الکفاله عند انقضاء الاجل.
خط: نسخ، کا: محمد صالح بن محمد صفی، تا: ۱۰۵۰ق؛ افتادگی: آغازوانجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۷۰گ، ۱۱ سطر (۵/۵×۱۰و۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۹-۲۱۰]

۲۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۶۷۴
آغاز: أن تفوز بالطلب و تعد من حاملی المذهب؛ **انجام:** مختصرین مطوله محررین محصله و نسأل الله ...
خط: نسخ، کا: عبدالمعبود بن شیخ یوسف شاه مسعود، تا: غره شعبان۱۰۵۰ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ واقف: سید محمدباقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲۱-۱۱۹۵]

۲۱۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۶۵۴
خط: نسخ، کا: مؤمن بن قطب الدین وانشانی، تا: شنبه ۱ ربیع الثانی۱۰۵۲ق؛ ۱۶۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱-۲۳۶]

۲۱۶. اصفهان؛ شفتی، مهدی؛ شماره نسخه: ۴۵
خط: نسخ، کا: احمد بن ملا حسین رشتی، تا: رمضان۱۰۵۲ق؛ ۲۰۴گ، ۱۲سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: -۱۸۸]

۲۱۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۲۷۳
آغاز: برابر
کامل؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن اسمعیل رنکزیز، تا: ۱۰۵۳ق؛ محشی به امضاء ع ل، ح ل وفخرالدین وغیره؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۲۷۱ص، ۱۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۵۱۳]

۲۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۴۴۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: شاه حسن حسنی سارانی، تا: ربیع الثانی۱۰۵۴ق؛ مصحح، محشی؛ واقف: سیدمحمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ ۱۰۶گ، ۲۱-۲۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۳سم [ف: ۲۱-۱۱۷۴]

۲۱۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۹۵۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی کا، تا: جمعه ۴ ذیحجه۱۰۵۶ق؛ مصحح توسط الغ بن عبد الفتاح طبسی گیلکی، محشی؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۱۵گ (۲۸-۲۴۲)، ۱۲سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۹×۲۱سم [ف: ۲-۷۸۴]

۲۲۰. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۷۱
بی کا، تا: ربیع الاول۱۰۵۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۲۵گ، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: -۱۴۱]

۲۲۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۸۶۲
خط: نسخ و نستعلیق، کا: شاه حسین بن شاه قاسم سمنشاهی، تا: ۲۱ شوال۱۰۵۶ق؛ واقف: میرمحمد باقر؛ ۱۶۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳-۶۴۶]

۲۲۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۱۲۵
کامل؛ خط: نستعلیق، کا: محمد مقیم بن شمس الدین علی فیروز آبادی، تا: دوشنبه ۱۱ جمادی الثانی۱۰۵۷ق؛ محشی به نشان«زین» و «ه» و «ع ق» و غیرها؛ مهر: «الواثق بالغنی احمد محمد جعفر الحسینی»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۰۶گ، ۱۳سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۰سم [ف: ۳-۸۶۶]

۲۲۳. تهران؛ شهشهانی ، حسین؛ شماره نسخه: بدون شماره
کا: محمد رضا بن مراد، تا: ۱۰۵۷ق [میراث اسلامی: ۵-۶۰۰]

۲۲۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۸۹۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۵۷ق؛ محشی؛ تملک: علی بن حیدر خطیب شاهرودی در مشهد؛ جلد: میشن، ۱۱۸گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱-۴۸۲]

۲۲۵. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه: ۱۴۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۰۵۸ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۶۲گ، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف مخ: -۲۰۴]

۲۲۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۱۷۷
خط: نسخ، کا: ابن ملا حسن ابوالعلی طسوجی، تا: ربیع الاول۱۰۵۹ق؛ محشی؛ تملک: جناب معاون الشریعه از برای محمدرضا؛ ۱۲سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۸/۵سم [ف: -۹۴]

۲۲۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۶۶۳
خط: نسخ، کا: کامران حسینی فرزند میر حیدر حسینی برغانی، تا: ۱۰۵۹ق؛ ۱۵۵گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱-۲۳۶]

۲۲۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۳۳۳
خط: نسخ، کا: منصور بن عبدالله، تا: ربیع الاول ۱۰۶۰ق؛ مصحح؛ تملک: جعفر بن نجف بهبهانی؛ ۲۳۵گ، اندازه: ۱۶×۲۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۸]

۲۲۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۰۹۳
خط: نسخ، کا: جعفر بن ابراهیم، تا: چهارشنبه ۱۵ شوال ۱۰۶۰ق، جا: اصفهان؛ محشی از مهذب و «ع ل» و تنقیح و «عب» و «علی یع»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۵۹گ، ۱۴ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۲/۵سم [ف: ۵-۵۳۰]

۲۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۰۹۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: سید عزیز بن مطلب بن علاء الدین، تا: جمعه ۱۸ صفر۱۰۶۲ق؛ محشی بارمز «ع ل مدظله»؛ تملک: علامه سید جواد حسینی قمی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۱۶۹گ، ۱۳-۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۱] و [ف: ۲۱-۱۱۷۸]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۰۳/۱
همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۹۵]

۲۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲ صفر۱۰۶۲ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۴۰۰ص، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۴۰/۳-۱۳۳]

۲۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۸۵۵
آغازو انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۳ق؛ مجدول، محشی؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مذهب، ۱۹۹گ، ۱۵سطر (۵/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۹/۷سم [ف: ۸-۳۵۸]

۲۳۳. ساوه؛ کتابخانه هاشمی نژاد؛ شماره نسخه: ۴۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمدرضا بن قطب الدین اشکذر الاصل یزدی المسکن، تا: ۲۲ذیقعده۱۰۶۷ق؛ محشی با علامت ۲و۱۲ و ارشاد و توضیحاتی بین سطور؛ انتقال کتاب از طرف ابن مهدی مهدی قلی با مهر «محمد کریم ۱۲۳۰» (بیضی)؛ مهر: «اذکر فی الکتاب اسمعیل»، «یا کریم اغفر لنا بمحمد ۱۲۳۲» (چهارگوش)؛ اهدایی: شریعتمدار ساوجی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [اوراق عتیق: ۲-۴۸۲]

۲۳۴. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه: ۴۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ملا گل بن جمشید لولمی الاصل، تا: جمادی الثانی۱۰۶۸ق؛ محشی؛ اهدایی: ورثه آقای نجفی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف مخ]

۲۳۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۴۳۰/۱
خط: نسخ، کا: هدایت الله بن معین الدین محمد شیرازی، تا: پنج‌شنبه ۲۸ رمضان۱۰۶۸ق؛ ۲۱۰گ (۱-۲۱۰)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۳-۹۱]

۲۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۶۳۹
کا: فتحعلی، تا: ۱۰۶۸ق؛ خریداری از محمد حسین علوی [رایانه]

۲۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۰۲۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لا یحر من امله انه ولی الاعانه تمت.
خط: نسخ خوش، کا: محمد صالح بن محمود هزارجریبی، تا: ۱۰۶۹ق؛ تملک: کربلائی نصیر ابن کربلائی محمد علی هزارجریبی ساکن تلما دره تاریخ ذیحجه ۱۱۹۷، محمد کاظم بن کربلائی نصیر؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۲گ، ۱۱-۱۵سطر(۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۷-۳۱۸]

۲۳۸. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۲۵۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق [ف: -۸۲]

۲۳۹. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۴۵۳
خط: نسخ، کا: محمد بن سعید اردوبادی، تا: ۱۰۶۹ق [ف: -۸۳]

۲۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۶۵۵/۲
آغاز و انجام: برابر
از کتاب طهارة تا کتاب دیات؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر بن خواجه حسینی، تا: ۱۲رجب۱۰۶۹ق؛ محشی به علامات ح، ای، ع ک، ح ک؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۵۱گ، ۱۴سطر (۶×۱۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۳سم [ف: ۱۳-۴۲]

۲۴۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۴۸
آغاز: اما المطلق فهو فی الاصل مطهر یرفع الحدث یزیل الخبث
خط: نسخ، کا: دولت آبادی، محمد امین بن رحمت الله، تا: چهارشنبه ۲۳ ربیع الاول۱۰۷۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۳۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱-۴۶]

۲۴۲. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه: ۷۲
آغاز: من لایوذن له الولی و هی خمس تکبیرات بینها اربعة ادعیة
خط: نسخ، کا: محمد بن ابوالحسن، تا: ۲۰ جمادی الاول۱۰۷۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۸۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: -۵۸]

۲۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۲۸۹/۱

خط: نسخ، کا: سلطان ولندی، تا: ذیقعده ۱۰۷۰ق، به فرموده آخندی شیخ عبدالحی؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۳ سطر(۱۰/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۱۶-۵۰۵]

۲۴۴. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه: ۷۳

خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن عماد مازندرانی، تا: ۱۵ رمضان ۱۰۷۰ق؛ ۲۴۸گ، ۱۴سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱-۱۲۷]

۲۴۵. اراک؛ کتابخانه مدرسه سپهدار؛ شماره نسخه: ۱۶۰/۲۹

انجام: انجامه: ... فرع الکتاب المختصر المبارک یوم السبت فی شهر ربیع الآخر سنه سبعین بعد الالف مشقه الضعیف ... عبدالله بن عبد علی بن حسین بن خیرالله بن سماعین المغزلاوی، مورخ روز شنبه ربیع الآخر ۱۰۷۰

خط: نسخ، کا: عبدالله بن عبد علی بن حسین بن خیرالله بن سماعین المغز لاوی، تا: ربیع الثانی ۱۰۷۰ق؛ محشی به نقل از: شرح کبیر، مجمع البحرین، و برخی با امضاء «ح ل» و «س ص»، با گواهی بلاغ؛ تملک: علی بن حسین عاملی؛ مهر: «آل محمد سید علی ۱۱۴۷» (چهارگوش)، «پیرو دین ... محمد نصیر» (بیضوی)، «کتابخانه الامام المهدی عج تاسیس ۱۳۶۰ه» (چهارگوش)؛ ۲۰۷گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [دو کتابخانه اراک: -۱۹۰]

۲۴۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۳۶۰

کامل؛ خط: نسخ، کا: خواجه صندل، تا: چهارشنبه ۱۵ جمادی الاول۱۰۷۱ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۱۷۴گ، ۱۶ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۱-۲۹۶]

۲۴۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۲۷۱

آغاز: والاستبراء والدعاء عندالنظر الی الماء وعندالاستنجاء

کامل؛ خط: نسخ خوب، کا: کمال الدین بن محمد یوسف رضوی، تا: ۱۰۷۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ واقف: سپهسالار؛ ۱۷۸ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱-۵۱۳]

۲۴۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۰۹۱

از آغاز است تا بیع؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۷۱ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، ۷۲گ، ۱۲ و۱۶ سطر (۸/۵×۱۵و۸×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵-۵۳۰]

۲۴۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۳۳۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمدصالح بن نظر علی طسوجی، تا: ۵رمضان۱۰۷۲ق؛ منصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۳۳۱گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۵]

۲۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابراهیم بن جمعة الواسطی، تا: پنج‌شنبه ۲۴جمادی الثانی۱۰۷۲ق؛ محشی؛ تملک: محمد مطیع بن محمد باقر در ۱۱۴۷؛ واقف: تاج ماه بیگم، ۱۲۶۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۱-۱۱۷۸]

۲۵۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۰۹۷

آغاز: غسل الحیض و النظر فیه و فی احکامه و هو فی الاغلب اسواد اؤ احمر؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: دوشنبه جمادی الثانی۱۰۷۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ کاغذ: ترمه ایرانی، جلد: مقوا، ۱۸۳گ، ۱۴سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳-۲۹۶]

۲۵۲. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه: ۶۳۵

آغاز و انجام: برابر

از طهارت تا دیات؛ خط: نسخ، کا: علاء الدین محمد بن میرزا محمد چرمه قاینی سرایانی، تا: ذیحجه۱۰۷۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۴۶گ، ۱۵سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: -۵۱۰]

۲۵۳. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه: ۱۵۱

خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، تا: شوال۱۰۷۲ق؛ محشی؛ ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: -۱۰۳]

۲۵۴. همدان؛ جواهری، حبیب؛ شماره نسخه: ۵۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد، تا: شنبه آخر شوال۱۰۷۲ق؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی و فرنگی [رشت و همدان: ف: -۱۶۸۵]

۲۵۵. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۶۰۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ جلی، کا: قمر بن نجم بن هلال بن حاجی عبدالعزیز، تا: جمعه ۲۵ربیع الثانی۱۰۷۲ق؛ مصحح، محشی به امضای «ع ل»؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی؛ ۱۴۴گ (پ۲-۱۴۵پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۴/۵سم [ف: ۲-۵۶۸]

۲۵۶. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه: بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۰۷۴ق [نشریه: ۷-۵۴۱]

۲۵۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۷۲۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: خواجه علی بیگ ولد شاه کرم بیگ صومعه سرائی، تا: ۹ جمادی الثانی۱۰۷۴ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «یارفیع الدرجات» (مربع)، «الهی گربود لطف توهمراه ××شود باقر زمقبولان درگاه» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۶۷گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۰۶]

۲۵۸. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه: ۹۴

آغاز: و فی روایة سبع و لموت الطیر و اغتسال الجنب سبع

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن کمال الدین، تا: سه‌شنبه ۱۹ شعبان ۱۰۷۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۹۴گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: -۷۱]

۲۵۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۷۲۱

کامل؛ خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن عبد السلام الکاموئی، تا: ربیع الاول۱۰۷۵ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: عبدالرحیم بن عبدالسلام کاموئی (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۱۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲-۲۲۴]

۲۶۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۵۴۳
آغاز: و سیتوفی المقدور و لاینجس البئر بالبالوعة ... الرکن الثانی فی الطهارة المائیة و هی الوضوء
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹رمضان۱۰۷۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ مهر: «یا وجیهاً عندالله ۱۱۱۵» (چند ضلعی)؛ جلد: تیماج، ۱۶۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲-۵۶۸]

۲۶۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۳۶۴-۲۲/۸۴
آغاز: اغتسل کاغتسال الجنب لکن الابد معه من الوضوء الثالث غسل الاستحاضه ودمها فی الاغلب اصغر بارد رقیق لکن ما تراه بعد عادتها مستمراً وبعد غایة النفاس؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۱۵ ذیقعده۱۰۷۷ق؛ مصحح، مقابله شده، با دستخط ملا احمد بن محمد مهدی نراقی، بامهر وی مبنی بر وقف نسخه برطلاب وتفویض تولیت آن به ملا محمد قاسم نراقی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۱۶]

۲۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۸۱۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: زین العابدین بن مرتضی رضوی، تا: رجب۱۰۷۷ق؛ مصحح؛ جلد: مقوا، ۱۵۹گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: ۲۱-۱۱۷۰]

۲۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۶۱۶
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد زمان زشکی، تا: رمضان ۱۰۷۸ق؛مصحح، محشی؛ مهر: «عبده عبد الحی الرضوی» (بیضی)؛ تملک: شیخ ابوجعفر بن حاجی مؤمن حائری؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۴۱-۱۲۶]

۲۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۶۸۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۹ رمضان۱۰۷۹ق؛ مصحح، محشی؛ واقف: سید کاظم عصار، دی ۱۳۵۴؛ ۱۹۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲۱-۱۱۸۴]

۲۶۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۷۹۰
خط: نسخ، کا: هدایة الله بن محمد شریف گیلانی، تا: رمضان۱۰۷۹ق؛ محشیبا نشان «ع ل، ارشاد»؛ جلد: میشن، ۲۱۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱-۴۸۲]

۲۶۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۸۸۱
آغاز:و الإرشاد الی المراد و التوفیق الی السداد و العصمة؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: محمد صالح بن بیرام رازی، تا: سلخ شعبان۱۰۸۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ ۱۴۸گ، ۱۷و۱۸سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۲۱-۱۱۹۰]

۲۶۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۴۴۱-۱۳/۱۲۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۰ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۵گ، ۱۲-۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۷-۴۲۱۳]

۲۶۸. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۲۶۲
خط: نسخ، کا: جمشید بن گستهم، تا: جمعه اواخر شوال ۱۰۸۰ق [رشت و همدان: ف: -۱۳۶۷]

۲۶۹. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه: ۶۰ - ج
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۲۶ ذیحجه۱۰۸۰ق؛ محشی؛ یادداشت عبدالعظیم بن محمد باقر حسینی؛ تملک: محمود بن ملا عبدالعلی ملقب به ملا حاجی بابا فروشانی سپاهانی ۵ ربیع الثانی ۱۲۷۵؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۷۴گ، ۱۸سطر(۶/۵×۱۸)، اندازه: ۱۲×۲۵/۵سم [ف: -۴۵۶]

۲۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۵۲۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: علی عسکر بن الغ بیگ دزماری، تا: رمضان۱۰۸۱ق؛ محشی؛ واقف: شکرالله فقیه نیا، آذر ۱۳۷۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲۱-۱۱۷۵]

۲۷۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۸۸۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد نشاط، تا: ۸ ذیقعده۱۰۸۲ق؛ افتادگی: وسط؛ مصحح، محشی؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ جلد: مذهب، ۲۴۳گ، ۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲۱-۱۱۷۲]

۲۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۷۶۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: سید علی بن مصطفی بن صالح بن هاشم هاشمی موسوی نجفی، تا: چهارشنبه ۱ رجب۱۰۸۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ واقف: استاد محمود شهابی، آبان ۱۳۶۶؛ جلد: میشن، ۹۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۳سم [ف: ۲۱-۱۱۸۹]

۲۷۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۲۵۴-۷/۱۵۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: نورالدین بن زین العابدین بن حسین بن نورالدین بن اسماعیل بن محمد حسینی موسوی، تا: جمعه ۱۵ محرم ۱۰۸۳ق؛ مجدول، مصحح، محشیبه امضاء «ع ل»؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۷-۴۲۱۲]

۲۷۴. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه: ۱۶۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۸ رجب۱۰۸۳ق؛ محشی؛ ۱۲۸گ، ۱۸سطر(۹×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱-۱۲۸]

۲۷۵. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه: بدون شماره
کا: غلام علی رازی، تا: ۲۳ربیع الاول۱۰۸۳ق، جا: قم [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۱۶۱]

۲۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۴۵۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۰ شعبان۱۰۸۳ق؛ محشی؛ تملک: محمد هادی بن محمد محمد صالح «احتمالا مترجم مازندرانی»؛ مهر:

«المذنب ابوالفضائل الحسینی» (مربع)، «ابوالفضائل الحسینی» (بیضوی)؛ ۱۵۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۳/۲-۱۳۶]

۲۷۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۴۰۸

آغاز: و المضاف و الاسناد اما المطلق فهو فی الاصل طاهر و مطهر یرفع الحدث و یزیل الخبث و کله للنجس باستیلاء

خط: نسخ، کا: عبدالواسع عبدالعظیمی، تا: ۱۰۸۴ق، جا: قزوین؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۵۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۳۴۲]

۲۷۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۳۱۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۴ق، ۱۳۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱-۲۳۶]

۲۷۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۲۸۶

آغاز: فی الایراد انه اعظم من افاد

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: ورثه مرحوم آقا سید مرتضی و سید حسین؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۰۲گ، ۱۴سطر(۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴-۱۲۳۳]

۲۸۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۰۹۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال۱۰۸۴ق؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۸۳گ، ۱۱ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۵-۵۳۰]

۲۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۱۹۶

آغاز: علی الإجازة امالوباع العبد و الحرا و الشاة؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: نظام الدین بن صفی الدین ابوالحسن خرقانی، تا: سلخ شعبان۱۰۸۴ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سید اصغر اصغرزاده موسوی، بهمن ۱۳۳۰؛ ۱۶۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۸سم [ف: ۲۱-۱۱۹۶]

۲۸۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۹۴۳

کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد زمان بن محمد قاسم تولمی، تا: نوخاله ۲۲ رجب ۱۰۸۴ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: میر عبدالرحیم بن میر نعمت الله موسوی قزوینی که در ۱۱۹۵ از ملامختار خراسانی ابتیاع نموده؛ جلد: تیماج، ۱۹۳گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۲۲۴]

۲۸۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۹۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰ صفر۱۰۸۵ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای [ف: ۲۱-۱۱۸۳]

۲۸۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۸۲۴۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه۱۶ محرم۱۰۸۵ق؛ مصحح، محشی؛ واقف: آیة‌الله دادمهر، تیر ۱۳۷۱؛ جلد: تیماج، ۱۹۲گ، ۱۳-۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۲۱-۱۱۷۶]

۲۸۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۱۷۲/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد زمان فرزند ملافرج الله، تا: پنج‌شنبه ۶ صفر۱۰۸۵ق؛ محشی؛ تملک: محمد صادق بن محمد باقر بروجردی به تاریخ ۱۴ ذیحجه ۱۲۱۲؛ وقف‌نامه‌ای به نام «آقا سید علی محمد»؛ ۱۷۵گ (۱-۱۷۵)، ۱۴سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۳۰-۶۷۲]

۲۸۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۲۳۲

آغاز: برابر

خط: نسخ خوش، کا: محمد حسین پسر حاجی محمد ترشیزی، تا: ۱۶محرم۱۰۸۵ق؛ محشی با نشان «ع ل»، «ل ب»، «منه رحمه الله»، «تنقیح» (شاید التنقیح الرابع (الذریعه ج۴ش۲۰۵۹))، «تحریر»، «کنز العرفان»، «قواعد»، «دروس»، «ص»، «زین الدین»، «۱۲»، «لمعه»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۱۳گ، ابعاد متن: ۷×۱۸، اندازه: ۱۲/۷×۲۴/۷سم [ف: ۱۱-۶۱۷]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۱۲۸۸

همان نسخه بالا [نشریه: ۷-۲۸۳]

۲۸۷. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۳۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد باقر بن رحمت الله گیلانی، تا: جمادی الثانی ۱۰۸۵ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۲۶گ، ۱۸سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۷/۵سم [ف: ۲-۳۲۵]

۲۸۸. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۴۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۵ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۹۹گ، ۱۵سطر (۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲-۱۲۱]

۲۸۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۸۸۳

خط: نسخ، کا: سلیم خان شرف تراب خان، تا: ۱۰۸۷ق، جا: اردبیل در مدرسه صفویه؛ محشی از تنقیح، شرح تنقیح واز یک شرح مختصر به فارسی؛ یادداشت بابخان خدا وردی بیک تفرشی (درباره هشت قبله)؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۱۳ص، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۱۰-۱۹۱۱]

۲۹۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۴۵۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۰۸۷ق؛ واقف: احمد طاهری؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف:۲-۵۶۸]

۲۹۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۵۴

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد باقر کنگاوری، تا: جمعه ۳ ربیع الثانی۱۰۸۸ق، برای محمد یوسف؛ محشی با نشانه «ع ل»؛ جلد: تیماج، ۱۵ سطر (۸×۱۳) [ف: -۷۹۸]

۲۹۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۷۳۲

خط: نسخ، کا: قرچغه بن عبدالله، تا: ۲۳ ربیع الثانی۱۰۸۸ق؛ اهدایی: سید علی نجف آبادی؛ جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳-۵۴۳]

۲۹۳. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه: ۸۰

آغاز: التاسعه اذا صلی ظانا دخول الوقت ثم تبین الوهم اعاد

خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن قاضی یحیی خویی، تا: شنبه ۲۰ ذیقعده۱۰۸۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛

یادداشت «عبدالنعیم زهانی» به تاریخ ۱۲۲۳؛ تملک: محمد بن هاشم بن صابر بن هاشم؛ ۱۹۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: -۶۲]

۲۹۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۸۸۵

خط: نسخ، کا: رمضانعلی بن قاسم علی دوزونی بروزودی، تا: سه‌شنبه ۱۷ ذیحجه۱۰۸۸ق؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد تقی تبریزی مامقانی (نیر) به تاریخ ۱۲۷۹ با مهر: «محمد تقی بن محمد» (مربع)؛ ۲۱۸گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۳-۱۰۲]

۲۹۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۴۰۵۰

آغاز: ... ویستحب تقدیم الصلوة علی الافطار الا ان تنازع نفسه او یکون من یتوقع افطاره واما شروطه فقسمان: الاول شرایط الوجوب وهی سته؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: چهارشنبه ۱ ذیحجه۱۰۸۸ق؛ با صورت اجازه‌ای ازبرای فرج بن منصور جزایری که همراه با قرائت این نسخه بوده وآخرین جلسه آن درتاریخ ۱۲ رمضان ۹۰۹ بوده؛ جلد:گالینگور، ۱۰۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۶]

۲۹۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۸۸۶

خط: نسخ، کا: حسین بن مرتضی علی آبادی، تا: ۲۳ محرم ۱۰۸۸ق؛ محشی؛ مهر: هادی، ؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۱۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۱-۴۸۲]

۲۹۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۴۸۵-۵۷/۱۵۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمدجعفر بن عبداللطیف، تا: یک‌شنبه دهه سوم شوال۱۰۸۸ق؛ ۱۵۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۷-۴۲۱۴]

۲۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۵۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یختص ضمانها بالجنایة علی الادمی ... و کاتبه رمیم فی تراب

خط: نسخ، کا: (میر) مرتضی بن (میر) هادی، تا: ۱۰۸۸ق [رایانه]

۲۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض۱۱۲۰۰

آغازو انجام: برابر

خط: نسخ، کا: میرمحمد عرب ولد میر محمد رضا حسینی مدنی، تا: چهارشنبه ۲۶ذیحجه۱۰۸۹ق؛ مصحح، محشی؛ واقف: محمد صالح علامه حایری، مرداد ۱۳۵۱؛ جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴سم [ف: ۲۱-۱۱۸۰]

۳۰۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۲۵۴-۳۷/۴۴

آغاز و انجام: برابر

طهارت تا دیات؛ خط: نسخ، کا: جلال الدین بن محمد باقر حسینی، تا: صفر۱۰۸۹ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۴۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۷-۴۲۱۴]

۳۰۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۳۸۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد طالب بن عبدالله، تا: شوال۱۰۹۱ق؛ با علامت بلاغ ومقابله؛ مهر: «عبده محمد حسین» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۱۹۸گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۵]

۳۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۲۷۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد جعفر بن فتح الله اشرفی، تا: یک‌شنبه ۲۷شوال۱۰۹۱ق؛ مصحح، محشی؛ واقف: علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ ۱۷۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۴/۳سم [ف: ۲۱-۱۱۸۲]

۳۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۸۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین علی بن محمد مؤمن بن حسین بن زین العابدین کوه زری، تا: ۱۹ ربیع الاول۱۰۹۲ق؛ محشی؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵؛ جلد: تیماج، ۱۳۶گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۳سم [ف: ۲۱-۱۱۷۳]

۳۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۶۳۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد ربیع بن محمد شفیع کاتب اصفهانی، تا: ذیحجه۱۰۹۲ق؛ دارای بلاغ ازمیر سید حسین بن عیسی جزایری، محشی؛ واقف: حسن فرید محسنی، شهریور ۱۳۵۴؛ جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲۱-۱۱۷۱]

۳۰۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۹۶۷

بی‌کا، تا: ۱۰۹۲ق؛ خریداری از عباس فیضی و داوود ترکاشوند [رایانه]

۳۰۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۰۸-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: الیاس بن محمد باقر کلاردشتی، تا: ۱۰۹۳ق؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۴-۳۷۸]

۳۰۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۴۷۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالرزاق بن محمد طاهر علایی جرپادقانی «گلپایگانی»، تا: پنج‌شنبه ۲۶ ذیقعده۱۰۹۳ق؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»، «ع ل»«عد» و «۵» و با نشان «بلغ مقابلة ایده الله تعالی» مقابله گردیده؛ مهر: «عبده محمد جعفر بن محمد صفی» (بیضی)؛ کاغذ:شرقی، ۱۶۴گ(۱پ-۱۶۴پ)، ۱۴سطر(۹×۱۴) [ف: ۴۱-۶۶۷]

۳۰۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۳۶۷

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۵ذیقعده۱۰۹۴ق؛ محشی؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۱۱-۱۶ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۳/۵سم [ف: ۱-۳۰۲]

۳۰۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۷۷۳-۵۲/۱۱۳

آغاز: و وضح دلیله فان احللت فتنتک فی مغانیه اجلت رؤتیک فی معانیه

از طهارت تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۰۹۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۱۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۱۶]

۳۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۵۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد علی سبزواری، تا: ۱۰۹۶ق؛ ۱۷۹گ، ۱۳ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷/۵×۲۳سم [ف: ۱۰-۶۴۱]

۳۱۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۹۳۳
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: جمعه ۲۶ شعبان۱۰۹۷ق؛ محشی؛ مهر: «محمد ابراهیم» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج، ۱۸۰گ، ۱۶سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۳×۲۳/۵سم [ف: ۲-۲۲۷]

۳۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۵۴۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: ذیقعده۱۰۹۷ق؛ محشی؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ جلد: گالینگور، ۲۰۸گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۸سم [ف: ۲۱-۱۱۷۲]

۳۱۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۲۲۳
کامل؛ کا: حبیب الله بن محسن حسینی، تا: ۲۳ صفر۱۰۹۷ق؛ محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱۷گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲-۲۲۵]

۳۱۴. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۳۶۴
خط:نسخ،کا:محمد نصیر بن محمد رضی کوچصفهانی،تا: ذیحجه ۱۰۹۹ق؛ ۲۲۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۷۳]

۳۱۵. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه: ۲۵۰
خط: نسخ، کا: هبة الله، تا: ۱۱۰۰ق [نشریه: ۵-۲۲۶]

۳۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۲۹۴/۱
کا: باشتینی سبزواری، محمد امین بن محمد کاظم، تا: ۱۱۰۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۷۷گ (۱پ-۲۷۷ر)، ۱۴سطر(۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۷-۳۴۱]

۳۱۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۴۱/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «صحاح، ز، ا ب ح ف شرایع، تنقیح، غایة المرام، تحریر، مهذب، کنزاللغة، صراح، مجمع البحرین»؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۶۵گ (۲پ-۱۶۶پ)، ۱۹سطر(۸-۱۰×۱۷-۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف: -۱۴۲]

۳۱۸. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۱۳۴
آغاز: بنخبه و توصلک الی شعبه مقتصرا علی ما بان لی سبیله؛ **انجام:** فان قبلت الأب لا یرث فلا دیة و ان قلنا ... یرث ففی أخذه الدیة من العاقلة تردد الثانیة لا تعقل العاقلة ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۴۸گ، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱-۹۹]

۳۱۹. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه: ۱۷۳ - ج
خط: نسخ، کا: دماوندی، محمد علی بن محمد رضی، تا: قرن۱۲؛ واقف: مهد علیا، ۱۲۷۲؛ جلد: تیماج، ۱۴۳گ، ۱۷سطر (۹/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: -۴۵۶]

۳۲۰. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه: ۲۰۷ - ج
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۳۲گ، ۱۶سطر(۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: -۴۵۶]

۳۲۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه: ۵ - د
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اندکی افتاده دارد، محشی؛ ۱۶۰گ، ۱۵سطر(۷/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: -۴۵۷]

۳۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۷۹۴/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اما التطرق الشبهة الیه ککسب الصبیان و من لا ...
از آغاز تا اوایل کتاب التجارة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با نشان «هـ-۵-ع ل» و غیر آن؛ تملک: محمد مهدی بن میرزا رفیع کاشانی در سال ۱۲۲۶ق با مهر «عبده الراجی محمد مهدی» (بیضی)، سید محمد (موسوی کاشانی)؛ مهر: «الراجی محمد بن نصرالله الموسوی» (بیضی)؛ ۵۵گ (۵۶-۱۱۰)، ۱۵سطر، اندازه: ۷×۱۳سم [ف: ۳۴-۸۳۷]

۳۲۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۱۲۲/۴-۶۲۳۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۱۶گ، ۱۵سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: -۱۶۵]

۳۲۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۱۲۳/۴-۵۹۵۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با رمز «ح ل»؛ ۲۳۰گ، ۱۴سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: -۱۶۵]

۳۲۵. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه: ۳۲۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۵۸گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۱۸۷]

۳۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۳۳۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۲۱۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳۳/۲-۸۶]

۳۲۷. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۲۳۹۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، ؛ اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳-۷۷]

۳۲۸. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه: ۳۴
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۱۷گ، ۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: -۲۶]

۳۲۹. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه: ۱۱۱
آغاز: دلوا و للعذرة عشرة فان ذابت فاربعون او خمسون و فی الدم اقوال
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۸۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: -۸۸]

۳۳۰. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه: ۱۴
انجام: ولو قطع بعض جوارحه او کسر شیئا من عظامه فللمالک الارش ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۲۰۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: -۱۶]

۳۳۱. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه: ۱۴۰
آغاز:الجنابة و لو خیف تاثر لحمه او جلده تیمم و یستحب وقوف؛ **انجام:**الی المیت بالابوین او بالاب و الاقرب دخول الآباء

و الاولاد ...
خط: نسخ معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ ۱۴ سطر (۷/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: -۱۱۲]

۳۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۲۳۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد قاسم اسمعیل، تا: قرن ۱۲؛ واقف: محمد تقی سبطی، ۱۳۷۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۲ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف: ۴۵-۱۰۱]

۳۳۳. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه: ۲۸۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لو اتلفه لا بالزکاة لزمته قیمته یوم اتلافه و و قطع بعض جوارحه و کسر شیئا من عظامه فللمالک الارش و ان
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۷۸گ، ۱۵-۱۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: -۲۰۰]

۳۳۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۹۳۸-۱۵/۱۷۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** المرتبة الثالثة الاعمام والاخوال ... مسایل. الاولی عموم المیت وعماته وخوولته وخالاته واولادهم وان نزلوا اولی من عموم.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۴۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۱۴]

۳۳۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۴۲۷-۲۲/۱۴۷

آغاز: وماتسحب تجب فی الانعام الثلاثة الابل والبقر والغنم وفی الذهب والفضة وفی الغلات الاربع الحنطة والشعیروالتمر؛ **انجام:** و اما القسامة فلا یثبت الامع ... وهی فی العمد خمسون یمیناد فی الخطاء خمسة وعشرون علی
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۳۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۱۷]

۳۳۶. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۲۲۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۲-۴۸۵]

۳۳۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۴۵۷-۱۳/۱۳۷

آغاز: فی المطلق والمضاف والاسار اما المطلق فهو طاهر مطهر فی الاصل یرفع الحدث ویزیل الخبث وکله نجس باستیلاء النجاسة علی احد اوصافه؛ **انجام:** فی الشجاج والجراح ... وفیها بعیران والمتلاحمة تا خذ فی اللحم کثیرا وهل هی غیر الباضغة
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۶۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۷-۴۲۱۷]

۳۳۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۰۹۲-۱۶/۱۰۲

آغازو انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوا، ۲۳۵گ، ۱۲-۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۱۳]

۳۳۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۳۶۱-۳۷/۱۵۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ان استوعب الجنایة وان قصرت استرق ...
طهارت تادیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۱۴۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۱۵]

۳۴۰. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه: ۵۸

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ چند یادداشت متفرقه به سال ۱۱۳۵ق؛ تملک: عبدالله ... دامغانی؛ جلد: تیماج، ۱۷۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۵/۵سم [ف مخ: -۲۰۳]

۳۴۱. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه: ۷۴/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی الاشهر الاظهر و محل هذه التکبیرات بعد قرائة الحمد والسورة و قبل ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۵۹گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف مخ: -۲۰۴]

۳۴۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۰۹۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۶۵گ، ۱۱ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۵-۵۳۰]

۳۴۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۰۹۲

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۲۰۳گ، ۱۴ سطر (۱۲/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵-۵۳۰]

۳۴۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۷۱۰

آغاز: ... الاولی ما تصح فیه الصلاة تشترط فیه الطهارة وان یکون مملوکاً او مأذوناً فیه؛ **انجام:** اعتبار التفریط لیلاً کان [...] الکفارة القتل تجب کفارة الجمع تقبل
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۵۹گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۶]

۳۴۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۴۰۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن۱۱ و۱۲؛ محشی از شیخ داود؛ کاغذ ترمه، ۱۲۹گ، ۸سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱-۴۸۳]

۳۴۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۱۰۳۶

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲ [ف: -۲۱۸]

۳۴۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۰۰۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: وسط (انجام در حج افتاده)؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۴گ، ۱۶سطر(۱۳×۱۷)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۷-۵۲۳]

۳۴۸. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه: ۸۴

انجام: من غیر تفضیل و هی روایة السکونی ومسمع و السکونی ضعیف و لطریق الی مسمع.
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۶۹گ، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف مخ: -۲۰۴]

۳۴۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۲۴۵۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و۱۲؛ سه برگ آخر آن کسرنویسی

شده است در ۱۲۰۷ق، محشی با نشان«ع. ل.» دروس، مهذب؛ جلد: تیماج، ۱۰ و ۱۱ سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲-۶۶۴]

۳۵۰. خوی؛ ملا علی خوئی (شریف)؛ شماره نسخه: ۵۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، مذهب، ۲۴۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۳۹]

۳۵۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۹۱۶

آغاز:المروی انه لا یقع و اذا رافعة انظره الحاکم اربعة اشهر؛ **انجام:**و فی المرأة الزوجیه والدخول و فی وقوعه بالمستمتع.

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: ورثه محمد خان عسکری؛ ۱۹۵گ، ۱۱سطر (۷/۵×۱۱)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲-۷۵۵]

۳۵۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۹۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:**الثالث خطاء الحاکم فی القتل والجرح علی بیت المال ...

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: احمد آثاری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۴۶گ، ۱۲سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲-۷۵۹]

۳۵۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۹۸۲

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: میشن تریاکی، ۲۳۶گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۴۸۳]

۳۵۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۹۶۷-۵۹/۱۸۷

آغاز: برابر

از اول کتاب تا اول «النظر الثالث فی الجنایة علی الاطراف و مقاصده ثلاثه»؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۱۷۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۷-۴۲۱۵]

۳۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۹۲

آغاز: ... من الراکد و حکم ماء الحمام حکمه؛ **انجام:**و قیل یجوز تقدیم الغسل علی المیقات لمن خاف عوز الماء ویعید لو وجد و یجزی غسل.

از «ماء الحمام» تااوایل «المقصد الأول: فی افعال الحج»؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ظاهراً اوایلقرن۱۲؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ ۸۸گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۱-۱۱۹۷]

۳۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۳۸۸۲

آغاز:و یستحب ان یکون عدلاً صیتاً بصیراً بالأوقات؛ **انجام:** و یجزیه أن یقول و الله ماله قبلی کذا و یجوز.

خط: نسخ، بی کا، تا: اوایلقرن۱۲؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ مصحح، محشی؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۸گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲/۳×۱۹/۵سم [ف: ۲۱-۱۱۹۴]

۳۵۷. مشهد؛ حیدری؛ شماره نسخه: ۳۳

بی کا، تا: قرن ۱۲ [اندیشه حوزه: س۲، ش۷-۲۱۴]

۳۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۸۶۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

۳۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۹۹۱

آغاز: کتاب الحج من مختصر النافع و اما الکیفیه یشتمل الواجب و الندب فالواجب؛ **انجام:** الاول ما به ینعقد الا بالله

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۳۶۰. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه: ۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:**الثالث، الاوانی المصنوعة من الذهب و الفضة ان.

از آغاز تا بخشی از باب بیع صرف؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی با امضاء «ع.ل»؛ جلد: تیماج، ۸۸گ، ۱۳سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: -۴۴]

۳۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۱۶۰۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** مرافعة المسروق منه فلو لم یرافعه الامام و لو رافعه لم یسقط الحد و لو وهبه قطع و فی هذا ختمنا.

بخشی از کتاب الحج تا پایان شهادت است؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ نسخه به هم ریخته و جابه جا صحافی شده، محشی؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۱۶۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۲]

۳۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵۲۳۰

آغاز: اجلت رؤیتک فی معاینة کنت حقیقا ان تفوز؛ **انجام:** فهی للامام لو قتله خطاء فالدیة علی العاقلة و یرثها.

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: مقوا، ۱۸۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۴]

۳۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۷۶۱۹

آغاز: اجلت رؤیتک فی معاینة کنت حقیقا ان تفوز؛ **انجام:** حتی تبدأ الاسنان ثلث دیتهما و لو براءة و لو کان فی احدیهما.

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: مقوا، ۱۰سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۴]

۳۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۷۸۰۲

کامل؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۴]

۳۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۵۹۴۰

کامل؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛۵۴گ،۱۳سطر،اندازه: ۱۳/۲×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۵]

۳۶۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۲۹۴

کامل؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ مهر: «الراجی الی الله عبده اسد الله ۱۱۹۰» (بیضوی)؛ واقف: آقا فاضل جلوخانی، ۱۳۶۹؛ جلد: تیماج، ۲۲۵گ، قدیم ۱۲ سطر جدید ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف: ۲-۲۲۵]

۳۶۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۲۲۹-۲۱/۱۴۹

آغاز: صلاة تقصم ظهور الملحدين وترقم انوف الجاحدين اما بعد فانی مورد لک فی هذا المختصر خلاصته المذهب؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: محمدمومن بن محمدعلی، تا: یک‌شنبه ۲۳شوال۱۱۰۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۲۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۱۶]

۳۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۷۰۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۲ق [رایانه]

۳۶۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۶۵۳۱
خط: نسخ، کا: عبدالرحیم بن محمد حسینی موسوی شهرستانی، تا: سه‌شنبه ۱۵ ربیع الاول۱۱۰۴ق؛ مصحح، محشی، دو مرتبه مقابله این کتاب توسط محمد علی انجام شده چنان‌که در پایان نسخه به تاریخ ۱۱۵۲ نگاشته؛ تملک: علی بن ابراهیم، احمد کتابفروش طهرانی به تاریخ ۱۳۳۷، علیرضا بن اسد الله مرعشی حسینی به تاریخ رجب ۱۱۹۱ در اصفهان؛ جلد: تیماج، ۱۱۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۱۷-۱۱۵]

۳۷۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۶۳۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ زیبا، کا: مرتضی بن نورالدین محمد یا: محمد مرتضی بن نورالدین، تا: ۱۱۰۴ق؛ مصحح، محشی با نشان «ع ل» و غیر آن؛ مهر: «الراجی نورالدین بن محمد حسن» (بیضوی)، «محمد حسن بن نورالدین» (بیضوی)؛ کاغذ: شرقی، جلد: مقوایی، ۱۵۵گ، ۱۸سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۵/۵×۲۶سم [ف: ۳۴-۵۲۳]

۳۷۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۱۵۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: حسن علی آبادی، تا: ۱۱صفر۱۱۰۵ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۹۸گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۴]

۳۷۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۴۹۴
خط: نسخ، کا: ابی مظفر محمد صالح طالقانی، تا: ۱۱۰۵ق؛ محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۲گ، ۱۴سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱۵-۳۰۳]

۳۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۰۸۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد محسن موسوی، تا: ۱۱۰۶ق [رایانه]

۳۷۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۳۱۲
آغاز: و ان کانا و کیلین و سبق احدهما فالعقد له و لو دخلت بالاخیر لحق به الوالد؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: نجف علی بن محمد قدیر، تا: ۱۵ ربیع الثانی۱۱۰۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان‌های «مهذب، تنقیح، درایه، ع ل، ارشاد، کنز الغه» و جز آن؛ جلد: تیماج، ۱۶۲گ، ۱۰ سطر (۷/۳×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [رایانه]

۳۷۵. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه: ۱۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۷ق؛ محشی با نشان «ع ل» و «ا د» و جز آن ؛ قطع: ربعی [چند نسخه-ف: -۱۹۶]

۳۷۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۵۶۱
خط: نسخ، کا: نورالله بن کیای کوهدمی دهبنه‌ای، تا: ذیحجه ۱۱۸۰یا ۱۱۰۸ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۷۹گ، ۱۸سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸-۱۸۱]

۳۷۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۱۷۳۱
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: رفیع بن محمد صادق، تا: دوشنبه ۱۸ رجب۱۱۰۸ق؛ تملک: محمد ظهیر بن ملا علی اکبر موسوی در ۱۱۳۰ق، با مهر «و الملائکة بعد ذلک ظهیراً» (بیضوی) و «ماشاالله لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم»؛ جلد: تیماج، ۱۷سطر (۱۰/۵×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۲-۶۰۱]

۳۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۱۱۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** انه ولی الاعانة و التوفیق و الحمدلله رب العالمین
خط: نسخ، کا: ابوالحسن حسینی، تا: ۱۱۱۱ق [رایانه]

۳۷۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۲۵۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۱۱ق، ۲۳۳گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱-۲۳۶]

۳۸۰. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۳۰۶
آغاز: فی المطلق و المضاف ... اما المطلق فهو فی الأصل طاهر مطهر
خط: نسخ، کا: عبداللطیف بن محمد شریف، تا: ذیقعده۱۱۱۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با امضای «ع ل»؛ واقف: هادی اسکویی حائری، ۱۳۳۷/۱۱/۵؛ جلد: تیماج، ۱۶۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف: ۲-۵۷۰]

۳۸۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۳۶۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدمناف بن محمد صالح طالقانی، تا: ۱۱۱۷ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۱۹۶گ، ۱۴سطر (۸×۱۶۱)، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۹-۳۶۰]

۳۸۲. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه: د-۲-۹/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: حبیب بن احمد بن حیدر، تا: ۱۱۱۸ق؛ ۱۵سطر (۷/۵×۱۷)، اندازه: ۱۲/۵×۲۴سم [ف: -۴۲]

۳۸۳. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه: ۴۶
کا: محمد ولی بیارجمندی، تا: شوال۱۱۱۹ق، جا: مدرسه عباسیه [ف: -۲۹]

۳۸۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۶۵۳/۱
خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد صائم طالقانی، تا: ۱۱۱۹ق؛ ۱۴۱گ (۱-۱۴۱)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: ۳-۱۱۱]

۳۸۵. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۶۹

کا: میر اسماعیل بن میر حسین طالقانی قزوینی، تا: ۱۱۲۰ق؛ جلد: تیماج، ۲۲۵گ، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: -۱۴۱]

۳۸۶. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۵۸۸

آغاز: مالا یصل الیه الماء الابه و الترتیب؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ صفر۱۱۲۱ق، جا: توس؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۶۰۰ص، ۱۳سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۲-۲۳۴]

۳۸۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۲۳۱

آغاز: الحمدلله المتفرد بالقدم والدوام والمتنزه ... اما بعد فان الله تعالی کما اوجب علی الولد اطاعة ابویه کذلک اوجب علیه فانی مورد لک فی هذا المختصر؛ **انجام:** برابر

خط:نسخ جلی،کا: ابن شاهمیر حسینی، تا: ۱۲ ربیع الثانی ۱۱۲۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۱۲گ، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۵]

۳۸۸. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه: بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۱۲۲ق؛ تملک: محمد قاسم بن محمد مؤمن، احمد بیدکلی [تراثنا: س۱۳ش۴-۱۱۹]

۳۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۸۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: اسحاق بن محمد یوسف، تا: جمادی الثانی ۱۱۲۴ق؛ محشی؛ واقف: آقا زین العابدین، ۱۱۶۶؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۳۴گ، ۱۴و۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲۱-۱۱۷۸]

۳۹۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۶۵۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۲۱ شعبان۱۱۲۶ق؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ جلد: میشن، ۱۹۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۵-۷۲]

۳۹۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۱۳۷-۲۱/۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد رفیع اصفهانی ابن محمد امین نصرآبادی، تا: شنبه ۹ذیحجه ۱۱۲۷ق، جلد: تیماج، ۱۹۱گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۱۳]

۳۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۸۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شوال۱۱۲۷ق؛ مجدول؛ واقف: محمد وجدانی، اسفند ۱۳۵۹؛ جلد: تیماج، ۳۴۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱/۷×۱۸/۵سم [ف: ۲۱-۱۱۷۱]

۳۹۳. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه: ۱۶

آغاز: و تعد فی حاملی المذهب و انا اسأل الله لی ولک الامداد؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی اصغر بن میرزا حسین کاردگر، تا: ۱۱ ذیقعده۱۱۳۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۰۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف مخ: -۲۰۴]

۳۹۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۲۵۸۵/۲

خط: نسخ، کا: ملا ابراهیم بن شاه معین هزارجریبی، تا: چهارشنبه ۲۱ شوال۱۱۳۴ق، جا: قم مدرسه ناظریه؛ مهر: «سلام علی ابراهیم»، «پیرو، دین نبی امیر علی»؛ جلد: تیماج، ۱۶۷گ (۱۲-۱۷۸)، ۱۵سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳-۷۶۶]

۳۹۵. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۸۸۱

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم، تا: ۱۱۳۴ق؛ مصحح، با علامات بلاغ؛ ۱۹۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۲-۱۴۲]

۳۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۳۸۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۴۸ق [رایانه]

۳۹۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۳۹۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۱۵۳ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۷۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۴-۲۳۰]

۳۹۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۷۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۶۳ق؛ مصحح، محشی با نشانه‌های «تنقیح، تحریر، مهذب، قواعد، ارشاد، صحاح» و با نشانه‌های «ع ل، زی، ۱۲»؛ مهر: «محمد ابراهیم، ۱۰۶۷» (خشتی)، «سلام علی ابراهیم، ۱۰۶۸» (بیضوی)، «عبده الراجی عبدالواسع» (بیضوی)؛ ۳۲۰گ، ۱۰سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: ۱۶-۳۲۱]

۳۹۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۳۲۱

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۶ محرم۱۱۸۰ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد جواد الشریف، میرزا بزرگ ولد میرزا محمد جعفر؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد جعفر الحسینی ۱۲۳۰» (مربع)، «الواثق بالله الغنی محمد بن محمد علی الحسینی» (بیضوی)؛ ۱۴۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱-۲۸۴]

۴۰۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۷۱۶

کامل؛ خط: نستعلیق، کا: محمد تقی بن حاجی خسرو، تا: ۱۱۸۶ق؛ مصحح، محشی با استفاده از کتبی همچون: مدارک، تنقیح، شرح لمعه، کنز اللغه و صحاح و با نشان‌های «ع ل» و «زین»؛ مهر: «ناصر الشریعه محمد حسین» (بیضی)؛ تملک: محمد حسین بن محمد حسن قمی مدعو به ناصر؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا، ۱۴۸گ، ۱۵سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۶-۳۲۲]

۴۰۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۰۱۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** لا یملک الرجل خاصه ذوات الرحم من النساء

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ محشی با نشان ع ل، زین؛ جلد: مقوا، ۱۵۲گ، ۱۲-۱۳سطر (۷/۵-۸×۱۳/۲-۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۷-۳۱۳]

۴۰۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۰۲۶

آغاز: (دو سطر ناخوانا): الرکن الثالث فی الطهاره الترابیه و النظر فی اربعه الاول شرط التیمم عدم الماء (برگ ۱ر) ... الرکن الرابع فی النجاسات و النظر فی اعدادها (برگ ۳ر)؛ **انجام:** المقصد الثانی فی الجنایه علی النافع ... ان کان بضربه واحده متداخلتان

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: حاجی ملا باقر سربند، صفر ۱۲۷۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۵۴گ، ۱۱سطر (۱۲/۲×۷/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۸سم [ف: ۱۷-۳۱۹]

۴۰۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۹۸۳

آغاز: القليل الراكد بالملاقات على الاصح ... و الحق الشيخ الفقاع و المنى؛ **انجام:** فی حشفه الذکر زاد و اوان استوصل الديه ففى ذکر الغيين ثلث الديه

خط: نسخ مغلوط، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با نشان مهدی، زين الدين، مسالك، مدارك؛ جلد: جلد چرم، ۱۷۴گ، ۱۵سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۷سم [ف: ۱۷-۲۷۴]

۴۰۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۵۰

آغاز: مقتصرا على مابان لی سبيله و وضح له؛ **انجام:** معه مال کثير فاخذ اموالهم ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۹۰گ، ۱۴ سطر (۱۴×۷/۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۰-۶۳۴]

۴۰۵. تهران؛ الهيات؛ شماره نسخه: ۱۲۷/۱

خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با نشانه «ع ل، شرايع، تنقيح، دروس، زين، مصادر، قواعد، صحاح، مصادر»، مقابله شده؛ جلد: تيماج، ۱۳۱گ (۸ر-۱۳۸ر)، ۱۵سطر(۸×۱۳)، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: -۲۴۲]

۴۰۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۵۷۲/۶

آغاز: کتاب المواريث و النظر فی المقدمات و المقاصد و اللواحق و المقدمات ثلاث: الاولى فی موجبات الارث و هی نسب و السبب؛ **انجام:** فاضرب الفريضه الثانيه فی الاولى فمابلغ صحت منه الفريضه الفريضتان.

«کتاب المواريث» را در بر دارد؛ خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۲گ (۱۱۲پ-۱۱۴پ و حاشيه اوراق ۱۱۵ -۱۲۳)، ۲۰سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۶-۱۳۴]

۴۰۷. تهران؛ عبدالعظيم؛ شماره نسخه: ۴۸۴

انجام: خاتمة فی حساب الفرائض ... و عددهن و هو ستة ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲و۱۳ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: احمد طاهری؛ ۱۵۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲-۵۷۰]

۴۰۸. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهيم؛ شماره نسخه: ۱۱۱

آغاز: کاملاً و الصحة فی المرض و الاقامة او حکمها ولو زال السبب قبل الزوال ...

از کتاب صوم تا ديات؛خط: نسخ، بی‌کا، تا: گويا قرن ۱۳؛ محشی به نقل از:نصرالله،شرايع،رحمة الله؛ مهر «عبده الراجی حاجی علی»؛ ۱۰۷گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [دو کتابخانه اراک: -۱۳۸]

۴۰۹. تهران؛ عبدالعظيم؛ شماره نسخه: ۵۶۶

آغاز: و النظر فی المطلق و المضاف و الاسار اما المطلق فهو فی الاصل طاهر؛ **انجام:** العمومة و اولادهم و الاجداد و ان علو و قيل هم الذين.

خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تيماج، ۱۵۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۲-۵۷۰]

۴۱۰. مشهد؛ مدرسه ميرزا جعفر؛ شماره نسخه: ۲۷۵

کا: عبدالغنی بن عبدالله نهر فاودی، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ قطع: خشتی [چهار کتابخانه مشهد-ف: -۴۱]

۴۱۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۲ يا ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح،محشی؛ جلد: تيماج، ۲۰۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱-۲۶۵]

۴۱۲. قم؛ دارالحديث؛ شماره نسخه: ۲۷۵

انجام: فی کفارة يجب کفارة الجمع ... و لايجب قبل ذلک و لايجب بقتل الکافر ذميا کان او معاهدا و لو قتل المسلم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالينگور، ۱۷۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: -۲۰۱]

۴۱۳. قم؛ دارالحديث؛ شماره نسخه: ۳۰۳

آغاز: يکره ابتداء النوافل عند طلوع الشمس و غروبها و قيامها و نصف النهار و بعد الصبح و العصر عدا النوافل المرتبة و مما له سبب الثامنه؛ **انجام:** لايدفع اللقطة الا بالبينة و لايکفی الوصف و قيل يکفی فی الاموال الباطنة کالذهب و الفضة و هو حسن الثانية لابأس بجعل الآبق فان عينه

از کتاب صلاة تا کتاب لقطه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغازوانجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: گالينگور، ۱۸۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: -۲۰۱]

۴۱۴. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه: ۵۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** والا فمن الخلاف [...] غيره من الشجر و يکره بل الخيوط بالريق

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ ۱۵۷گ، ۱۵سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: -۵۰]

۴۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۶۶۴/۲

ازآغاز تا صلوة کسوف؛ خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳گ (۱۱۳پ-۱۵۱پ)،۲۴سطر(۱۰×۱۶)،اندازه:۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۲۳۲]

۴۱۶. شيراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۲۴۷۰

خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ تملك: ميرزا علی بن حاج ميرزا محمد صادق ابن مرحوم حاج نصرالله بن حاج عبدالحسين در سال ۱۳۱۰؛ اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۳-۷۷]

۴۱۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۷۴۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولو قبض البعض صح فيما قبض ولوفارق المجلس مصطحبين لم يبطل ولوکان احدهما

خط: نستعليق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تيماج، ۱۱۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۵]

۴۱۸. قم؛ معصوميه؛ شماره نسخه: ۶۹۹

از اول تا آخر کتاب وصايا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تيماج، ۸۴گ، ۱۵ سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۰سم [ف: ۲-۳۴۲]

۴۱۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۷۶۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ ۲۵۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۵-۱۷۰]

۴۲۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۰۵۶-۲۰/۱۷۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** یجب اعادة الریا مع العلم بالتحریم فان جهل صاحبه وعرف الریا تصدق
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۶۷گ، ۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۷-۴۲۱۵]

۴۲۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۶۳۹-۲۳/۱۵۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۵گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۷-۴۲۱۳]

۴۲۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۵۹۴-۲۳/۱۱۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱۴گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۱۳]

۴۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۹۹۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خفی، کا: محمد علی بن محمد، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

۴۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۹۵۸۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۳؛ واقف: دکتر بقراط الحکماء، آذر ۱۳۴۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲۱-۱۱۷۳]

۴۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۵۳
آغاز:و یوم عرفة و لیلة النصف من رجب و لیلة النصف من شعبان؛ **انجام:**و اذا اجتمع الحد و الرجم جلد اولا و یدفن المرجوم.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ ۲۲۵گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۱۹۰]

۴۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۴۳۳
آغاز: برابر؛ **انجام:**و لو اقام سنتین انتقل فرضه الی الافراد.
از ابتدای کتاب تا حج افراد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ واقف: محمد صالح علامه حایری، مرداد ۱۳۵۱؛ ۵۹گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۱-۱۱۸۸]

۴۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۸۸۱
آغاز: برابر؛ **انجام:**و فی توریث الأب قولان أشبههما انه لا یرث و لو لم یکن وارث سوی.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ واقف: مرحوم عبدالباقی آیةاللهی شیرازی، اسفند ۱۳۷۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۱-۱۱۹۲]

۴۲۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۲۷۲
آغاز: برابر
کامل؛ خط: نسخ خوب، کا: محمد حسین بن ملانظر علی جیلانی، تا: ۱۲۰۴ق؛ محشی ازتنقیح وشیخعلی ومهذب وغیره؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۲۶۶ص، ۱۱سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۱-۵۱۴]

۴۲۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۲۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۴ ذیقعده۱۲۰۸ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۷۶گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲-۲۴]

۴۳۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۲۱۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹ ذیحجه۱۲۱۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۴۱گ، ۱۲-۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۵-۵۹۰]

۴۳۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۹۴۴-۲۵/۳۴
آغاز: بسمله اللهم انی احمدک حمداً یقل فی انتشارة حمدکل حامد ویضمحل باشتهاره جحد کل جاحد؛ **انجام:** وحیث اتینا بما قصدناه ووفینا بما وعدناه فلحمد الله الذی جعلنا عند تبدد الاهواء وتعدد آلاراء من المتمسکین ... ولاحرمنا برکتهم یوم الدین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۹ق؛ تملک: کمال الدین بن محمد حسین خوانساری؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۲۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۷-۴۲۱۴]

۴۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۲۶۳-۳۷/۵۳
آغاز: وفی تقدیر الکثیرة روایات ... واما المضاف وهو ما لا یتناوله الاسم واطلاقه ویصح سلبه عنه کالمعتصر؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، کا: محمد صادق بن میر سید محمد حسینی امامی، تا: دوشنبه ۱۶ صفر۱۲۱۹ق[نونویس]؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد صادق حسینی در۱۱۲۷؛ جلد: تیماج، ۱۳۰گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۷-۴۲۱۶]

۴۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۷۴۵۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالغنی بن عبدالله نهر نادری، تا: سه‌شنبه ۲۳جمادی الاول۱۲۲۲ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۸۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۲۱-۱۱۸۱]

۴۳۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۵۴۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۳ق [ف: -۸۳]

۴۳۵. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۳۶۶
خط: نستعلیق، کا: سید علی بن میر محمد مقیم فومنی، تا: ۱۲۲۵ق [ف: -۸۲]

۴۳۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۳۸۳
خط: نسخ، کا: مهر علی بن قربان اشکوری، تا: ۱۲۲۵ق؛ ۱۸۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱-۲۳۶]

۴۳۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۲۸۳
کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۹ ربیع الاول۱۲۲۵ق؛ محشی؛ جلد: جلد تیماج، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۲-۲۲۵]

۴۳۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۶۷۸
آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، ۱۲۲۶ق (تاریخ نونویسی)؛ مصحح، محشی؛ ۲۱۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲-۲۲۴]

۴۳۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۲۱۹/1

آغاز: الرکن الثانی فی الطهارت المائیه وهی وضو و غسل فالوضوء یستدعی بیان امور، الاول فی موجباته وهی خروج البول؛ **انجام:** برابر

از طهارت مائیه تا آخر کتاب دیات؛ خط: نسخ، کا: کرمعلی بن حسینعلی، تا: ۲۲ محرم۱۲۲۷ق؛ افتادگی: آغاز [ف: ۱-۳۷۰]

۴۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد محسن بن ابی الحسن موسوی حسینی، تا: ۱۲۲۸ق؛ محشی به قلم سلمان؛ واقف: سید محمد شوشتری، ۱۰۳۹؛ جلد: تیماج، ۱۵۴گ، ۱۶و۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۱۷۵]

۴۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۴۲۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: استدراک ساقط به قلم رجبعلی بن جعفر موسی آبادی، تا: ۲۷ جمادی الثانی ۱۲۲۸ق؛ محشی، با امضای بلاغ «ثم بلغ قراءة ایده الله تعالی»، سندی الصاق شده به خط محمد کاظم تویسرکانی در سال ۱۲۷۸ که از حضور امیر زادگان جلال الدین میرزا و محمود میرزا اولاد احمد میرزا معین الدوله خبر داده که بناست به استرآباد بروند؛ جلد: تیماج، ۲۴۶گ، ۱۱ سطر درمتن کهن و ۱۵سطر الحاقی، اندازه: ۱۴/۲×۲۰/۷سم [ف: ۴۳-۸۳]

۴۴۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۱۷۹

آغاز: الی باب مفتوح او انسان مواحه السادس فیما یسجد علیه

خط: نسخ، کا: جعفر بن محمد، تا: ۱۲۳۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۲۴گ، ۱۷سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: ۴-۱۱۹۲]

۴۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۵۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یختص ضمانها بالجنایة ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۲ق؛ ضمیمه نسخه ش ۲۵۵۳۴ [رایانه]

۴۴۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۲۰۹

آغاز: والارشاد الی المراد و التوفیق للسداد ...

خط: نسخ، کا: سید محمد طباطبائی، تا: ۱۲۳۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۱۲گ، ۱۷سطر(۹/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۴-۱۲۰۲]

۴۴۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۰۹۶

خط: نسخ، کا: علی اکبر بن کربلایی میر علی، تا: ۱۲۳۶ق؛ محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶ سطر (۶×۲۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۴/۵سم [ف: ۵-۵۳۱]

۴۴۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۵۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: علی بن هادی، تا: دوشنبه ۱۹ ربیع الاول۱۲۳۹ق؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۲۱-۱۱۸۴]

۴۴۷. رامسر؛ فرید تنکابنی، عبدالوهاب؛ شماره نسخه: ۱

کا: ابراهیم بن احمد ابن کربلائی تقی بن عبدالله بن محمد کاظم بن محمد رضا، تا: ۱۲۴۰ق، برای جناب ملا ... میاندهی؛ جلد: چرمی سیاه، ۱۲سطر(۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [نشریه: ۷-۷۷۹]

۴۴۸. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۸۱۴

خط: نسخ، کا: ملاحسین بن کربلائی زین العابدین کورابی، تا: ۲۴ ربیع الثانی۱۲۴۴ق، جا: مدرسه حاجی اسماعیل خان؛ ۲۳۸گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳-۶۰۷]

۴۴۹. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه: ۳۰۲۵/1

خط: نسخ، کا: عبدالعظیم بن کربلا مرادعلی، تا: ۲۹ محرم۱۲۴۵ق؛ ۲۲۵ص (۱-۲۲۵)، ۱۴-۱۹سطر (۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۳۳۳]

۴۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۸۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی بن اسماعیل حسینی، تا: شنبه ۲ محرم۱۲۴۸ق؛ واقف: سید عبدالباقی آیةاللهی، اسفند ۱۳۷۴؛ جلد: تیماج، ۱۷۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۱۷۶]

۴۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۱۳/۱۸

آغاز و انجام: برابر

پس از مقدمه مؤلف کاتب در نصف صفحه فهرست ابواب کتاب را نوشته است و در پایان تاریخ ۳ شوال ۱۲۴۹ق بر نوشته‌اش زده است پس از این فهرست دوباره کتاب ادامه پیدا می‌کند؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: امان الله مراغی، تا: ۳ شوال۱۲۴۹ق؛ مصحح، مجدول، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۱گ (۲۸۲پ - ۳۶۲ر)، اندازه: ۱۰/۷×۱۶/۴سم [ف: ۲۹/۲-۶۲۷]

۴۵۲. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۷۰

کا: آقا بابایی ابراهیم، تا: ۱۲۵۰ق، جا: مدرسه آخوند محله کلیجان؛ جلد: تیماج، ۲۲۵گ، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: -۱۴۱]

۴۵۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۶۱۳۶

بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ خریداری از احمد اقبالیان [رایانه]

۴۵۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۶۳۲

خط: نسخ، کا: قاسم بن کربلائی طهماسب، تا: ۱۲۵۶ق؛ ۷۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۲۳۶]

۴۵۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۹۳۳/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** در باب زکات: و قیل حکم حکم الطفل و الاول اصح. و الحریه معتبره فی الاجناس

از آغاز کتاب تا صفحه ای از کتاب زکات؛ خط: نستعلیق درشت خط، کا: محمد سعید بن محمد اسماعیل لاهیجانی، تا: ۱۲۵۶ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۳۲گ (۶۵-۹۶پ)، ۱۲سطر (۶/۳×۱۴)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۲سم [ف: ۱۷-۱۹۱]

۴۵۶. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۱۵۷

از کتاب «الصلوة» تا «المشفعه»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۶ رمضان ۱۲۵۷ق؛ ۱۸۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۷×۱۷سم [ف: ۱-۲۰۸]

۴۵۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۴۳۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد جعفر، تا: جمادی الثانی۱۲۵۸ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۶۲گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۵]

۴۵۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۳۴۷

خط: نسخ، کا: محمد حسینی اصفهانی، تا: جمادی الثانی۱۲۵۸ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۰۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴-۱۷۳]

۴۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۵۳۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** مرافعة المسروق منه فلو لم یرافعه الامام و لو رافعه لم یسقط الحد و لو وهبه قطع و فی هذا ختمنا.

خط: نستعلیق، کا: غلام حسن بن غلام علی معروف به میرزا حجو، تا: ۱۲۵۹ق؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۳] و [ف: ۲۱-۱۱۷۷]

۴۶۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۲۰۱

آغاز: کتاب الطهاره و ارکانه اربعه فی المیاه و النظر فی المطلق و المضاف و الاشیاء المطلق فهو فی الاصل طاهر مطهر؛ **انجام:** بمقدار احضارها و تردد فی تکفیل المدعی علیه ههنا و یخرج من الکفاله عند انقضاء الاجل.

خط: نسخ، کا: عبدالحسین ولد ادهم لاری رودبستی، تا: ۱۲۶۰ق، جا: مدرسه روحیه؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۷۲گ، ۱۹سطر (۶/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۲×۲۳/۷سم [ف: ۱۸-۱۴۸]

۴۶۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۵۷۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۶۱ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۱۲سطر (۶×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳۹-۵۰۲]

۴۶۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۸۱۰

بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق؛ قطع: رقعی [ف: -۲۱۸]

۴۶۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۹۳۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ شعبان۱۲۷۶ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۰و۱۹سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳-۱۲۸۲]

۴۶۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۴۳

خط: نسخ، کا: عبدالشکور بن جلیل، تا: ذیقعده۱۲۷۸ق؛ مهر: کاتب «المذنب عبدالشکور» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۶۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۴-۴۱]

۴۶۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۴۴۵۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: فرج الله بن محمد تقی بن رجبعلی ملقب به کفشگر غلامی، تا: ۱۲۷۹ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۸۶گ (۲۶۱ر-۳۴۶پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۰۶]

۴۶۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۲۱۹۱-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوانا، کا: گویا محمد الشریف، تا: ۱۰ جمادی الثانی۱۲۹۵ق، جا: مدرسه معصومیه؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ تملک: میرزا محمد بن علی محرم ۱۲۶۹ با مهر «محمد الشریف» (بیضی)؛ ۴۳۷ص، ۱۲سطر(۱۱/۵×۱۸)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۵۰]

۴۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۷۲۱۴

آغاز:العشرة فالترجیح للعادة؛ **انجام:** و لله المستعان

خط: نسخ، کا: محمد زکی بن محمد زمان همدانی، تا: جمعه ۱۴ جمادی الاول۱۳۰۰ق؛ افتادگی: آغاز ووسط؛ واقف: ملکزاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ ۸۳گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف: ۵-۶۰۸]

۴۶۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۸۷۷

آغاز:یوما لموت الحمار ... بسمله و به نستعین احمدالله علی عظمه جلاله حمد؛ **انجام:**فی مثل اما تفعلن ای کثرت زیاده

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۱ق؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

۴۶۹. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۶۵۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۲ق؛ ۱۶۳گ، اندازه: ۸/۵×۱۱/۵سم [ف: ۲-۴۸۵]

۴۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۸۸۸۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۱ربیع الثانی۱۳۱۰ق؛ محشی؛ واقف: شیخ عباس کمالی، بهمن ۱۳۳۹؛ جلد: میشن، ۱۳۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۵/۵سم [ف: ۲۱-۱۱۷۳]

۴۷۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۰۹۴

خط: نسخ، کا: سید حسین بن میر محمد علی لنگرودی، تا: ۱۳۲۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۱۵گ، ۱۲ سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۵-۵۳۰]

۴۷۲. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه: بدون شماره

کا: عبدالجواد بن عبدالرحیم، تا: ۲ رجب۱۳۳۷ق؛ مصحح، محشی [ف: -۴۰]

۴۷۳. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۶۷

خط: نستعلیق، کا: محمد هاشم بن عبدالله دهنوی فرادنبه، تا: ۱۳۴۱ق؛ ۱۴۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲-۵۱۶]

۴۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۶۷۱/۶

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالرحمان، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۷۷گ

(۴۱پ-۱۱۷ر)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۶سم [ف: ۳۱-۴۴]
۴۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۶۹۱
آغاز: الثانی لو لم یصل علی المیت صلی علی قبره یوما ولیلة حسب الثالث یجوز ان یصلی هذه الصلاة فی کل وقت؛ **انجام:** و یضمنها العاقلة لاالجانی و لو قتل فی الشهر الحرام الزم دیة و ثلثا
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج، ۱۴۴گ، ۱۵سطر (۸/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳۴-۴۴]
۴۷۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۶۲۷
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: محمد مومن بن علی بن احمد با مهر «محمد مومن» (مکعبی)، احمد بن صالح بن سالم؛ واقف: حسن صدرزاده خوئی، ۱۳۴۷ش؛ جلد: تیماج، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: -۳۳۵]
۴۷۷. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۷۲۶
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: -۳۹۱]
۴۷۸. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۳۸۶
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ تملک: محمد قاسم در ۱۲۲۵، با مهر: «... محمد قاسم» (مربع)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: -۱۹۶]
۴۷۹. بابل؛ خاتم الانبیاء؛ شماره نسخه: ۱۳۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۱۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۴سم [ف: -۹۲]
۴۸۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۷۷ط
آغاز:اعلی منها بسن دفعها و اخذ شاتین او عشرین درهما؛ **انجام:**و فی الاجفان الدیة قال فی المبسوط و فی کل ربع الدیة.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغازوانجام؛ جلد: تیماج، مجدول، ۲۷۰ص، ۱۶سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲۴/۳-۱۷]
۴۸۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۰۱۵
آغاز: الرابع غسل النفاس و لایکون النفاس الا مع الدم؛ **انجام:** لو شرب اربعة فسکروا فوجد جریحان و قتیلان ففی روایة محمد بن قیس
از کتاب طهارت «مبحث غسل نفاس» تا اواسط دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ ۲۶۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۲-۲۲۵]
۴۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۰۱۸/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:**و فی روایه تسیه و عشرون حرفا و هی مطرحه و فی لسان الاخرس ثلث دیته فی بعضه بحساب ...
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ ۳۰۵ص (۱۴۲-۳۷۴ و ۴۶۷-۵۳۸)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴۷/۱-۱۴۸]
۴۸۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۸۹۸/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸۲ص (۱-۲۸۲)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲-۱۹۹]
۴۸۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۰۶۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الوصایا کسائر اموال المیت.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]
۴۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۸۱۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** استنار العالم بالقمرین
خط: نستعلیق، کا: محمد بن حسین المقتول، بی‌تا؛ تملک: کتابخانه ناصریه لکهنو، سید محمد علیخان بهادر [رایانه]
۴۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۰۸۷
آغاز: علی حبسده او ثوبه الذی ینفرد به الجماع فی القبل وحده غیبوبة الحشفة و کذا فی دبر المراة؛ **انجام:** سقط القود وجبت الریة علی المولی و لو جرح جان ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]
۴۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۷۴۰۳
آغاز:قدر خمس اذرج و ان کانت الارض صلبیة او کانت البئر فوقها و الافسبع و اما المضاف؛ **انجام:**فی الشین و بقطع الانف الشام بعلوم الشم و الاذن ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]
۴۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۷۱۶۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** لاتعقل العاقلة بهیمة و لا اتلاف مال و یختص ضمانها بالنجات علی الارمتی حسب فهذا
خط: نسخ، کا: بیک بن عبدالله ترچی شاهوردی، بی‌تا [رایانه]
۴۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۵
آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و اله الطاهرین کتاب الطهاره (کذا)؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: فرزندان عبدالحسین عالم زاده، فروردین ۷۷[رایانه]
۴۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۸۰۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]
۴۹۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۷۴۰۱
آغاز: وصول الماء البشرة کالخاتم وجوبا و لو لم یمنع حرکه ... تنزع ان امکن و الامسح؛ **انجام:** مع المباشرة دون التسبیب فلو طرح حجرا فی ملک غیره
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]
۴۹۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۸۰۲
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۹گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [میراث اسلامی: دفتر نهم-۷۸]
۴۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۵ معزی
آغاز: وقیل: دلو، ولبول الصبیسبع وفی روایة ثلث ولوکان رضیعا فدلو واحد و کذا فی العصفور و شبهه ولو غیرت النجاسة ماؤها تنزح کله؛ **انجام:** کتاب النکاح و اقسامه ثلاثة: الأول فی الدائم ...

و بشترط النطق بأحد الفاظ ثلاثة: زوجتك وانكحتك و متعتك والقبول و هو الرضا، بالایجاب وهل یشترط وقوع تلك الالفاظ بلفظ الماضی.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ ۱۶۲گ، ۱۰ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۹-۵۵]

۴۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۸۱۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، بخشی از آن مقابله شده، محشی با امضای «ع ل» و برخی با امضای «زین» [زین الدین شهید ثانی را بر این کتاب حاشیه‌ای است]؛ جلد: تیماج، ۱۸۴گ، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۵-۶۰۸]

۴۹۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۲۱۹-۵۶/۶۹

آغاز: مختلفاة رجعت هی والمضطربة الی الروایات و هی ستة من کل شهر او سبعة او ثلاثة من شهر و عشرة من آخر
از ما قبل «الثالث غسل الاستحاضه و دمها فی الاغلب اصفر بارد ...» تا «الفصل الثالث فی اسباب التحر و هو ستة الاول النسب»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۹۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۱۸]

۴۹۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۹۰۴-۵۹/۱۲۴

از ماقبل «کتاب الاقرار» تا کتاب القصاص (القول فی کیفیة الاستیفاء قتل العمد ...)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۶۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۷-۴۲۱۸]

۴۹۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۹۱۵۱-۶۰/۹۱

آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۷۸گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۷-۴۲۱۵]

۴۹۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۸۵۰۲-۵۷/۱۷۲

آغاز: برابر
از اول تا اول کتاب الدیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۱۶گ، ۱۲-۱۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۷-۴۲۱۵]

۴۹۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۲۶۹

آغاز: برابر
کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۱۱۹ص، ۱۰سطر، اندازه: /۱۴×۲۰سم [ف: ۱-۵۱۳]

۵۰۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۸۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولانصیب للاب منها بان لم یکن وارث فهی للامام ولو قتله خطا [...] علی العاقلة ویرثها الوارث وفی توریث.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۱۹گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۵]

۵۰۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۲۰۱۷

آغاز: نکاح واقسامه ثلثه فی الدائم وهو یستدعی فصولاً فی صیغه العقد واحکامه وادابه فالایجاب والقبول ویشترط النطق باحد الفاظ ثلثه زوجتك وانکحتك ومتعتك ولقبول؛ **انجام:** برابر
از ابتدای نکاح تا پایان دیات؛ خط: نسخ، کا: درویش محمد، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ تملك: محمدنبی با مهر: «محمد نبی بن فضل الله ۱۲۷۲» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۰۱گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۶]

۵۰۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۲۷۰

آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۸۷ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱-۵۱۴]

۵۰۳. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه: ۱۴۳

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: گالینگور، ۱۹۷گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۰سم [ف مخ: -۱۴۷]

۵۰۴. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه: ۲۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و جنایة الذمی فی ماله وان کان خطأ فان لم یکن له مال فعاقلة الامام لانه یؤدی الیه ضربته فلا تعقله قومه ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ مهر: «واذکر فی الکتاب اسمعیل» (مربع)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۴گ، ۹سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف مخ]

۵۰۵. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه: ۲۸۸

آغاز: ... وینزح لموت البعیر والثور واقصاب الخمر ماؤها اجمع وکذا قال الثلاثة فی المسکرات ... واما المضاف فهو مالایتناوله الاسم باطلاقه ویصح سلبه عنه؛ **انجام:** الرابع فی الشروط صحیح منها ماکان سایغا داخلا تحت القدرة کقصارة الثوب ... وفی الروایة ان کان للبایع ارض بجنب تلك الارض لزم البایع ان یوفیه منها ویجوز ان ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ محشی؛ ۱۰۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف مخ]

۵۰۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۴۸۱۵-۲۴/۱۱۵

آغاز: عن الزاد والراحلة یمون به عیاله حتی یرجع ولو استطاع فمنعه کبرا ومرض ففی وجوب الاستنابة قولان؛ **انجام:** والطریق الی مسمع فیها ضغیف ایضا وفی الیدین الدیة وفی کل واحدة نصف الدیة وحدهما
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ جلد: تیماج، ۱۶۳گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۱۸]

۵۰۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۷۴۲-۱۹/۷۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** الرابع فی هدی القارن ویجب ذبحه اونحره بمنی ان قرنه بالحج ... لو ضل فذبح عن صاحبه اجزأ ولوضل
طهارت تا وقف؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۸گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۷-۴۲۱۵]

۵۰۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۷۰۵-۱۴/۱۵۵

آغاز: محل الخبث به قولا ن اصحهما المنع وینجس بالملاقات وان

کثر وکل ما یمازج المطلق ... الرکن الثانی فی الطهارة المائیة وهی وضو وغسل؛ **انجام:** وفیها دون الموضحة قولان المروی انها لاتحمل غیر ان فی الروایة ضعف وان لم یکن عاقلت من قومه.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۷–۴۲۱۷]

۵۰۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۴۹۷–۳۸/۱۱۷

آغاز: الکفن قطنا ویطیب بالذریرة ویکتب علی الحبرة والقمیص واللفافة ... الرابع الدفن والفرض فیه مواراته فی الارض؛ **انجام:** الخامس ان یکون المقتول محقون الدم ... لکن الراویة من المشاهیر مسائل قیل بحبس المتهم بالدم سنة ایام فان ثبت دعواه
طهارت تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۵۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۷–۴۲۱۸]

۵۱۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۵۲۵/۱–۳۳/۷۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** یجب القضاء دون الکفارة فی الصوم الواجب المتعین بتسعة اشیاء فعد المضطر والفجر
طهارت تا صوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۷–۴۲۱۵]

۵۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۱۶۰/۱–۳۶/۱۶۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** وارتفاع الشبهة وان لایکون والد من ولدوه ان یهتکل الخرر ویخرج المتاع بنفسه ویاخذ
طهارت تا حدود؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۸۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۷–۴۲۱۴]

۵۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۷۹

آغاز: الاصل طاهر مطهر یرفع الحدث و یزیل الخبث
خط: نسخ نازیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ نسخه قدیم، مصحح، محشی؛ جلد: مقوایی، ۸۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۵–۷۳]

۵۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۲۷

آغاز: و یکفی ازالة عین النجاسة و ان بقی اللون؛ **انجام:** الثالثة لا یعقل العاقلة بهیمة و لا اتلاف مال و یختص ضمانها بالجنایة علی الادمی حسب
خط: نسخ معرب، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ تملک: علی قمی؛ جلد: تیماج، ۱۸۶گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۲–۱۳۲]

۵۱۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۷۴۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ولو جرح حرا وللمجروح القصاص وان شاء استرقه ان استوعب الجنایت وان قصرت استرقه بنسبة الجنایة اویباع فیاخذ من ثمنه حقه ولو افتداء
از طهارت تا قصاص؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: گالینگور، ۱۰۸گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۵–۱۹۶۵]

۵۱۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۲۷۹

بخشی از کتاب بیع تا اواخر دیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۶گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱–۲۷۷]

۵۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۱۲۸

آغاز: فی الحول کله و أن یکون قیمته نصاباً فصاعداً؛ **انجام:** و لا یقطع من سرق من جیب انسان أو کمه.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ؛ ۱۷۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱۱–۱۴۶]

۵۱۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۱۷۲

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «عبده ابوالقاسم الحسینی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۲۲گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱–۱۹۲]

۵۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۱۶۶

آغاز: کتاب الطهاره و ارکانه اربعه فی المیاه و النظر فی المطلق و المضاف و الاشیاء المطلق فهو فی الاصل طاهر مطهر؛ **انجام:** بمقدار احضارها و تردد فی تکفیل المدعی علیه ههنا و یخرج من الکفاله عند انقضاء الاجل.
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۳۷گ، ۱۵–۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۴–۲۸۲]

۵۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۱۳۶

خط: نسخ، کا: ملا آقا محمد، بی‌تا؛ محشی با امضای «ارشاد»، «تاج»، «تحریر»، «تنقیح»، «زین الدین»؛ مهر: «عبد محمد ابراهیم الموسوی»(بادامی)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد علی ۱۱۱۸» (چهارگوش)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۷۸گ، ۱۶سطر(۷×۱۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۶/۵سم [ف: ۱۱–۳۷۹]

۵۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۱۹۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** لایعقل العاقله بهیمه و لا اتلاف مال و یختص.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۸۹گ، ۱۴سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۴–۳۰۲]

۵۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۴۴۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لاتعقل العاقله بهیمه و لا اتلاف مال و یختص ضمانها بالجنایه علی الدمی فهذا آخر ما اردنا ذکره
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج مذهب، ۳۵۲گ، ۱۱سطر(۶×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۱۵–۲۵۶]

۵۲۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۲۵/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و من الاصحاب من یشرک بین من تقرب بالام مع من یتقرب ...
خط:نسخ،کا:علی بن احمد المنشار، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ ۱۵۶گ (۳۲پ–۱۸۷پ)، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱–۳۱۷]

۵۲۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۳۷۸

از آغاز تا پایان کتاب الوصایا؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۲۹گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱–۳۵۹]

۵۲۴. قم؛ ارگانی بهبهانی؛ شماره نسخه: ۷

آغاز: تعمل ما تعمله المستحل منه فان استمر به والا قضت الصوم

أقل الطهر عشرة؛ **انجام:** و فی العین الدیة و لو ادعی ذو ... عقیب و هی قائمة احلف بالله ...
خط: نسخ مغلوط، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۲۱۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: -۳۱]

۵۲۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۸۱۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۵۸گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [مؤید: ۲-۲۶۰]

۵۲۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۶۲۵
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: چرم، ۱۶۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [مؤید: ۲-۱۳۵]

۵۲۷. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه: بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا؛ محشی (ح ل)من املائه مد ظله علی العالمین. [تراثنا: س۱۳ش۴-۱۱۹]

۵۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۴۷۰
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از سهیلا چاره دار [رایانه]

۵۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۷۲۸۷
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از بانو فرانک علی آبادی [رایانه]

۵۳۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۲۹۳
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳-۳۸۴]

۵۳۱. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۷۹
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۶۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: -۱۴۲]

۵۳۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۱۰۰
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۱۳-۳۶۵]

۵۳۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۶۹۸/۵
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ناقص؛ کاغذ: سمرقندی، ۹۶گ (۱۱۶پ-۲۱۱پ)، ۱۸سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۲-۲۷۰۳]

۵۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۴۲۸
بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۵۰۴]

۵۳۵. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه: ۱۱۷
تا دیات؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشان «شرح لمعه، ع ل، تحریر، ۱۲، هـ م»؛ قطع: جیبی [نشریه: ۵-۶۰۷]

۵۳۶. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه: ۵۵۴/۴
آغاز: بسمله و به نستعین - الحمدلله رب العالمین حمداً کثیراً یلیق بجلاله قوله - کتاب النکاح - قال الجوهری النکاح الوطی؛ **انجام:** و اما تأکد الکراهة فی شارب الخمر فبدل علیه ما رواه الکلینی فی الحسن عن.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۴۶گ، ۲۱سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۱۸۵]

۵۳۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۷۸۱
خط: نسخ، کا: عبدالله بن محمد علی بن شیخ محمد بن شیخ عبدالله بن شیخ حسین بن شیخ احمد بحرانی، بی‌تا؛ مصحح، دارای علامات بلاغ؛ جلد: تیماج، ۱۴۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۵۸]

۵۳۸. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۷۹۵
آغاز:لی دلیله فان احللت فطنتک فی معانیه و ... کتاب الطهارة و ارکانه اربعة الاول فی المیاه و النظر فی المطلق ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز(یک صفحه)؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۴۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲-۷۴]

۵۳۹. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه: ۶۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** دیة النفس تتعلق بهما المدیون و الوصایا کسایر اموال المیت.
خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۸۰گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: -۵۴]

۵۴۰. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۵۰-ش/۱۴۳
آغاز: آغاز برگهای الحاقی: بسمله - الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا و نبینا محمد و آله الطاهرین - کتاب الطهاره؛ صفحه اصلی کتاب: تغطیه الراس عند الدخول و التسیمنه و تقدیم الرجل الیسری؛ **انجام:** برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۹۰گ، ۱۳سطر، اندازه: ۷×۱۳/۵سم [ف: ۱-۱۲۲]

۵۴۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۴۷۶
انجام:و لو ظنه حربیاً فلادیة و علیه الکفارة. الرابع فی العاقلة
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۸۰گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۴۰۱]

۵۴۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۲۷۵
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی باریک [رشت و همدان: ف: ۱۳۶۸]

۵۴۳. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه: ۱۶۹
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [چند نسخه-ف: -۳۳۷]

۵۴۴. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه: ۱۷۰
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [چند نسخه-ف: ۳۳۷]

۵۴۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۱۱۵
آغاز:اربع و التهلیل فی آخر الاقامة
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «محمد حسن»، «یا محمد»، «محمد مهدی»؛ اهدایی: شیخ مهدی منشادی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۲۴گ، ۱۵سطر(۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۱۵۳۷]

۵۴۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۱۷۳
آغاز: ان کانت الارض صلبة؛ **انجام:** و لم یکن وارث سوی العاقلة.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۵۷گ، ۱۴سطر(۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵-۱۵۵۸]

۵۴۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۵۷۴/۲
از اعتکاف تا نزدیک به پایان حج تا حواشی؛ خط: نسخ، کا: حسین بن علی زجاج حلی، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۲۳گ (۱۳۴پ-

۱۵۶پ)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۶-۵۴]

۵۴۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۱۳۲

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ مهر: «عبده محمد بن محمد علی»؛ اهدایی: محمد جواد علمیه؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۱۷۳گ، ۱۵سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۶×۱۹سم [ف: ۴-۱۱۷۴]

۵۴۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۳۲۷۸

آغاز:مع العجز فهی مشروطةفی الاطلاق؛ **انجام:**و لو تساوت مسافتاهما کانتا سواء فی اللوث

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: سمرقندی، ۴۳گ، ۱۵سطر(۷×۱۱/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۵-۱۵۹۸]

۵۵۰. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۱۴۵

بی‌کا، بی تا [ف: -۸۲]

۵۵۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۵۵۹

خط:نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۶؟؛ محشی با نشان «زین» و «لمحرر» و «ع ل»؛ ۳۴۴گ، ۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۵۷۰]

۵۵۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۱۲۳/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۵۷گ (۱-۱۵۷)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳-۸۶۵]

۵۵۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۳۹۸

آغاز: الخامس اذا علم موضع النجاسه غسل و ان جهل غسل کل موضع یحصل فیه الاشتباه؛ **انجام:** و اذا لم یکن عاقلة من قومه و لاضامن جریدة ضمن الامام جنایته و جنایة الذی فی ماله و ان کانت خطاء ...

از اواخر کتاب طهارت تا اواخر کتاب دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۹۹گ، ۱۳سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۶/۳سم [ف: ۱۸-۳۷۸]

۵۵۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۶۵۰/۵

بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۳-۱۱۱]

۵۵۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۴۷۰

آغاز: مسحا و قیل اقله ثلث اصابع مضمومة و لو استقبل فالاشبه الکراهیة ... و السنن عشرة؛ **انجام:**و یختص ضمانها علی الادمی فحسب فهذا آخر ما اردنا ذکره.

خط: نسخ، کا: محمد نبی بن کربلایی درویش محمد فیروز آبادی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با امضا «ز» و «ع ک» و برخی با استفاده از «شرایع»؛ مهر: «عبده محمد رضا بن ذبیح الله الحسینی»، «... العبد محمد حسین»؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۶۹گ، ۱۲-۲۱ سطر (۹/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [ف: ۱۲-۳۱۳]

۵۵۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۱۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** لایعقل العاقله بهیه و لا اتلاف یختص ضمانها بالجنایه علی الادمی فهذا اخر ما اردنا ذکره و قصدنا حصره ...

کتاب طهارت تا کتاب دیات؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ تاریخ وقف: ۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۶گ، ۱۲-۱۴ سطر (۶-۷×۵/۱۲-۵/۱۳)، اندازه: ۱۲/۸×۱۹/۳سم [ف: ۱۸-۱۴]

۵۵۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۴۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ ۲۵۰گ، ۱۲ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۸/۸سم [ف: ۱۹-۷۳]

۵۵۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۴۶۴

آغاز: لانهم منها و فی الروایة ضعف و قال فی النهایه ان شرب لحاجة لم یکن علیه شی و التفصیل حسن؛ **انجام:** برابر

از کتب نذور و عهود تا پایان کتاب دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۵۵گ، ۱۴سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۱۹/۸سم [ف: ۱۹-۸۰]

۵۵۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۶۸۳

انجام:و المتاخر هو ابن ادریس.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۵۵گ، ۱۱سطر (۷/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۴-۱۳۸۹]

۵۶۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۲۹۰

آغاز: کتاب الطهاره و ارکانه اربعه فی المیاه و النظر فی المطلق و المضاف و الاشیاء المطلق فهو فی الاصل طاهر مطهر؛ **انجام:** بمقدار احضارها و تردد فی تکفیل المدعی علیه ههنا و یخرج من الکفاله عند انقضاء الاجل.

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با امضای ع ک؛ جلد: تیماج، ۲۱۵گ، ۱۱-۱۵ سطر (۵/۵-۸/۵×۱۳-۱۴)، اندازه: ۱۴/۸×۲۰سم [ف: ۱۸-۲۵۶]

۵۶۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۲۹۷

آغاز: کتاب الطهاره و ارکانه اربعه فی المیاه و النظر فی المطلق و المضاف و الاشیاء المطلق فهو فی الاصل طاهر مطهر؛ **انجام:** بمقدار احضارها و تردد فی تکفیل المدعی علیه ههنا و یخرج من الکفاله عند انقضاء الاجل.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۱۶۱گ، ۱۴سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۸-۲۶۲]

۵۶۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۷۷۴

خط: نسخ، کا: غلامعلی بن محمد علی، بی‌تا؛ مصحح، محشی با نشان‌هایی همچون «ع ل، ل م، مجمع»؛ جلد: تیماج، ۱۴۶گ، ۱۷سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۶-۴۱۳]

۵۶۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۲۳۱۳

آغاز: ویلقنه الولی ...

خط: نستعلیق، کا: عبدالله، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: غلامرضا توکلی سانیجی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۵۲گ، ۱۸سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۴-۱۲۴۵]

۵۶۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۶۰۸

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۲۳۶]

۵۶۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۷۷۴

کا: محمد حسن بن عبد الرحمن طباطبائی بروجردی، بی‌تا، بخشی از آن به خط محمد حسن بن عبد الرحمن طباطبائی بروجردیمؤلف «الحجة البالغة»؛ ۲۰۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱-۲۳۶]

۵۶۶. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه: ۳۷۷

بی‌کا، بی‌تا [ف: -۸۲]

۵۶۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۷۱۹

بی‌کا، بی‌تا؛ سه صفحه آخر آن به خط محمد رضا بن محمد صالح عاملی؛ ۲۰۸گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱-۲۳۵]

۵۶۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۹۵۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۶۵گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۲۳۶]

۵۶۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۰۲۳

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۱-۲۳۶]

● **المختصر النافع (ترجمه)** / فقه / فارسی

al-moxtasar-on nāfe‘ (t.)

همام، محمد بن محمد، ق۹ قمری

homām, mohammad ebn-e mohammad(- 15c)

وابسته به: المختصر النافع = النافع فی مختصر الشرایع؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

ترجمه تحت اللفظی نسبتاً نیکویی است از کتاب «المختصر النافع» محقق حلی، که به درخواست جمعی از اعزه انجام شده است.

آغاز: الحمدلله الذی صغرت فی عظمته عبادة العابدین ... چون این رساله شریفه نافع مختصر شرائع بزبان عربی بود.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۰۲۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و قیاس کنند ناقصه را بآن دیگر بآنکه ناقص را ببندند و صحیحه را ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مهر: ملا محمد جعفر الواخوانلو با «عبده محمد جعفر»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۸۸گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳-۲۵۶]

● **المختصر النافع (ترجمه)** / فقه / فارسی

al-moxtasar-on nāfe‘ (t.)

فراهانی، محمد صالح بن سلطانعلی، ق۱۱ قمری

farāhānī, mohammad sāleh ebn-e soltān‘alī(- 17c)

وابسته به: المختصر النافع = النافع فی مختصر الشرایع؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

مترجم احتمالاً محمد صالح بن سلطانعلی فراهانی است.

اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه: ۳۰۶۱

آغاز: حمد و سپاس خدایرا که کوچک است در جنب عظمت او عبادت عابدان و گنگ شده اند ... اما بعد بدرستیکه من ایراد خواهم کرد در این مختصر خلاصه مذهب معتبر بالفاظ گزیده ... کتاب طهارت و ارکان او چهار است رکن اول در بیان آنها ... کتاب نکاح فصل اول و اقسام آن سه است در نکاح دائم و آن مستدعی فصول است اول در صیغه عقد و احکام او؛ **انجام:** عاقله ضامن بهیمه و یلاق ؟ نباشد و خاص باشد ضمان او بجنایت او بر آدمی. و الله اعلم باالصواب ... تمام شد کتاب مختصر نافع در شب دوشنبه ششم شهر ربیع الاول سنه ۱۰۲۷ الفیقر الحقیر العبد الاقل محمد صالح بن علی فراهانی شرای قم.

خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن سلطانعلی فراهانی، تا: ۶ ربیع الاول۱۰۲۷ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۱۰ص، ۱۵سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱-۶۶]

● **المختصر النافع (ترجمه)** / فقه / فارسی

al-moxtasar-on nāfe‘ (t.)

قمی، احمد بن محمد، ق۱۱ قمری

qomī,ahmad ebn-e mohammad (- 17c)

وابسته به: المختصر النافع = النافع فی مختصر الشرایع؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۱۵۲۵

آغاز: بسمله حمد و سپاس مر خدای را که کوچک است در جنب عظمت او عبادت عابدان و گنگ شد از شکر نعمت او زبان حامدان ... اما بعد اما بدرستی که من ایراد خواهم کرد درین مختصر خلاصه؛ **انجام:** و خاص باشد ضمان او بجنایت بر آدمی فحسب و الله اعلم بالصواب ... محمد و آله الطیبین و عترته الطاهرین المعصومین.

خط: نستعلیق، کا: احمد بن یوسف، تا: شنبه ۶ ربیع الاول۱۰۳۵ق؛ در پشت صفحه اول آمده است که مترجم از معاصرین شیخ بهاء الدین و میر محمد باقر داماد است، از روی نسخه آقا علیقلی اردبیلی؛ تملک: عبدالرزاق حسینی اسدآبادی مورخ ۱۰۹۶ق با مهر «عبده عبدالرزاق الحسینی» (بیضی)؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۶ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [ف: ۴-۲۰۸۴]

● **المختصر النافع (ترجمه)** / فقه / فارسی

al-moxtasar-on nāfe‘ (t.)

وابسته به: المختصر النافع = النافع فی مختصر الشرایع؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

ناشناخته:

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۴۰۷/۱

ترجمه‌ای است بسیار کهن از مختصر نافع محقق که در نزدیک به بیست سالی پس از مرگ او نسخه ما از این ترجمه نوشته شده است، در آن از ابن بابویه و مفید و طوسی و مرتضی و ابن ادریس یاد شده است، لغات و ترکیبات فارسی با ارزشی از آن به دست می‌آید از آنها است «ها گیرد، ها رسد» (ص۲۴۸، ۴۳۴) که در ترجمه نهایه و تفسیر ابوالفتوح رازی می‌بینیم؛ خط: نسخ، کا: حسن بن محمد بن ابوالحسن، تا: ۱ ذیحجه۶۹۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج تریاکی، ۵۸۷ص (۱-۳۱۱و۳۲۲-۵۹۷)، ۱۷سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۹-۱۰۲۷]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۹۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۹۰گ، ۱۶ سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰×۱۸/۵سم [ف: ۱-۴۳]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۱۰۶

آغاز: ... نباشد بر پشت دست خود کند و باکی نباشد بر کاغذ و مکروه باشد چون نوشته باشد و باید که ملک باشد و پاک باشد ... هفتم در بانگ نماز و آنچه لاحق است بدو؛ **انجام:** چون بینه او گواهی بسبب دهد دون بینه خارج خواه سبب از آن جمله باشد که متکرر شود چون ابتیاع یا متکرر نشود ...

از: ناشناخته، ترجمه‌ای است از کتاب مختصر النافع محقق حلی که به علت افتادگی آغاز و انجام نام مترجم ناشناخته ماند، نسخه موجود از اوایل کتاب الصلوة و تا پایان کتاب القضاء به انجام می‌رسد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»؛ مهر: «اللهم صل علی محمد و آل محمد» (بیضوی)، « ... طالب ... محمد» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۳۵گ، ۱۷سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳۵-۶۴۳]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۷۱۶

آغاز: (پس از آن چهار صفحه بی ترتیب): سیم خیار شرط آن بحسب آن باشد که شرط کند و ناچار باشد که مدت آن مضبوط باشد؛ **انجام:** و خاص باشد ضمان او بجنایت بر آدمی و بس

موجودی دو صفحه از مبحث «قسمت فئی و غیره» از باب جهاد و دو صفحه از فصل دوم باب بیع، پس از آن از (خیار شرط) تا آخر کتاب مرتب است؛ خط: نستعلیق پست، بی‌کا، تا: ۱۰۳۸ق، جا: خراسان؛ افتادگی: آغاز؛ تاریخ و ابیات و عباراتی در آخر نسخه است که گمان می‌رود از کاتب باشد، عین آن عبارات: «تمام شد کتاب مختصر نافع بعون و عنایت ملك الوهاب بتاریخ هشتم شهر ذیحجه ختم بالخیر و الظفر سنه ۱۰۳۸ - یا پی غلطی اگر درین نقل عزیز - یا سهو بدیع خود تو از اهل تمیز - راقم آن مکیربین حال دلش - در خانه بکدخدای ماند همه چیز - جمعی که ز اهل خطه بر ناوچه پیر - رفتند ازین مرحله دامن گیر - از روح مقدس نبی میکویم - ارواح جمیع کاتبانرا تکبیر. این مسوده از نقل کتاب فضیلت پناه افادت و افاضت دستگاه بنده خاکساران (کذا) شاه مراد ولد ملانا بیک مراد رادکانی قلمی شد امید که هر کس مطالعه نماید اگر سهوی یا غلطی یابد در حک و اصلاح کوشد»؛ تاریخ وقف: دی ۱۳۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۲۰گ، اندازه: ۱۲×۲۵سم [ف: ۵-۴۲۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۲۵-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۵۱]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۶۴۶-ف

نسخه اصل: نسخه آقای اکبر پروانه.از نماز تا کفارات ولی از فصل ثالث در بیان محرمات نکاح با متن چندان سازگار نیست، ترجمه دیگری است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: رمضان؛ قطع: ربعی [فیلمها ف: ۲-۲۰۹]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۹۸۳-ف

نسخه اصل: پاریس S. P. 1850 بلوشه ۱۸۹/۴ ش ۲۲۳۴ (دیباچه چاپ نگارنده)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۵۱]

۷. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه: ۲۵۲

این ترجمه گویا از قرن ۸ و ۹ و تازه‌تر از نسخه ش ۲۴۰۷/۱ دانشگاه و کهن‌تر از ترجمه محمد باقر بن محمد تقی (ش ۲۲۳۴ پاریس و ش ۵۵۰ آستان قدس مورخ ۱۰۳۸) است و نکاتی در بیان صاحبان اقوال و آراء و فتاوی و شرح پاره‌ای از الفاظ دارد که در این نسخه ها دیده نمی‌شود و بسیار ارزنده است کتاب‌ها در این ترجمه شماره دارد و می‌رسد به کتاب چهل و پنجم در دیات و مترجم گویا ترجمه کهن دانشگاه را در درست داشته و به‌کار برده و از نکاح تا پایان کتاب گاهی آن را اندك دگرگون ساخته و در بسیاری از جاها نکاتی بسیار سودمند در میانه عبارات و جملات در آن افزوده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ افتادگی: وسط؛ محشی؛ میان برگهای ۳ و ۴ یک برگی و میان برگ‌های ۵۷ و ۵۸ دو برگی و میان برگ‌های ۸۵ و ۸۶ و ۸۹ و ۹۰ و برگ‌های ۱۳۴ و ۱۳۵چندین برگ افتاده؛ مهر: «و کفی بر بك هادیا»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۶سطر(۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [نشریه: ۳-۳۹۰]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۰۱۵-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۵۱]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۱-۱/۱۱

آغاز: بسمله وبه نستعین، سپاس وستایش مرخدای را که درخور بزرگی و ... وپرستش بندگان وعبادت کنندگان ... زبانهای ثناگویان وحامدان وناقص وکوتاه؛ **انجام:** واز خدای تعالی سئوال می‌کنیم که اگر ... ما را ا زآن جماعتی که عمل ایشان مشکور است و گناه ایشان مغفور، بگرداند جای ما دربهشت، چه آن حضرت کسی نیست که سایل را خائب گرداند وامیدوار خاسر. والحمدلله أولاً وآخراً.

ترجمه روان ونیکویی است از کتاب المختصر النافع محقق حلی، دانشمند فقید محمدتقی دانش‌پژوه ترجمه‌ای کهن از المختصر النافع را به چاپ رسانده ودرمقدمه سه کتاب درترجمه المختصر

النافع معرفی نموده ونمونه‌ای ازصفحات نسخ آنها را درمقدمه آورده که هیچ یک از آنها با نسخه حاضر منطبق نیست ودرواقع این نسخه ترجمه دیگری است ازالمختصر النافع از طهارت تا دیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، درحاشیه بحث ارث آمده: «بسم الله وبالله الحمدلله ... وسلام علی محمد ... این کتاب است جامع فی شرح الرسالة بلسان العجمی کاتب الکتاب محمدباقر بن محمدتقی فی سنة ۱۰۱۰من هجرة النبوة»؛ مهر: «افوض امری الی الله المذنب محمد اسماعیل ۱۰۸۸» (مربع)؛ تملک: حکیم اسماعیل خان بن ابوالفتح بیک شیرازی؛ جلد: تیماج، ۱۷۵گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۲-۸۵۸]

● **المختصر النافع** / فقه / عربی

al-muxtaṣar-un nāfi‘

گل محمد بن عبدالعلی، ق۱۳ قمری

gol mohammad ebn-e ‘abd-ol-‘alī (- 19c)

در فقه امامیه و شامل ۴۵ کتاب است که با «کتاب الطهارة» شروع و به «کتاب الدیات» ختم گردیده، تقریباً تمامی موضوع‌های فقه را دربر می‌گیرد.

تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه: ۲-۱۰

بی‌کا، بی‌تا؛ محشی، یک جا اختلاف آراء فقهی «جناب آقا سید حسین» با مرحوم «شیخ مرتضی»، در چهل مورد ذکر شده، مجدول؛ مهر: «عمل محمد شریف غالب صحاف» به سال ۱۲۹۰ق توسط کاتبی بنام «محمد» (احتمالاً خود صحاف «محمد شریف»)؛ با وصیت‌نامه میرزا احمد نامی، صاحب کتاب، که ظاهراً عطار بوده، و به نظارت ملا میر اسدالله، مندرج است که طبق یادداشتی ذیل آن، وی به سال ۱۳۵۸ق درگذشته؛ جلد: تیماج صورتی مذهب، ۶۵۴گ، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: -۶۹]

● **مختصر نامچه در توضیح تاریخ فرسیه** / تاریخ / فارسی

moxtasar-nāmče dar towzīh-e tārīx-e forsīye

منجم، محمد صادق بن عبدالحسین، ق۸ قمری

monajjem, mohammad sādeq ebn-e ‘abd-ol-hoseyn(- 14c)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۹۹/۱-ف

نسخه اصل: بادلیان ind. ist. pers. 108 (۲۸۱۱ ج ۳ ص ۷۹)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۵۵۲]

● **مختصر نامه** / طب / فارسی

moxtasar-nāme

ابرقوهی، خسرو عابد، ق۸ قمری

abarqūhī, xosro ‘ābed(- 14c)

اهدا به: تاج الدین احمد

تاریخ تألیف: ۷۹۰ق

به نثر فارسی در یک «فصل» و عنوان‌های دیگر با ابیاتی درمیانه آن.

آغاز: بسمله. منت بی انتهاء از فضل اول بی ابتدا خالقی را که در اول فطرت کائنات و بدو تمکین ممکنات بمدد و آلت محتاج نگشت

[فهرستواره منزوی ۳۰۳۸/۴؛ الذریعه ۲۱۴/۲۰]

تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه: ۲۳۸/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** که در صحرا و باغ و کنار آب و شمال (ننوشته مانده)

بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۸۰ص (هامش ۶-۸۵)[نشریه: ۳-۳۳۰]

● **مختصر نجات العباد (ترجمه)** / فقه / فارسی

moxtasar-e nejāt-ol ‘ebād (t.)

وابسته به: نجاة العباد فی یوم المعاد؛ صاحب جواهر، محمد حسن بن باقر (۱۲۰۰-۱۲۶۶ق)

رساله فقهی صاحب جواهر موسوم به «نجات العباد» را مختصر کرده و به فارسی ترجمه نموده است. این رساله شامل احکام طهارت تا اعتکاف است.از اول کتاب تا محرمات اعتکاف.

[الذریعة ۱۴۲/۴ «ترجمه‌های نجات العباد»]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۱۹۴/۱-۳۶/۱۹۴

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... اما بعد این چند کلماتی است سودمند وفقراتی است بهرمند ... شیخ محمد حسن ... بن المرحوم ... شیخ باقر النجفی ... کتاب الطهارة ودر آن یک مقدمه وسه مقصد ویک خاتمه است؛ **انجام:** مبحث سیم حرام است بر معتکف چند چیز اول مباشرت زنان بجماع ولمس وتقبیل به شهوت بلکه اعتکاف به آنها باطل می‌گردد و حکم زن حکم مرد است پس باطل می‌گردد.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۳۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲-۸۹۲]

● **مختصر نحو (ادوات)** / نحو / فارسی

moxtasar-e nahv (adavāt)

جرجانی، علی بن محمد، ۷۴۰ - ۸۱۶ قمری

jorjānī, ‘alī ebn-e mohammad (1340 - 1414)

وجیزه‌ای است به زبان فارسی در نحو.

آغاز: بسمله حمدله اما بعد بدان که ارشدک الله تعالی که این مختصریست مضبوط در نحو

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۰۵۲

آغاز: بسمله سبحانک لا علم لنا الا ما علمتنا؛ **انجام:** و اليه مرجع و الماب ... سنه ۱۰۰۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۰۲ق [رایانه]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۰۳۴۳/۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** و حتی واو وام و لا وبل ولکن.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۲۰گ (۱۲۴-۱۴۳)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۲-۳۴۸]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۱۴۲۰/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و غلامهما و غلامهن.
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۲-۳۸۵]

● **مختصر النحو** = **کتاب فی النحو** / نحو / عربی
muxtaṣar-un naḥw = k.-un fi-n naḥw

در این کتاب اقسام چهارگانه اعراب جمله‌ها و جمله‌هایی که با حروف الف و لام و هاوتا و واوو لام الف (لا) و میم الف (ما) آمیخته است، در ابواب مختلف با احتجاج به آیات قرآن و اشعار عربی بررسی شده است. در کشف الظنون «مختصر النحو» را از ابن موسی سلیمان بن محمد الخامض نحوی (- ۳۰۵ق) و ابن النجار محمد کوفی (- ۴۰۲ق) و ابن عمر صالح نحوی جرمی و زجاج و ابی شقیر و ابی محمد معروف به ابن ابی عباد (- ۵۹۰ق) و ابن سراج نحوی و دیگران یاد می‌کند.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۰/۱
آغاز: هذا الکتاب مختصر فی النحو و هو کتاب الازهیة و بالله التوفیق بسمله. و به نستعین. کتاب جمل الاعراب اذا کان النحو فی الرفع و النصب و الجر و الجزم (پس از شش سطر): باب النصب: و انما بدانا به لانه اکثر طرقا و وجوها؛ **انجام:** لن و لا و لیس و غیر و ان و الله اعلم، و لاحول ... و صلی الله علی سیدنا و نبینا محمد صلی ... و سلم تسلیما آمین یا رب العالمین یا ارحم الراحمین
خط: نسخ، کا: مبارک بن خمیس بن راشد بن جمة بن رجب بن ثانی بن محمد بن عبدالله، تا: یک‌شنبه ۱۹ رجب۱۰۳۷ق؛ کاغذ: ترمه بخارائی، جلد: میشن قهوه‌ای، ۱۱۰گ (۶-۱۱۵)، اندازه: ۱۴/۹×۱۹/۵سم [ف: ۵-۵۰]

● **مختصر النحویه** / نحو / فارسی
moxtasar-on nahvīya

اهداء به: محمدشاه قاجار
تاریخ تألیف: ۱۲۶۱ق
این رساله نحو زبان عربی است که به زبان فارسی نوشته شده نویسنده در آن تا آخر «عطف بیان» مطالب نحوی را طبق فصل بندی قدماء ذکر کرده است و اصول کار او مبتنی بر یک «مقدمه» و سه «مقاله» است: مقدمه: در تعریف علم نحو و فوائد آن است که ضمناً درباره کلمه و کلام منصرف و غیره منصرف نیز مطالبی دارد؛ مقاله ۱. مرفوعات؛ مقاله ۲. منصوبات؛ مقاله ۳. مجرورات.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۵۲۳
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی جعل لنا التوفیق خیر رفیق و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد؛ **انجام:** مثل جاء زید اخوک و متابعت میکند در چهارچیز مثل صفت.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق، جا: تهران (احتمالا)؛ با سرلوح، مجدول؛۲۴گ،۱۱سطر (۱۴×۱۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳سم [ف: ۲-۱۹]

● **مختصر نخبه** / کلام و اعتقادات / فارسی
moxtasar-e noxbe

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۴۱۹/۳
آغاز: بسمله. بدانکه این رساله مختصریست از نخبه و مطابق بارای ... حاج میرزا سید محمد حسن شیرازی ... و مشتمل است بروس مسائل اصول دین و فروع دین؛ **انجام:** عذاب سهل آنها است.
کا: شریف یزدی شاهرودی، محمد علی، تا: ۱۳۱۷ق؛ ۲۵گ (۱-۲۵)، ۱۲سطر(۱۲×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۳-۳۳۸۱]

● **مختصر نسخه ها** / طب / فارسی
moxtasar-e nosxe-hā

جوادی، نصرالله، ق۱۳ قمری
javādī, nasr-ol-lāh(- 19c)

برخی نسخه‌ها را که مؤلف به دست آوردهو برخی دیگر را خود آزموده در این رساله گرد کرده است.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۲۵۱/۲
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... این رساله مختصری است از بعضی نسخه‌های متفرقه مجربه؛ **انجام:** جمیع امراض چشم را برطرف می‌نماید ... رفع کشته سرب کشته.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: رجب۱۲۶۷ق؛ افتادگی: انجام؛ ۵گ (۹۳ر-۹۷پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۲۵۴]

● **مختصر النظیر** / جفر / فارسی
moxtasar-on nazīr

کهوکرسامانی، نظام الدین بن برهان
kahūkarsāmānī, nezām-od-dīn ebn-e borhān

در تکسیر حروف (= شکستن و جابه جا نمودن حروف که در جفر و اوفاق مورد استفاده دارد) دارای بیست و هفت«باب»: باب ۱. شرایط این علم، در دوازده «شرط»: ۱) پنهان داشتن است از نا اهلان، ... ۳) آن است که اتفاق کردند که مشغولی این علم در شب اولی تر است، ... ۶) آن است که عامل این علم حیوانی

نخورد، ... ۱۱) آن است که عامل پیوسته بویهاء خوش استعمال کند و از جامه‌های رنگین احتراز کند؛ باب ۲. بیان ابجد و معانی آن؛ ... باب ۵. بسط ... چون خواهد اسم محمد را بسط کند؛ ... باب ۸. بیان اتحاد کردن بین دو کس؛ ... باب ۱۳ تا ۱۵.خواص شکل ثلاثی و رباعی؛ ... باب ۱۷ تا ۲۶. در تکسیر اسماء باری تعالی (در هر باب ده نام یاد می‌کند).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۰۷/۱-طباطبائی

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین ... این رساله ایست در بیان علم تکسیر که جمع کرده است نظام الدین؛ **انجام:** باب بیست و هفتم در بیان گفتار شناختن رؤیت ماه یعنی کدام ماه ۲۹ دیده شود و کدام ماه سی روز تمام. قد وقع الفراغ فی السنه المفهومه بخلاف المیم و الاماله بعدد اسم نظام ... اگر غره ماه در روز یک‌شنبه ... باشد آن ماه ۲۹ روز چهارشنبه ... شود آن ماه سی روز و الله تعالی اعلم بحقیقة الحال

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۸ص (۱-۱۸)، ۱۳و ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۲۳-۹۵]

● **المختصر النکت فی شرح البهجة المرضیة** / نحو/ عربی

muxtaṣar-un nukat fī š.-il bahjat-il marḍīyya

فاضل گروسی، عبدالحسین، ۱۲۵۹ – ۱۳۲۴ شمسی

fāzel-e garrūsī, ʻabd-ol-hoseyn (1880 - 1945)

وابسته به: حاشیة البهجة المرضیة فی شرح الالفیة؛ ابوطالب اصفهانی (-۱۲۳۷)

حاشیه‌ای است مختصر با عناوین «قوله-اقول» بر حاشیه میرزا ابوطالب بر «البهجة المرضیة» جلال الدین سیوطی.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۹۸۱/۹

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... هذا مختصر کتبته علی شرح المیرزا ابوطالب شارح ... قوله فالاضافة لامیة او بیانیة

نسخه اصل: کتابخانه شخصی؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۱۳۲۶ق، ۶ص (۲۰۰-۲۰۵) [عکسی ف: ۵-۴۳۶]

● **مختصر نفحة المهج فی الصلوة علی الحجج** / دعا / عربی

muxtaṣar-u nafḥat-il muhaj fi-ṣṣalāt ʻala-l ḥujaj

علم الهدی، محمد بن محسن، ۱۰۳۹ – ۱۱۱۵ قمری

ʻalam-ol-hodā, mohammad ebn-e mohsen (1630- 1704)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۵۹۶/۸

آغاز: و من املائه فی اهداء الصلوة علی اصفیاء الله و امنائه، بسمله، اللهم یا من جلت آیات جبروت عظمته عن نعت الناعتین؛ **انجام:** و سلام علی المرسلین، و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن مذهب، ۱۵گ (۴۷ر-۶۱ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۶-۶۵]

● **مختصر واجب امور الدیانة و جمل من اصول الفقه المالکی** / اصول فقه / عربی

muxtaṣar-u wājib-i umūr-id dīyāna wa jumal-un min usūl-il fiqh-il mālikī

عبدالله بن بن ابی زید

ʻabd-ol-lāh ebn-e ben abī zeyd

یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه: ۶۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۴-۴۴۹]

● **مختصر الواعظین** / اخلاق / فارسی

moxtasar-ol vāʻezīn

صفی بن عبدالله

safī ebn-e ʻabd-ol-lāh

رساله مفصلی در اخلاق و مواعظ که از هفتاد باب و یک خاتمه تشکیل شده است.

آغاز: حمد و سپاس و شکر بیحد و قیاس مرخداوندی را سزاست که خلعت وجود در همه کائنات پوشانیده و از همه حیوانات نوع انسان را بزبور نطق مزین گردانید ...

[فهرستواره منزوی ۸/۸۴۰]

چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۴۸۰/۲

آغاز: برابر

بی‌کا، تا: ۱۲۷۰ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۳۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: -۲۶۲]

← مختصر وافی در علم قوافی ⟨ مختصر الوافی فی علم القوافی

● **مختصر الوافی فی علم القوافی = الرسالة الوافیة فی علم القافیة = رساله در قافیه = وافیه در علم قافیه = دستور قافیه** / عروض و قافیه / فارسی

moxtasar-ol vāfī fī ʻelm-el qavāfī = ar-r.-ol vāfīya fī ʻelm-el qāfīya = r. dar qāfīye = vāfīye dar ʻelm-e qāfīye = dastūr-e qāfīye

جامی، عبدالرحمن بن احمد، ۸۱۷ – ۸۹۸ قمری

jāmī, ʻabd-or-rahmān ebn-e ahmad (1415 - 1493)

مختصری است در علم قافیه با شواهدی از شعر فارسی، مشتمل بر یک «مقدمه» و پنج «فصل»: مقدمه: در معنی قافیه؛ فصل: در حروف قافیه؛ فصل: در حرکات قافیه؛ فصل: در حروف روی؛

فصل: در تقطیع قافیه؛ فصل: در عیوب قافیه؛ خاتمه: در قوافی معمول و غیر معمول.
از آن جا که جامی نام خود را در خطبه کتاب نیاورده، در برخی از فهرست‌ها نسخه‌هایی از این کتاب درست شناسایی نشده است. در ملی تهران(ج۲، ص۲۰۰و ج۵، ص۳۱۰) مؤلف معرفی نشده و در ج۳، ص۳۰۱ مؤلف آن را علی حسینی متخلص به ثاقب از قرن سیزدهم دانسته‌اند. در مجلس (ج۲، ص۳۶۱، ش۶۰۴/۳) ناشناخته معرفی و درج ۱۰، ص ۶۸۱-۶۸۲، ش۳۱۱۵/۲۴ و ج۱۰، ص ۱۴۰۲-۱۴۰۳، ش ۳۴۵۷/۶۴ به اشتباه از میرزا حبیب قاآنی شیرازی شاعر معروف قرن ۱۳ دانسته شده است. سه نسخه از آن هم در مخطوطات فارسی دارالکتب مصر(ج۲، ص۱۳۷) به احتمال به عطاءالله بن محمود حسین نسبت داده شده است.
آغاز: بعد از تیمن موزون ترین کلامی که قافیه سنجان بلاغت بدان متکلم گشته اعنی سپاس و ستایش حضرت واهب العطیات ... نموده میشود که این مختصریست ... بقواعد علم قوافی که بموجب اشاره بعضی از اجله اصحاب و اعزه احباب صورت تحریر و سمت تقریر می‌یابد امیدواری چنان است که بسعادت اصغاء محظوظ و بعین رضا منظور و ملحوظ گردد ... مقدمه بدانکه قافیه در عرف شعراء عجم عبارتست از اتمام آنچه تکرار آن در آخر ابیات واجب باشد
انجام: چنانکه می‌گوید خصم شتر دلت راقربان نمی کند زان روی دست ذابح آمیخته کارد است و السلام.
چاپ: به سال ۱۸۷۲ در پاریس به ضمیمه عروض سیفی چاپ گردیده؛ به کوشش کرامت رعنا حسینی، یادگارنامه حبیب یغمائی، تهران، ۱۳۵۶: ص ۲۰۱-۲۱۲.
[الذریعة ۱۴/۱۷ و ۱۶۴/۸ و ۱۹/۲۵ با عنوان «وافیه در علم قافیه» و «دستور قافیه»؛ جامی حکمت ۱۶۲، ۱۶۸، ۱۶۹؛ نسخه‌های منزوی ۲۱۷۴ و۲۱۷۳/۳و۲۱۶۱/۳-۲۱۶۲؛ یادگار نامه یغمایی ۲۰۱؛ کشف الظنون ۸۸۱/۱؛ نسخه‌های منزوی ۲۱۷۳/۳؛ مشترک پاکستان ۲۶۹۹/۱۳-۲۷۰۰و ۲۹۷۹-۲۹۸۰؛ دنا ۹: ۲۷۶-۲۷۴ (۵۱ نسخه)]

شرح و حواشی:
۱- شرح مختصر الوافی فی علم القوافی؛ بهادر صفوی، ارتضا علی بن احمد (۱۱۹۸-۱۲۵۱)
۲- شرح مختصر الوافی فی علم القوافی

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۷۹۵/۲۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۹۵ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲گ (۳۸۷پ-۳۸۸پ)، ۳۱سطر، اندازه: ۲۵/۲×۳۴سم [ف: ۸-۹۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۲۵۳/۲
خط: نسخ، کا: محمد بن حسن معرف هروی، تا: شوال۹۰۹ق؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۷سطر(۱۵×۲۰/۵)، اندازه: ۲۳/۵×۳۳/۵سم [ف: ۱۷-۹۰]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۸۴۷/۲
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: محرم۹۷۱ق؛ با شیوه کهن فارسی (ک = گ؛ ج = چ ...)؛ اهدایی: دکتر صادق کیا؛ ۵گ (۱۳پ-۱۷ر) [ف: ۳-۲۵۶]

۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۳۱۵/۱۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت الرساله فی علم القوافی بعون الملک الوافی تحریرا فی ۵ شهر ربیع الثانی سنه ۹۸۶ تم
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۵ ربیع الثانی ۹۸۶ق؛ مذهب، مجدول، با سرلوح مذهب مرصع عالی، شرحی است به این مضمون که به موجب دستور فتحعلیشاه قاجار میرزا محمد شفیع صدر اعظم مربی و معلم شاهزاده محمود میرزا کتاب حاضر را به جهت شاهزاده مزبور در تاریخ ذیحجة الحرام ۱۲۳۰ ضبط نموده است؛ مهر: محمود میرزا ... «چون طالع خسروی است مسعود / محمود آمد صفات محمود ۱۲۱۷»، مشیرالسلطنه ۱۳۲۲، ناصرالدین شاه قاجار ۱۲۷۴؛ کاغذ: بخارائی، جلد: میشن مذهب، ۲۵ و ۲۷سطر، اندازه: ۲۵×۳۵/۵سم [ف: ۳-۲۴۰]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۶۱۶/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواسط رجب۹۸۷ق، در پیش روی شاه خراسان نوشته شد؛ جلد: تیماج، ۱۱ص (۱۴-۲۴)، ۱۱-۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۷-۶۸]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۴۷۱/۲
خط: نستعلیق، کا: قاضی غورت حصاری، مصطفی، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۷گ (۲۸پ-۳۴پ)، اندازه: ۸/۵×۱۷سم [ف: ۱۷-۳۷۷]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۷۱۴۰/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۵گ (۱۴پ-۱۸ر)، ۱۹ سطر(۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۶-۴۶۴]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۹۹۷/۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۷سطر [ف: ۳-۶۳۵]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۷۸۳/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر قرن ۱۰؛ ترقیمه: «تمت القافیه المسمی بقافیه مولانا ملا جامی بعون الله و حسن توقیفه»؛ مصحح، محشی؛ ۵گ (۷۱-۷۵)، ۱۷سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۴۰-۱۴۱]

۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۸۲۴۵/۸
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ ۶گ (۱۶پ-۶۶پ) [ف: ۵-۷۴۳]

۱۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۸۲۴۵/۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** بدانکه شعر مشتمل بر قافیه را مقفی (حواشی

«منه قدس سره» دارد).
بی‌کا،تا:قرن ۱۰؛افتادگی:انجام؛۶۳گ(۶۷پ-۱۲۹پ) [ف: ۵-۷۴۴]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۲۱۵/۴
آغاز و انجام: برابر
در فهرست با عنوان «رساله در قافیه» و ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق، کا: بهاء الدین بن محمد مومن، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج، مشکی، ۵ص، ۱۹سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵-۳۱۰]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۰۲۰/۴
خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوایی، ۵گ (۳۳پ-۳۷ر)، اندازه: ۱۲×۱۷/۵سم [ف: ۲۱-۳۲]

۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۱۵۷/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: مورخ ذیقعده ۱۰۷۰؛ کاغذ: ترمه ختایی، جلد: میشن، ۹گ (۷۵پ-۸۳پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۹/۹×۱۸سم [ف: ۸-۲۲۹]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۴۰۳/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ کاغذ: بخارائی، ۶ص (۱۵۱-۱۵۶)، ۱۴سطر(۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۵-۵۲۳]

۱۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۵۴۸/۲
آغاز: برابر
خط: نسخ، کا: محمود بن محمد المنصوب بالارجشی، تا: اوایل ربیع الثانی۱۰۳۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۳۳ص، ۴۱۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: -۲۸۶]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۶۶/۸
خط: نستعلیق، کا: حکیم بن سید علی حسینی اردکانی، تا: چهارشنبه ۶رجب۱۰۴۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۰ص (۱۱۱-۱۲۰)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [سنا: ف: ۱-۱۹۹]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۱۰۱/۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد سعید بن ملا محمد صالح مازندرانی، تا: ۱۰۵۷ق، به دستور علامه مجلسی؛ جلد: تیماج، ۴گ (۸۶پ-۸۹پ)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۳-۳۰۵]

۱۹. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۸۰/۱۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ ۲گ (۱۳۲پ-۱۳۳پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۶/۵سم [ف: ۲-۵۲۸]

۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۹۳/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** این را از آن جمله شمرده اند اما صاغران این را صنعتی میشمارند.پایان نسخه: تمت الرسالة القواعد فی العروض و القوافی یوم السبت احد و عشرین الشهر ربیع الاول سنه ۱۰۸۹
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه به دست آمد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۲۱ ربیع الاول۱۰۸۹ق؛ کاغذ: دولت آبادی، ۱۱ص، ۱۴سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲-۲۰۰]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۸۰۶/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۷سطر(۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۶-۹۵]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۶۱۶/۸
آغاز: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۳گ (۱۸۱پ- ۱۸۳پ)، اندازه: ۱۳/۹×۲۰/۲سم [مختصر ف: -۳۹۸]

۲۳. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه: ۳۷۴/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد اسماعیل طرشتی، تا: ۱۱۰۹ق، جا: اصفهان؛ ۶گ (۳۰ر-۳۵ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱-۳۲۳]

۲۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۹۲۰/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** اگر پیش از حرف آخر، سه حرف متحرک است آن را متراکب خوانند مثل سحری و اگر پیش از حرف آخر چهار متحرک است، آن را متکاوس خوانند مثل نخسیری و الله اعلم ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ جمادی الاول۱۱۳۶ق؛ با نشان «بلغت» در انجام نسخه مقابله شده؛ کاغذ: شرقی، ۶گ (۶۰پ-۶۵ر)، ۱۸سطر (۸/۵×۱۸)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۳۷-۵۶۳]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۱۴/۲
آغاز و انجام: برابر
کامل(تنها نیمی از صفحه اول کتاب نانوشته مانده)؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۹گ (۴۴ر- ۵۱پ)، ۱۲سطر (۵×۱۰/۵)، اندازه: ۱۰×۱۶/۶سم [ف: ۲۹/۱-۳۱]

۲۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۷۵۹/۹
آغاز: بسمله. بدانکه قافیه در عرف شعرای عجم عبارت است از تمام آنچه تکرار آن در آخر جمع ابیات واجب باشد و یا مستحسن، به شرح آنکه مستقل نباشد در تلفظ ... (۳ سطر بعد) فصل، حروف قافیه نه است؛ **انجام:** برابر
خط:نسخ خوش،بی‌کا، تا: ۱۲۱۵ق؛ ۳گ (۹۵ر-۹۷ر) [ف: ۳-۲۵۶]

۲۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه: ۴۷۴/۲
خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن علی اصغر اصفهانی، تا: ۱۲۲۷ق؛ ۷گ (۲۳پ-۲۹ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲-۳۳۸]

۲۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۲۸۶/۱
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق؛ جلد: مقوایی، ۷ص (۱-۷)، ۱۷و۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۴۴۹]

۲۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۸۴۱/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** سؤال کردم از آن نور دیده ابرار×که ای به ذات تو آورده کاینات اقرارتا آخر ابیات. و الحمدلله اولاً و آخراً، ناظراً او سامعا، و صلی الله تعالی علی سید محمد و آله اجمعین.

خط:تحریری،کا: علی عسکر، تا: جمعه ۱۳ شوال۱۲۴۳ق؛ اهدایی: دکتر صادق کیا؛ ۳۳گ (۶۵پ-۹۷پ)، ۱۵سطر [ف: ۳-۲۵۵]

۳۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۸۸۱/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۸ق؛ جلد: میشن، ۱۵سطر [ف: ۵-۳۹۵]

۳۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۱۶/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۸ق؛ جلد: تیماج، ۵گ (۶۸پ-۷۲ر)، ۱۷سطر(۹/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: -۱۳۲]

۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۵۲۳/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: مذنب شاعر، تا: ۱۲۴۹ق؛ محشی؛ ۱۰ص (۷۶-۸۵)، ۱۰سطر(۱۰/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۹-۱۳۲۰]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۸۴۹/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق زیبا، کا: محمد کاظم بن محمد حسین، تا: ۱۲۵۱ق؛ جلد: تیماج، ۲گ (۷۱ر-۷۲پ)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۵-۲۳۶]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۱۱۵/۲۴

آغاز و انجام: برابر

در فهرست، مؤلف قاآنی دانسته شده؛ کا: حبیب الله قاآنی، تا: ۱۲۵۲ق؛ ۷ص (۱۸۴-۱۹۰)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۰-۶۸۱]

۳۵. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه: ۳۲۲/۵

خط: نستعلیق، کا: حبیب الله حسینی، تا: ۱ ذیقعده۱۲۶۳ق [نشریه: ۲-۱۱۱]

۳۶. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه: ۲مجموعه بدون شماره

آغاز: برابر

در فهرست با عنوان «القافیه» آمده و از ابن معروف دانسته؛ بی‌کا، تا: ۲رجب۱۲۶۶ق [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۲۶۳]

۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۰۴۲/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پایان ذیقعده۱۲۶۸ق؛ کاغذ: هندی، ۸گ (۱پ-۸ر)، ۱سطر(۹/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۴سم [ف: ۱۷-۱۴]

۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۸۶۸/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۳سطر(۶×۱۴)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۶-۱۱۴]

۳۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۷۹۴

خط:نستعلیق، کا: حیدر حسین، تا: ۲۴ صفر۱۲۷۳ق؛ کاغذ: هندی، ۳۵گ، ۹سطر(۶/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۲۱/۵سم [ف: ۱۷-۴۸۵]

۴۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۴۵۸/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۲۸۵ق، جا: لاهیجان؛ جلد: تیماج، ۱۲سطر(۶×۱۱)، قطع: ربعی [ف: ۱۷-۱۳۹]

۴۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۸۱۳/۷

خط: نستعلیق، کا: عبدالرزاق بن عبدالرحیم خلخالی، تا: محرم۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج، ۹گ (۱۲۸پ-۱۳۶ر)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۸-۱۷]

۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۷۲۳ض

آغاز: برابر

در فهرست ناشناس آمده؛ بی‌کا، تا: ۱۲۹۲ق؛ قطع: جیبی [اهدائی ف: -۲۷۴]

۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۲۷۷/۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۴ق، جلد: تیماج، ۱۰گ (۵۰۹-۵۱۸)، ۱۷سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۳-۳۲۴۶]

۴۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۳۸۵/۵-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا16808 .Add (ریو ۵۲۵)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵سطر [فیلمها ف: ۱-۵۹۸]

۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۷۰/۲۳-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۴۲۰۹؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۷سطر [فیلمها ف: ۱-۱۶۲]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۰۴/۳

آغاز: برابر

خط: شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۲-۳۶۱]

۴۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۴۷/۲ ـ د

انجام: هردم آیم سویت ×× باشد بینم رویت

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۹گ (۳۱ر-۴۹ر) [ف: ۱-۳۷۵]

۴۸. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه: ۴۶/۱۰ - ج

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۲۰۹پ-۲۱۰پ) [ف: -۱۶۹]

۴۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۹۴۱۰/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۳سطر(۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۱۷-۳۶۵]

۵۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۱۳۷/۶۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اگر تعمیم نماید در حقیقی و حکمی بر حاجت صادق آید.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳گ (۱۶۶پ-۱۶۸پ)، اندازه: ۱۵/۹×۲۹/۵سم [ف: ۷-۲۱۹]

۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۴۵۷/۶۴

آغاز و انجام: برابر

در فهرست با عنوان «رساله در قافیه» و ناشناس آمده؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۷ص (۱۰۷-۱۱۳)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۵سم [ف: ۱۰-۱۴۰۲]

۵۲. یزد؛ صدوقی یزدی؛ شماره نسخه: ۳۴/۳

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۶گ (۷۷ر-۸۲ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: -۲۷]

۵۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۶۳۷/۲-ف

نسخه اصل: پاریس1656 .S. P که به موجب اشارت بعضی اجله اصحاب احباب صورت تحریر یافت. عنوان در فهرست: مختصر

وافی در قوانین قوافی و بدون مؤلف؛بی‌کا،بی‌تا [فیلمها ف: ۲-۲۰۷]

۵۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۲۴۷/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** ردیف اجتناب کرده می‌گوید.

در فهرست با عنوان «علم قافیه» آمده و از علی حسینی که کاتب بوده دانسته ؟ !؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: علی الحسینی متخلص ثاقب، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱۱گ، ۱۰ سطر(۷/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۳۰۱]

۵۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۵۳۶/۱-عکس

نسخه اصل: آکادمی علومی شوروی لنینگراد موزه آزیاتسکی ۴۸۳a؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۲۲۶]

۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۳۱۳-ف

خط: نستعلیق، کا: گویا نوشته قاآنی که شعر خود او نوشته او در ۱۲۵۲ در پایان هست، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۱۴۷]

۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۶۴۶/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** تا کی به خون دیده و دل پروریمشان×از ره برون روند و بره آوریمشان

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۴-۳۰]

۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۲۸۸/۵-۱۲/۱۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۹گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۷-۴۲۱۸]

● **مختصر الوجوه و النظائر** / گوناگون / عربی

muxtaṣar-ul wujūh wa-n naẕā’ir

انصاری، یوسف بن ابی المعالی

ansārī, yūsof ebn-e abe-l-ma‘ālī

چیزهایی که با یکدیگر در لفظ شبیه باشند یا مورد اشتباه با هم واقع شوند، در این رساله گرد آورده شده است، اول الفاظ قرآن مجید پس از آن مطالبی راجع به پیغمبر اکرم و بعداً مطالب متفرقه را می‌آورد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۷۶/۲

آغاز: ینقض و من عادتهم الکنایة و لکن لا تواعدوهن سراً أو جاء احد منکم من الغائط و قد یکنون عن الشیء و لم یجر له ذکر؛ **انجام:** یوسف بن أسباط ثلاثة احدهم کوفی و الثانی حمصی و الثالث سلمی.

خط: نسخ، کا: محمد بن عثمان بن عبد الرحمن بن موسی مراکشی کرکی، تا: رجب۷۲۸ق، جا: دمشق مدرسه الدولعی؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۳گ (۷ر-۲۹پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۴-۱۴۸]

● **مختصر الوقایة** / فقه / عربی

muxtaṣar-ul wiqāya

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۸۴۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

● **مختصر الوقایة (ترجمه)** / فقه / فارسی

moxtasar-ol veqāya (t.)

ملا محمد صلاح

mollā mohammad salāh

وابسته به: النقایة فی مختصر الوقایة = مختصر وقایة الروایة فی مسائل الهدایة (النقایة)؛ صدرالشریعة الثانی، عبیدالله بن مسعود (-۷۵۰)

وقایة الروایة فی مسائل الهدایة از برهان الشریعة محمود ابن صدرالشریعه محبوبی حنفی و این شرح مختصر از نوه او صدرالشریعة دوم عبیدالله بن مسعود بن تاج الشریعه است. ترجمه بنا به آنچه در صفحه عنوان آمده از ملامحمد صلاح است.

آغاز: بسمله. حمدله و الصلاة و السلام علی سیدنا محمد ... و علم فقه مهمترین علوم دینی است، و کتاب مختصر از بهترین کتابهای این فن است ... بنابراین آن را بفارسی ترجمه کرده میشود ...

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۸۱۲/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و فی الطیر و الدابة المنقلبة لا. و در مرغی که سردهند و ... که گریخته شد ضامن نیست.

بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۲۳گ (۷۶ر-۱۹۸پ)، ۲۹سطر، اندازه: ۱۲/۳×۱۸/۸سم [ف: ۹-۵۴]

● **مختصر الوقایع (ترجمه)** /- فارسی

moxtasar-ol vaqāye‘ (t.)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۵۲۰

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از میردادخان [رایانه]

● **مختصر الولایة** / عرفان و تصوف / فارسی

moxtasar-ol velāya

بدخشی سمرقندی، محمد، - ۹۲۲ قمری

badaxšī samarqandī, mohammad(- 1517)

در چهار«باب» هر باب چهار«فصل» است: باب ۱: فصل ۱) در معرفت ذات و صفات و اسماء و افعال خدای تعالی، ۲) در اعتقاد اهل تقلید، ۳) در اعتقاد اهل استدلال، ۴) در اعتقاد اهل کشف و اهل وحدت؛ باب ۲: فصل ۱)معرفت سلسله خواجگان عالیشان نقشبندی، ۲) در معرفت توجه و مراقبة این عزیزان، ۳) در معرفت رابطه ایشان، ۴) در نصایح و تنبیه مریدان؛ باب ۳:

فصل ۱) معرفت عالم کبیر به اعتقاد اهل شریعت و اهل حکمت، ۲) معرفت عالم کبیر به اعتقاد اهل وحدت، ۳) معرفت عالم صغیر، ۴) معرفت آن‌که انسان صغیر نمودار انسان کبیر است؛ باب ۴: فصل ۱) معرفت آن‌که رونده کیست و راه چیست و منزل چند است، ۲) معرفت شریعت و طریقت و حقیقت و انسان کامل، ۳) معرفت صحبت اهل تصوف و سلوک ایشان، ۴) معرفت خدای تعالی و روح انسانی و عروج و ترقی مبداء معاد و وصیت مشایخ.

آغاز: بعد بسمله. الهام در باطن فقیر رسید باید که مختصر ترتیب دهی شاید که طالبان حق سبحانه و تعالی را سبب رشد شود و نام تو در دهر مذکور ماند و سبب رحمت تو گردد ... و این کتاب را مختصر الولایة نام کردم.

انجام: و علی اهل طاعتک اجمعین و ارحمنا معهم برحمتک یا ارحم الراحمین سبحان ربک رب العزة عما یصفون و سلام علی المرسلین و الحمدلله رب العالمین.

[فهرستواره منزوی ۸۴۰/۸]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۷۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ با اجازه‌ای به خط و مهر طه حسینی قادر برزنجی شافعی مولوی که برای عاطف افندی پسر عثمان افندی صادر شده برای خواندن در دار النصیحیة سید علی همدانی؛ جلد: مقوایی مذهب، ۵۶گ، ۲۵سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [سنا: ف: ۲-۲۰۴]

● **مختصر الهیئة** / هیئت / عربی

muxtaṣar-ul hay'a

منجم شیرازی، احمد بن محمد، ق۱۴ قمری

monajjem-e šīrāzī, ahmad ebn-e mohammad(- 20c)

مختصری است دارای مهمترین مسائل علم هیئت با اشکال توضیحی برای مسائل در یک «مقدمه» و دو «مقصد» دارای ابواب: المقدمة: فی الهندسیات و طبیعیات الجسم؛ مقصد ۱. عدد الافلاک و غیره دارای شش باب؛ مقصد ۲.فیما یتعلق بالارض دارای هشت باب.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۶۸۳/۲

آغاز: نحمدک یا من جعل السماوات و الارضین مظهر اسمائه و صفاته و کل نجم من النجوم طورا لظهور تجلیاته؛ **انجام:** فظل المقیاس فی خط سمت القبلة والی خلاف جهة الظل

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: آغازقرن۱۴؛ جلد: مخمل، ۲۳گ (۱۵پ-۳۷پ)، ۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۳۴۴]

● **مختصری از جغرافیای زمین (ترجمه)** / جغرافیا / فارسی

moxtasarī az joqrāfīya-ye zamīn (t.)

اسماعیل

esmā'īl

اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه: ۳۲۵۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۱۹ق، کا: مترجم؛ جلد: تیماج، ۳۷ص، ۱۸ سطر (۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱-۷۰]

● **مختصری در جفر** / جفر / فارسی

moxtasarī dar jafr

مختصری است در علم جفر، موجودی آن مشتمل است بر «مقدمه»، چهار «فصل» و «خاتمه»: فصل ۱.بیان عمل بسیط غریزی و طریق استخراج ملائک و اعوان؛ ۲. بیان بسط ترفع و طریق استخراج ملائکه و اعوان و طلسم و عزیمت و سایر متعلقاتش؛ ۳. بیان عمل دیگر از بسط تجمع و تضارب و تواخر و تقوی و تضاعف و غیرهم؛ ۴.عمل بسط تمازجست؛ خاتمه: در بیان استخراج احوال آینه‌ها و استکشاف امور ماضیه و آن سه نوع است.

اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه: ۲۹/1

آغاز: و به جهت آسانی درک مبتدی این نوع را در اسم محمد مثال واضح خواهد کرد؛ **انجام:** اگر کسی بیشتر خواهد ریاضت و مجاهدت بکشد.

خط: نستعلیق و تحریری، بی‌کا، تا: شوال۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج، ۲۱گ (۱-۲۱پ)، ۱۴ و ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۵/۳۰سم [دو کتابخانه اراک: -۴۸]

● **مختصری در عشق عارفانه** / عرفان و تصوف / فارسی

moxtasarī dar 'ešq-e 'ārefāne

اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه: ۱۱۷/۱۷

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲ شوال۱۲۹۸ق؛ ۱ص(۲۳۱ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [دو کتابخانه اراک: -۱۴۶]

● **مختصری در علم رجز الفال = رجز الفال** / علوم غریبه / فارسی

moxtasarī dar 'elm-e rajz-ol fāl = rajz-ol fāl

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۶۴۴۱

آغاز: جدول معرفة رجز الفال؛ **انجام:** احکام سال و روز بود ذکر نمودیم و الله اعلم بالصواب. تمت الرسالة

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن [رایانه]

● **مختلف** / اخلاق / فارسی

moxtalef

مافی، سلطانقلی، ق۱۳ قمری

māfī, soltānqolī(- 19c)

کتابی است در پند و اندرز و در حقیقت نقد از روحانیان زمان، چه که به بهانه ریا و خوردن مال مردم و غیره حمله بیرحمانه‌ای به این قشر مقدس نموده، گویا از ابناء زمان خویش ضربه خورده، خود نیز از شیخیه می‌باشد. کتاب دیگری دارد به نام «تذکرة الایام».

[فهرستواره منزوی ۶۰۱/۶]

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۱۲۷

آغاز: که هدایت دنیا و شفاعت عقبی را به اسم مبارک آن بزرگوار رقم کرده اند؛ **انجام:** آینه دل صاف کن از لوث زنگ ×× پاک کن قلب خود از این بوی و رنگ / تا عیان بینی جمال یارشان ××گرددتمکشوفسرکارشان

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۹۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۵۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱-۱۵۲]

● **مختلف الاقوال فی بیان الرجال** / رجال / عربی

muxtalif-ul aqwāl fī bayān-ir rijāl

قاینی، محمد بن محمد باقر، ق۱۳ قمری

qāyenī, mohammad ebn-e mohammad bāqer(- 19c)

در بیان برخی مشکلات رجالی با دیباچه از یحیی بن محمد علی نائینی مشتمل بر مقدمه، ابواب و خاتمه.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۴۵۳

آغاز: آغاز دیباچه: بسمله نحمدک یا من هو فی نعوت جلاله منزه عن التغییر و الزوال و فی صفات کماله ... آغاز متن: بسمله قال مؤلف هذا الکتاب محمد بن محمد باقر القاینی الخراسانی ... و رتبته علی مقدمه ... ؛ **انجام:** فما رواه عن کردویه الی ان قال و معوية بن میسرة بن شریح القاضی ثم قال و معاویة بن شریح مضافا.

این نسخه که از آخر ناقص بوده شامل مقدمه در ۵۴ فائده رجالی و ۳۶ باب است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی از عبدالجوادخراسانی؛ جلد: تیماج، ۲۵۵ص، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۵۰-۲۰۹]

● **مختلف البیان** /- فارسی

moxtalef-ol bayān

تهرانی، محمد جواد

tehrānī, mohammad javād

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: بدون شماره

کاتب = مؤلف، بی‌تا [میراث شهاب: س۵ش۳و۴-۱۴۹]

● **المختلف بین ابی حنیفة و الشافعی** / فقه / عربی

al-muxtalaf bayn-a abi ḥanīfa wa-š šāfi'ī

ناصحی، عبدالله بن حسین، - ۴۴۷ قمری

nāsehī,'abd-ol-lāh ebn-e hoseyn (- 1056)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۱۹۸-ف

نسخه اصل: بغداد لی وهبی ش ۴۶۴؛ خط: نسخ، کا: ابوبکر علی بن محمد بن مظفر کرمانی، تا: شنبه ۳ رجب۴۲۱ق؛ ۳۳۹گ، ۲۶سطر [فیلمها ف: ۱-۳۷۹]

● **مختلف الروایة** / فقه / عربی

muxtalif-ur riwāya

سمرقندی، نصر بن محمد، - ۳۷۵ ؟ قمری

samarqandī, nasr ebn-e mohammad(- 986)

کتابی است استدلالی در بیان اختلاف فروع فقهی بین مذهب حنفی و شافعی، با عناوین «مسئلة-مسئلة»

[کشف الظنون ۱۶۳۶/۲؛ معجم المؤلفین ۹۱/۱۳؛ هدیة العارفین ۴۹۰/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۰۵عکسی

آغاز: کتاب الطهارة، مسئلة: قال علمائنا رحمهم الله خروج النجس من غیر السبیلین یوجب لاعادة الطهارظ، وقال الشافعی؛ **انجام:** بعد القصاص ... فان من المشایخ من یدعی فی هذه المسئلة ... و الله تعالی اعلم بالصواب.

نسخه اصل: چستربیتی، ش ۳۳۲۲(اربری، فهرست خطی عربی ۳۵/۲). نصف اول کتاب است، و از کتاب طهارت، شروع به پایان کتاب سرقت ختم می‌شود؛ خط: نسخ بدخط، بی‌کا، تا: قرن ۵؛ مصحح؛ ۲۷۹گ، ۳۰سطر [عکسی ف: ۲-۱۸۹]

● **مختلف الروایة** / فقه / عربی

muxtalif-ur riwāya

اسمندی، محمد بن عبدالحمید، ۴۸۸ - ۵۶۳ ؟ قمری

esmandī, mohammad ebn-e 'abd-ol-hamīd (1096 - 1168)

وابسته به: نظم الخلافیات = الخلافیة؛ نسفی، عمر بن محمد (۴۶۱-۵۳۷ق)

کتاب حاضر شرحی است بر «منظومة الخلافیات» نجم الدین عمر بن محمد نسفی که در آن مسائل فقهی اختلافی بین امامان چهارگانه حنفیان: ابوحنیفه، ابویوسف، محمد بن حسن، زفر بن هذیل و شافعی و مالک بیان شده است و از نخستین منظومه‌های فقهی است که در آن به ذکر مسائل مهم پرداخته و از ایراد ادله

خودداری شده است. شروح متعددی بر این منظومه نگاشته‌اند، از جمله: ۱. مختلف الروایة، علاءالدین محمد بن عبدالحمید (- ۵۵۲ق)؛ ۲.الموجزء ابی الحسن علی بن محمد بن علی (- ۵۹۲ق)؛ ۳.شرح ابی اسحاق ابراهیم بن احمد موصلی (- ۶۵۲ق)؛ ۴.حقائق المنظومة، ابی حامد محمد بن محمد بن داود مولوی بخاری (- ۶۷۱ق)؛ ۵.شرح خطاب بن ابی القاسم قره حصاری، تألیف در ۷۱۷ق؛ ۶.شرح رضی الدین ابراهیم بن سلیمان حموی منطقی (- ۷۳۲ق)؛ ۷.ملتقی البحار من منتقی البحار، ابی المفاخر محمد بن محمود سدید زوزنی؛ ۸ النور المستنیر، ابوبکر محمد حدادی.مختلف الروایة نخستین شرح بر منظومة الخلافیات نسفی است که به نامهای «حصر المسائل و قصر الدلائل» و «اختلاف الروایة و المذاهب» نیز خوانده شده است.این کتاب در برخی منابع، به اشتباه به ابولیث نصر بن محمد بن ابراهیم سمرقندی (- ۳۷۳ق) منسوب شده است، چرا که ابولیث کتابی دارد به نام «المختلف فی الفقه بین أبی حنیفه و أصحابه» که مبوب بر ابواب فقهی است و در هر مسأله قول چهار امام حنفیان (ابوحنیفه، ابویوسف، محمد و زفر) را آورده است، در حالی که اسمندی اقوال شافعی و مالک را نیز می‌آورد، یعنی فتاوای فقهای سه مذهب حنفی، شافعی و مالکی را آورده و در مذهب حنفی نیز فتاوای چهار تن از ائمه فقهی شان را بیان کرده است. البته اسمندی در مختلف الروایة از ابولیث سمرقندی تبعیت کرده و برخی معتقدند که کتاب او را ترتیب داده و مطالبی بر آن افزوده است و تحریر جدیدی از کتاب ابولیث را ارائه نموده است.

همچنین این کتاب را، به سهو به محمد بن أحمد بن ابی احمد ابوبکر علاءالدین سمرقندی (- ۵۷۵ق)، صاحب تحفة الفقهاء نسبت داده‌اند. گویا سبب این اشتباه، تشابه اسمی بوده است. اسمندی درباره شیوه نگارش کتاب، اطلاعات مفصلی به دست نداده جز آنچه که در مقدمه کتاب آورده است: «فانی قصدت أن أذکر مسائل مختلفة الروایة کتاباً، و أرسم خلاف کل واحد من الأئمة باباً، علی الترتیب الذی رتبه بعض أستاذینا (ص) الا أنهم أوردوا الکتب کلها فی کل باب. و أنا أوردت الأبواب کلها فی کل کتاب، و أذکر فی کل مسألة نکتة شافیة و حجة کافیة».تقسیم بندی کتاب بر اساس کتاب‌های فقهی از کتاب الطهارة و الصلاة شروع شده و به کتاب الکراهیة ختم می‌شود و هر کتاب دارای ده باب است، عناوین کتاب‌ها چنین است: کتاب الطهارة و الصلاة، کتاب الزکاة، کتاب الصیام، کتاب الحج، کتاب النکاح، کتاب الطلاق، کتاب العتق، کتاب المکاتبة، کتاب الولاء، کتاب الایمان، کتاب الحدود، کتاب السرقة، کتاب السیر، کتاب اللقیط، کتاب اللقطة، کتاب الابق، کتاب الودیعة، کتاب العاریة، کتاب الشرکة، کتاب الصید، کتاب الوقف، کتاب الهبة، کتاب البیوع، کتاب الصرف، کتاب الشفعة، کتاب القسمة، کتاب الاجارات، کتاب ادب القاضی، کتاب الشهادات، کتاب الرجوع عن الشهادات، کتاب الاقرار، کتاب الوکالة، کتاب الکفالة، کتاب الصلح، کتاب الرهن، کتاب المزارعة، کتاب الأشربة، کتاب الاکارة، کتاب الحجر، کتاب المأذون، کتاب الدیات، کتاب الجنایات، کتاب الوصایا، کتاب الفرایض و کتاب الکراهیة.

چنان‌که گذشت، در هر یک از کتابها تنها مسائل مهم و اختلافی، در ده باب بدین ترتیب مطرح می‌شود: ۱.قول أبی حنیفه علی خلاف قول صاحبیه؛ ۲.قول أبی یوسف خلاف قول أبی حنیفه و محمد؛ ۳.قول محمد خلاف قول أبی حنیفة و أبی یوسف؛ ۴.قول أبی حنیفة خلاف قول أبی یوسف و لاقول لمحمد؛ ۵.قول أبی یوسف خلاف قول محمد و لاقول لأبی حنیفة؛ ۶.قول محمد خلاف قول أبی حنیفة و لاقول لأبی یوسف؛ ۷.ما تفرد کل واحد من الثلاثة بقول علی حده؛ ۸.قول زفر خلاف قول أصحابنا الثلاثة؛ ۹.قول الشافعی خلاف قول أصحابنا؛ ۱۰.جوابات مالک بن أنس.

نسخه‌های متعددی از این کتاب در کتابخانه‌های چستربیتی، برلین و سلیمانیه در ترکیه موجود است و کهن‌ترین آنها نسخه کتابخانه عاشر افندی است که هم اکنون در کتابخانه سلیمانیه نگهداری می‌شود. (حافظیان ابوالفضل)

آغاز: بسمله الحمدلله المتعزز بذاته المقدس بأسمائه و صفاته و الصلوة علی رسوله المؤید بآیاته و معجزااته المبلغ لأحکامه و رسالاته و علی آله و أزواجه و ذریاته و سلم تسلیماً کثیراً کتاب الصلوة باب قول أبوحنیفة علی خلاف قول صاحبیه

چاپ:عیسی زکی عیسی در سال ۱۹۸۵ م، تصحیح ابواب عبادات (الصلاة، الزکاة، الصوم و المناسک)، از این کتاب را به عنوان رساله دکترای خود قرار داده و در کویت، به سال ۱۴۰۷ق به چاپ رسانده است.

[الأعلام ۱۸۷/۶؛ کشف الظنون ۱۶۳۶/۲؛ مختلف الروایة، مقدمه تحقیق (القسم الدراسی)؛ معجم المؤلفین ۱۳۰/۱۰؛ هدیة العارفین ۹۲/۲؛ نوادر المخطوطات العربیة فی مکتبات ترکیا ۲۸۳/۱؛ الاوقاف العامة موصل ۹۷/۴]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۳۹عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الجواب عن التعلیق بالنص و قد مر فی الشافعی و الله اعلم بالصواب، تم الکتاب

نسخه اصل: کتابخانه عاشر افندی، نسخه شماره «۱۱۷» منتقل شده به کتابخانه سلیمانیه، در استانبول ترکیه؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی بن ابی بکر مغربی، تا: پنج‌شنبه سلخ جمادی الثانی ۶۵۳ق؛ به گفته عیسی زکی عیسی نام کتاب و مؤلف بر روی غلاف نسخه حاضر چنین شده است: «مختلف الروایة فی الخلافیات للشیخ الامام ابواللیث نصر بن محمد السمرقندی توفی ۳۷۵»؛ مصحح؛ تملک: مصطفی عاشر در بروسه؛۵۵۴ص،۲۵سطر[عکسی ف:۴-۶۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۴۴۴/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کما إذا قال و الله ما أنت لی بإمرأة و کذا لو قال له هل لک إمرأة فقا ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ محشی؛ کاغذ: شرقی، ۳۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۳۶-۴۱۱]

● **مختلف الشیعة فی احکام الشریعة** / فقه / عربی
muxtalaf-uš šīʻa fī aḥkām-iš šarīʻa

علامه حلی، حسن بن یوسف، ۶۴۸ – ۷۲۶ قمری
ʻallāme-ye hellī, hasan ebn-e yūsof (1251 - 1326)

تاریخ تألیف:۶۹۹-۷۰۸ق

یکی از کتب مشهوره درفقه امامیه است و چنان که مصنف خود درمقدمه آن بیان کرده‌اند اولین کتابی است که بدین طرز درفقه تألیف گردیده است. ترجمه عبارت مصنف درمقدمه: «اما بعد چون بر کتب فقهیه ومقالات واقوال امامیه رضوان الله علیهم اجمعین واقف گردیدم درمسائل بی‌شمار میان آنها اختلاف نظر وعقیده مشاهده نمودم دوست داشتم که فقط مسائل مختلف فیه اصحاب خودمان (فرقه امامیه) را درکتابی جمع نمایم وکاری به مسائل متفق علیه ایشان نداشته باشم وچون درهر مطلبی به دلیل قائل بدان دست یافتم به نقل آن پرداختم وچون نیافتم به فکر خویش وجه نظر وراه عقیده آن قائل را به دست آورده ومیانه صاحبان اقوال با کمال انصاف وبدون ملاحظه حکمیت نموده و دراین تألیف هیچ یک از علماء سلف بر من سبقت نجسته ونخستین کتاب دراین موضوع می‌باشد ونام آن را «مختلف الشیعه فی احکام الشریعه» نهادم».پیش از او شیخ مفید و سید مرتضی و شیخ طوسی درباره خبرهای ناسازگار و مسئله‌های اختلافی اصولیان و فقیهان سنی و شیعی نگارش‌ها دارند. عزالدین آبی هم در ۶۷۲ در کشف الرموز، از سخنان ناسازگار دانشمندان فقه یاد نموده است. حلی در خلاصه (ص ۲۴) در ۶۹۳ درباره آن می‌نویسد «کتاب مختلف الشیعة فی احکام الشریعة ذکرنا فیه خلاف علمائنا خاصة و حجة کل شخص و الترجیح لما نصیر الیه» و تفاوت مختلف با نگارش‌های قبلی در پرداختن به اختلاف نظر علماء امامیه است. مسائل خلافیه میان فقهاء را همراه با ادله آن در ابواب مختلف فقهی جمع نموده و مسائل اتفاقی را به کتاب خود «منتهی المطلب» احاله کرده است.صاحب الذریعه می‌گوید: شهید دوم زین الدین (۹۱۱-۹۶۶ق) مختلف، را آخرین نگاشته‌های علامه حلی دانسته و این نادرست است زیرا که آخرین تألیف وی در حدود اطلاع همگان، تذکره است که برخی مجلداتش را شش سال پیش از مرگش از ۷۱۶ تا ۷۲۰ نگاشته است.

این کتاب مشتمل بر یک دوره کامل فقه می‌باشد ومؤلف آن را بر هفت جزء دردو مجلد تقسیم کرده‌اند:جزء ۱. کتاب طهارت وصلوة؛ ۲. کتاب زکوة وخمس وصوم وقسمتی از حج (تا آخر مبحث طواف وسعی)؛ ۳. بقیه حج وکتاب جهاد؛ ۴. کتاب اجاره، عطایا با توابع آن وقسمتی از کتاب نکاح (از ابتدا تا مبحث صداق)؛ ۵. بقیه نکاح، کتاب طلاق، کتاب عتق با توابع آن و کتاب ایمان با توابع آن؛ ۶. کتاب صید وذباحه با توابع آن وکتاب قضا وشهادات وکتاب میراث؛ ۷. کتاب حد و دو کتاب قصاص وکتاب دیات.جلد اول مشتمل بر سه جزء وجلد دوم مشتمل بر چهار جزء است. تاریخ شروع به تألیف دانسته نشد لیک تاریخ ختم تألیف جزء اول کتاب (حاوی طهارت و صلوة): ۴ جمادی الثانی ۶۹۹ق، تاریخ ختم تألیف کتاب: ۱۵ یا ۲۵ ذیقعده ۷۰۸ق.۱۲ حاشیه که بر مختلف نگاشته شده در الذریعه (ج۶ص۱۹۴-۱۹۶) یاد شده است، دوتای آنها به نام ویژه «رافع الخلاف» (الذریعه، ج۱۰ص۶۰) و «منهاج الشریعه فی شرح مختلف الشیعة» در الذریعه (ج۲۳ص۱۶۲، ج۲۱ش۵۳۳۹) معرفی شده است. از میان حواشی معرفی شده در الذریعه فقط چهار حاشیه آن در ایران دارای نسخه است و دو حاشیه لطف الله میسی و زین العابدین تبریزی در الذریعه نیامده ولی دارای نسخه است.

آغاز:بسمله. و به ثقتی. الحمدلله محق الحق و قامع الباطل و مدمره و ممیز انواع الانسان عن غیره من انواع الحیوان بقوة العرفان ... اما بعد فانی لما وقفت علی کتب اصحابنا المتقدمین ... و مقالات علمائنا السابقین فی علم الفقه وجدت بینهم خلافا فی مسائل کثیرة ... فاحببت ایراد تلک المسائل فی دستور یحتوی علی ما وصل الینا من اختلافهم فی الاحکام الشرعیة و المسائل الفقهیة دون ما اتفقوا علیه اذ جعلنا ذلک موکولا الی کتابنا الکبیر المسمی بمنتهی المطلب فی تحقیق المذهب فانه جمع بین مسائل الخلاف و الوفاق ... ثم ان عثرنا فی مسئله (مقالة) علی دلیل لصاحبها نقلناه و الا حصلناه بالتفکر و اثبتناه ثم حکمنا بینهم علی طریقة الانصاف ... و وسمنا کتابنا هذا (و سمیناه) بمختلف الشیعة فی احکام الشریعة و هذا الکتاب لم یسبقنا احد ممن تقدمنا من العلماء و لا نهج طریق الادلة فیه من تقدم من الفضلاء ...

چاپ: چاپ تحقیقی آن توسط انتشارات دفتر تبلیغات حوزه علمیه قم منتشر شده است؛ دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۳۲۳-۱۳۲۴، رحلی، ۱۷۱+۲۸۱+۲+۱۰۳+۲۷۴صص

[مکتبة العلامة الحلی ص ۱۷۴-۱۸۴؛ الذریعة ۲۱۸/۲۰-۲۲۱؛ إیضاح المکنون ۴۵۱/۲؛ ریحانة الأدب ۱۷۷/۴؛ طبقات اعلام الشیعة (ق ۸) ص ۲۳۳؛ گنجینه خطوط علما و دانشمندان؛ شعراء و خوشنویسان و معاصران ۱: ۳۲۸-۳۲۹، ۲: ۱۰۲۴-۱۰۲۵؛ مقدمه‌ای بر فقه شیعه ص ۱۲۷-۱۲۸؛ دنا ۲۷۶/۹-۲۸۷ (۳۰۴ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- حاشیة مختلف الشیعة؛ محقق کرکی، علی بن حسین (۸۹۰-۹۴۰)

۲- حاشیة مختلف الشیعة؛ میسی، لطف الله بن عبدالکریم (-۱۰۳۲)

۳- حاشیة المختلف = الحاشیة علی مختلف الشیعة فی احکام الشریعة؛ میرداماد، محمد باقر بن محمد (-۱۰۴۱)

۴- حاشیة مختلف الشیعة = تعلیقات؛ رفیعا، محمد بن حیدر (۹۹۷-۱۰۸۰)

۵- حاشیة مختلف الشیعة؛ تبریزی، علی (زین العابدین) (-۱۱)

۶- تعلیقه = استدراک کتاب مختلف الشیعة؛ رضوی قمی، محمد بن محمد باقر (۱۱۰۰-۱۱۶۰)
۷- حاشیة مختلف الشیعة(۳عنوان)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰۷
آغاز:بسمله. توکلت علی الله. کتاب الزکوة و فیه مقاصد. الاول من یجب علیه. مسئلة؛ **انجام:**ولیکن هذا آخر ما اردنا اثباته فی هذا الکتاب ... فرغت من تسوید الجزء السابع من مختلف الشیعة فی احکام الشریعة و به تم الکتاب من تسویده فی خامس عشر ذی القعدة من سنة ثمان و سبعمائة و الحمدلله وحده و صلی الله علی سید المرسلین محمد النبی و آله الطیبین الطاهرین.
دارای زکوة و خمس و صوم و بخشی از حج است؛ خط: نسخ، کاتب: علامه حلی، حسن بن یوسف، تا: پایان ذیحجه ۷۰۰ق، از پایان آن برمی‌آید که جزء دوم است که انجام می‌گیرد و به‌خط خود حلی است؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۳۵گ، ۲۱سطر (۷×۱۹/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۵سم [ف: ۵-۲۰۰۵]
۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۳۷
آغاز:بسمله و به نستعین رب یسر و وفق یا کریم یا الله. المقصد الثالث فی افعال الحج و فیه فصول؛ **انجام:**و الوجه عندی وجوب نصف اجرة المثل فان التنصیف فی التعلیم غیر ممکن لاختلاف الآیات فی السهولة و الصعوبة ...
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۷۰۲ق؛ افتادگی: انجام؛ در خاتمه جزء ثالث مؤلف به صراحت نوشته است که تا اینجا به خط خودش تحریر نموده و کتاب ودیعه که در قسمت بعدی قرار گرفته نیز عیناً همان خط قسمت اول می‌باشد؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۱۷۶ص (۷۳+۱۰۳)، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۳-۱۲۵۷]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۴۵
آغاز:فی تحقیق المذهب فانه جمع المسائل بین الخلاف و الوفاق و انما اقتصرنا نا لهذا الکتاب علی المسائل التی وقع فیها الشقاق کتاب الطهارة، باب الماء و احکامها و فیه فصول؛ **انجام:**اذا صلی الفجر و یمضی الی عرفات فیقف مع الناس و یقضی جمیع المناسک و یقیم بمکة حتی یعتمر عمرة المحرم و لا شیء علیه، ثم الجزء الثانی.
خط: نسخ، کا: ابراهیم بن یوسف استرآبادی، تا: ۱۸ ذیحجه۶۹۹ق، جا: حله؛ جزء اول آن شش ماه بعد از تألیف کتاب و در حیات مصنف از روی خط وی کتابت و بر اوقرائت شده، مصحح، با عبارت «بلغت قرائة أیده الله» مقابله شده، اجازه شریف علامه حلی برای «حسن بن بهاء الدین محمد بن أبی المجد یوسفی سرابشنوی» به خط مبارک ایشان بر روی برگ نخست چنین آمده است: «قرأ علی الشیخ الأجل الاوحد العالم الفقیه الفاضل الکبیر الزاهد الورع العلامة أفضل المتأخرین لسان المتقدمین رئیس الأصحاب فخر الملة و الحق و الدین، الحسن بن الصاحب الصدر ... السعید، بهاء الدین محمد بن أبی المجد الیوسفی أدام الله أفضاله و أعز اقباله ... الکتاب أجمع و غیره من مصنفاتی و روایاتی و اجازاتی و جمیع ما أجیز لی روایته و کرمه و عزته و کتب العبد الفقیر الی اله تعالی، حسن بن یوسف بن المطهر الحلی مصنف الکتاب فی شعبان سنة ثلاث و سبعمائة حامداًمصلیاً مستغفراً»، نسخه به دو قلم نگارش یافته، مرحوم علامه محقق سید عبدالعزیز طباطبائی اجازه بالا را به نقل از همین نسخه که قبلاً در تملک دیگری بوده، در کتاب مکتبة العلامة الحلی یاد آور شده و تاریخ تألیف مختلف را سال ۶۹۷ق و تاریخ اجازه را سال ۷۰۲ق عنوان نموده که به نظر می‌رسد اصل نسخه را رؤیت ننموده است. ترقیمه: برگ ۱۲۵: «فرغ المصنف ادام الله أیامه و حرس مجده و انعامه من تصینیفه فی رابع جمادی الآخر من شهور سنة تسع و تسعین و ستمائة و فرغ العبد الضعیف ابراهیم بن یوسف الاستر آبادی من کتابته یوم الأحد ثامن عشر شهر ذی الحجة و هو یوم الغدیر من السنة المذکورة بمحروسة الحلة حماها الله تعالی عن الحدثان من النسخة المکتوبة بخط یده الشریفة، و الحمد لله وحده و الصلاة علی محمد نبیه و عبده و علی آله و اصحابه من بعده»، برگ ۲۲۵: «وافق الفراغ منه فی ربیع الثانی من سنة ثلاث و سبعمائة الهلالیة»؛ تملک: حافظ احمد بن حسین، استر آبادی، محمد نجل عبد الرحیم؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲۲۵گ، ۱۳سطر (۱۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳۲-۶۰۶]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۲۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**و غیر نیته عن المقام قصر عند خروجه من مکة الی عرفة.
ج۱، از ابتدای مقدمه تا انتهای صلات؛ خط: نسخ، کاتب: علی بن احمد بن یحیی بن علی مزینی، تا: دوشنبه ۱۶ ربیع الاول۷۰۱ق؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶/۷×۲۳/۸سم [ف: ۲۱-۱۲۱۰]
۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۱۷
آغاز:المقصد الاول فی افعال الحج و فیه فصول الاول فی الاحرام؛ **انجام:**و کل اقرار فانه بخلاف الظاهر.
جزء سوم و شامل باب حج و متاجر است تا آخر باب اقرار؛ کا: محمد بن ابیطالب آبی، تا: ۷۰۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۴۵ص، ۲۹سطر، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۴-۹۱]
۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۲
از کتاب زکاة تا پایان حج؛ خط: نسخ، کاتب: جعفر بن حسین استرابادی، تا: سلخ رمضان۷۰۵ق؛ تملک: حسن بن علی؛ مهر: «محمد هاشم» (بیضوی)، «المتوکل علی الله الغافر عبده محمد باقر» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۲۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۳-۲۴۱]
۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۳۴
آغاز:عن الحسن علیه السلام عن رجل استودع رجلا الف درهم فضاعت

جزء چهارم کتاب و از احکام ودیعه تا پایان کتاب طلاق؛ خط: نسخ نازیبا، کا: وشاح بن محمد بن عتیبة، تا: جمعه ۲ رجب ۷۲۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مقابله شده از روی نسخه مؤلف به روز یک‌شنبه ۲۶ جمادی الثانی ۷۳۳ به پایان رسیده؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۱۲-۲۹]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۵

جلد دوم، و از آغاز کتاب زکاة تا پایان کتاب حج؛ خط: نسخ، کا: وشاح بن محمد عیینة، تا: ۲۷ ذیحجه ۷۲۱ق؛ مصحح؛ تملک: محمد بن حاج علی و سید محمد بن باقر بن محمد پناهی به تاریخ ۱۲۴۰؛ مهر: «لا اله الا الله الحلیم الکریم» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۲۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۴-۳۴۷]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۵۹

انجام: کلام ابن ادریس عدم الفوات لانه علل بأن وقت الوقوف للمضطر.

ج۱-۲، از ابتدای مقدمه تا «الفصل الثالث فی السعی» از کتاب الحج و سه چهارسطر از ابتدای این فصل ناتمام است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: ۶ ربیع الاول ۷۲۴ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده؛ مهر: محمد رحیم؛ جلد: میشن، ۱۹۵گ، ۳۲-۳۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۷/۲سم [ف: ۲۱-۱۲۱۴]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۳

آغاز: بسمله، المقصد الثالث فی أفعال الحج و فیه فصول الأول فی الإحرام؛ **انجام:** فإنه بخلاف الظاهر.

جلد۳، از «المقصد الثالث فی افعال الحج» تا پایان «الفصل العاشر فی الاقرار»؛ خط: نسخ، کا: وشاح بن محمد بن حسن بن عیینه، تا: ۶ شوال ۷۲۴ق [طبق یادداشت ظهر ورق اول: وی برادر صاحب عمدة الطالب فی انساب آل ابی طالب می‌باشد. به نظر این بعید می‌نماید چون صاحب عمدة الطالب احمد بن علی و کاتب: وشاح بن محمد است]؛ واقف: امیر جبرئیل، ۱۰۳۷؛ جلد: تیماج، ۱۶۶گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۲۱-۱۲۲۲]

۱۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۴۹۵

آغاز: کتاب الودیعة و توابعها و فیه فصول الفصل الأول فی الودیعة؛ مسئلة المشهور أنه إذا سلم الودیعة بیده إلی الظالم خوفاً علی نفسه من قتل أو ضرب لم یکن علیه ضمان؛ **انجام:** و الوجه عندی: الوجوب و کذا فی زوجة العنین، لما تقدم فی الأول و لوجوب نصف المهر فی الثانی و لهذا تجب المتعة؛ تم الجزء الرابع فی کتاب مختلف الشیعة

جلد چهارم کتاب و از کتاب الودیعة تا پایان الفصل الثالث فی الصداق؛ خط: نسخ، کا: وشاح بن علی بن محمود بن موسی بن رامی (لامعی) بن دخوشی بن محمد بن علی بن محمد بن موسی، تا: چهارشنبه ۱۶ شعبان ۷۲۴ق؛ مصحح؛ تملک: میرزا جان بن امیر جلال الدین محمد اصفهانی به خط علی بن هلال کرکی در ۱۵ ذیقعده سال ۹۴۶ق، حسان بن شیخ قاسم الدلبزی در ۴ شعبان ۸۲۱ همراه مهر «آیت الله بن ابو القاسم بن محمد بن ابراهیم» (بیضی)، علی بن محمد بن أبی الجامع همراه مهر «عبد حسن بن محمد بن ابی جامع» (دایره)، محمد بن المطهر حلی، محمد حسینی، نسخه را از شمس الدین محمد بن شیخ تاج الدین حسن جامعی جبل عاملی خریداری نموده و دو نفر از علمای همان عصر به نام‌های محمد بن حسن جامعی و علی بن احمد جبعی نیز آن را تأیید نموده‌اند، فخر الدین نصیری، میرزا باقر شهید زاده در تهران؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲۳۱گ، ۲۱سطر (۱۱/۵×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۳۱-۵۳۶]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۴

آغاز: بسمله، کتاب الودیعة و توابعها و فیه فصول الفصل الأول فی الودیعة؛ **انجام:** و لو وجب نصف المهر فی الثانی فکذا تجب المتعة.

جلد ۴، ازابتدای ودیعه شروع و به انتهای «الفصل الثالث فی الصداق»؛ خط: نسخ، کا: وشاح بن محمد بن حسن بن عیینه، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۷۲۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۲۱-۱۲۲۳]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۹

آغاز: وقع فی احدهما قذر لا یدری ایهما هو و لیس یقدر علی ماء غیره قال یهریقهما و یتیمم

از کتاب طهارت تا کتاب حج؛ خط: نسخ، کا: احمد بن حسن بن یحیی فراهانی، تا: ۱۳ جمادی الثانی ۷۳۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ جلد: تیماج، ۳۲۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: ۴-۳۰]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۲۹۴

آغاز: رجل فی العنم فقطعه قال الشیخ لان الوجه؛ **انجام:** ولیکن هذا آخر ما اردنا بیانه فی هذا الکتاب مقصرین ... علی المعصومین من ابنائه

کتاب الحدود تا الدیات؛ خط: نسخ کهن، کا: احمد بن حسن بن یحیی الداها، تا: ۷۳۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۶۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۷/۲-۵۴]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۹۹

جزو سوم از میانه حج تا پایان نکاح جزو چهارم؛ خط: نسخ، کا: علی بن محمد بن حسین مزیدی، تا: جمعه ۱۵ صفر ۷۵۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مقابله شده با نسخه خط مصنف در روز ۲۷ رجب ۷۶۳ و در نیمه روز دوشنبه ۲۶ شعبان ۷۶۳ از همان مزیدی، وقف بر طلاب یزد؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۲۰گ، ۲۷سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [ف: ۱۶-۳۳۶]

۱۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۵۹۶

آغاز: لهما ان یکفا بها رقبتها و یکون فی ذمتها؛ **انجام:** و بهذا افتی و علیه اعمل و هذا اضطرب عظیم و الوجه القطع

خط: نسخ، بی کا، تا: ۷۶۴ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: احمد شریعت عقدائی؛ کاغذ: سمرقندی، ۲۳۸گ، ۲۷سطر (۱۱/۵×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۳-۹۹۷]

۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۶۳۶
جزء اول و دوم و سوم کتاب و تا احکام اقرار می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم بن احمد بن حمد بن احمد بن علی بن حسین حسینی بحرانی، تا: ۴ رمضان۷۷۲ق؛ برگ‌های بسیاری از نسخه افتاده بوده و محمد قاسم بن سعید به تاریخ چهارشنبه ۲۶ ذیقعده ۱۲۲۴ در خوانسار تکمیل نموده است؛ مهر: کتابخانه محمد امین نجفی خوئی؛جلد:تیماج،۳۱۲گ،اندازه:۱۷/۵×۲۶سم[ف:۲۲-۲۰۱]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۸۸
از الفصل الرابع فی العیوب تا المیراث جزو ۵ و ۶، جزو پنجم آن که به کفارات می‌رسید در ۱۶ جمادی الاول ۷۰۷ به انجام رسیده؛ خط: نسخ، کا: ابن الاعرج حسینی، محمد بن سلیمان، تا: ۲۳ جمادی الثانی ۷۷۴ق؛ تملک: محمد بن حسن بن ابی القاسم حسینی، عماد الدین علی شریف قاینی، عبدالوهاب؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۹۲گ، ۲۰ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۳۹۰]

۱۹. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۵۹۱
از مقصد سوم کتاب الحج تا سه برگ به پایان کتاب النکاح مانده؛ خط: نسخ، کا: محمود بن محمد بن بدر رازی، تا: چهارشنبه ۲۴ شوال۷۸۷ق؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف:۱۳۵۵]

۲۰. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۶
جزء ۱ تا ۳؛ خط: نسخ، کا: محمد بن عبد علی بن عبدالله الشریف بحرانی، تا: قرن۸؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام (چندبرگی میان برگ‌های ۱۱۹ -۱۲۰ مشتمل بر انجام جزء ۱ و آغاز ۲ افتاده)؛ مهر: «المتوکل علی الله الغنی عبده حسن الحسینی ۱۲۶۰»؛ ۲۸۷گ، ۲۹-۳۱سطر، قطع: رحلی [چند نسخه-ف: -۳۳]

۲۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۴۷
جزء ۴؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن۸؛ ۱۵۰گ، اندازه: ۱۵×۲۳سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۹]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۰۳۳
آغاز:کتاب الودیعة و توابعها و فیه فصول، الفصل الاول فی الودیعة، مسألة، المشهور انه اذا سلم الودیعة؛ **انجام:**لا شیء علیه و إن کان بعد الدخول فعلیه مهر مثلها و قال قوم ...
از کتاب و دیعه تا بخشی از فصل سوم کتاب نکاح؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن۸؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۳۳-۷۱]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره
خط: نسخ کهن، بی کا، تا: قرن ۸ [میراث شهاب: س۶ش۱-۱۱۱]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۵
آغاز:بسمله، کتاب الحدود و فیه فصول فی حدالزنا مسألة قال الشیخ فی النهایة؛ **انجام:**یصح باعتبار التأثیر وجب القود و الا فلا ولیکن هذا ما اوردنا اثباته فی هذا الکتاب ... و علی المعصومین من ابنائه.
ج۷، از کتاب الحدود تا انتهای دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ واقف: امیرجبرئیل، ۱۰۳۷؛ جلد: مقوا، ۱۲۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۲۰۵]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۷۲
جزو ۳ و ۴ (حج تا نکاح) را دارد و سومی ۸ جزو و چهارمی ۱۶ جزو باید باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۸ و۹؛ واقف: شاهزاده بانویی، ۱۱ شوال ۱۱۲۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا، ۳۲۳گ، ۱۸سطر (۱۱/۵×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۸-۱۲۲]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۳۲
از کتاب حج تا وکالت می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۱۷۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۲۷-۱۷۰]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۶۰۸
کتاب صید تا پایان دیات؛ خط: نسخ، کا: مبارک بن محمد بن صالح، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ مهر: کتابخانه محمد امین نجفی خوئی؛ جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۲۲-۱۸۴]

۲۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۶۰
جلد اول کتاب و تا پایان زکاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه آخر ذیحجه۸۷۶ق؛ مصحح؛ روی برگ اول خط اسدالله و عبدالله بن محمد رضا شبرحسینی آمده که کتاب را از سید صدر الدین به رعایت گرفته‌اند؛ جلد: تیماج، ۱۳۷گ، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۱۷-۵۹]

۲۹. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۳۲
انجام:مسألة المشهور تحریم الاکتحال بما فیه طیب وجعله ابن البراج مکروه لنا ما تقدم من تحریم استعمال الطیب ومارواه معاویة بن عمار ... .
از ابتداء تا اواسط کتاب الحج - مسأله اکتحال درحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ یا ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، درابتدای فصل پنجم علامت مطالعه «محمد مکی عاملی» درسال ۱۱۷۰؛ تملک: اسماعیل خراسانی با مهر «عبده اسماعیل» (بیضی)، محمد بن شیخ اسماعیل نجفی، حاج سید جواد، محمد مکی عاملی از ذریه شهید وهبه کتاب به فرزندش «محمد بهاء الدین ابوالمعالی عاملی» درسال ۱۱۷۰؛ واقف: سید جواد جواد زاده، ۱۷ ربیع الاول ۱۳۹۲؛۲۲۵گ،۲۵سطر،اندازه:۲۰×۲۹سم[کتابخانه‌های قائن:ف:-۲۹]

۳۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۸۲
ج۱؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۶۲گ، ۲۱ و۲۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۲/۹سم [ف: ۱-۴۸۳]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۰۹۶
آغاز: تو ضامنه قال الشیخ رحمه الله هذان الخبر ان محمولان علی بلوغ الکریة؛ **انجام:** غیر انه یقصر فیما عداها من عرفات و منی و غیرذلک.
جلد۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۰؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ مصحح؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ جلد: میشن، ۲۷۲گ،

۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۱۳]

۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۲

آغاز: سوی ذلك و تعلقها بالمال لاینافی كونها عبادة؛ **انجام:**للمتمتع بعد الرمی و الحلق فلا یخ من یوم النحر.

ج۲، از اوایل زكات تا اواخر «الفصل الثانی فی الطواف»؛ خط: نسخ، كا: عبدالحلیم غنی امین محمدی، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ واقف: امیرجبرئیل، ۱۰۳۷؛ جلد: تیماج، ۲۰۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۲۱-۱۲۱۷]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۵۲

آغاز:بسمله، كتاب الجهاد و فیه فصول الاول فیمن؛ **انجام:**محمد المصطفی و علی المعصومین من انبیائه صلوة باقیة الی دار جزائه

جلد دوم، از كتاب جهاد و در آن تجارة و بیع و شفعه و دیون و حجر و مفلس و ضمان و كفالة و وكالة و اقرار و ودیعه و عاریه و لقطه و جعاله و غصب و اجازه و مزارعه و مساقاه و احیاء اموات و صلح و شركت و قراض و بینه و صدقه و وقف و سكنی و وصایا و نكاح و عتق و ولادة و وصیة و ذبح و قضاء و شهادات و میراث و احكام بمعنای اخص می‌آید؛ خط: نسخ، بی‌كا، تا: محتملاًقرن ۱۰؛ كاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۴۷۴گ، ۲۷سطر (۱۱×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [ف: ۸-۴۴۵]

۳۴. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۲۰۵

خط: نسخ، بی‌كا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، دارای بلاغ سماعی؛ ۱۹۲گ، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱-۱۲۸]

۳۵. كاشان؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۸

خط: نسخ، كا: عبدالرزاق بن عبدالفتاح ادیب قاری فتحانی، تا: قرن ۱۰؛ مقابله كرده عبدالحی بن عبدالرزاق رضوی در دهه نخستین ربیع الاول ۱۲۴۶، با خط رضوی در شرح رمزهای كتاب در پایان، محشی، جزو یكم ودوم تألیف پایان ذیحجه ۷۰۰؛ ۸۸۸ص، قطع: رحلی [نشریه: ۷-۴۳]

۳۶. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۲۳

آغاز:بسمله كتاب الصید و توابع و فیه فصول الاول فی؛ **انجام:**و الا فلا و لیكن هذا آخر ما اردنا ...

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌كا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: تیماج، ۱۶۸گ (۷۲+۹۶)، ۲۷ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [عمومی ساری و تنكابن: ف: -۲۶]

۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۱۷

از آغاز تا اقرار؛ خط: نستعلیق، بی‌كا، تا: قرن ۱۰؛ محشی؛ كاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۴۷۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۶-۶۸۳]

۳۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۷-طباطبائی

آغاز:برابر؛ **انجام:**فینفذ كغیره من العقلاء و كل اقرار فانه خلاف الظاهر و الحمدلله

از جلد اول تا سوم كتاب؛ خط: نسخ، بی‌كا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح؛ كاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۸۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۲۴-۱۸۹]

۳۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۴۳۵

جزو۴، از فصل سوم افعال حج تا پایان كتاب نكاح؛ كا: حسین عمیدی حسینی، تا: قرن ۱۰؛ در پایان جزو سوم تاریخ پنج‌شنبه ۲۸ رمضان ۹۶۸ و در پایان جزو چهارم تاریخ ۲۵ شوال ۹۶۸ آمده؛ تملك: عبدالله بن محمد علی بن احمد المعلم در ۱۲۲۹، محمد شفیع؛ كاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مشكی، ۲۳۷گ، ۲۹ و۳۰ سطر (۱۲×۲۰ و ۱۱/۵×۱۷) [ف: ۵-۵۳۲]

۴۰. كاشان؛ جعفری؛ شماره نسخه:۴۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**قال سألت عن الرجل یكون فی یوم عرفه بینه وبین مكه ثلثة امیال وهو متمتع بالعمرة ... اذا صلّی الفجر و یمضی الی عرفات فیقف مع الناس ویقتضی جمیع المناسك و یتم بمكة حتی یعتمر عمرة الحرم ولاشی علیه ...

جلد اول و دوم (كتاب الطهارة تا پایان كتاب الحج)؛ خط: نسخ، كا: عبدالاحد بنعبدالواحد استرآبادی، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی؛ مهر: «حسین بن رضی الدین محمدالموسوی» (مدور)؛ با یادداشتی مبنی بر هبه نسخه به تاریخ۱۰۶۱ق؛تاریخ وقف:۱۱۹۷ق؛ جلد: تیماج، ۳۲۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف مخ]

۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۴۸۵

آغاز:بسمله، كتاب المتاجر و فیه فصول الأول فی وجوه الاكتساب؛ **انجام:** هذه الثلاثة و إن كان له الرد فالأفضل ان له امساكهن اذا ثبت هذا ... كما اختاره الشیخ وابن ادریس اشكال ینشأ.

ج۳-۴، از اواسط مسأله «قال الشیخ فی النهایة ینبغی للمعلم ان یسوی بین الصبیان فی التعلیم» از كتاب المتاجر تا انتهای ج۴ (الفصل الثالث فی الصداق)؛ خط: نستعلیق، بی‌كا، تا: حدوداًقرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: مقوا، ۳۸۳گ، اندازه: ۱۵/۳×۲۰/۹سم [ف: ۲۱-۱۲۰۶]

۴۲. قم؛ مركز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۹۸

آغاز:اما المقدمة الاولی فلقوله تعالی خذمن أموالهم صدقة تطهرهم بها و تزكیهم بها و أما الثانیة فظاهرة؛ **انجام:**و اذا ذبح الصید فی الحرم فهو میتة حلال ذبحه أو حرام و عن اسحاق عند جعفر ...

از اوایل كتاب الزكاة تا اواسط كتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌كا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با امضای بلاغ؛ مهر: كتابخانه محسن الحسینی(مربع بزرگ)؛ جلد: تیماج، ۲۱۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۱۱]

۴۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۳۷۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**مسألة: لو كانت دار لغایب و حاضر و حصة الغائب فی ید آخر فباع الحصة و ادعی ان ذلك بإذن الغائب، نقل الشیخ نجم الدین ابوالقاسم جعفر بن سعید عن الشیخ فی ثبوت الشفعة و الأقرب المنع لعدم ثبوت البیع فلا یقضی بالشفعة ...

از کتاب الطهارت تا پایان کتاب الشفعة؛ خط: نسخ، کا: حسین بن حاجی، تا: ۲۱ رمضان۹۰۲ق؛ مصحح، با عبارت «بلغ قبالاً» مقابله شده، محشی، اصل نسخه در رمضان ۹۰۲ کتابت شده لیکن بخش‌هایی از آن در دوره‌های مختلف نونویس شده که فرجامین آن، از سوی مالك نسخه، مرحوم آیت الله شیخ محمد ارباب قمی در سال ۱۳۰۹ق انجام گرفته؛ مهر: «المفتقر الی الله علی بن فتح الله» (دایره)؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲۵۸گ، ۳۰سطر (۱۲/۵×۲۰)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۳۹-۹۶]

۴۴. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۸۴

جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: جعفر بن محمد بن حسن بازید، تا: ۲۶ رجب۹۱۱ق؛ ۴۳۲گ، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: -۱۱۸]

۴۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۹۸

جلد چهارم و پنجم از احکام ودیعه تا کفارات؛ خط: نسخ، کا: مبارك بن محمد بن ابراهیم (صالح)الهدیلی، تا: جمادی الاول۹۱۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۶۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲۳-۸۲]

۴۶. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۱۷۱

از آغاز تا پایان جزء پنجم؛ خط: نسخ، کا: عباس بن علی بن علی بن احمد بن عمیدالدین علی عمیدی حسینی، تا: ۹۳۹-۹۴۰ق؛ یادداشت همان حسن بن جمال الدین حاکی از اینکه در ۱۰۲۷ کتاب صوم را نزد شیخ بهائی در قزوین آغاز به خواندن کرده؛ تملك: حسین بن محمد بن علی بن حسین ابن ابی الحسن موسوی حسینی، عمادالدین علی شریف استرابادی، احمد طبسی در ۹۸۷، سید سلیمان حسینی در ۱۱۵۲، حسن بن جمال الدین ابن ابی الحسن حسینی موسوی عاملی[چند نسخه-ف: -۳۳۷]

۴۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۰۷

طهارت تا حج؛ بی‌کا، تا: ۷۵۱ یا ۹۵۱ق؛ قطع: رحلی [ف: -۲۱۸]

۴۸. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۴۳

طهارت تا ودیعه؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالفتح عبدالصبور حافظ قزوینی مؤدب، تا: ۹۵۶ق [ف: -۸۳]

۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۵۸

آغاز:بسمله - کتاب الودیعة و توابعها و فیها فصول: الفصل الاول فی الودیعه. مسئلة: المشهور انه اذا سلم الودیعة بیده الی الظالم؛ **انجام:**کان للمولی منعه منها فلا کفارة، لانه فعل سائغ لایوجب عقوبة التکفیر.

خط: نسخ تحریری، کا: علی بن انوشیروان مازندرانی، تا: پنج‌شنبه شوال۹۵۷ق، جا: قیس از قرای شام؛ بسیار کم نقطه و به خطی تندنویس که میان علما مرسوم بوده، دارای رکابه، مصحح، محشی، مقابله شده با نشان «بلغ مقابله»؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۴۴گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۳/۶×۱۷/۸سم [ف: ۲۷/۱-۲۸۶]

۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۱

انجام: و قال المفید و یجتنب الصایم الرایحة الغلیظه و الغبرة التی ج ۱-۲، از ابتدای مقدمه تا انتهای «الفصل الثالث فی السعی»؛ خط: نسخ، کا: سماهیجی عرادی (نام کاتب ساقط شده)، تا: جمادی الاول۹۵۸ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: خواجه شیر احمد تونی؛ جلد: تیماج، ۳۴۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲۱-۱۲۱۷]

۵۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۱۵

کتاب طهارت و صلاة؛ خط: نستعلیق، کا: علی شاه بن محمد طهرانی، تا: رمضان۹۵۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۶۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵-۱۰۵]

۵۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۸۵۲

آغاز: ... حرم علیکم ان تحملوا الیهم السلاح و السروج فالوجه فی هذا الخبر احد شیئین ... مسئلة. قال المفید: التجارة فی القردة و السباع و الفیلة؛ **انجام:**[مسئلة]. قال الشیخ فی الخلاف: کل فرقة یحصل بین الزوجین ... و کذا فی زوجه العنین لما تقدم فی الاول و لوجوب نصف المهر فی الثانی فکذا.

جزء ۳ و ۴ کتاب است و از متاجر تا پایان کتاب نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نیمه محرم۹۵۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲، ا ب ح س»؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۱۸۶گ، ۲۹سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۴۰-۲۸۴]

۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۲۰

جزء دوم و سوم؛ خط: نسخ، کا: صدرلدین بن محمد بن صدرالدین اصفهانی، تا: غره رجب ۹۶۰ق؛ تملك: محمد باقر حسینی گلستانه به تاریخ ۱۱۰۷ با مهر «عبده محمد باقر گلستانه»(بیضی)؛ جلد: مقوایی، ۳۰۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲۰-۹۴]

۵۴. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۵۰۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**عن المقام قصر عند خروجه من مکة الی عرفه تم الجزء الأول.

جزء اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۹رمضان ۹۶۳ق؛ مصحح، محشی؛ تملك: ... خالد بن علی بن مسعود حسنی به تاریخ رمضان ۱۰۰۳، ضیاءالدین علی شهیر به ابن فتحان بن احمد بن عبدالله حسنی حسینی رازی بحرانی با مهر«المتوکل علی الله الغنی ضیاء الدین علی بن احمد حسینی» (کروی)؛ جلد: تیماج، ۲۱۹گ، ۱۹و۲۳سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [ف: ۲-۵۷۲]

۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۶۱

انجام:و یقیم بمکة حتی یعتمر عمرة المحرم و لا شیء علیه.

جلد۱-۲، از ابتدای مقدمه تا انتهای «الفصل الثالث فی السعی» از کتاب الحج؛ خط: نستعلیق، کا: عبدعلی بن احمد بن کلیب غروی، تا: یك‌شنبه ۲۹جمادی الثانی۹۶۷ق؛ تملك: عبدالرضا انجو؛ مهر: ابوالفضل انجو، محمد رضوی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰/۸×۳۰/۳سم [ف: ۲۱-۱۲۱۵]

۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۲۲-۱۸/۴۲

آغاز:بسمله کتاب الودیعه وتوابعها وفیه فصول الفصل الاول فی الودیعة ... المشهور انه اذا سلم الودیعة بیده الی الظالم؛ **انجام:**هذا آخرما اردنا اثباته فی هذا الکتاب مقتصرین علیه ... وعلی

المعصومین من ابنائه
کتاب الودیعه تا دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حسن ابوسعید استرآبادی، تا: پنج‌شنبه ۲۳ ذیقعده۹۶۸ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح، محشی، مقابله شده در تاریخ رجب ۹۶۹ق؛ تملک: شیخ جلال، محمد تقی گیلانی، کمال الدین بن محمد حسین بن علی اکبر خوانساری به تاریخ۱۳محرم۱۳۱۴؛مهر«محمد داود الحسینی» (مربع)، «المتوکل علی الله زین العابدین الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۴۰۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۷-۴۲۳۰]

۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۳۸

انجام:کان علیه الحد سرا و علی المراة جهرا و تبعهما ...
خط: نسخ، کا: علی بن ابراهیم بن علی بن حسن الهرامس قطیفی، تا: دوشنبه ۲۹ ذیحجه۹۶۹ق، جا: نجف اشرف؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تاریخ وقف: ۱۱۳۰؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۳۸گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۲۳-۱۱۱]

۵۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۶عکسی

آغاز:المقصد الثالث فی افعال الحج وفیه فصول، الاول فی الاحرام.مسئلة؛ **انجام:**و قد روی اصحابنا ان الساحر یقتل ... ولیکن هذا آخر ما اردنا انشائه فی هذا الکتاب ... مصلین علی سید انبیائه محمد المصطفی و علی المعصومین من ابنائه.
نسخه اصل: کتابخانه ملی تبریز، ش ۱۲۶۰. مشتمل است بر مقصد سوم در افعال حج، تا پایان کتاب؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه۲۵ شوال۹۶۹ق، مصحح؛ ۴۱۰گ [عکسی ف: ۲-۱۲۷]

۵۹. اصفهان؛ ابوالبرکات، رضا؛ شماره نسخه:۱

آغاز:مسأله: قال شیخنا المفید رحمه الله اذا کان یوم الترویة فلیأخذ من شاربه
کتاب الحج تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: احمد بن فتح الله تمیمی، تا: ۱۲ رجب۹۷۰ق؛ افتادگی: انجام؛ ۵۱۰گ، ۲۴سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: -۱۱]

۶۰. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۸۰

جزءاول ودوم وتا کتاب حج است؛ خط: نسخ، کا: زین العابدین بن محیی الدین بن علی بن کرامه، تا: پنج شنبه ۲۶ رجب۹۷۱ق؛ ۳۳۸گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۷سم [ف: ۱-۵۴]

۶۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۲-طباطبائی

آغاز:بسمله کتاب الودیعة و توابعها و فیه فصول الاول فی الودیعة؛ **انجام:**ان کان للسحر حقیقة یصح باعتبارها التاثیر وجب القود والا فلا و لیکن هذا آخر ما اردنا اثباته فی هذا الکتاب مقصرین علیه ... علی سید انبیائه محمد ... باقیة الی دار جزائه
از کتاب ودیعه تا حدود؛ خط: نسخ، کا: امین الدین محمد بن حبیب الله سنغر یزدی، تا: ۹۷۲ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۸۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۲۴-۳۷۴]

۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۰۴۷

آغاز:المقصد الثالث فی افعال الحج و فیه فصول؛ **انجام:**و آله المعصومین من ابنایه
از مقصد سوم باب حج تا آخر دیات؛ خط: نستعلیق و نسخ، بی‌کا، تا: سلخ رمضان۹۷۲ق؛ گمان می‌رود به خط دو کاتب باشد، تاریخ کتابت که در آخر فصل سوم از باب نکاح ضبط شده: سلخ رمضان ۹۷۲، تاریخ کتابت که در آخر نسخه است: ۱۲ ربیع الثانی ۹۷۶؛ مصحح، محشی؛ واقف: ملکزاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ جلد: میشن، ۲۳۴گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۵-۶۱۲]

۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۱۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**فینفذ کغیره من العقلاء و کل اقرار فانه بخلاف الظاهر.
خط: نسخ ریز، بی‌کا، تا: ۹۷۳ق؛ محشی از کتاب مهذب بارع، قواعد، صحاح، قاموس، مدارک و از ملا تاجا و حواشی دیگری بی امضاء و با امضاء؛ جلد: تیماج، ۹۰۶گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۴-۹۰]

۶۴. اصفهان؛ ابوالبرکات، رضا؛ شماره نسخه:۷

آغاز:او رایحته و انه سئل (ع) عن الماء النقیع و الغدیر
جزء اول و دوم کتاب و تا بخشی از کتاب الحج را در بردارد؛ خط: نسخ، کا: حسین بن قطب الدین محمد استرآبادی، تا: ذیقعده۹۷۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: حاج مهر علی بن حاج سلطانعلی فروشانی؛ ۳۰۶گ، ۲۶سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف: ۱۶]

۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۲۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**اقرار العقلاء علی انفسهم جایز و هذا عاقل اقر بمحتمل فیه کغیره من العقلا و کل اقرار فانه بخلاف الظاهر.تم.
جزء اول و دوم و سوم؛ خط: نسخ، کا: تقی الدین بن شرف الدین حسینی، تا: ۲۹ جمادی الثانی ۹۷۳ق؛ مصحح، باعلامت بلاغ از ملا فتح الله بن شکرالله کاشانی است که در پایان جزء دوم نوشته«قوبل بقدر الطاقة و الامکان حرره احقر عبادالله ابن شکرالله فتح الله عفی الله عنهما»، محشی؛ مهر: «المتوکل علی الله عبده مرتضی الحسینی ۱۱۲۴» (چهارگوش)، «الواثق بالله الغنی عبده مرتضی الحسنی۱۱۲۵» (بیضی)؛ تملک: لطفعلی بن علی بن لطفعلی تبریزی با مهر «عبده لطفعلی ۱۲۸۷» (مستطیل)، اسمعیل بن ابوصالح حسینی در ۱۱۴۷ق، «مرتضی بن محمد الحسینی ۱۰۳۴» (بیضی)، «یا حکیم من لا حکیم له، عبده حسن الحسینی» (دایره)، «سماء العبد بملا(؟) ۹۹» (دایره) مورخ ۱۰۳۳، «افوض امری الی الله عبده محمد قاسم ۱۱۱۰» (مستطیل)، کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۶گ، ۳۰ و ۲۵ سطر (۱۴×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸/۲×۲۵/۵سم [ف: ۲۹/۲-۶۴۳]

۶۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۰۹

تا پایان کتاب العتق؛ خط: نسخ، کا: حاجی نورالدین علی بن حیدرعلی قمی، تا: ۱۶ رمضان۹۷۵ق؛ مصحح، با علامت بلاغ، مقابله شده در اواخر ذیحجه ۹۸۱ق؛ تملک: علی بن محمد اسماعیل حسینی به تاریخ ۱۱۴۷، ابوطالب؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده علی» (بیضی)، «عبده محمد صالح الحسینی»، «افوض امری الی الله عبده ابراهیم» (بیضی)؛ جلد:

تیماج، ۳۱۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۷-۱۹۰]

۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۵۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**یصح باعتبار التأثیر وجب القود و الا فلا و لیکن هذا ما اوردنا اثباته فی هذا الکتاب ... و علی المعصومین من ابنائه.

خط: نسخ خوش، کا: محمد حسین بن شرف الدین بن کمال الدین مازندرانی، تا: ۸ ذیحجه۹۷۵ق، جا: ساری؛ دارای شش سرلوح بسیار عالی، مجدول؛ واقف: شاه عباس صفوی؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۰۱گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۲۱-۱۲۰۱]

۶۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۳۶

جزء دوم؛ بی‌کا، تا: ۱۲شوال۹۷۶ق [ف: ۱-۲۳۷]

۶۹. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۷۶

آغاز:بسمله کتاب الدیون و توابعها و فیه فصول الاول فی الدین مسئله المشهور کراهة الاستدلاله؛ **انجام:**یصح باعتبارها التأثیر وجب العقود و الا فلا و لیکن هذا ما اردنا اثباته فی هذا الکتاب

از کتاب دیون تا دیات؛ خط: نسخ خوب، کا: مولانا فرخ، تا: ۲۹شوال۹۷۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۵۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: -۲۷۶]

۷۰. یزد؛ محمود آبادی، میرزا حسن؛ شماره نسخه:۳۳

تا کتاب الاقرار است؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حبیب الله سنغریزدی، تا: ۹۷۸ق، جا: یزد؛ قطع: وزیری [نشریه: ۴-۴۵۷]

۷۱. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۵۷

از کتاب الحدود تا پایان کتاب الفرائض ؛ خط: نسخ، کا: قصاب استرآبادی، قاسم علی بن حسین، تا: ۹۷۸ق؛ تملک: مسعود بن عبدالقادر حسینی که کتاب از میر میرانا به وی رسیده؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: تیماج، ۳۶۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۵۹]

۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۴۴۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**وغیر نیته عن المقام قصر عند خروجه من مکة الی عرفة.

خط: نستعلیق تحریری، کا: ... اوالی نسفی، تا: ۲ رمضان۹۷۸ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۱۳۳گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۳×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۵]

۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۱۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**و قد تقدم اختیارنا فی هذه المسئله فی باب الوقف فلتطلب من هناک

از طهارت تا آخر وصیت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده۹۷۹ق؛ واقف: محمد هادی بن احمد یزدی، ربیع الاول ۱۲۵۴؛ جلد: تیماج، ۵۱۶گ، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵-۶۱۰]

۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۷-طباطبائی

آغاز:بسمله کتاب الودیعة و توابعها و فیه فصول الفصل الاول فی الودیعه المشهور انه اذا سلم الودیعه بیده الی الظالم خوفا ... قال الشیخ فی النهایة؛ **انجام:**و الوجه ان یقول ان کان المسحر ... یصح لاعتبارها التأثیر وجب و الا فلا

از کتاب ودیعه تا قصاص و دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۸۰ق؛ با بلوغ مقابله به خط و رقم یوسف بن محمد بن محمد بن زین الدین حسینی [وی از عالمان بزرگ شیعی سده دهم هجری و در شمار شاگردان شهید ثانی است که بعد از شهادت استاد به نجف اشرف هجرت کرد. از جمله آثار وی می‌توان ترتیب اختیار الکشی و جامع الاقوال در رجال را نام برده و از میان شاگردان وی میرزا محمد رجالی استرآبادی نامبردار است]که به شهادت این یادداشت با اصل خط مصنف مقابله شده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۲۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۲۴-۳۵۹]

۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸۵۱/۱

آغاز:برابر**انجام:**یقیم بمکة حتی یعتمر عمره المحرم و لا شییء علیه. تم الجزء الثانی من مختلف الشیعة فی حکم الشریعة.

جزء اول و دوم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۹۸۲ق؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج، ۳۶۶گ (۱پ-۳۶۶پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۴۴-۹۷]

۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۰۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و یتلوه کتاب الصلوة و الحمدلله رب العالمین و الصلوة علی محمد و آله الطیبین

از کتاب الطهارة تا «الفصل الثالث من الاوانی و الجلود»؛ خط: نسخ، کا: محمد بن عبدالواسع المشرف الحائری، تا: جمعه ۲۹ جمادی الثانی۹۸۲ق؛ مهر: محمد جعفر حسینی؛ جلد: تیماج، ۱۰۴گ، ۲۱سطر [ف: ۱۱-۷]

۷۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۴۸

از ودیعه تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: تاج الدین بن سید شرف الدین بن عبدالحسین موسوی حلی، تا: ۱۷ ذیحجه۹۸۲ق؛ مصحح؛ ۳۸۹گ، اندازه: ۱۸×۲۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۹]

۷۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۷۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**ان کان للسحر حقیقة یصح باعتبارها التأثیر وجب القود و الا فلا و لیکن هذا آخر ما أردنا اثباته فی هذا الکتاب مقتصرین علیه حامدین لله تعالی علی آلائه.

خط: نستعلیق، کا: حسام الدین حسن فرزند شیخ عزالدین علی فرزند غدامه، تا: ۱۶محرم۹۸۲ق، جا: نجف اشرف؛ مصحح، با علامت «بلغ» مقابله شده، محشی؛ عباراتی در مورد خریداری نسخه توسط شیخ محمد یزدی از نجم الدین عبدالله شوشتری در دارالعلم و محمد شفیع فرزند محمود فرزند علی اکبر نائینی در ربیع الثانی سال ۱۰۶۹ دیده و در شعبان ۱۱۰۰ این نسخه را به ابوطالب هبه شرعیه نموده‌اند؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۳۸۸گ، ۳۱سطر (۱۵×۲۵)، اندازه: ۲۳×۳۴/۵سم [ف: ۳۰-۲۹۳]

۷۹. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۸۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**یصح باعتبارها التاثیر وجب العود و الافلا. ولیکن هذا آخر ما اردنا اثباته ...

کامل است و شامل هر هفت جزء می‌باشد از اول طهارت تا آخر دیات؛ خط: نسخ خوش، کا: علی بن حاج قوام الدین محمود

عاقولی لیثی نجفی حلی، تا: ۷شوال۹۸۲ق؛ مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ، محشیبه حواشی «ع ر» «ن»؛ تملک: فخرالدین محمد بن محمد تقی موسوی در آخر شعبان ۱۰۸۵ق، فخرالدین محمد الموسوی، ابوالبقاء در مشهد رضوی مورخ ۱۱۰۶ق، حسین بن حیدر بن فخر حسینی کرکی؛ مهر: «الواثق بالله الغنی عبده مظفر علی الحسینی» (دایره بزرگ)؛ واقف: قنبرعلی اصفهانی، شوال۱۱۲۳ق؛ جلد: تیماج، ۵۱۳گ، ۳۳سطر (۱۳×۲۳/۵)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: -۳۱۹]

۸۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۳۲-۳۴/۲

آغاز:انها لی وهی ملکی واقام علی ذلک بینه واقام المدعی علی دعواه بینه کان الحق ان یحکم بها للمدعی؛ **انجام:**ان تقول ان کان للسحر حقیقة یصح باعتبارها التأثیر وجب القود والا فلا. ولیکن هذا آخرما اردنا اثباته فی هذا الکتاب ... وکتب العبد الفقیر الی الله تعالی حسن بن یوسف بن مطهر المصنف والحمد لله وحده.

خط: نسخ، کا: در میان نسخه: علی رضا، تا: ۹۸۳ق، جا: قزوین؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۷۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۳×۳۴سم [ف: ۷-۴۲۳۰]

۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۰۹۴

آغاز:کتاب الودیعة و توابعها و فیه فصول الفصل الأول فی الودیعة؛ **انجام:** فإن کان عرف الحالف جاریا بمباشرته کرجل من.

ج۴-۵، ازابتدای ودیعه تا اواسط کتاب الایمان؛ خط: نسخ، کا: ماجد بن فلاح شیبانی نجفی، تا: آخر شعبان۹۸۳ق؛ افتادگی: انجام؛ مهر: بدرالدین عاملی؛ توسط سید رضا امیر شهیدی در بهمن ۱۳۴۸به کتابخانه تحویل گردیده؛ جلد: میشن مذهب، ۲۶۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۸سم [ف: ۲۱-۱۲۰۴]

۸۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۷۸

کتاب طهارت و صلاة؛ خط: نستعلیق، کا: تاج الدین حسین بن صاعد، تا: پنجشنبه ۱۶ شوال۹۸۳ق؛ افتادگی: آغازوانجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج زرد، ۲۰۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۲۴-۱۶۳]

۸۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۶۰

آغاز:کتاب التجارة و فیه فصول مسئلة قال الشیخ فی النهایة جمیع النجاسات یحرم التصرف فیها؛ **انجام:**وجب القود و الا فلا ... هذا آخر ... بیانه فی هذا الکتاب مقتصرا ... مصلیا علی سید المصطفی و علی المعصومین.

جلد دوم، از تجارت تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: هدایت الله ابن محمد الحافظ، تا: ۱۵شوال۹۸۳ق، جا: در کربلا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴۲۰گ، ۲۷ سطر (۱۰×۲۰/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۵۱-۱۸۳]

۸۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۹۴

جزء سوم و چهارم؛ خط: نسخ، کا: محمد بن المشرف حائری، تا: جمعه ۲۴ محرم۹۸۳ق؛ محشی با نشان «ابراهیم»؛ مهر: محسن بن محمد حسن بن ابراهیم بن محمد بن ابراهیم و محمدجعفر بن محمد صادق «عبده محمد جعفر شریف» (مربع)، ابراهیم بن موسی «سلام قولاً من رب رحیم» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۴۱۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۲۱-۳۶۲]

۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۴۹۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**فالاولی مذهب السید

از اول کتاب تا چند سطر از اول باب نکاح؛ خط: نسخ، بی کا، تا: غره ذیقعده۹۸۴ق؛ مقابله شده توسط مولانا قاسم بن حسین خلخالی در چهارشنبه ۷ جمادی الثانی ۹۸۸ در نجف، محشی؛ جلد: تیماج، ۴۴۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵-۶۱۰]

۸۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۸۸

انجام:.

حج تا پایان جزء چهارم؛ کا: علی بن جعفر بن حسن بن موسی بن ابی مسافر الحسائی، تا: ۹۸۴ق؛ با یک واسطه با نسخه اصل مقابله شده؛ قطع: رحلی [ف: -۲۱۸]

۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۳۳۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**و هذا عاقل اقر بمحتمل فینفذ کغیره من العقلاء و کل اقرار فانه بخلاف الظاهر.

ج۳-۱، از ابتدای مقدمه تا انتهای دیون؛ خط: نسخ، کا: نصیرالدین بن غلام علی استرآبادی خادم الکاظمین، تا: پنجشنبه دهه سوم جمادی الاول۹۸۴ق، جا: کاشان؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۰۱گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۶] و [ف: ۲۱-۱۲۰۹]

۸۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۲۱-۱۸/۴۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**فینفذ کغیره من العقلاء.وکل اقرار فانه ... بخلاف الظاهر

سه جزء اول کتاب وتا احکام اقرار را دارد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن ثانی حسینی، تا: محرم۹۸۵ق؛ مصحح، دارای علامات بلاغ؛ تملک: علی بن مقصود علی؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۱۸گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۷-۴۲۳۰]

۸۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱

جزو اول از آغاز طهارت تا پایان صلاة؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ابراهیم، تا: اواخر شعبان۹۸۵ق؛ محشی با نشان «ا ب هـ م، ا ره ی م»؛ تملک: بشیر موسوی؛ جلد: تیماج، ۱۲۶گ، ۲۳ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [ف: -۶۵۹]

۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۵۹

آغاز:برابر

جلد اول، نسخه پاکیزه، از طهارت تا آخر امر به معروف؛ خط: نسخ، کا: هدایت الله ابن محمد الحافظ، تا: ۵ربیع الثانی۹۸۵ق، جا: کربلا؛ محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۸گ، ۲۵ سطر (۱۱/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [ف: ۵۱-۱۸۲]

۹۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۶۸۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**اقرار العقلاء علی انفسهم جائز ... وهذا آخر ما اوردناه من المجلد الاول من المختلف من مصنفات العلامة الحلی

رحمه الله و یتلوه فی المجلد الثانی کتاب الودیعة ان شاءالله تعالی.تم.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۸۶ق؛ مصحح، مقابله شده؛ تملک: محمد علی بن محمد حسینی؛ اهدایی: مهدی سیگاری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۵۰گ، ۲۵سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۲-۵۸۴]

۹۲. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۲
آغاز:انه یضمن علی کل حال لانه خالف المأذون فیه و الوجه الاول لنا
خط: نسخ، کا: صالح بن محمد بن عبدالاله بن محمود سلامی، تا: دوشنبه ۱۳ ذیقعده۹۸۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۱۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۴۲]

۹۳. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۸۱
امانات تا دیات؛ خط: نسخ، کا: هلال بن کامل بن منصور الوردی، تا: ۹۸۶ق [ف: -۸۳]

۹۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۹۸
آغاز:برابر
خط: نسخ خوش، کا: هلال بن کامل بن منصور الوردی، تا: ۲۶ رجب ۹۸۶ق؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمود ۱۱۰۶» (بیضوی)، «افوض امری الی الله احمد» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۴۵۰گ، ۳۳سطر(۱۴/۵×۲۱)، اندازه: ۲۲×۳۳سم [ف: ۲-۲۲۷]

۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۱۸۴
آغاز:کتاب الودیعة و توابعها و فیه فصول الفصل الأول فی الودیعة؛ **انجام:**یصح باعتبار التأثیر وجب القود و الا فلا ولیکن هذا ما اوردنا اثباته فی هذا الکتاب ... و علی المعصومین من ابنائه.
ج۷-۴؛ خط: نسخ، کا: ابوالفتح بن اسماعیل بن حسن بن محمد حسینی رضوی، تا: ۱۰ ربیع الاول۹۸۶ق؛ دارای دو کاتب است، جلد۴ به قلم علی بن زین العابدین حسینی در ۲۱ محرم ۹۸۵و اجزای سه گانه به قلم ابوالفتح بن اسماعیل بن حسن بن محمد حسینی رضوی، در دهم ربیع الاول ۹۸۶؛ تملک: یحیی بن محمد شفیع اصفهانی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۴۶۱گ، ۱۹-۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۱۰] و [ف: ۲۱-۱۲۰۵]

۹۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۹۶
کتاب جهاد تا کتاب نکاح؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن عباس بن احمد اصفهانی، تا: غره محرم۹۸۷ق؛ مصحح، مقابله شده توسط محمد حسن ابن ابی طالب آباده‌ای با پدر و برادر خود و شخصی دیگر که نامش معلوم نیست، در روز پنج‌شنبه نهم رجب ۱۲۳۱ به پایان برده؛ مهر: نورالدین محمد بن شاه علی «غلام شاه ولایت نورالدین محمد» (بیضوی)، «لله ملک السموات و الارض» (دایره)؛ جلد: تیماج، ۲۸۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۸-۱۶۹]

۹۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۵۱
خط: نسخ، کا: عباس بن محمد بن علی موسوی بیابانکی، تا: ۹۷۳ و ۹۷۴ق (جزء دوم) و ۹۸۸ق (بقیه نسخه که بخط دیگری است)؛ مصحح، محشی؛ تملک: عزیزالله بن اسدالله حسینی اعرجی سمنانی، حیدر علی بن جمال الدین؛ جلد: مقوایی، ۴۶۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۵-۳۳۳]

۹۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۱۱
آغاز:عبدالرحمن بن الحجاج فی الصحیح؛ **انجام:**شاکرین له علی فواضل نعمائه مصلین علی سید انبیائه محمد المصطفی و علی المعصومین من ابنائه
از باب طهارة شروع تا آخر باب دیات؛ خط: نسخ، کا: محمود بن علی جوینی، تا: ۹۸۹ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: آغاز (چند صفحه)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۴۲۰گ، ۳۲سطر (۱۶×۲۶/۵)، اندازه: ۲۳/۵×۳۷سم [ف: ۸-۴۱۵]

۹۹. آمل؛ پیشنماز، میرزا ابوالحسن؛ شماره نسخه:۲۲
جزو ششم است از صید تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: حسین بن حسن بن محمد بن حسین اوالی بحرانی، تا: شنبه ۱۰ جمادی الاول۹۹۱ق، جا: احمد نگر دکن هند؛ تملک: شمس الدین محمد بن اسحاق، محمد بن سید حسین حسینی قمی طاهری، حسن بن حسین حسینی؛ واقف: ملا آقاجان، ۱۳۰۵ [نشریه: ۵-۴۰۳]

۱۰۰. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۱۴۰
از ابتداء کتاب زکاة تا انتهاء اقرار؛ خط: نسخ، کا: علی بن حاج قوام الدین بن محمود لیثی نجفی، تا: چهارشنبه ۱۵ رمضان۹۹۴ق؛ مصحح؛۳۱۱گ،۲۵سطر(۱۰×۱۹)،اندازه:۱۶/۵×۲۸سم[ف:۱-۱۲۸]

۱۰۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۵۸
آغاز:برابر؛ **انجام:**و هذا عاقل اقر بمحتمل فینفذ کغیره من العقلاء و کل اقرار فانه بخلاف الظاهر.
ج۱-۳؛ خط: نسخ، کا: علی بن قوام الدین لطفی نجفی، تا: جمعه ۱۲ محرم۹۹۷ق؛ واقف: خواجه شیر احمد تونی؛ جلد: تیماج، ۲۲۹گ، ۳۷سطر، اندازه: ۲۷×۳۹سم [ف: ۲۱-۱۲۱۰]

۱۰۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۶۰
آغاز:کتاب الودیعة و توابعها و فیه فصول الفصل الأول فی الودیعة؛ **انجام:** سواء کانت بقیمة الإبل اودونها او فوقها و قال ابن البراج.
ج۴-۷، از کتاب الودیعه تا کتاب القصاص و الدیات؛ خط: نسخ، کا: ماضی بن سالم بن شداد الأقطع کعبی، تا: ۹۹۹ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: چرمی، ۲۸۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۲۱-۱۲۰۳]

۱۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۰۹۴
آغاز:بسمله، کتاب الطلاق و توابعه و فیه فصول الفصل الاول فی الطلاق؛ **انجام:**یصح باعتبار التأثیر وجب القود و الا فلا ... و علی المعصومین من ابنائه.
جلد۵-۷، از ابتدای «طلاق» تا انتهای «قصاص و دیات»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده، مذیل است به صورت اجازه از چند فقیه زمان: ۱. اجازه علی بن عبدالعالی

کرکی به عبدالعالی عاملی میسی و فرزندش ابواسحاق ابراهیمدر ۲۲ جمادی الثانی ۹۳۴، ۲. اجازه زین الدین بن علی احمد شامی عاملی (شهید ثانی) به شیخ ابراهیم بن نورالدین عیسی بن عبدالعال و فرزندش عبدالکریم درسه‌شنبه چهاردهم رجب ۹۵۰، ۳. اجازه شیخ ابراهیم بن علی بن عبدالعالی بن شیخ محی الدین بن علی بن احمد الجامعی، ۴. اجازه شیخ نعمت الله علی بن احمد بن محمد بن خاتون عاملی به محی الدین بن نورالدین علی بن جمال الدین احمد بن بدرالدین حسن بن ابی جامع عاملی در ۲۳شوال ۹۷۳، ۵. اجازه محمد بن حارث منصوری به شیخ محی الدین در شب ۲۳شوال ۹۷۷، ۶. اجازه محی الدین علی بن احمد جامعی عاملی به محمود النقیب العلوی، ۷. اجازه محمد بن محمد مشهور به ابن المؤذن الجزینی به زین الدین علی بن عبدالعالی الشهیر بن ابن مفلح المیسی در یازده محرم ۸۸۴، ۸. اجازه شیخ محمد بن احمد بن محمد الصهیونی به محمد بن محمد مشهور به ابن المؤذن الجزینی درهشتم ذیقعده ۸۷۹، ۹. اجازه علی بن حسن بن محمد خازن حسینی حایری به احمد بن محمد فهد حلی، ۱۰. اجازه علی بن حسن خازن بن جمال الدین احمد در بیستم رجب ۷۹۱، ۱۱. اجازه محمد بن مکی به علی بن حسن بن محمد خازن، ۱۲. اجازه حسین بن علی جمال الدین بن ابی الحسن اللیثی به نجم الدین خضر بن محمد بن بعمر المطار آبادی درسال ۷۵۶ق، ۱۳. و نیز اجازه حسین بن علی بن جمال الدین لیثی به نجم الدین خضر بن محمد بن بعمر المطار آبادی که علامه جمال الدین محمد بن یحیی بن حکم حموی قاضی حلب در شوال سنه ۷۲۰ به لیثی داده بود بار دیگر این اجازه را به نجم الدین خضرداده است؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۱۰] و [ف: ۲۱-۱۲۰۲]

۱۰۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۸۵

آغاز:کتاب الودیعة و توابعها و فیه فصول الفصل الأول فی الودیعة؛ **انجام:**یصح باعتبار التأثیر وجب القود و الا فلا ... و علی المعصومین من ابنائه.

ج۴-۷، از ابتدای ودیعه تا پایان دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده حیدرعلی بن میرزا محمد شیروانی، محشی؛ تملک: درویش علی بن حسین بغدادی عطار؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۳۵۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۹] و [ف: ۲۱-۱۲۰۴]

۱۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۱۵۳۵۳

آغاز:برابر؛ **انجام:** فان لم یذکر حتی صلی رکعة اخری و دخل فی الثالثة ثم ذکر اسقط الرکعة الاولی.

ج۱، از ابتدای مقدمه تا اواسط «الفصل الأول فی السهو» از«الباب الرابع فی التوابع»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ واقف: علی اصغر احمدئی، ۱۳۶۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۵گ، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۱-۱۲۱۱]

۱۰۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۴۶۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**وغیر نیته عن المقام قصر عند خروجه من مکة الی عرفة.

ج۱؛ خط: نسخ، کا: عبدالحمید بن عبدالرحمن بن اعرج حسینی، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ تملک: محمد کاظم بن سیدجواد حسینی؛ واقف: ابوالحسن ملکی، محرم ۱۴۱۵؛ جلد: مقوای، ۲۲۶گ، ۲۲-۲۸سطر، اندازه: ۱۹/۸×۲۶سم [ف: ۲۱-۱۲۱۲]

۱۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۳۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**وغیر نیته عن المقام قصر عند خروجه من مکة الی عرفة.

ج۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ واقف: آقا جمال الدین نوری، مهر ۱۳۶۴؛ جلد: میشن، ۲۳۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۲۱-۱۲۱۳]

۱۰۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۵۰

آغاز:بسمله، کتاب المتاجر و فیه فصول الأول فی وجوه الاکتساب؛ **انجام:** لانه اذا کان ولد البنت ولدا کما انّ ولد الابن کذلک فیجب ان یکون المال بینهما.

از ابتدای متاجر تا دومین صفحه فرایض است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد بن حسین بن حاجی رکن آبادی، تا: قرن ۱۱، جا: یزد؛ افتادگی: انجام؛ نسخه دارای دو کاتب و دو نوع خط است: از متاجر تا پایان وصایا، از نکاح تا فرائض تاریخ تحریر اول ربیع الثانی ۹۶۷، مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۳۷گ، ۲۱ و ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۷]

۱۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۶۶۶

آغاز:فی العیوب و التدلیس مسألة قال الشیخ فی الخلاف و المبسوط الرجل لفسخ بسته اشیاء؛ **انجام:**بخلاف العتیق الذی و لا سبب یقتضی میراثه.

ترتیب فصول: فصل ۴.العیوب و التدلیس، فصل ۸ النفقات کتاب الطلاق، فصل ۳.الظهار، فصل ۴. الایلاء، کتاب الحدود، فصل ۵. اللعان، فصل ۳. لواحق القضاء، فصل ۴. کتاب قاض الی قاض، فصل ۷. الشهادات، کتاب الفرائض تا پایان ج ۶ و آغاز کتاب الحدود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ جلد: مقوا، ۱۳۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۸]

۱۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۸۱

آغاز:ثم تدخل فی الماء یتوضا منه للصلوة قال لا الاّ ان یکون الخ؛ **انجام:**عن الصادق علیه السلام عن ابیه علیه السلام کان یقول من فاته صیام الثلاثه الایام التی فی الحج

اوایل کتاب طهارت تا اواخر حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی به امضاء سلطان العلماء وشیخ علی وازکتاب منتهی ومدارک ومعتبروذکری وغیره و بدون امضاء؛ واقف: سپهسالار، کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۲۷۰ص، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۱-۵۱۷]

۱۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۱۳۰-۷/۳۰
آغاز:العزل من الحرة عن علی بن الحسین ومحمد بن علی وجعفر ... مسئلة قال الشیخ فی النهایة الفرق بین دیة الجنین والمیت ان دیة الجنین بسحقها؛ **انجام:**والاشتراک فی اللازم وهو الالم لا یستلزم الاشتراک فی الماهیة مسئلة قال ابن الجنید لوصف ان لا
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، درصحافی جابجا شده؛ جلد: مقوا آبی، ۱۴۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۷-۴۲۳۲]

۱۱۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۸۷
آغاز:کتاب الودیعه و توابعها و فیه فصول، الأولی فی الودیهة مسألة المشهور أنه اذا سلم الودیعة بیده الی الظالم خوفاً علی نفسه من قتل او ضرب لم یکن علیه ضمان و قال ابو الصلاح؛ **انجام:**و الوجه أن نقول إن کان للسحر حقیقة نصح بإعتبارها التأثیر وجب القود و ألا فلا و لین هذا آخر ما أردنا إتیانه فی هذا الکتاب مقصرین علیه ...
خط: نسخ ممتاز، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای چهار سرلوح مرصع صفدی، مجدول؛ تملک: علی رضا بن ابوالحسن بن حاج محمد علی؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم، ۲۸۹گ، ۲۹سطر (۱۲/۵×۲۳)، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۳۶-۱۱۴]

۱۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۵۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**وغیر نیته عن المقام قصر عند خروجه من مکة الی عرفة.
ج۱، از ابتدای مقدمه تا انتهای صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده توسط عنایةالله بن محمد مؤمن اصفهانی با نظارت استادش سلطان العلماء در صفر ۱۰۵۳، محشی از نامبرده در موارد متعدد با رمز «س» یا «سلط دام ظله» و حاشیه محقق کرکی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۲۱۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹/۲×۲۵/۳سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۵] و [ف: ۲۱-۱۲۱۴]

۱۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۲۳۸
آغاز:برابر؛ **انجام:** لم یجزله القیام به ولا لأحد معاونته علی ذلک اللهم الا أن یخاف.
ج۱-۳، از مقدمه تا امر به معروف و نهی از منکر؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۳۶۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۶] و [ف: ۲۱-۱۲۲۳]

۱۱۵. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۴۲
جلد دوم و سوم و چهارم و از کتاب زکاة تا وصیت را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۴۸۰گ، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: -۲۸]

۱۱۶. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۱۵۴
کتاب الودیعه تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ مهر: «یا من هو بمن رجاه کریم» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۳۸۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۲×۳۴/۵سم [ف: -۱۰۳]

۱۱۷. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۲۴۰
آغاز:الشیخ فی الصحیح عن علی بن جعفر عن اخیه موسی علیه السلام قال سألته عن رجل قطعت یده من المرفق
جزء اول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۱۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱-۲۰۹]

۱۱۸. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:ض۱۴۵
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۷۲گ (۲۵۸-۳۲۹)، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [ف: ۱-۱۲۸]

۱۱۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۶۸۶
آغاز: قال (ع) انا اقصی بالظاهر و الله یتولی السرایرو الغالب علی الظن صدور هذه الاوصاف من المالک ... (برگ سوم)فصل الرابع فی العجالة.مسئلة قال الشیخ فی النهایة الخ؛ **انجام:** الفصل الخامس فی دیات الاعضاء ... و قول ادریس خطاء لا دلیل علیه وقد روی عبد الله بن ابی جعفر عن الصادق(ع)
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۳۵۰گ، ۲۴سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲-۵۸۸]

۱۲۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۶۸۷
آغاز:(بسمله، حمدله، صلوات)اعلم رحمک الله ان تصنیف هذا الکتاب لم یذکر من العلماء الا المشهورین منهم خاصة الخ؛ **انجام:**وقد تقدم اختیارنا فی هذه المسئلة فی باب الوقف فلیطلب من هناک تمت جلد اول من مختلف الشیعة.
جلد اول از طهارت تا پایان وصیت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۳۰۷گ، ۳۰سطر (۹/۵×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲-۵۸۸]

۱۲۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۵
جلد اول کتاب و تا پایان کتاب دیون؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با شهادت علامه مجلسی بر وقف و مهر«محمد باقر العلوم» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۴۶۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۳-۳۶۳]

۱۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۵۸۲
بی‌کا، تا: قرن ۱۰ و۱۱؛ افتادگی: آغاز [د.ث. مجلس]

۱۲۳. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:۲۶
آغاز:ولاینافی ثبوت غایة اخری للحدیث الصحیح الذی ذکرناه من طرقنا نحن و نمنع انتفاء مونة العلف؛ **انجام:**فان تحریم الاکل لایستلزم البیع به للانتفاع به فی غیر ذلک نعم لو قیل انه غیر مکیل ولاموزون امکن وحینئذ فالجواب ...
کتاب الزکاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۰۹ص، ۳۲سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۳/۵سم [ف: -۲۷]

۱۲۴. شیراز؛ وصال (دکتر)؛ شماره نسخه:۴۲
بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [نشریه: ۵-۲۹۴]

۱۲۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۲۲/۱-۶۰۹۹
نیم صفحه ای پیش از «الفصل الثالث فی الرهن» تا «الفصل الثانی فی القرض» از «کتاب الدیون»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛

تملک: میرزا ابوالقاسم بن حسن رشتی قمی در ۱۱۸۴، حسن حسینی قمی در ۱۳۷۸؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۹۰گ، ۲۳سطر، قطع: رحلی [آستانه قم: -۱۶۵]

۱۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۶۹

جلد ۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: عبدالوهاب؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۶۸گ، ۲۳ سطر(۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۶-۳۵۷]

۱۲۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۴۷

طهارت تا جهاد؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: وزیری [ف: -۲۱۸]

۱۲۸. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۹

آغاز:لکن نقید احدهما ... الدالة علی نزج اربعین تدل علی نزج ما دون الجمیع؛ **انجام:**و کذا اذا کان المقربه الثانی من جنس الاول و زائداً علیه فان قال له علی دینار ... .

از کتاب الطهارة تا اواخر کتاب الدیون؛ خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۹۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۳×۳۶سم [ف: ۱-۱۱]

۱۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۹۴

نسخه نیمه جزو ۵ (تدبیر) است تا نیمه جزو ۷؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: ریحان الله بن جعفر موسوی در ۱۳۲۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۶۷گ، ۲۸سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۸-۱۹۵]

۱۳۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۹۴

صلاة تا حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۱؛ تملک: محمد بن عبدالله بن علی بن محمد حسینی موسوی، احمد بن زین الدین [احسایی] با تاریخ ۱۱۹۴؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا، ۲۵ سطر (۱۴×۱۹) [ف: -۷۹۸]

۱۳۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۶۰

آغاز:الفصل الثالث فی أفعال الحج و فیه فصول الأول فی الاحرام مسألة المشهور استحباب الاحرام؛ **انجام:**و کل اقرار فانه بخلاف الظاهر، تم الجزء الثالث من کتاب مختلف الشیعة ...

جزء ثالث؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ تملک: محمد بن علی بن حیدر بن حسن بن حیدر نعیمی بحرانی در ۱۹شعبان ۱۱۷۶ ق؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: ۲-۵۷۳]

۱۳۲. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۸۱

جزء سوم و چهارم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملک: عزیز الله حسینی اعرجی سمنانی، محمد بن علی مشهور به ابن خاتون عاملی در حیدرآباد؛ مهر: «محمد بن قاسم الحسینی» (بیضی)، «العبد المذنب محمد ابراهیم» (بیضی)، «بود بهترین رسل مصطفی» (بیضی)، «عبده مصطفی الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۷۲گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۸۸]

۱۳۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۰۲۲

صید و ذباحه تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: محمود بن علم الهدی حسینی طباطبایی شولستانی، محمد بن علی بن محمد حجری بحرانی در ۱۲۳۶، عیسی بن عبدالکاظم بن محمود بن علم الهدی در رمضان ۱۰۴۰، عبدالرضا بن محمود بن علم الهدی در جمادی الثانی ۱۰۴۳، عاریه نزد محمد سید خلیفه موسوی در ۱۶ شوال ۱۲۴۸ از احمد بن محمد مومن ثامری کعبی؛ ۱۵۳گ، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۱۹]

۱۳۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۱۶۸/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و العجب ان ابن ادریس ادعی الاجماع فی ذلک مع مخالفة مثل الشیخ وغیره من علمائنا فیه.

از آغاز کتاب الطهارة تا پایان کتاب الجهاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ (تاپایان کتاب حج) و ۱۲۵۸ق (از آغاز کتاب الزکاة تا پایان کتاب الجهاد)؛ از کتاب الزکاة تا پایان جهاد به خط دیگری است؛ مصحح، محشی؛ تملک: علی بن احمد؛ جلد: تیماج، ۲۷۶گ، اندازه: ۱۸×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۱۱]

۱۳۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۸۰

آغاز:الاول ما رواه الشیخ ره فی الصحیح عن زراره ومحمد بن مسلم وبرید بن معویه العجلی عن الصادق علیه السلام؛ **انجام:**ولابد من تخصیصها ولیس تخصیصها بالاحرام اولی من تخصیصها بدخول الحرم

از اوایل کتاب طهارت تا اواخر کتاب حج؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۰۱ق؛ افتادگی: آغاز (از اول کتاب تا اواسط مسئله دهم از فصل سوم افتاده)؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۸۰ص، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱-۵۱۷]

۱۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۵۹

آغاز:برابر؛ **انجام:** فاشهدوا علی شهادتی علی فلان ابن فلان بکذا فان قصد.

ج۱-۶، از ابتدای مقدمه تابه انتهای شهادات؛ خط: نستعلیق، کا: قاسم بن محمد بن قاسم طباطبایی، تا: رجب۱۰۰۱ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ واقف: سید زمان، ۱۰۲۴؛ جلد: میشن، ۳۶۴گ، ۳۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۲۱-۱۲۰۰]

۱۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۸۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**وغیر نیته عن المقام قصر عند خروجه من مکة الی عرفة.

ج۱؛ خط: نسخ، کا: شریف بن فتح الله الشریف، تا: ۱۲ رمضان ۱۰۰۸ق؛مصحح،محشی، مقابله شده؛ واقف: فاضل خان، ۱۰۶۵ق؛ جلد:تیماج مذهب،۱۶۵گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۲۱-۱۲۱۱]

۱۳۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۱۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**ان کان السحر حقیقة یصح باعتبارها التاثیر وجب القود و الافلا

خط: نسخ خوب، کا: محمد علی بن ملا عباس شیرازی، تا: دوشنبه ۱۲ رجب۱۰۱۳ق؛ مقابله سید عبدالکریم بن محمد هادی حسینی مرعشی شوشتری با چند نسخه و تاریخ ختم مقابله: ۲۹

صفر ۱۱۸۰، مجدول؛ واقف: نائینی، مرداد ۱۳۱۱؛ جلد: تیماج، ۳۱۷گ، ۴۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۷سم [ف: ۵-۶۰۹]

۱۳۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۵۳-عکسی

آغاز:برابر؛ **انجام:**او التصرف و اقرب و محمل قول الشیخ علی الارض.

آغاز در کتاب طهارت افتاده: ذلک من الاحادیث الکثیرة و قد ذکرناه فی «مصابیح الانوار»، در ص ۵۶۲ آمده: «تم الجزء الثانی من کتاب مختلف الشیعة فی ... و یتلوه فی الجزء الثالث المقصد الثالث فی افعال الحج ...»و در مقصد سوم از افعال حج؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۹ رجب۱۰۱۶ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۶۳۲ص، ۲۵سطر(۱۳×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۵۱]

۱۴۰. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۱۰

جزء ۱-۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۶ رمضان۱۰۱۶ق؛ مقابله شده، با بلاغ؛ تملک: عبدالنبی بن حاج علی کاظمی در مشهد رضوی، درویش علی ابن حاجی حسین بنحاج علی الحاج محمد (کذا) البغدادی عطار در ۱۲۴۶؛ ۴۱۰گ، قطع: رحلی [چند نسخه-ف: -۳۴]

۱۴۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۹۸

از ودیعه تا آخر؛ خط: نسخ، کا: علی بن محمد بن حسن خوراسکانی، تا: محرم۱۰۱۷ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۵۰گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۹/۸×۳۲سم [ف: ۱-۴۸۳]

۱۴۲. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۱

آغاز:کان أو غیره لبالغه بکرا وثیب یجوز اختیارها لنفسها إلا من بعد إذنها وان یعرف عند استیذانها ما قاله النبی فی أن اذنها

از کتاب النکاح تا پایان کتاب الصید والذباحة؛ خط: نسخ، کا: امین الدین محمد شریف سلمانی، تا: شنبه ۱۷ شعبان ۱۰۲۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۴۸گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۱۵]

۱۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۵۸

آغاز: و عموم الأخبار یقتضی ان علیه بکل دفعة کفارة ثم قال فان قلنا انه لایتکرر؛ **انجام:** أوحی الله الی شعیب النبی علیه السلام انی لمعذب من قومک الف اربعین الف.

ج۱-۳، از طهارت تاامر به معروف و نهی ازمنکر از کتاب الجهاد است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۹ جمادی الثانی۱۰۲۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، مقابله شده توسط حسین بن حسن مشغری عاملی بانسخه عالم فاضل میرزا محمد استرآبادی صاحب رجال، درسال ۱۰۲۶ق در مکه مکرمه با دستخط او در پایان ج۱و بلاغ‌هایش در موارد متعدد؛ جلد: مقوا، ۳۶۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸/۴×۲۲/۲سم [ف: ۲۱-۱۲۲۰]

۱۴۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۱۷

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: محمد سلمان شریف صفوی اردبیلی، تا: جمادی الثانی ۱۰۲۴ق؛ مهر: «محمد تقی بن صدر-الدین الموسوی»، «بنده شاه ولایت محمد سلمان»، «عبده ابوالحسن»، «عبده ابوالحسن»، «افوض امری الی الله الغنی عبده حسن بن نظر علی ۱۱۵»، «محمد ابراهیم بن محمد حسین الحسینی»، «محمد تقی بن صدرالدین الموسوی»؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۲۲۸گ، ۲۳سطر(۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵-۱۷۶۱]

۱۴۵. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۷۷/۳

آغاز:کتاب الصید و توابعه و فیه فصول الاول فی احکام الصید؛ **انجام:**و لیکن هذا آخرما اردنا اثباته فی هذا الکتاب.

کتاب الصید تا پایان کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: عزالدین محمدانصاری استرآبادی، تا: دوشنبه سلخ صفر۱۰۲۴ق، جا: شیراز؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۷۹گ، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف مخ: -۲۰۵]

۱۴۶. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۳۶

از جزء چهارم تا پایان جزء هفتم؛ خط: نستعلیق، کا: نعمت الله بن نظام الدین شولستانی، ۱۲ رمضان ۱۰۲۵ق؛ ۲۷۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶/۵سم [ف: ۱-۱۱۶]

۱۴۷. مشهد؛ مدرسه میرزا جعفر؛ شماره نسخه:۴۱

از آغاز کتاب تا میانه‌های امر به معروف؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۲۶ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مقابله کرده حسین بن حسن مشغری با نسخه تصحیح شده میرزا محمد استرابادی که در آن هنگام در مکه می‌زیسته است، با نشانه بلاغ با عبارت «بلغ قبالا بمکة المکرمة»؛ قطع: خشتی [چهار کتابخانه مشهد-ف: -۴۱]

۱۴۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۵۳

آغاز:کتاب النکاح و فیه فصول، الفصل الأول فی المحرمات و فیه مطالب، الأول فی الرضاع؛ **انجام:**والوجه أن نقول إن کان للسحر حقیقة یصح باعتبارها التأثیر وجب القود و إلا فلا ولیکن هذا آخر ما أردنا إثباته فی هذا الکتاب

کتاب نکاح تا پایان قصاص؛ خط: نسخ، کا: محمد فرزند سلمان فرزند شیخشاه اردبیلی، تا: ۱۲ محرم۱۰۲۶ق، جا: مکه مکرمه؛ مصحح، مقابله شده با نسخه اصل با عبارت: «بلغ قبالا إلا مازاغ عنه البصر من مبحث العیوب التی سبب فسخ النکاح إلی هنا مع نسخة التی هی خط المصنف»؛ مهر: کاتب«محمد بن سلمان شریف» (بیضی)؛ این نسخه از کتب مرحوم حاج میرزا محمود طباطبائی بروجردی صاحب کتاب المواهب بوده و دستخط وی در پشت برگ آغاز آمده؛ جلد: تیماج، ۴۰۹گ، ۲۳سطر (۱۳/۵×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۹-۸۰]

۱۴۹. قم؛ استادی، رضا؛ شماره نسخه:نامعلوم

جزء چهار تا هفت؛ خط: نسخ، کا: محمد سلمان شریف صفوی بن شیخ شاه اردبیلی، تا: ۱۲ محرم۱۰۲۷ق، جا: مکه مکرمه؛ مقابله شده با نسخه اصل؛ تملک: محمود الطباطبائی (گویا بروجردی صاحب مواهب)، عنایت الله بن عبدالکافی نایینی، محمد حسن طباطبائی در ۱۲۶۰، ؛ ۴۰۸گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۰×۲۸سم [صد و

شصت نسخه: -۳۴]

۱۵۰. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۳۵۹

طهارت تا نکاح؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۲۷ق [ف: -۸۳]

۱۵۱. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۶۶

آغاز:کتاب المتاجر. مسئلة قال الشیخ فی ته جمیع النجاسات یحرم التصرف فیها والتکسب بها علی اختلاف اجناسها من سایر انواع العذرة والابوال و غیرها الابوال الابل خاصة؛ **انجام:**مسئلة قال الشیخ فی ط اذا سحر رجلا فمات من سحره سئل فان قال سحری ... ان کان للسحر حقیقة یصح باعتبارها التاثیر وجب القود والاّ فلا ولیکن هذا آخر ... محمد المصطفی وعلی المعصومین من ابنائه.

از کتاب المتاجر تا کتاب الدیات؛ خط: نسخ، کا: محمدحسین بن سعدالدین غفاری کاشانی، تا: ۲۳ محرم۱۰۲۷ق، جا: مشهد رضوی؛ مهر: «هدیت من المهدی» (بیضی) با تاریخ ۱۱۱۳ق؛ جلد: گالینگور، ۳۳۴گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف مخ]

۱۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۷۳

آغاز:بسمله المقصد الثالث فی افعال الحج و فیه فصول؛ **انجام:**و کل اقرار فانه بخلاف الظاهر ... سنه ۱۰۲۸

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۲۸ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۱۵۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۹۴۸

آغاز:برابر

جلد ۱، از آغاز تا اول کتاب زکوة؛ خط: نسخ، کا: شیخ محمد گنابادی، تا: شنبه ۱۲ جمادی الاول۱۰۲۸ق؛ مصحح؛ مهر: «اسدالله»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۱ سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۲-۵۲۶]

۱۵۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۳۷

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن علاء الدین محمد، تا: محرم۱۰۳۰ق؛ ۲۸۰گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۱-۲۳۷]

۱۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۷۷

آغاز: بسمله. المقصد الثالث؛ **انجام:**و لا اجمال و لا سنه متواتره و لا کتاب الله تعالی یدل علی ...

از آغاز مقصد ثالث در حج؛ خط: نسخ، بی کا، تا: با تاریخ ۱۰۳۳ق؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «بنده اقل محمد مهدی ۱۰۳۳»؛ جلد: چرم، ۵۷۴ص، ۲۴ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۴۷/۱-۲۱۲]

۱۵۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۳

آغاز:برابر

از کتاب طهارت تا کتاب دیون ختم؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: منصور بن نجم الدین محمود خطیب ابرقوئی، تا: ۷ ذیحجه ۱۰۳۴ق، جا: یزد؛ جزء سوم نستعلیق، محمد بن شاهولی سلحدار، جمعه ۱۵ رجب ۱۰۶۸، این جزء را عبدالحسین بن فطیس نیز به تاریخ ۱۶ محرم ۱۰۸۲ مقابله کرده، مصحح، با علامت بلاغ، عبدالحسین بن فطیس نوشته که کتاب را مقابله نموده، با یادداشت‌هایی که حاجی آقا بن محمد شریف به تاریخ ۱۲۹۲ نوشته؛ مهر: «ضیاء الدین بن محمد مهدی» (بیضوی)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین محمد مهدی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۳۶۷گ، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۳-۱۵۴]

۱۵۷. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۸۳۱

جلد اول و دوم مشتمل بر تمام کتاب؛ خط: نستعلیق، کا: میر شریف بن میرزا علی، تا: ۱۰۳۵ق؛ ۱۱۱۰ص، ۲۹ سطر (۱۶×۲۹)، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف: ۱-۲۹۸]

۱۵۸. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۱۱

از اول مبحث هبات تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: عبد الحسین بن محمد بن علی بن محمد بن عبدالله بن حسین بن شیخ مفلح صیمری، تا: سه‌شنبه ۲۸ رجب ۱۰۳۷ق؛ این نسخه را «محمد تقی» بر صالح بن عبد الکریم بحرانی قرائت کرده و وی در ۲۸ربیع الاول ۱۰۹۲ اجازه روایت این کتاب را به «محمد تقی» داده؛ ۳۳۵گ، اندازه: ۲۰×۳۲/۵سم [ف: ۱-۱۲۹]

۱۵۹. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۱۸

تجارت تا نکاح؛ کا: علی بن محمد بن امیر حسن خوارسکانی من بلوک اصفهان، تا: ۱۰۳۸ق؛ قطع: وزیری [ف: -۲۱۸]

۱۶۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۲۳۲

آغاز:بسمله. المقصد الثالث فی افعال الحج و فیه فصول الاول فی الاحرام؛ **انجام:**فإنه بخلاف الظاهر.

از ابتدای «المقصد الثالث فی افعال الحج» تا انتهای «الفصل العاشر فی الاقرار» است؛ خط: نسخ، کا: مهرعلی بن عین علی اطلسی اردبیلی، تا: ۱۰ رمضان ۱۰۳۸ق؛ تملک: حیدر بن علی اسماعیل بن عبدالعالی هاشمی کرکی عاملی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مذهب، ۲۳۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۷]

۱۶۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۰۴۹

انجام:باعتبارها السائیر و حب العود، و ان فلا. و لیکن هذا آخر ما اردنا اثباته فی هذا الکتاب ... فرغ مصنفه حسن بن یوسف بن المطهر الحلی (۱۵ ذیقعده ۷۰۸ق)

خط: نسخ و تحریری، بی کا، تا: دوشنبه غره ربیع الثانی ۱۰۴۱ق؛ تحریری و نسخ دو دست، عمدتاً نسخ محمد مؤمن بن حسین الکندلانی البران (و جایی دیگر البراآن، گ ۶۲۵ پ) الاصفهانی (بران: فوران، پنج فرسخی بخاراست. معجم البلدان) دوشنبه غره ربیع الثانی ۱۴۱ (۱۰۴۱ق)(پایان جلد ۲، گ ۴۷۳ر) و سه‌شنبه سلخ جمادی همان سال (گ ۶۲۵ پ)؛ مهر: «عبده زین العابدین الحسنی یا (الحسینی)» (بیضی)؛ وقف به «مدرسه احداثیه، واقع در خارج دروازه حسن آباد اصفهان»، تاریخ وقف: ۱۱۲۹ق؛ جلد: گالینگور، ۷۴۸گ، ۲۵-۱۷سطر (۱۱-۱۱/۵×۱۸)، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۲-۲۲۷]

۱۶۲. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۷۷

از متاجر تا وصایا و چند برگی از نکاح از جلد ۲؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۶ ربیع الثانی۱۰۴۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: وزیری [رشت

و همدان: ف: -۱۳۵۵]

۱۶۳. **قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۹۹**

آغاز: کتاب الصید وتوابعه وفیه فصول الاول فی احکام الصید مسئلة قال الشیخ فی الخلاف اذا عض الکلب الصید لم ینجس به ولایجب غسله واستدل بقوله تعالی فکلوا مما امسکن ولم یامر بغسله؛ **انجام:**قد روی اصحابنا ان الساحر یقتل والوجه فی هذه الروایة ان هذا من الساحر افساد فی الارض والسعی فیها به فلذلک وجب فیه القتل والوجه ان نقول ان کان للسحر حقیقة یصح باعتبارها التأثیر وجب القود والافلا ولیکن هذا آخر ما اردنا اثباته فی هذا الکتاب مقتصرین علیه

از کتاب الصید تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، کا: جمال الدین ابن مولانا رمضان شولستانی، تا: سه‌شنبه ۲۵ ذیقعده۱۰۴۳ق؛ مصحح؛ جلد:تیماج، ۱۹۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۸]

۱۶۴. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۵۹۹**

آغاز: فی العیوب و التدلیس مسألة قال الشیخ فی الخلاف و المبسوط الرجل لفسخ بسته اشیاء؛ **انجام:**یصح باعتبارها التأثیر وجب القود و الا فلا.

از مبحث «فی العیوب التدلیس» تا پایان «حدود و دیات»؛ خط: نسخ، کا: مظفر بن جلال شیرازی، تا: ۱۳ شوال۱۰۴۳ق؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ جلد: مقوا، ۲۴۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۹]

۱۶۵. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۸۵**

آغاز:برابر؛ **انجام:** کانت بینهما و کذا روی زرارة عن ابی جعفر علیه السلام و کذا افتی الشیخ.

ج۱-۳، از ابتدای مقدمه تا انتهای «الفصل العاشر فی الاقرار» از کتاب الدیون؛ خط: نسخ، کا: امیرخان بن حسن اصفهانی، تا: ۱۵ جمادی الثانی۱۰۴۷ق، جا: دستجرد؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۶۴گ، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۲۱-۱۲۰۸]

۱۶۶. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۲۳**

آغاز:بسمله، کتاب الودیعة و توابعها و فیه فصول

ج۴-۷، از کتاب الودیعه تا انتهای کتاب القصاص و الدیات و مصدر است به ۶ برگ از کتاب الجهاد فصل ۴ تا دومین مسأله فصل ۶، و نیز ۲ برگ از آخر فرائض بعد از اولین برگ کتاب الحدود است؛ خط: نسخ، کا: محمدمیرزا شروقی، تا: ذیحجه ۱۰۴۷ق؛ مصحح؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج، ۳۸۷گ، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۷سم [ف: ۲۱-۱۲۲۱]

۱۶۷. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۶۸**

آغاز:برابر**انجام:**ذکر السید المرتضی فی بعض رسائله ان الصوم لیس کالصلوة فانه لایجوز لمن علیه ... و هو الوجه لنا انه مشغول الذمة.

جزء اول و دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۸ق، جا: بلدة المومنین قزوین؛ افتادگی: انجام؛ مهر: محمد نعیم بن عرفی طالقانی «ان الامر زلفی نعیم» (چهارگوش)؛ جلد: مقوا، ۳۷۳گ، ۱۷ سطر (۱۳/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۵۱-۹۵]

۱۶۸. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۰۹**

انجام:و العجب [ان] ابن ادریس ادعی الاجماع فی ذلک مع مخالفة مثل الشیخ و غیره من علمائنا.

ج۱-۳، از ابتدای مقدمه تا انتهای کتاب الجهاد؛ خط: نسخ، کا: ملک علی مشهور به ملاخانی، تا: ۱۲ شعبان ۱۰۵۱ق، جا: اصفهان؛ مصحح، مقابله شده، و دارای بلاغ با نام علی، محشی باجملات «من املائه دام ظله و دام مجده»؛ تملک: محمود بن علم الهدی حسینی شولستانی، محمد شریف بن محمد قائمی؛ واقف: سید محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: تیماج، ۳۱۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۱۹]

۱۶۹. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۰۰۶**

آغاز:برابر؛ **انجام:**وغیر نیته عن المقام قصر عند خروجه من مکة الی عرفة.

ج ۱؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالفتح بن عبدالحی بن محمد لاهجانی، تا: ۲۷ محرم۱۰۵۲ق، جا: اصفهان؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۷۴؛ ۲۴۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۶]

۱۷۰. **کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۱۷۲**

آغاز:برابر؛ **انجام:**فی ذلک مع مخالفته مثل الشیخ و غیره من علمائنا فیه

نسخه جلد اول و تا امر به معروف؛ خط: نسخ، کا: ابن محمد میرک محمد صالح کوکدی جرپادقانی، تا: سه‌شنبه ۱۰رمضان۱۰۵۳ق؛ جلد: تیماج، ۳۱۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۴/۵سم [آیة الله جلیلی: ف: -۲۷۵]

۱۷۱. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۵۱۱**

از طهارة تا نماز مسافر؛ خط: نسخ، کا: امیر محمد زمان ابی هسته، تا: ذیحجه۱۰۵۳ق؛ محشی از سلطان العلماء معروف به خلیفه سلطان؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۷۱گ، ۲۳سطر (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۸/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۲-۱۸۳]

۱۷۲. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۸۴۸**

آغاز: فی کفارة ظهار او قتل الخطأ او غیرهما فصام شهراً؛ **انجام:** بما رواه اسحاق بن عمار عن الصادق علیه السلام فی رجل یجعل علیه صیاما فی نذر.

ازصوم و صلات تا لعان و کفارات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۵-۱۰۵۴ق؛ کاتب در پایان ج۱: ملاعثمان بن حاجی بن سعید بن البارکی شافعی، تاریخ کتابت: غره ربیع الأول ۱۰۶۵و در انتهای ج۴: یوسف بن محمد بن احمد مشهور بن ابن بنای لیثی جزایری، تاریخ تحریر: ۲۲ شوال ۱۰۵۴؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ؛ ۳۶۸گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۲۱]

۱۷۳. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱-طباطبائی**

از طهارت تا شفعه؛ خط: نستعلیق، کا: شوشتری، عبدالرشید بن

نورالدین، تا: ۱۰۵۵ق، جا: اصفهان؛ با این یادداشت: «هذه الاجزاء من المختلف للاخ فی الله الفاضل التقی و الخل الوفی مولانا عبدالرشید بن المرحوم نورالدین الشوشتری امانة عند الفقیر الی الله الغنی بهاءالدین بن محمد العاملی»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۷۵گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۲۴-۷۸]

۱۷۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۸۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**بحمدالله تعالی و حسن توفیقه علی ید الفقیر الی الله الغنی منوچهر ابن مغفرت پناه مرحوم مقصود کوری غلام خاصه شریفه فی یوم الجمعه فی شهر جمادی الثانی خمس و خمسین و الف تمت الآوه و عمت

خط: نسخ خوب، کا: منوچهر ابن مقصود کوری غلام خاصه شریفه، تا: جمادی الثانی۱۰۵۵ق؛ مجدول، مذهب، با سرلوح؛ مهر: «مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: چرم مذهب، ۱۱۹۶ص، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۲/۵سم [ف: ۱-۸۸۰]

۱۷۵. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نسخ زیبا، کا: حاج احمد پسر فرج الله شوشتری، تا: ۱۰۵۵ق. [نشریه: ۷-۵۲۲]

۱۷۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۹۰

جلد ۱ تا ۳؛ خط: نسخ، کا: سمنانی، عزیز الله بن فتح الله، تا: ۲۵ جمادی الثانی۱۰۵۵ق؛ مقابله شده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۷۴گ، ۲۲سطر(۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱۶-۳۳۴]

۱۷۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۹۹-۵۶/۴۹

آغاز:بسمله المقصد الثالث فی افعال الحج و فیه فصول الاول فی الاحرام مسئلة المشهور استحباب الاحرام

از اول مقصد ثالث در افعال حج تا آخر کتاب النکاح؛ خط: نسخ، کا: عبدالرزاق بن عبدالفتاح بن عبداللطیف قاری فتحانی، تا: ۲۲ محرم۱۰۵۹ق؛ ۲۳۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۷-۴۲۳۱]

۱۷۸. شیراز؛ ثامنی، محمد رضا؛ شماره نسخه:۵۲

جلد سوم؛ خط: نسخ، کا: فیروزآبادی، علی بن عبدالغالب، تا: غره رجب۱۰۵۹ق؛ مصحح؛ مهر: «شریف الدوله» (بیضی کوچک)؛ جلد: تیماج، قطع: وزیری [اوراق عتیق: ۱-۲۷۴]

۱۷۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۱۱

خط: نسخ، کا: علیرضا بن سلیمان طالقانی، تا: جمعه ۱۶ ذیقعده۱۰۶۰ق، جا: مکه مکرمه؛ مصحح، با چندین امضای بلاغ، یادداشت مقابله و تصحیحی از حاجی محمد حسین بن محمد علی نیشابوری در ۲۱ ذیقعده ۱۰۷۴ق در مکه و امضای قرائتی بدون نام، محشی؛ مهر: «لا اله الا الله الملك الحق المبین عبده محمد باقر» (مربع) با تاریخ ۱۳۲۳ق، «یا محمد» (مربع) با تاریخ ۱۲۴۹ق؛ تملك: حاجی حسین بن محمد علی نیشابوری مکی با مهر «حسین منی و انا من حسین» (بیضی)، محمد ابراهیم بن مصطفی قاری مشهدی با مهر «خلف مصطفی ابراهیم» (بیضی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۶۴۳گ، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۲۸-۱۷]

۱۸۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۶۷

آغاز:او عرضاً فیخرج عن عهدة التکلیف و مارواه الشیخ فی الصحیح عن زرارة و بکیر ابنا اعین؛ **انجام:**من اهل الکتاب مرضیین عند اصحابهم و الجواب التقیید فی الآیة ...

از وضو تا شهادات؛ خط: نستعلیق، کا: محمد معصوم بن شرف الدین مظفر شریف عقیلی میبدی، تا: ۱۰۶۰-۱۰۶۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، یادداشتی از «محمد موسوی»؛ مهر: «محمد بن عبدالکریم الموسوی» (بیضی)، «افوض امری الی الله اسماعیل بن لطفعلی» (مربع)؛ جلد: مقوایی، ۳۶۹گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۲/۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۱۱]

۱۸۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۳۳/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و کل اقرار فانه بخلاف الظاهر. تم الجزء الثالث من کتاب ... و یتلوه الجزء الرابع انشاءالله تعالی فی کتاب الودیعة و کان اتمام هذاالکتاب علی ید ... کما هو اهله فانه بمنه و لطفه و کرمه.

از کتاب طهارت تا پایان اقرار؛ خط: نستعلیق، کا: حسین بن مقصود علی طالقانی، تا: جمادی الاول۱۰۶۴ق؛ باانهائی از جعفر کمال الدین بحرانی که کاتب کتاب را تا آنجا نزد او قرائت کرده، مؤرخ ۲۰صفر ۱۰۶۶؛ ۲ص (۴۱۳-۴۱۴)، ۲۳سطر (۱۳×۱۹) [ف: ۱۳-۱۱۳]

۱۸۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۶۵۰

از کتاب الودیعة شروع می‌شود؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن مقصود علی طالقانی، تا: ربیع الاول۱۰۶۵ق؛ مقابله شده، صورت اجازه جعفر بن کمال الدین به محمد حسین بن مقصود علی طالقانی در انجام جزء چهارم؛ مهر: «عبده محمد باقر بن محمد حسین»، «محمد باقر العلوم»، «محمد الصادق»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۶۷گ، ۲۵سطر(۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۵-۱۷۳۶]

۱۸۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۳۰

آغاز:بسمله، کتاب النکاح و فیه فصول الفصل الاول فی المحرمات و فیه مطالب الاول؛ **انجام:**علی فواضل نعمائه مصلین علی سید انبیائه محمد المصطفی صلی الله علیه و علی اله

از ابتدای کتاب نکاح تا مسائل راجع به قتل؛ خط: نسخ، کا: خداداد بن حسین شهرکی، تا: ۱۰۶۶ق؛ بایك سرلوح، مجدول؛ جلد: میشن مذهب، ۳۰۱گ، ۲۶سطر (۱۳/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: ۸-۲۸]

۱۸۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۵۲

انجام:مسألة الاستثناء من غیر الجنس جائز علی الاقوی بشرط یقاسی بعد اسقاط ...

جلد اول و دوم و تا احکام اقرار می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: حرفوشی، ابراهیم بن محمد، تا: ۱۶ ذیحجه۱۰۶۷ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ شخصی نسخه را به فرزندش محمد تقی به تاریخ ۱۰۸۹ بخشیده و همچنین یادداشتی از محمد حسین ابن علی اکبر؛

جلد: تیماج، ۳۹۶گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۹×۲۳/۵سم [ف: ۹-۴۳]

۱۸۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۵۵

طهارة و صلوة؛ خط: نسخ، کا: حسینی، محمد سلیمان بن معصوم، تا: شعبان۱۰۶۷ق، جا: توس؛ محشی با نشان‌های «ن» (گویا از خود نویسنده)، مص، ق»، در برخی جاها «بلغ مقابلة» و تاریخ آغاز مقابله در روز سه‌شنبه یکم شوال ۱۰۷۳ می‌باشد، در صفحه عنوان دارد: «محمود بن محمد الخیاط حلی و کان من تلامذة شیخ ابوالقاسم بر شرایع»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۵۲گ، ۲۴ سطر(۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۹×۲۴/۵سم [ف: ۷-۲۷۸۵]

۱۸۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۵۴

آغاز:بسمله، کتاب النکاح ... فی محرمات الرضاع مسئلة ذهب المفید و ... و ابن البراج و ابوالصلاح و ابن حمزة الی ان المحرم من الرضاع باعتبار العدد عشر رضعات متوالیات؛ **انجام:**و لیکن هذا ما اردنا اثباته فی هذا الکتاب مقتصرین علیه حامدین لله علی آلائه شاکرین له علی فواضل نعمائه مصلین علی سیدنا محمد المصطفی و علی المعصومین من ابنائه، تم الجزء السابع من مختلف الشیعة فی احکام الشریعة و هو آخر الکتاب.

جزء پنجم (نکاح) تا جزء هفتم (دیات)؛ خط: نسخ، کا: سلیمان بن معصوم حسینی، تا: سلخ ذیحجه۱۰۶۸ق، جا: مشهد؛ محشی با نشانه‌های بلغ، صح و قص، مقابله نسخه با نسخه دیگر از کتاب در روز جمعه غره ذیحجه ۱۰۷۳ق؛ مهر: وقف ملا محمد جعفر طهرانی ؛ اهدایی: ناصر کاتوزیان؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۸گ، ۲۵سطر (۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۱۹-۱۷۹]

۱۸۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۷۵۷

آغاز:المشهور کراهة الاستدانة مع الغنا عنها و ان لم یکن قادراً

از کتاب دیون تا آخر که از جزء سوم تا هفتم باشد از روی نسخه‌ای نبشته شده که تحریر آن ۹۷۷ق بوده؛ خط: نسخ، کا: محمد بن اسدالله، تا: شعبان۱۰۶۹ق؛ مهر: «یا برهان»، «یا امام رضا»، «عبده قهرمان»، «ابوالقاسم الحسینی»، «ماشاالله لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم»؛ جلد: تیماج، ۴۰۵گ، ۲۵ سطر (۱۰/۵×۲۰)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۲-۶۲۳]

۱۸۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۹۶

جلد دوم کتاب و از کتاب ودیعه تا پایان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۸ رمضان۱۰۷۰ق؛ جلد: تیماج، ۴۱۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۳-۳۶۳]

۱۸۹. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:۲۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۴ ذیقعده۱۰۷۰ق؛ واقف: مریم بیگم، ۱۱۲۵؛ ۷۱۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۹×۳۱/۵سم [ف: -۲۸]

۱۹۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۱۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**و هذا عاقل اقر بمحتمل فینفذ کغیرع من العقلاء و کل اقرار فانه بخلاف الظاهر

سه جز اول: از طهارت تا انتهای اقرار؛ خط: نسخ، کا: محمود بن شرف الدین محمد شیخ علی خنجی عمادویهی (از نواحی لار)، تا: شعبان۱۰۷۳ق؛ مصحح؛ تملک: فتح الله بن قطب الدین محمود دیباجی جعفری حسینی در ۱۰۷۳ق؛ جلد: جلد تیماج مذهب، ۴۱۵گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۲-۷۵]

۱۹۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۱۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**و العجب ان ابن ادریس ادعی الاجماع فی ذلک مع مخالفه مثل الشیخ و غیره من علمائنا فیه.

از آغاز تا آخر امربه معروف و نهی از منکر؛ خط: نسخ خوش، کا: حسسین بن محمد رضا سبزواری، تا: جمادی الاول۱۰۷۴ق، جا: مشهد رضوی، به دستور مولانا رفیع الدین محمد یزدی؛ مصحح، مقابله شده، محشی از بهاءالدین محمد و، ق، در آخر نسخه آمده که این نسخه در دهه دوم شوال (قرن ۱۱) توسط رفیع الدین محمد خادم ابن محمد امین یزدی تصحیح و مقابله گردیده با مهر «رفیع الدرجات ذوالعرش» (بیضی)و یادداشت همان رفیع الدین محمد یزدی خادم مبنی بر اینکه این کتاب را برای خود استکتاب کرده و موفق به مطالعه و تصحیح و مقابله آن گردیده، و یادداشتی به خط سبط همان رفیع الدین یعنی علی نقی حسینی خادم در ذیحجه ۱۱۳۶ق آمده که آن را خریداری کرده؛ تملک: بهاءالدین محمد شریف مدرس در سال ۱۱۴۵ق که به فرزندش میرزا احمد شریف بخشیده، عبدالعلی بن شیخ شمس الدین ابن شیخ محمد زکی بن شیخ بهاء الدین محمد بن مولی نیروز علی بن علی نیشابوری در ۱۱۶۵ق، محمد حسین رضوی مالک در ۱۲۵۱ق با مهر«عبده الراجی محمد حسین الرضوی» (چهارگوش)؛ مهر: «عبده الراجی محمد باقر الموسوی» (بیضوی)، «عبده الراجی محمد حسین الرضوی» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج، ۲۹۳گ، ۲۷سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: -۴۲۱]

۱۹۲. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۱۵

خط: نسخ، کا: ناصر بن محمد بن حسن بن علی، تا: چهارشنبه ۱۱ ذیحجه۱۰۷۴ق؛ مصحح توسط شمس الدین بن محمد حسینی؛ تملک: علی بن محمد بن سلیمان حسینی، شمس الدین بن محمد حسینی، محمد بن شمس الدین بن محمد حسینی سبزواری، محمد رضا که نسخه را در اول شعبان ۱۱۵۹ از محمد علی سلامی ساکن کازرون خریده؛ ۱۷۱گ، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [ف: ۱-۱۲۹]

۱۹۳. همدان؛ مدرسه دامغانی؛ شماره نسخه:۳

از کتاب الودیعه تا پایان جزو هفتم مورخ ۱۵ ذیحجه ۷۰۸؛ کا: ربیع بن ابی الصلاح بن جعفر اردستانی تهرانی، تا: ۲۱ رجب۱۰۷۵ق [نشریه: ۵-۳۴۹]

۱۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۲۵۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**یصح باعتبار التأثیر وجب القود و الا فلا و لیکن هذا ما اوردنا اثباته فی هذا الکتاب ... و علی المعصومین من ابنائه.

ج۱-۷؛ خط: نسخ، کا: میرزا جان، تا: سلخ جمادی الاول۱۰۷۵ق، جا: اصفهان؛ واقف: حاج احمد فاضل، اسفند ۱۳۶۵؛ ۵۷۸گ، ۳۳سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۲/۵سم [ف: ۲۱-۱۱۹۸]

۱۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۶۷۴

انجام: و قال المفید و یجتنب الصایم الرایحة الغلیظه و الغبرة التی (ناقص).

ج۱-۲، از ابتدای مقدمه تا مسأله «ایصال الغبار الغلیظ الی الحلق» از کتاب الصوم؛ بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۰۷۶ق، جا: نجف اشرف؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، مقابله شده، دارای بلاغ، محشی؛ مهر: «الملک لله الواحدالقهار ملک موسی ابن محمد صادق بن موسی ابن جعفر کاشف الغطاء»؛ واقف: سید علی اصغراصغر زاده موسوی، اردیبهشت ۱۳۳۸؛ جلد: تیماج، ۱۴۸گ، ۲۹و۳۰سطر، اندازه: ۱۸/۳×۳۰/۸سم [ف: ۲۱-۱۲۱۶]

۱۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۴۹۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**فانه بخلاف الظاهر

از طهارت تا اقرار؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۶ صفر۱۰۷۷ق؛ مصحح؛ در ظهر ورق اول اثر دستخط صاحب جواهر؛ جلد: مقوا، ۳۷۲گ، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۵-۶۱۱]

۱۹۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۹۲۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**کان للحر حقیقة یصلح باعتبارها التاثیر وجب ... تمت

جزء اول؛ خط: نسخ، کا: حسن بن منصور سبزواری، تا: ۱۰۷۷ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن عنابی، ۵۹۰گ، ۲۷سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف: ۸-۴۲۷]

۱۹۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۳۵

جزو ۴ تا ۷ الودیعة تا الدیات؛ خط: نستعلیق، کا: کاتب اصفهانی، علی بن حسین، تا: ۱۰۷۷ق، ۱. ودیعه تا صداق جزو۴، نوشته ۱ ربیع الاول ۱۰۰۶ق، ۲. العیوب تا الکفارات جزو۵، مقابله کرده محمد سلطان حسین ندوشنی در ۲۲ صفر ۱۰۱۳ در اصفهان، ۳. الصید تا الفرایض جزو۶، مقابله کرده همین ندوشنی در شب ۱۴ ربیع الاول ۱۰۱۳، ۴. الحدود تا الدیات جزو۷، نوشته ۱۰۰۷؛ تملک: محمد باقر حسینی گلستانه در ۱۱۰۷، محمد علی حسینی در ۱۶۵؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۲۱گ، ۲۵ سطر(۱۱×۱۸)، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۱۶-۳۴۷]

۱۹۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳۸۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**و یقیم بمکه حتی یعتمر عمرة المحرم و لا شئ علیه تم الجزء الثانی ... الطاهرین وسلم.

کتاب الطهارة تا کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا: محمد اشرف بن محمد طبسی، تا: ۱۰۷۹ق؛ مجدول، مصحح؛ تملک: ملا محمد حسینی، محمد تقی؛ جلد: تیماج، ۳۸۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۸×۲۵سم [ف: ۲/۲۷-۸۹]

۲۰۰. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۸۶

کتاب الودیعة تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷ رمضان۱۰۷۹ق؛ ۳۸۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: -۶۹]

۲۰۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۳۷۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**و هذا عاقل اقر بمحتمل فینفذ کغیره من العقلاء و کل اقرار فانه بخلاف الظاهر.

ج۱-۳؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد ملک همدانی، تا: ۱۵ ربیع الاول۱۰۷۹ق؛ محشی، مصحح، مقابله شده در سال ۱۰۸۹؛ واقف: حسین کی استوان، اردیبهشت ۱۳۶۲؛ جلد: تیماج، ۴۷۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۲×۳۰/۲سم [ف: ۲۱-۱۲۰۹]

۲۰۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۴۲

آغاز:بسمله، کتاب الزکوه و فیه مقاصد الاول من یجب علیه؛ **انجام:**تم الجزء الثالث من کتاب مختلف الشیعه فی احکام الشریعه و یتلوه الجزء الرابع انشاء الله تعالی.

جزء ثالث. از زکوه تا اقرار؛ خط: نستعلیق، کا: محمد مومن بن عبدالکریم، تا: ۱۰۸۰ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۶۲گ، ۲۲ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۷-۳۷۵]

۲۰۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۵۹۶

آغاز:کتاب المتاجر و فیه فصول الاول فی وجوه الاکتسابات؛ **انجام:**وجب القود و الافلا

از کتاب متاجر تا آخر دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد علی طبسی، تا: اواخر شعبان۱۰۸۰ق؛ رونویس شده از نسخه مولانا سید محمد زمان سمنانی، مولانا محمد فاضل بن محمد مهدی مشهدی [مصحح نسخه از شاگردان مجلسی و مجاز از شیخ حر عاملی است]، نسخه را با نسخه‌های صحیح مقابله نموده و هم احادیثی مناسب هر بابی که مؤلف ترک نموده، در حاشیه ضبط کرده، تاریخ ختم مقابله: پنج‌شنبه ۱۶ محرم ۱۰۸۱، محشی با رمز «ن» و «زین»؛ واقف: حاج محمد بن مهدی، رجب ۱۱۳۱؛ جلد: تیماج، ۲۳۹گ، ۳۷سطر، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف: ۵-۶۱۳]

۲۰۴. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۰

خط: نسخ، کا: زین الدین راشد پسر ناصر پسر علی پسر یوسف نعیمی بحرانی، تا: ۱۵ رجب۱۰۸۱ق؛ نویسانده احمد بن سلامة تمیمی نجفی که آن را در ۲۸ ربیع الاول ۱۰۸۳ مقابله کرده؛ با یادداشت پسر عبدالرزاق لاهیجی که آن را در حیدرآباد در ۱۱۳۳ خریده؛ کاغذ: استانبولی، ۴۳۹گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۹/۵سم [نشریه: ۱۱-۹۱۵]

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۹

همان نسخه بالا [ف: ۲-۶۰۶]

۲۰۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۱۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**فانه بخلاف الظاهر

از اول کتاب تا آخر مباحث دیون؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۵ق؛ به دستور مولانا علم الهدی فرزند فیض کاشانی از روی نسخه ای که تاریخ تحریر آن ۹۷۲ بوده و بعداً در ملکیت شاهزاده فرهاد میرزا درآمده، نوشته شده؛ واقف: حاج قائم مقام، بهمن ۱۳۱۶؛ جلد: میشنی، ۳۲۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۵-۶۱۱]

۲۰۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۹۴

آغاز:کتاب المتاجر و فیه فصول الاول فی وجوه الاکتسابات مسألة قال الشیخ فی النهایة؛ **انجام:**یصح باعتبارها التأثیر وجب القود و الا فلا و لیکن هذا آخر ما اردنا اثباته ...

از جزء سوم کتاب المتاجر تا پایان جزء هفتم؛ خط: نسخ، کا: محمد هادی بن میرزا عرب بن حاجی محمدرضا شیرازی، تا: ۵ رجب ۱۰۸۶ق؛ مصحح، محشی از «رفیع بن علی جیلانی»، با دو نسخه به سال ۱۲۵۸ مقابله شده؛ تملک: محمد رحیم بن میر محمد علی خلخالی»؛ مهر: «یا رفیع الدرجات» (مربع)؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۳۶گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۲×۳۳/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۱۰]

۲۰۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۵۵

نسخه تا پایان متاجر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۶ق؛ مجدول، با سرلوح، با بلاغ قرائت مولی صالح بن عبدالکریم بحرانی با خط او مورخ ۶ ذیقعده ۱۰۸۹؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۳۱گ، ۲۱سطر (۱۱×۲۲)، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۸-۴۴۹]

۲۰۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۴۶

آغاز:بسمله کتاب الودیعة و توابعها و فیه فصول، الفصل الاول فی الودیعة. الخ؛ **انجام:**قدتم الجزء الرابع من کتاب مختلف الشیعة فی احکام الشریعة.

خط: نستعلیق، کا: محمد خضر، تا: ۱۰۸۷ق؛ نوشته از روی نسخه مصنف؛ تملک: محمد علی بن محمد رضی، محمد بن حسین، محمد بدیع بن حسین در ۱۱۳۰؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۷۴گ، ۱۸سطر(۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: ۱-۳۲۳]

۲۰۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۸۵

آغاز:بسمله، کتاب الزکوة و فیه مقاصد الاول من یجب علیه مسئله؛ **انجام:**در تم الجزء السابع من کتاب مختلف الشیعه و هو آخر الکتاب جمیعه.

از آغاز جزء دوم تا پایان جزء هفتم شامل: زکات، صوم، حج، جهاد، مستاجر، دیون، ودیعه، اجاره، هیات و نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۸ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۴۶۶گ، ۲۹سطر (۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۱۴-۲۹۵]

۲۱۰. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۲۵

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: شمس الدین بن محمد بن احمد بن علی بن محمد بن احمد حسینی احسایی مدنی، تا: ۱۰۸۸ق، جا: شیراز؛ ۳۴۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۲۳]

۲۱۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**وکان فراغ مصنفه افاض الله علی تربته المراحم الربانیة فی خامس عشر شهر ذیقعده ثمان وسبعمائه.

از کتاب الطهارةتا ...؛ خط: نسخ، کا: محمد تقسیم بن محمد محسن ابهری جی، تا: ۹جمادی الاول۱۰۸۹ق؛ مصحح؛ تملک: سید مهدی، سید احمد وسید علی از جانب پدرشان؛ واقف: سید احمد حسینی وسید علی حسینی، ربیع الاول ۱۱۶۵؛ جلد: تیماج، ۳۸۶گ، ۳۲سطر [ف: ۱-۲۳۰]

۲۱۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۷۰۴

از آغاز جزء اول تا پایان جزء سوم؛ خط: نسخ، کا: نجم الدین شوشتری، تا: ۱۰ رمضان۱۰۸۹ق؛ ۴۹۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۳-۵۲۰]

۲۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۰۲

از کتاب دیون تا دیات؛ خط: نسخ، کا: شیرازی، عبدالواحد بن محمد امین، تا: سه‌شنبه۳ صفر۱۰۹۱ق؛ مجدول، مصحح، کتاب را میرزا محمد محسن بن محمد امین نزد شیخ صالح بن عبدالکریم بحرانی خوانده و در پایان کتاب‌ها انهاءهائی به تاریخ‌های غره ذیحجه ۱۰۸۹-۲۸ ربیع الاول ۱۰۹۲ نوشته است؛ تملک: ثقة الاسلام تبریزی به تاریخ ذیحجه ۱۳۱۵، محمد حسن طباطبائی به تاریخ ربیع الاول ۱۳۰۰ در طهران، بهرام معزالدوله؛ جلد: تیماج، ۳۲۴گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۸×۳۲/۵سم [ف: ۱۸-۴]

۲۱۴. فردوس؛ مدرسه حبیبیه؛ شماره نسخه:۳۹

آغاز:من منی لا قبل الوقوف بعرفه و یکون السؤال عن العجیل قبل انقضا ایام التشریق او بعدها لانا نقول قد روی ابو بصیر عن ابی عبدالله علیه السلام قال؛ **انجام:**الضمان با علی القیم و سیاتی البحث فی ذلک ان شاء الله المقام الخامس لو اختلف فی قیمة المتاع قال الشیخ فی مه القول قول صاحبه مع الیمین

قسمتی از کتاب حج و جهاد؛ خط: نسخ، کا: حسن بن سلیمان عاملی ابن حسین بن محمد بن حسن بن سلیمان، تا: ۸ رمضان ۱۰۹۱ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۸۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف مخ]

۲۱۵. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۴۱

جلد اول کتاب؛ خط: نسخ، کا: نجم الدین شوشتری، تا: ربیع الثانی۱۰۹۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۴۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: -۲۸]

۲۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۳۵

آغاز:بسمله. کتاب الودیعة و توابعها. الاول فی الودیعة. مسئلة المشهور انه اذا سلم الودیعة؛ **انجام:**باعتبارها التأثیر القول و الافلا. و لیکن هذا آخر ما اردنا اثباته فی هذا الکتاب ... الی دار جزائه (و قد اتفق الفراغ من تسوید نسخ هذا ... ضحوة یوم الجمعة عاشر شهر صفر من شهور سنة ۱۰۹۵)

جلد دوم است و از کتاب ودیعه آغاز و در پایان حدود؛ خط: نسخ، کا: شکرالله بن سید محمد حسین، تا: جمعه ۱۰ صفر۱۰۹۵ق؛ با یک سرلوح، مجدول [ف: ۱۱-۲۵۳]

۲۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۰-۲/۴۰

آغاز:وتساوی الاحتمالین ... مسألة الماء القلیل ینجس بملاقاة النجاسة سواء قلت او کثرت من ای نوع کانت النجاسة؛ **انجام:**مسألة: قال الشیخ فی النهایة والخلاف والمبسوط حق الشفعة علی الفور ... ودعوی المرتضی الاجماع ممنوعة ومعارضة بدعوی الشیخ الاجماع.

طهارت تا شفعه؛ خط: نسخ، کا: ابوالحسن، تا: پنج‌شنبه ۴ رجب۱۰۹۶ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول مذهب؛ جلد:

تیماج، ۴۰۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۷-۴۲۳۱]

۲۱۸. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۷۱

انجام:و العجب ان ابن ادریس ادعی الاجماع فی ذلک مع مخالفة مثل الشیخ و غیره من علمائنا فیه.

خط: نسخ، کا: محمد امین دولت آبادی، تا: ۳ذیحجه۱۱۰۰ق؛ مصحح، مقابله شده با نسخه خط مؤلف، با علامت بلاغ؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی؛ جلد: تیماج، ۳۱۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۲-۵۷۳]

۲۱۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۴۵۱۴

از آغاز تا نماز جماعت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۰۰گ، ۲۱ سطر (۱۴×۱۸)، اندازه: ۱۹×۳۵/۵سم [ف: ۵-۵۲۱]

۲۲۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۷۸

آغاز:بسمله الفصل الرابع فی العیوب و التدلیس مسالة قال خ فی ف و ط الرجل؛ **انجام:**کان لمولاه منعه منها و لا کفارة لانه فعل سائغ لا یوجب عقوبة التکفیر

جلد پنجم(نکاح، طلاق، عتق، ایمان تا کفارات)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۷۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۷۴]

۲۲۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۹۵۳

آغاز:بسمله کتاب النکاح و فیه فصول الفصل الاول فی المحرمات و فیه مطالب؛ **انجام:**تذنیب: المشهور عند علمائنا علیه الاجماع لانها تجمع السببین فیکون اولی

از مباحث نکاح تا مواریث؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تولیت با سید ابوالحسن تنکابنی؛ واقف: ۱۲۴۷، جلد: تیماج، ۱۹۰گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲-۷۵]

۲۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۴۹

آغاز:و بجداتها و هذا الکلام لایخلو من اضطراب و المعتمد تحریم ام الا من الرضاع؛ **انجام:**قال فی موضع آخر و دیة قتل العبد علی سیده و الصغیر و المحجور علیه علی ولیه فان کان

از کتاب النکاح تا کتاب القصاص؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۳۰-۸۳]

۲۲۳. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۲۸

انجام:و ان الدیة من بیت المال و قال فی الخلاف اذا ادعی رجل علی رجل انه قتل و لیاً و هناک لوث و حلف.

شامل: کتاب عتق تا دیات، نسخه ناتمام است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی؛ جلد: تیماج، ۲۰۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸/۵سم [ف: ۲-۵۷۴]

۲۲۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۳

نکاح تا ارث اماء و عبید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ آغاز نونویس؛ جلد: تیماج، ۲۴ سطر (۱۲/۵×۱۹) [ف: -۷۹۸]

۲۲۵. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۷۹م

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲، اندازه: ۱۲×۲۲سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۶۶]

۲۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۵۰۵

کتاب التجارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۴۲۸ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۰-۱۴۵۸]

۲۲۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۸۰۰-۵۹/۲۰

آغاز:برابر

از اول تا «مسئلة قال الشیخ فی النهایة و اذا سلم علیه و هو فی الصلاة فلا بأس ان یرد مثله فی الجواب ...» (طهارت و صلوة)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ ۱۸۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۷-۴۲۳۱]

۲۲۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۲۹۹

آغاز:بسمله کتاب الودیعة و توابعها و فیه فصول الاول ... مسئلة المشهور انه اذا سلم الودیعه بیده الی الظالم؛ **انجام:** و فی الحسن عن حماد بن عثمان. اذا تقرر هذا.

از ودیعه تا یک صفحه از نکاح را دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۲۵ سطر (۱۳/۵×۱۹)، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [ف: ۴-۱۹۰۷]

۲۲۹. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱۶۲

آغاز:فلا فسخ و الا فسخت ان شاءت و لها نصف المهر و لو قیل بأن للمرأة الفسخ بالجزام فی الرجل امکن لوجوب التحرز من الضرر؛ **انجام:**فاذا کسر کل ضلع یخالط القلب کان فیه خمسة و عشرون دینارا او مایلی العضدین لکل ضلع کسرت عشرة دنانیر المطلب العاشر الذکر و فیه الدیة و یثبت.

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۲۲۲گ، ۳۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: -۲۰۱]

۲۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۷۲۰

آغاز:کتاب الودیعة و توابعها؛ **انجام:**و علی المعصومین من ابنائه

از باب ودیعه تا آخر باب دیات؛ خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن محمد جعفر، تا: سه‌شنبه ۱۱ جمادی الاول۱۱۰۱ق؛ مقابله شده با نسخه‌ای که مولانا محمد زمان بن اسماعیل حسینی تصحیح کرده بوده، مولانا محمد زمان در اواسط جمادی الاول ۱۰۰۲ از تصحیح نسخه ملکی اش فراغت یافته و آن را معلق نموده به حواشی و افاداتی از اعمال نقد و نظر در احادیثی که مؤلف آن را ترک نموده، این حواشی با امضای رمزی «ن» است. تاریخ ختم مقابله این نسخه: ۱۱۱۱ ؛ واقف: سید محمد تقی بن محمد صادق موسوی، رمضان ۱۱۱۹؛ جلد: تیماج، ۳۶۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۵-۶۱۳]

۲۳۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۴

از آغاز کتاب تا صلاة مسافر(فصل صلاة در برگ ۱۰۸ آغاز می‌شود)؛ خط: نسخ متوسط، کا: شاه محمد بن محمد قاسم سبزواری، تا: غره جمادی الثانی ۱۱۰۱ق؛ مصحح، محشی با نشان «م.د.ح»، «ق»، «ص»، «مهذب»، «م ق ج»، «بلغ سماعاً وفقه تعالی»؛

کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۲۵سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۱۱-۲۲۳]

۲۳۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**فيقصر وان قصد السفر عشرة ايام اولا فان بقا قصده اتم بمكة ومنى وعرفة حتى يخرج من مكه مسافرا فيقصر وان قصد السفر عند خروجه من مكه الى عرفة ... عند خروجه من مكه الى عرفة.

از ابتدای کتاب الطهارة تا قسمت صلوة مسافر؛ خط: نسخ، کا: طالقانی، زین العابدین بن شاه نظر، تا: شنبه ۵ ذیقعده۱۱۰۶ق؛ محمد ابراهیم بن محمد معصوم حسینی قزوینی به سال ۱۱۰۹ق نسخه را ازابتدا تا انتها تصحیح ومقابله کرده، با علامت بلاغ؛ متولی وقف نسخه سید حسین بن محمد ابراهیم حسینی قزوینی - میر حسینا - (صاحب معارج الاحکام) با مهر به تاریخ ۱۱۹۸ق؛ تملك: محمد ابراهیم بن محمد معصوم حسینی؛ جلد: تیماج، ۲۱۰گ، ۲۳سطر [ف: ۱-۲۳۱]

۲۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۱۷

آغاز:كتاب الزكوة و فيه مقاصد؛ **انجام:**فكذا تجب المتعه

از کتاب زکوة تا آخر مبحث صداق از باب نکاح؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پیش از۱۱۰۷ق؛ مقابله شده، محشی با امضای «ن» و برخی «م» و غیره، رونویس شده از نسخه میر محمد تقی؛ واقف: حاجی وزیر وظائف، اسفند ۱۳۰۹؛ جلد: تیماج، ۵۱۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۵-۶۱۲]

۲۳۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۸۲

آغاز:برابر

از ابتداء کتاب تا آخر مقصد دوم از کتاب حج است؛ خط: نسخ، کا: سیدعلی، تا: ۱۱۰۸ق؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۵۸ص، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۵۱۸]

۲۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۵۵

آغاز:بسمله، المقصد الثالث فی افعال الحج و فیه فصول: الاول فی الاحرام، المشهور استحباب الاحرام للج یوم الترویه و قال ابن حمزه؛ **انجام:** قلت رجل اوصی لرجل بصندوق کان فیه مال فقالو الورثه: انما لك الصندوق و لیس لك المال. قال: فقال ابوالحسن علیه السلام.

جلد سوم و چهارم کتاب مشتمل بر مباحث کتاب الحج، کتاب الجهاد، کتاب المتاجر، کتاب الدیون از جلد سوم و کتاب الودیعه، کتاب الاجاره، کتاب الهبات تا فصل پنجم آن در وصایا از جلد چهارم را دربر دارد؛ خط: نستعلیق، کا: حبیب الله بن غضنفر موسوی نیشابوری، تا: ۱۱۱۱ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۴۶گ، ۲۳سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۶-۱۰۰]

۲۳۶. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه:۵

از اول طهارت تا دیات؛ کا: زین العابدین بن نجم الدین، تا: سه‌شنبه ۴ جمادی الاول۱۱۱۱ق؛ افتادگی: انجام [ف: -۲۹]

۲۳۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۶۸

از کتاب المتاجر تا پایان کتاب الدیات؛ خط: نستعلیق، کا: نظرعلی بن محمد صالح لاهیجی، تا: سلخ محرم ۱۱۱۲ق؛ ۴۷۴گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲-۳۳۵]

۲۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۵۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۶ جمادی الاول۱۱۱۲ق؛ وقف دختر میرزا محمد علی بر طلاب یزد با تولیت ابوالهادی بن محمد مهدی حسینی در رجب ۱۱۸۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۹۰گ، ۲۰سطر(۹×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۶-۳۲۶]

۲۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۰۳۰

آغاز: يكون طاهراً او يبقى على ما كان عليه مع اتفاقهم على تطهيره؛ **انجام:**و غير نيته عن المقام قصر عند خروجه من مكة الى عرفة.

جلد۱؛ خط: نسخ، کا: محمد هادی، تا: ۱۱۱۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ واقف: شیخ عبدالله مجتهد پور، مرداد ۱۳۶۲؛ جلد: تیماج، ۲۳۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۲×۲۴/۸سم [ف: ۲۱-۱۲۱۳]

۲۴۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۴۹

طهارت تا آخر دیون و توابع؛ خط: نسخ، کا: علی بن کرم الله جزائری مشهور به اسکندری، تا: ۱۱۱۷ق؛ ۲۱۹گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۹]

۲۴۱. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۱۵

طهارت تا ودیعه؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن نظر علی، تا: ۱۱۱۸ق [ف: -۸۳]

۲۴۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۴۵۹-۹/۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**وجب القود والافلا وليكن هذا آخرما اردنا اثباته فى هذا الكتاب مقتصرين عليه حامدين لله تعالى على آلائه شاكرين له على فواضل نعمائه مصلين على سيد انبيائه محمد المصطفى وآله المعصومين من اثنائه والحمدلله وحده ...

کامل؛ خط: نسخ، کا: محمد مؤمن شیب ابندانی بن سید داراب حسنی، تا: ۱۱۱۹ و ۱۱۲۰ق، جا: ساری؛ مصحح؛ مهر: «عبده محمد صالح الحسینی ۱۱۲۹» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۳۴۴گ، ۳۹سطر، اندازه: ۲۳×۳۳/۵سم [ف: ۷-۴۲۲۹]

۲۴۳. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۳۹

آغاز:العمل بما قدمناه يقتضى العمل بهذين الحديثين دون العكس فانه يقتضى ابطال ما تقدم من الاخبار و الجمع بين الادلة اولى من ابطال احدها بالكلية؛ **انجام:**فاما الخمس فيقسم على ستة اقسام سهم الله و سهم لرسول (ص)

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۱۲۱ق؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ جلد: گالینگور، ۲۲۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: -۳۴]

۲۴۴. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۵۳

جزء اول کتاب؛ خط: نسخ، کا: ملا علی عادل بن محمد کاظم بن محمد علی بن مقصود علی طالقانی، تا: جمادی الثانی۱۱۲۳ق؛ مصحح؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: تیماج،

۲۷۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۸۰]

۲۴۵. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۸۳

از کتاب الودیعة تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: عبد علی بن عبدالحسین زواره‌ای کربلایی، تا: ۱۱۲۳ق؛ تملک: حسن بن محمد امین حسینی، کاظم بن سید جواد با مهر «محمد کاظم الحسینی» (بیضی)؛ یادداشتی از اسدالله در عاریه گرفتن کتاب از کاظم بن جواد بن عیسی؛ جلد: تیماج، ۲۷۹گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [اوراق عتیق: ۱-۱۶۵]

۲۴۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۶۸۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**اقرار العقلاء علی انفسهم جائز ... وهذا آخر ما اوردناه من المجلد الاول من المختلف من مصنفات العلامة الحلی رحمه الله و یتلوه فی المجلد الثانی کتاب الودیعة ان شاء الله تعالی.تم

جلد اول کتاب و از طهارت تا پایان اقرار؛ خط: نسخ، کا: محمد عسکر، تا: ۱۱۲۶ق؛ اهدایی: حسن ناصر پور؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۵۵گ، ۲۷سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۲-۵۸۴]

۲۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۷۹

آغاز:بسمله، کتاب الودیعة ... المشهور انه اذا سلم الودیعة بیده الی الظالم خوفا علی نفسه من قتل او ضرب لم یکن علیه ضمان؛ **انجام:**و الوجه ان نقول ان کان للسحر حقیقة یصح باعتبارها التاثیر وجب القود و الا فلا ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دو صفحه آخر نونویس در پنج‌شنبه جمادی الثانی۱۱۹۳ق؛ مصحح؛ تملک: علی بن نواب از میرزا محمد تقی محرر جمعه ۲۰ ذیقعده ۱۲۶۳؛ جلد: تیماج، ۲۹۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۳/۵سم [ف: ۲۵-۴۵۱]

۲۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**یصح باعتبار التأثیر وجب القود و الا فلا و لیکن هذا ما اوردنا اثباته فی هذا الکتاب ... و علی المعصومین من ابنائه.

کامل، ج۱-۷؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹-۱۲۴۱ق؛ واقف: مرتضی قلی خان، ۱۳۴۰؛ جلد: تیماج، ۶۵۶گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۱-۱۲۰۰]

۲۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۶۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**و الاقرب عندی التفصیل و هو عدم اعتبار رضاهما ان عمت الحاجة او استقره.

از اول کتاب تا اول «کتاب الجهاد»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۶۳ق؛ تملک: علی بن نواب به تاریخ ذیقعده ۱۲۶۳؛ جلد: تیماج، ۳۰۹گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۹×۳۱/۵سم [ف: ۲۵-۴۳۸]

۲۵۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۲۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**ثم قوی فی آخره النبع و الاول اقوی بالاصلین الجواز و عدو الاشراط تم الجزء الثالث من کتاب مختلف الشیعة فی احکام الشریعة و یتلوه الجزء الرابع انشاالله تعالی فی کتاب الودیعة و کان اتمام هذا الکتاب علی ید احقر عبادالله ابن محمود شاه ملک محمد غفرالله لوالدیه و للجمیع المؤمنین و المؤمنات

خط:نسخ،کا:ملک محمد،تا:با تاریخ ۱۲۹۵ق؛ با سرلوح، مجدول؛ مهر: «الراجی احمد بن ابوالقاسم»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۸۵گ، ۲۸سطر(۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۱۱-۲۴۴]

۲۵۱. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱۲۱

آغاز:للمغصوب منه لان الغاصب لایملک بعقله ... و هو قول ابن ادریس و قال حینئذ فی کتاب الغصب؛ **انجام:**یوجب القصاص فی غیر المحاربة کالید و الرجل و الاذن و العین وجب القصاص فی المحاربة لکن هل یتختم ام لا قال قوم لایتختم

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ جلد: گالینگور، ۲۶۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: -۲۰۲]

۲۵۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۲۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳-۱۰۵]

۲۵۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۵۵۲

آغاز: ... یقبض العبد حتی استهل شوال، لفطرة علی الموهوب له.؛ **انجام:**ظهور الثمرة قبل تدبیرها، مسألة إذا بدا صلاح احد البساتین دون ...

در فهرست مختصر مسائل ابن فهد دانسته، بخشی از کتاب (مطابق با جلد سوم تا پنجم تحقیق شده توسط جامعه مدرسین)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: گالینگور، ۱۷۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۱سم [ف: ۴۳-۱۶۰]

۲۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۹خوئی

آغاز:برابر؛ **انجام:**و کل اقرار فانه بخلاف الطاهر قد تم بحمدالله و منه الجزء الثالث من کتاب مختلف الشیعه ... و قد تشرف بکتابته ... محمد سعید بن علی ... فی سلخ رمضان المبارک سنة ... ۱۳۱۳ هـ ... و یتلوه.

جلد اول؛ خط: نسخ، کا: محمد بن سعید بن علی حسینی تنکابنی، تا: قرن ۱۳؛ پایان این جلد و جلد دوم رقم «محمد بن سعید بن علی حسینی تنکابنی» و تاریخ کتابت «۱۳۱۳» موجود است، محشی؛ جلد: تیماج، ۶۱۴ص، ۲۲-۳۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۷-۳۳۵]

۲۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۷۹

آغاز:بسمله، کتاب المتاجر و فیه فصول الاول فی وجوه الاکتسابات؛ **انجام:**لأنه فعل سابغ لایوجب عقوبة التکفیر.

ج۳-۵، از ابتدای «متاجر» تا انتهای کفارات از کتاب الایمان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۸گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۳/۷سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۰۸] و [ف: ۲۱-۱۲۰۷]

۲۵۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۵۵-۳۳/۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**مسألة لومات بمکة مشتغلا بالعبادة والطواف لم یکن علیه شئ ... شانه الذی کان فیه من طوافه وسعیه لم یکن طهارت تاحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۷-۴۲۳۰]

۲۵۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۷۹

آغاز:برابر

از ابتداء کتاب تا آخر جزء پنجم (تا آخر کفارات)؛ خط: نسخ خوب، کا: مهدی بن هادی، تا: قرن ۱۳؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: میشن، ۴۰۱ص، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: ۱-۵۱۸]

۲۵۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۱۰۰

از صید تا دیات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۱۱گ، ۲۱ سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۵۳۲]

۲۵۹. تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه:۶۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**والنافلة المرتبة والعشرين من صلوة فاطمة عليها السلام وعن الاكل والشرب

کتاب الطهارة والصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: ابراهيم بن موسى بن محمد حسن بن ابراهيم جيلانيين محمد بن ابراهيم درسال ۱۳۲۷، موسی بن محمد حسن بن ابراهیم گیلانی، شیخ علی بن شیخ صالح زین الدین؛ جلد: تیماج، ۷۳گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [اوراق عتیق: ۱-۱۰۲]

۲۶۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۸۷

آغاز:كتاب الصيد و توابعه و فيه فصول الفصل الاول فی احكام الصيد مسالة قال.؛ **انجام:**و الوجه ان نقول ان كان للسحر حقيقة يصح باعتبارها التاثير وجب و الا فلا

از صید تا دیات؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ استکتاب محمد صادق حسینی، مصحح، با علامت بلاغ؛ مهر: «محمد شفیع محمد شفیع» (بیضوی)؛ واقف: حاج ملا محمد شفیع، ۱۲۷۳؛ جلد: تیماج، ۲۱۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲-۷۴]

۲۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۶۹۱

آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمين ... كتاب الوديعة و توابعهما و فيه فصول الاول فی الاربعة؛ **انجام:**وجب ... و الا فلا وليكن هذا آخر ما اردنا اثباته

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۲۱ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۲۶۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۶۱۰/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**عن الباقر عليه السلام قال سئلته عن الرجل يكون فی يوم عرفة بينه وبين مكه ثلاثة اميال وهو متمتع بالعمرة الی الحجّ فقال يقطع التلبيه تلبية المتعه ويهلل بالتلبيه اذا صلی الفجر ويمضی الی عرفات فيقف مع الناس ويقضی جميع المناسك ويقيم بمكه حتی يعتمرعمرة المحرم ولاشیء عليه

طهارت تا پایان حج؛ خط: نسخ، کا: عابدین بن رضا جهرمی، تا: ربیع الاول۱۲۲۲ق؛ جلد: تیماج، مجدول، ۳۲۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۸]

۲۶۳. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه:۸۷

کتاب طهارت و صلاة؛خط:نسخ،کا:حسین بن اسماعیل البیامجی، تا: ۱۲۲۵ق؛ ۲۶۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۶۷]

۲۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۳۷۳

آغاز:كتاب الوديعة و توابعها و فيه فصول الفصل الأول فی الوديعة؛ **انجام:**يصح باعتبار التأثير وجب القود و الا فلا وليكن هذا ما اوردنا اثباته فی هذا الكتاب ... و علی المعصومين من ابنائه.

ج۴-۷؛ خط: نسخ، کا: نجم الدین کریم بن شمس علی شیرازی، تا: دوشنبه ۱۲ جمادی الثانی۱۲۲۷ق؛ تملک: علامه میر محمد صادق احمد آبادی ؛ اهدایی: رهبری، جلد: تیماج، ۲۸۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲۱-۱۲۰۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹

همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۱۱]

۲۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰-طباطبائی

آغاز:فی عقد البيع و شرائطه قال الشيخ ف ط ابيع انتقال عين مملوكة من الشخص؛ **انجام:**ان كان حقيقه فيصح باعتبارها التأثير ... هذا اخر ما اردناه اثباته فی هذا الكتاب مقتصرين عليه ... مصلين علی سيد ابنيائه ... من اوصيائه.

کتابهای بیع تا وقف و نیز کتابهای نکاح، طلاق، عتق، ایمان، صید، قضا، فرائض، حدود و قصاص و دیات؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمد خوانساری، تا: ۱۲۳۱ق؛ جلد: تیماج، ۳۰۹گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۲۴-۳۶]

۲۶۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۲۱

جزء اول تا سوم (طهارت تا ودیعه)؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن جعفر،تا:۱۲۳۲ق؛۲۷۳گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۲۳۷]

۲۶۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۹

جزء چهارم تا هفتم (ودیعه تادیات)؛ خط: نسخ، کا: اسماعیل بن جعفر،تا:۱۲۳۳ق؛۲۴۷گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۲۳۷]

۲۶۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۳۷

از آغاز تا احکام لقطه؛ خط: نسخ، کا: قاسمعلی، تا: ۱۲۳۴ق؛ تاریخ وقف: جمادی الثانی ۱۲۳۴؛ جلد: تیماج، ۳۵۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۲۴-۲۰۱]

۲۶۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۷۶۶

آغاز:بسمله، كتاب المتاجر و فيه فصول الأول فی وجوه الاكتساب؛ **انجام:**و قد تقدم اختيار باقی هذه المسألة فی باب الوقف فليطلب من هناك.

ج۳-۴، ج۳ از متاجر تا پایان اقرار و ج۴ از ودیعه تا انتهای وصایا؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن اسماعیل بن علی یزدی، تا: سه‌شنبه۱۴ جمادی الاول۱۲۴۰ق؛ واقف: محمود شهابی، آبان ۱۳۶۶؛ ۲۱۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۱/۲سم [ف: ۲۱-۱۲۱۸]

۲۷۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۲۸۳

آغاز:برابر

کتاب طهارت وصلوة؛ خط: نسخ، کا: محمد یوسف اصفهانی، تا: ۱۲۴۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۷۳گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف]

۲۷۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۳۰۰

کتاب زکوة تا آخر وصایا؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق، بر حسب دستورآقا سیدنصرالله مجتهد استرآبادی؛ واقف: سپهسالار، کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۴۳ص، ۲۴سطر، اندازه:

۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۵۱۸]

۲۷۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۱۹۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**و هذا عاقل اقر بمحتمل فينفذ كغيره من العقلاء و كل اقرار فانه بخلاف الظاهر.

ج۱-۳؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن محمد حسین استرآبادی، تا: ۱۲۵۵ق؛ واقف: استاد زین الدین جعفر زاهدی، دی ۱۳۷۷؛ جلد: تیماج، ۲۲۲گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۲۱-۱۲۱۲]

۲۷۳. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره

کتاب الاعتكاف تا الحج؛ کا: محمد صادق بن محمد حسین بن قاسم کاشانی، تا: ۱۲۵۸ق؛ افتادگی: آغاز [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۱۶۱]

۲۷۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۴

از کتاب امانات تا دیات؛ خط: نسخ، کا: ابوالفتح بن محمد صالح شیرازی نقاش، تا: دوشنبه ۲۵ ذیقعده۱۲۵۹ق؛ تملک: حاجی آقا بن محمد شریف؛ مهر: «لا اله الا الله الملك الحق المبين محمد مهدی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۳۴۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۳-۱۵۵]

۲۷۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۱۰-عکسی

آغاز:: برابر؛ **انجام:**مع الناس و يقضى جميع المناسك و يقيم بمكة حتى يعتمر عمرة المحرم و لاشيئ عليه، تم الجزء الثانى من مختلف الشيعة فى احكام الشريعة و يتلوه الجزء الثالث فى افعال الحج ان شاء الله تعالى.

دو جزء ۱ و ۲؛ خط: نسخ خوش، کا: علی اکبر بن کربلایی زینل، تا: ۱۰ صفر۱۲۵۹ق؛ با نشان‌های «بلغ»؛ ۷۶۳ص، ۲۳سطر(۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۵۱]

۲۷۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۰۱۱-عکسی

آغاز:: برابر؛ **انجام:**العتيق الذى لاسبب يقتضى ميراثه. تم الجزء السادس من كتاب مختلف الشيعة...

جزء ۱ تا ۶. دارای کتاب متأجر، کتبا الوديعة، کتاب اجارة، کتاب وقوف، کتاب نکاح، کتاب قضاء، کتاب فرایض؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۵ رجب ۱۲۶۰ق؛ ۸۹۵ص، ۲۳سطر(۱۳×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۵۱]

۲۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۳۱۶

آغاز:بسمله على اتمام الجوز الثالث بمنه ... المقصد الثالث فى افعال الحج.؛ **انجام:**وجب القود و الا فلا

جلد دوم. از کتاب الحج تا پایان کتاب القصاص و الدیات؛ خط: نسخ ریز، کا: زین العابدین بن حسن حسینی، تا: ۱۲۶۲ق، جا: مشهد رضوی مدرسه خیرات خان؛ مصحح؛ اهدایی: حائری زاده؛ جلد: تیماج، ۲۸۱گ، ۳۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲۷/۲-۶۲]

۲۷۸. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

جزء اول؛ کا: محمد هاشم بن محمد قاسم افشاری، تا: ۶ صفر۱۲۶۳ق [ف: -۳۵]

۲۷۹. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

جزء سوم؛ کا: محمد هاشم بن محمد قاسم افشاری، تا: دوشنبه ۲۱ صفر۱۲۶۳ق؛ افتادگی: آغاز [ف: -۳۶]

۲۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۶۰۸

آغاز: الزوج معه يمينه ان كان ذلك؛ **انجام:**وجب القول و الا فلا ... شعبان المعظم سنه ۱۲۶۳

خط: نسخ، کا: جعفر کاشانی، تا: ۱۲۶۳ق؛ افتادگی: آغاز [الفبائی: -۵۰۵]

۲۸۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۶۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**لأنه فعل سايغ لايوجب عقوبة التكفير.

ج۱-۵، از ابتدای مقدمه تا پایان کفارات؛ خط: نسخ، کا: علی بن محمد کاظم، تا: پنج‌شنبه ۱۰ ربیع الاول۱۲۶۶ق؛ واقف: محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ جلد: تیماج، ۳۳۴گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۰۸]

۲۸۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۳۷/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**وليكن هذا آخر ما أردناه فى هذا الكتاب مقتصرين عليه حامدين الله تعالى على آلائه.

از آغاز تا پایان کتاب القصاص و الدیات؛ خط: نستعلیق خوش، کا: ابوطالب فرزند سید احمد، موسوی، تا: پنج‌شنبه ۲۵ ربیع الثانی ۱۲۷۰ق، جا: خوانسار؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱۳گ (۳-۳۱۵)، ۳۴سطر (۱۳/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: ۲۹-۵۱۹]

۲۸۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۲

بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق، قطع: رحلی [ف: -۲۱۸]

۲۸۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۰خوئی

مجلد دوم؛ کا: محمد بن سعید بن علی حسینی تنکابنی، تا: ۱۳۱۴ق؛ جلد: تیماج، ۳۶۹ص، ۳۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۷-۳۳۶]

۲۸۵. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۴۴

آغاز:المقصد الثالث فى افعال الحج و فيه فصول؛ **انجام:**و قد روى اصحابنا ان الساحر يقتل و الوجه فى هذه الرواية ان هذا من الساحر افساد فى الارض و السعى فيها به فكذلك وجب فيه القتل ان يقول ان كان فى السحر حقيقة يبصح باعتبار التأثير ... و ليكن هذا آخر ما اردنا انشائه فى هذا الكتاب ...

از حج تا پایان فقه؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۴۱۱گ، ۳۱-۲۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۳-۱۲۵۷]

۲۸۶. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۸۲

جلد ۱. از صوم تا صلح؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۵]

۲۸۷. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۷۶

جلد ۱. از طهارت تا خمس؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۵]

۲۸۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۲۰

طهارت تا اواخر اجاره؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالحسین بن حسن بن شیخ محمد بصیر بن شیخ بن شیخ علی بن شیخ عبدالله بن شیخ حسین بن شیخ مفلح صیمری، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با بلاغ سماع؛ ۴۰۲گ، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۸]

۲۸۹. مشهد؛ مدرسه سلیمانیه؛ شماره نسخه:۱۱۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: وزیری [چهار کتابخانه مشهد-ف: -۲۰]

۲۹۰. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۱۱۳

زکوة تا نکاح؛ خط: نسخ، کا: عبدالواحد بن شیخ محمد بن تاج الدین معلم اصفهانی، بی‌تا [ف: -۸۳]

۲۹۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۵۸۰/۵

بخش طهارت است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۳گ (۳۵پ-۵۷پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳/۴×۱۹/۸سم [ف: ۶-۶۰]

۲۹۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۹۳۰

انجام: و خلف علی الاخر.

جلد دوم، مشتمل بر کتاب زکوة تا وکالت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده اسمعیل»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۲۱گ، ۲۳سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۴-۱۴۷۶]

۲۹۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۳۲۹/۲

از زکات تا بخشی از تجارت؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰۵گ، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳-۹]

۲۹۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۵۳۵

جزء اول و دوم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۰۶گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱-۲۳۷]

۲۹۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۳۷

جزء اول و دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۴۷گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۲۳۷]

۲۹۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۳۱-۳۴/۱

آغاز:بسمله الفصل الرابع فی العیوب والتدلیس، مسئلة قال الشیخ فی الخلاف والمبسوط الرجل بفسخ بسة اشیاء الجنون؛ **انجام:**ولایدری کیف امرها فقال اکثرهم بینه یستحلف ویدفع الیه قال الصدوق لو قال الذی فی یده الدار انهالی

عیوب وتدلیس تا شهادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۳×۳۴سم [ف: ۷-۴۲۳۱]

۲۹۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۹۰

آغاز:بسمله ... کتاب الودیعة وتوابعها وفیه فصول. الفصل الاول فی الودیعة.مسألة: المشهور انه اذا اسلم الودیعة بیده الی الظالم خوفا علی نفسه من قتل او ضرب لم یکن علیه ضمان؛ **انجام:**لانه لایمینللعبد مع المولی فاذا حلف بغیر اذن مولاه کان للمولی منعه منها فلا کفارة لانه فعل سائغ لایوجب عقوبته للتکفیر.

جزء پنجم (ودیعه - کفارات)؛ خط: نسخ، کا: سید احمد بن سید علی القانی، بی تا؛ مهر: «نظام الملک ۱۲۶۸» (بیضوی)، «عبده الراجی محمد کاظم» (بیضوی)؛ تاریخ وقف: ۱۲۸۲؛ جلد: تیماج مشکی مذهب، ۲۷۶گ، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۷]

۲۹۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۰۶/۲

آغاز:اصاب الماء ولایلزم من اصابته للإناء اصابته للماء وان کان یفهم منه ذلک لکن دلالة المفهوم ضعیفة وایضاً فهو معارض بروایة علی بن جعفر؛ **انجام:**مرید الدخول فی صلوته انتظر علیه فی رکوعه بمقدار لبثه فی رکوعه مرة ثانیة فا ... قد افتی به الشیخ فی التهذیب لنا ان فیه ...

طهارت وصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۸۲گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۸]

۲۹۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۲۲

آغاز:کتاب الزکوة وفیه مقاصد الاول من تجب علیه مسئله اوجب الشیخان وابوالصلاح وابن البراج الزکوة فی غلاة الطفل والمجانین ومواشیهم واوجب ابن حمزه الزکوة فی مال الصبی؛ **انجام:**ویهلل بالحج بالتلبیت اذا صلی الفجر ویمضی الی عرفات فیقف مع الناس ویقضی جمیع المناسک ویقیم بمکه حتی یعتمر عمرة المحرم ولاشی علیه

زکوة و صوم وحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «محمد اسماعیل بن علی»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۲۴۰گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۸]

۳۰۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۸۳

آغاز:کتاب المتاجر وفیه فصول. الاول فی وجوه الاکتساب. مسألة قال الشیخ فی نهایة جمیع النجاسات یحرم التصرف فیها والتکسب بها.؛ **انجام:**وکذلک ان کانت شاة وشرب لبنها کان علیه نفقتهاواذا کان عند انسان دابة او حیوان رهنا فان نفقتها علی الراهن دون المرتهن فان انفق المرتهن علیها.

کتاب متاجر تا کتاب دین؛خط:نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۷۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۹]

۳۰۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۵۲-۵۴/۴۲

آغاز:یقدر علی ماء غیره قال یهریقهما و یتیمم و لو لم یثبت التنجیس لما ساغ العدول الی الطهارة الضروریة

از «مسئلة اختلف علماءنا فی القلیل و هو ما نقص عن الکر» تا آخر حج؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۲۳۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۷-۴۲۳۲]

۳۰۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۴۸۱-۲۳/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**مسئله قال الشیخ فی ط اذا سحر رجلا فمات من سحره ... قال فی ف اذا اقر انه سحر فقتل بسحره یجب القودلاصالة

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ازروی نسخه عزیزالله بن علی حسینی قمی

تحریرشده درچهارشنبه ۱۲ ذیقعده ۹۶۹ق درجا: نجف اشرف؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۴۸۷گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۷-۴۲۳۱]

۳۰۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۶۷-۵۴/۵۷

آغاز:برابر

از اول کتاب تا کتاب الصلوه مسئله قال ابوالصلاح یجوز ان یکون بین الصفین من المسافه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ ۱۷۸گ، ۲۶-۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۷-۴۲۳۱]

۳۰۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۳۰-۶/۲۰

آغاز:علی الکرمن المطلق لم سطرفان سلبه اطلاق اسم الماء ... مسئلة قال الشیخ رحمه الله فی ط اذا ستعمل النجس فی الوضو؛ **انجام:**فکان أعرف بما کان قال دلیلنا قول النبی صلی الله علیه وآله ان اقرار العاقل

از «مسئله قال الشیخ رحمه الله فی ط اذا استعمل النجس فی الوضوء او غسل الثوب ...» تا «مسئلة قال الشیخ فی ق اذا کان المدعی واحدا فعلیه خمسون یمینا بلا خلاف ...» [از کتاب الطهارة تا کتاب القصاص والدیات]؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، دارای علامات بلاغ؛ جلد: تیماج، ۴۵۸گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۷-۴۲۳۲]

۳۰۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۷ معزی

آغاز:بسمله. المقصد الثالث فی افعال الحج و فیه فصول: الفصل الاول فی الاحرام مسئله المشهور استحباب الاحرام للحج یوم الترویه؛ **انجام:**مسئله و احتلف علماؤنا فی الخلع ... و فی الصحیح عن محمد بن اسماعیل بن بزیع قال سألت ابالحسن الرضی علیه السلام عن المراة ...

مشتمل بر کتاب الحج، ودیعه و توابع، هبات، نکاح، طلاق؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملک: محمد طاهر؛ ۳۰۷گ، ۲۳۰ سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳۹-۲۳۷]

۳۰۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۹ معزی

آغاز:زوجها او تخلع منه بشهادة شاهدین علی طهر من غیر جماع هل تبین منه بذلک؛ **انجام:**مسئلة، قال ابن جنید: و فی الحیوان اذا فقئت عینه ربع دیته و قال فی به و فی عین البهیمة اذا فقئت ربع قیمتها ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ ۱۶۱گ، ۳۲ سطر (۱۳/۵×۲۲)، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۳۹-۲۴۲]

۳۰۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۹۷۶

آغاز:بسمله کتاب الصید و توابعه و فیه فصول؛ **انجام:** ان علی الجانی حال الرق ثلث قیمته ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی تا؛ افتادگی: انجام [رایانه]

۳۰۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۳۰۷

آغاز:برابر؛ **انجام:** و لم یعتبروا الیقین ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا [رایانه]

۳۰۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۲۳۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و هو عالم فی اقامة الحدود ... حسن بن جعفر

خط: نسخ، کا: حسن بن جعفر، بی تا، جلد: تیماج [رایانه]

● مختلف المذاهب / فقه / فارسی

moxtalef-ol mazāheb

فقه مختصری است مطابق مذاهب چهارگانه اهل سنت و گرفته شده از چند کتاب مشهور که در سرآغاز مؤلف ذکر شده‌اند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۹۷

آغاز:الحمدلله حمداً یوافی نعمه و یکافی مزیده ... اما بعد بدان این طالب راه حق که این مسئله چند است؛ **انجام:**و آن کنیزک ولد آرد مستولده و طی کننده نشود. و الله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب.

خط: نستعلیق، کا: محمد یوسف، تا: ۲۴ ربیع الاول۱۲۱۴ق؛ تملک: محمد رضا بن زین العابدین به تاریخ اول رمضان ۱۳۱۱ «محمد رضا بن زین العابدین» (بیضوی)؛ جلد: مقوایی، ۲۶۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱۱-۲۹۱]

● مختلف المسائل / گوناگون - عربی

muxtalif-ul masā'il

بختیاری حویزی، یعقوب بن ابراهیم، - ۱۱۵۰ قمری

baxtīyārī hovayzī, ya'qūb ebn-e ebrāhīm(- 1738)

کشکولی است مشتمل بر مسائل فقهی و لغوی حدیثی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۲/۱ معزی

آغاز:سمله. لله الحمد و علی محمد الصلاة و علی آله السلام، اما بعد فهذا مختلف المسائل. مسئلة الفرق بین العالم و الجاهل قال هل یستوی الذین یعلمون و الدین لا یعلمون؛ **انجام:**تم مختلف المسائل علی ید مؤلفه ابن ابراهیم یعقوب عصریه ثانی عشر ذی الحجة من السنه ۱۱۱۶ و الحمدالله رب العالمین و الصلاة و السلام علی محمد و آله الطاهرین.

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی تا [ف: ۳۹-۲۱۴]

● مختلف النور /- فارسی

moxtalaf-on nūr

تهرانی، محمد جواد

tehrānī, mohammad javād

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کاتب = مؤلف، بی‌تا [میراث شهاب: س۵ش۳و۴-۱۴۹]

● مخروطات / ریاضیات / عربی

maxrūṭāt

ابلونیوس نجار
āblonīyūs-e najjār
در بیان احوال خطوط منحنیه غیر مقوسه است از ابلونیوس نجار در چهار «مقاله»، ترجمه محمد بن موسی بن شاکر (متوفی ۲۵۹ق) و برخی در هفت مقاله.
آغاز:بسمله. المقالة الاولی من کتاب ابلینوس فی المخروطات، اصلاح بنی موسی ان موقع ما یقع فی المخروطات من القطوع و ما یعرض فیها من الخطوط
شروح و حواشی:
۱- کیفیة الخطین؛ سجزی، احمد بن محمد (۳۳۰-۴۱۵)
۲- تمام کتاب المخروطات؛ ابن هیثم، حسن بن حسن (۳۵۴-۴۳۰)
۳- حاشیة المخروطات؛ قرطبی، موسی بن میمون (۵۲۹-۶۰۱)
۴- بیان مقدمتین مهملتی البیان استعملها ابلونیوس فی اواخر المقالة الاولی من المخروطات؛ عقیلی، موسی بن یونس(۵۵۱-۶۳۹)
۵- تحریر المخروطات؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷-۶۷۲)
۶- تهذیب مخروطات اپلونیوس؛ مغربی، یحیی بن محمد (-۶۸۵)
۷- مخروطات (ترجمه)؛ کنتوری، تفضل حسینخان (-۱۲۱۵)
۸- مقدمات کتاب المخروطات؛ منجم، بنی موسی
۹- المخروطات (مختصر)؛ اصفهانی، محمود بن قاسم
۱۰- حاشیة کتاب المخروطات

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۳۹۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**فی اکثر من موضعین و ذلک ما اردنا ان نبین (ناقص)
خط: نسخ، عناوین به خط کوفی، بی‌کا، تا: ۵۶۵ق؛ در ذیل عنوان هر مقاله‌ای نام کتاب و نام مترجم به شنگرف مرقوم بوده و روی آنها را سیاه کرده‌اند، در ذیل عنوان مقاله اولی پس از نام مترجم (= محمد بن ابی بکر بن شاکر المنجم) تاریخ تحریر نسخه هم به عبارت: «فی سنه ۵۶۵ الهجریه» مسطورست، یادداشت‌های تاریخی: «سعید بن ثابت التقاد من العراف وهو صباغ الطنبوره باع هذه النسخه علی ابن الحسن بن حسن یوم الاثنین ثانی عشر شهر ربیع الآخر سنه ثلث و ثلثون وستمائه للهجرة و للیونانیون کانون الاول سنه الف وخمسمائة»، «فی نوبة ابی الحسن ابن حسن ابن ابراهیم ابن منصور ابن هبة الله الهارونی»، در صفحه ماقبل آن است: «انتقل بالبیع الصحیح الشرعی الی العبد الفقیر محمد رجبی العربی، مهر: لا اله الا الله الملک المبین، محمد رجبی عربی»، «ثم انتقل من وراثه غفر ان الله علیه بالبیع الشرعی الی العبد الراجی عفو ربه السبحانی رفیع الدین حیدر بن علی الغفاری الکاشانی صلح حاله و حسن بالخیر آماله فی شهور سنه ۹۸۲، مهر رفیع الدین»؛ از محرم ۱۱۵۴ تا سال ۱۳۸۹ ق (= ۱۳۴۸ ش) یازده بار داخل عرض شده؛ واقف: بانو آغا سلطان زاده، اواخر قرن ۱۰؛ جلد: مقوایی، ۱۵۴گ، ابعاد متن: ۱۲×۲۵، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۹سم [ف: ۸-۷۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۲-ف
نسخه اصل: ینی جامع ش ۸۰۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده۶۳۸ق، جا: موصل؛ مقابله شده در شب یک‌شنبه ۱۱ رمضان ۶۴۴ [فیلمها ف: ۱-۳۷۹]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۹۷
خط: نسخ، کا: محمد بن محمد بن ابی المعالی محمد بن اسماعیل بن احمد بن محمد بن حسین جعفری، تا: ۲۲ ربیع الثانی۶۸۹ق؛ در زیر آخرین شکل آمده «تشکل هذا الکتاب محمود بن محمد بن مسعود بخطه»؛ تملک: گنج علی بن محمد علی اصفهانی در اصفهان در ۱۰۵۵؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: میشن، ۱۳۴گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۱/۴×۲۶/۸سم [ف: ۱-۴۸۳]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۲۲
آغاز:بسمله، الحمدالله العلی شانه القدیم؛ **انجام:**لان مربع اداصغر من مربع ب فهو المطلوب
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ جلد: مقوا، ۳۴سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [رایانه]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۱۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**تفاضل المثلث الذی یحدث علی
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ناقص است و تا قسمتی از مقاله ثالثه بیشتر ندارد؛ محشی از محمد علی بن محمد اسمعیل حسینی قاینی که از ریاضی دانان قرن ۱۳ بوده؛ تملک: عبدالرزاق بن عبدالحسیندر ربیع الثانی۹۲۸ق؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: پارچه‌ای، ۹۲گ، ۲۱ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۸/۳×۲۷/۵سم [ف: ۸-۷۱]

۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۵۷
آغاز:برابر**انجام:**و مربع الضلع القایم من الشکل المعمول علیه و ذلک ما اردنا ان نبیین. تمت المقالة السابعة من کتاب ابلینوس، اخراج ثابت و اصلاح بنی موسی، و هی احدی و خمسین شکلاً و الحمدلله.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ تملک: اعتضاد السلطنه در ۱۲۹۲؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷؛ کاغذ: شبیه پوست آهو، جلد: تیماج، ۱۰۸گ، ۲۹ سطر (۹×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۵-۵۳۲]

● المخروطات (مختصر) / ریاضیات / عربی
al-maxrūṭāt (mx.)

اصفهانی، محمود بن قاسم، قرن ۶ قمری
esfahānī, mahmūd ebn-e qāsem()
وابسته به: مخروطات؛ ابلونیوس نجار
تاریخ تألیف: ۵۱۳ق
برای شمس الملوک ابوکالیجار گرشاسف بن علی بن فرامرز حسام امیرالمومنین در هفت «مقاله» ساخته است.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۵-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۲۷۲۴. خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۵۱۳ق؛ در ص ع آمده: «کتاب تلخیص المخروطات بخط قوشچی» و «کتاب مخروطات بخط و تصحیح و تشکیل من والد الفقیر مولانا علی بن محمد قوشچی» و «لاحوج خلق الله درویش محمد بن علی قوشچی»؛تملک:درویش محمد بن علی قوشچی[فیلمها ف:۱-۳۱۰]

۲. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۶۸/۱بخش۲

نسخه اصل: احمد ثالث ۳۴۵۵ در طوپقپو سرای (فهرست ۸۷۵۲)؛ کا: قطب الدین محمود بن مصلح متطبب شیرازی، تا: جمادی الاول۶۶۳ق؛ ۳۰گ (۱پ-۳۰ر)[ف: -۸۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۰/۳-ف

نسخه اصل: مانیسا گنل ش ۱۷۰۶؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۹۹ق، جا: تبریز؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۴۹گ (۱۰۹ر-۱۵۷ر)، ۱۸سطر [فیلمها ف: ۱-۵۲۱]

● **مخروطات (ترجمه)** / ریاضیات / عربی

maxrūṭāt (t.)

کنتوری، تفضل حسینخان، - ۱۲۱۵ قمری

kantūrī,tafazzol hoseyn-xān(- 1801)

وابسته به: مخروطات؛ ابلونیوس نجار

کشف الحجب و الاستار مؤلف این کتاب را با تجلیل تمام یاد کرده و این کتاب را به نام «رسالة فی المخروطات» ضبط کرده است و آورده است که این ترجمه از اصل انگلیسی مرتب برسه مقاله است. این نسخه فاقد مقدمه است. در صفحه بدرقه این نسخه با مداد مشکی نام کتاب و مؤلف نوشته شده است. این نسخه ظاهراً شامل تنها مقاله اول است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۷۸۳

آغاز:پس از بسمله: المقالة الاولی فی ما تقطع المکافی؛ **انجام:**یبرهن بالنسبة إلی کل نقطة یفرض علی ر ی ف.

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، کا: عبدالعلی، تا: قرن ۱۳؛ رونویس شده از نسخه اصلی است؛ واقف: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۸۲گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱۸-۳۸]

● **مخروط مکافی** / ریاضیات - عربی

maxrūṭ-i mukāfī

ثابت بن قره، ۲۲۱ - ۲۸۸ قمری

sābet ebn-e qorre (837 - 902)

رساله‌ای است در مساحت قطع مخروط مکافی.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۲۹۹

آغاز:بسمله کتاب ثابت بن قره فی مساحت قطع المخروط الذی سمی المکافی فی الاعداد المتوالیه هی التی لیس فیما بینهما عدد آخر؛ **انجام:**فی مساحت القطع المکافی و هو هـ که شکلا

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۶۷ق، قلم‌انداز و بی نطقه و ناخوانا؛ جلد: تیماج، ۳۴ص (۴۸-۸۱)، ۲۷ سطر (۸×۱۶/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۸-۳۴۶]

● **مخروط و اسطوانه (رساله در)** / هندسه / فارسی

maxrūt va ostovāne (r. dar)

بیات، حیدر قلی بن حسین قلی، ق۱۴ قمری

bayāt, heydar qolī ebn-e hoseyn qolī(- 20c)

اهدا به: آصف الدوله حکمران خراسان

در هندسه مجسمه و استعلام سطح و حجم انواع مخروطات، شامل چهارده شکل.

آغاز:و بعد چون رسم مجسمات مساوی اضعاف یا ابعاض مجسم مفروض

[فهرستواره منزوی ۲۷۳۲/۴]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۹

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۲ق؛ ۸۸گ، ۱۱سطر، اندازه: ۷×۱۳/۵سم [ف: ۲-۹۷]

● **مخزن الاحزان** / تاریخ معصومین / فارسی

maxzan-ol ahzān

یزدی، علیرضا بن محمد حسن، ق۱۳

yazdī,ʻalī-rezā ebn-e mohammad hasan(- 13c)

در دیباچه می‌گوید کتاب حاج محمد کریم خان (قاجار کرمانی) را که به عربی بود به فارسی در آورده، «مخزن الاحزان» نامیدم.در دیباچه نام کتاب متن را نام نبرده است و از کرمانی (- ۱۲۸۸ق) به‌گونه زنده یاد کرده است.در یک«مقدمه» و پنج «باب» و یک «خاتمه». هر یک باب در چند «فصل». خاتمه در احوال مختار ثقفی است.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۷۶-عکسی

آغاز:حمد بی حد و ثنای لایحصی و لاتعد مر کریمی را سزد که این دار فنا را محل مصیبت و ابتلای اهل؛ **انجام:** و هر کس شعری بگوید و بگریاند یک نفر را از برای او بهشت ... (ص ۴۱۰).

خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۴۲۵ص، ۱۵سطر(۹×۱۶)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۵۱]

● **مخزن اخلاق** / اخلاق / فارسی

maxzan-e axlāq

راجه درگا پرشاد صاحب بهادر

rāje dargā paršād sāheb bahādor

درباره حقوق پدر و مادر بر فرزند بخشی نیز درباره دوستی و شرایط آن است.(ظاهراً) این رساله قسمتی از کتاب مخزن اخلاق نویسنده می‌باشد.چند جا ابیاتی از کتاب «پند دلپسند» خود نقل کرده است و منقولاتی نیز از کتاب مهابهارت دارد.در فهرستواره منزوی (۶۰۱/۶)فقط یک کتاب با همین عنوان از مولوی عبدالکریم خان رئیس انستیتو نواب دهن باری بخش میمن سنگه معرفی شده که شامل حکایاتی اخلاقی برای نوآموزان فارسی زبان است و در داکا(۱۹۲۱و۱۹۲۲م)چاپ شده است.احتمال اتحاد این دو کتاب و این‌که تألیف عبدالکریم خان، ترجمه‌ای از تألیف راجه درگا پرشاد باشد بعید نیست.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۹۱۹

آغاز:پدر باعث وجود فرزند و سبب نشو و نمای و ترتیب و پرداخت اوست؛ **انجام:** می‌خواهند که با دوست و دشمن دوست هر دو دوستی دارند و از دوستی هر دو منتفع شوند.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۳ ربیع الاول ۱۳۲۵ق؛ دارای سر لوح، مجدول؛ اهدایی: رهبری، مهر۱۳۸۶؛ جلد: گالینگور، ۹گ، ۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۲۳]

● **مخزن الادب** / ادبیات / عربی

maxzan-ul adab

آتشی، لطفعلی بن محمد هادی، ق۱۴ قمری

ātašī, lotf-‘alī ebn-e mohammad hādī(- 20c)

محل تألیف: شیراز

منتخباتی است از خطب بلیغه و داستان‌های نغز ادبی و اشعار جاهلیین و مخضرمین و اسلامیین با شرح و توضیح آنچه نیاز به توضیح داشته باشد در متن یا در حاشیه نسخه گرد آورده شده بدون ترتیب مخصوص و برای فرزند مؤلف کمال الدین ابوالحسن.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۰۱

آغاز:الحمدلله الذی جل وجوده عن ان یدرک بذاته الحی القیوم القادر القاهر الجبار المقدس صفاته عن التعقل و الافهام؛ **انجام:**و طخیة عشت الابصار ظلمتها ×× عمیاء قد عمت الاقطار غماء

خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۸۴گ، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۷-۱۴۸]

● **مخزن الادویه = تذكرة اولی النهی** / طب / فارسی

maxzan-ol advīye = tazkerat-o ole-n nohā

عقیلی شیرازی، محمد حسین بن محمد هادی، ق۱۲ قمری

‘aqīlī šīrāzī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad hādī(- 18c)

کتابی است مفصل و جامع در بیان الفاظ و معانی لغات طبی خصوصا ادویه مشتمل بر «مقدمه» و دو «مقاله»: مقدمه در چهارده«فصل»: ۱) بیان دوا و غذا، ۲) بیان مرکب القوی و ذوالخاصیة، ۳) بیان مزاج و اقسام امزجه، ۴) طرق معرفت امزجه ادویه، ۵) سبب اختلاف اقوال اطباء در ماهیت و خواص ادویه، ۶) طریقه اخذ ادویه و حفظ و حصانت آنها، ۷) اعمار بعضی ادویه مفرده و زمان بقاء قوت آنها، ۸) آداب طعام خوردن و آب نوشیدن، ۹) دستورات احراق بعض ادویه، ۱۰) معرفت بعضی افعال ادویه مفرده و خواص آنها، ۱۱) بعضی اصطلاحات طبیه، ۱۲) بعضی اوزان طبیه و هندیه و فارسیه، ۱۳) بعضی امور متعلقه به نجوم، ۱۴) اسناد طب؛ مقاله ۱. در ادویه مفرده (تذکره) به ترتیب حروف هجا در بیست و هشت باب و هر باب بر حسب حرف دوم واژه‌ها در چند فصل؛ مقاله ۲. ادویه مرکبه (قرابادین) به ترتیب حروف هجا در بیست و هشت«کتاب» و بر حسب حرف دوم در چند «باب» و هر باب در چند فصل. کتاب تکمله «مجمع الجوامع» دایی پدرش «محمد هاشم علوی خان» (- ۱۱۶۲ق) است که ناتمام مانده و مؤلف با بهره‌گیری از کتب معتبری چون قانون، جامع مالقی، جامع بغدادی، ترجمه تذکره ابوریحان بیرونی، تحفه حکیم مؤمن، تذکره انطاکی، اختیارات بدیعی و ... مفردات سید علویخان آن را به دستور استادش میر محمد عالی حسینی تألیف نموده است.

آغاز:۱: بسمله، الحمد لله الذی عرفنا بنفسه و هدانا بحمده و جعلنا من امة حبیبه و شعبة و لیه ...

۲:الحمدلله الذی اظهر قدرته بایجاد الموجودات بلا مواد و ابرز اطوار بدائع صنائعه باحداث الکائنات بلا استعداد ...

چاپ: مکرر چاپ شده است؛ ایران، سنگی، ۱۲۷۷، رحلی؛ هند، کانپور، منشی نول کشور، ۱۹۱۳ میلادی، به اهتمام: منشی پراگ نراین مالک مطبعه به انصرام منشی بهگوان ویال، سنگی

[نسخه‌های منزوی ۵۹۶/۱؛ الذریعة ۲۲۱/۲۰؛ فهرستواره منزوی ۳۶۸۵/۵]

شرح و حواشی:

۱- فنون خمسه طب = طب ابوطالب لندنی، ابوطالب بن محمد(۱۱۶۶-۱۲۲۱)

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۵۳۳

از آغاز است تا سفرجل و نانویس مانده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن سرخ، ۱۸۰گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۰/۸×۲۹/۸سم [ف: ۴-۷۳۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۹۱۲

آغاز:برابر۲؛ **انجام:**بیرکوکی اسم ترکی جزر است که بفارسی زردک نامند بیلان اودی اسم ترکی ثیل است فقط

شامل مقدمه و مقاله اول است؛ خط: نستعلیق، کا: میراحمد، تا: جمعه ۲۷ ربیع الاول۱۲۴۰ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۳۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [اهدائی رهبر:

۹-۴۰۴]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۰۵۲

آغاز:برابر۱؛ **انجام:**فصل الیاء مع الیاء ییر کوکی اسم ترکی جزر است که بفارسی زردک نامند ییلان اودی اسم ترکی هی است.

خط: نسخ، کا: علی بن محمد قاینی خراسانی، تا: ۱۲۴۶ق؛ مجدول؛ جلد: گالینگور مذهب ، ۳۷۵گ، ۲۷ سطر (۱۸×۲۸/۵)، اندازه: ۲۵×۳۶سم [ف: ۳-۶۹]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۹۷۷

آغاز:برابر۲؛ **انجام:**در جمیع افعال مانند پلنگ است ... ابوالقاسم شیرازی غفرالله لهما سنه ۱۲۵۳

خط: شکسته نستعلیق، کا: علی اکبر طبیب، تا: ۱۲۵۳ق [الفبائی:۵۰۵]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۹۱

آغاز:آلوچه ادرک است ... آمله سارکبریت فارسی است ... فصل الالف مع الباء الموحده. اب سنبل الطیب است. ابابیل خطاف است الخ؛ **انجام:**یونک اسم ترکی صوف است، ییرکوکی اسم ترکی جزر است که بفارسی زردک نامند ... و اسکنهما فی معالی الجنان.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۴؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۸۴گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۹-۵۲۱]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۲۲-۱۲/۱۲

آغاز:الحمدلله الذی خلق الانسان فی احسن تقویم وشرفه بتشریف الروح والعقل؛ **انجام:**درحرف الالف مع الفاء والیاء والجیم مع الیاء والمیم مع الالف والمیم مع الواو ... ذکر یافت ولهذا این جا ذکر ننمود وبه این ختم نمود خاتمه را والحمدلله

چاپ سنگی؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۰۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۷-۴۲۳۲]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۷۵۶

آغاز:برابر۱

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ مهر: «الراجی عباس الحسینی» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۳۸گ، ۳۹سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۷سم [ف: ۱۵-۱۴۷]

● **مخزن الاسرار** / عرفان و تصوف، شعر / فارسی

maxzan-ol asrār

نظامی، الیاس بن یوسف، ۵۳۰؟ - ۶۱۴ ؟ قمری

nezāmī, elyās ebn-e yūsof (1136 - 1218)

اهداء به:فخرالدین بهرامشاه بن داود پادشاه ارزنگان

تاریخ تألیف: ۵۷۰ق

اولین مثنوی از خمسه نظامی گنجوی می‌باشد که در بحر سریع در حدود ۲۲۶۰ بیت ساخته است، در یک «مقدمه» و بیست«مقاله»: عناوین آن عبارتند از:نعت عزوجل سبحانه، نعت اول در خاتمه نبوی علیه السلام ...؛ مقاله ۱. صفت ظهور آدم؛ ۲. عدل و انصاف؛ ۳. حوادث عالم؛ ۴. رعایت رعیت؛ ۵. بر احوال گذشته؛ ۷. در مرتبت آدمی؛ ۸ در جنس آفرینش؛ ۹. در ترک شهوت؛ ۱۰. در نمودار علامت آخر الزمان؛ ۱۱. در صعوبت این منزل و اختیار وحدت؛ ۱۲. در وداع این منزل؛ ۱۳. در شکایت عالم؛ ۱۴. در خواب غفلت؛ ۱۵. در خلوت طایفه؛ ۱۶. در تدبیر چابک روی؛ ۱۷. در پرستش؛ ۱۸. در بیوفایی روزگار و حال مدعیان؛ ۱۹. در استعمال آخرت؛ ۳۰. در شکایت دوران و نامنصفان.

آغاز:بسم الله الرحمان الرحیم ×× هست کلید در گنج حکیم / فاتحه فکرت و ختم سخن ××نام خدایست برو ختم کن

انجام:شکر که این نامه بعنوان رسید ×× پیشتر از عمر به پایان رسید

چاپ: بارها تتبع، شرح و چاپ شده است.

[نسخه‌های منزوی۳۱۸۴/۴ و۲۶۸۵ و۱۸۹۶/۳ و ۳۱۸۷؛ الذریعة ۲۶۴/۷ و ۲۶۸/۷ و۱۲۰۹/۹؛ کشف الظنون ۷۲۴/۱؛ ریحانة الادب ۲۱۴/۶؛ دنا ۹: ۲۸۸-۲۹۰ (۶۸ نسخه)]

شروح و حواشی:

۱- ظهور الاسرار = شرح مخزن الاسرار؛ بدر خزانه بلخی، محمد بن قوام (-۸)

۲- شرح مخزن الاسرار؛ دهلوی، محمد بن لاد (-۹)

۳- مخزن الاسرار (منتخب)؛ ذوالقدر، خلیل (-۱۱)

۴- شرح مخزن الاسرار؛ واله (-۱۲)

۵- شرح مخزن الاسرار

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۰/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷۱۲ق؛ ۵۳ص (۱-۵۳)، ۲۳سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [سنا: ف: ۱-۲۵۱]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۳۱/۱ ـ ب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول ۷۹۰ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مذهب، ۲۲گ (۶ر-۲۷پ)، ۲۵سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱-۵۲]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۱۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: انجام؛ واقف: خاندان سعدلو بیگربیگی؛ ۴۶گ (۱پ-۴۶پ) [ف: ۲-۲۲۸]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶۴/۱۲

از پنج گنج اوست؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۶۸ق؛ در هامش، مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۹ص (۱۰۵-۱۲۳)، ۱۳سطر (۹×۱۱)، اندازه: ۱۳×۱۷سم [سنا: ف: ۱-۳۵۵]

۵. رامسر؛ فرید تنکابنی، عبدالوهاب؛ شماره نسخه:۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۷۰ق؛ مجدول، مذهب، هر سطری دو بیت شعر؛ کاغذ: ترمه، ۲۳سطر(۱۱/۸×۱۷/۵)، اندازه: ۱۷×۲۳سم [نشریه: ۷-۷۸۰]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۷۶۶

بی‌کا، تا: ۸۹۴ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۵۷گ، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۸سم [رایانه]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۱۸-۵/۱۰۸

آغاز: اول بیت ارچه به نام توبست ×× حکم تو چون قافیه آخر نشست؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۹۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول مذهب؛ ۱۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۷-۴۲۳۴]

۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۳۰/۱ ـ ج

خط: نستعلیق کهن، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۵گ (۱پ-۲۵پ)، ۲۵سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۱-۵۲]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۶۰۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، کا: محمد پولاد بن مولانا موسی، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۱۳سطر [ف: ۸-۴۳۱]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۵۲/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۵۵گ (هامش ۱پ-۵۵پ)، ۱۷سطر(۹×۱۷)، قطع: ربعی [ف: ۱۷-۲۱۳]

۱۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۱۷۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، با سرلوح؛ تملک: غلام حسین خان میامیی؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷-۲۸۳]

۱۲. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۵۰/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ مجدول [نشریه: ۷-۱۰۹]

۱۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۲۱۵۸

آغاز: سخن در آن چو حدیث سخن بر آن خوانند ××حدیث تو خود را فتد ورق بگردانند؛ مخزن الاسرار: بسم الله الرحمن الرحیم ×× هست کلید درگنج حکیم؛ **انجام:** باد مبارک گهرافشان اوی ×× بر ملکی کز گهرشان اوی

خط: نستعلیق عالی، کا: سلطان علی مشهدی، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، کمند دار زرین، مذهب، با سرلوح و یک کتیبه مذهب بسیار عالی؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مذهب منقش، ۱۹۰ص، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴-۱۳۱۴]

۱۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۶۸۷

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مجدول، دارای سرلوح؛ جلد: تیماج، ۲۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۵-۹۸]

۱۵. تهران؛ موزه ملی؛ شماره نسخه:۲۲۲۸۱

در منظومه به فارسی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ با سرلوح، مجدول، با ۱۱ مجلس مینیاتور؛ جلد: مقوا، ۵۱۸ص، اندازه: ۱۳/۷×۲۳/۵سم [ف: -۱۲۴]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۸۱۱

آغاز: الحمدلله رب العالمین و العاقبه للمتقین و الصلواه؛ **انجام:** آمرزش از خدای خواهان

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: میشن [رایانه]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۱/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۰۹ق؛ مجدول، باشش سرلوح آراسته؛ ۲۰سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [سنا: ف: ۱-۷۶]

۱۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۵/۷-عکسی

نسخه اصل: گنج بخش، ش ۱۰۰۷۰ (مشترک ۷۱/۷). در «پنج گنج» او؛ خط: نستعلیق خوش، کا: احمد بن علی شیرازی، تا: ۹۱۰ق؛ ۶۵ص(۶۵۶-۷۲۰) [عکسی ف: ۲-۲۴۷]

۱۹. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۴۴/۱ ـ ج

خط: نستعلیق، کا: اخی جان بن خواجه همدانی، تا: ۹۲۱ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۶گ (۲پ-۲۷پ)، ۲۵ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱-۵۴]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۱۱/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان۹۴۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مخمل، ۶۵گ (۱پ-۶۶ر هامش)، ۱۵سطر(۹×۱۹)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۹-۸۸۹]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۸۰۵

آغاز افتاده و از دو بیت پیش از مناجات دوم است و در انجام هم افتاده و ده بیتی از مقاله بیستم را دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۱۰۱گ، ۱۱سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۴-۳۸۴۴]

۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۳۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** دیدم از آن پایه که در همتست ×× پایه دهی را که ولی نعمت است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۴گ (۴پ-۷ر)، اندازه: ۱۵/۹×۲۹/۵سم [ف: ۷-۲۱۲]

۲۳. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۱۷۷/۴

خط:نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: رحلی بزرگ [نشریه:۴-۴۰۷]

۲۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۵۳۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خفی، کا: محمد غنی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: بغدادی، جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۱۳/۴×۲۴/۸سم [ف: ۴-۱۱۳۲]

۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: شیخ برکت الله، تا: ۲۱ شوال۱۰۰۱ق؛ بعضی از لغات در حاشیه و لابه‌لای سطور معنی شده؛ تملک: محمد قوانینی بروجردی ربیع الثانی ۱۳۶۴؛ اهدایی: محمد جعفر بن محمد حسین سلیمانی بهبهانی؛ جلد: تیماج، ۶۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۳۸-۵۰۶]

۲۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۰۴۲

بی‌کا، تا: ۱۰۱۰ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۷سم [رایانه]

۲۷. تهران؛ بیانی، مهدی (دکتر)؛ شماره نسخه:۸

خط: نستعلیق خوش، کا: محمد صلاح حسینی، تا: ۱۰۲۲ق [نشریه: ۱-۹]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۴۷۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**شکر که این نامه بعنوان رسید ×× پیشتر از عمر به پایان رسید / کرد نظامی ز پی ز یورش ×× غرقه گوهر ز قدم تا سرش

خط: نستعلیق، کا: میر عماد حسنی قزوینی، تا: ۱۰۲۲ق، جا: قزوین؛ مجدول، مذهب، دارای یک مینیاتور رنگی زیبا؛ جلد: مذهب، ۵۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۹-۳۳۶]

۲۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۷۴۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**بدان آمدم سوی درگاه تو ×× که بینم رضای تو در راه تو

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: ۱۰۲۴ق؛ محشی، با پنج سر لوح رنگین، مجدول؛ مهر: «محمد عالم گیر غازی اشرف ... بنده باد» {ظاهرا پاینده باد}(دایره بزرگ)،«محمد غلام مولانا ... اشرف است» (بیضوی کوچک)؛ اهدایی: احمد معتمد ریاضی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۳۰گ، ۱۷سطر (۱۹×۲۹) [ف: ۲-۶۲۹]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۳/۱

خط: نستعلیق، کا: ممحمد صالح بن حیدر آشتیانی قمی، تا: ۵ جمادی الثانی۱۰۵۹ق؛ مجدول؛ ۵۲ص (۱-۵۲)، ۲۲سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [سنا: ف: ۱-۲۵۳]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۷/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۰ق؛ دارای سه سر لوح، مجدول؛ ۲۲۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۲-۲۳۸]

۳۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۰/۳

خط: نستعلیق، کا: معزالدین حسین بن محمد میرک حسینی، تا: ذیحجه۱۰۶۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ ۳۷ص (۲۵۶-۲۹۲)، ۲۱سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [سنا: ف: ۱-۱۲۸]

۳۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۷۷۹

کا: محمدرضا اعلی، تا: ۱۰۹۱ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۳۹۵گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۳/۷سم [رایانه]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۷۳۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**شکر که این قسمت نسخه بعنوان رسید سنه ۱۰۹۹ مهر ق یس ن

خط: نستعلیق، کا: تربتی، اسد بن حسن بیک، تا: ۱۰۹۹ق [رایانه]

۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۵۱

پاره ایست از آن و مقالت ششم و هشتم و دهم است با بیت «خیز نظامی ز حد افزون گری، بر دل خوناب شده خون گری»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ مجدول، با شش مجلس تصویر؛ کاغذ: هندی، ۱۴گ، ۱۸سطر(۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱۷-۴۷۶]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۷۲گ، ۱۲سطر (۱۱×۱۹) [سنا: ف: ۱-۲۱۵]

۳۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۲۴۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**وانکه نوشته بود این را تمام ×× عفو گناهش و فردا تمام.

خط: نستعلیق هندی، کا: محمد قاسم بن محمد هاشم بن میان محمد عبدالغنی حپو (کذ)، تا: ۱۱ محرم۱۱۸۹ق؛ مجدول؛ جلد: میشن، ۷۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۲سم [ف: ۱۷-۴۹۶]

۳۸. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۸۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۶۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲-۸۹]

۳۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۵۵۴-۲۷/۲۲۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**نیش درآن زن که ترا نوش خورد ×× پشم در آن کش که ترا پنبه کرد / خام کشی کن که صواب آنبود ××سوخته را سوختن آسان بود

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۳۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۷-۴۲۳۳]

۴۰. مشهد؛ صحت، رضا (دکتر)؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۷-۵۵۹]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۲۵/۱۰

خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر بن محمد علی خواجوئی، تا: حدود۱۲۱۶ق؛ ۴۵ص (۵۰۵-۵۴۹) [مختصر ف: -۷۴۱]

۴۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۷۲۰

خط: نستعلیق، کا: ولی محمد، تا: جمادی الثانی ۱۲۲۰ق؛ ۱۰۴گ، ۱۱سطر(۹/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۱۷۶۲]

۴۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۱۳/۲

خط: نستعلیق، کا: نجفعلی، تا: ۱۲۲۸ق؛ ۷۶گ (۱ر-۷۶پ) [ف: ۳۷-۱۴۱]

۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۷۲۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق مغلوط، کا: محمد تقی شیرازی، تا: ۲۲ ربیع الثانی۱۲۳۶ق؛ واقف: غلامرضا ریاضی، خرداد ۱۳۳۸؛ جلد: پارچه‌ای، ۷۴گ، ۱۵سطر(۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۲سم [ف: ۷-۸۲۶]

۴۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۷۴-۱۲/۱۶۴

آغاز:برابر کن؛ **انجام:**در گذر از جرم من ای دستگیر ×× چون بتو مپنازد بر ناو پیر؛ بعون الملك الجبار تممت مخزن الاسرار فی حالة الهم والغم

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۲۳۹ق؛ جلد: تیماج، ۹۱گ، ۱۲-۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۷-۴۲۳۳]

۴۶. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۸۱۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**شکر که این نامه بعنوان رسید ×× پیشتر از عمر به پایان رسید / بود حقیقت بشمار درست ×× پانصد و هفتاد ربیع از نخست
خط: نستعلیق خوب، کا: محمد مهدی حسینی فراهانی، تا: ۱۲۴۰ق؛ مجدول، مذهب، با سرلوح مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: مذهب، ۱۷۷ص، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۴-۱۳۱۲]

۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۱
این نسخه از خمسه (فقط مخزن الاسرار)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ شرح محمد بن قوام بن رستم بر مخزن الاسرار بدان پیوسته، نام آنکس که نسخه برای وی نگارش یافته از آخر مخزن محو گردیده، درفهرست به نام خمسه ذکر شده است امافقط مخزن الاسرار می‌باشد؛ جلد: مقوایی، ۱۹۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۳-۱۷۱]

۴۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۷۳/۱-عکسی
آغاز:برابر
خط: نستعلیق ریز و خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۴۷ق؛ در «پنج گنج» او؛ با سرلوح، مجدول [عکسی ف: ۱-۳۵۱]

۴۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۳۴۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**شکر که این نامه بعنوان رسید ×× پیشتر از عمر به پایان رسید / کرد نظامی ز پی زیورش ×× غرقه گوهر ز قدم تا سرش
خط: نستعلیق شکسته، کا: محمد علی، تا: ۲۳ شوال۱۲۵۲ق؛ واقف: حاذقی؛ ۴۶گ، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۹-۳۳۸]

۵۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۸۹۰/۲
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین، تا: ۱۲۸۰ق؛ جلد: تیماج، ۹ سطر(۸×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۶-۷۲۶]

۵۱. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۹۵
خط: شکسته، بی‌کا، تا: محرم۱۲۸۳ق، جا: تهران [نشریه: ۲-۱۲۹]

۵۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۱۸۳
کا: حسین، تا: ۱۲۹۹ق؛ خریداری از رضا میدانی [رایانه]

۵۳. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۱۶/۲
بی‌کا، تا: ۱۳۶۵ق [اوراق عتیق: ۱-۲۵۶]

۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۲/۴۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**دجله بود قطره ای از چشم کور ×× پای ملخ تر بود از دست مور
خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «دارد امید شفاعت از محمد باقر» (بیضی)، «عبده اقاسی» (بیضی)، «غلامعلی ۱۲۱» (بیضی)، «العبد المذنب رحمت الله الحسینی» (چهارگوش) با تاریخی که احتمالاً ۱۱۷۲ باشد، «یا محمد ادرکنی ۱۲۷» (چهارگوش)، «یا امام حسین» (مستطیل)، «زین العابدین ...» (مستطیل)، «عبده حسین بن زین العابدین ۱۲۸۰» (بیضی)، «عبده میر علی» (بیضی)؛ خریداری از هدایت ارشادی؛ جلد: میشن مذهب، ۷ص (۴۹۴-۵۰۰)، اندازه: ۱۶/۱×۲۷/۸سم [ف: ۲۹/۱-۱۳۰]

۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۸۰۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**و آنکه بخواند به پی اهتمام رحمت باد بر آن و السلام
خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رقعی [رایانه]

۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۴۷۴
آغاز:برابر**انجام:**و انکه نوشت است مر این را تمام عفو گناهش تو کنی و السلام.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: وزیری کوچک [رایانه]

۵۷. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۲۶۷
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ناتمام [چند نسخه-ف: -۳۶۵]

۵۸. همدان؛ ایزدی (حاجی)؛ شماره نسخه:۲/۱
کا:ابراهیم بن میر مفتی در کشمیر،بی‌تا،جا:کشمیر [نشریه: ۵-۳۶۶]

۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۶۷۱/۷
بی‌کا، بی‌تا؛ کامل؛ جلد: تیماج زرشکی، ۳۰گ (۲۹۰-۳۱۹)، ابعاد متن: ۲۲×۳۴، اندازه: ۲۸/۵×۴۰سم [ف: ۸-۴۳۳]

۶۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۷۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ دارای یک سرلوح، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۷۶گ، ۱۲سطر(۶/۵×۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۱۱-۱۸۶]

۶۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸/۱-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ۲۰۵۱ (۲۰۹)؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۴۰۹]

۶۲. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۰۲
آغاز: ... پایش از آنجمله که در پیش داشت ×× مرحله بر مرحله صد بیش داشت؛ **انجام:**برابر
خط: نستعلیق، کا: ملا یوسف کجوئی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوا، ۲۰۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۳سم [ف: ۳-۱۲۵۸]

۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۴۹۹
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۵۰۵]

۶۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۷۹
آغاز:برگ اول با ابیات: تاجوران تا جورش خواندند ×× وان دگران آن دگرش خواندند / گه بنوای علمش بر کشند ×× گه بنگار قلمش در کشند؛ **انجام:**برگ آخر با بیت: بانگ بر آورد فلک کای غلام ×× گنجه کدام است و نظامی کدام
مخزن الاسرار نظامی است از اول و آخر ناقص، و از اول به قدر چهار صد و سی بیت و از آخر به قدر هفت بیت ناقص ولی نقصان آخر از لحاظ افتادگی نیست بلکه نویسنده مخزن الاسرار را در آنجا خاتمه یافته تلقی کرده است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول و مذهب، با سرلوح‌های کوچک؛ جلد: مقوا، ۲۷گ، ۴۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۵سم [ف: ۱-۸۱]

۶۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۳۸۹/۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۷۴گ (۱پ-۷۴ر)، ۱۵سطر [ف: ۳۶-۳۲۳]

۶۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۰۹۸
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۶۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۸۸۰
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۳۶۸گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۵/۴سم [رایانه]

۶۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۷۱۷
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۳سم [رایانه]

۶۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۰۸۳/۱
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۵/۳×۲۶/۳سم [رایانه]

۷۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱/۶۰۷۹/۱
خط: نستعلیق، کا: شرف الدین حسین بن حبیب الله، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: روغنی، ۲۲سطر(۷/۵×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱۶-۱۹۲]

۷۱. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۰۷۸
خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا سید علی فسایی شیرازی، بی‌تا؛ با سرلوح، مجدول؛ ۱۸۷ص، قطع: ربعی [نشریه: ۷-۲۸۳]

۷۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۱۶/۳
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۳گ(۲۶-۳۸)،۳۷سطر(۲۰×۳۵)،اندازه: ۲۴×۴۱سم [ف: ۴-۱۴۳۹]

۷۳. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۷۶۵/۷
آغاز:بسمله فاتحه فکرت وختم سخن ×× نام خدایست بدان ختم کن / پیش وجود همه آیندگان ×× پیش بقای همه آیندگان؛ **انجام:**بانک برآورده جهان کین غلام ×× گنجه کدام است ونظامی کدام / باد مبارک گهر افشان او ×× بر ملکی کین گهرست آن او
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۳۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف مخ: ۲-۴۸۵]

۷۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۱۲-۵۱/۷۲
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ ۸۷گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۷-۴۲۳۳]

● مخزن الاسرار (منتخب) / شعر / فارسی

maxzan-ol asrār (mn.)

ذوالقدر، خلیل، ق۱۱ قمری

zo-l-qadr, xalīl(- 17c)

وابسته به: مخزن الاسرار؛ نظامی، الیاس بن یوسف (۵۳۰-۶۱۴)
انتخاب مخزن الاسرار شیخ نظامی گنجوی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۴۸/۳۴
آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم ×× هست کلید در گنج حکیم / بیش بقای همه پایندگان ×× پیش وجود همه آیندگان؛ **انجام:**گر شکری با نفس تنگ ساز ××ور گهری با شکم سنگ ساز / زخم بلا مرهم خود بینی است ×× تلخی می‌مایه شیرینی است
خط:نستعلیق شکسته،کاتب=مؤلف،تا:۱۰۵۴ق؛جلد:تیماج مذهب، ۴گ (۲۶۴پ- ۲۶۷ر)، اندازه: ۱۴/۴×۲۶/۴سم [ف: ۲۹/۱-۴۴۱]

● مخزن الاسرار (ترجمه) / عرفان و تصوف، شعر / ترکی

maxzan-ol asrār (t.)

وابسته به: مخزن الاسرار؛ نظامی، الیاس بن یوسف (۵۳۰-۶۱۴)
این کتاب ترجمه ترکی مثنوی مخزن الاسرار است که نام مترجم معلوم نیست.

تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۷۶۸
آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم ×× فتح و ظفر آیتی دورای حکیم / حق نبیک آتی بیرله غفور رحیم ×× باشلا ساهرا یشینی دانا حکیم؛ **انجام:**مال آیا سیدین آیا ما بیر دعا ×× فاتحه تکبیر بیار نیک منکا
خط: نستعلیق عالی، بی‌کا، بی‌تا؛ از شیوه کتابت به نظر می‌رسد که خط سلطان علی مشهدی است؛ مجدول، با سرلوح مذهب مرصع مزدوج ممتاز سبک کار هرات، مذهب؛ مهر: ولیعهدی مظفر الدین شاه قاجار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرم مذهب، ۷۰ص، ۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: ۴-۱۳۱۶]

● مخزن الاسرار / عرفان و تصوف / فارسی

maxzan-ol asrār

نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ - ۸۳۴ قمری

ne‘mat-ol-lāh-e valī, ne‘mat-ol-lāh ebn-e ‘abd-ol-lāh (1330 - 1431)

در فرق میان الهام و وحی، به روش عرفانی.پس از دیباچه، مثنوی در تصوف دارای ۲۶ بیت که مطلعش این است: «ای وجود تو منبع الانوار ×× وی صحر تو مخزن الاسرار».
آغاز:بسمله. و به نستعین. الحمدله الذی انزل علی عبده الکتاب، ای انزل بقدر قابلیته و استعداده ... مثنوی:ای وجود تو منبع انوار ×× وی ضمیر تو «مخزن اسرار»
چاپ: در رسایل چاپ افست (ص ۲۹۱-۲۹۳)
[فهرستواره منزوی ۸۴۱/۷]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۹۸/۳۵
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، کا: شیخ السلام بن حسین بن علی کاتب، تا: غره

ذیحجه ۸۶۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: کاغذ سبز، ۶گ (۲۳۳پ–۲۳۸پ)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۳/۶سم [ف: ۸-۲۷۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۲/۶۹

خط: نستعلیق، کا: محمد مظفر بن محمد حکیم، تا: ۱۰۸۴ق؛ جلد: تیماج، ۳۳سطر (۹×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [سنا: ف: ۱-۲۰۶]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۶۲/۴۱

خط: نستعلیق، کا: میرغلام محی الدین، تا: ۱۱۰۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۴گ (۲۵۸پ–۲۶۱ر)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۴-۶۷۵]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۶۲/۸۳

خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم بن محمد مؤمن، تا: ۱۱۰۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳گ (۴۲۶ر–۴۲۸ر)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۴-۶۷۸]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۴۸۴/۲۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**که واجب الوجود جل جلاله ازین دو قسم نیست نه جوهر است و نه عرض و جوهر و عرض در تحت امرند و بازگشت همه با امر است و الیه یرجع الامر کله.

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۳؛ ۳گ (۲۱۱ر–۲۱۳پ)، ۱۴ سطر(۸×۱۴) [ف: ۴۱-۶۹۴]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۰۷/۳۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**یاران چه مکان قدر خود میدانند ×× هر یک ز مقام خود سخن میرانند

خط: نسخ، کا: محمد ابن فاضل سبزواری، تا: ۱۲۲۲ق، حسب فرموده محمد حسن خان خلف مرحوم فتحعلی خان بختیاری؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۱گ، ۲۳ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۵۱-۶۴]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۰۳/۲۸

خط: نستعلیق تحریری، کا: خدارحم بن خداکرم بروجردی، تا: ۱۶ ربیع الثانی۱۲۴۶ق؛ جلد: تیماج، ۴ص (۱۲۲–۱۲۵)، ۲۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۲-۳۱۰]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۸۴/۲۹

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن میرزا عزیز تفرشی، تا: ۱۲۵۸ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۴گ (۲۲۶ر–۲۲۹ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۴-۶۷۱]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۵۳۰

خط: نسخ، کا: عباس بن محمد شیرازی همدانی، تا: ۱۲۶۴ق [الفبائی: -۵۰۵]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۹/۶۹

خط: نسخ ریز، کا: عباس بن حاجی محمد شیرازی الاصل همدانی المسکن، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۳ص (۳۵۹–۳۶۱)، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [ف: ۳۲-۱۵۰]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۰/۷۰ عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [ف: ۳-۱۳۱۴]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۶۷/۶۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**همه بامر است و الیه یرجع الامر کله.

خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ مجدول؛ ۳ص (۲۶۲–۲۶۴)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۰-۶۰۴]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۳۱/۳۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ جلد: تیماج، ۸ص (۳۹۳–۴۰۰) [ف: ۱۰-۱۶۷۳]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۴۷/۱۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**بیت عارفان چون دم از قدیم زنند ... دو نیم زنند

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳ص (۱۰۱–۱۰۳)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۲-۶۱]

● **مخزن الاسرار** / هیئت، شعر / فارسی

maxzan-ol asrār

منزوی، سدیدالدین، ۱۱۰۷ق-۱۲ قمری

monzavī, sadīd-od-dīn (1696 - 18c)

منظومه‌ای در حرکت فلک الافلاک.

آغاز:منت ایزد را که از سبعا شداداً سر بسر ×× سایبان زرنگار افراشت بر جن و بشر ...

انجام:درد سر باشد سواد نسخه طول کلام ×× منزوی بس کن سخن گردید اینجا خامه سر

[فهرستواره منزوی ۳۰۳۹/۴]

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۲۶/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۵۹ق؛ با آثار دیگر مؤلف از جمله «پنج گنج» در یک مجلد است؛ جلد: مقوا، ۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳-۱۳۵۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۸۴/۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۶۲]

● **مخزن الاسرار** / کلام و اعتقادات / فارسی

maxzan-ol asrār

کاشانی، عبدالرزاق بن داوود، ق۱۳ قمری

kāšānī, ʻabd-or-razzāq ebn-e dāvūd(- 19c)

در تحقیق اسرار قضا و قدر و مسئله جبر و اختیار با استناد به روایات اهل بیت (ع).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۷۴/۳

آغاز:نحمدک اللهم یا مبدء یا معید و الحمد من نعمائک ... فیقول ... الشیخ عبدالرزاق بن شیخ داوود الکاشانی؛ **انجام:**و قوله تعالی قل الله خالق کل شیئ دلیل صدق بر این مرام است ... محمد و ذریته الطاهرة.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۲-۱۰۳]

● **مخزن الاسرار** / فضایل و مناقب، حدیث / عربی
maxzan-ol asrār
نیر بروجردی، علی اصغر بن علی اکبر، ۱۲۳۱ - ۱۳۰۰ قمری
nayyer-e borūjerdī, ʻalī asqar ebn-e ʻalī akbar (1816 - 1883)
مجموعه‌ای از روایات مربوط به مقامات ائمه اطهار علیم السلام.

تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۵۱۱/۱
آغاز:الحمد لله الذی اسرانا الی مدارج آثار قدرته
کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۵۰گ، قطع: خشتی [ف: -۲۸۳]

● **مخزن الاسرار = خواص حروف تهجی ملفوظ** / علوم غریبه / فارسی
maxzan-ol asrār = xavass-e horūf-e tahajjī-ye malfūz
محمدی کاوسی، حسن بن محمد ابراهیم
mohammadī kāvūsī, hasan ebn-e mohammad ebrāhīm

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۷۵/۷
بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۲-۱۰۲]

● **مخزن الاسرار** /- فارسی
maxzan-ol asrār

نامعلوم:
۱. یزد؛ آصف پور؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، تا: ۱۰ جمادی الثانی ۱۲۲۰ق [نشریه: ۷-۷۱۰]
۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۱۴۱
بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [رایانه]

● **مخزن الاسرار = تکلمة الروضة** / فقه / عربی
maxzan-ul asrār = tiklamat-ur rawḍa

یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۱۸۷
از بیع تا ودیعه؛ خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن حاجی میرزای فردوسی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ قطع: وزیری [نشریه: ۴-۴۱۲]

● **مخزن الاسرار** / کیمیا / فارسی
maxzan-ol asrār

تاریخ تألیف: ۸۶۱ق

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۰۹۹۲
آغاز:بسمله بدان ایدک الله که عمل انبیا علیهم السلم که عمل حق است؛ **انجام:**و الله اعلم و احکم و الموفق و العین ... و کتب فی شهر ربیع الثانی سنه اثنی و ستة و ثمانمائه
در حجر کبیر؛ بی‌کا، تا: ۸۶۲ق [الفبائی: -۵۰۵]

● **مخزن الاسرار** / رمل / فارسی
maxzan-ol asrār
کتابی دراصول وقواعد علم رمل که دریک «مقدمه» وسه «مقاله» ویک «خاتمه» تنظیم شده است. نامی از مؤلف به دست نیامد، ظاهراً شیرازی است وبه‌طور خانوادگی اهل علم رمل بوده‌اند، چنان‌که خود گفته جدش صاحب«ریاض الطالبین» وبرادرش شمسا محمد که سمت استادی هم به مؤلف داشته صاحب «جهان الرمل» بوده ونیز ازشخصی به نام «حاج حسن طبسی» به‌عنون استاد یاد کرده است:مقدمه (هفده مبحث)؛ مقاله اول؛ ... (۳۰باب)؛ مقاله دوم ... (۳۰ باب)؛ مقاله سیم دربیان احکام سیر نقطه (۲باب)؛ خاتمه؛ دربیان رمل‌های مخصوص به وقت دون وقت (سه فصل).

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۰۳۴
آغاز: ... باب دوم ازمقاله دوم دربیان استخراج [...] باب سیم از مقاله دم دربیان معرفة احکام خبی باب ۴ ازمقاله دوم دربیان معرفة قسمةحروف براشکال ونقاط وعناصر وبیوت واستخراج... مبحث اول ازمقدمه دربیان آنکه این علم اول بکه نازل شده و بعد که استعمال کرده است وچند نام دارد؛ **انجام:**عنوان «... باب هشتم ازمقاله اولی دربیان دوایر وتعریف دایره واسامی ایشان وتولد دوایر ودوایر مشهوره که نام داشته باشند وآن ۳ دایره است از کاشف السرایر بدانکه دایره در اصطلاح رمالان عبارتست از ...»
نسخه حاضر تا اواسط باب هشتم از مقاله اولی را دربردارد؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغازوانجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج سیاه، ۱۲۸گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۶سم [ف مخ: ۵-۱۹۶۹]

● **مخزن اسرار اطبا** / طب / فارسی
maxzan-e asrār-e atebbā
طبیب اکبرآبادی، محمد مهدی بن محمد جعفر، ق۱۲ قمری
tabīb-e akbar-ābādī, mohammad mahdī-ye-bn-e mohammad jaʻfar(- 18c)
تاریخ تألیف: ۱۱۷۲ق

آن را در دو جلد، نگاشته است.
آغاز:محامد متکاثره مر خالقی را که از کمال بدائع مخلوقات انسان را لباس و لقد کرمنا بنی آدم پوشانید
[فهرستواره منزوی ۳۶۹۳/۵]

همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۶۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۹۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: -۴۰]

● **مخزن الاسرار الفقهیة فی حاشیة الروضة البهیة = تکملة الروضة = حاشیه شرح لمعه** / فقه / عربی
maxzan-ul asrār-il fiqhīya fī ḥāšīyat-ir rawḍat-il bahīyya = takmilat-ur rawḍa = hāšīye-ye š.-e lom‘e
هزار جریبی، محمد علی بن محمد باقر، ۱۱۸۸ - ۱۲۴۵ قمری
hezār-jarībī, mohammad ‘alī ebn-e mohammad bāqer (1774 - 1830)
وابسته به: الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)
تاریخ تألیف: ۲۵ جمادی الثانی ۱۲۵۶ق
حاشیه‌ای است استدلالی با عناوین «قوله» بر«الروضة البهیه» شهید ثانی از ابتدای طهارت تا انتهای دیات. در این حاشیه بیشترین توجه نامبرده معطوف به بیان دقایقی است که فحول فقهای برجسته به آنها دست نیافته یا از عهده درک آنها برنیامده‌اند. او در فرازی از مقدمه خود چنین می‌نویسد:«و قد تصدی جماعات من الاصحاب من الاساطین و الفحول لبیان مجملاته و کشف معضلاته و مع ذلک قد بقی رموز دقیقة و نکات انیقة و ابحاث شریفة و فروع بدیعة لم یعثروا علیها قدیما و قد کنت علقت علیها حواشی بارعة ... و لم اقصد فی هذه التعلیقة ایراد ما ذکروه و الا التعرض لما بینوه ...». (براتعلی غلامی مقدم)
آغاز:الحمدلله علی سوابغ النعماء و ترادف الآلاء المتفضل بارسال الانبیاء لارشاد الدهماء و المتطول بنصب الاوصیاء لتکمیل الاولیاء و المنعم علی عباده بالتکلیف ...
[الذریعه ۹۵/۶ و ۲۲۲/۲۰؛ معجم المؤلفین ۳۱۱/۱۰؛ اعیان الشیعة ۲۶/۱۰]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۳۳۰
آغاز:بسمله.و به ثقتی کتاب المتاجر جمع متجر مفعل؛ **انجام:**حمدا حامدا مصلیا و یتلوه کتاب الاجاره.
جلد۱، از ابتدای متاجر تا انتهای مساقات؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳، اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۳۲۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۱۱] و [ف: ۲۰-۴۲۹]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۷۴
همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۱۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۰۹
آغاز:برابر
نیمه اول کتاب؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ با نشانی امانت از میرزا محمد علی بن میرزا حسن نجفی در اصفهان و معرفی کتاب نوشته آقای سید محمد جزائری؛ یادداشتی از محمد حسین (فرزند مؤلف) و مهر: «یا امام حسین» (بیضوی)؛ جلد: مقوایی، ۳۳۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۲-۸۴]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۴۸۶-۱۸/۶
آغاز:کتاب الوقف قوله علی وجه الناقل له عن الملک قیل فی التصرف واحتراز عن التصرف بغیر الناقل فانه سایغ انما یتم ذلک فی الوقف الخاص؛ **انجام:**قوله: مع اصالة بقاء غیره الخ فیه ان الاستصحاب انما یتم مع ثبوت ملک الحصة للمالک ... وأما تبعیة النماء للاصل فأمر آخر فالواجب التمسک بها لا بالاستصحاب
جلد دوم کتاب ازوقف تاضمان؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۲-۱۰۳۱]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۹۶-۲۲/۱۶
آغاز:الحمدلله علی نعمائه الشکر له علی آلائه والصلاة والسلام علی اشرف انبیائه واکمل اصفیائه وعلی آله وامناء الله فی بلاده علی جلاله؛ **انجام:**قوله ولو اسودت السن بالجنایة الخ ولو سقطت بالجنایة وخرجت مسودة ففی ثبوت ثلثی دیة ... وقد ثبت التقدیر فی الاخیر فکذا فی الاول
جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۴۳گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳-۱۳۹۰]

۵. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۷۵/۲
آغاز:الحمد لله علی نعمائه ... فهذه تعلیقة کافیة و تذکرة شافیة وافیة قد علقتها علی الروضة البهیة؛ **انجام:**لان العمل مع العلم بالفساد یقع تبرعا لا اجرة له بزعم الشارح فکذلک الارض فتدبر.
کتاب التجارة تا پایان مساقاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۳۶گ (۱۰۱پ-۲۳۶ر)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۱۵۳]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۲۴
آغاز:بسمله، القول فی الآداب اعلم ان آداب التجارة منها واجب کالتفقه فی مسائلها قدر الضرورة؛ **انجام:** اما لو اشترکا فی النصف المتنازع قسم ذلک النصف بینهما بالسویة و اختص.
ج۲، از آداب تجارت تا انتهای مساقات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: ابوتراب مشهور به آقا میرزا؛ جلد: تیماج، ۲۱۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۴۳۰]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۴۰
آغاز:برابر؛ **انجام:** اما لو اشترکا فی النصف المتنازع قسم ذلک النصف بینهما بالسویة و اختص.
ج۱، از طهارت تا شهادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛

افتادگی: انجام؛ جلد: میشن، ۲۵۹گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۲۰-۴۲۷]

۸. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۶۴۱**

آغاز:بسمله، کتاب الوقف، قوله، علی وجه ناقل له عن الملک هل المرا د النقل الی الغیر کالبیع ونحوه الخ؛ **انجام:**قد تم المجلد الثانی من کتاب تکملة الروضة المسمی بمخزن الاسرار علی یداقل المخلوقین بل فی الحقیقة من المعدومین اسماعیل بن حاجی میرزا قزوینی الاصل والمسکن ...

خط: نستعلیق شکسته، کا: اسماعیل بن حاجی میرزای قزوینی، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: اخوان مصلایی؛ جلد: تیماج، ۴۲۴گ، ۱۹سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۶/۵سم [ف: ۲-۵۴۴]

۹. **مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۹۷۲**

آغاز:بسمله، الحمدلله علی نعمائه و الشکر علی آلائه و الصلاة علی اشرف انبیائه ... و بعد فهذه تعلیقة کافیة و تذکرة شافیة وافیة؛ **انجام:** فان لم یعترفوا به جاز تملکه مع النقص بلاحاجة الی تعریف سنة ... قوله و ان لم یکن فیهم مالک فهو للمالک.

از ابتدای کتاب اجاره تا اواخر لقطه؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: نیمه اولقرن۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: محمد حسین رضوی، ۱۲۴۸؛ جلد: گالینگور، ۱۹۱گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۳۵۷]

۱۰. **قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۴۹**

آغاز:برابر

نسخه اصل: کتابخانه‌ای در نجف اشرف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ وقف‌نامه کتاب از شیخ علی و شیخ مهدی از ثلث مرحوم شیخ عبدالحسین به سال ۱۲۸۸؛ واقف: شیخ علی و شیخ مهدی، ۱۲۸۸؛ ۳۹۱ص [عکسی ف: ۷-۱۴۶]

۱۱. **قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶ و ۲۶۹۴ عکسی**

کتاب وقف تا مساقات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملکی بدون نام به تاریخ رجب ۱۲۹۲؛ مهر: «عبده عبدالرزاق بن محمد کاظم» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۳۱۵گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۵۶] و [عکسی ف: ۷-۲۹۱]

۱۲. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۰۴۰**

آغاز:کتاب الوقف. قوله علی وجه ناقل له عن الملک؛ **انجام:**لا اجرة له بزعم الشـفکک الارض فتدبر.

ج۲، از ابتدای کتاب «الوقف» تا انتهای کتاب «المزارعة»؛ خط: نسخ، کا: محمد تقی بن محمد باقر، تا: ۲۱ جمادی الثانی ۱۲۳۴ق، اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۳۷۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۱۲]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۳

همان نسخه بالا [مؤید: ۱-۶۶]

۱۳. **مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۳۷۳**

آغاز:کتاب المواریث قوله و صیغة افعل للامر غرضه ان الامر تعلق بالتملک.؛ **انجام:**ما لو تغیرت بالجنایة بلا سقوط و قد ثبت التقدیر فی الاخر فکذا فی الاول.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۸ق؛ تملک: محمد مهدی بن محمد رضوی، حاج میرزا محمد علی بن حاجی میرزا اسماعیل سبزواری؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۰ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲-۲۳۰]

۱۴. **قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴**

آغاز:برابر

جلد اول کتاب و تا احکام نکاح می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: علی بن محمد نجف آبادی اصفهانی، تا: ۳ ربیع الثانی۱۲۵۴ق؛ جلد: تیماج، ۲۹۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۵۵]

۱۵. **بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۲۵**

از آغاز کتاب الوقف تا پایان کتاب المزارعه؛ خط: نسخ، کا: علی بن محمد نجف آبادی اصفهانی، تا: ۱۴ ذیحجه۱۲۵۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۲۶گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: -۲۷]

۱۶. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۳۷۵**

آغاز:برابر؛ **انجام:**بتعمد الکذب و جزمه ثبوت حقه بدون غروره من الحاکم فیختص العزم به دمع وجود العین تستفاد مطلقا و مع عدم استیفاء الحد و القود یسقطان.

جلد نخست از طهارت تا نکاح؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۶ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۴گ، ۲۷ سطر(۱۲/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۴۱-۵۱۷]

۱۷. **اصفهان؛ مهدوی، مصلح الدین؛ شماره نسخه:۸۷**

آغاز:بسمله، کتاب الوقف قوله علی وجه ناقل له عن الملک قید فی التصرف بغیر الناقل فانه سایغ؛ **انجام:**فالواجب التمسک بها لاستصحاب قدتم الجلد الثانی من کتاب تکملة الروضة المسمی بمخزن الاسرار

جلد دوم، از کتاب الوقف تا آغاز کتاب الاجاره؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲ رجب۱۲۵۶ق؛ ۲۲۷گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: -۹۲]

۱۸. **مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۸۵۳**

آغاز:برابر؛ **انجام:**فیختص العزم به و مع وجودالعین تستعار مع عدم استیفاء الحدو القود یسقطان قد تم الجلد الاول.

مجلد اول کتاب طهارت تا کتاب قضاء ؛ خط: نسخ خوش، کا: صفرعلی بن اسماعیل نجف اصفهانی، تا: سه‌شنبه ۱۷ جمادی الاول۱۲۵۷ق؛ این نسخه به دستور میرزا محمد حسین بن اکبر نوشته شده؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۲۳۳گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۱۱]

۱۹. **قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵**

از کتاب طهارت تا قضاء و شهادات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: غره صفر ۱۲۶۰ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی از ابوتراب حائری و محمد علی رضوی؛ تملک: علی نقی بن علی بن لطفعلی بن احمد تبریزی؛ ۲۸۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱-۵۶]

۲۰. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۷۰**

آغاز:الحمدلله علی نعمائه و الشکر له علی آلائه ... و بعد، فهذه تعلیقة کافیة تذکرة شافیة وافیة، فد علقتها علی الروضة العلیة البهیة؛ **انجام:**و من عدم تعقل الفرق بینه و بین ما لو تغیرت بالجنایة بلاسقوط و قد قبت التقدیر فی الأخیر، فکذا فی الاول
خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن محمد میرزا عبدالمجید، تا: ۱۲۶۰ق؛ مصحح؛ تملک: علی نقی طباطبائی؛ جلد: چرم، ۳۳۴گ، ۲۵سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف]

۲۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۳/۲
از آغاز جلد اول تا اوایل کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۹۸؛ افتادگی: انجام؛ ۴۴گ (۷۷ر-۱۲۰پ)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲-۴۳۹]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۳۲
آغاز:بسمله، کتاب الوقف قوله علی وجه ناقل له عن الملک قید فی التصرف و احتراز عن التصرف بغیر الناقل فانه سائغ و انما یتم ذلک القید فی الوقف الخاص اما العام؛ **انجام:**الاستصحاب انما یتم مع ثبوت ملک الحصة للمالک قبل ... فلا استصحاب و اما تبعیةالنماء للاصل فامر آخر فالواجب التمسک بها لا بالاستصحاب قد تم المجلد الثانی ...
جلد دوم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شعبان۱۳۰۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۴گ، ۳۰سطر (۱۳/۵×۲۵/۵)، اندازه: ۲۲/۵×۳۵/۵سم [ف: ۳۷-۴۴۱]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۴۶۹
آغاز: الحمدلله علی نعمائه و الشکر له علی آلائه ... و بعد فهذه تعلیقة کافیة و تذکرة شافیة وافیة؛ **انجام:**و من عدم تعقل الفرق بینه و بین مالو تغیرت بالجنایة بلاسقوط و قد ثبت التقدیر فی الاخیر فکذا فی الاول.
نیمه دوم کتاب و از اجاره تا پایان شرح لمعه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱ ربیع الاول۱۳۱۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۹۵گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۵سم [ف: ۷-۶۱]

۲۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۷۰/۲
آغاز: قوله بناء علی ثبوت الحقیقة الشرعیة لاحاجة الیه بل یمکن ان یراد الاسم الشرعی و لو مجازا او المراد حقیقة المتشرعة. قوله واجبة و مندوبة اه؛ **انجام:**نسخه: فلا یؤخذ منه بغیر رضاه ... و ذیله یقتضی انه اذا اخذ منه بعوض کان استنقاذا لابیعا و شراء حقیقة
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۰گ (۱۱۴-۲۷۳پ)، ۲۱سطر(۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۳-۹۲]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۴۱۰
جلد اول؛ خط: نسخ، کا: عباسعلی بن زین العابدین، بی‌تا؛ مهر: «سلطان العلماء جعفر بن محمد» (مربع)، کتابخانه محمد امین خوئی نجفی (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۴۸۳گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۱×۱۵سم [ف: ۲۲-۱۱]

۲۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۲۷۸
انجام:و یعضد الضمان وجوب رفع المهاجرة مسلمة الی زوجها الکافر المثل للحیلولة بینه و بینها
جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوایی، ۲۰۷گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱۴-۶۴]

● مخزن الاسرار الفقهیة فی شرح معضلات اللمعة الدمشقیة / فقه / عربی

maxzan-ul asrār-il fiqhīya fī š.-i mu‘ḍalāt-il lam‘at-id dimašqīya

آقامحمد علی کرمانشاهی، ۱۱۴۴ - ۱۲۱۶ قمری

āqā-mohammad ‘alī kermānšāhī (1732 - 1802)

وابسته به: الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱-۹۶۵)

در پایان «تکلمة الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة» نامیده شده و در دیباچه به همان نام بالا، جلد دوم آن باید از کتاب الوقوف آغاز گردد.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۲۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۵۱گ، ۳۱ سطر(۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۶-۳۲۰]

● مخزن الاسرار فی احکام الائمة الاطهار / فقه / عربی، فارسی

maxzan-ul asrār fī aḥkām-il a’immat-il aṭhār

آرانی کاشانی، محمد علی بن محمد حسن، ۱۱۷۷ - ۱۲۴۴ قمری

ārānī kāšānī, mohammad ‘alī ebn-e mohammad hasan (1764 - 1829)

مجموعه سؤال و جواب فقهی که به ترتیب معمول کتب فقهی مرتب شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۱۱۴
آغاز:الحمدلله علی ما هدانا الی سبیل الخیر و الرشاد وجنبنا عن طریق الغی و العناد ... و بعد فیقول الفقیر ... انی کنت برهة من الازمان فی الحائر الحسینیة ... عند السید النجیب ... سید علی الطباطبائی و ولده الفاضل ... السید محمد ... بمباحثة الفقه و الاصول حتی انتهی البحث الی مسئلة تجنیس المتنجس التی لم یتکلم فیها بخصوصها احمد سوی المحدث الکاشانی ... امرن السید المعظم الیه ان اکتب رسالة اجمع فیها عبارات الاصحاب و اذکر فیها الادلة ... و سمیتها قالعة الشبهة فی تنجیس ما لاقی المتنجس برطوبته؛ **انجام:**فهی علنیية من جهة و حکمیة من اخری. ولیکن هذا آخر ما اردنا ایراده ... بمحمد و آله اشرف البریات و صلی الله علی محمد و آله اکرم المخلوقات تم والاؤه عم
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، با

خط‌خوردگی، صفحات سفیدی میان نسخه باقیمانده که مؤلف به مرور زمان مطالبی بدانها می‌افزوده است، ۱۳ برگ ابتدایی نسخه فهرست مطالب کتاب به خط خود مؤلف است، این فهرست مقدمه‌ای هم دارد که در آن نوشته: «چون این کتاب مسمی به مخزن الاسرار را بر ترتیب کتب فقهیه ترتیب دادم و مسائلی چند در آن درج کردم و لیکن بعض مسائل آن در غیر موضع خود سمت ذکر یافت بر خود لازم شمردم که فهرستی از برای آن ترتیب دهم لهذا به ذکر این فهرست پرداختم»؛ تملک: محمدعلی بن علی بن لطفعلی تبریزی در ۱۲۹۹ق با مهر «عبده‌محمد علی بن علی ۱۲۹۲(؟)» (بیضی)، عبدالحمید بن محمد علی مجتهدی؛ مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ جلد: میشن، ۳۸۰گ، ۱۹سطر (۹×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۲سم [ف: ۷۷۳-۲۹/۲]

● **مخزن الاسرار فی شرح نتائج الافکار** / اصول فقه / عربی

maxzan-ul asrār fī š.-i natā'ij-il afkār

آقا محمد (شیخ محمد)، ق۱۳ قمری

āqā mohammad (šeyx mohammad)(- 19c)

وابسته به: نتایج الافکار؛ قزوینی، ابراهیم بن محمد باقر (۱۲۱۴-۱۲۶۲)

کتاب «نتائج الافکار» تألیف سید ابراهیم بن محمد باقر قزوینی خلاصه‌ای از کتاب «ضوابط الاصول» خود مؤلف در اصول فقه است. کتاب حاضر یکی از شروح «نتائج الافکار» بوده که مؤلف آن، به‌گفته کاتب در عبارت پایانی نسخه، حاجی آقا محمد است.با توجه به صورت اجازه «اسماعیل موسوی بهبهانی» به مؤلف همین شرح به سال ۱۲۸۴، نوشته شده در برگ اول نسخه، می‌توان گفت: مؤلف شرح حاضر یکی از شاگردان یا معاصران سید ابراهیم قزوینی (مؤلف نتائج الافکار) می‌باشد.آن‌چنان‌که مؤلف در آغاز شرح بیان داشته، ایشان در ابتدا شرح کتاب «تهذیب» علامه حلی را شروع نموده و مباحث اجماع، سنت و کتاب از تهذیب را شرح کرده سپس از ادامه آن منصرف گشته و به شرح «نتائج الافکار» پرداخته است.در این شرح، نظرات علمای متأخر و متقدم در هر مبحث جمع‌آوری و بیان گردیده و به ادله جامع مذاهب مخالفین در هر مسئله استدلال شده است.قابل توجه این که کتابی به نام «موازین الانظار فی شرح نتایج الافکار» از محمد بن سلیمان تنکابنی در فهرست مرعشی (۲۶۶/۳۳) معرفی شده است که بادر نظر گرفتن اینکه نام هردو مؤلف «محمد» وهردواز شاگردان سید ابراهیم بن محمد باقر قزوینی بوده‌اند، به احتمال قوی مؤلف این کتاب همان محمد تنکابنی باشد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۴۶

آغاز:الحمدلله الذی هدانا معاشر الامامیة بترتیب قواعد عوائد کنوز موائد الایادی الی نهایة مسلک معارج الافهام و ارشدنا جمیعا ... فاقول ایضا انی لما کتبت قبل ذلک بمدة مدیدة فی الفقه و الاصول و خصوصا الثانی فی شرح تهذیب العلامة؛ **انجام:**التی هی من وجوه العلامات مثلا اطلق الاسد علی رجلین متساویین فی الشجاعة ولکن یکون احدهما انجر ایضا. ولیکن هذ آخر المجلد الاول ...

از ابتدای شرح تا آخر احکام مشتق (تا آخر فصل دهم -در کیفیت استدلال به خطاب خداوند بر احکام شرعی از مقام چهارم- در صدق مشتق بر ذات) را دربردارد؛ خط: نسخ، کا: محمد صادق، تا: قرن ۱۳، به‌دستور مؤلف؛ مصحح، با امضای «بلغ قبالا»؛ جلد: تیماج مذهب، ۶۱۷گ، ۱۷سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱۳-۶۱]

← مخزن الاسفار ‹ مخزن الوقایع

● **مخزن الاسلام** / متفرقه / اردو

maxzan-ol eslām

از شیخ درویزه‌دستورات دینی و مطالب متفرقه مذهبی را به زبان افغانی (پشتو) برای اهل این زبان گرد آورده و مطالب مهم آن چنین است: ترجمه نماز ترجمه رساله عمر نسفی در فرق دوازده گانه صوفیه، قواعد تجویدی و قرائت قرآن، احکام حیض و نفاس، معانی بعضی آیات، واجبات اسلام، ترجمه بدء الامالی اوشی، ترجمه قصیده برده، ترجمه اعتقادات و احکام نماز، گزارش احوال بازدید انصاری به فارسی و افغانی.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۱۴۰

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ خریداری از رضا شیخان [رایانه]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۶۰

آغاز: بنامه رحق آغاز کرم ×× اوس لحق سر براز کرم / دی رحمن رحیم خدای دی ×× د طاعت قدم بساز کرم؛ **انجام:**چون کافه مسلمانان از این منفعت یا بند بنده را بدعاء نیک یاد آرند

خط: نسخ، کا: ملا سعد الله بن الیاس ابدالی، تا: قرن ۱۲؛ مجدول، دارای سرلوح معمولی؛ جلد: مقوایی، ۲۴۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۷-۱۱۳]

● **مخزن الاسلام** /- عربی

maxzan-ol eslām

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۱۱۷

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ خریداری از رضا شیخان [رایانه]

● **مخزن الاعراس = اعراس نامه = تذکره اعراس** / تراجم - فارسی

maxzan-ol a‘rās = a‘rās-nāme = tazkere-ye a‘rās

ناگوری قادری، محمد نجیب، ق۱۲ قمری
nagūrī qāderī, mohammad najīb(- 18c)

تاریخ تألیف: ۱۱۵۵ق
وی این کتاب را در تکمیل تألیف شیخ مشرف الدین بن قاضی محمد نهروانی بپرداخت و وفیات جمعی از بزرگان را که از آن کتاب فوت شده بود و یا به پس از زمان تألیف آن تعلق داشت بر آن افزوده است. در پایان دیباجه از دیگران می‌خواهد که در آینده به تکمیل این کتاب ادامه دهندو هر چه از تواریخ وفیات می‌دانند در جای خویش از این کتاب ثبت کنند.مؤلف مآخذ خویش را غالباً در ذیل هر یک از تواریخ و فیات ذکر و پاره‌ای از آنها را نیز در اول و آخر دیباجه کتاب یاد می‌کند.
از جمله مآخذ اوست:آداب الطالبین، سیر الاولیاء، طبقات شاهجهانی تصنیف محمد صادق دهلوی، عقد الجواهر و الدرر تألیف سید محمد شبلی با علوی، تاریخ حبیبی، اخبار الاصفیاء، مناقب الاولیاء، ثواقب المناقب، سیر الاولیاء تألیف سید محمد بن سید مبارک کرمانی، سیر العارفین، نور السافر، تذکرة الحفاظ، الصراط السوی، رساله در بیان فقهائی که در کتاب الانوار مذکوراند، رسالة الوصال تصنیف یکی از مریدان شیخ قاسم نوری پیشاوری، سیر محمدی تألیف محمد علی سامانی، ریاض المستطابه، اسماء الرجال مشکوة، طبقات شعرانی، کرامة الاولیاء، غاية المقصدو المرادفی مناقب سیدنا عبدالله الحداد، مرآة الاسرار، روضة الریاحین تصنیف الامام عبدالله الیافعی، تحفة القادریه، بهجة الاسرار، خوارقات، شرح بخاری عینی، عقد النبی، کتاب مشرع سید محمد شبلی با علوی، شعب الاولیاء، لطائف اشرفی، خزانة الجلالی بابا سیاح بیابانی، کتاب الامم تصنیف شیخ ابراهیم الکردی المدنی، گلزار ابرار مولانا عمر بن مولانا احمد پاکهوت، وصل الرمز اللطیف، انس السالکین، مجمع الاولیاء، رساله در بیان اعراس (وفیات) تألیف یکی از مریدان سید محمد گیسودراز، مخبر الواصلین، بهجة الاسرار خواجه ابومحمد چشتی، الفصول المهمه، حسن المحاضره، کتاب الرحمه فی القیام بوظائف العبودیه، جذب القلوب الی دیار المحبوب عبدالحق دهلوی، فضائل الاولیاء، رسالة الوصال تألیف یکی از قادریه، تاریخ گجراتی، سکینة الاولیاء، ملفوظات عبدالقادر ناگوری، نسخه سید حسن، حاشیه رشحات، جواهر الاسرار شیخ آذری، رساله احباب تصنیف نورالدین جعفر ختلانی مرید سید علی همدانی، ملفوظات سید من الله، رساله احوال ائمه اثنا عشر خلاصه اولاد سید البشر تألیف عبدالحق دهلوی، شیرازنامه، ملفوظات شیخ سعد خیرآبادی (= تحفة السعداء)، حل الرمز اللطیف، بهجة المحافل، ذیل کتاب الامم، شرح صراط المستقیم فیروز آبادی، تاریخ چشتی، اعراس نامه سید حسن (از اولاد سید محمد مدرس بیجاپوری)، میزان سهررودی، مناقب العارفین، تاریخ شافعی ملفوظات سید حبیب الله بیجاپوری و سکینة الاولیاء. (عبدالحسین حائری)

آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین ... اما بعد این رساله مختص است در تذکره اعراس انبیا و صحبه و ائمه هدی و سایر مشایخ کرام ... که شیخ شرف الدین ابن قاضی شیخ محمد نهروانی در زمان ماضی جمع کرده بودند چون از اسم اکابران که بعد از جمع رساله مذکور به رحمت حق پیوسته و بعضی اسماء متقدمین نیز خالی بودند، بنابر آن بنده درویشان محمد نجیب قادری ناگوری اجمیری که از ... مریدان جناب ... بندگی شیخ نظام الدین چشتی اورنگابادی خلیفه قدوة الاولیاء شیخ کلیم الله چشتی شاهجهان آبادی خلیفه قطب الواصلین شیخ محمد الچشتی حسینی الگجراتی در سال یک هزار و یک صدو پنجاه و پنج هجری از کتب سیر مثل نفحات الانس، مرأة الجنان و تاریخ یافعی و رشحات و آداب الطالبین و سیر الاولیاء ... و غیرها نسخه‌های معتبر بر آورده و بعضی را سال و تاریخ و مرقد و سلسله در کتب یافته و تاریخ بعضی ... که در کتب به نظر نیامد از صاحب سجاده یا از خادمان معتبر آنجا (مقابر) که مردم معتبر وثقه بودند به تحقیق رسانیده ثبت نمود و تاریخ که در اعراس نامه مذکور مندرج بود به حال داشت و هیچ تغییر و تبدیل نساخت اگر چه در کتب سیر به خلاف آن به نظر آمد».
در اواخر دیباجه میگوید:«مقصود از وضع و بناء این کتاب که مشتمل است در هر تاریخ از تواریخ شهور تمام سال ... باید اگر کسی بر تاریخ وصال و عرس ولیی از اولیاء الله که به زمان سابق باشد یا حال و یا آینده واقف شود خواه از کتاب، خواه از زبان ثقه در این اعراس نامه که مسمی به مخزن الاعراس است بر محل آن ثبت مینمایند ...
چاپ: مشار فارسی، ج۴، ص۴۰۲۲؛ هند، سنگی، ۱۳۰۰ق، رقعی کوچک، ۲۳۰+۲ص
[فهرستواره منزوی ۲۲۶۹/۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۸
آغاز:برابر؛ **انجام:**شیخ عبدالله نیازی صاحب مرآة الصفا در سال یک هزار. شیخ اسماعیل بن شیخ محمد غوث گوالیاری.
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: «محمد یوسف علی خان بهادر» (مربع)، «داراب جنگ»؛ کاغذ: هندی، جلد: گالینگور، ۲۱۱گ، اندازه: ۱۷×۲۷/۵سم [ف: ۳-۵۲۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۱۹۵
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۳۲۱گ، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۸-۳۳۲]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۸۰
خط: نستعلیق هندی، کا: عامر، محمد، بی‌تا؛ کاغذ: هندی، جلد: گالینگور، ۳۷۲گ، ۱۲سطر(۱۰×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۶-۳۹]

● **مخزن الانشاء** / نامه‌نگاری / فارسی

maxzan-ol enšā’

کاشفی، حسین بن علی، - ۹۱۰ قمری

kāšefī, hoseyn ebn-e ‘alī(- 1505)

اهدا به: سلطان حسین میرزا بایقرا

تاریخ تألیف: ۴ ذیحجه ۹۰۷ق

رساله‌ای مفصل درآئین ودستور نامه‌نگاری درسه «صحیفه» ویک «خاتمه»: صحیفه ۱. اخوانیات؛ صحیفه ۲. جوابیات؛ صحیفه ۳. ثبت احوال؛ خاتمه در دعواتی که اثنای کتابت احوال بدان احتیاج می‌افتد.در این کتاب نکات ادبی و اشعار زیبا جهت نامه‌نگاری به طبقات مختلف مردم چون: امیران، وزیران، علماء و ... و کیفیت مدح، ثنا، دعا، افتتاحیه، اختتامیه و ادبیات مناسب حال مثل تهنیت و تعزیت و غیره به فارسی و عربی گنجانده شده است.

آغاز:حمد خداوند سرایم نخست ××تا شود این نامه بنامش درست. زیور عنوان هر رساله بنام خجسته فرجام مبدعی سزد که جواهر زواهر نفوس نفیسه انسانی را بر منصه ظهور و لقد کرمنا بنی آدم جلوه داد

[الذریعة ۲۲۳/۲۰؛ کشف الظنون ۱۶۳۷/۲؛ نسخه‌های منزوی ۲۱۱۷/۳؛ مشترک پاکستان ۲۳/۵ و ۲۴]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۶۰-ف و ۲۳۸۵-ف

نسخه اصل: روان کوشگو ش ۱۰۴۹. در سه صحیفه و خاتمه؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: چهارشنبه ۴ جمادی الثانی۹۰۷ق؛ ۲۱۱گ، ۲۱سطر [فیلمها ف: ۱-۱۸۹]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۶۸بخش۳ و ۱۶۹بخش۳

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [ف: -۱۲۱]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۹۳۱

خط:نستعلیق،کا:قاسم علی شیرازی،تا: ۷ شوال۹۳۳ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۵۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰/۹×۳۰سم [ف: ۴-۷۳۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۲۵۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**بچهارم ز جمید الثانی.

خط: نسخ تعلیق، کا: ابوالقاسم بن شاه محمد کاشانی، تا: ۹۴۸ق؛ مجدول؛ این نسخه متعلق بوده است به صفیه سلطان دختر شاه اسماعیل دوم و نوه شاه طهماسب با مهر «هست از جان بنده شاه ولایت دستگاه صفیه سلطان بنت اسماعیل بن طهماسب شاه»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: میشن، ۴۰۹ص، اندازه: ۳۲/۵×۲۴سم [ف: ۶-۲۱۵]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۷۰۹-۱۰/۱۹

آغاز:واضح است وبر خواطر زاکیه مالکان ممالک هنرپروری باهر ولایح ... واساس این رساله که موسوم است بمخزن الانشاء برعنوانی وسه صحیفه وخاتمه لایق افتاد؛ **انجام:**علی ید الفقیر ... حسین بن علی الکاشفی ایده المنان باللطف الخفی ووقعت تاریخ ... شکرلله که باتمام رسید این کتاب ازکرم سبحانی

خط: نستعلیق، کا: علاء الدین، تا: رجب۹۹۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸۱گ، اندازه: ۲۱×۳۲/۵سم [ف: ۷-۴۲۳۴]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۹۸۷

آغاز: قسم اول از طبقه اوسط اصول و اعیان ×× زهی ز لمعه قدر تو ماه یک پرتو؛ **انجام:** چو سوسن ار بمثل جملگی زبان گردیم ×× کجا ز عهده شکر تو می‌شوم [آزاد]

خط: نستعلیق چهارستونی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ مجدول؛ ۹۷گ، اندازه: ۱۵/۳×۲۶/۱سم [ف: ۱۷-۴۹۷]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۸۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**بشکر آنکه شکفتی بکام بخت ای گل ×× نسیم وصل ز مرغ سحر دریغ مدار

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۱؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ، ۱۵۰گ، ۳۰سطر (۱۴×۲۰)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۵-۹۸]

۷. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۴۸۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**کار بپایان رسید و نامه بعنوان، و الحمدلله علی اتمامه ...

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۳۱گ، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۲-۱۵۹]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۳۷۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**شکر لله که به اتمام رسید ... سال و روز ... اتمام تو است

خط: نستعلیق ممتاز، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن [رایانه]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۴۲۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**قطعه: شکرلله که باتمام رسید ×× این کتاب از کرم سبحانی / چون بکلی قلم غالیه بار ×× گشت فارغ ز عبیر افشانی، بچهارم ز ربیع الثانی. باتمام رسید و باختتام انجامید این نامه نامی و نسخه گرامی المسمی بمخزن الانشاء.

خط: نستعلیق، کا: میر محمدحسین فراهانی، تا: ۱۲۲۴ق؛ مصحح؛ خط و امضای غلامعلی به تاریخ ۱۳۰۸ق و ۱۳۱۱ق؛ جلد: چرم، ۱۷۸گ، مختلف السطر(۱۶/۵×۲۴)، اندازه: ۲۱/۵×۳۳/۵سم [ف: ۴۱-۵۸۹]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۶۸۵

آغاز:هو الاول و الآخر و الظاهر و الباطن و هو بکل شئ علیم

خط: نستعلیق، کا: سید محمد باقی، تا: ۱۷ ذیقعده۱۲۳۵ق، به حسب فرمایش سیادت نساب؟؛ تملک: لطفعلی صدر الافاضل؛ ۱۲۷گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۴/۵سم [ف: ۴۳-۲۴۰]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۵۴۵

بی‌کا، تا: ۱۳۰۷ق [د.ث. مجلس]

۱۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۰۲۹

آغاز: ... جنابک ماوی للهدی وملاذی ×× وجاهک مستوی

للوری ومعاذ / ای زقدرت یافته احکام دین جاه وجلال ×× ملک وملت را ملاذی دین ودولت را مآل؛ **انجام:**ای بی رخ تو دل ازجهان پیچیده ×× این نامه مگر زسوز جان پیچیده / هر پیچ که ازنامه من بازکنی ×× سوزی بینی درآن میان پیچیده

ازقسم سیم ازطبقه اشراف تا سطر دوازدهم درعنوان مکاتیب رادربردارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغازوانجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۶۵گ، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۰]

۱۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۴۲۱/۳

آغاز:اگر از دولت عیادت که برعبادت شرف مزیب دارد محروم مانده از قصورزمانه بود ونه ازتقصیر زمانه؛ **انجام:**طغرای غرای ملک آرای وتوقیع وقیع کشورگشای.

منتخبی از منشأت ملا حسین کاشفی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: مقوا، ۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۰]

۱۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۷۸۸

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۲۸۷گ، اندازه: ۱۹/۸×۳۱/۱سم [رایانه]

● **مخزن الانشاء (منتخب)** / انشاء / فارسی

maxzan-ol enšā' (mn.)

وابسته به: مخزن الانشاء؛ کاشفی، حسین بن علی (-۹۱۰ق)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۸۰/۳

گزیده اشعار ازگویا مخزن الانشاء واعظ کاشفی؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۸گ (۳۶پ- ۴۳) [مختصر ف: -۶۷۸]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۱۶/۹

آغاز:بسمله و به نستعین، بدایع جواهر حمد و سپاس که منشیان دار الانشاء یفعل الله ما یشاء ... که مضامین مختلفه چند را که منشی و دبیر از آن ناچار و ناگزیر است یکی از منشیان روزگار از کتاب مخزن الانشاء مولانا محمد حسین کاشفی رحمةالله علیه انتخاب ... و هی هذه در افتتاح و دعای ملوک و غیره نظما و نثراً.؛ **انجام:**از ولایت حصار حفظها الله عن الاشرار از طبرستان صینت عن نوازل الزمان از هر جای که باشد

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: میشن، ۴۲گ (۷۴پ-۱۱۵پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۷سم [ف: ۶-۲۲۷]

● **مخزن الانشاء** / حدیث / فارسی

maxzan-ol enšā'

کلهر، محمد رضا بن محمد رحیم، ۱۲۴۵-۱۳۱۰ قمری

kalhor, mohammad rezā ben mohammad rahīm (1830 - 1893)

به خواهش: اعتمادالدوله شاه قلیخان

تاریخ تألیف: ۱۱۱۰ق؛ محل تألیف: مشهد

ترجمه روان و شیوا و توضیح عهدنامه مبارکه حضرت امیرالمؤمنین (ع) به مالک اشتر است که هنگام ورود شاه صفوی به مشهد ترجمه نموده است.

چاپ: دارالخلافه طهران، ۱۲۸۶، وزیری بزرگ، ۴۳۰+۲صص

[الذریعه ۱۱۹/۴ رقم ۵۶۹؛ فهرستواره منزوی ۳۸۷/۶]

۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۵۶/۲

آغاز:بسمله. چون در سال چهلم از هجرت رسول اکرم صلوات الله و سلامه علیه مصر بر محمد ابی بکر رحمه الله بر آشفت و او را بدان صفت که در تاریخ مغازی عرب مسور است بسوختند امیر المؤمنین علی سلام الله علیه ایالت آنملک با مالک ابن الحارث النخعی که او را اشتر گفتندی ارزانی داشت

تذکر: جهت تغییر نام کتاب به فهرست دانشگاه ۵۷۸/۲۰ مراجعه شود؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: حسن بن محمد بن شفیع بن عبدالکریم، تا: ۱۲۹۹ق [ف: ۳-۱۳۳۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۰۱۹

آغاز: ای کرده ز کلک صنع ترکیب بشر ×× ز انشاء نقوش بسته اجسام و صور ... انشاء نامه حمدی که مترسلان صحایف صنایع ابداع املا نمایند صفحه نیاز و انکسار را؛ **انجام:**و همنفسی که نفس نفیس را خوش آید از پردگیان قاصرات الطرف اتراب و مستوران ظاهر الشرف (برابر با ص ۱۲۰ چاپ سنگی)

کامل نیست و فقط ترجمه نامه امیرالمؤمنین به مالک اشتر از بدایع نگار- که پس از این معرفی می‌شود (ص۱-۱۹) و بخشی از منشآت میرزا مهدی خان نادری را دارد (ص ۲۰-۱۰۶) و از انجام ناتمام مانده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ با یادداشت ایرج افشار روی برگ اول نسخه درباره مؤلف مجموعه: «ترجمه عهد اشتر و رسائل و نامه‌ها از بدایع نگار نواب طهرانی»؛ ۲۰ سطر (۱۰/۵×۱۸)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲۰-۵۷۷]

● **مخزن الانشاء** / انشاء / فارسی

maxzan-ol enšā'

موسوی خوانساری، محمد صادق بن ابوالقاسم، - ۱۳۳۳ ؟ قمری

mūsavī xānsārī,mohammad sādeq ebn-e ab-ol-qāsem (-1915)

نامه‌ها ومنشأت وزیران وبزرگان را دراین کتاب جمع‌آوری کرده که ازجمله آنها: منشآت میرزا عبدالوهاب خان معتمدالدوله اصفهانی، میرزا محمدتقی خان علی آبادی، میرزای مهدی خان نادری وهمچنین. دیباچه «احکام الجهاد» و «مفتاح النبوة»، ترجمه عهدنامه مالک اشتر از آقا محمد ابراهیم نواب ابن بدایع نگار وخسرو نامه منظوم (بحر تقارب).

آغاز:بسمله. ترجمه نامه مبارک جناب امیر المؤمنین صلوات الله

و سلامه علیه از انشاء مقرب الخاقان بدایع نگار دولت ... میرزا ابراهیم نواب طهرانی دام عزه ...
[الذریعة ۲۲۴/۲۰]

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۶۳۱/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**وقع الاشهاد و الختم بالصلاة علی من ختم به الرسالة محمد و آله الامجاد.
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۱ ربیع الثانی۱۳۰۹ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۶گ، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۷۳۰
آغاز:بسمله، این فرمان بنده خدای امیرالمومنین علی است بسوی مالك ابن لارث النخعی؛ **انجام:**ولی این نسخه راهم از روی همان نسخه بادقه اتم تصحیح نمود و باتمام رسانید
خط: نستعلیق جلی، کا: محمود بن میرزا علیخان، تا: ۱۳۲۲ق؛ قطع: رقعی [رایانه]

● مخزن البحور و مجمع الصنایع / شعر، بدیع / فارسی
maxzan-ol bohūr va majma‘-os sanāye‘

شمس فخری اصفهانی، شمس الدین محمد بن فخر الدین، ق۸ قمری
šams faxrī-ye esfahānī, šams-od-dīn mohammad ebn-e faxr-od-dīn(- 14c)

تاریخ تألیف: ۷۳۲ق؛ محل تألیف: قم
قصیده‌ای است متضمن پنجاه و پنج بحر و هر بحری متضمن صنعتی از شعر، که در ستایش وزیر ابو سعید غیاث الدین امیر محمد سروده شده است.در زیر عنوان «توشیح القصیده» می‌گوید: «به عهد سلطنت خان ابوسعید که هست ×× به سان کنیت او فال دین و ملك سعید / به سال هفتصد و سی و دو، مه شعبان ×× تمام کردم این نظم جانفزای مفید / به مدح بندگی آصف سلیمان جاه ×× غیاث دین محمد، محمد بن رشید».
[الذریعه ۵۴۳/۹ «دیوان شمس فخری» و این کارش؛ نسخه‌های منزوی ۲۱۴۷/۴ «قصیده مصنوع» در ستایش ابواسحاق اینجو، ۲۱۴۷/۳-۲۱۴۹]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۶۰/۲
آغاز:توشیح القصیده: به عهد سلطنت خان ابوسعید که هست ×× بسان کنیت او فال دین و ملك سعید / به سال هفتصد و سی و دو مه شعبان ×× تمام کردم این نظر جانفزای مفید / به مدح بندگی آصف سلیمان جاه ×× غیاث دین محمد محمد ابن رشید؛ آغاز قصیده: پری رخی که برآرد ز نسترن گلنار ×× دمادم افکند اندر دلم؛ **انجام:**سجع متوازی کار من زین ثناگر شود معتبر ×× نام من در جهان زو شود مشتهر، بحر رکض الخیل. فاعلن فاعلن فاعلن فاعلن.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۰ شوال۱۰۷۶ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج؛ ۱۰گ (۷۰پ-۷۹پ)، ۱۷ سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۰×۱۸/۸سم [ف: ۲۹/۱-۱۶۰]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۴۲/۲
آغاز:پری زخی که بر آرد ز نسترن گلنار ×× دمادم افکند اندر دلم از آن گلنار / عجب مدار، بتم بر گل از زند طعنه ×× کنون که کرده اش ریحان به بندگی اقرار؛ **انجام:**سجع متوازی: کار من زین ثنا گر شود معتبر ×× نام من در جهان زو شود مشتهر ، بحر رکض الخیل. فاعلن، فاعلن، فاعلن، فاعلن. بحر رکض الخیل برابر بالا، همراه «عروض» ناشناخته.
خط:تحریری،بی کا، تا: ۱۲۴۱ق؛ ۱۰گ (۶۸ر-۷۷پ) [ف: ۲-۲۲۸]

۳. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۵۳۷۴/۳
آغاز:بعهد سلطنت خان ابو سعید که هست ×× بسان کنیت او فال دین و ملك سعید / به مدح بندگی آصف سلیمان جاه ×× غیاث دین محمد محمد بن رشید؛ **انجام:**لئآلی از شرم تست حقا ×× که گشت مخفی میان دریا
در فهرست بدون نام مؤلف؛ خط: نستعلیق، کا: جعفر قلی قلیچی، تا: ۱۲۵۸ق؛ ۱۹سطر، اندازه: ۱۳/۶×۲۲سم [ف: ۸-۳۱۹]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۰۴/۳
آغاز:پری زخی که بر آرد ز نسترن گلنار ×× دمادم افکند اندر دلم از آن گلنار / عجب مدار، بتم بر گل از زند طعنه ×× کنون که کرده اش ریحان به بندگی اقرار؛ **انجام:**انجام نسخ در دست: سجع متوازی: کار من زین ثنا گر شود معتبر ×× نام من در جهان زو شود مشتهر ، بحر رکض الخیل. فاعلن، فاعلن، فاعلن، فاعلن.بحر رکض الخیل برابر بالا، همراه «عروض» ناشناخته.
خط:تحریری،بی کا، تا: ۱۲۸۸ق؛ ۱۲گ (۶۶ر-۷۷پ) [ف: ۲-۲۲۸]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۳۶/۲
نسخه از «بحر طویل سالم و تجنیس ناقص» آغاز شده و می‌رسد به بحر مدارك سالم یا رکض الخیل که به‌گواهی نویسنده نسخه ۴۹ بحر می‌شود؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۶ص (هامش۱۱-۱۶)، ۱۰سطر(۶×۱۴)،اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۷۳۱]

● مخزن البرکات فی فضیلة الصلوات / متفرقه / فارسی
maxzan-ol barakāt fī fazīlat-es salavāt

کرمانشاهی، عبدالله بن محمد تقی، - ۱۳۰۸ قمری
kermānšāhī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad taqī(- 1891)

تاریخ تألیف: جمعه ۱۹ ذیقعده ۱۲۹۰ق
دربیان ثواب وفضیلت صلوات بر پیامبر اکرم (ص) است مشتمل بر پنج «باب» و «خاتمه»: باب ۱. بیان حکم شرعی صلوات؛ ۲. بیان حکم شرعی صلوات برآل عدیم المثال آن سرور؛ ۳. بیان تعیین مرجع فائده صلوات؛ ۴.بیان مواضعی که استحباب صلوات درآنها اکد از مواضع دیگر است؛ ۵. ذکر فضائل و فوائد صلوات؛ خاتمه: دربیان ثواب صلوات مخصوصه است.
[الذریعة ۲۲۴/۲۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۸۶۵

آغاز:الحمدلله المصلی علی الرسول فی محکم کتابه الذی أمرالمؤمنین بها فی شفاهی خطابه وفضل الممتثلین علی تارکیه بجزیل ثوابه؛ **انجام:**والصلاة علی سید العرب والعجم صلی الله علیه وآله و سلم ما تنطق ناطق أو متکلم تکلم وقد فرغ من ...

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۹۰ق؛ مصحح، بعضی اوراق به سال ۱۳۵۰ توسط«حیدرقلی بن نور محمد خان سردار کابلی» بازنویسی و تکمیل شده، دربرگ اول شرح حال مختصری از مؤلف و تألیفات وی و در چند برگ آخر چند منظومه درصلوات وماده تاریخ تألیف کتاب از الهامی وچند طلسم و دعا مشهود است؛ جلد: تیماج، ۱۵۲گ، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۱۲]

● **مخزن البکاء** / تاریخ معصومین / فارسی

maxzan-ol bokā’

برغانی، محمد صالح بن محمد، - ۱۲۷۱ ؟ قمری

baraqānī, mohammad sāleh ebn-e mohammad(- 1855)

در ذکر مبدء خروج سید الشهداء علیه السلام از مدینه تا بازگشت اهل بیت علیهم السلام پس از واقعه جانسوز کربلاست که مؤلف پس از«معدن البکاء» که به عربی بوده به نگارش آن دست زده است. این کتاب دارای مقدمه‌ای است درفضیلت عزاداری برآنحضرت.کتاب در چهارده«مجلس» و یک «خاتمه» است:مجلس ۱. در سبب خروج سید الشهداء از مدینه متبرکه و نزول به مکه؛ ۲.بیان فرستادن آن حضرت مسلم را به جانب کوفه و شهادت آن بزرگوار؛ ۳. بیان شهادت پسران مسلم بن عقیل است؛ ۴. بیان توجه آن امام مظلوم به سوی عراق؛ ۵. بیان احوال بعد از نزول به کربلا تا شب عاشورا (بر آن حضرت حادث شده)؛ ۶.بیان شب عاشورا است تا منجر شدن امر به قتال؛ ۷. بیان مبارزات اصحاب آن حضرت و جماعتی از اقرباء او که از آن جماعت قاسم بن الحسن باشد؛ ۸ بیان قتال حضرت عباس و علی اکبر و علی اصغر؛ ۹. بیان جهاد سید الشهداء روح العالمین فداه و قتل عبدالله فرزند آن حضرت و قتل عبد الله بن الحسن است؛ ۱۰. بیان انچه واقع شده بعد از داهیه عظمی تا زمان روانه شدن اسرا؛ ۱۱. در خروج اهل بیت و بردن سرهای شهدا از کربلا و ورود ایشان به کوفه؛ ۱۲. در نامه نوشتن ابن زیاد به یزید و والی مدینه و امو راتی که در راه شام و غیره اتفاق افتاد؛ ۱۳. در ورود سرها و اسیران به شام و جمله از کرامات و اموری که در شام واقع شد؛ ۱۴. در رجوع اهل بیت است از شام و ورود ایشان است به مدینه؛ خاتمه: مشتمل است بر چهارده حدیث.

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چنین گوید بنده خاطی و مذنب محتاج بمغفرت پروردگار غنی ...

انجام:من آمرزیدم گناهان شیعه علی و محب علی را. ختم نمودیم این کتاب مخزن البکاء.

چاپ:مشار فارسی، ج۴، ص۴۶۴۹؛ طهران، سنگی، ۱۲۸۵ق، رحلی؛ ایران، ۱۳۰۸ق، ایران، سنگی، ۱۳۰۸، رحلی؛ ایران، سنگی، ۱۲۸۰، رحلی

[الذریعة ۳۵۸/۲۲ و ۲۲۴/۲۰؛ نسخه‌های منزوی ۴۵۵۴/۶؛ فهرستوارهمنزوی ۱۷۹۷/۳]

۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۲۵

آغاز:حج دید و روانه شد چون به مدینه رسید رفت در خانه آن حضرت.؛ **انجام:**از من کریمتر نیستید من آمرزیدم گناهان شیعه و محب علی علیه السلام را

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۴۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۴۷۸]

۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۹۷

آغاز: ... دنیویه را کوبیدند درهای لقای رحمت پروردگار را و عرفهم؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی اصغر، تا: ربیع الثانی ۱۲۵۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با بلاغ؛ جلد: تیماج، ۳۲۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [مؤید: ۳-۳۹۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۴۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: یحیی بن شاه محمد بن حسن برغانی، تا: پنج‌شنبه ۱۹ شوال۱۲۶۳ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵-۴۵]

۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۳/۲-۵۹۰۹

خط: نستعلیق، کا: حیدر علی هندی، تا: ۱۴ جمادی الثانی۱۲۶۵ق، به دستور صدر الذاکرین آقا سید حسن؛ جلد: تیماج، ۲۸۰گ، ۲۵سطر، قطع: رحلی بزرگ [آستانه قم: -۱۶۵]

۵. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۱۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۲۹ ذیقعده۱۲۶۷ق؛ ۲۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: -۲۶]

۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۷۰/۱

آغاز:برابر

تا اواخر مجلس هفتم را دربردارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۹ق؛ جلد: جلد تیماج، ۳۶۹ص (۲-۳۷۰)، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۲-۱۸۵]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۹۲۳

کا: محمد بن علی، تا: ۱۳۲۴ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۳۱۷گ، اندازه: ۲۱/۴×۳۴/۳سم [رایانه]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۴۶/۳

آغاز:که نقل کرده صاحب کتاب بحار الانوار آخوند ملا محمد باقر مجلسی طاب ثراه در کتاب بحار الانوار که وارد شده از اهل بیت عصمت؛ **انجام:**و فرزند شفاعت کننده قرار دادم از برای این بنده و از برای هر کسی که او تو را شفاعت نمایی و الحمدلله رب

العالمین. مترجم گوید که این حدیث نزدیک بهمین مضامین بر سبیل اختصار در فصل هشتم از چهارده فصل کتاب مخزن البکاء تألیف مرحوم حاجی ملا صالح برغانی قریب باخر فصل نیز ضبط شده و السلام.

خط: نسخ، کا: علی بن محمد جعفر، تا: ذیحجه ۱۳۴۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۳گ، ۲۲سطر (۱۰/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۱۹-۱۶۶]

۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۸۳

آغاز: که آن خبر را از آن نقل نموده‌ام و چون این کتاب بجهة ذاکرین خزانه ایست بی منتها و بجهة باکین جوهریست گران بها آنرا مسمی گردانیدم؛ **انجام:**پس خداوند عالم جل جلاله فرمود شما از من کریم تر نیستید من آمرزیدم گناهان شیعه علی و محب علی را ختم نمودیم این کتاب مخزن البکاء را بر این بشارت عظمی و عطیه کبری و الحمدلله ... فی الاتمام لتألیفه شهر شوال المکرم من شهور سنه

خط: نسخ خوانا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «کتابخانه احمدی قزوین ۱۳۱۲» ؛ جلد: تیماج، ۵۲۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱-۷۵]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۰۵/۲

آغاز:در مخزن البکاء مرویست عمامه ای که پیغمبر خدا در شب معراج بر فرق نازنین نهاد آن عمامه را رضوان خازن جنان هفت هزار سال پیش از خلقت آدم به نام

بخشی از کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۵گ (۷۳ر-۷۸پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۲۰-۲۱۷]

● مخزن البکاء / تاریخ / فارسی

maxzan-ol bokā'

چهاردهی، محمد بن ابراهیم، ق۱۴ قمری

Čahārdehī, mohammad ebn-e ebrāhīm(- 20c)

مجالس مختلفی است در فضائل و مناقب و مصائب اهل بیت علیهم السلام با استشهاد به آیات و روایات و حکایات که اکثر آنها ناتمام مانده است.

دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۵۴

آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم و الصلاة و السلام علی محمد و آله الطاهرین قال رسول الله صلی الله علیه و آله من أحب أن ینظر الی اسرافیل فی هیبته؛ **انجام:**الی من دنیاکم ثلاثه الطیب و النساء و قرة عینی فی الصلاة محبوبیم یگانه بود سه چیز در زمانه ...

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ با یادداشتی از (حسین معلم) در تیرماه ۱۳۶۸ و طریقه تهیه کتاب از روستای چهارده و ملاقات با پیرمردی به نام (مشهدی قلی حاجی عیدی) که کتاب پدربزرگش را به کتابخانه حضرت ابوالفضل داده و شرح حال مختصری از مؤلف و مکان دفن وی در امامزاده مرضیه همان روستا آمده؛ جلد: تیماج زرشکی، ۳۰۰گ، اندازه: ۲۱/۵×۳۶سم [ف مخ: -۲۰۵]

● مخزن التجوید / تجوید / فارسی

maxzan-ot tajvīd

یزدی، علی اصغر بن محمد، ق۱۴ قمری

yazdī,‘alī asqar ebn-e mohammad (- 20c)

تاریخ تألیف: ۲۴ ربیع الاول ۱۳۳۸ق

در قواعد تجوید و چگونگی خواندن قرآن کریم، به‌گونه‌ای که احتیاج به کتاب دیگری در این فن نباشد، و شامل قواعدی که واجب است عمل به آنها یا مستحب یا مباح و مفید و فواید دیگری مربوط به کلام الله مجید، در بیست و هشت «بیان»: ۱. طریقه قرائت؛ ۲. معرفت قراء سبعه و راویان آنها؛ ۳. اقسام دندان و مخارج؛ ۴. صفات ذاتی و عارضی حروف؛ ۵. احکام استعاذه و بسمله؛ ۶. ادغامات و احکام میم و نون؛ ۷. مدات و اقسام و احکام آن؛ ۸. تخفیف همزه؛ ۹. احکام هاء ضمیر و هاء کنایه؛ ۱۰. بیان اماله و احکام آن؛ ۱۱. بیان ترقیق و تفخیم؛ ۱۲. وقوف و احکام آنها؛ ۱۳. یاءات اضافه؛ ۱۴. قرائت بثلاثة اوجه؛ ۱۵. وقف به رسم الخط؛ ۱۶. تکبیر آخر قرآن؛ ۱۷. اختلاف بکر و حفص؛ ۱۸. اختلاف قراء؛ ۱۹. رموز واقعه در قرآن؛ ۲۰. رسم الخط قرآن؛ ۲۱. مکی و مدنی سوره‌ها؛ ۲۲. معانقه و سکته؛ ۲۳. عدد سوره‌ها؛ ۲۴. اقسام آیات قرآن؛ ۲۵. احوال و اسامی پیغمبران در قرآن؛ ۲۶. کلمات مشبهه؛ ۲۷. خواص سور قرآن؛ ۲۸. ادعیه قبل از شروع و بعد از ختم.

یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۶۰

آغاز:الحمدلله الذی نور عیوننا بتلاوة القرآن ... این کتاب مستطاب را در کمال سعی من باب خط و حسن عبارت

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ گویا به خط مؤلف؛ ۹۱گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۰×۲۸/۵سم [ف: -۴۵]

● مخزن الجواهر / کلام و اعتقادات / فارسی

maxzan-ol javāher

این رساله حاوی مباحث فلسفی و عرفانی و یکدوره معارف ربوبی است که متأسفانه هم نام نویسنده و هم نام محل گفتار آن و هم نام شاهزاده‌ایکه به و اهداء شده تعمداً پاک گردیده است. خود رساله بنابر قول نویسنده «در باب اعتقادات دینیه و عقاید حکمیه یقینیه» است و در شش «باب»:۱. معرفت صانع؛ ۲. توحید؛ ۳. عدل؛ ۴. نبوت؛ ۵. امامت؛ ۶. معاد. ضمناً این کتاب مطالب بسیاری از فلسفه و کلام را در مطاوی خود حاوی می‌باشد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۹۸

آغاز: بسمله، تهذیب اصول کافی عقاید دینیه و تنقیح فروع و افی معارف یقینیه؛ **انجام:** مطابق آنچه صدرالعلماء و المحققین علامه شیرازی در کتب خود ایراد نمود خصوصاً کتاب مبدء و معاد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ با سر لوح مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۰۴گ، ۲۸ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۳-۳۶۱]

● **مخزن الجواهر الاسرار فی حل غوامض جواهر الشطار = شرح جواهر خمسه** / عرفان و تصوف / فارسی

maxzan-ol javāher-el asrār fī hall-e qavāmez-e javāher-eš šattār = š.-e javāher-e xamse

شطار، عمادالدین محمد عارف، ق۱۱ قمری

Šattār, ‘emād-od-dīn mohammad ‘āref(- 17c)

تاریخ تألیف: ۲۷ رمضان ۹۹۶ق

در شرح جواهر خمسه که به فارسی است و از شیخ محمد غوث عطاری شطاری. شرح از جواهر چهارم آغاز می‌شود و عنوانها «قوله» است.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۴۰
خط: نستعلیق هندی، کاتب = مؤلف، تا: سه‌شنبه پایان جمادی الثانی۱۰۰۲ق، جا: کریم آباد سیریج مالوه هند؛ افتادگی: آغاز (در دیباچه افتاده)؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۹۰گ، ۲۶ سطر (۸×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۶-۳۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۹/۹-ف
نسخه اصل: پاریس S. P. 80 (بلوشه ۱۵۷)؛ بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۳سطر [فیلمها ف: ۱-۵۳۷]

● **مخزن جواهر الشطار** / عرفان و تصوف / فارسی

maxzan-o javāher-eš šattār

شطاری، روح الله

Šattārī, rūh-ol-lāh

مطالب عرفانی است برگرفته از آثار غزالی، نسفی، ابن عربی وشارحان کتب ایشان، میرعراقی، شیخ مغربی، میر حسینی، جامی وغیره. این کتاب درپانزده «فصل» تنظیم یافته است.

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۲۵
آغاز: علی النبی یا ایها الذین امنوا صلوا علیه وسلموا تسلیما، منثور فرمان اوست ومنطوقه «ماکان محمد ابا احد من رجالکم ولکن رسول الله وخاتم النبیین دیباچه کتاب فصل الخطاب وی؛ **انجام:** وانکه قرضش نیست متغیر به حمل ازهیچ حال ×× مید هان فی الحال فرض او مدارش درملال
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ جلد: تیماج، ۱۴۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۱]

● **مخزن الجواهر لاهل الباطن و الظاهر** / متفرقه / فارسی و عربی

maxzan-ul jawāhir li-ahl-il bāṭin waẓẓāhir

نراقی، علی بن ابی القاسم، ق۱۴ قمری

narāqī, ‘alī ebn-e ab-el-qāsem(- 20c)

مطالب متفرقه علمی و ادبی و اشعار مختلف فارسی و عربی بدون ترتیب و تنظیم مخصوص در این جنگ گرد آورده شده و در پایان بیوگرافی عده‌ای از خاندان نراقی را می‌نگارد و اشعاری از مؤلف افزوده شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۴۷
آغاز: سبحان العالم بحواق کل امر و حقائقه و الصلاة و السلام علی افضل من اصطفاه و اکمل خلائقه؛ **انجام:** خورده یک یک کلماتها ده هزارز شش از پا افتاده انهارش
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۲۴۶گ، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۱۸-۱۳۲]

● **مخزن الحکمة** / کیمیا / فارسی

maxzan-ol hekma

کوفی هندی، محمد اسماعیل

kūfī hendī, mohammad esmā‘īl

منظومه‌ای است به فارسی در علم کیمیا؛ شاعر از مردم هند بوده که به مولتان رفته واین کتاب را از روی کتاب جابر وتدابیر رازی، درنه «باب» ساخته است، نسخه بادلیان در هفت باب است: ۱. بیان اشیاء کانی؛ ۲. آلاتی که دراین صنعت به کار آید؛ ۳. اندرارواح؛ ۴.تکلیس اجساد واحجار؛ ۵. تشمیع اجساد واحجار؛ ۶. درحل وتدبیر آن؛ ۷. درعقد وحل؛ ۸. تصعید اجساد واحجار؛ ۹. درهر نوع از آب.

آغاز: هذا کتاب مخزن الحکمة من منظومات اسماعیل کوفی و تمم بالخیران شاء الله بسمله.بود نزد حکیمان خردمند ×× کلید گنج دل نام خداوند / سزاوار ثنا آن کرد گاری ×× که پیدا کرد سیماب از بخاری / بهر کوهی دگرگون خاصیت داد ×× که از که چیزهای مختلف داد ...
[نسخه‌های منزوی ۶۴۰/۱ و ۳۱۹۱؛ الذریعة ۲۸۹/۱۹]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۴۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** بتاریخی که بودا نظم کارم ×× پس از خاصی دو طارا می‌شمارم
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۳۸گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱سم [ف: ۱۸-۱۲۸]

۲. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۱۶۳/۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** باب در عقد انگیختن این کتاب ... بقول جایز تعلیم والد ×× نهادم این سخنها را فوائد

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۵گ (۱۳۴پ-۱۳۸پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۲۱/۵سم [نشریه: ۳-۳۲۶]

۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۸۷/۶

آغاز:برابر

از بیت دوازدهم این صفحه گویا برمی‌آید که تخلص شاعر «سرمد» است، نسخه کامل همان منظومه‌ای که در کتابخانه دانشکده پزشکی است؛ خط: نستعلیق چلیپا، کا: عبدالخالق بن محمد، تا: ۸ جمادی الاول۱۰۱۷ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۳۷گ (۱۲۹پ-۱۶۵پ)، ۱۹سطر(۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: - ۱۶۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۲/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوایی، ۶۲ص (۱۲۱-۱۸۲)، ۱۹سطر(۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [سنا: ف: ۱-۷۶]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۲۴/۱۴-۳۵/۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**بتاریخی که بود این نظم کارم ×× پس از فاصاد وطارا باز آرم. تمت الکتاب عقد الفضه موسوم بجواهرات بعون الله الملک الوهاب ...

خط: نستعلیق، کا: محمد صالح بن عباس جهرمی کاشانی، تا: ۲۶ جمادی الاول۱۱۱۳ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۴×۳۷سم [ف: ۷-۴۲۳۵]

۶. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۶۴/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**یکی گر افکنی بر پانزده سیم ×× دو از زر کن ورا بفروش بی بیم.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۳؛ جلد: ترياكی، (۱۳-۹۴)، ۱۷ سطر (۶×۱۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: -۱۰۶]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۶ ربیع الاول۱۲۸۹ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۵۷گ، ۱۵سطر (۵×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [سنا: ف: ۲-۸۳]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۸۸۳/۱-۱۰/۱۹۳

آغاز:بسملهچنین استاد اشارت می‌نماید ×× که قدر مردم از آتش فزاید/ سه نوع صنعت آمد تا بدانی ×× نباتی دان وحیوانی وکانی؛ **انجام:**آتش افروخت روشن چون چراغ ×× هفت ساعت شمش بنمود داغ / روز دیگر کوره چون گردید سرد ×× آن قدح ها را از حکمت باز کرد

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۴۶گ، ۱۶-۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۷-۴۲۳۵]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۶۶۸

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۱۴/۱۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**ز آلتها که آید در تدابیر ×× چو قرع و قابله انبیق و اکسیر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۳گ (۱۱۱پ-۱۲۳پ)، ۱۴سطر [ف: ۳۶-۲۹]

● مخزن الخزائن / لغت / فارسی

maxzan-ol xazā'en

طبیب تبریزی، محمد مؤمن بن کاظم

tabīb-e tabrīzī, mohammad mo'men ebn-e kāzem

فرهنگ عربی به فارسی به ترتیب الفبایی حرف نخستین بایک دیباچه، پس از برهان قاطع ساخته شده است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۴۶

آغاز:لئالی لغات آبدار حمد بی حد و جواهر نکات شاه وار ثنای بی عدد شایسته نثار بارگاه حضرت شاهنشاهی است؛ **انجام:**یهیی کلام دعا بود

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۵ رجب۱۱۹۹ق، در هنگامی که قلعه تیر سررا احمد خان محاصره کرده و خداداد خان محصور شده؛ جلد: میشن ترياكی، ۲۱۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۶سم [ف: ۴-۷۳۸]

● مخزن الدرر / لغت / عربی به فارسی

maxzan-od dorar

اهدا به: علاء الدین داود پاشا

فرهنگ عربی به فارسی به ترتیب تهجی از آخر کلمات که عنوان «باب» دارد و هر یک فصلی دارد به اعتبار حرف اول کلمه، از روی الجمهرة و مقدمة الادب و مجمل اللغة و تاج المصادر و دستور المعانی و السامی فی الاسامی و مختار الصحاح.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۲۹

آغاز:الحمد الله الذی فضل اللغة العربية علی سائر اللغات و طرر دیباچه شرفها بان انزل علیها القرآن؛ **انجام:**الیمامی کبوتر وحشی

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، با پیشانی مذهب؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۱۴گ، ۱۶سطر(۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱۶-۱۰۰]

● مخزن الدعوات / دعا / فارسی

maxzan-od da'avāt

حسینی علوی، محمد بن احمد، ق۱۱ قمری

hoseynī 'alavī, mohammad ebn-e ahmad(- 17c)

چون مؤلف دعواتی جمع کرده بود به عربی که برای فارسی‌زبانان مشکل می‌نمود، این کتاب را پرداخت تا فارسیان نیز بتوانند از آن بهره برند. در این مجموعه دعواتی چند برای قضاء حاجات و کفایت مهمات بدون ترتیب مخصوص گرد آورده شده است.

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... و بعد چنین گوید محرر این دعوات و مقرر این اشارات اقل عباد الله الغنی.
انجام:و لبان گرفته بعد از بخور و با خود دارد آنچه خواهد و طلبد او را میسر گردد.
[فهرستواره منزوی ۸۴۲/۸]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۰۲۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**و لبان گرفته بعد از بخور و با خود دارد آنچه خواهد و طلبد او را میسر گردد.
خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: محمد زمان بن حاجی محمد قاسم، تا: سه‌شنبه ۷ ذیحجه۱۱۳۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۳۵گ، ۱۰سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۶-۳۳]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۲۰۹۳۶
آغاز:برابر
تذکر: شماره بازیابی اصلاح شد؛ کا: سید احمد صفائی خوانساری، بی‌تا؛ ۴۰گ، قطع: خشتی [اهدائی ف: -۳۳۳]

● مخزن راز / علوم غریبه / فارسی

maxzan-e rāz

منشی، محمد معصوم بن حسین، ق۱۱ قمری
monšī, mohammad ma‘sūm ebn-e hoseyn(- 17c)
تاریخ تألیف: ۱۰۶۸ق
در حضور میرزا محمد ابراهیم والی آذربایجان سخن از استخراج مجهول از معلوم رفت، وی قاعده‌ای بیان داشت که این کاربا آسانی انجام گیرد. مؤلف ما این جدولها را طبق آن قاعده تنظیم کرد که عرضاً «صراط علی حق نمسکه» و طولا «شاه عباس ظله ابداً» از آنها استخراج شود و برای هر خانه‌ای بیتی سروده که منوی از آن اشکار گردد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۱۶/۱
آغاز:جواهر مخزن را ولالی عمان نیاز شایسته حمد بارگاه عصمت و کبریای بی شریک و انباز؛ **انجام:**هیچ تیغی بهر عارف بهتر از فرهنگ نیستدر جهاد نفس محتاج سلاح جنگ نیست
خط: نسخ و نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۶گ (۱پ-۶ر)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۱۸-۱۸۴]

● مخزن الرسائل / نامه‌نگاری / فارسی

maxzan-or rasā’el

نامه‌هایی است از روزگار قاجار، نامه‌های شخصی و دولتی که بسیاری از رویدادهای تاریخی و اوضاع سیاسی و اجتماعی را دربردارد. برخی بی‌نام و برخی با نام: به میرزای واقعه‌نگار، در جواب گرامی فرزند محمد جعفر، فرزند عزیزم میرزای وقایع‌نگار، نامه‌هایی از ولیعهد (عباس میرزا) در یکی آمده: «حسام الملک اگر عرضه داشته می‌بایست به خودتان عرض کنند، ریختن به خانه جناب شیخ الاسلام و آن هرزگی‌ها چه معنی داشت، بسیار بی قاعده شده. ولیعهد»، نامه به شیخ الاسلام، به ملافتاح قاضی، نامه میرزا علی اکبر وقایع نگار در پاسخ قطب الاقطاب شیخ عمر، نامه از همو به ملااحمد ملاباشی کردستانی، نامه از همان علی اکبر وقایع نگار به شیخ محمد فخرالعلماء، از همو به جهت حکومت یونس خان حاکم بانه، از همو به سیف الدین خان امیر الامراء، از همو به میرزا حسین خان ناظر حسام الملک، از همو به معتمد السلطان میرزا یحیی حکیم باشی، نامه ای که جناب شیخ محمد خطیب به مجلس شورای ملی نوشته، نامه دیگر از همو در اخطار به تأسیس انجمن مبارکه صداقت، مورخ ۱۸ شوال ۱۳۲۵، اخطار از حضرت حجة الاسلام رئیس انجمن صداقت شوال ۱۳۲۵، رباعیات ابوسعید ابی الخیر برای برآوردن نیازمندی‌ها.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۲۶
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴ق؛ ۸۶گ (۶+۸۰)، ۱۵سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲-۲۲۸]

● مخزن الصلاة / فقه / فارسی

maxzan-os salāt

نوری، محمد تقی بن علی محمد، ۱۲۰۱ – ۱۲۶۳ قمری
nūrī, mohammad taqī ebn-e ‘alī mohammad (1787-1847)

تاریخ تألیف: ۱۲۶۱ق
رساله عملیه‌ای است مشتمل بر چهار «امر»: ۱. با سه مقام در بیان وضو؛ ۲. با سه مقام در بیان غسل؛ ۳. حاوی سه مقام در بیان تیمم؛ ۴. با چند مقام و نه فصل در بیان نماز.
آغاز:بسمله، الحمد لمن سنی الشرایع والاحکام ... اما بعد چنین گوید ... محمدتقی بن علی محمد نوری مازندرانی که چون معرفت احکام شرعیه از اجتهاد صحیح یا تقلید صحیح
[الذریعة ۲۲۶/۲۰]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۱۳۷
آغاز:باب چهارم در بیان منافیات نماز و آنچه متعلق بآن است و در آن چند فصل است فصل وال در بیان اموری که باعث فساد نماز میشود؛ **انجام:**هر که می‌خواهد رجوع کند بدلایل العباد که در آنجا مذکور است هذا ما اردناه ایراده فی هذا الوجیزه و الحمدلله اولا و آخر و او نفعنا الله به و جمیع المومنین بحق حقه خلفاء المرضیین بمحمد و اله اجمعین الحمدالله رب العالمین
در باب چهارم و پنجم کتاب «هدایة الانام» مؤلف باشد؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالرحیم، تا: ۱۲۳۷ق؛ مصحح، با نشان بلاغ؛ ۳۰گ (۹۹-۱۲۸پ)، ۱۸-۲۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [رایانه]

۲. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۱۳/۳
بی‌کا، تا: ۱۲۴۱ق؛ محشی؛ ۳۰گ، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: -۲۶۸]
۳. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۸۶
آغاز:باب چهارم در بیان منافیات نماز و آنچه متعلق به آنست و در آن چند فصل است، فصل اول در بیان اموریکه باعث فساد نماز میشود و آن چند قسم است ...
از باب چهارم تا آخر؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق، جا: سعادت آباد نور نزدیک چستان (مدرسه علمیه میرزا محمد تقی نوری طبرسی)؛ محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج، ۱۲۵گ، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: -۱۴۲]
۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۷۷-۶۰/۱۱۷
آغاز:برابر
خط: نستعلیق، کا: اسدالله بن میرمحمد نوری، ساکن قریه اوز، تا: ۱۲۶۰ق، ۵۲گ، ۱۸و۱۷سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۷-۴۲۳۵]
۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۵۶۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**هر که می‌خواهد رجوع کند به دلایل العباد که در آنجا مذکور است ... الحمدلله رب العالمین.
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ مذیل است به رساله صوم از همین مؤلف در پنج فصل: ۱. بیان ماهیت و نیت صوم، ۲. بیان اموری که قصد امساک از آنها لازم است، ۳. بیان موجبات قضا و کفاره، ۴. مکروهات روزه، ۵. بیان پاره‌ای از احکام، آغاز صوم: «بسمله، الحمد لمن من علینا بجعل الشریعة ...»، انجام: «ای برادر هیچ کس را دل بر احوالت نسوزد غریب و وحید به خانه گور روی اندیشه کارت نما وفقنا الله و ایاکم ...»، رساله صوم مذیل به رساله‌ای است در بیان واجبات قرائت در پنج صفحه؛ واقف: حسین کی استوان، ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج، ۹۷گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۲۰-۴۳۰]
۶. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۹۷/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**هذا آخر الکلام فیما اردنا ذکره و ایراده فی هذه الوجیزة و له الحمد فی الفاتحة
خط: نستعلیق، کا: میرزا بابا، تا: شنبه ۱۲ شعبان۱۲۶۱ق؛ ۴۸گ (۱پ-۴۸پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱-۲۶۶]
۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۸۶/۱
خط: نستعلیق، کا: محمد، تا: ۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج، ۶۸گ (۱پ-۶۸پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۴۴-۲۴۰]
۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۸۸/۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**من النعیم هذا آخر کلام فیما اردنا ذکره و ایراده فی هذا الوجیزه ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق، به درخواست آخوند ملاکاظم ابن کربلایی علی تقی زرگر ساکن چه ماس؛ جلد: تیماج، ۵۵گ (۵۱ر-۱۰۵پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴۴-۲۴۳]
۹. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۵۳/۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**و هرگاه بعد از آن کذب ظن او حاصل و ظاهر شود و در آن دو وجه ذکر گفته اند و اظهر این است که نذر مستحیل نمی شود بلکه باید به نذر خود عمل کند
بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ ۵۵گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: -۱۷۶]
۱۰. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۲۲۳/۲
کا: ملا فاضل، تا: ۱۲۶۶ق؛ محشی؛ جلد: پارچه‌ای، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: -۱۹۳]
۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۶۷۷
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]
۱۲. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۱۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ به ضمیمه رساله‌هایی در صید و ذباحه و اطعمه و اشربه و صوم وارث و غیره که برخی حتماً و برخی ظاهراً از همین مؤلف است با تاریخ ۱۲۶۱ در برخی از آنها [ف:۲۵]

← مخزن الصلوة ← مخزن الصلاة

● مخزن العارفین / عرفان و تصوف / فارسی

maxzan-ol ‘ārefīn

عارف علیشاه، محمد بن علی اکبر، ق۱۴ قمری

‘āref ‘alī-šāh, mohammad ebn-e ‘alī akbar(- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۳۸ق

مؤلف به نوشته دیباچه، این کتاب را پس از مقصود العارفین و دیوان اشعارتألیف کرده، دارای یک «مقدمه» در اصول و فروع، با عناوین «ای درویش».

تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۹۵
آغاز:الحمدلله العلیم الحکیم العلی العظیم و الصلوة علی النبی المصطفی و الولی المرتضی ... اما بعد چنین گوید ... عارف نعمت اللهی ... که چون این فقیر ... کتابی به نظم در قصاید و غزلیات و نیز کتابی موسوم به مقصود العارفین به بحر مثنوی و قطعات و رباعیات و هجویات؛ **انجام:**حمد می‌کنم خدا را که نمردم و کتاب را تمام کردم ... الحمدلله در سنه ۱۳۲۹ کتاب موسوم به مخزن العارفین را که از تصنیفات خود حقیر است تمام نمودم حرره آقا محمد بن حاجی اکبر تفرشی
خط: نستعلیق، کا: آقا محمد بن حاجی اکبر تفرشی، تا: ۱۳۲۹ق؛ ۳۳۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [نشریه: ۱۳-۷۳]

● مخزن العرفان / شعر / فارسی

maxzan-ol ‘erfān

خاموش یزدی، میرزا علیخان، - ۱۳۷۹ قمری

xāmūš-e yazdī, mīrzā ‘alī-xān(- 1960)

شامل مقدمه‌ای به بحر طویل در ستایش باریتعالی و توحید و عرفان و قصاید و غزلیات و مسمطات و قطعات و مراثی به عربی

و فارسی است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۷۱

آغاز:به به آن نور درخشنده پیوسته فروزنده اعلای فرازنده و یکتای برازنده و زیبای نوازنده و همواره همی زنده؛ **انجام:**کند حشر خاموش با طیبین ×× به پیغمبر و آل او اجمعین

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۷۵ق؛ واقف: مؤلف، مرداد ۱۳۴۵؛ ۲۶۹گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۹-۳۳۹]

● **مخزن الغرایب** / تراجم / فارسی

maxzan-ol qarāyeb

هاشمی سندیلوی، احمد علی، ق۱۳ قمری

hāšemī sandīlavī,ahmad ‘alī (- 19c)

اهدا به: میرزا نجف خان بهادر

تاریخ تألیف: ختم صحف = ۱۲۱۸ق؛ محل تألیف: دهلی

زندگی‌نامه همگانی شامل حدود ۳۱۴۸ تن، که به ترتیب الفبایی و هر حرف در ۳ «بخش» (قدما، میانه و متاخران، همروزگاران)تنظیم شده است. آن را در ۵۴ سالگی نگاشته است.

آغاز:گوهر الفاظ فصاحت بیان و لآلی معانی بلاغت توأمان شایسته حمد خداوندی ...

چاپ: لاهور، در دو مجلد، به کوشش دکتر محمد باقر، در سال ۱۹۶۸م، تا پایان حرف «ش» چاپ شده؛ مجلد سوم از سوی مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان چاپ شده است.

[فهرستواره منزوی ۱۹۴۸/۳ و ۸۴۳/۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۱۰-ف

نسخه اصل: بادلیان ش۳۹۵؛ خط: نستعلیق، کا: اسیری پرشادقوم، تا: چهارشنبه ۱۱ صفر۱۲۲۴ق؛ ۵۲۰گ، ۲۵سطر [فیلمها ف: ۱-۱۸۹]

● **مخزن الفتوی** = **جوابات مسائل فیض آبادیه** / فقه / فارسی

maxzan-ol fatvā = javābāt-e masā’el-e feyz-ābādīye

بهبهانی، احمد بن محمد علی، ۱۱۹۱ – ۱۲۳۵ ؟ قمری

behbahānī, ahmad ebn-e mohammad ‘alī (1777 - 1820)

تاریخ تألیف: ۱۲۲۵ق

رساله در سؤالات مؤمنین و اجوبه مختلف ایشان در اکثر ابواب فقه است که توسط غلامحسن بن محسن عظیم آبادی ۱۲۲۵ق گردآوری و بر اساس ابواب فقه تنظیم گردیده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۹۰۲

آغاز:بسمله. حمد خدای عزوجل از آن افزونتر است که بطلان لسان فقهای کامل ادا تواند شد؛ **انجام:**همینقدر می‌دانید که از پدر شما نیست تصرف شما در آن حرام است.

خط: نستعلیق شکسته، کا: خورشید علی، تا: قرن ۱۳؛ مذیل به سؤالات دیگری از مؤلف و دیگران است که به خط مغایر ملحق شده، در صحافی جابجا شده(کتاب از برگ ۱ الی ۱۱ آغاز و از برگ ۱۸۵ تا ۲۳۶ اتمام یافته)؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۴؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج، ۲۴۷گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۲×۲۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۱۲]

● **مخزن الفرائد (ارجوزة)** / کلام و اعتقادات / عربی

maxzan-ul farā’id (urjūza)

نهاوندی، احمد، ق۱۴ قمری

nahāvandī,ahmad(- 20c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۵۳۱

آغاز:بسمله. قال النهاوندی سمی الاحمد الحمدلله العلی الامجد؛

انجام:او لیس من شیء و لا فیه و لا عنه و لاعلیه جل و علا.

خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ضمیمه نسخه ش ۲۵۵۳۰ [رایانه]

● **مخزن الفرائد فی اصول العقاید** / کلام و اعتقادات / فارسی

maxzan-ul farā’id fī usūl-il ‘aqāyid

نائینی، محمد حسین بن عبدالمحمد، ق۱۳ قمری

nā’īnī, mohammad hoseyn ebn-e ‘abd-ol-mohammad(- 19c)

رساله‌ای کوتاه که مؤلف برای تدریس در«مدرسه مبارکه فاتمیه نائین» در ۲۶ درس نگاشته است.

آغاز:بسمله، درس اول، درمعنی مسلمان: س، مسلمان کیست؟ ج، مسلمان کسیستکه اعتقاد باصول دین اسلام داشته و عمل بفروع دین اسلام بکند ...

انجام: ... پس ما باید اعتقاد بتمام اینها داشته باشیم وبدانیم اعتقاد باینها از ضروریات مذهب ما می‌باشد.

[فهرستواره منزوی ۵۱۷/۹]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۰۷۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا اسلیمی، ۲۸گ، ۱۱سطر، اندازه: ۹×۱۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۲]

● **مخزن الفرائد فی اصول العقائد** / کلام و اعتقادات / فارسی

maxzan-ul farā’id fī usūl-il ‘aqāyid

لاهیجی حائری، علی بن مهدی، - ۱۳۰۶ قمری
lāhījī hā'erī,'alī ebn-e mehdī(- 1889)
اهداء به: مظفرالدین شاه و صدراعظم او میرزا علی اصغرخان
تاریخ تألیف: ۱۳۱۷ق
در اصول عقاید از توحید، نبوت، معاد، عدل و امامت. در یک «مقدمه» و پنج «اصل» و «خاتمه» ای.
چاپ: ۱۳۱۷ق، چاپ سنگی

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۷۸
آغاز:اصل اول در اثبات ذات واجب الوجود؛ **انجام:**بحق محمد و آله صلوات الله علیهم اجمعین
خط: تحریری ناخوانا، بی‌کا، تا: ۹ شعبان۱۳۵۴ق؛ از روی نسخه معزالاطباء؛ ۲۹۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۴۴-۱۶۸]

● **مخزن الفوائد (فرائد) = خزینة الاصول** / بلاغت / فارسی
maxzan-ol favā'ed (farā'ed) = xazīnat-ol osūl
لکهنوی، محمد بن غلامحسین، - ۱۲۴۱ قمری
lakhanvī, mohammad ebn-e qolām-hoseyn(- 1826)
تاریخ تألیف: در ۱۲۲۵ق، پاکنویس ۱۲۲۸ق
دائرة المعارف است در چند علم مانند دستور زبان و دستور نامه‌نگاری و عروض و قوافی و صنایع شعری و نجوم و موسیقی؛ از محمد بن غلامحسین بن محمد عظیم لکهنوی، متخلص به فایق، به روزگار نواب سعادت علی خان بهادر، در ۱۲۲۸ق پاکنویس شده است: «این نسخه که گوهر قبول است ×× تاریخ خزینة الاصول است»؛ در یک «مقدمه» و دوازده«باب» که فهرست آنها در دیباچه آمده است: مقدمه، در بعضی اصول و قوانین زبان‌ها؛ باب: ۱. بیان حروف تهجی و معانی و جابه‌جایی آنها؛ ۲. قوانین صرف زبان فارسی؛ ۳. نحو زبان فارسی؛ ۴. در زیادات و محذوفات و مقدرات، الفاظ مخصوص اول و آخر کلمه؛ ۵. تشبیهات، مناسبات، استعارات، مبالغات و رعایات؛ ۶. صنایع و بدایع کلام فارسی؛ ۷. فضیلت شعر و شاعری؛ ۸. چند ضرب المثل فارسی (به ترتیب الفبایی)؛ ۹. بعضی قوانین علم نحو به طریق اختصار و اصطلاحات علم موسیقی؛ ۱۰. قوانین تاریخ‌گویی و چیستان؛ ۱۱. علم عروض (در چند فصل)؛ ۱۲. علم قافیه (در چند فصل). در الذریعه (۲۲۸/۲۰؛ نیز مشار فارسی ۴۵۳۸/۴و ۴۶۵۱) از این مؤلف دو کتاب جداگانه به نام‌های مخزن الفوائد و مجمع الفوائد نام برده شده است که باید یکی و همین کتاب باشد.
آغاز:بسمله. سخنورانی که اعجاز مسیحایی را لب تشنه آب زلال ...
چاپ: لکهنو، ۱۲۶۷ق، سنگی، ۱۴۸ص
[الذریعه ۸۰۷/۹: دیوان فایق، ۲۲۸/۲۰؛ نسخه‌های منزوی ۲۰۷۷/۳؛ مشترک پاکستان، ۸۳۱/۱؛ مشار فارسی ۴۵۳۸/۴و ۴۶۵۱؛ فهرستواره منزوی ۳۶۹۴/۵]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۰۱/۴
آغاز:(در مقدمه افتاده): ... بدانکه بعد فصاحت زبان عربی؛
انجام:در «فصل، در بیان حروف قافیه»
خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۰۴گ (۳۳ر-۱۳۶ر) [ف: ۱-۲۲۵]

● **مخزن الفوائد** / ادبیات / فارسی
maxzan-ol favā'ed
مولوی، محمد فائق
mowlavī,mohammad fā'eq
چاپ: هند، کانبور، نول کشور، ۱۸۸۵ میلادی
[میراث مشترک ایران و هند: ۱۰۵/۱]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۹۲۵
آغاز:حواس خمسه در کعبه وجود بشر؛ **انجام:**یک قافیه به جای قافیه دیگر آوردن است ... سنه ۱۲۴۲
خط: نستعلیق خفی، کا: عزیزالله، تا: ۱۲۴۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ قطع: رقعی [رایانه]

● **مخزن الفواید** / دستور زبان / فارسی
maxzan-ol favāyed
ترمذی، محمد فایق بن غلامحسین
termezī, mohammad fāeq ebn-e qolām-hoseyn
رساله مختصری است در دستور زبان فارسی که مؤلف برای یادگیری مبتدیان در دوازده «باب»تألیف نموده است.
[نسخه‌های منزوی ۲۰۷۷/۳؛ الذریعة ۸۰۷/۹ و ۲۲۸/۲۰؛ مشار فارسی ۴۶۵۱/۴]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۷/۳
آغاز:سخنورانی که اعجاز مسیحایی را لب تشنه آب زلال انفاس خود می‌دارند پیوسته به تقریر حمد حمیدی مصروف اند که بهار پیرای ریاض الانشا؛ **انجام:**ایطا در لغت به معنی قدیم بر قدم دیگر نهادن است و در اصطلاح یک قافیه به جای قافیه دیگر آوردن است.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۱ شعبان۱۲۶۳ق؛ مجدول، در متن و حاشیه تحریر شده؛ جلد: مقوایی، ۹۱گ (حاشیه ۱۷۴ر-۲۶۴ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۲۳×۳۳/۵سم [ف: ۳۸-۲۸۸]

● **مخزن الفوائد** / طب / فارسی
maxzan-ol favā'ed
پولاک، یاکوب ادوارد، ۱۸۱۸ - ۱۸۹۱ میلادی

polāk, yākūb edvārd (1818 - 1891)

مترجم:افشار، محمد حسین بن احمد، ق۱۳ قمری

تاریخ تألیف: ۱۲۷۳ق

در جراحی و قطع و وصل اعضا و جوارح، و گویا دنباله کتاب علاج الاقسام می‌باشد و مانند آن از درس‌های دکتر پولاک در دارالفنون استفاده شده است. این کتاب دارای پنج «مقاله» است و هر کدام مشتمل بر چند «باب» می‌باشد: ۱. در التصاق و انطباق و اعضاء زائده، دارای سه باب؛ ۲. اجتماع رطوبت در کیسه زائده و علاج آن دارای دو باب؛ ۳. تغییر عضوی به عضو مصنوعی، دارای چهار باب؛ ۴. نقصان یا زیادتی عضوی از اعضا، دارای دو باب؛ ۵. اعمال جراحی عموماً و قطع هر یک از اعضا، دارای سه باب.(سید احمد اشکوری)

آغاز:شکر و سپاس بی قیاس مر جهان آفرینی را که مرز و بوم ایران زمین را اعدل اقالیم و شاهنشه ایران را اکمل سلاطین بیافریده

انجام:اما قطع مفصل فخذ ازحاق الفخذ ممنوع و متعسر العمل است

چاپ: همراه علاج الاسقام چاپ شده است.

[فهرستواره منزوی ۳۳۹۸/۵ با عنوان «جراحی» و ۳۶۹۴/۵ با عنوان «مخزن الفواید» و ترجمه را از رضا قلیخان دانسته]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۴۲۲/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان۱۲۹۳ق؛ جلد: تیماج، ۵۶گ (۲۱۳پ–۲۶۸ر)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۹–۲۰۸]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۷۹۶

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسن بن حاج محمد باقر موسوی به مباشرت میرزا رضاشاگرد رضا قلیخان ناظم دارالفنون، تا: اوایلقرن۱۴؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۲۰گ، ۱۹سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳–۱۰۵۷]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۵۵۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**از جهت رفع حموضت معده و حشاء حامض و حرفه البول و کثرت سیلان ماده بسیار تمام شد.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۶ق؛ قطع: وزیری [رایانه]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۷۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**تمام شد تحریر این کتاب در شب یک‌شنبه ۱۹ شهر رمضان ... ۱۳۱۲ جمیعا

خط: شکسته نستعلیق، کا: حاجی آقا، تا: ۱۳۱۲ق؛ دو رساله ضمیمه دارد ۱. علاج الاسقام، ۲. رساله کحالی؛ قطع: خشتی [الفبائی: -۵۰۶]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۳۱۷/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و کثرت سیلان ماده بسیار مفید.

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: رجب۱۳۱۶ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۱۹–۳۴۲]

● مخزن الفوائد / اصول فقه / عربی

maxzan-ul fawā’id

طباطبائی، باقر بن محمد علی، ۱۲۸۵ – ۱۳۶۶ قمری

tabātabā’īī, bāqer ebn-e mohammad ‘alī (1869 - 1947)

وابسته به: فرائد الاصول = الرسائل = رسائل شیخ انصاری؛ انصاری، مرتضی بن محمد امین (۱۲۱۴–۱۲۸۱)

حاشیه‌ای است بر فوائد شیخ مرتضی انصاری.

تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷–۵۲۲]

● مخزن الفوائد / طبیعیات / عربی

maxzan-ul fawā’id

بخشی از کتابی دارای چند مخزن و هر مخزن چند «فرید» در صنایع و اعمال مختلف کیمیائی و گوهری مانند کندن یاقوت، میناسازی نقره اندود کردن و یک‌رنگ کردن اجسام و ساختن و تبدیل ادهان و انواع مرکب‌ها و برخی از نسخه‌های پزشکی. مؤلف از «حکیم صاحب فرنگی» به تکرار یاد می‌کند.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۰۲/۵

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۴۹ص (۲۷۰–۳۱۸)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹–۲۸۴]

● مخزن القوت / فقه / عربی

maxzan-ul qūt

بهبهانی، محمد جعفر بن محمد علی، ۱۱۷۸ – ۱۲۵۹ قمری

behbahānī, mohammad ja‘far ebn-e mohammad ‘alī (1765 - 1843)

وابسته به: قوت لایموت؛ بهبهانی، محمد جعفر بن محمد علی (۱۱۷۸–۱۲۵۹)

تاریخ تألیف: دهه اول رجب ۱۲۲۳ق؛ محل تألیف: فیض آباد هند

شرح استدلالی نسبتاً مفصلی است با عناوین «قوله، قوله» بر رساله شارح «قوت لایموت»؛ این نسخه جلد اول کتاب می‌باشد.

مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲۰۲/۲

آغاز:الحمدلله الذی ارشدنا الی مناهج الیقین و معارج احکام سید المرسلین و ایدنا لبیان دروس مدارک الأحکام

خط: نسخ، کا: صفدر علی موسوی، تا: از عصر مؤلف؛ جلد:

تیماج، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱-۱۵۸]

● **مخزن گوهر** / معما، شعر / فارسی

maxzan-e gowhar

یعقوب شاه نورالله، ق۱۰ قمری

ya'qūb šāh nūr-ol-lāh (- 16c)

تاریخ تألیف: ۹۲۸ق

یعقوب شاه نورالله در این منظومه که بدان نام «مخزن گوهر» (برابر با ۹۲۸) داده است، از معما گفتگو نموده و نخست آنرا تعریف کرده سپس در برابر هر کلمه‌ای شعرهایی گفته و در دیباچه به نام خدا و پیامبر و پیشوایان شیعی و تاریخ نگارش شعرهایی به روش معما آورد. تاریخ ۱۰۰۶ در هم درهامش در همینجا دیده می‌شود.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۰۱

آغاز:بسم رب مفتح الابواب ×× فتح الله لی طریق صواب / ان علیمی که عالم الاسما است ×× هر معما باسم او پیداست؛ **انجام:**این نسخه که شد مخزن گوهر بمثال ×× بگرفته ز نظم جوهری زیب و جمال / آخر بکمال چون رسید اتمامش ×× یا رب که شود قبول ارباب کمال. و الحمدلله علی الاتمام و حسن الاختام و الصلوة و السلام علی محمد خیر الانام و آله و اشیاعه العظام الکرام اسمائه المعصومین الهمام - سپس درباره عبارت‌های «حضرت شاه نورالدین نعمة الله ابقاه الله و خلد احسانه و اجلاله آمین» و «حضرت سلطان عادل شاه ولی سلطان مدالله ظلال عدالته الله و احسانه آمین»دو قطعه شعر دارد بدین‌گونه: «هذا ایضاً من صاحب البر له غفران السر ... و له ایضاً روح الله روحه العزیز ... در عصر در آستانه حضرت معصومه قلمی گردید».

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۴۹گ (۲پ-۵۰ر)، ۱۶سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶-۲۳۳۹]

● **مخزن المحمود** / عرفان و تصوف / فارسی

maxzan-ol mahmūd

محمود میرزا قاجار، ۱۲۱۴ - ۱۲۷۱ ؟ قمری

mahmūd mīrzā qājār (1800 - 1855)

تاریخ تألیف: ۱۲۳۶ق

مؤلف خود در سطور آغازین مقدمه چنین آورده است که به امر فتحعلی شاه قاجار در سال ۱۲۳۶ هجری قمری جزو ملتزمین رکاب در سفر هرات و اورگنج و باج ستانی از بخارا وخیوه و گوشمالی متمردین طوس بوده و مطالبی در خصوص وقایع و اتفاقات بین راه را با نثری مفید و مصنوع و قصایدی مطول سروده است. در منزل بین راه موسوم به چمن نمکه چند نسخه قرآن به خط احمد تبریزی و نفحات الانس مولانا جامی به خط میر عماد را یکی از نواده‌های میرزا مهدی خان استرآبادی (وزیر نادرشاه افشار)به رسم پیشکش به حضور فتحعلی شاه تقدیم می‌کند که در همان مجلس یکی از اولیای دولت در قبال سه هزار تومان حاضر به خریداری آن می‌شود که البته مورد خشم شاه واقع شده و امر به نگهداری نسخه‌ها می‌گردد. کتاب «محزن المحمود» شامل حکایات و روایاتی مختصر و افسانه‌مانند درباره هفتاد عارف و شاعر فارسی زبان و عرب و دوازده عارفه و شاعره به نظم و نثر است. از جمله ذوالنون مصری، ابوالاسود مکی، ابویزید بسطامی، ابوعبدالله جلا، ابوبکر کسانی، شیخ ابوالغیث جمیل ... و غیره و از طبقه نسوان رابعه العدویه، مریم البصری، فاطمه بنت ابی بکر الکسانی، فضه، ام محمد ... و غیره.

آغاز:بسمله: هر که در این حلقه نیست ×× فارع ازین ماجر است. حمد بیرون از حد بر ذات یکتائی لازم است که جمیع ابدان از برکت ذات شریفش در جهان خرم و کامرانند ...

انجام:محمود محزون گوید که این حکایات که از عرفا درین سفینه ثبت افتاد تمام کرامت و خوارق عادت ایشان بود اگر چه بنظر برخی از مناظرین اکثر بل تمام آنها بعید می‌آید ... بهمین قدر اکتفا رفت ایمد چنان است که هر کس باین سفینه نظری اندازد این مسکین غمگین را یاد نماید ...

[نسخه‌های منزوی ۲۵۱۷]

۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۳۷ق؛ مجدول و مذهب؛ جلد: چرمی، ۶۸گ، ۱۱سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳-۱۲۵۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۱

خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۵ ربیع الاول۱۲۳۷ق؛ تملک: محمد بن میرزا حسین جواهری در رجب ۱۳۴۴، عبدالله بن میرزا محمد جعفر در ۱۲۷۸، محمد جوهری به آقای چهار دولی؛ جلد: تیماج، ۴۵گ، ۱۲سطر (۸×۱۱)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [سنا: ف: ۲-۸۲]

۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۸۶۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**نشنیده از زبانت هرگز کسی کلامی ×× از تو هر آنکه بینم شاد است بر پیامی / هر چند کلبه ما جای تو نوش لب نیست ×× بهر تسلی دل صبحی رسان بشامی / هر کس که هست عاشق باید که بنده باشد ×× محمود گشت دیدی چون بنده غلامی

خط: نستعلیق و ثلث بسیار خوب، بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ ظاهراً نحوه تحریر به کتابت مؤلف می‌ماند؛ مجدول، سرلوح گنبدی شکل مذهب منقش بسیار خوب؛ مهر: «محمد رضا الحسینی - حسین بن هدایت الله»، مشیر السلطنه بسال ۱۳۲۲، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: مذهب، ۱۳۴ص، ۱۵-۱۱سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱/۵سم [ف: ۷-۶۵۹]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۵۶۷

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا [الفبائی: ۶-۵۰]

● **مخزن مظفریه** / اخلاق / فارسی

maxzan-e mozaffarīye

سرابی، عزت الله، ق۱۴ قمری

sarābī, ʻezzat-ol-lāh(- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۰۷ق

در نصایح و اخلاق. در چهار «باب»: ۱. نصایح الاولیاء؛ ۲. نصایح الملوک؛ ۳. نصایح حکماء؛ ۴. نصایح شعراء.

آغاز: الحمدلله الذی خلق الظلمات و النور

[فهرستواره منزوی ۹۰۱/۶؛ الذریعه ۲۳۰/۲۰]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸۵

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۳۰۷ق؛ دارای یک سر لوح؛ ۸۸گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۲-۳۴۴]

● **مخزن المعارف** / فلسفه / عربی

maxzan-ul maʻārif

مختصری است در حکمت نظری در چند «مخزن» و هر مخزن در چند «جوهر»: ... مخزن ۲. فی صفاته بالخلق و فیه جواهر؛ مخزن ۳. بیان حقیقة العالم و النفس الناطقة و بیان مراتبها و فیه جواهر؛ مخزن ۴. الحواس و المشاعر الظاهرة و الباطنه و فیه جواهر؛ مخزن ۵. اطلاقات الوجود عندنا و کون الماهیات مجعولة و سر القوایل و المرین و فیه جواهر؛ مخزن ۶. بیان ترقیات النفس و کونها متحرکة الی المبدء و ان جمیع الاشیاء متحرکة الی مبادیها و فیه جواهر؛ مخزن ۷. المعاد و ما یتعلق به و فیه جواهر.

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۸۹۰/۱

آغاز: ... عبارة عن ظهوره للعالم و ذلک الظهور هو نفس المعلوم فیتحد العلم و المعلوم و الا لدار او تسلسل؛ **انجام:** و الثانی ان یصدر عنه بواسطة الخلط ... فیرجع معاصی المومنین و مقتضیاتها الی الکفار ... فلما تنقطع النسبة ترتفع التالم و التعذیب هذا آخر ما اردت ایراده فی هذا المختصر اللهم اجعله لی ذخرا یوم القیامة ... و احشرنی مع الائمة الطاهرین صلواتک علیهم اجمعین سنه ۱۲۴۲

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالرحیم بن علی بن اشرف خراسانی قائنی بیرجندی، تا: شوال ۱۲۶۱ق، جا: تهران؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۵گ (۱ر-۴۵ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲-۱۵۴]

● **مخزن معنی = مناظره تیغ و قلم** / شعر / فارسی

maxzan-e maʻnā = monāzere-ye tīq va qalam

مسعود قمی، - ۸۹۰ قمری

masʻūd-e qomī(- 1486)

تاریخ تألیف: ۸۶۷ق

گفتگویی است میان تیغ و قلم، که پس از حمد، از شاهزاده یوسف بهادرخان ستایش کرده است و در پایان نام و تاریخ سرودن را ۸۶۷ (=مخزن معانی) آورده است: «چو دیدش خرد در معانی تمام / روان «مخزن معنی» ش کرد نام / که از سال تاریخ خواهی نشان / از این نام فرخنده گردد عیان ... منه کیش غم بر تن خویش از این / میازار «مسعود» را بیش از این».(احمد منزوی)

چاپ: این منظومه به نام «مناظره تیغ و قلم» ص ۱۴۱-۲۱۱، همراه «شمس و قمر» اوو «غزلیات» او با پیشگفتار سید علی آل داود، تهران ۱۳۸۰ش چاپ شده است.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۴۷-عکسی

آغاز: قلم چون به تیغ زبان راز گفت ×× حقیقت به نام خدا باز گفت؛ **انجام:** نهایت ندارد کمال سخن ×× گر اهل کمالی بر این ختم کن

نسخه اصل: دانشگاه، استانبول ش؟؛ خط: نستعلیق خوش، بی کا، بی تا؛ نام سراینده در ص. ع. مولانا مسعود قمی آمده است؛ ۱۳۲ص، ۱۲سطر [عکسی ف: ۲-۲۴۷]

● **مخزن المکاتیب** / انشاء / فارسی

maxzan-ol makātīb

حسنی، جمال الدین عبدالله، ق۱۰ قمری

hasanī,jamāl-od dīn ʻabd-ol-lāh(- 16c)

تاریخ تألیف: ۹۲۰ق

این راساله توسط فرزند سید میر عبدالله حسنی تدوین شده، و علاوه بر مخزن المکاتیب که عنوان خاص منشآت اوست چند نامه دیگر را نیز از پدرش دربر دارد. لذا آن را در دو باب مجزا قرار داده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۳۰/۶

آغاز: فتح نامه، چون ایزد سبحانه و تعالی عما یقول الظالمون بکمال عنایت بی علت، و عاطفت بی منت تاج شهریاری بر فرق سپهر آسای ما نهاد؛ **انجام:** جدا ز لاله رخ خود بهار را چکنم ×× هزار داغ بدل لاله زار را چکنم

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۴۸گ (۸۷-۱۳۴)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۳/۸سم [ف: ۴۳-۲۷]

● **مخزن النجوم** / هیئت / فارسی

maxzan-on nojūm

کرمانشاهی، محمد مهدی

kermānšāhī, mohammad mahdī

زایجه طالع شاهزاده قاجار. نام «مخزن النجوم» در عنوان صفحه اول با قلم دیگر آمده و در متن کتاب این نام یاد نشده است.مؤلف این زایچه را به امر پدر مولود که خود از فنون ریاضی و نجوم آگاه بوده و در دو بخش تهیه کرده است بخش اول دارای جداول زایچه است و پیش از آن کیفیت اعمال خود را شرح می‌دهد و بخش دوم در احکام و دلائل تا پایان عمر (۷۷ سال). مؤلف در دیباچه از میرزا محمدلواسانی یاد می کند.

تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۰۷

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... اما بعد استخراج طالع میلاد ... نواب مستطاب میرزا بن ... در یک‌شنبه یازدهم هلالی و دوازدهم حسابی شهر ذیقعده سال ۱۲۳۸ ... به افق کرمانشاه اتفاق افتاد ... چون این ذره بی مقدار ... محمد مهدی مانند خمسه متحیره ... و از فهرست میرزا محمد لواسانی هم چون نیز اصغر در پرده خسوف ... تا در این اوقات ... نواب مستطاب والد بزرگوار مولود ... استخراج طالع ... فرزند دلبندش ... فرمودند مامور.آغاز بخش دوم: بسمله، چون این قلیل البضاعه هیچ نداند محمد مهدی کرمانشاهانی ... اعمال زایجه ... را به تمام رسانید شروع به احکام آن نمود؛ **انجام:**دلیل است بر قوت احوال خصما ... امید که تا مهر انور راضیا ... وجود یسر مورد بسر دید از آفتاب عنایت ازلی پر نور و از پرتو مهر و لطف لم یزلی غیرت طور باد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ با جداول نجومی؛ جلد: تیماج، ۸۸گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [نشریه: ۱۳–۱۸۳]

● **مخزن الوقایع = مخزن الاسفار = سفرنامه فرنگستان = سفرنامه امین الملک به فرنگ** / سفرنامه / فارسی

maxzan-ol vaqāye‘ = maxzan-ol asfār = safar-nāme-ye farangestān = safar-nāme-ye amīn-ol-molk be farang

سرابی، حسین بن عبدالله، ق۱۳ قمری

sarābī, hoseyn ebn-e ‘abd-ol-lāh(- 19c)

اهداء به: ناصرالدین شاه قاجار

تاریخ تألیف: ۱۲۷۳ق

مخزن الوقایع سفرنامه فرخ خان امین الدوله میرزا مهدی بن ابوطالب کاشانی (ح۱۲۳۰–۱۲۸۸ق) و شرح مأموریت و مسافرت او به نمایندگی ایران به ممالک اروپایی در سال ۱۲۷۲ق /۱۸۵۶م است؛ یعنی همان سفری که منجر به عقد قرارداد معروف پاریس در ۴ مارس ۱۸۵۷ م با انگلستان و چشم‌پوشی از هرات شد. این سفر از ۱۱ ذیقعده ۱۲۷۲ق شروع شد و قریب دو سال مدت گرفت (شوال ۱۲۷۴ق). شرح مسافرت به قلم حسین بن عبدالله سرابی است که یکی از اعضای هیأت همراه امین الدوله بود و کتاب را در دو جلد تألیف کرد. او در خطبه کتاب گفته است:«منقسم شد به دو جلد:جلد اول در بیان وقایعات و گزارش حالات و محاورات و مکالمات جناب ایلچی کبیر با سلاطین و رجال دول فرنگستان، و جلد دوم در شرح اداره امور و ترتیب کارهای دولتی و ملتی فرانسه است و انتظام اوضاع عموم ممالک یروپ نیز به تفاوت جزئی بدان منوال است». (حکیم)

آغاز:آغاز ۱: الحمد لله الاول قبل الاشیاء ... سر پادشاهان گردن فراز ... صانع قدیمی که امین راز و سفیر خبیر حضرت بی نیاز

آغاز ۲: بسمه تیمنا و تبرکا. در این عهد فیروزی مهد شاهنشاه جمجاه ناصرالدین شاه قاجار ... ارادہ علیه ... قرار بر این گرفت ارسال رسل و رسائل که در تاکید مبانی صفا و ولا از احسن وسائل است یکی از چاکران دربار ... بسفارت مخصوصه ... مأمور دربار دول ثلاثه معظمه عثمانی و فرانسه و انگلیس فرمایند ... فرخ خان امین الملک ... برجوع این امر ... منتخب گردید در سال فرخنده فال لوئی ئیل ... مطابق سنه هزار و دویست و هفتاد و دو هجری از مقر خلافت کبری عازم این مقصد عظمی شدند. کمترین بنده درگاه حسین بن عبدالله سرابی ... تبریزی ... در معیت جناب محمود خان شارژدافر سابق میر پنجه قرا گوزلو از سفر پطرزپورغ مراجعت بدارالخلافه نموده و در خدمت ... میرزا سعید خان مؤتمن الملک وزیر امور خارجه بانجام خدمات مرجوعه اشتغال داشت و امر ... نفاذ یافت که چند نفر از اشخاص تربیت شده و فرنگستان دیده در معیت سفارت کبری مأمور باشند لهذا این بنده نیز مجددا باسمت منشی گری با اشخاص مفصلة الذیل مأمور و روانه گردید:میرزا ملکم خان مستشار فرزند میرزا یعقوب خان –میرزا زمان خان عموی جناب امین الملک–نریمان خان نایب اول فرزند صمصام الدوله – محمد علی آقای مترجم فرزند علی آقای تبریزی –میرزا رضای مترجم–میرزا ابوالقاسم خان منشی فرزند نواب محمد علی سر کارات –بنده درگاه میرزا حسین مؤلف این اوراق منشی. در آغاز سفر از وجنات احوال جناب امین الملک استنباط گردید که بر حسب امر همایونی بعلاوه ماموریت دولتی مقصودشان بقدر امکان استعلام و استفهام از اوضاع یوروپ و منظورشان افتتاح ابواب مراوده دوستی باعموم دول اروپا است. لهذا کمترین ... کوشیده مصمم گردید که وقایع اتفاقیه آن سفر را ... تألیف و ضبط و ترتیب اداره امور دولتی و ملتی فرنگستان را ... ثبت و درج نماید ... و کتابی تألیف گردید موسوم به مخزن الوقایع و منقسم شد بدو جلد جلد اول در بیان وقایعات و گذارش حالات و مکالمات جناب امین الملک با سلاطین و رجال فرنگستان. جلد ثانی در شرح اداره امور و ترتیب کارهای دولتی و ملتی فرانسه است و انتظام اوضاع عموم ممالک یوروپ و مشتمل بر یک مقدمه و چهار فصل و خاتمه. مقدمه حاوی وقایع اتفاقیه از دارالخلافه الی دارالسعاده اسلامبول. فصول اربعه شامل اوضاع دول ثلاثه عثمانی و انگلیس و فرانسه و مجملی

جداگانه از دول یوروپ. خاتمه دربیان اوضاع دولت پروس مخصوصاً. مقدمه:بتاریخ روز دوشنبه یازدهم شهر ذی قعدة الحرام هزار و دویست و هفتاد و دو هجری جناب امین الملک فرخ خان هنگام عصر از نیاوران از حضور ... ظل اللهی ... مرخصی حاصل نموده منزل اول را قریه کن نمودند
چاپ: در تهران چاپ شده
[نسخه‌های منزوی ۴۰۴۸؛ رجال ایران ۸۱/۳؛ الذریعة ۲۳۰/۲۰ چاپ ۱۳۴۴]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۶۶
آغاز:برابر۱؛ **انجام:**امیدواری حاصل است که انشاء الله تعالی این مختصر ارمغان کمترین چاکر مقبول خاطر همایون ملوکانه گردیده ... فی شهر جمادی الاول سنه۱۲۷۵ تحریر یافت ...
خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۷۱ص، ۱۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۵۰-۲۱۶]
۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۰۱
آغاز:برابر۱؛ **انجام:**سایر چاکران مأمورین دول خارجه گردد
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۵ق؛ مجدول؛ جلد: مذهب، ۱۴سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۴-۲۵۴]
۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۷۱
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ نسخه اصل؛ ۴۹۷گ، ۱۲سطر، اندازه: ۲۰/۷×۳۳سم [ف: ۴-۷۳۹]
۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۸۴۵
آغاز:برابر۱؛ **انجام:**صاحب منصبان دول فرانسه و انگلیسفلمنک و آتالیا و آلمانیا برای تماشا و تعلیم جنگ عازم محل مزبور میباشند.
خط: نستعلیق، کا: میرزا احمدخان منشی، تا: ۱۲۷۲ق؛ مجدول؛ جلد: میشن، ۵۵۱ص، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷/۳×۲۵/۷سم [ف: ۵-۵۱۵]
۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۴۷
آغاز:برابر۱؛ **انجام:**همه کس بدو مشغول صحبت ... در همچنین مجلس بلند نمیشود
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۰گ، ۱۹سطر (۹/۵×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۴-۱۲۷]
۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۱۳ ـ ج
آغاز:برابر۱؛ **انجام:**و مشاهده عمارت مزبوره آنجا بشوند
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱جمادی الثانی۱۲۸۱ق؛ ۲۶۲گ، ۱۴سطر (۸/۵×۲۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱-۴۱۸]
۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۱۴۲
آغاز:برابر۱؛ **انجام:**«هر سال در موسمی که قشون دولت مزبوره دعوت به محل تلعیم و مشق بزرگ می‌کردند صاحب منصبان دول فرانسه و انگلیس و فلمنگ و ایتالیا و آلمانیا برای تماشا و تعلیم جنگ عازم محل مزبور می‌باشند».انجامه: «هو المالک بالاستحقاق. چون به روزگار دولت جاوید آیت اعلیحضرت شاهنشاه اعظم الناصر لدین الله ابوالمظفر سلطان ناصرادلنی شاه قاجار غازی روحنا فداه و خلد الله ملکه و سلطانه هنگامیکه حسب الحکم جناب جلالت و بنان نصاب مقرب الخاقان و مؤتمن السلطان سرکار خداوند گاری میرزا سعید خان وزیر امور خارجه دولت علیه ایران دام اجلاله العالی این بندگان را به ایلات ترکها سرحد ولایت دارالصفاء خوی و وقایع نگاری مضافات خوی و سلماس مأمور و مقرر فرموده بودند این نسخه شریفه معروض افتاد. امیدوارم انشاء الله تعالی برای مطالعه کنندگان سوحظی وافر عاید شود. این بنده کمترین را به دعای خیر مذکور نمایند. حرره کمترین بنده درگاه محمد رضی ولد عالیجاه مجدت همراه آقا میرزا حسین وقایع نگار برادر مقرب الخاقان حاجی میرزا حسن خان جنرال قونسولگری سابق مصر بتاریخ شهر رمضان المبارک مطابق لوی ئیل خیریت دلیل ۱۲۸۵».
نسخه ما با متن چاپ شده متفاوت است و به نظر می‌رسد اضافاتی نسبت به آن داشته باشد؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد رضی بن حسین وقایع نگار، تا: رمضان۱۲۸۵ق، برای میرزا سعید خان وزیر امور خارجه ایران؛ مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹سطر (۱۳×۲۵)، اندازه: ۲۰/۸×۳۰/۴سم [ف: ۲۹/۲-۸۰۲]
۸. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۰۵ - ب
آغاز:برابر۲؛ **انجام:**و تعلیم جنگ عازم محل مزبور میباشند.انتهی. (شهر جمادی الاولی ۱۲۹۰ العبد الاقل عبدالغفار همدانی)
خط: نستعلیق، کا: عبدالغفار همدانی، تا: جمادی الاول۱۲۹۰ق؛ محمد حسن طباطبائی می‌نویسد که من در ۱۲۹۰ دادم آن را برایم نوشتند؛ جلد: مقوا، ۲۲۱گ، ۳۲۰سطر(۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: -۱۸۴]
۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۷۵۸
جلد دوم در شرح مملکت فرانسه است و ساخته ۱۲۷۳؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۹۹ق، به دستور میرزا یوسف خان مستشار الدوله؛ جلد: میشن، ۲۴۵گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴/۲×۲۰/۵سم [ف: ۴-۷۳۸]
۱۰. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۹۱۱
آغاز:برابر۲؛ **انجام:**انجام: مشهور است هر سال در موسمی که قشون دولت مزبوره دعوت به محل تعلیم مشق بزرگ میگردند صاحب منصبان دول فرانسه و انگلیس و فلمنگ و آتالیا و آلمانیا برای تماشا و تعلیم جنگ عازم محل مزبور میباشند
جلد دوم کتاب از فصل چهارم ص ۲۶۱ شروع می‌شود؛ خط: نستعلیق عالی، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۴۰۲ص، ۱۴سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: -۴۷]
۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۱۵۲
آغاز:برابر۱؛ **انجام:**صدای قیل و قال معرکه در همچنین مجلس بلند نمی شود تمت الکتاب بعون الله
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج [الفبائی: -۵۰۶]
۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۴۲۷

آغاز:و شئون و تخالف الوان گوناگون؛ **انجام:**در همچنین مجلس بلند نمی شود
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [الفبائی: -۵۰۶]

۱۳. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۲۷

آغاز:در وقت ورود سرحد را استحضار بداشتم لهذا تفصیل را بآن مخدوم بطور لزوم مینویسم؛ **انجام:**و خالی بودن پاریس از سفارت علیه ایران افسوس میخورند تا اینکه در بیست و هشتم شهر شعبان المعظم سنه هزار و دویست و هفتاد و چهار سفارت کبری ...
خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام (به قدر پنج برگ نسخه چاپی از اول افتاده و ناقص است و به قدر یازده صفحه نسخه چاپی ازآخر افتاده و ناقص می‌باشد)؛ ۱۲۸گ، ۱۹-۱۸سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [ف: ۲-۸۲۸]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۷۸

خط: نستعلیق، کا: سرابی، حسین بن عبدالله، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ اصلاح شده گویا از خود مؤلف؛ جلد: تیماج، درون عکس درباریان قاجار، ۱۲۴گ، ۱۹ سطر(۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۱۱-۲۰۲۴]

● مخزن الهموم / تاریخ معصومین / فارسی

maxzan-ol homūm

خاضع، ابوالقاسم، ق۱۳ قمری

xāze‘, ab-ol-qāsem(- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۱ ذیحجه ۱۲۷۰ق
چهل مجلس است دراحوال اصحاب کسا ومصائب حضرت سیدالشهداء علیهم السلام با اشعاری از مؤلف که برای منبر ترتیب داده شده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۷۱-۱۸/۹۱

آغاز:بسمله، حمدبی حد وثنائی بی عد کریمی را سزاست ورحیمی را سزد که ابواب رحمت وعنایتش ... باز است؛ **انجام:**که دعای مرا مستجاب گردانید پس آن سرپلید دربیرون انداختند ومشغول طعام خوردن شدند الا لعنة الله علی القوم الظالمین
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۴۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۷-۴۲۳۶]

● مخزون البلاغة (مختصر) / گوناگون / عربی

maxzūn-ul balāġa (mx.)

در ده «باب»: باب ۱. در تصدیرات و وصف نظم و نثر؛ ... باب ۱۰. آداب و مواعظ.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۵۳/۱

آغاز:بسمله. و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه و سلم. من الباب الاول فی التصدیرات و وصف النظم و النثر؛ **انجام:**و سقاه من ذنوب الغیوب. بمنه و یمنه. انه علی ما یشاء قدیر، و بالاجابة جدیر (یوم الاحد خامس عشر من شهر ربیع الاول سنة ۱۰۳۱)
بی‌کا، تا: یک شنبه ۱۵ ربیع الاول۱۰۳۱ق؛ جلد: رویه پارچه، ۱۸۰گ (۱پ-۱۸۰پ)، اندازه: ۱۳×۱۷/۲سم [ف: ۶-۴۸۳]

● مخزون الدعا / دعا / فارسی

maxzūn-od do‘ā

دعایی است برگرفته از سور قرآنی، که ابن عباس آنرا روایت می‌کند وآثار ونتایج مهمی برای تلاوت وهمراه داشتن آن می‌شمارد.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۷۹

آغاز:بسمله روایت است از ابن عباس رضی الله عنه که گفت این دعا را عقد المحبت خوانند واز ۱۴ سوره کلام الله جمع نموده اند ... دعای مبارک این است والله اعلم بسمله گرفتم سر و گوش وعقل وهوش ... بحق قل اللهم مالك الملك؛ **انجام:**یا مؤلف القلوب والابصار حبب الی قلب فلان بن فلان کما حببت آدم وحوا یا حبیب یا عزیز یا مؤلف یا رحیم
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۲۲ق؛ مجدول، درآخر نسخه آمده: «تمام شد کتاب مخزون الدعا حسب الفرمایش جناب شیخ اسماعیل همدانی المسکن کربلای معلی»؛ ۲۱گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف مخ: ۲-۴۸۶]

● مخصوصة الزائرین / زیارات / عربی و فارسی

maxṣūṣat-uz zā’irīn

شامل آداب سفر وزیارت حضرت رسول اکرم (ص) وائمه اطهار علیهم السلام تألیف یکی از علمای شیعه درقرون اخیر است.

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۷۰۴

آغاز:ساخته بکرامات آن بزرگواران نفس خود را بدین اشتغال حفظ نموده مجموعه منتخب کرده تا بهر کسی بهره وحظی برسد ... لهذا این مجموعه مسمی بمخصوصة الزائرین است ... مشتمل است برفاتحه آداب سفر بدانکه از احادیث معتبره؛ **انجام:**ویا من قتله عبیده ورعیته وخانوا رسول الله فی عتره
خط: نسخ زیارات معرب، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۵۸گ، ۱۰سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف مخ: ۲-۴۸۶]

● مخطوطات ابوالفضل / نامه نگاری/فارسی

maxtūtāt-e ab-ol-fazl

تاریخ تألیف: ۱۰۱۵ق
حاشیه تاریخ مکاتبات علامی است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۷۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: هندی، ۱۲۳گ، ۱۷سطر(۱۰/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱۷–۲۳]

← المخلاة ← الکشکول

● **المخلاة** / گوناگون / عربی

al-mixlāt

کتابی است بدون خطبه و خاتمه و به‌طور متن و چلیپا نگارش یافته و فصول و ابواب آن دست نداد. در پشت صفحه اول با قلم مغایر آمده است «مخلاة» که باید از شیخ بهائی (– ۱۰۳۰ق) باشد. جنگ‌مانندی می‌باشد شامل ظرائف و لطائف و حکایات و ادعیه و طلسم‌ها و مسائل فقهی و ادبی و مواعظ و اخلاق. فصلی در میان دارد – فصل فی شرح خاتم مقاتل بن سلیمان بن داود.
[کتابشناسی شیخ بهائی ص ۴۷ که انتساب آن به شیخ بهائی را نفی می‌کند.]

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۶۴۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲–۷۵۷]

● **مخلاة المجانین** / طب / عربی، فارسی

mixlāt-ul majānīn

علم الهدی، محمد بن محسن، ۱۰۳۹ – ۱۱۱۵ قمری
'alam-ol-hodā, mohammad ebn-e mohsen (1630 - 1704)

نسخه‌های پزشکی نامرتبی است به عربی و فارسی که مؤلف از مظان مختلف گرد آورده و شبیه به یادداشت‌های پزشکی شخصی است.
آغاز:الحمدلله الخافض الرافع الضار النافع الجواد الواسع الجلیل ثناؤه الصادقة اسماؤه المحیط بالغیوب و ما یخطر بالقلوب.
انجام:اجردان دو ماه و دو روز را نیز گویند.
[فهرستواره منزوی ۳۶۹۵/۵]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۸۱۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ صفحه اول به خط مؤلف؛ جلد: مقوایی، ۷۵گ، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۵–۲۰۲]

● **المخلدون فی النار** / کلام و اعتقادات / عربی

al-muxalladūn fi-n nār

علم الهدی، علی بن حسین، ۳۵۵ – ۴۳۶ قمری
'alam-ol-hodā, 'alī ebn-e hoseyn (967 - 1045)

پاسخ پرسشی است درباره عذاب کفار در آتش جهنم و این‌که معتقدین به توحید و نبوت و امامت از آتش آزاد خواهند شد و آنانکه عقیده ندارند عذاب آنها همیشگی است. در پایان به کتاب «الموضح» خود حوالت می‌دهد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۱۵/۹
آغاز:مسألة ماقوله فی اخراج الله من یرتکب الکبائر ... الجواب ان الذین یردون القیامة مستحقین العقاب و دخول انار صنفان؛
انجام:و الذی أثبتناه ههنا یقنع لمن تأمل انشاء الله ...
خط: نسخ مغلوط، بی‌کا، تا: ۱۲۸۱ق؛ از روی نسخه‌ای که سال ۶۷۶ نوشته شده بود؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۱۴پ–۱۱۵پ)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۲۰–۱۷]

● **مخلوصه** / طب / فارسی

maxlūse

شرف الدین محمود
šaraf-od-dīn mahmūd

رساله متوسطی است در طب و پزشکی که مؤلف از تجارب و امتحان گفتار و کتاب‌های بزرگان و تجربه خود، تدوین نموده است، در چهل و دو «باب»:۱. آفرینش آدم؛ ... ۴. بیماری‌های معده؛ ... ۱۰. اندر انواع اسهال؛ ... ۱۵. بیماری‌های زهار و سوزش بول و مثابه؛ ... ۲۰. انواع تب‌ها؛ ... ۲۵. در فربه کردن تن و شهوت زیاد؛ ... ۳۱. اندر غذای لطیف؛ ۳۵. منفعت و مضرت مسهل خوردن؛ ... ۴۰.معرفت حفظ صحت و ترتیب خوردن خمر و صفت آن؛ ۴۱. در معرفت لباس پوشیدن ... .
آغاز:الحمد لله ... اما بعد چنین گوید اضعف عباد المعبود ... که بعد از حصول معرفت علم طب و قواعد و قانون او از وجه علمی و عملی بطریق متقدمان ... مخلوصه نام نهاده شد ...

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۶۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**یاقوت بهترین او سرخ بود که به رنگ دانه انار بود علت وسواس و خفقان و ضعف دل و مالیخولیا را نافع بود و الله اعلم.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۱۱گ، ۱۳ سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۶–۶۳۲]

۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۸۷/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**لباس تن می‌باید که میانه بوده که لباس درشت تن را لاغر کند و باریک گرداند و تنک و لطیف هم اخلاط ظاهر تن اعتدال در گذرد و سرما زود اثر کند
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۳۹ص

(۴-۲۴۲)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۴۴۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۱۱۰

آغاز:بسمله، سپاس و ثنای بیقیاس خالقی را سزد که بامر کن فیکون طبقات سموات بوقلمون بی معونت ستون برافراشته ... اما بعد چنین گوید ... که بعد از معرفت.؛ **انجام:**و چیزی تلخ و شور و درشت و سخت و ناهموار نخورد و رنگ نزند.

خط: نستعلیق، کا: ع ظ ی م (عظیم) بن ربیع ساکن قریه قروه می‌بلوک در جرین، تا: ۲۰ ربیع الاول۱۲۳۷ق؛ سپس با خط دیگری نوشته شده که کتاب جهت عمدة الاعیان صاحبی فتحعلی خان (مکدنی؟) به حسب الفرموده در رجب ۱۲۳۷هـ نوشته شده!؛ مهر: «از جان دل غلام رضا هستم» (بیضی) با تاریخ ۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۶۶ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹سم [ف: ۴۵-۱۴]

۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹۴۹-۱۱/۴۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**وخود را به آب دریا بشوید تا طبع خوی گیرد سفر دریا درتابستان بهتر بود تا آخر او که هوا خشک گردد.

خط: نسخ، کا: جعفر قلی بن حاج شاه محمد، تا: پنج‌شنبه دهه دوم جمادی الاول۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۷-۴۲۳۶]

● مخلوصه / طب / فارسی

maxlūse

رساله‌ای است در پزشکی و طب مشتمل بر سی و سه«باب» که باب اول آن شامل مقدمه‌ای در آفرینش انسان و باب دوم در مقصود از علم طب در دوازده مقدمه است و بقیه ابواب آن در علاج بیماری‌های مختلف و خواص گیاهان دارویی که برای هر بیماری مفید می‌باشد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۷۴۷

آغاز:بسمله. این کتابی است مسمی بمخلوصه تا طالبان این نوع و جویندگان این فن را بر وجه احن و ابین؛ **انجام:**شربتی ملعقه بود جهة بتهای نایبه مفید است و طبع را مرغوب دارد و الله اعلم بالصواب

انجامه: «... تمت الخلوصه سنه ۱۲۴۱ کتبه المذنب العاصی ابن کربلایی میر قاسم کربلایی میر جعفر الحسینی من محال هزار جریب اللهم اغفرلی و لوالدی»

خط: شکسته نستعلیق، کا: کربلایی میر جعفر بن کربلائی میر قاسم حسینی، تا: ۱۲۴۱ق، جا: هزار جریب؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸گ (۱۰۱پ-۱۲۸پ)، ۱۷سطر (۱۱×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [رایانه]

● مخلوقات عالم / کلام و اعتقادات / عربی

maxlūqāt-e ʻālam

شرف الدین، محمد بن علی، ق ۱۰ قمری

šaraf-od-dīn, mohammad ebn-e ʻalī(- 16c)

مؤلف در این رساله مخلوقات را به چهار دسته تقسیم کرده:ملائکه، انس، جن و شیطان و هر یک از این گروه‌ها را با تقسیمات دیگر دسته‌بندی نموده است و سرانجام از اصناف آدمیان سخن گفته و در آخر بحث نسبتاً جامعی در ملل و نحل کرده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۲۷/۱۵

آغاز:بسمله، اعلم ان الله تعالی خلق العالم علی اربعة اصناف؛ **انجام:**و کل صنف یتشعب علی اثنی عشر صنفاً فیکون اثنین و سبعین و الحمد لولیه و الصلوة علی نبیه محمد و آله اجمعین. تمت الرساله.

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمتلاً محمد بن شیخ علی، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۴ص (۳۰۷-۳۱۰)، ۱۷سطر (۵/۵×۹/۵)، اندازه: ۹×۱۰/۵سم [ف: ۲-۲۴۱]

● مخمس / شعر / فارسی

moxammas

حافظ شیرازی، شمس الدین محمد، - ۷۹۲ قمری

hāfez-e šīrāzī, šams-od-dīn mohammad(- 1390)

مخمسی عاشقانه در ۱۳ بند از حافظ شیرازی است؛ این ابیات و مشابه آن در نسخ کهن دیوان حافظ نیست، به این دلیل در برخی کتاب‌شناسی‌های حافظ، در انتساب این ابیات به حافظ شیرازی تردید نموده‌اند؛ در مصادر و منابع ادبیات فارسی در این زمینه‌ها بحث شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۲/۸ کر

آغاز:در عشق تو ای صنم چنانم ×× کز هستی خویش در گمانم / هر چند که زار و ناتوانم ×× گر دست دهد هزار جانم / در پای مبارکت فشانم؛ **انجام:**ای وصل تو اصل شادمانی ×× دایم بمراد دل بمانی / بر حافظ خود بگو زمانی ×× هر حکم که بر سرم برانی / سهلست ز خویشتن مرانم

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: نیمه ی قرن۱۳؛ مجدول؛ ۲گ (۱۵ر-۱۶پ)، ۱۲سطر، اندازه: ۸×۱۳/۵سم [ف: ۴۰/۲-۱۲۷]

● المخمسات / جفر / عربی

al-muxammasāt

ابن حاج، محمد بن محمد، ۶۵۷ - ۷۳۷ قمری

ebn-e hāj, mohammad ebn-e mohammad (1260 - 1337)

رساله کوتاهی است دراحکام جفر که با عناوین «إعلم» به تشریح موضوع پرداخته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۴۸/۱

آغاز:إعلم وفقک الله لتحصیل المراد من جملة شروطه الإبتداء بالطهارة حدثاً و جنباً و تصحیح النیة بقصد التقرب الی الله تعالی بصرف منافعه الی ما یوصلک الیه جلب نفع و دفع ضر؛ **انجام:**خاتمة: فی ما یجعل فیه الوفق بعد الدعاء ... رب اغفر و أنت خیر الراحمین فتقبل منی إنک أنت السمیع العلیم و الحمدلله علی هدایته ...

خط: نسخ، کا: عبدالله بن عبدالقادر، تا: ۱۲۹۲ق؛ مصحح، محشی؛ ۳گ (۲ر-۴ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۳۹-۲۵۲]

● **مخمسات** / ادبیات / فارسی

moxammasāt

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۳۷۶

آغاز:شعر حافظ جنای ناصر دین؛ **انجام:**با کشتی شکسته دریاچه می‌روی هلاک جمله جهان را است روز حشر و قیام ...

خط: نستعلیق ممتاز، بی‌کا، تا: ۱۳۵۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، قطع: وزیری کوچک [رایانه]

● **مخمسات ادبیه** / لغت / عربی به فارسی

moxammasāt-e adabīye

سراج القاضی

serāj-ol-qāzī

نصاب مانند است به روش فراهی دارای ۱۱۵ بیت در ۲ قطعه؛ در مقدمه می‌گوید: «در وقتی از اوقات شریفه که نظر در لغت‌های منظومه افتاده بود همچو نصاب الصبیان و نصیب الفتیان و نسیب الاحباب و روضه و سلک الجواهر وباقی منظومات، یاران که نظم درمقابله ایشان نثر گشته اما با این فصاحت و بلاغت و صنایع بدیعیه از ضرورتهای شعر خالی نبوده‌اند همچو است و هست و بود و شد و آمد و چه و چو و چون و تو و دآن و بدآن و لیک و لیکن و براذر و داذر و مقدم المعنی و لف ونشر و قصر و ممدود و دیگر ضرورت‌های ناپسندیده و نیز از یازده و دوانزده بحر بیش نه بوده‌اند، ناگاه از خاطر خامد باعث گشت چه اگر چند بیتی بی ضرورت‌های مذکوره ساخته شود و بر جمیع بحور عجم مشتمل گردد، جهت تجربه طبیعت خویش دل را مشغول ساختم تا صد و پانزده بیت در بیست و سه قطعه که مشتمل بر بیست و سه بحر از بحور عجم که هر قطعه پنج بیت باشد و غیر از تخفیف مشدد و لف و نشر که پیش شعرا این صنعت ممدوح گشته بود ضرورة شعر واقع نشده باشد میسر شد او را مخمسات ادبیه نام نهاده شد».

آغاز:بسمله چنین گوید بنده ضعیف وبزه‌کار نحیف سراج القاضی اصلح الله شأنه که دروقتی ازاوقات شریفه که نظر درنعمتهای منظومه افتاده بود ... واو در مخمسات نام نهاده شد. فی بحر الهزج المثمن السالم: خضر درکوی اوره گم کند ازشکل موزونش تعالی الله مگر ازآب حیوان ریخت بیچونش

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۱۲/۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**قرا ظهر از مطاصلب پشتصلب پشت ... (سیاه شده)

خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۹ و ۱۰؛ جلد: تیماج، ۷گ (۷۹پ-۸۵پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۰-۱۸۳]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۸۴/۵

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۰گ(۷۱پ-۸۰پ)، ۱۸سطر(۷×۱۵) [ف: ۱۷-۱۶۶]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۲۶/۳-۷/۱۲۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**صرح مجدل برج جوسق قصر کاخ ×× بیت خانه سطح بام وفرع شاخ

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۷-۴۲۳۷]

● **مخمس اسیر** / شعر / فارسی و ترکی

moxammas-e asīr

از: اسیر (؟). مخمس ترکی از «اسیر» تخلصی بر غزلی فارسی، و نیز مخمس دیگری به فارسی از وی که باید دید کدام اسیر است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۸۱

آغاز:بوفتور جهانده مین کی هرگز گرفتار الم ×× باش کونکلین باران تیغ جفا خارستم؛ **انجام:**آه سرد و رنگ زردم هر دو چون اثبات اوست ×× نام یار از بند ثانی شد رقم اندر دلم

خط: نستعلیق تحریری ماوراء النهری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۳۴گ (۱۳۴ر-۱۳۵ر، ۱۳۷پ-۱۶۸پ)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۲۷/۱-۴۲۱]

● **مخمس الفت** / شعر / ترکی

moxammas-e olfat

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۹۸

آغاز:یوزینکدا خط سودای دور مویا آی دوریدا هاله×× کوز اوزرا خال ابرور مو یوقه قاتینک جکنی دنباله؛ **انجام:**نه وردینک بوبسایب کاغذ و اجر ماب ساقلا کیل الفت ××نه دیب توشسون محبت رقعه سی حاجات ارساله

از: الفت (؟)؛ خط: نستعلیق تحریری ماوراء النهری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، رکابه‌دار؛ جلد: تیماج، ۲گ (۱۷۷پ-۱۷۸ر)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۲۷/۱-۴۲۵]

● **مخمس جنتی** / شعر / فارسی

moxammas-e jannatī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۲۹/۱۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق؛ جلد: میشن مذهب، ۲گ (۱۵۵و۱۵۶)، ۱۶سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۸-۲۵]

● **مخمس حافظ** / شعر / فارسی

moxammas-e hāfez

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۳۹۲/۱۱

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرم، ۳ص(۱۶۲-۱۶۴)، ۱۰ و ۱۳ و ۱۹سطر، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۴۵-۲۰۸]

● **مخمس حسرت** / شعر / ترکی

moxammas-e hasrat

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۹۶

آغاز:قیلیب سروناز ایله دلدار لار ×× لباستین ابتب بر چه گلنار دار؛ **انجام:**چنان کیل که فهم ایتما کای جان دل ×× بو اغیار لار دور بو اغیار لار

از: حسرت(؟). مخمسی به فارسی در شماره ۸۱۷۷/۹۹ خواهد آمد با تخلص حسرت که نمی‌دانم هموست یا دیگری؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۳گ (۱۷۵ر-۱۷۷ر)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۲۷/۱-۴۲۵]

● **مخمس حسرت** / شعر / فارسی

moxammas-e hasrat

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۹۹

آغاز:دلم در مکتب عشقت باهل درد استاد استبهرجا اهل غم را سقف هستی رنج بنیاد است؛ **انجام:**ز سختی ها توان شد شرح روی آرزو حسرتعروج آبرنگ جوهر شمشیر فولاد است.

از: حسرت (؟). مخمسی به ترکی در مدخل ۸۱۷۷/۹۶ معرفی شد که نمی‌دانم سراینده‌اش با این شعر فارسی یکی است یا نه، چند حسرت در فرهنگ سخنوران معرفی شده‌اند که از آن میان، این موارد می‌تواند باشد: حسرت حصاری، حسرت سندیلوی، حسرت دهلوی و حسرت لکهنویی؛ خط: نستعلیق تحریری ماوراءالنهوری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱گ (۱۸۳ر-۱۸۳پ)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۲۷/۱-۴۲۵]

● **مخمس حیران** / شعر / فارسی و ترکی

moxammas-e heyrān

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۱۰۴

آغاز:حیرت آباد نهادم را غم جانانه سوخت ×× پیکر سوزان من بال و پر پروانه سوخت؛ **انجام:**سازم ایثار قدت صد مخزن گوهر دعاحرف هر سربند وصفت سر بسر حیرانه سوخت ...

از: حیران (؟) مخمس نخست وی فارسی و دومی به ترکی است؛ خط: نستعلیق تحریری ماوراء النهوری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳گ (۱۹۵پ-۱۹۶ر، ۲۰۱ر-۲۰۱پ)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۲۷/۱-۴۲۶]

● **المخمس خال الواسط (رسالة فی)** / علوم غریبه / عربی

al-muxammas xāl-ul wāsiṭ (r.-un fī)

امام مرجانی

emām marjānī

در علم حروف و دعوت اسماء و تصرف در طبائع روحانیه و دستورالعمل ساختن جداول خالی الوسط و استفاده از آنها، درباره مرجانی مؤلف این رساله باید گفت: از میان چند تن از دانشمندان که به نام مرجانی شهره اند و نام آنان را در مراجع می‌توان یافت، تنها عبدالله بن محمد تونسی صوفی معروف به مرجانی (-۶۹۹ق) است که می‌تواند مؤلف این رساله باشد، این کتاب دارای پنج«فصل» است:۱.بسط الارواح، ۲. طبائع الاشیاء ۳. کیفیة الوضع، ۴. استخراج روحانیه الهیولی، ۵. تدبیر البخور.مؤلف در فصل ۴ از ابومحمد بن الطالب الغرناطی و نظریه او در به کار گرفتن حروف در جمیع هدف‌ها به وسیله اشکال یاد می‌کند و نیز اسماء حسنی را می‌آورد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۰/۵-طباطبائی

آغاز:بسمله، الحمدلله علی ما فتح من غوامض اسراره الذی عزوصفها ... و بعد فقد سالنی بعض اخوانی ابان الله لی ولهم ... ان اضع لهم تقیید اعلی الربع ... الفصل الاول فی بسط الحروف و استنطاق مراتبها ... فللحروف اشباح و اعداد و ارواح؛ **انجام:** و هذا آخر الکلام علی هذا المعنی و قد اوضحت لک فی هذاالکتاب ... من الدقایق العلمیه ... قلت لابد من مشارکة شیخ ناصح والا وقع الغلط و الله اعلم و حسبناالله و نعم الوکیل.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ کاغذ: ترکی، جلد: تیماج، ۹ص (۴۳-۵۱)، ۲۵و ۲۰سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۲۳-۱۱]

● **المخمس خالی الوسط** / علوم غریبه / فارسی

al-moxammas xālī-yol vasat

ابیاتی در بیان ترکیبات کیمیا.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۶۷/۴

آغاز: بود در هر علمی اندر وی کتاب ×× هر چه دل می‌خواست

خوب و مستطاب؛ **انجام:**هان زهجران لب ببندم از خطاب ×× تا بر آرد صبح دولت سرز خواب
خط: نستعلیق، کا: سید حبیب الله حسینی، تا: ذیحجه ۱۳۱۱ق؛ ۱۱گ (۱۷پ-۲۷پ)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [مؤید: ۲-۳۰۵]

● مخمس خرامی بر غزل سیدا / شعر / فارسی

moxammas-e xarāmī bar qazal-e seyyedā

از: خرامی (؟). در فرهنگ سخنوران از یک نفر با این تخلص یاد شده که حافظ خرامی تبریزی شاعر قرن ۱۰ق است. اما چون در نسخه ما اشعار سیدای نسفی (۱۱۲۳ق) را تخمیس کرده، وی خرامی دیگری خواهد بود.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۷۵

آغاز:روزم ز شب سیاهست ای نور دیده بی تو ×× من از فراق یکدم کی آرمیده بی تو؛ **انجام:**ای سیدا ندارم با خویش آشنایی ×× گردم بشهر و صحرا از خود رمیده بی تو
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۱۲۷پ-۱۲۸ر)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۱/۲۷-۴۲۰]

● مخمس دبیری بر غزل فروغی / شعر / فارسی

moxammas-e dabīrī bar qazal-e forūqī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۷۷

آغاز: نازنینا به رخت دیده حیرانی چند ×× محو شمشاد قدت سرو خرامانی چند / به غم فرقت تو بی سر و سامانی چند ×× ای به دلها زده مژگان تو پیکانی چند / منت ناوک دل دوز تو بر جانی چند؛ **انجام:**نبود چون مه من شور چه در روم چه ری ×× نکنم ناله چسازم ز غم فرقت وی / اسم زو یافت دبیری چو مخمس شد طی ×× ناصحا منع فروغی ز محبت تا کی -کو بآن مه نکند ... پنهانی چند
از: دبیری (احتمالا جامع سفینه). در عنوان شعر وی در حاشیه سفینه آمده: «مخمس راقم حروف، دبیری، عفی عنه» که نشان می‌دهد به خط خودش در حاشیه نسخه نوشته و شعر از خود اوست. خط وی با خط متن تفاوتی ندارد؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۱۲۸پ-۱۲۹ر هامش)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۱/۲۷-۴۲۰]

● مخمس در بیان واقعه قشون اجباری / ادبیات / فارسی

moxammas dar bayān-e vāqe‘e-ye qošūn-e ejbārī

نساج کاشانی، مهدی، ق۱۳ قمری

nassāj-e kāšānī, mahdī(- 19c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۸۵۰

آغاز:بنام خداوند بخشاینده مهربان اینک آه و فغان داد از این آزادی بفقان پیر و جوان داد از این آزادی؛ **انجام:**مهر بر نطق مکرر زدم لال شدم صاحب صد مرض و ناخوشی امسال شدم اجل اندر پی جان داد ازین آزادی.
خط: نستعلیق جلی، کا: کاشانی، علی بن جعفر، تا: ۱۳۴۸ق [رایانه]

● مخمس رونق / شعر / ترکی

moxammas-e rownaq

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۷۴

آغاز:گلشن ایچرا قامتینکدک سرور غبالانمون ×× باغ ارا حسنونک کبی گلبرگ زبالانمون؛ **انجام:**رونق دیوانه بولدی اول بربوش یار سزهیچکیم مندک جنون دشتیدار سوالانمون
از: رونق (؟). مخمس دوم وی در برگ ۱۸۲ بر روی غزل نوایی ساخته شده؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶گ (۱۲۶پ-۱۲۷ر، ۱۸۲ر-۱۸۳ر، ۲۰۵پ-۲۰۶ر)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۱/۲۷-۴۲۰]

● مخمس شیراز نامه معروف به صفای شاهچراغ / شعر / فارسی

moxammas-e šīrāz-nāme-ye ma‘rūf be safā-ye šāhčerāq

مولانا عمرانی

mowlānā ‘emrānī

تخمیسی است ازقصیده‌ای که درمدح شاهچراغ وشهر شیراز سروده شده است. اشعار تخمیس از شاعری با تلخیص بیدل است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۹۷۵/۳-۱۵/۲۱۵

آغاز:دردهر خسته دوایش بود از شاهچراغ ×× به جهان خضر بقایش بود از شاهچراغ / هرچمن آب وهوایش بود از شاهچراغ ×× بلبلان صوت ونداشان بود ازشاهچراغ؛ **انجام:**گرچه فرمان ملوکی به خدا باش حبیب ×× به جهان صاحب ... براو برد طبیب / آنکه درقلعه شیراز بیفتاد غریب ×× سید حاجی بدش نام غریب است غریب
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مذهب، ۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۷-۴۲۳۷]

● مخمس طالب / شعر / فارسی

moxammas-e tāleb

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۶۱

آغاز:در چمن وقتی که دیدم قامت رعنای تو ×× ناله می‌سازم چو

نی از عارض زیبای تو؛ **انجام:**طالب بیچاره ام افتاده در گرداب غم ×× تا یکی باشم جدا از لعل شکر خای تو
از: طالب (؟). دو مخمس فارسی شاید از شاعری که در مدخل ۴۶، اشعار ترکی اش معرفی شد، شاید هم از «طالب»های دیگر تاریخ ادبیات فارسی، از وی مخمس ترکی هم در برگ ۱۶۷ آمده ، شاید طالب بخارایی باشد؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵گ (۱۱۵پ-۱۱۶ر، ۱۳۳پ-۱۳۴ر، ۱۶۷ر-۱۶۷پ)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۱/۲۷-۴۱۷]

● **مخمس علی بیک بر غزل حافظ** / شعر / فارسی
moxammas-e ʻalī beyk bar qazal-e hāfez
مخمسی از علی بیک (؟) است با تخلص «علی (در بند پایانی) بر غزل حافظ. شاید وی همان سراینده تخمیس اشعار حافظ، معرفی شده در فهرست بشیر حسین بر مجموعه شیرانی باشد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۷۱
آغاز:داشت به قتل عاشقان آن بت بی وفا شعف ×× گشت دل غریق من گوهر عشق را صدف ؛ **انجام:**حافظ اگر قدم زند در ره خاندان عشق ×× بدرقه رهش شود همت شحنه نجف
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۱۲۳پ-۱۲۴ر)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۱/۲۷-۴۱۹]

● **مخمس غریبی بر غزل همایون** / شعر / فارسی
moxammas-e qarībī bar qazal-e homāyūn
از: غریبی. مشخص نشد کدام غریبی منظور است ولی همایون که غزل تضمین شده از اوست، امیر همایون اسفراینی است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۹۱
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ (۱۷۰ر-۱۷۰پ)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۱/۲۷-۴۲۴]

● **مخمس غزل شمس تبریزی** / شعر / فارسی
moxammas-e qazal-e šams-e tabrīzī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۲۷/۵
آغاز:آغاز (مخمس اول): بشنو این زمزمه از من که در این دم نه منم ؛ آغاز (مخمس دوم): من که در عالم وحدت چو عقیق یمنم؛ **انجام:**بالله این غالب افسرده به هم برشکنم
کا: محمد حسین عشقی ذهبی ابن میرزا محمد فایق، تا: ۱۳۰۶ق؛ ۵ص (۱۳۸-۱۴۲)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳۲-۳۲۵]

● **مخمس فصیحی (۱)** / شعر / ترکی
moxammas-e fasīhī
احتمالاً از: عبدالحمید بخارایی متخلص به فصیحی. نباید از فصیحی هروی که دیوانش را دکتر قیصری تصحیح کردهو با مقدمه دکتر محمد دهقانی توسط امیر کبیر چاپ شده باشد، زیرا این مخمس به ترکی است. وی احتمالاً فصیحی بخارایی باشد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۸۴
آغاز:زلفینکز هر تا دینی بمردام صیات اینتکز ×× عشق ایتنی بنده ایلاب سرو آزاد اینتیکز؛ **انجام:**عیب ایماس قتله فصیحی شکوه ای نامهربان ×× ایتنکز کیمن جهانده خاطرین شادانتیکز
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴گ (۱۳۸پ-۱۳۹ر، ۲۱۰پ-۲۱۱ر)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۱/۲۷-۴۲۲]

● **مخمس فصیحی (۲)** / شعر / فارسی
moxammas-e fasīhī
مخمسی احتمالاً از: عبدالحمید بخارایی متخلص به فصیحی. این تخمیس‌ها در دیوان چاپی فصیحی هروی (چاپ دکتر قیصری، مقدمه دکتر محمد دهقانی، انتشارات امیر کبیر، ۱۳۸۳) وجود ندارد و نمی‌تواند از او باشد. وی احتمالاً عبدالحمید بخارایی مداح امیر عبدالاحد خان، مذکور در فرهنگ سخنوران باشد. استثنائاً در این مورد، مخمس‌های فارسی وی را از تخمیس‌های ترکی جدا کردیم. مخمس اول و چهارم بر غزل عاشق است، دومی بر غزل حافظ و سومی مخمسی مستقل و غیر تضمینی است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۱۰۸
آغاز:خوشا محفل که آنجا حسن دلبر شعله وار افتد ×× اسیر مستمندان گرد او پروانه‌وار افتد؛ **انجام:**در دلت هست فصیحی نفسی آسودن ×× دل خود را به گلی ده که بقایی دارد.
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵گ (۲۰۹پ-۲۱۰پ، ۲۱۱پ-۲۱۳ر)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۱/۲۷-۴۲۷]

● **مخمس قادری** / شعر / ترکی
moxammas-e qāderī
از: قادری(؟). در عنوان شعرش نوشته:«مخمس مجذوب الحق قادری». این تخمیس بر روی شعر نوایی ساخته شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۸۲
آغاز:الهی فکرت ذاتینکالال عقول کمل ×× تاهیب فضای صفا تینککا فهم ایاغی زلل؛ **انجام:**نوایی ایلادی حمد نیکدانامه لار ارسال ×× انی رد ایلا مال کیل حق احمد مرسل
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۱۳۶پ-۱۳۷پ)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۱/۲۷-۴۲۲]

● **مخمس گلشنی** / شعر / ترکی

moxammas-e golšanī

از: گلشنی (؟). مخمسی است در نعت رسول خدا (ص).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۱۰۰

آغاز:سید ابرار رسول خدا ×× بدر سپهر فلک اصطفی؛ **انجام:**صل علی سیدنا المصطفی ×× امت سرگشته سیکا رهنما

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳گ (۱۸۳پ-۱۸۵پ)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۱-۲۷/ ۴۲۶]

● **مخمس مجرم بر غزل جامی** / شعر / فارسی

moxammas-e mojrem bar qazal-e jāmī

این شعر احتمالاً از مجرم سمرقندی جغتایی باشد که ذکرش منحصراً در تذکره صحف ابراهیم (قرن ۱۲) آمده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۸۰

آغاز:ای ملاقات نگاهت کرده صد آئین خراب ×× هر مژه مانند تیری جسته بیرون از شهاب؛ **انجام:**بنده جامی شد غلامت ساز با حالش نظر ×× اسراکیل یا قول اکیل یا سات یا برکیل جواب

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۱۳۲پ-۱۳۳ر)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۱-۲۷/ ۴۲۱]

● **مخمس مخلص** / شعر / ترکی

moxammas-e moxles

از: مخلص (؟). دو مخمس متوالی از مخلص به زبان ترکی است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۹۰

آغاز:ای شهنشاه لعمرک آلدینکاشه لارکدا ×× حاملان عرش کردینک کوزکا فیلدی طوطیا؛ **انجام:**(؟) ای جان رمشینه سیکا نعت دین دردانه قیمت ×× دیکایلار اهل مغبر مخلص اشغارینکا سلمنا

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳گ (۱۶۴ر-۱۶۶پ)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۱-۲۷/ ۴۲۴]

● **مخمس مصنف** / شعر / ترکی

moxammas-e mosannef

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۱۰۳

آغاز:عالم اهلی عشر تیغه دلرباس روز کنینکطوطی دیک نطق ایلا سنگ جانلارغه باقر سوز کنینک؛ **انجام:**نیم نگاه مست قبلا یک سیدین سرفرازالغرض شد نین ایاغنک عشوه نارا وز کنینک

از: مصنف (؟)؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۱۹۴پ-۱۹۵ر) [ف: ۱-۲۷/ ۴۲۶]

● **مخمس مقبل** / شعر / فارسی

moxammas-e moqbel

مخمسی است با تخلص «مقبل» که معلوم نیست کدام یک از دو مقبل معرفی شده در فرهنگ سخنوران منظور است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۷۲

آغاز: ای ماه که بر اوج ره جاه رسیدی ×× وی سرو سهی قد که سر از ناز کشیدی؛ **انجام:**جور تو همه صیقل آئینه مقبل ×× بیداد ازین خسته جگر کو نشنیدی

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱گ (۱۲۴ر-۱۲۴پ)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۱-۲۷/ ۴۱۹]

● **مخمس ملیح بر غزل بیدل** / شعر / فارسی

moxammas-e malīh bar qazal-e bīdel

احتمالاً از: بدیع بن محمد شریف سمرقندی (ملا) متخلص به ملیح (زنده در ۱۱۱۲ق). تخمیسی با تخلص «ملیح» که اگر منظور ملیح سمرقندی باشد، وی از معاصران بیدل بوده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۹۴

آغاز:پایمال جلوه حسنیم در بزم لقا ×× سرفرازی کی رسد با ... (؟) در ملک بقا؛ **انجام:**عمرها شد بال عجزی در هوایت می‌زند ×× تا کجا پرواز گیرد بیدل از دست دعا

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۱۷۳ر-۱۷۴پ)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۱-۲۷/ ۴۲۴]

● **مخمس مونس بر غزل نوایی** / شعر / ترکی

moxammas-e mūnes bar qazal-e navāyī

مخمسی ترکی از مونس (؟) بر غزلی از امیر علیشیر نوائی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۶۴

آغاز:زهی صنعونک کاری ننک حیالی طارم اعلا ×× وجود باکینکا مظهر ایرور آئینه اشیا؛ **انجام:**نوای قتیل بیل برله سنینک حمدینک بیان قیلون ×× تیکان جنت کلین و صفین قیلوردا کنک ایرور کویا

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۱۱۶پ-۱۱۷ر هامش)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۱-۲۷/ ۴۱۷]

● **مخمس نادیم بر غزل صایب** / شعر / فارسی

moxammas-e nādīm bar qazal-e sāyeb

مخمسی از نادیم (؟) بر غزل صایب. مشخص نشد کیست. نام وی در عنوان شعر عینا چنین است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۶۳

آغاز:خال مشکین چون بدان رخساره زیبا نشست ×× داغها از حسرتش بر این دل شیدا نشست؛ **انجام:**ناتوانیهای ما صایب بسان غفلت است ×× عاقبت رسوا شود هر کس که با ... (؟) نشست

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۱۱۶رهامش)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۲۷/۱–۴۱۷]

● **مخمس نامه حافظ** / شعر / فارسی

moxammas-nāme-ye hāfez

شمسی، ق۱۰ قمری

šamsī(- 16c)

تخمیساتی است بر غزلیات حافظ، غیر از چند تخمیس، ظاهراً بقیه تخمیسات از خود شمسی است. در این‌که آیا او شمسی بغدادی از شاعران قرن دهم (الذریعه ۵۴۵/۹) است یا شمسی همدانی یا غیره و یا شخصی جدید العنوان، محتاج بررسی است.عنوان کتاب او را در منابع نیافتم اما در پایان نسخه حاضر ترقیمه‌ای است بدین صورت: «مخمس نامه حافظ از گفته شمسی».از تصحیحات بر این مجموعه که به خط کاتب است احتمال می‌رود نسخه به خط خود شاعر باشد و از رساله بعد چنین برمی‌آید که او شیعه بوده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۵۴/۱

آغاز: عاقبت تا که بشکل من مسکین آمد ×× سحرم دولت بیدار بیالین آمد / گفت برخیز که آن خسرو شیرین آمد ×× از مناجات بنه سوی خراباتش کام / همچو زهاد مکن باده عرفانش حرام ×× چون خم می‌مکن الا بن میخانه مقام / قدحی [سیاه شده]بتماشا بخرام ×× تا ببینی که نگارت بچه آیین آمد؛ **انجام:**شدند اهل حقایق جمله پنهان ×× ز شمسی می‌نماید سر فرقان / نه حافظ را حضور درس قرآن ×× نه دانشمند را علم الیقینی

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۸۲گ (۱ر – ۸۲پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۲سم [ف: ۴۳–۱۰۰]

● **مخمس نذری** / شعر / فارسی

moxammas-e nazrī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۹۵

آغاز:همچون تو نازنینی در دهر کس ندیده ×× مثل تو خوش لطافت ایزد نیافریده.؛ **انجام:**نذری ز عشق خوبان چون لاله غرق خون است ×× آب از دو دیده رفته خون از جگر چکیده

از: نذری(؟). مشخص نیست که می‌تواند باشد؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۱۷۴پ–۱۷۵ر)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۲۷/۱–۴۲۵]

● **مخمس وحشت** / شعر / فارسی

moxammas-e vahšat

از: وحشت (؟). در عنوانش نوشته:«مخمس نعت وحشت» که مخمسی است در نعت رسول اکرم (ص).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۱۰۵

آغاز:اسلام ای محرم خاص کریم کبریا×× دوستدار حضرت حق پیشوای انبیا؛ **انجام:**خاک پایت سرمه چشم غزالان حرم ×× در کلام حق بود نامت محمد مصطفی

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۴گ (۱۹۶ر–۱۹۹ر)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۲۷/۱–۴۲۷]

● **مخمس هجری بر غزل عرفی** / شعر / فارسی

moxammas-e hejrī bar qazal-e ‘orfī

مؤلف احتمالاً هجری بدخشانی باشد که نامش در فرهنگ سخنوران ثبت است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱۷۷/۷۶

آغاز:چشمم مه رخسار تو دیدن نتوانست ×× رویم به کف پای تو سودن نتوانست؛ **انجام:**تو عرفی بیچاره همه گوش ولیکن ×× یک حرف دعا از تو شنیدن نتوانست

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۱۲۸پ–۱۲۹ر)، اندازه: ۱۲/۹×۱۹/۸سم [ف: ۲۷/۱–۴۲۰]

● **مخمس هفت بند** / ادبیات / فارسی

moxammas-e haft band

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۹۹۰

آغاز:ای که مثل و شبه تو پیدا نگشته بر زمین هست پیش شأن والایت شده عرش برین.؛ **انجام:**ساکنان عالم لاهوت را بربود گوش ... از پایت یا امیرالمؤمنین

خط: نسخ ممتاز و جلی، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق [رایانه]

● **مخ المکیة فی شرح الهمزیة** / ادبیات / عربی

muxx-ul makkīya fī š.-il hamzīya

ابن حجر عسقلانی، احمد بن علی، ۷۳۳ – ۸۵۲ قمری

ebn-e hajar-e ‘asqalānī,ahmad ebn-e ‘alī (1333 - 1449)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۳۹

آغاز:بسمله، الحمدلله الذی اختص نبینا محمد صلی؛ **انجام:**قال مؤلفه رحمه الله تعالی آمین آمین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۹۷۶ق؛ جلد: مقوا [رایانه]

● **المخنقة** / کیمیا – عربی

al-maxnaqa

جابر بن حیان، ۱۲۰ – ۱۹۸ ؟ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۱۱/۲۵

آغاز:الحمدلله شکراً دائماً ینقذنا من سوء اعمالنا و یخرجنا ربنا من الظلمات الی النور غیر محتاج الی الحم فتبارک الله احسن الخالقین. و بعد فانه قد سبق لنا قبل کتابنا هذا اربعة و عشرون کتاباً فی الحیوان منها عشرون و اربعة فی النبات و انا ذاکر فی کتابی هذا الابواب المترکبة من هذه العناصر؛ **انجام:**و ماءالزیبق و ماء النوشادر و یسلک التدبیر فانه فی الکل واحد ان شاء الله عزوجل.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳گ (۷۰ر – ۷۲ر)، ۱۹سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۷×۲۲/۳سم [ف: ۲۹/۲–۶۱۴]

● **مخیریة** / شعر / عربی

muxayyarīya

تقیا، محمد، ق۱۳ قمری

taqīyā, mohammad(- 19c)

قصیده‌ای است به عربی بامقدمه فارسی و مشتمل است بریکصد و ده بیت، در ذکر شمه‌ای از براهین امامت و شر ذمه‌ای از مطاعن خلفای باطل، سروده سید محمد تقیا.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۱۹۸

آغاز:بسمله، الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی، بدانکه منظومه بهارکه مسمی است به مخیریه از جمله منظومات جناب ... ؛ **انجام:**هدی و ذکری لاولی الالباب.

خط: نسخ، کا: علی اشرف طالقانی، تا: ۱۲۹۹ق؛ واقف: محمود فرخ، اسفند ۱۳۲۷؛ جلد: پارچه‌ای، ۱۰گ، ۹سطر(۷/۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۸×۲۱/۸سم [ف: ۷–۸۲۷]

● **مد** / شعر / فارسی

mad

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۹۴/۳

آغاز:مدها نزدیک قرا پانزده دان در عدد ×× روم مبدل شبه مبدل آنکه امعان شد بنام

کا: قنبر علی بن ابراهیم بیدهندی، تا: ۱۰۷۵–۱۰۷۷ق؛ جلد: تیماج، ۳۳۰گ، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۵۱–۵۴]

● **المدات** / تجوید / عربی

al-maddāt

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۲۰/۲۱–ف

نسخه اصل: کتابخانه وزیری جامع یزد ش ۲۲۸۷؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱–۶۸۱]

● **مداخلات جفر** / جفر / فارسی

madāxilāt-e jafr

خاص ابراهیم درویش، ق۱۲ قمری

xās ebrāhīm darvīš(- 18c)

رساله موجزی است در اصول و قواعد مداخلات جفر.

کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۴۱/۵

آغاز:بسمله بعداز تحمید خدا را و از ایثار صلوات سلام بر جمال مصطفی را؛ **انجام:**گذشتیم بنویستن احتیاج نیست زیرا کلام دراز نباشد

خط: نسخ خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۱۵ص (۱۰۱–۱۱۵)، ۱۷سطر [ف: –۲۲۹]

● **مداخلات جفر** / جفر / فارسی

madāxilāt-e jafr

غیر همانند:

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۳۰/۴

آغاز:بدانکه مداخل عددی چند است بر وجهی خاص که از اسماء حروف بیرون می‌آورند و آن سه قسم است؛ **انجام:**و از حق تعالی حاجت طلب کن و این اسماء را شفیع ساز که حاجت روا گردد ان شاء الله تعالی.

رساله ای است مختصر در مداخل علم جفر به صورت اشاره و رمز در سه قسم: قسم ۱. مدخل کبیر، قسم ۲. مدخل وسیط و قسم ۳. مدخل صغیر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ ۴گ (۱۱۷–۱۲۰)، ۱۵سطر، اندازه: ۷×۱۱سم [ف: ۲۹–۱۸۹]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۱۷/۴

آغاز:اما بعد بدانکه مدخل کبیر آن است که عدد جمله حروف یا اسمی از اسمای الهی جمع کنی آنچه باشد حروف سازی؛ **انجام:**و هر اسمی که از اسماء ملائکه استخراج شده باشد مذکور سازد که اثر عظیم بیند

مدخلات جفر کبیر و جعفر صغیر را با عناوین «قاعده – قاعده» از رساله مولانا ابوالخیر محمد تقی فارسی (؟) انتخاب نموده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۱گ (۱۱۲پ–۱۴۲ر)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۵–۲۰۱]

● **مداخل الحصن** / دعا / عربی

madāxil-ul ḥiṣn

وابسته به: الحصن الحصین من کلام سید المرسلین؛ ابن جزری، محمد بن محمد (۷۵۱–۸۳۳ق)

حاشیه‌ای است برکتاب «الحصن الحصین من کلام سید المرسلین» شمس الدین محمد جزری شافعی (۸۳۳). این حاشیه جز حاشیه‌ها وشروحی است که درکشف الظنون معرفی شده است.

[کشف الظنون ۶۶۹/۱]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۶۰۲-۱۸/۱۲۲

آغاز:الواو یاء لاجل الیا ء الساکنة قبلها ثم أدغمت قاله فی النهایة ولا خفاء فی ان اکثر هذه المعانی یمکن أن یرادهنا؛ **انجام:**فقو له علی نبیک من قبیل وضع المظهر موضع المضمر تنبیهاً علی ان منشا الحکم المذکور هو وصف النبوة

خط: نستعلیق، کا: محمد خلیل مصطفی بادی، تا: پنج‌شنبه ۹ صفر۹۹۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ تملک: ملاعلی گلپایگانی؛ مهر: «عبده الراجی اسدالله بن محمد باقر الموسوی»(بیضوی)، «الموفق للسدادعبده محمد علی بن عبدالجواد»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۲۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۷-۴۲۳۸]

● مداخل و مخارج حروف / تجوید / فارسی

madāxel va maxārej-e horūf

در یک «مقدمه» و چهار «فصل»: مقدمه در بیان مداخل و مخارج حروف.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۵۶۰/۹

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲-۴۰۹]

● مداراة الناس / اخلاق / فارسی

modārāt-on nās

رساله مختصری است در خوشرفتاری با خلق با استفاده از احادیث و اشعار.

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۳۵/۱۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفرقرن۱۳، جا: کرمانشاه؛ افتادگی: انجام؛ ۳گ (۵۴۵ر-۵۵۷)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱-۱۶۰]

● مدار استدلال الاخباریین / اصول فقه / عربی

madār-u istidlāl-il axbārīyīn

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ - ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۱۰۵/۱

خط: نسخ، کا: علی بن عباس بحرانی، تا: ۱۳۰۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ قطع: وزیری [میراث شهاب: س۸ش۲-۲۱]

● مدار الافاضل / لغت / فارسی

madār-ol afāzel

فیضی سرهندی، الله داد بن اسد العلماء، ق۱۱ قمری

feyzī sarhendī, al-lāh-dād ebn-e asad-ol-'olamā'(- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۰۰۱ق

فرهنگ‌نامه‌ای است فارسی شامل لغات و کنایات و اصطلاحات فارسی و عربی و ترکی به ترتیب حروف تهجی در بیست و هشت باب و با نشانه‌های ع و ف و ت ریشه لغت را مشخص نموده است. واژه به اختصار گزارش داده شده و گاهی به ابیاتی فارسی استشهاد می‌شود.مؤلف جهت تألیف لغت‌نامه از این منابع بهره جسته است: ۱. الصراح من الصحاح؛ ۲. مهذب الاسماء؛ ۳. تاج المصادر؛ ۴. تاج الاسامی؛ ۵. نصاب الصبیان؛ ۶. ادات الفضلاء؛ ۷. شرفنامه ابراهیمی؛ ۸. تحفة السعادة اسکندری؛ ۹. موید الفضلاء؛ ۱۰. قنیة الفتیان.

آغاز:ای نام تو ورد هر زبان دگر است ×× در هر دهنی کام و بیان دگر است/ نام تو مدار فاضل آمد، الحق ×× زان نام ترا نام و نشانی دگرست

چاپ: به سال ۱۳۳۷ شمسی با تحقیق دکتر محمد باقر از سویدانشگاه پنجاب چاپ شده

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۸۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**یلتقچی و یلقی گله بان، ینشقی صعوه، یودی ازین سوی.

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۱؛ واقف: عضدالملک، ۱۲۷۶ق؛ کاغذ: هندی، جلد: چرمی، ۲۸۱گ، ۲۴-۲۵سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۷/۲سم [ف: ۱۳-۱۲۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۴۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**و برای تعظیم و توصیف نیز آید چنانچه گویند فلانی مردی ظریفی است و امثال این بسیار است

خط: نستعلیق، کا: اننداو بن جیواجی نپدت، تا: ۲۵ ربیع الاول۱۱۱۲ق، جا: مرتضی آباد بیجاپور؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین؛ ۴۰۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۹-۳۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۵۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**هر دو سین مهمله معروف و شین معجمه مضموم میکده و طرب آباد و دنیا و قمارخانه و دوزخ، سرشک شود به کسرتین سین و را .

خط: نستعلیق، کا: محمد نقی، تا: ربیع الاول۱۱۲۱ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۳۱۸گ، ۲۱سطر (۹/۵×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۳۷-۴۷۱]

● مدار الافهام و تفسیر آیه «ثمانیة من الضأن اثنین» / تفسیر / فارسی

madār-ol afhām va tafsīr-e āye-ye «samānīyat-on men-

az za’n esnayn»

کمال خوارزمی، حسین بن حسن، - ۸۳۹ ؟ قمری
kamāl xārazmī, hoseyn ebn-e hasan(- 1436)
تاریخ تألیف: ۱۶ ذیقعده ۸۳۱ق؛ محل تألیف: مازندران (کنار دریای خزر)
در دو «مقاله».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۲/۱۶-ف
نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۱۸۲۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷ جمادی الاول ۸۵۱ق، جا: ابرقوه؛ ۳۶گ (۲۰۸-۲۴۳)، ۱۹سطر [فیلمها ف: ۱-۴۷۷]

● **المدارج** / فلسفه / عربی
al-madārij
در تعریف اصطلاحات و واژه‌های فلسفی و بیان حدود آنها به ترتیب مراتب و منازل سلسله وجودی آنها از مبتدا تا منتهی در دو مقدمه: اول در احکام معرف و دوم در حصر موجودات بر دو طریق: اول جواهر و دوم اعراض و هر کدام دارای چند باب.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۹۹/۱۹
آغاز:الحمد لله الذی ابدع ماهیات الموجودات و احدث هویات الکائنات و خلق البسائط اسطقسات المرکبات
فقط صفحه اول این کتاب آمده است؛ کا: محمد ابراهیم نصیری، تا: ۱۰۹۷ق؛ ۱ص (۳۵۱ر)، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۲۷-۲۱۸]

● **مدارج افهام الافواج فی تفسیر آیة ثمانیة ازواج** / تفسیر / فارسی
madārej-o afhām-el afvāj fī tafsīr-e āyat-e samānīyat-o azvāj

ترکه اصفهانی، علی بن محمد، - ۸۳۶ ؟ قمری
torke-ye esfahānī, ‘alī ebn-e mohammad(- 1433)
تاریخ تألیف:۶ ذیقعده ۸۳۱ق؛ محل تألیف: مازندران
در تفسیر ظاهری و باطنی آیه ثمانیة ازواج(سوره انعام، آیه ۱۴۳) و دارای دو مقاله که مؤلف آن را در پاسخ کسی که وی را با عنوان «سلیمان محمد نصب و رضای مرتضی قدم» یاد کرده نگاشته است.
آغاز:بعد از سپاس بیحد و قیاس خدایرا و درود بی انجام و نهایت برگزیده او را محمد عربی صلوات الله و سلامه علیه و علی آله اجمعین
انجام:و ختم بقدومه ابواب الشریعة النبویة و الکمالات الیقینیة محمد و علی آله و اصحابه اجمعین
چاپ: مجله کیهان اندیشه، سال ۱۳۶۷ش، شماره ۱۷ و ۱۸، تصحیح نجیب مایل هروی

[الذریعه ۲۳۵/۲۰ با عنوان مدارک الافهام؛ منزوی ۵۹/۱]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۹۶/۴۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**تمت التعلیقات هذه بشاطی بحر الخزر ... اجمعین.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۲۸-۸۴۱ق؛ تملک: محمد حسین حسینی در تبریز در ۱۰۱۶ق؛ مهر: «عبده علی نوری ۱۱۹۶ هـ» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۹ص (۳۵۲-۳۶۰)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳۲-۲۴۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۰۴/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**بیا و زنکهت این ... تمت التعلیقات هذه ... و علی آله اجمعین
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۰۳و۹۰۴ق، جا: مسعودیه یزد؛ جلد: تیماج، ۴۴ص (۱-۴۴)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: ۳۲-۱۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۳۵/۱۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد صالح اصفهانی، تا: یک‌شنبه ۱۷جمادی الثانی۱۰۸۴ق؛ جلد: تیماج، ۳۰گ (۱۹۴پ-۲۲۳ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۸-۲۳۶]

● **مدارج الاحکام** / اصول فقه / عربی
madārij-ul aḥkām

حسینی استرآبادی، نصرالله بن حسن، ق۱۳ قمری
hoseynī estarābādī, nasr-ol-lāh ebn-e hasan(- 19c)
در دیباچه این کتاب نگاشته شده تألیف آن پس از کتاب موازین القسط مؤلف است. در یک«مقدمه» وسه «فن» و «خاتمه»ای مرتب ساخته است.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۴۸۵
آغاز:بسمله الحمدلله الذی اذهب عنا رجس الکفر وطهرنا بماء الایمان؛ **انجام:**والجواب مضافاً الی عدم اعتبار مثل الخبر سیما فی مقابله العلامه
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی از خود مؤلف موجود وبه قرینه این که پس از آن کلمه عنه نوشته شده ودرخود متن هم در هر صفحه چندین سطر آن قلم‌خوردگی پیدا کرده واصلاح شده است ودرحاشیه همان مطالب باعباراتی بهتر از عبارت سابق آن همان موضوع نوشته شده و آشنایی به خط مؤلف مسلماً کاتب نسخه خود مؤلف بوده‌اند ولی یکی دو ورق از اواسط آن به خط دیگری تحریر گردیده؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ:سمرقندی، ۱۴۱ص، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱-۶۱۰]

● **مدارج الاعتدال** / شعر / فارسی
madārej-ol e‘tedāl

مظفر علیشاه کرمانی، محمد تقی بن محمد کاظم، ۱۱۵۰ – ۱۲۱۵ قمری
mozaffar-‘alī-šāh-e kermānī, mohammad taqī ebn-e mohammad kāzem (1738 - 1801)
مثنویات، ترجیعات و ترکیبات است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۶۵/۶
آغاز:اول نامه بنام حی پاک ×× زنده گی بخش همه اجزای خاک؛ **انجام:**صورت مشتاق نشان علی است ×× آیت اطلاق بشان علی است
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۶ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج زیتونی، ۱۷سطر [ف: ۳۰-۹۳]

● **مدارج البطون فی ازالة الشکوک و الظنون** / عرفان و تصوف / فارسی
madārej-ol botūn fī ezālat-eš šokūk va-z zonūn
نسفی، عزیزالدین بن محمد، ق۷ قمری
nasafī, ‘azīz-od-dīn ebn-e mohammad(- 13c)
[فهرستواره منزوی ۸۴۵/۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۲/۱-ف
نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۱۸۲۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۲ ربیع الاول۸۵۱ق،جا:ابرقوه؛۹گ(۱-۹)،۱۹سطر [فیلمها ف: ۱-۴۷۶]

● **مدارج البلاغه** / بدیع / فارسی
madārej-ol balāqa
هدایت، رضا قلی بن محمد هادی، ۱۲۱۵–۱۲۸۸ قمری
hedāyat, rezā qolī ebn-e mohammad hādī (1801 - 1871)
فرهنگ الفبایی صنایع و بدایع شعری است دارای یک مقدمه و یک فصل و خاتمه. خاتمه در معایب شعر است به ترتیب الفبا.
آغاز:خداوندی را ثنا سزاست که همه موجودات عالم آثار صنایع اویند و خالقی را سپاس رواست که تمام مخلوقات گیتی نمودار قدرت پر بدایع اوست ... اما بعد چون همیشه اوقات جمعی از ارباب سداد و برخی از اصحاب سلیقه و استعداد ...
چاپ: مشار عربی، ص۴، ص۴۶۵۴؛ ایران، شیراز، مطبعه محمدی، ۱۳۳۱ق، سنگی، رقعی، ۲۳۰+۴ص؛ ۴+۲۳۰ص
[الذریعة: ج ۲۰ص۲۳۶]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۳۷۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** [تنسیق الصفات] ... یا ه فارسی گویند فلان راست گفتار و نیکوکار است و کوتاه دست مردم یا در القاب بزرگان.
کامل؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ ابتدای نسخه یک رباعی از معتمدالدوله میرزا عبدالوهاب نشاط ابراهیم در معالی (؟) در ۱۲۷۷ق نوشته؛ یادداشتی به خط مؤلف: «هو.چندی گذشته که نسخه این رساله مفقود گشته در کرمانشهان و همدان دیده اند و نوشته اند و زیاده ازین در نزد مؤلف نمانده. حرره هدایت» با مهر: «رضاقلی۱۲۴۷» (بیضی)؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۴گ (۹۶پ-۱۲۹پ)، ۱۲-۱۸سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۱۰-۱۵۹]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۴/۶
همان نسخه بالا [مؤید: ۳-۵۲۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۷-فیروز
آغاز:بیهوده چند در ره حرص و هوا روم ×× در آن رهی که این دو بود رهنما روم / چون خاکبوسی در موسی جعفرم ×× اندر سر است ساخته از فرق پا روم / سیراب تاز جام ولایش شوم به حشر ×× در حق خویش تا که نمایم دعا روم؛ **انجام:**غیر از دعا چو نیست مرا مدعا کنون ×× بر قتلگاه تشنه لب کربلا روم / مدحت سرائیش بنما پیشه یاربم ×× تا در سرای آخرت از این سرا روم
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق، مجدول؛ جلد: تیماج، ۵۰گ، ۱۵ و ۱۷سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۳۱۴]

۳. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۰۸
آغاز:برابر؛ **انجام:**و درین صورت سرقت ظاهر نمی گردد بلکه التباس و اقتباس و تضمین یا تلمیح و تملیح یا عقد و حل خواهد بود و خود اینها از صنایع شعری میباشند و از سرقات و مسترقات محسوب نمی گردند. و از معایب آنچه فی الجمله ضرورت داشت همین است که علی الاختصار درین رساله نگاشت زیاده بر این منوط بتتبع و استحضار اهل استعداد است و باعث اطناب این کتاب و بالله الصواب.
خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، بی‌تا؛ از بعضی یادداشت‌های حواشی مستفاد می‌شود که نسخه به نظر مؤلف رسیده است؛ جلد: چرمی، ۴۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳-۱۲۵۹]

← مدارج السالکین بین منازل ایاک نعبد و ایاک نستعین ← مدارج السالکین فی منازل السائرین

● **مدارج السالکین فی منازل السائرین** / عرفان و تصوف / عربی
madārij-us sālikīn fī manāzil-is sā’irīn
ابن قیم جوزیه، محمد بن ابی بکر، ۶۹۱ – ۷۵۱ ؟ قمری
ebn-e qayyem-e jawzīye, mohammad ebn-e abī-bakr (1293 - 1351)
وابسته به: منازل السائرین؛ انصاری، عبدالله بن محمد (۳۹۶-۴۸۱)
تفسیری است عرفانی که در چاپ نخست فهرست، این تفسیر را از «علاء الدوله احمد بن محمد السمنانی» صاحب «عروة الوثقی» دانسته است. ولی در کشف الظنون آنچه از این مؤلف دانسته

شده «المدارج و المعارج» است، و مدارج السالکین از ابی الفرج عبدالرحمن بن علی الجوزی (متوفای ۵۹۷ق) دانسته شده ولی موضوع و آغاز و انجام کتب مزبور ذکر نشده است تا از شک به سوی یقین راهنما باشد.در معجم المطبوعات العربیة و المعربه (ستون ۲۲۴ ردیف ۱۹) کتابی به نام «مدارج السالکین بین منازل ایاک نعبد و ایاک نستعین» از آثار مطبوع «ابن قیم جوزیه» نام می‌برد که از فصل‌بندی‌های نسخه ما برمی‌آید باید همین کتاب باشد زیرا فصول را چنین یاد می‌کند: «فصل: و من منازل ایاک نعبد و ایاک نستعین منزلة الشکر ... فصل و من منازل ایاک نعبد و ایاک نستعین منزلة الحیا ... و من منازل ایاک نعبد و ایاک نستعین منزلة الصدق ... و من منازل ایاک نعبد و ایاک نستعین منزلة الخلق ... و من منازل ایاک نعبد و ایاک نستعین منزلة المروة ... الخ» و از ابن تیمیه نیز به عنوان استاد یاد می‌کند، مثلاً:«سمعت شیخ الاسلام ابن تیمیه رحمه الله تعالی یذکر ذلک و یفسره ... ». (اردلان)

آغاز:بسمله. الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین و لاعدوان الا علی الظالمین ... و بعد فلما کان کمال الانسان انما هو بالعلم النافع و العمل الصالح

چاپ: قاهره، محقق: محمد رشید رضا، مطبوعات المنار، ۳۰۰ص، ۱۳۳۱ق؛ ومطبعة السنة المحمدیة، محقق: محمد حامد الفقی، ج ۱-۳، ۱۳۵۷ق.

[معجم المؤلفین ۱۰۶/۹]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۶

آغاز:برابر؛ آغاز مجلد دوم: بسمله. الحمدلله صلی الله علی سیدنا محمد و آله و سلم تسلیماً. فصل و من منازل ایاک نعبد و ایاک نستعین منزلة الایثار؛ **انجام:**لاحجة بیننا و بینکم الله یجمع بیننا و الیه المصیر. آخر الکتاب و الحمدلله وحده و صل الله علی سیدنا محمد المصطفی و علی آله و سلم.۲- انجام مجلد اول: الاشأن العلم و لا یضعون الیه و فی هذا کفایة و الله المستعان آخر المجلد الاول من کتاب مدارج السالکین فی منازل السائرین.

مشتمل بر دو مجلد است؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ واقف: امیر جبزئیل، ۱۰۳۷؛ جلد: تیماج، ۳۰۷گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۰×۲۷سم [ف: ۱-۵۶۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۵

آغاز:و جذروا من مفارقته و اخرجوا من فارقه من الطریق بالکلمة دنبال گزارش بندر هو علی ثلث درجات، الدرجة الاولی صفاء علم یهذب لسکوک الطریق؛ **انجام:**از گزارندگان منازل السائرین اینکسانند شیخ امام سلیمان تلمسانی صوفی ۶۹۰ احمد بن ابراهیم رسطی م ۷۱۱ محمد بن محمد در گزینی ۷۴۳ بنام تنزیل السائرین شمش الدین محمد تبادکانی طوسی م ۸۹۱ بپارسی و بنام تسنیم المغربین (کشف الظنون)

خط: نسخ، کا: حنفی، محمد بن محمد، تا: شنبه ۷ رجب۷۷۲ق؛ محشی از صدرالدین واعظ پسر علامه ملامحمد حسن قزوینی، در این گزارش همه سخنان خواجه نیامده بلکه بندهایی از آن را آورده و گزارش کرد؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۴۶گ، ۱۷سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۳-۴۷۱]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۲۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**و فی هذا کفایة و الله المستعان.

تنها تفسیر سورة الفاتحة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳ رجب۹۹۸ق؛ مقابله شده در ۴ رجب ۹۹۹؛ کاغذ: ترمه هندی، جلد: میشن، ۳۰۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۴سم [ف: ۱-۴۸۴]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۸۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و الیه المصیر. آخر الکتاب. و الحمدلله رب العالمین و صلواته ...

خط: نسخ و تعلیق، کا: دخیل الله بن سلیمان بن هریس حنبلی احسایی مسکن و مولد، تا: ۱۴ شوال۱۱۷۸ق، جا: احساء؛ مهر: «صراط علی حق نمسکه» (بیضوی)، «و رفعناه مکاناً علیاً» (چهار گوش)؛ ۳۱۱گ، ۳۵-۳۷ سطر(۱۴/۵×۲۳)، اندازه: ۲۲/۵×۳۳سم [ف: ۱-۲۲۶]

● مدارج القراءة / ادبیات / عربی

madārij-ul qirā’a

همام، جرجیس، ۱۸۵۶ - ۱۹۲۱ میلادی

homām, jerjīs (1856 - 1921)

کتاب درسی است درتعلیم زبان عربی درچند جلد.

چاپ: بیروت، مطبوعات الامرکان، ۱۹۰۳ق.

[الذریعة ۲۳۷/۲۰؛ فهرست کتب درسی چاپ سنگی کتابخانه ملی ص ۳۳۰]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲-۷۵۰-۳۸/۱۲۲

آغاز:بسمله الکجة (۱) خرج التلامیذ ذات یوم الی ساحة المدرسة ثم خرج المعلم بعدهم لکی یلعب معهم وسألهم قائلا بایة لعبة تریدون ان تلعبوا (۲) فاجابه بعضهم؛ **انجام:**لا یضر الفضل اقلال کما ×× لا یضر الشمس اطباق الطفل

جلد دوم؛ خط: نسخ معرب، کا: ابوالقاسم بن میرزا حبیب الله، تا: شنبه ۲۳ رجب۱۳۲۶ق؛ جلد: تیماج، ۹۱گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۷-۴۲۳۸]

● مدارج القرائه / لغت / فارسی

madārej-ol qerā’a

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۱۶۶

آغاز:المساحه فضاء ناطور نگهبان باغبان، نزل فرو آمد، سکر شکر؛ **انجام:**تحطم خورد شد، تلوح ظاهر بود، الشهامه عزت نفس، یفرغ خالی بشود

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۹ق [رایانه]

● **مدارج الكشف فی شرح آداب البحث** / منطق / عربی
madārij-ul kašf fī š.-i ādāb-il baḥṯ
کازرونی شیرازی، احمد بن ابی بکر، ق۹ قمری
kāzerūnī šīrāzī, ahmad ebn-e abī-bakr(- 15c)
تاریخ تألیف: ۲۴ ذیقعده ۸۱۳ق؛ محل تألیف: شیراز
کتاب شرحی است تحقیقی در عناوین قوله بر رساله «آداب البحث» ابوالعلاء محمد بن احمد بهشتی اسفراینی.

کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۸۲/۱
آغاز:الحمدلله الذی وفق عباده بسلوک مالک التحقیق ... قوله المنة لواهب العقل؛ **انجام:** فان قیل سلمنا ان العلیه لیست
خط: نسخ، کا: حسین بن عثمان، تا: ۲۳ربیع الاول ۸۲۰ق؛ افتادگی: انجام؛ ظهر برگ اول آمده: «پیشکش فرزند نواب شاه نواز خان جمع کتابخانه عامره اول فی التاریخ ۲۹ماه شوال ۱۰۲۶ به پروانکی سلیم خان»؛۱۳ص(۹۶-۱۰۸)،۲۵سطر،اندازه:۱۳×۲۲سم [ف: -۱۱۶]

← مدارج الکمال الی معارج الوصال ⟵ مدارج کمال

● **مدارج الکمال الی معارج الوصال = مدارج الوجود و معارج الخلود = فتوح هشت در = هشت گشایش = رساله جامعه** / فلسفه، اخلاق / عربی
madārij-ul kamāl ilā ma‘ārij-il wiṣāl = madārij-ul wujūd wa ma‘ārij-ul xulūd = fotūh-e hašt dar = hašt gošāyeš = r.-ye jāme‘e
بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین، - ۶۶۷ ؟ قمری
bābā afzal-e kāšānī, mohammad ebn-e hoseyn(- 1269)
وابسته به: مدارج کمال = مدارج الکمال الی معارج الوصال = فتوح هشت در = هشت گشایش = رساله جامعه؛ بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین (-۶۶۷)
نخستین بار آن را برای شمس الدین محمد دزواگوش دیلمی ساخته سپس به درخواست اسعد نسایی آن را به فارسی در آورد. رساله در هشت «فتح» است: ۱. تبیین جرم الانسان (در دو فصل)؛ ۲. فی ما امتاز به الانسان عن غیره و هو فصل واحد؛ ۳. تبیین مراتب الانسان بالنسبة الی طرفی الکمال و النقصان و هو یشتمل علی اربعة فصول؛ ۴. الاسباب المعینة لخاصیة الانسان علی البلوغ الی الکمال؛ ۵. الاسباب المانعة التی تحول بین یدی النفس العاقلة و بین نهایتها و کمالها؛ ۶. العلامة الدالة علی الکمال؛ ۷. طریق تحصیل الاسباب المعینة علی البلوغ الی الکمال؛ ۸. تبیین فائدة البلوغ الی الکمال. نام عربی آن «مدارج الکمال» و نام فارسی «مدارج کمال» می‌باشد. کاشانی در یکی از نامه‌های خود به دزواگوش بدین کتاب نام «رساله جامعه» داده است. همچنین در نامه‌های دیگر خود به دزواکوش از آن با نام‌های «فتوح هشت در» یا «مدارج الکمال» یاد کرده است.(دانش پژوه)

آغاز:بسمله ... بسم الله الذی لااله الا هو اول کل شیء فلا اول له و آخر کل شیء فلا آخر له و ظاهر لیس فوقه شیء و باطن لیس دونه شیء ... و بعد فقد سألنی جماعة من اخوانی ... وصیة جامعة لخیر الدارین ... فهذه ثمانیة ابواب نرجو ان نفتح جمیعها ... الفتح الاول فی تبیین جوهر الانسان.
انجام:حامدین لله علی نعمائه شاکرین لالائه متجهین (محببین) الی لقائه مصطبرین علی بلائه ینصرکم و یبارک لکم ... نعم المولی و نعم الصیر ... فانجزت مدارج الکمال و لله الحمد علی کل حال ... الطاهرین الزاهدین.
شرح و حواشی:
۱- تعلیق مدارج الوجود؛ بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین (-۶۶۷)
۲- مدارج کمال = مدارج الکمال الی معارج الوصال = فتوح هشت در = هشت گشایش = رساله جامعه؛ بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین (-۶۶۷)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۹۶۲/۲
خط: نسخ، کا: حبش، محمد، تا: ۷ صفر۷۸۲ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، قطع: بغلی، ۲۵گ (۱۸ر-۴۲پ)، ۱۷سطر(۸×۱۳/۵) [ف: ۱۷-۲۶۳]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۳/۱۱
آغاز و انجام: برابر
خط: تعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۴ق؛ کاغذ: ترمه سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۵گ (۳۰پ-۵۴ر)، ۱۵ سطر(۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۳-۳۵۲]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۳/۵-ف
نسخه اصل: دانشگاه کمبریج نسخه براونD. 19 (۱۰) (ص ۳۸ فهرست نیکولسون)؛ بی‌کا، تا: ۱۱۶۱ق [فیلمها ف: ۱-۵۴۳]
۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۱۶/۶
نیمه دوم فصل سوم و فصل چهارم تا فتح ششم و می‌رسد به پایان رساله؛ خط: نسخ چلیپا، کا: ابوسعید بن عبدالغنی، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۵گ (۲۶ر-۳۰پ)، ۱۵سطر(۷×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۱۶-۳۶۷]
۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۸۳/۱-ف
نسخه اصل: نور عثمانی ۲۶۸۶؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲-۱۰]
۶. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۳۵۱/۱بخش۳
بی‌کا، بی‌تا [ف: -۱۴۸]

← مدارج کمال ⟵ مدارج الکمال الی معارج الوصال

● **مدارج کمال = مدارج الکمال الی معارج الوصال = فتوح هشت در = هشت گشایش = رساله جامعه** /
فلسفه، اخلاق / فارسی

madārej-e kamāl = madārej-ol kamāl elā ma'ārej-el vesāl = fotūh-e hašt dar = hašt gošāyeš = r.-ye jāme'e

بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین، – ۶۶۷ ؟ قمری

bābā afzal-e kāšānī, mohammad ebn-e hoseyn(- 1269)

وابسته به: مدارج الکمال الی معارج الوصال = مدارج الوجود و معارج الخلود = فتوح هشت در = هشت گشایش = رساله جامعه؛ بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین (-۶۶۷)

به درخواست: اسعد نسایی

ارباب تذکره‌ها این کتاب را به نام «مدارج الکمال» ذکر نموده‌اند، و کشف الظنون (مدارج الکمال الی معارج الوصال) ثبت کرده بدون تعرض از عربی یا فارسی بودن کتاب و مشخصات دیگر او. این کتاب نخست به لغت عربی بوده و به‌خواهش برخی از یاران ترجمه نموده است. کتاب در علم النفس و مباحث مربوطه به آن می‌باشد که پس از دیباچه ضمن هشت «گشایش» سخن گفته:۱. گشایش در اول که گوهر مردم و آنچه اوراست درو یافته شود؛ ۲. آنچه جدا شد مردم از جز مردم؛ ۳. ذکر مراتب خاصیت مردم میان دو طرف نقصان و کمال؛ ۴. ذکر اسباب یاری دهنده خاصیت مردم را در رسیدن به کمال؛ ۵. در آفات و اسباب که نفس را از کمال و غایت خویش باز برند و بکسلند؛ ۶. در نشان‌های کمال خاصیت مردم؛ ۷. ذکر طریق حاصل کردن اسباب یاری‌کننده بیداران و هشیاران را فهم و درایت و بصیرت و هدایت در ترقی و زیادت؛ ۸. در پیدا کردن فایده و منفعت دانش. (مهدی ولایی)

بابا افضل این رساله را «فتوح هشت در» نیز می‌خواند و در مکتوبی به شمس الدین دزواگوش از این رساله یاد کرده و اشاراتی به مندرجات آن دارد:«در رساله فتوح هشت در که به نام مدارج الکمال موسوم باید بود و هم آنکه از آفات سلوک و وصول چگونه پرهیزند ... این احوال از چند باب از آن رساله بنموده‌ایم یکی در فتح رابع فی الاسباب المعینه علی الکمال و در فتح پنجم فی الاسباب التی تحول بین النفس و بین کمالها و در فتح هشتم فی الطریق الی اقتناء الاسباب المعینه». این خاتمه استفاده میشود که او کتاب مدارج الکمال (یا فتوح هشت در) را نخست به درخواست شمس الدین محمد دزواگوش به عربی پرداخت و بعد آنرا به درخواست اسعد نسائی به فارسی بر گردانید و بابا افضل از این دو نوع در خواست به اختلاف منزلت و رتبت دو یار خویش پی برد:«و از درون وی (یعنی از درون اسعد نسائی) به تمنای خیال چنان رسید که اگر این نامه تازی به پارسی مترجم شدی نفع تاب فروغش به قوة نظر زیادت گشتی و اجابت این خواهش واجب دیدم از لغت تازیبه الفاظ دری نقل کردم و هر فتح که تمام همی شد معانی آن در لباس دری پیداترومحکم‌ترهمی‌گشت و سبب تفاوت در رتبت و احکام حال و منزلت این این دویار خواستار شناختیم که نخستین متقاضی محمد دزواکوش در آرزوی سلوک بود و خواستار دوم اسعد نسائی سالک مجد و آهنگ وصول داشت. با آنکه هر دو نامه مصباح تاریکی‌ها و مصقل تیرگی‌ها اند نامه تازی مایه و مناشیء محامد و فضائل و مجموع دری مجمع سعادات و خیرات». (عبدالحسین حائری)

آغاز:بنام خدائی که جز او خدای نیست، آغاز هر چیز و او بی آغاز، و انجام هر چیز و او بی انجام ...

انجام:روی آهنگ در ستایش و سپاسداری آرید از نوازش چنین عطا و شکیبائی بر آزمایش بلا. نعم المولی و نعم النصیر، لا اله الا هو، الیه المصیر، و الحمد لله رب العالمین.پایان خاتمه: هم محمد با محامد قرین شود و هم اسعد با سعادات این همنشین گردد. و ان الله لرووف رحیم. و لله الحمد علی ما هدانا انه ولینا و مولانا.

چاپ: مصنفات افضل الدین محمد مرقی کاشانی، به تصحیح مجتبی مینوی و یحیی مهدوی (تهران، خوارزمی: ۱۳۶۶ (چاپ دوم))

[دنا ۹: ۳۰۴-۳۰۲ (۶۲ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- تعلیق مدارج الوجود؛ بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین (-۶۶۷)

۲- مدارج الکمال الی معارج الوصال = مدارج الوجود و معارج الخلود = فتوح هشت در = هشت گشایش = رساله جامعه؛ بابا افضل کاشانی، محمد بن حسین (-۶۶۷)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۲۴/۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۲۶گ (۳۵ر-۶۰ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۷-۳۳۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۱۶/۷۷ عکسی

نسخه اصل: کتابخانه کوپریلی، ترکیه، ش ۱۵۸۹؛ بی‌کا، تا: باتاریخ ۷۵۶ق؛ مجدول، ۹گ (۱۷۷ر-۱۸۵ر)، ۳۳سطر [میراث شهاب: س۱۸ش۱-۵۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۶۲/۷۷(آ)-۴۶۳/۷۷(ب)-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۴۸۴]

۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۴۵/۲۳ حکمت

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ جلد: تیماج، قطع: وزیری [ف: ۲-۴۳]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۰۱/۷

خط: نستعلیق، کا: رضا بن موسی کشمیری، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۸ص (۴۶-۶۳)، ۲۸سطر(۱۳/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۹-۱۰۱۳]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۸۱/۱۱

خط: نستعلیق، کا: علی بن محمود کاتب، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۷۴ص (۴۲۳-۴۹۶)، ۱۴سطر(۵/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۹-۱۳۸۲]

۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۸۸/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳۰گ (۳پ-۳۲ر)، اندازه:

۹×۲۰سم [ف: ۳-۶۶۲]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۷۱/۲

آغاز:بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی سیدنا و نبینا محمد و اله و اصحابه اجمعین خداوندا؛ **انجام:**برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۰ص، ۲۳سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۵-۲۴۵]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۹۱/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و شکیبائی بر آزمایش بلا، نعم المولی و نعم النصیر ... سپس یادداشتی در مورد متن و ترجمه این کتاب در هشت گشایش؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، ۳۰گ (۱پ-۳۰ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۰/۶×۱۸/۸سم [ف: ۷-۲۴۳]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۴/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و سپاس داری آرید از نوازش چنین عطا و شکیبائی بر آزمایش بلا نعم المولی و نعم النصیر - لا اله الا هو الیه المصیر. تمام شد مدارج الکمال بعون ایزد تعال تمت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۴۷ص (۱۴۶-۱۹۲)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۹-۴۴۳]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۸۲/۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در پایان رساله (نسخه حاضر) سخنی است از بابا افضل که در پاره‌ای از نسخه‌های خطی و در نسخه چاپی نیست (در نسخه شماره ۴۰۲/۹ دانشگاه نیز موجود است)؛ جلد: تیماج، ۷۲ص (۱۷۱-۲۴۲)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۱۰-۲۱۴۲]

۱۱. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۲۵/۴ ـ د

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۷گ (۷۰ر-۹۷ر) [ف: ۱-۴۱۹]

۱۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۶۰/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۳۴گ (۱پ-۳۴ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۲-۵۸۲]

۱۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۴۲/۵۲ب

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۹گ (۲۱۸پ-۲۲۶ر)، ۲۴-۳۳سطر(۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: -۱۴۷]

۱۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۸۵۱/۱

کا: مظفر حسین کاشانی، تا: ۱۰۲۸ق، جا: اصفهان مدرسه شاهیه؛ قطع: رقعی [ف: -۳۱۵]

۱۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۳۷/۱

آغاز:خداوندا بفزونی جود و فروع وجودت که جان بوی جویا و خرد بوی گویا شد گویایی مرا توانایی شمار نعمت‌های خود ارزانی دار؛ **انجام:**برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ رجب۱۰۳۵ق؛ محشی با نشان«م، ۱۲، و ... »، مجدول، دارای چهار سرلوح؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۴گ (۱ر-۲۴پ)، ۱۷سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۹-۵۹۵]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۱۲/۵

خط: نستعلیق، کا: خاتون آبادی، محمد محسن بن محمد حسین، تا: ۶ محرم۱۰۵۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۰گ (۱۳۲پ-۱۵۱ر)، ۱۶سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۱۵-۴۲۰۱]

۱۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۵۸۵/۱

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد حسین بن سعید لاهیجانی، تا: محرم۱۰۵۷ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۷۷سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۱سم [ف: ۷-۴۳۵]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۱/۲

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق،کا: محمد مؤمن الشریف بن محمد علی نصر آبادی، تا: ۱۶ رجب۱۰۶۴ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج با نقشه‌های زرین، ۱۹گ (۲۵پ-۴۳ر)، ۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف:۳-۱۵۹]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۸۰/۱۴

آغازو انجام: برابر

خط:نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۶۹ق؛ ۲۱ص (۱۷۱-۱۹۱) [ف: ۱۵-۳۲۴]

۲۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۰/۲

کا: ظهیر، تا: ۱۰۷۳ق؛ قطع: رحلی [ف: -۲۷۲]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۰۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حبیب بن قوام الدین محمد، تا: ۱۰۷۶ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قرمز، ۱۱ص (۲۶-۳۶)، اندازه: ۱۶×۲۹سم [ف: ۱۳-۲۰۳]

۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۳۲۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۷ق؛ مقابله شده مورخ ۱۰۷۷؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۸گ (۱۵پ-۲۲ر)، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱/۷×۳۳سم [ف: ۸-۲۹۶]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۰۳/۱۸

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۷۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، ۴۳ص (۳۴۱-۳۸۳)، ۱۷سطر(۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۲-۲۸۹۲]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۳۸۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد مؤمن، تا: ۱۰۷۸ق؛ واقف: مکتبة الامام امیر المومنین، ۱۳۶۵؛ جلد: گالینگور، ۱۸ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [الفبائی: -۶۷۱]

۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۲/۹

خط: تعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۹و ۱۰۸۰ق؛ در پایان آن سخنی است از کاشانی که در چاپی نیامده و بدین‌گونه است: «خجسته حال و فرخنده فال و نظم سخنان این نامه نخست بلغتتازی بود ... هم محمد با محامدان قرین شود و هم اسعد با سعادات این همنشین گردد ان الله لرؤف رحیم و لله الحمد علی ماهدانا انه ولینا و مولینا» [ف: ۳-۳۵۱]

۲۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۲۰/۶
بی‌کا، تا: ۱۰۸۰ق، جا: اصفهان؛ جلد: میشن، ۱۷گ(۹۵پ-۱۱۱پ)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۵-۳۹۷]
۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۴۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۶ص (۱-۱۶)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۳۲-۱۸۴]
۲۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۶/۹
از گشایش در یکم آغاز می‌شود و دیباچه را ندارد و سخن پایان کتاب در این نسخه هم هست؛ خط: تعلیق، کا: رودباری، محمد مهدی، تا: با تاریخ۱۱۰۴ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۳گ (۷۷پ-۸۹ر)، ۱۵ سطر(۸×۱۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳-۳۵۲]
۲۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۶۹/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۶ق؛ جلد: میشن آبی، ۱۹گ (۷۵پ-۹۳پ)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۲سم [ف: ۹-۲۰۸]
۳۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۰۳۰/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن امیر محمد قاسم حسینی، تا: ۱۱۵۳ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱۵ص (۶۹-۸۳)، ۱۶سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۱/۵×۱۶/۵سم [ف: ۶-۸۱۴]
۳۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۳۱/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۵۴ق؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۱۹گ (۱پ-۱۹پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۴-۳۸]
۳۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۳/۶-ف
نسخه اصل: دانشگاه کمبریج نسخه برونD. 19 (۱۰)(ص ۳۸ فهرست نیکولسون)؛ بی‌کا، تا: ۱۱۶۱ق؛ ۱۵سطر [فیلمها ف:۱-۵۴۳]
۳۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۳۶/۵ حکمت
خط: نستعلیق، کا: طبیب رشتی، محمد صالح بن محمد رفیع، تا: قرن ۱۳؛ مقابله شده؛ جلد: تیماج حنایی، قطع: ربعی [ف: ۲-۶۰]
۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۶۸/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**تمام شد مدارج الکمال بخجسته حال و فرخنده فال و الحمدلله و السلام علی اهله ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۳؛ سپس افاداتی است از مؤلف ص ۱۷ مطالبی است عروضی؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۶ص (۱-۱۶)، ۲۷سطر (۹/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۴×۲۵/۵سم [ف: ۱۳-۳۰۵]
۳۵. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۷۶/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۸گ (۱پ-۱۸ر)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱-۱۲۶]
۳۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۲/۲۷
بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ ۸گ (۱۳۰پ-۱۳۷ر) [ف: ۵-۵۳۴]
۳۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۹۳/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: میرزا عبدالله ریاضی، تا: شنبه ۱۰ جمادی الثانی ۱۲۷۵ق؛ ۱۴گ (۲۶پ-۳۹پ)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳/۷×۲۱/۶سم [ف: ۷-۲۵۱]
۳۸. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۵۴/۴
با خاتمه آن؛ خط: نستعلیق، کا: محمد صالح پسر محمد رفیع طبیب رشتی، تا: دوشنبه ۲۳ رجب۱۲۸۰ق؛ مقابله شده ۲۸ شعبان ۱۲۸۰؛ ۳۶ص (۱۵۸-۱۹۳)[نشریه: ۶-۶۷۷]
۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۷۷۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: ابوالحسن رضوی، تا: ۱۲۸۶ق؛ واقف: محمد ایرانی مجرد، ۱۳۵۰؛ ۲۲۶ص، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [الفبائی: -۶۱۱]
۴۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰/۴-طباطبائی
خط: نستعلیق، کا: صادق آشتیانی، تا: ۱۲۸۹ق؛ جلد: تیماج، ۳۳گ (۱۴۲-۱۷۴)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۲۲-۴]
۴۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۷۲/۱ - ب
خط: نستعلیق، کا: تفرشی، محمد علی بن عبدالغنی، تا: ۱۲۹۴ق، برای حاجب الدوله محمد تقی خان افشار؛ ۱۸گ (۱پ-۱۸ر)، ۱۹سطر(۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [ف: -۱۸۶]
۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۱/۲۰
بی‌کا، تا: ۱۳۰۲ق؛ با نسخه شماره ۴۰۲/۹ اندکی جدائی دارد و بهتر و بیشتر از آن است و جناب آقای مشکوة آنرا با دو نسخه دیگر برابر و درست نموده است و سخن پایان کتاب در آن هست؛ ۳۵گ (۲۸۶پ-۳۲۱ر) [ف: ۳-۳۵۲]
۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۸۲
آغاز:آغاز سخن بدانید ای برادران و به یقین شوید؛ **انجام:**برابر
خط:شکسته نستعلیق،بی‌کا، تا: ۱۳۲۹ق؛ نویسنده دیباچه را ننوشته؛ واقف: نائینی؛ ۲۰گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۴-۴۹]
۴۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۵۴/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد خان، تا: ۱۳۳۳ق، جا: تهران؛ ۵۲ص (۱-۵۲)، ۱۶سطر(۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵-۵۹۳]
۴۵. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۴۹/۶
خط: نستعلیق، کا: محسن بن مصطفی ساوجبلاغی، تا: ۱۳۴۷ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۶-۶۷۶]
۴۶. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۱۶/۳
خط: نستعلیق، کا: محمد اسماعیل حسینی، تا: پایان ذیحجه ۱۳۹۱ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۶-۶۷۳]
۴۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۷۲۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق جلی، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوای ابره، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۴-۱۱۲۵]
۴۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۶/۱

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ کاغذ: فرنگی [نشریه: ۱۱-۹۴۳]

۴۹. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۵۷۳/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج تریاکی، ۵۵ص (۲۱۴-۲۶۸)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲-۲۲۴]

۵۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۸۳

آغاز: و پنهانی و درونی که فزودش درونی نیست؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول مذهب؛ ۵۱گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۲۲سم [ف: ۴-۴۹]

۵۱. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۵۴/۱ فیاض

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ جلد: مقوا، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [ف: -۲۰۱]

۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۸۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و شکسته، بی کا، بی تا؛ واقف: نائینی؛ ۳۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴-۴۸]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و شکسته، بی کا، بی تا؛ مجدول مذهب؛ واقف: نائینی؛ ۶گ، اندازه: ۲۶×۴۳سم [ف: ۴-۴۸]

۵۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۹۴۳

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق، بی کا، بی تا؛ به‌طور چلیپا، مجدول مذهب [ف: ۴-۴۸]

۵۵. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۶۸/۳

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج، قطع: رقعی، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۷-۳۷۷]

۵۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۱/۱۳

آغاز:برابر

خط:نستعلیق، بی کا، بی تا؛ مجدول؛ اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۲-۳۷۷]

۵۷. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۷۵۹/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**بدیدن و خواندن اندک نه برخیزد و نه قرار گیرد و عزت این نامه بقدر افزایش رتبت خواننده و ادراک و فهم می‌افزاید انشاء الله تعالی تمت و الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین.

خط: شکسته نستعلیق خوب، بی کا، بی تا؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: -۱۵۴۵]

۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۴۹/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**آهنگ در ستایش و سپاس داری دارید از نوازش چنین عطا و شکیبائی بر آزمایش بلا ... تمت هذه الرسالة علی ید خادم الفقراء زین الدین شیرازی غفرالله ذنوبه و ستر عیوبه و نور قلوبه آمین یا رب

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ با یک سرلوح، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۵گ (۲۴ر-۳۸ر)، ۲۳سطر(۷/۵×۲۱)، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۱۱-۱۴۹]

۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۳۱۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**کفی افضاله و حسب نواله و صلوات الله علی النبی

در فهرست بدون مؤلف؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ ضمیمه نسخه ش ۲۶۳۰۶ [رایانه]

● مدارج الکنوز / کلام و اعتقادات / فارسی

madārej-ol konūz

استرآبادی، محمد علی، ق۱۳ قمری

estarābādī, mohammad ‘alī(- 19c)

برای: یوسف بن زین العابدین

تاریخ تألیف:۲۱ جمادی الثانی ۱۲۴۶ق (جلد اول)

مؤلف کتابی در اصول اعتقادی به عربی به نام «ابواب الکنوز» پرداخته بود، با اینکه آن کتاب مورد علاقه علما قرار گرفته بود عامه را از آن بهره‌ای نبود، لذا به درخواست فرزند ارجمند و نبیره سعادتمند شیخ یوسف بن زین العابدین آن را به فارسی برگرداند. عناوین کتاب «مدارج» و هر کدام دارای جواهری است، و به مناسبت اشعاری از مؤلف نیز آورده می‌شود. در دو بخش است بخش اول در واجبات عقلیه و بخش دوم در واجبات شرعیه.(سید احمد اشکوری)

آغاز:آغاز جلد اول: مطلع انوار قدم در کلام ... ای سلطان ملک لم یزل و مالك ملك لایزال یا من وضعت له الملوك نیر المذلة. آغاز جلد دوم: الحمدلله الکبیر المتعال ذی العزة و البهاء و الجمال ... چنین گوید مستمند زلال فیوضات ربانی ...

[تراجم الرجال ج ۲ ص ۷۳۳ طبع قدیم]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۱۸۷

آغاز:برابر ۱؛ **انجام:**زیرا که حقتعالی کوشتهای ما را بر زمین حرام کرده است و بدن ما در زمین نمی پوسد و کهنه نمی‌شود.

جلد اول کتاب و مباحث توحید و نبوت را دارد و در ۲۱ جمادی الثانی ۱۲۴۶ به پایان رسیده، در آغاز جلد دوم به فتحعلی شاه قاجار تقدیم شده، و جلد امامت و معاد آن به نام «کنز الاشجان» است به سال ۱۲۴۵ به پایان رسیده؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی تا؛ مصحح؛ مهر: تملک مؤلف «کنز العلماء محمد علی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۹۱گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف: ۶-۱۸۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۰۲

آغاز:برابر ۲

جلد دوم کتاب و مشتمل بر واجبات شرعیه (فقه) می‌باشد و به فتحعلی شاه قاجار تقدیم شده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۴۰گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۸سم [ف: ۲۰-۸۲]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۰۳۷

آغاز:فاتحه مصحف و وحی کلام منتخب آیت قرآن شده بر سجل وحی چه عنوان شده نقطه با کرده بسی نکته خرج؛ **انجام:**حضرت فرمود نه چنین است زیرا که حقتعالی گوشتهای ما را بر زمین حرام کرده است و بدن ما در زمین نمی پوسد و کهنه نمی شود.

خط:نستعلیق،بی‌کا،تا:شوال۱۲۴۵ق؛مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۶۳گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۱۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۸۸

آغاز:برابر۲؛ **انجام:**بدخواه علی کافر مطلق باشد ×× بدخواهی وی دشمن حق باشد / هر زن که بود در دل او بغض علی ×× بی دغدغه آن لعین سلطق باشد

خط: نستعلیق، کا: سید احمد بن سید حسن بن سید اسماعیل روضه‌خوان شیرازی، تا: ۱۸ ذیحجه۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۴۹گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۱/۸سم [ف: ۴۱-۲۵۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۰۳

آغاز:الحمد لله الذی لا ینسی من ذکره ... اما بعد بدانکه از اصول عقاید پنجگانه که از متعلقات وجوب عقلی

این جلد در بحث امامت و معاد می‌باشد و «کنز الاشجان» نامیده شده و به سال ۱۲۴۵ به پایان رسیده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۸۵گ، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [ف: ۲۰-۸۳]

● **مدارج الملهمات** / کلام و اعتقادات / عربی

madārij-ul mulhamāt

نیر بروجردی، علی اصغر بن علی اکبر، ۱۲۳۱ - ۱۳۰۰ قمری

nayyer-e borūjerdī, ‘alī asqar ebn-e ‘alī akbar (1816 - 1883)

درباره این که در اصول عقائد ظن و تقلید کافی است یا نه یا باید قائل به تفصیل شویم.

تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۴۱/۱

کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۷۶ق؛ ۱۲۰گ، قطع: خشتی [ف: -۳۰۵]

● **مدارج النبوه و درجات الفتوه** / تاریخ پیامبراکرم(ص) / فارسی

madārej-ol nobovva va darajāt-ol fotovva

عبدالحق دهلوی، عبدالحق بن سیف الدین، ۹۵۸ - ۱۰۵۲ قمری

‘abd-ol-haqq-e dehlavī, ‘abd-ol-haqq ebn-e sayf-od-dīn (1551 - 1643)

در پنج«قسم» و یک «تکمله» و هر قسم در چند «باب» و سربندهای «وصل»: قسم ۱. فضایل و کمالات ایشان، در یازده باب: ۱) حسن خلقت و کمالات آن حضرت، ۲) اخلاق و صفات ایشان، ۳) فضل و شرافت ، ۴) ذکر آن حضرت در کتب سابقه، ۵) فضایل آن حضرت، ۶) معجزات ایشان، ۷) اسمای شریف، ۸) در آنچه به ایشان تخصیص دارد، ۹) در حقوق ایشان بر مردم، ۱۰) انواع عادات ایشان، ۱۱) طعام وشراب ایشان؛ قسم ۲. در نسب، در چهار «باب»: ۱) نسب و حمل و ولادت و رضاع ایشان، ۲) در کفالت عبدالمطلب و ابوطالب و سفر و تزویج خدیجه و بنای کعبه، ۳) بدو وحی ودعوت و آزار کفار و هجرت حبشه و مرگ ابوطالب و خدیجه، ۴) ؟ با سربندهای «وصل»؛ قسم ۳. نامبوب و با سربندهای «وصل» (در رویدادهای زندگی ایشان پس از هجرت) سال به سال، سال دوم تحویل قبله، غزوه‌ها به ترتیب، سال ششم فرضیت حج، سال هفتم، فتح مکه، سال هشتم غزوه حنین، غدیر خم؛ قسم ۴. در بیماری مرگ در سه «باب»: ۱) مرض و وفات، ۲) ایام مرض، ۳) غسل و کفن و دفن؛ قسم ۵. فرزندان و همسران ایشان، یازده «باب»:۱) فرزندان، ۲) زنان، ۳) اعمام و برادران رضاعی و جدات، ۴) خدام ایشان، ۵) موالی ایشان، ۶) حراس آن حضرت، ۷) کتاب، ۸) سفرا و رسل ایشان، ۹) کارگزاران (عمال خراج گیر)، ۱۱) اسلحه و ابزار جنگ ایشان.

آغاز:هو الاول و الاخر و الظاهر و الباطن و هو بکل شیئ علیم این کلمات اعجاز سمات هم مشتمل ...

جلد۲: قسم دوم در ذکر نسب شریف و حمل و ولادت و رضاع

چاپ: مشارفارسی، ج۴، ص۴۶۵۵؛ چندین بار به صورت سنگی در لکهنو و گانپور هند چاپ شده است از ۱۸۶۷-۱۹۱۴م؛ هند، سنگی، مطبع مظهر العجایب، با تعلیقاتی در هامش با نشان «۱۲»، به خط محمدقاسم سرناپ، ۱۲۷۱-۱۲۷۲ق، وزیری بزرگ، ۸+۵۴۰+۴ص؛ ایران، سنگی، ۱۲۷۴ق، وزیری بزرگ، ۶+۵۲۳ص(۵۴۱-۱۰۶۴)؛ هند، لکنو، نول کشور، ۱۲۹۳ قمری

[فهرستواره منزوی ۱۷۶۵/۳؛ میراث مشترک ایران و هند ۳۶۲/۱]

شرح و حواشی:

۱- مطلع الانوار و مخزن الاسرار؛ عبدالحق دهلوی، عبدالحق بن سیف الدین (۹۵۸-۱۰۵۲)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۶۴۹

آغاز: محمد را بجای نشاندم تا قضای حاجتی کنم چون باز آمدم وی را ندیدم و هر چند از وی نشان جستم نیافتم؛ **انجام:**این فتوت دأب وی و عادت وی مر سایر کسانی را که می‌بینند او را از دنیا الی ابد الابدین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم کثیرا کثیرا

شامل باب دوم از قسم دوم تا پایان کتاب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ کاغذ: کشمیری، جلد: تیماج، ۴۵۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۸-۳۰۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۹۹۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۶ رجب۱۲۲۶ق؛ مجدول، باسرلوح؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج گلی، ۳۳۱گ، ۲۲سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۹×۳۱/۵سم [ف: ۱۶-۷۵۹]

● مدارج النمل فی علم الرمل / رمل / عربی

madārij-un naml fī ʻilm-ir raml

حویزی، عبد علی بن ناصر، - ۱۰۵۳ ؟ قمری

hovayzī, ʻabd-ol-ʻalī ebn-e nāser(- 1644)

رساله‌ای است در علم رمل مرتب شده در «مقدمه» و سه«مدرج» و «خاتمه»: مقدمه در بیان کیفیت اصول این فن؛ مدرج ۱. در معرفت سیر نقطه و عمل آن؛ ۲. در اعمال متفرقه‌ای که مبنای استخراج احکام می‌باشند؛ ۳. در رمل مستوی؛ خاتمه مشتمل بر طریق شیء از احکام رمل بنا بر اختلاف طبقات مردم.

آغاز:بسمله، الحمدلله الذی اوضح لنا طریق الاجماع بجماعة المسلمین و ادخلنا فی ... بعد فیقول ... عبد علی بن علی بن ناصر ... سألنی بعض من ... ان احرر رسالة فی علم الرمل

انجام:الا یعلمها، و لاحبة فی الظلمات و لا رطب و لا یا بس الا فی کتاب المبین

[الذریعة ۲۳۸/۱۰]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۵۵۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۷ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۹۰۰/۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۷گ (۴۶ر-۵۲پ)، ۲۵سطر(۱۵×۲۹)، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴-۶۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۵/۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۱۴ص (۸۸-۱۰۱)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۹-۳۴۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳۷/۱۲

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶-۴۰۱]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۰۰/۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ابوالقاسم، تا: ۱۲۸۷ق، جا: تهران؛ جلد: تیماج، ۱۰گ (۴۲-۵۱پ)، ۲۱سطر (۷/۵×۱۴)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۱۳-۱۴۶]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۴۴۸۴

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۲۸۴]

← مدارج الوجود و معارج الخلود ⟵ مدارج الکمال الی معارج الوصال

● مدارج الوصول الی علم الاصول / اصول فقه / عربی

madārij-ul wuṣūl ilā ʻilm-il uṣūl

؟ حسینی استرآبادی، نصرالله بن حسن، ق۱۳ قمری

hoseynī estarābādī, nasr-ol-lāh ebn-e hasan(- 19c)

گویا از حاج سید نصرالله بن حسن حسینی استرابادی تهرانی مؤلف «تنقیح البیان فی شرح ارشاد الاذهان» که او را موازین القسط و مدارج الاحکام است هردو در اصول.کتابی است مفصل و فاقد مقدمه شامل مباحث اصول فقه که جلد اول آن (نسخه حاضر) فقط به مبحث لغات پرداخته و نشانی از مجلدات دیگر آن به دست نیامد، به جز یک نسخه در ملک تهران که آن هم شامل جلد اول است و ظاهراً «مدارج الاحکام» وی (در یک مقدمه و سه فن و خاتمه) غیر از مدارج الوصول است.

[الذریعة ۴۶۲/۴]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۲۵

آغاز:الباب الاول فی اللغات و فیه مقاصد المقصد الاول فی المباحث المتعلقة بالوضع و فیه فصول الفصل الاول فی تحقیق الدلالة و تقسیمها الی اقسامها؛ **انجام:**هذا آخر القول من المجلد الاول من کتابنا المسمی بمدارج الوصول الی علم الاصول و یتلوه المجلد الثانی فی الاوامرو النواهی و الحمد فی الفاتحة و الخاتمة و الصلاة علی رسوله اشرف الطائفة و آله المکملة الکاملة الی یوم القیامة.

ج ۱؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: میشن، ۴۰۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۳سم [ف: ۱-۴۸۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۰۵۶۹

آغاز:بسمله. الباب الاول فی اللغات و فیه مقاصد الاول فی مباحث متعلقة بالوضع و فیه فصول الفصل الاول فی تحقیق الدلالة و تقسیمها الی اقسامها المشهورة المتداولة فی کتب القوم؛ **انجام:**او رجح بحسب صنفه او شخصه فلاحظ ذلک حتی لا تقع فی الخطا بمجرد ترجیح النوع فبصر هذا آخر القول فی المجلد الاول من کتابنا المسمی بمدارج الوصول الی علم الاصول و یتلوه المجلد الثانی فی الاوامر و النواهی و غیرهما ان شاء الله و الحمدالله فی الفاتحة و الخاتمة و الصلوة علی رسوله اشرف الطائفة و آله المکملة الکاملة الی یوم [القیامة] هذا آخر کلام المصنف دام ظلله و قد فرغ عن

فاقد خطبه و مقدمه مؤلف و شامل باب اول (مبحث لغات) در شش مقصد (و هر مقصد در چند فصل و مبحث) است: مقصد ۱.فی المباحث المتعلقة بالوضع و فیه فصول، ۲.فی المباحث المتعلقة باللفظ باعتبار ملاحظة المعنی و فیه فصلان، ۳.فی الحقیقة و المجاز و فیه فصول، ۴.فی بیان المباحث المتعلقة بالمشترک و فیه فصلان، ۵.فی بیان المباحث المتعلقة بالمشتق و فیه فصلان،

۶.فی بیان حکم التعارض الاحوال المخالفة للاصل و الظاهر و فیه اربعة فصول. مؤلف در اواسط مبحث ششم (الفاظ العبادات) از مقصد سوم از شیخ بهائی و میرزای قمی یاد کرده و در ادامه با عبارت «و هو مختار السید الاستاد دام ظله و والده العلامة اعلی الله مقامه» از استادش و پدر وی یاد کرده که به ظن قوی، این دو همان سید محمد مجاهد طباطبائی (-۱۲۴۲؟ق) و پدرش علی طباطبایی صاحب ریاض (-۱۲۳۱ق) می‌باشند، بنابراین تألیف این جلد باید قبل از ۱۲۴۲ق و در حیات استادش باشد؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: نور محمد بن علی محمد کامی، تا: دوشنبه ۲۵ رجب۱۲۵۴ق، جا: قریه پالو (بالو؟)؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: «یا ولی الله» (بیضوی)؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۸؛ جلد: تیماج، ۴۳۲گ، ۲۳-۲۴سطر، اندازه: ۱۶/۸×۲۱/۶سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۴۳۶]

● مدارج الیقین فی فضائل امیرالمؤمنین = اربعون حدیثاً / حدیث / عربی

madārij-ul yaqīn fī faḍā’il-i amīr-il-mu’minīn = arba‘ūna ḥadīṯā

بحرانی، سلیمان بن عبدالله، ۱۰۷۵؟ - ۱۱۲۱ قمری

bahrānī, soleymān ebn-e ‘abd-ol-lāh (1665 - 1710)

اهدا به: شاه سلطان حسین صفوی

تاریخ تألیف: شب پنج‌شنبه سوم ذیقعده ۱۱۰۶ق

شرح چهل حدیث از شیخ سلیمان ماحوزی بحرانی (-۱۱۲۱ق) و در بیان اثبات امامت به‌ویژه امامت علی (ع) از طرق عامه است که آنرا مدارج الیقین نامیده است. ماحوزی در این کتاب از چند اثر خود مانند «الشهاب الثاقب فی رد النواصب و الذخیرة المحشر فی فساد نسب عمر و مجمع المناقب» یاد نموده است.مؤلف در آن از مآخذ مهم و نادری بهره برده مانند: کتاب التحقیق از ابونصر «که در سیصد و کسری تألیف شده» کتاب فردوس الاخبار (منظور فردوس الاخبار ابن شیرویه دیلمی است) و کتاب مجرد الصحاح معدانی، و الرد علی المتعصب العنید المانع عن لعن یزید تألیف ابن جوزی، شرح الاخبار فی فضل الائمة الاطهار، فصول ابوالحسن علی بن فورک، معالم العتره تألیف عبدالعزیز بن اخضر گنابادی، المفهم قرطبی (= المفهم لما اشکل من تلخیص کتاب مسلم تألیف ابوالعباس قرطبی)، المجتنی تألیف صالحانی، دلائل النبوه تألیف ابوبکر بیهقی و دلائل النبوه تألیف ابونعیم اصفهانی، منتهی المآرب قطان، کتاب مناقب از ابوبکر ابن مردویه، تفاسیر اثنی عشر حافظ محمد بن مؤمن شیرازی و مستدرک مغازی محمد بن اسحاق.

آغاز:الحمدلله الذی هدانا عند تفرق الأهواء و التمسک بالثقلین کتاب الله و العترة الطاهرة و الهمنا عند تشعب المذاهب و الآراء

انجام:و الفوز بسعادة الاختتام و مصلین علی سید الانام محمد و آله البررة الکرام الی یوم القیام ...

[الذریعة ۴۱۸/۱ و ۲۳۸/۲۰]

شروح و حواشی:

۱- مدارج الیقین (ترجمه و شرح) = اربعین حدیث (ترجمه و شرح)؛ حسینی، محمد بن محمد باقر (قرن ۱۲)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۹

آغاز و انجام: برابر

در فهرست با عنوان «اربعین حدیث» آمده؛ خط: نسخ، کا: یوسف بن محمد علی العین الداری (شاگرد مؤلف)، تا: ۱۵ ذیقعده۱۱۱۷ق، مجدول؛ تملک: یوسف بن ناصر بن عبدالله بن عمران به تاریخ غره ذیحجه ۱۱۲۹، محمد تقی بن محمد علی مراغی به تاریخ ۲۴ رجب ۱۲۵۰؛ مهر: «ابوالحسن» (بیضی)، «ص ر ا ط علی حق نمسکه» (بیضی)؛ جلد: تیماج، ۲۲۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱-۱۸۶]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۹۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن عبدالنبی بن زین الدین بن حسن بن سلیمان ساری بحرانی، تا: پنج‌شنبه ۲۴ جمادی الاول۱۱۲۱ق، برای خزانه شیخ عبدالله بن شیخ علی؛ مجدول، با سرلوح، مصحح، محشی؛ مهر: «سید دلدار علی بن علی» (مربع)؛ تملک: محمد بن احمد بن عبدالله بن عمران بن محمد بن عبدالله بن عمران بن محمد بن علی بن عبدالمحسن خطی، احمد بن صالح بن سالم بن طوق؛ واقف: آقا اسدالله امام جمعه، ۱۳۰۳؛ ۱۸۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [محدث ارموی مخ: ۱-۹۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۰۲۹

کا: محمد بن سعید مقابی (شاگرد مؤلف)، تا: ۱۱۴۰ق [د.ث. مجلس]

۴. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۵۹۳/۱

خط: شکسته نستعلیق، کا: اقا محمد اسمعیل همدانی، بی‌تا؛ قطع: خشتی [رشت و همدان: ف: -۱۵۰۳]

● مدارج الیقین (ترجمه و شرح) = اربعین حدیث (ترجمه و شرح) / شرح حدیث / فارسی

madārej-ol yaqīn (t. va š.) = arba‘īn-a hadīs (t. va š.)

حسینی، محمد بن محمد باقر، ق۱۲ قمری

hoseynī, mohammad ebn-e mohammad bāqer(- 18c)

وابسته به: مدارج الیقین فی فضائل امیر المؤمنین؛ بحرانی، سلیمان بن عبدالله (۱۰۷۵-۱۱۲۱ق)

ترجمه و شرح «الاربعون حدیثاً» شیخ سلیمان بن عبدالله ماحوزی بحرانی است، با عناوین «اصل - مترجم گوید». مترجم تصرف و یا اضافه‌ای بر اصل ندارد جز در چند مورد که در آغاز آن می‌گوید «مترجم گوید» و پیداست مترجم دارای مایه فضل کافی نبوده است، زیرا علاوه بر این‌که شیوه جمله‌بندی فارسی آن بسیار ناسلیس است و علاوه بر اینکه غالباً مترجم عنوان‌ها را

نیز با شیوه ای ناخوشایندتر ترجمه کرده، اغلاط بسیار در کلمات فارسی و در ترجمه واژه‌های عربی دارد.
آغاز:زیب دیباچه مناقب و فضایل امامان دین مبین و زینت فهرست خصایص و مفاخر پیشوایان راه یقین

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۹۸
آغاز:بسمله، حدیث بیست و سوم شیخ امام حافظ ابو عبدالله محمد بن یوسف بن محمد گنجی شافعی در کتاب کفایة الطالب گفته که جز و او مارا؛ **انجام:**تمام شد کلام علام ربانی اعلی الله مقامه پس تامل نما به عین بصیرت و برین مقام قطع نمودیم، کلام را و الحمدلله علی توفیقه للاتمام و الفوز بسعادات الاختتام.
جلد ۲، شامل شرح حدیث ۲۳-۴۰؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج یشمی، ۱۴۵ص، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۰-۱۷۸۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۰۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**و این رساله گنجایش آن نداشت بهمین قدر اکتفا نمودیم، و الحمدلله علی منه وجوده
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: ریحان الله بن جعفر موسوی به تاریخ محرم ۱۳۲۴ و مهر: «العبد ریحان الله الموسوی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۱۸گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۸-۹۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۵۲
آغاز:که علی رایت هدایت است و امام اولیاء مؤلف گوید که این خبر صریح است در امامت او و صلوات و سلامه علیه و قابل تأویل نیست و تقریر دلالت آن اینست که رایت خدا که مردم از پی او روند و بآن راه یابند و تشبیه نموده پیغمبر - به رایت در مشهور بودن قدر او؛ **انجام:**و نیز در فصول مهمه روایت نموده که مردی آورده شد پیش عمر بن الخطاب و تقصیر او این بود که جمعی باو گفته بودند که چون صبح کردی گفته بود که صبح کردم در حالتی که دوست داشتم فتنه را و ناخوش داشتم حق را و تصدیق نمودم یهود و نصاری را و ایمان داشتم بآنچه ندیده بودم و آنچه خلق نشده بود پس فرستاد او را به پیش علی (ع)
جلد دوم، بخشی از ترجمه و شرح حدیث بیست سوم است تا ترجمه و شرح بخشی از حدیث چهلم ولی در میان آن افتادگی زیاد دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز ووسط وانجام؛ با این یادداشت از سپهر: «بر طبق اشارتی که در بعض فصول این کتاب شده است مؤلف این نسخه شریفه صاحب کتاب شهاب ثاقب و کتاب مجمع المناقب است تا واضح باشد حرره الجانی وزیر تألیفات عباسقلی سپهر بن المرحوم المبرور میرزا محمد تقی لسان الملک کاشانی طاب ثراه فی شهر رجب لوی ئیل ۱۳۲۲»؛ جلد: تیماج، ۲۵۹ص، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۰-۸۳۳]

● مدارس الاحکام فی معرفة الحلال و الحرام / فقه / عربی

madāris-ul aḥkām fī ma‘rifat-il ḥalāl wa-l ḥarām

طباطبائی یزدی، علیرضا بن ابراهیم، ق۱۳ قمری
tabātabā’ī yazdī, ‘alī-rezā ebn-e ebrāhīm(- 19c)

تاریخ تألیف: اواخر شوال ۱۲۴۳ق؛ محل تألیف: یزد
فقه استدلالی مفصلی است از طهارت تا دیات که آن را در دوازده سال ساخته است. در هشت جلد.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۷۰
آغاز:بسمله. الحمدلله الذی اختار نبینا محمداً علی جمیع الانبیاء و المرسلین؛ **انجام:**مضافاً الی الخروج عن شبهة الخلاف هذه آخر مسألة اوردناها فی کتاب الطهارة و لنشرع فی مسائل الصلاة انشاءالله.
ج۱، مشتمل است بر سه باب به شرح ذیل: ۱.تعریف الطهارة، ۲. فیما یحصل به الطهارة، ۳. الطهارة المائیة؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۲ق؛ اهدایی: جلال آیة اللهی، بهمن ۱۳۴۳؛ جلد: مقوا، ۲۵۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۲۰-۴۳۱]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۷۵
آغاز:بسمله. الحمدلله الذی اعزنا بطاعته و لم یجعلنا من اهل معصیته؛ **انجام:**و علی القول بانه من الاصل یصح الجمیع تم المجلد الرابع.
ج۴، مشتمل است بر کتب: کتاب التجارة تا کتاب الوصیة؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۲ق؛ اهدایی: جلال آیة اللهی، بهمن ۱۳۴۳؛ ۱۶۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۲۰-۴۳۲]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۴
آغاز:بسمله و به نستعین، الحمدلله الذی اعزنا بطاعته و لم یجعلنا من اهل معصیة ... کتاب التجارة و هی عقد معاوضة مالیة محضة للاکتساب. الخ؛ **انجام:**و یلزم منه فساد النکاح کما صرح فی الدروس و المسالک و علی القول بانه من الاصل یصح الجمیع. تم المجلد الرابع من مدارس الاحکام ...
جلد چهارم کتاب؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰جمادی الثانی۱۲۴۲ق، جا: یزد؛ مهر: واقف «الراضی بالقدر و القضا عبده حسین بن علی رضا» مورخ ۱۲۶۴؛ مهر: «الواثق بالله اللطیف عبده محمد شریف»، علی بن رجبعلی، محمد مهدی بن محمد اسماعیل؛ واقف: حسین بن حاج علی رضا (پسر مؤلف)، ۱۲۶۴؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۴گ، ۲۰سطر(۱۵/۵×۲۵)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱-۱۱۸]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۷۴
آغاز:بسمله، کتاب النکاح و هو فی اللغة الوطی کما اشتهر فی السنة؛ **انجام:**لایقربها فیه الی غیر ذلک من شرائطه، تم المجلد الخامس.
ج۵، مشتمل است بر کتب: کتاب النکاح تا کتاب اللعان؛ خط:

نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۳ق؛ اهدایی: جلال آیة اللهی، بهمن ۱۳۴۳؛ ۱۱۶گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۲۰-۴۳۳]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۱۷۳

آغاز:بسمله. کتاب العتق و هو لغة الخلوص و منه تسمی البیت عتیقاً لخلوصه؛ **انجام:**لعدم مقاومته للاصول المحکمة المعتضدة بعمل الاصحاب رضوان الله تعالی علیهم، تم المجلد السادس.

ج۶، مشتمل است بر کتب: کتاب العتق تا کتاب اللقطة؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۴۵ق؛ اهدایی: شیخ جلال آیة اللهی، بهمن ۱۳۴۳؛ جلد: مقوا، ۱۰۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۲۰-۴۳۴]

۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۶

آغاز:بسمله، کتاب العتق و هو لغة الخلوص؛ **انجام:**تم المجلد السادس من مدارس الاحکام المشتمل علی کتاب العتق و التدبیر.

جلد ششم، از کتاب العتق تا کتاب اللقطة؛ خط: نستعلیق شکسته، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰ ذیقعده۱۲۴۵ق، جا: یزد؛ مهر: پسر مؤلف «الراضی بالقدر و القضا حسین بن علی رضا» مورخ ۱۲۶۴، «الواثق بالله الغنی عبده رجبعلی»، «الواثق بالله اللطیف عبده محمد شریف»، «عبده محمد اسمعیل بن محمدمهدی»؛ اهدایی: حاج شیخ جلال آیت اللهی؛ واقف: علیرضا بن ابراهیم طباطبائی یزدی؛ ۱۰۰گ، ۲۰سطر(۱۴/۵×۲۵)، اندازه: ۲۱×۳۲/۵سم [ف: ۱-۱۲۲]

۷. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۸۱۱

آغاز:کتاب المواریث جمع المیراث هو و الارث و التراث

جلد هفتم کتاب؛ خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ اهدایی: علی رضا وثوق؛ جلد: تیماج، ۸۳گ، ۱۵سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳-۱۰۶۱]

۸. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۵

آغاز:بسمله و به نستعین. قیل من الروایة قال صلی الله علیه و آله ... کتاب الطهارة و ینبغی ان یذکر فیه امور: الاول؛ **انجام:**هذه آخر مسئلة اوردناها فی کتاب الطهارة و لنشرح فی مسائل الصلوة.

جلد اول کتاب و بخش طهارت را دربر دارد؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: حاج شیخ جلال آیت اللهی؛ واقف: علیرضا بن ابراهیم طباطبائی یزدی؛ کاغذ: کبود اصفهانی، ۲۵۷گ، ۱۷سطر(۱۴×۲۴)، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۱-۱۱۸]

۹. یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۱۸۸

جلد هفتم، در مواریث؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۲۲۵ق، جا: یزد؛ قطع: خشتی [نشریه: ۴-۴۱۲]

۱۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۰۶

آغاز:(جلد دوم) بسمله، و به نستعین، کتاب الصلاة، و هی لغة الدعاء، قاله الجوهری و غیره.قال الله سبحانه: وصل علیهم ان صلاتک سکن لهم؛ **انجام:**قال ام تستحب تکرارها للاصل و جهان و لا یبعد التداخل.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محرم۱۲۳۹ق؛ تملک: محمد باقر، محمد مهدی؛ اهدایی: جلال آیت اللهی؛ جلد: تیماج، ۳۲۰گ، ۱۸سطر (۱۲×۱۶/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۷۴۷]

۱۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۹۳

آغاز: بسمله و به نستعین. کتاب النکاح و هو فی اللغة الوطی کما اشتهر فی السنة الفقهاء؛ **انجام:**و قد کان طول تألیفه اربعة عشر شهر و الحمدلله اولا و آخراً و ظاهراً و باطناً

کتاب نکاح تالعان؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: اوایل شعبان۱۲۴۳ق؛ با نشان «وقف حسین بن علیرضا علی طلبة الیزدمورخ ۱۲۶۴ ...»؛ اهدایی: شیخ جلال آیت اللهی؛ واقف: حسین بن علیرضا، ۱۲۶۴؛ جلد: تیماج، ۱۱۶گ، ۲۰سطر(۱۵×۲۴/۵)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱-۱۱۴]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۵۰

تجارت است تا دیات از مجلد هشتم از جهاد تا دیات؛ خط: نسخ، کا: عبدالمجید بن محمد مهدی، تا: آغاز شوال۱۲۴۶ق؛ با اجازه سلیمان بن اسدالله طباطبائی به مؤلف به خط او، با اجازه سلیمان بن اسدالله طباطبائی به مؤلف به خط خود؛ جلد: تیماج، ۳۱۵گ، ۳۳سطر(۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱۶-۳۲۵]

۱۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۰۶/۱

آغاز:بسمله و به ثقتی، الحمدالله الفرد المتفرد بالقدم و الدوام و القدوس المتنزه عن مشابهة الاعراض و الاجسام؛ **انجام:**لما بینا تقدم من ان البینة المعترضة للسبب اقدم و لقد ... تم المجلد الثامن من مدارس الاحکام علی ید

خط: نسخ زیبا، کا: جعفر بن ملا علی محمد رشتی، تا: ۱۲۵۳ق؛ جلد: تیماج، ۶۷۰گ (۱-۶۷۰)، ۳۶سطر(۱۴×۲۸)، اندازه: ۲۰/۵×۳۶سم [ف: ۱-۱۳۳]

یزد؛ جامع کبیر؛ شماره نسخه:۱۵۱/۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۴-۳۹۹]

۱۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۹۴

آغاز:او یوم السبت و قریب منه عبارة ابنه محمد؛ **انجام:**و اسرافی علی نفسی و اتوب الیه.

جزء اول و از کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، کا: ابراهیم الشریف، تا: شعبان۱۲۶۰ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، ۶۸گ، ۲۳سطر(۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۴-۱۳۵۷]

۱۵. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۶۷/۱

آغاز:بسمله و به ثقتی، الحمد لله الفرد المتفرد بالقدم؛ **انجام:** الی مصاحبة ماء المطر.

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱۰گ (۱-۱۰)، اندازه: ۲۳×۳۶سم [ف: ۴-۱۴۵۵]

۱۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۸۱۲

آغاز:بسمله و به نستعین مدرس فی کتاب الزکوة و هی فی الاصل مصدر زکی یزکو؛ **انجام:** قال اذا احصر بعث بهدیه

جلد سوم و چهارم؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲۷۰گ، ۱۸سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳-۱۰۶۲]

● **مدارس تبریز** /- فارسی

madāres-e tabrīz

امیرخیزی، اسماعیل بن محمد تقی، ۱۲۵۵ - ۱۳۴۴ شمسی

amīr-xīzī, esmā'īl ebn-e mohammad taqī (1876 - 1965)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۸۷۶

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ برگهای پراکنده‌ای است داخل پاکت [ف: ۳۱-۱۱۹]

● **مدار الصناعة** / طب / عربی

madār-uṣṣinā'a

طبیب، محمد صالح بن شرف الدین، ق۱۳ قمری

tabīb, mohammad sāleh ebn-e šaraf-od-dīn(- 19c)

اهدا به: حشمت الدوله محمد حسین میرزا

بیش از صد مقاله مختصر است در انواع بیماری‌های بدن و چگونگی درمان آنها.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۸۹

آغاز:الحمدلله الواحد القهار الملک الجبار مدبر الفلک الدوار و مرسل الشعاع من الاجرام ذوات الانوار؛ **انجام:**و ما کان غلیظاً واردی الابوال للرجال و النساء اسود.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان۱۲۷۹ق؛ مهر: مؤلف «محمد الصالح» (هشت گوش)؛ ۱۲۷گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۲۷۴]

● **مدارک الآیات** / تفسیر / عربی

madārik-ul āyāt

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۰۰۳

آغاز:بسمله، الحمدلله الذی خلق السموات و الارض و جعل الظلمات و النور؛ **انجام:**ای ولکن کان مصدق الذی قبله من الکتب السماویه و مفصل کل شئ یحتاج الیه فی الدین او قصصهم و هادیاً و رحمة لقوم یؤمنون

کامل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: وزیری؛ ۳۳۸گ، ۱۵سطر (۸/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳-۸۱۸]

● **مدارک الآیات** / تفسیر / عربی

madārik-ul āyāt

وابسته به: الکشاف عن حقایق غوامض التنزیل و عیون الاقاویل فی وجوه التأویل = تفسیر کشاف؛ زمخشری، محمود بن عمر (۴۶۷-۵۳۸)

در تفسیر و شرحی است بر کشاف.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۸

آغاز:الم اعلم ان الالفاظ التی یتهجی بها و بعدد به الحروف اسماء و مسمیاتها الحروف المبسوطة المنشورة.؛ **انجام:**کما وقع فی غیر ذلک الموضوع من الکتاب و هو علی کل شیء قدیر.

خط: نسخ، کا: حاج محمد بن علی رضا بن نظر علی بروجردی، تا: ۱۲۴۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: میشن، ۲۵۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۶×۲۱/۹سم [ف: ۱-۴۸۵]

● **مدارک الاحکام** /فقه / عربی

madārik-ul aḥkām

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۱/۴

قسمتی از آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۳۱گ (۱۸۳-۲۱۳)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۳-۵]

● **مدارک الاحکام فی شرح شرایع الاسلام = شرح شرایع** / فقه / عربی

madārik-ul aḥkām fī š.-i šarāyi'-il islām = š.-u šarāyi'

موسوی عاملی، محمد بن علی، ۹۴۶ - ۱۰۰۹ قمری

mūsavī 'āmelī, mohammad ebn-e 'alī (1540 - 1601)

وابسته به: شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام؛ محقق حلی، جعفر بن حسن (۶۰۲-۶۷۶)

تاریخ تألیف:پنج‌شنبه ۲۵ ذیحجه ۹۹۸ق

شرح استدلالی مفصل و بسیار مشهوری با عناوین «قوله - قوله» بر کتاب شرایع الاسلام محقق حلی است. بنا به نوشته علامه خوانساری و شیخ حر عاملی: صاحب مدارک با این که تألیفات زیادی ندارد اما آنچه نوشته در کمال دقت، تحقیق و متانت بوده و بیشتر مطالب را که دانشمندان متأخر در موضوع فقه و اصول نگاشته‌اند ناموزون و ناسنجیده دانسته و چون دایی خود صاحب معالم به رد و نقد آنها پرداخته است. نویسنده درباره انگیزه تألیف این شرح چنین می‌نگارد: «کتاب شرایع الاسلام از بهترین و نیکوترین کتب فقهی است و همچنین شرح آن یعنی «مسالک الافهام» تألیف جد بزرگوارم علامه شهید ثانی که نظیرش در گذشته و حال دیده نشده و مدام مورد استفاده فضلا و فقها بوده و هست ولی به دلیل این‌که شارح معظم در اوایل آن راه ایجاز و اختصار پیموده آن‌گونه‌ای که می‌باید پرده ابهام را از رموز و مفاهیم مستور آن برنداشته چه او متعرض برخی از مطالب مورد لزوم نشدهیا به‌طور اجمال از آن عبور کرده و به تفصیل بحث نفروده است، لذا طبق تقاضای بعضی از برادران دینی بر آن شدم که این شرح را در بخش عبادات به تفصیل اما نه چندان طولانی بنگارم». از این تألیف تنها بخش عبادات در سه مجلد تدوین شده که ج۱: از ابتدای طهارت تا آغاز صلات کسوف؛ ج۲: از صلات کسوف تا پایان اعتکاف و ج۳: حاوی مباحث حج که

در سال ۹۹۸ق. به پایان رسیده است. (غلامی مقدم، براتعلی)
آغاز:بسمله و الاعتصام بکرمه العمیم اللهم وفق لاکماله الحمدلله المحمود لآلائه المشکور لنعمآئه المعبود لکماله المرهوب لجلاله الذی ... شانهعن مشابهة الانام
چاپ: مشار عربی، صص ۸۲۰-۸۲۱؛ طهران، سنگی، ۱۲۷۴ق، رحلی؛ ایران، ۱۲۷۸ق، ۳۵۹ص (در هامش)؛ ۱۲۶۸ق، صص۲۸۲+ ...؛ [تهران]، سنگی، ۱۳۲۱-۱۳۲۲، رحلی، ۴۶۳ص؛ (۱-۳): ایران، سنگی، ۱۲۶۸، رحلی، ص۲۸۲+ ...
[الذریعة ۴۱۷/۲۵ و۳۲۸/۱۳ و۲۳۹/۲۰؛ معجم المطبوعات ۲۷۵/۱؛ برای چاپ‌های آن؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۲۴۸/۴؛ دنا ۳۰۴/۹- ۳۱۶ (۳۴۴ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- حاشیة مدارک الاحکام؛ رفیعا، محمد بن حیدر (۹۹۷-۱۰۸۰)
۲- حاشیة مدارک الاحکام؛ مرعشی، ابراهیم بن حسین (-۱۰۹۸)
۳- حاشیة مدارک الاحکام؛ شیروانی، محمد بن حسن (۱۰۳۳-۱۰۹۸)
۴- تدارک المدارک؛ حسینی مرعشی، محمد ضیاءالدین(-۱۱)
۵- حاشیة مدارک الاحکام؛ بحرانی، محمد بن یوسف (-۱۱)
۶- حواشی مدارک الاحکام؛ فاضل هندی، محمد بن حسن (۱۰۶۲-۱۱۳۷)
۷- حاشیة مدارک الاحکام؛ قزوینی، ابراهیم بن محمد (۱۰۶۵-۱۱۴۵)
۸- حاشیة مدارک الأحکام؛ خواجوئی، محمد اسماعیل بن حسین (-۱۱۷۳)
۹- شرح کلام صاحب المدارک؛ خواجوئی، محمد اسماعیل بن حسین (-۱۱۷۳)
۱۰- تدارک المدارک = حاشیة المدارک؛ بحرانی، یوسف بن احمد (۱۱۰۷-۱۱۸۶)
۱۱- حاشیة مدارک الاحکام؛ وحید بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل (۱۱۱۸-۱۲۰۵)
۱۲- الفذالک فی شرح المدارک و المسالک=حاشیة المدارک و المسالک؛ آقامحمد علی کرمانشاهی (۱۱۴۴-۱۲۱۶)
۱۳- حاشیة مدارک الاحکام؛ مجذوبعلی شاه، محمد جعفر بن صفر (۱۱۷۵-۱۲۳۸)
۱۴- کشف المدارک؛ جیلانی، محمد رفیع بن رفیع (-۱۲۴۵)
۱۵- حاشیة مدارک الاحکام؛ استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین (۱۱۹۸-۱۲۶۳)
۱۶- حاشیة مدارک الاحکام(۳عنوان)

۱. شیراز؛ مدرسه حکیم؛ شماره نسخه:بدون شماره
کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۰؛ مصحح؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۹×۲۷/۵سم [نسخه پژوهی: ۱-۴۷]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۹۵
دو جزء اول شرح از ابتدای کتاب طهارت تا آخر کتاب اعتکاف؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۹۵۵ق؛ مصحح، محشی با استفاده از کتاب‌هایی همچون تذکره و صحاح و شرح شرایع و با نشان «منه»؛ مهر: حسن موسوی عاملی به سال ۱۲۹۲ «عبده محمد حسن الموسوی، ۱۲۸۵» (بیضوی)، «لا اله الا الله الملک الحق المبین، عبده علی اشرف»، «علی اشرف، ۱۱۹۶» (خشتی)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۳۸۶گ، ۲۵سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۱۶-۱۶۴]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۶۸
همان نسخه بالا [نشریه: ۷-۲۸۳]

۳. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**اما الخروج قبل الفجر فقال فی التذکرة انه جائزا جماعا تم الجزء الاول من کتاب ... و اسال الله تعالی بعد المغفرة اتمام هذا الکتاب و جعله خالصا لوجهه الکریم بمنه و کرمه و الحمدلله رب العالمین
جزء اول؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۹۸۹ق؛ مقابله شده؛ جلد: تیماج،۲۰۶گ، ۲۷سطر (۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: -۱]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۶۰۶
آغاز: لم یمنعه من ذلک حاجه یجح، به او مرض لا یطیق فیه الحج او سلطان یمنعه فلیمت یهود یا او نصرانیا ... و لنورد هنا عشرین خبرا یتضمن فوائد فی هذا الباب؛ **انجام:**فقال یازراره بیت یحج قبل آدم بالفی عام تریدان یغنی مسائله فی اربعین عاما و الحمدلله علی سیدنا محمد و آله هذه صوره خط المصنف.
جزء سوم شرح مشتمل بر مباحث کتاب الحج؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۹۹۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب،۱۷۲گ،۲۹سطر(۹×۱۸/۵)،اندازه:۱۳×۲۳سم [ف: ۱۶-۱۷۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۹۵
آغاز:الحمدلله حمداً کثیراً کما هو اهله ... قوله الفصل الثالث فی صلوة الکسوف و الکلام فی کیفیتها و احکامها، قال فی القاموس؛
انجام:و ان کان الاظهر جوازه لانتفاء المانع منه و الله الموفق
جلد دوم و از نماز کسوف تا مسائل اعتکاف؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواخر قرن۱۰، در حیات مؤلف کتابت شده؛ محشی به خط مولی محمد علم الهدی إبن فیض کاشانی و حواشی دیگری نیز به خط ملا احمد بن محمد نراقی و حواشی دیگری با نشان «منه» و غیر آن، مصحح؛ تملک: محمد علم الهدی در ۱۰۷۱ق، ملا احمد نراقی به سال ۱۲۱۱ق با مهر «عبده احمد بن محمد مهدی» (بیضی)، محمد رضا حسینی کاشانی به سال ۱۱۷۰قبا مهر «افوض امری الله عبده محمد رضا الحسینی» (بیضی)؛ مهر: «محمد صفی بن محمد رضا الحسینی ۱۱۸۵» (مستطیل)، علم الهدی «بمحمد علم الهدی علم الهدی علم الهدی» (بیضی)، «محمد صفی بن محمد رضا الحسینی ۱۱۸۵» (مستطیل)؛ واقف: احمد نراقی، ۱۲۳۵؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۱۷۰گ، ۲۳سطر (۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۹×۲۴سم [ف: ۳۴-۴۳۲]

۶. اصفهان؛ روضاتی؛ شماره نسخه:۷۷
انجام:الخامس إذا سبقت نیة المقام ببلد عشرة أیام.
جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح،

محشی به خط نستعلیق به نقل از محمد بن الحسن، احمد رحمه الله و ...؛ تملک: ابراهیم بن عبدالله موسوی قاضی در غره ربیع الاول ۱۲۶۰؛ مهر: «المتوکل علی الله عبده محمد مؤمن» (بیضوی)؛ ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: -۵۶]

۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۹۸

طهارت و صلاة؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قطع: رحلی [ف: -۲۱۹]

۸. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۸۵۷

جلد سوم؛ خط: نسخ، کا: زین العابدین بن ریزی، تا: قرن ۱۱؛ ۳۵۳ص، ۳۱ سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۲۹۹]

۹. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۹۳۴

جلد اول و دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۳۸۱ص، ۲۷ سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱-۲۹۹]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۸۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**اما الخروج قبل الفجر فقال فی التذکرة انه جایز اجماعاً

از نخستین جلد تا پایان مسائل نماز عیدین؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، در حیات مؤلف؛ مصحح؛ محشی به خط مبارک مولی محمد علم الهدی إبن فیض کاشانی و حواشی دیگری به خط ملا احمد بن مهدی نراقی (- ۱۲۴۴ق) و حواشی دیگر با نشان«منه مدظله العالی و منه»، صورت خط مؤلف در پایان جلد نخست؛تملک:مولی محمد علم الهدی؛کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۱۹۱گ، ۲۳سطر(۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۸/۵×۲۳/۵سم [ف: ۳۴-۴۲۲]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۳۷۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**الفجر فقال فی التذکره انه جایز اجماعا. تم الجزو الاول من کتاب مدارک الاحکام فی شرح شرایع الاسلام مع اشتغال البال و ضیق المجال ضحی یوم السبت ثالث عشر ذی القعدة الحرام من شهور سنة تسع و ثمانین و تسعمائه علی ید مصنفه العبد المفتقر الی عفو الله تعالی محمد بن علی بن حسین بن ابی الحسن الحسینی حامداً مصلیا مسلماً و نسئل الله تعالی بعد المغفرة اتمام هذا الکتاب و جعله خالصاً لوجهه الکریم بمنه و کرمه.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ دارای سرلوح، مجدول؛ ۲۴۸ص، ۳۳سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۱/۵سم [ف:۱۰-۱۲۲۴]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۴۲۰

انجام:عن الصادق علیه السلام انه قال الصلاة فی السفر رکعتان لیس قبلهما و لا بعد هما. تمت.

از طهارت تا وقت صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۵۲گ، ۲۳سطر(۹×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۱۲-۱۱۲]

۱۳. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۵۹

کتاب طهارت و صلاة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۸۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۱-۲۱۷]

۱۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۳۹۹

جلد اول. محشی؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محمد حسین بن حیدر علی تستری این نسخه را با چند نسخه در ۲۳ ربیع الاول ۱۰۸۵ مقابله کرده؛ ۲۱۱گ، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۹]

۱۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۱۱

از باب میاه طهارت تا شرایط صلاة جمعه؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مقابله شده؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۴۸گ، ۲۵ سطر (۱۰×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [ف: -۶۵۹]

۱۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۱/۱

طهارت تا پایان صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشانه«ملامحمد ابراهیم، م ح م، ر هـ م، لمحرره محمد صفر عفی عنه، الحبل المتین»؛ تملک: محمد معصوم؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۱ سطر (۱۱×۱۸/۵) [ف: -۷۹۸]

۱۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۱/۲

از زکاة تا پایان مجلد سوم؛خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۱ سطر (۱۱/۵×۱۹) [ف: -۷۹۹]

۱۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قاسم علی بن حسن بارقی سبزواری آنرا در ۱۰۸۴ با نسخه اصل مقابله کرده [ف: ۳-۱۰۵]

۱۹. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۱۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: محمد رضا بن محمد صفی کاشانی [ف: ۳-۱۰۵]

۲۰. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۶۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۳-۱۰۵]

۲۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۰۳

آغاز:بسمله، الحمدلله حمدا کثیرا یلیق بحاله والصلوة علی سیدنا محمد وآله. قوله رحمة الله کتاب الحج؛ **انجام:**فان اردت ان تعلم ذلک فانطق بنا الی الحجر الاسود فقال علی بن الحسین لمحمد بن الحنفیة ابدا انت.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۱؛ اهدایی: وزیری؛ ۲۲۷گ، ۲۱سطر(۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۲-۴۳۸]

۲۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۲۴

آغاز: مجزیا بالاتفاق وان کان واحدا یکون محل الخلاف وموضع الاشتباه؛ **انجام:** ویویده روایة غیاث بن ابراهیم عن الصادق ع عن ابیه عن امیر المومنین ع فی قوله سبحانه وتعالی.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: عباس حاجی ده آبادی؛ کاغذ: حنایی اصفهانی، جلد: مقوایی، ۱۳۸گ، ۱۸سطر(۱۱×۱۷) [ف: ۲-۴۵۵]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۶-طباطبائی

آغاز:برابر؛ **انجام:**فقال یا زراره بیت یحج قبل آدم بالفی عام و الحمدلله اولاً و آخراً و صلواته علی سیدنا محمد و آله

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی؛ تملک: محمد بن محمد کاظم تبریزی، محمد حسین بن زین العابدین کاظمی نجفی؛

کاغذ: ترکی بغدادی، جلد: تیماج، ۴۲۰گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۲۴-۶۳]

۲۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۸۶

جلد سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محمد حسین بن حیدر علی تستری این نسخه را با نسخ متعدد در ۶ رمضان ۱۰۸۵ مقابله کرده؛ تملک: عبدالنبی بن ابوتراب سال ۱۲۸۳؛ اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۹]

۲۵. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۱۳

آغاز:بسمله کتاب الزکوة. الزکوة لغة الطهارة و الزیادة و النمو. قال فی المعتبر و فی الشرع؛ **انجام:**مسائلة فی اربعین عاماً و الحمدلله اولا و آخرا ... یوم الدین ... و کرمه انشاء الله تعالی.

ج۲و۳، از کتاب زکوة تا آخر حج؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، مصحح؛ مهر: «عبده نوروز علی»، «المتوکل علی الله الغنی عبده نوروز علی»؛ واقف: نوروز علی بسطامی، ۱۲۸۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۲۸۹گ، ۳۳سطر (۹×۲۱/۵)، اندازه: ۱۶×۳۱سم [ف: -۲۶۹]

۲۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۰۳۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**الأظهر جوازه لانتفاء المانع و الله الموفق. تم المجلد الثانی من کتاب مدارک الأحکام.

جلدهای اول و دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، مقابله شده با نسخه اصل توسط علی بن سلیمان عاملی در جمعه ۸ رجب ۱۱۵۳ در مکه مکرمه، محشی از جمله با امضای «محمد حسین العاملی»؛ مهر: «الراجی الی الله محمد علی بن شریف» (بیضی)، «عبده محمد حسین بن ... الحسینی» (مضلع)؛ تملک: محمد حسین بن محمد حسینی خاتون آبادی؛ جلد: تیماج، ۴۸۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۴۴-۲۰۸]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۸۱۱

آغاز:بسمله. قوله السابعة حکم ما یخرج من الارض مما یستحب فیه الزکوة؛ **انجام:** و یدل علیه روایات کثیرة لصبیحة معویة بن عمار عن ابی عبدالله علیه السلام ...

از اول احکام الارضین کتاب الزکات تا اواسط کتاب الحج؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: کشمیری، جلد: گالینگور، ۱۷۲گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۱۴]

۲۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۱۶۴

آغاز:العبادات من القلیل راجیا من الله تعالی حسن التوفیق و اصابة الحق بالتحقیق قوله قدس الله نفسه؛ **انجام:**اما وجوب السجود مع القراءة او الاستماع فحستناله عموم الادلة

خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، قطع: وزیری [رایانه]

۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۱۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**جزء نخست در نسخه زیرین که در نماز آدینه و عید است: فقال فی التذکرة انه جایز إجماعاً، تم الجزء الاول من مدارک الاحکام ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی با نشان «دروس»، «مولانا محمد اسماعیل»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۸۱گ، ۲۲سطر (۱۳×۱۷/۵)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۱-۷۶]

۳۰. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۵۵

انجام:قال قلت لابی عبدالله علیه السلام جعلت فداک المیتة ینتفع بشیء منها قال لا و فی استفادة العموم بهذا المعنی من الروایة نظر ...

کتاب الطهارة؛خط:نسخ،بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ واقف: محمد سمیع بیک خان بن ملک حسین بن محمد بن محمد تقی اردکانی،۱۱۴۶؛۲۱۶گ،۲۳سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۱-۱۳۸]

۳۱. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۸۷

از کتاب الزکاة تا پایان کتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: میرزا ابوالقاسم حکیمباشی؛ ۲۸۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۱-۱۷۷]

۳۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۷۴-۲۶/۵۴

آغاز:ومقتضی ذلک ان المکلف لوا اتفق شروعه فی الصلوة ابتداء لوقت فتعین ضیقه عنها وقت القطع؛ **انجام:**لکن الاولی الاقتصار من ذلک علی ما یضطر الیه والاشتغال بما هو وظیفة المعتکف من العبادات کالصلوة والزکوة وقرأة القرآن قال

از صلاة تا اعتکاف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۳۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۷-۴۲۴۳]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۰۴۴

آغاز:بالتحقیق قوله قدس الله نفسه و طهر رمسه کتاب الطهارة الکتاب مصدر ثالث لکتب؛ **انجام:**انه قال الصلوة فی السفر رکعتان لیس قبلها و بعدهما شیء.

ج۱-۲، شامل مقدمه تا صلوة السفر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی غالباً از ملا احمد اردبیلی معروف به «مقدس اردبیلی»؛ وقفنامه حاج نوروز علی بن ابوطالب در ۲۵شوال ۱۲۴۴؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج عنابی، ۳۷۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۱۵] و [ف: ۲۱-۱۲۳۰]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۹۵

آغاز: بالتحقیق قوله قدس الله نفسه و طهر رمسه کتاب الطهارة الکتاب مصدر ثالث لکتب؛ **انجام:**والخروج بها عن مقتضی الأصل اما الخروج قبل الفجر فقال فی التذکرة انها جایز اجماعاً.

ج۱، ازابتدای مقدمه تا انتهای «صلاةالعیدین»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا:قرن۱۱؛اهدایی:رهبری،خرداد۱۳۷۳؛جلد:تیماج مذهب،۲۱۷گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۱۵] و [ف: ۲۱-۱۲۳۱]

۳۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۳۱

آغاز:بالتحقیق قوله قدس الله نفسه و طهر رمسه کتاب الطهارة الکتاب مصدر ثالث لکتب؛ **انجام:**و ان کان الأظهر جوازه لانتفاء المانع و الله الموفق ...

از ابتدای مقدمه تا انتهای اعتکاف؛ خط: نستعلیق، کا: غفاری

کاشانی، حسین بن سعدالدین محمد، تا: قرن ۱۱، در آخر کتاب صلات: سه‌شنبه ۸ جمادی الثانی ۹۹۹، و در پایان کتاب: یک‌شنبه ۱۰ ربیع الثانی ۱۰۰۰ق؛ محشی با عناوین و رموز «میرزا ابراهیم ره»، «میرزا طاب ثراه»، «هـ م ر ه» و «م ح س عفی عنه»، با إنهاء مؤلف و بلاغ‌های او در موارد متعدد و دستخط اجازه او به عزالدین حسین بن محمد مزبور، با توضیحاتی درباره محشی نسخه چنین آمده: «السید میرزا ابراهیم خلیفه سلطان طاب ثراه فاضل کامل محقق مدقق من اعاظم العلماء و افاخم السادات و النجباء فقیه محدث متکلم ورع له حاشیة مدونة علی الروضة البهیة و ...»؛ ۳۱۰گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۲۱-۱۲۳۷]

۳۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۱۹

آغاز:کتاب الزکوة الزکوة لغة الطهارة و الزیاده و النمو؛ **انجام:**فان توفیتنی قبل

از باب زکوة تا اواخر حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پیش از ۱۰۰۰ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: حاج محمد علی بن محمد باقر؛ جلد: تیماج تریاکی، ۳۲۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۵-۶۱۶]

۳۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۱۸۰

آغاز: ... قوله والمراد بالزاد قدر الکفایه من القوت والمشروب ذهابا وعود او بالراحله راحلة مثله المعتبر فی القوت والمشروب تمکنه فی تحصیلهما اما بالشرآ فی المنازل او بالقدرة علی تحمیلها؛ **انجام:**السابع مارواه الکلینی فی الصحیح عن معویة بن وهب قال قلت بابی عبدالله علیهم السلم هل قال رسول الله صلی الله علیه وآله ما بین بیتی ومنبری روضة من ریاض الجنه فقال نعم ...

کتاب الحج وچند برگ از اول العمرة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی بعضا با امضای «منه عفی عنه» وبرخی امضای «منه قدس سره»؛ جلد: تیماج، ۱۵۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۴]

۳۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۹۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**فلا یصح التعلق بروایتة و الخروج بها عن مقتضی الأصل اما الخروج قبل الفجر فقال فی التذکرة انه جائز اجماعاً، تم الجزو الاول من کتاب مدارک الاحکام.

نیمه نخست کتاب؛ خط: نسخ، کا: حسن بن احمد بن علی بن محمد عاملی، تا: ۱۶ رمضان۱۰۰۴ق؛ مصحح، با عبارت «ثم بلغ وفقه الله تعالی» مقابله شده، محشی با نشان «عفی عنه، منه رحمه الله»؛ تملک: علی بن الحسن بن شدقم در ۱۰۲۰ق، احمد شهیدی، باب حسینی»، «عبده الراجی باب الحسینی ۱۲۲۱» (مربع)، محمد بن احمد علی با مهر«عمده ابن احمد علی محمد» (بیضی)، فخرالدین نصیری امینی؛ مهر: «الحسن ظنی بالله الموتمن و بالنبی و بالحسن و الحسین» (دایره)، «عبده الراجی الحسن بن ابو علی» (بیضی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۰گ، ۲۷سطر (۱۴/۵×۲۰)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۳۳-۵۲۱]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۵۶

آغاز: ... الکسوف فی الساعة التی تنکسف عند طلوع الشمس و عند غروبها؛ **انجام:**فقال یازرارة بیت یحج قبل آدم بالفی عام یرید أن یغنی مسایله فی اربعین عاماً و الحمدلله ...

ج۲-۳، ازصلاة الکسوف تا انتهای کتاب الحج؛ خط: نسخ خفی، کا: خمیس بن سالم بن یعقوب، تا: سه‌شنبه۱۰ صفر۱۰۰۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: تیماج، ۳۲۵گ، ۲۷و۲۹سطر، اندازه: ۱۶×۳۶سم [ف: ۲۱-۱۲۴۱]

۴۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۶۳

آغاز:أو هما سواء وقال الجوهری رجل فقیر من المال قال ابن السکیت الفقیر الذی بلغه من العیش؛ **انجام:**وفی حمل العبارة علیه یعتدو ان کان الاظهر جوازه لانتفاء المانع منه والله الموفق

خط: نسخ، کا: عبدالعزیز بن نوفل مالکی نجفی، تا: ۱۸ رجب۱۰۰۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوایی، ۱۵۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۷/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۱۴]

۴۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۰۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**جایزا جماعاً. تم الجزء الاول من کتاب مدارک الاحکام فی یوم السبت ثالث عشر ذی القعدة الحرام من شهور سنة سبع و ثمانین و تعسمایة علی ید مؤلفه ... و کرمه. انتهی صورت خط المصنف ... و وقع الفراغ من نسخه (۱۴ رجب ۱۰۰۸) ... حسین بن علی بن زین الدین الحسینی الشامی العاملی ... اجمعین

جلد یکم؛ خط: نستعلیق، کا: حسین بن علی بن زین الدین شامی عاملی، تا: ۱۴ رجب۱۰۰۸ق؛ واقف: حاج فتحی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۵سطر(۱۲/۵×۱۹)، اندازه: ۲۱×۲۹سم [ف:۱۱-۲۱۹]

۴۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۶۹

آغاز:کتاب الصوم هو الکف عن المفطرات مع النیة الصوم فی اللغة هو الامساک؛ **انجام:**فقال یازرارة ثبت الحج قبل آدم بالفی عام ترید ان تفتی مسائله فی اربعین عاماً.

کتاب الصوم تا پایان حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۷محرم۱۰۱۴ق؛ مصحح، محشی؛ مهر: «هو المالک من عواری الزمان لدی الجانی هادی الحسینی أفجه» (مربع)؛ تملک: حسین بن حیدرحسینی؛ جلد: تیماج، ۲۶۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۱۳]

۴۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۳۲

آغاز:بسمله اللهم وفقنا لاکماله ... قوله رحمه الله کتاب الحج و هو یعتمد علی ثلثة ارکان؛ **انجام:**فقال یازرارة بیت یحج قبل آدم بالفی عام تریدان یغنی مسائله فی اربعین عاماً و الحمدلله ...

از ابتدای حج تا انتهای آن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۱۸ق؛ مصحح؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ جلد: تیماج، ۲۱۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۲۱-۱۲۳۹]

۴۴. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۵۱۰

کتاب الزکاة و الخمس و الصوم؛ خط: نسخ، کا: سلمان بن سید عزیز الله موسوی، تا: یک‌شنبه ۱۸ جمادی الثانی ۱۰۲۰ق [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۵]

۴۵. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۵۱

آغاز: ان کنت دخلت المدینة وصلیت بها صلوة فریضة واحدة بتمام.؛ **انجام:**فقال: یا زراره بیت یحج آدم بالفی عام ترید ان تفنی مسایله فی اربعین عاماً و الحمدلله ... تم المجلد الثالث من کتاب مدارک ...

خط: نسخ، کا: خواند امیر بن آقا میر دزماری، تا: ۱۳ شوال۱۰۲۱ق، جا: مدینه طیبه؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۹۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: -۲۹۴]

۴۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۶۸

انجام:استقرت الشهید فی الدروس هذا الاطلاق قال لان فی النهار صوماً و اعتکافاً و هو ضعیف لان مطلق الصوم ...

از آغاز کتاب تا اواخر کتاب الاعتکاف؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن حسین علی سمنانی زاوقانی، تا: پنج‌شنبه ۵ شعبان۱۰۲۴ق، جا: مشهد رضوی؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، بانسخه اصل مقابله شده؛ تملک: حسن بن حسین بن نظر علی یناق زاوقانی، کمال الدین حسین؛ ۳۴۴گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۱۴]

۴۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۲۹-۵۴/۱۹

آغاز:بسمله، الحمد لله حمدا کثیرا یلیق بجلاله و الصلاة علی سیدنا محمد و آله ... و هو یعتمد علی ثلثة ارکان: الاول فی المقدمات و هی اربع: المقدمة الاولی الحج و ان کان فی اللغة القصد

جلد سوم (کتاب الحج)؛ خط: نسخ، کا: عبد العلی بن محمد علی بن حماد، تا: چهارشنبه ۱۶ رمضان۱۰۲۹ق، جا: کربلا؛ تملک: حسن بن شرف الدین نجفی غطاوی در ۱۰۸۱؛ ۱۵۹گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۷-۴۲۴۲]

۴۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۹۰۶

بی‌کا، تا: ۱۰۳۴ق؛ خریداریاز عباس محسنی [رایانه]

۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۶۴۵

آغاز:برابر**انجام:**قبل الفجر فقال فی التذکرة انه جایز اجماعا. تم الجزو الاول من کتاب مدارک الاحکام

جلد اول کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۰۳۶ق؛ مصحح، با نشانی بلاغ قرائت، محشی با نشان «منه» و «بهاء» ظاهراً فاضل هندی؛ تملک: مولا شمسا در ۱۰۶۰، لطف الله بن نصرالله زنجانی در ۱۲۶۲، حسین بن علی نعمه عاملی در ۱۱۹۲؛ جلد: تیماج، ۲۵۷گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۶/۵×۳۱سم [ف: ۳۱-۳۰]

۵۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۷

آغاز:برابر

سه جلد از کتاب و تا کتاب حج می‌باشد؛ خط: نستعلیق دو خط، کا: علی اکبر بن محمد باقر حسینی (جلد اول و دوم) وابوالولی حسینی (جلد سوم)، تا: شنبه غره جمادی الثانی۱۰۴۵ق، به دستور آخوند آقا محمد صالح؛ مصحح، محشی با امضای حسن، مقابله کتاب را محمد مقیم بن ابوالبقاء قائنی در ماه رمضان ۱۰۷۴ به پایان برده؛ جلد: تیماج، ۵۱۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۱-۱۹۰]

۵۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۹۲۴

از صلاة الکسوف تا پایان کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا: سراج الدین بن میر مسعود اصفهانی، تا: شنبه ۱۲ ربیع الثانی۱۰۴۶ق؛ ۳۴۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [ف: ۳-۶۸۸]

۵۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۲۵۰

از اول تا آخر کتاب حج؛ کا: محمد حسن بن محمد مشهور به قاضی حسن مکی، تا: ۱۰۴۶ق، جا: حیدرآباد؛ از اول جلد ۱ وآخر جلد ۳ چند صفحه افتادگی داشته که در سنه ۱۲۵۷ استنساخ شده؛ مهر: «عبده الراجی محمد مهدی» (بیضی)؛ واقف: ملا ابوالقاسم خلف ملا باقر، جلد: تیماج مذهب، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: -۱۲۸]

۵۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۰۸۲

آغاز:بسمله، کتاب الزکوة الزکوة لغة الطهارة؛ **انجام:**فقال یازرارة بیت یحج قبل آدم بالفی عام تریدان یغنی مسائله فی اربعین عاماً و الحمدلله ...

ج۲، از کتاب الزکاة تا انتهای حج؛ خط: نسخ، کا: محمد بن علی حسینی خوراسکانی، تا: محرم۱۰۴۷ق؛ مصحح، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۳۳۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۱۳] و [ف: ۲۱-۱۲۳۵]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۷۰

همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۱۲]

۵۴. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:۳۴

از آغاز کتاب الطهارة تا پایان کتاب الصوم؛ خط: نستعلیق، کا: حاجی احمد بن فرج الله کاغذی شوشتری، تا: سه‌شنبه ۹ ربیع الثانی ۱۰۴۹ق؛ واقف: مریم بیگم؛ ۳۷۳گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: -۳۲]

۵۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۵۳۹

آغاز:بسمله، الحمدلله حمداً کثیراً یلیق بجلاله و الصلاة علی سیدنا محمد و آله قوله رحمه الله کتاب الحج؛ **انجام:**فقال یازرارة بیت یحج قبل آدم بالفی عام تریدان یغنی مسائله فی اربعین عاماً و الحمدلله ...

خط: نستعلیق، کا: احمد بن فرج الله کاغذی شوشتری، تا: جمعه ۲۵جمادی الثانی ۱۰۵۰ق؛ مصحح، مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۱۶۱گ، ۲۲-۲۴سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۱۴] و [ف: ۲۱-۱۲۴۰]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۷۲

همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۱۲]

۵۶. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۱۲

آغاز:فان استطعت ان تکون صلاتک ... فافعل وصلاة کسوف الشمس أطول من صلاة کسوف القمر وهما سواء؛ **انجام:**وفی حمل العبارة علیه بعد وان کان الاظهر جوازه لانتفاء المانع منه والله الموفق.

ازصلاة الکسوف تا پایان الاعتکاف؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ملا

درویش همدانی، تا: شنبه ۱۵ رجب۱۰۵۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۱۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۶سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۱۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۱۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵-۱۶۹]

۵۷. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۸۱م

خط: نستعلیق، کا: میر محمد عبد العظیمی طالقانی، تا: ۱۰۵۴ق؛ اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۶۷]

۵۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۷۰۵

ج ۱، از طهارت تا نماز مسافر؛ خط: نستعلیق، کا: محمد نصیر رازی، تا: سه‌شنبه۲ محرم۱۰۵۵ق، جهت مولانا محمد سلیم طهرانی مدرس؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۶۸گ، ۲۳-۲۹ سطر (۷/۵×۱۹/۵)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۳-۸۴۸]

۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۸۶

آغاز: فی هذا التعلیق انما هو تحریر المسایل الشرعیة و استخراجها من ادلتها التفصیلیة؛ **انجام:**و ان کان الأظهر جوازه لانتفاء المانع و الله الموفق.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالمجید بن عبدالغفار زنجانی شیرازی، تا: ۱۵ رجب۱۰۵۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حایری، مرداد ۱۳۵۱؛ جلد: تیماج، ۶۰۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲۱-۱۲۳۸]

۶۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۱۹۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۵۷ق، نیمه دوم نستعلیق محمد طاهر بن محمد تقی در آدینه ۶ جمادی الثانی ۱۰۷۲ق؛ مجدول، با نسخه شیخ نصیرالدین عودی بحرانی مقابله شده و به خط مصنف تصحیح گردید؛ تملک: محمد بن محمد حسین قاینی در شنبه ۲۴ رمضان ۱۵۹ (=۱۰۵۷)، عبدالله بن حسن گیلانی رشتی در ۱۱۱۳، محمد مؤمن بن ملا فولاد مشهدی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۳۵گ، جلد اول ۲۳سطر(۱۱×۲۰) و جلد دوم ۲۵سطر(۱۱×۲۳)، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۵-۵۳۴]

۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۶۴

آغاز:بسمله و به نستعین علی القوم الکافرین ... کتاب الزکاة الزکاة لغة الطهارة؛ **انجام:**فی اربعین غاما و الحمدلله ...

از ابتدای زکات تا انتهای حج؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن قاضی احسن، تا: جمعه ۲۷ شوال۱۰۵۸ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۴گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۳۴]

۶۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۵۲

آغاز:برابر

از آغاز کتاب تا آخر کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، کا: مسعود بن شیخ یوسف شاه، تا: ۲۰جمادی الثانی۱۰۵۸ق؛ مصحح؛ تملک: ابن افضل با مهر«محمد مهر علی بدل دارد» (بیضی)؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۲۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۲-۵۷۴]

۶۳. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۸۸

آغاز:بسمله، قوله کتاب الزکوة، الزکوة لغة الطهارة والزیادة والنمو قال فی المعتبر وفی الشرع اسم الحق یجب فی المال یعتبر فی وجوبه النصاب فاندرج فی الحق الزکوة والخمس وغیر هما من الحقوق؛ **انجام:**العشرین ما رواه ابن بابویه فی الصحیح ایضاعن بکیر بن اعین عن اخیه رزان قال قلت لابی عبد الله ع جعلنی الله فداک اسئلک فی الحج منذ اربعین عاما فتفیتنی فقال یا رزان بیت یحج قبل آدم بالفی عام یریدان یفنی مسائله فی اربعین عاما والحمدلله اولا واخرا.

از کتاب الزکوة تا اخر کتاب الحج؛ خط: نسخ خوش و جلی و مشکول، بی‌کا، تا: شنبه ۱۶ رمضان ۱۰۶۰ق، جا: حیدرآباد هند؛ واقف: حاجی محمد بزاز، ربیع الاول ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۵گ، ۲۳سطر [ف: ۱-۲۳۲]

۶۴. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۸۴۵

از کتاب الزکوة تا آخر حج؛ خط: نسخ، کا: زین العابدین، تا: دوشنبه ۲۶ ربیع الاول۱۰۶۱ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۷۹ص، ۲۳ سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۱-۲۹۸]

۶۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۱۸۰

آغاز:الحمد لله و الصلوة علی النبی و آله کتاب الزکاة، الزکاة لغة؛ **انجام:**فی اربعین علما تم المجلد الثالث ... فی التراب.

از کتاب زکوة تا پایان کتاب؛ خط: نسخ، کا: ابوتراب بن حسن طبسی، تا: دوشنبه ۱۲ جمادی الثانی۱۰۶۲ق؛ کاغذ: ایرانی، جلد: تیماج، ۷۰۰ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۵سم [ف: ۱-۱۸۵]

۶۶. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۰

آغاز:الحمد لله و الصلوة علی النبی و آله. الزکوة؛ الزکوة لغة الطهارة الزیادة و النمو قال فی المعتبر و فی الشرع اسم لحق یجب فی المال؛ **انجام:**فی اربعین عاماً و الحمد لله اولاً و آخراً و صلواته علی سیدنا محمد و آله. تم المجلد الثالث من مدارک الأحکام ...

کتاب زکات تا آخر کتاب حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۶۲ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد مؤمن موسوی، علی نقی طباطبایی زواره‌ای مورخ ۱۱۱۳ ق، محمد بن فضل الله بن علی که از محمد مؤمن موسوی در اصفهان نسخه را خریده است؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی، ۱۳۳۹؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۲۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [ف: ۲-۵۷۵]

۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۰۶۸

آغاز: بالتحقیق قوله قدس الله نفسه و طهر رمسه کتاب الطهارة الکتاب مصدر ثالث لکتب؛ **انجام:**اظهر هما الأول لما صح عن الصادق علیه السلام انه قال الصلاة فی السفر رکعتان لیس قبلهما و لابعد هما شیء.

از ابتدای مقدمه تاپایان صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۴ ربیع الاول ۱۰۶۵ق؛ محشی؛ تملک: محمد شفیع بن ابوطالب تبریزی، غلام حسین بن محمد رضا؛ واقف: آیةالله شیخ غلام حسین تبریزی، بهمن ۱۳۶۴؛ ۳۱۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۲۱-۱۲۲۹]

۶۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۴۶

آغاز:بسمله الحمدلله حمداً کثیراً کما هو اهله و صلی الله علی سیدنا محمد و آله قوله الفصل الثالث فی صلوة الکسوف و الکلام از صلوة کسوف تا آخر اعتکاف؛ خط: نسخ، کا: زمان بن محمد، تا: محرم۱۰۶۶ق؛ تملک: محمد عبدالحی ابن نورالدین؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۱۹۲گ، ۲۷ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۱-۲۸۸]

۶۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۵۶

آغاز:بسمله الحمدلله حمداً کثیراً یلیق بجلاله و الصلوة علی سیدنا محمد و آله. قوله رحمه الله کتاب الحج و هو یعتمد علی ثلثه ارکان. الاول فی المقدمات و هی اربع

کتاب حج؛ خط: نسخ، کا: زمان بن محمد، تا: ۱۴ ربیع الثانی۱۰۶۶ق؛ تملک: ابوطالب بن عبدالکریم؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۵۵گ، ۲۷ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۱-۲۹۳]

۷۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۸۶-۳/۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**انه قال الصلوة فی سفر رکعتان لیس قلبهما ولابعد هما شیء والله تعالی اعلم. تم الجزء الاول

ازابتدا تا آخر کتاب الصلاة. جلد اول؛ خط: نسخ، کا: حسین تربتی، تا: یک‌شنبه۲۴ محرم۱۰۷۰ق؛ مصحح، با بلاغ مقابله؛ جلد: تیماج، ۲۴۳گ، ۳۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۷-۴۲۳۹]

۷۱. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲۰۵

آغاز:الحمدلله حمداً کثیراً کما هو اهله ... قوله الفصل الثالث فی صلوة الکسوف؛ **انجام:**العشرون ما رواه ابن بابویه فی الصحیح ایضاً عن بکیر بن اعین عن زرارة قال قلت لابی عبدالله ... فی اربعین عاماً و الحمدلله اولاً و آخراً

از آغاز کتاب تا پایان «کتاب الحج»؛ خط: نسخ زیبا، کا: میرزا بیک بن محمد مؤمن، تا: ۱۰۷۰ق؛ نوشته‌ای درباره نوروز با امضای «ع ل سلمه الله تعالی»؛ تملک: محمد سعید بن محمد قاسم طباطبایی حسنی حسینی، محمد حسین بن محمد سعید طباطبایی حسنی حسینی، علی اشرف بن محمد حسین با مهر «ز بعد محمد، علی اشرف است» (مربع)؛ جلد: تیماج، مذهب، ۴۷۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱-۱۷۶]

۷۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۱/۱۰۲/۱-۵۹۸۷

بی‌کا، تا: ۶-۱۰۷۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۵سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: -۱۸۶]

۷۳. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۷-ش/۵۰۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**قال الصلوة فی السفر رکعتان لیس قبلها و لا بعد هما شیئی تم بعون الله ... فی ثامن عشر رمضان المبارک سنه ۱۰۷۱ و الحمد لله.

جزءاول و جزء دوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۷۱ق؛ ۳۴۶گ، ۲۲سطر (۹×۱۸)، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۲-۱۰۵]

۷۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۳۶

خط: نسخ، کا: محمد امین بن محمد علی تبریزی، تا: ۱۰۷۱ق [ف: -۸۳]

۷۵. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۷۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۱ق؛ جلد: تیماج، ۳۲۴گ، ۳۰ سطر (۱۱×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۱-۵۵۳]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۷۸

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۹۵]

۷۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۷۵

صلاة؛ کا: محمد یوسف بن ابراهیم هزار جریبی، تا: ۱۰۷۴ق؛ قطع: وزیری [ف: -۲۱۹]

۷۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۴۶

آغاز:برابر؛ (ج ۲): قال المصنف (ق) کتاب الزکاة. الزکاة لغة الطهارة و الزیادة و النمو. قال فی «المع» و فی الشرع اسم لحق یجب فی المال یعتبر فی وجوبه النصاب؛ (ج ۳): قوله رح کتاب الحج و هو یعتمد ثلاثة ارکان: الاول فی المقدمات و هی اربع. المقدمة الاولی الحج و ان کان فی اللغة القصد، و قد صار فی الشرع اسماً لمجموع المناسک؛ **انجام:**(ج ۳): ترید ان تغنی (تفتی) مسائله فی اربعین عاماً. و الحمدلله اولاً و آخراً ... تم المجلد الثالث من کتاب مدارک الاحکام فی شرح شرایع الاسلام علی ید مؤلفه ... محمد بن العاملی ... و کان الفراغ منه یوم الخمیس (۲۵ ذیحجه ۹۹۸ق)

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۲ محرم۱۰۷۴ق؛ از نسخه‌ای که بر نگارنده خوانده شده بود، محشی برخی به نشانی «منه ره»؛ اهدایی: دکتر مهدی روشن ضمیر؛ جلد: تیماج، ۱۵۴گ، ۲۴سطر (۱۲/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳-۲۹۶]

۷۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۳۷

آغاز:الحمدلله ... و بعد فان احق الفضایل بالتعظیم و احراها باستحقاق التقدیم و اتمها فی استجلاب ثوابه الجسیم هو العلم بالاحکام الشرعیة و الوظایف الدینیه؛ **انجام:**بیت قبل آدم بالفی عام، یرید ان تفنی مسائله فی اربعین عاما ... تم الجلد الثالث من کتاب مدارک الاحکام فی شرح شرایع الاسلام علی ید مؤلفه العبد المفتقر الی عفو الله تعالی و رحمته محمد بن علی العاملی

خط: نسخ، کا: شهمیرزادی، محمد رضا بن درویش محمد، تا: سه‌شنبه ۲۱ شعبان۱۰۷۵ق؛ تملک: عبدالباقی حسینی؛ جلد: تیماج، ۴۷۳گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: ۲۵-۴۱۷]

۷۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۷۷۳

آغاز:فیه المسایل المتحده فی النوع المختلفه فی الصنف و مثله الباب و الفصل والمطلب هو المایز بین المسائل المتحدة فی الصنف المختلفة فی الشخص وما ذکر رحمه الله غیر مطرد؛ **انجام:**هل یعتبر فی استحباب قضاء النافله وقوع الصلاة تماما ام یستحب مطلقا وجهان اظهر هما الاول لما صح عن الصادق علیه السلام انه قال الصلاة فی السفر رکعتان لیس قبلها ولابعدهما شیء

جلد اول؛ خط: نستعلیق، کا: رمضانعلی بن محمد علی دارانی، تا: پنج‌شنبه۲۳جمادی الاول۱۰۷۵ق؛افتادگی:آغاز؛مصحح، با علامت

بلاغ؛ جلد: تیماج، ۲۴۶گ، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۴]

۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۸۷۱

آغاز: بالتحقیق قوله قدس الله نفسه وطهر رمسه کتاب الطهارة الکتاب مصدر ثالث لکتب؛ **انجام:**فقال یازرارة بیت یحج قبل آدم بالفی عام یرید أن یغنی مسایله فی اربعین عاماً و الحمدلله ...

ج۱-۳؛ خط: نسخ، کا: شهمیرزادی، محمد مؤمن بن درویش محمد، تا: چهارشنبه دهه سوم جمادی الثانی۱۰۷۵ق؛ تصحیح و مقابله لطف الله مزبور (مالک نسخه) در هشتم رمضان ۱۱۸۲، تصحیح توفیق بن حسین بن عبدالله بن یوسف بحرانی درشب هفتم جمادی الثانی ۱۲۰۳؛ تملک: لطف الله بن محمد بن عبدالمهدی بحرانی سماهیجی در محرم ۱۱۷۹، توفیق بن حسین معالی بحرانی سنه ۱۱۹(کذا)؛ جلد: میشن مذهب، ۴۶۴گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۲۱-۱۲۲۴]

۸۱. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۲۸۳۱

از آغاز تا صلاة مسافر؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حرز بن سلیمان فادشانی، تا: ۲۵ ربیع الاول ۱۰۷۶ق؛ مصحح؛ تملک: آقا بهاء نجل حاج محمد حسین، شیخ جعفر بن عبدالله بحرانی، ابی الحسن شیخ سلیمان بن عبدالله بحرانی ماحوذی مورخ جمعه ۷ صفر ۱۱۰۵ ق؛ مهر «یا اسدالله»؛ جلد: تیماج، ۲۵۶گ، ۳۱ سطر (۱۳×۲۱/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۳-۹۴۸]

۸۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۰۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**و إن کان الأظهر جوازه لانتفاء المانع و الله الموفق.

ج۱-۲، از ابتدای مقدمه تا انتهای اعتکاف؛ خط: نستعلیق خوش، کا:میرزا علیرضا ریحانی کمره،تا:سه‌شنبه۲۵شوال۱۰۷۷ق؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۳۳۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۳۰/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۱۳] و [ف: ۲۱-۱۲۲۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۱

همان نسخه بالا [اهدائی ف: -۲۱۲]

۸۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۷۹۵۱-۵۴/۴۱

آغاز:بسمله؛ کتاب الزکوة. الزکوة لغة الطهارة و الزیادة و النمو و قال فی المعتبر و فی الشرایع اسم لحق یجب فی المال

از اول کتاب الزکاة تا آخر کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا: محمد مقیم بن محمد باقر اصفهانی، تا: دوشنبه ۱۳ رجب۱۰۷۸ق؛ نوشته شده که این کتاب از جمله هشتاد جلد کتابی است که از ورثه مرحوم الیاس مکار در اصفهان ابتیاع شده؛ ۵۰۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۷-۴۲۴۲]

۸۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۲۸

آغاز:(کتاب الصلوة): بسمله، الحمدلله حمدا کثیرا کما هو اهله و صلی الله علی سیدنا محمدوآله فی صلوة الکسوف و الکلام فی سببها و کیفیتها و احکامها ... قوله اما الاول فیجب عند کسوف الشمس؛ **انجام:**و ان کان الاظهر جوازه ... تم الجلد الثانی من کتاب مدارک الاحکام فی شرح شرایع الاسلام

خط: نسخ، کا: عبدالرحمن بن احمد، تا: از ۱۶ شعبان۱۰۷۹ق؛ تملک: ابوتراب حسینی؛ اهدایی: وزیری؛ جلد: تیماج، ۱۶۳گ، ۲۹سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۸/۵×۲۷/۵سم [ف: ۱-۳۱۵]

۸۵. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۶۷

صلاة کسوف تا اعتکاف؛ خط: نسخ، کا: محمد مومن بن محمد تقی حسینی، تا: شنبه ۱۵ ربیع الاول۱۰۸۱ق؛ ۲۷۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف: ۱-۱۰۹]

۸۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۹۴

جلد دوم و سوم از زکات تا حج؛ خط: نسخ، کا: محمد بن شاه حسین بن کمال، تا: یک‌شنبه۱۲ شوال۱۰۸۱ق؛ یادداشت محمد باقر امامی به تاریخ شوال ۱۳۵۳ که کتاب را به میرزا نورالدین تقدیم کرده؛ ۲۳۰گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۴-۱۲۵]

۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۶۹

آغاز: انمایرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت؛ **انجام:**فقال فی التذکرة انه جایز اجماعاً ...

از مبحث طهارت تا انتهای صلاة العیدین و ورق اول محذوف است؛ خط: نسخ، کا: ابوالقاسم بن حسین تونی، تا: ۲۵رمضان۱۰۸۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ با دو واسطه از نوشته اصل استنساخ شده و کاتب در پایان آخرین برگ چنین نوشته: «نقل من نسخة بخط استادنا الفاضل العالم مولانا احمدالبشرویی ... و کتب فی آخرها بخطه الشریف بلغ تصحیحا بنسخة منقولة من نسخة الأصل التی بخط مؤلفها و قد قوبلت بها ایضا ... آخر شهر ذی حجة الحرام سنة سبع و خمسین بعد الف ... و کتبه العبد المحتاج ... ابن حاجی محمد البشرویی الخراسانی احمد ... و نقل حواشیها ماکان فی آخره من خط الفاضل المحقق مولانا عبدالله البشرویی اخی مولانا احمدالذی علق تلک الحواشی علی هذه النسخة و انا العبد الحقیر ابوالقاسم بن حسین البشرویی غفرالله لنا ...»، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۲۱-۱۲۲۸]

۸۸. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۸۱۸

آغاز: الحمد لله کثراً کما هو اهله و صلی الله سیدنا محمد و آله الطاهرین.قوله: «الفصل الثالث فی صلوة الکسوف و الکلام فی سببها و کیفیتها»؛ **انجام:**فقال یا زراره بیت یحج قبل آدم بالفی عام ترید ان تفنی مسایله فی اربعین عاماً و الحمدلله اولاً و آخراً ...

از «الفصل الثالث فی صلوة الکسوف» تا پایان جلد سوم(پایان کتاب حج)؛ خط: نسخ، کا: شریف علی بن ابوالقاسم بن حسین بشرویی، تا: اوایل ۱۰۸۲ق؛ جلد: تیماج، ۳۱۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵/۵سم [میراث اسلامی: دفتر نهم-۸۲]

۸۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۳/۱-۶۳۴۸

ج۳، از زکات تا مزار؛ خط: نسخ، کا: حسن بن محمد جعفر نجفی، تا: پنج‌شنبه ۵ صفر۱۰۸۳ق؛ تملک: مصطفی حسینی صفایی خوانساری در جمادی الاول ۱۳۶۷؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۷۶گ، ۲۹سطر، قطع: رحلی [آستانه قم: -۱۶۵]

۹۰. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۸۶
از کتاب الزکاة تا پایان حج؛ خط: نسخ، کا: اسمعیل بن موسی حمیری، تا: یک‌شنبه ۱۳ ربیع الثانی۱۰۸۳ق؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۵]

۹۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۴۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**و الخروج بها عن مقتضی الأصل أما الخروج قبل الفجر فقال فی التذکرة انه جایز اجماعاً.
از آغاز کتاب تا بخشی از کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، کا: حسین بن علی بن محمد، تا: سه‌شنبه ۱۷شوال۱۰۸۵ق؛ مصحح؛ تملک: عبدالنبی بن احمد بن عبدالکریم؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی، ۱۳۳۸/۵/۴؛ جلد: تیماج، ۲۰۰گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۲-۵۷۵]

۹۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۲۴۸
آغاز:برابر؛ **انجام:**تم المجلد الثالث من کتاب مدارک الاحکام فی شرح شرایع الاسلام علی ید مؤلفه العبد الفقیر ... محمد بن علی بن الحسین بن ابی الحسن الحسینی الموسوی العاملی ...
جلد سوم، شامل شش کتاب است: ۱. کتاب الطهاره، ۲. صلوة الکسوف، ۳. کتاب الخمس، ۴. کتاب الصوم، ۵. کتاب الحج، ۶. کتاب الاعتکاف؛ خط: نسخ تحریری، کا: زین العابدین ابن میر سید محمد حسینی خراسانی قاینی، تا: شعبان۱۰۸۵ق؛ مجدول، با سرلوح؛ مهر: «مشیرالسلطنه - حسین بن هدایت الله - محمد رضا الحسینی»، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۱۸۲ص، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸/۹×۳۲/۴سم [ف: ۱-۸۸۲]

۹۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۷۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**علی حسب التصرف فی الاملاک ویجب حفظها بالنفس أو الوصیة بها إلی أن تقوم ...
خط: نسخ، کا: علی بن ملا پاینده بن ملا حیدر قاری کشمیری، تا: اواخر جمادی الاول۱۰۸۷ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ مهر: «هو العلی الاکبر» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۴۲۱گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۶سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۱۳]

۹۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۵۵
قسمتی از کتاب صلاة (از صلاة کسوف تا قسمتی از شرائط امام جماعت) و کتاب حج است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۸ق؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: چرمی، ۲۷۶ص، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۱-۴۵۲]

۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۶۵
آغاز:بالتحقیق قوله قدس الله نفسه و طهر رمسه کتاب الطهارة الکتاب مصدر ثالث لکتب؛ **انجام:**اظهر هما الأول لما صح عن الصادق علیه السلام انه قال الصلاة فی السفر رکعتان لیس قبلهما و لابعد هما شیء.
از اول طهارت تا آخر صلاة؛ خط: نسخ، کا: محمدجعفر بن کمال الدین حسن حسینی نیشابور، تا: جمعه آخر ربیع الثانی۱۰۹۰ق؛ واقف: محمد علی بن محمد باقر؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۱سطر [ف: ۲۱-۱۲۳۳]

۹۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۳۲-۶/۲۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**أظهرهما الاول لماصح عن الصادق علیه السلام قال الصلوة فی السفر رکعتان لیس قبلهما ولابعدهما شیء
کتاب الطهارة وکتاب الصلاة؛ خط: نسخ، کا: عبدعلی، محمد بن زغل بن فضل جزایری، تا: ۱۸ جمادی الاول۱۰۹۰ق؛ مصحح؛ تملک: محمدبن علی بن حیدر بحرانی در ۱۱۱۸؛ جلد: تیماج، ۲۲۳گ، ۳۰-۳۱سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۷-۴۲۳۹]

۹۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۶/۱
آغاز:برابر**انجام:**تم المجلد الثالث من کتاب مدارک الاحکام فی شرح شرایع الاسلام علی ید مؤلفه ...
حاوی هر سه مجلد؛ خط: نسخ، کا: زین العابدین حسینی قمی، تا: ۱۰۹۱ق، جا: کاشان؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۰۰۵ص (۱-۱۰۰۵)، ۲۷ سطر (۱۴×۱۹/۵)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۷-۳۶۹]

۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۵۹۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**اما الخروج قبل الفجر فقال فی کرة انه جائز اجماعاً ... ضحی یوم السبت ثالث عشر ذی القعدةالحرام من شهور سنة تسع و ثمانین و تسعمائة علی ید مصنفه ...
ج۱، از ابتدای طهارت تا انتهای صلاة العیدین؛ خط: نسخ، کا: ابوالفتح بن محمد حسینی، تا: سلخ محرم ۱۰۹۱ق؛ مصحح، مقابله شده؛ تملک: سید اسماعیل موسوی؛ جلد: میشن قهوه‌ای، ۲۲۵گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۶/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۳۸]

۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۹۸۵
آغاز: ابا عبدالله علیه السلام عن الجنب یدخل فی البئر؛ **انجام:**و لا بعد هما شیئی و الله سبحانه
از اوایل باب طهارت تا آخر صلوة؛ خط: نسخ، کا: سید محمد بیدهندی، تا: ۱۴ جمادی الاول۱۰۹۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با امضاء «م ح»؛ واقف: ملکزاده کوثر، آبان ۱۳۱۶؛ جلد: میشنی، ۳۳۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۵-۶۱۴]

۱۰۰. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۹۹۹
جلد سوم کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا: ابوالفتح بن محمد حسینی، تا: ۵ جمادی الثانی ۱۰۹۱ق؛ ۳۲۰ص، ۲۷ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۱-۲۹۹]

۱۰۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۳خوئی
هر ۳ جلد مدارک؛ خط: نسخ، کا: حسین بن ابراهیم بن حسین بن عبدالله حمیری بحرینی، تا: ۱۰۹۱ق؛ دارای سر لوح مذهب، مجدول، محشی و با نشان «م د» یا «م د نزنگانی» یا «نزنگانی» [ف:۷-۳۳۹]

۱۰۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۶۱/۱
خط: نسخ، کا: سپهری، محمد مهدی بن رشید الدین محمد، تا: ۴ صفر۱۰۹۳ق، جا: کرمان [ف: ۳-۴۱]

۱۰۳. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۲۱
آغاز:القربة یسقط فیها فارة او جرذا و غیره فیموت فیها اذا غلب

رایحته علی طعم الماء فارقه و ان لم یغلب علیه فتوضا منه؛ **انجام:**و لو قصر المسافر اتفاقا لم یصح و اعاد قصر فسرت هذه العبارة بوجوه احدها ان یقصد قاصد المسافة
طهارت و صلات؛ خط: نسخ، کا: محمد امین بن حسینعلی بشروی تونی، تا: جمادی الاول۱۰۹۵ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی با حواشی به امضای «ع رحمه الله»، «ملا احمد اردبیلی»، از روی نسخه‌ای به خط ملا احمد بن عبدالله تونی نوشته شده و آن با نسخه‌ای که با نسخه اصل خط مؤلف مقابله شده مقابله گردیده؛ جلد: مقوا، ۳۴۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف مخ]

۱۰۴. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۰۴۹۹

آغاز:برابر
ج ۱، طهارت تا صلاة؛ خط: نسخ، کا: محمد امین بن سلطان محمود، تا: سه‌شنبه ۱۷ رمضان۱۰۹۷ق، جا: مشهد رضوی؛ مصحح؛ تملک: حسین بن محمد ابراهیم خاتون آبادی؛ مهر: «حسین زین السموات و الارض» (بیضی)، «افوض امری الی الله عبده محمد علی» (چهارگوش)؛ جلد: تیماج عنابی، ۲۲ سطر (۱۱/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۲-۴۸۹]

۱۰۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۶۴-۳۳/۱۴

آغاز:بسمله الفصل الثالث فی صلوة الکسوف والکلام فی سببها وکیفیتها وحکمها قال فی القاموس یقال کسفت الشمس والقمر کسوفاً ... قوله اما الاول فیجب عند کسوف الشمس ... اجمع علماؤنا کافة علی وجوب؛ **انجام:**العشرون ما رواه ابن بابویه فی الصحیح ایضاً عن بکیر ... مسائله فی اربعین عاماً. والحمدلله اولاً وآخراً وباطناً وصلوته علی سیدنا محمدوآله الطاهرین
صلاة تا حج؛ خط: نسخ، کا: محمدکریم بن عطاء الله، تا: دوشنبه ۷رجب۱۰۹۸ق؛ مصحح، یادداشتی از احمد حسینی اعرجی زوینی در ۱۲۳۹ درآخر نسخه بلاغ مقابله از عبدالوهاب بن محم امین در ۲۷ جمادی الثانی۱۰۹۹؛ جلد: تیماج، ۴۱۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۷-۴۲۴۱]

۱۰۶. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه:۳۹

جلد اول و دوم کتاب و تا پایان احکام اعتکاف؛ خط: نسخ، کا: میرزا علی بن حسین قائنی، تا: ۱۱۰۰ق، جا: مشهد رضوی؛ ۴۷۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: -۳۲]

۱۰۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۵۳/۲-۵۹۶۳

ج ۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۹۴گ، ۲۳سطر، قطع: رحلی [آستانه قم: -۱۶۶]

۱۰۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۶۳

طهارت تا حج؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ با یادداشت محمد کاظم بن آخوند ملا محمد مهدی ده بالایی یزدی که آن را نزد آخوند ملا علی اکبر زارجی در شعبان ۱۲۵۸ آغاز کرده؛ تملک: محمد خلیل بن محمد فصیح، عبدالباقی ابن زین العابدین که آن را تصحیح کرده است، محمد جعفر بن محمد تقی؛ واقف: محمد رفیع شیخ الاسلامی؛ کاغذ: سپاهانی، ۵۴۰گ، ۲۵ سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۱۶-۳۲۸]

۱۰۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۲۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ محشی؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۸۵گ، ۲۶ سطر (۱۱/۵×۲۴)، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۱۶-۴۹۴]

۱۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۶۲

نسخه جزو یکم است؛ خط: نسخ، کا: آل عصفور، حسین بن محمد، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ محشی به خط حسین بن محمد بحرانی مؤلف النجوم الزاهرة که در جایی از آن یاد می‌کند؛ تملک: سردار کابلی نسخه در ۱۳۳۵ ؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۲۵سطر (۱۴×۱۹)، اندازه: ۱۹/۵×۲۴/۵سم [ف: ۸-۵۷۷]

۱۱۱. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۹

ازکتاب النکاح تااواخر نذور؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ یا ۱۲؛ ۱۴۵گ،۲۹سطر،اندازه:۱۷×۲۸سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۳۵]

۱۱۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹۰۹-۱۱/۹

آغاز:بسمله کتاب الزکاة. الزکاة لغة الطهارة والزیادة والنمو، قال فی المعتبر وفی الشرع اسم لحق یجب فی المال یعتبر فی وجوبه النصاب فاندرج فی الحق الزکاة؛ **انجام:**العشرون ما رواه ابن بابویه فی الصحیح ایضا عن بکیر بن اعین عن اخیه ... یا زرارة بیت یحج قبل آدم بالفی عام ترید ان تفتی مسائله فی اربعین عاما والحمدلله اولا وآخرا وصلوته علی سیدنا محمد وآله اجمعین
از کتاب زکات تا پایان کتاب حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۵۱گ، ۳۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۷-۴۲۴۲]

۱۱۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۳۲-۳۱/۱۲

آغاز:الامصار واشتهر بینهم اشتهاراً ... قوله قدس نفسه وطهر رمسه کتاب الطهارة الکتاب مصدر ثالث لکتب من الکتب وهو الجمع قال جمع من المفسرین؛ **انجام:**ولاتنهض الذباحة مبیحة مالک لم یکن ... بجواز استعماله فی غیر الصلوة واجاب بامکان استعداده بالذبح
طهارت وصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۷-۴۲۴۴]

۱۱۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۷-۲/۳۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**العشرون مارواه ... ابن بابویه فی الصحیح أیضاً عن بکیر بن أعین ... قبل آدم بالفی عام ترید ان قعنی مسائله فی أربعین عاماً. والحمدلله اولا و آخرا وصلوته علی محمد وآله اجمعین الطیبین الطاهرین. تم
ازطهارت تا انتهای حج؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ مهر: «محمد علی بن محمد با قر الموسوی ۱۲۶۵» (بیضوی)؛ ۴۷۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۷-۴۲۴۰]

۱۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۴۰۵-۳۲/۱۰۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**والحمدلله اولا و آخراً فصلواته علی سیدنا محمد وآله ... تم الجلد الثالث من کتاب مدارک ... علی یدمؤلفه العبد ... الموسوی العاملی ... اتمام هذا الکتاب بمنه وکرمه

والحمدلله رب العالمین
جلد اول تا آخر جلد سوم (پایان کتاب الحج)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول مذهب، مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۲۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۴×۳۸سم [ف: ۷-۴۲۴۰]

۱۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۹/۱-۴/۵۹

آغاز:بسمله الحمدلله حمداً کثیراً کما هو اهله ... قوله الفصل الثالث فی صلوة الکسوف والکلام فی سببها وکیفیتها وحکمها قال فی القاموس یقال کسف الشمس؛ **انجام:**قوله السادسة اذا اعتکف ثلثه متفرقة قیل یصح لان التتابع لایجب الا بالاشتراط ... ثم الثالث عن النذر وهکذا وفی حمل العبادة علیه بعد وان کان الاظهر جوازه لانتفاء المانع والله الموفق والمعین
بخشی ازکتاب الصلوة تا اواخر کتاب الاعتکاف؛خط:نسخ، بی‌کا، تا:قرن۱۲؛ مصحح، محشی ازشرح ارشاد «م ح ق»؛ تملك: حسینی در۱۰۸۸؛ ۳۰۹گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴سم [ف: ۷-۴۲۴۱]

۱۱۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۰۹۳-۲۱/۱۳

آغاز:بسمله وما توفیقی الا بالله علیه توکلت وبه وثقت الحمدلله حمدا کثیرا کما هو اهله وصلی الله علی محمدوآله قوله الفصل الثالث فی صلاة الکسوف والکلام فی اسبابها؛ **انجام:**قوله السادسة اذا اعتکف ثلاثة متفرقة ... وفی حمل العبارة علیه بعد وان کان الاظهر جوازة لانتفاء المانع منه والله الموفق تم المجلد الثانی ... عامله الله بلطفه وعفی عنه وعنهم بمنه وکرمه ... واجعله خالصا لوجهك الکریم بمحمد وآله
از صلاة الکسوف تا پایان اعتکاف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۳۰۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۷-۴۲۴۱]

۱۱۸. دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۶

آغاز:کتاب المتاجر و فیه مقاصد هذا أحد اقسام القسم الثانی من الفقه؛ **انجام:**لا یقدح فی المساواة و کذا الحال فی بیع الخل بمثله، المطلب الثانی ... .
کتاب المتاجر و البیع؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با امضای بلاغ با نسخه مؤلف، با اشعاری به خط علی بن عبدالصمد مازندرانی به سال ۱۲۶۳ در مشهد غروی در مدح کتاب و مؤلف؛ جلد: تیماج، ۳۰۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف مخ: -۲۰۶]

۱۱۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۸۰-۵۴/۷۰

آغاز:انه قول علمائنا اجمع الا المرتضی فانه جعل عن الکفن المفصل عن الزندین و الاصل فی ذلک من طرف الاصحاب
کتاب الصلاة از «قوله الثانی وضع الجبهة علی مایصح السجود علیه ... » تا «قوله و لو دخل الوقت و هو حاضر ثم سافر و ...»؛ خط: تحریری، کا: محمود، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۱۲۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۵سم [ف: ۷-۴۲۴۴]

۱۲۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۱۶

آغاز:المطلب الاول الماهیه وهی الکعبه للمشاهد لها و حکمه الظاهران القبله شرعا ... هی نفس الکعبه؛ **انجام:**و انما المستند ابطال سائر الاحتمالات بالاجماع او غیره و لو صح و کلا هما فی المقام ممنوعان
از فصل قبله در کتاب صلات آغاز شده؛ خط: نسخ خوش و مغلوط، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ .با نشان منه دام الظله ازمصنف (؟) و شهید و الشارح المحقق یاد می‌کند؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴۳گ، ۲۷سطر(۱۰/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰/۲سم [ف: ۱۷-۱۶۸]

۱۲۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۶۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**عتق المکاتب و عتق الاخر مع عتقه و ان عجز ... فی استرقاق الاب تردد
شامل کتب: طهارة تا مکاتبه و استیلاد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۲؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: دولت آبادی، ۲۱۰گ، ۲۳سطر (۱۲/۵×۲۴)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۸-۱۳۲]

۱۲۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۲۴۶۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۰۱گ، ۳۴ سطر (۱۲/۵×۲۴)، اندازه: ۱۸×۳۲سم [ف: ۲-۱۳]

۱۲۳. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۲۹

آغاز:قدس نفسه وطهررمسه کتاب الطهارة قوله الکتاب مصدر ثالث لکتب من الکتب وهو الجمع قال جمع من المفسرین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۲۳۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۲۷]

۱۲۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۱۰۳

جزو یکم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۴۱۲گ، ۲۰ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [ف: ۵-۵۳۴]

۱۲۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۲۶۰-۱۷/۴۰

آغاز:وانما المهم فی هذه المسئلة بیان المنهج من الانواع الثلاثة وسیاتی البحث فیه مفصلاً ان شاء الله قوله: وهو اسم الوضوء اوالغسل او التیمم؛ **انجام:**قوله السابعة الاذان الثانی یوم الجمعة بدعة وقیل مکروه
طهارة وصلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۴۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۷-۴۲۴۳]

۱۲۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۲۲

آغاز:برابر
از آغاز تا آخر صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۳۲گ، ۲۷ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱-۲۶۸]

۱۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۸۵

آغاز:بالتحقیق قوله قدس الله نفسه و طهر رمسه کتاب الطهارة الکتاب مصدر ثالث لکتب؛ **انجام:**اظهر هما الأول لما صح عن الصادق علیه السلام انه قال الصلاة فی السفر رکعتان لیس قبلهما و لابعد هماشیء.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی از ملا رفیعا؛ واقف: فاضلخان، ۱۰۶۵ق؛ جلد: مقوا، ۱۲۴گ، ۳۱سطر، اندازه:

۱۸/۳×۳۱/۳سم [ف: ۲۱-۱۲۳۰]

۱۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۶۴

آغاز:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۹×۲۴/۷سم [ف: ۴۱-۲۴۹]

۱۲۹. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۵ - ب

از نیمه‌های زکوة تا پایان حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: حسن بسطامی، ۱۲۹۰؛ جلد: تیماج، ۳۰۵گ، ۳۱سطر (۱۲/۵×۲۱)، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: -۴۵۷]

۱۳۰. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۹۳ - ب

از آغاز است تا میانه صلوة و افتاده دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: شیخ حمود بن شیخ سلمان رکابی در ۲۵ ربیع الاول ۱۲۹۰، سید عیسی بن سید هاشم بحرانی، علی بن مبارک بن علی خطی احسائی؛ جلد: مقوا، ۱۹۰گ، ۳۳سطر (۱۲/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: -۴۵۷]

۱۳۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۱۵۰ - ج

جزء نخستین؛ خط: نسخ، کا: طریحی، جعفر، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۵۰گ، ۳۱سطر(۹×۱۶)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: -۴۵۷]

۱۳۲. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۸۷/۱-۶۱۳۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۶۵گ، ۱۹سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: -۱۶۵]

۱۳۳. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۷/۲-۶۴۲۸

طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: سید مصطفی خوانساری، محمد حسین؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج تریاکی، ۲۶۵گ، ۲۶سطر، قطع: رحلی [آستانه قم: -۱۶۶]

۱۳۴. تهران؛ مدرسه قنبر علی خان (حضرت ولی عصر)؛ شماره نسخه:۱۷

آغاز:علی المبیع للعبادة من الاقسام الثلاثة دون ازالة الخبث لانه امر عدمی؛ **انجام:**عن الصادق انه قال الصلوة فی السفر رکعتان لیس قبلهما و لابعد هما شیء. و الحمدلله.

از ابتدا تا صلاة مسافر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، با علامت بلاغ، محشی؛ مهر: «وقف مدرسه سعدیه طهران ۱۲۹۰» (بیضوی)؛ واقف: سید یحیی، ۲۲ جمادی الثانی ۱۳۱۹ق؛ جلد: گالینگور، ۱۷۷گ، ۲۶سطر [ف: -۴۰]

۱۳۵. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۱۳۳

آغاز:الحمدلله حمداً یلیق بحلاله و الصلوة علی سیدنا محمد و آله قوله کتاب الحج و هو یعتمد علی ثلاثة أرکان الأول فی المقدمات و هی أربع؛ **انجام:**فی اربعین عاما و الحمدلله اولا و آخرا و صلواته علی سیدنا محمد و آله. تم المجلد الثالث.

جلد سوم: کتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ تملکی به تاریخ ۱۱۵۵ق؛ واقف: علی اصغر خان یمین، ۱۳۳۴/۴/۲؛ ۱۷۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲-۵۷۵]

۱۳۶. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۶۷

جزء اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۲؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۳گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [ف: ۲-۵۷۶]

۱۳۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۴۰۱

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۹]

۱۳۸. گلپایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه:۸/۱

از آغاز صلاة الکسوف تا پایان صلاة مسافر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۵۵گ (۱پ-۵۵پ)، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۱۲۱]

۱۳۹. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۲۳

قطعه‌ای از کتاب صلاة می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ مهر: «الراجی الی الله عبده عبدالغفار»(بیضوی)؛ جلد: گالینگور، ۱۱۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۱-۵۱]

کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۲۳مشهد

همان نسخه بالا [ف: -۱۶۲]

۱۴۰. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۱۵۳

آغاز:غیر انه قدس سره سلک فی اوائله ... قوله کتاب الطهاره الکتاب مصدر ثالث لکتب؛ **انجام:**قال لا بأس ان یکون ... فی الثواب اذا غیرت الصورة منه تم

جزء اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۳۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: -۲۷۶]

۱۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۸۰۵

آغاز:بسمله. حمدله. قوله الفصل الثالث فی صلوة الکسوف و الکلام فی سیها و کیفیتها و حکمها؛ **انجام:** و لو اذن له المالک فی تفریقها و لم یوجب حملها.

از «صلوة الکسوف» تا اواسط «کتاب الزکات»؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۲۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۶/۵×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۱۹]

۱۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۱۳۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**ذاکر الله سبحانه یدل علی ذلک ... لما خرج الی صلوة

خط: نستعلیق جلی ممتاز، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مذهب، قطع: وزیری بزرگ [رایانه]

۱۴۳. اردستان؛ اردستانی- آیة الله سید علیرضا؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: محمد جعفر اردستانی [میراث اسلامی: ۵-۶۱۲]

۱۴۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۵۰۹

آغاز:بسمله. الحمدلله حمدا کثیرا کما هو اهله و صلی الله علی سیدنا محمد و آله؛ **انجام:** حتی یحیی الله الموتی و یمیت الاحیا و یراد الحق الی اهله و یقیم.

از قوله «الفصل الثالث فی صلوة الکسوف» تا اواسط کتاب الزکوة

است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ ۲۰۰گ، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۱۷]

۱۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۶۲۸

آغاز:و یقیم دینه الذی ارتضاه لنفسه؛ **انجام:**وإن کان الاظهر جواز لانتفاع المانع منه و الله الموفق.

از «کتاب الزکوة» تا «کتاب صوم»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۱۷۹گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۹×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۱۷]

۱۴۶. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۹۰۲

آغاز:برابر

تا آخر صلوة مسافر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۲صفر ۱۱۰۱ق؛ مصحح، مقابله شده؛ تملک: محمد مدعو به حسن متخلص به فانی فرزند عبدالرسول حسینی زنوزی تبریزی، سید علی خوئی، شیخ دخیل حمیری، ؛ واقف: اسدالله خوئی، ۳۷۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۳۳سم [میراث اسلامی: دفتر دهم-۷۷۵]

۱۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۶۷

آغاز: واصابة الحق بالتحقیق قوله قدس الله نفسه و طهر رمسه کتاب الطهارة؛ **انجام:**فقال یا زرارة بیت بحج قبل آدم بالفی عام یرید أن یغنی مسایله فی اربعین عاما و الحمدلله ...

ج۱؛ خط: نسخ، کا: شهاب الدین احمد خراسانی، تا: دوشنبه ۳ شوال۱۱۰۱ق؛ افتادگی: آغاز (ازمقدمه یک برگ ساقط)؛ مصحح، محشی؛ جلد: گالینگور، ۲۶۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۳۱]

۱۴۸. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۲۵

خط: نسخ، کا: عبدالغنی بن محمد طاهر، تا: ۱۱۰۱ق؛ ۲۲۲گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱-۲۳۸]

۱۴۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۷۱۸

آغاز:(جزء ثانی کتاب) جناح ان تمنعوهم اذا کانوا کذلک و اما الاجماع فمن المسلمین کافة

جزء الثالث، کتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ اهدایی: همت یار؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، ۲۴۵گ، ۳۰سطر (۱۱/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۳سم [ف: ۳-۱۰۳۶]

۱۵۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۵۱

حج؛ کا: علی نقی بن سلطان حسین شاهی شاهرودی، تا: ۱۱۰۴ق؛ قطع: خشتی [ف: -۲۱۹]

۱۵۱. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۲۹

کتاب طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، کا: حسن بن علی نجفی، تا: شعبان۱۱۰۸ق، جا: مشهد رضوی؛ ۳۷۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: -۳۱]

۱۵۲. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۶۴

آغاز: ... وبادرت الی مقتضی ارادته خوفا من الاخلال بمفرض اجابته وکان غایة مقصدی ... کتاب الطهارة الکتاب مصدر ثالث لکتب وهو الجمع قال جمع من...؛ **انجام:**و معنی ذلک معارضة بما رواه عمار ... عن الصادق (ع) الاکتفاء بالمرة وهی اولی لانها مطابقة لمقتضی البراءة الاصلیة والله تعالی اعلم بحقائق احکامه.

کتاب الطهارة؛ خط: نستعلیق نازیبا، کا: محمدیوسف بن مشهدی ... حسنی حسینی الماندهی (کذا)، تا: ۱۱۰۹ق، جا: اصفهان؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۱۴گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [ف مخ]

۱۵۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۴۲

آغاز:بسمله قال المصنف کتاب الزکات لغة الطهارة والزیادة والنمو قال فی المعتبر وفی الشرع اسم لحق یجب فی المال؛ **انجام:**ترید ان تفی مسایله فی اربعین عاما والحمدلله اولا وآخراً وصلوته علی سیدنا محمد وآله

جلد اول و دوم، از طهارت تا اعتکاف؛ خط: نسخ، کا: محمد باقر بن محمد مهدی مشهدی، تا: سلخ جمادی الاول۱۱۱۱ق؛ مجدول، مصحح، دارای سرلوح؛ تملک: حسام الدین بن احمد نراقی پور؛ ۵۰۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۱۹-۲۴۷]

۱۵۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۸۸

آغاز:مناسب للمعنی اللغوی مناسبة السبب للمسبب وصار حقیقة عند الفقهاء ولایبعد کونه کذلک عند الشارع ایضا ... قوله الطهارة وهو اسم للوضوء او الغسل او التیمم علی وجه له تأثیر؛ **انجام:**اما عمرة التمتع فلا ریب فی توقف وجوبها علی الاستطاعة ... فالحج لدخولها فیه وکونها بمنزلة الحرمنه وهو موضع وفاق. قوله وقد یجب بالنذر وما فی معناه والاستیجار.

تا پایان حج؛ خط: نسخ، کا: محمود بن محمد کاظم حسینی، تا: ۱۱۱۱ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۲۱گ، ۲۸سطر، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۴]

۱۵۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۸۸۵

آغاز:قوله رحمه الله کتاب الحج و هو یعتمد علی ثلاثة ارکان الاول فی المقدمات و هی اربع المقدمة الاولی؛ **انجام:**فقال یا زرارة بیت یحج قبل آدم بالفی عام ترید ان تفتی مسائله فی اربعین عاماً و الحمدلله رب العالمین.

کتاب حج؛ کا: محمد حسین بن ملا علی یار شبستری، تا: ۵ ذیقعده۱۱۱۱ق؛ مصحح، یادداشت مقابله‌ای از «کرم علی»، محشی؛ مهر: «الواثق بالله الغنی محمد علی بن حسینعلی العاملی» (مربع)، «یا رفیع الدرجات» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۳۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۱۴]

۱۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۵۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**فقال یازرارة بیت یحج قبل آدم بالفی عام یرید أن یغنی مسایله فی اربعین عاماً و الحمدلله ...

کامل؛ خط: نسخ، کا: ذوالفقار بن محمد مؤمن مازندرانی، تا: جمعه ۱۱ ربیع الاول۱۱۱۲ق؛ با دستخط مقابله محمد امین بن محمد مؤمن مازندرانی؛ تملک: زین العابدین بن رجب بن فتحعلی در ۱۲۱۹؛ واقف: میرزا موسی خان، ۱۲۶۱؛ جلد: تیماج، ۵۵۳گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۳×۳۵سم [ف: ۲۱-۱۲۴۰]

۱۵۷. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۱۸
از اول کتاب الطهارة تا آخر صلوة المسافر؛ خط: نسخ، کا: اردکانی، محمد شفیع بن محمد مقیم، تا: ۲۷ ذیقعده۱۱۱۳ق؛ محشی از «م د مدظله العالی» و «جامع الشتات آخوند ملا اسماعیل عفی عنه»؛ مهر: «عبدالوهاب» (مکعبی)؛ ۲۲۰گ، ۳۰ سطر (۱۱×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۲-۲۴۷]

۱۵۸. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۲۷
از صلاة کسوف تا پایان کتاب حج؛ خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن محمد طالب، تا: ۱۱۱۳ق؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۵۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۳-۱۴۶]

۱۵۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۶۶
آغاز:بسمله، کتاب الزكاة الزكاة لغة الطهارة.؛ **انجام:**و ان كان الأظهر جوازه لانتفاء المانع و الله الموفق ...
ج۲، از ابتدای زکات تا انتهای اعتکاف؛ خط: نسخ، کا: محمد رضی بن محمد تقی بزوشکی، تا: ۱۱۱۵ق؛ مجدول؛ مهر: محمد ولی رازی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۳۶گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۷/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۳۳]

۱۶۰. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، تا: ۱۱۱۶ق [نشریه: ۷-۵۴۱]

۱۶۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۲۸۵
آغاز:بسمله الزكوة لغة الطهارة و الزيادة و النمو و فى المعتبر و فى الشرع اسم لحق يجب فى المال؛ **انجام:**و ان كان الاظهر جوازه لانتفاء المانع منه و الله الموفق.تم.
از اول زكوة تا آخر اعتكاف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۰ شعبان۱۱۱۶ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۳۵گ، ۲۴سطر (۱۱/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: -۲۴۱]

۱۶۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۵۷
کتاب حج؛ کا: ابردمی مشهدی، محمد حسن بن درویش علی، تا: ۱۱۱۷ق؛ محشی از محمد بن فرخ مشهور به رفیع، مجدول مذهب؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۱۴۹ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۴سم [ف: ۱-۴۵۲]

۱۶۳. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۵۲
از آغاز کتاب الزکاة تا پایان کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا: محمد سمیع بن محمد جعفر طبسی گیلکی، تا: یک‌شنبه ۱۳ رجب۱۱۱۷ق؛ ۳۶۳گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۵سم [ف: ۲-۶۲]

۱۶۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۸ معزی
آغاز:برابر؛ **انجام:**قوله و فى خروجه بعد الفخر ... لكن الراوى و هو ابوبصير مشترك بين الثقة و الضعيف فلا يصح التعلق بروايته و الخروج بها عن مقتضى الاصل اما الخروج قبل الفجر فقال فى التذكرة انه جايز اجماعا.
ج۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب۱۱۱۸ق؛ مصحح؛ یادداشت استعاره از جناب سید نورالدین بن مرحوم آقا حسین؛ جلد: مقوا، ۲۴۶گ، ۲۸ سطر (۱۰/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۱۷×۳۲سم [ف: ۳۹-۲۱۹]

۱۶۵. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۴۹
جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: حسین بن محمد یوسف شیرازی، تا: ۲۳ محرم۱۱۱۸ق؛ مجدول، مصحح، محشی از محمد بن علی بن حیدر حسینی است؛ تملک: ملا محد تقی خراسانی در سال ۱۲۱۶، امانت نزد محمد علی حسینی؛ واقف: محمد حسین نحاس، ۱۲۴۳؛ ۳۸۳گ، اندازه: ۱۹×۲۱سم [ف: ۱-۱۲۹]

۱۶۶. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۳۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**و يستحب الصلوة على من لم يبلغ ذلك اذا ولد حيا و ان وقع ميتالم يصل عليه و لو ولجته الروح يدل على ذلك مضافا الى ما سبق ...
از اول کتاب صلوة تا قسمتهایی از صلاة الکسوف؛ خط: نسخ، کا: محمد نصیر بن حبیب الله بیارجمندی، تا: ۱۱۱۹ق؛ تملک: محمد رفیع بن حبیب الله بیارجمندی، محمد حسین بن محمد علی بیارجمندی؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۲۷گ، ۱۹ سطر (۱۳×۱۸)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲-۵۰]

۱۶۷. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، تا: ۱۱۲۰ق [نشریه: ۷-۵۴۱]

۱۶۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۸۳۰
آغاز:برابر؛ **انجام:**فقال اعطهم على الهجرة فى الدين و الفقه و العقل ... من شهور سنة خمسة و تسعين و تسعمائة ... بمحمد و آله.
از ابتدای مقدمه تا پایان زکات؛ خط: نسخ، کا: محمد نصیر حسینی گیلانی، تا: رجب ۱۱۲۰ق؛ مصحح، مقابله شده، با سرلوح مزدوج مذهب، محشی برخی به حواشی ملا محمد رفیع با جمله دعائی «مد ظله العالی»، مجدول؛ واقف: سید سعید طباطبائی، ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۹گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف: ۵-۲۴۰]

۱۶۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۲۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**قلت لابى عبدالله عليه السلام جعلنى الله فداك اسئلك فى الحج منذ اربعين عاما فتفتينى فقال يا رزاره بيت تحج قبل ادم بالفى عام تريد ان تفتنى مسائله فى اربعين عاما والحمدلله اولا وآخرا وصلواته على سيدنا محمد وآله.
از طهارت تا حج؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد علی اصفهانی، تا: ۲۳ محرم۱۱۲۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۸۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۲]

۱۷۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۷۶۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**و إن كان الأظهر جوازه لانتفاء المانع و الله الموفق.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۲۰ق؛ مصحح؛ واقف: استاد محمود شهابی در آبان ۱۳۶۶؛ واقف: ابوطالب بن عنایت الله، ۱۱۴۴؛ جلد: مقوا، ۴۳۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷/۲×۲۴/۲سم [ف: ۲۱-۱۲۲۷]

۱۷۱. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۸۲
آغاز:انه قدس سره سلك فى أوائله مسلك الاختصار فبقيت رموز تلك الحال مستورة على حالها ومخفيات كنوزها لم يظفر ناظر

بحالها؛
خط:نسخ،بی کا،تا:۲۰جمادی الاول۱۱۰۲یا۱۱۲۰ق؛افتادگی: آغاز؛ ۳۶۴گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۷۳]
۱۷۲. تهران؛ حوزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۴۶
آغاز:بسمله الفصل الثالث فی صلوة الکسوف الکلام فی سببها و کیفیتها و حکمها؛ **انجام:**مسایله فی أربعین عاماً و الحمدلله ... تم المجلد الثالث من کتاب مدارک الأحکام.
خط: نسخ، کا: ابراهیم بن احمد تمیمی نجفی، تا: شنبه ۲۵ رجب۱۱۲۲ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمدرضا بن حیدر علی امینی؛ واقف: آقا صالح، ۲۱رمضان ۱۲۴۷؛ جلد: تیماج، ۲۵۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲/۵×۳۳/۵سم [حوزه و موزه عبدالعظیم: ف: -۶۸]
۱۷۳. همدان؛ مدرسه زنگنه؛ شماره نسخه:۱۴
کا: محمد بن شفیع بسطامی، تا: ۱۱۲۲ق، جا: اصفهان مدرسه آقا کمال [نشریه: ۵-۳۵۱]
۱۷۴. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۲۳
آغاز: علیهم ای استکملوا اجزاء الایمان بحذا خیرها؛ **انجام:**و ان کان الاظهر جوازه لانتقاء المانع و الله الموفق. تم.
ج۱و۲؛ خط: نسخ، کا: دختر محمد کاظم، تا: پنج‌شنبه ۱۲ ذیحجه۱۱۲۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، مقابله شده، در هامش آمده: «هو، قوبل مع نسخه الشریف الصحیح من اوله الی آخره و کتب العبد سمیع بن محمد کاظم الکدکنی فی سته ۱۱۲۴» که گویا برادر کاتب باشد؛ امانت آقای شیخ محمد صادق خلف الصدق مرحوم فاضل بسطامی است؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج عنابی،۳۷۴گ، ۲۳سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: -۲۷۵]
۱۷۵. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۵۰
خط: نستعلیق، کا: محمد بن علی بن حیدر حسینی، تا: ۱۱۲۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، محشی؛ ۱۲۳گ، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱-۱۳۰]
۱۷۶. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۱۷۷
کتاب الصلاة؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۹ جمادی الثانی۱۱۲۴ق؛ افتادگی:آغاز؛ ۲۱۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۱۸/۵سم [ف: ۱-۱۶۰]
۱۷۷. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۹۴
کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، کا: حسنی حسینی ماهانی کرمانی، عبدالمجید بن جلال الدین، تا: ۲۸ ربیع الثانی۱۱۲۵ق [ف: ۳-۱۰۵]
۱۷۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره
کتاب طهارت و صلوة؛ خط: نستعلیق، کا: معصوم جیلانی، تا: رمضان۱۱۲۵ق، جا: مکه مکرمه؛ از روی نسخه اصل به خط مصنف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای [میراث شهاب: س۶ش۴-۱۸]
۱۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۶۴۸
آغاز:من قبیل السبب کالزلزله وجب القول بوجوب الصلوة؛ **انجام:**إن کان الاظهر جواز لانتفاع المانع منه.
از مبحث نماز آیات تا انتهای کتاب الصوم؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۱۲۶ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۲۱۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۱۶]
۱۸۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۲۲۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**ان یکون المراد با التفریق اعتکاف یوم عن النذر ویوم عن العهد ثم الثالث عن النذر وهکذا وفی حمل العبادة علیه بعد وان کان الاظهر جوازه لانتفاء المانع منه والله تعالی الموفق
ازابتدا تا پایان اعتکاف؛ خط: نسخ، کا: جلال الدین بن محمد محسن حسینی، تا: ۴ ربیع الاول۱۱۲۶ق؛ مصحح، محشی، انهاء محمد حسین بن محمدصالح حسینی به خط خود: «انهاه السید السند الکریم الحبیب النسیب الالمعی اللمعی اللوذعی الفاضل الکامل العالم العامل العدل النبیه الامجد الامیر سید محمد الحسینی الاصفهانی ادام الله توفیقه وتاییده فی مجالس شتی آخر ها بعض ایام شهر الله العظیم المرجب شهر رجب الاصب من شهور عالم ثمان وعشرین ومائة والف من الهجرة الطیبه واجزت له زید تأئیده روایته وروایه کلما سمع منی واخذه اخذاً علیه ما اخذ علی من شرایط الراوایة طالباً اقصی مدارج الدرایة داعیاً لی ولمشایخی واسلافی ومظان الاجابة وکتب بیمینه الوازره الداثرة الفقیر الحقیر الراجی عفو ربه فی کل موقف وموطن فی الدنیا والإخرة محمد حسین بن محمد صالح الحسینی عفی الله عنهما»؛ تملک: محمد امین بن محمد محسن حسینی «محمدامین الحسینی»(مربع)؛ جلد: تیماج مذهب،۳۸۸گ،۲۳سطر،اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۳]
۱۸۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۶۰۱-۵۱/۶۱
آغاز:برابر
از آغاز مدارک تا پایان کتاب الصلاة؛ کا: [از بین رفته است]بن مرسل موسوی، تا: با تاریخ ۱۱۲۶ق؛ با علامت مقابله و بلاغ مبنی بر قرائت و مقابله نسخه به وسیله میرزا نظام الدین علی حسینی رضوی در رجب ۱۱۲۶ نزد نقی بن محمد صادق موسوی؛ ۳۶۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۷-۴۲۴۱]
۱۸۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۷۷۳-۱۵/۱۳
آغاز:وابن الجنید واکثر المتأخرین الی بقائه علی النجاسة ... قوله وما کان منه کراً فصاعدا لاینجس الا ان یتغیر النجاسة احد اوصافه. اجمع العلماء کافة علی ان الماء الکثیر؛ **انجام:**وان کان الاظهر جوازه انتفاء المانع منه والله الموفق. تم المجلد الثانی ... مسلما مستغفرا اللهم وفق لاکماله واجعله خالصاً لوجهک الکریم بمحمد وآله
جلد اول ودوم؛ خط: نسخ، کا: محمدرفیع بن ملا صفات الله نائینی، تا: سه‌شنبه ۲۶شعبان۱۱۲۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۶۷گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸×۳۰سم [ف: ۷-۴۲۴۳]
۱۸۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۴۸۲
طهارت و صلاة؛ بی کا، تا: ۱۱۲۷ق؛ قطع: وزیری [ف: -۲۱۹]
۱۸۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۷۲۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**لمقتضی الاصلیه ثمانیه و عشرون و مائه بعد الالف
خط: نسخ، کا: محمد علی ترشیزی، تا: ۱۱۲۸ق [الفبائی: -۵۰۶]

۱۸۵. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۰۴

کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا: محمد رفیع بن ملاصفات الله نائینی، تا: نیمه دهه دوم جمادی الثانی۱۱۲۸ق؛ ۱۵۳گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱-۱۶۷]

۱۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۸۴۵

آغاز:من قبیل السبب کالزلزله وجب القول بوجوب الصلوة؛ **انجام:**و الخروج بها عن مقتضی الاصل اما الخروج قبل الفجر فقال فی التذکرة انه جایز اجماعا.

از ابتدای مقدمه تا پایان صلاة؛ خط: نسخ خفی، کا: محمد علی بن محمد تقی اصفهانی، تا: ۱۵ شعبان۱۱۲۸ق؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۲۴۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۱۶]

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۲۲

همان نسخه بالا [مؤید: ۱-۲۰۹]

۱۸۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۲۷

آغاز:بالتحقیق قوله قدس الله نفسه و طهر رمسه کتاب الطهارة الکتاب مصدر ثالث لکتب؛ **انجام:**و هی اولی لانها مطابقة لمقتضی البراءة الاصلیة و الله اعلم بحقایق احکامه ...

مباحث طهارت؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد ترشیزی، تا: ۱۸رجب۱۱۲۸ق؛ واقف: محمد باقر سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ جلد: میشن مذهب، ۱۷۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۲۱-۱۲۳۲]

۱۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۵۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**فقال یازرارة بیت یحج قبل آدم بالفی عام یرید أن یغنی مسایله فی اربعین عاماً و الحمدلله ...

ج۱-۳؛ خط: نسخ، کا: نورالدین محمد سمنانی، تا: ۱۸ جمادی الثانی۱۱۲۸ق؛ تملک: محمد بن حسن بن علی بن احمد ابوبجلی؛ واقف: مرتضی قلی طباطبائی نایینی، ۱۳۴۰؛ جلد: میشن، ۳۸۲گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۴×۳۶سم [ف: ۲۱-۱۲۴۱]

۱۸۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۲۰۱

آغاز:قال الشهید فی الدروس فی ضمن ما یستحب الوضوء له؛ **انجام:**اما الخروج قبل الفجر فقال فی کرة انه جائز اجماعاً ... ضحی یوم السبت ثالث ذی القعدةالحرام من شهور سنة تسع و ثمانین و تسعمائة علی ید مصنفه ...

از ابتدای طهارت تا انتهای «صلاة العیدین»؛ خط: نسخ، کا: احمد بن نورالدین محمد مازندرانی، تا: دوشنبه ۲۵ذیحجه۱۱۳۲ق؛ محشی از علامه مجلسی، محمد صالح مازندرانی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۱۵۴گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۱۵] و [ف: ۲۱-۱۲۳۲]

۱۹۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۶۰۱

آغاز:بسمله. کتاب الزکوة الزکوة لغة الطهارة و الزیادة؛ **انجام:**لانتفاء المانع منه حکا به کلام الش قدس سره ... سنه ۱۱۳۲

خط: نسخ، کا: عبدالله، تا: ۱۱۳۲ق؛ جلد: تیماج [رایانه]

۱۹۱. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۴۸۸

آغاز:و هی علی ما افتتحت علیه و من عدم الاتیان بالشرط و هو الصلاة

از اواخر کتاب الصلاة تا پایان کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا: عنایت الله بن میر محمد، تا: پنج‌شنبه ۱۷جمادی الثانی۱۱۳۳ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۷۴گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۲-۱۷۹]

۱۹۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۷۹

آغاز: ... قوله الفصل الثالث فی صلوه الکسوف؛ **انجام:**بیت یحج قبل آدم بالفی عام تردید ان تفنی مسائله فی اربعین عام و الحمد لله اولا و آخرا

جلد سوم و از فصل سوم کتاب صلات در نماز کسوف تا پایان کتاب حج؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۳۳ق؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۶۱گ، ۲۳سطر(۱۱×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۱۵-۸۸]

۱۹۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۵۲۴

الطهاره و الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۳۹ق؛ قطع: وزیری [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۵]

۱۹۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۳۳

تا پایان جلد سوم؛ خط: نسخ، کا: شهمیرزادی، محمد زمان، تا: با تاریخ ۱۱۴۱ق؛ عرض شده در ۱۱۴۱ [ف: ۳-۱۰۵]

۱۹۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۳

کتاب زکاة و صوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر ذیقعده۱۱۷۹ق؛ مصحح، با نشانی بلاغ، محشی، مقابله آن اواخر دهه اول شوال ۱۱۸۰ پایان یافته؛ تملک: محمد حسین بن محمد جعفر به تاریخ ۱۲۰۸؛ ۱۷۸گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱-۳۰۵]

۱۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۸۸۳

آغاز: الله الرحمن الرحیم ... الزکاة فی اللغة الطهارة؛ **انجام:**فقال یازرارة بیت یحج قبل آدم بالفی عام تریدان یغنی مسائله فی اربعین عاماً و الحمدلله ...

خط: نستعلیق، کا: شمس الدین محمد بن قاسم علی دیسفانی گنابادی، تا: جمعه ۲۳محرم۱۱۷۹ق؛ ۲۹۷گ، ۲۹-۳۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲۱-۱۲۳۷]

۱۹۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۲۹۷

طهارت؛ بی‌کا، تا: ۱۱۸۱ق [ف: ۱-۲۳۸]

۱۹۸. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**انه قال سألت محمد بن عثمان العمری رضی الله عنه فقلت لصاحب هذا الامر ... قال قلت لابی عبدالله جعلنی الله فداک اسئلک فی الحج منذ اربعین عاماً ... و الحمدلله اولاً و آخراً

از اول کتاب الطهارة تا پایان کتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۸۱ق؛ مصحح، محشی با امضاهای «سید حسن موسوی دام ظله العالی»، «ح س ن عفی عنه»، «م ح ره»، «م ق ر دام ظله»، «السید حسن مدظله»، «ع اه ره»، «میرزا ابراهیم ره»، «ع ب ره»، «ب ه رحمه الله»، «آقا حسین رحمه الله»، «م ص ح ره»، «عبدالعلی عفی عنه» و ... و حواشی از کتاب های: معتبر، مسالک، شرح ارشاد،

شرح لمعه، ذخیرة المعاد، مجمع البحرین، منتقی، شرح دروس، حبل المتین، مشرق الشمسین، مفاتیح و ...؛ مهر: «عبده محمد جعفر الحسینی ۱۱۸۱» (بیضی)، «عبده محمد صالح بن محمد جعفر الحسینی»، «الواثق بالله الغنی عبدالعلی ۱۱۹۴» (بیضی)؛ واقف: مولود خانم بنت محمد بیابانکی، رجب ۱۱۹۵؛ جلد: تیماج، ۴۱۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۲۹/۵سم [ف: ۱-۱۰]

۱۹۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۶۷-۳۱/۴۷

آغاز:بسمله الحمدلله حمداً کثیراً کماهو اهله وصلی الله علی سیدنا محمد وآله الفصل الثالث فی صلوة الکسوف والکلام فی سببها وکیفیتها وحکمها قال فی القاموس یقال کسفت الشمس؛ **انجام:**لماصح عن الصادق (ع) انه قال الصلوة فی السفر رکعتان لیس قبلهما ولابعدهما شیء

صلاة؛ خط: نسخ، کا: عبدالله، تا: جمعه ۲۹ ذیقعده۱۱۸۲ق؛ مصحح، محشی از«محمدرضا»؛ جلد: تیماج، ۱۰۶گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۴۰]

۲۰۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۰۹

کتاب طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۹۷ق؛ مصحح؛ مهر: «فتاح الحسینی»(بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۳۱۳گ، ۲۲سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۳-۳۴۶]

۲۰۱. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

جلد اول؛ بی‌کا، تا: شنبه ۲۰ ذیقعده ۱۲۰۰ق [ف: -۳۶]

۲۰۲. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۱۱۷

از ابتداء کتاب تا انتهای مبحث صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛۲۱۳گ،۳۱سطر(۱۱/۵×۲۲/۵)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۱۲۹]

۲۰۳. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۱۱

انجام:و من اغتسل لیلاً کفاه غسله الی طلوع الفجر و الاظهر الاکتفاء بغسل الیوم للیلة أیضاً و غسل اللیلة للیوم ...

از آغاز کتاب الطهارة تا کتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «محمد بن قاسم الحسینی» (مربع) به ۱۲۴۹ق که کتاب را به فرزندش عبدالواسع فروخته؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ ۴۰۶گ، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۷۰]

۲۰۴. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۵۹۲

از اول کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۹۴گ، اندازه: ۲۱×۳۱سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۹]

۲۰۵. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۴

از آغاز کتاب الطهارة تا پایان جزء اول؛ کا: رفیع الدین محمدحسین بن محمد زنجانی، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ مهر دایری وقف کتاب بر خزانه مجتهدیه؛ جلد: تیماج، ۲۷۰گ، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [اوراق عتیق: ۱-۱۴۹]

۲۰۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۶۹۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**العشرون ما رواه ابن بابویه فی التصحیح ایضاً ... تم المجلد الثالث من کتاب مدارک الاحکام فی شرح شرایع الاسلام علاید مؤلفه ... کاظم بن زین العابدین الخوانساری.

خط: نسخ، کا: کاظم بن زین العابدین خوانساری، تا: قرن ۱۳؛ ۴۵۷گ، ۲۸سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۱۳-۷۷]

۲۰۷. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۸۵۱

از آغاز کتاب الطهارة تا پایان کتاب الصلاة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ وقف‌نامه کتاب از فخرالدین نصیری تهرانی؛ واقف: فخرالدین نصیری تهرانی؛ جلد: تیماج، ۲۳۹گ، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳-۶۳۷]

۲۰۸. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۶۴

آغاز:بسمله قوله المقدمه الخامسة فی مکان المصلی عرف المحقق الشیخ فخرالدین فی شرح القواعد؛ **انجام:**و ان کان الاظهر جوازه لانتفاء المانع منه و الله تعالی الموفق تم المجلد الثانی

از مکان مصلی تا اعتکاف؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ قرن ۱۲و اوایل قرن ۱۳؛ در ۱۲۴۰ توسط عبدالاحد کرمانشاهی وقف اولاد شده؛ واقف: عبدالاحد کرمانشاهی، ۱۲۴۰؛ ۱۸۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: -۲۷۷]

۲۰۹. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۹۱

آغاز:بسمله، قوله رحمة الله و هو یعتمد ثلاثه ارکان فی المقدمات و هو اربعه المقدمه الاولی و الحج و ان کان فی اللغة القصد؛ **انجام:**فداک اسئلک فی الحج منذ اربعین عاماً ... فقال یا زراره بیت الحج قبل آدم بالفی عام ترید تفنی مسئله اربعین عاماً و الحمدلله اولاً و آخرا و صلواته علی سیدنا محمد و آله الطاهرین

کتاب حج است و چاپی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: گویا قرن ۱۳؛ رکابه‌دار؛ مهر: «الواثق بالله الغنی عبدالرحمن بن محمد الحسینی» (بیضوی)؛ جلد: چرم، ۲۱۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [دو کتابخانه اراک: -۱۱۹]

۲۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۲۴۵

آغاز:بسمله. کتاب الزکوة الزکوة لغة الطهارة و الزیادة؛ **انجام:** و استصحاب تحریم ما یحرم فعله فی الصلوة و جعله.

از «کتاب الطهارة» تا بخشی از «صلوة»؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲-۱۳؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: گالینگور، ۱۳۸گ، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۱۸]

۲۱۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۵۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و هی اولی لانها مطابقة لمقتضی البراءة الاصلیة و الله اعلم بحقائق احکامه

کتاب طهارت؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۲-۱۳؛ مصحح، محشی من جمله حاشیه میرزا ابراهیم؛ جلد: گالینگور، ۲۲۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۲-۱۲۷]

۲۱۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۶۱

آغاز:الحمد لله حمداً کثیرا یلیق بجلاله و الصلاة علی؛ **انجام:**یا زرارة، بیت یحج الیه قبل آدم بألفی عام ترید أن تفتی مسائله فی اربعین عاما

جلد سوم، از ابتدا تا انتهای کتاب حج؛ خط: نسخ، کا: سلیمان بن

قربانعلی نوری، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «عبده الراجی محمد مهد» (بیضی)؛ تملک: احمد بن حسن۱۲۷۱ق؛ واقف: محمد مهدی بن محمدحسین کولجی، ۱۳۰۹؛ ۲۱۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۲-۴۵۲]

۲۱۳. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۱۳۹/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و یتفرع علیها ما لو کثر قبل الوقت ثم طرأت القلة فعلی الاول یجب الغسل للکثرة المتقدمة و علی الثانی لا غسل علیها ما لم یوجد فی الوقت متصلا.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۵۵گ (۱پ-۵۵)، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: -۲۰۲]

۲۱۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۶۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**الطرف الثانی فیما یجوز التیمم به و هو کلما یقع علیه اسم الارض

از ابتدای کتاب طهارت تا مبحث تیمم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۸۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۲-۴۵۴]

۲۱۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۹۷۸-۲۵/۶۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**والظاهر ان هذا المعنی لیس بحقیقه لغة لان اهل اللغه لم یعرفوا هذا المعنی

کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ تملک: صفایی خوانساری درشوال ۱۳۸۵؛ جلد: تیماج، ۱۳۱گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۴۲]

۲۱۶. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۱۲۴

آغاز:المحال مستورة علی حالها و مخفیات کنوزها لم یظفر ناظر بمحالها فالتمس منی؛ **انجام:**من الاکتفاء بالمرة و هی اولی لانها مطابقة لمقتضی البرائة الصلیة و الله اعلم.

کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۰۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف مخ: -۲۰۶]

۲۱۷. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳

از آغاز کتاب الطهارة تا پایان کتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۹۹گ، ۳۷سطر، اندازه: ۲۱×۳۱/۵سم [ف: ۱-۲۰]

۲۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۹۲

آغاز:کتاب الزکوة، الزکوة لغة الطهاره و الزیادة و النمو و قال؛ **انجام:**و نسأل الله تعالی بعد المغفره اتمام هذا الکتاب.

از زکاة تا آخر حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: احتمالاً۱۲۰۰ق؛ محشیبا رمزهای «ص»، «مجمع»، «ق»، «ص»، «وسایل»، «۱۲»، «منه ره»، «شرح ارشاد»، مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰۴گ، ۳۱سطر (۱۹×۲۰)، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۱۱-۴۷۸]

۲۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۱۴

آغاز:کتاب الزکوة، الزکوة لغة الطهاره و الزیادة و النمو و قال؛ **انجام:**و نسأل الله تعالی بعد المغفره اتمام هذا الکتاب.

از ابتدای زکوة تا انتهای باب حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۳؛ جلد: چرمی، ۲۱۲گ، ۳۰سطر (۱۳×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۹-۱۹۸]

۲۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۷۸۰

آغاز:بالتحقیق قوله قدس الله نفسه و طهر رمسه کتاب الطهارة الکتاب مصدر ثالث لکتب؛ **انجام:**اظهر هما الأول لما صح عن الصادق علیه السلام انه قال الصلاة فی السفر رکعتان لیس قبلهما و لابعد هما شیء.

از ابتدای مقدمه تا انتهای صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: حسین کی استوان، آبان ۱۳۴۸؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۷سم [ف: ۲۱-۱۲۳۹]

۲۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۷۹

آغاز: مارواه الشیخ فی الصحیح عن ایوب بن نوح انه کتب الی ابی الحسن علیه السلام؛ **انجام:**و إن کان الأظهر جوازه لانتفاء المانع منه و الله الموفق ...

از اوایل زکات غلات تا پایان کتاب اعتکاف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۱۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۰سم [ف: ۲۱-۱۲۲۷]

۲۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۱۳۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**فلا ینفذ البیع فی نصیب الزکاة والحال هذه الامع اجارة المالک بعد الإخراج.

از طهارت تا پایان «زکات الغلات»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، جلد: تیماج مذهب، ۱۸۹گ، ۳۶سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۲۱-۱۲۲۶]

۲۲۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۴۸-۵/۱۳۸

آغاز:بسمله کتاب الزکوة لغت الطهاره والزیادة والنمو قال فی المعتبر وفی الشرع اسم؛ **انجام:**حمل العبارة علیه بعداً ان کان الاظهر جوازه لانتفاء المانع منه والله الموفق

از اول کتاب الزکاة تا آخر جلد ثانی (کتاب اعتکاف)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: غره شوال۱۲۰۱ق؛ تملک: صفای خوانساری به تاریخ جمادی الاول ۱۳۸۵؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۷-۴۲۴۱]

۲۲۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۲۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**وهی اولی لانها مطابقة لمقتضی البرائة الاصلیة و الله اعلم بحقائق احکامه

کتاب الطهارة تا غسل و تطهیر المتنجسات؛ خط: نسخ، کا: محمد شریف بن عبدالغفور تبریزی قزوینی، تا: ۹رمضان ۱۲۰۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۲۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۴۵۳]

۲۲۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۱۲/۶

کا: استرآبادی، محمد مهدی بن اسماعیل، تا: ۱ ربیع الاول ۱۲۰۷ق؛ ۳۲ سطر(۱۵×۲۶)، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۱۶-۶۸۲]

۲۲۶. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۲۲

کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، کا: علی بن موسی شمخانی نجفی، تا: ۲۶ شعبان ۱۲۰۷ق(یا ۱۲۷۰ق)؛ ۱۸۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲-۳۰۸]

۲۲۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۲۰۲-عکسی

آغاز:: برابر؛ **انجام:**قد فرغ العبد الخاطی الخاسر الآثم بتحریر هذا یوم الثلاث فی الحایر الحسینیة (بی تاریخ)

جلد ۱؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد علی بن حاجی محمد فیروزکوهی، تا: محرم۱۲۰۹ق [عکسی ف: ۱-۳۵۲]

۲۲۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۲۰۴-عکسی

آغاز:الحمدلله کثیراً ... قوله (رح) کتاب الحج و هو یعتمد علی ثلاثة ارکان: الاول فی المقدمات و هی اربع؛ **انجام:**تم المجلد الثالث من کتاب مدارک الاحکام فی شرح شرایع الاسلام علی ید مؤلفه العبد ... محمد بن علی بن ... العاملی ... و کان الفراغ منه یوم الخامس و العشرین من شهر ذی الحجة الحرام من شهور سنة ثمان و تسعین و تسعمائة ...

جلد ۳، از آغاز کتاب حج تا عمره؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: ابن محمد علی شادمندی فیروزکوهی، تا: پنج‌شنبه ۵ رمضان۱۲۰۹ق؛ ۲۸۶ص (۷۴۱-۱۰۲۶)، ۲۵سطر(۱۳/۵×۲۲)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۵۲]

۲۲۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۰۱۳

خط: نسخ، کا: عبدالرحیم کرهرودی، تا: ۱۲۰۹ق، برای مجتهد العصرحاج سید محمد باقر کرهرودی؛ ۲۲۷گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱-۲۳۸]

۲۳۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۱۷۲

کتاب طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، کا: عبد علی بن احمد بن علی بن حسین جد علی بحرانی اوالی، تا: پنج‌شنبه ۱۸محرم۱۲۱۲ق، جزء اول نزدیک عصر مؤلف؛ مهر: عبدالله بن محمد بن حسن بن لیث البوری البحرانی «قال انی عبدالله» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۲۳گ، اندازه: ۲۰×۲۸سم [ف: ۲۱-۱۵۴]

۲۳۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۱۱۲

کتاب صلاة وطهارة؛ خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۱۲ق؛ تملک: محمد حسین بن شیخ علی بامهر«العبد المذنب محمد حسین» (بیضی)، محمد رحیم بن محمد تقی سال ۱۲۱۲ با مهر «عبده محمد رحیم حسینی»(مربع)؛ مهر: «یا علی مدد» (بیضی)، «محمد اسمعیل» (بیضی)، «عبده محمد رحیم طباطبایی» (مربع)؛ واقف: حاجی کلبرضا، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: -۶۵]

۲۳۲. قم؛ زنجانی (آیة الله)؛ شماره نسخه:۷۶/۱

طهارت؛ خط: نستعلیق، کا: مهدی بن حاج محمد باقر کاشانی، تا: ۱۵ ربیع الاول۱۲۱۶ق؛ محشی از صاحب حدائق؛ ۱۴۲گ (۲پ-۱۴۳ر)، قطع: خشتی [چند نسخه-ف: -۲۲۰]

۲۳۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۵۱

آغاز:برابر

کتاب طهارت، صلاة، زکاة، خمس، صوم، اعتکاف و قسمتی از کتاب حج است (تا مبحث نیت)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۹ق؛ مصحح، محشی، مقابله شده؛ با یادداشت مختصری دربیان اسم ونسب مؤلف آقا محمد مهدی عبدالرب آبادی به خط خود؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۱۶ص، ۳۰سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۱-۴۵۱]

۲۳۴. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۳۸۴

کتاب الصوم؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حسین بن عبدالله خوانساری، تا: ۱۲۲۰ق؛ مصحح؛ تملک: محمد بن محمد حسین به سال ۱۳۲۴؛ جلد: مقوایی، ۸۴گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۸۸]

۲۳۵. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۵

طهارت و صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۱ق؛ ۳۰۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۲۳۸]

۲۳۶. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷۹۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**بها عن مقتضی الاصل و اما الخروج قبل الفجر فقال فی تذکرة انه جایز اجماعا

کتاب الطهارت تا صلاة عید؛ خط: نسخ، کا: سعید بن سید جمال حسینی محمد آبادی(از محال کنگرکنان)، تا: ربیع الاول۱۲۲۴ق؛ جلد:تیماج قهوه‌ای، ۲۷۱گ، ۳۱سطر،اندازه:۲۱×۳۵سم[ف:۲-۴۵۴]

۲۳۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۷۰۹-۳۹/۸۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**قال الصلوة فی السفر رکعتان لیس قبلهما ولابعد هما شیء والله سبحانه اعلم بحقایق احکامه

آغاز کتاًب تا پایان کتاب الصلاة؛ خط: نسخ، کا: استکتاب از محمد کاظم حسب الامر ابن عمش میرزا محمدابراهیم، تا: پنج‌شنبه ۲۷ربیع الثانی۱۲۲۵ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴۱گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۴۰]

۲۳۸. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۹۱

انجام: و یدل علیه روایات کثیرة کصحیحة معاویة بن عمار عن أبی عبدالله (ع) قال: سألته عن ...

از أول أحکام الأرضین تا أواسط کتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۲۶ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ تملکی در شوال ۱۲۲۶؛ ۱۶۵گ، ۳۱سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [مؤید: ۱-۳۲۱]

۲۳۹. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۲۵ک

از زکات است تا حج و فوائد و خاتمه را ندارد؛ خط: نسخ، کا: شیخ جواد، تا: جمادی الاول۱۲۲۷ق؛ اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۶۶]

۲۴۰. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۱۷۲

طهارت و صلوة؛ خط: نسخ، کا: محمد رضا بن علی زین العابدین بن محمد بهاء الدین بن احمد محسن بن زین العابدین بن محمد قاسم بن یوسف بن موسی بن محیی الدین بن جبران بن علی ابن حسین، تا: ۱۲۳۱ق، کاتب المتصل نسبه بحبیب بن مظاهر شهید کربلا من طرف الاباء و بعلی بن الحسین شهید کربلا من طرف الامهات [چند نسخه-ف: -۳۳۸]

۲۴۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۱۹

آغاز: ... قوله ونزح سبع لموت الطیر ... بالحمامة و النعامة وما

بینهما والقول بوجوب السبع فی موت الطیر؛ **انجام:**فلا یصح التعلق بروایته والخروج بها عن مقتضی الاصل اما الخروج قبل الفجر فقال فی التذکرة انه جایز اجماعا.

از ابتدا تا کتاب سوم؛ خط: نسخ، کا: محمد بن ملا محمد علی، تا: ۲۷ربیع الاول۱۲۳۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳۰۲گ، ۲۵سطر [ف: ۱-۲۳۲]

۲۴۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۹

کتاب زکاة تا اعتکاف؛ خط: نسخ، کا: احمد بن حبیب آل زوین اعرجی حسینی، تا: ۱۲۳۱ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: تیماج، ۱۳۱گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۳۲۳]

۲۴۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۱۴

طهارت و صلاة؛ خط: نستعلیق، کا: رضوی، اسد علی، تا: ۱۲۳۱ق؛ جلد: مقوایی، ۲۱۰گ، ۲۵سطر(۱۱×۲۱)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱۷-۲۰۳]

۲۴۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۷۷۸-۲۴/۷۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**قوله السابعة اذا دخل وقت نافلة الزوال فلم یصل وسافر استحب له قضاؤها ولوفی السفر المراد بالقضاء هنا الفعل فان کان الوقت ... لما صح عن الصادق علیه السلام انه قال الصلوة فی السفر رکعتان لیس قبلهما ولابعدهما شیء

از کتاب طهارت تاپایان صلاة مسافر؛ خط: نسخ، کا: سلیم بن حاجی ابراهیم بروجردی، تا: ۱ ربیع الاول۱۲۳۱ق؛ جلد: تیماج، ۳۲۶گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۷-۴۲۳۹]

۲۴۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۹۰

آغاز:للذنوب کما ان الطهارة مستعارة للعصمة منها و قد استعملها الشارع فی معنی اخر مناسب للمعنی اللغوی مناسبه السبب و المسبب

از کتاب طهارت تا ابتدای صلاة کسوف؛ خط: نستعلیق، کا: حسین بن زین العابدین، تا: ۱۲۳۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۳گ، ۲۵-۳۱ سطر(۱۲/۵×۲۰)، اندازه: ۲۱×۲۹/۸سم [ف: ۱۸-۳۷۱]

۲۴۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۳۳۴-۲۷/۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**قلت لابی عبدالله جعلنی الله فداک اسلک فی الحج منذاربعین عاماً والحمدلله اولاً واخراً وصلواته علی سیدنا محمدصلی الله علیه وآله الاجمعین الطیبین الطاهرین

از آغاز کتاب تا پایان حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۲ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۶۲گ، ۳۸سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۷-۴۲۴۰]

۲۴۷. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۹۳

طهارت و صلاة؛ بی‌کا، تا: ۱۲۳۲ق؛ قطع: رحلی [ف: -۲۱۹]

۲۴۸. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۹۶۷

از کتاب الطهارة تا پایان کتاب الاعتکاف؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰ ربیع الاول۱۲۳۲ق؛ ۳۳۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۲×۳۱سم [ف: ۳-۷۱۷]

۲۴۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۴۷

آغاز:الحمد لله حمداً کثیرا یلیق بجلاله و الصلاة علی؛ **انجام:**یا زرارة، بیت یحج الیه قبل آدم بألفی عام ترید أن تفتی مسائله فی اربعین عاما

کتاب حج؛ خط: نسخ، کا: محسن بن مهدی معروف به کتیب، تا: ۱۲۳۳ق، جا: نجف اشرف؛ محشی؛ مهر: «محمد شفیع محمد شفیع» (بیضی)؛ تاریخ وقف: ۱۲۷۳؛ ۱۷۷گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۴۵۳]

۲۵۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۵۴

قسمتی از صلوة (صلوة کسوف تا آخر کتاب) وزکوة وخمس وصوم واعتکاف می‌باشد؛ خط: نسخ خوب، کا: مهدی بن میرهاشم حسینی مرندی، تا: ۱۲۳۳ق؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: میشن، ۱۹۸گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۱-۴۵۲]

۲۵۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۸۱

آغاز:بسمله حمد له وصلی الله علی محمد خیر خلقه وآله اجمعین کتاب الزکوة الزکوة لغة الطهارة والزیادة والنمو قال فی المعتبر وفی الشرع اسم لحق یجب فی المال؛ **انجام:**العشرون مارواه ابن بابویه ایضاً فی الصحیح عن بکیر بن اعین عن اخیه زرارة قال قلت لابی عبدالله (ع) جعلنی الله فداک اسئلک فی الحج منذار بعین عاماً فتفتنی فقال یا زرارة بیت الحج ... فی اربعین عاماً

جلد سوم ازکتاب الزکاة تا کتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ ۲۷۱گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف مخ: ۲-۴۸۷]

۲۵۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۱۷۰

آغاز:بسمله، الصلوة لغه الدعا، قال الجوهری و الصلوة من الله الرحمه و الصلوة واحد الصلوات المفروضات و فی نهایه ابن اثیر.؛ **انجام:**فلا یصح التعلق بروایته و الخروج بها عن مقتضی الاصل اما الخروج قبل الفجر فقال فی التذکرة انه جایز اجماعا. تم الجزء الاول من مدارک الاحکام ...

از کتاب صلاة تا ابتدای صلاة کسوف؛ خط: نستعلیق، کا: محمد جعفر بن محمد صادق القهیه قهپانی، تا: ۱۲۳۴ق؛ مصحح؛ ۱۶۷گ، ۱۹سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۸-۱۰۹]

۲۵۳. آشتیان؛ حوزه علمیه؛ شماره نسخه:۷ بخش یکم

آغاز:اذا الغال ماده ماء الحمام بلوغ الکر فینزل علیه الاطلاق و الغمد اعتبار الکریة لما سیخی من الادلة علی انفعال القلیل بالملاقاة؛ **انجام:**عن الصادق علیه السلام انه قال الصلوة فی السفر رکعتان لیس قبلهما و لابعد هما شیء و الله سبحانه اعلم بحقایق قد وقع الفراغ من ... ابن جعفر ابن مهدی علی اکبر قزوینی و کان یوم الاحد ... من السنة اربع ثلثین مأتان بعد الالف ...

خط: نسخ، کا: ابن جعفر ابن مهدی علی اکبر قزوینی، تا: محرم ۱۲۳۴ و ۱۲۳۵ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۳۰۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: -۲۷]

۲۵۴. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۹۱

آغاز:برابر**انجام:**قوله السابقه اذادخل وقت نافلة الزوال فلم یصل وسافر استحب له قضاءها ولو ... المراد بالقضاءها الفعل فان کان

الوقت باقیا صلاها اداء والاقضاء وهل یعتبر فی استحباب قضاء النافلة ... تم کتاب الصلوة.
از کتاب الطهارة تا آخر کتاب الصلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۳۵ق؛ مصحح، محشی؛ تملک: مرتضی بن سید احمد کاظمی با تاریخ ۱۲۳۵ق، عبد الوهاب بن محمد علی قزوینی؛ واقف: حاجی محمد بزاز قزوینی، رجب ۱۲۵۲ ق؛ جلد: تیماج سیاه، ۳۲۱گ، ۲۵سطر [ف: ۱-۲۳۳]

۲۵۵. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۱۸م

خط: نسخ، کا: میر محمود بن میر قاسم موسوی دزماری قراچه داغی،تا:۱۲۳۶ق؛اندازه:۱۹/۵×۲۹/۵سم[رشت و همدان: ف: -۱۱۶۷]

۲۵۶. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۰۴

انجام:قال الصلوة فی السفر رکعتان لیس قبلهما و لا بعد هما شیء و الله اعلم بحقایق احکامه. تمت کتاب الصلوة
از آغاز کتاب تا آخر کتاب الصلاة؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالصمد بن محمد باقر انصاری، تا: ۲۰شعبان۱۲۳۶ق، جا: ابراهیم آباد قزوین؛ مصحح؛ واقف: علی حمیدی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۶گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲-۵۷۶]

۲۵۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۵۰۲

جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۹ جمادی الاول۱۲۳۷ق؛ افتادگی: آغاز؛ اندازه: ۲۱×۳۰سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۱۹]

۲۵۸. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۵۷

آغاز: برابر؛ **انجام:**قوله السابعة: اذا دخل وقت نافلة الزوال فلم یصل له قضاؤها و لو فی السغر المراد بالقضا هنا الفعل فان کان الوقت باقیاصلی ... تمت الکتاب بعون الله الملک الوهاب فی یوم الاحد ثانی عشر من شهر صفر ختم بالخیر و الظفر بخط الفقیر سنة ...
از آغاز فقه تا آخر صلوة؛ خط: نسخ، کا: ابوذر بن علی عسکر خوئی، تا: ۱۲۳۷ق؛ جلد: چرمی، ۲۰۰ص (۲+۱۹۸)، ۲۹سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: ۳-۱۲۶۰]

۲۵۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۱۵

آغاز:چند کلمه ساییده شده است: الصلاه لغه الدعاء، قال الجوهری و الصلاه من الله الرحمه (برگ ۲ب)؛ **انجام:**اما الخروج قبل الفجر فی التذکره انه جایز اجماعا کتبه یوم الاثنین سنه ۱۲۳۷
از آغاز صلات است؛ خط: نسخ، کا: محمد خلیل بن محمد سعید، تا: ۱۲۳۷ق؛ محشی با نشان‌های: رع، رع سلمه الله، لمحرره؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۶۹گ، ۱۹ و ۲۷ سطر(۱۲×۱۸/۵ و ۱۳×۲۳/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۲۸سم [ف: ۱۷-۱۶۷]

۲۶۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۱۵

آغاز:الزکوة لغة الطهارة والزیادة والنمو. قال فی المعتبر وفی الشرع اسم لحق یجب فی المال یعتبر فی وجوبه النصاب فاندرج فی الحق الزکوة والخمس وغیرهما من الحقوق؛ **انجام:**اسألک فی الحج منذ اربعین عاما فیفتنی فقال یا زرارة بنیت الحج قبل آدم بالفی عام ترید ان تفنی مسائله فی اربعین عاماً.
زکات تا حج؛ خط: نسخ، کا: محمد بن محمد حسن گسکری الاصل دانیکوه المسکن، تا: ۱۲۳۸ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۳]

۲۶۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۵۰۳

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۲۱ صفر۱۲۳۸ق؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۲۰/۵×۲۹/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۹]

۲۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۴۸۳

آغاز:قوله و لا یطهر باتمامها کرا علی الاظهر؛ **انجام:**لیس قبلهما و لا بعدهما شیء.
«کتاب الطهارة» و «کتاب الصلوة»؛ خط: نسخ، کا: محمد بن حسین بن عبدالواحد ضالمی، تا: محرم۱۲۳۸ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۲۶۱گ، ۲۸سطر، اندازه: ۲۴×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۱۸]

۲۶۳. خوانسار؛ مدرسه علوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

از اول تا آخر صلاة؛ خط: نسخ، کا: ابن محمد علی، زین العالدین رضوی، تا: ۱۲۳۹ق؛ از روی نسخه‌ای که در تارخ ۱۰۵۰نوشته شده بوده؛ تاریخ وقف: ۱۲۳۹؛ ۲۰۴گ، ۳۰سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [آینه پژوهش: سال۴ش۲۲-۱۰۵]

۲۶۴. رشت؛ جمعیت نشر فرهنگ؛ شماره نسخه:۱۲۳م

خط: نسخ، کا: شریف بن عباس موسوی، تا: ۱۲۴۰ق؛ اندازه: ۱۵×۲۱سم [رشت و همدان: ف: -۱۱۶۷]

۲۶۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۲۳۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و مع ذلک فحملها علی الکراهة متعین جمعاً بین الأدلة والله تعالی اعلم بالصواب.
از ابتدای طهارت تا انتهای صوم و اول اعتکاف؛ خط: نستعلیق، کا: محمد باقر بن علی نوری، تا: ۱۲۴۰ق؛ واقف: شیخ محمد صالح علامه حائری، مرداد ۱۳۵۱؛ جلد: مقوا، ۲۳۹گ، ۳۱-۳۲سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۱/۳سم [ف: ۲۱-۱۲۲۹]

۲۶۶. قائن؛ مدرسه جعفریه؛ شماره نسخه:۸۳

جلداول کتاب؛ خط: نسخ، کا: رمضان بن حسین بن علی افینی، تا: جمادی الثانی۱۲۴۱ق، جا: قاین مدرسه جعفریه؛ ۲۶۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [کتابخانه‌های قائن: ف: -۷۴]

۲۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۳۹۴

آغاز:بسمله، قوله و الزکاة و فیه قسمان الأول فی زکاة المال و النظر فیمن تجب علیه ... الزکاة لغة الطهارة؛ **انجام:**فقال یازرارة بیت یحج قبل آدم با لفی عام تریدان یغنی مسائله فی اربعین عاماً و الحمدلله ...
خط: نسخ، کا: سید حسن بن محمد هاشم بن موسوی، تا: ۲۱رمضان ۱۲۴۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۴۲گ، ۳۰سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۵سم [ف: ۲۱-۱۲۳۶]

۲۶۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۲۰

آغاز:بسمله: قال المصنف قدس سره العزیز کتاب الزکوة.؛ **انجام:**السابعه عصر ما رواه ابن بابویه بعدة اسانید معتبره عن ابی

حمزه النمالی قال قال الثالثة عشر ما رواه ابن بابویه ایضا فی الصحیح عن محمد بن عثمان العمری ...
از کتاب زکوة و ناقص است؛ خط: نسخ، کا: ابن محمد حسن نجف آبادی براتعلی، تا: ۱۲۴۲ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۵۸ص، ۲۹سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۰-۱۲۸۱]

۲۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۲۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**تم المجلد الاول من کتاب مدارک الاحکام فی شرح شرایع الاسلام علی ید مؤلفه العبد ... و قد اتفیق الفراغ ... محمد حسن النجف آبادی براتعلی ...
خط: نسخ، کا: محمد حسن نجف آبادی براتعلی، تا: ۱۲۴۲ق؛ افتادگی:انجام؛۲۸۴ص، ۲۸سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۰-۱۲۸۲]

۲۷۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۸۷

تا کتاب حج؛ خط: نسخ، کا: یوسف بن یوسف بن حاج صالح زبیب عاملی کاظمینی، تا: سه‌شنبه ۲۵ شوال۱۲۴۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ تملک: محمد حسن بن شیخ اسدالله؛ مهر: «الواثق بالمختار عبدالعزیز بن عذار» (هشت گوش)؛ جلد: تیماج، ۴۸۰گ، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳-۳۲۸]

۲۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۱خوئی

آغاز:برابر؛ **انجام:**تم المجلد الاول من کتاب ... علی ید مؤلفه ... محمد بن علی ... و کان الفراغ منه یوم الخمیس الخامس و العشرین من شهر ذی الحجة الحرام ... سنة ثمان و تسعین و تسعمائه.
جلد اول؛ خط: نسخ، کا: حسین بن علی بن حسن خویی، تا: ۱۲۴۲ق، جا: اصفهان؛ کاتب نوشته: «این نسخه را با یاری برادرم عبدالله بن علی، با نسخه اصل این نسخه از آن رو نویس شده مقابله و مصحح گردید»، متن نوشته مزبور این است: «قد قابلت هذه النسخه مع الاصل المنقول منه و کان اعتمادی علی الاصول المذکور فی صحته مع استفراغ الوسع فی مقابلته بحسب الامکان ... و کان طرف المقابله الاخ الاعز ضیاء البصر عبد الله بن علی ... و قد فرغت من کتابة هذا الشرح الشریف ... مدارک الاحکام و مقابلته فی عصر لیلة الفطر و من وجد غلطافیه التمس منه التصحیح و لا یلومننی بل ذکرنی بالدعاء ... لی و لوالدی»؛ جلد: تیماج مذهب، ۲ص (۹ و ۵)، ۲۳ و ۲۷سطر [ف: ۷-۳۳۶]

۲۷۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۰۵

انجام:و لذا لم یشر الیه أحد فی الکتب الاستدلالیة و أضعف منه القول المحکی عن نادر مجهول بعدم الحکم فی دیة الخطأ ...
از آغاز کتاب الطهارة تا کتاب الدیات؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۴ ذیحجه۱۲۴۳ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: حاج ملا عبدالرحیم نجف آبادی، ۱۲۷۴؛ ۳۶۳گ، اندازه: ۲۰/۵×۳۱سم [ف: ۱-۲۱۶]

۲۷۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۸۷۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**فی الله سبحانه اعلم بحقایق احکامه ... سنه ۱۲۴۳ق

خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق؛ جلد: تیماج، قطع: وزیری [رایانه]

۲۷۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۶۱

ج ۲ و ۳؛ خط: نسخ تحریری، کا: ابن میرزا محمد عباسی، تا: ۱۲۴۵ق، جا: مبارکه لنجان از محال اصفهان؛ اهدایی: دکتر مهدی روشن ضمیر؛ جلد: تیماج، ۱۷۵گ، ۲۹سطر (۱۲/۵×۲۱)سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [ف: ۳-۲۹۷]

۲۷۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۵۱۵

آغاز:بسمله. کتاب الزکوة الزکوة لغة الطهارة و الزیادة؛ **انجام:**ترید أن تغنی سائله فی اربعین عاما و الحمدلله ...
از «کتاب الزکوة» تا انتهای «کتاب الحج»؛ خط: نسخ، کا: یوسف بن علی جنابی، تا: ۵ رجب۱۲۴۵ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۲۱۴گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۱۸]

۲۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**فی اربعین عاما و الحمدلله اولاً و آخراً و صلوته علی سیدنا محمد و آله الطاهرین الفایزین یوم الدین.
از اول کتاب تا آخر جلد سوم؛ خط: نسخ، کا: محمد کاظم بن شیخ عبداللطیف فسایی، تا: غره صفر۱۲۴۸ق، جا: شیراز؛ مهر: «عبده محمدرضا» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۸۹۴ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم [ف: ۴۰/۳-۲۴۸]

۲۷۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۷۱۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**أن یکون المراد بالتفریق اعتکاف یوم عن النذر و یوم عن العهد ثم الثالث عن النذر.
کتاب‌های طهارت، صلات، صوم و اعتکاف می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۴۸ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۹۸گ، ۲۹سطر (۱۵×۲۳)، اندازه: ۲۰/۵×۳۰/۵سم [ف: ۲۹-۴۹۳]

۲۷۸. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۵۸۵/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**وهی اولی لانها مطابقة لمقتضی البرائة الاصلیة و الله اعلم بحقائق احکامه
از ابتدا تا پایان طهارت؛ خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن عبدالرحیم موسوی قزوینی، تا: ۱۴ ربیع الاول۱۲۵۱ق؛ مصحح، محشی بعضی با نام میرزا ابراهیم (ره)؛ جلد: جلد تیماج مذهب، ۳۷۹ص (۴۴-۴۲۲)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۷۹]

۲۷۹. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۷۹۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**عن الصادق(ع) انه قال: الصلاة فی السفر رکعتان لیس قبلهما و لا شیء تمت.
کتاب طهارت و صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رجب۱۲۵۲ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۴۵گ، ۲۴سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۲-۴۵۴]

۲۸۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۱۱۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**عن الصادق (ع) من الاکتفاء بالمرة وهی اولی لانها مطابقة لمقتضی البراءة الاصلیة والله تعالی اعلم بحقایق احکامه.

جلد اول(کتاب طهارت)؛ خط: نسخ، کا: عبدالکریم بن محمد بروجردی، تا: ۱۲ ذیقعده۱۲۵۲ق؛ مهر: «هوالمالک من عواری الزمان لدی الجانی هادی الحسینی افجه» (مربع با تاج بلند)؛ جلد: تیماج، ۱۳۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۲]

۲۸۱. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۶۰

آغاز:کتاب الصلاة، الصلاة لغة الدعاء قال الجوهری الصلاة من الله الرحمة؛ **انجام:**انه قال الصلاة فی السفر رکعتان لیس قبلها و لابعدها شیء و الله اعلم

کتاب الصلاة تا صلاة مسافر؛ خط: نسخ، کا: محمد هاشم بن عبدالرحیم بن نعمة الله قزوینی، تا: ۲۰ذیقعده۱۲۵۳ق؛ مصحح، محشی؛ ۲۵۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲-۴۵۳]

۲۸۲. قزوین؛ فحول قزوینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

کتاب الطهارة؛ کا: یار علی مافی برای شیخ عبدالحسین، تا: صفر۱۲۵۳ق [ف: -۳۶]

۲۸۳. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۱۹۸/۱

از آغاز کتاب الطهارة تا پایان کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا: بیرجندی، محمد بن حسن، تا: چهارشنبه ۷ شوال۱۲۵۴ق؛ ۳۹۷گ (۱پ-۳۹۷ر)، ۳۰سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۱-۱۶۲]

۲۸۴. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۷۴

آغاز:بسمله و الاعتصام بکرمه العمیم اللهم ووفق لا کماله بمحمد و آله؛ **انجام:**لما صح ان الصادق (ع) انه قال الصلوة فی السفر رکعتان لیس قبلهما و لا بعدهما شیء.

شامل بخش طهارت و صلوة؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۵۴ق؛ مصحح؛ تملک: محمد رضا بن حاجی عبدالکریم ارجستانی؛ مهر: «ابوالحسن الشریف» (چهارگوش)؛ ۲۹۵گ، ۲۴سطر (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: -۳۹۱]

۲۸۵. تبریز؛ خادم حسینی؛ شماره نسخه:۳۱

آغاز:بسمله قال المصنف کتاب الزکات لغة الطهارة والزیادة والنمو قال فی المعتبر وفی الشرع اسم لحق یجب فی المال؛ **انجام:**ترید ان تفی مسایله فی اربعین عاما والحمدلله اولا وآخراً وصلوته علی سیدنا محمد وآله

از کتاب زکات تا آخر حج؛ خط: نسخ، کا: محمد نصیر بن علی مدد، تا: ۱۲۵۵ق؛ جلد: مقوا، ۱۱۱گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۲سم [اوراق عتیق: ۱-۹۲]

۲۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۲۰

آغاز:الصلوة لغة الدعاء؛ **انجام:**و لا بعد هما شی ء

کتاب صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم۱۲۵۶ق؛ واقف: جواد شجعی، فروردین۱۳۱۵؛ جلد: تیماج، ۲۵۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۵-۶۱۵]

۲۸۷. قائن؛ امام، سید حسن؛ شماره نسخه:۱۵

آغاز:اما بمعنی المفعول مثل خلق الله ای مخلوقه فیکون بمعنی المکتوب فی الطهارة او بمعنی ما یفعل به کالنظام

از کتاب الطهارة تا قواطع الصلاة؛ خط: نسخ، کا: سید جعفر بن محمد حسینی قائنی، تا: ۷ محرم۱۲۵۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۲۰۶گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [کتابخانه‌های قائن: ف:۱۹۱]

۲۸۸. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۵۲۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**قوله السابعة اذا دخل وقت نافلة الزوال ... انه قال الصلوة فی السفر رکعتان لیس قبلهما ولا بعد هما شیء.تم.

جزء اول طهارت وصلاة؛ خط: نسخ، کا: محمد صالح بن شیخ موسی شیخ نعمت جزایری نجفی، تا: ۱۲ رجب۱۲۵۸ق؛ مصحح؛ تملک: محمد شیخ محمد حسین شیخ فرج الله نجفی در ۱۲۶۳؛ جلد:تیماج،۲۵۵گ،۳۱سطر،اندازه:۲۱/۵×۳۰/۵سم[ف مخ: ۲-۴۸۷]

۲۸۹. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۷۵

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۵۸ق؛ مهر: «حسن»؛ اهدایی: حاج شیخ احمد شریعت عقدائی؛ واقف: محمد تقی، رجب ۱۲۵۸؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: تیماج آلبالویی، ۵۲۱گ، ۲۵سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۴-۱۴۵۸]

۲۹۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۶۵

آغاز:بسمله، قوله کتاب الصلاة، الصلاة لغة الدعاء قال الجوهری و الصلاة من الله الرحمة و الصلاة واحدة الصلوات المفروضات و فی نهایة ابن الاثیر و ذکر انها معانی؛ **انجام:**فان کان الوقت باقیا صلاها اداء و الا قضاء ... انه قال الصلاة فی السفر رکعتان لیس قبلها و لا بعدها شیء ...

کتاب صلاة؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: عبدالرحیم بن حاجی صفر کرهرودی، تا: شنبه ۲۶ صفر۱۲۶۰ق، حسب فرمایش حاج سید محمد باقر؛ مصحح، محشی؛ مهر: «هذا الکتاب استکتبه اخونا الحاج السید محمد باقر دام ظلهم العالی و لیس من الموقوفة من والدنا اعلی الله مقامه» (بیضی)؛ جلد: مشمع، ۱۸۹گ، ۱۹سطر (۱۱×۱۵)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۳۷-۶۲۰]

۲۹۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۱۵۳/۲

کتاب الطهارة و الصلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۸ محرم۱۲۶۱ق؛ ۱۶۳گ (۱۱۰پ-۲۷۲ر)، اندازه: ۲۰/۵×۲۹سم [ف: ۲۳-۲۸۰]

۲۹۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۶۲

آغاز:بالتحقیق قوله قدس الله نفسه و طهر رمسه کتاب الطهارة الکتاب مصدر ثالث لکتب؛ **انجام:**قوله الثالثة اذا اکره امراته علی الجماع ... قال فی المعتبر و هذا لیس بصواب و الله تعالی الموفق.

از ابتدای طهارت تا اواخر «کتاب الاعتکاف»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۹۸گ، ۲۹و۳۰سطر، اندازه: ۱۷/۵×۳۰/۸سم [ف: ۲۱-۱۲۳۴]

۲۹۳. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۰۱۴

حج؛ خط: نسخ، کا: عباس بن محمد بن علی الطباطبائی (فرزند سید مجاهد)، تا: ۱۲۶۱ق؛ ۲۷۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱-۲۳۸]

۲۹۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۴۶۳

آغاز:بسمله، کتاب الزکاة؛ **انجام:**فی اربعین غاما و الحمدلله ...

خط: نسخ، کا: حمزة بن ابوالحسن محمداسماعیل بشرویی خراسانی، تا: چهارشنبه ۲۴جمادی الاول۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۲گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱/۵×۳۱سم [ف: ۲۱-۱۲۳۵]

۲۹۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۹۵۱/۱

آغاز: ... ما عدا الحرام فان قطعها لحفظ الصبی المتردی اذا کان محترماً واجب

از احکام نماز جمعه تا صلاة مسافر؛ خط: نستعلیق، کا: کلبعلی بن عباس شرندی، تا: پنج‌شنبه۲ جمادی الاول۱۲۶۴ق؛ جلد: مقوا، ۸۴گ (۱ر-۸۴ر)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۳۳۵]

۲۹۶. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**فقال یا ذراره بیت یحج قبل آدم بالفی عام ...

خط: نسخ، کا: محمد تقی خوانساری، تا: اواخر جمادی الثانی ۱۲۶۷ق؛ از روی چند نسخه که مصحح به خط علمای عصر بوده است؛ مهر: «عبده محمد ولی»؛ تاریخ وقف: ۱۲۹۲ق؛ ۳۵ سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: -۱۹]

۲۹۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۲۲

طهارت و صلوة؛ بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۷۰ق؛ تملک: سید اسد الله فرزند حجة الاسلام شفتی در ۱۲۷۰ [ف: ۱-۲۳۸]

۲۹۸. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۳۲۴

از صلاة الآیات تا احکام المساجد؛ خط: نسخ، کا: اسدالله حسینی، تا: ۱۳۰۰ق؛ ۱۵۸گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱-۲۲۹]

۲۹۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۲خوئی

آغاز: (بسمله) قال المصنف ... کتاب الزکوة، الزکوة؛ **انجام:**و قد کان الفراغ من تسوید ... علی ید کاتبه ... حسین بن علی خویی فی ایام التحصیل فی دار السلطنه ... احدی و اربعون و ماتان بعد الالف حامدا ... المنتجبین الاخیارین (کذا).

جلد ۲ از کتاب الزکوة تا پایان کتاب الحج؛ خط: نسخ، کا: حسین بن علی خویی، تا: ۷ ربیع الاول ۱۳۴۱ق؛ مصحح، مقابله شده؛ جلد: تیماج نارنجی مذهب، ۵۶۳ص، ۲۷سطر، اندازه: ۱۸×۲۰سم [ف: ۷-۳۳۹]

۳۰۰. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۱۸۸/۱

طهارت تا زکوة؛ بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: رحلی [ف: -۲۷۷]

۳۰۱. همدان؛ دامغانی (آقای)؛ شماره نسخه:۱۷

بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵-۳۸۴]

۳۰۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۱۶

آغاز:الحمد لله حمدا کثیرا کما هو اهله؛ **انجام:**و الله الموفق و المعین.

جلد دوم آن است تا پایانش؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۰۰ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۱-۲۰۵]

۳۰۳. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۳۶۰

آغاز:کتاب الزکاة. الزکاة لغة الطهارة و الزیادة و النمو؛ **انجام:**پایان: فی اربعین عاماً.

از بخش دوم تا پایان بخش سوم؛ خط: نسخ، کا: عبد علی بن عبدالحسین، بی‌تا؛ واقف: حاجی محمد حسن قزوینی؛ جلد: تیماج، ۵۸۸ص، ۲۵سطر، اندازه: ۲۳×۳۱سم [ف: ۲-۸۶]

۳۰۴. اصفهان؛ عمومی اصفهان (فرهنگ سابق)؛ شماره نسخه:۲۹۳۷

طهارة و صلوة؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۳۵ص، ۲۲ سطر (۱۳×۱۷)، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۱-۲۹۹]

۳۰۵. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۳۷۷

آغاز:قسمت اول - بسمله - قوله - الصلوة لغة الدعاء - قال الجوهری و الصلوة من الله الروحمة. قسمت دوم - بسمله - الحمدلله حمداً کثیراً کما هو اهله ... قال فی القاموس یق کسف الشمس و القمر کسوفاً؛ **انجام:**پایان - قسمت اول - فقال فی التذکره انه جایز اجماعاً - تم الجزو الاول من کتاب مدارک الاحکام فی شرح شرایع الاسلام ... سنة ۹۸۹.

در باب صلوة است و شامل دو قسمت می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: محمد علی یزدی ابن اسماعیل بن علی (قسمت دوم)، تا: تاریخ قسمت اول ۹۸۹ق، قسمت دوم ۱۲۳۹ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۳گ، ۲۳ سطر (۹×۱۵/۵)، جلد: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۱۲۲]

۳۰۶. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۳۷۰

طهارت تا حج؛ کا: محمد نصیر بن شاه حسین هروی، بی‌تا؛ قطع: وزیری [ف: -۲۱۹]

۳۰۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۲۰۳-عکسی

آغاز: قوله. کتاب الزکاة. الزکاة لغة الطهارة و الزیادة و النمو قال فی «المع» و فی الشرع اسم لحق؛ **انجام:**و ان کان الاظهر جوازه لانتفاء المانع منه. و الحمدلله اولاً و آخراً

جلد ۲، از کتاب الزکاة تا پایان اعتکاف؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد علی، بی‌تا؛ ۲۳۷ص (۵۰۴-۷۴۰) [عکسی ف: ۱-۳۵۲]

۳۰۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۷

آغاز:کتاب الزکوة، الزکوة لغة الطهارة و الزیادة و النمو، قال فی المعتبر: و فی الشرع اسم لحق یجب فی المال یعتبر فی وجوبه النصاب؛ **انجام:**فقال: یا زاره ! بیت یحج قبل آدم بالفی عام ترید ان تفنی مسائله فی (اربعین یوما) و الحمدلله رب العالمین.

از اول زکوة تا پایان حج؛ خط: نسخ خوش، کا: محمد کاظم، بی‌تا؛ مجدول؛ مهر: عبدالوهاب فرزند ملا محمد حسین گیلانی «عبدالوهاب» (دایره)، «ابوتراب بن حسین» (بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۷۵گ، ۲۶سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۱-۲۱]

۳۰۹. شیراز؛ موزه پارس؛ شماره نسخه:بدون شماره

کتاب طهارت و صلات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۳۸۵گ، اندازه: ۱۷/۵×۳۲سم [نسخه پژوهی: ۱-۵۷]

۳۱۰. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۲۸۹

جلد دوم؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۷/۵×۲۵/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۹]

۳۱۱. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۰/۱

جلد اول؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن آقا عباس گلپایگانی، بی‌تا؛ ۷۲گ (۱پ-۷۲پ)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰سم

[کتابخانه‌های گلپایگان: ف: -۴۱]

۳۱۲. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:بدون شماره

کتاب الصلاة؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۱۶۱]

۳۱۳. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۵

انجام:و قد بسط الکلام فیها جدی قدس سره فی رسالة بتاریخ الافکار و المحصل ما ذکرناه قوله الرابعة من دخل فی صلاته بنیة القصر ...

از آغاز کتاب الطهارة تا بحث صلاة؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۲۱۶گ، اندازه: ۲۰/۵×۳۰سم [اوراق عتیق: ۱-۱۵۰]

۳۱۴. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۱۷۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطعه‌ای است از کتاب و آشفته [چند نسخه-ف: -۳۳۸]

۳۱۵. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۲۶۷

از طهارةتا آخر کتاب اعتکاف؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ قطع: رحلی [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۵]

۳۱۶. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۴۶۱۲

کتاب الحج؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: خشتی باریک [رشت و همدان: ف: -۱۳۵۵]

۳۱۷. مشهد؛ فرهنگ و هنر؛ شماره نسخه:و-۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**عن الصادق (ع) انه قال الصلوة فی السفر رکعتان لیس قبلهما و لا بعد هما شیئی والله سبحانه.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی، ۵۱۲ص، ۲۸سطر (۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۹×۳۰/۵سم [ف: -۵۶]

۳۱۸. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۴۹۵

بی‌کا، بی تا [ف: -۸۳]

۳۱۹. قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

شامل کتاب الحج؛ بی‌کا، بی‌تا [تراثنا: س۱۳ش۴-۱۱۹]

۳۲۰. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۷۶۰

از اول صلاة الکسوف تا اواخر الزکاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح،با علامت بلاغ؛تملک: عبدالحسین بن عبدالرحیم المراغی فی ۱۳۱۷، صورت امانت کتاب از مال ملاعبدالعلی مراغی؛ جلد: چرم، ۱۳۰گ، ۲۴سطر، اندازه: ۱۷/۵×۳۰سم [مؤید: ۲-۲۳۰]

۳۲۱. شاهرود؛ مدرسه اسماعیلیه؛ شماره نسخه:۴۷

طهارت و صلات؛ بی‌کا، بی‌تا؛ تاریخ وقف: ۱۲۶۸ [ف: -۳۰]

۳۲۲. ساری؛ عمومی؛ شماره نسخه:۳۳

آغاز: الشأن رفیع القدر المکان لم یر مثله فی کتب الاولین؛ **انجام:**بروایته و الخروج بها عن مقتضی الاصل اما الخروج قبل الفجر ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ ۲۱ سطر (۱۱×۲۰/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [عمومی ساری و تنکابن: ف: -۳۱]

۳۲۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۳۴۴

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۳۲۴. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۸۶

آغاز:الحمدلله کثیراً یلیق بجلاله و الصلاة علی سیدنا محمد و آله، کتاب الحج و هو یعتمد علی ثلاثة ارکان فی المقدمات و هو اربع المقدمات الاولی الحج و ان کان فی؛ **انجام:**فقال یا زراة بیت یحج قبل آدم بالفی عام ترید ان تفنی مسائله فی اربعین عامد و الحمدلله و آخراً

جلد دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ با مهر: «عبده الخاطی علی رضا» (بیضوی)؛ واقف: اسماعیل ناظری، ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۱۵گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: -۱۴۲]

۳۲۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۹۶۳

بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۳۲۶. میبد؛ مخطوطات و اسناد میبد؛ شماره نسخه:۲۳

تا پایان کتاب الطهارة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۸۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۲۹]

۳۲۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۱۹۶

بی‌کا، بی‌تا؛ مجموعه آقا رفیع قزوینی استاد اخلاق و فلسفه امام خمینی؛ خریداری از منصور تألهی معین الدین [رایانه]

۳۲۸. زنجان؛ امام جمعه؛ شماره نسخه:۱۳

آغاز:و هو ضرب من سیر الابل شدید قال الراجز یا ناق سیری عنقاً فسیحاً الی سلیمان فتستریحا لأن معنی

از آغاز کتاب الطهارة تا اواخر کتاب زکات؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی برخی با عنوان «ع ب ق سلمه الله» و «میر سلمه الله»؛ مهر: «محمد بن قاسم الحسینی» (بیضی) به سال ۱۲۴۰ق که کتاب را از محمد صالح قاسانی (کاشانی) خریده؛ ۲۵۷گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [اوراق عتیق: ۱-۱۴۹]

۳۲۹. خوانسار؛ مدرسه علوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۶۹گ، ۳۷سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [آینه پژوهش: سال۴ش۲۲-۱۰۵]

۳۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۶۰۱

آغاز:بسمله. کتاب الصلوة. الصلوة لغة الدعا قال الجوهری و الصلوة من الله الرحمة و الصلوة؛ **انجام:**بین اصحابی اصلهم به فکیف اعطیهم علی الهجرة فی الدین و الفقه و العقل.

از «کتاب الصلوة» تا «کتاب الزکوة»؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، تیر ۱۳۸۱؛ جلد: تیماج، ۲۳۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۵سم [اهدائی رهبر: ۳-۶۱۹]

۳۳۱. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۱۶

طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶۶گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱-۲۳۸]

۳۳۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۴۸۲

حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۴۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱-۲۳۸]

۳۳۳. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۴۹۴

بی‌کا، بی تا [ف: -۸۳]

۳۳۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۷۱۱
زکاة و خمس و صوم؛ بی‌کا، بی‌تا [ف: -۸۳]

۳۳۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۰۸
آغاز:برابر؛ **انجام:**جزء اول (نماز عیدین): اما الخروج قبل الفجر، فقال فی التذکرة انه جایز اجماعا. تم الجزء الاول من کتاب مدارک الاحکام فی شرح شرایع الاسلام ... علی ید مصنفه العبد المفتقر الی عفو الله تعالی محمد بن علی بن حسین بن ابی الحسن الحسینی ... خالصا لوجهه الکریم بمنه و کرمه؛ کتاب صلات: السابعة اذا دخل وقتها نافلة الزوال فلم یصل و ... لیس قبلهما و لا بعد هما شییء لله الحمد باتمام شرح کتاب الصلوة، و یتلوه بکتاب الزکوة انشاء الله و منه الاعانة و التوفیق
از کتاب طهارت تا پایان کتاب صلات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ خط کاتبان چهار بار عوض شده است، محشی با نشانه‌های «ة»، «۱۲»، «ذخیره»، «منه»، «مجمع البحرین»، «وافی»، «جم»، «صح»، «کنز»، «مختلف»؛ جلد: تیماج، ۴۰۰گ، ۲۱-۲۹ سطر (۸×۱۶-۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۱-۵۳۰]

۳۳۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۵۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**فی اربعین عاما و الحمد لله اولا و آخرا و صلوته علی سیدنا محمد و آله اجمعین، ثم المجلد الثالث ... بمنه و کرمه و رحمته.
در سه جزء: جزء اول: از اول کتاب طهارت تا ابتداء صلوة کسوف، جزء دوم: از ابتداء صلوة کسوف تا آخر کتاب اعتکاف، جزء سوم: مشتمل بر کتاب حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی با امضاء «محمد بن الحسن» و «م - ح - ر» و «ع ل» و «احمد» بوده و برخی از مطالب حاشیه‌ای با استفاده از کتبی همچون شرح نفلیه و شرح شرایع و ذکری، مقابله شده؛ مهر: «محمد جعفر بن محمد صفی الحسینی»، «یا امام جعفر صادق»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۴۵گ، ۲۴ سطر (۱۲×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [ف: ۱۲-۱۱۱]

۳۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۶۷
آغاز:بسمله، الزکوه لغه الطهاره و الزیادة و النمو؛ **انجام:**نعتی مسائله فی اربعین عاما و الحمدلله اولا و آخرا
جلد سوم از آغاز کتاب زکات تا پایان جلد سوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۶۷گ، ۳۱ سطر(۹×۱۹)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴/۵سم [ف: ۱۵-۱۷۶]

۳۳۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۱۲۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**هذه الروایات روایات کثیره و فی مقابلها اخبار اخرر اله بظاهرها علی البناء علی الدخل کروایه الحسین بن ابی الخلد قال.
از آغاز کتاب طهارت تا پایان صلات؛ خط: نستعلیق بد، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۴۷گ، ۲۵-۲۹سطر (۱۲/۵×۲۲)، اندازه: ۲۱×۲۹/۵سم [ف: ۱۴-۲۴۴]

۳۳۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۶۲
طهارت و صلوة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۶۳گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف: ۱-۲۳۸]

۳۴۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۴
طهارت و صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۷۶گ، ۳۶سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱-۲۳۸]

۳۴۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۵۶۶-۵۱/۲۶
آغاز:حمد له؛ قوله الفصل الثالث فی صلوة الکسوف و الکلام فی سببها و کیفیتها
جلد دوم از الفصل الثالث فی صلاة الکسوف تا پایان اعتکاف؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۵۵گ، ۳۲سطر، اندازه: ۲۲×۳۶سم [ف: ۷-۴۲۴۱]

۳۴۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۷۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**اما الخروج قبل الفجر فقد (جاء) فی التذکرة انه جائزا اجماعا.
جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ تملک: محمد حسن بن احمد بیدگلی؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۲۳گ، ۲۱ سطر (۱۲×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۹-۳۴۸]

۳۴۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۸۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**و کلا الحکمین مشکل اما الاول فلاطلاق الاخبار المانعه من جواز العدول من سورة الی اخری بعد تجاوز النصف و اما الثانی ...
از کتاب طهارت تا اواسط کتاب صلاة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی با امضای م ک، عبدالعادل، فاضل مقداد و ...؛ جلد: تیماج، ۱۶۷گ، ۲۷-۲۹سطر (۱۰×۱۹/۵و ۱۰/۵×۲۱)، اندازه: ۱۸×۲۸/۵سم [ف: ۱۸-۳۶۸]

۳۴۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۴۹-۵۴/۳۹
آغاز:برابر
جلد اول تا آخر صلاة؛ خط: نسخ، کا: به خطهای مختلف تحریر شده، بی‌تا؛ ۲۷۱گ، ۲۳-۱۸سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف:۷-۴۲۴۰]

۳۴۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۵۱۰-۳۳/۶۰
آغاز:برابر؛ **انجام:**والخروج بها عن مقتضی الاصل اما الخروج قبل الفجر فقال فیالتذکرة أنه جائز اجماعاً
طهارت وصلات؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی از «م ح» و «احمد اردبیلی» و «ع ب»؛ یادداشتی به تاریخ ۱۲۳۷؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰۴گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۷-۴۲۴۰]

۳۴۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۹۲-۲/۱۲
آغاز:والظلمة التی تکون هل یصلی لها ... وقوله: و وقتها فی الکسوف من حین ابتدائه إلی حین انجلائه انتهی. اما ان اول وقتها فی الکسوف من حین ابتدائه؛ **انجام:**العشرون مارواه ابن بابویه فی الصحیح ... یا زراره بیت یحج قبل آدم بألفی عام ترید ان تفنی مسایله فی اربعین عاماً والحمدلله علی اتمام هذا الکتاب المبین
کتاب الصلاة تا آخر کتاب الحج؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: مقوا، ۳۰۱گ، ۳۳سطر،

اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۷-۴۲۴۳]

۳۴۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۴۶-۶/۳۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**وان کانت الذمة مشغوله بواجب ونقل العلامة عن والده انه کان یمنع ذلک مع اشتغال

ازاول کتاب الطهارة تا قوله «أو فی احد المواطن الاربعة مکه والمدینة ...»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ تملک: حسن بن شیخ محمد بستی، جواد بن علی امیرحسنی؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰۷گ، ۲۴-۲۸سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۷-۴۲۴۲]

۳۴۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۱۶۵/۲-۳۱/۴۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**واذا کان اقل من ذلک ینجسها لانا نقول یمکن تأویلها بمایوافق المشهور

طهارت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی از«محمدرضا عفی عنه»؛ جلد: تیماج، ۱۲۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۴۲]

۳۴۹. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۱۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**الثالث اذا اعاد من صلی صلوته جماعة واداه التعرض للوجه نوی الندب لخروجه عن العهدة بالصلوة الاولی فلا یکون الثانیة واجبة و متی تم تکن واجبة امتنع ایقاعها علی وجه الوجوب ...

جلد اول و بخشی از جلد دوم کتاب؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ تملک: حسن بن محمدعلی الحاسبی با مهر «عبده حسن بن محمدعلی»(بیضی) وتاریخ ۱۲۱۵ق در برگ اول؛ جلد: تیماج، ۱۸۴گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف مخ]

۳۵۰. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۳۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**وینبغی اختصاصه بالحائر ایضاً لما ذکره و یؤید هذا الاختصاص ما رواه ابن بابویه مرسلاً عن الصادق (ع) انه قال من الامر المذفور اتمام الصلوة فی اربعة مواطن بمکة والمدینة ومسجد الکوفة وحائر الحسین (ع).

از ابتدا تا صلاة مسافر؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: عبدالله بن محمدباقر مامقانی به تاریخ ۱۲۳۸ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۹گ، ۲۶سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف مخ]

۳۵۱. آران کاشان؛ محمد هلال؛ شماره نسخه:۶۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**وهنا امران ینبغی التنبیه لهما الاول الظاهر ان هذه المسئلة لیست اجماعیة فان کلام اکثر المتقدمین خال من ذکر هذا الشرط قال المفید رحمه الله فی کتاب الاشراق باب عدد مایجب به ...

از ابتدا تا صلوة الجمعه؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۳۴۷گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف مخ: ۱۴۸-]

۳۵۲. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۳۰

آغاز:بسمله الحمدلله حمدا کثیرا یلیق بجلاله و الصلوة علی سیدنا محمد و آله قوله رحمه الله کتاب الحج و هو یعتمد ثلثه ارکان؛ **انجام:**ان یمضی من الشهر ثلثة و عشرون یوما فتزول الکراهة و نقل عن ابی الصلاح انه قال اذا دخل الشهر علی حاضر لم یحل له السفر مختاراً ...

کتاب الحج، اعتکاف، زکات، صوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی به امضای «منه رحمه الله»، با علامت بلاغ؛ اهدایی: ورثه حجة الاسلام احمدی؛ جلد: مقوا، ۲۹۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف مخ]

۳۵۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۱۲

تمام کتاب صلوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷؛ ۲۲۰ص، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱-۴۵۳]

۳۵۴. بشرویه؛ امیرالمؤمنین؛ شماره نسخه:۹

آغاز: برابر؛ **انجام:**الشرط الرابع ان لا یکون عوامل فانه ... الاول الفریضة فی الابل شاة فی کل خمس حتی تبلغ خمسا و عشرین فاذا زادت واحدة

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: آقای نجفی، ۳۹/۸/۵؛ جلد: مقوا، ۲۰۹گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف مخ]

۳۵۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۶۵۶

کتاب زکوة وخمس وصوم واعتکاف وحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: سپهسالار؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۴۲۰ص، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۹/۵سم [ف: ۱-۴۵۲]

۳۵۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۵۰۴

آغاز:الحمدلله حمداً کثیراً یلیق بجلاله ... قوله کتاب الحج وهو یعتمد ثلاثة ارکان الاول فی المقدمات؛ **انجام:**فقال یا زرارة بیت یحج قبل آدم بألفی عام ترید أن تفتینی مسائله فی اربعین عاماً.

جلد سوم کتاب الحج؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۲۵۴گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۱۴]

۳۵۷. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۸۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**جعلنی الله فداک اسألک فی الحج منذ اربعین عاماً فتفتینی فقال یا زرارة بیت الحج قبل ادم بالفی عام ترید ان تفتی مسائله فی اربعین عاما.

تا پایان حج؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مقابله شد توسط محمد علی بن سید رضا موسوی؛ مهر: «عبده الراجی محمد علی الموسوی»؛ جلد:تیماج، ۳۳۱گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۲]

۳۵۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۵۲

آغاز:به دمه وسمی بها مسلما ولو لم یؤدها لم تقبل له صلوة وان علیکم فی اموالکم غیر الزکاة فقلت اصلحک الله تعالی وما علینا فی اموالنا غیر الزکاة؛ **انجام:**قال قلت لابی عبدالله علیه السلام جعلنی الله فداک اسئلک فی الحج منذ اربعین عاما فتفتینی فقال یا زراره بیت یحج قبل ادم بالفی عام ترید ان تفتنی مسائله فی اربعین عاما

زکات تا حج؛ خط: نسخ، کا: فتحعلی ابن حاجی محمد صفی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور سبز، ۴۲۱گ، ۲۲سطر،

اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۳]

۳۵۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۱۱۰

آغاز:الصلوة لغة الدعاء قال الجوهری والصلوة من الله الرحمة والصلوة واحدة الصلوة المفروضات وفی نهاية ابن الاثیر ذکرلها معانی منها انها العبادة المخصوصة؛ **انجام:**وصار حقیقة عند الفقها واختلفت عباراتهم فی تعریفه فعرفه المصنف بانه الکف عن المفطرات.

از کتاب صلاة تا اول کتاب الصوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «هوالمالك من عواری الزمان لدی الجانی هادی الحسینی ۱۳۴۶» (کنگره‌ای)؛ جلد: تیماج، ۲۸۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۳]

۳۶۰. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۵۵۲-۵۸/۲

آغاز:علیه السلام قال مسح الرأس عل مقدمه و روی محمد بن مسلم ایضا فی الحسن عن ابی عبدالله علیه السلام

از اوایل کتاب الطهارة (وضو) تا اول کتاب الزکوة؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ ۱۸۲گ، ۳۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۷-۴۲۴۴]

۳۶۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۳۷۸-۵۷/۴۸

آغاز:من ادلتها التفصیلیة معرضا عن تطویل المقال بما یرد علی العبارة من القیل و القال ... قوله قدس الله نفسه و طهر رمسه: کتاب الطهارة

از اول کتاب الطهارة تا بحث سجده از کتاب الصلوة (قوله و واجبات السجود منه الاول السجود علی سبعة ...)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز (مقدمه افتاده)؛ ۲۳۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۷-۴۲۴۳]

۳۶۲. سمنان؛ مدرسه صادقیه؛ شماره نسخه:۵۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**کتاب الزکوة الزکوة لغة الطهارة والزیادة ... الاولی وجوب الزکوة ثابت بالکتاب والسنة والاجماع ... وهو جید وعلی ما ذکره من التفصیل یحمل ما رواه الکلینی وابن بابویه ...

از آغاز کتاب تا بخشی از کتاب الزکوة؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ جلد: گالینگور، ۲۴۰گ، ۲۵سطر، اندازه: ۲۱×۳۳سم [ف مخ]

● مدارک الاصول / اصول فقه / عربی

madārik-ul uṣūl

اشرفی مازندرانی، خضر بن اسماعیل، - ۱۳۳۶ ؟ قمری

ašrafī māzandarānī, xezr ebn-e esmā'īl(- 1918)

تاریخ تألیف: سلخ جمادی الثانی ۱۳۳۲ق

کتاب در مباحث الفاظ با عناوین «فصل و القول» و هر «القول» شامل چند «درس» نگاشته شده و در مرحله اولیه تألیف باقی مانده است. برخی عناوین مباحث کتاب از ابتداء عبارت است از:«مقدمه هذا مختصر فی اصول ارید ان اودع فیه اصول المطالب (در ضمن مقاصد و هر مقصد در چند فصل) فصل فی الالفاظ، فصل فی تقسیم الالفاظ و فیه مباحث، فصل الفعل المطلوب اما ان یقید بزمان محدود، القول فی بیان لامارات شرعا او عقلا و قبل الخوض، القول فی المطلق و المقید، درس اختلفوا فی ان تقید المطلق، القول فی المجمل و المبین (در چند درس)، قوله کلما یمکن ان یقر عنه ان هی مفهوم (به فارسی)، [تعلیقه بر سفینة النجاة فیض کاشانی فی بطلان الاجتهاد (ناقص)]، درس قد یقال بل قیل ان لازم فی المتعارضین، درس شیخنا الشهید الثانی فی تمهید القواعد فرعا علی قاعدة الجمع (به انضمام چند درس دیگر)، فصل المشترك هو اللفظ الموضوع، الباب الثانی فی العقد المراد بالعقد هو (در فقه)، المسئلة السابقه فیما یتعلق باصول الفقه و فیه فصول الاول فی التکلیف، کتاب الوصیة، مسئلة اختلفوا فی ان استحقاق الموصی له، قال الشیخ ره اصول الفقه، [ادامه مباحث عقد]، مسئله الرضاع، [ادامه مسائل نکاح]. در جلد دوم مؤلف به نام کتاب تصریح ننموده و به صورت تقریرات نگاشته است. برخی عناوین کتاب عبارت است از:«غرر فی زیادة الموجود علی الماهیة بدان که حکما (شرح فارسی منظومه حاج ملا هادی سبزواری)»، المقصد السابع فی الاصول العملیه (فارسی و عربی)، درس جواز التخصیص، درس اصولیین خلاف نمودن بانه عام مخصوص (ناقص، فارسی و عربی)، اوراقی در تفسیر آیات اول سوره بقره (ناقص)، البحث الثانی قال السید المرتضی ... عدم جواز خرق الاجماع، بسمله الباب السابع فی المعاد (کلام- عربی فارسی)، بسمله الامر الثانی الموضع هر نوع اختصاص للفظ. برخی عناوین کتاب در جلد سوم است از:«المقصد الاول فی مقدماته ... فصل لحده حد علم اصول فقه، اجتهاد و تقلید (عربی، فارسی)، درس لما ذکر کان بنائه علی تقریر الکشف ... حجیة الظنون، درس و اعلم ان الدلیل الانسداد قد یجری فی کل شك تحمل فیها الحکم التزامی فی نفسها من دون ملاحظه، قوله القابل بالظن المطلق لایقول الی اخره انکان المراد، درس بنابر وجه ثانی مقید سه وجه دارد، بسمله الحمدلله ... الاستصحاب عبارة عن الحکم ... و شیخ اعظم ایراد نموده بر این وجه بیان شد تعبد بظن بر دو وجه باشد، درس اذا قام دلیل ظنی علی حرمة العمل بظن، درس فی بیان انه هل یجوز البناء علی الظن فی اصول الدین، درس فی بیان ان الظن الممنوع اعتبار بالخصوص کالقیاس، درس قد عرفت ان الکلام فی المقامات الثلثه ... و الترجیح الذی مر الکلام منها فی دروس السابعه هو الظن ...». (وفادار مرادی)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۴۳

آغاز:بسم الله تعالی الحمدلله و الصلوه القول فی الادار الفعلیه؛ **انجام:**لعموم قد و سمولها مجمع الممکنات

خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۰ق؛ جلد: مقوا [رایانه]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۳۵

آغاز:بسمله، حمدله، و الصلوه و السلام علی خیر خلقه محمد و اله

اجمعین؛ **انجام:**الاول اقولی و بالاخیاط
کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۰ق؛ جلد: مقوا [رایانه]
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۵۳
آغاز:بسمله، الحمد لمن هو مستحقه له و الصلوه و السلام؛ **انجام:**بذائه او مضاف فی النوصل الی غیر الاولی
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۰ق [رایانه]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۴۰
آغاز:قسمت اول بسمه الله تعالی المتوسط لابد آلی فرض شود؛ **انجام:**قسمت دوم نسخه او متوسطا هل امر الامر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۰ق؛ جلد: مقوا [رایانه]
۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۵۱
آغاز:بسم الله تعالی شانه العزیز محمد کما هو اهلی الروا به عن الائمه؛ **انجام:**قولهم المظن و لو بدل
کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۲۶ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا [رایانه]
۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۳۷
آغاز:بسمله و خطبه مختصر، هذا مختصر فی اصول ارید ان اودع فیه اصول المطالب؛ **انجام:** ففی المسئله لیس علة الحکم مقطوعه فی الاصل المنصوص علیه
ج۱؛ خط: نسخ تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۳۲ق؛ واقف: محمد حسن اشرفی، مهر ۱۳۶۸؛ جلد: مقوا، ۱۸۰گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱۶-۴۲۸]
۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۰۲۹
آغاز: غرر فی زیادة الوجود علی الماهیة بدان آنکه حکمای متکلمین خلاف نمودن بانکه؛ **انجام:**و توضیح ذالک ان موارد الرجوع بعد ظهور الخلاف
ج۲؛ خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: محمد حسن اشرفی، مهر ۱۳۶۸؛ جلد: مقوا، ۱۵۱گ، اندازه: ۱۳/۳×۲۰/۸سم [ف: ۱۶-۴۲۹]
۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۴۲
آغاز:بسم الله تعالی شانه العزیز محمد و هو اهلی و نصلی علی محمد و اله المقصد الاول؛ **انجام:**و وجوب وجوب فی اداده باعمالی او درافی
جلد آخر؛ خط: نسخ و نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: محمد حسن اشرفی، مهر ۱۳۶۸؛ جلد: مقوا، ۲۸۳گ، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶-۴۳۰]
۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۹۷۲۷
آغاز: بسمله، نحمده و هو اهله و نصلی علی محمد و آله القول فی المنطوق و المفهوم فصل ... المنطوق بمادل علیه اللیفظ فی؛ **انجام:**من مائد الف الی اثنی عشر صلوه و ...
خط: نسخ جلی خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ قطع: وزیری کوچک [رایانه]
۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۴۹
آغاز:بسمله، نحمد کما هو اهلی و نصلی علی محمد و اله سوره فاتحه الکتاب؛ **انجام:**تحصصما ورودها فی بعض الاخبار
خط: نسخ، کا: اشرفی مازندرانی، خضر بن اسماعیل، تا: ۱۳۰۰ق؛ جلد: مقوا [رایانه]
۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۳۶
آغاز:بسمله، حمدله و الصلوه و السلام علی محمد و اله اجمعین الفصل السادس؛ **انجام:**فی المعانی الاخر مجاز لا حقیقه
خط: نسخ، کا: اشرفی مازندرانی، خضر بن اسماعیل، تا: ۱۳۰۰ق؛ جلد: مقوا [رایانه]
۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۴۱
آغاز:فی افرادها و علی تقدیرا فی استعمال المفرد فی؛ **انجام:**لان ذلک ناسع من صحه الصح
بی‌کا، تا: ۱۳۰۰ق؛ جلد: پارچه‌ای [رایانه]
۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۵۲
آغاز:بسمله نحمده و هو اهله قوله مفتاح؛ **انجام:**الجر و الکتلبا و لابغله علم شی عن
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۰۳ق؛ جلد: مقوا [رایانه]
۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۹۳۴
آغاز:بسمله شانه العزیز، محمد و هو اهله القول فی الاستلزام؛ **انجام:**نعلم باوو اما خصوص ضروره ها
کا: اشرفی مازندرانی، خضر بن اسماعیل، تا: ۱۳۰۶ق [رایانه]

● مدارک التنزیل و حقایق التأویل = تفسیر نسفی /

تفسیر / عربی
madārik-ut tanzīl wa ḥaqāyiq-ut ta'wīl = tafsīr-e nasafī
نسفی، عبدالله بن احمد، - ۷۱۰ قمری
nasafī,'abd-ol-lāh ebn-e ahmad(- 1311)

تفسیر متوسطی است که مفسر بیشتر به شرح لغات و توضیح نکات نحوی و وجوه اعراب و قراءات و گاه دقایق علم بدیع پرداخته است. این تفسیر به نام مؤلفش «تفسیر نسفی» هم نامیده شده است. این تفسیر را نباید با تفسیر «التیسیر فی علم التفسیر یا تفسیر نسفی» از نجم الدین ابوحفص عمر بن محمد نسفی حنفی (-۵۳۷ق) اشتباه کرد. مؤلف آن از مشاهیر فقها و اصولیین و محدثین حنفیه است که در فقه و اصول و حدیث و معانی حدیث متبحر بوده و از معاصرین خود مقدم و تألیفاتی داشته است و از جمله همین تفسیر است که معروف است و نه آن‌چنان مفصل است که ملال‌آور باشد و نه چندان مختصر است که مقصود را نرساند، جامع وجوه اعراب و قرائت است و متضمن دقایق و لطائف می‌باشد.

آغاز:بسملة، الحمدلله المنزه علی إشارة الأوهام و المقدس بصفاته عن إدراک العقول و الأفهام ... قال ... قد سألنی من یتعین إجابته کتاباً وسیطاً فی التأویلات جامعاً لوجوه الإعراب و القراآت متضمناً لدقائق علم البدیع و الامارات ...

چاپ: در بمبئی و قاهره، مطبعة المیمنیة، ج۱-۴، ۱۳۱۷ق، مطبعة

السعادة، ۱۳۲۶ق، مطبعة الحسینیة، ۱۳۴۴ق چاپ شده
[کشف الظنون ۱۶۴۰/۲؛ الدرر الکامنة ۲۴۷/۲؛ معجم مصنفات القرآن کریم اسحاق ۱۴۶/۳، ش ۱۷۸۴؛ الاوقاف العامة بغداد ۱۴۶/۱-۱۴۹]

شرح و حواشی:

۱- حاشیة مدارک التنزیل و حقایق التأویل؛ جونپوری، الله داد بن عبدالله (-۹۲۳)

۱. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۲۵۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۲ جمادی الاول۷۹۱ق؛ ۵۵۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۸سم [ف: ۱-۲۰۱]

یزد؛ محمود آبادی، میرزا حسن؛ شماره نسخه:۳۴

همان نسخه بالا [نشریه: ۴-۴۵۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۵۹۶-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۳۷۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۴

آغاز:سورة الاعراف مکیه و هی مائتان و خمس آیات بصری و ست کوفی و مدنی. بسمله. المص. قال الزجاج المختار فی تفسیره؛ **انجام:** من اراد العاجله و من اراد الآخره من عطا ربک رزقه و من یتعلق به نمد.

از آغاز سوره اعراف تا اواخر آیه ۲۰ از سوره بنی اسرائیل؛ خط: نستعلیق تحریری بدخط، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ واقف: نادرشاه، ۱۱۴۵؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۷۲گ، ۱۷-۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف:۱-۵۶۷]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۲۲

آغاز: ... حافظ الملة و الدین شیخ الاسلام و المسلمین وارث علوم الانبیاء؛ **انجام:** و علی مائدته رغیف او رغیفان فطلب المنصور زیادة لعمرو.

ج ۱، از اواسط مقدمه تا آیه ۱۲۹ سوره «اعراف» است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخرقرن۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۲؛ جلد: مقوا، ۳۵۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۲۰×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۵۰] و [ف: ۲۲-۴۰۲]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۲

آغاز:سورة الحجر تسع و تسعون آیة. بسمله. الر. تلک آیات الکتاب؛ **انجام:** حمزه و علی قال حی بن اخطب فی.

از آغاز سوره حجرات تا پایان تفسیر است؛ خط: نسخ هندوستان، کا: ... ابن احمد صدر، تا: رمضان۸۶۰ق؛ واقف: امیر جبرئیل، ۱۰۳۷؛ کاغذ: کشمیری ، جلد: تیماج، ۸۵۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۱-۵۶۸]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۰۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**من قرأ ثلاث آیات من اول الانعام حین یصبح و کل الله له سبعین الف ملک یحفظونه و کتب له ... اعمالهم الی یوم القیمة تم المجلد بالخیر.

تفسیر سوره حمد تا آخر سوره انعام؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۸۹۵ق؛ با قرائت قاسم و محمود به تاریخ ۸۹۵؛ جلد: تیماج، مذهب، ۲۰۸گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۸/۵سم [ف: ۳۵-۱۱۲]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۱

آغاز: علی معنی متبرکا باسم الله اقراء و فیه تعلیم عباده کیف یتبرکون باسمه؛ **انجام:**و نشهد ان محمداً عبده و رسوله و نبیه و صفیه ارسله بالهدی و دین الحق لیظهره علی الدین کله و لو کره المشرکون.

از آغاز تا انجام قرآن؛ خط: نسخ ترکستانی، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز (یک برگ)؛ مجدول، محشی؛ واقف: خواجه شیراحمد ترنی، قرن ۱۱؛ جلد: تیماج دارچینی، ۵۰۵گ، ۲۹سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۱-۵۶۸]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۳۶۱

آغاز:سائر المخلوقات و ذا انما یتحقق بعد فناء الکل؛ **انجام:** و علی مائدته رغیف او رغیفان فطلب المنصور زیادة لعمرو.

ج۲-۱، از آیه ۲۶ سوره بقره تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن۱۰؛افتادگی:آغاز؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ ۴۴۵گ،۳۱سطر، اندازه: ۲۵×۳۲سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۵۱]

۸. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۶

آغاز:سورة کهف: کهیعص قال السدی هو اسم الله الاعظم و قیل هو اسم السورة و قرء علی و یحیی بکسر الهاء و الیاء؛ **انجام:**سوره الناس: و لذا جوز الاسترقاء بما کان من کتاب الله ... و نعوذ بالله من شرور انفسنا و من سیئات اعمالنا

از سوره مریم تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹و ۱۰؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: مقوایی، ۳۹۵گ، ۲۳سطر(۱۵×۲۱)، اندازه: ۲۱×۲۸سم [ف: -۴۸۹]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۱۸۵

آغاز:سوره مریم مکیة و هی ثمان او تسع و تسعون آیه. بسمله. کهیعص قال السدی هو اسم الله الاعظم و قیل هو اسم للسورة؛ **انجام:**لیظهره علی الدین کله و لو کره المشرکون و صلی الله علیه و علی آله مصابیح الانام و اصحابه مفاتیح دار السلام و ...

ج۲، از ابتدای سوره مریم تا آخر قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ در ۴ ذیقعده ۹۸۹ توسط عبدالفتاح غزنوی مقابله شده؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: میشن مذهب، ۴۴۹گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۵۰]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: شوال۹۳۹ق [میراث شهاب: س۵ش۱-۲۰۳]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۳

آغاز:برابر؛ **انجام:** حمزه و علی قال حی بن اخطب فی.

از آغاز تفسیر تا پایان سوره کهف؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۹۹۶ق؛افتادگی: انجام؛ محشی؛ واقف: امیر جبرئیل، ۱۰۳۷؛ کاغذ: کشمیری، ۳۲۵گ، ۱۹-۲۱سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف: ۱-۵۶۷]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۶۸۰

آغاز:سورة مریم مکیة وهی ثمان او تسع و تسعون آیة بسملة،

کهیعص قال السدی هو اسم الله الأعظم و قیل هو اسم للسورة؛ **انجام:** و ان اختارت نفسها فواحدة باینة و ان کنتن تردن الله ... اعد للمحسنات.

از ابتدای سوره «مریم» تا اواسط «احزاب»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۱۷۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۵۲] و [ف: ۲۲-۴۰۳]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۴۵۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**یصلون علیه و یستغفر ونه حتی یستیقظ و الله أعلم.

ج۱، از آغاز تا سوره کهف؛ خط: نسخ ثلث، بی‌کا، تا: اوایل قرن۱۱؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۲۵۶گ، ۳۰سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۱۸×۳۰/۵سم [ف: ۲۹-۸۵]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۷۰۲

آغاز:بسمله. المص قال الزجاج ... فی تفسیر قال ابن عباس رضی الله تعالی عنهما انا الله اعلم و افضل کتاب خبر مبتدا محذوف؛ **انجام:**بأجود الاشیاء و اصفاها و یکون اردؤها.

ج۱، از اول سوره اعراف تا آیه ۳۹ سوره اسراء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ ۱۲۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۵۱]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۷۹۶

آغاز:سورة ص و هی ثمان و ثمانون آیة، بسمله. ص ذکر هذا الحرف من حروف المعجم علی سبیل التعدی؛ **انجام:**قال لبید بن اعصم الیهودی قال و بم طبة قال بمشط و مشاطه.

ج۲، از ابتدای سوره ص تا پایان قرآن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۰گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۵۲]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۳۴۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**أفلا یرون أنا نأت الأرض نتقصها من أطرافها أی ننقص أرض الکفر و یحذف أطرفها بتسلط المسلمین علیها و إظهارهم علی أهلها و ردها دارالإسلام ...

از ابتدای کتاب تا آیه ۴۴ سوره انبیاء؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی؛ مهر: آیت الله حاج میرزا محمود طباطبایی بروجردی صاحب کتاب مواهب السنیة «محمود الطباطبایی» (بیضوی)، «و رفعناه مکاناً علیاً» (بیضوی)؛ ۱۷۳گ، ۲۹سطر (۱۸×۲۴)، اندازه: ۲۴×۳۸سم [ف: ۳۹-۶۰]

۱۷. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۴۶۵

از اعراف تا آخر کهف؛ خط: نسخ، کا: سید حبیب الله بن سید یوسف، تا: جمادیالاول۱۰۱۰ق؛ مجدول؛ اندازه: ۱۶×۲۶سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۹]

۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۷۶۰

آغاز:سوره مریم مکیة و هی ثمان او تسع و تسعون آیه. بسمله. کهیعص قال السدی هو اسم الله الاعظم و قیل هو اسم للسورة؛ **انجام:**لیظهره علی الدین کله و لو کره المشرکون و صلی الله علیه و علی آله مصابیح الانام و اصحابه مفاتیح دار السلام و ... .

ج۲؛ خط: نسخ، کا: طیب بن عبدالواحد بن ابراهیم حسینی، تا: جمعه ۳ محرم۱۰۳۵ق؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ ۴۹۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۵۱]

۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۹۷

آغاز:نزلت بمکة حین فرضت الصلوة ثم نزلت بالمدینة حین حولت القبلة الی الکعبة و تسمی ام القرآن للحدیث لقوله علیه الصلاة و السلام؛ **انجام:**و سمی النبی صلی الله علیه و آله هذه الآیة آیة العز و کان اذا افصح الغلام من بنی عبدالمطلب علمه هو الا به و الله اعلم.

تفسیر سوره حمد تا آخر سوره حجر؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمد بن اسحاق اوغانی، تا: پنج‌شنبه ۱۸ ربیع الاول۱۰۹۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۳۹۰گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳۵-۱۰۶]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۹۸

آغاز:الحمدلله الذی انزل علی عبده محمد صلی الله علیه و آله الکتاب القرآن لقن الله عباده؛ **انجام:**و نشهد أن لا اله الا الله وحده لا شریک له نشهد أن محمداً عبده و رسوله و نبیه و صفیه ارسله بالهدی و دین الحق لیظهره علی الدین کله و لو کره المشرکون.

از تفسیر سوره کهف تا آخر قرآن کریم؛ خط: نسخ، کا: احمد بن محمد بن اسحاق اوغانی، تا: دوشنبه ۱۷ جمادی الثانی ۱۰۹۶ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۱۳گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۳۵-۱۰۶]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۱۴۷

آغاز:ترددوا لطلبکم و قری بالحاء خلال الدیار و سطهما للقتل؛ **انجام:**من عمل به اجر و من حکم به عدل و من دعی الیه هدی الی صراط مستقیم.

ج۲-۱، از آیه ۵ سوره اسرا تا آخر قرآن؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ کاغذ: کشمیری ، جلد: میشن مذهب، ۲۷۲گ، ۲۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۷سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۵۳]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۵۹۸

آغاز:علی العرش و هو سر یرالملک مما یرون الملک جعلوه کنایة عن الملک فقالوا؛ **انجام:**لان فی تخصیص کل ... بلا و الحمدلله رب العالمین علی.

ج۲، از آیه ۶ سوره طه تا پایان صافات؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۲گ، ۲۳سطر، اندازه: ۲۱×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۵۳]

۲۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۳۹

آغاز:یعتذرون الیکم. یقیمون لانفسهم عذراً باطلاً؛ **انجام:**ان فی ذلک لآیة للمؤمنین. و خصهم بالذکر لانتفاعهم بها ...
از اول جزو یازدهم، آغاز آیه«تعتذرون الیکم اذا رجعتم الیهم ...»آیه ۹۴ سوره توبه تا آخر جزو بیستم آیه «خلق الله السموات و الارض بالحق ان فی ذلک لایة للمؤمنین» آیه ۴۴ سوره عنکبوت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ دارای یک سرلوح، مجدول؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۳۱۱گ، ۲۵ سطر (۷/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱-۲۰۸]

۲۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۷۲

آغاز:اتل ما اوحی الیک من الکتاب. تقربا الی الله بقرأة کلامه و لتقف علی ما امر به و نهی عنه. و اقم الصلوة؛ **انجام:**لیظهره علی الدین کله و لو کره المشرکون. صلی الله علیه و سلم و آله مصابیح الانام و اصحابه مفاتیح دارالسلام.
از اول آیه ۴۵ سوره عنکبوت، آغاز جزء ۲۱ قرآن تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: هندی، ۲۹۹گ، ۲۵ سطر(۸×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱-۲۳۵]

● مدارک الغرایب فی مسالک العواقب و مشاهد العجایب فی مناهج المناقب فی احوال الموت و ما بعده من عالم البرزخ و المعاد و المحشر مابلغ من المعصومین / کلام و اعتقادات / عربی

madārik-ul ġarāyib fī masālik-il ʻawāqib wa mašāhid-ul ʻajāyib fī manāhij-il manāqib fī aḥwāl-il mawt wa mā baʻd-i-h min ʻālam-il barzax wa-l maʻād wa-l maḥšar mā balaġa min-al maʻṣūmīn

مراغی، حسن بن عبدالرحیم، - ۱۳۰۰ قمری

marāqī, hasan ebn-e ʻabd-or-rahīm(- 1883)

به درخواست:مؤیدالدوله حاکم مراغه
رساله‌ای مفصل در بیان کیفیت معاد و چگونگی حشر و نشر و قیامت با استفاده از روایات وارده از ائمه اطهار، در یک «مقدمه» و بیست «باب»: المقدمة: فی تفصیل الابواب تبصرة لاولی الالباب؛ باب ۱. التوبة و تفصیلها بحسب المراتب و الوجوه؛ ۲. حب لقاء الله و تمنی الموت؛ ۳. احوال المیت و حقیقة الموت و کیفیته؛ ۴. فی فیما ... المیت و حضور الائمة؛ ۵. احوال البرزخ و سواله؛ ۶. فنا العالم و بقائه و المعاد و کیفیته؛ ۷. الحشر و مواقف القیامة و زمان مکث الناس فیها؛ ۸. تجسم الاعمال؛ ۹. فی ان الملائکة تکتبون اعمال العباد؛ ۱۰. نظائر الکتب؛ ۱۱. الحساب؛ ۱۲. المیزان؛ ۱۳. السوال؛ ۱۴. الحوض و ساقیه؛ ۱۵. الصراط؛ ۱۶. الجنة و نعیمها؛ ۱۷. الاعراف و اصحابه؛ ۱۸. ذبح الموت بین الجنة و النار؛ ۱۹. فیمن لایدخل فی النار و فیمن یخلد فیها؛ ۲۰. فیما یکون بعد الخلود. (طیار مراغی)
آغاز:بسمله الحمدلله الذی لایموت و لایفنی و لا ینقضی عجائبه و لا یخفی لانه کل یوم هو فی شأن.
انجام:پایان: و الظاهر منها ان البحر لاتنزف و کلمة الله لا توصف و الصلوة و السلام علی محمد و آله اولا و آخراً.
[الذریعه ۲۰: ۲۴۰]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۷۶/۱
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۷۰ص (۱-۱۷۰)، ۱۶سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [سنا: ف: ۱-۲۷۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۲۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۱۵ص، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳سم [ف: ۱۰-۱۸۴۵]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۳۶/۱۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**قوله علیه السلام ولکن اکنوا عن اسم فاطمة ای لا تصر حوا باسمها علیها السلام لئلا یصیر سبب ...
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ تا بخشی از باب چهارم را دارد؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۸۵-۹۶)، ۲۰سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸-۴۲۴]

۴. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۶۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ جلی زیبا، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۷۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۳سم [ف: -۱۲۶]

● مدارک المدارک = ادراک المدارک / فقه / عربی

madārik-ul madārik = idrāk-ul madārik

خراسانی، محمد جعفر بن محمد طاهر، ۱۰۸۰ - ۱۱۷۵ ؟ قمری

xorāsānī, mohammad jaʻfar ebn-e mohammad tāher (1670 - 1762)

وابسته به: مدارک الاحکام فی شرح شرایع الاسلام؛ موسوی عاملی، محمد بن علی (۹۴۶-۱۰۰۹ق)
تاریخ تألیف: ۱۱۰۷ق؛ محل تألیف: اصفهان
در شرح کتاب طهارة مدارک الأحکام سید محمد بن علی عاملی (-۱۰۰۹) است و شارح خود بر این شرح حاشیه‌هایی دارد. مؤلف چنان‌که در کتاب الطباشیر خویش اشاره می‌کند در اوایل هجرتش از خراسان به اصفهان مدت هفت سال در ویرانه مسجدی به سر می‌برده که تألیف کتاب حاضر را به سال ۱۱۰۷ق در همانجا به پایان رسانده است. وی در پایان کتاب به این مسأله اشاره می‌کند و از دوری سلطان طوس علیه السلام گلایه دارد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۱-طباطبائی
آغاز:بسمله نحمدک اللهم و بک نعتصم ... فیشهد العبد ... محمد جعفر شهادة ان لا اله الا الله ... فائده ربما اذکر بعد ما فرغت عما

يتعلق بشرح؛ **انجام:**فان طموح الامان قد خابت الا لديک و معاكف الهمم قد تقطعت الا اليك بمحمد و آله

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ با تاريخ تولد فرزند مؤلف به خط مصنف مورخ ۱۱۱۴، با اجازه علامه مجلسی به مصنف طی سه صفحه به خط خود علامه مجلسی؛ جلد: تيماج، ۱۵۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۲۴-۱۹۱]

● **مدار و تدوير قمر** / رياضيات / عربی

madār va tadvīr-e qamar

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۱۵۲۱

کا: برجعلی، بی‌تا [الفبائی: -۵۰۷]

● **مدال و نشان** /-

medāl va nešān

شيراز؛ بغايری، عبدالرزاق؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق [ميراث اسلامی: ۵-۵۷۰]

● **مدالهای انجمن اخوت** / اسناد

medāl-hā-ye anjoman-e oxovvat

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۴۰-ف

نسخه اصل: از روی اصل. به نام علی خان ظهيرالدوله و به شکل کشکول و تبرزين مورخ ۱۳۱۷ و پنجه‌ای که مشعل فروزانی را گرفته است و يادگار جشن نصرت ملی مورخ ۱۳۲۷ در ده خانه؛ بی‌کا، بی‌تا [فيلمها ف: ۲-۱۲۶]

● **مدامة الالحان و ريحانة الخلان** / ادبيات / عربی

mudāmat-ul alḥān wa riyḥānat-ul xullān

شهابی، عبدالله بن محمد علی، ۱۱۱۶ – ۱۱۸۶ قمری

šahābī,ʻabd-ol-lāh ebn-e mohammad ʻalī (1705- 1773)

دفتر کلانی از مجموعه اشعار عربی است که با قصايد «بوصيری» در مدح پيامبر (ص) آغاز شده و با درج اشعار شاعران قديم و معاصر مؤلف، دنبال شده و با بخش پايانی الحان و اشعار و سرودهای مناسب آن الحان می‌باشد، به انجام رسيده است.در بخش پايانی کتاب که با عنوان «فصل فی الحان المطربة» آغاز شده، نام‌های دستگاه‌های موسيقی که غالباً از «ايران» گرفته شده است آمده که به برخی از آنها به ترتيب زير اشاره می‌شود: رصدسماعی، جارکاه ترنکلا سماعی، سيکاه سماعی، حجاز نوخت، ماودنه صوفيان، مقام اصفحان صوفيان، اصفهان سماعی، صبا سماعی، حسينی سماعی، حجاز خفيق، سهناط سماعی، مسيکاه سلمک صوفيان، دوکاه صوفيان عجم کردی، عشيران العجم مع الماهور، حصار العراق، عراق حفيف، مانية الباياتی، حصاد الترک، جارکاه و ملا سماعی، حزام، کردی نوخت، اوج آقصق سماعی، حجاز مدود، مایاسیگاه و ... غير آنها.شرح حال مؤلف و يا نسخه ديگری از اين کتاب، به دست نيامد؛ تنها اشاره‌ای به نام مؤلف در فهرست کتابهای خطی موزه برلين ديده می‌شود.

[فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه موزه برلين: ۱۶۳/۷؛ معجم المؤلفين:۱۳۲/۶-۱۳۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۰۲

آغاز:الحمد الله الذی جمع فنون الادب لاهل البلاغة و خص أذعانهم المتوقده بحسن السبک فصاغت صناعة احمده علی مجموع نعمه التی بفرقت؛ **انجام:**نراقی المعالی، امام الکرام، بديع الجمال، مصباح المظلوم، وال عزيز، کلام السير بعن ذيتتل علا و اشتهر. تمت

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۲؛ در پايان نسخه چنين آمده است: «و کان فراغت هذه المجموعة من جامعه رحمة الله عليه، حمادی الثانی سنة ألف و مائه و ستة و ثمانون»؛ مهر: فضل الله حسينی (بيضوی)، محمد حسينی (بيضوی)؛ جلد: مشکی، ۳۵۹گ، ۲۷سطر(۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۳۶-۱۴]

● **مداوات النفوس** = **اخلاق اردبيلی (ترجمه)** / اخلاق / فارسی

modāvāt-on nofūs = axlāq-e ardabīlī (t.)

وابسته به: الشافی فی الاخلاق؛ اردبيلی، محمد بن موسی

مؤلف اصل:ابوجعفر محمد (احمد)بن موسی اردبيلی از فلاسفه قرن۹يا قبل از آن.رساله مختصری در تهذيب اخلاق مشتمل بر پنج فصل است: ۱. تعريف خلق؛ ۲. تعريف اخلاق فاضله و فاسده؛ ۳. حقايق اخلاق؛ ۴. کيفيت استعمال اخلاق؛ ۵.علاج اخلاق فاسده.اينرساله در اصل عربی بوده و توسط مترجمی ناشناس به فارسی برگردان شده است.مؤلف متن را پس از ترتيب «اسرار الحکمة» در حکمت نظری، تأليف کرده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۶۷

آغاز:بسمله اين عجاله ترجمه رساله اخلاق مولی العلامه محمد بن موسی اردبيلی ... چون فارغ شدم از ترتيب کتاب اسرار الحکمة که در حکمت نظری بود؛ **انجام:**که آن را اثر عظيم است در اخلاق اين است قانون در دفع رذايل و حفظ فضايل که موجب اولی و اخری باشد و هو الموفق ... ابواسحق محمد عتيق الله

خط: نستعليق شکسته، کا: ابو اسحاق محمد عتيق الله، تا: ۱۱۴۵ق؛ اهدايی: رهبری، خرداد۱۳۷۳؛ جلد: مقوا، ۴گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۶-۱۲۴]

● **مدایح** / تراجم / فارسی

madāyeh

مجموعه ستایش‌نامه‌هایی است به نظم و نثر از معالی و مکارم فیض الله افندی، ظاهراً همان دارنده کتابخانه معروف در ترکیه.

مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۷۱

بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [اوراق عتیق: ۱-۲۵۷]

● **مدائح الائمة** / شعر / فارسی

madā'eh-ol a'emma

کاشی، عبدالغنی، ق۱۳ قمری

kāšī, 'abd-ol-qanī(- 19c)

اشعار و غزلیات مختلفی است که از شعرای گوناگون جمع‌آوری شده است. در آن قصاید زیادی که شعرا در استقبال از قصیده «بال مرصع» ابوالمفاخر رازی سروده‌اند، آمده است. اسامی شعرایی که شعرشان در آن آمده عبارتند از:ابن حسام، نظامی، نظام، میرزا محمد اسماعیل جندقی متخلص به هنر، طوفان، عرفی، احمد هاتف اصفهانی، عاصی، فضولی، محتشم، جوهری، ذبیحی، فخر رازی، خواجوی کرمانی، انوری، ملاشوقی، میرزا معصوم خاوری، رسول کاشی، ملک الشعرا، میرزا داود، شاه طاهر دکنی، مرتضی قلیخان سعدلو، حاجی سلیمان صباحی، گلشن، فردوسی، امیری، محمد قلی سلیم، خلیلی، بلبل، سلمان ساوجی، ملا محمد مداح، خاقان، میرزا رضی سمنانی (سهیل)، سید کاظم، میرزا علی قهوه رخی، خاور شراری، نواب عبدالله، معتمد الدوله، حاذق تونی، عرفی شیرازی، محمد حسن خان زند (فرخ)، محمد شریف کاشی، میرزا محمد تقی علی آبادی، نواب علیرضا میرزا، اهلی شیرازی، مجرم، جوهری (میرزا ابراهیم)، سید مبارک خان، ملا حسین کافی، آذری، سرور، کاتبی، ملاحسین کاشفی، امیر سجودی، میرزا علیرضا تجلی، ملکی، ملا محتشم، گلچین، حافظ شیرازی، عزلتی، ابن مهدی، خالصی، ترابی، جامی، عندلیب، ثاقب، طغرافی، آتشی، والهی القمی، شیخ سعدی، حکیم، محمد حسین تویه درواری، میرزا رحیم سمنانی، رهبر، لطیف نیشابوری، امیر ثمین الدین فریومدی، امیر حاج حسینی، بابا فغانی، لسانی، الهی قمی، وفا، حمزه بیک، محرم، کشوری، چاوش، هفت جنگی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۴۰۸

آغاز:الحمدلله الذی نور بانوار معرفته صدور العارفین و جذب الی ساحة عشقه و حبه بجذبات عنایاته قلوب المخبتین؛ **انجام:**ای شرف نام نظامی بتو ×× خواجگی اوست غلامی بتو / نزل تحیت بروانش رسان ×× معرفت خویش بکامش رسان

خط: نستعلیق، کا: محمد رحیم بن محمد باقر سمنانی، تا: ۱۲ رمضان ۱۲۷۳ق؛ کاتب برادر مؤلف بوده و کتاب را برای مؤلف نوشته؛ واقف: مؤلف، ۱۲۷۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۵۵گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶/۶×۲۵/۵سم [ف: ۲۵-۳۸۹]

● **مدایح الائمه و المعصومین (ع)** / شعر / فارسی

madāyeh-ol a'emme va-l ma'sūmīn

علامه حائری مازندرانی، محمد صالح بن فضل الله، ۱۲۹۷ - ۱۳۹۱ قمری

'allāme hā'erī māzandarānī, mohammad sāleh ebn-e fazl-ol-lāh (1880 - 1971)

نسخه شامل یک رشته قصایدی است در مدح حضرت زهرا (س)، حضرت زینب، مسلم بن عقیل، حضرت ابوالفضل و ائمه دیگر علیهم السلام.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۴۱۸/۱

کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۱۶-۴۰۱]

● **مدایح اتابک اعظم** / شعر / فارسی

madāyeh-e atābak-e a'zam

احمد، قرن ۱۴ قمری

ahmad(- 20c)

سه قصیده است که شاعری با تخلص«احمد» در مدح علی اصغر خان اتابک اعظم دربازگشت وی از سفر دوم فرنگستان سروده است، اولی سفر اتابک اعظم به اروپا در سال۱۳۰۶-۱۳۰۷ق درمعیت ناصرالدین شاه قاجار بوده است؛ سفر دوم وی بعد از عزلش از صدارت صورت گرفته و او در سال‌های ۱۳۲۱تا ۱۳۲۵ق در کشورهای اروپایی و خاور دور و آمریکا به گشت و گذار پرداخت و عاقبت در ۵ربیع الاول ۱۳۲۵ق به دعوت محمد علیشاه با تشریفات خاصی وارد ایران گردید.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۹۸۹

آغاز:بسم الله تعالی قصیده محامد ملاذ الفقراو غیاث الضعفا غوث الانام غیث الخواص و العوام: صد شکر که دیدم شب هجران بسر آمد ×× خورشید نشاط از افق وصل بر آمد؛ **انجام:**نما اتابک اعظم تحقیر محزون شاد ××بحق شافع یوم النشور و العرصات

خط:نستعلیق،بی‌کا، بی‌تا؛ برگ‌های ۱و۲و۷تا۹سفید است؛ مجدول مذهب؛جلد:تیماج،۹گ،۱۰سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۷-۵۸۶]

● **مدایح اعتمادیه** / شعر / فارسی

madāyeh-e e'temādīye

طرفه اصفهانی، فرج الله، ق۱۳ قمری

torfe-ye esfahānī, faraj-ol-lāh(- 19c)

مؤلف که منشی محمد قاسم خان امیر نظام بوده به دستور او اشعار برجسته شعرای عصر را در مدح وی و ستایش میرزا

آقاخان نوری صدراعظم گرد آورده است. نام شاعران مجموعه حاضر چنین است:قصیده ای از شهاب اصفهانی نصرالله در مدح صدر اعظم، قاآنی در مدح هر دو صدراعظم و نظام الملک، طرفه در مدح صدراعظم، قصیده‌ای از همو در مدح نظام الملک، سام میرزا در مدح صدر اعظم، قصیده‌ای از میرزا فرج الله منشی در تهنیت عید نوروز به صدر اعظم، قصیده‌ای از خاقانی در تهنیت عید سلطانی و جشن نوروز به صدراعظم، قصیده میرزا فرج الله منشی در تهنیت ولادت امیرمؤمنان علی (ع) به صدراعظم، قصیده‌ای از همو در استدعای مواجب خود، قصیده ادیب الملک در تهنیت عید مولود امام علی (ع) به صدر اعظم، قصیده میرزا محمدعلی سروش ملقب به شمس الشعراء در تهنیت عید فطر به صدراعظم، قصیده میرزا شهاب تاج الشعراء در مراجعت از اصفهان، قصیده میرزا فرج الله منشی در تهنیت عید نوروز، قصیده میرزا شهاب تاج الشعراء در تهنیت عید نوروز، قصیده میرزا شهاب در تهنیت عید غدیر، قصیده میرزا فرج الله طرفه در مدح صدر اعظم، قصیده میرزا شهاب در شکرگذاری شفا یافتن صدر اعظم از بیماری، قصیده میرزا شهاب در تهنیت لقب صدارت و خلعت وزارت صدراعظم، مسمط میرزا شهاب در تهنیت عید نوروز، قصیده میرزا شهاب در تهنیت ولادت پیامبر اکرم (ص) اشعاری از سروش.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۳۹

آغاز:احد بنده نوازی را ستایش رواست که عالم امکان آفرید و صمد بی نیازی را نیایش سزاست که سلسله بنی آدم را بر سایر موجودات شرافت بخشید؛ **انجام:**خجسته بادت عید ولادت خسرو ×× ملک ز ملک و تو از بخت خویش برخوردار

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ذیحجه ۱۲۷۱ق، هنگام رسیدن موکب شاهی به افجه؛ مجدول، دارای سرلوح مذهب؛ جلد: تیماج، ۲۱۶گ، ۶سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۸–۹۷]

● مدایح امین السلطان / شعر / فارسی

madāyeh-e amīn-os-soltān

یحیی بن رضا قلی

yahyā ebn-e rezā qolī

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۳۱

آغاز:گدای درگه آنم که خاک ایوانش ×× فلک زفخر گشاید بچشم ایوانش؛ **انجام:**تا با قبال جاودان باشد ×× تا مه و سال کامران باشد

اشعاری است در مدح امین السلطان با تخلص‌های ضرغام، سالک، حشمت، مشتاق، ثاقب، فنائی، ایزدی و غیره؛ خط: نستعلیق زیبا، کا: یحیی بن رضا قلی، تا: ۱۳۰۵ق، مهر: کتابخانه جعفر سلطان قرائی؛ جلد: تیماج، ۳۸گ، ۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۳۰-۷۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۷۷

آغاز:که ما ذره ایم و تویی آفتاب ×× سخن بر تو ختم است از شیخ و شاب / چه استادی امروز در فن شعر ×× ببخشی بما بخشدت ماه و مهر؛ **انجام:**دانی از بهر چیست این همه فر ×× زانکه آورده بر زبان قدسی / که صفات کمال لم یزلی ×× جلوه گر گشت از جمال علی

تذکره‌ای است شامل قصاید و غزلیات و مسمطاتی که شعرا در مدح آقا ابراهیم امین السلطان وزیر ناصرالدین شاه [رجال بامداد ۲: ۱–۷] سروده‌اند اسامی شعرایی که شعرشان در این تذکره آمده عبارتند از: ابونصر شیبانی، شیوا، صفا، شکوهی، ظفر، بقاء، ظفر سمنانی، گوهر، طغرل، گلشن، ناصر، شوکت، المعی، فدا، ثریا، رضوان، مشتری، سید، حکیم، ذبیحی، نیازی شیرازی، سید قمی، جیحون، جنان، علی اصغر، نظام، مجد و وصاف؛ خط: نستعلیق، کا: یحیی بن رضا قلی، تا: دوشنبه ۲۰ ربیع الثانی۱۳۰۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۰۷گ، ۸سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۶–۱۷۳]

← مدایح امینیه > مدایح حسنیه

● مدایح حسامیه / شعر / فارسی

madāyeh-e hosāmīye

قصایدی است در ستایش حسام السلطنه از سرایندگان معاصر او. مانند قصاید الهامیه فی مدایح الحسامیه.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۳۸۷

آغاز:بسمله. قصیده اول در ورود موکب مسعود به فارس: پارسی را مژده آورد پیکی ره سپار ××شد بپایش از پی ایثار جان و سر نثار؛ **انجام:**عید کن کشور بگیر و ملک دار و حکم ران ×× تا بود نوروز روز و تا بود فصل بهار

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳، مجدول، با سرلوح زرین؛ کاغذ: فرنگی ، ۱۴۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۲۱سم [ف: ۴–۷۳۹]

● مدایح حسنیه = مدایح امینیه = تذکره باقی / تراجم / فارسی

madāyeh-e hosnīye = madāyeh-e amīnīye = tazkere-ye bāqī

اصفهانی، عبدالباقی، – ۱۲۳۸ قمری

esfahānī, ‘abd-ol-bāqī(- 1823)

اهدا به: فتحعلی شاه و امین الدولة السلطانی حاجی محمد حسین خان

تاریخ تألیف: ۱۲۲۲ق

ستایش‌هایی است که درباره حاجی محمد حسین خان صدر اصفهانی سروده شده و مواد تواریخ بناهای او. در این کتاب

قصاید و منظومه‌هایی را که شاعران در مدح او به مناسبت احداث و تعمیر اماکن متبرکه و مزارات مقدسین و ائمه طاهرین، سروده‌اند و یا در ستایش ائمه (ع) و توصیف روضات آنان ــ به مناسبت تعمیرات و آثار امین الدوله می‌گفته‌اند ــ گرد آورده است. نسخه مجلس چنین است: باب ۱: فصل ۱) در قصاید و قطعات ثناگویان محفل بهشت مشاکل اعلی حضرت ظل الهی تلقین تواریخ اماکن مشرفه، فصل ۲) در قطعات و قصاید سایر شعراء در تاریخ عمارات مبارکات؛ باب ۲: فصل ۱) در مقالات عرب در ثنای امین الدولة السلطانی، فصل ۲) در شرح خیالات شعرای عجم در مدح خدایگانی. باب ۱: فصل ۱) صبا فتح علی خان، صافی محمد جعفر، سحاب سید محمد، هما محمد صادق، فصل ۲) اختر احمد بیک، اکبر میرزا علی اکبر، پروانه سید محمد صادق، دانش آقا بزرگ، میرزا محمد علی، رهی آقا محمد ابراهیم، رفیق میرزا محمد علی برادر پروانه، طلعت آقا محمد، عالی محمد کریم، کافی آقا اسماعیل، مایل شیخ رحیم اصفهانی، منتخب ملا علی خراسانی، مخلص میرزا محمد نبی، ناطق محمد صادق، وفا میرزا محمد علی، وامق محمد صالح، خرد میرزا هادی؛ باب ۲: فصل ۱) حاج محمد علی، طرب نائینی میرزا جعفر، فصل ۲) آتش سید محمد اکبر، الفت میرزا محمد قلی، اخگر میرزا ابراهیم، انور میرزا علی اکبر، پروانه میرزا محمد صادق، پریشان آقا محمد صادق، پیمان علی اکبر، سلیم میرزا صادق، حسرت میرزا محمد علی، حریف میرزا ابوالحسن طباطبائی، خرم میرزا محمد هاشم، خاوری حاجی معصوم، دانش، رهی، رضوان، رفیع، رفیقی محمد علی، سرحدی حیدرعلی، سائل آقا جانی، شایق هادی بیک، سابق آقا علی عسکر، شفیق آقا محمد، شاگرد درویش زمان، طرب محمد رفیع، طرب نایینی، عندلیب میرزا ابوطالب، عارض آقا بابا، عارف محمد تقی، غمگین سید ابوالقاسم، فدا سید محمد سعید، فدایی آقا محمد باقر، فگاری ملا عبدالله، فترت محمد امین بیک، حسین علی بیک، گلشن میرزا محمد علی، موزون، مطبوع ملا جعفر شیرازی، مهدی بیک شقاقی - مایل - موسوی اصغر پسر غیرت، منتخب یزدی، نشاطی محمد باقر، ناطق محمد صادق اصفهانی، نجومی میرزا محمد اصفهانی، نیاز میر سید حسن، نوید سید محمد، نشوی محمد ابراهیم، ناظم میرزا عبدالله شیرازی، وفای طباطبائی، وصال محمد شفیع میرزا کوچک، وصالی میرزا محمد وامق، وافی سید پسر غیرت موسوی، همایون شیخ عبدالعالی، هاشمی میرزا سید محمد علی، رشحه آقا محمد باقر، میرزا پرتو. آخرین شعر مؤلف در پایان کتاب چنین است: «نوشت خامه باقی برای تاریخش ×× که این مدایح بس زیب اهل دفتر شد». (دانش پژوه)

آغاز:حمد بی حد و ثنای بیعد فرمان روائی را رواست که نظم عالم امکان و نظم کون و مکان به ید قدرت اوست ... اما بعد:بر شاعران مشاعر نکته دانی و ناظران مناظر سخن رانی پوشیده و پنهانی نماند ...

انجام:همیشه تا که در هر سال گردد ×× قرین سعد اکبر سعد اصغر / ترا از فیض الطاف اللهی ×× سعادت یار باد اقبال یاور

[فهرست تذکره‌های فارسی ۷۲۱؛ فرهنگ سخن وران ص ۷۷؛ رجال ایران ۳۷۹/۳؛ فهرستواره منزوی ۱۹۴۹/۳]

۱. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۶۹**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ خط خورده و اصلاح شده، مجدول، سرلوح زرین و آراسته؛ جلد: تیماج، ۲۷۹گ، ۱۲سطر (۱۱×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۰-۱۸۶۸]

۲. **تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۳۹**

نسخه ما از سرگذشت شایق و شاگرد آغاز می‌شود و می‌رسد به وامق و عنوان «باب در ذکر قصاید و قطعات و مثنویات شعرای عرب و عجم در دو فصل» را دارد و این جز تذکره مدایح معتمدیه بهار (ادبیات ۱/۱۰۰ و دانشگاه ش ۲۶۹۹) و تذکره مدایح مویدیه تبریزی (دانشگاه ش ۲۶۳۷) است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول [نشریه: ۷-۲۸۳]

۳. **تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۵۳۹**

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول [نشریه: ۷-۲۸۳]

۴. **تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۰۲**

آغاز:برابر؛ **انجام:**بتاریخ فوتش رقم کرد پرتو ××به صدر آرمیدی در ایوان جنت ۱۲۸۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: زمان مؤلف، قرن۱۳؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۶۳گ، ۱۵سطر(۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۶-۱۷۶]

۵. **یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۵۲**

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف در فهرست فاضل گروسی آمده که به استناد نسخه مرعشی ج ۴۲۳/۳۳ تغییر یافت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، مجدول، با سرلوح مذهب؛ اهدایی: جواد فراشاهی؛ ۲۷۳گ، ۱۲سطر(۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱-۳۹۹]

۶. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۶۴**

آغاز:برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ دارای سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۵۲ص، ۱۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱۷-۲۷]

۷. **تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۹**

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ مهر: «عبده الراجی محمد»؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴۴گ، ۱۳سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [سنا: ف: ۲-۶۰]

۸. **قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۲۱۹**

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۲۸۳ق؛ جلد: روغنی منقش، ۲۲۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۳۳-۴۲۳]

● **مدایح حضرت ولی عصر (عج)** / فضایل و مناقب / فارسی و ترکی

madāyeh-e hazrat-e valī-ye ‘asr

غلامحسین بن محمد صادق، ق۱۴ قمری

qolām-hoseyn ebn-e mohammad sādeq(- 20c)

جنگ پراکنده‌ای است متعلق به یکی از واعظان چیره‌دست وعاشق امام زمان (عج). او ابتدا مجالس کوتاهی دراخبار غیبت واوصاف امام زمان به نثر آورده وپس از آن اشعار عربی مفصلی درمدح امام زمان (عج) سروده ودرآن مخمساتی به ترتیب حروف تهجی درمدح حضرت آورده که فصیح وروان وجذاب است وحکایت از سوز دل شاعر وعلاقه زیادش به امام زمان (عج) دارد. او همچنین درتخریب قبور ائمه (ع)دربقیع اشعار جانسوزی به عربی وترکی سروده است، همچنین درآن اشعاری از شیخ جواد آقا وآقا میرزا اسماعیل آورده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۶۵۶-۲۸/۷۶

آغاز:بسمله در اینکه نجات از مهالک دراین زمان درآمدن آن امام است عج بسکه رسول اکرم صلی الله علیه وآله وسلم از فضایل آن جناب بیان فرمودند حضرت امیر علیه السلام عرض کرد: یلو موننی فی من احب جرأته ×× ولم یصغ سمعی للملام برائة / الام علی حب الجبیب اسائة ×× و لم اصغ قول الناصحین قرائة / و یزداد شوقی نحوه وعنائی؛ **انجام:**کفنوا نعشه ببرد الیمانی ×× کتب الذکر والاله کفیل / وشهید الطف بالطف عامر ××قلبت ارجل والدین رمول

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۵ شعبان۱۳۳۸ق؛ ۱۲۶گ، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۷-۴۲۴۴]

● **مدایح الرضا** / شعر / فارسی

madāyeh-or rezā

مینا، عبدالعلی

mīnā,‘abd-ol-‘alī

به دستور: عضدالملک

مدایح الرضا و دیوان مدایح و تواریخ تعمیرات آستان حضرت رضا.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۹۲۸

کا: میرزا عبدالله ملقب به میرزا کوچک حسنی، تا: ۱۲۷۸ق [د.ث. مجلس]

● **مدایح رضوی** / ادبیات / فارسی

madāyeh-e razavī

حسینی قزوینی، محمد تقی بن امیر مؤمن، – ۱۲۷۰ قمری

hoseynī qazvīnī, mohammad taqī ebn-e amīr mo’men(- 1854)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۵۸۸

آغاز:بسمله. گر به ذره ای تا بد نور شمس یزدانی؛ **انجام:**باشد که او گل است و خار عنا استی

خط: نسخ خفی، بی‌کا، بی‌تا [رایانه]

● **مدایح سعیدیه** / شعر / فارسی

madāyeh-e sa‘īdīye

سی و دو قصیده است در ستایش سعیدالسلطنه از سی و دو تن سراینده.

[الذریعة ۲۴۳/۲۰]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۱۰۳

آغاز:بسمله. قصاید فرایدی است که عرفاء و ادباء و فصحاء و بلغاء و شعراء اهل فارس و غیره در مدح و ستایش ... سعیدالسلطنه امیر تومان و سردار کل عساکر؛ **انجام:**شود تا روضه عیشت مبرد ×× حیات معتدل بادت سخن

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الاول۱۳۱۵ق؛ مجدول؛ ۱۰۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۲سم [ف: ۴-۷۳۹]

● **مدایح السلیمانیه** / شعر / فارسی و عربی

madāyeh-ol soleymānīye

بحرانی، عبدالوهاب بن محمد تقی

bahrānī, ‘abd-ol-vahhāb ebn-e mohammad taqī

اشعار فارسی و عربی، در مدح سلیمان میرزا

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۷۹۸

آغاز:الحمد لله الذی من علی ذوی الالباب؛ **انجام:**باد تهی جام خصمت از می‌عشرت ××از رخ جانان دل محب تو شادان

کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۸۳ق؛ ۷۵گ، ۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲-۹۶]

● **مدایح سهام الملک** / شعر / عربی

madāyeh-e sahām-ol-molk

بقا

baqā

مدایح واشعاری است که شعرا در انجمن شعرای اصفهان زمانی که سهام الملک ریاست آن را به عهده داشته سروده‌اند. برخی

از این اشعار درمدح سهام الملک وبرخی درمدح انجمن است. شعرایی که شعرشان دراین رساله آمده عبارتند از:درصفت انجمن وذکر انتظام آن به اهتمام خدام خدایگان، درمدح سهام الملک، قصیده میرزا آقاجان متخلص به پرتو، قصیده میرزا محمد متخلص به مانی، قصیده میرزا حسنعلی متخلص به آشفته، قصیده دهقان، میرزا رضا متخلص به رضوان، مشرق، غلامرضا متخلص به جوزا، میرزا محمد متخلص به سها ولد مرحوم هما، عنقا، آقا محمد ابراهیم متخلص به شعرا، عباسعلی بیگ متخلص به خرم، آقا سید کریم متخلص به جلا، آزاد، میرزا هما، میرزا کلبعلی متخلص به فرخ، حاجی اسماعیل متخلص به مجرم، میرزا جعفر قلی متخلص به پریشان.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۳۳-۲۹/۱۷۳

آغاز:بسمله درصفت انجمن وذکر انتظام آن به اهتمام خدام خدایگان مدظله: تا سهام الملک شد لطفش کفیل انجمن ×× انجمن شد مجلسی اندر طراوت چون چمن؛ **انجام:**زبسکه مرتبه دانست ومهربان وخلیق ×× زکاینات از آن برگزیده یزدانش / زشر فتنه این روزگار تا به شمار ×× خدای هر دوجهان بادحافظ جانش

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مجدول مذهب؛ ۲۰گ، ۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۷-۴۲۴۵]

● **مدایح شاعر** / شعر / فارسی

madāyeh-e šā‘er

مداح ناصرالدین شاه و حسام السلطنه بوده و از جمله سال ۱۲۹۲ را در یادداشتی ذکر کرده است.

کاشان؛ بهنیا، عباس؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵-۶۱۳]

● **مدایح طهماسبیه** / شعر / فارسی

madāyeh-e tahmāsbīye

ساوجی، ابوالفضل بن فضل الله، ۱۲۴۸؟ - ۱۳۱۲ قمری

sāvajī, ab-ol-fazl ebn-e fazl-ol-lāh (1833 - 1895)

مسمطات است.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۰۶

آغاز:آمد فصلی که دیر صورت دیگر شود ×× غازه دیگر کند دلکش و دلبر شود؛ **انجام:**وین را قدر و شرف فزون ز گردون بود ×× هماره تا بگذرد به خاکیان روزگار

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ذیحجه۱۲۸۳ق؛ مجدول مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۹/۷×۱۵/۲سم [ف: ۴-۷۴۰]

● **مدایح فرمانفرما** / شعر / فارسی

madāyeh-e farmānfarmā

از شاعران فارس مانند شعاع الملک و فرصت الدوله، زمانی که عبدالحسین میرزا فرمانفرما و و الی فارس بود.

تهران؛ اعتماد مقدم، سعید؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵-۶۲۱]

● **مدایح معتمدی** / شعر / فارسی

madāyeh-e mo‘tamedī

موسوی لاریجانی، محمداسماعیل بن رضی، قرن ۱۴شمسی

mūsavī-ye lārījānī ‹mohammad esmā‘īl ebn-e razī (-20c)

مجموعه قصاید و مدایحی است که در مدح احتشام الملک سروده شده هنگامی که به حکومت پارس در سال ۱۳۰۵ منصوب گردیده بود، در نیمه دوم این مجموعه قصائدی است که در مدح و رثاء معتمد الدوله پدر احتشام الملک گفته شده است.

آغاز:گنجور جوهر کلام که از خواطر با احتشام هر خردمند سخن طراز و هر نکته سنج هنر پرداز آید بنام ملک علام.

[فهرستواره منزوی ۱۹۵۰/۳]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۲۰۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**از رفتن کل دریغ اما چون رفت ×× بر سبزه کلبن چمن باقی باد

خط: نستعلیق زیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مجدول، دارای سرلوح رنگین زیبا؛ ۱۱۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۶-۱۹۵]

● **مدایح معتمدیه = بهارستان معتمدی** / تراجم / فارسی

madāyeh-e mo‘tamedīye = bahārestān-e mo‘tamedī

مذهب اصفهانی، محمد علی بن ابی طالب، ق۱۴ قمری

mazhab-e esfahānī, mohammad ‘alī ebn-e abī-tāleb(-20c)

اهدا به: خواجه معتمد الدوله منوچهر خان گرجی تفلیسی فرمانروای سپاهان

تاریخ تألیف: ۱۲۵۹ق

زندگی‌نامه و سروده‌های ستایشگران منوچهر خان گرجی ملقب به معتمد الدوله است در یک «مقدمه» بلند در گزارش و تاریخ روزگار این معتمد الدوله و «خاتمه» ای در احوال خود. در میان زندگی نامه سرایندگان به ترتیب الفبائی، از آقا علی رشتی تا همای شیرازی؛ نام شاعران چنین است:۱. آقا علی رشتی، ۲. محمد علی تهرانی ادیب، ۳. محمد تقی کرمانشاهانی ادب، ۴.

عباس مازندرانی کرمانشاهانی امید، ۵. عبدالرشید خان اخگر پسر شرربن آذربیگدلی، ۶. میرزا اسحق شیرازی انجمن، ۷. عبدالله سپاهانی فروشانی افشان، ۸ اعمی، ۹. حاجی محمد مازندرانی کرمانشاهاین بیدل، ۱۰. آقا محمد ابراهیم اصفهانی بصیر، ۱۱. میرزا علی اکبر نواب شیرازی بسمل، ۱۲. آقا محمد باقر اصفهانی بهجت، ۱۳. علی رضا لنجانی اصفهانی پرتو، ۱۴. محمد صادق تفرشی پروانه قمی، ۱۵. محمد حسین لنجانی اصفهانی پروانه ، ۱۶. محمد تقی خان چاکر بارفروشی مازندرانی هشیره زاده محمد مهدی خان شحنه، ۱۷. آقا محمد حسین اصفهانی تاراج، ۱۸. تاراج شیرازی، ۱۹. محمد حسین ثاقب مؤلف تاریخ جهان آرا، ۲۰. سید محمد هادی کاشانی چاکر، ۲۱. محمد قاسم خان چاکر بارفروشی مازندرانی هشیره‌زاده محمدمهدی خان شحنه، ۲۲. نصرالله بروجردی چاکر، ۲۳. میرزا محمدیوسف حکیم پسر میرزا محمد حسین نوری، ۲۴. محمد مهدی حیات پسر میرزا محمد اسماعیل قاینی، ۲۵. خرم پسر پاشا قاسم خان کجوری، ۲۶. محمود خان خاوردنبلی پسر شهبازخان تبریزی آذربایجانی، ۲۷. محمد باقر هراتی خاوری، ۲۸. میرزا فضل الله خان خاوری شیرازی، ۲۹. سید اسمعیل خادم قمی، ۳۰. میرزا لطف الله بن قطره، ۳۱. میرزا فتح الله ذوقی خراسانی، ۳۲. نواب اسمعیل میرزای ذبیحی افشار ازدودمان نادرشاه، ۳۳. میرزا محمد رضا رضائی مازندرانی پسر میرزا محمد حسین وزیر خراسان، ۳۴. فتح الله میرزا رفعت پسر محمد علی میرزا، ۳۵. میرزا یوسف رخشان پسر میرزا داود، ۳۶. آقا محمد صادق روشن، ۳۷. محمد هاشم رونق، ۳۸. آقا محمد حسن زرگر، ۳۹. زارع اصفهانی، ۴۰. میرزا عبدالکریم سیمای طالخانی سمیرمی، ۴۱. میرزا محمد ابراهیم ساغر اصفهانی سه‌دهی، ۴۲. شهاب نصرالله اورجانی لرستانی، ۴۳. شایق اصفهانی، ۴۴. شاهق کاشانی، ۴۵. آقا محمد طاهر شهاب اصفهانی، ۴۶. شورش، ۴۷. میرزا محمد تقی صاحب دیوان عالی آبادی، ۴۸. ملا محمد صفائی اصفهانی، ۴۹. میرزا عبدالواسع صفا پسر میرزا محمد علی وقای طباطبایی زواری، ۵۰. فتحعلی خان صبا ملک الشعرا، ۵۱. ملا محمد حسین ضیاء اصفهانی، ۵۲. میرزا سید حسین طوبی، ۵۳. میرزا محمد طاهر همدانی، ۵۴. محمد حسین خان عندلیب پسر صبا، ۵۵. میرزا محمد رحیم عنقای خراسانی، ۵۶. حاجی عبدالغفور عالی اصفهانی، ۵۷. میرزا محمد حسین غزال کرمانی، ۵۸. غزالی، ۵۹. آقا عباس غالب بروجردی، ۶۰. عبدالله غوغای سواد کوهی مازندرانی که عالم و شیپورچی بود، ۶۱. میراز محمد سعید فدائی اردستانی، ۶۲. میرزا محمد فروغ پسر میرزا محمد حسین منجم باشی اصفهانی، ۶۳. ملا علی لرفنای اورجانی لنجانی، ۶۴. میرزا احمد فیضی حسنوندی لرستانی، ۶۵. فیلی، ۶۶. میرزا محمد علی قدرت پسر سید احمد کاشانی، ۶۷. میرزا حبیب قا آنی، ۶۸. میرزا عبدالوهاب قطره چهارمحالی سپاهانی، ۶۹. کامی پسر کینیاز میرزاداود، ۷۰. میرزا محمد باقر کوکب خراسانی، ۷۱. میرزا محمد علی اصفهانی مسکین، ۷۲. علی اصغر منظر ، ۷۳. میرزا محمد مهدی ملک فراهانی، ۷۴. مرتضی قلی میرزا مظهر، ۷۵. محمد قاسم خان پسر صبا، ۷۶. مکتوم، ۷۷. میرزا محمد مهدی، ۷۸. میرزا محمد خان پسر ملک الشعرا برادر محمد یوسف حکیم، ۷۹. آقا سید محمد لنجانی، ۸۰ میرزا محمد حسن منشی از نواده میرزا محمد صافی ، ۸۱ مجنون عرب تهرانی ، ۸۲ آقا حیدر علی محجوب شیرازی، ۸۳ سید محمد لنجانی اصفهانی، ۸۴ میرزا محمد علی مشرب نایینی، ۸۵ حاجی محمد هاشم مظلوم اصفهانی، ۸۶ میرزا محمد علی محرم شیرازی، ۸۷ میرزا رضا قلی قراگوزلو همدانی، ۸۸ میرزا محمد زکی مطیع مازندرانی، ۸۹ حسینقلی خان مهجور کلهر ، ۹۰. میرزا رضا قلی نغمه مازندرانی پسر میرزا بزرگ نوری، ۹۱. میرزا علی اکبر ندیم شیرازی برادر قاآنی، ۹۲. میرز محمد حسن ناطق اصفهانی، ۹۳. نشاطی خان، ۹۴. میرزا محمد شفیع وصال شیرازی، ۹۵. میرزا محمد علی وفای اصفهانی، ۹۶. سید ابوطالب هلال کاشانی، ۹۷. آقا فتحعلی هجران پسر محمد کریم خان، ۹۸. آقا فتحعلی هجران پسر محمد کریم خان، ۹۸. همای شیرازی، ۹۹. میرزا محمد علی بهار جامع اشعار در پایان کتاب. (دانش پژوه)

آغاز:بسمله تذکره ستایش بی منتهی و تأدیه نیایش لاتحصی حضرت واجب الوجودی را سزاست جلت آلائه و عمت نعمائه

[الذریعة ۲۴۳/۲۰؛تاریخ تذکره‌های فارسی۱۷۵/۲؛فهرستواره منزوی ۱۹۵۰/۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۹۲

آغاز:برابر

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ ظاهرا نگارش و تذهیب کار مؤلف است و در همان سال تألیف (۱۲۵۹) برای بزرگی نوشته شده، با سرلوحی زیبا، مجدول مذهب؛ جلد: تیماج، ۳۵۴گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹×۳۰سم [ف: ۳-۴۸۷]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۹ ـ ب

آغاز:تذکره مدایح المعتمدیه تألیف میرزا محمد علی بهار نور الله من مشاعر القدس رمسه و سیر الله فی اعلی غرف الفرادیس نفسه فاضلی بود دانشمند و کاملی خردمند(دیباچه ندارد)؛ **انجام:**جان نکو خواه تو عرشه فوق السماء ×× جسم بد اندیش تو حفره تحت التراب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۴ق؛ جلد: تیماج قهو ه‌ای، ۱۱۰گ، ۲۳سطر (۱۲/۵×۲۸)، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۱-۱۰۰]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۱۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، با سرلوح زرین؛ ۴۷۶گ، ۲۳سطر، اندازه: ۱۹/۷×۲۳سم [ف: ۴-۷۴۰]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۸۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۵گ، ۱۳سطر (۱۰/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۱۰-۱۵۸۱]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۷۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**اکنون زجای خیز و بزندان سرای دهر ×× احوال یوسفان عزیزت نگر تباه / بودی تو زنده تا بیزرگی که زهره داشت ××تا بر کمینه چاکرت یارت کند نگاه
خط:نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول مذهب، با سرلوح مذهب؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۱۷گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۲۶-۱۷۰]
۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۰۵۶
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

● مدایح و اخلاق / اخلاق / فارسی
madāyeh va axlāq
جلالی یزدی، علی بن اکبر
jalālī yazdī, ‘alī ebn-e akbar

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۴۰۸/۷
کاتب = مؤلف، بی‌تا [نشریه: ۱۳-۳۹۸]

● مدایح الولاة / شعر / عربی
madāyiḥ-ul wulāt
اصفهانی، محمد کاظم بن محمد صادق، ۱۲۰۵ - ۱۲۷۳ قمری
esfahānī, mohammad kāzem ebn-e mohammad sādeq (1791 - 1857)

اهداء به:محمد شاه قاجار
تاریخ تألیف: ۲۷ رجب ۱۲۵۰ق
چهارده قصیده است که هر قصیده‌ای در چهارده بیت در مدح چهارده معصوم سروده است.
آغاز:بسمله الحمدلله الذی جعل زینة المجالس المؤمنین ... اما بعد فیقول ...

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۷۹/۶
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد:تیماج، ۱۱گ (۳۲پ- ۴۲ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۸-۱۳۴]
۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲/۶
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۵۰ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۲ص (۹۳-۱۲۴)، ۸سطر(۷×۱۰/۵)، اندازه: ۱۵×۱۶سم [ف: ۷-۲۳]
۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۲۲/۱۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**و نعثلهم شر البر ایاوادلم.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: جمادی الاول ۱۲۲۵ق تا شنبه ۱۰ ربیع الثانی ۱۲۵۵ق، جا: اصفهان؛ مصحح، توضیحاتی به خط مؤلف در میان سطور وهامش؛ جلد: تیماج، ۲۰گ (۱۲۷-۱۴۶)، ۱۰سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳-۱۵۵۸]
۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۳۰/۱۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵ سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۶۳۴]
۵. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۴۳/۱۰
آغاز:برابر
کا: محمد مؤمن بن محمد مهدی اصفهانی هرندی، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۱۷گ (۲۱۷ر-۲۳۳پ)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۶۱]

● مدایح و مراثی ائمه طاهرین (ع) / ادبیات / فارسی
madāyeh va marāsī-ye a’emme-ye tāherīn
محزون، عبدالحسین بن میرزا علی
mahzūn,‘abd-ol-hoseyn ebn-e mīrzā ‘alī

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۵۴۸۶
آغاز:در تولد حضرت حجة عجل الله فرجه. شب مولود سلطان جهان است؛ **انجام:**روز و شب تا بر تو ریزد فیض رب.
خط:نستعلیق خفی،بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ قطع: وزیری کوچک [رایانه]

● مدایح و مناقب و آثار ظهور جناب قائم (عج) / فضایل و مناقب / فارسی
madāyeh va manāqeb va āsār-e zohūr-e jenāb-e qā’em
علی آبادی مازندرانی، محمد حسن، ق۱۳ قمری
‘alī-ābādī māzandarānī, mohammad hasan(- 19c)

اهداء به:طهماسب میرزا
محل تألیف: فارس
مؤلف پیش از این کتابی در مدایح و مناقب و فضایل و معجزات و غزوات ائمه معصومین تا امام یازدهم نگاشته بود موسوم به تحفة الحسن و این رساله را در مدایح و مناقب و آثار ظهور حضرت قائم نگاشته است. مؤلف در عصر ناصرالدین شاه قاجار، عهده دار منصب امانت دیوانخانه اصفهان بوده و برادر نصیرالملک است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۶۰
آغاز:بسمله. جهان ستانا کشور گشا شها ملکا ×× توئی که جاه تو راند کواژه بر کیوان. چنین گوید بنده کمین واثق بعنایت رب عرش برین محمد حسن امین که مدتی بود؛ **انجام:**چون حوت قدرت کج روی و نه بزغاله ضعیف را آسیب نهیب گرگ قوی باشد
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول، با دو سرلوح مذهب مرصع، رکابه‌دار؛ جلد: مقوا رویه مشمع، ۲۰گ، سطور مورب، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۳۰-۸۹]

● مدایح الهادین / شعر / عربی

madāyiḥ-ul hādīn

اصفهانی، محمد کاظم بن محمد صادق، ۱۲۰۵ – ۱۲۷۳ قمری

esfahānī, mohammad kāzem ebn-e mohammad sādeq (1791 - 1857)

تاریخ تألیف: ۹ ربیع الثانی ۱۲۵۵ق

سیزدهمین رساله از سلسله «اربع عشریات» اوست؛ مثنوی در مدح محمد (ص) و آل محمد (ص) همچون رساله‌های قبلی. با دیباچه منثور.

آغاز:بسمله الحمدلله الذی جعل رجال آل محمد ثلاثة عشر نوراً

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۷۹/۱۳

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج، ۷گ (۹۴ر–۱۰۰پ)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۸–۱۳۵]

۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۲۲/۱۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**کاظم لاعن شرار هنابص

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: جمادی الاول ۱۲۲۵ تا شنبه ۱۰ ربیع الثانی ۱۲۵۵ق، جا: اصفهان؛ مصحح، محشیه خط مؤلف در میان سطور وهامش؛ جلد: تیماج، ۷گ (۱۸۲–۱۸۸)، ۱۰سطر (۶/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳–۱۵۶۰]

۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۳۰/۱۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۵ سطر (۱۰×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۲–۶۳۵]

۴. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۴۳/۱۷

آغاز:برابر

کا: محمد مؤمن بن محمد مهدی اصفهانی هرندی، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۱۳گ (۳۳۴پ–۳۴۶ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱–۶۲]

● مدائن الاحکام / فقه / عربی

madā'in-ul aḥkām

اردبیلی، عبدالحمید بن عبدالله، ق۱۳ قمری

ardabīlī, 'abd-ol-hamīd ebn-e 'abd-ol-lāh(- 19c)

تاریخ تألیف: جمعه شعبان ۱۲۷۸ق؛ محل تألیف: کربلا و قزوین

فقه استدلالی مفصلی است با نقل اقوال بسیاری از فقهای قدیم و متأخر.در یک «مقدمه» و چند «مدینه» و یک «خاتمه» می‌باشد. بدین ترتیب:المقدمة: فی نبذ من أحوال الرجال و الدرایة، دارای مقدمه و نه اصل و یک خاتمه؛ المدائن: فی بیان استدلال الفقه من اول الطهارة الی آخر الدیات، هر کتاب فقهی را بعنوان مدینه که دارای چند منهل است ذکر کرده؛ الخاتمة: فی ذکر ما یناسب المقام.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۶۵۷

آغاز:الحمدلله المتفرد بالقدم و الکمال المتمجد بالجلال و الجمال المتنزه عن مناسبة الاشباه و الامثال و مصادمة الحدوث و الزوال؛ **انجام:**و تسویغ غیرالرکوب ما عدا اللبس حالة الصلاة مطلقا و لا من صورالنزاع جلد السنجاب و الخز و غیره ...

جلد اول کتاب و دارای مقدمه و پاره‌ای از کتاب طهارت تا احکام جلود است که در قزوین به تاریخ ماه ذیقعده ۱۲۷۴ق پایان یافته؛ خط: نستعلیق نازیبا، کاتب = مؤلف، تا: ذیقعده۱۲۷۴ق، جا: قزوین، چند برگ اواسط به خط نسخ از کاتب دیگری؛ قبل از کتاب چند برگ است دارای فهرست؛ تملک: حاج آقا احمد کرمانشاهی طهرانی؛ مهر: «شمس الدین» (بیضوی)؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۵۶گ، ۱۹سطر، اندازه: ۲۱×۱۷سم [ف: ۷–۲۳۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۳

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... المنهل الثالث من کتاب مدائن الاحکام فی الوضوء و فیه مقاصد المقصد الاول فیما یجب فیه و فی أحکامه؛ **انجام:**و الحق أن مثل هذا الاستدلال مما لا یلیق بمن له وجدان سلیم انتهی، ثم ان لهم أدلة أخر یعلم جوابها مما مر ...

در کربلا ساخته؛ خط: نستعلیق نازیبا، کاتب = مؤلف، تا: شعبان۱۲۷۸ق، جا: کربلا؛ با خط خوردگی و اضافه؛ تملک: حاج آقا احمد کرمانشاهی طهرانی؛مهر:«شمس الدین احمد» (بیضوی)؛ جلد: مقوایی، ۲۲۲گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۴–۲۷۴]

● مدائن الحکمة / فلسفه / عربی

madā'in-ul ḥikma

؟ رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع، ۱۲۱۵– قرن ۱۳ قمری

raštī esfahānī, mohsen ebn-e mohammad rafī' (1801 - 19c)

تاریخ تألیف:یک‌شنبه ۲۱ ربیع الثانی ۱۲۸۶ق؛ محل تألیف: قزوین

رساله‌ای است در شرح کلی طبیعی و مسائل دیگر فلسفی و منطقی دارای چند «مدینه» و هر مدینه در چند «شهر» و «اسبوع». این رساله به درخواست یکی از علماء و فضلاء در شهر قزوین نگاشته شده است. وی در مقدمه کتاب از اقامت در شهر قزوین رنج برده و آرزو نموده دیگر بار به اصفهان مراجعت نماید، به علت تدارک سفر مکه معظمه این کتاب را نیمه تمام رها ساخته و قول داده در مسیر مکه یا پس از مراجعت از حج آن را به انجام برساند. با این کتاب، تألیفات وی به ۵۱۶ جلد می‌رسد. (سید محمود مرعشی)

آغاز:بسمله الحمدلله باضعاف ما حمده الحامدون المحمود الذی اظهر ارادته فی الطبایع ... و بعد فقد امرنی وحید اخوانی فی الدین ... بموطنی الاصلی یعنی دارالسلطنه اصفهان و انا اسیر بمسکنی یعنی بلدة قزوین

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۷۱/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و ان عاقبنی الممات فمن الاحباب المعذرة و طلب المغفرة و کان ذلک تحریراً ...

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: پنج‌شنبه ۲۳ صفر۱۲۸۹ق، جا: قزوین؛ ترقیمه: «هذا و قد جف القلم منی ایضاً فی تحریر تلک الاسطر لمعذرة تدارکی سفر المکة انشاءالله و سنعود الی اتمامها انشاءالله فی الطریق او بعد الوصول الی المقصود مفصلة مطولة و ان عاقبنی الممات فمن الاحباب المعذرة و طلب المغفرة و کان ذلک تحریراً فی یوم الخمیس فی ثلاث عشرین من شهر صفر المظفر سنة ۱۲۸۹ و صار مجلدات مؤلفاتی مع ذلک ست عشر و خمس مائة و صلی الله علی محمد و آله»، مصحح، محشی با نشان (ح)، توسط مؤلف مقابله شده و یادداشت وی در آغاز نسخه چنین آمده: «شروع در مراجعه و مقابله این رساله روز چهارم ... و صبح روز یک‌شنبه دوازدهم شهر رفیع شریف ربیع المولود سنه ۱۲۸۹ در قریه حسن الوضع حسن آباد دارالسلطنه قزوین رب بارک لی و وفقتنی ختمه بالعجلة بمحمد (ص) و آله البررة»؛ ۴۱گ (۷۹-۱۱۹)، ۱۶-۱۷سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۳۴-۷۷۴]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۰۱/۱

آغاز:برابر

خط: شکسته، نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۰۴ص، ۱۵-۱۸سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [ف: ۲-۹۸]

● مدائن العلوم / منطق، ادبیات / عربی

madā'in-ul 'ulūm

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ قمری

estarābādī, mohammad ja'far ebn-e sayf-od-dīn (1784 - 1847)

تاریخ تألیف: ۱۲۳۵ق

رساله مفید و تحقیقی است در قواعد علوم ادب عربی که برای فهم کتاب و سنت، لازم و در دانستن علوم شرعی ضروری است. این رساله دارای پنج «مدینه» و «خاتمه» است در علم لغت، علم صرف، اشتقاق، علم نحو، علم معانی، بیان، بدیع و علم منطق.او هر مدینه را به چند «باب» و هر باب را به چند «سیف» تقسیم می‌نماید.

آغاز:الحمدلله الواجب الوجود الذی افاص لجوده الوجود و اسبغ نعمه باعطاء المدارک و ایضاح المسالک علی طاعة المعبود ... اما بعد فیقول خادم بساتین المذهب الجعفری ...

انجام:و لابد من اتیان المقدمة الممنوعة بدلیل لا یمکن منعه و نقضه و معارضته ... و یبطل الباطل بعد الانصاف و التخلیة عن التسمیاتو الادراک و الانصاف. و الحمدلله علی التوفیق لجمع تلک المسائل.

چاپ: تهران، ۱۲۶۲ قمری

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۷۰/۱

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۰گ (۱پ-۳۰ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۲۹۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۷۲۴/۱۴

آغاز:المدینة الرابعة، مدینة علم المعانی و البیان و البدیع و فیه ابواب، الباب الاول: فی المعانی و فیه بیوت البیت الاول فی الاسناد الخبری و ما یتعلق به و فیه سیوف، سیف فصاحة المفرد خلوصه من تنافر الحروف؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود قرن۱۳؛ ۱۵گ (۲۳۸پ-۲۵۱ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۳۷-۲۸۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۹۷/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و منها اذا اضیف الی جملة و کذا اذا و اذ و این و انی و متی و کیف و ایان و عنه و منه و لد و لدن و عوض فیما تا بخش‌هایی از مدینه سوم(علم نحو) را دارد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۲۴گ (۱پ-۲۴پ)، ۱۵ سطر(۹/۵×۱۴) [ف: ۴۱-۳۶۷]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۰۴۹/۲

آغاز:قال الغریق فی بحر غفران الباری محمد جعفر الاسترآبادی ان الغرض من خلق البریه افاضة النعم الابدیه الاخرویه و لا ریب ان ذلک؛ **انجام:**و الحاصل ان آداب المناظره ... و النقل واتکل و المعارضه و یعرف کل ذلک بالملاحظه تمت بعون الله.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ جلد: تیماج، ۸۹ص (۲-۹۰)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۸×۲۱سم [ف: ۱۹-۳۸]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۸۴/۵

بی‌کا، تا: ۱۲۵۳ق [میراث شهاب: س۹ش۲-۳۳]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۱۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: صفر۱۲۵۳ق؛ مهر: «عبده الراجی عباس بن محمد الطباطبائی» (بیضی)؛ تملک: علی بن عباس طباطبائی؛ مهر: «عبده الراجی عباسقلی» (بیضی)باتاریخ ۱۲۵۰؛ ۱۳سطر (۶/۵×۱۱)، اندازه: ۱۰/۳×۱۴/۷سم [ف: ۱۱-۵۴۰]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۸۹۸/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و الحمدلله التوفیق لاتمام المسائل المحتویة فیما بین الدفتین یوم الخمیس احدی و عشرین رجب المرجب فی سنه ۱۲۵۴.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: محرم۱۲۵۴ق، جلد: تیماج، ۷۰گ (۲۲-۹۱)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۱۶-۴۲۱]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۲۳/۱

خط: نسخ، کا: آقا بابا شهمیرزادی، تا: ۱۲۵۵ق؛ مصحح، با علامت بلاغ؛ مهر: «عبده محمد حسن بن محمد جعفر» (بیضوی)؛ ۲۲گ (۳پ-۲۴پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۱۱-۲۵]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۶۶/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**و الحاصل ان آداب المناظرة خمسة المنع و

المناقضة و النقض و الحل و المعارضة و یعرف کل ذلک بالملاحظة
خط: نسخ، کا: آقا بابا شهمیرزادی، تا: ۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج، ۶۰گ (۲پ-۶۱ر)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۸-۲۸۷]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۵۵۶
آغاز:برابر؛ **انجام:**الصحیفه السجادیه و الحمدلله اولا و آخرا
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق، جلد: تیماج [رایانه]

۱۱. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۲۱/۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**والحمد علی التوفیق لتلک المسائل. تمت الرسائل الخمسة بتأیید من الله
بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ جلد: چرم، ۳۶گ (۲۱پ-۵۶ر)، اندازه: ۱۰×۲۱سم [مؤید: ۳-۵۵۷]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۶۲۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن محمد حسن کاشانی آرانی، تا: ۱۲۶۱ق؛ ۲۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۲۵-۱۵۶]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۰۵/۳
علم لغت و صفحه اول علم صرف آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۰گ (۱۱پ-۲۰پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۲-۸]

۱۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۵۶/۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۶۲گ (۳پ-۶۴ر)، اندازه: ۱۱×۱۵/۵سم [ف: ۱۰-۲۴۴]

۱۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۱۲/۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۶۵گ (۱پ-۶۵پ)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۴-۲۶۶]

۱۶. تبریز؛ قاضی طباطبائی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷-۵۱۷]

۱۷. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۸۵/۶
آغاز:الحمدلله ... المدینه الخامسه مدینة علم المنطق الذی تعصم مراعاته الذهن عن الخطأ فی الفکر لانه میزان له؛ **انجام:**فیکون الاسکار علة و حیث کان موجودا فی النبیذ کان هو ایضا حراما و هکذا نظایر ذلک تم
رساله «المدینة الخامسة» از کتاب «مدائن العلوم» ملا محمد جعفر استرآبادی است که آن را در ده مدینه تألیف نموده و هر مدینه به یکی از علوم متداول آن روز اختصاص یافته است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۲گ (۳۶پ-۴۷پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱-۵۸۴]

۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۸۷/۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**و حذفها لالتقاء الساکنین و حذف همزه الوصل لتحرک اللام کما اشرنا الیه سابقا و الحمد لله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا
خط: نستعلیق، کا: محمد حسن مازندرانی، تا: ۱۲۶۱ق؛ ۱۳۴گ، ۱۸سطر(۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۵-۹۹]

● **مدائن العلوم** / علوم غریبه / فارسی
madā’en-ol ‘olūm

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۱۵۵
آغاز:بسمله در نسخه دیده شده که مرقومات؛ **انجام:**بسمله قائده استخراج ملائکه
بخشی از آن؛ خط: نستعلیق، کا: موسوی، کاظم، تا: قرن ۱۱ [رایانه]

● **مدبر نمودن بنده** /- فارسی
modabber nemūdan-e bande

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۹۴/۴
آغاز:بسمله. الحمد الله الحسیب المدبر ... اما بعد به عرض می‌رساند حجره نشین مدرسه عبودیت و دعاگویی ابن عبدالحسیب محمد اشرف الحسینی که آنچه به نظر کمترین می‌رسد در باب مسائل متنازع فیها؛ **انجام:**مشکل است که مقبول طباع گردد و الله عالم الغیب و الشهادة و حججه الکرام علیهم الصلاة و السلام اعلم بحقایق الاحکام.
رساله مغفرت پناه والد ماجد در مدبر نمودن بنده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوایی، ۱۴ص، ۲۴سطر(۸×۱۵)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۶-۱۳۶]

● **مدت بروج (جدول)** / هیئت / فارسی
moddat-e borūj (jadval)

جدول مدت بروج از سال و ماه روز و ساعت از قول ابومعشر در المدخل. در ذیل این جدول، درازترین روز طهران و اصفهان را در روز اول سرطان و تفاوت بین این دو شهر، به خط محمد ولی میرزا دیده می‌شود.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۹۹/۵۲
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۵۰ص، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۱۹-۵۲۴]

● **مدت زمان میان آدم تا خاتم** / تاریخ -
moddat zamān-e mīyān-e ādam tā xātam

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۷۲/۶
خط: نسخ، کا: درویش محمد بن حاج ولی بن حاج رسول طرسوسی برازی حنفی قادری ملقب به قوپرانی از گروه پیجان، تا: ۱۱۲۷ق؛ جلد: میشن زیتونی، ۱ص (۱۳۵ر)، ۱۲-۱۳ سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۲/۳×۱۵/۴سم [ف: ۲۹/۱-۲۰۱]

● **مدت عمر برخی انبیاء** / تاریخ پیامبران / عربی

moddat-e ‘omar-e barxī anbīyā’
وابسته به: الکشکول؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۶/۲۶۷
خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱گ (۵۴۵) [مختصر ف: -۷۴۳]

● مدح / شعر / فارسی
madh
ناصرالدین قاجار، شاه ایران، ۱۲۴۷ - ۱۳۱۳ قمری
nāser-od-dīn-e qājār, šāh-e īrān (1832 - 1896)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۱۹/۴۶
شرح معجزه‌ای که در سر مبارک جناب سید الشهدا رخ داد، غزل در مدح ناصرالدین شاه؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا: محمود بن جلال الدین محمد نصیر قلندرشاه خویی، تا: ۴ رجب۱۲۸۶ق؛ جلد: میشن، ۱ص (۳۷۲ر)، اندازه: ۱۲/۸×۲۱/۵سم [ف: ۲۹/۱-۳۳۶]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۱۹/۵۲
آغاز:یا این که طبقهای پر از لؤلؤ لا لا است ×× ای بزمگه شاه جهان بهر نثار است
شامل دو مثنوی یکی با افتادگی از آغاز و دیگری کامل در مدح ناصرالدین شاه(۱۲۶۴-۱۳۱۳ق)؛خط:نستعلیق و شکسته،کا:محمود بن جلال الدین محمد نصیر قلندرشاه خویی، تا: باتاریخ۱۲۸۶ق؛ ۴گ (۴۱۸ر-۴۲۱ر)، اندازه: ۱۲/۸×۲۱/۵سم [ف: ۲۹/۱-۳۳۷]

● مدح ائمه / شعر / فارسی
madh-e a’emme
جامی، احمد
jāmī, ahmad

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۶۲/۵
آغاز:مدح دوازده امام: ای ز مهر حیدرم هر لحظه اندر دل صفاست ×× از پی حیدر حسن ما را امام ره نماست؛ **انجام:**شاعران از بهر سیم و زر سخنها گفته اند ×× احمد جامی غلام خاصه شاه اولیاست.
خط: نسخ، بی کا، تا: باتاریخ۸۸۹ق؛ جلد: تیماج، ۱ص (۱۴۳ر)، ۱۴ سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۲/۲×۱۷/۳سم [ف: ۲۹/۲-۶۹۰]

● مدح امیرالمؤمنین و آقای امین خلوت وزیر مخصوص / ادبیات / فارسی
madh-e amīr-al-mo’menīn va āqā amīn xalvat vazīr-e maxsūs

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۰۱۲/۶
آغاز:دلا تا کی چه قوم موسی اندر تیه حیرانی ×× ره از کف داده از هر سو سمند جهل می‌رانی
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با کتیبه مذهب و مرصع، مجدول؛ ۱گ، ابعاد متن: ۲۸×۴۳، اندازه: ۳۰/۵×۴۴/۵سم [ف: ۲۰-۵۷۵]

● مدح امین دولت / ادبیات / فارسی
madh-e amīn-e dowlat

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۰۱۲/۲
آغاز:شکفته رخ گل فرخ که فر بزم جم است ×× امین دولت نوروز ناصری علم است
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با سرلوح؛ جلد: ابریشمی، ۱ گ، ابعاد متن: ۸/۵×۱۰/۵، اندازه: ۱۲/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۰-۵۷۴]

● مدح التواضع و ذم الکبر / حدیث / عربی
madḥ-ut tawāḍu‘ wa ḏamm-ul kibr
ابن عساکر، علی بن حسن، ۴۹۹ - ۵۷۱ قمری
ebn-e ‘asāker, ‘alī ebn-e hasan (1106 - 1176)
تاریخ تألیف: ۵۵۰ق
مجموعه روایاتی است در مدح تواضع و ذم کبر که مؤلف آنها را در سال ۵۵۰ روایت کرده است.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۱۲/۵
آغاز:أخبرنا الشیخ الامام الحافظ أبوالقاسم علی بن الحسن بن هبة الله الشافعی رضی الله عنه قراءة علیه و أنا اسمع فی شهر ربیع الآخر سنة خمسین و خمسمائة
نسخه اصل: کتابخانه دارالکتب الظاهریة (مدرسه عمریه)، دمشق ۳۷۷۱؛ بی‌کا، تا: احتمالاً قرن ۶ و ۷؛ ۴۰گ (۱۶۰-۱۹۹) [عکسی ف: ۲-۲۲۱]

● مدح چهارده معصوم / فضایل و مناقب / فارسی
madh-e čahārdah ma‘sūm
خیالی اصفهانی، محمد حسین، ق۱۳ قمری
xīyālī esfahānī, mohammad hoseyn(- 19c)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۹۸/۷
آغاز: بنام خداوند بالا و پست ×× قدیمی که کسی را باو نیست دست؛ **انجام:**بهر لمحه صد هرزاران کرور ×× باحمد (ص) سلام و ثنا و سرور
خط: نستعلیق، کا: حسین بن رمضانعلی، تا: قرن ۱۳؛ ۱۴گ (۷۰-۸۳)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۵/۵سم [ف: ۳۶-۱۲۹]

● مدح حاجی بکتاش ولی (منظومه در ...) / شعر /

ترکی
madh-e hājī baktāš valī (manzūme dar ...)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۳/۴-ف
نسخه اصل: نافذ پاشا ش ۱۰۵۹؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۰۸۷ق؛۳گ(۱۸۱پ-۱۸۲ر و۱۸۳ر) [فیلمها ف: ۱-۵۰۹]

● **مدح حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام** / شعر / فارسی
madh-e hazrat-e amīr-al-mo'menīn 'alī 'alīyh-es-salām
حکیم رشتی، حسین
hakīm-e raštī ‹hoseyn
مدح مخمس است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۶۶/۳
آغاز:اصل ایمان، عین عرفان، مظهر اسما، علیست ×× بوستان آفرینش را چمن سرا علیست / زمزم خیف منا و کعبه بطحی علیست ×× دین علی، دنیا علی، ایمان علی، عقبی علیست؛ **انجام:**باطن اشرافیان ظاهر طلعتان ×× دلبر دل عاشق و معشوق عشق و عقل و جان
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۳۸ر-۳۹پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۶/۵×۱۲سم [ف: ۳۹-۴۸۴]

● **مدح حضرت مستطاب اجل آقای امین خلوت** / ادبیات / فارسی
madh-e hazrat-e mostatāb-e ajal āqā-ye amīn xalvat

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۰۱۲/۵
آغاز:وصف ماه من چو شعری را منور می‌کند ×× آفتاب از مطلع آن شعر سر بر می‌کند
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، جلد: ابریشمی، ۱گ، ابعاد متن: ۹/۵×۱۶/۵، اندازه: ۱۵/۵×۲۲سم [ف: ۲۰-۵۷۵]

● **مدح خاور** / شعر / فارسی
madh-e xāvar
مدهوش گلپایگانی، محمد صادق بن فتحعلی، ق۱۳ قمری
madhūš-e golpāygānī, mohammad sādeq ebn-e fath-'alī(- 19c)
در ۳۴ بیت:«منت زخداوند جهان باد جهان را ...».

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۵۷/۵۰
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲گ (۱۴۷ر-۱۴۸ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۹-۴۰۸]

● **مدح رسائل ضیاء الدین ابی الفتح نصرالله بن محمد بن محمد الشیبانی الملکی الافضلی (من عبدالرزاق بن احمد)** /- عربی
madh-e rasā'el-e zīyā'-od-dīn abe-l-fath nasr-ol-lāh ebn-e mohammad ebn-e mohammad aš-šeybānī al-malekī al-afzalī (men 'abd-or-razzāq ebn-e ahmad)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۱۲/۲-ف
نسخه اصل: نسخه ش ۲۱۶ کتابخانه تقوی، که اکنون در کتابخانه مجلس شورای ملی است ۴۵۵۹؛ کا: عبدالحی، تا: ۸۲۲ق، جا: ماردین در شمال عراق [فیلمها ف: ۱-۶۱۶]

● **مدح رسول اکرم** / شعر / عربی
madh-e rasūl-e akram
قصایدی در مدح حضرت ختمی‌مآب به تعداد حروف تهجی و مرتب و اول و آخر ابیات مقید با حروف هجا و به تعداد آنها به شرح آتی به باب‌هایی تقسیم شده است:باب حرف الهمزة، باب حرف الباء ...

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۰۱
آغاز:بسمله. اصلی صلوة تملاء الارض و السماء ×× علی من له أعلی العلی متبوأ / اقیم مقاما لم یقم فیه مرسل ×× و أمست له حجب الجلال توطأ؛ **انجام:**یهئجنی شوقاً لقبر محمد ×× و یقعدنی ذنبی و اتیانی البغیا / یمیناً یمیناً ان قلبی یحبه ×× و ذاک رجائی فی الملمات و فی المحیا
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۵گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۱-۶۳]

● **مدح سلطان مراد بن احمد خان عثمانی** /- فارسی
madh-e soltān morād ebn-e ahmad xān-e 'osmānī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۵۳/۴۲
خط: نستعلیق، کا: جعفر بن محمد بدیع، تا: ۱۱۰۹ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج مذهب، ۲گ (۱۶۲ر-۱۶۳ر) [ف: ۲۹/۱-۱۳۷]

● **مدح شاه عباس و فتح بغداد (رساله در)** / متفرقه / فارسی
madh-e šāh 'abbās va fath-e baqdād (r. dar)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۶۷
آغاز:بسمله، بهترین حدیثی که در من لایحضره الطبیب؛

انجام:روز باد افتح بغداد بمحمد و آل محمد تم بالخیر
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا [رایانه]

● **مدح شهید اول و جوابیه شهید** / شعر / عربی
madh-e šahīd-e avval va javābīye-ye šahīd
عبدالله بن طودان، ق۸ قمری
ʻabd-ol-lāh ebn-e tūdān (- 14c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۴۱
مدح شمس الدین محمد بن مکی شهید و جوابیه شهید؛ خط: نسخ کهن، کا: محمد خلیل بن (شیخ؟)، تا: ۸۲۲ق؛ ۱ص (۱۰۷)
[ف: ۴۳-۹۳]

● **مدح عباسی** / ادبیات / فارسی
madh-e ʻabbāsī
متن کوتاه مسجع و قافیه دار ادبی که در وصف شاه عباس ثانی از شاهان صفویه نگاشته شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۶۰۴/۳
آغاز:شمیم عنبر نکهت مر ثنا و محمدت که از عود در مجمر سینه در آتش دلسوخته سویدای مشکین نفسان انجمن بلاغت دمیدن گیرد؛ **انجام:**خورشید هم از دور بآغوش افق ×× خمیازه کشد در غم آن خرمن گل
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح زیبا، صفحات تشعیر و مذهب، از نظر هنری بسیار نفیس است؛ جلد: مذهب، ۷گ (۱۲پ-۱۸ر)، ۱۳سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۳۳/۱-۱۲۷]

● **مدح عمر بن الخطاب لرسول الله (ص) (فصل فی)** / فضایل و مناقب / عربی
madḥ-u ʻumar ibn-il xaṭṭāb li-rasūl-il lāh (faṣl-un fī)

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۶۵/۲۵
آغاز:روی عن عمر بن الخطاب ... انه قال بابی انت و امی یا رسول الله ما یعرف فضیلة
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ از موقوفات رمضانیه مرحوم ابراهیم بن فتح الله شریف حسینی ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج مذهب، ۳ص (۱۴۰-۱۴۲)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: -۲۳۹]

● **مدح کاظمین** /-
madh-e kāzemayn
حلی، محمد بن خلیفه
hellī, mohammad ebn-e xalīfe

اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۲/۱۸
بندی از شیخ محمد بن خلیفه در مدح کاظمین؛ بی‌کا، بی‌تا
[نشریه: ۵-۳۰۵]

● **مدح الکتب و الحث علی جمعها** / متفرقه / عربی
madḥ-ul kutub wa-l ḥaṯṯ ʻalā jamʻ-i-hā
جاحظ، عمرو بن بحر، ۱۵۰ - ۲۵۵ قمری
jāhez, ʻamr ebn-e bahr (768 - 870)
رساله‌ای است در مدح کتاب و کتابخوانی و تشویق به جمع‌آوری کتاب و اینکه درهمه جا یار و مونس و بهترین دوست انسان است.
[مجمع العلمی العراقی ۲/۲۰۶]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۰۲۷
آغاز:قال ابو عثمان ... لعایب علیه کتبه عبت الکتاب و نعم الذخر و العقدة و نعم الجلیس و العمدة و نعم النشرة و النزهة و نعم المشتغل و الحرفة
نسخه اصلی: کتابخانه موزه آثار اسلامی و ترکی ـ ۲۰۱۴؛ خط: ثلث، کا: علی بن هلال(ابن البواب)، تا: قرن ۵؛ تملک: خلیل بن ایبک ثفدی، حاجی عبد الرحمن حنفی، علی بن تاج الدین، احمد بن محمد بن خالد ...، احمد بن ممد بن علی بصروی دمشقی، عبد الله بن احمد بن ...؛ ۵۳ص [عکسی ف: ۳-۲۸۵]
تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۵۷بخش۲ و ۸۸/۳بخش۳
نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [ف: ۷۸ و ۱۰۳]

● **مدح متخلفین** /-
madh-e motexallefīn
حلی، محمد بن خلیفه
hellī, mohammad ebn-e xalīfe

اصفهان؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴۲/۱۹
بندی از شیخ محمد حلی ابن الخلیفة در مدح متخلفین؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵-۳۰۵]

● **المدح المنقح من فن الموشح** / شعر / عربی
al-madḥ-ul munaqqaḥ min fann-il muwaššaḥ
نظام الدین دشتکی، احمد بن محمد معصوم، - ۱۰۸۶ قمری
nezām-od-dīn-e daštakī, ahmad ebn-e mohammad maʻsūm(- 1676)
ستایشی است به نظم از عفیف الدین عبدالقادر شیخ عیدروس (ریحانة الادب ۳/۴۹۶) مؤلف «النور السافر عن اخبار القرن العاشر»(۹۷۸-۱۰۳۷) که در ۱۰۱۶ در احمد آباد می‌زیسته است

در همین تاریخ و سراینده گویا نظام الدین احمد حسینی پدر سید علیخان مدنی باشد.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۱۹

آغاز:بسمله. الحمدلله الذی وشح الریاض لنعمائه الهاطلة و رشح الالفاظ لشکر ایادیه المتواترة المتواصلة ... اما بعد فانه لما کان عام ستة عشر بعد الف من سنی هجرة خیر العباد قضی لی الدخول الی الهند احمدآباد فاجتمعت بها بکریم الاباء و الاجداد ... عفیف الدین عبدالقادر بن شیخ العیدروس؛ **انجام:**جدک العالی علی الامجد ×× انه مسک الختام

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۱۲۱گ، ۲۱سطر(۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۸–۶۳۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۴۰–ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱–۳۸۰]

● مدح ناصرالدین شاه /شعر / فارسی

madh-e nāser-ed-dīn šāh

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۶۹۳

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی حسینی [رایانه]

● مدح ناصرالدین شاه قاجار / تاریخ ایران / فارسی

madh-e nāser-ed-dīn šāh-e qājār

لواسانی، محمد جعفر، ق۱۳ قمری

lavāsānī, mohammad ja‘far(- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۷۳ق

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۴۲

آغاز:بسمله. قل اللهم مالک الملک ... حمد و سپاس پروردگاریرا سزاست.؛ **انجام:**اللهم متع المسلمین بطول حیاته و ضاعف جمیل صفاته و احفظ نظام ملکه و قوام شوکته بحق محمد و آله و عترته صلوات الله علیهم اجمعین. تحریراً فی شهر ربیع الثانی ۱۲۷۳.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۷۳ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۸گ، ۱۰سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۳–۲۷۴]

● مدح ناصرالدین شاه و ظل السلطان /- فارسی

madh-e nāser-ed-dīn šāh va zell-os-soltān

حاکم اصفهان و رکن الملک و میرزا سلیمان خان از مؤلفی گویا اصفهانی.

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۱۱۰۵

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۹ق؛ مذهب، با سرلوح، ۲۳ص، ۶ سطر، قطع: ربعی [نشریه: ۷–۱۶۹]

● مدح نامه سلطان محمد شاه قاجار / ادبیات / عربی

madh-nāme-ye soltān mohammad šāh-e qājār

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰۳/۲۵

آغاز:الحمد لله الملک المحمود الواسع الطول الممدود الحاد لما سواه المحدود هو الممهد المهاد و الموسع الوهاد الواحد الموحد والاحد المصمد المسود السود

به نثر با خطبه مفصلی بدون نقطه. تنها یک صفحه از آن باقیمانده است؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۲محرم۱۲۴۹ق، جا: تبریز؛ ۱ص (۴۰۸)، اندازه: ۱۴/۳×۲۰/۱سم [ف: ۲۹/۱–۲۷۵]

● مدح نامه شیخ ابو اسحاق / لغت / فارسی

madh-nāme-ye šeyx abū-eshāq

نویسنده می‌گوید لغت زبان عرب را ملاکی است که می‌توان در موارد مشکله از آن استفادت کرده و مشکل را گشود ولی فارسی را چنین نیست لذا بر حسب خواهش پاره‌ای از دوستان بر آن شدم که لغات مشکله را بنویسم و معنی آنها را همراه آنها کنم و به جای آن‌که بیتی از دواوین دیگران شاهد بر این لغات مشکله آورم خود قصیدتی در مدح شیخ ابواسحاق (ظاهراً ابواسحاق اینجو است که فرمانروای فارس در قرن هشتم هـق بوده) به عنوان شاهد مثال برای آن لغت بسرایم. حاصل کار او آن است که لغات مشکله را آورده، ابتداء معنی کرده و بعد هر چند لغت را در قصیده‌ای که در مدح ابواسحق سرود داخل کرده است. این نام برای این کتاب در دفتر بود لذا در فهرست هم بدان نام آمد.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۳۸۴

آغاز:بسمله، بدان اسعدک الله اصلحک که هر چند تفاوت در السنه؛ **انجام:**که ذات ملک سیرت شاه را ×× ز آفات دوران بداری نگاه

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۰۰گ، ۱۲سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۵–۵۰۲]

● مدح النبی / فضایل و مناقب / فارسی

madh-on nabī

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۲۶۴

بی‌کا، تا: ۱۲۴۳ق؛ خریداری از رضا میدانی [رایانه]

● مدح النبی با حرف الهجاء (فصل فی) / فضایل و مناقب / عربی

madh-on nabī bā harf-el hejā’ (fasl-on fī)

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۶۵/۲۰

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ از موقوفات رمضانیه مرحوم ابراهیم بن فتح الله شریف حسینی ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج مذهب، ۱ص (۱۲۸)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: -۲۳۸]

● مدح النبی (ص) / شعر / عربی

madḥ-un nabī

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۹۴/۶

آغاز:نبی الهدی یا ابا القاسم ×× و علة آدم و العالم / و یا خیر مفتتح خاتم ×× تخیرک الله من آدم – و آدم لولاک لم تخلق

تخمیسی در مدح نبی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۱ص (۲۰۱ر)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱-۱۶۴]

● مدح النبی علی سور القرآن (فصل فی) / فضایل و مناقب / عربی

madḥ-un nabī ‘alā suwar-il qur’ān (faṣl-un fī)

۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۶۵/۱۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ از موقوفات رمضانیه مرحوم ابراهیم بن فتح الله شریف حسینی ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: -۲۳۸]

۲. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۶۵/۲۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ از موقوفات رمضانیه مرحوم ابراهیم بن فتح الله شریف حسینی ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج مذهب، ۸ص (۱۳۳-۱۴۰)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: -۲۳۸]

۳. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۴۶۵/۲۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ از موقوفات رمضانیه مرحوم ابراهیم بن فتح الله شریف حسینی ۱۲۳۰؛ جلد: تیماج مذهب، ۵ص (۱۲۹-۱۳۳)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: -۲۳۸]

● المدح و الذم / اخلاق / عربی

al-madḥ wa-ḏḏam

ثعالبی، عبدالملک بن محمد، ۳۵۰ - ۴۲۹ قمری

sa‘ālebī, ‘abd-ol-malek ebn-e mohammad (962 - 1038)

این کتاب مشتمل بر سخنان بزرگان وشاعران معروف عرب می‌باشد وبعضی از قصاید ومطالب خود را نیز درلابه‌لای آن ذکر کرده واز کتاب «المبهج» خود بسیار یاد کرده است. بعضی از عناوین آن عبارت است: مدح الدنیا وذمه، مدح الزیارة ذمها، مدح التزویج ذمه، مدح العیال ذمهم، مدح الهدیه ذمها، مدح الشباب ذمه، مدح الشیب ذمه، مدح الموت ذمه، مدح الیمن ذمها.

[سزگین ۴۳۰/۸؛ فهرس الخزانة التیموریة ۵۲/۳-۵۳]

۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۵۲

آغاز:بسمله. فی الخبر عن النبی صلی الله علیه وسلم الدنیا حلوة خضرة فمن اخذها بحقها بورک فیها وعن علی بن ابی طالب رضی الله عنه الدنیا دار صدق لمن صدقها ودار موعظة لمن فهم عنها ودار غنی لمن تزود منها؛ **انجام:**کان یقال الشیب زبدة مخضتها الایام وفضه سیکتها التجارب وقال بعض الحکماء اذا شاب العاقل سری فی.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ از موقوفات حاج محمد رمضانی به کتابخانه مسجد اعظم است؛ مهر: «یا ابا عبدالله»(بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۷۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۵]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۱۲/۶۸-ف

نسخه اصل: نسخه ش ۲۱۶ کتابخانه تقوی که اکنون در کتابخانه مجلس شورای ملی است ۴۵۵۹؛ من کتاب ثعالبی؛ کا: عبدالحی، تا: ۸۲۲ق، جا: ماردین در شمال عراق [فیلمها ف: ۱-۶۲۱]

● المدح و الذم / ادبیات / عربی

al-madḥ wa-ḏḏam

ناشناخته:

۱. کاشان؛ عاطفی، افشین؛ شماره نسخه:۸۱/۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ ۱۲گ (۸پ-۱۹ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۵سم [ف: -۶۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۵۶/۴

آغاز:رسالة فی المدح و الذم. بسمله. سعدک الله لطاعته و تولاک لرعایته و کنفک بولایته و لازلت للخیرات مرجوا ... هذا ادام الله عزک کتاب لطیف فی معناه یشتمل عل نتف من الاخبار فی الصفات المعدوحة و النعوت المذمومة و طرف فی الحکم و الامثال المختصرة المنثورة و ابیات من الشعر الماثورة بادعیة مسجوعة و الفاظ متبوعة جمعتها علی اختصارها من کتب شتی لتعرفها

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جلد: مقوایی، ۹گ (۲۵ر-۳۳پ)، ۲۰سطر(۶×۱۱) [ف: ۸-۱۷۷]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۹۳۲

آغاز:رساله المدح و الذم. بسمله. اسعدک الله بطاعه و تولاک لرعایه و لنفک (کذا) بولایه و لازلت؛ **انجام:**و الشرط فی التوفیق شی واحد و هو التقی ان من شرطه و صلی الله علی محمد و اله الطیبین الطاهرین المعصومین

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۵۰۷]

● مدح وزیر عدل / ادبیات / فارسی

madh-e vazīr-e ‘adl

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۰۱۲/۳

آغاز:مبارک باد و میمون باد این نوروز سلطانی ×× به خورشید کرم میر معظم مفخر دوران
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: ابریشمی، ۱گ، ابعاد متن: ۱۶×۲۴، اندازه: ۱۸/۵×۲۷سم [ف: ۲۰-۵۷۴]

● مدح وزیر عدلیه / ادبیات / فارسی
madh-e vazīr-e ʻadlīye

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۰۱۲/۴
آغاز: حبذا فلک قدری کز شرافت و اجلال ×× آستانش از رفعت با سپهر شد تمثال
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ ۱گ، ابعاد متن: ۱۵×۱۹/۵، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲۰-۵۷۴]

● مدح و ستایش فتح علی شاه و عباس میرزا ولی عهد (رساله در) /- فارسی
madh va setāyeš-e fath-ʻalī šāh va ʻabbās mīrzā valī ʻahd (r. dar)

همای مروزی، محمد صادق، ق۱۳ قمری
homā-ye marvazī, mohammad sādeq(- 19c)

کاشان؛ عاطفی، حسن؛ شماره نسخه:۱۳/۱
آغاز:زهی آفریننده جان و پدید آرنده آفرینش از آخشیجان، فرازنده آسمان، فروزنده اختران، بیچون، از خرد بیرون، از همه بیرون، در همه درون.؛ **انجام:**الفته و نمقته فی اربعة ایام سواء للسائلین فی رابع عشر شهر رمضان المبارک من شهور سنة عشرین و مأتین بعد الالف علی هاجرها الف من التحیة و الصلوة، قد فرغت من تسویدها یوم الاثنین اثنی عشر من شهر ذیقعدة الحرام فی بلدة الایمان قمانا الخاطی احمد بن ابوالقاسم سنه ۱۲۳۳
خط: نستعلیق خوش، کا: احمد بن ابی القاسم رضوی، تا: ۱۲۳۳ق، جا: قم؛ [نشریه: ۱۱-۹۵۴]

● مدح و منقبت چهارده معصوم = جنگ اشعار / شعر / فارسی
madh va manqabat-e čahārdah maʻsūm = jong-e ašʻār
حاوی قصاید مخمسات و غزلیاتی است از عبدالوهاب نشاط، صباحی بیگدلی، محتشم کاشانی، وصال شیرازی، یوسف کرجی محب، ابن حام و دیگران در مدح و منقبت چهارده معصوم علیهم السلام.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۴۳۷
آغاز:بسمله، قصیده در مدح حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم: دل را که از هوا و هوس مانده در بلاست ×× خالی کن از هوس که بسی فتنه در هواست؛ **انجام:** راه هدایت بپوی گرد ضلالت بشوی ×× ای زدل روشنت همه ماء معین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ واقف: محمد سوهانی، مهر ۱۳۷۸؛ جلد: میشن مذهب، ۲۰سطر، اندازه: ۲۰×۳۲سم [ف: ۵-۷۵۸]

● المدخل = مدخل الحساب = الحساب (رسالة فی) / ریاضیات / عربی
al-madxal = madxal-ul ḥisāb = al-ḥisāb (r.-un fī)

کاشغری، محمد بن محمد، - ۷۰۵ قمری
kāšqarī, mohammad ebn-e mohammad(- 1306)
رساله مختصری برای آشنایی مبتدیان به علم حساب در سه «فصل» است: ۱. ضرب المفرد؛ ۲. ضرب المرکب؛ ۳. شیء من وجوه الاختصارات.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۴۰۲
آغاز:بسمله. حمدله و بعد [هذه] رسالة کتبت فی مدخل الحساب تذکرة للمبتدئین فی علم هذا الباب اعلم ان مراتب العدد؛ **انجام:**و لم یقتصر فعلیه بما کتبنا من المطولات فی الحساب بتوفیق العزیز الوهاب انه هو الموفق للصواب و الیه المرجع و المآب
خط: نسخ، کا: عماد بن محمد حسینی، تا: شوال۹۷۴ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج منقش، ۲گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۸/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۱۶۸]

● مدخل / هیأت، شعر / فارسی
madxal
رساله منظوم در نجوم به فارسی. شاعر آن را برای فرزندش نورالدین سروده است.

قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴/۱۳۳/۳-۵۸۵۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۷سطر، قطع: ربعی [آستانه قم: -۲۰۲]

● مدخل اعداد و علم نجوم (رسائل در) / هیئت / فارسی
madxal-e aʻdād va ʻelm-e nojūm (rasā’el dar)
ترجمه گزیده‌ای است از مدخلی در علم نجوم. نسخه در دست گویا از روی نسخه‌ای نوشته شده که نظم درستی نداشته است. اینک چند سربند: رساله اول، در مدخلی از اعداد (بدان که علوم چهار است: ریاضیات، منطقیات، طبیعیات، الهیات)؛ خلاصه رساله دوم از قسم اول، در مدخلی از علم هندسه (بدان که هندسه دو نوع است)؛ رساله سوم در مدخلی مختصر از نجوم (چون مدخلی در اعداد و هندسه باز نمودیم ...)؛ خلاصه رساله دوم از قسم دوم، در اسماء عالم؛ خلاصه رساله سوم از قسم

دوم، در کون و فساد عالم؛ خلاصه رساله چهارم از قسم دوم، در آثار علوی؛ خلاصه رساله سوم از قسم سوم، در ادوار کواکب، بخش‌هایی از آن برابر است با مجمل الحکمة.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۰/۹

آغاز:بسمله. رساله سیوم در مدخلی مختصر از نجوم است. چون مدخلی در اعداد و مدخلی در هندسه باز نمودیم.؛ **انجام:**و مذکر بود و اگر متفق بود اثر بیشتر کند ... علی هذا چنانکه قول چهارم است کفایت. و السلام

خط: نسخ پخته، کا: کاظم بن آقا کوچک خاموش اصفهانی، تا: ۱۲۸۹ق؛ ۲۹گ (۳۰۸پ-۳۳۶ر) [ف: ۱-۱۲۲]

● المدخل الی احکام النجوم = المدخل فی علم احکام النجوم / هیئت / عربی

al-madxal ilā aḥkām-in nujūm = al-madxal fī ʻilm-i aḥkām-in nujūm

رساله‌ای است کوتاه در علم اختر شناسی دارای چهار«مقاله» و هر مقاله در چند «فصل»، بدین ترتیب: ۱. البروج و احوالها؛ ۲. الکواکب و احوالها؛ ۳. احکام السنن و تحویلاً لها (تحویلاتها) و ما یتعلق بها؛ ۴. احکام المواليد و ما یتعلق بها.

آغاز:احمدالله و استفصیه (استعینه) و اصلی علی النبی و من، اما بعد، فقد سألنی ... ان اعمل له رسالة فی علم احکام النجوم تکون کالمدخل

انجام:و الهوائیة للغربی الجنوبی و المائیة للغربی الشمالی و الله اعلم بالصواب

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۳۹۹

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ،کا:محمد امین حسینی،تا:۱۰۹۶ق؛جلد: پارچه‌ای، ۳۴ص (۱-۳۴)، ۱۶ سطر (۵/۵×۱۱/۲)، اندازه: ۱۲/۳×۱۹سم [ف: ۸-۴۱۵]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۴۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی؛ ۹گ (۷۲-۸۰)، ۱۹سطر، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۳۴-۷۱۶]

● المدخل الی علم احکام النجوم = المدخل الکبیر الی أحکام النجوم / اختربینی / عربی

al-madxal ilā ʻilm-i aḥkām-in nujūm = al-madxal-ul kabīr ilā aḥkām-in nujūm

ابومعشر فلکی، جعفر بن محمد، ۱۷۲ - ۲۷۲ قمری

abū-maʻšar-e falakī, jaʻfar ebn-e mohammad (789 - 886)

ازابومعشر بلخی ریاضی‌دان و ستاره‌شناس نامور ایران که این رساله را در هشت مقاله ساخته است. در آغاز هر مقاله فهرست فصل‌های هر یک از آنها آمده و در دیباچه روشن گردیده که احکام نجوم و اختربینی صحیح و درست است و پیش از همه رؤس هفت‌گانه (غرض، منفعت، واضع، نام کتاب، چه هنگام باید آن را خواند، عملی است یا علمی، قسمت) این علم یاد گردیده و بلخی از خود نام کتاب هم یاد کرده و فهرست گفتارها را در «قسمت» آورده است. عناوین هشت مقاله این رساله:۱. مقدمات، شامل شش فصل؛ ۲. ستارگان و صورت‌های آسمانی و برج‌ها و طبایع آنها، در نه فصل؛ ۳. اثر هفت ستاره و آفتاب و ماه و جزر و مد و جانور و گیاه و اثر ماه در آنها، در نه فصل؛ ۴. سعد و نحس ستارگان، در نه فصل؛ ۵. حظوظ ستارگان در برج‌ها و سخنان یونانی‌ها و هندوان و پارسیان و بابلیان و مصریان، در بیست و دو فصل؛ ۶. اثر برج‌ها، در سی و سه فصل؛ ۷. حالت‌های ستارگان و اثر آنها در چیزها، در نه فصل؛ ۸. سهم‌ها در نه فصل.این کتاب را «المدخل الکبیر» نیز می‌گفته‌اند. چند تحریر از آن در دست هست.

آغاز:الحمد لله الذی خلق السموات بما فیها من عجایبها و جعل الکواکب زینة و مصابیح و جعلها دلایل و هدایة یهتدی بها ... القول الأول من کتاب المدخل الی علم النجوم هذا کتاب ألفه جعفر بن محمد المعروف بأبی معشر الخراسانی البلخی المنجم فی صناعة المدخل الی أحکام النجوم و هی ثمانی مقالات و سنذکر عند کل مقالة عدد فصولها فأما الآن فنذکر فصول القول الأول و هی ستة فصول الفصل الأول فی صدر الکتاب و الروؤس السبعة الفصل الثانی فی وجود الأحکام الفصل الثالث فی کیفیة فعل الکواکب فی هذا العالم.

انجام:سارت الشمس فی برجها ثم الفیناه من أول برج الشمس مستقیماً و کان سعد الحساب فی عشرین درجةفکنا نعلم ان القمر کان هناک تم الکتاب المدخل من تألیف أبی معشر المنجم ...

[الذریعه ۲۴۸/۲۰؛ کشف الظنون ۱۶۴۳/۲؛ ریحانة الادب ۱۷۶/۵؛ نسخه‌های منزوی:۲۶۱/۱]

شرح و حواشی:

۱- المدخل الکبیر الی علم احکام النجوم (ترجمه)؛ نیشابوری، علی محمد بن محمد صالح (-۱۳)

۲- المدخل الکبیر الی علم احکام النجوم (ترجمه)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۱۲/۳

آغاز:بسملة، البروج الناریة الشرقیة برج الحمل، له وسط الجنوب و هو المرکز العاشر و الریح التی تهب من تلک الناحیة و جملة الحالات النفسانیة الملکوتیة و جنس الأحوال الأولیة الأصلیة لذلک یختص بالملوک العظام الذین یبتدون؛ **انجام:**و له من البلدان، البحرین و البصرة و واسط و مرو ... و القیروان و الاندلس و بحر الیمن و جرجان و الشام و الله الموفق للصواب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح؛ مهر: «الراجی الی الله،

محمد حسین بن محمدرضا» (مربع)؛ کاغذ: شرقی، ۵گ (۲۳۲پ-۲۳۶پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۷×۱۱/۵سم [ف: ۳۹-۱۷۷]

۲. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۴۷۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۶۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۵۷۶]

۳. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۴۷۷

خط:نسخ،بی‌کا،تا:۱۰ و ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام [نشریه: ۲-۱۶۹]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۷۷/۵

آغاز:الفصل الخامس فی معرفة الکواکب ایها سعد و ایها النحس؛ **انجام:**و اما سائرها فهی فوائد متفرقه ریاضی و نجومی است

فصل ۵۶ از مقاله ششم مدخل کبیر جعفر بن محمد بن معروف به ابی معشر بلخی است؛ خط: نستعلیق و شکسته، کا: شفیع بن محمد صالح یزدی، تا: ۱۰۶۲ق؛ جلد: تیماج جگری، اندازه: ۱×۱۰سم [ف: ۱۰-۱۶۰]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۴/۸

آغاز:بسمله. الفصل الخامس فی نظر الکواکب بعضها الی بعض و اتصالهما و انصرافهما و سایر حالاتهما التی تتبع ذلک؛ **انجام:**برابر

تنها فصلهای ۵-۹ را دارد؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۰۷۳ق؛ ۵گ (۳۳۲پ-۳۳۶پ) [ف: ۱-۲۲۶]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۶۲۰

آغاز: شیء یحتاجون الی معرفة فی ذلک المعنی بعینه؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن حسین اصفهانی، تا: ۱۲ ذیحجه ۱۰۸۷ق؛ افتادگی: آغاز (ده صفحه از آغاز و یک ورق بعد از صفحه ۲۷۸ افتاده دارد)؛ واقف: نایینی؛ کاغذ: ترمه، جلد: چرمی ، ۱۷۰گ، ۲۱ سطر (۹×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶×۲۶/۵سم [ف: ۸-۴۲۷]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۳۵۲

انجام:احمدالله و استعینه و اصلی علی النبی ... اما بعد، فقد سألنی ... ان اعمل له رسالة فی علم احکام النجوم و تکون کالمدخل له جامعه مع قله ضخمها اکبر ما جمع فی المداخل المصنفة فی ذلک العلم؛ **انجام:**او وسط السماء مقبولاً فی موضعه، و الحمدلله علی الآئه و الصلاة علی محمد صفوة انبیاء و علی آله و اصحابه و اولیائه الکلام.

خط: نسخ، کا: محمد امین حسینی، تا: ۱۰۹۶؛ افتادگی: انجام؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: پارچه‌ای، ۸۸ص، ۲۵ سطر (۱۰×۱۸/۴)، اندازه: ۱۷/۵×۲۶سم [ف: ۸-۴۲۷]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۴۲/۱-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۲۴۸]

۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۵۴۵

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [نسخه پژوهی: ۲-۲۱۹]

۹. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۱۶۵

آغاز:برابر

خط: نسخ، کا: محمد رفیع بن صفات الله نائینی، تا: ۱۱۱۷ق؛ ۱۶۵گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱-۲۳۸]

۱۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۲۱۹/۵-عکسی

آغاز:حمدله. عاقبة ... اما بعد، فان الله جل جلاله و عظم فعاله، لما قدر للامیر السید الملک العادل ابی جعفر احمد بن محمد مولی امیرالمؤمنین اطال الله بقاه، کرم الاصل و الاعراق و حباه شرف النفس ... فقص همتهادام الله سلطانه علی احیاء العلوم ... و لما انی کنت احد من عمرة فواضل الملک اطال الله بقائه ... و کنت لا املک من خدمة ... اخذت نفسی فی فنی الذی اقیت به اکثر ایامی باخراج کتاب جامع یحتوی علی نکت و العیون؛ **انجام:**و یوخذ ما بینه و بین الدلیل الثانی و یکون الالقاء فی کل الزمانین من موضع واحد ابداً. و هذه.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: حدود۱۲۶۸ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۹۲ص (۲۵۲-۳۴۳) [عکسی ف: ۱-۳۵۲]

۱۱. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۲۱۳

گویا گزیده‌ای است از المدخل الکبیر همین بلخی نسخه ش ۴۷۰ دانشگاه (۹۴۳: ۴)، استوری (۳۹: ۲) از این کتاب و ترجمه آن یاد نکرده است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: میرزا بابا پسر علی اکبر کتابدار شاهزاده فرهاد میرزا؛ تملک: محمد ولی میرزا در ۱۲۲۶؛ جلد: تیماج، ۱۸سطر(۹×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [نشریه: ۳-۲۳۹]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۷۸۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۲۶]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۵۲گ، ۲۱سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۵/۵سم [ف: ۴-۹۴۳]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۳۸۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۵۰۷]

● مدخل الی علم احکام النجوم / هیئت / عربی

madxal-un ilā ‘ilm-i aḥkām-in nujūm

این کتاب که نام نویسنده آن مشخص نیست حاوی شصت «باب» است و هر باب مباشر بحثی از مباحث علم نجوم: باب اول آن در معرفه حساب حمل کبیر و صغیر است و باب شصتم در معرفة اقالیم هفتگانه و احوال شهرهای آن.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۹۴

آغاز:الباب الاول فی معرفه حساب الجمل الکبیر و الصغیر؛ **انجام:**الی اقصی العمارة فی ناحیة الشمال و منتهی الی بحر المغرب. پایان نسخه: هذا آخر المدخل الی علم احکام النجوم و کان الفراغ من کتابته نهار الاثنین اول شهرالمحرم الحرام ابتداء سنه ۱۱۸۸ ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۸۸ق؛ با اشکال هندسی؛ جلد: مقوایی،

۳۴گ، ۱۹ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۰–۳۷۵]

← المدخل إلی علم الحروف ← المدخل إلی العمل بالحروف

● **المدخل الی علم النجوم** / هیئت / عربی

al-madxal ilā ʻilm-in nujūm

اسرائیلی، سهل بن بشر، – ۲۳۵ ؟ قمری

esrā'īlī, sahl ebn-e bešr(- 850)

چگونگی شناختن بروج و کواکب و اثر آنها و تطبیق قواعد کلیه بر بعضی از جزئیات، در آغاز کتاب تعریف کواکب، پس از آن ابوابی درباره کون و فساد، پس از آن پنجاه باب در طبیعت کواکب، پس از آن پرسش و پاسخ‌هایی است درباره طالع‌ها.

آغاز:و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم ... اعلم ان البروج اثنا عشر منها ستة ذکور و ستة اناث

انجام:و أیما برج کان فیه نحس أو کان صاحبه منحوساً أفسد کل ما نسب الی ذلک البیت، و الله أعلم بالصواب

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۵۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: ابوالبقاء بن سید الناس یعمری شافعی فیومی، تا: چهارشنبه ۱۲ ذیقعده۱۱۳۹ق؛ مصحح؛ نام کتاب و مؤلف در آغاز و انجام نسخه دیده می‌شود؛ جلد: مقوایی، ۶۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۸–۵۶]

● **المدخل الی علم النجوم** / هیئت / عربی

al-madxal ilā ʻilm-in nujūm

شکرینی، مظفر بن احمد، قرن ۵ قمری

Šekarīnī, mozaffar ebn-e ahmad(11c)

حاج خلیفه این کتاب را ندیده و بدون تردید از آثار قرن چهار یا پنجم می‌باشد.

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۳۹۷/۲

آغاز:بسمله ... ان افضل ما صدر به الکتب و استنجح به الطلب و قدم بین یدی حمدالله ... اعلم ان مایحتاج الیه الناظر فی علم النجوم و تعلیم عدد الافالک و لای کوکب کل فلک منها ثم العلم بدور الافالک ثم العلم بطبایع البروج و الکواکب و صفاتها وحالاتها؛ **انجام:**فعد من اول الحمل لکل برج ثلثین فمالم یتم فهو موضع ان شاء الله تعالی و حسبنا الله و نعم الوکیل ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه کهن و نفیس و ظاهراً منحصر به فرد است؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۴۶گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف: ۳–۱۰۷۷]

● **المدخل الی علم النجوم** / هیئت / عربی

al-madxal ilā ʻilm-in nujūm

رساله مختصری است در احکام نجوم با بهره‌گیری از کتاب‌های عالمان نجوم و چگونگی ارتباط ستارگان با انسان، با عناوین «القول–القول» و بدون باب‌بندی و فصل‌بندی خاص. این عناوین در رساله حاضر دیده می‌شود: علم عدد الافلاک، علم دور الفلک، البروج الثابتة و العالیة و الهابطة، البروج الجامعة و المبددة، البروج المتصادقة و المتعادیة البروج المتفقه و الاوساط و السفلة، معرفة ما قسم لکل برج من البلدان، تناظر درج الفلک التی یدعی المقابلة و التثلیث و التربیع و التسدیس، الدرجات المذکرة و المونثة و المظلمة و النیرة و ذوات الظل و الدرجات الخالیة، ابار البروج، معرفة بیوت الفلک و اوتادها و ارباعها و جمل دلائلها، معرفة درجات البروج بالمعوج عرضا، بیوت الکواکب و اشرافها و هبوطها و وبالها، معرفة شهور الروم و علاماتها، وجوه الکواکب، نظر الکواکب الی البروج، الاتصالات و المقارنة و الانصراف.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۸۳

آغاز:ان افضل ما صدر به الکتب و استنجح به الطلب و قدم بین یدی حمدالله هو التحمید فاحمده علی تتابع آلائه ... هذا کتاب مدخل الی علم النجوم و هو مختصر من کتب علماء المنجمین اعلم ان ما یحتاج الیه الناظر فی علم النجوم تعلیم عدد الافلاک؛

انجام:جدول است

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۵ محرم۱۳۰۰ق؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۳۲گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۰–۲۰۰]

● **المدخل إلی العمل بالحروف = المدخل إلی علم الحروف** / جفر / عربی

al-madxal ila-l ʻamal bi-l-ḥurūf = al-madxal ilā ʻilm-il ḥurūf

ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ – ۶۳۸ قمری

ebn-e ʻarabī, mohammad ebn-e ʻalī (1166 - 1241)

رساله مختصر و مهمی است در بیان اسرار و خواص حروف تهجی بر مبنای علمای جفر. مؤلف درمقدمه اشاره می‌کند که:«قصد دارم در این رساله برخی از خواص و علوم، حروف را بیان کنم». این رساله در ۱۹ «فصل» تنظیم شده است. این کتاب جز کتاب‌های «شجرة النعمانیة فی دولة العثمانیة» و «الدر المکنون و الجوهر المصون»و «عنقاء مغرب» مؤلف است که در این زمینه تألیف نموده است.

آغاز:الحمدلله ملهم اسراره و المطلع شموس علم الله فی قلوب امنائه و اقماره و صلی الله علی سیدنا محمدالذی أعز جنده و أنصاره، أما بعد فإنی أذکر فی هذا العقد المنظوم بعض ما تحوی علیه الحروف من الخواص ...

[کشف الظنون ۱۶۴۱/۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۹۳/۱۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**إذا کانت الشمس فی البروج الهوائیة أو القمر و إن کان القمر فی الناریات فلا بأس بحزابحز و بحمد الله و حسن عونه، تمت
خط: نستعلیق مورب، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۱۰گ (۱۷۵پ-۱۸۴پ)، ابعاد متن: ۱۱/۵×۶/۵ [ف: ۳۱-۷۴۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۱۲/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**الماء البرودة و الرطوبة جز کسقشط التراب البرودة و الیبوسة و خلعر حنفی هذه الحروف مجزومه.
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۱۴ص (۶-۱۹) [ف: ۳۶-۱۶۸]

● المدخل الی فن البلاغة / بلاغت / عربی

al-madxal ilā fann-il balāġa

عضدالدین ایجی، عبدالرحمن بن احمد، ۷۰۰؟ - ۷۵۶ قمری

ʻazod-od-dīn-e ījī, ʻabd-or-rahmān ebn-e ahmad (1301 - 1356)

متن بسیار مختصری است در معانی و بیان و بدیع که برای مهیا شدن نوآموزان نگاشته شده تا بتوانند کتاب‌های مفصل را بخوانند، دارای سه «مقصد» در سه علم معانی و بیان و بدیع.
آغاز:الحمدلله الذی کشف عن وجوه المعانی ببدایع بیانه ... و بعد فهذا مختصر فی فن البلاغة و توابعها. الفته لیکون کمدخل للکتب المبسوطة

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۰۹/۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**و التضمین و التخلص و رعایة حسن المطلع
خط: نسخ، کا: عبد الباقی بن فضل الله، تا: ۱۱۰۴ق؛ محشی؛ جلد: مقوایی، ۷گ (۱۴۴پ-۱۵۰ر)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف: ۱۷-۱۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۰۲
آغاز:برابر
تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه ش ۶۴۰۹/۹ مرعشی ذکر شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جا: بحرین؛ ولی خط و کاغذ سده یازهم را نشان می‌دهد؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۲گ، ۲۴سطر(۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲-۶۹۳]

● مدخل بر خلقت مردم و احکام کواکب / هیئت / فارسی

madxal bar xelqat-e mardom va ahkām-e kavākeb

رساله‌ای است در احکام طالع بر اساس قرار گرفتن ستارگان یا سیارگان و خورشید در خانه‌های دوازده‌گانه در چند «باب» و «فصل».

آغاز:بنام ایزد بخشایش گر، رب اتمم لنا بالخیر ... این کتاب مدخلیست بر خلقت مردم و احکام کواکب در خانهای دوازده گانه.باب. بدانکه خلقهای مردم و طبعهای ایشان بخشیده است میان کواکب هفتگانه

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۰۳/۱-ف
نسخه اصل: نفیسی ش ۴۱۲. در خانه‌های دوازده گانه؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [فیلمها ف: ۱-۷۳۲]

۲. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۸/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۴گ (۱۱۴پ-۱۲۷ر)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲-۴۴۸]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۱۰/۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**خوف و پریشانی بود و الله اعلم بالصواب.
در خلقت مردم و احکام کواکب در خانه‌های دوازده‌گانه، عنوان: «در احکام خداوند چهارم در دوازده خانه، در احکام خداوند هفتم در دوازده خانه» دارد؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۸گ (۱پ-۱۸پ)، ۲۲ سطر(۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۶-۱۴۵]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۲۹/۷
آغاز:برابر؛ **انجام:**و از مردم خسیس و معیوب چون لنگ و لوچ و یکچشم و کور و کل ... کناس و تونی زحمت رسد.
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ ۲۳گ (۱۶۲-۱۸۴)، ۱۵سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۳۸-۳۹۲]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۳۷/۱۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**و مقصود حاصل نشود و الله اعلم بالصواب.
تذکر: در فهرست باعنوان: رساله در آفرینش مردم و احکام ستارگان و دوازده خانه آمده است. عنوان‌ها باب و فصل دارد و یکی از آنها «باب چهارم از کتاب احکام الاعوام از آن مولانا علاء الدین علیشاه بخاری» است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مشکی، ۲۱گ (۲۰۴-۲۲۴)، ۲۷سطر(۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۱-۲۳۲۳]

۶. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۵۵/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**حکم نماید
در خانه‌های دوازده‌گانه؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ قطع: خشتی [نشریه: ۳-۳۶]

● المدخل التعلیمی فی الکیمیاء (ترجمه) / کیمیا / فارسی

al-madxal-ot taʻlīmī fe-l kīmīyā' (t.)

ترجمه رساله بسیار مختصر رازی است در ابزار و چیزهایی که در کیمیاگری بدان نیاز است و نام‌های مخصوص نزد ارباب فن دارد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۰۲/۳

آغاز:الحمدلله حمداً یوجب للمریدین حمده ... هر صناعتی را آلتهائی است مخصوص به آن صناعت که ایشان نام نهاده‌اند؛
انجام:و کوره از جهت علاج براده بود و چیزهای سحق کرده بوی علاج کند و داروها را بر آن صراف کند
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۸گ (۱۶۴پ-۱۷۱ر)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۱-۲۶۳]

← مدخل الحساب ≻ المدخل

● **مدخل در بخور و طلسمات** / علوم غریبه / فارسی
madxal dar boxūr va telesmāt

کندی، محمد بن یوسف، ۲۸۳ - ۳۵۵ ؟ قمری
kendī,mohammad ebn-e yūsof (897 - 967)

در ۱۷ «فصل». باید ترجمه‌ای باشد.
آغاز:بسمله. کتاب ابویوسف یعقوب بن اسحق الکندی فی البخور و الطلسمات فصل. چون زحل دربرج جدی باشد به پنج درجه و تعجر پیوند دو ساعت زحل باشد بستا نداشق دو درم و فلفل سیاه نیم درم
انجام:اگر از این معنی چیزی اتفاق افتد و قمر با ذنب یا راس باشد یا تحت الشعاع یا طریقه یا در دقیقه چیزی حاصل نشود زیرا که قمر در آن وقت هیچ عمل نتوان کردن. والله اعلم بالصواب
[فهرستواره منزوی ۳۹۸۲/۵]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۳/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه میشن، ۷گ (۳پ-۹ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۶/۱×۲۱/۱سم [ف: ۵-۱۲۸]

● **مدخل الرمل** / رمل / عربی
madxal-ur raml

رساله‌ای مختصر در بیان قواعد و اصول علم رمل از علوم غریبه است که در عنوان آن به خواجه نصیرالدین طوسی (۶۷۲ق) نسبت داده شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۱۸۴
آغاز:اعلم ان لکل علم موضوعات و موضوع علم الرمل هو النقطه و ذلک لان البحث علیها من جهتین و هما الزوج و الفرد.؛
انجام:و فی ۱۵ تدل علی السعادة و الفرح و المسره العاجله و فی ۱۶ تدل علی زیاده المال و حسن العاقبه.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۴۴ق؛ ۲۰ص، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۳۳/۲-۴۳]

● **مدخل السلوک الی منازل الملوک** / اخلاق / عربی
madxal-us sulūk ilā manāzil-il mulūk

غزالی، محمد بن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ قمری
qazzālī, mohammad ebn-e mohammad (1059 - 1112)

در چهار «باب».
چاپ: دمشق، مطبعة العلم، محقق محمد ریاض المالح، چاپ اول، ۸۸ص، ۱۳۸۴ق.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۹۴/۱-عکس
نسخه اصل: نسخه اسکوریال ۷۳۲، ش ۷۶۲ فهرست در نبورگ و ۷۵۹ گازیری؛ بی‌کا، تا: ۷۴۹ق [فیلمها ف: ۳-۲۶۰]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۴۷-ف
بی‌کا، بی‌تا؛ اسکوریال ۷۶۳ (۱-۱۱۰) و ۷۳۶ (۱-۳۱) [فیلمها ف: ۲-۲۸۶]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۴۸/۲/۴-ف
بی‌کا، بی‌تا؛ موزه بریتانیا Or. 4364؛ ۲۴گ (۲۲۷-۲۵۰) [فیلمها ف: ۲-۲۸۷]

● **مدخل السنة الهجریة (جدول)** / هیئت / عربی
madxal-us sinnat-il hijrīya (jadwal)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۳۱/۸
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۶-۴۱۳]

● **مدخل شمسی = مدخل منظوم** / هیئت، شعر / فارسی
madxal-e šamsī = madxal-e manzūm

رساله‌ای است منظوم در قالب مثنوی در قواعد نجوم و دانش تقویم و اختیارات و هیئت و احکام سال و غیره سروده شده تا برای کودکان و نوآموزان مکتبی سهل آموز باشد؛ ۱۲۸۵ بیت، در چهار «فصل»: ۱. هیئت؛ ۲. دانش تقویم؛ ۳. احکام نجوم؛ ۴. اختیارات. در فهرست مشترک (۳۱۶/۱) با عنوان «هیئت منظوم» ناشناخته معرفی شده است.
آغاز:حمد بی حد پادشاهی را که هست ×× پیش قدرش پایه افلاک پست / خالق اصل وجود و جسم و جان ×× رازق وحش و طیور و انس و جان
[فهرستواره منزوی ۳۰۳۹/۴]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۲۹۵/۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**کردم اینجا فصل رابع را تمام ×× بر همین شد ختم مدخل و السلام
خط: نستعلیق، کا: مسعود بن محمود بن حسن مشهور به عیاری، تا: ۸۷۳ق؛ جلد: تیماج، ۸۳ص(۱۱۶-۱۹۸)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۴۵-۱۴۰]

۲. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۶۳/۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**کردم اینجا فصل رابع را تمام ×× بر همین شد ختم مدخل والسلام / بشمر این ابیات را بی جهد و رنج ×× یکهزار و دو صد و هشتاد و پنج

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول؛ مهر: حاج سید سعید؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۴۵گ (۶۶-۱۱۰)، ۱۷سطر (۱۳/۵×۵/۵)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۳-۱۳۲۱]

۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۸۳۵

آغاز: آنکه بعد از علم دینی از علوم نیست علمی بهتر از علم نجوم؛ **انجام:**کردم اینجا فصل رابع را تمام ×× بر همین شد ختم مدخل والسلام

مشتمل بر چهار فصل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: وزیری؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوایی، ۵۰گ، ۱۵سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۴-۱۴۴۵]

● **مدخل شمسی** / تقویم / فارسی

madxal-e šamsī

در این فصل‌های کوتاه قواعد کلی استخراج تقویم و آنچه در این فن بدان احتیاج افتد، از حساب جمل و وضع فلک و صورت ارقام بروج و کواکب و منسوبات ایشان بیان شده، و عناوین فصول چنین است:فصل: در دانستن حساب جمل، فصل: در دانستن هیئت افلاک، فصل: در اقسام فلکو اجزای بروج، فصل: در ارقام کواکب و علامت نظرها، فصل: در بعد از اتصالات کلی، فصل: در بیان حرکات کواکب، فصل: در شرح کیفیت نظرها، فصل: در باقی زواید، فصل: درمنسوبات کواکب و احکام اتصال ایشان، فصل: در منسوبات و احکام بروج.

آغاز:این مدخلی است در معرفت تقویم و شرح وضع جدول و صفات آن و در وی بیان کردیم آنچه آموزنده این علم بدان محتاج شود

[فهرستواره منزوی ۳۰۳۹/۴]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۸۱/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**ناخن چیدن و ختنه و کارهای لافتی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۴ ربیع الثانی۱۲۴۰ق؛ جلد: مقوایی، ۱۸گ (۱پ-۱۸ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴-۳۲۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۳۵/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:** مشایخ و بنا نهادن آغاز کارها ...

خط: نستعلیق، کا: ملا مراد علی کربلائی، تا: پنج‌شنبه ۱۱ جمادی الاول؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۳گ (۷پ-۱۹پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۱۲-۲۰۰]

● **المدخل فی اصول الفقه = المناظرة** / اصول فقه / عربی

al-madxal fī usūl-il fiqh = al-munāẓira

مرغینانی، عبدالعزیز بن عمر، قرن ۵ ق

marqīnānī,'abd-ol-'azīz ebn-e 'omar(- 11c)

مختصری است در اصول فقه بر پایه قواعد مناظره، مؤلف خود نامی بر این کتاب ننهاده است ولی بر پشت برگ آغاز نسخه به خطی کهن، نام «المدخل فی اصول الفقه» بر کتاب نهاده شده است که ظاهراً برگرفته از عبارت مؤلف در پایان کتاب باشد که با عبارت «هذا القدر مدخل الی معرفة اصول الفقه» ختم کتاب را اعلام می‌کند.بنا به یادداشت کهنی که بر پشت برگ آغاز وجود دارد صاحب این کتاب، تألیف دیگری به نام «المحیط» دارد و از او با عنوان «صاحب المحیط» یاد می‌کند.به گفته حاج خلیفه، اتقانی در المأذون، کتاب المحیط را به عبدالعزیز بن عمر بن مازه نسبت می‌دهد و سپس بر آن خرده می‌گیرد که «المحیط» متعلق به برهان الدین محمود بن احمد بن عبدالعزیز، نوه مؤلف المدخل است و این اشتباهی است ناشی از اشتراک جد و نوه در لقب «برهان الدین». اما نظر به قدمت نسخه و سندیت یادداشت مزبور در باب نسبت المحیط به عبدالعزیز بن عمر و همسو بودن آن با گفته اتقانی در المأذون، باید با تأمل بیشتری در قول اتقانی نگریست.

آغاز:بسمله الحمدلله مستحق الحمد حتی لا انقطاع و مستوجب الشکر بأقصی ما یستطاع ... قال الشیخ الامام الاجل برهان الائمة و سراج الامة ... اعلم ان المناظرة فی احکام الشریعة لتبیین الحق و رقع الشبه ... فاردت ان ابتن فصولاً هی متداوله بین اهل النظر ... قال الناظرة انما تقوم بالسؤال و الجواب جمیعاً فلابد من معرفة حدهما ...

انجام:و هذا القدر مدخل الی معرفة اصول الفقه و به کفایة لما تحتاج الیه فی النظر عن الکثیر لمن اتقنها و عرفها بجد و تأمل و الله اعلم بالصواب.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۲۴ ط

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد بن مسعود، تا: شنبه ۶ رمضان۶۶۹ق، صفحات ش ۱۷۸-۱۸۵ نسبت به بقیه نسخه، نونویس و متعلق به حدود قرن ۱۰ است؛ مصحح، با یادداشتی کهنه‌ای که کتاب را به صاحب المحیط نسبت می‌دهد، ذیل رقم کاتب مشایخ روایت مؤلف به قلمی از قرن ۷ دیده می‌شود: «یروی سیدی و مولای الذی تشبت بذیل عنایته یدای استاذ زمرة البشر، نقاد جواهر الفقه و النظر، مؤسس بنیان المذهب النعمانی مشید ... الفقه السقیانی، ناصب رایات ... برهان الائمة سراج الامة عبدالعزیز بن عمر، سقی الله مشهده سجال الرحمة ... عن شمس الائمة السرخسی رحمه الله و هو عن شمس الائمة الحلوانی رحمه الله و هو عن ابی علی الخضر النسفی و هو عن شیخ الاسلام ابی بکر محمد بن الفضل البخاری عن عبدالله بن یعقوب بن محمد الاستدمونی عن ابی عبدالله بن ابی حفص ... عن ابیه ابی حفص

الکبیر عمر عن محمد بن الحسین الشیبانی عن ابی حنیفه عن حمار عن ابرهیم النخعی عن علقمه عن عبدالله بن مسعود رضی الله عنهم عن النبی صلی الله علیه و سلم»؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۴گ، ۱۷سطر، قطع: وزیری کوچک [ف: ۲/۲۴-۱۴۸]

● **المدخل فی اعمال الجفر** / جفر / فارسی

al-madxal fī a'māl-el jafr

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۲۰/۱۲

آغاز:هذه الرسالة من المدخل فی اعمال الجفر بسمله. بدانکه مدخل عددی چند است که بر وجهی خاص از اسماء و حروف بیرون می‌آورند.؛ **انجام:**از حق تعالی حاجت طلب کن و این اسماء را شفیع که حاجت روا گردد انشاء الله تعالی

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای [ف: ۳۰-۱۹۱]

← المدخل فی صناعة احکام النجوم ← مجمل الاصول فی احکام النجوم

● **المدخل فی الطب** / طب / عربی

al-madxal fi-ṭṭibb

ابن مندویه، احمد بن عبدالرحمن، - ۴۱۰ قمری

ebn-e mandūye, ahmad ebn-e 'abd-or-rahmān(- 1020)

رساله مختصری است در اصول طب که در ده «مقاله» و صد و شش «باب» (در آغاز نسخه اشتباهاً صدو دو باب قید شده) تشکیل شده است: مقاله ۱. در خلق انسان و ترکیب جسم و تقسیم طب و معرفت نبض و بول و سایر فضولات بدنی در هفت باب؛ ۲. معرفت نیروهای خوراکی‌ها و نوشیدنی‌ها و توابع آنها در بیست باب؛ ۳.حفظ سلامتی و تربیت کودکان و تدبیر زن حامله و زن شیرده در ده باب؛ ۴.بیماری‌های سرو آنچه در آن قرار دارد تا محدود شکم در چهار باب؛ ۵.بیماری‌های سینه و آنچه در ان قرار دارد تا محدوده شکم در چهارده باب؛ ۶. بیماری‌های شکم و آنچه در آن قرار دارد در چهارده باب؛ ۷. اعضای تناسل در شش باب؛ ۸. نقرس و درد مفاصل و برآمدگی پشت (قوز پشت) در سه باب؛ ۹. علل عارض در ظاهر جسمو در نیش زدن حشرات، حجامت، اسهال، قی و مسمومیت در هفده باب؛ ۱۰. تب‌ها در هفت باب.

[کشف الظنون ۲/۱۴۶۳؛ ریحانة الادب ۸/۲۳۳]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۷۴/۷

آغاز:بسمله، حسبی ربی و علیه توکلت، قال ابوعلی احمد بن عبدالرحمن بن مندویه الحمدلله جعل زینة کل قوی ... اما بعد فاءن الرغبة فی العلم من الرشاد الذی یهدی الله من یشاء؛ **انجام:**اذا عرضة علی اشیخ ایده الله الذی کان امری به من التحقیق و الایجاز و الله جل ذکره ولی اقناع الشیخ به انه علی کل شیء قدیر ...

کاتب: محمد بن قوام الدین بیدگلی، تا: قرن ۹؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۷۴گ (۱۶۶-۲۳۹پ)، ۱۴سطر(۷×۱۰/۵)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۴-۸۶]

← المدخل فی علم احکام النجوم ← المدخل الی احکام النجوم

● **المدخل فی علم احکام النجوم** / هیئت / عربی

al-madxal fī 'ilm-i aḥkām-in nujūm

منجم، حسن بن علی، ق۴ قمری

monajjem, hasan ebn-e 'alī(- 10c)

تاریخ تألیف: ذیقعده ۳۵۷ق؛ محل تألیف: ری

به درخواست برخی از دوستانش در پنج «مقاله» مشتمل بر شصت و چهار«فصل» گرد آورده است: مقاله ۱. هیئة الافلاک و عددها و عدد الکواکب، در دوازده فصل؛ ۲. ذکر الکواکب السبعة، در بیست و یک فصل؛ ۳. معرفة التقویم و حساب الجمل، در دوازده فصل؛ ۴. مناظرات الکواکب، در دوازده فصل؛ ۵. افعال الکواکب فی الممارجات، در هفت فصل. (سید جعفر اشکوری)

آغاز:بسمله، الحمدلله الذی فطر العباد علی معرفته وکلت الالسن عن صفته و قصرت العقول عن ادراک کیفیته ...

انجام:و موضع الحاجة دلیل قضاء الحاجة فاعتبر ذلک و لاتستعجل و الصبر علی البحث و علیک بکثرة ... و نسال الله العصمة و التوفیق تم کتاب المدخل فی هذا الموضع و فرغ من تألیفه ماه مرداد سنة خمس و اربعین و ثلثمائه ...

۱. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۶۳/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن یوسف خراسانی، تا: ۷۴۰ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: چرمی، ۱۸۰گ، ۲۴-۲۳سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۳-۱۲۶۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۰۵/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۷۸]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۲۵/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۰۱ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سیاه، ۱۳سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۲سم [ف: ۶-۲۳۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۲۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالله طالقانی، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۱۲۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳×۲۴/۵سم [ف: ۲۰-۱۸]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۱۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ از روی نسخه‌ای به خط محمد بن

علی بن حسین در ۱۰ شعبان ۹۳۷ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۸گ، ۲۰سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۰-۹۱]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۲۸۵

آغاز: الفصل الخامس من المقالة الرابعه فی حالات الکواکب فیالمناظرات و فی انفسها و هی خمسة عشرون و جها و للکواکب حالات فی مناظرات بعضها لبعض من بیوت الفلک و فی انفسها

بی‌کا، تا: بین ۱۰۶۳ تا۱۱۴۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱ص (۴۱۴)، اندازه: ۱۵/۵×۳۳سم [ف: ۱۰-۱۳۷۷]

← مدخل فی علم النجوم ⟵ مدخل منظوم

● المدخل فی علم النجوم / هیئت / عربی

al-madxal fī ‘ilm-in nujūm

بلخی، علی بن احمد، ق۴ قمری

balxī, ‘alī ebn-e ahmad(- 10c)

اهدا به: فخرالملک ابوالحسین وزیر

شصت «باب» کوتاه در احکام نجوم همراه با دایره‌ها و جدول‌های نجومی است.مؤلف فهرستی از عناوین ابواب در مقدمه آورده است:۱. معرفة حساب الجمل الکبیر و الصغیر؛ ۲. أسماء البروج الاثنی عشر و الکواکب السبعة؛ ۵.معرفة سعود الکواکب و نحوسها و طبایعها؛ ۱۰. معرفة تفاضل هذه المناظر الخمسة؛ ۱۵. معرفة المذکر و المؤنث و الهاری و اللیلی من الکواکب؛ ۲۰. معرفة الحدود علی مذهب أهل مصر؛ ۲۵. فی ما یدل علیه الکواکب من الجواهر و الطعوم و الاشکال و الالوان و الازمان؛ ۳۰. معرفة جو زهرات الکواکب السبعة؛ ۳۵. معرفة مدة استقامات الکواکب؛ ۴۰. أسماء منازل الثمانیة و العشرین و صورها؛ ۴۵. معرفة ما یدل علیه صاحب الخامس بکونه فی بیوت اثنی عشر؛ ۵۰. معرفة ما یدل علیه صاحب العاشر بکونه فی بیوت اثنی عشر؛ ۵۵. معرفة دفع الطبیعة و دفع القوة و دفع الطبیعین و دفع التدبیر؛ ۵۹. معرفة السهام و کیفیة استخراجها و دلایلها؛ ۶۰. معرفة أقالیم السبع و أحوالها و بلدانها. (حافظیان ابوالفضل)

آغاز:بسمله. قال ابوالقاسم علی بن احمد البلخی رحمه الله: الحمدلله الذی زین السماء بمصابیح یهتدی بها فی ظلمات البر و البحر و جعل الشمس ضیاء و القمر نوراً و قدره م نازل لتعلموا عدد السنین و الحساب ... و عبد فان للصناعات درجات و للعلوم مراتب ... لما ظهر لی عنایة سیدنا الوزیر الجلیل فخر الملک ابی الحسین بن مولاناذی الجلالتین وزیر الوزرا ... ثم انی لما باحثت أقسام علم النجوم المسمی بالدحکام و وجدت ما صنف قدیماً من المداخل الی هذا النوع من أقسام هذا العلم قد جمع الی التطویل فی فنه القصور عن الکفایة فی معناه و القطع دون بلوغ ما لابد للمبتدی منه بدأت حینئذ بجمع مختصر مدخل الی علم أحکام النجوم یکون الغرض منه مع الایجاز و التخلیص التکمیل فی نوعه و التناهی فی فنه غیر قاصر ... و جعلته ستین باباً کل باب منه قائم بذاته منفرد فی معناه علی النظام و النسق اللایق بهذا النوع من العلم ...

شرح و حواشی:

۱- شصت باب(۳عنوان)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۳/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**فی ناحیة الشمال و ینتهی الی بحر المغرب و الله اعلم، هذه الموضع من الأرض لاعمارة فیه. تم کتاب المدخل فی علم النجوم بحمدالله و عونه ...

نسخه اصل: کتابخانه ایاصوفیا در ترکیه، شماره ۲۷۰۲؛ خط: نسخ کهن،بی‌کا،تا:قرن ۷؛ ۴۳ص (۱-۴۳)، ۱۸سطر [عکسی ف: ۳-۱۱۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۴/۱-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۳۸۰]

● المدخل فی علم تفسیر القرآن / علوم قرآن / عربی

al-madxal fī ‘ilm-i tafsīr-il qur’ān

حدادی، احمد بن محمد، ق۶ قمری

haddādī, ahmad ebn-e mohammad(- 12c)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۰/۸

آغاز:بسمله. ان أفضل ما یفتتح به الکلام حمدالله و أحق ما یمسک به الأنام دین الله ... قال الفقیه الامام المفسر الزاهد أبونصر أحمد بن محمد بن حمدان بن محمد الحدادی رضی الله عنه حیاً و میتاً انی لما فرغت من تصنیف کتاب الموضح لعلم القرآن صنفت کتابی هذا تحفة منی لولدی محمد ... و جعلته مدخلاً لعلم تفسیر کتاب الله تعالی و معانیه و تنبیهاً علی ما غمض من طرقه و مبانیه و رد علی الملحدین الطاعنین فی کتاب الله لقصور علمهم من اقتنان لطائف لغة العرب و فصاحتها و مذاهبها فی الحذف و الاختصار و الایجاز و التکرار و التقدیم و التأخیر و الاطالة و التقصیر و الاشارة و الأسماء و الرمز و الایماء و وضع الواحدان موضع الجمع و الجمع موضع الوحدان و ذکر التثنیة بلفظ الجمع و ذکر الجمع بلفظ التثنیة ... و مما سیوقف علیه فی أبواب هذا الکتاب ان شاءالله عزوجل الباب الأول فی قوله تعالی الحمدلله رب العالمین اجتمع فی هذه السورة ثمانیة أبواب من هذه الفصول

نسخه اصل:کتابخانه چستربیتی،شماره۳۸۸۳؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ قرن۸؛ ۱۲۴ص (۲۴۵-۳۶۸)، ۱۹ سطر [عکسی ف: ۳-۲۵۱]

● المدخل فی فن الفروسیة و الحیل الحربیة / فنون نظامی / عربی

al-madxal fī fann-il furūsīyya wa ḥīyal-il ḥarbīya

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۴۴/۲-ف

نسخه اصل: کتابخانه ملی ش ۲۵۲/۱۵۸۹. در سی باب؛ بی‌کا،

بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۷۳۷]

● **المدخل فی النجوم** / هیئت / عربی

al-madxal fi-n nujūm

قبیصی، عبدالعزیز بن عثمان، - ۳۸۰ ؟ قمری

qabīsī, ‘abd-ol-‘azīz ebn-e ‘osmān(- 991)

در پنج فصل: ۱. احوال الفلک و البروج الذاتیة و العرضیة؛ ۲. طبائع الکواکب السبعة و ما یختص به؛ ۳. فیما یعرض للکواکب السبعة؛ ۴. تفسیر سمات المنجمین ۵. جمل السهام. در دیباچه نسخه در دست از مؤلف نام برده نشده است، جز آن‌که مؤلف در آن از «نقض رساله عیسی بن علی فی ابطالها (ابطال احکام النجوم خود)» یاد می‌کند. (احمد منزوی)

آغاز:بسمله. الحمدلله الملک الحق المبین. و صلی الله علی سیدنا ... اما بعد، فانی لما رأیت جماعة من متقدمی صناعة احکام النجوم قد عملوا

انجام:فما یجوز ان یکون مدخلاً فی صناعة احکام النجوم الا آتینا به. و بالله التوفیق و له الشکر، و الحمدلله رب العالمین. تم ...

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۸ و شاید قرن ۷؛ تملک: موسی معروف به خریندار (؟) زاده (؟) ۱۰۷۱ ق؛ مهر: «الفقیر عبدالغنی حامد» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۶۹گ، ۱۳سطر(۹×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱-۲۲۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ،بی‌کا،بی‌تا؛جلد:مقوایی، ۹۹ص (۱-۹۹)[سنا: ف: ۲-۱۹۵]

● **مدخل کبیر** / هیئت / عربی

madxal-e kabīr

خازن، ابوجعفر

xāzen, abūja‘far

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۵۵/۲۸۶

آغاز:الفصل الرابع فی علة بیوث الکواکب علی ما یوافق قول هر مس

بخشی از مدخل نجوم؛ بی‌کا، تا: بین ۱۰۶۳ تا۱۱۴۱ق؛ جلد: تیماج، ۲ص (۴۱۷-۴۱۸)، اندازه: ۱۵/۵×۳۳سم [ف: ۱۰-۱۳۷۸]

● **المدخل الکبیر** / موسیقی / عربی

al-madxal-ul kabīr

بخشی است از کتاب المدخل فارابی در موسیقی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۰/۲۰

آغاز:من المدخل الکبیر للفارابی الحروف منها مصوت و منها غیر مصوت و المصوت مثل الالف و الواو و الیاء و مثل الفتحه و الکسرة و الضمه

کا: محمد میر حسین استرابادی، تا: ۱۰۵۸ق؛ جلد: تیماج، ۱ص (۱۳۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸/۵سم [ف: ۹-۴۶۳]

← المدخل الکبیر الی أحکام النجوم ← المدخل الی علم احکام النجوم

● **المدخل الکبیر الی علم احکام النجوم (ترجمه)** / هیئت / فارسی

al-madxal-ol kabīr elā ‘elm-e ahkām-en nojūm (t.)

نیشابوری، علی محمد بن محمد صالح، ق۱۳ قمری

neyšābūrī, ‘alī mohammad ebn-e mohammad sāleh(-19c)

وابسته به: المدخل الی علم احکام النجوم = المدخل الکبیر الی أحکام النجوم ابومعشر فلکی، جعفر بن محمد (۱۷۲-۲۷۲)

اهدا به: محمد ولی میرزای قاجار

تاریخ تألیف: ۱ جمادی الاول تا ۱۹ رمضان ۱۲۳۱ق

کتابی است در ترجمه و شرح کتابی که از ابن معشر بلخی است که در هشت مقاله و هر مقاله درچند فصل نگارش شده است.

آغاز:بسمله. ستایش و ثنا مخصوص خداوندی است که آفریده است آسمانها را و آنچه در آنها است از امور عجیبه ... قول اول از کتابی که محل دخول به علم احکام نجوم است. این کتابی است که تألیف کرده است او را جعفر پسر محمد ...

انجام:پس می‌رسد حساب به بیستم درجه اسد قمر آنجا است. تم ... مترجم این کتاب ... سنة ۱۲۳۱

چاپ: فرانکفورت، معهد تاریخ العلون العربیة، ۴۹۲ص، ۱۴۰۵ق.

[الذریعة ۲۴۹/۲۰؛ نسخه‌های منزوی ۲۶۱/۱؛ ابن ندیم ۳۳۵؛ حاجی خلیفه ۱۶۴۳/۲: المدخل فی علم النجوم؛ فهرستواره منزوی ۲۸۵۶/۴]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۲۴۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق بد، کاتب = مؤلف، تا: ۱۹ رمضان۱۲۳۱ق؛ با خط‌خوردگی‌ها و حاشیه‌هایی؛ جلد: مقوایی، ۲۲۵گ، ۱۶ سطر (۱۱×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۱۶-۷۶]

۲. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۲۱۲

آغاز و انجام: برابر

تذکر: در فهرست نام مترجم ذکر نشده است، و نام او با تطبیق آغاز و انجام با نسخه مجلس تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۱۸ ذیحجه۱۲۳۱ق، جا: مشهد رضوی مدرسه نواب؛ ۱۹سطر(۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [نشریه: ۳-۲۳۳]

۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۸۹
آغاز:گردانید وبرایشان ثنا گفت ودعای ایشان مستجاب گردانید چنانکه گفت: انی لاضیع عمل عامل منکم من ذکر او انثی؛
انجام:و اگر عطارد تنها بود دلیل کند که مرگ کودکان کبود وکار دبیران بد بود. این است احکام احتراقات کواکب پنجگانه در دوازده برج بر مختصر روی
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۱۲۸گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف مخ: ۱-۴۳۱]

● المدخل الکبیر الی علم احکام النجوم (ترجمه) /
هیئت / فارسی
al-madxal-ol kabīr elā ‘elm-e ahkām-en nojūm (t.)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۷۹-ف
نسخه اصل: موزه بریتانیاOr. 7964. تذکر: در فهرست فیلمها این نسخه ازجمله نسخه‌های المدخل فی علم النجوم علی بن احمد بلخی آمده است، اما در نشریه ۴: ۶۵۶ که در معرفی نسخه‌های فارسی موزه بریتانیاست المدخل ابومعشر بلخی دانسته شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۶۸۵ق [فیلمها ف: ۱-۳۸۰]

● المدخل الکبیر فی الطب / طب / عربی
al-madxal-ul kabīr fi-ṭṭibb
رساله مختصری است در طب که از سی و چهار «فصل» تشکیل شده است:۱. در ترتیب به تعلم صنعت؛ ۲. علم طب نبوی؛ ۳. تقسیم صنعت طب؛ ۴. معرفت ارکان؛ ۵. معرفت اخلاط؛ ۶. معرفت مزاج‌ها؛ ۷. معرفت اعضاء؛ ۸. معرفت نیروها؛ ۹. معرفت ارواح؛ ۱۰. معرفت افعال؛ ۱۱. معرفت دندان‌ها؛ ۱۲. معرفت رنگ‌ها؛ ۱۳. معرفت چهره‌ها؛ ۱۴. معرفت فرق بین دختر و پسر؛ ۱۵. معرفت هوا؛ ۱۶. معرفت اوقات سال؛ ۱۷. معرفت بادها؛ ۱۸. معرفت بلدان؛ ۱۹. معرفت احوال حرکت؛ ۲۰. معرفت احوال سکون؛ ۲۱. معرفت احوال مهن؛ ۲۲. معرفت احوال استحمام با آب؛ ۲۳. معرفت احوال شبع وری؛ ۲۴. احوال گرسنگی و تشنگی؛ ۲۵. احوال خواب و بیداری؛ ۲۶. معرفت با آه؛ ۲۷. معرفت احداث نفسانیه؛ ۲۸. معرفت بیماری؛ ۲۹. معرفت حالتی که نه صحت است و نه بیماری؛ ۳۰. معرفت اسباب؛ ۳۱. معرفت دلائل؛ ۳۲. تقسیم عمل طب؛ ۳۳. حفظ سلامتی افراد سالم؛ ۳۴. مداوای بیماران.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۷۴/۶
آغاز:بسمله، حسبی ربی و علیه توکلت، الحمدلله خالق الداء و الدواء و منزل السقم و الشفا الهادی لمعرفتها بالالهام؛ **انجام:**فهذه اقسام صناعة الطب و جملها التی اذا اشرف علیها و طالعها اهل النظر یشارکوابها الاطباء و فی صناعتهم مشارکة واسعةً و انتفعوا بها فی تدابیرهم و معالجاتهم انتفاعاً کثیراً ...
کاتب: محمد بن قوام الدین بیدگلی، تا: قرن ۹؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۲۱گ (۱۴۶پ-۱۶۶)، ۱۴سطر(۷×۱۰/۵)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۴-۸۵]

← مدخل منظوم > مدخل شمسی

● مدخل منظوم / هیئت، شعر / فارسی
madxal-e manzūm
؟ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد، ۵۹۷ – ۶۷۲ قمری
nasīr-od-dīn-e tūsī, mohammad ebn-e mohammad (1201 - 1274)

اهدا به: جلال الدین خورشاه (ابوالمحامد محمد بن احمد)
این منظومه به مبارکشاه غوری و عبدالجبار خجندی و خواجه نصیر طوسی منسوب شده و بیش از یکصد نسخه در ایران دارد که فهرست‌نگاران پراکنده منسوب نموده‌اند. شاید انتساب به مبارکشاه غوری بر اساس گفته کشف الظنون است که چنین تألیف را به مبارک الغوری گزارش کرده بدون هیچ توضیحی. در الذریعه (جلد ۱۹) آن را از عبدالجبار خجندی دانسته و نسبت آن را به خواجه طوسی نفی می‌کند و در جلد ۲۰ از مدخل منظوم مبارکشاه غوری بخاری یاد می‌کند که در ۶۱۶ سروده است. این تاریخ همان تاریخی است که الذریعه در هنگام نسبت این منظومه به عبدالجبار خجندی آورده است و مسلم این رساله یکی است گرچه در جلد ۲۰ ص ۲۴۸ هنگام انتساب به غوری اطلاعاتی درباره این منظومه نداده است. با توجه به نقل‌های گوناگون انتساب این منظومه به عبدالجبار خجندی بیش از دیگران است. این منظومه را حبیب الله بن محمد طبیب شرح کرده و در ضمن از نام خود یاد کرده و از تاریخ اول محرم ۹۲۷ به عنوان سال جاری یاد می‌کند که نشان می‌دهد زمان تألیف بوده و حبیب الله از دانشمندان قرن دهم بوده است. بنابر این نسخه‌هایی که معرفی می‌شود فقط نسخه‌هایی است که از خواجه دانسته شده و شامل تعداد محدودی از نسخه‌های موجود این منظومه در ایران است. قدیم‌ترین نسخه با سال کتابت ۷۲۳ در مجلس شورا و در مجموعه سفینه تبریز است.
آغاز:مرد دانا سخن ادا نکند ×× تا به نام حق ابتدا نکند / مالك لم یزل کریم و قدیم ×× صانع بی بدل حکیم علیم
انجام:هرکه این را تمام بر خواند ×× چون به تقویم بنگرد داند ... / که نداند شناخت در دو سرای ×× هیچ کس علم غیب غیر خدای / باد از ما درود بر مهتر ×× هم بر اصحاب و اهل او یکسر
چاپ: مشار فارسی، ج۴، ص۴۶۶۰؛ در هامش شرح بیست باب گنابادی، تهران، ۱۲۷۶ق؛ در شعر و شاعری در آثار خواجه، معظمه اقبالی، طهران، چاپ دوم، ۱۳۷۹ش، سازمان چاپ و

انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ تهران، سنگی، ۱۲۹۸ق، خشتی، در هامش؛ رقعی، ۱۲۷۴ق؛ ۱۳۷۰ق، ۱۱۲ص (صص۱-۱۱۲) در هامش

[الذریعه ۲۹۰/۱۹و ۲۴۸/۲۰، که از خجندی دانسته شده؛ نسخه‌های منزوی ۳۴۷/۱-۳۴۹: نشانی ۲۹ نسخه با نسبت به اشخاص مختلف؛ مشترک پاکستان، ۲۹۸/۱: نشانی ۹ نسخه منسوب به طوسی؛ مدرس رضوی ۳۹۷-۳۹۸؛ دنا ۳۲۶/۹ با نسبت به غوری (۵ نسخه)، با عنوان «مدخل المنظوم فی احکام النجوم» با نسبت به خجندی (۸۲ نسخه) و ۳۲۴/۹ با عنوان «مدخل فی علم النجوم» و با نسبت به خواجه نصیر (۴۹ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- شرح مدخل منظوم؛ طبیب، حبیب الله بن محمد (-۱۰)

۲- شرح مدخل منظوم؛ شربتدار اصفهانی، ابراهیم بن محمد (-۱۲)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۹۰/۸۸

آغاز:برابر

خط:نسخ،کا:ابوالمجد تبریزی،تا:دوشنبه۱۳ربیع الاول۷۲۳ق؛ جلد: تیماج، ۴ص (۳۸۶-۳۸۹)، ۴۱سطر، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۴۱-۸۸]

۲. اصفهان؛ روضاتی، سید محمد علی؛ شماره نسخه:۲/۲۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**لیک باید که اعتقادش از این ×× چون بداند نگردد از ره دین

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: رمضان۹۰۰ق؛ ۱۱گ (۲۱۱پ-۲۲۱پ)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [نشریه: ۵-۱۴۰]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۷۰-عکسی

آغاز:برابر

نسخه اصل: گنج بخش، ش ۳۳۸۹(گنج ۱۸۵/۱)؛ خط: نستعلیق پخته،کا: محمد سعید، تا: شعبان۹۰۳ق؛ ۱۴گ [عکسی ف: ۲-۲۴۸]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۰۰

خط: نستعلیق تحریری و شکسته، بی‌کا، تا: ۹۰۶ق؛ به دنبال «فواید ضیائیه»؛ ۲گ (۲۰۴ر-۲۰۵پ) [ف: ۳-۲۹۷]

۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۳۲/۱۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**در هر برجی دو روز و نیم بماند و هر روز دوازده درجه رود

در فهرست بدون نام مؤلف ولی آغاز با مدخل منظوم منسوب به خواجه و ... هماهنگ است؛ خط: نستعلیق، کا: درویش علی بن درویش محمود، تا: سلخ ربیع الثانی۹۵۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۵گ (۸۰پ-۹۴پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [مؤید: ۳-]

۶. اصفهان؛ روضاتی، سید محمد علی؛ شماره نسخه:۲/۲۷

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: با تاریخ۹۵۵ق؛ ۳گ (۲۳۳ر-۲۳۵پ)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [نشریه: ۵-۱۴۲]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۴۶/۵

آغاز:برابر

بی‌کا، تا: چهارشنبه ۲۲ شوال۹۸۸ق؛ جلد: تیماج، ۳۱ص (۱۷۵-۲۰۵)[سنا: ف: ۲-۱۸۳]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۱۶/۳

خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در نسخه حاضر، دیباجه ۱۴ بیت دارد و عنوان «در مدح جمال الدین» در آن آمده (این عنوان در بیشتر نسخه‌های این منظومه وجود ندارد)، آخرین عنوان منظومه «در سفر کردن» است وزیر این عنوان سه بیت در اختیارات سفر است و پس از آن دو بیت با قلم دیگر (در هفت شرط اختیارات) بر آن افزوده‌اند؛ جلد: تیماج، ۱۶ص (۱۹۸-۲۱۳)، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۳۵سم [ف: ۱۰-۱۹۴۵]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۸/۲۱-طباطبائی

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴گ (۱۱۰ر-۱۱۳ر)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۲۲-۱۳۵]

۱۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۶/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**خاتمه ... که نداند شناخت در دو سرای ×× هیچ کس علم غیب، جز که خدای ...

خط:نسخ خوش،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛ ۱۵گ (۸پ-۲۲ر) [ف: ۱-۲۲۷]

۱۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۰/۴

انجام:ور مقابل بود مباش عجول / در فرستادن برید و رسول ...

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با یادداشت ابوالقاسم استاجلو، که ممکن است کاتب باشد، ۳ ربیع الثانی ۱۰۲۱؛ ۵گ (۱۷ر-۲۱پ)، سطور چلیپایی [ف: ۱-۲۲۷]

۱۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸۶۷/۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا، ۵گ (۳۵ر-۳۹ر)، اندازه: ۹×۱۹/۵سم [نشریه: ۱۳-۲۳۹]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۷۶۲

بی‌کا، تا: ۱۰۱۱ق [د.ث. مجلس]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷/۵ سرود

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالباقی بن حاج قنبر علی مودی قاینی، تا: ۱۰۶۲ق [نشریه: ۱۳-۴۱۰]

۱۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۶۹/۲

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۰۸۸ق؛ ۱۵گ (۱۶پ-۳۰ر) [ف: ۲-۲۲۸]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۵/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**حیاتش را هم چنان سی راست گردد ×× تجارب کرده اند آنرا حکیمان

تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است؛ محشی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوایی، ۳۸ص (۱-۳۸) [سنا: ف: ۲-۱۲]

۱۷. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۵/۲

خط: نستعلیق، کا: کمال الدین محمد افضل، تا: قرن۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۴سطر(۶×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [نشریه: ۳-۲۱۶]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۶/۳۱ط

آغاز:برابر؛ **انجام:**هم قبا و هم کمربند و کلاه و پیراهن ×× و آنچه در بر باشد آنرا جمله بخشیدن بمن

کا: ابراهیم بن رحمت الله حسینی نجفی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ جلد:

تیماج، ۷ص (۲۸۷-۲۹۳)، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۲۴/۳-۸۰]

۱۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۱۸/۲

خط: نستعلیق تحریری، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۷گ (۱۱ر-۲۷ر) [ف: ۳-۲۹۷]

۲۰. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۲۹۶/۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**که نداند شناخت در دو سرای ×× هیچکس علم غیب غیر خدای، تمت

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، ۱۱گ (۱۸۳-۱۹۳)، ۱۹سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۳-۹۲۰]

۲۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۵۰/۲

خط: نستعلیق چلیپا، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۶-۸۰]

۲۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۳۵۴/۱

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۳-۵۷]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۱۲/۲

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، ۵گ (۱پ-۵پهامش)، ۱۲ سطر(۸×۱۳)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۱۴۹]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۰۹/۷-طباطبائی

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۳گ (۱پ-۱۳پ حاشیه)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۲-۱۶۴]

۲۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۶۴/۲

خط: نستعلیق، بی کا، تا: دوشنبه ۲ ربیع الاول۱۲۲۲ق؛ جلد: میشن، ۱۵سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۳۳۹]

۲۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۱/۲

خط: نسخ پخته، کا: علی بن محمد درویش، تا: دهه اول جمادی الاول۱۲۳۲ق؛ ۸گ (۱۳۶پ-۱۴۳ر) [ف: ۱-۲۲۷]

۲۷. یزد؛ سریزدی؛ شماره نسخه:۴۳/۳

خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن بن ابوالقاسم بن علی اشرف بن قاسم بن صالح اثنا عشری اصفهانی یزدی، تا: ۱۲۳۵ق؛ ۴گ (۱۳۹ر-۱۴۲پ)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱-۴۳]

۲۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۴۱۴/۱۲

چند بیت از آن؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۳۵ق [ف: ۷-۳۹۳]

۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴/۴-فیروز

خط: نستعلیق، کا: علی پناه سالکی، تا: ۱۲۳۹ق؛ عنوان نسخه حاضر چنین است: «رساله مدخل منظوم قال الحکیم فخر الدین مبارک شاه الغوری فی المدخل المنظوم»؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۰ص (۹۱-۱۲۰)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲۱-۲۳۰]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۱/۲ سرود

خط: نستعلیق، کا: محمد صادق پسر محمد سعید عامری سمنانی، تا: ۱۲۴۴ق [نشریه: ۱۳-۴۲۹]

۳۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۰۲/۲

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۴۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۷گ (۳۲پ-۴۸ر)، ۱۱سطر (۵×۹/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۸-۷۹]

۳۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۸۱۶

خط: نستعلیق، کا: سمیع، تا: صفر۱۲۵۴ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۱گ (۱۳۵-۱۴۵)، ۱۴سطر(۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [رایانه]

۳۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۷۷۰۲/۹

خط: شکسته نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: -۱۵۷۶]

۳۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۳/۲

خط:نستعلیق شکسته،بی کا،تا:۱۲۶۷ق؛۳گ(۲ر-۴پ) [ف: ۱-۲۲۷]

۳۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۲۹/۳

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن بن محمد شفیع نوری، تا: ۱۰ جمادی الاول۱۲۷۷ق، گویا برای میرزا حسن همدانی؛ ۱۵گ (۵۰ر-۶۴پ)، ۱۷سطر(۹×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۱۲-۲۵۴۸]

۳۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۵۱/۵

خط: نستعلیق شکسته تحریری، کا: عبدالوهاب، تا: ۱۲۸۴ق؛ ۶گ (۲۸ر-۳۳ر) [ف: ۲-۲۲۸]

۳۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۷/۱

خط: نستعلیق، بی کا، تا: جمادی الاول۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۳گ (۲پ-۱۴ر)، ۱۵سطر(۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف:۱۸۰]

۳۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۵۷/۱

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج، ۲۹ص (۱-۲۹)، ۱۵سطر(۷×۱۷)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۲-۲۵۷۸]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۶۹/۲

آغاز: (پس از بسمله).اول از هیئت فلک گویم ×× پس به احکام اختران پویم؛ **انجام:**باد از مادر و پدر مهتر ×× هم بر اصحاب و آل اویکسر / که تمامی شیعیان علی ××که ببخشی تمام را به علی

خط: نستعلیق، کا: شاهرخ خان مین باشی نایب الحکومه شیروان و فرزند اللهیار خان سرتیپ، تا: ۱۳۰۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۵۲ص (۲۱۶-۳۶۷)، ۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۹-۴۶۱]

۴۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۹۵/۲

خط: نستعلیق شکسته، کا: چراغ علی ملقب به حاجی آقا بن حاجی عبدالکریم شیرازی الاصل و المسکن، تا: ۱۷ ربیع الثانی۱۳۰۷ق؛ ۴۵ص (۵۸-۱۰۲) [ف: ۲-۲۲۸]

۴۱. تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۲۷/۵

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ قطع: بغلی [نشریه: ۶-۶۷۴]

۴۲. اصفهان؛ روضاتی، سید محمد علی؛ شماره نسخه:۴/۲۷

خط: شکسته نستعلیق، بی کا، بی تا؛ کاغذ: اصفهانی، ۱۳گ (۱۶۵پ-۱۷۷پ)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [نشریه: ۵-۱۵۲]

۴۳. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۷/۴

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا [ف: ۳-۳۴]

۴۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۹۱۹

آغاز:فی تذکر البروج و تأنیثها ... بشناس از بروج ماده و نر تا در احکام با شدت رهبر؛ **انجام:**فی السفر ورکنی رای اختیار سفر ماه در برج منقلب بهتر ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۸گ (۲۹-۳۶پ)، ۱۰سطر (۱۴×۷/۵)، اندازه: ۱۴/۲×۲۱/۵سم [رایانه]

۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۸۲/۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۴گ (۵۲-۶۵)، ۲۰ سطر(۷×۱۵/۵)، اندازه: ۹×۱۸/۵سم [ف: ۱۱-۲۳۸۱]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۹/۵-طباطبائی

آغاز:چون بدیدم که در بسیط زمین ×× هیچ دانش زبعد دانش نیست / نیست از دانش نجومی به ×× که در اوج گنج حکمت است و فره؛ **انجام:**هرکه این را تمام بر خواند ×× چون به تقویم بنگرد داند ... / که نداند شناخت در دو سرای ×× هیچ کس علم غیب غیر خدای

بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۲گ (۷۳-۸۴) [ف: ۲۳-۶۱۱]

۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۹/۶-طباطبائی

آغاز:آن چه از ماه شد مثنی کن ×× پنج دیگر فزای بر سر آن/ پس به هر پنج از ان زخانه شمس ×× گیر برجی و جای ماه بدان؛ **انجام:**هم قبا و هم کلاه و هم کمر هم پیرهن ×× هرچه در بر داری آن را جمله بخشیدن به من

بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۸۴-۸۶) [ف: ۲۳-۶۱۱]

۴۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۵۹/۱

خط: نستعلیق، کا: حسین پوستین دوز، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۲گ (۱پ-۲پ)، ۲۲ سطر(۷×۱۲)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۶-۱۱۰]

۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۶۸/۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**هر که این را تمام بر خواند ×× چون بتقویم بنگرد داند / لیک باید که مرد رهرو دین ×× چون بخواند نگردد از ره دین / که نداند شناخت در دو سرای ×× هیچکس علم غیب جز که خدای

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۷ص (۸۴-۱۱۰)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۴۵۴]

۵۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۲۹۰/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: قورخانه‌ای، جلد: میشن، ۱۲سطر، اندازه: ۱۷/۶×۲۲/۲سم [ف: ۶-۳۶۱]

۵۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۰۸۰

آغاز:در قاعده بیرون آوردن حالت؛ **انجام:**یا الهی ما نمیدانیم هیچ روی لطف و مرحمت از تسبیح

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا [رایانه]

۵۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۵۲/۲

بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: میشن، ۱۰و ۱۹سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۶-۲۴۷]

۵۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۵۴/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**باد از ما درود بر مهتر ×× هم بر اصحاب و آل او یکسر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۴گ (۳۳ر-۴۶پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۶-۲۴۸]

● مدخل منظوم = مثنوی مدخل منظوم = مدخل المنظوم فی احکام علم النجوم = مدخل فی علم النجوم / هیأت، شعر / فارسی

madxal-e manzūm = masnavī-ye madxal-e manzūm = madxal-ol manzūm fī ahkām-e ‘elm-en nojūm = madxal-on fī ‘elm-en nojūm

خجندی، عبدالجبار، ق۷ قمری

xojandī, ‘abd-ol-jabbār(- 13c)

اهدا به: جمال الدین ابوالمحامد محمد بن نورالدین احمد

تاریخ تألیف: جمادی الثانی ۶۱۶ق

همان رساله قبل است. روان شاد مدرس رضوی در کتاب احوال و آثار خواجه نصیرالدین طوسی آورده است: این منظومه اثر طبع خواجه نصیرالدین طوسی است و شاید آن را به نام جلال الدین خورشاه ساخته است. در نسخه مندرج در مجموعه ۱۲۷۹۶بیت آخر در تاریخ ختم تألیف آمده:«در زمانی که دور حیرت بود ×× ششصد و شصت دور از هجرت بود» و این زمان حیات خواجه نصیرالدین طوسی است و ایهام دارد که این منظومه از آثار اوست. الذریعه (ج ۱۹ص ۲۰۹) نسبت این منظومه را به خواجه نصیرالدین غلط و ناظم این منظومه را عبدالجبار خجندی دانسته که برای جمال الدین ابوالمحامد محمد بن نورالدین احمد ساخته و او را مدح کرده و تاریخ فراغت را جمادی الثانی ۶۱۶ ذکر کرده است. تعداد ابیات این منظومه در نسخه‌های موجود مختلف است. در دیباچه نثری نسخه دانشگاه از عبدالجبار خجندی و در دیباچه نثری مجلس از سید اشرف و در نسخه دیگر از فخرالدین مبارکشاه غوری دانسته شده است. آقای عبدالحسین حایری در این باره پژوهشی کرده و چندین نسخه را با یکدیگر سنجیده و می‌نویسد از خواجه نیست و قدر مسلم آن است که سراینده جمال الدین را ستایش کرده، دارای یک مقدمه، در عدد افلاک، عدد اختران، اسامی بروج، بیوت کواکب، ارقام ایام ماه، ارقام هفته، رقم بروج در تقویم و ... .

آغاز:مرد دانا سخن ادا نکند ×× تا به نام حق ابتدا نکند / مالک لم یزل کریم قدیم ×× صانع بی بدل حکیم علیم

انجام:که نداند شناخت در دو سرای ×× هیچ کس علم غیب جز به خدای / باد از ما درود بر مهتر ×× هم بر اصحاب و آل او یکسر

چاپ: درهامش شرح بیست باب ملامظفر به سال ۱۲۸۲ق

شرح و حواشی:

۱- شرح مدخل منظوم؛ طبیب، حبیب الله بن محمد (-۱۰)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۴۹/۲

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۷ و ۸؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲۱ص (۱۹-۳۹)، ۱۶سطر(۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۹-۱۱۷۱]

۲. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۲۰۱/۱

بی‌کا، تا: اواخرقرن۸ [اوراق عتیق: ۱-۲۵۵]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۶۰/۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**لیک باد که اعتقادش ازین ×× چون بداند نگردد از ره دین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج مذهب، ۱۰گ (۱۰۹پ-۱۱۸پ هامش)، ۵سطر(۷×۹)، اندازه: ۹/۵×۱۴سم [ف: ۹-۸۵۴]

۴. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۱۹۴/۴

آغاز:برابر؛ **انجام:**شمس و مریخ و مشتری و زحل ×× که از ایشان سعادتست و خلل

در فهرست ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق ترک، کا: ایوب بن صائلمش، تا: قرن ۹؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۰گ (۵۱-۶۰)، ابعاد متن: ۸/۵×۱۴، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۳-۸۹۰]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۰۶۸/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ جلد: مقوایی، ۲۹گ (۸۴ر-۱۱۲پ)، اندازه: ۱۳×۱۷/۵سم [ف: ۱۱-۷۵]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۶۸

آغاز:برابر؛ **انجام:**که نداند شناخت در دو سرای ×× هیچکس علم غیب جز که خدای

خط: نستعلیق، کا: سلطان امیر بن شمس الدین اردبیلی، تا: یک‌شنبه ۶ ربیع الثانی ۹۰۰ق، جا: قزوین؛ محشی؛ ۱۸گ (۱پ-۱۸پ)، ۱۳سطر، اندازه: ۶/۵×۱۲/۵سم [ف: ۳۶-۵۹۱]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۷۷۶۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**چون قمر از سر حمل برود تا به سر حمل باز آید بیست و نه روز بود در هر برجی دو روز و نیم بماند و هر روز دوازده درجه رود

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۹۵۴ق؛ مجدول، مصحح؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: گالینگور، ۱۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۹-۹۳]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۹۷/۸

خط: نستعلیق، کا: شهاب الدین علی بن زین العابدین طباطبائی، تا: ۹۶۵ق؛ مجدول، مصحح؛ تملک: عباس حسنی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۶گ (۶۵پ-۸۰ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۰-۷۷]

۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۳۶۰/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**چون شود پنج مشتری راحد ×× تنش زحل را رسد ز روی عدد.

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۹۸۲ و ۹۸۶؛ جلد: تیماج، ۱۳ص (۱۱۷-۱۲۹)، ۱۷-۱۲سطر، اندازه: ۱۰/۶×۱۷/۲سم [ف: ۱۷-۴۰۰]

۱۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۹/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**لیک باید اعتقادش از این ×× چون بداند نگردد اندر دین

خط: نستعلیق، کا: کمال الدین بن محمد افضل یزدی، تا: قرن۱۱؛ با جداول؛ جلد: تیماج، ۵۳گ، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱-۲۹۰]

۱۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۲۳۸/۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**وقت تاریخ نظم شد آخر ×× غره بود ازجمادی الإخر / ششصد و شانزده زهجرت بود ×× که بنظم این خیال روی نمود

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۵گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۶]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۳۹۰/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، ۷گ(۲ر-۸پ)،۲۵سطر(۷×۱۹)، اندازه: ۱۰×۲۰سم [ف: ۱۳-۳۳۵۵]

۱۳. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۰۶/۳

خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن شریف پسر علاءالدوله، تا: دوشنبه ۴ صفر۱۰۰۹ق [نشریه: ۷-۲۳۸]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹۱/۳

بی‌کا، تا: دوشنبه ۴ صفر۱۰۰۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۴ص (۹۹-۱۲۲)، ۶سطر (۵×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۸سم [سنا: ف: ۲-۶۱]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۳۶/۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**اوج خورشید و زهره در جوزاست ×× تیر را بله سعد را عذر است / وان بهرام اسد زحل به گمان ×× در مقابل حضیض شان میزان

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۳۵ق؛ جلد: مقوا، ۱۴ص (۹۴۱-۹۵۴)، اندازه: ۱۱×۳۲/۵سم [ف: ۲۹/۱-۸۰]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۰۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۴۱ق؛ با مقابله نفیسی با سفینه قرن ۷؛ ۱۶گ، ۱۳سطر(۷×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۶-۱۹۹]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۲۵/۱

خط: نسخ، کا: حسن علی بن عبدالعزیز مازندرانی، تا: ربیع الاول۱۰۴۹ق؛ با اشکال هندسی، مصحح، محشی؛ ۲۵گ (۱پ-۲۵پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۰-۲۲۲]

۱۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۷۸/۲

خط: نستعلیق، کا: عبدالکریم بن محمد حسین ازغندی، تا: صفر۱۰۷۴ق؛ ۱۶ سطر سه ستونی، اندازه: ۱۰×۲۴سم [ف: ۱-۴۵۶]

۱۹. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۷۸/۲

آغاز:بسم الله الرحمن الرحیم و به ثقتی کتاب مدخل منظوم من تصنیف خواجه نصیرالدین طوسی؛ **انجام:**کردم آغاز مدخل منظوم ×× یاد کردم درو بسی ز علوم / بهر تشریف خویش اول این ×× کردم از مدحت جمال الدین

خط: تحریری، بی‌کا، تا: شوال۱۰۷۷ق؛ ۸ص (۱۱۰-۱۱۷)،

۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [نشریه: ۳-۳۵۵]

۲۰. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۷۵/۱

خط: نستعلیق، کا: عبدالمطلب بن حسن اصفهانی، تا: ۱۰۸۱ق؛ ۱۵گ (۱پ-۱۵پ)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲-۳۳۹]

۲۱. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۷۵/۳

خط: نستعلیق، کا: عبدالمطلب بن حسن اصفهانی، تا: ۱۰۸۱ق؛ ۱۲گ (۳۲پ-۴۳پ)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲-۳۴۰]

۲۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۰۲/۴ - ج

آغاز وانجام:برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد شریف بن رستمعلی کفشگر، تا: چهارشنبه ۲۱ ذیحجه۱۰۸۲ق، جا: تولی مشهور به آزاده محله سدن رستاق؛ ۱۳گ (۱۸۰پ-۱۹۲ر) [ف: -۱۸۶]

۲۳. اصفهان؛ سید کشفی؛ شماره نسخه:۲مجموعه بدون شماره

کا: محمد طاهر بن محمد علی، تا: شنبه ۲۵ جمادی الثانی۱۰۸۷ق [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۵۴]

۲۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۷۸/۶

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ ۸ص (۲۵-۳۲)[سنا: ف: ۲-۱۵۷]

۲۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۷۰۴/۲

خط:نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: میشن، ۱۷سطر [ف: ۵-۳۴۰]

۲۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۲۳/۳-۲۱/۱۵۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**پس ذراع است منثر وطرفه ×× حبه وزهره دان دگر صرفه / باز عوا که خواندش میتراک ×× حبه وزتیره دان دگر صرفه

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۱۳گ، ۱۳سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۷-۴۲۴۶]

۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۱۹/۵۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**باشد قدمی از آن سه انگشت ×× انگشتی از اوست شش جو نام (؟)

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در هامش؛ جلد: میشن، ۸گ (۱۳۰ر-۱۳۷ر)، اندازه: ۱۷/۲×۲۸/۲سم [ف: ۸-۷۴]

۲۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۳۴/۱۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**انگهی جمله طرح کن سی سی ×× تا بدانجا که مقصد است رسی

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۲؛ ۱۸ص، ۲۴سطر (۱۹×۲۹)، اندازه: ۲۵×۳۸سم [ف: ۵-۳۵۷]

۲۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۲/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**وقت تاریخ نظم شد ظاهر ×× غره بود از جمادی آخر / سیصد[ششصد احتمالا] و شانزده ز هجرت بود ×× که بنظمم همی ز فکرت بود

تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است و تشویشی در معرفی آن دیده می‌شود؛ خط: نستعلیق، کا: محمد کاظم محلاتی، تا: ذیحجه۱۱۱۱ق؛ احتمالا تاریخ ۱۳۱۶ غلط است، چون در انتهاء نسخه تاریخ سیصد و شانزده آمده و یک احتمالاً غلط چاپی است، تاریخ سیصد و شانرده انجام هم احتمالاً همان ۶۱۶ است که کاتب اشتباه نوشته [ف: ۴-۹۴۴]

۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۴۱/۶۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**گر مه بر آفتاب نظر ×× ور نه مریخ بنگرد به قمر / یا به مریخ سعدتر گردد ×× یا ازین دو یکی بجوز نگرد

در نسخه ما به خواجه نصیر الدین طوسی نسبت داده شده است ظاهراً خاتمه آن نوشته مانده؛ بی‌کا، تا: دوشنبه ۶ ذیقعده۱۱۱۹ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: میشن، ۳ص (۳۵۲-۳۵۴)، اندازه: ۲۲/۳×۳۴/۹سم [ف: ۲۹/۱-۹۷]

۳۱. قم؛ مدرسه رضویه؛ شماره نسخه:۴۰/۲

خط: شکسته نستعلیق، کا: خادم حقیر فقیر محمد نصیر، تا: چهارشنبه ۱ جمادی الاول۱۱۵۰ق، هنگامی که در مدرسه وکیل درس می‌خواند، برای یادگاری میرزا محمد رحیم؛ ۱۷گ (۶۲پ-۷۸پ)، قطع: ربعی [چند نسخه-ف: -۴۴]

۳۲. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۳۶۸/۳

آغاز وانجام:برابر

خط: نسخ، کا: مصوم بن ملامحمد سرچاهی قائنی، تا: ۱۱۹۳ق، جا: مشهد رضوی؛ در این نسخه، منظومه به علامه طوسی، خواجه نصیرالدین نسبت داده شده؛ ۱۶گ (۷۱-۸۶)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۴۶]

۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۸۸۹/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**هم بر احباب و آل او به کسر ×× غره بود از جمادی الآخر / ششصد و شانزده ز هجرت بود ××که به نظم این همه ز فکرت بود

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۳؛ محشی؛ ۲۶گ (۵۶پ-۸۱ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۸×۱۴/۵سم [ف: ۳۷-۵۲۶]

۳۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۴۰/۷

آغاز:در شرف کواکب: شرف آفتاب را بحمل نور و مه را شرف شناس محل؛ **انجام:**کس ندانست شناخت در دو سرای ×× هیچ کس علم غیب غیر خدای

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ ۲ برگ، شامل افاداتی از میرزا محمد سعید سلمه الله و مطالب گوناگون دیگر؛ کاغذ: شرقی، ۴گ (۸۹-۹۲)، ۱۶-۱۸سطرمورب، اندازه: ۸×۱۷سم [ف: ۳۴-۷۱۸]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۴۰/۸

آغاز:اول از هیئت فلک گویم پس باحکام اختران پویم؛ **انجام:**هر که این تمام بر خواند چون به تقویم بنگرد داند

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ محشی؛ ۱۱گ (۹۵-۱۰۵)، ۱۰-۱۲سطر، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۳۴-۷۱۹]

۳۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۸۶۵/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۹گ (۵۲پ-۷۰پ)، ۱۵سطر(۷×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۷-۴۹۷]

۳۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۹۶/۹

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۱۱گ (۲۵۳ر–۲۶۳پ)، ۱۴سطر(۹×۱۷)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱۶-۷۰۴]

۳۸. تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه:۴۰۵/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۷–۲۳۸]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۴۵/۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**بر جواسیس هم دلیل آمد ×× رنگ سبزی برو بیفزاید

تذکر: در فهرست نام مؤلف سید اشرف آمده که با تطبیق آغاز مشخص شد از خجندی است؛ خط: نسخ، کا: حاج هادی جراح، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۹گ (۷۹–۸۷)، ۲۰سطر(۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۲–۵۷]

۴۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۶۶۵/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**حد مریخ نحس مایه وچنگ ×× از درج هفت آمد از خرچنگ

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۶]

۴۱. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۲۷۴/۱۰

آغاز:برابر؛ **انجام:**اولین ذابح ودوم بلع است ×× احنبه وسعود را تبع است / بازرع ومقدم و زاینجا ×× چون گذشتی مؤخر است ودشا

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: محمد کریم بن حسنعلی شیرازی حایری ۱۲۷۰؛ جلد: مقوا، ۱۱گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف مخ: ۲–۴۸۸]

۴۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۷۹۶/۲

آغاز وانجام:برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، اندازه: ۸/۵×۱۱سم [ف: ۱۸–۱۳۳]

۴۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۲۲۱/۴-۱۳/۱۰۱

آغاز:چون بدیدم که دربسیط زمین ×× هیچ دانش زبعد دانش دین / نیست از دانش نجومی به ×× کاندر او گنج حکمت است فره؛ **انجام:**باد ازما درود برمهتر ×× هم به اصحاب و آل او یکسر / آنچه مکتوب باشد اندروی ×× مشکل جمله حل شود بروی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۱۴گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۷–۴۲۴۷]

۴۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۳۴/۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۲گ (۲۵۶پ–۲۵۷پ)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۲۰–۲۱]

۴۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۱۵۷۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**چون قمر از سر حمل برود تا به سر حمل باز آید بیست و نه روز بود در هر برجی دو روز و نیم بماند و هر روز دوازده درجه رود

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۸۶؛ جلد: مقوا، ۱۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۹–۹۴]

۴۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۰۷/۱

آغاز وانجام:برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۰گ (۸ر–۱۷پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۹/۵×۱۵سم [ف: ۳۹–۳۷۱]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۷۲۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**چون قمر از سر حمل برود تا به سر حمل باز آید بیست و نه روز بود در هر برجی دو روز و نیم بماند و هر روز دوازده درجه رود

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ ۱۲گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۹–۹۴]

۴۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۹۴۰/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**باز فرغ مقدم زانج ××چون گذشتی مؤخر است ارشا ... نوشته نیست.

نسخه از پایان نانوشته مانده و چند بیت نسبت به نسخه چاپی، افزودگی دارد و حدود ۳۵۰ بیت می‌باشد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اواسط قرن۱۳؛ ۲۰گ (۱–۲۰)، ۸–۹سطر، اندازه: ۹×۱۳سم [ف: ۴۰–۴۲۴]

۴۹. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۱۶/۳

خط: نستعلیق، کا: ابوالفتح جاجرمی، تا: ۶رجب۱۲۱۵ق، جا: کرمان؛ ۱۶گ (۵۰ر–۶۵ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۲–۴۰۰]

۵۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۰۶۶/۲

آغاز وانجام:برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد امین بن فرج الله، تا: ۱۲۱۵ق؛ جنگ شعر از محمد علی میرزا، نشاط اصفهانی وبخشی از یک رساله مجامعت، خاقان؛ مهر: «لا اله الا الله الملك الحق ... عبده نصر الله ۱۲۱۴» (مربع)؛ جلد: گالینگور، ۹گ (۳۱پ–۳۹پ)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۵–۱۹۷۶]

۵۱. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۴۷۲/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۱۱ رجب۱۲۱۸ق، جا: ساری مدرسه سلیمان خان، خدمت آخوند ملا قاسم؛ از روی نسخه بسیار مغلوط؛ مهر: «... محمد زمان» (مربع)؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۶/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲–۱۲۶]

۵۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۳۸۱/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**آنچه مکتوب باشد اندر وی ×× مشکلش جمله حل شود بروی / نیک باید که اعتمادش از این ×× برنگردد جدا ماند ازره دین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف مخ: ۵–۱۹۷۶]

۵۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۵۴۴/۱

خط: نسخ، کا: حسین بن محمدرضا بهبهانی، تا: ۱۲۲۵ق؛ اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [نسخه پژوهی: ۳–۱۰۵]

۵۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۱۳۷/۱-۱۶/۱۴۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**لیک باشد که اعتقادش از این ×× چون بداند

نگردد از ره دین / کس نداند شناخت در دوسرای ×× به یقین علم غیب جز که خدای تم
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۴صفر۱۲۳۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۳گ، ۱۷–۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۷–۴۲۴۶]

۵۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۲۳۷/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**به تثلیث خواندن کلام اصول ×× روان کردن ایلچیان رسول / مقابل حساب عتاب و جدل ×× بنواب و کتاب اهل جدل
خط: نسخ، کا: صفر علی بن میرزا محمد، تا: پنج‌شنبه ۱۷ ذیقعده ۱۲۳۳ق؛۱۶گ(۱۷–۳۲)،۱۶سطر،اندازه: ۶×۱۰/۵سم [ف: ۲۸–۳۴۲]

۵۶. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۳۶/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**که نیارد شناخت در دو سری ×× هیچکس علم نیست غیر خدای
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: گالینگور، ۲۰گ (۱۱۰–۱۲۹)، ۱۲سطر (۷/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۳–۱۵۷۹]

۵۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۳/۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**حد مریخ نحس مایه و چنگ ×× از درج هفت آمد از خرچنگ
خط: نستعلیق، کا: تقی، تا: پنج‌شنبه ۲۵ جمادی الاول۱۲۳۷ق؛ مجدول؛ ۷گ (۹۶ر–۱۰۲پ)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲–۲۴۱]

۵۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۷۹۶/۱

آغاز:برابر**انجام:**درزمانی که دور حیرت بود ×× ششصد و شصت دور از هجرت بود.
بی‌کا، تا: محرم۱۲۳۷ق؛ اندازه: ۸/۵×۱۱سم [ف: ۱۸–۱۳۳]

۵۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۴۳۴/۳

آغاز وانجام:برابر
خط: نستعلیق، کا: سید احمد بن سید جعفر موسوی، تا: جمادی الثانی ۱۲۳۸ق؛ مصحح، محشی؛ ۱۴گ (۸۶پ–۹۹پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۶/۵×۱۴/۵سم [ف: ۳۹–۲۲۰]

۶۰. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۳۳۱/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم، تا: جمادی الثانی۱۲۴۳ق؛ ۱۱گ (۱پ–۱۱ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: –۱۷۶]

۶۱. اصفهان؛ ابوالبرکات، رضا؛ شماره نسخه:۵۹/۴

آغاز:برابر
خط:نستعلیق، کا: محمدابراهیم بن ملا محمدکریم ورنوسفادرانی، تا: ۱۲۴۵ق؛ ۲۱گ (۶۳پ–۸۳ر) [سه کتابخانه اصفهان: ف: –۶۳]

۶۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۷۷۰/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹ جمادی الثانی۱۲۴۶ق؛ جلد: مقوایی، ۱۲گ (۲ر–۱۳ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲۰–۲۴۷]

۶۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۶/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**سهم را جای چون بود سرطان ×× روز سرما و باد و باران / چون دو کوکب نظر کنند به هم ×× کی بود خانشان برابر هم ...
خط: تحریری، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۴۸ق؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۵گ (۹۴پ–۹۸پ)، ۱۵سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۳۹–۲۳]

۶۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۴۵۳/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن محمد کاظم خان شاملو، تا: ۱۲۵۲ق، جا: سرپی از توابع تویسرکان؛ جلد: گالینگور، ۱۶گ (۳۷پ–۵۲ر)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲۴–۲۱۷]

۶۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۵۹/۲

خط: نسخ، کا: محمد تقی بن عبد الرحیم خان حسینی، تا: ۱۲۵۳ق؛ جلد: تیماج، مذهب، ۱۱گ (۲۴ر–۳۴پ)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲–۲۹۵]

۶۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۳۶۰/۱

خط: نستعلیق، کا: حسن بن علی منجم شیرازی، تا: یکشنبه ۳ رجب۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج، ۶گ (۳ر–۸ر)، ۲۲ سطر (۸/۵×۱۳/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵–۵۳۵]

۶۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۵۲۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**چون قمر از سر حمل برود تا به سر حمل باز آید بیست و نه روز بود در هر برجی دو روز و نیم بماند و هر روز دوازده درجه رود
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۲۵۸ق؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ ۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۹–۹۴]

۶۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۵۷۷/۱

آغاز:برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۲۵۹ق؛ محشی؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۱۵گ(۱–۱۵)، ۱۷سطر سه ستونی، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۲–۶۸۲]

۶۹. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۳۶۸/۴

آغاز وانجام:برابر
خط: نستعلیق، کا: محمود بن عبدالعظیم گرگانی، تا: جمعه ۸ محرم۱۲۵۹ق، جا: بروجرد مدرسه صوفیان؛ جلد: تیماج، ۱۳گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف مخ: ۲–۴۸۷]

۷۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۶۷/۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**نیز بر پیروان او گوییم ×× راه توفیق ازاین نظر جوییم.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۰ق؛ جلد: گالینگور، ۱۴گ، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف مخ: ۵–۱۹۷۵]

۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۳۹/۳

کا: سید ابراهیم بن محمد بن میرزا عبدالله جندقی، تا: ۱۲۶۳ق؛ ۸گ (۱۵ر–۲۲ر)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۵×۱۹/۵سم [ف: ۲۰–۲۹۶]

۷۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۲۳۸/۳–۳۱/۱۱۸

آغاز وانجام:برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: اوایل شعبان۱۲۶۶ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج،

۱۳گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۷-۴۲۴۶]

۷۳. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۲۴/۲

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، کا: بهرام میرزا پسر رستم بیگ امیر آخور، تا: سه‌شنبه ۱۹ ذیقعده۱۲۷۲ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۶ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰/۵سم [ف: ۲-۱۲۶]

۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۹۳۸/۵

آغاز:تا بود در بروج ثابته ماه ×× خالی از نحس و فارغ از اکراه

کا: عبدالله، تا: دهه اول صفر۱۲۷۴ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۴گ (۵۶ر-۵۹ر)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۰-۳۵۴]

۷۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۴۷/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**ماهرا جدی و قوس و حوت دگر ×× از برای عطارد ای سرور

خط: نستعلیق، کا: ابو القاسم خراسانی، تا: ۱۲۷۷ق؛ ۹گ (۱پ-۹ر)، ۱۰سطر، اندازه: ۵/۵×۱۱/۵سم [ف: ۳۵-۱۸۲]

۷۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۱۷/۳

بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق؛ جلد: میشن، ۱۴گ(۲۰پ-۳۳پ)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۶-۲۲۹]

۷۷. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۶۲

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۴ محرم۱۲۸۵ق؛ ۳۴گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۳-۷۸]

۷۸. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۳۰/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: غرهمحرم۱۲۸۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۱گ (۴۸ر-۵۸ر)، ۱۴ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲-۲۶۲]

۷۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۰۱۷/۲

آغاز وانجام:برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد علی، تا: ذیحجه۱۲۸۶ق؛ ۱۲گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۶]

۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۰۵۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**از برای عطارد ای سرور ... سنه ۱۲۹۶

خط: نستعلیق خفی، بی‌کا، تا: ۱۲۹۶ق [رایانه]

۸۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۶۶/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**کس نداند شناخت در دو سرای ×× هیچکس علم غیب غیر خدای

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد صادق لاهیجی، تا: ۱۲۹۷ق؛ مجدول، مصحح، محشی؛ ۶گ (۱۲-۱۷)، ۲۰-۲۱سطر، اندازه: ۱۰×۱۴/۵سم [ف: ۳۸-۵۰۱]

۸۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۴۱۵/۳۰

آغاز وانجام:برابر

خط: نستعلیق و تحریری، کا: علی اکبر بن شیر محمد همدانی، تا: ۱۲۹۷و۱۲۹۸ق، جا: همدان؛ ۱۵ص (۴۵۹-۴۷۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۵۰-۱۸۴]

۸۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۷۸۵

آغاز:برابر؛ **انجام:**چون رسید این لطفها نگران ×× درمه توبه آخر شعبان / درزمانی که دور حسرت بود ×× ششصد و شصت ودو زهجرت بود

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب۱۲۹۸ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۰گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۶]

۸۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۸۰۰-۲۹/۱۴۰

آغاز: بسم رب الذی هو الله ×× الذی لا اله الاهو / مرد دانا سخن ادا نکند ×× تا بنام حق ابتدا نکند؛ **انجام:**هر که این را تمام ترداند ×× چون به تقویم بنگرد داند / آنچه مکتوب گردداند روی ×× مشکلش جمله حل شود بروی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مسوده چاپ سنگی؛ جلد: مقوا، ۲۴گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۷-۴۲۴۶]

۸۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۶۶۵/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: پارچه نیلی، ۱۹گ (۳۳پ-۵۱پ)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲-۳۲۹]

۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۲۵۹

آغاز:برابر؛ **انجام:**ماهرا جدی و قوس و حوت دکر ×× از برای عطارد ای سرور (کذ).

خط: نستعلیق، کا: محمد بن محمد رضا، تا: ۱۳۱۲ق، جا: خوانسار؛ واقف: کاظم صنایع، ۱۶اسفند ۱۳۷۶؛ جلد: تیماج، ۱۹گ، ۱۱سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۸-۱۵۹]

۸۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۶۳/۲-۱۲/۵۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**ماه را جدی وقوس وحوت دگر ×× از برای عطارد ای سرور

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۳۱۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۱گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۴۶]

۸۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۱۹۶/۳

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: یک‌شنبه ۲۶ ربیع الاول و سلخ شعبان۱۳۶۰ق؛ جلد: گالینگور، ۱۴گ (۲۵۰ر-۲۶۳پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۳۸-۲۷۱]

۸۹. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:۱-پ/۴۰۸/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**ضابطه استخراج تقویم آفتاب خواجه قطب علیه الرحمهایکه پرسیدی آفتاب کجاست ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۲ص، ۲۳سطر، اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۲-۷]

۹۰. زهان؛ مدرسه جعفریه زهان؛ شماره نسخه:۸۱/۲

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۹گ (۶۴پ-۷۲پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: -۶۳]

۹۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۷۸/۴

بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۶ص (۱۲۹-۱۵۴) [ف: ۵-۵۳۵]

۹۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۹۳/۳

آغاز وانجام:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳۳گ (۳۱پ-۶۳پ)، ۱۴سطر (۸/۵×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۸-۷۱۹]

۹۳. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه:۹۰/۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**و آن گه وقت شکستن سرماست ×× وین نظرها دلیل بر گرماست.

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۳گ (۴۰پ-۵۲پ)، ۱۳-۱۵سطر [ف: ۱۰۸-]

۹۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۲۲/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**که نداند شناخت دردو سرای ×× هیچ کس علم غیب غیرخدای

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ از موقوفات حاج محمد رمضانی مؤسس کلاله خاور به کتابخانه، دراکثر صفحات حاشیه‌هایی تحت عنوان «بدانکه» آمده؛ جلد: تیماج، ۱۳گ، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۵]

۹۵. تهران؛ مدارک فرهنگی؛ شماره نسخه:۸۲/۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**آن بهرام اندر خل بکمان ×× در مقابل حضیضشان میدان

خط: نسخ متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۱۱۰ر-۱۲۱پ)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: -۷۵]

۹۶. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۹۳/۱

آغاز: در معرفت طبایع بروج: برجها را تو بر طبایع دان ×× رنج یارانهمیشهضایعدان / حمل است آتش و شیر کمان ×× نار خاکی و جدی و خوشه همان؛ **انجام:**برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲گ (۱ر-۱۲ر)، ۱۱ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۶×۱۶سم [ف: ۲-۱۰۵]

۹۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۹۱۷۵/۱-۶۰/۱۱۵

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۸گ (۲۳۲-۲۳۹)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۷-۴۲۴۶]

۹۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۹۶/۲

بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، ۹گ (۲۵پ-۳۳پ)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۶-۲۱۱]

۹۹. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۱۰۴/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷گ (۸ر-۱۴پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۰۱]

۱۰۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۴۸۴/۷

بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۳-۹۴]

۱۰۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۱۴/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**نتواند شناخت در دو سرا ×× هیچکس علم غیب غیر خدا

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۱۵گ (۱پ-۱۵پ)، اندازه: ۱۱/۲×۱۷سم [ف: ۹-۳۷۴]

۱۰۲. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۲۵/۲

خط: نستعلیق، کا: محمد بن حاج حسین سر بندی، بی‌تا؛ ۱۲گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۴سم [ف: ۳-۱۳۷]

● مدخل منظوم / هیئت، شعر / فارسی

madxal-e manzūm

غوری، فخرالدین مبارکشاه، ق۷ قمری

qūrī, faxr-od-dīn mobārak-šāh(- 13c)

همان اثر پیشین است. این منظومه نسخه بسیار دارد و به بیش از یکصد و پنجاه نسخه می‌رسد برخی از عبدالجبار و برخی از خواجه و برخی از غوری دانسته‌اند و بیشتر فهرست‌نگاران شاید به تبع نقل الذریعه از خجندی دانسته‌اند. البته استدلال جناب استاد عبدالحسین حائری حداکثر در مورد انتساب آن به خواجه طوسی شاید مفید باشد ولی در مورد این که این منظومه از خجندی یا غوری است ترجیحی ندارد مگر این که اشاره کوتاه کشف الظنون را به آن بیافزاییم. بنابراین آنچه از نسخه اینجا معرفی شده همان است که از غوری دانسته شده و تمامی نسخه‌های این منظومه نیست. قدیم‌ترین نسخه آن در ایران با سال کتابت ۷۲۳ از آن مجلس شوراست که آن را از خواجه دانسته است.

آغاز:مرد دانا سخن ادا نکند ×× تا به نام حق ابتدا نکند / ملک لم یزل کریم و قدیم ×× صانع بی خلل حکیم و علیم

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۹/۴

آغاز:برابر

نسخه اصل: کتابخانه شیخ حسن شریعتی-قم؛ خط: نستعلیق، کا: غوری، مبارکشاه، تا: ۱۱۰۷-۱۱۰۸ق؛ ۱۴ص (۱۴۳-۱۵۶) [عکسی ف: ۱-۱۶۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۸۲/۳

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۱۹۳ق؛ ۱۶ص (۳۴-۴۹)، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۴۱-۶۰]

۳. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۷۷۱/۷

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۰گ (۹۰پ-۹۹ر)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۳-۱۱۵]

۴. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۵۸۹/۱

آغاز:برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۲۴۱ق، جا: شیراز؛ اندازه: ۱۴/۵×۱۹سم [ف: ۳-۱۱۱]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۷۲/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱ محرم۱۲۴۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۵۴-۷۵)، ابعاد متن: ۹×۱۴/۵، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۶-۵۸۳]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۸۰۱/۱

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۷ص (۱-۲۷)، ۱۱-۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۰-۱۷۸۷]

● **مدخل منظوم** / هیئت، شعر / فارسی
madxal-e manzūm

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴/۱۸-ف
نسخه اصل: موزه بریتانیا ش Add. 12726؛ خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹ [فیلمها ف: ۱-۴۰۲]

● **مدخل منظوم** / هیئت، شعر / فارسی
madxal-e manzūm

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۳۹۵بخش۳
کا: محمد کاتب، تا: جمادی الثانی۸۱۴ق؛ ۱گ[ف: -۱۵۷]

● **مدخل منظوم** / اخلاق / فارسی
madxal-e manzūm

این منظومه جز مدخل خواجه و یا مدخل عبدالجبار خجندی است که در فهرست‌ها معرفی شده به جز مدخل منظوم شماره ۱۵۴۲/۲ دانشگاه اس. و اشعار آن تازه است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۹۴/۷
آغاز:ابتدا بر نام حی ذی القدم ×× مبدع افلاک و انجم از عدم؛
انجام:جامه نو پوش و عقد و عهد کن ×× سوی اهل جاه رفتن جهد کن. تمت فی تاریخ غره شوال ۱۷۰
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۰ق؛ جلد: کالینگور یشمی، ۱۴ص (۱۰۸-۱۲۱)، ۱۰-۱۸سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۰-۵۵]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۲۹/۶
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵-۳۹۵]

● **مدخل منظوم** / هیئت، شعر / فارسی
madxal-e manzūm

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۰۰/۵-ف
نسخه اصل: مهندس محسن امیری؛ خط: نسخ، کا: باقر بن محمد کاظم، تا: ۱۲۱۲ق [فیلمها ف: ۳-۱۷۰]

● **مدخل منظوم** / هیئت، شعر / فارسی
madxal-e manzūm

جز مدخل منظوم طوسی است.
[الذریعه ۲۰: ۲۴۹]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۴۲/۲
آغاز:ابتدای کتاب در هر باب ×× چون کنی اختیار خوب و واجب / ماه در برج منقلب باید ×× ور به تیر است متصل شاید؛
انجام:که داند شناخت در دو سرای ×× هیچکس علم غیب غیر خدای
خط: نستعلیق، کا: اورامی نوتشتی، احمد، تا: پنج‌شنبه ۱۴ رجب ۱۲۱۷ق، جا: مسجد سرریز، برای شیخ سعید؛ جلد: مقوا، ۴گ (۲۰ر-۲۳پ)، ۱۵سطر(۸×۱۳)، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۸-۱۶۷]

● **مدخل منظوم** / شعر / فارسی
madxal-e manzūm

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۰۷
آغاز: ... باد بر جان هر یکی از ما ×× هر زمان بیکران درود و ثنا؛
انجام:هر که این را تمام بر خواند ×× چون بتقویم بنگر دداند / شد بتوفیق حضرت علام ×× این کتابت بروز سعد تمام
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه‌ای دیگر از این مدخل در کتابخانه دانشگاه تهران تحت شماره ۱۵۴۲/۲ هست؛ کاغذ: هندی، جلد: چرمی، ۱۵گ، ابعاد متن: ۱۲×۱۵، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۳-۱۲۶۲]

● **مدخل منظوم** / هیئت / فارسی
madxal-e manzūm

در این قسمت نسخه ابتدا ابیاتی در نعت رسول (ص) آمده (۴ بیت) و این عناوین را داراست: آغاز کتاب ۶ بیت؛ فی عدد بروج ۵ بیت؛ فی هبوط کواکب ۶ بیت؛ فی بیان بروج ۸ بیت؛ فی اقسام بروج ۸ بیت؛ فی طبایع سرد ۴ بیت؛ فی ارقام هفته ۲ بیت؛ فی ارقام شهور ۶ بیت؛ فی شرف کواکب ۵ بیت؛ فی هبوط کواکب ۵ بیت؛ فی وبال کواکب ۱۱ بیت؛ فی عدد کواکب ۳ بیت؛ فی اوج کواکب ۱۱ بیت؛ فی الارباب الیل ۴ بیت؛ فی اشراق کواکب ۳ بیت؛ فی ارباب اسحار ۴ بیت؛ فی مذکور و مؤنث بروج ۴ بیت؛ فی بروج منقلب ۳ بیت؛ فی بروج ذوجدین ۲ بیت؛ فی المنسوبات بروج ۴ بیت؛ از ماه جوزا تا حوت ۴۹ بیت، پس از آن: نظر قمر به آفتاب، زهره، عطارد، زحل، مشتری و مریخ ۴۰ بیت، از اینجا به بعد ابیاتی است در شرکت و تزویج، سوار شدن، فرزند تعلیم دادن، بنا نهادن، ضیاع خریدن، درخت نشاندن، با ۴۳ بیت، گویا متعلق به رساله شماره هفت است که جابجا گردیده است.

اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۱۳۶/۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۲ صفر۱۲۴۲ق؛ ۱۷ص (۷۵-۹۱)، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱-۱۶۷]

● **مدخل منظوم** / هیئت، شعر / فارسی
madxal-e manzūm

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۱۸
آغاز:خانه خوشه و جوزا ×× مر زحل راست جدی دلو سرا؛
انجام:باد از ما درود به مهتر ×× هم بر آل و صحابه اش یکسر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۴۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۶گ (۱ر-۱۶ر) [ف: ۳-۱۱]

● **مدخل منظوم** / هیئت ، شعر / فارسی
madxal-e manzūm

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲
بی‌کا، بی‌تا [میراث شهاب: س۶ش۱-۱۱۲]

● **مدخل منظوم** / شعر، هیئت/ فارسی
madxal-e manzūm

شیراز؛ بغایری، عبدالرزاق؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱
بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵-۵۷۲]

● **مدخل منظوم** / هیئت، شعر / فارسی
madxal-e manzūm

منظومه‌ای در عدد افلاک، ثوابت، ارقام بروج، کواکب، هفته‌ها، ماه‌ها، طبیعت، برجها اختیارات ایام و ... است. جز آنکه به طوسی و خجندی منسوب است.
آغاز:بسمله. چون بدیدم در بسیط زمین ×× هیچ دانش ز بعد دانش دین
انجام:باد از ما درود بر مهبتر ×× هم بر اصحاب و اهل او یکسر
[الذریعة ۲۴۹/۲۰؛ فهرستواره منزوی: ۳۰۴۱/۴]

۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۶۰/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالرزاق بن سید محمد حسینی، تا: ۱۳ جمادی الاول۱۲۶۰ق، جا: مدرسه پامنار؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج ماشی، ۱۲سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۵-۱۸۰]
۲. تهران؛ موزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۸/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب۱۲۷۱ق، جا: اصفهان؛ صفحات سه ستونی؛ جلد: تیماج مذهب، ۵گ (۱۷پ-۲۱ر)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [حوزه و موزه عبدالعظیم: ف: -۱۴۰]
۳. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۵۹۲/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲گ، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۷]

● **مدخل منظوم در علم نجوم** / هیئت / فارسی
madxal-e manzūm dar ‘elm-e nojūm
مهندس لاهوری، خیرالله بن لطف الله، ق۱۲ قمری
mohandes-e lāhūrī, xayr-ol-lāh ben lotf-ol lāh(- 18c)
تاریخ تألیف: ۱۱۵۰ق
ابیاتی از آن نقل می‌شود: «بنده ذره‌وار خیر الله ×× که ندارد به اهل دنیا راه ... / به مهندس شهیر در افواه ×× والد این فقیر لطف الله / کسب این علم از پدر فرمود ×× نادر العصر آنکه احمد بود / هست از علم این حقیر نجف ×× در ریاضی مهین برادر من / چند تصنیف هست در هر فن ×× هم ازین ذره وار تألیفات / هست کز رنج چهل داده نجات ×× دو سه مدخل ز عمده‌های قدیم / دید در نظم بهر فیض عمیم ×× خامه برداشت ناکند منظوم / مدخلی تازه ای زعمل نجوم ... ×× در هزار است و یکصدو پنجاه / نظم این چند گوهر دلخواه». برخی از عناوین و مطالب مندرج در منظومه:فی حمد الله جل جلاله و نعت النبی (ص)، فی سبب نظم الرسالة، فی اباحة علم النجوم و أحکامه، فی مشابهة المنجم بالطبیب، فی تأثیر بعض الثوابت المنحوس، فی تعداد الکواکب الثابتات المذکورة، فی ألوان الکواکب السبعة السیارة، فی اخرجه الکواکب الستارة السبعة، فی الصداقة و العداوة بین الستارة، فی أقسام النظرات علی سبیل الاجمال، فی تفصیل النظرات من مقدار السعادة و النحوسة ف فی الطوایف المنسوبة الی سبعة السیارة، فی ذکر الخطوط السبعة السیارة، فی بیوت الکواکب، فی شرف السبعة و هبوطها و العقدتین ف فی أرباب مثلثات البروج باللیل و النهار، فی جدود الکواکب السیارة المصریین، فی آثار الصور الستة و ثلاثین البروج، ...، فی منسوبات البیوت الحاصلة من تسویة بیوت الطالع، فی بیان استخراج السهام، فی تفاوت عمل سهم المطالع اللیل و النهار، فی بیان الاقراح و الاتراح، فی قاعدة الحکم بالطالع، فی بیان المستوی، فی بیان ادوار السیارات بالتقریب، فی بیان أزمنة استقامة الخمسة المتحیرة، فی بیان أزمنة رجعة الخمسة المتحیرة، فی بیان البست، فی بیان فرقه اول، دلیل فرقه ثانی، رجوع الفرقه الثانیة ثالثا، رجوع الفرقه الاولی ثانیا، رجوع الفرقه الثانیة ثانیا، رجوع الفرقة الاولی ثالثا، رجوع الفرقة الثانیة ثالثا، رجوع الفرقة الاولی رابعا، رجوع الفرقه الثانیة رابعا، جواب الفرقه الاولی خامسا.
[دانشنامه ادب فارسی ۱۱۰۶/۴؛ فهرستواره منزوی ۳۰۴۱/۴]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۲۰
آغاز:بسمله. فی حمد جل جلاله و نعت نبی: هیچ کام دهن صدا نکند ×× تا مر او را مدد خدا نکند / من کیم تا ثنای او گویم ×× بس توسل به مصطفی جویم؛ **انجام:**غور کن سعد هر دو فرقه بخواه ×× دست از نحس هر دو کن کوتاه / چون نمودی تو احتیاط تمام ×× فتوکل علیه تم کلام

نسخه اصل: کتابخانه ندوة العلماء، لکهنو، هند، شماره ۳۶ (ردیف ۸)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا،بی‌تا؛ ۵۴ص، ۱۳سطر [عکسی ف: ۵-۱۵۵]

← مدخل المنظوم فی احکام علم النجوم ⋗ مدخل منظوم

● **المدخل الموسیقی** / موسیقی / عربی

al-madxal-ul mūsīqī

فارابی، محمد بن محمد، ۲۶۰؟ – ۳۳۹ قمری

fārābī, mohammad ebn-e mohammad (875 - 951)

حاوی قسمت‌هایی است از کتاب المدخل فی الموسیقی ابونصر فارابی و در آن در ابتداء مبادی علم موسیقی می‌آید و سپس تعریف خود علم موسیقی می‌شود و بعد نسبت بین الحان مورد بحث قرار می‌گیرد. در این قسمت مسائل نسبت اعداد طرح و روابط بین آنها بحث می‌شود و در آخر تطبیق این نسبت با آهنگ‌ها به شرح می‌آید. از آنجا که مطالب همه کتاب مدخل نیامده بلکه برگزیده آنها آمده است لذا مباحث کافی و شافی مورد تحلیل قرار نگرفته است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۵۱/۲

آغاز:من کتاب المدخل فی الموسیقی لابی نصرفارابی، افتتاح الکتاب ینبغی؛ **انجام:**فهذا جمیع ما یحتاج الیه فی هذه الصناعة من الاعداد.

فوائد من کتاب المدخل فی الموسیقی؛ خط: نستعلیق، کا: محمد حکیم بن محمد صالح مکنی به ابوعیسی، تا: ۱۰۲۸ق؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج، ۵ص (۸۳-۸۷)، ۱۵ سطر (۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۹/۵سم [ف: ۱۰-۲۲۸]

● **مدخلیت ایران در مسئله شرقی** / حکومت و سیاست / فارسی

madxalīyat-e īrān dar mas’ale-ye šarqī

آوانس ارمنی، ق۱۴ قمری

āvāns-e-armanī(- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۳۰۶ق

از: فیلکس ویچرسکی، مترجم: اوانس مسیحی

این کتاب در ۹ «فصل» تدوین یافته و قسمت اول آن وضع تاریخی ایران باستان را روشن می‌سازد و سپس نویسنده نشان می‌دهد که در زمان حال (=اوایل قرن چهاردهم ق) ایرانیان چه باید بکنند و در مقابل تجاوزات خارجی چه روشی باید پیش بگیرند تا راه صواب به پیمایند و از شر و فساد سیاست‌های استعماری رهایی یابند. متن آن به زبان روسی بوده و سپس از آن زبان به فارسی برگردانده شده است. ما در این کتاب نظر نویسنده را در روشی که سایر دول اسلامی پیش گرفته‌اند مشاهده می‌کنیم و نیز می‌بینیم که او چگونه به ایرانیان ارائه طریق می‌نماید تا از این نابهنجاری‌های سیاسی و اجتماعی برهند. به‌طوری که نویسنده در صدر کتاب خود نوشته او را علاقه و دلسوزی به ایران و ایرانی به این امر واداشته است.

آغاز:مقدمه از قول مصنف بسمه تبارک و تعالی و تقدس. اعلی حضرت تا از آنجا که مفتون شوکت و عظمت زمان گذشته سلطنت ایران بودم و اطمینان کامل به ترقی آینده آن دارم مصمم شدم که بعضی تحقیقات در باب این مملکت بعمل آورم **انجام:**کاش ملت ایران هیچ وقتی از این طریقه با افتخار و شکوه تخطی ننماید و اسم او که در صفحه تواریخ بمنزله اول دولت ملل تاریخی نگاشته شده همیشه باقی و برقرار بماند

[فهرستواره منزوی ۱۰۷۵/۲ و ۶۰۱/۶]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۰۶ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول، صفحه اول به خط ناصرالدین شاه نوشته شده: «تماماً ملاحظه شد هنگام رفتن فرنگستان در منزل مهمان خانه قشلاق قزوین اود ئیل ۱۳۰۶ق. ۱۵ شعبان»؛ جلد: مخمل آبی، ۲۶گ، ۱۲ سطر (۱۱×۱۸/۵)، اندازه: ۱۸×۲۵/۵سم [ف: ۱-۱۸۶]

● **مدخلیة العلم فی مدلولات الالفاظ** / اصول فقه / عربی

madxalīyat-ul ‘ilm fī madlūlāt-il alfāẓ

آرانی کاشانی، ابوطالب بن محمد حسن، ق۱۳ قمری

ārānī kāšānī, abu-tāleb ebn-e mohammad hasan(- 19c)

تاریخ تألیف: جمعه ۶ محرم ۱۲۴۲ق

در این که مدلولات الفاظ برای امور واقعی هستند یا معانی نفس الامری و یا علم در مدلولات آنها دخیل است، بحث می‌کند.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۸/۴

آغاز:المشهور أن العلم لا دخل له فی مدلولات الألفاظ بل هی للأمور الواقعیة و المعانی النفس الأمریة

نسخه اصلی: کتابخانه امامزاده محمد هلال-آران۷۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی از مؤلف و غیره؛ ۸ص (۹۳-۱۰۰) [عکسی ف: ۱-۳۵۳]

● **المدد الفائض و الکشف العارض** / ادبیات / عربی

al-madad-ul fā’iḍ wa-l kašf-ul ‘āriḍ

علوان، علی بن عطیه، ۸۷۳ – ۹۳۶ قمری

‘alvān, ‘alī ebn-e ‘atīye (1469 - 1530)

وابسته به: القصیدة التائیة؛ ابن فارض، عمر بن علی (۵۷۶-۶۳۲ق)

شرحی است بر چکامه «تائیه» ابن فارض که در دیوان او آمده است. چلبی در عنوان «تائیه» آغاز شرح را که برابر به نسخه زیر است یاد کرده است.تائیه ابن فارض «نظم السلوک» نام دارد و

شرح‌ها دارد که چهارده شرح آن در فهرست (دانشگاه ۹۵/۲) یاد شده است. چنین آغاز شده است:«سقتنیحمیا الحب راحة مقلتی و کاسی محیا من عن الحسن جلت». در دیباچه سرگذشت ابن فارض به گفته جامع دیوان او آمده است. در دیباچه نام کتاب دیده نشده و تنها چلبی چنین نوشته است.
چاپ:المدد الفائض بدون نام مؤلف در مصر به سال ۱۳۱۵ چاپ شده (معجم المطبوعات ۱۰۲۱)

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۸۷۳
آغاز:و حسبنا و نعم الوکیل ... الحمدلله الذی منه و الیه و به تعود المحامد ... اما بعد فهذا تعلیق لطیف لمنظوم شریف؛
انجام:ففاضت منی الهمة و الله اعلم و الیه المرجع و صلی الله علی ... کثیراً
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: شیخ رجب امام القلعه به محمد بن احمد شهیر به ابن اللحام به گواهی ابوحامد بن عبدالحق، شیخ عبدالقادر مغربی زاده؛ جلد: مقوا، ۳۳۸گ، ۱۵ سطر(۱۰×۱۵)، اندازه: ۹/۵×۲۱سم [ف: ۵-۵۳۵]

● **مدرسه دارالفنون** / متفرقه / فارسی
madrese-ye dār-ol-fonūn
رساله‌ای است در بیان وضع مدرسه دارالفنون با ذکر اسامی معلمین و متعلمین آن که در سال ۱۲۶۷ق در زمان سلطنت ناصرالدین شاه قاجار به همت و تدبیر وزیر کاردان و آزموده میرزا تقی خان امیرکبیر احداث و افتتاح شده است. ریاست مدرسه دارالفنون را از ابتدای افتتاح تا سال ۱۳۱۴ق جعفر قلیخان نیرالملک امیر تومان به عهده داشته است. علوم مقدماتی این مدرسه عبارت بوده است از:اصول حساب، اصول هندسه، اصول جبر و مقابله، جغرافیا و یکی از زبانهای خارجه (فرانسه، روسی و انگلیسی). بعد از اتمام تحصیلات مقدماتی متعلمین بر حسب استعداد و میل به طبقات مختلفه قسمت می‌شدند و طبقات آنها از این قرار بوده است:مهندس، طب، توپخانه، پیاده نظام، مهندس معدن، زبان‌های خارجه، جغرافیا و علوم ادبیه، نقاشی، عکاسی، علوم موسیقی و موزیک نظامی. اسامی تعدادی از معلمین مدرسه دارالفنون در ابتدای افتتاح عبارت است از: محمدحسین خان ادیب الدوله میرپنجه ناظم مدرسه، نواب محمدتقی میرزا سرتیپ اول آجودان مدرسه، علیخان میر پنجه ناظم العلوم، مدرس مدرسه، میرزا عبدالوهابخان سرتیپ، مدرس صنعت نقاشی و پرده‌کشی و سیاه قلم، اسدالله خان کتابدار کتابخانه مدرسه، سلطان الحکماء مدرس علوم ادیب طب ایرانی و قدیمی به زبان عربی و فارسی، حاجی نجم الدوله سرتیپ اول مدرس ریاضیات، میرزا علی اکبرخان نقاش‌باشی سرتیپ اول مدرس زبان فرانسه و فن نقاشی، میرزا ابوالحسنخان دکتر سرتیپ اول رئیس مریض‌خانه مبارکه مدرس علم طب و زبان فرانسه. اسامی چند تن از معلمین خارجی مدرسه دارالفنون در ابتدای افتتاح مدرسه به قرار ذیل است: هژبر السلطنة پروسکی خان مدرس جغرافیا و زبان فرانسه، مسیو وویه مهندس و معلم معدن و ریاضیات اعلی، مسیو لمر سرتیپ اول مدرس علوم موسیقی و موزیک نظامی، دکتر بازیل معلم طب. اسامی تعدادی از شاگردان فارغ التحصیل مدرسه دارالفنون در سال ۱۳۰۴ق عبارتند از: رضا قلیخان سرتیپ و هدایت قلیخان فرزندان نیرالملک رضا قلیخان فرزند محمود خان، میرزا عباسقلی فرزند میرزا محمود، سلطان احمد میرزا. اسامی چند تن از از مترجمینی که در علوم مختلفه وارد و فارغ التحصیل بوده و کتب علمی مدرسه را ترجمه می‌کردند: یوسف علیخان هنی زبان انگلیسی، کاظم خان سرهنگ زبان فرانسه، میرزا ابوالقاسم زبان فرانسه. اینک اسامی معدودی از مسؤولین و مدرسین مدرسه دارالفنون در سال ۱۳۱۴ق که به ریاست جعفر قلیخان نیرالملک امیر تومان انجام وظیفه می‌کردند: ادیب الدوله ناظم مدرسه، محمد تقی میرزا آجودان مدرسه، علیخان میر پنچه ناظم، محمد حسن میرزا سرتیپ اول مهندس، میرزا عبدالله مهندس، هدایت قلیخان مترجم، علیخان ملك الشعرا، سلطان محمود میرزا سرهنگ، میرزا عبدالوهابخان سرتیپ، سلطان الحکما، حاجی نجم الدوله، عبدالرحیم میرزا، میرزا علی اکبر خان نقاش، میرزا محمود خان نجم الملک، آقا میرزا حسن معلم عربی، ملامحمد صادق معلم فارسی، یوسف‌خان ریشار معلم زبان فرانسه، پروسکی خان هژبر السلطنة، مسیو وویلیه معلم معدن، مسیو لمر معلم موزیک، دکتر بازیل معلم زبان انگلیسی و طب، مسیو راتولد معلم حکمت چشم، مسیو دوال معلم موزیک، میرزا علی موثق السلطنة مستوفی مدرسه، رئیس الکتاب مستوفی و احکام نویس مدرسه، میرزا عبدالله سررشته‌دار مدرسه، میرزا مهدی منشی و روزنامه‌نگار مدرسه، احمد آقا ناظر و تحویلدار مدرسه، میرزا عبدالصمد نویسنده دارالنظاره مدرسه، مسیو شورین دواساز.
آغاز:تبصره - در تمام ممالک خارجه امروز از برای کسب لیاقت شغل و خدمتی هر کس ناچار از تحصیل علوم است و از برای هر طبقه علومی چند بار ترتیباتی معین مقرر شده که جوانان بر طبق آن ترتیبات باید آن علوم را تحصیل نمایند و امتحان بدهند تا آنکه لایق شغل و خدمتی گردند ... مدرسه مبارکه دارالفنون در اوایل سلطنت شاهنشاه شهید سعید نورالله مضجعه برای ترتیب اطفال عموم نوکر و رعیت معلمین چند از فرنگستان اجیر کردند که علوم متداوله حالیه معموله خطه اروپا را در ایران تعلیم و شایع نمایند در سال ۱۲۶۷ هجری قمری مدرسه دارالفنون احداث و افتتاح گشت و غالب معلمین نیز اطریشی بودند اگر چه وضع مدرسه نظامی بود ولی چون در ایران منحصر به فرد و سایر علوم از قبیل معدن و طب و زبان فرانسه نیز در آنجا تدریس می‌شد چندین دوره و طبقه معلمین اطریشی - ایتالیائی - فرانسوی - آلمانی و انگلیسی در این

مدرسه درس گفته‌اند. تعداد متعلمین که در ابتدا بر شصت الی هفتاد بود اکنون به دویست و پنجاه رسیده است و تاکنون که تقریباً چهل و هفت سال است نزدیک به هزار و پانصد نفر شاگرد از مدرسه بیرون رفته و غالب به خدمات ملتی و دولتی مشغول می‌باشند ...

انجام: این طبقات متعلمین از قبیل مهندسین و معدن و توپخانه و پیاده‌نظام و طب و نقاشی و مقدمات عربی و فارسی غیر از موزیکانچیان بزرگ کلهم صبحها در اول ورودشان به مدرسه هر طبقه به یک اطاق ریاضی رفته درس ریاضی می‌خوانند بعد از اتمام هر دسته به طبقات معینه خود می‌روند و عصرها هم هر دسته در سر درس‌های السنه خارجه رفته تحصیل زبان فرانسه و روسی و انگلیسی می‌کنند علاوه بر آن روزی هم یک طبقهاز درس ریاضی معاف شده با طاق نقاشی رفته به مشق نقاشی مدادی می‌پردازند در واقع ایام هفته را همه روزه در محضر مشق نقاشی یکی از طبقات حاضر شده مشغول نقاشی می‌شوند. عملیات دارالنظاره و فراشخانه و غیره (به شیوه خط و حساب سیاق رقم رفته است).دارالنظاره – ناظر – نویسنده – عمله جات.فراشخانه – نایب – دهباشی – سرایدار – فراشان. قهوه چی – پیشخدمت. باغبان.

[فهرستواره منزوی ۹۳۲/۲]

تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۹۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۹ص، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳/۷×۲۲/۵سم [ف: ۵–۸۵]

● المدرسة الموقوفة التی لا نعلم ایمان واقفها (رسالة فی حکم) / فقه / عربی

al-madrisat-ul mawqūfat-il latī lā na'lam īmān-a wāqif-i-hā (r.-un fī ḥukm)

میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱۵۱ – ۱۲۳۱ قمری

mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)

تاریخ تألیف: پایان شعبان ۱۲۱۴ق؛ محل تألیف: مشهد مقدس

رساله‌ای است در پاسخ برخی از فضلا در حکم مدرسه‌ای که در بلاد اوزبک بنا شده و واقف آن شناخته نشده که از عامه یا از خواص است.

آغاز: بسمله، الحمدلله الواقف علی الضمائر المطلع علی السرائر و الصلوة علی افضل ... و هذه صورته السؤال مدرسة لاتعلم ان واقفها من الشیعة الامامیة او من المخالفین لکن المشهور فی الالسنة انه من المخالفین و له مدارس فی بعض البلاد الازبکیةو حین بیانها ...

انجام: فالمرجو من الله عزوجل ان لا یواخذ فی التقصیر ... و ان یصلی علی رسوله و اهل بیته ... حین الاقامة فی مشهد مولای ابی الحسن الرضا علیه افضل التحیة و الثناء ... و الحمدلله اولا و اخرا و ظاهرا و باطنا.

چاپ: طهران، سنگی، ۱۳۱۹ق، رحلی، ضمن جوامع الرسائل، ۸ص (۵۹۳– ۶۰۰)؛ این رساله در ضمن کتاب‌های غنائم الایام صص ۵۹۳–۶۰۰ و جامع الشتات صص ۳۳۶–۳۴۱ درتهران به چاپ رسیده

[الذریعة ۱۳۶/۲۵ و ۱۳۷؛ ریحانة الادب ۷۱/۶]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۵۸/۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن ۱۳؛ ۱۲گ (۲۷۴پ – ۲۸۵پ) [ف: ۵–۴۴۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۸۶۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد علی کزازی، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ ۱۳گ (۱۷۶ر–۱۸۸پ)، ۱۷سطر، اندازه: ۶×۱۰/۵سم [ف: ۳۵–۲۳۰]

۳. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۶۶۹/۱۹

بی‌کا، تا: ۱۲۱۴ق، جا: مشهد رضوی؛ قطع: خشتی [ف: –۲۹۲]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۳۷۸/۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ظن ان مسألة المسجد خالیة عن العیب و الله هو العالم بالشهادة و الغیب

خط: نستعلیق شکسته تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۱۴ق، جا: مشهد رضوی؛ ۱۰گ(۷۱–۸۰)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۲۸–۶۳۶]

۵. دامغان؛ قمر بنی هاشم؛ شماره نسخه:۱۱۸/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ظنی أن مسألة المسجد خالیة عن الشک والریب مبراء من النقض والعیب و الله هو العالم بالشهادة و الغیب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲ رجب۱۲۴۲ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۴گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۱/۵سم [ف مخ: –۲۴۵]

۶. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۴۵/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** وبالجملة یدل علیجواز الصلوة فی المسجد المسئول عنها مضافا الی ما ذکرنا منا بعض الادلة التی تقدمت فی المدرسة وظن ان مسألة المسجد خالیة عن الشک والریب مبراه من النقص والعیب والله هو العالم بالشهادة والغیب.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ از موقوفات حاج محمد رمضانی است؛ جلد: تیماج، ۶گ، ۲۹سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۳–۹۸۶]

۷. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۶۹۳/۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** لا یمکن ان یعتمد علیه و نخص به القاعدة و الله العالم بحقائق احکامه، تمت.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۷۱ص (۳۷۰–۴۴۰)، ۲۴سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲–۱۵۵]

● مدعیات تأسیس الاشکال / هندسه / عربی

mudda‘īyat-u ta’sīs-il aškal

رساله‌ای است در بیان اشکال هندسی بدون مثال و دارای ۲ بخش، بخش نخست در ۳۷ شکل و بخش دوم در ۱۱ شکل. این نسخه در پایان با عنوان «مدعیات تأسیس الاشکال» آمده است و می‌بایست به اشکال التأسیس تألیف محمد بن اشرف سمر قندی (قرن ۷) مربوط باشد.

[کشف الظنون: ۱۰۵/۱]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۱۵/۵

آغاز:اذا ساوی ضلعان و زاویة بینها من مثلث آخر؛ **انجام:**یضعف سطح القاعدة فی القدر الذی یقع منه بین الزاویة و موقع العمود.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۳گ (۳۷-۳۹)، ۱۹سطر (۴×۱۲)، اندازه: ۹×۱۸سم [ف: ۳۲-۳۴]

● **مدعیان نیابت (رساله در ...)** / کلام و اعتقادات / فارسی

modda‘īyān-e nīyābat (r. dar ...)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۹۶۰/۳

خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵۴گ (۱۰۶پ- ۱۵۹پ) [مختصر ف: -۷۴۳]

● **المدعی و المنکر = رسالة فی تحقیق المدعی و المنکر** / فقه / عربی

al-mudda‘ī wa-l munkir = r.-un fī taḥqīq-il mudda‘ī wa-l munkir

یزدی، عبدالخالق بن عبدالرحیم، ۱۲۰۶ - ۱۲۶۸ قمری

yazdī, ‘abd-ol-xāleq ebn-e ‘abd-or-rahīm (1792 - 1852)

تاریخ تألیف: دهه پایانی شعبان ۱۲۴۶ق؛ محل تألیف: طبس گیلکی (قصبه) از توابع خراسان

به خواهش یکی از شاگردانش، هنگامی که «شرح لمعه» را نزدش فرا می‌گرفت. نام نگارنده در دیباچه و تاریخ نگارش در انجامه آمده است.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۸۲/۳-عکسی

آغاز:هذه رسالة فی تحقیق المدعی و المنکر. بسمله. حمدله. صلاة. و بعد، فیقول العبد ... ابن عبدالرحیم عبدالخالق الیزدی ... انه سألنی بعض تلامذی من هو عندی کغرة عینی و ثمرة فوادی ان اکتب له، ما هو الحق عندی فی تعریف المدعی و المنکر مع الاشارة الی الاقوال و الادلة؛ **انجام:**و علی مبغضیهم اللعنة و النیران. تمت فی قصبة طبس الگیلکی من توابع خراسان فی عشر الآخر من شعبان سن (۱۲۴۶ق) المقدسة ...

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۴۶ق؛ همراه چند کار دیگر از او(مؤلف)؛ ۴ص (۲۳۲-۲۳۵) [عکسی ف: ۱-۳۵۳]

● **مدفن کیخسرو پادشاه عجم** / تاریخ / فارسی

madfan-e keyxosro pādešāh-e ‘ajam

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۲/۳۹

نقل از تاریخ ارستابول؛ خط: نستعلیق، کا: افضل الملک، تا: قرن ۱۴؛ ۱گ (۱۷۳۰) [مختصر ف: -۷۴۳]

● **المد المتصل و المنفصل** / تجوید / عربی

al-madd-ul muttaṣil wa-l munfaṣil

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۷۵/۷-ف

نسخه اصل: نسخه آقای حاج سید ابوالفضل سعید ریحان یزدی؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۷۰۰]

● **مدنیت** / حکومت و سیاست / فارسی

madanīyyat

ملکم، ۱۲۴۹ - ۱۳۲۶ قمری

malkam (1834 - 1908)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۵۵/۲۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۳ق [ف: ۶-۱۹]

● **مدنیت** / حکومت و سیاست / فارسی

madanīyyat

رساله‌ای است انتقادی - اجتماعی، سیاسی و احیاناً مذهبی، که معمولاً این‌گونه مطالب از مباحث رایج عهد مشروطه می‌باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۷۱

آغاز:آب در کوزه و ما تشنه لبان می‌گردیم ×× یار در خانه و ما گرد جهان می‌گردیم؛ **انجام:**لا محالة از این دو شق یکی را قبول و اختیار ... ناتمام

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۴۰گ، ۸سطر (۸×۱۲)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۲۸-۱۰۸]

● **مد و تنوین** / تجوید / ترکی

mad va tanvīn

مواضع مختلف مد و قصر و تنوین و سکون و لواحق اینها از قلقه و جز آن در این رساله به روشی مختصر توضیح داده شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۸۲۲/۶

آغاز:الله تعالی یه حمد ثنا دن و رسولنه و دخی و اصحابنه صلاة و سلامدر؛ **انجام:**تعریف السکته قطع الصوت دون النفس

خط: نسخ، کا: سید محمد بن شیخ عبدالکریم حسینی بلخی

نقشبندی، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۳گ (۵۳پ–۵۵ر)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۲۷–۲۴۳]

● **مدها** / تجوید / فارسی

mad-hā

رساله مختصر مفیدی است دربیان و توضیع انواع پانزده‌گانه مد در تجوید.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۶۱۷۲/۱

آغاز:در بیان مدها، مدها نزدیکم قرا پانزده دان د رعدد؛ **انجام:**کلمات غنه نیاورد که لحن و غلطست

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه منتصف ربیع الثانی۱۰۵۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۸گ، ۱۶سطر، اندازه: ۱۱/۷×۱۸/۴سم [ف: ۲۳–۱۲۳]

● **المدهش** / اخلاق / عربی

al-mudhiš

ابن جوزی، عبدالرحمن بن علی، ۵۰۸؟ – ۵۹۷ قمری

ebn-e jawzī, ʻabd-or-rahmān ebn-e ʻalī (1115 - 1201)

چاپ: بغداد، مطبعة الآداب، ۵۷۵ص، ۱۳۴۸ق؛ بیروت، مؤ سسة العالمیة، ۵۷۹ص، ۱۹۷۳م.

شروح و حواشی:

۱– المدهش فی الوعظ (منتخب)؛ شهید ثانی، زین الدین بن علی (۹۱۱–۹۶۵)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۳۱۸

خط: نسخ، کا: محمد بن ایبک شریفی شیخی، تا: آدینه ۲۱ ربیع الثانی۶۸۸ق؛ تملک: یوسف بن محسن حسینی، جمال الدین یوسف معروف به ابن العالم، خلیل در ۷۵۲، عبدالقادر طبیب مسعود، احمد بن اسماعیل کفر تابی شافعی در ۷۷۷؛ کاغذ: دولت آبادی، ۱۵۰گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۷/۸×۲۵/۴سم [ف: ۱–۴۸۵]

● **المدهش فی الوعظ (منتخب)** / اخلاق / عربی

al-mudhiš fi-l waʻẓ (mn.)

شهید ثانی، زین الدین بن علی، ۹۱۱ – ۹۶۵ قمری

šahīd-e sānī, zayn-od-dīn ebn-e ʻalī (1506 - 1558)

وابسته به: المدهش؛ ابن جوزی، عبدالرحمن بن علی (۵۰۸–۵۹۷)

منتخبی است که شهید ثانی از کتاب المدهش ابن جوزی انجام داده است. کاتب درپایان این نسخه نام شهید ثانی را چنین آورده است:«شیخ زین الدین بن علی بن احمد بن محمد بن تقی الدین صالح بن مشرق الطلوسی عاملی».

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۷۸۷/۱۵–۲۹/۱۲۷

آغاز:الحمدلله رب العالمین حمد الشاکرین والصلوة علی افضل المرسلین محمد النبی وآله الطاهرین وبعد فهذه جملة آثار اوردها الشیخ العالم ... روی عبد الله بن مسعود ... انه قال بینا رجل فی مملکته اذا تذکر فعلم ان ما هو فیه منقطع؛ **انجام:**فقالوا یا رسول الله کفی بهذه رحمة فقال رسول الله صلی الله علیه وآله والذی نفسی بیده الله ارحم بالمؤمنین من هذه بولدها تمت.

خط: نسخ، کا: محمد بن محمد بن حسن بن حسن حسینی، مشهور به ابن قاسم عینائی، تا: شنبه ۳ جمادی الثانی۱۰۵۷ق؛ از روی خط شهید ثانی تحریر شده؛ جلد: تیماج، ۱۹گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۸–۴۵۹۳]

● **مدیح القرآن** / علوم قرآن / عربی

madīḥ-ul qur'ān

حسنی، قاسم بن ابراهیم، ۱۶۹ – ۲۴۶ قمری

hasanī, qāsem ebn-e ebrāhīm (786 - 861)

رساله‌ای است مختصر در مدح قرآن و عظمت آن.

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۱/۱۹

آغاز:الحمد لله الذی من علینا بوحی کتابه و تنزیله و بما ولی تبارک و تعالی من احکامه و تفصیله بالاعراب و التبیین؛

نسخه اصل: کتابخانه ای در یمن. (الکبیر)؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲ رجب۱۰۶۴ق؛ ۱۸ص (۴۷۷–۴۹۴) [عکسی ف:۱–۹۱]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۱/۲۰

آغاز:الحمد لله الذی جعل الهدی فیما نزل من کتابه مکملا و نزل برحمته للعباد منه بیانا کریما مفصلا

نسخه اصل: کتابخانه‌ای در یمن (الصغیر)؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۲ رجب۱۰۶۴ق؛ ۷ص (۴۹۴–۵۰۰) [عکسی ف: ۱–۹۱]

● **مدیحه صدر اعظم و نظام الملک** / شعر / فارسی

madīhe-ye sadr-e aʻzam va nezām-ol-molk

مثنوی زیبایی است در مدح میرزا آقا خان نوری صدر اعظم و فرزندش نظام الملک. مجموعه مدایح ایشان را فرج الله خازن الاشعار شیرازی محلاتی مختلص به طرفه در مدایح اعتمادیه جمع کرده که به ش ۸۵۳۹ در کتابخانه مجلس نگهداری می‌شود. در این مثنوی ناظم به شرح حال خود و سیر تحصیلاتش اشاره کرده است و ابیاتی در توحید، نعت نبی و علی (ع) و معصومین (ع) و مدح ناصرالدین شاه قاجار است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۷۶۱

آغاز: ای بنام تو بلند آوازها ×× و ای بلند آواز تو بر سازها؛ **انجام:**از جهان رنگ و بو بگذشته به ×× عاشق بی رنگ و بوئی گشته به / عاشق بی رنگ و بو الهی است ×× عشق اللهی همه آگاهی است

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ در آخر نسخه ابیاتی در مدح میرزا محمد جان امین خلوت آمده؛ جلد: تیماج، ۲۵گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۴۴-۴۸]

● **مدینة الابحاث فی مسائل المیراث** / فقه / عربی

madīnat-ul abḥāṯ fī masā'il-il mīrāṯ

رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع، ۱۲۱۵ق۱۳ قمری

raštī esfahānī, mohsen ebn-e mohammad rafī‘ (1801 - 19c)

منظومه‌ای است در سیصد و سی و شش بیت در احکام ارث و طبقات وارثین و جز اینها.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۷۹/۴

آغاز: من بعد حمد واهب العطایا ×× مصلیاً لاشرف البرایا / و آله ساداتنا العلاء ×× ائمة الهداة بالولاء؛ **انجام:** و فاطم و ولدها الاطهارا ×× ذوی العلی و المجد و الفخارا / صلاة عمت ألسن الا ملاکا ×× دائمة ما دارت الا فلاکا

خط: نسخ معرب، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ ۱۴گ (۱۱۷پ-۱۳۰ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴-۱۵۳]

● **مدینة الابکار و سفینة الاشعار** / شعر / فارسی

madīnat-ol abkār va safīnat-ol aš‘ār

مشتری خراسانی، محمد ابراهیم، ۱۲۶۴ - ۱۳۰۵ قمری

moštarī xorāsānī, mohammad ebrāhīm (1848 - 1888)

حاوی اشعاری است که مشتری شاعر زمان ناصر الدین شاه در نکوهش دیگران و هجو شاعران دیگر زمان خود سروده است و حاوی تعدادی از قصاید و غزلیات و دوبیتی و نثرهایی چند می‌باشد که در ضمن آنها حسام الشعراء گاه به دشمنان خود تاخته و در پاره‌ای از موارد در تمجید در آمده است در اینجا خلاصه و برگزیده‌ای از اشعار اوست.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۵۲

آغاز: بسمله نجم الشعراء نام نامیش محمد ابراهیم؛ **انجام:** شش مه گفتیم شعر و شش سال دگر ×× تحصیل وصول صله می‌باید کرد

منتخبی از آن است، این کتاب که فراهم آمده از هجوهای اوست در آن هجو فروغی و مایل افشار نیز به چشم می‌خورد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد قزوینی، تا: ۱۳۰۰ق؛ جلد: تیماج، ۹۳گ، ۱۱سطر (۶/۵×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵-۵۹۱]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۵۶

آغاز: بسمله، منتخبی است در مدینه الابکار و سفینة الاشعار این بنده اقل الحاج حسام الشعراء محمد ابراهیم متخلص بمشتری الطوسی، حمد وستایش که از اظهارش؛ **انجام:** بلکه بسوی کعبه بر بندم بار ×× خضر آمد و در بادیه شد رهبر من

منتخبی از آن؛ خط: نستعلیق، کا: محمد ابراهیم مشتری، تا: ۱۳۰۶ق؛ ۱۷۵گ، ۱۶ سطر (۱۰×۱۶)، اندازه: ۱۶/۵×۲۴/۵سم [ف: ۶-۷۳]

● **مدینه العلم** / متفرقه / عربی

madīnat-ul ‘ilm

ازنیقی، محمد بن قطب الدین، - ۸۸۵ قمری

eznīqī, mohammad ebn-e qotb-od-dīn(- 1481)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۵۲

آغاز: بسمه، هذا فهرس کتاب مدینه العلوم؛ **انجام:** انک اکرم الاکرمین و ارحم الراحمین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۷ق؛ جلد: مقوا [رایانه]

● **مدینة العلم** / تاریخ / عربی

madīnat-ul ‘ilm

احمد بن مصطفی بن خلیل، ق ۱۰ قمری

ahmad ebn-e mostafā ebn-e xalīl(- 16c)

تاریخ تألیف: ۹۶۸ق

در این کتاب نویسنده به صورت املاء به دیگری یک دوره علوم زمان خود را مورد بحث قرار داده است، به شرح زیر: فی العلوم (الخطیه)، فی العلوم الباحثه عما فی الاذهان من المعقولات الثانیه، فی العلوم المتعلقه بالاعیان. مطالب این کتاب در یک «مقدمه» و دو «طرف» و یک «خاتمه» می‌آید.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۴۳

آغاز: بسمله، بدیع بیان لا یحتدی مثاله و منبع تبیان لایخطی؛ **انجام:** و الیقین انک اکرم الاکرمین و ارحم الراحمین ...

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۹۶۸ق، جا: قسطنطنیه؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۱۷۱گ، ۲۱ سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۷-۳۰۸]

● **مدینه العلم** / گوناگون / فارسی و عربی

madīnat-ul ‘ilm

جزایری شیرازی، محمد مؤمن بن محمد قاسم، ۱۰۷۴ق۱۲ قمری

jazāyerī šīrāzī, mohammad mo'men ebn-e mohammad qāsem (1664 - 18c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۶۰۹

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین و الصلوه و الرضوان؛ **انجام:** از مشرق ذات طلوع کرده در مغرب تعین انسانی غروب

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا [رایانه]

← مدینة معاجز الائمة الاثنی عشر و دلائل الحجج علی البشر ≻ مدینة المعاجز

● **مدینة المعاجز = مدینة معاجز الائمة الاثنی عشر و دلائل الحجج علی البشر = مدینة المعجزات فی النص علی الائمة الهداة** / فضایل و مناقب / عربی

madīnat-ul ma‘ājiz = madīnat-u ma‘ājiz-il a’immat-il iṯnā ‘ašar wa dalā’il-il ḥujaj ‘ala-l bašar = madīnat-ul mu‘jizāt fi-n naṣṣ ‘ala-l a’immat-il huda

بحرانی، هاشم بن سلیمان، - ۱۱۰۷ ؟ قمری

bahrānī, hāšem ebn-e soleymān(- 1696)

تاریخ تألیف: ۱۰۹۰ق

مشتمل بر۱۲ «باب» است و در هر باب به ترتیب به معجزات و علوم یکی از ائمه اطهار علیهم صلوات الله پرداخته است. مؤلف درآغاز بیش از یکصد جلد کتاب درامامت نام برده است.

آغاز:بسمله، الحمدلله الذی دل بعجز الخلایق عن ایجاد مخلوقاته دلیلاً علی وجوده.

چاپ: مشار عربی، صص۸۲۳-۸۲۴؛ قم، مؤسسة المعارف الاسلامیة، هشت جلد، ۱۴۱۳ - ۱۴۱۶ق؛ دارالخلافه طهران، سنگی، ۱۲۹۱ق، رحلی، ۵۳+۶۲۵+۷صص

[الذریعه ۲۵۳/۲۰]

شرح و حواشی:

۱- مدینة المعاجز (منتخب) = معجزات امیرالمؤمنین (ع)؛ موسوی همدانی، علی بن احمد (-۱۴)

۲- مدینة المعاجز (منتخب)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۶۰۲

آغاز:برابر؛ **انجام:**فصاح ابی و عمی یا مسرور فقلت بلسان فصیح لبیک فقال تکلمت قلت نعم قال ابن سروة و نسیت نسبه و کان سرور هذا رجلا لیس بجوهری الصوت

خط: نسخ، کا: علی بن مبارک بن محمد قروی بحرانی، تا: ۱۱۰۲ق؛ مجدول، مصحح، مقابله شده توسط علی بن سلیمان بن علی بن سلیمان بحرانی در ۲۶ جمادی الاول ۱۱۰۲؛ واقف: عبدالباقی آیت اللهی، اسفند ۱۳۷۴؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۵۱گ، ۳۳سطر، اندازه: ۲۱/۲×۳۱/۵سم [ف: ۲۶-۵۰۶]

۲. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۲۶۳

کا: علی بن سلیمان بن علی بن سلیمان حمری بحرانی، تا: ۱۱۰۵ق؛ در همین تاریخ با نسخه اصل مقابله شده است؛ قطع: رحلی [ف: -۲۱۹]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۱۲۱/۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**و رواه الشیخ البرسی وبین الروایتین اختلاف فی البعض بالاسناد یرفعه الی ابن عباس ...

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۲گ (۱۷۵پ-۲۰۶پ)،اندازه:۱۶/۵×۲۲سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۱۶]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۰۶

آغاز:برابر؛ **انجام:**فقال: تکلمت، قلت: نعم، قال: ابن سروة و نسیت نسبه کان مسرور هذا رجلالیس بجوهری الصوت ...

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی، با خط خوردگی؛ تملک: محمد تقی فرزند محمد فرزند حسین شریف با مهر «محمد تقی» به تاریخشنبه ۵ رمضان ۱۲۸۷؛ تیماج، ۴۶۹ص، ۲۹سطر، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۲۸-۳۰]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۷۷۶۳

آغاز:برابر؛ **انجام:**الثامن و الثلثون علمه (ع) باللغات ابوجعفر محمدبن جریر الطبری قال روی الحسن قال حدثنا احمدبن محمد عن محمد بن علی.

از ابتدای کتاب تا اواسط باب هفتم؛ خط: نسخ، کا: عبدالحسین بن یاقوت بن حسن بن جعفربن حسین بن علی، تا: سه‌شنبه ۱۳ذیحجه۱۲۰۸ق؛ افتادگی: انجام؛ ۳۶۷گ، ۲۷سطر، اندازه: ۲۲/۷×۳۳سم [ف: ۱۴-۴۸۳]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۰۵

بی کا، بی‌تا؛ خریداری از حوزه علمیه ولی عصر کرمان [رایانه]

● **مدینة المعاجز (منتخب) = معجزات امیرالمؤمنین (ع)** / حدیث / عربی

madīnat-ul ma‘ājiz (mn.) = mu‘jizāt-u amīr-il-mu’minīn

موسوی همدانی، علی بن احمد، ق۱۴

mūsavī hamadānī, ‘alī ebn-e ahmad(- 14c)

وابسته به: مدینة المعاجز = مدینة معاجز الائمة الاثنی عشر و دلائل الحجج علی البشر = مدینة المعجزات فی النص علی الائمة الهداة؛ بحرانی، هاشم بن سلیمان (-۱۱۰۷)

تاریخ تألیف:صبح دوشنبه ۲۸ شعبان ۱۲۹۸ق؛ محل تألیف: روستای شورین همدان

گزیده‌ای از مدینة المعاجز سید هاشم بحرانی است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۵۶۲/۲

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... اما بعد فقد انتخبت بعض الاحادیث من کتاب مدینة المعاجز للسید هاشم التوبلی البحرانی رفع الله درجته ارید ان اکتبها فی هذه الوریقات؛ **انجام:**و خرجن بنات رسول الله و حریمه یتساعدن علی البکاء و یندبن لفراق الحماة و الاحباء.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۸ شعبان۱۲۹۸ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۱۲۳گ (۳پ-۱۲۵ر)، ۱۶سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۲۸-۱۲۳]

● **مدینة المعاجز (منتخب)** / فضایل و مناقب / فارسی

madīnat-ol maʻājez (mn.)

وابسته به: مدینة المعاجز = مدینة معاجز الائمة الاثنی عشر و دلائل الحجج علی البشر = مدینة المعجزات فی النص علی الائمة الهداة؛ بحرانی، هاشم بن سلیمان (-۱۱۰۷)

تاریخ تألیف: ۱۲۶۲ق

گزیده‌ای است از کتاب مدینة المعاجز سید هاشم بحرانی که در روز جمعه ۱۸ رجب ۱۲۶۲ق آنرا آغاز نموده است و بعید نیست کاتب نسخه همان انتخاب‌کننده باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۲۴۴/۲

آغاز:فی کتاب فضائل امیرالمومنین علیه السلام بالاسناد المتصل من انس بن مالک قال قال رسول الله لابی بکر و عمر امضیا الی علی علیه السلام حتی یحدثکما ما کان منه فی لیلة ... و اعلم انی رأیت مدینة معاجز الائمة کتاباً رشیقاً و مؤلفا منیفاً فاحببت ان انتخب منه ... روی الشیخ الطوسی فی مجالسه؛ **انجام:**فبعزتی حلفت و بجلالی اقسمت انه لا یتولی علیاً عبد من عبادی الا ان زحزحته عن النار و ادخلته الجنة و لا یبغضه عبد من عبادی و یعدل عن ولایته الا ابغضته و ادخلته النار و بئس المصیر.

خط: نستعلیق، کا: محمد حسینی همدانی، تا: حدودقرن۱۳؛ مصحح؛ ۱۶گ (۷۳ر – ۸۸پ)، ۲۳ سطر(۱۰×۱۶) [ف: ۴۱-۲۳۱]

← مدینة المعجزات فی النص علی الائمة الهداة ﴿ مدینة المعاجز

● مدینة النفس فی اشعار عنتر عبس / شعر / عربی

madīnat-un nafs fī ašʻār-i ʻantar ʻabs

دراین دیوان اشعار معروف عرب عنتره بن شداد بن قراد عبسی به ترتیب حروف قافیه گرد آورده شده با ذکر مطالب تاریخی مربوط به اشعار.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۹۹۴/۱

آغاز:الحمدلله الذی أمره بین الکاف و النون العالم بما کان و ما یکون، و بعد فانه اذا کان الشعر ریحانة الأدب؛ **انجام:**و غدیراً یغترف منه الذین یریدون نظم الأشعار

خط: نسخ، کا: فاضل مراغی، احمد بن علی اکبر، تا: قرن ۱۴؛ ۵۹گ (۱پ-۵۹پ)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۸-۱۶۷]

● المدیون هل یجب علیه اداء الدین قبل المطالبة مع الامکان (رسالة فی) / فقه / عربی

al-madyūn hal yajib-u ʻalay-h adā’-ad dayn qabl-al muṭāliba maʻa-l imkān (r.-un fī)

اسفرجانی، محمد رضا بن محمد علی، ق۱۳ قمری

esfarjānī, mohammad rezā ebn-e mohammad ʻalī(-19c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۱۵/۱۳

خط: نسخ، کا: محمد حسن گوگدی، تا: ۱۲۷۱ق؛ ۵گ (۱۲۲ر-۱۲۶پ) [مختصر ف: -۸۸]

● مذاکرات آسیای وسطی / اسناد / فارسی

mozākerāt-e āsīyā-ye vostā

ترجمه رساله‌ای است به فارسی در بیان مذاکرات راجع به آسیای وسطی بین دولت روس و انگلیس در دو جزو (بخش) در سال‌های ۱۸۶۹-۱۸۷۳-۱۸۸۳ میلادی. نام مترجم مشخص نگردیده است.

تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۸۰۲

آغاز:بسمه تبارک و تعالی - بیان مذاکراتی است که در باب افکار آسیای وسطی ما بین روس و انگلیس رد و بدل شده است جزو اول - مذاکرات سنوات ۱۸۶۹ الی ۱۸۷۳ - ایضاً متصرف شدن افغانستان شغنان و روشان را در سنه ۱۸۸۳ چون مدتها لزوم مراوده بلاواسطه بین ولایات سرحدی روس (اورنبورغ و سیبری) محسوس بود لهذا در سنه ۱۸۶۳ رأی دولت امپراطوری چنین علاقه گرفت که این مطلب را بزودی اجرا کند تا بدینواسطه حدود آسیای وسطی مختصر شده آنولایات امن و بیخطر باشد؛ **انجام:**یعنی که معائده بین دولتین در باب سرحد افغان تا اختلافات و منازعه راجع بآن حدود بکلی دفع نشود برقرار و امضا نخواهد شد و در (۲۹) ماه او (۱۰ سپتامبر) پرو توکلی که نتیجه آخری مذاکرات را بیان میکرد و از طرف مسوستال و مارکی سالیسبوری امضاء شد ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مهر: «اعتماد حضور - علی اکبر بن الحسینی»؛ جلد: مقوای روکش مخمل، ۱۷۷ص، ۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۶۸۷]

● مذاکرات ابی معشر البلخی / هیئت / عربی

muḏākirāt-u abi maʻšar al-balxī

ابومعشر فلکی، جعفر بن محمد، ۱۷۲ - ۲۷۲ قمری

abū-maʻšar-e falakī, jaʻfar ebn-e mohammad (789 - 886)

در دیباچه آمده است که پرسش‌های شاذان بن بحر از ابومعشر بلخی و پاسخ‌های بلخی در اسرار علم نجوم است و چنان می‌نماید که شاذان مستقیماً از ابومعشر جعفر بن محمد بلخی پرسش کرده است. با سربندهای «قال شاذان»، «قال ابو معشر».

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۶۶/۳

آغاز:بسمله. الحمدلله علی افضاله و الصلاة و السلام علی محمد و آله. و بعد، فهذه مذاکرات ابی معشر البلخی فی اسرار علوم النجوم و سؤال ابی سعید شاذان بن بحر عن ابی معشر و جوابات ابی معشر

لشاذان بن بحر بما اجابه. قال شاذان: سمعت ابا معشر يقول: قال اصطفن حياة كل ذی روح بقدر حظه من الشمس و القمر؛ **انجام:** ... كانت السنة قليلة المرض كثيرة الصحة تصلح ...
خط: نسخ کهن، کا: نصیر بن یحیی المنجم، تا: ۷۶۰ق؛ ۲۳گ (۱۰۱ر-۱۲۳پ) [ف: ۱-۲۲۷]

● **مذاکرات انجمن بین المللی کشاورزی** / کشاورزی / فارسی

mozākerāt-e anjoman-e beyn-ol-melalī-ye kešāvarzī

طبیب نائینی، عیسی، ق۱۴ قمری

tabīb-e nā'īnī,'īsā (- 20c)

اهدا به: مظفر الدین شاه (۱۳۱۳-۱۳۲۴ق)
تاریخ تألیف: حدود ۱۳۲۴ق
در انجمن بین المللی کشاورزی، که به تاریخ ۲۹ مه ۱۹۰۵ م در ایتالیا تشکیل می‌گردد، پس از مباحثات زیادی راجع به کشاورزی قراردادی بین شرکت‌کنندگان امضاء می‌شود که این نسخه حاوی ترجمه آن می‌باشد. ابتدای کتاب شامل شرح حال نمایندگان دول شرکت کننده در این انجمن است و پس از آن از مباحث مطروحه در انجمن و قراردادهای منعقده بین دول شرکت کننده سخن می‌رود.
آغاز: بسمله. انجمن بین الملل زراعتی رم در سال ۱۹۰۵ مسیحی صورت مأمورین دول به ترتیب الف و باء فرانسه
انجام: در بعضی جزئیات مطالب مذکوره در ده فصل هم گفتگو کرده ولی چندان تفاوت و فرقی ندارند
[فهرستواره منزوی ۳۹۱۴/۵]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۸۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۳۲۴ق، جا: تهران؛ ۲۶گ، ۱۲ سطر (۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۷×۲۲/۵سم [ف: ۱-۳۶۸]

● **مذاکرات حاج کریم خان کرمانی** / کلام و اعتقادات / فارسی

mozākerāt-e hāj karīm xān-e kermānī

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری

kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

مسائل ومطالب متنوعه‌ای است که کریم خان درجلسات خود با میرزا محمود شیرازی ومیرزا حسن اصفهانی وسید عبدالله جندقی درمنزل سید جوادجندقی، با اطرافیانش نموده ویکی از شاگردانش یادداشت نموده است. این یادداشت‌ها درشناخت مسلک شیخیه وعقاید کریم خان اهمیت دارند.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۵۵۶۴/۶-۲۷/۲۳۴
آغاز: بسمله روزی تشریف آورده بودند خانه آقا سید جواد جندقی ودر آن مجلس عزاز این ناچیز وجناب آقا میرزا محمود شیرازی وجناب آقا میرزا حسن اصفهانی؛ **انجام:** اگر شخص بخواهد حکیم بشود یك مرتبه از اول قرآن ... همه اش را درحق حضرت امیر بخواند ... وهکذا امام دیگر اگر این کار را توانست بکند حکیم می‌شود تمت ... وآله الطاهرین ابدا لابدین ودهر الداهرین
خط: شکسته، تحریری، کا: محمد علی بن محمد حسن نوری، تا: شنبه ۲۶ صفر۱۲۹۲ق؛ جلد: تیماج، ۵۶گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۷-۴۲۴۷]

● **مذاکرات شورای کتابخانه مجلس** / اسناد / فارسی

mozākerāt-e šowrā-ye ketabxāne-ye majles

گزارشی از مذاکرات اعضاء هیئت مدیره کتابخانه مجلس شورای ملی است که در طی ۴۶ جلسه و در سال‌های ۱۳۱۳-۱۳۲۴ش برگزار شده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۲۴۲
بی‌کا، بی‌تا؛ [ف: ۳۳/۲-۵۲]

● **مذاکرات شیخ الرئیس قاجار با سلطان عبدالحمید خان عثمانی** / حکومت و سیاست / فارسی

mozākerāt-e šeyx-or-ra'īs-e qājār bā soltān 'abd-ol-hamīd xān-e 'osmānī

شیخ الرئیس قاجار، ابوالحسن بن محمد تقی، ۱۲۶۴ - ۱۳۳۶ قمری

šeyx-or-ra'īs-e qājār, ab-ol-hasan ebn-e mohammad taqī (1848 - 1918)

مذاکراتی است که شیخ الرئیس ابوالحسن میرزا به حسام السلطنة قاجار متخلص به حیرت در ایام اقامت خود در اسلامبول با رؤسای دولت عثمانی درباره مسائل فیما بین ایران و عثمانی انجام داده است. همچنین در پایان آن، منشآتی از وی که از اسلامبول به رفقایش نوشته، آمده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۹۶۰/۸
آغاز: بعرض می‌رساند شبی که جنابان سفیرین کبیرین در حضور مبارك اعلیحضرت سلطانی بوسیله مبارکه اتصال نامه همایونی شرف دعوت خاصه نایل شده بودند
خط: تحریری، کا: وحید اشراقی، تا: قرن ۱۴؛ جلد: مقوا، ۱۰۶ص (۲۰۴-۳۰۹)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲۶-۴۳۷]

● **مذاکرات فی المحاضرات** / منطق / فارسی

al-mozākerāt fe-l mohāzerāt

حزین، محمد علی بن ابی طالب، ۱۱۰۳ - ۱۱۸۰ قمری
hazīn, mohammad ʻalī ebn-e abī-tāleb (1692 - 1767)

در آداب مناظره و محاوره است و بسیار سودمند.در چهار «مقاله»: مقاله ۱. در دو «مقام»:۱) محاسن کلام، ۲) ذکر اشارتی چند که مقدمه مقصود در این کتاب است یا شرط مقصود یا مناسب آن است بر سبیل اجمال مقصور بر کلمات مفیده؛ مقاله ۲. علم مناظره و شرایط و آداب آن؛ مقاله ۳. علم محاور و آداب آن؛ مقاله ۴. فواید متفرقه از حکم و امثال و نکات و کلمات بلغا و اجوبه مسکته و حکایات و ظرایف و نوادر اقوال.
[نسخه‌های منزوی ۱۵۰۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۳۷ و ۴۷۰۶-ف و ۵۶۴۷-ف و ۶۰۶۰-ف

آغاز:بسمله. و به نستعین. از فیض ایزدی خواستارم که دلی دهد که یاد او را سزد و زبانی بخشد که ستایش او را شاید تا رسم عبودیت بجای آید و راه بندگی سپری گردد ... چنین گوید ... محمد المشتهر بعلی اللاهجی ... در هجوم هموم دامن اندوه ... چندی اشتغال حواس آشفته را فی الجمله پناهی و گریز گاهی تصور نموده سخنی چند در علم محاوره و قانون مناظره و آنچه مناسب این مقام نماید نگاشتن گرفت ... به «مذاکرات فی المحاضرات» تسمیه خواهد یافت مشتمل بر چهار مقاله؛ **انجام:**یا حبذا الوصال ولو بالخیال. (بلغ قبالا بنسخة کتبها المصنف دام ظله العالی).
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ از روی نسخه مؤلف و مقابله شده با آن و در زمان او؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۳۵گ، ۱۴سطر(۸×۱۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۲-۲۷۳۰] و [فیلمها ف: ۳- ۸۹ و ۱۷۳ و ۱۹۵]

● **مذاکرات کمیسیون معارف** / اسناد / فارسی
mozākerāt-e komīsīyon-e maʻāref-e

مجموعه ۹۸ صورت جلسه از جلسات کمیسیون معارف کشور در بین سال‌های ۱۳۰۲-۱۳۰۹ش است که به امضای حکیم الملک، سلیمان میرزا و احمد سعیدی رسیده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۲۲۸

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۹ق؛ جلد: مقوا با روکش اسلیمی، ۱۰۵ص [ف: ۳۳/۲-۴۹]

● **مذاکره حارث بن کنده ثقفی طبیب با کسری** / طب / عربی
mozākere-ye hāres ebn-e kende-ye saqafī-ye tabīb bā kasrā

مذاکره‌ای است که بین حارث زمانی که او در دربار کسری با وی ملاقات کرده بین وی و کسری درباره طب و منافع آن صورت گرفته است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۹۷۳/۳-۵۴/۶۲

آغاز:بسمله؛ ذکر انه قدم علی کسری الملک طبیب اسمه حارث بن کنده الثقفی طبیب العرب فاستأذن
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱گ، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۷-۴۲۴۷]

● **مذاکرة ذوی الراحة و العنی بالمفاخرة بین الفقر و الغنی** / ادبیات / عربی
muḏākirat-u ḏawi-r rāḥa wa-l ʻanā bi-l-mufāxira bayn-al faqr wa-l ġinā

عاملی، محمد بن علی، ۱۰۷۱ - ۱۱۳۹ قمری
ʻāmelī, mohammad ebn-e ʻalī (1661 - 1727)

اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۲۰۱/۴

خط:نسخ،کا:ابراهیم بن سلمان موسوی حسنی،تا:۱۱۱۲ق،جا: مکه مکرمه؛ ۹گ (۵۵پ-۶۳پ)، اندازه: ۱۵/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۱۴۱]

● **مذاکره طرماح و معاویه در فضایل اهل بیت** / تاریخ / عربی
mozākere-ye teremmāh va moʻāvīye dar fazāyel-e ahl-ol beyt

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳۵۵/۱

آغاز: بحمدالله کالبدر الطالع حوالیه اصحاب کالنجوم الثواقب اللوامع اذا امرهم بامر ابتدروا الیه و اذا نهاهم عن شیء لم یتحاسروا علیه؛ **انجام:**و الله لکلامک اشد علی من کلام الاعرابی و لقد ضاقت حلی الدنیا بحذافیرها تم هذا المقال بعون الملک المتعال و صلی الله علی محمد و آله اجمعین.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، قهوه‌ای، ۲گ (۱ر-۲ر)، ۱۴سطر، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۳۸-۴۸۴]

● **مذاکره طرماح و معاویه در فضایل اهل بیت** / تاریخ / فارسی
mozākere-ye teremmāh va moʻāvīye dar fazāyel-e ahl-ol beyt

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۵۰۸/۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق؛ پس از آن ذکر ابوالاسود و عبدالله بن جعفر، عون بن جعفر، جلوس پادشاهان صفوی و چند تاریخ وفات امامزاده‌های اصفهان؛ جلد: تیماج، ۵گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴-۲۰۷۱]

● **المذاکرة مع الاخوان و المحبین من أهل الخیر و الدین** / عرفان و تصوف / عربی
al-muḏākira ma'a-l ixawān wa-l muḥibbīn min ahl-il xayr wa-d dīn
علوی حسنی، عبدالله بن علوی، ق۱۱ قمری
'alavī hasanī, 'abd-ol-lāh ebn-e 'alavī(- 17c)
تاریخ تألیف: پنج‌شنبه ۲۳ شعبان ۱۰۶۸ق
مبحث عرفانی کوتاهی است راجع به تقوی که به آیات و احادیث و گفته‌های عرفا و شعرا استشهاد می‌شود.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۵۵/۲
آغاز:الحمدلله رب العالمین الذی خلق الانسان من طین و جعل نسله من سلالة من ماء مهین؛ **انجام:**و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و اصحابه و تابعیهم باحسان الی یوم البعث و النشور ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «ریحان الله بن جعفر الموسوی» (بیضوی)؛ ۳گ (۵۴پ-۵۸پ)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲-۵۸]

● **مذاهب** = **ملل و نحل منظوم** /ادیان و مذاهب / فارسی
mazāheb = melal va nehal-e manzūm
شیخ درویش بن شیخ قردی، ق۱۰ قمری
šeyx-e darvīš ben šeyx-e qordī(- 16c)
تاریخ تألیف: ۹۲۷ق
از شیخ درویش بن شیخ قردی [لطفی؟] چاپی به سال ۹۲۷ق/۱۵۱۲م). به نام «مذاهب» سروده است با دیباچه‌ای کوتاه به نثر. هفتاد و سه گروه مسلمانان را برشمرده، پس ازتعریف هر گروه با سربند «جواب» آن گروه را با دید اهل سنت رد کرده است:۱. فرقه مکنونیه، ۲. شیطانیه، ۳. وجودیه، ۴. معطله، ۵. متصله، ۶. منفصله، ۷. عرشیه، ۸ مبشریه، ۹. ثنویه، ۱۰. مولهه، ... ۱۵. فلاسفه، ... ۲۰. کیسانیه، ... ۲۵. قاسطیه، ... ۳۰.کرامیه، ... ۳۵. اباحیه، ... ۴۰. حلولیه، ... ۴۵. مهمله، ... ۵۰. واقفیه، ... ۵۵. منکریه، ... ۶۰. شیعه، ... ۶۵. متربصه (مرتبصه)، ۷۱. وضعیه، ۷۲. صوفیه، ۷۳. سنیه. سراینده بایستی تخلص «لطفی» داشته باشد و با سراینده «ابواب جنت» در ۹۲۷ (مشترک پاکستان ۶۵۴/۷) یکی باشد.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۷/۴-عکسی
آغاز:سپاس و ستایش پروردگار عالمیان را که صنعت ذاتش ... در تاریخ سنة سبع و عشرین و تسعمایه، که نسخه نوشته شود منظوم به «مذاهب» موسوم ...
ای که خواهی مذاهب دانی ×× بر تو بادا که «مذاهب» خوانی؛
انجام:چون به چار تمام است اسلام ×× هم به این چار سخن گشت تمام
نسخه اصل: گنج بخش، ش ۱۱۶۵ (گنج ۴۷۳/۲)؛ خط: نستعلیق پخته، کا: شیخ فتح الله بن شیخ نسوفی، تا: ۹۵۷ق؛ ۲۴گ (۱۰۲-۱۲۵) [عکسی ف: ۲-۲۴۸]

● **المذاهب (رسالة فی بیان)** / کلام و اعتقادات / عربی
al-maḏāhib (r.-un fī bayān-i)
طبری، محمد کاظم بن رضا، ق۱۳ قمری
tabarī, mohammad kāzem ebn-e rezā(- 19c)
در یک «مقدمه» در فرقه ناجیه که شیعه اند بروایت از پیغمبر و هشت باب: اهل سنت و جماعت، شیعه، اهل اعتزال، خوارج، اهل تصوف، مرجئه، مجبره، مشبهه، و یک «خاتمه» در دیگر ادیان.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۵۸/۷
آغاز:بسمله. الحمد الله الهادی للعباد الی سبل السلام ... فیقول ... محمد بن الرضا الکاظم الطبری حررت هذه الرسالة المسماة ببیان المذاهب ... رتبتها علی مقدمة و ثمانیة ابواب و خاتمة؛ **انجام:**و ختم الله عواقبنا بالخیر و السعادة انه خیر موفق و معین تم فی سنة ۱۲۶۷
کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ محشی با نشان«منه»؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۱۴۶-۱۵۷)، ۱۵سطر(۷×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۱-۲۳۶۰]

● **مذاهب اهل التصوف** = **فرق المتصوفة** / عرفان و تصوف / عربی
maḏāhib-u ahl-it taṣawwuf = firaq-ul mutiṣawwifa
نسفی، عمر بن محمد، ۴۶۱ – ۵۳۷ قمری
nasafī, 'omar ebn-e mohammad (1070 - 1143)
در فرق تصوف.مؤلف در این رساله دوازده فرقه صوفی می‌شمارد و همه را جز یکی گمراه می‌داند. اینک نام فرقه‌ها: ۱. حبیبه، ۲. اولیائیه، ۳. شمراخیه، ۴. اباحیه، ۵. حالیه، ۶. حلولیه، ۷. حوریه، ۸. الواقفیه، ۹. المتجاهله، ۱۰. المتکاسله، ۱۱. الالهامیه، ۱۲. مذهب اهل الحق هم یتبعون الرسول (ص).درست مانند آنچه که در حدیقة الشیعه و مانند آن آمده است.
آغاز:بسمله الحمد لله رب العالمین ... هذا کتاب فی مذهب التصوف من تصنیف الشیخ ... نجم الدین عمر النسفی، اعلم ان اصحاب التصوف اثنا عشر فرقتاواحد منهم علی الطریقة المستقیمة و الباقی علی البدعة و الضلالة و هم الحبیبة و الاولیائیه ... اما الحبیبة یقولون ان العبد یتخذالله حبیبا و یقطع عن محبة المخلوقین فیرفع التکلیف عنهم ...
انجام:اما مذهب اهل الحق هم یتبعون سنة رسول الله و یودون الصلوة و الزکوة و یحذرون من الشرب ... و الرقص باللهو و اکل الحرام و یشتغلون بالکسب الحلال ... و اذا وقفت فی احوال اهل التصوف فاحترز مصاحبة هذا القوم و متابعتهم ... و ضل اهل البدعة ... و السعی فی اهانتهم واجب عند الشرع کما قال رسول

الله (ص) من اهان صاحب بدعة امنه الله تعالی فی القیامه من الفزع الاکبر وفقنا الله لسعی مشکور و عمل مبرور ... و تجارة لن تبور.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۶/۴-طباطبائی
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: ۱۱۷۴ق؛ در کنار یکی از این صفحات چند بیت به نقل از عطار ؟ نوشته‌اند، اینک چند بیت پند گونه از آن جمله: «کسی با تو سخن گوید بیندیش ×× مگو این را شنیدستم از این پیش / اگر خواهی که گردد کعبه آباد ×× دل اهل دلی از خود بکن شاد / به مردی ای که آید افتخارت ×× که تو کاری کنی کاید به کارت»؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماجقهوه‌ای، ۲گ (۳۸پ-۳۹ر)، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۲۲-۲۴۵]

● مذاهب اهل تصوف = فرق المتصوفه / عرفان و تصوف / فارسی

mazāheb-e ahl-e tasavvof = feraq-ol motasavvefa

نسفی، عمر بن محمد، ۴۶۱ - ۵۳۷ قمری

nasafī, ʻomar ebn-e mohammad (1070 - 1143)

مختصری است در بیان دوازده مذهب اهل تصوف که در عصر مؤلف مشهور بوده‌اند (جیلیه، اولیائیه، شمراخیه، اباحیه، حالیه، حلولیه، حوریه، واقفیه، متجاهله، متکاسله، الهامیه، صوفیه) و روش اعتقادی و عملی هر یک از آنها تا حق از ناحق تشخیص داده شود.

آغاز:بسمله، بباید دانستن که تصوف چیست؟ و اهل تصوف کیست؟ و چه کرده‌اند؟بدانکه تصوف پاکیزه گردانیدن نیت است وخود را از دوستی غیر حق بازداشتن وآراستن تن به سنت حضرت رسول صلی الله علیه وآله واهل تصوف دوازده گروه اند ...

[فهرستواره ۶۹۳/۷ و ۸۴۵/۸]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۲/۴-ف
نسخه اصل: سلیمانیه ش ۱۲۰۸؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۳۹ق؛ ۳گ (۲۱۰پ-۲۱۲ر)، ۱۹سطر [فیلمها ف: ۱-۵۱۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۲۳۷
آغاز:بسمله، هذا کتاب بیان مذاهب التصوف؛ **انجام:** باید که با وضو و به اعتقاد پاک و درست
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۸۷۵ق؛ جلد: پارچه‌ای [رایانه]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۸۹۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**صاحب بدعه امنه الله تعالی یوم القیمة من الفزع الاکبر وفقنا الله و صلی الله علی محمد وآله الطیبین الطاهرین
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج مذهب، ۱گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [اهدائی رهبر: ۵-۵۴]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۹۷/۳۴
آغاز:برابر؛ **انجام:**بحال اصحاب تصوف واقف گشتی باید که ... طریقه ای را که بر حق اند تعظیم کنی و با ایشان صحبت [کنی] و بریشان یار گردی و از گروه غیر اجتناب ... الله الله (تمت بعون الملک الوهاب).
تذکر: نام مؤلف به استناد کتاب‌شناسی شیخ بهائی ۶۵۰ تعیین شد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن Y۱۱ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۲گ (۱۱۳پ-۱۱۴پ هامش)، ۱۵سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۸-۶۱۵]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۷۱۷/۳
آغاز:برابر**انجام:**اما آنکه گمراهی را به راه راست آورد ایزد تعالی او را ثواب هفتاد پیغمبر (ص) بدهد.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۵۳ق؛ جلد: تیماج، ۴ص(۴۴-۴۷)، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۳۳/۱-۱۹۱]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۴۶/۱۱ط
آغاز:برابر؛ **انجام:**من اهان صاحب البدعه آمنه الله تعالی یوم القیامه من الفزع الاکبر.
کا: ابراهیم بن رحمت الله حسینی نجفی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ جلد: تیماج، ۲ص (۱۰۵-۱۰۶)، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۲۴/۳-۷۶]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۴۳۶/۱۲
آغاز:.برابر؛ **انجام:**و دایم شکر و راضی باشند دنیا به وجود این طایفه برقرار است و الله اعلم بالصواب
تذکر: نام کتاب و مؤلف به استناد کتاب‌شناسی شیخ بهائی ۶۵۰ تغییر یافت؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۲گ (۱۲۰پ-۱۲۱ر)، ۲۰سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۶-۱۵]

۸. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۳۶/۲
آغاز:برابر؛ **انجام:**چنانکه صاحب شریعت می‌فرماید که من اهان صاحب بدعة آمنه الله یوم القیامة من الفزع الاکبر.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۳۵پ-۳۶ر)، اندازه: ۲۴×۳۵سم [ف: ۱-۹۱]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹/۱
خط: نستعلیق، کا: حسین پیر زاده همدانی، تا: ۱۲۲۴ق؛ جلد: تیماج تریاکی، ۳ص (۱-۳)، ۲۵-۲۱سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [سنا: ف: ۱-۴۰]

۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۸۱۳/۳
آغاز:برابر؛ **انجام:**و دنیا بوجود این طایفه برقرار است.
تذکر: نام کتاب و مؤلف به استناد کتاب‌شناسی شیخ بهائی ۶۵۰ تغییر یافت؛ خط: نستعلیق، کا: هراب هرابادی، تا: رجب۱۲۹۹ق؛ ۲گ (۱۲۲پ-۱۲۳پ) [ف: ۵-۶۵۰]

۱۱. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۰۰۰/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:**وبه خرقه ولقمه آنچه رسد اکتفا کنند مادامی که شاکر و راضی باشند دنیا به وجود این طائفه برقرار باشد.
تذکر: نام کتاب و مؤلف به استناد کتاب‌شناسی شیخ بهائی ۶۵۰

تغییر یافت؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲گ، ۲۲سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف مخ: ۱-۲۰۹]

۱۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۴۱۱۶/۱

آغاز:برابر؛ **انجام:**وجهت زن وفرزند واموال واوطان دردل جای ندهند مگر به ضرورت تا به حکم شرع وبه خرقه ولقمه آنچه رسد اکتفا کنند مادامی که شاکر وراضی باشند دنیا به وجود این طایفه برقرار است.

تذکر: نام کتاب و مؤلف به استناد کتاب‌شناسی شیخ بهائی ۶۵۰ تغییر یافت؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۴گ (۱پ-۴پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف مخ: ۱-۲۰۹]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض۷۱۳۶

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۱۲۹]

● **مذاهب اهل تصوف (رساله در بیان)** / کلام و اعتقادات / فارسی

mazāheb-e ahl-e tasavvof (r. dar bayān-e)

شیخ بهائی، محمد بن حسین، **۹۵۳ - ۱۰۳۰** قمری

šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱۰۸

آغاز:بسمله. انتخاب رساله شیخ بهاء الدین علمه الرحمة؛ **انجام:**مربوطة بسوء عملك ... سنه ۱۲۳۴

خط: نستعلیق شکسته، کا: عبدالباقی، تا: ۱۲۳۴ق، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج مذهب [رایانه]

● **مذاهب باطله و اثبات مذهب امامیه** / کلام و اعتقادات / فارسی

mazāheb-e bātele va esbāt-e mazhab-e emāmīye

؟ طالب اسیری

tāleb-e asīrī

با عنوان ترتیب و می‌گوید که آنان با مخالفان در هفتاد هزار مساله خلاف دارند.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۲۶/۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن، ۲۸گ (۲۱ر-۴۸ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۲۸۴]

● **مذاهب الحکماء فی تحقیق العلم و تحقیق ما هو الحق فیه** / فلسفه / عربی

maḏāhib-ul ḥukamā' fī taḥqīq-il 'ilm wa taḥqīq-i mā huwa-l ḥaqq fī-h

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۷۵/۵

آغاز:قال ثالیس الملطی بعد قوله ان للعالم مبدعاً سبحانه و تعالی، لایدرك صفته العقول من جهة هویته، و انما یدرك من جهة آثاره؛ **انجام:**فیتصف بجمیع صفات الکمال من غیر تکثر و التغییر فی ذاته. انتهی کلامه. تم

گویا از اسفار؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، اندازه: ۱۴/۲×۲۶/۵سم [ف: ۸-۱۵]

● **مذاهب الحکماء فی تحقیق ماهیة العلم و بیان ما هو الحق فیه** / فلسفه / عربی

maḏāhib-ul ḥukamā' fī taḥqīq-i māhīyat-il 'ilm wa bayān-u mā huwa-l ḥaqq-u fī-h

رساله‌ای مختصر در بیان مذاهب حکمای قدیم در خصوص ماهیت علم و بیان مذهب حق.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۵۰۱/۵

آغاز:هذا مقالة فی بیان مذهب الحکماء فی تحقیق ماهیة العلم و بیان ما هو الحق فیه قال ثالیس الملطی؛ **انجام:**فیتصف بجمیع صفات الکمال من غیر تکثر و لاتغیر فی ذاته.

خط: نسخ، کا: اسماعیل بن حسن کاتب دزفولی، تا: پنج‌شنبه ۲۶ جمادی الثانی۱۲۸۲ق؛ جلد: تیماج، ۴گ (۱۶۳پ-۱۶۶ر)، ۱۲سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۰/۹سم [ف: ۴۱-۱۸]

← مذاهب صوفیه ≻ مذهب اهل تصوف

● **مذاهب الصوفیة و فرقهم و عقایدهم** / عرفان و تصوف / فارسی

mazāheb-os sūfīye va feraq-o-hom va 'aqāyed-o-hom

از حدیقة الشیعة به فارسی که در پایان آن از تصفیة القلوب یاد شده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۴۷/۱۱

خط: نستعلیق، کا: ملا شکر الله بن ملا رضا قلی مازندرانی شاگرد اشرفی، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۵گ (۲۶۳-۲۷۷)، ۲۰سطر(۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۶-۶۲۲]

● **مذاهب قراء سبعه** / قرائت / عربی

mazāheb-e qorrā'-e sab'e

تهران؛ مروی؛ شماره نسخه:۷۲۲/۲

کا: محمد طاهر بن محمد، تا: ۱۱۴۵ق؛ قطع: خشتی [ف: -۳۰۳]

● **مذاهب الناس فی المعاد و تقریر قول الحق فیه** / کلام و اعتقادات / عربی

maḏāhib-un nās fi-l ma‘ād wa taqrīr-u qawl-il ḥaqq fī-h

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۶۸۶/۱۲

منقول از امام فخر رازی؛ کا: محمد تقی دزفولی، تا: ۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج، ۱گ، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱-۵۱۷]

● **المذاهب و الفرق** / ادیان و مذاهب / عربی
al-maḏāhib wa-l firaq

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۱۳۵/۶

خط: نسخ، کا: علی اکبر بن عبدالقادر تونی، تا: ذیحجه۱۰۵۱ق؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۲ص (۲۱-۲۳)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۵-۱۵۴۵]

● **المذاهب و الفرق** / ادیان و مذاهب / عربی
al-maḏāhib wa-l firaq

فایده کوتاهی است دربیان مذاهب وفرق اسلامی که طی هشت «فصل» کوتاه به معرفی هشت فرقه از آنان می‌پردازد: ۱. معتزله، ۲. شیعه، ۳. خوارج، ۴. مرجئه، ۵. تجاریه، ۶. جریه، ۷. مشبهه، ۸. ناجیه به نقل از «المواقف». مؤلف درپایان این رساله را به حضرت ولی عصر (عج) اهداء می‌نماید.
آغاز:بسمله حمدله وصلی الله علی محمد وآله وصحبه وسلم اما بعد فهذه رسالة فی بیان المذاهب والفرق قال رسول الله صلی الله علیه وآله ستفرق امتی ثلاثاً وسبعین فرقة کلها فی النار الا واحدة وهی ما اناعلیه واصحابی
انجام:هذا ما وجدنافی مقطع المواقف وشرحه اللهم اغفرلی وسایر المؤمنین ... هذا آخر هذه الرسالة وقد جعلتها هدیة وتحفة للامام المعصوم محمدبن الحسن العسکری علیهما السلام
چاپ: به اهتمام محمد تقی دانش پژوه، نشریه دانشکده ادبیات تبریز، ج۱۸: ۳۸۷-۳۹۳.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۵/۱۹

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: تاج الدین حسین بن صاعد، تا: قرن ۱۰؛ ۴ص (۷۳۴ — ۷۳۷)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۹سم [ف: ۳۲-۱۴]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۸۵۳/۳۱-۳۵/۳۳

آغاز و انجام: برابر
درنسخه حاضر این فایده ازشیخ بهایی معرفی شده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه سلخ ربیع الاول۱۱۰۲ق؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج، ۲گ، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۹سم [ف: ۲-۶۵۱]

● **مذکر الاحباب = تذکره نثاری** / تراجم / فارسی
mozakker-ol ahbāb = tazkere-ye nesārī

نثاری بخاری، حسن خواجه، ۹۲۲ - ۱۰۰۵ قمری
nesārī boxārī,hasan-e xāje (1517 - 1597)

تاریخ تألیف: ۹۷۴ق (= مذکر احباب)
دنباله «مجالس النفایس» نوایی است، شامل ۲۸۳ تن از شعرای قرن ۱۰ خراسان و فرارود و همسایه‌گان تا کاشغر و هند است، در یک «مقدمه» در حمد و نعت و ستایش ابوالغازی اسکندر بهادر و تعریف شعر و سبب نگارش، آنگاه یک«مقاله» در بیان احوال ملوك، در دو «باب»: ۱. احوال و اشعار نه تن امیران چنگیز خانی، ۲. در هشت تن از شاهان جغتائی، که از بابر (۹۳۳-۹۳۷ق) آغاز می‌شود. آنگاه چهار «باب» دیگر: ۱. گروهی که نگارنده آنها را ندیده و از جهان رفته‌اند، ۲. گروهی که ایشان را دیده و از جهان رفته‌اند، چهار «فصل»، شصت و پنج تن، ۳. گروهی که آنها دیده و هنوز در قید حیات‌اند، چهار «فصل»، شصفت تن، ۴. گروهی که آنها را ندیده و هنوز زنده بوده‌اند، چهار «فصل»، سی و پنج تن. خاتمه پدر و نیاکان و عموها و برادران و نزدیکان نگارنده هشتاد و پنج تن، رویهم ۲۸۳ تن. (احمد منزوی)
آغاز:حمد نامعدود معبودی را که مجوعه وجود انسانی که نسخه جامعه تذکره جزو و کل است به فهرست و فی الارض آیات للموقنین
چاپ: در حیدر آباد دکن به کوشش سید محمد فضل الله در ۱۳۸۹ق۱۹۹۶م و سپس در تهران سال۱۳۷۷ش به کوشش نجیب مایل هروی از سوی نشر مرکز در قطع وزیری چاپ شده
[تذکره‌نویسی فارسی ص ۱۹۳ و ۷۱۷ و ۲۲۰/۲؛ تاریخ تذکره‌های فارسی ۲۱۹/۲-۲۳۵؛ فهرستواره منزوی ۱۹۵۱/۳-۱۹۵۲؛ مشترك پاکستان ۷۳۷/۱۱]
شرح و حواشی:
۱- مذکر الاحباب (مختصر) = خلاصه مذکر الاصحاب؛ جرفادقانی، محمد بن علی اصغر (-۱۳)

۱. تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۱۲۶عکسی

بی‌کا، تا: ۹۸۰ق، جا: سمرقند؛ ۱۱۵گ [جنگ: ۱-۴۶۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۳۶/۷

آغاز:برابر؛ **انجام:**ز سعدی طالش را انوری کن ×× به فردوس برینش رهبری کن / مکن دور از گلستان کمالش ×× بحق مصطفی و صحب و آلش؛ انجامه: «قد تم کتابتی بعون الوهاب ×× امید که باشد همگی خیر و صواب / گر سهو خطایی شده باشد واقعی (کذا) ×× رب اغفرلی انت کریم وهاب»
کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۰۳۵ق، جلد: مقوا، ۵۳ص (۷۶۹-۸۲۱)، اندازه: ۱۱×۳۲/۵سم [ف: ۲۹/۱-۸۰]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۰۵۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب ۱۳۷۱ق؛ [نوشته شده] برای سعید نفیسی از روی نسخه ضیاء قاری شاعر افغانی نوشته از روی نسخه

هاشم شایق بخاری کابلی در ۱۳۱۱ش از روی عکس نسخه ویسی هروی در ۹۸۳ که در کتابخانه برلین هست، با فهرست به خط نفیسی؛ جلد: مقوا، ۹۷گ، ۱۸سطر(۱۴×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۶-۱۸۷]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۰۷-ف

نسخه اصل: کتابخانه نفیسی ش۵۵۳؛بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۱۸۹]

● **مذکر الاحباب (مختصر) = خلاصه مذکر الاصحاب** / تراجم / فارسی

mozakker-ol ahbāb (mx.) = xolāse-ye mozakker-ol ashāb

جرفادقانی، محمد بن علی اصغر، ق۱۳ قمری

jorfādeqānī, mohammad ebn-e ʻalī asqar(- 19c)

وابسته به: مذکر الاحباب = تذکره نثاری؛ نثاری بخاری، حسن خواجه (۹۲۲-۱۰۰۵)

خلاصه مذکر الاصحاب خواجه سید حسن نقیب الاشراف (قرن ۱۰).

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۲۹/۸

آغاز:بسم الله تعالی در تذکره موسومه به مذکر الاحباب تصنیف مولانا سید خواجه نقیب الاشراف بخاری در ذکر جمیل محمد کامران پادشاه بن بابر ...

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲گ (۱۰۱پ- ۱۰۲پ)، اندازه: ۱۷/۷×۲۳سم [ف: ۴۱-۱۸۵]

● **مذکر الاصحاب** / تراجم / فارسی

mozakker-ol ashāb

سمرقندی بخارائی، محمد بدیع بن محمد شریف، ۱۰۵۳ق۱۲ قمری

samarqandī boxārāī, mohammad badīʻ ebn-e mohammad šarīf (1644 - 18c)

تاریخ تألیف: آغاز: ۱۰۹۳ (= مذکر الاصحاب) و انجام ۱۰ جمادی الثانی ۱۱۱۲ق

تذکره شعرای دربار سبحان قلی خان سلطان اشترخانی بخارا (۱۰۹۱-۱۱۱۴ق) است در ۲۹ «باب» به ترتیب تهجی. گلچین معانی (تذکره ۲۳۶/۲) سخنی دیگر دارد که: تذکره سرایندگان همروزگار نگارنده، در فرارود به ویژه سمرقند است و ۵۹ تن سرایندگان ایران که در مسافرت خود به ایران ایشان را دریافته است. از شهرهای مشهد، سبزوار، سمنان، قم، کاشان و اصفهان. زندگی‌نامه به ترتیب الفبائی است از احمد آکابیانی (چنین) تا خواجه محمد باقی یکتا. (احمد منزوی)

[فهرستواره منزوی ۱۹۵۳/۲/۳]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۶۴-ف

نسخه اصل: نسخه آکادمی علوم تاجیکستان ش ۶۱۰؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۴۸ق؛ ۱۵۸گ [فیلمها ف: ۱-۱۸۹]

● **مذکر الاطباء** / طب

mozakker-ol atebbā’

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۶۳۵

نسخه نادر؛ بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● **المذکرة فی الحکم المنثورة المعتبرة** /- عربی

al-mudakkira fi-l ḥikam-il mantūrat-il muʻtabara

بکری صدیقی، محمد بن محمد، ۸۹۸؟ - ۹۵۲ قمری

bakrī seddīqī, mohammad ben mohammad (1493-1546)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۰۳۷/۸

بندی است از او؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: میشن [ف: ۵-۲۲۵]

● **المذکر و المؤنث** / صرف / عربی

al-mudakkir wa-l mu’annat

ابوحاتم سجستانی، سهل بن محمد، - ۲۵۵ ؟ قمری

abūhātam-e sajestānī, sahl ebn-e mohammad(- 870)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۳۳۲/۳-ف

نسخه اصل: قونیه ش ۴۳۶۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی ۳۸۶ق [فیلمها ف: ۱-۶۷۴]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه:۳۴۰/۲بخش۳

نسخه اصل: همان نسخه اصل بالا [ف: -۱۴۵]

● **المذکر و المؤنث** / صرف / عربی

al-mudakkir wa-l mu’annat

نفطویه، ابراهیم بن محمد، ۲۴۴؟ - ۳۲۳ ؟ قمری

naftavīe,ebrāhīm ben mohammad (859 - 936)

وجیزه‌ای است در ذکر علامات تأنیث و بیان مؤنثات سماعی محلی به امثله و شواهد شعری و آیات قرآنی، که مؤلف همه آن علامات را تحت عناوین زیر نام برده است: مما یؤنث فی البدن، مما یذکر فی البدن، مما یذکر و یؤنث، باب من المؤنث، مما یذکر و یؤنث و الاختیار التذکیر.

آغاز:قال ابوعبدالله اعلم ان المؤنث یأتی علی ضربین فمنه ضرب فیه علامات فلا یلتبس اذا کن فیه بالمذکر

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۰۷۷/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:**و [تذهب] فیه الرسالة و انشد، اتتنی لسان بنی

عامر ... باب ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: شرقی، جلد: چرم مذهب، ۱ص (۷۴پ)، ۲۸سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۴۰-۶۶۴]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۴۹/۸
آغاز:برابر؛ **انجام:**نحو قولک هی الدور و الاسواق فاعرف ذلک.
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد تقی بن رفیع الدین بن علی غفاری کاشانی، تا: ۲۴ ربیع الثانی۱۰۳۷ق؛ جلد: مقوایی، ۳گ (۸۶ر-۸۸ر)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۷-۳۵۷]

۳. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۴۸۵/۴
آغاز:برابر؛ **انجام:** و الاسواق فاعرف ذلک ... توفیقه.
خط: نسخ، کا: قطب الدین بن ملا تاج الدین حسن بن شم، تا: ۱۵ ربیع الثانی ۱۰۶۱ق؛ جلد: مقوایی، ۱۹ و ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲-۱۶۴]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۵۱۱
آغاز:برابر؛ **انجام:**تم کتاب المذکر و المونث
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [رایانه]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۰۷۹
آغاز:برابر؛ **انجام:**نحو قولک هی الدور و الاسواق فاعرف ذلک.
خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: اواخرقرن۱۲؛ واقف: نایینی؛ ۶گ، ۱۷سطر(۷/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: ۱۲-۳۲۵]

● **المذکر و المؤنث** / نحو / عربی
al-mudakkir wa-l mu'annat

عروضی، احمد بن محمد
'arūzī, ahmad ebn-e mohammad

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۳۵/۱
آغاز:بسمله. الحمدلله رب العالمین و صلواته علی سیدنا محمد و آله اجمعین. هذا کتاب یشتمل علی ذکر المذکر و المؤنث الذی روی عن العرب و ذکروه فی الاشعار و جاء القرآن؛ **انجام:**و ما الحق بالثالث الحدید و القفا و السبیل و الصلاح و الثوب (وجدت بخط المولی ... محمد تقی المجلسی حشره الله تعالی مع النبی و الوصی و اولادهما فی ظهر کتاب تهذیب الاخبار حشرالله مؤلفه مع الائمة الاخیار فی ۱۱۱۵-من تحقیقات احمد بن محمد بن احمد العروضی.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ در برگهای ۴پ (از چهار برگ بی شماره آغاز) تا ۱ر از برگهای شماره دار در دو صفحه (بنگرید به ۶۳۵/۲) [ف: ۶-۲۳۴۰]

● **المذکر و المؤنث ۱** / نحو / عربی
al-mudakkir wa-l mu'annat

مختصری است جامع و فوق العاده نافع در بیان علامات اسماء مؤنث در زبان عربی مرتب بر سه «باب»:ما اتی من کلام العرب مذکر او مؤنثا بغیر اختلاف معنی؛ ما یذکر و یؤنث و الفاظه متفقة و معانیه مختلفة؛ باب الاسماء المؤنثة التی لا اعلام فیها للتأنیث.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۴۰۵/۴
آغاز:بسمله الحمدلله وحده و الصلوة علی محمد و آله سئل بعض الادبا عن المذکر و المؤنث فقال للمؤنث ثلث علامات تعرف بهن؛ **انجام:**یا صاح بلغ ذوی الزوجات کلهم ×× ان لیس وصل اذا انحلت عری الذنب. والحمدلله اولا و اخرا و صلی الله علی محمد و آله و الفراغ منه للحسن بن ابراهیم بن محمد الزامی (که همان کاتب صحیفه سجادیه مذکور باشد) عشیة یوم السبت لاحدی عشرة لیلة بقیت من المحرم سنة سبع عشرة و اربع مائة و افق السبت من المحرم هذا الثالث من نیروز غفرالله له و لوالدیه و لجمیع المومنین و المومنات برحمته.
خط: نسخ، کا: حسن بن ابراهیم بن محمد الزامی، تا: شنبه ۱۹ محرم۴۱۷ق؛ جلد: مقوا، ۸گ (۸۴-۹۱)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۱۲-۴۱۴]

● **المذکر و المؤنث ۲** / صرف / عربی
al-mudakkir wa-l mu'annat

رساله بسیار مختصری است در بیان کلمات مؤنث و علامات جمع در تذکیر و تأنیث.
آغاز:بسمله کتاب مختصر المذکر و المؤنث اصل الاسماء و الصفات کلها التذکیر حتی یدخل علیها علامة توذن بالتانیث و تبنی عنه

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۵۳/۵
آغاز:برابر؛ **انجام:**و المذکر اللفظی اذا جمع اجری علی الواحدة.
این رساله در حاشیه صفحه اول به میرسید شریف شیرازی نسبت داده شده و باید تحقیق شود؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۲ق؛ ۲گ (۱۷۶پ-۱۷۷پ)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۳۵۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۹۱۸
آغاز:برابر؛ **انجام:**نحو قولک قطعت الثیاب اقطعها.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوا، ۴گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [ف: ۱۲-۴۲۹]

۳. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۷۵/۴ - ب
آغاز:برابر؛ **انجام:**نحو قولک قطعت الثیاب اقطعها
بی‌کا، بی‌تا؛ ۲گ (۴۵پ-۴۶پ) [ف: -۴۵۸]

● **مذمة الاجتهاد = ایقاظ النائمین و موعظة الغافلین** / اصول فقه / فارسی
mazammat-ol ejtehād = īqāz-on nā'imīn va maw'ezat-ol qāfelīn

تاریخ تألیف: شنبه ۳ جمادی الاول ۱۲۲۷ق
مؤلف (به ضبط فهرست مشترک): سبحان علی خان اخباری لکهنوی هندی (۱۲۶۴یا۱۲۶۰ق) صاحب «فذلکة الکلام» و «فضائح البخاری فی صحیحه»؛ اما در مقدمه بعد از تحمید، عبارت «اما بعد بنده فقیر اثیم راجی حداوند کریم جواد حشره الله بموالیه الاطهار» به چشم می‌خورد که می‌نمایاند مؤلف «جواد» نامی است، خصوصاً که در نسخه ش ۲۲۱۴۷ آستان قدس نیز روی لفظ «جواد» به شنگرف خط کشیده شده و همچنین در عبارت فوق، لفظ «جواد» به عنوان صفت برای خدا به کار نرفته چرا که لفظ «کریم» با لفظ «اثیم» متجانس است و صحیح‌تر آن است که جواد نام مؤلف باشد نه صفت خداوند. در ظهر برگ اول نسخه ش ۲۱۸۸۸ آستان قدس که شامل «تبصرة الاصول» نیز است به قلم مغایر چنین نوشته شده: «مذمة الاجتهاد و رساله اصول دین فارسی از حسین علیخان»؛ پس از بررسی مشخص نشد که حسین علیخان، مؤلف هر دو رساله است یا فقط مؤلف رساله «تبصرة الاصول» و یا این‌که تصحیف همان «سبحان علیخان» است.
کتاب مفصلی است در احتجاج با اهل اجتهاد و اثبات شیوه اخباریه با الزام به احادیث ائمه معصومین (ع) و ادله ملزمه اصولیین که به تصریح ایشان بسیاری از مطالب را از کتاب «فوائد المدنیة» و «وسائل الشیعه» نقل کرده و مشتمل بر یک مقدمه، سه باب و یک خاتمه است: مقدمه شامل شش«فایده»: ۱) بدانکه علماء امامیه در زمان غیبت بر دو قسم اند اخباریین و اصولیین ...، ۲)بیان معنی قیاس و رأی؛ باب ۱.ذکر حجیت کتاب مستطاب در چند فصل؛ ۲. بیان حجیت احادیث (چند فصل)؛ ۳. بیان اجماع و سایر ادله موضوعه اهل اصول و عدم حجیت آن؛ خاتمه در فوائد متفرقه. در مقدمه نسخه حاضر آورده است که «اگر مجموع حروف «مذمة الاجتهاد» به حروف ابجد (۱۲۳۰)، سه سال بیشتر از تاریخ تألیف (۱۲۲۷ق) نمی بود. ماده عجیبی بر صورت غریبی برای تاریخ برآمده بوده بنا کام فقره دیگر بر وجه تعمیه به آن انضمام یافت و آن این است که مذمة الاجتهاد مع جد اس [در نسخه بعدی: مع رأس حد] جماعة اهل العناد سر لفظ جماعت که جیم است اعدادش از این نام «مذمة الاجتهاد» چون کم شود تاریخ تام حاصل گردد». در ادامه این عبارت در نسخه ش ۲۲۱۴۷ عبارت دیگری نیز افزوده شده که حاکی از عنوان دوم کتاب می‌باشد و آن این است: «و ایضا ملقب ساختم آن را به ایقاظ النائمین و مواعظة الغافلین».
آغاز:بسمله، نخبر بکونک محمودا فی کل فعالک و ننشی حمدک و شکرک علی انعامک ... اما بعد بنده فقیر اثیم راجی خداوند کریم جواد جواد حشره الله ...

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۸۸
آغاز:برابر**انجام:**یا اینکه قصد کتمان حق و ابراز باطل عمدا با عانت اهل دل و ارباب ریاست ترویج این متاع کاسه نموده اند و الله علیم بذات الصدور اکنون وقت آنست که ختم کلام فرخنده انجام بحمد و ثنای ملک مفضل انعام و صلوات و سلام برسید انام محمد و اهلبیت اطهار کرام او کنیم و الحمد الاتم الاکمل ... قد وقع الفراغ من کتابة هذه الصحیفه الشریفه آخر الیوم الثالث یوم السبت من شهر جمادی الاولی المتکلمه فی سلک مشهور العام السابع و العشرین بعد الالف و الماتیین مضت من الهجرة الفارسیه علی صاحبها و آله الصوة و التحیة
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۸ شعبان۱۲۳۴ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: کشمیری، جلد: مقوا، ۱۶۲گ، ۱۹سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۴۳۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۴۷
آغاز:برابر**انجام:**باعانت بعضی اهل دول و ارباب ریاست و دعوت عوام و سفهاء به مسلک خود ترویج این متاع کاسد به غرضی از اغراض فاسد دنیوی نموده اند و الله اعلم بذات الصدور اکنون وقت آنست ... انک علی ذلک قدیر و باعطاء ما تسهل جدیر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ اهدایی: رهبری، فروردین ۱۳۷۴؛ جلد: مقوا، ۱۴۰گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [اهدائی رهبر: ۱۱-۴۴۱]

● مذمة الدنیا و ما فیها / عرفان و تصوف / عربی

maḏimmat-ud dunyā wa mā fī-hā

فائده مختصری است درنکوهش دنیا وآنچه درآن از ابتلاءات می‌باشد.

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۲۱۶/۳
آغاز: لاتأخذ بقول من یقول انا اتنعم من الدنیا بما أباحه الله سبحانه وأقوم بالواجبات واخراج الحقوق؛ **انجام:**فلم یصل علی واما اعجز الناس فمن عجز عن الدعاء من عدة الداعی أیضاً.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، ۲گ (۵۱ر-۵۲پ)،۲۹سطر،اندازه:۲۰/۵×۳۲/۵سم [محدث ارموی مخ: ۲-۱۰۴۲]

● مذمت سید علی اکبر تفرشی / شعر / فارسی

mazammat-e sayyed ‘alī akbar-e tafrešī

حسام الحق، ق۱۴ قمری

hosām-ol-haqq(- 20c)

تاریخ تألیف: ذیحجه ۱۳۱۳ق
شامل ۲۶ قصیده و یک ترجیع‌بند در هجو سید علی اکبر تفرشی. سروده شده در ذیحجه ۱۳۱۳ق و منتشره در رجب ۱۳۱۵ق.در مقدمه می‌گوید علما بر دو قسم اند: بعضی مخالف هوا و گروهی موافق هوا. از جمله گروه دوم: «یکی لاجناب و لا مستطاب مخرب رعیت بیضا ملجأ اشرار حامی جهال افسق فساق شریعت ندار سید علی اکبر تفریشی- کسر الله عنقه- که

سال‌هاست در شهر طهران با این که سواد وی منحصر به نقطه قلب است در نهایت تقلب دست تعدی به دامن ناموس و عصمت شرع محمدی دراز کرده و باب بی‌دینی و بی‌اعتدالی را بر روی خلق بیچاره باز نمود. نه جان مردم از دست ظلم و عدوان وی در امان است و نه مال و عرض ایشان. عوام بیچاره از ترس و خوف جان و مال خود تمکینی از صورت‌سازی و حیله‌بازی او کرده در عداد علما و مجتهدینش می‌شمارند و نزد وی به ترافع و تداعی روند و بدین سبب خاطر مقدس پیغمبر خدا را آزرده سازند و خود را مولد لعن ملائکه مقربین در آوردند لهذا ... محض خدمت به شریعت مطهره و رفع بدنامی از علمای کرام و دفع شر از سر یک دسته مردمان بیچاره توکلاً علی الله عزم خود را جزم کرده که آن چه بر خفایای اعمال آن شرور طاغی باغی آگاهی دارد نظماً در چند قصیده تذکراً و تنبیهاً گوشزد خلق نمایم. و چون در دو سال قبل اوراقی در عنوان اعلان به امضای لسان الحق متضمن تخطائه [تخطئه] و تعییب جناب ملاذ الاسلام آقای میرزای آشتیانی در دست مردم دیده شد و در سنه ماضیه بر همان نهج به امضای ترجان الغیب تجدید مطلع نموده باز ذکر مساوی جناب آقای معظم را بیان و در عرصه نگارش در آورده بودند کمال تعجب است که این دو نگارنده با این که دعوی خداپرستی و حق گویی و بی غرضی می‌کنند و از آثار کلمات چنان می‌نماید که بر خفایای امور هر کس آگاهند و همه را همراه، چه باعث گشته که یک جهت در ابراز حالات آن آقای معظم کوشیده و چشم از این سید طاغی یاغی دیوانه پوشیده، نمی‌توان گفت که بر سیئات اعمال و افعال او بی خبر بوده‌اند»، پس از آن عذر استفاده از کلمات رکیک را خواسته است:«در این منظومات شریفه الفاظی که در مورد تفضیح و تفحیش مخاطب ذکر گشته نه از بابت هرزه‌سرایی بوده بلکه چون آن یاغی طاغی از ابتدای ورود به این ارض الی الآن سبک وضع خود را بر این قرار داده که نسبت به تمام طبقات خلق بدگویی و بدزبانی نماید ... ما نیز همان الفاظ قبیح رکیک را که مگر به اشخاص محترم گفته است در حق خودش یادآور گشتیم که طعم آنها را بجشد». در پایان هم مؤخره تندی با عنوان «تمنا و در خواست» آمده که نویسنده در آن به نام خود و تاریخ سرایش اشعار اشاره کرده است:«چون این کتاب منظومه در حیات شاه شهید به قلم زبان و زبان قلم آمده و در غره شهر ذیقعده هزار و سیصد و سیزده به اتمام رسید و به جهات عدیده در پرده خفا بوده حالاً در عنوان نمره اول تقدیم برادران دینی می‌شود. وقایع و حالات و کیفیات و حرکات و تعدیات آن مفسد بی‌حیا را در سلطنت این پادشاه رؤوف مهربان به خصوص فتنه و فسادی که در این ایام میانه دولت و ملت فراهم کرده به همین نهج منظومه در نمره آتیه عرض و تقدیم خواهد شد تا اتمام حجت شده باشد و یا موجب عبرت گردد. حامی شریعت احمدی حسام الحق به تاریخ غره شهر رجب المرجب ۱۳۱۵».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۳۷

آغاز:آغاز مقدمه: حمد بی قیاس شایسته بارگاه بی زوال خداوندی است که انسان را اشرف مخلوقات و ارفع موجودات نموده و در خلقت وی تبارک الله احسن الخالقین فرموده. آغاز قصیده اول: قصیده اولی فی مدحه. حرف الف. بیا ساقی بیاور آن بلورین جام مینا را ×× بپیما یک دو سه ساغر تو این مهجور شیدا را؛ **انجام:**پایان قصاید: کی نبی را چنین پسر باشد ×× این ابوجهل را پدر باشد / دارد البته با عمر خویشی ×× سید تفرشی تف ریشی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ برخی از لغات در حاشیه معنا شده‌اند؛ جلد: گالینگور، ۶۰گ، ۱۳سطر (۱۳/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۲۰-۲۵۹]

● **مذمت شرب تتن و دخانیات** / فقه / عربی

mazammat-e šorb-e toton va doxānīyāt

رساله کوتاهی است درمذمت شرب تتن ودخانیات، در آن نقل نموده که شیخ علی نقی کمره‌ای وفخر الدین طریحی وشیخ سلیمان بن علی بحرانی وشیخ داود صاحبرجال سید نصر الله حایری الشهید قایل به تحریم بوده‌اند وشیخ حر عاملی قایل به توقف بوده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۸۹۲/۵-۲۴/۱۹۲

آغاز:بسمله حمدله وبعد اختلف الاصحاب من المتأخرین فی شرب التتن فالمشهور الحلیة لان الاصل فی الاشیاء الحلیة؛ **انجام:**حالا قوه وصافی سینه ام بهتر از ایام جوانیست ودرهمه احوال بهمه حال خوشتر از اوقات ارتکاب این فعل لغو پرضرر کم فایده میباشم وماعلی الرسول الا البلاغ المبین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳گ، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۷-۴۲۴۸]

● **مذمت صوفیه (رساله در)** / عرفان و تصوف / فارسی

mazammat-e sūfīye (r. dar)

به خواهش: محمد بن حاج محمد قاسم ادکانی (کذا) اسفراینی در متن کتاب، نام مؤلف و رساله مذکور نیست. نام مذکور، در صدر رساله نوشته شده است. مضامین رساله و شواهد نسخه می‌رساند که مؤلف، از فضلای امامیه، مقیم در اسفراین یا همان حدود، در اواخر قرن ۱۱ هجری قمری و معاصر با شیخ حر عاملی بوده و ظاهراً در تاریخ تحریر نسخه حاضر حیات داشته است.

آغاز:پس از خطبه مختصر: اما بعد چون مؤمن بالاسم و الصفات التماس از این فقیر بی بضاعت نموده که جمعی کثیر از مردم اسم خود را صوفی کرده اند و در اکثر افعال و اقوال بمخالفت با علما اثنی عشریه رضوان الله علیهم دارند و مصاحبت و مجالست با علماء ندارند و میگویند ما را با خلق چکار بواسطه

آن که بریاضت و خلوت همه چیز کشف و حاصل میشود و احتیاج بتعلیم نیست بنابراین احادیث چندی که در مدح و فضیلت علماء واقع شده از کتب متعدده باسانید مختلفه قلیلی از آن درین صحیفه مذکور میشود و همچنین در مذمت این گروه طاغیه خذلهم الله و اخزاهم و افعال و اقوال و خورد و خواب و لباس ایشان نیز وارد شده مذکور میشود
انجام:پس بتحقیق که کافر است و مسلمان نیست
[فهرستواره منزوی ۱۵۰/۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۹۷۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۸ق؛ رساله، مذیل است به ۱۴ صفحه که حاوی صورت استفتاءهایی است که حاج محمد مؤمن و برادرش میرزا قاسم و ملا محمد حسین لاهیجانی (طرفدار صوفیه) از علمای مشهد از شیخ حر عاملی و نظام الدین علی موسوی و میرک موسوی و شیخ محمد رحیم در مسأله تصوف و صوفیه نموده، با سواد جواب آنها؛ جلد: مقوا، ۱۸گ، ۱۷سطر، اندازه: ۹×۱۶سم [ف: ۵-۱۵۸]

● **مذمت صوفیه (رساله در)** / عرفان و تصوف / فارسی
mazammat-e sūfīye (r. dar)

رساله در مذمت صوفیه و افعال و اعتقادات آنان و مذمت پوشیدن پشمینه و صدور افعال خلاف شرع از آنان مثل ضرب دف و رقص و ... است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۰۰۴۱

آغاز:بسمله. بدانکه احادیث بسیار در باب پشم پوشیدن اختلافی دارد؛ **انجام:**هدانا الله و ایاکم الی صراط مستقیم

مؤلف شناخته نشد، احتمالاً از مردمان قرن ۱۱ و ۱۲ق است؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ کاغذ: کشمیری، جلد: مقوا، ۳گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۱×۲۰سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۵۶]

● **مذمت فرقه‌ای که سعی دارند خود را از خداوند متعال بی نیاز سازند** / کلام و اعتقادات / فارسی
mazammat-e ferqe-ī ke sa'y dārand xod rā az xodāvand-e mota'āl bī-nīyāz sāzand

رساله کوتاهی است در مذمت فرقه ای که سعی دارند با ریاضت‌های باطل و حقه و با ادعیه، ختومات و طلسمات به مقامات و کرامات برسند و خود را ازحق تعالی بی‌نیاز سازند. این رساله نیز ممکن است از محمد تقی بن محمد حسین کاشانی تهرانی (- ۱۳۲۱ق) یا شیخ محمد علی تلواسکانی «ترواسکانی» (- پس از ۱۳۳۳ق) باشد. جهت آگاهی بیشتر به ترقیمه رساله نخست در همین مجموعه رجوع شود.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۰۰۴/۴

آغاز:الهی عمرنی ماکان عمری بذلة فی طاعتک ... بعضی از مردم در این زمان سعی و کمال همتشان این است که خود را مهما امکن از حضرت تعالی بی نیاز سازند؛ **انجام:**و ان العبد العدو لله لیدعو الله عزوجل.

خط: نستعلیق، کا: شیخ محمد علی تلواسکانی «ترواسکانی»، تا: ۱۳۳۳ق؛ ۳گ (۱۹۲-۱۹۴)، ۱۴-۱۵سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۳۸-۱۸]

● **مذنبه شریف** /شعر / ترکی
maznabe-ye šarīf

سراینده از اهل سنت است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۲۶/۱۱

آغاز:روا اوله بزیم تک بهی نوایه ×× صلواة یله سهم بی نهایه

خط: نستعلیق، کا: محمد افندی الاخودی، تا: رمضان۱۳۰۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۶۷گ، اندازه: ۱۶/۵×۲۲سم [ف: ۵۱-۷۵]

● **مذهب (رساله‌ای در)** / کلام و اعتقادات / فارسی
mazhab (r.-ī dar)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۰ق؛ محل تألیف: مشهد رضوی

رساله‌ای است در خداشناسی از طریق معرفت نفس، با بیان اشکالاتی در مقدمه درباره عدم استجابت دعا و توسل به ائمه علیهم السلام و نتیجه نگرفتن از آن و غیره و سپس پاسخ استدلالی بدان شبهات از طریق آیات و روایات و اشاره به برخی از اشعار، و در پایان ده مرقات در بیان ده پله ایمان آورده است. مؤلف در دیباچه اشاره کرده است که در مشهد علی بن موسی الرضا به سال ۱۲۴۰ به فکر تألیف رساله حاضر افتاده است.

اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۸۹

آغاز:الحمدلله رب العالمین ... اما بعد چون بر کافه انام لازم است که به قدر قوه و امکان در دین خود بذل جهد نموده باشند.؛ **انجام:**از حضرت رسالت مآب مأثور است علامة اهل الجنة اربعة وجه ملیح و لسان فصیح و قلب تقی و ید سخی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۶۰گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۰×۱۸سم [ف: ۱-۱۴۰]

● **المذهب الاثنی عشری** /ادیان و مذاهب / عربی
al-maḏahab-ul iṯnā 'ašarī

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ - ۱۰۳۰ قمری
šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۶۹/۱۳
خط: نسخ، کا: نجفعلی انجدانی، تا: قرن ۱۳ [میراث شهاب: س۹ش۲-۳۵]

● **مذهب ارباب السلوک = رسالة فی التصوف** / عرفان و تصوف / عربی
maḏhab-i arbāb-us sulūk = r.-un fi-t taṣawwuf
در چهل و دو«باب»: ۱. شریعت و طریقت و حقیقت، ۲. توبه، ۳. مجاهده، ۴. عزلت و خلوت، ۵. تقوی، ۶. صمت، ۷. خوف و رجاء، ۸. حزن، ۹. جوع و ترک شهوت، ۱۰. خشوع و تواضع، ۱۱. مخالفت نفس، ۱۲. حسد و غیبت، ۱۳. قناعت، ۱۴. شکر، ۱۵. صبر، ۱۶. مراقبت، ۱۷. رضی، ۱۸. عبودیت، ۱۹. ارادت، ۲۰. استقامت، ۲۱. اخلاص و صدق، ۲۲. حریت، ۲۳. ذکر، ۲۴.فتوت، ۲۵. فراست، ۲۶. خلق، ۲۷. جود و سخاء، ۲۸. غیرت، ۲۹. ولایت، ۳۰. دعاء، ۳۱. فقر، ۳۲. تصوف، ۳۳. ادب، ۳۴. احکام سفر، ۳۵. صحبت، ۳۶. توحید، ۳۷. احوال عرفا هنگام مرگ، ۳۸. معرفت، ۳۹. محبت، ۴۰. سماع، ۴۱. اثبات کرامات اولیاء، ۴۲. وصیت مریدین.

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۸۸/۸
آغاز:الحمدلله الذی هدانا الی هداه ... اما بعد فقط طلب منی جماعة اصدقائی و اخلائی ان اجمع لهم مختصرا فی بیان مذاهب ارباب السلوک فانهم فی الاخرة هم الملوک؛ **انجام:**من الابدال کلهم اوصونی عند فراقی و قالوا اثوة الاحداث یعنی حرام علی المرید مجالسته
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۴گ (۱۴۵پ-۱۷۸پ)، ۱۵سطر، اندازه: ۱۲/۸×۱۸/۴سم [ف: ۵-۱۴۸]

● **مذهب ارسطاطالیس = الجمع بین الرأیین** / فلسفه / عربی
maḏhab-u arisṭāṭālīs = al-jam‘ bayn-ar ra’yayn
میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ ؟ قمری
mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad(-1632)
تاریخ تألیف: ۱۰۲۰ق
درباره حدوث عالم و آشتی میان سخنان افلاطون و ارسطو در این باره از میرداماد که برای شاگرد خود میر منصور گیلانی ساخته است.
چاپ:درهامش قبسات به چاپ رسیده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۰۱/۸
در این نسخه حاشیه‌ای است از همین گیلانی درباره حدوث دهری و در آن می‌گوید: «اقول فحینئذ ثبت آن معنی حدوث العالم هو ان له مبدء فاعلی و هنا لا ینا فی ازلیة العالم فلا یثبت الحدوث بالمعنی الذی ادعاه المصنف رحمه الله تعالی و قد عرضت علیه رحمه الله فلم یات بما یشبعنی. هـ میر منصور گیلانی»؛ خط: نستعلیق، کا: جدیدالاسلام کشمیری، محمد مؤمن، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۴ص(۳۹-۴۲)، سطور چلیپا (۹×۱۷)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۲-۲۸۸۹]

● **مذهب الاسماعیلیة (فی بیان)** / حدیث / عربی
maḏhab-ul ismā‘īlīyya (fī bayān-i)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۰۵۶
آغاز: محمد رسوله الذی اختاره و اصطفاه و طهره.؛ **انجام:**النجاسات المساجد التی ... لطهارة وقع الصلوة صلی الله علیه لیمنعن مساجد ... و انصارکم و صلبکم ...
خط: نسخ جلی خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]

● **مذهب اهل الحق** / کلام و اعتقادات / عربی
maḏhab-u ahl-il ḥaqq
مسعود بن احمد بن عبدالعزیز
mas‘ūd ebn-e ahmad ebn-e ‘abd-ol-‘azīz
رساله کوتاهی است در بیان برخی از عقاید کلامی اشاعره از جمله صفات خدا، قرآن، نبوت و غیره.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۷۴/۵
آغاز:بسمله، کتاب فیه بیان مذهب اهل الحق اعلم ان العالم و هو اسم لماسوی الله تعالی من الانوار و الظلم و السموات و ما علیها من.؛ **انجام:**و الشقی کتابه بشماله او من وراء ظهره حق و کتبه کرام الکاتبین اعمال العباد حق.
کا: محمد بن قوام الدین بیدگلی، تا: قرن ۹؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج مذهب، ۵گ (۱۳۹-۱۴۳پ)، ۱۴سطر(۷×۱۰/۵)، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۴-۸۵]

● **مذهب اهل تصوف = مذاهب صوفیه** / عرفان و تصوف / فارسی
mazhab-e ahl-e tasavvof = mazāheb-e sūfīye
همدانی، علی بن محمد، ۷۱۴ - ۷۸۶ قمری
hamadānī, ‘alī ebn-e mohammad (1315 - 1385)
در این رساله یا مقاله مذهب‌های صوفیانرا برشمرده است.این فرقه‌ها در این رساله مردود شناخته شده است: حبیبه، اولیائه، شمراخیه اباحیه، حالتیه، حلولیه، واقفیه، متجاهلیه، متکاثریه، الهامیه، اثناعشریه. در این رسالهنام‌هایی برای دسته‌های صوفیان یاد شده که مانند آنها را در حدیقة الشیعة و معرفة المذاهب و هفتاد و سه فرقه می‌بینیم.

آغاز:بسمله، چنین فرماید قدوة الاولیاء و المحققین و زبدة الصلحاء و المتشرعین ...
انجام:اهل عرفان را باید این نسخه دانستن تا مطلع احوال هر طایفه گردند و السلام علی من اتبع الهدی ...
[فهرستواره منزوی ۸۴۵/۸]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۱۷/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۰؛ جلد: چرمی مذهب، ۲ص (۱۴۴–۱۴۵)، ۲۵سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۶–۴۴۶]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۱/۵۹
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: ۱۰۹۳ق؛ ۲ص (حاشیه ۱۶۵–۱۶۶ در هامش) [ف:۵–۵۳۶]

● **مذهب التصوف** / عرفان و تصوف / عربی

maḏhab-ut taṣawwuf

گفتاری است کوتاه در این‌که فرقه‌های صوفیه دوازده گروه هستند. که یک فرقه آنها در طریق مسلمین هستند و بقیه در صراط بدعت و ضلالت.

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۹۰۶/۵
آغاز:بسمله الحمدلله رب العالمین والصلوة علی محمد و آله اجمعین و منه الحول والقوه هذا بیان مذهب التصوف من تصنیف الشیخ الامام الاجل نجم الدین عمر النسفی رحمه الله تعالی علیه اعلم ان الصوفین علی اثنی عشر فریقا واحد منهم علی الطریق المسلمین
بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۲گ (۷۸و۷۹)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۳–۱۲۲۸]

● **مذهب السنة و الجماعة** / کلام و اعتقادات / عربی

maḏhab-us sunna wa-l jamā‘a

رساله‌ای در مذهب سنت و جماعت هدیه برای مجلس ظهیر الامة اصیل الدین سعد الاسلام و المسلمین، با عنوان‌های «مسألة». یک دوره کلام اشعری است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸۹/۲
آغاز:بعد بسمله و حمد. و بعد فان المستقیم من الملک الاسلامیة و القویم من الشعب الایمانیة یا یشهد علیه صحیح النقل و صریح العقل ذلک مذهب اهل السنة و الجماعة الذی علیه الصحابه و اکثر التابعین و غیرهم؛ **انجام:**و ما یجری بینهم من الوقایع یحمل علی اجتهادهم و المجتهد لایواخذ باجتهاده و ان کان خطاً و من خاصم معاحد من الخلفاء الاربعه فهو علی الخطا و الله اعلم بالصواب و منه المبدء و الیه المآب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۸؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۱۶ص (۱۵۰–۱۶۵)، ۲۱سطر [سنا: ف: ۲–۲۱۰]

● **مذهب السیئات فی اسرار الصلوات** / فلسفه احکام / عربی

maḏhab-us sayyi’āt fī asrār-iṣṣalawāt

سردرودی تبریزی، محمد حسن بن محمد حسین، ۱۳۰۶ – ۱۳۷۱ قمری

sardrūdī tabrīzī, mohammad hasan ebn-e mohammad hoseyn (1889 - 1952)

تاریخ تألیف:سه‌شنبه ۱۸ شوال ۱۳۲۷ق

درباره احکام و آداب و شرایط و اسرار و فلسفه نماز است. تنظیم شده در «مقدمه» و هشت«باب»:المقدمة: نذکر فیها نبذة من فضائل تحصیل العلم الذی منه تعلم مسائل العبادات، در سه«فصل»: ۱) فضل تعلم العلم الذی منه تعلم المسائل، ۲) بیان ذم العمل بلا علم و اتیان العبادات بدو تعلم مسائلها و آدابها، ۳) بیان فضل تعلیم المسائل لمن لایعلمها و ان تعلیمها للاهل و العیال من اوجب الواجبات و مؤکداتها و بیان ذم من لم یعلمها؛ باب ۱. فی بدو وجوب الصلوة و المستفاد من الاخبار انها انما فرضها الله تعالی لنبیه محمد فی لیلة المعراج؛ ۲. بیان فضایلها، در چهار فصل؛ ۳. تارکها و المستخف لها و ما یتعلق بذلک، در سه فصل؛ ۴. بیان مقدمات الصلوة و فضلها و آدابها و اسرارها و ما یتعلق به، در نه نور؛ ۵. فی مقارناتها و اسرارها و فضائلها و حکمها و ما یتعلق بها من الاخبار و الروایات و القصص و الحکایات، در یک مقدمه و یازده فصل؛ ۶. بیان ما یوجب قبولها و یزید فضلها و شأنها و کمالها و سایره یتعلق بذلک در چند فصل؛ ۷. بیان ما یوجب عدم قبولها و ینقص کمالها و ما یتعلق بذلک، در یازده فصل؛ ۸ بیان جملة من الامور المتفرقة، در سه فصل.ابتدای تألیف در دهه اول ذیحجه ۱۳۲۶ق و پایان یافته در سه‌شنبه ۱۸ شوال ۱۳۲۷ق. مؤلف در پایان فهرستی از ۱۴ کتاب نوشته خودش و در مقدمه نام منابع تألیف را ذکر کرده و نوشته شده پس از کتاب دیگر مؤلف نخبة المجالس فی المواعظ و النصایح.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۱۱۶
آغاز:الحمدلله الذی جعل الصلوات الیومیة تکبیرة و تمجیدة و ثنائه و تحمیده و دعاء و ابتهال فی حضرته ذی الجلال؛ **انجام:**و منها رسالة فی مستدرکات قصص العلماء و نسئل الله سبحانه ان یجعلها خالصاً لوجهه الکریم و یتقبلها بقبول حسن انه سمیع علیم
کاتب = مؤلف، تا: ۴۰ روز گذشته از پاییز۱۳۲۷ق؛ رکابه دار؛ مهر: مؤلف «الیس الله بکاف عبده حسن بن حسین ۱۳۲۳» (مربع)، کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ جلد: میشن، ۳۰۴گ، ۱۴سطر (۱۰×۱۷/۵)، اندازه: ۱۶/۹×۲۱/۶سم [ف: ۲۹/۲–۷۷۶]

● **مذهب قالون و الدوری فی التجوید** / تجوید / عربی
maḏhab-u qālūn wa-d dawrī fi-t tajwīd
ناشری، عثمان بن عمر، ۸۰۴ - ۸۴۸ قمری
nāšerī,ʻosmān ebn-e ʻomar (1402 - 1445)

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۵۳/۱
آغاز:الحمد لله حمدا یوافی نعمه و یکافی مزیده ... و بعد فانی تصفحت قراءة اهل هذا الزمان فوجدتهم بحمدالله غیر خارجین عن اسلوب تحقیق القراءة غالبا
نسخه اصل: کتابخانه آکادمی لینچی - رم ۳۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۹۶۱ق؛ ۴۳ص (۳-۴۵) [عکسی ف: ۲-۴۷]

● **مذهب نامه** / شعر / فارسی
mazhab-nāme
تائب تبریزی، اسماعیل بن حسین، - ۱۳۷۴ قمری
tā'eb-e tabrīzī, esmāʻīl ebn-e hoseyn(- 1955)
وابسته به: الرسالة الذهبیة = طب الرضا = الذهبیة الطبیة = الرسالة المذهبة؛ علی بن موسی (ع)، امام هشتم (۱۵۳-۲۰۳)
نظم رساله ذهبیه حضرت رضا به فارسی.
[فهرستواره منزوی ۳۶۹۵/۵]

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۷۲/۱
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف (گویا)، بی‌تا؛ ۲۰گ (۱-۲۰)، اندازه: ۱۱×۱۳سم [ف: ۳-۱۴۲]

● **مذهب یزیدیه (رساله در بیان)** / ادیان و مذاهب / عربی
mazhab-e yazīdīye (r. dar bayān)
محمد البیر قلعی
mohammad-al-beyr qalʻī
مختصری است در بیان اعتقادات طائفه یزیدیه و حکم اموال آنان از لحاظ فقهی ظاهراً از تألیفات مولانا محمد البیر قلعی.
آغاز:بسمله اللهم الهمنا الصواب و فصل الخطاب ... اما بعد فهذه کلمات فی بیان مذهب الطائفة الیزیدیة.
انجام:و اجعله لنافطنا و لا تجعلنا من الذین یرون اقبح ما یاتونه حسنا.
[الاوقاف العامة موصل ۹۷/۲]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۹۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جا: آسیای صغیر؛ جلد: مقوا، ۱۱سطر، اندازه: ۱۴/۸×۲۱سم [ف: ۱۲-۳۵۹]

← مرآت > مرآت

● **مرآت = عجائب الاعلی = غرایب الدنیا و عجایب الاعلی = عجایب الغرایب = عجایب الدنیا** / جغرافیا / فارسی
mer'āt = ʻajāyeb-ol aʻlā = qarāyeb-ol donyā va ʻajāyeb-ol aʻlā = ʻajāyeb-ol qarāyeb = ʻajāyeb-od donyā
آذری طوسی، حمزة بن علی، ۷۸۴ - ۸۶۶ قمری
āzarī tūsī, hamzat ebn-e ʻalī (1383 - 1462)
مثنویی است عرفانی درباره صورت آفرینش عالم و موجودات؛ نخست چهار «مقدمه» است سپس ابتدای غرایب به روش عرفانی در چهار «باب» است:۱. الطامة الکبری درباره آفرینش؛ ۲. غرایب الدنیا یا عجایب الدنیا ترجمه منظوم فارسی مقاله دوم عجایب المخلوقات زکریای قزوینی؛ ۳. عجایب الاعلی که در آن از علویات بحث شده (مقاله نخستین قزوینی)؛ ۴. سعی الصفا که گویا در مکه ساخته و درباره مکه و حج. در نسخه‌ها بیشتر به نام باب‌های آن نام خورده و لذا بسیار ناهمگون است. دولتشاه سمرقندی نام این کتاب را «عجائب الغرائب» ثبت نموده، آذر و هدایت و نائب الصدر او را پیروی کرده‌اند، مؤلف حبیب السیر نام آنرا «عجائب الدنیا» دانسته و حاجی خلیفه او را تقلید نموده و مسلماً نام کتاب «عجائب الدنیا» نیست چرا که شیخ آذری اثری دیگر با این نام دارد و مکرر در این کتاب از آن نقل‌هایی شده است.
آغاز: ابتدا می کنم به بسم الله ×× کوست بر کل کاینات گواه / آفریننده وجود و عدم ×× شرف اندوز طینت آدم
انجام: خاصه بر آذری بیچاره×× که فرو مانده است یکباره / در وسط مانده همچو نقطه نون ×× نه زبیرون درست و نه زدرون
[نسخه‌های منزوی ۳۱۹۳؛ الذریعه ۳/۹ و ۲۱۸/۱۶؛ فرهنگ سخنوران ۳؛ فهرستواره منزوی ۲۴۶/۱؛ دنا ۴۲۶/۷ (۱۱ نسخه)]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۱۸۶
باب دوم است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۸۳گ، ۱۴سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۶-۲۱۳]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۸۵۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** چون غرایب نداشت آن انجام ×× ختم کردید بر صلاة و سلام
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۰۱گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۷/۶سم [ف: ۴-۷۴۱]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۹۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** هر یکی گوشه ای فرو رفتند ××به طریق قلندری خفتند
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ انجام در «تمثیل جامعیت» از «فصل در معرفت آدم» افتاده؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۸۹گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۳/۷×۲۱/۷سم [ف: ۴-۷۴۱]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۷۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** حاصل این بود اصل مبحث ما ×× که محیط است اصل دریاها

بایستی بخش ۲ و ۳ را داشته باشد، در شگفتی‌های جهان از جماد و گیاه و جاندار و جز آنها، و شگفتی‌هایی که در جهان علوی و آسمان هست و استنساخ‌های عرفانی؛ خط: نستعلیق شکسته خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با سرلوح، مجدول، در نیمه دوم نسخه، سربندها نانویس است، پس از حمد و نعت، آغاز می شود با ۴ «مقدمه»، سپس «فصل» هایی بی شماره: مقدمه یکم آغاز می شود به: «بعد حمد مفتح الابواب ×× بشنو از من مقدمات کتاب / دو کتاب و نمونه دو جهان ×× این غرایب شد و آن عجایب دان / چونکه عالم همه دو قسم آمد ×× این یکی گنج و آن طلسم آمد ... / هر یک از اصل و فرع شد قسمی ×× کردمش زان سبب جدا اسمی / اسم اول غرایب الدنیا ×× اسم ثانی عجایب الاعلا» و در مقدمه سوم آن از «جواهر الاسرار» خود یاد کرده است: «خرق عادت به نسبت هر کار ×× گفته ام در «جواهر الاسرار»»؛ ۶۰گ (۱پ–۶۰پ) [ف: ۳–۲۳۳]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۰۸–ف

نسخه اصل: کتابخانه نفیسی ش ۶۸۸. همان باب دوم است؛ خط: نستعلیق،بی‌کا،تا:قرن۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام [فیلمها ف: ۱–۱۹۰]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۶۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** به کریمی خویش رحمت کن ×× ختم کار همه سعادت کن / چون غرایب نداشت هیچ اتمام ×× ختم کردیم و الصلوة و السلام

خط: نستعلیق، کاتب: محمد بن میر عماد، تا: ۱۰۲۵ق؛ مجدول مذهب؛ جلد: تیماج، ۱۸۵گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۳۷–۱۷۸]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۳۳

آغا ز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۲۰گ، ۱۵سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۳۰–۱۲۸]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۱۵–ف

نسخه اصل: پاریس S. P. 1148؛ خط: نستعلیق، کا: ذوالقدر قزوینی، زین العابدین، تا: ۲۳ ربیع الثانی۱۲۳۸ق، ۱۴۲گ، ۲۲سطر [فیلمها ف: ۱–۱۹۰]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۴۸–ف

نسخه اصل: آکادمی علوم شوروی Nov 495. C 1253؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱–۱۹۰]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۹۴

آغاز: ای گشاینده در درجات ×× وی فروزنده چراغ حیات؛ **انجام:** این همه پیکر عدیم مثال ×× که در او بود سر به سر کمال / در یکی شهر کوچک از تن خود ×× داشت چندین ولایت بیحد

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول مذهب؛ ۲۴۶گ، ۱۴سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲۶–۱۸۸]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۲۴

آغاز: قیروان راست مرغی آشفته ×× که نگردد بکارد او کشته؛ **انجام:** چون بمالد بر آن دو چشم افعا ×× گردد از صنع ایزدی بینا

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، به‌خط یکی از اساتید خط نستعلیق نوشته شده؛ همه برگ‌های آن جابجا شده، دارای سرسوره‌های مذهب، مجدول، در حدود دو هزار و چهارصد بیت است؛ کاغذ: خان بالغ، جلد: تیماج، ۱۰۲گ، ۱۲سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۳–۳۷۲]

۱۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: ابتدا میکنم به بسم الله×× کوست بر کل کاینات گواه / آفریننده وجود و عدم ×× شرف اندوز طینت آدم؛ **انجام:** جای رحمست ای خدای جهان ×× بر فروماندگان این دوران / خاصه بر آذری بیچاره ×× که فرو مانده است یکباره

خط: نستعلیق عالی، بی‌کا، بی‌تا؛ پنج مجلس مینیاتور بسیار عالی سبک کار هرات، مجدول؛ مهر: محمد شاه غازی، ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: خانبالغ، جلد: میشن، ۴۰۹ص، ۱۴سطر، اندازه: ۱۹×۲۹/۲سم [ف: ۳–۲۱]

← مراة الاخر ← مرآة الآخرة

● مرآة الآخرة = مرآة الآخر = مرآة الآخرة فی معرفة یوم الآخر / کلام و اعتقادات / عربی

mir’āt-ul āxira = mir’āt-ul āxar = mir’āt-ul āxira fī ma‘rifat-i yawm-il āxar

فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۱۰۰۶ – ۱۰۹۱ قمری

feyz-e kāšānī, mohammad ebn-e šāh morteza (1598 - 1680)

تاریخ تألیف: ۱۰۴۶ق

رساله کوتاهی است در معاد و بیان حقیقت بهشت و دوزخ شامل چهار «باب»: ۱. جایگاه جنت و نار؛ ۲. جنت و نار ناشی از نفس انسان است؛ ۳. اقوالی که اشاره به بعضی از معانی این دو گفته دارد؛ ۴. اقسام لذات و آلام؛ الخاتمة: فی خلود اهل الدارین.او در این کتاب از صاحب فتوحات و ابن میثم و علامه حلی و خواجه طوسی نقل می‌کند و بعضی عبارات فارسی خواجه را به‌عینه می‌آورد.

آغاز: الحمدلله الذی جعل الدینا متاعاً و الآخرة دار القرار، و الصلاة علی ... فیقول محمد بن مرتضی المدعو بمحسن عفی عنه. هذه مرآت ترافیها صورة کل من الجنة و النار ... و سمیتها مرآت الآخرة.

انجام: و لنقبض الآن عنا القلم و لنحمد لله ولی النعم جعلنا الله من

المقربین المخلصین بحق محمد و آله الطاهرین
چاپ: مشار عربی، ص۸۲۵، تهران، سنگی، ۱۳۰۳ق، رحلی، ۱۲ص؛ ۱۳۱۱ق، وزیری، ۱۸ص (۱۵۶-۱۷۳)؛ تهران، سنگی، ۱۳۰۳، رحلی، [۱۲ص]؛ [تهران]، سنگی، ۱۳۱۱، وزیری، ۱۸ص(۱۵۶-۱۷۳)
[فهرست‌های خود نوشت فیض کاشانی ص ۲۴۵؛ الذریعة ۲۶۰/۲۰ و ۲۵۹/۲۰؛ کشف الحجب ۵۰۰؛ ذخائر التراث العربی ۷۷۶/۲؛ ع فهرستواره منزوی ۸۴۶/۸]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۰۸/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل، و قال الفاضل العارف قطب الدین بن محیی الدین الخرقانی الکوشکناری ... برای آنکه رضا و ترک فضولی، وظیفه بندگی و افتادگی ...
خط: نسخ زیبا، کا: ابراهیم بن نصیرالدین، رضوی دلیجانی، تا: اواخر قرن۱۱؛ افتادگی: انجام؛ محشی به خط فرزند مؤلف، مولی محمد علم الهدی، مصحح؛ مهر: محمد علم الهدی «بمحمد علم الهدی علم الهدی علم الهدی» (بیضوی)، نصیرالدین سلیمان بن علم الهدی «انه من سلیمان» (مستطیل)؛ کاغذ: شرقی، ۳۳گ (۲۸-۶۰)، ۱۴سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۴-۲۹]

۲. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۸۸۹/۱۲
آغاز: الحمدلله الذی جعل الدینا متاعاً و الآخرة دار القرار؛ **انجام:** و لنقبض الآن عنا القلم و لنحمد لله ولی النعم ... رفت گذر زاینه آخرت
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۲۴ق؛ ۳۷ص (۷۵۷-۷۹۳)، ۱۹سطر [ف: ۲-۱۹۶]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۸۶۹/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد طاهر بن شکری قمی، تا: ۱۰۷۷ق، جا: قم؛ ۱۳گ (۴۲پ-۵۴ر)، ۲۴سطر، اندازه: ۷×۱۷/۵سم [ف: ۳۲-۶۴۸]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۳۹/۱۷-ف
نسخه اصل: بادلیانInd. inst. Arahb M. S. 20؛ خط: نستعلیق، کا: میرعلی نقی بن نورالدین محمد گیلانی، تا: ربیع الثانی۱۰۸۵ق، ۲۳ سطر چلیپایی [فیلمها ف: ۱-۵۶۱]

۵. اصفهان؛ شفتی، مهدی؛ شماره نسخه:۳۴/۲
خط: نسخ، کا: محمد شفیع بن محمد مقیم، تا: رمضان۱۰۸۶ق؛ ۱۶گ (۲۱۷پ-۲۳۲ر)، ۲۳سطر [سه کتابخانه اصفهان: ف:-۱۷۹]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۹۹/۲۵
انجام: و الاخرة اکبر درجات و اکبر تفصیلا و ذلک لان ...
خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد ابراهیم نصیری، تا: ۱۰۹۷ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۴گ (۴۶۱ر-۴۶۴پ)، اندازه: ۱۸/۵×۳۱سم [ف: ۲۷-۲۲۰]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۶۸/۳
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق،کا:هاشم بن محمد ابراهیم(یزدی)(شیرازی) (دیزی)، تا: اواسط ربیع الثانی ۱۱۰۰ق؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۲۴گ(۴۴-۶۷)،۱۳سطر(۷×۱۲)،اندازه:۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۳۴-۱۸۳]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۰
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۱۰۰ق؛ مصحح؛ کاغذ: اصفهانی، ۵۸ص (۲۴۵-۳۰۲)، ۱۸سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۵-۷۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۳۳۹/۵
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶-۴۳۴]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۴۳۳/۱
آغا و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، یادداشت محمد جعفر بن محمد ابراهیم کاشانی مشهور به علامه فیضی از نوادگان فیض کاشانی، به سال ۱۳۶۸ق؛ مهر: «ابراهیم بن صدرالدین الفیضی»، «صدرالدین بن ابراهیم الفیضی» (بیضوی)؛ ۲۳گ (۱-۲۳)، ۱۵سطر، اندازه: ۷×۱۱سم [ف: ۳۴-۹۱]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۵۸/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** انتهی کلامه و تمام تحقیق المقام بطلب من کتابنا الموسوم بعین الیقین.
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۱ص (۳۷۸-۴۰۸)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۹-۶۶۳]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹/۱ خوئی
خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد مهدی اشرفی، تا: ۱۱۲۶ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۴۹ص (۲-۵۰)، ۱۷سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۷-۳۴۰]

۱۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۳۹/۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** و اتفق لتاریخ تألیف هذه المفسورة بالتعمیه: رفت کدر آئینه آخرت.
خط: نسخ، کا: اسدالله حسینی بن ابی المعالی، تا: ۱۱۲۸ق، جا: نجف اشرف؛ جلد: تیماج، ۴۲ص (۲۵۹-۳۰۰)، ۲۰سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۹-۴۶۹]

۱۳. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۳۲/۷
آغاز: برابر
خط:نستعلیق، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۱۸ ربیع الاول۱۱۲۹ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴گ (۳۵پ-۴۸پ)، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۱-۱۱۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۲۶/۷
نسخه اصل: هان نسخه بالا [عکسی ف: ۷-۳۰]

۱۴. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۴۱۱/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** اگر چه درمقام تطبیق هرا برار بازاء عبادالله واقع شده ... وههنا اسرار یعرفها اولو الالباب تمت الرساله.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۴ شعبان۱۱۲۹ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۷گ، ۱۷سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۲-۴۸۸]

۱۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۵۶/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** جعلنا الله المقربین المحصلین بحق محمد و آله الطاهرین صلوات الله علیه و علیهم و علی سایر الانبیاء و المرسلین

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۹۱ق، جا: شیراز؛ جلد: چرم، ۳۸گ (۵۷ر-۹۴پ)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰/۵سم [مؤید: ۲-۵۷]

۱۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۷۱/۲-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** مصرع تاریخ شد این تعیمه ×× رفت کدر ز آیینه آخرت

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۶۴ص (۳۵۴-۴۱۷) [عکسی ف: ۱-۳۵۳]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۰۸/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۸سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۶-۱۴۴]

۱۸. مشهد؛ مرتضوی؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [ف:-۳۶]

۱۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۶۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اتفق لتاریخ تالیف هذه المسطورة صارت مرآة الاخرة بلا کدورة و الحمدلله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: اصفهان؛ جلد: تیماج، ۶۳ص، ۱۱سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۵-۲۳۶]

۲۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۵۵۶/۱۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، ۱۱گ (۷۶ر-۸۶پ)، ۲۰سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۸-۱۷۸]

۲۱. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۲۰۲/۸ - ج

کا: فدوی، مهرعلی، تا: ۱۲۲۰ق؛ ۱۱گ (۳۶۴پ-۳۷۴ر) [ف:۴۵۸]

۲۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۳۰/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی اصغر بن ملا خلیل اردبیلی، تا: ۱۲۲۲ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۵گ (۲۷ر-۴۱ر)، ۱۹سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۴-۲۱۴]

۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۹۱/۱

خط: نسخ، کا: محمد علی بن اسماعیل سدهی لنجانی، تا: ۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۰گ (۱پ-۲۰ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۴-۳۲۴]

۲۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۴۵/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: زین العابدین عبدالله موغاری، تا: ۱ ذیحجه ۱۲۵۱ق؛ ۴۵گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵سم [ف: ۵-۱۶۴]

۲۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۶۶۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:**و فاز بتحقیق میزان القیمة فی المسمی به محسن بن مرتضی فی شهر رجب المرجب شهور سنه اربعین و الف الهجریة و اتفق لتاریخه «عرف میزان القیامة» و هو من احسن ما یتفق و الحمد لله.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ جلد: تیماج، ۵۸گ (۱پ-۵۸ر)، ۱۵ سطر (۵×۱۰)، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲-۳۰۲]

۲۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۸۴/۱-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** مصرع تاریخ شد این تعیمه ×× رفت کدر ز آیینه آخرت

خط:نسخ پخته،بی‌کا،تا:۱۲۶۲ق؛۵۲ص(۲-۵۳) [عکسی ف: ۱-۳۵۳]

۲۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۰۴۵/۸

آغاز و انجام: برابر

کا: اسماعیل فرزند کاظم حسینی تنکابنی، تا: ۱۸ ذیحجه۱۲۶۳ق؛ مصحح؛ ۴۷گ (۱۱۰-۱۵۶)، ۱۲ سطر، اندازه: ۵/۵×۱۲سم [ف: ۳۰-۴۲۱]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۳۵/۳

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد بن سلمان تبریزی، تا: ۱۲۶۷ق، ۱۲ص (۲۳-۳۵)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۶سم [ف: ۳۲-۱۶۶]

۲۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۵۸/۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:**مصرع تاریخ شد این تعمیه ×× رفت کد ز آینه ؟ آخرت (۱۰۴۵)

خط: نستعلیق، کا: علی اکبر طبیب بن محمد کریم، تا: ۱۲۶۹ق، جا: قمشه؛ جلد: میشن، ۱۲گ (۷۱پ-۸۲ر)، اندازه: ۱۴/۸×۲۱سم [ف: ۷-۴۸۲]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷۴۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ههنا اسرار تعرفها اولو الالباب.

خط: نسخ، کا: عباس بن محمد طباطبائی، تا: ۱۲ شوال۱۲۸۱ق؛ جلد: میشن، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۱-۳۴۱]

۳۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۳۳۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** فرغ محرره فی سلخ ظفر المظفر سنه ۱۳۲۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۹ق؛ جلد: تیماج[رایانه]

۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۴۷۸۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[الفبائی: -۵۰۷]

۳۳. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** تابعة للملائم و الالام تابعة لعدمه انتهی کلامه و تمام تحقیق المقام یطلب من کتابنا الموسوم بعین الیقین ... الحمدلله اولاً و اخرا و ظاهراً و باطناً

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: در حیات مؤلف؛ محشی از مؤلف با رمز منه دام ظله؛ تملک: میرزا عباس در کانپور به سال ۴محرم ۱۲۷۷؛ کاغذ: کشمیری، جلد: میشن خرمایی، ۳۲۳گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف:-۱۸۹]

۳۴. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۱۲۱/۱

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶گ (۱ -۱۶ر)، ۴۶سطر (۱۶/۵×۲۵/۵)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱-۹۵]

۳۵. مراغه؛ عمومی؛ شماره نسخه:۱۵۶/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** تا آنجا که مزاجها عن تسنیم عینا یشرب بها المقربون و درین مقام اهل سمع را که عامه مخلصانند تسمیة الابرار فرموده و ههنا اسرار یعرفونها و اولو الابصار ...
کامل است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۹گ (۷۲پ-۸۰پ)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف:-۲۵۰]

۳۶. میبد؛ مخطوطات و اسناد میبد؛ شماره نسخه:۱۹/۱
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۹گ (۱پ-۲۹پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف:-۲۶]

۳۷. اصفهان؛ سید کشفی؛ شماره نسخه:بدون شماره
کا: محمد حسین کاشانی، بی‌تا [دلیل المخطوطات کاشف الغطاء: ۱-۴۶]

● **مرآة الآخرة** / کلام و اعتقادات / فارسی
mer’āt-ol āxera

عبدالغفور ندر
‘abd-ol-qafūr nadar

متن عربی شیخ عبدالله گجراتی را به فارسی در ۴۸ «باب» در آورده ست.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۰۳
آغاز: حمد است مر خدای را که بزرگی او انسان را بر جمیع مخلوقات از فضل عمیم خود ممتاز گردانید؛ **انجام:** برحمتک یا ارحم الراحمین.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمعه ۵ شعبان۱۱۵۹ق، جا: حیدرآباد؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۱۳۴گ، ۱۱سطر (۳/۵×۸)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۱۷-۴]

۲. تهران؛ شهشهانی، حسین؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، تا: ۱۲۵۴ق [میراث اسلامی: ۵-۶۰۵]

← مرآة الآخرة فی معرفة یوم الآخر ← مرآة الآخرة

● **مرآت آفتاب نما = عیار المورخین** / تاریخ جهان / فارسی
mer’āt-e āftāb-namā = ‘ayār-ol movarrexīn

دهلوی، شاه نواز خان، - ۱۲۲۲ ؟ قمری
dehlavī,šāh navāz xān(- 1807)

اهدا به: ابوالمظفر شاه عالم پادشاه غازی
تاریخ تألیف: ۱۲۱۸ق
کتابی درتاریخ عمومی است در یک «مقدمه» و دو «جلوه» و یک «خاتمه»: مقدمه در فضیلت و حاج به علم تاریخ؛ جلوه ۱. در شش «تجلی»: ۱) آفرینش، ۲) پیامبران، ۳) پیامبر اسلام و فرزندان و همسران و خلفا و یاران او، ۴) در احوال صوفیان و دانشمندان و خطاطان و صاحبان مذاهب باطله مانند مداریان و جلالیان، ۵) پادشاهان تازی، ایرانی و هندی، ۶) تیموریان گورکانی؛ جلوه ۲. در اقالیم سبعه، در هشت «تجلی»: ۱ تا ۷) در هفت اقلیم، ۸) دربحار سبعه در بع مسکون؛ خاتمه: درعجایب، غرایب و فواید. (سید محمود مرعشی)
آغاز: مقالیکه خوشابی لآلی الفاظ آبدارش آرایش افسر سلطان سخن تواند نمود ستایش صانعی است که بر ناظران صحایف معارف
انجام: گلشن همیشه بهار بآبیاری استحسان سخن سنجان دشوار پسند سر سبز شاداب بوده و معنبر ساز مشام مشتاقان نافه سخن و معطر فرمای دماغ طالبان شمایم معانی سواد بحرمت النون و الصاد

[مشترک پاکستان ۵۳۸/۱۰؛ نسخه‌های منزوی ۳۹۰۵ و ۴۱۹۶؛ تاریخ تذکره‌های فارسی ۷۷۴/۲؛ فهرستواره منزوی ۶۵۴/۱ با عنوان «مرآت جهان نما» و ۶۵۲/۱ با عنوان «مرآت آفتاب نما»]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۹۶
آغاز و انجام: برابر
خط:نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۳۸۳گ، ۲۷سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۵-۴۱۹۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۲۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۱ق؛ تملک: حاجی سید محمد شعبان علیخان؛ جلد: مشمعی، ۴۹۵گ، ۱۷سطر (۱۲×۲۲)، اندازه: ۲۰×۳۳/۵ سم [ف: ۳۱-۳۵]

← مرآت آگاهی ← آیینه شاهی

● **مرآة الاحکام فی بیان الحلال و الحرام** / فقه / فارسی
mer’āt-ol ahkām fī bayān-el halāl va-l harām

قزوینی، اسدالله بن محمد ابراهیم، ق۱۳ قمری
qazvīnī, asad-ol-lāh ebn-e mohammad ebrāhīm(- 19c)

در احکام مختصر طهارت و صلات و صوم و زکات و حج در پنج «باب» و هر باب مشتمل بر چند مطلب و فصل، و در حواشی اشاره به اختلاف فقهاء نیز می‌کند.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۰۹
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... بمنصه عرض برادران ایمانی و اخلاء روحانی می‌دارد که نظر بخواهش دوستی از دوستان؛
انجام: هریک از آن هفت سنگ ریزه ها را به آن میل رسانیده
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: گالینگور، ۳۶گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۸-۱۱]

● **مرآة الاحوال = جهان نما** / سفرنامه / فارسی

mer'āt-ol ahvāl = jahān-namā

بهبهانی، احمد بن محمد علی، ۱۱۹۱ - ۱۲۳۵ ؟ قمری
behbahānī, ahmad ebn-e mohammad ʻalī(1777 - 1820)

اهدا به: محمد علی میرزا قاجار

تاریخ تألیف: ماه سوم ۱۲۲۵ق؛ محل تألیف: عظیم آباد هند

مؤلف، سفری در سال ۱۲۲۳به هندوستان رفته و بسیاری از عجائب آن کشور را دیده است، پس از این سفر مشاهدات خود را در چند جزء نگاشته و در آغاز شرح حال ملا محمد تقی مجلسی و ملا محمد باقر مجلسی و ملا محمد صالح مازندرانی و وحید بهبهانی و تاریخ زندگانی خود را افزوده است. دارای پنج «مطلب» و «خاتمه»: فهرست مطالب و مقاصد کتاب مرآة الاحوال با تلخیص از فهرست که مؤلف خود نگاشته: مطلب ۱.ذکر احوال و اعداد اولا محمد تقی مجلسی، در پنج «فصل»؛ مطلب ۲. ذکر احوال و اولاد ملا محمد باقر مجلسی فرزند کوچک ملا محمد تقی مجلسی، دارای چهار «فصل»؛ مطلب ۳. بیان اجمالی از احوال مولانامحمد صالح مازندرانی، شارح اصول کافی و ذکر احوال اولاد او و از بطن صبیه مرضیه ملا محمد تقی مجلسی، در هشت «فصل»؛ مطلب ۴. ذکر احوال آقا محمد باقر اصفهانی مشهور به بهبهانی و اولاد او و مثل: محمد علی، محمد حسین و آقا حسن رضا، درچهارده «فصل»؛ مطلب ۵. ذکر احوال نگارنده و اهالی و ممالک هندوستان و شرح احوال ممالک فرنگ، در سه «مقصد»: ۱) ذکر احوال نگارنده از بدو ولادت تا ورود به جزیره فمپل از جزایر هندوستان، مشتمل بر نوزده«فصل»، ۲) ذکر احوال از بدو ورود به جزیره بمبئی تا زمان ختم تألیف این رساله است و ذکر احوال و عادات و رسوم کشور هند ...، مشتمل بر بیست و شش «فصل»، ۳) احوال ممالک انکریز و عادات و صناعات آن قوم دارای «مقدمه» و سه «مقام» است و «خاتمه»؛ خاتمة الکتاب فی النصایح که در آن دو «فصل» است: ۱) بیان آنچه بر سلاطین جم نگین مراعات آن لازم است و آن دوازده چیز است و ذکر توسل داشتن هندیان من قدیم العصر به سلاطین ایران و آمدن سفیران شاه طهماسب و نادرشاه نزد محمد شاه بابری و توجه نادر شاه به سمت قندهار و تسخیر و فتح آن و سایر سوانح، ۲) در نصایح متعلقه به ارکان دولت از رعایا و وزراء و حکام بلاد و قضات؛ موعظه بلیغه: در حسن سلوک با فقرا و انعام و احسان به ایشان و سعی در خیرات جاریه و قصیده در مدح حضرت شاهزاده بلند اراده ادام الله اجلاله که مشتمل بر تاریخ اختتام جلد اول این نسخه است.

آغاز: الحمدلله الذی جعل العلماء ورثة الانبیاء ... بر خاطر خورشید مظاهر اصحاب عقل و بینش ...

انجام: دبیر خردمند با عقل و هوش ××بگفت هست مرآت احوال ما

[الذریعة ۲۶۱/۲۰ و ۳۰۰/۵؛ نسخه‌های منزوی ۴۰۴۹؛ فهرستواره منزوی ۱۴۸/۱]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۰۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام(انجام در سرگذشت مؤلف افتاده)؛ جلد: ساغری کاغذی قهوه‌ای، ۷۱گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲/۴×۱۷/۹سم [ف: ۴-۷۴۱]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۴۵

آغاز: بسمله الحمدلله و الصلوة علی رسوله و اله؛ فبعد: چون مجلد اول کتاب مرات الاحوال جهان نما از قلم وقایع نگار؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۲۵ق، جا: عظیم آباد هند؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۹گ، ۲۳سطر (۱۰×۱۸)، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۶-۴۹۶]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۵۵۱

خط: نستعلیق، کا: فیض علی اثنی عشری، تا: ۱۲۲۶ق، جا: عظیم آباد هند؛ جلد: تیماج مذهب، ۶۶ص، ۵ سطر، اندازه: ۴×۶سم [ف: ۱۷-۶]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۱۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی هاجرها الاف الثناء و التحمید.

جلد نخستین؛ خط: نسخ، کا: آقا بابا شهمیرزادی، تا: شعبان۱۲۷۴ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۶۲گ، ۲۲ سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۶-۷۵]

۵. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱-عکسی

آغاز و انجام: برابر

اصل نسخه: از سعید نفیسی؛ خط: نسخ پخته، کا: ابن ملا محمد مهدی آقا بابا شاهمیرزایی، تا: شنبه دهه سوم شعبان۱۲۷۴ق؛ مجدول؛ ۲۹۹گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۲-۲۴۸]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۱۷۴-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۱۹۰]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۱۰۴

آغاز: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالحمید، تا: صفر۱۲۹۸ق؛ جلد: تیماج، ۶۱گ، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۱-۱۱۹]

۸. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۴۱۳/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هر یک از اولاد ذکور صاحبان اولادند ... علیهم اجمعین.

خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن سید جعفر بن سید حسین بن سید عبدالله بن سید جعفر مولوی کاشانیین سید شریف الدین بن سید محمد میر ابوالمعالی بن سید احمد حسینی، تا: صفر۱۳۰۸ق، جا: کربلا؛ کاتب از نواده مؤلف مرآت الاحوال بوده و در شماره ۲ همین مجموعه شجره نامه او آمده؛ جلد: مقوایی، ۷۳ص (۲-۷۴)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳/۵سم [ف: ۲-۱۱۹]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۸۶-ف

نسخه اصل: نسخه آقای هادی ارفع؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۵۳ص [فیلمها ف: ۱-۱۹۰]

۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۶۶

آغاز و انجام: برابر
خط:نسخ،کا: صفدر علی موسوی، بی‌تا، جا: عظیم آباد هند؛ جلد: تیماج، ۱۹۶گ، ۲۰سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۳-۵۲۳]

۱۱. کرمانشاه؛ مدرسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۹

آغاز: شیخ عبد الوهاب نامی که در امثال و اقران خود بذهن و ذکا معروف بود فقه اهل سنت و جماعت را تحصیل کرده
خط: نسخ، بی‌کا، تا: شاید از عصر مؤلف؛ افتادگی: آغاز؛ ۱۵۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف:-۱۵]

۱۲. مشهد؛ میبدی؛ شماره نسخه:۱۶۴

خط: نسخ، بی‌کا، تا: از عصر مؤلف؛ افتادگی: انجام؛ ۲۲۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۳۲]

۱۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۵۰عکسی

آغاز: شیخ عبدالوهاب ناعی که در امثال و اقران خود به ذهن و ذکاء معروف بود، علم فقه اهل سنت و جماعت را تحصیل کرده و مراتب عقلیه را؛ **انجام:** اول جزیره باب المندل متصل به بحر احمر است و آن در تصرف گروههایی متفرقه است و ساکنان آنجا دین و ملت به طرق مختلفه می‌دارند.
نسخه اصل: نزد خاندان مؤلف است. نسخه از فصل هفتم (ورود به نجف) از مقصد اول از مطلب پنجم شروع می‌شود و تا فصل دوازدهم «ذکر افریقه ...» پایان مقام اول از مقصد سوم از مطلب پنجم کتاب ادامه می‌یابد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ مهر: «صادق بن محمد بن جعفر بن محمد علی ۱۲۴۵» (بیضوی)؛ ۵۰۷ص، ۱۶-۲۰سطر [عکسی ف: ۳-۱۰۵]

● مرآت الاحوال / تراجم / عربی

mer'āt-ul aḥwāl

شریف رازی، عباسقلی بن قنبرعلی، ۱۲۹۱-۱۳۷۴ قمری

šarīf-e rāzī,'abbās-qolī ebn-e qanbar 'alī (1874 - 1955)

تاریخ تألیف: ۱۳۴۱ق

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۵۵۱

آغاز: بسمله، الحمدلله رب العالمین باری الخلائق اجمعین؛ **انجام:** و قد کتبت ذلک فی شهر شوال من سنة الواحد و الاربعین بعد الالف و ثلثمأة و انا العبد الجانی عباسقلی الشریف الرازی.
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۱ق؛ اجازاتی در امور حسبی و شرعی از آخوند ملامحمد کاظم خراسانی و محمد کاظم طباطبائی و اسمعیل الموسوی و سیدابوالحسن اصفهانی و حسین بن محمد تقی طبرسی ضمیمه آن است؛ واقف: شریف رازی، عباسقلی بن قنبر علی، مرداد ۱۳۳۶؛ جلد: پارچه، اندازه: ۱۱/۶×۱۸/۴سم [ف: ۷-۱۶۹]

● مرآت اخلاق / اخلاق / فارسی

mer'āt-e axlāq

قزوینی، صفی بن ولی، ق۱۱ قمری

qazvīnī, safī ebn-e valī(- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۰۷۴ق

مشتمل بر ۳ «صورت» و هر صورت دارای چند «آئینه» و «عکس».

[فهرستواره منزوی ۶/۶۰۲]

مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۴ فرخ

آغاز: بسمله طلیعه صبح جهان افروز جمال سخن که با کوکبه
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاتب در آخر نسخه افزوده: «در ربیع الاول سنه ۱۰۷۷ به مقابله مؤلف تصحیح یافت»؛ کاغذ سپاهانی، ۷۲گ، ۱۸ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۴/۵×۲۳سم [ف:۲۱۶]

● مرآة الاخلاق / اخلاق / فارسی

mer'āt-ol axlāq

لطف الله بن یدالله نظام الدین

lotf-ol-lāh ebn-e yad-ol-lāh nezām-od-dīn

مؤلف می‌گوید:زین الدین شیرازی محمد از مؤلف خواسته مختصری از دو کتاب اخلاق ناصری و چهار مقاله عضدی را بنویسد.مؤلف می‌گوید:چنان شد که مختصری به فارسی مشتمل بر مقصود این دو کتاب به عبارتی واضح خالی از ایجاز و اطناب ترتیب داده آید بنابراین رساله در قلم آمد و مرآة الاخلاق نام شد تا آن حضرت را بر صور اخلاق مشاهده افتد.دارای سه «صورت» است: ۱) علم تهذیب اخلاق (دارای سه نظر)؛ ۲) دارای پنج معنی؛ ۳) دارای پنج مظهر. نسخه مجلس بدون نام مؤلف است ولی در معرفی فیلم نسخه‌ای که در دیوان هند است به احتمال از لطف الله پسر یدالله نظام الدین دانسته شده است.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۷۹/۱

آغاز: حمد مر آن محمودی را که محمد را علیه السلام متمم مکارم اخلاق گردانید؛ **انجام:** و از نیک پشیمان مشو و با هیچ کس مرا مکن و بر خیرات و سیرت عدل مواظبت نمای.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۷۲گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [ف: ۵۱-۱۹۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۲۹/۳-ف

نسخه اصل: از دیوان هند؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۱۸۵]

● مرآة الاخوان فی الله / اخلاق / فارسی

mer'āt-ol exvān fe-l-lāh

قمی، علیقلی بن قره چغای، ۱۰۲۰؟- قرن ۱۱ قمری

qomī,'alī-qolī ebn-e qara čoqāy (1612 - 17c)

تاریخ تألیف:سه‌شنبه ۱۶ شوال ۱۰۹۵ق

در چگونگی یافتن برادران ایمانی و نشانه‌های آنان و حقوقی که برادران دینی بر یکدیگر دارند، با استناد به آیات و احادیثی که در ضمن به فارسی نیز ترجمه شده‌اند. مشتمل بر چهار «فصل» و یک «خاتمه»: فصل ۱. در آیات و احادیث در ترغیب بر مؤاخاة فی الله؛ ۲. در علت ترغیب به تحصیل اخوان؛ ۳. در عمده اعمالی که سبب دوستی می‌شوند؛ ۴. در نتیجه استماع آیات و احادیث در این موضوع؛ خاتمه: در حقیقت اخوان و اقسام آن.
آغاز: الحمد لله رب العالمین ... این رساله ایست در ترغیب و تحریص و تشویق بر تحصیل اخوان فی الله و شناختن قدر وقیمت نعمت اخوت ایشان.
انجام: اگر کسی طلب کند صدیق بی عیب را پس او بی صدیق می‌ماند.
[فهرستواره منزوی ۶۰۲/۶ از علی قلی بن فرچغای دانسته]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۵۹۱/۳
آغاز: الحمد لله رب العالمین ... این رساله ایست در ترغیب و تحریص و تشویق بر تحصیل اخوان فی الله و شناختن قدر وقیمت نعمت اخوت ایشان؛ **انجام:** اگر کسی طلب کند صدیق بی عیب را پس او بی صدیق می‌ماند.
تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف؛ خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن اسماعیل سدهی لنجانی، تا: ۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۷گ (۳۶پ-۵۲ر)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲۴-۳۲۵]

● مرآة الاخيار فی احكام الاسفار = رساله سفريه / فقه / عربی

mir’āt-ul axyār fī aḥkām-il asfār = r.-ye safarīye

بحرانی، محمد بن احمد، ۱۱۱۲ - ۱۱۸۶ قمری

bahrānī, mohammad ebn-e ahmad (1701 - 1773)

تاریخ تألیف: ۱ رمضان ۱۱۴۲ یا ۱۱۸۲ق
در این رساله که به «رساله سفریه» نیز معروف است، احکام مسافر به‌طور مبسوط نگاشته شده است.او می‌نویسد که من از هیچ شیخ و سیدی پیروی نمی‌کنم و به کتاب و سنت می‌گرایم.در این دفتر مقدمه‌ای است دارای ۳۱ «فصل» و سیزده بحث هر یک دارای فصل‌ها و مقام‌ها و یک خاتمه و یک حسن خاتمه هر یک دارای سه مقام و فهرست اینها در آغاز هست.
آغاز: بسمله. الحمدلله جامع الشتات و المأهل من ارتضاه للنجاة و بعد فهذا فهرست جامع لما فی هذه الرسالة من ابحاث و ابواب ... المقدمة و فیها احد و ثلثون فصلا ... الفصل السابع و فیه مقدار الضرب فی التیمم و الحمدلله وحده ... الاخیار الانجبین و جنده
[الذریعة ۲۶۱/۲۰]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۲۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و انتهاء تصنیف هذه الرسالة الحاویة الجلیلة ... غرة شهر رمضان الحرام ختم بالخیر و الرضوان للسنة ۱۱۸۴ (۴۲) علی ید مؤلفها ... محمد بن احمد بن ابراهیم البحرانی الدرازی حامدا مصلیا ... متضرعا و الحمدلله وحده و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.(و کان الفراغ من کتابة هذه الرسالة الجلیلة یوم الثانی عشر من شهر صفر سنة ۱۱۸۴ (؟) الحادیة (؟) و الثمانین بعد المائة و الالف علی ید ... علی بن عبدالحسین بن عبدالنبی البحرانی الشاحوزی غفرالله له و لوالدیه و لمؤلفها و لوالدیه و لجمیع المؤمنین و المؤمنات انه کریم رزاق و الحمدلله وحده و صلی علی محمد و آله الطاهرین الطیبین تم تم تم).
خط: نسخ، کا: بحرانی شاحوزی، علی بن عبدالحسن، تا: ۱۲ صفر ۱۱۸۴-۱۱۸۱ق؛ تملک: علی بن ابراهیم قمیبا مهر «علی بن محمد بن ابراهیم»، محمد بن احمد بن ابراهیم درازی و نوشته که او به محمد بن حجی بن جلواح شاگردش بخشید، ضیاء الدین نوری؛ جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۱۹سطر (۹/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۵-۲۰۰۸]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۶۰۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** فمنها ذهب العلم بذهاب حاملیه فقد ...
خط: نسخ، کا: موسی بن محمد بن یوسف بن احمد بن ابراهیم درازی بحرانی، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: عبد الله بن موسی بحرانی؛ جلد: تیماج، ۱۳۳گ، ۲۴ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۵/۳×۲۱سم [ف: ۱۹-۲۴۴]

● مرآة الادوار و مرقاة الاخيار / تاریخ جهان / فارسی

mer’āt-ol advār va merqāt-ol axyār

لاری انصاری، محمد بن صلاح، - ۹۷۹ ؟ قمری

lārī ansārī, mohammad ebn-e salāh(- 1572)

اهدا به: محمد پاشا وزیر روم
تاریخ جهان است، از آفرینش تا ۹۷۴ق، در یک «مقدمه» و ده «باب»: باب ۱. پیامبران، ۲. پادشاهان فرس، ۳. کیانیان، ۴. ساسانیان و عربان ...، ۶. پادشاهان روزگار عباسیان، ۷. چنگیزیان ...، ۸. آق قونیلو و صفویان، ۱۰. خاندان عثمانیان تا سلطان سلیمان در ۹۵۵. چلبی می‌نویسد همان وزیر به سعد الدین فرزند حسن (حسین. برگل) مفتی معروف به خواجه افندی دستور می‌دهد که آن را ترجمه (به ترکی) کند و او نه «باب» آن را با افزودگی‌هایی ترجمه می‌کند.
کتاب مرآة الادوار و مرقاة الاخبار مجموعه‌ای است منتخب از سی و هشت نسخه از تواریخ معتبر مانند تاریخ جریر طبری، تاریخ ثعالبی، ابوحنیفه، محمد بن عبدالله مسعودی، شاهنامه ابوالقاسم فردوسی طوسی، تاریخ گزیده حمدالله مستوفی و غیره که مؤلف در مقدمه یکایک را نام برده است.
آغاز: سپاس نامحدود و ستایش نامحدود قادری را سزاوارست ... در این کتاب لطافت انتساب که مسمی است به مرآت الادوار و مرقات الاخبار و خلاصه لباب و زبده و انتخابست از کتب بسیار

در ضمن مقدمه و ده باب در نظر اولوالالباب در جلوه می‌آید ... و بعضی تواریخ منثور و منظوم که اهل روم بعبارات ترکانه ترتیب داده اند و چون از این نو رسیده بی عیب و بر آمده از ممکن غیب که ان شاءالله بفضل عام خداوندی ... به مزید قبول و اکرام اتسام خواهد یافت ... مقدمه بر مبداء آفرینش ... الی آخر.
انجام: خلاصه خواقین جهان رسید روح پاک سعادت انجام را بداعی ان الله یدعوکم الی دارالسلام سپرد انالله و انا الیه راجعون و سن مبارک آن حضرت بهفتاد و چهار رسیده بود و الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی النبی الرحمة و شفیع الامة محمد صلی الله علیه و علی آله و اصحابه و اولاده الطیبین الطاهرین المعصومین برحمتک یا ارحم الراحمین.
[مشترک پاکستان ۱۴۰۱/۱۱؛ الذریعه ۲۶۲/۲۰؛ کشف الظنون ۱۶۴۶/۲؛ هدیة العارفین ۲۵۱/۲؛ نسخه‌های منزوی ۴۱۹۷/۶-۴۱۹۸؛ فهرستواره منزوی ۶۵۳/۱]
شرح و حواشی:
۱- تاج التواریخ = خواجه تاریخی = تاریخ خواجه؛ سعدالدین، محمد بن حسن (۹۴۳-۱۰۰۸)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۸۸۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** غیرت شاهی و حمیت ظل الهی متقاضی آن شد که در دفع وی متوجه شده بجمع لشکر فرمان همایون صدور یافت وزیر اعظم پیر پاشا.
نسخه اصل: کتابخانه موزه بریتانیا در لندن، ش Add. 7650. تا حوادث سال ۹۳۴ق را دربردارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، با صورت مکتوب مصلح الدین لاری به سلطان حسین حاکم عمادیه؛تملک: حسین بن علی عبادی، محمد امین شیرازی در ۱۲۱۷ق؛ ۵۹۴ص، ۲۷سطر [عکسی ف: ۵-۳۱۵]
۲. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۵۹۹
آغاز و انجام: برابر
در نسخه در حاضر در ضمن یک مقدمه و ده باب وقایع تاریخی وحوادث ربع مسکون از عهد حضرت آدم علیه السلام تا زمان شاه طهماسب اول صفوی به سال ۹۴۴ق مرقوم است ضمناً شرح مختصری از تراجم احوال عرفا - حکما و شعرا در این نسخه آمده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، با یک کتیبه مذهب؛ از صاحبان قبلی این کتاب به سنوات مختلف ۱۰۳۱-۱۰۱۷-۱۰۳۶ق، این نسخه به سال‌های ۱۲۸۲ق از عرض کتابخانه مبارکه گذشته با سجع مهر ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: چرم، ۸۸۴ص، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۵-۶۸۹]
۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۹۱۵
انجام: درگفتار در جلوس سلطان سلیم خان: شقوق اعتذار افتقار ندارد.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ تملک: حسن در ۱۰۴۳ق، محمد اسماعیل بن سید رضی لاریجانی حکمی موسوی در ۱۲۸۸؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۲۵۱گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰/۳سم [ف: ۴-۷۴۱]
۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۹۴/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: میشن آلبالویی، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۳×۲۷/۶سم [ف: ۷-۲۰۹]
۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۱۵۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ ۵۰۴گ[الفبائی: -۵۰۷]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۷-ف و ۱۳۳۳-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۱۹۱ و ۲-۶]
۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۵۸-عکسی
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۰۸۹ق؛ تملک: ۱۰۸۹ ق در قزوین، مجدول؛ ۶۰۹ص، ۲۵سطر (۱۱/۵×۲۳)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۵۴]

● **مرآة الارض** / سفرنامه / فارسی

mer’āt-ol arz

لواسانی، محمد بن فتحعلی، ق۱۳ قمری

lavāsānī,mohammad ebn-e fath-‘alī (- 19c)

اهدا به: محمد شاه غازی
تاریخ تألیف: ۱۲۶۴ق
سیاحت‌نامه حاج میرزا محمد خان پسر فتح علی بیک لواسانی فرستاده ناصرالدین شاه به دربار روس، جغرافیای اروپا و افریقا و امریکا و استرالیا و روسیه و قفقاز است در یک «مقدمه» و دو «حرف» (نخستین در پنج فصل) و یک «خاتمه» است.
آغاز: هو الذی ارسل رسوله بالهدی و دین الحق ... روزنامه ایجاد را خامه ابداع او بدو حرف کاف و نون ایجاز کرد

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴ سرود
خط: نستعلیق، کا: محمد صادق بن محمد علی بن اسماعیل وزیر علی آبادی، تا: ۱۳۱۴ق؛ جلد: تیماج مذهب، قطع: نیم خشتی [نشریه: ۱۳-۴۳۰]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۰۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۱۵گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۲-۴۴۵]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۲۲۷-ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۱۹۱]

● **مرآت الارض = آیینه** / حدیث / فارسی

mer’āt-ol arz = āyīne

فهرست تاریخ عالم و اقوام و عقاید ملل است با نهایت اختصار و ذکر اسامی و ایام سلطنت پادشاهی هر قوم ... ساخته برای میرزا

حسن منشی صدارت عظمی
آغاز: عقاید عجمان درذکر سلاطین قبل از هبوط ادم. سلطنت مه آباد و اولادش که ایشان را پیغمبران دانند ...
انجام: ذکر حکمای عقاید اسلام، مذاهب حکما فلاسفه اسلام. ذکر عقاید صوفیه.
[فهرستواره منزوی ۵۶۱/۱]

تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۸۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۹۰ق؛ مجدول؛ جلد: چرمی، ۲۶۶ص (۲۱+۲۴۵)، ۲۲ سطر، اندازه: ۲۲/۵×۲۵/۵سم [ف: ۳-۱۰۵۲]

● **مرآة الازمان = ابطال الزمان الموهوم** / فلسفه / عربی
mir'āt-ul azmān = ibṭāl-uz zamān-il mawhūm
اصفهانی، محمد بن محمد زمان، ق۱۲ قمری
esfahānī, mohammad ebn-e mohammad zamān(- 18c)
تاریخ تألیف: ۲ محرم ۱۱۶۲ق
رساله‌ای است در خصوص زمان موهوم که در ضمن اثبات نظریه خودش به آیات و روایات استشهاد جسته، و از ملاخلیل قزوینی، ملامحمد امین استرآبادی، سیدمرتضی، محقق طوسی و علامه حلی، و آقا جمال خوانساری و میرداماد و ملامحمد طاهر قمی یاد کرده و به حواشی خفری و تعلیقات بر تجرید و قبسات ... اشاره فرموده است. این رساله در انتصار از آقا جمال خوانساری است در اشکالاتی که بر ادله میرداماد در مسئله ابطال زمان موهوم نموده و رد بر خواجوئی است.
آغاز: بسمله تبارک الذی کان و لم یکم معه شیء ثم شاء فانشأ الاشیاء ... اما بعد فهذه مرآة الازمان بها ینکشف ما اشتبه من امر الزمان الموهوم علی بعض الاعیان ...
انجام: ایراد ما فیه من القیل و القال. و اتفق الفراغ عما امر به ... محمد بن محمد زمان ... فی الثانی من الاول للعالم الثانی من السابع للثانیة من الالف الثانی ... و الحمدلله اولا و آخرا ... من الایام و الشهور.

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۳۸
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: رجب۱۱۶۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۸۲گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲/۷×۱۶سم [ف: ۱-۴۸۵]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۷۳/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوش، کا: اصفهانی، علی بن محمد، تا: ۱۱۶۲ق، به دستور کاشانی؛ محشی با نشان «منه دام فضله»؛ ۹۳گ (۱۰۶پ-۱۹۸ر) [ف: ۳-۳۵۳]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۲۸/۱
خط: نسخ، کا: محمد علی اصفهانی، تا: ۱۱۶۲ق؛ محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج، ۷۱گ (۲پ-۷۲ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۳-۳۳۴]
۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۷۱/۲-ف
نسخه اصل: نسخه آقای میرزا ابوالحسن کتابی در اصفهان؛ کا: محمد بن عبدالله حسینی موسوی بحرانی، تا: ۲ صفر۱۱۶۳ق[فیلمها ف: ۱-۷۰۰]
۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۴۵۶/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** لاتقف عند حد فلنقف علی هذا الحد من البیان فی مرآت الازمان اذ قد تیسر بتوصیفه بعض ما اعتبر به حواشی ذیل ما افاده المحقق طاب ثراه و اتفق الفراغ ... فی الثانی من الاول (محرم) للعام الثانی من السابع للثانیة من الالف الثانی (۱۱۶۲) ... و تالفت السنون و الاصحاب من الایام و الشهور.
خط: نسخ، کا: محمد حسین خالق آبادی، تا: شنبه ۳ شوال۱۱۶۶ق؛ ۸۵گ (۴۲پ-۱۲۶پ) [ف: ۵-۵۳۹]
۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۱۸۴
خط: نسخ، کا: عبدالنبی بن محمد تقی، تا: جمعه ۶ جمادی الاول۱۱۶۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۲۸گ، ۱۲سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۱۶-۴۷۸]
۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۶۶/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمد علی، تا: ۱۱۷۲ق؛ محشی از مؤلف با نشان «منه دام ظله» و یا «منه زید عزه» و از آقا جمال، مصارع المصارع نقد المحصل، انموذح العلوم دوانی قبسات و اسفار و جز اینها، با صورت تقریظ یکی از دانشمندان قزوین همزمان مؤلف موسوم به عبدالنبی را نقل کرده عالم مزبور در ذیل نامه و تقریظ از خود چنین یاد کرده: «محبکم المخلص عبدالنبی بن محمد تقی القزوینی نزیل خراسان لتدریس مدرسه قریة فیها یقال له کاخک من اعمال جنابذ»؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۹۷ص (۹۸-۱۹۴)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۵سم [ف: ۵-۴۶۷]
۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۰۰۶/۳
خط: نسخ، کا: مسلم بن ملا قاسم بیاذه ای بیابانکی، تا: جمادی الاول۱۱۸۳ق؛ محشی با نشانه «منه دام ظله، اسفار، شیخ جعفر قاضی ره»؛ جلد: میشن، ۶۸گ (۲۰پ-۸۷پ)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۶-۱۸۷]
۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۵۵۶/۳
خط:نسخ،بی‌کا،تا: قرن ۱۲؛ جلد: میشن سیاه، ۱۹سطر [ف: ۵-۲۸۹]
۱۰. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۸۷۴/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** لاتقف عند حد فلنقف علی هذا الحد من البیان فی مرآت الازمان اذ قد تیسر بتوصیفه بعض ما اعتبر به حواشی ذیل ما افاده المحقق طاب ثراه و اتفق الفراغ ... فی الثانی من الاول (محرم) للعام الثانی من السابع للثانیة من الالف الثانی (۱۱۶۲) ... و تالفت السنون و الاصحاب من الایام و الشهور.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی با نشان «منه مدظله، حفظه الله، اسفار» و جز اینها؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۱۵گ (۲پ-۱۱۶ر)، ۱۲ سطر (۵/۵×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۵-۵۳۷]

۱۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۶۳ و ۲۴۳۱-ف

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۸۸گ، ۱۳سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۶-۲۷۱] و [فیلمها ف: ۱-۳۸۰]

یزد؛ علومی، شیخ علی؛ شماره نسخه:۶۶

همان نسخه بالا [نشریه: ۴-۴۴۹]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۷۵/۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، محشی برخی با نشان «منه دام ظله العالی»، مجدول؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ جلد: تیماج: ۱۰۱ص (۴۱-۱۴۱)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳۲-۲۹۵]

۱۳. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۱۰۸/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و دهر الداهرین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق؛ کاغذ: ایرانی، ۱۵۶ص (۵۵-۲۱۰)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۱-۱۳۰]

۱۴. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۵۰ فیاض

آغاز: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مهر: «الراجی علی رضا الحسینی»؛ ۱۲ سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف:-۲۱۷]

تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه:۱۰۵

همان نسخه بالا [نشریه: ۷-۷۰۰]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۸۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذا انما تیم بحسب الزمان الموهوم و او بحسب الزمان التقدیری فافهم

تذکر: در فهرست مؤلف ناشناس آمده است؛ خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: نائینی؛ ۳۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۴-۱۰۸]

۱۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** واتفق الفراغ عما أمر به و عزم علیه ممن یحتسب فیما صدع به الفوز بما أعد الله تعالی من الرضوان ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی؛ ۷۴گ (۹پ-۸۲ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۸/۵×۱۴سم [ف: ۱-۲۴]

۱۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۷۱/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لا وجودله اصلا قبل العالم و بعده، او بحسب الزمان التقدری ولوارید مافهمه لقیل و هذا انما یتم بحسب الزمان الموهوم التقدیری فافهم

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۰گ (۱۵۸پ-۱۸۷پ) [ف: ۱۵-۳۲]

۱۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۱۵۹/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: در عصر مؤلف؛ افتادگی: آغاز؛ محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج مشکی، ۴۸گ (۱پ-۴۸پ)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۳-۳۶۶]

۱۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۹۴/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح، محشی با رمز «منه دام فضله، منه دام ظله، منه، منه عفی عنه» ... و درهامش از کتاب‌هایی چون، شرح قدیم، حکمة العارفین، اسفار، مواقف نام برده؛ جلد: تیماج، ۱۰۰گ، ۱۲ سطر (۶/۵×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱-۳۴۶]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۴۹۴/۱

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۷۲]

● مرآت الاسرار = مرآت مسعودی / تراجم / فارسی

mer'āt-ol asrār = mer'āt-e mas'ūdī

عباسی چشتی، عبدالرحمن بن عبدالرسول، - ۱۰۹۴ قمری

'abbāsī češtī, 'abd-or-rahmān ebn-e 'abd-or-rasūl (-1683)

تاریخ تألیف: ۱۰۶۶ق

رساله‌ای مشتمل بر یک «مقدمه» و ۲۳ «طبقه» در آداب سیر و سلوک و بیان طبقات مشایخ صوفیه.

آغاز: الحمد لله رب المشرق و المغرب فاینما تولوا فثم وجه الله ... پس به حکم آیه کریمه متابعت آن سرور ظاهر و باطن فرض شد ظاهر متابعت مرتبه نبوت و متابعت مرتبه ولایت در اصطلاح صوفیه ناجیه مرتبه نبوت آنست که ... ذکر خرقه خلافت فقر و بیان چهار پیرو ...

انجام: این کتاب مرآت الاسرار را به حکم باطن بر ذکر مخدوم شیخ حسام الدین مانکپوری بتاریخ بیست و هفتم شوال سنه مذکور ختم نمود و احوالات کمالات مخدوم شیخ حسام الدین قدس سره اظهر من الشمس است ...

[فهرستواره منزوی ۲۲۷۳/۳؛ دانشنامه ادب فارسی ۱۶۹۲/۴-۱۶۹۳؛ مشترک پاکستان ۹۱۸/۱۱]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۹۰۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** وفاتش به تاریخ پانزدهم رمضان المبارک در سنه هشتصد و پنجاه و سه هجری ... کرم الله وجه که در

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛ جلد: گالینگور، ۱۳۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۲/۸×۳۲سم [اهدائی رهبر: ۵-۱۷۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۷۲۸

آغاز: ذکر طبقه هفدهم. در بیان مجملی از احوال خواجه معین الدین چشتی و شیخ نجم الدین کبری و غیره. آن امام ارباب طریقت آن پیشوای اصحاب حقیقت؛ **انجام:** در زمان سلطنت سلطان فیروز شاه واقع شد. مرقد پاک وی در دهلی صاحب روایای خلق است رحمة الله علیه.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۰؛

۳۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۹/۲×۲۵/۵سم [اهدائی رهبر: ۸-۳۰۸]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۷۵۵

آغاز: بسمله. الحمدالله ربالعالمین عالم الغیب و الشهادة و هو بکل شیء محیط، بحکم ما رمیت اذ رمیت ولکن الله رمی؛ **انجام:** آن محبوب رب العالمین متجلی است، بیت: زسر تا پا بن ناخن سراسز ناز می‌بینم ×× کجا حد است حسنت را هنوز آغاز می‌بینم

نسخه اصل: کتابخانه ندوة العلماء، لکهنو، هند، شماره ۶۷ (ردیف ۹۹)؛ خط: نستعلیق شکسته، کا: نفیس علی شاه مولاشاهی، تا: ۲۲ صفر۱۲۲۹ق؛ ۱۸۲ص، ۱۱سطر [عکسی ف: ۵-۲۰۳]

۴. تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۵۵عکسی

خط: نستعلیق خوانا، کا: احمد حسین، تا: ۱۷ صفر۱۲۸۳ق؛ ۱۴۰گ [جنگ: ۱-۴۶۶]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۰۰

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ شعبان۱۲۹۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ کاغذ: هندی، جلد: گالینگور، ۵۱گ، ۱۴سطر (۱۱/۵×۲۱/۵)، اندازه: ۱۶×۲۴/۵سم [ف: ۱۶-۷۵۹]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۴

آغاز: بعد بسمله. هژدهم در بیان مجملی از احوال خواجه قطب الدین بختیار اوسی و ذکر شیخ بهاء الدین زکریا و غیره، ذکر آن سلطان ارباب مشاهده آن پیشوای اصحبا مجاهدان مستغرق در ذات؛ **انجام:** برابر

ج ۲؛ خط: نستعلیق، کا: ابو محمد برهان پوری، تا: ۲۷ ربیع الاول۱۳۳۱ق، جا: برهانپور؛ مجدول، با سرلوح؛ جلد: مقوایی، ۲۴۵گ، ۲۱سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۶سم [سنا: ف: ۲-۶]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵۴

آغاز: بعبرابر؛ **انجام:** ناصرالدین پسر خود «کذا» سلطان شمس الدین صاحب مدار و وکیل مطلق بود بعد از وفات سلطان ناصرالدنی بر ت خت سلطنت دهلی نشست پادشاه عادل و کریم طبع بود رحمة الله علیه ...

ج ۱؛ خط: نستعلیق، کا: محمد کامران بیک، تا: ۱۳۳۱ق، جا: برهانپور؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۲۵۳گ، ۲۱سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۶×۲۶سم [سنا: ف: ۲-۶]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۹۳-ف

نسخه اصل: موزه بریتانیا شOr. 216؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۱۹۱]

● **مرآة الاسرار** / طالع بینی / فارسی

mer'āt-ol asrār

منجم، علی بن اسماعیل، ق۱۳ قمری

monajjem, 'alī ebn-e esmā'īl (- 19c)

تاریخ تألیف: نزدیک ۱۲۶۸ق

در یک «مقدمه» و سه «مقاله» در زایچه و طالع خسرو پسر امان الله خان فرمانروای کردستان ساخته است. نام مؤلف و کتاب در آغاز هست. سرآغاز این رساله شباهتی تام به «مشارق الانوار» محمد حسن حسینی منجم دارد.

آغاز: بسمله درخشنده تر ستاره و فرخنده تر سیاره که از افق مقال اهل کمال طالع و لامع گردد حمد حکیمی است

انجام: احکام سال را استخراج و عرض مینمایند

[فهرستواره منزوی ۳۰۴۲/۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۸۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۰۳گ، ۱۵سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۰-۱۶۳۴]

● **مرآة الاسرار = فکاهیات** / شعر / فارسی

mer'āt-ol asrār = fokāhīyāt

سنبلی شاملو، محمد بن فضل، ق۱۴ قمری

sonbolī šāmlū,mohammad ebn-e fazl (- 20c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۱/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱۰گ (۱پ- ۱۰ر) [مختصر ف:۷۴۴]

● **مرآت اسکندری** / تاریخ / فارسی

mer'āt-e eskandarī

مجهول المؤلف. تاریخ شهر گجرات هند از ابتدای ظهور اسلام در این منطقه که با ‹سد هارون› (وجیه الملک) آغاز می‌شود.

تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۳۳عکسی

خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶۵گ [جنگ: ۱-۴۶۵]

● **مرآت الاشباه در حالات سلاطین آسمان جاه** / تراجم / فارسی

mer'āt-ol ašbāh dar hālāt-e salātīn-e āsemān jāh

منشی، محمد فخرالدین، ق۱۳ قمری

monšī, mohammad faxr-od-dīn (- 19c)

شرح حال امیران و پادشاهان هند با تصاویر برخی از آنها و شماری از کاخ‌ها و مقابر و فهرستی از اعلام کتاب در آغاز.

تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۶۳عکسی

بی‌کا، بی‌تا؛ نسخه بسیار زیبا؛ ۹۷گ [جنگ: ۱-۴۶۵]

● **مرآة الاصول فی شرح مرقاة الوصول** / اصول فقه / عربی

mir'āt-ul uṣūl fī š.-i mirqāt-il wuṣūl

ملا خسرو، محمد بن فرامرز، - ۸۸۵ قمری

mollā xosro, mohammad ebn-e farāmarz (- 1481)

وابسته به: مرقاة الوصول الی علم الاصول؛ ملا خسرو، محمد بن فرامرز (-۸۸۵)

تاریخ تألیف: جمعه ۲۷رمضان ۸۵۰ق

شرحی است مزجی بر اثر دیگر مؤلف به نام «مرقاة الوصول الی علم الاصول».

آغاز: الحمد الله الذی کرم بنی آدم بالعقل القویم وهداهم بنور توفیقه الی الصراط المستقیم شرع لهم الأحکام بطوله العمیم و وفق بعضهم لإستنباطها بفصله الفخیم ...

انجام: فیکون المجتهد من له ملکٔ یقتدر بها علی استنباط کل حکم شرعی فرعی عن دلیله، علا ینافی ریکٔ صدور لا ادری من المجتهد لما سبق قد دفع هیام الإختتام بعون الملکٔ العلامعن نفایس عرایس الکلام التی رصعتها ماشطة العقل ببیان الافهام و کستها حلل البیان و الاعلام ایدی العبارات و السن الاقلام

چاپ: این کتاب در ترکیه و مصر بارها به چاپ رسیده است

[کشف الظنون ۱۶۵۷/۲؛ الاوقاف العامة موصل ۱۰۶/۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، محشی از : عبد الرزاق، طرطوسی، فخر الاسلام، احمد رومی، نجم الائمه و جز آنها؛ ۲۶۲گ، ۱۵سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۳۶-۲۴]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۹۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسین بن عبدالکریم، تا: پنج‌شنبه آخر محرم ؟؛ مصحح؛ ۲۶۳گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۷-۳۳۴]

● **مرآت الاعجاز** / بلاغت / فارسی

mer'āt-ol e'jāz

وحید قزوینی، محمد طاهر بن حسین، ۱۰۱۵ - ۱۱۱۲ ؟ قمری

vahīd-e qazvīnī, mohammad tāher ebn-e hoseyn (1607 - 1701)

[الذریعة ۲۶۳/۲۰]

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۴۲۵

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول، مصحح؛ اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۲۰]

● **مرآت الافاغنه = تاریخ خاجهانی و مخزن افغانی /** تاریخ ایران / فارسی

mer'āt-ol afāqane = tārīx-e xājhānī va maxzan-e afqānī

هروی، نعمت الله بن حبیب الله، ق۱۱ قمری

heravī, ne'mat-ol-lāh ebn-e habīb-ol-lāh (- 17c)

تاریخ تألیف:از ۲۰ ذیحجه ۱۰۲۰ق تا ۱۰ ذیحجه ۱۰۲۱ق

دست کم سه تحریر از آن در دست است: الف: تاریخ خانجهانی و مخزن افغانی، در یک «مقدمه» و هفت «باب» (همان که به کوشش امام الدین چاپ شده): مقدمه در احوال مهتر یعقوب؛ باب ۱. احوال مهتر شموئیل و مهتر داود، دو فصل؛ ۲. ذکر خالد؛ ۳. ذکر ایالت لودی، سه فصل (احوال سلطان بهلول لودی، سکندر لودی، ابراهیم لودی)؛ ۴. ذکر ایالت سور، گویا هفت فصل (شیر شاه سور، اسلام شاه سور، فیروزشاه، محمد عادل سور ...)؛ ۵. نواب کامیاب خان جهان لودی، پنج فصل؛ ۶. در بیان تعداد سلسله افغانان، چهار فصل؛ ۷. سلطنت ابوالمظفر سلیم نورالدین جهانگیر پادشاه؛ خاتمه در ذکر ارباب وجد و حال و اصحاب ذوق در این طایفع، سه فصل و ضمایم؛ ب: گزیده آن به نام «مخزن افغانی» در سه «باب»؛ ج: (نسخه کراچی به نوشته نوشاهی ۷۰۸) در سه «باب» و سپس لودی‌ها در سه «دفتر» می‌باشد: باب ۱. احوال مهتر یعقوب اسرائیل الله که این سلسله به او می‌رسد؛ ۲. ملک طالوت و آمدن این طایفه به کوهستان غور و از آنجا به کوه سلیمان؛ ۳. احوال خالد بن ولید تا پایان کار عمر؛ دفتر ۱) احوال سلطان بهلول لودی (۸۵۵-۸۹۴ق) و سکندر لودی (۸۹۴- ۹۲۳ق) و ابراهیم لودی (۹۲۳-۹۳۰ق، ۲) شیرشاه سوری (۹۴۶-۹۵۲ق)، اسلام شاه (۹۵۲-۹۶۰ق) و بعضی دیگر افغانان، ۳) ذکر خوارق درویشان این طبقه که به قوت ریاضت و خداپرستی به مرتبه ولایت رسیده‌اند (۶۸ تن). (احمد منزوی)

آغاز: ۱: حمدی که مورخان وقایع نگار و مستخبران بدایع افکار بلسان گوهر بار بلاغت دثار باللیل و النهار انشا نمایند

۲: بهار افروز بساتین ضمایر عرفاء و رونق افزای گلشن بصایر اهل صفا

چاپ: به کوشش دکتر سید محمد امام الدین استاد دانشگاه داکا، در دو جلد، ۱۹۶۰ - ۱۹۶۲م

[فهرست افغانستان ۱۱۱ و ۱۶۹ و ۲۳۸؛ مشار ۱۹۵۳ ش ۳۸۵۵؛ مرآة الافاغنه ۳۸۳۶/۱؛ فهرستواره منزوی ۱۰۷۶/۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۷۴۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** حضرت خواجه یحیی کبیر عرض نمودند که بنده را چه مجال است که کسی ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوایی، ۱۹۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۹سم [ف: ۲۷-۱۷۹]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۵۵

آغاز: برابر۲؛ **انجام:**تولد یافت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ تملک: صنیع الدوله؛ کاغذ: قورخانه ای، جلد: میشن، ۱۷۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۵/۴سم

[ف: ۴-۷۴۲]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۶۹

خط: نسخ، کا: آقا بابا شهمیرزادی، تا: ۱۲۷۳ق، برای شاه زاده بهاء الدوله؛ تملک: بهاء الدوله و صنیع الدوله؛ جلد: میشن، ۱۵۸گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۲سم [ف: ۴-۷۳۷]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۸۶۳/۱

بی‌کا،بی‌تا؛جلد:میشن،۱۵سطر، اندازه: ۱۵/۴×۲۲/۸سم [ف:۷-۱۰۹]

● **مرآة الافراد** / عرفان و تصوف / فارسی

mer'āt-ol afrād

جمالی اردستانی، جمال الدین محمد، ۸۱۴ - ۸۸۳ ؟ قمری

jamālī ardestānī, jamāl-od-dīn mohammad(1412 - 1479)

تاریخ تألیف: ۱۱ جمادی الاول ۸۶۶ق

همراه با چهل و نه نامه دیگر است که گویا به مریدان نوشته و در آنها مراتب عرفان و شرایط مریدی و مرادی و تفسیر و تأیل بعضی از آیات و احادیث را بروش عرفا و صوفیه می‌نگارد، با نثری شیوا و اشعاری دلنشین. در این نامه‌ها به نوشته‌های دیگر خود مخصوصاً «شرح الکنوز» حوالت می‌دهد.

آغاز: ای آنکه مشتاق جمال دوستی و می‌خواهی که معرفت الهی فهم کنی، طلب صحبت درویشان کنی و اکر راه به درویشان نمی‌بری

انجام: و لاتقتلوا اولادکم ... و تأویل این آیت در کتاب شرح الکنوز بطلب

[فهرستواره منزوی ۸۴۶/۸]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۹۳۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۱۱ جمادی الاول۸۶۶ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن پشت معرق گرانبها، ۲۳سطر [ف: ۳-۶۳۹]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۲۶/۱۵

خط: نستعلیق، کا: محمد کریم بن میرزا زمان، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱سطر [ف: ۳۰-۷۴]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۵۲/۲۱

خط: نسخ، کا: محمد حمزوی موسوی، تا: یک‌شنبه ۲۴ شوال۱۲۲۹ق؛ ۳۱سطر [ف: ۳-۶۳۵]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۲/۱۳

خط: نستعلیق، کا: علی اشرف بن علی، تا: ۱۲۳۵ق؛ ۱۰ص (۴۵۱-۵۵۰) [ف: ۳-۳۹۱]

۵. شیراز؛ محلاتی، صدرالدین؛ شماره نسخه:۱۶/۲۲

خط: نسخ، کا: سید محمد حمزوی، تا: ۱۲ شعبان۱۲۳۸ق [نشریه: ۵-۲۷۳]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۸۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و نیک تأمل کن که آنچه گفتم غرض نه پنداری و سرسری نشماری تا توانی مقصود حاصل کنی

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۲۱ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۵۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۰-۲۱۱]

۷. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۳۱۱/۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مذهب، در چهار ترنج مذهب، با سرلوح مذهب، مجدول؛ تملک: امیر شمشیر عرب العاقری با مهر «بفرق دشمن شاه نجف زند شمشیر»؛ مهر: «حسین بن هدایت الله - محمد رضا الحسینی - مشیر السلطنه ۱۳۲۲»؛ کاغذ: کشمیری، جلد: چرم مذهب، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۱/۵سم [ف: ۳-۱۴۷]

۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۷۴۵/۴

آغاز: بسمله، این مختصری است کشتمل بر اشعار گهربار حضرت کاشف کعانی پیر جمال الدین ... چه آینه می‌دار شرح کنوز ×× که مرآت جانست و بحر رموز؛ **انجام:** حاصل ایمان ما خود رخ زیبای اوست ×× گرنبود یک نفس حال پریشان شود.

ابیاتی عرفانی از «مرآة الافراد» در ده صفحه گزین شده؛ خط: نسخ تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ سطور مورب؛ واقف: سید سعید طباطبایی، ۱۳۳۲؛ جلد: تیماج، ۱۰گ، ۱۰سطر [ف: ۵-۱۶۵]

● **مرآت الاکوان** / فلسفه / فارسی

mer'āt-ol akvān

اردکانی، احمد بن محمد ابراهیم، ۱۱۷۵-۱۲۳۸؟ قمری

ardakānī, ahmad ebn-e mohammad ebrāhīm (1762-1823)

اهدا به: محمد ولی میرزا (۱۲۰۳-۱۲۸۱ق)

تاریخ تألیف: ۱۲۶۴ق

در فلسفه الهی و طبیعی؛ در دیباچه کتاب نوشته که «شاهزاده محمد ولی میرزا از او خواست تا کتابی مشروح در فلسفه مانند شرح هدایه ملاصدرا به فارسی بپردازد و او این کتاب را در یک «مقدمه»، دو «فن» و چند «مقاله» و «خاتمه» نگاشت». بیشتر مطالب کتاب ترجمه از اسفار و شرح هدایه صدرالمتألهین است. (عبدالحسین حائری)

آغاز: الحمدلله الذی دل علی ذاته بذاته چنین گوید محتاج برحمت خداوند غنی احمد بن محمد الحسینی عفی عنهما که در این وقت از مصدر جاه جلال یعنی شاهزاده فلک شوکت محمد ولی میرزا حکم مطاع باین تهی دست متاع دانش رسید که باید کتابی بلغت فارسی نوشته شود که مشتمل باشد بر اشرف فنون حکمت که عبارت است از فن الهی و طبیعی بنحوی که مبتدی از آن بهره مند تواند بود و منتهی را بسر منزل اذعان ... راه تواند نمود شبیه شرحی که وارث فضلای سابقین محمد بن ابراهیم الشهیر بصدرا ... بلغت عربی بر هدایة نوشته است ...

انجام: تفرقه و کثرت در آن کمتر و ضعیف تر می‌گردد و

وحدت و جمعیت در آن شدیدتر و قویتر می‌شود
چاپ: تصحیح عبدالله نورانی، ۱۳۷۵، نشر میراث مکتوب، ۶۷۸ص
[الذریعه ۱۷۷/۱۲و ۳۶۱/۱۳؛ نجوم السماء ۴۱۸؛ مؤلفین مشار ۳۵۴/۱؛ فهرستواره منزوی ۲۲۹/۶]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۲۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۶۲ق، جا: تهران (احتمالا)؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۸گ، ۲۰سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۵-۳۳۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۹۶۷
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی، بالای نخستین ص نسخه به شنگرف نوشته شده «مجلد اول از رساله شریفه مرآة الاکوان ... اما نسخه تمام است و نقصی ندارد؛ جلد: تیماج، ۵۱۳ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۹/۵سم [ف: ۵-۴۶۸]

● مرآت الاکوان / طب / فارسی
mer’āt-ol akvān
تیمور میرزا بن محمد ولی میرزا، ق۱۳ قمری
teymūr mīrzā ebn-e mohammad valī mīrzā (- 19c)
اهدا به: حاج میرزا آقاسی (-۱۲۶۵ق)
تاریخ تألیف: ۱۲۶۱ق
ظاهراً نویسنده کتاب در سال ۱۲۶۱ق مرآت الاکوان را به نام حاجی میرزا آقاسی تألیف کرده است و در سال بعد (یعنی ۱۲۶۲ق) نسخه دیگر از این کتاب را به محمد شاه قاجار اهداء نموده و اختلاف مقدمه این دو کتاب این حدس را تأیید می‌نماید.در این رساله به شیوه قدما از تحول نطفه به علقه و از علقه به مضغه و از مضغه به جنین و سپس رشد جنین تا وقت زائیدن مفصل سخن رفته است. (عبدالله انوار)
[فهرستواره منزوی ۳۹۱۵/۵]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۳۰
آغاز: افتتاح کلام بنام واجب الاعظام سلطانی سزد که بامر ناقد ازلی رشحات تشریح اعیان ممکنات را از سرحد عدم بدار الملک وجود متوجه ساخت؛ **انجام:**جناب حاجی میرزا آقاسی سلمه الله دام اقباله نموده انشاءالله کرم قبول فرمایند سنه ۱۲۶۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ جلد: تیماج،۱۳گ، ۱۰ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۲-۳۶۵]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۸۲۷
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی خلق الانسان من سلالة من طین ثم جعله نطفة فی قرار مکین؛ **انجام:** و نقل سخن ایشان خارج او وضع این نوشته است و بطول سخن محتاج است.
خط: نستعلیق، کا: تیمور قاجار، تا: ۱۲۶۲ق؛ با سرلوح، مجدول؛ ۱۱ سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۲-۳۶۲]

● مرآة الله = تفسیر آیة الشهادة / تفسیر / عربی
mir’āt-ul lāh = tafsīr-u āyat-i šahāda
حزین، محمد علی بن ابی طالب، ۱۱۰۳ - ۱۱۸۰ قمری
hazīn, mohammad ‘alī ebn-e abī-tāleb (1692 - 1767)
تاریخ تألیف: ۱۱۳۹ق
مؤلف در این رساله بسیار کوتاه، پاسخ پرسشی را درباره آیه شریفه «شهد الله أنه لا إله إلا هو» آورده که توحید صرف منزه از شائبه غیر، قول به وحدانیت است فقط، نه به شهادت ما، بلکه «بشهادته لنفسه بنفسه علی نفسه» و مفهوم توحیدی این آیه اشاره به این گونه از توحید دارد.
[الذریعة ۳۲۸/۴ و ۲۸۴/۲۰؛ ریحانة الأدب ۴۱/۲]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۵۹۳/۲
آغاز: الحمد لملهم الحمد و الشکر لواهب الشکر حمداً دائماً متوالیاً و شکراً وافیاً متواتراً؛ **انجام:** و سمیت اللمعة مرآة الله فی شرح آیة شهد الله أرشدک الله إلی الحقیقة بمحمد و آله الطاهرین.
کا: علی نقی فرزند ابوالقاسم شریف، موسوی، تا: ۱۱۶۵ق، جا: مرشد آباد هند؛ کاغذ: شرقی، ۱گ (۲۰۵)، ۱۵ سطر، اندازه: ۷×۱۴/۵سم [ف: ۲۹-۳۱۶]

● مرآت الانسانیة / عرفان و تصوف
mer’āt-ol ensānīyya
میرزا بابا شیرازی، ابوالقاسم بن عبدالنبی، ۱۲۱۲؟ - ۱۲۸۶ قمری
mīrzā bābā šīrāzī, ab-ol-qāsem ebn-e ‘abd-on-nabī (1798 - 1870)

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۷۹۹/۴
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: بغلی [رشت و همدان: ف: -۱۴۵۱]

● مرآة الانوار فی معرفة ساعات النهار / هیئت / عربی
mir’āt-ul anwār fī ma‘rifat-i sā‘āt-in nahār
یزدی، محمد باقر بن زین العابدین، ق۱۱ قمری
yazdī, mohammad bāqer ebn-e zayn-ol-‘ābedīn (- 17c)
چند کار در ستاره‌شناسی از وی در دست است. از آن میان عیون الحساب و الحاشیة علی الاکر و مطلع الانوار. (احمد منزوی)
آغاز: بعد بسمله. و بعد فیقول العبد الحقیر محمد باقر بن زین

العابدین الیزدی هذه مقالة فی البرهان علی تخطیط الرخامة الموسومة بمرآة الانوار فی معرفة ساعات النهار التی خطر بالبال
انجام: من ذوات الاربعة الاضلاع الحاصلة من تقاطع خطوط الساعات الماضیة من النهار مع خطوط الساعات الباقیة الی اللیل تمت.

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۶/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۰۷۰ق؛ ۱۷گ (۶۶پ–۸۲ر) [ف: ۱–۲۲۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: امیر بیک پسر مرتضی پسر صنع الله پسر سرالله پسر روح الله پسر حجة الله پسر عطاءالله پسر لطف الله پسر روح الله پسر سلام الله حسینی عریضی احدی سلامی، تا: ۱۰۸۱ق؛ جلد: مقوایی، ۱۴ص (۲۷–۴۰)، ۱۷سطر [سنا: ف: ۲–۲۹۶]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۳۵/۱
آغاز و و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۶ رجب۱۲۰۶ق؛ ۲۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۴سم [ف: ۶–۱۳۱]

● مرآة الأنوار و مشکاة الأسرار فی تفسیر القرآن = مشکاة الانوار / تفسیر / عربی

mir’āt-ul anwār wa miškāt-ul asrār fī tafsīr-il qur’ān = miškāt-ul anwār

فتونی اصفهانی، ابوالحسن بن محمد طاهر، – ۱۱۳۸ قمری

fotūnī esfahānī,ab-ol-hasan ebn-e mohammad tāher(-1726)

مبنای این تفسیر بیان بطون و تأویل و تفسیر آیات به احادیث خاندان عصمت و طهارت علیهم السلام مأخوذ و منقول از کتب معتبره امامیه با حذف اسناد است. مؤلف موفق به اتمام کتاب نشده است و تنها موفق به نوشتن دو جلد از آن شده است. جلد اول بخش مقدمه است که کتابی است مفصل و ممتع حاوی سه «مقدمه» هر مقدمه شامل عناوین مقالات و فصول: مقدمه۱) بیان ما یوضح حقیقة ورود بطن القرآن فیما یتعلق بدعوة الولایة و الامامة؛ مقدمه۲) بیان ما یوضح بعض تغییر فی القرآن و انه السرفی جعل الارشاد الی امر الولایة و الامامة و الاشارة الی فضایل اهل البیت؛ مقدمة ۳) بیان ما یوضح نبذا من التأویلات المأثورة عن الأئمة السادات ... . فصل آخر این بخش که فرهنگ نامه قرآن مجید است در بیان معنی مفردات قرآن است به آنچه که از خاندان وحی روایت شده است. این جلد نزدیک به بیست هزار بیت به روش اخباریان شیعی و روش تأویل باطنی آنهاست که دارای فرهنگی است از لغات قرآن و معانی باطنی آنها درست مانند تأویل باطنیان اسماعیلی و گویا روی همین اصل است که زرقانی در مناهل العرفان (ص ۵۴۵ق) ازاین تفسیر به بدی یاد کرده و پنداشته که همه تفاسیر شیعی چنین است. این جلد روش اخیر دانشمندان شیعی را به‌خوبی نشانمی‌دهد و پر است از اخباریکه از پیشینیان روایت شده است. جلد دوم: سوره حمد تا آیه ۲۰۳ سوره بقره است.
آغاز: بسملة، الحمدلله الذی کشف لنا استار اسرار النبوة و الرسالة بمعجزات القرآن و لو کره المشرکون
چاپ: [جلد اول] این تفسیر با انتساب به عبداللطیف کازرونی و موسوم به «مقدمه تفسیر برهان » در تهران (۱۲۹۵ و ۱۳۰۳ق.) به چاپ رسیده و نیز در سال ۱۳۷۴ به اسم فتونی در تهران نیز چاپ شده است؛ [تهران]، سنگی، ۱۳۰۳، رحلی، ۲۳۹+۱صص
[الذریعه ۲۶۴/۲۰و ۲۶۵؛ معجم مطبوعات العربیة ۱۵۳۸/۲]

۱. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۶۰۴
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ ۲۱۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۲–۳۷۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۶۰۹
آغاز: ... قال ولایة علی علیه السلام اعلم أن الولایة مصدر متساویة فیه التذکیر و التأنیث، اذا علم انه شیئاً هو کائن؛ **انجام:** آ ان رؤس الشیاطین شجرة یقال لها الا شنن و ثانیها ...
مشتمل بر مقدمات و تفسیر قرآن تا سوره صافات می‌باشد؛ خط: نستعلیق نازیبا، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: محمد قمی به تاریخ ۱۳۰۷؛ جلد: تیماج، ۱۴۴گ، اندازه: ۱۲/۵×۱۹سم [ف: ۱۰–۹]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۴۹۴
آغاز: برابر؛ ج۲؛ **انجام:** فقال علی (ع) هل رأیت رجلا کذا و کذا بایعه قال نعم بایعه و هو یقول الحمدلله الذی.
ج ۱–۲، از ابتدای مقدمه تا آیه ۱۶۸ سوره بقره؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ مذیل است به صورت خط مؤلف درباره مآخذ و اجازات او به علما، مجدول؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن–۲۵۳] و [ف: ۲۲–۴۰۴]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۸۱
همان نسخه بالا [اهدائی ف:–۲۱۳]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۹۶۸
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ما یدل علیه کالحرور مثلا هو یقابل البرد و قد مر فی البرد.
ج۱؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ واقف: سید کمال الدین مرتضوی، مهر ۱۳۷۷؛ جلد: مقوا، ۱۱۹گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲۲–۴۰۶]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۳۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** فجزاهم الله باليم عذاب النار امين.
ج۱-۲؛ خط: نسخ، کا: احمد بن حسن بن علی بن نجم بن عبدالحسین سعدی قفطانی، تا: جمعه ۶ شعبان۱۲۷۵ق، به دستور حاج میرزا حسین نوری؛ از نسخه اصلی استکتاب شده، در دو صفحه صدر نسخه ترجمه احوال مؤلف و هم صورت خط مؤلف در پشت نسخه اصلی (در بیان مدارک و مآخذ کتاب) به خط و مهر محدث نوری نقل و ثبت شده، در پشت صفحه ی آخر نسخه محدث نوری سلسله روایتش این کتاب را نگاشته، تاریخ این نوشتهها: ۳ رمضان ۱۲۷۶ و ۱۲۷۵ق و ۲۵ شوال ۱۲۷۶؛ جلد: تیماج، ۳۲۸گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۱۱-۶۸۰]

۶. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۵۷۱

کا: حاج میرزا حسین نوری صاحب مستدرک، تا: ۱۲۷۵ق؛ ۱۸۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱-۲۳۹]

۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۵۹۹

کا: حاج میرزا حسین نوری، تا: ۱۲۷۵ق، متمم نسخه شماره ۱۵۷۱ مدرسه فیضیه؛ ۲۰۱گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۲۳۹]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ليكن هذا آخر ما اردنا ايراده فی مقدمات تفسير نا و نشرع بعد هذا فی اصل التفسير.
جلد اول؛خط:نسخ،بی کا،تا:۱۲۷۷ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۳۱گ، ۲۲سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۷×۲۹سم [ف: ۱۲-۵۳۸]

۹. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۲۹ حکمت

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحديث طويل يكفى ههنا ما ذكرناه وليكن هذا آخر ما اردنا ايراده فی مقدمات تفسيرنا و نشرع بعد هذا فی اصل التفسير
خط: نسخ، بی کا، تا: ۲۲صفر۱۲۸۲ق؛ جلد: تیماج، قطع: رحلی [ف: ۲-۸۴]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۸۳

مشتمل برمقدمه و سوره حمد و سوره بقره؛ خط: نسخ، کا: سعدی نجفی، احمد بن حسن، تا: دوشنبه ۲۶ جمادی الثانی۱۲۸۳ق؛ ۳۲۸گ، ۲۶ سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۶-۳۳۲]

۱۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۵۵-عکسی

آغاز: فهرست المجلد الاول من تفسير مرآة الانوار و مشكاة الاسرار. و هو فی مقدمات يشتمل علی ثلاث مقدمات. المقدمة الاولی يشتمل علی ثلاث مقالات. المقالة الاولی تشتمل علی فصول خمسة. الفصل الاول فی بيان نبذ مما يدل علی ان القرآن بطوناو لآياته تأويلات ... الفصل الثانی فی ذكر بعض الاخبار الصريحة فی أن بطن القرآن ... (فصل سوم نیز درباره بطن و ظاهر آیت هاست)؛ **انجام:** الی هنا ما وجدت من تفسيره ... و انی اروی هذا الكتاب و جميع تصانيفه عن شيخی ... العلامة الثانی الشيخ عبدالحسين الطهرانی، عن شيخه ... محمد حسن النجفی، عن المولی الابر الشيخ جعفر، عن ... السيد محمد مهدی الطباطبائی، عن ... الشيخ مهدی الفتونی، عن استاده مصنف الكتاب ... و اروی ايضا عن ...
با افزودهای در آغاز که از زندگی نامه نگارنده را آورده و مینویسد که در ۱۱۲۵ق با پدر خود به نجف آمده؛ خط: نسخ پخته، بی کا، تا: ۱۲۸۴ق؛ ۳۶۹ص، ۳۷سطر (۱۵×۳۵/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۵۴]

۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۲۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فانظروا يا اولی الابصار من خباثة هؤلاء الفجار مع اهل بيت محمد المختار فجزاهم الله بأليم عذاب النار آمين.
جلد اول و مشتمل بر: مقدمه و از سوره حمد تا اواسط بقره (آیه ۲۰۷)؛ خط: نسخ، کا: محمد حسین بن محمدعلی خراسانی کاخکی، تا: یکشنبه ۲۱جمادی الثانی۱۲۸۴ق، جا: مسجد سهله؛ مصحح، در دو برگ اول فهرست مطالب کتاب در شرح حال مختصر مؤلف و منابع مؤلف درتألیف کتاب به خط حسین بن محمدتقی مازندرانی درکربلا به تاریخ سوم رمضان ۱۲۷۶و در پایان طرق روایی کاتب از مؤلف کتاب آمده؛ مهر: «الراجی محمد ابراهيم بن رفيع» (بیضی)؛ جلد: تیماج زرشکی، ۲۶۹گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۰×۳۰سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۱۶]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۶۷

خط: نسخ، کا: ارومی، محمد شفیع بن محمود، تا: پنجشنبه ۱۲ جمادی الثانی ۱۳۰۰ق؛ جلد: تیماج، ۳۰۰گ، ۲۴سطر (۱۹×۲۲)، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۷-۲۷۸۵]

۱۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۳۴

آغاز: بسمله، الحمدلله الذی يهدی من يشاء الی سواء السبيل ... و بعد فيقول العبد الضعيف ... لما فرغت من تأليف المجلد الاول من كتاب التفسير ... الذی الفته فی بيان تأويل جميع الآيات القرآنية و الفقرات الفرقانية فی اتقان امر امامة الامامية الاثنی عشرية و اعلان شأن اهل بيت العصمة؛ **انجام:** فقال النبی (ص) يا كعب حمارك خير منك قد ابی ان تركبه ابدا فلن تركبه ابدا فبعه من بعض اخواننا المؤمنين.
ج۲؛ خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمدرضا حسینی خوانساری، تا: قرن ۱۴؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۱۶گ، ۲۱ سطر، اندازه:۱۷/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۵۵] و [ف: ۲۲-۴۰۶]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۵۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و الحديث طويل يكفى ههنا ما ذكرناه وليكن هذا آخر ما اردنا ايراده فی مقدمات تفسيرنا و نشرع بعد هذا فی اصل التفسير
خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ واقف: نائینی؛ ۳۸۱گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۷سم [ف: ۴-۴۵۳]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و نشرع بعد هذا فی اصل التفسير انشاءالله و بحوله و قوته
جلد اول؛ خط: نسخ متوسط، بی کا، بی تا؛ ۴۵۶ص، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۳×۳۶سم [ف: ۴-۸]

۱۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۳۷۷/۱
چند برگ از آن است؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۳-۹]

● **مرآة الایمان** / عرفان و تصوف / فارسی
mer’āt-ol īmān

شاه محمد خاموش، - ۸۶۰ قمری
šāh mohammad-e xāmūš(- 1456)

رساله‌ای است در عرفان با نثری ساده و روان، مشتمل بر یک «مقدمه» و سه «اصل» و «خاتمه»: مقدمه:در ذکر اثبات احدیت و تنزیه خدای تعالی با وجود کثرت و تعدد عالم؛ اصل ۱.ذکر اصول عبادات نقلیه که از فروع ایمان است و آن پنج است: نماز و روزه و زکات و حج و جهاد، در پنج مطلب است، و در هر مطلبی پنج طریق است؛ اصل ۲. ذکر اصول اعتقادات که مشهور به ارکان ایمان است و آن پنج است: توحید و عدل و نبوت و امامت و معاد، در پنج رکن؛ اصل ۳. ذکر مجمل ایمان، در پنج فصل؛ خاتمه: در ذکر مطلق ایمان. در واقع وی در این کتاب فروع خمسه فقهیه را که عبارت از صلات و صوم و زکات و حج و جهاد است با مراتب اطوار سبعیه قلبیه تطبیق نموده است.
آغاز: بسمله. سپاس بیقیاس و ستایش بی آلایش احدی را سزاست که همه مخلوقات را مبدأ، کوی اوست.
انجام: که او منزه است از فوق و تحت و یمین و یسار و خلف و قدام ان الله تعالی عن ذلک علواً و کبیراً و هو ارحم الراحمین.
[فهرستواره منزوی ۸۴۷/۸]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۶
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم بن شیخ محمد مکی، تا: ۱۰۵۲ق؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ جلد: پارچه‌ای زرد اخری، ۹۵گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱-۲۰۸]

● **مرآة الایمان فی احوال امناء الرحمن = مراتب الایمان** / تاریخ معصومین / فارسی
mer’āt-ol īmān fī ahvāl-e omanā’-er rahmān = marāteb-ol īmān

کاشانی، محمد ابراهیم بن محمد، - ۱۳۳۹ قمری
kāšānī, mohammad ebrāhīm ebn-e mohammad(- 1921)

تاریخ تألیف: رجب ۱۳۳۶ق
کتابی است مفصل در احوال پیامبر اسلام و ائمه اطهار علیهم السلام، دارای مقدمه، دو باب و یک خاتمه و هر باب مشتمل بر دوازده فصل است به صورت پرسش و پاسخ. فهرست آن، چنین است:مقدمه:دارای سؤالاتی در نبوت؛ باب ۱. احوال پیامبر اسلام (ص)؛ باب ۲. امامت؛ خاتمه: در علائم ظهور امام زمان (عج).

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۵۱۸/۱
آغاز: حمد بی نهایت و شکر بلاغایة خداوندی را سزاست که بامر کن از مشتی خاک آدم پاک را آفرید ... و بعد چنین گوید ... این مختصریست در مسئله رسالت و امامت؛ **انجام:** اللهم عجل فرج مولانا القائم بحق القائم و آبائه و اجداده الطیبین الطاهرین المعصومین
خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۳۶ق؛ مصحح؛ یادداشت میرزا علیخان تهرانی شاگرد مؤلف، به سال ۱۳۴۱ق؛ ۱۴۹گ (۱-۱۴۹)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳۴-۳۰۱]

← مرآتب العارفین ⋗ مرآت العارفین

● **مرآت البلاد** / جغرافیا / فارسی
mer’āt-ol belād

رضوی هندی، هاشم علی، ق۱۳ قمری
razavī hendī, hāšem ‘alī(- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۹ق؛ محل تالیف: لکهنو
توضیح در مورد شهرها و قصبات و رجال علمی آنها.

تهران؛ مرکز فرهنگی خراسان؛ شماره نسخه:۱۰۹عکسی
بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۳۹۰گ [جنگ: ۱-۴۶۶]

● **مرآت البلدان (انتخاب ...)** / .جغرافیا / فارسی
mer’āt-ol boldān (entexāb ...)

اعتماد السلطنه، محمد حسن بن علی، ۱۲۵۹ - ۱۳۱۳ قمری
e‘temād-os-saltane, mohammad hasan ebn-e ‘alī (1843 - 1896)

اصل از محمد حسن خان اعتماد السلطنه است.در آغاز این منتخب چنین آمده است:«انتخاب از تألیف جناب اعتماد السلطنه ... این فاضل خبیر ... در کتاب ... مرآت البلدان ... در ضمن جغرافی نگاری ... اخباراتی که مناسبت به آن مکان دارد ... برنگاشته و الحق حقی برگردن پارسی زبانان گذاشته ... در ذیل حرف ثاء مثلثه می‌نویسد ثرثور، نام رودخانه‌ای است».
چاپ: مشار فارسی، ج۲، ص۱۵۴۷، ج۴، صص۴۶۷۱-۴۶۷۲؛ طهران، سنگی، ۱۲۹۴ق، وزیری، ۶۰۶ص؛ بمبئی، سنگی، ۱۳۲۹ق، وزیری، ۶۵ص (۱-۶۵) در هامش؛ ۱۲۹۴ق/۱۸۷۸م، ۲۹۸+۶+۴۵+۱ص؛ ۱۲۹۷، ۳۷۷+۵۵ص

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۴۷/۱۰-طباطبائی
انجام: اما اقتضای حزم ... آن شد که شاهزادگان مغضوب در طهران ماندنشان خوب نیست ... و فرار کردن شاهزادگان را مشروحا نگارش داده ایم فلیطالع ثمة

درنسخه حاضر تاریخ قاجاریه تا ورود محمد شاه به مرکز با انتخاب از کتاب مرآة البلدان و برخی ازمراجع دیگر (که نام آن مذکور نیست) آورده شده و ناتمام است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۸گ (۱۳۷-۱۶۴) [ف: ۲۳-۶۱۸]

● **مرآة البلهاء = مفتاح اخلاق مظفری = مصطلحات /**

اخلاق / فارسی

mer'āt-ol bolahā' = meftāh-e axlāq-e mozaffarī = mostalahāt

لشکرنویس، حبیب الله خان، ق۱۴ قمری

laškar-nevīs, habīb-ol-lāh xān(- 20c)

تاریخ تألیف: ۱۲۹۴ق

به شرحیکه درمقدمه آمده است رساله‌ای است در تجسم قبایح اعمال و فضایح افعال بعضی از ابناء زمان با لغاتی قبیح و عباراتی غیرفصیح که درزمان تألیف مصطلح الواط و مسخرگان بوده است. عنوان نسخه آستان قدس ش ۵۷۵۳ «جامع اللغات المصطلح الزمان فی تکمیل الانسان» است و نام مؤلف آن درصفحه آخر «حسن الحسینی » ذکر شده است، ولی آقای ایرج افشار در مجله راهنمای کتاب (سال پنجم شماره ۴-۵ صفحه ۴۴۸-۴۵۳و شماره ۶صفحه ۵۵۴-۵۵۸) در مقدمه نوشته‌اند: «یکی از کتاب‌های خوشمزه و بافایده که درعهد قاجاریه تألیف و ظاهراً دو بار طبع شده است «مرآة البلهاء» است ... این کتاب تألیف میرزا حبیب الله لشکرنویس (به استناد طبع ۱۳۲۱قمری) و موسوم به «مفتاح اخلاق مظفری» است، اما نسخه چاپی مورخ ۱۳۰۸ قمری که درکتابخانه آقای مجتبی مینوی دیده شد به نام مرآة البلهاء است، وایشان درپشت کتاب نوشته‌اند که مؤلف آن مرحوم شریعتمدار تبریزی است، وآقای تقی‌زاده او را دیده بوده و می‌شناخته‌اند».

مؤلف اخلاق مردم عصر خود را با تعریف هر یکی از این لقب‌ها که برمی‌شمریم نشان داده و صفات بدان را از رهگذر روان‌شناسی و اخلاق تحلیل کرده است. چنین است فهرست لقب‌ها: اشناسیکن، الدنگ، آب زیر کاه، آمهر علی، اپادری بنپوه، بدلعاب، بچه ننه، بنکی، بغزنج، بیعار، بامبولی، بد پیله، پفیوز، پیزی شل، پخمه، پنتی، پیزوری، چدتقوزی، چمپو، جعلقی، چاچول، چس نفس، چس‌خور، چکنته، چکه، چاخان، چسنه، چاشته‌خور، جمبل جنمبو، خاشار پاشار، خاله زنک، خرحمال، سبزی پاک‌کن، خنک، خرمکس معرکه، خل، دلخور، دبنگوز، دبه درآر، دبنگ، دیوث، روده‌دراز، زرمدی، زپ الحرت، زیپو، سمسم‌کار، سمج، سندلا، سرخر، سنگ روی یخ، سگ، حسن دله، سبک، سگ پا، سلندر، شیطون خیال، شکم بر آب زن، شیره مال، شلخته، شیم شق، شاه طهماسبی، شتر ته، علی بهانه‌گیر، فکسنی، قیسو، فضول، قرمپف، قرطی، قرمساق، قلچماق، قرمتیز، کس خزنه، کله شق، گوزال، گوساله مادر حسن، گل مولا، گوشت تلخ، گوزدسته، نقاسی، کورناعاقل، لنتی، لله بین، لکنة، لوبس، لندهور، لوطی اجلاف، قشمشم، نازک نارنجی، هزره چانه، یاخی در، یادرانقلی.

آغاز: بسمله، جامع اللغات المصطلح الزمان فی تکمیل الانسانگرانمایه برادرگان جانی خردسال جانی من آگاه باشید که از آموختن علم اخلاق و سیر در انفس و آفاق انسانیت کمال یابد.حکما نورالله برهانهم را در این فن شریف که حکمت عملیش نامند رساله بسیار است که در کسب فضایل و ترک رزائل براهین و دلایل اقامه داشتند چون در بادی نظر درک آن مطلب خالی از اشکال نبود این احقر عبد الله حبیب الله قبایح اعمال و فضایح افعال بعضی از ابنای زمان که مجسم کرده با لغاتی قبیح و عباراتی غیر فصیح که مصطلح الواط و مسخرگان است مذکور می‌سازد تا شما را در مطالعه بآن رغبتی حاصل آید و به مضمون بیت:نگویند از سر بازیچه حرفی ×× کز آن پندی نگیرد صاحب هوشاز این فرع حالات و این گونه خیالات اجتناب نمایند.اشنا شکن کسی را گویند که بجهةزیارت حضرت عبدالعظیم و غیره اسب از آشنایان امانت کند ...

چاپ: راهنمای کتاب ۵: ۴۴۸-۴۵۳ و ۵۵۴-۵۵۸؛ در ۱۳۰۸ و ۱۳۲۱ ق، سنگی

[راهنمای کتاب س ۵ ش ۴-۶ ص ۴۴۸ و ۵۵۴؛ فهرستواره منزوی ۶۰۲/۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۰۳۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** یاردانقلی بک بر وزن ولیقی بک کسی را گویند که در مجلسی مجلس شرب نشیند و شراب بنوشد و لیکن مزه باده خوردن را از رطب و یابس هر جه در بساط باشد باشتهای تمام بخورد.

خط: شکسته، نستعلیق، کا: محمد باقر بن شکرالله حسینی تفرشی طرخورانی، تا: ۱۲۹۳ق، جا: کرمان؛ ۱۶گ(۱پ-۱۶پ)، ۷ سطر، اندازه: ۵×۹سم [ف: ۳۵-۵۰۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۱۳/۲۰

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: ولی هداوندی، تا: غره شعبان۱۲۹۶ق؛ جلد: تیماج، ۸گ (۱۷۲پ-۱۷۹ر)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲۰-۲۸۰]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۷۵۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** یالدنگ - کسی را گویند که به مهمانی و ضیافت مردم رادعوت نماید و خودش ازاندرون بیرون نیاید یا آنکه دیر بیاید و به مهمان‌های خود مناعت بخرج دهد. این صفت از بلاهت و غرور ناشی می‌شود.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ اصطلاحات به ترتیب حروف تهجی از « آشناسکین » تا « یالدنگ » آمده است و بدنبال آن نه صفحه نصیحت نامه است که هر فقره از آن باخطاب «ایفرزند » شروع می‌شود، آغاز نصیحت نامه: «نصایح چندیست که موافق طبع اهالی این زمان باید پدر بفرزند بگوید، ای فرزند

اینها که باتو گویم ...»، انجام: «یا آنکه خوردسالان نوآموز دبستان دانش را سرمشق در پیش گردد، تمته الکتاب بعون الله الملك الوهاب، تاریخ تسفیة الکتاب از هزار و دویست نود چهار من الهجرة النبویة، کاتبه مسنفه حسن الحسینی، درکمال تعجیل محض نسخه چند کلمه قلمی گردید، باقی یا علی مدد»؛ ۳۹گ، ۱۵سطر (۷/۸×۱۵)، اندازه: ۱۷/۱×۲۳/۹سم [ف: ۱۳-۱۲۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۳۸/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** مول نه نه کسی را گویند که دیدنش مایه قبض و غضب باشد.

خط: نستعلیق زیبا، کا: محمد، تا: جمادی الاول۱۳۰۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۱۷گ، ۶ سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵۱-۸۱]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۸۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** این از تقربل حاصل شود که از فروع تنجتر است

خط: نستعلیق، کا: محمد محسن متخلص به آقا کوچك، تا: ۱۳۰۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۰گ (۱۰۳پ-۱۱۲)، ۱۸-۱۶سطر (۱۴/۵×۷/۵)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [رایانه]

۶. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۰۶ ـ د

آغاز: برابر؛ **انجام:** به اشتهای تمام بخورد (و این صفت مرکب از طمع و حرص است)ـ تمام شد در روز عزه شهر شعبان المعظم سنه هزار و سیصد و ده بعون الملك الوهاب

در چاپی درباره «جاویز»دو صفحه‌ای افزوده دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: نسخه در ۱۳۰۹ق آغاز شده و تاریخ ۱شعبان ۱۳۱۰و ۸شوال ۱۳۱۲و پایان جمادی الثانی ۱۳۱۴و محرم ۱۳۱۶هم دارد؛ جلد:تیماج، ۱۵۰گ،سطور چلیپایی، اندازه: ۶×۸/۵سم [ف: ۱-۴۳۵]

۷. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۴۲/۶

خط: نستعلیق، کا: لاهیجانی، احمد، تا: سه‌شنبه ۲۷ صفر۱۳۱۲ق، جا: همدان؛ جلد: تیماج، ۷گ (۳۲پ-۳۸پ)، ۱۷سطر (۶/۵×۱۳)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف:-۳۲۱]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۲۰/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** جعلقی بر وزن معلقی کسیرا گویند که تعلیمی در دست گرفته بعادت فرنگیان حرکت کند ولیکن از هنرهای آنها بهره نداشته باشد

خط: نسخ، بی‌کا، تا: سال‌های ۱۳۱۷-۱۳۱۹ق؛ جلد: تیماج، ۸گ (۲۹ر-۳۶ر)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۸-۳۵۱]

۹. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۸۰۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** ای فرزند در حالت فقر یا غنا قرض بسیار گیر و حاشا کن که هیچ تجارتی به از آن نیست اگر بمصالحه منجر گردد نیمی سود توانی کرد و گر بقسم منتهی شود بالتمام از آن تو خواهد گشت ... در محرم عریان شو و قطیفه بر بند و از سر و سینه خون جاری ساز که تا زنانبا یکدیگرگویند عجب آدم جان سختی است ...

تذکر: نام مؤلف در فهرست حاضر ذکر نشده و از نسخه مرعشی ۳۵۱/۸ اقتباس شد به جهت تطابق تقریبی آغاز دو نسخه؛ خط: نستعلیق بسیار خوب، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، دارای هفده مجلس نقاشی سیاه قلم؛ مهر: اعتماد حضور؛ ۷۲ص، ۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۷-۶۶۹]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۹۹۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** یالدنگ - کسی را گویند که به مهمانی ... این صفت از بلاهت و غرور ناشی می‌شود

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۵۰۸]

● مرآة التائبین / عرفان و تصوف / فارسی

mer'āt-ot tā'ebīn

همدانی، علی بن محمد، ۷۱۴ - ۷۸۶ قمری

hamadānī, 'alī ebn-e mohammad(1315 - 1385)

به خواهش: بهرامشاه

کتابی در بیان حقیقت توبه است که به‌خامه روان نگاشته و مشتمل بر نکات عرفانی با استدلال به آیات قرآن و احادیث نبوی است. این رساله به جهتی مکمل ذخیرة الملوك اوست و به اعتباری پس از ذخیرة الملوك و شرح فصوص الحکم مفصل‌ترین و هم منظم‌ترین رساله سید علی همدانی است که آن را همانند دو اثر دیگرش ذخیرة الملوك و واردات به خواهش بهرامشاه، حاکم بدخشان و بلخ تألیف کرده است.رساله در چهار «باب» است:۱. حقیقت توبه و وجوب آن در جمیع احوال؛ ۲. در آنچه توبه از وی واجب است و انقسام صغایر و کبایر؛ ۳. در شرایط توبه و کیفیت تکفیر گناهان و تدارک مظالم؛ ۴. در باعثه تایب بر توبه و علاج حل و عقده اصرار.

آغاز: بسمله. حمد و ثنای نامتناهی حضرت حکیمی را که حقایق آثار تریاق توبه را سبب شفای بیماران سموم معاصی گردانید ... اما بعد چون بازکشیدن عنان نفس از راه جفاو بازگشتن بندگان و روی آوردن به بساط وفا که عبارت از توبه است مبدأ راه طالبان و سرمایه فتوح صادقان ...

انجام: لذت حلاوت مناجات ارباب قلوب و روح انس مشاهدات اهل کشف و شهود محروم نگرداند. نسئل الله الکریم الحنان المنان ان یرینا مکائد النفس و غوائل الدنیا کما اراها عباده الصالحین بفضله و رحمته انه قریب مجیب و الحمد لله وحده و السلام علی من اتبع الهدی.

چاپ: در مجموعه رسائل خطی، دفتر چهارم، به کوشش نجیب مایل هروی، بنیاد پژوهشهای اسلامی، زمستان ۱۳۷۴ شمسی

[فهرستواره منزوی ۸۴۷/۸؛ نسخه‌های منزوی ۱۳۷۰/۲ (۱۰ نسخه)؛ مشترك پاکستان ۲۴۴۸/۲ (۶ نسخه)]

۱. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۴۲۱۶/۱۶

آغاز و انجام: برابر

در چهار باب؛ بی‌کا، تا: ۱۴ صفر۸۶۴ق، جا: طبس؛ کاغذ: ترمه،

۲۸گ(۱۱۵پ-۱۴۲پ)،۱۴سطر،اندازه:۱۳/۱×۱۸/۹سم[ف:۷-۲۸۱]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۹۰/۱

آغاز و انجام: برابر

در چهار باب؛ کا: محمد بن غیاث الدین نوربخشی، تا: ۸۷۶ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۵۲گ (۱پ-۵۲ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۱۷/۶سم [ف: ۷-۲۳۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷/۸-فیروز

خط: نستعلیق، کا: سلطان علی، تا: ۸۸۶ق؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۶۱ص (۹۴-۱۵۴)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [ف: ۲۱-۱۸۴]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۵۰/۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: ابوذر بن عبدالله سبزواری، تا: ۹۰۷ق، جا: مشهد رضوی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۳گ (۲۴۷پ-۲۷۹پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۸سم [ف: ۷-۲۹۶]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۶۸

آغاز و انجام: برابر

تذکر: در فهرست کتاب بدون نام مؤلف آمده است که باتوجه آغاز آن مؤلف معلوم گشت؛ خط: نستعلیق، کا: درویش عباس، تا: رجب۱۰۷۰ق؛ پس از این در ۷ برگ رساله «ده قاعده سلوک» است؛ ۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۶-۴۶۶]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۶۶/۱

آغاز و انجام: برابر

در چهار باب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷/۲×۲۵/۶سم [ف: ۷-۳۰۹]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۷۴/۱

آغاز و انجام: برابر

در چهار باب؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۲گ (۱پ-۲۲ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۵/۵سم [ف: ۷-۳۱۴]

۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۶۶/۳

در چهار باب؛ بی‌کا، بی‌تا؛ دارای تاریخ ۱۱۸۸ [ف: ۳-۲۶]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۵۴/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: تولمی، علی عسکر بن مؤتمن، تا: ۱۲۲۲-۱۲۲۴ق، برای آقا محمد علی پسر حاجی حسین رشتی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۶گ (۱پ-۱۶پ)، ۲۹سطر (۱۲×۲۳) [ف: ۱۲-۲۶۶۰]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۲۴/۳

آغاز و انجام: برابر

کا: مهدی، تا: ۱۲۸۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۴گ (۱۲۲پ-۱۴۵ر)، اندازه: ۲۱×۳۲سم [ف: ۲۰-۱۱۰]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۳۹/۱۱

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: هندی، ۱۰۵ص (۳۶۲-۴۶۶)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۶سم [ف: ۱۰-۲۰۶۶]

۱۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۹۶۴/۴۱

آغاز: برابر

خط:نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۴ص (۶۴۸-۶۹۱) [عکسی ف: ۳-۲۰۶]

۱۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۷۴/۱-ف

نسخه اصل: پاریس P. 39 (بلوشه ۱۵۶)؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۱-۵۳۷]

● **مرآة التفسير** / علوم قرآن / عربی

mir'āt-ut tafsīr

نقوی، ذوالفقار احمد، ق۱۴ قمری

naqavī, zo-l-faqār ahmad (- 20c)

مؤلف در مقدمه می‌نویسد:«اما بعد، فيقول - الراجى رحمة ربه القوى - ذوالفقار احمد النقوى: ان الله - سبحانه - طامن على باتمام تكملة ترجمان القرآن و له المنة والفضل، أردت أن أجمع رسالة تشتمل على تعريف علم التفسير و موضوعه و غرضه و غايته و بيان مفسرى الصحابة والتابعين و من بعدهم و مختصر أحوالهم و وفياتهم و ذكر بعض كتب المتقدمين و المتأخرين منهم، فاستمدت لهذا المقصد من كشف الظنون و الاتقان فى علوم القرآن و أبجد العلوم و خلاصة أسماء الرجال. فجاءت بحمد الله رسالة تسر الخاطر و تروق الناظر و رتبتها على مقدمة و فصول و خاتمة و سميتها بمراة التفسير». عناوين كتاب:المقدمة فى تعريف علم التفسير و مباديه والفرض منه و موضوعه و غايته؛ فصل: ذكر مفسرى الصحابة، اشتهر بالتفسير منهم عشرة: الخلفاء الاربعة، ابن مسعود، ابن عباس، ابى بن كعب، زيد بن ثابت، ابوموسى الاشعرى و عبد الله بن الزبير؛ وصل:طرق روايات ابن عباس؛ وصل: فى زيد بن ثابت بن ضحاك؛ وصل:فى تراجم الرواة الذين مضى ذكرهم فى الوصل الأول؛ فصل: فى ذكر طبقة التابعين؛ فصل: فى ذكر اتباع التابعين؛ وصل:فيذكر تراجمهم؛ فصل:فى أجل التفاسير و اعظمها (ابن جرير الطبرى، ثم ابن ابى حاكم و ابن ماجه و الحاكم و ابن مردويه و ابوالشيخ ابن حيان، وابن المنذر؛ وصل:فى ذكر تراجمهم؛ فصل: ... ثم ألف فيالتفسير خلائق؛ فصل: فى ذكر طبقة الصحابة على ترتيب وفياتهم؛ فصل:فى ذكر طبقة التابعين؛ فصل:فى ذكر اتباع التابعين؛ فصل:من المفسرين من توفى بعد المأتين؛ فصل:فى ذكر من توفى بعد المائة الثالثة مع ذكر تفاسير هم على ترتيب وفياتهم؛ فصل:فى ذكر من توفى على رأس المائة الخامسة من الهجرة؛ فصل:فيذكر من توفى بعد المائة السادسة من الهجرة النبوية؛ فصل:فى ذكر من توفى بعد المائة السابعة الهجرية؛ فصل: فى من توفى فى حدود المائة الثامنة الهجرية؛ فصل:فى ذكر من توفى فى حدود سنة تسع مائة من الهجرة؛ فصل: فيمن توفى بعد المائة التاسعة من الهجرة؛ فصل: فى من توفى فى حدود الألف من الهجرة؛ فصل: فى من توفى بعد الألف من الهجرة؛ فصل:فى من توفى بعد مائه و ألف من الهجرة؛ فصل: فى من توفى بعد مأتين و

الف من الهجرة؛ فصل:فی من توفی بعد ثلث مائة و الف من الهجرة؛ الخاتمة:فیها فصول:فصل:فی معنی حدیث التفسیر بالرأی؛ فصل: کلام الصوفیة فی القرآن؛ فصل: ما یجب علی المفسر.
چاپ:چاپ سنگی، آگره هند، ۱۳۱۶ ق

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۳۹عکسی و ۱۷۷۴ عکسی
آغاز: بسمله. الحمد لله رب العالمین و الصلاة و السلام علی سید المرسلین و خاتم النبیین و علی آله الطیبین و أصحابه المیامین. أما بعد، فیقول - الراجی رحمة ربه القوی - ذوالفقار احمد النقوی ... المقدمة فی تعریف علم التفسیر و غیره، هو علم باحث عن معنی نظم القرآن
نسخه اصل: نسخه چاپ سنگیکه در سال ۱۳۱۶ ق، در آگره هند به‌چاپ رسیده؛ خط: نسخ خوانا، بی‌کا، تا: ۱۷ رجب۱۳۱۶ق، جا: امیر گنج از محلات شاهجان آباد بهوپال؛ مجدول، با سرلوح، مصحح؛ ۷۷ص، ۲۳سطر [عکسی ف: ۴-۴۵۸ و ۵-۲۲۴]

● مرآت التقی /- فارسی

mer'āt-ol toqā

حسینی آملی، نجم الدین اسکندر، ق۱۱ قمری
hoseynī āmolī, najm-od-dīn eskandar(- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۰۵۹ق
در چهار «آیینه» و «خاتمه»، محاضره مانندی است و بنام علی قلی بیک صفاهانی و برای بیاض پسر او محمد تقی ساخته شده و منتخب و گزیده‌ای است از اجزای آیینه اسکندری.

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۷۷/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۳-۴۳]

● مرآة التوحید و مخلص التقلید ۱ / کلام و اعتقادات / فارسی

mer'āt-ot towhīd va maxlas-ot taqlīd

در اصول دین و آنچه را که ملکف باید از مسائل اعتقادی بداند، بدون آوردن دقایق فن کلام و ایرادات و سؤال‌ها و جواب‌های غیرضروری، در یک «مقدمه» و سی «فصل» کوتاه و یک «خاتمه». مقدمه در بیان مفهومات الفاظی که در این فن مذکور است: فصل ۱. اثبات واجب الوجود؛ ۲. بیان قدرت واجب الوجود؛ ۳. علم؛ ۴. قدرت الهی برجمیع مقدرات و علم او به تمام معلومات است نه بعض؛ ۵. حیات؛ ۶. سمع؛ ۷. کلام؛ ۸. اراده؛ ۹. بقا؛ ۱۰. نفی صفات زائد؛ ۱۱. صفات سلبیه؛ ۱۲. نفی ترکیب؛ ۱۳. نفی شریک؛ ۱۴. نفی رؤیت؛ ۱۵. نفی الم و لذت از ذات الهی؛ ۱۶. نفی ضد و ند؛ ۱۷. کیفیت افعال الهی؛ ۱۸. افعال عباد؛ ۱۹. حسن و قبح؛ ۲۰. عدل؛ ۲۱. تکلیف؛ ۲۲. معاد جسمانی؛ ۲۳. عذاب قبر و سؤال منکر و نکیر و صراط و میزان و تطایر کتب؛ ۲۴. توبه؛ ۲۵. ایمان؛ ۲۶. نبوت عامه؛ ۲۷. نبوت خاصه؛ ۲۸. امامت؛ ۲۹. امامت علی بن ابیطالب؛ ۳۰. امامت سایر امامان؛ خاتمه در دو مقاله: ۱) امر به معروف و نهی ازمنکر، ۲) نصیحت و ارشاد. این رساله روی برگ اول نسخه مرعشی ش ۹۷۳۴ به میرفندرسکی نسبت داده شده و در این نسبت باید دقت شود.
آغاز: سپاس جزیل و ثنای جمیل که جریان آن بر زبان جراده دلهای عاشقان، موحدان است شایسته موجودی است
انجام: بعد از آن دو سجده شکر بجا می‌آورد، و الحمدلله رب العالمین
[الذریعة ۲۰/۲۶۷]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۳۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: شمس الدین محمد بن امیر طباطبائی، تا: ۲۰ ذیحجه۹۵۸ق، جا: نائین؛ مصحح؛ جلد: مقوایی، ۳۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۲۵-۸۶]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۱۶/۵۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** فانه رووف بعباده و هوا رحم الراحمین ... رب العالمین.
خط: نستعلیق، کا: عبدالوهاب بن خواجه شاه منصور نیشابوری، تا: ۱۰۷۲ق، جا: اشرف مازندران؛ کاغذ: سپاهانی، ۱۵گ (۳۰۰پ-۳۱۴ر)، ۲۷سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۱۶-۳۱۲]

۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۸۱۰/۲
آغاز: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: وسط؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۲۷گ (۱۴-۴۰)، ۱۹ سطر (۱۰/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۳-۱۰۹۸]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۵۶/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** و فصل نیز در اینجا بر دو قسم است یکی جنانیست که آن عبارتست از کراهت قبلی ...
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ مهر: «نجفعلی» (بیضوی)؛ ۵۶گ (۱پ-۵۶پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۱۷]

← مرآة الجمال > مرآت الجمال
← مرآت الجمال > جام جهان نما

● مرآت الجمال / داستان / فارسی

mer'āt-ol jamāl

بدلیسی، ادریس بن حسام الدین علی، - ۹۳۰ ؟ قمری
bedlīsī, edrīs ebn-e hosām-od-dīn 'alī(- 1524)

اهدا به: سلطان بایزید بن محمد خان (۸۸۶–۹۱۸ق)
تاریخ تألیف: رجب ۹۰۹ق
از کتب کلامیه شیعه است که بر اصول مبانی حکماء و فلاسفه نوشته شده و مشتمل است بر مقدمه‌ای متضمن خلاصه مباحث منطقی و اشاره به پاره‌ای از مبادی فلسفی.هر یک از مباحث این کتاب، زیر عنوان «قاعده» شروع شده و هر قاعده مشتمل بر چندین رکن و هر رکنی خود متضمن چندین بحث است.(عبدالحسین حائری)
آغاز: صباح العشق اشرق من جمیل ×× بدامن وجهه نور الجمال ... این چه وجه جمیل است مرآت جمال بر کمال و چه حسن بی عدیل است مطلع مهر بی زوال.
انجام: و لاف فرمانروائی میزد لشکر کشم ز اشک و برآرم علم ز آه ×× گیرم تمام روی زمین را بدین سپاه
[فهرستواره منزوی ۴۷۲/۱]

۱. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:۲۸
بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰ [نشریه: ۴–۳۲۸]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۶۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۶ جمادی الثانی۱۲۹۰ق، برای آقا میر خلیل؛ جلد: مقوا، ۸۳گ، ۱۴سطر (۷/۵×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۰–۱۸۶۸]
۳. تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:بدون شماره/۱
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۷–۵۳۸]
۴. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۸۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** این ره که من آمدم نشانش اینست ×× گفتم بفسانه که بس شیرین است / از هجر و وصال دوست گفتم غم خویش ×× این گفته اگر کفر و گرهم دین است. رقمها ... ابوالفضل محمد بن ادریس ... بتاریخ لیلة الجمعة من رجب المرجب لمستهل السنة التاسعة من العشر الاول فی المائة العاشرة افاض الله علینا برکاتها ... بحق محمد و آله و صحبه ... اجمعین آمین.
خط: نستعلیق ترک، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، در صفحه عنوان دارد: «مرآت الجمال من منشآت مولانا ادریس المرحوم بخط ابنه»؛ جلد: تیماج، ۱۵ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۵–۵۳۷]

● مرآت الجمال / شعر / فارسی

mer’āt-ol jamāl

صائب تبریزی، محمد علی بن عبدالرحیم، ۱۰۱۶؟ – ۱۰۸۶ ؟ قمری

sā’eb-e tabrīzī, mohammad ‘alī ebn-e ‘abd-or-rahīm (1608 - 1676)

سروده‌هایی از دیوان خود برگزیده، و هر گروه را نامی جداگانه داده است: سروده‌هایی که در وصف سراپای دلدار بوده «مرآت جمال» و آنچه در آن از آیینه و شانه سخن رفته «آرایش نگار» و آنچه درباره می‌و میخانه بوده «میخانه» و گزیده غزلهای خود را «واجب الحفظ» خوانده است. شمار بیت‌ها در نسخه‌ها یکسان نیست. در تعریف: آینه، ابرو، چشم، مژگان، نگاه، دهان، لب، بوسه، رخسار، عرق، بناگوش، سیب زغن، غبغب، چاه زنخدان، موی، میان، بهله، طرف کلاه، خانه زین، قد، رفتار، زلف، کاکل، خال، خط.(احمد منزوی)
چاپ: هند، کانبور، منشی نولکشور، ۱۸۸۵ میلادی
[الذریعة ۵۶۹/۹؛ میراث مشترک ایران و هند: ۲–۳۷۹]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۳۲
آغاز: خرم دانست آنگه جرم خویش را بیچاره شد (؟) ×× آدم از جنت برای گندمی آواره شد؛ **انجام:** ترا از حرف لب بستن چنان است ×× که یوسف را بزندان کرده باشی
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: با تاریخ ۱۰۸۰ق؛ گویا تصحیح شده به دست خود شاعر چنانکه کسی درهامش ص ۶۴۷ گواهی داده است، مجدول، با دو سرلوح، با یادداشت ۲۲ صفر ۱۱۴۴ و ۱۸ صفر ۱۰۸۰ و ۱۲۵۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۳۲۰گ، ۱۷سطر (۷/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۰–۱۷۹۳]
۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۴۴۹۳/۱۳
آغاز: منکه از تلخی دشنام شوم شادی مرگ ×× چه توقع کنم از لعل شکرخای کسی؛ **انجام:** در لامکان کند سیر، آه سبک عنانش ×× آن را که قامت او، سرمشق آه گردد
مرآت الجمال ابیات و مطالعی است از غزلیات صائب در وصف سراپای معشوق و در این نسخه فقط در حدود پانصد بیت از آخر آن باقی مانده است؛ کا: محمد جعفر شیرازی، تا: ۱۰۵۵ق؛ جلد: چرمی، ۱۷ص (۳۹۲–۴۰۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۷–۵۸۸]
۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۴۳/۱۳
آغاز: چمن سبز فلک را چمن آرایی هست ×× زیر این رنگ نهان آینه سیمایی هست
بی‌کا، تا: حدودقرن۱۱؛ ۳گ (۲۶۸ر–۲۷۰) [ف: ۵–۵۳۸]
۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۱۹
آغاز: ای روی چون بهشت ترا کوثر آینه ×× رخسار آتشین تو مجمر آینه؛ **انجام:** تا قیامت نمی‌شود بیدار ×× چشم خسر به خواب شیرینت.
نسخه در دست ۶۷۸ بیت دارد؛خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ در جنگ سروده ها؛ ۲۶گ (۱۲۹پ–۱۵۳ر) [ف: ۳–۲۹۷]
۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۵۶/۲
آغاز: چمن سبز فلك را چمن آرایی هست ×× زیر این زنگ نهان آینه سیمایی هست؛ **انجام:** زبسکه واله و حیران وبیقرار خودست ××گرفته آینه بر کف در انتظار خودست
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جدولها به زر، در چهار

ستون؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، جلد: میشن قرمز، ۳۳گ (۱۳۶پ-۱۶۸ر)، اندازه: ۱۴×۲۵سم [ف: ۹-۴۰۱]

● **مرآة الجمال** / شعر / فارسی

mer'āt-ol jamāl

آزاد بلگرامی، میر غلامعلی بن نوح، ۱۱۱۶ - ۱۲۰۰ قمری

āzād-e belegrāmī, mīr qolām-ʻalī ebn-e nūh (1705-1786)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۰۸۶

آغاز: دمی صبحی که موج از نور می‌زد ×× نم خجلت بروی طور می‌زد / رسیدم چون صبا در گلستانی ×× بهشت از دست بردش داستانی؛ **انجام:** چمن شد سینه من از لباسش ×× بمن شد خاطر من زاقتباسش

مثنوی عرفانی است پیرامون چهار صد بیت؛ خط: نستعلیق، کا: سید محمود بن سید احمد، تا: ۱۱۶۵ق، کاتب ساکن شمس آباد؛ ۲۶گ، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۶-۹۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۷۵

آغاز: بسمله، مولانا سید غلام علی بن السید نوح الحسینی نسباً الواسطی البلگرمی مولداً و منشأ؛ **انجام:** سلام علی النبی الاتم و آله و اصحابه العالین قد جماله ...

شامل دواوین و اشعار اوست: ۱. مقدمه‌ای است در باب زندگی و آثار مؤلف «آزاد بلگرامی» (۳ صفحه آغازین)، ۲. دیوان اول، شروع اشعار وی با مدح پیامبر و ائمه و توضیح پاره ای لغات به نظم به استناد قاموس و کتب، ۳. دیوان دوم: مدح ممدوحان مشخص را در هر فصل نام آنان آمده است با تخلص آزاد، ۴. قصیده حسینیه معروف به «مرأة الجمال فی اعضاء المعشوقه من الرأس الی القدم»: شامل ۱۰۵ بیت، ۵. دیوان سوم (با تاریخ ۱۲۸۶ق) و تاریخ سرودن هر قصیده در سر فصل همراه با نام ممدوحان، ۶. دیوان چهارم (با تاریخ ۱۲۸۶ق) و تاریخ سرودن هر قصیده در سر فصل همراه با نام ممدوحان؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۸۶ق؛ مجدول؛ اهدایی: دکتر مهدی آذر؛ جلد: تیماج، ۲۴۶گ، ۱۸سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۹-۶۴۲]

● **مرآت الجمال** / شعر / فارسی

mer'āt-ol jamāl

باکی خانوف، عباس قلی آقا، ۱۲۰۸ - ۱۲۶۴قمری

bākī xānūf,ʻabbās qolī āqā (1794 - 1848)

تاریخ تألیف: ۱۲۴۵ق

در این منظومه مباحث عرفانی به صورت سؤال و جواب در قالب مثنوی به نظم در آمده است.

[الذریعه ۲۶۷:۲۰؛ دانشمندان آذربایجان ص ۴۴۲]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۶۸۶

آغاز: بسمله، الا ای عشق ای جان با تو زنده در آفاق این همه غوغا فکنده/ گهی در می‌هویدا گاهی در نی زدی آنش به جان هر یک از وی؛ **انجام:** مریض خسته را یا رب غمی ده ز داغش بر جراحت مرهمی ده×× دوای درد خود تا یابد از خویش فراغ خاطر افزاید ز تشویق

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۸گ (۲۹پ-۵۶)، ۱۱سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷/۳سم [رایانه]

● **مرآة الجمال** / شعر / فارسی

mer'āt-ol jamāl

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۹۹/۴۴

بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ص (۴۶۷-۲۶۹) [ف: ۵-۵۳۸]

● **مرآت الجنان و عبرة القیظان فی معرفة حوادث الزمان و تقلب احوال الانسان** / تاریخ / عربی

mer'āt-ul janān wa ʻibrat-ul qīẓān fī maʻrifat-i hawādiṯ-iṯ zamān wa taqallub-i aḥwāl-il insān

یافعی، عبدالله بن اسعد، ۶۹۸ - ۷۶۸ قمری

yāfeʻī,ʻabd-ol-lāh ebn-e asʻad (1299 - 1367)

تاریخ تألیف: ۷۵۰ق

این کتاب وقایع السنین گونه‌ای است حاوی وقایع مهم کشورهای اسلامی شرقی خاصه وقایع خلافت، از ابتدای سال اول قرن اول هجری تا اواخر سال‌های قرن هفتم هجری یعنی سال‌های آخر ششصد هجری و در آن وقایع علی التوالی می‌آید. نخستین واقعه متعلق به سال اول هجرت پیغمبر است.(عبدالله انوار)

آغاز: قال العبد الفقیر الی لطف الله الکریم ... اما بعد حمدا لله المتوحد بالالهیة و الکمال و العظمة والسلطان ممیت الاحیاء؛

انجام: ان یجمع بیننا و بین احبائنا فی جنات النعیم انه الجواد المنان ذوالفضل العظیم امین ... و عترته الطاهرین و اصحابه اجمعین

چاپ: حیدرآباد دکن، ۱۳۳۴ق.

[التاریخ و التراجم ص ۳۷۳؛ کشف الظنون ۱۶۴۷/۲؛ سرکیس ۱۹۵۳/۲]

شرح و حواشی:

۱- عقد الجمان فی حوادث الزمان؛ صیمری، مفلح بن حسن (-۹۰۰)

۱. تهران؛ ثامنی (آقای)؛ شماره نسخه:۲

بی‌کا، تا: ۸۰۰ق [نشریه: ۵-۱۱۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۶۱۴

آغاز: برابر

نسخه از سال ۴۱۲ تا سال ۷۴۸ می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن

۹؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ محشی؛ جلد: مقوایی، ۱۴۸گ، ۳۲ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲۵-۱۱]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۳۲۳

خط: نسخ هندوستان، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ تملک: شیخ احمد بن احمد در ۹۹۳؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۶۷گ، ۲۷سطر (۱۲×۲۱)، اندازه: ۲۰×۲۰سم [ف: ۱۵-۴۲۰۴]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۸۲۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ۹۷۴ق؛ شاید هم از روی نسخه ای مورخ این تاریخ کتابت شده باشد؛ مجدول، با سرلوح مزدوج مذهب؛ مهر: «عز من قنع و ذل من طمع ۱۲۴۹» (هشت گوش)؛ تملک: غلام محیی الدین در مکه، محیی الدین طبیب؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۲؛ کاغذ: کشمیری، ۳۶۵گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۹×۳۱سم [اهدائی رهبر: ۸-۴۶۱]

۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۲۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و هذه صورت ذکرت من مکاتبه شیخنا العارف بالله القدوة الدلیل مرشد.

جلد اول، در این نسخه وقایع هر سال تا سال ۶۷۰ق یعنی تا صفحه ۶۵۲ تحت نام هر سال وقایع آن سال ذکر شده و از آن سال به بعد حوادث آمده است ولی نام سال در عنوان نیست؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۱؛ جلد: تیماج، ۳۵۲گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۹-۲۱۷]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۱۱۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فلم اشعر بالضرب و عترته و التابعین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۴۲ق [الفبائی: -۵۰۸]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۹۰۱

خط: نسخ، کا: محمد منصور بن ولی الله مظفری کرمانشاهی، تا: یک‌شنبه ۱۲ شعبان۱۰۸۸ق؛ مقابله شده محمد حسین بن ملا محمد امین سنندجی اردکانی در شعبان ۱۱۸۳، مجدول؛ کاغذ: ترمه، ۴۴۷گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۵سم [ف: ۱-۴۸۵]

۸. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۰۳ حکمت

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ جلد: تیماج، قطع: رحلی [ف: ۲-۸۴]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۴۵ط

آغاز و انجام: برابر

مشتمل بر دو جزء است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ تملک: فرهاد میرزا است مورخ ۱۲۸۵؛ کاغذ: ترکی بغدادی، جلد: تیماج مذهب، ۴۲۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۴/۲-۴۳]

۱۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۴۸۱/۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: قورخانه ای، جلد: میشن، ۳۲گ (۱۹پ-۵۰پ)، اندازه: ۲۱×۳۱سم [ف: ۵-۲۷۲]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۲۵۰

آغاز: برابر؛ **انجام:**کما جاء الحدیث الصحیح عن الصادق المختار صل سلما علی روحه با عز و المدحج و لله منا الحمد قبلا و اخر انه قول الحمید.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج زیتونی، ۵۳۹گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵/۵سم [ف: ۲۵-۲۴۹]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۰۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** آمین رب العالمین ... و اصحابه اجمعین

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج [رایانه]

● مرآت جنت و نار / کلام و اعتقادات / فارسی

mer’āt-e jannat va nār

قمی، محمد طاهر بن محمد حسین، - ۱۰۹۸ قمری

qomī, mohammad tāher ebn-e mohammad hoseyn(-1687)

اهداء به: شاه سلیمان صفوی

کتابی است دربیان احوال نفوس انسانی از ابتدای خلقت و حرکت او به عالم دنیا و احوال او در عالم آخرت ازحین احتضار و موت تا دخول جنت و دوزخ با استفاده ازآیات و روایات و کتب معتمده اهل اسلام برای استفاده شیعیان در دو «مقدمه» و پنج «مقاله» و یک «خاتمه»: مقدمه ۱) بیان حقیقت عالم مثال، مقدمه ۲) بیان تعداد اصناف طینات طیبه و خبیثه انسانیه؛ مقاله ۱. ذکر احوال نفوس سعدا و اشقیا درعالم مثال؛ ۲. احوال نزول نفوس انسانی به عالم عنصری؛ ۳. احوال عالم آخرت شامل چهار باب؛ ۴. احوال نفوس اشقیا ازحین احتضار تا دخول سجین درچهار باب؛ ۵. وعظ و نصیحت نفوس. این کتاب در ابتدای برخی نسخه‌ها به علیقلی بن قره چغای قمی نسبت داده شده است.

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین الرحمن الرحیم مالک یوم الدین و الصلوة و السلام علی خیر الاولین و الاخرین شفیع المذنبین فی یوم لا ینفع فیه مال و لابنین و قسیم الجنة و النار بین المؤمنین و الکافرین محمد و علی و آلهما الطاهرین اما بعد این کتابیست از مؤلفات کمترین محمدطاهر بن محمد حسین غفرالله لهما دربیان احوال نفوس انسانی

انجام: مع ذلک برهنه و مکشوف العورة باشد وافضیحتاه و واسواتاه و واسوء اختیاراه خداوندا بحرمت محمد و آل محمد که ما را از مؤمنین متقین گردان نه از مؤمنین فاسقین امین رب العالمین

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۵۲۲-۹/۷۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: لطف علی بن حیدر براکوهی، تا: سه‌شنبه ۷ جمادی الاول۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۸۳گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۵۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۶۶۰

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [د.ث. مجلس]

● **مرآت جنت و نار** / کلام و اعتقادات / فارسی

mer’āt-e jannat va nār

قمی، علیقلی بن قره چغای، ۱۰۲۰؟ق۱۱ قمری

qomī,‘alī-qolī ebn-e qara čoqāy (1612 - 17c)

اهدا به: شاه سلیمان صفوی (۱۰۷۷-۱۱۰۵)

همان کتاب قبلی که به محمد طاهر قمی نسبت داده شده بود.

آغاز: بسمله. الحمدلله رب العالمین الرحمن الرحیم مالك یوم الدین و الصلوة علی خیر الاولین و الاخرین ... و بعد این کتابیست از تألیف کمترین کمترینان علی قلی ابن قرچقای خان در بیان احوال نفوس انسانی ...

[فهرستواره منزوی ۵۱۹/۹]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۲۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** که ما را از مومنین متقین گردان نه از مومنین فاسقین آمین یا رب العالمین

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۱ق؛ جلد: تیماج؛ ۸۱گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۳۰-۲۶]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۰۴۳-۲۵/۱۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** درمرتبه آزاد کرده ها باشند یا مع ذالك برهنه ومکشوف العورة باشند وافضیحتاه واسوء اختیاراه الهی بحرمة محمد وآله علیهم اسلام اجعلنا من المؤمنین المتقین آمین آمین یارب العالمین.

خط: نسخ، کا: رضا قلی بن آقا بابا، تا: سلخ ربیع الثانی۱۲۶۴ق؛ ۱۴۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۷-۴۲۵۸]

● **مرآت الجواهر** / طبیعیات / فارسی

mer’āt-ol javāher

امان الله، ق۱۱ قمری

amān-ol-lāh (- 17c)

اهداء به: نورالدین محمد جهانگیر پادشاه غازی

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۶۷۸/۱

آغاز: دلیل قاطع خدا دانی حجت واضح رحمت یزدانی فهرست مجموعه کمالات انسانی مرشد کامل آگاه باطن حقیقی و مجازی؛

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۴ق، جا: بلخ؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۴۴گ (۱ر-۴۴پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۲۰-۱۹۶]

← مرآت جهان نما ⊱ مرآت آفتاب نما

● **مرآة الحبیب** / شعر / فارسی

mer’āt-ol habīb

جمالی اردستانی، جمال الدین محمد، ۸۱۴ - ۸۸۳ ؟ قمری

jamālī ardestānī, jamāl-od-dīn mohammad(1412 - 1479)

تاریخ تألیف: پس از ۸۷۶ق

مثنوی بسیار کوتاهی است که پس از «شرح الواصلین» او که در تاریخ ۸۷۶ق پدید آورده، ساخته شده زیرا به آن ارجاع می‌دهد. مضمون اصلی آن تفسیر و توجیه ایمان ابوطالب عموی پیامبر است. این مطلب که مورد اختلاف میان شیعه و سنی است و سنیان معتقدند که او ایمان نیاورد و شیعیان معتقدند که ایمان آورد و جالب این است که پیر جمالی با اینکه شیعه و دوستدار اهل بیت است معتقد است که ابوطالب ایمان نیاورد و با استناد به آیه ۵۶ سوره قصص آن را مستدل می‌سازد و سپس با تأویل‌های عرفانی خود و فرق گذاشتن میان ظاهر و باطن به شخصیت ابوطالب ادای احترام می‌کند.

آغاز: ای عزیز یک دم حاضر باش که سخن در وقت می‌گذرد تا حاضر اوقات باشی و اشارتی چند در معنی انك لا تهدی من احببت خواهد گذشت. بدان که حق سبخانه و تعالی حضرت مصطفی را هر دم به نامی می‌خواند ...

انجام: رو بجو زنهار شرح الواصلین ×× تا شوی عارف ز کنه کفر و دین / تا بدانی کاین جمالی غریب ×× گم شده در حسن زیبای حبیب

چاپ: تهران، انتشارات کتابخانه مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۹ش، تصحیح امیر سروری، رسائل پیر جمال اردستانی، دفتر دوم، صص ۵۱۳- ۵۱۶

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۳۲۱/۱۲-ف

نسخه اصل: پاریس S. P. 813 (بلوشه ۱۷۵۷)؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۱ سطر [فیلمها ف: ۱-۵۹۴]

← مرآت الحدایق ⊱ مرآت الحقایق

● **مرآة الحرمین (ترجمه)** / تاریخ / فارسی

mer’āt-ol haramayn (t.)

منشی تبریزی، عبدالرسول، ق۱۴ قمری

monšī tabrīzī, ‘abd-or-rasūl (- 20c)

اهداء به: ناصرالدین شاه قاجار

تاریخ تألیف: ۱۳۰۶- ۱۳۰۷ق

در تاریخ مدینه و مکه.صبری پاشا به زبان ترکی دو جلد کتاب در تاریخ و جغرافیای مکه و مدینه می‌نویسد که حاوی مطالب جالب توجهی درباره این دو ولایت است. در این دو جلد از تأسیس این دو شهر و ساختمان قسمت‌های مختلف آن و

حوادثی که بر آنها رفته شرح مفصل می‌آورد. عبدالرسول منشی آنرا به زبان فارسی گردانده است.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۶۳

آغاز: بسمله، حمد و سپاس افزون از وهم و قیاس مریگانه خدای بیچونی را سزاست؛ **انجام:** یکصد جنازه پیدا نموده و دفن کرده بودند

جلد اول و دوم؛ خط: نستعلیق، کا: قزوینی آشوری، محمد بن محمد قلی، تا: ۱۳۰۸ق، جا: تهران؛ با سرلوح، مذهب؛ ۳۶۴گ، ۱۳سطر (۱۳/۶×۲۵/۵)، اندازه: ۲۱×۳۳/۵سم [ف: ۴-۳۲۵]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۳۵۵

آغاز: بسمله، مقدمه معروضه الناس موتی و اهل العلم احیاء، چون این بنده بر حسب امر و اراده حضوری اعلیحضرت اقدس ... به ترجمه کتاب مستطاب مرآة الحرمین ... سرافراز گردید؛ **انجام:** وجهه چهارم مرآت مدینه مسطورست.

خط: نستعلیق، کا: قزوینی آشوری، محمد بن محمد قلی، تا: رمضان۱۳۰۸ق؛ دارای دو سرلوح مذهب، مجدول مذهب؛ جلد: میشن، ۱۵۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۲۲/۲×۳۵/۶سم [ف: ۲-۱۴۱]

← مرآت الحق > صحائف العالم

● **مرآت الحق = مرآة المومنین** / عرفان و تصوف / فارسی

mer'āt-ol haqq = mer'āt-ol mo'menīn

مجذوبعلی شاه، محمد جعفر بن صفر، ۱۱۷۵ - ۱۲۳۸ قمری

majzūb-'alī-šāh, mohammad ja'far ebn-e safar (1762 - 1823)

تاریخ تألیف: ۱۲۳۶ق

رساله‌ای متوسط دراخلاق وآداب سلوک صوفیان که در پانزده (برخی شانزده) «فصل» گردآمده است. مؤلف دراین رساله ابتدا عقاید خود را بیان ودامن خود را از عقاید انحرافی مبری دانسته است واین رساله را دربیان عقاید خود درتصرف وتناسخ وحلول و وحدت وجود نوشته است. این رساله ادامه مراحل السالکین است که درواقع از فصل نهم شروع می‌شود وچون با بسمله وتمت شروع واتمام پذیرفته وهمچنین جدا هم چاپ شده و دوکتاب محسوب شد. این فصول عبارتند از: ۱. تعیین صوفی درکلام علمای امامیه؛ ۲. بیان تحقیقاتی که ضعیف معروض می‌دارد؛ ۳. تحقیق صوفی ومتصوف چنانچه بعضی اکابر فرموده‌اند؛ ۴. نقل کلام علامه حلی؛ ۵. دراین‌که صوفی حقیقی نمی‌شود که ازاهل سنت باشد؛ ۶. کیفیت سلوک (ده فصل)؛ ۷. درسه فائده؛ ۸. درنقل برخی کلام محققین (مجلسی اول ودوم)؛ ۹. درنقل کلمات فیض کاشانی؛ ۱۰. درنقل کلمات شیخ بهایی؛ ۱۱. درنقل کلمات جمعی دیگر؛ ۱۲. بیان سیرمعکوس؛ ۱۳. بیان تعریف عظمت وجلالت دل صاحب دل؛ ۱۴. اطوار سبع المثانی وتجلی؛ ۱۵. بیان منامات و واقعات. (ابوالفضل حافظیان)

آغاز: بسمله الحمدلله و السلام علی عباده الذین اصطفی سیّما علی نبیه المجتبی و رسوله المصطفی ... و بعد بر ارباب الباب ظاهره هویدا باشد که اقل العباد علماً و عملاً

انجام: که الله نیز اسم ذات است اگر دلالت کند بر ذات به اعتبار صفتی از صفات او را اسماء و صفات گویند و اگر به اعتبار فعلی از افعال باشد مثل خالق و رازق او را افعال گویند

چاپ: این کتاب به همت مرحوم ذوالریاستین حاج میرزا عبدالحسین مونس علی در ۱۳۱۵ و دیگر بار با مقدمه و تصحیح دکتر جواد نوربخش در ۱۳۵۳ به چاپ رسیده.

[نسخه‌های منزوی ۱۳۷۱/۲؛ الذریعة ۲۶۸/۲۰و۲۶۹/۲۰؛ رسائل مجذوبیه ص ۳۳؛ فهرستواره منزوی ۸۴۸/۸؛ دنا، ج۹، ص۳۴۴-۳۴۵ (۳۵ نسخه)]

۱. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۲۹

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ [نشریه: ۷-۲۸۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۴۳/۷

آغاز و انجام: برابر

در فهرست با عنوان «تصوف و حلول و اتحاد و وحدت وجود» آمده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۵۰گ (۶۱-۲۱۰)، ۲۲ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۲-۵۰]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۶۷/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۲۰گ (۴۲پ-۱۶۱ر) [ف: ۳-۱۵۵]

۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۸۳/۱ ـ د

آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل اول در تعیین

افتاده. در فهرست با عنوان «رساله کلامی در اعتقادات»؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: مازندرانی، ابوالقاسم، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۹گ (۱پ-۱۹پ)، ۱۳سطر (۶×۱۲) [ف: ۱-۲۹۳]

۵. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۸۳/۲ ـ د

آغاز: برابر؛ **انجام:** سابق برین مذکور شد ... الی یوم الدین

خط: شکسته نستعلیق، کا: مازندرانی، ابوالقاسم، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۲۶گ (۲۴پ-۲۴۹پ)، ۱۴سطر (۶×۱۲) [ف: ۱-۲۹۳]

۶. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۰۷/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۵گ، ۱۷ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۳-۴۶۳]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۴۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: میشن، ۹۳گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴/۶×۲۳سم [ف: ۴-۷۴۲]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۵۱/۱-۱۸/۷۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** هربیست سال یکقران و در هر قرانی نوعی به جهت موالید مخلوق می‌شود پس هیجده هزار نوع مخلوق خلق

می‌شود درهر مولودی شش هزار نوع و السلام
بی‌کا، تا: ۸صفر۱۲۲۴ق؛ جلد: تیماج، ۹۷گ، ۱۵-۱۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۷-۴۲۴۹]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۸۲/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بعد از آن مشقت نماز بالکلیه بر طرف ...
در فهرست با نام «رساله محمد جعفر خان» آمده؛ خط: نسخ، کا: علی محمد بن محمد بن حسین اصفهانی، تا: ۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۴ص (۱۱۵-۲۸۸)، ۱۷سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۶-۱۱۳]

۱۰. اراک؛ بیات، عبدالحسین؛ شماره نسخه:۷۶/۲

خط: نستعلیق، کا: امیر الشعراء رضا قلی خان هدایت صاحب مجمع الفصحاء و غیره، تا: ۱۲۳۹ق، جا: شیراز؛ جلد: تیماج، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۴سم [نشریه: ۶-۱۰۷]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۸۳/۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اتحاد قائل شدند و بر گمراهی خود و دیگران افزودند ایشانرا غلاة و غالیه
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد حسین بن اسماعیل بن حسین تفرشی، تا: ۱۲۴۰ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۳۱ص (۵۶۷-۵۹۷)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۹-۲۸۵]

۱۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۵۶۱

خط: نستعلیق، کا: قراگوزلو، محمد شفیع بن محمد سعید، تا: دوشنبه ۲۲ ذیحجه۱۲۴۸ق؛ جلد: تیماج ، ۱۶۲گ، ۱۷سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶-۳۵]

۱۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۸۳/۲

در چهارده فصل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۷ ربیع الثانی۱۲۴۹ق؛ جلد: میشن سیاه، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۵-۴۲۰]

۱۴. قم؛ حافظیان، ابوالفضل؛ شماره نسخه:۷

آغاز: شده باشد وملائکه غلاظ وشداد بر سرما ایستاده باشد رب ارجعون لعلی اعمل صالحاً گوئیم وفائده نکند وشفعای ماهمه ... مسمی گردانیدم بمرات الحق ومشتمل ساختم بر فصول کثیره فصل اول در تعیین صوفیست؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: صفر۱۲۵۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ مصحح، محشی با نشان «منه»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف مخ]

۱۵. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۲۳۳

آغاز: شده باشد و ملائکه غلاظ و شداد بر سر ما ایستاده باشد رب ارجعون لعلی اعمل صالحا گوییم و فایده نکند و شفعای ما همه جفای ما باشد؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۱۲ صفر ۱۲۵۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۷۹گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۲۵۵]

۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۴۵-۷/۱۴۵

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: علی اکبر بن ملامحمد سفید خانی گرگانی قمی، تا: ۱۲۵۲ق، جا: قرخلر قراگوزلو؛ محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۵گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۷-۴۲۴۸]

۱۷. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۵۸

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۵ رجب۱۲۵۳ق، به خواهش خواجه علی فرزند حاجی ابوطالب؛ جلد: تیماج، ۳۵۶ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱/۳×۱۷/۵سم [ف: ۲-۹]

۱۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۲۸۰

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق درشت خط، بی‌کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۷۸گ، ۱۳سطر (۹×۱۲)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۵-۳۹۹]

۱۹. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۷۴

در ۱۵ فصل؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۲ق؛ در صفحه اول نسخه نام محمد امین طاهری قراگزلو دیده می‌شود؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۳۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [نشریه: ۱۳-۵۹]

۲۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۳۵۷

آغاز: بسمله و به نستعین. این رساله ایست در طریق سلوک؛ **انجام:** و الله اعلم بحقایق الحق تم الکتاب ... فیسنه ۱۲۶۳
در رایانهبا نام «سیر و سلوک» و «رساله در طریق سلوک» به محمد باقر بن محمد تقی مجلسی نسبت داده شده، که نام کتاب و مؤلف با توجه به نسخه شماره ۶۹۷۷ آستان قدس تعیین شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق [رایانه]

۲۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۹۶

آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ خوب، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ واقف: نائینی؛ ۹۲گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۶×۲۷سم [ف: ۶-۴۶۷]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۹۴۸

انجام: والله الموفق و المعین و صلی الله علی محمد و آله اجمعین.
از اول تا اواسط فصل هشتم را دارد؛ خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد صادق، تا: ۱۶ شعبان۱۲۶۷ق؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ ۱۰۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۶-۴۶۷]

۲۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۹۷۷

آغاز: این رساله است در طریق سلوک؛ **انجام:** برابر
این نسخه از اواسط فصل هشتم تا آخر را دارد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد صادق،تا: سه‌شنبه ۳ محرم۱۲۶۸ق؛ واقف: ملک زاده کوثر، آبان ۱۳۲۶؛ ۷۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۶-۴۶۷]

۲۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۳۳۵/۱

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شعبان۱۲۶۸ق؛ جلد: تیماج، ۱۰۶گ، ۲۱سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۸]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۲۷

خط: نستعلیق عالی، کا: هاشمی موسوی هروی، تا: ۱۲۷۱ق [میراث شهاب: س۸ش۴-۶۸]

۲۶. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۶۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه۲۹ رجب۱۲۷۳ق؛ اهدایی: فرج الله نسرین، ۴۸/۱۰/۱؛ جلد: تیماج، ۲۸۲ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۲-۱۲]

۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۶۹۹
آغاز: برابر؛ **انجام:** چنان که سابق بر این مذکور شد سنه ۱۲۷۵
خط: نستعلیق، کا: محمد تقی محتسب اصفهانی، تا: ۱۲۸۰ق [الفبائی: -۵۰۸]

۲۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۱۹۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: عبدالله بن حاج تقی بروجردی، تا: ذیحجه ۱۲۸۰ق، حسب خواهش آقا میرزا بزرگ؛ مصحح، محشی به امضای «حش»، رکابه‌دار؛ مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ اهدایی: جعفر سلطان القرایی، آذر ۱۳۴۸ش؛ جلد: تیماج، ۱۵۱گ، ۱۸سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۳/۸×۲۲سم [ف: ۲۹/۲-۸۵۵]

۲۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۸۱/۲
آغاز: این رساله‌ای است در طریق سلوک و ریاضت از ... اگر چه اسم خود را درین رساله ذکر نفرموده اند لیکن ... فقیر سراپا تقصیر محمد جعفرخان حاجی صفرخان قراگوزلو بجهت بسیاری از قرائن و کثرت مطالعه کتب جناب ایشان ... همین رساله را از ایشان دانسته است؛ **انجام:**چنانکه سابق بر این مذکور شد.
در فهرست با نام «رساله در تصوف» آمده و گفته شده است که گویا مجاهدیه یا تشویق السالکین (منزوی ۱۰۹۱) و شاید همان شماره ۴۷۷۹/۹ ملک است، دو اثر مذکور به محمد تقی مجلسی نسبت داده شده‌اند، نام کتاب و مؤلف با توجه به آغاز و انجام نسخ و با استناد به نسخه ش ۶۹۷۷ آستان قدس تعیین شد؛ خط: نسخ، کا: شریف، ابوالقاسم، تا: ۲۳ ذیحجه۱۲۸۳ق؛ جلد: میشن، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۴×۲۲/۹سم [ف: ۷-۲۲۹]

۳۰. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۸۱/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:**نزد عالمی دیگر جمع شده باشد، الحمدلله و المنة و الموفق و المعین.
در فهرست با عنوان « مفتاح اسرار الحسینی» آمده؛ خط: نسخ، کا: شریف، ابوالقاسم، تا: ۲۳ ذیحجه۱۲۸۳ق؛ جلد: میشن، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۴×۲۲/۹سم [ف: ۷-۲۲۹]

۳۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۱۱۳
آغاز: برابر؛ **انجام:**نزد عالمی دیگر جمع شده باشد والله الحمد ... اله اجمعین
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۲ ذیحجه۱۲۸۵ق؛ به نام مرآة المومنین؛ ۱۸۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵/۴×۲۲/۶سم [ف: ۴-۷۴۲]

۳۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۳۳۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد علی اصفهانی نعمت اللهی (مهجور)، تا: جمعه ۱۴ ربیع الاول۱۲۹۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۳۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۶-۳۱۲]

۳۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۸-فیروز
خط: نسخ زیبا، کا: محمد موسوی مشهور به «هندی»، تا: دوشنبه ۲۲ محرم ۱۲۹۷ق؛ جلد: تیماج، ۷۰ص، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲۱-۳۱۶]

۳۴. تهران؛ موزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۲۷
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد بن عبدالکریم نعمت اللهی، تا: ۱۳۰۲ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۶۷گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [حوزه و موزه عبدالعظیم: ف: -۱۴۲]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۰۲۰
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۵۱گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۱۸-۱۸۷]

۳۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۱۱۶
آغاز و انجام: برابر
خط: تحریری، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ جلد: میشن، ۵۳۹ص، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۶-۹۶]

۳۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۲۲/۳
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۳ص (۲۴-۳۶)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۱۹۷۶]

۳۸. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۴۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** واگر به اعتبار فعلی است افعال باشد مثل خالق و رازق اسماء افعال گویند صفات الله عبارت است از معانی که تجلیات ذات ومبدا محمولاتند مثل عالم وقدرت وحیات وارادة واسم عبارة ازاین است که فاعل این معانی می‌باشد مثل عالم وقادر واسم اگر ولایت کند بر ذات بی اعتبار احوال مظاهر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۴۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۷]

۳۹. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۰۴۶/۲
آغاز: این رساله‌ای است درطریق سلوک وریاضت ازقدوه محققین وعلامه دین مولانا محمد تقی روح الله روحه العزیز اگرچه اسم سامی ونام گرامی خود را دررساله ذکر نفرموده؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا، ۸۹گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۸]

● **مرآت الحقایق = دیباچه حدیقة الحقیقه** / ادبیات / فارسی
mer’āt-ol haqāyeq = dībāče-ye hadīqat-ot haqīqa
عباسی، عبداللطیف بن عبدالله، - ۱۰۴۸ قمری
‘abbāsī, ‘abd-ol-latīf ebn-e ‘abd-ol-lāh(- 1639)
وابسته به: حدیقة الحقیقة و شریعة الطریقة = فخری نامه؛ سنایی،

مجدود بن آدم (۴۷۳–۵۲۵)
تاریخ تألیف: ۱۰۳۸ق
یکی از دیباچه‌هایی که بر «حدیقة الحقیقه» سنائی نگاشته است، به نام «مرآت الحقایق» و جز «لطایف الحقایق» اوست.
آغاز: این نوشکفته گلزاری است که دراین هنگام همیشه بهار و بهار فیض آثار سال هزار و سی و هشتم هجری و سنه ...
انجام: حلاوت بخش کام ارباب طلب و اصحاب شوق گردید و السلام علی من اتبع الهدی.
[مشترک پاکستان ۲۹/۷ (۱۳ نسخه)؛ نسخه‌های منزوی ۱۳۷۱/۱ (۳ نسخه) و ۳۵۱۰/۵ (۴ نسخه دیگر) در این دو جا نام «مرآت الحقایق» و «لطایف الحدایق» نادرست درهم آمیخته شده و ۸۴۸/۸ با یکی دانستن آن با «لطایف الحدایق»؛ عکسی دائرة المعارف ۲۴۹/۲]

۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۳۷/۱-عکسی
آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل: گنج بخش، ش ۴۲۲۳ (گنج ۱۵۹۷/۳)؛ بی‌کا، تا: ۱۰۹۰ق؛ همراه «حدیقه»؛ ۸گ (۱–۸) [عکسی ف: ۲–۲۴۹]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۲۸
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ تملک: امان الله اردلان والی کردستان در ذیحجه ۱۲۶۵ پیشکش ملا احمد قاضی به او، احمد کردستانی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۴۴۹گ، ۲۱سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۷×۲۸سم [ف: ۱۷–۱۸۲]

● مرآت الحقائق = صفای آیینه / تاریخ هند / فارسی
mer’āt-ol haqā’eq = safā-ye āyīne
حافظ محمد حسین، ق۱۲ قمری
hāfez mohammad hoseyn(- 18c)
تاریخ تألیف: ۱۱۳۸ق (مصدر اخبار)
در تاریخ هند از سال‌های ۱۱۳۱ تا ۱۱۳۹ق، در هشت حدیقه.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۹۴-ف
نسخه اصل: بادلیان ۲۵۷ فریزر ۱۲۴؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۸۹گ [فیلمها ف: ۱–۱۹۱]

● مرآة الحقایق / کلام و اعتقادات / فارسی
mer’āt-ol haqāyeq
فراهانی، علی بن فتحعلی، – ۱۳ ؟ قمری
farāhānī, ‘alī ebn-e fath-‘alī (- 635)
اصول دین را به روشی روشن و همه‌فهم و نسبتاً مفصل در سه «مقدمه» و چهار «باب» و یک «خاتمه»: مقدمه ۱) در وجه اختلاف ادیان، مقدمه ۲) معرفت دنیا و دین، مقدمه ۳) حقیقت صراط، سلوک؛ باب ۱. خداشناسی، دوازده «فصل»: ۱) فایده خداشناسی، ۲) راه خداشناسی، ۳) فایده خلقت ...؛ باب ۲. نبوت، در چهار «فصل»: ۱) سر لزوم نبوت، ۲) نبوت خاصه، ۳) خاتم الانبیاء، ۴) فضائل خاتم الانبیاء؛ باب ۳. امامت، در چند «فصل»: ۱) در اشکال تمیز امام حق از باطل، ۲) علامت امام بر حق، ۳) ولایت خاصه، ۴) سر ایجاد این عالم.
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... چنین گوید اقل عباد علی بن فتحعلی غفرالله لهما که بهترین اعمالقضاء حوائج مؤمنین و اداء حقوق مسلمین است ... بعد از قضای مدت شصت سال از عمر و ادراک.
انجام: و از ملاحظه این اوراق ظاهر می‌شود خصوص مرآت اخری و بدین قدر از بیان مطالب ختم نموده و الحمدلله الذی هدانا لهذا ... و اللعن علی اعدائهم اجمعین
[فهرستواره منزوی ۵۱۹/۹]

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۵۶۷-۱۸/۸۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ تملک: محمد بن ناصر همدانی به تاریخ ۱۴ جمادی الاول ۱۲۸۵؛ مهر: «عبده الراجی محمد» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۱۸۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۷–۴۲۴۹]
۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۶۹/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** به زمانی دون زمانی ندارد. و این در دنیا که دار تکلیف است.
خط: نستعلیق تحریری، کا: شاید نگارنده، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۳۷گ (۱پ–۱۳۷پ) [ف: ۲–۲۲۹]

● مرآة الحقایق / عرفان و تصوف / فارسی
mer’āt-ol haqāyeq
فانی شیرازی دهدار، محمد بن محمود، ۹۴۷ – ۱۰۱۶ قمری
fānī šīrāzī dehdār, mohammad ebn-e mahmūd (1541 - 1608)
درباره شرح این بیت از گلشن راز شیخ شبستری: «عدم آیینه، عالم عکس و انسان ×× چو چشم عکس در وی شخص پنهان»؛ در شش «فصل»: ۱. حقیقت وجود؛ ۲. عدم؛ ۳. آینه؛ ۴. عالم؛ ۵. عکس؛ ۶. انسان؛ خاتمه حاصل معنی بیت.
آغاز: سپاس بی قیاس واجب الوجودی را که ماهیات ممکنات آیینه وجود اوست ...
انجام: چنانکه فرمود که ظاهرا نعیمهائی که درآخرت باین بدن موعود است درآن زمینها خواهد بود یعنی مکه و مدینه و شام و این سخن از جوامع کلام است تمت
[الذریعة ۲۷۰/۲۰؛ نسخه‌های منزوی ۱۳۷۲/۲؛ فهرستواره منزوی ۸۴۹/۸]

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۲۴۹/۲

خط: نستعلیق شکسته، بی کا، تا: ۱۱۰۱ق؛ ۳۹گ (۱۹–۵۷)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۴۲]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۰۱۵/۴-۳۰/۸۵

آغاز: شیخ محیی الدین در فتوحات فرموده ان الوجود هو الحق المنعوت بکل نعت شیخ علاء الدوله درحاشیه نوشته ان الوجود الحق هو الحق تعالی لاالوجود المطلق ولاالمقید؛ **انجام:** برابر از اواسط فصل اول تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۴۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۲×۲۳سم [ف: ۷-۴۲۴۹]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۸۶/۱۲-ف

نسخه اصل: نسخه آقای شیخ آقا بزرگ تهرانی. مرآت الحقایق در شرح برخی از ابیات گلشن راز؛ بی کا، تا: با تاریخ ۱۳۵۰ق؛ ۲۳گ (۶۵ر–۸۷ر)، قطع: ربعی [فیلمها ف: ۱-۷۵۱]

۴. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۶۱/۱

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف:-۱۸۵]

۵. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۸/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** السابقون السابقون ... باطنا.

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج، ۶۲ص (۸۲–۱۴۳)، ۲۳ و ۲۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم [ف: ۱-۱۲]

● مرآة الحقایق / فلسفه / عربی

mer’āt-ol haqāyeq

شیرازی، محمد هادی بن معین الدین، ق۱۱ قمری

Šīrāzī, mohammad hādī ebn-e mo‘īn-od-dīn (- 17c)

وابسته به: حل مشکلات الاشارات و التنبیهات = شرح اشارات = شرح الاشارات؛ نصیرالدین طوسی، محمد بن محمد (۵۹۷–۶۷۲)

تعلیقه بر کتاب شرح اشارات خواجه نصیر طوسی است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۸۸

آغاز: الحمدلله واجب الوجود و مفیض الخیر و الجود؛ **انجام:** من ان الحق انما هو خلافه لما مر مرارا فلا نعید.

مشتمل بر مباحث حکمت شرح اشارات تا آخر نمط خامس به ضمیمه حواشی مؤلف؛ خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، ۲۴۴ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۴-۲۰۴]

● مرآة الحقایق عبدالحق دهلوی / تراجم / فارسی

mer’āt-ol haqāyeq-e ‘abd-ol-haqq dehlavī

صاحب، برکت علی بن محمد خیرات علی

sāheb, barekat ‘alī ebn-e mohammad xayrāt ‘alī

در سرگذشت و آثار همین دهلوی که نیای او است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۵۷-ف

نسخ اصل: چاپ سنگی در مطبع عزیزی رامپور؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۳۲۲ق؛ ۱۶۸ص [فیلمها ف: ۲-۲۴۳]

← مرآت حقایق نما > آیینه جهان نما

● مرآة الحقایق و مجلی الدقایق = رساله مجلی / فلسفه، عرفان و تصوف / عربی

mir’āt-ul ḥaqāyiq wa mujalli-d daqāyiq = r.-ye mujallī

دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد، – ۹۴۸ قمری

daštakī šīrāzī, mansūr ebn-e sadr-od-dīn mohammad (- 1542)

وابسته به: تکملة المجلی دشتکی؛ شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد (–۹۴۸)

اهدا به: غیاث الدین ابوالمظفر بهادرخان

تاریخ تألیف: ۸۹۵ق

رساله‌ای است در عرفان مشتمل بر هشت «مجلی»:۱. نور شرقی، ۲. انوار قمریه، ۳. ظلال غربی، ۴. نور قمری، ۵. ظل غربی مقولات عشر، ۶. لمعه المبدء الاول یزداد، ۷. هدایه الشرق، ۸ خاتمه هشت مجلی.در ذیل المجلی الخامس تکمله‌ای افزوده و در آن انظار فلسفی خود را که مخالف جمهور فلاسفه است یاد کرده و تعداد آنرا به ۳۰ رسانیده است.دشتکی در این رساله برای آراء فلسفی خود که ابراز داشته دلیل نیاورده و در تکمله مزبور می‌گوید:«چون این رساله بدون استدلال انتشار یافت و از طرف عده‌ای اعتراضات فراوان بر مطالب آن وارد می‌شد این تکمله را افزودم و براهین آراء خاص خود را در آن یاد کردم». از آغاز این تکمله استفاده می‌شود که آن را به سال نهصد بر رساله افزوده و خود رساله را پنج سال پیش از آن ساخته و از آنجا که رساله معارج را «در هیئت» در هجده سالگی نوشته و در این رساله مرآة الحقایق از معارج یاد کرده بنابراین مرآة و خاصه این تکمله در آغاز شباب و آغاز دوران تألیف او نبوده است.غیاث الدین در این رساله وعده تألیفرساله‌ای در مسئله قوس و قزح داده است.

آغاز: یا غیاث المستغیثین، نورنا بأنوارک و کملنا بمعرفة أسرارک و اجعل لنا جناحاً نطیر إلی جوارک ... و بعد، فیقول أقل الخلیقة ... هذا ما یحضرنا الآن بالبرهان من المطالب البهیة الکشفیة و المقاصد العلیة الإلهیة

انجام: و ما ذاک إلا أزاهیر هرضت من أغصان الغیب قسمهن و طیور قصاح تعرفت إجراؤها علی جبال القدس، فضمهن «و إذ ابتلی إبراهیم بکلمات فأتمهن».

چاپ: به کوشش عبدالله نورانی در مصنفات غیاث الدین منصور حسینی دشتکی شیرازی، جلد ۱ (تهران، دانشگاه تهران، انجمن

آثار و مفاخر فرهنگی: ۱۳۸۶)

[بروکلمان ذیل ۲:۵۹۳؛ اعلام ۲۳۶۶/۳؛ منصور الدشتکی؛ طبقات ۳۵۴/۱۰]

شرح و حواشی:

۱– تکملة المجلی؛ دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد (–۹۴۸)

۲– مرآة الحقایق و مجلی الدقایق = رساله مجلی؛ دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد (–۹۴۸)

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۷۵۸/۵

خط: نسخ، کا: بافقی، نجم الدین محمود بن قاسم علی، تا: ۹۰۹ق؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۳۳گ (۱۶۷پ–۱۹۹ر)، ۱۴سطر (۵/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف:–۳۸۷]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۳۲۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: شوال۱۰۲۲ق؛ ازموقوفات حاج محمد رمضانی است؛ جلد: تیماج، ۱۴گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف مخ: ۵–۱۹۷۸]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۹۸/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۲۹گ (۲پ–۳۰پ)، ۲۱ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۶–۴۲۳]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۲۶/۹

آغاز و انجام: برابر

خط:تعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۰گ (۱۳۳ر–۱۴۲پ) [ف:۳–۳۵۳]

۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۳۷/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** فروح و ریحان و جنة نعیم و ذلک هو الفوز العظیم و المن الجسیم و ان کفروا فنزل من حمیم و تصلیة جحیم و هناک.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ نسخه ناقص است و مجلی ۷ تا آخر را ندارد؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۹ص (۸۷–۱۲۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۴/۵سم [ف: ۹–۵۰۰]

۶. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۲۵/۶-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و تیسر نشو الحیوان و النبات، فابدع السماء کانها حدیقةخضراء انبت زهر ...

خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ ۲۳ص (۳۱۰–۳۳۲) [عکسی ف: ۱–۳۵۴]

۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۹۳۶/۲

آغاز و انجام: برابر

در برگ ۶۹ر حدیثی به خط کاتب مجموعه هست مشعر بر این‌که علم را بگیرید هر چند از زبان منافقان باشد، از آنجا که این رساله مرآت الحقایق تألیف منصور دشتکی وزیر طهماسب صفوی است که قشرگرایان جبل عاملی او را معزول کردند شاید در زمان کتابت این نسخه سال ۱۲۹۶ هنوز این فیلسوف بزرگ بد نام بوده و کاتب از نوشتن کتابش با این حدیث پوزش خواسته است؛ خط: نسخ تحریری، کا: مهدی بن احمد لاهجی موسوی، تا: ۱۲۹۴ق، جا: اصفهان مدرسه نیماورد؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۶گ (۶۹پ–۹۴پ)، ۱۷سطر (۷/۵×۱۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۷–۲۰۰]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۱۵۰/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** علی اجماد نائرة الشهوات و تطهیر البیت العتیق عن اصنام الجهالات خلدالله ذکرها بین العالمین و جعل لسان صدق فی الاخرین و ما ذلک (دو برگ سفید)

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۸گ (۱پ–۲۸ر)، ابعاد متن: ۹×۲۰، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۱–۱۵۳]

● **مرآة الحق و الحقیقة** / عرفان و تصوف / عربی

mir’āt-ul ḥaqq wa-l ḥaqīqa

چهچهانی، صوفی بن جوهر

čahčahānī,sūfī ebn-e jowhar

در شناخت اسرار آفاقی و انفسی و بیان آداب شریعت و طریقت و تفسیر ارکان پنج‌گانه اسلام از دو نظر شریعتی و طریقتی و بیان انواع ذکرها.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۶۵۷/۱۹

آغاز: الحمدلله الذی اطلعنی علی سر حقیقة الانسان الکامل و ألهمنی علی کشفه بالبیان التام الشامل؛ **انجام:** و لا من الدنیا مأکولین آکلین أموال الدنیا بالدین و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین.

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۱۸۷ق؛ تملک: معصومعلی بن علی عسکر به تاریخ شعبان ۱۱۸۷؛ جلد: مقوایی، ۹گ (۲۴۴پ–۲۵۲ر)، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۱۵–۵۸]

← مرآت الحق و القین ➢ حق الیقین

● **مرآة الحق و مشکاة الحقیقة = مشکاة الحقیقة** / عرفان و تصوف / فارسی

mer’āt-ol haqq va meškāt-ol haqīqa = meškāt-ol haqīqa

صمدعلی شاه، محمد تقی بن عبد الکریم، ۱۲۶۸ق۱۴ قمری

samad‘alī šāh, mohammad taqī ebn-e ‘abd-ol-karīm (1852 - 20c)

به خواهش: میرزا محمد امین خان بن لطفعلی قزوینی

تاریخ تألیف: ۱۳۱۰ق؛ محل تألیف: تهران

این رساله در بیان سیر و سلوک باطن و ظاهر است مشتمل بریک «مقدمه» و دوازده «فصل» و «خاتمه»: مقدمه:در معرفت حق عز و جل؛ فصل ۱. نزول روح انسانی؛ ۲. نزول جسم آدم در قوس تکوین رحمانی؛ ۳. بیان اطوار اربعه نفس؛ ۴. طور اول قلب

که صدر است؛ ۵. طور دوم که آنرا قلب نامند؛ ۶. طور سوم که آنرا لب نامند؛ ۷. طور چهارم که آنرا فؤاد نامند؛ ۸. طور پنجم که آنرا سر نامند؛ ۹. طور ششم که آنرا خفی نامند؛ ۱۰. طور هفتم که آنرا اخفی نامند؛ ۱۱. ثبوت تمامی موجودات و وجود خارجی آنها؛ ۱۲. معراج جسمانی پیغمبر (ص)؛ خاتمه: در بیان روح انسانی.

آغاز: الحمدلله الذی نور قلوب العارفین بنور جماله و خضع کل شی ء بعز جلاله و سطوة کماله.

انجام: و خطبه‌های بسیار از این قبیل نقل شده است سالکین را آنچه نوشتیم بس است.

[فهرستواره منزوی ۸۵۰/۸ و ۸۸۵/۸ با عنوان «مشکاة الحقیقه»]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۱۳۸ و ۲۴۹۷ عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق خوش و استادانه، بی‌کا، تا: ۲۸ رمضان۱۳۱۰ق؛ مجدول؛ جلد: مقوایی، ۲۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف:۳-۳۷۴] و [عکسی ف: ۷-۹۶]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۹۴۷

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد امین بن لطفعلی، تا: ۲ شعبان۱۳۲۶ق؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ ۵۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۶-۴۶۹]

● **مرآة الحقیقه = کلیات پروین طهرانی** / شعر / فارسی

mer’āt-ol haqīqa = kollīyāt-e parvīn tehrānī

پروین تهرانی، ابوالقاسم، ق۱۳ قمری

parvīn-e tehrānī,ab-ol-qāsem(- 19c)

کتابی است عرفانی به نظم و نثر فارسی در پنج «دفتر» و یک «خاتمه»:دفتر ۱. توحید؛ ۲. نبوت؛ ۳. ولایت؛ ۴. رعیت؛ ۵. قصاید ومراثی؛ خاتمه نظم وصایای ارسطاطالیس به اسکندر. در ابتدای دفتر اول می‌گوید: «چو فارغ گشت پروین زین نمیقه ×× که بر توحید دارد صد طریقه / به فتوی خرد آن پیر دانش ×× نهادش نام مرآت الحقیقه / که هم اسم است و هم تاریخ و هم وصف ×× حماها الله من شر الخلیقه». مؤلف از کتاب دیگرش به نام آمال العارفین یاد کرده و در مقدمه از ناصرالدین شاه قاجار تجلیل می‌کند.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۵۶۳

آغاز: بسمله. فهرست سرنوشت سلسله موجودات از زیر تابینات بیانات سید و سروریست که خاصه و خلاصه موجودات است؛

انجام: عمر پروین بفراق رخ دل بربگذشت ×× دارد امید که بیند بسبکباری دل / ای ولی احد ای حضرت قائم بخدا ×× بنما رخ که شوم فارغ از این زاری دل

کتابی است عرفانی به نظم و نثر فارسی در پنج دفتر و خاتمه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۹۱ق؛ مجدول؛ تملک: علاء الحکماء در ۱۲۳۶ که از میرزا حبیب الله دلدل این نسخه را خریده؛ مهر کتابخانه باقر ترقی؛ جلد: تیماج، ۳۱۸گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۳۰-۲۲۳]

● **مرآة الحکمة** / کیمیا / عربی

mir’āt-ul ḥikma

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ - ۱۲۸۸ قمری

kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm(1810-1871)

تاریخ تألیف: ۱۶ رمضان ۱۲۶۴ق

در صناعت کیمیا است و قبل از شروع در اصل مطلب، مسائل مهمی مربوط باصول و اسرار ولایت ایراد کرده است. در دو بخش علمی و عملی و هر کدام دارای چند باب و فصل. بخش علمی در هفت «باب» و هر باب از چندین فصل تشکیل شده است: باب ۱. کلیات علمی این فن؛ ۲. بیان ارواح و تدابیر آن؛ ۳. بیان احوال نفوس شریف و تدابیر آن؛ ۴. بیان احوال اجسام و متعلقات آن؛ ۵. شناخت مواد دارویی مورد استفاده در صنعت بیرونی و درونی؛ ۶.بیان انواع تدابیر عملیه از حل و عقد و غیره؛ ۷. معرفت آلات این صنعت.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... هذه رسالة شریفة و کلمات منیفة فی العلم الإلهی و الحکم النبوی السر الولوی ...

انجام: و کن باحثاً للمیسور و لا تترکه للمعسور و توکل علی الله فی جمیع الامور

[فهرست مشایخ ۲۳۹/۲]

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۴۶۸/۱

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۵۲گ (۱-۵۲)، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۴۸]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۹۸

انجام:و طلاب حطام الدنیا، فلا معاذ الله

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام(کمی از خاتمه افتاده)؛ محشی با نشان «ابن شیخ الاسلام» که همان سلطانی (محمد بن شیخ الاسلام) است؛ ۸۷گ، ۲۰سطر (۶/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۲۰سم [ف: ۱-۲۲۸]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۹۳۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۴ق؛ جلد: تیماج، قطع: وزیری کوچک [الفبائی:-۵۰۸]

۴. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۶۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۱۲۶۶ق، جا: لنگر کرمان؛

۱۸گ (۲پ-۱۹پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱-۵۷۰]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۳ ربیع الثانی ۱۲۶۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۳۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۸سم [ف: ۱۶-۳۱۲]

۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۰۹۱/۱

خط: نسخ، کا: محمد کریم بن ابراهیم، تا: پنج‌شنبه۲۷ ذیحجه ۱۲۶۷ق؛ جلد: چرمی، ۶۰ص (۶-۶۵)، ۲۳سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۸۵۱]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۷۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد تقی، تا: ۱۲۷۱ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۹ سطر، قطع: رحلی [ف: ۴-۲۰۴]

۸. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۱۲۳/۲

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: شنبه ۱۴ ربیع الثانی۱۲۷۳ق؛ اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [نسخه پژوهی: ۳-۱۳۴]

۹. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۰۹/۱

خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲۸۲ق؛ ۱۷۸گ (۱۲پ-۱۸۹ر) [ف: ۱-۲۲۷]

۱۰. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۳۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۲۸۲ق [نشریه: ۷-۲۸۴]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۰۱/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ جلد: میشن، ۱۰۸گ (۲۲پ-۱۲۹پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶-۳۶۳]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۳۸۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: هادی موسوی، تا: ۱۳۰۹ق[الفبائی: -۵۰۸]

۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۲۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: هدایت الله بن عبدالله علوی اصفهانی، تا: ۱۳۱۵ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۴۸گ، ۱۵ سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱۵-۲۹]

تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۱۲۹۴

همان نسخه بالا [نشریه: ۷-۲۸۴]

۱۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۰۲

آغاز: برابر؛ **انجام:**سنة اربع و ستین بعد المأتین و الالف. حامداً مصلیاً ...

خط: نسخ تحریری، کا: حسین بن هاشم موسوی، تا: ۱۶ ذیحجه۱۳۱۵ق؛ جلد: مقوا، ۱۱۷گ، ۲۰سطر (۸/۵×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱-۲۲۷]

۱۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۸۷۷

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از عباس محسنی [رایانه]

● المرأة الخالیة عن المانع المریدة للنكاح (رسالة فی) / فقه / عربی

al-mar’at-ul xālīya ‘an-il māni‘ al-murīdat-u lin-nikāḥ (r.-un fī)

میرزای قمی، ابوالقاسم بن محمد حسن، ۱۱۵۱ – ۱۲۳۱ قمری

mīrzā-ye qomī, ab-ol-qāsem ebn-e mohammad hasan (1739 - 1816)

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۶۴۶/۲۲

آغاز: قال دام ظله بعد الخطبة و الدیباچه اما بعد فقد امرنی من یجب علی طاعته ... ان اكتب ما سنح لی فی حكم امراة ادعت خلوها عن المانع و ارادت التزویج و النكاح و بیان ما یثبت لها من الحكم ... ان المراة المجهولة الحال اذا عرضت نفسها للتزویج و عرضت نفسها علی الرجل من دون ذكر امر كونها زوجة و غیره فلا اشكال؛ **انجام:** و اما دعوی الاجماع علی عدم الاستماع مع ظن الكذب فهی ایضا غیر مسموعة حكما فی غیره من افعال المسلمین و قد اشرنا الی بعض مواردها و ان كان الاحتیاط فیها آكد هذه المسئلة و ترجیحها فان اصبت فمن الله و ان اخطات فمن نفسی ... قد فرغت من تسوید هذه الرسائل ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۱۵ق؛ ۱۲ص (۵۶۴-۵۷۵)، قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: -۱۴۲۷]

↤ مرآة الحكمة الناصریه ⟻ انوار ناصریه

↤ مرآة الخواتین ⟻ روضة العارفین

● مرآة الخیال / شعر / فارسی

mer’āt-ol xīyāl

نصرآبادی، محمد طاهر، ۱۰۲۷ – ۱۰۸۳ قمری

nasr-ābādī, mohammad tāher (1618 - 1673)

از دیوان صائب گرد آورده است.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۱/۱۰

آغاز: صبح شكوفه از افق شاخ سر كشید ×× جوش بهار رشته به عقد گهر كشید؛ **انجام:** در كدامین چمن ای سرو ببار آمده ای ×× كه رباینده تر از خواب بهار آمده ای

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۲ق؛ سپس وصف شراب و بوسه و لب و زلف خال و زنخدان است و سپس اشعار شاه عباس و میرزا رضی قزوینی و ابراهیم ادهم تا ص ۵۳؛ ۹ص (۴۴-۵۲ هامش) [ف: ۵-۵۳۸]

● **مرآت الخیال** = **گنجینه تواریخ** / تراجم / فارسی
mer’āt-ol xīyāl = ganjīne-ye tavārīx

لودی، علیشیرخان بن علی امجدخان، ۱۰۶۰ – ۱۱۲۰ قمری

lodī,‘alī-šīrxān ebn-e ‘alī amjad-xān (1650 - 1709)

اهداء به: اورنگ زیب (۱۰۶۸–۱۱۱۸ق)

تاریخ تألیف: ۱۱۰۲ق

زندگی‌نامه ۱۳۱ تن از سرایندگان زن و مرد است به ترتیب روزگارشان از رودکی تا همدمی که پانزده تن از آنان زن هستند و در میانه زندگینامه‌ها ۱۵ رساله مستقل در دانش‌های گوناگون را جای داده است، در یک «دیباچه» و شش «قسمت» و یک «خاتمه»: دیباچه: در برتری نظم بر نثر؛ قسمت ۱. از رودکی تا خواجه صفی، ۵۸ تن؛ قسمت ۲. از جلال اسیر تا سحابی استرآبادی، ۸ تن؛ قسمت ۳. سرایندگان روزگار شاهجهان (۱۰۳۷–۱۰۶۷ق) از قدسی مشهدی تا یوسف بیگ شایق، ۲۷ تن؛ قسمت ۴. از عاقد خان رازی تا احمد عبرت، ۱۱ تن؛ قسمت ۵. زندگی شیوخ از شیخ ناصر علی تا شیخ محمد امین وحشت، ۱۱ تن؛ قسمت ۶. پانزده تن از زنان از مهری هروی تا همدمی؛ خاتمه: در سرگذشت خودش. در ضمن مطالبی در بیان ابتداء شعر، خط و اقسام آن، حروف و الفاظ و اعراب، علم عروض و قافیه، علم نفس، معنای تفسیر و تأویل و استعاذه، موسیقی، تعبیر خواب، عشق و خمر، علم طب و احوال اقالیم سبعه و عجائب عالم و علم اخلاق نیز آورده شده است.

آغاز: بسمله، ای ز بند تو بر زبان نطق سخن سرای را ×× فکر تو باعث جنون عقل گره گشای را. گلدسته محمدت ایزدی بر طاق ایوان رفیع ...

انجام: صورت تاریخ انجامش توان بی پرده دید کز تامل پرده بردار ز مرات الخیال ...

چاپ: هند، بمبئی، مظفری، ۱۳۲۴ق، به اهتمام میرزا محمد خان ملك الکتاب مخاطب خان صاحب و آقا محمد جعفر صاحب تاجر شوشتری. معروف به مولا

[ترجمه مؤلف و کیفیت تألیف مرآت الخیال را آقای گلچین معانی در تاریخ تذکره‌های فارسی ۲۴۲/۲–۲۴۶ به تفصیل آورده‌اند؛ فهرست گنج بخش ۲۰۶۷/۴؛ مشترک پاکستان ۷۴۵/۱۱؛ تاریخ تذکره‌های فارسی ۲۴۲/۲؛ تذکره نویسی فارسی در هند و پاکستان ۲۲۰؛ فهرست فارسی مشار ۴۶۷۳/۴؛ الذریعه ۲۷۱/۲۰؛ نشریه ۲۸۵/۱۰ و ۱۹۴/۹؛ فهرستواره منزوی ۱۹۵۲/۳؛ میراث مشترک ایران و هند: ۲–۶۶]

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۵۳

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه گنج بخش – پاکستان ۱۱۰۲؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در ۹۵ صفحه آغازین مثنوی عرفانی عبدالقادر بیدل لاهوری (– ۱۱۳۳) در سیر مراتب وجود و تطور آن که به سال ۱۱۲۲ سروده آمده؛ ۵۲۵ص [عکسی ف: ۶–۷۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۸۹۳/۴

آغاز: برابر

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز ذکر شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ یا۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۹۷گ، ۱۳ سطر (۱۵/۵×۲۸)، اندازه: ۲۲×۳۲سم [ف: ۵۱–۱۹۸]

۳. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۴۳۴۱/۱۰

آغاز: برابر؛ **انجام:**و این ساحت امید و این نخل مراد ×× بنیاد نهاده با تمام رسان

خط: نستعلیق، کا: میر علی اکبر ولد میر محمد محسن زکی حسینی، تا: ۱۲۱۹ق، جا: محمد آباد بیدر؛ مجدول، محشی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۶گ (۹۱پ–۹۶پ متن و هامش به همان نستعلیق)، ۱۳ سطر، اندازه: ۲۲/۳×۳۴سم [ف: ۷–۳۵۹]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۳۴/۹-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲–۱۲۱]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۸۵۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۲۸ق؛ دارای یک سرلوح، مذهب؛ جلد: تیماج مذهب، ۳۳۶گ، ۱۵سطر (۸×۱۵/۳)، اندازه: ۱۵/۸×۲۳سم [رایانه]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۷۷۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** حسن تمکین ناز افزاید

خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ واقف: خان بابا مشار؛ ۲۴۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۹–۶۴]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۶۱–ف

نسخه اصل: موزه بریتانیاOr. 231؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مقابله شده؛ ۱۹۲گ [فیلمها ف: ۱–۱۹۱]

● **مرآت الخیال** / معما / فارسی
mer’āt-ol xīyāl

شربتدار اصفهانی، ابراهیم بن محمد، ق۱۲ قمری

šarbatdār-e esfahānī, ebrāhīm ebn-e mohammad (- 18c)

در شرح «نسخه مولانا کوکبی» و «حل جواهر قواعد آن» (دیباچه و پایان رساله). در آن از جامی و شرف الدین علی یزدی یاد شده و در پایان چندین لغز است و معما به نظم فارسی که خود مؤلف بر رساله افزوده است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۰۴/۴

آغاز: رساله اخری. حمد و سپاس سزاوار معبودیست که سر پنجه آفتاب جلال ذاتش را قوت و توانایی دست ترکیب و تحلیل نیافته؛ **انجام:** اولین حرف از عدد بهر نخستین حرف او ×× گیر بهر حرف ثانی بر مآتش ده قرار

خط: شکسته نستعلیق، کا: حسینی تفرشی، خلیل بن اسماعیل، تا:

۱۲۶۳ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۴۸گ (۸۹-۱۳۶)، ۱۵ سطر (۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۱-۲۴۱۲]

● **مرآت الخیال** / ادبیات / فارسی

mer'āt-ol xīyāl

میکراجملتانی، ق۱۲ قمری

mīkrāj-emoltānī (- 18c)

تاریخ تألیف: ۱۱۰۳ق

مؤلف از «کارنامه» پدرش که متخلص به منشی بوده نام می‌برد ودیباچه پدر وبرادرش بر «کارنامه» رامی‌آورد. گویا «کارنامه»تألیف پدرش بوده ومیکراج آنرا تدوین کرده است. ازپادشاه‌زاده محمد معظم شاه وشهر لاهور که موطن دارالامان اوست نام می‌برد ودرسال ۲۴ پادشاهی او مشغول این بود ومی‌گوید که «عزیمت ما به تصنیف منیف منظومه مجمع البحرین مشغول ومبذول است» واز «مرآت الجمال» از تألیفات خود نام می‌برد که شرح حال پدرش را درآن آورده. میکراج درسال سی وششم جلوس پادشاه فوق الذکر به سال ۱۱۰۳ق کتاب حاضر رابه اتمام رسانده است.

[نسخه‌های منزوی ۳۷۳۶/۵]

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۲۶۸/۱-۷/۱۶۸

آغاز: نباتات رنگارنگ فراوان زینت وزیب بخشنده بسمکانی که بیک جالاک ادراک عقل دراک اگر چون رستم از هفت خوان افلاک آن سو برآید؛ **انجام:** خامه عطّار وزینت پیرایی دارالانشاء فلک دوم است دورقمر بکام این ثمنام باد بحرمة النبی واله امجاد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۷۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۴۶گ، ۱۲-۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۷-۴۲۵۰]

● **مرآت الخیال** / خط / فارسی

mer'āt-ol xīyāl

اهداء به: شهاب الدین شاهجان

محل تألیف: هند

پیرامون زیبایی خط و نیکویی‌نویسی، بادیباچه‌ای بلند در اهمیت شعر و مرتبه بلند شاعران به نام شهاب الدین شاهجان در هند تألیف شده و دارای این عناوین می‌باشد: مقدمه، در بیان خط و اقسام آن، در بیان حروف و نقاط و اعراب.

آغاز: بسمله، ای ز بند تو بر زبان نطق سخن سرای را فکر تو باعث جنون عقل گره گشای را ...

چاپ: ۱۳۲۴ق دربمبئی به چاپ سنگی رسیده.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۸۹۹/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** در ساحت امید من این کاخ مراد ×× بنیاد نهاده ای به اتمام رسان

خط: نستعلیق، کا: میر علی اکبر بن میر محسن بن میر محمد زکی حسینی موسوی صفوی ساکن احمد آباد بیدر، تا: ۲۷ محرم۱۲۲۴ق؛ جلد: مقوایی، ۱۱گ (۱۴۴ر-۱۵۴پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲۰-۲۳۳]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۲۱۵

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا میدانی [رایانه]

۳. مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۵۰/۱

خط:شکسته نستعلیق هندی،بی‌کا،بی‌تا؛قطع: وزیری [نشریه: ۵-۸۴]

● **مرآت الرائی** / خوابگزاری / فارسی

mer'āt-or rā'ey

اردکانی، محمد علی بن محمد حسن، ق۱۳ قمری

ārdakānī, mohammad 'alī ebn-e mohammad hasan (- 19c)

وابسته به: تعبیر الرؤیا؛ نمیری، ابراهیم بن یحیی (-۶۹۳ق)

تاریخ تألیف: پنج‌شنبه ذیقعده ۱۲۴۸ق

این کتاب ترجمه «المعلم علی حروف المعجم فی تعبیر الرؤیا»تألیف ابو طاهر ابراهیم بن یحیی بن غنام حنبلی می‌باشد که در علم تعبیر خواب است.مترجم بعضی چیزهای باطل و بی‌خاصیت را حذف کرده و یا رد نموده و در عوض از احادیث اهل بیت (ع) که در تعبیر وارد گردیده آورده است.همچنین مطالبی اضافه کرده از کتابی که کاتب آن را به «ابن سیرین» نسبت داده و از نسخه‌ای که به خط شهید اول شیخ محمد بن مکی عاملی بوده، استنساخ کرده بود.کتاب به ترتیب حروف الفبا می‌باشد و مشتمل بر یک «مقدمه» و بیست و هشت«باب» و یک «خاتمه» است.

آغاز: بسمله. و به تقتی سپاس و ستایش بی قیاس حی قیومی را سزاست که از نقص نوم و نعاس مبرا است و بقدرت کامله اش زمین چون فراش گسترده و آسمان بیستون بر پا است ...

انجام:و در نزد او است اصل کتاب امید که بلطف و کرم خود ناملائمات روزگار را محو و ملائمات را اثبات فرماید بجاه محمد و آله الطیبین الطاهرین المعصومین و صلی الله علیهم اجمعین و لعنة الله علی اعدائهم و مبغضیهم الی یوم الدین آمین.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۶۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمعه ۲ رجب۱۲۴۱ق؛ مصحح، با نسخه اصل مقابله شده؛ مهر: «المتوکل علی الله عبده محمد علی سنه ۱۲۲۹» (بیضی)، «محمد حسین» (بیضی)؛ تملک: محمدعلی که نسخه را در اصفهان در جمادی الاول ۱۲۷۱ق خریده و جزو کتابخانه خانلر میرزا احتشام الدوله کرده؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۹۹گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴۴-۱۵۹]

۲. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۴

آغاز: محمد علی بن محمد حسن یزدی اردکانی ... که چون ارواح زمره انسانی درین عالم بجهت تعلق به این کالبد فانی؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ احتمالاً به‌خط مؤلف یا استکتاب وی باشد؛افتادگی: آغاز؛ ۱۹۳گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف:۱-۱۳۰]

● مرآت الرجال / قیافه شناسی / فارسی

mer'āt-or rejāl

مختصری است درعلم قیافه‌شناسی. مؤلف همه اعضای انسانی را ذکر کرده واحوال مختلف آن را با صفات مربوط بررسی می‌کند.

۱. اراک؛ کتابخانه مدرسه سپهدار؛ شماره نسخه:۱۴۹/۱۸/۳

آغاز: بسمله، این مختصریست در علم القیافه و آنرا مرات الرجال نام مهادیم تا این که کسی از عوام و افراد مردم پیش ایشان آیند، سخن ناگفته از صورت او حکم بر سیرت او نمایند؛ **انجام:** بر روی او گشاده شود، انشاءالله تعالی تمت

بی‌کا، تا: باتاریخ۱۲۶۲ق؛ ۷گ (۱۸۷ر-۱۹۳ر)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [دو کتابخانه اراک: -۱۷۹]

۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۶۱۵/۳

آغاز: این مختصری است درعلم قیافه ... و پس سربزرگ دلیل است برهمت عالی و سر بسیار کوچک دلیل بی خردی است پس موی درشت دلیل شجاعت است؛ **انجام:** البته باید که عاقل و دانا نظر کند دراعضاء و اجزاء بدن خود هر عضوی که دلالت کند برصفت ناپسندیده آن صفت را ازخود دورکند و صفات نیک حاصل نماید ان شاء الله تعالی

خط: نستعلیق، کا: ابراهیم، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۹]

● مرآة الرجال فیما یعلم من ظواهر الأفعال / قیافه‌شناسی / فارسی

mer'āt-or rejāl fīmā yo'lam men zavāher-el a'f'āl

؟ همدانی، علی بن محمد، ۷۱۴ - ۷۸۶ قمری

hamadānī, 'alī ebn-e mohammad(1315 - 1385)

رساله‌ای در علم «قیافه‌شناسی» است که مقدمه آن با نثری شیوا، ولی توأم با تکلف نوشته شده است و نسبت این کتاب به میر سید علی همدانی محل تردید است.

[الذریعة ۲۷۲/۲۰؛ کشف الظنون ۱۶۴۷/۲]

قم؛ فاضل قائینی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: حمد و سپاس بی قیاس صانع حکیمی را سزاست که؛ **انجام:** و در سلک انسان مخروط شود و نام آدمیت برو صادق آید.

بی‌کا، بی‌تا [تراثنا: س۱۳ش۴-۱۲۰]

⟵ مرآة (رسالة فی) ⟵ الرسالة المرآتية

● مرآت الرمل / رمل / فارسی

mer'āt-or raml

نیشابوری، عماد الدین

neyšābūrī,'emād-od-dīn

به اشارات حسام الدین حاکم خراسان و بر سبیل کتاب ابوعبدالله محمد زناتی نوشته شده و دارای ۲۰ «مقاله» می‌باشد.

شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۷۰۳/۳

خط: نستعلیق، کا: علی بن عبداللطیف حسینی، تا: ۱۱۹۵ق؛ ۱۹گ (۴۲-۶۰)، اندازه: ۱۶×۲۰/۵سم [ف: ۳-۱۱۴]

● مرآة الزمان (ترجمه منتخب) / جغرافیا / فارسی

mer'āt-oz zamān (t. montaxab)

قاضی سعید قمی، محمد سعید بن محمد مفید، ۱۰۴۹ - ۱۱۰۳ ؟ قمری

qāzī sa'īd-e qomī, mohammad sa'īd ebn-e mohammad mofīd(1640 - 1692)

اصل آن کتابی است در جغرافیا و غرایب جهان در یک «مقدمه» و پنج «باب»: مقدمه در بیان صورت عالم و شکل زمین؛ باب ۱. ذکر دریاها و جزیره‌ها و رودها (سه فصل)؛ ۲. ذکر بناهای شهرها و عمارت‌ها (در یک فصل)؛ ۴. غرائب امور انبیا و عجائب احوال پادشاهان و هدایا و تحف ایشان و ذکر کاهنان (چهار فصل)؛ ۵. ذکر عجائب متفرقه (سه فصل).

آغاز: بسمله ... شیرین ترین حکایتی که چاشنی بخش کام تلخکامان سرگشته در صحاری معرفت باری هایم و حایر و در دریافت ذات پاک احدیت را جل و سایرند ستایش کرداری است ...

چاپ: به کوشش ایرج افشار، فرهنگ ایران زمین، ۲۷ (۱۳۶۹): ۱۴۶-۲۶۶ و ۴۱۰-۴۱۱

[فهرستواره منزوی ۲۴۷/۱]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** این حکایت - نقل است که چون مأمون الرشید برادرش امین را به قتل رسانید ... که هیچ احدی چنان شکاری.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام(افتاده در فصل سوم باب پنجم)؛ با سرلوح و مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن سبز، ۹۳گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۲-۱۴۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۰۲۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۲-۳۰]

● **مرآة الزمان فی تاریخ الاعیان** / تاریخ / عربی
mir'āt-uz zamān fī tārīx-il a'yān
ابن جوزی، یوسف بن قزاوغلی، ۵۸۱؟ - ۶۵۴ قمری
ebn-e jawzī, yūsof ebn-e qozūqlī (1186 - 1257)

تاریخ مفصلی است به ترتیب سال، در چهل جزء، و در آن به ذکر روایات، حکایات مفصل و اشعاری پرداخته است. این تاریخ تا حوادث سال ۶۵۴ق - سال وفات مؤلف - را دربر می‌گیرد. بعضی این کتاب را مختصر کرده یا بر آن ذیل نگاشته‌اند.

چاپ: منتخباتی ازآن به زبان فرانسوی در پاریس۱۸۷۲م چاپ شده و جامعة انقره، مطبوعات کلیة اللغة والتاریخ والجغرافیا، محقق علی سو یم، چاپ اول، ۱۳۸۷ق، ۲۷۹ص.

[کشف الظنون ۱۶۴۷/۲و ۱۶۴۸؛ مجمع علمی ۳۰۰/۱]

شرح و حواشی:

۱- ذیل مرآت الجنان؛ قطب الدین بعلبکی، موسی بن محمد (-۸)
۲- محاسن الموصل فی زمن السلطان بدرالدین لؤلؤ

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۷۰۰

نسخه اصل: کتابخانه پاریس-فرانسه ۶۱۳۱. از تواریخ اواسط سال ۵۰ تا اواخر سال ۸۹ هجری را داراست؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۵۰۳ص [عکسی ف: ۲-۳۳۷]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۶

آغاز: السنة التسعون بعد المئة، و فیها حج بالناس عیسی بن موسی المعادی، و فیها توفی سعدون المجنون

نسخه اصلی: کتابخانه بین المللی پاریس -۱۵۰۵ (شماره ۶۴۰ کتاب‌های عربی). جلد ششم و از تاریخ سال ۱۹۰ق تا ۲۸۱ را دارا می‌باشد؛ خط: نسخ، بی کا، تا: پنج‌شنبه ۱۹ ذیقعده۹۷۱ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ۴۵۹ص [عکسی ف: ۱-۳۷۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۸-ف

نسخه اصل:سلیمانیه قره چلبی ش۲۸۴. جزو ۷ از سال ۲۸۲ تا ۴۶۶؛ خط: نسخ، بی کا، تا: پنج‌شنبه ۱۳ محرم۹۷۲ق[فیلمها ف: ۱-۳۸۰]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۱۷

آغاز: ثم دخلت سنة خمس و سبعین فمن الحوادث فیها ضرب عبدالملك الدنانیر و الدراهم

جزء دهم کتاب است از وقایع سال ۷۵ق تا ۱۳۲ (اول خلافة السفاح) می‌باشد؛ خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ به دو خط نوشته شده است که یکی جدید است، با علامت وقف سلطان محمود خان خادم حرمین شریفین؛ ۴۷۸ص [عکسی ف: ۱-۳۷۵]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۰-ف

نسخه اصل: کوپرولو احمد ش ۱۱۵۷. ج ۱۱ از سال ۵۹ تا ۴۳۹؛ خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ ۲۸۰گ، ۲۵سطر [فیلمها ف: ۱-۳۸۰]

● **مرآت السالکین** / عرفان و تصوف / فارسی
mer'āt-os sālekīn
نقشبندی، میر بابا بن میردرویش، ق۱۲ قمری
naqšbandī, mīr bābā ebn-e mīr-darvīš (- 18c)

به دستور: میر نصرالله
تاریخ تألیف: ۱۱۱۸ق

برگرفته از «تحفة المحققین» خود مؤلف، در چهار «باب» هر یک چهار «فصل» در عرفان نقشبندی.

آغاز: بسمله. حمد و سپاسی که از مطامع دل انسانی و روح جسمانی در کان معرفت رحمانی طیران نماید نثار بارگاه ... انسان را از خاك تیره آفریده و خلعت معرفت خویش پوشانیده

انجام: من ال زل الی الا بد برحمتك یا ارحم الراحمین.

[فهرستواره منزوی ۸۵۰/۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۶۲۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۱۵گ، ۱۵سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۶-۴۹]

● **مرآت السالکین فی معرفة ربّ العالمین** / فلسفه / عربی
mer'āt-us sālikīn fī ma'rifat-i rabb-il 'ālamīn
منسوب به: حکیم ثریا
mansūb be: hakīm sorayyā

کتابی است فلسفی که ازملاصدرا و میر فندرسکی نام برده است ودرچند «فصل» می‌باشد: ۱. تحقیق فی اقسام العلوم علی المشهور؛ ۲. مسألة الوجود؛ ۳. مسألة التوحید؛ ۴. اوصاف انسان الکامل؛ ۵. اقسام الرویاء و تعبیرها. ... اشعار فارسی با تخلّص«ثریا» بالای صفحات آمده است.

آغاز: بسم الله الرحمن الرحیم. سبحان الذی تجلی ذاته بذاته فاشرقت نورالتجلی مرایا الآفاق ومجالی الانفس ... ان نشرع فی تحریر المقاصد الرسالة الموسومة بمرات السالکین

انجام: بل مجمع الاشیاء مبرهنة لانه جامع فعلیات الاشیاء من حیث فعلیات و موضع بسطه

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۷۴۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۱۰۵گ، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۹]

● **مرآت السالکین و مرقات العارفین** / عرفان و تصوف / فارسی
mer'āt-os sālekīn va merqāt-ol 'ārefīn

از ناشناس. بخشی از آن است. بخش‌بندی نشده است. عرفان عملی است. در منابع در دسترس کتابی بدین نام به دست نیامد.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۵۶۳/۳

آغاز: لا ادری، زاهدش در کنج خلوت جوید و زو بی نصیب ... بعضی کلماتی از کتاب «مرآت السالکین و مرقات العارفین». به نظر رسیده مذکور می‌شود. بر اکثر خلق معلوم است که تصویرات وهمی جمله خیالات؛ **انجام:** و آیات انبیاء و اولیاء و احوال حکما است. و بالله التوفیق.

خط:نسخ پخته،بی‌کا،تا:۱۲۶۱ق؛ ۶گ (۱۶پ-۲۱ر) [ف: ۳-۲۹۷]

● **مرآة السرائر** / طنز / فارسی

mer'āt-os sarā'er

سنبلی شاملو، محمد بن فضل، ق۱۴ قمری

sonbolī šāmlū, mohammad ebn-e fazl (- 20c)

کتابی است در طنز و فکاهی به نظم ونثر که در ضمن آن، دو رساله دیگر از مؤلف، به نام‌های «گندستان» و «گندنامه» درج شده است. نام مستعار مؤلف، محمد بن فضل سنبلی شاملو است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۶۱

آغاز: بسمله. اما بعد چنین گوید نگارنده و فراهم کننده این اوراق محمد بن فضل شاملو ایده الله و ایاک که تراجم احوال مشاهیر رجال دربار جهان مدار؛ **انجام:** و حقایقی مستور بر جهانیان مکشوف و معلوم داشتند تمت الکتاب بعون الله الملک الجبار

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: گالینگور، ۲۲گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۳۰-۱۴۸]

● **مرآة السعداء** / عرفان و تصوف / فارسی

mer'āt-os so'adā'

محمد فاضل بن شاه ابوالمعالی، ق۱۲ قمری

mohammad fāzel ebn-e šāh ab-ol-ma'ālī (- 18c)

در یک «مقدمه» و هفت «باب» و «خاتمه».

[فهرستواره منزوی ۸۵۱/۸]

تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۱۴/۱

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۱۰۸ق؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۲-۹۶]

● **مرآت سلیمانی** / ریاضیات / فارسی

mer'āt-e soleymānī

حسینی، محمد علی بن محمد قاسم، ق۱۲ قمری

hoseynī, mohammad 'alī ebn-e mohammad qāsem (- 18c)

اهدا به: شاه سلیمان صفوی (۱۰۷۷-۱۱۰۵)

در دو «مطلب»: ۱. علم سیاق، در چهار «مقدمه» و بیست «مرآت»؛ ۲. علم حسابداری، در دو «مرآت». (احمد منزوی)

آغاز: حمد بی حد سزاوار پروردگاریست که روح انسانی را بتاج و هاج خرد اختصاص داده ... و منعوت به لاینطق عن الهوی ... و بر عترت طاهرین معصومین او ... بعد چنین گوید ... محمد علی که پیوسته چون مد پیش سردفتر مذاکره در پیش اهل دانش و همواره مانند مقرر گوشواره گوش اعتبار در نظر اهل بینش بود و در ابواب مفرده تفکر علی الدوام از لذت ادراک جواهر معرفت سیراب و از تحصیل لآلی آداب بهره مند می‌بود.

[فهرستواره منزوی ۲۷۳۴/۴]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۲۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** مرآت هفدهم در بیان مال و منال و جهات و وجوهات و بمبلغ و بلا مبلغ و ذکر فردای مخرج دوازده یک ماه رمضان ... دویم آنکه حاشیه بعیده فوقانی آن برابر است با عدد معصومین ... و حاشیه بعیده تحتانی آن بشهادت و من جاء بالحسنة فله عشر امثالها (مرآت هفدهم مطلب دوم).

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۷گ (۱ر-۱۷پ)، سطور چلیپایی (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱×۲۰سم [ف: ۱۲-۲۸۰۰]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۰۹

آغاز: و منعوت بما ینطق عن الهوی ... و بر عترت طاهرین معصومین او ... اما بعد چنین گوید ... ابن محمد قاسم محمد علی؛ **انجام:** هذا آخر ما تیسر ... فی هذه الاوراق (تمت الرسالة الموسوم بمرات سلیمانی فی تاریخ شهر صفر ... سنة ۱۱۰۰)

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: صفر ۱۱۰۰ق؛ افتادگی: آغاز ووسط (میان برگهای ۵ و ۶، دنباله مقدمه سوم و آغاز مرآت ۱۸ مطلب نخستین)؛ جلد: تیماج، ۳۷گ، ۱۰ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۲-۲۶۱۳]

۳. تهران؛ مینوی، مجتبی؛ شماره نسخه:۱۱

خط: نستعلیق، کا: آقا میرزا فتح الله، تا: ربیع الاول۱۲۶۳ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۶-۶۸۵]

● **مرآة السماء** / تقویم، اختربینی / فارسی

mer'āt-os samā'

امامی، محمد مهدی بن محمد سعید، ق۱۲

emāmī, mohammad mehdī ben mohammad sa'īd(- 12c)

رساله‌ای است در شناخت تقویم و برخیاز مسائل اخترشناسی در «مقدمه»، هفت«باب» و «خاتمه»: مقدمه: در بیان معنی سال تعریف تقویم و حساب ابجد که حساب جمل کویند؛ باب ۱. بیان معنی سال و ماه و بیان تاریخ‌های پنج‌گانه ... در سه فصل؛ ۲. تقسیم فلک به بروج و تقسیم بروج به درجات ... در سه فصل؛

۳. کواکب سبعه سیاره و رأس و ذنب و حرکات ایشان ... در پنج فصل؛ ۴. در نظرهای کواکب سبعه با یکدیگر و علامت آن در تقویم ... در چهار فصل؛ ۵. خواص بروج دوازده‌گانه در سیزده فصل؛ ۶.طریق شناختن تقویم شمسی و قمری ... در دو فصل؛ ۷. معرفت نسبت کید و بعضی امور که در زیج‌ها است ... در دو فصل؛ خاتمه: ذکر مجمل در طریقه نوشتن احکام تقویم.از این رساله و مؤلف آن فقط در الذریعة یاد شده و مرحوم آقا بزرگ، هیچ‌گونه مشخصاتی از آن و مؤلفش به دست نیاورده است. مؤلف از زیج جدید سلطان شهید نام برده است.

آغاز: نحمدک اللهم یا ذا الملک القدیم، والمن المجسیم علی ما خلقنا فیاحسن تقویم ... بعد، چنین گوید محمد مهدی ... که این چند کلمه است درمعرفت تقویم و بعضی از حالات و خواص کواکب سبعه سیاره و رأس و ذنب که عقدتین وجوزهرین نیز گویند و بعضی از اموریکه مبادی علم نجوم است، بر سبیل اجمال ...

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۲۹/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و امور دیگر که واقع می‌شود میباشد و سهام بسیار می‌باشد هر که خواهد یکتب مفصله رجوع نماید.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: یکشنبه ۹ ذیحجه ۱۱۵۰ق، جا: شلمان رانه کوهگیلان؛ مصحح؛ با جدولی در اختر شناسی احتمالاً به سال ۱۲۱۱ق؛ کاغذ: شرقی، ۵۲گ (۲۰-۷۱)، ۱۵ سطر، اندازه: ۸×۱۴سم [ف: ۳۸-۳۸۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۱۰۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فصل اول در بیان ثبت و حالت آن اجتماع ... قمر باشد بشت نماید ... در عنایت نحس است

خط: نسخ خفی، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ قطع: رقعی [رایانه]

● **مرآة سیر** / تاریخ جهان / فارسی

mer'āt-e seyar

اسرار تبریزی، محمد کاظم بن محمد، ۱۲۶۵ - ۱۳۱۵ قمری

asrār-e tabrīzī, mohammad kāzem ebn-e mohammad (1849 - 1898)

تاریخ تألیف: ابتدای سال ۱۳۰۹ق

تاریخی مختصر از سال اول هجرت تا پایان قرن سیزدهم است و دنباله کتاب مفصل وی در همین باره در سه جلد، ولی بعضی از وقایع تاریخی مهم و وفیات مشاهیر و علما و شعرا در آن نیامده. در سال ۱۳۰۹ بدین ذیل پرداخت که فهرست‌وار از سال اول هجرت تا سال ۱۳۰۰ تنظیم شده و آنچه را که در اصل نبود آورده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین ... و بعد چند سال پیشترک ... مختصر تواریخی فهرست مانند از مقایع عمده سال هجرت

انجام: و احوالات هر یک را بعد از یکدیگر بکسر طریق سایر مورخین ثبت و ضبط کند ...

[فهرستواره منزوی ۶۵۴/۱]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۲۲۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ در حاشیه پاره‌ای از وقایع بخط آیة الله نجفی مرعشی افزوده شده و گویا از ایشان باشد؛ جلد: تیماج، ۳۷گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۹×۲۲سم [ف: ۹-۲۲]

۲. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۴۲۶

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد حسن طباطبائی بروجردی (آیة الله بروجردی)، تا: ۶ جمادی الاول۱۳۷۴ق؛ ۳۶گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۹×۲۲سم [ف: ۲-۲۶۹]

● **مرآت الشرق** / تاریخ / فارسی

mer'āt-oš šarq

جمس مرداک، ق۱۹ قمری

jems merdāk (- 25c)

مترجم:افغان، عبدالرحمن، ق۱۴ قمری

مترجم که از خاندان شاهی افغانستان است می‌گوید: چون از دیر باز بین ایران و چین مراودت بوده و سفرای زیادی در طول تاریخ بین دو کشور آمد و شد کرده‌اند صلاح در این دیدم که تاریخ چین را به نام «مرآت الشرق» ترجمه و به شاه ایران هدیه کنم. در این کتاب ابتداء اوضاع جغرافیایی و اقتصادی چین مورد بحث قرار می‌گیرد و سپس از محصولات و عقاید و ورود افکار جدید به چین و آداب و سنن قدیمی آن سامان گفتگو می‌شود.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۴۳۲

آغاز: دیباچه، بنام ایزد یکتا، درود فراوان بر روان پاک برگزیده پروردگار و آخرین و خشور ستوده کار رسول امجد پیغمبر اکرم محمد بن عبدالله؛ **انجام:** و مردمان آنجا با آدم و شأن تمام عالم دریک راه همراه خواهند شد

جلد اول؛ خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: رمضان۱۳۲۰ق، جا: تهران؛ جلد: مخمل مذهب، ۷۷گ، ۱۱ سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱-۴۲۴]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۴۹

آغاز: بسمله، حمد نامحدود شایان ذات پاک مالک الملکی است که سلاطین باتمکین؛ **انجام:**و مردمان آنجا با آدم و شان تمام عالم دریک راه همراه خواهند شد

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مخمل، ۸۳گ، ۱۱سطر

(۹×۱۵/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۵-۲۰۴]

● **مرآة الشرق فی تراجم عمدة ذوی الآثار من رجال الشيعة الكرام** / تراجم / عربی، فارسی

mir'āt-uš šarq fī tarājim-i 'umdat-u ḏawi-l āṯār min rijāl-iš šī'a-til kirām

امام جمعه خوئی، محمد امين بن يحيی، -۱۳۶۷؟ قمری

emām jom'e xū'ī, mohammad amīn ebn-e yahyā(-1948)

کتابی است در تراجم، که رجال قرن ۱۳ و ۱۴ از شیعه را که صاحب آثار هستند معرفی نموده است، به ترتیب حروف الفبا که از « الف» تا «ی» ادامه یافته است و صاحب الذریعة در تألیف کتاب نقباء البشر و کرام البررة از مرآة الشرق بهره برده است. مؤلف در مقدمه خود اظهار می‌دارد، برخی افراد را به خاطر این‌که در روضات الجنات شرح حالشان آمده است در اینجا نیاورده است.

آغاز: الحمدلله مبدع الخلقوالصلاة علی انبیائه الذین اصطفاهم لنبوته و جعلهم ادلاء الی معرفته ... و بعد لاریب عند الناظر الخبیر و اللبیب البصیر ان کل امة ضبط احوال رجالها و خط اثارها هو من اعظم ماله خطیر الاثر ...

چاپ: با تحقیق صدرائی خوئی، در سال ۱۳۸۵ ش، قم، انتشارات کتابخانه مرعشی نجفی، در دو جلد

[الذریعة ۲۷۳/۲۰]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۳۳۲/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان لا یحرم من فوائده من یأتی من بعدنا من المسلمین اداء لبعض الحق قال ...

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ نسخه مسوده و اصل به خط مؤلف، مصحح، حاشیه محشی، با قلم‌خوردگی؛ ۲۰۲گ (۱پ-۲۰۲پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۳۳-۵۶۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۹۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و کان للمترجمة ابن من زوجها المذکور سابقا ... و کان الناس یمیلون الیه و کان یقال له الصالح بن الطالحة.

جلد نخست کتاب؛ خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: حدود قرن۱۴؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج مذهب، ۵۸۶گ، ۱۹سطر (۱۴×۱۷/۵)، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۳۷-۵۸۷]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** الفاضل یوسف بن محمد اللاهیجی: کان المترجم من فضلاء دولت الخاقان المغفور له فتحعلی القاجار ... و کان کاتباً مترسلاً و له کتاب قرة العیون

خط:شکسته نستعلیق،کاتب=مؤلف، تا: ۱۳۴۷ق؛ مصحح، محشی؛ ۴۴۰گ، ۱۹سطر (۱۰/۵×۱۸)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۳۱-۸۵]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۲۴۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و بلغ مرتبة الاجتهاد و الاستنباط و رد الفروع علی الاصول بتصدیق استاذیه العلمین و له الروایة عنهما ایضاً اجازة و قرائة

خط: شکسته نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۴۷ق؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی، مقابله شده، با علامت «بلغ» قلم خوردگی‌های زیادی دارد؛ جلد: تیماج، ۲۴۰گ، ۱۷سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۳۱-۸۹]

● **مرآة الشروح = شرح سلم العلوم** / منطق / عربی - فارسی

mir'āt-uš šurūḥ = š.-i sullam-ul 'ulūm

لکهنوی، محمد مبين بن نورالله، - ۱۲۲۵ قمری

lakhanvī, mohammad mobīn ebn-e nūr-ol-lāh (- 1810)

وابسته به: سلم العلوم فی صناعة المیزان؛ بهاری، محب الله بن عبدالشکور (-۱۱۱۹ق)

شرح مفصلی است بر سلم العلوم تألیف محب الله بن عبدالشکور بهاری. این شرح را ملا مبین فقط بر بخش تصورات این کتاب نوشته و نام آن را «مرآة الشروح» نهاده است. او شرحش را در دو جلد قرار داده، جلد اول در شرح بخش تصورات که به «شرح تصورات سلم ملا مبین» اشتهار یافته، و جلد دوم شرح تصدیقات که به «شرح تصدیقات سلم ملا مبین» معروف شده است.

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی رفع درجات الاذکیاء و جعل منهم انبیاء اصفیاء و اولیاء عرفا و حکما عقلا ...

[میراث مشترک ایران و هند: ۱-۴۱۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۹۳۳

آغاز: موجود جزء اول: بسمله. سبحانه الضمیر راجع الی الله تعالی لکونه مضمراً فی الضمیر؛ آغاز جزء دوم: بسمله. حمدله. صلاة و لما فرغ المص من بیان القسم الأول؛ **انجام:** انجام جزء اول: قال الشیخ ان المفرد لا یدل علی التفصیل فتفکر و فکر هذا ما تیسر لنا من شرح القسم الأول من ... باقیة الی یوم الحساب؛ انجام جزء دوم: فیکون من اجزاء العلوم لا محالة فافهم بحمدالله ... انه هو ولی التوفیق المتعال و منه الجود و العطاء و النوال

نسخه فاقد مقدمه است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶جلد: تیماج سرمه‌ای، ۲۰۸گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [اهدائی رهبر: ۵-۳۹۲]

● **مرآت الشروط** / دعا / فارسی

mer'āt-oš šorūt

حسینی آملی، نجم الدين اسكندر، ق۱۱ قمری

hoseynī āmolī, najm-od-dīn eskandar (- 17c)

در بیست و هشت شرط خواندن دعا است.

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۷۷/۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۳-۴۳]

● **مرآت الشعراء** / عروض و قافیه / فارسی
mer’āt-oš šo‘arā’

حکیم صالح اصفهانی، ق۱۱ قمری
hakīm sāleh esfahānī (- 17c)

اهداء به: سلطان محمد مراد بخش
تاریخ تألیف: ۱۰۶۹ق؛ محل تألیف: احمدآباد گجرات
زمانی که مؤلف از شدت فتنه‌های روزگار از حیدرآباد به احمد آباد گجرات رفته و در پناه سلطان محمد مراد بخش قرار گرفته بود، کتاب حاضر را در عروض و قافیه و صنایع و بدایع نگاشته و تحفه دربار او کرده است. این کتاب مشتمل بر یک «فروغ» و نوزده «تمثال» و یک «عکس» می‌باشد و به سال ۱۰۶۹ موافق با جمله «دیوان ما ز لطف الهی تمام شد» به پایان رسیده است.عناوین کتاب:فروغ: در تعریف شعر و شاعر؛ تمثال ۱. تعریف بیت و اجزای آن؛ ۲. در دانستن اجزای مصرع و وجه تسمیه آن؛ ۳. عروض و وجه تسمیه آن؛ ۴. حقیقت شعر؛ ۵. اسباب و اوتاد و فواصل؛ ۶. اصولی که بنای شعر بر آن است؛ ۷. اصول اوزان و ازاحیف؛ ۸ حقیقت القاب و ازاحیف؛ ۹. تعریف فروع ارکان؛ ۱۰. افاعیل؛ ۱۱. شش ترکیب تقطیع نوزده بحر؛ ۱۲. تقطیع و حرفهایی که ساقط می‌شوند؛ ۱۳. حروف ساکن که در تقطیع ساقط می‌شوند؛ ۱۴. قافیه؛ ۱۵. حرکات قافیه؛ ۱۶. عیوب قافیه ملقبه؛ ۱۷.عیوب قافیه غیر ملقبه؛ ۱۸. حاجب و ردیف؛ ۱۹. اوزان رباعی؛ عکس: در دانستن صنایع و بدایع.
آغاز: سپاس بی قیاس سخن آفرینی را در خور است که بسم الله الرحمن الرحیم مصرعی است از کلامش و عناصر اربعه رباعی است از مجموعه ایجاد ...
[فهرست گنج بخش منزوی ۱۲۳۷/۳؛ مشترک پاکستان ۲۲۰۷/۱۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۷۶
آغاز: برابر
نسخه اصل: کتابخانه گنج بخش - اسلام آباد ۲۲۱۲؛ خط: نستعلیق، کا: غلام دستگیر، تا: ۱۴ رمضان۱۲۵۸ق، جا: بیکن پللی؛ ۱۲۱ص [عکسی ف: ۶-۱۰۳]

● **مرآت شعر = عاکف تذکره سی** / شعر، تراجم/ ترکی
mer’āt-e še‘r = ‘ākef tazkere sī

افندی، محمد عاکف، ق۱۳ قمری
afandī, mohammad ‘ākef (- 19c)

اهداء به: سلیم خان بن سلطان مصطفی خان
تاریخ تألیف: ۱۲۱۱ق
شرح حال مختصر و نمونه‌ای از اشعار چند تن از شعرای ترک زبان است، از جمله:عارف، یاور، نظیف، رفعت، ناشد، رائق، شاکر، عبادی، ندیم، فرید، نصفت، فاضل، اسعد، رشید، حامد، فنی، واصف فیضی، عارف دیگر، رائف، حامد دیگر، راسخ، کامل؛ خاتمه در بیان اجمال ترجمه مؤلف.مؤلف در این تذکره، نمونه‌ای از اشعار خود را آورده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۹۳عکسی
آغاز: سپاس بی قیاس اول ناظم دیوان هستی و مؤسس بیت کهن طاق فراز و پستی؛ **انجام:** عاکف بوله لی بواثرک صورت اتماتاریخنه (مرآت شعر) دینسه سزا در ۱۲۱۱.
نسخه اصل: کتابخانه علی امیری منتقل شده به کتابخانه ملت ترکیه، نسخه شماره ۷۷۳؛ خط: نسخ ترکی، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ واقف: علیا میری؛ ۱۱۹ص، ۱۳سطر [عکسی ف: ۴-۵۵۲]

● **مرآت الصافیة** / دعا / عربی
mer’āt-uṣṣāfīya

جلالی یزدی، علی بن اکبر
jalālī yazdī, ‘alī ebn-e akbar

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۴۴۰۸/۸
کاتب = مؤلف، بی‌تا [نشریه: ۱۳-۳۹۸]

● **مرآت الصالحین** / دعا / فارسی
mer’āt-os sālehīn

تبریزی، حسین بن فضلعلی، ق۱۱ قمری
tabrīzī, hoseyn ebn-e fazl-‘alī(- 17c)

در تعقیبات نمازها و دعاهای ساعات اعمال و روز و شب و هفته و ماه و سال و اختیارات ایام و حرزها و خواص سور و تاریخ معصومین علیهم السلام، مشتمل بر ۱«مقدمه»، در ۷ «منهج» و ۱۲ «باب» و ۱ «خاتمه».
آغاز: بسمله. مصباح نور بخش گوشه نشینان صوامع دعا مفتاح گره گشای معتکفان مجامع وفا منهاج قبله نمای طایفان کعبه صفا حمد مالک الملکی است.
[الذریعه ۲۷۴/۲۰و ۲۷۵؛ فهرستواره منزوی ۸۵۱/۸]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۱۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** چون فرد باطل بیرون نکنند الحمدلله اولا و آخرا و صلی الله علی محمد و آله باطنا و ظاهرا و الحمدلله رب العالمین.
فهرست مطالب در آغاز نسخه هست؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، با سرلوح؛ جلد: تیماج، ۲۱۶گ، ۱۵ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۲-۲۷۹۳]
۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۶۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** وتکسیرات اسماء برای اختصار ذکر نشد اگر کسی خواهد رجوع نماید به کتاب التختم.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۲۰۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۱۷]

۳. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۳۹
انجام: از صحیفه خیال فراموش نکنند و از دفتر دلها چون فرد باطل بیرون نکند
بی‌کا، بی‌تا [ف: -۲۵]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا [میراث شهاب: س۴ش۲-۹۲]

● مرآة الصحة / طب / فارسی

mer'āt-os sehha

سبزواری، محمد بن علاءالدین، ق۹ قمری

sabzevārī,mohammad ebn-e 'alā'-od-dīn (- 15c)

اهدا به: سلطان با یزید خان عثمانی
تاریخ تألیف: ۸۹۶ق
شامل دو قسمت است: ۱. قسم نظری؛ ۲. قسم عملی؛ قسم نظری مشتمل بر «مقدمه» و «مقاله»ای است، مقدمه در عذرخواهی مؤلف؛ مقاله در حد طب.قسم عملی شامل پنج «مقاله» و «خاتمه» است:مقاله) امراض از فرق تا قدم؛ ۲) حمیات؛ ۳) اورام بثور؛ ۴) کسر عظم و خلع و وثی و آفت جلد و آفت شعر و نقصان زینت؛ ۵) تدبیر احتراز از سموم و تدبیر علاج آنها؛ خاتمه در بعضی از تراکیب مجربه.
آغاز: بسمله. حمد بی غایت و ثنای بی نهایت حضرت حکیمی را ... که شفاء سقیم و زنده کردن عظام رمیم.
انجام: خلد برین تاریخ و مرآت صحه نام ×× کردم به نام شاه از آن رو تطالل است / والا مظفر دول و دین کامکار ×× کاقدام او به روز وغا بی تزلزل است
[الذریعة: ۲۷۵/۲۰؛ فهرستواره منزوی ۳۶۹۶/۵]

۱. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۹۳
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۹ و ۱۰؛ مجدول؛ ۴۴۸ص، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [نشریه: ۳-۳۶۳]

۲. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۴۳۵
آغاز: مثل صداقه و عداده و محل او هم بطن اوسط است پنجم حافظه است و آن قوتی بود که معانی که متوهمه یا متفکره آنرا درک کرده باشد نگه دارد؛ **انجام:** زرد چوبه خون سیاوشان شبح سوخته شب یمانی اقلیمیا فضه هر یک درمی با شمع ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج، ۳۰۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۲-۱۲۰]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۵۹۱
آغاز: ... یعنی سلیم و صحیح صادر گردد و وقوع آن را هر عضوی بر وجه اعتدال بود؛ **انجام:**اجتناب نماید و اصلاح غذا و استعمال حمام کننده و ادویه محلبه مثل تخم(خربزه و سپوس)
برگ ۲۲ نسخه ما چنین است: در طب عملی مشتمل بر پنج مقاله، در حفظ صحت و علاج کلی مشتمل است بر دو فصل ... که بنابراین خصوصیات با مرآة الصحة سبزواری که در فهرست منزوی (۵۶۰/۱) معرفی شده مطابقت دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج زرشکی، ۱۴۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۴۳-۱۷۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۷۴۳
آغاز: حمدبرابر؛ **انجام:** برادر جام و کام دل خویشتن بران ×× کان کاردار دولت تو بی تحمل است.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایلقرن۱۴، به فرمایش آقا میر آقا زنجانی؛ مصحح؛ تملک: حیدر علی؛ یادداشت مسعود فاضلی به سال ۱۳۲۱ ش؛ جلد: مشمعی، ۲۸۲گ، ۱۸سطر (۱۲×۱۶)، اندازه: ۱۸×۲۲سم [ف: ۳۲-۳۸۹]

● مرآت الصرف / صرف / فارسی

mer'āt-os sarf

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۷۲۶۷
بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از رضا میدانی [رایانه]

● مرآة الصفا / شعر / فارسی

mer'āt-os safā

خاقانی، بدیل بن علی، ۵۲۰ - ۵۹۵ ؟ قمری

xāqānī, badīl ebn-e 'alī(1127 - 1199)

[نسخه‌های منزوی ۲۳۰۸/۳، ش۲۲۸۳۳]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۹۴/۱۷
آغاز: مرا دل پیر تعلیمست و من طفل رباندانش ×× دم تسلیم سر عشر و سر زانو دبستانش
شعرا از این قصیده استقبال نموده‌اند که از جمله آن ها عبارتند از: الف: امیر خسرو دهلوی که در ردیف بیست و چهارم همین مجموعه معرفی گردیند،ب:عبدالرحمن جامی؛خط:نستعلیق،بی‌کا، تا: قرن ۹؛ جلد: گالینگور، ۳گ (۵۳پ-۵۵پ) [ف: ۳۷-۳۳۷]

● مرآت الصفا / شعر / فارسی

mer'āt-os safā

امیر خسرو، خسرو بن محمود، ۶۵۱ - ۷۲۵ قمری

amīr xosrow, xosrow ebn-e mahmūd (1254 - 1326)

قصیده شینیه است در ۱۵۰ بیت که نظیر قصیده خاقانی است با

مطلع:«دلم طفلست دبیر عشق استاد زبان دانش ...».
آغاز: دلم طفل است پیر عشق استاد زباندانش ×× سواد الوجه سبق و مسکنت کنج دبستانش / نه هر پیری زباندانست و هر ... طفلی تعلیمش ×× نه هر خاکی گل انگیرست و هر نورسته ریحانش ...
[نسخه‌های منزوی ۳۱۹۵]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۱/۲۹-ف
نسخه اصل: با یزید ولی الدین ش ۱۸۱۹؛ بی‌کا، تا: قرن ۹؛ با بیت‌های نوایی و سنایی و عبدالواسع؛ ۴گ (۱۵۱-۱۵۴) [فیلمها ف: ۱-۴۷۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۷۹۴/۱۶
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ جلد: گالینگور، ۴گ (۵۰پ-۵۳پ) [ف: ۳۷-۳۳۷]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۸۸۶/۱۵
آغاز: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: مقوا، ۷گ (۲۹پ-۳۵پ) [ف: ۳۷-۴۶۸]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۰/۸-ف
نسخه اصل: پاریس S. P. 125 (بلوشه ۱۵۱)؛ خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۱۰۵۲-۱۰۵۷ق [فیلمها ف: ۱-۵۳۳]

۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۶۶/۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۵ص (۲۷۹-۲۸۳)، ابعاد متن: ۱۴×۲۴، اندازه: ۱۹×۳۲سم [ف: ۹-۱۲۳۴]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۳۶۷/۳۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** دلش زین بوستان پر قطره خونست در پرده ×× چو بینی ز ابرها تازه کلاه لعل رمانش
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۲×۲۱/۴سم [ف: ۸-۳۱۴]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۹۱۹
بی‌کا، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۸. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۹۳۱۹/۱۶
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳۰-۳۳ سطر (۶×۱۷)، اندازه: ۹×۱۹/۵سم [ف: ۲-۳۸۸]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۶۰۳/۶-ف
نسخه اصل: نسخه آقای افشار شیرازی؛ بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۱-۷۱۷]

● مرآت الصفا / عرفان و تصوف / فارسی

mer'āt-os safā

خواجگی کاسانی، احمد بن جلال الدین، - ۹۴۹ قمری

xājegī kāsānī, ahmad ebn-e jalāl-od-dīn (- 1543)

رساله‌ای است کوتاه در عرفان به نثر و نظم و با شرح حدیث«کنت کنزاً مخفیاً» آغاز می‌شود، و از آیات و روایات دیگری نیز سود جسته با سرآغازی شبیه به رساله گنج نامه همین مؤلف.
آغاز: بسمله قال داوود یا رب لم خلقت ... بدان ای طالب صادق که عالم و آدم هیچ چیز از انام مخلوقات در عالم نبود حق سبحانه و تعالی گنجی بود در عالم عدم ...
انجام: تو جزوی و حق کل است اگر روزی چند ×× اندیشه گل پیشه کنی گل باشی
[دانشنامه ادب فارسی آسیای مرکزی ۵۵/۱؛ فهرستواره منزوی ۸۵۲/۸؛ مشترک پاکستان ۱۸۹۰/۳ (۲ نسخه)]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۵۶۰/۱۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق هندی، کا: بابا گلکار، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۶گ (۱۱۱پ-۱۱۶ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۳۳/۱-۱۰۰]

۲. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۱۸۷/۱۱
تذکر: در فهرست این رساله بدون نام مؤلف آمده است؛ خط: نستعلیق، کا: حسن خان جوهر، تا: ۱۰۵۴ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۷سطر (۹/۵×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶×۲۳سم [نشریه: ۳-۲۳۲]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۵۳۷/۸
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۶گ (۵۵-۶۰)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹×۱۸/۵سم [ف: ۳۱-۵۹۳]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۶۷/۲۰-عکسی
آغاز و انجام: برابر
اصل نسخه: گنج بخش، ش ۱۴۰۱ (گنج ۶۷۰/۲، ۷۸۷)؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد امین، تا: ۱۲۸۰ق؛ ۵گ (۲۰۴-۲۰۸) [عکسی ف: ۲-۲۴۹]

● مرآة الصفا / فقه / فارسی

mer'āt-os safā

زواره‌ای، علی بن حسن، ق ۱۰ قمری

zavvāre'ī,'alī ibn-i hasan(- 16c)

محل تألیف: تبریز
کتاب مختصری است در بیان معرفت قبله و مناسک حج و مزارات و مرتب بر «مقدمه» در بیان معرفت قبله مزین به جداول طول و عرض بلاد برای سهولت معرفت جهت قبله و پنج «فصل» موجز: ۱. در شرافت و مزیت مکه معظمه؛ ۲. در توجه و اقسام حج و حالات احرام و افعال و مناسک عمره تمتع؛ ۳. بیان چیزهای که بر محرم حرام است؛ ۴. احرام و وقوف به عرفه و مشعر وکیفیت آن؛ ۵. کفارات؛ خاتمه:در بیان مزار، دارای چهارده «مطلب» در زیارات چهارده معصوم (ع):۱: بیان زیارت

حضرت رسول الله (ص) و کیفیت آن، ۲) بیان زیارت حضرت فاطمه علیه السلام [کذ]، ۳) بیان زیارت حضرت امیرالمومنین صلوات الله علیه ...، ۱۴) بیان زیارت مقام حضرت صاحب الزمان صلوات الله و سلامه که در آنجا غایب شده؛ در انتها تتمه‌ای در بیان اولاد ائمه اطهار (ع) و سلمان فارسی و زیارت قبور شیعیان. (وفادار مرادی)

آغاز: الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد ... اما بعد این مختصریست در بیان معرفت قبله و مناسک حج و مزار که تسمیه یافته به مرآة الصفاء ... مشتمل است بر مقدمه و پنج فصل و خاتمه ...

انجام: و بخواند انا انزلنا فی لیلة القدر هفت نوبت چون چنین کند حق سبحانه و تعالی هر دو را بیامرزد و الحمدلله رب العالمین.تمام شد رساله مرآت الصفا بعون و توفیق حق جل و علا مامول و ملتمس از مومنان پاک طینت آنکه بعد از مطالعه اگر واقف کردند بر خللی در اصلاح آن کوشند و بذیل عفو بپوشند و مؤلف آنرا فقیر حقیر محتاج برحمت باری علی بن حسن زواری را بفاتحه و دعاء یاد کند امید که از ثواب حاجیان بیت الله الحرام و زایران مشاهد مقدسه سید انام و ائمه کرام علیهم الصلوة و السلام محظوظ و بهره مند کردند.

[فهرستواره منزوی ۸۵۱/۸]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۹۸۷

آغاز: فی بحر الفضیلة للمنزلة الجلیلة و الدرجة الرفیعة؛ **انجام:** برابر

از اواسط مطلب اول از خاتمه «در زیارات پیامبر اکرم ص» تا آخر کتاب؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابوالقاسم اردبادی، تا: اواخرقرن۱۰؛ مصحح؛ ضمیمه: ضمن ۸ برگ آخر نسخه: دعاء عدیله و اعمال رجب و شعبان و زیارت اباعبدالله ع در عیدین فطر و اضحی، انجام: «مستبصرا بالهدی الذی انت علیه عارفا بضلالة من خالفک فاشفع لی عند ربک»؛ واقف: فاضلخان؛ جلد: تیماج، ۱۱۸گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱۵-۴۴۷]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۸۹۳

آغاز: پس از دو طرف مشرق و مغرب درجات شمرده بقدر فضل عرض تبریز بر عرض مکه خط مستقیم بکشند؛ **انجام:** موجود از اواخر مطلب نهم: اتیت الزکوة و امرت بالمعروف و نهیت عن المنکر و عبدت.

از اواسط مقدمه تا اواخر مطلب نهم از خاتمه «زیارت امام موسی کاظم ع»، اوراق جابجا صحافی شده است (چون تقدم مطلب هفتم بر مطلب پنجم کتاب)؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدودقرن۱۰؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ واقف: فاضلخان؛ جلد: تیماج، ۱۷۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۷سم [ف: ۱۵-۴۴۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۶۱۹

بی‌کا، تا: قرن ۱۰[د.ث. مجلس]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۴۳۵

آغاز: فرموده‌اند اول آنچه مقصود اصلی است از مصلی آنست که توجه تام در صلاة؛ **انجام:** برابر

خط: نسخ، کا: هدایة الله بن نور الله، تا: غره جمادی۹۵۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۹۱گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۲-۳۰]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۲۲۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابراهیم بن جبرئیل، تا: چهارشنبه ۳ رجب۹۷۶ق؛ ضمیمه: ضمن ۴ برگ آخر نسخه: نمازهای مستحبی بعضی از لیالی شهور: رمضان، رجب و شعبان، انجام: «بر کنار، آن نهر بعدد ستارگان قدحها و ظرفها نهاده باشد مزد و ثواب آنرا خدای عزوجل داند»؛ جلد: مقوا، ۱۶۸گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۸×۱۸سم [ف: ۱۵-۴۴۶]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۳۱۲/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** چنانچه فقهاء رحمهم الله گفتند.

خط: نستعلیق درشت خط، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ قسمت حج آن باز[همانندآغاز نسخه] با «بسمله و حمد له» آغاز می‌شود؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۲ سطر (۹/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۶-۵۱۰]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۳۵۸

آغاز: الحمدلله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد خاتم النبیین و علی امیرالمؤمنین و آلهما المعصومین و بعد بدانکه این رساله‌ای است دربیان زیارت؛ **انجام:** برابر

نسخه خاتمه کتاب را شامل است با چهارده مطلب آن؛ خط: نسخ، کا: حافظ بن حاجی محمد، تا: پنج‌شنبه ۲۵ جمادی الاول۱۰۶۰ق، جا: مشهد رضوی، به دستور علی مراد بیک؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۹۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [ف: ۳۵-۳۱۷]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۳۷/۵

گزیده‌ای است از آن درباره قبله و حج؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲گ (۸۶-۸۷)، ۲۷ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸سم [ف: ۱۱-۲۳۲۱]

● مرآة الصفا / تاریخ پادشاهان / فارسی

mer'āt-os safā

آل کمون حسینی، محمد علی بن محمد صادق، ق۱۲ قمری

āl-e kamūn hoseynī,mohammad 'alī ebn-e mohammad sādeq(- 18c)

اهدا به: موتمن الدوله درگاه قلی خان بهادر سالار جنگ

تاریخ تألیف:یک‌شنبه ۱ رجب ۱۱۷۶ق

در یک «مقدمه» و ۱۸ «باب» در تاریخ پادشاهان ایران و هند با یک «خاتمه» که تکمله و تحریر دوم «برهان الفتوح» اوست، به

ویژه تاریخ پادشاهی محمد شاه است تا رویدادهای ۱۱۶۹ق.
آغاز: بسمله، نیکوترین سخنی که قافله سالار کلمه و کلام.
[فهرستواره منزوی ۶۵۵/۱]

تهران؛ سادات ناصری، حسن؛ شماره نسخه:۲۵۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** تسلیما کثیرا.
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ نسخه هندی است؛ ۳۲۸گ، ۱۶ سطر، قطع: وزیری [نشریه: ۶-۶۹۸]

● **مرآت الصفا** / دعا / فارسی

mer’āt-os safā

کاشف دزفولی، صدرالدین بن محمد باقر، ۱۱۷۴ - ۱۲۵۸ قمری

kāšef-e dezfūlī, sadr-od-dīn ebn-e mohammad bāqer (1761 - 1842)

در بیان خواص سوره‌های قران، اسماء حسنی، بعضی از دعاهای مأثوره، ادویه مرکبه و مفرده و غیر آن می‌باشد.
آغاز: الحمدلله رب العالمین ... بعد بر ضمیر منیر مهر تنویر ارباب دانش و اصحاب بینش
انجام: و این اعظم همه شروط و آداب است، این است مختصر آداب اسماء ادریس (ع)
[الذریعة ۲۷۶/۲۰؛ فهرستواره منزوی ۸۵۱/۸]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰۹۱/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: سه‌شنبه ۲۲ شعبان۱۲۱۶ق؛ ۹۸گ (۵ -۱۰۲)، ۹ سطر، اندازه: ۶×۱۰سم [ف: ۲۸-۱۴۰]
۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۳۲/۳
انجام: و حجامت کردن در پس گردن.
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ اهدایی: اکبر شاکر؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۸گ (۶۲-۸۹)، ۱۲سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۴-۱۳۳۲]

● **مرآت الصفا** / اخلاق / فارسی

mer’āt-os safā

وحید الملک، ابراهیم بن احمد، ق۱۴ قمری

vahīd-ol-molk, ebrāhīm ebn-e ahmad(- 20c)

تاریخ تألیف:رجب ۱۳۳۶ق؛ تاریخ خطبه فارسی: ۱۹ جمادی الثانی ۱۳۳۶ق
در مذمت تریاک و وافور و انواع مواد دخانی و توصیه‌های اخلاقی در ترک آنهاست که به سبک مثنوی سروده شده است. در برخی نسخه‌ها دو مقدمه نثر به عربی و فارسی اضافه وجود دارد. در مقدمه توضیح می‌دهد که این مثنوی را برای حفظ نوع بشر و پا بر جای ماندن تمدن انسانی از آفاتی مانند تریاک و دخانیات نوشته است:«این مرض مسری شدید دخان در الان به واسطه عدم منع از جنس، خود کم کم سرایت به اغلب از نوع جنس کرده و هیچ شی ای از مأکولات و مشروبات از این سم قاتل از هر نوع مضرتر از این نیست و لو به قدر یک حب کشیدن باشد ... نگاه به دهن اشخاصی که خود گرفتارند می‌نمایند زیرا که می‌خواهد تو هم مثل او شوی تا سرزنش ننمایی او را در این فعل شنیع مضرش و این نیست مگر استحقاق بر نقمت حق از کردارهای غیر حق. آیا گرانی تریاک را نمی‌بینی؟ آیا مثل روز قیامت فراموشت شده آن روز منع شدید حسین خان نظمیه چه غوغایی و چه خرافی بود از برای وافوری‌ها که منحصر به یک دکان فروش تریاک را قرار دادند اگر چه از این خوف بعضی کم کردند. ولیکن احمق صرف بعد از این گمرک و تفتیش وافوری شود بالجمله خداوند تو را مهلت داده که شاید متنبه شوی. معنی تمدن و حفظ نوع این است که سعی نمایند تا خلق را از این بلا برهانند ... این عبد عبیدابراهیم بن احمد الملقب بالوحید و النا الوحید من ارکان اربعة نوع الدخان الوافور و الچوپق و السیگار و الغلیان ... این مثنوی مرآت الصفا را بر این انواع نگارش و مسطور نموده مستدعیم که نوع اهل دخان ... به تدریج چنان چه عادی شده ترک فرمایند». (محمد حسین حکیم)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۳۳/۱
آغاز: ذکر بسم الله نخستین از کلام ×× بر زبان جاری است اندر صبح و شام / باد سه حرف است و این حرفی است سر ×× پس چهار الله آمد سر سر؛ **انجام:** نقطه علم آن علی و باب علم ×× از در نقطه درآ دریاب علم / و آن محمد ذات حصن اعظم است ×× فخر جمله انبیای اکرم است
خط: نستعلیق، کا: روحی، تا: جمادی الثانی ۱۳۳۰ق؛ انجامه: «تمام شد کتاب مثنوی مرآت الصفا شهر جمادی الثانیة ۱۳۳۰ به خط حقیر رضی امید دارم از بدخطی عفو و اغماض فرمایند» و در ذیل آن علی روحی با مداد نوشته است: «مرحوم آقا رضی روحی است»، معنای برخی لغات دشوار در حاشیه نوشته شده است، با یادداشت علی روحی در برگ اول بدین ترتیب: «اشعار مرحوم آقا ابراهیم وحید الملک (کرمانی) داماد مرحوم آخوند ملامحمد جعفر کرمانی است که به خط مرحوم رضی روحی در سال ۱۳۲۹ق نوشته شده و این جانب علی روحی برای شادی روح آن مرحومان در تاریخ ۱۷ ذیقعده ۱۳۹۰ق آن را مرتب و جلد کردم. یک جزو بیاض مانند هم از اشعار وحید الملک به خط خودشان داشتم آن هم جداگانه در همین تاریخ جلد شد که هر دو بماند و از بین نرود»؛ تملک: ناصر جبلی؛ جلد: گالینگور، ۵۰ص (۱-۵۰)، ۱۰-۱۴سطر (۱۳×۱۸/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۳سم [ف: ۲۰-۲۴۹]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۳۴/۱

آغاز: آغاز دیباچه عربی: «الحمدلله الذی کان من اول الذی لا اول له بتفرید ذاته المنعی و یکون الی آخر الذی لا آخر له بتوحید صفاته الرفیع»؛ آغاز دیباچه فارسی: «حمد و سپاس و ستایش خداوند واحد احد صمدی را سزاست که لازال در علو ذات خود بوده و هست»

خط: نستعلیق، کا: مهدی نشاط پسر آقا شیخ محمد باقر نشاط، تا: ۲۶ شعبان ۱۳۴۹ق، به دستور مؤلف؛ مجدول، با این یادداشت مؤلف در ابتدای نسخه: «بسم الله تعالی و تبارک. این مثنوی مرآت الصفا و قصاید آخر کتاب قریب ده سال است که بوجه الله، محض حفظ نوع انشاد شده و هنوز احدی از اهل وجدان یافت نشده که این کتاب را نصرت نموده طبع فرماید و هو الموفق. وحید الملک روحی کرمانی»، در حاشیه ص ۱۰ و ۷۵ هم این یادداشت از خط مؤلف نقل شده: «کل این مثنوی مرآت الصفا فطری است و بدیع که به ظهور رسیده ان شاء الله تعالی مطبوع کل طبایع سلیمه خواهد بود؛ غیر از وافوری معصر بر وافور نه همه آنها اطلاق بر نوع نمی‌شود ...»(نوشته شده در ۲۶ شعبان ۱۳۴۹ق از روی خط مؤلف در ۳ ذیحجه ۱۳۳۶ق)؛ صفحات ۵۱-۵۲ با ۵۳-۵۴ جا به جا صحافی شده؛ جلد: گالینگور، ۴۲ص(۱-۴۲)، ۱۵-۲۵سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۰-۲۵۳]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۳۴/۴

کامل؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول؛ انجامه: «تمام شد مثنوی مرآت الصفای وحید الملک بعون الله تعالی امید عفو است از فضلای عصر چون خودبینی در این کتاب نشده محض حفظ ابناء جنس انشاء شده، به نظر لطف ناظر باشند اگر چه بعض از نفوس غیر منصف که عادی به تریاک اند خوش ندارند نشر این مثنوی را و لیکن نمی‌دانند که نجات از برای اولاد آنهاست. شاید آنها که عادی نشدند و لیکن غالب منصفین کحل بصر خود می‌دانند و شاید به حد وافی سعی در طبع فرمایند. بالجمله نفوس مختلفند. هر کسی به قدر همت خود خانه ساخته انظر الی ما قال و لاتنظر الی من قال. در شهر آبگینه فروشی است و جوهری. فی شهر رجب المرجب سنه ۱۳۳۶و ح ی. ای نظر کننده به انصاف نظر فرما. الانصاف رکن من الایمان و هذا من احسن صفات الانسان الانصاف الانصاف»؛ جلد: گالینگور آبی، ۸۴ص (۶۵-۱۴۸)، ۱۵-۲۵سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۵×۲۲/۵سم [ف: ۲۰-۲۵۵]

● مرآت الصفا لسنة مصطفی / عرفان و تصوف / فارسی

mer'āt-os safā le-sonnat-el mostafā

مشتمل بر چهل و سه «اصل»: ۱. بیان توحید و صفات موحد، ۲. از گناهان گذشته توبه کردن، ۳. فضایل علم و علما، ... ۷. بیان طهارت کردن، ۸. بیان شرف و عظمت نماز، ... ۳۷. مدح سنت و ذم بدعت، ۳۸. مذمت شراب و مذمت خورنده، ۳۹. بیان سلام کردن و پشت دو تا نمودن، ... ۴۳. فضیلت سورت الحمدلله.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۳۹

آغاز: بسمله رباً و الها بحرمت طاها و یسین و قراها و مکه و منی بناها و المدینة و سکناها ... جمله مومنان را توفیق ارزانی فرمای تا صلواة مکفرات تقصیرات

ناشناس و نادر؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۱۰۴ق؛ جلد: گالینگور، ۵۲۰ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۵۰-۷۸]

● مرآت الصفا من شرائط السلوک / سیر و سلوک / عربی

mer'āt-os safā men šarā'et-es solūk

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۵۷/۱۱۳

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد زمان بن کلبعلی متطبب خراسانی، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۲۱۱پ- ۲۱۲پ) [ف: ۷-۱۹۲]

● مرآة الصلاة فی اسرار الصلاة / فلسفه احکام / فارسی

mer'āt-os salāt fī asrār-os salāt

همدانی اصفهانی، علی محمد بن محمد حسین، ق۱۱ قمری

hamadānī esfahānī, 'alī mohammad ebn-e mohammad hoseyn (- 17c)

به نام: محمد یونس مستوفی الممالک

تاریخ تألیف: ۱۰۷۹ق

در اسرار صلاة مفصلاً و مشتمل بر یک «تمهید» در چند «عنوان»و ۱۰ «باب» است.

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... که دیرگاهی بود که به خاطر اخلاص مظاهر می‌گذشت که بعضی از لآلی اسرار خفیه و درر نکات مخفیه ... و بعد معروض می‌دارد عبد فانی علی محمد بن محمد حسین همدانی ...

انجام: معروض نمی‌آید و الحمد الله ... الطاهرین.

[فهرستواره منزوی ۸۵۲/۸]

تهران؛ مینوی، مجتبی؛ شماره نسخه:۱۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۱۹۷ص[نشریه: ۶-۶۸۵]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۴۹۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۷-۹۳]

● مرآت الضمایر = شرح دفتر ابوالفضل = شرح مکتوبات علامی / انشاء / فارسی

mer'āt-oz zamāyer = š.-e daftar-e ab-ol-fazl = š.-e maktūbāt-e 'allāmī

مولوی، محمد اعلم، ق۱۳ قمری

mowlavī, mohammad-e a'lam (- 19c)

وابسته به: مکاتبات علامی؛ علامی، ابوالفضل بن مبارک (۹۵۸–۱۰۱۱ق)

شرح جمله به جمله دو دفتر از مجموعه سه دفتری «ابوالفضل» یا مکتوبات علامی است، با عنوان «قوله، قوله». اصل کتاب که شامل مکاتیب ادبی، سیاسی و اخلاقی است، تا کنون به درستی، در منابع کتابشناسی موجود، گزارش نشده است؛ لیکن شرح حال مؤلف آن که در سال ۹۵۸ق زاده شده و به سال۱۰۱۱ق از سوی کارگزاران «اکبرشاه هندی» به شهادت رسیده است، به تفصیل در آئینه دانشوران، لغت نامه دهدا و دربار اکبری، آمده است.بر این شرح. چهار تقریظ، از سوی دانشمندان مسلمان هندی نوشته شده به ترتیب:۱. مولوی حافظ، حاجی احمد کبیر؛ ۲. مولوی عبدالرحیم؛ ۳. مولوی سید قدرت الله (ظاهراً). اصل این شرح، دفتر ابوالفضل به جز شرح حاضر، شرح دیگری بر آن از «محمد غیاث الدین» در هند به چاپ رسیده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۲۳۳

آغاز: الحمدلله الذی جعل اذهان الانسان موضحة الأسرار و علم افهام الانس تشریح الخفایا و الاستاد (کذا) و الصلوات و السلام علی منشیء الکاشف رموز العلم؛ **انجام:** قوله رانده ام یعنی علیحده و جدا ساخته ام قوله اهتمام نرود در نرود نون نفی در متن نسخه مطبوعه غلط طبع شده صرف برود باید نوشت

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق، جا: هندوستان؛ این نسخه از روی نسخه چاپی استنساخ گردیده و غلط نامه کتاب، نیز در پایان، رونویس شده است؛ جلد: مشمع قهوه‌ای، ۱۶۷گ، ۱۶سطر (۱۰×۲۰)، اندازه: ۱۶×۲۸سم [ف: ۳۶–۴۱]

● **مرآت طیبه = مقامات محمودیه** / تراجم / فارسی

mer’āt-e tayyebe = maqāmāt-e mahmūdīye

معینی کشمیری، معین الدین بن محمود، – ۱۰۸۵ قمری

mo‘ynī kešmīrī, ma‘īn-od-dīn ebn-e mahmūd (- 1675)

در احوال و سخنان پدر خود خواجه خاوند محمود، معروف به حضرت ایشان به دستور همان پدر؛ از او دو کتاب در این زمینه یاد شده است:۱. کتاب رضوانی (مشترک، ۹۲۵/۱۱)؛ ۲. مرآت طیبه، که نام نگارنده و کتاب در دیباچه آمده و می‌گوید به دستور ایشان به نگارش آن پرداختم. در نه «باب» نگاشته است: ۱. بیان دانستن ما لابد طلب؛ ۲. تذکره منتسبان این سلسله علیه؛ ۳. بیعت و انابت کردن؛ ۴. الفاظ دربار حضرت ایشان که در خلال مجالس و محافل بر زبان می‌گذشت؛ ۵. مراتب سیر و سلوک (ایشان)؛ ۶. خرق عادات و کشف و کرامات ایشان؛ ۷. وفات ایشان؛ ۸ نسبت ایشان به خواجه بهاء الدین نقشبند؛ ۹. اولاد و خلفای حضرت ایشان.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۸–عکسی

آغاز: فصحای عرب و عجم مالیده، هر چند بر زبان مبارکش؛ **انجام:** معین الدین خاوند که متصدی این اوراق است فرزند.

نسخه اصل: گنج بخش، ۱۳۲۹۵ بخش فهرست‌نشده‌ها؛ خط: نستعلیق پخته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز (در دیباچه چند سطری افتاده) و انجام (در ۹ باب افتاده) [عکسی ف: ۲–۲۴۹]

● **مرآت الظفر** / تاریخ ایران / فارسی

mer’āt-oz zafar

وقایع نگار کردستانی، علی اکبر بن عبدالله، ق۱۴ قمری

vaqāye‘-negār-e kordestānī,‘alī akbar ebn-e ‘abd-ol-lāh (- 20c)

رویدادهای کردستان سال‌های ۱۳۰۶–۱۳۱۵ق و در پایان نوید پی‌گیری رویدادها را می‌دهد.

[فهرستواره منزوی ۱۰۷۷/۲]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۴۲۷

آغاز: که در چه موقع و در چه نقطه اتفاق افتاده دور از منه سابقه و اصل کدام مملکت؛ **انجام:** عازم آذربایجان خواهد شد و اگر حیات باقی ماند واقعات آتیه کردستان را برشته تحریر خواهم آورد ۲۶ شهر محرم الحرام ۱۳۱۵. چون این کتاب مستطاب را در صرف بیست روز تحریر نموده ... فرصت تحریر نداشتم ... حرره العبد الاقل الحقیر محمد حسن برازند. فی بیست و یکم شهر شعبان المعظم مطابق یکهزار و سیصد و چهل و شش هجری ۱۲۴۶

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن برازنده، تا: ۱۳۴۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۴۵۷ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۰–۱۲۸۸]

● **مرآت العارفین** / عرفان و تصوف / فارسی

mer’āt-ol ‘ārefīn

بخشی شیرخان، احمد بن محمد، – ۸۳۶ قمری

baxšī šīrxān, ahmad ebn-e mohammad (- 1433)

کتابی است عرفانی در مراتب ثلاثه علم الیقین و عین الیقین و حق الیقین با نثر صوفیانه قرن هشتم، پخته و منسجم آمیخته به نظم و اغلب اشعار از خود مصنف است و مشتمل بر چهارده «کشف» (باب): ۱. بیان حقیقة الوجود؛ الکشف ۲. بیان حقیقة التوحید؛ ۳. بیان حقیقة المعرفه؛ ۴. بیان حقیقة المحبة؛ ۵. بیان حقیقة الغیرة؛ ۶. بیان حقیقة القربة؛ ۷. بیان حقیقة الوصله؛ ۸ بیان حقیقة الکلام؛ ۹. بیان حقیقة الرؤیة؛ ۱۰. بیان حقیقة الصفوة؛ ۱۱. بیان حقیقة الاراده؛ ۱۲. بیان حقیقة الولایة؛ ۱۳. بیان حقیقة السماع؛ ۱۴. بیان حقیقة الروح. (اردلان)

آغاز: بسمله الحمدلله الذی خلق آدم علی صورته و تلألأ فی لوح وجوده سرسورته و کشف جماله بمرآت بصیرته و الصلوة علی نبیه محمد ... اما بعد لسان وقت ناطق است و عین غیب شاهد

انجام: چون این غزل شنیدی و خود را ندیدی جمال آن آیات در این مرآت ببین تا گویند مشاهده بحق الیقین لمن الملک الیوم لله الواحد القهار
چاپ: درهند به چاپ رسیده است
[نسخه‌های منزوی ۱۳۷۳/۲؛ الذریعة ۱۰۳۵/۹؛ کشف الظنون ۱۶۴۸/۲؛ فهرستواره منزوی ۸۵۳/۸]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** الحمدلله رب العالمین علی اتمام مرآت العارفین و الصلوة علی محمد ... و علی آله ... الطاهرین.
توضیح: مؤلف در مقدمه و پایان کتاب از خود نام نبرده فقط در اشعاری که از خود به عنوان تأکید مطالب و نمک نثر آورده «مسعود» تخلص کرده و کاتب نسخه در پایان افزوده است «کتاب مرآة العارفین من مصنفات سلطان الموحدین شاه زاده مسعود بک رضی الله عنه» مرحوم سعید نفیسی چون شرح حال مصنف را از دو مأخذ نقل کرده است به دو کتاب جداگانه به نام «مرآة العارفین» از دو مؤلف تقریباً هم نام و هم عصر معتقد شده است! و در علت وجه تسمیه «بخاری» یکی را از هندوستان به بخارا برده و دیگری را که اهل بخارا بوده به هندوستان آورده به یکی از آنها دو کتاب و به دیگری سه کتاب منسوب داشته است؛ خط: نسخ، کا: شیخ یوسف بن شیخ عبدالله، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ واقف: ابن خاتون، ۱۰۶۷؛ جلد: پارچه‌ای، ۹۲گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۱-۲۱۰]

۲. شیراز؛ بنیاد فارس‌شناسی؛ شماره نسخه:۴۱/۱
آغاز و انجام: برابر؛ انجامه: الحمدلله رب العالمین علی اتمام مرآت العارفین و الصلوة و السلام علی سید المرسلین و خاتم النبیین حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم و علی آله واصحابه اجمعین بدستخط فقیر الحقیر امیدوار لطف خدا غلام مرتضی ولد حافظ جلال الدین بن حافظ محمد جمال بن جانمحمد مغفور مبرور بتاریخ بیستم رجب المرجب روز شنبه سنه ۲ عالمگیر ثانی پادشاه غازی خلد الله ملکه و سلطانه باتمام رسید.
نوشته بماند سیه بر سفید ×× نویسنده را نیست فردا امید
دارای ۱۴ کشف است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۱۷گ (۱پ-۱۱۷ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: -۶۳]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۳۴-ف
نسخه اصل: بادلیان ۲۶۷۹ وینفیلد ۳۵؛ خط: نستعلیق، کا: محمد عظیم الدین، تا: ۳ ربیع الاول ۱۱۵۱ق؛ ۱۰۵گ، ۱۵ سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۱]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۷۶/۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۷رمضان ۱۳۰۰ق؛ جلد: مقوا، ۱۷سطر (۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۱۹×۲۹سم [ف: ۱۷-۲۴]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۸۱/۲-۸/۹۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** بپرسید بپرسید زمسعود ره دوست ××کجائید کجائید بیائید ... رباعی: با آنکه هزار جلد کاغذ خوانی ×× تا در تو خودی بود خدا کی دانی / پا از حد خویشتن برون بنشانی ×× دانی به یقین هر آنچه جویی آنی الحمدلله والمنه
خط: نستعلیق، کا: غلام محیی الدین، تا: شنبه ۱۴ محرم۱۳۰۲ق، جا: حیدرآباد دکن؛ مصحح؛ جلد: مقوا، ۱۶۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۷-۴۲۵۱]

● مرآت العارفین / عرفان و تصوف / فارسی

mer'āt-ol 'ārefīn

میرزا بابا شیرازی، ابوالقاسم بن عبدالنبی، ۱۲۱۲؟ - ۱۲۸۶ قمری

mīrzā bābā šīrāzī, ab-ol-qāsem ebn-e 'abd-on-nabī (1798 - 1870)

رساله مختصری است در بیان مراتب توحید و معرفت نفس و سیر و سلوک و مراتب پنج‌گانه شناخت معرفت حضرت حق عز و علاء:معرفت: احکام، افعال، اسماء، صفات و ذات. این رساله غیر از «مراتب الهیه» شاه نعمت الله ولی و «مشکل حل یا مراتب معرفت حق» میرسید علی همدانی است. آن را به محمود شبستری نیز نسبت داده‌اند و با نام همو نیز به چاپ رسیده است. با توجه به عبارات و تعبیراتی که نشان دهنده شیعی بودن مؤلف است، نسبت آن به شبستری منتفی است.
آغاز: الحمدلله الذی نور قلوب العارفین بهدایة العرفان و الایقان و ابصر عیون السالکین بمدراج القلوب و البرهان ... شکر و سپاس مر آن رئوف و رحیمی را که موجودات را از ظلمت خانه نابود بصحرای وجود آورد و سوختگان آتش فراق را.
انجام:که گفتار ورای کردار و کردار ورای گفتار است و اخلاص غیر همه اینها. الحمد لله ولی التوفیق
چاپ: مشار فارسی، ج۴، صص۶۴۷۴-۶۴۷۵؛ تهران، ضمن مجموعه آثار شیخ محمود شبستری، تصحیح دکتر صمد موحد، انتشارات طهوری، چاپ دوم، ۱۳۷۱ش؛ دارالسلطنه تبریز، سنگی، ۱۳۲۰ق، وزیری کوچک، ۲۰۳ص
[فهرست مشار ۵۷۰؛ فهرستواره منزوی ۸۵۴/۸]

۱. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۲۳۳
آغاز و انجام: برابر
نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه به دست آمد؛ خط: نستعلیق و شکسته خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۸۲ق؛ جلد: تیماج، ۵۲گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: -۲۷۸]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۲۰۲/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: شنبه ۱ شعبان۱۲۸۹ق؛ نویسنده نسخه آن را از شیخ محمود شبستری پنداشته؛ جلد: تیماج، ۱۰گ (۱ر-۱۰پ)، ابعاد متن: ۹×۱۶، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۵-۴۱۴۹]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۴۰/۱

آغاز و انجام: برابر

در فهرست با عنوان «کمال محبت ازلی» و ناشناس آمده؛ خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۲۹۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۱پ-۱۲پ)، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۱-۳۰۱]

۴. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۷۸/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: اسد الله تنکابنی، تا: ۱۲۹۵ق؛ ۱۰گ (۲۰۷پ-۲۱۶پ)، ۱۱ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲-۸۸]

۵. اصفهان؛ صارم الدوله (کتابخانه فرهنگ اصفهان)؛ شماره نسخه:۱۰۱۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: علی اکبر منشی همدانی، تا: ذیحجه۱۳۰۲ق [ف: -۱۲۶]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۶۰/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** تحریر این رساله بدین سبب بود که سالک خود را بدین آیینه مقابل سازد که اگر در خود چیزی یابد در طلب زیاد کوشد.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۱ رمضان ۱۳۰۷ق؛ جلد: تیماج، ۵ص (۴۸-۵۲)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۰-۸۵۹]

۷. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۳۰/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: کربلائی میرزا آقا، تا: ۱۳۲۴ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۵ص، ۱۵سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۲-۳۲۶]

● **مرآة العارفین** / کلام و اعتقادات / فارسی

mer’āt-ol ‘ārefīn

تویه درواری، محمد قاسم بن محمد هاشم، ق۱۳ قمری

tūye darvārī, mohammad qāsem ebn-e mohammad hāšem (- 19c)

اهداء به: وزیر محمدشفیع

چون در خلقت قالب مثال بین علماء قیل و قال بسیاری بوده لذا مؤلف آنچه از آیات خدا و احادیث ائمه هدی علیهم السلام در این باب وارد شده، جمع‌آوری نموده است.

دامغان؛ صادقیه؛ شماره نسخه:۲۷۷/۲

آغاز: جواهر زواهر حمد و سپاس که عنقای قاف عقول فکرت انسان به ذروهء کبریای او پرواز نتواند نمود ؛ **انجام:** فرمود که ترا به بهشت برند و مؤمن گوید که تو کیستی که از قبر تا اینجا مرا بشارت دادی و مونس ...

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۱۸گ، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف مخ:-۲۰۶]

● **مرآة العارفین فی طریق الحق و الیقین = سرور العارفین** / کلام و اعتقادات / فارسی

mer’āt-ol ‘ārefīn fī tarīq-el haqq va-l yaqīn = sorūr-ol ‘ārefīn

نادم، احمد شریف بن محمد رضا، ق۱۳ قمری

nādem, ahmad šarīf ebn-e mohammad rezā (- 19c)

اهداء به:ناصر الدین شاه قاجار

مؤلف که تا چهل سالگی به خدمت در فوج سربازی و مباشری مشغول بود، در چهل سالگی به تشویق محمد کریم خان کرمانی رئیس طایقه شیخیه کرمان این کتاب را تألیف نموده است ودر پایان آن از علمای شیخیه به تجلیل یاد می‌کند. وی کتابش را دریک «فروغ » و دوازده «تجلی» و یک «شعاع» و هر تجلی را در دوازده «پرتو» تنظیم نموده است.او در اثنای کتاب اشعاری از خود می‌آورد.فهرست مطالب کتاب:فروغ:در توحید و معرفت خدای تعالی شامل دوازده عکس؛ تجلی ۱. بیان علم و شرافت و فضیلت آن و آداب تعلین و تعلم؛ ۲. معرفت صفات انسان و بیان ارواح خمسه به طریقه حکما؛ ۳. بیان معرفت انفاس اربعه؛ ۴. بیان قوای سیم و چهارم و پنجم نفس ناطقه قدسیه که آن علم است و حلم است و تباهه؛ ۵. در تتمه قوای پنجم نفس ناطقه قدسیه که ان نباهه است؛ ۶. کیفیت نفس کلیه الهیه و بیان قوای پنج‌گانه و خواص دوگانه و صفاتی که در ان کمون دارد؛ ۷.ذکر اسرار شهادت جناب سید الشهدا(ع) و ذکر احادیث در فضیلت ثواب درگریستن بر آن بزرگوار و ذکر عالم ذر و قبول شهادت و بیان فضیلت زمین کربلا تربت آن جناب و ثواب زیارت آن حضرت و برخی از مصائب؛ ۸ فضیلت زیارت و ثواب گریستن و تتمهاسرار شهادت آن حضرت؛ ۹. فضایل مولای متقیان ـصلوات الله علیه؛ ۱۰. فضایل سایر ائمه احد عشر ـ سلام الله الملک الاکبر؛ ۱۱. در علم اخلاق و طریقه سلوک با ابوین و اخوان و اهل و عیال و خدم و حشم و معرفت اخوان دینی و حقوق ایشان و وجوب محبت ایشان که اصل ولایت است؛ ۱۲. بیان اسرار الصلوة و قلیلی از صوم از واجب و مستحب؛ شعاع:در بیان احادیثقدسی از فرمایشات خداوند عالم جل شأنه در تورات و زبور و انجیل و فرمایشات درشب معراج آن حضرت و از کلمات حضرت امیر ــ صلواتالله ـ واحادیث از ائمه طاهرین (ع) در دوازده اشعه.

آغاز: حمد و ثنای بی حد و شکر و سپاس لایعد سزاوار احدی است جلتعظمته که از لمعان اشراق فیض خود وجود فایض الجود ...

انجام: معنی این را می‌فهمی که می‌گویی د رسجده آخر اللهم انی اسئلک الراحة عند الموت و العفو عند الحساب یجهت این است که تا نمازدیگر شاید نرسیدی ... ختم کردم.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۱۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** و چه در قرون ممات و ختم بفضل الله ما یشاء و یحکم ما یرید بتأییده بر دست مؤلفش اقل الخلیفه احمدالشریف بن محمد رضا ...

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۲۰ رجب۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج، ۲۸۰گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸×۲۲/۵سم [ف: ۳۷-۱۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۳۵۱۹

آغاز: الحمد لله الخالق المقدر و البارئ المصور و الجبار المتکبر لافتقار الاثر المؤثر ... اما بعد چنین گوید واثق بالله الصمد ابن محمد رضا احمد آمنه الله الفرد الاحد؛ **انجام:** برابر

جلد دوم کتاب (حالات امیر المؤمنین(ع))و از تجلی نهم تا دوازدهم؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: جمعه ۲۳ربیع الثانی [پاک شده]؛ مهر: «محمد باقر خادم سبط نبی» (بیضوی)؛ جلد: گالینگور، ۲۷۱گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۳۷-۲۰]

● مرآت العارفین فی ملتمس زین العابدین / تفسیر / فارسی

mer'āt-ol 'ārefīn fī moltames-e zayn-ol 'ābedīn

قطب الاقطاب، شاه عبدالرسول، ق۱۲ قمری

qotb-ol-aqtāb, šāh 'abd-or-rasūl (- 18c)

وابسته به: مرآة العارفین و مظهر الکاملین و ملتمس زین العابدین؛ صدرالدین قونیوی، محمد بن اسحاق (۶۰۷-۶۷۳ق)

تاریخ تألیف: ۱۱۷۷ق

مؤلف این رساله را بنا به خواهش فرزند خود «فی تحقیق فاتحة الکتاب التی هی ام الکتاب بلسان اهل الله» نوشته است. نویسنده ضمن توضیحات متوسل به برخی اشکال هندسی برای تفهیم بهتر موضوع شده است. ترجمه رساله بعدی از عربی به فارسی است.

۱. تهران؛ وزارت امور خارجه؛ شماره نسخه:۲/۲-۷۴

تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف؛ خط: نسخ، کا: فخرالدین محمد، تا: ۱۱۷۰ق؛ جلد: مقوایی، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: -۱۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۴۵

آغاز: بسمله، قال الله تعالی ن و القلم و ما یسطرون، حمد و سپاس مر احد را که پیدا کرد از نور چیزی که درج بود در قلم و ظاهر نمود بسوی وجود خویش آنچه کنز بود در عدم؛ **انجام:** حقا که بگذرد سرم از فرق فرقدین ... یا ارحم الراحمین.

خط: نستعلیق، کا: ملاعمر، تا: ۲۷ ذیقعده۱۳۰۶ق، به نام سردار رحمان با شعرهایی در ستایش او؛ مجدول؛ کاغذ: هندی، ۲۴گ، ۹سطر (۹/۵×۱۷/۵)، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۷-۱۵]

● مرآة العارفین و مظهر الکاملین و ملتمس زین العابدین = تفسیر سورة الفاتحة / تفسیر / عربی

mir'āt-ul 'ārifīn wa muẓhir-ul kāmilīn wa moltames-u zayn-ul 'ābidīn = tafsīr-u sūrat-il fātiḥa

؟ صدرالدین قونیوی، محمد بن اسحاق، ۶۰۷ - ۶۷۳ قمری

sadr-od-dīn qūnīyavī,mohammad ebn-e eshāq(1211 - 1275)

نسخه‌های این رساله بسیار است با نام‌های متفاوت و بیشتر مؤلف ناشناس، برخی آن را از صدرالدین قونوی دانسته‌اند (سپهسالار ۴۷۰/۳؛ ملی ۱۵۲/۱۰؛ دائرة المعارف ۲۲۹/۲؛ مجلس شورا ۲۵۹/۱۳) برخی از عبدالرحمن جامی (ملی ۵۲۳/۵) و برخی از ابن عربی (فهرست حوزه علمیه امام صادق ۹۷/۱) و برخی از قاضی سعید قمی. چون بیشتر از صدرالدین قونوی نامبرده‌اند بدون این‌که آن را حاصل تفحص خاصی بدانید نسخه‌های یافت شده را به نام صدرالدین قونوی ثبت نمودیم.

رساله عرفانی مختصری است در تفسیر و تأویل سوره مبارکه فاتحة الکتاب که چاپ هم شده است. در دیباچه آمده: «فانی اجبت سئوالک ایها الولد الصالح لما سالتنی ان اثبت و ارقم لک فی هذا المختصر شیئا مما قدرالله لی فی تحقیق فاتحه الکتاب التی هی ام الکتاب بلسان خاصة و سمیته بمرآت العارفین فی ملتمس زین العابدین». چنین برمی‌آید که پرسنده زین العابدین نام داشته است.

آغاز: بسملة، الحمدلله الذی اخرج من النون ما ادرج فی القلم و ابرز الی الوجود بالجود ما اکنز فی القدم.

انجام: فاکتفینا علی ما رقمنا وفقنا عندنا قضیتنا (کذا) و الله یقول الحق و هو یهدی السبیل و هو حسبنا و نعم الوکیل و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم تسلیما کثیرا.

چاپ: چاپ شده است.

[پیشگفتار عبدالقادر احمد عطا، بر چاپ «اعجاز البیان فی تأویل ام القرآن» قونوی، مصر ۱۳۸۹/۱۹۶۹ م؛ مشار، عربی ۸۲۷ که از چاپ «مرآت العارفین؛ تفسیر سورة الحمد»، بمبئی ۱۳۰۷ ق، بدون نام نگارنده خبر می‌دهد؛ الاوقاف العامة موصل۱۰۵/۲]

شرح و حواشی:

۱- جلاء مرآة العارفین فی ملتمس زین العابدین = شرح مرآة العارفین؛ خیرآبادی، محمد صالح بن محمد شریف (-۱۲)

۲- مرآة العارفین فی ملتمس زین العابدین؛ قطب الاقطاب، شاه عبدالرسول (قرن ۱۲)

۱. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۱۱۶/۵

آغاز: برابر

در فهرست از ابن عربی دانسته شده؛ خط: نستعلیق، کا: عطاءالله بن محمد بن نظام حسینی بخاری، تا: ۸۴۳ق؛ ۳گ (۶۲ر-۶۴پ)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱-۹۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۶۵۰/۷

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمود متطبب تولمی گیلانی، تا: ۸۶۶ق؛ جلد: مخمل، ۷گ (۷۶پ-۸۲پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۷سم [ف: ۱۲-۲۲۳]

۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۰۳/۶

آغاز و انجام: برابر

تذکر:در فهرست از عبدالرحمن جامی دانسته شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۱؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج، ۹ص (۱۴۲-۱۵۰)، ۱۴سطر (۷/۵×۱۲)، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۵-۵۲۳]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۶۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۰ق؛ محشی با رمز «کاشی» و «صح»؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ جلد: مقوا، ۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳/۵سم [اهدائی رهبر: ۱علوم قرآن-۲۵۵] و [ف: ۲۲-۴۰۷]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۳۸۹/۴

آغاز و انجام: برابر

توضیح: نام مؤلف از آغاز و انجام معلوم گردید؛ خط: نستعلیق، کا: کریم بخش قادری، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: شرقی، ۷گ (۱۱۷پ-۱۲۳پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۸×۱۷/۵سم [ف: ۳۹-۱۳۸]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۷۲/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** یا مکاشف العلم یا مکاشف العین یا مکاشف احال المشاهدة فوق المکاشفة.

تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نستعلیق، کا: درویش محمد صوفی، تا: ۱۱۲۱ق؛ کاغذ: استانبولی، ۱۴گ (۵۵ر-۶۸ر)، ۱۵سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۱۷-۳۷۸]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۱۰/۳۸ کر

آغاز و انجام: برابر

تذکر: در فهرست مؤلف را با تردید، ابن عربی دانسته است؛ خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد بن حاج عوض، تا: قرن ۱۳؛ رقم کاتب (گویا مستنسخ عنه): «نمقه العبد الحایض الراجی فیض ربه الفایض محمد بن الحاج عوض، عوض فی دارالجزاء بأشرف العوض و کان فراغه فی لیلة الخمیس العشرین من شهر ربیع الأول فی سنة تسع و ثلثین و ثمان مائة؛ اسم المؤلف شیخ محمد الشیرین»؛ ۴گ(۱۴۹ر-۱۵۲ر)، ۲۷ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۶/۵سم [ف: ۴۰/۲-۳۶۹]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۲۲/۶

آغاز و انجام: برابر

تذکر: در فهرست نام مؤلف ندارد؛ خط: نستعلیق، کا: فاضل خلخالی، محمد قاسم، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۰گ (۱۹-۳۸)، ۱۴سطر (۶/۵×۱۰)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۱۱-۲۳۰۶]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۵۶/۹

آغاز و انجام: برابر

تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۵گ (۲۷۸پ-۲۸۲پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۶-۱۴۳]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۳۳۳/۸

آغاز و انجام: برابر

تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نستعلیق، کا: احمد رشتی، تا: ۲۱ جمادی الثانی ۱۲۲۰ق؛ جلد: تیماج، ۶گ (۸۶پ-۹۱پ)، ۲۰سطر [ف: ۱۶-۲۴۳]

۱۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۹۷/۵

آغاز و انجام: برابر

کا: قربانعلی نیشابوری، تا: ۱۲۳۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۶ص (۱۱۲-۱۲۷)، ۱۹سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶-۲۷۵]

۱۲. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۳۲۵/۱۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** پایان: قلب انسان، دل.

تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است؛ بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق؛ جلد: مقوایی، ۴۹ص (۳۶۴-۴۱۲)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲-۶۴]

۱۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۱۰/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۷ق؛ جلد: تیماج، ۴ص (۹۷-۱۰۰)، ۲۰ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۱۵۲]

۱۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۳۴۲/۵

خط: نستعلیق، کا: ابراهیم قزوینی، تا: با تاریخ۱۲۴۸ق؛ جلد: میشن، ۷گ (۱۲۳پ- ۱۲۹ر)، ۱۸سطر [ف: ۵-۴۶۹]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۵۲

آغاز و انجام: برابر

تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: رمضان۱۲۵۵ق؛ ۶گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۰×۲۱سم [ف: ۴-۴۵۴]

۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۳۱۲/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** موجود: ولا یا بس و هو عالم الملکوت ...

تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نسخ، کا: لطف الله بن عبداللطیف، تا: ربیع الاول۱۲۵۷ق؛ افتادگی: انجام؛ واقف: احمد فاضل، اسفند ۱۳۶۵؛ جلد: میشن مذهب، ۳۱۵گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۴/۷×۲۰/۵سم [ف: ۱۴-۴۵]

۱۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۹۶۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: فیض قمی، علی اکبر بن محمد، تا: ۱۲۹۷ق؛ ۱۳گ (۱۶پ-۲۸ر) [ف: ۲-۲۲۹]

۱۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۰۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** قال اطفاء السراج فقد طلع الصبح.

تذکر: در فهرست از قاضی سعید قمی دانسته شده؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مجدول، با سرلوح مانندی؛ کاغذ: هندی، جلد: مقوا، ۲۶گ، ۹۸سطر (۵×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۱۷-۶]

۱۹. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۳۳۲/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی کرمانشاهی، تا: ۱۳۰۳ق؛ جلد: تیماج،

۲۱ص (۱۹۰-۲۱۰)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳-۴۷۰]

۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۸۴۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۲ص (۴۳-۵۴)، ۱۹سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۳-۲۵۹]

۲۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸۳/۴ط

آغاز: برابر؛ **انجام:**و باعتبار تجردها عن المضافات و المنسوبات و عدم.

بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۲ص (۶۴-۶۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۴/۳-۵۳]

۲۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۵۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ واقف: نادرشاه؛ ۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۴-۴۵۴]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۴۴۰/۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** انجام دایره است

تذکر: در فهرست بدون نام مؤلف است؛ خط: نستعلیق ترک، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: استانبولی، جلد: مقوا، ۱۵ص (۲۳۳-۲۴۷)، ۱۸سطر (۱۲/۵×۱۸)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۱۷-۳۶۹]

● **مرآت العاشقین** / اخلاق / فارسی

mer'āt-ol 'āšeqīn

رشتی اصفهانی، محسن بن محمد رفیع، ۱۲۱۵ق۱۳ قمری

raštī esfahānī, mohsen ebn-e mohammad rafī' (1801 - 19c)

تاریخ تألیف: ۱۱ ربیع الاول ۱۲۴۲ق؛ محل تألیف: اصفهان

منظومه کوتاهی است به سبک گلشن راز شیخ محمود شبستری در سیر و سلوک و شرایط آن. مؤلف که دراشعارش عاصی تخلص می‌کند این اشعار را در اصفهان سروده است.

آغاز: ای دل ای دل گرچه لالی از مقال ×× سیما بین الصلوتین و مقال

انجام: ختم کن دستان و دم بند از کلام ×× وعده ما و تو دریوم القیام

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۳۴۰/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد بن علی قزوینی الاصل، تا: ۱۲۷۶ق؛ توسط مؤلف مقابله و تصحیح شده ۱۰ جمادی الاول ۱۲۷۶؛ با حواشی مختصر به امضای «منه»؛ جلد: مقوا، ۱۰گ (۴۶پ-۵۵پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۸×۲۱سم [ف: ۱-۲۹۸]

● **مرآت العاشقین** /

mer'āt-ol 'āšeqīn

شکری، محمد امین

šokrī, mohammad amīn

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۳۹۸

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی نور قلوب العارفین؛ **انجام:** و احشرنا فی زمرة العاشقین العارفین و الحمدلله رب العالمین

خط: نسخ خفی خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق؛ قطع: وزیری [رایانه]

● **مرآت العاشقین** / شعر / فارسی

mer'āt-ol 'āšeqīn

مجنون مراغی، رضا قلی میرزا بن ملک قاسم، ق۱۴ قمری

majnūn-e marāqī, rezā qolī mīrzā ebn-e malek qāsem (-20c)

مثنویی است دربیان روح انسانی و چگونگی ورود آن به کشور بدن و صفات آن ازقبیل محبت و عشق و مرض‌های آن.

آغاز: ای زنام تو نامها نامی ×× نامی ازنام توست هر نامی / نامها گشته نامی ازنامت ×× سرهر نامه نامی از نامت. نظم ازنظم توست درنامه ...

انجام:ختم کردم با اسم احمد وآل ×× احمدی نامه راه مده تو زوال / کرد مجنون چو نامه را مختوم ×× درقایل شنید ار هرلوم

چاپ: تهران، ۱۳۶۲ق، سربی، ۱۷۲ص.

[فرهنگ سخنوران ۵۱۳؛ الذریعة ۹۶۸/۹؛ نسخه‌های منزوی ۲۵۱۳/۳؛ فهرستواره منزوی ۸۵۶/۸]

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۱۹۴۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط:نستعلیق،کا:سید اسد الله بن هادی موسوی،تا:سه‌شنبه۲ ذیحجه ۱۳۱۹ق، جا: مراغه؛ سعی واهتمام ظفرالدوله امیر تومان رئیس قراولان دربار مظفرالدین شاه درسال ۱۳۲۱ق به اتمام رسیده؛ جلد: مقوا، ۵۳گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف مخ: ۵-۱۹۷۹]

← مرآت العالم (منتخب) ≻ مرآت عالم نما

● **مرآت عالم نما = مرآت العالم (منتخب)** / تاریخ جهان / فارسی

mer'āt-e 'ālam namā = mer'āt-ol 'ālam (mn.)

سهارنپوری، محمد بقا، ۱۰۳۷ - ۱۰۹۵ ؟ قمری

Sahāranpūrī,mohammad baqā (1628 - 1684)

درباره نگارنده آن سخن است، برخی آن را از محمد بختاورخان از درباریان اورنگ زیب (م احمد نگر ۱۰۹۶ق) گفته‌اند. خواهر زاده (محمد بقا) یعنی محمد شفیع در «مرآت

جهان نما» می‌نویسد که این کتاب نگاشته دایی او است. در «مآثر عالمگیری» آمده، بقا در نگارش مرآت العالم به بختاورخان یاری می‌کرده است. اته می‌نویسد، از محمد بقا است و نادرست از بختاورخان دانسته‌اند. (برای آگاهی بیشتر رک: برگل ۶۲۸/۲؛ مشترک ۱۲۵/۱۰). در کلفون نسخه رؤیتی خودم(سیاهیوال) مورخ ۱۱۰۳ق که هشت سال پس از مرگ بختاورخان نوشته شده است نام نگارنده بختاورخان آمده است. تاریخ عمومی جهان است و سپس هند. در هفت «آرایش» و هر یک در چند نمایش: آرایش ۱. ذکر برخی از احوال پیامبران، چهار نمایش؛ ۲. حالات و غزوات پیامبر و شمه ای از فرزندان و همسران ایشان و امامان و برخی از صحابه، دوازده نمایش؛ ۳. خاندان اموی، عباسی، و همروزگاران عباسی؛ ۴. خاقان امیر تیمور گورگان، پنج نمایش؛ ۵. پادشاهان دهلی و دیگر ممالک عهد همایون؛ ۶. پادشاهان گورکانی هند، پنج نمایش؛ ۷. اورنگ زیب (۱۰۶۸-۱۱۱۸) در سه پیرایش؛ خاتمه: در سرگذشت سرایندگان. (احمد منزوی)

آغاز: برترین گوهری که تاج داران کشور فصاحت و تخت نشینان خطبع بلاغت ...

[نسخه‌های منزوی ۴۲۰۰/۶؛ فهرستواره منزوی ۶۵۵/۱]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۲۱۵/۲۰

بخش کوتاهی از این کتاب شامل ذکر تألیفات بختاورخان موجود است؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ جلد: گالینگور، ۶گ (متن ۶۳ر-۶۸پ)، اندازه: ۲۱×۳۰/۵سم [ف: ۳۸-۳۱۶]

● مرآة العجائب / کیمیا / عربی

mir’āt-ul ‘ajā’ib

ابن مهتار، ابوعبدالله محمد

ebn-e mehtār, abū-‘abd-ol-lāh mohammad

در شرح اشکال مصوره در آینه و در نه «فصل» است: ۱. در مزاج الاول: در شرح دائره سوراء؛ ۳. در شرح کف؛ ۴. در شرح غراب اسود؛ ۵. در شرح عقاب، ۶. در شرح خورشید تصویر شده؛ ۷. در شرح ثعبان؛ ۸. در شرح رباطات نه‌گانه؛ ۹. در شرح دوایر نه‌گانه.در آن از هرمس و فیثاغورس و قوطونس و کتاب «ماء الورقی» و خالد و شعرهای او و عبدالعزیز بن تمام و دیسموس و ارسطو یاد شده است. نگارنده در آن از «رساله بحریه» خود نام می‌برد.

آغاز: ۱: الحمدلله الذی تفرد بالعز و البقاء، و قهر عباده بالموت و الفناء ... و علی آله الطاهرین ... اما بعد فاعلموا اخوانی الحقیقة ایدکم الله و ایای بروح منه ...

۲: فتبصرت فی تلک المرات ونظرت فیها تماثیل عجیبة وصور غریبة فطولت النظر الی ... فسمیته مرآت العجائب ... علی تسع فصول ... الفصل الاول اعلم ارشدک الله وایای ان الشخصین

انجام: من بلغ الجهال علماً اضاعه ومن منع المستوجبین فقد ظلم فهذا آخر ما وردناه من الشرح واخبرنا به ودللنا علیه بحسب جهدنا وطاقتنا وبالله المستعان وعلیه التکلان تمت الرسالة المرآت العجائب

[الذریعة ۲۷۸/۲۰]

شرح و حواشی:

۱- مرآت العجائب (ترجمه)

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۷۱/۲۰

آغاز: بسمله و به نستعین، فهذا کتاب مرآت العجائب فی شرح اشکال المصوره فی المرآت؛ **انجام:** اذهو شائع فی کتب الحکماء ... اولافائده فیها.

کا: محمد نعیم محمد آبادی، تا: ۱۰۸۳ق؛ جلد: تیماج، ۳ص (۲۲۰-۲۲۲)،۲۵سطر(۸×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۱۰-۴۸۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۰۷۳۹

بی‌کا، تا: ۱۲۲۶ق[الفبائی: -۵۰۸]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۱۰۳/۱

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر

به عربی در هشت فصل، در فهرست بدون مؤلف؛ خط: نسخ، کا: خانگلدی، احمد، تا: ۱۸ ذیقعده۱۲۵۸ق؛ ۱۲گ (۱ر-۱۲پ)، ۲۴ سطر (۹/۵×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱۱-۲۰۵۵]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۴۱/۲

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: عبدالله شیخ الحرم مسجد شاه پسر محمد حسین فریدنی طهرانی، تا: ۱۳۲۶ق؛ جلد: میشن، ۲۰گ (۹۵پ-۱۱۴ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶/۷×۲۱/۴سم [ف: ۶-۳۷۸]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۷۲۲

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** لایحتاج الی تفسیر فالزم المدرس و مطالعة الکتب فیظهر لک معانی هذه الصنعة فتوکل علی الله و اطلب العون منه انه جواد کریم.

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، قطع: وزیری [الفبائی:-۵۰۸]

۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۶۶۹۴/۱۲-۳۴/۶۴

آغاز: برابر۲؛ **انجام:** برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ مصحح؛ دراول نسخه این رساله ازجلدکی دانسته شده؛ جلد: تیماج مذهب، ۷گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۵۱]

● مرآت العجائب (ترجمه) / کیمیا / فارسی

mer’āt-ol ‘ajā’eb (t.)

وابسته به: مرآت العجائب؛ ابن مهتار، ابوعبدالله محمد

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۵۳/۱

آغاز: بسمله. حمد و سپاس سزاوار خالقی است که منفرد است

بقاء و مقهور کرده است عباد خود را بفناء ... بدانید ای برادران حقیقت که من طالب بودم علم صنعت را؛ **انجام:**ظاهر نماید اسرار آن را در نظر اهل و مستحق این کتاب و الله یرزق من یشاء بغیر حساب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۱گ (۳ر-۲۳ر)، ۱۷سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۲۲/۵×۲۸سم [ف: ۸-۶۸۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۸۷/۸

آغاز: رساله مرآت العجائب در علم صنعت الهیه و من الله التوفیق و هو المعین. الحمدلله رب العالمین ... اما بعد، این مرآت العجائب است و شرح اشکالی که تصویر شده در مرآت یعنی آیئنه ها و این نه فصل است. فصل اول دو شخص از او که در این مرآتست ایشان ذکر و انثی اند؛ **انجام:** و درجه اول را حذف کردیم نیز بواسطه اینکه فاقد نبوده در او و این رساله که بحریه است در صنعت الهیه و نیست توفیقی مگر باستعانت الله تعالی

بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۸۹ق؛ ۵گ (۱۲پ-۱۶پ) [ف: ۴-۱۰۰۷]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۲۰۷/۱

آغاز: بسمله. حمد و سپاس سزاوار خالقی است که متفرد است ببقاء و مقهور کرده است عباد خود را بفناء ... بدان ای برادر حقیقة که من طالب بدم علم صنعت را در کمال دقت چرا که در ان جلالت و رفعت است ... شحر اشکال مصوره در این مرآت ذکر شده است در نه فصل و خالی نیست هیچیک از اصول؛ **انجام:** در شرح دوائر تسعه است پس هرگاه اراده کنی ای برادر معرفت این را بر تو باد بمطالعه رساله بحریه (ص ۹۶۴ همین فهرست) که در ان شرح داده‌ام این مطالب را وای برارد سئوال میکنم از تو و از برادران دیگر که حفظ نمایند این کتاب را از جهال و از ناهلان چه حکما در این باب گفته‌اند.

جاهلان را علم و فن آموختن ×× دادن تیغ است دست راهزن / تیغ دادن در کف زنگی مست ×× به که آید علم جاهل را بدست. و از خدا طلب مینمایم که ظاهر نماید اسرار آن را در نظر اهل و مستحق این کتاب و الله یرزق من یشاء بغیر حساب

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۰گ (۲پ-۲۱ر)، ۱۳سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۸/۵سم [ف: ۶-۲۲۶۶]

● مرآة العجائب (مختصر) / هیئت / عربی

mir’āt-ul ‘ajā’ib (mx.)

اوفی، محمود بن احمد، - ۱۰۴۵ قمری

awfā, mahmūd ebn-e ahmad (- 1636)

مختصری است در بیست و شش «باب» از کتاب «مرآة العجائب فی العمل بالجیب الغائب» که آسان ترین آلتی می‌توان ساخت برای شناخت ساعت.

آغاز: تبارک الذی جعل فی السماء بروجا و جعل فیها سراجا و قمرا منیرا و هو الذی جعل اللیل و النهار خلفة

قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۳۸۹/۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و یکون مجموع ما بین کل منهما و مرکز الآخر مساویا للمحفوظ فالخال علی قوس المطلوب من مرکز الآخر ...

کا: حسن بن محمد مقیم ایروانی، بی‌تا، جلد: تیماج، ۱۴گ (۱۲۵پ-۱۳۸پ)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱-۲۳۹]

● مرآت العرفاء / شعر / فارسی

mer’āt-ol ‘orafā’

ندیم خلخالی، عبدالرحیم بن محمد رضا، ق۱۳ قمری

nadīm-e xalxālī, ‘abd-or-rahīm ebn-e mohammad rezā(- 19c)

مثنوی است از عبدالرحیم بن محمد رضای صابر خلخالی منشی باشی مستوفی متخلص به ندیم شاعر قرن ۱۳.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۰۰

آغاز: کتاب مراة العرفا در فضایل و مناقب آل الله ... تألیف و تنظیم تراب اقدام مدحت سرایان ائمه هدی عبدالرحیم بن محمد رضا خلخالی الملقب و المفتخر من السلطان بمنشی باشی اولا و المستوفی ثانیا و المتخلص بندیم ... حمد بی حد بر خداوند و دود ×× که از هیچ ایجاد کرده هر وجود؛ **انجام:** کعبه ایمان برویش در گشود ×× شد مسلمان اندر آن کشف و شهود

خط: نستعلیق، کا: میرزا آقای گرگانی، تا: دوشنبه ۲۰ ربیع الاول۱۲۷۴ق؛ اصلاح شده خود شاعر، با سرلوح، مجدول؛ مهر: «عبده نصیر ۱۲۸۹»؛ جلد: تیماج، ۱۲۹گ، ۸ سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱۱-۲۱۵۶]

● مرآة العرفان / عرفان و تصوف / عربی

mir’āt-ul ‘irfān

قزوینی، محمد بن محمد شریف

qazvīnī, mohammad ebn-e mohammad šarīf

مباحث عرفانی مشتمل بر هدایه، صقل، و صقاله و مشاهدات است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۰/۷

آغاز: بسمله سبحانک اللهم بحمدک و نستهدیک و نستعینک و نؤمن بک ... و بعد فیقول ... هذه کلمات روعانیة و نفحات روحانیة و لمعات وجدانیة؛ **انجام:**تکملة اوصیکم معاشر اخوانی بتقوی الله ... یضعه البناء هو الاساس

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۰ص (۴۹-۵۹)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵/۵سم [ف: ۳۲-۱۳۳]

● مرآت العقل / کلام و اعتقادات / فارسی

mer’āt-ol ‘aql

حائری سنقری، محمد علی بن حسن علی، – ۱۳۷۸ قمری

hā’erī sonqorī, mohammad ‘alī ebn-e hasan ‘alī(- 1959)

کتاب مفصلی است درعلم کلام، دردو جلد: جلد اول شامل دیباجه درسبب تحریر این رساله، درسه «مقاله»:۱) دراثبات صانع، ۲) درمقالات طبیعیین ومادیین وجواب تناقضات آنان، ۳) درابطال نوامیس اربع؛ جلد دوم دراصول دین شامل پنج «اصل»: توحید، عدل، نبوت، امامت و معاد، با استفاده ازآیات وروایات و اقوال کلامیون. دراول نسخه سه تقریظ براین کتاب از سید ابوالحسن اصفهانی ومیرزا محمد قمی وفردی دیگر «محمد» به تاریخ‌های ۱۳۴۴ و ۱۳۴۰ و۱۳۶۹ق مشاهده می‌شود.

[الذریعة ۵۳/۱ «آیینه عقل»]

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۷۷۹

آغاز: بسمله الحمدلله خالق المواد رافع السبع الشداد منوع الانواع فاطر الخلق بلطیف الابداع والصلوة والسلام علی قالع الانداد و قاطع الاضداد ... وبعد فقد قال الله فی سورة الاعراف ان ربکم الله الذی خلق؛ **انجام:** قال اصبغ فما سمعت من مولای غیر هذین الحدیثین ثم توفی صلوات الله علیه والی هنا تم الکتاب حامداً لله ومصلیاً علی رسوله فی تاریخ شوال من سنی ۱۳۳۰ من الهجرة النبویة.

این نسخه کامل است وهر دوجلد را دربردارد؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: شوال ۱۳۳۰ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: مقوا، ۱۹۵گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۲–۴۸۹]

← مرآت العقول ≻ عماد الاسلام فی علم الکلام

● **مرآة العقول** / اخلاق / عربی

mir’āt-ul ‘uqūl

کرمانی، علیرضا بن محمد باقر، ق۱۴ قمری

kermānī, ‘alī-rezā ebn-e mohammad bāqer(- 20c)

در تشویق به توبه از گناهان و توجه به درگاه اله جل و علا، و شرایط و چگونگی توبه و وجوب مبادرت به آن، با استفاده از آیات کریمه و احادیث اهل بیت علیهم السلام و گفتار بزرگان دینو صلحای عارفین و آنچه را که به نظر مؤلف رسیده است. در یک «مقدمه» و دو «مقصد»: المقدمة: فی ذم التسویف فی التوبة؛ مقصد ۱. فیما یحث النفس الی التوبة؛ مقصد ۲. فی نفس التوبة وشرائطها.(احمد حسینی اشکوری)

آغاز: اللهم یا من برحمته یستغیث المذنبون و یا من الی ذکر احسانه یفزع المضطرون و یا من لخیفته الخاطئون ... اما بعد فیقول ... علی رضا بن محمد باقر الکرمانی ... هذا مقام من اعترف بسبوغ النعم

انجام: فایما عبد عصانی و کلته الی نفسه و لم ابال فی ای واد هلک.

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مهدی بن حسین علی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۷۹گ، ۱۵سطر (۶×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۸–۷۱۱]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۲۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۲۳۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف:۵–۳۵۳]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۹۲۴

خط: نسخ، کا: محمد ابراهیم بن محمد نجف آبادی اصفهانی، تا: پنج‌شنبه۱۴ ذیقعده۱۲۲۷ق؛ جلد: تیماج، ۳۰۷گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف:۵–۳۵۴]

۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۱۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی ۱۲۳۰ق؛ جلد: مقوایی، ۱۵۰گ (۱پ–۱۵۰ر)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف:۱–۳۰۷]

۵. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۴۱۸/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد مهدی بن محمد بن عبدالرزاق، تا: چهارشنبه ۲۳ شوال۱۲۳۳ق، جا: خوسف؛ جلد: تیماج، ۱۹سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف:–۳۴۷]

● **مرآت العقول** /- عربی

mir’āt-ul ‘uqūl

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۹۳۸

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از امرالله صفری [رایانه]

● **مرآة العقول فی شرح اخبار آل الرسول = شرح کافی** / فقه، شرح حدیث / عربی

mir’āt-ul ‘uqūl fī š.-i axbār-i āl-ir rasūl = š.-i kāfi

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷ – ۱۱۱۰ قمری

majlesī, mohammad bāqer ebn-e mohammad taqī (1628 - 1699)

وابسته به: الکافی؛ کلینی، محمد بن یعقوب (–۳۲۹)

تاریخ تألیف: ۱۰۷۶ق

شرحی است مفصل بر کتاب کافی، بدین‌گونه که در آغاز، موضوع هر بابی را بیان می‌کند سپس احادیث آن باب را به ترتیب شماره ذکر کرده و سند آن را از حیث صحیح یا حسن

یا موثقبودن توضیح می‌دهد، آن گاه اجزاء مشکله آن حدیث را تحت عنوان «قوله» شرح می‌کند و کتاب‌های اصول را گسترده‌تر از کتب مربوط به فروع گزارش نموده است.محدث بحرانی در لؤلؤ البحرین نوشته‌اند که این کتاب تا نصف کتاب دعاء (ازکتب اصول کافی) تألیف شده و حاجی نوری در فیض القدسی مرقوم داشته‌اند که نصف کتاب دعاء وکتاب عشرة از اصول وکتاب زکات وخمس ونصف صلات از کتب فروع کافی را موفق به شرح کردن نگردیده‌اند وباقی کتب را شرح کرده و نسخ آن نزد من موجود است و این که محدث بحرانی نوشته‌اند که تا نصف کتاب دعا را شرح کرده‌اند مبنی بر عدم اطلاع بر شروح سایر کتب اصول وفروع بوده است.نسخه مطبوع این کتاب که از نظر مرحوم حاج شیخ فضل الله نوری گذشته مشتمل بر شرح تمام کتب اصول وفروع کافی است وبه موجب شرحی که حاجی نوری از صاحب روضات از حدائق المقربین نقل کرده‌اند، امیر محمد حسین خاتون آبادی بر حسب وصیت مرحوم مجلسی نواقص شرح کافی را تکمیل کرده‌اند وشاید این قسمت چاپ شده از ایشان باشد.

تقسیماتی که شارح برای این کتاب قائل شده و از نسخه چاپی معلوم می‌شود از این قرار است: مجلد۱. شرح کتاب عقل و جهل وتوحید؛ مجلد ۲. شرح جزء اول از کتاب حجة؛ مجلد ۳. شرح قسمت دیگر از کتاب حجة (از باب کراهیة التوقیت تا آخر کتاب)؛ مجلد ۴. شرح ایمان وکفر وکتاب دعاء وکتاب فضل قرآن وکتاب عشرة؛ مجلد ۵ تا ۱۱. شرح کتب فروع به ترتیب کافی از طهارت تا ایمان و نذر وکفارات؛ مجلد ۱۲. شرح روضه کافی

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی وهب الحیوة و القوی و افاض العقل لیغلب الهوی ... فیقول ... ابن ... محمد تقی ... محمد باقر ... انی لما رأیت اهل دهرنا علی آراء متشتة و اهواء مختلفة ... و لقد کنت علقت علی کتب الاخبار حواشی متفرقة عند مذاکرة الاخوان ... فشرعت فی جمعها ... و ابتدات بکتاب الکافی ... و ازمعت علی ان اقتصر علی ما لابد منه فی بیان حال الاسانید الاخبار التی هی لها کالاساس و المبانی ... و ساذکر فیها ... کلام بعض افاضل المحشین و فوائدهم و ما استفدت من برکات مشائخنا ... من غیر تعرض لذکر اسمائهم او ما یرد علیهم ثم انه کان مما دعانی الیه و حدانی علیه التماس ثمرة فؤادی و اعز اولادی و من کان له ارقی و سهادی محمد صادق ... و سمیته بکتاب مرآت العقول فی شرح اخبار آل الرسول ...

چاپ: این کتاب مکرر چاپ شده است؛ مشار عربی، ص۸۲۷؛ ایران، سنگی، ۱۳۲۲ق، رحلی، ۱۶+۵۴۳ص؛ (ج۱): [تهران]، سنگی، ۱۳۲۱، رحلی، ۱۷+۴۴۹+۱۲صص؛ (ج۴): ایران، سنگی، ۱۳۲۵، رحلی، ۳۷+۴۳۷صص؛ (ج۳): ایران، سنگی، ۱۳۲۲، رحلی، ۴۹+۵۴۱صص

[الذریعة ۲۷۹/۲۰؛ مکتبة امیرالمؤمنین ۲۴۹/۴]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۳۵

آغاز: بسمله، کتاب النکاح من کتاب الکافی الکلینی الی باب حب النساء؛ **انجام:** و قال الفاضل المال المطلق ثمانون درهما و المقید بنوع ثمانون من ذلک النوع الی هنا انتهی المجلد الحادی عشر ... فی غرة شهر جمیدی الاول من سنة احدی و تسعین بعد الالف الهجریة و الحمدلله ... و عترته الاکرمین

ج ۱۱، از «کتاب النکاح» تا «کتاب الایمان و النذور و الکفارات»؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۸۹ق؛ برخی از اوراق و سطور آخر به قلم مبارک مؤلف؛ جلد: مقوا، ۲۲۴گ، ۱۸-۲۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۲۶-۵۰۹]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۵۳۵

آغاز: کتاب الحجة باب الاضطرار الی الحجة الاول مجهول قوله علیه السلام لم یجز خبر بعد خبر لکان أو صفة لقوله متعالیاً؛ **انجام:** و قال بخقت عینه أی عورتها باب الدعاء للدین الأول صحیح

کتاب الحجة تا کتاب الدعاء؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، با خطخوردگی؛ ۱۶۹گ، اندازه: ۱۹×۲۵/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۱۹]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۴۲ و ۵۲۷۱-ف

آغاز: بسمله. باب (کراهیة التوقیت) ای لظهور القائم و کان المراد بالکراهیة الحرمة ان کان من غیر علم. الاول صحیح؛ **انجام:** باب الفیء و الانفال و تفسیر الخمس و حدوده و ما یجب فیه ... الثامن و العشرون کالسابق (عن العنبر) ای اخذ العنبر ... (و الغوص) ... (فعلی) تعلیلیة و الضمیر لکل من العنبر و اللؤلؤ. قد اتفق الفراغ من جمع هذه التعلیقات و تأویلها مع تشتت البال و وفور الاشتغال فی اواخر شهر رجب الاصب من السنة الثانیة بعد المائة و الالف الهجریة علی یدی مؤلفه ... محمد باقر بن محمد تقی ... و الحمدلله اولا و آخرا و الصلوة علی سید المرسلین محد و عترته الاطیبین (۲۷۲: ۱-۴۴۹ چاپی)

جلد سوم و شرح نیمه دوم کتاب الحجة کافی است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: اواخر رجب ۱۱۰۲ق؛ مرحوم صدرالافاضل (لطفعلی بن محمد کاظم) که نسخه را داشته بود گواهی می‌دهد که آنرا خواندم و نسخه به خط خود مجلسی است؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: پارچه، ۱۶۴گ، ۲۳سطر (۱۵×۱۶)، اندازه: ۲۱×۲۷سم [ف: ۵-۱۵۲۱] و [فیلمها ف: ۳-۱۴۵]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** الظاهر انه اسمعیل بن مهران و قد مضی

قطعه‌ای از اوایل جلد سوم است و ناقص و تا اوایل «باب المصیبة بالولد» را دارد، لیک دیباچه آن عیناً دیباچه جلد اول است؛ خط: نستعلیق و شکسته، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ خط نسخه، شباهت زیادی به خط مؤلف دارد و می‌نماید که نسخه اصلی است؛ واقف: حاج سید محمد شوشتری؛ جلد: مقوا، ۵۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵سم [ف: ۵-۲۷۷]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۳۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان لم یکن المطلع راغبا و کان کارها انتهی ما وفق الله سبحانه لتعلیقه ...

ج۱؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ واقف: حسام الواعظین اصفهانی، شهریور ۱۳۲۹؛ جلد: تیماج، ۱۴۸گ، اندازه: ۱۸/۵×۲۵/۴سم [ف: ۱۴-۴۸۳]

۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۴۳

آغاز: بسمله. باب الکبائر. الاول ضعیف (ان تجتنبوا کبائر ما تنهون عنه) قال البیضاوی: کبائر الذنوب التی انها کم الله و رسوله عنها؛ **انجام:** باب. الاول صحیح (علی الله موجوب - بوجوب «چاپی») کذا فی اکثر النسخ ... السادس مرفوع. (دینکم) نصب علی الاغراء ... و ما ذکرنا لعله اظهر. و اتفق الفراغ من جمع هذه التعلیقات مع کثرة الاشغال و هجوم الامراض و تشتت الاحوال ... فی الثالث و العشرین من شهر صفر المظفر سنة ۱۱۰۹ و الحمدلله اولا و آخرا و الصلوة علی سید المرسلین محمد و عترته الاطهرین الانجبین (۲۵۰: ۲-۴۳۱ چاپی).

جزء آخر شرح ایمان و کفر است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با خط‌خوردگی‌ها؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: پارچه، ۱۲۰گ، ۳۱سطر (۱۵×۱۶)، اندازه: ۲۱×۲۷سم [ف: ۵-۱۵۲۲]

۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۷۹

از اول صیام تا آخر معیشت، کتاب در اوائل رجب ۱۰۸۹ تألیف شده؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج مشکی، ۲۰۵گ، ۱۷ سطر (۱۱×۱۶/۵)، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۱-۵۵۴]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۷۹

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۹۵]

۸. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۰

از طهارت تا جنایز؛ خط: نستعلیق، کا: مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، تا: رجب۱۰۵۹ق؛ با خط خوردگی؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۸۴گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۳سم [ف: ۱-۴۸۶]

۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷-۳۵۰۷-۱۸/۲۷

آغاز: بسمله، الحمدلله وسلام علی عباده الذین اصطفی ... کتاب الروضة قوله محمد بن یعقوب کلا م احمد رواة الکلینی النعمانی والصفوانی او غیرهم؛ **انجام:** فالمرجو من اخوان الدین أن ینظروا فیها بعین الانصاف والیقین ولا یبادروا بالرد والانکار کما داب المتعسفین والحمدلله اولا وآخرا ... وعترته المعصومین المقدسین

کتاب روضه؛ خط: نسخ، کا: محمد مقیم بن محمد باقر اصفهانی، تا: چهارشنبه ۲۹ ربیع الاول۱۰۷۷ق؛ مصحح، محشی از سید محمد مهدی علوی وبه خط وی، کاتب گروهی را نام می‌برد که نزد آنها علم آموخته واز آنها اجازه دارد؛ جلد: تیماج، ۱۵۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۶سم [ف: ۷-۴۲۵۲]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۳۴

جلد ۱۲؛ خط: نسخ، کا: حسینی، نورالدین محمد، تا: ۱۰۸۷ق، به فرموده وزیر زاده میرزا ابوالحسن؛ سی و هفت جزو، ۱۴۶۰۰ بیت؛ مهر:محمد تقی بن باقر شریف یزدی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب،۲۸۵گ،۲۱سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱۶-۳۷۳]

۱۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۰۳۶۴

آغاز: بسمله، الحمدلله و سلام علی عباده ... کتاب الصلاة باب فضل الصلاة الاول صحیح قوله علیه السلام بعد المعرفة ینبغی تعمیمها بحیث تشتمل جمیع العقائد؛ **انجام:** فاستعملوها استعمال الاسمین المتقابلین انتهی ... سنة تسع و ثمانین بعد الالف الهجریة صلوات الله علی هاجرها و آله الطاهرین

ج۶. از کتاب الصلاة تا آخر کتاب المعیشة؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۸۹ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۳۱۳گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۶/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۵۸]

۱۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۲۵۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اما علم الحسین علیه السلام بان اهل الکوفة نازلوه فلسنا نقطع علی ذلک اولا ...

دو جلد اول و دوم؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۷ ربیع الثانی۱۰۹۸ق؛ افتادگی: انجام؛ مجدول؛ اهدایی: شیخ احمد شریعت عقدائی؛ جلد: تیماج، ۱۲۱گ، ۲۳-۲۹سطر (۱۳/۵×۲۶)، اندازه: ۲۴×۳۷/۵سم [ف: ۱-۲۶۸]

۱۳. اصفهان؛ مکتبة الزهراء؛ شماره نسخه:۱۸۸

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۷ ربیع الثانی۱۰۹۸ق؛ ۱۴۴گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳سم [ف:-۱۲۱]

۱۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۴۷۳/۲

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ نسخه ما برابر است با س ۸۳ ج ۱- س ۹ص ۸۸ج ۱ چاپی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف: ۸-۱۲۳]

۱۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۸۷

آغاز: الحمدلله ... وبعد فهذا هو المجلد ... کتاب الطهارة الظاهر ان الکتاب هنا خبر مبتداء محذوف ویحتمل أن یکون؛ **انجام:** التاسع و التسعون والخمسمائة ضعیف ومضمونه واضح قد وقع الفراغ من تسوید ... .

جلد پنجم کتاب الطهارة تا پایان کتاب الروضه؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ تملک: محمد صالح استرآبادی، محمد علی بن صالح بن مؤمن بن علی بن داود درسال ۱۲۲۱ با مهر «المتوکل علی الله عبده محمد علی»(مربع)؛ جلد: تیماج، ۴۴۸گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۹/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۱۹]

۱۶. کرمانشاه؛ جلیلی؛ شماره نسخه:۳۴۸

آغاز: الحمدلله وسلام علی عباده الذین اصطفی محمد و اله خیرة الوری؛ **انجام:** معطوفان علی اکل لا علی خمسط لان الاثل لا اطل له و کذا ... السادس و التسعون و الخمسمائه ضعیف و مضمونه واضح

جلد دوازدهم و شامل شرح کتاب روضه کافی است تاریخ ختم تألیف: پنج‌شنبه ۸رجب ۱۰۷۶؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ تملک: نصرالله بن حسین حسینی مدرس، محمد مؤمن مورخ

۱۱۱۴، عبدالأحد کرمانشاهی در رمضان ۱۲۴۰؛ جلد: تیماج، ۵۱۰گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف:-۲۷۸]

۱۷. مشهد؛ مدرسه آیة الله خوئی؛ شماره نسخه:۳۸۹

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح [اوراق عتیق: ۱-۲۵۷]

۱۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۰۳-عکسی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و المراد به ماانزل علی العباد من الکتبا و الحکمة تأکیداً او مجل ما ام رعلی غیرها فکل هذا دلیل علی الرب القدیم و الصانع الحکیم. باب اطلاق القول بانه شیئ المراد بالاطلاق هنا التجویز.

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: محمد حسینی؛ ۱۱۳ص، ۲۷سطر (۱۰/۵×۲۳/۵)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۵۵]

۱۹. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۵۹۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان لم یکن المطلع راغبا و کان کارها. انتهی ... و الصلوه علی السید المرسلین محمد و آله خیر آل.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۲۴ سطر، قطع: رقعی [ف: ۴-۲۱۳۹]

۲۰. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۳۲۵/۱

آغاز: بسمله الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی و بعد فهذا هو المجلد الخامس من کتاب مرآة العقول؛ **انجام:** و لا یزید قطع الکفن بها عن الثلثة و قال فی مشرق الشمسین یمکن ان یکون.

شرح فروع کافی است از طهارت تا باب تحنیط المیت؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، مقابله شده با نسخه اصل؛ مهر: «زین الدین علی الشریف الموسوی» (بیضوی)؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: مقوا، ۶۹گ (۱-۶۹)، ۲۱ سطر (۱۰×۱۷)، اندازه: ۱۹×۲۵سم [ف: ۴-۱۹۲۳]

۲۱. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۳۹۶

شامل مجلد ۱۲ و حاوی کتاب الروضه می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ تملک: حاج شیخ عباس قمی در مشهد رضوی مورخ ۱۳۲۹ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ ۲۴۹گ، ۲۰ سطر (۹/۵×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۱-۳۲۷]

۲۲. اصفهان؛ هادی نجفی؛ شماره نسخه:۱۸۱

بخش اصول؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: تیماج، ۲۷۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [اوراق عتیق: ۲-۳۴۶]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۹۰۹

جلد ۱۲، کتاب الروضة؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: ناصح، محمد تقی شریف یزدی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۰۴گ، ۲۳ سطر (۱۲×۱۹)، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۱۶-۳۹۵]

۲۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۲۹۱

آغاز: بسمله، الحمدلله و سلام علی عباده ... و آله خیر الوری فهذا هو المجلد الثانی من کتاب؛ **انجام:** واخذه المعاصرون و ادخلوها فی زبرهم و نسبوها الی زیادات اضفتها الیها و کان ذلک فی شهر ربیع الثانی من سنة المائة و الالف بعد الهجرة المقدسة النبویة ... و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین

ج ۲، از «کتاب الحجة» تا«باب کراهة التوقیت و الجهات»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ ۹۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۵۶]

۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۱۷۱

آغاز: الحمد لولیه و الصلوة علی خیر البرایا و عترته و بعد فهذا المجلد من کتاب مرآة العقول؛ **انجام:** فما کتبت بالخطاب و یحتمل التکلم باب المؤمن.

از کتاب الایمان و الکفر تا ابتدای باب المؤمن؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۸۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸/۲×۲۴/۶سم [ف: ۱۴-۴۸۵]

۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۱۱۴

انجام: حیث قال لافتی الاعلی السادس و التسعون و الخمسمائه حسن قد مضی تفسیر الخبر.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ تملک: زین العابدین تبریزی؛ وقفی مکتبة امیرالمؤمنین (ع) دراردیبهشت ۱۳۶۵؛ ۳۰۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰سم [ف: ۱۴-۴۸۶]

۲۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۸۰ ط

آغاز: حسنا و منه مفتاح الصلوة الطهور و اسم لما یتطهر به؛ **انجام:** ما هو احب الیه و اراضی لدیه لیکون اسبغ لاجره و قدتم شرح الجنائز علی ید مؤلفه ختم الله

شامل کتابهای طهارة، حیض و جنائز از فروع کافی است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ محشی با علامت «م ح و س م ح عفی» و غیره، مقابله شده؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۴۲گ، ۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴/۵سم [ف: ۲/۲۴-۲۲]

۲۸. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۱۷

آغاز: بسمله الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی ... اما بعد فهذا هو المجلد الثانی عشر من کتاب؛ **انجام:** و لا یبادروا بالرد و الانکار کما هو دأب المتعسفین و الحمدلله ...

کتاب «روضه کافی» می‌باشد تا حدیث ۵۹۷؛ خط: نسخ، کا: محمد معصوم بن محمد حسن دشت بیاضی، تا: قرن ۱۲؛ مصحح، مقابله شده؛ واقف: نوروز علی بسطامی؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۹۲گ، ۱۸سطر (۶/۵×۱۲/۵)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف:-۱۱۶]

۲۹. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۵۳۱

آغاز: بسمله الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی محمد و آله خیرة الوری، المجلد الثانی عشر من کتاب؛ **انجام:** السادس و التسعون و الخمسایه ضعیف و مضمونه واضح و قد وقع الفراق ... و عترته المعصومین المقدسین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ واقف: علیمردان خان تیموری «نصرت الملک»، ۱۳۰۳؛ جلد: تیماج، ۲۶۳گ، ۱۹سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف:-۴۳۷]

۳۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۲۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** وان لم یکن المطلع راغباً وکان کارهاً انتهی ماوفق الله.
جلد اول؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ تملک: عباس بن حسن بن عباس بلاغی نجفی، محمد علی بن عباس بلاغی نجفی، صدرالدین بن ملا محمد با مهر «عبده صدرالدین بن محمد» (مربع)، محمد رحیم بن محمد تقی تبریزی به سال ۱۲۲۰؛ جلد: تیماج، ۱۵۸گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۷×۲۳/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۱۹]

۳۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۶۲۶/۲

آغاز: باب اطلاق القول بأنه شیء، المراد بالاطلاق هنا التجویز و الاباحة کما ورد فی الخبر؛ **انجام:** یحصل العلم بالمدلول و ان لم یکن المطلع راغبا و کان کارها.
شامل کتاب التوحید می‌باشد؛ خط: نسخ، کا: زین العابدین بن محمد باقر، تا: ۱۱۰۲ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۹۷گ (۱۲۲ر–۲۱۸ر)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۲۶-۱۲۴]

۳۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۹۳۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان لم یکن المطلع راغبا وکان کارها انتهی ما وفق الله سبحانه لتعلیقه ...
خط: نستعلیق، کا: بهاءالدین محمد بن باقر حسینی نائینی، تا: شنبه ۱۴محرم ۱۱۰۹ق؛ مصدر به دو اجازه روایت از علامه مجلسی و محمد بن حسن، معروف به فاضل هندی به کاتب نسخه، و مذیل به شرح حدیث عمران صابی و حادثه آتش سوزی روضه مطهر حضرات عسکریین علیهما السلام از مجلسی فوق در ذیقعده ۱۱۰۹، به کتابت یوسف علی قزوینی سنه ۱۱۲۲، و نیز دو خطبه از نویسنده در مصیبت امام حسین (ع)؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۱۳۹گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۲۰/۶×۲۹/۷سم [ف: ۱۴-۴۸۴]

۳۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۵۸۱

آغاز: شرح السند ضعیف قوله تعالی ولو انا کتبنا الایة اعلم ان الایات المذکورة وتالیبه فی سورة النساء؛ **انجام:** الذی بوجوده قامت الارض والسموات ومن فیها ومن علیها جعلنا الله من انصاره واعوانه واولیائه واحضرنا تحت لوائه ...
خط: نسخ، کا: کلب علی، تا: ۱۱۱۰ق؛ افتادگی: آغاز؛ محشی به امضای «منه»؛ جلد: مقوایی، ۲۲۰گ، ۲۵سطر (۱۲×۲۲/۵)، اندازه: ۱۹/۵×۲۹سم [ف: ۲-۴۸۹]

۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۷۳۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان لم یکن المطلع راغبا و کان کارها انتهی ما وفق الله سبحانه لتعلیقه علی کتاب التوحید ...
ج ۱؛ خط: نسخ، کا: محمد امین، تا: ۲۰ رجب۱۱۱۳ق؛ محشی با جمله دعائی «منه رحمه الله»؛ واقف: عبدالباقی آیت اللهی، اسفند ۱۳۷۴؛ جلد: تیماج، ۱۳۵گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۶سم [ف: ۲۶-۵۰۶]

۳۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۶۵۰

جلد دوم و سوم، از آغاز کتاب الحجة تا پایان ابواب التواریخ؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۱۱۷ق؛ با نسخه مؤلف توسط محمد حسین ابن محمد صالح حسینی (خاتون آبادی) مقابله شده و این کار در ماه ربیع الاول ۱۱۱۷ به پایان رسیده؛ جلد: مقوایی، ۳۶۵گ، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸×۲۵سم [ف: ۲۰-۴۹]

۳۶. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۱۳

خط: نسخ، بی‌کا، تا: اواخر ربیع الثانی ۱۱۱۸ق، مصحح؛ تملک: محمد صادق کشمیری، سید محمد حسینی؛ ۲۳۳گ، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۵سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۲۰]

۳۷. مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۳۳

آغاز: الیه و الاکتفاء بقدر الکفاف و المکاثره ... الحدیث الخامس عشر مرسل قوله؛ **انجام:** فی المطبق فمکثوا فی اثنتا عشرة انتهی ما اوردت.
جلد ۱ و ۲، از آغاز باب فرض العلم تا آخر جلد دوم؛ خط: نسخ، کا: ابوطالب بن حاج ابی تراب ارعشیه، تا: یک‌شنبه ۲۸ محرم۱۱۱۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ واقف: علیمردان خان تیموری (نصرت الملک)؛ کاغذ: ترمه، ۳۴۴گ، ۲۳سطر (۸×۱۷)، اندازه: ۱۲×۲۴سم [رشت و همدان: ف:-۱۷۶۳]

۳۸. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۱۶

آغاز: آرائنا و اهوائنا بل امرنا باتباع نبیه المصطفی المبعوث لتکمیل کافه الوری؛ **انجام:** و استهانتهم باشرف الذریه الصادق (ع) و قتلهم اسمعیل و عدم خروجهم عن المدینة.
از اوایل جلد اول کتاب توحید تا اواخر باب ما یفصل به بین دعوی المحق و المبطل فی امرالامامه، از جلد دوم را دارد؛ خط: نستعلیق شیرین، کا: ابوطالب بن حاج ابی تراب، تا: ۲۸ محرم۱۱۱۹ق؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مهر: «العبد محمد رحیم» (بیضوی)؛ کاغذ: سمرقندی، ۳۰۹گ، ۲۱سطر (۷/۵×۱۷)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [ف:-۲۷۰]

۳۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۳۹

آغاز: بسمله باب کراهیه التوقیت ای الظهور القائم علیه السلام؛ **انجام:** لکل من العنبر و اللو لوقد اتفق الفراغ و الحمدلله رب العالمین
خط: نسخ، کا: محمد باقر نجفی، تا: ۱۱۲۱ق[الفبائی: -۵۰۹]

۴۰. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۸۸-عکسی

آغاز: الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی محمد و آله خیر الوری. و بعد فهذا هو المجلد الثانی عشر من کتاب مرآة العقول فی شرح اخبار آل رسول.تألیف ... محمد باقر بن محمد تقی ... قوله. محمد بن یعقوب کلام احد؛ **انجام:** کما هو داب المتعسفین. و الحمدلله اولاً و آخر و الصلواة علی خاتم الانبیاء و سید المرسلین محمد و عترته المعصومین المقدسین. تمت هذه الکتابة بعون الملکالوهاب.
جلد ۱۲؛ خط: نسخ خوش، کا: ابن عبدالرشید کازرونی عبدالرحمان، تا: رجب۱۱۲۱ق؛ مهر: «هو الواقف. وقف کتابخانه مرحوم آقای محمدخان اعلی الله مقامه» (گرد)؛ ۴۵۰ص، ۲۳سطر

(۱۰/۵×۱۹)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۵۵]

۴۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۰

آغاز: بسمله و به نستعین الحمدلله و سلام علی عباده؛ **انجام:** المعصومین المقدسین قد فرغت من کتابته العامری السبزواری

خط: نسخ، کا: اسماعیل سبزواری، تا: ۱۱۲۳ق[الفبائی: -۵۰۹]

۴۲. یزد؛ مدرسی؛ شماره نسخه:بدون شماره

آغاز: برابر؛ **انجام:** و وفور اشتغال و الحمدلله علی کل حال و الصلوة علی سید المرسلین محمد و آله خیر آل.

خط: نسخ خوب، کا: محمد رفیع ابن شیر علی، تا: یکشنبه ۸ ربیع الثانی۱۱۲۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۹۷گ، ۱۹سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [میراث اسلامی: ۸-۴۴۵]

۴۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۰۸۶

آغاز: باب کراهیه التوقیت ای بظهور القائم (ع) وکان المراد بالکراهیة الحرمة ان کان من غیرعلم؛ **انجام:** الاول صحیح الثانی صحیح الثالث حسن الرابع ضعیف علی المشهور الخامس حسن او موثق.

باب کراهیة التوقیت تا پایان کتاب العشرة؛ خط: نستعلیق، کا: جلال الدین محمد بن عمادالدین محمود لاهجی، تا: پنج‌شنبه ۲۷رجب ۱۱۲۶ق، مصحح، محشی وبعضاً با عنوان «لمحرره محمد تقی بن محمد اسماعیل»؛ جلد: تیماج، ۵۱۸گ، ۳۰ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۳۰/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۱۸]

۴۴. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۰۸۲

آغاز: الحمد لولیه ... الایمان والکفر من کتاب الکافی ... اقول تلک الفقرات لم تکن فی بعض النسخ؛ **انجام:** ان یرحمنا ربنا الکریم ببرکة بهائمنا و اطفالنا، الی هنا انتهی ...

شرح کتاب الایمان و الکفرتا؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ربیع الثانی۱۱۲۷ق؛ مصحح، محشی با عنوان «م ص ح عفی عنه»؛ مهر: «افوض امری الی الله عبده ناصح» (مربع)؛ تملک: شیخ عباس بن حسن بلاغی نجفی و فرزندش محمد علی بن عباس بلاغی نجفی، محمد رحیم بن محمد تقی تبریزی به سال ۱۲۲۰؛ یادداشتی از «ملاجعفر به زین العابدین قراچه داغی»؛ جلد: تیماج، ۲۶۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۲۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۱۹]

۴۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۲۳

کتاب الحجة باب کراهیةالتوقیت؛ خط: نسخ، کا: جلفارقانی، عبدالرحیم بن ابوالحسن، تا: رمضان۱۱۲۷ق؛ مهر: محمد تقی بن محمد باقر شریف؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۳۲گ، ۲۳سطر (۱۲×۱۸)، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۱۶-۳۴۵]

۴۶. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۳۶۷

آغاز: باب الکبائر الاول ضعیف ان یجتنبوا کبائر ما تنهون عنه قال البیضاوی کبائر الذنوب؛ **انجام:** هی حسنة بل الخیریة و عدمها باعتبار المغفرة و عدم القبول و ما ذکرنا لعله اظهر.

از باب الکبائر کتاب الایمان و الکفر تا پایان این کتاب؛ کا: محمد تقی بن حاج عبدالله دستجردی نوران قماب از بلوکات اصفهان، تا: شنبه ۱۷جمادی الثانی۱۱۲۹ق؛ مصحح، خط حیدرقلی سردار کابلی؛ تملک: مهدی موسوی و فرزندش ابوالقاسم بن مهدی موسوی، محمد بن محمد زمان؛ جلد: تیماج، ۱۸۳گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۹×۲۶سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۱۸]

۴۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۷۳۵۱

آغاز: بسمله، الحمدلله و سلامه علی عباده الذین اصطفی محمد و آله خیرة الوری؛ **انجام:** لان الاثل لاکل له ... و مضمونه واضح و قد وقع الفراغ ... لیلة الخمیس الثامن من شهر رجب الاصب من شهور سنه سته و سبعین بعد الالف ...

ج۱۲، تمام کتاب روضه؛ خط: نستعلیق، کا: محمد ابراهیم بن اسماعیل اصفهانی، تا: ربیع الاول۱۱۲۹ق؛ وقفی کاتب که توسط احمد آقا فاضل دراردیبهشت ۱۳۳۰به کتابخانه واصل گردیده است؛ جلد: مقوا، ۱۴۸گ، ۲۴-۲۶ سطر، اندازه: ۱۷/۷×۲۴سم [ف: ۱۴-۴۸۵]

۴۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۸۱۳۵

آغاز: الغریق فی بحار رحمة الله الغافر محمد تقی قدس الله روحه محمد باقر غفرالله لهما ... انی لما القیت اهل دهرنا علی آراء متشتتة و اهواء مختلفة؛ **انجام:** و ان لم یکن المطلع راغبا و کان کارها انتهی ما وفق الله سبحانه لتعلیقه علی کتاب التوحید ...

ج ۱؛ خط: نسخ، کا: علی نقی بن محمد تقی، تا: جمعه ۲۳ محرم۱۱۳۱ق؛ افتادگی: آغاز (برگ اول نسخه)؛ محشی از محمد صالح؛ واقف: آقای سید محمد رضا فاضل هاشمی، ردیبهشت ۱۳۸۱؛ جلد: مقوا رویه مشمع، ۲۲۷گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲۶-۵۰۷]

۴۹. تهران؛ مؤسسه مطالعات اسلامی؛ شماره نسخه:۱۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** وان لم یکن المطلع راغبا و کان کارها انتهی ماوفق الله سبحانه ... و دهر الداهرین

خط: نستعلیق، کا: ابن الحاج ابن طالب محمد علی شعبان، تا: ۱۱۳۴ق؛ جلد: تیماج، ۳۶گ، ۲۲سطر (۸×۱۸)، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف:-۱۰۴]

۵۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۵۹۳

جلد ۱، از آغاز تا کتاب التوحید؛ خط: نستعلیق، کا: حسینی شوشتری، عبدالکریم بن محمد هادی، تا: چهارشنبه ۲۱ شوال۱۱۷۷ق؛ مقابله کرده او در روز چهارشنبه ۴ محرم ۱۱۷۸؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: مقوا، ۹۶گ، ۲۷سطر (۱۴×۲۱)، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱۶-۳۰۳]

۵۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۸۲۸

آغاز: برابر

جلد دوم وسوم، مشتمل بر شرح تمام کتاب حجة؛ خط: نسخ خوب، کا: محمدعلی اصفهانی متخلص به صبوح، تا: ۱۱۸۱ق، بر حسب امر سید عبدالباقیا از علماء عصر؛ واقف: سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۲۵۸ص، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۹×۲۸سم [ف: ۱-۲۷۰]

۵۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۱۷۳۳

خط: نسخ، کا: محمد بن علی بن محمد شفیع اصفهانی متخلص به صبوح، تا: جمعه ۱۵ ذیقعده ۱۱۸۲ق، جا: اصفهان، مدرسه میرزا محمد مهدی حکیم الملک مشهور به مدرسه کاسه‌گران؛ مهر: «ماشاالله لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم»، «عبده محمد رضا»؛ جلد: تیماج، ۲۸ سطر (۱۲×۲۰/۵)، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۲-۶۰۲]

۵۳. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۸۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ان لم یکن المطلع راغبا و کان کارها.انتهی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۱۵۲گ، ۲۳سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۲-۷۳۳]

۵۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۴۲۱

جلد چهارم کتاب و از «باب الکبائر من الذنوب» می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: «محمد باقر بن محمد تقی» (بیضوی)؛ ۱۵۴گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴/۵سم [ف: ۲۶-۳۴۷]

۵۵. اصفهان؛ مدرسه صدر خواجو؛ شماره نسخه:۲۲

از آغاز کتاب العقل و الجهل تا پایان کتاب العشرة؛ خط: نسخ، کا: محمد علی بن میرزا محمد مومن افندی اصفهانی، تا: ۲۰رجب ۱۲۱۰ق، جا: مسجد علی، جهت حاجی میر محمد حسین امام جمعه؛ واقف: محمد حسن بن محمد حسین حسنی حسینی، ۱۲۴۳؛ ۶۴۰ص، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف:-۲۶]

۵۶. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۵۵۵۰

تا آخر حجت و امامت؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۲۰ق؛ ۴۱۴گ، ۲۵ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۰سم [ف: ۵-۵۳۹]

۵۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۰۹۹

آغاز: بسمله، الحمد لولیه و الصلاة علی خیر البریا محمد و عترته و بعد هذا هو المجلد الرابع ... قال قدس الله روحه او بعض رواة کتابه؛ **انجام:** و الظاهر ان المراد بالعذاب العذاب الدنیوی و کفی بنا عجزا و دلا بسوء فعالنا ان یرحمنا ربنا الکریم ببرکة بهائمنا و اطفالنا الی هنا انتهی هذا الجزء ... فی عاشر شهر جمیدی الاولی سنة ست و مائة بعد الالف الهجریة و الحمدلله ...

ج ۴؛ خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن محمد سعید، تا: چهارشنبه ۸ رمضان۱۲۳۲ق؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۳؛ جلد: تیماج، ۲۸۰گ، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۵۷]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۰۴۸

همان نسخه بالا [اهدائی ف:-۲۱۳]

۵۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۲۴۴۰/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** موجود: ای یعلم الله فیجاز بکم علیه و یراه رسوله یعمله فیشهد لکم.

ج۱، از ابتدای «کتاب الحجة» تا «باب عرض الاعمال علی النبی و الائمه»؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ مجدول؛ واقف: خانواده سید سعید طباطبایی، فروردین ۱۳۸۱؛ جلد: گالینگور، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۲×۳۵سم [ف: ۵-۷۶۲]

۵۹. کرمانشاه؛ میبدی (خاندان)؛ شماره نسخه:۱۰۳

کتاب التوحید است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مؤلف؛ جلد: تیماج، ۱۱۷گ، ۲۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷سم [ف:-۷۸]

۶۰. قزوین؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۴۹۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** الثالث حسن قوله ع اجعلوا امرکم ای دنیا قولا وفعلا خالصا لله طالبین لمرضاته ولا تجعلوه للناس ریاء وسمعة وللغلبة علیهم واظهارا للفضل والکمال ...

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح؛ جلد: گالینگور آبی، ۲۴۵گ، ۲۰سطر [ف: ۱-۲۳۴]

۶۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۴۱

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین قوله المحمود لنعمه المعبود؛ **انجام:** اسم موضع بالبصره و الاول

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[الفبائی: -۵۰۹]

۶۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۷۱۶

آغاز: برابر

جلد اول، کتاب العقل و کتاب التوحید؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: نزدیک عصر مجلسی؛ مهر: «لا اله الا الله الملک الحق المبین عبده محمد جعفر» (مربع)، «محمد رضا بن حسین ...» (بیضوی)؛ جلد: تیماج، ۱۹۴گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف:۵-۱۲۱]

۶۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۸۴۳۶

نسخه دو بخش است: ۱. شرح کتاب دعای کافی به خط خود مجلسی از آغاز تا بابهای فضل الدعاء و دعاء طلب الرزق، ۲. از باب الدعاء للدین تا باب النوادر همین کتاب به خط شاگرد مجلسی است که پس از مرگ استاد خود نوشته است؛ بی‌کا، بی‌تا؛ آغاز این نسخه را مجلسی دیده و خط خوردگی دارد، بخش دوم را مجلسی درست ندیده و مسوده‌ای است که شاگرد نوشته است (صفحه عنوان)؛ کاغذ: سپاهانی سفید، جلد: تیماج، ۸۵گ، ۲۸ و۱۴ سطر (۱۴/۵×۲۰ و ۱۰×۱۴) [ف: ۵-۵۳۹]

۶۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۶۲۴۵

بی‌کا، بی‌تا؛ مجموعه آقا رفیع قزوینی استاد اخلاق و فلسفه امام خمینی؛ خریداری از منصوره تالهی معین الدین [رایانه]

۶۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۱۱۸/۱۲

از کبایر تا غیبت؛ بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: تیماج سبز، ۲۱سطر [ف: ۵-۲۳۶]

۶۶. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۸۰

شامل شرح روضه کافی؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۸۳گ، ۲۳ سطر (۱۱×۱۷)، اندازه: ۲۰×۲۶سم [ف: ۱-۵۵۴]

مشهد؛ مولوی؛ شماره نسخه:۵۸۰

همان نسخه بالا [نشریه: ۵-۹۵]

۶۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۴۷۲

آغاز:الحمد اولیه ... قال قدس الله روحه أو بعض رواة کتابه کتاب الایمان و الکفر من کتاب الکافی

مشتمل بر کتاب الایمان و الکفر تا باب الذنوب؛ خط: نسخ، کا: محمد شریف بن شیر علی اصفهانی، بی‌تا؛ مصحح و این کار را کرم علی از روی نسخه مؤلف به پایان برده؛ جلد: مقوایی،

۴۲۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳سم [ف: ۹-۲۷۱]

۶۸. **مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۷۴**

آغاز: بسمله، الحمدلله وسلام علی عباده الذین اصطفی محمد و اله خیرة الوری المجلد الثانی عشر من کتاب ... الروضة؛ **انجام:** بالرد و الانکار کما هو داب المتعسفین و الحمد لله اولا و آخرا ... تمت. الروضة است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: مطلب بن مطلب حسینی، مهر: محمد علی بن حسین حسینی، «الواثق بالله الغنی محمد حسن»؛ واقف: علیمردان خان تیموری (نصرت الملک)؛ جلد: تیماج، ۲۵۴گ، ۱۸سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [رشت و همدان: ف:-۱۷۶۴]

۶۹. **تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۹۰۵-عکسی**

آغاز: الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی محمد و آله خیر الوری. و بعد، فهذا هو المجلد الثانی عشر من کتاب مرآة العقول فی شرح اخبار آل رسول.تألیف ... محمد باقر بن محمد تقی ... قوله. محمد بن یعقوب کلام احد؛ **انجام:** کما هو داب المتعسفین. و الحمدلله اولاً و آخر و الصلواة علی خاتم الانبیاء و سید المرسلین محمد و عترته المعصومین المقدسین. تمت هذه الکتابة بعون الملکالوهاب.

جلد ۱۲؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ با یادداشت کسی به نام محمد حسین که «زمان خود مجلسی نوشته شده است»؛ تملک: ابن الحاج مقصود علی محمد طاهر، محمد بن الحاج محمد زمان؛ ۵۲۷ص، ابعاد متن: ۱۱/۵×۲۱، اندازه: ۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۵۵]

۷۰. **تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۶۸۷-عکسی**

آغاز: کتاب الصیام. باب ما جاء فی فضل الصوم و الصیام الاول حسن قوله (ع)؛ **انجام:** فاستعملوهما استعمال الاسمین المتقابلین. انتهی و الحمدلله وفقنا لاتمام شرح کتاب المعیشة و یتلوها کتاب النکاح، و کان ذلک فی اوایل شهور سنة تسع و ثمانین بعد الالف [۱۰۸۹] الهجریة ...

از کتاب صیام تا پایان کتاب معیشت؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ در کناره رویه پایانی: «الی هنا نسخة خط مؤلفه رحمة الله علیه ...»، از روی نسخه‌ای نوشته که بر آن خط نگارنده بوده؛ ۳۸۵ص، ۲۱سطر(۱۲×۲۱/۵)،اندازه:۲۱×۳۰سم [عکسی ف: ۱-۳۵۵]

● **مرآت العوالم** / تاریخ جهان، تاریخ پیامبران / ترکی

mer'āt-ol 'avālem

عالی، مصطفی بن احمد، ۹۴۸ - ۱۰۰۸ قمری

'ālī, mostafā ebn-e ahmad (1542 - 1600)

تاریخ تألیف: ۹۹۵ق، در زمان سلطان مراد خان بن سلیم خان.

در این تاریخ از آغاز آفرینش و ذکر احوال حضرت آدم و پیامبران و همچنین از سلاطین و خلفا به ترتیب در جداول متعددی به تفصیل با ذکر سنوات آن سخن رفته است. برای نمونه عناوینی از جداول مذکور فهرست‌وار یاد می‌شود:لوحه وقایع الوف سالفه از تاریخ عالم؛ جدول وقایع از ابتدای عالم تا به طوفان نوح علیه السلام؛ جدول وقایع از زمان اسکندر تا به مولود مسیح علیه السلام؛ سلاطین آل عثمان؛ جدول وزراء عظام آل عثمان؛ جدول مشایخ اسلام؛ جدول قضاوت عساکر روم؛ جدول خلفا و ملوک بعد از اسلام ... . مؤلف این نسخه در مقدمه متذکر شده است که از کتب تاریخیه سلف استفاده کرده است ولی به نظر می‌رسد به علت عدم آگاهی کامل مطالب مندرجه در این تاریخ از حقیقت و واقعیت به دور و بیشتر به افسانه می‌رود.

تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه:۱۷۸۸

آغاز: سپاس بسیار اول صانع کردگار و خالق پروردگار جناب شریفیه اون سکزبیک عالمی و هزاران هزار مخلوقات و بنی یوقدن وار ایلدی و حضرت آدم دن اول ... مرتب و مکمل و انواع مخلوقاتیکه مزین و مزیل ... پس اشبو خمس و تسعین و تسعمائه تاریخنده صاحب قران روی زمین فرمان ران جبابره سلاطین ... به سلطان مرادخان سلیم خان عصر باهر النصر ... نوادر حکایات و آثار و عجایب و غرایب قصص و اخبار ... بیان ... که قرناً بعد قرن ضبط اولنه کلان تواریخ مختلفه الروایات واصح عبارتله تقریر ایلدم و بورسالیه مرآت العالم لفظی نام دلپذیر ایلدرم؛ **انجام:** پایان خاتمه کتاب: العبد المذنب المحتاج الی رحمت ربه درویش صادق اوزبک ... جواهر حکایاتی سلک تحریره چکوب پایه سریر اعلا به امتیاز اتمک جانبه متدر بلکه کندویه سرمایه سعادتدردیرایکن گلبانگ خروس صبح عالمی بیدار ایدوب بومرتبه ده قالدی تمت.

خط: نستعلیق خفی، کا: درویش صادق اوزبک، تا: ۹۹۵ق؛ مجدول، با دو سرلوح گنبدی؛ تملک: محمد المعروف به سلیمان، در سال ۱۱۰۲ق این تاریخ به مدرسه شاه خوبانه برای مدرس آن مدرسه مصطفی افندی تحویل شده؛کاغذ:ترمه ترکی،جلد: مقوای روکش مخمل، ۲۰۱ص، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۷سم [ف: ۵-۶۹۲]

● **مرآة الغیب و اسرار الکاشفیة** / عرفان و تصوف، شعر/فارسی

mer'āt-ol qayb va asrār-ol kāšefīyya

کاشف دزفولی، صدرالدین بن محمد باقر، ۱۱۷۴ - ۱۲۵۸ قمری

kāšef-e dezfūlī, sadr-od-dīn ebn-e mohammad bāqer (1761 - 1842)

با دیباچه‌ای از خود او در سرگذشت خودش و اصطلاحات عرفانی به ترتیب تهجی، سپس قطعه‌ها است، آن‌گاه غزل‌ها به ترتیب تهجی و رباعیات و ترجیع‌بند و قصیده‌ها و باز ترجیع‌بند و مثنوی قضا و قدر، سپس خاتمه است به نثر.

آغاز: هذا دیوان الکلیات المسمی بمراة الغیب واسرار الکاشفیة

من کلام ... صدرالدین ... بسمله. شیرین زبانی که طوطی زبانان از آیینه دل به آن گویا است. قطعه که برای بعضی از دوستان به نظم آورده: ای برادر سوخت جانم از فراق ×× شمع سان از سوز درد اشتیاق

انجام: علی اولهم و آخر مطلبهم ×× علی ظاهر و باطن مذهبهم ... خاتمه بدان ای سالک ... از ادب نیست نام او بردن

[الذریعة ۸۹۷/۹؛ فهرستواره منزوی ۸۵۶/۸]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۰۷۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۴ شعبان ۱۲۰۳ق؛ مقابله و تصحیح با اصل در شب دوشنبه ۱۶ صفر ۱۲۳۲؛ جلد: میشن، ۳۸۰گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۰/۲×۳۰/۷سم [ف: ۴-۷۴۳]

● **مرآت الفتوح** / تاریخ هند / فارسی

mer’āt-ol fotūh

طغرای مشهدی، - ۱۱۰۰ قمری

toqrā-ye mašhadī (- 1689)

به نثر آمیخته به نظم، درباره گشودن بلخ و بدخشان به دست شاهزاده مراد بخش (-۱۰۶۸ق) پسر شاه جهان، در ۱۰۵۵-۱۰۵۷قو ستایش از آن شاهزاده که طغرا در آن لشکرکشی با وی بوده است. (احمد منزوی)

آغاز: سجنجلی است که چون به ساختنش پرداخته است سکندر اقلیم گشا از خجالت آیینه سازی خویش رو ساخته یکه تازان میدان تقریر از دولت ستایش ناصری دلیر گفتار اند که به مددکاری فوج مکرمتش اقلیم گشایان را فتح و نصرت روی نموده ...

انجام: سرخ رویی کرد از طغرا سرایت در قلم ×× از طفیل نسبت نامش نشان را مژده باد

چاپ: در مجموعه رسائل فارسی، دفتر هشتم، مشهد، بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی، ۱۳۸۷ش، به کوشش محمد علی علی دوست؛ در کلیات طغرا، با تصحیح سید رفعت علی رفعت، ۱۲۲۶ق، کانپور هند، چاپ سنگی؛ گانپور، سنگی، ۱۲۶۶ق، وزیری بزرگ، ۱۲ص (رسائل طغرا: صص۴۱-۵۲)؛ ۱۳۰۲ق./۱۸۸۵م؛ ۱۲۸۸ق./۱۸۷۱م.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۳۲۷/۱

آغاز: یکه تازان میدن تقریر از دولت ستایش ناصری؛ **انجام:** برابر

خط: شکسته نستعلیق چلیپا، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۷۲ق؛ مجدول؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن مذهب، ۱ص (۶۵۱)، ۳۰سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف: ۸-۱۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۷۱/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۳۹ق؛ ۱۱ص (۲۰۸- ۲۱۸)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۳۲-۲۰۴]

۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۵۰/۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۹گ (۵۶پ-۶۴پ) [ف: ۲-۲۲۹]

۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۷۶۹/۴

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱۱گ (۴۰پ-۵۰پ) [ف: ۲-۲۲۹]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۱۱۴/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ محشی؛ ۱۳گ (۶۷-۷۹)، ۱۲ سطر، اندازه: ۶×۱۲سم [ف: ۳۸-۳۲۱]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۲۷۴/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۶گ (۵۴-۵۹)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷/۵سم [ف: ۳۸-۷۸۱]

۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۰/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۱ص(۳۷پ)،۱۵سطر(۱۰×۱۹/۵)،اندازه:۱۸×۲۹/۵سم [ف: ۲-۱۹۸]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۸۶۱/۴-ف

نسخه اصل: دانشگاه پنجاب در لاهور شماره ۸۷۴/۹ فارسی؛ کا: ظهیرای تفرشی، تا: ۱۲۴۵ق [فیلمها ف: ۳-۱۸۷]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۷۱/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۱۹ص (۱-۱۹)، ۱۵سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۲-۲۷۶۰]

۱۰. تهران؛ بانکی پور؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵-۶۲۷]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۱۵/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ با سرلوح، مجدول؛ کاغذ: هندی، ۱۰ص(۴۹-۵۸)،۳۲سطر(۹×۲۷)،اندازه:۱۶×۳۲/۵سم [ف: ۱۰-۷۹۴]

● **مرآة الفصاحه** / تراجم / فارسی

mer’āt-ol fasāha

داور شیرازی، مفید بن محمد نبی، ۱۲۵۱ - ۱۳۲۵ قمری

dāvar-e šīrāzī, mofīd ebn-e mohammad nabī (1836 - 1907)

تاریخ تألیف: ۲۲ صفر ۱۳۱۶ق

زندگی‌نامه شعرای فارس است در یک «فاتحه» و بیست و هشت «حرف» و یک «خاتمه»: فاتحه: در بیان سه امر: ۱) بیان معنی شعر و آغاز انشاء آن و ابتدای نظم عربی و فارسی، ۲) تعریف علم عروض و بحور شعر و اقسام کلام منظوم، ۳) توصیف فارس

عموماً و شیراز خصوصاً؛ خاتمه: در ذکر احوال و اشعار مؤلف.در پایان آن تاریخ انجام را ۲۲ صفر ۱۳۱۶ آورده است و از نشانی به دست می‌آید که وی از سال‌ها پیش از این تاریخ بدان می‌پرداخته است.

آغاز: ستایش مر خدایی را که نشانه‌های توانایی و دانایی خود را در آفاق و انفس به آفریدگان نموده و زبان سخنوران بلکه لسان حال و مقال هر شیء را

انجام: ان الصلوة علی النبی محمد ×× ندب اذا ذکر اسمه تعظیما / یا ایها المستدینون بدینه ×× صلوا علیه و سلموا تسلیما

چاپ: با تصحیح محمود طاووسی، شیراز، نوید ۱۳۷۱

[فهرستواره منزوی ۱۹۵۳/۳؛ تاریخ تذکره ۲۴۷/۲-۲۶۳؛ ذریعه ۳۱۹/۹؛ یادگار ج ۳ ش ۶-۷ گفتار محمد قزوینی]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۱۱۳

آغاز و انجام: برابر؛ «قد تم تألیف کتاب مرآة الفصاحة فی الثانی و العشرین من صفر السنة السادسة عشر بعد الثلثمائة و الالف من الهجرة»، انجامه: «و نقل من خط المؤلف قدس الله نفسه و طیب رمسه فی ۱۹ شعبان المعظم سنة ۱۳۲۹ من الهجرة»

کامل؛ خط: نستعلیق جلی، کا: میرزا ابراهیم تبریزی متخلص به ساکت، تا: ۱۹ شعبان۱۳۲۹ق؛ مصحح؛ محمد حسین شعاع الملک نوشته: «تذکرة مرآة الفصاحة تألیف مرحوم شیخ مفید داور به خط حاجی میرزا ابراهیم نیریزی متخلص به ساکت. این کتاب از روی خط مؤلف نسخه شده. تحریراً فی یوم چهارشنبه ۲۷ شهر ربیع الاول ۱۳۴۷هجری نبوی ص ع محمد حسین شعاع الملک»؛ مهر: کتابخانه جعفر سلطان القرایی؛ جلد: مقوا، ۱۷۴گ، ۱۶سطر (۱۰/۵×۱۶/۵)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲/۷سم [ف: ۲۹/۲-۷۷۲]

● **مرآة الفنون و الآداب** / متفرقه / عربی

mir’āt-ul funūn wa-l ādāb

خوئینی، محمد حسن بن مصطفی، ق۱۳ قمری

xū’īnī,mohammad hasan ebn-e mostafā(- 19c)

رساله بسیار کوتاهی است در تقسیم‌بندیعلوم به اقسام چهارده‌گانه که مؤلف با بهره جستناز نظم ونثر بدان پرداخته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۶۲/۱۹

آغاز: الحمد لله کما هو أهله ... و بعد اعلم إن لب جمیع الفنون و نتائج جمیع العلوم أربعة عشر علماً؛ **انجام:** نعم إن أکرمکم عند الله أتقیکم و اتقوا الله و یعلمکم الله و إن الله لمعم المحسنین و الله أعلم بالصواب.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱ص (۷۳پ)، ۱۳سطر (۸×۹/۵)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۳۲-۸۷۷]

← مرآت القاسان ﴿ مرآة کاشان

● **مرآت القدس = داستان مسیح** / تاریخ / فارسی

mer’āt-ol qodos = dāstān-e masīh

پادری زیرونیمو شاوریرست، ۹۵۶ - ۱۰۲۶ قمری

pādorī zīrūnīmū šāverīrest (1549 - 1617)

مترجم: لاهوری، عبدالستار بن قاسم، - ۱۰۱۴ قمری

به دستور: اکبر شاه

تاریخ تألیف: ۱۰۱۱ق (= ۱۶۰۲م)؛ محل تألیف: آگره

این رساله در سرگذشت حضرت مسیح است، در چهار «باب» و هر باب در چند «بخش» ترتیب یافته: باب ۱. در طفولیت او؛ ۲. معجزه‌ها و تعلیم مسیح؛ ۳. جفاها و محنت‌ها و مرگ او؛ ۴. در برخاستن او از قبر.

مؤلف آن پادری ژیرولانو گزاویه (Padre Girnlano Xavier) یا الاب جیروم کسافیه الیسوعی (در داستان مسیح چاپی نام او چنین است: پادری ژیرونیسوشویر فرنگی) است که به رسالت به دربار مغولان هند فرستاده شده بود.وی همان است که «آیینه حق نما»را در اثبات تثلیث در ۱۶۰۹م برای جهانگیر مغولی هند نوشته و احمد بن زین الدین عاملی در ۱۰۳۲ق (۱۶۲۲م) در رد آن کتاب «مصقل الصفا در تجلیه آینه حق‌نما» را ساخته است [یسوعی می گوید که نام کتاب «مرآة المرئیة الاحق» و نام کتاب عاملی «صاقل المرآت» است]. او همچنین کتاب دیگری با نام منتخب آیینه حق‌نما واقعات حواریان دوازده‌گانه یا داستان احوال حواریان حضرت عیسی و ذکر مناقب ایشان دارد که پس از همین مرآت القدس در ۱۶۰۹ ساخته است و کتاب‌های فارسی دیگری مانند زبور و آداب السلطنه را برای جهانگیر در آگره در ۱۶۰۷ تألیف کرده است. این کتاب که مرآت القدس یا داستان مسیح نامیده می‌شود در شهر آگره در سال ۱۶۰۲ سال ۴۷ الهی به دلخواه اکبر شاه به زبان پرتغالیتألیف شده و با همکاری عبدالستار بن قاسم فرشته لاهوری که به دستور اکبر زبان فرنگی (پرتغالی) آموخته بود از زبان پرتغالی به فارسی درآمده است. این عبدالستار لاهوری همان است که اسمارالفلاسفه یا سمر الفلاسفه یا خردنامه را به همکاری همین گزاویه ساخته است (دیباچه مختصر فی ذکر بعض الحکماء الیونانین و الملیین چاپ شده در فرهنگ ایران زمین سال هفتم - فهرست دانشگاه ش ۲۵۹۷/۳). او در این کتاب از «آیینه حق‌نما» یادمی‌کند و می گوید که «اکثر آن شده و نزدیک است که تمام شود» (ص ۱۲ چاپی). این را هم می‌دانیم که او آن را در سال ۱۶۰۹م به انجام رسانده است.این کتاب با ترجمه لاتینی با حواشی انتقادی لودویکوس دو دیو (Ludovicus de Dieu) (۱۵۹۰-۱۶۴۲) به نام داستان مسیح یا تاریخ مسیح به فارسی در لوگدونی باتاویا (Lugduni Batavorum) به سال ۱۶۳۹م (۱۰۴۹ق) به چاپ رسیده است. محشی این کتاب را نادرست

پنداشته و آن را «داستان مسیح اما آلوده» خوانده و این عبارت را هم در بالای صفحات تکرار نموده است. این ترجمه از روی انجیل و کتاب‌های پیغمبران ساخته شده و اگر چه گزیده‌ای از عبارت‌های چهار انجیل در آن هست ولی با «دیاتسارون» یا «مجموع از چهارسر انجیل» یکی نیست و مطالبی در آن هست که در دیاتسارون دیده نمی‌شود (دیاتسارون تاتیانوس ترجمه عربی ابوالفرج ابن الطیب مشرقی چاپ ۱۹۳۵ بیروت با ترجمه فرانسوی – دیاتسارون فارسی با ترجمه ایتالیایی چاپ ۱۹۵۱ رم و تنها همین ترجمه فارسی چاپ بی تاریخ ایران که ناشر آن نسخه ما را نسخه‌ای ازدیاتسارون پنداشته است و چنین نیست). این هم گفته شود که از داستان احوال حواریان یا وقایع حواریان دوازده‌گانه که همین کزاویه آنرا مانند داستان مسیح به دستور اکبر ساخته و با عبدالستار آنرا به فارسی درآورده است تنها داستان سن پدرو به فارسی مورخ سال ۱۶۰۰ (۴۹ الهی) با ترجمه لاتینی و حواشی لودویکوس دودیو در همان شهر در سال ۱۶۳۹ به چاپ رسیده و ناشر و محشی آن را در بالای صفحات «آلوده» خوانده است.

از این کتاب چند نسخه‌ای در کتابخانه‌ها هست که در فهرست رسی (E. Rossi)(ص ۶۸ و ۷۴ و ۷۵ و ۹۹) نشان داده شده است.

آغاز: بسم الله الاب و الابن و الروح القدس. الله واحد مرآت القدس که در آن گزارش می‌یابد داستان احوال عجیب حضرت ایشوع ...

چاپ:متن این رساله به نام داستان مسیح با ترجمه لاتین و حواشی به کوشش لودویکو دی دیو در لیدن هلند به سال ۱۶۳۹م به چاپ رسیده است.

[نسخه‌های منزوی ۴۵۳۷/۶؛ بریگل ۵۲۲/۲؛ فهرستواره منزوی ۴۷۲/۱]

۱. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه:۲۱۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مجدول، محشی از فرهاد میرزای ولی‌عهد در محرم ۱۳۰۴ که در آن نوشته است که این انجیل را سیصد و چهار سال پیش ترجمه کرده اند و از آن من شده است [نشریه: ۳-۲۳۹]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۹۸۶-ف

بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۲-۹]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۵۰

آغاز: باب اول در طفولیت او – دیگر به عبادت خانه پاک می‌بریم و به بندگی تو می‌سپاریم و چون هر سال سه مرتبه در روزهای عید موافق دین خود؛ **انجام:** چشمان او کبود و به غایت روشن در ملامت کردن و سرزنش نمودن حیرت انگیز در تعلیم و ترغیب نرم زبان و دوست داشتنی.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مجدول؛ جلد: مقوا، ۶۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف: ۳۸-۷۲]

● مرآة القراءة / قرائت / فارسی

mer'āt-ol qerā'a

حسینی سبزواری، محمد جعفر، ق۱۳ قمری

hoseynī sabzevārī, mohammad ja'far(- 19c)

مؤلف محمد جعفر حسینیسبزواری احتمالاً از قاریان نیمه دوم قرن ۱۳ در مشهد رضوی (ع) است اما بر این‌که وی همان سید جعفر سبزواری معروف به میرزا بابا (متوفی قبل از ۱۲۹۳ق) باشد قرینه‌ای به دست نیامد. رساله موجز و مختصری است در بیان قواعد و ضوابط علم قرائت مرتب به یک «مقدمه» و دوازده «باب» و یک «خاتمه»: مقدمه بدان ای مستفید که چون تنزیل کلام الله المجید به افصح واجب لغات که آن لغت عرب شده پس لابد است در خواندن آن به لهجه و الحان عرب؛ باب ۱. بدانکه لحن دو قسم است جلی و خفی؛ ۲. حد قرائت شش چیز است اول شناختن متحرک؛ ۳. در مخارج حروف؛ ۴. در صفات حروف؛ ۵.بیان صفات عارضیه حروف؛ ۶. بدانکه اصل در را تفخیم است و ترقیقش به سبب کسره است ...

آغاز: بسمله. ستایش وسپاس خارج ازحد و قیاس خالق فرد صمد سرمدی را سزاست که عندلیب خوش الحان فصاحت و بیان ...

انجام: بیان نعمت عظمی و کرامت کبری خالصا لوجه الاعلی که دریابند سعادت دارین را بکماله بمحمد و آله و الحمدلله علی نواله و الصلوة و السلام علیه و علیهم اجمعین الی یوم الدین

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۴۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** ناظر ناضره البلاغ الباطل لاقیه تتماری بعکس ما تقدم پس اگر متوسط شود

از اول رساله تا اواخر باب ششم؛ خط: نسخ خوانا، کا: محمد موسوی بن میرزا سید محمد تونی، تا: قرن ۱۳؛ واقف: خلیل الله امام جمعه قدسی نیا، خرداد ۱۳۷۴؛ ۱۴گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۲۳-۱۶۴]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۷۷/۴

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، تا: ۱۲۲۰ق، برای محمد علی طبسی گیلکی خراسانی؛ جلد: میشن، ۷۲ص (۲۲۸-۲۹۹)، اندازه: ۱۰/۶×۱۵/۳سم [ف: ۵-۸۸]

۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۲۸۷/۷-۱۲/۱۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۳ربیع الاول۱۲۴۲ق؛ ۳۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۷-۴۲۵۳]

● مرآة القلوب / کلام و اعتقادات / فارسی

mer'āt-ol qolūb

رستمداری، علیرضا بن محمد، ق۱۱ قمری

rostamdārī, 'alī-rezā ebn-e mohammad (- 17c)

اهدا به: نجیب الدین ابراهیم خان فتح جنگ

تاریخ تألیف: غره ذیقعده ۱۰۳۰ق؛ محل تألیف: پتنه
در اثبات امامت حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام با استفاده از آیات کریمه و احادیث و ادله صحیحه، مشتمل بر یک «مقدمه» و سه «مقصد» و یک «خاتمه»: مقدمه: در بیان مفهوم امامت و شرایط آن؛ مقصد ۱.در تعیین خلیفه بلافصل حضرت پیامبر (ص)؛ ۲. در ابطال خلافت خلفا؛ ۳. در اثبات خلافت حضرت امیرالمؤمنین (ع)؛ خاتمه: در نسب و تاریخ ائمه علیهم السلام.
آغاز: ما اجل شانه و ما اعظم برهانه که شیر مردان مسالک قریب از ادای حمد و ثنایش را جل
انجام: و این از غیبت کبری است، ان الله و ملائکته یصلون علی النبی یا أیها الذین آمنوا صلو علیه و سلموا تسلیماً کثیراً کثیراً
[فهرستواره منزوی ۵۱۹/۹]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۰۰۸/۲۲ حاشیه
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: ابوالحسن بهاری، تا: ۱۰۴۹ق؛ جلد: تیماج، ۹گ (۳۳۱ر-۳۳۹پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۲×۳۴سم [ف: ۸-۱۹۵]

● **مرآة القلوب** / اخلاق / عربی
mirāt-ul qulūb
طباطبائی، محمد علی بن ابی تراب، ق۱۳ قمری
tabātabā’ī, mohammad ‘alī ebn-e abī-torāb(- 19c)
تاریخ تألیف: دوشنبه ۲۳ محرم ۱۲۶۸ق
در تفکر و تدبر در آیات و مخلوقات الهی و پی بردن از این راه به یگانگی خداوند متعال، با عناوین «مرآة، مرآة» و استفاده از آیات و احادیث معصومین و گفته‌های بزرگان عرفا، و در اواخر کتاب اسماء حسنی الهی را شرح کرده است.
آغاز: الحمدلله الذی جعل التفکر و التدبر فی آیاته طریق النجاة و باب الهدایات ...

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۲۱۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** برحمتک یا ارحم الراحمین یا أرحم الراحمین یا أرحم الراحمین.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۶۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۱-۲۱۲]

● **مرآة القلوب** / اخلاق / عربی
mer’āt-ol qolūb
بروجنی، علی، ق۱۴ قمری
borūjenī,‘alī(- 20c)
رسالهمختصری از اسرار نماز و آدابی که برای نماز از احادیث ائمه هدی علیهم السلام منقول است ونیز کلام علماء وعرفاء دراین موضوع می‌باشد که دریک «مقدمه» و چند «فصل» و «خاتمه» بیان شده است.
آغاز: الحمدلله الذی اصطفی من عباده الاخیار الابرار واطلعهم علی حقایق الاسرار و نور قلوب اصفیائه بنور الایمان وعلمهم من لطایف المعارف وجعل القلوب سبباً للنجاة ...

قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۹۳/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** فعلمت ان للخلق صانعا وخالقا وموجدا [...] اوجدهم من العدم وهو قدیم ازلی
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: گالینگور، ۱۱۹گ، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۰]

● **مرآت القلوب** / کلام و اعتقادات / فارسی
mer’āt-ol qolūb
صراف، صادق بن حسین، ق۱۴ قمری
sarrāf, sādeq ebn-e hoseyn (- 20c)
درمواعظ و نصایح منقول از کتب معتبر حدیث و برخی از سور احادیث قدسیه و نیز حاوی مباحث فلسفی و کلامی درباره لزوم پیامبران و جانشینان ایشان است بدین معنی حکمت ولطف خداوند ایجاب می‌کند که بین او و بندگانش باید شخص معصومی که عاری از خطا و گناه و دارای صفات کامله الهی است باشد و پس از او نایبانی باهمان ویژگی‌ها به عنوان واسطه فیض باشند و این مقام در اسلام فقط شایسته نبی اکرم و جانشینان به‌حق ایشان یعنی امامان معصوم خواهدبود کتاب ناتمام مانده است و به آخر نرسیده است.
آغاز: بعد از مقدمه: بسمله، الحمدلله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله خبر داد ما را حسن پسر عبدالله.
[فهرستواره منزوی ۶۰۳/۶]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۶۴۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** و از وحشت و عذاب برزخ فارغ میشود در روز یوم الحساب آزاد و از گذشتن صراط دلشاد میشود ...
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۳۶گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷×۲۱/۳سم [ف: ۱۴-۴۸۶]

● **مرآة القواعد** / هیئت / فارسی
mer’āt-ol qavā‘ed
حسینی ازغدی، داود بن محمد جعفر، ق۱۳ قمری
hoseynī azqadī, dāvūd ebn-e mohammad ja‘far (- 19c)
تاریخ تألیف: رجب ۱۲۰۵ق
در قواعد علم نجوم، دارای ۲۰ «باب» و «خاتمه». نام کتاب و مؤلف و تعداد ابواب در مقدمه آمده است.
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی زین السماء الدین بزینة الکواکب ...

و بعد حمد و ستایش بخاطر رسید ذره بی مقدار ... داود بن محمد جعفر الحسینی الارنوی المشهدی را که قدری از قواعد نجوم جمع نمایم و آنچه ... از رموز و اشعار که گفته اند درج نمایم و آن را به مرآت القواعد مسمی نمودم ... مشتمل است بر بیست باب و خاتمه ...
انجام:و قضات نظر کنند نشاید دیدن مردم زشت خسیس و چیزهای مکروه
[فهرستواره منزوی ۳۰۴۲/۴؛ الذریعه ۲۸۱/۲۰]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۱۱۸/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمد تقی بن حاج عبدالرضا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۷گ (۱۶ر–۳۲ر)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۶–۲۳۱]
۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۳۸۷۷/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: حسن بن ابی جعفر طبرسی، تا: ذیحجه۱۲۲۷ق؛ ۱۳گ (۳۶پ–۴۸ر) [ف: ۵–۵۳۹]
تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۰۳۴/۴–ف
نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۳–۱۲۵]

● **مرآة کاشان = مرآت القاسان = تاریخ کاشان /**
تاریخ ایران / فارسی
mer’āt-e kāšān = mer’āt-ol ˡlqˡsˡn = tārīx-e kāšān
ضرابی، عبدالرحیم، ق۱۳ قمری
zarrābī, ‘abd-or-rahīm(- 19c)
به امر: جلال الدین میرزا احتشام الملک حاکم
تاریخ تألیف: ۱۲۸۸ق
در تاریخ و جغرافیای کاشان در ۶ «فصل»، تا سال ۱۲۸۸ق.
آغاز: بر لوح ضمیر ارباب بینش و آئینه صافی خاطر خداوندان دانش پوشیده و پنهان نباشد
چاپ: تهران، در «فرهنگ ایران زمین»، به کوشش ایرج افشار، ۱۳۳۵ش؛ بار دوم در ۱۳۴۱ش.
[فهرستواره منزوی ۱۰۷۸/۲]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۲۷۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۹۴ق؛ ۳۶۱گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۶/۵سم [ف: ۲–۱۵۴]

● **مرآة الکاملین** / عرفان و تصوف / فارسی
mer’āt-ol kāmelīn
مجدالاشراف، محمد بن ابوالقاسم، ۱۲۴۶؟ – ۱۳۳۱ ؟ قمری
majd-ol-ašrāf, mohammad ebn-e ab-ol-qāsem(1831 - 1913)
تاریخ تألیف: ۱۲ ربیع الاول ۱۳۰۱ق
در شرح مهر نبوت و تهذیب نفس و شناخت اولیای خدا که سر آمد آنها حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام می‌باشد، با شواهدی از آیات قرآن و احادیث اهل بیت و ابیاتی عرفانی.
آغاز: بسمله. حمدله ... اما بعد الحمد لله الذی هدینا لهذا ... علیکم ایها الاخوان بالعمل الاربعة الارکان مثلث الکیان.
انجام: و ما توفیقی الا بالله علیه توکلت و الیه انیب
چاپ: چاپ شده است
[فهرستواره منزوی ۸۵۷/۸]

۱. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۰۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج ، ۲۰ص (۸۶–۱۰۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۲سم [ف: ۲–۲۴۵]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۸۹۴/۲
خط: نسخ معرب و نستعلیق، کا: محمد علی طبیب بن محمد حسن بیک طهرانی، تا: ۲۰ جمادی الثانی۱۳۰۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۶گ (۴۶پ–۶۱ر)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۱۸–۸۵]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۵۷۶/۶
آغاز و انجام: برابر
در پایان از مؤلف و کتاب نام برده شده است؛ خط: نستعلیق، کا: حاج سید محسن موسوی سپاهانی، تا: ۱۳۰۳–۱۳۰۵ق، جا: تبریز؛ جلد: تیماج، ۱۷گ (۹۹پ–۱۱۵ر)، ۱۴سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۱۲–۲۵۹۳]
۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۳۷۸/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** از نخستین پایه بر سر کی رسی، قال الله تعالی اعلموا انما الحیاة الدنیا لعب و لهو ...
خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد بن میرزا هدایت الله افشار، تا: ۱۳۰۵ق، به‌جهت سرکار علی خان؛ جلد: تیماج، ۱۹گ (۱پ–۱۹ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۱۴–۱۶۵]
۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۲۷/۷
خط: نستعلیق، کا: طباطبایی اصفهانی ذهبی، موسی، تا: ۱۳۰۶ق؛ جلد: تیماج، ۱۳گ (۸۹پ–۱۰۱پ)، ۱۵سطر (۸/۵×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف:–۲۹۸]
۶. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۱۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: حسین علی حاشیه رودی، تا: ۱۳۱۳ق؛ ۲۴ص، ۱۹سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲–۳۰۶]

● **مرآت کاینات** /- فارسی
mer’āt-e kāyenāt

در یک تمهید دارای دو «مقدمه» و چهار «اصل» و «خاتمه».

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۶۱۶/۲۳

آغاز: سپاس و ستایش سزاوار ذاتیست که به اشعه انوار ذات مطهر بدایع ارواح و اجساد ... است؛ **انجام:** و صواعق صفات جلال و نداء اذا دکت الارض ... و الیه المصیر.

خط: نسخ، کا: احمد سروی، تا: ۱۰۷۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۸گ (۸۶پ-۹۳پ)، ۲۷ سطر (۱۰×۲۱)، اندازه: ۱۸×۳۱سم [ف: ۱۶-۳۱۰]

● **مرآة الکتب** / فهرست / عربی

mir’āt-ul kutub

ثقة الاسلام تبریزی، علی بن موسی، ۱۲۷۷ - ۱۳۳۰ قمری

seqat-ol-eslām-e tabrīzī,‘alā ebn-e mūsā (1861 - 1912)

فهرستی است برای کتاب‌های شیعه به ترتیب حروف آغاز نام‌ها و معرفی اجمالی آنها، و همچنین شرح حال مختصر مؤلفین از قدیم تا عصر مؤلف، در یک «مقدمه» و دو «مقصد» و بسیاری ازمطالب ناتمام مانده است.عناوین کتاب:المقدمة: فی تاریخ الکتاب، دارای سه فصل و یک خاتمه؛ المقدمة اول: فی رجال یذکر مؤلفاتهم، دارای فوائد و ابواب؛ المقصد الثانی: فی اسماء المؤلفات.

آغاز: الحمد لله الذی علم آدم الأسمام کلها ثم عرضهم علی الملائکة و الصلاة و السلام علی من أوحی الیه بکتاب فیه تبیان کل شیء فی لیلة مبارکة

[الذریعة ۲۸۲/۲]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۴۰

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ گویا نسخه پیش نویس باشد؛ جلد: پارچه ای، ۱۰۵گ، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۲۰-۱۰۷]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۳۳

آغاز: برابر

جلد اول و شامل مقدمه و مقصد اول تا حرف عین می‌باشد؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف (گویا)، بی‌تا؛ دو ستونی؛ جلد: مقوایی، ۲۴۸گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [ف: ۲۰-۱۰۴]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۲۰-ف

نسخه اصل: از روی اصل و مسوده و یک مجلد.ازتاج المواليد ابومنصور احمد بن ابی طالب طبرسی تا ذوب النضار فی شرح الاثار جعفر بن محمد بن نما؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا[فیلمها ف: ۳-۱۸]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۳۴

جلد سوم و از آغاز مقصد دوم شامل حرف الف وبا می‌باشد؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد مقوایی، ۲۸۱گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [ف: ۲۰-۱۰۵]

۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۳۵

حرف تاء تا ذال؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۷۵گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [ف: ۲۰-۱۰۵]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۳۶

حرف راء تا شین؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۵۴گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [ف: ۲۰-۱۰۶]

۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۳۷

حرف صاد تا لام؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۰۵گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [ف: ۲۰-۱۰۶]

۸. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۳۸

حرف میم؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۹۲گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [ف: ۲۰-۱۰۶]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۷۳۹

حرف نون تا یاء؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۲۲۱گ، ۳۳ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۳۳سم [ف: ۲۰-۱۰۷]

● **مرآة الکتب** / فهرست /فارسی

mir’āt-ul kutub

تبریز؛ ثقة الاسلام؛ شماره نسخه:۲۹

زنوزی؛ بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۴-۳۲۸]

● **مرآت الکرامة** / عرفان و تصوف، تراجم / فارسی

mer’āt-ol kerāma

حسینی آملی، نجم الدین اسکندر، ق۱۱ قمری

hoseynī āmolī,najm-od-dīn eskandar(- 17c)

تاریخ تألیف: ۱۰۳۷ق

در یک «مقدمه» و چهار «رکن» و «مرآت» و «خاتمه»، در کرامات و سرگذشت عارفان و حکیمان است. در آن از حکیم الملک ابوالقاسم بن شمس الدین محمد دانشمند زمان اکبر شاه و حکیم علی شارح قانون یاد شده است.

[فهرستواره منزوی ۲۲۷۵/۳؛ الذریعه ۲۸۴/۲۰]

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۷۷/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱ [ف: ۳-۴۳]

● **مرآة الکمال = تقسیم شریف للعمر** / اخلاق / فارسی

mer’āt-ol kamāl = taqsīm-e šarīf lel-‘omr

خوئینی، محمد حسن بن مصطفی، ق۱۳ قمری

xū’īnī, mohammad hasan ebn-e mostafā (- 19c)

دو رساله است با یک نام و در یک مجموعه که با هم متفاوت است.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۶۲/۴

آغاز: بسمه تعالی و الحمد له و الصلوة علی نبیه و آله، اعلم أیها العاقل السالك فی مسالك الكمال أن رأس الكمال هو العمر الذی قد أعطاك؛ **انجام:** إلی أن تتوفی فی دار الفناء إلی جوار ملك مقتدر باق أبداً فی جنات نعیم مقیم و الله الموفق و المعین.

رساله‌ای بسیار کوتاه در خصوص تقسیم عزم وارزش آن و صرف آن در امور مثبت و ارزشی و عدم تضییع آن درامور باطل که در آثار علامه مجلسی و شیخ بهایی «رحمهما الله»نیز یاد شده است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی به نقل از شیخ بهایی که در برخی جاها از وی با عنوان «منه» یاد کرده؛ جلد: مشمعی مشکی، ۱ص (۶پ)، ۲۵سطر (۱۱×۱۸)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۳۲-۸۶۳]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۹۶۲/۱۷

آغاز: بسم الله و الحمد له کمد هو أهله ... و بعد اعلم أن العلم النافع ما یرجع إلی علم الاعتقاد الایمانی بمارتبه الواجبی و غیرها؛ **انجام:** من أخلص لله دربعین صباحاً فتحالله عیون حکمته من قلبه علی لسانه؛ نعم الاصطلاحات ... كثرها الجهال كما ورد فی الحدیث عن أمیر البررة.

رساله کوتاهی در فضیلت تعلیم وتعلم و آداب آن است؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در هامش رساله پیشین این مجموعه کتابت گردیده؛ ۲گ (۶۷پ-۶۸ر)، سطور چلیپایی [ف: ۳۲-۸۷۵]

● مرآة الكواكب / هیئت / فارسی

mer'āt-ol kavākeb

کاشانی، محمد تقی بن محمد هاشم، ۱۲۵۶ – ۱۳۱۹ قمری

kāšānī,mohammad taqī ebn-e mohammad hāšem (1840 - 1902)

اهدا به: ناصر الدین شاه (۱۲۶۴-۱۳۱۳ق)

تاریخ تألیف: ربیع الثانی ۱۲۷۹ق

شاه دکتر تولوزان که از اطبای خاص همایونی (=پزشک مخصوص ناصرالدین شاه) است علاوه بر امور طبابت ظاهراً متفنن در کارهای علمی نیز بوده و صاحب تألیفاتی در شعب مختلف علم جدید روز است از آنجمله کتاب حاضر. تولوزان در این رساله مطالبی چند درباره نقشه عالم که خود رسم کرده آورده و نیز راجع به هیئت عالم مباحثی چند بیان می‌کند و در آن کتاب از مسائل هیوی راجع به زمین مطالبی نیز می‌آورد. این کتاب بعد ترجمه می‌گردد و ترجمه فارسی آن دردسترس اهل فضل قرار می‌گیرد.

آغاز: بسمله چون اعلیحضرت قدر قدرت قضا فرمان ... میل خاطر همایون بر آن شد که کتاب ... پیشکش کرده بود ... مقدمات: علم هیئت، اشرف علوم و أهم و بزرگترین آنهاست، این علم از جمله علوم سابقه و قدیمه است، احتمال کلی است که نخستین طایفه که این علم را شناخته اند، أهل عرب و پارس باشند ...

انجام: زمان حرکت این دو کوکب اخیر تا کنون معلوم نشده است.

[فهرستواره منزوی ۳۰۴۳/۴]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۶۹-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: شعبان۱۲۷۹ق؛ محشی از میرزا عبدالغفار نجم الممالک؛ جلد: تیماج عسلی، ۵۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۴-۲۵۳]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۷۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** اسامی سیارات و آن شش سیاره تاست که از قدیم الایام شناخته بود: عطارد، زهره، زمین، مریخ، مشتری، زحل

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ این نسخه بعد از ترجمه در دست شخص فاضلی قرار گرفته و او نیز چه در حاشیه و چه در متن دست زیادی در آن برده و توضیحات و انتقادات وفصلی ضمیمه آن کرده است که البته در روزگار نگارش، آن مطالب نو و عالمانه بوده است؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۹گ، ۱۲سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۶-۹۸]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۵۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۲۷۹ق؛ تملك: «عبده محمد الحسینی» (بیضوی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۴۲گ، ۱۲سطر (۶×۱۲/۵)، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [ف: ۳۹-۴۶۸]

● مرآة الكونین و مبین اسرار الخافقین / عرفان و تصوف / فارسی

mer'āt-ol kawnayn va mobayyen-o asrār-el xāfeqīn

اهدا به: سلطان سلیمان خان (۹۲۶- ۹۷۴ق)

سخنان محی الدین ابن العربی گرفته از قرانات اعظم و فتوحات کلیه و عنقای مغرب در آن آمده است. درکشف الظنون و فهرست تاشکند (۱۱۹/۵ س ۴۳۰۱) از مرآت الکونین روح الله بن عبدالله قزوینی در جفر، دارای فاتحة الکتاب و دو مرآت و خاتمه الکتاب، مورخ ۸ ربیع الثانی ۹۳۷ یاد شده استو آغاز آن چیزی دیگر است.

تهران؛ ملك؛ شماره نسخه:۳۵۶۵

آغاز: یا مالك الملك تونی الملك من تشاء ... سنة سبع و عشرین و تسعمائه ... حمد تو گویم که تویی ذوالجلال؛ **انجام:** صلاح لاصناف البریة شامل والحمدلله وحده

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: ترمه، ۶۹گ، ۱۵ سطر،

اندازه: ۱۸/۷×۲۶سم [ف: ۴-۷۴۴]

● **مرآت المبتدی** / رمل / فارسی

mer’āt-ol mobtadī

محمد ابراهیم بن محمد شیرخان

mohammad ebrāhīm ebn-e mohammad šīrxān

در برگیرنده احکام رمل، در شانزده «فصل»: ۱. فصل اول که خانه اول تن و جان است، ۲.اگر سئوال مال کنند، ۳.احوال برادران و خواهران و خویشان، ۴.بیان احوال پدر، ۵. بیان فرزندان و معشوقان و شادی کردن (کتخدایی)، ... ۱۰. بیان جاه و مراتب و شغل، ۱۵. انقلاب حکم مطلق، ۱۶. صفت رنگ و شکل و صورت و مقام (دزدیابی و خبایا).

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۲۲۶/۳-عکسی

آغاز: شکر و سپاس مر خالقی را که آسمان بی ستن آفریده، و گردش دور دوار ... در این کتاب شانزده فصل درج کرده مرآت المبتدی نام نهاد ... بنده حقیر سراپا تقصیر محمد ابراهیم خان بن محمد شیرخان متوطن هند؛ **انجام:** و از حیوانات گران بها و تیزرو، و از انسان رسولان و پیکان و جاسوسان و کسانی که آمد شد بسیار کنند. و الله العالم. تمت.

خط: نسخ خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۹۲ص (۱۹۲-۳۸۳) [عکسی ف: ۱-۳۵۵]

● **مرآت مثنوی** = **دیباچه مثنوی** / ادبیات / فارسی

mer’āt-e masnavī = dībāče-ye masnavī

محل تألیف: برهانپور

در ۱۰۲۵ و ۱۰۳۱ و ۱۰۳۰ تا ۱۰۳۲ق ساخته است. جز مرآة المثنوی قاضی تلمیذحسین (شرح مثنوی فروزانفر ۱:سه).

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۰۱

خط: نستعلیق، کا: جوهرییک، تا: قرن ۱۴؛ تملک: فروزانفر؛ ۳۰گ، ۱۸سطر (۱۳×۲۱)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۱۷-۲۲۴]

● **مرآة المثول** / فلسفه / فارسی

mer’āt-ol masūl

قمی، علیقلی بن قره چغای، ۱۰۲۰؟- قرن ۱۱ قمری

qomī,‘alī-qolī ebn-e qara čoqāy(1612 - 17c)

تاریخ تألیف: اواخر ۱۰۶۲ق

در اثبات عالم مثل عقلیه و خیالیه مستغنی از ماده؛ در سه «باب»:باب ۱. بیان تمهید چندی که ناچاریم از ذکر آنها و مشتمل بر دو «فصل» است:۱) بیان اینکه ما صدق مفهوم امر و هو ثبوت اعم از ما صدق مفهوم ماهیت و وجود موجود، ۲) تقسیم امر و هو ممکن ان یشیر الیه به ذهنی و خارجی و شرح اسم آنها؛ باب ۲.بیان تعداد معانی شبح و مثال و تقسیم آن به غنی الذات و فاقر الذات مفصلا و مدللا و مشتمل بر شش «فصل» است:۱) تعداد معانی شبح و مثال و تقسیم آن، ۲) اثبات اینکه شبحی عقلی اعم از این‌که منطبع باشد در نفس انسانی یا مجرد باشد از موضوع به نفس ذات ممتازند از امور عینی نه به ما به الامتیاز زاید بر ما به الاشتراک ذاتی و اثبات اینکه مرکب از جنس و فصل نیستند، ۳) اثبات این‌که امور شبحی خیالی اعم از اینکه منطبع در نفس و آلت نفس یا منطبع باشد در سطح جسم طبیعی مفارق از نفس با امور ذی شبح در تحت نوع اخیر نیستند، ۴) اثبات این‌که ذات اقدس غنی (عینی) الذات واجب الوجود تعالی شانه و بعد از او ذات مقدس فاقر الذات و ظلی الذات عقل اول و بعد ازو ذات مقدس ظلی الذات نفس کل باید که شبح مجازی اشرف از حقیقی باشد که مشتمل باشد بر جمیع مثالات به عنوان وحدت و بساطت صرف به نحو اعلی و اشرف، ۵) اثبات این‌که طبقات کلیه عالم اشباح و مثل مجازی اشرف از حقیقی که مستغنی از ماده و موشوعند در سلسله طولی منحصر در سی و چهار طبقه و مرتبه کلیه ایست که یکی از آنها خیالی و دویم نفس کل و عقل رب النوعی سیم عقل کل چهارم فوق عقل کل است، ۶) استشهادات بر این مطلب؛ باب ۳. بیان کیفیت صدور امور فاقر الذات از غنی الذات تعالی شأنه و صدور عالم اعیان و عالم اشباح خیالی از عقول رب النوعی و عالم اشباح نفسی و رب النوعی از عقل کل و مشتمل بر سه «فصل» است:۱) تمهید چندی که ناچاریم از ذکر آنها، ۲) بیان کیفیت صدور امور فاقر الذات و ترتیب آنها، ۳) بیان کیفیت صدور امور فاقر الذات و ترتیب آنها؛ خاتمه در جمع و توافق قولین متقابلین و حکمای مشائی و اشراقی در اثبات و نفی عالم مثل عقلیه و خیالیه.این رساله با «فانوس الخیال» یا «قندیل الخیال» قطب الدین محمد لاهیجی و «الرسالة المثالیة النوریة» بهاءالدین محمد لاهیجی سومین رساله‌ای خواهد بود که در قرن ۱۱ در همین موضوع به نگارش در آمده است. پیش ازاین سه، رساله قطب شیرازی است و پس از اینها رساله سبزواری است.(دانش پژوه)

آغاز: بسمله و به ثقتی. الحمد لله رب العالمین و الصلاة و السلام علی محمد و آله الطیبین و بعد این رساله‌ای است از کمترین بندگان علی قلی بن قرچغای خان در بیان اثبات مثل عقلیه و خیالیه مستغنی از ماده و موضوع چنانکه صریح آیات قرآن عظیم و احادیث انبیاء و اوصیاء و کلام حکماء الهی مانند انباذقلیس و فیثاغورس و سقراط و افلاطون و ارسطاطالیس است در حکمت خاصه عالیه شرقیه یعنی اثولوجیا و مصحح تحقق و ثبوت بهشت و دوزخ و اعراف جسمانی است در خارج ذهن و کانه ایمان و اقرار به ثبوت این نحو عالم در خارج ذهن از جمله ضروریات دین است هر چند که شیخ الرئیس و معلم ثانی و اکثر محققین حکماء متقدمین و متاخرین حتی حکیم بزرگ ارسطاطالیس در حکمت عامیه مشائیه چنانک فارابی در جمع

بین الرایین گوید دلایل بر ابطال عالم مثل گفته اند ازین جهت صریح آیات و احادیث وارده در باب ثبوت عالم مثال را تاویل کرده‌اند چنانکه در باب چهارم ذکر خواهم کرد ... اما حق مقام این است که مادامی که آن دلایل را که به حسب مرتبه تعلیم حکمت عامیه به حسب ظاهر برهان قوی است و به حسب مرتبه حکمت خاصه مترقیه شبهات است کسی دفع نکرده باشد محال که اثبات و اقرار به عالم مثال تواند نمود. و درین مدت ندیدم که کسی رفع کرده باشد و شیخ محیی الدین و شیخ شهاب الدین و عارف محقق صدر الدین شیرازی اگر چه در مصنفات خود اثبات عالم مثال نموده اند اما ندیده ام که دلایل حکمت مشائین را چنانکه باید و شاید دفع کرده باشند. و این فقیر بی بضاعت نیز تا مدت شصت و دو سال که از عمرم گذشته بود دفع دلایل ایشان نمی‌توانستم کرد چنانکه فحول حکمای متقدمین و متاخرین نکرده بودند تا آنکه در اواخر سنه شصت و دو از نور و الهام الهی به توسط نور حضرات ائمه معصومین ع مقدمه حدسیه قدسیه نورانیه بر خاطر قاصر این فقیر لامع و سطع شده رفع آن شکوک و شبهات کرده و بی تاویل و توجیه اقرار و تصدیق به ثبوت عالم مثال کرده‌ام، این رساله را به یادگار نوشتم و مبوب به چهار باب و مفصل به هفت فصل و مختم به خاتمه کرده مرآت المثول نام نهادم ...

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۴۳۱/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** بلکه توان گفت که چون مرتبه تعلیم حکمت عامه مقدم است بر تعلیم حکمت خاصه پس تا کسی حکمت عامه را اولا تحصیل نکند به مرتبه حکمت خاصه نمی‌تواند رسید چنانکه ظاهر است، این بود غرض این رساله.و الحمد الله علی نعمائه، و صلی علی محمد و آله. تم بالخیر و الصواب تحریرا فی شهر ربیع الثانی ۱۸۳ (۱۰۸۳)

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۸۳ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۶۴گ (۹۳-۱۵۶)، ابعاد متن: ۴×۶، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۱۶-۵۶۱]

● **مرآة المحصلین** / منطق / عربی

mir'āt-ul muḥaṣṣilīn

وابسته به: الفوائد الضیائیة فی شرح الکافیة؛ جامی، عبدالرحمن بن احمد (۸۱۷-۸۹۸ق)

فوائدی در حل آنچه جامی از حاصل و محصول در شرح الکافیة آورده است، مرتب بر «مقدمه»، «مقصد» و «خاتمه». موضوع کتاب درباره اقسام وضع، خاصه وضع معانی حرفیه است.

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۵۰۵/۱

آغاز: الحمدلله الذی بکلمته قامت السماوات السبع و استقرت الارض المهاد؛ **انجام:** وجود الاعراض عن اللوم و الشناعة فیما یترآی فی بعض عوائدها من شبه ...

نسخه ناقص؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی با نشان «منه مدظله»؛ ۲۹گ (۱پ-۲۹پ)، اندازه: ۱۳/۵×۱۸/۵سم [مؤید: ۲-۸]

● **مرآة المحققین** / عرفان و تصوف / فارسی

mir'āt-ul muḥaqqiqīn

شبستری، محمود بن عبدالکریم، ۶۸۷ - ۷۲۰ ؟ قمری

Šabestarī, mahmūd ebn-e 'abd-ol-karīm (1289 - 1321)

رساله‌ای است در بیان معرفت نفس و علم خداشناسی و دانستن بقای حق تعالی به‌واسطه صنایع و بدایع و عجایب و غرایب قدرت او در عالم آفاق و انفس که بعضی آن را از شیخ شبستری دانسته‌اند.در هفت«باب»: ۱. بیان نفس طبیعی و نباتی و حیوانی و انسانی؛ ۲. موجودات؛ ۳. بیان واجب و ممکن و ممتنع؛ ۴. حکمت آفرینش؛ ۵. مبدأ و معاد؛ ۶. مقابله کردن آفاق با انفس؛ ۷. تطبیق آفاق و انفس.

آغاز: بسمله حمد بی حد و ثنای بی عدد حضرت ذوالجلالی را که آثار قدرت او درعالم آفاق و انفس چون آفتاب جهان تاب بر چشم اهل بصیرت تابان است ... اما بعد این مختصری است در بیان معرفت نفس و علم خداشناسی و دیدن و دانستن لقای حق سبحانه و تعالی به واسطه دانستن ئ دیدن صنایع ... این کتاب را مرآت المحققین نام نهادیم ... و این محتوی است بر هفت باب

انجام: اما چون نظر به ذات حق کنیم همه را در تصرف امر و قدرت یک ذات بینیم اینجا معنی وحدت روی نماید ان شاء الله تعالی.

چاپ: هند، بمبئی، مصطفایی، ۱۳۳۳ق، به اهتمام سید شاهزاده منیر بن محمد قاسم بن خواجه غلام شاه بدخشانی از نسل سلطان علی موسی الرضا علیه السلام به دستیاری مالی لعل جی ویو راج؛ تهران، ضمن مجموعه آثار شیخ محمود شبستری، تصحیح دکتر صمد موحد، انتشارات طهوری، چاپ دوم، ۱۳۷۱ش؛ [تهران]، سنگی، [۱۲۸۳]، جیبی

[الذریعة ۲۸۴/۲۰؛ نسخه‌های منزوی ۱۳۷۴/۲ و۸۴۲/۲؛ مشار ۱۴۲۳ و ۴۶۷۷/۴؛ حاجی خلیفه ۱۶۴۹/۲؛ مشترک پاکستان، ۹۸۲/۲؛ فهرستواره منزوی ۲۲۹/۶-۲۳۰؛دنا۳۵۹/۹-۳۶۴(۱۷۸نسخه)؛ میراث مشترک ایران و هند: ۲-۲۰]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۹-ف

نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۲۰۶۲؛ خط: نستعلیق، کا: عبدالرحیم خوارزمی، تا: ۲۰ ربیع الاول۸۹۵ق؛ واقف: سلطان محمود خان غازی؛ ۲۸گ، ۱۲سطر [فیلمها ف: ۱-۱۹۲]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۷۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اگر مفهوم نگردد از دانائی بپرس. اما دانا را نشانیست باید که بشناسی تا سرگردان نشوی و الله اعلم بالصواب.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ واقف: آقا زین العابدین، ۱۱۶۶؛

کاغذ: سمرقندی، جلد: پارچه‌ای زرد اخری، ۴۵گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱-۲۱۲]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۱۶/۱۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۸ص (۶۳۸-۶۵۵)، ابعاد متن: ۵×۱۱، اندازه: ۱۶×۲۸سم [سنا: ف: ۲-۱۲۲]

۴. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۶۲۰/۱

تا باب ششم از هفت باب را دارد؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: گویا قرن ۱۰ [ف:-۱۱۶]

۵. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۰۸/۷

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: اصفهانی، ۲۱گ (۶۵پ-۸۵پ)، ۱۵سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف:-۲۱۲]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۶۳/۷-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا[فیلمها ف: ۱-۵۷۵]

۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۰/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق نازیبا، کا: محمد حسینی، تا: ۹۲۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۴گ (۱۳۲پ-۱۴۵پ)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱-۱۳۴]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۱۴/۱۱-۳/۱۳۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** از آنگاه تا این زمان هفت هزار سال نهصد وسی سال تمام شد تمت بالخیر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰ شوال۹۲۷ق؛ ۳۲گ، ۱۱سطر [ف: ۷-۴۲۵۴]

۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۹۶۲/۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۹۸۵ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۹گ(۲پ-۳۰ر)،۱۶سطر(۶×۱۲)،اندازه:۹×۱۶سم [ف: ۱۲-۲۹۵۸]

۹. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۴۶۴/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۱۷ص (۲۴۶-۲۶۲)، سطور چلیپا (۱۷/۵×۳۳)، اندازه: ۱۸/۵×۳۴سم [ف: ۹-۱۲۰۲]

۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۵۹۶/۱۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت بعون الملک الجلیل فی ۲۸ ربیع الثانی سنه ۱۰۹۰. تم لیس فی الجود شیء سوی الله قال ثم التوحید لایری غیر الله لان لیس شیء فی الحقیقه الا الله ...

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ واقف: خان بابا مشار، اردیبهشت ۱۳۴۶؛ ۱۶ص (۱۸۳-۱۹۸)، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۹-۲۷۲]

۱۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۷/۲۰

بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳۰ص (۴۹۸-۵۲۷)، اندازه: ۹/۸×۱۸/۷سم [ف: ۵-۷۰]

۱۲. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۵۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ با تاریخ ۱۰۸۹ق؛ جلد: تیماج، ۳۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۱]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۹۰۸/۴۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** کثرت بسیار باشد به واسطه افلاک و عناصر و موالید و جزویات ... چون نظر به ذات حق تعالی کنیم همه را.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب با مهر صحاف درون ترنج به نقش: «الهی بحق نبی و ولی / نظر کن سوی محمد علی ۱۱۷۱»، ۳۲ص (۴۴۵-۴۷۶)، سطور چلیپا (۶×۲۰)، اندازه: ۹×۲۴/۵سم [ف: ۲۹/۱-۳۰۱]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۸۹/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۴۰۶گ، اندازه: ۲۳/۵×۳۳سم [ف: ۵۱-۴۸]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۶۱/۹

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن سعدی، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۱۲۸گ، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۵۱-۹۲]

۱۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۱۹/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: تیماج، ۳۹ص (۹۹-۱۳۷)، ۱۵سطر (۷×۱۳)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [سنا: ف: ۱-۱۶۳]

۱۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۵۵۵/۴

کا: منوچهر بن عبد الله، تا: ۱۰۰۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۱۲۳-۱۴۴پ)، ابعاد متن: ۸×۱۲، اندازه: ۱۴×۱۹/۵سم [ف: ۱۲-۴۷۰]

۱۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۲۰/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** تو دیده نداری که ببینی او را ×× عالم همه اوست دیده می‌باید

بی‌کا، تا: ۱۱ شوال۱۰۱۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۸گ (۳۳۲ ر- ۳۴۹ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۲۵سم [ف: ۳۰-۱۲۲]

۱۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۱۹۶/۱۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۶ رمضان۱۰۱۶ق، جا: احمد آباد گجرات؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۱گ (۱۲۹پ-۱۳۹ر)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۶×۲۵/۷سم [ف: ۷-۲۶۰]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۶۶/۵

خط: نسخ، کا: حسن بن عبدالله بن حسن بن عبدالله بن حسن، تا: ۱۰۲۱ق؛ ۲۲گ (۱۲۲پ-۱۴۳ر)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۲۳-۱۳۵]

۲۱. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۷۳۴/۳

انجام: عقل عملی، عقل نظری را اینجا معلوم شد که عقل عملی.

خط: نستعلیق تحریری و شکسته، کا: احمد بن سعدالله انصاری، تا: ۱۰۲۲ق؛ افتادگی: انجام؛ ۹گ(۵۸پ-۶۶پ) [ف: ۳-۲۹۸]

۲۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۴/۱ط

آغاز: برابر؛ **انجام:**و بجهت آنست که هر گروه آن زیان که در.

کا: نورالهدی، تا: ۱۰۲۵ق، جا: قراداغ؛ جلد: تیماج، ۴۹ص (۱-۴۹)، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [ف: ۲۴/۳-۴۱]

۲۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۰۸۱/۱۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: دوست محمد بجستانی و میرزا تقی گیلانی، تا: رجب۱۰۲۵ق، جا: یزد، برای درویش خالصی؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۱۹۰پ-۲۰۱پ)، ۱۹ سطر (۱۰×۱۵/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۵سم [ف: ۲۹/۲-۷۱۹]

۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۴۳۷/۲

آغاز: الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آلهاجمعین، بدان اسعدک الله تعالی که پیشوایان شفیق و مقتدایان این طریق چنین گفته اند که حضرت حق سبحانه و تعالی بعضی آدمیان را به علم آشنائی خاص گردانیده؛ **انجام:** و به یقین بباید دانست که هر چه در عالم ظاهر و باطنست جمله ممکن و مأمور امر حق اند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۵ رجب۱۰۳۵ق؛ محشی با نشان «م، ۱۲، و ... »، مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۱گ(۲۵پ-۳۵ر)، ۱۷سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱۹-۵۹۶]

۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۴۱۰/۸

خط: نستعلیق، کا: نصیری، تا: ۱۰۴۳ق؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۳۶پ-۴۷ر)، اندازه: ۱۴×۲۴سم [ف: ۱۹-۲۲۰]

۲۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۸۸۹/۳

خط: نستعلیق، کا: کوکدی جربادقانی، محمد زینل بن فصیح الدین، تا: ۱۰۵۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۷ سطر (۷×۱۸)، اندازه: ۱۳×۲۵سم [ف: ۱۶-۳۹۰]

۲۷. یزد؛ مدرسه خان؛ شماره نسخه:۲۱/۲

خط: نستعلیق، کا: ولی بیک بن ملایوسف، تا: ۱۰ صفر۱۰۵۳ق؛ ۲۷گ (۸۰پ-۱۰۶ر)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف:-۱۹]

۲۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۳۱/۲

خط: نستعلیق خوش، کا: محمد رشتی کارشتی، تا: ۱۰۵۷ق؛ اهدایی: دکتر صادق کیا؛ ۲۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۶×۱۳/۵سم [ف: ۳-۲۹۸]

۲۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۵۳/۲

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد کاظم اصفهانی، تا: با تاریخ۱۰۵۹ق؛ ۲۸گ (۳۴ر-۶۱ر) [ف: ۷-۳۰۵]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۳۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** بهر اقتباس انوار معارف و بال دود دل

خط: نستعلیق، کا: محمد شریف، تا: ۱۰۵۹ق[الفبائی: -۵۰۹]

۳۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۷۷۸/۱

در هفت باب؛ بی‌کا، تا: ۱۰۶۵ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱۹گ (۵پ-۲۳پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۸×۲۰/۳سم [ف: ۵-۱۷۶]

۳۲. یزد؛ کاظمینی؛ شماره نسخه:۵۳۸/۱۰

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن سید عبدالوهاب بن سیدخان، تا: ۱۰۶۶ق؛ ۲۲گ (۴۳پ-۶۴ر)، اندازه: ۱۴×۲۲/۵سم [ف: ۲-۲۲۱]

۳۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۶۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** و اگر مفوم نگردد از دانائی بپرس. اما دانا را نشانیست باید که بشناسی تا سرگردان نشوی و الله اعلم بالصواب.

خط: نستعلیق، کا: ابن محمد حسن، محمد سعید تبریزی، تا: ذیقعده۱۰۷۵ق؛ واقف: نادرشاه افشار، ۱۱۴۵؛ جلد: پارچه‌ای زرد اخری، ۳۵گ، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱-۲۱۱]

۳۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۵۹۴/۸

آغاز و انجام: برابر

کا: قنبر علی بن ابراهیم بیدهندی، تا: ۱۰۷۵-۱۰۷۷ق؛ جلد: تیماج، ۳۳۰گ، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف: ۵۱-۵۵]

۳۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۹۲۰/۲۸

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۰ق، جا: اصفهان؛ ۱۰گ (۲۲۲پ-۲۳۱ر)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [ف: ۵-۳۹۹]

۳۶. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۸۸۷/۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۲ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷-۲۶۱]

۳۷. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۱۴۰/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۸۵ق؛ کاغذ: بخارائی، ۴۶ص (۴۶-۹۱)، ۱۵سطر (۷×۱۳/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۵سم [ف: ۵-۱۹۵]

۳۸. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۵۴/۶

آغاز: بسمله. حمدله و الصلوة و السلام علی محمد و آله اجمعین. اما بعد بدان که این نسخه ای است در بیان معرفت نفس و علم خدا شناسی و دیدن و دانستن قدرت مهیمن متعال از عجایب و غرایب و بدایع در عالم آفاق و انفس و این کتاب را مرآت المحققین اسم کردیم تا به جهت آنکه مرآت آینه گویند؛ **انجام:** گرمی باد با سروی آب و هوا یکی شود یعنی مزاج گرم شود. خون خورده ام که کشته مسیر وصال دوست بی درد را خیال که آسان بر آمده تمت.

از آغاز تا باب چهارم؛ خط: نستعلیق، کا: حیدر بن محمد قاینی، تا: ۲۰ذیحجه۱۰۸۷ق؛ محشی؛ ۲۹گ (۶۱پ-۸۹پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲-۵۷۸]

۳۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۷۹۰۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ظاهراً ۱۰۹۴ق؛ جلد: تیماج، ۳۹گ (۱پ-۳۹ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۸×۲۰سم [ف: ۲۶-۳۸۱]

۴۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۳۴۶۵

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۹۴ق[الفبائی: -۵۰۹]

۴۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۳۸۲/۱

خط: نستعلیق، کا: ملا محمد صالح، تا: شعبان۱۰۹۷ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲۸گ (۱-۲۸)، ۲۰ سطر (۷×۱۵/۵)، اندازه: ۹×۱۸/۵سم [ف: ۱۱-۲۳۷۹]

۴۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۵۱۹/۲۳

بی‌کا، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۸گ (۱۲ر-۱۹پ)، ۲۰سطر (۷×۹) [ف: ۱۷-۱۵۳]

۴۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۸۸۶/۴-۲۴/۱۸۶

آغاز: بسمله الحمدلله ... اما بعد بباید دانست که این مختصریست

دربیان معرفت نفس وخداشناسی ودیدن ودانستن لقاء حق سبحانه تعالی؛ **انجام:** بواسطه افلاک وعناصر وموالید وجزئیات ومرکبات اما چون نظر بذات کنیم همه درتصرف امر و قدرت یکذات بینیم اینجا معنی وحدت اول نماید تمت
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۱۶گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۷-۴۲۵۴]

۴۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۹۵/۷
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۲۳ص (۱۱۵-۱۳۸)، ۱۴سطر (۹×۱۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۶-۵۹۵]

۴۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۱۳۳/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ کاغذ: بخارائی، جلد: تیماج مذهب،۲۴۵گ، ۲۱ سطر (۹×۱۶)، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۳-۱۵۳]

۴۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۲۴۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۲؛ جلد: پارچه، ۱۶گ، ۱۸سطر [ف: ۱۱-۲۶۳]

۴۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۲۵/۳
آغاز و انجام: برابر
در هفت باب؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: اوایل قرن ۱۲؛ کاغذ: سپاهانی، ۳۷گ (۱۴پ-۵۰پ)، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸سم [ف: ۱۴-۳۲۹]

۴۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۶۹/۱۹ط
آغاز: باب اول در بیان نفس طبیعی و نباتی و جوانی و قوتهای ایشان بدانکه نفس طبیعی عبارت از قوتیست؛ **انجام:**باب ششم در تطبیق آفاق بزرگ یا آفاق کوچک ... که تن مردم نسخه الم اجسامست.
بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: تیماج، ۳۱ص (۲۱۰-۲۴۰)، اندازه: ۷×۱۵سم [ف: ۲۴/۳-۴۸]

۴۹. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۲۵۴/۱
در هفت باب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در پایان نسخه از نجم الدین شیرازی دانسته شده؛ جلد: تیماج، ۳۸گ (۱پ-۳۸پ)، ۱۸سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف:-۲۶۸]

۵۰. تهران؛ چهل ستون؛ شماره نسخه:۲۶۸
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ [چند نسخه-ف:-۳۶۵]

۵۱. تهران؛ علوم پزشکی؛ شماره نسخه:۲۷۰/۷
آغاز: باب پنجم در مبدء انسان. بدانکه مردم را اصل از خاک است؛ **انجام:** برابر
نسخه باب ۷ در تطبیق آفاق و انفس را هم دارد؛ خط: تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در آغاز کتاب ۸ سطر از باب چهارم و سپس باب پنجم شروع می‌شود؛ ۲۸ص (۲۵۷-۲۸۴)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [نشریه: ۳-۳۴۸]

۵۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۵۵۱/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** باب هفتم در تطبیق آفاق و أنفس یعنی در برابر بودن آفاثق و انفس ... تن مردم نسخه ای است از مجموع عالم و هر چه در عالم موجود است و در آدم موجود است و این نه آیه ظاهر و باطن بنماییم، اکنون بدانکه این نه آیه ظاهر ...
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۱گ (۹۱ر-۱۰۱پ)، سطور چلیپا (۸×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۶سم [ف: ۳۶-۵۶۳]

۵۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۶۷/۱۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۳ ذیقعده۱۱۰۱ق؛ ۲۰گ (۱۶۴پ-۱۸۳ر) [ف: ۱-۲۲۸]

۵۴. شیراز؛ خانقاه احمدیه؛ شماره نسخه:۶۵۶
خط: نستعلیق خوانا، بی‌کا، تا: غره ذیقعده۱۱۰۳ق؛ ۱۵سطر [نشریه: ۵-۲۲۶]

۵۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۲۱۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ ممتاز، کا: عظیم بن عبدالله نیشابوری، تا: روز عرفه ۱۱۰۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۹ص(۷۵-۹۳)، ۳۴ سطر، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۴۵-۸۸]

۵۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۴۸۱/۲
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۱۰۶ق، جا: حیدرآباد [رایانه]

۵۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۸۷/۳
انجام: و در موضع دیگر خود این مباحث بیاید و دیگر بدانکه عالم ما را چون مادر مهربان است چنانکه مادر.
خط: نستعلیق، کا: رحمت الله بن میرزا محمد سرکانی، تا: سلخ ربیع الثانی۱۱۷۷ق؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۸گ (۱۷۵ر-۱۸۲پ)، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۲۰-۳۲۱]

۵۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۸۷/۷
خط: نستعلیق، کا: رحمت الله بن میرزا محمد سرکانی، تا: سلخ ربیع الثانی۱۱۷۷ق؛ جلد: تیماج، ۵گ (۲۱۴ر-۲۱۸پ)، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۲۰-۳۲۲]

۵۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۸۸۷/۱۰
خط: نستعلیق، کا: رحمت الله بن میرزا محمد سرکانی، تا: سلخ ربیع الثانی۱۱۷۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۶گ (۲۴۲ر-۲۵۷پ)، اندازه: ۱۱×۲۰/۵سم [ف: ۲۰-۳۲۳]

۶۰. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۰۴/۳
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ذیقعده ۱۱۸۰ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۱۷گ (۷۴ر-۹۰پ)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱-۱۵۳]

۶۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۷۱۳/۲
خط: نستعلیق، کا: محمد سعید خلخالی، تا: جمادی الاول۱۱۹۰ق؛ ۸گ (۹۱پ-۹۸ر)، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۱۷-۲۶۹]

۶۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۸۳/۸

آغاز: الحمدلله رب العالمین و العاقبة للمتقین ... بدان – اسعدک الله – که پیشوایان شفیق و مقتدایان این طریق؛ **انجام:** جهان را بلندی و پستی توییچه دانم چه ای هر چه هستی تویی
خط: نستعلیق ماوراء النهری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۲گ (۱۲۱–۱۳۲)، ۲۱ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۲سم [ف: ۲۹–۴۶۶]

۶۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۰۶۱
آغاز: از یکدیگر جدا شود و نفس طبیعی؛ **انجام:** اینجا معنی ... و الحمدلله رب العالمین
در فهرست با عنوان «رساله الحکمه» و ناشناس آمده ولی محتملاً مرآة المحققین شبستری است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز[رایانه]

۶۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۶۰۳۱
آغاز: بسمله. الحمدلله الذی نور القلوب الصادقین بهدایه؛ **انجام:** ترک مباهات کند که کردار و رأی گفتارات غیر کردار و اخلاص و رای همه چیزها. الحمدلله ولی التوفیق و صلی الله علی الدلیل الی حین الطریق و آله المعصومین
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ جلد: مقوا، ۷گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [اهدائی رهبر: ۵–۱۷۵]

۶۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۵۷۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ محشی با نشان «۱۲»؛ مهر: «عبده اسکندر» (بیضوی)؛ ۲۳گ (۷پ–۲۹ر)، ۲۳ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۲سم [ف: ۳۹–۴۹۱]

۶۶. ساری؛ طاهری شهاب؛ شماره نسخه:۲۲۱/۵
آغاز: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۸ص، ابعادمتن: ۱۷×۲۱]نشریه: ۶–۶۲۹]

۶۷. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۲۰۱۵
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۳۰گ، ۹ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۲–۹۷]

۶۸. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۰۳/۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق پست، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مهر: کتابخانه مجدالدین؛ جلد: تیماج، ۱۷گ (۸۱–۹۷)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۳–۱۵۲۲]

۶۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۸۵/۵
آغاز: الحمدالله رب العالمین العاقبت المستقین(کذا)والصلوة والسلام علی خیر خلقه ... بدان اسعدک الله فی الدارین که پیشوایان شفیق و مقتدریان طریق؛ **انجام:** باب هفتم در مقابله کردن قوای انسانی با ملایکه ... و عالم شخص است اما بزرگ آن گاه از عالم کثرت.
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۱و ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۷گ (۳پ–۹پ)، اندازه: ۱۵/۶×۲۵/۸سم [ف: ۲۹/۱–۲۳۰]

۷۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۷۲/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** پس بدین برهان معلوم شد که گوش بجای افلاکست و جسم بجای
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۳؛ ۲۰ص(۱۴۶–۱۶۵)، ۱۳سطر (۵×۱۲)، اندازه: ۱۵×۱۹سم [ف: ۴–۴۶۷]

۷۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۹۱۳/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۴۱ص(۵۹–۹۹)، ۱۵سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۴–۳۶۶]

۷۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۴۵۷/۹
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۶ص (۶۰۶–۶۴۱)، ۲۱سطر (۵/۵×۱۲)، اندازه: ۱۰/۵×۱۸سم [ف: ۵–۶۰۶]

۷۳. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۷۳/۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** پایان: و هر جا که بدن او را نقل کنند از هیچ جا خبر نداشته باشد پس روح غیر بدنست
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۷ص (۱۳۵–۱۴۲)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۶–۵۴۱]

۷۴. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۴۲۴/۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ ۹گ، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف مخ: ۵–۱۹۸۱]

۷۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۰۷۱/۲-۲۰/۱۹۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** ارباب دقایق از معارف جواهر انسانی لایق بنوشت والله الموفق ومنه التوفیق والاحسان وعلیه التکلان
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۳۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۹×۱۴سم [ف: ۷–۴۲۵۴]

۷۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۵۷/۱
خط: نستعلیق ریز، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۶ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۶–۲۷۰]

۷۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۵۰۴/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** نتیجه می‌انگیزد در این مقام از مقدمات عالم صغیر.
شامل هفت باب؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ وقف کتابخانه مدرسه آیت الله بروجردی شهر ری؛ ۳۵گ(۱ر–۳۵ر)، ۱۲سطر (۵/۵×۹)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [ف: ۱۹–۶۸۵]

۷۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۳۰/۱۲
خط: نستعلیق، کا: شوشتری، عبدالصمد بن حسین، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا، ۲۴ص (۱۸۳–۲۰۶) [ف: ۱۰–۱۶۶۹]

۷۹. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۱۴۲۵/۸
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی [نشریه: ۷–۲۸۰]

۸۰. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۱۴۵۲
خط:شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: ربعی [نشریه:۷–۲۸۴]

۸۱. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۶۱۲/۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ قطع: بیاضی ربعی [نشریه: ۷-۲۴۹]
۸۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۸۷۶/۱
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲۷گ (۱پ-۲۷ پ) [ف: ۲-۲۲۹]
۸۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۹۸۹/۲
آغاز و انجام: برابر
خط:نسخ،بی‌کا،تا: ۲۳ رجب۱۲۱۲ق؛ جلد: تیماج، ۱۹گ (۵۶پ-۷۴پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴×۱۸سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۰]
۸۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۹۶/۵
خط: نستعلیق، کا: احمد بن محمد طاهر، تا: ۱جمادی الثانی۱۲۱۸ق؛ جلد: تیماج، ۸گ (۸۹-۹۶متن و حاشیه)، ۳۱سطر (۱۶×۸)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف: ۱۰-۱۷۴۲]
۸۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۹۶/۹
آغاز و انجام: برابر
تذکر: در فهرست به شیخ احمد جامی نسبت داده؛ خط: نسخ خوش، بی‌کا، تا: ذیحجه۱۲۲۰ق؛ جلد: میشن، ۶گ (۹۷ر-۱۰۲ر)، اندازه: ۱۵/۶×۱۵/۸سم [ف: ۸-۵۴]
۸۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۴۸۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** و الله بالصواب حرره فی شهر ربیع المولود سنه ۱۲۲۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۲۲۴ق؛ اهدایی: رهبری، ۱۳۷۳؛ ۱۴ سطر (۹×۱۴)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [اهدائی ف:-۳۴۱]
۸۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۱۳/۵
خط:نسخ،کا:ملا محمود بن ملا احمد،تا:۱۲۲۶ق؛۲۲گ (۱۲۷پ-۱۴۸پ)، ۱۴ سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۳-۳۱۸۸]
۸۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۰۶/۲۱
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۸ محرم۱۲۲۶ق؛ جلد: تیماج، ۲۵ص (۹۸-۱۲۲)، ۱۴سطر (۶×۱۰)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۴-۳۶۵۳]
۸۹. قم؛ مؤسسه آیة الله بروجردی؛ شماره نسخه:۱۳۶/۹
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۳ رمضان۱۲۲۶ق؛ جلد: تیماج، ۸گ (۱۸۷پ-۱۹۴ر)، اندازه: ۲۴×۳۵سم [ف: ۱-۹۴]
۹۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۳۲۵۵/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** افلاک وعناصر ومواليد وجزويات ومرکبات اما چون نظر بذات حق تعالی کنیم همه را درتصرف امر وقدرت یکذات او بینیم تمت الکتاب
خط: نستعلیق نازیبا، کا: سید زین العابدین بن ابراهیم طباطبایی، تا: ۱۹ جمادی الثانی ۱۲۳۰ق؛ مصحح؛ ۱۵گ، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۰]
۹۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۷۷۹/۱
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: پنج‌شنبه ۸ محرم ۱۲۳۲ق، حسب فرمایش حاجی ملا محمد امین ملا باشی؛ محشی با نشان ۱۲؛ مهر: «اف.ض امری الی الله [عبده محمدامین] الشریف» (مستطیل)؛ واقف: حاج ملا محمدامین؛ ۲۱گ(۱-۲۱)، ۱۲ سطر، اندازه: ۸×۱۵سم [ف: ۴۰-۱۱۹]
۹۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۹۴۶/۲
خط: نستعلیق، کا: علی بن محمد بیک و محمد کاظم بن حاج زین العابدین محلاتی، تا: یک‌شنبه ۷ ربیع الثانی۱۲۳۲ق، جا: خان گلشن همدان؛ ۱۲۷گ، اندازه: ۱۱×۲۱سم [ف: ۲۳-۱۱۷]
۹۳. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۰۴/۲
بی‌کا،تا:رجب۱۲۳۳ق،جا:اصفهان؛اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۵۳]
۹۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۵/۴
خط: نستعلیق، کا: ابن میر هاشم عبدالفتاح موسوی، تا: ربیع الثانی۱۲۳۴ق؛ ۹گ (۷۷ر-۸۵پ)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف:-۲۴۶]
۹۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۳۴۶۳/۱
خط: نسخ، کا: محمد حسن افشار، تا: ۱۹ شوال۱۲۳۵ق، جهت آخوند ملا محمد یزدی؛ ۳۳گ (۱پ-۳۳پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۰]
۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۱۰۵۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۵ق[الفبائی: -۵۰۹]
۹۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۳۰/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: با تاریخ۱۲۳۶ق؛ ۱۴گ (۷ر-۲۰پ) [ف:۶-۲۳۴۱]
۹۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۸۳/۳
خط: نستعلیق، کا: علی آبادی، محمد، تا: رجب۱۲۳۸ق؛ ۲۰ص (۱۱-۳۰)، ۱۸سطر (۷×۱۲)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۱۲-۲۷۷۰]
۹۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۶۷۹۹
کا: ملا علی شیدا، تا: ۱۲۳۸ق؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ ۹۹گ، اندازه: ۷/۹×۱۲/۷سم [رایانه]
۱۰۰. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۷۰/۲
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۱۳۱پ-۱۵۲ر)، ۱۷سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۰/۵سم [ف:-۳۰۶]
۱۰۱. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه:۲۹۶/۹
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۳۹ق؛ پس از این شعرهای فارسی است و در رثاء؛ جلد: تیماج، قطع: ربعی [نشریه: ۳-۴۱۳]
۱۰۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۳۱۶/۷
انجام: قصد ایشان نهفته اسراری است که به ایماء کنند که اظهار پی بری گربه از شان دانی ...
خط: نستعلیق، کا: علی بن اسماعیل حسینی، تا: ۱۲۳۹ق؛ افتادگی: انجام؛ ۲۳گ (۱۸۶ر-۲۰۸پ)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۲۱-۲۷۹]
۱۰۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۱۷/۸
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۲۱ ربیع الثانی۱۲۴۳ق؛ ۲۰گ(۱۴۱ر-۱۶۰پ) [ف: ۳-۲۹۸]

۱۰۴. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۰۳۳/۴-۲۰/۱۵۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، کا: محمدرضا بن اکبر گلپایگانی، تا: ۱۲۴۵ق؛ جلد: تیماج، ۳۰گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۷-۴۲۵۴]

۱۰۵. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۳۱/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** اول آنکه دلیل آنکه آتش هوا می‌شود آنست که جمله شمع ها و چراغ ها را میل به بالاست ... بایستی که از هر شمع و چراغ خطی بودی
باب اول - در بیان نفس طبیعی و نباتی و انسانی و بخشی از باب دوم- در صدور موجودات را دربردارد و بقیه مباحث کتاب در نسخه افتادگی دارد؛ بی‌کا، تا: ۱۲۴۶ق؛ افتادگی: انجام؛ ۳گ (۹۸پ-۱۰۰پ)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۱۳-۳۳۶]

۱۰۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۰۴/۳
خط: نستعلیق، کا: محمد بن علی، تا: یک‌شنبه سلخ شعبان۱۲۴۶ق؛ افتادگی: آغاز (خطبه کتاب را ندارد و چنین شروع می‌شود: «بدانکه این کتاب در بیان معرفت نفسانی و علم خداشناسی»)؛ جلد: تیماج، ۳۰گ (۳۵پ-۶۴پ)، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [ف: ۲-۱۹۹]

۱۰۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۴۶۸/۳-۱۷/۲۴۸
آغاز: بسمله وبه نستعین بدان اعزك الله تعالی فی الدارین که این مختصر رساله‌ای است دربیان نفس وعلم خداشناسی ودیدن ودانستن صنایع وبدایع او درعلم ظاهر وباطن وشناختن آیات وبینات؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ذیحجه ۱۲۵۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۳گ، ۱۵-۱۹ سطر، اندازه: ۶×۱۰سم [ف: ۷-۴۲۵۴]

۱۰۸. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۶۸۶/۲
آغاز: بدان اعزك الله فی الدارین که این مختصر رساله‌ای است در بیان نفس و علم خداشناسی
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۲ق؛ جلد: تیماج، ۲۴گ (۲۹پ-۵۲پ)، اندازه: ۱۰/۵×۱۵/۵سم [نشریه: ۱۳-۶۷]

۱۰۹. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۱۳۳/۱
آغاز و انجام: برابر
کا: اسماعیل بن هلال، تا: اواخر ربیع الاول۱۲۵۳ق؛ جلد: تیماج، ۴۰ص (۴-۴۳)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۱-۱۵۶]

۱۱۰. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۴۹۳/۹
آغاز و انجام: برابر
کا: شیرازی، عباس بن محمد، تا: ۱۲۵۶ق؛ جلد: مقوایی، ۱۳گ (۱۰۱ر-۱۱۳پ)، اندازه: ۱۱×۱۹/۵سم [ف:۴-۳۴۶]

۱۱۱. اراک؛ کتابخانه مدرسه حاج محمد ابراهیم؛ شماره نسخه:۲۵/۲
آغاز: آغاز موجود: خالی نیست فانما ... وجه الله و ذرات جبال و قطرات بحار
بی‌کا، تا: ۲۹ ربیع الثانی۱۲۵۶ق؛ جلد: تیماج، ۴۴گ(۲۹-۷۲پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [دو کتابخانه اراک:-۴۲]

۱۱۲. اصفهان؛ مدرسه صدر بازار؛ شماره نسخه:۴۹۴/۳
آغاز: و دلایل هستی اوست قوله تعالی ان فی خلق السموات و الأرض ... و هیچ ذره از ذرات موجودات از فیض جود او خالی نیست
خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: با تاریخ ۱۲۵۶ق؛ افتادگی: آغاز؛ ۳۷گ (۶۰ر-۹۶پ)، اندازه: ۱۱/۵×۱۷سم [ف: ۲-۳۵۹]

۱۱۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۴۲۲۲/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۲۲جمادی الثانی۱۲۵۷ق، جا: خانه امام جمعه؛ مجدول؛ مهر: «عبده فتحعلی» (بیضوی)، «عبده الراجی نجفقلی» (مربع)؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۱۶۴پ-۱۸۵)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸/۵سم [محدث ارموی مخ: ۳-۱۴۲۰]

۱۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۳
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۷ق؛ ۳۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۵×۱۱سم [ف: ۲-۷۵]

۱۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۰۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: عبدالعلی، تا: ۱۲۵۸ق[الفبائی:-۵۰۹]

۱۱۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۴۸۲/۵-۱۳/۱۶۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** باب هفتم دربیان مشابهت قوای انسانی با ملائکه وبیان عالم ظاهر وباطن ... پس معلوم شد که این نه آیه درعالم بزرگ مطابق نه آیه است درعالم ...
خط: نستعلیق، کا: عبدالواسع تویسرکانی، تا: ۱۲۵۸ق؛ افتادگی: انجام؛ ۹گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۷-۴۲۵۴]

۱۱۷. قم؛ طبسی؛ شماره نسخه:۱۰۱/۳
آغاز و انجام: برابر
از اول تا آخر؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۴ رجب ۱۲۵۹ق، به جهت اخوی میرزا محمد تقی؛ جلد: تیماج، ۱۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف مخ: ۲-۴۸۹]

۱۱۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۲۵۴/۶
آغاز: بسمله، بدان اعزك الله فی الدارین که این مختصر رساله ایست در بیان نفس و علم خداشناسی
خط: نسخ، کا: محمد باقر، تا: محرم۱۲۶۰ق؛ جلد: تیماج، ۴۰ص (۲۰۴-۲۴۳)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰/۲×۱۶/۵سم [ف: ۱۷-۴۴۶]

۱۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۱ ط
آغاز و انجام: برابر
خط: تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲ ذیحجه ۱۲۶۰ق، جا: همدان؛ صفحات به شیوه چلیپا؛ جلد: تیماج، ۱۶گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۲۴/۲-۱۸۷]

۱۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۲۳۳/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق شکسته، کا: میرزا عبدالوهاب درویش اصفهانی، تا:

۱۲۶۱ق؛ مهر: کتابخانه باقر ترقی؛ جلد: تیماج، ۲۴ص (۱۰۵-۱۲۸)، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۱۳/۵سم [ف: ۳۲-۲۷۰]

۱۲۱. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۴۱/۲

خط: نستعلیق، کا: شیخ حسین بن ملا علی مازندرانی، تا: ۲۴شعبان۱۲۶۱ق؛ مصحح؛ ۲۰گ (۹۹پ-۱۱۸پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۲۳×۱۸سم [ف: ۲-۵۷۹]

۱۲۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۶۷۰۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۱ق؛ مهر: «فخر الاطبا ۱۲۷۸» (بیضی)؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۰گ (۱پ-۲۰پ)، ۱۴سطر (۱۵×۸/۵)، اندازه: ۲۱/۶×۱۵/۷سم [رایانه]

۱۲۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۳۵/۶

خط: نسخ، کا: تبریزی، احمد بن عبدالقادر، تا: ۱۲۶۱ق؛ ۲۱گ (۱۱۵ر-۱۳۵پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۱×۱۴سم [ف: ۳-۱۲۱]

۱۲۴. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۳۶۸/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن حاج علی خوانحودی، تا: ذیقعده ۱۲۶۰ تا ۱۲ صفر۱۲۶۲ق، جا: مشهد رضوی مدرسه صالحیه؛ ۶گ، ۲۵ سطر (۱۲×۱۷)، اندازه: ۲۱/۵×۱۵سم [ف:۳۰۸]

۱۲۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۴۱۹/۴

خط: نسخ زیبا، بی‌کا، تا: ۱۲۶۳ق؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۵۷پ-۷۸پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۲۱×۱۱/۵سم [ف: ۱۷-۲۸]

۱۲۶. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۶۷۲/۵

خط: نسخ، کا: محمد قاسم بن حاجی کاظم دربندی، تا: سه‌شنبه ۸ربیع الثانی۱۲۶۴ق؛ تألیف رساله در این نسخه به خواجه نصیر طوسی نسبت داده شده است؛ واقف: شهاب الدین مرعشی نجفی؛ ۲۱گ(۲۰۸پ-۲۲۸پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۲۰×۱۳سم [ف: ۲-۵۷۹]

۱۲۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۰۷۰/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: چهارشنبه ۱۰ شعبان۱۲۶۴ق؛ جلد: رویه پارچه، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۵×۹سم [ف: ۵-۴۲۰]

۱۲۸. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۶۴/۴

آغاز: الحمدلله رب العالمین ... پس این مختصر مرتب شد در بیان معرفت حق عز و علا بواسطه معرفت نفس؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، کا: میرزا علی ولد میرزا اسماعیل، تا: ۱۲۶۵ق؛ ۱۳گ، ۱۷-۱۵ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۱۶سم [ف: ۳-۱۲۶۳]

۱۲۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۹۶۲/۱

خط: نستعلیق ممتاز، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ ۲۰گ (۱پ- ۲۰ر) [مختصر ف:-۷۴۵]

۱۳۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۸۴۰/۲

خط: نستعلیق، کا: عباسعلی هروی، تا: -۱۲۶۹-۱۲۶۸ق؛ ۵۹ص (۱۰۲-۱۶۰)، ۴-۵ سطر، اندازه: ۲۲×۱۴/۵سم [ف: ۱۷-۲۵۱]

۱۳۱. اردکان یزد؛ امام صادق؛ شماره نسخه:۳۰۷

خط: نستعلیق، کا: اسماعیل بن محمد مهدی، تا: ۱۲۶۹ق؛ ۳۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۸×۱۱سم [ف: ۲-۵۳]

۱۳۲. شیراز؛ بغایری، عبدالرزاق؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، تا: ۱۲۷۰ق [میراث اسلامی: ۵-۵۷۰]

۱۳۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۷۶/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۲۷۲ق؛ جلد: چرم، ۷گ (۱۲۲-۱۲۸)، ۲۸سطر (۲۰×۱۰)، اندازه: ۲۲/۵×۱۲سم [ف: ۳۶-۴۵۷]

۱۳۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۳۴۱/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق مخلوط به شکسته، کا: نظر علی، تا: رجب تا شعبان۱۲۷۳ق؛ مجدول؛ واقف: سید محمد باقر عربشاهی سبزواری، محرم ۱۴۰۵؛ ۲۸ص (۲۶۱-۲۸۸)، ۱۸-۱۹ سطر، اندازه: ۲۱/۲×۱۳/۶سم [ف: ۱۷-۴۵۴]

۱۳۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۴۵/۹-۹/۱۹۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد تقی، تا: ۳صفر۱۲۷۳ق، جا: بروجرد مدرسه شاهزاده؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۲۱گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۱۰/۵سم [ف: ۷-۴۲۵۴]

۱۳۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۶۸۲

خط: نستعلیق، کا: محمد حسن صحی توبه درودی، تا: ذیقعده۱۲۷۵ق، جا: سمنان در منزل حاجی آقا فرزند آقا محمد دانی؛ مجدول؛ مهر: کتابخانه مهندس بغایری؛ ۱۶گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۱۳سم [ف: ۲۷-۱۳۳]

۱۳۷. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۳۸/۱

آغاز: برابر

تذکر: نام کتاب و مؤلف با تطبیق آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: شکسته، نستعلیق، کا: عبدالوهاب بن میرزا اشرف، تا: ذیحجه۱۲۷۷ق؛ با سه سرلوح، مجدول؛ جلد: روغنی، ۱۱ سطر (۱۵/۵×۸/۵)، اندازه: ۲۱×۱۳سم [ف: ۲-۱۴۰]

۱۳۸. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۲۴۲/۸

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی بن محمد حسن خوانساری امامی، تا: ۱۲۷۶ و۱۲۷۷ق؛ مصحح، محشی؛ جلد: تیماج شتری، ۲۸ص (۲۴۰-۲۶۷)، اندازه: ۱۷/۵×۱۱/۵سم [ف: ۱-۲۰۷]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۸۳۱/۸

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۵-۲۹۵]

۱۳۹. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه:۲۱۲/۳۸

خط: نسخ و نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۱۲ ربیع الاول۱۲۷۹ق؛ افتادگی: انجام؛ ۲۰۱ص، اندازه: ۱۸×۱۱سم [ف: ۲-۲۸۲]

۱۴۰. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۵۰/۲

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ربیع الاول۱۲۹۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۴گ (۲۶ر-۳۹پ)، اندازه: ۱۸×۱۲سم [ف: ۱-۳۳۶]

۱۴۱. تهران؛ سادات ناصری، حسن؛ شماره نسخه:۲۵۰/۲

خط: شکسته نستعلیق، کا: میرزا محمد بن میرزا علی رضا، تا: ۱۲۹۴ق؛ قطع: ربعی [نشریه: ۶-۶۹۷]

۱۴۲. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۲۹۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علاءالدین بن عبدالله حسینی، تا: صفر۱۲۹۴ق؛ محمد بن زین العالدین حسینی خط را تصدیق کرده؛ مهر: «الله ویردی» (مربع)، «محمد الحسینی» (بیضوی)؛ ۲۳گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [مؤید: ۳-۲۴۵]

۱۴۳. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۴۱/۱

خط: نستعلیق، کا: میرزا اسحاق بن محمد قزوینی، تا: ۱۲۹۴ق؛ ۹گ(۲ر-۱۰ر)، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۵سم [مؤید: ۳-۳۵۴]

۱۴۴. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۱۲۴/۶

خط: نستعلیق تحریری، کا: محمد کاظم بن عباسعلی، تا: ذیحجه۱۲۹۴ق؛ ۱۲گ (۱۸ر-۲۹پ) [ف: ۲-۲۲۹]

۱۴۵. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۴۷۸/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: اسد الله تنکابنی، تا: ۱۲۹۵ق؛ ۲۷گ (۱۸۱پ-۲۰۷ر)، ۱۱ سطر (۶×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲-۸۷]

۱۴۶. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۵۸

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳و ۱۴؛ جلد: تیماج، ۳۳گ، ۹سطر (۹×۱۲/۵)، اندازه: ۱۶×۱۹سم [ف:-۴۰۰]

۱۴۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۷۸۷۷/۳-۳۹/۲۵۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** باب پنجم درمبدأ ومعاد بدانکه ... واز چندین هزار سالک یکی واصل شود ومقصود از جمله موجودات آن یک شخص است

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ افتادگی: انجام؛ جلد: مقوا، ۷گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۷-۴۲۵۵]

۱۴۸. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۲۲۷/۳

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ناقص [نشریه: ۷-۲۲۹]

۱۴۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۲۶۰/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۷ق؛ جلد: تیماج، ۱۵ص (۷۲-۸۶)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۱۰-۸۶۰]

۱۵۰. تهران؛ مهدوی؛ شماره نسخه:۲۸۲/۱۶

خط: نسخ، کا: محمد طاهر بن ولی محمد طبیب مشهدی، تا: ۱۳۰۹ق؛ کاغذ: ترمه، ۱۱ص (۱۰۲-۱۱۲) [نشریه: ۲-۱۰۶]

۱۵۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۰۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق زیبا، بی‌کا، تا: شنبه ۱۸ ربیع الثانی۱۳۰۹ق؛ ۲۲گ، ۱۷ سطر (۸/۵×۱۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۱سم [ف: ۵۱-۶۵]

۱۵۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۲۹۷/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، کا: میرزا طاهر مشهدی، تا: ۱۳۰۹ق، جا: مشهد رضوی؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲ص (۴۸-۵۹)، ۳۱ سطر، اندازه: ۲۰/۲×۳۳/۱سم [ف: ۱۰-۲۴۳]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۴۸۶/۸-عکسی

نسخه اصل: همان نسخه بالا؛ ۵گ(۳۳-۳۷) [عکسی ف: ۲-۲۵۰]

۱۵۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۴۹۳/۲

خط: نستعلیق، کا: ازناوناریانی، امرالله بن خان جان خان، تا: شنبه ۱۴ شوال ۱۳۱۱ق؛ جلد: مقوایی، ۱۹سطر (۸×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۶-۲۷۸]

۱۵۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۳۵۰/۳

خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد علی یزدی، تا: ۲۶ ذیحجه۱۳۱۲ق؛ «گ ۹ ... » [مختصر ف:-۷۴۵]

۱۵۵. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه:۴۴۱/۱

خط: نستعلیق، کا: محمد صادق بن محمد رضا خوانساری، تا: ۱۳۱۳ق؛ جلد: مقوایی، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: ۲-۱۰۶]

۱۵۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۴۹۷/۱

خط: نسخ، کا: حیرت ذهبی خراباتی زنجانی، حسین بن علی، تا: جمادی الثانی۱۳۱۵ق؛ جلد: تیماج، ۳۵ص (۱-۳۵)، ۱۷سطر (۸×۱۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۱۲-۲۵۰۵]

۱۵۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۱۹/۵

کا: شریف یزدی شاهرودی، محمد علی، تا: ۱۳۱۷ق؛ ۴۵گ (۳۹-۸۳)، ۱۲سطر (۱۲×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۱سم [ف: ۱۳-۳۳۸۲]

۱۵۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۵۷/۴-۶/۱۴۷

آغاز: برابر؛ **انجام:** وهمه نقش به ید قدرت اویند واگرخطی را گوید بداست خطاط را بدگفته باشد ودراین معنا گفته‌اند: هرچیز که هست آنچنان می‌باید ×× آنچیز که آنچنان نمی‌باید نیست.

خطبه را فاقد است؛ خط: نستعلیق، کا: علی بن خانلر قمی، تا: ۱۰ صفر ۱۳۲۰ق؛ ۱۲گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۷-۴۲۵۵]

۱۵۹. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۶۵/۱۱

آغاز: برابر

خط: شکسته، نستعلیق، کا: احمد بن آقا حیدر خوانساری، تا: ۱۳۱۶-۱۳۲۱ق؛ جلد: تیماج، ۱۵ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۲-۱۷۲]

۱۶۰. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۴۴۳/۳

خط: نستعلیق، کا: لطف الله بن علی بن حسین واعظ اصفهانی، تا: ۱۳۳۲ق [ف:-۱۰۷]

۱۶۱. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۷۵/۵

خط: نستعلیق، کا: عبدالرحیم بم محمد هاشم دهقی، تا: چهارشنبه ۱۶ذیقعده ۱۳۳۲ق؛ ۲۳گ (۸۰ر-۱۰۲ر)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲-۳۷۷]

۱۶۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۱۹/۱

انجام: و حقیقت معنی اتحاد و وحدت روی نماید - جهانرا بلندی و پستی توئی- ندانم که هر چه هستی توئی

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کا، تا: رجب۱۳۴۵ق؛ افتادگی: آغاز؛

جلد: مقوا، اندازه: ۱۳×۲۰سم [ف: ۱۱-۳۶۰]

۱۶۳. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۰۶۷۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** باب هفتم در تطبیق دادن آفاق در نفس، بدانکه مجموع عالم ... بیت آدمی چیست برزخ جامع ... اگر ابلیس پی نبرد چه باک تم الکتاب فی یوم عید المولود ۱۳۶۵

خط:شکسته نستعلیق،بی کا، تا: ۱۳۶۵ق [رشت و همدان: ف:-۱۶۰۳]

۱۶۴. مشهد؛ مدیر شانه چی؛ شماره نسخه:۳۱

خط: شکسته نستعلیق، بی کا، بی تا، برای میرزا اسدالله؛ قطع: ربعی [نشریه: ۵-۵۸۸]

۱۶۵. اصفهان؛ روضاتی، سید محمد علی؛ شماره نسخه:۴/۱۸

خط: شکسته نستعلیق، بی کا، بی تا؛ ۱۷گ (۹۹پ-۱۱۵)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [نشریه: ۵-۱۵۱]

۱۶۶. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۱۴۵۷/۴

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج، ۲۶گ (۸۰ر-۱۰۵پ)، اندازه: ۹/۵×۱۴/۵سم [مؤید: ۳-۳۷۰]

۱۶۷. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه:۸۲۳/۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** چون افلاک و عناصر و موالید و آنچه در ایشان است اما چون نظر هدایت ...

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ جلد: چرم، ۱۶گ (۴۰ر-۵۵پ)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [مؤید: ۲-۲۶۴]

۱۶۸. اصفهان؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۸۴/۳

بی کا، بی تا؛ کاغذ: سپاهانی [نشریه: ۱۱-۹۴۵]

۱۶۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه:۳۴۴/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** دیگر مناسبت جسم با عنصر آتش آن است که اگر آتش نباشد هیچ نباتی در زمین به در نیاید، و اگر بدر آید هیچ.

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج، ۲۲گ (۲۳پ-۴۴پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱-۳۳۱]

۱۷۰. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۸۱۴

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ ۲۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹سم [ف: ۲-۹۷]

۱۷۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۲۳۰/۴

آغاز: که غذای پخته گردد و کثیف را از لطیف جدا کند و دافعه قوتی را گویند که آنچه از غذا کثیف باشد؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: تیماج، ۳۰ص(۴۷-۷۶)، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۲سم [ف: ۴۷/۲-۸۲]

۱۷۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۴۸/۶

خط: نستعلیق، کا: عبدالله حسینی تفرشی، بی تا؛ ۳۱گ (۱۹۵پ-۲۲۵پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۹×۴۱سم [ف: ۳۰-۱۳۴]

۱۷۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۰۴/۱۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، کا: محمد رضی اشتهاردی، بی تا، جا: تهران مدرسه فخریه؛۲۱ص(۲۶۰-۲۸۰)،اندازه:۱۴×۲۰/۵سم[ف:۳۲-۳۱۲]

۱۷۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۶/۳

آغاز: برابر

بی کا، بی تا [ف: ۲-۳۸۵]

۱۷۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۶۸/۱۶

بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج؛ ۳ص (۳۳۶-۳۳۸)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۲۱سم [ف: ۱۹-۴۶۰]

۱۷۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۴۰/۱۵

بی کا، بی تا؛ ۱۷ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۱۳سم [ف: ۲-۴۰۷]

۱۷۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۱/۱۹

آغاز: برابر

خط:نستعلیق،بی کا،بی تا؛ مجدول؛ اندازه: ۱۹×۳۱سم [ف: ۲-۳۷۹]

۱۷۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۸۶

آغاز: پس از تسمیه و تحمید: بدان اسعدک الله که پیشوایان صاحب تحقیق چنین گفته اند که حضرت حقتعلی بعضی از ادمیان را بعلم خداشناسی خاص گردانید؛ **انجام:** و حقیقت معنی اتحاد و وحدت روی نماید - جهانرا بلندی و پستی توئی- ندانم که هر چه هستی توئی

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ مجدول؛ واقف: نائینی؛ ۸گ، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۹×۳۳سم [ف: ۴-۲۳۹]

۱۷۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۸۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ واقف: فهرستی؛ ۱۶گ، ۱۲ و ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۴-۲۴۰]

۱۸۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۹۹۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ واقف: نائینی؛ ۱۵گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۴-۲۴۰]

۱۸۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۰۹۶/۴۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** من یک جانم که صد هزار تنم ×× تا خوش باشد دل آن دگری را که منم

خط: نسخ، کا: یوسف نسیم، بی تا؛ جلد: میشن، ۱۱گ (۱۲۴پ-۱۳۴پ)، ۲۳ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۱سم [ف: ۹-۱۴۷]

۱۸۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۱۲/۲

بی کا، بی تا؛ ۱۲گ (۱۴۲پ-۱۵۳پ) [ف: ۵-۵۴۰]

۱۸۳. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۰۵۱/۸-۶/۱۴۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ ۱۷گ، سطور چلیپایی، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۷-۴۲۵۳]

۱۸۴. فردوس؛ قائم؛ شماره نسخه:۱۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق و تحریری، بی کا، بی تا؛ جلد: تیماج، ۱۴گ (۱۰-۲۳)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف مخ]

۱۸۵. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۲۹۹/۱
آغاز: بود آتش چون درهیزم افتد بعضی اجزاء او را آتش گرداند دلیل این سخن آنست که هیزم بسیار سوزانند مثلاً صدمن هیزم چون سوخته شود اندک خاکستر بماند واجزای این هیزم بعضی بدخان بیرون رفته باشد؛ **انجام:** برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: مقوا، ۱۰گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف مخ: ۵-۱۹۸۱]

۱۸۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۲۸۸/۳
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۶گ (۸۰پ-۱۰۵پ)، ۱۵سطر (۷×۱۴) [ف: ۱۷-۹۹]

۱۸۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۶۵۴-ف
چاپ سنگی بمبئی در ۱۳۳۳، چاپ منیر بن محمد قاسم بن خواجه غلام شاه بدخشانی رضوی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۹۸ص [فیلمها ف: ۲-۲۱۴]

۱۸۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۵۰۷۵/۴-۲۵/۱۶۵
آغاز: ذره از ذرات عالم ازجود وکرم او خالی نیست ... اما بعد باب بدانکه این مختصریست؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور، ۴۵گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۰×۱۳سم [ف: ۷-۴۲۵۵]

۱۸۹. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۴۶۵۷/۳-۲۳/۱۷۷
آغاز: برابر؛ **انجام:** وایمان به روزآخرت چنانچه فرمود آمن الرسول ... وکتبه ورسله وجای دیگر فرمود ومن یکفر بالله وملائکته ... فقد ضل ضلالا مبینا ودرایمان به معاد مندرج علم نفس که کلید
خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۱۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۷-۴۲۵۵]

۱۹۰. قم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه:۷۲۱/۱
آغاز: هوا گیرد وهوا نیز به تدریج صورت آب گیرد وآب صورت خاک وخاک صورت آتش گیرد براین طریق عناصر از صورتی به صورتی نقل می‌کنند؛ **انجام:** برابر
در فهرست با عنوان «رساله فلسفی» و ناشناس آمده، مطالب عرفانی و فلسفی را درچند باب با عناوین «بدان که - بدان که» برگزار کرده است، باب سوم دربیان واجب و ممکن وممتنع، باب چهارم حکمت آفرینش، باب پنجم درمبدأ ایجاد انسان و باب ششم دربرابر کردن آفاق انفس، از اشعاری از عطار نیشابوری آورده است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: گالینگور، ۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف مخ: ۳-۱۰۰۳]

۱۹۱. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۱۲۱۵/۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ناقص؛ قطع: بغلی [نشریه: ۷-۲۷۰]

۱۹۲. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۸۸۷/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** چون نظر بذات کنیم همه درتصرف امر وقدرت یکذات باشند.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۶گ (۶۸پ-۸۳پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۲-۱۵۰]

۱۹۳. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۷۹/۵
بی‌کا،بی‌تا؛۱۷گ(۴۷-۶۳)،اندازه:۱۴×۲۰سم [نسخه پژوهی: ۳-۷۸]

۱۹۴. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۵۹/۱۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: چرمی سیاه، ۱۴گ، ۲۰-۱۹ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: ۳-۱۲۶۲]

۱۹۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۵۰۱۶
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی:-۵۰۹]

۱۹۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۸۶۲۵
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی:-۵۰۹]

۱۹۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۲۰۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** مقدس او بیش نه بینم و الله اعلم و احکم به ...
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج [رایانه]

۱۹۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۱۴۵۳/۵
آغاز: پس از تسمیه و تحمید: بدان اسعدک الله که پیشوایان صاحب تحقیق چنین گفته اند که حضرت حقتعلی بعضی از ادمیان را بعلم خداشناسی خاص گردانید؛ **انجام:** برابر
بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، اندازه: ۹×۱۵سم [ف: ۱۱-۳۳۵]

۱۹۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۳۹۴۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** تمت مرآة المحققین شیخ محمود شبستری تمت بالخیر
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا [رایانه]

۲۰۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۹۳۸۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** قدرت یکذات بینم و اینجا معنی وحدتی می‌نماید
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا [رایانه]

۲۰۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۹۰۰/۳
خط: نستعلیق، کا: کاظم خسروی، بی‌تا؛ آن را میرزا ابراهیم مقابله کرده؛ جلد: تیماج، ۲۸گ (۴۷پ-۷۴ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۷سم [ف: ۲۵-۱۹۵]

۲۰۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۹۷۹۹/۶
چند برگ آغاز کتاب در این نسخه نوشته شده؛ خط: نستعلیق، بی‌کا،بی‌تا؛ ۲۰گ(۱۷۰پ-۱۸۹پ)،اندازه:۱۳×۲۱سم[ف: ۲۵-۱۳۱]

۲۰۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۵۰۷/۱
خط: نستعلیق، کا: میر هاشم بن جعفر حسینی قزوینی، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲۴گ (۱پ-۲۴پ)، اندازه: ۱۱×۱۶/۵سم [ف: ۱۹-۳۰۷]

۲۰۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۶۶۷/۷
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۹۴پ-۱۰۵ر)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۵-۶۳]

● **مرآت المحققین** / شعر / فارسی
mir'āt-ul muḥaqqiqīn

؟ نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ – ۸۳۴ قمری
neʻmat-ol-lāh-e valī, neʻmat-ol-lāh ebn-e ʻabd-ol-lāh (1330 - 1431)

مجموعه‌ای از مثنوی و غزل است، در پایان بعضی از آنها تخلص «نعمت الله» است، بالای صفحه آمده: مرآت المحققین شاه نعمت الله.

[فهرستواره منزوی ۸۵۸/۸]

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۷۲۸/۲

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ ۲۲گ (۵۰–۷۱)، اندازه: ۱۳×۷/۵سم [نسخه پژوهی: ۳–۱۷۵]

● **مرآة المحققین** / عرفان و تصوف / فارسی

mir'āt-ul muḥaqqiqīn

رونق علیشاه کرمانی، محمد حسین بن محمد کاظم، – ۱۲۳۰ ؟ قمری

rownaq-ʻalī-šāh-e kermānī, mohammad hoseyn ebn-e mohammad kāzem (- 1815)

تاریخ تألیف: ۱۲۱۳ق

این رساله نثری و نظمی شیوا در آداب سلوک است. در متن رساله از خود با عنوان «محیی الدین» یاد کرده است. مبنای رساله را در دیباچه و مناجات آورده است که در عالم سیر شیطان را دیده و سؤال و جواب خود را با وی در اصول تسویلات و اسباب او در گمراهی آدمیان بیان داشته و در این بخش به متشرعان و صوفی‌نمایان تاخته و راه نجات و رستگاری را تنها در پیروی شریعت دانسته، سپس یک‌رشته نگارشی در عنوان طریق طلب و وصول به مطلب را ذکر کرده و اصول آداب سلوک را در عنوان چهار «باب» و «خاتمه» بیان داشته: ۱. در شریعت و طریقت؛ ۲. در معرفت و حقیقت؛ ۳. در توحید و فناء فی الشیخ؛ ۴. در فناء فی الله و باقی الله؛ خاتمه در مقام قلندر. بستان السیاحه بخشی از این رساله را نقل کرده است. نام «مرآة المحققین» در رساله اشاره شده و در پایان آن «غرائب الاحوالات» نام نهاده شده و شاعر نیز در بیت‌های پایانی از غرائب نام برده و ظاهراً هر دو نام، برای رساله حاضر باشد، لیکن در الذریعة این دو نام را به عنوان دو کتاب مستقل آورده است و می‌گوید: هر دو در احوال مشتاق‌علیشاه می‌باشد و رساله را مثنوی مرآة المحققین نامیده است. در کتاب ستارگان کرمان هم مرآة و غرائب دو کتاب ثبت شده است.

آغاز: العظمة الله العظیم الذی رفع السموات بغیر عمد و وضع المشکوة فیها دون النجوم ... و ان معرفتهم بالنورانیة معرفة اله العالمین و جعل الأولیاء مرآة للمحققین و نصب الأولیاء مشکوة للمستصبحین ... چون از آن روشن مرا آواز شد × هم بنام او سخن آغاز شد

انجام: این جام جهان نما است که مرآة المحققین مسما است از زنگ حوادث محفوظ دارد ... نور نوری از گلذار فیض انوارش چینند آمین آمین یا اله العالمین ...

[نسخه‌های منزوی ۱۳۷۵/۲ و ۱۳۷۳ «مرآة المحققین از رونق علی شاه»؛ الذریعة ۳۹۲/۹و۲۹۲/۱۹؛ ستارگان کرمان ۲۰۷؛ ریحانة الادب ۳۴۴/۲؛ فهرستواره منزوی ۸۵۸/۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۳۶۱ ض

بی‌کا، تا: ۱۰۲۸ق [این تاریخ نادرست است] [د.ث. مجلس]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۶۷/۱

آغاز: حضرت صاحب مهدی غائب است. گفتم بخدمت آنحضرت میتوان رسید گفتند آرزوئی است بس بعید؛ **انجام:** برابر

خط: تعلیق، کا: کرمانی احمدآبادی، عباس علی بن نعمت الله، تا: ۱۲۱۲ق؛ افتادگی: آغاز (اندکی از دیباچه را ندارد)؛ ۲۶گ (۳۲ر – ۵۷پ) [ف: ۳–۴۹۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۴۳۴۳/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: زین العابدین بن حاج محمد معصوم قزوینی ملقب به رحمت علی خاک، تا: چهارشنبه غره ربیع الاول۱۲۴۷ق؛ جلد: تیماج، اندازه: ۱۴×۲۱/۵سم [ف: ۱۲–۴۹]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۲۲۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۲۹ شعبان۱۲۵۳ق؛ در آخر این نسخه نوشته شده: «حسب التمامی (کذ) قرة العینی کرامی الناطق بمدایح النبی و الولی درویش چاکر علی سمت تحریر یافت. کاتبه مؤلف (کذ) مستغیثا من فیوضات انوار باطن المشتاقیة النوریة الفیاضیة المعصومیة الرضویة مست علی (کذ) نعمت اللهی»، این جملات مشعر است که نسخه به خط مؤلف است و مؤلف از مریدان مستعلیشاه حاج زین العابدین شیروانی سیاح معروف بوده؛ واقف: ملکزاده کوثر؛ ۵۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۱۱–۳۸۰]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۸۸۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: علی بن ابوطالب، تا: ۱۲۶۱ق؛ واقف: نائینی؛ ۳۹گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۴–۲۴۰]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۰۴۷۸

خط: نستعلیق، کا: علی، تا: ۱۲۶۲ق [الفبائی:–۵۰۹]

۷. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۶۲۲–۹/۱۷۲

آغاز و انجام: برابر

از اول تا آخر؛ کا: فیض علی مشهور به محمد علی ابن حاج زین العابدین عاملی اصفهانی، تا: ۱۰ محرم۱۲۶۲ق؛ افتادگی: وسط؛ ۷۷گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶سم [ف: ۷–۴۲۵۶]

۸. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۵۰/۱

آغاز و انجام: برابر
در فهرست ناشناس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۷ق؛ مصطفی امجد الذاکرین در ۱۳۲۱ آن را خوانده؛ ۳۰گ (۱۱ر-۴۰ر)، ۱۵ سطر (۱۴×۷/۵)، اندازه: ۱۱/۵×۱۹سم [ف: ۵-۱۶]

۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۴۰۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۷۹ق؛ ۵ برگ پایانی نسخه (۱۱۸-۱۱۰) اشعار متفرقه به مؤلف نسبت داده شده؛ جلد: چرم مذهب، ۱۰۹گ، ۱۵سطر (۸×۱۴)، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۳۶-۳۵۰]

۱۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۷۹
خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۷۹ق؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۹ش۲-۲۳]

۱۱. قم؛ دارالحدیث؛ شماره نسخه:۲۲۱/۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمود بن عبدالعلی بیک قراگوزلو از طایفه حاجیلو، تا: ۱۲۸۳ق؛ ۳۳گ (۱۶۰پ-۱۹۲ر)، ۱۵سطر [ف:-۲۵۶]

۱۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۲۴۸/۱۱
آغاز: برابر؛ **انجام:**اینست ره نجات و باقی هالک.
خط: نسخ و تحریری، بی‌کا، تا: ۳شعبان۱۲۸۵ق؛ جلد: تیماج، ۵۹ص (۳۰۱-۳۵۹)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۵۰-۸۴]

۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۲۰۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد حسین بن خواجه محمد ربیع، تا: شنبه ۱۴ رجب۱۲۸۵ق؛ واقف: حاج شیخ محمود حلبی واعظ، آذر ۱۳۴۱؛ ۶۹گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۶-۴۶۸]

۱۴. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۲۸۶/۱ حکمت
خط: نسخ، کا: میرزا محمد صادق، تا: ۱ شوال۱۲۸۷ق، جا: تویسرکان؛ جلد: تیماج، قطع: ربعی [ف: ۲-۵۸]

۱۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۰۸۳۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۸۷ق [الفبائی:-۵۰۹]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۰۶۳/۳
خط: شکسته نستعلیق، کا: انور علی شاه کرمانی، محمد حسین بن نورالدین، تا: ۱۲۹۲ق؛ جلد: تیماج عنابی، ۴۴گ (۱۹-۶۲)، ۱۵ سطر (۷×۱۱)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۱۳-۳۰۴۶]

۱۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۲۷۸/۲
خط: نستعلیق، کا: حسینی دامغانی، اسدالله بن محمد، تا: پنج‌شنبه ۲۵ شعبان۱۲۹۳ق، جا: تهران؛ جلد: مقوا، ۱۰۲گ (۲۶-۱۲۷)، ۱۱ سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۳-۳۲۴۷]

۱۸. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۲۷۷/۴
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رمضان۱۲۹۴ق، جا: بندر انزلی؛ ۱۳۵ص(۱۰۵-۲۳۹)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۲-۲۲]

۱۹. تهران؛ موزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه:۳۷/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: طباطبائی، شکرالله بن محمد باقر، تا: با تاریخ۱۲۹۵ق؛ واقف: حسینعلی بیدگلی کاشانی، ذیقعده ۱۳۴۲، بر بقعه سعادتعلی شاه و نورعلی شاه؛ ۴۶گ (۱پ-۴۶ر)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱سم [حوزه و موزه عبدالعظیم: ف:-۱۴۱]

۲۰. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۱۶۰۲/۵
آغاز و انجام: برابر
بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مصحح، با قلم خوردگی؛ ۵۹گ (۷۷-۱۳۵)، ۱۲سطر (۱۰×۱۴)، اندازه: ۱۵/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲۹-۳۳۰]

۲۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۹۲۵/۴
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۱۹سطر (۷×۱۸)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۱۶-۱۵۶]

۲۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۳۱/۱
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ جلد: تیماج، ۶۶ص (۱-۶۶) [ف: ۱۰-۱۶۷۱]

۲۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۱۶
خط: نسخ، بی‌کا، تا: دوشنبه ۲۹جمادی الاول۱۳۱۰ق؛ مجدول، با سرلوح زرین؛ ۵۲گ، ۱۷سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۱۰-۱۶۵۷]

۲۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۵۵۶/۲
خط: نستعلیق، کا: ابرقوهی، اسدالله بن محمد رضا، تا: شنبه ۱۹ ربیع الاول۱۳۱۱ق، جا: اصفهان؛ از روی نسخه میرزا حسین خان سررشته دار در اصفهان در خانه او؛ جلد: تیماج سرخ، ۸۸گ (۵۱-۱۳۸)، ۱۵ سطر (۳×۷)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱۶-۶۲۷]

۲۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۶۵۸/۳
خط: نسخ، کا: علی بن حسین علی صدر تویسرکانی، تا: ۱۳۱۱ق؛ جلد: میشن سرخ، ۱۷سطر [ف: ۵-۳۲۰]

۲۶. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۹۵۲/۲-۱۵/۱۹۲
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته، نستعلیق، کا: اسدالله ازندیانی نعمت اللهی، تا: سه‌شنبه ۲۲ محرم۱۳۲۹ق؛ جلد: تیماج، ۶۱گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۷-۴۲۵۶]

۲۷. تهران؛ سادات ناصری، حسن؛ شماره نسخه:۲۵۳
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۴۶ق؛ افتادگی: انجام؛ قطع: ربعی [نشریه: ۶-۶۹۸]

۲۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۳۷۸۰/۲-۱۹/۱۱۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** یارب بحق نبی وآل اطهار ×× با یاد قلندرم دل وجان می‌دار - الهی این جام جهان نما را که به مرآت المحققین مسمی است از هریک حوادث محفوظ دار ... آمین آمین
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوایی، ۲۲گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۷-۴۲۵۶]

۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۰۲۴
آغاز: برابر؛ **انجام:** آمین آمین یا اله العالمین ... ارسل کل طالب

الی المطلب و الف بینی
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۹۳گ، ۱۱سطر (۶×۱۲)، اندازه: ۱۰/۳×۱۵/۷سم [رایانه]

۳۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۳۱۹۴

آغاز: بسمله حمد بیحد و ثنای بیعدد ذوالجلال؛ **انجام:** و اینجا پی به معنی بریم بعون الملک الوهاب
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی: -۵۰۹]

● **مرآت المحققین** / عرفان و تصوف / فارسی
mir'āt-ul muḥaqqiqīn

؟ مجتهد قزوینی، عبدالوهاب، ق۱۳ قمری
mojtahed-e qazvīnī, 'abd-ol-vahhāb (- 19c)

رساله‌ای است در بیان معرفت نفس و علم خداشناسی ... در هفت «باب»:۱. بیان نفس طبیعی و نباتی و حیوانی و انسانی و قوت‌های ایشان؛ ۲. صدور موجودات؛ ۳. بیان واجب و ممکن و ممتنع؛ ۴. بیان آن‌که حکمت چون بود که حقتعالی عالم را بیافرید و آدم پیدا گردید؛ ۵. مبدأ بدون مواد او؛ ۶. برابر کردن آفاق با نفس؛ ۷. تطبیق آفاق و انفس. همان که اکثراً از رونق‌علیشاه دانسته‌اند.
آغاز: بسمله حمد بیحد و ثنای بیعدد ذو الجلالی را که آثار قدرت او در آفاق و انفس چون آفتاب جهان تاب بر چشم بصیرت تابان است

۱. شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه:ف۳۲۶/۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** و باطن عدد ده قوت حافظه است و باطن عدد صد قوت حافظه و باطن عدد سد قوت کاتبه است
کا: هادی ابن مرحوم حاجی حسن مشهور به کارزائی، تا: ۱۲۳۴ق؛ ۲۸گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۶/۵×۱۰/۵سم [ف: ۱-۳۰۶]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۷۳/۸

آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: سید علی نور شهرستانی، تا: ۱۲۸۰ق؛ ۱۴ سطر (۷×۱۲/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲-۱۸۲]

● **مرآت المحققین** / عرفان و تصوف
mir'āt-ul muḥaqqiqīn

شیراز؛ بغایری، عبدالرزاق؛ شماره نسخه:بدون شماره/۲

بی‌کا، تا: ۱۲۴۶ق [میراث اسلامی: ۵-۵۷۱]

● **مرآة المحققین** / عرفان و تصوف / عربی
mir'āt-ul muḥaqqiqīn

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۴۷

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۸/۸×۱۴/۵سم [رایانه]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۰۸۲۱

بی‌کا، بی‌تا؛ خریداری از مصطفی سوداگر [رایانه]

● **مرآت المحققین** / عرفان و تصوف / فارسی
mir'āt-ul muḥaqqiqīn

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۰۳۰/۱

آغاز: بسمله الحمدلله رب العالمین والعاقبة للمتقین و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین بدان اسعدک الله تعالی که پیشوایان شفیق ... چنین گفته اند که حضرت سبحانه و تعالی بعضی از آدمیان را ... پس این مختصر مقرر شد در بیان معرفت حق عزوعلا ... و این کتاب به مرآة المحققین موسوم گشت بواسطه آنکه مرآت آئینه را گویند ... مشتمل است بر پانزده باب، باب اول در نفس طبیعی و نباتی وحیوانی وانسانی و خدمتکاران او بدانکه نفس طبیعی عبارت از قوتی است؛ **انجام:** و انبیاء و رسل از این جهت مبعوث شده اند که خلایق را آگاه کنند و از اسفل السافلین جهل به اعلا علیین دانش رسانند.
شبیه مرآت المحققین شیخ محمود شبستری است (آغاز نسخه با مرآت المحققین شبستری یکسان است)؛ خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۳ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۷-۱۰ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۱۴۰۹]

● **مرآت محمدی** / تاریخ ایران / فارسی
mer'āt-e mohammadī

محمود میرزا قاجار، ۱۲۱۴ - ۱۲۷۱ ؟ قمری
mahmūd mīrzā qājār (1800 - 1855)

اهدا به: محمد شاه (۱۲۵۰-۱۲۶۴ق)
تاریخ تألیف: ۱۲۵۶ق
رویدادها را از سال ۱۲۴۳ق از روزگار عباس میرزا آغاز کرده و در ۱۲۵۶ق به روزگار محمد شاه (۱۲۵۰-۱۲۶۴ق) پایان داده است. رویدادها بیشتر درباره عباس میرزا و جنگ‌هایش در آذربایجان و قائم مقام است. (احمد منزوی)
آغاز: مرآت محمدی در عهد خجسته شاهنشاه جهان و سلطان ملوک و ملوک السلطان ابن السلطان محمد شاه قاجار خلدالله ملکه بعد بسمله، محمود کمترین بنده شاه قاجار.
انجام: باغ پر گل شده تاریخ کتاب ×× نامی از نامه نامی موجود
[فهرستواره منزوی ۱۰۷۸/۲]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۵۸۴

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق ریز، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۵۶ق، جا: تهران؛

مجدول؛ جلد: مذهب، ۱۶۱گ، ۲۲ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۲-۸۵]

● **مرآت مداری** / تراجم / فارسی

mer'āt-e madārī

عباسی چشتی، عبدالرحمن بن عبدالرسول، - ۱۰۹۴ قمری

'abbāsī češtī, 'abd-or-rahmān ebn-e 'abd-or-rasūl (-1683)

به دستور: امان الله سندیلوی

تاریخ تألیف: ۱۰۶۴ق؛ محل تألیف: مکن پور هند

شرح حال و بیوگرافی و کرامات شیخ بدیع الدین شامدار به شیوه اهل تصوف و عرفان به طور مبالغه‌آمیز بیان شده است. مؤلف از میان نوشته‌های این طایفه بیشترین توجهش به رساله «ایمان محمودی» تألیف قاضی محمود کنتوری است که از زبان خود شیخ بدیع شنیده و نوشته است.زندگی و اقوال شیخ بدیع الدین ملقب به شاه مدار (۷۱۵-۸۴۰ق) است که در سال ۱۰۶۴ق، هنگامی که به زیارت بارگاه او در مکن پور(هند) رفته بود نوشته است. بیشتر مطالبش را از کتاب ایمان محمودی قاضی محمود کنتوری ــ که بزرگترین خلیفه حضرت شاه مدار بود ــ نقل کرده است. وی این کتاب را در سال ۱۰۵۳ق هنگام رفتن حضرت اجمیر در مطالعه گرفته بود.

آغاز: بسمله، الحمدلله خلق الاشیاء و هو عینها یعنی شکر می‌گویم من آن پروردگار عالمیان را که خلقت جمیع اشیا عین مظهر اوست میرسد بی ترانه از هر سو نغمه لا اله الا هو.

انجام: و بعد از چند ایام عمارت روضه متبرکه حسب حکم سلطان ابراهیم شرقی باهتمام پسر میر صدرجهان جونپوری باتمام رسید پس از آن وقت قصبه پکن پور قبله حاجات عالم گردید، رحمه الله تعالی.

[فهرستواره منزوی ۲۲۷۵/۳]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۶۴۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سید علی مهدی موسوی کنتوری، تا: ۲۸ ربیع الاول۱۳۱۲ق، اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ جلد: مقوا، ۲۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۸-۳۰۹] و [ف: ۲۷-۲۴۰]

● **مرآة المذاهب** / ادیان و مذاهب / فارسی

mer'āt-ol mazāheb

اسرار تبریزی، محمد کاظم بن محمد، ۱۲۶۵ - ۱۳۱۵ قمری

asrār-e tabrīzī, mohammad kāzem ebn-e mohammad (1849 - 1898)

تاریخ تدلیف: ۱۳۰۲ق

مؤلف در دیباچه مختصری از شرح حال و آثارش را آورده و اشعاری در مدح ناصرالدین شاه قاجار سروده و درباره کتاب حاضر می‌نویسد:«در این سال که عبارت از هزار و سیصد و دو بوده باشد مجموعه از علوم مختلفه و احوالات غیر معروفه جمع نموده مسما به فنون الجنون گردید چون در بعضی از فصول آن کتاب مستطاب رموز بعضی از مذاهب الملل نموده آمد ازاین جهت جمعی از احباء که قول شان فرض اطاعت داشت استدعا نمودند که چه می‌شود نسخه علاحده در عقاید و مذاهب عموم طوایف نوشته مشتهر نمایی تا عقاید هر یک از ایشان بر همگنان روشن و هویدا شود چون حق نعمت و حق مصاحبت داشتند لزوم آورده صفحات چند از کتب هر یک از ائمه مذاهب و گفتار ایشان مسوده کرده مسما به مرآت المذاهب نمودم».از جمله آثار مؤلف است: مثنوی میر اسرار، حدیقة الشعراء و بهجة الشعراء، کنز الغرائب و بحر العجائب، دیوان اشعار، منظر اولیا که به همت کتابخانه مجلس به چاپ رسیده است، مختصر التواریخ و ... .

آغاز: بسمله. هذا کتاب مرآت المذاهب، نفحات دلگشای حمد و رشحات جانفزای ثنا که از مهب شمال اعتقاد ... اما بعد بر ضمایر صافیه اهل عرفان و اصحاب بصیرت و ایقان پوشیده نخواهد ماند ...

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۳۲۸

آغاز: برابر؛ **انجام:** اعتقاد را ضبط کردیم.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: تیماج مذهب، ۸۷گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۷×۲۲سم [ف: ۳۰-۷۵]

● **مرآة المراد فی تحقیق شبهات رجال الاسناد = مرآة المراد فی تراجم الاوتاد** / رجال / عربی

mir'āt-ul murād fī taḥqīq-i šubahāt-i rijāl-il asnād = mir'āt-ul murād fī tarājim-il awtād

خوئینی، احمد بن مصطفی، ۱۲۴۷ - ۱۳۰۷ قمری

xū'īnī, ahmad ebn-e mostafā (1832 - 1890)

تاریخ تألیف: ۹ جمادی الاول ۱۲۷۲ق

در پاره ای از قواعد رجالی و حالات بعضی از رواة احادیث که در آنها گفتگو بسیار می‌باشد، با استفاده بیشتر از نوشته‌های سید محمد باقر حجة الاسلام شفتی، در یک «مقدمه» و سه «مرآة» دارای فصول و یک «خاتمه»: المقدمة: فی قواعد کلیة، دارای سیزده فصل؛ مرآة ۱. مصطلحات الرجال، دارای مقدمه و سه فصل و خاتمه؛ مرآة ۲. تفصیل أحوال جماعة من الرواة، دارای پنجاه و دو فصل؛ مرآة ۳. فیما یحتاج الیه الفقیه فی الاستنباط، دارای سه فصل؛ الخاتمة: فیها ضوابط فی النسبة. (سید احمد اشکوری)

آغاز: الحمدلله علی ما أنعم به علینا من النعم و وجهه الینا من أعالی أغالی الهمم فلو طارت صقور الالسن فی و کارها
انجام: و لله الحمد و المنة علی البلوغ الی أقصی المرام و الوصول الی منتهی الکلام و الصلاة علی رسوله و آله

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۴۴۱
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ ۱۲۴گ، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱۴-۲۲۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۴۶۴
خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن محمد امین حسینی اهری ساکن قزوین، تا: چهارشنبه ۱۶ ربیع الاول۱۲۸۳ق، به دستور مؤلف؛ ۱۹۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱۴-۲۴۵]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۵۳۸/۲
خط: نسخ، کا: محمد اسمعیل بن عبدالرحمن سلطان آبادی، تا: رجب۱۳۰۴ق؛ ۱۹و ۲۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۳سم [ف: ۶-۴۷۹]

← مرآة المراد فی تراجم الاوتاد ⪢ مرآة المراد فی تحقیق شبهات رجال الاسناد

● مرآه المراقبین / تفسیر / فارسی

merāh-ol morāqebīn

به فارسی و عربی و به روش تأویل صوفیان بر سراسر قرآن به اختصار و شعرهای مثنوی در آن آمده است.نام کتاب در دیباچه دیده می‌شود.چنین است فهرست کتبی که از آنها در این تفسیر یادشده است:عرائس، تفسیر سلمی، عین الحقائق، تفسیر دیلمی، در منصور، مثنوی ملای روم، لباب التاویل، مرصاد العباد، نفحات الانس جامی، احیاءالعلوم، عوارف، دیوان حکیم سنائی، فتوحات مکیه، غوثیه، تکمله، غنیه، ملفوظ شریف، انوار الاسرار، منازل السائرین، جامع صغیر، جواهر القرآن، تفسیر رحمانی، معالم التنزیل، البدور السافرة، مصباح الشریعة، مکتوب شریف، غررالحکم، حکم ابن عطاء، فتوح الغیب، دیوان مولوی، تفسیر امام غزالی، مشکوة الانوار، شرح عقائد نسفی، ملتقط، مرآة العارفین مسعود بیک، شرح الصدور، کشف اللغات، ده قاعده سید علی همدانی، فوائد الفؤاد، صواعق محرقه، اخبار الاخیار، وصیت‌نامه، تفسیر شیخ نظام الدین، حاشیه عوارف، سمط المجید، تذکرة لاولیاء، ترجمه مشکوة، کتاب الانباء، ترجمه ملفوظ شریف، قصیده محبوب سبحانی عبدالکریم جیلی، دیوان شیخ ابوسعید ابوالخیر.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۹۰۸
آغاز: بسمله.الحمد لله رب العالمین و الصلوة علی رسوله الامین ... قال النبی ص طلب العلم فریضه علی کل مسلم و مسلمة حصول علم از سه طریق است؛ **انجام:** وحدیث دیگر مکرر است ویل للجاهل مرة وللعالم سبع مرات
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱و۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: سپاهانی، ۲۰۱گ، ۱۹سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۴/۵×۲۵سم [ف: ۱۰-۱۷۵۵]

● مرآت المروات / عرفان و تصوف / عربی

mer’āt-ul muruwwāt

جعدویه، علی بن حسن

ja‘dūye, ‘alī ebn-e hasan

در ۴۱ «باب» در مروت و فتوت.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۷۵/۵-ف
نسخه اصل: ایاصوفیا ش ۲۰۴۹؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۴۴گ (۳۵-۷۸) [فیلمها ف: ۱-۴۶۱]

● مرآة المروة / ادبیات / عربی

mir’āt-ul muruwwa

ابن مماتی، اسعد بن مهذب، ۵۴۴ - ۶۰۶ قمری

ebn-e mamātī, as‘ad ebn-e mohazzab (1150 - 1210)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱/۵۴۷۵/۷-ف
نسخه اصل: از دانشگاه توبینگنMaVI 70؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۱۵۶]

● مرآة المساحة / هندسه / فارسی

mer’āt-ol masāha

کاشانی، نصرالله بن مرتضی، ق۱۳ قمری

kāšānī, nasr-ol-lāh ebn-e mortazā (- 19c)

اهدا به: محمد شاه قاجار و حاجی میرزا آقاسی
در مساحت در یک «مقدمه» و چهار «قاعده» و یک «خاتمه» ساخته است.
آغاز: حمد بی حد واحدی را رواست که مربع اعداد اجزای ممکنات را ممتنع است
انجام: که تفصیل آن نوشته شد مذکور است
[فهرستواره منزوی ۲۷۳۴/۴]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۳۵۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: جمادی الثانی۱۲۶۰ق؛ جلد: میشن، ۱۷۷گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۶/۴×۲۱/۷سم [ف: ۴-۷۴۴]

← مرآت مسعودی ⪢ مرآت الاسرار
← مرآت مسعودی ⪢ مراسلات شاه عباس صفوی

● **المرأة المسلمة** / متفرقه / عربی
al-mar'at-ul muslima
در رد «المرأة الجدیدة» نگاشته فرید وجدی.

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۸۱۷
آغاز: فی کل امة مسئلة خطیرة تکتب بحروف عریضة فی المجلات و الجراید الیومیة هی مسالة المراة؛ **انجام:** یفرضه علینا الضمیر نحو الملة والامة. الحمدلله اولاو آخرا و صلی الله علی سیدنا محمد وآله و صحبه و تابعیه وسلم.
خط: نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۱۳۴۷ق؛ به دستور موسس کتابخانه استنساخ گردیده؛ جلد: مقوایی، ۱۱۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: ۲-۶۹۲]

● **مرآة المصائب** / تاریخ معصومین / فارسی
mer'āt-ol masā'eb
سردرودی تبریزی، محمد حسن بن محمد حسین، ۱۳۰۶ - ۱۳۷۱ قمری
sardrūdī tabrīzī, mohammad hasan ebn-e mohammad hoseyn(1889 - 1952)
به درخواست: آقا محمد حسن بن حاج کاظم سردرودی
تاریخ تألیف: ۱۳۷۰ق
شرح حال حضرت سید الشهداء علیه السلام به هنگام خروج از مدینه تا شهادت در کربلا، واسارت اهل بیت و بازگشت امام زین العابدین علیه السلام به مدینه را نگاشتهاست.
[الذریعه ۲۸۶/۲۰]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۲۸۵/۱
آغاز: الحمدلله و سلام علی عباده الذین اصطفی و بعد چنین گوید بنده عاصی غریق دریای گناه و معاصی
کاتب = مؤلف، تا: ۱۳۷۰ق؛ ۸۸ص (۱-۸۸) [عکسی ف: ۱-۳۳۵]

● **مرآت المصباح** / شعر / فارسی
mer'āt-ol mesbāh
بدخشانی، عبدالله
badaxšānī,'abd-ol-lāh
مثنوی است که شاعر دراقتفای «مرآت الحق» خاقانی سروده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۱۶۸-۱۲/۵۸
آغاز: معلم کیست معلومی که علمنا است برهانش ×× دلم طفلی است عیسی وش که درکنج پستانش؛ **انجام:** جمله دیده یک بیک احوال خود پیش از اجل ×× رو در او آویز ای جان کو مبارک دائر است
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ در پایان نسخه درهفت برگ قصیده‌ای یائیه درپند واندرز وبی وفایی دنیا آمده با این مطلع: «آن گدایی که زدرفقر جانش انور است ×× ملک عالم درنظر او از خاکی کمتر است»؛۱۸گ،۱۳سطر،اندازه:۱۶×۲۲سم [ف: ۷-۴۲۵۶]

● **مرآة المصلین و مشکاة المستدلین** / فقه / عربی
mir'āt-ul muṣallīn w miškāt-ul mustadallīn
بارفروشی، محمد نصیر بن محمد معصوم، ق۱۲ قمری
bārforūšī,mohammad nasīr ebn-e mohammad ma'sūm(- 18c)
استدلال‌هایی است با عناوین «جوهر، جوهر» در وجوب نماز جمعه که در پاسخ بعضی از اهل بلد نوشته است، و پس از آن پاره‌ای از احکام فقهی را نیز می‌آورد. در این کتاب بیشتر متون احادیث نقل شده و گاهی که بهاستدلال می‌پردازد ملتزم به سجع و محسنات لفظی است و مطالب علمی کمتر به چشم می‌خورد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۵۸۵
آغاز: الحمدلله مجلی مرآة المصلین بنور رجاء قبول الاعمال و الصلاة علی وسائل السلام ابی القاسم محمد امام بیت المعمور؛ **انجام:** فانه اذا لم یجد ما یکفر حرم علیه أن یجامعها و فرق بینهما الا ان ترضی المرأة أن تکون معه و لا یجامعها.
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: شیخ یعقوب شریعتمداریان (شیخ الشریعه) بابلی؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۴۳گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸×۲۴سم [ف: ۴-۳۹۰]
۴. اهواز؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی‌کا، بی‌تا [میراث اسلامی: ۵-۵۹۱]

● **مرآة المعانی فی ادراک العالم الانسانی = حوض الحیات = حیات المعانی** / کلام و اعتقادات / عربی
mir'āt-ul ma'ānī fī idrāk-il 'ālam-il insānī = ḥawḍ-ul ḥayāt = ḥayāt-ul ma'ānī
عمیدی، محمد بن محمد، - ۶۱۵ قمری
'amīdī,mohammad ebn-e mohammad(- 1219)
آن را از ترجمه فارسی متن هندی «انبرت کند» یا «امرت کوند» (Amartd Kunda)تألیف برهمنی جوگی هندی از مدم «باهوجره» (Bahucara) به عربی برگردانده و ابن العربی هم آن را بار دیگر با کمک یک جوکی ازروی اصل هندی و ترجمه فارسی عمیدی به عربی درآورده است. در فهرست دیوان هند (ش ۲۰۰۲ فارسی) آمده که پیشها برهمن پیر کامروب (Kamrub) بنان کانما(Kanama) که در زمان پادشاهی علاء الدین در بنگال مسلمان شده بود این کتاب را درسی باب به عربی درآورده بود و سپس محمد گوالیار پسر محمد شیرین

حسینی آن را در ده باب به فارسی برگردانده است. ترجمه ترکی آن هم در قاهره (۵۶۱/۷) هست. فهرست باب‌ها: ۱. معرفة کیفیة العالم الاصغر؛ ۲. معرفة کیفیة التاثیرات التی فی العالم الصغیر؛ ۳. معرفة کیفیة القلب و حقیقة معناها؛ ۴. معرفة کیفیة الریاضة؛ ۵. معرفة النفس و کیفیتها؛ ۶. معرفة محافظات المنی؛ ۷. معرفة کیفیة الوهم؛ ۸. معرفة علامات الموت و کیفیة دفعه؛ ۹. معرفة تسخیر الروحانیات؛ ۱۰. کیفیة تتمة الحکایة.

[بروکلمان ۴۴۰/۱ و ۴۴۴ و ذیل ۷۸۶/۱؛ حواشی استاد مینوی بر سیرت جلال الدین منکبرتی ص ۳۱۴]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۷۸۱۳/۱

آغاز: الحمد لله رب العالمین المنزه عن ذوات الانداد ذاته ... اما بعد فان فی بلاد الهند کتابا معتبرا معروفا یسمی حوض الحیاة فلما فتح المسلمون البلاد فخرج الیهم بعضهم لطلب المناظرة مع المسلمین فدخل الجامع یوم الجمعة فسال عن العلما فشاروالی مجلس الامام رکن الدین محمد السمرقندی فقال ما یعبدون فقالوا نعبدالله تعالی بالغیب فقال من امامکم فقالوا محمد ... فقال ما الذی قال فی الروح قالوا: هو من امر ربی فقال صدقتم فاسلم و صار عالما مفتیاثم انه باتی بالکتاب المذکور الی الامام فتعجب من ذلک و عمل فیه حتی و صل الی مرتبتهم و هو عشرة ابواب یاتی ذکرهافی هذا الکتاب و ان الکتاب باقی الی یومنا هذا، قال اضعف العباد الی الله وقفت علی هذا الکتاب و قراته علی بعض العارفین فقال یا ولدی علوم هولاء القولم لاتفهم من الکتب الا من قلب الی قلب، قال المصنف حکایة عن جواب سائل ساله عن المبدء و المعاد قال کنت فی قدیم البلاد و هو مسکم آبائی و اجدادی؛

انجام: باب فی هیئة القلب کشکل صورة منکوسة راسها المخروط الی اسفل البدن ... لان الشرائین اسمن و اصلب اغشیة من العروق والله تعالی اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم ما قری کتاب و ما انهل سحاب و رحم الله امرء اشرب فطاب و تحقق فصل الخطاب و کان الفراغ یوم الخمیس المبارک سادس عشر شهر رمضان المبارک المعظم سنة ۱۰۱۹

در ده فصل؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: سمرقندی، ۱۶گ (۱پ-۱۶ر)، ۱۹سطر (۱۰×۳۰)، اندازه: ۱۴×۱۹سم [ف: ۱۶-۷۰۹]

● **مرآة المعانی فی ادراک العالم الجسمانی = حوض الحیات** / عرفان و تصوف / عربی

mir'āt-ul ma'ānī fī idrāk-il 'ālam-il jismānī = ḥawḍ-ul ḥayāt

ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ - ۶۳۸ قمری

ebn-e 'arabī, mohammad ebn-e 'alī(1166 - 1241)

شیخ زکی الدین سمرقندی آن را در هند آشکار ساخته و محی الدین آنرا به عربی درآورده است و در هند آنرا «حوض الحیاة» می‌خوانده‌اند.

چاپ: القاهرة، مکتبة القاهرة، تحقیق عبدالقادر احمد عطا، الطبعة الاولی، ۱۹۶۹

تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۲۱/۱ حکمت

خط: نسخ، کا: حائری اصفهانی، محمد باقر بن محمد حسین، تا: ۱۶ جمادی الاول۱۳۰۹ق؛ جلد: تیماج، قطع: ربعی [ف: ۲-۴۲]

← مرآة الملل و المذاهب ← جواهر التفسیر (منتخب)

● **مرآة الملوک و ارشاد الولاة** / شرح حدیث / فارسی

mer'āt-ol molūk va eršād-ol volāt

حسینی، محمد اسماعیل بن مهدی حسین، ق۱۴ قمری

hoseynī, mohammad esmā'īl ebn-e mahdī hoseyn (-20c)

وابسته به: عهدنامه مالک اشتر؛ منسوب به علی بن ابی طالب (ع)، امام اول (-۴۰)

اهداء به: ناصرالدین شاه

شرح است بر عهدنامه حضرت علی (ع) به مالک اشتر مشتمل بر «عنوان» و دو «مقدمه» و «مطالب» و «خاتمه». شیوه این شرح چنین است که نخست یک فراز از متن عهدنامه را نقل و پس از آن به ترجمه و تفصیل مطالب آن در یک نمایش و چند بینش می‌پردازد (فهرست عناوین مطالب کتاب مؤلف خود در دیباچه یاد می‌کند).

آغاز: بسمله. الحمد لله رب العالمین ... مرآة الملوک ممالک عدل و انصاف ... ستایش و سپاس ملک الملوکی است که سلطنت عامه و قدرت تامه اش بر عامه ما سوی از شائبه ... منزه و مبراست ... خادم خدام شریعت. ابن السید مهدی محمد اسماعیل الحسنی الحسینی ... می‌نگارد که این ملخصی است کافی ... در آداب سلطنت و رسول امارت ... متبرک به کلام ... امیر المومنین (ص) ... و مندرج ساختم در آن بعضی از اخبار ائمه (ع) ... و کلمات حکما.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۲-فیروز

آغاز: برابر؛ **انجام:** پس فرمود نه نیستم که بترسم بر تو فراموشی و جهل را

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳-۱۴؛ افتادگی: انجام؛ در آغاز کتاب (نسخه حاضر) دو بخش دیگر هست که به‌وسیله سید ابوالحسن مدرس یزدی شاگرد و خویشاوند مؤلف - بر آن افزوده شده: نخست (ص ۲-۲۶) دیباچه‌ای است در سه «عنوان»: عنوان ۱. شرح حال ظل السلطان است که نویسنده دیباچه کتاب را به او هدیه کرده است) و نیز تاریخچه شهر یزد است در روزگار حکومت ظل السلطان)، عنوان ۲. در بیان موضوع و پاره‌ای از

«محسنات» کتاب مرآة الملوک، عنوان ۳. ترجمه اجمالی و شرح تحصیلات و تألیفات مؤلف کتاب (میرزا محمد اسماعیل مدرس) و تاریخچه تألیف این کتابمی‌گوید: «مؤلف نخست بر آن بود که کتاب را در تهران به ناصر الدین شاه تقدیم دارد و چون یزد در قلمرو حکومت ظل السلطان درآمد بر آن نیت شد که نسخه تألیف خویش را به او هدیه کند اما چند سال پیش از سفر نخستین ظل السلطان به یزد در گذشت و من به هنگامی که سر من رای در محضر حجة الاسلام میرزای شیرازی استفاضه می‌کردم ... در دل گذرانیدم که اگر در یزد می‌بودم این کتاب را به نام مبارک بندگان حضرت والا مزین مینمودم ... و در این ایام ... باز موکب همایون به یزد نزول اجلال فرمود و این داعی به عزم سابق ... این کتاب را به نام ... حضرت والا مزین نمود ...». درباره مؤلف می‌گوید: «سن ایشان مابین شصت و هفتاد رسید و کتب ایشان مختصری در رجال بسیار با فائده و شرح طهارت و شرح وسائل شیخ حر عاملی و شرح منهاج مرحوم کلباسی و شواهد سیوطی و غیر آنها لکن از حوادث روزگار ... تمام آنها مفقود است و کتاب موجود ایشان همین کتاب مرآة الملوک است ...»؛ جلد: تیماج، ۲۷۳گ، ۱۷–۱۹ سطر، اندازه: ۱۵×۲۳سم [ف: ۲۱–۳۱۸]

● **مرآة المنام ناصری** / روان‌شناسی / فارسی

mer'āt-ol manām-e nāserī

عارف خان افندی عثمانی، ق۱۴ قمری

'āref xān-e afandī 'osmānī(- 20c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۹۴۵۱/۳۶

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ ۲۹ص (۱۳۵۵–۱۳۸۴) [مختصر ف:–۷۴۵]

● **المرآة المنیرة** / علوم غریبه / عربی

mirāt-ul munīra

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵ – ۱۲۸۸ قمری

kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810 - 1871)

تاریخ تألیف: ۵ ذیحجه ۱۲۶۲ق

در علم الواح و به نوشته مؤلف «علم وضع الاعداد فی المربعات» به صورت درست و موثر. مشتمل بر یک «مقدمه» و هشت«باب»: مقدمه فی بیان اسرار هذا العلم و سبب تأثیره و بیان حقیقته؛ باب ۱. بیان بعض المبادی التی یحتاج الی معرفتها فی هذا الفن؛ ۲. کیفیه وضع الاعداد فی مربع الفرد (چهار فصل)؛ ۳. بیان وضع الاعداد فی مربع زوج الفرد؛ ۴. بیان مربع ذی السته؛ ۵. بیان مربع ذی العشره؛ ۶. مربعات زوج الزوج؛ ۷. کیفیة وضع الاسماء فی الالواح (دو فصل). در پایان باب هشتم برای نمونه، اسماء حسنی را بر طبق شیوه شیخ اجل (احسائی) نشان می‌دهد. وی از اسم شریف الله تا اسم ۴۷ (الحکیم) را به نقل از شیخ احسائی در الواح پر کرده و خواص آن را نشان می‌دهد و سپس چند لوح از کتاب تیسیر المطالب شیخ کوفی می‌آورد و در پایان درباره لوح جدید مربع سلام که خود با اصلاح مربع کوفی وضع کرده، سخن می‌گوید.

آغاز: بسمله. الحمد لله علی آلائه ... فیقول العبد الاثیم کریم بن ابراهیم ان هذه کلمات قلیله ... فی علم وضع الاعداد فی المربعات ... و هو علم شریف یحصل منه آثار عجیبه ... و معالجات کریمه فی اسرع وقت ... لم یکن غرضی من هذه الرساله وضع علم الاعداد ... لکن الغرض بیان الحکمه فی هذا العلم ...

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۲۰/۱–طباطبائی

آغاز: برابر؛ **انجام:** و ینتظم فی هذه الحروف الشریفه ۶۶ بعدد قوی حروف الاسم الجامع ... و من وضع هذه الاسماء الشریفه فی مربع ذی سته و ستین لا یسال الله به شیئا الا اعطاء ایاه و ینبغی ان یکون وضعه لیلة اربعة عشر فی الشهر فذلک ابلغ فی العمل انشاء الله تعالی. تمت الرساله علی ید مؤلفها کریم بن ابراهیم ... سنة ۱۲۶۲ الی ربه حامدا مصلیا مستغفرا.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۶۲ق؛ جلد: تیماج، ۳۷گ (۱پ–۳۷پ)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۲۲–۳۲۸]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۳۵۴۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** و لنختم کتابنا هذا بمربع شریف علی له خواص کثیره و آثار غفیره و هو المربع ... و صنعه لیله اربعه عشر فی الشهر فذلک ابلغ فی العمل ان شاء الله تعالی. تمت الرساله ...

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۶۳ق؛ مجدول، مصحح؛ ۴۱گ، ۱۹سطر (۸×۱۳/۵)، اندازه: ۱۴۰×۲۱۰سم [ف: ۶–۱۶–۸۴]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۱۵۴۲

خط: شکسته تعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مقوا [رایانه]

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۴۸۰

آغاز: برابر

همان نسخه بالا [اهدائی ف:–۲۱۳]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۳۴۳۹/۴

آغاز: برابر؛ **انجام:**لا یسأل الله به شیئاً الا اعطاه ایاه و ینبغی ان یکون، وضعه فی لیلة اربعة عشر فی الشهر فذلک ابلغ فی العمل ان شاء الله تعالی، تمت الرسالة علی ید مؤلفها ... حامداً ...

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: میشن، ۵۰گ (۱۰۹پ–۱۵۸پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۴×۲۰/۹سم [ف: ۶–۴۱۹]

۵. تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۴۳۹

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۵ جمادی الثانی۱۲۶۳ق [نشریه: ۷–۲۸۴]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۷۷۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** فی ظرف الیمنی و قاعدة آخری و هو فی طرف الیسری و کلا هما مذکور مکتوب لک و السلام خیر ختام

و صلی الله علی محمد و آله و السلام ... اضافه کرد تمت.
خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق [الفبائی:-۵۰۹]

۷. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۴۶/۱
آغاز: برابر؛ **انجام:** فی العمل انشاء الله. تمت الرسالة علی ید مؤلفها کریم ... ۱۲۶۲ق ...
خط: نسخ تحریری، بی‌کا، تا: سه‌شنبه ۲۳ ذیحجه۱۲۶۹ق؛ ۴۲گ (۲پ-۴۳ر) [ف: ۱-۲۲۸]

۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۲۰۴۵
آغاز: برابر؛ **انجام:** انشاءالله تعالی
خط: نسخ، کا: عبدالرحیم شیرازی، تا: ۱۲۷۳ق [الفبائی:-۵۰۹]

۹. قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۶۴۱/۳
آغاز: برابر؛ **انجام:** و ینبغی ان یکون وضعه لیلة اربعة عشر فی الشهر فذلک ابلغ فی العمل انشاء الله تعالی تمت
خط: نسخ و نستعلیق، کا: عبدالرحیم بن ابی الحسن حسینی، تا: ۱۷ ذیقعده۱۲۷۵ق، جا: لنگر کرمان؛ جلد: تیماج، ۳۸گ (۱۴پ-۵۱ر)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۱-۵۴۷]

۱۰. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۰۷۲۹/۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** فی مربع ذی الستة و الستین لایسأل الله به شیئاً الا اعطاه ایاه و ینبغی ان یکون لیلة اربعة عشر فی الشهر فذلک ابلغ فی العمل ان شاء الله تعالی. تمت الرسالة علی ید مؤلفها کریم ابن ابراهیم فی الخاتمة من شهر ذی الحجة الحرام من شهور سنة ۱۲۶۲ الهجریة حامداً مصلیاً مستغفراً
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ربیع الاول۱۲۹۶ق؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۳۷گ (۱۳پ-۴۹پ)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲۰-۲۴۲]

۱۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲۶۱۶/۱-۱۴/۶۶
آغاز: برابر؛ **انجام:** وینبغی ان یکون وضعه لیلة اربعة عشر فی الشهر فذلک ابلغ فی العمل ان شاء الله تعالی تمت ... حامداً مصلیا مستغفرا
خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳۹گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۸×۲۳سم [ف: ۴۲۵۷-۷]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۰۷۳۰
آغاز: برابر؛ **انجام:** مقدار عدد الکسر یضف لاجله واحدا و یعمر فانه یدور فی البیوت
خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا [الفبائی:-۵۰۹]

● مرآت الموحدین / تفسیر / فارسی

mer’āt-ol movahhedīn

خوئی، مصطفی بن محمد، ق۱۳ قمری
xū’ī, mostafā ben mohammad (- 19c)

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۷۸۸
آغاز: بسم الله الحمدلله ... اما بعد بدانکه چون سوره مبارکه قل هو الله احد
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ذیحجه۱۲۴۷ق؛ محشی؛ نشان وقفی با مهر مصطفی دارد؛ اهدایی: مصطفی علمیه؛ کاغذ: ترمه، ۸۳گ، ۱۹سطر (۱۰×۱۹)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۱۰۵۵]

← مرآة المؤمنین ⇐ مرآت الحق

● مرآة المؤمنین فی مناقب آل سید المرسلین /

فضایل و مناقب / فارسی

mer’āt-ol mo’menīn fī manāqeb-e āl-e sayyed-ol morsalīn

انصاری، ولی الله بن حبیب الله، - ۱۲۷۰ قمری
ansārī, valī-ol-lāh ebn-e habīb-ol-lāh (- 1854)

کتابی است در بیان فضائل و مناقب اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام با استدلال به آیات و روایات معتبره، در یک «مقدمه» و پنج «باب» و هر باب مشتمل بر چند «فصل» و یک «خاتمه»:مقدمه: در بیان آیاتیکه نازل شده‌اند در شأن اهل بیت رسول خدا (ص) و احادیثی که مشتمل اند بر وجوب محبت و مودت ایشان؛ باب ۱. مناقب و مآثر امام اول از ائمه اثنا عشر علی مرتضی علیه السلام؛ ۲. مناقب سیدة النساء فاطمة الزهراء(ع)؛ ۳. مناقب و مآثر امام همام السبط الاعظم و الامام الاکرام ... الحسن علیه السلام؛ ۴. احوال سید الشهداء و الامام الهدی السبط الاصغر حضرت امام حسین علیه السلام؛ ۵. بیان احوال بقیه طاهره از ائمه اثنا عشر علیهم السلام؛ خاتمه: در ذکر ثواب زیارت حضرات ائمه اطهار علیهم السلام.
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی خص نبیه محمدا صلی الله علیه و سلم بالعترة الطاهرة ... و بعد فهذه احادیث مشتملة علی مناقب اهل البیت النبویه ... و سمیتها بمراة المؤمنین ...
انجام: اگر دعوتم رد کنی ور قبول×× من ودست دامان ال رسول ربنا لا تواخذنا ان نسینا او اخطانا واعف عنا و اغفرلنا انک انت المجیب برحمتک یا ارحم الراحمین.
[نزهة الخواطر ۵۲۷/۷]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۹عکسی
آغاز و انجام: برابر
نسخه اصل: کتابخانه ناصریه - لکنهو؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف (احتمالاً)، بی‌تا؛ مصحح؛ تملک: مظفر حسین بن حکیم مسیح الدولة بهادر؛ ۲۰۲گ، ۱۹سطر [عکسی ف: ۲-۳۶۹]

قم؛ مرکز مطالعات؛ شماره نسخه:۱۰۶۹-عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [ف: ۲-۳۱۰]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۵۴۷۰
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب۱۲۵۷ق؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۵۱گ، ۱۷ سطر، اندازه:

۲۴/۵×۱۷/۵سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۷۲۶]

● **مرآت ناصری** / تراجم / فارسی

mer'āt-e nāserī

دزفولی، محمد تقی بن علی، ۱۲۲۳ – ۱۲۹۵ قمری

dezfolī, mohammad taqī ebn-e 'alī (1808 - 1878)

اهداء به:علیرضا خان عضد الملک

تاریخ تألیف: ۱۲۹۳ق؛ محل تألیف: نجف اشرف

نویسنده که از مجاوران نجف اشرف بوده و کتب:«کفایه الخصام فی اثبات امامة الامام» و «شهابه فی غزوات الصحابه » و رساله «صلوة الوسطی» و «آثار ناصری» و چند کتاب دیگر را نوشته است، به امر عضد الملک رئیس ایل قاجار این کتاب را در شرح حال انبیاء کرام می‌پردازد و تقدیم او می‌کند. در این جلد داستان انبیاء از «ابراهیم خلیل الله » شروع می‌شود تا «زکریا علیه السلام» می‌آید.

آغاز: بسمله فروزنده گوهری که از گنجینه بیان ...

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۵۹۲۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و آنها قوم و خویشاوندند و بمنزله انگشتان قدمند

خط: نستعلیق تحریری، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** چنانچه سابقاً ذکر کردیم و اول اصح و اشهر است

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۹۳ق، جا: نجف اشرف؛ با سرلوح مذهب، مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج، ۲۳۱گ، ۲۱سطر (۱۱×۲۳)، اندازه: ۱۹/۵×۳۴سم [ف: ۴-۲۷۳]

● **مرآة الناظرین و عبرة الحاضرین = عبرة الناظرین و حیرة الحاضرین** / تاریخ / فارسی

mer'āt-on nāzerīn va 'ebrat-ol hāzerīn = 'ebrat-un nāzerīn va heyrat-on hāzerīn

بدایع نگار، محمد ابراهیم بن محمد مهدی، ۱۲۴۱ – ۱۲۹۹ قمری

badāye' negār, mohammad ebrāhīm ebn-e mohammad mahdī (1826 - 1882)

تاریخ تألیف: یکشنبه ۲۲ رجب ۱۲۹۰ق

مؤلف از منشیان درباره ناصرالدین شاه قاجار بوده و رساله حاضر را در گزارش وقایع و رویدادهای سال‌های ۱۲۸۷تا ۱۲۹۰ق و به خصوص گزارش قحطی معروف سال ۱۲۸۸ق که در ایران پیش آمده، با انشایی ادیبانه نگاشته است.

آغاز: هو الله تعالی شأنه العزیز ما یفتح الله للناس من رحمة فلا ممسک لها و ما یمسک فلا مرسل له من بعده و هو العزیز الحکیم. در آغاز سنه سبع و ثمانین و ماتین بعد الالف در عموم ممالک ایران دور آسمان ...

انجام: و بسط عرایض و مفاوضات چاکرانه و امثله و حکایات ملوکانه در تاریخ بدایع دولت ایراد کرده خواهد آمد.

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۹۸۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: چهارشنبه۸ صفر۱۳۰۵ق؛ جلد: تیماج، ۴۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۰/۵سم [ف: ۴۴-۱۸۰]

۲. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۸۲۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: سید ابوالقاسم (قبله ایزدی)، تا: جمعه ۲۴ جمادی الاول ۱۳۵۷ق، جا: تهران؛ در دو برگ قبل از کتاب معرفی آن از سید نفیسی و شرح حال بدایع نگار افزوده شده است؛ ۳۲گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف:۳-۲۹]

۳. تهران؛ سعید نفیسی؛ شماره نسخه:۷

بی‌کا، بی‌تا؛ از روی نسخه متعلق به حسین سمیعی (خط جدید) [نشریه: ۷-۶۸۵]

● **مرآة النبات ناصری** / گیاه‌شناسی / فارسی

mer'āt-on nabāt-e nāserī

در گیاه‌شناسی (بوتانیک) و چگونگی نمو و رشد آنها و بعضی از خواص و مشخصات گیاهان، در ۵۲ فصل (که در این نسخه آمده) و از کتاب‌های دارالفنون می‌باشد.

همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه:۲۸۳

آغاز: مقدمات عمومی، شعبه اول لفظ بوتانیک مأخوذ است از بوتان که بیونانی گیاه است

خط: نستعلیق، کا: علی نصرت قوچانی (نامش در نسخه نیامده)، بی‌تا؛ ۹۲گ، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۷/۵سم [ف:-۱۵۳]

● **مرآت النجات** / فقه / فارسی

mer'āt-on najāt

طباطبائی کربلائی، علی بن محمد علی، ۱۱۶۱–۱۲۳۱ قمری

tabātabā'ī karblā'ī, 'alī ebn-e mohammad 'alī (1747 - 1816)

رساله عملیه یا فتاوی میر سید علی طباطبائی نگارنده ریاض، به فارسی در چند «باب».

[الذریعه ۲۱۶/۱۱]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۶۹۷/۱

سطر دوم از دو سطر کتاب است؛ خط: نسخ، کا: باقر حسینی، تا:

دوشنبه ۲۵ رجب۱۲۱۴ق؛ جلد: میشن، ۹۶گ (۷پ-۱۰۲پ)، ۱۹و ۲۵ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۶-۹۳]

● **مرآة النفس** / عرفان و تصوف / فارسی

mer'āt-on nafs

مثالی کاشانی، ق۹ قمری

mesālī kāšānī (- 15c)

در توضیح نفس انسانی و تخلیق او به امر ربانی و مراتب تنزلات او از عالم روحانی به عالم جسمانی، و تقسیم نفس به جسمانی و روحانی و آفت آنها.

آغاز: الهی هر صورت که در مرآت ضمیر در آید نگارنده آنی نه جسمی که محسوس گردی بنظر

انجام: و این فقیر از آنجهت بدین مختصر اختصار کردم تا طالبان را بطبع ملال نرسد، و بالله التوفیق

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۳۱۲۳/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: قریش بن هاشم حسینی، تا: ۹۵۵ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۳گ (۳۱پ-۳۳ر)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۸-۳۵۳]

● **مرآة النفوس** / فلسفه / فارسی

mer'āt-on nofūs

گرگانی، محمد بن محمود

gorgānī, mohammad ebn-e mahmūd

اهدا به: کارکیا سلطان احمد

در دوازده «فصل» و در روان‌شناسی است: ۱. معرفت نفس انسانی؛ ۲. معرفت قوای انسانی؛ ۳. معرفت لذت و الم و محبت و اقسام هریک؛ ۴. سبب تعلق نفس به بدن؛ ۵. اختصاص نفس ناطقه به بدن؛ ۶. وقت تعلق نفس به بدن؛ ۷. کیفیت ارتباط و تعلق نفس به بدن؛ ۸. مخالفتی که میان نفس و بدن است و بیان استعداد نفس؛ ۹. تدبیر انقیاد بدن نفس را و کیفیت تکمیل نفس؛ ۱۰. وقت انقطاع نفس از بدن؛ ۱۱. کیفیت حال نفس بعد از انقطاع؛ ۱۲. ذکر بعضی وصایا از قول حکماء.

آغاز: مرآت النفوس. الحمدلله مبدع الجواهر النوریة و مخترع الاجرام الفلکیة و العنصریة و مودع الامانات الربوبیة ... اما بعد چنین گوید، بنده متوسل بعنایات ربانی محمد بن محمود الجرجانی که چون غرض از خلق عالم و ایجاد بنی آدم از ظلمت آباد عدم

انجام: از خیانت دور باش و سروی پوشیده دار چون در خدمت نزدیک وی باشی نصیحت دریغ مدار تمت الرسالة بعون الله

[فهرستواره منزوی ۲۳۱/۶]

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه:۳۰۸/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۲۱گ (۴۴پ-۶۴پ)، ۱۵سطر (۷×۱۴/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۴سم [ف:-۲۱۱]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۱۶۳/۶-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۵۷۵]

۱. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۱۶۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۰؛ مجدول، با یک سرلوح؛ تملک: اعتضادالسلطنه در ۱۲۷۰؛ واقف: سپهسالار، ۱۲۹۷؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: ساغری مذهب، ۵۲گ، ۹ سطر (۶×۱۱)، اندازه: ۱۲×۲۰سم [ف: ۵-۵۴۰]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۸۴۰ض

بی‌کا، تا: محتملاًقرن۱۱؛ ۲۰ص (۳-۲۲)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۵سم [ف: ۶-۴۸۶]

۳. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۷۹۹/۳۰

آغاز: برابر؛ **انجام:** و متابعت وی بهیچ وجه تقصیر مکن والسلام علی من اتبع الهدی

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۰۷۴ق؛ ۱۴ص (۲۳۷-۲۵۰) [ف: ۵-۷۲۳]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۶۴۲۸/۵

آغاز: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱ص(۲۷۳)، ۱۷-۲۱ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۲سم [ف: ۴۵-۲۲۸]

● **مرآت النفس** / عرفان و تصوف / فارسی

mer'āt-on nafs

خوئی، مصطفی بن محمد، ق۱۳ قمری

xū'ī, mostafā ben mohammad (- 19c)

در تفسیر سوره محمد. با عناوین «فصل»، فصل اول در حد نفس، در دو قسم.

آغاز: فصل اول در حد نفس قوتها که اندر اجسام موجود است ... دو قسم است

انجام: و بس این رساله را بکسانی دهند که معاند باشند با شریر و من الله التوفیق و المعونه و به الحول و القوة.

[فهرستواره منزوی ۸۵۹/۸]

یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۱۸۷۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری، کا: مصطفی بن محمد، تا: ۱۲۴۷و۱۲۴۶ق؛ ۴۷ص (۲۴-۷۰)، اندازه: ۱۷×۲۱سم [ف: ۳-۱۰۸۲]

← مرآت الوجود ≻ مراتب الوجود

← مرآت الوجود ≻ مرآت وجود

● **مرآة الوجود** / عرفان و تصوف / فارسی

mer'āt-ol vojūd

داعی شیرازی، نظام الدین محمود، ۸۱۰ – ۸۷۰ قمری

dā'ī šīrāzī, nezām-od-dīn mahmūd (1408 - 1466)

رساله‌ای کوتاه و پرمغز در بیان مراداهل شهود و عرفان از وحدت ذاتی خداوند متعال و نفی برخی اتهامات و شبهات القاء شده درباره آن که به روش اهل عرفان و مشحون از اصطلاحات آنان نگاشته شده است.

آغاز: هو حامده بمحامده ... این رقعه که فیض تام دارد ×× مرآة وجود نام دارد

[فهرستواره منزوی ۱۳۲/۶ و ۸۵۹/۸ از شاه داعی شیرازی دانسته]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۳۱/۱۰

آغاز: برابر

در فهرست ناشناس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۶۸ق؛ ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۲۰/۵سم [ف: ۲-۳۹۲]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۱۲۹۲/۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** الاکل شیء ما خلا الله باطل و گواه قرآن کل شیء هالک الاوجهه له الحکم و الیه یرجعون

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۰۸۲و۱۰۸۳ق؛ از ابتدا تا انتها بادرج نشان «بلغ قبالا» مقابله شده؛ جلد: تیماج سیاه، ۲ص (۱۰۹-۱۱۰)، سطور چلیپا، قطع: بیاضی [ف: ۳۳/۲-۶۵]

● **مرآت الوجود و المهیة** / فلسفه / فارسی

mer'āt-ol vojūd va-l māhīyya

قمی، علیقلی بن قره چغای، ۱۰۲۰؟ق۱۱ قمری

qomī, 'alī-qolī ebn-e qara čoqāy (1612 - 17c)

رساله سودمندی است. در یک «مقدمه» و چهارده «مقاله»: مقدمه در بیان تمهیدات چندی که ضرور استذکر آنها بر سبیل مصادرات، ده تمهید است؛ مقاله ۱. بیان مذهب حق مستنبط از فحول حکماء قدیم که مختار ما است و در هفت «فصل» مبین می‌شود: ۱) بیان آراء محققین حکماء مقدمین و متأخرین در اعتباری بودن وجود به معنی عام و شرکت معنوی و مشکک به اولی و غیر اولی بودن او میانه واجب و ممکن و مشترک لفظی متشبح بودن وجود به معنی خاص میانه واجب و ممکن، ۲) بیان کیفیت نسبت ماهیت و جود به یکی دیگر، ۳) اثبات قیوم ماهیت موصوف و وجود صنفی، ۴) بیان اینکه منشأ انتزاع مفهوم ماهیت و وجود خاص قیدی و صفی هر دو حقیقی مقابل اعتباری است یا هر دو اعتباری است یا یکی حقیقی و یکی اعتباری است، ۵) بیان طریق وقوع این اجزای تضمنی در خارج و وقوع اسم تضمن بر اینها، ۶) دلیل ما صدق و منشأ انتزاع مفهوم وجود کردن ماهیت و منشا انتزاع مفهوم جعل و جاعل و منشا انتزاع مفهوم و ماهیت، ۷) بیان این‌که جنس و فصل نیز قیاس به نوع اجزای خارجی تضمنیاند نه اصلی و مطابقی؛ مقاله ۲. بیان مذهب دویم؛ ۳. بیان مذهب سوم؛ ۴. بیان مذهب چهارم؛ ۵. بیان مذهب پنجم؛ ۶. بیان مذهب ششم؛ ۷. بیان مذهب هفتم؛ ۸ و ۹ و ۱۰. بیان مذهب هشتم و نهم و دهم؛ ۱۱. بیان مذهب یازدهم؛ ۱۲. بیان مذهب دوازدهم؛ ۱۳. بیان مذهب سیزدهم (ذوق المتالهین)؛ ۱۴. بیان مذهب صوفیه قایلین به تعدد وجود مانند صفی الدین اسحاق حسینی موسوی و جلال الدین محمد رومی مطابق مذهب ارسطو و احادیث. (دانش پژوه)

آغاز: بسمله. الحمد الواهب العقل و الحیات و الصلوة علی معطی المراتب و الدرجات ... و بعد کمترین بندگان علی قلی بن قرچغای خان معروض می‌دارد که از بیست و سه سالگی تا حال تحریر که چهل و شش سال است عمر خود را ... صرف حکمت حقه و تفاسیر کریمه و احادیث شریفه کرده ام و در همه مسایل منطقی و طبیعی و الهی شب و روز تفکر خالص ... کرده ام خصوصا در مسئله وجود و ماهیت ... و در مسئله علم واجب باشیا وکیفیت علم واجب باشیا و صدور اشیا از علم واجب ودر مسئله حقیقت نفس ناطقه و قوای او و در سعادت و شقاوت و نجات از شقاوت و وصول باقصی کمالات و سعادات که درین سه مسئله فکر بسیار بسیار کرده ام و در هر کدام رساله علی حده نوشته ام و این رساله که یکی از آن سه رساله است در تحقیق ماهیت و وجود است ... و این را مشتمل بر یک مقدمه و چهارده مقاله ساختم و مرآت الوجود نام نهادم.

انجام: و متذوت بغیر می‌داند اینست که در مثنوی می گوید:ما عدمهاییم و هستیها نما ×× تو وجود مطلقی فانی نما

[گفتار من در کارنامه نخستین کنگره ایران شناسی ۳۰۶/۳- ۳۱۳؛ فهرستواره منزوی ۲۳۱/۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۳۲۳۵/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ با خط خوردگی؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱۱۳گ (۱۱۹-۲۳۱)، ۱۹سطر (۸×۱۴/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۱۹/۵سم [ف: ۱۱-۲۱۹۱]

● **مرآت الوحدة الحقه** / فلسفه / فارسی

mer'āt-ol vahdat-ol haqqah

حسینی قائنی، ابوطالب بن ابی تراب، ۱۲۳۰؟ – ۱۲۹۳ ؟ قمری

hoseynī qā'enī, abū-tāleb ebn-e abī-torāb (1815 - 1876)

تاریخ تألیف: جمعه ۲۳ جمادی الاول ۱۲۹۳ق

در مسائل مهمه الهیه و معارف ربوبیه و وحدت وجود و میز حق آن از باطل و رفع شبهات در یک «مقدمه» و هفت «مرحله» و دو «خاتمه»: مقدمه در تحقیق مفهوم وجود؛ مرحله ۱. تعریف وجود و ماهیت؛ ۲. اقسام وجود؛ ۳. وجود مفهومی؛ ۴. اصالت وجود و

ماهیت و مجعولیت هر یک و اثبات وحدت حقه حقیقیه وجود؛ ۵. فاعلیت و صدور فعل از حق تعالی و عوالم کلیه؛ ۶. بیان اینکه راهی بذات حضرت احدیت نیست؛ ۷. معرفت ذات را درجاتی است؛ خاتمه در اخلاق عملی. خاتمه در مطابقت براهین عقلیه با شریعت.مؤلف در این رساله به حمایت از ملاصدرا برخاسته و در بسیاری موارد به اشعار حاجی سبزواری در منظومه استشهاد جسته است و در خاتمه نام برخی از اساتید علوم عقلی و نقلی خود را می‌برد از جمله: حاج محمد ابراهیم کرباسی، ملاعلی نوری، میرزا ابوالقاسم قمی گیلانی، ملاعبدالنبی رشتی ...

آغاز: حمد و سپاس بی قیاس حکیم علی الاطلاقی را سزاست که به حکمت بالغه خود اشراق و افاضه نور وجود فرمود

[فهرستواره منزوی ۲۳۱/۶۷۵]

۱. بیرجند؛ دیانی؛ شماره نسخه:۹۵

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، در حیات مؤلف؛ مصحح، محشی با عنوان «منه مدظله العالی»؛ جلد: تیماج، ۱۶۴گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۱/۵سم [ف: -۷۵]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۷۴۹

آغاز: برابر**انجام:** و لعنةالله علی أعدائهم الی یوم الدین ابد الابدین و دهر الداهرین.

خط: نسخ زیبا، کا: حسین بن مرحوم ملا مفید هنگام شاگردی نزد مصنف، تا: پنج‌شنبه نیمه جمادی الثانی۱۲۹۳ق، جا: در مدرسه قصبه بیرجند؛ کاتب جمله «مد ظله العالی» برای مؤلف به کار برده و در همان سال تصنیف ۱۲۹۳ کتابت شده؛ جلد: تیماج، ۱۶۰گ، ۱۳ سطر (۸/۵×۱۴)، اندازه: ۱۳×۱۹سم [ف: ۵۱-۱۲۹]

۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۱۱۴

آغاز: برابر؛ **انجام:** فیوفقنی بفضله و منه ان اصرفه فیما جبرما تقدم ببرکة محمد و آله والحمدلله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا ...

خط: نسخ، کا: نجف ابن میرزا علی اکبر بیرجندی، تا: چهارشنبه سلخ شوال۱۲۹۴ق؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج، ۲۲۴گ، ۱۲ سطر (۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۰/۵×۱۷سم [ف: ۳-۱۵۴۷]

● مرآت الوصالی /- فارسی

mer'āt-ol vesālī

سمنانی، نایب الصدر

semnānī, nāyeb-os-sadr

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۸۲۷۲

بی‌کا، بی‌تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی - مجموعه نوازی؛ اندازه: ۱۳×۲۱سم [رایانه]

● مرآة الوقایع مظفری / تاریخ ایران / فارسی

mer'āt-ol vaqāye'-e mozaffarī

سپهر، عبدالحسین، ۱۲۸۷ - ۱۳۵۱قمری

sepehr, 'abd-ol-hoseyn (1871 - 1933)

اهدا به: مظفر الدین شاه (۱۳۱۳-۱۳۲۴ق)

تاریخ تألیف: ۱۳۲۴ق

در تاریخ رویدادهای روزگار مظفرالدین شاه، از زایش و ولیعهدی و به ویژه از تاجگذاری او ۱۳۱۳ق تا ۱۳۱۶ق. با دیباچه‌ای درباره جوانی و ولیعهدی او، سپس رویدادها و فرمان‌ها و نامه‌های دیوانی. (احمد منزوی)

آغاز: تاریخ وقایع حوادث ده ساله سلطنت اعلیحضرت مظفرالدین شاه

[فهرستواره منزوی ۱۰۷۸/۲]

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۷۰۳

آغاز: برابر؛ **انجام:** در ماه رجب المرجب ۱۳۱۶ ه.ق حاجی میرزا حسن شیرازی معروف بفسائی که از سادات، بقیه دارد انشاء الله در جلد دوم شرح حال گفته میشود

جلد اول؛ خط: نستعلیق، کا: سید محمد تفرشی، تا: ۱۳۲۴ق، جا: تهران؛ جلد: مخمل بنفش، ۱۷۰گ، ۱۷سطر (۱۳/۵×۲۷)، اندازه: ۲۱/۵×۳۵/۵سم [ف: ۴-۱۷۳]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۷۲

خط: شکسته نستعلیق تحریری خوش، بی‌کا، تا: روزگار نگارنده، و شاید دستنویس او و اصل باشد؛ مهر: «کتابخانه سپهر»؛ اهدایی: عنایت الله مجیدی؛ ۹۵گ، اندازه: ۱۰/۲×۱۶/۵سم [ف: ۳-۲۹۸]

← مرآة الهداة فی کشف اسرار الصلوة ≻ اسرار الصلاة

● مرآت هیأة العالم / فلسفه / عربی، فارسی

mer'āt-e hey'at-ol 'ālam

حزین، محمد علی بن ابی طالب، ۱۱۰۳ - ۱۱۸۰ قمری

hazīn, mohammad 'alī ebn-e abī-tāleb (1692 - 1767)

شامل «مقدمه» و «اشراق»ها و «لمعات» و «اضاءات» و «خاتمه». در جایی از نسخه نشانی از مؤلف دیده نشد، در اواخر بخش اول این کتاب آمده است: «چنین گوید محمد طاهر منجم یزدی» که بعید به نظر می‌رسد نویسنده این کتاب باشد. در جای جای نسخه از والد علامه یاد کرده، مثلاً در بخش نفی تشبیه و تجسیم از ذات باری تعالی می‌گوید: «و به فسر الوالد العلامه الخبر الذی ورد فی تفسیر قوله: «الرحمن علی العرش استوی» ...» ضمن بحث درباره عالم ذر می‌فرماید: «و کتبنا فی هذه، رساله علیحده فی شرح حدیث:«ان الله خلق الارواح قبل الاجساد بألفی عام ...»». پیداست که نگارنده این کتاب بعد از علامه مجلسی مولا محمد باقر بن محمد تقی (متوفی ۱۱۱۱ق) می‌زیسته، چنان‌که

می‌گوید: «قال المولی الاعظم محمد باقر بن مولانا محمد تقی مجلسی قدس سره فی کتاب الفوائد الطریفه فی شرح الصحیفه». و نیز در جای دیگر آمده:«قال المجلسی قدس سره فی البحار فی شرح حدیث المفضل ...». در هر حال کتابی است فلسفی در دو بخش با نثری ملمع، عربی و فارسی آمیخته به اشعاری از خود، شامل مقدمه در تقسیم موجود به واجب و ممکن و ممتنع. در جلد اول، مطالب تحت عنوان اشراق، لمعه، ضیاء و ... آمده و از حکمت طبیعی بحث می‌کند از مبدأ عالم، کیهان‌شناسی، اجسام، معرفت نفس، نفی جسمیت از روح و همراه داشتن برخی از لوازم جسم را در عالم برزخ، اثبات جسم مثالی، خیرات و شرور، حدوث و قدم، معانی روح و عقل، فطرت، مراتب روح، کیفیت خلقت آدم، حقیقت ملایکه، اصول عوالم و نشآت، امتناع اعاده معدوم، اثبات معاد جسمانی، دفع شبهات وارده، وجود جنت و نار، ثواب و عقاب، انقطاع تکلیف بعد از موت، وجود فناء بدن و بقاء نفس، در تحقیق اعراف، حقیقت موت، رجعت و حقیقت آن، احوال حشر و نشر و حساب و نقل قول کامل عارف شیرازی، ملاصدرا از تفسیر سوره واقعه و اشعاری از مؤلف در مناجات و در آخر جام اول هم از عفو و توبه و شفاعت یعنی اموری که موجب اسقاط عقاب می‌شوند و مطالبی در مذمت دنیا و زهد در دنیا به نقل از کتاب التحصین فی مقامات العارفین از احمد بن فهد حلی (متوفی ۸۴۱ق) آمده است؛ جام دوم: (بخش دوم) در تقسیم علوم، شرف علم، فضیلت معرفت و عارف و شرف حکمت و حکیم، کیفیت تحصیل علم حکمت، در حقیقت طریقه عرفا، منبع علم حکمت.مؤلف معتقد است که معرفت باید از طریق اهل بیت اخذ گردد و از مقام اولیاء الله الکاملین و عارفین و صفات آنها بحث کرده و به معنی لقاء الله و فناء فی الله، تحقیق معنی ایمان و کفر و اینکه ایمان زیاده و نقصان پذیر است و تحقیق معنی قضا و قدر و بداء و حقیقت اعمال، این‌که معرفت فطری و از محبت و شوق و انس سخن رانده، مطالب مشرب کملین از اهل معرفت شیعه به استناد به احادیثی از معصومین، و بلاخره از امور عامه، وجود، اشتراک وجود، وجود ذهنی، ماهیت، سبق و لحوق، حدوث و قدم، وحدت و کثرت و مطالبی پزشکی که در اینجا رساله ذهبیه منسوب به حضرت رضا (ع) را به عربی و فارسی آورده و در بخش اخلاق هم مباحث جالبی درباره تربیت کودکان آورده و آخرین عنوان موجود «فی عجایب البلدان» است. در هر حال یک دوره مباحث فلسفی را به شیوه حکمای شیعی بعد از ملاصدرا و پیروان میرداماد و ملامحسن فیض کاشانی در این کتاب معترض شده است با اشاره به اقوال حکمای قدیم از جمله ارسطو و پیروانش، افلاطون و پیروانش، متکلمین از معتزله و اشاعره، الهیین اکابر متصوفه و اشراقیین، متکلمین امامیه چون شیخ مفید، بنی نوبخت، محقق طوسی، علامه حلی، سید الحکما و المتکلمین میرداماد در کتاب قبسات، ابن ابی جمهور، سید مرتضی، ابوعلی طبرسی و از کتاب‌های اثولوجیا ارسطاطالیس، کتاب الحدود شیخ الرئیس و شفا، و از غزالی و فخر رازی و بسیاری از منابع و اسطوانه‌های حکمت یاد کرده است و آراء آنها را نقد نموده با استدلال‌های قرص و محکم و استوار به‌گونه‌ای که رغبت خواننده به مطالعه آن برانگیخته می‌شود. (محمود فاضل)

آغاز: بسمله، الحمد لله مبدع موجودات العالم و مخترع الاشیاء من کتم العدم ... اما بعد لاخفاء علی اولی النهی ... و مشاهدة الانوار القدسی فناسب تسمیة هذا الجام و الجم بالسلم و مرآت هیئات العالم ...

انجام: اضاءة فی عجائب البلدان عند ذکر مدینة النحاس ... بعد از سه برگ: کانها تسلب القلوب بفتحها.

[الذریعه ۵:۲۳-۲۴]

۱. مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۹۰

آغاز و انجام: برابر

تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه مدرسه حجیه ش ۵۳۶/۱ ذکر شد؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ مهر: «العبد محمد رحیم» (بیضی)؛ واقف: علی مردان خان تیموری (نصرت الملک)، ۱۰شعبان ۱۳۰۳ق؛ جلد: تیماج، ۳۲۹گ، ۲۲سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: -۱۷۲]

مشهد؛ مدرسه خیرات خان؛ شماره نسخه:۵۹

همان نسخه بالا [رشت و همدان: ف: -۱۷۷۲]

۲. قم؛ حجتیه؛ شماره نسخه:۵۳۶/۱

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، کا: حاج علی اکبر نهاوندی، تا: ۱۳۵۰ق؛ از روی نسخه‌ای مغلوط؛ ۳۱۰گ، ۲۰سطر [ف: -۱۱۲]

● **مرآة الیقین لتحفة المعین** / عرفان و تصوف / عربی

mir’āt-ul yaqīn li-tuḥfat-il mu‘īn

بخاری، قطب عالمین سید میران، ق۱۲ قمری

boxārī, qotb-e ‘ālameyn seyyed mīrān (- 18c)

تاریخ تألیف: ۱۰ذیحجه ۱۱۵۲ق

در علم سیر و سلوک است و در پنج«باب» تنظیم شده: ۱. علم، ۲. صبر، ۳. توبه، ۴. توکل، ۵. خوف و رجا.

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه:۱۰۴۷

آغاز: الحمدلله الذی شهدت المکنونات بوجوب وجوده

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [نسخه‌پژوهی: ۲-۲۲۰]

← مرآتیه > ارتفاع

● **المرئی من القمر اصغر من نصفه (مقالة فی ان ...)** / هیئت / عربی

al-mar'ī min-al qamar aṣġar min niṣf-i-h (mq.-un fī anna …)

رساله‌ای در این‌که آنچه از ماه دیده می‌شود کمتر از نیمه اوست.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۹۰/۷

آغاز: الحمدلله. المرئی من القمر ابداً اصغر من نصفه و کذا المظلم منه لما بین فی المناظر؛ **انجام:** و بعد التماس یتقاطعان کما مر غیر مرة. هذا ما خطر بالبال و الله اعلم بکیفیة الحال.

بی‌کا، بی‌تا؛۲گ (۹۵پ-۹۶پ) [ف: ۵-۵۴۲]

● **المراتب** / عرفان و تصوف / فارسی

marāteb

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۱/۱۹-ف

نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۱۸۱۹؛ بی‌کا، تا: قرن ۹؛ ۲گ (۱۱۰-۱۱۱) [فیلمها ف: ۱-۴۷۴]

← مراتب ادراک ⊳ العلة و المعلول

● **مراتب ادراک از نظر فلسفه** / فلسفه / فارسی

marāteb-e edrāk az nazar-e falsafe

الهی قمشه ای، مهدی، ۱۳۲۰ - ۱۳۹۲ قمری

elāhī qomše'ī, mahdī (1902 - 1972)

رساله اجتهادیه او است برای تدریس فلسفه صدرای شیرازی در سه «باب» در ۹ مطلب.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۸۵۶

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ جلد: مقوا، دو دفتر، ۶۶گ، ۹سطر (۱۰×۱۵)، اندازه: ×۲۱سم [ف: ۱۷-۲۳۷]

● **مراتب الارباب و المربوبات و کیفیة النسبات بینهما** / فلسفه / عربی

marātib-ul arbāb wa-l marbūbāt wa kayfīyyat-in nasabāt bayn-a-humā

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۷۱/۱۸

آغاز: فثم اعلم بان ذات الله و صفاته واحدة و اما اسمأوه فلها و جهان فاما بیان وحدة ذاته و فردیته مع صفاته فارنهما لاتعین لانه؛ **انجام:**و کذا غیر هم فان کان نبیاً او مرشداً فلا بدلهم من الثبوت.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوایی، ۷ص (۵۰۶-۵۱۲)، ۱۵سطر [سنا: ف: ۲-۲۰۱]

← مراتب اربعه نفس ⊳ اقسام النفس

● **مراتب الاشیاء** /- عربی

marātib-ul ašyā'

ان للاشیاء فی الموجود ثلاث مراتب. از شرح المفاتیح بهبانی.

تهران؛ مفتاح، محمد حسین؛ شماره نسخه:۱۱۱۴/۴

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: بیاضی ربعی [نشریه: ۷-۲۶۸]

● **مراتب الاصول و غرائب الفصول** /- عربی

marātib-ul uṣūl wa ġarā'ib-ul fuṣūl

سخاوی، علی بن محمد، ۵۵۸ - ۶۴۳ قمری

saxāvī, 'alī ebn-e mohammad(1164 - 1246)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۷۱/۳

بی‌کا، بی‌تا [میراث شهاب: س۹ش۲-۳۱]

● **مراتب اعداد (مقدمه در ...)** / ریاضیات / فارسی

marāteb-e a'dād (moqaddame dar ...)

مشهد؛ نواب؛ شماره نسخه:۱۸۹/۳

آغاز: بسمله.مقدمه بر طالبان این علم واجب است دانستن مراتب اعداد؛ **انجام:** باقی بر این قیاس می‌کن.

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲ص، ۱۱سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: -۱۷۱]

← مراتب ألفیة ⊳ العینیة

● **المراتب الالهیة (رسالة فی)** / عرفان و تصوف / فارسی

marāteb-ol elāhīya (r. fī)

حموی، محمد بن مؤید، ۵۸۶ - ۶۴۹ ؟ قمری

hamavī, mohammad ebn-e mo'ayyed(1191 - 1252)

این رساله در بردارنده مطالب عرفانی با تأویلات حروفی است. نگارنده برتر نهادن مقام «ولی» از مقام «نبی» را در این رساله طرح کرده است. مطالب کتاب با سربندهای «فصل» بخش‌بندی شده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۸۴۴۸

آغاز: بسمله. بباید دانس که الف اول حروف تهجیست مرکب است از سه نقطه؛ **انجام:** و آن قوت عزرایلی است که روح را از طبیعت قیض می‌کند

خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ با یادداشت ولادت به تاریخ ۸۷۳ق؛ مصحح؛ اهدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: سمرقندی، ۷گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹سم [اهدائی رهبر: ۵-۱۷۶]

● **مراتب الهیه = تحقیق المراتب الالهیه** / عرفان و تصوف / فارسی

marāteb-e elāhīyye = tahqīq-ol marāteb-ol elāhīyya

نعمة الله ولی، نعمة الله بن عبدالله، ۷۳۰؟ – ۸۳۴ قمری

ne'mat-ol-lāh-e valī, ne'mat-ol-lāh ebn-e 'abd-ol-lāh (1330 - 1431)

چند رساله در مراتب از او هست که نیازمند تطبیق است و سرآغاز یکسان ندارد. یکی رساله‌ای‌است عرفانی در مراتب الهیه که اعلی مرتبه الهیه غنا است و الله غنی عن العالمین است و انسان کامل غنی از اشیاء است به نثر آمیخته به نظم، در پانزده «مرتبه»: ۱. غنا، ۲. هر اسمی از اسماء الله مرتبه ای است، ۳. مراتب سته، ۴. مرتبه ملاحظه وجود، ۵. مرتبه ربوبیه، ... ۱۰. اسماء افعال به حسب احکام منقسم اند، ... ۱۴. حقیقت عالم واحد است، ۱۵. حقیقت اشیاء بعضی متبوعه و بعضی تابعه لاحقه‌اند. دیگری در شصت و پنج «مرتبه» و یک «خاتمه» که منزوی از آن با عنوان «رندیه» یاد کرده است و سرآغاز اول را همان دانسته: ۱. رند شجره طیب الرایحه است از شجره بادیه، ... ۵. رندان راح روحبخش از خسیه و معنویه، ... ۳۰. قدم را مراتب است، ... ۴۰. بنی آدم در استقامت بر اقسام سبع اند، ... ۵۰. بعد از رفع استار سالک، ... ۶۰. انسان کامل عین مقصود است، ... ۶۴. وجود کتاب کبیر ... . نسخه ها اغلب قریب به اتفاق فاقد سرآغاز است و تشخیص آنها از یکدیگر ممکن نیست و اکثر قریب به اتفاق از عنوان مراتب الهیه استفاده شده است.

آغاز: ۱:بسمله ... الحمد لولی الحمد و به نستعین. بیت:سخن از ذوق رند میگویم ×× رند مستی خوشی همی جویم / بلکه رندی خوشی اگر جویی ×× نعمت الله بجوی که من اویم

۲:فصل: بدانکه مراتب الهی چهارست ...

۳: قال الله تعالی و هو رفیع الدرجات ذوالعرش. بیت: در مراتب نکته ای خواهم گفت ×× در معنی را نکو خواهم سفت. مجموع مراتب الهیه سه است ...

چاپ: که چاپ شده است در مجموعه وحید دستگردی.

[فهرستواره منزوی ۸/۸۶۰]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۲۹۸/۷

آغاز: برابر؛ **انجام**:خاتمه عارفان را معرفت حقیقت ملک و سجود و ابلیس ... و رجوع آن بحق بعلم صحیح و کشف صریح مهیا باد. بمحمد و آله الامجاد.

خط: نستعلیق، کا: شیخ السلام بن حسین بن علی کاتب، تا: غره ذیحجه ۸۶۰ق؛ درهامش؛ کاغذ: ترمه، ۲۱گ (۴۳ر-۶۳پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶/۲×۲۳/۶سم [ف: ۸-۲۶۷]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۲/۹

خط: نستعلیق، کا: محمد مظفر بن محمد حکیم، تا: ۱۰۶۶ق؛ ۳۳سطر (۹×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [سنا: ف: ۱-۲۰۸]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۲/۳۰

خط: نستعلیق، کا: محمد مظفر بن محمد حکیم، تا: ۱۰۶۶ق؛ ۳۳سطر (۹×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [سنا: ف: ۱-۲۰۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۷۲/۴۷

خط: نستعلیق، کا: محمد مظفر بن محمد حکیم، تا: جمادی الثانی۱۰۸۴ق؛ ۳۳سطر (۹×۲۰)، اندازه: ۱۳×۲۴سم [سنا: ف: ۱-۲۱۰]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۶۲/۱۱

خط: نستعلیق، کا: میرغلام محی الدین، تا: ۳ شوال۱۱۰۹ق؛ ۷گ (۸۵پ-۹۱ر)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۴-۶۷۲]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۲۶۲/۹۱

خط: نستعلیق، کا: محمد قاسم بن محمد مؤمن، تا: ۱۱۱۰ق؛ ۱۴گ (۴۷۶ر-۴۸۹پ)، اندازه: ۱۷×۲۵سم [ف: ۴-۶۷۸]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۸۶۰۷/۷

آغاز: برابر۱؛ **انجام**: و رجوع آن بحق بعلم صحیح و کشف صریح مهیا باد بمحمد و آله الامجاد.

خط: نسخ، کا: محمد ابن فاضل سبزواری، تا: ۱۲۲۲ق، حسب فرموده محمد حسن خان خلف مرحوم فتحعلی خان بختیاری؛ جلد: تیماج مذهب، ۲۲۱گ، ۲۳ سطر (۸/۵×۱۵/۵)، اندازه: ۱۳/۵×۲۱سم [ف: ۵۱-۶۱]

۸. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۳۰۳/۴

خط: نستعلیق تحریری، کا: خدارحم بن خداکرم بروجردی، تا: ۱۶ ربیع الثانی۱۲۴۶ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰ص (۲۰-۲۹)، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳۲-۳۱۰]

۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۴۶۴/۴۶

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۵۵ق؛ ۱۴ص (۵۷۲-۵۸۵)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۹سم [ف: ۳-۵۲۲]

۱۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۹/۹

آغاز: برابر

خط: نسخ ریز، کا: عباس بن حاجی محمد شیرازی الاصل همدانی المسکن، تا: ۱۲۶۴ق؛ ۳ص (۱۵۹-۱۶۱)، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [ف: ۳۲-۱۴۸]

۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۱۹/۴۷

خط: نسخ ریز، کا: عباس بن حاجی محمد شیرازی الاصل همدانی المسکن، تا: ۱۲۶۴ق، ۱۱ص (۲۷۰-۲۸۱)، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۹/۵×۳۲سم [ف: ۳۲-۱۴۹]

۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۵۳۰

خط: نسخ، کا: عباس بن محمد شیرازی همدانی، تا: ۱۲۶۴ق [الفبائی: -۵۰۹]

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۰/۴۹ عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [ف: ۳-۱۳۱۰]
مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۰/۱۱ عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [ف: ۳-۱۳۰۴]
مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۴۰/۳۰ عکسی
نسخه اصل: همان نسخه بالا [ف: ۳-۱۳۰۷]

۱۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۶۷/۲۸
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** باز پس که امید هست که برسد.
خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ مجدول؛ ۴ص (۱۳۷-۱۴۰)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۰-۵۹۳]

۱۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۶۷/۴۷
آغاز: برابر۱؛ **انجام:** و مشاهدهٔ کیفیت صدور عالم از حق و رجوع آن بحق بعلم صحیح و کشف صریح مهیا باد بمحمد و آله.
خط: شکسته نستعلیق خوب، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ مجدول؛ ۱۲ص (۱۶۶-۱۷۷)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۰-۵۹۸]

۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۰۶۷/۹
آغاز: برابر۲؛ **انجام:** آن ولایت درین ولایت جو.
خط: شکسته نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: ۱۲۶۵ق؛ مجدول؛ ۳ص (۴۸-۵۰)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۴/۵×۲۳/۵سم [ف: ۱۰-۵۸۸]

۱۶. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۸۳۱/۶
خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۳ و۱۴؛ ۲۷ص (۱۴۴-۱۷۰) [ف: ۱۰-۱۶۷۲]

● مراتب الوهیت / عرفان و تصوف / عربی

marāteb-e olūhīyyat

رساله‌ای است عرفانی
آغاز: بسمله، مرتبه احدیت لا تعینی ینقطع الاشارات غیب الغیوب.

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۶۴۴۷/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:** و لا خوف علیهم و لا هم یحزنون.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در دنبال رد صوفیه است؛ ۹گ (۶۲پ-۷۰ر) [ف: ۵-۵۴۰]

● مراتب الانبیاء فی عالم الحقیقة و الدعوة عند الدائرة الوحدانیة / فلسفه / عربی

marātib-ul anbīyā’ fī ‘ālam-il ḥaqīqa wa-d da‘wa ‘ind-ad dā’ira-il waḥdānīyya

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۷۱/۱۶
آغاز: فاما هنا نکتة اقول بعونه تعالی لمن جاعد و عاند فی فیض الحق من الذین هم اهل العزة قال علیه السلام انه من العلم؛ **انجام:** و قال انا عند ظن عبدی فافهم و ما ذا بعد الحق الاالضلال و ما ذلک علی الله بعزیز

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ جلد: مقوایی، ۱۱ص (۴۸۸-۴۹۸)، ۱۵سطر [سنا: ف: ۲-۲۰۳]

● مراتب انبیا و اولیا (رساله درباره اختلاف میان) /

کلام و اعتقادات / فارسی

marāteb-e anbīyā va owlīyā (r. darbāre-ye extelāf-e mīyān-e)

شیراز؛ خاوری (دکتر)؛ شماره نسخه:۱۳/۲
بی‌کا، بی‌تا [نشریه: ۵-۲۶۹]

● مراتب اولیا / عرفان و تصوف / فارسی

marāteb-e owlīyā

در این رساله کوتاه مقامات و مراتب اولیا و ابدال ذکر شده و طبقات آنان را با اختصار چنان‌که از سید کمال شاه علی استماع نموده و در کتاب‌هایی چند دیده است، بر شمرده است.
آغاز: نحمده و نصلی علی نبیه الکریم و آله الطاهرین، بدانکه سالک چون از عالم مثال کثیر الطبقات غیر متناهیة الاشخاص
انجام: و مرآة العارفین و منهاج السالکین اینست که مسوده شد
[فهرستواره منزوی ۸۶۱/۸]

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۱۱/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج، ۴گ (۴۵ر-۴۸ر)، اندازه: ۱۳×۱۷سم [ف: ۱۶-۲۷۹]

● مراتب ایجاد الاکوان / عرفان و تصوف/ عربی

marāteb-o īјād-il akwān

رساله کوتاهی است در عرفان نظری که در خصوص مراتب ایجاد اکوان از دیدگاه عارفان بحث و بررسی نموده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۳۱۴۹/۱۰
آغاز: إعلم ان قاعدة الایجاد هی انتقال التجلی من الاجمال إلی التفصیل و من البطون إلی الظهور و من الغیب إلی الشهادة؛ **انجام:** ثم یائه و میمه للیمن و البرکة الحاصلة لکل موجود بوجوده الخاص ممن بیده الملک جل جلاله و عظم شأنه و شمل أحسانه و امتنانه ...
خط: نسخ، کا: محمد بن حصار بک «لکی»، تا: ۸۵۵ق، جا: فلک آباد؛ ۲گ (۴۷ر-۴۸ر)، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۳۳-۲۸۷]

← مراتب الایمان ≻ مرآة الایمان فی احوال امناء الرحمن

● مراتب التصوف / عرفان و تصوف / عربی

marātib-ut taṣawwuf

جزائری، محمد طبیب بن محمد مبارک، ق۱۲ قمری

jazā'erī, mohammad tabīb ebn-e mohammad mobārak(- 18c)

در چگونگی شاگردی مؤلف نزد شیخ طریقت شاذلی‌ها محمد الفاسی و امیر عبدالقادر حسنی و اخذ طریقت تصوف از آنان و مکاشفاتی که برای وی شده و تفسیر بعضی از سوره‌های کوتاه و آیات و حاشیه‌هایی بر فتوحات ابن العربی و اجازه‌های ورد که مؤلف برای دیگران نوشته است. این مجموعه در تاریخ‌های ۱۲۸۵–۱۳۱۲ نگاشته شده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۹۰۳

آغاز: الحمدلله الذی فتح اقفال القلوب المؤهلة لحضرته بمفتاح التوحید و ازال عنها ران الکثرة الاسمائیة و الاحکام الغیریة؛ **انجام:** و قد تلوت کریم کتابکم علی الاحباب و بلغتهم سلامکم و السلام

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ تملک: عبدالمجید حسنی جزائری؛ جلد: مقوایی، ۴۹گ، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۶×۲۵سم [ف: ۸–۱۰۰]

● **مراتب التقوی** / اخلاق

marāteb-e taqwā

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۳۶۶

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد طاهر بن حسن (بابا حسن بیک) اراسنجی قزوینی، تا: ۱۰۷۹ق؛ ۱ص (۱۸۱پ) [ف: ۴۳–۵۵]

← مراتب توحید ◄ مراتب التوحید

● **مراتب التوحید** / عرفان و تصوف / عربی

marāteb-ot towhīd

قیصری، داود بن محمود، – ۷۵۱ قمری

qeysarī, dāvūd ebn-e mahmūd (- 1351)

در بیان مراتب توحید است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۰۲/۲۳–طباطبائی

آغاز: قال القصیری التوحید مراتب اولها توحید اللسان مع تصدیق القلب

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ در کنار این بخش ۳ بیت از شیخ؛ ۳۴گ [ف: ۲۳–۷۲۲]

● **مراتب التوحید** / فلسفه / فارسی

marāteb-ot towhīd

جامی، عبدالرحمن بن احمد، ۸۱۷ – ۸۹۸ قمری

jāmī, 'abd-or-rahmān ebn-e ahmad(1415 - 1493)

در مراتب سه گانه توحید: مرتبه ۱. توحید الوهی است که عبارت از اقرار به کلمه طیبه است ...؛ مرتبه ۲. توحید شهودی که به واسطه جذبه ... بر باطن سالک تجلی کند ...؛ مرتبه ۳. توحید و جودی است. (احمد منزوی)

آغاز: بدان ای عزیز نورالله سبحانه بصایرنا بنور شهوده، و بصرنا بعموم سریان وجوده فی مراثی فضله وجوده، که توحید را که از صفات بنده است، سه مرتبه است: مرتبه اول توحید الوهی است که عبارت ...

انجام: هو سبحانه تعالی اعلم بحقایق الامور

[فهرستواره منزوی ۶۲/۶ «اثبات واجب الوجود» فهرستواره ۲۴۱/۷ ناشناس؛ مشترک ۱۳۶۸/۳؛ گنج ۵۸۷/۲]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۱۸۲/۳

آغاز و انجام: برابر

رسالة وجیزة؛ خط: نسخ، کا: اشرف بن محمد کرمانی، تا: ۹۰۵ق؛ کاغذ: ترمه سمرقندی، ۳گ (۴۴–۴۶)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۳/۲×۱۹سم [ف: ۵–۵]

۲. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۲۷۴/۷–عکسی

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: گنج بخش، ش ۳۹۳ (گنج ۵۸۷/۲). تذکر: در فهرست ناشناس آمده ولی نسخه‌ای در ملک دارد که از جامی دانسته شده؛ خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۹۲۰ق؛ ۲گ (۴۶–۴۷ کناره) [عکسی ف: ۲–۷۵]

● **مراتب التوحید** / عرفان و تصوف / فارسی

marāteb-ot towhīd

دوانی، محمد بن اسعد، ۸۳۰ – ۹۰۸ ؟ قمری

davvānī, mohammad ebn-e as'ad(1427 - 1503)

در مراتب سه گانه توحید: توحید افعال، توحید صفات، توحید ذات. به روش عرفا و صوفیه گزارش کرده است با نثری شیوا و چند بیت و رباعی از خودش.

آغاز: بدانکه توحید را سه مرتبه است، اول توحید افعال است که تمام افعال فعل حق بیند ...

انجام: و جمع اسماء دیگر تفاصیل اجمال او است.

[الذریعة۴۸۱/۴؛الاوقاف العامة فی الموصلی۱۷۳/۳؛فهرستواره منزوی ۸۶۱/۸]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۷۹۳۶/۱۷

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۳گ (۲۶۸پ–۲۷۰ر)، اندازه: ۲۰×۳۱/۵سم [ف: ۲۰–۲۷۲]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۲۹۱۶/۳۷

آغاز و انجام: برابر

بی‌کا، بی‌تا؛ ۳گ (۵۷۹ر–۵۸۱پ) [ف: ۳–۵۲۴]

● **مراتب توحید = توحید** / عرفان و تصوف / فارسی
marāteb-e towhīd = towhīd

قادری، محمد حسن

qāderī, mohammad hasan

رساله مختصر عرفانی است در بیان مراتب بیست و یک گانه توحید که مؤلف آن را به فیض ارشاد پیر خود «عبدالحق مخدوم بیجاپوری» نگاشته است. این مراتب عبارتند از: توحید قدیم، توحید حادث، توحید حقیقی، توحید مجازی، توحید اصطلاحی، توحید لغوی، توحید تقلیدی، توحید تحقیقی، توحید ذوقی، توحید رسمی، توحید غلط، توحید اسمای، توحید افعالی، توحید صفاتی، توحید ذاتی، توحید حالی، توحید شهودی، توحید وجودی، توحید هدایت، توحید توسط، توحید نهایت.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۷۲۹

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی المتوحد بالفردانیه و المنزه بالتشبیه؛ **انجام:** و هر یکی از اینها از روی تعداد و اسامی اطلاع نماید. اللهم ... ربنا لا تزع قلوبنا بعد اذ هدیتنا و هب لنا من لدنک رحمه انک انت الوهاب

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۵۸ق؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ ۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۲۳/۳سم [اهدائی رهبر: ۵-۱۷۷]

● **مراتب توحید** / عرفان و تصوف / فارسی
marāteb-e towhīd

رساله کوتاهی است در مراتب توحید.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۸۲۶۱/۹-۵۶/۱۱۱

آغاز: بسمله، مرتبه اول لا تعین کا او ر اطلاق کا اور ذات بحت هی نه ساهته اس معنی کی قید اطلاق

خط: نستعلیق، کا: غلام محی الدین، بی‌تا؛ ۴گ (۵۹-۶۲)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۴-۲۰۵۷]

● **مراتب التوحید عن اسلوب علم التصریف** / عرفان و تصوف / فارسی
marāteb-ot towhīd ‘an oslūb-e ‘elm-et tasrīf

نسفی، عزیزالدین بن محمد، ق۷ قمری

nasafī, ‘azīz-od-dīn ebn-e mohammad(- 13c)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۴۲/۱۳-ف

نسخه اصل: بایزید ولی الدین ش ۱۸۲۵؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۸۵۱ق؛ ۳گ (۱۳۹-۱۴۱)، ۱۹سطر [فیلمها ف: ۱-۴۷۷]

● **مراتب التوحید و مصطلحات العرفا**/ عرفان و تصوف / عربی
marāteb-ut tawḥīd wa muṣṭalaḥāt-ul ‘urafā

به‌طوری‌که از دیباچه این نسخه استفاده می‌شود سؤالات بسیاری درباره قسمتی از مسائل عرفان و تصوف و مصطلحات خاصه عرفا و صوفیه مانند حضرات خمس، مراتب توحید، عبودیت، فنا و غیب اقسام تجلیات، و غیرها از طرف کسی که نام وی تصریح نشده طرح و تقاضای پاسخ و حل آن شده بوده است. مصنف این رساله نخست متن کامل سؤالات را که در دو صفحه از این نسخه است بدین طریق: «عن قول السائل ما توحید الفناء و ما توحید الدلیل ...»نقل کرده، سپس به پاسخ یکایک سؤالات بدین ترتیب «قول السائل» و «قلت» پرداخته است. ذیل سؤالات (پیش از شروع در پاسخها) چنین نوشته شده است: «المسئول ممن وقف علی هذه الاسئولة من ساداتنا و مشایخنا رضی الله عنهم و نفع بهم ایضاح الاجوبة علی الترتیب شافیا کاشفا عن الشبه علی نسق الشریعة المطهره محفوفا بالاسرار و التعالیل اللائقه ...».از این عبارت و همچنین از صدر دیباچه چنین استفاده می‌شود که سؤالات متوجه شخص خاصی نبوده و به هر صورت، بدین ترتیب به دست مصنف رسیده و به منظور شرح و جواب آنها این رساله را تألیف کرده است.مؤلف به‌طوری‌که بالای نسخه به قلم قرمز نوشته شده، «محیی الدین اعرابی متوفی ... -هـ» است. در اینصورت احتمال می‌رود با کتاب شرح اصطلاحات عرفاء از تألیفات وی تطبیق کند ولی با مطالعه شیوه این رساله نمی‌توان به صحت این نسبت اعتماد کرد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۰۵

آغاز: و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه و سلم. ما جواب سادات المسلمین و ائمتهم من اهل العلم؛ **انجام:** یتجلی بالتصفیه و یزول بنور التجلی لبقاء الایمان معه و الله اعلم بحقایق الامور.

بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، اندازه: ۶×۲۵سم [ف: ۴-۱۷۵]

← مراتب ثلاثه ≻ اطوار ثلاثه
← مراتب الحروف ≻ حروف

● **مراتب الحروف (رساله)** / لغت / عربی
marāteb-ol ḥurūf (r. -)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۰۶۷۷

خط: نسخ، کا: ابراهیم زنجانی، تا: ۱۳۰۴ق [الفبائی:-۵۰۹]

← مراتب حساب ≻ حساب ضرب

● **مراتب حسب (گفتاری در ...)** / متفرقه / عربی

marāteb-e hasab (goftārī dar ...)

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۲۸۴۲/۴۴
خط: نسخ، کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳ [ف: ۶-۱۳۴]

● **مراتب حکمت عملیه** / عرفان و تصوف / عربی
marāteb-e hekmat-e ʻamalīye

همدانی، مولی احمد
hamadānī, mawlā ahmad

محل تألیف: کربلا
دستور سیر و سلوک از مولی احمد همدانی.مؤلف این رساله را در کربلا برای کسی که از او دستورالعمل خواسته ساخته است ودر آغاز یا وسط مطالب خطاب به او می‌گوید «ای عزیز».مولی احمد همدانی در رساله طریق ذکر (شماره ۳۹۲۲/۴) که آنهم با بندهایی مانند این رساله باعنوان «عزیز» آغاز می‌شود می‌گوید:«... این ضعیف بعد از بیان ذکر و مراتب آن مجموع مراتب حکمت عملیه اربعه ... را به تفصیل بیان می‌دارد».دور نیست رساله حاضر همان «مراتب حکمت عملیه» باشد که وی در رساله ذکر وعده داده است.وی از دیگر تألیف خود بحرالحقائق (که در آن دوستی نباتات را ثابت کرده) یاد می‌کند و نیز از رساله‌ای که یکی از شاگردان محمد باقر مجلسی درباره روح نوشته و تمام سخنان را در بحار (در این باب) در آن رساله فراهم آورده و از رساله مصابیح الاسرار محمد طیاری و رساله تعداد العلوم غزالی و بسیار از شرح مولی صالح بر کافی و شرح سید نعمة الله جزائری بر عوالی الثالی احسائی.مؤلف پس از پایان مراتب اربعة حکمت عملی به مناسبت به تحقیق در توحید و سپس به نقد و تحلیل پاره‌ای از عقاید متصوفه پرداخته است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۳۹۰۹
آغاز: بسمله الحمدلله العلی العلیم ... بدان ای عزیز که سرعدم استجابت دعوات در روضات عرش درجات ... با آنکه باری تعالی میفرماید ادعونی استجب لکم آنست که نقض عهد وفا از جانب عباد است عهدها کرده ایم باشه خویش هیچ از آن عهدها وفا نکنیم ... ای عزیز در حضور جناب حق تعالی ... در ارض اقدس کربلای معلی ... با این فقیر ... عهد و پیمان بستی که دستور العملی از برای شما بنویسم که کردار و رفتار شما از آن قرار در لیل و نهار باشد؛ **انجام:** انتهی ما نقلنا من شرح العوالی للسید نعمة الله الحمدلله الذی وفقنا باتمام کتابة هذه الرساله امتثالا لامر من وجب اطاعته علی کاطاعة الله فی ۳۸ صفر ۱۲۷۴.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۲۳۲ص، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۱۹۳۷]

● **مراتب الخمس** / عرفان و تصوف / عربی
marāteb-ol xams

گیلانی، میرزا هاشم، ق۱۴ قمری
gīlānī, mīrzā hāšem(- 20c)
گفتاری است درباره وجود، و در آن از صدرالدین قونوی چند بار نقل کرده است. در پایانه آمده است: «تمت الرسالة المعقودة لبیان مراتب الخمس».

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۳۸۶/۲
آغاز: لما ثبت و حقق بالبرهان العرشی ان طبیعة الوجود و الوجود المطلق و الوجود المحض هو الواجب جل شأنه و هو المأخوذ بلا شرط لا، ما قید بالاطلاق فهو المجرد عن القیود؛ **انجام:** فی حل معضلات کلمات اهل الذوق و الحال بحسب فهمی القاصر، و لکن فیما ذکرنا علی الاجمال کفایة. و الله اعلم بمراده و مراد کمل و العقیدة معقودة بذلک لا بما فی فهمی.
خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: ۱۳۱۲ق؛ به دنبال «الوجود؛ مراتب الوجود» از همو؛ ۹گ(۲۰پ-۲۸پ) [ف: ۳-۲۹۸]

● **مراتب داخلی و مظاهر خارجی** / عرفان و تصوف / اردو
marāteb-e dāxelī va mazāher-e xārejī

شهمیر صاحب، سید محمد
šahmīr sāheb ‹sayyed mohammad
بسیار مختصر در مراتب داخلی و مظاهر خارجی و صفات جسمانی.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۵۴۵۱/۴
آغاز: غیب هویته بجای سرهی هور تعیین اول بجهای سینه هور احدیت هو و احدیت؛ **انجام:**هور اماره کی لوامکی ملهمکی مطمئنکی بجای اعتبارات اربعه هی
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۷ ذیقعده۱۲۱۲ق، جا: الله آباد (در هند)؛ جلد: چرم، ۲گ (۱۵۱پ- ۱۵۲پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۴/۳سم [ف: ۴۳-۹۸]

● **مراتب ذکر** / سیر و سلوک / فارسی
marāteb-e zekr

عارف لاهیجانی، غلامعلی
ʻāref-e lāhījānī, qolām ʻalī

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۵۷/۱۵۷
خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد زمان بن کلبعلی متطبب خراسانی، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۲۹۳ پ- ۲۹۴ر) [ف: ۷-۱۹۶]

← مراتب رندیه ⟩ مراتب الهیه
← مراتب الروح و العقل ⟩ مراتب النفس و الروح و درجات

القلب و العقل

● **مراتب سبعه باطن** / عرفان و تصوف / فارسی

marāteb-e sab‘e-ye bāten

نسفی، عزیزالدین بن محمد، ق۷ قمری

nasafī, ‘azīz-od-dīn ebn-e mohammad (- 13c)

به نثر و نظم عرفانی و در آن آمده: چنانکه در رساله «هواتف» مذکور شد. «هواتف» رساله‌ای عرفانی در سیر و سلوم از همو به عربی در ۸ «هاتف».

آغاز: ... تبارك الله على الاخوان الالهين و تبين لهم ... اما بعد، التماس کرده بودند که ... در باب بیان مراتب سبعه باطن انسان و ذکر خصایص و آثار آن ... بنوشتن دارید ...

انجام: آن دست دیگر، علی ان کلنایدی ... تبارك اسم ربك ذوالجلال و الاکرام

[نسخه‌های منزوی ۱۳۷۶؛ فهرستواره منزوی ۸۶۲/۸]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۰۴۵/۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۵ق؛ جلد: میشن، ۴گ (۴۷پ-۵۰پ)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵/۷×۲۲/۲سم [ف: ۷-۱۶۶]

● **مراتب سبعه قلب** / عرفان و تصوف / فارسی

marāteb-e sab‘e-ye qalb

میرزا بابا شیرازی، ابوالقاسم بن عبدالنبی، ۱۲۱۲؟ - ۱۲۸۶ قمری

mīrzā bābā šīrāzī, ab-ol-qāsem ebn-e ‘abd-on-nabī (1798 - 1870)

اهدا به: احمد علیخان سرتیپ

رساله در شرح مراتب هفتگانه قلب است موافق اصطلاح ارباب عرفان و تصوف.

آغاز: بسمله، الحمد لله العزیز العلیم و الصلوة علی النبی ... و علی وصیه ... بر رای خبیر فرزند مسعود مکشوف و مشهود باد که دیروز در شرح مراتب قلب و کشف مطالب آن حدیث در میان بود ...

انجام: بود از مکر عروس محجوبتر آمد و از عقل عاشضق مغلوبتر صفوت عقاید مشهور شد نسخه شواهد مستور گشت

چاپ: چاپ شده

[فهرستواره منزوی ۸۶۲/۸]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۸۳/۱۲

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، کا: محمد حسین بن اسماعیل بن حسین تفرشی، تا: ۱۲۴۰ق؛ جلد: تیماج، ۷ص (۶۱۳-۶۱۹)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۹-۲۸۷]

۲. تهران؛ انجمن آثار و مفاخر فرهنگی؛ شماره نسخه:۳۹

آغاز و انجام: برابر

در فهرست با عنوان «اطوار هفتگانه قلب آمده» و ناشناس؛ خط: شکسته خوش، کا: محمد علی، تا: ۲۸ محرم۱۳۰۵ق؛ ده ورق، اهدا به علیخان سرتیپ؛ ۱۷ص، ۷ سطر، اندازه: ۶×۱۳سم [ف: ۷۱]

۳. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه:۱۳۶/۳ فرخ

آغاز: برابر

در فهرست ناشناس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۱۴ سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۴×۲۱سم [ف: -۱۸۴]

● **مراتب سته** / عرفان و تصوف / فارسی

marāteb-e sette

؟جامی، عبدالرحمن بن احمد، ۸۱۷ - ۸۹۸ قمری

jāmī, ‘abd-or-rahmān ebn-e ahmad (1415 - 1493)

منسوب به عبدالرحمن جامی. بر اساس بررسی‌های آقای عارف نوشاهی در ترجمه حکمت (تکمله: ۴۲۵)، این رساله گزیده‌ای است با دستبردگی‌هایی از مقدمه و هفت فصل آغاز «نقد النصوص» او. نقش الفصوص گزیده‌ای است از فصوص الحکم که عبدالرحمن جامی دو شرح بر آن نوشت یکی به عربی همه را گفته و سپس ترجمه مشروح آنهاست به فارسی و در میانه سربندهای «فایده». شامل:۱. مرتبه غیب یعنی تعین اول یعنی عقل حق، ۲. مرتبه غیب دوم یعنی تعیین ثانی یعنی تحقیق اشیاء، ۳. مرتبه ارواح یعنی ظهور اشیاء کونی، ۴. مرتبه مثال، یعنی وجود اشیاء کونیه نطفیه، ۵. مرتبه اجساد یعنی مرتبه وجود اشیاء کونیه مرکبه کشفیه، ۶. مرتبه جامع جمیع مراتب یعنی حقیقت انسان.

آغاز: ۱:ما فی الوجود واحدة هی عین حقیقه الحق و وجوده و هو الموجود و الشهود و هذه الحقیقة الواحدة لها مراتب ظهور و بروز لا متنهای ابداً فی التحین و التقید و لکن کلیات ...

۲: هو الموجود لا غیره و المرئی مظهره ما فی الوجود الا عین واحدة ...

انجام: در حیرتم که اینهمه نقش عجیب چیست بر لوح صورت دیده میشود خاص و عام هر یک نهفته لیك زمرات آن ذکر برداشته ز جلوه احکام خویش کام باده نهان و جام نهان آمده پیدید ×× در جام عمس باده و در باده رنگ جام، تمت رساله مراتب سته.

[مشترک پاکستان ۱۷۴۰:۳، ۱۸۹۹؛ فهرستواره منزوی ۸۶۲/۸]

شرح و حواشی:

۱- شرح مراتب سته

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۲۳۰۳

آغاز: برابر۱؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۲؛ عبارات «المرتبه» و «فایده»؛

اهدایی: رهبری، بهمن ۱۳۸۳؛ جلد: تیماج مذهب، ۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۱/۵×۱۶سم [اهدائی رهبر: ۵-۱۷۸]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۷۳۱۸

آغاز: برابر ۱؛ **انجام:** برابر

خط: نستعلیق خوش، بی‌کا، تا: احتمالاًقرن۱۳، جا: هندوستان؛ مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۳ص (۷-۹)، ۲۰سطر (۸/۶×۱۸/۳)، اندازه: ۱۵/۵×۲۵/۴سم [رایانه]

← مراتب السعادات ⊳ المسعدة

● **مراتب سلوک یا واد الاربعه** / عرفان و تصوف / فارسی

marāteb-e solūk yā vād-el arba‘ah

نامه‌ای است که یکی ازعارفان برای شیخ عبدالرحمن کرکوتی نوشته و درآن مراحل سلوک را درچهار وادی بیان نموده است.

قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۲/۲۹۷۵-۱۵/۲۱۵

آغاز: بیان مراتب سلوک که به شیخ عبدالرحمن کرکوتی نوشته شده: ای ضیاء الحق حسام الدین راد ... نمی‌دانم یک مرتبه چرا رشته محبت را شکسته وعهد محکم مودت؛ **انجام:** فصار متصعقا فلما افاق قال سبحانک انی تبت الیک وانا اول المستغفرین والحمدلله رب العالمین

خط: شکسته، نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: مذهب، ۴گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۷-۴۲۵۹]

← مراتب سه گانه وجود ⊳ وحدت وجود

● **مراتب سیر معکوس سالکان (رساله در بیان ...)** / اخلاق / فارسی

marāteb-e seyar-e ma‘kūs-e sālekān (r. dar bayān-e ...)

ذهبی زنجانی، عبدالکریم بن محمد علی، - ۱۲۹۹ قمری

zahabī zanjānī, ‘abd-ol-karīm ebn-e mohammad ‘alī (- 1882)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۴۰۳

آغاز: در بیان مراتب سیر معکوس که سالکان؛ **انجام:** از سلسله خود ایشان نه بوده و اله العالم بحقایق الاشیاء

خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: مقوا [رایانه]

● **مراتب سیر و سلوک** / سیر و سلوک / فارسی

marāteb-e seyar-e va solūk

بهبهانی، عبدالله بن محمد، - ۱۳۲۵ ؟ قمری

behbahānī, ‘abd-ol-lāh ebn-e mohammad(- 1907)

تاریخ تألیف: ۹ شوال ۱۳۱۴ق

در پاسخ برخی از برادران «در مراتب سیر و سلوک عارف و ترقی از جهل مرکب به سوی علم لدنی».

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۱۸۰۴/۹-عکسی

آغاز: حمدله. صلاة. اما بعد، چنین گوید بنده جانی و اسیر فانی عبدالله بن محمد، که بعضی اخوان ... سؤال کردند در سر اختلاف و جهت تعدد؛ **انجام:** و سمع او. کتبه العبد عبدالله بن محمد بیمناه الداثرة فی لیلة التاسع من شهر شوال المکرم ۱۳۱۴ اللهم اغفرلی و لوالدی و لمن دخل بیتی مومنا.

خط: تحریری، کاتب = مؤلف، تا: ۹ شوال۱۳۱۴ق؛ ۱۸ص(۳۳۹-۳۵۶) [عکسی ف: ۱-۳۵۶]

● **مراتب شعر و شعرا** / ادبیات / فارسی

marāteb-e še‘r va šo‘arā

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۷۰۰۶/۶

آغاز: بسمله. در باب مراتب شعر و شعراست، و تفضیل و ترجیح ایشان است بر یکدیگر. در زمان ما این معنی بسیار مشکل شده است؛ **انجام:** نمی‌نویسم که چگونه تصرفات نموده اند. گاه است که در ضمن بیان آن بردن اسم یکی دو تا لزوم بکند از دوستان و آشنایان باشند آنوقت مایه رنجش شود. این زمان بگذار تا وقت دگر. و السلام خیر ختام.

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۳۷ق؛ جلد: چرم مشکی، ۸ص (۶۶-۷۳)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۴۷/۱-۱۲۷]

● **مراتب صلاة** / عرفان و تصوف / عربی

marāteb-e salāt

مراغی، حسن بن عبدالرحیم، - ۱۳۰۰ قمری

marāqī, hasan ebn-e ‘abd-or-rahīm (- 1883)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۲۶/۱۱

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ ۲گ (۱۱۰پ- ۱۱۱) [مختصر ف: -۱۴۶]

● **مراتب العارفین** / عرفان و تصوف، شعر / فارسی

marāteb-ol ‘ārefīn

میرزا بابا شیرازی، ابوالقاسم بن عبدالنبی، ۱۲۱۲؟ - ۱۲۸۶ قمری

mīrzā bābā šīrāzī, ab-ol-qāsem ebn-e ‘abd-on-nabī(1798 - 1870)

مثنوی است عرفانی حدود یک هزار و پانصد بیت؛ که با یک مقدمه عربی شروع می‌شود.

آغاز: هذا کتابنا ... و سمیته بمرآت للعارفین ... بشنو این اسرار از عشق خدا ×× سر عشق از سر حق نبود جدا / عشقبا حق حق بود اسرار عشق ×× حق نهان و ظاهر از انوار عشق
انجام: هست آن سان آنکه را عشق است یار ×× عشق انسانست ای نیکو شعار / هر چه گویم عشق از آن برتر بود ×× عشق امیر المومنین حیدر بود
[نسخه‌های منزوی ۳۱۹۶/۴؛ الذریعة ۲۹۲/۱۹ و ۲۷۷/۲۰]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۴۱۶۴/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ جلد: تیماج سرخ، ۱۱۵گ (۲۱۶-۳۳۰)، ۱۸سطر (۷×۱۴)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۱۳-۳۱۳۳]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۶۵/۱-فیروز
آغاز و انجام: برابر
خط: شکسته نستعلیق، کا: میر حسین ذهبی پسر حاج میر هاشم افشار، تا: ۱۳۰۱ق؛ جلد: تیماج، ۲۰۴ص (۱-۲۰۴)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۲۰/۵سم [ف: ۲۱-۲۱۹]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۷۲۳
کا: علی درویش تهرانی، تا: ۱۳۰۲ق، برای حسن آقا؛ جلد: میشن، ۱۵۵گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۷/۵سم [ف: ۴-۷۴۳]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۵۹۴۸
آغاز: برابر
خط: نستعلیق زیبا، کا: جعفر مشرف قورخانه، تا: جمادی الاول ۱۳۰۴ق؛ ۶۵گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۶×۲۳/۵سم [ف: ۱۵-۳۳۱]

۵. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه:۱۳۹۵/۳-۸/۱۰۵
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: میرزا محمدبن میرزا هدایت الله افشار، تا: محرم۱۳۰۵ق، به جهت علی خان؛ درپایان ابیاتی با تخلص عاصی: اگر شاه جلال الدین فشاند سنبل یونش/ نماند قلب وایمان زکفر زلف هندویش؛ ۱۱۳گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵/۵×۲۳سم [ف: ۷-۴۲۵۰]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۴/۲-فیروز
خط: نسخ، کا: محمد نیریزی، تا: ۱۳۱۰ق؛ جلد: تیماج، ۱۷۶ص (۱۰۰-۲۷۵)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۲۱-۲۵۲]

۷. شیراز؛ شاهچراغ؛ شماره نسخه:۶۵۲/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمد رضا ویشلقی، تا: ۱۳۱۹ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج، ۱۷۵ص، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۲-۳۳۱]

← مراتب عالم الارواح و الاجسام ⟵ شرح اسرار البسمله

● **مراتب عشق** / عرفان و تصوف / فارسی
marāteb-e ʻešq

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۵۰۰۸/۲۸
آغاز: حکما گفته اند اول مرتبه از مراتب عشق دلبستگی و میل نفس است
خط: شکسته نستعلیق، کا: علی اشرف، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، اندازه: ۱۵/۵×۲۵سم [ف: ۱۴-۳۱۶]

● **مراتب علمی بشر = برهان عقل** / عرفان و تصوف / فارسی
marāteb-e ʻalama-yel bašar = borhān-e ʻaql

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۹۳۷۳
آغاز: بسمله مرتبه اول شاگردان کلاسها که فلجمله بخواندن و نو شتن آشنا شده اند؛ **انجام:** این ابیات را خوانده لامعبود سواک
جامع: علی اکبر احمدی؛ بی‌کا، تا: قرن ۱۴ [الفبائی: -۵۰۹]

← مراتب العلوم ⟵ احصاء العلوم

● **مراتب العلوم** / چند دانشی / عربی
marāteb-ol ʻulūm

رساله‌ای است در بیان انواع و مراتب علوم و بیان برخی از کتبی که در آن علم تألیف شده است، این رساله در پاسخ پرسش شاگردی از استادش نگاشته شده است. علم فلسفه، الفاظ، کتابت، اخبار، نجوم، منطق، طبیعی و الهی در این کتاب بیان شده، مؤلف، صاحب کتاب‌های ودایع الرسوم، محاسن الرقوم، التحصیل، التفصیل، مواهب، تجارب، مناقب و غیره می‌باشد. از هیچ یک از آثار او در منابع موجود نام برده نشده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۲۶۵۷/۷
آغاز: ارشدک الله باوضح دلیل الی الحجج سبیل و ذلک باقوی حجة ... قال الاستاد ذکرت انک لما تصفحت العلوم و الآداب؛
انجام: و الثانی البحث من مبادی البراهین فی جمیع العلوم النظریط و الهندسة و العدد و ما شاکلهما.
این نسخه ظاهراً ناقص است؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ مصحح، محشی؛ کاغذ: شرقی، ۷۵گ (۸-۸۳)، ۳۵سطر مورب، اندازه: ۸/۵×۱۵سم [ف: ۳۲-۱۵۴]

● **مراتب العلوم الوهبی** / عرفان و تصوف / عربی
marāteb-ol ʻulūm-ul wahabī

ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ - ۶۳۸ قمری
ebn-e ʻarabī, mohammad ebn-e ʻalī(1166 - 1241)

رساله‌ای است در بیان علومی که به دست آوردن آنها انسان را به مقامات عالیه عرفانی می‌رساند و در آن کیفیت به دست آوردن آنها و چگونگی تهذیب نفس از آلودگی‌های عالم ماده

را بیان نموده است.
آغاز: الحمدلله مفتح الفهوم و فاتح مغالق العلوم عن السر المکتوم المنزل من المقام القدیم الی حضرة التعلیم بالقدر المعلوم والقدر المحتوم فهو الرزق المقسوم بلسان التفهیم علی قوالب ...
انجام:وبدء الخلقة جعلنا الله وایاکم ممن سلک فوصل ونزل وشرب وعصم من سکر الاحوالالتحقق بالرجان انه الملی بذلک و القادر علیه اشهرکتاب مراتب علوم الوهب والحمدلله رب العالمین
چاپ: عمان، محقق: قاسم محمد عباس، ازمنة للنشر والتوزیع، همراه کتاب کشف الستر لاهل السر، ۲۰۰۴م چا پ شده.

۱. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۲۹۲۸/۷
آغاز: بسمله و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و سلم، قال سیدنا و امامنا؛ **انجام:** برابر
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۹؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: میشن، ۶ص (۴۱-۴۶)،۱۹سطر(۹/۵×۱۳/۵)،اندازه:۱۶/۵×۲۰/۵سم [ف: ۶-۶۶۴]
۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۴۳۵۳/۲۵
آغاز و انجام: برابر
کا: محمد مهدی بن علینقی حسینی قمی مشهور به توحید، تا: ۱۰۸۴-۱۱۰۷ق؛ جلد: تیماج، ۲گ (۸۴ر-۸۵پ)، اندازه: ۱۲/۵×۲۳سم [ف: ۱۱-۳۴۳]
۳. کاشان؛ مدرسه سلطانی؛ شماره نسخه:۲۰۱/۳
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: محمدحسن بن محمدکاظم، تا: ۱۲۸۷ق؛ جلد: تیماج، ۶گ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف مخ]

● مراتب فناء و وصول الی الله (رساله در بیان) = رساله عرفانی / عرفان و تصوف / فارسی

marāteb-e fanā’ va vosūl-e ela-l lāh (r. dr bayān-e) = r.-ye ‘erfānī

احراری حسینی، ابوالعلاء، - ۱۰۶۱ قمری

ahrārī hoseynī, ab-ol-‘alā‘ (- 1651)

رساله‌ای است در بیان فنا از دیدگاه عارفان.مؤلف با بیان مقدمه‌ای در تعریف ریاضت و اقسام چهارگانه قرب، با استفاده از اشعار، در خصوص موضوع فنا، به بیان مطالب پرداخته است. و مراتب فنا و وصول الی الله، که اعلای آن فقر است را در سه قسم دانسته: فنای فی الاعمال، فنای فی الصفات، فنای فی الذات. سپس خاتمه‌ای در «کل شیی یرجع الی اصله» دارد.
آغاز: بسمله. بعد از حمد واجب الوجودی که بچند هزار صور و اشکال ظاهر شده. بهر صورت نمود ذات خود را×× گهی بر شکل آدم گاه حوا. می‌گوید ... ابوالعلی احراری الحسینی که این رساله ایست در بیان مراتب فنا و وصول الی الله
انجام: حق تعالی جمیع طالبان را بدین مقصود رساند بحق النبی و آله الامجاد بالنون و الصاد
[فهرستواره منزوی ۸۶۳/۸]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۴۶۲۷/۱
آغاز: مبتدی را باید که اول چند روز ورزش درود صلی الله علیک یا محمد و مداومت سلام کند السلام یا نور الله و ظهوره الاول؛ **انجام:** و در زمان دو چهار ساعت، به شغل الحق احق بان یقول: انی انا الله الظاهر بالمظاهر، مشغول شود تا کمال تنزیهی و تشبیهی به سالک حاصل آید.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: حدود نیمهقرن۱۲؛ مجدول؛ کاغذ: شرقی، ۶گ (۲ر-۷پ)، ۱۵ سطر، اندازه: ۷×۱۴سم [ف: ۳۷-۵۴]
۲. تهران؛ حقوق؛ شماره نسخه:۳۴۳ - ج
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: برهان پادشاه نادری، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج، ۸گ، ۹سطر (۱۰×۱۸/۵)، اندازه: ۱۶/۵×۲۴سم [ف: -۱۲۱]
۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۵۷۷۰
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق هندی، بی‌کا، تا: ۱ رجب۱۲۲۹ق؛ کاغذ: هندی، ۴گ، ۱۷سطر (۹×۱۷)، اندازه: ۱۵×۲۴سم [ف: ۱۶-۸۶]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۰۶۵/۲
آغاز: برابر؛ **انجام:**سه بار بخوانید اورا با پیغامبران حشر کنند.
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۴؛ ۴ص (۲۲-۲۵)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۵×۲۴/۵سم [ف: ۳۲-۸۷]
۵. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۹۷۴۵/۲
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: حسن علی بک بن محمد علی بک، تا: صفر ۱۳۱۶ق؛ کاغذ: هندی، ۳ص، ۲۳سطر (۱۵/۵×۲۸)، اندازه: ۲۰×۳۳سم [ف: ۱۷-۴۷۳]

● المراتب فی فضائل علی بن ابی طالب / فضایل و مناقب / عربی

al-marāteb fī faḍā’il-i ‘alī-yi bn-i abi ṭālib

بستی، اسماعیل بن احمد، ق۱۱ میلادی

bastī, esmā‘īl ebn-e ahmad (- 11c)

این کتاب که املای وی می‌باشد بیان‌گر فضائل و مناقب امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (ع) است، او در این کتاب فضائل آن حضرت را به دو دسته تقسیم نموده: ۱. فضائلی که فقط منحصر به شخص حضرت است؛ ۲. فضائل صحابه که حضرت اگر شخص برتر آن فضیلت نباشد حداقل در آن فضیلت با آنان برابر است.
چاپ:این کتاب به چاپ رسیده است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۴۴۶۴

آغاز: بسمله. الحمدلله الواحد القدیم المستعان الکافی ... قد جری ذکر فضائل امیرالمؤمنین علی علیه السلام؛ **انجام:** و اجتماعنا معهم فی القیامة بمنه و لطفه ... فی شهر محرم الحرام سنه ۶۱۸ هجری و السلام

خط: نسخ، کا: علی حسین، تا: سه‌شنبه ۱۲ جمادی الثانی۱۳۵۷ق؛ اهدایی: رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ جلد: مقوا، ۵۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۲×۲۹سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار۲-۶۵۸]

● مراتب قراءت کتب جالینوس / طب / عربی

marāteb-e qerā'at-e kotob-e jālīnūs

جالینوس، ۱۲۹ - ۱۹۹ میلادی

jālīnūs (129 - 199)

مترجم:حنین بن اسحاق، ۱۹۴ - ۲۶۰ قمری

شرح و حواشی:

۱- مراتب قرأة الکتب الطبیة, قسطا بن لوقا (-۳)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۵۲۱۴

آغاز: بسمله، کتاب جالینوس فی مراتب؛ **انجام:** بتدبیر لطیف حدا ... من قال آمین.

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۷؛ واقف: رضا نائینی، ۱۳۱۱ش؛ جلد: مقوا، ۴۶ص، ۱۹ سطر [الفبائی: -۵۰۹]

● مراتب قرأة الکتب الطبیة / طب / عربی

marāteb-u qirā'at-il kutub-iṭṭibbīya

قسطا بن لوقا، ق۳ قمری

qostā ebn-e luqā (- 9c)

وابسته به: مراتب قراءت کتب جالینوس؛ جالینوس (۱۲۹-۱۹۹)

برای: ابوالعطریف بطریق

در آن کتاب‌های پزشکی را که بایستی به ترتیب فرا گرفت یاد می‌کند. سزگین معتقد است که این کتاب ویرایشی از «کتاب فی مراتب قراءة کتبه» است. این اثر فهرست خشک و خالی آثار جالینوس را دربردارد. همچنین برگردان عناوین کتب یونانی به عربی از جانب قسطا بن لوقا گاه با آنچه در اثر حنین آمده است تفاوت دارد که این خود مؤید استقلال مترجم جوان‌تر از مترجم سالخورده‌تر است.

[سزگین ۷۹/۳ و ۲۷۳]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۱۸۸/۶

آغاز: بسمله ... احد حدود العاقل یوحی العدل واحد حدود العدل مقابلة الجمیل بمثله، و البطریق ایدالله یولینی من الجمیل مقابلته بمثله؛ **انجام:** و جایز ان یکتفی به من یقصد من الطب الی العلاج علی طریق الاکتساب لاعلی غیر ذلک. فهذا کاف فیما سال البطریق، کفاه الله کل المهم و الحمدلله

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: میشن، ۴گ(۲۷ر-۳۰ر)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۸×۲۰سم [ف: ۹-۲۲۳]

● مراتب قطبیت / عرفان و تصوف / فارسی

marāteb-e qotbīyyat

به صورت پرسش و پاسخ.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۸۴۱/۱۱۵

آغاز: روشن ضمیر گفت زهی عشق و محبت که چندین ریاضت و مشقت اختیار کرده اگر نه مجازی بودی به مرتبه قطبیت میرسیدی

کا: جمال الدین محمد حسنی، تا: پنج‌شنبه ۲۰ شوال۱۱۱۷ق، جا: مشهد رضوی؛۱ص(۷۰۲)،اندازه: ۲۲/۳×۳۴/۹سم [ف: ۲۹/۱-۱۰۴]

← مراتب معرفت ← مشکل حل
← مراتب موجودات ← دستور معما
← مراتب موجودات ← وجودیه

● مراتب الموجودات / فلسفه / عربی

marāteb-ul mawjūdāt

بهمنیار بن مرزبان، - ۴۵۸ قمری

bahmanyār ebn-e marzbān(- 1067)

چاپ: به تصحیح اسماعیل واعظ جوادی، جاویدان خرد. ۳ (۱۳۵۶): ۵۶-۷۳

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۱۶۸۶/۱-ف

نسخه اصل: (ش ۱۴۸۲). لیدنOr. Cod. 184؛ بی‌کا، تا: با تاریخ۵۱۵ق[فیلمها ف: ۱-۶۲۶]

● مراتب الموجودات = الرسالة الشریفیة / فلسفه / عربی

marāteb-ol mawjūdāt = r.-tul šarīfīyya

جرجانی، علی بن محمد، ۷۴۰ - ۸۱۶ قمری

jorjānī, 'alī ebn-e mohammad (1340 - 1414)

ترجمه رساله فارسی او باید باشد. گفتاری است درباره وجود و مراتب آن.

آغاز: بسمله. مراتب الوجودات فی الوجودیة بحیث التقسیم العقلی ثلاث لامزید علیها. ادناها الموجود بالغیر ... و اعلاها الموجود بالذات ...

انجام:ان الواجب الوجود تعالی یجب ان یکون فی اعلی مراتب الموجودیة. تمت الرسالة الشریفة المسمی بالشریفیة.

[مکتبة امیرالمؤمنین ۵۸۰/۲]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۴۶۹۴/۵

آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق بی نقطه، کا: اردوبادی، عبدالقادر، تا: ۱۰۲۱ق، جا: شیراز؛۲گ(۹۶ر-۹۷پ)،۲۳سطر،اندازه: ۱۲×۲۲/۳سم [ف: ۸-۴۲]
۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۱۴۸۸۵/۳
آغاز: برابر
تذکر: نام مؤلف به قرینه آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا: حاجی محمد بن اسدالله بروجردی، تا: رمضان۱۰۳۱ق؛ ۱۷و۲۰ سطر، اندازه: ۹×۱۹/۵سم [ف: ۲-۱۹۳]
۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۲۸۶/۳۷
آغاز و انجام: برابر
خط: نستعلیق، کا: شاه مراد بن نقدعلی فراهانی ورامینی، تا: ۱۰۷۲ق؛ کاغذ: شرقی، جلد: تیماج، ۱ص (۱۲۳پ)، ۲۷ سطر، اندازه: ۱۸×۲۷/۵سم [میراث شهاب: ۴۲-۱۳۰]
۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۵۵/۸
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام مؤلف در فهرست نیامده است که باتوجه به آغاز نسخه تعیین شد؛ خط: نستعلیق، کا: محمد بن نعمت طبسی، تا: ۱۰۹۱ق؛ جلد: تیماج، ۲ص (۲۱-۲۲)، ۲۵سطر [سنا: ف: ۲-۱۸۸]
۵. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۲۱۶/۸
آغاز و انجام: برابر
بی کا، تا: قرن ۱۲؛ ۱ص (۱۵) [ف: ۵-۵۴۱]
۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۸۳/۸ط
آغازو انجام: برابر
بی کا، تا: ۱۲۵۹ق؛ اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۲۴/۳-۵۴]
۷. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه:۱۳۱۹/۱
خط: نسخ، بی کا، بی‌تا؛ تملک: حاجی فتاح بن حاجی عبدالرزاق ملاح کاشانی؛ کاغذ: ترمه، جلد: تیماج مذهب، ۱۴۱ص، ۱۹ سطر (۶/۵×۱۴)، اندازه: ۱۴×۲۴/۵سم [ف: ۵-۵۴۱]
۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:بدون شماره
بی کا، بی‌تا؛ اهدایی: خاندان نحوی، ۱۳۸۳/۱۲/۲۱؛ جلد: تیماج مذهب، اندازه: ۱۵×۲۲/۷سم [رایانه]
۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۶۴۱۵/۱۱
آغاز و انجام: برابر
تذکر: نام مؤلف در فهرست نیامده است که باتوجه به اغاز نسخه تعیین شد؛ بی کا، بی‌تا؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۱گ (۹۳ر-پ)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹×۱۷سم [ف: ۹-۳۷۷]

● مراتب موجودات (ترجمه) / فلسفه / عربی
marāteb-e mowjūdāt (t.)

نیشابوری، کمال بن شهاب الدین، ۹
neyšābūrī, kamāl ebn-e šehāb-od-dīn (9c -)

وابسته به: وجودیه = وحدت وجود = مراتب وجود = رساله وجود= مراتب موجودات؛ جرجانی، علی بن محمد (۷۴۰-۸۱۶)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۰۱۸۸/۲
آغاز: بسمله الحمدلله المتوحد بوجوب الوجود الذی لیس له الی الامکان ظرف ... و بعد فان الرسالة المؤلفة بالعبارظ العجمية فی تحقيق المباحث الوجودية؛ **انجام:**و لایلزم کفر احدهما و السلام علی من اتبع الهدی و صلی الله ... و اصحاب الاتقیاء
تذکر: نام مؤلف به استناد نسخه نشریه ج ۶۸/۱۰ تعیین شده؛ خط: نستعلیق، کا: حیدر بن محمد بناحمد طبرانی یا طیرانی، تا: ۹۵۸ و ۹۶۱ق؛ مصحح؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۲ص (۱۴-۲۵)، ۱۷ سطر، اندازه: ۹/۵×۱۴سم [ف: ۳۲-۲۲۵]

● مراتب الموجودات / فلسفه / فارسی
marāteb-ol mawjūdāt

گیلانی، سلیمان بن محمد، ق۱۱
gīlānī, soleymān ebn-e mohammad (- 11c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۶۱۲۳/۱۴
بی کا، تا: ۱۰۹۴ق، جا: اصفهان؛ قطع: وزیری کوچک [رایانه]

● مراتب موجودات (رسائل) / فلسفه / فارسی
marāteb-e mowjūdāt (rasā’el)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:ض ۱۰۷۰۸
خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۱۳۱ق [الفبائی: -۵۱۰]

● مراتب النبی الخاتم و مختصاتها / متفرقه / فارسی
marāteb-on nabī-yol xātam va moxtassātohā

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۱۸۹۴۹
آغاز: در ذکر بعضی از خواص پیغمبر ما صلی الله علیه و سلم و بیان جواز نسخ و فرق؛ **انجام:** بسیار است که در اینجا مقام ذکر آن نیست و الله المستعان.
خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ ضمیمه نسخه ش ۱۸۹۴۱ [رایانه]

● مراتب نزول و عروج / عرفان و تصوف / فارسی
marāteb-e nozūl va ‘orūj

قادری، ولی الله، ق۱۳ قمری
qāderī, valī-ol-lāh (- 19c)

به درخواست: سید محمد امین الله قادری
در عرفان و احوال عارفان و کشف و الهام خود او که تحفه روح سید مرتضی حسینی پیش از ۱۲۱۵ ساخته است.

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۸۰۵۲
آغاز: بسمله، الحمدلله الذی حبه احب و اشد من حب الام و الاب

... اما بعد میگوید تراب اقدام درویشان و خاک روب راه ایشان ... سید ولی الله القادری؛ **انجام:** و همه تعینات را کل من علیها فان تصور کند.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن۱۳؛ مجدول، با سرلوح؛ کاغذ: هندی، ۴۸گ، ۱۳سطر (۸/۵×۱۶)، اندازه: ۱۳×۲۲سم [ف: ۱۷-۱۷]

← مراتب نفس ⟩ معرفت مراتب نفس

● **مراتب نفس** / عرفان و تصوف / عربی

marāteb-e nafs

حموی، محمد بن مؤید، ۵۸۶ - ۶۴۹ ؟ قمری

hamavī, mohammad ebn-e mo'ayyed (1191 - 1252)

رساله‌ای است در تحقیق مراتب خمسه نفس و شرح حدیث بنی الاسلام علی خمس.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۲۲۶

آغاز: الحمدلله قامع الکفرة و دافع السحرة و غارس الشجره؛ **انجام:** و حج البیت و صوم رمضان و الحمدلله رب العالمین.

خط: نسخ، کا: حسین بن محمد معروف به قوام کاشی، تا: ۸۴۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۴-۱۵۷]

● **مراتب النفس و الروح و درجات القلب و العقل = مراتب الروح و العقل** / فلسفه / عربی

marāteb-on nafs wa-r rūḥ wa darajāt-il qalb wa-l ‘aql = marāteb-or rūḥ wa-l ‘aql

مراغی، حسن بن عبدالرحیم، - ۱۳۰۰ قمری

marāqī, hasan ebn-e ‘abd-or-rahīm(- 1883)

تاریخ تألیف: ۱۲۷۱ق

در این بحث کوتاه گفتگو از مراتب هفتگانه روح و درجات مختلفه قلب می‌شود.

آغاز: الحمدلله الواحد الفرد السبحان الذی لا من شیء کان و لا من شیء کون ماقد کان ...

انجام: فهذه هی الحکمة العملیة الاربعة و من یؤت الحکمة فقد أوتی خیراً کثیراً

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۱۴۷۲۶/۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی‌کا، تا: ۱۲۷۴ق؛ جلد: تیماج، ۱۰گ (۳۷پ-۴۶پ)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۳/۳×۲۱/۲سم [ف: ۴۱-۱۸۲]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۸۸۴/۱۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد علی بن احمد قراچه داغی، تا: ۱۲۸۴ق؛ ۵گ (۱۱۹پ-۱۲۳ر)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۳-۸۱]

۳. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۳۵۳/۱

خط: نسخ، کا: رستم بن بیجن مراغی، تا: ۱۲۸۵ق؛ جلد: تیماج، ۱۲گ (۱پ-۱۲پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۲×۱۸/۵سم [ف: ۱۶-۳۱۵]

● **مراتب نفس و عقل** / عرفان و تصوف / فارسی

marāteb-e nafs va ‘aql

رساله‌ای عرفانی است درباره مراتب چهارگانه عقل هیولائی بالملکه و مراتب پنج‌گانه روح، حساسی و خیالی و عقلی و فکری و قدسی.

آغاز: بدانکه لسان حال که عبارت از فهم اسرار است ارباب فراست و اصحاب کیاست

انجام: در گوشه دل ایشان ذره سان مینماید

[فهرستواره منزوی ۶/۲۳۲]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه:۵۴۷/۸

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳ص (۲۳۲-۲۳۴)، ۲۱ سطر، اندازه: ۹/۸×۱۸/۷سم [ف: ۵-۶۷]

← مراتب وجود ⟩ وجودیه
← مراتب وجود ⟩ شرح جام جهان نما
← مراتب وجود ⟩ صدور الکثیر عن الواحد
← مراتب الوجود ⟩ اول مراتب الوجود

● **مراتب الوجود = مرآت الوجود** / عرفان و تصوف / فارسی

marāteb-ol vojūd = mer’āt-ol vojūd

خفری، محمد بن احمد، - ۹۵۷ ؟ قمری

xafrī, mohammad ebn-e ahmad (- 1550)

مشتمل بر ملحض اصلاحات ارباب ذوق و شهود و کلام ایشان در توحید ذات الله معبود.مؤلف در این اثر خود را «محمد بن نورالدین خلیفه خفری» معرفی می‌کند در حالی که شمس الدین خفری معروف معمولاً در رساله‌های خود محمد بن احمد معرفی شده است. همین امر موجب شده است که برخی در انتساب این اثر به خفری تردید کنند. از جمله احسان اشراق انتساب آن به شمس الدین خفری را مردود دانسته و با استناد به کتاب هزار مزار، فردی را به نام نورالدین خفری یافته که در قرن هفتم می‌زیسته است و استدلال می‌کند که محمد خفری مؤلف این اثر باید فرزند این نورالدین باشد. نصرالله پورجوادی بنا بر ادله‌ای معتقد است که این اثر از آن شمس الدین خفری معروف است. اولاً آن‌که مطالب این رساله پیرو مکتب عرفانی ابن عربی است و این مکتب در قرن هفتم و هشتم در شیراز نماینده فکری نداشته است و از قرن نهم است که ابن عربی در شیراز با حضور

شارحان آثار او در این شهر نظیر شاه داعی شیرازی (- ۸۷۰ق) و شمس الدین لاهیجی (- ۹۱۲ق) رفته رفته پیروانی می‌یابد. ثانیاً میان مطالب این رساله با تفسیر خفری از آیة الکرسی شباهت‌هایی وجود دارد که انتساب آن را به شمس الدین خفری موجه می‌کند.

آغاز: الحمد لله الذی لا اله الا هو الاحد فی بطون جلال ذاته الواحد الصمد فی ظهور جمال اسمائه و صفاته و اصلی علی من هو مظهر جمال وحدته ... اما بعد این رساله ایست مسمی به مراتب الوجود مشتمل بر ملخص اصطلاحات ارباب ذوق و شهود و کلام ایشان فی توحید ذات الله المعبود که این بی بضاعت ... محمد بن نورالدین الخلیفة، الخفری مولداً الشیرازی موطنا ... به القاء ملقن وقت آن را جمع و تألیف نموده

انجام: یا من احتجب ذاته بحجب و تجلی صفاته عن مرآت ذاته ... انت کما اثنیت الحمد لله اولا و آخرا و ظاهرا و باطنا.

چاپ: ایران، تهران، کویر، ۱۳۸۴ شمسی، نصرالله پورجوادی، ۱، در مجموعه درد فلسفه، درس فلسفه: جشن نامه استاد دکتر کریم مجتهدی

[نسخه‌های منزوی ۱۳۷۷/۲؛ فهرست مشترک ۱۹۰۳/۳؛ فهرستواره منزوی ۸۶۴/۸]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۶۷۱۰/۱۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق ریز، کا: رضوی، نصیر الدین محمد، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۱گ (۵۲ ر و پ)، ۴۲ سطر (۱۳×۲۳)، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۶-۳۳۸]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۳۵۶/۱۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴-۱۶۹]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۳۴۷۲۵

آغاز: برابر؛ **انجام:** الجزء بحر علی ما کان فی قدم ×× ان الحوادث امواج و انهار

خط: نستعلیق تحریری، کا: شاه عارف (عارف شاه)، تا: قرن ۱۳؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، اردیبهشت ۱۳۸۶؛ جلد: تیماج، ۵گ، ۱۸-۲۰ سطر، اندازه: ۱۵/۸×۲۳/۸سم [اهدائی رهبر: ۵-۱۷۶]

۳. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه:۳۲۵/۶

آغاز: برابر؛ **انجام:** چنانچه مجنون «انالیلی» گفت. و الله اعلم بالصواب ه

بی‌کا، تا: ۱۲۴۰ق؛ جلد: مقوایی، ۳۸ص (۱۷۵-۲۱۲)، اندازه: ۱۵×۲۲سم [ف: ۲-۶۲]

۴. قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه:۱۷۶۶/۴

آغاز: برابر

در فهرست ناشناس؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۳۰۱ق؛ ۱۰گ، اندازه: ۱۰×۱۷سم [ف: ۳-۱۳۱]

۵. اصفهان؛ علامه روضاتی (کتابخانه)؛ شماره نسخه:بدون شماره

بی‌کا، بی‌تا؛ در اصفهان نزد حاج سید محمدعلی روضاتی ضمن مجموعه‌هاست؛ ۱۰۱ص (۱۰۱۶-۱۱۱۶) [نسخه پژوهی: ۱-۱۵۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه:۲۷۱۲/۲-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [فیلمها ف: ۱-۷۲۳]

۶. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه:۳۸۴۶/۲

آغاز: برابر

خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۱۶ص(۲۵-۴۰)، ۱۱سطر (۷×۱۵)، اندازه: ۱۳×۲۱سم [ف: ۵-۱۸۱۸]

● مراتب الوجود / فلسفه / فارسی

marāteb-ol vojūd

موسوی لاری، محمد، ق ۱۰ قمری

mūsavī lārī, mohammad (- 16c)

تاریخ تألیف: شروع تألیف ۹۷۸ق؛ محل تألیف: آغاز در نجف اشرف و پایان در مشهد رضوی

در اثبات صانع و بیان صنایع و بدایع حضرت باری و پاره‌ای از صفات الهی و بیان هفتاد و دو مذهب مختلف اسلامی، در نه «باب»: ۱. بیان کهنه بنای آفرینش انسان؛ ۲. روح طبیعی؛ ۳. روح نباتی؛ ۴. بیان کنه استحالت عناصر؛ ۵. بیان ایجاد افلاک و انجم و عقول و نفوس و عناصر؛ ۶.حقیقت روح؛ ۷. در این‌که روح چه نوع در وجود نزول می‌کند؛ ۸ بیان توحید؛ ۹.حقیقت جسم و چگونگی خلقت آن.

آغاز: ستایش بیحد و ثنای بیعدد پروردگاری راست که جواهر و أعراض را از کتم عدم بعرصه وجود آورد.

[فهرستواره منزوی ۲۳۲/۶]

۱. شیراز؛ امام عصر؛ شماره نسخه:۳۹۹/۲

آغاز: برابر

کا: ملا محمد علی قائنی، تا: سه‌شنبه ۵ ربیع الاول۱۲۴۴ق، جا: بیرجند؛ ۶۱گ (۲۱-۸۱)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۱-۱۲۶]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۶۰۷۷/۱

آغاز: برابر؛ **انجام:** و آیه وافی هدایه و لاتجزون الا ما کنتم تعلمون اشاره به این است.

خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: رجب۱۲۵۳ق؛ جلد: تیماج، ۳۰گ (۲ر-۳۱ر)، اندازه: ۱۱×۱۸سم [ف: ۱۶-۸۰]

● مراتب الوجود / فلسفه / عربی

marāteb-ol vojūd

همدانی شیخی، محمد باقر بن محمد جعفر، ۱۲۳۹ - ۱۳۱۹ قمری

hamadānī šayxī, mohammad bāqer ebn-e mohammad ja‘far (1824 - 1902)

تاریخ تألیف: ۶ جمادی الاول ۱۲۸۷ق؛ محل تألیف: کاظمین

از محمد باقر که باید همان محمد باقر بن محمد جعفر مؤلف التحفة النجفية باشد. در دیباچه از کتاب الفصول «استاد الکل» به‌گونه‌ای نام می‌برد که ممکن است وی یکی از شیخیان و شاگرد یا مرید حاج محمد کریم خان کرمانی (– ۱۲۸۸ق) باشد. که این کتاب را پس از رسیدن به کاظمین، به دستور استادش که از وی نام نبرده، ساخته است. در پایان تاریخ ۶ جمادی الاول ۱۲۸۷ به‌گونه‌ای آمده است که می‌تواند تاریخ تألیف باشد. گفتاری است کوتاه درباره وجود، نامبوب.

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه:۵۰۴/۲

آغاز: بسمله، حمدله، صلات. و بعد، یقول العبد الخاسر محمد الباقر ... لما وصلت الی بلده الکاظمین ... لا قانی بعض الاعلام الذی لا یمکن نعته بالاقلام؛ **انجام:**الدعاء و الزیارة. و قد فرغت منها فی ... حامداً مصلیاً مستغفرا

خط: نستعلیق تحریری، بی‌کا، تا: ۶ جمادی الاول۱۲۸۷ق؛ ۳گ (۹۹پ-۱۰۱ر) [ف: ۱-۲۲۸]

● مراتب الوجود / فلسفه / عربی

marātib-ul wujūd

خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه:۶۶۰/۲۰

خط: نسخ، کا: اسدالله بن ظهیرالدین علی دوانی، تا: قرن ۱۱ [ف:-۳۵۸]

● مراتب وجود / فلسفه / فارسی

marāteb-e vojūd

ناشناخته:

۱. همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه:۱۸۸/۲۰

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ قطع: ربعی [رشت و همدان: ف: -۱۳۹۵]

۲. مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه:۵۳۵/۱

آغاز: وهرگاه ماخوذ بشرط شیئی شود یا ماخذ نگردد بشرط جمیع اشیاء کلی و جزئی که عبارت از جمیع و صفاتند آن را مرتبه و احدیه؛ **انجام:** پس آنمرتبه اسم العلیم و رب العقول و النفوس الناطقه

خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲ص، ۱۳-۱۷ سطر، اندازه: ۱۶×۲۱/۵سم [ف: ۱-۴۴۶]

↩ مراتب الوجودات ≻ مراتب الموجودات
↩ مراتب و منازل ≻ ترتیب موجودات

● مراتب و منازل سلوک / عرفان و تصوف / فارسی

marāteb va manāzel-e solūk

مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه:۱۵۴۴/۵

آغاز: این مقام از صفت عشاق خوان ×× شرح حال عاشق مشتاق دان؛ **انجام:** تا تو را منزل نگردد این مقام ××بهره از وی نیابی و السلام

قطعه‌ای است در سه برگ و هشتاد بیت شامل مقامات نه‌گانه عرفانی، از نور علیشاه؛ خط: نستعلیق، کا: ابوالفتح حسینی، تا: ۱۳۲۱ق؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۰ سطر چلیپا (۱۰×۱۶/۵)، اندازه: ۱۲/۵×۲۰سم [ف: ۴-۲۱۰۱]

● المراتجة (القول فی) / فقه / عربی

al-murātija (al-qawl fi)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه:۱۰۹۹۳/۶

خط:نسخ،بی‌کا،تا:قرن۱۳؛ قطع: رقعی [میراث شهاب: س۹ش۲-۳۴]

● مراتع الغزلان فی وصف الحسان من الغلمان / ادبیات / عربی

marāti‘-ul ġazlān fī waṣf-il ḥisān-i min-al ġilmān

نواجی، محمد بن حسن، ۷۸۸؟ - ۸۵۹ قمری

navājī, mohammad ebn-e hasan (1387 - 1455)

تاریخ تألیف: ۸۲۸ق

نویسنده می‌گوید یکی از برادران از من خواست تا گفتارهای ادبی چندی بهر او فراهم آورم، منهم این کتاب را در پنج «باب» پرداختم: ۱. اسماء و القاب؛ ۲. اجناس و ارباب مناصب و وظائف؛ ۳. اصحاب حرف و صنایع؛ ۴. صفات فعلیه؛ ۵. صفات ذاتیه.

آغاز: بسمله و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و سلمقال العبد الفقیر ... اما بعد الحمدلله الذی خلق الانسان فی احسن تقویم و الصلاة والسلام علی سیدنا محمد المبعوث بالخلق الحسن

۱. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه:۱۲۴۱

آغاز: برابر

نسخه اصل: کتابخانه واتیکان - رم ۷۸۳؛ خط: نسخ، کا: عمر بن احمد بحیری مالکی، تا: پنج‌شنبه ۵ محرم۱۰۴۳ق؛ از روی نسخه مؤلف نوشته شده و به تاریخ دوشنبه ۱۵ محرم همان سال با آن مقابله شده؛ مجدول؛ تملک: احمد بن علی الدیجی (یا الایجی) به تاریخ جمادی الثانی ۱۰۵۰؛ ۳۸۲ص [عکسی ف: ۴-۶۵]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه:۱۵۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** لولم یکن روضته للحسن اوفلکا ×× ما کان جمع فیک العص و القمر.

خط: نسخ، کا: عبدالرزاق بن حاجی حسن بن الرئیس بصری، تا: ۱۰۸۵ق؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج، ۱۴۳گ، ۲۴ سطر (۹×۱۴/۵)، اندازه: ۱۵×۲۱/۵سم [ف: ۱۰-۲۴]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه:۸۶۲۹/۱

خط: نسخ، بی‌کا، تا: حدود۱۱۶۱ق؛ مهر: «رب نجنی بمحمد و علی ۱۲۶۳» (بیضی)؛ تملک: عبدالله زنجانی در ۱۳۵۲ق؛ جلد: تیماج مذهب، ۱۲۹گ(۱پ-۱۲۹پ)، ۲۵ سطر، اندازه: ۱۷×۲۸سم [ف: ۲۸-۱۷۲]

۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه:۲۲۱۴۲

آغاز: برابر؛ **انجام:** تم مراتع الغزلان فی وصف الحسان من الغلمان

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج [رایانه]

Union Catalogue of Iran Manuscripts

By
Mostafa Derayati

Mujālidāt - Marāti
Volume 28